BIBLIOTECA NAZ
Vittorio Emanuele III
LI
G
15
NAPOLI

L1
G
15

GEORGII

CEDRENI

COMPENDIUM HISTORIARUM.

TOMUS II.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ

ΚΕΔΡΗΝΟΥ

ΣΥΝΟΨΙΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ.

GEORGII CEDRENI

COMPENDIUM

HISTORIARUM.

Ex verſione GUILLELMI XYLANDRI, cum ejuſdem Annotationibus.

ACCEDUNT HUIC EDITIONI PRÆTER LACUNAS tres ingentes, & alias expletas, Notæ in Cedrenum P. JACOBI GOAR, *Ord. Prædicator. &* CAROLI ANNIBALIS FABROTI J. C. *Gloſſarium ad eumdem Cedrenum.*

ITEM,

JOANNES SCYLITZES CUROPALATES,

EXCIPIENS UBI CEDRENUS DESINIT,

Nunc primum Græce editus, ex Bibliotheca Regia.

VENETIIS,

EX TYPOGRAPHIA BARTHOLOMÆI JAVARINA.

M. DCC. XXIX.

Bibliotheca Tommy Prof. Neap. Soc. Jes.
Catal. inscript.

GEORGII CEDRENI
HISTORIARUM
COMPENDII
PARS II.

Κοσμοῦ ἵπτ. σολ', τῆς θείας σαρκώσεως ἔτ. ψλθ'. Κωνσταντῖνος ὁ Καβαλλῖνος οἰκονομάχος ἐβασίλευσεν ἔτη λ'. ἐπὶ δευτέρου Λέοντος φαύσεις ποικιλότροπος πάρδαλις, καὶ ἐκ σπέρματος ὄφεως ἀσπὶς καὶ ὄφις πετόμενος· ὅτις τὴν πατρῴαν βασιλείαν τε καὶ δυναστείαν παραδεξάμενος, ἐκ Θεοῦ πλέον διέστη, καὶ τῆς Θεομήτορος, καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἀφιστὰς ἑαυτὸν λοιπὸν μαγείαις καὶ αἰσχρολογίαις, καὶ δαιμόνων ἐπικλήσεσι, καὶ σπλάγχνων ἀνατομαῖς, καὶ ἄλλοις πονηροῖς ἐπιτηδεύμασι, κυνηγεσίαις τε καὶ ἱπποδρομίαις χαλάζων, ὄργανον ἐπιτήδειον τῷ Ἀντιχρίστῳ γέγονεν· ὡς καὶ θεσμὸν καθολικὸν ἐκθέσθαι, μὴ λέγεσθαι τινὰ* τὸ παράπαν ἅγιον. ἀλλὰ καὶ τὰ λείψανα τῶν ἁγιστύπων ἀφανίζεσθαι, καὶ μηδὲ φρυσβείαν αὐτῶν εὑρίσκεσθαι. οὐδὲν δὲ, ἔλεγεν, ἰσχύσει. φροδοὺς ὁ παμμίαρος· μηδὲ τὴν τῆς Μαρίας ἐπικαλεῖσθαι τὴς φρυσβείαν. οὐ δὲ δύναταί τι. ἀλλὰ μηδὲ Θεοτόκον αὐτὴν ὀνομάζεσθαι. λαβὼν δὲ ἐν χερὶ πλῆρες χρυσίου βαλάντιον, καὶ ὑποδείξας αὐτὸ πᾶσι, ἄρτι τίνος ἄξιον ἐστί; τῇ δὲ, πολλοῦ, εἰκότως, κινοῦσας πάλιν τὸ χρυσίον, ἄρτι, τίνος ἐστὶν ἄξιον; ἡ λέγουσα, οὐδενός· ὅπως, ἔφα, ἐκ τῆς Μαρίας, ἕως μὲν εἶχε τὸ Χριστὸν ἐν αὐτῇ, τετιμημένη ἦν· ἀφ' οὗ δὲ τοῦτον ἀπέτεκεν, οὐδὲν τῶν λοιπῶν γυναικῶν διενήνοχε. Φεῦσαι ἡμῶν Κύριε. ἐκ τούτου οὖ μικρὰ τις ἀθυμία τοὺς Χριστιανοὺς κατέλαβεν, ὥστε παρὰ πάντων μισηθῆναι, καὶ Ἀρταβάσδῳ Κουροπαλάτῃ τῷ γαμβρῷ ἐπ' ἀδελφῇ αὐτοῦ προσθῆναι.

Ἐξελθὼν δὲ ὁ Κωνσταντῖνος ἐν τοῖς τῆ Ὀψικίῳ μέρεσι κατὰ Ἀράβων, ὑπεβλήθητο κακῶσαι Ἀρταβάσδον, ὅτι ἐν τῇ Δορυλάῳ. ὁ δὲ τοῦτο γνοὺς, κινεῖ κατ' αὐτὸ· καὶ τὸ μὲν πατρίκιον Βίτερον, τὸν συμμύστην Κωνσταντίνου, ῥομφαίᾳ ἀνεῖλεν. ὁ δὲ Κοπρώνυμος φοβηθεὶς, ἐπιβὰς πλοιαρίου, φεύγει εἰς τὸ Λμωρίου. δέχεται δὲ Λογγῖνον στρατηγὸν τῆ ἀνατολικῶν μεγάλως ὑποχείσιον, καὶ σώζεται παρ' αὐτῷ. ἐντεῦθεν μάχαι δεινόταται τοῖς ὑπατείοις, ἑκατέρων βασιλέων ἀναγραδομένων. εἰσῆλθε δὲ Ἀρταβάσδος ἐν τῇ πόλει, καὶ παρευθὺ κατὰ πᾶσαν αὐτὴν τὰς ἱερὰς ἀπεστάλωτο εἰκόνας, ἀνηγορεύθη δὲ παρὰ τῶ θεμάτων

ANNO mundi ϛϡϡϵϡ ϲϵϰϰϰϛ, qui ab incarnatione divina fuit ϡϡ ϵϰϰϰϛ, potitus imperio Conſtantinus Caballinus Iconomachus, prætuit ei annos xxxv. Is ex ſævitſimo leone verſutiſſima pardalis, & ex ſemine ſerpentis aſpis & anguis volans, ut primum in patrium regnum & impietatem ſucceſſit, longius etiam a Deo, Deipara, omnibuſque ſe ſanctis abalienavit: ac deinceps veneficiis, libidinibus, dæmonum invocationibus, viſcerum exectionibus, aliiſque malis ſtudiis, tum venationibus & ludis circenſibus deditus, idoneum ſe Antichriſto inſtrumentum præbuit. Atque adeo univerſali edicto vetuit, ne quis in univerſum Domini ſervorum, Sanctî titulo cohonestaretur: quinimo conſpui eorum inventas reliquias juſſit, prohibuitque eorum intercessionem poſtulari, quod eos nihil poſſe diceret. Atque addidit ſceleſtus, Mariæ quoque Virginis intercessionem non eſſe implorandam: nihil enim eam præſtare poſſe. Quin & Deiparam hanc noluit appellari. Sumptis enim in manus auro plenis loculis, ac præſentibus demonſtratis, ſciſcitatus eſt, Quanti eos putarent eſſe pretii? cum reſpondſum eſſet, Magni: evacuato auro, rurſum interrogavit, Quanti loculos æſtimarent? cumque reſponſum eſſet, Nihili: ita, inquit, Maria quoque dum Chriſtum geſtavit utero, in honore fuit: poſtquam eum peperit, nihilo reliquis mulieribus præſtantior eſt. Parce nobis Domine. Hæc Chriſtianos ita gravem conjecerunt mœrorem: omneſque eum exoſi, Artabaſdo Curopalatæ (ſororem is Coprony mi in matrimonio habebat) ſeſe adjunxerunt.

Interea Conſtantinus adverſus Arabes in regionem Opſicianam profectus, de Artabaſdo, qui tum Dorylæi degebat, opprimendo occaſiones circumſpicit. Qua re cognita, Artabaſdus arma, contra Conſtantinum ſumit: & patricium Biterum, ejus ſacrorum ſocium, ferro obtruncat. Coprony mus perterritus, equo Anatolicorum profugit: Longinumque, Orientalium ducem, magnis demeritus pollicitationibus, per eum in tuto ſuit. Hinc calamitoſiſſima ſubditorum bella, utroque Imperatore creato. Artabaſdus urbem ingreſſus, ſtatim ubique per eam ſacras repotait Imagines, eumque * ordi-

CONSTANTINI COPRONYMI imperium. *Edit. Pariſ. pag.* 459.

Crimina de eo.

217

218

pag. 460.

Artabaſdi contra Coprony mum bellum.

* Legiones

* Infere ex Svida τῆ Θεοτόκου τῶν κυρίων.

nes Imperatorem ſalutarunt. Cæterum Anaſtaſius, qui falſo civium patriarchæ gerebat, manu tenens veneranda atque vivifica crucis ligna, cum qui iis affixus fuerat juravit ad populum, Copronymum Imperatorem hæc ſibi verba dixiſſe: Quem Maria peperit Chriſtum, hanc ea filium Dei eſſe ne cenſueris, neque quicquam præter hominem. Ita enim eum Maria peperit, ut & me mater mea Maria. Hoc audito, populus Conſtantino imperium abrogavit.

Antiochen patriarcha reditus.

Anno ejus imperii ſecundo, Iſamus Arabum princeps moritur. Hic, cum ſanctiſſima Antiochenæ eccleſia per quadraginta annos patriarcha caruiſſet, Arabibus conſtitui aliquem vetantibus: cum haberet charum ſibi Syrum quemdam monachum, nomine Stephanum, pium hominem ſed ruſticum, Antiochenſibus ſignificavit: ſiquidem cupiant ſibi patriarcham concedi, ut id muneris huic Stephano committant. Il divinitus hoc fieri ratl, Stephanum Theopolis throni patriarcham elegerunt. Hoc anno & Conſtantinus & Artabaſdus per legatos auxilia ab Iſamo petierunt. Magna quoque fiecitas fuit & multi terræmotus variis locis: adeoque & montes in ſolitudine Saba inter ſe coiverunt, & pagus terra abſorptus eſt. Eodem anno Coſmas Alexandreæ patriarcha cum civibus ab errore Monotheletarum ad veram religionem tranſivit. Eodem anno ſignum in cælo viſum eſt. Uvalidus autem Petro ſanctiſſimo Damaſci metropolitæ, quod is Arabum & Manichæorum errores arguerer, linguam præcidit, & in Arabiam ſelicem relegavit: ubi cum Chriſto teſtimonium perhibuiſſet, ac clara voce liturgiam cecinisſet, ſupplicio affectus obiit. Hoc anno civilia fuere bella, qualia non ante ab origine mundi.

219

Edit. Pariſ. pag. 461.

Anno tertio, verſus Boream apparuit ſignum, ac cælitus in quædam loca pulvis delatus eſt. Terra quoque ad Caſpias portas motu treinefacta. Et Uvalidus ab Arabibus necatus, cum eorum princeps unum ſuiſſet annum. Ei ſucceſſit Iaidus Leipſus. Eo anno Conſtantinus per Abydam trajicit, & apud terreſtrem Conſtantinopolis murum caſtra ponit: cucurrens etiam aſque ad auream portam, ut ſe multitudini oſtentaret. Artabaſdus autem urbe egreſſus, prælio commiſſo victus fuſuſque eſt. Cumque Copronymus navium eſſet potitus, fames ingens in urbe exarſit, ita ut modius hordei ad χοε nomiſmata venderetur: eademque eſſet reliquæ annonæ caritas. Moriente ergo & pereunte populo, coactas eſt Artabaſdus eo dimiſſo Conſtantinopoli cacedere. Sed filius ejus Nicetas collecto non pœnitendo exercitu, uſque ad Chrylopolin pervenit. Et Copronymus ſuis copiis trajectis eum profligavit, inque fuga cepit & compedibus vinctum, ad murum aggreſſus patri oſtendit. ſubitoque a terreſtri muro adortus, urbem cepit. Ita Artabaſdo in ſuam poteſtatem redacto, & iis qui eum comitabantur, ipſi duobuſque ejus filiis oculos effodit: Bactagmum, manibus prius amputatis, in Cynegio capite truncavit. multos quoque proceres e vita ſuſtulit, & eorum bona publicavit. Inde equeſtres ludos edens, Artabaſdum filioſque & amicos ejus vinctos introduci juſſit, una cum Anaſtaſio, qui ſe falſo

A βασιλέως. Ἀναστάσιος δὲ ὁ ψευδώνυμος πατριάρχης, ἁρπάσας τὰ τίμια ⸫ ζωοποιὰ ξύλα, ὅμοσε τῷ λαῷ, ὅτι μὰ τὸν προσκυνηθέντα ὑπ᾽ αὐτοῦ, ὅτι μοι εἶπε Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεύς, ὅτι μὴ λογίσῃ υἱὸν Θεοῦ ὅτιπερ ἂν ἔτεκε Μαρία, τὸν λεγόμενον Χριστόν, ἀλλὰ ψιλὸν ἄνθρωπον. ὁ δὲ Μαρία ὅπως αὐτὸν ἔτεκεν, ὡς κἀμὲ ἡ μήτηρ μου Μαρία. τοῦτο ἀκούσαντες οἱ λαοὶ, ἀπέστησαν αὐτοῦ.

Τῷ β. ἔτει πέμπτου Ἰσὰμ, ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγός, ὑπὸ τῶν ἁγιωτάτων ἐκκλησιαστικῶν Ἀντιοχείας ἐπὶ πεσαράκοντα χρόνους χηρεύουσαν, ἀκωλύτου τῷ Ἀράβων πατριάρχῃ γενέσθαι ἐν αὐτῇ, ἔχων τινὰ τροφιλῆ μοναχὸν Σύρον, ὀνόματι Στέφανον, ἄγροικον, ἰδιωτεῖ δὲ μόνον, ᾧ εἴπερ θέλοιεν συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πατριάρχῃ ἔχειν, ψηφίσασθαι αὐτὸν τὸν Στέφανον. Θεόθεν τοῦτο νομίσαντες γίνεσθαι, χειροτονοῦσιν αὐτὸν ἐν τῇ Θρόνῳ Θεουπόλεως. τούτῳ τῷ ἔτει, ἀπέστειλε Κωνσταντῖνος πρὸς Ἰσὰμ, αἰτούμενος Ⓒ Ἀρταβασδος, συμμαχίαν αἰτοῦντες ἀμφότεροι. γίγνονται δὲ ἀβροχία πολλὴ, ᾗ σεισμοὶ κατὰ τόπους, ὡς ἐνθάδε ὧδε πρὸς ἄλληλα κατὰ τῶν ὄρεων Σαβᾶ, καὶ καμεῖν ὑπὸ γῆν καταποθῆναι. τῷ δ᾽ αὐτῷ ἔτει, Κοσμᾶς ὁ πανευάρχης Ἀλεξανδρείας, ἀρθοδόξως σὺν τῇ πόλει αὐτῷ ἐκ τῆς τοῦ Μονοθελητῶν κακοδοξίας. τούτῳ τῷ ἔτει, ἐφάνη σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ. Οὐαλὶδ δὲ Πέτρον τὸν ἁγιώτατον μητροπολίτην τῆς Δαμασκοῦ, ὡς ἐλέγχοντα τῶν τῷ Ἀράβων Ⓒ Μανιχαίων κακόνοιαν, ἐγλωσσότμησε, καὶ ἐξώρισεν εἰς τὴν δαίμονα Ἀραβίαν. ἔνθα ⸫ πλεῖστα μαρτυρήσας ὑπὲρ Χριστοῦ, καὶ ὑγιῶς ἐφρονήσας τῶν θείων λειτουργίαν. τούτῳ τῷ ἔτει γεγόνασιν ἐμφύλιοι πόλεμοι, οἷοι οὐ γέγοντο ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

Τῷ γ. ἔτει, τῷ Βορρᾶν ἰδεῖν σημεῖον, καὶ κόνις κατῆλθεν εἰς τόπους. γίγνονται δὲ καὶ σεισμοὶ εἰς τὰς Κασπίας πύλας· καὶ ἀνῃρέθη Οὐαλὶδ ὑπὸ τῶν Ἀράβων, ἄρξας ἔτος α. καὶ κρατεῖ τῆς ἀρχῆς Ἰζὶδ ὁ Λειψός. τούτῳ τῷ ἔτει ὁ Κωνσταντῖνος περᾶ διὰ τῆς Ἀβύδου, καὶ τὴν χερσαίαν τοίχει τῆς πόλεως παρεκβάλλει· ἐπέβαμε δὲ καὶ εἰς τὰς χρυσᾶς πόρτας, ἐπιδεικνύων ἑαυτὸν τοῖς ὄχλοις. ὁ δὲ Ἀρτάβασδος ἐξελθὼν τῆς πόλεως, καὶ συμβαλὼν πόλεμον, νικᾶται κατὰ κράτος. τοῦ δὲ Κοπρωνύμου τὰ πλοῖα κρατήσαντος, ἰσχύει λιμὸς ἰσχυρὸς ἐν τῇ πόλει, ὥστε ἀριθμεῖσθαι τὸν μόδιον τῆς κριθῆς εἰς νομίσματα ιβ. Ⓔ τὰ λοιπὰ ὁμοίως. τῶν δὲ λαῶν θνήσκοντος καὶ ἀπολλυμένου, ἰκανᾶται Ἀρταβασδος ὁμολογεῖν αὐτῷ, καὶ ἐξέρχεσθαι ἀπὸ τῆς πόλεως. Νικήτας δὲ ὁ υἱὸς Ἀρταβάσδου ἐπισυνάξας λαὸν ἱκανὸν, ἔρχεται ἕως Χρυσοπόλεως. καὶ πιέσας ἀ Κοπρώνυμος ἰδίαιξιν αὐτὸν, καὶ καταλαβὼν ἐχειρώσατο. καὶ πᾶσι πεῖσας, ἐλθὼν ἐπὶ τὸ τείχος, τῇ πατρὶ ἐπεδείκνυτο. ἄρτι δὲ παρεκβάλλοις ἐπὶ τὸ Χερσαῖον τοίχος, τὴν πόλιν παρέλαβε. καὶ χειρωσάμενος Ἀρτάβασδον, καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, τοῦτο μὲν σὺν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ υἱοῖς ἐτύφλωσε· τὸν δὲ Βαπάγμον χειροκοπήσας. ἐν τῷ Κυνηγίῳ ἀπεκεφάλισε πολλοὺς ἄλλους ⸫ πρώτους ἀνελὼν, καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἐδήμευσεν. ἱππικοὺς δὲ πομπὰς, εἰσήγαγε ⸫ Ἀρτάβασδον σὺν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ⸫ τοῖς φίλοις δεδεμένους ἅμα Ἀναστασίῳ τῷ ψευδωνύμῳ πατριάρχῃ τυ-

φθίστει δημοσίως, ᾗ ἐπὶ ὄνῳ ἀντιστρόφως ἀπεζευμένῳ
A πὸς δὴ σὺν αὐτῷ ἐλθοῦσιν ἐξωτικοῖς, ἐκέλευσεν εἰσέρχεσθαι εἰς τὰς οἰκίας, ᾗ ἁρπάζειν τὰς οὐσίας τῶν πολιτῶν. τὸν δὲ ϕιλοδέκμονα πατριάρχαν, ὡς ὁμόφρονα αὐτῷ ἐκφοβήσας ᾗ δελεάσας, πάλιν ἐν τῇ θρόνῳ τῆς ἱερωσύνης ἐκαθέτησεν.

Τῷ δ'. ἔτει ἐφάνη κομήτης μέγας κῇ ἡ Συρία, ᾗ Μαρνὰμ τῶν Ἀράβων ἐκράτησε. ᾗ παρελθόντα τῶν ἐν τῇ ἑῴᾳ Χριστιανῶν, συνεχώρησε χειροτονηθῆναι Θεοφύλακτον ἀρχιεπίσκοπον Ἐδέσσης, πατριάρχαν Ἀντιοχείας, κεκμηκότος Στεφάνου. ᾗ τῶν γραμμάτων καθολικὼς τιμᾶσθαι παρὰ τῶν Ἀράβων προστάξει.

Τῷ ε'. ἔτει, ἀδελφὸς ὢν ὁ Κοσμώνυμος ἐν τῇ ἀνατολῇ, ἀς τῶν Ἀράβων φῶς ἀλλάττει μαχομένων, ᾗ
B Γερμανίκειαν παραλαμβάνει, ᾗ ἐπιστρατεύει Δυλιχίᾳ ᾗ Ἀσσυρίᾳ. προσελάβετο ᾗ τὰς φῶς μητρὸς συγγενεῖς, κῇ ἐν Βυζαντίῳ μετῴκισε, σὺν οἷσπερ δὴ ᾗ πολλὰς Σύρους Μονοφυσίτας. γέγονε δὲ ἀπὸ ι'. Αὐγούστου, ἕως ιδ'. σκότος ὁμιχλώδες.

Τῷ ς'. ἔτει ἐγένετο σεισμὸς μέγας ἐν Παλαιστίνῃ, ᾗ ἐν τῇ Ἰορδάνῃ, ᾗ ἐν πάσῃ τῇ Συρίᾳ, μηνὶ Ἰανουαρίῳ εἰς τὴν τέ, ὥρᾳ δ'. κῇ ἀναρίθμητοι μυελοὶ πνεύμασιν, ἐκκλησίαι τε ᾗ μοναστήρια πεπτώκασι, κῇ μάλιστα ἡ ἁγία πόλεως. τῇ αὐτῇ ἔτει, λοιμώδης θάνατος ἀπὸ Σικελίας ᾗ Καλαβρίας ἀρξάμενος οὐδέν τι τοῦ ἐπιτιμήσαντος, ἐπὶ ἡ
C Μονεμβασίαν ᾗ Ἑλλάδα ᾗ τὰς παραπεμπούσας νήσους ἦλθε δὲ ὅλης τῆς ἰνδ. ἰνδικτ. τῇ ᾗ τέ. ἤρξατο ἐν τῇ βασιλίδι πόλει αἴρειν ἀφάτους γίνεσθαι ἐπὶ τοῖς τῶν ἀνθρώπων ἱματίοις, κῇ ἐν τοῖς τῶν ἐκκλησιῶν ἐπίπλοις, σαυρία ἐλαιώδη πλεῖστα. ἐγένετο οὖν ἐπὶ τοῦτον τοῖς ἀνθρώποις λύπη ᾗ ἀθυμία πολλή, τῇ τὸ παντὸς σημείου ἀποφέρειν. ἐγένετο δὲ ᾗ ἐκφοβία ποικίλων παθῶν, ἀφειδῶς τοὺς λαοὺς ὀλοθρεύουσα, οὐ μόνον τοὺς ἐν τῇ πόλει, ἀλλὰ ᾗ πάσῃ τῇ περιχώρῳ. ἐγένετο δὲ κῇ φαντασία, ὡς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐν ἑαυτοῖς γινομένους, νομίζειν ξένους νεκροὺς ᾗ βεκαρδοῖς προσώποις συνοδεύειν, ᾗ τοὺς ἀπαντῶντας αὐτοῖς ὡς δὴ τοὺς φίλους προαγορεύοντας ᾗ ὀφλεγομένους. σημεῖόν τε ἦν τοῦτο παρ' αὐτοῖς λαμβανόμενον, ἐάν τις ἐξηγοῦντο γινόμενα. ἐώρων δὲ τοὺς αὐτοὺς εἰς οἰκίας εἰσερχομένους, κῇ τοὺς μὲν τῶν οἰκιῶν κρημνοῦντας, τοὺς δὲ
D ξίφει τετρώσκοντας. συνέβαινε ᾗ τὰ πλεῖστα τῶν περὶ αὐτῶν λεγομένων γίνεσθαι ὕπερ, καθὼς ῥηθέν. τῇ δὲ ἑξεινῷ καιρῷ τῆς πρώτης ἰνδικτιῶνος ἐπίτεινε μεζόνως. τῇ δὲ ᾗ σεληνῷ ἐξανεῦσα εἰσάπαξ, ὥστε ᾗ ὁλοκλήρους οἴκους κλειδῶσαι παντελῶς, κῇ μὴ εἶναι τοὺς ὀφείλοντας θάπτειν τοὺς νεκρούς, ὥστε μὴ ἐξαρκεῖν τοὺς κραββάτους εἰς τὴν τῶν νεκρομιδῶν, ἀλλὰ ᾗ ἀλόγων κῇ ἁμαξῶν ἐκφέρειν τοὺς τεθνεῶτας, κῇ ἐν τοῖς προειρημένοις ᾗ προαστείοις ᾗ κισσέρναις ἀνδρὸς ᾗ λάκκοις θάπτεσθαι αὐτούς, ὡς πληρωθέντων τῶν ἀμπελώνων ἐκείνων ὑπὸ νεκρῶν, ᾗ μέλις
E πάντες ἐχρῶντο ἐπικαλύπτειν. πάντες δὲ οὗτοι ὀφθαρέντος ᾗ ἀσέβειαν τοῦ Κοσμωνύμου, πάντα τὸν πλοῦτον τῶν οἰκητόρων τῆς πόλεως εἰσκομίσας, ἐν τῇ παλατίῳ ἀπέθετο. κατέλαβε δὲ ᾗ ὁ τῶν Ἀγαρηνῶν στόλος ἀπὸ Ἀλεξανδρείας εἰς Κύπρον, ἔνθα ἦν ὁ Ῥωμαϊκὸς στόλος. ἐπέπεσόν δὲ αὐτῷ τῶν Ῥωμαίων τραπεζῆς, ᾗ τὸ σῶμα τῶ λιμένος κρατήσας, ἄρδην

Cedren.

pro patriarcha gerebat, & tunc publice verberatus asino præpostere impositus fedebat. Extraneis quos secum adduxerat, mandavit, ut domos civium diriperent. Sed patriarcham illum sui erroris sectatorem, territum atque subactum, rursum in pristino solio collocavit. Anastasii remanet.

Anno IV, in Syria magnâs cometa apparuit: & Marvanus in Arabes imperium cepit. Hic Christianorum qui per Orientem sunt cohortationibus persuasus, conecssit, ut Theophylactus Edessenus prebabyter Antiochiæ designaretur patriarcha, mortuo tum Stephano: eumque publico edicto jussit ab Arabibus in honore haberi. Marvanus.

Anno V, Copronymus nactus occasionem rei in Oriente gerendæ, inter Atabes civili vigente bello, Germanicium recipit, exercitumque ad Dulichium & Assyriam ducit. Matris quoque suæ cognatos sibi adscifcit, & Byzantium eos transfert, multosque cum his Syros, Christo amicam affingentes naturam, qui dicuntur Monophysitæ. A X usque ad XV diem Augusti tenebræ fuerunt caliginosæ. Copronymus rem gerit.

Anno sexto magnus fuit in Palæstina terræmotus, & ad Jordanem, perque universam Syriam, die mensis Januarii XVIII, hora IV, innumeraque hominum perierunt millia, corruerunt templa & monasteria, maxime per solitudinem urbis sanctæ. Eodem anno pestis, ab Sicilia & Calabria sumpto initio, velut ignis proxima corripiens Monembasiam usque & in Græcism sese propagavit, insulasque circumjacentes. Per totam indict. IV. & initio XV Constantinopoli subito & visu non observante existens in hominum vestibus & in ecclesiæ supellectile plurimæ cruces, quasi ex oleo factæ, coperunt. Quo signo quid portenderetur, cum homines non assequerentur, in magnum mœrorem atque solicitudinem inciderunt. Sed & varia mala Dei ira immissa, populum confertim absumebant, non in urbe modo, sed in universa vicinia. Visa quoque hominibus oblata sunt: ita ut multi hominum mente abalienati putarent se cum peregrinis quibusdam & terribili vultu præditis hominibus itet facere, qui occurrentes sibi tamquam amicos compellarent, atque cum ils colloquerentur: ac cum annotassent quæ ab iis dicebantur, tum demum narraverunt, cum ea jam exitus comprobasset. Videbant autem eos in ædes intrare, aliosque intus suspendere, alios gladio ferire. Eventus, pleraque ab ipsis dicta, vera ostendit. Verno tempore primæ, malum magis sese intendit, prorsusque exarsit ætate, adeo ut & totæ domus concluderentur, & deessent qui cadavera humarent: neque etiam satis esset grabatorum ad ea efferenda, sed jumenta ad hoc & vehicula adhiberentur, atque illa in propugnaculis, subarbulis, cisternis siccatis ac lacubus sepelirentur: quibus impletis, vineæ quoque & horti effossi vix obtegendis cadaveribus suffecerint. Interim Copronymus omnibus propter ipsius impietatem familiis evastatis, omnes oppidanorum facultates corrasit, inque palatium congessit. Agarenorum quoque ea tempestate classis ad Cyprum appulit. Erat ibi Romana etiam classis, cujus duotot portus faucibus occupatis, subito adortus hostes, occidione delevit, tri- Pestis. Agarenî exfu.

bus tantum dimissis qui judicium perferrent.

Anno Constantini nono Marvamus a Maurophoris, qui & Chrysaronitæ, invaditur, gravissimaque commissa pugna occiditur. Die vigesimaquinta Januarii mensis, Constantino ex Chazara Irena filius nascitur, cui Leoni nomen fecit. Eodem tempore in Syria gravis terræmotus terribiles edidit ruinas, quibusdam urbibus prorsus, quibusdam ad mediam partem prostratis, nonnullis etiam a montanis in subjectas planities cum muris & ædificiis absque ullo damno trajectis, usque ad sex milliaria. Porro in Mesopotamia, terra in longum ad duo millia passuum rupta est, exque ejus imo terra albissima atque arenosa egesta. de cujus medio animal mali forma adscendit, humana voce loquens, & prædicens populum quemdam e solitudine in Arabas incursionem facturum. quod & sic evenit.

Anno sequenti, quartæ indictionis ipso Pentecostæ festo die, Caballinus filium suum Leonem imperio inauguravit, coronam ei imponente Anastasio, falso patriarcha, & socio impietatis ejus.

Anno x, diem suum obiit Theophylactus, sanctissimus Antiochiæ patriarcha.

Anno xi, Constantinus Theodosiopolin & Meliteram recepit, captis quotquot ibi erant omnibus: ususque pestis præscriptione, cognatos suos Armenios & Syros hæreticos ad se receptos, Byzantii & in Thracia collocavit: qui in hunc usque diem in hæresi tyranni persistunt. ab iisdem & Pauliciana hæresis latius est propagata.

Anno xii, impius & prophanus ille pontifex Anastasius anima cum corpore pereunte mortuus est, ex miserrimo morbo qui chordapsus dicitur, stercus per os egerens. dignasque dedit pœnas impiorum in Deum & præceptorem injuriarum.

Anno xiii, Constantinus impium cccxxxviii episcoporum Concilium adversus sacras imagines coegit in palatio Syriæ. principes erant, Theodosius Aphtarti filius Ephesi, & Pastellas Pergæ, episcopi. Hi suas sententias propria auctoritate tutas esse jubentes, nomine a catholicis solis (Romam dico, Alexandream, Antiocheam, & Hierosolymam) præterene, a decima Februarii usque ad octavam Augusti diem ejusdem anni, synodum continuarunt. Ea die cum in Blacherneñse templum convenissent Deiparæ illi adversarii, conscendit nubbnem Caballinus, Constantinam monachum tenens, qui Sylæi fuerat episcopus: precatusque magna voce, Multi fint (inquit) anni vitæ Constantino œcumenico patriarchæ. His gestis, imperator cum novo patriarcha in forum est progressus, ac coram universo populo pravam suam hæresin proclamaverunt, anathemate ferientes sanctissimum Germanum, Georgium Cypri episcopum & Joannem Damascenum, viros sanctos & venerabiles doctores. Hoc ipso anno, Bulgari propter quædam castra extructa postulant nova pacta. cumque eorum legatum Constantinus ignominiose tractasset, excursione usque ad Longum murum facta, ingenti præda potiti, incolumes domum redeunt.

Anno xiv, Imperator expeditio-

221 Leo Cedrenus Edit. Paris. pag. 463.

Miraculum.

Anastasii mors

222

Concilium Constantinopolitanum sub Copronymo.

pag. 464.

Bulgarica clades.

A ἀπώλεσε πάντας, τρεῖς μόνους ἐλεηθεὶς ἀφῆκε τὸ μείνυμα.

Τῷ ϛ'. ἔτει, καταδιώκεται Μαρβὰς ὑπὸ τῶν Μαυροφόρων, τῶν λεγομένων Χρυσαρωνιτῶν· ἐν βαρυτάτῳ πολέμῳ ἀρτισθέντες, ἀτείρεται. τῇ δὲ κέ. τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς γεννᾶται τῷ ἀσεβεῖ Κωνσταντίνῳ υἱός, ἐκ τῆς Χαζάρας Εἰρήνης, ὃν ἐπωνόμασαν Λέοντα. τῷ αὐτῷ χρόνῳ γέγονε σεισμὸς ἐν Συρίᾳ, ᾧ μεγάλη τῷ φόβῳ πᾶσης. ἔθνη αἱ μὲν τῶν ὀλκάδων ὁλοκλήρους ἀφανίσθησαν. αἱ δὲ μέσως. ἕτερα ἀπὸ τῶν ὀρέων εἰς τὰ ὑποκείμενα πεδία συὺ τοῖς οἰκήμασιν ὁλόκληρα σῶα μετέστησαν, ὡς ἀπὸ μιλίων ἓξ. ἐν Μεσοποταμίᾳ δὲ εἰς μῆκος μίλια δύο

B ἐῤῥάγη ἡ γῆ, ᾧ ἐκτῆ βυθοῦ αὐτῆς ἀνῆχθη γῆ λευκοτάτη καὶ ἀμμώδης, ἧς ἐκ μέσου ἀνῆλθε ζῶον μεγέθει ἀστιλον, λαλοῦν ἀνθρωπίνῃ φωνῇ, προμηνύον ἔθνους ἐπιδρομὴν ἐκ τῆς ἐρήμου κατὰ τῶν Ἀράβων. ἃ καὶ γέγονε.

Τῷ δὲ ἑπομένῳ χρόνῳ τῆς δ'. ἐνδικτ. τῇ ἑορτῇ τῆς Πεντηκοστῆς, ἱστῆσιν ὁ δυσεβὴς Καβαλλῖνος τὸν υἱὸν αὐτοῦ Λέοντα εἰς βασιλέα, ᾧ Ἀναστάσιον τὸν ψευδώνυμον πατριάρχην, ᾧ σύμφρονες αὐτῷ.

Τῷ ε'. ἔτει, ἐκοιμήθη Θεοφύλακτος, ὁ ἁγιώτατος πατριάρχης Ἀντιοχείας.

Τῷ ια'. ἔτει, Κωνσταντῖνος τὴν Θεοδοσιόπολιν παρέλαβε, ἅμα τῇ Μελιτίνῃ, αἰχμαλωτίσας πάντας τοὺς ἐκείσε· ᾧ ἀποίκισε τῷ Θρακησίῳ,

C βαλὼν τοὺς συγγενεῖς αὐτῷ Ἀρμενίους & Σύρους αἱρετικούς, εἰς τὸ Βυζάντιον μετῴκισε, καὶ τὴν Θρᾴκην· οἳ μέχρι τῆς σήμερον τῷ τυράννου ξυνεπαύσαντο· ὑφ' ὧν ᾧ ἐπλατύνθη ἡ αἵρεσις τῶν Παυλικιανῶν.

Τῷ ιβ'. ἔτει, ὁ δυσεβὴς Ἀνάστασις, ὁ ἀνίερος, πέθησε σὺν τῇ ψυχῇ ᾧ τῷ σώματι, αἰκίσει πάθη, τῇ λεγομένῃ χορδαψῇ, κόπρον ἐξ στόματος ἐμίσας, ἐξ ἐτῶν δέκα ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ᾧ Θεῷ ᾧ τῇ διδασκάλῳ τόλμης.

Τῷ ιγ'. ἔτει, Κωνσταντῖνος ὁ δυσεβὴς καὶ τῶν ἁγίων ᾧ σεπτῶν εἰκόνων παράνομος συνέδεμνε τὸν ἐπισκόπων συνέλεξεν, ἐν τῷ τῆς Συρίας παλατίῳ. ὧν ἐξῆρχε Θεοδόσιος ὁ υἱὸς Ἀφεμάρτου ὁ Ἐφέσου, ᾧ Παστέλλας ὁ Πέργης· οἳ καθ' ἑαυτοὺς τὰ δόξαντα δογματίσαντες, μυθικὸς παρόντες ἐκ τῶν καθολικῶν θρό-

D νων (Ῥώμης φημὶ, ᾧ Ἀλεξανδρείας, καὶ Ἀντιοχείας, ᾧ Ἱεροσολύμων) ᾧ ἀπὸ ι'. τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς ἀρξάμενοι, διήνεσαν ἕως κ'. Λύγουστε τ' αὐτῆς ἰνδικτιῶνος. καθ' ἣν ὁ Βλαχέρνας ἐλθόντες οἱ τῆς Θεοτόκου πολέμιοι, ἀνῆλθε ᾧ Κωνσταντῖνος ὁ Καβαλλῖνος ὁ σὺν τῇ ἀμβωνι, κρατῶν Κωνσταντῖνον μοναχὸν, ἐπίσκοπον γενόμενον τῷ Συλαίου· ᾧ ἐπῄξαμβος, ἦρε μεγάλῃ τῇ φωνῇ. Κωνσταντῖνος οἰκουμενικοῦ πατριάρχης πολλὰ τε ἐπι. ᾧ μὴ πάντα ἀνῆλθον ἀμφότεροι ὁ τῇ φορᾷ, ᾧ ἐξεφώνησαν τὸν αὐτῶν κακόδοξον αἵρεσιν ἐνώπιον πάντος τοῦ λαοῦ, ἀναθεματίσαντες τὸν ἁγιώτατον Γερμανὸν, & Γεώργιον τὸν Κύπρου, ᾧ

E Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνὸν ἄνδρας ἁγίους ᾧ αἰδεσίμους διδασκάλους· τῇ δ' αὐτῇ ἔτει ἐζήτησαν οἱ Βούλγαροι πάκτα, ᾗ τὰ κτισθέντα κάστρα. καὶ τὰ βασιλέως ἀνημάσαντος τὰ δοκιμασθέντα αὐτῶν, ἐξῆλθον ἕως τῶν μακρῶν τοιχῶν, ᾧ πολλὴν αἰχμαλωσίαν ποιήσαντες ὑπέστρεψαν ἀβλαβεῖς.

Τῷ ιδ'. ἔτει, ὁ βασιλεὺς ἐπεστράτευσε κατὰ

Βυλγάρων , ᾗ ἐλθὼν εἰς τὴν αλειτήριαν Βερηγάβαν, πολλὰς ὑπολισας, ὑπέστρεψε μετ' αἰσχύνης.

Τῷ ν'. ἔτει, δυσὶ μησὶν ἐφεξῆς κατὰ τὴν ἑῴαν, λαμπρότατος, ἐπὶ ἡμέρας ι'. ᾗ ἄυθις ἀρὸς δύσιν ἡμέρας ιά.

Τῷ να'. ἔτει, Ανδρέαν τὸν ἀοίδιμον μοναχὸν, τὸν λεγόμενον Καλυβίτην ἐν Βλαχέρναις, ἐλέγξαντα αὐτῶν τὴν ἀσέβειαν, ἀπέπτυσεν ᾗ μασίγων ὁ Κοπρώνυμος.

Τῷ νγ'. ἔτει, γίγασι ψύχος μέγα καὶ πικρότατον κατὰ τὴν βασιλίδα, ᾗ τὴν ἀνατολὴν ἀρκτον τε καὶ δύσιν, ὥστε τὴν ἀρκτῴαν τῶν πόντε παράλιαν ἐπὶ ἑκατὸν μίλια τὸ πέλαγος ὑπολιθωθῆναι, ἐ ἐπὶ λ'. πήχεις τὸ βάθος παγῆναι · ὕπερ χιονιδίτας πέτρθαι ἐπὶ ἄλλας ι. πήχεις, ὥστε συμμορφωθῆναι τὸ θάλασσαν τῇ ξηρᾷ, καὶ πεζοπορεῖσθαι ὑπερθεν τῶν κρύος παρά τε ἀνθρώπων ᾗ ζώων ἡμέρων τε ᾗ ἀγρίων τὸ πέλαγος, ἀπό τε Ζιχίας μέχρι Δανούβιος, ᾗ τὴν Κύφαν πόταμὸν, ἔ Δναπρῖνα τε ᾗ Δνεπρίνας, ᾗ ἔ Νεκροπύλων, ᾗ ἐ λοιπῆς ἀκτ μέχρι Μαστμβρίας ᾗ Μηδείας. τῇ δὲ Φεβρουαρίῳ μηνὶ τὰ πάντα πάγια κατὰ πάλαι θεὸν εἰς πλείσα ὁρισμένα νόμιμα διαρρηθέντος, ἐ τῇ ἔ ἀνίμων βίᾳ ἐπὶ τὸ ἱερὸν κατασχεθέντος, ᾗ τὰ τοῦ ἐπὶ τὴν πόλιν ἔρθασεν, καὶ μέχρι τῆς Προποντίδος ᾗ ἔ τέων καὶ Αβύδε πᾶσαν τὴν παραλίαν ἐπλήρωσαν. ἐν οἷς ὑπῆρχε ᾗ ζῶα ἄγρια τε ᾗ ἡμέρα τιθηνῶν. πᾶς δὲ ὁ βυλόμενος, ἀπὸ Σοφιανῶν ἕως τῆς πόλεως, ᾗ ἀπὸ Χρυσοπόλεως ἕως τῦ ἁγίου Μάμαντος, ᾗ τῶν Γαλατῶν, ἀκωλύτως ὡς ἐπὶ ξηρᾶς ἐβάδιζον. ἓν δὲ ἐξ αὐτῶν φραγέζαν τῇ τῆς ἀκροπόλεως σκέλη σωιτεφῶν αὐτῷ. ἕτερον δὲ τῇ τείχει φραγὸν, πῦρ μεγάλως ἐδόρυτον, ὡς ἐ τὰς ἐνδοθεν οἰκοδομὰς συμμεταχεῖν τῷ σάλῳ. εἰς τεῖχ δὲ ῥαγὲν, ἔζωσε ἔ πόλιν ἀπὸ τῶν Μαγγάνων ἕως τῦ Βοσπορέα, ᾧ τινος τὸ ὕψος ὑπερέχε τῆς πόλιος. τῇ δὲ Μαρτίῳ μηνὶ ἀστρες ἀδρὸς ἐα τῦ οὐρανοῦ ἐπιπτον, ὡς λέγειν πάντας σωματόλεια εἶναι. αὐχμὸς τε πολὺς γέγονε, ὡς ξηρανθῆναι πηγὰς ᾗ ποταμούς. ἃ τις βλέπων ᾗ ἀκούων ὁ ἀνόσιος, ὡς ᾠδάπτετο μάστιγας εἶναι τῦ Θεῦ, πρὸς ἐπιτροπὴν τῶν βαβήλων αὐτῦ ἐ αἰκίσεων φράξιον · ἀλλ' ἀγαγὼν μᾶλλον τὸν πατεάρχην, λέγει αὐτῷ· τί ἡμᾶς βλάπτει, ἐὰν λέγωμεν τὴν Θεοτόκον Χερσόπολιν ; ὁ δὲ περιπτυξάμενος αὐτὸν λέγει. Ελέησον δέσποτα, μηδὲ εἰς ἔννοιάν σε ἐλθῇ ὅτι ὁ λόγος. οὐκ ὁρᾷς, ὅτε φιλτάτους τε ἀναθεματίζεται Νεστόριος ὑπὸ πάσης τῆς ἐκκλησίας ; ᾗ ὁ βασιλεὺς· Εγὼ μαθεῖν θέλων ἀρώτησα, φησὶν . ἕως δὲ σῶ ἔσω ὁ λόγος . ὁ πολὺ τὸ ἐν μέσῳ, ᾗ ἄξια εἰς τὸν χρηστωθέντα ὑπ' αὐτῦ πατεάρχην διαρκέσαι, ἃ τινα μεταλήγον ἐρῶμεν.

Τῷ νδ'. ἔτει, ἀγάπλω δῆθεν ποιήσας μετὰ Παγάνου τῦ κυρίε Βυλγάρων, ἐξέφρας ἐξελθὼν ἔ πόλιος, ᾗ ἀγυιάτης ὥρων τὰς πλατύρας ᾗ ἔ ἀπαντῶν αἰρῶν, εἰσῆλθε εἰς Βυλγαρίαν ἕως Τσύμτζας · καὶ βαλὼν πῦρ εἰς τὰς αὐλὰς ἃς εὗρε, μετὰ φόβου ὑπέστρεψε, μηδὲν γενναῖον ποιήσας.

Τῷ νε'. ἔτει, ἰμανὴς γενόμενος ὁ δυσεβὴς βασιλεὺς, κατὰ παντὸς φοβουμένου τὸν Θεὸν, Σπένεμ in Bulgaros fecit . eumque * nd nnguſtias uſque quibus Beregnba nomen, veniſſet, multis ſuorum amiſſis, domum cum dedecore revertit.

* clauſuram.

Anno xx, cometa qui a trabis formn Græcis docites dicitur, fulgentiſſimus apparuit per x dies in parte Orienrali, rurſuſque Occaſum verſus alios xxr.

Anno xxr, Copronymus Andream cognomento Calybiten, celebrem in Blachernis monachum, flagris interfecit, quod is ipſius Impietatem reprehendiſſet.

Andreas Calybita.

Anno xxrii, ingens fuit & ſæviſſimum frigus Conſtnntinopoli, nc vertius ortum, Septentrionem, & Occaſum. Id mare ſeptentrionale n terra ad e uſque milliaria in lapidem redegit, craſſitie xxx cubitorum . & nive glnciei ſuperfuſa, nudn eſt craſſities allis xx cubitis . Itaque mate protinus terræ æquale fuit : pedeſtrique itinerl hominum, ferarum ac domeſticorum nnimalium glacies locum dedit, n Zichia uſque ad Danubium, & Cuphnm fluvium, ac Danaſtrin, & Danaprin, & Necropyla, reliquumque littus uſque ad Meſembriam & Mœſiam . Februario menſe glacies iſta Dei juſſu in plurima montium ſimilla fruſta diſceſſit, quæ ventorum vi nd Hierum (ſinnum Latine) delata, inde per nnguſtias ad urbem devenerunt, littuſque omne nd Propontidem uſque & Abydum & inſulas obtexerunt . erant lis immixta ſerarum & eicurum nnimalium cadnvera . Licebat velutl in terra pedibus lter faeere a Sophianis uſque ad urbem, & n Chryſopoli uſque nd divi Mamantis & Galatas . Unum de his fruſtis nllifum arcis ſcalæ, eám conſregit. Aliud muro nllifum ; vehementer eum concuſſit, ſenrienribus tremorem iis etinm qui innus habicabnnt . Inde in tres ruptum partes, nrbem einxit, a Mangnnis uſque nd Boſphorium, altitudine muros luperans . Martio menſe confertim ſtellæ de cælo * ceciderunt, ita ut vulgo diceretur finis mundi nppetiſſe : ſiccitaſque ſuit ingens, qun & fontes & flumina exaruerunt . Quæ impius lle cernens nrque inaudiens, non ſenſitn Deo has lmmitti plagas ipſius n prophanis conatibus avertendi gratia . Quinimo vocarum ad ſe patriarchnm interrogavit, Ecquid mali nobis lnde erit, ſi pro Deipara Chriſtiparum dicnmus ? Patriarcha Imperatorem nmplexus : Miſerere (ait) Dnmine, neque hoc to nnlmum tuum venire pariaris . nonne enim vldes, quibus damnarionibus & nnathemaribus infamis nb univerſn eccleſin fit factus Neſtorius ? Tum Conſtnntinus : Diſcendi cauſa ſe quæſiviſſe nir, mandatque ne hunc ſermonem alll hominum nperiat . Neque multo poſt dignam a ſe conſtituto patriarchæ mercedem rependit, ur paulo inferius oſtendemus.

Edit. Pariſ. pag. 465.

Anno xxiv, Conſtantinus pace cum Pagano Bulgarorum principe facta, ſubito eſt ab urbe cum exercitu profectus, * clauſtriſque cuſtodis ob pacem nlmirum iſtam fraudulentam vacuis inventis, in Bulgariam Tumtzam uſque progreſſus, tugurils in quæ incidebat incenſis, metuens ſibi domum redlit, nullo præclaro facinore edito.

Anno xxv, infanis contrn omnes Deum timentes percitus, Stephnnum ju-

niorem; omnibus ob illuſtres virtutes cultum (ſexaginta enim annos incluſus clauſtro, quod eſt in colle S. Auxentii, exegerat) varie excruciatum necat. Multos etiam procerum atque militum ſuppliciis diverſis ſuſtulit, delatos quod imaginibus ſupplicaſſent. Exegitque ab omnibus ſuo imperio ſubjectis juramentum, quo confirmarent, nulli ſe imagini ſupplicaturos. quos interfecit etiam, ut Conſtantinus falſo patriarcha dictus ſuggeſtam conſcenderet, elevatiſque venerandis crucis lignis adoratorem imaginum ſeſe eſſe jurejurando interpoſito diffiteretur. Statimque huic perſuaſit, ut pro monacho Stephanita ſteret, carne veſceretur, inque regia menſa fidicines audire ſuſtineret. Sed non multo poſt, divina vindicta hunc in manus cruenti homicidæ tradidit. Etenim Conſtantinus certior factus, patriarcham multis hominibus pro certo perſuaſiſſe, Imperatorem ſibi dixiſſe, ſe Chriſtum pro Deo, & proinde matrem ejus pro Deipara nequaquam habere, furore adverſus eum, ut qui ſecretum ipſius publicatum traduxiſſet, incenſus eſt. itaque multis verbetibus mulctatum, in triumpho per circum duci curavit, conſputum atque raptatum. inde cum eum in cuſtodiam dediſſet, mittit ad eum patricios, qui ſcirent, quidnam adhuc de Imperatoris religione, ac ſynodo ab ipſo celebrata ſentiret? At vanus animi ille, ſperans hoc pacto ſe Imperatorem placaturum, reſpondit: Recte eum inſtituenda ſynodo egiſſe, recteque de Fide ſentire. Qui miſſi erant, irridentes hominem, hocque unum ſe ex impuro ipſius ore voluiſſe audire dicentes, ſtatim eductum capite truncaverunt, cadaverque in Pelagium proiecerunt. (fanum fuerat ſanctæ Pelagiæ: id Conſtantinus demolitus, ſepulturæ capitis damnatorum deſtinarat, Pelagioque nomen fecerat.) In cujus locum Imperator patriarcham deſignat Nicetam eunuchum, genere Siavum. Petrum quoque ſanctum virum, & divino ſpiritu prædictum Stephanum monachum Anaentianum, poſt multos contumelioſos cruciatus necatos, trahi, & in Pelagium abjici juſſit: multoſque etiam alios principes viros ac monachos, ſacrarum imaginum cauſa crudeliter e vita ſuſtulit. Monachorum quoque habitum traduxit, & contumeliæ in circo expoſuit, jubens unumquemque * eorum manu ducentem mulierculam in medium prodire: atque ita ii ab omnibus conſputi & ignominia affecti ſunt. Expeditionem quoque in Bulgaros fecit terra marique, miſſis ad Anchialum chelandis (navigii hoc eſt nomen) ειϛ ειϛ ϛϑ c. quæ, paucis demptis, omnia Aquilonis flatu ſunt ſubmerſa: & ipſe cum dedecore in urbem rediit. Quin & reliquias S. atque laudatiſſimæ Euphemiæ cum ciſta in mare abjecit: quæ Dei gratia incolumis Lemnum appulit, ac deinde Conſtantino & Irena piis Imperantibus digna cum veneratione in ſuum eſt reducta templum: quod ii repurgatum denuo dedicarunt, cum Copronymus ſacrorum, aut ſuæ potius ipſius animæ hoſtis ex eo armamentum & locum fimo deponendo feciſſet. Idem præfectos, ejuſdem ſecum ſententiæ atque malitiæ idoneos adminiſtros conſtituit, Michaelum Meiſſenum Otientis ducem, & Michaelum Lacanodraconem Thraciæ, & Manetem (cujus nomen petvetſitatem indicat) bucellarium. De his Lachanodraco magiſtrum

Conſtantinus in imaginum cultores animadvertit.

Patriarcha interfectus.

225

Edit Pariſ. pag. 466.

* abhinc mannu.

226

227

Monachi affecti.

φωνον τὸν νέον αἱδέσιμον ὄντα πᾶσι ϗ τὸ ἐν ἀρεταῖς ποικίλως ἐαλάμπειν, (ἐξήκοντα γὰρ χρόνους ἐποίησεν ἐν τῇ βουνῷ τ ἁγίου Αὐξεντίου ἐγκλείσεως) ποικίλως τιμωρησάμενος ἀπέκτεινε. πολλῶν δὲ ἀρχόντων ϗ στρατιωτῶν ϗβλητότατον προσκυνεῖν τὰς εἰκόνας, διαφόροις τιμωρίαις τύπτει ἀναλώσας. ὅρκον δὲ καθολικὸν πάντας τοὺς ὑπὸ τὸν αὐτοῦ βασιλείαν ὄντας ἀπήτησεν, εἰκόνι μὴ προσκυνῆσαι τινί. μεθ' ὧν ϗ Κωνσταντῖνον τὸν ψευδώνυμον πατεμάρχην ἐπὶ ἄμβωνος ἀναβιβάσας, καὶ ὑψώσας τὰ τίμια ξύλα, ὁμόσαι ἐποίησεν, ὡς ἀπ' ἴσης τῷ προσκυνουμένῳ τὰς εἰκόνας ϗ τύπον παραπὶ σφαίτλιν αὐτὸ μοναχῷ ἵστασθαι γενέσθαι, ϗ κρεῶν μεταλαμβάνειν, ϗ κιθαρῳδῶν ἀκούειν ἐν τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ. ἀλλ' ἦν εἰς μαρὰν ἡ δίκη τῶν ταῖς τ μιαιφόνου χερσὶ παραδίδωμι. μαθὼν δὲ ὁ ἀλάστωρ, ὅτι ὁ πατεμάρχης πολλοὺς ἐπληροφόρησεν, εἶπεν τὸν βασιλέα φῶς αὐτῶν, ὅτι οὐκ ἔστι Θεὸς ὁ Χριϛὸς, καὶ ϗβ τοῦτο ἐξ τῶν μητέρα αὐτοῦ ἔχειν Θεοτόκον· ἐξέμανη κατ' αὐτοῦ, ὡς τ' μυσάεσθαι αὐτῷ ϑεμαβώσαντας, καὶ ἐπιθεὶς αὐτῷ πολλὰς πληγὰς, ἐβεμάβωσεν ἐν τῇ ἱπποδρόμῳ, ἐμπτύσμασιν ϗ συρόμενον. εἶτα ἀσφαλισάμενος αὐτὸν, ἀποϛέλλει πρὸς αὐτὸν πατρικίους, καὶ φησί· τί λέγεις ἄρτι περὶ τῆς πίϛεως ἡμῶν, καὶ ὡς συνόδου ἐκ ἐποιήσαμεν; ὁ δὲ ματαιωθεὶς ταῖς φρασὶν, εὐάμβως αὐτὸν πάλιν ἐξεδυμίσασθαι, ἀποκριθεὶς εἶπε· καλῶς ἐποίησας τὴν σύνοδον, ϗ καλῶς πεπίϛευκα· εἰ δὲ ἐκτελέσαντες εἶπον πρὸς αὐτὸν· ἡμεῖς τῶν μύσεων ἠθελομεν ἀκοῦσαι παρὰ τοῦ μιαροῦ στόματος. καὶ παραχρῆμα ἐξαγαγόντες αὐτὸν, ἀπεκεφάλισαν, ϗ τὸ σῶμα αὐτοῦ ῥῖψαντες εἰς τὸ πέλαγος, ἔνθα φανὸν ὑπῆρχεν ὁ τῆς ἁγίας Πελαγίας ναός· ὃν ἡ Θεομισὴς κατελύσας, ϗ πᾶσαν ἀσεβείαν ποιήσας, ἐκάλεσεν, τὸ Πελάγιον. ἀντιχειροτονεῖ δὲ πατεμάρχην Νικήταν εὐνοῦχον, ϗ Σθλάβον. ἀναιτιος δὲ ϗ Πέτρον τὸν ἱερὸν, ϗ τ Στεφάνου Σπέφανον τὸν τῶ Αὐξεντίου, μετὰ πολλὰς αἰκίας φονεύσας, εἰς τὸ πέλαγος συρέσθαι ῥιφῆναι προσέταξε. πολλοὺς δὲ ϗ ἑτέρους ἀρχοντας ϗ μοναχοὺς, ϗβ τὰς ἱερὰς εἰκόνας δεῦρο Θεάτρῳ παρέδωκεν. ἐγκλείσασα δὲ ϗ ἐπίμασε τὸ χῶμα τῷ μοναχῶν, ἐπὶ ἱπποδρόμου παρακελεύσαμβος ἕνα ἕκαστον ἀββᾶν χειροκροτοῦντα γυναῖκα παρέρχεσθαι μέσον τῶ λαῶ, οἷς ἐκέκραγον ϗ ὕβριζον πάντες. ἐγράτησε δὲ κατὰ Βουλγάρων πεζῇ τε ϗ πλωΐσι· ϗ ἀπέστειλεν ἐπὶ Αγχιάλου χελάνδια βχ'. βορρᾶ δὲ πνεύσαντος, ἀπώλετο πάντα πλὴν ὀλίγων· ὑπέστρεψε δὲ ἐν τῇ πόλει ἀόξως· αὖθις δὲ τὸ τίμιον λείψανον τῆς ἁγίας ϗ πανσέμνου Εὐφημίας ἐβύθισεν σὺν τῇ λάρνακι, ὅπερ Θεῖ χάριτι ἐν τῇ πόσῃ τῇ Λήμνῳ ἐξέλθουσα ἐγένετο, ϗ πάλιν ἐπὶ Κωνσταντίνου ϗ Εἰρήνης τῇ ὑσιβῶν βασιλέων μετὰ τῆς ἀγενοῦς τιμῆς ἐπανῆλθεν ἐν τῇ τιμίᾳ αὐτῆς ὅπερ ὁ τῇ ἐκκλησιῶν ἐχθρὸς, μᾶλλον δὲ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς, ἁρμάμβων ϗ κοπροθέσιον ἐποίησεν. αὐτοὶ δὲ ἀνακαθάραντες, πάλιν ἀνεθάρσουν. ὅπως ἀ δυσεβὴς προεβάλετο στρατηγὸς ὁμόφρονας αὐτῷ, ϗ τῆς κακίας αὐτοῦ ἐπαξίους ἐργάτας. Μιχαὴλ μὲν τὸν Μελισσηνὸν, στρατηγὸν τῇ ἀσιατικῶν. Μιχαὴλ δὲ τὸν Λαχανοδράκοντα εἰς τ Θρᾴκιον, ϗ Μάνιν τὸν τῆς κακίας ἐπώνυμον εἰς τὸ βουκελλάριον. μιμησάμενος τοίνυν ὁ Λαχανοδράκων τὸν διδάσκαλον

αὐτῷ, πάντα μοναχὸν ἢ μοναστήριον τὰς ὑπὸ τὸ Θέμα τῆ Θρᾳκησίων ὄντας, συναξον εἰς Ἔφεσον, ᾧφησι πρὸς αὐτὸν· ὁ βουλόμενος τῆ βασιλεῖ ἢ ἐμὶ συνδαρχεῖν, ἐνδυσάσθω τολλὼ, ϛ λαβέτω γυναῖκα τῆ ὥρᾳ ταύτῃ. εἰ δὲ τοῦτο μὴ ποιεῖν τες, τυφλώσω εἰς Κύπρον ἐξορισθήσον). ἢ ἔμα τῆ λόγῳ, τὸ ἔργον ἐξετελέτο· ἢ πολλοὶ μάρτυρες τῆ ἀμίρᾳ ἐκείνῃ ἀνῃρέθησαν· ὅτες πάντα τὰ μοναστήρια πέπρακτο, ϛ πάντα τὰ ἱερὰ σκεύη, ἢ βιβλία ἢ ζῶα ἐκ πάσας τὰς ὑπερόριους αὐτῷ, ἢ τὰς τιμὰς τέτων ἀπεστάλμισι τῆ βασιλεῖ. ὅσα δὲ ὧρε πατριαρικὰ βιβλία, ἢ λείψανα ἁγίων, κατέκαυσε. ἢ αὐτὸς τὰς αὐτὰ ἔχοντας ὡς ἀσεβεῖτας ἐκόλαζε, ἢ ποικίλας αἰτίρει, ἢ πίστῃ ἢ ἰλαῖφ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἐπιχρίων ὑφῆπτε πυρί. ἄπερ δή τις εἰρίθη τὸ τῆς Θεοτόκε ὄνομα ἐπιβοώμενος, ἀ ἀλαβοὶᾳ τυζῶν, ἤρκες αἰδίμενος, ὡς ἐχθρὸς τῶ βασιλέως ἐτιμωρεῖτο. ὥςτε ὲ ὅλῳ τῆ ὑπ' αὐτὸν Θέματι μὰ ἔμεινε θαυμασιὰ ὲ ὀλίγῳ συνίβα μοναχόν. ὅ μαθὼν ὁ μισόθρησκος βασιλεὺς, ἔγραψε δ' χαρτίων αὐτῷ· ὅτι εὗρον σε ἄνδρα κῆ τὴν καρδίαν μου, ὃς πάντα τὰ θελήματά μου τῶν μεμισαμένων ἢ οἱ λοιποὶ, πᾶσιν διεφάτευτο· ἀ δὲ Κοπρώνυμος τῶ εἰς δόξαν Θεῦ ἢ καταφυγὴν τῆ σωζομένων μοναστέρια τοῖς ἀμέροσιν αὐτῶ φρατιώταις ἐδίδυ, ἢ τὸ μοναχικὸν πάγμα ἐξαφανίσαι ἐπιθάλε τῆ αὐτῆ ἔτει, Νικήτας ὁ ψαλιδώνυμος πατεάρχης· πὰς ὲ τῆ μικρῆ συναίτῃ τῶ πατριαρχείε εἰκόνας ἐκ ψηφίδων ὕσας ἔξυσε, ϛ τὰς λοιπὰς εἰκόνας πὰς ὲ ὅλῳ τῆ πατριαρχείῳ.

Τῆ κα' ἔτει, ἔστλα ἡ αὐτῶ γυναῖκα Εὐδοξίαν τελῶσαν, Αὐγύσταν. ἢ τὰς δύο αὐτῶ υἱὰς Χειροφόρον κῆ Νικηφόρον, ἐποίησι Καίσαρας, τῶ πατριάρχυ ποιήσαντος τὰ χρίσμ.

Τῆ κθ'. ἔτει, ἐγένετο καταλαγὴ εἰς Συρίαν, ἄνθρωπος φρὸς ἄνθρωπον. πέρυ τῆ ἔτει ἦλθε Εἰρήνη ἐξ Ἀθηνῶν, ἢ ἐρίφθη ὲ τῆ ἁγίῳ στεφάνῳ φρὸς γάμον Λέοντι βασιλεῖ, τῆ υἱῷ τῶ Κοπρωνύμου.

Τῆ λβ'. ἔτει, εἰσῆλθε ὁ Φαδὰλ εἰς Ῥώμην, ἢ ἔλαβε αἰχμαλώτες φ'. πέρυ συμπαρέσκησε οἱ Μοψυεᾶς, τῆ μὴ Ἀράβων χιλίες ἀπέκτειναν, τὸν δὲ αἰχμαλωσίαν ἔλαβον.

Τῆ λγ'. ἔτει, ἐκίνησε Κωνσταντῖνος τόλον κατὰ Βυλγάρων, ϛ ποιήσας εἰρήνην ὑπέστρεψε. ἢ τῆ Βυλγάρων δώδεκα χιλιάδες πεμπόντων εἰς Βερζητίαν, ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἢ ἐξῆλθεν· εἰς τὸν λεγομένην Λιθοσωρέαν, ἐπέπεσεν αὐτοῖς, ἢ πάντας ἀπέλαβε ὑπέστρεψεν εἰς τὸν πόλεμον. τέτον τὸν πόλεμον ὠνόμασεν ἐγκύ, ὡς μαθηνὸς σφαγέντος Χερσωνῖτ. ὁ δὲ τῆς Βυλγαρείας κύριος Ἐλίεχορ, γνὺς ὅτι ἐκ τῆ αἰχμῆς αὐτῶ φροδίδοται, γράφει τῆ βασιλεῖ· βωλόμην ἔχειν τὼ φυγόν, ἢ ἰλθεῖν φρὸς σέ· πέμψον ὖν μοι λόγον ἀσφαλείας, ἢ τίνας ἔχεις φίλους ὧδε, ἵνα θαῤῥήσω αὐτοῖς, ἢ συμβάμωσί μοι. ἀ δὲ κύριος ὢν, ἢ ἀνόητος, συμπαρέσχεθη τῆ ἀπάτῃ τ Βυλγάρε, ϛ γράφει αὐτῆ· κρίνιος μαθὼν, πάντας ἀπώλεσεν. ὅπερ ὁ Κοπρώνυμος ἀκούσας, τὸν γνωρίδε αὐτῶ ἐξέτειλε.

Τῆ λε'. ἔτει, ἐστρατεύσε Κωνσταντῖνος κῆ Βυλγάρων, ϛ θυμάτῃ ὀργῆ κῆ τ σκιλῶν ἀνθρακωθείς, ἢ πυρετῶ λαύρῳ ἢ ῥιγικῇ συνεχθείς, κῆ τὸν Ἀρκαδιόπολιν ὑπέστρεψεν ἐλεύσιος. ἢ ἐλθὼν ἐν Σελυβρίᾳ, ϛ ἐμπλοισάμενος μέχρε τ Στρογγύλου κασέλλυ, θνήσκει ψυχῆ ἢ σώματι, βοῦν ἢ λέγων· ὅτι ζῶν πυρὶ ἀσβέστῳ

imitatus, omnes monachos monachasque qui in Thracenſi erant præfectura, Epheſum conducit, itaque alloquitur: Qui imperatori & mihi obedire vult, ſtolam is induat, hacque ipſa hora uxorem ducat: qui recuſaverit, is erutis oculis Cyprum deportabitur. & rem illico exequitur. itaque multi eo die extiterant martyres. Idem omnia monaſteria, omnem ſacram ſupellectilem, libros, animalia, omnemque prorſus habitum eorum divendit, & pretium Imperatori tradidit. libros etiam patrum, & reliquias ſanctorum quotquot reperit, cremavit, unaque eos penes quos illa invenerat, ut impios. Varios necis modos adhibuit, quorumdam capita pice & oleo illita incendit. Quod ſi quis uliquam nomen Dei. *Edit. Pariſ. pag. 467.*
paræ invocans, aut pie vivens, aut juramenti religionem ſervans reperiretur, is tamquam Imperatoris hoſtis ſupplicio afficiebatur. ita factum, ut in tota ipſius provincia poſt exiguum tempus nullus omnino eſſet monachus. Imperator ubi hoc reſcivit, per lit eras ei gratias egit, affirmans ſe eum deprehendiſſe hominem ex animi ſui ſententia, ſuaque per omnia voluntati ſatisfacientem. Hunc imitati etiam reliqui eodem modo egerunt. Copronymus monaſteria, quæ ob honorem Dei & refugium ſalutem conſecuturorum condita fuerant, ſuis ſuam amplectentibus ſententiam militibus tradidit, utque monachicam ordinem exſcinderet operam dedit. Eodem anno, Niceta titulo tenus patriarcha imagines quæ in parvo domus patriarchæ ſecreto erant lapillis ornatæ, raſit, aliaque etiam omnes per totam patriarchæ domum.

Anno XXVIII, Conſtaot. Eudociam, tertiam ſuam conjugem, Auguſtam coronavit: filioſque ſuos Chriſtoph & Niceph. Cæſares fecit, patriarcha votum faciente.

Anno XXIX, permutatio hominum in Syria facta eſt, ſingulis pro ſingulis datis. Hoc anno Irene Athenis venit, & in æde S. Stephani coronata, Leoni Imp. matrimonio ſtens. eſt juncta, primo natu Coptonymi filio. 228

Anno XXXII, Phadalas in Romanorum ditionem impreſſione facta, CCC homines captivos abducit. Huic Mopſueſtienſes obviam profecti, CCC Arabibus occiſis, præda potiuntur.

Anno XXXIII, Conſtantinus cum expeditionem feciſſet in Bulgaros, compoſita pace rediit. Cum autem Bulgari XII millia in Berzetiam mitterent, cognita re Lithofoream contendit, ibique eos obruit; & univerſis occiſis, in urbem eſt reverſus. Hoc bellum nobile appellavit, quod eo Bulgari exſt. nullus Chriſtianus peciſſet. Cæterum Elerichus Bulgarorum princeps, a ſuis familiaribus prodi ſe intelligens, in hanc ſententiam Conſtantino ſcribit: Conſtitui profugere, & me ad te recipere. itaque mihi omnia tuta fore, litteris miſſis confirma: ac ſignifica quos hic habeas amicos, Alius. ut eorum fidei me credens, una cum ipſis ad te perveniam. Hac fraude Bulgari vanus ac ſtolidus iſte circumventus, nomina amicorum perſcribit: quos Elerichus omnea perdidit. ea re mentata, Copronymus barbam ſibimet evellit.

Anno XXXV, in Bulgaros cum ſuſcepiſſet expeditionem, irato Deo catbanculi pedes ejus invaſerunt, ac febris præterea vehemens eum & ardentiſſima corripuit. Quare lectica ab Arcadiopoli Coprony exitus. repottatus Selybriam, indeque naviglo uſque ad caſtellum Strongylum vectus, ibi & animæ & corporis mortem obiit, vo- *pag. 468.*

cíferans, atque dicens: vivum se inextinguibili igni traditurum esse, propter Mariam Deiparam: jubenique eam exinde honorari ac celebrari ut vere Deiparam. Moriens suamque ultimam voluntatem testatam faciens, hæc pronunciavit: Incolume esto magnum templum, divina Sophia: incolumis esto ædes sanctissimæ Deiparæ in Blachernis: incolume esto sanum ejusdem in Chalcoprariis: incolumis esto ædes sanctorum Apostolorum: incolumis esto urbs & Senatus: incolumis esto, fili mi Imperator: atque tu etiam o Theophanes, cui magnum meum arcanum credidi. Finito luctu, imperator Leo ex Theophane quæsivit quodnam esset grande illud patriæ secrerum, ipsi soli cognitum? Respondit is: Fortasse patrem tuum ejus rei pœnituit, quam nos occulte egimus: ideoque me allocutus est. τρεῖς enim * centenarios defodimus quodam loco, in usum fratrum tuorum Cæsarum & nobilissimorum. Leo omne illud famulis missis abstulit, nihilque fratribus reliquum fecit. Corpus Copronymi sepultum in æde sanctorum Apostolorum: imperante Michaelo Theophili F. inde jussu hortatuque ipsius Imperatoris amotum, & in foro Amastriano crematum est. Archiepiscopatum Constantinopolis gesserunt Anastasius, & post hunc Constantinus, is cui caput tandem fuit amputatum, atque ab eo Nicetas, hæretici omnes.

* centenarios

LEONIS Copronymi F. imperium. 219

Leo Copronymi ex Chazara F. imperavit annos v. Primo imperii anno, Tellerigus Longobardorum rex ad eum Constantinopolin confugit. quem is susceptum, muneribus sibi devinxit. Visus est aliquandiu pieratem colere, Deiparæque & monachorum essa amicus: itaque etiam primis temporibus metropolitanas ecclesias monachis credidit. Postulante exercitu, filium suum Constantinum coronat.

Anno 11, Pellerigus Bulgarorum princeps ad Leonem confugit, ab eoque paretcius creatur, tradente etiam fororis uxoris suæ filiam ei in matrimonium: susceptusque ab eo ex sacro lavacro, magnopere charus honoratusque ei habetur.

Jacobitæ.

Anno 111, Romanus exercitus ad Germaniciam profectus, multitudinem magnam Syrorum Jacobitarum captivos abduxit: quos imperator in Thracia collocavit.

Anno v, Nicetas e Slavo patriarchæ dignitatem adeptus eunuchus, moritur. Subrogatur ei venerabilis Paulus anagnosta Cyprius. Media jejuniorum septimana Imperator duas imagines reperit in pulvinari uxoris suæ Irenes. quas cum diligenter esset contemplatus, inquisitione facta deprehendit, eas a Papia * palatino, altisque oonnullis primiceriorum fuisse illatas: quos & cruciatibus supplicisque gravissimis addixit. in uxorem quoque Irenam acriter est invectus, eamque nauci esse dixit, quæ suo patri Imperatori horribilibus atque inexcusatis fidei mysteriis prolatis diversum plane jurasset. Constanter asseverantem, a se eas non visas, repulit, neque postea rem cum ipsa habuit. Cum autem insano pretiosorum lapidum amore ageretur, coronam quoque Heraclii in magna æde dedicatam adamavit, ablatamque gestavit in publicum progressus. Inde domum reversi caput carbunculis gravitet est affectum, vehementissimaque eum lovasit febris: itaque malam animam infeliciter exhalavit præmium sacrilegii justum consecutus.

* Pappus palatinus. *Edit. Paris. pag.* 469.

IRENÆ cum CONSVANTINO Imp.

Anno mundi ϛϡϑ ϛιϑ ϛϛLXXXIIS,

A παριδεῖν, ἢ τὴν Θεοτόκον Μαρίαν· ἀλλ' ἀπὸ τῶν τιμᾶσθαι καὶ ἀνυμνεῖσθαι ὡς Θεοτόκος ἀληθῶς ὄσα. πολλοῖς δὲ, καὶ ἐξαυτομόλοις, ἐλεξε παῦε· σώζει ὁ ναὸς ὁ μέγας ἁγία Σοφία· σώζεσθε ναοὶ τῆς παναγίας Θεοτόκου τῆς Βλαχερνῶν· σώζει ὁ ναὸς τῆς Θεοτόκου ἐν τοῖς χαλκοπρατίοις· σώζει ὁ ναὸς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· σώζει πόλις, καὶ σύγκλητος· σώζει υἱέ μου βασιλεῦ. σώζεσθε σὺ Θεόφανες, τὸ μέγα μου μυστήριον. μετὰ γοῦν τὸν παρελθεῖν τὸν πάτερά μου, ἢ σὺ μόνος γινώσκεις; ὁ δὲ εἶπε· πάχα ὦ μεταμέλει γέγονε ὁ πατήρ σου, καὶ ἐξ ὧν ἡμῖν ὡμίλησε, ἵνα φανερώσω, ἅπερ μυστικῶς ἐπεπράμην. φ. γὰρ αὐτὸν ἐκόμισαμεν

B εἰς τινα τόπον, λόγῳ τῶν ἀδελφῶν σου, τῶν Καισάρων καὶ γενεθλιστίμων. καὶ ἀποστείλας Λέων, ἔλαβε πάντα, μηδὲν αὐτοῖς καταλιπών· τὰ σώματα αὐτῶν ἔθηκεν ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ἐν ταῖς ἐμπροσθίαις Μιχαὴλ υἱοῦ Θεοφίλου, βωλῷ καὶ παραπήσει τοῦ Καίσαρος ἀπαχθέντα ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀμαζεμιτῶν, ἐκαύθη. ἃ δὲ τῶν Ἀρχιερωσυνῶν θρόνον κατέσχεν Ἀναστάσιος, καὶ μετὰ τοῦτον Κωνσταντῖνος ὁ Κοπρωφαλιθείς, καὶ τέλος Νικήτας, πάντες αἱρετικοί.

Λέων, ὁ υἱὸς τοῦ Χαζάρας υἱὸς αὐτοῦ, ἐβασίλευσεν ἔτη ε'. τούτῳ τῷ πρώτῳ ἔτει, προσέφυγε Τελλέριγος, ὁ τῶν Λογγοβάρδων ῥὴξ τῇ βασιλεῖ ἐν τῇ πόλει· ὃν προσδεξάμενος, ἐξεδημίσατο δώροις. ἤδεσε δὲ πρὸς ὀλίγον ὁ βασιλεὺς εὐσεβεῖν, φίλος τε εἶναι τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν μοναχῶν

C ἔθνη καὶ ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις μοναχῆς προεβάλετο μητροπολίτας. τέκνα δὲ Κωνσταντῖνον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τῇ αἰτήσει τῶν γραττῶν.

Τῷ β'. ἔτει, προσέφυγε Πελλέριγος, ὁ Κύριος τῶν Βουλγάρων, τῇ βασιλεῖ. καὶ ποιήσας αὐτὸν πατείαιον, ζευγνύει τῇ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Εἰρήνης ἐξαδέλφῃ. καὶ δεξάμενος αὐτὸν ἐκτὸς τῆς ἁγίας κολυμβήθρας, μεγάλως καὶ ἠγάπησε καὶ ἐδόξασε.

Τῷ γ'. ἔτει, ὁ στρατὸς τῶν Ῥωμαίων εἰς Γερμανίκειαν ἀπελθὼν, χιμαλώτισε Σύρους Ἰακωβίτας πλῆθος πολύ· ὃς ἐφύτευσε ὁ βασιλεὺς τὴν Θρᾴκιλλω.

Τῷ δ'. ἔτει, πέθνηκε Νικήτας πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὁ τοῦ Σθλάβων γένους. καὶ προχειρίζεται Παῦλος ἀνὴρ μὲν ἀναγνώστης Κύπριος. τῇ δὲ μέσῃ ἑβδομάδι τῆς νηστείας, ὥρων ἐν τῇ προσκεφαλαίῳ Εἰρήνης τῆς γυναικὸς αὐτοῦ εἰκόνας δύο, ἃς θεωρήσας καὶ ἀνακρίνας, ὥρων ὅτι ὁ Παπίας τῶν παλατίνων εὑρεθέντων αὐτῶν, καὶ τινες ἄλλοι τῶν πριμικηρίων· ὃς βασάνοις πλείσαις καὶ τιμωρίαις καθυπέβαλε. τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ Εἰρήνην σφοδρῶς ἐπιπλήξας, ἐξουδένωσεν εἰπών· ὕπως ὤμοσας τῷ πατρί μου τῷ βασιλεῖ, ἐπὶ τῶν φρικτῶν καὶ ἀχράντων τῆς πίστεως μυστηρίων; αὐτὴ δὲ διϊσχυρίσατο, μὴ ἐψεύσθαι αὐτὸς· αὐτὸς δὲν ἀπώσατο αὐτὴν, μὴ ἐγνωκὼς αὐτὴν ὅτι. λαθραίως δὲ λίαν ὑπάρχων, ῥάδιον τῷ σίμματος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ὅπερ ἐν Ἡρακλείᾳ· καὶ λαβὼν ἐφόρεσεν αὐτὸ, καὶ προῆλθεν. ὑποφαίνεται δὲ ἀπωθραυσθὲν δεινῶς ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ· καὶ σφοδρότερον πυρετῷ συνεχόμενος, κακῶς κακῶς τὴν ψυχὴν ἐκπέμπει, ἁ ἱεροσυλίας κομισάμενος τὸ ἐπίχειρα.

Κόσμου ἔτος ϛϡοϑ'. τῆς θείας σαρκώσεως ϡοϑ'.

ϛ. ο Κωνσταντῖνος σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ Εἰρήνῃ, ὀρθόδοξοι, ἐβασίλευσαν ἔτη ι. τούτῳ τῷ ἔτει, ἀ υἱότης Εἰρήνη, ἅμα τῷ υἱῷ Κωνσταντίνῳ διὰ θεῖ παραδόξως τῆ βασιλείας ἐγκρατὲς ἔτυχεν. μεῖ δὲ μ. ἡμέρας, τινὲς τῆς συγκλήτου ἐβουλεύσαντο προβαλέσθαι Νικηφόρον τὸν Καισαρα εἰς βασιλέα· ὃς πρατήσασα ἡ βασιλὶς, ἐτύφλωσε, ἐξώρισε· τοὺς δὲ ἀδελφὰς αὐτῆς Καίσαρας καὶ Νικηφόρους ὄντας ἐκτυφλώσασα, ἐφρατῶσαι τῷ λαῷ πιστοὶ καὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Χριστῦ γενήσεως. ἐν ᾗ ἐξελθοῦσα σὺν τῷ υἱῷ δικαίως ὑπάρχοντι, ἀποσώνυσι τῇ ἐκκλησίᾳ τὸ ὑπὸ τὸ ἀνδρὸς αὐτῆς ἀρθὲν τίμιον, ἐπικαλλωπίσασα ἐξ μαργάρων, τῷ αὐτῷ χρόνῳ τῶ Ἀραβὶς μετὰ Ῥωμαίων συμβαλόντες, ἐτρώθησαν. ἄρχεται δὲ ἀ ὑσέρεια ὡ ὁ λόγος τῦ Θεῦ πλατύνεσθαι, ὡ πᾶν ἀγαθὸν σωπερωδὶς ἐφαντρῶσθαι. τότε ὡ ἁ πανεύφημοι μάρτυρες Εὐφημίας τὸ λείψανον, ὅπερ ἀέναον μῦρον βλύζον διηλθε, ἀπὸ τῆ Λήμνου ἀ Θεοφιλὶς Εἰρήνη ἐκόμισε, ὡ ἁ πλησίον τῆ ἱπποδρόμου ναὸν αὐτῆς πεμψαμένη, ἐκεῖ αὐτὸ καθθῆναι πάντα δὲ γέγονε, ὡς ἂν θαυμασωθῇ ὁ Θεὸς, ἐκ ἐν δυνάμει ἀνδρῶν, ἀλλ' ἐν ἀθυμίᾳ γυναικὸς μεῖ παιδὸς ὀρφανῦ καθαιρέσας τὸν ἄμετρον κατ' αὐτῦ ὡ ἡῦ θεομάχον αὐτῦ δυσέβειαν. Τότε τῷ ἔτει ἐν τοῖς μακροῖς τείχεσι τῆς Θρᾴκης, ἄνθρωπος τις ὀρύσσων ὤρυ λάρνακα· ὡ παύλου ἀποστόλου κατακάσας, ὤρυ ἄνδρα κίμβιον μέγαν, καὶ γράμματα ἐγκολαμμένα ἐν τῷ λάρνακι πεφέροντι· Χριστὸς μέλλει γεννᾶσθαι ἐκ Παρθένου, ὡ πιστεύω εἰς αὐτόν· ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου ὡ Εἰρήνης πάλιν, ὦ ἥλιε, ὄψει με.

Τῷ β. ἔτει, ἀπέστειλε Εἰρήνη πρὸς Κάρολον ἡ ῥῆγα Φραγγίας, ὡ ἐκυμφώνουν τῶν δυγατέρα αὐτοῦ Ερυθρὼ λεγομένην, Κωνσταντίνῳ τῷ υἱῷ αὐτῦ. καὶ γενομένων συμφώνων ἐ ὅρκων, κατέλειφθη Ἐλισσαῖος ὁ εὐνοῦχος ὡ ποιήσοις εἰς τὸ διδάξαι αὐτὸν τὴν τῆ Γραικῶν γράμματα, ὡ τὴν γλῶσσαν, ὡ παιδεῦσαι αὐτὸν πολίτην τῆς Ῥωμαίων βασιλείας.

Τῷ γ. ἔτει, αἰχμαλώτευσα Εἰρήνη μεῖ τῆ Ἀράβων, ὑποτέλλει Σπαράκιον πατρίκιον ὡ λογοθέτην κατ' τῆ Σθλαβίνων. ὃς ὡ καταθὼν, ὑπήκοος πάντας, καὶ ὑποφόρους ἐποίησε τῇ βασιλίδος. ἐλθὼν δὲ ἐν Πελοποννήσῳ, ὡ πολλὰ αἰχμαλωτίσας ὡ λάφυρα λαβών, ἦγε τῇ βασιλίδι.

Τῷ δ'. ἔτει, Παῦλος ὁ ὅσιος ὡ ἡγούμενος πατερήρχης ἀθυτήσας καπήλιπε τὸν θρόνον, καὶ ἐν τῷ μονῇ τῆ Φλώρου ἀπεκάρη. ἤρχετο ἂν πρὸς αὐτὸν ἡ βασίλισσα λυπεμένη. καὶ φησί· τί τῶν ἐποίησας; ὁ δὲ μετὰ δακρύων ἔφη· εἶδε μηδὲ ἐκάθισα ἐν τῷ τῆς ἱερωσύνης θρόνῳ, ἀ ἐκκλησίας τῦ Θεῦ τυραννεμένης, ἐ ἐχεσμένης ἐκ τῶν λοιπῶν καθολικῶν θρόνων, ὡ ἀνεθεματιζομένης. ὡ ἐὰν μὴ συνόδου γένηται τὸ ἐναντίον, ὡ τὰ ἐν μέσῳ σφάλματα διορθωθῇ, οὐκ ἔχω σωτηρίαν· ἡ βλέπω αὐτῷ· ἡ ἵνα τί ὑπέγραψας ἐν τῷ χειροτονεῖσθαί σε, τὰ μὴ προσκυνεῖν εἰκόνας; ὁ δὲ ἔφη· καὶ ἐξ τῶν θρίξιν, ἡ φοβῶ μετάνοιαν καταφύγω, δόμβιος ἐ Θεῦ, ἵνα μὴ ὡς ἐφόβα μὴ κολάσῃ, σιγήσαντα ὡς τὸ πρὶν, ἡ μὴ παρέξαντα νῦν ἀλήθειαν τῷ φόβῳ τὰς μανίας ὑμῶν, ἐν τύποις ἐκομίσθη ἐν εἰρήνῃ. ἐπτοτε ἐκεῖνο ἤρξατο λαλεῖσθαι ὁ πιεῖ ἐ ἁγίων εἰκόνων λόγος παρρησίᾳ ὑπὸ πάντων.

Τῷ ε'. ἔτει, συναγαγοῦσα ἡ βασιλὶς Εἰρήνη πᾶσαν τὴν σύγκλητον ἡ τὸν λαὸν, ἐζήτει τίς γένοιτο πατριάρ-

incarnati verbi ɪɔ ccLxxɪx, Conſtantinus & mater ejus Irene orthodoxi imperium inierunt, idque deceonium geſſerunt, divinitus ac præter hominum opinionem ſummæ rerum præfecti. Poſt dies LX, nonnulli ſenatorum conſiliis iniverunt de evehendo ad imperium Nicephoro Cæſare: ſed eos imperatrix captos, verberibuſque multatos relegavit. maritu ſui fratres Cæſares & nobiliſſimos, raſo capite in ordinem ſacerdotum redegit, qui natalitio Chriſti feſto ſacris populum impertirent. Quo die ipſa quoque cum filio x annos nato progreſſa, eccleſiæ obtulit a marito ſuo ſublatam coronam, margaritis a ſe ornatam. Eodem tempore Arabes cum Romanis prælio congreſſi, vincuntur. Incipit autem & pietas & verbum Dei amplificari, omniaque ſalutaria bona ſeſe proferre. Tunc & Euphemiæ laudatiſſimæ martyris reliquiæ, perenne unguentum ſine intermiſſione ſtillantes, a Lemno Irena retulit: inque fano, quod circo eſt propinquum, expurgato depoſuit. Hæc, ut admiratio Dei excitaretur, geſta ſunt, non potentia virorum, neque prudentiæ abundantia, ſed imbecillitate mulieris, quæ cum puero patre orbo immodicam in Deum & ejus famulos impietatem repreſſit. Eodem anno apud longos Thraciæ muros fodiens quidam, in ciſtam incidit: qua purgata & recluſa, ignemiſ intus recumbentem virum magnum, litteraſque ciſtæ inſculptas, quæ hanc ſententiam comprehendebant: CHRISTUS E VIRGINE NASCETUR, IN QUE EUM EGO CREDO. CONSTANTINO ET IRENA IMPERANTIBUS, SOL ME RURSUS VIDEBIS. Mirum.

Anno ſecundo Irena ad Carolum Francorum regem miſſis legatis, filiam ejus nomine Erythro, Conſtantino filio ſuo in matrimonium poſtulavit. pactiſque conventis, & jurejurando firmatis, Eliſæus eunuchus & notarius apud Carolum remanſit, ut puellam Græcis literis ac ſermone & moribus Romaoi imperii inſtitueret. Edit. Pariſ. pag. 470.

Anno ɔɔɔ, Irene pace cum Arabibus facta, Stauratium patricium & logothetam contra Slavinos mittit: qui & omnes eos imperio Irenæ ſubegit, atque etiam magnam ex Peloponneſo prædam multaque ſpolia attulit.

Anno quarto, Paulus ſanctiſſimus patriarcha morbo affectus, ſolio relicto caput raſit, ſeque in monaſterium Flori abdidit. Imperatrix triſtis eum convenit, cauſam facti quærens. Cui Paulus: Utinam vero, inquit, ſolio pontificali numquam inſediſſem, Eccleſis Dei per tyrannidem oppreſſa, atque ab aliis catholicis ſoliis avulſa, anathematæque notata. Quod niſi œcumenica inſtituatur Synodus, & hactenus errata corrigantur, nulla eſt vobis ſalus. Quærenti ulterius Irenæ, Cur ergo patriarcha deſignatus ſubſcripſerit ſu imagines non adoraturum? Hoc ipſum eſt, ait, quod lugeo, & ad pœnitentiam confugio, Deum deprecans oe me velut pontificem puniat, qal hucuſque tacuerim, meruque furoris veſtri veritatis præcoio abſtinuerim. Hæc ita actis, ille vitam cum morte feliciter commutavit. Exinde libere ab omnibus verba de ſacris imaginibus fieri. Pauli pœnitentia.

Anno qnioto, Irene Senatu populoque convocatis, ſententiam denuo patriarcha creaodo rogavit. Ab omnibus ſibi id munus delatum Taraſius* ſecreta- Tarſius patriarcha.

* a ſecretis

rius recuſavit, populorum & eccleſiarum
cauſarus diſſenſionem, Conciliumque eo-
gi poſtulans. quod cum annuiſſent Im-
peratrix & populus, ita demum ſan-
ctus patet noſter Taraſius patriarcha Con-
820 ſtantinopolitanus declaratur, xav die De-
cembris, indictione octava. miſſilque
Romam de Concilio litteris, & fidei ſuæ
confeſſione, eſt ab Adriano Papa appro-
batus.

Anno VI, cum eſſet Concilium indictum
in ædem Apoſtolorum eodem convenerunt
etiam Satanæ adminiſtri, gladiiſque ar-
mati intraverunt. quo perterriti alteri,
inde re infecta diſceſſere.

Anno VII, aperta eſt Niceæ catholi-
ca. Nona Septembris quæ dies fuit ſepti-
manæ prima, hora quinta, maximus ſolis
defectus fuit.

Nicænum Concilium œcume-nicum VII. *Edit. Pariſ. pag. 471.*

Anno octavo, ſeptimum œcumenicum
Concilium Niceæ fuit, elapſis ad id
a ſeato annis centum viginti duobus; tunc-
que Tarafii ſanctiſſimi patriarchæ opera
priſtinum ſuum ornatum recepit. Conve-
nerunt eo patres CCCL. qui imagines cum
cruce adorandas ſtatuerunt: nihil ii no-
vum decernentes, ſed ſanctorum pa-
trum decreta immota relinqui jubentes.
Iidem nova hæreſi damnata, anathe-
mate deteſtati ſunt tres iſtos falſo pa-
triarchas habitos; Anaſtaſium, Con-
ſtantinum & Nicetam. Subſeripſerunt
actis Concilii, Impetator, materque
ejus. Juata pas tum eccleſiæ Dei
fuit, tametſi inimicos pet ſuos mini-
ſtros gizania ſua ſerere non ceſſet. Vin-
cit tamen ſemper Dei eccleſia, Domini
ſui favore.

Conſtantini uxor Maria.

Anno nono, Imperatrix pacto cum Fran-
cis reſciſſo, ex Armenia ab Amnea puel-
lam nomine Marinam duxit filioque ſuo
Conſtantino, licet lovito, copulavit, &
nuptias confecit.

Anno decimo, tertæmotus fuit oppi-
do terribilis. Interim quidam de ami-
cis Irenæ invidia ducti, & ut ſibi re-
ram adminiſtrationem vindicarent, ma-
trem cum filio committunt, perſuaden-
tes Irenæ, imperium ipſius proprium eſ-
ſe, neque id filio ejus a Deo deſti-
natum. Quo dolo illa, utpote mulier,
decepta, cupiditate etiam imperandi a-
lioquin urgente, ita rem habere apud
animum ſuum pro certo ſtatuit. At
Impetator annum jam agens vigeſimam,
viribuſque valentiſſimus, & ad bella ido-
neus, nulliús ſe rei poteſtatem habe-
re indigne ferebat, & contra matrem
Irenæ & filii diſſidium. ſuam jam quædam machinabatur. Quod
cum ex Staurario Intellexiſſet Irene,
domeſticos filii omnes verberibus mul-
tatos ſelegavit: Magiſtrum & Theo-
dorum patricium Camulianum, alioſque
proceres, Quæſtoriam deportavit. Fi-
lium quoque acriter convitiis infecta-
ta, complures dies in publicum pro-
dire vetuit. Jurameoto quoque eaetcli-
tum & ſenatum obſtrinait, ea ipſa vi-
vente, filio imperium non delaturos.
Soli Armeniaci milites id recuſarunt:
Conſtantinum & Irenam, ſicut ab Initio, Imperatores ſalutantes, quod & re-
lliquæ legionea ſunt æmulatæ: diabo-
lo hæc perjuria & abnegationes homi-
nibus ſuggerente. Omnes igitur legio-
nes in Atroum congregati, omnes uno
conſenſu Conſtantinum imperatorem re-
quiſi verunt. Itaque metuens multitudi-
nis impetum Irena, filium dimiſit: quem
illi ſtatim ſauſtis acclamationibus Impe-

A χας; ᾧ πάντες ἐξεφώνησαν Ταράσιον ἀσπρᾶντες. ἵνᾳ
παρηνέτο, τὼ ᾧ λαὼ ᾧ ἐκλησιῶν φοβαλλόμε-
νος διχοστασίαν, ᾧ συιόδου ἐξιτῶν γινέσθαι. τῆς δὲ
βασιλίσσης ᾧ τῦ λαῦ τῦτο καταδεσάντων, τῇ κδ. τῦ
Δεκεμβρίν μηνὸς τῆς ἡ. ἰνδικτιῶνος χειροτονεῖται ὁ ὅσιος
πατὴρ ἡμῶν Ταράσιος πατριάρχης Κωνσταντινοπόλεως
ᾧ ἀποστέλλας ἐν Ρώμῃ τὰ συιοδικὰ, ᾧ ἡ λίβελλος τῆς
πίστεως αὐτῦ, ἀπεδέχθη παρὰ τῦ Πάπα Ἀδριανῦ.

Τῷ ς'. ἔτει, συιόδου ἀπρυχθείσης ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων
Ἀποστόλων, συνῆλθοίθησαν ᾧ οἱ ὑπηρέται τῦ ἐβδόλου·
ᾧ μετὰ ξιφῶν εἰσελθόντων συιόντων, ἐταράχθησαν καὶ
ὑπέστρεψαν.

Τῷ ζ. ἔτει, νοεχθὴν Νικαίᾳ ἡ καθολική. τῇ δὲ
B θ'. τῦ Σεπτεμβρίου ἡμέρᾳ ἀ. ὥρᾳ ε'. ἔλειψις γέγονεν ἡλίου
μεγίστη.

Τῷ δὲ ἡ. ἔτει, παρελθόντων ἀπὸ τῆ ς'. συιόδου χρόνων
ρπβ'. γέγονεν Νικαίᾳ σύναυνικὴ ζ'. συιόδος, ᾧ ἀπέ-
λαβεν ἡ καθολικὴ ἐκλησία ἐκ Ταρασίου τῦ ἁγιωτάτου
πατριάρχου τὰ ἀρχαῖα κόσμου αὐτῆς, συναλθόντων πα-
τέρων ἐν Νικαίᾳ τὸ δεύτερον τὰ. οἱ τὰς εἰκόνας συὶ τῷ σταυ-
ρῷ διαφέσαντες προσκυνεῖσθαι· ὑδὲν καινὸν δογματί-
σαντες, ἀλλὰ τὰ τῶν ἁγίων Ϲ μακαρίων πατέρων δόγμα-
τα ἀσάλευτα φυλάττεσθαι, ᾧ τῶν αἱρέσεων ἀποστρέ-
φαντες, τὰς τρεῖς ἀδωνύμους πατριάρχας ἀνεθημά-
τισαν· Ἀναστάσιον φημὶ, Ϲ Κωνσταντῖνον, ᾧ Νικήτ-
αν ὠνόμαχον. ὑπέγραψε δὲ ᾧ ὁ βασιλεὺς, ᾧ ἡ μήτηρ αὐτῦ,
C ἐν τῷ τόμῳ. ᾧ εἰρήνευσεν ἡ τῦ Θεῦ ἐκκλησία· εἰ δὲ
ἡ ἐχθρὸς πὰ ἑαυτῦ ζιζάνια ἐν τοῖς ἰδίοις ἐργάταις ἀπέφυτε
ἡ παύεται. ἀλλ' ἡ τῦ Θεῦ ἐκκλησία τῇ αὐτῦ χάριτι πάν-
τας πολεμοῦσα νικᾷ.

Τῷ θ'. ἔτει, λύσασα ἡ βασιλὶς Εἰρήνη τὰς πρὸς τοὺς
Φράγγους συναλλαγὰς, ἤγαγε πόρῳ τὰ ἐκ Ἀρμενιακῶν
ἀπὸ Ἀμνείας, ὀνόματι Μαρίναν, ᾧ ἐζεύξιν αὐτὴν
Κωνσταντίνῳ τῷ υἱῷ αὐτῆς, μὴ θέλοντι, ᾧ ἐπείσατο τὸς
γάμους.

Τῷ ι'. ἔτει, γέγονε σεισμὸς φοβερώτατος. φθόνῳ δέ
τινες φερόμενοι τῶν προσφιλῶν Εἰρήνης, ᾧ βυλόμενοι
ἴσον τὰ πράγματα διοικεῖν, συνέβαλον τῷ μητέρα
κατὰ τῦ υἱῦ, πείσαντες αὐτὴν· ὡς ἡ ἴση μεριμνᾷ
παρὰ Θεῷ ἀρετῆσαι τὸν υἱὸν σα, σὺ γὰρ εἶσι ἡ βασι-
λέα. αὕτη δὲ, ὡς ἄτε γυνὴ, ἐξαπατηθεῖσα, σύργε-
σα δὲ ᾧ τὸ φίλαρχον, ἐβεβαιώθη τῷ τοῦ, ὅπως εἴναι,
D ὁ γοῦν βασιλεὺς εἰκοστὸς ὤν, ᾧ ῥωμαλεώτερος πάν-
του, καὶ ἱκανὸς ἐν τοῖς πολέμοις, ἐλυπεῖτο μηδὲν ἐξου-
σιάζων, ᾧ ἐμελέτα κατὰ νῦς μητρὸς αὐτῦ· ἡ δὲ τῦτο μα-
θοῦσα παρὰ τῦ Σπαραλίου, τὸς μὲν οἰκείους ἀνθρώ-
πους αὐτῦ πάντας τύφλωσεν· τὸν δὲ μάγιστρον καὶ
Θεόδωρον πατρίκιον τὸν Καμουλιανὸν ᾧ ὑπερ τῶν τέλ-
νει ἐξόρισεν ἐν Καισαρείᾳ· τὸν δὲ υἱὸν αὐτῆς πολλὰ λοι-
δορήσασα, ἀφορίτου ἐποίησεν ἐφ' ἡμέρας ἑκατὸν· πάν-
τας δὲ τὸ γραῦν καὶ πάντας τοὺς ἐν τέλει ὁμόσαι ἐπ-
ποίησεν, ὅτι ἕως ἡ ζῇς, ἡ καταδεξόμεθά τὸν υἱόν
σου βασιλέα. Ἀρμενιακοὶ δὲ μόνοι τῦτο ἡ κατε-
F δέξαντο, ἀλλὰ Κωνσταντῖνον ᾧ Εἰρήνην, ὡς ἐξαρ-
χὰς ὠφέλειαν, τῷ ἐβδόλῳ τὸν ποιητὴν ἐπιορ-
κίαν καὶ ἄρνησιν ὑποβάλλοντος τοῖς ἀνθρώποις·
σωαχθέντες δὲ οἱ θεματικοὶ ἐν τῷ ἀτράκῃ, πάντες
κοινῇ γνώμῃ ἐζήτησαν Κωνσταντῖνον βασιλέα. φο-
βηθεῖσα δὲ ἡ Εἰρήνη τὸ ὅρκωμα τῦ λαῦ, ἀ-
πέλυσεν αὐτὸν. καὶ αὐτὴ μὲν τὸν μητέρα τῦτῦ

ἀπεκάρυξεν, ✠ ἦ Κωνσταντῖνον αὐτοκράτορα ἐφώνησεν.

Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ πόλει, πάντας τοὺς οἰκειακοὺς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ✠ Σταυράκιον δείρας καὶ κουρεύσας ἐξώρισεν· ✠ ἦ μητέρα αὐτοῦ μὴ ✠ ἀπαθείας αὐτῆς ἐκάθισεν ἐν τῷ παλατίῳ τῷ Ἐλευθερίῳ, ὃ αὐτὴ φιλοδόμησεν, ἐν ᾧ τὰ πλεῖστα χρήματα κατέκρυψεν. ἐγένετο δὲ ἐμφυλιασμὸς, καὶ ἐκαύθη ὁ, τε τρίκλινος τοῦ πατριάρχου, ὁ λεγόμενος Θωμαΐτης, καὶ αἱ ὑποκείμεναι αὐτῷ καμάραι, ἔνθα ἀπέκειντο τὰ χρύσεα πάσης γραφῆς, ἃ ἐφιλοτέχνησεν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. καὶ διέλυσεν ὁ φλὸξ ἕως τοῦ μυλίου, καὶ τὸ Κοιμητήριον πανσχὸν ἐπεμεμένη, ἕως οὗ πάντα κατέκαυσεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξῆλθεν κατὰ Βουλγάρων, καὶ τὰς πύλας ἐπίστρεψεν. ἀναιρεῖ τὸν ἐν Ταρσῷ μετὰ τροπῆς πολλῆς ἀπῆλθε κατὰ Ἀράβων, καὶ αἰχμαλωτίσας πολλὰς ὑπέστρεψε. παρακληθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῆς ἰδίας μητρὸς, καὶ πολλῶν ἦλθεν ἐν τέλει, αὐθις ἀναχορεῦσαι αὐτῷ, ἐνθρονισθῆναι ὡς ἐξάρχῃς διεκελεύσατο. πάντων δὲ πειθαρχούντων, μόνοι οἱ Ἀρμενιακοὶ ταττόμενοι, καὶ ἐπιζητοῦν Ἀλέξιον ✠ Μοσηλέ. πανοῦκαὶ ἦ πατέρα ✠ ζώντων, καὶ διὰ τοῦτο λέγουσι τινὲς ὡς μέλλει βασιλεύειν, δείρας καὶ κουρεύσας, ἐφυλάκισεν.

Τῷ β'. ἔτει, ἐστρατεύσεν κατὰ Βουλγάρων· καὶ συναντήσας Καρδάμῃ τῷ Κυρῷ Βουλγάρων, πλῆθος λαοῦ καὶ ἀρχόντων ἀπέβαλεν, καὶ τῶν χαρτίων, καὶ πάσαν τὴν ὑπαργύρου, καὶ τοὺς ἵππους, μόλις αὐτὸς ἐφυγὼν εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει. τῇ δ' αὐτῇ μέσῃ τὴν συνεφαπτίας τινῶν ἐξῆλθεν ὁ Βασιλεὺς ἐν τῷ ἁγίῳ Μάμαντι, ἐκτυφλοῖ Νικηφόρον καὶ Χριστοφάρον, τοὺς θείους αὐτοῦ, υἱοὺς Κωνσταντίνου τοῦ πάππου αὐτοῦ. Χριστοφόρον δὲ ἄλλον, καὶ Νικήταν, Ἀνθιμον καὶ Εὐδόκιμον, ἐγλωσσοκόπησεν. καὶ Ἀλέξιον ✠ Μοσηλὲ ἐτύφλωσεν. αἰδὼς οὐ εἰς μακρὰν ἡ τοῦ Θεοῦ δίκη ἀναδείκνυσι αὐτοὺς εἶναι. μετὰ γὰρ ἐ. ἔτη τῇ αὐτῇ μέσῃ, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, τυφλοῦται ὁ αὐτὸς Κωνσταντῖνος. ὑποτάξας δὲ καὶ τοὺς Ἀρμενιακοὺς πολέμῳ, τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ἐποιήσατο, ἐπιγράψας εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῶν μέλαν κηρωτὴν, Ἀρμενιακὸς ἐπίβουλος· ὡς ἦ ἐξώρισεν ἐν τι Σικελίᾳ, καὶ τοὺς λοιποὺς νήσους. μισήσας δὲ ὁ βασιλεὺς τὴν ἑαυτοῦ γαμετὴν Μαρίαν, ὑποβολῇ τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς, ἐφοβήθη τὰς ἀρχὰς αὐτῆς τὸ μισηθῆναι αὐτὸν (ἐχθρὸν ὁ βασιλεὺς ποιεῖ τὴν Μαρίαν) παίδευσιν αὐτὴν γενέσθαι μοναχὴν· ἔστειλε δὲ Θεοδότην πατρικιὰν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἥ, καὶ ἐμπεσοῦσα παρασύρασα. ἐπὶ πᾶσι τῷ πατριάρχου Ταρασίου ἀντιπίπτοντος, δηλοῖ αὐτῇ Καισαρίτης· εἰ μὴ τὸν γένηται, τὰς νύκτας ἦ οἰδοῦσαν αὐτὸν· ἔνθα ὁ πατριάρχης φοβηθεὶς, εἶπεν αὐτῷ, εἰπὲν αὐτῷ πρὸς πολλὰς, ὅτι ἐ παπλώσει ✠ βίον εὐρυχωρίας. καὶ ἐποίησε τὸν γάμον αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ παλατίῳ τῷ ἁγίῳ Μάμαντος ἡμέρας δ'. ἀπέχρισεν δὲ τῷ πατριάρχῃ τῆς κοινωνίας ὁ τῷ Στουδίου ἡγούμενος καὶ λοιποὶ, ἕως ✠ παράνομον γάμον ✠ βασιλεύς. οἷς οὖν καὶ πολλὰς θλίψεις εἰργάζετο ὁ βασιλεὺς· ἀ δὲ μήτηρ αὐτῷ ὑπερμαχίζετο αὐτῶν.

Τῷ ς'. ἔτει, Καρδάμης ὁ αὐξεις Βουλγάρων ἔγραψε τῷ βασιλεῖ· ἀ πλεῖσόν μοι πάκτα, ἃ ἔρχομαι ἕως τῆς χρυσῆς πόρτης. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπέστειλεν αὐτῷ εἰπὼν· ἔτι εἶα δὴ πρέπει σοι πάκτα ἀπέστειλα. γέρων δὲ εἶ, καὶ ἀ θέλω κοπωθῆναι σοι ἕως ✠

A ratorem ſalutarunt, abrogato Irenæ imperio.

Conſtantinus Imperator in urbem intrans omnes patris ſui domeſticos, atque ipſum Stauratium verberatos atque raſos deportavit: matrem in palatio Eleutherii, quod ipſa extruxerat, ſecuritate data collocavit, quo & plurimum ea auri abdidit. Incendium quoque triclinium patriarchæ domus, quod Thomaites appellabantur, & ei ſubjectas cameras abſumpſit, ubi repoſitæ erant ſchedæ univerſæ Scripturæ, quibus eam ſanctus Joannes Chryſoſtomus fuerat interpretatus: graſſatumque eſt uſque ad miliarium & quæſtorium, omnibus quæ in medio erant exuſtis. Imperator porro expeditione in Bulgaros facta, victor rediit. Tarſum quoque magno cum exercitu adverſus Arabas profectus, multis B captis reverſus eſt. Matri vero, ejus deſperatione, & multorum ſummorum virorum interceſſione motus, imperatoriam dignitatem reddidit, eamque ut ab initio Imperatricem ſalutari juſſit: cui mandato ſoli Armeniaci refragati ſunt, & Alexium Moſolem depoſcerunt. quem hac de cauſa, ac quia eum quidam ferebant imperio potiturum, Conſtantinus verberatum ac raſum in cuſtodiam dedit.

Anno 12, in Bulgaros exercitum ducens, Cardamæ eorum domino occurrit; amiſſoque militum magno numero, & C multis ducibus, ipſaque etiam cohorte, & omnibus impedimentis atque equis, ægre fuga in urbem elapſus eſt. Eodem menſe calumnia quorumdam adductus, exivit in ædem ſancti Mamantis: ibique Nicephorum & Chriſtophorum, patruos ſuos excæcat. alium Chriſtophorum Nicetam, Anthimum, & Eudocimum linguis exciſis mutilat: Alexio quoque Moſolæ oculos eruit. Neque die horum ultionem Dei juſtitia diſtulit. Poſt quinquennium enim eodem menſe ac die, ipſe etiam Conſtantinus oculis privatus eſt. Armeniacis bello ſubactis, de eorum ducibus pœnas ſumpſit, nigria notis faciei cujuſque impreſſis, quæ erant, Armeniacus inſidiator: eoſdemque in Siciliam & alias inſulas relegavit. Deinde cum in Marinam conjugem ſuam conD cepiſſet odium, ob ſiniſtras quaſdam de ea ſuſpiciones, matris inſtinctu, quæ Imperii cupida filium inviſum ſubditis reddere volebat, eam in monaſterium detruſit: & Theodotam, matris ſuæ cubiculariam, illicitis ſibi nuptiis copulans coronavit. Cumque Taraſius patriarcha ſe opponeret, minatus ei eſt: Se, niſi hanc rem perficeret, prophanorum ſimulacrorum ſana aperturum. Itaque territus patriarcha conceſſit, ad multos dicens, Imperatorem nequaquam placide moriturum. Per quatriduum nuptias egit Imperator in ſancti Mamantis palatio. Ce- E terum hujus conjugii cauſa, communione patriarchæ ſeſe abſtinuerunt Studiani collegii * princeps atque alii, quos Imperator varie vexavit, defenſante eos Irena.

Anno ſexto, Cardames Bulgarorum princeps Conſtantino ita ſcripſit: Aut perſolve mihi quod pactum eſt, aut uſque ad aureas portas veniam. Reſcripſit Imperator: Quod deeſt, ex pacto tibi miſi, Senex es: ideo te fatigari nolo huc uſque proficiſcendo, ſed

a31 Edit. Pariſ. pag. 472.

Conſtantini in patruos & alios crudelitas.

Nuptiæ illicitæ.

pag. 473. * Præfectus.

a33

ipſe ad te veniam : Deus decernet. Contractoque exercitu, in eum duxit, profligatumque in ſuam uſque ditionem eſt perſecutus.

Anno ſeptimo, Imperator cum matre Pruſam ad thermas ivit. Cumque ei poſt paucos dies filius naſceretur, (cui Leoni nomen ipſe fecit) allato nuncio, matrem cum omni Imperatorio relinquens comitatu, in urbem recurrit. Ibi Irene licentiam nacta, omnes ordinum principes corrumpit, ut filio imperium abrogent, ſeque ſolam imperare finant. Itaque Conſtantinum abſente matre in ejus palatium venientem proceres in Porphyra, ubi natus fuerat, de ſententia Irenes includunt, oculoſque ei ita effodiunt, ut nullus medicinæ locus ſuperfuerit, ac tantum non in eorum manibus expirarit. Sol tunc per XVII dies obſcuratus eſt, nullos emittens radios : & vulgo id ob excæcationem Imperatoris eveniſſe ferebant. tantæ autem fuerunt tenebræ, ut naves quoque a curſu ſuo aberraverint. Sed hic imperſcrutabilia Dei judicia conſidera. Num poſt quinquenoium ab eo die, quo patruus oculos eruit, eodem anni & menſis die ipſe quoque oculis multatus eſt. Irena mater ejus ſola imperium tenuit annos V. Cumque fratres marito ejus ſeditionem moverent, ab ea ſunt Athenas relegati : ibique, cum de occupando regno conſilia agitarent, ab incolis ſunt interfecti. ſic Copronymi genus extinctum eſt. Poſtridie ſanctæ Paſchatis, Irena in proceſſione, quæ ex ſtatutis Eccleſiaſticis fit, in ædem Apoſtolorum ivit : atque ſub veſperam in publicum aureo curru a quatuor equis provecta eſt, tenentibus currum patriciis, multumque pecuniæ in populum ſpargit.

Conſtantino juſſu matris oculi effoſſi.

834

Anno XII, Stauratius tyrannidem eſt molitus : quod cum reſciviſſet Irena, omnibus ejus conſuetudine interdixit. iſque mœrore oppreſſus, ſanguinem ex pulmonibus eructans periit.

Edit. Pariſ. pag. 476.

Anno XV, pia Irene Byzantinis civilé tributum remiſit, Abydique & Hieri commercia ſublevavit.

Anno V, ſeditionem contra Irenam machinati ſunt Orientales. Venerunt etiam a Carolo, quem Leo Romæ Papa impoſita corona imperio Romano inauguraverat, legati ad Irenam, eam Carolo in uxorem ambientes, ut ſic Orieus cum Occidente uniretur. Ex fuiſſet ſane aſſenſura, niſi Ætius obſtitiſſet, qui imperium ſuo fratri cogitabat parare. Imperatrix cætera omnia prudenter cordateque geſſit, & quo modo proſus optandum foret. hanc unam culpam inſtinuit, quod miſerrimum filium imperio & oculis ſpollavit : divino alioqui ſacrarum ſtudio rerum, & recta fide prædita. Sacrum enim VII Concilium & veneralionem imaginum ſacratum ipſa confecit, multaque alia præclariſſima facinora edidit. Berrhœam quoque apud Theſſalonicam refecit, ſeque de nomine Irenopolin dixit : & Anchialum inſtauravit. Sed eunuchorum turba, interque hos præcipui, Stauratius, & Leo cognomine Cloeas, inter ſe diſſidentes imperium ei abrogaverunt, & locu ejus Nicephorum in ſolio imperatorio collocarunt. Ita peſſimorum eunuchorum conſilia ſuos dominos atque benefactores peſſumdant. Ut recte Chryſaorius, maximi-

835

In eunuchos.

A ἀλλ' ἐγὼ ἔρχομαι πρός σε, ᾧ εἴ τι κεῖνο ἐθὸς συναθροίσας δὴ ὁ βασιλεὺς λαὸν, ἐξῆλθε παν' αὐτῷ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸ ἃς τὰ ἰδίᾳ.

Τῷ ζ'. ἔτει, ἐξῆλθε ὁ βασιλεὺς σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἐν τῇ Προύσῃ θερμῶσαι. καὶ μικρὰ ἡμέρας ὀλίγας, ἐπῆλθε τὸ βασιλείδιον, ἐν ᾧ ἐπαιδεύετο Λέοντα. ὅπερ μαθοῦσα ἡ βασιλεὺς, καταλιμπάνει ἡ μήτηρ αὐτοῦ σὺν τῇ βασιλικῇ πάσῃ τάξει ἐν τοῖς ἀρχουσι, καὶ ὑποστρέφει θρασείας ἐπὶ τὴν πόλιν. θέρσασα δὲ αὐθωμὶ ἡ αὐτὴ μήτηρ, πάντας ὑποσύρει τοὺς τῆδε μεγίστους ἄρχοντας πρὸς τὸ καθελεῖν τὸν υἱὸν αὐτῆς, καὶ μονοκρατορῆσαι. καὶ δὴ παραγενόμενοι ἐν τῷ παλατίῳ, τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὲν παρούσης, ἀκτίλευτων αὐτὸν οἱ μεγιστᾶνες ἐκ συμβουλῆς τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἐν

B τῇ πορφύρᾳ, ἐν ᾗ ἐγεννήθη, καὶ ἰατρολῦσιν αὐτὸν δυνάμεις καὶ ἀκίνησιν πρὸς τὸ πᾶθαναι, τῇ γνώμῃ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. ἐσκοτίθη δὲ ὁ ἥλιος τότε ἐπὶ ἡμέρας ιε'. καὶ οὐκ ἔδοξε τὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ, ὡς πάντας λέγειν, ὅτι ᾗ τὸν ἡ βασιλέως τύφλωσιν τότε ἐγένετο. τοιοῦτον δὲ σκότος ἐγένετο, ὥστε καὶ τὰ πλοῖα πλανᾶσθαι. Ἀλλ' ὅρα καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ ἀνεξιχνίαστα κρίματα. μετὰ γὰρ ἔτη, τῇ αὐτῇ μηνὶ, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ ἀπετύφλωσε τὸν Θεῖον αὐτὸν, τυφλώσει καὶ αὐτός. ἐκράτησε δὲ Εἰρήνη ἡ μήτηρ αὐτοῦ μόνη, ἔτη ε'. ἐφεύσασαν δὲ οἱ ἀνδράδελφοι αὐτῆς, ὡς καὶ ἐξώσειεν ἐκ Ἀθηνῶν, εἴ τινων βουλευσάμενοι περὶ βασιλείας, παρὰ τῆδε ὑποπτεύσαν ἀπῆλθησαν, καὶ ἀφανίσθη τὸ τῶν μεγάλων Κωνσταντίνου ἅπαν γένος. τῇ δὲ ἑξῆ-

C ρᾳ τῶν ἁγίων πάσχα ἀπελθοῦσα ἡ βασίλισσα ἐπὶ τῇ κατὰ τύπον γνωμέτῃ ἀφελκύσει εἰς τὸν ἅγιον Ἀποστόλους, δείλης ἀφελθὼν ἐκ ὀχήματι χρυσῷ ἐποχούμενη τέσσαρσιν ἵπποις, κραταιοῖς ὑπὸ πασχαλίων, ῥίψασα ὑποτείνων ἐν τῇ μέσῃ πόλει.

Τῷ ιγ'. ἔτει, Σταυράκιος τυραννίδα ἐμελέτησεν. ὅπερ μαθοῦσα ἡ βασιλὶς, ἐθάρσησε μὲν προσωλέξαι τινὰ Σταυρακίῳ· ἐ δὲ τῇ λόχῃ καταπτοηθείς, αἱμοῤῥοΐ τῷ πνεύμονος ἀναγαγών, τέθνηκεν.

Τῷ δ'. ἔτει, ὁ αὐτὸς Εἰρήνη τοῖς Βυζαντίοις τὸ πολιτικὸν ἐχαρίσατο φόρος. τὰς δὲ Ἀβύδου καὶ τὸν Ἱερὸν τὰ κομμέρκια ἐκένωσε.

D Τῷ ι'. ἔτει, νότου κατὰ τὴν βασιλείας οἱ ἀνατολικοὶ ἐμελέτησαν. ἐφθασαν δὲ λαὸν Καρόλῳ, τῷ φυθέντος βασιλέως Ῥώμης. * περὶ Λέοντος ἡ πάπα, λαοπεμπόμενοι πρὸς ἡ διαβεβαιῶσι Εἰρήνην, αἰνιγμῶν ζεύγνυθλιαν αὐτοῦ τοῦ τῇ Καρόλῳ πρὸς γάμον, καὶ ἑνώσει τὴν ἑῴαν καὶ τὴν ἑσπέραν. ἧτις ὑπῆκουεν ἂν, εἰ μὴ Λέοντος ἐκώλυσε, τὸ κράτος αἰς τὸν ἴδιον ἀδελφὸν σφετερίζεσθαι. ἡ βασιλὶς ἢ τὰ μὲν ἄλλα φρονίμως ἐ συνετῶς διῳκησε πράγματα, καὶ αἰς δὲ τὴς εὐξαπατήτου· μόνῳ ἢ ταύτῃ ἥμαρτε αἰτίᾳ, ἡ ἐκκαυσασα τὴν τύφλωσιν τῶ δυσχεράνει υἱῶ αὐτῆς. καίτοι ζῆλον θεῖον ἔχουσα, καὶ πίστιν ὀρθόδοξον. πλείστῃ δὲ ἀγιαστείᾳ βιβλίων συνόδου, καὶ ἡ τῷ ἱερῶν εἰκόνων προσκυνητὸν αὐτὴ παρασκέυασε, καὶ πύλας αὐτὴς τὴ μυείᾳ τὸ κατορθώματι. αὖτη τὴν τόλμαν τὸ Θεσσαλονίκης Βέρροιαν ἔκτισεν. Εἰ-

E ρηνούπολιν μετονομάσασα. ἔκτισε δὲ ἐ ἡ Ἀγχίαλον. ἀλλ' ὁ πολὺς τῆδε αὐσύχων ἰσμὸς, καὶ οἱ τότου ἐξίκοντες, ὅτι Σταυράκιος καὶ ὁ Λάμβδ Κλόκας, φοβερὸν ἀλλήλοις ἠφορίσμενοι, τῆς βασιλείας πάντων ἀπεχώμησαν, καὶ Νικηφόρον αὐτ' αὐτῆς ἐπὶ τ' θρόνου βασιλέα καθίδρυσαν. Οὗτος αἱ τῆδε κακίστων αὐσύχων βουλαὶ τὰς αἰκείας δυσπόνους καὶ ἀφυγόπτους ἠβλυμίσαντο. αὗτε Χρυσαόριον ἡ πάλαι θαυμασιώτατον εἰπεῖν φρός τινα τ' μεγάλων· ὅτι οἱ μὲν

ἴχεις νύμφην, φόνευσον· εἰ δ' ἀνίχεις, ἀγόρασον καὶ φόνευσον· ἐκβάλλει τοίνυν Εἰρήνην ὁ Νικηφόρος, ἀπὸ τὴν Λέοντος † Κλόκα, καὶ Νικήτα πατρικίου καὶ Σισινίου τῶν ἀυτοδέλφων, καὶ † ἑτέρων καὶ ἄλλων Τριφυλλίων, καὶ Λέοντος πατρικίου † Θεσσαρακοντάπηχυς, καὶ Γρηγορίου πατρικίου † Μυσιλάκη, καὶ ἑτέρων τινῶν † ἐν τέλει· οἵ τινες ἐλθόντες ἐπὶ τὴν χαλκῆν, ὥρᾳ πυκτὶ τῆς νυκτὸς, καὶ τοὺς φύλακας ἐξαπατήσαντες, ἔπεισαν ὅτι παρὰ † Λυγούστης ἀπεστάλησαν ἀναγορεῦσαι βασιλέα † Νικηφόρον. οἱ δὲ πεισθέντες τῷ πλάνῃ ἤνοιγον, συναναβοήσαι ἐκ αὐτοὶ βασιλέα τὸν τύραννον. πολλοὶ γὰρ ἐθαύμαζον, πῶς ὁ Θεὸς συνεχώρησε † ὑπὲρ † ὀρθῆς πίστεως μαρτυρικῶς ἀναβλήσασα, ὑπὸ ἀσεβοῦς ἦτο τυραννικῶς ἐκβληθῆναι. ἄλλοι † εἰς † ὑὸν αὐτῆς ἁμαρτίαν προσβάλλοντο, καὶ ἄλλοι ἄλλως ἐδυσφήμουν καὶ κατεγόγγυζον. φύλακας τοίνυν ἐπὶ τῷ παλατίῳ † Ἐλευθερίῳ πιεζήσας (ἐκεῖσε γὰρ ἔτυχε τυγχάνουσα ἡ βασιλὶς) ὁρθρου ἀγαγὼν αὐτὴν ἐν τῷ παλατίῳ ἀπέκλεισεν. ἐκ ἔτι προῆλθεν ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τὸ στεφθῆναι, Ταρασίου ἤτις τὸν θρόνου κατέχοντος. οἱ δὲ ὄχλοι κατηρῶντο καὶ † στέφοντι καὶ † στεφόμενον τύραννον, καὶ ἀπεκάλουν ἀλιτήριον.

Νικηφόρος πατρίκιος καὶ γενικὸς λογοθέτης, ἐβασίλευσεν ἔτη ια'. ἡμέρας θ'. τῇ ἐπαύριον δὲ παραλαβὼν τοὺς τῆς πατρικίας, ἀπῆλθε πρὸς † βασίλισσαν φραμμίνα, ἐ χρηστότητι ὑποκειθεὶς παρηγόρει αὐτὴν λέγων· πᾶσαν σου ἀπέπαυσιν ποιήσω, εἰ τὰς θησαυρὰς σου καταμηνύσεις μοι. ἡ δὲ σωφρονῆ τῇ φρονίμῳ, πρὸς τὸν χθὲς μὲν δόλον ἐπίορκον, σήμερον δὲ τύραννον, ἔφη· Ἐγὼ μὲν, ὦ ἄνδρωπε, Θεὸν ἡγοῦμαι, τὸν ὑψώσαντά με εἰς ταύτην τὴν βασιλείαν· σὲ δ' ἡμᾶς ἁμαρτίας τῶν καθαίρειν ἡμαυτὴν προσάπτω. ἐν πᾶσι δὲ τούτοις οὐ τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον. ἡ μὲν δὲ ἀγνοεῖς τὰς κατ' σὲ μηνυθείσας ἐπιβουλὰς, ὡς εἰ συμπήχθην, ἀκαλύπτως ἔχον τοῦ ἀπολέσαι σε. ἀλλὰ τὰ μὲν εἰς σοὶς ἄρρητα πεδομένα, τὰ δὲ φευδόμενα σε, πάντα παρελογισάμην, τῇ Θεῷ ἀποδιδοῦσά σε, δι' ὃ βασιλεῖς βασιλεύουσι, καὶ δυνάσται κατεξουσιάζουσι. καὶ τὰ νῦν ὡς ὑγιαῖνά σε καὶ ἐκ Θεοῦ προβληθέντα βασιλέα προσκυνῶ, ἐ αἰτοῦμαι, φείσασθαί με τῆς ἀδυνείας, καὶ συγχωρῆσαί με εἰς τὸν ὑπ' ἐμοῦ κτισθέντα † Ἐλευθερίου οἶκον, εἰς ψυχαγωγίαν τῆς ἀσυγχρίτου μου συμφορᾶς. Ὁ δὲ ἔφη· εἰ τῶν θέλεις σοὶ γενέσθαι, ἄμεσόν μοι, μὴ ὑποκρύπτεσθαί τι τῶν θησαυρῶν, ἐ πᾶσαν σου ἀφαίρεσιν ποιῶ. ἡ δὲ ὤμοσεν αὐτῷ, ὑποδείξασα καὶ πλεῖον πολλοῦ. ἡ δὲ † πολυπιμήτε τυχὼν, παρέδωκεν ἐξώρισεν αὐτὴν ἐν τῇ Περγαίπῃ, εἰς ἣν αὐτὴ φιλοδόμησε μοναστήριον. ἐθέλων δὲ πάντας τοὺς ἐν πόλει λυπεῖν ἐπ' αὐτῷ, ἐξ τῶν ἀπλησίαν αὐτοῦ, φοβηθεὶς μή ποτε οἱ λαοὶ μεμνημένοι τῶν εὐεργεσιῶν αὐτῆς, μέλλωσι πάλιν αὐτὴν ἀναγορεύειν, χειμῶνος ἐπικειμένου βαρυτάτου ἐκ ἔκπεμψεν αὐτὴν ἐξώρισεν εἰς Μιτυλήνην, φροντίσθαι αὐτὴν προσέταξε· τῇ δὲ θ'. τοῦ Λυγούστου μηνὸς ἐκ λύπης καὶ ἀθυμίας ἐτελεύτησεν ἐν τῇ αὐτῇ Λέσβῳ. μετεκόμισε δὲ τὸ σῶμα αὐτῆς ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ μονῇ τῆς Περγαίπου, ἣν αὐτὴ φιλοδόμησε. σφόδρα γὰρ εὐσεβὴς καὶ φιλάρετος οὖσα, πολλὰ ξενοδοχεῖα καὶ γηροκομεῖα ἐ

pud veteres vir nominis, ſummo cuidam viro dixerit: Si habes eonuchum, occide eum: ſi non habes, eme & neca. Irenam ergo imperio deturbat Nicephorus, opera Leonis Clocæ, Nicetæ patricii & Siſinii fratrum, perjurorumque & doloſorum Triphyllorum, & Leonis patricii Theſſaracontapechis (cognomento ꝛ ΜΣ cubitis dicto) & Gregorii patricii qui & Muſelacas, & aliorum quorumdam procerum. Hi quarta noctis hora ad Chalcem venientes (ea eſt ærea porta) cuſtodibus aſtu perſuadent, miſſos ſe ab Auguſta, ut Nicephorum imperatorem deſignent: cuſtodes mendacio huic fidem adhibentes, ipſi quoque Nicephorum Imperatorem dicunt. Mirati ſunt multi, cur Deus paſſus ſit eam, quæ pro vera religione martyris in morem decertaviſſet, tam tyrannice ab impio homine dejici. Quidam id ejus in filium ſceleri imputarunt, alii alias obtrectarunt. Cæterum Nicephorus palatium Eleutherianum (ibi enim tum degebat Irene) cuſtodibus cinxit, maneque eam in palatium ductam incluſit. Itaque in templum progreſſus eſt, uti coronaretur, Tarafio adhuc patriarcha. Populus autem & coronantem & coronatum diris egit, tyrannum hunc & ſceleſtum appellans. Irenæ imperium adempſerunt.

NICEPHORE Imperium. Edit. Pariſ. pag. 475.

Nicephorus patricius & generalis logotheta, imperavit annos XI. dies IX. Poſtridie quam imperium occepit, quibuſdam patriciis comitatus ad Irenam ſe contulit, quæ a cuſtodibus adſervabatur: bonitatemque ſimulans, bono eam animo eſſe juſſit: promittens, ſi de theſauris ſuis certiorem ipſum redderet, de ſumma ſe el quiete proſpecturum. Illa autem prudente animo, eum qui beri perjurus ſervus fuerat, hodie tyrannidem gerebat, ſic affata eſt: Deus to, Deum ego agnoſco fuiſſe, qui me ad imperium hoc evexerit: me vero meis deliciis meruiſſe, ut eo exciderem. in his omnibus laus ſit divino nomini. Neque vero tu neſcis, delata ad me fuiſſe de tuis inſidiis indicia, quibus ſi credidiſſem, nemine vetante interficere te poteram: ſed partim juramentis tuis fidem adhibens, partim tibi parcens, iſta omnia neglexi, Deo te relinquens, quo auctore reges regnant, & principes dominantur. Nunc etiam tibi, ut pio, & Deo ad imperium evecto Imperatori ſupplico, petens ut meæ imbecillitatis rationem habens, patiaris me inhabitare domum Eleutherianam a me conditam, quo incomparabilem meam conſoler calamitatem. Ad hæc Nicephorus reſpondit: Quando ita cupis, ſe per omnia el liberaliſſime gratificaturum: juraret modo, nullum ſe theſaurum celaturam. Juravit Irena, & magnas ei opes commonſtravit. Sed Nicephorus optatis potitus, ſtatim eam relegavit in monaſterium, quod ipſa condiderat. Cernens deinde inſatiabilem ſuam avaritiam omnibus proceribus moleſtam eſſe: in metum venit, ne populus aliquando Irenam, memoria acceptorum ab ea beneficiorum motus, ad Imperium revocaret: idcirco eam abſque omni miſeratione Mitylenem relegavit, graviſſima imminente tempeſtate. Atque ibi illa in Lesbo inſula, ex animi ægritudine deceſſit, xa Auguſti die. Corpus ejus Imperator in monaſterium Principis retulit, quod ab ea fuiſſe ædificatum oſtendimus. nam pro inſigni pietate ac virtute ſua, multa pro recipiendis peregrinis & ſorendis ſenibus ædificia, multa monaſteria condiderat, annonam

quoque leviorem redegerat, aliaque multa præclara facta ediderat. Porro Nicephorus Conſtantinum Itenes filium, avaritia magis ductus quam miſericordia, in ſuum contubernium recepit, ſpe theſaurorum ab eo percipiendi indicia. Et quidem comites ab eo tractatus Conſtantinos, ut erat futili ingenio, demonſtravit ei theſaurum in Semicirculo, (Sigma hodie vocant) abditum, ſub erectis marmoribus conſtructo muro: quem nactus Nicephorus, iſtum non ſecus ac matrem neglexit. Nicetam vero Triphyllium, cujus ſtrenua opera in imperio acquirendo uſus fuerat, præclare ſcilicet relata gratia, veneno ſuſtulit.

237

Edit. Paris. pag. 476.

Eo tempore Bardanius quidam Orientis dux, de imperio ſibi vindicando cogitans, cum degeret Philomelii, conſilium ſuum monacho cuidam, quem futurorum præſcientia Deus dignatus fuerat, operit, conſcio rei Leone Armenio. prædixit ei monachus, ſi imperium aſſectaret, & opibus ſuis & oculis ſpoliatum iri. Cum triſtis diſcederet Bardanius, famulique equos adducerent, in hos intuitus monachus, reverti ad ſe Bardanium juſſit: ſperantique aliquid ſe eorum quæ cupiebat auditurum, denuo præcepit, ne de potiundo imperio quicquam cogitaret. nam ſive id ultro, ſive aliter tentaturus eſſet, fore ut cum opibus oculos amittat. cæterum ex iis qui equos adduxiſſent, primum & ſecundum diademate potitoros: tertium quoque Imperatorem declaratum iri, ſed ſtatim periturum, minime conſecuturum quod cupiverat. Bardanius hoc reſponſum Leoni, Michaelo, & Thomæ recitavit. Tu quidem, o Leo inquiens, Impetator, & Thomas Imperator deſignatus, a Michaelo interficiemini, iſque imperium tenebit. ſic enim mihi monachus vaticinatus eſt. Non multo poſt tempore, aliquot exercitus erebris Nicephori exactionibus coacti ab Imperatore deſciverunt, Bardaniumque cognomento Torcum Imperatorem creavunt. qui tametſi metu periculi ſibi debitiati recuſaret, compulſus tamen & effugiendi facultate deſtitutus, Chryſopolin venit, ibique ſalutatus eſt Imperator. His factis, Leo & Michaelus ad Nicephorum ſe contulerunt: horum alter Frederatorum, alter Comitis cohorti præficitur. Thomas vero ut fidem domino ſuo ſervaret, nullum periculum reformidavit. Mox autem Bardanius, ot erat Dei metuens, veritus ne civili bello cauſam præberet, miſſis etiam ad Nicephorum nuntiis impunitatem poſtulat: eaque impetrata, per noctem naviglo profugit: & in monaſterium Heraclii, quod eſt in Catabolio, delatus, ibi monachus eſt factus. populus, qui ſub eo fuerat, domum diſceſſit. At Imperator miſſa celoce, ſimulat ſe Bardanium Conſtantinopolin evocate: qui cum veniſſet in Protam inſulam, ad monaſterium quod ſibi in ſuburbano conſtruxerat, ex mente voluntateque Imperatoris oculi ei a Lycaonnibus quibuſdam eruuntur. Et Nicephorus id factum ſibi dolere ſimulans, juramento omnibus confirmat ſe in culpa ejus non eſſe: cum ne alias quidem umquam verum juraſſet.

Bardanius imperium affectans excæcatur.

238

pag. 477.

Anno 11, Stauraclum filium ſuum coronat, hominem neque forma neque animo

Stauracius.

A μοναστήρια κατασείσασι, καὶ φόρων κηρισμὸς, καὶ ἄλλα πλεῖστα κατωρθώσατο. Κωνσταντῖνον δὲ τὸν υἱὸν αὐτῆς, φιλαργυρίᾳ μᾶλλον ἀγόμενος ὁ εὐεργέτης, προσελάβετο συνέσιον αὐτοῦ, οἰόμενος πλοῦτον ἐγκεκρυμμένον φανερῶσαι αὐτῷ. ὁ δὲ φιλοφρονούμενος ὑπ' αὐτοῦ, κυφόντι γνώμης ὑπέδειξεν αὐτῷ τὸν τῇ ἡμικυκλίῳ (ὃ πᾶν λέγεται σίγμα) ἐνταῦθα ἀνακειμένα δὲ ὀρθομαρμαρώσας, καὶ τεῖχος ἀφιλόμενος, καὶ αὖθις ὁμοίως τῇ μητρὶ αὐτοῦ παρεῖδε. Νικήτᾳ τε τῷ Τριφύλλιε, ἀξίως ἑαυτὸν γνώμης ἀμοιβόμενος, ὡς συναγωνιάσαντα αὐτῷ εἰς τὸ κατασχεῖν τὸν βασιλείαν, φαρμακῷ ἀνεῖλε, τύχῃ τε ἀξίᾳ ἀνταποδιδούς.

Βαρδάνιος δὲ τὰ ἀνατολῆς στρατηγὸς ὤν, ἐν ἑαυτῷ ἐφορᾷ τίζε τὰ βασιλείας ἐπιλαβέσθαι. ἐν ᾧ χρεία ἦν τῷ Φιλομηλίῳ κοιμωμένῳ, μοναχῷ τινὶ τῶν προγνώσεως ἠξιωμένων, τὰ τῆς βιλῆς ἀνακοινοῦται, σωτήρια ἔχων λύσιτα τῶν Αρμένιον. ἀκούσας δ' ἐκεῖνος ὁ Βαρδάνιος παρὰ τοῦ μοναχοῦ τὰ τοῦτο περιουσίας ἀφαίρεσιν, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν πίρασιν, εἰ τοῦτο καταπολμήσειε ὑποδύεσθαι, μὴ λύπος ὑπόστρεψον. ὡς δὲ τοὺς ἵππους αὐτῷ προσκόμασαν οἱ τούτῳ ὑπηρετούμενοι, τούτοις ὁ μοναχὸς ἐπιτίσας, ὑποτοξεῖν προσφωνεῖ τὸν Βαρδάνιον. ὁ δὲ προσδοκήσας τί τῶν αὐτῷ καταθυμίων μέλλει ἐκβαίνειν τὸν μοναχόν, ἄκουσε παρ' αὐτοῦ, μηδέν σοι πιφροντισμένον ἐγὼ περὶ τὰ βασιλείας, κἄντι γὰρ ἰσοστῇ, κἄντε μὴ, μὴ τοῦτο καταπολμήσῃς. εἰ τοῦτο δ' ἐπεραθῆς, τῶν ὀμμάτων (ὡς ἔφην) καὶ τὰ ὑπάρξεως ὑποσκήσῃ τὰ ἀλλοτρίωσιν. οἱ δὲ τοὺς ἵππους συνομόσαντες, τούτων ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος ἁβδομαφορήσουσι· καὶ ὁ τρίτος ἀναγορευθεὶς, ταχέως ἀπολεῖται, μὴ τυχὼν ὧν ἐφίεται. ὁ τοίνυν Βαρδάνιος τὰ τοῦ λογισμοῦ αὐτῷ τε τῷ Λέοντι καὶ Μιχαὴλ καὶ Θωμᾷ παρεδόλη, φάσκων τοιάδε. Σὺ μὲν ὦ Λέον βασιλεύσας, καὶ ὁ Θωμᾶς ἀναρρηθεὶς, παρὰ Μιχαὴλ φονευθήσεσθε (ὅτου γὰρ ὁ μοναχὸς ἐξέπεμψε μοι) μόνου τοῦ Μιχαὴλ ἁψυλαχθησομένου ἐν τῇ βασιλείᾳ. ἐπολὺ δ' ἐν μέσῳ, καὶ τῶν Σαμάνων πολλὰ καταπαλαιομένων καὶ τὰς ἐπιτεθείσας αὐτοῖς ἀπαιτούσας παρὰ Νικηφόρου ἀποσκιρτόντων, ἀναγορεύσει βασιλέα Βαρδάνιον, ὃν ἐπίκλην Τοῦρκος. ὃς γὰ δυσφορῶν ἐπὶ τούτῳ παρητεῖτο· μὸ δυνηθεὶς δὲ ἡμέρᾳ βιαζόμενος ὑπ' αὐτῶν, κατελθὼν ἐν Χρυσοπόλει νοσομεῖται. τοῦτον δὲ γενομένων, Λέων καὶ Μιχαὴλ τῷ βασιλεῖ προσφώνησαν, ὧν ὁ μὲν τῶν φοιβεράτων, ὁ δὲ τῶν κόμητος ἀσώματος ἀρχὴν ἐγχειρίζονται. Θωμᾶς δὲ μέχρι κινδύνων τῇ ἰδίᾳ διαφύτῃ ἀφοσιοῖ τὰ τῆς πίστεως. εἶτα τὸ τοῦ Θεοῦ φόβου ἐν καρδίᾳ κεκτημένος ὁ Βαρδάνιος, καὶ δυδύκιος μό πως δι' αὐτὸν ἐμφύλιος γίνεται πόλεμος, λάθρα πρὸς τὰ βασιλεία ἐκπέμπει λόγους ἀπαθείας ζητῶν. καὶ λαβὼν, παύσιτόρας δίδρα τινὸς, καὶ ἀπιλθὼν ἐν τῷ Καταβολίῳ εἰς τὴν τοῦ Ηρακλείου μονὴν, γίγνεται μοναχός. ὁ δὲ μετ' αὐτὸν λαὸς οἰκαδε ᾤχετο. χρηματισάμενος δ' ὁ βασιλεὺς ἀγαγεῖν τὸν Βαρδάνιον ἐν τῇ πόλει, ὁρόμενα ἐξαπέστειλε· τῷ δὲ παραγενομένῳ ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ πρὸς τὴν μονὴν, ἵνα αὐτὸς καπηκδάσῃ, προσῆκεν ὅσια αὐτῷ, ἐκτυφλῶσαι ὑπὸ Λυκαόνων τινῶν γνώμῃ τοῦ βασιλέως. διὸ ἐπὶ τῷ τοιούτῳ ὑποκείσει δόθεν λυπηθεὶς, πάντας μὲν ὅρκων ἐπλημφόρησεν, αἰτίους αὐτὸν εἶναι τοῦτο δράματος ὁ μηδέποτε ἐπιορκήσας.

Τῷ δὲ πέμπτῳ ἔτει, ἐστέφει τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σταυράκιον, ἄνδρα οὔτε τὴν ἰδέαν οὔτε τὴν γνώμην ῥᾴμην. τότε γὰρ ἔτει ἐξῆλθε τοῦ Αράβων, καὶ μετ' αἰχμῆς πτηθεὶς ὑπέρι-

B

C

D

E

φο, παρὰ μικρὸν συχθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, εἰ μή τινες τῶν A ἀρχόντων ἀνδρειότατοι τῶν πόλις πεμπούσαντο.

Τῷ τετάρτῳ ἔτει Δρὼν μικρὰν ἄδειαν, ἔστησεν Ἀγκυραν Γαλατίας, καὶ Θήβαν, καὶ τὰν Ἀνδρασσόν.

Τῷ δ'. ἔτει, Ταράσιος, ὁ ἁγιώτατος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἀπιβίω ἐνδόξως, καὶ ἐτάφη ἐν τῇ ὑπ' αὐτὸ κτιθέντι μοναστηρίῳ ἐν τῇ τοῦ τοῦ· τῇ δ'. τῆς ὡρώτης ἑβδομάδος τῆς νηστειῶν, καὶ τῇ μεγάλῃ κυριακῇ, ἐχειροτονήθη Νικηφόρος ὁ ἁγιώτατος πατριάρχης ὑπὸ ἀσπαρῶτις, ψήφῳ πάντος λαοῦ, καὶ τῶ βασιλέως, καὶ τῆς ἱερίων. Πλάτων δὲ καὶ Θεόδωρος ἁγιώμβις τῆς Σπουδίου, ὁ συνηδόλασαν τῇ χειροτονίᾳ Νικηφόρου, ἀλλὰ καὶ χίσμα ἐποίσαν. αἰτίαν δὲθεν ἔλεγον ἔχοντες, τὸ μὴ δεῖν ὑπὸ λαϊκῶν ἀ- B θρόως οἷς ἐπίσκοπον ἀναβῆχεν. ὡς ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως ἀπελάσαι βιληθεὶς, ἀντράσι παρὰ πάσαν. καὶ οὐκ ἰῶ τὸ πρᾶγμα ξίνον, οὐδὲ προσφάτως ἐπινοηθὲν· ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ὑπὸ λαϊκῶν ἐπισκόπησαν, ἀξίας τῆ Θεῷ ἱερατώσαντες. τετῳ τῆ ἔτει, Λαρὼν ὁ τῆ Ἀράβων ἀρχηγὸς ἐστράτευσε κατὰ Ρωμανίας μετὰ χιλιάδων τ'. καὶ ἐλθὼν εἰς τὰ Τύανα, φονεύσαντα οἶκον τῆς βασιλομήτρας αὐτοῦ, καὶ παρέλαβε κάστρα ἄπειρα. ἀπέκτεινε δὲ αὐτῶν ξ'. χιλιάδας, ἕως Ἀγκύρας. καὶ ἀφανίσας πάντα, ὑπέστρεφεν. ἐξῆλθε δὲ καὶ ὁ Νικηφόρος ἐν ὑποζυγίοις τὰ γυναῖα τῆς παλαστρικῆς ἐπιδεικνύμενος. καὶ δὴ συμβάλλουσι, πέμπει πρὸς C αὐτὸν εἰρήνην γενέσθαι, δηλώσας ὅτι· Ἵνα τί ἐπιχαίρεις ταῖς ἀδικίαις ἐ ταῖς αἰματεκχυσίαις, μὴ ἀραιμβρὸς εἰς τὰ ἴδῃ; ἀλλὰ παραβαίνεις ὅρκις ἀρχαίς καὶ πατρώους; ποῖος γὰρ σοι προφήτης θεῖος ταῦτα ποιεῖν εἶρηκεν; Οὐχὶ Μωχμετὸ προφήτης σὸς παρήγγειλεν, ὡς ἀδελφὸν ἔχειν Χριστιανὸν πάντα, καὶ λέγειν; μὴ δὴ ὁ πάντων Θεὸς ὁ δημιουργὸς; καὶ προσωπὸς ἀμερόπτων, αἵμασιν ἀνθρώπων ἀδίκως ἐκχυνομένοις χαίρει; μὴ γένοιτο. ἀ ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ τῆ λοιπῶν ὑστερήμασις; ἐξῆλθες ἀδικήσαι τὰς μηδὲν ἀδικήσαντάς σε; καὶ τοι γε τὰ κάλλιστα καὶ ἡμῶν διαπόντια καὶ ὑπάρχα καταπόρως ἔχεις. εἰ δ' ἔστιν τῆ ἡμετέρων ἐνδεὴς εἶ, αὐτίκα παρ- D ῥίουμὲν φιλοτεργίας ἕνεκα· μὴ τοίνυν ὡς ἀδίκαστοι, ἐ ἄδικοι, κατακόπτωμεν ἀλλήλους· ἀλλὰ καὶ ἐν δαιμόνων κατ' ἀνθρώπων πόλεμον ἐκ φθόνου μεμαώμεθα, γινώσκοντες ὅτι μικρὸν ὕστερον τελεθήσομεν, καὶ πρὸς κριτὴν ἀδίκαστον ἀπολιθόμεθα, ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ταῦτα τὸ βασιλέως Νικηφόρου ἐπιστείλαντος μετὰ δώρων πολλῶν, ὁ Ἀραψ ἀγαθωδὴς καὶ ἀπροστόλως δῶρα πλείονα τι τὸ θαυμάσια, μᾶλλον εἰρήνης ὑπέστρεφε· καὶ Νικηφόρου σοφίσαν ὑπερθαυμάζων. καὶ συχνὰς αὐτὸς πλεῖσθαι αὐτοῖς νομίσματα χιλιάδας λ'. καὶ αὖθ' τρία νομίσματα αὐτὸν ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, τὸν πρῶτον καθαλιπόντος, καὶ μισθὸν τὰ παραληφθέντα ὑπ' αὐτοῦ κάστρα κτιθῆναι, ἀπέσει. τῶν δὲ ὑποστρεφάντων, ἀθέως ὁ βασιλεὺς ἔκτισεν αὐτὰ, καὶ κατεχύρωσεν ὅπερ μαθὼν ὁ Λαρὼν, ἀποστέλας πάλιν εἶλε τὰν Θήβαν. καὶ πέμψας στόλον εἰς Κύπρον, πᾶς τι ἐκκλησίας ἀπέσρεψε, ἐ τὰς Κυπρίους μετέστησεν, καὶ πολλὰν ἄλωσιν ποίησας τῶν εἰρήνην διέσρεψε.

neque viribus nobilem. Eodem anno in Arabes exercitum duxit: victuique, & propemodum ab hostibus capus (quidam enim ducum fortissimi, agre eum eripuerunt) cum dedecore domum rediit. 839

Anno III, aliquantulum otii nactus, Ancyram Galatiæ, Thebamque & Andrasum condidit.

Anno IV, Tarasius sanctissimus Constantinopolis patriarcha honeste vitam clausit, sepultusque est in monasterio quod ipse extruxerat in Angustis. Quarta die primæ septimanæ Jejuniorum, & magna Dominica, Nicephorus * secretarius creatur sanctissimus patriarcha, totius populi, Imperatoris, & sacerdotum suffragiis. Plato autem, & Theodorus Studiani collegii præfectus, eam electionem improbaverunt, & discessionem fecerunt, probabili usi argumento: Non debere scilicet subito aliquem de laico episcopum fieri. quos Imperator urbe ejecisset, nisi consilium ejus quidam insecutus esset. Sane id neque novum neque recens excogitatum fuit factum, cum multi etiam alii de laicis episcopi creati, Deo convenienter se in eo munere tractaverint. Hoc anno Aaron Arabum dux in Romanam ditionem trecenta millia duxit, cumque Tyana pervenisset, ædem ibi suæ impietati posuit. Infinita castra cepit: occisitque sexaginta millia, qui incursionibus Ancyram usque vagati sunt: evastatisque in quæ incideret omnibus, domum rediit. Eduxit suos etiam Nicephorus, desperatis jam rebus suam virtutem ostendens: initoque consilio, ad Arabem pacis impetrandæ causa litteras scripsit, quarum exemplum sequitur: Quorsum injustitia & cædibus gaudes, non contentus tuis, finesque veteres & paternos transis? Quisnam divinus vates hæc te agere jussit? Nonne Muchumetus tuus vates omnem Christianum te pro fratre habere atque agnoscere jubet? An omnium opifex Deus, & utrorumque curam gerens, sanguine hominum injuste suso delectatur? Absit. An ideo exilisti domo, injuria affectum eos a quibus læsus non es, quia auro, argento, aliisve rebus indigeas? Atqui pretiosissima quæque, & nobis magni æstimata, paratuque difficilia abunde possides. Quod si qua re nostra opus habes, statim nos eam tibi amanter præbebimus: Non ergo, perinde ac si immortales essemus, nullique Deo subditi inter nos depugnemus, malorum dæmonum bella adversus homines imitati: cum sciamus paulo post nos morituros, & coram judice, qui corrumpi se non patitur, comparituros, qui cuivis dignam suorum factorum mercedem reddet. His litteris, quibus & dona quædam erant adjecta, placatus Arabs, plurima & mirabilia munera vicissim Nicephoro misit, admiratus ejus acumen, & pace facta discessit. Pactum autem fuit, ut Romani Arabibus quotannis triginta millia nomismaram penderent, & terna ipse Imperator ejusque filius nomismata, loco census in capita, neve Romani castra ab Arabibus capta reficerent. Enimvero Arabibus digressis, statim ea Nicephorus instauravit atque munit. Quo cognito, Aaron rursum misso exercitu Thebam cepit: missaque in Cyprum classe, templa evertit, & Cyprios pepulit, magnaque parta præda pacem discidit.

* a secretis Nicephorus ex laico patriarcha.

Arabicum bellum & pax.

Edit. Paris. pag. 478.

Anno ſcato, Arabes cum claſſe Rhodum appulerunt: multiſque captis hominibus, caſtellum occupare nequiverunt. In reditu, cum Myra veniſſent, conati ſactam divi Nicolai ciſtam conſtingere, aliam prope ſitam ejus loco commmuetunt. ſtatimque claſſem magna ventorum procella & maritimorum fluctuum impetus, tonitruumque & fulgurum promiſcua tempeſtas invaſit, multaſque naves contrivit, ira ut ſancti viri potentiam multitudo intellexerit, & præter ſpem ea itium evicaverit.

Anno vtt, Theodorus Studiani collegii præfectus, ejuſque frater Joſephus Theſſaloniçæ archiepiſcopus, cum Platone incluſo, & reliquis monachis, ſe a commercio beati patriarchæ Nicephori
840 abſciderunt, propter Joſephum diſpenſatorem. quod is contra leges Conſtantinum & Theodotam coronaſſet. Imperator ea arrepta occaſione, multis epiſcopis & privatiis viris convocatis effecit, ut contra illos concilium haberetur: quod eos & monaſterio & urbe ejecit, atque relegavit. Eodem anno cum ad Strymonem ſtipendia multitudini ſolverentur, Bulgari ſubito irruentes ea interceperunt, auri libras ctɔ c, ducentique cum exercitu occiderunt, & rapto * tuldo diſceſſerunt. Eo ipſo tempore Crumus Bulgarorum princeps Sardicam cepit, & ſea milita militum necavit. Nicephorus autem expeditione contra eum facta, magnum & memorabile nihil egit. elapſos quidem fuga duces veniam poſcentes, ea non
Edit. Pariſ. pag. 479. dignans, transfugere ad hoſtes coegit. Fuit inter eos Euthymius Spartharius Mechanicbus. Orta contra ſe ſeditione, pleroſque donis delinitos poſtmo o publicationibus bonorum & exiliis ultus eſt. Idem ut exercitus deprimeret, quod non mali excogitavit adverſus Chriſtianos? Primo enim, Chriſtianos ea omnibus regionibus in Slaviniam coegit demigrare, & eorum habitationes divendidit: quæ res nihil ab hoſtili captivitate abfuit, omnibus in ſummas anguſtias conjectis. Secundum maleficium: imperavit ut egeni militarent, iiſque a vicinis atma & ſtipendia in ſingulos annos nomiſmatum darentur, ac cenſus præterea publicus eorum nomine penderetur. id * Allelengyum vocabatur, quod alteri pro alteris tributi nomine ſponſores eſſent. Tertio, omnium bona inſpici indeq; cenſum in publicum exigi juſſit, nomine
843 chartiatici præterea exactis in ſingulos duobus ceratiis. Quarto, omnes onerum telaationes ſuſtulit. Quinta calamitas quod ab omnibus ſacris ædibus, patrociiis, pupillis educandis deſtinata domo, hoſpitalibus, ad ſenes ſovendos factis ædibus, ſumarium tributum exegit ab ſalto uſque ſui impetii.
842 Meliora de eorum bonis in ſiſcum ſuum transferri jubebat: nihilominus tamen tributum de his pendendum iis imponebatus, quæ reliquerat in iis ipſis ſacris domibus, ut multis tributum duplicaretur: interim habitationibus ita ea inanitis, ut inde emigrare cogerentur. Sextum tyrannicum inſtitutum, quod a prætoribus inſpici res eorum juſſit, qui ea pauperie ſubito ad opes perveniſſent: ab iiſque, veluti qui theſauros invenſſent, pecuniam poſtulari. Septimum, quod emungit etiam hos pecuaia, quia a viginti retro annis ad præſens uſque tempus dolium aut vas aliquod aliquando reperuſſent. Octavum, qui ab avis vel proavis hæreditatem percepiſſent: & ſi ea divi-

* v. Meurſ. Gloſſ. Bulgar.

* v. Meurſ. Gloſſ.

Nicephori malis artes, & avaritia.

A Τῷ ς'. ἔτει, οἱ Ἄραβες μετὰ στόλου * Ῥόδου ἀπέλαβον, ἢ πολλὰς αἰχμαλωτίσαντες, τὸ φρούριον κρατῆσαι οὐκ ἴσχυσαν. ἐν ᾗ τῇ ἐπανόδῳ αὐτοὺς ἐλθόντας εἰς τὰ Μύρα, * ἱεράν τε τοῦ ἁγίου Νικολάου λάρνακα περιθέντες σωτερεῦσαι, ἄλλην αὐτ' ἐκείνης πλησίον κειμένην συνέτερξαν· αὐτίκα τε πολλὴ ἀνέμων θύελλα ἢ θαλαττίων κυμάτων φορά, βροντή τε ἢ ἀστραπῶν ἀνωμαλία * σόλου ἀπέλαβον, ὡς ἱκανὰ σωτερεῖσθαι στάρα· αὐτόν τε * λαὸν ἐπιγνῶναι τοῦτο τῷ ἁγίῳ δώρημα, ἢ παρ' ἐλπίδαν κάκωσιν ἐκφυγεῖν.

Τῷ ζ'. ἔτει, Θεόδωρος ὁ ἡγούμενος τῆς Στουδίου, ἢ Ἰωσὴφ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ἅμα Πλάτωνι ἡγουμένῳ, ἢ τοῖς λοιποῖς μοναχοῖς, * κοινωνίας Νικηφόρου τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου ἀπέχεσθαι, ἐπὶ Ἰωσὴφ * τοῦ οἰκονόμου, ὃς παρανόμως ἐφαπλώσατο Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀφορμὴν δραξάμενος, ἐπὶ αὐτῷ πολλοὺς καὶ ἀγωνίους ἀθρόους, συνόδου κατ' αὐτοῦ ἀγαγὼν ἐκίνδυνε· δι' ἃς ἐξεβλήθησαν τῆς μονῆς ἢ τῆς πόλεως, ἐξορίᾳ παραπεμφθέντες. τῇ δ' αὐτῇ ἔτει, ῥῶγας διδομένης τῇ λαῷ ἐν Στρυμόνι, ἐπιπεσόντες οἱ Βούλγαροι ταύτην ἀφείλοντο, χρυσίου λίτρας χιλίας ἑκατὸν, ἢ τὸν στρατὸν ἅμα τῷ λαῷ κατέσφαξαν, ἢ λαβόντες τὰ τοῦδον ὑπέστρεψαν· τῇ αὐτῇ χρόνῳ Κροῦμος ὁ τῶν Βουλγάρων ἀρχηγὸς * Σαρδικὴν παρέλοθε, ἢ χιλιάδας ς'. στρατιωτῶν κατέσφαξεν· ὁ δὲ Νικηφόρος δεῦθεν κατ' αὐτοῦ ἐξελθών, ἀξιόλογον μὲν οὐδὲν ἐποίησε· τοὺς δ' πεφευγότας εἰς τὴν φυγὴν ἄρχοντα αἰτῆσαι λόγου συμφορᾶς μὴ δὺς τοῖς ἐχθροῖς προσφυγὼν ἐβιάσατο. ἐν οἷς ὁ Εὐθύμιος ἀπαθάρειος μηχανικός. τάσσων δ' ἐπ' αὐτῇ γινομένῃ, δώροις τοὺς πλείονας ὑπαλλάξας, ὕστερον ἐκάκωσε δημεύσεσι ἢ ἐξορίαις καθυποβαλών. σκεψάμενος δὲ πανοῦργα τὰ στρατήματα, ποῖον δοκεῖ κατὰ Χριστιανῶν ἐπινοῆσαι; πρῶτόν μὲν, τοὺς Χριστιανοὺς ἐκ πάσης θέματος ἐπὶ τοὺς Σθλαβινίας μετοικίζεσθαι, τοὺς δὲ πόρον τάξεως πεφρασθαι (ἐκ γὰρ αἰχμαλωσίας οὐκ ἔλαττον τὸ φόρτωμα) ἐν ἀμαχανίᾳ τοὺς πάντας γενέσθαι. δεύτερον αὖ τοῦτο κάκωσιν, προσέταξε στρατεύεσθαι πᾶσιν· ἢ ἐξοπλίζεσθαι αὐτοὺς παράζῃ ὁμοχώρων, παρέχοντας αὐτὰ τὰ τοῦ μίσθωμα, ἢ φορὸς τὸν δημόσιον ἀλλελεγγύας τὰ δημόσια αὐτῶν. τέτταρα κακούσια. ἐπιτρέπεσθαι πάσης, ἐξαιβιβάζεσθαι τὰ τῶν δημόσια τέλη, παρέχοντας ἢ χαρτιανικὰ ἕνεκα ἀπὸ κεράτια δύο. τέταρτα πλεῖστα τοὺς καυσιμοὺς πάσης ἀναβιβάζεσθαι προσέταξε. πέμπτα συμφορὰ, τοὺς ἐξ ἀναγῶν οἴκων παροίκους, τὰ τε ἀφαιρετροφεῖα, ξενῶνας, γηροκομεῖον, ἐκκλησιῶν, μοναχείων βασιλικῶν· τὰ καινικὰ ἀπαιτεῖσθαι ἀπὸ τοῦ φωτὸς ἔτους τῆς αὐτοῦ τυραννίδος· τὰ δὲ κρείττονα τῶν πτωχῶν εἰς τὸν βασιλικὸν κυριαρχίαν αἱρεῖσθαι, τὰ μέντοι τέλη αὐτῶν ἐπιτίθεσθαι τοῖς ἐκπεσοῦσιν εἰς τοὺς αὐτοὺς οἴκους· ὡς δὲ πλοῦσθαι πολλῶν τὰ τέλη, τῶν οἰκείων ἐπιλειπόντων, ἢ τῶν χωρίων ἢ ἐξοικείων. ἕκτα τυραννίς, σκοπεῖσθαι παρὰ τῶν ἐρανιζούσας τοὺς ἀθρόους ἐκ τῆς πτωχείας ἀνεκτιθέντας, ἢ ἀπαιτεῖσθαι χρήματα ὡς ἐωρικὰς θησαυρὰν. ἑβδόμη κάκωσις, τοὺς ἀφ' ἑκάστου χρόνου ἐωρικὸς, ἢ μέχρι τῆς δῶρο πίθον ἢ σκεῦος ἑνὸς, ἢ αὐτὸς ἐξαργυρίζεσθαι. ὄγδοη ἀδικία, τοὺς ἐκ πάππων ἢ προπάππων

κληρο-

κληρονομήσαντας, διαιρεθέντας εἰς τὸ αὐτ' ἔ. χρόνων, ἐξαναδιδόναι τῷ δημοσίῳ. καὶ τοὺς ὠνησαμένους ἑξωνῶς Ἀβύδου σώματα οἰκετικὰ, αὐτὰ δὲ νομίσματα πλέον προσέταξε, μάλιστα τοὺς κατὰ τὴν Δωδεκάνησον. ἐνάπτ παράπαν, τοὺς τῶν παραθαλασσίων οἰκοῦντας, μάλιστα τῶν μικρᾶς Ἀσίας, ναυκλήρους μηδένα γεωργικῶς ζῆσαντας, ἄκοντας ὠνεῖσθαι ἐν τῷ καθαρπαγέντων παρ' αὐτῶν ἀπράτων, ὡς ἂν ἐκτιμηθῶσι παρ' αὐτοῦ. δικάτη δὲ θέα, τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱστιοφόρους ναυκλήρους συναγαγὼν, δέδωκεν ἐπὶ τόκῳ πεντακοσίων νόμισμα ἀνὰ χρυσίου λίτρας δώδεκα, πλουσίους ἢ τὰ συνήθη κομμέρκια· ταῦτα ἐκ τῶν πολλῶν ὡς ἐν κεφαλαίῳ, μικρά μοι ἐγκεγράφηται, δηλοῦντα τὸ πρὸς πᾶν εἶδος πλουτοξείας αὐτῷ πολυμήχανον. τὰ γὰρ κατὰ τὴν βασιλίδα τοῖς ἐν τέλει ἢ μέσοις ἢ ἀπελέσιν ἐνδεχόμενα δεινὰ παρ' αὐτοῦ, πέρα συγγραφῆν ὄντα παριλίσσομεν· ὅπως τοῖς ποταμοῖς τῆς οἰκείας καθυπέβαλε συκοφαντῶν τοὺς ἑαυτῶν διαπόντας. ὅσοι δὲ ἐν δίκῃ ἐν ἀποφάσει ἔτυχον, τοὺς μὲν ἀβλάβλους τιμῆς ἀξιῶν, τοὺς ἢ ἀβελόμενος ἐξεργυρίζων· ὥστε καί τινα πηρωθέντα ὄντα ἐν τῇ φόρῳ, ἀναδεῖν τυγχάνοντα ἐκ πόνων ἰδίων μεταστελλόμενος ὁ παμφάγος, φησί· Τίς ἢ χεῖρά σου ἐπὶ ἢ κεφαλῇ μου, ἢ ὅμοσον, πόσος χρυσός ἐστιν; ὁ δὲ, λίτρας ἑκατὸν ἐξήκοντα ἔχειν. ὁ δὲ, ἀγαγὼν πάντας κατ' αὐτὸν τὸν ὥραν ἔφη. ὦ ἐνδέκατον, φησὶν ἐκατοντάμοιρος· σὺ τί χρέος ἔχεις πεντακοσίων; συναγείρατόν μοι, ἢ ἄρας νομίσματα ἑκατὸν, πορεύου ἀρκούμενος αὐτοῖς.

Τῷ δ'. ἔτει, τοὺς κατὰ Χρεσταῦν ἐπιτοπὴν, ἐποψίας αὐθις, ἐπαγγασμοὺς παντοίων ἀλόγων, βοσκημάτων τε ἐ καρπῶν, ἀδίκους δημεύσεις ἢ ζημίας τῷ ἐσπλεῖ, τοκισμοὺς ἐν πλοίοις (ὁ πᾶσι νομοθετῶν τὸ μὴ τοκίζειν) ἢ ἄλλας μυρίας κακῶν ἐπινοίας, ὧν ἡ χθ' μέρος ἰσοφόρτιστο τοῖς ἐπιτετμημένοις ζητῆσαι μανθάνειν τὰ πραγματα πέφυκε. τῷ δὲ Μανιχαίων, τῶν νῦν Παυλικιανῶν ἐ Ἀθιγγάνων, τῶ κατὰ Φρυγίαν ἐ Λυκαονίαν ἀγχιγειτόνων αὐτῷ (ἐκεῖθεν γὰρ ἐγεγόνει) φίλος ἰδὼν ἄμπυρος, χρησμοῖς ἐ πλεταῖς αὐτῷ ἐπὶ χαίρων. οὗτοι χαίρας ἐλαβον ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτῶ, ἀφ' ὧν πολιτεύεσθαι. ἐ ποικοὶ τῶν κυφοτέρων ταῖς ἀθεμίτοις αὐτῶν διαφθοραῖς δύξεις. ἐν ᾗ τῷ ἕξω κοσίῳ ἐξεθεμείτης ἰδὼ, Νικόλαος τινὰ, ὃς σὺν τοῖς σὺν αὐτῷ κῇ τῷ ὀρθῷ λόγῳ, ἢ τῶν σκηνῶν οἰκοῦσι ἐβλασφήμουν. ὧν ἀντεκούμβιος ὁ βασιλεὺς, ἐλύπει τὸν Ἀρχηγέτα, καὶ πάντας τοὺς κῇ Θεὸν ζῶντας. πολλάκις δὲ κατ' αὐτὸ ἐγκαλῶν, ἠγωνιάθη τοῖς πρὸς ἀλλήλους ἐχθραίνουσι σφόδρα συγχαίρων, ἢ ἐπιποθάζων παντὶ Χρεσταῦν φιλοῦντι τὸν πλησίον, ὡς ἀνατροπὰς τῶν θείων ἐντολῶν τοὺς στρατιωτικοὺς ἄρχοντας, δουλικῶς χρᾶσθαι τοῖς ἐπισκόποις καὶ κληρικοῖς ἐκέλευε, καταγομένους ἀυθεντικῶς ἐν τοῖς ἐπισκοπείοις καὶ μοναστηρίοις, καὶ καταχρᾶσθαι τὰ αὐτῶν. τοὺς ἀπ' αἰῶνος ἀναθημένης τῷ Θεῷ χρυσᾶ ἢ ἀργυρᾶ σκεύη, ἔλεγε, ἐ τὰ τῶν ἐκκλησιῶν ἱερὰ κοσμεῖσθαι ἄξιον ἐδόγματίζε· τοὺς πρὸ αὐτῶ βασιλεῖς ἅπαντας, ὡς ἀνυβρίστους ἐμέμφετο, ἀσθενῆ ἢ πρόνοιαν ἀναιρῶν. καὶ μηδένα λέγειν γίνεσθαι τὰ κρατοῦντος δυνα-

A fa jam inde a xx annis eſſet, eos penſionem in publicum conferre coegit. utque ii qui extra Abydum mancipia emebant, de ſingulis duo nomiſmata ſolverent: maxime Dodecaneſium (ita duodecim inſularum civitas vocatur) incolentes. Nonum, naucleros maritima, præſertim minoris Aſiæ, inhabitantes, & numquam agriculturam expertos, invitos coegit emere prædia quæ aliis ipſe eripuerat, indeque tributum ſolvere. Decimum, illuſtres Conſtantinopoli naucleros in unum condoxit, iiſque duodecim cuique libras auri tradidit ea lege, ut in ſingula nomiſmata uſuræ nomine quatuor ceratia ſolverent, cum nihilominus reliqua etiam vectigalia navigiorum ab iis penderentur. Hæc ex multis pauca compendio annotavi, ex quibus ejus ad omne

B lucri genus commenorum multiplex varietas cognoſci poſſit. Omiſimus enim quas *Edit. Pariſ.* in regia urbe ſummi, medii & infimi loci *pag. 480.* atque conditionis hominibus inſulit injurias, plures quam ut perſcribi poſſint. cujus generis ſunt: quod divirum ſervos ſubornavit, qui falſo ſuos dominos crimine accuſarent: delatoribuſque honorem habuit, calomnia circumventos argento muctans. Quin & eo rapinarum proceſſit, ut quemdam mellis ceræque inſtitorem in foro degentem, qui ſuo labore ſufficientes ſibi opes paraverat, ad ſe vocatum, juſſerit manum capiti Imperatoris ſubjicere, itaque jurarum edicere, quantum poſſideret auri. Cumque is centum auri libras ſibi eſſe fateretur, ſtatim ut eas afferret mandavit.

C quo facto: Quorſum, inquit, tibi ſolicitudine iſta opus eſt? prande mecum, centumque nomiſmatibus tecum domum ablatis contentus eſto.

Anno ix, ſuis contra Chriſtianos commentis magis magiſque incubuit, impiſ opum inſpectiones exercens, coemptiones injuſtas omnium animalium brutorum & pecoris, publicationes bonorum & muctas procerum, uſuras de navigiis captatas (cum interim re fœnebri aliis omnibus interdixiſſet) aliſque infinita mala excogitans, quæ cupientibus res geſtas compendio cognoſcere moleſtus ſit futurus, ſi quis velit ſingulatim recenſere. Fuit etiam ſummo ſtudio deditus Manichæis iis qui nunc Pauliciani & Athincani dicuntur, per Manichæi Paulicianos. Phrygiam & Lycaoniam degentibus, &

D ſibi vicinis, (inde enim ortus erat) oraculis eorum & ſacrificiis gaudens. Ii ergo ipſo imperante licentiam nacti ſuo more vivendi, multos futilis ingenii homines nefariis ſuis opinionibus infecerunt. Fait tum in exteriori columella Nicolaus quidam falſo eremitæ (ita vocantur, qui in ſolitudinibus religionis cauſa abditi vivunt) nomine prædictus qui cum ſuis ſociis veræ religioni & venerandis imaginibus impie obloquebatur. eos Imperator amplectens, patriarcham aliſque pios urebat. Itaque in eum ſæpe indignabundus patriarcha invehebatur. At Nicephoras magnum ea motuis odiis percipiebat gaudium: utque erat divinorum everſor mandatorum, ludibrio habebat omnes proximum ſuum diligentes Chriſtianos. Duces

E quoque exercituum juſſit epiſcopis & clericis mancipiorum loco uti, pro ſua auctoritate in ædibus epiſcopalibus & monaſteriis diverſare, eorumque rebus pro arbitrio abuti. Viruperabat eos, qui ab omni ætate Deo aurea vel argentea vaſa conſecraſſent: & res templorum ſacras in prophanos debere uſus converti ſtatuebat. Omnes ante ipſum Imperatores ut gubernan-

Edit. Paris. pag. 481.

di neſcius culpabat, provideotiam in univerſum tollens, affirmanſque neminem Imperatore potentiorem eſſe, modo callide is imperaret. Sed ſtolidus ac Deo invifus homo vanis ſuis cogitationibus deceptus eſt. Primo jejuniorum ſabbato, quartæ Indictionis, Sarraceni ad Euchaita pervenerunt: adortique Leonem Armeniacorum ducem, qui tum militibus erat ſtipendia perſoluturus, omnem pecuniam, centenaria nimirum ΔΙΙΙ, eripuerunt, haud exigua militum multitudine capta. His novus ille Achaabus nihil emendatus, Phalaridem & Midam inexpleta ſuperans avaritia, cum Stauracio filio in Bulgaros ſe armat. Cumque urbe egrederetur, Nicetam patricium ac generalem logothetam juſſit publicos cenſus eccleſiarum & monaſteriorum aſſerre, & in octo ſequentes annos penſionem a procerum domibus exigi. ea res magnas per urbem ejulationes excitavit. Hoc nomine reprehenſus a Theodoſio patricio Salihara fideli ſuo adminiſtro, monente omnium voces audiri de ipſo conquetentium, ac fore ut ex rebus ipſius aliquando triſtibus gaudium caperent: Si, inquit, Deus meum cor Pharaonis in morem prorſus obduravit, quid boni erit ſubditis meis? noli, Theodoſio, alia a Nicephoro expectare, quam quæ vides. Igitur collectis Orientis & Occidentis exercitibus, multiſque pauperibus eo adactis ut proprtis ſtipendiis militarent, fundis ac baculis armatis, his & legionibus ipſum devoventibus, in Bulgariam contendit. Cum adhuc Marcellæ eſſent, Crumus a tanta ſibi metuens multitudine pacem petit: ſed Imperatore ſuis & ſecum ſentientium pravis conſiliis utente, repulſam paſſus eſt. Pervenit ergo in Bulgariam Nicephorus xx die Julii menſis, ſub ortum Caniculæ perniciosiſſimum. Sed & ipſe ſuum & ſuorum exitium prædicens, Identidem hæc loquebatur: Quis ibit, & decipiet Achaabum? ſive me Deus, ſive Satanas trahit, invitus trahor. Primis congreſſibus victoria potitus, non Deo illam, ſed Stauracii ſelicitate acceptam tulit: minatusque eſt proceribus, qui penetrare Bulgariam vetabant. Mandavit autem, ut omnis ætatis homines, iplique etiam infantes trucidarentur: corporaque Bulgarorum inhumata relinquens, ſolis ſpuliis legendis intentus fuit. Crumi conclavia, ut jam ſua, clauſtris & figillis munit: & Chriſtianis macubias contrectare auſis, aures aliaque membra abſcidit: aulam quoque Crumi incendit. Interim Crumus ſubmiſſe admodum victum ſe eſſe fatebatur: rogabatque ut acceptis quæ vellet, pacatus Bulgaria excederet. Sed Nicephorus pacem, cujus erat impatiens, non dedit. Itaque Crumus irritatus, aditus exituſque ſuæ ditionis ligneis munitionibus occlaſit. Et Nicephorus cladem præſagiens, ſuis dixit: Nemo noſtrum perniciem evitabit, ne ſi volucres quidem fiamus. Biduo poſt barbarus populo collecto, tentorium Nicephori aggreſſus eſt. Ibi Nicephorus miſerabiliter obtruncatus eſt, omneſque cum eo duces, & infinita militum multitudo, omoibuſque impedimentis potiti ſunt Bulgari. Caput Nicephori præciſum Crumus conto præfixit, omoibuſque demonſtravit. deinde os cranii oudatum argento incluſit, juſſitque principes Bulgarorum ex eo bibere, atque inſultare Nicephoro, ut

pag. 482.

Nicephori in Bulgariam expeditio.

Nicephori interitus.

A πάντες, εἰ βούλοιτο ὁ κραῖ ἐντεχνῶς ἄρχειν, ἢ ἰματαιώθη ἐν τοῖς ξλογισμοῖς αὐτὸ ὁ ἀόρατος ἢ θεομισὴς τῇ πρώτῳ σαββάτῳ τῶν νηστειῶν τῆς δ. ἰνδιατιῶνος, ὑπαντήσαντες Σαρακηνοὶ εἰς τὰ Εὐχάϊτα, λείπει τραπηζὸν τ Ἀρμηνιακῶν συὼ τῷ ῥόγῃ τ θέματος, πάντων ἀφείλετο, συὼ πολλῷ πλήθει λαῶ, αὐτοκράτορα τ. ὄνομα. ἐπὶ τούτοις ἦν ὁ υἱὸς Ἀχαὰβ μὰ παιδάριος, ὁ Φαλάριδος ἢ Μίδα ἀπληστότερος, ᾧ Βουλγάρων παραπιπτόντων ἅμα Σπυρακίῳ τῷ υἱῷ αὐτῶ. ἢ ἐξελθὼν τῆς βασιλίδος, ἐπέλασε Νικήτᾳ πατρικίῳ ἢ γενικῶ λογοθέτῃ τὰ δημόσια πᾶν τ ἐκκλησιῶν ἢ μοναστηρίων ἀναβιβάσαι, ἢ ἀπὸ ἐτῶν ἐπιθοτέλειαν τοὺς τῶν ἀρχόντων ἀπαιτεῖσθαι οἴκους. ἢ λῦ θρῆνος μέγας ἐν τῇ πόλει. ἐπὶ τούτοις ἐγαλεπάνθη ὑπὸ Θεοδοσίου πατρικίου τ Σαλιβαρᾶ, τ γνησίου αὐτῶ θεράποντος. ὅτι πάντες ἀπαβοῶσιν ὑμῶν, δέσποτα, ἐν καιρῷ πειρασμὸ πάντες ἐπιχαρίσονται τῇ πρόσθεν. ἔφη πρὸς αὐτόν· εἰ ὁ Θεὸς σκληρύνει ἐσκλήρυνε τὴν καρδίαν μου, ὡς τ Φαραὼ, τί ἀγαθὸν ἔσται τοῖς ὑπὸ χεῖρά μου; παρὰ Νικηφόρᾳ Θεοδόσιε μὰ ἐκδέχε πλὴν τ ὁρωμένων σοι. ἐπισκυνάξας δὲ τὰ στρατόπεδα αὐτοῦ πόλις ἢ δῆσις, ἢ πολλοὶ πάντες ἰδίοις ὀφανίοις, σφενδόναις ἢ ῥάβδοις ὡπλισμένοις, βλασφημοῦντας ἅμα τοῖς στρατώμασιν, ἄλασε κατὰ Βουλγαρίας. Κρῦμος δὲ τὰ πλήθη φοβηθείς, ἔπεμψεν αὐτῶν ἐν Μαρκέλλῃ, γενέσθαι εἰρήνην. ὁ δὲ ταῖς οἰκείαις εὐκεβαλίαις, ἢ ναῦς τῇ ὁμοφόνων αὐτῶ συμβούλων διεκωλύθη. εἰσέρχεται δὲ εἰς Βουλγαρίαν τῇ α. τῶ Ἰουλίου μηνός. κυνὸς ὢν ἐπιτολὴ πανωλέθριος. ἢ φρολέγων τὴν αὐτῶ πανωλεθρίαν, συχνῶς ἐπερθέγγετο· τίς πορεύεται ἢ ἀπατήσει τὸν Ἀχαάβ; ὅτι κἂν ὁ Θεὸς, κἂν ὁ ἀντικείμενος, ἕλκει με ἄκοντα. μετὰ γοῦν τὰς πράτας συμβολὰς, δόξας καπνοδύεσθαι, ἡ τῇ Θεῷ τὰ τῆς νίκης, ἀλλὰ τῇ τῶ Σπυρακίου εὐτυχίᾳ ἐπάρατο. ἢ τοῖς αὐλίσει ἢ ἐσόδοις, ἄρχουσιν ἐπέλευε. πᾶσαν δὲ ἡλικίαν, ἕως ἢ βρεφῶν αὐτῶν, ἀνελεῶς φονεύεσθαι προσέταξε. ἢ τὰ τῶν ἀμφύλων νεκρὰ σώματα, ἄταφα εἶα, μόνις ἐπιμελουμένος τῆς τῶν σκύλων συλογῆς. κλεῖθρα δὲ ἢ σφραγίδας πᾶς ταμείοις Κρύμου ἐπιθείς, ὡς ἴδῃ λοιπὸν ἀσφαλίσασθαι. ὥστε γοῦν καὶ ἔπρα μέλη Χριστιανῶν ἀπέτμηψ, ἀφαμένων τῶν σκύλων· ἢ τὴν λεγομένην αὐλὴν τῶ Κρύμου ἐνέφρησεν, ἐκείνῃ σφόδρα πεπεισομένους δυλοσύνῃς, ὅτι ἰδὲ νενίκηκας, λάβε σὺ τὶ σοὶ ἀρεστὸν ἐστὶ, ἢ ἐξελθὲ εἰράνῃ. ὁ δὲ τῆς εἰρήνης ἐχθρὸς, παύλων ὑ προσέκαπτο. ἐφ οἷς χαλεπήνας ὁ Κρῦμος, πᾶσιν χώρας ἐσόδους ἢ ἐξόδους πειέφραξεν ὀχυρώμασι ξυλίνοις. ὁ δὲ Νικηφόρος πυγνὸς, πᾶς σωθῶσι τὰ τῆς ἀπωλείας ἀφείλετο, ὅτι κἂν πτραπεῖ γενώμεθα, ἁδὸς ἐφεύγῃ ὄλεθρον. ἢ μεθ ἡμέρας δύο σωσαθροίσας λαὸν ὁ βάρβαρος, ἐπέλθει κῇ τ τῶ Νικηφόρου σκηνῆς. ἢ πᾶσιν ἀναιρῶσιν οἰκτρῶς, ἢ πάντας τοὺς σὺν αὐτῇ ἄρχοντας. ἢ τῶ λαῶ πλῆθος ἄπειρα, ἢ πᾶσαν ἢ ἀποσκευὴν ἀπελάβοντο. ἢ ἡ κεφαλὴ τῶ Νικηφόρου Κρῦμος ἐκάσφας, ἐπὶ ξύλου ἀνήρτησεν, οἷς ἐπίδεξιν πάντων. ἀφ ὅπως γυμνώσας τὸ ὀστοῦν, ἢ πεζεργυρώσας πίεξ, πίνειν οἷς αὐτὸ τοὺς Βουλγάρων ἄρχοντας ἐκέλευσεν, ἐγκαυχώμενος κατ' αὐτῶ ὡς ἀπλήστου, ἢ ἐρώνλω μὰ θελήσαντος. τότε τῶ Νικηφόρου τοὺς ἀρχῆς Χερσιανοὶ βαρύπ-

ρον ἐνδυνὶ χρόνῳ ἐτύχησαν. πάντας γὰρ τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἀ- A
μοιβαίως βασιλεῖς τῇ ἀπανθρωπίᾳ ὑπερεπόντισεν ὅπερ
ἐν οἱ κατὰ μέρος τὰς βουλὰς διέξιμεν τὰ πονηρὰ ἐ-
πιτηδεύματα, ὁ χρόνος ἐπιλείψει, ἢ ἡ χεὶρ ἀποκάμνει.
πλὴν ἐκ τοῦ ἀραιτέρου τὸ ὕφασμα πρόδηλον. τετρώ-
κεται δὲ ἡ Σταυράκιος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καιρίως μὲν τὴν ἀποσ-
βολὴν· ἡ μόλις † μάχης ἐξαλθόζων, ἡ ἀσταλαβὼν †
Ἀδριανούπολιν, ἀναχορίσται. ἐ μὴ δυνάμενος ἐποχεῖ-
σθαι, φορείῳ † πόλιν ἀπέλαβεν. ὃς δὴ † πληγὴν ἐν
τῇ παλατίῳ κείμενος, ἀπρόοπτος ἦν. ἐβάλετο δὲ Κυρο-
παλάτην Μιχαὴλ † γαμβρὸν αὐτοῦ ἐκτυφλῶσαι, τῇ
δὲ γαμετῇ Θεοφανοῖ † βασιλείαν καταλιπεῖν. γνοὺς δ'
αὐτὸ ὁ Μιχαὴλ, ἐξαίφνης ἀναχορίσται βασιλεύ ἐν τῇ
ἐπιτροπίῳ παρὰ † συγκλήτου ἡ † πανδήμου, ὡς ἂν ἀ-
πεγνωσμένου τῷ Σταυρακίῳ. ὅπερ μαθὼν Σταυράκιος B
τὸ παλατίου ἐξῆλθεν, τὸ μοναδικὸν αὐτίκα σχεῖν τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ Θεοφανοῦ περιθέμενος, εἰς τὸ Βρακᾶ μοναστή-
ριον ἐπλεύσεν, ἔνθα ὑπὸ τὸν τῆς Σατύρου † ἡ †
ἀρχιεραστοῦς Θρόνου κατέχων ὁ ἀγιώτατος Νικηφόρος.

Μιχαὴλ ἦν ὁ Κυροπαλάτης, ἡ γαμβρὸς † βασιλέως
Νικηφόρου, ᾧ Ῥαγκαβὲ ὠνὴ προσηγορία, ἐγκρατὴς † Ῥω-
μαίων δῆμος τῆς συγκλήτου ἀναδείκνυται σκήπ-
τρων, ἀπαθὴς μὲν † ἀρχῆς, ἡ μὴ ἑκὼν εἶναι λί-
γων ὄγκων τοσούτων πραγμάτων προσανέχεσθαι τῇ πα-
τρικίῳ δὲ Λέοντι τῷ ἐξ Ἀρμενίων, ἀνδρὶ δυμοειδεῖ δο-
κοῦντι ἡ δραστηρίῳ, ἡ τῶν στρατεύματος † ἀναπλήσαι ἄρ-
χοντι, τὴν αὐτὴν παραχωρεῖ † ἐξουσίας. κἀν ἑαυτοῦ δι-
δομένην λαβεῖν οὐκ ἠθέλησεν, ἀνάξιον ἑαυτὸ νομιζόμενον τοῦ C
βασιλικοῦ θρόνου. προυτρέπετο δὲ μᾶλλον † Μιχαὴλ, ὡς
αὐτῷ ἁρμόττον δέξασθαι τὸ κράτος. ἡ αὐτὸς ὑπισχνεῖτο εἰ-
πεῖν ἔσεσθαι ἐξ βίου, ἡ λειτουργὸς πιστότατος τε ἡ δραστικώ-
τατος, ἡ ὅρκοις φρικωδεστάτοις ἐνταῦθα τὰς ὑποχέσεις.
ὅπου † τῷ Μιχαὴλ ἡ παρὰ † αὐτοῦ σωτηρίου τῆς, ἀνίας ἀνα-
δεξαμένου τῆς βασιλείας, Κρήμνος τε τῶν Βουλγάρων ἄρχοντος
† ἐμπροσθεν δυτυχίας ἐπαρθέντος, ἐ † Βουλγάρων φρόνημα ἀντεύτονον † εἶναι, τὰ † δύσεις ἐπυρπόλουν τε ἡ
ἐλαΐζοντο. ἔδοξεν οὖν τῷ βασιλεῖ Μιχαὴλ, ἐκστρατεῦσαι
κατ' αὐτῶν, ἡ καθόσον οἷόν τε ἐπισχεῖν ἡ ἀναχαιτίσαι τὰς
Βουλγαρικὰς ὁρμάς. ταχὺ τοίνυν ἥκπιγμα ἐπέμ-
πετο πανταχῇ, ἡ ταχὺ τὰ στρατεύματα συνωθροίζοντο.
καὶ ὁ Κρῆμνος δὲ τῷ τῶν βασιλέως πυθόμενος κίνησιν, D
† ἑαυτοῦ λαὸν ἐκ † ὁρμωμὸς ἀναπαλαιόμβους, καὶ ὑφ' ἓν
συναθροίσας, στρατόπεδόν τε ἀμφιρρύτου μᾶλλα ἐπῴξατο,
καὶ ἐπιόντα προσίμβρι τὸν βασιλέα. ὡς δὲ ἦν ὅπως ἐφίασιν,
ἐ παρεστρατοπέδευσε τῇ Κρήμνῳ ἀγχοῦ πως † Ἀδριανοπό-
λεως αὐλιζομένῳ, ἀκροβολισμοὶ μὲν ἐγίνοντο συνεχεῖς,
ἡ ὅσον ἐκ ἐνεδολίας μάχου, ἡ ἐν πάσαις αὐτῷ ἐπαραπίστ-
ρα τὰ Ῥωμαίων ἐφαίνετο· ὡς ἐ φυσιούντας ἥκιστα τοὺς στρα-
τιώτας, ὁρμᾶν ἡ σφαδάζειν, ὡς ἀγχέμαχον ἡ ἀσθολι-
αλοῦ συμπλοκήν. ἐπέχοντος δὲ τῷ βασιλέως, καὶ ἥντει-
βοντος, εἴτε ἥκ δουλίαν, ὥσπερ ἐλέγετο, εἴτε ἐ καιρὸν ζη-
τοῦντος † ἐπιθέσεως, εἰς ἀπαγωγὴν ἂν τὸ πλῆθος ἐτράπη,
καὶ κατεβόων εἰς πρόσωπον τῷ βασιλέως, ἐ εἰ μὴ ἐξάξοι,
ἀπείλων αὐτοῦ τὸ ἥρρᾶξαι † χάρακα, ἡ σφρᾶξαι τοῖς ἐ-
ναντίοις πύλας καταπλαδεῖς τοῖς λόγοις ὁ βασιλεύς, ἀνοί-
γουσί τε τὰς πύλας † στρατοπέδου, ἡ πρὸς παράταξιν ἐξα-
πτόν. τὸ δ' αὐτὸ ἔπραττε ἐ ὁ Κρῆμνος εἰργάσατο † ἑαυτοῦ συνάξας
λαόν, ἀντέρρωτος ὢν τῇ βασιλεῖ· πολλὰ δ' ὑπὸς τε ἀμείνους
† ἑαυτοῦ ἔαυτος παρακαλέσας λαὸν, ἡ λόγους ἐπαγωγοὺς
καὶ παραινέσεις εἰπόντες, παρακαλέσαι δυναμένους

ineaatiabili, & pacem detrectanti. Nullum tempus Christianis calamitosius hoc Nicephori Imperio fuit, adeo crudelissimos quoque suos antecessores inhumanitate superavit. cujus si quis maleficia singulatim perscribere velit, neque tempus sufficiet, & manus fatigabitur. Sed ex ipsa * ora satis potest de reato judicari. Gravissimum etiam vulnus accepit Stauracius in vertebram, aegreque ea pugna vivus evasit. & cum Adrianopolin perveniisset, Imperator etiam dictus. & quia equo vehi non poterat, lectica est in urbem delatus: atque ob vulnus in publicum prodire non valens, in palatio decubuit. Statuerat Michaelum Curopalatam, fororis suæ maritum, oculis privare, imperiumque uxori suæ Theophanoni relinquere. Sed Michaelus cognito consilio, effecit ut ipse statim in Circo & Senatu & exercitibus Imperator declararetur, nimirum spe omni jam de Stauracio abjecta. Hoc ut resciit Stauracius, palatio egressus, se & uxorem monastico habitu induit, inque monasterio Braca diem obiit, estque in Satyri monasterio sepultus. Patriarcha tum fuit sanctissimus Nicephorus.

* ex lacinia cognoscitur pannus. Cujac. observ. l. 12. c. 24

Stauracii exitus.

Michaelus Curopalates, cognomento Rancabes, genere Nicephori imperatoris, a Senatu populoque delatum sibi imperium principio recusavit, imparem se tantæ rerum moli tractandæ cautans; idque Leoni patricio, natione Armenio, Orientalium copiarum duci concedens, qui animosus vir strenuusque habebatur. Sed Leo tenuit, quod indignum se imperatorio solio diceret, idque ad Michaelum pertinere. quem cohortatus est ad suscipiendam rerum gubernationem: promitteus, ac promissa gravissimis juramentis sanciens, famulum se ipsius per omnem vitam, fidelissimumque & alacerrimum administrum fore. Ita Michaelus contra animi sui propositum, imperii habenas tractandas suscepit. At Crumus Bulgarorum princeps successibus elatus, cum videret sua quoque animos recenti victoria auctos, incendiis & populationibus Occidentem vastabat. Huic bello occurrendum, reprimendasque ejus quantum fieri posset incursiones Michaelus judicans, celeriter dimissis in omnes partes edictis, exercitus colligit. Sed & Crumus de Imperatoris expeditione certior factus, suos ex prædationibus revocatos in unum conducit, castrisque egregie munitis adventum ejus præstolatur. Ut venit Imperator, castraque Crumi castris oppositi haud procul Adrianopoli, levibus prœliis subinde certatum est, eminusque telis pugnatum. Quibus cum semper superior esset res Romana, instati milites, justum prælium ardenter appetere atque postulare cœperunt. cumque Imperator sive mera, ut ferebatur, sive occasionem captans idoneam, inhiberet, monamque injiceret, ad impudentiam paulapsi, in faciem Imperatorem importunis clamoribus objurgarunt: Nisi educeret, castra se rupturos, inque hostem impetum facturos minantes. Iis minus fractus Imperator, portis castrorum apertis, suos in aciem educit, ordinesque instruit. Idem & Crumus facit. Cum utrique multis suos ad fortitudinem esset exhortatus, tandem classicum canit, & infestæ acies concurrunt. Jamque Bul-

MICHAELIS RANCABÆ imperium.

Edit. Paris. pag. 483.

garica res atterebatur, & ad fugam protinus ſpectabat: quod & Romani fortiter hoſtes ſubſiſtebant, atque heroica virtute pugnam obibant: & ipſe jam Crumus undique circumequitando, & ordines laborantes reficiendo defatigatus erat: cum Leo dux Orientalium, Imperii cupidus, ſuos dictis corruptos ab acie reliqua avellebat, nullaque urgente neceſſitate fugam facit. Hoc viſum, reliquorum animos perculit, vigoremque fortitudinis retudit: & Bulgari, qui jamjam in fugam ſe conjecturi videbantur, animis recepis, ac clamore & ſtrepitu ſublato, in Romanos irruerunt. Ita victoria in alteram tranſiit partem. Nam Romani ſuorum diſceſſione animos dejecti, impetum Bulgarorum non ſuſtinuerunt, ſed ſtatim terga dederunt. Multi ibi milites, & non pauci ductores ceciderunt. Imperator ægre cum parte exercitus integra Adrianopolin pervenit, atque inde Conſtantinopolin rediit: Leonem cum ſuis in Thracia relinquens, ut præſidio regioni eſſet, incurſionesque barbarorum reprimeret.

Leonis Armenii culpa Romani a Bulgaris victi.

Edit. Paris. pag. 484.

At Leo, digreſſo Imperatore, quamdiu occulte parturiverat defectionem, in lucem edidit. Re enim cum ſuis ſatellitibus communicata, jamque tempus optatæ rei conficiendæ aptiſſe inquiens, eorum opera rumorem per univerſum exercitum ſpargit, Imperatoris ſimplicitate & bellicarum curarum imperitia Romanas copias deletas, veteremque gentis gloriam atque famam periiſſe. Hoc modo animis militum corruptis, qui ex fuga ſparſim pedites nudique revertebantur, eos ſuis permiſcuit, perſuaſitque ut a Michaelo deſciſcerent. Ergo milites uno omnes impetu tentorium Leonis cingere, turpes & impudentes de Imperatore ſermones jactare, timidum eum & effœminatum appellare: qui ſua fatuitate Romanos perdidiſſet exercitus, priſtinamque Imperii gloriam obſcuraſſet: contra Leonem palam fauſtis acclamationibus Imperatorem Romanorum ſalutare. Simulanter tergiverſantem, & imperium detrectantem, Michaelus Amorio oriundus, cognomento Balbes, dux & ipſe cujuſdam Romanæ legionis, ſtricto gladio, juſſitque idem facere cæteris ſociis, minatus eſt ſe interfecturum, niſi volens Imperium ſuſciperet. Ita ergo Leo diadema ſumit, & Imperator Romanorum declaratur. Ante quam hæc ita gererentur, redeunti ex fuga Michaelo Imperatori, jamque Conſtantinopoli proximo, Joannes Exabulius occurrens, eladem forti animo ut ferret hortatus eſt: ſimulque percontatus, quem copiis præfectum reliquiſſet? & Imperatore dicente, curam eam ſe commiſiſſe Leoni Orientalium duci, viro prudentiſſimo, animoque erga ſe amico: Exabulius, Videris (inquit) mihi o Imperator, admodum falli judicio de illius hominis voluntate. Enimvero nondum regiam Michaelus intraverat, cum ei annuntiatur, Leonem Imperatorem eſſe declaratum. Qua fama perterritum, & quid agendum foret deliberantem, hortati quidam ſunt, ut omni conatu Imperium retineret, tyrannoque pro virili ſe opponeret. Verum Michaelus, ne

Leo imperium ab. vindicat.

A πρὸς ἀλλήλους, τέλος τὸ πολεμικὸν τοῖς σάλπιγξι συμβαλόμενοι ἀλλήλοις προσέρρηξαν. Κρίσιμος δὲ τῶν Ῥωμαίων ὑποστάντων τοὺς πολεμίους, ἀρκούντως τε καὶ ἀνδρείως ἀγωνιζομένων, ἐδεδιήκει τοῖς Βυλγάροις. καὶ εἰς παντελῆ ἂν ἀπώλειαν ἀπαγαγὼν (ἤδη γὰρ καὶ αὐτὸς ὁ Κρῆμος ἀπέκαμψε ἀπαυχὼ ἐξιππαζόμενος, καὶ τὰ πανοῦπλα τῶν στρατιωτῶν ἀναλαμβάνων) εἰ μὴ Λέων ὁ τῶν ἀνατολικῶν στρατηγὸς τὰ βασιλέως ἐρῶν, καὶ τὰ ὑπ' αὐτὸν ἄῤῥηθείρας πάγματα, σωὶ αὐτοῖς τὰ τάξιν ἀπολιπών, ᾤχετο φεύγων αἰτίας χωρὶς τῶν καὶ ὁ λοιπὸς στρατὸς κατιδών, ἐξεπλάγη, καὶ τὸν τόνον τὰ ἀνδρείας ἐκείνους καὶ οἱ Βύλγαροι ὅσον οὐδέπω φυγεῖν ἐπὶ δόξει ὄντες, ἀναθαῤῥήσαντες ἐπῆλθον μετ' ἀλαλαγμῶν τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ παλίστροπον τὴν τύχην εἰργάσαντο. τῆς συμβάντος δὲ οἱ Ῥωμαῖοι καταβλιθέντες τὰς ψυχάς, τὸν τῶν Βυλγάρων ὰν ἐδέξαντο προσβολὴν, ἀλλ' ἄῤῥηδος φυγὴν ἐτράποντο. ἀπώλοντο μὲν ὅτι καὶ πολλοὶ, πίστευσι δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν οὐκ ὀλίγοι. ὁ δὲ βασιλεὺς μόλις μετά τινος μέρους ἀῤῥύσεν εἰς Ἀρκαδιόπολιν ἀσφαλούσας, ἐκεῖθέν τε τὸν βασιλέα καταλαμβάνει, τὰ ἱερεμίνον Λέοντα μὲν τὰ ἀμφ' αὐτὸν ἐν Θράκῃ καταλιπὼν, ὥστε προσμένειν, καὶ τὰς λειτασίας τῶν Βυλγάρων καὶ τὰς ἐκδρομὰς ἀκακοπτεῖν.

Leonis Armenii culpa Romani a Bulgaris victi.

Edit. Paris. pag. 484.

Leo imperium ab. vindicat.

B Ὁ δὲ καθ' ἑαυτὸν ἄρτι γενόμενος, ἐῶ ὧδίνας ἐν τῇ ἀρνητῇ, εἰς φῶς ἐξάγει ἀποστασίαν. ποιησάμενος δὲ τοὺς αὐτῷ θεασώτας, καὶ κωφὸν ἐπιτήδειον εἶναι φήσας τὸν πλησιάσαντα ἀποδοξόμενον, καὶ δι' αὐτῶν λόγους ὑποποιήσας ἅπαντας τῇ στρατῇ, ὡς τῇ ἀφηλείᾳ τοῦ βασιλέως, καὶ τῇ πρὸς στρατηγικὰς μᾶλλον ἀσκησιν τὰ τε Ῥωμαϊκὰ ἀφανίσθαι πλήθη, καὶ παλαιὰ δόξαν καὶ ὕβριν ἥκειν τῷ Ῥωμαίων. καὶ ἅπερ ἄῤῥηδείρας τοὺς στρατιώτας, ἄρτι ἀποράδας ἐκ τὰ τροπὰς ἐκπαροχμοῦντας πρὸς καὶ γυμνὸς, καὶ μεγυμνόσης τῆς σωὶ αὐτῇ στρατεύματι, πείθει πρὸς ἀπαρασίαν ἰδεῖν ἐκ μιᾶς ὁρμῆς τὰ σκηνὼ τῶν περιεσχεκότας, λόγως μὲν ἀναιδεῖς καὶ ἀναισχύντως ἀπῤῥήτους τὸν βασιλέα, θεὸν αὐτὸν ἀποκαλοῦντες, καὶ ἀνδρεῖον, καὶ ἐξ ἀφηλείας τοῦ τὰ Ῥωμαϊκὰ ἀπολωλότα στρατεύματα, καὶ τὸ κλέος καὶ τὰ δόξαν ἀχρεωῦτα τὰ βασιλέως· αὐτὸν δὲ ἀναφανδὸν ὑφήμουν, καὶ βασιλέα Ῥωμαίων εὐθύρητον. Θρυπτομένου δὲ τοῦ, καὶ τὸν ἀρχὸν ἀποσοιμένου, Μιχαὴλ ὁ

C ἐξ Ἀμωρίου ὁ τραυλὸς, παγματὰς τινος καὶ αὐτὸς Ῥωμαϊκὸ ἐξωγώμενος, τὸ ξίφος ἀπασάμενος, πάντα τὸν καὶ ἄλλους τοὺς τῶν ἄρχων μετόχους ποιεῖν ἐπετρέψας, ἀναῤῥῶν ἐπείλει, εἰ μὴ ἑαυτοῦ ἀποδέξοιτο τὸν ἀρχὸν. καὶ ὅτος μὲν ὅπω ἄῤῥηδεμά τε παρεῖ θέτας, καὶ βασιλεὺς Ῥωμαίων ἀναγορεύεται. φρὶν δὲ ταῦτα γενέσθαι, ἐκ τῆς τροπῆς ἐπανήκοντι τῇ βασιλεῖ Μιχαὴλ, καὶ γνομένῳ τὰ βασιλέδος ἄγχιστα, Ἰωάννης ὁ Ἐξαβούλιος συναντήσας αὐτῷ, τὸ, τε ἀτύχημα δύνωῦς φέρειν καὶ μεγαλοψύχως παρῆνει, καὶ ἐπωῤῥώσας τὰ εἰς καταλιπὼν τὸ στρατεύματος ἐξαγόμενος; ὁ δὲ,

D Λέοντα (εἶπε) τὸν στρατηγὸν τὸν ἀνατολικῶν, ἄνδρα τε ἀγχινούσατον, καὶ εὔνουν τῇ βασιλείᾳ. ἔπειρ αὐτὸς ὁ Ἐξαβούλιος, φαίνομαι, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, πολὺ διαμαρτάνειν τὰ τὸν ἀνδρὸς διανοίας. καὶ ὁ μὲν εἶπε ταῦτα· ὕπω δὲ ὁ βασιλεὺς ἐφθη τοῖς βασιλείοις ἐπιβάντα, καὶ ὁ τὸ Λέοντος ἀπάρχεσις καταγγέλλετο. διαπαραχθέντος δὲ τὸν αὐτοκράτορος πρὸς τὸν ἀκολουθοῦντα καὶ σκοπιμένου τὸ ποιητέον, τοῖς μὲν παρῆναι, πᾶσι τρόποις ἐχεσθαι τὰ ἀρχῆς, καὶ τῆ τυραννεῖν ὡς αὐτὸν ἀντικαθίστασθαι. ὅτος δὲ εἰρηνικὸς τὶς ἀνθρωπος ὤν, καὶ ἁρπάγματος ἀνὼν ἐπαρπάζαι μὴ θέλων, ἄδηλον ἔχειν ἀποτέλεσμα, τοῖς μὲν ὅπω λέγειν ἐπεί-

μα, μὰ ὀρθίζειν αὐτὸν πρὸς ἐμφύλιον χωρῆσαι μιαιφονίαν. Ἔτυπτε δὲ αὐτὸν ἡ συνείδησις ἐξεπιμελῶς πρὸς τὴν Δίοσπιν, τὴν βασιλείας ἐπαγόμενον σύμβολα, τὸ ἅγιον δηλα, τὴν ἁλυσιδα, καὶ τὸ κοκκοβαφῆ πέδιλα· αὐτὸς μὲν ὑπισχνούμενος παραχωρῆσαι τοῦ θρόνου, καὶ βέλτιον εἶναι κεῖνον καὶ αὐτὸν φρονεῖσθαι τὴν ζωὴν, ἢ χαμαὶ τὸν ἴδιον ῥαιδὸν μεταξὺ αἵματος κεῖσθαι. αὐτὸς δὲ πᾶσαν ἀποθέμενον πτοίαν καὶ δισταγμὸν, ἐλθεῖν καὶ παραλαβεῖν τὰ βασίλεια. Προεκπέμπει δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπιπράτωρα τοὺς δημοτικοὺς, καὶ καλῶ ἐπιφέρειν τὰ βασιλεῖα λίγωρα εἶναι, ἐπεὶ μὴ ἐπιεθῆ, ἴχνος ἐπιπεσὸν λίγωρ, ὅτου δεινὸν, καὶ πέρα δεινῦ, εἰπὼν ἡ τυράννου σύζυγος παρεβάλετο τὸν βασιλικὸν μαδιόλον, ἐπιστικίσασα καὶ πρὸς τὸ πεῖσαι ὁμοῦ, ἐ Βάρκαν αὐτὸν ὀνομάσασα, ἐπὶ πᾶσιν ὅτῳ ἂν δόξειεν τὰ κατ' αὐτὸν. καὶ οἱ μὲν περὶ τὰ βασιλεῖα ἐν τάχει ἦσαν. ὁ δὲ τύραννος δρᾷ τὰ χρυσᾶς πόρπας διημμένος ὑπό τε τῷ στέρνῳ καὶ τῷ δεξιῷ καὶ συγκλάσας, ἦλθεν εἰς τὰ ἐν τοῖς Σπουδίοις τῶν Προδρόμων, κἀκεῖθεν δορυφορούμενος καπέλαβε τὰ βασίλεια. μηδὲν δὲ ἐπιβαπτίσαι δίκαιον ἐν τῷ χυσῷ πεπλίνῳ ἀποδοῦναι τῷ Θεῷ, ἐκδυσάμενος ἐν τοιχαροῦν εἶδεν, παρίχνιον τῷ ἐβδόμῳ τραπέζιον Μιχαὴλ. τότε δὲ αὐτὸν ἐξ αὐτοῦ ἀμφιασάμενος, οἱονεὶ ἐδόξει τὸ γεγονὸς τοῖς θεασαμένοις, ὡς μὴ Δίοσπιν τὸν βασιλείας αὐτὸν ἐπαβύσσεται. ἐπῆρε δὲ μεταλαβόντας εἶδεν τὸν βασιλέως, καὶ ἀπίστησε εἰς τὸν τοῦ παλατίου, ἐπιδὼν Μιχαὴλ ἐπόμβος, καὶ ἀφοσιάσας βαίνων, ἐ προεκπὸς τὴν ἄκρον τὸ βασιλικὸς εἶδ' ἄνας ἐπάνω· τῶν κακὸν οἰωνὸν ὁ Λέων ἠγήσατο, καὶ ναυπεγμὸν ἐσεῖδεν ἐξ αὐτοῦ καθυπαντήσεσθαι.

Εἰσιὼν δὲ ὁμοῦ τὸν τύραννον εἰς τὰ βασίλεια, καὶ τὰ ἀφαγμένους διδομένου αὐτῷ βασιλέως τοῦ φραγμένου καὶ παραχὰς οὐ μικρᾶς καπηχάνης, Μιχαὴλ ὁ βασιλεὺς καὶ ἀσωδίνους Προεκπέμπει σὺν τοῖς σφετέροις παισὶν εἰς τὸν τὸ Θωσάκιον ὃν φῶς Φάρος καπουμάζεται προσφυγόντας, * οἱ κἀκεῖ γένονται ὡς ἐκεῖθεν ἀποσπάσας ὁ τύραννος, ἀπ' ἀλλήλων διέσειλε. καὶ Μιχαὴλ μὲν ὑπέρογκον ὂν τῇ ἡλικίᾳ τὸν Πρώτιλα μοναστηρίῳ ἐπέπεμπεν, ἐν ᾧ καὶ κοσμικὴν ἀποθέμενος τρίχα, τὸν λαικὸν ἐζώσε δίκην χρόνον. Θεοφύλακτον δὲ τὸν ἀρισβύτερον τοῦτον υἱὸν ἐπεμψεν, σωμάτων τῇ μητρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ἐξουσίαν παρέπεμψεν. ἀ παρέλιπεν διέσας ἐρωτᾶσαι, καὶ ὅπως καὶ τῇ βασιλεῖ Μιχαὴλ προδιάλεκτος ἡ βασιλείας ἀποβολή.

Παιδίσκης τινὸς οἰκογενοῦς τῇ Μιχαὴλ αὐτὸν κῆπος συλλωπὰς σωμόδους, πάθοι μανίας ἀλύσκων. ὅπου γοῦν ἀλάτῃ πάθοι, εἰς πέτρα ἐρχομένα, ἐν ᾗ βῶς τὸ λίθων ἵδρυται λίθινα (κρὶ τοῦτο ἔχει τὸν προσηγορικὸν ὁ τόπος, Βωκολίων ἐρωμαζόμενος) ἰβόα γεγωνοτέρᾳ φωνῇ πρὸς τὰ βασιλέα· κάτελθε, κάτελθε, ὑποχώρει τὰ ἀλλοτρίων. τῶν πολλάκις γινόμενον θάμβος ἐκπλοίοις τῇ βασιλεῖ, καὶ οἷς φροντίδας εἶπε τυχόντας ἐβάλλει. διὸ καὶ πολλοὶ ἐσυνέλεγον περὶ τῶν πράγματος τὸ συμβὰν τινὶ τῶν οἰκείων Θεοδότῳ, τῷ υἱῷ Μιχαὴλ, πατρικίῳ τῶν Μελισσηνῶν, ὃν δὴ καὶ Καισαρᾶν καπουμάζουσιν, καὶ ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτὸν τὰ λεγόμενον λαβεῖν. ὁ δὲ γοαρίῳ δίδωσι παῖδα, ἵν' ἐπεσδὺν κάπυχος γένηται τῇ μανίᾳ τὸ πραῦσιον καπαχθῇ, καὶ διηρτυθῇ, τίνι προσέκειτο ἢ οἰκία τῶν παλατίνων, καὶ ὁπόσον ὦλα πάτῳ τὸ γράσιμα· ἐγένετο τάχα, τὸ Θεοδότῳ τῇ ἀρᾶξις ὑπερπεπτώκως. καὶ τὸ μὲν καπηχὴ καπάχειν γένεσιν ἐραστὸν, τὸν τὸ ἀλλοτρίων ἐμφαίνει τὸ Λέοντος, καὶ τὸν χαρακτῆρα, καὶ τὸν μορφόν. φροσίθυμί τε, ἀπελθεῖν καὶ

A erat ingenio pacis ſtudioſo, conjicere ſe in diſcrimen tantæ rei nolens, acriter eos reprehendit, a quibus ad civiles cædes committendas inſtigarotur: & ſuorum quemdam intimorum ad Leonem cum diademate, purpura, ac calceis coccinis (hæc Imperii ſunt inſignia) miſit, impetio ſe ei cedere indicans, (quod vel vitam amittere potius cenſeret, quam guttulam unam Chriſtiani ſanguinis fuſam cernere) jubenſque eum ſine ullo metu aut dubitatione venire, & regiam occupare. At Procopia Imperatoris uxor contra olti, Immoriendumque Imperio dicere: eumque maritum a ſpopoſito oon deduceret, rem omni indignitate indigniorem affirmare, ſi tyranni uxor Imperatorio modiolo ſe indutura eſſet (quam & Barcam nomini illudens appellabat) itaque meditari quid de ſuis rebus ſtatueret. Interim Leo tyrannas per aureum portam ingreſſus, exercitu, populo, ſenatuque fauſtis acclamationibas proſequente, ad ædem Joannis Baptiſtæ Studianam pervenit, indeque ſtipatus in regiam invadit. Cum autem in aureo triclinio votum pro felici introita reddere Deo vellet, veſtem qua forte indutus erat deponens, Michaelo equiſonum præfecto tradida: qui & illico eam induit. quod qui viderunt, omen eſſe gerendi poſt Leonem Michaelo imperii cenſuerunt. Et cum Leo alia veſte amictus in templum Palatinum pergeret, ſequens a tergo idem Michaelus, dum incautius & temere graditur, oram Imperatoriæ veſtis calcavit. quod pro ſiniſtro omine Leo accepit, novas hunc aliquando res molitarum præſagiens.

Michaelus imperium Leoni concedit. *Edit. Pariſ. pag. 485.* 245 Omen.

Ingreſſo in regiam Leone, ſibique placide oblatum imperium non ſine negotiis & magno tumultu occupante, Michaelus Rancabes cum uxore Procopia & liberis in fanum Deiparæ, quod Pharus dicitur, ſupplicandi cauſa ſe contulerunt. Quos inde avulſos Leo ſejunxit. ac Michaelum quidem jo Protæ inſulæ monaſterium deportavit, ubi is coma raſa, huic ſæculo valedicens, reliquum vitæ exegit: Theophylactum autem natu majorem ejus filium, caſtratum cum matre & fratribus relegavit. Fortaſſis ſupervacaneum non fuerit narrare quo pacto Rancabæ imperii amiſſio fuerit prædicta.

LEO ARMENIUS Imp.

Habebat vernam quamdam puellam, quæ ſub lunæ cum ſole coita furore peciebatur. quo modo affecta, ad locum cui Bucoleoni a bove & leone ſaxeis ibi dedicatis nomen eſt, ſe conferens, contenta voce ad Imperatorem elamabat: Deſcende, deſcende, cede alienis. Hoc ſæpenumero factum, Imperatori metum ſolicitudinemque haud mediocrem injecit. itaque rem cum familiari ac domeſtico ſuo, quodam Theodoto Michaeli filio patricii Meliſſeni, cui & Caſſiterææ cognomentum fuit, communicat, cupiens eorum quæ prædicebantur peticulum facere. Is conſulit, ut puella furore jam corripiente comprehendatur, interrogeturque ad quemnam domus Palatina perineat, quibuſque is notis agnoſci queat. Hoc conſilium ipſius Theodoti opera Imperator eſt exſecutus. Ergo puella cum fureret comprehenſa, & interrogata, Leonem nominatim indicavit, ejuſque notas & formam deſcripſit. quin & præterea Theodotum deſcendere ab arce juſſit, ibi el duos viros ob-

pag. 486.

* Ixitas lege.

viam futuros, quorum alter mulo infidens, omnino ſit imperio poſthabitus. Theodotus ad indicatum ſibi locum ivit, rei explorandæ cauſa, hominemque ibi iis quas puella docuerat ea notis agnovit, eamque ſenſit minime falſum prædicere. Neque tamen Imperatori rem aperuit, ſed nugari mulierculam, vanaque ejus verba nullum veritatis veſtigium continere dixit. Ipſe Leonem manu apprehenſum in ædem divi Pauli apud orphanotropheum (ſic vocatur domus pupillis fovendis deſtinata) deduxit, dataque & accepta fide, puellæ hiſtoria diſſimulata, divina quadam pateſactione ſe certo cognoviſſe ait, Leonem Romanorum Imperatorem haud dubie fore: petitque ut hanc prædictionem eventu comprobante, ſe hujus tam lætæ rei nuntium remuneraturum is polliceatur. Stipulatur Leo, ſiquidem exitus his verbis ſit reſponſurus, Theodotum a ſe nihil fruſtra petiturum. Atque ita quidem inter hos tum pactum eſt.

Cauſa belli Bulgarici.

Cæterum bellum inter Romanos & Bulgaros, quos cladem paſſos imperante Rancaba demonſtravimus, cum aliis de cauſis conflatum fuerat: tum eam vel præcipuam habuit, quam referemus. Bulgarica quædam gens paternis ſedibus relictis in ditionem Romanam immigraverat, ac concedente imperatore Rancaba hinc inde ſedes poſuerat. Sed & Romanorum quidam ſuperioribus bellis a Bulgaris capti, ruptis vinculis domum redierant. Eos univerſos Crumus Bulgarorum princeps dedi ſibi poſtulaverat. Et ſane quidam Romanorum dedendos judicaverant, in eamque ſententiam & Imperator & magni aliquot nominis monachi conceſſerant. perſugarum enim deditione ſe barbaricis prædationibus liberatum iri ſperabant. Alii autem eam ſententiam improbaverant, quorum princeps Nicephorus patriarcha, & Theoctiſtus magiſter, ſua ætate virtute & prudentia præſtantiſſimus, aliique non pauci. nam hi Deo committendam ſuam ſalutem judicabant, neque transfugarum deditione barbarorum placandam ſuperbiam, omnipotenti auxilio Dei poſthabito. Proinde Crumo repulſam paſſo, bellum id exarſit, quo ingens Romanorum accidit clades: aliud nimirum Deo jam tum aliquid præmoliente. At Leo imperio potitus, Thomam (unum ex tribus iis quos Bardanio affuiſſe narravimus, cum is Philomelii monachum conſuleret) juvenem acris animi, turmæ ordinis fœderatorum præfecit: Michaelum vero Balbum (hunc quoque ex iis tribus unum) cujus filium ea ſacro lavacro ſuſceperat, patricium creat, & comitem ſcholæ excubitorum fecit, reliquaſque imperii res pro ſuo arbitrio conſtituit. Interea Bulgari recenti adhuc de Romanis victoria inflati, in Thraciam incurſiones faciebant, & obvia quæque deprædando popalandoque vaſtabant. Viſum ergo eſt Imperatori, legatos pacis componendæ cauſa ad Bulgarum mittere: ſed eo ferociente, ac pacem ſuperbe recuſante, coactus eſt bello decernere. Commiſſo autem grandi prælio, cum denuo Romani exercitus vincerentur, Bulgarique iis perſequendis ſe darent: Leo cum ſuo ſodalitio eminenti loco ſtans, pugnamque ſpectans, animadvertit Bul-

Leo Bulgaros vincit.

Edit. Pariſ. pag. 487.

A τὴν ἀφόρητον, ἐν ᾗ συνωθήσει δυσὶν ἀνδράσιν, ὧν ὁ τῆς ἀμύητος ἵππος, ἐπιβάσεται ὁ βασιλείας πάσης. ἡ μὲν οὖν εἶπε· Θεόδοτος ἀκεμβώσατο, εἰς τὸν εἰρημένον ἀπελθὼν τόπον, τὸν ἄνδρα τὸν ἀπορώτατον ἐκ τῶν γνωρισμάτων, ἃ κατ' ὄψιν ᾔδειδεν ἐγκαταλαβὼν ἄνθρωπον. τῇ μὲν οὖν βασιλεῖ ἀπήγγελε τὰ ἐγνωσμένα οὕτω, ἀπολογίαν δὲ παρὰ γυναικὸς ἐκάλει ῥᾴστα, ἃ φλυαρίαν μᾶλλον ἔχος φέρουσαν ἀληθείας. ὁ δὲ Λέοντα δὴ λαβὼν τῆς χειρός, εἰς ὁ ναὸν εἰσῆλθον Παύλου τοῦ Ἀποστόλου, ἀπὸ τὸ ὀρφανοτροφεῖον, ἃ πίστεως δὴς ἀντῇ ἔλαβεν, ἀνακαλύπτει τὰ ἐαφορα, τὸν μὲν ἀληθεσιαν ἀποκαλύψας, εἰπὼν δ' ἐκ θείας ἀποκαλύψεως πεπληροφορῆσθαι, ὡς τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας πάσης ὁ Λέων γνήσιος ἐγκρατής. ἐκβεβηκυίας δὲ τῆς φορᾶς ἀσης, ἴζανεν μὲ ἄμειδον ἀπὸ γενέσθαι τὸ ψυχρόν. ἃ ὁ Λέων εἰσ λόγος ἐις ἔργον ἐκβαίη, ὑπόχρεως ὢν ἕκαστος μὰ ἀτυχήσειν αὐτόν. ἀλλὰ πάντα μὲν σωστὰ θεοῦ ὄπως.

Σωσβυ δὲ ἃ δι' ἄλλας μὲν αἰτίας Ῥωμαίοις τε ἃ Βουλγάροις ἀναῤῥιπιδῶσαι ἃ φορῥιάσπα πόλεμον, ὑχ ἥκιστα δὲ ἃ ἐξ ἃ ῥιᾳδίσθαι μίλλουσαν. Βούλγαροί τινες ἐξ ἰδίων ἀναστάντες ἃ πατρώων, τῷ Ῥωμαίων κατελαμβάνουσι παγγονεί, ἃ παρὰ τῶ βασιλίως προσδιχθέντες Μιχαὴλ, ἐν διαφόροις ἐγκατοικίζονται χωρίοις. ἃ τινες ἃ Ῥωμαῖοι ἃ ἐν τοῖς ἀρσηγκαμένοις αἰχμαλωτισθέντων πολέμοις τὰ δισμὰ διαῤῥᾴξαντες, εἰς τὰς ἰαυτῶν ἐπανῆκον πατρίδας. τίνες ἅπαντας ὁ ἃ Βουλγάρων ἀρχηγὸς Κρῦμος ἐαδυθῆναι οἱ ἀπῄτει. τισὶ μὲν οὖν τῷ Ῥωμαίων ἐπαιτεῖν ἐδόκει ἃ ἐκδοσις, ἅ τινι ἃ ἃ βασιλικὸς αὖ τινες ἀξιόλογοι συγκαταθέντο μοναχοί. ὧν τὸ ᾗ ἃ τῶν ἀροσφύγων ἐκδόσιος, ἃ βαρβαρικῆς ἀπαλλαγήσιδαι λεηλασίας. τινὲς δ' ἀπερίσκεπτο πρὸς τὸν γνώμιμον, ὧν ἀσυφαίος ἐτύγχανε Νικηφόρος ὁ πατριάρχης, ἃ ὁ μάγιστρος Θεόκτιστος ἐπ' ἀρετῇ ἃ σωπάσει φρονεύων τῆ τότε, ἃ ἄλλοι ἅ ὑπ' ἀλίγοι, ἐφέπειν λόγοπες τὰ καθ' ἑαυτὸς τῷ Θεῷ, ἃ μὰ ᾗ ἀροσφύγων ἐκδόσιος ἃ τῶ Θεῶ παραλαπόπης παναλαῖ βοήθειαν, τὸν τῶ βαρβάρου ἐξόμυνίζιδαι ἀλαζονείαν. μηδαμῶς ἅ ὁ τοιούπης ἐπιπάσιος συμβάσας τῷ Κρύμῳ, ἀ ἀρολεχθεὶς ἀπῤῥιπίδα πόλεμος, ἃ ἀ τροπὴ ἃ ἀ πολὺς φθόρος ἃ Ῥωμαίων ἐπικολούθησεν, ἄλλό τι ἃ Θεῶ ὡς ἔοικε ἀροσκυνομοῦπος. τέως δὲ ἃ βασίλειον ἀρχὴν πιεζωσάμενος ἀ Λέων, Θωμᾶν μὲν, ἕνα ἃ τειῶν ὄπτα, ὡς ἀ λόγος ἱστόρησι φθάσας σωθῆναι τῇ Βαρδανίῳ, ὁπηνίκα ἀρὸς ἃ μοναχὸν ἐν τῇ Φιλομηλίῳ ἐφοίτησεν, ἄνδρα νέον ἃ ἀρμπίαν, ταρμάρχην ἀπέδειξε τῶ φοιδεράτω πάγματος. ἃ Μιχαὴλ δὲ ἃ τραυλὸν, ἃ αὐτὸν ἕνα ἃ τειῶν ὄπτα, ὃ ἃ υἱὸν ἐα ἃ ἁγίας ἀναδέξατο κολυμβήθρας, πατρίκιον ἀνέπτι, ἃ κόμητα ἃ τῆ ἐξκυβίτων σχολῆς, ἃ τ' ἄλλα διπάσει ἃ βασιλείας, καθὼς πρὸ αὐτῇ βουλετόν. οἱ Βούλγαροι δὲ πλέον τῇ φρὰ μικρᾷ ἃ Ῥωμαίων νίκῃ ἐαφυσιδέντες, ἃ Θρᾴαν καπέτρεχον, ἃ πᾶν ποσὶν ἐδᾳν, ἐλπίζοντο. ἐδέξιν ὧν τῇ βασιλεῖ, φυσβείαν ζειλαι, ἃ λόγον πρὸ εἰρήνης. τῶ δὲ Βουλγάρου φρυαξαμένου, ἃ ἀ εἰρήνιν παρωσαμένου, ἐδίκησ, μάχης ἐξ ἀνάγκης τῆ βασιλεῖ. ἃ γοῦν ἃ συναθροισθέντων τῆ στρατεύματων, μάχα σωὼς ἀκρατρα, ἃ πάλιν ὑπὸ ἐν τὰ Ῥωμαϊκὰ στρατεύματα. ἃ δὲ Βουλγάρων τῇ διώξει ἐπικειμένων, ἀ βασιλεὺς ἐν τινι ὑπερδεξίῳ τόπῳ ἱς μῆ ἃ πρὲ αὐτὸν ἐναυείας, ἀπτισπάσει τὰ δράμενα. τῇ ἀπτισύσας ὡς ἀσυνπάπως, ἃ πᾶσαν σωὼξιν ἀπολοπόντες οἱ Βούλγαροι ἐπιδιώκουσι τὸς φεύγοπας, παρακε-

B

C

D

E

λίσας τὰς ἀμφ' αὐτὸν, ἢ ἄνδρας ἀγαθὰς γενέσθαι καθ- A
πτώσας, ἢ μὴ τὰ Ρωμαίων δι' ἕλους πτερὶ δεῖν χωρῶσιν
εἰς τὸ μυδὸν, ἐπιπίπτει ῥαγδαίως αὐτοῖς. ἢ τῇ παραδό-
ξῳ τὰ ἀπροσδόκητος τρόμος τὰς παρατυχούσας, ἢ τὸ λοι-
πὸν τῶν Βουλγάρων στρατόπεδον καταπλήξει, ἢ
παραχῆς ἢ φόβου ἐσέπλησε, ἢ ἀλκὰς ἐδίδυ ἐμέμπτο. τὸ-
τον ἔπτυσον μὲν ἐν τῇ προσβολῇ πολλοὶ, ἢ αὐτὸς ὁ τῶν ὅλων
ἄρχων· οἱ δὲ ἢ πλείους ὑπὸ τῶν ἰδίων ἵππων αἰλυπὶ ἀνα-
χθεὶς, ἐφυγὴν τὰ σωτηρίαν ἐπράγματώσατο. ἐάλω-
σαν ἢ ἐν τῶν πιστῶν πολλῷ πλείους. τοῦτο τὸ ἔργον τῶν μὲν τῇ
Βουλγάρων ἐπτοημένοις φρονήματα, τὰ δὲ τῶν Ρωμαίων ἀν-
ευφορία τὰ πρὸς γλῶν εὐσπουδὰ ἀναθαῤῥῆσαι πεποίηκεν. ἀ
δὲ Βασιλεὺς μὴ λαμπρῶν τῶν τροπαίων ἢ λείας ὅτι πολ- B
λῆς τῷ Βασιλείᾳ καταλαβὼν, τῶν χρησίν εἶχετο πρᾶ-
γμάτων. ἄρτι δὲ ἢ εἰς μετώπου ἐλθὼν τὰ κατὰ τὸν Φιλομή-
λιον μοναχὸν, ἴσχυε δώροις ἢ ἀναθήμασιν αὐτὸν τῆς ἐπ'
αὐτῇ προφητείας ἀμείψασθαι. ἐξαπίσταλο γοῦν τινὰ τῶν
πιστοτάτων, ἀναθήματα εἰς αὐτὸν κομίζοντα, ἢ ἵππους
ἢ στολὴν ἀργύρεα ἢ χρύσεα, ἢ οἷα τῶν ἐξ Ινδίας κομιζο-
μένων. ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ὁ μοναχὸς ἴσχυε φρονεῖν ἐφαπτόμενος.
κατὰ δὲ τὴν κλῆσιν αὐτῷ μοναχὸς ἄλλος ξένος, τῷ
ὀνόματι Σαββάτιος, ἢ αἱρέσεως ἀνάπλεως ὤν. εἰς τοῦτον ἀπαρὰ βασιλέως πεμφθεὶς ἀριθ-
μὸς, πᾶν τὸ ἀπεναλφέν τῇ αὐτῷ καθηγητῇ παρὰ βασι-
λέως δῶρα δέξασθαι παρηγγύα, ἢ γράμμασι δ' ἐχῶν τὸν
πέμψαντα ἀπαμείψασθαι ὁ δὲ τὰ μὲν ἀπεναλφέντα λα-
βεῖν ἐκ ἠθέλησεν, αὐτὸν δὲ ἀνιδρύμενον ἀπέπεμψε παρε- C
καλέσατο, ἀνάξιον εἶναι λέγων ἢ τὸν βασιλέα τῆς ἀλιτη-
ρίου, εἰς εἰδώλους προστετυπωμένῃ, ἢ τοῖς λόγοις ἐπόμε-
νον Εἰρήνης τὰ βασιλίδος ἢ Ταρασίου τῶν πατριάρχου·
ὧν τὸν μὲν παρδὸν ἢ θυάδα τὸν Εἰρήνην, τὸν δὲ τὸν τῶν
πατριάρχας ἀνίδιμον Ταράξιον καπνόμαζον ἀ παμ-
μάρος. ἀπείλει δὲ ἢ πρὸς ἐκεῖνα ἐπιπτωσιν τῆς βασιλείας
τῇ βασιλεῖ, ἢ τῷ βίῳ καπηρεφλωμένῳ, εἰ μὴ θᾶττον τοῖς
αὐτῷ λόγοις πειθοὺς πᾶς θείας καπηρίφειν ἐπλογρα-
φίας. ἐξέμυσε δὲ τὰ γράμματα ὁ αὐτοκράτωρ, ἢ πτερὶ
τῶν ἀγγέλου δὲ μαθὼν, ὅσα τε ὁ μοναχὸς εἶπε, ἢ ὅσα
αὐτὸς ἔπεπτε, ἢ παραχῆς ἀνάπλεως γέγονος, Θεόδοτον
μετεπέμψατο τὸν Μελισσηνὸν, ἢ πτερὶ τῶ στέμματος ἀπ-
ευθύνετο τὰ πτωτέα. ἀ δὲ ἢ πάλαι τῇ πιστῇ αἴρεσιν κα- D
τηχημένος, ἢ καιρὸν ζητῶν παῤῥησιάσασθαι τὰ ἀσέβει-
αν, ὑποτίθεται τῇ βασιλεῖ πολλὰ τινα συμβυλίων. μο-
ναχὸν τινα φύσας εἶναι ἔργων παραδόξων δημιουργὸν,
τὰς οἱ αἱρέσεις πολέμιον ἀπὸ τῶν Δαγιστέων. πάντα δὲ, φησὶ,
φροντιεῖσθαι τῶν πρᾶξιν ἢ ὅπερ ἂν ἐκεῖνος ὑπόθηται,
τῶν δεῖ τῇ ποιῆσαι. τῇ ταῦτα μὲν ἔτι πρὸς τὰ βασιλέα.
ἐκεῖθεν δὲ ἐξελθὼν, ἄνεσι τὸν μοναχὸν ἐπὶ, ἢ φησι πρὸς αὐτὸν· ὡς τῇ ἑπτὰ τινὶ ἐλεύσεσθαί σοι
ὁ βασιλεὺς ἐν δεῖπνόν τῇ περιβολῇ, ἐρωτῶσαν πτερὶ τῆς
πίστεως, ἢ ἅπερ ἀνεγκεπτόν φρονεῖν. σὺ δὲ ἀλ-
λὰ μὴ μόνον, τὸν τῶν βίον καπηρεφλωμένῳ ἐν τῆς βασι-
λείας ἐκπεσεῖν ἀπειλῆσαι αὐτῷ, εἰ μὴ ἐκόντι αἱρεῖται
τὰ βασιλέως Λέοντος ἐξ Ισαυρείας φρονεῖν δόγμα- E
τι, ἢ τὰ εἰδώλα τῇ θείων σεμνῶν ἐξελάσαι (τὰς θείας εἰκόνας οὕτω καλέσας) ἐπαγγείλασθαί τὰ τὸν αἱρε-
μένην βίον γνόμενον, ζωῆς τὰ μακρὰν βιοτὴν ἢ τῆς
βασιλείας εὐδαίμονος ὑπόχρεων. οὕτω
παιδαγωγήσας τὸν μοναχὸν, ἢ ἐπέμψει. μετὰ μικρὸν δὲ ἢ τὸν
βασιλέα νυκτὸς ἐν κοιτῶνι τῇ χιμῶνι προσλαβόμενος,

garos ordinibus ſuis ſolmis effuſe perſe-
cutioni ſe dediſſe . ibi tum cohortatus
ſuos , obteſtatuſque ut fortes & ſtre-
nuos ſe præberent , neque Romano-
rum gloriam ad nihilum redigi pate-
retur , magno cum impetu hoſtes ado-
riri : & obvios improviſa impreſſione
pellens , ſubita re Bulgarorum omnem
exercitum perterret : eamque trepida-
tionem inter eos excitat , ut virtus om-
nis animis eorum abierit . Ceciderunt
eo in prælio complures Bulgari , at-
que ipſe etiam Imperator : ſed is ce-
leritate a ſuis in equum liberum im-
poſitus , fuga ſalutem conſecutus eſt .
multo plures capti ſunt , quam interfe-
cti . Hoc præclarum facinus Bulga-
rorum inſolentiam depreſſit , & ani-
mos Romanorum demiſſos atque pro-
ſtratos confirmavit & erexit . Impera-
tor ampliſſimo cum triumpho & ſpoliis
in urbem reverſus , ad alia negotia
animum adjecit . Quo tempore etiam
monachi Philomelienſis recordans , va-
ticinationem ejus de ſe conſtitit mu-
neribus atque donariis compeſcare .
Mittit ergo ſuorum quemdam fideliſſi- *Edit. Pariſ.*
mum qui ad eum deferret donaria , *pag. 488.*
ſupelleƈtilem , vaſa argentea & aurea
ac ſpecies odotatas , quales ad nos ex
India afferuntur . Verum is monachus
jam tum vitam cum morte commuta- Leo Armenius
rat , ſucceſſeratque ei Sabbatius qui- contra imagi-
dam totus impiæ imaginiperdarum hæ- nes excitatus.
reſi immerſus . Ad eum cum venilſet le-
gatus Imperatoris , hortatus eſt ut mu-
nuscula præceptori ſuo miſſa acciperet ,
litteriſque & precibus Imperatorem re-
muneraretur . At Sabbatius munera re-
ſpuere , ipſum retro abire jubere , adeo-
que Imperatorem dignatione iſta indi-
gnum dicere , imaginum cultui de-
ditum , & Irenæ Imperatricis Tarafi-
que patriarchæ ſtatuis obtemperan-
tem . (Irenam impuriſſimus homo par-
dalim & baccham : Tarafium vero no-
bilem in patriarcharum numero , Ta-
raxium , quaſi turbatorem , denomina-
bat) celerem quoque Imperii & vitæ
amiſſionem Leoni minari , niſi quampri-
mum ſibi parens , ſacras dejiceret imagi-
nes . Imperator iis litteris acceptis , cum
ex legato intelleciſſet quæ ex monaƈ-
cho audiviſſet , aoimo majorem in mo-
dum perturbato , Theodorum Meliſſe- Theodorus
num ad ſe vocat , cumque eo quid Meliſſenus.
agendum ſit deliberat . At vero Theo-
dorus jampridem hæreſi iſta infectus ,
occaſionemque palam impietatem pro-
fitendi præſtolatus , hoc conſilii dat
Imperatori : In Dagiſtenſi monaſterio
degere monachum quendam , mirabilia
edentem facinora . cum hoc rem commu-
nicandam , ejuſque ſeatentiæ obtempe-
randum . Hæc cum Leone locutus , ſta-
tim ab hoc ad monachum cum ſe confert ,
indicatque Imperatorem vili habitu ad
ipſum proalma eocte venturum , & de
religione conſulturum , aliiſque gravi-
ſimis negotiis . Proinde meminiſſet ei
præſentem Imperii , vitæque amiſſionem
denunciare , niſi ultro Leonis Iſauri
Imperatoris decretum ampleƈtens , ido-
la (ſic ſacras imagines appellabat) di-
vinis ædibus exturbaret . Sin hoc feƈi-
ſet , fore dominationem vitamque ejus
diuturnam atque felicem . Hoc modo
ſubornato monacho , & quæ cum Im-
peratore loqui deberet inſtructo , abiit .
Paulo poſt , noƈtu Imperatorem vili Monachi fraus

habitu velatum ad monachum adducit. Ibi jam inito colloquio, monachus proxime ad Imperatorem adſiſtens, veluti qui divino inſtinctu Imperatoriam majeſtatem adeſſe ſentiret: Non recte, inquit, abs te factum eſt Imperator, quod nos privati habitu decepiſti, intus occultans tuam perſonam. Sed quamquam tu hoc agis, nos tamen gratia divini ſpiritus non diutius eſt paſſa ſe ſalli. Hoc ne audiit Imperator, ſeque fruſtra conatum vili habitu Imperatoriam dignitatem celare putavit, animum perculſus eſt, ut par erat, iſtius machinationis ignarum: monachumque divinum hominem eſſe fatſus, imperata ab eo obedienter & ſine mora ſe factum promittit, atque ita venerabilium imaginum ab eo mandatam dejectionem ſuo ſuffragio probat. Principio deinde cogitavit, quo pacto promiſſa occulte impleret, ne quam ea res in eccleſia exeitaret ſeditionem, ſed poſt publice quoque decretum ea de re propoſuit, proceribus & eccleſiaſticis partim ultro, partim contra animorum ſuorum ſententiam obtemperantibus. Magnum quoque & inter patriarchas celebrem Nicephorum cogere voluit, ut edicto ei ſubſcriberet; nulloque modo parentem, Proconneſum relegavit. Multo ante is Leonis perverſitatem præſenſerat, ab eoque res eccleſiæ agitatum turbatumque iri. nam quo tempore diadema capiti ejus impoſuit, viſus ſibi fuerat ſpluis ac tribulis manum compungi: idque omen eorum quæ poſtea eventura eſſent malorum interpretatus fuerat. Cum autem Proconneſum abduceretur, Theophanes confeſſor, monaſterii magni Agri præfectus, cum navigio prætervehi divino inſtinctu ſentiens, cum in parte prædii quadam ipſe ageret, ſuffitu & cereis proſecutus eſt. Sed & Nicephorus intentis manibus vicifſim Theophanem ſalutavit, ſeaiſque genibus ſumme veneratus benedixit: cum quidem neuter alterum videre, ſed acie ſpiritus mutuo ſeſe cernentes, dignam invicem honorem exhibuerunt: & cum quidam una navigantium quæreret, quemnam ita manibus in ſublime elevatis ſalutaret: Sanctiſſimam, reſpondit, Theophanem confeſſorem, & Agri præpoſitum, qui nos facibus & ſuffitu excepit. Neque multo poſt exitus veram Nicephori prædictionem oſtendit. Nam mox cum multis aliis Theophanes quoque eccleſia ejectus, infinitiſque vexatus modis, Confeſſionis coronam reportavit: neque ei datum eſt, patriarcham porro videre, ne ejus vel hac in parte falleret vaticinium. Relegato Nicephoro, ſolium arebiepiſcopale indigne conſcendit ipſo reſurrectionis Dominicæ die Theodotus Meliſſenus, quem & Caſſiteran dictum ſupra monuimus. Is eo evectus, & Imperatoris potentiam ſibi habens adjumento, non jam in tenebris & angoliis, ſed palam & pleno ore imaginiperdarum promulgavit hæreſim.

Edit. Pariſ. pag. 489.

Omen.

Miraculum.

p. 490.

Leonis ſævitia.

At Leonis impetus animi prorſus erant effrænes, recenti de Bulgaris victoria, ac paulo ante re contra Arabes feliciter geſta inflati. itaque durior jam eſſe, & ad crudelitatem prolabi; iras implacabiles gerere, & delicta ſeveriſſime punire: congredi aut conſulere volentibus difficilem ſe præbere: pro parvis delictis graves imponere pœnas: manus nonnullis, aliis pedes, aliis alia cor-

A ἤρχεται πρὸς τὸν μοναχὸν, ἢ τῆς ἐξελίξεως ἅδε λαμβανούσης ἀρχὴν, ἔγγισε τὸ βασιλέα παραστάμενος ὁ μοναχὸς ὡς πάνυ φρονηματικὸς ἐκ θείας ἐπιπνοίας τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα· οὐκ ἄλλος, ἔφη, ποιεῖς ὦ βασιλεῦ, παραλογιζόμενος ἡμᾶς τῇ ἰδιωτικῇ ἀμπέχονῃ, ἣν ἔνδον αὐτὸς ἀμπεχόμενον ἐπανάλυπτον βασιλέα. ἀλλ' εἰ ἢ σὺ μὲν ὕπνος, ἀλλ' ἃ τῶ Θείου πνεύματος χάρις ἡμᾶς οὐκ εἴασεν ἐπὶ πλέον ὕπνῳ κατασφίγξασθαι ὑπὸ σοῦ. ὑπὸ ὡς ἤκουσε τὸ βασιλεὺς, ἢ ὡς ὑπὲλαβε τὸ ἐντελὲς φροντίσαι τὸ βασιλικὸν ἀρύπτωμα ἀξίωμα, ἀστιλάγατο, ὡς ἰῶ ὑπνος, ἢ τὸ σκαιώρημα ἀγνοοῦντα· ἢ τὸν τὸ μοναχὸν ὡς Θεῖον ἄνδρα ἐγνώρισε, ἢ τὰ προσταττόμενα παρ' αὐτὸ ἐπειθῶς, ἢ μὴ ταχύτητος ποιήσεν ἐπίγγελτο, ἢ τὰ σταβασμίων εἰκόνων ἐπιληρίζει καθαίρεσιν. ἢ φρότερον μὲν ἐν τῇ λελιθότι διασκέπτο, πῶς ἂν αὐτῶν ἐπιλεθῇ τὸ ἀπόδασμα, ἢ μή τις φάσις ἀνυφρθῇ περὶ τῶν ἐκλησιάν ἐπόπα ἢ ὡς τύμφωνὸς τὸ δόγμα ἐξένεγκε, ἢ τὰ ἐν πλεῖ ἢ τὰ ἐκλησίας, οἱ μὲν ἐκόντες, οἱ δὲ ἄκοντες ὑπέκυπτον τῇ φροσάγματι. ὠκαγκάζετο ἢ ὁ μέγας ἐν πατριάρχαις ἁγίοδιμος Νικηφόρος ἐν τῇ τὰ καθαιρέσιος τὰ ἁγίων εἰκόνων ὑποσημειώσασθαι τόμῳ. ὃν μηδαμῶς προθαρρήσαντα, ὑπερέχειν ἀνὰ νῶ Προκόπησον τί θέσει, πάλαι προαιδέμβοντῶν τὰ Λέοντος συμφορᾶς, ἢ ὡς κυκόσει ὄντος ἐ συμπαράζει τὰ τὰ ἐκλησίας. ἰδεξιῶ τῇ μακαρίτῃ Νικηφόρῳ ὀπωίκα τὸ χάδημα πιεζεῖ θεὸν τὰ Λέοντος αἱρεσῆ, ἀκάθεκτος ἢ χεῖρα πεμπαρῶσαι. ἢ τῶν σύμβολον ἢ εἰ αὐτὸν ἴδοιτο, τὰ μὴ πάντα συμβιβικότων λαῶν, ἀπαγομένῳ δὲ τῇ μεγάλῃ πρὸς τὰ ὑπερεῖαν, ὁ ὁμολογητὴς Θεοφάνης ὁ τὰ μεγάλου Λγρῦ καθηγούμενος, μιδόμβιος ἐξ ἐπιπνοίας θείας τὰ δηλάδοιτο τότε, κατ' ἀγρόν τινα ἐκβλεύοντα, θυμιάμασι ἐ ἀρμοῖς ἀφάπιμπτον αὐτὸν, μὴ τὰ νὸς διέσπα. αὐτὸς νε ὁ πατριάρχης προσαυπόσοιν ἐχάτας ἰδεξιοῦτο, ἢ ἐκπόσοι χεῖρῶν ἢ ἀλλογίαις αὐτὸν καπατάζετο, μὰ θεώμβος, μὰ θεώμβον, ἀλλὰ τοῖς πεδματικοῖς ὀφθαλμοῖς ἀλλήλοντες, ἢ τὸ φροσῆκον ἕκαστος ἑαυτῷ ἀπονέμοντες σέβας. ἐ συμπλεόντων δέ τινες εἰρώτος τῇ πατριάρχῃ, πρὸς τίνα ἢ βάπτα τὰς χεῖρας αἴρων εἰς ὕψος τὸν ἀσπασμὸν ἐποιῶ; φρὸς ἐ ὁσιώτατον, ἔφη ἢ ὁμολογητὴν Θεοφάνην, ἐ καθηγητὴν ἐ Λγρῦ, λαμπάσι ἢ θυμιάμασιν ἡμᾶς δεξάμβον. μετ' ὀ πολὺ ἢ ἐ ἐ πατριάρχου ἐξίβα εἰς ἔργον φροφρήσις· μὴ πολλῶν δὲ ἢ ἄλλων ἐν ὀ μακρῷ τὰ ἐκλησίας ἀφορισθείς, ἢ πολλαῖς ἢ ἀπείροις κακώσεσιν ὑποβληθείς, ἐ τὰ ὁμολογίας ἀνυβάσατο τέφανον, μηκέτι θεάσασθαι ἐ λεπὸ ἐ πατριάρχλω ἀξιωθείς, ἵνα μηδ' ἐν πίνῳ ἢ πίσῃ ἀ τῶ πατριάρχου φρόφρησις ὑπερεῖᾳ δὲ τῶ πατριάρχου παραπεμφθέντος, ὡς ἀπομβώσεσιν ἀναξίας εἰς ἐ ἀρχιερωσύνης Σρόνον, ἀπὸ αὐτὸν ἐ ἐ ἀναστάσεως τῶ Κυρίου ἡμέρας, Θεόδοτος ὁ Μελισσηνὸς, ὃν ἢ Καισσιτερᾶν προσαγορεύεσθαι ὁ λόγος ἔφθασε παρίσιεν, ἢ τὸ Σρόνου ἐπιβάς, ἴχων δὲ συνεπαράγοντα ἐ τὸν βασιλεῖα ἐξουσίας, ἵνα ἐν σπότει ἐ γανίας ἔτι, ἀλλ' ἐν ὑπαίθρῳ ἐ παρρησίᾳ τὸν αἱρεσιν ἐ εἰκονομάχων ἐδημοσίδι.

B

C

D

E

Λέων δὲ ὁ βασιλεὺς τῇ τὰ προηγησαμένῃ κατὰ Βουλγάρων νίκῃ ἐξογκωμένος, ἐ κατὰ τῆ Αράβων δὲ μικρῷ πρότερον δυτυχήσας, ἀκατάσχετος ἦν τὸ φρόνημα, ἢ ἐπὶ τὸ σκληρὸν ἀπίδα, ἢ ὠμότερον. ἀπαραίτητός τε ἦν τὸν τὸν ὀργὴν ἐγειρόντα, ἢ τῆ ἁμαρτήμασιν κολάσεις ἀνεπρόκατος, πᾶς τε ἐντυγχάνειν ἐθέλουσιν ἀνιστάλκτος ἢ δυσχύμβουλος,

λος, ἐπὶ τὰ μικρὰ ἁμαρτήματι μεγάλας ἐπιφέρων τὰς κατα-
δίκας, ὧν μὴν χεῖρας ἀφαιρούμενος, οὐδὲ δὶ πόδας, οὐδὲ δὶ
τινὰ ἕτερα τῶν τοιούτων μερῶν, ἅπερ ἀποτόμως ἂν τοῦ-
φανὸμενος, ἀπὸ τῶν λιωφόρων ἀναπραμμένων ἐκέλευε, εἰς
κενὰ πλῆξιν τοῖς τῶν ἀρώτων, ᾗ δίκης ἕνεκα τῶν μεγίστης κατ-
σε τῇ τοῦ χεῖρα παντὶ· πλέον δ' ἐκέτευεν τὸ μέσος τὰ μὴ
ταῦτα· μόνος ἦν τῷ τῶν ἁμοτί μων φύσιν ἀνθρώπων ἐπιφ-
το ἡμερώτατος, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὸ ἐκορυβαντία τὸ δυσεβῆς
πίστως καὶ τῶν θεῶν ἄργιστον δ' ἐπιτήδευεν αὐτὸς τῶν ἔχων ἄνδρα
τινὰ διαβόητον ἐπὶ πανουργίᾳ, τῶν τάγματος τῶν ἐν τῇ πα-
λατίῳ ψαλιδότων τῶν ἀρχὴν ἐχοντα, ἐξωθεν μὲν ἱεροπρεπῆ
φανόμενον καὶ θεοσεβῆ, ἐνδοθεν δὲ ὡς ἐν βαθεῖ κωδίῳ τῶν λύ-
κον ἐπαλλόττοντα· ὅτος ἡ βίβλος καιρὸν ἐπιτήδειον ἁρπα-
κὼς, παῦ ὃν εἰς ἐκκλησίᾳ εἰσῆλθεν ὁ τῶν μεγαλο-
φωνότατος Ησαΐας ἀναγινώσκεσθαι προφητείας, ἢ λέγων ἀνέ-
νι ὁμοιώσατε Κύριον; καὶ νένι ὁμοιώσατε αὐτόν; μὴ εἰκόνα
ἐποίησε τινα τῶν, ἢ χρυσοχόος χωνεύσας χρυσίον περιε-
χρύσωσεν αὐτὸν, ἢ ἀμοιώματι κατασκέασεν αὐτῶ; καὶ τὰ
λοιπὰ τῶν προφητείας παραχὰς ὅλων πρὸς ὧς, λέγει τῇ βασι-
λεῖ σωμὸς τοῖς λεγομένοις, ὦ βασιλεῦ, καὶ μὴ λάθῃ σε τὸ ἀ-
λυθὲς· καὶ τοιαύτης ἐχυ λαβρείας, ὁποίως σοι ὑποτίθεται ὁ
προφήτης τοιαῦτα εἰπὼν, ἐνέταξε τῇ διανοίᾳ τῶν βασιλέως
πλείονα ἰὸν τ αἰρίσεως, ὡς ἂν πρόσπορον μὴ φεισῆς καὶ ἐνδοσε-
μὰ ἀφύττειν ἀπείγετο λατρείαν, παντὶ ἀναπεκαλυμ-
μένῳ προσώπῳ καὶ ἀναιδῶς εἰπεῖν, πλέον μὴ ἀποτλῶν τοῖ
κινδύνοις αἱρεῖσθαι ἀνέχεσθαι. ἴσοι μὲν ἂν μαλακιζόμενοι
φοδεῖσθαι τὰ ἀλήθειαν, ἐν ἀδείαις ὕπαρχοι μὴ πεθάρχων
τος ἢ τῇ αὐτῇ δυσεβείᾳ τῇ προσάγμανι, ἀνικίσος αἰσίας
καὶ συμφορᾶς παραδίδοτο καίπερ ἢ ὢν; ἔχων δυσεβείας
καὶ παρανομίας, ἀλλὰ γε πρὸς τῶν δημοσίων πραγμάτων
ἀντίληψιν ἀχρηστότατος ἦν, ὡς μηδένι τῶν διόπτων καὶ ἀνε-
σιφόρων ἴδῃ ἀτιμείλατον. φασὶ γάτοι μετὰ τὴν ἐκείνα θάνα-
τον Νικηφόρου εἰσιέναι τὸν πατρεάρχην, ὡς ἡ πολιτεία Ρω-
μαίων ἄρα, εἰ καὶ δυσεβῆ, ἀλλὰ γε μέγα πρὸς ἀπώλει-
αν. πρὸς τῇ ἐπιμελῶς ἢ καὶ ἀφύπνως τὰ δημόσια διοι-
κεῖν, καὶ τοῖς ἀδικοῦσι λίαν ἐπαχθὴς ἄνθρωπος ἦν. ἐξότε γοῦν
ποτὲ τὸ παλατίου τῇ βασιλεῖ, προτίθει νίς ἐγκαλῶν, ὡς
τὸ αὐτὸ γυναῖκα ἁρπαγείσαν τινος τῶν συγκλητικῶν. ἐμοὶ
δὲ, φησὶ, τῇ ἐπάρχῳ τῇ πόλεως περὶ τούτου ἐγκαλέσαν-
τι, ὠδύμισε ἐπιπολύδωτον ἰαδίκησεν. ἀ γοῦν βασιλεὺς τῇ
τῶ ἀνδρὸς λόγον ἐνωτιθεὶς, ὠθέως προσέπεμψεν, ὡς παρα-
γεὶν ἐπαιόντι αὐτῇ εἰς πρόσωπον ἀ ἐγκαλούμενος συγ-
κλητικός. ἤδη δὲ ἢ ἐπακούσαντος τῶ βασιλέως, παρί-
στασαν ἑκάτεον αὐτῶ ὅτι παθὼν τῷ τὰ ἰαδίκησεν ἐκέλευσεν,
ὁ τὸ ἐξάγιστον δράσας ἔργον, ἢ αὐτὸς ὁ ἔπαρχος. ἢ τὸ βα-
σιλεὺς κελεύσαντος λέγειν τῇ δημόσιᾳ ἃ πεπόνθει, ἀ μὲν
διῆκεν τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους. ὁ δ' ἔπαρχος τῇ ἐγκλήμα-
τι, ἐπειδὴ μὴ ὡς τὸ ἰῶ τὰς ἐλέγχως διαδιδράσκειν ταῖς
ἀποδείξεσι, πάντοθεν συμπερυμμένος, ὡμολόγησε τὸ ἀ-
ποτόπραγμα· ἐρωμένην ἢ τὸν βασιλέως ἔχειν ἔπαρχον, διὰ τί
μὴ πρέπουσαν ἐπιτήδευσιν τῇ ἀποκόμενα ἐκδίκησεν; ἐπεὶ
δὲ ὅπως ἐκεῖς ἐγγένοιτο πρὸς ἢ ἀπολογίαν, πάντα μὲν μετέ-
στησε τῇ ἀρχῆς, ἢ ἦ μετὰ τοῦ τὰς τὸ μὴ παραδόξως τιμω-
είας ἐχραμάτιζε δὶ τὸ πλοῦ ἢ ὃν τῇ Λεσβιακῷ καθέ-
μενος νεκλίνῃ, προβάλλεται τε στρατιὰς ἢ στρατιώτας ἢ
ἄρχοντας ἔξιολογωτάτους, ἢ ἀδωροτάτους, χρημάτων ὑ-
περόπτης ὢν ἢ αὐτὸς ἀκεκλεῖς ατος ἀριλοτιμίᾳ δὲ ἢ πεῖ ἢ ἑαυτῇ φανὲν, ῥυθμὸς νὶς ἔσται βελόμενος οἱ
ἢ μὴ τῷ φύσει σωμάδυσαν ἔχειν (ἀρ' ῥυθμὸς ὃν ἰῶ, ἢ πρὸς τὸ ἁρμοσὶ ἃ μέλα ἀποτείδεσς) εἰσθεὶ ὃν
κὰν ἢ ψαλμῳδίας ἐξάρχου ἦν ἄνευ, ἢ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τῇ τῶ Χριστῶ γενέσεσι οἱ ἑορτῆς κανόνες ἐψάλλοντο.
ἐξῆρχε δὲ ἢ ὠδῶν παραπέρ ἢ ἀγελὲ φανῇ, ἢ ὅσ ἢ ζ. ὠδῆς κατῆρχετο τῇ εἱρμῶ, τὰ λέγοντες·

poris præſtantiora membra amputari eaque A
in via regia ſuſpendi jubere, quo terrorem
videntibus metumque incuteret. Ob hæc
nulli non ſubditorum invifus, iis quæ ſub-
ſecuta ſunt facinoribus odia in ſe auxit.
Non enim contra homines tantum ejuſdem
ſecum naturæ & dignitatis efferebatur atque ſæviebat, ſed adverſus ipſam etiam pietatem Deumque ſuiebat. Ad hæc nactus eſt aptiſſimum inſtrumentum, virum quemdam nobilis verſutiæ cohorti eorum qui in palatio pſallerent præfectam: qui præ ſe ſanctimoniam ferens atque pietatem, intus ſub denſa lana lupum abditum geſtabat. Impurus iſte tempus adeptus opportunum, quo ad aures eccleſiæ uſurpatum eſt recitari magniloquentiſſimi Eliæ vaticinium: (Cui aſſi- Eſa. 40.
milabitis Dominum? num opifex effigiem
B faciet, aut aurifaber conflato auro eam integet, &c.) tunc ergo ille Imperator adſtaos, in aurem, Animadverte (inquit) hæc verba, ut ne te lateat veritas: ampleſtere hanc religionem, quam tibi vates dictat. His dictis væſano Imperatori acrius hæreſis venenum inſtillavit, ita ut is quam prius religionem patce ac dubitanter prædicari mandaverat, jam aperte impudenterque omnes ampleſti juſſerit: ni facerent, graviſſima minaeus mala. Quatquoc ergo mollitie victi tunc veritatem prodiderunt, iis omnia tuta erant. qui autem impiiſſimo mandato non parerent, in graviſſimos cruciatus ac calamitates deveniebant. At enim Leo, quamquam hujuſ- Leonis virtu-
modi impietate atque injuſtitia fœdus, vigi- tes.
lantiſſimus tamen in republica corrigenda
fuit, nihilque omnino rerum neceſſariarum
atque urilium incuratum reliquit. Ac ferunt,
C eo mortuo Nicephorum patriarcham dixiſſe,
Rempublicam Romanam impio quamtumvis, magno certe præſide orbatam. Præter vigilem accuratamque reipublicæ gubernationem ſumma fuit in eo in flagitioſos ſeveritas: cujus rei exemplum referam. Exeuntem *Edit. Pariſ.*
aliquando palatio acceſſit quidam, querens *pag. 491.*
ſuam ſibi axorem a ſenatore quodam rapcam: Idque facinus ſe ad urbis præfectum detuliſſe, neque tamen ſuum jus conſecutum. Leo ſtatim mandavit, ut redeunti ſibi ſiſterentur actor, reus tam atrocis flagitii, & urbis præfectas. Quo facto, actorem proponere ſuam cauſam juſſit. qui cum rem ab
D initio ad finem uſque expoſuiſſet: reas convictus probationibus, eum nullam inficiandi criminis locum inveniret, ſcelus profeſſus eſt. & præfectus cauſam interrogatus, cur flagitium digna pœna altus non eſſet? inops excuſationis obmutuit. Hanc ergo Imperator ſtatim munere ſuo exuit, & adulterum ex legibus puniendum dedidit. Plerumque reſponſa dabat in Lauſiaco ſedens ſtricinto. Ducesque exercituum, milites, magiſtratuſque legit optimum quemque, & a munerum captura alieniſſimum pecuniæ contemptor ipſe ſummus. Stadult etiam vocis elegantiæ, quamquam natura ad eam rem ineptus, & a muſica concinnitate alienus. Solebatque ipſe cantum auſpicari, cum in Dei
E laudationibus pſalmi cantarentur, maxime cum natalitio Chriſti feſto canones pſallebantur: nunc enim grandiore ac agreſti voce carmen intonabat. riſumque auditoribus movit, ſeptimam odam inciperet, in cujus fractu eſt hoc:

Sprevere ſummi cuncta amore principis:
eum ipſe metum Dei ubjiceret, & diabolorum in partes concederet venetandiſſimis imaginibus tollendis. Atque hoc modo res Imperatoris habebant.

Mich. Balbus majeſtatis convincitur. 246

At Michaelus Amorienſis eum ſemper ad ulteriora ac majora pergeret, majeſtatis accuſatus, eum ſe difficultet admodum purgaſſet, ab Imperatore miſſus eſt ut diſciplinis ordinum exercitus inſtitueret. Fuit is homo non cæteris modo vitiis depravatus, ſed & linguam habuit effrænem, arcana cordis identidem effutiens, & quod in buccam veniret proferens. Itu & de Imperatore quædam parum honeſte dixerat, minans ei Imperii privationem, & uxori illicitas nuptias. Ea eum eſſent ad ſe allata, Imperator principio ſtatuit arte eum a maledicentia ac pravis conſiliis detrahere (norat enim eum turpiſſimo linguæ immoderatæ morbo laborare) diſſimulatu eorum quæ in ſe erant dicta oditia.

Edit. Pariſ. pag. 493.

Cum autem interminatus, uſuſque admonitionibus deprehendetet eum in præſentia maledicta inficiari, turſuſque nactum licentiam ab incepto non deſiſtere: ſubmittit occulte auſcultatores, qui obſervarent hominem. ii eum notaſſent eum ſæpenumero in convivis atque inter pocula, vino mente alienata magno conatu propoſitum ſuum perſequi, rem Imperatori exponunt. Plutinum delatoribus Michaeli fidei conciliavit Exubulius, homo prudens, regique familiaris, ipſique Michaelo non ignotus. quem is cum ſæpe ab immodica dicendi licentia eſſet dehortatus, monuiſſetque ut taceret, neque cum intempeſtiva libertate oris lo præſens periculum ſe conjiceret: cum non perſuaderet, omnia ejus ſtudia Imperatori declaravit. Pridie itaque natalitiorum Chriſti Imperator perceptis indiciis, in archivo pro tribunali conſidet ipſe de iis inquiſiturus. Ibi Michaelus, re accurate explorata affectatæ tyrannidis reus peragitur, ipſe etiam confiteri ſcelus ob probationum perſpicuitatem coactus: ſetturque in eum ſententia, ut in caminum lavacri, quod eſt in palatio, vivus conjectus cremetur, ſuſpiciente Imperatore. Cum jam vinctus ad ſupplicium duceretur, idque Imperator coram cernere geſtiret, interim dum ſpatium quo ad locum pœnæ venitur perambularent, Imperatrix Theodoſia, Arſaberi filiola illa, quid agendum eſſet cognito, celeriter thalamo exit, bacchæ cujuſdam inſtar motu furioſo ſeſe agens: Imperatoremque apprehenſum, flagitioſum ac Deo adverſantem appellat, qui ne ſacræ quidem diei parceret, Dominicum corpus percepturus. Ita Imperatoris impetum ea inhibuit, ut metuens ne Deum offenderet, in præſentia iulure Michaelum donatit, compedibus modo ferreis incluſum: quarum clave ſibi retenta, hominem Papiæ cuſtodiendum mundavit. Ad uxorem vero converſus: Feci, inquit, quod juſſiſti mulier, tuis perſuaſus bacchationibus; ſed tu mox cernes, & proles noſtra, quid eventurum ſit, etiam ſi me hodie a peccato ubſtinuiſti. Atque hanc quidem ille, quamquam a fatidica inſpiratione alienissimus, vere vaticinatus eſt.

Damnoſa dilatio.

Τῷ παντάναντος ἐξιφαύλισαι πόθῳ.

φῶ δὲ καὶ γέλωτα ὠφλίσκανε παρὰ τοῖς ἀκούσι, τὸν τῶ Θεῶ φόβον ἐκφαυλίσας, & τῇ τῶν δαιμόνων μεγάλῃ προσθήμασι, ἃς τῆς τῶν παντοίων εἰκόνων ἀρνήσεως· καὶ τὰ μὲν τὰ βασιλίως ἐκ τούτου.

Μιχαὴλ δὲ ὁ ἐξ Αμωρίου ἀεὶ τοῖς ἔμπροσθεν ἐπιτεινόμενος, ἐπὶ τὰ μεῖζον προβαίνων, ἠβουλήθη ἐκ καθοσιώσεως ἐς τοῦτο εἰ τὸ δυκρινῶς, ὅμως ὑποπτευόμενος ἐπέμπετο παρὰ βασιλίως, παιτευτὰ διδάσκων & ὑπὸ χεῖρα λαὸν. ὃν δὲ ὁ Μιχαὴλ ἐν τοῖς ἄλλοις πάσαις κακίαις ἐπῆρτο μόνον, ἀλλ' ἐσθίων τὸ γλώσσης ἀκολασίαν, καὶ πίτδον & καρδίας ἐκφαυλίζων δυσήμους μυθείας. ἐλάλει δὲ πᾶν τὸ παρεσάμενον εἰς τύμφασις ἀπερρίπτει· ἐξ ὧν κατ' αὐτῶ τῶ βασιλίως λόγως ἐν δ' ἀφανῶς, ἀπειλῶν αὐτῷ τὴ καθαίρεσιν & βασιλείας, ἐξ τῇ αὐτῶ συζύγῳ γάμου ἐπισείων ἀόσιον. ἄπερ ὁ βασιλεὺς πυνθανόμενος, ἀρῶτον μὲν ἐμηχάνατο ἐπεράτο παραπροσποιούμενος & γνῶσι, ὅπως ἔσαι τῶτον & ἀθυρογλωσσίας & κακῶν βελτίωνα βελόμενος. ἔδει δὲ αὐτὸν αἰσχίστῳ ἀκολάστῳ γλώσσῃ διελθόντα. ὡς δ' ἐξ παρανέσεσι ἐξ ἀπειλαῖς χρώμενος ἐθὺς μὲν ἐξαρνούμενον ἐσχε τὰ λεγόμενα, ἀδείας δὲ πάλιν τυγχάνοντα & κατὰ σκοπὸν μᾶλλον, ἐπαφιεὶς αὐτῷ συσκιὰς ἐξ αἰσχύνας λελυθότας, οἵ τινες πολλάκις ἐν ὠμοχλίας ἐξ μέθαις μεταπεπόμενον τῶν φρενῶν ὑπὸ τῶ οἴνου καταλαβόντες, καὶ τῆς πρότερος μᾶλα προθύμως ἐπιστρέφοντα, καταδῆλον ποιῶσι τῇ βασιλεῖ. ἐγένετο δὲ προθύμως πίστεως τῶν ἐξαλομένων τῇ Μιχαὴλ καὶ ὁ Ἐξαβούλιος, αὐτῷ φρονήσεις ἐξ σωσθῆς τῇ βασιλεῖ, νέ ἀγνῶτος δὲ ἐξ τῇ Μιχαὴλ· ὅτος πολλάκις ἐπιχειρῶν αὐτῷ & ἀθυροστομίας ἐπιχειρήσας, ἐξ παρανέσας σιγᾶν, & μὴ ὅπως ἀπαίρας παρ' ὑσιάζεσθαι ἐξ εἰς πρᾶγτον ἑαυτὸν σωσθῆναι κίνδυνον παρακαλέσας, ἐπεσθῆ μὲ ἐπεσθῆ, δῆλα πάντα τὰ κατ' αὐτὸ τίθησι τῇ βασιλεῖ. καὶ δὲ πρὸ μιᾶς ἡμέρας τῆς κατὰ σάρκα Χριστῶ τῶ Θεῶ ἡμῶν γενήσεως ἐξαμένος νὰς μιαιφόνους ὁ βασιλεὺς, ἐπὶ βήματός τι τοῖς ἐν ἀσυρατείοις ἐκάθισι, ἐξ ἀκριβὲς ἐξετασθεὶς & μιαιφόνων ἐγένετο. ἀλλ' ἐκεῖνα τοίνυν πυρανεῖος ὁ Μιχαὴλ, αὐτὸς καναδίδωσι ὑπὸ & ἐναργείας & ἐλέγχων ἀναγκαδεὶς· ἐξ ψῆφος ἐκφέρεται κατ' αὐτῶ, πυρὶ καταρρίψαι & ζωλὸν, ἐμβληθέντος ἐν τῇ καμίνῳ τῶ ἐν τῇ παλατίῳ λουτροῦ. ἐκεῖνο δὲ ἐξ αὐτὸν θεωρῶ τὸν βασιλέα τῶ δράματος. ἤγετο μὲν ἐν & ἐπὶ θάνατον διεμοίρας, εἵπετο δὲ ἐξ ὁ βασιλεὺς, θυμὸς οἷος ὀργόμενος τῶ δραμένος. ἐν ὅτῳ δὲ τῶ μεταξὺ παρίμειβον ἥσυχα, ἡ βασιλὶς Θεοδοσία, τὰ & Αρσαβὲρ θυγάτριον, μαθοῦσα τὸ μέλλον πραχθῆναι, ἔξεσι μετὰ σπουδῆς ὅτι πολλῆς τῶ θαλάμου, παράβακχόν τι ἐξ μανικὸν κινεμένη, & βασιλέα τῶ καταλαβοῦσα, ἀλάστορά τι ἐξ θεμάχον ἀπεκάλει, ὃς ὐδὲ & θείαν ἡμέραν ἄγειν ἐξ φοβῆς, τὰ θεῖα μέλλων σώματος μεταλήψειν. καὶ τῆς ὁρμῆς διεκώλυεν ὕτος δὲ τῇ Θεῷ μὴ προστρέψαι δεδοικώς, τὰ μὲν παραχρῆμα πάλι στραπὸν αὐτῇ & σωτηρίαν ἐβραβεύσει. σὶ δηρὸν δὲ τοῖς πσὶ πιεσθεὶς τῶ Μιχαὴλ, ἐξ τῆς κλευδῆς ἑαυτῇ τὴν φρυαὶ ἐπιτρέψας, τῇ Παπίᾳ τὸν αὐτὸ φυλακὴν ἀνατίθησι. πρὸς δὲ τὸν σύζυγον ἐπιστραφεὶς, ἴφι Ἐγὼ μὲν, ὦ γύναι, & σαῖς βακχείαις πειθθεὶς, ἐπείσπασα ἐς ἐκλύσας. σὺ δὲ ὡς ἐς μακρὰν ἐπόψει & τὰ & ἐμᾶς πυλὸς βλαστήματα, τὰ ἀποθνήσκοντα· οἱ ἐξ σπόρου μὲ τῶ ἁμαρτήματος ἐλαθόμενοι. ὅπου τὸ μέλλον, οἱ ἐξ πορ' ὧν προφητικῆς ἐκ ἐπιπ-

νοίας, ἀληθῶς ἀπιφάβατο. λέγουσι δ' ὅτι τὸ χρησμὸς
λῶ ἄνωθεν αὐτῷ δεδομένος, ὡς κ' τῶν ἡμέραν τῆς Χρι-
στῦ τῷ Θεῷ ἀμῶν κ' σάρκα γενάσεως, πέπρωται αὐ-
τῷ τῶν τε βασιλείων δαιμονίων ἀποβαλεῖν, τροσε-
πολέσαι δὲ τὸ αὐτῶν ζωῶν. Σιβυλλιακὸς δὲ λῶ ὁ χρη-
σμός ἦν τινι βίβλῳ τ βασιλικῆς βιβλιοθήκης ἐγγεγραμ-
μένος, ἐ χρασμὸς μόνον ἁπλῶς ἐχόσῃ, ἀλλὰ τὸ μορφὰς
τὸ χήματα τῷ βασιλίων ἐκ χρωμάτων. λῶ οὖν θηρίον
μεμορφωμένον ὁ λέων ἐν τῇ βιβλίῳ, ἔνωθεν δὲ τ αὐ-
τὸ ῥάχους ἐπιγέγραπτο τὸ χί σαγκίον μέχρι τ αὐτῆς τ
γαστρός. κατόπιν δὲ τις ἀνὴρ ἐπιδέων, δόρατι καιρίᾳ
ὠδίδι πλευρῶ τῇ θηρίῳ ἐκ μέσου τῶ χί. ἀναφανὲς δ'
ὑποφαίνοντος τὸ χρησμοῦ, μόνος ὁ τύραννος κοπίζων
αὐτ διετράνει, λέοντα μέλλειν φάσας τινὰ βασιλέα κατ
αὐτ τ ἀμέραν τ τῆ Χριστῦ γενέσεως θανάτῳ ὀλεθρίῳ
παραδοθῆναι. ὑπέθραπτε δ' ὡδὶ ἵππον τὸν βασιλέα,
ἐ ἐξωδυνᾶτο, ἐ ἀ τῆς οἰκείας μητρὸς ὄψις. ἐδόξε δὲ
αὐτ, κατὰ τ ἐν Βλαχέρναις θεῖον ναὸν τῆς Θεοτόκου
φοιτῶντα σωφρόνως, κόρῃ τινὶ σωφρονοῦσῃ, λελουσμένῃ
ὑδρᾴοις δροσορρυσμίοις. ἑώρα δὲ ἐν τῷ θείῳ ναῷ αἱμα-
τος πιπλησμένον. φοβούμενος ἦν τῶν θεοδόσεων κόρων ἐ
νὶ τ λελουσμένων ἀνδρῶν, χύτρᾳ τινα πλήσαντι αἵμα-
τος τῆ μητρὶ τῶ Λέοντος ἐπιδοῦναι πιεῖν· αὐτ δὲ πολυπ
χρόνως προβαλλομένης, δι' ἧς μήτε κρεῶν, μήτε τινὸς
τ ἐσθίειν γεύσασθαι, ἐ διὰ τοῦτο μηδὲ ταύτης τῆς χύτρας
ἅψασθαι, ἐ πῶς (ἔφησεν ἡ κόρα μῆ θυμῶ) ὁ παύσεται ὁ
σὸς υἱὸς πολλῶν ἐμπιπλῶν αἱμάτων ἐμὲ ἐ τ ἐμὸν πα-
ῤῥογίζων υἱὸν καὶ Θεόν; πολλὰ τ ἔκτοτε τ ἑαυτῆς ἐξέ-
λιπε πρὸς υἱόν, τ τῇ εἰκονομάχων ἐκτῆναι αἱρέσεως, τ
ἀλλ' ἐπιστρέψαι θέσασα. ἐ κόρα δὲ τις ὠφελε μικρῷ συ-
πιπράσατο. Ταράσιος ὁ ἁγιώτατος πατριάρχης, πάλαι
τ βίου μοναχὸς, Μιχαὴλ τινὰ ἐδόκει καλῶν ἐξ
ὀνείρατος ἐν ὀνείροις, ἐπιπλῆξαι προτρεπόμενος τῇ Λέ-
οντι, καὶ καιρίαν πλαγὰν αὐτόν. ἐστρέβλα δ' αὐτ καὶ τὰ
κ' τὸ φιλομάλλων μοναχοῦ προῤῥήσεις, ἐ ἀ τ ἐθάνος με-
ταμφίασις, ἐν ὁ Μιχαὴλ ἐποιήσατο, ὡς πε φθάσασης
ἐσῤῥάσαμβε. οἷς ἅπασι δεισιδαίμων ὁ βασιλεὺς, ἐπάλ-
λετό τε τῇ δίαιτ, καὶ τῶν ψυχῶν ἐκμαίνετο. διὸ ἐ ἄγρυ-
πνος διετέλει παρ' ὅλων τῶν νυκτῶν σοφάτρια τοίνυν ἀ βα-
σιλεπώτερα βυλδσάμβως, ἐ ἐπὶ τ Παπίαν φέρεται πυ-
λίδα ἐῤῥῴκας, καπνοῦντα πῦρ δεν. εἰσελθὼν δὲ * εἰς
τι δώματον, διαμακρᾷ εἰς ἔκπληξιν ἐ τ τυχεῖσαν ἄγων
αὐτόν· ὁδὶ ὃ μὲν κατάκειτον ἐπὶ σιβιδος ὑψηλῆς πάν-
υ μεγαλοπρεπῶς ἀνακείμενον τὸν δὲ Παπίαν ἐπὶ
ξυροῦ κατακλινόμβον τῶ ἰδάφους. πεισιργότερον δὲ
προσελθὼν, ἐπισκόπει τ Μιχαὴλ, εἰ (ὅπερ φιλεῖ ἐν
τοῖς κυμαινομένοις ἐ τ ζωῶν ἀμφιβολοῖς ἔχειν γίνεσθαι)
ἐπιπόλαιόν τινα ἐ ἐμπεφυκὸς ὑπνώττει ὕπνον, ἀ τοιού-
αντίον ἀῤῥάτως δεδιὼς ἐ ὁδυρὸν ἀνὴρ ὑπενοεῖτο, (ἐ
ὃν αὐτ ἐπαφάμβος αὐτ διεπέπυστο ἔχειν) εἰς μείζονα ἀ-
πάρθυμον τοῖς παρ' ἑλπίδα πᾶσιν θαύμασι, ἐ ἄπιστα
κ' ψευδῆ, δοκῶν εἶναι αὐτῷ μόνῳ, ἀλλὰ ἐ τῇ Παπίᾳ ὡσεὶ-
ων· ἐ ταῦτα μὲν ὁ βασιλεὺς ἐκ ἔλαθε ἐ ταῦτα τῆς περὶ τ
Παπίαν ἀλλὰ τις τ ἀγοικείων τῶ Μιχαὴλ, ἐκ τ φανε-
ρῶν φορασάμβως ἐμβάδων, ἀπήγγειλε πᾶσι σαφῶς,
οἷς ἐπαθεῖν ἐ μικρὸν δεῖν ἐκφρονεῖν οἱ περὶ τ Παπίαν γε-
νόμενοι, ἐκπίπτοντο πῶς ἂν τὸν κίνδυνον ἐκφύγοιεν. ὑπ-
πλαμπὲν ἄρτι ἡμέρα· ἐ καὶ σκίπτεται σκῆψιν τοιαύ-
δε ὁ Μιχαὴλ, ὡς ψυχικῆς τινος ἐκλείδος βιάζεται τι-
νι τῶν Θεοφίλου ἐξαγορεῦσαι ἐ θυμτίσιν, ἂν μ' ἐ-

A Fertur & oraculum jam olim accepiſſe, quod monebatur eſſe in fatis, ut natalitio Chriſti feſto cum Imperio vitam amittat. Fuit hoc oraculum Sibyllinum, inſcriptum libro cuidam bibliothecæ Imperatoriæ, quo non oracula modo continebantur, ſed & figuræ Imperatorum coloribus expictæ. In eo libro depicta erat fera leo, cui ſuperne in dorſo littera χ ad ventrem uſque erat inſcripta: & a tergo vir quidam accurrens, leonem haſta per ipſam literam configebat cumque id oraculum obſcurum videretur, ſolus eo tempore quæſtor interpretabatur, Leonem dicens olim Imperatorem fore, qui ipſo Chriſti natali mala morte eſſet interiturus. Neque minus Leonem perterrebat thatri ejus oblata viſio. Ea enim dormiens videre ſibi viſa fuerat, ſe, cum in ædem ſacram Deiparæ Blachernenſem crebro commearet, virgini cuidam occurrere albatis viris ſtipatæ: porro ædem ſe videre ſanguine repletam: & virginem iſtam cuidam albatorum mandare, ut ollam ſanguine impleret, marrhue Leonis bibendum porrigeret: ſe autem multorum annorum viduitatem præterdere, cujus gratia neque carnes neque quicquam ſanguine prædium guſtaſſet. Ideoque olla etiam hac abſtineret. tum virginem iratam dicere: Qui ergo filius tuus non deſinit ſe multo cruore opplere, eoque me & filium Deum meum irritare? atque ab eo tempore mater viſionem iſtam tragice referens, non deſiſterat Leonem horrari, ut imagini perdarum hæreſi obſiſteret. Perturbabat & alia haud modice viſio. nam per quietem viſus ſibi fuerat audire, Tarafium patriarcham nobilem illum, qui jamdudum vitam cum morte commutaverat, Michaelem quendam nominatim exhortari, atque impellere, ut in Leonem impetum faceret, lethalique ictu ſterneret. Exagitabat etiam monachi apud Philomelium prædictio, & veſtis ſuæ a Michaelo induitæ recordatio, quam rem ſupra expoſuimus. His omnibus terroribus actus Imperator, metu concutiebatur, atque animo fluctuabat, eamque noctem inſomnem exigens, ſapientius quam ſibi commodius conſilium iniit. Nam perrupta qua ad Papiam ibatur portula, domum ejus intravit, ſpeculatum quid ibi penetretur. Ingreſſo domum eam, ſpectaculum oblatum eſt, quod eum haud vulgariter perterruit. Vidit namque damnatum alto ac magnifice admodum extructo thoro jacere, Papia in nudo pavimento recumbente. curioſiuſque aggreſſus, ut deprehenderet num Michaelus (quod ſolent anxii, & in vitæ diſcrimine conſtituti) ſomnum ancipitem ac cutis plenum, an contra ſecurum atque ſuavem duceret: ſenſit eum profundo ſopori deditum, adeo ut ne contrectando quidem eum poterit excitare. Hoc tam inſperato ſpectaculo ira acrius incenſa, diſceſſit, per otium non Michaelo tantum, ſed ipſi quoque Papiæ exitium ſtructurus. Neque hæc res Papiam ſefellit: quod quidam Michaeli cubitorum ex puniceis coburnis Imperatorem agnoverat, ipſique quid actum eſſet perſpicue indicaverat. Itaque Papias cum ſuis animo gratiſſime perturbati, ac prope extra ſe rapti, de periculo effugiendo deliberant. Jamque illuceſcebat, cum Michaelus hoc conſilii capit. Simulat ſe opera Theoſtiſti (quem poſtea ad Caniclei

Leonis interitum portendentia. Edit. Pariſ. pag. 493.

pag. 494.

* ἐς τὸ legendum.

dignitatem evexit) quasdam animæ suæ mendax quibusdam religiosis hominibus velle aperire . Cumque id Imperator permisisset , licentiam nactus Theoctisto indicat , tempus poscere ut sociis conjurationis minetur , nisi ipsum celerrime discrimini eriperent , se totam rem Imperatori enuntiaturum . Hoc mandatum exequente Theoctisto , conspirationis popularis non mediocris incessit solicitudo , enixeque consultaverunt quomodo & suam & Michaeli jam in extremo de vita sua periculo versentis salutem conserverent . Tandem consilium componitur , quod & ipsos incolumes reddidit , & Michaelo cum vita imperium paravit . Mos tunc erat , non is qui nunc tenetur , eb illo tempore receptus , ut qui in Pelatino templo psellunt clerici , in regia habitent : sed quisque domi suæ degens , circa tertiam noctis vigiliam ad portum elephantinam ieu eburnam conveniebant , indeque in templum progressi , Deo matutina voce nuncupabant . Iis tum conjurati se permiscentes , pugionibus subtercalis occultatis , une intrabant , abditique in obscuro templi loco tesserem expectebant . Hymno absoluto , venit etiam Imperator , ac pro more suo voce grandiore inchoavit carmen ,

Sprevere summi cuncta amore principis :

Leonis Armenii interitus. tum conjureti consertim impetum ecdederunt , qui eos initio per errorem in cleri magistrum tulit : sive quod is corpore Imperatori adsimilis eret , sive quod caput simili veste velaverat , erat enim tempore eo magnum gelu , idque quivis caput suum densiore pileo tectum non denudabat . Sed is quidem pileo capiti detracto , ostense calvicie , periculo se subtraxit . Imperator insidias leniens , in penetrale altaris se subduxit , dereptaque thuribuli cetene , eum (ut elli pethibene)

Edit. Paris. pag. 493. dive cruce , ictus percussorum excepit . Verum ii non singuli , sed facto cuneo irruentes , eius capiti , ventri alius , eius alii corporis perti plagas intentabant . Leo aliquandiu cruce se defendit ; ictibus gladiorum repulsis , donec ferae instar undiquaque impetitus succubuit . tandem quemdam immeni corpore gigantis similem inferre ictum cernens , per inhebitantem senum illud Gratiam juratum obsecratus est ut sibi parceret . Fuit nobilis iste Crambroniterum stirpe oriundus : ec dicens non juramentorum esse hoc , sed cædis tempus , brevi ictu manum Leonis clavicula abscidit , simulque cornu crocis : tandem vulneribus victo , & ed terram subsidenti , quidam caput emputavit . Hunc finem vitæ sortitus est Leo , mense Decembri , hora noctis prope decima : cum imperium annos VII , menses V gessisset : & majori quam ullus entecessorum crudelitate atque impietate usus , diligentiam in republica procurande , inque rebus bellicis fortitudinem suam obscurasset . Ajene vocem quoque cælitus stetim editam , quæ lætum de ejus morte nuntium multis patefecerit . ac naviculerios quosdam qui eam audivissent , notato tempore & nocte ee , retiocinando eem veracem deprehendisse . Intersecti Leonis cadaver

c48 percussores crudeliter per spolia in Circum traeerunt , omnis metus vacui , quod suis armis regiam undiquaque cinxissent . Aula quoque Augustam ejecerunt , cum quatuor filiis ejus : Sebbatio , qui Imperator designatus Constantini nomen susceperat , Basilio , Gregorio &

A τῶν τῆς τῶ καταλόιπου τιμίου ξύλου . ἐπεὶ τραπτο γοῦν τῶν γενέσθαι παρὰ βασιλέως . ὁ δὲ Μιχαὴλ ἀδείας λαβόμενος , λέγει πρὸς τὸν Θεόκτιστον . καιρὸς , ὦ Θεόκτιστε , τοῖς συνωμόταις ἐπαπειλῆσαι , ὡς εἰ μὴ ταχυτέρως ἐξελίδεται τὸν κινδυνον ἡμᾶς , πάντα τὰ τῆς ἀρχῆς ἀναλήψεται τῆ βασιλεῖ . ὁ δὲ Θεοκτίστου ὡς ἐπελάβετο ταύτης , εἰς ἀγωνίαν ἦν τυχὸν ἐκάστοτε τοῖς συνίστορας , ὁ δὲ τοιοῦτον πῶς ἂν αὐτοῦ τὸ σωθεῖον , ὃ τὸν ἔσω ἀδύτου θυρεὸν κινδυνεύσαντα ἐρρύσατο . ῥᾴστως ἦν βουλομένῳ , ὅτις αὐτοὺς τοιοῦτος ἦν , ὁ τῆ Μιχαὴλ ἀρὸς τῆ βασιλείᾳ ὁ δὲ ζωὴν χαρίσασθαι . ἦν δὲ ἐπικαρατεῖ πῶς , μὴ , ὥσπερ σῶν , ὁδὸν τῶν βασιλείων , ἔστιν λαβὸν ἡ ἀρχαὶ , μένειν τοὺς τῆ ἐκκλησίᾳ τῶ παλατίῳ ἁλόντας κληρικούς , ἀλλὰ τοὺς ἰδιοσυνήκεις πᾶσι ὁ τοῖτον φυλακὴν ὁ τυχὸς ἀναιρεῖσθαι χρὴ ὁ ἐλιφαντίνην , κἀκεῖθεν ἀπίεναι ἀρὸς ὁ ἐκκλησίαν , ὁ τῆ Θεῷ τὰς εὐφημίας ἀποδιδόναι ἐκάς . τίνας οἱ συνωμόται ὑπαπαμενόμενοι τὸν , ὑπὸ μᾶλλον ἐχεροῦς ἔχοντες , συνεσκίασαν , καὶ ἐν τοῖς σκότους τοῖς ἐκκλησίας λοχήσαντες τὸν , τὸ σωίδημα ἐξεδέχοντο . ὡς δ' ὁ ὕμνος διεπεράνθη , ἤδη δὲ παρῆν ὁ ὁ βασιλεύς , ὁ τοῖς μυρίοις ἐξέρχεται , ὡς ἦδε ,

Τῷ πανυπάνακτος ἐξεφάλισεν πόθῳ .

ὑπέχων γὰρ , ὡς εἰπεῖν , τοῦ πρὸ φωνὴν . τότε δὲ ἐπαπειλήσαντες αὐθρόοι συνωμόται , ἐκ μέσου τοῦ ναοῦ ἡμάρτανον ἀγοσβολῆς . πρός ὁ τ' ἐλάφου ἐξαρχὸν ὑπαλαυθάνεται , ὑπὸ παρόμοιος ὄντα τῆ βασιλεῖ χρ ὁ σωματικὸν ἐμφέρειαν , εἶπε τῆ πρὸ ὁ κεφαλῆ ὑμεῖς φ πρεβολῆ διὸ τὸ ὁ ὥρα ἀρημένης τῶ χαμένους . ὁ δὲ τοῦ πρεβλέμασι πάντες διπλοπόρου ἐγκαυστέρους πίλους τοῖς κεφαλὰς ἐξυπίτους πρεκαλύπτοντες . ἀλλ' ὁ μὲν ὁ ἐλάφου καθυγιαίνων ὁ πίλου ἀπώσατο , ὁ πίλον τοῖς κεφαλῆς ἀφελών , καὶ τῆ φαλάγγῃ ὁ σωτηρίαν πραγματεσάμενος . ὁ δὲ βασιλεὺς συναπαχθεὶς τοῖς ἐπιβουλῆς , εἰς τοῖς ἄδυτα τοῦ θυσιαστηρίου εἰσῆλθε , καὶ τὸν ὁ θυμιατηρίου σειρὰν διαρπάσας , ᾧ (ὡς τινες λέγουσι) θεῖον ταῦρον , τοῖς βολαῖς ὁ πλειστηριάζετο . ἀλλ' οἱ συνωμόται αὐθρόοι , καὶ ὁ καθ' ἑαυτοὺς ὁ πυθμένα ὁ τες , ὁ μὲν χρ ὁ κεφαλῆς , ἄλλος κατὰ τοῦ λάρυγγος , καὶ ἄλλος ἀλλαχόθι τοῦ σώματος κατανύσσοντο . ὁ χρόνον μέν τινα αὐτὸν τῆ θεῷ ταύρῳ τοῖς ὁ ξυρῶν ὁρμαῖς ἀποκρυόμενος . πάντοθεν δ' ὡς θηρίον βαλλόμενος , καὶ πρὸς τοῖς τραύμασι ἀποκαμών , τελευταῖον τὰ τοῦ Γιγαντιαῖον ὑπιφέροντα ἰδὼν τὸν πληγὴν , ἔρριψε τοῖς τῆ ναῦ ἐκκυκλίοις καταβῆναι χέρνιβ , καὶ φυσιαθῆναι ἐξελκάρια . τοῖς τ' Κραμβωνῖτ ὕτος ἐγνωρίσθη ὠμπτο γοῦν . ἀλλ' ὄγε ὐχ ὅρκων εἰκῶν , ἀλλὰ φόνου καιρὸς , πάσει κατὰ τοῖς χεροῖς διαπεράπληγῶ , ὡς μὲ μόνος τοῖς κλονδὸς τοιοῦτος ἀποτμεῖν , ἀλλὰ ὁ τὸ κάρας συναποτμῆν ὁ ταύρῳ . ἀποτμᾶσι δ' τοῖς αὐτὸ καὶ ὁ κεφαλῆ , ἤδε καπαπεσομένου ὁ πληγαῖς , καὶ ἑκάστοτε τοιοῦτο μὲν βίον τέλος ὁ Λέων ἐχήσατο , κατὰ ὁ Δεκέμβριον μῆνα , ὥρα ᾗ ὡς δυάτη τῆς νυκτὸς , ἐν' ἐπ βασιλεύσας ἐπτὰ , καὶ μέσας ἐ . ὠμότατος , ἀπ' ἐρ τοῖς ἄλλοις , γενοῦς , ὁ ὁ πρὸ αὐ ὁ πάντων ὁ ἀσυβίστους , ὡς τῆ τὸ προσῶσαν αὐτῆ ὁ τοῖς κοινοῖς ἐπιμέλειαν , καὶ ὁ ὁ χρ σὶ γενεαῖοντα ἀπομαίρασα . λέγεται δ' ὁ φωνὴν ὑρανόθεν καταρ ἀγλώσσ' ἀδὸς , ὁ αὖ καπάλυσιν ἀναγγελλομένην πολλοῖς · ὡς καὶ τινες ἀκουσάντες καυτῆλαι , ὁ καιρὸν τὸ δ' πάντα καταγραφάμενοι , ἐκ τῶ ρ' ταῦτα συμπεράσμενος , ὅρον ὅσαν ἀλεθυσιῶ ἀγραμένην δ τῶ Λέοντος οἱ ἀπομοῖτες * ὁρόντες ὁ τὸν καιρὸν , ἀπλῶς δ ὁ τοῦ σκύλων εἰς ὁ ἐκπόρομεν ὀξέ ἡ γαγον , πάντος αὐτοῖς ἀπεμπομένου

* οἰμαι Scyl.

φόβῳ ἐξ τὸ τ῀ βασιλεων αὐλὴν ὅπλοις ω᾽ αἰσιος πάντων πιεζομενος χθόνα καταπασαι ἢ τ῀ βασιλειων ἢ τ῀ αὐτ῀ γαμετλῃ, σὺν τοῖς παισαρσι τέκνοις αὐτῆς, Σαββάτιον, ἢ μετανομασθέντα κατὰ τ῀ ἀναῤῥησιν Κωνσταντῖνον, βασιλεῦον τε τῆ Γρηγόσειον, ἅμα Θεοδοσίῳ· ὃς τῆ ἀκατίῳ ἐσθέντες, ἀφοῖς τ῀ Πρώτλιν νῆσον ἀπήγαγον, κἀκεῖσε τ῀ πάντων ἐκπεμφθέντων, σωσίβιον τ῀ Θεοδοσίου τ῀ ἑαυτ῀ καταλῶσαι ζωῆι, ἓ ναρκῆς τῆ δίῳ κακοτεχνηθέντα πατρὶ.

Ο δὲ Μιχαὴλ τ῀ ἐν τ῀ Παπία φρουρᾶς ἀνοιθεὶς, ἵνα μὴ πέδας ἐν σιδηραπέδαις ἔχων κατιχημένος, ἐξῆ τῆ τ῀ κλοιὸν τ῀ σιδήρου ἐκ τῆ κόλπῳ τῶ Λίοντος φυλάττεθαι, ὅπως ὡς εἶχε μὴ τ῀ σιδήρου, ἐπὶ τ῀ βασίλειον ἐκάθιστο θρόνον, ἢ παρὰ πάντων τ῀ πάνυ ὅπως ἐκ τῆ παλατίῳ ἀναχορεθεὶς φρουκισθῆ. ἤδη δὲ μεσούσης ἡμέρας, πανταχῆ τῆς φήμης ἐξδραμούσης, τ῀ δορυφόρων σωθλαδόντων ὑπὸ σφύρας βυσίας, ἡ χεῖρες ἀποτμηθέντες, ἡ τ῀ θεῖ φόβου ἐπὶ τοιῶ εἰτυφαῖς, ἢκ ἀλλοιδίῳ τ῀ δίοντων πράξεις, πολὺ τὸ μέγαν τῆς ἁγίας Σοφίας ναὸν προελίλυθι, χρεί τι πατριάρχου στρωθῆναι βυλόμενος, ἓ γλυκόψυχος ἢ τῆς παιδὸς τυχῶν ἀπαρρήτως· ἐκείνος μόνος θαρρῶν τοῖς συνωμόταις τοῖς ἐξελασθεῖσι τ῀ φόνου. ἐνθα καὶ τῆς ἀμφοτέρων θυμώσεως τὸ κακόγνωμον τ῀ μὲν ἀπολθόντος, ὅπως ἀδεᾶ ἔχοι τ῀ βουθοινῶντα ἐκ τ῀ τοιούτου ἢ πλειόνων κολάκων, ἐρᾳτ῀ δὲ λίαν ἀπάντων κατασθυκτοῦντος οἷς χραισμῆς τ῀ δὲ μὴ ἐκείνου τὸ αἰσθὲς ἢ ἀπιθχωτον, ὃς οἷς τ῀ ἐκλυσίας εἰσπνεῖ ἐχ ὧς τις φονὸς ἢ δίκης, ἡμαγμένας ἔχων τὰς χεῖρας, ἀλλ᾽ ὥσπερ τοῖς ἀθλοφόροις ἢ πικὶς ἐπὶ τῆ γηγονότι γαπύμῳ, ἐμφύλιον ἐκχέας αἷμα μὴ ἐπὶ τῆ τυχόντος τόπῳ, ἀλλ᾽ ἐν τῆ θείῳ θυσιαστηρίῳ, ὅθεν τὸ διαπονεῖσθαι καθημέραν ἐκ χέεται τ῀ ἡμετέρων ἕνεκα λύθρου ἁμαρτιῶν.

Τότε τ῀ Μιχαὴλ λάθρᾳ μὲν ἐκ τῆ τ῀ ἄνω Φρυγίας πόλις Αμόριον, ὕπο καλουμένη ἐν ᾗ Ιουδαίων ἢ Αθιγγάνων ἢ ἑτέρων αἱρεθῶν πλῆθος ἐκπαλαι τῆ χρόνου ἐγκατοικίζεται. καί τις δὲ αἵρεσις ἐν τῆς ἀλλήλων κοινωνίας ἢ δεινικῆς ὁμιλίας πολὺν ἔχουσι τ῀ τρόπον, ἓ ἀλλόκοτα δόγματα ἐπιφύεται, ἧς ἢ αὐτὸς μέτοχος ἦν, παξοπαράδοτον θρησκείαν ἐκπεπλεῦκε. αὐτὸς τ῀ μὲν θείου λατρῶ ἢ σωτηρίου τῆς πλάνης μεπλαγχίσθαι αἰσθησιν, τ῀ ἄλλα δὲ πάντα σώζει, φυλάττων τ῀ νόμον τ῀ Μωσαϊκὸν, πλὴν τ῀ περιτμῆς. ἐχρῆ δ᾽ διδάσκαλον ὁ Μιχαὴλ, ἢ οἷον ἔξαρχον, ὑπ᾽ αὐτῶ μεμυσταγωγημένος, Εβραῖόν τινα, τ῀ Εβραίδα, χρῆ τ῀ ἑαυτῶ εἶναι, ἡ μόνα τὰ ψυχικὰ, ἀλλὰ δὴ ἢ τὰς κατ᾽ οἶκον οἰκονομίας αὐτ῀ ἐκπαιδεῦσα. ὑφ᾽ ᾧ ἀφοληθεὶς, κδὲν ἀπίραντον ἐκαζεν, ἀλλ᾽ ἰῶ ἀπιστίας τὰς σωῒ οδος, πάντ᾽ Χριστιανῶν παραχαράξας· τὰ Ιουδαίων ἐβδελύσσετο, ἢ τ᾽ ἄλλα παρανθύσας· ἓ πάντως τῶν ἀίσχυνομένος, ποιμένος τε ἢ πολύμορφος, ὁποῖα φασὶ τὸν Λιβύην γένεσθαι θηρία ἢ τ῀ ὕδατος ὕδασι συναγόμενα, ἢ ἀλλήλοις ἐπιμεγνύμενα· ὡς δὴ ἓ εἰς τῶν βασίλειον ἀνῆχθη ἀρχῶν, ὁσημαίνοντό τε ἢ ὠραΐζεσθαι τῆ ἡδύσματι τὴν ἀλυρνίδι· λόγον δ᾽ ἢ μάθησιν ὡς τὰ αὐτ῀ ἀνατρέποντα ἓ δυναμένα μεταδιδάσκειν τὰ πρόσωπα, ἀπεβάλλετο ἢ νόμιζεν. ἐνόμιζεν· ἐτίμα ἢ τὰ οἰκεῖα ἄβρεφρόντως τὰ δὲ ἰῶ, σῶν μὴν τ῀ ἀρτίως προλέγων ὅσα τε ὅσοντα ἐτραφῆς, ἓ σωμάτων μεγέθος ἐκ ἀμοιρήσουσι, ἢ ὅσοι τοῖς ἐναντίοις πεφυκότες· ἢ ἵππων μὲν ἐγγὺς ἐξάναι τ῀ λακτίζοντα εἰδέναι, ὅτε τε τὰς λακτίζοντας ὡς παράπαν ἐκ ἐπιτιθεναι ἀφνῶς· ἡμίονον τε κρεῖττ᾽ ἄειρε ἰῶ, ἢ ὄνον ὅσοι μὲν ἀφὸς φέρειν ἐκπεφύκασι εἰσι ἄβρεῖται, ὅσοι δὲ τοὺς ἐπιβάτας ἀφέρας φέρειν δύνανται, ἢ μήτε

Theodoſio: quos omnes in lembum impoſitos, in Proeam inſulam avexerunt. ibi omnes caſtrati ſunt, & Theodoſius vita defunctus una cum patre eſt ſepultus. A

At Michaelus Papiæ cuſtodia liberatus, ita ut pedes adhuc in ferreis haberet compedibus incluſos, (earum enim claves in ſinu Leonis aſſervabantur) Imperatoria ſolia conſcendit, eſtque ab omnibus qui tum in Palatio adeſſent Imperator ſalutatus atque adoratus. Sub meridiem vera fama jam undiquaque diſſipata, malleo per vim diffiſis compedibus, neque manibus ablutis, neque Dei metu in animum ſuum inducto, neque ulla alia requum decebat fieri peracta, ad magnam ſanctæ Sapientiæ templum prodiit, cupiens manu paſtarcæ coronari, & ab univerſo populo Imperator ſalutari, ſuis fidens conjurationis ſocius, & Leonis percuſſoribus. Utrumque hic mireturi aliquis perverſitatem: Leonis, quod adeo nullum habuit ſui defenſorem de tot tantiſque offenſionibus, qui tum omnes repractum beluarum in morem in foramina ſe ſua abdiderant: Michaelli vero impudentiam, qui in ædem ingreſſus una ut homicida aliquis aut cruentus ſanguine pollutis manibus, ſed velati victimæ, ac qui palmam meruiſſet, eo facinore ſupetbiens; cum quidem civilem ſanguinem non quivis locus fudiſſet, ſed ad ſacram aram, ubi quotidie Dominicus ſanguis pro peccatis noſtris expiandis funditur. MICHAELI BALBI Imp. *Edit. Pariſ. pag. 496.* B C

Fuit hic Michaelus Amorii natus, ſuperioris Phrygiæ urbe: in qua ab notiquis temporibus Judæorum, Athinganorum, aliorumque impiorum multitudo habitabat: & quædam ibi hæreſis ex iſtorum diuturna atque continenti inter ſe conſuetudine enata erat, nova prorſus, & inuſitatis conſtans opinionibus: a qua & ipſe erat Imperator, traditæ a majoribus ſuperſtitioni inhærens. Ea hæreſis ſuos ad divinum ac ſalutare baptiſmi lavacrum admittit quidem: in reliquis autem omnibus, dempta circumciſione, Moſaicam legem renet. Erat Michaelo præceptor, qui eum iis ſacris initiaverat, & quaſi præfectus, Ebræus quidam, (ſive is fœmina potius Ebraica fuit) quem domi fovebat, ab eoque non ad religionem modo, ſed & ad rem domeſticam pertinentibus rebus inſtituebatur. Ab eo præoccupatus nihil integrum ſervaverat: ſed erat pravæ religionis in eo quaſi colluvio quædam, cum & Chriſtianæ fidei decreta adulteraret, Judaicam religionem ſpurtis opinionibus polluetet. Fuitque omnino, quod ad pietatis profeſſionem attinet, talis in eo varietas & confuſio, qualis fertur Libycarum eſſe beſtiarum natura, quæ ea diverſis animalibus ob aquæ defectum congreſſis naſcuntur. Is ergo potius Impetio, nulla re alia quam diademate & purpura ſe ornantem, omni doctrina & diſciplina ignominioſe repudiata: quod inde ſua everti, & ſe melius aliquid doceri poſſe metueret. Sua vero maxime docebat, quam quæ erant: prædicere porcorum receus natorum qui præclare adulturi eſſent, aut contra: poſſe equis calcitranibus prope aſiſtere: aſinos calcitrantes arte quam longiſſime vitare: de mullis optime judicare, & diſcernere qui oneribus, aut qui ſeſſori commodiſſime ferendo apti forent, ut nul- D E

Eius religio, & artes.

lo pavore conſternati eum excuterent : equos ſolo intuitu dignoſcere, qui ad curſum robuſti & celeres, vel bellica fortitudine nobiles eſſent futuri : item de ovium & boum fœcunditate, ac lactis abundantia & de recenti fœtu judicare, cujus quivis matris eſſet. Hæc ejus fuerunt prima ætate ſtudia, quibus & poſtremis ſuis ſeſe jactavit temporibus. Cum autem pauperе vitæ toleranda adoleviſſet, omni conatu niſus eſt ea ſeſe liberare : & aliquando ſuum tribunum adiit, balba (ut erat) voce eum idcirco compellans. Ibi Athinganus quidam notus tribuno affirmavit, paulo poſt hunc Michaelum & quemdam alium illuſtrem fore, ac Imperio ipſo Romanorum potiturum. Ad quam prædictionem tribunus animo ita incaluit, ut qui futurum jam quaſi in ſpeculo ante oculos cerneret : & occaſionem neqnaquam repudiandam ratus, quam non tacite rurſus eſſet conſecuturus, veſtigio aliis omnibus, qui & generis ſplendore & dignitatibus florebant poſtpoſitis, hos viros convivio adhibuit, ac vigente comparatione filias adducens, iis in matrimonium deſpondit : ad novum quidem & inopinatam rem principio ſtupentes, aſſentientes tamen, & paciſcentes nuptias, ut qui non hominis, ſed Dei hoc eſſe opus putarent. Enimvero Michaelus Athingani iſtius vocem ita auribus hauſit, ut qui eam divinæ prædictionis loco reputaret. Altero deinde omine confirmatus, monachi nempe apud Philomelium vaticinio, quod ſupra retuliмus, eo audacius ac ferocius cædem Leonis molitus eſt. Male ſe geſſerat adverſus primum ſuum benefactorem Bardanium : pejus ſe geſſit adverſus ſecundum, Leonem inquam, qui etiam filium Michaeli ex ſacro lavacro ſuſceperat. Quamvis autem Leonem atrociſſima nece ſuſtulit, portionem tamen quamdam ad vitæ ſuſtentationem filiis ejus & uxori ex publicatis ipſius bonis neque poſſeſſionibus decidit, pueros quoque de ſuis aliquot eis donans, quorum uterentur miniſterio. Uxorem namque Leonis in monaſterium quod Dominorum dicitur incluſit, filios mares in Prota inſula, qui cum ibi caſtrarentur, Theodoſius in ſata conceſſit. Conſtantinus autem, qui alio nomine Baſilius dicitur, vocis uſu ab exectione virilium privatus, ejus reſtitutionem cum Deum flagitavit, tum Gregorium theologiæ nomine illuſtrem, cujus ibi ſorte quædam erat ſtatua. Exaudiit eum ſanctus illo, vitaque eſt ei imago ſacra, mane jubens ceram quam porrigebat legere. ac Baſilius fidem dicto habens, ingreſſus fanum, clara puriſſimaque voce recitavit hæc : Rurſum Jeſus meus. Voce itaque recepta, traditam a patre ſibi impietatem abominatus, gratum ſe erga ſacras imagines præbuit. Verum hæc aliquanto poſt evenerunt. Cæterum ad Michaelum Imperio ita potitum, reſque ſuo arbitratu conſtituentem, Nicephorus nobilis patriarcha epiſtolam mittit, petens ea ſacrarum imaginum inſtaurationem, & pietatis revocationem. Reſpondet Michaelus, ſe neque ullum decretorum de Fide convellere ſtatuiſſe, neque etiam quic-

Edit. Pariſ. pag. 488.

Imperium ei prædictum.

pag. 488. Vox anima & miraculo recepta.

Michaelis religionis hoſtis.

πιὸ φ πιεζθεὶς γινόμενοι ἐκτραχυλίζοιεν. ἦ μὲν αἰκὰ ἢ τὰς ἵππους ὀρθαλμῶν μέσον κείσαν ἐπιβολαῖς, ὅσοι τε πρὸς δρόμον εὖτονοι ἢ ταχεῖς, ἢ ὅσοι πρὸς πόλεμον τὸ καρτερικὸν ἐξασκοῦντι· προβάτων τε ἢ βοῶν ἐκποίας, ἢ τὴν τῶ γάλακτος ὅσια δαψίλειαν ἐκ φύσεως ἴλαχον· ἔτι τε ἀρτιγόνων γιγνομένων εἰδέναι ἐξικνεῖσθαι, ποῖον ὁ ποίας ἐστὶ μητρός· ἢ τὰ μὲν τῆς φοιτικῆς ἡλικίας, εἰπεῖν δὲ ἢ ἐπὶ πλεῖστον. παῖδα δὲ τὰ μαθήματα ἢ συμπολεμικὰ ἄσκει. ὡς δὲ ἥμαξεν ἤδη, τὸν πένητα βίον ἐξηθλῶν ἐκ καρτεροῦς, ἐπανδοῦναι τῶν πάντα ἀποτρέπεσθαι μηχανῆ καὶ ποτε τῷ ἑαυτῶ παρασὰς στρατηγῷ, ἑαυτὸν ὑπέφαινε τῇ τ' ὀλώτης τραυλότητι τ' ἀρχαῖα ἐκκαλούμενος. τ' δὲ Ἀθιγγάνου τὸς, γνώσιός τ' ὑπάρχων τῇ στρατηγῷ, αὐτόν τι τῶν τ' Μιχαὴλ ἢ τινα ὕστερον πιεζβεύσας ἐσιδὼν μετ' ὀλίγον διηγόρευε τὸν βασιλείας αὐτῷ ἐπιτυχεῖν ἀκτὸς μαρῷ τῷ χρόνῳ τότε ὁ στρατηγὸς τὼ ψυχὼ ἐκθέρμαθείς, ἢ τὸ μὲλλον ὥσπερ ζοπτεζόμενος, ἵνα ἤγνω βραδύτητι παρώσαιτο τ' καιρόν, ὃ πάλιν τυχεῖν ῥᾳδίως. σφᾶς δ' ὦν παραχρῆμα, ἢ τὰς ἄλλας πάσας καταλιπών, τὰς ἐ γένει ἐ ἀξιώμασι ἐξαιρέτους, πάσας δὴ τὰς ἄνδρας εἰς ἑστίασιν συγκαλεῖ, ἢ τὰ πότε ἀκμάζουσας τὰς θυγατέρας ἄγων, ἐδίδου τοῖς ξένοις ὁ στρατηγός, ἢ νυμφίους ἔχειν καθωμολόγει, τῇ ξένῃ μὲν ἢ παραδόξῳ τὸ φρόνημα τὸ ἐκάστου σφῶν ὑπομένουσι, κατοδυρομένους δ' ὅμως, ἢ συγκαπασθαιμένους, ἢ Θεῖον ἔργον τὸ τοιοῦτον, οὐκ ἀνθρώπου ὁμολογοῦντας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑπράττετο τῶν. τὸν δὲ τῶ ῥωμαίων Ἀθιγγάνη φανὸν, ὡς τινα θείαν φορὰν ἐκ ἐνθουσιῶντα ὁ Μιχαὴλ, δὲ ὅπερ δ' εἰκὸς εἰλικρὴς, ἐ τὸν ἢ τὸ Φιλομήλιον τὸ μοναχῶ προαγόρευσιν, ὡς ἤδη φθάσαντος ἐπομβρ, τῇ τὸ Λέοντος φόνῳ ἐπαμύνειν ἐπιθέτο, ἢ θρασύτερον. κακὸς μὴν πρὸς τὸν σφῶν εὐεργέτην φασὶν, ἐκεῖνον δὴ τὸν εὐρημένον Βαρδάνιον· κακίων δὲ πρὸς τ' δεύτερον, φημὶ δὲ τὸν Λέοντα, ὃς ἢ τ' υἱὸν αὐτῷ ἐκ τ' θείου βαπτίσματος ὑποδεξαμένους ἐῶ. ὅμως δὲ ἢ τὸν Λέοντα εἰκτὸς θανάτῳ καπεργασάμενος, ἀπόμοιράν τινα χορηγίας τοῖς τ' Λέοντος ὑπαπάντων παισὶ, ἢ τῇ τῶν μητρὶ, ἐκ τῆς δημοσίων χρημάτων αὐτῷ ἢ κτημάτων, ἢ τινὰς τῆς ἑαυτῶ παίδων σφῶς ὑπηρετεῖν αὐτοῖς δωρεάμενος. ἐ τὸν μὲν τὸ Λέοντος γαμετὸν εἰς τὸν ὕπο λεγόμενον τῆς Διακονίσσης μοναὶ ἐσασφαλίζει, κελεύσας τὰς ἀρρένας δὲ τ' παίδων, ἐν τῇ Πρώτῃ τότε, ὡς εἴρηται ὧν κατ' αὐτὸν δύο κιθέντων, Θεοδόσιος μὲν ἀπεβίω. Κωνσταντῖνος δ' ὁ μετονομασθεὶς Βασίλειος, ἀφωνίᾳ συνοικήσας μετὰ τ' δυνάστιον, ἐδέετο μὲν τ' Θεοῦ, τὸν ἑαυτῶ λυθῆναι φωνὸν. ἐδέετο δὲ ἢ τ' ἐν Θεολογίᾳ πεπαιδεύμενον Γρηγορίου, ἐκεῖσέ πω ἀνεκπλωμένου συγχώσεως. ὑπέσχετο οὖν τῆς αὐτῷ δεήσεως ὁ ἅγιος, ἢ ὡράθη τῇ Κωνσταντίνῳ φάσκων ὁ Θεὸς τύπος, ἀσπάσασθαι τ' ὄρθρον πρωΐ τὸν κυρὸν λαβὼν ἀνάγνωθι. ἃ δὴ πιστεύσας πῖς λεγομένοις, εἰσελθὼν ἀνέγνω λαμπρᾷ ἢ καθαρωτάτῃ φωνῇ τῷ, Πάλιν Ἰησοῦς ὁ ἐμός. τῆς φωνῆς δὲ λυθείσης αὐτῷ, τὸν πατροπαράδοτον ἐβδελύξατο ἄνοιαν, ἢ πιεζθεὶς θείας εἰκόνας τὸν δυσμοσεβῆ μετέθετο. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον. ἤδη δὲ τὸν αὐτοκράτορα τὸν Μιχαὴλ ἐπανελομένου ἀρχῶ, ἢ τὰ κατ' αὐτὸν ὡς ἐβούλετο διοικοῦντος, ἐπιστέλλει ὁ ἀείσεμνος Νικηφόρος ὁ πατριάρχης ἐκπέμπει, παρακαλῶν ἀπολαβεῖν τὸν ἀσπασμὸν τῆς θείας εἰκόνας, ἢ ἀνάκλησιν γενέσθαι τῆς εὐσεβείας. ἀλλ' ὁ Μιχαὴλ ἀπωμείσατο, μήπ' τι καπεργάσων ἐλθεῖν τῶν περὶ πίστεως ἐκτεθει

μένων, μήτε μὴν τῶν ἤδη παραδοθέντων ἢ ἀνομολογηθέν-
των καταδρομήν τινα ἐργάζεσθαι ἢ καθαίρεσιν. ἑκατὸν
δὲν (φησι) τὸ δικαιοῦν αὐτῷ ποιεῖσθαι ἢ φέρειν, ἀπαθῆ
πόνων καὶ ἀγῶνος λύπης ἄβλαβῆ. πλὴν ὁ μὲν χρόνος πολ-
λοῦ ὑπῆρξε τὴν προαίρεσιν, ὁ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἀλη-
θὴς Χριστιανὸς γενόμενος. ἀλλ' ὅσον τὸ τῆς βασιλείας αὐτῷ
ἐπρατύνετο, τοσοῦτον κακοδαίμονι φύσει καὶ ὠμοτάτῳ τὸν
κῦ καὶ Χριστιανῶν καὶ τῶν ἐμφύλων αὖθις ἐπῆγε πόλεμον,
νῦν μὲν τοὺς μοναχοὺς διαπτύων, καὶ παντοίοις περιβάλ-
λων δεινοῖς, καὶ ποιναῖς ἐξεδείσιμα ποινάς. νῦν δὲ τοὺς
ἄλλως πιστοὺς ἐγκλείων φρουραῖς, καὶ ὑπηρεσίας τιθεὶς. ἐπ'
αὐτῶν δὲ καὶ Μεθόδιον, ἢ μᾶλλον βραχὺ πατεμπορικὸν θρόνου
ἀξιωθέντα, καὶ Εὐθύμιον τὸν τῆς Σαρδέων προεδρεύσαντα, τῷ αὐτῷ διαλήμματι μὰ ὑπείκοντας, μηδὲ τὴν
τῷ θείων εἰκόνων ἐξαρνεῖσθαι τιμὴν, ἢ πόλεως ἐξωθεῖ. Β
καὶ τὸν μὲν θεῖον Μεθόδιον φυλακῇ παραδίδωσι κῦ τῶν
ἔσω τοῦ Ἀκρίτου· τὸν δὲ μακαρίτην Εὐθύμιον, ἢ Θεο-
φίλου τοῦ οἰκείου υἱοῦ θανάτῳ παραδίδωσι, βουπόρους τι-
πόμενος αἰρεσεῖς. ὅσον δὲ τῶν Χριστῷ πληρονομίας ἐπιτί-
ζει, ποσοῦτον τοὺς Ἰουδαίους ἀνίσους φόρων καὶ ἐλευθέρους ἐτί-
θει, ἀγαπωμένους καὶ τερπομένους αὐτῷ ἢ τῶν ἄλλων ἀνθρώ-
πων διαφερόντως. προσέβαλλετο δ' ἄσπερ τι φρικτὸν τέμα
καὶ ἀρχέτυπον τοῦ κείνου βίου φῶς μίμησις, ἢ τὸ Κοπρω-
νύμου βίου, καὶ τῶν μιμεῖσθαι εἰς ἄκρον ἐσπούδαζε. διὸ καὶ
φῶς τῶν ἀκροπόλιν ὑφῆκεν τῆς ἀσεβείας, ἄρτι μὲν
σάββατον τοὺνομα νομοθετῶν, ἄρτι δὲ κατὰ τῶν θείων
φροντῶν τοῦ γλώττης ἐξακοντῶν, ἄρτι δὲ τῶν μὴ λῆσυ-
σαν ἀνάστασιν ἀθετῶν, καὶ τὰ ἐκεῖθεν ἐπαγγελλόμενα
ἀγαθὰ διαστύρων, διάβολόν τι μὴ εἶναι ὅλως ἐχυρίζόμε-
νος, ἄτε μηδ' ὑπὸ Μωσέως τῶν παραδεδομένα. πορ-
νείαν ἢ κατακτίζειν, καὶ τὸν ἐπὶ πᾶσι δὴν ὠμνύειν
θεὸν ἐνομοθέτει, καὶ τὸν Ἰούδαν ἀκολάστῳ γλώσσῃ
πάντων μετὰ τῶν συζυγίων. τοῦ ἑορτοῦ τῶ σω-
τηρίου πάσχα κακῶς ἢ παρὰ καιρὸν χλευάζων τιμᾶ-
σθαι, καὶ ὡς Ἑλληνικὸν πάχα παιδάσιν διαπτύων τοῦ
ἡμετέρου καὶ θείου παιδίου, τοσοῦτον ἀποστερόμβως, ὡς
μηδὲ τοὺς νέους παιδαγωγεῖσθαί πα συγχωρεῖν, ἵνα μήτε
τῷ αὐτὸ ἀλογίᾳ ἀντιτιθῶσί τις ἴχνη ποτὲ, καὶ διολίσθω-
μήτε πάλιν τῇ πίχει τῶ ὀφθαλμῶν ἢ τῇ τῆς γλώττης ῥύ-
μῃ φερόμβος διὰ τὸ παιδιώδους, τὸ δόμπρῶα τῶν φέρων
καταπαγώσεσι πατοῦσι ῥᾳδίαν πρὸς τὸν μίξιν τῶν γραμ-
μάτων ἐκείνος, καὶ τὸν τῶν συλλαβῶν ἀναγνωσιν, ὡς ῥᾷον ἂν D
τις διπλῆν βαβλίον, ἢ αὐτὸς τῷ βραδυτῆτι τῶ τὸ τὰ τὸ οἰ-
κεῖα συνζεῦξαι ἐνόματος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν παρίδω, ὡς ἢ
ἄλλοις ἱκανῶς ἐκπεπλυμένα· ἃ δ' ἰσχεῖα ἐχίδω τῶν ἐφε-
ξῆς. Κατὰ ῥῶ ἢ καιρὸν τοῦτο ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἀρχὴν
εἴληφεν ἐξ ἀναταλῆς, παντοίων ἐκείπλησε τὸν οἰκουμένων
κακῶν, φθόρου δὲ πολλοῦ τῶν ἀνθρώπων, καὶ παρὰ τοῦτο ὀλι-
γανδρίαν ὠργάσατο. Θωμᾶς μὲν ὁ ἀποστάσιος ἔξαρχος,
πρεῖς δ' ἔτεσι φέροντα λόγοι. ὧν ὁ μὲν ὃς, ὁρμᾶσθαι τοῦτο
φατὶ τὸ ἀτίμων γονέων, καὶ πενιχρῶν, καὶ τὸ χίνος βαρβά-
ρων ἐπὶ πολὺ ἢ πενίᾳ συζῆν, ἢ ἐκ τῶν χειρῶν ἐργασίας
τὸ πρὸς τὸ ζῆν προσζῴμενον. ἐπεὶ ὅτι ἢ καὶ ἐντυόντα. ὅτα ἢ
ἐσεγκῦσαι ἀπολιπόντα, καὶ πρὸς τὸν μεγαλόπολιν πεί-
θειν περισπόντα, καὶ τινι τῶν συγκλητικῶν εἰς ὑπηρεσίαν
προσληφθέντα, ἐς ποσοῦτον ἀκολασίας ἐλήλακέναι, καὶ
ὕβρεως, ὡς καὶ αὐτὸν καπηλεύσαι τὸν δεσποτικὸν κα-
θυβρίσαι ὑπνον. ἐπεὶ ἐφωράθη, μηδὲ ὅς τι ὧν τὸ ἀσεβὲς
ἐκφέρειν, βιβλικὸν δὲ καὶ τὸν ἐπιτιμέσας ποινὰς τοῖς τῶν
πολιτῶν πλημμελοῦς, φυγὰς πρὸς τοὺς Ἀγαρηνοὺς γέγονε. καὶ

quam eorum quæ tradita jam & confeſſu haberentur damnaturum, vel mutaturum: quivis ſecure id ſequeretur atque ageret, quod ſibi probaretur utque liceret. Non tamen in hoc propoſito perſeveravit: quippe qui ne initio quidem verus fuerit Chriſtianus. Sed quamdiu imperium tenuit, bellum Chriſtianis & gentilibus eorum animo malo atque cruderiſſimo movit: modo monachos deſpuens, eoſque rarie affligens, aliaque in eos ſuper alia ſtatuens ſupplicia, modo alios pios in carceres conjiciens, extorreſve agens. Inter hos Methodium, qui non multo poſt ad ſolium patriarchæ evectus eſt: ac Euthymium, eo tempore Sardium præſulem: quod ſuæ voluntati non obſequerentur, neque ſacris imaginibus deberi honorem diffiterentur, urbe ejecit. Et Methodium quidem in inſula Acritæ in cuſtodiam dedit: beatum vero Euthymium opera filii ejus Theophili * flagris necavit. Quantum vero Chriſti patrimonio incommodi dabat, tantum tributi immunitatis & libertatis donationibus Judæos ſublevabat, ſibi ſupra omnes homines dilectos. Exempli loco quod imitaretur, ac pro ſtimulo quaſi haberet, vitam Coprony mi ſibi propoſuit, ſummoque eam ſtudio æmulatus ad ſummum impietatis perrexit. Itaque modo ſabbathi jejunium præcipere, modo linguam contra divinos vates acuere, modo futuram reſurrectionem inficiari, & bona quæ ex ea nobis promittuntur deridere: modo diabolum ullum eſſe negare, quod nihil de eo Moſes tradiderit. Idem & ſcortationes magni fecit, & de Deo qui ſupra omnia eſt jurando legem tulit, & inter beatos Judam effræni lingua numeravit. Quin & Paſchu male & intempeſtive a nobis feſtum celebrari dixit, & omnino noſtrum rerum ſacrarum inſtitutionem ut Græcanicam eſt deteſtatus. Litteraturam quoque adeo eſt averſatus, ut ne pueros quidem eu permiſcte eruditi: ne vel vætaniæ ipſius coarguendæ utque refellendæ inſtrumenta alii inde pararent: vel diſciplina adjuti, cum oculorum ac linguæ velocitate in legendo uterentur, ipſi palmam ejus rei præriperent. Adeo enim in litteris componendis tardus erat, & ſyllabis conficiendis, ut librum alius facilius perlegeret, quam ipſe ſui nominis elementa recenſeret. Sed his omiſſis quæ in ejus opprobrium ſunt ab aliis ſatis copioſe expoſitu, hiſtoriam perſequamur, ac bellum civile narremus, quod eo tempore in Oriente exortum, omnis generis mala orbi terrarum intulit, magnaque mortalium interneclone edita hominum penuriam effecit. Princeps ejus fuit Thomas, de qua duplex fertur ſermo. Quidam hunc obſcuris majoribus ortum, atque pauperibus ferunt, iſque barbaris: diuque in paupertate vixiſſe, victum labore manuum ſuarum parantem, nonnumquam etiam ſervilibus miniſteriis. Deinde patria relicta eum Conſtantinopolin veniſſe, ibique famuli loco a quodam ſenatorii ordinis aſſumptum, eo libidinis ac ſordidatis progreſſum, ut heri quoque lectum polluere auſus fuerit. qua re derecta, cum ignominium non ferret, ac pœnas præterea talia fa-

A
B
C
D
E

249

250

Methodius. Euthymius.

* crudis bubulis nervis.

Edit. Paris. pag. 499.

Thomas contra Michaelem bellum.

cinora aggreſſis conſtitutas metueret, ad Agarenos perfugiſſe: quibus cum ſe ſatis probaſſet, continentibuſque actionibus per longum tempus fidem confirmaſſet (annos enim XXV apud eos egegit, ſancta Chriſtianorum ejurata religione, Mosmedicam deteſtabilem impietatem amplexus) ab iis bellicæ cuidam phalangi præfectum, ac contra Chriſtianos miſſum fuiſſe, pollicitum ſe Romanum impetum in illorum poteſtatem redacturum. Ac ne Romani fraudem ſtruenti, ut alienigenæ & diverſam religionem colenti fidem non haberent, Conſtantinum ſeſe eum nominaſſe, Irenes filium quem ob ingenii morumque perverſitatem & malitiam mater jampridem oculis imperioque orbaverat, morſque jam tum vivis exemerat. Hæc prior eſt & multis eredita narratio. Alii hunc Thomam eum affirmant, qui quondam in familia Bardanii fuerit, ac de quo monachus Philomelii fit vaticinatus, *Edit. Pariſ. pag. 500.* & quem Leo Imperator Fœderatorum cohorti præpoſuerit; eum ergo Thomam, eum interfectum a Michaelo Leonem cognoviſſet, partim ut beneficatorem ulciſceretur, partim ut ſuum animum exſatiaret (nam ab adoleſcentia uſque ei cum Michaelo inimicitiæ interceſſerant) ſimul & monachi iſtius de eo prædictionis metuentem exitum, arma contra Michaelum ſumpſiſſe. Primo Orientales copias, apud quas degebat, concitavit: exercitumque minime imbellem aut exiguum, ſed grandem fortemque collegit, omnibus qui quocumque modo arma ferre poſſent ad militiam vocatis. Horum alii vi coacti caſtra Thomæ ſequebantur, alii benevolentiæ ergo eum ducti, nonnulli ſpe prædæ, quidam etiam odio in Michaelum. is enim omnibus inviſus erat ob morum perverſitatem, & quod ſe ducem Atbinganæ ſectæ præbebat: nec non propter linguæ balbutiem & mollitiem. Nam Thomas tametſi alterum pedem habebat mutilum, ac genere barbarus erat: tamen ob canitiem venerabilis, aditu & in congreſſu facilis atque civilis, (quæ gratiſſima ſunt militari multitudini) neque quoquam corporis fortitudine poſterior habebatur. Is ergo oriente occupato, publicorum tributorum exactoribus in ſuam redactis poteſtatem, animi magnitudine & rebus ſecunditſimis uſus, magnus de parvo, deque imbecillo potens factus eſt: alios favore ſibi & perſuadendo adjungens, quos rerum novarum & opum cupiditas ei conciliabat: alios vi ſubigens, quibus civilium bellorum mala exoſa erant. Eo initio civilia bella erupere & quaſi fluminis præcipites decurſus ruentia, non aqua, ſed ſanguine terras inundaverunt. Tota Aſia vaſtationibus ac deprædationibus miſere affligebatur: urbibus aliis Thomæ ſe ob metum adjungentibus, aliis quod fidem Imperatori ſervarent direptis, atque in ſervitutem actis. Potitus eſt auctor rebellionis tota Aſia: ſolis Opſicianis & Armeniacis demptis, quorum his Olbianus, illis Cataceles præfecti, ad extremum uſque lo fide Imperatoris perſeveraverunt. ideoque Imperator referendæ gratiæ cauſa publicum veſtigal, quod * Fumarium dicitur, & in æratium Principis inferri ſolebat, iis dono dedit. Interim Agareni bello civili Romanorum cognito, gaudio exultare, eamque occa-

* v. Meurſ. Atarnorum incuſiones a Thoma repreſſæ.

A πῶς πίστιν ἐκείνῳ διδυναὶ ἔλεγε τὸ κατ' ἀλλήλους χρᾶσθαι φιλίᾳ, ἢ ἐκ τοῦ χρόνου βεβαιοῦσθαι τὰ ἔργα. (ὅπως δὲ πέμπτον ἢ εἰκοστὸν διωύθη τότε ὁ τῆς πρὸς ἐκείνους ζήτησις, ἢ ἐκ τοῦ τὸν ἱερὸν τῶν Χριστιανῶν ἀπομόσασθαι θρησκείαν, ἢ τῇ τῶν ἐπαρχιῶν προσθῆναι Μαάμεθ) πολεμικῆς τινὸς φάλαγγος ὑποδείκνυται ἀρχηγὸς, ἢ ἀπὸ Χριστιανῶν ἐπέμπετο, ἢ τῶν Ῥωμαίων βασιλείαν ὑπὸ ἢ αὐτῶν θεῖναι χεῖρα καθυποχόμενος. ἢ ἵνα μή τινα ὡς ἀλλόφυλος ἢ ἀλλόπιστος ἐμποδισμὸν ἴσχῃ ἀπιστήσουσιν Ῥωμαίων, Κωνσταντῖνον ἑαυτὸν ἐπιφημίζειν εἶναι, τὸν τῆς Εἰρήνης υἱὸν, ὃν ἡ μήτηρ ἔτι τὸ κάτοπτρον τοῦ τῆς πρόπυλον ἢ καθυθεῖσα πάλαι μετὰ βασιλείας ἢ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπεστέρησε, τελευταῖόν δὲ ἢ βίου ἐτύγχανε καταστρέψασ. Ἐ ὁ μὲν ἁπλοῦς ὅπως ἔχειν περὶ τὸν αὐτὸν ὑποθέσεως πιστεύεται λόγος· Θάπερος δὲ, πάντων ἐνίοις φασὶ τὸν Θωμᾶν, τὸν τῇ Βαρδανίῳ πάλαι συμβάντα, περὶ ἣν ἐν τῇ Φιλομηλίῳ μοναχὸς τῶν ἀρρήτων ἀπεφοίβασε· παρὰ τὸ βασιλέως δὲ Λέοντος ἀνακθέντα εἰς τῶν ἀρχῶν, τὸν τῶν φοιδεράτων πάγμασι. ὃς ἐπεὶ μεμαθήκει Λέοντα ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ ἀναιρεθῆναι, ἐαδιῶν τὰ κατὰ τὸν διεργάτην, ὁμῶς δὲ Ἐ θυμὸν ἴδιον ἐμπεπλεῖς (ἐτύγχανε γάρ πως ἐξ ἀλλοτρίων διαφερόμενος τοῖς Μιχαὴλ) ἅμα δὲ Ἐ τὰς περὶ αὐτὸν τὰ ἐν τῇ Φιλομηλίῳ μοναχὰς ἀρρήσεις φοβούμενος, χεῖρα ἑαυτῷ ἐπιφέρει, τὸν τῶν ἀναπλιῶν ἀρξάμενος θάνατον, ὅπως δὴ ἢ διέτελεῖ, δείσας μὴ ἀγανῶς τοῦ μικροῦ, ἀλλὰ βαρέως Ἐ ἀσθραίδου σωματοτροίας, πάντα τὸν ὅπλον τοῦ εἰσοῦ κινῶν δυνάμενον ἐπιθέσθαι οἱ κατανοήσας, ὃν μὲν βίᾳ ὃν δὲ φιλίᾳ τῇ πρὸς αὐτὸν, ὃν δὲ ἢ ἐλπίδι διαφθορᾶς λαφύρων, ὃν δὲ ἢ τῇ πρὸς τὸν Μιχαὴλ μίσει (ἐτύγχανε γὰρ ὅτος ὑπὸ πάντων βίᾳ σκαιοτροπίας μισούμενος, ἢ βίᾳ τὸ τῆς Ἀθιγγάνων διαστόλου εἶναι αἱρέσεως, ἢ βίᾳ τοῦ τῆς γλώττης τραυλότητα, ἢ δὲ ἀνανδρίαν ἢ μαλακίαν) συμπεισθέντων αὐτῷ συρρατεύσαι. ὁ Θωμᾶς γὰρ εἰ ἢ τὸν ἕτερον τῶν ποδῶν εἶχε πεπηρωμένον, ἢ τῷ γένει βάρβαρος ἦν, ἀλλ' ὅμως τῇ γε πολιᾷ καὶ σεμνὸς ἐτύγχανε ὤν, Ἐ τὸ ἀφοσίωτον ἢ αἰδέσιον εἶχεν, ἀπὸ φιλεῖ ὁ στρατιώτης λαὸς, ἀλλὰ καὶ τῇ κατὰ γνώμην πρὸς σώματος ὠφέλειος δόμπρος. ὅτος τοίνυν ὁ Θωμᾶς πάντων τῶν ἐφ' οἷς παρελαβὼν, ἢ τὰς τῶν δημοσίων φοιδεράτων φόρων ὑφ' ἑαυτὸν ποιησάμενος, ἢ μεγαλοφροσύνῃ ἢ ἐπιδόσει ἅπερ χρεμάμενος, πολὺς ἐν μικρῷ γέγονε, Ἐ ἐξ ἀδόξου ἰσχυρός· τὰς μὲν δὴ ἄλλας πεισθεὶς ἢ φιλίᾳ, ὑπάτους ὁ τῶν καινῶν πραγμάτων ἢ τὰ φιλοπλούτου ἔρως ἐλῶ· τὰς δὲ ἀναγκαῖ ἢ βίᾳ ὑπήγετο, ὅσους δὲ τὰ τῆς ἐμφυλίου στάσεως * ἐμισεῖτο. ἐνταῦθα οἱ ἐμφύλιοι ἀναῤῥηγνύμενοι πόλεμοι, ἢ οἷόν τινες ποταμοὶ καταῤῥάσσοντες φερόμενοι, οὐχ ὕδασιν, ἀλλ' αἵμασι τὴν γῆν κατέκλυζον. πᾶσα μὲν οὖν ἡ Ἀσία παρεθρήνει Ἐ λαΐζομένη, ἐδυθυράτει, τῶν αὐτῇ πόλεων τῶν μὲν προσθεμένων τῷ Θωμᾷ ἢ φέβῳ, τῶν δ' ὅσα τὰ πίστα τῇ κρατούσῃ ἐτήρουν λικλατημένων ἢ ἀνδραποδιζομένων. Ἐ τὰ μὲν τῆς Ἀσίας ἅπαντα ὑπήκοα γέγονε τῇ ἀποστάσῃ, ἐξῃρημένου τοῦ θέματος τῶν Ὀψικίου (τότε δὲ στρατηγὸν ὁ Καππαδὰξ, διετέλεσεν ἄρχει πόλεως τῆς βασιλίδος ὕστερον) ἴτε δὲ καὶ τὰ τῆς Ἀρμενιακῶν, καὶ τότε γὰρ στρατηγὸς ὢν ὁ Ὀλβιανὸς ὠνόμασε ἐπίστασι τῆς βασιλεῖ. οἷς τισιν ἀποτίμων ἀμοιβὰς ὁ βασιλεὺς, τὸν εἰς τὸ βασιλικὸν ταμεῖον εἰσαγόμενον δημόσιον φόρος, ὃ ἀπτικὸν καλεῖν εἰώθασιν, ἐδωρήσατο. μεταδίδωσι δὲ τοῖς Ἀγαρηνοῖς τῶν ἐμφύλιον στάσιν, καὶ

* καὶ Scyl.

καὶ-

χαίρειν ἐπέσι, καὶ στυρτῆρ. καιρὸν δὲ λαβόμενοι, πᾶσαν τὴν καὶ χώραν καπήρχον ἀδεῶς. δείσας δὲν ὁ Θωμᾶς, ὡς μὴ πτοηθέντες οἱ σὺν αὐτῷ στρατιῶται τὴν τῶν Ἀγαρηνῶν ἔφοδον, λείαν, ὡς ἔφασαν, ποιεμένων πάντα τὰ ἐν ποσὶ, καὶ αἰχμαλωτιζόντων τὰ φορυτόρτα, καταλπόντες αὐτὸν οἱ χόσονται· δέον ἐγνώκει πως ἀναχαιτίσαι τὴν αὐτῶν ὁρμὴν δι' ἐπιφανείας αὐτῶν, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐπομένων δυνάμεων ἐκπλαῦσαι τε, καὶ ὡς εἰρήνην αὐτοὺς ἐκκαλέσασθαι· ἃ καὶ συμβᾶν. ἄρτι γὰρ τοῖς Σαρακηνοῖς ἥδιον λυπζομένοις, αἰφνίδιος ἐπιφανεὶς ἐξέπληξε, καὶ εἰς λόγους ἐλθὼν, ἐστοίσατο ὑποχώμενος προδοσίαν πόνες τὴ Ρωμαίων ὄρεα, καὶ τὴν αὐτῶν αὐτοῖς ὑποχείριον δίδαι ἀρχήν. ἀπαλλαγεὶς δὲ ἀπὸ τῶν δίως, βασιλέα ἑαυτὸν ἀνέδησε, καὶ δὴ δημα τῇ κεφαλῇ περιέθετο, καὶ ἀνεπαράτητο ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀναφθέντα παρὰ τῶ τὴν ἱκετικὸν τὴν ἱκετικὸν τοιμαίνοντος ἐκκλησίαν Ἰώβ. χεῖρα δὴ πολλὴν αὐτὸς τε συλλέγας, καὶ παρὰ τῶν Ἀγαρηνῶν λαμβάνει, ἃ μόνον δὲ τῆ προσοίκων ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ τῆ ἐκ τῆς πειρατικῆς Αἰγυπτίων, Ἰνδῶν, Περσῶν, Ἀσσυρίων, Ἀρμενίων, Χαλδαίων, Ἰβήρων, Ζιχῶν καὶ Κασπίρων. τούτοις ἅπασι κατηχρεωδεὶς, καὶ ἑαυτὸν περιφράξας, ὅσσον ἐοίμεν εἶναι, καὶ βουδὸν ἐπιμηχὸν τῆς ἀρχῆς προσλαβέσθαι, τὴν τε ἑαυτῶ κλῆσιν ἀλλάξασθαι, καὶ υἱὸν ἐποιήσασθαι. ἐκεῖθεν ὁρμηθεὶς, ἅπασαν ἰδίαν ἐπορθοῦτο ἐπαπολύ. ἃ δὴ βασιλέων ἀκποὸς, ἐπὶ αὐτὸς πρὸς ἀντιπαράταξιν ὑπεριόθη. καὶ στρατιὰν καὶ στρατηγὸν ἐπ' ἀξίσμαχον πρὸς αὐτὸν ἐκποστέλλει, ἢ τινι συμμαγεῖς ὁ Θωμᾶς, ἄρδην ἐφάντο, μέρος μὲν ἡ δυνάμεως ἀπολὼν, τὰ δ' ἄλλο τρεψάμενος εἰς φυγὴν. καὶ λοιπὸν ἀδείας τυχὼν, διετίθετο τὰ καθ' ἑαυτὸν κρατιότερον, ναῦς ἐξαρτύων πολεμικὰς, καὶ ἵππας σιτηγωγὰς καὶ ἐπαγωγὰς. γίνεται δὲ καὶ τὸ βασιλικὸν τάλαι κύκλος, καὶ πρὸς τὴν Λέσβον ἅπασι ἀθροίζει τὸ ναυτικὸν. αὐτὸς δὲ ὁκτὼ μυριάδων ἄρχων στρατῦ, ἐπὶ Ἄβυδον ἦκε, ὡς ἐκεῖθεν εἰς τὴν πειραίαν ἥξοντόμενος, πάντα τὰ ἐν παρόδῳ καταδρομὰν, καὶ σπουδὴν ποιήσας ὑπὸ τὰ τειχεσιὰ καὶ εὐχειρίαν καὶ ἄλωσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπικαιρότατα καὶ δυσάλωτα. ὧν δέ τι χωρίον ἐρωμένον, τὴν εἰς τὸν βασιλέα πίστιν πρωῒ, ἐν αὐτῷ τὸν σιαπονῶν ἐκπίμπει ἡγόν· ἀδὲ Θρᾳκίων ἐπακόλουθος, καὶ ἀπάκτης, τῷ εἰωθὼς γαμνὸν ἀστράλαν εἶναι τὸ χωρίον, λάχν δὲ τινι πιστεύσας τῶ Ὀλβιανῶ· ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀποπεμφθεὶς, ἵμαθε μὲν Θρᾳκιωθεὶς τὴν μὴν κεφαλὴν τῶ δούλου ἐκείνου ἐκπεμφθῆ βασιλεῖ ὁ Ὀλβιανὸς, ὅπως δὲ πάλιν Θωμᾷ τῷ ἐκείνου πατρὶ μετὰ φρυγμανῆς βαίνοντο ἐπὶ μεγαλαυχημόνῳ. ὧν ὑπὲρ ὅπως δίξαμβος, καὶ κατὰ μοῖρν τὸ φρονήματος ὑπερδὰς, πρὸς τὴν Θρᾴκην ἀπὸ τὸ χωρίου ὃ καλοῦσιν Ὀρκάνου πειρώτατα, ὑπὲρ καταπρήσας συμβολικὸν. ἔμελε δὲ περὶ τούτῳ τῷ βασιλεῖ Μιχαὴλ, καὶ τὴν ἐκείνου πρόληψιν ἐπὶ τὰς πειρώσας αὐτὸς, ὡς τὸ πέλας ἀπλάμβανε, καὶ τὰς στρατιώτας ἐσπεζε, καὶ τὰ ἀδυνῶ τῆ χωρίων ἐχύρου· κἂν μυδὲν ἐκ τῆς πειρώτης αὐτῆς ἀπώνατο, ἅμα τῇ ἐκείνου πρὸς τὴν πάλιν ὑποστροφῇ, καὶ τῇ τῶ Θωμᾶ πειρώσει, πάντων τὴν ἐκείνου πίστιν ἀπαρτησαμένων, καὶ προσκεχωρικότων τῇ ἀποστάσῃ, καὶ μετ' αὐτῶ στρατεύεσθαι τῇ τῆς βασιλίδος προδυμαμένων. ὁ δὲ βασιλεὺς κατὰ τὸ ἐγχωροῦν στρατὸν ἀγείρας, καὶ διώξαμεν τῇ δεινῶν ἀξιόλογον συγκαμβος, στρατηγὸς τε ἐπιστέας αὐτῷ πὸν τε ῥηδίνην Καπάκιλλαν καὶ τὸν Ὀλβιανὸν, ἐπαρίστατο κατὰ τὸ τυράννου. ἐπιμελέτο

A fionem ſuam facere; & omnes inſulas, omnes regiones ſecure incurſionibus infeſtare, obvia quæque deprædari & capere. Itaque metuens Thomas ne a ſuis metu impetus Agarenorum territis deſererentur, reprimere eos, iiſque cum tantis ſuis copiis ſuperveniendo terrere, atque pacem componendam adigere intendit. Atque id conſilium ſucceſſit. Subito enim ſuperveniens Agarenis orientem populantibus, eos terruit: habitoque colloquio pacem pepigit, pollicitus ſe fines Romanorum ipſis proditurum imperiumque Romanum ipſis ſubjecturum. Proinde metu Agarenorum liberatus, Imperatoris nomen ſibi arrogavit, diadema ſuo capiti impoſuit, eſtque Antiochenæ ab ejus temporis paſtore eccleſiæ Antiochenæ Jobo Imperator declaratus. Manum porro militum validam cum ipſe coegit, tum ab Agarenis accepit, non ex noſtris modo vicinis collectam, ſed etiam ex remotioribus, Ægyptiis, Indis, Perſis, Aſſyriis, Armeniis, Chaldæis, Iberis, Zichis, Cabiris. His omnibus munitus atque ſtipatus, optimum factum exiſtimavit, eum in filium adoptatum Imperii ſocium adjutoremque adſciſcere, & nomen mumre. Inde profectus, totum ferebat agebatque Orientem. Imperator his cognitis, ſe quoque ad reſiſtendum bello paravit, copiaſque nequaquam certamini pares cum duce emiſit: quas congreſſus prælio Thomas penitus diſſipavit, parte occiſa, parte in fugam conjecta. Poſt hæc licentiam nactus, ſuas validius confirmavit, naves ad pugnam, aliaſque frumento & equis vehendis aptas conſtruens. Quin & Imperatoriam claſſem in ſuam poteſtatem redegit, omneſque naves ad Lesbum congregavit. Deinde cum octoginta hominum millibus Abydum petiit, inde trajecturus: in itinere omnia populatus, inque cinerem redactis non humilibus modo & captu facilibus, ſed & loco optimo ſitis ac expugnatu difficillimis caſtris. Erat quoddam caſtellum munitum loci natura, quod Imperatori fidem ſervabat. Ad hoc capiendum adopcivus ille filius Thomæ a patre miſſus, dum audacius & nullo ſuorum inſtructo ordine equitat, hoſtibus inſidum caſtellum opinatus in inſidias Olbiani delapſus, atroces temerimtis pœnas dedit. Nam caput ejus præfectum Olbianus ad Imperatorem, iiſque ad Thomam ferociter ac ſuperbe lavadentem miſit. Thomas filii capite accepto, nihil de ferocia diminuens, a loco cui Horcoſium (a juramentis, ut videtur) nomen eſt, in Thracium trajicit, nocte ad hoc uſus, qua luna ob ſuum cum ſole coitum non lucet. Verum ea res Michaelo curæ fuerat: utque ejus adventum præveniret, urbes refecerat, milites confirmaverat, & loca infirmiora muniverat. quamquam nullum ejus diligentiæ fructum cepit. Simul enim atque ad urbem rediit, & in Thraciam Thomas appulit, univerſi ab Imperatore ad Thomam deſecerunt, parati cum eo Conſtantinopolin oppugnatum proficiſci. Imperator, quantum ejus fieri potuit, acerrimum copiaſque ut videbatur, non contemnendas conduxit: eaſque duabus Catacela & Olbiano factis, tyranno obviam miſit. Res quoque ma-

Edit. Pariſ. pag. 502.

pag. 502.

timas summo conatu procuravit. Sed instar torrentis alto monte decurrentis irruens tyrannus Thomas, terra marique exercitus Imperatoris profligavit: tantumque ei terrorem incussit, ut is ferream catenam ab arce ad oppositum oppidulum extenderit, ut interiore hostem mari arceret. Vivebat tum Scirl, quæ una Cycladum insularum est, dua quidam, Leonis Imperatoris consobrinus: eo relegatus a Michaelo, quod ei eadem Leonis sæpius libere in faciem exprobrasset. Hunc in societatem suam adscitum Thomas, duodecim millibus terrestrium copiarum præfecit: classem quoque adornat, aliumque ei ducem præficit. utrumque ad tentandam Constantinopolin mittit quasi præcursores, ex re fore judicans, si urbs simul terra marique oppugnaretur. Cum & terrestres & navales copiæ simul ad Bachernensem portum pervenissent, perrupta ferrea ista catena, urbs undique oppugnari cœpta est. Supervenit paulo post etiam Thomas, quamvis autem urbem undique strenue oppugnaret, nihil tamen membrabile effectum est, iis, qui intus erant fortiter propugnantibus, & machinas oppugnatorias repellentibus. Speraverat enim Thomas sibi, simulatque ad urbem accessisset, a civibus odio Michaeli portas reseratum iri: itaque & Gregorium præmiserat, uti retulimus, ipseque cum omnibus copiis & adoptitio filio suo Anastasio, qui recens vita monastica deserta ad prophanam defecerat, subsecutus fuerat. Ut vero nihil expectationi ejus consentaneum evenit, sed contumeliis quoque est ab oppidanis affectus, ibi tum castra in loco qui Paulini dicitur, ubi mirificorum Anargyrorum templum est, admodum munit: misitque exercitum ad mare usque Euxinum, & ad Hieron, oppidula ad defectionem solicitans, ne quem a tergo hostem relinqueret. His ita constitutis, dum apparatui aliquot dies impendit, ex specula quadam videt Michaelum in tecto ædis Deiparæ Blachernensis signum belli defigere, indeque vires contra hostem deposcere atque expectare: filium autem ejus Theophilum rota urbis mœnia circumire cum patriarcha & sacro ordine, eosque secum circumferre lignum crucis, & insectæ Deiparæ vestem. Hoc spes ejus de summa rerum valde labefactavit, varieque distractus cogitationibus, & consilii incertus, tandem multitudini suorum consilia, pugna decernere statuit. Itaque postridie prima luce classicum canere jubet, suos castris educit, filio terrestris muri oppugnationem demandat: ipse cum majori copiarum parte validioribusque machinis & tormentis turres Blachernenses aggreditur, scalas muris altitudine æquales applicans, alibi testudines, alibi arietes adhibens, tormentisque saxa jactantibus undique utens: denique omni arte ac conatu nititur oppidanos perterrere, urbemque capere. reliquos etiam muros navalibus copiis cingit, igne & missilibus terrens. Neque tamen quidquam tanta vi atque apparatu confectus est. Classem enim illico ventus adversus dissipavit, aliaque alio navigia disjecit, tempestate vehemen-

Byzantium frustra oppugnat Thomas.

653

Edit. Paris. pag. 503.

A δὲ ᾗ τῇ καθ' θάλασσαν, ὡς αὐτὸν ἰδὼν. ὥσπερ δέ τις χείμαρ-
ρος ἐξ ὑψηλῶν ὀρίων ὁ τύραννος ἐπελθὼν, τὴν τε κατ' γῆν χέρ-
σον δυνάμει, καὶ τὴν κατ' θάλασσαν διεσπείσατο. ἐπ' τοιαύ-
την ἐσέβησε πτόησιν τῇ βασιλεῖ, ὡς καὶ σιδηρᾶν ἅλυσιν
ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως εἰς τὸ καταντικρὺ πολίχνιον ἀποτει-
ναι, τὴν ἑσπερίαν ἄβατον παρέσυραν θάλασσαν. ἦν δέ τις σρατη-
γὸς ὑπήκοος ἐν Σαίρρῳ τῇ νήσῳ (μία δὲ αὕτη τῶν Κυκλά-
δων) ἀδελφιδοῦς μὲν τυγχάνων Λέοντος τοῦ βασιλέως, τῶν
δὲ ἀκμαιοτάτων παρρησιασάμενος πολλάκις καὶ τὸν Μι-
χαὴλ ὀνειδίσας εἰς πρόσωπον ὀργῆς τε φόνου, καὶ ὧν τὸν ὑ-
περοχῆς ἀπαπειθεῖς. τῶν προσαπειλησάμενος ὁ Θω-
μᾶς, σρατόμπας τινὸς κατ' γῆν ὡσεὶ χιλιάδων δύο ἀποσ-
δείκνυσι σρατηγόν. ὁ δὲ κατὰ θάλασσαν δὴ σόλον ἀπρεπ-
σάμενος, καὶ ἵνα προ αὐτῆς ἐπισήσας σρατηγὸν, οἷον τινας ὑ-
ποδρομὰς ἐξέπεμψε κατὰ τὰ βασιλίδος, ἡγούμενος τῆς θα-
λάσσης ὠφελίμως εἶναι κρίνας ποιεῖσθαι τὰς προσβολάς. ὁ
γοῦν σρατηγὸς, καὶ κατ' ναῦν ἀναφανέντων τῶν πολεμί-
ων δυνάμεων ἐν τῷ πρὸς Βλαχέρναις εὐλιμένι, ἀντιχεῖν
ὅλως μὴ δυνηθέντος (ὡς εἴρηται) τὰ ἐκπαμένης σιδηρᾶς
ἁλύσεως, προσβολαῖς τοῖς εἴρυσι παντοδόν ἐγένετο.
ἐπόλθησε δὲ μεσολίμενον καὶ ὁ Θωμᾶς, καὶ σπουδὴ πάντοθεν ἐγέ-
νετο καὶ πολεμικὴ. ἐνῆν δὲ ὅτι καὶ λόγῳ ἄξιον ἐπράττετο τῷ
ἄνδρε ἀμύνεσθαι ἀμυνομένων, καὶ τοὺς ἐλεπόλεις ἐκκρουόντων
ἄνωθεν μὲν γὰρ ὁ Θωμᾶς ἅμα ἐπιφανῶσι τῇ βασιλίδι, καὶ
ἅμα τοῖς πολίταις ἀναπτῆσαι αὐτοῦ τὰς πύλας, ἀφ' ὧν
πρὸς τὸν Μιχαὴλ μίσος· καὶ ἀφ' ὧν τὸν γε Γρηγόριον, ὡς
ἔπομεν, πρόπροι ἐπεμψε, καὶ αὐτὸς παντοδαπῶς, μᾶλλον δὲ
ΘεοδόσιοςB αὐτοῦ Ἀνασασίου, ἄρτι τὸ μοναχικὸν ἀφιεσα-
μένου βίον, καὶ πρὸς τὸ κοσμικὸν ἐπανελίνοντος, ἐπιτελοῦ-
σιν. ὡς δὲ οὐδὲν τῶν καν' ἐλπίδας αὐτοῖς ἀπέβησαν, ἀλλὰ
καὶ ὕβρει μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἐνδοτέρω πλωΐσι, τότε μὲν παρεμ-
βολὴν ἐν τοῖς Παυλίνου, ἐνθα τὸ τῶν Θαυματουργῶν Ἀναργύ-
ρων τέμενος ἵδρυται, ὁ χῶρος ἐπῆξαν. λαὸν δὲ πανσυρεὶ
ἔχει τὴν Εὐξείνου πόντου, καὶ τὴν Ἱερὸν, ἀνεπειράτου τῶν πολιχνίων,
ὅπως αὐτοῖς προσαγάγοι, καὶ μή τινα κατ' νώτου ἔχοι ἐχθρόν.
πᾶσι δὲ κατασκαμένοις, καὶ τινας ἡμέρας εἰς παρασκευὴν
δοὺς ἑαυτῷ, ὡς ἔα τινος ἀπόσπα κατεῖδε τὸν μὲν Μιχαὴλ τὸ
πολεμικὸν σκηνῶσαι ἐπὶ τῷ στέγῃ τῶν τοῦ Θεοτόκου τῶν ἐν Βλα-
χέρναις πεπηγότα ναῶ, ἀφ' οὗπερ τὸν ἀντίον
ἐχρῆν ἐξαπαμένοις τε καὶ προσλαμβάνοντα. τὸν δὲ αὖτε
Θεόφιλον πάσῃ τῇ πόλεως περιέβαλον μὲν τὸν πατριάρ-
χην, καὶ τὸν ὑπ' αὐτὸν πάγματος περικαλοῦντα, τόν τε ζωο-
ποιὸν τοῦ σταυροῦ ξύλον ἐπιφερόμενον, καὶ τὴν ἀχράν τοῦ πα-
νάγνου Θεοτόκου, εἰς πολλὸν τῶν πραγμάτων ἀπόπειραν δι-
σελπίσειν, καὶ πάντας τοὺς γοῦν ἐγένετο, ἃ ἔχων,
ὅ, τι καὶ πράξων. ἄλλως τε δὲ καὶ ὀχλοῦντος Σαρρᾶ,
τὸ ὅλον δὴ μάχης ἀεθλῶσαι ἐπείγετο. ὧδε τῇ ἐξῆς ἅμα
φωτὶ σημάνας τὸ σάλπιγξ, τοὺς ἄνδρας ἐξῆγε. καὶ τῇ μὲν
ἐφ' ἡμέρᾳ τὸ χαρακώσεως τοῦ χεῖρος ἐπέτρεψε πόλεμον, αὐτὸς δὲ
τὸ πολὺ τῶν δυνάμεως ἔχων, καὶ τὰς ἀφετηρίας ἐλικτέλεις τοῖς
μηχαναῖς, καὶ πᾶς τῶν Βλαχερνῶν πύργους ἐποιεῖτο τῶν προ-
σβολῶν. ἀλλ' μαχὴς τε προσφόρου τοῦ τείχισιν ἀναλό-
γως τῇ ὕψει, καὶ ἀλλαχοῦ μὲν χειλώνας, ἀλλαχοῦ δὲ
κρὸς, πεξέμασι δὲ καὶ πετροβόλοις παντοδαπῶν χρώ-
μενος, ἐπείγετο παντοίως φαινόμενος καταπλῆξαι μὲν
τοὺς πολίτας, ἀρατῆσαι δὲ τῆς πόλεως, πλειοτοίσας
καὶ τὰ λοιπὰ τοῖχη τῇ ναυτικῇ δυνάμει, πυρί τε καὶ
πεξέμασιν ἁπροβάτοις. ἀλλ' οὐδὲν τῇ εἰς ὄνησιν φε-
ρόντων αὐτῷ ἡ παντοία δύναμις καὶ φαντασία κατε-
πράξατο. τὰ μὲν γὰρ ναυτικὸν δ' ὑὸς τοις ἐπεμπό-

σας ἑκατὸν ἄνομος διλυσί τι, & ἄλλῳ ἄλλῃ ἐμπαρ-
ναίποιστ ἢ σκεφῶν, ἄπ ἐξ χειμῶνος ἐξαυτίκα ὑπάρ-
χοντος. κατὰ δὲ τὸν ἕτερον χρόνον ἐκ τῆς πόλεως
ἀγανιζομένων, & ἀχθέντες αὐτῇ πανοικίαν τὰς μηχανὰς,
ἐξεπορεύθησ τοῖς πᾶσιν ἀπίζδξι, ἐξ ἃ πολιορκουμένη
πόλις ἀνθάρσησι, ἐξ τοῦτον ἀνδρικώτερον ἐπὶ τοῖς
τοῖς τὸν ἐκστάσι, ὡς ἐξ τινας πυλίδας ἐξ ἐνδον ἀνοιγνύ-
τας τῆς πόλεως ἐξέσησι, ἐξ τοῖς πολεμίοις συμπλακῆναι.
ἔγνω γὰρ ὁ ἀπόστης ἐξ ἐν τῇ Θρᾴκης χειμάζειν ἐπὶ πα-
ραχειμασίαν τρεπῆναι, ἐξ τὸν λαὸν σκεδάσαι ἐν ἀλεει-
νοτέροις χωρίοις. ἀφ' ἐξ ποιήσας, ὡς ἦλθ τὸ ἔαρ ἐπίλαμ-
πειν, ἀμφοτέρωθεν αὖθις κατὰ γῆν τε ἐξ θάλασσαν ἐκεῖνα
πρωτοβάλλειν τὴ Κωνσταντινουπόλει· ἀλλ' ἦλθ κ) ἡ Μι-
χαὴλ οὐχ ὡς τὸ πρότερον, ἀρτι ἔ στρατιωτικοῦ τινα διλύ-
μιον ἄρτι συλλεξάμενον, ἐξ ἐπορεύετο κατὰ θάλασσαν ναυ-
τικῷ· κατ' ἐκεῖνο γοῦν πάλιν ἦσε τὸ μέρος ἀπλησίμενος ἔ
ἐξ πρότερον, τὸν κόλπον τὸν Βλαχερνῶν, ἐξ συνῆπτε δὴς
τὸ πολεμικὸν, ἐνεργὸς ἐν ταῖς μαχαῖς πρωτάγων, ἐξ τὰ
τείχη καπατείνων περιώλους. ἐν ᾧδὲ πᾶσι ἐφάπτετο,
εἰς λόγους ὁ Μιχαὴλ ἐλθών τισι τῶν στρατιωμένων τῇ Νοτ-
σίᾳ, ἀμπεῖσαι τε κακῶν αὐτοὺς ἐπαγγελόμενος, & κα-
θυπερχόμενος δώσειν ἀγαθὰ πολλὰ, οἱ μόνον δὲ μετα-
ξάντες, ἐξ ἄκακον ἐμφυλίοις ἀπέχοντο χραίνεσθαι,
ἐπέρασε ἔ ὑδὲ, ἀλλὰ θαρραλεώτερος, ὅτι δὲ ἐξ παρα-
καλοῖντο, τοὺς ἐκύντας ἐποιεῖτο, ἐξ τῆς ἐκ φόβου συγκέ-
σεως λελυμένης, ἐξ βαθυτέρας τῷ ἀποστάτῃ εἰργάσα-
το. τῆς τοιαύτης δὲ πείρας ἀπειγομένης, ἐξ πολλὰ τῆς σπου-
δῆς παρακαλέσας ἄνδρας ἀγαθὺς γενέσθαι, ἐξ μὴ
φοβεῖσθαι, ἐλάσσω τυράννου τὸν ἐλευθερίαν, ἄφνω ἐκ
πολλῶν πυλίδων ἐξελθὼν, ἀφροσδοκήτως ἐπῆλθε τοῖς
ἐναντίοις· ἐξ τῇ παραδόξῳ καταπλαγέντας τοὺς ἀντι-
ταττομένους ἐτρέψατο, φθόρον ἐκανὸν ἐργασάμενος, ἐξ
πλῆθος λαμπρὸν ἐσηγκάμενος. ἐξ τὰ ναυτικὰ δὲ κακῶς
ἠνέχθη ἔ Νοτσάτου· ὡς ἔδ αἱ βασιλικαὶ τριήρεις ἀπήγον-
το, ἐξ ἤδη συμπλακῆναι ἔμελλον, δείμασί τισι ἐξ θο-
ρύβῳ πνευματικῷ θέντος τὸ ἐναντίον στόλου, φρύγανα αἱ τῆς
ἐκρύσσετο, ἐξ φορὸς τὸν χείρονα κατῆγεν. ἐξ οἱ μὲν ἔ ἀν-
δρῶν πυνθάνεσθαι ὡς βασιλέα, οἱ δὲ φορὸς τὸ οἰκεῖον στρα-
τόπεδον τὸ κατὰ γῆν ἀπεδίδρασκον· & ἦν μὲν ἀπορητ
δὴ τὸν τύραννε τὸ ναυτικόν. ἔθω ἐξ Γρηγόριος, ὁ τῆ
βασιλέως ἀδελφιδῆς Λέοντος, συμπαρὼν δ' ἐκπαρόν-
τος ὅπως ἔ Θωμᾶν, ὑπεπτάζε δὲ ἐξ φοβούμενος τὸ χρόνε
γενησόμενον ἐπὶ πλέον, ἐξ τινος μοναχῆ τῆ ἀπὸ τῆς
μονῆς τῆ Στουδίε κοινολογησάμενος τῆ βασιλεῖ, μοῖ-
ράν τινα τῆ ὑφ' ἑαυτὸν πάγματος αἰλησε, ῥᾴξειν ἐσπεῦ-
σεν· ἀπὸ τοῦ γίνεται τῆ τυράννῳ, ἅμα μὲν τῶν ἐκδεε-
μάτων, ὁμῶ δὲ ἐξ ἔ βασιλέα ἐξιλασκόμενος, ὁμῶ δὲ κ)
γυναικὶ ἐξ τέκνοις (ἔτυχον ἔδ καθειργμένοι, τῶν τῆ Θω-
μᾶ προχωρήσαντος) εὐπρεπὲς φασγμασιδόμενος. ἀλλ'
ὅτε ὁ βασιλεὺς ἤρθατο ἐξαιθεῖσθαι· ἐξ ὁ Θωμᾶς, τὸ μὲ πο-
λλῶ ἐξαίφνης τῶν γενέσθαι κατρῴωδῶν, κ) φόβον
ἐν τοῖς ἑαυτῷ ἐμποιῆσαι βουλόμενος, τὸν μὲν στρατο-
πεδείαν τῆς πόλεως ὑ μετεκίνησε, τὸ μὲ διαχθῆναι
ἐξόπισθεν διδοικώς. ὅσους ἔ ἦδει ἀξιομάχους ὄντας τῆς πρὸς
τὴ Γρηγόριον συμπλοκῆς παραλαβὼν στρατιώτας, ἐξῆει
πρὸς αὐτὸν, ἐξ μάχη τροφάμενος φλέγοντα καταλαβὼν
ἀναιρεῖ· ἐξ αὖθις ἐξ ταχέος πρὸς τὰς προσοδρόμους τῇ
πόλει διωκόμενος ἐπέστεσε, ἐξ γράμμασιν ἐπιστέλλων ἅπασι χᾶ, ἐκφήμιζεν ὡς ἐκ ναυπακῆς, ὅπερ ἐκ
λιν, ἐξ ὅπερ εἶχε κατὰ τὸν Ἑλλάδα ναυτικὸν ταχέως ἐκέλευε ἀναχθῆναι, οἷς αὖθις ἐξ κατὰ θά-
λατταν ἀπαξόμενος φασγμάτων, ἐξ τὸ μὲν ναυτικὸν διέπλευσεν ταχέως ἀπάγεται, ἐξ τῆ χωρίᾳ

A ti oborta : terra quoque oppidanis fortiter pugnantibus machinaque ei inutiles redigentibus . Itaque omni ſpe ad irritum recidente , receprai canit . Et qui in urbe erant , oppugnatione ſoluta animos receperunt : tantumque eis acceſſit fortitudinis , ut quibuſdam etiam portulis apertis eruperint , mannmque cum Thomæ militibus conſeruerint . Ex eo ſtatuit Thomas ex Thracia diſcedere , quod frigidior ea eſt per hyemem regio , exercitumque in hyberna per regiones calidiores diſpergere . Quam ſententiam executus , ineunte vere rurſus terra marique Conſtantinopolin oppugnare intendit . Neque vero Michaelum , qualem antea , ſed jam & terreſtri collecto exercitu inſtructum , & nova claſſe invenit . Rurſus
B ergo eamdem quam prius urbis partem aggreditur apud ſinum Blachernenſem , dataque irruendi teſſera omni vi muros machinis adductis concutere tentat . Dum *Edit. Pariſ.* hæc geruntur , Michaelus cum quibuſdam *pag. 504.* Thomæ militibus colloquendi opportunitatem nactus , oblivionem injuriarum multaque beneficia promittit , ſi ad ſe tranſirent , ſanguinilque civilis pollutione abſtinerent . Verum hoc fruſtra fuit , ferocioribus etiam iſta petitione factis illis : & quod metu hoſtium liberati eſſent , Thomæ eo fidelioribus . hoc itaque deſperato conatu Michaelus , mulcis verbis ſuos exhortatur , ut ſe fortiter gerant , neque ſcelerato tyranno libertatem prodant : tum ſubito multis portis effundens
C ſuos , hoſtem nihil tale expectantem adoritur , ſubitoque impetu perterritum magna clade afficit , adverſoſque fundit , ac victoriam præclaram reportat . Sed & claſſis Thomæ infortunium habuit . Cum e- Thomas vin- nim Imperatoriæ triremes proveherentur , ciatur. jamque pugnæ conſerendæ tempus eſſet , hoſtium naves metu quodam & tumultu conſternatæ , retro ad terram profugerunt . claſſiarii pars ad Imperatorem abierunt , pars terra in ſua caſtra profugerunt . ſic abſque labore claſſis Thomæ diſtributa eſt . Id videns Gregorius Leonis conſobrinus , Thomanique intelligens augiuæ auctoritatis eſſe , ſuſpicanſque paulo poſt plus etiam ei exiſtimationis deceſſurum , re
D opera cujuſdam monachi de collegio Studii cum Imperatore communicata , cum parte ſui exercitus a reliquis ſe avellit , ita ut eum jam Thomas a tergo haberet . Gregorius pro- hoc & hominis perterrendi , & Imperato- dior perii. ris placandi , & uxorem liberoſque (nam a Michaelo captivi detinebantur , ex quo iſte ad Thomam deſciverat) ſervandi ſtudio faciebat . Sed neque res adhuc erat Imperatori audita : & Thomas metuens ne ſubito magna fieret Gregorii auctoritas , ſimulque ut ſuis metum injiceret , caſtra ab urbe non dimovit , veritus ne hoſtis ſe a tergo ſequeretur : milites quantos ad debellandum Gregorium ſuffecturos judicabat , aſſumens in hunc ducit , prælioque
E fuſum & in fuga comprehenſum necavit . Inde celeriter ad relictos ad obſidendam urbem exercitus reverſus , litteras in omnes partes dimittit , quibus falſo jactabat ſe victoria potitum fuiſſe : claſſemque quæ apud Græciam erat , ſtatim ad ſe vocat , veluti rem mari continuo geſturus . Atque hæc quidem , quod rectum curſum

temuiſſet, abſque mora ad locum qui Beridi dicitur appulit. conſtabat navibus pugnæ frumentoque vehendo aptis cccl. At Imperatoriæ claſſis præfecti cognito hujus adventu, noctu hoſtiles naves in ſtatione adorti, ſubito impetu claſſiariis perterritis, multas cum ipſis vectoribus ceperunt, quaſdam artificioſo igni combuſſerunt: paucis admodum periculo ereptis, quæ celeri fuga ad portum Blachernenſem avectæ, ibi ſe cum terreſtribus copiis conjunxerunt. Hoc modo res mari geſta. At terra continenter levia prælia fiebant, modo Michaelo, modo filio ejus Theophilo cum Cataœla & Olbiano adverſus hoſtem ſuos educente. Horum præliorum varia fuit in utramque partem fortuna. Juſta autem pugna decertatum numquam eſt: quod Imperator cum hoſte, cujus multo erant numeroſiores copiæ, congredi acie non audebat. Hoc rerum ſtatu Mortagon Bulgarorum rex fama (quæ totum orbem terrarum pervaſerat, Romanorum Imperatorem muris incluſum obſideri) excitus, clam ad Michaelum mittit, eique ultro polliceretur ſe auxilium ſuppetiasque miſſurum. Imperator, ſive quod revera civiles miſeraretur multitudines, ſive pecuniæ parcens (neque enim eo alius Imperator ſordidior fuit) laudata Bulgari voluntate, ſubſidium recuſavit. Sed Mortagon, ut qui alioqui bellis, prædiſque per ea partis gauderet, & fœdus tricennale cum Leone Armenio pactum confirmare cuperet, nihilominus contra Thomam expeditionem ſuſcepit: cumque in fines Romanorum pervenſſet, ad locum cui Cedoctus nomen, caſtra poſuit. Ibi Thomas, quem Bulgarorum adventus minime fefellerat, graviter, ut par erat, animo perturbatus, ut ſe ex ſtillatione colligit, arma ſuos ſumere jubet. Cumque videret ſe imbecillum, victuque facilem fore, ſiquidem in duas partes ſuas copias diduxiſſet (nam & ad Conſtantinopolin oppugnandam non niſi numeroſiſſimus & magnæ virtutis exercitus requirebatur, eo magis, quod jam Imperator haud contemnendum, & qui in faciem hoſti reſiſtere poſſet, exercitum paraverat, & contra Bulgarorum copias non niſi magno validoque cum exercitu pugnari poterat) potius exiſtimat ab urbe in Bulgaros ducere quibus ſe parem eſſe putabat. itaque apud Cedoctum iis inſtructa acie, cum iis congreditur. Verum eo in prælio magna cum ſuorum ſtrage ſuperatur: iis qui fuga ſalutem paraverant in locum quemdam acceſſus habentem difficiles congiegatis, & quid futurum eſſet ſpeculantibus. Bulgarus captivis & ſpoliis ampliſſimis abductis domum redit, elatus ſuperbienſque victoria. Sed claſſis, quam ad obſidionem reliquerat Thomas, ſuorum audita clade, tota ad Imperatorem defecit. At Thomam dæmones puto, quos belli iſtius ſocios habebat, & regni quod adhuc ſomniabat potiundi cupiditas, eo vecordiæ adegerunt, ut undique attritus, deque ampliſſimis rebus in anguſtias compulſus, tamen ab obſidione non deſiſteret. Tandem fruſtra ſe inborare ſentiens, in campum quemdam cui Diabaſis nomen, omnes ſuas copias tra-

Edit. Pariſ. pag. 505.

Bulgari Romano Imperatori ſubveniunt.

Thomam Bulgarorum vincunt. pag. 506.

προσορμίζεται τῷ Βηρίδῃ, ἐκ ὧν τ. συμπλέοντα πλείων πολεμικῶν τε καὶ σιτηγικῶν. οἱ δὲ τῆ βασιλικῆ φύλακι ἀπαρχόντες τῶν πάνυ ἐπιτηδείων ἐλάσιν τινὲς ἐπιτίθενται ναυμαχοῦσι τοῖς ἐναντίοις. καὶ τῆ αἰφνιδίῳ καταπλήξαμβοι, πολλὰς μὲν αὐτανδρίας ἔχουσι τῶν, τινὰς δὲ καὶ τῆ σκάφας πυρπολῶσι πυρὶ, ὀλίγων παντελῶς ἔξω γινομένων τῶ πάθους, καὶ ὡς τὸν κόλπον τῶν Βλαχερνῶν καταφαι ἐπειγομένων, ὡς ἂν εἰν ἰώμενοι τῆ κατὰ γῆν φρατιᾷ· ὃ δὴ καὶ γέγονε. καὶ τὰ μὲν κατὰ θάλατταν πάνυ εἶχε καὶ τρόπον. κατὰ γῆν δ' ἀραβολισμῶν συνεχῶν γινομένων, καὶ μὲν τῶ Μιχαὴλ, καὶ δὲ τῶ υἱοῦ αὐτῶ Θεοφίλῳ ἐπεξιόντος τοῖς ἐναντίοις μετὰ τῶ Ὀλβιανῶ καὶ τῶ Κατακύλα, ποτὲ μὲν τὰ τῶ βασιλέως ἐπικρατέστερα ἦν, ποτὲ δὲ τὰ τῶ ἀντιπάλου· οὐ μὴν ἀγῶνές τινες λαμπροὶ καὶ πανικοὶ ἐν παρατάξεως συνέστησαν, ἀτὰρ δὴ πολλῷ τῶ βασιλέως ἐλαττούμενον τῷ πλήθει, καὶ μὴ πρὸς τὸν τῶ τυράννου δύναμιν ἀντιπαρατιθέναι δυναμένου. ἐν τούτοις ὅτων αὐτῶν, Μορτάγων ὁ τῶν Βουλγάρων βασιλεὺς (ἐν ᾧ ἔφθασεν ἡ φήμη πληρῶσαι τὴν οἰκουμένην, ὡς ὁ βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων τειχέρης ἐστὶ συγκλειόμενος, καὶ πολιορκεῖται) λάθρα τινὰ πέμπομένος, ὡς αὐτὸν ἐξαποστέλλει βοηθείαν αἰτούμενος ἐπεγγέλλετο γνώμῃ καὶ συμμαχίαν. Ὁ δὲ Μιχαὴλ, ἅτε τῆ ἀληθείᾳ τὸ τῶν ὁμορύλων οἰκτείρων πλῆθος, εἴτε καὶ χρημάτων φειδόμενος (ἐτύγχανε γὰρ τῶν πάνυ τοῦ βασιλέως σμικρολογώτατος) τὴν μὲν γνώμην τῶ Βουλγάρου ἤσθετο δοκούσης, ἡ δὲ βοήθειαν παρητεῖτο. ἀλλ' ὁ μὲν Μορτάγων, χαίρων μὲν καὶ ἄλως πολέμοις, καὶ τὰς πρὸς ἡ βασιλέα ἢ τελευταίας ἀποδὰς παρὰ τῶ προβιβασιλεύοντος Λέοντος γεγενημένας ἐπιβεβαιώσας ἐξ ἐπιορκίας ποιήσας ζητῶν, τὴν κατὰ τῶ τυράννου στρατιὰν ἐπετρέπετο· ὁ δὲ τῶν Ῥωμαίων ὅρων ἐντὸς γεγονὼς, καὶ ἡ Κεδόκτα χῶρος ἔστι καλούμενος, τὴν παρεμβολὴν ἐπῆξατο. ἐκάθητο δὲ, καὶ λαθὼν πάντα ἡ ἀπὸ κάτω ἀκαΐα. καὶ ἐδεδίει μὲν, ὡς εἰκὸς, καὶ τὰς φρένας καπατυπῆ. ἐν ἑαυτῆ δ' ὅμως πάλιν γενόμενος, τὴν ἑαυτῶ στρατιὰν ἐξέπλεξεν. ἐπεὶ δὲ εἰς δύο μεριζόμενος ἐώρα παντελῶς ἀθυμῶ τὸ εἶναι καὶ δ' ἀνέδραμε, ἀλλὰ πλείστη ἐξιόλογα στρατῶ ἰδίατο πολεμισμένα, ἣν καὶ τῶ βασιλέως συμβολοχόπος δυνάμεις ἐκ ἀγωνίς, καὶ κατ' ἀρόσωπον ἴσασθαι δυναμένας. καὶ ὁ τῶν Βουλγάρων δὲ δύναμις, οἱ μιαρᾶς τινὸς, πολλῆς δὲ καὶ οἱ τῆς τυχούσης ἰδίατο παρατάξεως) ὡς ἂν μὴ εἰς δύο τινὰ διαμούμενος δ' χάρακος γένηται, ἀπείρει μὲν τῆς πόλεως, πρὸς τὸν Βούλγαρον δὲ ἀξιόμαχον κρίνας ἑαυτὸν, κατὰ τὸν εἰρημένον ἀντιπαρατάσσεται τύπον. καὶ δόκει συμβολῆς γενομένης, ἀτὰρ καὶ ἀράτος ὁ τύραννος, καὶ φόνος γίνεται πολὺς ἐν αὐτῶ· οἱ δὲ πεφευγόντες φυγῆ ἐπὶ τὰ σωτήρια προῄζοντο, ἐν τινι χώρῳ δυσβάτῳ συναχθέντες, τὸ μέλλον ἰσχύσειν. ὁ δὲ τῶ Βουλγάρων ἄρχων τότε σώματα, ὧν ἐγένετο Κύριος, καὶ λείαν πολλὴν προσλαβόμενος, πρὸς τὴν οἰκείαν ὑπέστρεφε χώραν, τῆ νίκη ἐπαιρόμενος τε καὶ γαυρούμενος. τὰ δὲ καταλειφθὲν ναυτικὸν ἐν τῆ παλαιρᾷ τῆς πόλεως, πυθόμενον τὸν ὅτων τῶ Θωμᾶ, ὡς ἀπρακτήσας ἄπρα τῆς βασιλέι. ὁ δ' Θωμᾶς εἰς τὸ ἀρίστο μανίας παρὰ τῶν συμμάχων, ὡς ἔοικεν αὐτὸ δαιμόνων, καὶ τὴν τῶ βασιλείας ἐσύτι ὑπερποίλει καταχωσιν, ὅτι πάντῃ συστρεβόμενος, καὶ μικρὸς ὢν μεγάλου γινόμενος, ἐπὶ προσιλπάρει τῆ πολιορκίᾳ. ὡς δ' ἐγγύθεν μᾶλλον πάντων, ἀρὰς πανταχῆ ἐρατῆ, εἴς τι πεδίον Διάβασιν καπνομαζόμενον,

Digitized by Google

σαδίους ἀπέχων τῆς πόλεως ἐκεῖθεν, ὡρμωμένον ἔχων πρὸς
πολεμίους, ἐν ὑδάτων ὑπερβολαῖς, στρατοπεδείαν ἐπήξατο.
κἀκεῖθεν ποιούμενος προνομάς, τῶν τῆς πόλεως προαστείων
τὰς αὐλὰς ἀπέκειρεν. ἐνεφανίζετο δὲ τοῖς κατὰ τὴν
πόλιν, ὡς τὸ πρότερον ἐδαμῶς. τοῦτο δὲ συνεὶς ὁ Μιχαὴλ, ἀξιόλογον συνεσκόμβρος στράτευμα, ἐν στρατηγὸς ἐπιστήσας αὐτῷ τὸν Καπακλᾶν ἐν τὸ Ὀλβιανὸν, αὐτὸς τε
τὰς φαλαντήσας ἐν τῷ παλατίῳ χαλᾷς εἰληφὼς, καὶ
τὰς ἑταιρείας, ἕξεσι κατὰ τὸ τυράννιον, ἐν σαδίοις μαχεῖς ἀξίωμα τὸ παρ' βουλησίοις. ὕθεν δὴ ἐν ὁ τύραννος
καταστρατηγηθέντος, ἐρώσας ὑπεδέξατο ἡ βασιλεία
ἐν συμπλοκῆς γενομένης, καταστρατηγῆσαι τάχα τὸν ἀντιπάλεμον βουλόμενος ὁ Θωμᾶς, ἅμα τῇ συμβολῇ νῶτα δοῦναι τοῖς περὶ αὐτὸν πρασίτοις, ὅπως τῶν ἐναντίων εἰς διωγμὸν τραπέντων ἐκ παλινδιώξεως ἐπιστρεφῆναι τύχοιεν, ἐν τῇ παραδόξῳ τρέψασθαι τὴς ὑποστροφῆς. ἐν διὸ μὲν αὐτῷ τοιαύτη παρεγγελία, οὐκ ἔμελλε δὲ ἄρα εἰς ἔργον ἐκβήσεσθαι τὰ μεμελετημένα. οἱ γὰρ σὺν αὐτῷ στρατιῶται πολλὸν χρόνον γυμνικῶν ἐ πάνων στεγνούμενοι δι' αὐτὸν, ἐν τὰς χεῖρας χαίοντες ὁμογνίοις ἄμασιν, ἅμα δὲ ἐν τῇ χρήσει πιπτεμένοι (τρίτον γὰρ ἔτος ἐξέμενον) ἐν ἀπλοΐτοις ἐδόκουν ἐπιχωρῆν ἀνδρὸς ἐτέρου ἀσπουδοτέρῳ ἐν ἀθυμίᾳ δουλεύοντες, τὸ κελεῦθον εἰς ἅρμασίν τι λαβόντες, ἡ σάλπιγγος ἠχησάσης τὸ ἐναύλιον, ἐν εἰς χεῖρας συμπλοκὰς τῶν πραγμάτων ἐλθόντων, ἐ δοκοῦσιν τῷ τραπῷ ὡς παρηγγέλθησαν ἐποιοῦντο, ἀλλ' ἀτάκτως ἐν κόσμου χωρὶς τῷ τάξει ἐξηλλαγμένοι ἐσκεδάννυντο. ἐν ὅπου τῶν μὲν ὀλίγοι, αὐθις δὲ πλείους τῇ βασιλεῖ προεχώρησαν. ὁ δὲ Θωμᾶς, σὺν ὀλίγοις τισὶν εἰς Ἀδριανούπολιν περισώζεται. ὁ δὲ τῶν παράγραπτος ἐν νόθος υἱὸς Ἀναστάσιος, τὸ τῆς Βιζύης φεύγων κατέχει φρούριον. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκποδὼν τούτου ἐπόμβιος, πρῶτον ἐγνω πολορκῆν τὸν Θωμᾶν. ἔθνη ἐπάγει αὐτῷ πολορκίαν, ἐ δὴ μαχαιρῶν ἐν ἐλατόλων ἀπαδάζων αὐτὸν καθελεῖν, ἅμαμὲν ἐ ἐμφύλων διλαβέμενος πόλεμον, ἅμα δὲ ἐν τὰς προσοικοῦντας τῇ Ἀδριανουπόλει Σκύθας μὴ ἐθέλων τῶν πολιορκητικῶν ὀργάνων πεῖραν λαβεῖν, ἀλλὰ λιμῷ ἐν ἀνάγκῃ τῶν ἐπιθεμένων ἐπαγόμβος τὸν ἀντίπαλον παρασήσασθαι· ἐν δὲ παρακαθίσας τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ χάρακι καὶ σταυρώμασι στρατώσας, ἐνεργῶς ἐπολόρκει. ὁ δὲ Θωμᾶς πρῶτον μὲν πᾶσαν ἄχρηστον ἐλικίαν, ἐν πᾶν ζῶον ἀνεπιτήδειον τῆς πόλεως ἐξωθεῖ. ἔπειτα, ὡς ἤδη ἥπτετο ὁ λιμὸς, ἐν σωτηρίας ἐλπὶς ἐδαμῶ, οἱ μὲν τῶν συνόντων αὐτῷ λάθρα διὰ τινων πυλίδων κλίπτοντες τὴν ὀξύλωσιν, οἱ δὲ διὰ τῶν τειχῶν ἀνθιμώμενοι σὺν αὐτῷ φέροντες ἑαυτὸς τῇ βασιλεῖ παρίδοσαν. ἄλλως δὲ πρὸς ἃ ἀπορῶν τὸν Ἀναστάσιον εἰς τὸ Βιζύης πτολίεθρον ἀπεδίδρασκον. ἐπεὶ δὲ τοῖς πολορκημένοις ἤδη τὰ ἀναγκαῖα κατεδέδοτο, ἤλπιζε δὲ καί τινων ἀδῶν βραμάτων, ἐχώρει δὴ ἀνάγκαα ἐν μέχρι τῶν συνημένων σκυπῶν ἐν τῶν λαστυμάτων, ἐ τότε ἀναγκαζόμενοι ἐστέγοντο, λάθρα πρὸς λόγους ἐλθόντες τῇ Μιχαὴλ, ἐ ἅμαρτημένων συγχώρησιν ἐξαιτήσαντες καὶ λαβόντες τὸν Θωμᾶν, πεδίτλα προσάγουσι τῷ ἐχθρῷ. ὁ ἐν τὸ δέξαι πάλαι τοῖς βασιλεῦσι, ἐν εἰς συνήθειαν ἄδα ἐλθὼν, πρῶτον πλίσας, ἐν ἐπ' ἰδάρας ἀπλίσας αὐτὸν, ἐ τοῖς ποσὶ τὸν αὐχένα τῶν πατήσας, ἀπαρτεμίζει ποδῶν αὐτὸν, ἐ χειρῶν, ὅπερ τὸ ἐπικαθίσας, διατείζει δὲ τὸ στρατοπέδου, οὐδὲν ἄλλο ἐπιβούμβιον, ἀλλ' ἢ, Ἐλέησον με ἀληθῶς βασιλεῦ. Ἐρομένου δὲ τὸ βασιλέως, εἴ τινες τῶν αὐτῷ συνόντων ἐ ἔπρος εἶεν τὰ αὐτὰ φρονοῦν-

A ducit, aliquot multis ab urbe ſtadiis diſſitum, ſed excurſionibus aptum, & ob aquarum affluentiam idoneum, ibique caſtra locat: atque inde factis excurſionibus omnem ſuburbiorum elegantiam corrumpit, non (ut aute) in conſpectum eorum qui in urbe erant ſuos educens. Hoc ubi intellexit Imperator, egregium exercitum comparat, eique Caracelam & Olbianum duces præponit: ipſeque ſcholas quæ vigilias in palatio obeunt, * ſodalitatesque aſſumens, contra Thomam ducit, rem collaris ſignis decreturus. Fortiter eum Thomas ſuſtinuit. cumque (ut apparet) arte vincere hoſtes ſtuderet, primo congreſſa terga ſuos dare, rurſuſque perſequentibus hoſtibus ſeſe adverſos objicere, inopinataque converſione in fugam conjicere

B jubet. Hoc quidem ille præcipiebat: ſed non erat futurum, ut ei hoc conſilium ſuccederet. Milites enim ejus, qui ipſius cauſa diu jam uxoribus liberiſque ſuis caruerant, manuſque gentilium ſanguine contaminaverant, ſimul & temporis mora confecti (jam enim triennium exactum erat) & ealta carentem conatum ſuſcepiſſe ſentientes, qui inſaniæ atque cupiditati unius viri ſervirent: præceptum illud divinitus oblati commodi loco ducentes, ut primum tubæ cecinerunt claſſicum, acieſque congreſſæ ſunt non fingentes (ut erant juſſi) fugam, effuſe nullaque cum convenientia ordines ſolverunt ac diſſipati ſunt: atque ita pauci modo, mox complures ad Imperatorem transfugerunt. Thomas cum pau-

C cis quibuſdam Adrianopolin ſalvus pervenit: & filius ille ejus filius Anaſtaſius ex fuga caſtellum Biziæ occupavit. Hoſveſtigio ſubſecutus Imperator, primo obſidere Thomam decrevit. Quam ad obſidionem non machinas, non tormenta adhibuit, cum quod belli civilis damna cuperet devitare, tum quod Adrianopoli vicinos Scythas nolebat inſtrumentorum, quibus urbes oppugnantur, notitiam conſequi: ſed fame ac penuria rerum ad vitam neceſſariarum ſtatuens eum in ſuam poteſtatem redigere, vallo ac foſſa circumventam urbem acriter obſedit. Thomas primo, omnes qui per ætatem bello idonei non erant, & omne animal inutile urbe expulit. deinde ingraveſcente fame, ac ſalute deſperata, qui cum ipſo erant per

D portulam quamdam furtim elapſi, nonnulli etiam noctu per funes de muro demiſſi, alii Imperatori ſeſe dediderunt, alii Bizam ad Anaſtaſium F. naturalem profugerunt. tandem cum obſeſſi omnia victui apta conſumpſiſſent, jamque ad inuſitatos cibos, & uſque ad putrefactorum coriorum eſum neceſſitas perpuliſſet, occulte cum Michaeo collocuti, pactique delictorum veniam, Thomam arreptum in compedibus Imperatori tradiderunt. Is morem qui jampridem Imperatoribus placuerat, receptuſque

E confuetudine erat, primo omnium ſervans, proſtratum in pavimento jacere juſſit, cervicemque ejus pedibus ſuis calcavit: tum pedibus manibuſque mutilatum, & aſino impoſitum ſpectaculi loco per caſtra circumduci juſſit, nihil aliud vociferantem quam, Miſerere mei qui verus es Rex. Cumque rex percontaretur, an ex aulicis quoque conſcios quoſdam ſuæ ſe-

* Obſcius & ſuccuſſarii.

Thomas & Michaelo vincitur.

Thomas & filii interitus.

Præclarum consilium.

ditionis & ſocios habuiſſet, fuerat hinc dubie multos delaturus, niſi Joannes Exabulites patricius monaſſet Imperatorem, non convenire, ſed prorſus tationi repugnare, inimicis fidem habere amicos acculantibus. qua ille voce multis miſerorum civium amicorumque Imperatoris ſupplicibus anſas præcidit. Thomas lentis confectus ſupplicils, tandem animam exhalavit, medio Octobri menſe: homo qui initio qaidem magna conatus, animoſuſque, & propoſiti ſtrenuus perſecutor, in progreſſu multo ſe ipſo deterior, minimeque reſpondens expectationi de ſe conceptæ viſus eſt. Quos Bizyam perveniſſe diximus, ii quoque periculi metu ſententiam mutarunt: & accepto de Thomæ calamitate nuntio, imitati Adrianopolitas, Anaſtaſium manus pedeſque vinctum Imperatoris attulerunt, iſque eodem quo pater modo tractatus, violenta morte periit. Tyrannis ſublatis, Panium & Heraclea maritimæ urbes Thraciæ adhuc iis faventes, reſiſtebant Imperatori, cum odio ejus, tum quod ſacras reponere imagines nolebat. Ac Panium quidem captum eſt, muris terræmotu coortoproſtratis. Heraclea autem a partibus quibus ad mare ſpectat, expugnata eſt. Hic rerum Thomæ finis fuit, & Michaelus ex Thracia triumphans in urbem redit. Inſocios autem defectionis Thomæ, & captos bello nihil aliud ſtatuit, quam quod infinis cos impoſitos ludis Circenſibus circumduci, ſolumque exilii cauſa vertere juſſit. Superetant adhuc defectionis iſtius quaſi fomites duo caſtella, Cabala & Saniana: quorum alterum Chœreas, alterum Gazarenus tenebat, iiſque ex arcibus prædationes ac latrocinia exercebant. Sed hi quoque cum impunitatis pacta ab Imperatore miſſa, oblatamque dignitatem (nam utramque Magiſtrum Imperator creabat) reſpuerent, corruptis caſtellorum præfectis, cum ad conſueta latrocinia exiviſſent, portis caſtellorum objectis excluſi: cumque in Syriam fuga contenderent, a præfectis limitum comprehenſi, inque crucem acti ſunt. Ita demum defectio omnino extincta. Neque vero malorum impetus hoc cardine ceſſaturus erat: ſed cum duæ continentes, Europam dico atque Aſiam, veluti caput & cauda, divinitus caſtigarentur (tametſi id non intelligerent) ira Dei eis cædes, incendia, terræmotus, latrocinia, civiles turbas, urbium inſperata excidia, ſigna in cælo & in aere immittente: tandem miſeras quoque inſulas, veluti medium corporis, ne alia ejus pars plagis careret, invaſerunt. Sed nimirum corrigi non poterant, qui Dei hominis formam adorandam negarent.

Editi Pariſ. pag. 308.

Panium. Heraclea.

Chœreas Gazarenus.

Quo tempore novas res moliri Thomas cœpit, fama rei in omnes partes divulgata, Agareni, qui occiduum Iberiæ finum accolunt, Oceano finitimi, quos & Hiſpanos nominant, auctiſque hominum multitudine, ſuamque terram parum fertilem atque opulentam ſentientes, ideoque ipſis alendis non ſufficere, principem ſuum Apochapſum (ipſi ſua lingua Amermumnem dicunt) acceſſerunt: utque colonia deduceretur popoſcere, quia & ob

Hiſpanici Agareni Cretam occupant.

A τῆς; τάχα δὲ κατεῖπε πολλῶν, εἰ μὴ ὁ πατρίκιος Ἰωάννης ὁ Ἐξαβούλιος, ὁ δίον, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, ἀλλὰ ξὺν λίαν ἀλόγιστον, ἐχθροῖς πιστεύειν τοῖς φίλων. καὶ τότε τῷ λόγῳ διέλυσε τὰς κατὰ τῶν πλουσίων πολιτῶν ὡς φίλων αὐτῷ μελλούσας ἐγείρεσθαι νεμεσίας. καὶ ὁ μὲν ἀποσκάπτης δὴ κατέλυσε τὸν βίον, ἀπορράξας τὸ πνεῦμα τοῖς κατὰ μικρὸν πνιγμοῖς, μετοικήσας Ὀκτωβρίου μηνὸς· κατὰ μὲν τὰς ἀρχὰς μεγαλεπίβολος δοκῶν γενέσθαι καὶ πολυμερὴς, καὶ τῶν προπετόντος ἐξεργαστικὸς προβαίνων δὲ ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν, πολὺ καταδεέστερος ἑαυτοῦ φανεὶς, ἢ τῆς προσδοκίας ἐκπίπτει. καὶ οἱ ἐκ Βιζύης δὲ τῷ φρυείῳ ἑτέρας ταχέως ἐγένοντο γνώμης, τὸν ἐπιπεμφθέντα ὑφοράμβου κίνδυνον. ἅμα δὲ τῇ συμφορᾷ τοῦ κατὰ τὸν Θωμᾶν ἀτυχήματος, τὰ ὅμοια πεπονθότες, καὶ τὸν Ἀναστάσιον συχνοῖς, δεδεμένον χεῖρας καὶ πόδας προσήγαγον τῷ βασιλεῖ. πέπονθε δὲ καὶ οὗτος τὰ παραπλήσια τῷ πατρὶ, καὶ τὸν βίον βιαίως μετέλλαξε. καὶ τῶν τυράννων δὲ καθαιρεθέντων, αἱ παράλιοι τῆς Θράκης πόλεις, τότε Πάνιον καὶ ἡ Ἡράκλεια, ἅτε τὰ τῶν τυράννων φρονοῦσαι ἀντέτειχον, μέσου τε τοῦ περὶ Μιχαὴλ, καὶ ᾧ τὸ μὲ ἐθέλεον ἕτερον τὰς θείας ἀνεκαλοῦσαι εἰκόνας. καὶ τὸ μὲν Πάνιον ἑάλω, ὡ τείχους καταβληθέντος ἀπό τινος γενομένου σεισμοῦ. ἡ δ' Ἡράκλεια ἐκουσιάθη ἀπὸ τῆς τῶν θαλάσσης μερῶν. καὶ τὰ μὲν κατὰ Θωμᾶν ποιῶν ἔχει τὸ τέλος, καὶ ὕπως ὁ βασιλεὺς ὑποστρόφορος ἐκ τῆς κατὰ Θράκλω ἤρχετο πόλεων, οὐδὲν ἧττον κατὰ τῆς σωσικοσκαπούντων τῆ Θωμᾷ ἐνοούσας, καὶ τῆ πολέμῳ ἀλόντων, ἀλλ' ἱπποδρομίας γενομένης ἅσις ἐπεχωμένης πλεκχθῆναι, καὶ ἐξελεῖν παραδοθῆναι. ἔμενε δὲ ζώπυρον τῆς ἀποσασίας τὸ φρυείον ἡ Καβάλα καὶ ἡ Σανίσσα, ὧν τὴν μὲν ὁ Χοιρέας κατεῖχε, τὸ δ' ὁ Γαζαρηνὸς, ἐξ ὧν ὁρμώμενοι λῃστείας ἐποιοῦντο καὶ προνομάς. ἀλλὰ καὶ ὅπως οὐκ ἐδέξαντο πάσωσας αὐτοὺς βασιλικὰς συλλαβάς, καὶ τὰ πεμφθέντα χρήματα (ἄμφω δὲ μαγίστρω ποιοῦσιν ὁ βασιλεὺς) ὑποφαρίσαντο τῇ ὕδατι, ὡς ἐξῆλθον ὕστερον πρὸς τοὺς συμβάντας ἀγγέλους, ἐκλεισθῆναι τὰ φρυείων αἱ πύλαι αὐτοῖς· καὶ φεύγοντες πρὸς Συρίαν, ὑπὸ τῶν τῆς ἄκρας διωκόντων στρατιωτῶν καταληφθέντες, ἀνασκολοπίσθησαν. καὶ ὅπου μὲν τὰ τῆς ἀποστασίας ἀπέσβη πῦλεον, καὶ ᾤχετο. οὐ μέλλει δὲ ἄχει τῶν κακῶν τὸ τέλος ἔσεσθαι ἡ φορὰ τῆ κακῶν· ἀλλὰ τῆ δύο ἠπείρων; Ἀσίας φαμὶν καὶ Εὐρώπης, ἐν θυμῷ Κυρίου οἷον νῆες ἀφαλεῖς καὶ ὄρας, εἰ καὶ μὴ συνίσταιτο, παιδοθυσιῶν φόνοι, ἐμπρησμοὶ, σεισμοὶς, ἁρπαγαῖς, ἐμφυλίοις καταδρομαῖς, πόλεων ἀνελπίστως μεταστάσεσι, σημείοις ἐξ οὐρανοῦ, σημείοις ἐξ ἀέρος, τέλος καὶ ναῦς πλαισπωρος νῆσος, οἷόν τινα μέσῳ, ἵν' ὁλοσώματος ἐπὶ ἡ πληγὰ, ἐπέδραμε νὰ δοκᾷ. ἀλλ' ἐκ τῶν παιδοθύτων τοὺς τῶν θεάνθρωπον ἐξηραμένους μορφῶν προσκυνεῖν.

Ἀρτι δὲ τοῦ κατὰ τὸν Θωμᾶν ἄρξαντος νικητηρίου, ἐπεὶ ταῦτα ἀκούετο παπαχῷ, οἱ τὸν ἐπιφανῆ κάλλιστον τῆς Ἰβηρίας οἰκοῦντες Ἀγαρηνοὶ, πρόχωροι τῇ Ὠκεανῷ ὄντες, Ἱσπανοὶ τίνες καπονομάζονται, εἰς

B

C

D

E

δ' ἐπιδεᾶν ἐλλιπέστερος, καὶ διὰ ὕψεως γῆν λιπαρὰν ὑσαν ἢ μετρίως δ' διαιμένα ὁρῶντες, καὶ ᾗ πᾶν τρόφιμον μὴ δυναμένην αὐτοῖς, προσελθόντες τῇ ἑαυτῶν ἄρχοντι Ἀπόχαπ (Ἀμερμουμνὴν οἱ δὲ τῶν ἡ ἐγχωρίως γλῶσσα καλεῖν) αἰτοῦνται ἢ γῆς μεταστῆσαι αὐτοῖς ἱκανὴν γενέσθαι αὐτοῖς, πλῆθη τε συνεχωρημένοις· ἢ τῶν ἀναγκαίων ἐφοδιάζειν. ὁ δὲ ἀσμένως τὸν.

λόγον δξέμβυρς, πλοῖα δ'δίως ἐπισταλάσας μακρὰ, ἢ διώξαιμι πάντες ἐξ αὐτῶν ἐμβιβάσας ἐπὶ λησείας πάσας λαθάτρεαν ἔχων τὴν ἔπνοιαν, τῶν πρὸς τῇ Ἐφεσσίων νήσων ἢ ἀμπέρων ἱστάμενον. ὁμᾶ μὲν τὸ πᾶς ὑπηκόους ὁριστὸν ἐαπλῶσι, ἢ ἐκ τῶ ἀλλοτρίων αὐτὸς κερδανῆς· ὁμᾶ δὲ ἢ μεταστελλόμενος, εἴ τις ἐείη ἄφορος τῶν νήσων, ἢ πρὸς μενοικίαν ἐπιτηδεία αὐτῆς. ποτανάμενος δὲ τὸν ἀπόπλουν ἔαρος ὥρᾳ, ἢ πολλὰς ἐπιὼν τῶ νήσων, ὑδέτα δ'ρισεν τὸν ἀντιπαραπλόμενον. ἐχάρισε δὲ πᾶσι βοηθείας, τὸ ἀνδρὸς φιλάττειν τέλος παντὸς συστρατιομένου τῇ Θωμᾷ. διὸ ἢ μεγάλας φιλοτιμίας ἐκ πασῶν, αἷς ἢ προσάρμοσεν, ἐκαρπῶτο. ἦκε δέ ποτε ἢ εἰς Κρήτην, ἢ τοῦτο καταμαθὼν ἀνδραποδισάμενος ὡς ἑαυτὸν, ἢ ἐ τῆσι καταμαθὼν ἀρετὴν ἢ χαρὶν, τοιοῦτο πρὸς τὸ ὑπήκοον. Ἰδὼ γῆ ρίνσα μὲν ἐ γάλα· ἢ τότε μὲν ἦρα πλέον ἡδύ. καπνὸν δὲ ἐ τέλος ἐμπλησὼς ἀγαθῶν, ἔδιν εἶκον νόων ἐμέμνητο. ὡς δ' ὁ χειμὼν ὑπέλυγε, ἢ τὸ ἦαρ ἐπύλαμπε, παραίνεσε τοὺς πλησίους ἀνδρῶν μαχίμων, ἢ ὕλεον ἄνεμον ἐπιπρίσας, πρὸς Κρήτην ἀπέπλα, τὰς ἄλλας ἐ τῆσιν παρατρέχων ἐπισκῶς. καπλαβὼν δὲ ἐ τῆσιν, τῇ ἀκρωτερίῳ τῇ λιγομένῃ Χάραξι προσορμίζεται. ὡς δ' ἤδη αὐτῇ ἦν κατὰ ἐ ἀποβασιν, ὥτε ἐ καταγωγὴ ἰφάνη πολέμιον, παρεμβολὴν ἐχόραν πεζάμβυς, τὰς μὲν ἐπιπλοΐας εἰς προνομὴν ἐξαπίσειλεν· αὐτὸς δὲ τὰς λοιπὰς ἔχων ἅρτι δὴ ἐ πνεύματος ἐπαμάζεσης, κἀκείνων πορρωτέρω ταδίων δέκα ἢ ἑνὸς γενομένων, πυρίβαλον ἐ ναυσὶ, τὰς πάσας καπέφλεξε, φοτάμβυς τε παράπαν ὑδὲ μιᾶς. ὁ δὲ στρατὸς, ἐ ἦν ἐπαλπόσιον, δ'δίως ἐκδεμαπλθόντος, τῇ τε παραδόξῳ ἐ ἀναθέντος πράγματος καπαπλαγέντες, ἐ αἰτίαν ἐπιωθάκοντο, ἐ εἰς λόγους ἐλθὸν πομπεύς. ἐπεὶ δὲ ἄκεν ἃ πάλαι ἤθεσον, ὡς αὐτοί τι τῶν ὑμῖς αἴτιοι, ἀποικίαν ζητοῦντες, ἢ γλῶ ἀγαθὸν, ἐμοὶ ἢ ταύτης ὑδετέρα νομίσαι κρεῖττον, εἰς ταύτην ἐλθὸν ἐ ὁδὸν, τὰ ὑμῖν τε θυμῆρα πράττων, ἢ ἐμαυτὸν τῆς ἐξ ὑμῶν ἀπαλλάττων ἐχλίσεως. ὡς δὲ ἢ γυναικῶν ἠδὶ παίδων ἐμέμνητο, ἢ γυναῖος (ἦρα ὁ Ἀπόχαλ) ἤδη, ὑμήτηρ αἰχμάλωτος, ἢ παῖδες μῆ μικρὸν ἐξ αὐτῶν. τότοις τοῖς λόγοις καπεγαθέντες, ἠδὶ ἀποδοχὴς ἄξια κείναντες τὰ λεγόμβυα, τάφρον μὲν ὤγοραν πρῶτον βαθέαν, ἢ χάρακας ἐκ πύτης ἀκπήξαντες (ἴνθα ἢ ἐωῦ λαβὼν τὴν ἐπωνυμίαν ὁ τόπος, σάζοντὴν προσηγορίαν, * Χάνδαξ ὀνομαζόμβυος) ἐκόσμησαν διωτειρόσι. χρόνος ὡς ἐρρύη πολὺς, ἢ τὸ φαρτόμβυμα ἐ φῶμ τὸν βασιλία ἐδίδασκε. ἢ ὃς τῇ φαρταδοξίῳ Φωτεινῷ τῇ ἀκαπλεῶν στρατηγοῦντι, τὰς τῆς Κρήτης ἅπασα * (ἀναπίθησιν. ὃς ἐείσης παραγώμβυος, ἐ τὸ πάσα) κατμαθὼν, τὸν βασιλία ἀνδίδασκε τὸ φαρτόμβυμα, ἠδὶ δώσειν ἀξίου τίμησιν ἢ ἐπίδυ ἀποσβήσας τὰς ἐχθρὰς. Δαμιανὸν γοῦν τινα ὄντα κόμητα τὸ βασιλικὸ ἱπποσαίου ἐ φαρταδάξιον, μῆ πολλῆς δυνάμιος ἢ παρασκυῆς ὁ βασιλεὺς ἀπίσειλεν εἰς βοήθειαν τῷ στρατηγῷ Φωτεινῷ. οἱ ἐ ἐναθέντες τῇ τῇ Ἀγαρηνῶν ἀπλίζοντο. οἷς ὑδὲν δὴ χρήσιμον αὐτοῖς τὸ τέλος ἐνεπεράνθη· αὐτὸς τῇ ὁ Δαμιανὸς τῇ τῶν πρώτων προσβολὴν κακείαν πληγὴς, ἢ δαιὼν, ἢ τῆς λοιποῖς γέγονε αἴτιος. ἢ ὁ Φωτεινὸς μόλις ἐν δρόμων ἐξαπίσταται, ἢ τῇ βασιλεῖ τῶν φαχθέντων ἀπάγγελος γίνεται. ἀλλ'

multitudinem anguste habitarent, & rebus neceſſariis deſtituerentur. Princeps, cui ea ſermo pergratus erat, longas confeſtim naves paravit, eaſque inſtructas, conſilio ſuo etiamnum celato, prædatum ad inſulas Orientis, quæ noſtræ erant ditionis, emiſit: ſimul & rem ſubditis gratam facturus, quorum cupiditatem alienis opibus ſatiaret: & caploraturus, eſſetne aliqua ferax inſula, in quam commode ſuorum poſſet deducere coloniam. Navigatione inito vere ſuſcepta, multis appulſus inſulis, neminem ſibi reſiſtentem invenit. omnes enim præſidio orbatæ erant, quod claſſis tota iis cuſtodiendis deſtinata, Thomam tunc adjuvabat. Ingentem itaque prædam ex omnibus, quas attigit inſulis retulit. Hoc modo & in Cretam venit: quam cum prædatus populatuſque eſſet pro virili, inſulæ perſpecta bonitate atque amœnitate, ſuis hoc unum dicens, En retram lacte ac melle fluentem: navibus omnis generis præda oneratis domum repetiit. Finita deinde byeme, ac vere ineunte, naves quadraginta oneravit viris bellicoſis: obſervatoque ſecundo vento, reliquas inſulas fere abſque maleficio prætervehens, ad Cretam appulit, caſtraque ad promontorium cui Charax nomen impoſuit. Cum autem neminem neque in excenſione, neque dum ſuos deduceret, hoſtem inveniret, caſtris communitis, eos qui ad excurſionem apti erant emiſit: ipſe cum reliquis, eum iſti ad decem jam aut undecim ſtadia abeſſent, & ventus invaluiſſet, naves ad unum omnes injecto igni combaſſit. Quo ſubito incendii ſpectaculo perterritus exercitus, cum illico ad caſtra reduiſſet, cauſamque crematæ claſſis ferocius etiam poſtularet: dux reſpondit, ea nunc peracta, quæ ipſi diu ardenter deſideraſſent: ipſos huic rei cauſam præbuiſſe, qui colonoiam in locum felicem duci flagitaſſent: ſe, quia meliorem alium nullum ſciret, huc duxiſſe, ut & ipſorum voluntati ſatisfaceret, & interpellantibus ſeſe ipſorum exoneraret. Cumque uxorum & liberorum inferrent mentionem, reſpondit Apochapſus: In promptu eſſe captivas mulieres, quibus pro uxoribus uterentur, ac paulo poſt libetos tollerent. His illi verbis ſedati, & approbatione digna rati, altram egerunt foſſam, ibique vallum jecerunt, unde adhuc loco Charax nomen ſervatur, atque iis in caſtris pernoctarunt. Brevi admodum tempore fama rei certiorem fecit Imperatorem, qui Photino protoſpatharío orientalis exercitus Duci ſummam rei ad Cretam pertinentis commiſit: Hic eo profectus, omnique re cognita Imperatorem edocuit, copiaſque ad proſtigandos ea inſula hoſtes petiit. Imperator ergo Damianum * fui equitis comitem ac protoſpatharium magnis cum copiis atque grandi apparatu ſuppetias Photino mittit, iique conjunctis viribus contra Agarenos ſe armant. Sed olim eſt profectum, quod cum Damianus primo in congreſſu lethali vulnere accepto perhiſſet, reliqui eam fugæ cauſam habuerunt: & Photinus ægre celoce evaſit ad Imperatorem, eique cladis nuntium attulit. quem Imperator, quod ſummo

Edit. Pariſ. pag. 509.

254

Agarenorum in Creta victoria. pag. 510.

* ex Joanne Scylſupplevimus.

* fieri ſtabuli.

apud ſe eſſet in honore, pro Creta Sicilíæ præfecit. Sarracenos autem, adhuc inter curas ac turbas verſantes, monachus quidam ex inſulæ montibus degreſſus, docuit errare, ſi hoc loco tuto ſe conſediſſe crederent: ſimulque eis Chandacem demonſtravit, opportunum locum ad quaſvis commodxtes. Ibi illi urbem condiderunt, veluti totius inſulæ arcem, ea eaque in totam inſulam incurſiones fecerunt, ac vicinas etiam, actis in ſervitutem incolis, urbibuſque Cretæ una demptа captis omnibus. Tum temporis jetiam Cyrillus Gortynis epiſcopus, martyrii coronam ſupplicio eſt conſecutus, quod Chriſtum diffiteri noluiſſet. Hoc modo Creta in ſervitutem devenit.

Cyrillus martyr.

Cæterum Imperator Michaelus bellis civilibus liberatus, non Deo, ſed ſuæ prudentiæ atque ſolertiæ victoriam imputavit. itaque & faſtu turgens, effrænibus animi ferebatur impetibus. Proinde uxore mortua, ſimulans ſe vitam viduam amplecti, occulte cum principibus Senatus rem compoſuit, ut il ſibi alterius uxoris ducendæ auctores eſſent: ac niſi paterentur perſuaderi ſibi, vim minarentur, hoc honeſto utentes prætextu: Non convenire ut ipſis Imperatori ſubditis, uxores eorum domina atque Imperatrice careant. Ita ergo fictis eorum ſermonibus ad extremum ceſſit. Ac primum quidem ſubditos manu ſua ipſi ſe obligare mandavit, futuram Imperatoris uxorem, & quos eſſet ea editura liberos, ſummo in honore ab ipſis habitum iri, ita ut eam ipſo mortuo Imperatricem, de filiis unum Imperatorem agnoſcant. (adeo non in hoc modo ævo, ſed poſt mortem quoque ſuam, ſe imperaturum exiſtimabat.) Deinde commentitiis iſtis Senatus precibus perſuaſus ſcilicet, uxorem ducit jampridem deſponſam Chriſto, & monaſticum amplexam vitæ genus, inque Principis dicto monaſterio id a pueritia exercentem, nomine Euphroſinam. ferebatur ea filia eſſe Conſtantini Imperatoris, ejus quem mater Irena, ſua propter ſcelera juſte oculis ſpoliaverat.

Secunda Michaelis nuptiæ.

Edit. Pariſ. pag. 512.

Aliam quoque claſſem Michaelus contra Sarracenos Cretam obtinentes emiſit, duce Cratero Cibyræotarum præfecto. Is cum ſeptuaginta ſuis & omnibus reliquarum inſularum biremibus, ferox admodum Cretam appliciuit: inciditque in Agarenos nequaquam pugnam ſubterfugientes, ſed fortiter admodum eam ſubſiſtentes. A prima luce uſque ad meridiem acerrime utrinque ſuit dimicatum, neutra parte inclinata, ſed utriſque animoſe perdurantibus. Jam vergente ad veſperam die ſuperati demum Cretenſes, fugam fecerunt. Horum multi in pugna occiſi ſint, plures abjectis armis capti. eademque die videtur urbs quoque eorum capi potuiſſe, niſi nox ingruens obſtitiſſet. Atque ea quidem nox Romanis cautioſa fuit. Namque ut victores, & qui ſuperſtites paucos poſtridia nullo negotio ſe in ſuam poteſtatem redacturos ſperarent, perinde ac ſi non in hoſtico, ſed domi ſuæ agerent, potationibus & luxuriæ ſeſe dederunt: neque excubiarum, neque ullius ſalutaris rei

A ἔτος μὲν, ἐπεὶ διὰ τιμῆς ἦγετο τῇ βασιλεῖ πάντως, ἡ δὲ Βικελίας στρατηγίων αὖθις ἡ Κρήτης ἀλλάσσεται. τοῖς δὲ Σαρακηνοῖς ἐς παροχῆν τῆ μεγίστη ἤγωγεν ἔνι, μοναχός τις ἐκ τῆδε ὁρίων τῆς νήσου ἐπιπατήσας ἀμαρτάνειν ἔφησεν, εἰ ἀσφαλῶς εἴσονται ἔχειν ἐδραιώσαντες ἐν τῇ δὲ τῇ τόπῳ· ᾗ ἅμα λέγων τὸν Χάνδακα τῆσδε ὑπέδειξε, δεξιὸν πόνον τῆ Κρητῆ πρὸς πᾶσαν ἐπιτηδειότατον. ἐν τούτῳ πόλιν ἱδρύσαντες, ᾗ εἴσω τινα πάσης ἀκρόπολιν ποιήσαντες, ᾗ ἐκ ταύτης ὁρμώμενοι, ᾗ ὅλην ἀκατάτριχον ποιοῦντες, τὰς λοιπὰς ἐδουλώσαντο δὴ τοὺς αὐτόχθονας, ᾗ πᾶς ἐν τῇ Κρήτῃ πόλεις, πλὴν μιᾶς. τότε δὴ ᾗ ὁ Κύριλλος, ὁ Γορτύνης ἀρχιερεύς, τίφρα πλεῖστοι μαρτυρικῷ, μὴ θελήσας ἀρνήσασθαι τὸν Χριστὸν, ᾗ Κρήτη μὲν ἑάλω τῶν τρόπον.

B Τῶν δὲ ἐμφυλίων δὴ πολέμων ἀπαλλαγεὶς ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ, οὐ τῇ Θεῷ τῶν νίκην ἐπέγραψεν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῇ φρονήσει καὶ στρατηγίᾳ. διὸ καὶ ὑπὸ φρονήματος φυσηθεὶς, ἀκάθεκτος ἐν τῶν ὁρμῶν. τὰς γαμετὰς ἐων τελέσασαν αὐτὸν, ὑπεποιεῖτο μὲν τὸν ἄζυγα βίον. λάθρα δὲ πρὸς τοὺς φιλτάτους ἐ συγκλήτου πέμπων, ἀνεπείσετο παρ' αὐτῶν παρακαλεῖσθαι, ἑτέρᾳ συζυγίᾳ γαμεῖν· εἰ μὰ πειθοῖν δὴ, ᾗ βίαν ἐπενεγκεῖν ἀπειλοῦντων. φάσκων δῆθεν δ' ἐκείνων προτρεπομένων, ὡς ἂν δίον αὐτὸς μὴ ἄνευ βασιλεῖ τάττεσθαι, τὰς δὲ αὐτῶν γαμετὰς διαπονῆς ἐφεῖσθαι καὶ βασιλίδος. ἐπείσειν ἄων ὀλίγοι ποτ ᾗ ἐ ἐπιπλάσων λόγων. ᾗ πρῶτα μὲν ἀπήτει χειρόγραφα τὰς ὑπηκόους C δούλας, ὡς αὐτὸν μὲν τῶν ἐσομένην αὐτῇ γαμετὴν, ᾗ τὰ ἐξ αὐτῆς τεχθησόμενα μᾶ τὸν αὐτὸ θάνατον ὑπερβαλόντος τιμήσειν, ᾗ μετ' ἐκεῖνον βασιλεύσοντα, κἀκείνου διάπονον. ὅπως ἐ τῶν κατ' ἐκεῖνον, ἀλλὰ ᾗ τῶν μετ' αὐτὸν ἅπαντα κρατῆται αἰῶνος. εἶτα ἐ ταῖς μετὰ τέκνης αἰτήσεσι πειθόμενα τῆς συγκλήτου· ᾗ ἠγάγετο φρὶς γάμου γαμετὴν τινὰ πάλαι συμφιλοθέσσαν Χριστῷ, ᾗ τὸν μοναδικὸν ἀσπασαμένην βίον, κἂν τῇ ἐν τῇ Περγαίτῃ μονασηρίῳ μονάζουσαν ἐκ παιδὸς Εὐφροσυνὴν παῖνις ἢ κλῆσις· παῖδα δὲ λέγεται εἶναι Κωνσταντίνου τὸ βασιλέως, ὃν ἡ μήτηρ Εἰρήνη δικαίως ᾗ τὰς σφετέρας ἀπεσύλησεν ἀκολασίας· ᾗ ταῦτα μὲν ἐφάνητο τῇδε.

D Ὁ δὲ Μιχαὴλ ὕστερον τόλον ἐκπέμπει κατὰ τῆ ἐν Κρήτῃ Σαρακηνῶν, στρατηγὸν ἐπιστήσας αὐτοῖς Κρατερὸν, τὸν τῶν Κιβυραιωτῶν διάπεμπτον τῶν ἀρχῶν. ὃς ἑβδομήκοντα δήρεις τὰς ὑφ' ἑαυτῷ λαβὼν, ᾗ τὰς ἐκ τῆ ἄλλων νήσων ἅπασας, ἐν τῇ Κρήτῃ γενόμενος μᾶ μεγίστῃ φρυάγματος, οὐδὲ τὰς Ἀγαρηνὰς ὑπολωμένους ἔφη, ἀλλὰ ᾗ αὐτὰς γυναῖας ὑποδήσειν τὸν κίνδυνον. συμπλοκῆς δὲ γενομένης, ἅδα τὸ ἡλίου τὰς ἀκρωρείας αὐγάζοντος, ἄχει μεσούσης ἡμέρας, ἑδέτερον μέρος ἀπέκλινεν, ἀλλὰ γυναῖας αὐτόχθονες ἐκαρτέρουν. ἀρτι δὲ τῆς ἡμέρας κλινούσης ποιήσαντες οἱ Κρῆτες, ἐπίδυναν εἰς φυγήν. ᾗ πολλοὶ μὲν αὐτῶν ἐν τῇ πολέμῳ ἀπέθανον, πλείονες δὲ τὰ ὅπλα ῥίψαντες ᾐχμαλωτίE θησαν. τάχα δ' ἂν ἑάλω ᾗ ἡ πόλις αὐθημερὸν, εἰ μὴ νὺξ ἐπεγενομένη αὐτοῖς ἔλεον τὰ φράγματα. Ῥωμαῖοι μὲν δὴ ὡς ἴδη τάχα νενικηκότες, Ϲ πάντας αὖθις ἐν βραχεῖ βραχεῖς ὄντας ἐλπίσαντες συλλαβεῖν, ὡς ἐν οἰκείᾳ, ἀλλ' ἐκ ἐν ἀλλοτρίᾳ ἤγοντες, πρὸς πότους ᾗ γυμνὰς ἐξεβάκχευον. μήτε τινὸς φυλακῆς, μήτ' ἄλλης σωτηρίας φροντίσω-

τίσαντες, ὅπου δὲ μόνη ἐν τῇς πάσῃ ῥᾳδίως ἀνατρι-
πόσης ἀναπαύλης τὸ ἐμὲ ῥᾳσώνης. ἔνθα περὶ μέσας
νύκτας οἱ Κρῆτες, ἐπειδὴ τῷ ἑαυτῶν φυλάκων ὡς ἐν
ἀσφαλεῖ ἀγρυπνοῦντες, οἴνῳ καὶ ὕπνῳ τῆς τῶν Ῥωμαί-
κῶν παρεμβολῆς ἐμάθανον καταχρώμενοι, αὐθορὸν ἐπι-
πεσόντες μετ' ἀλαλαγμοῦ, καὶ μίσθ κατισχνάντες φό-
βῳ πάντας ἀβρόως ἀπώλεσαν, ὡς μηδ' ἄγγελον
(τοῦτο δὲ τὸ λόγου) περιλειφθῆναι· μόνος δ' ὁ στρατη-
γὸς ἐμποδὼν τοῖς πλοίοις ἐπιβὰς, τὴν σωτηρίαν ἑαυ-
τῷ ἐμηχανήσατο. ὡς δὲ πολλὰ ζητήσας ὁ τῆς Σαρακηνῶν
ἀρχηγὸς τοῦτον οὐχ εὗρεν, οὔτ' ἐν τοῖς πεσοῦσιν, οὔτ' ἐν τοῖς
αἰχμαλώτοις, ἐμάθη δ' ὅτι φυγὰς ἔφυτο, τοὺς ἀπαδιώκον-
τας ἐπεμψεν. οἱ δὲ καταλαβόντες ἐν Κῷ τῇ νήσῳ, ξύλ-
λαβόντες ἀπέκτειναν μέν δὲ τοῦτα ἀνὴρ τὰ πολεμικὸς,
καὶ φρονήσεως δ' ἀγχινοίας μὲν ἄμοιρος τὸ ἐπώνυμον Ορύ-
φας, στρατὸν τινα προσάξει αὐθρόως βασιλικῷ παραπεμπό-
μενον τότε καλούμενος, ἐκ τοῦ διαπεμπόντων αὐτοῦ ἀπὸ τοσ-
σαράκοντα χρυσίνους· πᾶς τε ἄλλος νόσος ἐπιὼν, ἀνῄρει
τοὺς προσομιλοῦντας Αγαρηνούς, τοὺς μὲν λόχους ἐπάγων τοῖς
δὲ φανεροῖς πολεμίοις, καὶ τοὺς Κρῆτας συλήσοντας, καὶ ἐ πολλοὺς
καὶ ἀχρεῖου ὁρμῆς ἀνεχαίτισε· καὶ τοῦτα μὲν συμπεσὼν τῇδε.

Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν Εὐφήμιος τις ἀνὴρ, κατὰ Σικε-
λίαν λαῷ τινὸς ἐξηγούμενος, ἐραθεὶς παρθένου τινὸς, τὸ
μοναδικὸν ἐκ παιδὸς ἀναλαβούσης χῆμα, περὶ πολλοῦ ἐ-
ποιεῖτο τὸν αὐτῆς ἔρωτα ἐκπληρῶσαι, τὸν νόμων ὑδέ φρον-
τίζων ὅλως, ἀλλ' ὡς εἰς παράδειγμα μόνον ὑποβλέπων
τὸν βασιλέα, τοῦτόν τε τολμήσαντα ἐξ αὐτοῦ· ἁρπάζει
γοῦν τὴν παρθένον τοῦ ἀσκητηρίου, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἄκου-
σαν ἄγει. πάντες δὲν οἱ ἀδελφοὶ προσίασι τῇ Μιχαήλ,
τοῦ τοῦ δράματος διηγήσομαι· ὁ δὲ κελεύει τῷ στρατηγῷ, οἱ
ἄνω καταλάβοι ἔχουσαν τὴν ἀλίθουσαν, τὴν ῥᾴστα τοῦ πο-
λεμικοῦ Εὐφημίου ἀποτευξῆ. ἔπειρ μαθὼν ὁ Εὐφή-
μιος, συναμύστας λαβὼν, τοὺς τε ὑπὸ τὴν αὐτοῦ χεῖρα, καὶ
τινας τῶν συμπραρχῶν, τὸν στρατηγὸν ἐπὶ τῷ παρα-
γινόμενον ἀναιρήσοντας, ἐν πρὸς τὸν Αμηρᾶν ὁ Αφρικῆς
διαφύγει, πᾶσαν τὴν Σικελίαν ὑπ' ἐκείνου ποιήσας κα-
θυπισχνούμενος, καὶ δεδάκασφόρους αὐτῷ πολλὰς, εἰ μόνον
ἀναγορεύσειε Ρωμαίων βασιλέα. ἡδέμενος οὖν ὁ λό-
γοις ὁ Αμηρᾶς, ἀναγορεύει τοῦτον βασιλέα Ρωμαίων, καὶ
χεῖρα δίδωσι πολλὴν ἐν τῇς Σικελίας γίνεται ἐγκρα-
τῆς, παρ' αὐτοῦ τὸν λαβὼν αὐτῶν. πλὴν ὁ μὲν Εὐφήμιος
ἡ πολλὴν χρόνον τὸ βασιλικὸν ἐπολαύσας ἀξιώματος,
ἀφαιρεῖται τὴν κεφαλὴν, τῆς τε κείας ἀποστασίας ἐν παρα-
νομίας τοῦτον λαβὼν ἐν μισθόν. ἄξιον δὲ ἐν τὸν τρόπον εἰ-
πεῖν ἐν αὐτὸ ἀναιρέσεως. ὡς γὰρ ἐκ χήματι βασιλικῷ πε-
ριέκει τὴν Σικελίαν ἀνδρηκμάζων. ἀπέκει κατὰ Συρακῦ-
σαν. ἀποθὲν δέ γινόμενος ἐν αὐτῷ τάξιος ἐν τῷ δορυφόρων,
ἠῦσεν ἀπὸ τύχης βολῆς τῷ πόλει προσεγγίσας, ὡμίλει
τοῖς πολίταις, ἐν πρὸς ἑαυτὸν λόγους τὴν ἐκείνων ἐρω-
λεῖτο εὔνοιαν· μιμουμένου δὲ τοῦτον ἑδόντες ἀδελφοὶ δύο
Συρακόσιοι, πρὸς ἑαυτῆς βυλόμενοι, ἐν σύμπνοοι
γενόμενοι, ἐν τόδ' ἐφρονήσαντες, προσέρχονται τοῦτῳ εἰ-
ρηνικῶς τε ἐν ποδασπαῖς· ὡς βασιλέα τὸν τὴν τὴν προσήκουσαν τιμὴν ἀπονέμοντες. ὁ δ' Εὐφήμιος μὴ συνεὶς τὸν
δόλον, τὴν παρ' αὐτῶν ἀναγόρευσιν ἐν τὸν ἀσπασμὸν
προσδεξάμενος, προσιασὶν τοῦτος μετὰ φιλοφροσύνης,
ὡς ἐν αὐτὸς τῶν οἰκείων ἀσπασμὸν ἀποδώσων. ἐν δὲ πλήσας
τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ σῶμα προσιρέσεως τῇ σώματι θα-
τέρᾳ τῷ ἀδελφῶν, θελξὶ μὲν κατέχεται ἰσχυρῶς παρὰ
τοῦτου. πρὸς δ' τὸ ἑτέρᾳ τῷ ἀδελφῷ τὴν ἀσφαλῆ δοκο-

A cutam habentes, de ſolo ſomno ac quie-
re & ſocordia facile omnia evertente
cogitantes. Ergo Cretenſes, qui excubi-
torum inopix, ipſi vigilum munere fun-
gebantur, Romana caſtra vino ſomno-
que capta deprehendentes, media no-
cte magno cum ſtrepitu irruerunt: in- Clades Roma-
que ebrios incidentes, univerſos ne nun- norum in Cre-
tio quidem (ut proverbio dicitur) ſuper- ta.
ſtite interfecerunt. Solus dux Craterus
mercatorio uſus navigio, ſaluti ſuæ con-
ſuluit. Quem cum Sarracenorum dux
diu multumque & inter cadavera & in-
ter captivos quæſitum non inveniret,
ac fuga elapſum perciperet, miſit qui
eum perſequerentur. atque hi eum io
Co inſula adſecuti, in crucem actum e
vivis ſuſtulerunt. Secundum hæc bel-
licoſus quidam vir, prudentiæque &
ſagacitatis non expers, cognomento
Oryphas, juſſu regis exercitum colli-
git, qui tum quadragenarius appellaba-
tur, quod quadraginta aurei ſingulis
pendebantur. Is & alias obiens in-
ſulas, Agarenos prædatum excurren-
tes interfecit, partim inſidiis locatis,
partim prælio congreſſus, & Cretenſium
immodicam ferociam repreſſit atque inhi-
buit.

Hoc ipſo tempore Euphemius qui- *Edit. Pariſ. pag. 515.*
dam turmæ cujuſdam dux amore cor- Sarraceni re-
reptus virginis, quæ a tenera ætate mo- bellis.
naſtico habita velata vivebat, cum ni-
hil antiquius haberet quam amorem
ſuum exſatiare, neque leges quicquam
curaret, ſed in ſolius Imperatoris exem-
plum intueretur, qui & ipſe ſimile fa-
cinus perpetraverat: rapit ex monaſte-
rio virginem, ac invitam ad ſe traducit.
Hujus virginis fratres ad Imperatorem
ſe conferunt, ac factum narrant. &
Imperator præfecto Siciliæ mandat, ut
Euphemio, ſiquidem hos verum cri- Euphemius
men detuliſſe comperiret, naſum am- Siciliam Sarra-
putet. Hoc ſentiens Euphemius, ad- cenis prodit.
ſcitis in conjurationem iis quibus præ-
erat, aliiſque aliarum turmarum duc-
toribus, præfectum ſupplicium imponen-
di cauſa ad ſe venientem repellit, at-
que ad Africæ Amerxm ſive præfectum
tranſfugit: promittitque ſe, modo ab ip-
ſo Imperator Romanorum declaretur,
omnem ipſi Siciliam ſubjecturum, ac
grande tributum ſoluturum. Accipit
conditionem Ameras, & Euphemium
magno exercitu inſtruit, Imperatoris
Romani tanto infignitum, ejuſque o-
pera Sicilia potitur. Verum hic Eupe-
mius Imperatoriæ dignationis perbre-
vem fructum percepit, truncatus ca-
pite, quam dignam ſui ſceleris & de-
fectionis mercedem retulit. Et ſane o-
peræpretium videtur referre, quo mo-
do fuerit interfectus. Cum obiret Si-
cillam Imperatorio habitu, ut ab om- Ejus interitus.
nibus Imperator ſalutaretur, Syracuſas
quoque petiit: ubi cum a ſuis ſtipato-
ribus longius provolaſſet, & ad urbem
tanto, quantum ſagitta arcu emiſſa con-
ficit, ſpatio acceſſiſſet, cum oppidanis
colloquens, eorumque benevolentiam
oratione ſua captans: duo Syracuſani
fratres ſolum & a ſuis amotum viden-
tes, de eo interficiendo conſpirant. Ita-
que ſimulato ſtudio & adulatorio geſtu
ad hominem accedunt, atque ut Im-
peratorem debito honore afficiunt. Eu-
phemius, qui eorum dolum non intel-
ligeret, gratam eorum Imperatorii no-
minis delationem atque ſalutationem ha-

beus, comiter ad ſe eos vocat, dignis modis reſalutaturus. ergo cum capite inclinato alterum oſcularetur, ab eo crinibus arripitur, ac valide tenetur, alter ei caput amputat. has ſuæ improbitatis pœnas luit Euphemius.

Agareni porro non Siciliam ex eo tantam, ſed & Calabriam & pleraſque Italiæ partes occuparunt, omnia incurſionibus ac populationibus infeſtantes. Michaelus vero cum imperium annos novem, menſes VIIII geſſiſſet, ex dyſenteria mortuus eſt: cum ſua in Deum impietate, inque rebus gerendis perverſitate Romano imperio tot rantaque intuliſſet mala, quæ commemoravimus. Defecit ſub eo etiam rnta Dalmatia & ferebatur de eo antiquum oraculum, in hanc ſententiam:

Hoc initium malorum telluri accidet,
Rerum potietur rum Babylonius draco,
Linguæ impeditæ, & auri cupientiſſimus.

Cadaver ejus repoſitum eſt in magno Juſtiniani ſacello, ad ſacram Apoſtolorum, in ciſta viridi Theſſalica.

Hinc mortuo filius ejus Theophilus jam virili ætate ſucceſſit, menſe Octobri, indictionis VIIII. Is præ ſe ferebat juſtitiæ ſerventiſſimum ſtudium, & legum civilium accuratam cuſtodiam: cum reipſa illa ſimularet, ut ab inſidiis ſe tutum præſtaret, neque ulli contra ſe aliquid moliendi anſam præberet. Principio Imperii ſui omnes, a quibus pater ipſius in Leone interficiendo Imperioque occupando fuerat adjutus perdere ſtatuens, edicto propoſito univerſos qui ab Imperatore honores aut beneficia haberent cujuſcumque modi, ad Magnauram, quod & a quinque turribus Pentapyrgium dicitur, convenire juſſit. Qui cum ad dictum locum frequentes confluxiſſent, diſſimulata animi ſævitia, leni ac placida voce: Voluit, inquit, pater meus beatæ memoriæ, eos qui auxilium ipſi tulerant, ac pro Imperio propugnaverant, magnis honoribus atque donis remunerari: ſed morte præventus, ne ingratus erga bene meritos videretur, me ſucceſſorem ſuum ejus debiti ſolutorem reliquit. proinde amici parentis, ſecedentes ex multitudine, nobis fele oſtendant, ut eis dignam mercedem rependamus. Hac oratione decepti miſeri, quotquot Leonis cædem adjuverant, ſeipſos indicaverunt. At Theophilus præda intra claſſes inciſa, urbis præfectum civiles exequi leges juſſit: Jam nunc, inquiens, præfecte judicandi poteſtatem Deo & me tibi mandantibus, dignam his mercedem factorum perſolve: qui non tantum humano ſanguine manus contaminarunt, ſed & unctum Dei intra ſacrarium interfecerunt. atque hæc fatus, primam iſtam admirabilem concionem dimiſit. Miſeri vero illi a præfecto arrepti, homicidarum more ſuppliciis ſunt affecti. Novercam quoque ſuam Theophilus aula pulſam, in monaſterium redire coegit, in quo primum religioni devota comam detonderat. nihilque huic profuit juramentum, quo ſenatum Michaelus obligaverat. Hæc Theophili principia. quæ fecuta ſunt laudem non merentur. Sane juſtitiam colens, omnibus malis metui, bonisque admirationi erat: his, quod eum bonum, ac malis infeſtum: illis, quod gravem auſterumque judicarent. Sed non

Edit. Pariſ. pag. 513.

Dalmatiæ defectio.

THEOPHILI imperium.

Ionis cædis fontes pœnitentiæ.

pag. 514.

A πάμπαν ἀφ' ὅπερ μὲν πάντων ἕνεκεν δίκην ἐποιήσατο.

Οἱ δὲ Ἀγαρηνοὶ οὐ τῆς Σικελίας μόνον ἔσχον, ἀλλὰ καὶ Καλαβρίας καὶ τὰ πλεῖστα τῆς Ἰταλίας ἐγένοντο ἐγκρατεῖς, πάντα καπατρίζοντες καὶ ἀδιορθώτως. ὁ Μιχαὴλ δὲ ἐπὶ μῆνας ἐννέα καὶ ἔτη θ'. ἡ βασιλείας γενόμενος ἐγκρατὴς, δυσεντερίας αὐτὸν ἀφῄρηκε, καταστρέφει τὸν βίον, πολλῶν παραίτιος τῇ πολιτείᾳ Ῥωμαίων γενόμενος κακῶν, διὰ μὲν ἰσχὺν ἀσέβειαν πρὸς Θεὸν, καὶ ἅπερ τὰ πράγματα μοχθηρίαν, ὅσων ἀφελαβὼν ἐπιμνήσθημεν λόγος. ἀπεστάσησε δὲ ἐπ' αὐτῷ καὶ πᾶσα ἡ Δαλματία. ἐφέρετο δὲ καὶ χρησμὸς παλαιὸς περὶ αὐτῆς, ἔχων ὧδε·

Ἀρχὴ κακῶν δὲ προσκυσεῖται τῇ χθονὶ,
Ὅταν κατάρξῃ τῆς Βαβυλῶνος δράκων,
Δύσγλωττος ὤπα, καὶ φιλοχρυσος λίαν.

B Ἐτάφη δὲ ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου μεγάλῳ πρὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἐν λάρνακι φασίνῃ Θετταλῇ.

Μετὰ δὲ τὸν Μιχαὴλ Θάκαπο, ὁ υἱὸς αὐτῷ Θεόφιλος, ἀνδρὸς ἄδα ἀλκὴ ἐὼν ἔχων, διαδέξατο τὴν παρ' ὧν ἀρχὴν, καὶ τὸν Οκτώβριον μῆνα τῆ· ἰνδικτιῶνος, λόγῳ μὲν τὸ δικαιοσύνης ὑπερφυῆ ἄσκησιν καλλύνων βιλάμβος, νόμων τε φύλαξ πολιτικῶν ἀκριβὴς· τῷ δ' ἀληθείᾳ, ἑξωθεν ἑαυτὸν τῶν ἐπιβουλεύοντων διακρῶν, ὡς ἂν μή τις κατ' αὐτοῦ τοιοῦτον τολμήσειε, πᾶσι τὰ ὑποκείμενα. ἐνθὺς οὖν ἐκ προοιμίου τὰς τῆς πανεχ αὐτοῦ συναραμένους εἰς τὸν τῶν Λέοντος θάνατον, ἅπαντας ὀλέθρῳ δουῶναι, καὶ ἀπωλείᾳ. ὁθεν εξέστο δόγμα, πᾶς τῶν βασιλικῶν ἅπαντας ἀπολαύοντας φιλοτιμιῶν, ἐκ προοίτε δὲ τῆς βασιλικῆς τιμῆς μεταχόντας τοῦ ἀσεμνοῦ, καὶ τοῦ Μαγναύρα ἵνα τὸ Πεντα πύργιον συνα-

C θροισθῆναι ὡς τάχος ἐγένετο, καὶ πάντες ἐθροίσθησαν ὡς ἐκέλευσεν, ὡς ἂν σκέπτη πᾶς τοῦ ψυχῆς κρύψας θησαυρὸν, φανείᾳ καὶ ἐρημίαν φανῇ ἔρημος τοῖς συμπολεμοῦσι. Ἐβούλετο μὲν τὸ δι' ἐπιθυμίας εὐχαριλοὺς ἐλεῆσαι ὁμοῦ, ὁ ἐμὸς μακαρίτης πατὴρ, τοὺς ἀντιλαβομένους τῆ βασιλείας ὑπὲρ μαχόσαντας πολλῶν μὲν τιμῶν, πολλῶν δὲ πάντας ἀγαθῶν, καὶ ὑπέρων κατηξιώσατο γεράν. καταχθεὶς δ' ὑπὸ τῶν χειῶν, ἐμοὶ τῆ· βασιλείας ἐξέδοχον, ἵνα μὴ ἀχάριστος δόξῃ τοῖς ἀπιοῦσι, σφοδρότερον καταλύσῃ δικαίως χωρεθεὶς τῶν πλήθους, ἀνακύπτω ἑαυτὸν ἡμῖν ἐμφανῆ, ἵνα γνόντες τὸν φίλους, ἀξίως ὑμᾶς ἀμοιβαίμεθα. πάντες τοῖς λόγοις παραλλαττόμενοι οἱ δεῖλαιοι, καὶ συλλεγωγωθέντες τοῦ, ἕκαστος τῶν ὅσοι τῇ φόρῳ συνέργησαν τῷ Λέοντος, ἑαυτὸ παρηγόρουν.

D Ἐνθὺς οὖν ὁ Θεόφιλος ἐπὶ τοῦ σκηλώς ἔχων τὴν θύραν, ἐγκαλεῖται τῇ ἐπάρχῳ τοῖς πολιτικοῖς χρησαθαι νόμοις, ὧν τοῖς οἰκεῖοι ἄγεδε, ὡ ἔπαρχε, ἐκ Θεοῦ τῶν ἡμῶν γαλώπτης τὸ κέρεον λαβὼν, τοὺς αἰρίας τῶν ἔργων ἀπόδος τοῖς ἀμοιβὰς, οὐχ ὅτι τοῖς χεῖρας ἡμῶν ἀναν αἵματι ἀνθρωπίνῳ, ἀλλ' ὅτι τῶν Χριστὸν Κυρίου ἀνείλετον ἐν δόμῳ τῷ Θυσιαστηρίῳ. πᾶσι φθυγξάμενος, δείλυνε τὴν θαυμαστὸν ἐκείνου τῶν φρόνου σύλλογον. οἱ δ' ἄθλιοι ἐκεῖνοι συλληφθέντες παρὰ τοῦ ἐπάρχου, ποιναῖς καθυπεβλήθησαν ἀνδροφόνων. ὁ δὲ Θεόφιλος τῷ αὐτοῦ μητρυιὰ ἀπολάσας τῆ βασιλείων, εἰς τὸ μοναστήριον ἐκάλεσεν ἀπιθεῖν, ἐν ᾧ τὸ φρόνου τῷ κοσμικῷ ἀπέθετο τρίχα, μυθὸν ὠφελησάμενος τῆ ἄρκων,

E ὃς ἀ σύγκλητος πρὸς τῆ Μιχαὴλ ἐποίησαν. ταῦτα μὲν ἐν προοιμίῳ τῆ Θεοφίλου. τὰ δ' ἑξῆς ἐκ ἐπαίνου ἄξια. ἀντεποιούμενος γὰρ τῆ δικαιοσύνης, ἅπασι μὲν τοῖς πονηροῖς φοβερός, τοῖς δ' ἀγαθοῖς θαυμαστὸς τοῖς μὲν, ὅτι μισοπονηρός τε καὶ δίκαιος ἐδόκει· τοῖς δ', ὅτι μισοπονηρός τε καὶ δίκαιος ὠδόκει· τοῖς δ', ὅτι ἐμβριθὴς τε καὶ αὐστηρὸς ἐκ

καὶ πάντως αὐτὸν πάντων τῶν κακῶν καθαρθέντων. εἶχεν μὲν γὰρ τῆς ἐπὶ Θεὸν πίστως, εἶχεν δὲ πλέον τῆ πρ-

ερον παραδόσι μηρᾶς τ᾽ εἰκονομάχων αἱρέσεως, ἢ τ᾽ ὠσεβῆ καὶ πανάγιον ἐκκλησίαν, παρὰ πάντα τὸν τ᾽ βασιλέως αὐτῷ χρόνον ἠρεμῆσαι μὴ συγχωρήσας. ὅθεν αὖ ἐν πολέμοις αὐτός ποτε, ἀεὶ δὲ νικῶν, καὶ κατὰ βασιλεύσας τέρων. ἐχέμυθος δ᾽ ὢν καὶ δικαιοσύνης, καὶ τ᾽ πρὸς Χριστὸν καὶ τ᾽ αὐτοῦ μητέρα (ὡς φῶμι) πίστως καὶ θρησκείας, ἀκριβεστάτης ἑβδομάδος ἑρκτικὸς διὰ τ᾽ λαυφόρου, ἐπὶ τ᾽ ἐν Βλαχέρναις τ᾽ Θεομήτορος Θεῖον ναὸν, ὑπὸ τ᾽ δορυφόρων παρακομιζόμενος. νικᾶν δὲ, πᾶσι μὲν, προηγμένος δὲ τοῖς ἀδικημένοις δίκης ἕνεκα, ὡς ἂν ἔχων τὰ αὐτῷ ἰατραγχθέντ᾽ ἀδικήματα, ἃ μὴ παρέντων καλοῦντο ἀδίκων, ὑφαρπαζόντων τιὰ ἐξ αὐτῶ τιμαρίων. ἐθ᾽ ἵνα καὶ τ᾽ ἀγορὰν διαρχόμενος, διατὶς γένοιτο τ᾽ αἰτίων. πρώτα δὲ ὧν περὶ ἑκάστω τ᾽ πεπρασκομένων, πόσου πωλεῖται, γνόμενος κατὰ τ᾽ ἀγορὰν. πρώτα δὲ καὶ παρέργως, εἰδ᾽ ἐν ἱπποδρόμοις, πλὴν ἱππίνοις τοῖς βροτοῖς καὶ τοῖς ποσοῖς, καὶ τοῖς εἰς θάλαμον ἐπιτηδείοις ἡμφιεσμένοις, καὶ πᾶσιν ἁπλῶς τοῖς κατὰ τ᾽ ἀγορὰν φροντιμίοις. καὶ δὴ πάντων πολλοῦ ἐπεδείκνυτο σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν πρὸς τὰ κοινὰ, οὗπερ μὲν ἐν πεδίοις, καὶ δὴ καὶ ἐφ᾽ ὕδατι καὶ πᾶς ὁδοῦς τ᾽ ἑβδομάδος. καὶ ποτὲ δὴ καὶ ψυχαγωγίας χάριν φροκύπτων ἀπὸ τ᾽ πρὸς Θάλασσαν τῶ παλατίω τοιχῶν, ἰδὼν ἀπὸ ναῦν τινὰ μυριοφόρον ἐξ ὑείας πλέουσαν, ἀκτινοβολούσης τοῖς ἱστίοις, μεγάθει τε ἀνυπέρβλητον καὶ ἀπριήμιλλον κάλλει. ἰδὼν θαυμάσας, ὡς θάμβος ἐσήκοντο. ἠρώτα δ᾽ ὅμως τίνος τε ἡ ὁλκὰς εἴη, καὶ ὁ, τι φέροι τ᾽ ἀγωγίμων; ὡς δὲ ἡ Αὐγούστης εἶναι ἐμάθετο, τότε μὲν ἐφοῦχασεν, καὶ παρίστη ψε τ᾽ καιρὸν ἄχει καὶ τ᾽ ἐς ἑωθὸν ἡμέρας ἀπέναι πρὸς τ᾽ ἐν Βλαχέρναις Θεῖον ναόν. ὡς δ᾽ ἦλθ παρὰν ἡ κοιλία, καὶ ὁ τῶ πλοίω ὅρμος ἅπας ἐγεγόνει τῆ βασιλεῖ, πυθόμενος παρά τινος, τ᾽ αὐτ᾽ φερούσης εἴχετο, καὶ πλησιάσης ἔτι παρὰ τ᾽ ὁρμιαν, καὶ τὰς παρούσας ἡρώτα πολλάκις, ὅτω τίς ἔχει χρείαν τ᾽ ἀγωγίμων, εἴτε τυχὸν ἢ οἴνε, ἢ ἄλλω τινὸς εἴδους; ὡς δὲ πολλάκις ἐρωτήσαντες ἄναξ ἀπεκρίθησαν, καὶ μόλις μυδρὸς λείπεσθαι τὰς ὑπὸ τ᾽ σῆς φρονηθείσης δεσποτείας καὶ βασιλείας· ἀλλ᾽ ὦ ἔγε δὴ, ἔφη ὁ βασιλεύς, ὅτι μὴ ὑπὸ Θεῶ βασιλέα γεγενημένον, ἢ Αὐγούστη μὴ σύμβιος ναύκληρον ἠργάσατο; φρονήσει δὲ μᾶ πτοίας ἐκ τῶ τίς ποτε βασιλεὺς Ρωμαίων ἢ τ᾽ αὐτῷ γαμετὴν ἐμπορεύεσθαι; ταῦτα δὲ ἀνέπαυε, καὶ ἀπέλυσεν αὐθωρὸν μόνης ἐξελθεῖν τὰς αὐθρώπους, καὶ ἧ γναῖκ᾽ ἐκείνῃ παραδοῦναι φυεῖ, αὐτῆς ἐρίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀγωγίμοις. περιβαλὼν δὲ καὶ τ᾽ δέσποιναν ὕβρει, καὶ τ᾽ ζωῆς ἐξαγαγὼν ἐκπίλησιν, εἰ φαραβύλιον ἕκποτε τοῦτον τὸ ποῖσα ἅρμενον δ᾽ ἢ βασιλίς Θεοδώρα ἐκ τ᾽ χώρας τ᾽ Παφλαγόνων, γενέτειρα αὐγούστα Μαρίνου τὰ ἄτεκνον ἄνδρα, καὶ μητέρ Θεοκτίστου, τ᾽ ὑπὸ Φλαυΐου καπετωλιζομένου, ἀμφοτέρας ἀναθρέψα ἐντεθραμμένης, καὶ τ᾽ ἧβ σεπτῶν αἰκόνων προσκυνούσιν τὰ ἐξερημένας, ὡς οἱ κατ᾽ ἐκεῖνο πάντες καιρὸ, ἀσπαζομένης δὲ καὶ ἐστερημένης ὑπερφυῶς. διαδέμασι δὲ τ᾽ Θεοδώρας καταστρθίσης, καὶ τ᾽ ταύτης μέτρ Θεοκτίστ ζωσά τε καὶ πατρικία τετίμηται. νῦν δ᾽ ἐκεῖνο ἡ Θεοκτίστη καπὶ τ᾽ ἑαυτ᾽ οἶκον ἔγγιστα διαχείμενον τ᾽ Γαστρίου, τὰς τ᾽ Θεοδώρας καλυμένης παῖδας (πέντε δὲ ἦσαν τ᾽ ἀριθμὸν, ἵνα Θέκλα, Ἄννα, Ἀναστασία, Πωλχερία τε καὶ Μαρία) ἄλλας τε δωρεαῖς, αἷς ὑποστέρηδαι τε θῆλυ πᾶσιν ἐδιδοῦτο, ἐδίᾳ παραλαμβάνουσα, μὰ μαλακίζοιδαι δὲ, μηδ᾽ μέντοι δηλίας (ὅπερ ἦσαν) ἐξελπάρει, μὰ δοκίζεσθαι δὲ, ἢ τ᾽ μητρῴας δηλῶς ἄξεν διαπονεῖδαι ἐφόπτα. τ᾽ πατρῶα μὲν ἄρσεν μυεστομένας, καταπαλαζομένας ἧ τοῖς τ᾽ ἁγίων εἰκόνων μορφὰς, ἧ ἅμα ταύτας ἐς χεῖρας ἐμβάλλουσα (φίλαττε ἧ ταύτας ἐς τινι κιβωτὶ φυλάττε ἧ τοῦ πρόσπρ τῆ τοῖς χείλεσι ἀν-

A potuit omnibus eatere vitiis. Nam tametſi veram amplecteretur religionem, magi tamen a patre ad ſe devolutæ impuræ imaginiperdarum hæreſi deditus erat, pioſque omni ſui Imperii tempore exercuit maleficiis, nullam iis quietem permittens. Itaque & in bello nunquam vicit, ſed ſemper ſuccubuit, ac domum non convenienter Imperatoriæ dignitati redit. Juſtitiam ergo colens, & (ut putabat) erga Chriſtum ejuſque matrem pietatem, ſingulis ſeptimanis per vitam publicam ſatellitibus ſtipatus ab Blachernenſe Delparæ fanum equitabat: interque equitandum omnibus maxime injuriis affectis vacabat, ut il ſuas querelas proponere poſſent, neque ab ſontibus & pœnam metuentibus impedirentur. Simul & per forum equitans, res vænales inſpiciebat, ac de pretio interrogabat: neque obiter hoc, aut una tantum aliqua re, ſed de iis quæ eſui ſunt ac potui, de veſtibus ſovendo corpori aptis, & in univerſum omnibus quæ in foro preſtabant mercibus. Omnibus autem in rebus magnam in curanda republica diligentiam oſtendit, non in his in publicum modo ſeptimanatim progreſſibus, ſed etiam in judiciis. Aliquando animi cauſa proſpiciens de muro palatii qui eſt verſus mare, navim onerariam vidit plenis velis ac ſecundo vento appellere, mole ac magnitudine parem nullam ſibi habentem. Eam cum admiratione contemplatus, cujuſnam eſſet, & quid rerum adveheret interrogavit. Cum eam Auguſtæ eſſa didiciſſet, acquievit in præſentia, & diem expectavit quo ad Blachernenſem B C eadem iturus erat. Cumque ea appetiiſſet, deduci ſe ad navis ejus ſtationem juſſit: puppique adſiſtens, eos qui aderant aliquoties percontatus eſt, eibone aliquis ipſorum, aut vino, aut ulla alia re deſtitueretur? cum ſæpe interrogati vix tandem reſpon- *Edit. Paril. pag. 515.* derent, ira ſibi Imperatori ſolertia proſpectum eſſe, ut nullius rei ſentiant penuriam. Neſciebat vero, ait, quod me divinitus Imperatorem factum, uxor mea & Auguſta nauclerum reddidit? addiditque indignanter: Fuitne ulla unquam Auguſta, quæ maritum ſuum mercatorem videri? Hæc fatus, confeſtim homines nave egredi juſſit, nulla re exportata, navemque comburi ipſis cum vellis & omnibus mercibus. Acriter autem Auguſtam objurgavit, minatus ei exitium, ſi porro aliquid tale feciſſet. Nomen Auguſtæ fuit Theodora, D patria Paphlagonia: parentes, Marinus vir non ignobilis, & Theoctiſta cognomento Florina, pie uterque educatus, neque divinarum imaginum venerationem diffitens, ſed ardentiſſime eam colens ſtudio. Coronata Theodora, mater quoque ejus Theoctiſta, Zoſtæ & patriciæ dignitate ornata eſt. Ea domum habuit proximam Gaſtrii. & Filiæ Imperatoris ab avia cultum imaginum diſcunt. filias Theodoræ ad ſe crebro invitans (quinque erant numero, Thecla, Anna, Anaſtaſia, Pulcheria, & Maria) ac variis muneribus, quibus demuleeris & ſexus ſolet, blandiens, ſeorſum exhortata eſt ut ſupra ſuum ſexum ſaperent, animoſque viriles & E materna fortuna dignos ſumerent, abominaſque pattis hæreſin, ſacras amplecterentur imagines. ſimul & ex ciſta quadam depromptas eas in manus puellis dedit, & ſicieique & habiis admovit, ut earum a-

morem excitaret. Hoc cum illa identidem ageret, ut defiderium cultus venerabilium imaginum in neptibus accenderet, non te-fellit Theophilum. Nam is aliquando cum filiae interrogatet quidnam ab avia donorum acceptiſſent, aut quid ſcitum egiſſent? reliquis interrogationem ejus veluti anſam enantantet declinantibus, Pulcheria tenel-lae ætatis ſimplicitate ducta, quam blande tractatæ eſſent, ac quam variis fructibus donatæ exponens, imaginum quoque adorationem prodidit, aviæ in ciſta multas eſſe puppas dicens, quas ipſarum capitibus & vultibus ea poſt oſcula applicuerit. Ob hæc furore percitus Imperator, durius tamen in ſocrum ſtatuere nihil auſus eſt, reverentia uxoris, & multo magis ipſius Theodoræ libertate impeditus (nam generum ea palam infectabatur, reprehendebatque propter quotidianas confeſſorum vexationes hæreſimque: & fere ſola universorum in eum odia patefaciebat) tantum filiabus aviæ aditu in poſterum interdixit. Similis caſus Auguſtæ obtigit. Alebatur in aula hununcio fatuus, & Homerici Therſitæ perſimilis, Denderis nomine, impeditæ linguæ, riſus excitator, ac in regiam inci cauſa adhibitus. Is aliquando ſubito in cubiculum Auguſtæ intrans, deprehendit eam ſacras amplectentem imagines: eaſque videns, quidnam rei eſſet quæſivit, propiuſque accedens percepit. Auguſta ſubruſtice reſpondit, ſuas pulchras puppas eſſe, valde ſibi amatas. Erat tum in convivio Imperator, & turpem iſtum Denderim ad ſe inde venientem interrogabat, ubi ſuiſſet? Reſpondit is, apud Manam, (ſic appellabat Auguſtam) ſe fuiſſe, vidiſſeque eam ex pulvinari pulchras puppas depromentem. Intellecta re Imperator iræ plenus de menſa ſurrexit, ſtatimque uxorem adiit: multiſque infectis convitiis eam imaginicolam efrænæ lingua nominavit, ſimul Denderidis indicium exponens. Sed Theodora ut mariti iram ſedaret in præſentia, falſo id eum ſuſpicatum eſſe duxit, & rem ſecus habere quam ipſe putaſſet, ſe cum ancillis in ſpeculo ſeſa contuitam, ac Denderim imagines in eo conſpicatum, ſtulte indicans. de viſa puppis acculiſſe. His illis verbis cum demitigaſſet virum, Denderim dignis modis caſtigavit, docuitque in poſterum nihil de puppis loqui. Ideoque aliquando Imperatrice accidente, Theophilus eum cum interrogaret, anne domina rurſum pulchras ſuas puppas amplexaretur? Denderis manum deatra labiis impoſita, Tace (inquit) o Imperator de puppis. Hæc ita geſta.

Edit. Pariſ. pag. 316.

153

Porro miles quidam manu promptus equum habuit egregium, qui ipſum ſæpe ex prælio incolumem extulerat. Hujus equi amore captus dux, ſub quo is militabat, cum neque pollicitationibus neque minis impetraret, hominem timiditatis accuſatum apud Imperatorem exauctorat. Cum autem Theophilus equum inſigni virtute cuperet habere, & miſſis in omnes partes mandatis talem ſibi quæri atque afferri juberet, eam nactus occaſionem dux iſte, militi ei equum invito adimit, & tam-

156

τῇ ἐπιτιθεμένῃ, ὑγιάζει, καὶ ὡς πρὸς τὸ ἐκείνων ἀνηρέθιζε φίλτρον. πῶς οὖν ἐνδιαλιχῶς ποιῶσα, καὶ πρὸς ἐγγόνους περὶ τῆς θείας εἰκόνος πόθον ἀνάπτουσα, ἵνα ἔλαθε τὸν Θεόφιλον πωυθανόμενον, ἤ, τι τῇ ἀυτῆς παρὰ τῇ μάμμῃ δεδώρηται, καὶ ὅ, τι χάεπος ἐξεἰργασαι ἄξιον· αἱ μὲν ἄλλαι τὰς πρὸ πόδας ἔσαυραν ἔχουσαι φρονήματα, ὥσπερ νικας λαβαὶ, ἐρρωμένως παρεῖχον. ἡ δὲ Πολυχρονία τῇ νεωτέρᾳ ἡλικίᾳ ἐπαίζουσα, τὰς τε φιλοφροσύνας ἀπέλαυε, καὶ τὸ πλῆθος τῆς ὀπωρᾶς· ἀφοσιοῦσθαι δὲ καὶ τῶν ἐπὶ τοῖς εἰκόσιν ἀφοσιώσεων. ὅπου δὲ ἀπαλὰ φρονοῦσα καὶ λόγωσα, ὡς ἐυτὶα πολλάκις αὐτῇ τῷ πατρὶ τὸ κιβώτιον, καὶ ταῦτα τῇ κεφαλῇ καὶ τοῖς προσώποις ἡμῶν ἐπιτίθησι μᾶ τὰ φιλήματα. ταῦτα τὸν βασιλέα εἰς μανίαν διήγειρε· φράξαι δὲ τὰς δρασιπάτρας εἰς αὐτὸν ἐκωλύετο, τῇ τε ἀρχῇ καὶ γυναικὶ αἰδοῖ καὶ ἀλαβείᾳ, καὶ πλέον ἐκ χρῶν παῤῥησίᾳ εἰργόμενος. καὶ ὧδε ἀεὶ λάθρᾳ ἐπισκώπτουσα τὸν, καὶ διελέγχουσα ἐπὶ τοῖς καθ' ἡμέραν ἐξ ὁμολογουμένῳ διαμαχοῖς, καὶ τῇ ἀληθείᾳ αἱρέσει, καὶ μόνῃ μαρᾶ φαιδρὰ ποιοῦσα τὸν πρὸς αὐτὸν ἅπαντων ἀπέχθειαν. ἐκώλυεν δὲ μάνον τὸν πρὸς τὸν Θεοκτίστην τῇ Συγκλήτου αὐτὸν ἄφιξιν. τὸ τοῖς παραπλήσια συμβέβηκε καὶ τῷ βασιλεῖ Θεοδώρᾳ· ἐτρέφετο παρὰ τοῖς βασιλείοις ἀνδράριον παρακεκομμένον, καὶ τῇ Ὁμηρικῇ Θερσίτῃ παρόμοιον, διὰ δεσμὸς ἔτι μικρὸν· ἀσημάντῳ φθεγγόμενον, καὶ γέλωτα κινοῦν, καὶ θυμηδείας ἕνεκα τοῖς βασιλείοις ἐκδιαιτώμενον. τοῦτο γοῦν εἰσπεδᾶσάν ποτε κατὰ τὸν τῆς Λύγδος καιρὸν οἱ σύν, θείας εἰκόνας κατιλαβὸν αὐτὸν περιπτυσσόμενον. τοῦτο ἰδὼν ὁ ἀνὴρ ἀπαράπαιον, τί τε εἴη ἐπιμαθὼν; καὶ πλησίον ἐλθὼν, κατημάθανεν. ἡ δὲ βασιλὶς, τὸ καλάμιν (ὅπερ ἀγροικικῶς) νικᾶ, καὶ ἀγαπᾷ τοῦτο πολλά. εἰσέπτο γὰρ αὐτὸ ἡ βασιλὶς, καὶ δὴ πρὸς αὐτὸν ἐβλέψασα τὸ αἰχρὸν τῶν Δίνδυμον, ὅρα τί ποτ' ἐτύχαμεν ὦν; ὁ δὲ, παρὰ τὴν Μάναν ὅρατον εἶναι (τὸν δέσποινα τοῦτο καλῶν Θεοδώραν) καὶ δύνασθαι αὐτὸν τὸ προσκεφαλαῖον καλὰ νικᾶν ἐξαίρετον. σωπᾷ ἐνταῦθα ἡ βασιλὶς, καὶ πλήρης ὀργῆς γενέμενος, ἐξανίστατο τῆς τραπέζης, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀπῆλθεν ἐξόδους, ἄλλως τε πολλαῖς ὕβρεσι πλυνῶν, καὶ εἰδωλολάτρην αὐτὸν λάξῃ γλώσσῃ ἀποκαλῶν· καὶ ἅμα διήγει τὰς λέγας τῶν μυσαρῶν. ἡ δὲ πῶς μὲν τὸν θυμὸν κατεσοφίσατο τοῦ βασιλέως, κακῶς ὑπείληφας (ἔλεγεν) ὁ βασιλεῦ ἐχθὲς ὑπεντυόντως, ἔφη, ἔχει καὶ ἀληθεία. τῇ δὲ κατόπτρῳ μικρὸν ἐνατενίζουσα μὴ τῇ θεραπαινίδων, καὶ τὰς τιτθὰς ἐκ τῶν μορφῶν, ἐλθὼν ἀπήγγειλεν ἀρρήτως τὰ μιμοθέντα. καὶ τὸν μὲν τοῦ βασιλέως θυμὸν τοῖς ἐξῆς κατεπράῦνε τοῖς λόγοις. τὸν Δίνδυμον δὲ παιδείᾳ καθυπέβαλε φρενίτιν, πείσασα μή ποτε λέγειν περὶ τῆς νικᾶν τινί. διὸ τὰς δεσποίνης κατεπαιρομένης ποτὲ, ὁ Θεόφιλος ἰράσατο τὸν Δίνδυμον, εἰ πάλιν ἄρα τι καλὰ νικᾶν ἡ Μάνα ἐσπάζοιτο; ὁ δὲ τοῖς χείλεσιν ἐπιθεὶς τὸν δάκτυλον, σίγα σίγα περὶ τῆς νικᾶν, ἀπέφησεν, ὦ βασιλεῦ. καὶ ταῦτα μὲν σωκούρησεν ὧδε.

Στρατιώτου δέ τινος χεῖρά τε νικηφόρου καὶ ἵππον ἔχοντος δεξιὸν, ὁ στρατηγὸς, ὑφ' οὗ ὑπὸ ἐτέλει, ἐρωτι καπαχθεὶς τοῦ ἵππου, ὑφ' ἃ πολλάκις ἀνδρώπους ἐκ πολέμου ἐρρύσθη, ἐξίστου τούτου, καθυπισχνούμενος δώσειν πολλά. ἀπαναινομένου δὲ ἐκείνου, καὶ βίᾳ προσῆγε, μηδ' ὅπω δὲ πείθων ἀποδῶναι οἱ τὸν ἵππον, ἀναιδρίας ἐγκλημα προσάψας εἰς βασιλέα, μετεκίνησε τοῦτον τῆς μνήμης σφενδόνης. ἐγένετο ζήτησις παρὰ Θεοφίλῳ περὶ ἵππου ἀφαιρέσεως, καὶ διατάγματα ἐπέμποντο

παντοχῆ, τοιόνδε ἵππον ἐρισθῆναι, ἢ πιμφθῶναι αὐτῷ τῶν ὁραξάμενος ἀφορμὴν ὁ στρατηγὸς, ἀφαιρεῖται τὸν ἄκοντα τοῦ ἀνδρὸς ἵππου, καὶ ὡς βασιλέα ὡς οἰκεῖον ἐκπέμπει κῶμα. χρείας δὲ γινομένης ἐν πολέμῳ πλειόνων στρατιωτῶν, καὶ τῶν βασιλέως αἰεὶ σώντων ἁπλῶς πάντα στρατεύεσθαι τὰ ὅπλα αὐτὸν διαμένειν, ὁ στρατιώτης ὁ ῥαθεὶς στρατιώτης. τροπῆς δὲ γενομένης, ἵππου μὲν ἴσχυε ἵππον τὸν σῶσαι δυνάμενον αὐτὸν, ἵππου δὲ γυναῖκα, ἀπαλλοτριοῦσθαι τὰ τέκνα. ἥτις τὸ φιλοδίκαιον τοῦ βασιλέως ἀκούσασα, ἐκκαιομένη δὲ τῇ τοῦ ἀνδρὸς φιλέρῳ, καὶ πῶς τάχιστα ἐπιχορηγῆν ἀναγκαῖα, ὡς βασιλέα καταλαμβάνει καὶ Θεόφιλον καθ' ὃν ἐμέρα ἐδίφρου ἀπίοντα φῶς τοῦ Βλαχέρνας θεῶν τὸν, ἐπιχον τῇ τοῦ ἀνδρὸς αὐτὸς ἵππῳ ἀκριδῶσα, δρόμῳ πολλῷ τε χαλινὸν κατέχει τοῦ ἵππου, οἰκεῖον ὄντα τῶν λίγυπτα, καὶ μὴ ἄλλον τινὰ αἴτιον, ἀλλ' αὐτὸν ὑπάρχειν τοῦ βασιλέα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς σφαγῆς. ἐπλαγῆς οὖν ὁ βασιλεὺς, τάχος μὲν αὐτῷ προσμένειν διανέστη, ἄχρι τοῦ πᾶν ἀκήκοα παρὰ σοῦ αὐτῷ. ὧδε δὲ ἵππου ἀνδρὸς ὠδίνος αὐτῷ παρεστῶσα, καὶ ὑπτιωθέντος ἀφίστησι τι περὶ τοῦ λεγομένου μαθεῖν. ἀναλαβέσα δὲ ἡ γυνὴ πλεῖν ἀργῆς ἄχει πέπλος ἀνελίσσουσα τοῦ βασιλέα. παρεστῶσα γοῦν ὀδίνος ὁ στρατηγὸς, ζήτησιν ποιοῦντα περὶ τοῦ ἵππου γυναικὸς, ἡ γυναικὸς τέως ἀρυτομένης ἀφεστάξει βασιλεῖ. ἐνεσμένου δὲ τῷ στρατηγῷ οἰκεῖον εἶναι τοῦ ἵππου, καὶ μὲ ὀξέως ἀρπαγῆς κτθῆναι αὐτῷ, ἐξέχει παραχρῆμα τὸ παραπτόμενος τὴν γυναῖκα, ἐλεγχον ἀφελόμενος καὶ κατήφορον τοῦ λεγομένου ὧδε ὁ στρατηγὸς θυμοῦται, ἀπειλεῖ, καὶ ἐπὶ πολλοῦ χρόνου ἔσεσθαι ὑπὸς· μόλις δ' οὖν εἰς ἑαυτὸν γενόμενος, τοῦ πεδῶν ἅπτεται τοῦ βασιλέως μὴ κλαυθμῶν, καὶ οἰκτοῦ ἐλεεινὸς γένηται, τὴν ἀμαρτάδα ἐξαγορεύσας. τί οὖν ὁ βασιλεύς; ἡ μὲν γυναῖκα μὴ τοῦ παῖδων, ἀδελφὴν ἐξ ἴσου καὶ κληρονόμον ἡ ἐκείνου δείκνυται ὑπερέχουσα· αὐτὸν δὲ τῆς ἀρχῆς παραλύει, καὶ ὑπηρεσίᾳ δίδωσιν. ὅπου φιλαπεχθήμων ὢν πρὸς τοὺς ἀρχαγγέλους, καὶ τοὺς ἐξ ἀδικίας πλουτοῦντας ὑβρίζοντας.

Ἐπῆκτο δὲ καὶ ταῖς οἰκοδομαῖς ὁ αὐτὸς βασιλεύς. καὶ τοῦ τειχῶν τὴν πόλιν μεγίστῳ ἐνδείξασθαι ἐπιμέλειαν, τὰ χθαμαλώτερα καταστρέψας, καὶ ἀνυψώσας, καὶ ἄβατα ποιούμενος τοῖς ἐχθροῖς τὰ καὶ τῶν ἔσεσθαι, τῶν ἐκείνῳ προσηγορεύμενα ἐν γράμμασιν ἔχοντα· ἡ μὲν ἀλλὰ καὶ πόρτας ἀποδάσας ἐξ οἰκημάτων τινῶν, καὶ καθάρας ὅλον τὸν οἶκον ἐκεῖνον, Ξενῶνα ποιοῦντα τῶν ἐκείνου προσηγορίαν φέροντα, κάλλει τε ἀδίκτου καὶ μέγιστον καταστήσας, ὅπερ ἐστὶν ἀρτεμγυναικεῖον μοναστήριον. ὅπως ἐκείνος ἔχῃ πρὸς τῶν πορείαν. πλὴν ὅτι γε φασὶν αὐτὸν κάλλει ποτὲ Θεραπαινίδος ἁλῶναι, ὑπερτάσης τῇ βασιλίδι, συμφθαρῆναι αὐτῇ, ῥᾳδίως τὸ τε βουλόμενον. ἐπεὶ δὲ ἥδιστο ἀληθινῶς, ἴσχυε δὲ καὶ τῶν Θεοδώρου ὅλως γενομένων τῷ πάθους καὶ καπηλεῦσαι, φασὶν ἐξοπλεῖν ἐπιμύμενον, καὶ τὰς χεῖρας αἴροντα πρὸς Θεὸν, ἁμῶν τότε μόνον δολοῦσθαι, καὶ συγγνώμην αἰτεῖν παρὰ τῆς ἑαυτοῦ γυναικός· καταστεῖναι δὲ καὶ ἀνάστορα ναὸς ἑαυτῷ θυγατράσι, παρὰ τὸν καλούμενον χῶρον τοῦ Καισιανοῦ, ὃν καὶ ἐμὰς τοῦ χάρῳ καταγράδιτον, λείψανα περιεσώζοντα. ἔστιν δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ τὰ τοῦ Βρύωνος ἀνάκτορα, πρὸς τῶν τοῦ Σαρακηνικῶν οἰκημάτων ἀμοίωσιν καταστεδάσας αὐτά. καὶ περὶ μὲν τὰ τοιαῦτα ἐδόκει τε καὶ σεμνίζειν μεγαλοφρὴς ὁ Θεόφιλος καὶ θαυμαστός. περὶ δὲ τὰς τῶν θείας καὶ ἀχράντως προσκυνουμένας εἰκόνας λίαν βαρύς τις καὶ αὐστηρὸς, καὶ πάντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ τυράννους ἁπάντι παρελάσαι φιλονεικῶν. οἱ μὲν γὰρ ἀναλαβόντες, Λέοντα τὸν Ἰσαυρον, καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Κοπρώνυμος, καὶ Μιχαὴλ ὁ τοῦ πατρὸς τραυλὸς, ἃ μὲν ἐδίωξαν μή τινα τῶν γεγραμμένων εἰκόνων, κἂν τινα γραφόμενα τύ-

quam ſuum Imperatori mittit. Poſt cum neceſſitas bellica plures milites requireret, mandatoque Imperatoris omnes qui arma ferre poſſent in exercitum allegerentur: ille etiam miles arma ſumpſit, & in prælio fuſis ſuis quod equum a quo ſervari conſueverat non haberet, occupuit, uxore & liberis relictis. Vidua amiſſi mariti deſiderio accenſa, & quod neceſſaria pupillis ſuppeditare nequibat, juſtitiæ Imperatoris fama luſtigante Conſtantinopolin venit: Theophilumque ad templum Blachernenſe equitantem de more conſpicata mariti ſui equo vehi, concitato curſu aggreſſa, frænum equi apprehendit, ſirum hunc eſſe vociferans: & non alium, ſed ipſum Imperatorem cædi mariti ſui cauſam præbuiſſe. Perterritus Imperator, manere eam jubet dum in palatium ipſe rediret: ac reverſus ſtatim ad ſe vocat, ac de re tota accuratius inquirit. Quam cum ea a principio ad finem uſque recitaret, illico vetulam duxiſte ſiſtitur, & muliere juſſu Imperatoris occultata, de equo acriter interrogatur: quem eam aſſeveraret ſuum fuiſſe, neque raptu pararum, producitur extra velum mulier, reum de vi peractura. Qua is conſpecta diriguit, & aliquandiu mutus adſtitit: tandemque ad ſe reverſus, ſupplex pedibus Imperatoris ſeſe advolvit lacrymans, ac peccatum confitens. Ergo Imperator ejus faculeates viduæ, ejuſque liberis quaſi jure hæreditario ex æquo addicit: ipſumque dignitate ſpoliatum, cæſilio perpetuo damnat. Adeo infenſus erat & iis qui injaſte opes parare intenderent.

Ædificiis quoque hic Imperator operam dedit, muroſque urbis ſummo ſtudio reſecit, humilioribus dejectis, & extructis altioribus, qui ab hoſtibus conſcendi non poſſent. qui etiamnum ſtant, nomine ejus inſcripto. Quin & meretrices quibuſdam cellulis exturbavit, domumque eam totam expurgatam, Xenonem (hoc eſt, ædes peregrinis excipiendis deſtinatas) fecit, a ſe denominatum, inſigni amplitudine atque pulchritudine. nunc eſt monaſterium muliebre. Ea eo liquet, quam fuerit ſcortationi inimicus. Fertur fane ſemel diſſolutius cum viventem, ancillæ pulchritudine, quæ erat Imperetricis pediſſequa, deceptum, cum ea rem habuiſſe: ſed agnito moa delicto, cum videret ob id Theodoram in ſummo eſſe mœrore, culpam confeſſum, manibus ad Deum ſublatis juraſſe, non niſi hac vice lapſum ſe eſſe, veniamque ejus ab uxore petiiſſe. Palatia etiam filiabus ſuis condidit, ea regione quæ Carlani dicitur: quorum tempore ſubrutorum, noſtra etiamnum ætate eatant reliquiæ. Bryantis quoque palatium ædificavit, ad ſimilitudinem Sarracenicarum ædium. Atque bis quidem in rebus magnifici nomen admirationemque meruit Theophilus. Sed in eos qui cultum divinis imaginibus præſtarent, nimis durum ſe atque inhumanum præbuit, omnes qui ante ipſum fuere tyrannos crudelitate vincere contendens. Nam Michaelus pater ejus ediderat, ne ulli pictæ imagini, ubicumque ea eſſet, nomen Sanctus imprimeretur, quod id nulli rei præterquam ſoli Deo congruere putabat: errore quidem non alieno a pietate, ſed ſapientiæ ſtudioſo. Theophilus autem in ſacras imagines ſæviebat, & omnes qui ante ipſum fuere tyrannos crudelitate vincere contendens. Nam Michaelus pater ejus ediderat, ne ulli pictæ imagini, ubicumque ea eſſet, nomen Sanctus imprimeretur, quod id nulli rei præterquam ſoli Deo congruere putabat: errore quidem non alieno a pietate, ſed ſapientiæ ſtudioſo. Theophilus autem in ſacras imagines ſæviebat, & omnes qui ante ipſum fuere tyrannos crudelitate vincere contendens. Nam Michaelus pater ejus ediderat, ne ulli pictæ imagini, ubicumque ea eſſet, nomen Sanctus imprimeretur, quod id nulli rei præterquam ſoli Deo congruere putabat: errore quidem non alieno a pietate, ſed ſapientiæ ſtudioſo.

Edit. Pariſ. pag. 517.

Juſtitiæ exemplum.

Ædificia Theophili.

p. 518.

opiſtionis. cum enim Deus, nomen Deus, multo quam vox Sanctus ſit anguſtius, homini tamen tribuat: quomodo id quod multo vilius eſt, denegaret? Leo autem, & filius ejus Copronymus, omni earum adoratione prorſus interdixerant. Theophilus autem ne pingi quidem eas coloribus conceſſit, abjecti dicens animi eſſe talium rerum admirationem, ipſamque ſolam ſpectandam eſſe veritatem. Itaque divinæ imagines omnibus in templis delicebantur, earumque loco beſtiarum & avium ſimulacra figebantur, belluinam & ſervilem Theophili argentia vaſtuliam. Ea eo ſacroſancta donaria in foro impuris manibus jactabantur, atque ignominioſe tractabantur: ac ſontibus debiti carceres iis implebantur, qui divinas imagines colebant, monachis, epiſcopis, ſubditis, earumque pictoribus: montes quoque & ſpeluncæ iis replebantur, qui flagitioſorum loco fame ac ſiti necabantur. Ediderat enim Theophilus, ne monachis ullam urbem intrare liceret: juſſeratque omni modo eos arceri, atque adeo non tutum erat iis conſpici ea in regione. Quin & monaſteria, atque * otii ſacri cauſa conditas ædes, profanis hominibus frequentabat. Interim pii homines, qui prudere virtutem ſacrumque veſtitum nollent, fame ac cruciatibus mori malebant. nonnulli neglecto habitu peribant: nulli etiam, quibus minus erat virtutis ſtudium, hymnis ac cantionibus ſacris, ipſoque etiam veſtitu dimiſſis, liberæ ac ſolutæ vitæ ſeſe dederunt. Nam hos quoque cœtus Imperator diſſipavit, qui ſoli ad refrænandas cupiditates hominum faciebant. Neque tamen eo tempore prorſus dicendi libertas ex hominibus ſublata fuit. Sed quidam animo calidiores, vel ſinguli, vel etiam facto agmine Principem reprehenderunt. Horum præcipui fuere Abramitæ monachi, qui libere in conſpectum ejus progreſſi ex ſanctorum patrum dictis, magni videlicet Dionyſii, Hierotbei, & Irenæi demonſtrarunt, non nuper vivendi rationem inſtitutionemque monaſticam extitiſſe, ſed perantiquam eſſe: ſed & ſacras imagines ipſis fuiſſe Apoſtolis familiares, quando & Lucas divinus Apoſtolus Deiparæ formam depinxerit, & Chriſtus Dominus Deuſque noſter linteo impreſſam ſui effigiem nullo manus miniſterio elaboratam nobis reliquerit. Hoc modo diviniſſimi iſti viri cum tyranni inſcitiam atque ſævitiam redarguiſſent, ob ſummam dicendi libertatem multos cruciatus atque tormenta paſſi, urbe etiam in exilium relegati ſunt. qui cum ad fanum Joannis Baptiſtæ, quod Terribile cognomento dicitur, eſſetque in Euxino ponto ſitum, perveniſſent, flagellorum plagis prorſus confecti, in cœlitum cœtum abjerunt. eorum cadavera inſepulta in ſolum projecta, diu admodum integra manſerunt: donec pii quidam ea humaverunt, & eodem quo Chriſti martyres honore dignati ſunt. Germana his ſunt facinora mooachi cujuſdam, jam ad facerdotium provecti. Is divino mentis ardore cæcitus, in faciem tyranno reſtitit: & cum alia multa diſſeruit, tam illud Pauli dictum protulit: Execrabilis eſto, quicunque aliud ab eo quod accepiſtis Evange-

Theophilus imaginum hoſtis, & monachorum.

* hefychaſteria

237

Edit Paris. pag. 313.

Abramitæ monachos & imagines defendunt.

A χειτο, τὸν ἄγιος φανῆναι ἐγχαράττεσθαι, ὡς ἂν ἄλλῳ τινὶ τῶν τοιούτων ἁρμοζούσης φωτὸς, ἢ μόνῳ τῷ Θεῷ· οὐ δι' ὃ ἔχῃ βαλὼν τῷ νοΐ. τῆς δὲ Θεὸς φωτὸς τοῖς ἀνθρώποις μεταδιδοὺς ὁ Θεὸς, ὑψηλοτέρας ὕσης παρὰ τὸ ἅγιος ἀρόσρημα, πανσεπτοτέρας ὕσης ἢ ἅγιος τῷ πολὺ, οὐκ ἂν τίνες ὑποτοιήσειαν πλὴν τῶν μὲν ὕτος ἐθίασιον. ὁ καὶ αὐτὸ δὲ Λέων ἢ ὁ υἱὸς αὐτὸ Κωνσταντῖνος, τὸ μηδὲ προσαιωνίσθαι ὅλως αὐτός· Θεόφιλος δὲ, τὸ μηδὲ χρώμασι τίνες μορφοῦσθαι χαμαίζηλον γὰρ, τὸ πρὸς τὸ παίζειν ὑπτιοῦσθαι, μόνῳ σκοπεῖν ἢ ἀληθείαν. καθῃρέθη μὲν ὖν ὑπὸ τοῦτο καὶ πᾶσαι ἢ ἐκκλησίαι αἱ θεῖαι μορφαί· Θεῖα δὲ ἢ ὄρνεθις ἀντὶ τίνων ἀντιπλασσόντο, τὸν τῶν θηρίων ἢ ἀνδραποδώδη ἄνοιαν ἐλέγχοντα. ἐντεῦθεν

B βιβλίοις χαρτὶ τὰ ἅγια ἢ ἱερὰ κειμήλια ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐρρίπτουν καὶ ἐπυβείζοντο. ἐντεῦθεν τὰ τῆς κακίργων ἐπληρώτο δεσμωτήρια, ἢ καὶ τιμῆς ἀγόντων τὰς θείας μορφὰς, μοναζόντων, ἐπισκόπων, ποιμαινομένων, ἢ καὶ γραφέντων αὐτάς. πλήρη δὲ ἢ τὰ ὄρη καὶ τὰ σπήλαια τῶν ὡς κακούργων, λιμῷ ἀναιρεθέντων ἢ δίψει. ἀβάτος ὃ πρεῖθαι τὰς πόλεις τοῖς μοναχοῖς ὑγιελδσαμβος, καὶ πάντα τρόπον αὐτὸς ἀπελαύνεσθαι ἐθίσαντες, μᾶλλον δὲ μηδὲ κατὰ χώραν ὁρᾶσθαι πλημμῆς. ἐφεγάσατοδὲ τὰ μοναστήρια ἢ ἀσυχαστήρια, πολύανδρα ἢ κοσμικὰ κατακώγια, τῶν ἱερῶν ἀνδρῶν φροδῦται τὸν ἀρετὸν, καὶ τὸ ἱερὸν ὑδωρ μὴ βυλομένων, λι-

C μῷ δὲ καὶ κακυχίαις ἀφειρημένων ἢ ζωὴν κατατρίφων. ἐσίων δὲ πυρβολὴς κατλιγωρουμένη, καὶ παρὰ πάτο χατολομένων. πολλοὶ δὲ ἢ τὸν ῥᾳθύμως ζῆζόντων, ἢ ἄστεον ἢ ὑπολυμένων ἀσπασαντο βίον, ὕμνοι θείων ἢ φδῶν καὶ αὐτῷ τῷ χήματος ἀφειδήσαντες. ἢ δὲ ἰδὲ πᾶς πλεῖθαι τὰς συλλόγους ὁ τύραννος συμχώρησεν, οἱ καὶ μόνοι διώσεται πρὸν ἢ οἷον χαλκὺς τις εἶναι τοῖς πρὸς τὰ πάθη ἀλόγως κατοληθαίνων. πλὴν ὡ παπάσασι τῶν ἀνθρώπων ὠδὶ πάτι τὸ παῤῥησιαστικὸν τι ἢ ἐλδθέρεον ἀπορόιπτον· ἀλλά τινες καὶ θερμότεραν, πολλοὶ μὲν ἢ καθίκαστον, τινὲς δὲ ἢ κατεσάθη, ἄκαιροί πῆς τῶν Ἀβραμιτῶν ὁρμώμενοι μονῆς μοναχοὶ μὴ παῤῥησίας ἐφθίττες αὐτὴ, λογισμῆς ἐκπ-

D τῶν τοῖς ἁγίοις πατράσιν ἡμῶν εἰρημένων. Διονυσίῳ τῷ μεγάλῳ, Ἱεροθέῳ, ἢ Εἰρηναίῳ ἀποδείκνυσαν, ὡς ἡ χθὲς ἢ πρώιμον ἢ τῶν μοναχῶν πολιτείαν τε ἐφεύρηται, ἢ κατάστασις, παλαιὰ δὲ τις ἢ ἀρχέγονος. ὡ μὴν δὲ ἁγία ἢ τὰ τῶν θείων εἰκόνων μορφώματα, ἀποδείκνυον, συνίτορά τε τοῖς Ἀποστόλοις, ἢ ἐμοδίαπτε· εὖγε Λουκᾶς μὲν ὁ Θεῖος Ἀπόστολος τὸν τῆς Θεοτόκου μορφὸν ἀνετύπωσεν· αὐτὸς δὲ ὁ Χριστὸς ὁ δυσπότης ἡμῶν ἢ Θεὸς τὸν ἑαυτὸ ἐπί τινος ὀθόνης ἀπομαξάμενος, ἀχειρότυπτον ἡμῖν καπαλέλοιπεν. ὅπι γοῦν οἱ Θεόπατοι ἄνδρες τὸν τὰ τυράννου ἄνοιαν ἐξήλεγξαν, ἢ τὸν Θεμιστίου τῇ σφέδρα παῤῥησιάδηται· οὓ καὶ μᾶλλον πολλὰς αἰκίας τι ἢ βασάνους ἢ πόλεως ἐξενείδεσαν. τὸν δὲ τῆ Προδρόμῳ ναὸν ἢ ὕπτο καλύμβεν τῆ Φοβερᾶ, κἂν τῇ Εὐξείνῳ ἠξκείμβων πόντῳ καπαλαβόντες, καὶ ταῖς ἐκ τῶν μαστίγων πληγαῖς πλείας καπαπονθέντες, τῆς ἄνω λήξεως ἐξιώθησαν. ὧν καὶ τὰ τίμια σώματα ἅπαφα ἐῤῥιμμένα εἰς τὰδαφος, σῶα ἐπὶ πλεῖστον διατρίθεσαν χρόνον, μέχρι ὅτε πιστότατος ἀναλαβόντες παῦτα ἐκπόδωσαν, ἢ καπαλλάλως ἐτίμησαν τοῖς ὑπὲρ Χριστῆ τῷ Θεῷ μαρτυρήμασιν. ἐφιμίλια πάντες ἢ ἀδλοβα καὶ τοῖς μοναχοῖς ὅπερ ἐκπεδέξατο, φρὸς ἀρχὴν ἱεροσυλῆς ἄρτι ἀναδραμόν. ζῆλω δὲ Θεὸς πλασθείς, καὶ πρόσωπον ἔχῃ τῆ τυράννῳ, ἢ ἄλλα μὲν διεξιὼν ἀκόλογα, ἢ τὸ τῆ Ἀποστόλου δὲ Παύλου ῥητ Ἦτο δὴ

τὸ φάσεως· εἴτις ὑμῖν διαγγελίζεται παρὸ παρειλάβετο, ἀνάθεμα ἔστω. ἀλλὰ ὧ πόνου πληγὰς ἐπιθεὶς ὀλίγας, ἐπειδὴ σαθρότερος ἔδοξεν ἐν τῇ ῥᾳδιλέξει, πρὸς τὸν Ἰαννοῦν εἶπε τὸν ἑαυτοῦ μαθητὴν, καθηγητὴν τῶν τυράννου γενόμενον, ὧ διδάσκαλον, ῥᾳδιεργικαῖς ἀποδείξεσι τὸν πεῖσαι ἐγκαλῶσαμεν. ἀλλὰ ὧ τοῦτο ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς, ὑ σοφιστικαῖς & ῥᾳδιεργικαῖς ἀποδείξεσιν, ἀποστολικαῖς δὲ ὧ διαγγελικοῖς ῥήμασιν ἀφωνότερον ἐχθύων ἀπέδειξε. ὧ τότε μὲν ὐα ὀλίγας πάλιν λαβὼν ἐξεστρατίζετο. ὕστερον δὲ τῇ μεγάλῳ συσὰς Ἰγνατίῳ, ὧ χρόνου τινὰ συμβιβασθείσας αὐτῷ, ὧ πιεὶ τῇ μελλόντων ἀναδιδάξας βασιλέων (διὸ ὧ προσρατεῖ ἠξιωμένος χαείσματος) πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε.

Ταῖς δὲ θείαις εἰκόσιν ὁ τύραννος ἀπεχθανόμενος, ἔ- B σπευδε πάντας ζωγράφους ἐξ ἀνθρώπων ποιεῖν, ἢ πᾶζιν αἰρομένης, ἐμπύουσι πάντας, & ὡς βίβλια τινὰ ἐπ' ἐδάφους καπατεῖν. πρὸς πᾶς ἄλλοις δὲ συγκαπεχίθη ὧ ὁ μοναχὸς Λάζαρος περιβόητος γλωσσαστὰ κατὰ τὸν ζωγραφεῖον ὑπάρχων τοῖχον. ὧ πρῶτα μὲν ὁ θυμάχος, θωπείαις αὐτὸν ἐπειρᾶτο ὑποποιεῖσθαι· ὡς δὲ πρόσφατον τύπον ἰάτρα κολακείας ἀπᾶσις, πρὸς τὸν συμπρόφον ἀπείδεβίαν, ᾗ τοσοῦτον αὐτὸν ταῖς βασάνοις κατέκτεινεν, ὡς μηδὲ περιγενέσθαι ἐκ τῶν νομίζεσθαι. ὧ ὕπνος ἔχοντα πονήρως τὸ σώματος, δεσμωτηρίῳ καθείργνυσιν. ἐπεὶ δὲ ἐπείθητο, ὡς ἀπραίσεως αὐδὸς ἀναπαλαῖ τὰς θείας μορφὰς, ἰαίλδοσπίτυλα σιδηρᾶ ἀπαυθραυδίντα τὰς παλάμας αὐτῷ ἐπιπθῶσαι. ἐβό- C σατο οὖν τὸ πῦρ τὰς σάρκας, ἄχρι ποτὲ ὁ ἀθλητὴς ἀπαγορδύσας, ἔκειτο ἀμιδαπὲς. ἀλλ' ἦδει τοῦτο ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ῥᾳτρῷδαι ὧ πᾶς ὕστερον, ὅθω ὁ τύραννος ἐπειδὴ τὰ πλάτιλε πεῖσ' ἐμάθανεν, ἐκστάσις τῆς διανοίνης καὶ τινων ἄλλων γνησιωτάτων αὐτῷ, ἀπολύεται τῆς εἰρκτῆς, ὧ πρὸς τὸν ναὸν τὸ ἁγίου Προδρόμου ἢ ὕπο ακλώμβρον τὸ Φοβερὸν ἐκαπικρύβη, ὧ ὕτως ὡς εἶχε πλαγῶν εἰκόνα δηυτύπωσε τὸ Προδρόμου, μίχει πολλῷ διασαζομένου, ὧ ἐάσεις ἐπιτελῶσαι. ὧ πᾶτα μὲν τότε. μᾶ δὲ ἢ τὰ τυράννου καπέλυσιν, τῆς ὀρθοδόξου πίστως ἀναλαμφάσης, τὸν ὃν τῇ χαλαῇ εἰκόνα ἢ θεοδώρου Ἰησοῦ Χριστοῦ οἰκείας χειρὸς ἀνεστήλωσιν. ὗτος ὁ μακάριος Λάζαρος παρακαλούμβος ὑπὸ τῆς θεοφιλοῦς Θεοδώρας τῆς βασιλίδος, συγγνώμου δεῖσαί τε D & αἰσθεσθαι τῇ πάσης ἀνδρί· ὐκ ἄδικος ὁ Θεὸς (ἔφα) ὧ βασίλισσα, ἐπιλαθέσθαι τῆς ἡμῶν ἀγάπης, ὧ τῇ πρὸς αὐτὸν κόπων, ἐκόνα δὲ τὸ μίσος ὧ τὸν ὑπερβάλλουσαν μανίαν φρονεῖν ἐποιήσατο. ἀλλὰ πᾶτα μὲν ὕστερον. ὁ δὲ μιαρὸς τύραννος ἢ ὁμολογητὴν Θεοφάνην, ὧ Θεόδωρον ἢ αὐτοῦ ἀδελφὸν, ἐπὶ σοφίᾳ ῥᾳφίσματος ἰδὼν τῇ πολλῶν, κατὰ ἢ τὸ Λαυσιακὸν τρίκλινον παρεσκεύασε δημοσίᾳ ῥᾳλεξομένους περὶ τῆς πίστως. ὧ, ἄγε δὴ (φησιν) ὑμεῖς, ὦ κάθαρσι, τίσι πειθόμενοι ῥήσεσι τῆς γραφῆς, τὰ εἴδωλα (τὰς ἁγίας εἰκόνας ἀκολάσῳ γνώμῃ ὧ γλώσσῃ καλῶν ὕνω) προσκυνεῖτε, ὧ τὰς πολλὰς E ὧ μὴ ἀσεβείας ὕτω ποιεῖν ἀνασκεύοντες; φρονεῖν δὲ ὧ ἀλλ' ἄτοπα βλάσφημα κατὰ τῆς ἁγίας εἰκόνος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἀναιδεστέρᾳ φωνῇ· οἱ δὲ μακάριοι, ἐμφραχθεία τὸ σῶμα (ἔπτυον) τὸ λαλῶν κατὰ τοῦ Θεοῦ ἀνομίαν. ὁ δὲ κρύπτομαι πῶς ἢ λανθ, ἢ δὲ ἀλαπτικὸν ὑποκρίνεται,

lium vobis tradit. Sed hunc quoque multis varberibus mulctatum Imperator, cum in colloquio conſtantiorem videret, ad Jannem ſuum quondam præceptorem ac magiſtrum miſit, mandato ut iis monachum dialecticis demonſtrationibus a propoſito diduceret. Iſtum quoque Jannem præclarus iſte certator non dialecticis aut ſophiſticis ratiocinationibus, ſed Apoſtolicis Evangelicisque dictis piſce magis mutum redegit. ac tum denuo multis affectus verberibus ſolam vertere juſſus eſt. Poſt vero cum magno Ignatio aliquandiu conſerſatus, ac de ſubſecuturis vaticinatus Imperatoribus (nam & dono præſcientiæ futurorum Deus eum dignatus fuerat) ad Dominum commigravit.

Enimvero Theophilus animo in imagines infenſiſſimo, ſtatuit omnes pictores e medio tollere, vitam non aliter ſervaturos, quam ſi ea conſpuerent, & ut prophana humi conculcarent. Inter alios capitur ea de cauſa fuit etiam Lazarus monachus, eo tempore ob artem pingendi nobilis. Atque hunc primum, Imperator blandis verbis ſubligere incendit; poſt ubi hominem adulando capi nequire ſenſit, ad vim ſibi familiarem converſus, tormentis ita eacarnificatum ut vita exceſſurus putaretur, in carcerem conjecit. cumque eum ægritudine ſublevatum denuo ſacras formas pingere audiret, laminas ferreas ignitas palmis ejus applicari juſſit, quæ carnes extenuatæ ſunt, dum victus malo ſemianimus jacuit. tum (quis eum poſteris ſervare volebat divina elementia) tyrannus animam eum jam agere audiens, deprecationibus uxoris, atque hujus intimorum motus, eum ea carcere dimiſit. Ita is delnde in fano Prodromi, quod Terribile dicitur, occultatus, imaginem Prodromi, utcumque faucin corpore, depinxit examen: quæ diu duravit, morboſque ſanavit. & poſt mortem Theophili vera religionne rurſum effulgente imaginem Jeſu Chriſti Dei & hominis, quod eſt in ealce, ſuis manibus condidit. Idem oratur a Theodora præclariſſima Imperatrice, ut marito ſuo ignoſceret, veniamque a Deo impetraret: Non eſt (ait) o Auguſta, Deus ita injuſtus, ut noſtræ dilectionis & ipſius cauſa tolerotarum ærumnarum oblivioſcatur, liſve Theophili odium & nimium furorem præferat. Cæterum impurus tyrannus eum ſentiret Theophanem confeſſorem, & fratrem ejus Theodorum, aliis ſapientia multum antecellere, ad Lauſiacum triclinium ſe ſiſtare eos juſſit, publice de religione diſputaturos. Atque ibi, Agedum (inquit) eacrabiles, quibuſnam ſacrarum litterarum ſententiis perſuaſi, idola (ſic ſacras imagines animo & ore impotenti vocabat) adoratis, multitudinemque hominum imperitorum eo adducitis, ut idem faciant? Sed & impudentiſſima voce alia quædam impie contra ſacram Chriſti imaginem effutivit. Ad hanc beati illi dixerunt: Utinam obturetur os, quod iniquе Deo obloquitur. Sed Theophilus aliquandiu occultata leonina, vulpinam pellem præ ſe tulit, ac oracula divorum vatum, & teſtimonia ſibi proferri poſtulavit, imaginum venerationem concedentia. Et cum Theophanes locum ex Iſaiæ vaticiniis adduceret, reſpondit Theo-

Edit. Pariſ. pag. 320.

Lazarus monachus pictor.

Theophanes & Theodorus ob iis compoſiti propter imagines.

pag. 321.

χρήσεως προφητικῆς ἀπήγει ὧ μαρτυρίας, τὰς εἰκόνας ἐπιτιμᾶσας προσκυνεῖσθαι· θαῦμα ἢ ἐ ἀδελφῶν ἐ μακαρίου Θεοφάνους ῥῆσιν τινὰ ἐκ ἐ ἐ Ησαΐου προφέροντος προ-

philus, eum locum non ita habere, simulque ſuum librum explicavit. Ibi Theophanes vociferari, non hunc modo librum, ſed omnes quotquot in manus Theophili perveniſſent, corruptos eſſe, poſtulare, ut ex patriarchæ bibliotheca Thomaïtica codea (ſimulque demonſtrabat quo is loco eſſet repoſitus) afferretur, dictorum veritatis indagandæ cauſa. Celerrime eo miſſus quidam, codicem attulit. quem ſponte ſua revolvens Imperator, ſtudioſe a propoſito aberravit, verecundia ductus, & locum de quo agebatur tranſiliens, alibi quæſivit. Cum autem Theophanes intento digito eum doceret, ſi tres paginas revolviſſet, fore ut in locum quæſitum incideret: Imperator libertatem reprehenſionis non ferens, & veritatis conſcius patientiam eo uſque ſervatam objecit, ſeramque patefecit, indignam enim eſſe rem dicens, Imperatori a talibus hominibus illudi, abduci eos in hortum Lauſiaci interiorem juſſit, ſeruliſque uſque ad cc ictus graviſſime concidi. quin & frontibus eorum barbatico more notis impreſſis inſcribi juſſit inceptos hos a ſe compoſitos jambos:

Cunctis ad arbem accurrere affectantibus,
Caſtiſſimos in qua Dei Verbum pedes
Fixit, generi ſalutem ut humano daret:
Apparuere & iſti venerando in loco,
Superſtitioſi erroris noxa peſſima.
Et inde, multa poſtquam perfidi Deo
Facinora patraviſſent turpia impie,
Ut deſertores vertere juſſi ſunt ſolum.
Fugaque in urbem hanc delati, imperii
caput,
Non deſitere ab impia vecordia.
Compuncti igitur facinoroſi velut, notis,
Ex urbe damnati pelluntur hac quoque.

His ita ſtatim peractis, iſti quidem confeſſionis & conſtantiæ reportaverunt coronam, ſuntque inſcriptis frontibus iſtis verſibus in exilium acti. ac ferox Imperator, omnibuſque miſerior miſeris, ab omnibus judicatus eſt impie Deo obtrectare, pios perſequi: & quotquot umquam perverſe de rebus ſactis ſenſerunt, eorum ſuperare perverſitatem.

Methodius. Ante hos etiam ſanctus Methodius in quamdam inſulam relegatus, vivus cum duobus latronibus in ſepulcrum incluſus fuerat, in eoque a piſcatore quodam nutriebatur: in quem piſcatorem cum incidiſſent Theophanes ac Theodorus, & Methodii rerum quis eſſet ſtatus ex eo cognoviſſent, per eumdem in hanc ſententiam ſcribunt ad eum:

Edit Pariſ. pag. 322.
Qui vivus inter vivos eſſe deſiit,
Vitamque prabet mortuus, terram incolens
Polumque obit, vinclo gravati vinculis,
Frontes et ſcribuntque inſcripti litteris.

Reſcriplit Methodius opera ejuſdem piſcatoris:

Quorum libris inſcripta ſunt celeſtibus
Nomina, plagæque frontes compunctæ notis:
Hos qui ſepultus ante funus eſt ſuum,
Vinctos ſalutat, & ipſe vinculis gravis.

Theophilus præterea beatum quoque Michaelum, eccleſiæ quæ eſt in ſancta urbe Syncellum, una cum multis aliis monachis in carcerem compegit, diuturna miſeria eos ſe ſubacturum ſperans. His ergo in pios facinoribus eum qui verus Deus propter nos humanam naturam induit, contumelia affecit, ge-

A φητείας, ἢ ἔχειν ὅπω ταύτῃ ἀντέλεγεν ὁ Θεόφιλος, & ἅμα τὴν ἑαυτοῦ βίβλον ἀνελίττων, ἰδόντων τάχα τοὺς λόγους πιστούς. ὡς δὲ παρεθεώθη ὑπ' αὐτοῦ, ἐ μόνον δὴ ταύτην ὁ ἄγιος ἐπιβᾶσα, ἀλλὰ & πάσας τὰς ὅσαι εἰς τὴν αὐτὸν ἐλθοῦσαι ἔτυχον χεῖρας, ἐκείνην ἔλεγε προτιθεὶς & βίβλον, εἶναι παρ' αὐτὸν, τὴν ἀπὸ τῆν πατριαρχικῆς ἐν τῇ Θωμαΐτῃ κατὰ τὴν δὴ & θέσιν κειμένην βιβλιοθήκην εἰς πίστιν & λεγομένων κομιδᾶναι. ἐπείγουσι τοὺς ἀπίσαλτο, & θᾶττον ἀλόγως ἤγαγε τὰ βιβλία, ἐκεῖνα μὲν ἀνελίττων ὁ βασιλεὺς, ἐμάρτανε τῆ βιβλίου, & αἰσχυνόμενος ὑπερπηδᾷ μὲν τὴν ζητουμένην φράσιν, ἐν ἄλλοις δὲ & ἄλλοις ἐποιεῖτο & ζήτησιν. ὡς δ' ὑπὸ τῷ μακαρίτῃ Θεοφάνης ἀνεδιδάσκετο δακτυλοδείκτης, ὡς ἐπὶ τελεία φύλλα ἐβιβάσας τὸ ζητούμενον καταλάβῃς, τότε δὲ μὲ φέρων τὰς τῆς παῤῥησίας ἐλέγχους, φωνειδῶς δὲ & ἀληθεστέρως ἔχουσαν ὕπω, τὸ ὡς τότε ἀπορρίψας μακρόθυμον, & & ὕβρει ἀπαραλύψας· ἐ δίκαιον, ἔφησε, βασιλέα ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν ἐνυβρίζεσθαι, & λοιπὸν προσέταξε τῇ τῶ Λαυσιακῶ μετακπίῳ ἀπαχθέντας ῥαβδίσθηναι, ῥάβδων φορᾶς βαρυτάτας ἄχρι & ἐξαισίων, & τοῖς μετώποις αὐτῶν ἐπιγραφῆναι βαρβαρικῶς ἐκκεκεντημένους, ὡς σωτήθεσι λίθοις ἰάμβους. εἰσὶ δὲ ὑποτ·

Πάντων ποθοῦντων προσρίζειν πρὸς & πόλιν,
Ὅπου πάναγνος τῷ Θεῷ λόγος πόδας
Ἔρεισεν εἰς σύστασιν τῆς οἰκουμένης.
Ὠρθωσαν ὕπου τῇ σεβασμίῳ τόπῳ,
Σκιὰν πονηρὰ δεισιδαίμονες πλάνης,
Ἐκεῖσε πολλὰ λοιπὸν ἐξ ἀπιστίας
Πράξαντες αἴσχρὰ δεινὰ διαστροφόρους.
Ἐκεῖθεν ἀλάθητον ὡς ἐπιστάτας,
Πρὸς & πόλιν ἦ τῆ ἀράπης περιφυτός,
Οὐκ ἐξαρῶσαι τὰς ἀθέσμους μωρίας.
Οἷον γραφέντες, ὡς ἀσυμφωνοῦσι τῷ θεῷ,
Καπηλεύονται & διώκονται πάλιν.

Τούτῳ ἦ θᾶττον χειμένῳ, ἐκείνοις μὲν τὸν τῆς ὁμολογίας & ἀπρεπείας ἀπεδήσαντο στέφανον. ὅπως δὲ σοβαρὸς ἦ πάντων ἀθλίων ἀθλιώτερος, πᾶσιν ἀνεδείχθη βλάσφημος ἦ διώκτης, ἦ τῶν πώποτε κακοδόξων κακοδοξότερος. μετὰ τὸ γραφῆναι τούτους τοὺς ὄφεις, οἱ ὁμολογηταὶ εἰς ὑπερορίαν ἐτάλησαν.

Πρὸ τούτων δὲ ἦ ὁ ἅγιος Μεθόδιος, ὃς τινα νῆσον ἐν τάφῳ καθειρχθὲ ζῶν, ἅμα δυσὶ λῃσταῖς συνδεσμώτοις, ὧν ἑνὶ ταφῳ & τινες ἱστοροῦσιν ἁλῶναι. ὃν δὲ ἁλόντα ἀρόντες οἱ ἅγιοι Θεοφάνης ἦ Θεόδωρος, ἦ τὰ κατ' αὐτὸν πυθόμενοι, & τῶ τοιούτῳ ἁλιεῖ γράψαι τῇ μεγάλῃ Μεθοδίῳ τάδε·

Τῷ ζῶντι νεκρῷ, ἦ νεκρῷ ζωσόρῳ,
Ναίοντι & γῆν, & πατοῦντι & πόλον,
Γράπτοι γράψασι δέσμιοι τῆ δυσμῇ.
Πρὸς ὃς χρὴ αὐτὸς ἀντιγράψαι, ὅς τοῦ αὐτὸ ἁλιέως.
Τὰς ταῖς βίβλοισιν ὡραίων κλητογράφους,
Καὶ πρὸς μίτωπα σωφρόνως ἐστιγμένους.
Προσεῖπεν ὁ ζώθαπτος ὡς συνδεσμίους.

Πρὸς πάντος ἦ ἦ & μακαρίτην Μιχαὴλ, & συγκαίμενα & χρῆ & ἁγίαν πόλιν ἐκκλησίας, συνέπορος πολλοῖς ἀσκηταῖς τῇ φυλακῇ καθειρξε, τῇ πολυχρονίῳ κακώσει ὑπάξας πάσης καρδιῶν· ἦ τὰ μὲν κατὰ & ἁγίους τοιαῦτα τὰ συμβάματα, ἦ ὕπω. τὸν δὲ δι' ἡμᾶς ὀρθότατα ἄνθρωπον, Θεὸν ὄντα ἀληθινὸν, ὕβρεζε, ἦ ὡς αὐτὸ ἀλη-

θοῦς

θεινὸς θεράποντας ὑ βραχεῖ χρόνῳ πεζορίζων, κατὰ πάντα δὲ τῆς ζωῆς αὐτῷ χρόνου ἐπάκτοις καθυπέβαλλε συμφοραῖς.

Ἐφιλοτιμεῖτο δὲ ὁ μελῳδὸς εἶναι. διὸ ὕμνους ποιῶν τινὰς, ὧν ἐν ἐκκλησίᾳ μελίζων, ᾠδεῖσθαι προετρέπετο· μεθ' ὧν ὁ τὸ τέταρτον ἦχον Εὐλογείτω ἐκ τῶν κατὰ τὸν τ. φιδὼ, Ἀκκὼ κόρη μεθαρμοσάμενος, ἑ ῥυθμὸν ἕτερον παρεχών, ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ, εἰς ἐπήκοον ᾠδεῖσθαι διαρίσατο. φέρεται δὲ καί τις λόγος, ὡς ἔρωτι τῶν μέλος βαλλόμενος, κατὰ τὸν μεγάλην ἐκκλησίαν ἐν φαιδραῖς παννύχοις ὑ παρεκάσατο τὸ χερουβικὸν, δῶς τῷ κλήρῳ ὑπὲρ τὸν χρυσίου λίτρας ἑκατόν. ἑ τὸ εἰκοστὸν δὲ τὸ κατὰ τὸν βαιοφόρον, τὸ, Ἐξέλθετε ἴδητε, ἐξέλθετε ὁ λαοὶ, ἃ ἐκεῖνοι φασὶν εἶναι τόκον ψυχῆς. ἐπεὶ δὲ ἐν τοῖς περὶ τὸν κεφαλὴν τρίχας ὀλίγας ἐκ φύσεως εἶχεν, ἀναφέλας τις ὤν, διάστιμα ἐξέθετο, πανταχοῦ τὰς τρίχας ἀπεκείρειν, ἑ μή τινα Ῥωμαίων ἔτι περαιτέρω τούτου τὰ τραχήλου φορεῖσθαι συγχωρῶν. ἃ δὲ τὸ δόγμα παρορῶντα πολλοῖς αἰκίζεσθαι μάστιξι, τὸν ἀρχαῖον Ῥωμαίων ἀρετὸν ἐπανάγειν βουλόμενος.

Πέντε δὲ θυγατέρων ὑπάρχων πατὴρ, ὡς προλαβὼν ὁ λόγος ἀπέφηνε, ἐν ἄρρεσι ἔρημος γονῆς, ἃ παισὶν ἐχαίρει Μαρίαν ὑπερβαλόντως ἠγαπημένην αὐτῷ, δῶν φήθη συζεῦξαι ἀνδρί. ὁ συμφὸς δὲ ἦν ἐκ τῆς Κριωτῶν γενεᾶς, χώρας τῆς Ἀρμενίων, Ἀλέξιος τοὔνομα, Μωσηλὶ τὸν ἐπωνυμίαν, τῇ εἴδει ὡραῖος, ἀκμάζων ἃ ἡλικίᾳ, φρονεῖν μὲν τῇ τῆς πατρικίων ἑ ἀνθυπάτων νεμήσας ἀξίᾳ, ἐπὶ τὸ μάγιστρον, ἐ ὕστερον Καίσαρα· στρατήγατά τε δῶς αὐτῷ ἑκατὰ, φρὸς τὸν Λογγιβαρδίαν ἐξέπεμψε χρείας καπποτήσας τινὰς, ἐ ὁ μὲν ἀπὸν καλῶς τὰ κατ' αὐτὸν ὑξανύων, ἐ ὡς ἐδόκει τῇ βασιλεῖ. διὰ ἐ ὑκμαζῆ μὲν φρὸς αὐτὸ πόθος, συνήκμαζε δὲ ἐ ἃ ἐξ ἀνθρώπων φθόνος, καὶ διάβαλον αὐτὸ ὡς τῆς βασιλείας ἐπιθυμοῦντα, φροεθέντες, ὡς δέποτε τὸ α τῷ Δ κατασκευάσαι. ἅπερ δὴ πυθανόμενος ὁ Καίσαρ, ἐ τὸ φθόνε ὥσπερ ἀκροώμενος, πολλὰ τῶ βασιλέως ἐδέετο συγχωρηθῆναι αὐτῷ φρὸς τὴ μητέρα μεταπέμψασθαι βίον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὁ βασιλεὺς οὐκ ἐπέτρεψε, τὸν χρείαν τ θυγατρὸς ὑλαβούμενος. ἐ ὁ Καίσαρ ἔμενεν ἐφ' ἡσυχίας τοῖς δημοσίοις ἐναχολούμενος. ὡς δ' ἀπεπέχθη τῆ βασιλεῖ ὁ Μιχαὴλ, ἑ ὁ τῶ Καίσαρος γαμετὴ τὸν βίον μεταλλάξει, παύτην μὲν ὅπως ἐτίμησεν, ὡς τ Νικηφόρε αὐτῆς ἐν λάρνακι θεῖναι περιχρυσωμένῳ, ἑ αὐλίαν δοῦναι τῆ πάρῳ τοῖς ἐφ' ἕνος δήποτε ἐγκλήμασιν ἀλῶσιν ἀνθρώπους. τὸν δὲ Αλέξιον λαθρα μεταπεμψάμενον, ἐ τὸ μοναχικὸν ἀμφεσάμενον χῆμα, ἐπεὶ μὴ ἔπεισθη τ. τὸ ἀποβαλεῖν, μόλις ἐάσαι, διδοὺς αὐτῷ εἰς ἐδιάιτημα τὸ, τε κατὰ Χρυσόπολιν βασιλικὸν μοναστήριον, ἔτι δὲ ἐ τὸ τῶ βρύωνος, ἐ τὸ κατὰ τ Ελαίαν. ἐκεῖνος δὲ τῆ κατὰ τ Χρυσόπολιν ἔστι ἐνδιαιτώμενος, ἐπεί ποτε πεζεπάτει ἐδύθη, ἐ κατὰ τ Ανθεμίου λεγόμενον πόρον ἐγένετο, εἵλετο πῶν ἐξ βασιλικῆς φροεξέσεως ἐξωνήσασθαι. ἐν ᾧ ἐ μοναστήριον κατασκεύασας πολυτελῆ, τ βίον ἐκλιμπάνων, ἐ ἴδιον ἐκεῖσε συνῆγε τὸν αὐτῆ δὲ ἐ πᾶς ἀδελφὸς Θεοδόσιος ἐς πατρικίους τελίσας, πολλὰ γνωρίσματα τῆς αὐτῆ ἀρίστης βιοτῆς ἐν τῇ μοναστηρίῳ καταλιπών.

Τῶ δὲ Αρχηγῶ τῆ Αράβων Ιμπραὴλ κατὰ Ῥωμαίων ἐκστρατεύσαντος, ἐ ὁ Θεόφιλος ἀντιλοστρατεύειν ἔξεσιν, ἅπαν δίος ἀποβαλών. εἰ γάρ τι ἀνθρώπους ἐκείνου ἀνδράποδα ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐπιπονώτατα ἐκπονοῦντας ἐπιβαρῶν, καὶ τὸν ἐκείνου βίον ἐπιπονώτατον ἐποίει. ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ μουσικὴν ἐπιτηδεύων, καὶ μέλη ποιῶν, ἃ ἐν ἐκκλησίαις ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ ᾄδεσθαι προσέταττε· μεθ' ὧν καὶ τὸν ὀκτωηχικὸν ἐν τῇ τοῦ Εὐλογείτω ἐκ τῶν κατὰ τὸν τ. φιδὼ, Ἀκκὼ κόρη μεθαρμοσάμενος, καὶ ῥυθμὸν ἕτερον παρεχών, ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ, εἰς ἐπήκοον ᾄδεσθαι διατάξατο. φέρεται δὲ καί τις λόγος, ὡς ἔρωτι τῶν μέλος βαλλόμενος, κατὰ τὸν μεγάλην ἐκκλησίαν ἐν φαιδραῖς παννύχοις ὑπαρχούσης ἐν τῇ τοῦ χερουβικὸν, δῶς τῷ κλήρῳ ὑπὲρ τὸν χρυσίου λίτρας ἑκατόν. καὶ τὸ εἰκοστὸν δὲ τὸ κατὰ τὸν βαιοφόρον, τὸ, Ἐξέλθετε ἴδητε, ἐξέλθετε ὁ λαοὶ, ἃ ἐκεῖνοι φασὶν εἶναι τόκον ψυχῆς. ἐπεὶ δὲ ἐν τοῖς περὶ τὸν κεφαλὴν τρίχας ὀλίγας ἐκ φύσεως εἶχεν, ἀναφέλας τις ὤν, διάστιμα ἐξέθετο, πανταχοῦ τὰς τρίχας ἀπεκείρειν, καὶ μή τινα Ῥωμαίων ἔτι περαιτέρω τούτου τὰ τραχήλου φορεῖσθαι συγχωρῶν. ἃ δὲ τὸ δόγμα παρορῶντα πολλοῖς αἰκίζεσθαι μάστιξι, τὸν ἀρχαῖον Ῥωμαίων ἀρετὸν ἐπανάγειν βουλόμενος.

Πέντε δὲ θυγατέρων ὑπάρχων πατὴρ, ὡς προλαβὼν ὁ λόγος ἀπέφηνε, ἐν ἄρρεσι ἔρημος γονῆς, ἃ παισὶν ἐχαίρει Μαρίαν ὑπερβαλόντως ἠγαπημένην αὐτῷ, δῶν φήθη συζεῦξαι ἀνδρί. ὁ συμφὸς δὲ ἦν ἐκ τῆς Κριωτῶν γενεᾶς, χώρας τῆς Ἀρμενίων, Ἀλέξιος τοὔνομα, Μωσηλὶ τὸν ἐπωνυμίαν, τῇ εἴδει ὡραῖος, ἀκμάζων ἃ ἡλικίᾳ, φρονεῖν μὲν τῇ τῆς πατρικίων ἑ ἀνθυπάτων νεμήσας ἀξίᾳ, ἐπὶ τὸ μάγιστρον, ἐ ὕστερον Καίσαρα· στρατήγατά τε δῶς αὐτῷ ἑκατὰ, φρὸς τὸν Λογγιβαρδίαν ἐξέπεμψε χρείας καπποτήσας τινὰς, ἐ ὁ μὲν ἀπὸν καλῶς τὰ κατ' αὐτὸν ὑξανύων, ἐ ὡς ἐδόκει τῇ βασιλεῖ. διὰ ἐ ὑκμαζῆ μὲν φρὸς αὐτὸ πόθος, συνήκμαζε δὲ ἐ ἃ ἐξ ἀνθρώπων φθόνος, καὶ διάβαλον αὐτὸ ὡς τῆς βασιλείας ἐπιθυμοῦντα, φροεθέντες, ὡς δέποτε τὸ α τῷ Δ κατασκευάσαι. ἅπερ δὴ πυθανόμενος ὁ Καίσαρ, ἐ τὸ φθόνε ὥσπερ ἀκροώμενος, πολλὰ τῶ βασιλέως ἐδέετο συγχωρηθῆναι αὐτῷ φρὸς τὴ μητέρα μεταπέμψασθαι βίον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὁ βασιλεὺς οὐκ ἐπέτρεψε, τὸν χρείαν τ θυγατρὸς ὑλαβούμενος. ἐ ὁ Καίσαρ ἔμενεν ἐφ' ἡσυχίας τοῖς δημοσίοις ἐναχολούμενος. ὡς δ' ἀπεπέχθη τῆ βασιλεῖ ὁ Μιχαὴλ, ἑ ὁ τῶ Καίσαρος γαμετὴ τὸν βίον μεταλλάξει, παύτην μὲν ὅπως ἐτίμησεν, ὡς τ Νικηφόρε αὐτῆς ἐν λάρνακι θεῖναι περιχρυσωμένῳ, ἑ αὐλίαν δοῦναι τῆ πάρῳ τοῖς ἐφ' ἕνος δήποτε ἐγκλήμασιν ἀλῶσιν ἀνθρώπους. τὸν δὲ Αλέξιον λαθρα μεταπεμψάμενον, ἐ τὸ μοναχικὸν ἀμφεσάμενον χῆμα, ἐπεὶ μὴ ἔπεισθη τ. τὸ ἀποβαλεῖν, μόλις ἐάσαι, διδοὺς αὐτῷ εἰς ἐδιάιτημα τὸ, τε κατὰ Χρυσόπολιν βασιλικὸν μοναστήριον, ἔτι δὲ ἐ τὸ τῶ βρύωνος, ἐ τὸ κατὰ τ Ελαίαν. ἐκεῖνος δὲ τῆ κατὰ τ Χρυσόπολιν ἔστι ἐνδιαιτώμενος, ἐπεί ποτε πεζεπάτει ἐδύθη, ἐ κατὰ τ Ανθεμίου λεγόμενον πόρον ἐγένετο, εἵλετο πῶν ἐξ βασιλικῆς φροεξέσεως ἐξωνήσασθαι. ἐν ᾧ ἐ μοναστήριον κατασκεύασας πολυτελῆ, τ βίον ἐκλιμπάνων, ἐ ἴδιον ἐκεῖσε συνῆγε τὸν αὐτῆ δὲ ἐ πᾶς ἀδελφὸς Θεοδόσιος ἐς πατρικίους τελίσας, πολλὰ γνωρίσματα τῆς αὐτῆ ἀρίστης βιοτῆς ἐν τῇ μοναστηρίῳ καταλιπών.

Τῶ δὲ Αρχηγῶ τῆ Αράβων Ιμπραὴλ κατὰ Ῥωμαίων ἐκστρατεύσαντος, ἐ ὁ Θεόφιλος ἀντιλοστρατεύειν ἔξεσιν, ἅπαν δίος ἀποβαλών. εἰ γάρ τι

A nuinos ejus famulos non exiguo tempore circamſcribens, ſed per omnem vitam ſuam eos vexans, ac extremis affligens malis.

Impendit quoque cantilenis operam, bymnos quoſdam & carmina componens, ac canere ea jubens. de quibus eſt, Benedicite quatti toni, quod ex Audi filia octavi toni translatum a ſe atque concinatum in eccleſia Dei clara voce cani mandavit. Ac ferunt, eum carminis amore illectum, in ſolemoibus ad magnam ædem conventibus, oe manus quidem ad caotum artificioſam agitationem derrectaſſe, cleramque muſicæ exercendæ cauſa centum libris argenti donaſſe. Quidam ejus ingenii factum, etiam carmen quod feſto Palmarum die cantatur, ſeruot, cujus initium, Exite gentes, exite populi. Quia vero a nacuta paucos capitis capillos habebat, & etat recalvaſter: ideo edicto edito juſſit crines ab omnibus tondeti, neque ab ullo Romano ultra collum demiſſos geſtari: ſanxitque edictum gravi flagrorum ſupplicio, priſcorum Romanorum virtutem revocare ſtudens.

Cumque haberet, ut ſupra memoravimus, quinque filias, & maſcula ptole careret: ex iis minimam natu, & impenſius ſibi reliquis dilectam nomine Mariam ſtatuit viro oupium tradere. Maritum ei delegit Alexium cognomento Moſclem, Armenium gente, ex Crenitarum natione, forma elegantem, ac florentem ætate. Hunc patricii primum, deinde proconſulis honorem contulit, deinde magiſtrum, ac tandem Cæſarem fecit, exercitumque copioſo inſtructum in Longobardiam miſit, rebus ita præſcentibus. Eo profectus Alexius, rem præclare geſſit, & ex ſenteoria focetit. Quo factum eſt, ut creſcente ejus deſidetio, ſimul invidia quoque zugeſceret: criminabanturque eum nonnulli ut Imperii cupidum. addebantque, fore ut A in TH Impetium aliquando occuparet. Cæſat, ubi ea ad ipſum ſunt allata, vocelque æmulorum audivit, multis ab Imperatore contendit precibus ut ſibi permitteret ad vitam monaſticam tranſire. Sed Theopbilus filiam marito viduare non ſuſtinens, id denegavit. Proinde Alexius ſuum ſtatum tenuit, tutulque & ſecurus rempublicam geſſit. At poſtquam Imperatori filius Michaelus natus eſt, & Cæſaris uxor diem ſuum obiit: Theophilus tantum filiæ defunctæ honoris detulit, ut cadavet io arca argento obducta repoſuetit, & cujuſcumque ſtigicii reis ſepulcrum ejus aſylum conſtituerit. Alexium vero clam vitam habitumque monaſticum ampleaum, cum ab inſtituto ſuadendo non deduceret, ægre miſſum fecit, eique dono dedit regium quod erat Chryſopoli monaſterium, Bryſei quoque, & quod erat ad Elæam, in quibus vitam degeret. Alexius in Chryſopolitano vixit. Cumque aliquando deambulandi gratia ad locum veniſſet qui Anthemii dicitur, Imperatotis mandato impettato eum emit, ſumptuoſumque ibi condidit monaſterium: in quo poſt mortem ſepultus eſt, & eam ipſo frater ejus Theodoſius, qui patriciam dignitatem conſecutus, multa optimæ ſuæ vitæ documenta eo in monaſterio reliquerat.

Cum autem Impraelus Arabum dux expeditiones contra Romanos ſuſcepiſſet, Theophilus quoque adverſus eum

Muſica Theophili.

259

Vox de crinibus.

Alexius Moſclet Theophili gener.

260

Edit. Pariſ. pag. 523.

Res contra Arabes geſtæ.

copias ſuas eduxit, omni metu abjecto · nam etſi aliquid timoris ſubeſſet, eum tamen facile profligabat comitum Imperatoris virtus ac peritia, Theophobi inquam, & Manuelis. quorum hujus fortitudo ipſis quoque hoſtibus nota erat, cum is ſub Leone Orientalibus copiis præfectus, & Michaeli Rangabæ æquiſonum princeps ſuiſſet, quem Protoſtratorem Græci nominant. De Theophobo etiam dicendum, quomodo Perſica oriundus familia in notitiam pervenerit Imperatoris, ejuſque ſororem matrimonio ſibi junxerit. Quidam regia Perſarum ſtirpe natus, aliquando Conſtantinopolin legatus venit: is non legitimo conjugio, ſed occulto coitu Theophobum genuit, atque diſceſſit. Quia vero lex apud Perſas inviolabilis eſt, ne quis in eos regnum occupet, niſi regia progenie ortus: cum continentibus bellis regium genus ab Agarenis pulſum defeciſſet, Periæ hunc Theophobum Conſtantinopoli abducere, regemque ſuum facere cupientes, ejus cauſa aliquoties ad Theophilum legatos miſerant, pacta ſimul pacis offerentes. Neque tamen perſuaſerunt Imperatori, ut Theophobum ipſis dederet: ſed eum potius patricii dignitate ornatum, ſorori ſuæ matrimonio copulavit: lege etiam lata, quæ Perſis conjugiorum cum Romanis licentiam concederet. Camque multos ea ratione Perſas ſibi conciliaſſet, eoſque dignitatibus cohoneſtaſſet, in codices militiæ eorum nomina retulit: legioneſque Perſicam conſcripſit, eamque cum Romanis legionibus in bellum contra Agarenos proficiſci juſſit. His ergo duobus fretus Theophilus Maiouelo atque Theophobo, in Agarenos duxit. Cum prope hoſtem perventum eſſet, re in deliberationem vocata, Manuelus cenſuit indignum eſſe, Imperatorem Romanorum ſecum congredi cum Amermumna: unum aliquem cum parte ducum & exercitus ei debere occurrere. Theophobus, ipſum quoque Imperatorem pugnæ intereſſe voluit: ſuaſitque, ut cum peditatu hoſtes per noctem adoriretur, equitibus, ubi neceſſitas poſtulaſſet, opem laturis. Multi nocturnum bellum ſuaderi ab eo dicebant, ut Romanorum gloriam ſuam faceret: hiſcoque improbato ejus conſilio, Imperator aperto Marte interdiu ſtatuit cum hoſte confligere. Cæterum Impræſius Amermumna, arrogantia ductus an Imperatoris metu, incertum, cum parte exercitus ſui diſceſſit, relicto cum octoginta millibus ad pugnam Abuzachare quodam ſuorum ducum. Commiſſo prælio, cum utrinque multi cecidiſſent, tandem cohortes (Scholas ipſi vocabant) una cum domeſtico (officii hoc nomen eſt) inclinatæ ceſſerunt Agarenis. Imperator cum cohorte prætoria & duobus Perſarum millibus ac Theophobo in collem quemdam evaſit: quem Agareni cinxerunt, & uſque ad veſperam acriter eſt dimicatum, iis capere Imperatorem Romanorum conantibus, Romanis contra pro Imperatore fortiter propugnantibus. Nocte facta, Theophobus Sarracenos arte delusit, militibus mandato ut ſtreperent atque conclamarent, ſonitumque cithararum & chordarum tubarumque ederent, veluti adventante ipſis aliunde ſubſidio. & Sarracenos in hoc ipſum fieri ſuſpicantes, ne ab

Theophobus.

Edit. Pariſ. pag. 524.

Lex de Perſarum cum Romanis conjugio.

καὶ φροσύνῃ, ἀλλ' ἀπὸ τῆς συμφορᾶς αὐτῆς ἀνδρῶν κατὰ πολέμους πεῖρα καὶ γυναικός, ὡς πορφυρᾶς τῶν τότε Θεῶν. Θεόφοβος, οἱ ἄνδρες ἦσαν, καὶ Μανουήλ. ἀλλ' ὁ μὲν Μανουὴλ δοῦλος ὢν ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ αὐτὸς τοῖς ἑαυτοῦ, τὴν στρατὸν τῆς ἀνατολικῶν καπηλείας ἐπὶ τῶ Λέοντος, καὶ τῶ πρὸ αὐτοῦ Μιχαὴλ ἱππικοῦμων ὁ φρύγιος γενόμενος, φρυγοστράτωρ τῶν τότε φασί. βαλόντες δὲ ὁ τῶν Θεόφοβον ὁ λόγος, ὅθεν τε καὶ ὅπως ἐκ Περσῶν καταγόμενος τῆς βασιλείας γέγονε γνώριμος, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶ εἰς γάμου ἁρμόσατο. εἰς ἀριστείαν τις ποτὲ τῆς ἐκ βασιλικῆς σειρᾶς Περσῶν ἀφικόμενος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὑπ' ἐκ γαμικῆς συναφείας, ἐκ λαθραίας δὲ καὶ κρυφίας τῶν ἐντυχόντων ἀπεδέξατο. ἐπεὶ δὲ νόμος ἀπαράβατος τοῖς Πέρσαις ἐστί, μή τινα τῆς αὐτῶν ἀρχῆς ἐγκρατῆ γίνεσθαι, μὴ τῆς βασιλικῆς ὄντα σειρᾶς (ἐξέλιπον δὲ ἐκ τῆς συμπαντὸς πολέμων ὑπὸ τῆς Ἀγαρηνῶν ἐλαθέντες οἱ τῆς βασιλικῆς σειρᾶς) τὸν τὸν Θεόφοβον πολλάκις ὁρμήσαντες οἱ Πέρσαι ἀναλαβέσθαι ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, τῶ βασιλέσαι ἐπ' αὐτοῖς, καὶ φροσύνῃ διαφόρων ποιήσαντες πρὸς Θεόφιλον, καὶ εἰρήνας σπουδὰς ὑποχέμενοι δι' αὐτὸν γενέσθαι, οὐκ ἔπεισαν δὲ Θεόφιλον, τὸν ἰαδούμενον. ἀλλὰ μᾶλλον δὲ τὸν ἀπάγει αὐτὸν ὁ Θεόφιλος εἰς τὸν τῆς πατρικίων τιμὴν, καὶ τῇ ἑαυτῆ ἀδελφῇ συνοικίζει, ἔκτασόν τι τῆς Περσῶν νομοθετεῖ κατ' ἐπιγαμίαν συνάπτεσθαι τοῖς Ῥωμαίοις. πολλούς δὲ ἐκ τούτων ἐμφορήσαι τοῖς βασιλικοῖς ἀξιώμασι πεποικώς, καὶ δόξῃ στρατιωτικοῖς ἀναγράφεται, τάγμα Περσικὸν τοῦτος ὀνομάσας, καὶ τοῖς ἀπὸ τῶ Ἀγαρηνῶν ἐξῆσι Ῥωμαίοις συναρεσθαι προσέταξε. τούτοις οὖν τοῖς δυσὶ Ταρρήσας Θεόφιλος, τῇ τιΜανουὴλ, καὶ τῇ Θεοφόβῳ, ἔξεισι κατὰ τῶ Ἀγαρηνῶν. ἐγγὺς δὲ γενομένων ἀλλήλοις τῶ στρατιμάτων, ἐδόκει βουλῆς. καὶ ὁ μὲν Μανουὴλ, ὡ δίκαιον ἔλεγε, βασιλέα Ῥωμαίων πρὸς Ἀμερμουμνῆν πολεμεῖν, ἀλλά τινα μέρος λαβόντα τῶ στρατῶν, ἐξέναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν. ὁ Θεόφοβος δὲ, καὶ αὐτὸν ἐπὶ παρατάξεως εἶναι τὸν βασιλέα ἐβούλετο, καὶ νύκτωρ ἐπιθήσεσθαι τοῖς ἐχθροῖς μὲν τὸ πεζικὸν συμβαλόντι, συμπεσθήσεσθαι δὲ ὅτος ἵππου καὶ τὸ ἱππικόν. ἀλλ' ὡς ἔπεισεν βασιλέα, πολλῶν εἰπόντων σφετερίζεσθαι τὸν Θεόφοβον τὴν τῶν Ῥωμαίων δόξαν, καὶ διὰ τοῦτο βούλεσθαι ὀνυκτὶ πολεμεῖν. ἔδοξεν οὖν εἰς τὴμεραίς μεθ' ἡμέραν συρράξασθαι τὸν πόλεμον. ὁ μὲν οὖν Ἀμερμουμνᾶς ἰμπρὰ εἶτε ἄλλως ἀταλαζονεύομενος, εἶτε δὲ καὶ τὸν βασιλέα ἀστοργήσας, μέρος τῶ στρατιᾶς αὐτῶ λαβὼν ἀνεχώρησεν. Ἀβουζάχαρ δέ τινα τῶν ἑαυτῶ στρατηγῶν, πρὸς τῶ κατὰ βασιλέως πόλεμον μετὰ μυριάδων ἑπτὰ ἐξαπέστειλεν. ἐγγυσάντων δὲ τῶ στρατιμάτων, ὡ συμπλοκῆς γενομένης, καὶ πολλῶν ἑκατέρωθεν πεπτώντων, τέλος ἔλαβον αἱ χολαὶ μετὰ τὰ Δομεστίκια, καὶ πρὸς ὑπαγωγὴν ἐκινήθησαν. ὁ βασιλεὺς δὲ μετὰ τῶ βασιλικῆς φάλαγγος ὡ δύο χιλιάδων Περσῶν, προσόντος αὐτοῖς καὶ τῶ Θεοφόβου, ἐπὶ νίκα βοώντων ἀγόντι, πεφευγοτισάντων τούτοις τῶν Σαρακηνῶν. ὡ ἄχει μὲν ἑσπέρας πολὺς ἐπὶ τοῖς περὶ αὐτὸ πόλεμος, τῶ μὲν ἐλαττόντων αἰχμάλωτον τῶν λαβόντων, τῶν δὲ ἀμυνομένων, καὶ μὴ προδόντων τὸν βασιλέα ἀνηχομένων. διὸ νυκτὸς ἐπιγενομένης, ἀστεισφίσατο τοὺς Σαρακηνοὺς ὁ Θεόφοβος, τοῖς στρατιώταις ἐγκελευσάμενος κρότους τε καὶ ἀλαλαγμοῖς χρᾶσθαι, καὶ κύρας τε καὶ χερδὶ καὶ σαλπίγγων φωναῖς, ὡς πάρα βοηθείας ἑτέρας προσγενομένης αὐτοῖς. τοῦτο δὲ καὶ ὑποτοπάσαντες οἱ Σαρακηνοὶ μὴ λάθ' ἐξ ὑπεκφύγωσιν οἱ

πίστιν κύλασιν καπρόφασίσασης. ὅθεν ἀδείας τυχόντες μικρᾶς οἱ περὶ τὸν βασιλέα, φυγῇ χρησάμενοι ἐσωτηρίαν ἐφηγμασπύσαντο, καὶ ἀφ' ὧν τὸ ἀφοβοτέρως διαναπνεῦσαι πεμφθέντες ὑπὸ τοῦ ἀφοβοδιώκτου τύραννα μόνον ὁ βασιλεὺς, ἀδίκως δὲ πλέον ἄχαρι φράζας, χάρισι, καὶ ἀφορμαῖς τιμαῖς τὸν περὶ τὸν Θεόφοβον ἐγέραιρεν. ὅθεν οἱ Πέρσαι πλείονα τὸν πόθον ἀφὸς τὸν Θεόφοβον ἀνῆπτον καὶ μόνοι μετ' αὐτὸν τὸν κῦ τῇ Ἀγαρηνῶν ὑποδύεσθαι πόλεμον καθιστάνδον, καὶ τρόπαιόν τότε δι' αὐτῶν ἡ βασιλεία. διὸ καὶ τοῖς λόγοις αὐτῶν καπακινήμενος ὁ βασιλεὺς, ἀδένα ἄλλον αὐτοῖς, ἀλλὰ τὸν Θεόφοβον ἡγεμονεύειν ἐβάλετο.

Τῷ δ' ἐπιόντι ἐνιαυτῷ ἐξεισι πάλιν ὁ βασιλεὺς μὲ τῇ δυνάμει καὶ κῷ τὸ Χαρσηνῶν συμπλακεὶς τοῖς Ἀγαρηνοῖς, τρέπεται τούτους. καὶ ἀπολίγας χορτάται, αἰχμαλώτους καπαχών, ἄχει τῷ εἰκοσπέντε χιλιάδων, καὶ μὲ νίκης λαμπρᾶς ἐπάνεισι πρὸς τὸ βασιλεύσαν. ἐλπρθη δέ τις αἰχμάλωτος τῷ Σαρακηνῶν, κατὰ χεῖρά τε γενναῖος, καὶ χερῶν ἀρίστης ὁμοιος, ὃς γνοὺς καὶ τῷ τῶ χαλῶν δυμεγίαν, καὶ ἐμαρτυρεῖτο παρ' αὐτῶ, ὡς εἴη τὰ δίκαιος περὶ τὸ ἱππασίαν, καὶ ὡς ἐν τῇ ἱππάζεσθαι δυοῖ δόρασι χραμένος, ἐπὶ χνος ἄγαν καὶ ἀφωῶς καπαβάλλει τὸς ἐναντίους. ἐπεὶ δὲ ἴδε ἐν τῇ ἱπποδρομίᾳ τὸν τῆς νίκης θρίαμβον ἐπελεῖν τὸ δομίσιον, προηγεῖτο δὲ ὑπὸ τῶ θριάμβου, διασάμενος ὁ βασιλεὺς αὐτὸν, καὶ τοῖς ἐπαίνοις κλαπεὶς ἵππον τε ἐπιβεβῶσι ἐπέλασι, καὶ δόρατα λαβόντα δύο, πλὼ ἀσφαλείας καὶ ἀφ' ἑαυτῶ ἀπάσης τῇ πόλει ἐπιδείξασθαι. τὸν δὲ γενόμενον, καὶ τοῖς ἀπειροτάτοις ἱππάζεσθαι παρέχοντος τὴν ὁράσει, Θεόδωρος ὁ τὸν ἐπωνυμίαν Κρατερὸς, ὁ τῇ μετὰ βραχὺ τὸ τῷ ἁγίων τεσσαρακοπαδύο μαρτύρων φαλαγγος ἀρχηγὸς γεγονὼς, πλησίον τῇ βασιλεῖ παρεὼς, ἐξεμυκτήρισε τὸ Ἀγαρηνῶν, μηδὲν ἀνδρῶν φάσκων, μηδὲ καπαπλακτικὸν ἐνδεικνύμενον· ᾧ καὶ χαλεπήνας ὁ βασιλεὺς· ἀλλὰ σύ, ὦ θυλυδέια καὶ ἀναδρε, δυύασαί νι ποιῆσαι ἐργάσασθαι; ὑπολαβὼν δὲ ὁ Κρατερὸς, δύο μὲν βασιλεῦ μὰ μαθὼν, καὶ μετακαθίσασθαι δόρατα δυύαμαι· ἐδὲ ἓν τὸ πολέμῳ πεσύσης φλυαρίας χρεία. ἐπὶ δὲ χρυσάμβους, τῷ ἐς Θεὸν πεποίθησιν ἔχω βεβαίαν, ὡς κρημνίσω τε τοῦτο, καὶ τῶ ἵππω καπαβαλῶ. ἐπὶ τῷ λόγῳ δὲ θυμωθεὶς ὁ βασιλεὺς, ἔφη· μὴ σὺ, ἔφησι, κατὰ τῆς ἐαυτῶ κεφαλῆς τὸ ὅρκον ἐπαγάγῃς, θανάτῳ παραδοῦναι τῷ Κρατερὸν, εἰ μὴ τὸς λόγους εἰς ἔργον ἀγάγοι. ἀναβὰς δὲ ὁ Θὺς τῷ ἵππου Θεόδωρος, καὶ δόρυ λαβὼν, συμπλέκεται τῷ Σαρακηνῷ, καὶ ἐν μακρῷ τῷ χρόνῳ τῶ ἵππου αὐτὸν καπαράμενον· ἡ χωΐθη μὲν δυυ ὁ βασιλεὺς, καπαβεβλημένον ἰδὼν τὸν Σαρακηνὸν ὑπ' ἀνδρὸς δύνηχα. ὅμως τῷ ἀρετῷ αἰδεσθεὶς τῶ ἀνδρὸς, λόγῳ τε φιλοφρονήσατο, καὶ γολὰς καὶ πεμβολὰς, τῷ πολιτείαν αἰδαμβως, ἐδωρήσατο αὐτῷ.

Ηδη δὲ τῶ ἔαρος ὑπολάμποντος, δυύαμιν πάλιν ἠθροικὼς ὁ Θεόφιλος, ἐξεισι κατὰ τῆς Σαρακηνῶν, ἐν τῷ ὅσιον Μεθόδιον ἐκ τῆς ὑπερορίας ἀνακαλεσάμενος, εἴχε μὲν ἑαυτῶ. εἰθισμένον αὐτῷ ἐν τοῖς πολέμοις τῶν ποιεῖν, εἴτε τῶ αἰσαρᾶ νίκα καὶ πολλὰς ἄγνοια ἀφλύειν ἀφ' ἧς συνεπαρχόσης αὐτῷ σοφίας, εἴτε καὶ ἐπασαρδόσεως φυλαττόμενος παρ' αὐτῶ νικὰς παθεῖν ἀφ' ὧν κατὰ τῶν θείων ἐν σπῶν εἰκόνων πόλεμον. καὶ μπρῶς δὲ ἐσέβετο τὸν ἄνδρα τὸ ἐπόλεως ἔχειν ἐν φιλόθεον· ἀφ' ᾗ τε τῶ καὶ ἀπόντα ἐφ' αὐτῶ ἐφαίνετο συμφέρον τῇ βασιλεῖ. τῶς δ' ὅμως συμπεσόντων ἀλλήλοις τῶ στρατομάτων, καὶ τῶ Ἰσμαηλιτῶ ὑπερτερούντων, καὶ λαῶν ὑπέρων ὁ βασιλεὺς, καὶ ἡδὴ ἀλώσιμος ὢν, ὁ

A hostibus circumdarentur, ad sex millia passuum recesserunt. Imperator cum suis periculo aliquantum sublevati, fuga salutem quæsivere, atque ad exercitum qui, fugam e prælio fecerat pervenerunt. Quem Imperator verbis modo ob proditionem castigavit, neque in quemquam durius quicquam statuit: Theophobo autem summam gratiam honoremque habuit. Auxit hoc desiderium hominis in Persarum animis, suppliceſque ab Imperatore contenderunt, ut sibi seorsim duce Theophobo bellum in Agarenos mandaret, certam polliciti victoriam. quorum verbis delinitus Imperator, neminem præter Theophobum eis præesse vnluit. *Edit. Paris. pag. 525.*

Anno sequenti, Theophilus rursum Sarracenos vincopias in Sarracenos eduxit: cum illi- Sarraceni vincuntur.

B que apud Charsianum congressus, eos fudit, & ad vigintiquinque millia captivos abduxit, domumque illustri potitus victoria rediit. Inter captivos Sarracenos quidam fuit manu promptus, & manuum agilitate celebris, domestico scholarum nocuit, ejusque testimonio commendatus, quod & eques præclarus esset, & inter equitandum duabus uteos hastis scite admodum adversarios dejiceret. Cum ergo domesticus in Circo triumphum victoriæ ejus agere jussus, ante reliquos hominem istum dureret: Imperator laudationibus ejus inductus, equum conscendere, duabusque acceptis hastis artis suæ ac præstantiæ specimen coram universis edere eum jussit. Id cum fieret, & imperitiores spectaculo delectarentur, Theodorus cognomento

C Craterus, is qui non multo post sanctorum quadragintaduo martyrum cohortis princeps est factus, propius regi adstans, subsannare Agarenum istum, & affirmare nihil ab eo forte aut tertihile agi. Imperator ægre id ferre, Craterumque essæmioatum & evirarum increpare, qui tale præstare ipse nihil posset. Contra Craterus, duabus hastis se nescire uti: neque enim hoc didiciſſe, quod bis nugis in bello nihil opus foret. se Dei auxilio fretum, unica hasta istum equo deturbaturum. Imperator his verbis irritatus, per suum ipsius caput jurare, Cratero se vitam erepturum, nisi impleret facto quod verbis jactasset. Et Theodorus statim conscenso equo, hastaque sumpta cum Sarraceno manum conseruit, citoque eum equo præcipitem dejecit. Pudore quidem affectus est Imperator;

D ab eunucho dejectum cernens Sarracenum: tamen & virtutem hominis veneratus, & suos reverius, amice compellatum Craterum, vestibus honoris causa donavit.

Vere inito, Theophilus rursus contra- *pag. 526.* ctis copiis in Sarracenos movet: revocato ab exilio, sibique adjuncto sancto Methodio. Methodius.

Solebat hoc in bellis factitare, sive quo ejus sapientia in multis obscuris atque intricatis rebus explicandis uteretur: sive id cavens, ne rebellionem is

E se absente aliquam conciaret, ob sacrarum imaginum amolitionem. nam civium qui erant præcipui, atque erga Deum pii, magno in honore habebant Methodium: itaque eum post se relinquere, Imperatori consultum non videbatur. Enimvero cum commissa pugna, Romani ab Ismaelitica res superior fuit, Imperator- gentes victi.

que circumventus pene in manus hoſtium venit. Id Manuelus ſentiens, dux exercitus, animis ſuorum oratione recollectis, quod indigniſſimam rem fore judicaret, ſi Romanus Imperator ab hoſte caperetur, audacter diſcrimen adiit. cumque ad Imperatorem perrupiſſet, fatigatum jam, & de ſalute deſperantem, tamen cauſantem fuga ſe ſuos prodere nolle, hortatus eſt uti ſe ſequereretur præeuntem, iterque aperientem. Poſtquam ipſum erumpentem Imperator veſtigio ſubſecutus non eſt, denuo, & cum ne ſic quidem Theophilus ſequereretur, tertium reverſus, mortem ei niſi comitaretur minatus, vix tandem præſenti periculo eripuit. Ideo honoribus eum dooiſque dignis Imperator remuneratus eſt, beneſactorem ac ſervatorem faſſus. Cæterum invidiæ tanta vis ſuit, ut per calumniam de majeſtate accuſato Manuelo ſummum creaverit periculum. Quod is ſentiens, & certior factus a fidelliſſimo quodam, qui aliquando ipſi ſervivorat, tunc autem Imperatori erat a poculis, fore ut oculis ab hoc privaretur: defectionem conatus eſt, tranſiitque ad Agarenos. Magnus etiam apud hos fuit, ac ſummis honoribus affectus. Nam magno inſtructum exercitu Agareni miſerunt contra vicinos ſuos hoſtes, qui vocantur Germaræ. Manuelus alios, quam Romanos qui captivi in carceribus detinebantur, ducere noluit: horum exercitu compoſito, magnas illuſtresque reportavit victorias, & ipſum quoque Chroſanem (caſtelli hoc nomen) expugnavit. Non enim inſigni tantum fortitudine ſua terrorem hoſtibus intulit, ſed & ſermonis adverſitate, ac habitus, & belli formæ inopinata mutatione, non in parvum eos metum conjiciebat. Neque adverſum hoſtes modo ſtrenue ſe geſſit, ſed & contra feras regionem eam vaſtantes. & ob multa bona, quæ ab eo accepere Sarraceni, ſummè charus principi eorum ac proceribus fuit. Hæc Theophilus cum cognoſceret, gravem, ut par erat, moleſtiam ſenſit: utque Manuelum ad ſe reduceret, nihil intentatum reliquit. Tandem opera cujuſdam monachi, quales hinc inde per varias regiones vagari ſolent, crucem ei mittit, & litteras, ad revertendum cohortans, oblivionemque omnium offenſarum promittens. Manuelus iis ſibi occulte redditis, animo accenſo, cum jam fidem ſuam Sarracenorum principi ſuis factis probaſſet, ſignificat el, cupere ſe contra Romanos expeditionem ſuſcipere, & inimicos ſuos, a quibus apud Imperatorem delatus fuiſſet, ulciſci, Cappadociam habitantes. Filium quoque principis ſecum mitti petit, quo magis inſtitutum celaret. Aſſenſit ejus petitioni princeps Iſmaelus. Manuelus finibus Romanæ ditionis appropinquans, præfectum Cappadociæ de ſuis rebus edocet: ſimulque certo loco eum inſidias collocare jubet, ut ipſe, cum eo perveniſſet, præcurſoribus Sarracenorum alio dimiſſis, in Romanorum ditionem ingredi poſſit. Ergo ubi ad eum locum pervenit, qui conſtitutus erat, filium Iſmaeli prolixe ſalutatum, ſalvum redire ad ſuum patrem jubet: ſe ad Imperatorem dominumque ſuum reverti indicans. Salvus inde Conſtantinopolin pervenit, Imperatoremque in Blacherneuſi templo accedit, ab eoque Magiſtri honore afficitur, & comitater ipſ-

Manuelus ad Agarenos fugit.

Edit. Paris. pag. 527.

261

A δὲ ἡ μαθὼν Μανουὴλ ὁ τοῦ στρατοῦ ἐξηγούμενος, ἐ δεινὸν ἡγησάμενος δορυάλωτον βασιλέα Ῥωμαίων ἰδεῖν, πρὸς αὐτὸ τοῦτο ἀναθαρρύνας ὅσους μὴ θάρσος τοῦ αἰδοῦς ὡς τὰ μάλιστα βασιλέως, ἐ τῶν σωτηρίων ἀπεγνωκότα, φοβερωτέρους ὄντας ἡμῖν βούλεσθαι τοῦ λαὸν φθάνοντα καταλιπεῖν ἄρχοντα δι' ὃν, φησὶν, ὦ βασιλεῦ, ἵππου μοι προπορεύομαι, ἡ τὴν ὁδὸν σοι δηλώσοντι. οὓς δ' ὁ Μανουὴλ ἔχων, ὁ βασιλεὺς ἡ κατ' ἴχνος ἦν ὀπίσω, πάλιν εἰς δεῦρο ὑποστρέψαι ἐκάλυεν, ὡς ἡ πάλιν ἰόντος, τὸ τέλος ἐπιγραφεὶς, θάνατον ἀπείλησεν οἱ μὴ ἕπεσθαι ἡ ὅπως ὁ φίλος μόλις τὸ κινδύνου διάσωσε. διὸ τιμαῖς τότε ἀπαξίοις ἐδεξιώσατο, ἡ δωρεαῖς ἐδράσθησαν, ἐργάτιν ἡ σωτῆρα ἀποκαλῶν. ἀλλ' ὁ φθόνος ἴχνος τοῦ τοιούτου ἀνδρὸς, ἡ ὃς καθοσίωσεν εἰς λοιδορίας ἀσεγαλύθη. ὅθεν ἡ ἰδίωσιν ὑ μικρὸν ἑαυτοῦ ἐνεπιμίσγον κακοῦσας, ἡ ὅλ τύπος τοῦ πίστεως πληροφορηθεὶς, δόλῳ μὲν γεγονότος αὐτῷ, εἰσχωροῦντος δὲ ὅτι τοῦ βασιλέα Θεοφίλῳ, ὡς μέλλοι τῶν ἀποστολικῶν, ἀποσατίαν τολμᾷ, ἡ πρὸς Ἀγαρηνοὺς μεταβίβαται μέγας ἡ παρ' αὐτοῖς ὀφθείς, ἡ μεγίστας τιμὰς γαιαιρόμενος. στρατὸν τε ὃν ἐνταῦθα πολὺν, ἡ κατὰ τοῦ γειτονούντων ἐχθρῶν, οἵ τῶν δὴ Κερμάνιοι καλοῦνται, ἐπήμφθη. ὃς μεθύσαι ἔπρον ἔπειθαί οἱ θελήσας, ἀλλ' ὑ μόνον τοὺς ἐν φυλακαῖς καθειργμένους Ῥωμαίους αὐτῷ συστρατεύεσθαι, πίκας μεγίστας ἡ καλλίστας λαβόντα, ὡς ἡ αὐτὸ τὸ λαμβάνειν Χαρσιανὸν ἐκπολιορκῆσαι. ὑ δὲ μόνον τὸ κατ' ἀνδρίαν ἄφθορον ἐξέπληξε τοὺς ἐναντίους, ἀλλὰ καὶ ὑ τὴν ἀλλέπαλλαγὴν ἡ τοῦ σχημάτων μεταβολὴν, ἡ ὑ τὸ πολέμου παράδοξος ἐξαλλαγὴ, οἷς δολίαν ὑ τυχοῦσαν συνήλασε τοὺς πολεμίους ἡ ὑ κατὰ τοῦ ἐχθρῶν μόνον ὅπως ἀφθονεγκαῖος, ἀλλὰ καὶ κατὰ θηρίων ἀγελῶν πεμπομένων τοῦ χάρας ἐνδείξατο. ἡ μεγάλων αἴτιος αὐτοῖς καλῶν γεγονὼς, αὐτοῦ τε ἠγαπήθη ἄφθορότατος τοῦ ἄρχοντι τῶν Σαρακηνῶν, ἡ τῷ γαμετῇ αὐτοῦ. πῶσι μανθάνων ὁ Θεόφιλος ὡς εἰκὸς ἦν, ἐνίπτε τοῦ καὶ πάσι λίθον εἰκίνει, ὡς ἂν τοῦ ἀνδρα μεταπαλίσοιτο. διὸ καὶ ταύρου

B * ἡ χρυσόβυλλον ἄφθορον τύπος αὐτῷ μοναχὸν ἐπέμπει τοῦ * v. Not. Μανουὴλ, ἐκκαλούμενος ἐπανατρέψαι, πᾶσαν ἀμυσίαν ἀκαῶν αὐτοῦ χαλεζόμενος δι' αὐτῶν, ἃ δὴ κομίσας ὁ εἰλικρινὴς, εἰς χεῖρας λαβὼν τί ὄψει τὸ Μανουὴλ. ἡ διξάμβους ὕπνος, ἡ οἰκεῖ τοῦ ψυχὴν ἐκκαυθεὶς, ἤδη δὲ ἡ πεισθεὶς τοῦ ἐκ τοῦ προτέρων ἔργων, μᾶλλον τοῦ ἄρχοντι τῶν Σαρακηνῶν, ὡς πόθον τρέφει κατὰ τῶν Ῥωμαίων στρατεύσαι, ἡ τοὺς ἐχθροὺς ἀμύνασθαι, οἳ κατέπιον αὐτὸ πρὸς τοῦ βασιλέα, τοῦ Καππαδόκαι αὐτοῦ κῶμαι. συνεπεμφθῆναι δὲ αὐτοῦ υἱὸν, εἰς πλείονα τοῦ ὑποπτίας ἀναίρεσιν. κατήνεσεν τοῖς αἰτήσεσιν ὁ Ἰσμαὴλ, ἡ δίδωσιν αὐτοῦ τὸ ἑαρατίνων ἄδειαν. ὡς δὲ ἤγγισε τοῖς Ῥωμαίων ὁρίοις, δῆλα ποιεῖ τὰ κατ' αὐτὸν τοῦ τοῦ Καππαδοκίας στρατοῦ, ἡ τῶν ἐσαῦθις εἰς Ῥωμαίους ἐπάνοδον· ἡ ἅμα ἐδίδασκεν, ὡς δεῖ κατὰ τὸν δῆσα τόπον λόχον ἡ ἑτέραν γενέσθαι, ἵν' ὅταν ἐκεῖσε (φησὶ) γένωμαι, τοῖς μὲν Σαρακηνοῖς φυσόρμως, ἐπ' ἄλλον τινὰ τόπον ἐξελαύνειν ποιῶσι, αὐτὸς δὲ πρὸς τὰ Ῥωμαίων ἤδη ἀναδραμοῦμαι. ὃ ἡ γέγονεν. ὡς δὲ κατὰ τὸ συμβὰν τοῦ ὁρισθέντι ἐπλησίαζον τόπῳ, πολλὰ τὸν τῷ Ἰσμαὴλ ὠὸν κατασκαπάσμος· Σὺ μὲν ὑγιὴς (ἔφη) ἄπιθι πάλιν, εἰς τὸν σὸν πατέρα· ἐγὼ δὲ ἀπειλήσομαι πρὸς τὸν ἐμὸν βασιλέα ἡ κύριον. ἡσυθεὶς δ' ἐκεῖθεν πρὸς τὸν βασιλεύουσαν, ἐντυγχάνει τοῦ βασιλεῖ κατὰ τὸν ἐν Βλαχέρναις τοῦ Θεοτόκου ναόν, ἡ μάγιστρος παρ' αὐτοῦ τιμᾶται, ἡ συμπτικῶς ἐκ-

ποτε χρηματίζει σύνηθ. ὁ τὰ μὲν περὶ τοῦ Μανουὴλ ἔχων A
ὧδε. Θεοδότου δὲ τοῦ Μελισσηνοῦ, ὃν ὁ Καισσιτέρας προσαγορεύεσθαι ὁ λόγος ἐγκωμιαστὴν ἀνέθηκε, ἐφ' ἱκανὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνου καθηκάτου, ἄρτι δὲ καταλύσαντος τὸν βίον, τοῦ Θεοφίλου παιδαγωγὸς Ἰαννῆς ὁ ἑαυτοῦ ἑβδομήκοντα θρόνου, ἀθλιον τοῦ ἱερατεύματος λαβὼν ἀντὶ τῆς εὐσεβείας.

Τοιοῦτος ὁ τῆς βασιλεῖ Θεοφίλῳ περιστατικῶς περὶ τῶν, ὅσοις ἄρξασι μὲν αὐτῷ, γυναῖόν τι λυφθὲν ἐκ τῶν Ἀγαρηνῶν ἐκκαὶ τινα τῶν ἀφορμεταμένων πολέμων, δ' ἐμοῦ ἔχον περὶ τῆς τοιαύτης θεραπείας, παρέστη τῇ βασιλεῖ· πρὸ τοῦτου ὁ βασιλεὺς ἂ δὲ ὁ ἐβούλετο, ὁ τέκνον μακρὰν ἔσεσθαι τῆς ἀβασιλεύτου ἀνατολῆς προσέπεμπε. τῶν δὲ τὸ γύναιον, εἴτε ἐξ ἐνθουσιασμοῦ, εἴτε ὁ ἐκδαιμονιστῆς ἐνεργείας κινήμασιν· Σὺ μὲν (φησὶ) ὦ βασιλεῦ, ἀβασιλεύτου ἔσει ὁ σὺς υἱὸς, σωσάμενος τὴν ἰδίαν μητέρα. μετὰ δὲ τοῦτο, τὸ τῆς Μαρτινακίου γένος ἀβασιλεύσει ἐπὶ πολὺ τῇ βασιλείᾳ. ὁ δὲ ἅμα τῷ λόγῳ τὸν Μαρτινάκιον, καὶ τοὺς συγγόμους αὐτοῦ, ἀπέκειρε μοναχοὺς, καὶ τὸν αὐτῷ οἶκον ἀπέδειξε κατοικητήριον μονασταῖς. ὁ τοῦτο δὲ μόνον τὸ ῥηθὲν γύναιον, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν μελλόντων προεθέσπισεν.

* πατριάρχου. deeſt apud Scyl.

τὸν τε δὴ * πατριάρχου Ἰαννῆν ἐκπεσεῖσθαι τῶ πατριαρχικοῦ θρόνου προσέγνω, καὶ τὰς σεπτὰς εἰκόνας ὁ προσκυνεῖσθαι τιμᾶν· καὶ προσκυνήσει δεξιωσάμενος οἷς πεπείσθαι γνόμενος ὁ Θεόφιλος, παρεπάλει πολλάκις ὁ διανοεῖσθαι, καὶ ὁ ὁρμὰς λεγεθέντων θεάσεσθαι, καὶ ὅρκοις κατεδήσατο φερνάδες ἀνοις, μὴ ὁ ἑαυτῶ θάνατον μὴτε ὁ Ἰαννῆν μεταστῆσαι τοῦ πατριαρχείου, μήτε ὁ προσκυνήσει τῶν εἰδώλων ἰδίᾳ ἀναχάδαι. ὁ τὸ γυναῖον δὲ μόνον προεφήτευε τοῦτο, ἀλλὰ καὶ Ἰωσὴφ τὸν λεκανομαντείας καθαρῶς ἀπέδειξεν αὐτῷ, ὁ μέλλοντα ὁ ἀρχὴν ὁδηγήσεσθαι. ὁ τῇ βασιλεῖ δὲ μόνῳ τὸ γυναῖον τὰς πεύσεις δέλυσεν, ἀλλὰ καὶ Καισσιτέρᾳ τῇ πρὸ τῆς Τεφρολίης μέγα δυνηθέντι τότε τὰ συμβησόμενα διετράνωσεν, αὐτόν τε καὶ τοὺς υἱοὺς μέλλειν αὐτὸν ὑπάρξειν τε τραπέζιον, καὶ τὸ τῶν κλεινῶν ἀμφισάσθαι χρῆμα· ὃ καὶ γέγονε μετὰ πάντα, τοῦ Βασιλείου τοῦ ἀρχὴν διὶ θυόντος. προεῖπε δὲ καὶ Γεωργίῳ τῷ στρατιωτῇ, τὸν κατειληφότα αὐτὸν θάνατον ἐν τῇ σφυδόνῃ τοῦ ἱπποδρομίου. ἐκείνῳ δὲ μετέπεσε τοῦ Βασιλείου βασιλεύοντος, ἀποστασίας ἐγκλήματι περιπεσόντι, ἀπετμήθη.

Ἅδε δὲ τοῦ ἤρος ἐβλάστησεν, αὖτε Ἀγαρηνοὶ καὶ Θεόφιλος κατ' ἀλλήλων ἐξώρμησαν. ἀλλήλοις δὲ ἐπιόντες, ὑπέφυγεν ἄπρακτοι. ὑποστρέψας δὲ ὁ Θεόφιλος, πρεσβείαν ἐδέξατο τοῦ Χαγάνου Χαζαρίας, ἐξαιτουμένου τὸ Μαρκὴλ ὀνομαζόμενον φρούριον· τῶν δὲ ἐδόκει ἅρμα καρτερὸν εἶναι τῆς τῶν Πατζινάκων ἐφόδου, διὸ ἔργον αὐτοῖς πρὸς τὰ μέρη τῆς Ταναΐδος ποταμοῦ. ὧν ὑπακούσας τῇ αἰτήσει ὁ βασιλεὺς, ἐξαπέστειλέ τινα Πέτρωνᾶν, ὁ τὸν αἴτησιν εἰς πέρας ἤγαγε. τὸς ὑποστρέψας, γνώμην ἐδώκει τῇ βασιλεῖ, ὡς μὴ ἄλλως ἄρξει τῆς Χερσῶνος βαβαίας, ὁ στρατηγὸν ἀφοσιούμενος ἕδον. μᾶλλον δὲ ἐκείνου τὸ χρόνου ἰδίως τῇ ἐμπέρων ἄρξων ἐκείνων ἐτύλλετο, ἀλλ' ἐγχώριός τις ἀφοσίων τοῦ ἀφοσηγείου, τὰ τῆς πόλιος δὲ διοικῶν. ἀφορίζαμενος δὲν ὁ αὐτῷ συμβολὴ ὁ βασιλεὺς, μὴ ἄλλον, ἀλλ' ἐκεῖνον αὐτὸν ἐξαπέστειλε στρατηγὸν ὁ χαίρας, διατάγματα πέμψας τῇ φρουροῦντι ὁ τῆς ἄλλοις αὐτόχθονι διωκητῆς, ὑπάκουον αὐτῇ ἀνυδούσης. ἔκτοτ ὧν ἐκράτησε στρατηγὸς εἰς Χερσῶνα πέμπεσθαι.

fius appellatur. Hoc modo Manueli res acta. Interim vita defuncto Theodoto Meliſſeno (quem ſupra oſtendimus Caſſiteram cognomento dictum) qui aliquandiu patriarcha Conſtantinopolis fuerat, Jannes pædagogus Theophili ſuccedit, ſacerdotium iſtud impietatis ſuæ atque petfidiæ præmium adeptus.

Porro Theophilus Imperator accurate de ſuis ſucceſſoribus inquirens, mulierculam quamdam bello de Sarracenis captam, & vaticinandi gnaram, accivit, ac de iis quæ volebat iorerrogavit: præcipue vaticinari eam jubens, qui ab ipſo eſſent Imperio potituri. Iſta ergo muliercula, ſive divino inſtinctu, ſive dæmonica efficacitate mota: Tibi quidem (ait) o Imperator, filius tuus ſuccedet, matre Imperii ſocia. poſt eum vero genus Martinaciorum per multos annos Imperium tenebit. Vix hæc diaerat illa, cum illico Theophilus Martinacem, quamquam ſibi dilectum, capite raſo monachum facit, domumque ejus in monaſterium redigit. Præter hoc, alia quoque futura ſunt ab illa muliere prædicta: nimirum, patriarcham Jannem ſuo patriarchatu exuram, factiſque imaginibus ſuum cultum venerationemque redditum iri. Quare vehementi dolore concitus Theophilus, ſæpenumero Auguſtam & Theoctiſtum dromi logothetam hortatus eſt, ac juramentis ſibi religioſiſſimis devinxit, ne ſe mortuo Jannem patriarchatu dimoverent, neve idolorum (ſic venerandas appellabat imagines) paterentur reduci cultum. Neque mulierculæ tantummodo vaticineta erat: ſed & Jannes divinatione per pelvim uſus, ſucceſſorem Imperatori perſpicue demonſtravit. Præter Imperatorem, aliis quoque ad intettegata reſpondit mulierecula iſta. quomodo & Conſtaotino, cujus tum ſumma erat apud Triphyllios potentia, fore prædixit, ut is cum filiis facultatibus privarentur, habitumque clericorum induerent: quod etiam evenit, Baſilio imperaote. & Georgio militiæ præfecto oſtendit, eum in Funda Cirei interiturum: atque eo loco is, Baſilio imperante, capite eſt truncatus, cum defectionis eſſet accuſatus.

Vere ineunte, Agareni & Theophilus ad bellum inter ſe gerendum facta expeditione, alter alterius metu domum nulla re geſta redierunt. Reverſus Theophilus, legatos a Chagano Chazariæ regulo accepit, petente, ut caſtellum cui nomen Marcel conderetur. Ea enim videbatur valida fore munitio ad Patzinacarum incurſiones prohibendas, quos verſus Tanaïn fluvium arceret. Horum poſtulatis acquieſcens Theophilus, Petronam quemdam miſit, & quod iſti petierant confecit. Petronas reverſus Imperatorem monuit, non poſſe eum Cherſonem tuto in ſua poteſtate retinere, niſi eo peculiarem mittat præfectum. nam ad id uſque temporis nemo noſtrorum eo miſſus fuerat, ſed indigena eliquis nomine Primarii civitatem gubernarat. Imperetor approbato hoc conſilio, ipſi Petronæ provinciam hanc committit: mittitque eum eo cum mandatis ad primarium, reliquoſque indigenas proceres, Petronæ eos dicto ſine tergiverſatione audientes eſſe jubentibus. Ea eo obtinuit, ut præfecti Cherſonam mittantur.

Marcel.

Petronas. Cherſon.

Res contra Agarenos gestæ.

Sequentis anni vere appetente, Theophilus magnis cum copiis adversus Agarenos profectus, vastando ac depræ-
dando obvia quæque longe est in Syriam progressus, duabus etiam urbibus expugnatis, hominibusque inde captivis abductis.
Edit. Paris. p. 529. expugnavit ipsam quoque Sozopetram, Amermumnæ patriam: frustra illo per litteras multum deprecato, ut sæpe patriæ parceret. His gestis, Imperator Constantinopolin redit, relicto Theophobo: qui exercitus rebus constitutis, quamprimum & ipse eo recurreret. Cæterum Persæ iniquissime ferentes, tardius sibi solvi stipendia, Sinopæ comprehen-
263 Persæ Theophobo Imperium deferunt. sum Theophobum Imperatoris titulo afficiunt, reluctantem sane, multisque verbis ac querelis eos ab instituto dehortantem, minantemque eos propter id haud multo post graves pœnas daturos. quod cum frustra se facere videret, ipsis toto animo omnique conatu propositum urgentibus: occulte rem Imperatori significat, jurejurando confirmans, non se, verum Persas facinoris hujus auctores esse. Ac tum quidem Theophilus voluntatem Theophobi opprobavit, & in aulam revocato pristinam dignitatem restituit. Persis quoque delicti gratiam fecit, & injuriarum oblivionem promisit. qui cum fidem pollicitis habentes Sinopa discederent, dividere eos statuit, ne tanta multitudo (nam summa eorum ad triginta millia surgebat) simul degeret: utilique consilio bina in singulas provincias millia divisit, qui sub earum præfectis essent. Hæc res & Persas suspectos fecit, & non multo post Theophobo necem attulit. Accessit tamen alia quoque causa, suo loco nobis exponenda.

Cæterum Amermumnas excidio patriæ animum ingenti dolore saucius, undique ex Babylonia, Phœnicia, Palæstina, Cœlesyria, ulteriorequeetiam Africas copias conduxit: militibus mandaro, ut quivis scuto suo Amorium inscriberet: quo innuebat, se Amorium aggredi velle. Apud Tarsum omnes ejus copiæ convenerunt. Theophilus quoque expeditione facta ad Dorylæum pervenit, quod tridui itinere abest ab Amorio. Fuere tum multi qui inadeo-
rent Imperatori, ut Sarracenorum majori quam quæ inhiberi posset vi ruentium impetum declinaret, incolasque Amorii alio transferret. Sed id infame ac parum virile ratus Theophilus, præclarumque ac forte statuens urbem communire, & strenui ducis consilio ferrare, Ætium patricium Orientalium ducem cum manu ad profligandos hostes idonea eo mittit. multitudini quoque præficit eos qui paulo post martyres facti sunt, Theodorum Craterum, Theophilum, Bubutzicum, & reliquos, qui non modo tunc missi exer-
p. 530. citus, sed & cohortis quadraginta duobus Martyrum fuerunt principes. Sarracenorum vero princeps postquam Tarsum toto cum exercitu venit, cum suis quid facto usus sit deliberat: divinar-
264 que non recta ad Amorium esse pergendum, sed mittendum cum parte exercitus filium, qui exercitum Romanum teneret. sic enim ratiocinabatur: si quidem filius Imperatrem vicisset, patrem quoque haud dubia poticetur victoria: si res secus caderet, præstare

A Τῷ δ' ἐπιόντι ἐκ τύχης ἀφνῶς ἐπιστάντες ὥρας, ἔξεισι κατὰ τὸν Λαχαριῶν ὁ Θεόφιλος, μὴ δυνάμενος ἐν χερσὶ πολλὰς. πρόεισι δὲ πορρωτέρω τῆς Συρίας, κώμην ἐμπρήσας, καὶ πορθῶν, καὶ πᾶν τὸ προσιὸν λυμαινόμενος. πόλεις τε δύο πολέμιον ὁρμῇ καταχειρώσατο, καὶ ἀνδραποδίσατο, καὶ αὐτῶν ἓν τῶν λεγομένων Σοζοπέτραν ἐξεπολιόρκησε, πατρίδα τὴν χάσαν τοῦ Ἀμερμουμνᾶ. ὑπὲρ ἧς πολλὰ καταδεήθη μὴ γραμμάτων ὄντος, φείσασθαι ἐκλιπαρήσας τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος, εἰ καὶ μὴ σφοὶ χειροῦσι τοὺς γραφομένους ὁ βασιλεύς. καὶ πάντα δὴ ταῦτα διαπραξάμενος, ἐπανέστη πρὸς τὸν βασιλέα ὁ Θεόφιλος, καὶ Θεόφοβον κατέστησε λιτὸν, ἐφ' ᾧ τε ἤθελε διαπράττειν τὰ τοῦ στρατοῦ καλῶς, καὶ μὴ πάσχειν σφὸν αὐτὸν ἐπιστρατεύσαι. ἀλλ' οἱ Πέρσαι μὴ τῶν σφῶν σὺν τυραννίδι ὑπέρογκα ἄνδρα πιεσταλγεῖς, ὡς Σινώπην συνέντες καὶ Θεόφοβον, B βασιλέα καὶ ἄκοντα ἀναιρήσουσι, πολλὰ λιπαρούμενα καὶ ποντιώμενον ἀποκρίνασθαι τοιαῦτα ὁρμᾶς, καὶ ἐπαπειλοῦντα δεινὰ πείσεσθαι πάντας, ὅσον οὔπω, χάριν τοῦ πιστοῦ τολμήσαντος. οἷς δ' ὑπῆκουεν οὐδὲν, ἀλλ' ὅλῃ γνώμῃ καὶ προαιρέσει τὴν ἐγχειρήματος ἔσχον ἁλῶναι τὰ τελευταῖα γοῦν εἶζε τῇ βασιλεῖ, καὶ ἐπόρκως πληροφορεῖ, ὡς οὐ αὐτὸς, οἱ Πέρσαι δὲ τὸν τολμηθέντων αἴτιοι. καὶ τὸ μὲν ἐκείνῃ προαίρεσιν ὁ βασιλεὺς ἐπεδείξατο· τὸν δὲ Θεόφοβον καθεῖλε, τὴν προτέραν ἀκλεᾶ ἐπανιόντα. συγγνώμην δὲ ἅπασι τοῖς Πέρσαις δίδωσι, καὶ κακῶν ἀμνηστίαν ὡς καὶ πειθέντας τοῖς ὑποκρίσεσι, καὶ Σινώπης ἀποδημήσαντας, ἐγνω δεῖν ὁ βασιλεὺς διαζῆσαι, καὶ μὴ ποσῶν πλῆθος ὁμοῦ ἄγειν. καὶ ἐπείπερ εἰς τρεῖς μυριάδας τὸ πᾶν ἐκορυφοῦτο τῶν Περσῶν πλῆθος, καλῶς στρατόπεδος, ἑκάστῳ θέματι χιλιάδας ἑξακοσίους δύο, ὑπὸ χεῖρα τάξαι προσέταξε τοῖς ἐσ αὐτὴν στρατηγοῦσιν. αὖτη δ' αἰτία ὑποπτος τοῖς Πέρσαις ἐποίησε, καὶ μετ' οὐ πολὺ τὸν Θεόφοβον ἐξήνεγκε ζωῆς. ἐγένετο δὲ τις καὶ ἑτέρα αἰτία, ἣν ὁ λόγος ἐκλύσει τοῦ οἰκείου καιροῦ.

Ὁ δ' Ἀμερμουμνᾶς ποσῶν ἐπράθη τῇ ψυχῇ ἐπὶ τῇ καταλύσει τῆς πορθηθείσης πατρίδος αὐτῷ, ὡς παντοχῆ θιασεύσαι ἔκ τε Βαβυλωνίας καὶ Φοινίκης καὶ Παλαιστίνης, καὶ ἀσύλου Συρίας, ἔτι δὲ καὶ τῆς πορρωτέρω Λιβύης ἀθροίζεσθαι. πάντα δὲ τὸν στρατολόμενον σὺν αὐτῷ γράφειν ἐπὶ τῆς οἰκείας αὐτίδος Δωρύλαιον ἐκέλευσε, τὸν κατ' αὐτὸ ὁρμῶν αἰνιττόμενος συνιέναι αὐτῷ πᾶς ὁ στρατὸς ἀπὸ τῶν Ταρσέων. ἐπεξίει δὲ καὶ ὁ Θεόφιλος κατὰ τὸ Δορύλαιον, τεττάρων ἡμερῶν Ἀμορίου ἀπέχον ὁδόν. πολλῶν οὖν συμβουλευόντων μετοικίσαι τὸ Ἀμόριον οἰκήτορας λαὸν, καὶ ὑπενδοῦναι τῇ ἀκμῇ φορᾷ τῶν Σαρακηνῶν, τῷ μὲν ἄδοξον εἶδεν εἶναι τῇ Θεοφίλῳ, καὶ ἀνανδρον. καλὸν δὲ καὶ πρὸς ἀνδρείαν ὁδοῦσαι τὸ, μᾶλλον ἐπικυρῶσαι αὐτὸ, καὶ στρατὸν γοναῖς διασῶσαι βουλῇ. ἐξαπίσειε γοῦν Λίτιον τὸν πατρίκιον, καὶ τὸν τῆς ἀνατολικῶν στρατηγὸν, δὺς αὐτῷ καὶ χεῖρα ἀρκοῦσαν, οἷς ἀποτροπὴν τῆς ἐχθρῶν. εἰδὼς δὲ καὶ ἡγεμόνας τοῦ λαοῦ τοὺς μετὰ βραχὺ μαρτυρήσαντας, Θεόδωρον τὸν Κρατερὸν, καὶ Θεόφιλον, καὶ τὸν Βουβτζίκιον, καὶ τοὺς λοιπούς, εἴτινες οὐ μόνον τὰ πεμφθέντες τότε λαοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς φάλαγγος τῆς μβ'. μαρτύρων γενόμενοι ἀρχηγοί. οὓς δὴ καὶ οἷς τῶν Ταρσὸν ἐπίσης μετὰ C πάντας τοῦ λαοῦ ὁ τῆς Σαρακηνῶν ἡγεμὼν, βουλευσάμενος μετὰ τῶν συμβούλων αὐτοῦ, καὶ μανθανόμενος· δίον ἔκρινε μὴ ἐν Θίαις χωρεῖν πρὸς Ἀμόριον, ἀποπειράσαι δὲ πρότερον τῆς τῶν βασιλέως δυνάμεως καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, μέρος λαβόντος τοῦ στρατοῦ. τοῦτο λογισάμενος, ὡς οὐ περιγένηται τῶν βασιλέως ὄντος, ἕλκεται πάντως ὁ

νίαν τὴν πατρί. εἰ δὲ μὴ, βέλτιον ἡσυχάζειν. πέμπει A
βυλδοπλήκτους τῶν κείνας, ἐξέπεμψε τὸν υἱόν, λαβόντα μεθ' ἑαυτοῦ τὴν Ἀμιραμ τὸν τέλεσι πέμπτα διέποντα τὴν Μελιτηλῆν, τὴν Τύρκων αὖσει χιλιάδας δέκα, τὴν πᾶσαν τῶν ἐξ Ἀρμηνίων στρατιὰν, τὴν τῶν ἀρχόντων τὴν ἀρχόντων. ὃς κατὰ τὸν λεγόμενον Δαζύμηνον γενόμενος, παρεμβολὴν ἐπῆξεν. ἄπεισι γοῦν καὶ ὁ Θεόφιλος κατ' αὐτὸ. στρατιὰν δὲ ἐπαγόμενος ἱκανὴν, ἦτοι Περσῶν τὴν τῶν δυτικῶν τὴν πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον συνιστάμενον. γενόμενος δὲ κατὰ τὸν λεγόμενον χῶρον Ἀνζὶν, ἐπιθύμει κατασκοπεῖσθαι πρὸ τῆς πολέμου τὰς προσβολὰς τὴν ἐναντίων ἀθροισμα. οἷς τινα δὴ ὑψηλοπάτρῳ περιπλῶ ὑπὸ τῶ δομεστίκου τῆς σχολῆς ἀναχθεὶς Μανουὴλ, κατασκόπει τὸ πλῆθος τῆς ἐναντίων, καίπως ἐν στενοχασμῷ βαρύπορον ἰδόντι τὸ τῆς ἐναντίων πλῆθος. ἀλλ' ὁ Μανουὴλ, μὴ πρὸς τὸ πλῆθος, ὦ βασιλεῦ, ἀπόβλεπε, πρὸς δὲ τὸν τῆς δόρατος διάθρον καλαμῶνα τῆς ἀμφοτέρων. ἐπεὶ δὲ ἐχυρότερος ἰδόκει ὁ τῆς ἐναντίων στρατὸς, ἐβουλεύετο ὅπως ἂν αὐτοῖς ἐπίθηται μετὰ δόλου. ὁμὸν δὴ τῶν Μανουὴλ ἅμα τῇ Θεοφόβῳ νυκτὸς ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις παρῄνει· οἱ δ' ἄλλοι τῶν στρατηγῶν, ἡμέρας τὴν συμβολὴν γενέσθαι προετρέποντο, εἰς ἐπίπονον ἐκ τοῦ βασιλέως. ταῦτα δὲ διεπραγματεύετο γενομένης τῆς γνώμης, ὡς ἤδη ἡμέρα ἐπέλαμπε, μάχη συρρήγνυται φοβερὰ, καὶ τῶν βασιλικῶν πυγμάτων ἐξώμοις ἀγωνιζομένων οἱ Ἰσμαηλῖται εἰς φυγὴν. τὴν δὲ Τύρκων ἐπιμόνως χωρούσαν τὴν τάξιν, καὶ πανδιάκτειν τὴν Ῥωμαίων ἀναπυρκάτων, παλίντροπον συβῆναι καὶ μάχλῳ. μὴ δυναμένοι δὲ οἱ Ῥωμαῖοι τὰ τῶν Τύρκων φέρειν τὰξόμαχα τὴν βάλλεσθαι ἀφειδῶς, τῶν δόντες, τὴν βασιλέα καταλιπόν. ἐμοὶ μὲν γὰρ οἱ τῆς πυγμάτων ἔξαρχοι, ἐδ' οἱ Πέρσαι τῶν ἰδίων χρεῶν δρᾶσαι, ἀλλὰ πειρώμενοι τὸν βασιλέα, ἐρώσας σώζειν ἐπείγοντο. καὶ καὶ ἀπώλοντο παυδημεὶ οἱ περὶ τὴν βασιλέα, εἰ μὴ νὺξ ἐπῆλθε, καὶ βραχὺς ἐξ ὑρανοῦ κατῆλθε ὑετὸς, καὶ τὰς μὲν νευρὰς τῶν τόξων χαλαρὰς εἰργάσατο, τοῖς δὲ Ῥωμαίοις ἄνεσιν τοῦ ἐκ τῶν βελῶν πιεζεσθαι. καὶ σωτηρίας ἐνίδωκεν ἀφορμάς.

Βαθείας δὲ νυκτὸς γενομένης, ὡς ἠχόλητο περὶ τὰς φυλακὰς ὁ Μανουὴλ, γλώττῃ πως ῥᾴθυμον τὴν Σαρακηνῶν τοῖς Πέρσαις τοῖς Σαρακηνοῖς αὐτοδομίνοις, καὶ τὸ στράτευμα τὴν Ῥωμαίων προδοθῆναι, καὶ πρὸς τοῦ ἐνεγκαμένου παλινδρομῆσαι. δῆλα γοῦν δὴ δὺς παῦσαι ποιεῖται τὴν βασιλέα, ἐ σώζειν ἑαυτὸ μετὰ τῶν λογάδων ἡξίου, καὶ μὴ περιμένειν τοῦ ἅλωσιν. τῶ δὲ βασιλέως, καὶ πῶς τῶν ἐστιατίσαι πραωπόσαντος; τὴν δ' ἐμὲ προσμενάτων ἀπωλομένων. ὑπολαβὼν ὁ Μανουὴλ· σοὶ μόνος ἔγω βασιλεῦ ἔφη, τῶν σώζεσθαι ἐκ Θεοῦ, ὕστι ἂν ταχέως τὰ κατ' αὐτὸς διοικήσωσιν. ὁ δὲ γοῦν κρὶ τὸ περιόρθρου τῶ βασιλέως φυγῆ χρησαμένου, καὶ πρὸς τὸ λεγόμενον Χιλιόκομον ἐξωθίσαντος, οἱ λειπόμενοι ὑπήντων αὐτῷ, καὶ ἀνυξίως ἑαυτὸς ἔφασκον τὰ ζωῆς, βασιλέα δὲ πολέμου καταφρόντας, καὶ ἅμα τοῖς ἑαυτῶ ἐγκομιοῦσι ξίφεσιν. ἀλλ' ὁ Θεόφιλος τῇ θάματι τραφθεὶς τῶν ψυχῶν, οἱ ἐγὼ (φησὶ) σέσωσμαι ἐκ Θεοῦ, σωθήσεσθε καὶ ὑμεῖς. αὖτα τῶν Περσῶν πρὸς τὸς ἐξ Ἀγαρ κοινολογία, τοῖς Θεοφόβου ἐχθροῖς καὶ θάνατον αὐτῶ ψηφιζομένοις δόλου πρὸς τὴν γίγονται αἰτία καὶ ἀφορμὴ δ' καιρὸς εἰς βολήν.

Τῷ δ' Ἀμερμουμῆ ἀπαισίως τοῦ νίκου, ἔδοξε μὴ μέλλειν, ἀλλ' ἀπέναι πρὸς τὸ Ἀμάσειον ἀγείρας ὅσων τὸ οἰκεῖος στράτευμα, καὶ τῆ υἱῷ ἐπιστείλας παραπλησίως ποιεῖν, εἰ χρὴ τὰ ὁδῷ. ἐνωθέντων ὅσων τῶ στρατεύματος, χάρακάς τε quietem. Mittit ergo filium ſuum, & cum eo Ameram qui eo tempore Melitenam gubernabat, & Turcorum ad decem millia, omnemque Armeniorum exercitum, & ducem ducum, atque hic caſtra ad Dazymenum poſuit. Contra hunc profectus Theophilus, exercitu ex Perſis occidentalibus orientalibuſque compoſito, eoque nequaquam contemnendo, ut ad locum venit, cui nomen Anzin, ſtatuit ante conflictum multitudinem adverſariorum contemplari. Itaque a Manuelo ſcholarum domeſtico in ſublimem eductus ſpeculam, indeque hoſtiles contuitus copias, eas ſuis eſſe numeroſiores conjecit: monente interim Manuelo, ne multitudinem, ſed haſtarum utriuſque partis ſegetem conſideraret. Poſtquam hoſtium exercitum robuſtiorem ſuo judicavit Theophilus, deliberarum eſt, quomodo eum dolo aggredi poſſet. Id cum nocte faciendum Manuelus ac Theophobus cenſerent, reliqui duces interdiu cooſligendum ſuaſere, quibus & Imperator aſſenſit. Hac ergo ſententia prælata, primæ luce prælium accerrimum eſt initum. Quo in prælio cum Imperatoriæ cohortes fortiter pugnarent, Iſmaelici fugæ ſe dederunt. Turcis autem aſſiduo ſagittarum uſu inſtantibus, Romanoſque ab inſecutione hoſtium repellentibus, mutata eſt pugnæ fortuna. nam Romanæ legiones vim Turcicarum ſagittarum non ſuſtinentes, deſerto Imperatore fugerunt; ducibus legionum & Perſis nihil in ſe tale admittentibus, ſed Imperatorem cingentibus, ac pro eo ſummæ vi decertantibus. Ec quidem tunc Imperator cum ſuis occidione cæſus ſuiſſet, niſi & nox ingruiſſet, & pluvia exigua delata nervos arcuum Turcorum relaxaſſet. quo factum, ut Romani ſagittarum liberati metu, ſalutis parandæ occaſionem haberent. Aparenorum victoria.

Concubia nocte Manuelus dum exeubias obit, Perſas cum Sarracenis ipſorum lingua ſentir colloqui, paciſciique cum iis de prodendo Romanorum exercitu & repetenda patria. Id ſtatim aperuit Imperatori: eumque hortatur, ut cum delectis fuga ſibi conſulat, ne in hoſtium perveniat manus. & reſpondenti Imperatori, Fieri hoc vix poſſe, præſertim perituris qui nunc ſua cauſa ſecum manſiſſent: Tibi modo, inquit, Deus ſalutem concedat, reliqui mox rebus ſuis conſulent. Imperatori ſub ipſum demum diluculum fuga elapſo, & ad Chiliocomum perlato, milites, quos ordinibus deſertis terga dediſſe commemoravimus, occurrerunt, faſſique ſe vita dignos non eſſe, qui Imperatorem in pugna prodidiſſent, jam ferrum in ſeipſos ſtringebant: cum Imperator ſpectaculo illo animum perculſus, ſe divinitus ſervatum, proinde ipſos quoque ſalvos fore dixit. Cæterum hæc Perſarum cum Sarracenis collocutio inimicis Theophobi, eique mortem machinantibus ſecunda fuit & opportuna ad calumniandum occaſio. *Edit. Pariſ. pag. 531.* Perfica prodi. tio.

At Amermumnas ſuorum cognita victoria, nihil jam cunctati, ſed Amorium petere ſtatuit. Collecto igitur ſuo exercitu, & filio ut idem faceret monito, iter inſit: cumque copias conjunxiſſent, caſtris vallo munitis Amo-

Amerii excidium.

rium profunda foſſa circumvenit, omnique vi oppugnare cœpit: Turcis continenter ſagittas jaculantibus, & Saracenis machinas ad oppugnandum factas admoventibus: Romanis autem qui intus erant, animoſe urbem defendentibus, machinaſque prompte amollientibus. Durante ita obſidione, nullamque intercapedinem oppugnandi faciente hoſte, interim Theophilus ægre ex fuga elapſus, Dorylaam pervenit, ibique exitum operitur. Et amum Amermumnæ tentandum ſibi ratus, legatos cum munetibus pretioſis multiſque polliciationibus mittit, petens ut obſidionem ſolvat. Iique ut in caſtra Sarracenorum pervenerunt, & in conſpectum Amermumnæ venerunt, ea quæ Imperator mandaverat exponunt. Verum is ira ob excidium patriæ implacabili ardens, Imperatori timiditatem exprobrare, legationem deridere ac pro ludibrio habere, legatos in vinculis detinere, & finem rei præſtolari, oppugnationem porro impenſius urgere: diviſoque in multas pat-

Edit. Pariſ. pag. 532.

tes exercitu, per vices urbem adoriri, ſpetare fore ut ſubinde aliis, aliiſque recentibus & integris viribus oppugnationi ſubeuntibus, qui intus erant laboribus defatigati ſeſe dedant. Sed oppidani fortiter ſe tuebantur, neque oppugnationibus quidquam efficiebatur. omninoque capta urbs non fuiſſet, niſi proditio eujuſdam Amorienſis interceſſiſſet. Is Baditzes nomine, muneribus corruptus, ejurata ob contentionem quamdam Chriſtiana religione, eo prolapſus eſt temeritatis, ut patriam proderet: & occulte cum Sarracenis colloquitus, monuit ut ab ea parte urbem oppugnarent, qua facilius in muros evadi poſſe norat. Expugnata urbe, quantæ cædes editæ ſint, & quot captivi facti, dicendo captimi non poteſt. Nam Sarraceni irati, quod durante obſidione multos ſuorum illuſtres amiſiſſent, nulla eorum in quos incidebant miſeratione moti, viros obtruncabant, mulieres cum Infantibus & pueris rapiebant, pulcherrima quæque ædificia incendebant. denique urbs Orientalium pulcherrima, exiguo temporis ſpatio ita pertit, ut nihil præter tudera eſſet reliquum. Captivi abducebantur cohortium ductores Calliſtus, Conſtantinus, Theodorus Craterus, patricii: cumque bis alii plurimi, præturis bellicis aliiſque ſummis dignitatibus illuſtres.

Capto ad hunc modum Amorio, princeps Sarracenorum veluti inſultans rebus geſtis, inque iis ſuperbe comeſſans, legatos Imperatoris omnia inſpicere juſſos quæ acta eſſent, cladis nuntios ad dominum remittit. Quos ille rurſus ad Amermumnam miſit, petens ſibi captos in urbis expugnatione illuſtres viros, ſibique genere propinquos, & reliquos captivos reddi, promitteuſque pro eorum redemptione χατν centenaria. Hos quoque ignominioſe remiſit barbarus, ſtolidum ſe fore fatus, ſi captos tot centenariis redderet, cum ipſe ς ι ↄ centenaria in

Theophilus mœrbus animum.

comparandas copias impendiſſet. Legatis re infecta domum reverſis, Theophilus mole calamitatis oppreſſus omnem pene cibum ac potum averſatus,

Α ἐπήγνυτο ὀχυρὰς, καὶ ἡ πόλις πέρρω βαθείᾳ ἐτειφίσθη, καὶ ἡ πολιορκία ἐμπρακτος καὶ ἐπιμονος ἐγίνετο, ὅ μὲν Τύρκων ὑπερμόνοις καὶ σωμηχίσι χρωμένων πρὸς βάλλοντας, ὅ δὲ Σαρακηνῶν τὰς ἑλεπόλεις προσαγόντων τοῖς τείχεσι, ὅ δ' ἔνδον τῶν τείχους ἐναπειλημμένων Ρωμαίων ἀμύνεσθαι καὶ ἡρωϊκῶς ἀγωνιζομένων, καὶ τὰ τῆ πολιορκίας ἀπεπερωμένων ἀπάντων ὀργανα. ἡ μὲν ἔνω πολιορκία τὴ πόλεως ἐν ἡδονῇ ἐνηργεῖτο, καὶ σωμηχίαις, ἐ ἀδιάλοπος. Θεόφιλος δὲ ἐκ τῆς τροπῆς μόλις ἐκφυγὼν, καὶ φθὰς τὸ Δορύλαον γυάμβλος, ἐκέσης προσκαρτήσει τὰν ἐαβατὸν ἐαδεχόμβλος. ἀπεπειρᾶτο δὲ τῆς τῶ Αμερμουμνᾶ γνώμης, εἴπως δυναθείη μεταπεῖσαι τὸν τὴ πολιορκίας ἐπίμονον ἔνω φροσβόλτας μετὰ δώρων νομίων, καὶ ὑποχίσιων ἐκ ὀλίγων, τῶτο ἐκδυσωπήσαντες. οἱ δὲ καὶ τὸ στρατόπεδον καταλαβόντες τῆ Σαρακηνῶν, ἐ εἰς ὄψιν ἐλθόντες τῆ ἄρχοντι, τὰ παρὰ τῶ βασιλέως μυνθέντα παίζουσιν. ὁ δὲ θυμῶ κατεχόμενος ἀχέτῳ ἔχῃ τὴ πατρίδος ἄλωσιν, τὸν μὲν βασιλέα τῆς δειλίας κατατιτρόμει. ἐξυθίζει δὲ καὶ τὴν φροσβόιαν, καὶ ἐκμωθεῖ, καὶ τὰς προσβόλτας ἐκ διαμέσης κατέχε, πεμπόντων τῶν τὰς φάξεως ἐκβασανιῶν δὲ πολορκίαν ἐπὶ πλέον ἐπίτασιν, εἰς πολλὰ μέρα διελῶντι στρατὸν, καὶ ἐκ διαδοχῆς τὰς προσβόλας ποιέμβλος, ἵνα τῆ πλάθει ἐ τῶ ἀμαυσπόνων ὑπαλλαττομένων, ὑπεκαμόντες οἱ ἔνδον, καὶ φὸς τὰς πόνος ἀπορκότες ἐκδώσωσι καρτερῶς ἢ καὶ τῶ ἔνδον ἀμυνομένων, ἅπρακτοι αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς πολορκίας ἐγίνοντο. καὶ κὰν διέφυγε ἡ πόλις τὸ ἅλωσιν, εἰ μή τις τῶ ἔσω δώρας ὑπαλλαπὸς, καὶ τῶ Χερσιανῶν ἐξομοσάμβλος πίστι καὶ τινα φιλανθρωπίαν, εἰς τοσῦτον κίνδυνον ὀλιθρίας, προδοσίᾳ φροδῶσι τὴ πατρίδα. Βαδίτζης ὄνομα τῆ ἀνδρί. ὗτος δὲ λάθρα τοῖς Σαρακηνοῖς ἐντυχὼν, καὶ ἔνδια τὸ τεῖχος διῆθεν ὧν, ποιεῖσθαι τὰς προσβόλας ὑποθέμβλος, ἄττοις ἐγγένοιτο τῶ τῆ πόλει ἁλῶναι. ὃς δὰ πολέμων νόμῳ ληφθείσης, ποίος ἐκατὸς λόγος ἐξοπεῖν τὸ πλῆθος τῶ ἀναριθήτων *; θυμῶ δὲ καὶ τῶ χαλκεμβλοι οἱ Σαρακηνοὶ, καὶ τὸ πολλὸς τῶ ἐπιφανῶν καὶ ἐ μελετωμένων ἀνδρῶν τὴ πολορκίας ἀναιρεθῆναι, ὡθνα οἱ ἀπὸ τῶ προστυχόντων ἐλάμβανον, ἀλλ' ἀγριοῦντο μὴν ἄνδρας, ἠγοντο δὲ γυναῖκας σὺν μειρακίοις καὶ παιδίσκοις, ἐπυρπολοῦντο τὰ κάλλιστα τῶ οἰκημάτων. ἐ ὃν ἡ μακρῆ τῆ χρόνῳ, ἀ τῶ ἰφ' ὅλῳ πόλιμο διαφερόντως ἐκλελειμμένον ἐδέιπνον ἐρείπιον. ἦγοντο δὲ ζωγρίαι καὶ οἱ τῶ στρατευμάτων ἐξάρχοντες, Κάλλιός τε, καὶ Κωνσταντῖνος, ἐ Θεόδωρος ὁ Κρατηρὸς, οἱ πατρίκιοι, καὶ ἄλλοι πλεῖσοι τῶ ἐν στρατηγίαις διαφανῶν, μεγίσοις ἐμπρέποντες ἀξιώμασιν.

Οὕτω δὲ χειραθέισης τὴ πόλεως, τὸν πρίσβεις ὁ τῶ Σαρακηνῶν ἄρχων ὁ πραχθέντων ἔκαιον ἐπίσκεπτόμενος ἐγκελεύσαμενος, ἅπαντες ἐστρεφῶν καὶ ἐνδυμχύμβλος τοῖς φαχθέισιν, ἀπαγγέλλει τὴ συμφορᾶς ἐπέμπει τῆ βασιλεῖ. ὃς πάλιν ἐκεῖνος φὸς τὸν Αμερμουμνᾶν ἐξαπέστελλεν, ἀποδοθῆναι οἱ ζωῶν τὰς τὸ λυφθέντας διαφανεῖς ἄνδρας ἐν τῆ πολορκίᾳ, καὶ τὰς κὰ γένος αὐτῆ φροσήκοντας, καὶ τὰς λοιπὰς αἰχμαλώτους, εἴκοσιν ἐπὶ πασαρεσαντικαρίοις δύσεων ὑπερχιλίοις ὑπὲρ λύτρων αὐτῶν. ὁ δὲ τὴν φροσβόιαν δι ξάμβλος, πάλιν τὰς πρίσβεις μεθ' ὕβρεως ἀπέπεμψεν· ἀνόητος ἂν ὄντως εἶπεν, οἱ χίλια ταντιωμεῖα καταναλώσας ἐπὶ συλλογῆ τῶ οἰκείω στρατῶ, ποσῶν δυνηθείη τὰς ἀλωκότας ταντιωμείων. ἀπράκτου δὲ τῆ φροσβίων ὑποστρεψάσης, τῆ ἀπλυσίᾳ ἐ συμφορᾶς πληγεὶς ὁ Θεόφιλος, πᾶσαν τε βρῶσιν καὶ πόσιν ἀποστρεφόμενος, καὶ χυδὸν ἀπόσπος γιγνὼς, καὶ μηδὲν ὕπνου προ-

Theophilus mœrbus animum.

ωροσιόμους ἀ τὸ ἐκ χιόνος ἀποθλιβόμενον ὕδωρ, δυ-
σεντερίας ἰάλω τοσύματι. ἀλλὰ καίπερ ὕπνος ἔχων πο-
νήρους, ὑα ἡρίμει, ὑδὲ μετρίως ἔφερε τλὼ τῦ Ἀμορί-
καταφροσὼ, ἀλλὰ καιρὸν ὑ τρόπον ἐζήτει πῶς ἀνα-
μυήσατο τὸν ἐχθρόν. διὸ ὑ στέλλει πρὸς τ ῥῆγα Φραγ-
γίας τ πατρίκιον Θεοδόσιον, ὲα τῦ τῶν Βυβιτζίαων
ἀπαγόμενον γένος, ἐπικυρίαν τι ἐξαιτῶν πεμφθῆναι,
ὑ ἀποστέλλει διύαμιν ἀξιόμαχον, ὑ καυσαι μέρη
τινὰ τῆς Λιβύης τῆ Ἀμιρμουμνῆ ἐληϊρονται. ἀλλ' αὖτη
μὲν ὁ ἀριστεία ἀφαιρεῖται ἴμενοι, τῦ Θεοδοσίυ τ ζω-
λὼ καθ' ὁδὸν ἀπαιρίφαντος. ὁ Θεόφιλος δὲ ὑ τύπος
διαπεσὼν τῆς ἐλπίδος, ἐπὶ πλέονι τὸ τῆς νόσυ σφιγ-
γόμενος ἄνεσι κλινήρης πρὸς τλὼ Μαγναύραν· ἐν ᾗ τλὼ
τε σύγκλητον ἐκκλησιάσας, ὑ τὸ λοιπὸν ἰμφανὲς μέρος
τῆς πόλεως, τὰ καθ' ἑαυτὸν ὀξιτραγῴδει ὑ ὠλοφύρετο,
ὑ τοὺς συμπολεμοῦντας ἐζήτει τλὼ εἰς αὐτ' ἀπομνημονδί-
ευ δύναιεν, ἐν τῇ πίστι ὑ ἀμύνειαν παρῆσαι φρὸς τλὼ
αὐτῦ τε σύζυγον ὑ τὸν παῖδα, ὑ ἀφυλάττειν τύπος τ
βασιλείαν ἀνεπιβούλευτον. ἐπιπλαθέντων δὲ τῶν συμπα-
θούντων τοῖς ἐλεινοῖς τύτοις ῥήμασι τῦ βασιλέως, ὁ-
δυρμὸς ἦρθη ὑ καθ' ἑαυτὸς παρὰ πάντων· ὑ πάντες θρηνη-
τοὶ ὄντες μὲν τ βασιλέως, ὑγιᾶ τε ὑ ζωλὼ
εἰ δ' ὅπερ ἀπέλπιτον ἦν, θάνατος ἕλοιεν ἀκολουθή-
σει, ὑπὲρ τῆς αὐτῦ γαμετῆς, σφῶν δὲ διαδόχης, ἐ τῶν
παίδων, ὑπισχνοῦντο ὑ αὐτὸς, οἱ διώσει, φορεῖσθαι πᾶς
ψυχὰς, ὑ πρήσειν τύπος τλὼ βασιλείαν ἀβλαβῆ βίυτον.
ὑ οἱ μὲν καπηγγείλαντο πᾶσι. ὁ δὲ βασιλεὺς Θεόφι-
λος ὑπὸ τῆς νόσυ πλείας πιεὶς, ὑ μικρὸν ἐπιβιώς,
τὸ κοινὸν ἀνεπλήρωσεν ὄφλημα, ἐπὶ δώδεκα ἔτεσι ὑ μη-
σὶ τρισὶ τλὼ βασιλείαν ἰθύνας. ἐπεὶ δὲ ὡς φθάσας
ὁ λόγος ἐδήλωσε, χώραν ἔχων αἱ ἐκβάλοντες τ Θεόφο-
βον ὑπὸ τῶν εἰραμίων αἰτίων, ὡς ἐγὼ ὁ Θεόφιλος τὸ
πῦλος τῆς αὐτῦ βιοτῆς, ἐν δισμωτηρίῳ τί θησι τ Θεόφοβον
ζοφώδες ἄτρ κατὰ τ Βυκολέοντα. ὑ ἤδη τ πύλης ἐγγί-
ζοντος, προσίταξεν ἀποτεμεῖν τύτο τλὼ αὐχενίυ, ὑ αὐ-
τῇ ἐνεγκεῖν. λύπερ δεξάμενος, ἐ ταῖς χερσὶ τῶν τειχῶν
ἐπαφώμενος, ἔφατο εἰπὼ λόγον. Ὡς ἀπὸ τ ρωὶ ὕτι ἐγὼ
Θεόφιλος, ὕτι σὺ Θεόφοβος. τινὲς δὲ τῇ Ὀρύρᾳ δρυγαρίῳ
τῆς βύλας τυγχάνοντι, ἀνατιθέασι τλὼ τ Θεοφόβυ σφαγὴν,
αὐθαιρέτως αὐτ' ἐργασαμένῳ, μηδενὸς αἰτιώσαντος.

Καπαιρίφαντος δὲ τῦ Θεοφίλυ τλὼ ζωὴν, ὁ παῖς αὐ-
τῦ Μιχαὴλ τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας ἀναδέχεται, ὑ
συὶ τῇ μητρὶ Θεοδώρᾳ· ἐπίτροπος ἔχων ὑ ῥωμαῖος,
ὃς αὐτῦ ἐκβοηθήκως ἐπίστευσε πατρὶ, τόν τε μάγιστρον
Μανουὴλ ὑ δομέστικον χρηματίσαντα τ σχολῶν, ὑ τ πα-
τρίκιον Θάκτιστον ὑ λογοθέτλυ τῦ δρόμυ. οἱ παραχρῆ-
μα τῦ θανεῖν τὸν Θεόφιλον ἐξελθόντες εἰς τὸν ἱππόδρο-
μον, κράξαντ τ δῆμον ἐκκλησιάσαντες, λόγως τε δοὺς τ
τελευτήσαντος βασιλέως Θεοφίλυ, ἀναμιμνήσκοντες τὼ-
νοί ας αὐτῦ, ὑ ἐπαγαγὰ πολλὰ θελκτήρια λέξαντες, τ
τ ἀκούοντα ὑμμένειαν ἐπαναλάβοντο, τὸ ἑαυτ ὑποχρεώ-
σων ἰαχαῖς αἷμα ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῦ βασιλέως Μιχα-
ὴλ. ὑ ὅρκυς ὠδὺς ἐπιδόντων τὸς λόγυς. ἐγκρατὴς δὲ τῆς
βασιλείας σὺν τῇ υἱᾷ γενομένης τῆς Θεοδώρας, ὠδὺς ὑ
ἐκ προοιμίων ὑποθήκας ἀνδρὸς εὐσεβῶς, πάσης αἱρέσεως
ἀποστρεφόντος τὸν ὀρθοδοξίαν, ἀπὸ τ βασιλείας λέσπος τ
ἐξ Ἀρμενίων, ἐ μίχελ τ τελαὶ Θεοφίλυ τ ὑπὸ Ῥωμαίους
ζηνημορίης. σιωπεντ δὲ τῇ καθαιρέσει τύπος ὑ ὁ
Οὐάτσης. ὁ δὲ Μανουὴλ ἐπί τινα καιρὸν ἀλαζὼν ἦν, ὡδὺς
ἦ παρ' ῥητὸν ζῆσθαι ἐπόλμα, εἰς τὰ μάφανῆς ἐνεγκεῖν λόγον

A tantumque aquam ex nive eapreſſam admittens, in dyſenteriam incidit. Sed tamen quamquam ita afflictum, Amorii excidium quieſcere nequaquam paſſum eſt: quod ægerrime ferens, occaſionem modumque ulciſcendi hoſtem circumſpiciebat. Ea de cauſa Theodoſium patricium Buburzica ſtirpe natum, ad regem Franciæ ablegat, auxiliarias ab eo copias validas petens, *Edit. Pariſ.* hortanſque ut is partem Libyæ ad Amer- *pag. 533.*
mumnam petrinentes inſeſtet. Sed hæc quoque legatio irrita fuit, mortuo in
B itinere Theodoſio. Theophilus hac quoque ſpe lapſus, ingraveſcente inſuper morbo, in lectica ſe ad Magnaurum deportari jubet: eodemque convocato Senatu, & parte civitatis nobiliore, ſuarum rerum miſeram conditionem tragice plorat: cœtumque hortatur, ut memores ſuæ in ipſum benevolentiæ, fidem uxori ſuæ porro, filioque ſeverent, iiſque imperium ab inſidiis tutum præſtent. Miſerabili Imperatoris oratione fractis concionis animis, ejulatum univerſi ſuſtulerunt, a Deoque omnes ſalutem ac vitam Imperatori flagitarunt: ſimul polliciti, ſi quid ei humanitus accideret (quod ipſi quidem abominarentur) ſe tum pro uxore ejus, domina ſua, & liberis, ipſam quoque, ſi ita res poſtularet, vitam impenſuros, iiſque Imperium incolume conſervaturos. Se-
C cundum hæc Theophilus morbo plane conſumptus, paulo poſt debitum naturæ perſolvit, cum Imperium annos XII & menſes VIII geſſiſſet. Cum autem ob prædictas cauſas locus eſſet Theo- Theophobi
phobum apud Imperatorem criminanti- mors.
bus: Theophilus vitæ finem inſtare ſibi ſentiens, Theophobum in carcerem obſcuriſſimum compegit, qui eſt juxta Bucoleontem. jamque moribundus, caput ejus amputari, ſibique adferri juſſit. manibuſque etiues ejus tangens, hæc ultima verba extulit: Exinde neque ego Theophilus ſum, neque tu es Theophobe. Quidam tameo, Oriphant drangarium vigiliæ ſervus ſua ſponte,
D & nemine jubente, Theophobo vitam eripuiſſe.

Mortuo Theophilo, filius ejus Mi- MICHAELUS
chaelus ſceptrum imperii rulit, cunſor- Theophili fi-
te matre Theodota. Habuit autem tu- lius Imperator.
tores atque moderatores, quos ei pater teſtamento præfecerat: Manuelum Magiſtrum & ſcholarum domeſticum, ac Theoctiſtum patricium & dromi logothetam. Hi ſtatim a morte Theophili in Circum progreſſi, vocato eodem ad concionem populo, verba mortui recens Imperatoris commemoraverunt, ejuſque benevolentiæ commoneſecerunt, ac multis blandis & ad animos conciliandos aptis verbis civium favorem novo Imperatori parareruntE promitteotium ſe vel ſanguinem ſuum pro ejus ſalute profuſuros, & dicta ſua confeſtim juramentis confirmantium. Theodora itaque cum filio ſumma re- *pag. 534.*
rum potita, Imperio confirmato, nihil antiquius habuit, quam ab inicio ſtatim, quod pii homines hortabantur, de ima- Templorum in
giniperdarum hæreſi deliberare, quæ ab ecclesia reſti-
Imperio Leonis Armenii ad mortem uſ- tutio.
que Theophili per Romanam ſe propagaverat ditionem. Ad eam extirpandam Theoctiſtus quoque ſe ſocium præbuit, Manuelo aliquandiu nitante. Neque vero aperte quiſquam rem aggredi au-

debat, cum maior pars Senatus & Concilii, atque ipſe etiam patriarcha hæreſi ei eſſent dediti. Solus hoc auſus eſt Manuelus, divina excitatus vi. Cum enim de negotio iſto aliquandiu, ut diximus, anceps hæſitaſſet, tandem ut ſectin id ſuſciperet, hanc habuit cauſam. Incidebat in graviſſimum morbum, adeo quidem, ut omni medicorum arte deſperatus, jam de vita ejus deſperaretur. Enim acceſſere quidam pii monachi ex Studii monaſterio, quibus nunciatum fuerat eſſe mortuum: eumque ad lectum ingreſſi vivere, adhuc & ſpirare ſenſiſſent, lærum ei de vita ſervandæ, priſtinaque ſanitate recuperanda nuntium prædicaverunt. Cum autem initio diffideret, tamen inſtantibus divinis iſtis hominibus, prohibentibuſque ipſum dubitare de dono Dei & gloria ipſis præfacta, paululum ſe ex morbo colligens, tenui ac imbecilla voce: Quomodo, inquit, divini patres, hoc mihi contingat? cujus & animæ facultates defecerunt, & corpus omnino confectum exanimi, ita ut totum exſiccatus, ſolis reliquis oſſibus jacerem: eoque tantum a cadavere differam, quod ſpiritum duco? qua ergo ſpe adducar, ut credam me vires recepturum, ac priſtinæ valetudini reſtituturum, Iri? reſpondere monachi, Deum nihil non poſſe. Quod ſi ergo ſanitate recepta oratam ſit daturus, ut incendium ab imaginiperdis exciratum reſtinguat, ſacroſque imagines ſecundum vetera majorum decreta reſtituat, ſe ei vitam certo promittere. Atque hæc fati diſceſſerunt. Statim vero & morbus remiſit, & naturales facultates omni impedimento ſunt liberatæ, brevique temporis ſpatio infirmitate profus eſt ſolutus Manuelus. Sic ergo allevato corpore, ſtatim equo ad palatium it: ingreſſuſque ad Imperatricem, eam ſummopere ad reponendas ſacras imagines exhortatur. Ea vero jampridem occaſionem hujus rei agendæ quærebat, ſubinde inſtigata a matre ſua, & avunculis patriciis. Nihilominus tamen verbis Manuelı Theodora tum ſe oppoſuit, *Edit. Paris. pag. 535.* ſive juramenti marito præſti religione, ſive multitudinem (cujus mentionem fecimus) hæreſis iſtius ſtudioſorum reformidans. Et inſtante Manuelo: Meus (inquit) o magiſtes, maritus Imperatrix, accuratiorem amavit, nihilque unquam niſi re probe deliberata egit. itaque decretum quoque de colendis imaginibus non fuerat eccleſia ejectura, niſi id legibus litteriſque ſacris ſciviſſet damnari. Hæc locutæ, Manuelus præſentem Imperii virague finem, eademque filio minatus eſt, niſi divinum ornatum ſacrarum imaginum eccleſiis redderet. quibus verbis Theodora ſive perterrita, ſive alias (ut diximus) delectata, tota iſti negotio ſeſe dedit. Statim itaque in tabernacula Theoctiſti omnes convenire jubet, *Concilium de reponendis imaginibus.* qui de ſenatoribus vel Concilio ſapientia erant ac doctrina ornati, eoſque de vera religione in medium conſidere. Ibi omnibus, quantum ejus fieri potuit, congregatis, cum varii eſſent ſermones habiti, & non pauca ſacræ Scripturæ teſtimonia producta, piæ partis ſententia obtinuit, decreſumque de ſacris imaginibus ſtatim reponendis factum. Eo in conventu principes ſacerdotum, monachi, ac ſenatorii viri,

A περὶ τῆς τοιαύτης ἀποστροφῆς, τὸ πλέιστον μέρος τῆς συγκλήτου καὶ τῆς συνόδου, καὶ αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου τὴν αἵρεσιν κατεχομένων. μόνος δὲ τοῦτο ἐτόλμησε κινδυνεύειν Θεόδωρος ὁ Μανουήλ. πρότερον δέ, ὡς εἴρηται, ἐνδοιάζων καὶ περὶ τοῦτο τὸ σκῆπτρον ἐν ἀκόνῃ προσκαίσων. ὕστερον δὲ παύτῳ ἀπασάμενος τοιαύτης αἰτίας. νόσῳ κατακλίθη ὁ δηλωθεὶς Μανουὴλ χαλεπωτάτῃ, καὶ ἀπέγνωσαν αὐτοῦ τὴν ζωὴν, πάσης ἰατρικῆς τέχνης ἀπορημένης. ἦλθον οὖν τινὲς τῶν ἀνδρῶν, ἀνυποπτότατον τοῦτο τεθνάναι, ὡλολυξάς μεταχοὶ ἀπὸ τῆς τοῦ Στουδίου μονῆς. προσεγγίσαντες δὲ τῇ κλίνῃ, καὶ γνόντες αὐτὸν ἔτι ζῶντα καὶ ἐμπνέοντα, ἀναγγέλλουσι ζῶντα αὐτῷ, καὶ ἀναῤῥῶσιν καὶ πρὸς τελείαν ὑγείαν ἀποκατάστασιν. ὁ δὲ πρότερον μὲν ἀπίστει ὅμως ἐνισχυόντων τῶν θείων ἀνδρῶν, καὶ μὴ ἐνδοιάζειν λεγόντων B πρὸς τελείαν δωρεὰν καὶ δόξαν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀποκαλυφθεῖσαν αὐτοῖς, μικρὸν ἀνοιγνύων τῆς φωνῆς, ὅπως φησὶ πρὸς αὐτοὺς λιπτῷ καὶ ἀσθματι· καὶ πῶς ἔσται μοι τοῦτο, ὦ θεῖοι πατέρες; αἱ ψυχικαὶ δυνάμεις ὑπολελοίπασι, τὸ σῶμα πᾶλαι ἐξαπέθανε, καὶ κατέκλινεν. ἐγὼ κἂν μακρὰν τυγχάνοιμι καὶ σταλείς, ἐν ὑδατι ἡμέραν ἢ τριῶν ἀποθανόντων, ἢ μέσῃ τῇ ἀταφείᾳ τίς ἂν μοι ἐλπὶς, ἢ ποῖος λόγος, ὅστις ὁ πείσων με ἀναῤῥαβδίσασθαι, καὶ εἰς τὸ πρότερον εὐεξίαν ἐλθεῖν; ὑπολαβόντες ὅμως οἱ ὁσιώτατοι, ἔφασαν πρὸς αὐτὸν· πάντα δυνατὰ, καὶ ὑδὲν ἀδύνατον τῷ Θεῷ. εἰ γοῦν ἀναδύσεις ἀναῤῥωδεῖς ἢ τὰ εἰκονομάχων ἀναβάσει πυρπολὰν, καὶ τὰς ἱερὰς εἰκόνας κατὰ τὰς παλαιὰς καὶ πατρικὰς θεσμὰς ἀναστηλώσει, εὐαγγελιζόμεθά σοι C τὴν ζωὴν. εἶπον, καὶ ὑπεχώρησαν. καὶ αὐθὶς ὑπὸ νόσου ἁρπασθεὶς, καὶ φυσικῇ ἐνέργειαι ἀκωλύτως ἐπιτελούσῃ, καὶ ἐν βραχεῖ τῆς χρόνου τελείαν τὴν ἀῤῥωστήματος ἔχοντι ἀπαλλαγὴν. ῥᾴων δὲ τῆς νόσου γενόμενος, ἐξιππασάμενος αὐθὶς, ἅπασι φῶς τὸ παλάτιον, καὶ ὑπεστρε πρὸς τὴν βασιλίδα, ἐν πάσῃ τρόπον αὐτὴ παρεκίνει τὰς θείας ἀνασηλώσεις εἰκόνας, πάλαι ἐν αὐτῇ ἀφορμὰς ἁρπαζόμενα γλιχομένῃ, ἐξαπατώς ἱερὰ ζιζομένῃ καὶ παρὰ τῆς οἰκείας μητρὸς καὶ τῶν μητραδέλφων τοῦ πατρικίων. ὅμως δὲ ἀπέκρυπτεν ἡ Θεοδώρα τοὺς λόγους τοῦ Μανουὴλ, εἴτε τοὺς ὅρκους ἀδιαβαίνῃ, εἴτε (ὡς ἔφαμεν) καὶ τὸ πλῆθος δεδοικυῖα τῶν τῇ αἱρέσει κατειλημμένων· ἐνεκελεύσατο δὲ τῷ Μανουὴλ, ἔφη ἡ Θεοδώρα· ὡς ὁ ἐμὸς, ὦ D μάγιστρε, ἀνὴρ τε καὶ βασιλεὺς, ἀκριβείας μᾶλλον ἤρασε, καὶ ὑδὲν ἀπερισκέπτως ἔπραξε πώποτε. ἐν τῷ τὸ δόγμα εἰ μὴ ἀπηγορεύμενον ἐν τοῖς νόμοις καὶ ταῖς ἁγίαις γραφαῖς, ἐν ἂν ἔξωσε τῆς ἐκκλησίας. ταῦτα δὲ ἐκείνης εἰπούσης, παχέως ὑπέλαβεν αὐτῇ ἀπιστεῖν καὶ τῆς βασιλείας ἔπεσθαι· καὶ ἐν αὐτῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ παύσῃ υἱῷ, εἰ μὴ τὸν θεῖον κόσμον τῶν ἱερῶν εἰκόνων ἀποδοίη ταῖς ἐκκλησίαις. ταῦτα τοὺς λόγους εἶπε· διαπαυσαμένης, εἶπε δὲ ἄλλως ἀριστερόν, ὡς ἐπομεῖν, ἡ βασιλὶς, ὅλη τῷ ἐργαζέσθαι. καὶ αὐθὶς ἀγείρεσθαι ἐν τοῖς σκηνώμασι τὸ Θεοκτίστου προστάττει πάντας τοὺς ἐπὶ συνόδου καὶ λόγῳ κεκοσμημένους ἔστε τῆς συνόδου καὶ ὁ συγκλήτου, καὶ λόγους νικεῖν καὶ προβάλλεσθαι περὶ ὀρθοδοξίας. πάντων δὲ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, συναθροισθέντων, καὶ λόγων πολλῶν ῥηθέντων, καὶ μαρτυριῶν ἀπὸ τῆς θείας γραφῆς παραχθεισῶν ἐν ὀλίγῳ, τὸ δοκοῦν ὑπερίσχυσε μέρος. καὶ δόγμα γέγονε, τὰς θείας παραχρῆμα ἀνασηλῶσαι εἰκόνας, τῶν Ἀρχιερέων καὶ μοναχῶν καὶ συγκλητικῶν, ὅσοι πρὸ παθῶν συνίσχυσε πρότερον τῶν πλείστων

τὸ ἀρεῖττον μεταμαθόντων, καὶ μεταστοιχειωθέντων πρὸς τὰ ἀλάθητα. καθηρέθη δὲ καὶ ὁ διαβὰς* πατριάρχης Ἰωάννης, καὶ τὴν ἀρχιερατικὴν θρόνου ἀπώλεσε, δι' ἀποστολὰς ἀξιολόγων ἀνδρῶν τῇ εἰς φυλακὴν τυπωμένων τοῦ παλατίου. οἷς πρότερον μὲν κατελθεῖν οὐκ ἐπείθετο, * αὖθ' ἑκὼν γὰρ αὐτὸς τῆς ἐκκλησίας ἐκεῖνος ἀπεβεβαιοῦτο. ὡς δ' ὕστερον ὑπέρρηξαν πρὸς ἢ πίμψασαν βασιλίδα. καὶ γνώσεται τοιοῦτος τὰ τῆς ἀποδύσεως, ὁ πατρίκιος Θᾶττος ἐκπέμπεται Βάρδας, πεδούμβιος μὲν τὴν ὀρθοδοξίαν πίστει τὸ πατριαρχεῖον οὐκ ἀπαισίαται. ὁ δὲ Ἰωάννης παῦρος ὤν, καὶ γράψαι καὶ συναφαιρεῖσθαι ῥᾴδιος εἰπεῖν τοῖς εἰδόσι, μολιβδόβουλλος ἐξέπεσε ἢ ἐκ τοῦ γαζοφυλακίου καὶ τὰ τύπια, καὶ τοῖς γλωσσοκόμοις, οἷς δοκεῖν μαστιχθῆναι παρὰ τούτου, καὶ παρὰ τῶν πεμφθέντων παῦσαι παθεῖν ἐκφρενοῦντος ἰωτιβόλει συγχωρηθῆναι πρὸς μικρὸν, ἵνα ἂν ἀφανισθείη αὐτοῦ τὰ σίγματα. καὶ ὁ μὲν Ἰωάννης παῦται. ὁ δὲ Βάρδας ὁ τῆς βίγλας ἀρυγγάριος, παρ' ὃ καὶ καταπιθανεύει Ἰωάννης ἕλεγε, τὸ σκαιωρήματος ἀπολιχθέντος οἷς θυμὸν κινεῖ, καὶ ἄσπετα τῶν τοῦ πατριάρχου κατέγει. ὃ καταχθέντες, ἀ διανοεῖται ἀπτεσίγαγε τὸν ἱερὸν καὶ Θεῖον Μεθόδιον, ἔτι τῆς ὁμολογίας καὶ τῆς μαρτυρίας ἐν τῇ σαρκὶ τὰ σίγματα φέροντα· ἅπαντων τῶν δυσεβῶν ἱερέων, λαϊκῶν τε καὶ μοναχῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τοῖς ὄρεσιν ἀσκημένων, μὴ πολλῆς νῦν προσκαρτερίας ἀποδεξαμένων τὸν προβολέα, καὶ ἀθρόον ἢ βασιλίδα καταλαβόντων καὶ ὁμοφώνως αἰνούντων ἀναθέματι παραδιδόντων ἢ αἱρετικὸν τὸ οἰκουμένιον. τοῦτο μὲν ἐν προοιμίοις τῆ ἀοιδίμῳ Θεοδώρᾳ καὶ τῷ τούτου υἱῷ κατεφάχθη τὰ κατορθώματα. ὁ δὲ αὐτίκα Ἰωάννης ἐν μοναστηρίῳ τινὶ καθειρχθείς, ἐν ὧ τινι μέρει τοίχου ἀνεκλιμμένου Σωσάμβιος εἰκόνα Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς Θεομήτορος, καὶ τοῦ Ἀρχαγγέλου, τοῦ ἑαυτῷ ἡδέως προσκυνήσαι ἀναβάντι, τοῦ συβασμίου εἰκόνων ἀπορύξας τὰς ὀφθαλμὰς, εἰπὼν μὴ ἔχειν αὐτὸς ἢ τοῦτον δύναμιν. οἷς ἐν ἐπιθυμοῦσι τοῦτο ἡ δυσβής διάνοια, ζῆλον θεῖον ἐκπυρωθεῖσα, τὰς αὐτῷ προσήκαξε διορυχθῆναι ὀφθαλμούς. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐκ ἐγένετο, μετεπέσόντων τινῶν· δυσφορίας δ' ἐκπέμψασα, μάστιξιν αὐτὸν κατασίσατο λοίσθιον βλαβοεῖσαν.

Ἤνεγκε δὲ τὸν Ἰωάννῃ τοῦτον ἡ μεγαλόπολις ἄστυ, τῶν κατὰ θρακησίμους τῆς πόλεως, τοὺς τῶν Μοροχαρζανίων καταγόμενον γένους. ἀφάμενον δὲ ἤδη τῆς γεροντικῆς ἡλικίας, ἡ μονὴ τῶν ἁλιτήρων μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου, ὥσπερ τινα δράκοντα ἐν ἐκκλησίᾳ φωλεύσαντα οἰκεῖον ἐγκόλπιον ἐν αὐτῇ. ἐν δὲ ταῖς κατὰ μικρὸν γενόμενον ἀναβάσεσι, νῦν τε ἢ οἰκουμένιον αἰθέρ αἱρέσεως ἐχυρῶς προστησάμενον, καὶ γοητείας προσανέχοντα, καὶ λεκανομαντείαις ἧς βίου παντὸς, ἐξαφρόντας ἀγχιβαθῆ τῇ πατρὶ Θεοφίλῳ Μιχαὴλ τῇ τραυλῷ, ὅτε τῇ κοινωνὸν τῆς αὐτοῦ αἱρέσεως, εἶτα τῇ λογόθετι κἀκεῖθεν δόξαν. τῷ Θεοφίλῳ δὲ διδάσκαλον γεγονέναι. καὶ ἐπεὶ ὕπνος τὰς ἢ βασιλείας καθέχων ἡσίας, σύγκελλον μὲν τῶν τιμῇ πρώτων, ἐπὶ ὕψιστον ἐκ πατριάρχου ὑπαναδήσεσθαι Κωνσταντινουπόλεως, προγνώσεις τινὰς ἐξῆς λευκομαντείας καὶ γοητείας αὐτῇ ἀπαγγέλοντα. κατέτρεχέ ποτε τὰ Ῥωμαίων ἔθνος ἄπιστον καὶ σκληρὸν, ὑφ' ἡγεμόσι τεσσαράκοντα, καὶ ὡς οἰκεῖός ἐστι πάντα τῷ Θεοφίλῳ ἀνιωμένῳ, ἀποθέσθαι τὴν αὐθυμίαν ἡ Ἰωάννης παρακάλει, καὶ θάρσος πληροῦσθαι, εἰ γε μόνον τῇ αὐτοῦ συμβουλῇ πειθαρχήσειε. ἡ δὲ συμβουλὴ τοιαύτη ἦν. ἐν πᾶσι εἰς

* ὁ αὐτὸς ἀρ. Scyl.

* αὖθ' ἑκὼν γὰρ αὐτὸς ἢ ἐκ. ἀποσέβετο. Scyl.

A ante hæreſi victuri, majoris partis ſententia doctæ veritatem errore damnaro ampiexi ſunt. Abrogatum etiam eſt patriarchæ munus Janni, miſſique præſtantes viri, quibus palatii cuſtodia erat demandata, qui eum ſolio deturbarent. Jannea primo ceſſurum ſe, aut omnino eccleſia cultorum denegavit, ſumma contentione. Quam ejus contumaciam, cum quos miſſos ad eum diximus, Auguſtæ indicaſſent: ſtatim Bardas patricius mittitur, quæſitum ex eo, an ob profeſſionem veræ religionis patriarchæ loco cedere detrectaret. Sed Jannes, homo verſutus, & ac quiſquam alius fraudis calumniæve ſuendæ gnarus, venerem ſuum, dorſumque & nates plumbo compungit, ut a quibuſdam flagris cæſus videretur; vociferanſque ita ſe ab his qui miſſi fuerant tractatum, tantum ſibi temporis concedi flagitat, donec vibices eluerentur. Bardas autem vigiliæ drungarius, a quo ſe ita cæſum Jannea dicebat, impoſtura detecta, ira concitus, reluctantem etiam domo patriarchali ejicit. In ejus locum Imperatrix ſanctum ac divinum Methodium introducit, qui adhuc confeſſionis ſuæ & ob eam tolerati ſupplicii notas in carne ſua geſtabat: omnibus pliſ ſacerdotibus, laicis ac monachis, & iis etiam qui in montibus exercebantur, ſummo cum gaudio ejus deſignationem approbantibus: ac confeſtim in Urbem venientibus, unoque ore hæreſim imaginiperdarum damnantibus æterno anathemate. Hoc præclarum facinus inclyta Theodora & filius inirio Imperii ſui ediderunt. Impius vero Jannes monaſterio incluſus cuidam, cum in quadam ejus parte ſuffixam imaginem Chriſti Dei, Deiparæ, & Archangelorum cerneret, diaconum ſuum eo adſcendere, & venerabilium imaginum oculos eruere jubet, diceos, eas facultate videndi non eſſe præditas. Hoc ut reſcivit pia Auguſta, divino animi fervore incenſa, ipſius effodi oculos jubet. Verum interceſſione quorumdam effectum eſt, ne id fieret. miſſis tamen ſatellitibus, Theodora ducentis flagrorum ictibus eum muſtavit.

Natus fuit Jannes iſte Conſtantinopoli, ſtirpe Morocharzaniorum. & jam ad ſenectam ærarem accedens, in præſtantiſſimorum martyrum Sergii & Bacchi princeps fuit monaſterio, ibi in eccleſia valuti coluber quidam in antro delitescens. Paulatim deinde progreſſus ad altiora fecit, per omnem vitam imaginiperdarum hæreſi impenſe deditus, præſtigiarum ſtudioſus, & divinationum per pelvim. Chariſſimus fuit Michaelo Balbo, ſive ob hæreſis ſocietatem, ſive ob doctrinæ opinionem, & præceptor Theophilo ejus filio datus. Theophilus Imperio occepto, primum ei Syncelli dignitatem contulit. deinde patriarcham creavit Conſtantinopolis. Solitus fuit ei pelvis vaticinio & præſtigiis futura prædicere. Etenim aliquando cum infida atque ſæva quædam gens tribus ductoribus uſa Romanam ditionem infeſtaret, eaque res Theophilum, ut par erat, ſollicitum teneret: Jannes eum dimiſſa animi ægritudine oprime de rebus ſperare juſſerat, modo ipſius conſilio parere vellet. Conſilium tale erat. Inter æreas ſtatuas,

Jannes patriarchatu deturbatur.

Methodius ſuffectus.

Edit. Pariſ. pag. 536.

267

Jannis præſtigiarum hiſtoria.

quæ erant in Euripo Citet, ſtatuas quaſdam eatare ferebatur trieeps. tres ergo malleos æreos fabricari jubebat Jannes, eoſque tradi viris manu validis, qui conſtituta noctis hora ſecum ad ſtatuam illam accederent, iiſque cum ipſe mandaſſet capita ſortiter ferirent, dum ea veluti uno ictu atque impulſu in terram deſicerent. Gratum hoc conſilium Imperatori fuit, juſſitque ita fieri. Ergo magna jam parte noctis exacta cum viris iſtis Jannes (qui ne agnoſceretur, prophano habitu ſe induerat) ad ſtatuam venit, magicoque carmine recitato, iiſque robore quod inerat ſtatuæ adempto, viros omni vi percutere capita ſtatuæ jubet. Eorum duo validiſſimis ictibus duo capita ſtatuæ decuſſerunt: tertius remiſſius aliquanto feriens inclinavit quidem, non tamen a corpore totum avellit caput. Eodem modo cum gentis ejus ducibus actum fuit. nam ſeditione coorta, atque ea in pugnam iateſtinam evadente, duo de ducibus ceciderunt: tertius volnus accepit, ſed non lethale. nihilominus tamen rei gerendæ eo facto inutili, gens ea viribus ſuis deſtituta domum rediit.

Edit. Pariſ. pag. 537.

Fuit huic Janni frater carnalis, nomine Arſaverus, patricius ordine. is ſuburbanum habuit ad Steni ſiniſtram paterem proxime ſancti Phocæ monaſterium, ædificiis ſumptuoſis inſtructum, porticibus, balneis, aliiſque ad amœnitatem paratis operibus. Ibi Jannes crebro ſolens diverſari, ſubterraneum quoddam domicilium Trophoniano adſimile fecit, in cujus poſtico fores erant ad intromittendos homines. in iſtam ſcelaratam officinam modo monachas, aliaſque inſignes forma mulieres condebat, cumque iis rem habebat: modo jocinorum inſpectiones, divinationes per pelvim, præſtigiaſque alias & otiorum evocationes exercebat, ac ſæpenumero dæmonibus adjuvantibus futura aliqua prædicebat. Hoc ſuburbanum poſtea temporis Imperatoris cubicularius nactus ſolo æquavit, monaſteriumque ibi a magno martyre Phoca denominatum condidit. Cæterum Jannes hoc quo dixi pacto, ejuſque ſocii, eadem ratione dejecti, non ſe tamen continuerunt, quin & contra ſacras imagines aliquid adhuc molirentur, & piis inſidias ſtruerent. Quo modo olim integerrimum Methodium calumnia circumvenire, & veteæ religionis cultoribus dolorem afferre conati ſunt. Res ea ita acta.

Methodii actus.

Mulierem quamdam (mater ea fuit Metrophanis, qui poſtea Smyrnæ præſul factus eſt) multo auro pollicitus ſimulque corruptam ſubornant, quæ Auguſtæ & Imperatoris tutoribus diceret, a Methodio ſe eſſe ſtupratam. Statim ergo terribile judicium ex civilibus & ſacratis hominibus cogitur Concilium. adſtant pii, mœſtitiæ ac doloris plenî: non abſunt impii, dedecus haud ealgnum ea actione concilliatum irl plorum coetui ſperantes, prodeum calumniatores animis inflati, quod crimen id in promptu habere probationes fiderent, productа in medium mulierсula, quæ compoſito judicibus rem narraret. Judices, & præcipue Manuelus, triſti vultu adſident, *pag. 538.*

Σμύρνης προεδρεύσαντος) πείθουσι κατηπεῖν τῶ ἁγίω ἀφὸς τελῶ διάνοιαν, ᾗ τοὺς ἐπιτρόπους τῦ βασιλέως, ὡς ἐκ αὐτῆ πλησιαχὸς βῆμα χοιὴ ὠθίσας φέλας μισὸν ἐκ πολιτειῶν Ϛ ἱερῶν ἀνδρῶν συγκροτήμλων. παρῆσαν οἱ ὡσιβῆς, ἀσεφείας ᾗ λύπας πεπλημμένοι. ἐκ ἄπεσαν οἱ ἀσεβῆς, μᾶλλον ἐκ τῆς ἀφάξιας ὑ τῦ τυχόντα προσελβῆναι τῆ τ ὀρθοδόξων ἐκκλησία οἰόμενοι. παρῆσαν οἱ συκοφάνται μέγα φρονοῦντες, ὡς πάχα τῆς ἀσεφείας ἀφοχειρον ἐχόντες τὸν ἔλεγχον. παρῆσαν οἱς μέσον τὸ χωλεῖον, Ϛ ἃ ἐδιδάχθη πῶς δικάζειν ἐθεμάβλευον. ἐκυδρώπαζον αἱ δικασαὶ, ᾗ τ ἄλλων πλέονι Μανουὴλ, εἰ δ' ἑνὸς ἀιθρώπε κινδυνεύσει τὸ τ ὀρθοδόξων πλάρωμα γίλως γινέσθαι πῶς ἀντιθέσεις. τὸ-

A τὸν Εὔριπον τῶ ἱππικῶ ἱσαμένης χαλκᾶς ἀνδριάσι, καὶ τῆς ἀνδριάς ἵσασθαι ἐλέγετο τεμὶ ᾗ χιλιοπόμπος αἰφαλαῖς. φροσάπτει πένιν ὁ Ἰαννῆς, ἐσαρίθμως σφύρας χαλκευθῆναι τῶς αἰφαλαῖς, ἀνδριάσι τὸ πέπτε ἐγχειριδίωαι κῦ χῖρα γενταίοις. ἀπὸ τινα δὲ τετραμμένω ὧρω τοιτεμένω, ἅμα αὐτῆ γενέσθαι φρὸς τὸν ἐφαμένον ἀνδριάντα, ᾗ νύκτα πέπτε αἰλιώσαι, παίειν ἐχυρῶς τῶς σφύρας τῶς αἰφαλᾶς, μέχρις ἂν κατανεχθεῖν εἰς γῆν, ὡς ἐξ ἑνὸς ἀρώματος τε ᾗ πλίξως. ἀθεὶς δὲ τῶ πῶς λόγοις ὁ βασιλεύς, ὅπω γνέσθαι προσέταξε. Ϛ γενομένω τάδε τῆ ἀνδρῶν ἅμα τῆ Ἰαννῆ, πόρρω τινὰ τῆ. (λῶ δ' ὁ Ἰαννῆς μῆ λαθεῖν τῶ χήματος, ἵνα μὰ κατάφορος γένηται) τῶς συνχωνευτικῶς λόγως ἐπειπῶν, ᾗ τῶν ἐνῶσαι διώαμιν τὸ τῆ τοιῦτο ἀνδριάντι ἀφιλόμβιος, παίειν τῶς ἄνδρας ἐκέλευε τεταιῶς τε ᾗ ἐσχυρῶς. ᾗ οἱ μὲν δύο ἐχυροπάταις χρησάμβοι τῶῖς καπεφορᾶις, τῶς δύο τῶ ἀνδριάντος ἀπέκοψαν αἰφαλᾶς. ὁ τρίπος δὲ μαλαυπέρας ποιήσας τῶῖ πλήγμαῖ, μικρὸν μὲν καπέκλινε, ᾧ μὴν ᾗ ὅλῳ τῶ σώματος ἀπέτεμε τῶῖ αἰφαλῶῖ. οἷς δὲ παραπλησίως Ϛ πάντ' τῶς ἡγεμόνας τὰ ἔθνος ἐπεκολάσθησε. τάσσως γάρ τινος ἀραταῖς ἐπεαστασάσης τῆ γένει, πάντ δὲ μάχης ἐμφυλίω ἐπακολυθησάσης, οἱ δύο τ ἡγεμόνω πίπτουσι· ἐπλήγη δὲ ᾗ ὁ τρίπος, ἀ μὴν γε καιρίως, ἤρρωσε δ' ὅμως ἐκ τῶς πληγᾶς. ᾗ ὕπω τ ἔθνος ἡσύχασε, εἰκαδὶ ἀπωύρησε. Ϛ τὰ μὲν τῶς γονεῖας ὕπω.

B

C Τῷ δὲ γόντι πάντ Ἰαννῆ ἀδελφὸς ἦν Σαρακὸς, ἅμα τῆ ἀνδρὶ Ἀρσαβήρ, τῶῖ τύχῳ πατρίκιος. τάντ φοάσαντ ἦν κατὰ τὸ εὐώνυμον μέρος τῦ Στενῦ, ἴγγιστα τῶς μοιῆς τῶ ἁγίε Φωκᾶ, εἰκοδομᾶς ἴχων πολυτελᾶς, σοά, τε ᾗ βαλανεῖα ᾗ διατριβὰς ἄλλας ἐπιτρεπᾶς. ἐφ' οἷς δὲ ὁ γόης συχνὰς ποιῶν τὰς καταγωγὰς, ὑπόγαιόν τι κατασκάσας ἐνδιαίτημα, ᾗ τῆ Τροφωνίε παρόμοιον, ἔπειθεν δὲ πυλίδας ἐνμηργάσας εἴσω τῶς θέλοντας παρατίμπειν, τῶς βυλομένως ἐδίκτιο ἐν ἐκείνῳ τῆ ποπῷ ἐργαστηρίῳ, ᾗ τινὰ μὲν ἐπαμείνοντο θαλαμαπολήμβια μονάζοντά τε, ᾗ ἄλλως γυναῖας τῆ ἀλλοτ διατρεπεῖς, ἃς σωτῆρθείρεν· τινὰ δὲ ἀπατοκτοίαι ᾗ λιπαπομαντεῖαι, ᾗ γονεῖαι ᾗ νεκυομαντεῖαι ἐνεργοῦντο, δι' ὧν πολλάκις σωτηρεῖα δαιμόνων τινὰ τ μελλόντων προέλεγεν. ἀλλὰ τῦτο τὸ κτῆμα ἐλθὸν ὕστερον εἰς τὸν παρακοιμάμβιον, οἷς ὕδατος κατεπρέφεται, ᾗ εἰς μοιλὸν κατεσκάλδα, ἐπ' ὀνόματι Φωκᾶ τῦ μεγαλομάρτυρος. κατῃρεθεὶς δὲ, ὡς ἔπομεν, ὕπω, ᾗ οἱ τότε μέτοχοι τῆ αὐτῆ καθαιρέσει καθυποβλήθησις, ἐδ' ὕπως ἡσυχίαν ἦγον· ἀλλὰ κατὰ τ ἁγίων ἴτι ἐπαισιόντο ἐκάστων, ᾗ ποπρὰ κατὰ τ ὠσιβῶν ἐμελέτων. συκοφαντίαν δὲ ῥάψαντες κατὰ τῦ μεγάλε Μεθοδίε, ἐπειρῶντο ᾗβάλλειν τὸν ἀνεπίλεπτον, ᾗ ὕπω τὸν ὀρθόδοξον λυπᾶσαι λαόν.

D

Χρυσίν δὲ πολλῶ ὑποθεώρητός τινὰ γωνῶνα, ᾗ ὑποχίσεως, οἱ μόνον τότε συμφόσεως (μήτηρ δὲ τῦ γωίσεως λῶ Μητροφάνης, τὰ μετέπειτα Σμύρνης προεδρεύσαντος) πείθουσι κατηπεῖν τῶ ἁγίω ἀφὸς τελῶ διάνοιαν, ᾗ τοὺς ἐπιτρόπους τῦ βασιλέως, ὡς ἐκ αὐτῆ πλησιαχὸς βῆμα χοιὴ ὠθίσας φέλας μισὸν ἐκ πολιτειῶν Ϛ ἱερῶν ἀνδρῶν συγκροτήμλων. παρῆσαν οἱ ὡσιβῆς, ἀσεφείας ᾗ λύπας πεπλημμένοι. ἐκ ἄπεσαν οἱ ἀσεβῆς, μᾶλλον ἐκ τῆς ἀφάξιας ὑ τῦ τυχόντα προσελβῆναι τῆ τ ὀρθοδόξων ἐκκλησία οἰόμενοι. παρῆσαν οἱ συκοφάνται μέγα φρονοῦντες, ὡς πάχα τῆς ἀσεφείας ἀφοχειρον ἐχόντες τὸν ἔλεγχον. παρῆσαν οἱς μέσον τὸ χωλεῖον, Ϛ ἃ ἐδιδάχθη πῶς δικάζειν ἐθεμάβλευον. ἐκυδρώπαζον αἱ δικασαὶ, ᾗ τ ἄλλων πλέονι Μανουὴλ, εἰ δ' ἑνὸς ἀιθρώπε κινδυνεύσει τὸ τ ὀρθοδόξων πλάρωμα γίλως γινέσθαι πῶς ἀντιθέσεις. τὸ-

των πάντων ἐπαιδόμυος ὁ ἱερὸς Μεθόδιος, ἢ τὰς μὲν A
ἀσεβοῦς τῇ ἐλπίδων μετασχεῖν βουλόμενος, τὰς δ' ἀ-
σεβεῖς, ἀπαλλάξαι τῆς κατηχήσεως βαρυθυμίας, καὶ
τῇ ἐκκλησίᾳ μὴ λίθος γενέσθαι προσκόμματος, μηδὲ
ἢ ὄχλου ὑποσκελισμὸς, ὑποσκελισμὸς τῶν ἀναβολέων,
ἐν ὄψει πάντων τῆς θεομένου ἀνυγρυμοῦ τὰ αἰδοῖα,
ὁ πᾶσιν αἰδοῦς ἢ τιμῆς ἔτυχε ἄξιος. ἢ ἐφάνη τοῖς πᾶ-
σι ταῦτα μεμαρασμένα ἀπὸ τῆς νόσου, ἢ τῆς φυσικῆς
παντάπασιν ἐνεργείας ἄμοιρα. αἰσχύνης τὸ φάγμα τοὺς
χαιρεκάκους ἐνέπλησε ἢ συκοφάντας, ἀθρόους δ' ἔτι
πολλῆς ἢ θυμηδίας τοὺς δυσεβοῦς. ἢ περιλαβόντες αὐτὸ
μετ' ὑπερβαλλούσης περιχαρείας, πάντας ἐζήτουν, περιεπλέ-
κοντο, ὡς εἶχον ἕκαστος τῇ πλήθει χρόνου τὰς χαρᾶς. καί
τις ἢ γεροντικῶν προσελθὼν ἠρέμα, ἐπερώτα ἢ πατριάρ-
χὴν, ἢ τρόπον μαθὼν ἑάλων ἢ μαρασμῷ ἢ μορίων. ἀνα-
λαβὼν δὲ ὕπνος, διηγεῖτο ἄνωθεν ἢ ἐξ ἀρχῆς, ὅτε περ ἐν Ρώ- B
μῃ πεμφθεὶς παρὰ Πάπᾳ, ἀφ' ἧς κατὰ Νικηφόρου ἢ ἀγιωτάτου πατριάρχου ἀνεγράφθησαν ἐπαγωγὰς, κρούσει
ἄφυκτον ἐπεχλήθη ὑπὸ φιλοσάρκου δαίμονος, ὡς ὑπ' ἐ-
κείνου τύπτεσθαι ἢ μεθ' ἡμέραν γαργαλίζειν, ἢ μίξεώς
μοι σαρκικῆς ἀσκεῖσθαι ἔρωτας. ἀναλογόμενος δὲ
τῇ πάθει, ὡς ἦδη ἢ ἐπιμελὴς, ἤγειρεν Πέτρῳ
τῷ κορυφαίῳ τῷ Ἀποστόλων ἀναθεῖναι ἑαυτὸν, καὶ
τοῦτον ἐξελυτρώσειν ἀπαλλάξαι με τῆς σωματικῆς ταύτης
ὀρέξεως. ἢ ἐπισκέπτεται τυπτὸς, ἄψασθαι τῇ δεξιᾷ χειρὶ
ἢ αἰδοίων, ἢ καπνῶσαι, ἐπεκτείνας τὴν λοιπὴν μὲν πτοεῖ-
σθαι τὸν φιλάδικον ὄρεξιν. δυσπιστήσας δὲ μετὰ σφοδρᾶς C
ἀλγηδόνος, ὁρίζεται * ὡς ἐθάσαιτο. ταῦτα τὸ πατριάρ- * ἴσχυε Scyl.
χου εἰσόντος, ὑπ' ἀναχύτου ὁ * Μιχαὴλ ἐκμείρας τὸ τύρδυ- * Μανουὴλ Scyl.
μα, ἤγειρεν ἐξετάσαι δοθῆναι τὸ γνώμιον, ἐφ' ᾧ ἀφεθῆναι
ἢ μοιχεύρᾳσαι. ξίφος τε ἦκεν ὁ δὺς ὑπὲρ ἐπωτείνε-
το, καὶ ῥάβδοι ἐκομίζοντο ἑκατέρωθεν, καὶ δίμοιοι πα-
ρεσκευάσθησαν ὑπηρεσίαι. οἷς ἐνδεμαθοῦσα ὁ δόκιμος, τί-
θησιν ἔσπιον ἢ ἀλήθειαν, τὸν μοιχεῖον ὅπως ἐρράφη,
ἢ ἀκάτιον ὧν ἀπέδη, διά τε τῆς δόσεως τὸ χρυσίον καὶ
ἢ πολλῶν ὑποχύσεων τὰ φράξαντα φρόνημα, ἢ τὸν ἄλλον
συλλογὴν τὰ δράματος. φροντίδει δ' ὅτι καὶ ἀπέλθοι
τις εἰς τὸν τοῦτο οἰκίαν, ὁρίσει τὸ χρυσίον ἐν βαλαντίῳ,
ἔν τινι ἐμβυτίῳ σίτου πεπληρωμένῳ δ' ὧν σῶν· ἀποστέλ-
λεται τις τῆς δορυφόρων, ἢ κἀκεῖσε ἦλθε, καὶ ὁλόγ- D
χθη τὸ δραματούργημα· καὶ πᾶν οἱ συκοφάνται τοὺς
φροντιστὰς ποιοῦς παρὰ δόξαν, οἱ μὲν ἀπεξέπαικαν
ὁ πατριάρχης τοῦτο μόνον οἷς ἔστησεν ἐζήτησε καὶ τιμωρί-
αν λαβεῖν, τὸ ἀπὸ πᾶν ἔτος κατὰ ἢ ἢ ὀρθοδοξίας πα-
νήγυριν, αὐτὸς μὲν μὴ λαμπάδων ὄντα τὸν ἐν Βλαχέρναις
τῆς παναχράντου καὶ θεοῦ ἢ θεόν τῆς ἁγίας Σοφίας ἀφιε-
ρεῖσθαι ναὸν, αὐτὸς δὲ οἰκείοις ἐσοχεῖσθαι οἴκοι τὸ ἀνάθημα.
ὁ μὲν οὖν ἐχεῖ τῆς αὐτῆς ἐπεμελεῖτο ζωῆς· καὶ ἀμὲν ἢ οἰκουμε-
χὼν αἵρεσις τοιοῦτον ἔχει ἢ τέλος τῆς κακοδοξίας. Η δὲ ἢ
ὀρθοδόξων ἐκκλησία ἢ οἰκείων ἀπέλαβε πόνων, ἢ ἢ συ-
πᾶ οἰκόνων ἀναστάσεως ταύτην ἢ ὀρθοδοξίας ἢ ἑορτὴν ἄ-
γουσα ποτὲ ἡ μακαρίτης βασίλισσα Θεοδώρα, τὸ πλήρωμα
εἶσι ἢ τῆς ἐκκλησίας εἰς τὸν ἐν τῇ προθεσίᾳ ἢ Καισαρεῖ ἀ-
πάντων ἐκεῖθεν τοῖς εἰσιοῦσι καὶ Θεοφάνης, καὶ ὁ αὐτὸ ὁ E
μαίμων Θεόδωρος οἱ γραπτοί· τὰς δ' ὠχίας ἢ παραχαμα-
ζύσης, καὶ ἢ τραγημάτων πλουσίων δηλαδὴ ἢ πεμμάτων
παρατιθεμένων, σωμηχῶς ἀ βασίλισσα εἰς τὰ ἢ πατέρων
ἐναντίζουσα πρόσωπα, καὶ τὰ ὄνειρα γμένα τοῖς προσώποις αὐτῆ ὁ απεμαθάνουσα γράμματα, στυγνοῖς ὀφθεῖσα
καὶ δάκρυα εἰς δὲ ἢ πατέρων απεφωράσας νῶν ἢ αἰτίαν ἔρευνᾶ ἢ εἰς αὐτὴ συχνὸς ἀτυχήσας. ἢ ἐπίσκοπος, ἢ
παρρησίαν ὑμῶν θαυμάζω, ἔπως ἐγκολαφθῆναι τοῖς προσώποις ὑμῶν τοιαῦτα ὑπομνήματα γράμματα, τα-

indigne ferentes unius hominis culpa cœtum piorum in periculum ludibrii venire. Quæ omnia ſentiens Methodius, ut & ſpes impiorum, & piorum ægritudinem aboleret, neque eccleſiæ lapis offenſionis eſſet, nihil multitudinem reveritus, homo omni reverentia atque honore dignifſimus, in conſpectu omnium pudenda nudavit: quæ nemo non videbat morbo quodam emarcuiſſe, omnique naturali vi eſſe privata. Pudore hoc factum opplevit columniatores & malis gaudentes, pios autem lætitia: qui ingemi cum gaudio Merbodium cingentes ſalutabant, atque amplectebantur, neque babebant quo modo voluptati ſuæ ſatisfacerent. Et quidam de notioribus placide aggreſſus, ea eo quæſivit, quonam modo virilia ejus ita emarcuiſſent? Cui is rem totam a principio narravit. Se, cum Romæ degeret, miſſus eo ad Papam ob intentara Nicephoro ſanctiſſimo patriarchæ crimina, vexatum fuiſſe a carnis ſtudioſo malo genio, fine intermiſſione dies noctesque ipſum titillante, & rei veneree appetentem excitante. itaque ſe ardentem eo cupidirate, ac tantum non ei ſuccumbentem Petro Apoſtolorum principi ſeſe dedere ſtatuiſſe: multiſque ab eo precibus contendiſſe, uti ſe libidine iſta liberaret. hanc noctu adſtitiſſe, ac virilia ſua manu dextra tangentem combuſſiſſe: ſimulque dixiſſe, nihil eſſe quod in poſterum ſibi ab iſta metueret voluptatis concupiſcentia. Se ob vehementem dolorem ſomno excuſſum, talem repertum fuiſſe, qualem ipſi vidiſſent. Hæc cum ita narraſſet patriarcha, Michaelus intolerabilem hanc fraudem judicans, ſtatuit mulierculam quæſtionibus adhibere, ut quæ ſuiſſet doli neſtendi ratio inelligeret. Statim ergo gladius ſtringitur, virgæ igni candentes offeruntur, carnifexque parati adſtant: quibus infelix ea perterrito, rei veritatem palam fatetur, quo pacto ſtructæ inſidiæ, utque auro & pollicitationibus corrupta & decepto fuerit, qui commenti auctores, denique totam fabulam refert; additque, domi ſuæ aurum in facculo repertum iri quadam in arcula fruncti plena. & miſſus eo ſatellitum quidam, aurum ſtatim attulit, detectaque res tota eſt. Dediſſentque dignas ſacinoris ſui pœnas calumniatores, niſi patriarcha, qua erat patientia, unam hanc ultionem petiſſet, ut quotannis ſolemni orthodoxorum conventu ſibi licaret a ſanctiſſimo templo Deiparæ Blachernenſi ad ſanctæ Sophiæ templum prælucentibus facibus ire, & in ipſorum aures deteſtationem obnunciare. quod & per omnem eorum vitam factitatum eſt. Hoc modo imaginiperdorum hæreſis everſo, & eccleſia orthodoxorum ſuo ornamento, nimirum ſacrarum imaginum reſtitutionem recepit. Quo de re feſtum agens diem Auguſta Theodora, in palatio quod eſt in Cariani regione cœtum eccleſiaſticum convivio excepit. Fuere in convivarum numero, Theophanes quoque, & ejus frater Theodorus, quos a notis faciei impreſſis Graptos vocant. Vergente jam ad finem convivio, cum placentæ & bellaria apponerentur, Auguſta crebro horum frontes intuens, & quæ iis inſcripta erant legens, ingemiſcebat ac lacrymabatur. quod alter eorum patrum ſentiens, cauſam tam crebi obtutus ob ea quæſivit. Cumque reſpondiſſet, mirari ſeſe eorum patrum in deliciis & opiparis epulis oblivione tradita mandata, & ſuæ ſalutis curam abjecta, ſuum ipſius ſpectaculum præbuiſſe. Tum ille: Mirum, inquit, ſi non ſtupeas, quod ſcripta ea in faciebus ipſorum non videas. Hhb iij

Digitized by Google

tientiam, quod tam multas sibi inſculpi literas ſuſtinuiſſent, miſerarique ejus in ipſos odium impotens, a quo hæc eſſent paſſi: Theophanes, Hujus, inquit, ſcripturæ cauſam adverſus Imperatorem maritum tuum Deo incorrupto judice diſceptabimus. Hoc dictum Theodoræ animum non mediocriter perculit, ploraſque ad Theophanem ait: Hæc ergo eſt veſtra promiſſio, & ſcripta obligatio? qui non tantum non ignoſcitis, ſed etiam io jus vocare vultis? Eam patriarcha & pontificum coetus ut conſolaretur, ac gravi dolore levaret, ſurgens ſtatim dixit: Noſtra quidem promiſſa & pacta firma & immota manent, hujus vero contemptui vale dicere expedit. atque ſic dolor Auguſtæ mitigatus eſt. Sub hoc tempus hæreſis quædam Zilicum nomine exorta, ſimul cum principe ſuo Zilice, qui a ſecretis dignitate erat, extincta & diſſipata eſt, ipſo & ſectatoribus ad veram religionem converſis, ſacroque unguento delibutis & perfectis. Is ſuit rerum urbanarum ſtatus.

Bogoris porro Bulgarorum dux, mulierem cum tenero puero imperium Romanum renere nudiens, ferocia ſumpta, nunciis ad Theodoram miſſis minatus eſt, ſe rupto fœdere bellum illaturum. Theodora animo nequaquam muliebri aut abjecto reſpondit, ſe bellum defenſuram, Deique nutu victoria potituram: quamquam eam, vel ſi ipſa (quod futurum non ſit) ſuccubuerit, ſuam futuram, non viro, ſed muliere a Bogoride victa. Hoc reſponſo perturbatus barbarus, quietem prætulit bello, & antiqua fœdera renovavit. Rurſum deinde utrinque miſſi legati, Theodora Theodoſium, cui cognomen Cupharas, repetente, virum præclarum, ac reipublicæ utilem, qui tum in Bulgaria captivus degebat: Bogoride ſororem ſuam, quæ quadam excurſione jampridem capta, in aula Imperatoris aſſervabatur. Hæc ibi Chriſtianæ religionis doctrina & litteris imbuta, poſtquam demum eſt remiſſa, numquam ceſſavit fratri Chriſtianam fidem prædicare, & ſemina pietatis in animo ejus jacere, initiari jam ante etiam a Cuphara. Sed Bogoris facta permutatione, redditoque Auguſtæ Cuphara, & recepta ſorore, tametſi rebus ſacris inſtitutus atque initiatus eſſet, tamen falſam ſuam religionem non deſeruit. Verum poſtquam peſtis vehemens Bulgariam infeſtavit, neque ullum mali remedium fuit efficax: ibi tum Bogoris Deum Chriſtianorum, cujus religioni a Cuphara & ſorore aſſet initiatus, in auxilium vocavit, utque idem facerent toti genti mandavit. liberatique lue, veram fidem amplexi, lavacroque regenerationis potiti ſunt: principi nomen Michaeli de nomine Imperatoris inditum a patriarcha, qui eo ad baptizandum eum miſſus fuit.

Aliud quoque evenit, quod eum ad pietatem duxit, in eaque confirmavit. Supra modum venationibus delectabatur, quibus cupiens non tantum cum venatum exiret perſrui, ſed etiam in otio: novam domum ædificavit, & monachum Methodium, Roma oriundum, pingendique artificem, hiſtoriis eam tocam exornare juſſit. divinoque inſtinctu factum eſt, ut non diceret nominatim quæ animalia

Zilicum hæreſis.

Edit. Pariſ. pag. 540.

Bulgari Chriſtiani fiunt.

368

A λαυίζω ἢ ᾧ ἢ τ τ τοῦτο δράσαντος εἰς ὑμᾶς ἀπέχθειαν· ὑπολαβοῦσα μακαρίτης Θεοφάνης, ὑπὲρ πάντες (ὧ δέσποινα) ἡ γραφὴς, εἶπεν, ἐν τῇ τ Θεοῦ ἀδικίᾳ τῷ βάματι δικασόμεθα σὺν τῇ ἀνδρείᾳ σου βασιλεῖ· ἐπλήγη σωὴ τῇ λόγῳ ἢ καρδία ἡ δέσποινα, καὶ μὴ δακρύων ἔρι πρὸς ἢ ἄγαν· καὶ αὖτη ἐς ἐν ἡ ὑπόχρεως ὑμῶν, καὶ αἱ δι' ἐγγράφων ὁμολογίαι, ὡς μὰ μόνον οὐ συγκεχωρήκασι, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀγῶνας ὑπάγειν τ καλοῦν; ἀνακαλύμβος δὲ πάντων ὁ πατριάρχης, καὶ λοιπὸς τ Αρχιερέων ἐκεῖος, καὶ τὸ πολὺ ἢ λύπης ἐπαυφίζοντες, ἀνας άντες δὲ Θεὸς ἔφησαν· αἱ μὲν ὑμέτεραι, ὦ βασιλὶς, ὁμολογίαι αὐτὴ καὶ σωθήσαι, ἀδιάπτωτοι καὶ ἀμεταπίπτωτοι· τῶν ἢ ἐλληνείων ἐῶν χαίρειν καλόν. ὅτω μὴν καταφρονθῆ ἢ διανοίας τὸ ἄλγος· ἀνιφύα δέ τις τῶν καὶ τοῦτο ἄρρις ἡ τ Ζιλίκων λεγομένη, ἥτις ἅμα τῇ ἀρχηγῷ Ζίλικι τῶνδε, ἐν τοῖς ἀσεβεστάτοις πλουῖτο, ἀπέσβη δ' ἀπρόοπτον, αὐτὴ τε καὶ τ ἐπομένων αὐτῇ μετενεχθέντων εἰς Θεοσέβειαν, καὶ τῇ θείᾳ μύρῳ χρισθέντων τε καὶ πλειοσθέντων· καὶ τὰ μὲν κατὰ τῶν πόλιν ἐφέρετο τῇδε.

Βόγορις δὲ ὁ Βυλγάρων ἀρχηγὸς, γυναῖκα ἄρχου Ρωμαίων ἀκμαιοὺς μετὰ παιδὸς ἀπαλὸ, εἰς Θράσος ἦρτο· ὅθεν καί τινας ἀγγέλους ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα, ἀπειλῶν λύειν τὰς σωθήκας, καὶ εἰς βολὴν ποιεῖσθαι κατὰ Ρωμαίων· ἡ δὲ βασιλὶς μηδὲν ἀγεννὲς, μηδὲ γυναικῶδες ἐνενόησε, καὶ μὰ Δρίσους μᾶλλον ἀντιστρατεύσειν, Θεοῦ ἢ νύσει κατισχύσειν εἰ δ' (ὅπερ ἀκέβη) ὑπερίξεις αὐτὸς, καὶ ἅπως ἡ τοιαύτη γυνὴ ἅμα ἦσι, ἀλλ' οὐκ ἀνδρα τοιοῦτος. εἰ δὲ βάρβαρος διαπραχθεὶς, ἀσυχίαν ἀσάσατο, καὶ πὰς πρωτοπαμένας αὐτοῦ σπονδὰς διαπρισβεύσατο δι' ἀλλήλους πάλιν ἦτε βασιλὶς καὶ ἄρχων, ἡ μὲν περί τινος Θεοδοσίου τῶ ἐπίκλην Κυφαρᾶ, ἀξιολόγου τινὸς ἀνδρὸς ἐ χρεί μου τῇ πολιτεύματι, αἰχμαλώτου ὄντος ἐν Βυλγαρίᾳ· ὁ δὲ περὶ ἢ οἰκείας ἀδελφῆς, καπά τινα προνομὴν λαφθείσης, καὶ τοῖς βασιλείοις διατελούσης, αὖθις ἐκ πρὸ πολλοῦ ἀχθεῖσα αἰχμάλωτος, τὰ Χερσιανῶν τε μυθεῖσα, καὶ γραμάτων μεταχῶσα κρ ἢ ἢ αἰχμαλωσίας καιρὸν, ἄρτι τε ἢ αἰχμαλωσίας ἀπολυθεῖσα, ἐ δύλιπε πρὸς ἢ ἀδελφὸν τὰ Χερσιανῶν ἐκθεσίζωσα, ἐ τῇ αὐτῇ καρδίᾳ πίστως καταβάλλωσα σπέρματα, καὶ προμυθήτος ὕδα παρὰ τῶ Κυφαρᾶ τὰ θεῖα μυσήρια. τῶ ἀλλαγίῳ ἢ γενομένῳ, καὶ ἢ γυναικὸς ἀποδεθείσης τῇ ἀδελφῇ, ἀπεδεθήτος ἢ τῇ δεσποίνῃ τῶ Κυφαρᾶ· οἱ ἐ προυχιτὸ ἄρχων, καὶ πρεσπλήθη τὰ Θεῖα, ἀλλ' ἔτι ἢ αὐτὰ ἐφύλαττε ἀπιστίαν, ἢ οἰκείας θρησκείας ἐξεπριμένος λιμῶ δὲ σφοδρῶ ἢ χώρας ἢ Βυλγάρων κατοχάσης, καὶ πάσης βοηθείας ἀργούσης, ἢ Χερσιανῶν ὁ ἄρχων εἰς βοήθειαν ἐπικαλεῖτο Θεὸν, ἢ ὑπὸ τῶ Κυφαρᾶ καὶ ἢ αὐτὸ ἀδελφῆς αὐτῇ μυσαγωγηθέντα τὸ αὐτὸ δὲ πῶ καὶ πόθος πολὺς παρισχύσεν ἅπαν, καὶ τυχόντες ἀπαλλαγῆς, ἅτε δὴ πρὸς Θεοσέβειαν μεταπέσοντες, καὶ τῶ λυτρῶ ἢ παλιγγενεσίας καπεξουῶτο. Μιχαὴλ καπονομασθέντος τῶ ἄρχοντος, κατὰ τὸ ὄνομα τῶ βασιλέως, παρὰ τῶ πρὸς αὐτὸν ἦλθος τοῦτο ἀλέντος Αρχιερέως, καὶ τῶ Θεῖα μεταδιδόντος λαυτρῶ.

Σωίβη δὲ καὶ τι, πὸ ὁδηγῆσαι ἐ βεβαιῶσαι τ ἄρχοντα πρὸς εὐσέβειαν. ἀπλῆς ἦτος ἔχων πρὸς τὰ κυνηγέσια, καὶ βουλόμενος αὐτὸς ἐξυφᾶν, μὴ μόνον ὅπ πρὸς θύρας ἐξίοι, ἀλλὰ καὶ ἀπ κολάζοι, καὶ ζωγραφεῖ ας ἐστρεφε τοῖς τοιούτοις, οἰκεῖα δημιουργήματα νέον. Μεθόδιόν τινα μοναχὸν Ρωμαίον τὸ γένος, ζωγράφον τῶν τότε χρόνων, ἐπίλεκτον

ἐνοείας πληρῶσαι τὸ εἴκημα. ἅπερ δὴ ὑπό τινος ἐπιπνοίας θείας ὁ δηγούμενος, οὐ ἐπίσκηψε ραπὸς, ἀποῖα δὲ καί τινα τῆ ζώων ἐξεφόρησε, ἀλλ' ἐπέλλε γράφειν ἅπερ ἢ βούλεται, φοβερὰ μέντοι εἶναι τὰ γρα-

φόμενα, ᾗ πρὸς ἔκπληξιν ᾗ δέος τ̃ θεωμένων. ἀ δὲ μαλὸν ἕτερον εἰδὼς φρικωδέστερον τὸς δαίμονας τ̃ Χριστ̃ παρουσίας, τοιοῦτον ἐκεῖ καθυπέγραψεν ἰδὼν δὲ ἀ ἄρχων μόθη μὴ τ̃ δικαίων τὸν χορὸν γραφόμενον, ἐκεῖθεν δι' ἧ τ̃ ἁμαρτωλῶν κολαζόμενον, ᾗ παρὰ τ̃ ζωγράφου σωθεὶς τὸν τύπ τ̃ ζωγραφίας, δ' ὃς τ̃ οἰκείας ἐξώμοτο θρησκείας· ᾗ κατηχηθεὶς, ὡς ἔφαμεν, παρὰ τ̃ θείου ἐπισκόπου τὰ θεῖα μυστήρια, αὖθις τ̃ τυπικ̃ τ̃ θείας μεταλαμβάνει βαπτίσματος. οἱ δὲ τ̃ ἔθνους ἄρχοντες ᾗ τὸ οἰκεῖον τ̃ θρησκείας ἐγκοπὴν μεταβολὴν, κατέξαινται τ̃ ἀρχοντος, ᾗ ἀπλεῖν ἐπαύσαζον. τότε δ' ἱεσεὺς μετὰ τ̃ περὶ αὐτὸν ὀλίγων ὄντων τριβόμβους, τ̃ ξαυτ̃ τύπου φρονηματίσας, τ̃ παραδόξου κατεπλαγίσθης Χριστιανίσας περιέκτ. μεταβληθέντος δὲ παντὸς τ̃ ἔθνους πρὸς θεοσέβειαν, γράφει πρὸς τὸν δίσποινα, ἐξαιτ̃ δοθ̃ναι οἱ γῆν, συναχθησομένων τ̃ ὑπ' αὐτὸν, ὑπερχύμβος ἐποιήσατο τὰ ἔθνη, ᾗ εἰρήνην ἐργάσασθαι αἰδέδια τ̃ ᾗ ἀμεταβλητ. ἀ δὲ βασιλὶς ἱλαρὰς λίαν τ̃ ἐπιούσης ἐφοσίωτο, ᾗ δίδωσιν ἵρημον ὅσων νῆσον αὐτ̃, τ̃ ἀπὸ τ̃ καλουμένης Σιδηρᾶς, ὅρων τόπ τυγχάνουσι Ῥωμαίων τε ᾗ Βουλγάρων, ἄχει τ̃ Δοβελτ̃, ὃν δὲ Βούλγαροι Ζαγορὰν κατονόμασαν. τῶν δὲν τ̃ τρόπον ἡ πᾶσα Βουλγαρία μετρίως θρέψθη πρὸς θεοσέβειαν, ᾗ ἀ δύσις εἰρὰς καθαρωτάτης ἀπόλαυσε. ᾗ τὰ μὲν κ̃ νῦν ἐπαίρει αἰθρία ἔχει, ᾗ σαθρὰ ζόφος ἐπολιτεύετο.

Ἀγαλμένα δὲ ἡ βασιλὶς ἐπὶ τ̃ γεγονότι, ᾗ περιφρόνη, ᾗ οἷον ἀναζ̃σαι τὸ καλὸν σπουδάζουσα, νεκ̃ τ̃ ἀναπλῶ Μανιχαίους, ὃς δὴ ᾗ Παυλικιανὸς ἀπὸ τ̃ πρεσβυτέρων ἀποπλεξίαν οἱ δὲ καλοῦσι, μεταγαγ̃ ἐπιόδεσι πρὸς θεοσέβειαν· ἢ εἰ μὴ τοῦτο, ἐξάραι πλέως, ᾗ ἀπ' ἀνθρώπων ποιῆσαι. ἃ δὴ ᾗ πολλῶν συμφορ̃ τὸν εὐμένειαν ἐπλεσεν. οἱ γὰρ ἐπὶ τὸ πρᾶξαι τὸ προσαγμα ἐπιμεφθέντες, ὁ τ̃ Αργυρᾶ ᾗ ὧν Αἰων, ὃ ὁ τ̃ Δύκα Ἀνδρόνικος, ᾗ ὁ Σούδαλις, μὴ μετρίως, ἀλλ' ἀγρίως τ̃ πράγματι χρωμένοι, τοὺς μὲν ξύλοις ἀνῆρουν, τοὺς ᾗ ξίφει παραδίδοσαν, ἄλλως δὲ ἄλλων κακ̃ν ἰδέας παρεπεμπον, ᾗ πεδίλοις ᾗ παντοδαποῖς κολάσεων τρόποις, οἷς δὴ καὶ μυριάδας ἀνδρῶν ἀπολέσαι, ᾗ τὰς ὑπαρξεις αὐτῶν δημοσιῶσαι. ὡς ἐντεῦθεν τὸ λοιπὸν ἐπαναστ̃ πλῆθος, φοβ̃ ἀποστασίαν ἀπειδ̃ν. ἀ δὲ ἀρχὴ τ̃ ἀποστασίας γέγονε τῶνδε τ̃ τρόπων. Εσρανέχης τ̃ ἀναπλιανὸν Θεόδοτος ὁ Μελιτηνὸς, ὑπηρέτης ᾗ τούτῳ τ̃ πρωτομαδάτορος πλαρ̃ν ἀρχῶν, ἀνὴρ νις, τ̃ κλ̃σιν Καρβέας, τ̃ πίσει τ̃ Μανιχαίων κατέχετο. ὅτος τ̃ ἑαυτ̃ πατέρα ἀποκαλοκἀγαθ̃ν μαθὼν, ᾗ πάρα δοξ̃ν τ̃ φρενθὲν ἡγεμόνευσε, φυγὰς μετὰ ᾗ ἑτέρων ἀμφὶς ἐων πεντακισχιλίων, πρὸς Αμηρα παραγίνεται τ̃ Μελιτηνῆς ἀμηρᾶς, ἀμαὶ θεν πρὸς τ̃ Αμηρμελοὺ, παρ' ἑαυτ̃ δὲ μετὰ πολλ̃ς ἀποδεχθέντος νεμῆς, ᾗ λόγως ἀσφαλείας ᾗ δόντος ᾗ λαβόντος, ἐξέρχεται μετ' ὀλίγων κατὰ τ̃ Ῥωμαίων γ̃ς. πόλεις τε ἁρπάσαι ἀνίζεται τ̃ Αργαεικ̃ λεγομένου, ὃ νῦν Αμαρας. ᾗ ἐπεὶ πρὸς πολυανδρίαν ἐπεδίδοσαν, ἀεὶ συρρεόντων τ̃ ἐξ τ̃ φόβου ἀποκεκαρμμένων Μανιχαίων, ἐφοσιώσατο τοὺς δυσὶ πόλεσι τὸ τρίτον, ὃν Τεφρικὴν κατωνόμασαν. ἐξ ὧν ὁρμώμενοι ᾗ τ̃ Μελιτηνῆς Αμηρᾶ συμμιγνύμενοι Αμηρᾳ, ᾗ Αλείμ τ̃ Ταρσ̃, ὑπ' ὀλίγων ἀφειδ̃ς τ̃ Ῥωμαίων κατατρέχοντες ᾗ λυμαινόμενοι γῆν. ἀλλ' ἀ μὲν Αλείμ ὑπ τινι τ̃ Αρμενίων χώρᾳ μετὰ τ̃ οἰκείας στρατ̃ ἀπελθὼν, τὸν βίον κατέλυσε σὺν παντὶ τ̃ αὐτ̃ ἐποιμένι στρατεύματι. ὁ δὲ Αμηρ ᾗ πρὸς ἐμφύλιον ἐμπεσὼν στάσιν, τ̃ συμάρχοντος αὐτ̃ ἐπανεστ̃τος (ὁ τ̃ Σελαρὰ ὅτος ἐλέγετο) πρὸς τ̃ οἰκείας ἐκ τ̃ νεῶ· ᾗ ἑπτὰ

depingi velles: ſed pingere ſuo arbitratu, modo terribilis eſſet picture, juberet. Monachus ſecundum Chriſti adventum depinxit, quod nihil eo terribilius ſciret. Princeps ab hac parte videns juſtorum cœtum expreſſum, ab altera impiorum ſupplicia perpetientium, edoctuſque a pictore quid ſibi iſta vellent; illico ſuam ejuravit ſuperſtitionem: inſtitutuque (ut diximus) a ſancto epiſcopo divinis arcanis, intempeſta nocte baptizatus eſt. Contra eum proceres Bulgarorum ac populus inſurrexerunt, & interficere conati ſunt. quos ille parva ſuorum mani, crucis ſigno prælato, fudit: reque inopinata territos, ad fidem Chriſti perduxit. Tota gente Bulgarica Chriſtianam religionem amplexa, per litteras Auguſtam orat, ut ſuis locorum angustia preſſis, aliquid tertæ largiatur, populos ſe uniturum, pacemque æternam facturum promittens. Quam petitionem hilariter admodum Theodora accepit, deditque Bulgaris quidquid ſoli a Ferrea (loci nomen eſt, limes eo tempore ditionum Romanæ ac Bulgaricæ) uſque ad Debeltum eſt, quod tum erat deſertum. eam terram Bulgari Zagoram denominaverunt. Hoc modo univerſa Bulgaria pietati ſe dedit, & in Occidente tranquilliſſima paſa fuit, veraque religio viguit.

Quo ſucceſſu gaudens, ſeque oblectans Theodora, tantumque bonum veluti augere cupiens, Manichæos (qui per Orientem ſunt, & vulgo Pauliciani a principibus hæreſin uſurpantur) aut ad pietatem traducere, aut ſi hanc amplecti detrectarent, extirpare, & ea hominum numero tollere inſtituit. quæ res magnis orbem terrarum calamitatibus implevit. Nam qui ad eam rem agendam miſſi fuerunt, Leo Argyri, & Andronicus Ducæ F. ac Sudalis, non moderate, ſed crudeliter negotium aggreſſi, Manichæorum alios in cruces agebant, alios gladiis cædebant, alios aliis, quorum innumera adhibebant genera, ſuppliciis tollebant e medio. Centum hominum millia ea ratione interfecerunt, publicatis eorum bonis. Itaque reliqua multitudo, neceſſitate ita ſuadente, ad defectionem ſpectavit. Ejus talis fuit initium. Theodoro Meliſſeno Orientalium præfecto, inſervlebat Carbeas quidam, protomandatoriæ officium gerens, Manichæus ſecta. Is cum inauditiſſet patrem ſuum in palum actum, idque facinus iniquiſſime ferret, profugus cum v millibus ejuſdem ſecum religionis, ad Ametem venit, Melitenæ Ameram: atque ab hoc ad Ametmumnem. Ab hoc honorifice acceptus, dataque & accepta fide, paulo poſt Romaeorum ditionem invadit; & urbes condit, quarum nomina Argaeum & Amara: cumque ex hominum multitudine auctæ eſſent, ſenſim eo confluentibus Manichæis, qui ſe ob metum occultaverant: duabus urbibus tertia addita eſt, Tephrica nomine. His ex urbibus erumpentes, & ſe cum Amera Melitenæ Amere & Alimo Tarſi præfecto conjungentes, nullam Romanorum ditionem incurſionibus ac populationibus vexandi intermiſſionem fecerunt. Sed Alimus in quamdam Armeniorum regionem profectus, cum ſuo exercitu ibi periit. Et Amer civili bello implicatus (rebellante ei collega, qui Scleri, id eſt Duri, appellabatur) tantum cum ſuis ha-

Edit. Pariſ. pag. 541.

Bulgaris conceſſit agri.

De Manichæis ſæviunt.

Carbea defectionis auctor.

pag. 542.

bult aliquandiu negotii, ut externo bello vacare nequiret. poſtquam autem adverſario ſuperato otium nactus fuit, quietis alloquin homo impatiens, cum Carbea ſe conjunxit, omneſque copias in Romanos duxit. Contra hunc expeditionem fecit Petronas Auguſtæ frater, domeſtici ſcholarum munus gerens, quod ad ſtatrem ejus natu majorem Bardam pertinebat, ſed a Petrona adminiſtrabatur, cum Bardas Imperatoris tutelæ intentus, ei præeſſe nequiret. Is ergo Petronas Thracenſium ductor, bellum contra Ameram & Carbeam geſſit: quomodo manus cum hoſte contulerit, quidque egerit, ſuo loco dicemus.

Petronas. Barda.

Interea Michaelum jam ex ephebis egreſſum, & ad virilem ætatem accedentem, cupiditas inceſſit rerum ſua ipſius induſtria gerendarum: maxime ad hoc inſtigante Barda avunculo ipſius, & curatore. Is enim imperandi amore flagrans, in eam ſolum rem omne ſtudium collocabat. Res paulo altius repetenda eſt, ut lectori planior fiat. Intervenerat aliquid diſcordiæ Manuelo cum logotheta Theoctiſto, qui & ipſi Imperatoris erant tutores, inque aula degebant. Ex ea Manuelus cum majeſtatis crimen incurriſſet, invidiam metuens, ſtatuit extra Palatium vitam agere, & continentibus congreſſibus atque adminiſtrationibus rerum ſe abſtinere. domum itaque ſuam ſe confert, quæ erat ad Aſparis ciſternam: quam poſtea in religioſæ domus formam redegit, pulveremque ibi depoſuit: inda quoties res poſtularet, ad tractanda negotia ibat. At Bardas, qui Manualum opera Theoctiſti ſic ſummoviſſet, nactus occaſionem, propoſitum ſuum perficere nititur. cumque ſibi impedimento eſſa Theoctiſtum putaret, hunc quoque amoliri intendit, maxime quod cum nepotis propria inceſtam conſuetudinem ei ſibi objiciebat. Hominem adoriendi hanc arripuit rauſam. Pædagogus erat Imperatori malus & intractabilis. cum cum vellet Imperator ſummis in aula honoribus atque dignitatibus ornare, mater & Theoctiſtus monebant, Imperii munera pro meritis, & non in indignos eſſe conferenda. Ergo hunc pædagogum ſuæ nequitiæ inſtrumentum nactus Bardas, non deſtitit in animum Imperatoris pravas da Theoctiſto inferere opiniones: modo ſignificans, rempublicam non recte adminiſtrari: modo, hunc velle matrem aut unam ſororum Imperatoris nuptum dare, & Imperatorem oculis imperioque ſpoliare. atque his vocibus aures Imperatoris crabro perſonans, addebat, Opus eſſe exitermo callidiſſimoque conſilio. Cum ſæpenumero de hac re conventum deliberatumque eſſet, tandem ſtatutum eſt, tollendum eſſe e medio Theoctiſtum: itaque compoſitum negotiora, ut cum ad Lauſiacum exiturus eſſet Theoctiſtus, acta referendi gratia, pona Imperator frequens, hoc tantum vociferaretur, Tollite hunc. Theoctiſtus exigens, & aliquantulum progreſſus, ut cognovit ſignum datum, fuga ſalutem patare conatus, verſus Citeum ad curiam (ibi enim tunc ſecretariis erat domus) curſu contendit. ſed unus a multis comprehenſus, manere coactus eſt: Barda ſtricto gladio ictarum ſe minante, ſi quis

269 Manuelus & Theoctiſtus ſummovetur.

Edit. Pariſ. pag. 543

270

A πολεμεῖν ἐν καιρῷ, μέχρις οὗ ἡ ἀντίπαλος ἀπαγωνισάμενος ἀδείας ἔτυχε τότε δὲ ἐκχειρίαν λαβὼν, καὶ ἄλλως ἐν εὐδίᾳ ἀρεμεῖν, τῇ Καρβέᾳ συνῆλθε, καὶ κατὰ Ῥωμαίων ἔξεισι παμπληθεί. ἀντιτεταχέναι δὲ αὐτῷ ὁ ἐπὶ βασιλέως ἀδελφὸς Πέτρωνας, τέλει τῷ δομεστίκῳ τῶν σχολῶν ἀρχέλαος διοικῶν, λόγῳ μὲν τῷ πρεσβυτέρῳ αὐτοῦ ἀδελφῷ προσήκουσαν Βάρδᾳ, ἔργῳ δὲ παρ' αὐτοῦ διοικούμενος, τῷ μὴ ἐκείνου σχολάζειν, ἀλλὰ πρὸς τέλει ἐπιτροπεύειν τὰ βασιλέως πρόσχημα τοῦ παιδός. ὅτος οὖτος ὁ Πέτρωνας στρατηγὸς τυγχάνων τῆς Θρᾳκησίων, ἀντιπαράττεται καὶ τῷ Ἀμὴρ καὶ τῇ Καρβέᾳ. ὅπως δὲ συνεπλάκη, καὶ οἷα ἔδρασε, κατὰ τὸν οἰκεῖον τόπον ἐκφοιτία δηλώσει.

Ὁ βασιλεὺς δὲ Μιχαὴλ ἤδη τέλει παιδαγωγὸν παραμείB ψας, καὶ τὴν ἀσβεστῆς ἀπούμενος ἡλικίας, ἐμέριμνε τὰ πραγμάτων δι' ἑαυτοῦ αἴτε χάθαι, παραδηγόμενος οἷς ἔπεμπε καὶ ὑπετίθετο καὶ θεῖος Βάρδας, ὁ τῆς Βασιλίδος ἀδελφός. ὅτος γὰρ ἔρωτι περιέκαιε τὴν βασιλέως ἰσχνάν, ἡδὺ ἄλλο ἐπραγματεύετο, ἀλλ' ἅπερ ἐρῶς τὸ συνδαζόμενον συμβαλλόμενα. ἀλλ' ἵνα σαφέστερον τὴν λόγον τοῖς ἐντυγχάνουσι θέσωμεν, πορρωτέρω πῶν ἀγάγωμεν. ἐγένετο δὲ τῷ Μανουὴλ φρὸς τὴν λογοθέτην Θεόκτιστον, καὶ αὐτοῖς ἐπιτροπεύουσι τὰ βασιλέως, καὶ οἷς τὰ αὐτέτερα διαπομένοις, διαφορά τις, ἣ καθοσιώσεως ἐγκλήματι ὑπέλαβε τὴ Μανουὴλ ὅπερ ὄντως ἐλάβομεν, δεδιὼς δὲ μὴ τὴ φθόνου, φίλου ἔξω δεῖν τὴ παλατίου γενέσθαι, καὶ τὴν συμπόνων ἀποχῶναι ἀμελῶν τὰ τῆς διοικήσεως. κάντεῦθεν χωρεῖ οἷς τὴν οἰκεῖον αὐτῶν, ἱδρυμένον κατὰ τέλει κυπέρεια τῶν Ἀσπαρος, ἣν καὶ οἷς σταμνίου τύπον ὕστερον μεταπλάσας, καὶ τὴν χωρεῖ ἰκανὸν ἀπόθετο. ἐκεῖθεν ἐκάστοτε ἀφικνούμενος, κοινωνὸς ἐγίνετο τῆς διοικήσεως. ἀποστερούμενος δὲ ὁ Βάρδας τὴ Μανουὴλ, ἐ δὲ αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τῇ τὴν Θεοκτίστου, ἔπαιδεῦε καιρὸν δράμους ἀπῶσαι τὸ συνδαζόμενον. ἐμποδὼν δ' ἦκεν τὴ Θεόκτιστον οἰόμενος, ἔπαιδεῦε καὶ αὐτὸν ποιήσασθαι ἐποδῶν. τὸ πλέον δ' ὅτι αὐτεπάδιζεν αὐτὸν, διὰ τὴ φρὸς τὴ οἰκείαν νύμφην λαβραίας ἀμιλίας. ὁ δὲ τρόπος τὴ ἐγχειρήσεως εἴληφε τοιοῦτον ἀρχήν. ὑπῆρχε τῇ βασιλεῖ Μιχαὴλ παιδαγωγὸς, ἀναγωγὸς τὸ ἐπώνυμον τῶν τὰ βασιλικῶν ἀξιωμάτων ἀνατέρω ἀναγαγεῖν ἀξίως ὁ βασιλεὺς, καὶ οἷς μείζονα τούτων τιμᾶν, τὴ μητέρα παρακαλεῖ, καὶ τὸν Θεόκτιστον, ἐπαξίως λέ(γοντας) ἀλλ' ὡς ἀναξίως τὰ τὴ βασιλείας χρὰ διοικεῖσθαι τῶν ὑπὸ τὴ παιδαγωγὸν, ὀργάνων ὁ Βάρδας λαβὼν πονηρὸν, D ὡς ἑαυτὸν ζηλοῦντα τινὰ κατὰ τὸν Θωμᾶν, τῇ τὸ βασιλέως ὁμοπόροις ψυχῇ τῶν μὲν λόγων, ὡς ὁ καλῶς οἰκονομεῖται τὰ κοινὰ τῶν δὲ, ὡς βούλεται ἡ μήτηρ συνδεῖν συναρμόσαι, ἢ μίαν τὴ σῶν ἀδελφῶν, καὶ τὰς σὰς ἐξερύξαι ὀφθαλμὸς, ἐ τὴ βασιλείας ἐξώσαι τοῦτο ἢ πυανὸς ἐπιχῶν προσεπέθει, ὡς συμπαίζων δὴ καὶ παίζοις βυλῆς. ὡς δὲ πολλάκις περὶ τὰ αὐτὰ συμπέχυτο πράγματος, καὶ σκέψεως φρονεῖ θεσιν, ἔγνωσαν πλάττειν τὸν Θεόκτιστον ποιήσασθαι ἐποδῶν. ἐδόκει τοῖς, καὶ πέρας ἐπιθεῖναι τοῖς βουλεύμασι ἐν τῇ μέλλει φρὸς τὴ Λαυσιακὸν ἐξέρχεσθαι τὴ Θεόκτιστον μετὰ τὴ ἀναφόρου δοῦναι κύνειν, ἐπακολουθῆσαι μικρὸν τὴ βασιλέα, καὶ τοῦτο μόνον ἀναφωνῆσαι, Ἀρατε αὐτόν. ὡς δὲ ὁ Θεόκτιστος φρόεσπεσεν ἐξιών, τὸ δοὺς σημεῖον ἔγνω, φυγῇ τὴ σπείρας φραγμπτίσασθαι φθάνει· καὶ φυγὴ δὴ γίγνεται αὐτῷ φρὸς τὴ ἱπποδρόμου κατὰ τὰ ἀσπρατειανὰ. ἐκεῖσε γὰρ τότε τοῖς ἀσπρίνοις ὧν κατηγώγιον. ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν ὡς συλληφθεὶς, μόνον κατέλιπε χλαῖζαν, ἅπασαμένου τὸ Βάρδα ξίφος, καὶ παίσειν ἐπαπειλοῦντος ἢ κωλύσειν ἢ βοᾷν ἐπε-

Digitized by Google

ἐπιχειρήσοντα. ἵνα τοίνυν μὴ ὁ μὲν ἀφ' ὧν ἔπαθε τὰ σκύλα, φησὶ, φορῇ πάσῃ παραδοθησόμενος, μή τινες ἂν τῶν κατ' αὐτὸν ἀποφήσωνται πόλος, μὴ συμφέρον εἶναι ἀξίωσαντες αὐτὸν δίκῃ τῆς Αὐγούστης ζῆν, ἐπιβουλεύσαί τινα τῇ τοιαυτείας γνώμῃ ἐπισείσασα τὸ ξίφος αὐτῷ. ὅτος ξιφήρη τὸν ἄνδρωπον ἐπιόντα ἰδών, ὑπέδη σκάμνον τινὰ τῇ πλησίον βαλόμενος ἐφυγεῖν. ἀλλὰ καιρίας τῆς γαστρὸς τυπείσης, τὰ ἐγχυθέντων αὐτῷ παρεδόθη θανάτῳ. ὁ μὲν Θεόκτιστος ἀγρίᾳ θανάτῳ τὸν τρόπον τὸν δι' αἰκίσεων αὐτὸν πυθόμενος ὁ Μανουὴλ, εὐθὺς ἦκε φὸς τὰ βασίλεια, ἔνθεν ἐσθησιάσας εἰσῆλθε λέγεται φὸς τὸν Βάρδαν.

Ξίφος γυμνώσας εἰς Θεοκτίστου φόνον,
Ὀπλίζει σαυτὸν εἰς σφαγὰς καθημέρας,

Μετὰ δὲ τὸν Θεοκτίστου σφαγὴν, ὁ Βάρδας τὸ Καισαρείου τιμὴν εἰς ἑαυτὸν ἀνελάμβανεν. ἡ βασιλὶς δὲ Θεοδώρα ὡς ἔβλεπε τὰ πεπραγμένα, λυσιτελοῦς τινος ὄντος, καὶ ὁδυρμῶν ἐπλήρου τὰ βασίλεια, ἀμφοτέρους τοὺς τε υἱοὺς καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς ὑπὸ βάλοι, καὶ τοῦτον θάνατον ὑποσχεῖν καιρόν. οἱ δὲ τὰς ἐπιβουλὰς ταύτας μὰ φέροντες, ἅμα δὲ καὶ ὁ Βάρδας τὸ κατὰ σκοπὸν ἐχώρησε, δέγασαν ἑαυτοῖς παρασκευάσαι τὰ πρόδηλα, καὶ λοιπὸν ἀδεῶς καὶ ἀνεμποδίστως τὸ δοκοῦν ἐξεπράττεσθαι. ὅπερ ἐκεῖνα καταφράσασα (καὶ γὰρ ἦν εὐλαβὴς καὶ δεξιὰ δυνατὴ) ἀντιπράττειν μὲν οὐ φῦτο δεῖν, φόνος καὶ χύσεις αἱμάτων ἐκφύγοιεν. δεῖ δὲ ἐπινοεῖσθαι τοῖς ἀνακτόροις πλοῦτον ἕκεινο τὴν συγκλητον ποιῆσαι φασὶν, ὅπως ὑπὸ τοῦ βασιλέως καλύπτοιτο, καὶ ἑαυτὸν οἰκονομίαν κηρύττοιτο. τοῦ σύγκλητον δῶμα ἐκκλησιάσασα, εἰς ἐπήκοον φῶτα, τοιαῦτα ἀπέδοτο λόγος. Χίλια μὲν, ὦ πάτερες, κεντηνάρια φὸς τοῖς ἐσωτέροις τῆ βασιλικῷ ταμιείῳ χρυσᾶ ἐναπόκειται, ἀργύρου δ' αὖτε τελῶν χιλιάδων, ὧν τὰ μὲν ὑμῖς ἀπὸ ἐμοῦς ἀνὴρ ἐπορίσατο, τὰ δ' αὖτε μετὰ τὸν ἐμὸν σωμάτων θάνατον ἄλλοις τε πλοῦτος πολὺς καὶ ποικίλος. ἃ πᾶσι δ' ὑμῖν ἐπομνύω ἐμὸν, ἵν' εἰ μετὰ τὸν ἐμὸν βίον τῷ ἀνακτόρων καθοδὸν ὁ ἐμὸς υἱὸς λέγοιτο ὑμῖς καὶ ὑμέτερος βασιλεὺς, ὡς ἐνδεὴς καταλελειμμένος τὰ βασίλεια πλούτου, μὴ ὦ χεῖρας πιστεύσῃ. καὶ ἅμα λέγουσα, τοῖς τῷ βασιλικῶν χρημάτων ταμίαις παρεῖσα, καὶ συγκατανύσσασα ὤχετο φὸς τὰ λεχόμενα. καὶ ἡ μὲν βασιλὶς ἀπασαμὸν δῶρα τῇ συγκλήτῳ, καὶ πάσῃ ἐνεργεσίᾳ τῇ δοκησάσῃ λοιπὸν ἐξέσει τὰ παλαιά.

Ὁ δὲ τῆ βασιλέων πλοῦτος ποσὸς ὢν, καὶ πλείστος ἐκ μὲν ἀρχῆθεν ἐχώρησεν ὄντων τῇ Νικηφ. τοῦ Μιχαὴλ. τοῦς δὲ ἵππων ἁμίλλας, ὑπὲρ νίκης ἵππος, ἀγαλλόμενος, καὶ λιὸχειν ἐκεῖνος αὐτὸς ἡ παραπήμενος, τῶν συμπαιζόντων αὐτῷ καὶ συμπαιχόντων καὶ συναμιλλωμένων ἐκ τῶ Θείου βαπτίσματος, τοῦ βασιλικῶ ταμιείου πλοῦτον, ἑκατὸν ὀγδοήκοντα, καὶ πολλχίσιοι πενήκοντα τῇ καθαιρέσῃ παρεχόμενος λίτρας. καὶ ποτὲ τινὶ ἀνδρὶ, ὃν πατρίκιον ἐτιμήσατο (Ἰμέριος ὅτος ἐκαλεῖτο, ἀφ' ἧ τῶ φορώπτα αὐτὸ ὅπω καλάμβλος καὶ αὐτίφρασιν ἀγελάστου) κολακείᾳ μὲν ὑπερβάλλοντι τὸν ἐπὶ Τιβερίου Ἰμέριον, βωμολοχοῦντι δὲ κατὰ τῇ ἔμπειρίαν, καὶ αἰσχρολογοῦντι, καὶ ἀναιδῶς ὑποπέρδοντι, ἀκόσμῳ δὲ τῶ βασιλέως καὶ τῇ συνδείπνων, ὡς καὶ παρὸν ἀποσβυσίου τῇ φόρμῃ χρυσίᾳ δίδωκε λίτρας ἑκατόν. καὶ Χειλᾶ δὲ τῶ συνδειπνοχοῦντος αὐτῷ τὸν ἐκ τῶ Θείου βαπτίσματος ἀναδεξάμενος, ἐδωρήσατο χρυσίου λίτρας ῥ'. ὕπως ἐκεῖνος εἰς ἀδὲν δίσον τὰ δημόσια κατεδαπάνα τε καὶ ἀπίλιστον. ὅπεὶ δ' ἐντὸς ὀλίγου τοὺς τοιούτους ἀθέσμοις πράξεσι τὸν ποσὸν κατεδαπάνησε πλοῦτον, ἦλθε δ' ὁ τῆς ἔξοσμῆς τῇ βασιλικῶν δωρεῶν καιρὸς, καὶ χρημάτων πόρος οὐκ ἦν,

obſtare aut defendere hominem tentaret. Ad Scylam ergo ductus eſt, in cuſtodia tantiſper aſſervandus, dum de ipſo ferretur ſententia. Tandem eum non viderentur ea uſi ut diutius viveret, ne quid Auguſta moliretur, quemdam ea ſodalitate mittunt, qui gladio hominem obtruncet. Theoctiſtus ſtricto enſe hunt in ſe ire cernens, evitandi ictus cauſa ſcamnum quoddam ſubiit; ſed perfit, ventre ita vulnerato, ut inteſtina effunderentur. Hujus interitu cognito, Manuelus ſtatim in aulam venit: ferturque ad Bardam quaſi divino furore concitus dixiſſe:

Semel enſe diſtrido in Theoctiſti necem,
Quotidianis accingere porro cædibus.

A morte Theoctiſti Bardas Caniclei dignitatem in ſe tranſtulit. Theodora autem facinore cognito, paſſis crinibus per regiam diſcurrit, eamque ejulatu implevit, filium & fratrem diris agens, ſimilemque eis interitum imprecans. Qui cum ejus nos ferrent convicia, Barda interim ſuum inſtitutum urgente, de ea quoque tollenda cogitarunt, ut deinde libere ac nemine obſtante pro ſuo omnia agere poſſent arbitrio. Quod eum deprehendiſſet Theodora (ut erat mulier ſagax) reſiſtendum non rata, quod cædes & ſanguinis fuſionem formidaret, ſtatuit divitiarum in tegiam congeſtarum ſummam Senatui exponere, ut & filii profuſionibus obſtaret, & ſuam adminiſtrationem prædicaret. Vocato ergo in concionem Senatu, coram clara voce: Auri, inquit, P. C. centenaria ex ac xe, argenti ad ter mille in ærario Imperatorio repoſiti ſunt, partim a marito meo, partim poſt ejus obitum a me congeſti. multæ quoque præterea & variæ opes. Id coram vobis in præſentia jacto, at ne facile fides meo filio Imperatori veſtro habeatur, ſi poſt meum e regia diceſſum dicat, me tegiam inopem reliquiſſe. Simul & quæſtores ærarii adeſſe juſſit, qui verba ipſius vera eſſe teſtati ſunt. Proinde ſalutato Senatu, omni ſe functione & adminiſtratione abdicavit, palatioque exceſſit.

Edit. Pariſ. pag. 544.

Opes regiæ.

Sed opes regiæ tot tantæque in nullius momenti res a ſatuo Michaelo ſunt prodactæ. Cum enim aurigationibus impenſiſſime delectaretur, neque agere equos in Circo ipſe reculaſet: eorum qui ſecum ludere ac certare iſto ludicro ſolebant, filiis e ſacro baptiſmate ſuſcipiendis fiſcum exhauriebat, centum octogiota, aut ad minimum quinquaginta largiendo ſingulis libras. Himerium quemdam (quaſi manſuetum diceres: nam contrario ſenſu id nominis ei ob vultus feritatem factum fuit) patricii dignitate a ſe ornatum, qui adulando illum qui Tiberio affuit, Himericum vinceret, & ad convivia ſcurrilibus geſtibus turpibuſque verbis luderet, impudeoterque audiente Imperatore & convivio pedetet, ita ut ventris crepitu etiam cereum eatinguere, auri libris centum donavit. Et Cheilæ, uni de ſociis ſuarum aurigationum, filium ex baptiſmo ſuſcipiens, auri libras totidem dono dedit. Ita ille pecuniam publicam dilapidabat. Cumque brevi temporis ſpatio per nefas tantas opes prodegiſſet, ac dies Imperatoris donationibus deſtinatus aperiiſſet, & pecuniæ patandæ ratio deficeret: famo-

Michaeli prodigalitas.

ſam illam auream platanum, duoſque aureos leones, ac vultures, & ipſos ex auro malleis ductos, aliamque inſidiæ ex auro factam ſupellectilem, operaque cætera ob quæ Romani Imperatoris in admiratione erat regia, conſtari, & ea ils cuſam pecuniam in ærarium ſuum inferri juſſit. appendebant haud minus cc cemenarſis. Eodem modo veſtibus uſus eſt imperatorile, quarum aliæ totæ aureæ, aliæ auro interteatæ erant. Nam & has conſtandas dedit: quod ne fieret, morte præventus eſt, ut eas Baſilius Imperii ſucceſſor recoperarit. Hic quidem rerum potitus, ex tantis divitiis nihil reliqui invenit præter auri * centenatios tres, & milliariſiorum facculos novem: quibus in Senatum allatis, deploravit inopiam, & unde publici defectus cæſarciri poſſent deliberare juſſit.

271 *Edit. Pariſ. pag. 545.*

* centenaria tria.

Terra ſummota.

Præter hæc, cum Theodora conſueviſſet ad ſanum Delphinæ Blachernenſe itare, partim precandi cauſa, partim ut cum filiabus ſuis lavaret, quodam tempore eo ipſam ſe contuliſſe animadvertentes Imperator & Bardes, hujus avunculus, Petronam, quem ipſum quoque ſtatrem fuiſſe Theodoræ ſupra oſtendimus, mittunt, qui eam & filias detonſis crinibus monachas faciat, ita illæ in poſterum in Cariani palatium relegatæ, omnibuſque quæ poſſidebant opibus ſpoliatæ, non regio, ſed privatorum vitæ genere aſtæ ſunt. Neque multo poſt Theodora e vivis diſceſſit. Ejus cadaver Baſilius Imperator, & filias ejus in aviæ monaſterium tranſtulit, quod Gaſtria nominabatur. Habuit Theodora fratres duos: inſidioſum hunc Bardam oimirum, & Petronam: ſorores tres, Sophiam, Mariam, & Irenam. Ex hic Sophia orpſic Conſtantino Gabutticó, qui magiſtri honorem adeptus eſt. Irena, uxor Sergii patricii fuit, fratris Photii, ejus qui poſtmodo patriarcha eſt factus. Mariam duxit Arſaber magiſter, vir præclarus, eoque tempore illuſtris. omnes fuere forma eleganti, & ſumma virtute præditæ.

Sublata Theodora, ils quos diximus fratribus & ſororibus ſuperſtitibus, omnis adminiſtratio rerum ad unicum Bardam devoluta eſt: quem adeo Imperator dilexit, ut Curopalatæ eum affecerit dignitate: præmium ſcilicet ob ſummoram ſororem ei hoc largiens. Succreſcente jamprimum Imperatori lanugine, Bardas cum eo expeditionem in Iſmaelitas & Amerem Meliteræ præfectum ſuſcipit, poſtquam in hoſtium progreſſi ad Samoſata perveneruntarbem eorum quæ juxta Euphratem ſunt opibus ac robore inſignem, eam obſidione cingunt, cumque Sartacceni metum ſimulantes ſe intus continerent, neque in muros exilirent, quaſi Romanorum vites formidantes, cæcecitus Imperatoris ſecuru & ſine caſtodia degere incipit. Tertio obſidionis die (erat is Dominicus, & feria prima) cum incruentum ſacrificium peragereturr, eſſuntque divinis communicaturi myſteriis Romani: Sarracuni portis paſſis armati ſeſe effundunt, & undique Romanos adoriuntur. Qui inopinato hoſtium impetu perterriti, illico fugæ ſe dederunt. ipſe Michaelus vix in equum evaſit, ægreque ſervatus eſt: omnia ipſius & exercitus impedimenta ab hoſte capta. Præcipua fuit eo conflictu virtus Charbeæ

Sartacenica expeditio damnoſa.

pag. 546.

A τλῶ τ χρυσᾶν ἐπίπλων ϗ πολυθρύλλητον πλάτανον, ϗ τὰς δύο χρυσᾶς λέοντας, ϗ τὰς γύπας χρυσᾶς ϗ αὐτὰς σφυρηλάτους ἅπαντας, ϗ τἄλλο χρυσᾶ ἔργανα Ϛ ἑτέρα ἴργα, δι' ὧν ἡ Ῥωμαίων ἐθαυμάζετο βασιλεία, ἀλλὰν ἐχοντα ὐκ ὀλίγον διακοσίων κεντηναρίων, χωνδύνας, χαράξαι δίδωκεν ἐν τῇ βασιλικῇ ταμιείῳ. παραπλησίως δὲ ἐποίησε καὶ ἐν στολαῖς βασιλικαῖς, ὧν αἱ μὲν ὅλαι ἦσαν ὑλόχρυσοι, αἱ δὲ χρυσόφαντοι, δίδωσιν τῇ ἰδίᾳ, ὥστ καὶ πάντας χωνεῦσαι. ὰ ἔφθασεν δὲ χαράξαι, κρίκινος ἐξ ἀνθρώπων ἐγένετο ϗ Βασίλειος τλὰ ἀρχὰ διαδέξασθ, ϗ πάντας ἀνακαλέσατο, ἐκ τούτω πλοῦτω μαδὶν δρυσὶς πλέων, ἀλλ' ἢ χρυσίου αντλωΐσεα ξία, μιλιαρησίων δὶ σακκία ἐννέα· ἃ ϗ δημοσιώσας ἐπὶ τῆς συγκλήτου ἀπεδύρατο ϗ ἀπορίαν, ϗ τὸ πόθεν ἀναπληρωθεῖν αἱ δημόσιαι χρεῖαι.

B Ἔθος δ' ἐχούσης τῆς βασιλίδος Θεοδώρας, ἀπιέναι πρὸς τ ἐν Βλαχέρναις τ Θεοτόκου θεῖον ναόν, ἅμα μὲν προσευξομένην χάριν, ἅμα δὶ λυτρᾶ μετὰ τ ἰδίων θυγατέρων, ἐπεί ποτ ἐγένετο αὐτὼ ἐκεῖσε φοιτῶσα ὁ βασιλεὺς, ϗ τοὺς ἀμφὶ μὲν Βάρδαν, Πετρωνᾶν ἐκπέμψαντες, ὃν αὐτῆς ἀδελφὸν εἶναι ἄνωθέν ἡ λόγος ἐγκέκευται, ἀποκείρουσι μοναχὴν, σὺν ταῖς θυγατράσι, Ϛ ἐς τοὺς κ τὰ Καισιανὰ ἀναπτεροῦς τὰς περιρίζουσι, ἀφελόμενοι ϗ ὅν εἶχον πᾶσαι πλοῦτον, ἰδιωτικῆς ζῆν, ἀλλ' ὐ βασιλικῆς ἐπιτάξαντες. ἀλλ' ἡ Θεοδώρα μετ' ὀ πολὺ τ τῆδε μεθίσταται. ἐξ τ πατρὸς μετὰ ναῦτα βασιλεύσας ἡ Βασίλειος, ϗ τὰς αὐτῆς θυγατέρας, πρὸς τὸ τ Μάμμης ἐξαπέστειλε μοναστήριον ἐκδιαιτᾶσθαι, ἣ Γάστρια καλουμένη. ὅσαι δὲ τῇ πατρὶ βασιλίδι, ἀρρένες μὲν ἀδελφοὶ δύο, ὅ, τε μαγιστρόβαρος ὗτος Βάρδας, ϗ ὁ Πετρωνᾶς. ἀδελφαὶ δὲ τρεῖς, Σοφία, Μαρία Ϛ Εἰρήνη· ὧν ἡ μὲν Σοφία Κωνσταντίνῳ συνῴδη τῇ Βαβυτζίκῃ, εἰς μαγίστρας τελοῦντι· Εἰρήνη δὲ Σεργίῳ πανευτυχῆ, ἀδελφῷ τυγχάνοντι Φωτίου τοῦ μετὰ ναῦτα πατριάρχου· ϗ ἡ Μαρία Ἀρσαβὲρ μαγίστρῳ, ἀνδρὶ γυναῖκα, ϗ ἐν τοῖς νῦν καιροῖς διατρέφοντα αἱ πᾶσαι καλαὶ καὶ ἀγαθαὶ τὰς ὄψεις, ϗ ἀρετὴς ἐλέσθαι πρὸς διαφόρειαν. ϗ ἡ μὲν Θεοδώρα θανοῦσα τοιαύτῃ ἀπολέλοιπε τὴν γυναῖκα.

C

D

Ἡ πᾶσα δὲ τ πρώτων πραγμάτων διοίκησις, εἰς μόνον ἐξανελίφθη τ Βάρδαν, ἐξέργοντ τ διαφόρειας παρὰ τῷ βασιλίσκῳ. ἔνθεν ϗ τ τῶ Κωροπαλάτου ἀναλαμβάνει τιμὴν, ἀθλον πάντα τ καθαιρέσεως τ αὐτοῦ ἀδελφοῦ. ἔχειν γὰρ ἅμα τῇ βασιλεῖ, ϗ κατὰ τ ἰσομοιρίαν ἐστρατεῦσαι, ϗ τῶ τῆς Μελιτηνῆς ἀμηρεύοντος Ἀμερ, ἄρτι εἰς ἄνδρας τελοῦντι ἐξ ἀγενείων. εἰς δ' ὧν τῆς τ ναυτίων ἐπιβάσεως γῆς, Ϛ κατὰ τὰ Σαμόσατα ἐγένοντο (πόλις ἡ τὰ Σαμόσατα τῇ παρὰ φορετίων, δυνάμει τε βελτίστη ϗ ἰσχύι) πολλὰ ἐπεχείρουν πολιορκεῖν, ἐμποτισμένων ἡ τ Σαρακηνῶν δολίαν, ϗ συγκλειόντων αὐτοὺς ἔνδον, Ϛ μηδενὸς ἐπιφαίνοντος τῷ τοίχῳ, πάχα διὰ δολίαν τ βασιλικὴς δυνάμεως, ἀμελῶς Ϛ ἀφυλάκτως οἱ Ῥωμαῖοι διῆγον, κατὰ ἡ τελείαν τ φθορὰς ἡμέραν (ἡ κυρία δὲ ἐστὶ, ϗ πρώτη τ ἡμερῶν) τ ἀναμάκτου θυσίας ἐπιτελουμένης, ἐν ᾗ τῇ θείων ἐμέλλον μεταλαμβάνειν μυστηρίων, τὰς πύλας οἱ Σαρακηνοὶ διανοίγουσιν, ϗ μεθ' ὅπλων ἐκπηδήσαντες, πάντθεν ἐπιτίθενται τοῖς Ῥωμαίοις. οἱ δὲ τῇ ἀδοκήτῳ καταπλαγέντες τῆς ἐπιθέσεως, διδοῦς φυγὴν ὄρμησαν. ἔνθα ϗ Μιχαὴλ ἡ βασιλὶς μόλις πως ἐπὶ ἵππου ἀναβὰς, ἐρρωμένως διεσώθη, τῆς ἀποκλίσεως πάσης τῷ βασιλεῖ ϗ τῇ στρατιᾷ ταύτῃ λαβούσης παρὰ τ πολεμίων, Ϛ τ Μανιχαίων ἐξεγομέ-

Digitized by Google

τὴν Καρβέα μᾶλλον τ̃ ἄλλων ἀρισεύσαντος, ἢ ὑποβαλόν-
τος ἀ μόνον πολλοὺς τ̃ ἀφανοῦς τ̃ γρατιᾶς, ἀλλὰ ἢ ζωγρίας
λαβόντος ἀν ὀλίγους τ̃ ἐπιφανῶν γρατηγοὺς ἢ τερμάρχας
ὡς ἑλάττους τ̃ ἐπαπόλυσαν οἱ μὲν ἄλλοι λύτρα δόντες ἀπελύ-
θησαν μόνος δὲ Σεὼν ὁ γρατηγὸς, τῇ φυλακῇ ἐκπεφύγει.

Χρόνων δὲ δύο παραδραμόντων, πάλιν ὁ Ἀμὴρ γρατὸν
ἐκαγόμβους, ὡς ἔλαττον τῶν μυριάδων, ἐσγρατεύσε κῇ Ρω-
μαίων ὁ Μιχαὴλ δὲ τ̃ φοτέρων ἔτυχεν ἀναπαλίσαθαι βου-
λόμενος, γρατὸν συναγηροχὼς ἐκ τ Θρᾳκῶν ἢ Μυσῶν
περὶ τὰς πέντε μυριάδας, ἔξεισι κατ' αὐτῶ. ὅπερ μαθὼν Ἀμὴρ, ἐξ τινων χοείων δυχώρων, ἐπτόμων
δὲ τὴν πορείαν ποησάμενος· ἢ αἰφνίδιον φοπετσῶν, ἐ-
ξέβαπτο κατὰ κράτος τ̃ βασιλέα, ἢ φὸς φυγὴν ἰώγκασεν ἀπιδεῖν. μικρῷ δ' ἂν ἑ ἅλω αἰχμάλωτος, εἰ μὴ Μα-
νουὴλ ὁ δομέστικος τῆ σχολῶν τὴν φάλαγγα ἐκόψας,
αὐτὸν διεσώσατο, τῆ ἄλλων πάντων, ὥσπερ ἔτυχεν ἕκα-
στος διωνθεὶς, ἐξαπαρίπτων.

Δεύτερος πάλιν μῆ τ̃ πόλεμον διέλθων ὠκεανὸς, ἑ πάλιν ὁ Ἀμὴρ μῆ τισσαρακοντα χιλιάδων ἐσγρατεύσας, εἰ-
σβρήλιν ἐποιήσατο κατὰ Ρωμαίων ὁμῶ μὴν ἢ τ̃ Ἀρμενια-
νῶν, ἀμῶ ἢ ἀφ' ὁδὸν Θαλασσαν ἐκπορθῶν ἢ δηώσας. ὅτε
φασὶν αὐτὸν παραπλησίως τῆ Ξέρξη πάθος παθεῖν, μά-
στιξι κολάσαντος παῖον τ̃ Θάλασσαν, ὅτι μὴ πειστέον
φοσήκατο τῶν χείρων. ἐφ' οἷς ἀχάλλωνο Μιχαὴλ, τ̃
τ ἑαυτῆ μητρὸς ἀδελφὸν Πετρωνᾶν, τ̃ Θρᾳκησίων δυνάστα
τ ἀρχὴν, τὰς Ρωμαϊκὰς δυνάμεις ἐπίλεκτος λαβεῖν, ἢ
παντὶ σθένει χωρεῖν κατ' αὐτῶ. ἔτυχε δ' ἄπο διατείβων
τότε κατὰ τ Ἔφεσον. διξάμβως ἦν γράμματα, οἷς ἀγω-
νίαν ἐμπέσειν μεγίστην. δύο ὧν ἐξιππασάμβος, ἄπει-
σιν ἐς τὴν ὄρει τὴν Λάκρην, φὸς τὸν ἐκεῖσε ἀσκήμβον μοναχὸν Ἰωάννην, ἐπ' ἀρετῇ ὄντα τὴν τότε διαβόητον. ἢ περὶ τ̃
φραγμάτης ἐπυνθάνετο· ὁ δὲ μυδαμῶς ἐμβραδύνας φὸς
τ ἐρώτησιν, Ἀπιθι τέκνον, ἔφη, κατὰ τ̃ Σαρακηνῶν, θεὸν
δὲ ἔξεις προπορεύόμενον. τότε καθοπλισθεὶς τ ὡχαΐς, ἀ-
πεισι κατὰ τ λεγόμβων Λαλακαίων τόπον, ἢ λοχᾷς πανταχόθεν ἐπίσης, ἢ φὸς συμπλοκὴν ἐξεκαλέσατο τ Ἀ-
μὴρ. πάντοθεν ὧν ὡς θεῖον περικλεισθεὶς ὁ Ἀμὴρ,
ἢ περὶ τὸ τέλος ἀγωνίας, τ̃ αἰχμαλώτων τινα Ρω-
μαίων φοσκαλεσάμβος, ἐπυνθάνετο τίνα τ̃ χώρας
φοσωνυμίαν, ἢ τὸ τόπιον ᾧ ἔτυχεν ἐστρατοπεδάκως, ἑ
τὸ παραῤῥέοντος ποταμοῦ· ὡς δὲ τ̃ μὲν χώραν Λαλακαί-
ωνα ἔκαστ λέγεσθαι, τ̃ δὲ τόπον Πισσούντα, ἢ Γύρλιν τὸν
ποταμὸν εὐθὺς κακὸς οἰωνὸς ἑαυτῷ γενόμενος, ἐξέφερε βα-
σιλᾶς τὸ κάκωσιν σημαίνον ἢ πτῶσιν τὸ ὀνόματος, ἢ ὡς
ἀνάγκη γενέσθαι ἡμᾶς ὑπὸ Ρωμαίων. ἀλλ' ὅμως μὲν ἀ-
ποκτενῶν φασιν, ἀλλὰ διεγέρσιον, ἢ φὸς τ̃ ἄνεμον γενησό-
μενος πόλεμον ἀνδρείων ἴφι φὸς τὰς παρόντας· ἡμέρας
δὲ ἄρτι διαλαμπούσης, ἐπεὶ πάντοθεν συγκεκλεῖσθαι ἔγνω,
ἢ ἀντεπιχείρητος ἰὼν ἔξοδος, συμφέρον ἔκρινε κατ' ἐκεῖνο τὸ
μέρος χωρεῖν, ὅπου τ̃ Πετρωνᾶν εἶδε φυλάττοντα· ἢ δὴ κρό-
τῳ βοῇ πολεμίους φοσπίπτει ἀπεὶ δὲ αὐλυότους ἔγνω
ἐπιχειρῶν, μικρὸν συσαλεὶς, αὖθις σὺν ῥύμῃ ἐπιβάρει
μετὰ δυνάμεως, ἀπόδρασιν ἑαυτῷ μηχανώμβος. πάλιν δὲ
ἀποτυχὼν, ἢ τρὶς τῶν ἐπιχειρήσας τ̃ τρόπον, εἰς ἀμη-
χανίαν ἐνέπιπτεν. ὡς δὲ πάντοθεν ἀναφαίντας ἢ ἐπικ-
δῶντας εἶδε τὰς Ρωμαίων, ἐν τ μεσημβρίᾳ ἢ τ̃ φὸς ἄρκτον μέρῶν, ἢ ἀφύλακτα κατιόντα τὰ περὶ αὐτὸ
εἶναι, τότε δὴ τ̃ σωτηρίαν ἀπογνούς, ἐμπίπτει τοῖς κατὰ μέτωπον ἀδρόως μετὰ σφοδρᾶς φοσβολῆς.
ὅθεν καιρίως πληγεὶς αὐτός τε πίπτει, καὶ τῇ ἑαυτῶ διασώζεται ἀδήλως. πυθόμενος δὲ τὸν ὕπατον ὁ πὶν
υἱὸς, εἰς φρονρὰς μετὰ μέρης ἀποσταλεὶς τῶ στρατῶ, δύο πρὸς Μελιτηνῶν ἀπεδέδρασκεν. ἀλ-
λὰ ἢ τοῦτον ὁ τῶ Χαρσιανῶ καπηλείου κλεισυράρχης, χειρώσατο μετὰ τῶ στρατώματος, ἢ τῇ στρατη-

A Manichæorum ducis, qui non modo multos militum obſcuros dejecit, ſed & haud pauciores centum de illuſtribus ducibus atque turmarum præfectis vivos cepit: qui deinde numeruto redemptionis pretio dimiſſi ſunt. Solus Seon dua copiarum in cuſtodia expiravit.

Biennio elapſo, rurſum Amer coacto triginta millibus haud minore exercitu, in Romanorum ingreſſus eſt ditionem. Michaelus, ut cladem prius acceptam victoris compenſaret, collectis Thracum & Macedonum ad quadraginta quinque millibus, ei obviam it. Sed Amer eo cognito, per difficilia loca compendioſo ſuſto itinere, ſubito eum invadit, copiaſque hoſtiles fundit, inque fugam conjicit. Veniſſet tunc in hoſtium poteſtatem Michaelus, niſi Manuelus ſcholarum domeſticus phalange perrupta eum eripuiſſet, reliquis omnibus ut quiſque poterat fugæ diſperſis. Alia clades.

Iterum biennio ab hac pugna exacto, Amer quadraginta millium exercitum edecit: inque Romanas provincias impreſſione facta, ſimul & Armeniam & maritima populatur atque veſtat. Quo quidem tempore imitatum eum ferunt Xerxis factum, qui mare flagris cædi juſſerat, quod ulterius ſibi cum voluptate progrediendi facultatem ademiſſet. Hæc graviter ferens Michaelus, Petronam avunculum ſuum, qui tum Thraceenſibus præerat, cum Romanis exercitibus omni vi contra eum proficiſci jubet. Degebat tum apud Epheſum Petronas: cumque litteris acceptis in máximam incidiſſet ſolicitudinem, illico ad monrem Latrameques it, Joannemque monachum celebrem virtute ibi degentem de re conſulit. atque is extemplo ei reſpondit. Proficiſcere ſill contra Sarracenos, Deum enim ductorem habebis. Hujus armatus votis Petronas, exercitum ad Lalacænem (loci hoc eſt nomen) ducit: & undiquaque poſitis inſidiis, Amerem ad pugnam provocat. Qui feræ inſtar indagine cinctus, deque exitu anxius, de regionis locique in quo caſtra poſuerat, & fluvii præterlabentis nomine quemdam e captivis Romanis interrogat. cumque audiret regionis Lalacænis loco Ptoſontis, amni Gyris nomen eſſe: ſtatim male ſibi ipſi dominatus prædicit, ipſis verbis copiarum cludem, ſeaſque in gyrum incluſum iri a Romanis, denunciari. Suos tamen monet, ne deſperent, ſed fortiter ſe ad poſtridie futuram pugnam parent. Ut illuxit, undique ſe incluſum, ac nuſlibi exitum patere ſentiens, eo ire decrevit, ubi Petronam ſtationem tenere videbat, hoſteſque magno cum plauſu & clamore invadit. ſed conatum ſuum irritum eſſe cernens, paululum ſe recipit: rurſumq; inde impetum facit, effugiendi captans occaſionem. tertium hoc fruſtra conatus, & in extremo conſiliatus diſcrimine, poſtquam undique ea inſidiis ſeſe prodripere videt Romanos ab Auſtrinis & Septentrionalibus locis, rebuſque ſuis conſuli nullo modo poſſe intelligit, deſperata ſalute in adverſos hoſtes vehementi cum impetu irruit: ibique & ipſe ſternitur, & exercitus ejus occidione petit. Filius cum parte copiarum populatum miſſus nuntio cladis accepto ſtatim Meſopotamiam ſugæ petit. Sed hunc quoque & exercitum ejus Charſianis anguſtiis * præſectas inſecutus, in poteſtatem redigit, Petronas vi. ctoria. * præ-cluſuris.

B

C

D

E

478 Edit. Pariſ. pag. 547.

ac Petronæ tradit. Tam illuſtri de Amere victoria portitu Petronas, Conſtantinopolin rediit, adducto ſecum qui eam prædixerat monacho, divinam ejus virtutem prædicans, Imperatorique & Bardæ ſummopere commendans. Jam tum Manuelus ex morbo interierat. Itaque Petronas ſcholarum domeſticus honoris cauſa creatur: pauloque poſt vita decedit.

At Bardas ſolus ſuperſtes, omnia exinde ugere ac ferre, honores Imperatorios ſubinde in alios atque alios transferre, adeoque Cæſuris quoque dignitatem ſibi ſumere. Michaelus interea nullam reipublicæ curam gerere, theatris modo & equeſtribus vacare certaminibus; quodque erat deterrimum, non tantum ea ſpectare, ſed & ipſe equos agere omnibuſque ſubſannandum ſe & ridendum exhibere. Interim Bardas negotia publica procurabat, imperiumque animo ſibi deſtinabat, quod ſuo tempore adipiſceretur. Idem prophanas quoque litteras, quæ Philoſophia & literæ reſtituuntur. Imperatorum barbarie atque inſcitia jam a multis annis prorſus obſoleverant & evanuerant, recreavit, ſingulis ſcientiis certo loco ſuas ſcholas attribuens, ſuprema autem omnium Philoſophiæ ad ipſum regiam in Magnaurz. Itaque ex eo rurſum florere ſcientiæ cœperunt, tametſi præſtantiſſimum hoc & celeberrimum factum virtus Bardæ eluendis non ſuffecit. Philoſophiam docebat magnus ille philoſophus Leo conſobrinus Joannis patriarchæ.

Edit. Paris. pag. 542. Hic Leo epiſcopus cum eſſet Theſſalonicæ, imaginiperdis ſubmotis, ipſe quoque munere ſuo privatus, cum in otio degeret, huic fuit negotio adhibitus.

Leo Philoſophus. Verum ante in Imperatoris Theophili notitiam hoc modo pervenerat. Cum omnis ſcientiarum generis perfecta cognitione non haberet ſibi parem, vili quodam in domicilio quibus quiſque vellet artibus homines inſtituebat. Lapſo aliquanto tempore, cum multi in ſcientiis progreſſus haud pœnitendos feciſſent, ſorte juvenis quidam apud eum ſummam nactus Geometriæ peritiam, ſcriba fit cujuſdam ducis: cumque eo in bellum profectus, feſtis ſuorum copiis, vivus in hoſtium poteſtatem pervenit, & Sarraceno cuidam illuſtri in ſervitutem deditur. Iſmaelitarum eo tempore princeps Mumumus, cum aliis Græcis diſciplinis vacabat, tum præcipue Geometriæ erat deditus. Accidit aliquando, ut ejus, de quo diximus, juvenis dominus de Amemummæ in mathematı & Geometriam ſtudio mentionem faceret. ibi, cupere ſe eum ipſiſque doctores audire, juvenis ait, & quam adhiberent rebus Geometricis diligentiam explorare. Mamumus hoc cognito, juvenem lætus admodum ad ſe vocat, & an cognitum haberet eam diſciplinam quærit? & ajenti fidem derogat, eo tempore neminem præter ſuos magiſtros Geometriæ gnarum eſſe contendens. Juvenis cupere ſe eorum ſcientiam examinare, cum diceret, ſtatim ii præſto fuerunt, figuraſque trium & quatuor angulorum deſcripſerunt, & in medium canones principiorum Geometriæ adduxerunt, nonnihil figurarum exponentes, nulla interim reddita cauſa, aut prolata demonſtratione. Eos cum animo elatos jactare ſeſe ob deſcriptionem figurarum videret juvenis: In omni, inquit, ratione atque re, cauſam cominens demonſtratio principem obtinet locum, qua vos omiſſa, cum eſſe rem tam ſum-

A γὰρ δίδωσι Πετρωνᾶ. ὁ δὲ Πετρωνᾶς τοῦτον κῦρ Ἀμιρ τοῦτας τρόπαιον, τὸν βασιλίδα καταλαμβάνει, ἐπαγόμενος καὶ τὸν τὸν νέον αὐτῷ προθυμίσαντα μοναχὸν, καὶ τιμᾶται παρ' αὐτῷ ἐπὶ μέγα. τιμᾶται γοῦν δομέστικος τῶν σχολῶν, μικρὸν δὲ ὕστερον ἐτελεύτησε καὶ πρὸ τούτου καὶ ὁ Μανουήλ, ὑστερος δὲ τοῦτο πρωτοβεστιάριος.

Μονωθεὶς δὲ ὁ Βάρδας, ἦρε καὶ φέρειν πάντα, καὶ πάσι ἐπιβασιλίοις ἤμειβε συνεχῶς τιμάς. ἀπῆει δὲ καὶ ἐκ Καίσαρος δὲ ξωστὸν καὶ τιμῶν τὸν Μιχαὴλ μηδενὸς ἑτέρου φροντίζοντος τῶν πολιτικῶν, ἀλλὰ θεάτρων καὶ ἵππων ἁμίλλης καὶ τὸ δὴ χείριστον, ὧν ἠγάπα θεατὴς εἶναι μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἡνιοχῶν, καὶ παίγνιον τοῖς πᾶσι προκείμενος καὶ γέλως. ὁ μὲν B δὴ τοιοῦτος ἦν. ὁ Βάρδας δὲ διῴκει τὰ πολιτικὰ, καὶ βασιλείας κατεσχάζετο, ὡς αὐτῷ εὐκαίρως παραλυόμενος. ἐπεμελήθη δὲ καὶ ἐξωσοφίας (ἦν δὲ ἐν πολλῷ χρόνῳ παρῳκημένα, καὶ πρὸς τὸ μηδὲν ὅλως χωρίσασα, τῇ τῶν πραγμάτων ἀνάγκῃ καὶ ἀμαθίᾳ) ἑκατέρᾳ ἑκάστῃ τῶν ἐπιστημῶν ἀφορίσας, τῷ μὲν ἄλλων ὅπως πῦρ ἐπύχῃ, τῷ δ' ἐπὶ πασῶν ὑπόσχῃ φιλοσοφίας κατ' αὐτὰ τὰ βασίλεια ἐν τῇ Μαγναύρᾳ· ἦν τύπος ἐξ ἐκείνου ἀναβάσεων αἱ ἐπιστῆμαι ἄρξασαι. ἦν τὸ ἔργον καλλιστον καὶ περιβόητον ὄν, ὡς ἐ χρυσοῦ λύπλιθας τὰς ἐνούσας ἄλλας τῇ Βάρδᾳ * κῆρας τῆς μὶν ὧν φιλοσοφίας ἐξηγεῖτο Λέων ἐπίσης ὁ μάγας τε καὶ φιλόσοφος, ἀνεψιὸς ὢν Ἰωάννου τοῦ πατριάρχου.

Ος καὶ Θρόνου ἔλαχε καὶ Θεσσαλονίκης. Ἀρτι δὲ τῶν εἰκονομάχων καθαιρεθέντων, συνεκαθῃρέθη καὶ αὐτός. καὶ C σχολάζων, εἰς ταύτην προεβιβάζετο καὶ σχολήν. ἐγίνετο δὲ πρότερος γνώριμος Θεοφίλῳ τῷ βασιλεῖ τῶνδε ὁ τρόπος· πᾶσαν δὴ κατορθώσας τὰς ἐπιστήμας, ὡς οὐδὲ μίαν ἔτερος, ἐν ᾠτελεῖ τινι καταλύμασι ἀγόντων τὴν βιβλομάνην ἐμυσαγωγεῖτο ποιᾶν ἔκαστος βύβλοιτο. ὡς δ' οὐδὲ χρόνος παρετέτατο, καὶ πολλαὶ καὶ τὰς ἐπιστήμας προῆκτο, συνέβη τινὰ τῶν τὰ γεωμετρικὰς ἐπιστήμας εἰς ἄκρον ἐληλακότα, ὑπογραφὰς γεγιδαι τινὰς γραπτὰς· ἃ γνωμόνια καπίτιπα πάλαι, ὅπως καὶ αὐτὸς, καὶ τρόπῃς γνωμόνης ζωγρεῖται, καὶ νῦν τῶν ἐπιφανῶν εἰς δουλείαν ἐνδίδοται. ὁ δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τῶν Ἰσμαηλιτῶν ἀπάρχων Μαμοῦμ, ἄλλοις τε μαθήμασιν ἐλληνικοῖς σχολάζων καὶ δὴ καὶ γεωμετρίας ἀφ- D φορώμενος ἐξεχόμενος λαῷ. λόγου δέ ποτε κινηθέντος παρὰ τῷ ταῦτα ἔχοντος διατόπου, περὶ τῶν μαθήματα αὐτοῦ τὰ Ἀμμμουῆ, καὶ περὶ Γεωμετρίας ἐπιμελείας, ἀκοῦσαι τοῦτο (εἶπε δ' οὗτος) ἐπιθυμῶ, καὶ τῶν διδασκάλων, καὶ ὅπως ἔχουσι περὶ γεωμετρίας ἀπαπαῦσαι αὐδῶν. ἐμαθε τοῦτο Μαμοῦμ, καὶ μὴ περιχαρείας εἰσκαλεῖται τὸν νέον πολλῶς, καὶ παραγενόμενον ἐπυθάνετο, εἰ γοῦν ἔχει τοιαύτης διαμάμνης· συνατιθεμένου δ' ἐκείνου, ἐπῆρεν ὁ βάρβαρος, καὶ διετέτατο μηδένα εἶναι τῶν ἐκείνου διδασκάλων, περὶ γεωμετρικῆς ἐπιστήμης εἰδήμονα, κατὰ τὸν ἡμέραν ἡμεριδαῖ ἢ φασαμένος τῶν ἐκείνου διδασκάλων πεῖραν λαβεῖν. θάττον ὁ λόγος ὅτου παρέσπασε, καὶ διεχαράττοντο γράμματα ξίγωνα καὶ πρίγωνα, καὶ κανόνες εἰς μέσον πρότιθεντο τὰ συγχωροῦντα, τὸ μὲν, ὅτι τὸ χρῆμα τόδε τῶν δι' ὀρέων ἐστὶ πλόσιν, καὶ τὸ δὲ τῶν δὲ, διδάσκοντες αἰτίαν ἢ λόγον, ἐπὶ διότι, ἀπεδίδοσαν μηδαμῶς· ὡς ἰδὼν ταῦτα γαυρούμενος αὐτὸς ὁ παῖς, καὶ μέγα φρονῶν ἐπὶ τῇ τῶν γραμμάτων καταγραφῇ, ἐπὶ πασῆς λόγῳ, ὡ ἔτυ τὸ πᾶν ἀς ἴφη, καὶ πράγματος, τὸ δὲ ὅτι τὸ κύ- κρότον. ρους ἔχει· μὴ ἢ ὕπαρξιν μόνῳ λέγοντος, νοῦς ἢ λόγος Scylitz.

παρατρέχοντες ὑχ ἵνα τὰ μοι ἁμαρτήσων δοκῶσι, τὸ εὐ-
ελπιστον ἀγνοοῦντες. τ δὲ ἀπορωτάντων, καὶ τὰς αἰνίας τῶν
διδασκάλων καὶ διδάσκειν παρακαλούντων, ἐπεὶ διορμη-
σάντα καὶ σαφηνίζοντα πάντας ὁμοίως, ὡς τόδε, μὲν ἀφ'
τόδε, τόδε δ' ἀφ' τ εἰρημένου ἀλλήλοις τι καὶ γραφὴν ἔχει, τῷ
ἄμα καὶ τὰς αὐτ διανοίγετο, καὶ τ λεγομένων συνιέναι, θαμ-
βεῖ λοιπὸν συρρέοντες, εἰ καὶ ἄλλως ἔχει ποιεῖν τὸ Βυζάν-
τιον ἐπιτρόπων; εἰρωτῶντος δ' τινὰ, πλείους ὁ αὐτοῦ εἶναι, καὶ
αὐτ τ ἔχοντα τ μαθητ, ἀλλ' ὁ τ διδασκάλου· περὶ τὸ
διδασκάλου πάλιν διαπυθόντων τίς τις εἴη, καὶ εἰ περίεσται ἐπὶ
δι' ὅσης τι οὖν (ἐπικέρατο) καὶ ὡς ἔτι περίεστιν ἀπόμοια βίου
ἄγων, & μηδὲ τισιν ἄλλοις, ἀλλ' ἢ μόνοις τοῖς ἐπισήμοις * A
προσπλαμένου ἔχων τ τῶν γράμματα γῶν δι' Θὺς ὁ Μαμοῦμ
ἀρὸς ἐκεῖνον ἔβη χαράττει, τινὸς τ τῶν ἔχοντα Ἐκ τῶ παρτὸς
τὸ δίνδρου, καὶ ἐκ τῶ μαθητῶ ἐγνωμεν τ διδάσκαλον· ἐπεὶ γὰρ
πλείστου ὧν περὶ τ ἅπαντων ἐπιστήμων, ἄγνωστος εἰ τοῖς
συμπολίταις, τ γνώστους καὶ σοφίας καρπὸν μὴ δρεπόμενος,
μὴ ἀπαξιώσης ἐλθεῖν ἀρὸς ἡμᾶς καὶ τ σῆς μεταδῶναι
σοφίας· ἐρχομένῳ γάρ σοι αὐχένα ὑποπλήσει γένος ἅπαν τὸ
τ Σαρακηνῶν, καὶ πλείστα καὶ δώρων ἀξιωθήσῃ, ὧν ἀπ' ὀλίγ
πώποτε τ ἀνθρώπων ἐζήνεγκε· ταῦτα τὰ γράμματα δὲ
τῇ νεανίσκῳ, καὶ δώρας φιλοφρονησάμενος, ἐπέμπει ἀρὸς
τὸν διδάσκαλον· ὁ δὲ ἀχθεσθεὶς ἀρὸς τ βασιλεύσαντα, καὶ
ζῶντα τ φιλόσοφον δρᾶσαι, ἐπιδεῖξαι ταῦτα τὰ γράμ- C
ματα· ἵνα ἀκίνδυνον εἶναι λογισάμενος, εἰ γραφὴν ἀπὸ
τ ἐχθρῶν δέξοιτο εἰδότως ἂν ὁ βασιλεὺς, πρόσωπα τῇ
λογοθέτῃ τῇ δράμι (Θεόκτιστος ὔνος ὢν, ὁ παρὰ τ Βάρ-
δα μὲν ταῦτα ἀναιρεθεὶς) καὶ διηγήσατο πάντως νεαρίζειν ἀφ' ἑαυτ
αὐτὸ ἀκμάλιστος μαθητὴς, καὶ ὅπως γράμμα αὐτῷ προσκυνούμενον τ Ἀμιρμουμνῆ, & ἅμα τ γραφὴν ἐκβαλὼν
εἰς χεῖρας δίδωσιν αὐτὸ ἀκίνδυνα τῇ φιλοσόφῳ Λέοντι ἀρὸς
τ βασιλέα γνώσις γίνεται, καὶ οἰκειώσεις, καὶ ὁ λεχθεὶς μα-
θητὴς τ τῶ Λέοντος σοφιστὴν ἐκρατημένῳ δημοσίᾳ δωσε-
ροσκαλεῖται· ὃν ὡς τάχιστα αὐτὸ ὁ βασιλεὺς, καὶ πλειτίζει,
καὶ δημοσίᾳ διδάσκειν προτρέπεται, καὶ πάντων ἀφορέ-
σας αὐτῷ τ θεῖον νεὼν τ παραπόστα καλλίνικον μαρτύ- D
ρων· ἐν Μαμοῦμ δὲ τοιγαροῦν τ φιλοσόφου ἀρξὸν ἀπορίας ἐκ-
θύμιος γεωμετρικῶν καὶ ἀστρονομικῶν ζητημάτων, καὶ νε-
ανῶν ἄλλων μαθημάτων ἐπίμπει, τὰς λύσεις σαφηνιθῆναι
οἱ ἐξαπισάμενος ὡς δ' ἐκάστου ὁ Λέων ζήτησιν διελύσατο
ἀρμοδίως, ἀποτίθεται δὲ καὶ πλείστας χάρις, καὶ ὑπατ τῷ
μυρίοις σημεῖα ἀρογνωσικὰ, καὶ τὴν ὀξύτητα, τὴν δὲ
ἐπὶ χεῖρας λαβόντα τ Ἀμιρμουμνῆν τραθῆναι τῇ τέκνῳ ἀρω-
τεῖ, μεγάλα ἀναφέρουν τ ἀνδρα τ σοφίας ὑπεραγάλλον-
θύς τε ἀρωτᾶν ἀρὸς τ Θεόφιλον τὰ γράμματα ταῦτα
ἔχοντα τ ἡγούμενον ἐκπέμπει. Ἑβδόμῳ μὲν αὐτὸς ἀφαίδαν E
σοι, ἔργον γνησίου φίλου ἀποπληρῶν· ἐπεὶ δὲ ἀνακτώμην μοι
ἀρχὴ ἀπὸ Θεῶ, καὶ ὁ ὑπὸ τ χεῖρα μοι τελῶν πλεῖστος ἀπὸ ξυσί-
ας λαὸς τ ὑποζυγωρεῖ, ὃν ἔχω ἐπὶ φιλοσοφίᾳ καὶ τ λοι-
πᾶς ἐπιστήμας ἡβῶντα ἄνδρα, βραχύν τινα χρόνον αἰ τῇ
ἐξ ἀποστέλλαι μοι, τ αὐτ ἐπιστήμης μεταδώσοντα μοι ἐκκαι-
δεύσῃ, καὶ πάσης ἐρωτικῶς ἔχοντι. μὴ ἀναβολὴ δ' ἡμᾶς τὸ σύ-
βας, καὶ τ τῆς γένος ἀλλοτρίωται ἴσοτο, ἀλλὰ μᾶλλον ὅτι
πιστὸς ἄξει φίλοις ἐπιτιθέσι τε καὶ χρηστῶς, πόρας τὸ τέκ-
νον λαβεῖν τὸ ἀπόσις· χάρις δέ σοι ὑπὲρ τούτου καταβλη-
θήσεται χρυσίου μὲν ὅσα τ ἀστλωσέα, εἰρλῶν δὲ καὶ ἀσ-
δῶν ἀτέλειαν, & αἰ δοι. δέξάμενος δὲ τὰ γράμματα ὁ Θεόφιλος, ἄσμενος ἀείνας εἰ τ ὄντως γνῶσιν, δι' ὧν
τὸ Ρωμαίων γένος θαυμάζεται, ἐκδοῦναι ποιεῖται τοῖς ἔθνεσι, πρὸς τὸ αἰνηθῆναι τὰ ἀξιωθῆναι τὰ ἐπίνοιαι.
τ δὲ Λέοντα δικαιοσύνης ἕνεκα τιμᾶς, καὶ τ Θεσσαλονίκης προχειρίζεται πρόεδρον· τ πατριάρχου ἀνα-
πέσας ἰσοτίμου χειροτονῆσαι τοῦτον, καὶ αὐτῷ, ὡς ἔδη εἴπομεν, τῇ γένος φιλοσοφίαν.

modo dicatis, præcipua ignorantes, videmini mihi non leviter errare. Hærentibus iis, & ut cauſas ipſe demonſtraret petentibus, cur quævis figura hoc nomen & hanc delineationem haberet, ordine oſtendit. Ii ad rei intelligentiam deducti, hominem porro admirati interrogant, alioſne etiam tales Byzantium haberet? Et cum reſponderet plurimos: ac ſe diſcipulorum minimum, non ex magiſtrorum eſſe numero: Mamumus rurſum de doctore quærit, quis ille, & an adhuc viveret? reſpondet, Leonem eſſe in vivis adhuc, inopem, & nulli alii rei quam ſcientiis deditum. Statim ergo ad hanc litteras in hanc ſententiam Mamumus ſcribit: Ea *Edit. Pariſ.*
fructu arborem, ex diſcipulo magiſtrum *pag. 549.*
agnovimus. Ergo tu, qui tanta rerum inſtructus ſcientia, ignotus tuis civibus ſapientiæ fructum non ſers, ne dedigneris ad nos venire, tuaque nos doctrina impertire. venienti enim tibi tota Sarracenica natio cervicem ſubmittet, iiſque divitiis & donis cumulaberis, quibus nemo umquam hominum. Has litteras juveni liberaliter donato dat, Leoni tradendas. iſque Byzantium incolumis perlatus, cum Lennem adhuc vivum reperiſſet, ei litteras reddit. Leo periculoſum ſentiens litteras ab hoſte accipere, neſciente id Imperatore, Theoctiſtum Ingnithetam droni (quem deinde a Barda interfectum docuimus) accedit, & narrat, quomodo diſcipulus ſuus captivus redierit, litteraſque ſibi ab Amermumna attulerit: ſimulque eas exhibet. Hoc modo Leonis in occulto verſantem doctrinam diſcipulus in lucem produxit, atque hac occaſione Imperatori innoſcit, ac familiaris eſt factus Leo. Statim enim is eum accivit, diuturnumque publice docere juſſit, gymnaſii in uſum ei concedens ædem quadraginta martyrum. Sed Mamumus Leonis ad ſe adventu deſperato, Geometricas aliquot aſtronomicaſque & aliarum ſcientiarum quæſtiones ad eum mittit, ſolutionem earum poſcens. Quas cum Leo recte omnes diſcuſſiſſet, & admirationi, excitandæ gratia ſimul quædam futura prædicendi ſigna adſcripſiſſet: Mamumus litteris iſtis acceptis, animum deſiderio ejus ſauciatus fertur magna voce exclamaſſe, admiratione tantæ ejus viri doctrinæ. Statim ergo ad Theophilum legatos mittit, cum litteris hæc ſignificantibus: Statueram, quod eſt genuini amici officium, ipſe ad te venire; ſed cum a Deo mihi commiſſum Imperium, populuſque mihi ſubditus, cujus ſumma eſt poteſtas, id non concedant: petn, ut virum quem philoſophia aliiſque ſcientiis celebrem habes, ad me mittas, ut exiguum tempus mecum degens, ſua me doctrina, cujus amore flagro, impertiat. neque ob religionis & gentis diverſitatem hoc differas: ſed quod bonis amicis debetur, quam primum præſtes. Porro hoc nſficio tibi auri centenaria c reddemus, pacemque & fœdus perenne componemus. Has litteras cum accepiſſet Theophilus, abſurdum ratus barbaris prodere ſcientias, ob quas Romana gens in admiratione eſſet, *pag. 550.*
petitioni huic nnn annuit: Leonem vero majori porro in honore habet, ac Theſſalonicæ epiſcopum creat, opera Jannis patriarchæ, cujus illum fuiſſe cognatum docuimus.

* ἀποίχον cætera deſunt.

Leonem Theſſalonicenſes ſummopere ſunt veneratl, doctrinæ ergo, & in rebus mathematicis ſolertiæ: præcipuam autem, cur ita admirarentur hominem, cauſam hanc habuerunt. Steſilis & infrugifera eo tempore erat telius: quique Theſſalonicato & circumjaceatia loca incolebunt, fame premebaotur: eranteque in eo omnes periculo, ne aut patriam ſolum vertere, aut penatia confici oporteret. Leo conſolatus eos, capto tempore, quod ei fiderum certorum ortus atque emicatio indicabant, terram eos conſerere juſſit. quo facto, tantæ fertilitatis auctor fuit, ut ejus meſſis fructusad multos annos ſuffecerint.

Litteris & Poetis Leo (ut ipſe feſebat) initiatus fuit Byzantii. Rhetoricam, Philoſophiam, Arithmeticam, & reliquas ſcientias in Antro inſula didicit. ibi verſatus cum Michaelo Pſello, præſtante viro, ab eoque principiis tantum & quibuſdam præceptis occaſionibuſque diſcendi inſtructus, neque tantum quorum deſiderabat adeptus, monaſteria pervagatus eſt, libroſque in iis repoſitos perquirens atque ſcrutaos, ſtudioſeque meditans, ad tantæ doctrinæ faſtigium evaſit. Abunde ergo eruditionis conſecutus, Conſtantinopolio rediit: & qui opera ipſius uti vellent, eos bonis artibus inſtituit. Verum hæc multo ante. Cæterum Imaginiperdarum hæreſi profligata, & ejus ſectatoribus dejectis, interque eos Janne etiam patriarcha, Leo quoque deturbatus epiſcopatu fuit, eumque Bardas (ut retulimus) deinde ſcholæ philoſophicæ præfecit.

Bardas bonas litteras & leges reſtituit.

Idem Setglum Leonis diſcipulum, patrem hujus de quo verba fecimus juvenis, Geometrico gymnaſio: & Theodegium, itidem ejus familiarem, arithmetico aſtronomicoque ludo præpoſuit. Large iis ſumptus ſuppeditavit: otque erat ſtudioſus bonarum artium, ſæpe ipſe quoque ſcholam frequeotavit, alacritatem diſcentium ſuo exemplo confirmans. Hoc pacto bonas littetas, prorſus ante extinctas, ita ut ne veſtigium quidem earum aut ſciutilla extaret, brevi temporis ſpatio ad magnam eveait amplitudinem.

Idem Bardas Cæſar factus, crebro judicia quæ in Circo agebantur, viſitabat: effeciteque ut leges reſtorefcerent, cum harum quoque temporum vitio accurata obſoleviſſet tractatio. Hæc tot tantaque Bardæ ornamenta, nimia impetii cupiditatis, veluti nævus quidam & innata macula, fœdavit atque obſcuravit, ac præterea turbas quas eccleſiæ dedit: quibus factum eſt, ut pro gloria infamiam reportaret. Etenim beatiſſimo Methodio, cum quatuor dumtaxat anons Conſtantinopolitani patriarchatus ſolium tenuiſſet, vita defuocto,

Ignatius patriarcha.

Ignatius Nicephori filia natus, Michaelt Rangabe filius, qui Imperii ſpe adempta inſuper caſtratus fuerat, monachuſque & monaſterii Satyri princeps, patriarcha creatus fuit. Is Bardam, quod hic uxorem ſine cauſa repudiaſſet, cumque ſua nuru rem haberet, ſacrorum canonum minime negligens eccleſia arcet. Bardas cum multis deprecationibus veniam non impetraret, deſperatis aliis remediis, ad vindictam ſe confert. Ignatium eccleſia ejicit: variiſque & intolerabilibus modis vexarum, tandem in Coprony-

Edit. Pariſ. pag. 558.

375

Bardas eccleſiaſticos vexat.

mi ſepulcrum includit, cuſtodibus ad-

Τοῦτον οἱ Θεσσαλονικεῖς μὲν τῆς χαροποίας, ὑπερβαλόντος ἐτίμησαν διὰ τὴν ἐκείνου αὐτῆς σοφίαν, ᾗ τὰ περὶ πάντα τὰ μαθήματα ἀκρίβειαν, ἐξαιρέτως δὲ ἐθαύμασαν ἀπὸ τῆς δι' αὐτοῦ αἰτίας. ἄγχουσι γὰρ, ἐλάχαρπος, κατ' ἐκεῖνο καιρὸν, ᾗ λιμοῦ ἴσχει τοὺς οἰκήτορας Θεσσαλονίκου, ᾗ τὰ περὶ αὐτὴν, ᾗ πάντες ἀμηχανίαν γενέσθαι τῆς πατρίδος, ἢ λιμῷ ᾗ ἐνδείᾳ τῶν ἀναγκαίων ἐξοδιάρισιδαι ἤλπιζον. ὁ δὲ Λέων τὸν ἀπορίαν τῶν παραμυθούμενος, καιρόν τινα, ὃν ἡ ἄστρων ὑπενόησε τύπῳ ἐπιτολή τε ᾗ φαῦσις παραδηλώσας αὐτοῖς, ᾗ κατὰ τοῦτον τὴν γῆν καταβαλεῖν ἐπιτρέψας τὰ σπέρματα, τοσαύτης γέγονεν εὐφορίας αἴτιος, ὡς ἐπὶ πολλοὺς ἐπαρκέσαι χρόνους τοῖς ἐγχωρίοις τὰς δραχθείσας καρπούς.

Τὰ μὲν δὴ γράμματα ἔλαχεν ὁ Λέων, καὶ ποιητὰς, μυθολογικῆ ᾗ βασιλίδα ῥητορικὴν δὴ, ᾗ φιλοσοφίαν, ᾗ ἀεθμῶν ἀναλύσεις, ᾗ τὰς ἐκ λοιπῶν ἐπιστημῶν ἐφόδους, κατὰ τὸν Ἄντρου νομόθετον. ἐκεῖσε δὲ συνέβαινε τυχεῖν ἀνδρὸς Μιχαὴλ τοῦ Ψελλοῦ, ᾗ τὰς ἀρχὰς μόνον, καί τινας λόγους ᾗ ἀφορμὰς λαβὼν παρ' αὐτοῦ, ἐπεὶ μὴ ὅσον ἐβιβλίου δύεσθαι, πεμπόσιον τὰ μοναστήρια, ᾗ τὰς ἐν αὐτοῖς ἀποκειμένας βίβλους ἀναφυλάττων τε ᾗ ποιούμενος, ᾗ ἀνυδαίως ἐμελέτα, φῶς τι τῆς τοσαύτης γνώσεως ὕλης ἀνεβιβάζετο. εἰς κόρον δὲ τῆς μαθημάτων μετέχειν, φῶς ἡ βασιλεύουσα αὖθις ὑπέστρεψε, τὰ σπέρματα τῶν ἐπιστημῶν τοῖς τῶν βυλομένων ἤδη οἷς ἀποβαλλόμενος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν φθάσαντες ἐπομεν. ἐπεὶ δὲ τῶν εἰκοσομάχων αἱρέσεως ἀποβληθέντος, ᾗ τῶν ταύτης ἀντιχομένων ἀναιρεθέντων, ἀναιρεθέντος δὲ καὶ Ἰωάννου τοῦ πατριάρχου, συγκαθῆδε ᾗ ὗτος· ὃν ὁ Βάρδας, ὡς ἂν φθάσαντες εἴπομεν, τῇ φιλοσόφου σχολῆς προσάντων ἀπέδειξε.

Καὶ νικᾷ Σέργιος, φοιτᾷ αὖτε γυμνάσιον (πανὸν ὕπος τὸ ἀνωθεν εἰρημένον καὶ) τὸ τῆς γεωμετρίας διαπρεπὲς. καὶ Θεοδήγιον, συνήθη δὲ αὐτὸν τῶν ὑπάρχοντα, ἀριθμητικῆς, ᾗ ἀστρονομίας, δαψιλεῖς αὐτοῖς τὰς χορηγίας ἐπιμετρῶν. πολλοὺς δὲ ᾗ ἐπῆρεν ἐπὶ φιλομαθείας, ᾗ τῶν διδασκαλείων τὰς ἀρουρίας ἐπηρώνους, ᾗ βραχέως εἰς αὔξησιν ἦγαγεν, ἀπισβαίνει τελείως φῶς τὸ, ᾗ μηδόλως ἴχνος διακῦσαι ἀζωπυρον.

Ὁ δ' αὐτὸς Βάρδας ᾗ Καῖσαρ γινόμενος, σωμαχῶς ἐφόρτα τοῖς τῶ ἐπιτροπόμου διαπρεπείοις. ᾗ τὰς νόμους ἀνυβρίστους χέρσι, τῷ χρόνῳ ἡ περὶ αὐτὸς ἀκρίβειαν συγκαλύψαντος. ἀλλὰ τοσαῦτα ᾗ πλειοῦνα τῶν καλῶν τῷ Βάρδα πλεονεκτήμασιν, ὁ τῆς φιλοφρυΐας ἵρως, οἷά τις ἐγγενὴς μολυσμὸς ᾗ σπίλος ἄκρατος ὤν, ἠμαύρωσε ᾗ ἀφάνισε, ᾗ ὧν καὶ ἡ ἐκκλησία ἀνήγειρε σάσιν, κἀπάσας αὐτὴ καὶ ταράξας. διὸ αὐτὸ ἡ ἀρέττους δόξης τὰ ἐναντία ὠφέλησε. Μεθοδίου δὲ τὸ τεσσαρεῖν ἡ βίον μεταλλάξαντος, ἐπὶ πέντε χρόνους μείσαντος ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως οἰακίσαντος θρόνου, Ἰγνάτιος ὁ Νικηφόρου μὲν τοῦ βασιλέως θυγατρὸς, υἱὸς δὲ Μιχαὴλ τοῦ ἡ βασιλέως ἐκπεπτωκότος, μᾶ τῶν βασιλείας ἀποστήσει, ᾗ τὰ παιδογόνα ἀφαιρεθῆναι μόρια μοναχὸς γεγονὼς, ᾗ τῆς μονῆς τοῦ Σατύρου καθηγεμὼν, φῶς ἡ πατριαρχικὸν θρόνου ἀνῆγε). οὗτος ἡ Βάρδαν ἐπὶ τῇ γυναικὸς αὐτοῦ ἀποβολῇ, τῇ δὴ τῆς οἰκείας νόμους περιπλοκῇ, ἡ ἐκκλησίας ἀπείργων, ἐπεὶ μὴ τῶν θείων ἠμέλει καιρόων. ὃν ἐπεὶ πολλὰ λιτανεύων ᾗ δυσωπῶν ὁ Βάρδας συγχωρήσεως ἀξιωθῆναι ἵνα ἠδυνήθη, ἄλλων ἀπογνὼς, πρὸς ἄμυναν ἐχώρησε), ᾗ τὰς ἐκκλησίας ἐκβάλλει· ᾗ μᾶ πολλὰς κακώσεις ᾗ αὐτοὺς τελευταίους τῷ τὸ Κοπρωνύμου πέφυ

* τῶν μὲν γραμμάτων ἔλαχεν ὁ Λέων καὶ ποιητικῶν

ἀπαλλοίει, ἐπιτάσας αὐτῇ φύλακας δυοῖς τι ἢ ὠ-
μοπάτας. ἀκριβέω δ' ἂν ὁ ἱεράρχατος ἔτος ἀνὴρ ἀπὸ τ πολυοδίου κακώσεως, εἰ μή τις θεοτιβὴς ἄνθρωπος κα-
πὶ νύκτας χρείας τῇ φρυρῶν ἀποδημοίωσεν, ἐξῆγέ τι
τῶ πάρα, ἢ ἐπὶ μαλείας ἀξίω τ προσπεύσης. ὃν μὴ πολ-
λὸν ὕστερον τλὼ κάκωσιν, ὑπερόξεον ὁ Μιτυλάνη ποιεῖ.
ἐπεδόθη δὲ ἢ ἄλλοι πολλοὶ τῇ ἐπισκόπων τὰ παραπλή-
σια τῇ ἐξ χείρα, ὅτι μὴ ἠρίσκοντο τοῖς γινομένοις, μὴ
δ' ἄλλοι δίξασθαι βουλόμενοι, κἂν εἴ τι γένηται, ὅμως
δ' ὑπεδύοντο οἱ μὲν ἀπειλαῖς, οἱ δὲ ὑποχίσεσιν, εἶκε-
σι τῇ τῶ Βάρδα θελήματι τὰς ἀρετὰς ἢ δόξης, ἢ ῥώ-
μης χρημάτων ἢ λοιποπρέπειαν ἀνταλλαξάμενοι.

Ὁ δὲ Βάρδας Φώτιον, ἄνδρα ἐπὶ σοφίᾳ γνώσεμον, πρωτοσπαθάριόν τλωπαῦτα ὑπάρχοντα, προ-
χειρίζεται πατριάρχλω. ἐπεὶ δὲ παρῆσαν ἢ ποσπορ-
ρωταὶ τῶ πάπα Ρώμης τῇ εἰσπεμάχων σαλέν-
τες, πείθουσι ἢ αὐτοὺς ἢ ἑαυτὸν γενέσθαι θελέσιος. διὸ
ἐκ τῆ τῶ Θεῶν Ἀποστόλων τιμένος συνέδρων ἀθρο-
ίσας, διδιμοσιδμίην καθαιρέσου καθυποβάλλουσι ἢ
Ἰγνάτιον ἢ εὐσεβίας μεταπεμψάμενοι. ταῦτα μὲν τὰ ἢ
φιλαρχρατίας τῇ Βαρδᾶ νεανιδ μαται.

Τὰ δὲ ἐντὸς Εὐξείνου, ἔ πᾶσαν τλὼ αὐτῇ παρα-
λίαν, ὁ τῶν Ῥὼς ἐπόρθει, ἢ κατέτριχε φόλος. ἔθνος
δὲ οἱ Ῥὼς Σκυθικὸν, πλεῖ τὸν ἀρατῆν Ταῦρον κατ-
κεμένον, ἀνήμερόν τε ἢ ἄγριον· ἢ αὐτῇ δὲ τῇ βασι-
λίδι δεινὸν ἐπέσευε κίνδυνον. οἱ μὲν γὰ πολλ τῆς θεί-
ας πειραθέντες ὀργῆς, οἰκαδὲ ὑπανόστεσαν, πρισβεία
τε αὐτῶν τλὼ βασιλίδα καπαλαμβάνει, τῶ θείου με-
ταλαχεῖν βαπτίσματος λιτανδύσα. ἐ ἢ γέγονε.
ἢ ἢ Κρήτης δὲ φόλος ἄλλος, τλὼ μὲν τῆς Κυκλάδας ἰ-
δρύσ, τλὼ δὲ ἄχρι Προκοννήσου τλὼ παράλλον ἅ-
πασαν. ἐγένετο δὲ ἢ κλόνει γᾶς φεισωδέσατος. ὃς
δὲ ἀ μέγιστος καθ' ὧν ἡμέραν ἀ τῶ Κυρίου ἀνάληψις ἑορ-
τάζεται τλὼ γλῶ κατασείσας, τέ, τε κατὰ τὸ Ἐξωκι-
όνιον πρὸς γλῶ ἠδάφισε τοῖχος, ἢ ναὸς ἐ πρεπὴς ἢ
οἴκος λαμπρὸς, ἔ τλὼ κατὰ τλὼ χυτῶν πύλλω τῆς
πόλεως ἱδρυμένλω τίχλω, ἢ τὰς ἐν τῇ δδτέρῳ κατὰ
τλὼ ἀγίαν Ἄννας παγίας ἐσαμίνας κατέσεσεν. ἧς ἢ
πτῶσιν φιλόσοφος Λέων προσημαίνων αὐτὸς φανερῶς
τλὼ τῶ μὲν βασιλέως δεινὸν καπεφρομ. ἐγένετο δὲ
ἢ πομπῶν ἀφάνεια, ἢ πηγῶν, ἢ ἄλλα τε παθή-
ματα κατὰ πᾶσαν χώραν. ἃ πάντα καπεσπεύδμος
ὁ βασιλεὺς, ὅλως εἶχεν τῶν ἱππικῶν ἀγώνων
κατὰ ἢ ἐν Στενῷ ἀνεγκεφαλέσεν ναὸν τῶ ἁγίου μάρ-
τυρος Μάμαντος. ἄξιον δὲ ἢ πόδ μὲ παραλιπεῖν τὸ λό-
γον παρασατικὸν τυγχάνον ποιεῖ τῶ βασιλέως τῆς ἀ-
βελπερίας, ἢ τῆς τ προγεγραμένου ἐπιμελείας.

Τὰς τ Σαρακηνῶν κατὰ τῆς τ Ρωμαίων χώρας
ἐπιδρομὰς οἱ πάλαι βασιλεῖς ἀβδέλως ποιεῖν ἐθέλοντες,
ἵνα μὲ αἰφνίδιοι ἐπιπέσωσιν, ἐκπορθοῦντες τὰς
χώρας ἐν ταῖς κώμαις, ἢ τοῖς ἀγροῖς τὰς ἐνοικοῦν-
τας καπαλαμβάνοντες, φρυρόν τι τῇ Ταρσῷ ἀγχί-
θυρον ἐπί τινος ὑψηλοτάτου λόφου ἢ ἐρυμνὸν ἐδομήσαντο
Λοῦλον τῇ φρυρίῳ τὸ ὄνομα. οἱ ἐν αὐτῷ δὲ φρυροὶ τὰς
ἐπιδρομὰς λαμβάνοντες αἰθυσεῖν πυρσὸν ἐπέτνον. ὃν
βλέποντες οἱ ἐν τῇ Ἀργέῳ κατοικοῦντες βουνῷ, ἄλ-
λον ἀνέτνον, ἢ οὗ οἱ κατὰ ἢ Ἰσαμὸν βουνὸν. τῶν
τε πάλιν ὁρῶντες οἱ κατὰ ἢ Λιγιαλὸν, ἕκαστον
ὑπερ, ἢ αὖθις οἱ κατὰ ἢ λεγόμενον Μάμαντα. ἐπὶ δ' αὖ-
τον ὁ Κίρκος διαδεχόμενος, ἢ τῶνον πάλιν ὁ Μά-

ditis sævissimis. & mortuus fuisset ibi homo divinissimus ea acerbissimo cruciatu, nisi plus quidam, custodibus suæ necessitatis causa alio digressis, eum sepulcro eduxisset, & debita cura refecisset. Post multam vexationem tandem Ignatium Mytilenam Bardas relegat. Multi quoque tum alii episcopi eodem modo sunt tractati, aut etiam deterius, quod acta non probarent: neque ullum alium, quocumque modo res caderet, patriarcham se admissurum asseverarent. Quidam tamen partim minis cedentes, partim pollicitationibus inducti, Bardæ voluntati obsecuti sunt, virtutis ac gloriæ amorem pecunia & deserrione permutantes.

Bardas ergo Photium, celebrem sa- Photius pa-
pientia virum, & secretariorum eo tem- triarcha.
pore principem, patriarcham creat. Cumque adessent Romani papæ vicarii, advertsus imaginiperdas missi, hos quoque isti in suam pertrahunt sententiam. concilioque in ædem Apostolorum congregato, Ignatium ab exilio evocatum publicata sententia damnant. Hæc sunt facinora quæ Bardas imperii obtinendi cupiditate impulsus edidit.

Interim quidquid est intra Euxinum pontum maritimarum regionum, Roffica incursionibus vexabat atque vastabat classis. Rossi gens est Scy- Rossi.
thica, ad septentrionalem incolens Taurum, fera atque immanis. Hi cum ipsam Constantinopolin in grave conjecissent periculum, paulo post Dei iram experti, domum reversi sunt: legarisque in Urbem missis, divinum baptismum efflagitarunt, impe- Edit. Paris.
traruntque. Alia porro Cretensis classis pag. 554.
modo Cycladas, modo maritimam ad Proconnesum usque infestavit regionem. Terræmotus quoque ea tempesta- Terræmotus.
te apprime horrendi fuerunt. Horum unus maximus die Christi in cælum assumptionis festo accidit, qui solo concusso, murum qui est ad Exocionium prostravit, templaque pulchra & domos splendidas, & Victoriam ad aureum arbis portam collocatam subvertit, & quæ in Deutero ad D. Annæ stabant pagiæ 274
decussit. cujus casu Leo philosophus prædixit, aperte designati obitum ejus qui ab Imperatore esset potentia proximus. Quin & fluvii fontesque exarserunt per id tempus, aliaque passim multa portenta extiterunt. De quibus omnibus cum inauditissent Imperator, totus equestribus certaminibus incumbebat ad sanum D. martyris Mamantis, quod in Steno erat exstructum. Operæpretium autem est id quoque ejus decretum silentio non præterire, quod ipsius stolliditatem, & superiorum Imperatorum industriam demonstrat.

Hi Sarracenorum in Romanas ditiones volentes nequaquam ignorati incursiones, ne ex improviso irruentes ii regiones evastarent, incolis in pagis & agris deprehensis: castellum quoddam Tarso vicinissimum excelsissimo & natura munitissimo in colle ædificaverant, Lulum nomine, in quo collocati custodes, ubi Sarracenos incursionem moliri sentiebant, igne succenso signum dabant. quo igne conspecto, ii qui in Argeo colle eacubabant, idem faciebant. Eos Egaibus hostium incursiones prodibus excipiebant qui in Isamo colle, post hos qui ad Ægialum, & secundum hostes. qui apud Mamantem, inde qui in Circo, atque ab his qui ad Mocilum, denique

poſt hos qui lo D. Auxeotli colle ſtationem habebant, igne edito * excubitoribus magni palatii incurſionem hoſtium ſignificabant. Hoc ignium ordine ſeſe inſequentium indicio & Imperator momento temporis de hoſtium conatu certior reddebatur, & ruſtici nuntio percepto, muris ſe claudebant, & impetum hoſtium evitabant. Hac obtinentu conſuetudine occidit aliquando, at dum Michaelus equis ad fanum Mamantis agendis ſeſe parat, ignis a Phato ederetur, quem ut vidit Imperator, timens ne aurigatio ſua non ſpectaretur diligenter, animis ſpectatorum adverſo judicio perculſis, in tantum venit metum quantus in periculo de vita conſtitutos invadere poſſet, tantum abſuit ut eum in theatro ſeſe oſtentandi puderet. Atque adeo, ne quo adverſatum rerum indicio animi hominum ad ſpectandum fierent languidiores, ignem ex ipeculis uroi viciuis in poſterum edi vetuit.

* diuturnit. v. Notas.

Michaeli vecordia & levitas.

Edit. Pariſ. pag. 553.

Rurſus (oportet enim væcordiam ejus magis illuſtrare) cum allo tempore in curru conſediſſet, jamque equi eſſent carceribus emittendi (erat ipſe Venetum habitum indutus, Pruſinum logotheta dromi Conſtantinus, album Cheilas, & ruſſeum Craſas) nuntius allatus fuit, Ametem Melitenæ ameram graviter populari Aſiam; jamque ad Malagina perveniſſe, & imminere magnum malum. eum nuntium protonotarius mœſtus Imperatori indicat, ſimul literas domeſtici ſcholarum exhibens. Tum Imperator torvo eum & Titanico intuitus vultu: Quomodo, inquit, auſus es ſceleſte, mihi tam neceſſario certamine occupato, iſtis de rebus interturbare? cum in hoc unum incumberem, ut eum qui medium tenet, in lævam partem averterem, de quo mihi totum hoc certamen eſt. Tanta fuit ejus dementia. Neque vero hoc tantum vino laborans ab aliis indecoris rebus abſtinuit: ſed præterea immoderate modeſtiam ſectans, & Imperatoris perſonæ conveniente gravitate excidit.

Occurrit aliquando mulierculæ, cujus filium ex ſacro ſuſcepenat lavacro, a balneo redeunti, & ſitulam manibus geſtanti. Ibi equo deſcendens, ſenatoriæ dignitatis viros qui ipſum comitabantur, ad palatium abire jubet. ipſe cum impuris & libidinoſis homunciouibus quos ſibi adſciverat, mulierculam ſecutus, ſitulam e manibus ejus auſert, &, Bono (ait) animo ſis o mulier, meque domo tua accipe, qui ſurſuraceum jus appeto, & asbeſtoryrum. cum ad hæc verba diriguiſſet mulierciula, ut cui ad convivium nihil eſſet paratı: Michaelus dicto citius ſindonem, quam e balneo adhuc madentem illa ferebat, mappæ loco in ſolo ſtravit; exceptaque mulieri clave Imperator ipſe convivatoris, coqui, menſam ponentis, & ſtructoris munus obivit. Peracto eo convivio, pedes lento inceſſu palatium repetit, magnæ ſtoliditatis & faſtus damnans priores Imperatores, qui elegantiæ ſtuduiſſent. Hæc igitur eum haud injuria inviſum omnibus faciebant.

275

Impietas ejuſdem.

Id vero juſtas adverſum eum iras concitabat, facinus deterrimum, quod contum babebat ſecum cinædorum, & ad omuem turpitudinem paratorum hominum: quos in honore ille habeus, ut rebus ſacris illuderet, veſtibus eos ſacerdotalibus auro intextis auiciebat,

Ἀλλος. ἐκεῖνος δ' αὖθις ὁ τῶ ἁγίω Λαζάρου βαιὸς, τὸς ἐν τῷ μεγάλῳ παλατίῳ ἐπὶ τῶν ἀφωρισμένους διαπαφέοις, δύλῳ ἐτίθει τῷ φρονεμῷ. ᾧ ὅπω κατὰ ἡμδοχὴν πυρσεύοντες, γνώσιν τὸ ἀναρὲς παρέχον τῷ βασιλεῖ. Ὁ δὲ τῷ χωρῶν κάτοικοι συνθασμένοι, τοιχήρεις ἐγένοντο, ᾗ τὰς ἐκδρομὰς διεδίδρασκον. τοιαύτης δὲ συνθέσεως κρατήσας, σωίβη ποτὲ τῶ Μιχαὴλ κ᾽ ἐν τῶ μάρτυρος Μάμαντος ναὸν μέλλοντος ἱππεύεσθαι, τὸν ἐκ τῶ Φάρω ἀναφθῆναι πυρσόν. ὃν ὅπως διασάμενος, εἰς ποῖον ἐκίνησε φόβον, δέος τῶ μὲ παραθλῶαι τὸν αὐτῶ ἱππεύσεων ὑπὸ τῆ διατῆ ἐν τῷ ἀπαίσιον ἀγγελίαν, εἰς ὅσον ἄλλος τις ἀλθε καθυπνίων ὑπὲρ ψυχὴς· ὅπως ἑαυτὸς διανεζόμενος ἐκ ἠχωύτο. ἵνα δὲ μά τι τῆ προαιτιώτερον ἀναρὲς διλύμενον μαλακωτέρως ποιέσῃ τὸς διατὰς, προσέταξε μικίτι ἐνεργεῖν τὸς τῆ βασιλίδι γεφυροῦντας πυρσός.

Αλλό τι πάλιν (δεῖ γὰ ἐκφανεστέρως θέσθαι τὸ τῶ ἀνδρὸς παράφορον) ἐφ᾽ ἅρματος αὐτὸ ἐταμένου, ᾗ τῶς ὑπηλίκης μελλόσης αἴρεσθαι (ἐνδίδυτο δὲ τὸ βένετον, ᾗ πρόσωπος ἦν ὁ λογοθέτης τῶ δρόμου Κωνσαντῖνος, λευκὸς δὲ ὁ Χειλᾶς, ᾗ ῥύσιος ὁ Κρασᾶς) ἀγγελία πορέυεται, ὡς Αμηρᾶς ὁ τῆς Μελιτηνῆς Αμηρᾶς δεινῶς λελατὴ τὴν Ασίαν, ᾗ ἤδη ἐγγὺς πῖς Μαλαγίνους ἐστί, ᾗ πρόσθεν ὄσον ἤδη δεινά. ὧν πυθόμενος ὁ αὐτοκράτειρος, * μ᾽ ἀσφαλείας ἀπέγνωκε τῆ βασιλεῖ, ᾗ ἅμα ἐπὶ χεῖρας ἔχων τὸ τῶ δομεστίκου τῆ σχολῶν γράμματ᾽ ἐπεδίδου. ὁ δὲ βλοσυρὸν εἰς αὐτὸν ἐνιδών, ᾗ τραπεῖς, ᾗ πῶς ἐπόλμησας, ὦ κακὸν κεφαλὴ (ἔφη) κ᾽ τὴν ἀναγκαίων ἀγῶνα τινὶ περὶ τοίνυν μοι ἐξολέσαι καὶ ἄλλο σπουδάζεις, ἃ μὲν τὴν μέσην δυνάμων ἐδέσι παραπτεραμμένον, ὑπὲρ ἧς μοι πᾶς ὁ ἀγών. τοῦτο γὰ ἔκρινε. ᾗ τὴν λογισμὸν παραπεπαμένος. ᾗ ἀχλύσας μὲν τῆ πόδη ἃ πάθει ἐλέσθαι, τὴν δὲ ἄλλων τὴν ἀπρεπεστέρων ἀπεῖχεν, ἀλλὰ τὸ μέτριον πᾶσι ἁμέτρως ἅπασι μεταδιώκων, ἐξέκλιπε τὴν αὐτοσέμνου, ᾗ τὰς βασιλικὰς ἀξίας ἀξίαν.

* ἀπελθὼν, Scylitz.

Καί ποτε γυναῖκα συναντήσας ἐκ βαλανείου ἐπανιόντα ᾗ κάλπιδα ἐπὶ χεῖρας ἔχουσα (ἔτυχε δὲ τὸν παῖδα ἐκ τῆ θείου λουτρῶ ἀναδεδεμένος) τὸ ἵππευτὴς, τὸς μὲν συγκλητικὸς, ὅσους ἔτυχε παρόντας, κ᾽ τὸ ἐκεῖσε ἀνάκτορα ἐξαπέστειλεν. ἃ δὲ προσταξάμενος ᾗ παρέτρεφεν αὐτὸς ἐκ πορνικὰ ἀνδράσι παραλαβὼν, ἄπρη μ᾽ ἐ γυναικὸς, κᾀ ἐ κάλπιδα τῆ ἐκείνης χειρῶν ἀφείλετο, κᾀ ἄγε δῶτε αἱ γυῖαι, ἔφη) θαῤῥοῦσα δέξει με ἐν τῆ εἰκίᾳ σου, ᾠμὴν πεπυρωμένος ἔφσον ἔχοντα, ᾗ ἀσβεστόρου. ὡς δ᾽ ἀπεπάγη πρὸς τὸ λόγου ἡ γυνὴ, μαθοῦσ᾽ δ᾽ πρέσβα τῆ ὡς ὑπαδοχὴν, ὁ Μιχαὴλ θᾶττον ἀ λόγος συνδῦνα λαβὼν, ἵνα ὑπεγκαὶ τὴ γυῖαιν ἐκ τῶ βαλανείου ἔτι ἠβρόχων ἦσαν, αὐτὸς ὑπαρτήσας τῆ τραπέζῃ ἀδηλη ἐπὶ τῶ ἐδάφους Ὁ τὴν αλεῖδα τῆς γυναικὸς ἀφιλὼν, αὐτὸς ἵνα βασιλεὺς, ἡσιάτωρ, μάγειρος, τραπεζοποιὸς, δαιτυμών. ξυνδειπνήσας δὲ τῆ γυναικὶ, πεζὸς Ὁ βαδίσας ἀφὸς τὰ ἀνάκτορα, πολλῆς δ᾽ ὑθείας καταγινόσκων ᾗ τύφων τῆ πρὸ αὐτῆ βασιλέων, κοσμιότητος ἀντιποιούμενον. πῶν᾽ ὧν ἅπαντα μισῶν ἐποίει τὸν ἄνδρα, Ὁ ἀπ᾽ αὐτῆ τὴν πάντων δικαίως ὑπεικὼν ὀργήν.

Καὶ τὸ δὲ χείρεσιν, ᾗ φατείαν τῆ παρεπομένων αὐτῆ κυναίδων, ᾗ ὡς πᾶσιν αἰσχρυγίαν ἐπιδείων, ὡς ἐκεῖνος ἦν τιμᾶς ἄγαν τε, ᾗ αἰδοῦς τὰ θεῖα ἦν παίζων τι ᾗ ὀχορχάμβους, ἱερατικὰς στολὰς χρυσοῦφεῖς ἐνιδύσας, Ὁ ἐπαμίδας,

μίδας, ἢ ἀχημόνως ἰωόγκαζε ἢ ἀνάγνως τελεῖν τὰ θεῖά τε ἢ παράγια, τὸν ἔξαρχον τῶτον (Γρύλλος αὐτῷ ὄνομα) παρ' ἱάρχαν Ἀντιοχαλῶν, τὰς ἢ λοιπὰς δώδεκα μητροπολίτας. ἐτί θεὸς ἢ ἐαυτὸν ἔνα τῶν Πενταπόλεων, ἢ τὰ κολωνείας ὠνομάζετο πρόεδρος. ἐπεὶ δὲ ἤδεσαν αὐτὸς ἐχρῆν, ἢ πλεῖν τὰ μυστήρια ἐξ αἰθάρας τὰς φδὰς ἐξεπλήρων, καὶ μὲν ἱερέμα πᾶς ἢ λιγυρῶς ἐπιχωπτες, ὡμὸ δὲ ἐξ ἀρυσίου ἄκρου ὃν τὰς ἱεράς λειτουργίας οἱ ἱερεῖς τὰς ἐαρώπτρας, ποιῆτε γὰρ ἱερῶν. εἶχον δὲ ἢ σαλὴν ἐξχρυσα ἢ ἐξλίδια. ταῦτα δὲ πλήρωτες ὄξους τε ἢ σινάπεως τὶς μεταλαμβάνοσι μεμιδόσας, ἢ ἀχρήστων ὕπω καταπαίζοντες μυστηρίων. τῶτον τὸν μάκρον διάσεν σωιόβη ποτὲ τῇ μακαρίτῃ σωιωπῆσαι ἐχῇ ἢ ὁδὸν παξιάρχῃ, μᾶ τὰ ἱεραπτικὰ κλῆρα ἢ τῆς λιτῆς διεχομένῳ ὃν εἶδεν ὁ Γρύλλος, ἐπειδὴ ἄγαν, ἢ ἀτρυδξιάσεως μηδὲν ὑποσκιάλυβος, φιλόνικα ἀπασκίλας μᾶ τὴν αὐτῶ συμμυσταν, ἀπονωπόρως ἐχρᾶτο τοῖς κρούμασι, ἢ τὰς ἀκαθὰς ἐκείνης λοιδορίας ἢ ὠνιδέσιν ἐβαλε ῥήμασιν.

Ὁ παῖπος ἄμχισος βασιλεὺς, ἢ Θεοδώραν τὴν ἑαυτῶ μητέρα ἔτι τοῖς ἀναπτορεῖς ὄσαν, μεπαλλέσατό ποτε, ἀλογησομένην τάχα παρὰ τὰ παξιάρχα, πλασάμενος τῶτον εἶναι τὸν μακαρίτην Ἰγνάτιον. ὡς ὖν ἐξῆκε μετ' ὠλαβείας ἡ σεμνοτάτη γυνὴ, ἢ ἐρίψαν ἑαυτὴν εἰς πέδαρος, ἐξαπαμένη εὐχὰν, μηδὲν ὅλως ὑποστάσα, τὰ μαρὰ Γρύλλα ἢ γενεάδα τοῦς κρύπτοντος, ἀνασὰς ὁ Γρύλλος ἀπέπερδε, ἢ ῥήματά τινα ἀπέπτα τῶ οἰκείω στόματος ἄξια. ἡ δὲ ἐπὶ τῇ γεγονότι δεισπαδήσασα, ἀράας ἔβαλε ἢ ἰὸν, ἢ τὰς τὰ Θεῖα φροντίσας ἐκπεσεῖν ἀπιθάβασι φροντικῶς τῶτον εἰς μακρὰν. ἀλλ' ἐκ ὠλὴ ἢ ἅπαξ παραξ ἀπέπτα τῆς εὐθείας ὁδὸς βέλτιον θῶσαι. ὅθεν καὶ ταχύτατα κατεληρεῖ τῶτον καπεσροφὴ καὶ φρὸ αὐτῶ μὲν τὸν Βάρδαν, ἢ φρὸ ἐκείνου, τὸν Καισαλείας Θεόκτιστον, τὰς χαεζομένας αὐτῷ, ἢ μιᾷ τῷ πονηρῶν ἀνακόπτειν ἐθελήσαντας διδασκάλων ὡς ἐπιβάτας. καὶ ὅπως μὲν ὁ Θεόκτιστος ἄλετο, φολαβὼν ὁ λόγος ἐδήλωτο. σημεῖα ἢ τὸν ὄλεθρον δηλοῦντα τῷ Βάρδα, φροηγήσατο τάδε. ἐπιτολαὶ κομητῶν, ὅ φασι ἀλλόκοποι ὁρεσκόπων. ἐδοξε δὲ καὶ ὕπνος ὕπος φρὸς τῶν μεγάλων ἐκκλησίων μᾶ τὸ Μιχαὴλ ἀπελθεῖν, ὡς ταχὰ πανηγύρεως ὔσης. ὡς δ' ὧν ἀφίκοντο ἢ φροσωπῆρν ἐγένοντο τῷ θείῳ ναῷ, ὁρᾶν ἐδόκει λευκοφόρους τινὰς φρονημένους, οἵ τινες ὁδηγοῦντες αὐτὸν, ἄγουσι φρὸς τὰς κιγκλίδας τῷ θυσιασηρίῳ, ἢ βλέπει μὲν ἄλλο οὐδὲν· περὶ δὲ ἢ θρόνον τῷ πατριάρχῃ καθήμενόν τινα γηραιὸν, Πέτρον εἶναι τῶτον ἔφασαν τῶν κορυφαίων τῷ Ἀποστόλων. ἢ φρὸς τοῖς ποσὶν ὁ μακαρίτης ἐκυλινδεῖτο Ἰγνάτιος, ἐκδίκησιν ἐξαιτῶν, ὧν ὑπεπόθει δεινῶν. τὸν δ' ἐπὶ τῷ παροῦσιν μάχαιραν δῦναι, ἢ ἐπεῖν, ταύτῃ τὸν Θεόργεσον (ὕπω ἢ Καίσαρα καπονομάσαντα) τῇ ἐωνύμων χώρᾳ ἐγκατοικίσας, μελλὸν ἐξέπεμπε. ἢ δὲ ἀσεβόπεκνον (ἐξ ὃ τοῦτο φροσῆμαπε ἢ βασιλέα διλοποιήσασα) καπάλεγε μὲν τοῖς δεξιοῖς, τὸν δ' ὁμοίως δίκην ἀπεκδίχεσθαι φρόσεπε. καὶ ὁ μὲν ὄνειρος ἦπε. οἱ δὲ καὶ ἀπέβη τὰ θεσπισθέντα, δηλώσει τὰ μετ' ταῦτα.

Ἀρτεκᾶ τῇ Καυτῇ ὁ Βάρδας πανδημεὶ μᾶ τῷ Μιχαὴλ καθοπλίζετο, ἢ φρὸς ἢ τῆς Θεοτόκου ναὸν τῇ ὁδηγῶν φοιτήσας, εἰσῆμε μᾶ λαμπάδων ἢ σωπαπόμενον ἐαπλῶν. ὡς δ' ὧν τὰς αὐλὰς φρονηγγισαν, ἄρνα τῇ αὐτῷ ὦμον ἢ χλαμὺς ὀλισθήσασα αἰδεῖσθαι τῶτον δεισπέρων δεινῶν παρεσκεύασε· ἢ αὐτὸς δὲ φρὸ μιᾶς ἡμέρας τὰ μέλλειν ἀ

A atque humeralibus, cogebatque turpiter & impure ſacras actiones æmulari. Princi- *Edit. Pariſ. pag. 554.*
pem ejus cœtus Gryllum patriarchæ nomine ornabat: reliquos duodecim, metropolitarum: ſeipſum quoque unum pontificem, & coloniæ præſidem appellabat. cum cantandum erat peragendis ſacrificiis, citharam adhibebant, modo ſenſim eam taogeotes ut ſubtilem ederet vocem, modo ut magnum ſonitum exhiberet, ſicut in ſacrificiis ſacerdotes cocenta voce cantant. Aurea etiam & baccata gemmis vaſa habebant: ea aceto & ſinapi implebaot, & communicantibus imperticbant, hoc modo impolluta derideotes myſteria. Hic cœtus aliquaodo beato patriarchæ obviam eſt factus, cum is ſupplicationis cauſa enm clericorum pompa procederet. quem ut conſpexit Gryllus, audacter admodum & impudenter abſque ulla cunctatione, exemplum ſuum reliquis ſequentibus veſte diducta pultare citharam contentius cœpit, & ſanctis hominibus obſcœna convicia facere. 276

Michaelus porro matrem ſuam Theodoram adhuc in palatio degentem aliquando ad ſe vocavit, quaſi fauſta ei precaturo Ignatio patriarcha, quem adeſſe finxerat. ut ergo ſanctiſſima mulier venit, & religioſe in ſolum ſe proſtravit, vota pro ſe concipi petens, ut quæ nihil ſiniſtri ſuſpicaretur, cum impurus Gryllus eatenus barbam occultaſſet: Gryllus ſurgeos crepirum ventris emiſit, & quædam ore ſuo digna blateravit. Theodora facinus hoc ægerrime ferens, deteſtata filium, vatieinataque eſt eum divinam indignationem brevi ſenſurum. Sed fieri non poterat, ut ſemel a recta via averſus corrigeretur. itaque & celerrime periit, atque ante ipſum Barda, hocque prior Theoctiſtus Caniclei dignitate ornatus, qui indulgebant ipſi: & cum tutores ipſius eſſent, a pravis eum abſtrahere ſtudiis volebaot. Quomodo perierit Theoctiſtus, ſupra eſt expoſitum. Interirom Bardæ antecceſſerunt ſigna: cometarum nempe eaortus, & abſurda inſomnia. Namque is per quietem ſibi imaginatus fuit, ſe cum Michaelo ad ſolemnem quamdam feſtivitatem in magnum templum ire: quo cum jam appropinquaſſent, quoſdam præire albis amictos veſtibus, & ſe abiis deduci ad cancellos tribunalis: ibique ſe nihil videre aliud quam ſolio patriarchæ reſidentem ſenem quemdam, quem ipſe putaret Petrum eſſe apoſtolorum coryphæum: ad pedes ejus volotari Ignatium, & injuriarum ſuarum ultionem flagitare. Porro Petrum cuidam adſtantium enſem tradere, & mandare, ut Theor- *pag. 555.*
giſtum (ſic appellaſſe eum Cæſarem, quaſi divinæ iræ obnoxium) inter eos qui a ſiniſtris ſtant collocet, eoque enſe membratim concidat: Aſebotecnum autem (hoc nomine eum, Imperatorem notaſſe, ut impium filium) loter dextros cooſtituat quidem, ſed ſimile cameo ſupplicium deconciet. Comprobaveritne exitus hoc inſomnium, ſequentia oſtendent. Bardæ infamnium.

Moliebatur Bardas una cum Michaelo expeditiooem cum omnibus copiis io Cretenſes. itaque ad Deiparæ fanum quod Hodegon dicebatur, quod eam ſibi itineris ductricem votis ſolerent conciliare, acceſſit, & ſaucibus præ-

lucentibus introrit, ut ſe ſuaque Deipa-
277 ræ commendaret. Cum ergo jam ad penetralia templi perrexiſſet, ſubito chlamis de humeris ipſius prolapſa, molorum
Omina. el maximorum præſagium dedit. Idem Bardas pridie quam urbe erat diſceſſurus, ſive ultro, ſive futuræ rei urgente fatu, amicis in unum conductis legata diſtribuit, veloti qui jam vita excederet. Inita ergo expeditione, ut in Thracenſium provinciam perrentum eſt ad locum quemdam cui Choto nomen, miniſtri Bardæ reliquis priores, dum certatim feſtinant, tabernaculum Cæſotis ſire dedira opera ſive imprudentes in edito quodam colle figunt, tentorio ipſius Imperatoris in planicie expanſu. Hoc factum ii qui Michaelom contra Bardam concitare ſolebant, ut optimo caſu ublatam commoditatem arripientes, calumniabantur, & conſilia contra eum inita ut exequeretur Imperatur inſtigabant. Cæſaris tamen potentio ingens inimicos turbabat, & ad audendum facinus ſegniores reddebat. Quippe & filius ejus domeſtici ſcholarum gerens munus Antignus, reliquos exercituum duces ſibi habebat obſequentes: & Symbatius dromi logotheta Bardæ gener, haud dubie ab ipſius ſtare partibus credebatur. nam
Non fecer e genero tutus. ignorabant eum a Michaelo Bardæ furtim ſublatum, adeo ſoceru necem mollirì, ut nemini alteri quam ipſi teſſera facinoris ſit credita. Proinde Symbatios ſimul & acta reculit, & faciem ſuam cruce ſignans, inferendæ Bardæ cædis ſignum dedit. Cum autem conjurationis ſocii eunctarentur, quia ſectatores Bardæ coram adſtare videbant: Michaelus metuens ne illis tergiverſantibus re derecta in ſe gladii ſtringerentur, miſſo ſuorum fidelium quodam, pollicitationibus eos confirmavit. Nihilominus tamen eroſiſſet Cæſar, adeo conjuratos metus deterruerat a facinore, niſi Baſilius Imperatoris,
Ed. Par. p. 556. cui ſucceſſit deinde, cubicularius ad id peragendum ſe proripuiſſet, ſuaſque cohortarus eſſet ut objecto metu propoſitum
Bardæ interitus. exequerentur. Bardas cum eos ſtrictis gladiis in ſe ruere cerneret, mortemque ſibi impendere, ad Imperatoris pedes ſe abjicit. unde abſtractum ii membratim concidunt, & genitalia ejus contra præfixa per ludibrium oſtentant. Ortum ex eo tumultum ingentem, qui ipſum quoque Imperatorem in periculum conjiciebat, Conſtantinus * Biglæ drungarius
* vigilæ. ſubito magna cum manu ſuperveniens compeſcuit: Imperaturemque fauſtis acclamationibus proſecutus, jure interfectum Bardam affirmavit. Hoc pacto Barde ſublato, Imperator omiſſa Cretenſi expeditione Byzantium
Baſilium Michaelus adoptat. rediit.

Atque hoc facinus Baſilium ad Imperatorium faſtigium evexit. Nam Michaelus cum prole careret, & ſolus rempublicam gerere non voleret, cum adoptarit, Magiſtri ornatum dignitare: & paulo poſt in magno templo diadema ei impoſuit. Baſilius tantum adeptus poteſtatis, Imperatorem conatus quam longiſſime ab odioſis & infandis iſtis ſtudiis obducere, imprudens gravi eum contra ſe inflammavit odio. Michaelus enim reprehenſiones non ferens, de eo interficiendo conſilia iniit, ut ſuæ voluntatis impedimento. & Baſilicino cuidam imperatoriæ celocis remigi in medium producto,

A παίρειν κατὰ τ πόλεως, εἴτ' ἀφ' ἑαυτῆ, εἴτε ἢ ἄλλως ὑπό τῆ μείζονος ἐλαυνόμενος, ὡς πανὸ τὰς φίλας συναγωχὰς, ἢ λεγάτε, ὡς τῆ βίᾳ ἄδη γενόμενος ἔξω, παρέχειτο. ὡς δὲν ὧν κῆ τὸς Κρῆτας ἐξέσαν, ἢ τῆ Θέματι τῆ Θρακησίων ἐπίβησαν, ἢ κατὰ τινα τόπον Χάρων λεγόμενον οἱ πέρι ὑπερτίνης φρουπαλαβόντες τὰς σκηνὰς καπανύγνυον, ἀμέλει χράμενοι ἢ αὐτῆ, ἐνταῦθά πως εἴτε δὴ κῆ φρόνιμα, εἴτε ἢ ἄλλως κατ' ἄγνοιαν, τῶν μὲν τῆ βασιλέως ἐπὶ πολὺ χαλεπὰ αὐλαίων ἐπῆξατο, ἐς τινα δὲ λόφον ὑπερανεγκόντα τῶν τῆ Καίσαρος ἀσπίσασαν. ὅπερ ὡς ὅρμιον λαβόντες οἱ τῆ Μιχαὴλ προσκείμενοι, ἢ προσολισθαίνειν τῆ Καίσαρι, κατηγοῦντο τὸ γεγονός, ἢ πὸς κατ' ἐκείνε εξέκλινον συμβουλάς. ὑπέδραττε δ' ὅμως αὐτὸς ἢ τῶθρότερος ἐποίει φὸς τῶν ἐγχείρησιν ἢ τῆ Καίσαρος κρατοῦσαν ἰσχύς. τῶν τε ὃν τῆ δομεστίαν τῆ σχολῶν ἀρχῶν ὁ πὸν ἔχων υἱὸς Αντίγονος, ἢ οἱ λοιποὶ φρατρικοὶ αὐτῆ ἐπειθάρχουν. ἢ Συμβάτιος ὁ λογοθέτης τῆ δρόμε, γαμβρὸς ἐπὶ τῆ θυγατρὶ αὐτῆ τυγχάνων, ἀνταγῴπτος τ. ἐκείνε φρονῶν ἐπεσύσατο. ἀλλ' ἔλαθεν ὁ Συμβάτιος ὑπὸ τῆ βασιλέως ἀλαστεὶς, ἢ τὸν φόνον τῆ πενθερῆ ἐργασάμενος αὐτὸς, ἢ ὐκ ἄλλος, συνθημα τῆ φόνου ἀντρεπώδες. ἄρτι γὰρ εξῆκε πὸς ἀναφορὰς ἀναγνὺς, ἢ τὸ συμεῖον ἰδίδου τῆ φόνου, σαυρὸν εἰς τὸ ἑαυτῆ φροσωπον ἐγχαράξας. ἀνεβάλλοντο δ' ὅ-
C μως οἱ συνωμόται, τῶν * ἑταιρείαν πρεσβεύοντα ὁ- * v. Meurſ. Gl.
ρώντες τῆ Καίσαρος. ὅπερ ὁ Μιχαὴλ ἀλαθθθεὶς, μὴ πως ἀπάφορος γενόμενος ἀδ' ἑαυτῆ τῶν μάχαιραν ἐπαπάσηται, ἐξ πίστ τινὸς ἐθαρσαποίει πὸς ἄνδρας πὸς ὑποχίσει. ἢ παρέλθειν ἂν τὸν κίνδυνον, ἢ παρορῶσατο ὁ Καίσαρ τῆ δίκη καπαλλαττομένων ἢ καπεπηχότων τῆ συνωμοσῆ, εἰ μὴ Βασίλειος ὁ μετ' αὐτὸν βασιλὲς, πορακινηθεὶς ἂν, ἐξέπεσε φὸς ἢ ἐγχείρησιν. ὅπερ ἐξ ὑποῤῥήσεως τὸ πίθοι τὸ δέος πὸς συνωμότας, ἢ φὸς ἢ φυλακὴν ἐπιφωτίσει. ἐξιφρες ὧν πὸς ἄνδρας ἰδὼν ὁ Βάρδας ἐπόπτης ἀθρόος, ἐγνωσέ τε ἢ θαύσσεν, ἢ φὸς πὸς πόδας ἐῤῥίφη τῆ βασιλέως ἑαυτὸν. ἀλλ' ὑποπεσόντι πὸν ἐσίδην, ἢ μιλιδὸν κατεπέμνετο, ὅπε ἐστῆ τὰ παιδογόνα αὐτῆ ἐπαιωρισθέντα μέσα παραδείγματίζοντο. ὄρθη δὲ θόρυβος πολύς, ἢ τῆ βασιλεῖ κίνδυνον ἐπεσέων, ὃν ἀ τ Βίγλας δρουγγάριος Κωνσαντῖνος μὴ πολὺν ὡς μέσον
D ἀθρόως ἐπιφανὶς διέλυσεν, ἀφιμένος τὸ βάλλειν τ βασιλέα, ἢ δικαίως ὑποθεὶς τ Βάρδαν ἐξεβιβασθέντα. ἢ ὁ μὲν Βάρδας ὅπως ἐξ ἀνθρώπων ἐγένετο, ἢ ὅπως ἡ κῆ Κρὴ ἐκστρατεία ἐλέλυτο, τ βασιλέως φὸς τὸ Βυζάντιον ὑποστρέψαντος.

Τὸν τὸ ὄργον ὡς βασίλειον ὕψος ἀνήγαγε τὸν Βασίλειον. φυσικὸς ὃν ὑπερῶν γονὴς ὁ Μιχαὴλ, ἢ τὰ κοινὰ διέξαγειν ὐχ οἷός τε ὢν, εἰσποιεῖται αὐτὸν ὡς ἰόν, τῆ τῆ μεγίστων ἀξίᾳ τιμήσας, ἢ ἐξάμα μὲν μεροὺς αὐτῆ περιτίθησι κῆ τῶν μεγάλων ἐκκλησίαν γενόμενος. ἐγκρατὴς δ' ὅπως τὸς ἀρχὰς γεγονὼς, ἀπεπερᾶτο τὸν βασιλέα ὡς πορφυρᾶτον ἀπάγειν τῆ μισητῆ ὄργων, ἢ ἐπηρώτων. ἔλαθε δὲ, ἐξ τὸν ἑαυτῆ καθοπλίζων τὸν φθόνον. μὴ φέρων δὲ πὸς ὀλίγχος ὁ Μιχαὴλ, Ϲ τὸν Βασίλειον ἐσπουδὸν ποιῆσαι ἐξιούμενος, ὡς τῆ αὐτῆ θελημάτων ἐμποδίζοιμι, Βασιλικὸν τεκὰ τῆ Βασιλικοῦ δρόμωνος ὁρίτλου ὑπάρχοντα εἰς μέσον ἀγαγὼν, τῶν πορφύραν τε ἐνδύσει, ἢ τὸ ἐξ-

δεμα περιέθηκε. καὶ φωνὴν τὴν σύγκλητον ἐπὶ χειρὸς ἔχων αὐτὸν, καὶ εἰσαγαγὼν, τοιούτων ἤρξατο ῥημάτων ἀπάρξασθαι μᾶλλον ἢ ἄνδρα τοσοῦτον τῶν ἀνδρῶν, ὡς φίλοι, εἰς τὸν περιβλεπτὸν τοῦτον τῆς βασιλείας ἀναγαγεῖν, ἢ τὸν Βασίλειον· φρόνιμε δὴ αὐτοῦ·

Πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος,
Καὶ δεύτερον δὲ συμφυὲς πέλει στέφος.
Ἅπαντα δ' ἁρμόσαντι φῶς τὸ ἄξιον.

Αὕτη μὲν ἀρχὴ, καὶ ὁ λόγος οὗτος, ἀρχὴ γέγονε τῶν αὐτῶν κακῶν. ἐπεὶ συνέβη δέ τι καὶ ἄλλο. ἀκρατοποτῆσαι δὲ ὁ Μιχαὴλ, ἐμεθυσκόμενος, τὸν τῆς μέθης καιρὸν πολλὰ καὶ ἄτοπα φρονέσαντι ἀρέσκεσθαι. τὸ μὲν ἀφαιρεῖσθαι τὰ ὦτα, ἄλλο τοῦ ῥίνα, καὶ τοῦ κεφαλοῦ πέρα· ἐκώλυε δὲ ταῦτα γίνεσθαι ὁ Βασίλειος, ὑποτοπήσας τι ἄλλο, ὅσον περὶ ἑαυτῷ δεδιώς. ὡς οὖν ἔγνω ὁ Μιχαὴλ ἐμποδίσαι αὐτὸν ἔχων, μεγάλως κατ' αὐτοῦ συρράπτει ἐπιβουλάς. ἐπὶ δὲ ἐν· ὑποτίθεται τινὶ λόγχῃ ἐπαφῆναι λόγχῃ μὲν τῷ θηρίῳ, ἔργῳ δὲ κατὰ τοῦ Βασιλείου· καὶ οὕτω δόλου γέγονε, τῷ κελεύσαντος ἐν τῇ μέλλοντι ὑποθήσεσθαι εἰσαγορεῦσαι. ἀφῆκε μὲν οὖν ὁ λόγχης, διήμαρτε δέ, καὶ σίσωσεν ὁ Βασίλειος· καὶ σωθεὶς, δρᾶσαί τι μᾶλλον ἐπεδώκατο ἢ παθεῖν· καὶ φράττει ὁ Μιχαὴλ τὰ ἀναπτερα πᾶσιν Μάμαντος, ἐννέα τὸν ἔτος. ὥρᾳ γ'. ἐ συκῆς, ἀρξας μὴ ἐ μικρὸς ἔτη ιδ'. ια'. δὲ μοναρχήσας. ἀλλὰ καὶ οὗτος ἐμιαλὼς ἐ ἀναγώγας βιώσας, ἐ παντὶ πάσῃ ἡμέρᾳ τὸ ἐπαινεῖν· διεκοπότερον δὲ προσήνεγκε τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, τὸ πολυκάνδυλα τὰ ἀρχαῖα λίαν ὑπερλάσασα.

Ἀναρθέντος δ' ὡς εἴπομεν τοῦ Μιχαὴλ, τὸ τῆς βασιλείας ἀνεδήσατο κράτος Βασίλειος. ὅστις ἦν οὗτος ἐώ, καὶ ὅθεν ὥρμητο, κἂν ποίας αἰτίας οἷς ἦ βασίλειον ἄφνω περιεπτύξατο ἐκ ταπεινῆς καὶ ἀλαμπῶς ὁρμώμενος τύχης, ἀναθεῖναι βούλομαι ἐ λόγος ἐμοὶ ἐ αὐτόθεν. ἰωάννης πάππος ἦν Μακεδόνων χώρᾳ, εἶλκε δὲ τὸ γένος ἐξ Ἀρμενίων, ἐκ πάνυ λαμπρᾶς καταγόμενος ἐ τῆς Ἀρσακίων σειρᾶς, ἐξ ἧς μόνης νόμος ἐᾶ βασιλεύειν ἐνέθεσαν Πάρθοις καὶ Μήδοις καὶ Ἀρμενίοις, ἐξ οὗ κλέος τῶν αὐτῶν Ἀρσάκης, τὸν ἀνακτησαμένου τοῖς Πάρθοις ἐ βασιλείαν ὑπὸ Περσῶν ἐφθαρμένην. καὶ σωιβῆ μὲχρὶ πολλοῦ τοῖς τῶν Ἀρσάκη ἐκγόνοις βασιλεύειν τῆδ ἐρημίαν ἐθνῶν· ἔχοντες ἦ τῆς βασιλείας ἐκτοπίων Ἀρπάβανος ἐ ἀρσενικῆς, καὶ ὁ τοῦτο ἀδελφὸς Κλέινος, φυγάδες οἷς τὸ Βυζάντιον παραγίνονται· λέων τε μέγας τοῦτ ἐ τῶν Ῥωμαίων ἐθνῶν βασιλεὺς. ὅστις ὧν τοῖς ἀνδράσι ὑποδεξάμενος, καὶ ἀξιοφιλῶς ἡμάσας, οἴκησιν ἐ ἀφοσιώσατο ἐν τῇ βασιλίδι πόλει. ὅπερ μαθὼν ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς, γράμμασιν αὐτοῖς μεταπέμπεται, οἷς ἐ πατρῴαν ὑπεχρέμενος ἡγεμονίαν ἐγκαταλῦσαι δεξαμένων δ' ἐκείνων τὰ γράμματα, ἐ πρὶν τὸ φρούριον ἔθος ἐπιμίσγον, μιμοῦνται καὶ τινες τῶν ἐπιφερομένων αὐτοῖς πάντα τῆς βασιλέως, καὶ οἵτινες πλανῶνται ὧτοι ἐ ἐπίλυδες τῶν ἐπισημοτέρων εἰσὶ· καὶ οἷς νῦν ἀποχρῶν τῆς Μακεδονίας Νίκαια ὀνομαζομένη μὴ γαμεῖν καὶ τίκτειν αὐτοὺς παυσιλύει. ὅπερ πάλαι ἐ Περσῶν βασιλέως ὑπὸ ἐ Σαρακηνῶν ἀνατραπέντος, τὰ παραπλήσια καὶ οὗτος ἐθεμιτεύσατο Ἀμερμοῦς διαφράξατο, ἐ γράμμασι μεταπέμπεται τοὺς ἐν Μακεδονίᾳ ἐ Ἀρσακιδῶν ἐκγόνους. φωραθέντος δὲ καὶ τούτου τοῦ δράματος Ἡρακλείῳ τῷ βασιλεῖ, καὶ ὅτι ἐκ διανοίας τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀμεταπλήκτως γίνεται, ἀλλ' ὡς δι' αὐτὸ τὸ ἐ Ἀρμενίων καὶ Πάρθων γένος ὑπήκοον γενέσθαι, εἰς Φιλιππους αὐτοὺς (μία δὲ αὕτη τῶν Μακεδονικῶν πόλεων (χθες ἐλέχθη, καὶ μετοικίζει· ἔνθα πάλιν ἐκβιβάζει τοὺς Ἀδριανουπολίτ. ἀθρόους δὲ ἐ ὅπου φανέντος τοῖς ξένοις, εἰς πλῆθος καμψησας, ἀσύγχυτο τὸ γένος

purpuram diademaque circumdedit: manuque ſua ad Senatum educens, hanc habuit orationem. Jampridem, amici, deteverum hunc potius virum ad imperii honorem ſummum evehere, quam Baſilium. Sunt enim in eo.

Primum corona, forma digna regia:
Deinde cognatum diadema eſt huic viro. 278
Suntque omnia dignitati convenientia.

Hoc factum, atque haec oratio principium fuit interitus Michaelis. Acceſſit huc aliud quiddam. Mero ſeſe cum obruiſſet Michaelus aliquando, per ebrietatem multa abſurda praecepit: nempe ut quibuſdam aures, aliis nares, nonnullis capita ampurarentur. quae ne fierent, Baſilius obſtitit, non tam de aliis quam de ſeipſo ſolicitus. Michaelus poſtquam hunc ſibi obſtare ſenſit, atroces ſtruit inſidias, ſubornato qui haſtam, ferae ſimulans feriendae cauſa ſe mitteret, in Baſilium deſigeret. Eaque derectae ſunt, cum is quem ſubornatum diximus fuiſſe, jam moriturus rem efferret. Ac miſit ſane haſtam, ſed a Baſilio uberravit. Ergo Baſilius ex inſidiis ſervatus, agere quam pati potius duxit. eſtque Michaelus in palatio ad D. Mamantis interfectus, anno ab origine mundi ꙮ ϡ ϡ ς ρ ϡ ccc lxxvi, hora noctis tertia. Imperavit cum matre annos quatuordecim, ſolus undecim. Quamquam autem vitam egit diſſolutam, non tamen prorſus nihil laudabile geſſit. Obtulit enim magno templo poculum, quod diſcopoterium dicitur, & * polycandylae prioribus plurimo praeſtantiora.

Michaelis interitus. *Edit. Pariſ. pag. 557.*

* v. Meurſ. Gloſſ.

Interfecto Michaelo, Baſilius Impetium occepit. is, unde ſumpto initio, quaque uſus occaſione ex humili & obſcuro loco ad culmen Imperii aſcenderit, altius repetitae re eſt explicandum. Fuit Baſilius patria Macedo, natione Armenius, ex illuſtri Arſacidarum ſtirpe, ex qua unica leges ſinebant Parthorum, Medorum, Armeniorumque reges deligi, ob gloriam primi Arſacis, qui Parthis regnum a Perſis ſurreptum recuperaverat. Diu admodum hujus Arſacis progenies dictis gentibus imperavit. Ultimus Artabanus ejuſque frater Clienes, avito exturbati regno, Byzantium exules pervenerunt, Leone Macedone tum Romanorum Imperium gerente. is viros iſtos excepit, honotibuſque dignis afficiens, habitationem in urbe iis convenientem aſſignavit. Perſarum rex cognita hac re, miſſis litteris eos revocavit, reſtituturum ſe in patrium regnum promittens. Dum hi litteris iis acceptis quid facto uſus ſit deliberant, quidam ipſorum famulus totum negotium exponit, oſtendens ertones hos atque advenas eſſe ex illuſtriſſimis hominibus. Itaque Leo eos cum uxoribus & liberis Nicam (oppidum eſt hoc Macedoniae) transfert. Rurſum poſtea Perſarum regno a Sarracenis everſo, ejus temporis Amerumnes itidem litteris Arſacidas in Macedonia degentes revocavit. Quod cum Herachius tum Imperator deprehendiſſet, intelligeretque eum non benevolentia impulſum ipſos accerſere, ſed quod ſperaret eorum opera ſe Armenios poſſe & Parthos ſibi ſubjicere, Philippos (urbs & haec eſt Macedoniae) eos tranſpoſuit, atque inde Adrianopolin. qui locus cum ipſis opportunus videretur, auxerunt ibi ſe, genus ſuum

Arſacidae.

Baſilius Macedo Imperator.

ſecretum ab aliis ferrantes. Aliquanto poſt tempore, Conſtantino cum matre Irena imperium gerente, Arſacides quidam, nomine Maiktes, neceſſitatis ſuæ cauſa Conſtantinopolin venit, incidítque in gentilem ſuum Leonem, & arctiſſimam cum eo amicitiam contraxit. Qui cum ipſum Adrianopoli quidem habitare, genus autem ab Arſacidis trahere intelligeret, alienum ſolum patriæ ob viri præſtantiam prætulit, unamque ea ejus filiabus uxorem duxit. Hoc ex conjugio natus eſt Baſilii pater, viribus & corporis habitu præſtans: cui nobilis quædam matrona quæ a magno Conſtantino natales ſuos trahere credebatur, filiam ſuam longe formoſiſſimam nuptum tradidit. His parentibus natus Baſilius, antequam naſceretur multa habuit potiundi Imperii ſigna; eſtque liberaliter educatus.

Edit. Pariſ. pag. 558.

Adrianopolis capta.

Quo autem tempore Crumus Bulgarorum princeps, victoriis quas a Romanis reportaverat inflatus, magno collecto exercitu Adrianopolin obſedit; tractaque aliquandiu obſidione, cum ob res ſecundas inſuperabilis videretur, neque quiſquam ſe ei opponere auderet, eam neceſſariis rebus deficientibus dedi tione cepit: omneſque in ea qui erant urbe, inter quos etiam Manuelus fuit epiſcopus, in Bulgariam deportavit; Baſilii quoque parentes, cum Baſilio adhuc lactente, eo compegerunt. Ibi & inclytus ille epiſcopus, & Baſilii parentes, & reliqua cum epiſcopo turba fidem in Chriſtum ſinceram conſervantes, Bulgarorum multos ad veram religionem (quod ante id tempus numquam fuerat factum) tradaxerunt, paſſimque per Bulgariam Chriſtianæ doctrinæ ſemina jecerunt. Crumo vita defuncto, ſucceſſit Crytagon, longe anteceſſore erudeliore. Hic animadverrens Bulgaricam gentem paulatim ad Chriſtianiſmum deſcíſcere, inflammato ob eam rem animo, Manuelum & præcipuos ejus ſocios ad ſe vocat: ac primum manſueta oratione ſuadet, ut Chriſtianam fidem deſerant; poſt cum eos neque pollicitationibus, neque minis flecti ſentiret, acerbe excruciatos interficit. Hoc modo Manuelus, multique ſub eo illuſtres, aliique languine junCti, ſua morte veræ religioni teſtimonium tulerunt. Tandem reliquis captivis Deus in patriam redeundi occaſionem paravit. Nam princeps Bulgarorum ſæpius cladem paſſus, cum jam Romanorum viribus reſiſtere nequiret, pacem bello prætulit, eaprirofque dimiſit. Quos cum congregatos, jamque in patriam iter ingreſſuros contemplaretur, Baſilium tunc ex puerilia adoleſcentiam ingreſſum vider, eleganti vultu prædium, & ſuaviter ſubridentem atque circumſaltantem: cum ad ſe vocat, manibuſque apprehendit & oſculatur, pomumque tantæ magnitudinis donat quod adoleſcentulus ſimplici audacia genibus principis inniteus accepit, morum minime fucata ſimplicitate, *pag. 559.*

Crytagon Bulgarus in Chriſtianos ſævit.

Ἐπεὶ δὲ Κρῦμος ὁ τῆς Βυλγάρων ἄρχων, ταῖς κατὰ Ῥωμαίων νίκαις πεφυσημένος, μεγα τραπαιδὸν αἰχμάρας ἐπολιόρκει τὴν Ἀδριανούπολιν, μηδενὸς χεῖρα ἀντάραι τότε πλησσοντος, ἀνυποστάτου τυγχάνοντος, διὰ τὰς προγεγενημένας εὐτυχίας, χρόνον τὴν πόλιν πιεσας δέ-σας ἐφ' ἑαυτὸν, ὡμολόγει ταύτην διὰ τὴν ἀναγκαίων ἐνδειαν παραδοθῆναι. πάντας τε τοὺς ἐν αὐτῇ, οὓς ἠριθμεῖτο καὶ ὁ τῆς πόλεως ἀρχιερεὺς Μανουὴλ, εἰς Βυλγαρίαν μετοικισαι συνέβη μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τοὺς τοῦ βασιλέως γεννήτορας, ὑπομάζιον αὐτὸν ἔτι φέροντας, εἰς τὴν Βυλγάρων ἀπαχθῆναι γῆν. ἔνθα αὐτὸς τε ὁ πλοῦτος ἀρχιερεὺς, καὶ οἱ τοῦ βασιλέως γεννήτορες, καὶ τὸ σὺν τῇ ἀρχιερεῖ πλῆθος, αὐδήτου τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἠσπάσαντο, πολλῶν τῶν Βυλγάρων πρὸς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν μεταγόντων, μᾶλλον τῶν ἔθνους μεταγαγόντων πρὸς Θεοσέβειαν, καὶ παιδαγωγὴν τὴν Βυλγαρικὴν γῆς, Χριστιανικὴς διδασκαλίας κατηβίβλιωτο σπέρματα. ἀλλὰ Κρῦμος μὲν ἔφθη παυλύσασθαι τὴν ζωήν. Κρυτάγων δὲ ὁ τούτου διάδοχος πολλῷ τῷ ἀπελθόντι νεῶν εἰς θυμικδίαν, αὐτὸ τοῦτο γινόμενον ἐκ ἀγνοίας, καὶ ὅτι τὸ τῶν Βυλγάρων γένος πρέμα πρὸς Χριστιανισμὸν μεταφέρεται, θυμοῦ πλήρης καθίσταται· καὶ τὸν τε θεῖον ἀρχιερέα Μανουὴλ, καὶ τοὺς ἐξοχωτάτους τῆς περὶ αὐτὸν μετὰ θυμοῦ παρασυναμένος, πρώτον μὲν ἀπίως μετασχεῖν ἐπειρᾶτο, καὶ ἀμαλῶς τὴν ὀρθοδόξου καὶ ἀμωμήτου τῆς Χριστιανῶν πίστεως. ἐπεὶ δὲ πρόθυμος αὐτοὺς κατιδόντα καὶ ὑπερχίσαν καὶ ἀπειλῶν, μετὰ πολλὰς αἰκίας τὰ διὰ μαρτυρίου παρέδωκε θανάτῳ. καὶ Μανουὴλ μὲν ὁ πλοῦτος ἀρχιερεὺς, ὅπερ τῷ διὰ μαρτυρίου τέλει συνέβη τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἐμφανίσαι, τῶν ἑαυτὸν ἐπισφραγίζει ζωῶν, καὶ πολλοὺς τῷ καθ' αἷμα συνέβη ἀρτίκοντας μαρτυρικῆς ὠκλείας ἀξιωθῆναι. ἐπεὶ δὲ ἴδιόν ποτε καθόδα τυχεῖν τοὺς ὑπολειμμένους αἰχμαλώτους, ἄνωθεν τοῦ θεοῦ τῶν ἐξόδων αὐτοῖς πραγματευμένων, ἀ τῆς Βυλγάρων ἀρχηγὸς πολλάκις ἐρασθεὶς, ἐ μὴ δυνάμενος ἐπὶ πλέον πρὸς τὰς Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις ἀντικαθίσασθαι, ἀφῆκεν αὐτὰ τὰ μάχης ἀπαλλάττεται, καὶ λοιπὸν τὰς αἰχμαλωσίας τὸν λαὸν. ἄρτι δὲ συναλλιζομένων τῆς αἰχμαλώτων, καὶ μελλόντων ἤδη πρὸς τὰ πάτρια ἴδη παλινοστεῖν, καὶ ὁ ἄρχων Θωμᾶς ἐγείρετο τὸν αἰχμαλώτων, καὶ τὸν παῖδα κατιδὼν Βασίλειον ἐκ τοῦ παιδικὸν παραλάσσοντα ἡλικίαν, ἐ τὸ ἰφίβυε ἀπόμβων, πρὸς ἑαυτὸν ἀπεκαλεῖτο, ἐλλάθειον ἰδὼν ἐνορῶντα, καὶ χαρίεν ὑποχελῶντα, καὶ πιεσκαίροντα. καὶ ἐγγὺς παραστὰς, ταῖς χερσὶν ἠθέλησε καταχεῖν, καὶ ἀσπάσασθαι, καὶ μέλλον ὑπερφυὲς τὸ μέγεθος παρεχεῖν. ἅπερ ἅπας ἀπᾶκος πᾶν ὁ Θωμᾶς τοὺς τὰ ἄρχοντος

pag. 559.

ἐπιφοβώμενος γόνασι διδύμενον πιδύξαι, ἐς τῆ ἁπλό-
τῃ ἴδοι τῇ ἀπειρήγῃ ἢ ἑαυτῇ ὑγιείαν εὐδαιμόμενος
ὡς ἐπλαγωᾶαι μὲν τὸν ἄρχοντα, ἀγαγεσκεῖν ἢ λοιπὸν
ὅσους τις ὑπ' αὐτὸν, εἰ τοιοῦτος ἂν ὁ παῖς συγχωρεῖν
εἶναι παλινοστεῖν. ἀλλ' ἀπιέναι ὅμως ὑμᾶς Θεὸς ὁ
αἰχμάλωτος τῆ Ρωμαίων λαῷ ἀπαδής. συνεξελθεῖν
δὲ οἱ τῶ Βασιλείου γονεῖς, τὸν φίλτατον ἑαυτῆ παῖδα
προσπαρόμενοι.

Φασὶ ἢ πολλὰ σημεῖα συνισχθῆναι τότε, γενέ-
σθαι καθεστῶτα ἢ ἄνδρα, ὡς εἰς ἢ βασίλειον ἀνα-
χθῆναι πρεσβυτ. ἀλλὰ τὰ μὲν ἄλλα παρεῖσθαι τῆ λόγῳ,
ὡς παραλόγα ἐμποιοῦντα. ὃ δ' ἐ θέρμις παραδοῦναι σι-
γῇ, τοῦτο ἐ διηγήσομαι. θέρος ἦν ἀκμή, ἐ οἱ ἢ παῖ-
δα γεγυμνότες ἐξῆλθον ὡς ἢ ἴδιον ἀγρὸν, τοὺς θερι-
στὰς εἰς τὸ ἴδιον ἔργον ἐντόνοντες. ἐ ὕπνου μὲν ὥσπερ ὡρὰς
τότους. τὸ δὲ παιδίον ἵνα μὴ ὑπὸ τᾶ θάλπους καταφλέ-
γοιτο τὰ ἡλία, σπυρὸν τινα χαλάσαντες ἐκ ἢ συμβό-
σμα ἢ ἀσταχύων, ἐ τούτῳ τινὸν κεφαλοῦμον ἐθεσαν,
ἅμα μὲν ἢ τᾶ ἡλία θέρμας ἢ καύσωνα ἀβλαβῶς διελ-
θεῖν μηχανώμενοι, ἅμα δὲ ἐ ὡς ἀπεμόπους ὑπονόσ-
τῃ, μὴ ὑπό τινος ἔξωθεν ἐσχλεμβος. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν
ἢ σπυρὰδα, ὡς ὁ καιρὸς ἰδίδυ, χαλάσαντες, ἐ ἢ παῖ-
δα καπακοιμήσαντες, ἄχοντο ὡρὸς τὸ ἔργον. τὸ ἡλίου
δὲ τᾶς ἀκτῖνας ἐπαφείπτης τῇ παιδὶ, ἐ ἁ μητρὸς τό-
τῳ παρισχλῦσης, αὐτὸς ἐπακαπτὰς ἁπλωμένας ταῖς
πτέρυξι τὸ παιδίον ἐσαίζων. ἀρθείσης ἢ παρὰ τ ἰδόν-
των φατῆς, μή τι ἐ πάθοι παρὰ τὸ ζῶον ὠλαβηθέν-
των, ἁ μήτηρ ὠθὺς πρὸς ἢ παῖδα δραμοῦσα, ὡς ὕρα-
τῶπον ἰδίως καθεύδοντα, ἰδοῦσα δὲ ἐ ἢ αὐτὸν τῇ παι-
δίῳ συμὰν ταῖς πτέρυξι πεπτομένον, ἐ μηδὲ πρὸς
τὸν τότης ἐκπλαγέντα ἐπίλοιπον, ἀλλ' ὥσπερ ἐ χά-
ρεν ἐπαπωῶσες αὐτὸν καπὶ μὲν τὸ πρόχειρον ἁκ εἰς
νοῦ ἔβαλλε τὸ θυπρόπιον, ἀλλ' ὡς εἶχε λίθον ἀπὸ
τῆς γῆς λαβοῦσα, τὸν αὐτὸν ἀπεδίωκε. ἐ ὕπος μὲν μι-
κρὸν ἀπέπτου· τῆς δὲ γυναικὸς πρὸς τὸν ἄνδρα ὑποστρο-
φάσης, πάλιν παρὰ ὁ αὐτὸς καπὶ τὸ πρότερον χῶμα,
πλουμένας ταῖς πτέρυξι τὸ παιδίον ἐπισείζων ἐκ πά-
λιν ὑρτο φανὲ παρὰ τῇ θιαᾶ διολύγιος, ἐ ἁ μήτηρ ὡρὸς
τὸ παιδίον, ἐ λίθῳ πάλιν ὁ αὐτὸς ἀποσοβήμενος, ἐ
ἡ τῆς μᾶῆρὸς πρὸς τὴς ἐργαζομένης ὑποτροφὴν, ὡς δὲ
ἐ τρὶς ἐ πολλάκις τῶν ἐγένετο, μόλις ποτὲ συνείδη-
σιν τῶ Θεῖα λαμβάνει συμβόλῳ, ἐ παμπεῶται ἐκ
τῆ ἀφολαβόντων τὰ γενόμενα ὕστερον.

Ἐξ ἑρετοῦ τοίνυν ἐκ πάσης ἐπιμελείας ὁ παῖς ὑπὸ μό-
νους τοῖς φύσασι· ἤδη δὲ αὐτῷ τῆ ναυτίλων παρα-
μεῖψαντος ἡλικίαν, μπάλλεξι μὲν ὁ πατὴρ τῶ βίου. χω-
ρέα δὲ περὶ τὸν μητέρα. ἐ ὀρφανία περὶ τοιοῦτ τὸν ναυ-
τίαν, ἐ ἐπιδεῖν ἐσ ἐπὶ ἐ θλίψεις ἀπιφύετο. ἐ πέρρω δὲ
ἐ φροντίδων ἐσμὸς ἢ περὶ τὸν εἶπον ἐπιμελείας, ἐ ὡς μη-
τρικῆς ἀφοσίας, ἐ τῆ ἀδελφῶν ἄρτι ἐφ' ἑαυτὸν ἐξημεί-
της, ἐ πεύπερ ἁ γεωργία μπρά τις ἐπιτηδεία ἐδόκει αὐτῇ,
ἐ συναργὸς ὡρὸς τὸν βίον βωλόμενα ὡρὸς τὸν βασιλέα
συνοικεῖν, ἀφικνεῖται ἑαυτῇ τι ἐ τῆς φιλτάτης ἐπα-

citate indulis ſuæ ingenuitatem demonſtrans : itaque & miraculo attonitus fuit princeps , & ſubditi elanculum indignati ſunt , tali adoleſcenti domum redeundi poteſtatem concedi . Sed tamen , Deo propitio , captivi omnes incolumes domum dimiſſi abierunt : interque hos etiam Baſilii parentes , charilſimum ſecum ducentes filium ſuum.

Multa feruntur indicia futuri Imperii Baſilio fuiſſe , quæ omittenda nobis ſunt , ne longius a propoſito abducamur . Unum tamen præterire nequaquam convenit . Meſſis tempore parentes ejus cum in agrum eaiſſent , ut meſſorum operas argerent , Baſilium , ne ſolis æſtu læderetur , ſub umbraculo quodam ea manipulis ſubito conſtructo repoſuerunt , ut ſimul & a radiorum ſolis ferrore tutus eſſet , & ſine moleſtia dormiret , nulla re interturbante : ipſique ad opus ſopito puero diſceſſerunt . Cum vero ſol radios ei immitteret , & non parvam afferret moleſtiam , aquila eo devolavit , & paſſis alis puerum obumbravit . Quod cum vidiſſent alii , & præ metu ne quid aquila puero mali faceret exclamaſſent , accurrit mater : ridenſque puerum ſuaviter dormire , & aquilam ei umbram aliis ſuis præbere , neque ipſius adventu abſterreri , ſed quaſi gratiam repoſcere : in præſentia divinatione nulla ad animum accidente , lapide a terra ſublato aquilam abegit . quæ paululum avolans , digreſſa matre ſtatim redlit , & ut ante Baſilium obumbravit . Rurſum ergo exclamatur a ſpectantibus , materque accurrens aqeilam lapide a puero abigit , eaque ipſa digreſſa redit . Hoc aliquoties facto , tandem divinum hoc eſſe ſignum mater cognovit , & ex præteritis futura collegit.

Baſilii pueritium.

Accurate a parentibus educatus Baſilius , quum jam ex ephebis exceſſiſſet ,. patrem amiſit . ita orbus ille patre , matre vidua , varie afflictari cœpit , ac de te familiari ſolicitus eſſe , quamquam in eam curam mater quoque , & fratres incumbebant . cumque in agricultura ad ſuſtentandam vitam non ſatis eſſe præſidii putaret , ſtatuit Conſtantinopolin proficiſci , ibique ſibi & ſuis ad vitam neceſſaria parare . Hoc ejus ſtudium impediebat mater , manere ſecum & avum enutrire jubens , & ſe mortuam ſuis manibus efferre , atque ita demum profiſci quo vellet . victa tamen hæc ejus retinendi cupiditas eſt , neceſſitate victus tolerandi . Dimiſſus Baſilius ea Macedonia , Byzantium venit : & per auream ingreſſus portam , die jam ad veſperam inclinata , in ſancti martyris Diomedis veſtibulo ſub gradus portæ propinquos , ut erat feſſus ab itinere , non refecto corpore ſeſe abjecit ,

Edit. Pariſ. pag. 560.

S. Diomedis de Baſilio vaticinium.

ac quieti dedit. Ibi circa primum ejus noctis vigilium, monaſterii principi ſanctus Diomedes in ſomnis aſſiſtit, jubens ad portam egredi, Baſiliumque nomine vocare, ſecumque in monaſterium adductum curare. hunc enim divinitus Imperatorem deſignatum, ejus monaſterii inſtauratorem, amplificatoremque fore. Monachus viſum hoc inane ratus, nihilque moratus, ſomno ſe rurſum dat. Cum autem denuo idem inſomnium oblatum, ipſum, ut erat ſegnis atque ſomniculoſus, non excitaſſet; videt ad ſe turrim venire martyrem, non ut prius placide iſtu jubentem, ſed graviter minas adhibentem: ac niſi mandata perageret, flagra intentantem. Ita demum monachus per merum ſopore ignaviaque excuſſis, portæ aſſiſtit, Baſiliumque, ut erat divinitus juſſus, vocat. qui ſtatim reſpondit: En adſum Domine, quid mandas ſervo tuo? Monachus eum in monaſterium introducit, humaniſſime tractat, omni cura refeit. Scripulatus deinde, arcanum eum ſibi occultum ſervaturum, neque evulgaturum, martyris vaticinium exponit: & obteſtatur, ut exitu hoc comprobante, ſui atque monaſterii velit meminiſſe. *Edit. Pariſ. pag. 561.* Cum Baſilius hæc, ut ſe longe ſuperiora, averſaretur: idque potius a monacho poſtularet, ut aliquem illuſtrium virorum dominum ſibi conciliaret, perlubenter hanc ei ille navavit operam, & Baſilium Theophilo (erat is Michaeli Imperatoris & Bardæ Cæſaris cognatus, *Theophilitzes.* atque ob ſtaturæ humilitatem Theophilitzes diminuto vocabulo appellabatur) qui iſto monaſterio ſimiliariter utebatur, commendavit. Solebat hic Theophilitzes ſemper generoſos, forma eleganti & fortitudine præſtantes ſibi quærere famulos, eoſque ſericis veſtibus alioque habitu inſigni exornare. His infertum Baſilium, cum videret nolmi corporiſque fortitudine reliquis admodum anteceſſere, protoſtratorem eum creat. Et Baſilius ſemper ad ſuperiora rendens, in dies ſui amorem in animo domini auxit, ſuique admirationem virtutibus ſuis excitavit. nam & manu erat promptus, & animoſus, atque ad quævis mandata exequenda celer ac idoneus.

Interim mater ejus, quomodo iter filio ſucceſſiſſet, & quem laborum finem ſortitus eſſet, ſcire deſiderans, dum animo angitur, inſomnis imaginatur vi- *Inſomnium matris Baſilii.* dere ſe in aula ſua magnam plantam cupreſſo affimilem, aureo trunco, ramis aureis, totam denique auro nitentem, & ſuper hac filium ſuum Baſilium conſidere. Ut evigilavit, ioſomnium hoc mulieri cuidam religioſæ proponit. ea bono ipſam animo jubet eſſe filii cauſa: conjicienſque ioſomnii vim tum Romanorum Imperatorem fore pronuncinit. Ex eo mater Baſilii, hoc futuræ filii felicitatis argumento prioribus addito, ſolicita pro eo eſſe deſiit, animique læta optimas ſpes aluit.

Forte per id tempus Baſilii dominus Theophilus in Peloponneſum reipublicæ cauſa mittitur, una etiam Baſilio proficiſcente, ac ſua miniſteria obeunte. Cum in Achajam ventum eſſet, Theophilus precandi gratia templum divi

A ὡς ἴυχαν ἐπιῤῥίψας ἑαυτὸν ἀνεπαύετο. περὶ φρόντιδα δὲ φυλακῆς τῆς νυκτὸς, ὅταν τῆς νυκτὸς μονὴν ἡγεμόνα ὁ μάρτυς ἐφίσταται Διομήδης, κελεύων ἐξελθεῖν τῆς μονῆς τὴ πυλῶνα, καὶ ὀνόματι καλέσαι Βασίλειον, καὶ ἐσάπαξ εἰσαγαγὼν εἰς τὸ μοναστήριον, ἐπιμελείας ἀξιῶσαι. ἀσχετιάσαντος δὲ εἶναι τοῦτο βασιλέα παρὰ Θεοῦ, καὶ αὐτὸν μᾶλλον εἰς ἀνοικοδομὴν καὶ αὔξησιν τῆς παρούσης γενέσθαι μονῆς. ὁ δὲ καθηγούμενος, φάσπερ τὸ θεῖον εἶναι ὑπολογισάμενος, ἐκ ὑδενὸς λόγου πω λαλεῖσθαι ἐποιήσατο, ἀλλὰ πάλιν ἑαυτὸν τῇ ὕπνῳ ἐπιδιδώκει. τὰ ὅμοια δὲ πάλιν ἐν δευτέρῳ θεασάμενος, ἐπεὶ μὴ ἀάφειρε καθὼς τὸ πρὶν ὁ ὑπνώδης, ἀλλ' ἐν τρίτῳ βλέπει μάρτυρα ἐπ' ἴσχνος καὶ σφοδρὸς παρακελεύόμενον, ἀλλὰ καὶ λίαν σφοδρῶς ἀπειλοῦντα, καὶ μάστιγας τῆ δοκεῖ ἐπιφέροντα, εἰ μὴ θᾶττον ὑπακούσει τοῖς λεγομένοις. τότε δ' ὧν ἔμφοβος διυπνίσθεις, καὶ τὸν ὕπνον ἐκτιναξάμενος, τῆ πυλῶνι ἐφίσταται, καὶ κρότῳ τὸ θεῖον φρόσταγμα ἐκάλει Βασίλειον. καὶ ὃς ἔνδοθεν, ἰδοὺ ἐγὼ κύριε, τί προσάσεις τῆ δούλῳ σου; εἶσω δὲ αὐτὸν τῆς μονῆς εἰσαγαγὼν, δύσας τὸ θυραυλείας καὶ ἐπιμελείας ἀξίωσε, καὶ πάσης μετέδωκε φιλοφροσύνης. οὐ τέχνμυθῶν ἀσφαλισάμενος, καὶ μὴ ἐκφῆναι τινὶ φόβου, ἀλλὰ παρ' ἑαυτῆ φυλάττειν τὸ μυστήριον παρεγγυήσας, καὶ τὸ μάρτυρος αὐτῆ ἐφανέρωσε φρόμμα. καὶ μετὰ τοῦ ἔκβασιν τῆδ' πράγματος αὐτῷ τὸ καὶ τῆς μονῆς μεμνῆθαι ἐδυσώπει. τὸ δὲ ὡς ὑπὲρ αὐτὸν τὸ πρᾶγμα ὑποτεμνόμενος, καὶ μᾶλλον αἰξῶντος ὁ ἡγούμενος εἰσοικιδιοῦσι τινὶ τῶ ἐμφανεστέρων, εἰς δουλείαν, ἀσπασίως ἑαυτὸν εἰς τοῦτο ἐκδίδωσιν ὁ ἡγούμενος. ὃ ἐπεὶ συνήθως εἶχε πρὸς τὸν τοιοῦτον μονιωὰ τὸ βασιλέως Μιχαὴλ, καὶ τῦ Βάρδα τῦ Καίσαρος συγγενὴς Θεόφιλος, (ὃν ὑποκοσκέμβοι δῆ τὸ μικρὸν τῆς ηλικίας Θεοφιλέτζιον ἐκάλων) τοῦτο συνίησιν ὁ Βασίλειον, ἀεὶ αὐτοῦ ἐχόντι γνησίως καὶ διαδῆς καὶ ἐπ' ἀνδρείᾳ ἐβεβοήσι καὶ πεῖ αὐτὸν ὑπρίπας. τοιοῦτος δὲ προσλαβὼν, σημειοῦς τε δῆθεν ἐκόσμει ἐδῶν, καὶ τῇ ἄλλῃ κατασκῇ ἐβαφικῶς καταλάμπρυνε. τοῦτος ἐγκαταλεγέντα τὸν Βασίλειον καὶ κῇ πολὺ προίχων τῆ ἄλλων δοκιμῶν κῇ σωματικὴν ῥώμην καὶ ψυχικὴν ἀνδρείαν, ἀριστοεράστατον τῶν προβαλλόντων. ἀεὶ δὲ τοῖς ἐμπροθεσε ἐπεκτεινόμενος, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἐπὶ πλέον ἠγαπᾶτο παρὰ τὸ Θεοφίλου, καὶ ἐπὶ τοῖς οἰκείοις προτερήμασιν ἐθαυμάζετο. καὶ ὧδε κατὰ τὸ χεῖρα γνησίως, καὶ κῇ ψυχῇ ἀβρᾶλίως, καὶ πρὸς πᾶν τὸ καλὸν ὁρμῶν ὀξύς τε καὶ ἐπιτήδειος. καὶ ἡ μὲν Βασίλειος ἐν τοῖς.

Ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἐγλιχετο μαθεῖν, πῶς αὐτῇ τὰ κῇ τέλη ὁδὸν ἔχοι, καὶ ποία τις αὐτῇ παῦλα τῆδ' πόνων ἐδέξατο. Δυσθυμοῦσα δὲ καὶ ἀχάλκωτα, ὁ ῥᾳδ αὖ ὕπνος μέγα φυτὸν κυπαρίσσῳ προσεικὸς, ἴδοι τῆς αὐλῆς αὐτῆς ἐντὸς, χρυσοῦς πυκάζόμενον, καὶ χρυσᾶς τὰς κλάδας. ἐπὶ τὸ τέλεχος ἔχον, καὶ ἐφιππεύον αὐτοῦ ὡς Βασίλειος ἐκαθέζετο. Διυπνισθεῖσα δὲ διηγεῖται τὸ ὅραμα τινὶ τῶ οἰκείων γυναικῶν· ἡ δὲ εὐθυμίαν τε ἐπέτρεπεν ἐπὶ τῇ ὀψῇ, καὶ τὸ ὁρᾶθὲν ἐπαρείνυσα, βασιλέα Ῥωμαίων γενέσθαι τὸν ὑὸν αὐτῆς ἀπεφαίνετο. τῶν προτέρων δὲ καὶ τὸ προσλαβοῦσα, λοιπὸν ἡ μήτηρ ἐκάστοτε ἀπὸ τοῦδε περὶ αὐτοῦ ἐδυσωφόρει, καὶ ἔχαιρε, καὶ χρησάς ἐπὶ τῇ ὀψῇ ἐτρέφε τὰς ἐλπίδας.

Συμβὰν δὲ κατ' ἐκεῖνο καιρὸν, Θεόφιλον τὸ Βασιλέως πέμψαι δημοσίων χάριν πραγμάτων ὑποστάλαντα εἰς Πελοπόννησον· εἵπετο τούτῳ καὶ ὁ Βασίλειος, καὶ ἀφικομένων

λων αὐτῇ ὑπηρεσίαν ὑποπληρῶν. ἐλθόντων δὲ εἰς Ἀχαΐαν, εἰσῆλθε μὲν ὁ Θεόφιλος εἰς τὸν τῶ

πρωτοπλίστ Ανδρέου τοῦ πρωτοκλήτου. ὁ συνεισπλ- A Andreæ, qui primus ad Apoſtoli fun-
θὼν δ' αὐτῇ ὁ Βασίλειος τότε, τῇ οἰκείᾳ ἐξουσίᾳ, ctionem eſt vocatus, intrat: Baſilio tum
ὡς ἦσαν, ἀπαρχολυθεῖς. ὕστερον δὲ ὁ αὐτὸς τῷ Ἀποσό- non comitante, quod is nimirum ſuo-
λῳ ἐκπληρῶν τὰ καθήκοντα, καιρὸν ἁρπάζει, εἰ- rum negotiorum cauſa abeſſe cogeba-
σεισι μόνος εἰς τὸ νεὼν. ἐνίδρυτο δέ τις τῷ θείῳ τεμένει tur. Poſt Baſilius quoque opportunita-
τῷ Ἀποσόλου μοναχός, ἀρετῇ ἀνεπισκήπτως διὰ βίου. tem nactus, ſolus in idem fanum ſe
ὅπερ τὸν μὲν Θεόφιλον εἰσιόντα μετὰ τοσαύτης δορυφο- confert, Apoſtolo debitum exhibitu-
ρείας, ὑπὸ ὑπεδέξατο, ὑπὸ ἀνασὰς κατεπάσατο, ὑπὸ rus cultum. Præſidebat tum ei fano
τινὸς ἐξίωσε μηδὲν προσρήσεως. ὕστερον δὲ τῷ monachus quidam, virtuti per omnem
Βασιλείῳ εἰσερχομένῳ, ὡς εἴρηται, μόνα ὑπεξανίστη, vitam deditus. Hic eum ante ingreſ- Monachus Ba-
ὧν τινι τῷ κρατοῦντι, ᾧ δ' ἐξ ἴδιας τοῖς βασιλεῦσι ſum tanto cum ſatellitum comitatu ſilium impe-
ἀρίστασα προσήνεγκεν ἀρημίαν. ὅπερ ἐπειδὴ παρε- Theophilum neque excepiſſet, neque aſ- ratorum fan-
τυχόντων ἰδόντες τινὲς, τῇ κθ' τοὺς τόπους ἐκείνης πρω- ſurgens ſalutaſſet, neque omnino vel mi- tit.
τεύσης κατὰ τὸ ξόανον ᾧ ἀγίσματι γυναικὶ, ἣ Δανιη- nimo alloquio dignatus eſſet: tunc Baſilio
λὶς ὠνὸ τοῦ τοῦτο ἀνδρὸς ὠνομάζετο, ἀπαγγέλλουσι. intranti ſibi & aſſurrexit ut magiſtratui, Edit. Pariſ.
ἐκεῖνη δὲ τὸ διαπρεπὲς τοῦ μοναχοῦ, μᾶλ' ἔνι προφανεσ- & quomodo Imperatores ſalutari mos eſt pag. 562.
τῶν χαρίσματος ἠξίωται ἀγνοοῦσα, ὡς ἐγίνετο περὶ τὸ eum ſalutavit. Hoc cum vidiſſent nun-
λεχθὲν ἀμελὴς ἀλλ' ἅμα τε ἔλυσε, τῷ προσκαλεσαμέ- nulli qui forte ibi aderant, mulieri quæ
νη τὸν μοναχὸν, ὁπόσιτικὰ πρὸς αὐτὸν διεξῆει ῥήματα B iis locis virtute & generis nobilitate prin-
τοσοῦτος χρόνος, λέγουσα, πάτερ πνεύματικὲ, ἐξ οὗ σοῦ cipem tenebat dignitatem, a marito ſuo
γνώεμες ἐγὼ καθίσταμαι, τῷ οἴδας με κθ' τόπον ἐν Danielis dicta, narrant. Ea perſpicaciam Danielis.
πᾶσι τῇ πολλῶν ἐξαίρουσα, τῷ ἀδύνατον ὅτι ὑπηρέ- mnnachi, donumque in eo vaticinandi
τους θεοτόκου μι, ὅτε ὑπέζωμαι· ἀλλ' ὡδὶ τῇ ἐμῷ divinum non ignorans, nuntium eum ne-
υἱῷ, ὅτε ἐγγένων τῷ τοιούτῳ ἀπίνειμας φιλοφροσύ- quaquam neglexit: ſed illico monacho
νῳ. Ἐ πῶς σοῦ ἄνθρωπον ὠνόμᾶ τῷ ζῆσον, Ἐ πίνατα ad ſe vocato exprmbravit, & quod ſi-
ζημίοντα βίον, ἰδὼν ὑπεξανίστης, τῷ ὡς βασιλέα ἐτίμη- bi, quam ut pater ſpiritualis tanto tem-
σας; ἐχ ὡς ἕνα τ' τυχόντων εἶδες τ' ἄνδρα ἐγὼ, ἀντέ- pore notam haberet, omnibuſque ho-
φησεν ὁ μοναχὸς· ἀλλ' ὡς ἐν Θεῷ βασιλέα Ρωμαίων C minibus iis in locis longe præſtare ſciret,
ὑπὸ Χριστῷ προκεχειρισμένον ἰδὼν, ἐξανέστην τῷ ἐπὶ- numquam vel aſſurreciſſet conſpectæ, ne-
φήμησα. τοῖς γὰρ ὑπὸ Θεοῦ τετιμημένοις, ὀφείλομεν que votis prnſecutus eſſet, ac ne filio
πάντως ἐσὶ τῷ ἡ ἐξ ἀνθρώπων τιμή. quidem ſuo aut oepoti eum amquam ha-
buiſſet honorem: nunc autem homini
Ο μὲν οὖν Θεόφιλος τὰ προσπαγμένα ἀνύσας, ἔσχε pauperi, peregrino, & vitam degenti
τὸ πάλαι τῆς ἐπὶ τ' βασιλείᾳ ὁδοῦ. ὁ δὲ Βασίλειος ἀ- inopem aſſurrexiſſet, & tamquam Im-
θυτείᾳ συχνῶς σώματος, αὐτόθι καταλιμπάνεται· peratorem honoraſſet. Arqui ego, reſpon-
ἐπιμελείας δὲ τῆς προσηκούσης τυχὼν, πρὸς τὸν ἄνοδον dit monachus, cum noo ot commonis
ἑτοιμάζετο. ὃν μεταλεσαμένη ἡ φορρηθεῖσα γλυκὺ conditionis aliquem vidi, ſed ut a Deo
Δανιελὶς, δῶρεις αὐτὸν τῷ μεγάλοις δέξηται χαρίσμα- C deſtinatum Imperio Rnmanorum geten-
σι, μυθὸν ἕτερον ἐπιξαπίσασα παρ' αὐτῆ, ἢ πνεῦμα τι- do, & ad hoc u Chriſto delectum in-
κῆς ἀδιλφότητος συνδέσμῳ συνδεθῆναι πρὸς Ἰωάννην tuitus, aſſurrexi, eique gratulatus ſum.
τὸν υἱόν. ὁ δὲ πρὸς τὸ ἑαυτῆ ὑποβλίπων ωτελὲς, τῷ omnino enim ab hnminibus honor iis
πλεονεξίας τῆς γυναικὸς, ὡς ὑπὲρ αὐτὸν μᾶλλον ὡσεὶ debetur, quos hnnore Deus dignatus 202
διωθεῖτο Ἀ ὀντως πλούσια ἢ παράκλητον δέξάμενος, eſt.
ἐκπλοῦ τὸν πάντως σκοπόν. ἐκπληρωθείσης δὲ τῇ γυ- Cæterum Theophilus confectis man-
ναικὶ Ἀ ἐρίστως, ἐδόξεν αὐτῇ, μὴ ἐπιφύτευτον τὸ βέ- datis, Conſtantinopolin reverti inſti-
βλημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ δημοσιεύειν τῷ φανερὰ τιθέναι τὰ tuit, relicto ibi Baſilio, cujus iter in-
μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, οἷς οἰδὲ ξόανος προλεγόμενα ἐκ commoda valetudo impediebat. Qui
δυλοπονήμενα. ἰδίᾳ τοίνυν παρασκευάσᾶς τὸν Βασί- cum diligentet curato corpore ſanı-
λειον, Ἴδι (ἔφη) ὦ τέκνον, ὡς ὁ Θεὸς σε ἐπὶ μεγά- tatem recepiſſet, & ſe jam ad reditum
λοις μέλλει τιθέναι τοῖς σκοπιᾶς, τῷ κύριον ὑποδουλεύον- pararet, a Danielide evocatus, & am-
πάσης τῆς γῆς. εἰς ἔργον ὧν ἐκβάσης τῆς ἐμῆς φορ- plis bonis affectus eſt: nihil ab ipſo re-
ρήσεως, μηδὲν αἰτῆ ἕτερον παρὰ σὲ, ἀλλ' ἢ τὸ μόνον ἀ- quirente, quam ut cum Joanne (hunc
γαπᾶσθαι, τῷ ἐλεεῖσθαι ἐμέ τι Ἐ τοὺς ἐξ ἐμοῦ. ὁ δὲ, εἰ ea filium habebat) ſpiritualem fratris
δοίη τελεσθῆναι Θεὸς τὰ μνησθέντα, κυρίαν αὐτὴν ὑπο- neceſſitatem contraheret. Quod cum
φῶναι κατεπηγγείλατο πάσης, εἰ εἶόν τι ἐκείνης τῆς E ille & ſuæ tenuitatis conſcius, & illa-
γῆς. τῷ ὅπως ἀσπασάμενος τὴν γυναῖκα, ἀπῆει πρὸς ſtrem mulieris ſtatum cnnſiderans, ut
τὸν βασιλεύσαντα, τῷ τὸν ἑαυτῆ οἶκον. ἀπὸ δὲ τ' ἐν- ſe altiorem rem detrectaret, tandem
τεῦθεν αὐτῇ προσγινομένων χρημάτων ἐξωνησάμενος plutibus ejus adbortationibus cedens
εἰς Μακεδονίαν κτήσεις ἱκανὰς, κατέσκευε ἐπὶ ὑπο- perfecit. Danielis impetrato quod vo-
δοχείας ἅπαντας τοὺς προσήκοντας δαψιλῶς· σιτοῦ δ' ὅ- lebat, ſtatuit conſilium Dei non occul-
μως τῷ ὁμιλοῦσι τῇ κυρίᾳ αὐτοῦ. tare: ſed quomodo ſibi magnifica ejus
voluntas denunciata & pateſacta erat,
ira detegere Baſilio. Seorſim itaque
ei: Scito, inquit, fili, Deum te in ſu-
blimi Imperii ſpecula collocaturum,
orbemque terrarum in tuam poteſta-
tem daturum. hoc meum vaticinium
ubi implebitur, nihil abs te aliud pe-
to, quam ut mini melſque liberis be-
nevolus ſis, atque clemens. Promiſit
Baſilius, ſe exitu hoc vaticinium com-
pnbaturc, operam daturum, ut eam
totius iſtius regionis dominam faciat.
Ex conſilutata Danielide, Conſtan-
tinopolin ad heram ſuum redit. In
Macedonia porro prædia multa emit
ea pecunia, quam ibi acquiſiviſſet,
effecitque ut ſuis nmnium rerum ſuppe- pag. 563.
ditaret copia. ipſe autem cum domino
ſuo verſabatur, eique inſerviebat.

Quondam die Antigonus ſcholarum princeps, Cæſarie Bardæ F. ſuptuoſo convivio apparato, primo loco patrem ſuum iovitavit: iſque ſecum multos alios de cognatis, amicis, ac familiaribus adduxit: aderantque ei etiam Bulgari amici, qui tum forte Byzantii degebant. neque aberat Theophilus Baſilii dominus, ut ipſe quoque cognatus Cæſaris. Inter pocula de athletis quodam ſuo ſe jactabant, quem ſecum habebant, robore corporis ſuperbum: arroganterque gloriabantur neminem eſſe, qui eum eo ornatu conferre auderet. Medio convivio Theophilus ad Cæſarem: Si tuæ, inquit, majeſtati placet, famulum habeo qui, cum glorioſo iſto Bulgaro decertet. magnum enim dedecus Romanis fuerit, iſtum invictum in Bulgariam reverti. Probante ſermonem Cæſare, & adoleſcentem (is erat Baſilius) produci jubente: Conſtantinus patricius, Thomæ logothetæ pater, qui magnopere favebat Baſilio, nimirum & ipſe Armeniæ illirpis, locum in quo luctaturi erant humidum cernens, metuenſque ne ob ejus lubricitatem. Baſilius caderet, pulvere ac ſcobe, quæ ferra ſciſſis lignis fit, iogeſta locum contexit. Ita Bulgaro congreſſus Baſilius, puerili eum inſtar compreſſit, conſtrictumque veluti manipulum herbæ aut globum ianæ facillime ſublimem arripuit, & ſuper menſam objecit, magnoque Romanos gaudio affecit, pudore Bulgaris oborto. Ab eo die famæ Baſilii fele per urbem diffudit, cœpitque in ore & admiratione omnium eſſe.

Sed & aliud quippiam ufu venit, quod gloriam hominis auxit. Erat Imperatori Michaelo equus infrænis & contumax, cæteroqui ſtatura, velocitate & pulchritudine omnes qui unquam admirationem meruerant ſuperans. is ſemel vinculis ſolutus, aut alioqui dimiſſus, difficillime, & non ſine maximo equiſonum labore capi atque teneri poterat. Huc inſidens Imperator, venatum exit: cumque calamo leporem tetigiſſet, ab equo deſilit, ut eum necaret. 279 Equus ſeſſoris vacuus proripit ſe, ſaltuque aufugit. multiſque concurrentibus equiſonibus, nec non proceribus & reliquis qui erant in comitatu Imperatoris, nemo fuit qui capere eum poſſet. itaque animo effervelcente Cæſar, juber ejus, ubi comprehenſus foret, poſteriores pedes diſſecari: Cæſare dehortante, & precante ne temere tantæ virturis equus ob unum peccatum perderetur. His ita inter ſe colloquentibus, Baſilius ad dominum ſuum accurrens: Si, inquit, meo equo vectus Imperatoris equum cutim aſſequerer, & a meo delapſus in eum inſilirem, numnam ſuccenſeret mihi Imperator paludamenti regii, & purpurati freni gratia? In atrem hoc Imperatori inſuſſurrat Theophilus, itaque ſe fieri jubet. & Baſilius ſolerter ſuo equo Imperatoris equum aſſecutus, a ſuo deſilit, inque Imperatoris equum evadit, magna omnium qui ſpectabant cum admiratione. Atque Imperator etiam ejus cum fortitudine prudentiam miratus, a Theo-

Baſilius pro exhibitor ſubſtitutus. Edit. Pariſ. pag. 564.

Εν τινι δὲ ἡμερῶν, Αντίγονος ὁ τῆς χαλῶν ἀρχιάμβος, ὁ τοῦ Καίσαρος Βάρδα υἱός, ἑστίασιν πολυτελῆ κατασκευάσας, δαιτυμόνα εἶχε τὸν αὐτοῦ πατέρα Βάρδαν τὸν Καίσαρα. ὃς πολλοὺς καὶ ἄλλους τῶν συγγενῶν τε φίλων τε συνήθων παρελαβών, ἀφίκετο ἐπὶ ὠμοφαγίαν· συμπαρῆσαν δ' αὐτῷ καὶ Βούλγαροι συνήθεις καὶ φίλοι. ἦν παρασκευὴ τῇ βασιλίδι ἐκφερεῖσθαι. ἐκ δὲ τῆς παιδιᾶς ὑβρὶς ὁ Θεόφιλος ὁ τοῦ Βασιλείου Κύριος, εἷς συγγενὴς καὶ αὐτὸς τοῦ Καίσαρος· τῶν δὲ πότε ἀρξάντος, καὶ διαμαζήσαντος τὰς ὠμοφαγίας, ἐπεὶ ἔτυχον οἱ Βούλγαροι ἔχοντες νικᾶ μεθ' ἑαυτῶν ἄνδρα ἀθλητικὸν, καὶ ἐπ' ἀρετῇ σωματικῷ σώματος, ἐδόκουν ἐπ' αὐτῷ μέγα φρονεῖν τε καὶ ἀλαζονεύεσθαι τε καὶ μηδένα ὑπολαμβάνειν εἰς χεῖρας αὐτῷ συμπεσεῖν δυνάμενον· ἐμοὶ γοῦν λέγει ποτὲ μέσης τραπέζης ὁ Θεόφιλος πρὸς τὸν Καίσαρα, ὡς εἰ ἀρέσκει τῇ σῇ ἐξουσίᾳ, ἔστι τις τῶν ὑπηρετούντων μοι, δυνάμενος συμπλακῆναι τούτῳ τῷ Βουλγάρῳ. Μεγάλη δ' ἂν εἴη δόξα Ρωμαίοις, εἰ ὑπὸ ἀπαιδεύτου ἔτι Βουλγαρίου παραληφθῶμεν. ἐπιδεξαμένου δὲ τὸν λόγον τοῦ Καίσαρος, καὶ προσάξαντος εἰς μέσον ἀγωνίαν τὸν ἀνίαν, ἀπαντήσας Κωνσταντῖνος ὁ Θωμᾶ τοῦ λογοθέτου πατὴρ σφόδρα φιλίως πρὸς τὸν Βασίλειον ἐχόμενος, ἅτε καὶ αὐτὸς ἐξ Ἀρμενίων ὢν τὸ γένος ὅλων σειρὰν, πάνυ γοργὸν εἶδον ὄντα, ὃν ὥσπερ ἐμελλον οἱ παλαισαὶ συμπλακῆναι, καὶ δείσας τὸν ἐκ τῆς ὑγρότητος ὄλισθον, κόνιν τε ἁρίσιμα ἀπὸ ξύλων ἐπιῤῥάνης τῇ ἑδάφει. ἐγενόμην, συμπλακεὶς τῷ Βουλγάρῳ ὁ Βασίλειος· καὶ ὥσπερ τι παιδίον νεογνὸν πείσας καὶ περισφίγξας αὐτὸ, ὡσπερ τινα δεσμὸν χόρτου ἢ πόκον ἁβρὸν κύφως ὑπὸ ῥᾳδιουργίας, ἐπῆρε τῆς μὲν τοὺς βαπτὰς ἀπέῤῥιψε. πάτου γοῦν, χαρὰς Ρωμαίοις. αἰχμὴν ἦ τις Βουλγάρος ἐνέπλησεν. ἀπ' ἐκείνης δὲ τῆς ἡμέρας ἐπὶ πλέον ἡ τοῦ Βασιλείου ἐκλάμπει φήμη ἀνὰ τὸν βασιλεύοντα, καὶ τοῖς ἅπασιν διαφέρειν δόκιμος, περίβλεπτος ἤδη καθεστηκώς.

Συνέβη ἦ καὶ ἄλλο, τὸ ἐπὶ πλέον δόξης ἐξάραι αὐτόν. ἵππος ἦν παρὰ τῷ βασιλεῖ Μιχαὴλ, σκληραύχην τε καὶ δυσήνιος, ἠλικίᾳ μὲν καὶ ἀλκὴν καὶ ταχυτῆτα καὶ ὡραιότητι εἴδους τοῖς πᾶσιν ὑπερβαλλόμενος. ὃς εἰ ἔτυχε λυθεὶς τῶν δεσμῶν, ἢ ἄλλως πως ἀφεθείς, λέων ἢ δυσχερὴς εἰς χεῖρας αὖθις ἐλθεῖν, καὶ πολλὰ φάσματα πρὸς τὸ ἀπαρχὴν παρέχειν τοῖς ἱπποκόμοις. τῶν ἐπικαθημένων τε ἵππου ὁ βασιλεὺς, πρὸς θήραν ἐξῆει· καὶ ἀπευτυχήσας λαγωῦ τῇ ῥάβδῳ, τὸ ἵππικὸν θέλατο πρὸς τὸ σφάξαι τὸ λαγῶ. ἄφνω δὲ ὁ ἵππος ἀπαλλαγθεὶς, ἀπεκίρτα καὶ ἀπεπήδα· καὶ πολλῶν σωδραμόντων ἱπποκόμων τε καὶ ἀρχόντων, καὶ τῆς λοιπῆς τοῦ περὶ τὸν βασιλέα, οὐκ ἦν τινι δυνατὸν καταχεῖν τὸν ἵππον, ὅτε θυμωθεὶς τὸ βασιλέα κελεύσαι, ἢ καπιδεῖν ἐχόμενον τὸν ἐπιθέντος αὐτῷ τοῦ ποδὸς. παρεῖτο δὲ ὁ Καίσαρ, καὶ ἐδέετο τοῦ βασιλέως, μηδὲν μέγα κακὸν τοσοῦτον ἀρεθῆναι ἵππου παραπολέσθαι. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐν ἡδονῇ ἐλογίζοντο τοῦτο· ὁ δὲ Βασίλειος παρεδραμὼν τὸν κυρίεσθαι αὐτῷ, εἰ περιδράμοι τὸ βασιλικὸν ἵππον (ἔφη) καὶ ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ ἵππου ἐπιβὰς, ἵππος αὐτῷ γένοιτο, ἄρα γε δῆτα τὸ βασιλικὸν ἐφεψόμενος καὶ τὸ κεκαυμένον χαλινὸν ἀγκυλώσοι ὁ βασιλεὺς κατ' ἐμοῦ, τῶν δὲ φρὶς ὡς ὑπομένοντος τὸ βασιλέα, κἀκεῖνον κελεύσωσι τοῦτο γενέσθαι, εὐφυῶς ὁ Βασίλειος τὸν ἑαυτοῦ παρελάσας ἵππον, καὶ τῷ βασιλεῖ ἐγγὺς παραλλήλου ἐξελάσας χρόνου, ἅλατο τε εὐθέως, καὶ φρὶς τὸ βασιλικὸν ἀπεπήδησεν ἵππου, μέγα θαυμάσιος πᾶς παρευρὼν καὶ θυμώσιος. θαυμάσας δὲ ὁ βασιλεὺς τὸ μετ' ἀνδρίας αὐτῷ σώφρονος, εὐθέως ἀποπαύσας αὐτὸν ἀπὸ τῶν θηρι-

λιτζῶν,

λητζη, ἐν τοῖς ἑαυτῆ προσκυνήμασι τράπεζαν. ἠγάπα δὲ ἡ βασίλισσα αὐτὸν, ἐκ παιδὸς ἀκμὴν μειρακίου προάγουσα τὸν τῶν πρωτοσπαθαρίων τάξιν ἀναγαγοῦσα.

Κωνσταντίας δέ ποτε γενομένης τῆς βασιλέως ἐν τῷ φιλοπατίῳ, προεπορεύετο αὐτοῦ ὁ πρωτοσπαθάριος ἱππος, ἐπιφερόμενος ἐπὶ ζώνης ἐν τῷ βασιλικῷ βαρδούκιον θορύβου δὲ ἐκ βοῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ πλήθους, λύσας ἑαυτὸν ἔλης ἐξέθορε παμμεγέθης ὁρμήσας δὲ κατόπιν αὐτοῦ ὁ Βασίλειος, ὑφείλκυσε καὶ αὐτοῦ τὸ βασιλικὸν βαρδούκιον, καὶ τυχὼν τῆς θηκίδος τῆς μέσης τὸ ἀσφαλὲς, παύλῳ ἐδίχοτόμησεν ὀπισθεν τῷ βασιλέως κῷ τὸ σώμα θεὶς ὁπόμβιος ὁ Καῖσαρ, ἐκ τοῦ γεγονότος διατάμνεσθαι, εἰποῦσι λέγεται πρός τινα τῶν συνόντων ἐν μυστικῷ· πῶς οὐ τῶν, ἢ ἡμᾶς τὸν ἀνδρωπον ὀλέθρου γλιτόσθαι ἀρδην ἢ ἡμῶν γενέσθαι φασί δ' ὅτι καὶ Δέων αὐτῷ πιτο προεθέασεν ὁ φιλόσοφος, ὀνομασὶ τὸν ἄνδρα καλόσας, καὶ σημεῖα ὑποφώσας τινά, ἐκ τῆς δακτύλου δείξεως, ἐκ τῶν ἐσόμενα προεπὼν ἢ συμπτώσης ἡμῶν γενέσθαι ἢ ὀλέθρου ἐσιδρύσεν ὧν ἀεὶ ὁ Καῖσαρ, λύσιν δὲ οὐδεν ἀκυρῶσαι ἢ παγχάλεπον ἐῶ, ὃ πιρ ἅπαξ τῇ προνοίᾳ γενέσθαι ἐδόκει.

Περάσαντος δέ ποτε ἢ βασιλέως χάειν κυνηγεσίαν πάλαι τοῦ ἢ * Αρμάμυρτα, ἐκ μῆ ἢ κυνηγεσίαν ἀνοχωμένης συνόμα τῇ μητρὶ Θεοδώρᾳ, καί νισι ἢ συγγενῶν ἐκ οἰκειοτάτων εἰσαλθεῖν ὁ παπάτωρ, τὸν βασιλέως κελεύσαντος πρὸς ὃν ὁ βασιλὶς πυκνότερον ἐπιπλήξῃ, ἀπατοῦσα ἐκ παρεπισκοπῶσα τὰ κατ' αὐτόν. ἐπιγνῶσα δὲ νι γνώεσμα ἐκ σημεῖον ἐν αὐτῇ, ὡθέως ἰλίγγῳ καταχεθεῖσα, ἐκ λειποθυμίᾳ βληθεῖσα, εἰς γλῶ κατέπεσεν. θορυβηθέντος δὲ τοῦ βασιλέως ἐπὶ πόνῳ, ἐκ ἧς περὶ τὸν βασιλέα, ὕδωρ τε ἐπιδὺς ἐπομίζετο ἐκ μόνα ἧς ἐσωθῶν, οἷς ἐπιρρέπουσης τῶν δέσποινα, ἀπεκαλοῦτο τὰ πτώματος. μόλις δ' ὕπνος εἰς ἑαυτὴν ἐλθοῦσα, καὶ τὸ στόμα ἀνοιγνύσα, ὡς ἐρωτῶν παρὰ ἢ υἱῶ ἐκ βασιλέως, ἐα ποίας αἰτίας ἐπτοηχθείη αὐτῇ περὶ τὸ πάθος, μόλις ἐφ' ἑαυτῆς γενομένη, πάδε φησὶν ἢ υἱὸν ἀπειρίνετο ὦν, ὦ πάτερ, πάτερ λέγεις Βασίλειον, ὁ ἢ ὁμετέρας ἐφίη ἀφανισμὸς γενέσ. εἰδὸν ὧδε ἐν αὐτῇ σημεῖον πάλαι μοι παρὰ ἢ σὺ ἐξηγήθη πατρὸς· πρὸς ὅπερ ἰλεγγιάσασα, εἰς γλῶ κατόλιθον· ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν μὲν λόγων ἀποτρεπτικὸς, τοῦτο δὲ ἐκ πληροφορίας ἐνομώσας ἀπῆγε ἢ μητέρα ἢ δίης, εἰς τὸ καθεῦδον ἐπάγων ἐκ παραμυθούμενος· ἢ ἀνδρωπον πόπο (λέγω) ἴδοι ὦ δέσποτα ἐκ μὴ τρόμῳ, ἄνδρα μὲν εἶναι γενναῖον, ῥώμην τε ἀνυπόστατον, ἐ ψυχῆς εὐγενοῦς ἀσύγκριτον· πίστιν δὲ τοῖς ἐμᾶς, ἐκ εὔνοιαν ἐκ κατ' οὐδὲν ὁμῖν ἀποκρύπτον. ἐ τότε μὲν τῆς τοιαύτης τύχης ἐπήρεια ὑπὸ παρόδραμεν ὁ Βασίλειος.

Δαμιανὸν ἢ * παρασιμωμένης, ὃς αὐτόχρις τις ὢν ἐ Σκύθης, ἐκ τῇ ἧλ πατρικίων ἀξίᾳ τετιμημ. τὰ φρατόμενα παρὰ τοῦ βασιλέως ἀπίζοντος, ὡς ἐ κατὰ τὸ δίον πολλὰ, ἐξωρίτως ἢ τοῖς παρὰ ἢ θείου αὐτοῦ Βάρδα ἢ Καίσαρος, ἀνηρεθίσθη ποτὲ πρὸς ἐπιτροφὴν ὁ βασιλεύς, λίαν ἀμβλὺς ἐκ ἀνοχλὴς πρὸς ἀντίληψιν πραγμάτων ὑπάρχων ἐ δεῖσας ἢ * Καίσαρος πράξεων ἀπτρεπὲ πάχα ἐκ διορθοῦσθαι. ὅπερ μὲ φέρων ὁ Καῖσαρ, λαθρηδὸν κῇ ἢ Δαμιανὸν συσκιάζεται ἐκ πολλαῖς ἐμβολαῖς κατ' αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα χρησιμῶς, κἀκ πιθανῶς σοφισάμενος τὰς κατηγορίας, ἰσχυε μισῆσαι τὸν βασιλέα τῆς περὶ τὸν Δαμιανὸν εὐνοίας, ὡς ἐκ ἠρδεῖσθαι δυναμένην τῆς οἰκείας ἀξίας αὐτόν· ἐξωθέντος ὧν ἐκείνου, ἐχήρευε λοιπὸν ἐπὶ χρόνου τινὰ τὸ ἢ παρασιμωμένη λειτούργημα· τῶ Καίσαρος ἢ ἐ περὶ αὐτὸν φατρείας ἄλλον εἰς τοῦτο προβιβαζόντων, ἐ ἢ Θεῖ πρόνοια ἀόρατος ὡς αὐτῇ βελτίον τὰ πράγματα διῴκησε, πᾶσιν φρόνησιν κἀ παντργίαν ἀπέδειξεν ἄπρακτον. μετὰ χρόνου γάρ τινα προβάλλεται παρασιμώμενον ὁ βασιλεὺς τὸν Βασίλειον, τιμήσας αὐτὸν κἀ

* ἀρμάμυρτα scylitz.

philitze avulſum, inter ſuos ſtratores recepit: ſummuque amore proſecutus, ac paulatim evehens, protoſtratorem deinde conſtituit.

Cum autem aliquando Imperator apud Philopatium veneretur, & ante eum eques iret protoſtrator, ferens in baltheo * barducium Imperatoris, tumultuque & clamore a turba edito impetu ingens e ſylva procurriſſet: Baſilius cum injecutus, Imperatorio barducio petiit, atque eo caput ejus medium diſſecuit. Equitabat poſt Imperatorem de more Cæſar, qui cum hoc vidiſſet, ad familiarium ſuorum quemdam occulte dixiſſe fertur: Heus tu, eaiſtimo noſtram familiam ob hoc homine eatirparum iri. Idem perhibeur Bardæ prædixiſſe Leonem philoſophum, qui Baſilium ſignis quibuſdam deſcribens, nominans etiam, & digito demonſtrans, dixerit univerſæ Imperatoris familiæ exitio futurum. Ea eo Cæſar ſemper Baſilio inſidias ſtruais, irritis conatibus. Difficillimum quippe eſt id reſcindere, quod divina ſemel ſtatuit providentia.

* baſilie.

Prafvvia de Baſilio.

Rurſus cum Imperator venandi cauſa in Armameotum trajeciſſet, & a venatione cum matre cænaret Theodora, aliiſque neceſſariis quibuſdam, intro vocavit etiam protoſtratorem. In quem Theodora cum crebro oculos defixiſſet, contemplandi hominis cauſa, & accuratius omnia perſpiciendi, quaidamque in eo noras & ſigna deprehendiſſet, ſubito oborto vertigine examinata eſt, & lo terram corruit. Ibi turbato Imperatore & iis qui odemet, ſtatim aqua allata eſt, & unguenta odorata, quibus Theodoram conſpergentes recrearent. Ægre animo recepta, & caligine diſcuſſa, interrogata a filio, quænam hujus caſus cauſa fuiſſet, via tandem ad ſeſe reverſa ita reſpondit: Quem tu, fili, Baſilium nominas, is eſt noſtræ gentis exitium. conſpexi enim in eo noram, olim a tuo patre mihi præmonſtratam: eaque viſa, vertigine correpta humi concidi. Imperator matrem partim ſermone, partim juramentis a metu revocavit, animumque ejus æſtuantem ſedavit, aſſeverans Baſilium hunc virum eſſe generoſum, robore inſuperabili, animique virtute incomparabili, cæterum Impemtori ejuſque familiæ apprime benevolum, ac fidiſſimum. Hoc modo tum Baſilius fortunæ injuriam evitavit.

Edit. Pariſ. pag. 565.

Erat eo tempore Imperatoris cubicularius Scytha genere, eunuchus, nomine Damianus, patricia dignitate donatus. Is acta Imperatoris, ut parum convenientia, culpabat, præſertim vero Bardæ Cæſaris. Quo factum eſt, ut Imperator, homo nimium alioquin hebes, atque rerum curam ſuſcipiendam ignavus, tandem irritatus, quædam Bardæ acta reſcinderet atque corrigeret. Quod non ſerens Cæſar, occulte Damianum adortus, molitique calamniis & fucatis criminibus Imperatoris animum ita ab eo alienavit, ut cubicularii munus ei abrogaverit. Submoto Damiano, aliquandiu officium cubicularii vacavit: Cæſare autem ejuſque ſociis modo hunc, modo alium ei præheere conantibus, Dei providentia occulte res ſuo arbitrio gubernans, omnem calliditatem ac verſutiam irritam fecit. Aliquanto enim poſt Imperator Baſilium

Damianus cubicularius.

Basilius fit cubiculorum. Uxor ejus.

cubicalatium creat, patricia etiam dignitate ornans: auroremque ei copulat formæ pulchritudine ac pudicitia omnibus æqualibus præstantem, filiam prudentia & nobilitate inclitissimam Ingeris, stirpis Martinaciæ. Hoc facto, & amore Imperatoris in Basilium subinde crescente, videns ista Bardas, invidiaque stimulatus, & de futuris solicitus, sæpe ad eos quorum hortatibus motus Damianum submoverat, dicebat: Vestris ego prudentiis obsecutus vulpem ejeci, inque ejus locum indui leonem, qui nos omnes simul laniabit.

Postquam deinde Michaelus cum Barda avunculo expeditionem suscepit, & Bardas insolentius res tractare cœpit, paulatimque Imperatorem offendens similis de se suspicionibus ansam præbuit: ut Cepos ventum est, (Cepi, Latine Hortos dixeris, loci nomen est maritimi, ubi Mæander fluvius in mare illabitur) Imperator eum suis hunc consilia, ne a Barda præventi opprimerentur: & re compositæ atque maturata, Bardas pedes Imperatoris amplexus trucidatus est: quæ res supra a nobis expositæ. actum hoc, die prima Aprilis, indictione XIV. Interfecto Barda, Imperator expeditione omissa, statim Byzantium rediit. & eo reversus, cum prope cateret, Basilium ad magisterii dignitatem evectum adoptavit. Quod cum non ferret piæ invidia Symbatius dromi togotheta, Bardæ gener, prætendens se Constantinopoli vivere non posse, petit, impetravitque, ut Thracensibus præficeretur. Paulum effluxit temporis cum satis patuit Imperium periculose gubernari: quippe Michaelo aliis quam reipublicæ gerendæ negotiis intento, ejusque futilitate ac stultitia a Bardæ interitu palam innotescente. Etenim Bardas, ut qui Imperatoris collega esset, pro republica excubante, ac provisis ejus administrationi intento, industria hujus atque diligentia ignaviam Michaeli occultarat. Sublato Barda, & omni Imperii procuratione in unicum incumbente Michaelum, perspicue apparuit, quam is esset homo ad rempublicam tractandam inepta atque segnis. Itaque subditorum crebræ erant de Imperatore querelæ, & neque Senatui neque civibus acta probabantur, ipsique etiam exercitus ferociebant atque exagitabantur. Quæ omnia Michaelus cum a familiarissimis sibi nuntiata percepisset, sentiens quam ipse esset ad tanti Imperii gubernationem parum idoneus, simulque sibi a seditione metuens, collegam statuit sibi adscifcere. Et quia paulo ante, ut diximus, Basilium adoptaverat, sciebatque eum reliquis fortitudine & prudentia anteire, & posse implere quod sibi ad rempublicam temperandam deesse titis deeret, maxime autem suprema potestate eo ipsum impellente: Imperatoria cum honoribus insignibus atque opibus exornat, progressus hujus rei causa publicæ in nobile

Basilius fit Michaeli collega.

divinæ Sapientiæ fanum, ac Basilio coronam regiam imponit, ipsi sanctæ Pentecostes festo die, qui fuit dies Maii vigesima sexta, indictione decimaquarta.

Symbatii & Peganis perfidia.

Hoc ubi rescivit Symbatius, inique tulit: nactusque socium factionis Peganem patricium, Opsicii præfectum, rebellionem est molitus. Michaelum ii Imperatorem

Edit. Paris. pag. 566.

Bardæ interitus.

A παστικιότητι, ᾗ γυναικὶ συζεύξας, ἀφροτίτῳ τινὶ σώματος ᾗ ἀλλοίᾳ ⸀ σωφροσύνῃ πασῶν φρατόλωσε ⸀ κατ' αὐτῶν αὖνη δὲ ὁ Συγάτηρ τῶ παρὰ πάντων ἐπὶ φρονήσει ᾗ ἀγχινοίᾳ διαβόητο ἰγγυφος, τὴν γένος καταγομένη ⸀ Μαρτινακίων. τότε δὲ γενομένη, ᾗ φρυδόπας ⸀ φρὸς τὸν Βασίλειον τῶ Βασιλίου ἀγάπης ἐπιδιδόσης ἀεὶ, ὁρῶν ὁ Καῖσαρ, ᾗ τῇ φθόνῳ δακτόμενος, ᾗ περὶ τῶ μέλλοντος ὀρρωδῶν, ἰλιγγιᾷ πάλλακις πρὸς τὰς αὐ⸀ ἀναπύσεσθαι ἀποτολμᾶσαθαι τὸν Δαμιανὸν, ὅτι ταῖς κακβυλίαις ὑμῶν πιθόμενος ἐγὼ, ἐξώσας ἀλώπεκα, λέοντα εἰσεσύγαγον, ἵνα πάντας ἡμᾶς ἀθρόως λαφύξηται

Ἀρτι δὲ τῶ βασιλέως Μιχαὴλ ἐξελάσαντος μετὰ Βάρδα Καίσαρος τῶ θείου αὐτῶ, ᾗ σοβαρώτερον ἀπτομένου τῇ πραγμάτων τῶ Βάρδα, ᾗ κατὰ μικρὸν ἀνιῶντος ⸀ βασιλέα, ᾗ ὡς περὶ αὐτὸν ὑποψίας ἀφορμὰς διδόντος, ἐπεὶ ἐν τοῖς Κήποις ἐγένοντο, (τὸ γὰρ δὴ οἱ Κῆποι, κατὰ ⸀ παράλιος, ἐνθα πρὸς ⸀ θάλασσαν εἰσβολὰς ποιῶν ὁ Μαιάνδρου ποταμὸς ἐκπαύει δὲ ὁ συσκιάζων ᾗ μελίσσης γινομένης τοῖς περὶ ⸀ βασιλέα, ἵνα μὴ καταπτοηθῇς πάθοιμι μᾶλλον ἀ δράσειεν, ἐπαισώσαντες ἀναιρῶσι ⸀ Βάρδαν, καθὼς ἄνωθεν ὁ λόγος ἐμφρόνιδίων ἐδήλωσεν, περιπλακέντα τοῖς τῶ βασιλέως ποσί. φράσαν γὰρ τὰ ἐπιμήνιος ἀποκτανθέντος δεῦρο τῶ Βάρδα ἀΰσας ὁ βασιλεὺς τὰ τε στρατοπεδείαν καταλύει, ᾗ νύκτα πρὸς ⸀ βασιλεύουσαν μίμνουσι. ἐπανελθὼν δὲ φρὸς τὸ Βυζάντιον, ἐπιπαρῆσαν ἀμοίρει γοῦς εἰσπεσόντα τὴ ⸀ Βασίλειον, ᾗ εἰς ⸀ τὸ μαγίστρου ἀναβιβάζει τιμὴν. ἃ μὴ φέρων ὁ Συμβάτιος ὑπὸ φθόνου, ὁ λογοθέτης τῇ δρόμου, ὁ ⸀ Καίσαρος Βάρδα γαμβρὸς, φορτικώτερος τὸ μὴ διαίρεθαι ζῶν ἐπὶ ⸀ βασιλείδος, ⸀ τῇ Θρᾳκησίων ἐξαιτεῖ στρατηγίαν, ᾗ δὴ ᾗ λαμβάνει ὀλίγου δεῖν παρὰ ⸀ βασιλέως ἀρχὰς ἐπισφαλὲς κυβερνωμένης, ἅτε τῶ βασιλέως πρὸς ἄλλας, ἀλλ' ἐ τοῖς ⸀ πραγμάτων διοικήσεσιν ἔχοντος, ᾗ ⸀ θαλάττῃ δὲ τῶ Βάρδα καθαρὰς ὁλόζωντος ⸀ αὐτὸ ὑθένειαν ᾗ ἀφίλοιπον. ἑαυτὸν γὰρ ἐπαγρυπνοῦντος ὡς κοινωνὸν ⸀ πραγμάτων, ᾗ ⸀ διοικήσεως καθ' ὅσον οἷόν τε ἀπεχομένου τούτω ἐπιμελείᾳ ⸀ πασῇ, ᾗ τῶ βασιλέως ὑθένοια ἐκαλύπτετο. ἐπεὶ δ' ἐκείνος ἐσφάλη, ᾗ ἡ πᾶσα ⸀ βασιλείας φροντὶς ἐς μόνον πεφίκε ⸀ βασιλέα, τότ' δὴ καθαρὰς τὸ αὐτῶ ἀπεπιθόνων ⸀ πρὸς τὰς πολιτικὰς πράξεις ἀνεπιστασίας ἐξελύγχετο ἐγένετο παρὰ ⸀ κοινὰ συμπαχεῖς διαγγυσμοὶ κῇ τῶ βασιλέως, ᾗ κῇ ἀσύγκλητος, ὅτι τὸ πολίτευμα τοῖς φρατρμένοις ἀρίστοτο, ᾗ ἀπὸ δὲ τὸ στράτευμα * ἀνασισοβαπίτου ᾗ ἀκμιμένου ἐτύγχανον. ἃ τινα ὄψε τῇ αἰκεσπάτου ἀ βασιλεὺς ἐσωτέρω, ⸀ τῶν ἑαυτῶ κατανοῶν ⸀ πρὸς τὰς κοσμικὰς ἐπιχειρήσεις * ἀδεξιότητα, ἅμα δὲ ᾗ ἐπασάσιν ἀλαβυθεὶς, ἀσυκοῦν ἔγνω τῇ φραγμάτων προσλαβέσθαι, ᾗ ἀρχῆς. ᾗ ἐπεὶ φρὸ ἀλίγου, ὡς ἄνωθεν εἴπομεν, ὑποπατάμενος ὑπὸ τῶ Βασίλειον, ἄδει δὲ αὐτῶ ᾗ αὐδεῖα ᾗ σωπὴ ⸀ πολλῶν διαφέροντα, ᾗ ἑκασὸν ἀναπλαρῶν τὸ ⸀ τῇ αὐθεντήσει τὰ κοσμικὰ στάφος ὑστέρημα, τὸ πλέον δὲ ᾗ ὑπερφάτης δυνάμεως ἐπαγωγὰς εἰς τοῦτο αὐτὸν, ᾗ βασιλείας τιμῇ τῇ δόξῃ ᾗ χάμασι καπεκορμεῖ τὸν Βασίλειον, κατὰ τὴν ἀγίαν ἡμέραν ⸀ πεντηκοστῆς, ἐν τῇ πιεσυτύμῳ τῆς τῶ Θεῶ σοφίας ναῷ, δημοσίᾳ πρόοδον ποιησάμενος, ᾗ τὸν βασίλειον τῇ Βασιλεῖῳ πιεστέφανον φάνοι, ἴκτιλα φρὸς ὄκοσιν ἄγοντος τῇ Μαΐου μηνὸς τῆς ιδ'. ἐπεντεμήσιος.

B

C

D

E

* ἀνασεισοβαπίτου.

* ἀκμιμένου.

Τοῦτο μαθὼν ὁ Συμβάτιος, μετεύσι νὰ λῴγαιν. ἀλλὰ σωπηρὸν εἰλικρὰς ᾗ τὸ παστέκιον Γηγάνῃ (στρατηγὸς δὲ ὗτος τῶ Ὀψικίου ἐτύγχανε) φρὸς ἀπόστασιν εἶδον, Μιχαὴλ

μὲν δ' ὁμωμύκτης τὸν βασιλέα, ὡς ἂν ἐν τάχει τὰ πλεῖστα ἐ-
πάγοιτο, καὶ μὴ δοκοῖεν χεῖρας αἴρειν κατὰ τῶν αὐτοκρά-
τορος, δυσφημοῦντες δὲ τὸν Βασίλειον, καὶ μυρίας πλουσί-
ους ὕβριστ. καὶ τοῦτα μὲν ἐπράττετο θέρους. χειμῶνι δ' ἐπι-
στάς τὰς συσκέψεις τούτων διέλυσε, τὴν ἀρχηγὸν τῆς ἀπονοίας
φυγῇ τὴν σωτηρίαν πραγματευσαμένων. ὁ μὲν οὖν Συμ-
βάτιος τὴν πλατεῖαν πέτραν (φρούριον δὲ τοῦτο ἱδρυτὸν καὶ δυ-
σάλωτον κατὰ τὴν Ἀσίαν ἔχουσιν) ἐπεστήρικται. ὁ δὲ Πη-
γάνης κατὰ τὸ Κοτυάειον ἀλκὰ μὴ μικρὸν καταπαλαιω-
θέντες, δίσημοι μὲν αὐτὸν ἀναφέρονται τὴν βασιλέα οἱ καὶ τὰς
ὀρθαλμὰς πεπωθότες, καὶ φορεῖον τοῦτον μὲν δεξιᾶς ὁ
Συμβάτιος, τὴν ῥῖνα δὲ ὁ Πηγάνης ἀποτμηθείς, ἐξεύρε
παρεπέμποντο.

Πάντες δ' εὐφράνθησαν ἐπὶ τῇ ἀναῤῥήσει τὸν Βασιλείου
οἱ τὴν Ῥωμαίων βασιλείας ὑπήκοοι, γλιχόμενοι ἄνδρα θεά-
σασθαι ἐπὶ τοῖς τὴν βασιλείας καθήμενον, ἰδιωτικῆς
τύχης πεπειραμένον, καὶ μὴ ἀγνοοῦντα οἷα πάσχουσιν ὑπὸ
τῶν δυναστῶν οἱ πεπενοπρακότες δὲ αὐτὸν καὶ τὸν βα-
σιλέως Μιχαὴλ ἀρχὴν, λείαν ὑγρὰ καὶ ἐνδιδυσκόμενον ὑπάρ-
χοντα, καὶ μηδὲν ἄλλο ἔργον ἔχοντα, ἀλλ' ἢ ὠμᾶς καὶ
μέθας, καὶ δυσκόλους ἱπποδρομίας, καὶ γελοπαίστους, καὶ
τὰς ἄλλας τὰς παρεξηλαμένας τῶν φαύλων, ὧν ὡς ἐν παρόδῳ μνείαν ἀνωθεν ὁ λόγος διὰ βραχέων ἐποιήσατο. τὰς βασι-
λικὰς θησαυρὰς καὶ δὴ καὶ σαμβυκιστρίας, καὶ ὀρχηστρί-
δας, καὶ ἀκολάστων ὅλων πλῆθος διαφόρους ὅλους ἀπεκενώ-
σας. ἀφ' ὧν τὰ μὲν Ῥωμαίων ἐστυγχωρεῖτο φαύλματα, αὐ-
τὸς δὲ συνεχωρήκεσαν ὑπὸ τὴν ἐνδείας, καὶ μή ἔχων ὅτι καὶ δρά-
σειεν, ἀδίκους πόρους ἐπενόει, εἰς θησαυρὸν τὰ χρέα τὴν χρεώ-
ας, καὶ χεῖρας ἀνοσίους ἐπέβαλε τοῖς κατὰ μηδὲν ὄλως αὐτῷ
φρονήσασι. κατέπαυε δὲ καὶ τὸ θεῖον, μὴ μικρὸν καὶ ἀσυλ-
λόγιστον ἀσέβημα καὶ δεινὸν ἰὼ ἀρρήτου ἔργου τόλμα, ὃ μὴ δὶ αὐτὸ καὶ
τὸ ἄλλως παρατρεφόμενον αὐτῷ, καὶ ἐλέγχου καὶ ἐπράττετο.
ἀποτρέπειν δὲ τὸ τοιοῦτον ἀθυμία τοῦ ἔργου τὸν βουλόμενος ὁ
Βασίλειος, πολλάκις πεπραθεὶς, οὐ μόνον οὐ ἴσχυε, μᾶλλον
μὲν οὖν καὶ φοβερὸν ὀργὴν ἀνερίθισε, καὶ μελετᾷν κατ' αὐτὸ σκαιὰ
καὶ ἄπτα ἀνεκίνει, καθὼς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴρηται. δὶ
κατ' αὐτὸ συνεχίσας ἐπιβουλαῖς καὶ μελέταις ἐκδέξατο-
θοῖς ὁ Βασίλειος, δρᾶσαι τι μᾶλλον πρὸ τοῦ παθεῖν ἠγωνί-
σατο ἑκουσίως καὶ παρασκευασάμενος μετά τινων οἰκείων τε
καὶ συγγενῶν, καὶ τῶν παρεστώτων ἐν τοῖς βασιλείοις στρατιω-
τῶν, ἀναιρεῖ τὸν βασιλέα ἐν τοῖς παλατίοις τὸν ἁγίου μεγα-
λομάρτυρος Μάμαντος. καὶ Μιχαὴλ μὲν ὕπνου βαθυ
μένους καὶ μαθακοῦ, πάντων καὶ τὸ πλοῦ ἐδέξατο.

Ἀναγορεύεται δὲ μόναρχος ἀθρόως ὁ Βασίλειος παρά τε
τῆς συνωμοτῶν φρήτρας, εἶτα καὶ τῆς συγκλήτου βουλῆς, καὶ τοῦ βα-
σιλικοῦ ταγμάτων, καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος, καὶ τοῦ πλη-
θους τῆς ἀστεως. ἅμα δὲ τῇ παρελθεῖν ἐπὶ τὰ τῶν ὅλων ἀρχῶν,
ὁρισμὸν καλεσάμενος αὐτίκα τὰ γερουσίων, καὶ πᾶς ἐν ἀξιώμα-
σι φέροντας, τὰ βασιλικὸν ἰώνιον θησαυρὸν καὶ δίδοται ἐπι-
σον ἐκ τούτου τῶν χρημάτων πλῆθος εὑρίσθαι, εἰ μὴ, ὡς καὶ
φρόδρα εὑρηται, τρία μύρια κεντηνάρια. ζητήσας ὑπὸ βα-
σιλεὺς καὶ τὰ ἐξόδια ἀπογραφῶν, καὶ παῦλαι δ' ὧν παρά τι-
νες γέροντι δ' ὑγιᾶ, καὶ μαθὼν ὅπη παῦται ἔχωρησε, βουλῇ
περὶ τούτου φρῶθεσθαι τοῖς ἀρίστοις ἔφη τὰ παρὰ πάντων δο-
θέντας, ἐκείνης τοῖς κακῶς παῦται λαβοῦσι ἀντισπάσαι τὰ
πληθέντα φορὰ τὸ δημόσιον· ὁ βασιλεὺς τὰ ἄγαν ὑπευδι-
δοὺς, τὰ ἥμισυ ὧν ἅπασι λαβεῖν ἀντισπάσαι φορὰ τὸ
βασιλικὸν ταμιεῖον ἐκέλευσε· καὶ ὅτως ἀπὸ τῆς τούτων συμφθῶ τῆς δημοσίᾳ χρυσὰ κεντηνάρια τρια-
κόσια. * καὶ χρήματα πολλὰ ἐκ τῆς ὑποφόρων τῆς πλεῖστη δικαιωμῆ, ὑπὲρ τῆς δημοσίου, ἀλλὰ τῆς
ἰδίᾳ ἐφερόντων αὐτῷ. φροντιγένετο δὲ αὐτῷ πλῆθος χρημάτων ἀπροσδόκητο καὶ ἀπὸ θησαυρῶν κα-

A faustis vocibus probubant, ut multitudinem sibi conciliarent, neque viderentur contra suum Imperatorem manus tollere: Basilium autem improbabant, ac infinitis proscindebant convitiis. Hæc æstate agebantur. Sed ut hyems inlit, dissipata est hæc coitio, ducibus sceleris fuga sibi salutem quærentibus. Symbatius Latum saxum (id est Asiæ castellum, excelsum & munitissimum) intravit: Peganes Cotyæjum obtinuit. uterque paulo post expugnatus, in vinculis est ad Imperatorem perductus. oculi iis effosi, Symbatio dextra amputata, nasus Pegani, & relegati sunt. *Edit. Paris. pag. 567*

Omnibus Romano imperio subditis grata fuit Basilii designatio, cupientibus eum virum videre ad clavum reipublicæ sedentem, qui privati fortunam expertus, non ignoraret quomodo humiles a potentibus tractarentur. Præterea molestum erat Michaeli Imperium, dissoluti nimium, nullique rei, quam comessationibus & crapulæ dediti, utque aurigationibus, scurritique, & aliis iisdem decantatis nugis, quarum supra obiter mentionem fecimus. Idem ærarium cum effusis in cinædos, sambucistrias, saltatrices, aliamque impurorum hominum catervam largitionibus exhausisset, & in arctum rem Romanam coegisset, deinde inopia premente cum quo se verteret non haberet, injustas parandæ, qua necessitatibus suis mederetur, pecuniæ rationes excogitavit, manusque impias rebus nihil ad se pertinentibus intulit. Quin & cum cœtu nefariorum utque obscœnorum cinædorum rebus sacris illudebat: nullumque erat adeo infandum scelus, quod is cum suis usseclis, verbis reque non perpetraret. A quibus cum eum avertere studeret Basilius, remque sæpius tentasset, non modo nihil effecit, sed & contra se Michaelum irritavit: eslque ab eo insidiis petitus, ut supra docuimus. Itaque continentibus Imperatoris eorum se machinationibus perterritus, præverte-rete maleficium statuit tandem: reque cum quibusdam suis necessariis cognitis ac excubitoribus palatii compositis, illum in palatio divi Mamantis interfecit. Hunc finem Michaeli mollis ac dissoluta vita habuit. Michaeli exitus.

Eo sublato; statim Basilius primum a conjurationis sociis, deinde a Senatu, & cohortibus Imperatoris & omni exercitu, atque urbana multitudine Imperator est declaratus. Ut primum occœpit imperium, Senatu ac magistratibus advocatis, ærarium Imperatoris aperuit: laque eo de tanta pecuniæ copia nihil reliquum invenit præter tria, ut diximus, centenaria. Quærens autem expensarum tabulas, & eas penes quemdam senem eunuchum reperiens, ubi deprehendit quorsum ea pecunia effet data, optimatibus rem deliberandum proposuit. qui cum una sententia decrevissent, debere eos qui pecuniam malis rationibus accepissent, eam ærario restituere: ipse mitigata sententia, dimidium reddi jussit. Hoc modo trecenta auri centenaria ærario recuperata sunt. Inter reciplendum, plurimum pecuniæ in multitudinem divisit, non de publico, sed de suo. insperatu enim ei pecuniæ copia obtigit, ex occultis et- BASILII imperium. *pag. 568.*

lam theſauris e terra emergentibus. quio & in * Eidixo auri haud parum inventum eſt, collectum a Michaelo: nempe nobilem illam platanum, * duos ſolide aureos gryphes, duos ex auro ductos leones, totum aureum inſtrumentum, & vaſa menſæ antea varia, ac Imperatorias * veſtes. quibus is pro ſua libidine cum eſſet abuſurus, morte præventus eſt, iſtaque ad Baſilium devenerunt. Sed hæc poſtea acta ſunt.

* ατανο principio. Meurſ. gloſſar. v. γενικὸς, 280
* conditas
* in Auguſtales.

Cæterum Baſilius principio ſui Imperii, magiſtratus commiſit iis, qui a capiendis, muneribus perhiberentur quam maxime alient, & quos teſtatum eſſet manus omnis capturæ puras habere. Deinde operam dedit, ut juſtitiæ vigeret, & æquo jure inter ſe viverent ſubditi, neque a divitibus inopes opprimerentur: propoſitis paſſim decretis, quibus Injuſtitia exterminabatur. Judices quoque conſtituit, ampliſque ſtipendiis & honoribus auxit, juſſos per diem ſedere pro tribunali, & litigantium cauſas diſcutere. ad eam rem loca iis deſignavit commoda, Magnaurам, Circum, & Chalcen (æream portam) quam temporis culpa laburantem, minamque minantem, ad hoc inſtauravit atque adornavit. Alimenta etiam pauperioribus, quibus judicio erat diſceptandum, ordinavit, ne inopia coacti vadimonia deſererent. Ipſe etiam his rebus operam dedit, quoties a bello & audiendis legatis vacaret: & deſcendens ad * Genicum, ubi reipublicæ nomine vectigalia & tributa accipiuntur, proſpexit ne ab illo quicquam injuſte exigeretur, & injuriam paſſis opitulabatur.

ſtatuit in legem de patrium nodium.
* κτεσιακὸν τελωνεῖον.

Ferunt eum, cum aliquando ad Dixtribam (loci nomen eſt, in quo judicia exercebantur) deſcendiſſet, neminemque inveniret conquerentem, ſuſpicatum eſſe, arceri a certis hominibus eos qui ipſum compellare cuperent: & ſatellites per urbem dimiſiſſe quæſitum, ſi qui eſſent Imperatoris auxilio indigentes. quibus reverſis, ac neminem ſe reperiſſe dicentibus, eum præ gaudio lacrymas emiſiſſe, egiſſeque Deo gratias.

Edit. Pariſ. pag. 569.

Animadvertens porro occaſionem maleficii pravis hominibus eo dari, quod numeri, quibus (verbi gratia) ſemiſſis, ſeatans, uncia, & ſimilia deſignantur, per notas recepta antiquitus conſuetudine ſcribereotur: loco notarum litteris ati juſſit, quas etiam ruſtici legere poſſent: & de ſuo ſumptus in ebartas, litteras, atque ſcribas ipſe ſuppeditavit.

Imperium reſtituit.

Res etiam eccleſiaſticas correxit, pontificatu caturbans, auctoritate ad hoc congregati concilii, Photium, qui in eum ſe ingeſſerat: ac tantiſper vacare juſſit, dum Deus eum reduceret, qui legitime patriarcha fuiſſet creatus, reduxitque in locum Photii, Ignatium, a Barda injuſte pulſum: itaque eccleſiis Dei tranquillitatem reſtituit.

Sed & civiles leges videns multum habere confuſionis atque obſcuritatis, operam dedit, ut iis convenientem faceret medicinam. itaque abrogare inutiles, iiſque amputatis multitudinem bonarum expurgare intendit. Sed mors ejus hoc inſtitutum intercepit, res a filio deinde perfecta eſt.

A χρυμμίων ἀναζητήσαι τὰ γῆς. ἐφ' ᾧ δὲ καὶ ἐν τῇ * Εἰδίξῳ χρυσίον εὗρεν ὁ ἐλάτων, ὅπερ ὁ προβεβασιλάκως Μιχαὴλ συνέλεξε, καὶ θρυλλούμενον ἐκείνῳ πλάτανον χωνδύσας, καὶ τοὺς δύο ὁλοχρύσους γρύπας, καὶ τοὺς δύο * σφυρηλάτους λέοντας, καὶ τὸ ὁλόχρυσον ὄργανον, καὶ ἕτερα τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης χρυσωμάτων ἔργα διάφορα, καὶ βασιλικὰς καὶ Αὐγουσταλὰς στολάς, ἅπερ ἐμελλεν ἀποχρήσασθαι ὡς τὰ αὐτῷ καταθύμια. φθάσαντος δὲ τὸν χρόνον, εἰς Βασίλειον παῖδα διαβιβάζει. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον.

* αἰτιᾶ Scylitz.
* χωνεύει Scylitz.

Ἀρτι δὲ τὴν ἀρχὴν ἐπιβὰς ὁ Βασίλειος, σφόδρα μὲν B ἐπὶ τῇς ἀρχῆς ἀδωροπάτης λεγομένης πρεβάλετο, καὶ μαρτυρομένης τὰς ἰδίας χεῖρας καθαρὰς παντὸς ἐφυλάττετο λήμματος. διὸ ὅπως διαπαισωνὸς ἐπιμελεῖτο, καὶ ἰσονομίαν ἐμπολιτεύεσθαι τοῖς ἀρχομένοις, καὶ τὸ μὴ καταδυναστεύεσθαι ὑπὸ τῶν πλουσίων τοὺς πενεστέρους ἐπραγματεύσατο. πανταχοῦ δὲ ἐξετάσματα ἐξετίθει, πλέον ἐξαρθῆναι τὸ ἀδικεῖν οὐ ζητοῦντα. δικαστὰς τε ἔπαξε, στοιχείοις καὶ φιλοτιμίαις παντοδαπαῖς αὐτὸς μεγαλωδὸς, καὶ τάξας δημοσίᾳ, καὶ τοὺς διαιτῆσαι βουλένους τῶν φιλονεικιῶν· πόθεν ἀφεξείας αὐτοῖς ἐπιπηδούσης, τῷ τε Μαγναύρᾳ, καὶ τῷ καλουμένῳ ἱππόδρομῳ, καὶ τῷ λεγομένῳ Χαλκῇ, C χώρῳ μεγίστῳ, καὶ ὁσονοῦν ἐπωκοδόμησεν ἐπισκιάσας, καὶ καταγρύπας. ἔπαξε δὲ καὶ τροφὴν τοῖς πενεστέροις τῶν δίκας ἐχόντων, ἵνα μὴ ὑπὸ τῆς δίκης πιεζόμενοι, ταῖς δίκαις ἀπαγορεύσωσιν. ἐπιδὴ δὲ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ τοῦτον μέρος, ὁπηνίκα τῶν στρατειῶν ἔτυχεν ἄγων καλῶς, καὶ τῶν χρημάτων τῶν ἀπαντηχόθεν ἀφορισθέντων καὶ εἰς τὸ λεγόμενον γενικὸν κατιόντων, τοὺς εἰσφερομένους ἐκόπει παρὰ τῶν δημοσίων, μήπως τις ἀδίκως εἰσπράττοιτο καὶ ὕστερον τοὺς ἀδικουμένους ἐτίμων.

Λέγεται δ' ὅτι καταβάντες αὐτὸν εἰς τὴν εἰρημένην Διατειβεῖον, ὡς οὐδεὶς ἔτυχεν ἐγκαλῶν, ὑποπεσόντες εὔρυθοι ἀπὸ νίτων τὰ εἰς αὐτὸν εἰσόδου τοὺς δικαίους, ἀπίστελλόντας τῶν δορυφόρων κατὰ πολλὰ μέρη τὰ πόλεως ζητήσοντας, εἴ τις ἐστὶ βαυθείας δεόμενος. ὡς δ' ἐπανῆλθον ἐκεῖνοι, μηδένα μηδαμῶς δεῆσειν λέγοντες, μεθ' ἡδονῆς τε ἀπῆξε δάκρυον, καὶ Θεῷ τῶν δ' χαρείστων ἀπέδωκεν.

Ὁρῶν δὲ, ὅτι ἔστι τοῖς πονηροῖς εἰς τὸ ἀδικεῖν D φορμὴ, διὰ τὸ συμβαῖνον τοῦτο τῇ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς μοίραις, τοῖς ἡμίσεσι, ἕκτῃ, καὶ ἑνὶ, καὶ δωδεκάτῃ, καὶ τοῖς τοῦτον χρωμένοις τοῖς παλαιοῖς σημείοις τε γράφειν, καὶ θέλοντα καὶ τοῦτο παύσασθαι τὸ ἀδικεῖν ἐλαφρὸν πεποιῆσαι φορμὸν, καὶ διαξέσας γράμμασι λιτοῖς, ἃ ἐν τοῖς ἀγροικοῖς ἀναγινώσκειν ῥᾴδιον, τὰ τοιαῦτα γράφεσθαι σημεῖα, ἐξοδεύσας καταβαλὼν καὶ τὰ τῶν χαρτίων δαπανῶν, καὶ τῶν τῆς γραμμάτων, καὶ τῶν τῆς γραφέων.

Ἐπισφραγὴν δ' ἐποιήσατο καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ἐκβαλὼν μὲν τὰ ἀρχιεπισκοπῆς μὴ σωφρόνως σωφρονισθεὶς τὸν ἐπεκπηδήσαντα τῇ ἀρχῇ Φώτιον· καλέσας πολλάκις, ἕως ἂν τὸν διωκόμενον ταχέως πρὸς αὐτὸν μετασχὸν Θεὸς· ἀνεπισταγκτὸν δὲ τὸν κακῶς καὶ παρανόμως ἐκβληθέντα παρὰ τοῦ Βάρδα Ἰγνάτιον. Καὶ ὅπερ γαλιλαίᾳ τὰς ἐκκλησίας τῷ Θεῷ παροικοδόμησεν.

Ἀλλὰ καὶ τοὺς πολιτικοὺς νόμους, πολλῷ ἀσάφειαν καὶ σύγχυσιν ἐχοντας ἰδὼν, καὶ τοὺς καὶ τὸ ἀφοσίωτον φορτίον * ἐπανασείσασθαι ἐπιδοτ· ἐκ μὲν τῶν ἀχρήστων πεφυλαχὼς, τῶν δὲ κυρίων ἀπαθαίρετο πλῆθος. οὐκ ἔχει δὲ ἀριθμὸν, φρικαπληχθεὶς δυνάτῳ· ἐξαλείφασθαι τὸ ἔργον Λέων ὁ υἱὸς αὐτῷ μετὰ ταῦτα.

* τῶν φιλονεικιῶν Scylitz.

Κατὰ τὸν αὐτὸν ἔτος τῆς βασιλείας τὸ Βασιλείου, ἐπι-
βουλή τις ἐγένετο κατ' αὐτὸ, Γεωργίου τὸ Συμβατίου ἐξαρ-
χόντων τὸ μιλίτης τῆς πατρικιότ. φωραθέντος δὲ τῆ ἀσεβη-
γήματος, αὐτοκράτωρ δὲ γνωμένου τοῦ τὸν ἐλέγχων, ὑπὸ
μὲν ἐκάστοτε τυφλοῦται τὰς ὀφθαλμὰς, ὡς αὐτουργοὶ τὸ συμβά-
λους, τὸ δὲ λοιπὸν ἅπαν πλῆθος τὸ συνωμοτῶν, πομπεύ-
σαντος ἐξωνείδισεν ἀνακόπτων δὲ τὰς ἐπιβουλὰς τὸ βα-
σιλείου αὐτῆ, τέσσαρα Καισαρίνον τὸ Λέοντα, τοὺς οἰκείους
αὐτῆ υἱούς. τοῖς τρίτοις τέτε τὸ μαγιστρίας, ἀναγορεύει τοῦ
Αλέξανδρον τὸ υἱόν. τὸ δὲ πάντων πάντων Στέφανον, τῆ
τῶν Θεῶ καταλέγει ἐκκλησία. ἐπεὶ δὲ τοῦ πασαρχὴς ἦταν αὐ-
τοῦ συγκατέρες, ἐν τῆ θείᾳ σεμνείῳ τὸ πανδρόμε μάρτυρος
Εὐφημίας ταύτας καθιρεῖ.

Οὕτω δ' ὡς ἐδόκει ἕξεσθαι τὰ οἰκεῖα, ὑπείγετο καὶ κα-
τὰ τὸ ἀντεπαιρομένων τῆ Ρωμαίᾳ ἐκστρατεῦσαι. ἐδὲ τὰς
στρατιωτικὰς καταλόγους ἐλαττωθέντας παρὰ τὸ πρώτου
βιβασιλεύοντος Μιχαὴλ, ἐκ τὸ ἐξαπίνης τὰς ῥίγας αὐτῶν
τὸ τὰ στηρίσια, ἐξ ἑνὸς συλλόγας ἀναπληρώσας τὰς φά-
λαγγας, ἀπὸ τὸ βαρβάρων ἱσράτευσε. καὶ πρότερον μὲν
ἀπὸ τὸ Τυρσιᾶς, ἕως ὁ Χρυσόχειρ ἤγετο, ἐκ ἀνδρίᾳ καὶ
συνέσει ἐξαίρειν δοκῶν, καὶ σφόδρα τὰ Ρωμαίων λαὸν ζό-
μενος καὶ κατατρίχων, ἀπὸ τότε καὶ τὸ πολίως ἐκράτησε
ὁ βασιλεύς. τὰ δὲ μὴ ὑποστάντος τλῶ ἐπίλοιπον, ἀλλ' ἔτι
σω τειχῶν γενομένης, καταδραμὼν τλῶ ὑπ' αὐτὸν ἅπασαν
χώραν ὁ βασιλεύς, καὶ λησάμενος ἐ πρὸς τῆ αὐτὸ τείχει
Τυρσιᾶς ἔθνη τὸ παρεμβολὴν, ἐξ ἀφορμῆς μικρᾶς
ἀλεῖν τὸ ῥῶμα εἰσθεῖς. ἐπεὶ δὲ ἀπόνητο πάντοθεν ἀπο-
χορούμενον αὐτὸ, καὶ ἀνέλπιστον ἐδ' ἀλωθῆναι πολιορκίᾳ
(ἦδη γὰρ καταδέδοτο καὶ πάντα τὰ ἐν τῆ χώρᾳ ἀναγκαῖα)
ἄλλοτε τὸ πολιορκίαν, τὸ πλησιάζοντα τῆ Τυρσικῆ φρουρὰ
ἐκπορθήσας, τὸ Αβαραν, τὸ Κοπρὸν, τὸ Σπάθλαν, καὶ
ἄλλα πολλά. ἀγοίρας δὲ τὸ στρατὸν ἐκεῖθεν, ἐπορεύετο μὴ
λαφυρῶν προπαίων τε καὶ λαφύρων.

Λειζομένης δὲ τὸ περὶ τὸ Τυρσικὸν χώρας, καὶ ἐκπορθ-
μένης, ἡ γειτνιῶσα ταύτῃ πόλις τῶν Ισμαηλιτῶν, ἡ Ταύ-
ρας ἐπωνυμία, ὁμαιχμίαν ἔχουσα καὶ ἀσυφαλείαν
μὴ τὸ Τυρσικῆς, ὀρρωδήσασα τὸ κίνδυνον, φρίσσειες
πέμψασα, εἰρήνης αἰτία τυχῶν, καὶ ταῖς συμμαχίαν συν
ἐγγραφῶσι Ρωμαίων. καὶ δὴ ἔτυχε τὸ βασιλέως μὴ φρο-
ντίσας ἀξιόμενον τὸ πρεσβείας. φροσφρύας δὲ καὶ ὁ Κυρη-
νεὺς, γένος ὢν Αρμένιος, ὃς κατέχει τὸ Λάσανα, καὶ
τὰς ἐχετὰς τῶν Ρωμαίων σωνεχῶς ἐπόρθει καὶ ἀσπερίφρο-
νον, ἑαυτὸ παραδοὺς τῆ βασιλεῖ, καὶ τὸ πόλιν, καὶ τὸν ὑπὸ
κοτα αὐτῆ λαόν. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράττετο, λαὸν ὁ βα-
σιλεὺς ἐπέμφας κατὰ τὸ λεγομένης Ζαπέτρας, ἐπιλέκ-
των πολεμιστῶν καὶ τῶν Σαμοσατῶν δ' τύχοντα, ἐξ ἑῴας
τὰ ἐωθὸ τῶ στρατῶ δαλθόντος, αὐτῆ τε τῆ πόλει ἐξαίφνης
ἐπεπαντήνητος. ἀσπχίθη τε ἡ πόλις τῆ ἀφροσδοκήτῳ,
καὶ λαὸς ἀπεφάγη πολὺς, αἰχμάλωτοί τε ἐλήφθα ἄπειροι,
καὶ δίσμυρι Ρωμαῖοι χρόνων δυσιῶν ἐλευθερώθησαν
πυρπολήσας δ' ὁ πύρφορος λαὸς τὰ συμπαρακείμενα τῆς
χώρας, καὶ τὰ Σαμόσατα ἐξεπόρθησε, καὶ ὁμοίᾳ ῥύμῃ
πέμψασθείς τὸ Εὐφράτου, καὶ πᾶσαν τὸ περαίαν αἰχμαλω-
τίσας, καὶ πολλὰ συλλέξας αἰχμαλωσίαν καὶ λάφυρα, ὑ-
πέστρεψε ἀσινὴς πρὸς τὸ ἀνταράπορα, πρὸς τῆ Αρτζανὲν
ποταμῶ τὸ παρεμβολὴν ἔχοντα.

Ἐντεῦθεν ἄρας ὁ βασιλεὺς μὴ πατὸς τῶ στρατῶ, τὸ ἐπὶ
Μελιτηνὴν ἦγεν ὅδευσε προαπέλασας τῆ Εὐφράτη, καὶ ἄρας θέρος πελαγίζοντα τῶν ὑδρῶν, καὶ πανε-
λοῦς ἄβατον, γεφυρώσας τὸ ποταμὸν διαπερᾶσαι καὶ πολλὰ τὸ χώρας λυμηνάμενος καὶ ἀσπερφαλίσας, ἐλεῖν δὲ
καὶ τὸ φρούριον τὸ Ραψάκιον λέγεται, μέρος δὲ τῶ στρατῶ τῆ μεταξὺ Αρτάνεως καὶ Εὐφράτου χώρᾳ ἐκπέμψας,

A Anno primo imperii Basilii, insidiæ ipsi sunt factæ, Georgio & Symbatio patriciis auctoribus, qui re detecta sceleris convicti, oculis privati sunt: reliqua conjuratorum multitudo in pompa ludibrii causa circumducta, inque cailium acta est. Basilius, ut insidias amoliretur, Constantinum ac Leonem, ac tertio sui imperii anno Alexandrum quoque, filios suos, diademate insignit: natu minorem reliquis Stephanum, ecclesiasticorum collegio adscribit. & quatuor suas filias monasterio sanctæ Euphemiæ martyris consecrat. 281 Liberi Basilii.

Ad hunc modum rebus domesticis satis, ut videbatur, commode constitutis, expeditionem etiam in Rom. imperii hostes susB cipere statuit. Cumque deprehenderet numerum militum a Michaelo imminutum, quod iis stipendia accidissent; cohortes tyronibus allectis implevit, & in barbaros duxit. Prima expeditio ad Tephricam urbem fuit, cui Chrysochir præerat, homo laudatæ fortitudinis atque callidita- Res a Basilio contra barbaros gestæ. tis, qui rem Romanam crebris vexabat graſſationibus. Is cum Romanos adventantes non sobsisteret, sed muris clausus se contineret: Basilius omnem ipsius ditionem populatus, Tephricam obsedit, diuturnâ obsidione se ea potiturum opinans. Sed ut eam sensit undique communicatam, & spes obsidione potiundi evanuit, omnibus alimentis quæ in ea fuerant regione jam absumptis, obsidio soluto vicina Tephricæ castella vi expugnavit, Abraham, Coprum, Spatham, aliaque multa; atque exercitum inde abduxit, amplis partis spoliis atque tropha- C eis.

Evastata quæ est circum Tephricam regione, Tauras vicina Ismaelicorum urbs, confœderata cum Tephrica, periculum metuens, pacem a Basilio missis legatis, fœdusque cum Romanis petiit. eos Imperator comiter acceptos, voti fecit compotes. Adjunxit se Imperatori & Cuterius genere Armenius, qui Cuterius. Locanam urbem tenebat, & fines Romanos crebris incursionibus infestabat. is & se, & urbem, & subditum sibi popuD lum Imperatori dedidit. Interim Basilius selectorum militum manum ad Zapetram & Samosata mittit, prospero plane conatu. Nam ii per angustias primo adtu penettantes, urbem de improviso ceperunt, magnaque peracta cæde immensam abstulerunt prædam: Romanique multi vinculis, in quibus diu captivi detenti fuerant, tum soluti sunt. Locis circumjacentibus incendio vastatis, ac Samosatis pessumdatis, exercitus eodem impetu Euphratem transivit; & ulteriorem populatus regionem, multis captivis abductis, & parata maxima præda, incolumis ad Imperatorem redit, qui tunc ad flumen Artzanucum castra habeE bat.

Inde Basilius cum omnibus copiis versus Melitenam movit: cumque ad Euphratem perveniſſet, tunc (erat enim æstas) stagnantem & invium omnino, eum ponte constratum transivit, magnamque ejus regionis partem vastavit, capto etiam Rapsacio castello. Inde partem exercitus mittit, quæ inter Artanem & Euphratem sita, popa-

laretur : qui eam regionem incredibili celeritate pervagati, Carcinium, Glaſchonem, Amanem, Murecem, & Abdela exciderunt. Porro Melitenam ingreſſus, quæ tunc barbarorum fortium copia florebat, ut appropinquavit muris, barbaricas cohortes habuit obvias, ferociter & ſublato cum clamore incedentes. cum quibus audacter congreſſus, ipſe in prima acie conſtitutus, hoſtes repulit : idemque a reliquis factum, & barbari ad urbem uſque cæſi atque fugien es acti., ita ut ſolum quod interjacet cadaveribus fuerit oppletum, multique vivi in poteſtatem Rumanorum venerint, & reliqui turpiter ſeſe mœnibus clauſerint. Statuit ergo Baſilius eam urbem machinis adhibitis oppugnare. ſed cum & turribus munitam eam cerneret, & propugnatoribus abundare, atque e perfugis cognoſceret maxima eam rerum neceſſariarum copia inſtructam, ita ut a diuturna obſidione ei nihil eſſet periculi : montis caſtris inde ad Manichæurum ditionem duxit. Eo in itinere omnia quacumque iret incendio in cineres redegit, interque hæc Argauthum, Cutacium, Stephanicum, & Arachacum caſtella. His rebus geſtis, Conſtantinopolin ſuos reduxit : & milites quorum eo bello virtus præclara fuiſſet, honoratos dimiſit. Ipſe ad urbem reverſus cum in Thraciam trajeciſſet, ab Hebdomo publice per auream portam intravit, ſplendidiſſimamque duxit triumphum, univerſo populo victoriæ gratulantibus vocibus fauſtiſque acclamationibus proſequente uſque ad ædem Sapientiæ, quæ ejuſdem eſt cum Deo eſſentiæ. ibi actis Deo gratiis, ab Ignatio patriarcha coronis redimitus, in regiam rediit : cumque ſe paululum cum uxore & liberis oblectaſſet, rurſum ſe ad remp. gubernandam contulit.

Edit. Pariſ. pag 571.

Manichæorum clades.

Anno qui hunc proxime ſubſecutus eſt, cum Mauichæl duce Chryſochire magno cum exercitu in Romanorum ditionem impreſſionem feciſſent, eamque deprædarentur, Imperator de more contra hunc mittit ſcholarum principem. Is univerſum ſecum ducens Romanum exercitum, eum de ſumma rerum prælio decertare non auderet, aliquandiu intervallo interpoſito hoſtem inſequitur, & obſtat ne hinc inde eacurrere, ac palando per loca diſpergi auderet. Sed ubi barbarus quendam agens, partim propoſiti impos domum redire intendit, ac copioſa cum præda iter illud inivit : domeſticus ſcholarum duobus ducibus, quorum unus Charſianis, alter Armeniacis præerat, præcipit, ut cum iis quas ducebant cohortibus Chryſochirem uſque ad Bathyrhyacem pone ſequantur : & ſi quidem is inde in Romanos agros ac fines emittat militem, ſibi id ſignificent : ſin ab eo loco recta domum verſus proficiſcatur, ipſo omiſſo ad ſe revertantur. Sub veſperam cum ad dictum locum (nomen eſt loco ab altis inditum crepidinibus) barbari in radice montis conſediſſent, inter milites Romaorum, qui ſuperiores montis partes occupaverant, de virtutis præſtantia certamen iocidit, utroque exercitu ſibi primas fortitudinis arrogante. Augeſcente contentione, & utroque exercitu ad majorem prolabente jactantiam, quendam ex Ar-

Pag. 572.

καταδραμεῖν προσίσαξιν. οἱ πᾶσαν αὐτὼ ἀπόρρω πάχνη διαδραμόντες, τό τε λεγόμενον Καρκίνιον, καὶ τὸ Γλασχὼν, καὶ τὸ Αμαν, καὶ τὸ Μυρὲζ, καὶ τὸ Αβδηλα ἐξεπόρθησαν. αὐτὸς δὲ τῇ Μελιτίνῃ προβαλὼν διαρρύσην τάπο, καὶ πλησθεὶς βαρβάρων γηγαντομάχη, ἐπεὶ τοῖς τείχεσιν ἐπλησίασεν, βαρβαρικὰς ὑπεδέξατο φάλαγγας, μὴ φρυαγμάτων καὶ ἀλαλαγμῶν ἀπαυτόσας αὐτὸ, εἰς ταυτικὸς* ἐμμίξας, καὶ σφῶτες τῆς φάλαγγος προῆσαμεν, τὰς ἀντιπαγμένας ἐτρέψατο, εἶθ' αἱ λοιπαὶ πᾶσαι, καὶ μέχρι τῶ ἄστεως ἀναρωύσης ἐδίωκεν, ὡς καταστρωθῆναι τὸ μεταξὺ ἔδαφος, καὶ πλησθῆναι νεκρῶν, ἀλῶναι δὲ καὶ ζῶντας ὐκ ὀλίγους, πᾶς δὲ λοιπὸς πλῆθος ἔσω τειχῶν πλευθῆναι. ἐβιάζετο μὲν ὧν ὁ βασιλεὺς ἑλεῖν ὁλοσχερᾶ τὸ χωρίον. ὡς δὲ ἑώρα πάλιν ὕπυργον, καὶ πλήθει τῶ ὑπὸ τὰ τείχη ἀμυνομένων βεβῶσαν, ἐπύθετο δὲ ἐκ παρὰ τῶν αὐτομόλων, ἀφθονίαν ἔχειν παλλὼ τῶν ἐπιτηδείων, καὶ μὴ δεδίναι χρόνιον πολιορκίαν· ἄρας ἐντεῦθεν τῇ Μανιχαίων προσβάλλει γῇ, καὶ πάντα τὰ ἐν ποσὶν ἐπόρθησας, τὸ Αργαυθ λεγόμενον φρούριον, ἐκ τὸ Κυτάκιν καὶ τὸ Σπφάνι, ἐκ τὸ Αραράχ ἐμφόρους καπήλων. ἐκεῖθεν ἀγείρας ἐ στρατὸν, πρὸς ἐπὶ ἐ βασιλεύουσαν εἴχετο. καὶ τοὺς μὲν ἀξιοτύπαντας τῶν στρατιωτῶν τιμήσας ἀπέλυσεν. αὐτὸς δὲ ἐ βασιλέα καταχὼν, καὶ πιραυθεὶς εἰς Θρᾴκην, ἐκ τῆ ἑβδόμη δημοσίαν ποιησάμενος ὁδὸν, ἐξ τῆς χρυσῆς πύρης εἰσελθὼν, καὶ θείαμβον καταγαγὼν μεγαλοφυεστάτην, τὸ δῆμο πᾶσης ἐπευφήμου φωνῆς καὶ ὑφαμίσεως αὐτὸ μεγαλυύσης ἄχει τῶν καὶ τῆς τῶ Θεῦ ἐπιστρόφου σοφίας ἐγένετο. ἐκεῖσε δὲ γενόμενος, καὶ τῇ Θεῷ ἐυχαειστηρίους ἀποδὺς ὕμνους, παρὰ Ιγνατίε τῶ πατριάρχου ταινιωθεὶς στρατιώτης, ἐπανῆκεν εἰς τὰ βασίλεια· μικρόν τε συμπεθεὶς τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις, ἐ πολιτικῶν αὖθις εἶχετο διοικήσεων.

Τῷ δ' ἐπιόντι χρόνῳ ἐ ἐ Μανιχαίων ἐξεκυμάνη Χρυσόχειρος εἰς ἐ ἐ Ρωμαίων ἐμβαλόντος βαρεῖ στρατῷ, καὶ ταύτῃ λυίζομένη, ἀποστέλλει κατ' αὐτὸ συωύθως ὁ βασιλεὺς ἐ ἐ σχολῶν ἐξηγούμενον. ὅτος δὲ πάντα ἐ Ρωμαϊκὸν στρατὸ συμπαρειληφὼς, ἐπειδὴ σαφεῖς μάχη κεῖνα τὸ πᾶν ἐδεδία, παρείπετο τοὺς αὐτῷ ἀπὸ τύπου ἡγουμένους, καὶ τὰς μεμιλὰς ἀνήργε καταδρομάς, καὶ ὁ συνεχώρει κῇ τὰς χώρας ἀδεῶς ἡγκτὶ δαΐζειν. ὡς ὑπὸ μὲν ἡρῶν, τὰ δὲ ἀφαρπᾶ ὁ βάρβαρος ἤδη, καὶ τὰς πρὸς τὰ ὄκεα ἐπαναδυομένης, καὶ μῆ λείας συχνῆς ὑπείρχεν, ὁ δομέστικος ἐ σχολῶν δύο τῶν στρατηγῶν ἀφῆκεν, τὸν τε τῶ Χαρσιανῶ, καὶ ἐ τῶν Αρμηνιακῶν, μῆ τὰς περὶ αὐτὸς δυνάμεως ἕκαστον συμπαραμαρτεῖν τῇ Χρυσόχειρι ἄχει τῶ λεγομένῳ Βαθυρρύακος. καὶ ἔνθεν οἱ μὲν ἐπαφίσει (φησὶ) κατὰ τῶν Ρωμαϊκῶν χωρίων κῇ ὁρίων στρατὸ, δῆλα δὴ αὐτῇ τὰ περὶ τύπε. οἱ δὲ οἰκαδὲ ἀμεταστρεπτὶ βαδίζειν, ἑάσαντας τῶν αὐθις ἐπαυλισθεῖν ὁρὸς αὐτὸν. ἐπεῖρας ὧν καταλαβύσης, καὶ ἐ βαρβαρικὸ στρατόμενος γυμνὸς κατὰ ἐ Βαθυρρύακα, αὐλισαμένε τε κατὰ ἐ τῶ ὄρες ὑπόρειαν, τῶν δὲ ἐρημένων στρατηγῶν καταχάντων τὰ τύπε μεταφόρια, καὶ τὸ μέλλον ἀποσκοπώντων, ἐμπίπτουσιν ἔφεις περὶ ἀρωτείων καὶ ἄμιλλα τοῖς τῶν δύο θυμάτων στρατιώταις. οἱ μὲν γὰ ἐ Χαρσιανῶ ἑαυτοὺς ἐνίστατο τὰ τῆς ἀνδρείας ἀρμόζειν ἀρωτεῖα· ἐμπαλιν

** συμμίξαν. Scylitzes ut in conte.*

δι' ἑαυτοῦς οἱ Ἀρμβριακοί· ὡς ὧν ἐπὶ πλεῖστον ἐχώρει τὰ φιλονεικίας, καὶ φὼς τὸ μεγάλαυχον ἑκάστῳ ἐρρίπτει τὸ παγκάκιον, ἐπαινῶ δὴ λέγεται παρὰ τινος λεχθῆναι τῶν Ἀρμβριακῶν συστράτιωτῶν, ὡς ἵνα τί μάτην ὦ συστρατιῶται ἀφειδῶς θρασυνόμεθα; ἐξὸν αὐτοῖς ἔργοις ἀναμφισβήτητον ἀρετὴν ἐπιδείξασθαι (εἰ πολέμιοι ἥκουσι μαχεῖσθαι) καὶ ἔτι ἔξεστιν ἐπὶ τὰ ἔργων φανερῶν τὰς ἀρετάς· τοὺς τοιούτους τοίνυν λόγους διανοηθέντες οἱ στρατηγοὶ, καὶ φὼς ἀσθένειαν ὁρμὴν καταπαύσαντες τῶν λαῶν, ἀπαμβόντες δὲ ἐκ τοῦ τόπου βοήθειαν, ὅτι ἐξ ὑπερδεξίων μᾶλλον ἐστὶ τοῖς πολεμίοις ἐπὶ λοιοὺς ποιμένος τόπους, διὰ δυνάμεως καὶ δύναμιν καὶ τὸ μὲν ἴσχυρον παῦρος ἄχρις ἐξακοσίων μετ' αὐτῶν γε τῶν στρατηγῶν προσβαλὼν ἐκείθεν τῆς τῶν βαρβάρων στρατιᾶς. τὸ δὲ λοιπὸν καὶ διελόμενον τὸ Ῥωμαϊκὸς στρατιᾶς εἰς δύο πλάθος αὖθις πυκνώσαντες πρὸς τὰ μετώπερα ἵστασαν, σωλήνα δόντες, ἵν' ὅπως ὕποι ἀγοσβάλωσι τοῖς ἐχθροῖς, ἀφικέσθαι σὺν ἀλαλαγμῷ μεγίστῳ καὶ σάλπιγξιν ἐκπλητικὸν βοὴν ἀναῤῥήξωσι, συνεπηχούσων καὶ τῶν ὀρέων, καὶ ὅπως ἀφανὲς ἔδῃ τὸ τυχὸν τῆς στρατιᾶς τῶν ἐχθρῶν πλασιάζωσι καὶ τοιοῦτος δοθέντος συνθήματος, ὅπως τὴν ἀλλήλων ἀπορρηξίας αὐγάζοντος, βοὴ σιβαρὰ παυσάσωσι, καὶ τὸ (φασὶ τινὲς) συμβησάσης, ἐπιστίθωσι τοῖς ἐχθροῖς συνεπαλαλάζοντων ἀπὸ τῆς ὄρης καὶ τῶν λοιπῶν. διὸς ὧν οἱ βάρβαροι τῇ ἀνελπίστῳ καταπλαγέντες, καὶ μήτε συνῆναι, μήτε τὸ ἐπὶ πλέθος ἔτι συνιέναι λαβόντες καιρὸν ἰδεῖν, μήτ' ἄλλό τι σκέψεσθαι ἑαυτοῖς ἐκ τῆς παραχρῆμα βουλεύσασθαι, ὥρμησαν πρὸς φυγήν. τῶν ὧν διωκόντων Ῥωμαίων τοὺς μὴ σωιόντας ἐπιβωμένων στρατηγούς, καὶ τὰ τάγματα, καὶ τὸν τῶν χολῶν ἀφηγεμόνα, καθάπερ αὐτοῖς συνεπέπαυτο, καὶ τῇ φθόγγου εἰς πλείονα σωνλαμπομένων φόβου καὶ παραχρῆ, σωίβη μέχρι μιλίων τεσσάρων γενέσθαι τὸν διωξιν, καὶ μεταξὺ χώρου ἀπείρους καταστρωθῆναι νεκρούς.

Τότε δὴ καὶ ὁ ἀπαδὸς Χρυσόχειρ σὺν ὀλίγοις φόβου τῶν μετ' αὐτὸ, ἐπὶ κατασκήνεως ἴππου Ῥωμαίου τινὰ Πυλάδην τῶν προστυχόντων, ὃν αἰχμάλωτον ἴλαβέ ποτε χρὸς Τεφρικῆ, καὶ σωιθῆναι ἔχε ἐγνώκεσαν, διασάφησις αὐτῷ γνωρίσας, ἐπιστρεφὴς, τί σοι, φησὶν, ὦ ἄθλιε Πυλάδη δυστυχέστερον κακὸν, ὅτι μὴ ὑπὸ κατασβέσεως, μανιωδῶς ἐπιδυμῶν ἀνιᾶν; ὁ δὲ σωιόμενος ὑπολαβὼν, τῶν διώκοντων σε πάντων ἀμοιβαῖ, ἔφη, δυστυχεστάτη σοι κρὸς τῶν παρόντων ἡμέρα πεπρωθὼς εἰμὶ ὑπὸ θεοῦ. ὁ μὲν οὖν φησὶν, οὐκ ἂν τις ἐμβρόντητος καὶ βιβλαμμένος τὰς φρένας. ὁ δὲ ἱφέστιος μετ' ὀλιγίστας ναυτικῆς. πάρφορος δὲ βαθέως ὁ διωκόμενος ζυτυχῶν, ὑπερπηδήσας ταύτῃ τῶν ἵππων μὲν συγχωρῶν, βάλλεται καιρίαν παρὰ τὸν Πυλάδη φθάσαντος, ἀστοχῆ κρὸς πλάγιος. καὶ ὁ μὲν διώκων περιδινηθεὶς τῇ ἀλγήματι, καπρίζων τὸν ἵππον. τῶν δὲ σὺν αὐτῷ τις, διακοπίζης τὸν τῷ τὸ ἱππόνωμον, τὸν ἵππου ῥίψας ἑαυτὸν, ἐπιμελείας ἀξίαν ἔπιστον, τοῖς τοῦ κείνος γόνασι τῶν ἑαυτοῦ καμάλῃ ἐπιθείς, καὶ τὸ συμβὰν ὑδυρόμενος. ἐν τούτῳ δὲ προσγίνονται τῇ Πυλάδῃ καὶ ἵπποι, καὶ καθαλλόμενοι ἐπὶ τῶν ἵππων, ἦ τῶν Χρυσόχειρος ἀποτίμησιν κεφαλῆς, καὶ ἀποκόπτουσι τὴν ἀλγηδόνα καὶ ἐκλιμπάνοντος. δεσπόσι καὶ τὸν Διακονίτζην, καὶ τοῖς ἄλλοις αἰχμαλώτοις συγκαταλίγωσιν. διὸς ὧν ὠαγγέλλεται πρὸς τῶν βασιλέα ἐπὶ μάχεσθαι, μεθ' ὧν ἐν καὶ ἡ τῶν Χρυσόχειρος κεφαλή. πεσόντος ὧν τῶν Χρυσόχειρος, συνεπεμαράνθη πᾶσα ἡ αὐθάδεια τῆς Τεφρικῆς διανοείας. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὸν Τεφρικὴν πόλεμον ἔχει τὸ τέλος, καὶ ἐν ὥρᾳ μᾶλλον ἢ ἐπὶ μείζοσι δόξης ἀρθῆσα ὕβρις τῆς Μανιχαίων πληθύς, ὡσεὶ πάντες διελύθη.

Ἰγνατίου δὲ τοῦ πατριάρχου τελευτῶντος μεταλλαξαμένου ζωῆς, ἀπέδωκε θεὸς τὴν ἐκκλησίαν

A menaces ferunt dixisse: Quorsum attinet, commilitones, tam indecenter ferocire? cum liceat factis virtutem teſtatam reddere, hoſtibus in proximo verſantibus, neque ipſa detur demonſtrare qui virtute ſint primi. Ea verba cum ad aures ducum perveniſſent, & alacritatem militum ad pugnam intelligerent, necnon ipſius loci opportunitatem ſentirent ſibi ad victoriam momentum haud leve adferre, quod a ſublimi loco in hoſtes erant impetum daturi, qui in valle caſtra habebant: exercitum omnem in duas dividunt partes, ita ut ſelecti ad ſexcentos milites cum ipſis ductoribus in hoſtem irruerent, reliqui numero non multi in ſublimi ſtarent, ſimulata multitudine: itaque rem componunt, ut eam illi hoſtem adorirentur, illico hi maximo cum pluſu & tubis canentibus terribilem ederent

B vociferationem, reboantibus ſimul montibus. His ita compoſitis, occulte per noſtem, antequam ſol ſamma montium illuſtraret, ad caſtra hoſtium perveniunt, magnaque voca pæanem cantantes, & VICIT CRUX conclamantes, adgrediuntur hoſtem, ſimul reliquis de monte militarem conclamationem edentibus. At barbari ſubito re inſperata perterreri, & neque inter ſe colire, neque contemplandæ irruentium hoſtium multitudinis tempus habere, neque omnino quicquam ſalutare ex tempore conſulere poſſa, ſed fugæ ſa dare. Eos Romani inſequi & abſentes ſimul legiones earumque duces accerſere, cumque his domeſticum ſcholarum, ſicuti fuerat præceptum. Auctu fugientium pavore ac tumultu, Romani eos uſque ad trigeſimum milliare inſequuntur, ſpatium in termedium innumeris

C hoſtium cadaveribus conſternentes.

Tunc etiam impulens ille Chryſochir cum paucis ſuorum fugiens, cum inſtare ſibi videret Puladem quemdam e Romanis, quem ipſe olim in bello apud Tephricam ceperat, notumque & familiarem habuerat, agnoſcens hominem, & ad eum converſus: Quid, ait, miſer Pulades mali tibi feci, quod me tam furioſe perſaqueris, interficere cupiens? Cui breviter Pulades: Deo, inquit, confido, hac die me tibi pro tuis meritis gratiam relaturum. Pergit ealinde Chryſochir attonitus ac vaſors, aulaber inſequente Pulade, donec ad aleam foſſam pervantum eſt. eam cum tranſilire equum Chryſochir non patereturr, conto latus a Pulade propere ictus, doloris impatientia ab equo delabitur. Aderat quidam Diaconitæs nomine. Is ſtatim a ſuo deſiliens equo, Chryſochirem curandum ſuſcipit: caputque ſuis genibus imponens, caſum hunc deplorat. Interim Puladem alii ſocii aſſequuntur, & ab equis deſilientes, Chryſochiri jam deficienti atque moribundo caput amputant, Diaconitzem & reliquos vinciunt, interque captivos ſtatuunt. Statim rel ſelciter geſtæ nuntius ad Imperatorem una cum capite Chryſochiris mittitur. atque hoc ita interfecto, ſimul omnis Tephricæ vigor atque robur elanguit. Hunc ergo finem habuit Tephricana res, & ad ſummam elata gloriam Manichæorum multitudo uuius horæ ſpatio in fumum abit.

Cæterum Ignatio patriarcha vita defun-

D ctum atque morte Theodoræ Imperatricis, ſuccedit in ſedem Methodius, ex Sicilia oriundus, ſed Syracuſis educatus, ſanctitate vitæ & doctrina præclarus. Is ſtatim ab initio Imperatricem ad ſanctarum imaginum cultum adduxit, ſimulque Michaelem filium, qui ſolus ex liberis ſuperſtes erat, ad eumdem cultum ſuſcipiendum perſuaſit. Quo facto, Imperatrix ſanctarum imaginum cultum ſuſcipit, & ſimul Michael

Photius ſuccenſet patriarcha.

do, Imperator Photio epiſcopatum reddidit. Eo tempore ad Imperatorem relatum eſt de inſidiis ipſi a conjuratis quibuſdam ſtructis, principe factionis patricio Romano, cui cognomen Curcuas. Index unus eorum fuit, qui conſpiraverant. Comprehenſi inſidiatores, effoſſi Curcuæ oculi: reliqui verberati & tonſi, relegati ſunt. Idem Imperator etiam Lulum caſtellum a Sarracenis occupatum recepit. Et Melvus caſtellum ſe ei dedidit, eumque pro domino ſuo agnovit. Manichæorum porro metropolin Camejam ipſe excidit.

A Φωτίῳ ὁ βασιλεὺς κῦρ τὸν τ καιρὸν ἐπιβουλὴ μιαύεται τῷ βασιλεῖ παρά τινος τῶν συνωμοτ, ἔξαρχον ἔχοντα τ πατρίκιον Ρωμανὸν τ Κυρκύαν. ὧ δὲ συνωμοτῶν τ ἐπιβουλὰ ἐφάνη, ὁ μὲν Κυρκύας ἐπαρῴθη τὰς ὀφθαλμούς. οἱ δὲ λοιποὶ τυφθέντες καὶ παρέντες, ἐξωρίσθησαν. ὁ αὐτὸς βασιλεὺς κῦ τὸ Λοῦλον φρούριον, ὑπὸ Σαρακηνῶν κατοχούμενον, ἀνεκτήσατο. προσέθετο δὲ αὐτῷ καὶ τὸ Μελοῦς, καὶ δι' αὐτοῦ τ βασιλέα ἀνηγόρευε. ἐξεπόρθησε δὲ καὶ τ Μανιχαίων μητρόπολιν τ Κάμειαν δι' ἑαυτοῦ.

Xuſſum rex bello geſſit a Baſilio.

Veris initio, Baſilius aſſumpto filio ſuo Conſtantino natu maximo, expeditionem in Syriam ſuſcepit: occupataque Cæſarea, quæ ad Argæum eſt prima Cappadociæ urbe, ſtativa ibi habuit, cohorteſque ordinum diſciplina exercuit. Aliquam deinde partem exercitus ſpeculatum emiſit, ipſe ſubſequens. Quos ſpeculatum miſſos dixi, li per ſolitudines ſummæ celeritate profecti, Xylocaſtrum & Phyrocaſtrum caſtella evaſtarunt, incolaſque captivos abduxerunt. quæ re perterriti qui Phalacrum caſtellum tenebant, ultro ſe Romanis dediderunt. At

B Ἔαρος δὲ ἤδη λάμποντος, τ φιλοβύπνου ὄντος εἰλικρινῶς Κωνσταντίνου, ἐκστρατεύει κατὰ Συρίας, καὶ τ φῶς τῆς Ἀργαίου Καισάρειαν τ πρώτην καταλαβὼν τῆς Καππαδοκῶν, ἐκεῖσέ π αὐλισάμενος, τ μὲν ἄλλον πλοῦτον πατρικὸν ἐξεπόνει μελίτιος. μοῖραν δ τ στρατοῦ ἀποστείλας, κατόπτας ἐξέπεμψεν. αὐτὸς δ κατόπιν ἐρείπετο. οἱ δὲ προέπτασαν τὰς ἐρήμους ἐξίας διοδεύοντες, φρούριον τὸ λεγόμενον Ξυλόκαστρον, καὶ π ἕτερον τὸ λεγόμενον Φυρόκαστρον ἐξεπόρθησαν, καὶ τοὺς ἐκεῖσε τότων ἠνδραποδίσαντο. ἐφ' οἷς καταπλαγέντες οἱ τὸ τ Φαλακρῶν λεγόμενον κάστρον ἐκλιποῦντες, ἑαυτοὺς προσεχώρησαν τοῖς Ῥωμαίοις. ὁ δὲ τ Ἀμβρωσιος υἱὸς Ἀπάβδηλος, ὁ τῆς Ἀναβάρζης Ἀμηρᾶς, ὃς μὲν μαχὰν ἀπέτυχε ὁ βασιλεὺς, βαρβαρικῶς ἐθρασύνετο· ἐπεὶ δὲ ἤγγικε, τῇ τ Μελιτηνῶν τύχῃ συμμίξας, φυγῇ τὰ μετ' αὐτὸ σωτηρίας ἐπραγματεύσατο. ὁ δὲ βασιλεὺς τὰ τε Κασάρειαν ἐξεπόρθησε, καὶ τὰ Καρβὰν, τὰ Ἀρδαλάντε, καὶ τὰ Ἐρμησιακίαν, ἁπλῶς εἰπεῖν ἅ Σίμας ἐκεῖνος ὁ τ Ταὺλ, τὰς δυσχωρίας κατέχων τ Ταύρου, καὶ ἐξ ἐφόδου τὰς τ Ῥωμαίων λυμαινόμενος ἐχθρὰς, πρὸς τὸν βασιλέα κατέφυγε.

Edit. Pariſ. pag. 574.

Ambronis F. Ababdeles, Anazarbi Ameras, quandiu procul adfuit Baſilius, barbarice ferociens: ubi is appropinquavit, Melitenorum furmæ ſe immiſcuit, cumque ea fugiendo ſalati ſum conſuluit. Baſilius Caſamaoem, Carbanem, Ardalam, & Eremoſycæam excidit. atque tum ad eum confugit Simas ille Taelli F. qui Tauri montis angustiis inſidens, in Romanorum fines ſolitus erat graſſari.

Μετὰ ταῦτα τὸν Ονοπνίκτλιν λεγόμενον ποταμὸν, καὶ τ Σάρδον διαπεράσας ὁ βασιλεὺς μετὰ τ στρατοῦ, ἦλθεν εἰς Κουκυσὸν, καὶ τὰς ἐκεῖ λόφωμας ἀπεκαθάρας, καὶ τὰ ἄβατον ὑπόρθμευτον πεποιηκὼς, τῇ ἐνταῦθα λόχον ἐκράτησε. πρὸς δὲ τὰ Καλλίπολιν καὶ Παδασίαν φθάσας, δυσβάτους δὲ πεζευτοῖς καὶ ἀνοπτρίμους ὁδοὺς, τὰς ὑπὸ χῶρα παραμυθούμενος, πᾶν καὶ βάδιον αὐτὸς προεπορεύετο τοῦ στρατοῦ. ὑπερβὰς δὲ τὰ στενὰ τοῦ Ταύρου, τῇ Γερμανικείᾳ προσβάλλει. ἐπεὶ δὲ τὸ ἀδιέξοδον ἅπαν τοῖς τείχεσι συνελήλυθε, καὶ ὡδεῖς ὁπλομαχεῖν πρὸς χεῖρας ἐλθεῖν, τὰ πρὸς τὰς πόλεως κάλλη κείρας καὶ πυρὶ παραδοὺς, πρὸς Ἀδάπαν παρεγένετο τὴν πόλιν· καὶ τῷ τούτης δὲ ἐποίκων μὴ πλωτῶν ὄντων ἐς τὰς ὑπαίθριος διαγωνίζεσθαι, ἀλλ' ἔσω συνελαθέντων τειχῶν, τὰ ἔξω τῆς πόλεως λεηλατήσας καὶ ἀποτεφρώσας, ἐκπολιορκήσας δὲ ἅ τὸ πολίχνιον ὃ Γίραπα ἐκάλουν, καὶ διαρπάσαι ἐφῆς τοῖς στρατιώταις, πλουτοῦσιν αὐτοῖς προσβάλλει τοῖς τείχεσι, καὶ παντοδαπὰς προσέφερε μηχανάς· καὶ ἐπεὶ χρόνος ἐν τῇ πολιορκίᾳ, ἐλπίδας τ μικρὰς ἔχων αἱρήσειν τὴν πόλιν, ᾗ τὸ τῆς περὶ αὐτὸν δυνάμεως βάρος· ὑφ' οὗς δὴ τοὺς ὄνους ὑπῆν, καὶ ἀδικῶς τὰ προαίτια φέροντας, ἀποκλῶ τῇ πολέμῳ δύς, ἐπιωθάσαι τῇ ἵππῳ, ἐφ' ὅτῳ πιστωθέντες, τῆς πατρίδος αὐτῶν ἤδη μελλούσης παραλαμβάνεσθαι, ὀλίγον αὐτὰ λόγον ποιεῖσθαι φαίνονται· πρὸς ὃ ἀπειρήκατε τοῖς τῇ γεφύρᾳ, πλησμονῆς ἐχούσαις, οὐχ ὑπὸ σῦ πολιορκεῖσθαι καὶ τὴν πόλιν, ἀλλ' ὑφ' ἑτέρᾳ τινὸς πεπρωμένου εἶναι ταύτην ληφθῆναι κατὰ χάριν σοι προσήκοντος, Κωνσταντῖνος τότῳ τὸ ὄνομα· καὶ ᾗ τοῦτο μὴ καταπλήττεσθαι τοὺς προ-

Baſilius filium ſuum demonſtraſſet, atque hunc Conſtantinum vocari dixiſſet: Noo hunc eſſe illum Conſtantinum, collocutor iſte reſpondit, urbis

283 etiam oppidani mœnibus ſe tuerentur, quæ extra urbem erant depræda tus incendit: oppidulum cui nomen Geron expugnavit, militibuſque diripiendum tradidit. Exdemque adhibitis machinis muros Adapæ aggreſſus, oppugnationem undique acrem inſtituit. nam ſuarum copiarum robur in ſpem eum haud exiguam urbis potiundæ adducebat. Cum xuiem videret obſeſſus fortiter & impavide oppugnationem ſorre, factis induciis, eos percontatus eſt, cuinam rei fidentes, patriæ imminente exitio, tam ſecuris eſſent animis? Reſpondit quidam de ſenioribus, certos ſe eſſe, urbem non ab ipſo in præſentia, ſed ab alio quodam genus ad ipſum referente, nomine Conſtantino, expugnatum iri: itaque ſe noo terreri hac oppugnatione. Cumque Baſilius filium iis ſuum demonſtraſſet, atque hunc Conſtantinum vocari dixiſſet: Noo hunc eſſe illum Conſtantinum, collocutor iſte reſpondit, urbis

αὐτ' ἐκεῖνοι. τὸ δὲ τὸν υἱὸν ἐπιδείξασθαι, καὶ ὡς Κωνσταντῖνος καλεῖται οὐκέτι, ἀ τῶν ὁ ἐξηγούμενος ἐλεγεν οὐκ εἰς τὸν Κωνσταντῖνον, ὃς αὐτῶν μέλλει πεισθήσεσθαι τῷ πόλῳ ἀνάστατον, ἄλλον δέ τινα μετὰ χρόνον συχνὸν, καὶ τὸ ἀπογόνων τῶν σῶν ἐφ' οἷς ἀ βασιλεὺς ἀργιδοὺς, καὶ ἔργοις ἐξελέγξαι βουληθεὶς φιλοδοξίᾳ προῤῥήσιν, σωπηνοῦ πρὸς ὕπνον τῆς πολυορκίας. οἷς δὲ πάντων ποιουμένων μὴ προβαίνοντα ἀφ' τῷ πόλῳ ἀπαθῆ, ἐπιχείρησε δὲ ἀρίως ἀμύνεσθαι, τοὺς ἐν ὑπαίθρῳ σφοδρῶς λυμαινόμενον, ὕλυσι τὴν πολιορκίαν.

Εν δὲ τῇ ὑποστρέφειν, τὸ πολὺ τῶν αἰχμαλώτων ἐπὶ τὸ βάρος ξίφει ἀνελόντας ἀποφορτίζεσθαι, τοὺς ὡρὸς τὴν βασιλεύουσαν ἀγετο, πολὺ δίος τοῖς ἐν τῇ Ἀγαρ ἀπαλλαπόν. προσδοκήσας δὲ ἐπιθήσεσθαι αὐτοῖς ἀπὸ τῶν στενῶν, λόχους ἐν τοῖς ἐπικαίροις ὡρεσι, πολλοὺς τῷ ἐλλαχόντων ἐζωγρησεν. ὡρὸς ἄπερ Αβδελομέλεχ ὁ τὸ τόπου ὑπάρχων ἀπειρυσώς, ὡρέσβεις ἐκπέμψας, ἀδείας τῷ εἰρήνης ἐδέητο τυχεῖν. ὃ δὲ δίκαιος δεξάμενος ὁ βασιλεὺς, σύμμαχον αὐτὸν ἀπὸ τοῦδε ἔχειν κατὰ τῶν ἀμοφύλων ἐθελοντὴν ἐκέλευσεν. Αρχαῖον διελθὼν, ὡρὸς Καισάρειαν γενόμενος, ἅπαντα Κολωνείας τῷ Μεσοποταμίας ἐπινίκιος ἀγγελίας ἐδέξατο, κομιθέντων αὐτῷ λαφύρων τῷ αἰχμαλώτων πολλῶν Κυρῆβε τε τῷ Σαρακηνῶν, ὡς ἅπαντας τῇ ξίφει ἀπεσφαγμένους. ὧν ἦδη ὡρουπαπτικλυσμένον τὸ στράτευμα λαφύρων ἀπὸ τῶν Συρείας τῷ Τεφρικῆς· τῷ οὐκ ἐβούλετο τῷ πάντα ἔχειν δύχρηστον παρακολούθημα ἐν Μηδείᾳ δὲ γενόμενος, τῷ τιμὰς ἀρχαίους τοῖς ἀεὶ στῶσι, τῷ ὡρὸς παρασκευασάμενος ἀνάπεμψε, αὐτὸς δ' ζῶσος ὡρὸς τὴν βασιλεύουσαν ὑπῆντα. τῷ κατὰ τὸ ὠνθὸς ἀπὸ τὴν πατριάρχου τῆς πόλεως ἐδέξατο στέφανον, τῷ παρὰ τοῦ πλήθους τοῦ ἐπινίκιος ᾠδάς.

Ηδη δὲ τῆς Ταρσικῆς ἀπομαραθείσης, καὶ τῶν Ταρσικῶν ἐκ τοῦ θαλάσσης αὐξανόμενα ὑπῆρχεν, τῷ πάλιν ἀπὸ τόπου οἱ τῆς Ρωμαϊκῆς ὁρίου ἰσχυταὶ δεινῶς ἐπιέζοντο. καθ' ὃν Ανδρέας ἑαυτὸν ὁ τραπλίτης, ἀέα Σκυθῶν, πολλάκις διῆλθεν, τῷ πολλὰς τῇ εἰς ὡρουμὸν ἑαυτῷ κόμας, τῷ αἰχμαλώτους ἐλάμβανεν. ὃν ὁ βασιλεὺς παρεκάλεσεν τὸ ἐπιμεῖναι, τῷ οἷς ἦ ἀρχὴν τῶν χρόνων ὡροβιβάζει. τὸν δὲ μᾶλλον ὁ Ανδρέας ἀπὸ μείζονος ἐξουσίας τε τῷ δυνάμεως, ἐμφανέσι μάχαις πολλάκις ὡρός τε τοὺς ἀπὸ Μελιτηνῆς τῷ τοὺς ἀπὸ Ταρσοῦ παρεπέξατο τῷ νυκτομαχίαι ποτὲ μὲν ὡροάγμασι γράμματα πέμψαντος τῇ Ανδρέᾳ τὸ ἀμυδόεντος τῆς Ταρσοῦ, βλασφημίας ἀπάντλια, δηλοῦντα, ὡς· Ἴδω εἶ σὺ ὁ τῆς Μαρίας ἀφελόσουσός, τῷ ὁ τόπον τοιοῦτος, ὅταν ἐξέλθω κατὰ σοῦ μὲν τῆς ποτὲ ἐμῆ δυνάμεως. τὸ λοίδορον γράμμάτων ὕστος δεξάμενος, τῇ εἰκόνι τῆς Θεομήτορος ἀναστρέψας, εἶπεν· Ἴδε δὲ μήτηρ τοῦ Λόγου τε τῷ Θεοῦ, τῷ σὺ ὁ παῖδος υἱός τε ὁ Θεὸς, οἷα αἰσχύνει τῷ ὑβρίζει ὑμᾶς ὁ ἐχθρὸς σοῦ, τῷ τὸ σὸν ποίμνιόν λαὸν ὁ βάρβαρος ὕστος τῷ ἀλαζών. ταῦτα δὲ εἰπὼν, ἄρας τὰς Ρωμαϊκὰς δυνάμεις, ἐπῆρε κατὰ Ταρσοῦ. τῷ δὲ κατὰ τὸ Ποδανδὸν γενόμενος, κἀκεῖ τοῖς ἑαυτοῦ συμμίζας, τράπεται φόνῳ πολλῷ τὸ τῷ βαρβάρων πλῆθος· ὁ τέρου αὐτοῦ πεσόντος τῷ Αμιρᾶ. ὀλίγοι δὲ τινες μόγις ὡρὸς Ταρσὸν ἀπεσώζοντο. Θάψας δὲ τοὺς οἰκείους, τῷ τοὺς πολεμίους οἷς ἦν χῶρον συναγαγὼν, καὶ μέγα ποιησάμενος κολωνὸν οἷς σάλλω τῷ τοῖς μετόπεσι, ὡρὸς τὸ οἰκεῖα ὑπόστρεψε, μετὰ λαφύρων τῷ αἰχμαλωσίας πολλῆς. ἔγραψε δὲ καὶ τῇ βασιλεῖ δηλοποιήσας τὰ οἰκεῖα. οἷα δὲ φιλεῖ ποιεῖν ὁ φθόνος, ἐνδιαβάλλουσι οἱ πανοῦροι τὸν ἄνδρα ὡρὸς βασιλέα,

A hujus evectorem, ſed alium quemdam fore multo poſt tempore, ex poſteritate Baſilii. Ira commotus ob hæc Imperator, falſumque eſſe hoc vaticinium reipſa oſtendere cupiens, majori quam antea vi oppugnationi incubuit: ſed cum defatigantibus ſe omnibus nihil effici videret, ſimulque gelu ingens obortum ſub dio eerſantes affligeret, obſidionem ſolvit, domumque verſus ſuos abduxit. *Edit. Pariſ. pag. 575.*

Inter reverendum multitudinem captivorum, quod oneri erat, ferro obtruncari juſſit. Itaque levato exercitu, itet ad urbem inſtitutum profecturus eſt, magno Agarenis terrore incuſſo. Quos cum inſidias ſibi in anguſtiis ſtructuros præſagiſſet, ſuis militibus ad opportuna loca dimiſſis, inſidiatorum multos vivos B cepit. Quibus rebus Abdelomeleri, qui iis locis præerat, animus ita eſt fractus, ut miſſis legatis venium pacemque petiverit. aſſenſitque Imperator, & hunc deinde ſpontaneum contra ejus gentiles ſociam habuit. Inde per Argæum profectus, ad Cæſaream venit, ibique & ex Colonia & ea Meſopotamia nuntios rei feliciter geſtæ accepit, allatis ſimul ſpoliis, ac multis captivis Curtis atque Sarracenis, quos omnes gladio occidi juſſit. nam exercitus jam ante ſpoliis onuſtus erat Syriacis atque Tephricania, & nolebat Imperator captivorum inutilem ſecum trahere catervam. Ut ad C Medæum pervenit, præmia iis quorum virtus in bello fuerat eximia diviſit: militibuſque hyematuris dimiſſis, ipſe expedito cum comitatu Conſtantinopolin rediit, ibique de more victoriæ coronam a patriarcha accepit, & populus ei carilenis gratulatus eſt. *a84*

Tephrica hoc modo abolita, Tarſenſium vires florere ac invaleſcere cœperunt, rurſumque ab his Romanorum fines graviter infeſtari. Contra hos Andreas Scythu ſæpenumero rem fortiter geſſit, multoſque eorum qui prædatum excurrebant interfecit aut cepit: itaque eum Imperator patricia dignitate D cohonеſtatum, ſcholis præfecit. Atque Andreas nactus majorem jam poteſtatem, eiſibuſque auctus, juſtis prælia aliquoties cum Meliteni ac Tarſenſibus congreſſus victoriam reportavit. Miſit aliquando Tu ſi Amenis ſuperbas ad Andream litteras, plenas contumeliarum impiarum. inter alia ſcripſerat: Experiar an tibi ſit commodaturus Mariæ filius, ejuſque mater, ubi meus copias adverſus te eduxero. Eam epiſtolam Andreas imagini Deiparæ ſuſpendit, ira futus: Verbi ac Dei genitria, tuque Deus ejus fili, vide ut conviciatus eſt, & quam inſolenter Inſremum juſtabundus ille barbarus contra E te, & peculiarem tuum populum. Statim deinde exercitum ſuum ad Tarſum duxit. cumque ad locum cui Podando nomen eſt veniſſet, in adverſos hoſtes incidit, pugnaque conſerta ingentem eorum ſtragem edidit, in primis ipſo etiam Amera interfecto, pauciſque fuga Tarſum elapſis. Ibi tum ſuos humavit, & caduveribus hoſtium in unum congeſtis acervum, magnum tumulum ac columnam excitavit ad victoriæ memoriam: utque ad *pag. 576.* ſua reverſus, multis cum captivis & ampla præda, Imperatorem per litteras de re geſta certiorem reddidit. Hic Invidiæ ſinum tenuit morem invidia, & inventique maligni homines, qui Andream

apud Baſilium criminarentur, facile ei fuiſſe dicentes Tarſo potiri, niſi ob ignaviam cunctando occaſionem perdidiſſet, atque his calamnis crebro incitatis perſuaſum eſt Imperatori, ut imperium abrogaret Andreæ. In ejus locum ſuffectus Strypejotam, ſtatim ſe Tarſum occupaturum, aliaque multa ferociter jactantem.

Strypejotæ interimitur Agarenis victoris.

Is ergo Strypejota confeſtim exercitum ad Tarſum ducit, nulla prorſus Imperatoria calliditate, nullo uſus conſilio: cumque Tarſo appropinquaſſet, caſtra eo loco qui Chryſobullum dicitur ponit, neque foſſa ſatis ea, neque cubilis munivit. Cujus incuriam cum obſervaſſent Tarſenſes, per noctem cum adoriuntur, tali commento uſi. Quia accepta ab Andrea clade ad exiguum redacti numerum, pugnæ luſtinendæ pares non erant, multis conductis equis, ab eorum caudis ficca coria ſuſpendunt, ſimulque eos ad varias caſtrorum Romanorum partes dimittunt: ipſi a tergo eorum tubis ac tympanis ſonitum edentes, ſtrictis cum gladiis in media caſtra inſiliunt. Orta proinde in exercitu Romano ttepidatione, & per tumultum viris equiſque in ſe confuſe incidentibus, factum eſt ut barbari vincerent, immenſamque Romanorum cædem peragerent, plerique a ſuis ingloriæ obtritis atque ſuffocatis. Tarſenſes hac inopinata potiti victoria, & cæſo Romano exercitu, barbarica conclamatione & ſtrepita pæanem cecinerunt. Hic tum ſtatus rerum in Oriente fuit. Nunc res in Occidente ut habuerint, exponemus.

Agarenorum Carthaginenſium ſucceſſus.

Cum has quoque, perinde ac cætera omnia, Michaelus imperator neglexiſſet, omnis prope quæ ad Romanum pertinebat imperium Italia, & pleræque Siciliæ partes a Carthaginenſibus debellatæ, & tributariæ barbaris factæ erant. Adhæc Scythæ, qui in Pannonia, Dalmatia, ulterioribuſque degebant regionibus, Chrobatæ inquam, Servi, Zachlubi, Terbuniotæ, Canalitæ, Diocletiani, atque Rentani, Romani imperii, cui antiquitus ſuberant, jugo excuſſo, in libertatem ſeſe aſſeruerant. Quos capta occaſione adorti Carthaginenſes Agareni, creatiſque ducibus Soldano, Saba, & Calphuſo, qui inter gentiles peritiæ belli-
285 cæ primas abſque controverſia tenebant, claſſe armata navium ꝛxxvi emiſſa, multas Dalmatiæ urbes ceperunt, inque his Butuam, Roſam, & Decataram inferiorem. Ita proſpere ſuccedentibus rebus Agareni Ragufium quoque totius gentis caput aggreſſi, longo tempore obſederunt, fortiter urbem defendentibus qui intus erant. Hi cum æruminis diu toleratis tandem in extremo eſſent conſtituti diſcrimine, neceſſitate urgente legatos ad Imperatorem mittunt, petentes ſibi ſubveniri, ne in poteſtatem hoſtium Chriſtum diffitentium rediganturꝰ. Antequam legati venirent, jam Michaeli obiit imperium Romanum Baſilius occupaverat. Is legatos attente audivit, totuſque eorum miſeratione concitus, claſſem c navium comparat, eamque duce Niceta patricio & drungario rei navalis, cognomine Orypha, peritia ac prudentia ſingulari viro, in barbaros emittit. Agareni, quos in obſidenda urbe perſeveraſſe diximus, cum ex transfugis cognoviſſent Raguſinorum ad Imperatorem legatos lviſſe, de urbe cito expugnan-

Edit. Paris. pag. 577.

Raguſium obſeſſum.

Niceta Orypha.

A ῥᾳδίως οἱ κατ᾽ ἐκεῖνα λέγοντες τὴν Ταρσὸν, ὁ δὲ μελλήσει ἐρᾳθυμίᾳ προύκατο τὸν καιρὸν, ὧν πολλάκις λεγομένων ἀνεπιτηδείως ὁ βασιλεὺς, παραλύει τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ ἀντὶ ἐκείνου προβάλλεται τὸν Στυπειώτην λεγόμενον, τὸν τὴν Ταρσὸν ἐξελεῖν ὑπισχνούμενον, ἔργα πολλὰ φρυαττόμενον.

Οἷς αὐτίκα παραλαβὼν τὰς δυνάμεις, ἦγε κατὰ Ταρσοῦ μεθ᾽ ὁρμητικῆς εὐτολμίας, μηδὲ βουλίας ἐπάξιον. πλησίον δὲ γενόμενος τῆς Ταρσοῦ, αὐλίζεται κατά τινα τόπον ὃς Χρυσόβουλλον λέγεται, μᾶλλόν τι σάφρου ἀξιόλογον, μήτε ὁρυκτοῖς ἐπιβολαῖς ὀχυρὸν προσκάμμασι. ὃν κατανοήσαντες οἱ Ταρσεῖς ἀμελῶς ἐχόμενον, ἐπιτίθενται τῇ νυκτὶ τραυλίζοντι χρυσάμβυκι τοιούτῳ. ἐλαυνόμενοι δὲ οἱ ἵπποι ἐκ τῆς πρὸς Ἀνδρέαν ἥττης, καὶ μὴ ὄντες ἀξιόμαχοι πρὸς παράταξιν, ἵππους συναγαγόντες συχνοὺς, καὶ B βύρσας ξυρὰς ἐξάψαντες ἀπὸ τῶν ἱππείων ὀρῶν, * καὶ πολλὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν σκηνῶν ἐπιφανῶς μέρος τοιοῦτον ἐπιθέν ἑαυτοῖς τῇ σάλπιγξι καὶ τοῖς τυμπάνοις ἐπιφθέγξαντες, μέσοις τοῖς χάρακος γυμνοῖς τοῖς ξίφεσιν ἐσκίρτησαν. παραχθὲν δὲ συμπεσούσης τῆς τῶν Ῥωμαίων στρατιᾶς, καὶ δηλία συμπαραχθέντων ἐμοὶ καὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν ἵππων, καὶ ἀλλήλοις ἐπεμπιπτόντων, συνίβη τοὺς βαρβάρους κρατῆσαι, καὶ φόνου ἄπειρον ἀπεργάσασθαι τῶν Ῥωμαίων, τῶν πλοίων δυσκλεῶς συμπαπτώντων, καὶ συμπηγνυμένων ὑφ᾽ ἑαυτῶν. ὕπου δὲ παραδόξως κρατήσαντες οἱ Ταρσεῖς, καὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἰσχὺν καταπλήσαντες, βαρβαικοῖς ἀλαλαγμοῖς ἐπαίαζον, καὶ τὰ μὲν φῶς ἀπέχοντα ἦλιον ἔπως ἴσχε. τὰ δὲ φῶς ἑαυτῶν ἄπεισι λέξων ὁ λόγος.

* ὡς ἐν παρηλλαγμα. Scylitz.

C Καὶ τούτων δὴ, ὁμοίως τῆς λοιπῆς, ἐπὶ πλέον ἀμελουμένων ἐπὶ τοῦ βασιλείας τοῦ Μιχαὴλ, καὶ πάσης χειδὸν ὅσης τῇ βασιλείᾳ Ῥωμαίων οὔσης Ἰταλίας, καὶ τῶν πλοίων τοῦ Σικελίας ὑπὸ τὸν Καρχαδονίων δυνάμεως καταπολεμηθέντων, καὶ ὑποφόρων τοῖς βαρβάροις γενομένης, ἔτι δὲ καὶ τῶ Παννονίᾳ καὶ Δαλματίᾳ, καὶ τῶν ὑπὸ ταῦτα τοῖς ὀχυρουμένων Σκυθῶν, Χροβάτων φημὶ καὶ Σέρβων καὶ Ζαχλουβῶν, Τερβουνιωτῶν τε καὶ Καναλιτῶν καὶ Διοκλητιανῶν καὶ Ρεντανῶν τοῦ αὐτοῦ Ῥωμαίων ἐπικρατείας ἀφιστάντων, καὶ αὐτονόμων καθεστηκότων, συνέπιπτε μετὰ τοῦ καιροῦ καὶ οἱ ἀπὸ Καρχαδόνος Ἀγαρηνοί. καὶ ἄρχοντας ἐπιστησάμενοι τόν τε Σολδάνον καὶ Σάβαν καὶ τὸν Καλφὰν, ἰμπειρίᾳ πο-
D λεμικῇ ὀφθέρων μεμαρτυρημένους τῶν ὁμοφύλων, ἓξ καὶ τεσσαράκοντα πλοίων στόλον πολεμικὸν ἀπέστειλαν. ὑφ᾽ ὧ ὀφθέροι πόλεις ἑάλωσαν Δαλματῶν. οἷον τὴν Βούταμα, τὴν Ῥῶσα, καὶ τὰ κάτω Δεκάπαρα. προχωρούντων δὲ κατὰ νοῦν τῶν πραγμάτων τοῖς Ἀγαρηνοῖς, ἦλθον καὶ ὑπὸ τὸν ὀλυθοῦντος μητρόπολιν, τὴν Ῥαύσιον λεγομένην· καὶ παύτην ἐπὶ χρόνον ἱκανὸν πολιορκοῦσι πολλῷ, ἐνθύμως τῶν ἔνδον ἀγωνιζομένων. ἐπεὶ δὲ χρόνον παλαιπωρήσαντες οἱ Ραύσιοι εἰς τὰς ἐσχάτας συνελαύνοντο ἀπορίας, πέμπουσι πρέσβεις εἰς βασιλέα ὑπὸ τὴν ἀνάγκης συνοχωρήσαντες, ἐπαμῦναι παρακαλοῦντες τοῖς κινδυνεύουσι ὑποχειρίοις γενέσθαι τῶν ἀρπακτῶν τοῦ Χριστοῦ. μάτην δὲ τῶν πρέσβεων ἀφικομένων,
E Μιχαὴλ μὲν ὁ βασιλεὺς ἐτέθνει, καταλαμβάνουσι δὲ τὴν Βασίλειον οἱ πρεσβευταί. ὧν ἐπιμελῶς ἀκροασάμενος, καὶ ὅλως τῶ πάθους γνώμενος, στόλον ἐξαρτυσάμενος τῶν ἱκανὸν, καὶ ἄνδρα τούτοις ἐπιστήσας ἰμπειρίᾳ καὶ συνέσει τῶν πολλῶν ὀφθέροπα τὸν πατρίκιον Νικήταν, καὶ δρουγγάριον τῶν πλοίμων, τὸ τῆς ἐπωνυμίας Ὀρύφαν, κατὰ τὸ πολεμίων ἐπίπεμπτον. οἱ δὲ τῇ πολιορκίᾳ τῶ Ραυσίου προσμένοντες Ἀγαρηνοὶ, ἤδη τινων αὐτομόλων μαθόντες τὴν πρὸς τὸ βασιλέα τῶν Ραυσίων πρισ-

βαίας, ἀπηγωνίσατο δὲ τὴν τοιαύτην ἄλωσιν, ἥτις
ἦν ἡ ἐκ βασιλέως φοβηθεῖσα ἔριξιν ἔσεσθαι μείζονα
βοηθειαν, λύσει τῆς πολιορκίας, καὶ δι' ἣ Ἰταλίαν, ἣ νῦν
Λογγιβαρδία ὀνομάζεται, ἅπασαν ἐκράτησεν, τὰ κάστρα
τὰ Βάρεως ἐξεπόρθησεν, καὶ αὐτὸ τὸ κατασκαφέντος, καὶ τοῖς
ἐγχωρίοις καθιστάμενα ἐπετέλεσεν, καὶ ἀεί τι προσλαμβάνοντος, πᾶσαν τὴν Λογγιβαρδίαν ἄχρι καὶ αὐτῆς ποτε τῆς μεγαλοδόξου Ῥώμης ἐκράτησαν. *κατὰ τὸν Idem.

Τὰ δὲ κατὰ Δαλματίαν παρὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπικρατείας, καὶ τὰ προμνησθέντα ἔθνη τῶν Σκυθῶν διασάμενα, ἤτοι Χρωβάτοι καὶ Σέρβοι καὶ οἱ λοιποὶ, πρέσβεις πρὸς βασιλέα τέλεσιν ἀξιοῦντες ζεύγλη τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐξουσίας ὑπεστάλησαν. ὧν ὡς δίλογα τῆς δίκαιος ἐπακούσας ὁ βασιλεὺς, φιλανθρώπως αὐτοὺς προσδέξατο, καὶ πάντες τῇ Ῥωμαΐδι ὑπετάλησαν ἀρχῇ, δεξάμενοι ἄρχοντας τῶν οἰκείων καὶ ὁμοφύλων τῶν δι' ἐκείνου Ἀγαρηνῶν τὸ Ῥαούσιον, ἔτι καὶ τοὺς Ἰταλίαν διατρέχοντας, καὶ συνεχῶς καταγράφοντας αὐτῷ, φροντίζων ὁ βασιλεὺς ὅπως αὐτοὺς ἀποσοβήσεται, ἐπεὶ ἐγίνωσκε μὴ ἀξιόμαχον εἶναι τὸν μετὰ τῶν Ὀρύφα τόλαν, πρὸς Δολίχον τῆς Φραγγίας καὶ τὰ Πάπαν Ῥώμης διαπρεσβεύεται, συμπαρακαλῶν τὰ ἐκείνῳ δυνάμενον ἐξαιτῶν, καὶ μὴ πόνον κατὰ τῶν ἀθέων συμπαραπέμψαι καὶ τοῖς ἀλλήλων πρόθυμα μνημονεύοντας χάριν τῶν Σθλαβίνων κελεύσας συμπολεμῆσαι τῷ ἔργῳ, καὶ τοὺς τῶν Ῥαουσίων αἰχμητὰς. ὧν ὁμοῦ πάντων γενομένων, καὶ μεγάλης ἀθροισθείσης δυνάμεως, ἐπεὶ καὶ ὁ Ῥωμαίων ναύαρχος ἐμπειρίᾳ στρατηγικῇ ἐκεκόσμητο, Σάττων ὁ Βάρις ἀλίσκεται. τὰ δὲ Σολδάνου, καὶ τὰ ὑπ' αὐτὸ λαὸν τῶν Ἀγαρηνῶν ὁ ἄρχων Φραγγίας ἀναλαβόμενος, αἰχμαλώτους ἐποίησεν ἀπήγαγε. καὶ ὁ μὲν κατὰ τὴν ἤπειρον φρούρα στρατηγία τῆς Βασιλείῳ, τοιοῦτον πέρας ἐδέξατο.

Ὁ δὲ Σολδάνος αἰχμάλωτος, ὡς εἴρηται, παρὰ τὸ ῥηγὸς ληφθεὶς, καὶ ὑπὸ Καπύην ἀχθεὶς, ἐπὶ δεσμῶν ἀλύων ἐφρουρεῖτο, καὶ ποτε παρά τινος ἄφνω γελῶν ὁ ῥὴξ τῆ καπήφορον αὐτὸν γελῶντα κατοικτείρει χρυσίου δόσιν καταγγείλαντο. προσάγγελλε δέ τις ποτὲ τῷ ῥηγὶ, γελῶντα τὰ Σολδάνον θεάσασθαι, καὶ τὸν παρείχετο μάρτυρα ὃν καλέσας ὁ ῥὴξ, τίνι μεταβολῇ τῶν γέλωτος ἐπιστήσετο. ὁ δὲ, ἄρξας (φησὶ) κατιδὼν, καὶ τὰς παύσης κατανοήσας τροχὰς, πῶς ὁ μὲν ταπεινὸς ἄρτι, ὁ δὲ μετέωρος πεπεύσται, καὶ ὡς εἰκόνα τινὰ λαβὼν τῆς ἀστάθμητου καὶ ἀβεβαίου τῶν ἀνθρώπων εὐδαιμονίας, ἐγέλασα ἅμα μὲν ἐνθυμηθεὶς, πῶς ἐφ' ὅπως ἀβεβαίῳ πράγματι ἐπαιρόμεθα, ἅμα δὲ καὶ ἀδύνατον οἰηθεὶς τὸ ἐμὲ, ὥσπερ ἐκ μετεώρου γεγονότα ταπεινὸν, πῶς καὶ ἐκ χαμερποῦς ἐαυτὸν ὑψοῦν πάλιν ἀρθῆναι πρὸς τὸ μέγεθος. τότε ἀκούσας ὁ ῥὴξ, καὶ ἔννοιαν λαβὼν, σωφρόνως τὸν ἄνδρα λογισάμενος, διά τι τῷ προηγεμονεύοντι ἀρχῇ, καὶ τὸ γῆρας, καὶ τὸ εὐτυχίας τι ἅμα καὶ δυσχρίας πεπραθῶσαι, παρρησίας τε μεταδίδωσιν αὐτῷ, καὶ συμβουλεύεσθαι.

Ὁ δὲ δόλιος ὢν, καὶ πανοῦργος, μηχανᾶται ῥᾴστην κατὰ τοῦ ῥηγὸς, ἥτις τὸν μὲν ῥῆγα ἡ Καπύης ἰδιώτην, ἑαυτὸν δὲ τῷ πρὸς τὰ οἰκεῖα ὑποστρέφειν ἐχαρίσατο. εἰδὼς γὰρ ὁ τοιοῦτος, ὡς αἱ δύο Ἰταλικαὶ πόλεις αὐτὸς, ἥτε Καπύη, καὶ ἡ Βενεβενδός, ἃ πρὸ πολλοῦ προσκαθῆσθαι τῇ ῥηγὶ, βεβαίαν ἡ φυλάττουσι τῷ πρὸς αὐτὸν πίστιν, ἀλλ' ἀεὶ τῷ ἐλευθερίαν φαντάζονται· οὐκ ἀγνοῶν δὲ, ὅτι ἐξ ἀφροσύνης ἐστὶ τῇ ῥηγὶ ἡ πᾶσαν βεβαίαν τὴν ἀσφαλῆ κατάσχεσιν, προέσεσι τῇ ῥηγὶ, καὶ φησὶν· ἀρὼν σε διὰ παντὸς, ὦ βασιλεῦ, μεμεμῶσθαι

da desperantes, & auxilia miſſurum ei Imperatorem metuentes, obſidionem ſolvunt: & ad Italiæ eam partem quæ Longobardia bodie dicitur navigantes, Barin caſtrum occupant, ibique conſidunt. Inde paulatim proxima quæque aggreſſi & potiti, univerſam Longobardiam, & aliquando quidquid ad ipſam uſque Romam olim glorioſiſſimam intereſt regionis obtinuerunt. Longobardia ab Agarenis occupata.

At Chrobati, Servi, reliquæque Scythicæ quas ſupra nominavimus gentes, cum vidiſſent quomodo miſſis a Romano Imperatore auxiliis res in Dalmatia acta eſſet, miſſis ad eum legatis, petunt rurſus ſub jugum Romanæ poteſtatis ſe recipi. quorum honeſtam judicans petitionem Baſilius, humaniter aſſenſit. Ita iſtæ gentes omnes ſub Imperium Romanum redierunt, iiſque præfecti ex ipſarum corpore dati. Cum autem qui Raguſium obſederant Agareni, adhuc per Italiam diſcurrarent, eamque continentibus damnis atterrerent: Baſilius de iis profligandis cogitans, ſentienſque claſſem Oryphæ ad hoc conficiendum non ſatis habere virium, per legatos a Dolicho Franciæ rege & a Papa Romano contendit, ut ſibi in caſcindendis impiis hoſtibus auxilia præbeant: Slavinis quoque iſtis, quas paulo ante commemoravimus, gentibus præcipit; ac Raguſinis ut inſtitutum ſuum juvent. Hoc modo conjunctis viribus, ingens eſt conflatus exercitus: cumque claſſis Romanæ præfectus peritia rei bellicæ polleret, mox capta eſt Baris: Soldanum, & qui ſub eo militabant Agarenos, Franciæ rex captivos ſecum abduxit. Hunc caitum prima Baſilii in Occidentem expeditio habuit. Slavini ſub imp. Rom. redeunt. 226 Edit. Pariſ. pag. 578.

Soldanus autem a rege Franciæ Capuam captivus abductus, toto bienio numquam ridere viſus eſt. itaque rex ei, qui effuſum Soldano riſum concitaſſet, aureum munus promiſit. Cum autem quidam regi narraret, vidiſſe ſe Soldanum ridentem, teſtemque rei produciſſet: vocavit ad ſe rex Soldanum, cauſamque mutationis quæſivit. Ibi Soldanus: Currum, ioquit, contemplabar, ejuſque rotas, ut earum aliæ partes in imum, aliæ in ſummum obverterentur: atque hanc ego incertæ inconſtantiſque hominum felicitatis imaginem ſentiens, riſi: cumque in meotem mihi venoret, quam inſtabili nos de re ſuperbiremus: tum ſimul eriam hoc fieri poſſe judicans, ut quomodo ea ſummo infimus fum factus, ita ea humili rurſum loco ad prius attollar faſtigium. His auditis rex de ſuo quoque ſtatu cogitans, Soldanumque & ob geſtum ante imperium, & ob ſenectutem, ac utriuſque fortunæ peritiam virum judicans ſapientem, libere poſtmodo ſecum congredi ac verſari permiſit. Soldani de fortuna cheqa.

At Soldanus, homo vafer & verſutus, dolum regi tendit: quo cum Capua expulit, ſibique ad ſuos reditum confecit. Duas Italiæ urbes, Capuam ac Beneventum, ſciebat nuper a rege ſubactas, in fide ejus conſtanter non permanere, ſed adhuc libertatem ſomniare: neque ignorabat, de iis certo utroque retinendis regem eſſe ſolicitum. Ergo regem compellans: Video, inquit, te aſſidue meditari, & curam impendere, quomodo has duas urbes certo retinear in tua poteſtate. ea de re conſilium affe- Eiuſdem in regem Francie dolus.

ro. Scias itaque, non aliter tibi firmum in eas fore imperium, quam si earum principes in Franciam deportes. Natura enim ira comparatum est, ut qui inviti serviunt, il liberrarem affectent: & quod cupiunt, ad id obtinendum cupto tempore erumpant. Hunc sermonem rea gratum habuit: effeque hoc in rem suam ratus, statuit aequi. Itaque jam occulte compedes aerei parabantur, & vincula, veluti ad usus alios quosdam requirerentur. At Soldanus hoc commento regem ludificatus, principes civium (nam horum quoque familiaritatem ac crebram consuetudinem sibi paraverat) aggressus, habere se arcanum ostendit, quod ipsis indicet: nisi metuendum sibi sit, ne li eo evulgato, indici caitium, sibi periculum ereaturi essent. Ut jurejurando interposito taciturnitatem promisere: constituisse omnino regem significat, ipsos in vinculis ferreis in Franciam transmittere, quod judicaret se aliter in urbes ipsorum stabile imperium habere non posse. Dubitantibus & fidem dictis non adhibentibus, sed certius eorum argumentum quaerentibus quemdam principum Soldanus ad fabros duxit, jussitque interrogare, quidnam tantu operis contentione fabricarentur? qui cum didicisset, catenas & pedicas parari: ad suos reversus, fidem eis fecit, Soldani verba a benevolentia erga ipsos profecta vera esse, ac patriae ipsorum salutaria. Eainde principes istarum urbium rem ira habere persuasi, de ratione qua ulciscerentur regem cogitant: egressumque aliquando venatum, portis occlusis reditu arcent. isque cum in praesentia nihil agere posset, urbibus iis exclusus, tum in Franciam rediit. Soldanus autem principes adit, ub illique mercedem judicii postulat: quae erat, ut liber in patriam redire sineretur. Id pro hoc beneficio consecutus munera, Carthaginem reversus, ac Imperio pristino recepto, expeditionem contra Capuam ac Beneventum suscepit, urbesque eas validis circumpositis castris omni vi oppugnat. Pressi obsidione oppidani ad regem legatos mittunt, veniam delicti petentes, auxiliumque imploranrea. quos ille contumelioſe dimisit, gaudio sibi fore ipsorum caitium respondens. Legatis re infecta reversis, obsessi quo se verterent non habentes, oppugnandoque in summas redacti difficultates, legato ad Basilium Romanorum Imperatorem misso, ut succurrat sibi flagitant. Assentit Imperator: statimque legatum remittit, qui suos bono animo esse juberet, nunriarerque mox adfutura auxilia valida auxilia, quae ipsos discrimini eriperent. Is legatus in reditu ab hostibus est captus. eique Soldanus ad se adducto: Optio tibi, inquit, datur, delige quod est melius. Si salvus esse vis, magnisque affici donis, dic ita qui te miserant, omnibus audientibus denegasse Imperatorem Romanum his auxilia: sin verum renuntiabis, illico peribis. Promittit legatos se facturum, quod jusserat Ameras: & cum ad sagittae ictus spatium ad moenia accessissent, primos urbis prodire postulut. qui ut praesto fuerunt, sic eos compel-

Edit. Paris. pag. 579.

Capua & Beneventum a rege Francia deficiunt.

A Soldano obsidentur.

Pietatis in patriam insigne exemplum.

A ἢ φροντίζοντα, πῶς ἂν ἀσφαλῶς καθίξεις τὰς Ἰταλικὰς ταύτας πόλεις, ἤρχομαι προσισαν βουλῆς. Ἰδὶ γὰρ, ὦ γενναιότατε, ὡς οὐκ ἄλλως σοι ἀμεταπτώτως ἡ τῶν πόλεων τούτων ἀκαταχίνητος ἔσεται, εἰ μὴ τοὺς πρώτους τούτων εἰς τὰ ἴδια μετοικίσοις τῆς Φραγγῶν. Φύσει γὰρ τὸ ἀκουσίως δουλεύμενον ἀπέχεται τῆς ἐλευθερίας, ἢ καιρὸν λαβόμενον, ἁρπάσει τὸ ἀνεδαζόμενον. τοῖς μὲν οὖν τοῖς λόγοις ὁ ῥηξ, ἢ λυσιπλεῖν αὐτῷ εἰδέναι, ἐγκαίνει ὅπως πείθει. ἀλλοὶ τοίνυν ἐχαλεώντο, ἢ δεσμὰ λελυδόποις, ὡς ἐπί τινι χρείᾳ πάχα καταπεγύσῃ. ὅπω δὶ ὁ ῥῆγα δὶ μαχάνας ὁ Σολδάνος ἀνδραποδίσας, πρόσεισι τοῖς ἐξάρχοις τ παλιτ (ἢ ὃν δὶ ἢ τίνος σωιδῆναι ἐγένετο, ἢ συντυχῶς ὁμιλῶν διέπλει) ἢ φησὶ φρὸς αὐτὸς· ἀπόῤῥητόν τι ἐξενεγκεῖν βάλομαι φρὸς ὑμᾶς. δίδοται δὶ, μὴ ἔκπυστον γενόμενον, ἐμοὶ τὸ ὄλεθρον ἢ ὑμῖν κίνδυνον φροξενήσῃ. τῶν δὶ διομοσαμένων, ἐχιμωθέντα, ἢ ἀπέρορον ταρῆσαι τὸ λαλυθὲν, τὸν ῥῆγα (ἔφη) βάλεδαι πάντας ὑμᾶς πρὸς ἢ ἑαυτῷ χώρας τῆς Φραγγίας σιδηροδεσμίους ἐκπέμψαι, ὡς οὐκ ἄλλως ὄντας αὐτῷ ἀσφαλῶς ἢ τ ὑμετέρων ζηλαραπίσιας πόλεων. τ ἢ ἀνδοιαζόντων, ἢ μὴ πιστὰ τὰ λεγόμενα ἡγουμένων, ζητούντων δὶ σαφεστέραν τ λεγομένων ἀπάλυψιν, λαβόμενός τινα τ ἀρχόντων ἀπῆλθε εἰς τὰς χαλκεῖς, ἢ διερδιᾶσθαι παρεκελεύετο, τίνα τὰ μετ ἐπιπάσιως χαλκεύμενα; ἐπεὶ δὶ ἔμαθε, ὅτι ἁλύσεις εἶσι ἢ πέδαι, ἐπαπειλῶν πληροφορίαν ἐδίδου τοῖς ἄρχουσι, δυσὶ γὰρ ἄνδρα λαλεῖν, ἢ τὰ λαλούμενα ἀληθῆ τυγχάνειν, ἢ ταῖς ἡμῶν σωτηρίαι πέλειν. πληροφορίαν οὖν λαβόντες οἱ ἄρχοντες ἢ σωιδέρσι τ ῥηθεισῶν πόλεων, ζόπον ἐζήτουν, ὅπως ἢ ῥᾷστα ἀμύνωνται. ἢ δὶ φρὸς πυνθάνεσθαι ἐξιλθόντος ποτὶ, ἐπικλείσει αὐτ αὐτῷ τὰς πύλας, ἢ οὐκέτι συγχωρῆσιν αὐτῷ ἢ εἴσοδον. ἡ δὶ μηδὲν ἐκ τ παραχρῆμα δυνάμενος ᾗ πρᾶξαι, φρὸς τὸν ἑαυτῷ ὑπευθυνσιν χώραν, φρόσεισι οὖν τοῖς ἄρχουσιν ὁ Σολδάνος, ἢ χάριν ἢ μιᾶσιως ἀπαιτῶν· ὁ δὶ ἔλεγεν, τὸ ἀπολυθῆναι ἢ ἐλευθερίας συγχωρηθῆναι ἀπιθέναι εἰς ἢ ἑαυτῷ πατρίδα. ἐπολυθεὶς οὖν ὡς τάχα διεργάσας, ἢ εἰς Καρχηδόνα γενόμενος, ἢ τὸν δὶ αὐ ἀναπεσάμενος ἄρχειν, ἐαρτατίσει τῷ Καπύης ἢ τῆς Βενθενδῶ. καὶ χάραξ πῆξας ὀχυρὸν, ἐπιρῶς ἐπολιόρκει τὰς πόλεις. ἐπεχωρήμησι δὶ ὑπὸ πολιορκίας οἱ πολῖται. ἐξαπεισβδίοντες φρὸς τὸν ῥῆγα, συγγνώμην τὰς ἁμαρτάδες * ἢ συμμαχίαν ζητοῦντες. ἀλλὰ μηδ' ὕβρεως * κἀτοῦτα. ἀπεστέρηντο, ἐπιχαίρειν εἰπόντος τῇ ἀπωλείᾳ αὐτῶν. Scyl. ἀπράκτων δὶ τῶν φρισβδιῶν ἐπανατρεψάντων, ἐξαπορούμενοι, ἐ μὴ ἴσχοντες ὅ, τι ἐ δράσειαν, δεινῶς δὶ πιζόμενοι ἢ ταῖς ἐπολιορκίας ἀνάγκαις, τέλησιν ἄγγελον φρὸς Βασίλειον ἢ βασιλία Ρωμαίων, βοήθειαν ἐξαιτούμενοι. ὅτος δὶ τῷ φρισβείᾳ δεξάμενος, θάττον ἐκπέμπει τὸν φρισβδντὼ, θαῤῥεῖν παρηγγυηκὼς, ὡς μετὰ μικρὸν ἄξει τε αὐτοῖς ἀποχρῶσα βοήθεια, ἢ τῆς ἀνάγκης αὐτὰς ἐξελᾶται. ὑποτρίψας οὖν ὁ φρισβδιὸς, πίχμάλωτος ἐγένετο τοῖς ἐχθροῖς· ὃν ἢ παρασκαμβὸς ὁ Σολδάνος, δυοῖν (ἔφη) φρονεμίναιν ἔδοιν, ἕξεσί σοι τῷ ὠφελιμωτέραν εἱλέσθαι. εἰ μὲν δὴ θέλεις τῷ σαυτῷ σωτηρίαν, δωρεῶν τε τυχεῖν ἢ χαρίτων πολλῶν, λάλησον φρὸς τὰς πίμψαντας ἐν ἐπικούρῳ, ὡς ἀπείρηται τῇ βασιλεῖ Ρωμαίων ἡ φρὸς ὑμᾶς συμμαχία, ἢ σωθήσῃ· τῇ δ' ἀληθινῶν ἀπαγγελιῶν ἐχομένῳ σοι, ἕψεται ταχύπους θάνατος. τὸ δ' ἀγγελιαφόρου σωθεμένου τὸ δίλημμα ποιῆσαι τὸ Ἀμερᾶ, ἐπεὶ ὡς ἀπὸ τόξου βολῆς τῇ τείχει φροσύγγισαν, τὰς φρώτας ἡ φρισβδὶς παραγνίδαι τῆς πόλεως ἐζήτησαν· ἢ δὴ παραγενομένων, πειῶν φρὸς αὐτοὺς ἢρ-

Digitized by Google

ξαπολόγω· εἰ ἐμοὶ φόβδαλός μοι τυγχάνει ὁ θάνατος, ὦ πατέρες, ἐν τῷ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, ἀλλ' ἁμως ὑμῖν ἀποκρύψομαι ἢ ἀληθειαν. αὐτῷ δὲ ἀποδυσώμεθα ἢ χέρες εἰς τὰ ὑμέτερα γόνατα, ἐν ἢ σωτηριαν. ἐγὼ δέ, ὦ κύριοί μου, εἰ μὲν τοὺς ἐν πολεμίων ἀπέχομαι χειρῶν, ἀλλ' ἀγγελοι ἢ πρεσβειαν μου ἐξεπλήρωσα, καὶ σωτήριως προσδέχεσθε ἢ βασιλέως ἐν Ρωμαίων βοήθειαν. διὸ τῶν γονάτων. ἔρχεται γὰρ ὁ ῥυσμὸς ὑμᾶς, εἰ ἐμὲ ἐμέ. ὅτος μὲν οὖν τοσαῦτα εἰπὼν, ἐδόκει τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Σολδάνου τοῖς ξίφεσιν εἰς μυρία μέρη καὶ μέχρι κατετμήθη. ὁ Σολδανος δὲ ἢ ἐκ τῆς βασιλέως ἐλάσομεν βοήθειαν ἀρραδὸν ἄς, ἔλυτε ἢ πολιορκίαν, ἐν οἰκαδε ὑπεχώρησεν. αἱ δὲ εἰρημέναι πόλεις, τὸ ἀπὸ τοῦδε διετέλεσαν φίλαι ἐν σύμμαχοι καθεστῶσαι Ρωμαίων.

Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ Εσμὰν, ὁ τῆς Ταρσοῦ ἀμηρᾶς, τῇ προηγεμονίᾳ κατεπαρόμβους εἴᾳ, τεσσαρακοντα πλοῖα μέγιστα ἐξαρτυσάμενος (Κιμπάρια ταῦτα καλοῦσιν οἱ Σαρακηνοὶ) τῇ πόλει ἐπιτίθεται τῇ Εὐρίπῳ. ἀρχόντος δὲ τότε τῆς βασιλέως, ὁ τῆς Ελλάδος (ὁ Οἰνεάτης ὅτος ἦν) αὐλούσει βασιλικῇ τὸν ἱκανὸν εἰς φυλακὴν τῆς πόλεως λαὸν ἀπὸ πάσης Ελλάδος εἰσάγαγε, καὶ τοῖς τείχεσι τῶν προσκύσας παρασκεύῳ προσενέγκατο, πετροβόλα ὄργανα καὶ τοξοβόλα πανωσιμέσιν, ἐν ἁπλῷ λόγῳ μηδὲν τῶν δυναμένων ὑποσοβεῖν πολιορκίαν ἀμυητηρίων ὑστολιπών. ἐπεὶ δὲ ἀπέλαβε ὁ τῆς Ταρσέων στόλος, καὶ τοῖς τείχεσιν ὧδε προσσύγγιζε, καὶ βελῶν ἀρίσει συχνῶν ἀπεσείλλειν ἠγωνίζετο, τῶς ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀμυνομένης, θυμῷ καὶ προθυμίας πλήρεις οἱ τε Εὐρίπου γενόμενοι τοῖς πετροβόλοις τῶν ὀργάνων καὶ τοῖς καταπελτικοῖς βέλεσι, καὶ τοῖς τόξοις, καὶ τοῖς ἐκ τῶν χειρῶν λίθοις ἀπὸ τῶν τειχῶν γενναίως ἀμυνοντο, καὶ συχνὰς τῶν βαρβάρων καθικάσιν ἀπέλυσκον. ἐπιπρησασπὲς δὲ καὶ πυρφόρα ἐπίφορα, ἐπαφίεσι τὰς ἑαυτῶν τριήρεις τοῖς ἐναντίοις, καὶ πολλὰς τῷ ὑγρῷ πυρὶ κατεσφηνωσε. πρὸς ἅπερ ἀμαχῶν ὁ βάρβαρος, καὶ εἰδὼς ὡς ἔφθασις καὶ ἔρως χαμαίπους πολλὰς παρασκευάζει καταφρονῶν τῶν θανάτων, ἀσπίδα μεγάλην πρὸ τῶν χαρακος θεὶς, ἐν χρυσῷ πάντῃ πεπληρωκὼς, τοῦτο γέρας (ἆρα) δώσειν, μετὰ ἓξ παρθένων ἐπιλέκτων αἰχμαλωτίδων ἑκατὸν, τῇ πρώτῳ ἐπιβάντι τῶν τειχῶν, ἐν τοῖς ὁμοφύλοις τοῦ νικᾶν βραβεύσαντι. ἅπερ οἱ ἐν τῆς πόλεως θεασάμενοι, ὠθοῦς τὸ τὸν νοῦ τῇ πραττομένων κατανοήσαντες, παρακλητικοῖς τε λόγοις ἓξ διεγερτικοῖς πρὸς ἀλκὴν ἑαυτὲς παραθαρρύναντες, ἐν ὑφ' ἓν σωνθυμα τὰς πύλας τῆς πόλεως ἀνοίξαντες, ἀνδρείως τῇ τῆ βαρβάρων ἐξώρμησαν, ἐν κατὰ τοῦ πρώτου συμβολὴν καιρίαν δέξαμένε τὸ λαμπρᾶ πλαγὴν, ἐν πεσόντος, ἐν πολλῶν ἄλλων συν αὐτῷ ἀναριθήτων, οἱ λοιποὶ ἐτράπησαν πρὸς φυγήν. ἐπιεσμένων δὲ τῶν διωκόντων, μέχρι τῶν ὑπολοίπων τῶν καπηράντοντο, ἓ φόνος ἐγένετο τῶν βαρβάρων πολύς· οἱ δὲ περιληφθέντες ὀλίγας πληρώσαντες τῶν νεῶν, μετ' αἰσχυνης ἀπέφυγον πρὸς τὰ ἴδια. ἐν ὁ μὲν ἐκ τῆς Ταρσῦ στόλος τοιοῦτον ἔσχε τὸ πέρας.

Ἕπερος δὲ πάλιν ἀπὸ τῆς Κρήτης ἀναγέρετο στόλος. Σαὴλ γὰρ τοῦ Ἀπόχαφ, ἀρχηγοῦ τῆς Κρήτης ὑπάρχοντος, Φώτιός τις ἀνὴρ πολεμικὸς ἐν δραστήριος παρ' αὐτοῦ τῆ Ρωμαίων ἐστάλκει, μετὰ ἑπτὰ ἐν εἴκοσι Κιμπαρίων, * ἃς δὲ γαλίας καταπεμάζειν ἐώθασιν. ὃς ἐξορμήσας ἐκ Κρήτης, τὰς ἐν τῇ Αἰγαίῳ νήσους ἐν τὰς παραλίους καταλάζετο. ἐν μέχρι τῆς ἐν Ελλησπόντῳ Προποντίδος κατέ-

* v. Not.

A lat: Tametsi mihi, o Patres, certa mors impendet, gladiusque ad jugulum est, non tamen celabo veritatem: & rogo, ut unori liberisque meis gratiam referatis. Ego, Domini, quamquam nunc in manibus hostium sum, legationem meam confeci, & mox aderit a Romano missum Imperatore auxilium. Itaque state fortiter. Venit enim qui ut non me, vos saltem eripiet. Hæc fatum, illico ministri Soldani gladiis in exigua frustra discidere. Soldanus furem metuens sibi ab Imperatoris, quoniam eum missurum cognoverat, exercitu, soluta obsidione domum rediit. Capuæ & Benevento exinde societas ac fœdus cum Romano Imperatore fuit. *Edit. Paris. pag. 580.*

B

Circa hoc tempus, Esman Tarsi amiras superiore inflatus victoria, maximas naves triginta (quales Sarraceni Cumparia vocant) adornavit, iisque urbem Euripum petiit. Sed quia hoc præviderat Imperator, Græciæ præfectus Oenejates hujus jussu, quantum urbis præsidio sufficeret, populum ex universa Græcia introduxit, murosque convenienter munivit, balistis & saxa torquentibus machinis adornaris, omninoque nihil eorum quæ ad oppugnationem profligandam faciunt neglexit. Ut Tarsensium classis appulit, & muris appropinquans, crebris telorum conjectibus repellere eos qui muros tuebantur intendit: ibi, qui Euripi in præsidio erant, animi rabore impleti, machinis fana jaculantibus & balistis atque arcubus lapidibusque manu mittendis, ita pro urbe propugnaverunt, ut identidem multos barbarorum dejecerint: ventoque fœcundo observato, suas triremes in hostem immiserunt, multasque hostium naves Græco igni combasserunt. Ob quæ animo æstuans Esman, gnarus interim multos pecuniæ cupiditate mortem contemnere, ante vallum * aspidem magnam auro plenam posuit, atque hanc & centum captivarum virginum lectissimas præmii loco se ei daturum promisit, qui in murum primus evasisset, fulsque victoriæ auctor fuisset. Id cum viderent oppidani, ac statim quis scopus hujus rei esset sentirent, ad fortitudinem sese mutuo cohortati, tessera data omnes portas aperuerunt, & in barbaros acrem impetum dederunt. Primo concursu Ameras lethali accepto vulnere cecidit, multique cum eo occisi sunt: reliqui in fugam conversi, instantibus Romanis usque ad reliquas naves ingenti cum clade suorum contenderunt. Superstites barbarorum pancis navibus impletis, cum dedecore domum versus aufugerunt. Hoc infortunium Tarsensis habuit classis. *Tarsensium Agarenorum clades.* *pag. 581.*

C

D

E

Alia porro a Creta erupit classis. Etenim Saelus Apochapsi filius Cretæ dominus, Photium bellicosum atque strenuum hominem cum viginti septem Cumpariis, quas & Galeas nominant, adversus Romanos misit. Qui insulas in Ægæo mari sitas, & maritima depræda, usque ad Proconnesum in *Cretensium Agarenorum clades.*

Helleſpontum perreait, obvia quæque evaſtans. Huic cum Romana claſſe Nicetas Oryphas patricius, & rei navalis drungarius, ac claſſis præfectus, occurrens in faucibus maris Ægæi apud Cardiam, acri prælio commiſſo, ſtatim viginti Cretenſes naves Græco igni combuſſit: claſſiarios partim ferrum, partim ignis, aut aqua abolevit, reliquæ naves fuga ſalutem quæſiverunt. Hoc tam gravi accepto vulnere, Cretenſes quieſcere tamen adhuc non ſuſtinuerunt: ſed rurſum maritimas res tentarunt, ac Photio eodem duce prædatoriis navigiis Peloponneſum, & inferiores ea inſulas Inſeſtavit. Adverſum hos Oryphas cum claſſe profectus, ſecundo vento commodum propellente, paucis diebus ad Peloponneſum appulit, in Cenchreenſem portum. Cognito autem, hoſtes ſuis navibus verſus occaſum ſitas Peloponneſi partes populari, Methonam, Pylum, Patras, & contigua Corintho iuca, ſapiens conſilium cepit. Abhorrens enim a circumnaviganda per Tænarum & Maleam Peloponneſo, ac iucaſſum ceo conficere milliaria, itaque occaſionem rei gerendæ perdere nolens, ea ipſa qua primum applicuit nocte per Corinthiacum Iſthmum, operarum uſus multitudine, naves per continentem in alterius latetis mare tranſportavit: impoſitiſque claſſiariis, ſtatim rei gerendæ incubuit: hoſteſque (ad quos fama ipſius nondum pervenerat) ſubito adortus, eo ipſo illis in metum ac trepidationem conjectis, coire eos & de vi propulſanda cogitare non eſt paſſus; ſed effecit, ut catemplo fugæ ſe darent. Ergo aliis hoſtilium navium incenſis, aliis demerſis, barbariſque aut ferro ttucidatis, aut in profundum depreſſis, occiſo etiam navium ductore coegit ſeliquos hinc inde per inſulas diffugere. quos ipſe poſtea opera ſua indagatos atque captos, variis ſupplitiis affecit. Quibuſdam cutim omnem detraait, maaime baptiſmum Chriſti diffiventibus, quod baptiſmum ſe illis diceret nihil proprium adimere. aliis lora ab occipitio ad talos uſque magno ipſorum eum dolore evellit. alios funibus in ſublime tractos, in lebetes bitliente pice repletos demiſit. alios aliis cruciatuum formis torſit: atque hoc pacto effecit, ut ad invadendam Romanorum ditionem timidiores atque ſegniores eſſent Agareni.

Cæterum alia barbarorum claſſis, veluti procella quædam ab occidente in Romanum Imperium impegit. Nam Africæ ptinceps, inuſitata magnitudine navibus ſenaginta confectis, graſſando, multoſque captivos abducendo, uſque ad Cephalenlam & Zacynum inſulas progreſſus eſt. Idcirco ſtatim Naſar, qui poſt Nicetam navalibus præerat copiis, cum valida triremium aliarumque navium velocium claſſe emittitur: iſque ad feſtinationem navigationis ſecundo adjutus vento, parvo tempotis ſpatio Methonam pervenit. ne autem quamprimum hoſtes adoriretur, hanc habuit cauſam. Haud pauci ſociorum navalium peri-

Stratagema.

I Eſt. Paris. pag. 582.

237

Hoſtis contra Agarenos res feliciter geſta.

A λαβὼν, τὰ παρατυχόντα ἀνδραποδιζόμενος τε καὶ ἀφανίζων. τούτῳ συναντήσας μὲν τῶν Ρωμαϊκῶν στόλῳ ὁ πατρίκιος Νικήτας ὁ δρουγγάριος τῶν πλοίμων ὁ Ὀρύφας, ὁ τῶν Ρωμαϊκῶν στόλου κατάρχων λαχών, πρὸς τὸ στόμιον τὸ Αἰγαίου παρὰ τὴν Καρδίαν, μάχῃ καρτερᾷ συνεπάμψας, δώδεκα μὲν ἑλκυσι τῶν Κρητικῶν σκαφῶν τῷ ὑγρῷ πυρὶ συναπώλεσε. καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς βαρβάρους μαχαίρᾳ καὶ πυρὶ ἐξύδωρ διαμείσαντο. ὅσα δὲ τῶν ἐκ τῆς ναυμαχίας καὶ τῆς ἐκ θαλάσσης διώξεως κίνδυνον, φυγῇ τὴν σωτηρίαν ἐπραγματεύσαντο. ἀλλὰ καὶ πάλιν ὕστερον δεινὸς ἐφαυδίστης, οἱ Κρῆτες, ἐπὶ ἀγέλαστον ἁρμάτων. ἀλλὰ πάλιν τῇ τῶν θαλασσίων ἀντείχοντο πραγμάτων, καὶ ληῤῥίδας ἐξαρτυσάμενοι ναῦς, τὴν Πελοπόννησον καὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν νήσους ἐλύπουν, τὸν ἄνωθεν ῥιζόπτα Φώτιον ναύαρχον ἔχοντες. ἐξορμᾷ καὶ τοῦτον ὁ τῶν Ρωμαϊκῶν στόλου ἐξαγόμενος Νικήτας πανσέληνος ὁ Ὀρύφας, ἐπιφόρῳ δὲ καὶ αἰσίῳ χρησάμενος πνεύματι, δι' ὀλίγων ἡμερῶν καταλαμβάνει τὴν Πελοπόννησον, καὶ τῇ λιμένι φορσὶ χρῆται τῇ Κεγχρεῶν. μαθὼν δὲ, ὅτι πανταχῇ ἐχθρὸν σαφῶς τὰ δυτικώτερα μέρη Πελοποννήσου λῃζόμενα, Μεθώνην, καὶ Πύλον, καὶ Πάτρας, καὶ τὰ φορσιχῆ Κορίνθῳ χωρία, βυλλὼ βυλλόμενα σωστικῷ καὶ σοφῷ. ὑλαγωγήσας δὲ περιοδεύσαι τὴν Πελοπόννησον διὰ Ταινάρου καὶ Μαλέου, ἑξ χιλίων μιλίων μῆκος τὴν περίπλους ἀναμετρούσῃ, καὶ τὸ φορτικώτερον ὑπερβῆναι καιρῷ, ὡς εἶχεν αὐτοῦ ἐν τῷ κατὰ Κόρινθον ἰσθμῷ, πολυχειρίᾳ χρησάμενος ἀφ' ἑνὸς μὲν θαλάσσων καὶ τὸ ξηρὸν διαβιβάζει τὰς ναῦς. ἐμβιβάσας δὲ τὸν λαὸν ἐν αὐταῖς, ἤρχετο. καὶ ὕπνῳ μὲν πεπυσμένους περὶ αὐτὸ τοὺς πολεμίους, αἰφνίδιον ἐπιπέσεται. καὶ παρ' ἐλπίδας δίκῃ συγχέας καὶ συμπαράξας αὐτῶν τοὺς λογισμοὺς, οὐδὲ συσταῖναι καὶ ἀλλήλοις μεθῶναι συνεχώρησεν, ἀλλ' αὐτοὺς ἐδίωκε πρὸς φυγήν. τοὺς μὲν οὖν πυρπολήσας, τοὺς δὲ κατακοντίσας τῷ πολεμίων νεῶν, καὶ τῷ βαρβάρων, τοὺς μὲν ἀπολῶν τῷ ξίφει, τοὺς δὲ ὑποβρυχίους τῷ βυθῷ ποιησάμενος, καὶ τὸν τῷ τῶν ἀρχηγὸν ἀπολὼν, τοὺς λοιποὺς ζωγρήσας καὶ τὰ πάντα ἐλεήσας. αὐτὸς δὲ σαγηνεύσων ὕστερον καὶ ζωγρῶν ἐφόρους τιμωρίαις ὑπέβαλε, τοὺς μὲν τῶν τῆς σαρκὸς δορὰς ἀφαιρούμενος, καὶ μᾶλλον τοὺς ἀρνουμένους τὸ βάπτισμα τοῦ Χριστοῦ, τοῦτο παρ' αὐτῶν ἀφαιρεῖσθαι λέγων, καὶ οὐδὲν ἴδιον. ἃ δὲ τοῖς μάτην ἀπὸ τῆς ἐτύμου ἔχει τὸ σφρῶν μετ' ἀδυσὶς ἐξέλασεν. ἄλλους χρύσεις αἰωρῶν, εἶτα φορὰς λέβητας πίσσης ἀσχλαζούσης μεστὰς ἀσθμῶν, καὶ ἄλλους ποικίλαις ἄλλαις ἀκοῖς ἀσθυποβλήτων ἰδίαις. καὶ τούτοις ἐπραξάμενος, οἷς εἰς αὐτὸς ἐσέβαλε, καὶ ἀκριβῶς ἐποίησε μὰ κατὰ τῆς Ρωμαϊκῆς ἐπικρατείας ἐκστρατείας ἐκπέμψειν.

B

C

D

Καὶ ἄλλα δὲ δυνάμεις ναυτικὰ, ὧνπερ τις λαλαφ- Γ
ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ ἢ κατηγὶς, καὶ τῆς Ρωμαίας ἐστόλασεν. ὁ δὲ Ἀφρικὴς ἡγεμὼν παμμιγέθεις ναῦς ἐξάκοντα τὸν ἀριθμὸν κατασκευασάμενος κατὰ τῆς Ρωμαϊκῆς ἐπιστρατείας ἐξώρμησε, καὶ τὰ μεταξὺ λῃζόμενος, καὶ πολλὰ σώματα λαμβάνων αἰχμαλώτων, ἄχρι Κεφαλλωνίας καὶ Ζακύνθου ἀφίκετο τῶν νήσων. διὸ δὴ ὑπὸ μετὰ τῶν Ναύαρχον τῶν ναυτικῶν κατάρχων δυνάμεων (Νάσαρ δὲ οὗτος ἦν) μετὰ δυνάμεως ἐκπέμπεται ἀδρᾶς πεζῶν καὶ ἄλλων τινῶν παχυκαυτουσῶν. σπεύσων δὲ τὸ ἁπλοῦν ποιησάμενος οὗτος. καὶ μέχρι χρησάμενος πνεύματι, δι' ὀλίγου χρόνου τὴν Μεθώνην καταλαβὼν. θάττον δὲ ἐπιδόθαι τῆς πολεμίους διακωλύθη ἀπὸ τῆς τοιαύτης αἰτίας. τῶν δὲ ἱππέων ὀλίγους πρὸς

τὸν κίνδυνον ἀποδυλιάσαντες, κατ' ὀλίγον λαθραίως ἀπέφυγον. ὧν τῇ λειποταξίᾳ τὸ στρατιωτικὸν πᾶχος ἀφηρέθη ὁ στρατηγός. ὁ δὲ ἔκφυτος δίκην ὑμφρόνως ἀκινημόνων αὐτὸ τῷ σκαφῶν, ἐπιλθεῖν τοῖς ἐχθροῖς, μᾶλλον δὲ τὸ συμβὰν παχυδρομίᾳ τῇ βασιλεῖ. ὁ δὲ λόγῳ θάττον τοὺς λειποτακτὰς ἰζωγρησε ποιήσας ἐκ φόβου εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν λοιπῶν τῇ δοκεῖν ἐπιτίθεσι, καλέσας τινὰς ἄνδρας τελέσαντα τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ στρατιᾷ κατεχομένων Σαρακηνῶν ἀφηλίδων, πάντα τὰ ἀσβόλη τὰ φρόσωπα ἀλοιῶσαι, κἀν τῇ ἐπιποδρόμῳ τὰ ἀγαγεῖν, διὰ μετέχωσι τὶ ἐπιξυλθῶν ἐκ ἀτίμως ἐκπιμφθῆναι εἰς Πελοπόννησον, ὡς πᾶχα φρουρᾶς τῆς φυγῆς, κἀκεῖσε ἀναιρεθῆναι, ὅθεν δὴ ἐ πιφύγασιν. ὁ δὲ ἐ γέγονε, τῇ ἀνεκολούθησεν οἱ λ. Σαρακηνοὶ, ὡς δῆθεν οἱ λειποτακτῶσι. τῷ φόβος ἐγένετο μέγας εἰς πᾶσι τὸν Ρωμαϊκὸν στόλον, κἀ πᾶσαν μελαγίαν ἀπέθυτο τῷ νεφελῷ, τῷ ἄγειν ταχίως φορὸς τὸς πολεμίους παρακάλεσιν τὸν γεμόνα· ἐν τούτοις δὲ τῷ αὐτὸς τὸ λοῖπον τῆς στρατείας ἀπὸ τῶν Πελοποννήσου στρατιωτῶν ἀναπληρώσας, τῷ τὸν στρατηγὸν τῶν πόλεμον συνεργὸν προσλαβόμενος, πρὸς ἐπίθεσιν ὡτρεπίζετο. τῶν δὲ Σαρακηνῶν καπηρευμένων ὧδε, τῷ πολλῷ θαλίαν καταγόντων τῶν Ρωμαίων στόλε, διὰ τὴν φρόθυν ἀργίαν, τῷ ἐπ' αὐθείας πολλὰς ἐξερχομένους ἀπὸ τῶν οἰκείων νεῶν, τῷ τὰ πρόσωπα πόντα λιζομένων, ἐξαίφνης πλησίον αὐτῶν ἐφάνη τῷ Ρωμαίων ναύαρχος, τῷ συνέθημα δὺς, ἐπιτίθεται τοῖς πολεμίους ἀπροόπτως ἐν τῇ νυκτί. τῷ μήτε συχάναι, μήτε πρὸς ἀλκὴν τραπῆναι χρόνος καιρὸν, ἀλλὰς ἀπεφάτοντο, τῷ αἱ πᾶς πυρὶ μᾶλλον τῶν ἐμβατῶν παραδίδοντο. τὰς δὲ λαφθείσας ἀσυνέδους ὥσπερ ἀνάθεμά τι ὁ στρατηγὸς Νάσαρ δίδωσι τῇ Θεῷ, τῇ κατὰ Μεθώνην ἐκκλησίᾳ αὐτὰς ἀποκαθαίρων. ὧν ὁ φόρτος ἄλλα τε ἦν πολλὰ τῶν τιμιωτέρων, τῷ δὴ τῷ ἔλαιον δαψιλές. ἐς τοσοῦτον δέ φασι τότε γενέσθαι τὸ ἔλαιον, ὥστε ὀβολοῦ τὴν λίτραν πιπράσκεσθαι.

Περαιωθεὶς δὲ τῷ φὸς τὰ τῆς Ἰταλίας μέρη ὁ αὐτὸς στόλος, τῷ ταῖς ἑαυτοῦ ἐππικαῖς Ρωμαϊκαῖς δυνάμεσιν ἐνωθεὶς, ὧν Προκόπιος ἡγεῖτο, ὁ τῆ βασιλέως φωνοβοηθείας, τῷ Λίβιον πατρίκιος ὁ Θρᾳκῶν τῷ Μακεδόνων ἀρχηγέτης, ὃν ὑπὸ Στυπείου ἐκάλουν, ἀξιόπιστα ἔργα εἰργάσατο. τὸν τε γὰρ ἐξ Ἀφρικῆς ἐξελθόντα στόλον ἐν τῇ πόρῳ ταῖς Στήλαις συγκυρήσας, καππολέμησε· τῷ τὸν τῷ Λαγαρίων κατεχόμενα φρούρια, ὧν τε Καλαβρίᾳ τῷ Λογγιβαρδίᾳ πλὴν ὀλίγων τῆς βαρβαρικῆς χειρὸς ἐλεθέρωσε, τῷ τῇ Ρωμαϊκῇ ἐξουσίᾳ ἐπανεσώσατο. τῷ ὁ μὲν Νάσαρ, τῷ ὁ Ρωμαϊκὸς στόλος ὁ σὺν αὐτῷ, τοιοῦτον τροπαίων κύρσαν ἐμῷ Θεῷ, τῷ μετὰ πολλῶν λαφύρων, τῷ βασιλέα. αἱ δὲ κατὰ Λογγιβαρδίαν πόλεσι δυνάμεις, ἃ πάντα τὴν βάρβαρον διέφυγον τίμησιν, ἀλλ' ἔργα μὲν ἀνδρεῖα τῷ λαμπρὰ διεπράξαντο. ἐξ ἔριδος δὲ τῷ φιλονικίας κατ' αὐτὸ συμπεσούσης ἢ ἀγῶνα, ἀπολωλέναι συνέβη ἢ μείζονα στρατηγόν. τὸ δὲ Λίβιος κατά τι διενεχθέντος πρὸς ἢ Προκόπιον, τῷ πρὸ τῆ διαπαλαίσεως συμβολῆς γενομένης πρὸς τὸς ἐχθρὸς, συνέβη τὸν μὲν ἀπὸ Στυπείου μετὰ τῶν Θρᾳκῶν τῷ Μακεδόνων κατὰ τὸ δε-

A culum formidantes, paulatim sese subduxerant: quam ob rem Nasar navibus suis remige vaculs non putans expedire pugnam, missis qui celeriter ad Imperatorem venirent, casum hunc exponit. Imperator dicto citius desertores istos conquisivit, ac reliquorum terrendorum causa simulavit, se eos supplicijs afficere. Triginta quippe de captivis qui in prætorio asservabantur Sarracenis, faciem fuligine oblitos in circum produci, ibique flagris ignominiose cæsos in Peloponnesum emitti, tamquam ii fugæ auctores reliqui fuissent, atque isthic unde profugissent, interfici jussit. Ergo desertorum loco in palos suffixis in Peloponneso triginta istis Sarracenis, Romanos classiarios omnes ingens metus incessit: omnique mollitiæ excussa ultro ducem orabant, ut se in hostes duceret. Proinde Nasar classiariorum lecto ex militibus Peloponnesiacis supplemento, & qui ibi erat præfecto in auxilium adscito, ad rem gerendam se parat. Jam elati animis Sarraceni ob cessationem antegressam, Romanis summam timiditatem imputabant: ipsique secure e navibus suis egressi, proalma quæque deprædabantur: cum subito classis Romanæ dux eos consequutus, nihil tale expectantes per noctem dato signo invadit. Ita neque coeundi, neque resistendi tempus concessum barbaris, hique ingloria nece perierunt, navibus ipsorum una cum vectoribus combustis. Quæ supererant naves, ex Naxiæ quasi donarium Deo offert, Methonæ dedicans ecclesiæ. Imperator cum collaudatum pergere jubet. Alacri ergo ob partam victoriam exercitu in Siciliam trajicit Nasar, & quæ ibi Carthaginensibus erant stipendiariæ urbes, populatur atque vastat. Multas etiam naves onerarias capit, quæ cum alias pretiosas ferebant merces, tum oleum, tanta quidem copia, ut libra olei tum obolo venderetur.

Captivi desertorum loco punsti.

Edit. Paris. pag. 513.

Eadem classis etiam ad Italiæ fines transvecta, cum equestribus Romanorum copiis se conjunxit (quas Procopius ducebat, Imperatoris protovestiarius, & Leo patricius, Thraciæ ac Macedoniæ præfectus, quem ex Stypeo vocabant) & laude dignas res gessit. Nam & classem ex Africa rursum progressam ad insulam cui Stelæ (id est columnæ) nomen, devicit: & quæ in Calabria ac Longobardia ab Agarenis tenebantur exstella, paucis demptis, omnia e barbarorum manibus eripuit, Romanæque ditioni restituit. proinde Nasar, & quæ cum eo erat Romana classis, tot victoriis divino favore potiti, amplis cum spoliis & victoriæ coronis ad Imperatorem redierunt. At quæ in Longobardia erant terrestres copiæ, invidiam fortunæ, prosperæ quæque carpere solitæ, non effugerunt. Etenim rebus præclare gestis, orta sub ipsius prælii rempus inter duces contentione, eorum dignitate prior perlit. Inciderat Leoni aliquid cum Procopio discordiæ. Nondum autem rediotegrata horum gratia, pugnæ cum hostibus committendæ se obtulit occasio. Ea in pugna Leo cum victricibus suis copiis impetum fecit in

Ducum discordia pernitiosa.

Thracibus & Macedonibus dextram acieï tenens partem, Sarracenos fudit, magnamque eorum stragem fecit. Ab altera autem parte Procopium Slavinos & Occidentales ducentem, hostes cum premerent, neque ei a Leone discordiæ tenace subsidium mitteretur, evenit ut is inclinata suorum acie fortiter pugnans caderet. Leo, ut præclaro facinore illatam ob dissidium cladem obliteraret cum suo exercitu, iis etiam qui ex Procopianis militibus cladem evaserant ad se receptis, Tarentum castrum, quod Agareni adhuc tenebant, expugnavit, captis qui in eo erant omnibus: quo facto & milites præda haud parum jurit, & spolia ad Imperatorem attulit. Neque tamen Imperatorem ea res placavit. sed is ubi cognovit causam Procopii interitus, Leonem dignitate sua exutum in Cotyaejum, ubi habitare solebat, relegavit.

Procopius. Edit. Paris. pag. 584.

Leonis calumniatur.

Exinde Bajanus, qui Leonis equisonum princeps erat, aliique nonnulli olim Leonis famuli, actionem de majestate Leoni intendunt. quod cum resciviſſent Bardas & Davidus, hujus filii, Bajanum interficiunt: metuentesque sibi ab irato hujus facinoris causa Imperatore, assumpto patre fugam in Syriam moliuntur. Imperator de re hac certior factus, * præfectum sodalitatis eum quibusdam militibus mittit, celeriter insequi & comprehendere eos jubens. Hi nihil morati, in Cappadocia eos assequuntur, in Syriam properantes. Cumque eos progressu prohiberent, atque ii vi resisterent, ad manus ventum, & inter dimicandum filii Leonis ceciderunt. Leo captus, & ad Imperatorem perductus est. De eo legibus actum, damnatoque alter oculorum effossus, & altera manuum amputata: in Mesembriam relegatus, ibi consenuit.

* v. Meurs.

Dum Imperatoris duces ea, quæ retulimus, in Occidente gerunt, interim qui ad Meridiem incolunt Arabes otio deditum Imperatorem putantes, animum recipiunt, iterumque rem mari gerere statuunt. itaque confectis apud Ægypti, Phœnicieæ & Syriæ maritimas urbes navibus, expeditionem adversus Romanos parant, exploratoribus primo missis, ex quibus cognoscerent quo loco res Imperatoris essent. 288 Neque hoc institutum eorum fefellit Basilium, sed omnia quæ in Syria gererentur comperit. & ipse classem magnam fabricatus ad urbem detinuit, futuris intentus. Interim ne classiarii nihil agendo deteriores fierent, quando ut ait poeta:

pag. 585.

Inane nil boni producit otium:

in exædificando quod tunc pone Imperatoriam aulam substruebatur de nomine Jesu Christi templum, itemque cælestis militiæ ducum principis, & Eliæ Thesbitæ sanis absolvendis eorum opera usus est: paratorum, ubi primum montibus se emitteret Syriaca classis, navibus conscensis ad eam debellandam avehi. At Sarracenorum explorator cum Constantinopolin venisset, omniaque parata invenisset, reversus ad suos, quæ viderat retulit: iique ab instituto deterriti quieverunt.

ξὺν μέρος ἀγωνιζόμενον, κρατεῖν τῆ ἐχθρῶν, ἢ πολλὴ φόνου ἐργάζεσθαι τῆ Σαρακίνων· κατὰ δὲ τὸν ἕτερον ἢ τῶν Προκόπιον ἀντιπαττόμενον μὴ τῆ Σθλαβίνων ἢ δυτικῶν, ὑπὸ τῶν ἐναντίων πιέζεσθαι. μὴ πεμφθείσης δὲ παρὰ τῶ στρατηγῶ βοηθείας τῆ ποσωτῆτι, διὰ τὴν φρονηματισθεῖσαν φιλονεικίαν, ἐκλιθεὶς φρὸς ἧττὰν τὸ κατὰ τὸν Προκόπιον μέρος, & αὐτὸς ἐκεῖνος ἀπισφαγὴν ἡρωϊκῶς ἀγωνισάμενος, ἢ κατ' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα πεσών. ὁ δὲ Λέων Σθλαβινικὴ ἕτερον ἀπεργάσασθαι λαμπρὸν, ἢ τὸ ἐκ τῆς ἥττης συσταῖσαν συμβὰν ἀτύχημα, τὸ οἰκεῖον στράτευμα λαβὼν, & τὸς ἡττηθέντας ἐκ τῆ ἧττης τῶ παντοίων ὑπὸ τῶ Προκοπίου συμπαραλαβὼν, τὸ Τάραντο κάστρον ἔτι παρὰ τῶ Ἀγαρηνῶν κατεχόμενον ἐξεπολιόρκησε, ἢ πάντας τῶ ἐν αὐτῆ λαὸν ἀνδραποδίσατο. ἐξ ὧν τὰ τε στρατιωτικὰ ὡφέλιμον ἀποχρώντως, ἢ τῆ βασιλεῖ προσήγαγε λάφυρα· ἀλλ' ὑπ ἐξιλίωσιν ἐν τάχει τῆ βασιλέα. ἀλλὰ μαθὼν τὴν αἰτίαν τῆς τῶ Προκοπίου σφαγῆς, τὸς τε ἀρχὰς τῶτον παρίλυσε, ἢ ἐξόρισεν εἰς τὰ Κοτυάειον, ἔνθα τὴν οἴκησιν εἶχε, παρέπεμψε.

Βαϊάνη δὲ τὸ πρᾶτον τῶν ἱππικόμων αὐτῆ, καὶ τινων ἄλλων τῶ ἐξυπηρετησαμένων αὐτῆ γραφὴν καθυπόδικος ὑφεστημένων κατ' αὐτῆ, μαθόντες τῶτο Βάρδας & Δαβὶδ οἱ παῖδες αὐτῆ, τὸν μὲν Βαϊάνον ἀναιροῦσι, φοβηθέντες δὲ τὴν ἐκ βασιλέως ὀργὴν διὰ τὸ τόλμημα, ἀνειληφότες & τὰ σφῶν πατρὸς ὥρμησαν φρὸς Συρίαν φυγήν. ὅπερ πυθόμενος ὁ βασιλεὺς, ἀπέστειλε τὸν τῆς ἑταιρείας ἄρχοντα μετὰ καὶ τινων στρατιωτῶν, ἐντειλάμενος καταλαβέσθαι & κατασχεῖν αὐτός. οἱ δὲ ἢ ὑπαισθόμενοι, καταλαμβάνουσιν αὐτὸς ἐν Καππαδοκίᾳ * σωτήμως & ἐπὶ Συρίαν ἐλαύνοντας. μέλλοντες δὲ κωλύσαι τὸν προσωπον χωρεῖν, ὥρμησαν ἀθίσαμενοι. & συμπλοκάδος γενομένης, οἱ μὲν δύο παῖδες αὐτῆ μαχόμενοι πίπτουσιν. αὐτὸς δὲ ζωγρίας ληφθεὶς, ἤχθη φρὸς βασιλέα, ἢ τῆς νόμους ἐξεδόθη. καταψηφισθεὶς ὧν, ἐξεκόπη τὸν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν, ἀφρίσθη δὲ ἢ τῶν μέσων & χειρῶν ἢ τὸ λοιπὸν ἐν Μεσημβρίᾳ ἐξόρισος κατηγάρασεν.

* σωτήτως

Ἐν ᾧ δὲ ὧτω κατὰ τῶν ἐπείρας διὰ τῶν στρατηγῶν τῆ βασιλεῖ κατεπράττετο, οἱ ἐν Μεσημβρίᾳ Ἄραβες σχολάζειν τὸν βασιλέα νομίσαντες ἀνθάρσησαν, ἢ πάλιν τῶν κατὰ Θάλατταν ἅπτεσθαι πραγμάτων διεγνωσαν. ναῦς ὧν τεκτηνάμενοι κατά τι τῶν Αἰγύπτου, καὶ τὰς ἐν Φοινίκῃ τῶν Συρίᾳ παραλίους πόλεις, κατὰ Ῥωμαίων ἐπστρατεύειν διενοοῦντο, σκοπὸς πέμψαντες μαθεῖν θέλοντες πρότερον, πῶς ἔχοι τὰ βασιλέως. ἀλλ' οὐ' ἀλαζονικῶν ὤχετο ὁ βασιλεὺς, ἀλλὰ πάντα διέγνωσο αὐτῆ τὰ ἐν Συρίᾳ πρατόμενα. ναυπηγήσας ὧν & αὐτὸς στόλον ἀξιόμαχον, συνεῖχε ἐν τῆ βασιλίδι, ἢ τὸ μέλλον ἐκαραδόκει. ἵνα δὲ μὴ ἀργὸς ὑπάρχων ὁ στόλος ἀπαυτος γένοιτο (τίνες ὧν κατὰ τὸν ποιητὴν, ὑδὲν ἑδλὸν ἀκαίρα χολὴ) ἐν τῆ ἀνακεδομῆ τῶ κατὰ τὸν βασίλειον αὐλὸν ἐγκειρεμένου νεὼ εἰς ὄνομα τῶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῶ τῶ Θεῶ, ἢ τῶν Ἀρχιστρατήγων, ἢ Ἠλίου τῶ Θεσβίτου, διωρίσατο αὐτὸς ὑπουργεῖν, ἐτοίμως ὅπως, ἵν' ὅταν ὑπερβάλῃ τῶν ὁσίων Συρίας ὁ στόλος, ἐμπαρασκεύως αὐτὸς ἀποκαλῶσι πρὸς τὴν οἰκείων ἀπαραπαιτήτως ἐπανάκλησιν. ὁ δὲ τῶν Σαρακηνῶν σκοπὸς καταλαβὼν τὴν βασιλίδα, ἢ πάντα εὑρεκὼς κατὰ νῶν, ἐπανῆλθεν πρὸς τὸς πέμψαντας, ὅσα εἶδεν ἀπήγγειλε. οἱ δὲ καταπτήξαντες τὴν ἡσυχίαν ἠγάπησαν.

Καρκη-

Καρχηδόνιοι δὲ πάλιν τὰς προηγουμένας ἔτεσι δεδιότες, τὴν συνοχὴν τῶν βασιλίως μαθόντες, καὶ πυνθόμενοι μάτην αἰφνιδίου Ῥωμαϊκὸς στόλος κατὰ τὰς αὐτῶν ἀπειρηθῆ χώρας, ναῦς ἐπλήρουν. ἄρας δ' ἐπιλάμποντος ὡς ἐδόκει εὐπλοίαν διώκειν τὰ βασιλίως πεμφθέντα ἐμάνθανον, ὑποπτήσαντες μὴ ὄλλος ἄρχοντι εἶναι ἢ βασιλεῖ, ἐστρατεύοντο καὶ Σικελίας, καὶ δὴ πρὸς τὴ πόλιν τὰς Συρακούσας προχόντες, παύτην ἐπολιόρκουν, καὶ τὰ ἱερὰ τοῦ χώρας, καὶ ἐλήζοντο. τὰ δὲ στρατηγοῦ τῆ Σικελίας ἅπαντα πᾶσα θέντος τῆ βασιλεῖ, ναυτικὴ διώκειν κὰν τριήρεσι τὴ ναῦ προσέβαλλον, πρὸς Σικελίαν ἐκπέμπεται, Λεβαντὸν τὴ πατρίκιον ἔχοντα ναύαρχον. ὃς τῆς βασιλίδος ἀπάρας, μὰ δ' Θυπλοῶν δὲ, μόλις κατῆλθεν εἰς Πελοπόννησον· κὰν δὲ τῷ Μονεμβασίᾳ, ἐν τῷ καλουμένῳ λιμένι τῆ Ἱέρακος προσορμήσας, ἐπίφορον προσδέχετο πνεῦμα. ἐπὶ πολὺ δὲ χρονοτριβοῦντος αὐτῷ κὰν τῶν ὁρμένων λιμένα, καὶ μὴ βουλομένου κὰν τὰς νομιμίους αἱρεσίας χρῆσθαι, μηδὲ πρὸς ἐναντίον παραβάλλεσθαι κῦμα, τῶν Ἀγαρηνῶν σφοδρότερον ἐπικειμένων τῇ πολιορκίᾳ, σωιβεν δὲ πόλιν ἁλῶναι, καὶ τῷ ἐν αὐτῇ φόνου γενέσθαι πολλοῦ, τοὺς δὲ λοιποὺς αἰχμαλωτισθῆναι, κατασκαφῆναι δὲ τὴν πόλιν, καὶ τὰς ἐν αὐτῇ πυρπολεθῆναι θείας ναούς, περιβόητα καὶ λαμπρὰν μέχρι τῶδε γενομένων, καὶ πολλὰς βαρβαρικὰς ὑποστασαμένων πολέμους, ἐν ἀκαρεῖ δὲ χρόνῳ πᾶσαν ἀποβεβληκῦιαν τὴν εὐκλειαν.

Τῶ δὲ συμβάντος αἴδησιν ἔλαβεν ὁ Λεβαντὸς τῶν τρόπον. τόπος ἐστὶ κατὰ τὴν Πελοπόννησον, Ἕλος προσαγορεύμενον, ἐφ' ᾧ τὸ συμπεριὲς τὰς ἐκεῖσε ὕλης παύτην λαχὼν τὴν προσωνυμίαν. ἐν ταύτῳ τῷ τῆ Ῥωμαίων πυλίζετο ναυτικόν. μιᾷ γοῦν τῆ νυκτῆ τῆ ἐκεῖσε κατοικούντων δαιμόνων πρὸς ἄλλους διαλεγομένων ἤκουσαν οἱ νομεῖς, ὡς ἅλα τὴν χθὲς ἡμέραν Συράκουσα, καὶ κατέσκαπται. ἐξ ἑτέρου δὲ πρὸς ἕτερον διαπορθμευομένου τῶ λόγω, ἔρθασε καὶ πρὸς Λεβαντὸν τὸ δίηγημα. ὁ δὲ τὰς πομένας μετακαλεσάμενος καὶ πολυπραγμονήσας, ὧρε τὰ ἀκουσθέντα τοῖς ἐκείνων ἐπιβεβαιωμένα λόγοις. βουλθεὶς δὲ καὶ αὐτὸς γενέσθαι, μὴ τῆ ποιμένων ἐκ τῆ τότε γενόμενος, καὶ δι' αὐτῶν ἱράσασιν τοῖς δαίμοσι προσαγωγοῖς, ὕμνουν ὡς ἤδη ἅλω Συράκουσα· ἀδαμοσίᾳ δὲ καὶ λύπῃ λαβθεὶς, πάλιν ἀπέφερε καὶ παριμυθῶν ἑαυτὸν, μὴ χλιῶναι πιστεύουσι κείνων λόγοις δαιμονίων ἀπατηλοῖς. ἐσημειώσατο δὲ τὰς τῶν ἡμέραν. καὶ μὴ δεκάτῃ ὕκου αὐτάγγελοι τῶν φυγάδων, τὸ τῆ γεγονὸς αὐτύχημα διηγήμενοι. ἀφ' ὧν πληροφορηθεὶς ὁ Λεβαντὸς, εὐθὺς ἀνέζευγνυ, καὶ τὴν βασιλίδα ταχέως μὴ τῆ τόλμ λαμβάνει, καὶ τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐκείσε προσέφυγεν. ἀλλ' οὐδὲν αὐτὸν εἰς παντελῆ ἀπορυγλιὰ ἄνευσε καὶ καταφυγὴ. ἐκεῖθεν δὲ ἀποσταλεὶς ἐξωρίδη.

Ἀποστέλλεται δὲ Στέφανος ὁ τῶν προσηκρείων Μαξέντιος ὁ Καππαδόκης, μετὰ τὸ Θρακῶν καὶ Μακεδόνων καὶ Καππαδοκῶν ἐπιλέκτων, στρατηγὸς Λογγιβαρδίας. καὶ παύτην καταλαβὼν, καὶ δι' ἀνανδρείαν καὶ τρυφὴν μηδὲν ἄξιον λόγω πράξαμενος, παραλύεται τῆς ἀρχῆς. ἀποστέλλεται δὲ ἀντ' αὐτοῦ Νικηφόρος, ὁ κατὰ τὸν Φωκᾶν προσαγορεύμενος, ἀνὴρ γυναῖος τὸ καὶ δραστήριος. ἐπῆγτο δὲ μεθ' ἑαυτῆ δυὰ μόνα ἑκατὸν, καὶ τάγμα Μανιχαίων, ἐξαρχοντα ὄχον τὸν Χρυσόχειρον Διακονίτζην. καταλαβὼν δὲ τὸν τόπον, καὶ τοὺς μὴ τὰ Στέφανο δυνάμεσιν ἑνωθεὶς, πολλὰ καὶ ἀξιέπαινα κὰν τῶν Σαρακηνῶν ἐπράξατο πρόπαια.

Cæterum Carthaginenſes acceptis cladibus factâ timidiores, cum nullis implicatum negotiis imperatorem percepiſſent, metuentes ne ſubito claſſis Romana in ipſorum emitteretur ditionem, multas naves fabricati, ſub initium veris, cum ab Imperatore nihil tale fieri ſentirent, rati eum aliis hoſtibus impediri, Sicilium claſſe petiverunt: obteſſiſque Syracuſis, quæ circum erant populati ſunt. Ea de re Imperator a præfecto Siciliæ certior factus, quamquam claſſiarii tum eſſent templo ædificando occupati, tamen eos duce Adriano patricio in Siciliam mittit. Is cum rectum curſum non tenuiſſet, ægre ad portum qui Hierax dicitur, Monembaſiæ in Peloponneſo vicinus, naves applicuit, ibique ſecundum ventum præſtolatus eſt. Dumque tempus ibi tetit, nolens vento non ſpirante navigare, aut cootrariis ſe credere fluctibus, interim Agareni oppugnationi inſtantes Syracuſis potiuntur: magnaque cæde edita, & qui ſupererant captivis abductis, urbem diruunt, ac ſacra ejus incendio perdunt. ita urbs ea, hactenus fama celebris, & quæ multa barbarorum profligaverat bella, exiguo temporis ſpatio funditus perilit. Syracuſas aurem exſtinguunt.

Excidium Syracuſanum Adrianus hoc modo cognovit. Locus eſt in Peloponneſo, ab opacitate ſylvæ, qua oft cooſitus, Helos appellatus. eo loco Romanæ tum naves in ſtatione erant. Quadam nocte paſtores audivere dæmonum ibi degentium vocem inter ſe colloquentium, & pridie captas excidiſaque Syracuſas narrantium. is ſermo ab aliis ad alios pervagatus, tandem etiam ad Adrianum pertigit. ilque ad ſe vocatis paſtoribus & examinatis, deprehendit rumorem ad ſe perlatum ipſorum verbis confitmati. utque ſuis etiam auribus fidem ſei probaret, perductus ad eum locum a paſtoribus, dæmoneſque eorum opera petcontatus, captas jam eſſe Syracuſas audivit. Quam ex eo indicio animi contraxerat ægritudinem, eo leniebat, ac ſeſe conſolabatur, quod fallaciam dæmonum verbis fidem non adhibendam ſentiret. diem tamen ab iis indicatum annotavit. Decimo poſt die, qui e Syracuſarum exitio fuga evaſetant, nuntii ejus calamitatis venerunt. Adrianus nihil jam dubitans ea de re, ſtatim cum claſſe Conſtaotinopolin redlit, ſuppiexque in magnum templum confugit. neque tamen omnino eum ea ſupplicatio liberavit: ſed avulſus templo, ſolum exilii cauſa vertere coactus eſt. *Edit. Pariſ. pag. 586.* Dæmonum indicium.

Miſſus deinde ad gubernandam Longobardiam Stephanos cognomento Maxentius Cappadox, cum delecto Thracum, Macedonum ac Cappadocum exercitu, cum ia provinciam veniſſet, ac ob ignaviam & luxum nullum faceret operæpretium, Imperio exutus eſt. Ejus loco Nicephorus miſſus, cognomine Phocas, homo generoſus & ſtrenuus, cum idoneis copiis, & cohorte Manichæorum, quam Chryſochitis Diaconitzes ducebat. Is proviocia occupata, cum ſibi exercitus Stephani con- Stephani ignavia. Nicephorus Phocas rem præclare gerit adverſum Saracenos.

junxiſſet, multas de Sarracenis reportavit victorias. Primo eorum prælio congreſſus, eos fudit. deinde urbes Amantiam, Tropas, & ſanctam Severinam cepit, aliiſque multis prælis ac dimicationibus ſuperavit hoſtem. Hæ ferè ſunt res imperante Baſilio bello geſtæ.

Baſilii munificentia.

Baſilius porro celeberrimum in martyrum numero Diomedem pretioſiſſimis ac ſplendidis donariis, & prædiis amplos habentibus rediţus locupletavit atque exornavit. Filium quoque Danielidis, quem ſibi ſpiritualem fratrem fecerat, primoſpatharii dignitate ſummaque poteſtate auxit. Danielidem etiam avum ad ſe vocavit. Hæc cum equo vehi nequiret, in lectica recubuit, eamque ecce juvenibus robuſtis alternis vicibus geſtandam mandavit. Hac ratione Conſtantinopolin perlata, cum de more in Magnaura convivium eſſet, ad Imperatorem honorificè introducta, munera magnifica obtulit; quæ ſingula recenſere ineptum fuerit. Excepta ab Imperatore ut ſtudium ejus merebatur, & quamdiu ipſa volebat in urbe morata, domum inde rediit. Mortuo etiam Baſilio, & ejus filio Leone Imperium adepto, rurſum Conſtantinopolin ſimilibus cum donis venit; cumque Imperatori gratulata eſſet, eumque hæredem inſtituiſſet, domum reverſa paulo poſt vitam cum morte commutavit.

Edit. Pariſ. pag. 587.

Templorum inſectio.

Idem Baſilius multa templa terræmotibus ſuperiorum temporum rupta ac concuſſa refecit, quædam etiam prorſus proſtrata inſtauravit, aliis ornamenta & elegantiam addidit. Primum templi Sapientiæ Dei occidentalem fornicem magnum atque ſublimem, ruptum multis in locis, ac ruinam minantem, petitis fabrorum muniit ac ſtabilis. inque eo collocavit imaginem Deiparæ, infantem in ulnis tenentis: & a lævere altero Petrum, ab altero Paulum, Apoſtolorum coryphæos. Deinde reliqua etiam murorum rupta aut ruinoſa integravit. Cumque rediţus eccleſiaſtici eſſent attenuati, & periculum eſſet ne penuria olei ſacræ lucernæ extinguerentur; ampliſſimi prædii, cui Mantia nomen, donatione & inſcriptis proſpexit, & ejus e rediţibus liberalibus cantoribus templi ſtipendia conſtituit. Apoſtolorum præterea fanum quod priſtinam pulchritudinem amiſerat, ſolerte & collapſarum partium refectione firmans, redegit eadem (ut ait poeta) vigentem. Renovavit etiam Deiparæ quæ ad Fontem erat ædem, quæ antiqua elegantia excideratque. Aliud Deiparæ templum, cui Sigma nomen, terræmotu proſtratum, ea fundamentis refecit, ſtabileque & priore pulchrius extruxit. Hoc modo etiam inſtauravit ædem Stephani martyrum principis, quæ in Aurelianis condita humi procubuerat. Baptiſtæ fana duo, quorum hoc in Strobelo, illud in Macedonianis, alterum majore ſuit patre repatravit, alterum e fundamentis ſubſtruxit, iidemque Philippi apoſtoli, & quæ ab hac verſus occaſum ſolis ſita erat Lucæ Evangeliſtæ ædem, gravem paſſa ruinam, necnon ναὸν, τὸ ἀρχαῖον ἀπεβαλόντα κάλλος, ἀνεκαίνισαν. ἐν ᾗ ὑπὸ σεισμῶν καταπεσόντα, τέλειον ὑπὸ σεισμῶν καταπεσόντα, ἐκ βάθρων ἀνῳκοδόμησε, καὶ ἑτέρου ἀνεφγάσατο. ἐν ᾗ ὑπ' Αὐρηλιανῆς Σπφανὶ τῷ πρωτομάρτυρι ἀχρὶς ἐδάφους καταπεσόντα, ἐκ θεμελίων ἀνέγειρε. ἐν τοῖς δύο δὲ τῶν βαπτιστῶν ναοῖς ὁ μὲν ἐν τῇ Στροβίλῳ Ε Μακεδονικῆς, ἦ μὲν ἀνῳκοδόμησε τὸ πλεῖον, ἦ δὲ ἐκ βάθρων ἀνέγειρε. ἐν τῷ τῶ ἀποστόλου δὲ Φιλίππου, Ε ὃς ἐκ Σίγμα καλουμένου, τέλειον ἀπὸ κοίμησιν ἦ Δαγγλιτῶν Λουκᾶ, πρῶμα πεσόντος δεινὸν, ἐκ βάθρων ἀνέκτισεν. ἐπι-

A πρῶτα μὲν γὰρ ἀντιπεξάμενος, ἐτρέψατο τοὺς ἐχθρούς. ἐχαιρώσατο δὲ μᾶλλον τὴν τῶν πόλιν Ἀμαντίαν, καὶ τὴν Τροπαίς, καὶ τὴν ἁγίαν Σαβερίνην, καὶ μάχαις ἄλλαις πολλαῖς καὶ ἀντιπαραταξεσι κατηγωνίσατο τοὺς ἐχθροὺς. καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ ἑσπερίᾳ τῷ Βασιλείου γενόμενα πολεμικὰ ἔργα, τοιαῦτα ἦν τοσαῦτα.

B Ὁ δὲ, τὸν μεγιστον ἐν μάρτυσι Διομήδην κειμηλίοις πολυτιμοτάτοις, καὶ ἀναθήμασι λαμπροῖς, λαμπρῶς κατεκόσμησε, καὶ κτήμασιν ἐκδόσει ἐμφορήσας ἱλαροτάτοις, καὶ πατρικὸς ὑπεράρας καὶ πλούτου. καὶ τὸν Δανιηλίδος τὸν υἱὸν, ὃν ἀδελφὸν ἐποιήσατο συνδέσμῳ πνευματικῆς φιλίας, τῇ τῆς πρωτοσπαθαρίου τιμῇ καὶ ἀξιώματι, καὶ παῤῥησίας μεγίστης μετέδωκε. καὶ Δανιηλίδα τὸν γραῦν πρὸς ἑαυτὸν μεταγάγετο, ὅτε ἐπὶ μιᾶς τῶν ἵππων ἔτοχος γενέσθαι, ἐπὶ σαίμπόδος ἑαυτῶν ἀναλίσασα, καὶ τελευτοῦσης τῆς οἰκείων ἀπολέξασα, εἶτα καὶ ἐχυρὸς βασιλεύσας, τὸν πορείας ἐκεῖνον ἀμοιβαδὸν αἰρόντων τὴν σκίμποδα. καταλαβοῦσα δὲ ἡ βασιλίδα τῆς πόλεως, δοχὴν γνωρίσης ὡς ἔθος ἐν τῷ Μαγναύρᾳ, εἰσάγεσθαι πρὸς βασιλέα ἐτοίμως, εἰσαγαγοῦσα καὶ δῶρα πολυτελῆ· ὧν ἦκεν ἐκλέξεται, ἀπεραντολογίας γραφὴν παρεισάγει. ὑποδεχθεῖσα δὲ ἀπλόκως τῆς ἀφθυμίας, καὶ ἐνδυσαμένη τῷ τῶν βασιλίδα ἐφ' ὅσον αὐτῇ φίλον ἦν, πρὸς τὴν οἰκείαν χώραν ἀνθυπεστρεψεν. σωιβὰν δ' αὐτὴν καὶ πάλιν εἰσελθοῦσα εἰς τὴν βασιλίδα. τῷ δὲ Βασιλείου ὑποθωπεύοντος, τῷ τῶν ἀρχῶν τῶν ἐν αὐτῇ λίσσης ἐξελέξαμένη, εἰσῆλθε πάλιν ἐγρηγορὼς μεθ' ὁμοίως τῇ δώρων, καὶ πάντ' ἀπασαμένη, καὶ κληρονόμον τῆς ὑπαρξεως γράψασα, καπλθοῦσα εἰς τὰ ἴδια, μετὰ μικρὸν ἐτελεύτησεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον.

C Βασίλειος ὁ βασιλεὺς καὶ τῇ θείων ναῶν πολλὰς, ὑπὸ τῇ σφοδροτεραμένων κλόνων ἐξερραγότας τε καὶ κατεσυθέντας, τινὰς δὲ καὶ πλείους καταβληθέντας ἐπιμελείας ἀξίωσε, τὰς μὲν ἐκ παντὸς ἀνεγείρας, τοῖς δὲ ἐκ ἀθένειαν ἐπιῤῥώσας, τοῖς δὲ κάλλος καὶ ὡραιότητα χαρισάμενος. πρῶτα μὲν οὖν ἡ τῆς Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας Σοφίας τὴν πρὸς δύσιν ἀψῖδα τὴν μεγάλην τε καὶ μεγίστην εἰς πολλὰ ἐξερράγεισαν, καὶ πιστῶν κινδυνώδεσιν, ἐμπεσεῖν τοιχίων πτῶσφιγξας, ἀσφαλῆ καὶ μόνιμον ἀπεργάσατο. ἐν ᾗ καὶ τὴν τῆς Θεομήτορος εἰκόνα βρόχοι ἀγκαλισμοῖσιν αἰσιόμενοι, καὶ Πέτρου τε Παῦλον τῶν κορυφαίων τῆς ἀποστόλων παρ' ἑκάτερα ἀνεστῶτα. καὶ τὰ λοιπὰ ἦ ῥάγματα, καὶ τὰ σαθρώματα τῆς τοίχων ἐπανορθώσατο. παραμυθησατο δὲ καὶ τὰς φροτίδους ἐλαττωθείσας, ἐκδόσει ἰλαίᾳ τῆς ἱερῶν λύχνων ἀποσβεσθῆναι κινδυνεύοντας, δωρεᾷ μεγίστῃ κτήματος τὰ φροσαγορεύεται Μαντία, τοῖς τε λύχνοις τὴ φῶς ἀβρίστου ἐχορήγησε, καὶ τοῖς ἐμπολοις τῶ θεοῦ ναῶ δαψιλέστερον χορηγεῖσθαι τοιούτου τὸ ἔλαιον, ἐκ τῆ φροτίδου τῆ ἐπιμαῆς. καὶ ἦ Θεοῦ δὲ τῆ Ἀποστόλων ναὸν τὰς φροπύλας ἀνεκτίσατο, ἱρείσμασι καὶ ἦ τῆ πεπονηκόσιν βοηθείαις καταχρώσας, ὅπερ ἐκεῖνον ἐβούλετο, κατὰ τὴν ποίησιν. καὶ τὸν ἐν τῇ πηγῇ δὲ τῶ Θεοτόκου ναὸν, ὃν τὸ Σίγμα καλοῦσι, τὸν ἀρχαῖον ἀποβαλόντα κάλλος, ἀνεκαίνισαν. καὶ ἦ ἕτερον ἦ τῆς Θεοτόκου ναόν, ὃς τὸ Σίγμα καλουμένου, τέλειον ἀπὸ κοίμησιν ἦ Δαγγλιτῶν Λουκᾶ, πρῶμα πεσόντος δεινὸν, ἐκ βάθρων ἀνέκτισεν. ἐπι-

ποιήσατο δὲ καὶ τὸ μέγα νάμβας Μωκίου τοῦ μάρτυρος, καὶ A templum magnum Mocii martyris, ejuſ-
τὸ ἄδυτον τοῦτο καταβλυδὲν ἀρχαιότης, ὡς καὶ τὴν ἱερὰν que penetrale ſolo æquatum, fracta
ἀπτίδα τράπεζαν, ἐπιμελείας ἠξίωσε, καὶ τὸ πύλωμα etiam ſacra menſa, e parietinis excita-
τὸν ὑγιερὰ. καὶ τὸν πλησιάζοντα δὲ πύργον Ἀνδρέου τοῦ πρω- vit. Reſtituit & priſtinæ pulchritudi-
τοκλήτου ναὸν ποιήσας, οἷς τὸ ἀρχαῖον κάλλος ἀνήγειρε. ni reſectam ex collapſa ædem Andreæ
καὶ τὸν τοῦ ἁγίου Ῥωμανοῦ, καὶ τὸν τῆς ἁγίας Ἄννας ἐν τῷ apoſtoli ante alios vocati, iſtis vicinam:
Δεύτερῳ, καὶ τὸν τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου, καὶ τὸ τοῦ item ſancti Romani, & ſanctæ Annæ *Edit. Paris.*
μάρτυρος Αἰμιλιανοῦ τὸν ἐν τῇ Ῥάβδῳ, ἃ παλαιὸν ἦνυε in Deutero, & magni Martyris Deme- *pag. 588.*
ἐργάσατο. ἐπὶ τούτοις καὶ τὸ τοῦ ἁγίου Ναζαρίου καταπεσὸν trii, Martyris Æmiliani in Rabdo, de
ἀνέστησε. κἀν τοῖς ἐμβόλοις τοῦ Δομνίνου, τὸ τῆς Χριστοῦ antiquis novas redegit. Reſtituit & ſan-
ἀναστάσεως, καὶ Ἀναστασίας τῆς μάρτυρος πιεκαλλῶς ctiſi Nazarii ædem collapſum: & in ro-
ἐπισκιάσας ἐλάμπρυνε, λιθίνῳ αὐτὸ ξυλίνῳ τοῦ ὁροφῷ ἐργασάμενος. καὶ Πλάτωνος τοῦ μεγάλου ἐν μάρτυ- ſtris Domini, templum Reſurrectionis
σι ποσὶ τὸ αὐτῶν· καὶ τὸν ἐγγίζοντα τούτῳ τῆς παλαιστι- B Chriſti, & Anaſtaſiæ Martyria refe-
κῶν μαρτύρων ναὸν Εὐπρέπη καὶ Ζωῆς ἐπεσκεύασε. καὶ ctum ornavit faſtigio, quod ligneum
τὸ τῶν μάρτυρος Ἀκακίου ἐν τῇ ἑπταστέγῳ, πρότερον ἀπε- ante fuerat, lapideo. Platonis inclyti
λεοῦτο ἐπισκιάσας, τῷ πύλωμα ὑπῆρατο. παραπλη- Martyris ſanum, quod corruetat, ere-
σίως καὶ τὸ προφὴτ Ἠλιοῦ κατὰ τὸ Πετρεῖον, ἀνακτίσατο xit: vicinumque huic fanum nobili vi-
λαμπρῶς. ἀνήγειρε δὲ καὶ ἐκ καινῆς ἐν τοῖς βασιλείοις ctoria inſignium Martyrum Heſperi &
αὐλαῖς εἰς ὄνομα τοῦ διαστόλου Σωτῆρος Χριστοῦ, καὶ τῶ πρώ- Zoæ condidit. Ruinæ, quæ imminebat, ſubtraxit Acacii quoque Martyris ædem in Heptaſcalo (Septigradium
τῳ τῆς ἀγγέλων Μιχαὴλ, καὶ Ἠλιοῦ τοῦ προφήτου. ἔτι δὲ καὶ τῆς Θεομήτορος, καὶ Νικολάου τοῦ πιεροτόμου ἐν ἱεράρ- verteres:) & Eliæ vatis fanum in Petrio ſplendide reſtituit. Inſtauravit & templa palatina Servatori Chriſto, Mi-
χαις ἀρχηγοῦ τῶν νοῶν, ὧν εἰσὶν ἐκλεκτὸν ἀκρο- chaelo angelorum principi, & Eliæ
θωμάζωσιν, οἷς ὑπῆρχεν καὶ κάλλος καὶ ἀρωμότητα μυθοῦ vati dedicata, & Deiparæ: ac Nico-
ὑπερβολὴν ἃ ψυχαρίων καταλιπάσησι, προσόδους τε ἔπαξιν ἱκανὰς εἰς τὸ φωταγωγίαν καὶ χρείαν τῆς C lai inter proceres eccleſiaſticos celeber-
δοξολογούντων. Ἐς τί δεῖ διεξιόντα ἐπὶ πλέον μηκύνειν; rimi, quod novam nominant eccleſiam, inſuperabili pulchritudine exornavit, reditibus ad lucernas & neceſſitates doctorum ſufficientibus ditatam. de
αὐτὸ τὸ ἔργον τοῖς θωμάσιος παρίστησι τὴν οἰκείαν κάλ- qua quid attinet prolixe narrare, cum
λονὴν, καὶ πολυτέλειαν καὶ ἄλλως δὲ πολλὰς θείας ναοὺς ἐν- ipſum opus pulchritudinem ſuam & ſum-
τὸς τοῦ παλατίου ἐδημόσιον, οἷς ὄνομα Ἠλιοῦ τοῦ προφήτου, pendum in id impenſorum demonſtret magnitudinem? Multa alia etiam delubra in palatio condidit, de nomine Eliæ vatis, Clementis martyris, Jeſu ſervatoris, Pauli apoſtoli, principis exercituum cœleſtium, quorum in declaranda venuſtate vel poetica deficeret magniloquentia.

καὶ τοῦ ἁγίου Παύλου, καὶ τοῦ ἀρχιστρατήγου· ὧν τὴν ὡραιότητα παραστήσαι, ποιητικὴ ἂν ὑπόνοια μεγαλογρείαν.

Malta etiam in Palatio pro Imperatoribus vcte regia ædificia condidit: quæ omnia enumerare nihil attinet. Opus Baſilii eſt etiam domus, quæ Manganorum nomen getit, & alia quæ Nova appellatur, Has, ut qui ocllet publicos reditus in uſus privatos vertere, ædificavit: & reditus eis ex agriculturæ emolumentis conſtituit idoneos, unde Imperatorio convivio profe, & iis qui toto anni decurſu invitarentur, ſufficientes & juſte parti ſumptus ſuppeditarent. Condidit etiam palatium ad Fontes, & id quod in Erila erat decoravit, ciſternas repurgata, quam Heraclius Imperator terra ningeſta complanatam in hortum arboribus ac oleribus plantandis mutaverat: ut & ciſternam eam quæ eſt ad Magnauram, & quæ inter triclinium Juſtinianeum ac Lauſiacum. Etenim prædictus Hetaclius Imperator, cum ci Stephanus philoſophus examinato ſyderum qualis fuerat ipſo naſcente poſitu prædixiſſet, aquam interitum ipſi allaturam, ciſternas terra congeſta oppleverat. Itaque Baſilius ciſternam in Erilis repargavit, locoque horti receptaculum aquæ copioſæ ac pellucidæ confecit. Et in foro ædificavit templum pulcherrimum Deiparæ ſacrum, ut ibi negotiatores domum precibus faciundia aptam haberent, cum eo loco ob negotiationes commorarentur. Sancti Phocæ fanum in Ste-

Addenda Baſilii.

Πολλὰ δὲ καὶ τοῖς βασιλείοις ἀνέστησε, οἷς ἂν τις εἴποι βασιλείων βασίλεια· πᾶσι δὲ ἀριθμεῖσθαι οὐκ ἀναγκαῖον. ἔργον δὲ ἐστὶ τὸ βασιλείος καὶ ὁ λεγόμενος οἶκος τοῦ Μάγγανα, καὶ ὁ ὕπερος ὁ τῆς καλύμβου· ἃς ἀπὸ τοιούτης καινοτόμησε φροντίσεως. μὴ βουλόμενος δὲ τὰ δημόσια φάγματα οἷς οἰκείας καταναλίσκειν χρείας, τοὺς τοιούτους ἀναπαύεσθαι φροντίσας οἴκους, καὶ προσόδους ἐκ γεωργίας ἀπέπεμψεν αὐτοῖς ἱκανὰς, ἀφ' ὧν ἡ βασιλικὴ παιδεία αὐτοῦ τε καὶ τῆς αὐτοῦ πάσης ἕνεκα ὑπ' αὐτοῦ ἀναλισκέσθω, ἄφθονον καὶ δικαίαν τοῦ χορηγίαν ἔμελλεν ἔχειν ἀεί. ἐδομήσατο δὲ καὶ τὰ ἐν Πηγαῖς παλάτια, καὶ τὰ ἐν τοῖς Ἡλίοις ἀνακαθάρας ἐκ τῶν ἀπογωθέντων κηπίσματα, ὧν Ἡράκλειος ὁ βασιλεὺς προγόνους, παράδεισον φυτῶν καὶ λαχάνων ἐργάσατο. ὅπερ ἐποίησε καὶ ἐν τοῖς ὕσαις ἐντὸς τοῦ παλατίου, τῇ πρὸς τῇ Μαγναύρᾳ, καὶ τῆς μεταξὺ Λαυσιακοῦ καὶ τελευτίου τοῦ Λαυσιακοῦ. ὁ δὲ εἰρημένος βασιλεὺς Ἡράκλειος παρὰ Στεφάνου τοῦ φιλοσόφου μαθὼν, τὸν γίνεται αὐτοῦ πολυπραγμονήσαντος, ὡς ἐξ ὕδατος αὐτὸν δεῖ τελεσθῆναι, τὰς τῆς κισέρνας, ἃς εὗρεν, προχώσεις εἰργάσατο. τὰ ἐν τοῖς Ἡλίοις ὧν ἀνακαθάρας βασίλεια, οἷς τὸ ἀρχαῖον χῆμα ἀνήγαγε, καὶ αὐτὸ παράδεισον δοχῶν ἀπειργάσατο ὕδατος ἀφθόνου καὶ διεσθοῦς. ἰδιάμενον δὲ αὐτῇ φόρῳ ναὸν πιεκαλλίστατον ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου, ὡς ἂν ἔχοιεν αὐτὸν οἱ πραγματόδημοι οἷον προσόψεως, ὁπότε τοὺς πραγματείους ἐμβραδύνοιεν, καὶ ἡ τοῦ ἁγίου Φωκᾶ δὲ ναὸν ἐν τῇ

Cedrea. Pars II. Nnn ij

no adornavit, monaſteriumque redegit, conſtitutis pro iis qui in eo religioſam exercerent vitam ſufficientibus reditibus. Renovavit etiam magnum ſancti Michaeli in Sosthenio templum, quod antea temporis corruerat, & ad eam qua hodie viſitur elegantiam perduxit.

Baſilius religionem Chriſtianam auget.

Multos etiam Judæorum munerum pollicitationibus atque exhibitionibus & donis ad baptiſmum allexit. Bulgarorum gentem, quæ recens Chriſtianam pietatem amplexa erat, miſſis piis monachis & ſacerdotibus virtute inſignibus in fide confirmavit. Roſſos pactis compoſitis ad ſalutaris baptiſmi communitatem pertraxit, liſqae pontificum principem miſit. Operæpretiam

Miraculum apud Roſſos editum.

eſt hoc loco miraculum referre, quod eo miſſus pontifex edidit. Princeps ejus gentis, ac proceres & univerſus populus falſa religione adhac detenti, cum deliberarent ea ne retinenda, an vero Chriſtianæ fidei accedendam aſſet, ad ſe miſſum pontificem in Concilium advocant: eumque princeps interrogat, quidnam rei eſſet quod proferretur, & ipſos docturus eſſet? Profert epiſcopus ſacrum divini Evangelii librum, & quædam miracula exponit a Deo, dum is in humana natura terras obiit, edita. Ibi Roſſus negare ſe aut ſuos ipſi fidem ullo modo habituros, niſi aliquid horum, præſertim ſervatorum in flagranti camino trium puerorum ſimile vidiſſent. Ad hæc pontifex, fidens veraci ejus ſermoni, qui ſuis dixerat, fore ut quidquid propter ipſum poſtulaſſent, impetrarent: & qui ipſi fidem haberet, ipſius quoque opera, liſque majora edituram: tametſi, inquit, Deum tentare fas non eſt: tamen ſi ex animo ſtatuiſtis ad Deum vos conferre, poſtulate quod vultis, & in omnino id præſtabit propter fidem veſtram, quamquam nos minimi ſumus, & indigni. Ii confeſtim poſtularunt, ut eodex Evangelii in rogum quem ſuccenderant mitteretur: promittentes ſe, eo incolumi manente, Deo quem ipſe prædicaret, nomen daturos. Acepta hæc conditio: & pontifice manus oculoſque ad Deum attollente, Jeſumque obſecrante, ut is ſancti ſui nominis gloriam ante oculos hajus gentis oſtenderet, conjicitur in caminum liber Evangelicus: cumque caminus per multas horas arſiſſet, tandemque materia conſumpta extincta eſſet, liber incolumis illæſuſque omnino reperitur. cujus miraculi magnitudine perculſi barbari, omni dubitatione abjecta, ad baptiſmum confugerunt.

Jean. 14. & 15.

Edit. Paril. pag. 590.

Conſtantinus Baſilii filius moritur.

Eo maxime tempore Conſtantinus, filiorum Baſilii natu maximus, febri abſumptus eſt, ineffabilem patri luctum relinquens. Hunc tamen caſum Imperator moderate tulit, uxoremque etiam & liberos conſolatus eſt. Interim reipublicæ proceres Imperatori ſuadent, ut in provincias inſpectores emittat, quod hoc dicerent ad incrementum redituum publici ærarii facturum. Imperator probare ſe hanc ſententiam ſimulans, deligi ad hoc munus hominea aptos jubet, & ad ſe adduci. Ibi cum * Generali delegiſſet, quos eam rem recte adminiſtraturos putabat, & eorum nomina ad Imperatorem attuliſſet, in magnam apud eum reprehenſionem incur-

* publici ærarii præfectus.

A Στηρῷ ἐπισκεδάσας ἢ καλλωπίσας, οἰκήσεων μοναχῶν ἀπέλιπεν, πόρας προσόδους ἱκανὰς εἰς ἄφθονον τῶν ἐν αὐτῇ ἀσκητῶν. ἀνεκαίνισε δὲ ἢ τὸν μέγαν τῶ ἀρχιστρατήγου ναὸν ἐν τῇ Σωσθενίῳ ἤδη προκαπτικότα, ἢ εἰς τὸ φανότερον κάλλος μετήγαγε.

Πάλιν ἢ τῷ Ἰουδαίων, δώροις ἐπαγγελίαις ἢ δόσεσι, ἢ δώροις ἀναπλάγαις τῶ θείου κατηχίσεως βαπτίσματος. ἢ τὸ τῶν Βουλγάρων ἢ γένος ἀρτιπαγὲς ὂν πρὸς θεοσέβειαν, μοναχῶν ἱκανοῖς ἢ ἱλαβῶν, ἢ ἱερέων ἀρετῇ κεκοσμημένων, ἐβεβαίωσε πρὸς τὴν πίστιν. ἢ τοὺς Ῥῶς δὲ συμβάσεσι θέμενος, ἐν μετοχῇ γενέσθαι τῶ σωτηρίου βαπτίσματος ἁπάντες γένοντο, πεμφθέντος αὐτοῖς ἢ Ἀρχιερέως. ἀλλ' ἄξιον διηγήσασθαι ἢ τὸ γενόμενον θαῦμα παρὰ τῶ Ἀρχιερέως, τῶ πεμφθέντος ἐκείνοις. ἔστι γὰρ τῇ δοκησιμότατα καπχάμβος αὐτὸς τε ὁ ἄρχων, ἢ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῶ, ἢ τὸ ἄπαν ἔθνος, καπνοκτόμβοι πρὸ τῆς αὐλῆς αὐτῶν θρησκείας, ἢ τῆς τῶ Χριστιανῶν πίστεως, ἐκκαλέσαι τὸν ἀρτι ἁγιὸς φοτίσαντα Ἀρχιερέα. ὃν ὁ ἄρχων ἐπρεπε, τίνα τὰ παρ' αὐτῶ κατηχούμενα, ἢ αὐτοῖς διδάσκεσθαι μέλλοντα; τὸ δὲ τῶν ἱερῶν τῶ Θείου Εὐαγγελίου προπίπτοντος βίβλου, καί τινα θαύματα ἐξηγεμένα τῇ ὑπὸ τῶ Θεῦ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ἐπιδημίᾳ πραχθέντων· οἱ μὲ τι τῇ ἡμεῖς θεασόμεθα, ἢ μάλιστα ὑποῖον λέγεις ἐν τῇ καμίνῳ τῶ τριῶν παίδων γενέσθαι, ὡς ἂν σοι ἅλως πεισόμεθα. ὁ δὲ τῇ ἀφθόδω πεισόντος λέγων τῶ εἰσόντος, ὅτι ἃ ἂν αἰτήσωνται ἐν τῇ ὀνόματί μου, λήψεσθε ἢ, ἃ πεισεύων εἰς ἐμὲ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἀμέτερος ποιήσει, ἢ μείζονα τούτων ποιήσει· ἔφη πρὸς αὐτὸς· οἱ γὰ μὲ ἐξεστι ἐκπειράζειν Κύριον ἢ Θεὸν, ὅμως εἰ ἐκ ψυχῆς δεηνόκατε προσελθεῖν τῇ Θεῷ, αἰτήσασθε ὅπερ βούλεσθε, ἢ ποιήσει τοῦτο πάντως ἐξ τὸν πίστιν ὑμῶν ὁ Θεὸς, κἂν ἡμεῖς ἐσμὲν ἐλάχιστοι ἢ ἀνάξιοι. εἰ δ' ὡθέως ἠρώτησαν, τὸν τῶ Θεῦ Εὐαγγελίου πυκνίδα ἐν τῇ παρ' αὐτῶν ἀναφθείσῃ ῥιφῶσαι πυρκαϊᾷ. ἢ εἰ ὀβλαβὴς αὖτη πρωθείη, προσελθεῖν ἢ αὐτὸς τῇ παρ' αὐτῶ κηρυσσομένῃ Θεῷ. ἔδοξε δὲ πᾶσι. ἢ τὰ ἱερέως πρὸς τὸν Θεὸν τὰς χεῖρας ἢ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπάραντος, ἢ, Δόξασόν σου τὸν ἅγιον ὄνομα Ἰησοῦ Χριστὸ ὁ Θεὸς ἡμῶν, αἰτήσαντος, ἐν ὀφθαλμοῖς τῶ Θεῦ πᾶσι, ἐρίφη εἰς τὴν κάμινον ἢ τῶ ἁγίω Εὐαγγελίου βίβλος. ἐφ' ὥρας δὲ ἱκανὰς τῆς καμίνου κεκαυμένης, ὅπω ἢ πλέον μαραθείσης, ὑφ' ὧν τὸ ἱερὸν πυκνίον ἀκαδὲς ἢ ἀλαίβητον ἐμμεῖναι, μαδημένον ὑπὸ τ' πυρὸς δεξάμενον λύμην. ὅπερ ἰδόντες οἱ βάρβαροι, ἢ τῇ μεγίθει καταπλαγέντες τῶ θαύματος, ἀνυδοιάσως πρὸς τὸ βάπτισμα μετομόλουν.

Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον, Κωνσταντῖνος ὁ πρεσβύτερος τῶ βασιλέως υἱὸς, τὸν βίον ἐξέλιπε νόσῳ πυρετικῇ, πένθος ἀμύθητον καταλιπὼν τῇ πατρί. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὁ βασιλεὺς φέρως ἤνεγκε, παρεμυθήσατο δὲ τὴν σύζυγον ἢ τὰ τέκνα. ἐναγώμενος δὲ παρὰ τῶν πρώτων τῶ δημοσίω ὁ βασιλεὺς, ἐπέστησε εἰς τὰ θέματα ἐπιμέλειαν, οἷς ἂν δυναμένων ἐκ τοῦ τῇ δημοσίων σωτηλεῖν ἐπιδοῦναι· προσοπισάμενος τοὺς ἐλέγξοντας τὴν ὑπόμνησιν, ἐκλέξασθαι ἢ ἐντρεπέσθαι προσέταξε, ἢ αὖτῇ προσαγαγὼν τοὺς μέλλοντας τοιοῦτον ἔργον ἐπιτελέσαι καλῶς. ἐπιλεξάμενος δ' ὁ γενικὸς, ὃς ἱδόκει ἐξικνεῖσθαι πρὸς τοιοῦτον ἔργον ὀρθῶς, ἢ τοὺς ἐκλεγέντων προσηγορίας προσαγαγὼν, ποδὸς ἐνομίσθη μέμψεως ἄξιος, οἱ τοιού-

τως εἶσπο λειτουργὸς ἑτοίμως ἀξίως ἂν πρὸς τοῦτον λειτούργημα. τῶ δὲ, μὴ ἔχοντι πρόσπορας, ἀνθυπατικὸν πρέπον, ὧν ἤδη τῇ πολιτείᾳ, ὑπολαβὼν ὁ βασιλεὺς τὸ τῆς φροντισείμενης ἀξιοχρείας ἔργον ποῖόν παρ' ἡμοὶ πρίσται, ὥστε ἄπιρ οἷόν τε ἦ, αὐτὸν ἡμῖν πρὸς τἄλλα τῶν διοικήσεων εἰδέναι. ἐπεὶ δὲ τῶν ἐστὶ τὰ ἀφανῆς καὶ ἀδιάφορον, ἐξ ἀνάγκης ἐπὶ τῆς δυσὶ τῆς πολιτείας μαγίστροις, οἷ τὰ χρόνῳ τὰ πάρα τὰ ταῖς πολλαῖς ὀφ' ἧς μακρᾷ βιᾳ τῇ πολιτικῶν ἀρχῶν διοικήσεσιν, ἐν οἷς ἐξεπάδυσαν ἀκίβδηλον τὰ καθαρὸν τῆς ἀρετῆς ἐξενηνόχασι τὸ δοκίμιον, τοῖς ἐλπίδας σαλεύω, τὰ τῶν ἀξιοχρείας ὑπὸ τῶν ἀνιδιώτων δύσπις διαρρῶ. ἀπελθὼν ὅσων αὐτὸς σύ, φησιν, ἀπόγγελον αὐτοῖς τὸ τῆς ἀξιοχρείας εἶδος, τὰ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν. τὰ βουλομένων ἐξιέναι, ἐπιδίδωμι τὰ αἰτῆς. ὡς δ' ἀκόντων οἱ ἄνδρες ἦλθον εἰς ἔκπληξιν, τὰ τὸ γῆρας αὐτῶν ἐκπειρίας ἀνιβάλοντο, τὰ τὰς ἀρουγυσαμένης ὑπὲρ τῆ πολιτεύματος κόπης, τὰ παρεγχθῆναι ἐξ αὐτῶν τὰ παιδίοις ὑπηρσίαν ἐκέτευσαν. ὑπέγραψεν ἄφαντος ὁ πιμφθεὶς, τὰ τῆ βασιλεῖ τὰ παρ' ἐκείνου λαληθέντα ἀπήγγειλεν. ἅπερ ἀκούσας· εἰ τὸ μὲ ἐξιέναι δεῖ εἶναι ἀδιάφορον, παραπωῦναι δὲ τινὶ λειτουργίας αἱ λαμπρότεροι μάγιστροι, ἰδίαν ἔχων τῶ φρόνημα διοικητὴν ἀξιόχρεων, καταλειφθῆναι ὑπὸ ἀνυπέρβλητον βίλομαι. κρεῖττον γάρ, φησὶ, παραπεφάνθαι τινὰς ἀπὸ τῆ τῶ δημοσίω μὴ καλῶς, ἢ κακῶς ὑπεπτύκειν ζημίας τινάς, σωτηρίβουσιν αὐτὸς, τὰ συμπαίγυσαν. τὰ δὴ τῶν παρὰ πάντα τὸν τῆς ἀνθρωπρίας αὐτῶ χρόνον ἡμοῖν ἀνδρίαντος, ἃ φαίνεται μᾶλλον ἐλεύθερος τὰ ἀβρέφαντος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐξουσίας, ἅπας τῆ ἄλλων θεμάτων λαός.

Τῶ φροσβυτέρω δὲ τῆ ἰῶν τῶ βασιλέως Κωνσταντίνου, ὡς ἔπομβι, τὸν βίον μεταλοιφότος, τὰ τῶ φίλτρω τὰ τῆ ἐλπίδων ἐπὶ τὸν διάδοχον ὁ Λέοντα μοναχοσόφον, διαπὸς ὁ φθόνος ὀπλίζεται κατ' αὐτῶ· καὶ ὅπως, τὰ ἐπόμβια διλώσει τραπόπορα. Μοναχὸς ὢν τις τῆ πάνυ φιλομένων τὰ πιστουμένων Βασιλείῳ τῆ βασιλεῖ, ὃν δὴ τὰ ἱερεὺς, ὃν Σανδαβαρμὰν κατονόμαζον, ὃς οἱ καὶ παρὰ τῶ βασιλέως ἐτίργετο, ἀλλ' οὐκ εἶχε παρὰ τοῖς ἄλλοις δόξαν χρηστὸν. καὶ δὴ τῶν καὶ πολλάκις παρὰ Λέοντος τῶ ὑῶ τῶ βασιλέως διαπωμώδητο ὡς ἀπατεὼν καὶ γόης, καὶ τὸν βασιλέα τῆ καθηκόντων ἐξάγων λογισμῶν, ὡς ἃ μὲ δεῖ παρανόμων. ὑφ' ὧν δακνόμβος ἐκάστος τὸν ψυχὸν, καὶ ἀναμάσασθαι αὐτοῦσιν τὸν λοιπαίνα, φιλίας ὑποκρίνεται πρὸς τὸν Λέοντα· καί ποτε φησὶ πρὸς αὐτὸν· ἵνα τί, ὦ βασιλεῦ, πασίας ὕδη ὢν, καὶ παρὰ τῆ πατρί σου φιλούμβος, μὴ ὑπιφέρῃ ῥομφαίαν ἢ μάχαιραν, ὅταν ἀπ' ἀγρῶς σωμπαίζῃ σου τῆ πατρὶ, ἵνα τὰ αὐτῆ, οὐ καπὸ θηρίου χῆ χρείαν ἐπιδιδῷς; τὰ εἴ τι λαθραῖον πολλάκις κατ' αὐτοῦ ὑπιβάλλομα γένοιτο, μὴ ἄοπλος ὡρίθῃς, ἀλλ' ἔχῃς τι μεθ' ἅπο δύνῃ τοὺς πατρικοὺς ἐχθροὺς ἀπαμύνασθαι; Οὐχ ὑποδόμβος δὲ τῶ δόλω ὁ Λέων, ὡδὲ σωμπόσας τῶν μηχανῶν, δέχεται τὸν συμβουλὴν, καὶ μάχαιραν ἔντος τῶ ὑποδήματος ὑπιφέρισθαι πείθεται. γνοὺς δὲ ὁ Σανδαβαρμὰς εἰς ἔργον χωρῆσαι τὴν ἑαυτῆ σοφίαν, προσεισι τῆ βασιλεῖ, τὰ φησὶ· γνωσιόν σοὶ ἔστω, ὦ βασιλεῦ, ὡς ὑπιβουλεύει τῆ ζωῆ σου ὁ σὸς υἱός· τὰ εἰ ἀπιστεῖς, ὅταν καπὶ θήραν ἐξέρχ, κέλδεσον πειρασθῆναι τὰ πέδιλα τῆ ποδῶν αὐτοῦ, καὶ

rit, quod tales homines tanto negotio idoneos judicaſſet. Meliores ſe in tota civitate non invenire cauſantem, Imperator: Tantum (inquit) hoc munus auſtimo aſſa, ut ſi ita liceret, me ipſum ad id obeundum proficiſci debere putem. quod quia indecorum eſt, neque fieri poteſt, neceſſa habeo ſpem meam deſpondere duobus reipublicæ magiſtris, qui tempore & uſu rerum, multiſque in longa vita geſtis magiſtratibus fidei ſuæ integritatem & virtutem probarunt. nam ab his negotium recte confectum iri fido. Tu ergo abi, & iis rationes hujus adminiſtrationis, meamque voluntatem axpone. ſi voluntate ad eam obeundam exire, mihi hoc probatur. Magiſtri hoc nuntio perterriti, ſupplices deprecantur, ætatis ſuæ & laborum pro republica jam ante exhauſtorum inaitentes excuſationi: petuntque, ut hoc miniſterium aliis imponatur. Generalis re infecta ad Imperatorem redit, eorumque excuſationes exponit. Ad ea Baſilius: Quando, ait, fieri non poteſt ut ego abeam, & hoc munus illuſtriſſimi recuſant obire magiſtri, inſpectorum hujuſmodi conſtitutionem ego omitti volo. præſtat quippe aliquos lucrum injuſtum ex publico præcipere, quam male metuere multam quæ eos opprimat aliquam. Hoc modo factum aſt, ut ſubditi Romano Imperio provinciales, quandiu ei Baſilius præfuit, verbo quidem non fint ad æqualitatem cenſus adacti, reipſa autem liberi & ab exactionibus immanes manſerint.

Edit. Pariſ. pag. 598.

Enimvero vita functo, uti retulimus Conſtantino, tum amor & ſpes omnis in Leonem, qui huic natu proximus fuerat Baſilii filius devoluta, atrocia ipſi odia pepererunt, quæ res planius eſt narrando explicanda. Erat quidam monachus, idemque ſacerdos, eorum a numero quibus impenſius Imperator favebat, plurimumque fidebat, nomine Sandabarenas. is quamquam Imperatori charus eſſet, tamen apud alios in mala erat exiſtimatione: & idcirco a Leone illo ſæpe traducebatur ut impoſtor ac præſtigiator, qui Imperatorem a ſanis conſiliis ad nugas & inutiles cogitationes averteret. Momordit hoc animum monachi: atque de ultione cogitaret impulit. Ea propter ſimulata erga Leonem benevolentia, aliquando in hanc ſententiam eum compellat: Cum jam, o Cæſar, adoleveris, patrique ſis dilectus, qui fit, quod cum eo venatum exiens, neque enſem nequa cultrum tecum fers, quem patris inimicos alciſcare? Leo dolum non ſentiens, neque ſuſpicatus quorſum hoc commentum pertineret, conſilium admittit: & perſuaderi ſibi patitur, ut in ocrea cultrum ſecum efferat. Sandabarenus inſidias ſibi ſuccedere intelligens, Imperatorem convanit, indicatque vitæ ejus a filio inſidias tendi. ſi id non credat, venatum egreſſus, ocreas Leoni detrahi jubeat: invento tum cultro intellecturum, ſa recte monere. hæc monachus. Statim Baſilius venationem indicere, cum ſolito comitatu exire: cumque ad certum locum eſſet ventum,

Leo Sandabarenum ſuſpectum circumvenit.

simulare sibi opus cultro esse, eoque vehementius expoſcere. Ibi Leo, qui nihil de ſuſpicione a patre concepta præſciviſſet, ſimpliciter cultrum quem ſacum ferebat, depromere, ac patri præbere. Conſeſtim ergo Sandabareni præmonitio pro vera haberi, Leonis excuſationes inanes judicari. Reverſus domum Imperator, filium infenſo animo ornamentis Imperatoriis ſpoliatum, in quoddam palatii conclave, cui Margaritas nomen, includit, ibique detinet: ac niſi patriarcha & ſenatus prohibuiſſent, etiam oculos ei (nam ad hoc a Sandabareno inſtigabatur) effoſſurus fuerat. Multum ea eo lapſum eſt temporis, donec tandem Senatu, ſæpenumero pro Leone intercedente cunato, aliiſque atque aliis de cauſis impedito, tandem propoſiti exequendi talis ſeſe obtulit opportunitas.

Edit. Pariſ. pag. 592.

Pſittacus.

In palatio avis quædam humanæ vocis aliarumque imitatrix, nomine Pſittacus, in cavea ſuſpenſa degebat, ut ſpectatores atque auditores oblectaret. ea avis ſive fortuito, ſive ita a quodam docta, vociferari ſolebat, Heu heu domine Leo. Quodam tempore cum ad convivium Imperator ſenatores præcipuos vocaſſet, eamque vocem avis ſæpiuſcule edetat, mœſtitia oborta, convivæ cibo potuque omiſſo cogitabundi aſſederunt. Cumque id animadvertens Imperator, cauſam rei perquireret, ii oculos lacrymis oppleti: Qui (inquiant) Imperator, cibum capiamus, voce beſtiæ hujus objurgati nos qui rationis compotes, & dominorum ſtudioſi credimur? bruta hæc avis domini ſui nomen invocat: nos laxul dediti, inſanatem oblivioni mandamus. Etenim ſi inſidiarum patri ſtructarum convincitur Leo, omnes nos noſtris cum manibus necare parati ſumus, neque ſanguis ejus nobis fatarandis ſufficiet. Sin crimina ei intentata non demonſtrantur, quantiſper tandem calumniatrix lingua eum opprimet? His verbis demitigatus Imperator, bono animo eſſe in præſentia eos jubet, ſeque rem curæ habiturum promittit, ac non magno poſt temporis intervallo ad naturam teverſus, Leonem carcere eductum in conſpectum ſuum admittit, veſtem lugubrem demit, comæ ſuperflua, quæ per luctum creverant, auferri jubet, digaltatemque Cæſaris priſtinam reddit.

Baſilii mors.

Haud multo poſt Baſilius in alvi profluvium incidit: eoque morbo paulatim contabeſcens, enm res Imperii pro ſuo arbitrio conſtituiſſet, hæredemque & ſucceſſorem ſuum declaraſſet, diem obiit. Imperavit cum Michaelo annum unum, ſolus annumdeviginti annos Impetiam præclare geſſit. Succeſſit ei Leo, filiorum ſuperſtitum maximus natu.

A οἱ εὐρυθεὶς ξίφος ἐπιφερόμενος, ἕως πάντως ἀ ἰμὰ συμβουλὴ συμφέρουσα. ἐλέχθη ταῦτα. ἔξοδος κατηγγέλθη βασιλικὰ· σωπῶντος ἅπαν τὸ οἰκεῖον. καὶ κατά τινα τόπον γενόμενος ὁ βασιλεὺς, φανεροῦται χρείαν ἔχειν μαχαίρας· καὶ ἐπέζητει ταύτην μετ' ἐπιτάσεως. μηδὲν οὖν τῷ ὑποτομένων τῇ πατρὶ φοβερὸν ᾖ, ὑποπήρας ἑαυτὸν μάχαιραν, ἐπιδίδωσι τῷ πατρί. τῶν γενομένων, αἱ μὲν τοῦ Σανδαβαρηνοῦ προσαγγελίαι οὐδὲν ἐπισύροντο, αἱ δὲ παρὰ τοῦ Λέοντος ὑπολογίαι μάταιοι καὶ κεναί. ὑποτρέψας οὖν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ βασίλεια, φρὸς ὀργὴν κατὰ τοῦ υἱοῦ ἐδιήσατο. καὶ ἐν τινι τῶν βασιλείων οἴκων, ὃς μαργαρίτης ἀπονομάζεται, ἐμφρουρον τοῦτον ποιήσασθαι. ἀφαιρεῖται δὲ καὶ

B τὰ τῆς βασιλείας παράσημα. διαιρεδίζετο δὲ παρὰ τοῦ Σανδαβαρηνοῦ, καὶ τοὺς λύχνους ὑποσβέσαι τῇ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐκωλύθη ποιῆσαι ὑπὸ τοῦ πατριάρχου καὶ τῆς συγκλήτου βουλῆς. τῆς εἰρκτῆς δ' ὅμως ἔκυρ ἐπὶς. χρόνῳ δὲ παραδραμόντος συχνῷ, καὶ πολλάκις τῆς συγκλήτου βουλευθέντος ἐξαφεσθήσεσθαι περὶ τούτου, καὶ κατ' ἄλλου καὶ ἄλλου αἰτίαν ἄλλος καὶ ἄλλος κωλυομένης, φήμη δίδοται οὖλος, ἐξ ἧς ἀθυμήσαντα εἰς τὸ καταλῦσαι τὰ σπουδαζόμενα.

Ζῶον δέ τι πτηνὸν ἐν κλωβῷ κατὰ τὰ βασίλεια αἰωρούμενον, φρὸς ᾠδὴν καὶ τέρψιν τῆς θεωμένων καὶ ἀκουόντων, Ψιττακὸς ὄνομα τῇ ζώῳ μιμεῖσθαι καὶ πολύφωνον· ὅπερ εἴτε φρός τινων διδαχθὲν, εἴτ' ἄλλως πως ἐξ αὐτομάτου πολλάκις αὐ

C τὴν κύριν Λέοντα, ἐφθέγγετο. νυκτὸς δὲ ποτε πλημμύρης τῇ βασιλεῖ, καὶ τῇ φρούρᾳ τῆς βουλῆς συνεισαμένων αὐτῇ, καὶ τοῦ ὄρνιθος πολλάκις φθεγγομένου τὸ φορούμενον, ἐπιστυγάσαντες οἱ δαιτυμόνες, τῆς ᾠδῆς ἐπαύσαντο, καὶ ἐπὶ συμποσίᾳ ἐκάθητο. οἷς περ φροχὼν ὁ βασιλεὺς, τὸν αἰτίαν τῆς ὀργῆς τῇ βρωμάτων ἐπέφερε. οἱ δὲ δακρύων ὑπεπλησθέντες τοὺς ὀφθαλμούς, τίνα ὦ δέσποτα (ἔφασαν) βρῶσιν φαγόμεθα, ἅπερ ὑπὸ τῆς φωνῆς τοῦ ἀλόγου τούτου ἀνειδιζόμεθα, δουλοῦντες ἡμᾶς λογικοὶ τε καὶ φιλοδέσποτοι; ὅτι ἀπὸ μὲν τοῦ ἄλογον ζῶον, τῶν οἰκείων ἀνακαλέσεται δεσπότων, ἡμεῖς δὲ τρυφῶντες, τοῦ μηδὲν ἀδικήσαντος δεσπότου λήθην ἐλάβομεν. εἰ μὲν γὰρ ἀδίκων ἐλέγχεται, καὶ τῇ πα-

D ξὸς ὑπερεῖσα τὸν δεξιὰν, αὐτόχειρας ἡμεῖς τούτου γενησόμεθα πάντες, τῷ αἵματος αὐτοῦ μὴ λαμβάνοντες κόρον. εἰ δ' ἐφ' οἷς ἐπελήθη ἐμφύγοι τὸν ἔλεγχον, μέχρι τίνος ἢ συναφάντες γλῶσσα απ' αὐτοῦ δυναμοῦται; μαλαχθεὶς οὖν τοῖς τοιούτοις λόγοις ὁ βασιλεὺς, τότε μὲν καθιδῦναι τοῦτο ἀφοσέπεξε, σκοπῆσαι δ' αὖτις περὶ τοῦ πράγματος ὑπεγγείλατο. μετ' ὀ πολὺ δὲ πρὸς τὴν φύσιν ἐπανιλθὼν, ἐξάγει τε τῆς φρουρᾶς, καὶ εἰς ὄψιν ἄγει τὸν ὑὸν, καὶ τὸν πίνθημον ἀμείβει τοῦτο, καὶ τὸ πεμπτὸν τῆς ὑπ τῇ λύσῃ τραφείσης κόμης πεμιμαρεῖ, καὶ τὸν φορφύραν τῆς βασιλείας τιμὴν ὑποδίδωσιν.

Οὐ πολὺ τὸ ἐν μέσῳ, καὶ ῥῆξις νόσου ἀλίσκεται. καὶ κατ μικρὸν τῇ τοιαύτῃ ἡπεδόνι καπνμαράπτο. ῥᾳθεὶς δ' ὡς ἐδόκει τὰ τῆς βασιλείας, καὶ τὸν κληρονόμον καὶ ῥᾴδιον γνώριμον ποιησάμενος, τὸν βίον ἀπέλιπε, συμβασιλεύσας μὲν τῷ πρὸ αὐτοῦ Μιχαὴλ χρόνον ἕνα, ἑπέρους δὲ ἑννέα καὶ δέκα χρόνους πεφὶ τὴν αὐτοκρατορίαν τὰς βασιλείας ῥᾳφίλας ἀρχήν. ῥᾳδίχεται δὲ τὴν ὅλιν τῆς ἐξουσίας ἀρχὴν Λέων, ὁ καθ' ἡλικίαν πρῶτος τῇ πεμπτὸν τῶν ὑῶν.

Λέων ὁ ϗ ὅλων γενόμενος κύριος, τῇ ἄλλων τῇ συμβαλομένων τῇ πολιτεύματι τύλιγα, ὑ τὸ παρόπαν μὰ φροντίσας, τῇ θυμῷ ὑφαδάζων, τὸν παρὰ ϗ Σανδαβαρηνῶ κατ' αὐτῶ * σύμπασαν σπουδαίαν ἀναυλον ἴχων, ὡθὺς ψήφοις ἔκρινε περὶ ἑαυτοῦ, φρονηματισάμενος ὑλογοφανῶς αἰτίας, ὡς ἂν δόξειε τὰ φαντάσματα μετ' ὑλόγων φαντάσθαι ἀφορμῶς, ϗ τὰ ἐμπόδια ἐκ μέσου ποιεῖσθαι. οὐδὲν ὃν, ὡς ὡς ἂν τι δυνηθείη φαῦλον ἐνδείξασθαι τῷ ϗ Σανδαβαρλιῶ, Φωτίᾳ τῶν παϱ' ἐκείνοις ἰθυόντος θρόνου, προσποιῶσι ὃν αὐτῷ γενναίπϱον ϗ ἀντιλήψεσθαι ὑπισχνεῖσθαι, ϗ μὴ συγχωρῆσαι τυραννικόν τι παθεῖν. ϗ ὃν δὴ ϗ ἱερέτης λόγος, ὡς αὐτὸς ὁ Φώτιος ὡς κύϱιον συγγενῆ μεσιδούμενος τὸν Βασιλείου, ϗ τῇ Σανδαβαρηνῇ κοινολογησάμενος, ϗ δόξαν ἀμφοῖν μὴ ἄλλως ἐπιτυχεῖν τῶ ἱερῶ, οὐκοῦν Λέων ἐκποδὼν γένοιτο, τὸν προειρημένον ἐρράψατο κατ' αὐτῶ συκοφαντίαν· ὅπου δὴ ἐγὼ φῶτον μεταπέμψασθαι ϗ Θρόνῳ, ϗ παχέως ἐπιμέλας τὸν μάγιστϱον Ανδρέαν τὸν στρατηλάτην, ἅμα τῇ μαγίστϱῳ Ιωάννῃ, ϗ γενομένῳ λογοθέτῃ ϗ δρόμου τῇ Λιγιστολίτῃ, κατὰ τὸν μεγαλειώτατον ἀπολθῶν ἐν τῇ ἄμβωνι τῆς ἐκκλησίας προσιτάξει, ϗ τὰς τῶ πατϱιάρχου Φωτίου αἰτίας εἰς ἐπήκοον πάντων ἀναγνόντας, τῶ Θρόνου τῶτον καταγαγεῖν, καὶ τῇ τῆϱ Αρμονιανῶν πιεσϱήσαι μονῇ. κατὰ πόδας ὃ Σπφανος σύγκελλον, τὸν ἑαυτῶ ἀδελφὸν, ὁ βασιλεὺς πατϱιάϱχῳ φοβάλλεται, ὅτι μὰ πῶς ζῶσιν ἐσκεθμένου ὁ Ηϱακλέας, ὑπὸ Θεοφάνης χειϱοτονῆσαι τῶ φωτυβρόνου· πέμψας δὲ ϗ παχέων εἰς τὴν Εὐχαΐταν, τὸν Σανδαβαρλιῶν Θεόδωϱον τὸν οἰκουμένῳ ἐκκλησίαν πυδαλιαχοῦντα, εἰσαγαγεῖν ὡς αὐτὸν φοσίταξεν.

Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐφάπτετο, τὸν στρατηλάτην Ανδρέαν ϗ ἄλλως συγκλητικὸς εἰς τὸν Χρυσοπόλεως ϗ Φιλιππικοῦ μοναστήϱιον ἐκπέμψας μετὰ κλήρου ϗ ἀπρῶν ϗ λαμπάδων ϗ ἀρωμάτων, ἐξαγαγεῖν τὸ πάρω τὸν ἀναιρεθέντα βασιλέα Μιχαὴλ διορίσατο, ἐν τυπαρσείῳ τι λάρναι καταθεῖναι, ϗ ἐντίμως ϗ βασιλικῶς περιστείλαντας ἐν τῇ πόλει εἰσαγαγεῖν. ἐκεῖθεν μὴ ὠδῶν ϗ ὕμνων ἄκρα τῶ ναῶ τῆϱ ἁγίων Αποστόλων φοπέμψαι, ἐπομένων ἐκείνοις ϗ τῆϱ τῶ βασιλέως ἀδελφῶν Αλεξάνδρου ϗ Στεφάνου τῶ πατϱιάρχου, ϗ ἐν λάρναι θεῖναι μαρμαρίνῃ. ὃ ϗ ἐγένετο.

Προεβάλετο δὲ ϗ Στυλιανὸν τὸν Ζαυτζᾶν μάγιστϱον ϗ λογοθέτην τῶ δρόμου. ὃν ἦρξατο πλησιάζειν τῇ αὐτῶ συγκατῇ, ζώσης ἔτι τῆς κῇ νόμον συνηζευγμένης αὐτῇ γυναικὸς, τῆς Αὐγούστης Θεοφανοῦς, ἀκακίᾳ ϗ βλεπόντως τὸ γινόμενα, ϗ μηδαμῶς τῇ τῆς ζηλοτυπίας πάθει ἀναφλεχθείσης ποτέ.

Κατὰ πόδας δὲ παϱιλήφθη παρὰ τῆϱ Αγαρηνῶν ϗ ἀπὸ τὸ Χαρσιανὸν ἐφεξεμένη πόλις αὐλιλὴ, ϗ ἐχμαλωτίθη ἅπας ὁ ἐν αὐτῇ λαός. ἐγένετο δὲ ϗ ἐμφοϱμὸς κῇ τὸ μεσαμβϱινὸν μέϱος τῆς πόλεως, ἐν τῇ λεγομένῃ σιδηρᾷ. ἔργον δὲ πὰν γέγονε ϗ ναὸς τῶ ἁγίου Θωμᾶ, ὃν πϱωθέντα ϗ αἰθάλων γενόμενον, ὑ βασιλεὺς αὖθις πολυτελῶς ἀνεκαίνισεν.

Εἰσήχθη δὲ ϗ ὁ Σανδαβαρλιὼς εἰς τὴν πόλιν, ϗ ὑπέθετο τῇ βασιλεῖ Ανδρέας ὑ στρατηλάτης ϗ Σπφανος μάγιστϱος, ὡ πολλὰ παρὰ τῶ Σανδαβαρηνῶ πϱὸς Βασίλειον τὸν βασιλέα ἐβλήθησης, ἐξετάσαι τὰ τῆς γενομένης κατ' αὐτῶ τῶ βασιλέως γϱαφῆς. ἐβεβαιοῦτο δὲ ϗ δυνατὸν εἶναι ἐξελεγχθῆναι, ὡς βουλόμενοι,

A Leo ſumma rerum ad ſe devoluta, LEONIS Baſilii filii Imperium. Edit. Paris. pag. 593.
initio cæterorum quæ ad rempublicam pertinebant, aut caiguam, aut nullam curam geſſit: ſed præ ira tumultuans, ſolidiſque in ſe Sandabareni recenti memoria animo obverſans, ſtatim ad exigendas de eo pœnas ſe accinxit, cauſas in ſpeciem honeſtas ac probabiles præteaens, ut quæ agebantur omnia ratione recta fieri putarentur, & impedimenta amoliens. Primo omnium de ſubmovendo Photio patriarcha cogitatum: quod hoc pontificatum ſuum obtinente, ſentiret Sandabareno ſe male facere non poſſe, quem a Photio acriter deſeoſum & contra vim propugnatum ibi noverat. Etenim id quoque jactabatur, Photium in eo fuiſſe, ut ſuorum cognatorum quemdam ad Imperium eveheret: cumque id ſe perficere, niſi ſublato Leone, nequire judicaret, Sandabareno idem ſentienti in parandis jſtis inſidiis ſocium ſe præbuiſſe. Ex- Photius patriarchatu dejectus.
go Imperator Andream magiſtrum, exercituum ducem, cum Joanne Hagiopolita magiſtro & dromi logotheta, mittit io magnam eccleſiam: jubetque eos de ſuggeſto ad aures multitudinis ex ſcripto recitare crimina Photii, eumque in Harmonianorum monaſterium relegare. Veſtigio io ejus locum Leo fratrem ſuum Stephanum ſyncellum ingerit: quem, quia tum epiſcopus Heracleæ in vivis non erat Theophanes præſes deſignavit. Celeriter etiam Euchaitam miſit, qui inde Sandabarenum Theodorum (is enim ejus urbis ecclefiæ gubernacula tenebat) ad ſe adducerent. B C

Dum hæc geruntur, interim Andrea exercituum præfecto, aliiſque ſenatoriis viris multis Chryſopolin ad Philippici monaſterium miſſis eum cœtu ſacerdotum, cereis, ſacibus atque aromatibus, cadaver Michaelis Imperatoris trucidati ſepulcro educi, in area cupreſſina poni, Imperatorioque ſplendore relatum Conſtantinopolin afferri juſſit. Ibi cum cantu & hymnis exceptum, itaque uſque ad ædem Apoſtolorum deductum eſt, comitantibus pompam etiam fratribus Imperatoris, & Alexandro patriarcha & Stephano. eſtque repoſitum in marmorea arca. Michaeli Imperatoris cadaver in urbem allatum. D

Idem Leo Styllanum Zautzam magiſtrum ac logothetam dromi creavit, cujus cum filia jam tum conſuetudinem habebat, vivente etiamnum legitima uxore Auguſta Theophanone: quæ etſi videbat inaudiebatque quid rei gereretur, numquam tamen æmulatione ob violatam lectî fidem exarſit. Leonis adulterium.

Eo ipſo tempore Agareni urbem quæ ad Charſianum erat ſublimem ceperunt, incolaſque omnes captivos abduxerunt. Incendium quoque in urbis parte meridionali, loco cui Ferreæ nomen, cum alia abſumpſit, tum apoſtoli Thomæ templum in cinerem ac favillam redegit: quod magno deinde impendio Imperator inſtauravit. pag. 594

E Interim Sandabareno Conſtantinopolin adducto, Andreas exercituum dux & Stephanus magiſter, quos Sandabarenus apud Baſilium multis calumniis gravarat, Leoni ſuadent, ut de crimine ipſi intentato inquiſitionem inſtituat: affirmantque fieri poſſe, ac certis demonſtretur indiciis, quo facto Photius pa- Sandabareni pœna.

triarcha & Sandabarenus, ut quemdam Photii cognatum ad Imperium eveherent, tabulam iſtam commenti fuerint. Mittuntur ergo ab Imperatore, qui Phorium & Sandabarenum in palatium ad Fontes adducant: uterque ſeorſim in cuſtodia habetur. Inquiſitores & cognitores criminum, quæ objiciebantur, deliguntur, ille idem Andreas, Stephanus & Hagiopolita magiſtri, Craterus & Guber patricii. Hi patriarcham Photium producunt, & in ſolio honorifice collocant, & ipſi juxta aſſidentes examen inſtituunt. Ibi Andreas ad Photium: Noſtin' domine, monachum Theodorum? Reſpondente Photio, multos ſe monachos Theodoros noſſe, & de quo interrogaretur neſcire. Nomen Sandabareni addidit Andreas: & Photius, hunc ſibi notum eſſe fatetur, epiſcopum Euchaitanum. Adduritur etiam Sandabarenus. Huic Andreas: Quærit, inquit, ex te Imperator, ubi pecuniæ & res Imperii ſint? Reſpondet: In eorum manibus, quibus Imperator hodie Imperium gerens mandavit: habetque poteſtatem, ſi ita vult, eas quærendi & recipiendi. Andreas porro: Dic, xit, quis erat iſte, quem Imperatorem facere voluiſti, quo tempore Baſilio auctor fuiſti, ut filio ſuo nunc imperanti oculos erueret? tibine fuit ſanguine propinquus, an patriarchæ? Sandabareno jurante, nihil ſe ſibi eorum quæ objicerentur eſſe conſcium: Stephanus, Quomodo ergo, (ait) verſute veterator, de hac re indicium ad Imperatorem detuliſti, convicturum te patriarcham dicens? Hæc verba ſimulatque audivit Sandabarenus, patriarchæ pedes ampiexus: Obteſtor te, inquit, Domine per Deum, ut mihi ſacerdotalem prius adimas dignitatem: atque tum exauctoratum me ii arripiant, & ut maleficum puniant. *Edit. Pariſ. pag. 595.* nam mihi ego nullius talis rei ſum conſcius, neque Imperatori quicquam indicavi. Eum patriarcha a pedibus ſuis attollens, inquit: Per ſalutem meam, domine Theodore, & in hoc, & in futuro ſeculo Archiepiſcopus es. Ad hæc Andreas ira concitus: Hem, ait, impoſtor atque præſtigiator, an non per me Imperatori ſignificaſti, te patriarcham velle convincere? Theodorus rurſum inficias ire, & quicquam tale ſibi cognitum negare. Imperator, cum ad eum reverſi inquiſitores, quid reſponſum eſſet retuliſſent, ira ardens, maxime quod probabilem cauſam Photii male tractandi noo inveniret, Sandabarenum flagris atrociter cædi juſſit: eoque facto, Athenas eum relegavit. miſſiſque poſt eam miniſtris, oculis ſpoliatum, in Orientem deportavit. Longo autem poſt tempore eum revocavit, & alimenta ei ex nova eccleſia decrevit: mortuuſque eſt Theodorus poſt Leonis obitum, Zoa ejus uxore & Conſtantino filio imperantibus.

Annum ſecundum imperante Leone, Angro Longobardiæ dux regis Franciæ gener, cognita Baſilii morte, a ſo- 892
cierate Romanorum deſciviť, ſibique Græci in Italia vicin.
totam ditionem vindicavit. Contra eum Leo Conſtantinum patricium meniſæ præfectum, cum Occidentalibus mittit copias. Commiſſa pugna Conſtantius ſuccubuit, vixque cædem ipſe evaſit, exercitu ſuo occidione deleto. Sub idem tempus ſol hora diei ſexta ita

A Φώτιός τι ὁ πατειάρχης, ᾧ αὐτὸς ὁ Σανδαβαρίωδς, τινὰ τῷ τῶ Φωτίου συγγενῶν εἰς τὸν βασιλείων ἀπαγαγεῖν, τὸ μελετηθὲν ὑπαρίσαιτο δρᾶμα. πεμφθέντες οὖν τινὲς παρὰ βασιλέως, ἀγαγεῖν τὸν τε Φώτιον ᾧ τὸν Σανδαβαρίωδν ἐς τοὺς παλατίους τῇ πυλῶν ἐκελεύσθησαν. ἰδίᾳ μὲν τοι ἕκαστος ἑρμηνεύσθαι ἑκάτερον. ἐξετασαὶ δὲ ᾧ ἐξεταζόμενος τῇ κατ' αὐτῶν αἰτιμάτων. αὐτὸς τε ὁ σπαθλάτης ἐπέμφθη Ανδρέας, ᾧ ὁ μάγιστρος Στέφανος, καὶ ὁ μάγιστρος ὁ Αγιοπολίτης, καὶ Κρατηρὲς, ᾧ Γοβὲρ οἱ πατρίκιοι. ἀγαγόντες οὖν τὸν πατειάρχλν Φώτιον, ᾧ ἑστήμεως ἐπὶ θρόνε καθίσαντος, ᾧ αὐτοὶ καθεδέντες, τὴν ἐξέτασιν ἐποιοῦντο. ᾧ φησὶν ὁ σπαθλάτης πρὸς τὸν πατριάρχλν, Γνωρίζεις, ὦ δέσποτα, τὸν μοναχὸν Θεόδωρον; ὁ δὲ, μοναχὸς οἶδα Θεοδώρες πολλὸς, ποῖον λέγεις; τὸ δὲ Ανδρέε προσθεμένε τὸν Σανδαβαρίωδν προσηγορίαν, ὁ πατειάρχης, Γινώσκω (ἔφη) τὸν ἄνδρα, ἐπίσκοπον τῇ Εὐχαΐτων ὑπάρχοντα. ἐνεχθέντος δὲ καὶ τὸν Σανδαβαρίωδν, φασὶ πρὸς αὐτὸν ὁ Ανδρέας· ὁ βασιλεὺς σοὶ δηλοῖ, τὰ ὅσα τὰ χρήματα ᾧ τὰ πράγματα τῆς βασιλείας μα; ὁ δὲ ὑπολαβών· παρ' ἐκείνοις, οἷς δέδωκε ταῦτα ὁ κῦ τὴν ἡμέραν βασιλεὺς. ἐπεὶ ᾧ νῦν ζητεῖ ταῦτα ὁ ἄρτι κρατῶν, ἐξουσίαν ἔχει ᾧ ζητεῖν ταῦτα, ᾧ λαμβάνειν. ᾧ ὁ Ανδρέας, εἰπέ πως, σὺ τίνα ἐβυλεύου βασιλέα ποιῆσαι, τῷ πατρὶ τῶ βασιλέως ὑποτιθεὶς τὰ οἰκεῖα παιδὸς ἐξορύξαι τὰς ὀφθαλμὰς; σὸν συγγενῆ, ὦ τῶ πατειάρχα; ὁ δὲ ἐξέμυτο. μηδὲν ὧν κατηγορῆτο εἰδέναι. ᾧ φησὶν ὁ μάγιστρος Στέφανος· εἶπα, ὦ πολύβουλε ᾧ μηχανορράφε, πῶς ἐμηύσας περὶ τούτε τῇ βασιλεῖ ἐξελέγξειν τὸν πατειάρχλν; ᾧ ὅς, ὡς ἤκουσε τούτε τῶ λόγου, ὠθάσας ἐπιλαμβάνεται τῇ τῶ πατειάρχε ποδῶν. ὁρκίζωσε δέσποτα κατὰ τῶ Θεῶ, λέγων, φείσεταί με καθαιρέσεως, ᾧ τότε γυμνὸν ἱερωσύνης παραλαβέντα καὶ ἀολαζήσαντα ὡς κακέργον. ὠδὲ ᾗ πιστὸν σύνειδα ἐμαυτῷ, ἔπ τῇ βασιλεῖ ἐμήνυσα. ὁ ᾗ πατειάρχης ἀναλαμβάνων αὐτὸν, ᾧ τῇ ποδῶν αὐτῶν, φησὶ, μὰ τὴν ἐμὴν σωτηρίαν, αὐξει Θεόδωρε, ἀρχιεπίσκοπος εἶ ᾧ ἐς τῇ νυῦ αἰῶνι, ᾧ ἐς τῇ μέλλοντι. θυμωθεὶς δὲ Ανδρέας ὁ σπαθλάτης, καὶ ἐκ ἐμήνυσας δὲ ἐμὸ τῇ βασιλεῖ ἀπατῶν ᾧ γόης, τὸν πατειάρχλν περὶ τούτε ἐλέγξαι; ὁ δὲ πάλιν ἀπαρνεῖτο, περὶ τούτε μηδὲν εἰδέναι. ὑποστρεψάντων ᾗ τῇ ἀρχόντων, ᾧ τὰ λαληθέντα γνώσεμα θεμένων τῇ βασιλεῖ, αὐτὸς τῇ θυμῷ φλεγμαίνων, ᾧ πλέον ἔτι τὸ μὰ κῦ τὸν πατειάρχλν ὕλαγον αἰτίαν εὑρεῖν, λοτρείλας ἐμάστιξε τὸν Σανδαβαρενὸν ἀπανῶς, ᾧ ἐς Αθήνας ἐξώρισε, ᾧ μετὰτην ἔω μετέπεμψε. ἀνεκαλέσατο δὲ τοῦτον μετὰ χρόνων πολλῶν παρελθόν, ᾧ σιτήσεις τοῦτῳ ἀφώρισεν ἐκ τῆς νέας ἐκκλησίας. ἐπλούτησε δὲ μετὰ Σάκτιν Λέοντος, ἐπὶ Ζωῆς τῆς αὐτῆ γυναικὸς, ᾧ Κωνσταντίνου τῶ ἰῷ αὐτῆ βασιλεύοντων.

Τῷ δὲ πρεσβυτέρῳ τῆς βασιλείας Λέοντος, Λγγαίων ὁ Λογγιβαρδίας δὺξ, γαμβρὸς δὲ τῶ μητρὸς Φραγγίας, ᾗ Σάκτιν πυθόμενος Βασιλείε τῶ βασιλέως· ἀπέστη τῆς πρὸς Ρωμαίους φιλίας, ᾧ πᾶσαν τὴν χώραν ὑφ' ἑαυτὸν ἐ-

ποιήσατο. τῶν γοῦν βασιλικῶν, τὸν πατείαιον Κωνσταντῖνον, τὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης, μετὰ τῇ δυτεχῶν ἐπέμπετο κατ' αὐτῶ θεμάτων. συμβολὰς δὲ γενομένης, εἰ περὶ τὸν Κωνσταντῖνον ἐτράπετο, ᾧ ἀπεκόπησαν, μέχρις ἐκείνε πεφισωθέντος. κατὰ τοῦτο ᾗ καιρὸν ἐγένετο ᾗ ἀλίου ἔκλειψις περὶ ὥραν ἕκτην

τῆς

τῆς ἡμέρας, ὥστε τὴν ἀστέρας φανῆναι. ἀνέμων τε βιαίων πνοαὶ, καὶ ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ φρικώδεις, καὶ σαφεῖς καυσώδεις, ὑφ' ὧν καὶ ἄνδρες ἑπτὰ ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου ἐν τῷ φόρῳ ἐπεσκευάσθησαν. ἐπολιορκήθη δὲ καὶ ὑπὸ Σαρακηνῶν ἡ Σάμος, συμπαραλαβόντος καὶ τοῦ στρατηγοῦντος ἐν αὐτῇ Κωνσταντίνου πατρικίου τοῦ Παιαλᾶ. ὁ δὲ βασιλεὺς τῇ φιλίᾳ Ζωῆς, τὴν θυγατέρα τοῦ Ζαυτζᾶ, φίλτρῳ τινὶ χώμενος, νυμφὴν τοῦ ταύτης πατέρα βασιλοπάτορα, αὐτὸς τὸ ἀξίωμα ἀπεργάσας, μὴ πρότερον ὄν. ἡ δὲ Ζωὴ μᾶλλον ἐπὶ κάλλει ἢ ὑφαντικῇ τῆς τότε περιλάμπουσα, συνέζευκτο μὲν ἀνδρὶ Θεοδώρῳ πατρικίῳ τῇ Γουνιαζίτζῃ. ἑαυτὴν δὲ δολοφονηθέντος φαρμάκῳ, ἐπαλλακεύετο τῇ βασιλεῖ καὶ ζώστης, ὡς εἴρηται, τῆς αὐτοῦ γυναικός.

Τῷ δ' ἑπομένῳ ἔτει, Στέφανος ὁ ἀδελφὸς καὶ πατριάρχας, ἀπέλιπε τὴν ζωήν. καὶ πρωτοχρονίᾳ Ἀντώνιος αὖτ' αὖθι πατριάρχης, ὁ πρὶν ἐπονομίαν Καυλέας. καὶ τὰ μὲν κατ' τὴν πόλιν ἐφέρετο ὕπου. Συμεὼν δ' ὁ τῆς Βυλγάρων ἀρχὴν, τὰς πρὸς Ρωμαίους σπονδὰς ἐλύσατθαι αὐτίδων, πρόφασιν ὑπὲρ τοιαύτων. δοῦλος ἦν τυγχάνων τῇ βασιλιππάτῃ Μυτικὸς καλούμενος. ὅτος συμφιλιωθεὶς ἀνδράσιν ἐμπορικοῖς καὶ φιλοπερδήσι, βωλόμενος ἀφθαίτως, ἀνοῖξαι τὴν πρὸς Ζαυτζᾶν χρυσαλλὶς παῤῥησίᾳ, τὰς ἐν Βυλγαρίᾳς εἰσαγομένας ἀργυρικὰς ἐις τὴν πόλιν, ὠθίσας μηδένα ἐις Θεσσαλονίκαν, καὶ τὰς εἰρηνικὰς ἐμπόρους πλοῦτος ἐασέντ' ἀπόντων. οἱ τινες ἀσμένως διετίθεσαν τὰς τῶν ἀργυραμοιβῶν μετώπας Βυλγάρους, βαρέα εἰσφορτούμενοι πλωτήμασι. τῷ δὲ Βυλγάρων ἀναγγελλόντων πάντα τῷ Συμεών, καὶ τὰ ἐν ὅλῃ τῇ βασιλεῖ καταπόντων, ἐπεὶ τῇ πρὸς Ζαυτζᾶν συμπαθείᾳ πανώλεθρος πᾶσα ἐις λῆρον ἐγένετο, καὶ ἀδικίας ἐξέστησεν ἐπιτροφῆς. μανεὶς ὁ Συμεών, καὶ ἄλλως (ὡς ἔφηται) πρόφασιν ὠφορίσωτον ζητῶν, ἄρας κατ' Ρωμαίων τὰ ὅπλα. ὅτερ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, καὶ αὐτὸς ἀνθοπλίζεται, καὶ Προαύχιον τὸν Κρανίτην τὸν στρατηλάτην μετώπου λεπαργίας, λαῷ πολλῷ καὶ ἄρχουσι καθοπλίσας, δύς τε αὐτῷ καὶ Κυρτίκιος καὶ Ἀρμένιος, ἐπέμπετο κατ' Συμεών. συρραγέντων δ' ἐν Μακεδονίᾳ τῷ στρατεύματων, ἐτρώθησαν Ρωμαῖοι, καὶ ἀπεσφάγησαν, ἀπὸ τε ὁ Κρανίτης καὶ ὁ Κυρτίκιος Ἀρμένιος καὶ ἄλλοι πολλοί, τῶν καταχθέντων ὑπὸ τῶν ἑταιρείας τῆς βασιλέως, τῶ Συμεὼν ἐκπεμόντος τὰς ῥῖνας, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἐκπεμφόντος πρὸς αἰχμαλώτους Ρωμαίους. τῇ τοιούτῳ δὲ πάθει καὶ τῇ προπαλακισμῷ τοῦ Συμεὼν πτοηλαγὴς ὁ βασιλεὺς γενόμενος, Νικήταν πατρίκιον καὶ ἐπαρχιώτην Σκληρὸν, ἄρχοντα τοῦ Ἴστρου πρὸς τοὺς Τούρκους τοὺς Οὔγγρους καλουμένους ἀποστέλλει, ἐφ' ᾧ πειρασόμενοι καὶ ποταμὸν, καὶ τὴν Βυλγαρίαν ἐκόντα ἕξοντα λυμαίνεσθαι. ὁ δὲ τοὺς Τούρκους συμμίξας, καὶ πείσας κατὰ Βυλγάρων ὅπλα κινῆσαι, μόρους τε λαβὼν, εἰς βασιλέα ὑπέστρεψεν. ἀλλὰ καὶ τὸν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐξ τε γῆς καὶ θαλάττης ἐχθαίρει Βυλγαρίαν πολεμῶν. ἐξ μὲν οὖν θαλάσσης Εὐστάθιον ἐπέμπετο καὶ παῤῥίκιον καὶ δρουγγάριον ἐξ ἧς ἐκ παῤῥίκιον Νικηφόρον καὶ Φωκᾶν, φοβαλλόμενος αὐτὸ μὴ καὶ Ἀνδρέαν θάνατον δομέστικον τῆς σχολῆς. ἐν μιᾷχρι Βυλγαρίας ἀφικόμενοι ὁ βασιλεὺς ἔτι καὶ ἐρήμῳ στίγματι, καὶ Κοσμᾶν Κωνσταντινάκιον ἐπέμπει πρὸς Συμεών· ὃν ὕπος ἀσπαζὸν τίθησιν ἐν φρουρᾷ, δόλιος ὢν καὶ ἀφιλόθεος νομίσας ἀχολωμένου ἐπὶ τῷ στράτευμα τὸ περὶ τὸν Φωκᾶν τὸν Συμεὼν, οἱ Τοῦρκοι πειρατικῶς

Cedren. Pars II.

defecit, ut ſtellæ viderentur. Extitere etiam vehementes ventorum flatus, fulgura, tonitrua terribilia, & ardentia fulmina, quibus ſeptem viri in gradibus ſancti Conſtantini in foro icti perierunt. Tunc etiam Samus a Sarracenis obſeſſa eſt, incluſo ſimul etiam prætore ejus Conſtantino patricio, cognomine Paſpala. At Imperator Zoes amore impulſus, Zautzam ejus patrem, nova dignitate excogitata, Imperatoris patrem appellat. Nam Zoe iſta cum facile omnium ea ætate mulierum forma eſſet præſtantiſſima, nupſerat patricio Theodoro Guniaziteæ: ſed cum maritus ejus per dolum veneno necatus eſſet, Imperator eam, etiam ſuperſtite adhuc ejus uxore, in concubinatu habuit, ut jam ſupra dictum fuit. Sarraceni. Zoe.

Anno inſequenti, Stephanus Imperatoris frater moritur. patriarcha in ejus locum creatur Antonius cognomento Cauleas. Hic erat urbanarum rerum ſtudiosus. At Simeon Bulgarorum princeps, fœdetis Romani confundendi cupidus, hanc arripuit anſam. Erat eunuchus Zautzæ nomine Muſicus. is ſocietate cum mercatoribus ac lucro intentis hominibus inita, rem cupiens facere, uſus ad hoc libertate quæ ei apud Zautzam erat, negotiationes quas Conſtantinopoli habere ſolebant Bulgari, ſubito Theſſalonicam transfert, mercatoreſque iſtos ibi publicanos facit. Il cum Bulgarorum negotiatores vexarent, ab iiſque iniqua exigerent vectigalia, Simeon a ſuis monitus, ea de re apud Leonem queritur: & cum victus in Zautzam favore Imperator, pro nugis hoc negotium haberet, neque ulla dignaretur cura, irritatus, alioquin occaſionem pacis rumpendæ honeſtam quærens, arma adverſus Romanos capit. Leo ubi hoc reſcivit, ipſe quoque ad bellum ſe parat: & Procopium Crenitam, cui tunc munus ducendorum exercituum impoſitum erat, magnis cum copiis & ductoribus, addito etiam Curticio Armenio, contra Bulgaros mittit. In Macedonia adverſæ acies concurrerunt, victique Romani & occiſi ſunt, interque hos Crenites etiam, ac Curticius. quos de exercitu Romano cepit Simeon, eos ludibrii cauſa naribus mutilatos in urbem remiſit. Hac clade & enormitate Leo in ſummum animi conjectus dolorem, Nicetam patricium cognomento Sclerum (id eſt, durum) per Iſtrum ad Turcos ſive Ungros mittit, ab iiſque petit, ut flumine trajecto Bulgariam pro virili infeſtent. Niceta cum Turcis congreſſus, iis ut arma in Bulgaros moverent perſuadet, obſidibuſque acceptis ad Imperatorem redit. Necnon Imperator quoque bellum terra marique contra Bulgaros ſuſcipit, elaſſi præfecto Euſtathio patricio & drungario, terreſtribus copiis Nicephoro Phocæ patricio commiſſis, quem Andrea mortuo domeſticum ſcholarum fecerat. Hic cum jam Bulgaris appropinquaſſet, Leo adhuc pacis cupidus, Conſtantinacium quæſtorem ad Simeonem mittit. quem barbarus doloſe ad ſe legatum putans, in cuſtodiam darum detinuit. Dum ad Phocæ exercitum profligandum ſe parat Simeon, interim Turci fluvio tranſmiſſo, univerſam Bulgariam populantur. Quod ubi annunciatum eſt Simeoni, omiſſo Phoca, in Turcos contendit: qui & ipſi cum Bul-

Bulgaricum bellum. Turci ſeu Ungari ab Imperatore in auxilium adſciti.

garis prælium committere cupidi, Iſtrum
tranſeunt, eoſque pugna congreſſos devin-
cunt. Simeon ægra Doroſtolum, quod &
Drifta nominatur, fuga elapſus eſt. Tur-
Edit. Paris. ci victoria potiti ab Imperatore petunt,
pag. 197. ut Bulgaros a ſe captos emat. Annuit Im-
peratoc, civeſque ſuos emptum mittit. Si-
meo fractus, per drungarium Euſtathium
pacem ab Imperatore petit. Is eam con-
cedens, Leonem cognomine Chœroſphac-
ctam (occiſorem porci id ſignificat) ad
*conditiones pacis dandas accipiendaſque
mittit, Phocam ſcholarum domeſticum &
drungarium cum copiis domum redire ju-
bet. Simeon ad ſe venientem Chœroſpha-
cten, ne alloquio quidem dignatus, in
carcerem conjicit. Inde magno cum exer-
citu in Turcos facta expeditione, cum ob
ſubitam inſperatamque rem auxilia eis
mittere Imperator non poſſet, in fugam
eos pellit, eorumque regionem omnem de-
prædatus. Eam ob victoriam ferociens,
ad Imperatorem ſcribit, ſe pacem non
facturum, niſi receptis captivis Bulgaris.
Id quoque admittente Imperatore, venit
cum Chœroſphacta Theodorus quidam Si-
meonis familiaris, & captivos omnes di-
miſſos domum abducit.

Nicephorus Phocas.

Circa hoc tempus Nicephorum Phocam
domeſticum, Imperatori percharum, Zau-
tzas generum ſuum facere ſtuduit: & re-
cuſantem, quod metueret ne eo facto Im-
peratoris indignationem incurreret, iratus
conficto crimine ſua functione detrudit,
eique ſuffecit Cataçalon Abidelam magi-
ſtrum. Nicephorus cum non diu in otio
viatiſſet, mox Thracenſibus præficitur.
Omnibus quos geſſit magiſtratibus præcla-
ra edidit facinora: multaque de Agarenis
ſtatuit, & aliis geotibus trophæa: & pro-
vectiſſima ætate mortuus eſt, duobus reli-
ctis filiis Barda & Leone. Cæterum Im-
perator Simeonem, quod is pacificatio-
nem abnueret, prorſus debellandum delen-
dumque ratus, evocatis ocientalibus exer-
citibus ac cohortibus, adornatis etiam oc-
cidentalibus, aliaque haud exigua multitu-
dine, eos contra Bulgaros mittit, duce
Cataçalone, & comite huic addito Theo-
doſio patricio protoveſtiario. Hi Simeoni
obviam profecto occurrunt apud Bulgaro-
phytum (plantam Bulgaricam) & pugna
commiſſa vincuntur, magna ſuorum cum
clade, ipſo etiam protoveſtiario turpiter
amiſſo. Deinde cum Imperator una cum
Zoa in prædio ageret quod Damiani vo-
catur, & domeſticus quibuſdam aliis con-
ſpirantibus ei inſidias ſtrueret: Zoe mur-
pag. 198. mura coojuratorum inaudivit. ſtatimque
Leo excitatus, conſcenſo navigio a Fon-
tibus in palatium trajecit. Ac Joannem
quidem vigiliæ drungarium, quod ab eo
indiligenter eſſet cuſtoditus, loco movit:
Zauzam vero aliquandiu averſatus eſt,
donec eos Leo Magiſter, cognomine Theo-
dotaces, utrique amicus, in gratiam repo-
ſuit.

Inſidiæ Leoni ſtructæ.

Zoe Auguſta mortua.

Mortua Theophanone Auguſta, Lao Im-
perator Auguſtalem coronam Zoæ Zautzæ
filiæ imponit, proſpera comprecante quo-
dam clerico palatino. Clericus ſtatim ſuo loco
dejectus eſt. Zoe poſt deſignationem non
niſi annum cum beſſe ſuperviait. cumque ad

A Σύντης ἡ ποταμίου, πάντωλιν Βυλγαρίαν ἐλήϊσατο. ἔπειρος ἠγγέλθη τῷ Συμεών, τὸν Φωκᾶν ἀρεὶς, κατὰ τὴν Τύρκων ἐτράπετο. γλιχόμενος δὲ ἤδη αὐτοῖ συμπλακῆναι τοῖς Βυλγάροις, πραιωθέντος ἡ ἴσχυε πόνος προσβάλλωσι, ἢ πιέζωσι τῇ ἀράτῳ, μᾶλις τῶ Συμεών ἐν Δοροστόλῳ σωθέντος, ὃ ἢ Δέϊσα καλεῖται. Νικήσαντες δὲν οἱ Τύρκοι, ὑπέστρεφον ἡ βασιλέα, τὰς ἀπηχθέντας ὑπ' αὐτῶν αἰχμαλώτους ἀνήσαθαι. ὡρὸς ἃ ἐ καταδέσας, πᾶς πολέμιος ἐξαπίσεως εἰς τὸν τύπον ἐξώνησιν. Θραυθεὶς δὲν ὁ Συμεὼν ὑπὸ τῶ δρουγγαρείε Εὐσταθίου, ἡ βασιλέα εἰρήνης πρὸς τὸν εἰρήνην, ὡρὸς ὃν ὑπέξιον ὁ βασιλεὺς, ἢ τὸν * Χοιροσφάκτην Λέοντα ἐπὶ τῇ ποιήσασθαι ἐξαπίσεως τὰς σπονδὰς, ἐ ὁ δομέστικος τῆ σχολῶν ὁ Φωκᾶς ἢ ὁ δρουγγάριος ὑποστρέψαι μὴ τῶ λαοῦ ἐαλῶναι. ὁ δὲ Συμεὼν ἀπελθόντα ὡρὸς αὐτὸν ἡ Χοιροσφάκτην Λέοντα ἐν εἰρκτῇ κατέχει, μηδὲ λόγω αὐτὸν ἀξιώσας. ἐαρφανίσας δὲ βαρὺ γράμμα τῆ Τύρκων, μὴ δωσωθέντος τῶ βασιλέως τῆ τὸ αἰχμάλωτον ἢ ἀφορέλκυσαν βοηθεῖαι αὐτοῖς παραχῶν, αὐτὸς ἢ ἐπέφερε, ἢ τὴν χώραν πᾶσαν κατέδραμε. γενεῶν δ' ἐπὶ τῇ νίᾳ, * ἐ φρυαττόμενος ἔγραφε ὡρὸς τὸν βασιλέα, μὴ ὡρότερον ποιῆσαι εἰρήνην, ὡρὶν ἂν ἀπολάβωσι τοὺς αἰχμαλώτους Βυλγάρους. ἐπέδωσι δὲ ὡρὸς τοῦτο βασιλεὺς, ἦλθεν ὧν μὴ τῶ Χοιροσφάκτη Θεόδωρός τις οἰκεῖος ὢν τῆ Συμεών, ἢ παρελάβετο πάντας.

* Χοιρον. Zonar. & Scylitz. & mox noſter.

* ἐαυτὸν ἀφορμὴν ποιῆσαι. Scylitz.

B

C Ἐξόχως δὲ τὸν δομέστικον Νικηφόραν τὸν Φωκᾶν ὑπὸ ἡ βασιλέως ἀγαπώμενον, ὁ βασιλεὺς ἀπορ Ζαυτζᾶς γαμβρὸν ἐποιήσατο ἑαυτοῦ. ἀπαναιμώτου δὲ ὡρὸς τοῦτο, ἢ ὀργὴν ὑποπτεύοντες ἰα βασιλέως, Συμεὼν τε ὁ Ζαυτζᾶς, ἢ αἰτίαν κατ' αὐτοῦ ῥάψας, παρέλυσε τοῦτον τῆς ἀρχῆς, ὡροβαλὼν ἄμφω ἀντ' αὐτοῦ Κατακαλὼν μάγιστρον τὸν Ἀβιδηλαν. ἐπ' ὀλίγων δὲ χολάσας ὁ Νικηφόρος, στρατὸν τῆ Θρᾳκησίων ὡροβάλλεται. ἀρετὰς δὲ πολλὰς ἐν πάσαις ταῖς ἀρχαῖς αὐτοῦ ἐξαφαξάμενος, ἢ πολλὰ λαὸν τῆ Ἀγαρηνῶν ἢ ἄλλων ἐθνῶν τρόπαια, τελευτᾷ τὸν βίον ἐν γήρᾳ βαθεῖ, δύο παῖδας καταλιπὼν Βάρδαν καὶ Λέοντα. ὁ δὲ βασιλεὺς μὰ θηλάσαντος τοῦ Συμεὼν τὰς σπονδὰς ἐπλήρωσαι, ἴχνος δὲν αὐτὸν ἀπολεμῆσαι, ἢ πλεῖον ἀφανισμῶ παραδοῦναι. διοχετεύσας τοίνυν πραιωθῆναι τὰ τῆς ἀνατολῆς πάγματα τε καὶ θέματα, παρασκευάσας δὲ ἢ τὰ δυτικὰ καὶ ἄλλον ἱκανὸν λαόν, ἐπέμπετο ἢ τῶ Συμεών, ἔξαρχον αὐτοῖς ἐπιστήσας ἢ κόμητα τὸν δομέστικον τῆ σχολῶν Κατακαλὼν, συμπέμψας ἔχοντα καὶ ἢ πατρίκιον Θεοδόσιον ἢ φρουροφυλάκιον· ἐρχομένῳ τοίνυν τῆ Συμεὼν, συναντῶσι κατὰ τὸ Βυλγαρόφυτον. ἢ πολέμου ἀρσθέντος τρέπονται Ῥωμαῖοι, ἢ πολὺς ἐγένετο φθόρος. ἀπώλετο δὲ ἢ αὐτὸς ὁ φρουροφυλάκιος μετ' ἀρῶς. τῶ δὲ δομεστίκου τῶ βασιλέως ἐν τοῖς λεγομένοις ἀγροῖς τῶ Δαμιανῶ μετὰ καί τινων ἄλλων ἐπιβαλὼν συνισαμένων κατὰ τῆς βασιλέως, μὴ τῆς Ζωῆς τῶ Ζαυτζᾶ ἐαυτὸν ἐξέγοντος, ἀνευρίσκεται τὸν ὄρμον ὁ Ζωή, ἐ ὁ βασιλεὺς φύδος ἐκτενίθη. ἢ ὡθὺς ἐν πλοίῳ ἐσελθὼν, ἀπὸ τῆ Πηγῶν διεπέρασε κατὰ τὸ βασίλειον. ἢ ἰσαάκιον μὲν τὸν τῆς Βιγλας δρουγγάριον διδίξατο ὡς ῥᾳ-

D

E

Tῆς δὲ Λιγύστης Θεοφανῶς τελευτησάσης, σίρει Λέων ὁ βασιλεὺς Ζωὴ, νὸν θυγατέρα τοῦ Ζαυτζᾶ, ἢ εὐλογᾶται παρά τινος κληρικοῦ τῶ Παλατίου. ἢ ὁ μὲν υἱὸς καθρίθη. ὁ δὲ μὴ τὸν ἀναγόρδισιν ἔτος ἓν ἢ μῆνας ὀκτὼ ζήσασα, ἐτελεύτησε. λέρακος δὲ ἑτοιμαζομένης, ὥστε τὸ

πύπῳ ἐνταφιάσαι σῶμα, γράμματα ἀρρίψασαν ἐν αὐτῇ ἐγκεκολαμμένα, ὅπερ ἐστὶ δηλοῦσθαι· Θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ πολλοπόρος.

Βασίλειος δὲ ὁ ὑπέπτης τῷ βασιλέως, ἀντιψιὸς ὢν τῷ Χαντζᾶ, μελετῶν κατὰ τῆς βασιλέως τὸ ὑποφαῦσαν ἐκοινώσατο Σαμωνᾷ κυβικουλαρίῳ τῆς ἐξ Ἀγαρηνῶν, πίστεως λαβών, ὡς ἀνέκφορον φυλάξει τὸ μυστήριον. δόντος δὲ πίστεως, ἐξέφηνεν αὐτῷ πάντα τὰ βουλεύματα. ὁ δὲ εὐθέως ἐξιππασάμενος, ἀπεστι πρὸς τὸν βασιλέα, ᾧ ἰδίᾳ παραλαβὼν αὐτὸν, Θέλω τί σοι εἰπεῖν, ὦ βασιλεῦ, ὅπερ ἐμοὶ μὲν ῥηδίαν ἀκίνδυνον, σοὶ δὲ σωτηρίαν θάνατον προξενεῖ. ἐβούλθη πᾶσαν τὴν τῆς Βασιλίου ἐπιβουλήν. τῷ δὲ βασιλέως φιλοτιμησαμένου, ὁ Σαμωνᾶς πλαγοφορεῖν τῶν βουλόμενος, δύο τινὰς τῶν οἰκειοτάτων ἐξαποστεῖλαι πρὸς τὴν αὐτῷ οἰκίαν κόσμου, ἀξιώσας ἐν ὑπερῴῳ τῶν αὐλῶν, ἐγκρύψαι τινὰς, ἐγκύκλια ὁ Βασίλειος ἀφίκεται πρὸς αὐτὸν, κἀπειδὰν ὑπὸς παραγένηται, ἐν ὁμιλίαις αὐτοῖς, τὰ λεγόμενα παρ' ἀμφοῖν ὑπογράψαι. ἐδέξατο τὸν λόγον εὐθέως ὁ βασιλεὺς, ἐν πέμπει Χειροφόρον τὸν φραντζιστάριον, ἐν Καλοκυρᾶν ἕνα τῆς ἑαυτῆ φροντίστων, οἳ πρὶν ἐν τῇ καταγωγῇ γενόμενοι τῷ Σαμωνᾷ, κρύψαι κρυβίντας, φροσέμβουν τὸ μέλλον. ἀπαντήσαντος δὲ τῷ Βασιλείου, ἐν παραγενομένης πρὸς τὸν Σαμωνᾶν, τῆς ἐξελέξεως πρὸς χώραν λαμβάνουσας, * ἐφαυλιζομένων δὲ ἐν τῷ ὑποφαύσαντι αὐτῷ, οἱ παρὰ τῷ βασιλέως πεμφθέντες τὰ λεγόμενα ἀπεγράφοντο. ἐν τελευταίοις ἐκείνης ἀσεβῶντας καταλαμβάνοντες, κρυφίως τε ὑπεξελθόντος, ἀπῆλθον πρὸς βασιλέα, τὰ γραφέντα κομίζοντες. ἀναγνὺς δὲ πάντα, τὸν μὲν Βασίλειον παραυτίκα εἰς Μακεδονίαν ἀπέστειλεν, ἐπὶ διανομῇ πάχα ψυχικῶν τῆς Θείας αὐτῆ Ζωῆς. κατέχει δὲ ἐν τὸν τῆς Βίγλας δρουγγάριον ἐξ τῶν Στυπειωτῶν, ὑπεξάγαγε δὲ ἐν τῆς πόλιως Νικόλαον τὸν ἑταιρειάρχην. εἶτα ἀγαγὼν ἐπὶ Μακεδονίας τὸν Βασίλειον, ἐν ἀκαρίσας, ἐν μέσῃ τῇ θεσσαλονίκῃ σας τῇ πόλει, ἐν Λθήναις ἐξώρισε. συγκαλισάμενος δὲ πᾶσαν τὴν σύγκλητον ἐπ' αὐτῶν, ἀπήγγειλε τὰ ὑπὸ τῶ Σαμωνᾶ μεμυθίστα. οἱ δὲ πάντα ἐπαινέσαντες, μείζης εἶναι τιμῆς ἄξιον προσεῖπαν. ἐν ὁ βασιλεὺς παραυτίκα τῇ τῶ φραντζαθαρίου τῶν ἀξιοῖ τιμῇ, ἐν οἰκείου αὐτὸ κατέστησε.

Τηλεβάντιος δὲ ἐν τῶ πατριάρχου Λντωνίου, προχειρίζεται ὁ μυσικὸς Νικόλαος, ἐπὶ σωφρόνει ἐν σοφίᾳ δοκῶν φρονεῖν. Λίων δὲ ὁ βασιλεὺς μὲ διωγμὸς τὸ κατὰ τύπον ἐκπλεῖν * κλυπέαν Λύγαστις μεθύσας, στέφει Λπραν τὴν θυγατέρα Ζωῆς, τῆς τῶ Ζαντζᾶ. ἀγάγετο δὲ ἐν κόρην ἐκ τῶ Οφικίου, ὡραίαν τε ἐν περικαλλῆ, τοὔνομα Εὐδοκίαν, ἣν δὲ ἐν ἐστέφθη. ἐγκύμων δὲ γενομένη, ἐν μέλλουσα τίκτειν, ἀπέθανεν αὐτὴ κατὰ τὸ ἔμβρυον. τιμῶν δὲ ἡ φρονῆσαι αὐτὴ γαμετὴν Θεοφάνης ὁ βασιλεὺς, ἐπ' ὀνόματι πύπῳ φκοδόμησε ναὸν ἀγχοῦ τῆ ἁγίων Λποστόλων περικαλλῆ.

Ἀπήγειρε δὲ ναὸν ἄλλον κατὰ τὸς τόπους εἰς ὄνομα τῶ ἁγίου Λαζάρου, ἐν ᾧ ἐν τῶ τῆ ἁγίᾳ μετακομίσας ἀπέθετο σῶμα, ἐν τῆς ἀδελφῆς αὐτῆ Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς, * (ἐξ Εφέσου μετακομίσας.) ἡ δὲ σέλευ ἐντῶς ποιαύταις κτίσεσιν ἀπασχολημένη, ὁ τῆ Αγαρηνῶν στόλος τὸ ἐν Σικελίᾳ ἐπολιόρκησε Ταυρομένιον, ἐν πολὺς τῆ Ρωμαίων ἐγένετο φόνος. κατασχέθη δὲ ἐν νῆσος Λῆμνος ὑπὸ τῆ Αγαρηνῶν, ἐν ἰωσράποδίσθη λαὸς ἀπόλογος.

Συνέβησε δὲ πρωτοκλίσεως γενομένης κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ἐν τῆ ναῷ τοῦ ἁγίουΜωκίου, ἀπῆλθε μετὰ προσόδου καὶ Λίων ὁ βασιλεὺς. ἐν δὲ τῇ

A ejus cadaver reponendum arca pararetur, litteræ ei inciſæ ſunt, hanc ſententiam notantes, FILIA BABYLONIS INFELIX. 293

Porro Baſilius Imperatoris * epeicta, * compulſor
conſobrinus Zantzæ, cum cædem machinaretur Imperatori, arcanum ſuum Samonæ expoſuit cubiculario, origine Agareno: prius tamen ab eo taciturnitatem ſtipulatus. Samonas ſtatim equo ad Imperatoram profectus, ſeorſim monet, Samonas.
habere ſe aliquid quod Ipſi indicara velit, & quod ſine ſuo periculo dicera, ſed non niſi ipſius exitio reticere poſſit. ſimulque totam inſidiarum rationem exponit: utque Imperatori, fidem narrationi detogaſti, omnem eximeret dubitationem, duos Imperatorem, quos inrimos haberet, jubet ad ſe mitti, qui ſub id tempus quo Baſilius ipſum eſſet conventurus, in occulto deliteſcentes, colloquium quod erat ſecum habiturus, ſtylo exciperent, atque annotarent. Probat hunc ſermonem Imperator, mittitque Chriſtophorum promveſtiarum, & unum de excubitoribus Calocyrum. Hi in Samonæ domicilium eum veniſſent, abditi exitum operiuntur. Baſilius in fraudem actus ad Samonam venit, & colloquii data opportunitate, omnia ſua arcana effutit. quæ ſi quos Imperator miſerat, litteris mandantes, demum iis in prandio hærentibus occulte ſeſe ſubducunt, & ſcripta offerunt. His lectis, Imperator illico Baſilium in Macedoniam amandat, veluti Zoæ amitæ ſuæ 294
e vivis egreſſæ ibi juſta exhibiturum: & opera Stypejotæ drungarium vigiliæ detinet: ſodalitatis etiam præfectum Nicolaum urbe, occultato conſilio, emittit. atque his peractis, Baſilium e Macedonia revocatum inquiſitioni ſubdit, convictum per mediam urbem in triumpho ducit, Athenaſque relegat. *Edit. Pariſ.*
Inde univerſo ſenatu convocato, quæ *pag. 599*
erant a Samona ipſi delata indicia exponit. eumque ſenatores laudant, & ſummo dignum honore pronuntiant. & Samonam Leo ſtatim protoſpatharii munere decorat, ſibique familiarem adſciſcit.

Mortuo patriarcha Antonio, Nicolaus * Senatus ſufficitur * myſticus, qui ſapientia alios creationis con-
& prudentia anteira credebatur. Porro ſili.
Imperator cum ſtatutis præceptas invitationes peragera non poſſet Auguſta mortua, Annam filiam Zoes neptem Zautzæ coronat. Pueliam quoque ex Opficio ducit, nomine Eudociam forma ſinguiari, Eudocia Opficiana
cui & ipſi Auguſtalem impoſuit coronam- Leonis uxor.
ſed hæc in partu una cum fœtu periit. In honorem primæ ſuæ uxoris Theophanus, pulcherrimum de ejus nomine templum Leo, vicinum ædi ſanctorum Apoſtolorum ædificavit.

Ibidem aliud quoque fanum condidit, divo Lazaro ſacrum: inque eo Lazari & Mariæ Magdalenæ reliquias Epheſo allatas repoſuit. Enimvero claſſiariis his molitionibus occupatis, interim Agarenorum claſſis Tauronomium Siciliæ expugnant, Agareni Sicilium & Lemnum affligunt.
magna eum Romanorum cæde: & Lemno potiti magnam multitudinem capeivorum abducunt.

Mos erat, ut die Pentecoſtæ ſacro pompa ad ædem ſancti Mocii deduceretur. In ea etiam Leo Imperator cum

eſſet, jam ingreſſuro ei, & ſacris foribus ſuccedenti, homo quidam de ſuggeſto proſiliens craſſo ac valido fuſte ictum in caput ingerit; eoque ictu Imperatorem necaſſet, niſi inter feriendum fuiſte in ſuſpenſum impacto candelabrum, viuleotiam ictus nonnihil remiſiſſet. Plurimum quidem ſanguinis ea
Leo in templo vulneratur. vulnere effluxit: interque proceres tamultuatum, & fuga facta eſt. Ab ea pompa cum abſuiſſet Alexander, Imperatoris frater, adverſam valetudinem cauſatus, quare apud multos ſuſpicio ſe inſinuavit, ipſum eſſe inſidiarum auctorem. Sed percuſſor deprehenſus, multoſque perpeſſus cruciatus, cum neminem facinoris conſcium fateretur, amputatis manibus & pedibus in Funda Circi crematus eſt. Ea eo tempore pompa iſta ceſſavit. Et quidem ſapientiſſimus monachus Marcus, ejus monaſterii diſpenſator, qui tetraodium magni ſabbati complevit, quod habet Cyri
396 * Thomæ Cosmæ, multis Imperatorem deprecatus eſt. & eo renuente: Noli, inquit, hoc iniquius ferre, aut irafci, o Imperator, nam vates Davidus hoc tibi adverſi evenorum prædixit, hoc verſa; (Quanta malignatus eſt inimicus in ſancto
Edit. Pariſ. pag. 600. Pſalm. 73. tuo, & gloriati ſunt qui oderunt te in medio ſolemnitatis tuæ?) Itaque oportet eainde te alios decem annos imperare. Hoc monachi vaticinium exitus verum oſtendit. Decem enim poſt annis, eadem qua ictus fuerat die, ſuum obiit diem.

Zoe Carbonopſina Leonis IV. uxor. Quartam deinde uxorem duxit Leo, Zoem Carbonopſinam, qui per multum temporis cum eo vixit antequam coronaretur. Cum vero Bulgari incurſionibus rem Romanam attererent, Agareni ea occaſione percepta, claſſem adornarunt, & contra maritimam Romanorum ditionem emiſerunt, duce
Leo Tripolitæ Agarenorum dux. Leone Attaleo, qui Chriſtianam ejuraverat religionem: & quia Tripoli habitabat, inde Tripolires appellabatur. Ejus expeditionis nuntium mature accepit Imperator, qui cum apud emporium Boætii eſſet, dedicando Chriſtophori protoveſtiarii monaſterio intentus. & addebatur hoc a nonnullis, a Tripolita ipſam peti Conſtantinopolin. Emittit ergo Euſtathium, drungarium rei navalis, cum claſſe, qui pugnæ cum Tripolita committendæ impar, re infecta rediit. eumque inſectatus Tripolita fauces Helleſponti lutravie, & uſque ad Parium venit. Hujus rei indicium Imperatori mœrorem perturbationemque animi gravem attulit. Itaque Himerio ſecretariorum primario claſſem adverſus Tripoliten ducendam committit. Is Abydum præterveſtus, Ægæo mari emenſo, ad Strobelum appellit; inde ad Imbrum applicat. ac Samothraca ſuperata, huſtes Thaſi cum ſentiret naves in ſtatione habere, multitudine & alacritate ſuis ſuperiores, ne appropinquare quidem iis auſus eſt. Tripolites autem retro averſus, Theſſalonicam expugnat, deprehenſo in ea etiam
Theſſalonica ab Agarenis capta. Leone præfecto, cui Chartzilacius cognomentum: multumque ibi ſanguinis facit, multoſque captivos abducit.

Forte quidam de cubicularibus, nomine Rodophyllus, neceſſariæ rei cauſa in Siciliam miſſus cum e auri libris, in itinere morbo correptus, Theſſalonicam ſe contulerat curandi corporis cauſa. eum

A μέλλειν εἰσοδεύειν, ᾧ πλησίον γενέσθαι τῶν ἁγίων θυρῶν, ἄνθρωπός τις ἐκπηδήσας ἐκ τοῦ ἄμβωνος, ῥάβδῳ παχείᾳ καὶ ἰσχυρᾷ ἔπαισεν αὐτὸν κατὰ κεφαλῆς. καὶ ἐθανάτωσεν ἂν παραδοὺς, εἰ μὴ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου τῇ αἰωρουμένῃ λύχνῳ προσαπτομένης, τῆς βιαίας μικρὸν ἀνέχειν φορᾶς. αἵματος δὲ σφοδροῦ ἐκ τῆς τοῦ βασιλέως καταῤῥέοντος κεφαλῆς, ταραχή τε καὶ φυγὴ τῆς ἀρχόντων ἐγένετο. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς, τόσον σαπφάμβος, ὡς παρὼν ἐν τῇ εἰσόδῳ, καὶ δόξαν ὑπόπτοιαν τοῖς πολλοῖς, τοιαύτην ἐπιβαλὼν αὐτὸν συμβάλαι. ὁ δὲ τὸν βασιλέα πλήξας καταχεθεὶς, καὶ πολλὰς ὑπομείνας βασάνους, ἐπὶ μηδένα καθομολόγει συνίστορα, χεῖρας καὶ πόδας ἐκτμηθεὶς, ἐν τῇ τοῦ ἱππικοῦ ἐκαύθη Σφενδόνῃ. ἐχόλαζε δ' ἔκπαι καὶ ὁ τοιαῦτα προειδώς, κἀν ὁ σοφώτατος μοναχὸς Μάρκος, οἰκονόμος ὢν τῆς τοιαύτης μονῆς, ὁ τὸ τετραῴδιον τοῦ μεγάλου σαββάτου ἀναπληρώσας τοῦ Κυρὶ * Κοσμᾶ, πολλὰ παιδεύθη τοῦ βα- * Ἰωαὶ, Meurſ. Scyl. at Cedr.
B σιλέως. τότε δὴ δυσμένης, καὶ τοῦ βασιλέως ἀπαναυστῆναι, φησὶν ὁ μοναχὸς· μὴ ἀργίζου, μηδὲ χαλέπαινε ὦ βασιλεῦ. προγεγραμμένον γὰρ ἐν ταῖς ἁγίαις σε, παρὰ τοῦ προφήτου Δαβὶδ, εἰρηκότος· ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τῇ ἁγίᾳ σου, καὶ ἐκακαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς σου· δέκ' ὧν σε, δέσποτα, λοιπὸν τῷ υἱῷ, ἐπ' ἄλλα δέκα ἔτη καταχεῖν τὴν βασιλείαν· ὃ δὴ καὶ γέγονεν. ἀπέθανε γὰρ κατ' αὐτὸν τὸν ἀμέραν μὴν δέκα χρόνοις, ἐν ᾗ καὶ ἐπλήγη.

C Ἠγάγετο δὲ πάρτιν γυναῖκα Λέων ὁ βασιλεὺς, Ζωὴν τὴν Καρβωνοψίνην, ἣ τις βίῳ χρόνον συχνὸν μετ' αὐτοῦ ἀσκήσας. τῇ δὲ βυλγάρων ταῖς ἐφόδοις Ῥωμαίοις ἐπιτεμβόντων, οἱ ἐξ Ἀγαρ μαθόντες τάπο, σόλον ἐξαρτίσαντες, κατὰ τῆς παραλίου τῆς ἀρχῆς Ῥωμαίων ἐπέπεμψαν, ἐπισκήψαντες τῷ σόλῳ ναύαρχον Λέοντα τὸν Ἀτταλέα, τὸν Χριστιανῶν ἐξωμοσάμενον πίστιν, καὶ τῇ τριπόλει οἰκήσαντα, ἀφ' οὗπερ ἐπωνυμίαν ἔσχε Τριπολίτης. ἔφθασε δὲ τὸν βασιλέα ἀπιέναι ἐκ τοῦ Τριπολίτου ἀγγελία κατὰ τὸ ἐμπόριον τοῦ Βοατίου, ἐκεῖσε γενόμενον ἐπὶ τῇ ἀναπαύσει τὸν μονὴν Χειροφόρου φρουρουμένου αὐτῷ. προσετέθησαν δ' οἱ
D ἀγγελιαφόροι, ὡς κατ' αὐτὸν ἔχει τὸν ὁρμὸν τῆς βασιλίδος. πέμπει οὖν ὁ βασιλεὺς Εὐστάθιον τὸν τῶν ναυτῶν δρουγγάριον τῇ πλοίμων μετὰ τοῦ σόλου. ὃς μὰ δυνηθεὶς ἀντιπαθῆσαι τῷ Τριπολίτῃ, ὑποστρέφει κενός. ἐπόμβιος δ' ὁ τότε ὁ Τριπολίτης, εἰσπλεῦσαι εἰς τὸ στενὰ τοῦ Ἑλλησπόντου, καὶ μέχρι τοῦ Παρίου κατέλαβεν. ὅπερ τῇ βασιλεῖ ἀγγελθὲν, εἰς μεγάλου ἐνέβαλεν ἀθυμίαν καὶ ταραχήν. Ἰμερίῳ γοῦν τῷ πρωτασηκρῆτις τῶν ταυτῶν ἐγχειρήσας διώκειν, καὶ τοῦ Τριπολίτου ἀπίσειλεν. ὃς Ἄβυδον διελθὼν, καὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, Στρόβιλον προσορμίζει. ἔπειτα καταίρει πρὸς Ἴμβρον. Σαμοθράκην δ' ἥβρας, καπέλαβε τοὺς πολεμίους
E ναυλοχοῦντας ἐν Θάσῳ. πλὴν πλήθει τῇ εὐθυμίᾳ ὑπερέχοντας αὐτοὺς ἰδὼν, οὐδὲ πλησιάσαι τόπως ἐτόλμησεν. ὁ δὲ Τριπολίτης ὑπιδόρμητος γεγονὼς, καὶ τὴν Θεσσαλονίκην γυμνώσας, παύτην ἐπολιόρκησε, καταχθεὶς ἐν Λέοντος τῷ στρατηγῷ ἐν αὐτῇ ᾧ Χατζιλάκιος τὸ ἐπώνυμον. ἐγένετο δ' ἐν χύσει αἱμάτων πολλῇ, καὶ αἰχμαλωσίᾳ.

Ῥωδόφυλλος δέ τις κουβικουλάριος κατά τινα χρείαν ἐν Σικελίᾳ πεμφθεὶς μετὰ χρυσίου λιτρῶν ἑκατὸν, τόσῳ πιεζόμενος, ἐν Θεσσαλονίκῃ εἰσῆλθεν

ὑφ᾽ ᾧ ἐπιμελοίας ἀξιωθῶσι. ὃν περ παραχωρὸ Τριπο- A
λίτης, ᾗ πολλὰ βασανίσας ἕξῃ τὸ χρυσίον, ἀπέστενεν
μηδὲν ἔχειν ἐχυρὲ ἐρευξόμενον. τῶν δὲ ἔντυχε καταλιπὼν ἐν
τῇ ὁδῷ, ὅπερ Συμεὼν ἀναρρήτης διερχόμενος ἀνείλετο.
ᾗ τῶ Τριπολίτη βουλεύσαντος ἀσεβρίψαι τὴν πόλιν, ἢ
Συμεὼν λαβεῖν αὐτὸν χρυσίον ἐμεύσατο, ᾗ ἀπεστρεφῶς
ἀπορρίψαι. ὃ ᾗ γέγονε. ᾗ λαβὼν τὸ χρυσίον ὁ Τριπο-
λίτης, ὑπεύθυνον. ἀποδεξάμενος ᾗ τὸν Συμεὼν τῶ ἔρ-
γου ὁ βασιλεὺς, πατρίκιον ἦ πραιτωριανῶν τῶν
πεζέμων. συθέμενος δὲ τὴν ἦ Σαρακηνῶν ἀποστροφὴν
ὁ ναύαρχος Ἰμέριος, πρὸς τὴν κατ᾽ αὐτῶν ἐξαίρεσιν
δίωξιν. αἱ δὲ τῇ Κρήτῃ προσίσχουσι, καὶ λιπόμενοι
οἴκησι τοῖς Κρησὶ τῆς λείας, ἀβλαβῶς οἴκαδε ἀπο-
νόστησαν, ἄφραστον ὲν Λιμένι καταλιπόντες τὸν Ἰμέ- B
ριον.

Ὁ δὲ βασιλεὺς πρὸς τὴν ἕω δύο γενναιοτάτους ἐπέμ-
πει στρατηγὼ, Εὐστάθιόν τε τὸν τῶν Ἀργυρῶν κα-
ταγόμενον, ᾗ Ἀνδρόνικον τὸν ἐκ τῶ Δουκὸς. οἵτινες
πολλὰ τρόπαια ἐστήσαντο κατὰ τῆ Ἀγαρηνῶν. Σαμω-
νᾶς δὲ ὁ τὴν ἐπιβουλὴν καταμηνύσας τῇ βασιλεῖ,
* ἐσ. σαμῶ ἄξιοφορότατος τιμώμενος τῇ βασιλεῖ, ἐξιλθὼν ὲν τῇ *
αὐτὸ μονῇ προφασισάμενος, φυγὴ ἐχρήσατο, ἅμα χρή-
μασι ᾗ ἵπποις, τὰς ὲν ἑκάστῳ σεβασμῷ δημοσίας ἱπ-
πους ἀγκυλεκοπῶν. Ὑποσύλλει ὃν ὁ βασιλεὺς καται-
δίωξαι αὐτὸν, Βασίλειον ἑταιρειάρχην ᾗ Καμπτῆρα,
καὶ ᾗ Κρὶν τὴν Γεώργιον. ὧδε δὲ ᾗ Ἅλυν ἕξαπέρασαν
ᾗ Σαμωνᾶν, καταλαβὼν Νικηφόρος δρουγγάριος ὁ Καμι- C
νᾶς, ᾗ ἀπέχειν ἐπετώσατο πολλὰ, ᾗ ὑπισχνούμενον δώ-
σειν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπείθη, εἰς ᾗ ὲν τῇ Σιραχῇ καταφθά-
γει σαυρὸν δ᾽ ἡνὸς χάριν ἐλπιζόμενος προφασισάμενος·
ἐλθὼν οὖν Κωνσταντῖνος ὁ τῶ Ἀνδρόνικου τῶ Δουκὸς υἱὸς,
καὶ τὸν ἀναλαβὼν ὲν τῇ πόλει ὑπέστρεψεν. εἰσελθόν-
των δὲ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, ᾗ μὲν ὲν τῇ τῶ Καί-
σαρος τῶ Βάρδα οἰκίᾳ φυλάττεσθαι προσέταξεν ὁ βασι-
λεύς. Κωνσταντῖνῳ δὲ τῇ Δουκὶ ἐπείπερ ἐπληροφορήθη,
ὡς τὰς ἀληθείας προσφύγων λοῦ ὲν Μελιτηνὸν Σαμω-
νᾶς, παρήγγειλε τῶν μὴ οἰκείων ἑαυτῶν ᾗ συγκλήτου,
ἀλλ᾽ ὅτι ὲν τῇ Σιραχῇ χάριν οὐκ ἄπει· ἐβούλετο γὰρ D
συγγνώμης τυχεῖν. ἔωθεν δὲ προσκαλεσάμενος ᾗ
σύγκλητον, καὶ εἰς μέσον τὸν Κωνσταντῖνον παραγαγὼν,
ἠρώτα μεθ᾽ ὅρκων αὐτοὺ λέγων· πρὸς τῶ Θεῶ καὶ ᾗ
ἡμῖς ἀσφαλὴς, ἔφλεγε ὲν Συρίᾳ ὁ Σαμωνᾶς, ἢ ἀ;
ἡ δὲ πᾶς ὅρκους ὠλαβαδεὶς (παρηγγέλθη γὰρ ἄωθι
ὅρκων πρῶτον τὴν ἀλήθειαν ἀποφήνασθαι) ὁμολό-
γησε πάντων ἐνώπιον, ὅτι περ εἰς τὸν ἑαυτῆ πατρέ-
δα ἀπῆει Μελιτηνόν. ἡ δὲ βασιλεὺς τὸν μὲν Κων-
σταντῖνον μετ᾽ ὀργῆς ἀπεπέμψατο, τὸν δὲ Σαμωνᾶν
τοῖς τῶ Καίσαρος παρέχεσθαι διωρίσατο. καὶ μετὰ
ταῦτα ἐκεῖθεν τε ἐξεβλήθη, ᾗ τῆς προτέρας ἠξιώθη
τιμῆς.

Ἐπέχθη δὲ τῶ βασιλεῖ ἀπὸ Ζωῆς, τῆς πρώτης αὐτῆ
γαμετῆς, παιδίον ἄρρεν, ἅπερ ὲν τῇ γαστρὶ κυμένης E
ἰδοῦσα, τὰς ἀντίνας ὑπ᾽ ἀκαπλὰς ἀφιεῖς, καὶ λάμπειν
ἄχρι τεσσαράκοντα ἡμερῶν. ἐβαπτίσθη δὲ τὸ παιδίον ὲν
τῇ ἁγίᾳ σοφίᾳ Νικόλαος ὁ πατριάρχης, ἀναδεξαμένου
αὐτὸ ἀπὸ τῶ ἁγίε βαπτίσματος, Ἀλεξάνδρου τῶ αὐτο-
δέλφου τῶ βασιλέως, τῶ πατρικίου Σαμωνᾶ, καὶ τῇ
τῆς συγκλήτου ἐξόχων. ἐλογόθη δὲ μ᾽ Ζωῆς ὁ Λέοντος
ὑπὸ Θωμᾶ πρεσβυτέρου (ὅτις καὶ ναθηρέθα) καὶ λόγου
αὐτῶ ἀνηγόρευσι. ἐξ ταύτου ὧν τῶ αἰτίας ὁ

Tripolita ibi tum captum, ejus auri cauſa diu cortum, cum ſe quicquam habere pernegaret, necavit. Et vero aurum in itinere Rodophylius reliquerat, idque Simeon ſecretarius ea tranſiens ſuſtulerat. Hic Simeon Tripolitam urbis everſionem animo agitantem hortatus eſt, ut excidio abſtineret, eoque nomine aurum illud ac- *Edit. Paris.*
ciperet: ac perſuaſit. quod Simeonis ſa- *pag. 608.*
ctum im gratum fuit Imperatori, ut eum patricii ac ſecretarii primarii dignitate ideo remooeratus ſit. Himerius cognito a Theſſaloaica Sarracenos receſſiſſe, inſequendis iis ſe parat. Verum hi ad Cretam appellunt: prædæque parte Cretenſibus data, incolumes domum redeunt, otioſum Lemni relinquentes Himerium.

Secundum hæc Imperator duos fortiſſimos duces in Orientem emittit, Euſtathium ſtirpis Argyrorum & Andronicum genere Ducam, hi multas de Agarenis reportarunt victorias. Cæterum Samonas, is quem inſidias Imperatori detexiſſe docuimus, cum eſſet apud hunc in ſummo honore, ſimulans ſe ad monaſterium ſuum exire, profugit cum pecunia & equis, ac diſpoſitorum per ſingulas ſtationes publicorum equorum nervos incidit. Leo igitur mittit qui eum inſequantur, Baſilium ſodalitii præfectum cognomine Camaterum (id eſt laboriosum) & Georgium Crenitam. Samonam jam Halyo fluvium tranſeuntem Nicephorus Caminas drungarius deprehendit, ac multis precantem & multa etiam dona ut dimitteretur promittentem detinet. Samonas cum miſſionem noa impetraret, prætendit ſe voti cauſa ad Siracham crucem proficiſci. ſed eum Conſtantinus Andronici Ducæ filius ſuperveniens, ſecum Conſtantinopolin abducit. Leo Samonam in Bardæ Cæſaris domo in cuſtodia adſervari jubet. Conſtantino, ex quo didicerat extra controverſiam eſſe quod Samonas in Melitenam tranſfugere intendiſſet, mandat, uti hoc in Senatu diſſimulet, & eum Siracham voti cauſa proficiſci voluiſſe dicat: nam veniam Samonam conſequi volebat. Poſtridie Senatu advocato, Conſtantinum in medium adducit, juratumque per Deum & Imperatoris vitam interrogat, in Syriam Samonas fugerit, necne. Conſtantinus jarisjurandi (nam citra id juſſus erat veritatem celare) motus religione coram omnibus profitetur, Samonam in Melitenam, quæ ejus erat patria, fugam inſtituiſſe. Imperator hunc iratus dimittit, Samonam autem in Cæſaris domo aſſervari mandat. unde poſtea dimiſſus, priſtinæ eſt reſtitutus dignitati.

Samonas profugit. 497

Porro aatem Zoe Leonis quarta uxor, maritum ſuum maſcula prole parentem fecit. In ejus parta cometa apparuit, radios verſus Orientem projiciens, & ad quadraginta dies fulſit. Infantem in Sapientiæ templo baptizavit Nicolaus patriarcha, ſuſcipientibus eum ex ſacro lavacro fratre Imperatoris Alexandro, patricio Samona, & primoribus Senatus. Fauſta comprecatus eſt Leoni Thomas presbyter, ideoque ordine ſuo excidit. Zoeo porro Auguſtam Imperator declaravit. atque ob hoc factum patriarcha ei introitu templi cam interdiceret, coactus eſt

Leoni filius natus. *pag. 608.*

398 per dextram partem in Mitatorium ire. At Imperator Samonam cubicularium ſuum intimum ceteat, quod eo ad omne flagitium miniſtro uteretur commodiſſimo. ejus enim inſtinctu vim ioteotavit patriarchæ, niſi vel invitus ſe in templum admitteret. Res ita acta. Principio Februarii menſis, Imperator patriarcham ad ſe vocat: & ab eo ſummis precibus conrendit, ut ſe ad ſacra admittat. recuſantem, a Bucoleone longa navi impoſitum in Hierejam trajicit: inde pedeſter ad Galacrenorum monaſterium a ſe conditum deductus eſt. Non multo poſt Euthymius Syncellus patriarcha creatur, homo pius, & ſummæ virtotis: quem ferunt, cum id munus detrectaret, divina pateſactione ad id ſuicipiendum ſoiſſe impulſum. Omni ſtudio hic impedivit, ne Imperator legem, ad quod multi illuſtres viri operam ipſi navabant, ferret, qua liceret viro tres ſimul aut quatuor uxores ducere.

Samonas elatus.

Euthymius patriarcha.

399 Junio menſe Conſtantinus Afet in monaſterium ſuum, quod prope ſanum Apoſtolorum condiderat, Imperatorem invitavit, ut dedicatiool ejus & prandio intereſſet. Ibi ſubito vehemens Africus exoreus, multa concuſſit ædificia, hominesque exterruit, adeo ut omnes domibus relicti ſub dium profugerint. imber autem obortus eam procellam ſedavit. Rurſus claſſis Agarenorum contra Romanos proveſtæ, ſuæ claſſi Imperator Himerium dromi logothetam præficit, eique adjungit Andronicum Ducam. Hic Samonas, qui quod a Conſtantino ea fuga (ut monſtravimus) retractus fuerat, implacabile in Ducas odium gerebat, quemdam Andronici fxmillarium ſobornat: eique perſuadet, ut occulte Andronicum per litteras moneat, ne navim conſcendat. nam Imperatorem, z Samona eo pertractum, Himerio ipſius eucæcandi mandatum dediſſe: & Andronicus litteris iis acceptis, voluit cum Himerio in bellum ire. Himerios itaque ſolus coactus eſt ſexta Octobris die cum hoſtibus confligere, eoſque devicit, & interfecit. Quo cognito, Aodronicus deſperaris ſuis rebus, ac convaſaris, cum neceſſaritis ac ſervis ſuis caſtellum quoddam occupavit ſupra Iconium ſirom, Cabalam nomine, & ad defectionem ſpectavit. At Samonas arrepta occaſione, non deſiit Imperatorem verbis concitare atque irritare: ſe dudum ſenſiſſe, Andronicum defectionem parturire, & eſſe ejus conatui znteverendum: Impetatorem cunctando optimam ejus rei occuſionem dimiſiſſe, atque ita hoſtem e manibus evaſiſſe. ſed vel ſic aliquid conandum, ne quod ab eo accipiarur damnum. Hoc quaſi ſtimulo incitatus Leo, Iberitzam Gregoram ſcholarum domeſticum, & Andronici affinem, cum valido exercitu contra Andronicum emittit. Andronicus ubi hoc reſcivit, & Nicolzum patriarcham, quo maxime erat fretus, eccleſia ejectum eſſe, Cabala relicta, ad Agarenos cum omnibus ſuis profugit: eumque Amermumnes honorifice admodum accepit. Imperator porro repurans quantum iſto amiſſo ducem amiſiſſet, & qualem

Euthymii Patriarchæ Vita pag 603.

Ruſidix Samonæ in Andronicum.

Agareni victi.

A πατειάρχης οἷς ἢ ἐκκλησίαν εἰσέρχεσθαι ἐκώλυε τὸν βασιλέα. ὧδε δὲ τὰ δεξιὰ μέρος διήρχετο οἷς τὸ Μιτατόριον. προσβλήθη δέ οἱ ὁ πατρίκιος Σαμωνᾶς, παρανομώμενος, ὡς πᾶσαν παρανομίαν ᾗ κακίαν συνεργὸς αὐτῷ καθεστὼς διξιώπασε. παρασκευασα ᾗ ἢ βασιλεία, ἀναγκάσαι τὸν πατειάρχλν, ᾗ ἄκοντα προσδέχεσθαι αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ὁ δὲ κατὰ ἢ ἀρχλὼ τῇ Φεβρυαείυ μλνὸς μετακαμψάμλνος αὐτὸν, λεπαρὰς ἰδὼν προσδιχθῆναι. ἐπεὶ δὲ μὴ φροίετο τλῷ ἐντυχεῖν, ἀπὸ ἢ λεγομένυ Βυκολέοντος, πλοίῳ μακρῷ ἐμβιβάσαντες ᾗπτραρῶσιν ἐς τῇ Ιερίᾳ ἀφ' ἧς πεζῇ ἢ ὁδυπορέαν ποιεμλνον, ἄγυσιν εἰς τὸ παρ' αὐτῷ κτιδὲν μοναστήειον ἢ Γαλακρενῶν. ὑ πολὺς παρῆλθε καιρὸς, ᾗ χειροτονῆται πατριάρχης ὑ σύγκελλος Εὐθύμιος, ἀνὴρ θεοσιβὴς, ᾗ ἀρετῆς πλων εἰς τὸ ἀκρότατον. φασὶ δ' ὅτι ᾗ ἀπαναισμένος ἢ ἱερωσυνλν, θεία ἀποκαλύψει πεισθὲν αὐτλῷ καταδέχασθαι. διετάτο δέ ὁ βασιλεὺς, πολλῶν ἐλλογίμων ἀνδρῶν εἰς τὸν συνεργόντων αὐτῷ, νόμον θεῖναι, τὸ ἄγεσθαι τὸν ἄνδρα κᾗ πλεῖν τρεῖς ἢ ἢ τέτταρας γυναῖκας. ἀλλὰ τότο μὲν πάσῃ σπουδῇ διεκωλυσεν ὁ πατειάρχης.

B

C

Ἰουνίῳ δὲ μηνὶ προσεκλήθη Λέων ὁ βασιλεὺς παρὰ Κωνσταντίνυ ἢ Λιβὸς, οἷς ἢ καπηρκηθέισαν παρ' αὐτῷ μονὴν, ἐγγιον τῇ ἁγίων Ἀποστόλων, ἐφ ᾧ τὰ ἐγκαίνια ἐπιτελέσαι ᾗ ἀειτῆσαι. ἐξαίφνης δὲ ἐπνευσεν ἄνεμος Λίψ σφοδρὸς, ᾗ συωίσεισεν οἰκοδομὰς πολλὰς, ᾗ συνεπαρξε τοὺς ἀνθρώπυς, ᾗ ἐξεφόβυσε, ὡς πάντας φλγειν ἐπὶ τῇ οἰκιῶν οἷς τὰ ὕπαιθρα. ὅμβρος δ' ἐπηγνόμλνος, ὥστε ἢ ποιεῖσθαι καταγίδα. τόλμη δὲ τῇ Αγαρηνῶν κᾗ Ρωμαίων ἐξελθόντος, ὑ βασιλεὺς Ιμέριον ἢ λογοθέτλν τῆ δρόμυ, ἀρχηγὸν ἢ Ρωμαϊκῆ κατέστυσε τόλμ. προσεπεχθη δὲ ᾗ Ανδρόνικος ὁ Δούξ συωεσκλθεῖν αὐτῷ, ᾗ ἀγωνίσασθαι κᾗ τῇ Αγαρηνῶν. ὁ δὲ Σαμωνᾶς τῇ τῇ Δουκῶν γένει ἀπεπίκλκτος ὢν ἐχθρὸς, ᾗπ τλῷ παρὰ τῷ Κωνσταντίνυ καπάχυσιν, ὑποθεὶς νιτὶ ἢ Ανδρονίκυ φίλον, ἵππεσι γράψαι λαθραίως, μὴ ἐν τοῖς πλοίοις εἰσιλθεῖν. ἢ Ιμερίυ παράγγελμα ἔχοντος ἐκ βασιλέως, ὑποβεβλῆ τῷ Σαμωνᾶ ἐκτυφλῶσαι αὐτόν. ὡς ὅτων ἐδέξατο τὸ γράμμα, ικ ἤθελε τῇ Ιμερίῳ συωεσκλθεῖν. διὸ ᾗ μόνος ὑπαγκάσθη κᾗ ἢ ς'. τῶ Οκτωβρέιυ μλνὸς συμβαλεῖν τοῖς ἐχθροῖς. ᾗ συμβαλὼν, ἐτρίψατο κᾗ κράτος, ἔ κράτησε. πῦ μαθὼν ὑ Ανδρόνικος, ᾗ τοῖς ὅλοις ἀπεγνωκὼς, συσκυασάμλνος ἅμα συγγενίσι ᾗ φίλοις αὐτῦ, ἀπελθὼν κατά τι χρέμνον ἀνωθεν τῦ Ικονίυ ᾧκισμένον, ὃ Καβάλαν ὠνόμαζον, ᾗ εἰς ἀσφαλειαν ἔβλεψεν. ὑκ ἀνέκι δ' ὁ Σαμωνᾶς ἀφορμῆς δραξάμλνος, ᾗ παροξύνων ᾗ συμπράσσων τὸν βασιλέα, ᾗ λέγων, ὡς ἐγὼ πάλαι κατανενοήκειν τὸν ἄνδρωπον, ᾗ ὡς ὑποστασίαν ὠδίνει, ᾗ ὡς χᾗ φροκαπαλαβεῖν τὰς ὁρμὰς αὐτῦ. ἐπεὶ δὲ νῦ σῳ μελλήσει, ὦ βασιλεῦ, παρῆται μὲν ὁ ἐπιτήδειος ᾗ ῥᾴστος καιρὸς, ᾗ ᾠχηται ἐκ μέσυ ἡμῶν τῇ χειρῶν ὁ πολέμιος, τὸν δὲυτερον κᾶν πλοῦ ποιησόμλνον, μὴ ᾗ λάθῃ δράσας τι μᾶλλον ὁ παθών. τύτοις τοῖς λόγοις, ὡσπέρ τινι πλήκτρῳ συγκεὶς ὁ βασιλεὺς, ἢ ἰβηρίτζιυ Γρηγορᾶν διμέστικον τῇ σχολῶν ᾗ ευδοκεῖν Ανδρονίκυ τυγχάνοντα, μετὰ δλιγά-

D

E

μως ἀδρᾶς ἀποστέλλει κατ' Ανδρονίκυ. ὅπερ μαθὼν ἐκεῖνος, ᾗ ὡς ὁ πατειάρχης Νικόλαος, ᾧ πὶ πολλὰ ἐθάρρει, ἐξεβλήθη ἢ ἐκκλησίας, καταλιπὼν τλῷ Καβάλαν παυσικῇ προσέφυγε, τοῖς Αγαρλωῖς. ὃν ὑ Αμιρμουμνῆς ὑπὲρ μως ᾗ μεγαλοφραπῶς ὑδέξατο. ἀναλογισάμλνος δ' ὁ βασιλεὺς οἷον

ἀπώλεσε τραπηζῶν, ἢ οἷον ἴξευ πολίμιον μηλῶν, ἐγχωλᾷ ἢ ἰδυσφόρει, ἢ τρόπον τινὰ ζήτει πῶς ἂν αὐτὸν τῇς Ρωμαίους ἐπιτροπεύσειεν. ἐγένετο δὲ ὁ γράμμα βασιλικὸν, πᾶσαν τὴν ἀμνηστίαν αὐτῇ κακῶν χαρίζόμενον, τὴν ἀλλοδαπὴν ἐπιτροπὴν ἐπιτρέπον, ἢ τὰ φορτία τὰ ἐκ τῆς ἀνατολῆς ἐπανιόντα. ἐμπεσὼν δὲ ὁ γράμμα τοῖς ἐπὶ τῆς ἀνδρείας ἐπὶ τὸν Σαρακηνὸν ἀποσταλεῖσι, ἐκ μυρίας ἄλλας δωρεᾶς ἢ εὐεργεσίας ἐπιρρίλίξωσιν ἐφῆ λαμπρὰν φορτικότητι, δίδωσι τινὶ τῇ Σαρακηνῶν ἀπὸ τῆ Πραιτωρίου βουλευτῇ, ἢ μεγαλοφρόνως φιλοφρονηθέντι, ἐπιστὺν ἐπὶ τὸν Σαρακηνὸν ἀπιέναι, ἢ ἐγχειρίσαι τῶν τῇ Ανδρονίκου. ἀπιὼν δὲ ὁ Σαρακηνὸς φορτλαβόμενος ἰδίᾳ ὁ Σαμωνᾶς, οἱδας ἀπαίχεις; ὁρᾷς τὸν κηρὸν αἰτιξάμενος. ἀγνοῶν δ' ἐκεῖνος φησιν· ὁ δεσπότης σου κηρός, ὦ φίλος (φησὶ) τῆς Συρίας ἐστὶν ὁ ἀπώλεια. ἢ ἅ τι κεῖ τῷ ξύλῳ τῷ σῷ, ἢ τῇ ὁμοπάτρῳ, χωρὶς κατιδὼν τῶν τῷ Οὐζούρ. ὥστε δὲ ἐξικνεῖσθαι τῆς ὑπ' αὐτῷ παραγγελθῆναι, ἢ δώρεις αὐτὸν μεγίστοις πολυτελῶς ἐφιλοφρονήσατο. ἀπιὼν δὲ ὁ Σαρακηνὸς, ἐσηχήσατο τῇ Οὐζούρ ἢ κηρὸν. ὃν καθελὼν ἐκεῖνος, ἢ τὸ γράμμα τοῦ κύρου, ἢ ἐν τῷ σώματι ἀναλεξάμενος τοῦ, ἀπήγγειλε τῇ Αμερμουμ. ἢ ὡς Ανδρόνικον ἢ τὰς σὺν αὐτῇ τὸ δεσμωτήριον ὑπεδέχετο. ἐπὶ πολὺ δὲ ἐκακοχείμασε, ἢ μὴ φέροντες τὰ ἐκ τῆ φυλακῆς λυπηρὰ, ἀναγκάσασαι τινὲς τῶν οἰκείων ἐξομόσασθαι πίστιν. ὁ μὲν οὖν Ανδρόνικος, ἐπὶ τῷ βίῳ κατέλυσε.

Κωνσταντῖνος δὲ ὁπόσοι υἱός, πρὸ τῆ Σαπὲν ἐκείνου, οἱδέπω ἢ τὸ πατρὸς, συστυγασάμενος μετὰ καὶ τινων ἄλλων τῶν περὶ αὐτὸν (ἐτύγχανον δὲ συχνοὶ μὲν αὐτῷ, ὅτι ἐν τῇ ὁρμῇ ἐγκαθειργμένοι ἦσαν τὸ μὴ ἐκλῦσαι τὸ οἰκεῖον ἀπόμοιον δίσθυσι σίβας) τὸ δεσμὰ ἢ ὁρύξαντες, ἐξέρχονται τῆς φυλακῆς, ἢ καλοῦσί τινας καθιππάσαντες, ἵππων τε ἐπορίσαντες, ἀνὰ δρασμὸν ὁρμῶσι πρατιανῶν τῇ παμβόσιον τῶν κατὰ χιτῶνα τῶν, τῶν μὲν ὑποστρίφοντες ἢ πελαμῶσιν, τῶν δὲ χρυσίον μετοῦσιν, ἀπιστικάζοντο τὰς διώκοντας, ἢ ὅπως ἐχυσαν ἐπιβῶσι τῇ ἑῴου Ρωμαίων. πρὸ μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς ἢ Κωνσταντῖνον μεμπτὰ μ᾽ ἦπτο, ἢ ὡς αὐτὸν ἀγαγὼν, δώρεις αὐτὸν πασῶν τοῖς καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν ἐφιλοφρόνησατο. πληροθέντος δὲ ἐνιαυτοῦ, ἐν τῇ μέλλον δοῦναι χρυσοτρικλίνου ἐξέσεσθαι ἢ Κωνσταντῖνον ἐκεῖνον ἐκέλευσε τὸν αὐτὸ δοχεῖον ὁ βασιλεὺς) ὑποστρίψαι θελήσας αὐτὸν ἐκπιεῖν ἀφ᾽ ὧν τῆς ἐσπλωμένας ἄνωθεν ἢ πύλης εἰσόντας τῷ Χρυσῷ ἢ τῆς Θεομήτορος ὁ βασιλεὺς, πάλι ἀφ᾽ ἢ Κωνσταντῖνον ἐράμενος· μὴ σε πλανάτω, ὦ Κωνσταντῖνε, πάντα, μηδὲ διὰ τῶν οἴων κατάρξειν Ρωμαίων. ἢ βασιλεία γὰρ τῇ ἐμῷ αἵματι Κωνσταντίνου τοῦ Θεῦ πεπαίδευται, ἐ τῶν μοὶ δῶλον γίγονε τὸ ἀφορίσαι θείων ἀνδρῶν, ἢ ἀφορᾷν τὰ μέλλοντα ἐξ ἀναβρώπου κατεμένων. ἐμμενε γοῦν τῇ δοθείσῃ σοι πίζει, ἢ μὴ φαντάζε τὰ ὑπὲρ σεαυτόν. ἢ μὲν ἐσθι, ὡς τυραννήσαντος ὁ σφαλὰ σε σώματος ἄπαρ, ἐξ ὧν δὲ τῆς πύλης εἰσπλεύσεσθε. ὃ ἐ γέγονε ὕστερον. μετὰ δέκατον γὰρ τὸν Λέοντος τυραννήσαντα Κωνσταντῖνος, ἀγρεῖται ἐν τῇ Γυναικωνίτῃ, ἢ ἐξ τῆς ῥοθείσης πύλης λύθρῳ ἐ αἵματι καζομένη ἡ τότε σφαλὰ οἰσίχθη εἰς τὰ βασίλεια.

Ο δὲ βασιλεὺς ἐξ νέα ὑπόνοιαν, Εὐσέβιον μάγιστρον ἢ Αργυρὸν, μετεπέμπετο τῆς ἀρχῆς (ἰω γὰρ δρουγγάριος τῆς Βιγλας) ὃς ἢ ἀπὼν οἱ καὶ, φαρμάκῳ καπργασθεὶς ἐπλώτησε, πολλὰ πόθον αὐτῷ τῇ πρατῇ ἢ τῇ σύλῳ καπλιπὼν, μεμνημένος τ᾽ ἀνδραγαθημάτων αὐτῷ. ἐτάφη δὲ κατὰ τὸ Χαρσιανὸν ἐν τῇ μονῇ τῆς ἁγίας Ελισάβιτ, ἰω Δίων ὁ πάππος αὐτῷ ἐκαπόργησεν. ὃς ἐ τὸ τ᾽ Αργυρῶν ἐπίθετον ἐκ-

A essent habiturus hostem, animi angebatur: & quomodo eum reduceret ad suos, cogitabat. Scribuntur tandem literæ Imperatoriæ, quibus Andronico & offensarum omnium oblivio, & reditus domum, & pristina dignitas atque fortunæ, & innumera dona ac beneficia offeruntur. ea cereo inclusa, Sarraceno cuidam, e prætorianis captivis ad summum favorem producto, in Syriam Andronico perferenda traduntur. Discedentem Sarracenum Somonas seorsim compellans: Scis, ait, quid portes? ceram innocens. neganti: Cera, inquit, quam gestas, Syriæ est exitium: & tu, si qua tibi gentis & eamdem tecum religionem colencium est cura, eam Uzeri in manus trade. promittentem ita facturum, donis pretiosis magnifice est demeritus. Ergo Sarracenus confecto itinere, Uzero cereum tradit: isque cera remota, literas intentas legit: & percepto sententia, rem Amermumne significat. Eotemplo Andronicus cum suis in carcerem conjicitur, ubi diu magnas toleraverunt miserias: quarum quidam impatientes, fidem Christianam abjuraverunt. Andronicus in carcere perlit.

Filius autem hujus Constantinus, vivo adhuc & confecto patre, re cum quibusdam aliis captivis (complures enim in carcere una inclusi erant, quod religionem veram prodere nollent) compo- *Edit. Paris. pag. 604.*
C sita: ruptis vinculis per funem ex carcere delapsi, & equos nacti profugerunt. militesque qui eos comprehensum missi insequebantur, nunc obvertendo se & dimicando, nunc aurum in quo colligendo ii occuparentur, projiciendo amoliti, ad fines Romanorum evaserunt. Imperator Constantinum & qui cum ipso erant statim ad se vocat, donisque variis officit: & a primo congressu, cum aureo triclinio esset esicurus Constantinus (ibi enim eum exceperat contrario Leo) revocat eum Imperator: atque oculis in imagines Christi & Deiparæ, quæ superne erant collocatæ, defixis sic affatur: Vaticinium.
D Constantine, vide, ne imponat tibi nomen tuum cave, neve ob id Romanis te imperaturum opineris. etenim filio meo Constantino id Imperium divinitus est destinatum, quod ego comperi prædictionibus divinorum hominum, castitate sua futurorum præscientiam nactorum. Locum itaque tuum tene, neque te superiora somniaveris. alioqui scito, tuum, si tyrannidem affectaveris, caput trunco relicto per hanc portam illorum iri. Hoc quidem eventu est confirmatum. Mortuo enim Leone, Constantinus cum invasisset Imperium, in * Genici secreto obtruncatus
E est, caputque tabo & cruore stillane per dictam portam est in regiam allatum. * aestii geniali.

Præterea Leo Eustathium magistrum drungariorum vigiliæ, munere suo amovit, ob quamdam suspicionem: isque domum suam digressus, veneno perlit, magno sui desiderio exercitui classique relicto, præclara ejus scelnora memoria recolentibus. Sepultus est apud Charsianum in monasterio S. Elisabetæ, quod novum avus ejus Leo condiderat. Hic Leo primus Argyrorum, id est argenteorum, Argyrus Leo.

eugnomen familiæ fæ intulit, ſive ob vitæ puritatem, ſive decorem corporis, ſive ob illuſtrem fortitudinem, qua is æquales ſuos (claruit autem Michaelo imperante) adeo ſuperavit, ut ſolus cum vernis ſuis Manichæos Tephricenſes & Melitenæus Agateoos adortus, in fugam facile conjecerit: nominiſque etiam ejus mentio terrorem hoſtibus incuſſerit.

Cæterum paſtorum cauſa, a Tarſo & Melitena ad Leonem miſſi venerunt Conſtantinopolin Abelbaces & Samonæ pater. quos magnifico excepit Imperator convivio in Magnaura, ſplendide inſtructa. Eaornavit & magnum templum magnifice, legatiſque introductis omnia etiam vaſa ad divinem pertinentia liturgiam demonſtravit. Id quidem ſtatu Chriſtiano indignum fuit, peregrinis hominibus, iiſque a vera religione alienis, ea oſtendere, quæ ne a piis quidem & integræ vitæ hominibus temere viſuntur. Et Samonæ pater cum videret, quantum potentiæ atque honoris apud Imperatorem filius obtineret, cum filio manere volait, patria Melitena deſerta. verum Samonas id paſſus non eſt, hortatus patrem ut domum rediret, & in ſua religione perſeveraret: ac ſe quoque expectaret, prima quoque occaſione domum rediturum. Feſto Penteceſtæ die Imperator filium ſuum Conſtantinum opera Euthymii patriarchæ coronavit. At vero Samonas, ut Auguſtam demereretur, ſuum miniſtrum Conſtantinum natione Paphlagonem eunuchum ei pro famulo tradit. Is Conſtantinus in tantam venit Auguſtæ & Leonis gratiam, ut ipſe etiam Samonas invidia correptus, apud Imperatorem eum deteuleric, quaſi cum Auguſta is rem haberet. cui criminationi credens Leo, Conſtantinum monachi in morem tonderi jubet, & ab ipſo Samona in Tarſi monaſterium deduci. paulo poſt autem mutata ſententia, recipere eum cupiens, ejuſdem Samonæ opera eum in monaſterium Spirarum tranſtulit. egreſſuſque ad Damatryum, & in Samonæ præſulis monaſterio, cum videret Conſtantinum, illico mandavit ut monachi habitu cautus, civili veſtitu amiciretur: & apud eum convivans, poculum ei ſuum dari juſſit, ſecumque hominem in palatium reduxit. Samonas videns Imperatoris in Conſtantinum amorem creſcere, compoſita re cum Megiſto Cæſonita & Michaelo Tzirithone, libellum conviciis in Leonem innumeris refertum, opera ſcribæ ſui Conſtantini Rhodii conficit, eumque conſignatum in Mitatorio abjicit. Imperator publice in magnum templum progreſſus, cum in Mitatorium veniſſet, quo loco precabatur, libellum invenit, ac legit. ea res eos qui aderant in magnam conjecit ſolicitudinem, atque ipſi etiam Deoni curam attulit auctorem quærendi.

Sub id tempus lunæ defectus maximus fuit. & Leo Synnadenſem metropolitam, Pantaleonem nomine, δὸν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ποιησαμένου, κἂν τῇ Μιτατορίῳ εἰσπλεύσας, ἐλεφάντινον τι ᾠ ἀναγνόντα, πολλὴ καπήχει ἀπορία τὸς συμπαρόντας, διεζέοντος ἑκάστου, καὶ ἀγνοοῦντος τὸν ῥίψαντα. καπήχει δὲ καὶ τὸν βασιλέα ἀθυμία πολλὴ, ᾧ ἦ πεποιημένα ἐζήτει.

Γίγονε δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ᾧ ἔκλειψις σιλήνης μεγίστη, δι' ἣν ὁ βασιλεὺς ἦ μητροπολίτην

Edit. Pariſ. pag. 605.

Conſtantinus Leonis filius.

Samonas ob famoſum libellum exulat.

A λαμπόμενο σφαῖρα, εἴτε δι' καθαρότητα βίυ, εἴτε δι' ἀνδρείαν σώματος, εἴτε δι' ἄλλον τινὰ τρόπον τῆς αὐτῆς γενεσέως. τοῦτον δὴ πομπεῖον ὁ αὐτὸς ἐβασίλευσε τὸν Μιχαὴλ γενομένων ἀνθρώπων, ὥστε μόνος μετὰ τῶν εἰκοσιτῶν συναρίθμητο τοῖς ἐκ Τεφρικῆς Μανιχαίοις, καὶ τοῖς ἐκ Μελιτηνῆς Αγαρηνοῖς, καὶ τὸς παρ' ἐκείνοις ἐτρέφετο. καὶ τὸ ὄνομα αὐτῷ μόνον φαμιζόμενον, φόβητρον ἦν πᾶσι τοῖς ἀντιπάλοις.

Χάριν * ἦλθαγίου ἀπομφθέντος ἀπὸ τῆς Ταρσοῦ καὶ Μελιτηνῆς, τοῦ Αβελβάκης ὀνόματος, καὶ ὁ τοῦ Σαμωνᾶ πατὴρ, καπήλαβον ἦ βασιλέως. καὶ ὡς ὁ βασιλεὺς δέξατο μεγάλως δοχὴν ποιήσας, καὶ κόσμῳ πολλῷ τὸν Μαγναύρων κατακοσμήσας. ἐκκλησίαν δὲ καὶ ἦ μεγάλην ἐκκλησίαν πολυτελῶς, καὶ εἰσάγων τοὺς ἐκείνων, καὶ τὰ τίμια ὑπέδειξεν ἅπαντα, καὶ τὰ τῆς θείας λατρείας λειτουργήματα σκεύη. τῶν δὲ ἀνάξιον ἦν Χριστιανὸς κατασκευῆς, ἀλλοφύλοις ἀνθρώποις καὶ ἀλλοτρίοις ἐκθιασταῖς ποιεῖν, τὰ μὴ καὶ τοῖς καλῶς βίοις διοικοῦσιν ἀνθρώποις ἀθέατα. ὁ δὲ τοῦ Σαμωνᾶ πατὴρ τὴν παρρησίαν, ἦν ὁ τοῦ υἱὸς ἔχει πρὸς βασιλέα, καὶ τὴν τιμὴν θαυμάζων, καὶ ἦ δέξαν, ἠρετίσατο συμπεσεῖν τῇ υἱῷ, Μελιτηνὴν τὴν πατρίδα ἀπαρνησάμενος. Σαμωνᾶς δὲ ὑπεχώρει, παρρησίαν δὲ μᾶλλον εἰς τὸ οἰκεῖα ὑποσπᾶται, καὶ τὸς ἰδίας ἔχειν πίστεως· προσμένειν δὲ καὶ αὐτὸν, ἐν καιρῷ λάβοιτο, ἐκεῖσε γενέσθαι. τὸς δὲ ὁρκους ἐπιτάσσας, ἐν ᾧ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐν πυρίναις γλώσσαις τοῖς ἀποστόλοις ἐφοίτησεν, ἔτεμε τὸν εἰκόνα υἱὸν Κωνσταντῖνον ὁ βασιλεὺς, διὰ Εὐθυμίου ἦ πατριάρχου. αὐτίδων δὲ ὁ Σαμωνᾶς ἦ τὸς βασιλέως ὁρκους ἑαυτὸν ἐκπεπάσθαι ὤοντο, Κωνσταντῖνον τὸν ἑαυτῶ ὑπηρέτην ἐκπεμῖαι ὄντα, καὶ τὴν ἦ Παφλαγόνων ἐρημώμενον χώραν, τῷ Αὐγούστῃ παρέχειν ὑπηρετεῖν. πεσὼν δὲ ἔτος ἠγαπήθη παρ' αὐτοῦ, καὶ Λέοντος τοῦ βασιλέως, ὡς καὶ αὐτὸν τὸν Σαμωνᾶν διαρθρῶσαι πρὸς φθόνον, καὶ ξηλοτυπεῖσθαι αὐτῷ πρὸς βασιλέα, ὡς τῇ Αὐγούστῃ τὰ πλησιάζοντι. ὅπερ ὡς ἀληθὲς πιστώσας, ὑποτείλας ἀπέκειρεν αὐτὸν μοναχὸν ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Ταρασίου μονῇ, δι' αὐτοῦ τοῦ Σαμωνᾶ. μετ' ὀλίγον δὲ πάλιν μεταγνοὺς, καὶ προσλαβὼν ὑποτύθλων, μετήγαγε δι' αὐτοῦ ἦ Σαμωνᾶ εἰς τὴν μονὴν ἦ Σπειρῶν. ἐν τῇ Δαματρίου οὖν ἐξελθὼν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐν τῇ τοῦ Σαμωνᾶ ἀεισήσας μονῇ, καὶ Θεοδόσιος Κωνσταντῖνος, ἀθίως διατιθέμενον, καὶ ἀπίδυσαν αὐτὸν τὰ τῆς μοναχῆς βίυ ἄμφια, καὶ ἐνέδυσαν σχολαίου κοσμικοῦ. καὶ διαχεόμενός τι παρ' αὐτῷ, δοθῆναι οἱ ἐκέλευσε τὸ πομπεῖον ἐκ τῆς ἀεισήσης, καὶ εἰσερχόμενος ἐν τῇ Παλατίῳ ἐφείλκετο καὶ αὐτὸν μετ' αὐτοῦ. ὁρῶν δὲ ὁ Σαμωνᾶς αὐξανομένην τὴν πρὸς τὸν Κωνσταντῖνον τοῦ βασιλέως ἀγάπην, ἐπιβουλὴν κατ' αὐτοῦ ῥάπτει, πόθεν συμπεσουμένην τὸν τρόπον. κοινολογησάμενος Μιγίστῳ τῷ Κομνηνῷ, καὶ Μιχαὴλ τῷ Τζιρίθωνι, γραμμάτιον συμπίθηκε λοιδορίας ἔχον κατὰ τοῦ βασιλέως ἀπείρους, Κωνσταντίνου τοῦ Ροδίου, ὃς ὑπεγραμμάτευε τῷ Σαμωνᾶ, πάντα συνθέντος· ὅπερ γράψαντες ᾧ σφραγίσαντες, ἐν τῷ Μιτατορίῳ ἔῤῥιψαν. τὸ δὲ βασιλέως δημοσίαν φρονήσαντος, καὶ ἐν τῷ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ποιησαμένου, κἂν τῷ Μιτατορίῳ εἰσπλεύσας, ᾧ ἐν ᾧ κύκλῳ τὸν τόπον τῶν ἑρμηνέων ἰδόντος, ἐλεφάντινόν τι ᾠ ἀναγνόντα, πολλὴ καπήχει ἀπορία τὸς συμπαρόντας, διεζέοντος ἑκάστου, καὶ ἀγνοοῦντος τὸν ῥίψαντα. καπήχει δὲ καὶ τὸν βασιλέα ἀθυμία πολλὴ, ᾧ ἦ πεποιημένα ἐζήτει.

Γίγονε δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ᾧ ἔκλειψις σιλήνης μεγίστη, δι' ἣν ὁ βασιλεὺς ἦ μητροπολίτην

Χάριν * ἦλθαγίου ἀπομφθέντος ἀπὸ τῆς Ταρσοῦ καὶ Μελιτηνῆς, τοῦ Αβελβάκης ὀνόματος, καὶ ὁ τοῦ Σαμωνᾶ πατὴρ, καπήλαβον ἦ βασιλέως. καὶ ὡς ὁ βασιλεὺς δέξατο μεγάλως δοχὴν ποιήσας, καὶ κόσμῳ πολλῷ τὸν Μαγναύρων κατακοσμήσας. ἐκκλησίαν δὲ καὶ ἦ μεγάλην ἐκκλησίαν πολυτελῶς, καὶ εἰσάγων τοὺς ἐκείνων, καὶ τὰ τίμια ὑπέδειξεν ἅπαντα, καὶ τὰ τῆς θείας λατρείας λειτουργήματα σκεύη. τῶν δὲ ἀνάξιον ἦν Χριστιανὸς κατασκευῆς, ἀλλοφύλοις ἀνθρώποις καὶ ἀλλοτρίοις ἐκθιασταῖς ποιεῖν, τὰ μὴ καὶ τοῖς καλῶς βίοις διοικοῦσιν ἀνθρώποις ἀθέατα. ὁ δὲ τοῦ Σαμωνᾶ πατὴρ τὴν παρρησίαν, ἦν ὁ τοῦ υἱὸς ἔχει πρὸς βασιλέα, καὶ τὴν τιμὴν θαυμάζων, καὶ ἦ δέξαν, ἠρετίσατο συμπεσεῖν τῇ υἱῷ, Μελιτηνὴν τὴν πατρίδα ἀπαρνησάμενος. Σαμωνᾶς δὲ ὑπεχώρει, παρρησίαν δὲ μᾶλλον εἰς τὸ οἰκεῖα ὑποσπᾶται, καὶ τὸς ἰδίας ἔχειν πίστεως· προσμένειν δὲ καὶ αὐτὸν, ἐν καιρῷ λάβοιτο, ἐκεῖσε γενέσθαι. τὸς δὲ ὁρκους ἐπιτάσσας, ἐν ᾧ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐν πυρίναις γλώσσαις τοῖς ἀποστόλοις ἐφοίτησεν, ἔτεμε τὸν εἰκόνα υἱὸν Κωνσταντῖνον ὁ βασιλεὺς, διὰ Εὐθυμίου ἦ πατριάρχου. αὐτίδων δὲ ὁ Σαμωνᾶς ἦ τὸς βασιλέως ὁρκους ἑαυτὸν ἐκπεπάσθαι ὤοντο, Κωνσταντῖνον τὸν ἑαυτῶ ὑπηρέτην ἐκπεμῖαι ὄντα, καὶ τὴν ἦ Παφλαγόνων ἐρημώμενον χώραν, τῷ Αὐγούστῃ παρέχειν ὑπηρετεῖν. πεσὼν δὲ ἔτος ἠγαπήθη παρ' αὐτοῦ, καὶ Λέοντος τοῦ βασιλέως, ὡς καὶ αὐτὸν τὸν Σαμωνᾶν διαρθρῶσαι πρὸς φθόνον, καὶ ξηλοτυπεῖσθαι αὐτῷ πρὸς βασιλέα, ὡς τῇ Αὐγούστῃ τὰ πλησιάζοντι. ὅπερ ὡς ἀληθὲς πιστώσας, ὑποτείλας ἀπέκειρεν αὐτὸν μοναχὸν ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Ταρασίου μονῇ, δι' αὐτοῦ τοῦ Σαμωνᾶ. μετ' ὀλίγον δὲ πάλιν μεταγνοὺς, καὶ προσλαβὼν ὑποτύθλων, μετήγαγε δι' αὐτοῦ ἦ Σαμωνᾶ εἰς τὴν μονὴν ἦ Σπειρῶν. ἐν τῇ Δαματρίου οὖν ἐξελθὼν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐν τῇ τοῦ Σαμωνᾶ ἀεισήσας μονῇ, καὶ Θεοδόσιος Κωνσταντῖνος, ἀθίως διατιθέμενον, καὶ ἀπίδυσαν αὐτὸν τὰ τῆς μοναχῆς βίυ ἄμφια, καὶ ἐνέδυσαν σχολαίου κοσμικοῦ. καὶ διαχεόμενός τι παρ' αὐτῷ, δοθῆναι οἱ ἐκέλευσε τὸ πομπεῖον ἐκ τῆς ἀεισήσης, καὶ εἰσερχόμενος ἐν τῇ Παλατίῳ ἐφείλκετο καὶ αὐτὸν μετ' αὐτοῦ. ὁρῶν δὲ ὁ Σαμωνᾶς αὐξανομένην τὴν πρὸς τὸν Κωνσταντῖνον τοῦ βασιλέως ἀγάπην, ἐπιβουλὴν κατ' αὐτοῦ ῥάπτει, πόθεν συμπεσουμένην τὸν τρόπον. κοινολογησάμενος Μιγίστῳ τῷ Κομνηνῷ, καὶ Μιχαὴλ τῷ Τζιρίθωνι, γραμμάτιον συμπίθηκε λοιδορίας ἔχον κατὰ τοῦ βασιλέως ἀπείρους, Κωνσταντίνου τοῦ Ροδίου, ὃς ὑπεγραμμάτευε τῷ Σαμωνᾶ, πάντα συνθέντος· ὅπερ γράψαντες ᾧ σφραγίσαντες, ἐν τῷ Μιτατορίῳ ἔῤῥιψαν. τὸ δὲ βασιλέως δημοσίαν φρονήσαντος, καὶ ἐν τῷ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ποιησαμένου, κἂν τῷ Μιτατορίῳ εἰσπλεύσας, ᾧ ἐν ᾧ κύκλῳ τὸν τόπον τῶν ἑρμηνέων ἰδόντος, ἐλεφάντινόν τι ᾠ ἀναγνόντα, πολλὴ καπήχει ἀπορία τὸς συμπαρόντας, διεζέοντος ἑκάστου, καὶ ἀγνοοῦντος τὸν ῥίψαντα. καπήχει δὲ καὶ τὸν βασιλέα ἀθυμία πολλὴ, ᾧ ἦ πεποιημένα ἐζήτει.

Γίγονε δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ᾧ ἔκλειψις σιλήνης μεγίστη, δι' ἣν ὁ βασιλεὺς ἦ μητροπολίτην

* v. Not.

Digitized by Google

λίτλω Σαμώνα μετακαλέσατο Παυταλέοντα, τῆς ἀστρονομικῆς παιδείας ἐν μέσοις τυγχάνοντα, τὸ τῆς ἐκλείψεως ἐκτεπλεσμα μαθεῖν ἐρευνώμενος. ὃν εἰσερχόμενον πρὸς τὸν βασιλέα, ὁ Σαμωνᾶς ἰδίᾳ παραλαβών, ἠρώτησεν, εἰς τίνα τῶν κακῶν ἐσεῖται· ὁ δὲ φησι, ὅτι εἰς σέ. τῶν γ'. δὶ τῶν Ἰουνίου διορκόμενος ἡμέραν, οὐδὲν ἔσεται πεῖσμα κακόν. ἐρωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ βασιλέως περὶ τοῦ, εἴπερ, ὅτι εἰς τὸ δέπρον πρόσωπον ἡ κακώσις ἐπισκήψει. ὑπώπτευεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, δέπρον πρόσωπον εἶναι τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν Ἀλέξανδρον. ὑπὸ μὲν τῆς φρουρᾶς ἀσφαλῶς ἐφύλαττε, ἀφανῶς ὁ λόγος ἐλύετο. Μιχαὴλ δὲ τὸν Τζερίθους κατ' ἰδίαν τῇ βασιλεῖ προσελθόντος, ὑπὲρ ἀπαμβλύνσεως, ὡς ὁ Σαμωνᾶς ἐκ τοῦ πιττάκιον πεπομφὼς, παρ' αὐτὸν καταβιβάζεται εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὑπὸ λειτουργοὺς μοναχοὺς. εἶτα ἐν τῇ μονῇ τῶν παῤ ἱάρχου Εὐθυμίου ἀπάγεται. ἀφικνεῖται δὲ καὶ εἰς Ἡράκλειαν τὴν Μαρτινακίου μοναστήριον. Ταῦτα δὲ ἐπράχθη, μήπω τῆς ὠσημμένης προθυμίας παρὰ τῶ μεῤ ἑσπέρᾳ τὴν ἐξόδραμοῦσιν ἐποίησε δὲ τὸν Κωνσταντῖνον αὖθις αὐτῷ παρακομισθέντα. ἐκτισε δὲ αὐτῇ τῇ μοναστηρίου ἐν τοῖς Νοσιοῖς, ἐπ' ὀνόματι τῶ Σωτῆρος, ὃ καὶ ἐπικαίνισε ἅμα Εὐθυμίῳ τῷ παῤ ἱάρχῃ. Ἀγαρηνῶν δὲ ἐξελθόντων μετὰ πλοίων τεσσαράκοντα, ὧν ἡγεῖτο Δαμιανὸς ὁ τῆς Τύρου Ἀμηρᾶς, καὶ Λέων ὁ Τριπολίτης, Ἰμέριος ὁ λογοθέτης καὶ ἄρχων τῆς Ῥωμαίων, καὶ τὸν Ὀπτιμβεσιν μέλλα συμβαίνοντα πλοῖα εἰς Σάμον, ἐξεφυγον Ῥωμαῖοι ὁ Λακαπηνὸς, καὶ συμπλακεὶς ἅπας μετ' αὐτῶν, ἐνίκησε. ἐν τῇ ὑπ' αὐτὸν πόλει ἡχθησθαδεσθῶν, μόλις αὐτὸς διεσώθη εἰς Μιτυλήνην.

Κοιλιακῷ δὲ νοσήματι ληφθεὶς ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐπὶ χρόνον τῇ τοιούτῳ πάθει ἀσπραδεὶς, καὶ εἰς ἐρᾳστὸν ἀδυναμίαν ἐλήλακώς, μόλις ἠδυνήθη ἐν τῇ τῆς ἐγαρτείας καιρῷ τῶν σωτῆρι ποιήσασθαι δημηγορίαν. συνθρησμένης γὰρ τῆς συγκλήτου, τοιάδε ἄρξατο πρὸς αὐτοὺς λόγου. Τὸ μὲν ἐμὸν σαρκίον, οἱ φίλοι, νῦν ἐκλυόμενον ἀπόῤῥοια, καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἐπιλέλοιπε, καὶ πάλαι οὐκέτι μεθ' ὑμῶν βιοτεύω, οὐδὲ καπολαύομαι τῶν τοῦ δικαίου Χριστοῦ ἀσάτων. μέλει τοίνυν καὶ πλείσταν ὑμᾶς αὐτῶν τῶν δι' ἐμὲ χάριν, ἀναμνησθῆναι ὧν ἔχον πρὸς ὑμᾶς χρηστῶν ἤθεσιν, καὶ αὖτε τοίνυν εὔνοιαν τῇ ἐμῇ συζύγῳ ἐπιδεῖξαι, καὶ τῇ υἱῷ. καὶ ἐμοὶ τοῦ βασιλέως δημηγορίαν τοιαύτην. ἐγὼ δὲ σύγκλητος βουλὴ ὑπέρτιμε ἀκροῤῥοῦσα, καὶ μετ' ὀλοφυρμῶν λύπης μὲν σωκχεθαι ἀπαραμυθήτῳ, τοιούτου στερισκόμενα δικαίου καὶ βασιλέως. ὥσπερ δὲ ἐξαπάτησεν ἐκ τὸ τῶν ἀμίτρων διαστόλιον καὶ βασιλέα καὶ σὸν υἱόν, ὥστε, εἰ δύσει, μεμέλαις ἐμφορθεὶς αὐτοὺς ἐπιθυμῆσαι, παῦσα εἰποῦσα ἡ σύγκλητος, καὶ πλείστων ἀσασμὸν ἐκδοῦσα τῇ βασιλεῖ ἀπηλάγη. οὐ μὴν γε καὶ ἐν δὺς ὁ βασιλεὺς ἐπλάγησε, ἀλλὰ διεπλάσατο νοητλόμενος Ἐ σφαιριζόμενος ἄχεσ τῆς ἰά· τοῦ Μαΐου μηνός, καθ' ὃν ἀπηλάγη τοῦ βίου Ἀλέξανδρος τῇ αὐτοῦ ἀδελφῇ τὰ τῆς βασιλείας παραδοὺς σκῆπτρα. ὃν ἰδόντες ὡς φασι, κατὰ τὴν πλείστων ἐρχόμενον ἐστυγίαν, εἶπον λέγεται. ἴδε ὁ καιὸς καιρός, μὴ ἐγ. μένας. παραδοὺς τοίνυν, ὡς εἴρηται, τὰ τῆς βασιλείας κράτος, καὶ πολλὰ παρακαλέσας τὸν αὐτὸν υἱὸν Κωνσταντῖνον παιδοβασιλεῦσαι, Ἐ ἐκμελείας ἄξιον φροντίσαι, πλείστων δὲ καὶ ἄχεσιν αὐτῷ ἀπολιπὼν, ἐπλάγησε.

Ἀλέξανδρος δὲ, ὁ τοῦ Λέοντος ἀδελφὸς, ἀδη νεανίας ὤν, Ἐ τὸ εἰκοσὸν τῆς ἡλικίας αὐτοῦ παραμείβων ἔτος, τοῦ Λέοντος ἐκτεθνεῶτος παρέλαβε τὰς τῆς βασιλείας λύσας, συμβασιλεύσαντος αὐτῷ Ἐ Κωνσταντίνου τοῦ παιδὸς Λέοντος. ὃς ἅμα τε ἐπέβη τῆς βα-

A astronomica imbutum ſcientia accivit, ut ex eo deliqui ejus qui futurus eſſet effectus cognoſceret. Eum ad regem intrantem Samonas percontatus eſt, cujnam adverſa portenderentur? reſponditque, Tibi. ſed tamen ſi a r r r junii diem ſuperaveris, nihil deinde mali tibi eveniet. Ab Imperatore de eadem re interrogatus, proalmæ ab Imperatore perſonæ denunciari malum dixit. idque de fratre ſuo Alexandro accepit Leo: ſed quis fuerit prædictionis exitus, mox dicemus. Eteoim Leo, cum eum Michaelus Tzaritho ſeorſim congreſſus monuiſſet, libelli infamis auctorem eſſe Samonam: ſtatim domum ſuam deportari Samonam, & monachi in morem B radi juſſit: deinde in Euthymii parriarchæ monaſterium deduci, indeque conviciis proſciſſum in Martinactorum transferri. ea omnia acta ante diem a Paulaleone deſignatum. Conſtantinum loco Samonæ intimum cubicularium Leo fecit, eique monaſterium in Noſſis ædificavit, de nomine Servatoris dictum: idque cum Euthymio patriarcha Agarenorum victoria. dedicavit. Secundum hæc Agareni c c c naves emittunt, ducibus Damiano Tyri Amera, & Leone Tripolita. His apud Samum, cui tum Romanus Lacapenus præerat, occurrit Himerius, claſſis Romanæ præfectus: victuſque ab iis, diſſipata claſſe ſua, ægra ipſe Mitylenam C fuga evaſit.

Imperator autem cœliaco morbo Leonis mortui, oratio, mors. correptus, eoqua aliquandiu conflictus, & in ſummam redactus invaletudinem, vix potuit orationem Jejunii tempore pro more habere. Itaque advocato tum Senatu, ſic infit: Caro mea, amici, morbo conſumpta diffluxit, virelque defecerunt, ac fortaſſis vobiſcum amplius noo vivam, neque ad feſtum Reſurrectionis Chriſti diem vitam perducam. Hanc itaque vnam ac poſtremam a vobis gratiam poſtulo mihi dari: recordamini quam me vobis benignum præbuerim, atqua ideo uaorem filiumque vobis commendatum D habetote. Senatus cum fletu atq e ejulatu oſtendit, ſe jactura hujus domini atque Imperatoris incredibilem percipere dolorem: Auguſtæ autem & filio Imperatori ita ſe fidelea fore, ut vel miſſies pro eo ſint, ita rebus poſcentibus, mortem oppetituri: itaque Imperatore extremum conſalutato diſceſſerunt. Leo ramen vitam, morbo ioterim miſere conflictatus, uſque ad xr Maii diem produxit. pag 607. Moriens imperium fratri ſuo Alexandro reliquit. quem poſtremum ad ſe venientem videns, fertur diaiſſe: En malus temporis articulus poſt tredecim menſes. Eumdem multis hortatus eſt, E ut Conſtantinum educare, ac digne tractare vellet eumque ſibi hæredem Imperii facere.

Alexander Leonis frater, annum jam ALEXAND. Imperium. ætatis xa egrediens, imperii habenas ſuſcepit, conſorte Conſtantino Leonis F. Sumulatque occepit imperium, Nicolaum patriarcham Galacrenis revocavit: ac deturbato Euthymio, eum in ſolio pontificali repoſuit. eique in Ma-

gnaura affidens, facto silentio Euthymium deposuit. Hanc clerici, qui Nicolao favebant, ut primum ei dignitas abrogata est, facto quasi in feram impetu, pugnis ceciderunt, alapas inflixerunt, barbam evellerunt, præcipitem in cervicem impulerunt, aliisque gravissimis modis mulctarunt, inscensorem vocantes & adulterum, & qui alienam invasisset uxorem. Quæ sanctus ille vir omnia placide perpessus, & in Agathi relegatus, paulo post vita defunctus est. corpus ejus in urbem relatum, inque ipsius monasterio sepultum est. Clericas autem is qui ei canos evellerat, domum revertens, eam hac ipsa hora incendio absumptam deprehendit: filiamque membris luxatam, quæ multos deinde per annos mendicando victum quæsivit.

Euthymius patriarcha deposuit.

Enimvero Alexander, jampridem molli dissolutæque adsuetus vitæ, solisque deditus venationibus, aliisque intemperantibus atque intempestivis actionibus, nullius Imperatorem decentis rei gerendæ gnarus, tantumque luxui & libidinibus intentus: Imperium adeptus, nihil memorabile neque egit, neque instituit. Joannem quemdam clericum circulatorem, & nullius pretii hominem, cognomento Lazarem, rectoris officio dignatus est, qui paulo post in Hebdomo pila ludens male perilit. Gabriclopolum & Basilitzam, quibus antequam Imperator fieret colluforibus suarumque libidinum ministris & sociis usus fuerat, pecuniæ effusis largitionibus ditatos ad patriciam dignitatem extulit. Fertur animo agitasse, ut Basilitzam sibi successorem faceret, ac Constantinum Leonis fratris sui filium castraret. atque id perfecisset, nisi Deus præcipue impedivisset: & obstitissent ii qui Leoni fidem servabant, Constantinum modo puerum adhuc, modo infirmum dicentes: itaque paulatim lactando Alexandrum trahentes, donec mors consilia ejus intercepit. Hoc imperante, cometa, qui a gladii similitudine Xiphias dicitur, ac sanguinis sufionem in urbe portendere fertur, ab Occidente apparuit.

Edit. Paris. pag. 628.

Cometa.

Cæterum Alexander cum se impostoribus ac præstigiatoribus dedisset, ex iisque sciscitaretur an sibi diuturnum esset futurum Imperium? id responsi tulit: Diu victurum, si apro æneo qui in Circo erat, pudenda & dentes (nam hæc deerant) adderet. eum enim esse elementum Alexandri haud dubie, repugnantis fratri ejus Leoni. Persuasum est hoc homini vere porcinam vitam degenti, & partes istas apri instauravit. Hac vaecordia captus, cum equestres ludos ederet, aulæa ecclesiastica & candelabra sacra Circo ornando adhibuit, Deo res consecratas prophanans, aut verius eas simulacris impiis dedicans. Himerium logothetam a clade Agarenica in urbem reversum, in monasteriam Calyporum relegavit, comminatus se eum hostis

Jea

Himerii interitus.

A σιλείας, ἐ ἅμα ἐπίμφας ἤγαγε Νικόλαον ἐκ Γαλακρίωῶν τὸν πατεμάρχλν, καὶ τῷ Θρόνῳ καταγαγὼν Εὐθύμιον, ἀνήγαγε πὶ δύπρον τὸν Νικόλαον. ᾗ ἅμα αὐτῷ καθεδεὶς ἐν τῇ Μαγναύρᾳ, σιλεντίου γενομένου, ἢ τῶ Εὐθυμίᾳ καθαίρεσιν ἐποιήσατο. ἐν οἱ προσκείμενοι τῇ Νικολάῳ κληρικοὶ, ἅμα τῇ καθαιρέσει, ὥσπερ ἄγρει ἐμπηδῶντες θῆρες ἐπλεπτον, κονδύλως ἐσέτειβον, ἐκολάφιζον, τλῶ ἱεροπρεπᾶ ἀνιτίλλον γενειάδα, ἐπὶ τράχηλον ὦθουν ᾗ ἄλλας ἀνοσίους ποινὰς τότε ἐπέφερον, ἐπιβάντλω ἀπεκλουῶντες ᾗ μειχὸν, ᾗ ἀλλοτρείᾳ ἐπιπαδέσαντα γναθαί. Ο δὲ ἱερὸς ἐκεῖνος B ἀνὴρ ἀφώνως ἅπαντα ᾗ ὑσύχως ὑπέφερεν. ὑπερόριος δὲν ἐν τοῖς Αγαθοῦ τελεῖς, ᾗ μετὰ μικρὸν χρόνον ἀποβιώς, ἐν τῇ πόλει εἰσαχθεὶς θάπτεται εἰς τλῶ αὐτῶ μονὸν. ὁ δὲ κλεηκὸς, ἁ τὰς πολιὰς αὐτῶ τίλας, ὑπερρίψας εἰς τλῶ οἰκίαν αὐτῶ, κατ' αὐτῶ τλῶ ὥραν ὡρὰ ταύτλω ἐμπεπρησμένλω, ᾗ τλῶ θυγατέρα αὐτῶ * ἐκλελυμένλω, ἥτις διήρατεν ἐπὶ χάρτες ἑκατὸς μεταπέσα, ᾗ πὰς πρὸς τὸ ζῆν ἀφορμὰς συλλέγυσα.

* παραμείνᾶσα ἢ Scyliz.

Ο δὲ βασιλεὺς Αλέξανδρος ἐ πάλαι βίον ἀβροδίαιτον ἦγεν, ᾗ ἐθηρεύετο, ᾗ ὡρὰς μόνα ἐπιτηδείους τὰ κυνηγέσια, ᾗ πὰς ἄλλας ἀκολάστους ᾗ ἐκδιαιτημένας τῇ ἡμέρᾳ ἐπράττετο, καὶ μαδὲν ἔργον βασιλέως οἰδὼς ἐπιπράττεσθαι, ἀλλὰ τρυφαῖς καὶ ἀσελγείαις χολάζεν ἠγαπακὼς· ἐπεὶ τῆς βασιλείας ᾗ τῶ ὅλων ἐγένετο ἐγκρατὴς, οὐδὲν ἄξιον λόγε ἃ διενοήσατο, ἢ καπεπράξατο· μεταρσίασας γὰρ, Ιωάννλν τινὰ ἀχρεῖον ᾗ μηδενὸς ἄξιον λόγε, Λαζάρλν τὸν ἐπώνυμον, ῥαίσπορα πεποίηκεν. ὃς ᾗ μὴ μικρὸν κακῶς ἀπέρρηξε τλῶ ζωλῶ, ἐν τῇ Εβδόμῳ σφαιζίζων ὁ κλεηκός. ὡσαύτως καὶ Γαβριηλόπωλον ᾗ Βασιλειτζίλν, συμπαίσορας αὐτῶ ὄντας πρὸ τῆς βασιλείας, ἐ τῶν ἀκολάστων ἡμέρων ποιητὰς ᾗ θιάσωτας, πλείσος τε χρήμασι πεμλώτλωσε, καὶ εἰς πατεμικότητος τιμλὼ ἀνεβίβασεν. ἐβάλετο δ' (ὡς φασι) εἰ μὰ θεὸς ἐπίσχε, ἢ Βασιλείτζλν εἰς τὸν βασίλειον Θρόνον ἀναγαγεῖν, ᾗ Κωνσταντίνον ἢ αὐτέψιον ὑπεκίσαι ἀνηφόν. ὃ καὶ ἐγένετο ἄν, εἰ μὴ Θεὸς μὰν φθάσεν, ὡς εἴρηται, διεκώλυσεν. ἐπειδὴ οἱ πρὸς Λέοντα τὸν τῶ παιδὸς πατέρα διαφυλάττοντες ὦσιν, ποτὲ μὲν λέγοντες ὡς νήπιός ἐστι, ποτὲ δ' ὡς ἀδυνὰς, καὶ ὑπὸ χρόνε μικρὸν ἀποβιωλήσαντες ἢ Αλέξανδρον, τὸν παῖδα ἐσώσαντο, ἢ θανάτε κατελάβοντες ἐκεῖνον. ἐπὶ τῶ βασιλεύσαντος ἰφάνη κομῆτης ἐαδύτως, ὃν Σιφίαν καλοῦσι οἱ περὶ ταῦτα δυνοί. τῶν δὲ ἄλλων αἱμάτων χύσιν φοσυμαίνειν ἐν τῇ βασιλείᾳ.

Cometa.

Himerii interitus.

Ο δὲ βασιλεὺς πλάνοις καὶ γόησιν ἐαδύτως ἑαυτὸν, ᾗ πυθανόμενος περὶ τῆς ἑαυτῶ βασιλείας, εἰ μακροχρόνιος ἔσται, ὑπέχοντο μακρόβιον αὐτὸν ἔσεσθαι, εἰ ἐκ τῆ ἱππικῆ ἑσπέρας σύαγρος ὁ χαλκῆς, αἰδοῖα καὶ ὀδόντας μὰ ἔχων, φοσλάβοι παρ' αὐτῶ. τοιχέον δὲ αὐτῶ τῶν εἶναι προφατῶς· Λέοντι δὲ ἀνεῖλε θεὸς τὸν βίον πρὸ τῆς βασιλείας, ἐ τῶν ἀκολάστων ἡμέρων ποιητὴν ἢ θιάσωτην, πλείστοις τε χρήμασι πεμλώτλωσε, καὶ εἰς πατεμικότητος τιμλὼ ἀνεβίβασεν. ἐβάλετο δ' (ὡς φασι) εἰ μὰ θεὸς ἐπίσχε, ἢ Βασιλείτζλν εἰς τὸν βασίλειον Θρόνον ἀναγαγεῖν, ᾗ Κωνσταντίνον ἢ αὐτέψιον ὑπεκίσαι ἀνηφόν. ὃ καὶ ἐγένετο ἄν, εἰ μὴ Θεὸς μὰν φθάσεν, ὡς εἴρηται, διεκώλυσεν. ἐπειδὴ οἱ πρὸς Λέοντα τὸν τῶ παιδὸς πατέρα διαφυλάττοντες ὦσιν, ποτὲ μὲν λέγοντες ὡς νήπιός ἐστι, ποτὲ δ' ὡς ἀδυνὰς, καὶ ὑπὸ χρόνε μικρὸν ἀποβιωλήσαντες ἢ Αλέξανδρον, τὸν παῖδα ἐσώσαντο, ἢ θανάτε κατελάβοντες ἐκεῖνον. ἐπὶ τῶ βασιλεύσαντος ἰφάνη κομῆτης ἐαδύτως, ὃν Σιφίαν καλοῦσι οἱ περὶ ταῦτα δυνοί. τῶν δὲ ἄλλων αἱμάτων χύσιν φοσυμαίνειν ἐν τῇ βασιλείᾳ.

E

Ο δὲ βασιλεὺς πλάνοις καὶ γόησιν ἐαδύτως ἑαυτὸν, ᾗ πυθανόμενος περὶ τῆς ἑαυτῶ βασιλείας, εἰ μακροχρόνιος ἔσται, ὑπέχοντο μακρόβιον αὐτὸν ἔσεσθαι, εἰ ἐκ τῆ ἱππικῆ ἑσπέρας σύαγρος ὁ χαλκῆς, αἰδοῖα καὶ ὀδόντας μὰ ἔχων, φοσλάβοι παρ' αὐτῶ. τοιχέον δὲ αὐτῶ τῶν εἶναι προφατῶς· Λέοντι δὲ ἀνεῖλε θεὸς τὸν βίον πρὸ τῆς βασιλείας, τὰ λείποντα μέρη τῆ χείρῳ προσαναπλήσας. τῷ παύτῳ λόγω ἐχόμενος ἀποσφᾶ, ἱππικὸν πεποιημένος, τὸν ἱερὸν τῶν ἐκκλησιῶν πέπλως ᾗ τὰς θείας λύχνας καὶ τὰς λαμπάδας ἁναλαβὼν, τὸ ἱππικὸν καπνίσμασι, τὰ Θεῷ ἁγιαζόμενα κοινῶν, ἃ μᾶλλον εἰπεῖν τοῖς εἰδώλοις ἀγιζόμενος ὁ δείλαιος. Ιμάσιον δὲ τὸν λογοθέτλν ἐκ τῆς τῶν Αγαρηνῶν ἥττης ὑποστρέψαντα, ᾗ ἢ βασιλίδα καταπλήσσει, ἀποστέλας πεμώσασι ἐν τῇ μονῇ τῶν Καλυπῶν, ἐπιπεπλεγμένος ὡς ἐχθρῷ τῶν χράσθαι, ᾗ τὸ Ε

αὐτὴ πολλὰ κατ' αὐτὴ συωθεῖσθαι ἐν ταῖς ἡμέραις τῆ ἀδελφῆ· ἔτος δὲ μιᾳρὸν ἐν τῇ ἐξορείᾳ βιὺς, ἀπέθανεν ὑπὸ τῆς θλίψεως καπηλεθείς. τῶ Βουλγάρου δὲ ἄρχοντος Συμεὼν πρίσβεις πεπομφότος, τὺς πεῦσομένους εἰ τῶν εἰρήνων ἀπαίξοιτο, ἢ τιμῶν φυλάττοι πρὸς αὐτὴ ὁποῖαν ἡ προβασιλεὺς ἀδιλφὸς αὐτῶ, τὺς μὲν πρίσβεις ἀτίμως ἐξέπεμψεν, ὑπερόγκως καὶ ἀλαζόνας λόγως καὶ φρυαγματώδεις ἐπέμψας, & ἀπειλαῖς χρησάμενος κατὰ Συμεῶν, ἐν τύπῳ καπλάττειν τῦτον σίόμενος. ὑποτρεψάντων δὲ τῶν πρίσβεων πρὸς τὸν Συμεῶν, μὰ ἐσηγκόν ὕπος μετείως τὺς ἐν τῶ Αλεξάνδρῳ ὕβρεις, καὶ τὰ φρυάγματα καὶ τὺς ἀπειλὰς, ὅλως τῶν εἰρηνῶν, καὶ κῆ Ρωμαίων ἤκουεν ὅπλα κινεῖν. Αλέξανδρος δὲ τῇ ς'. τῦ Ιυνίυ μηνὸς ἀριστήσας, λουσάμενος καὶ οἰνωθείς, μετὰ τὺς ὕπνως καπῆλθε σφυρίσων. πόνῳ δὲ γενόμενος ἐν τοῖς ἐγκάτοις αὐτῆ ἀπὸ τῆ βρωμάτων ἀπλυσίας καὶ τῆ μέθης, ἀπελθὼν ἐς τὴ Παλατίῳ, αἷματος αὐτῆ πολῦ ἐκ τῶν ῥινῶν καὶ τῆ αἰδοίων ῥύσεως, μῆ μίαν ἡμέραν ἐπιλιπούσης. ἐπιτρόπως καπηλικῶν τῆ πατριάρχου Νικόλαον, τῆ μάγιστρον Ιωάννην τὸν Ελλᾶδα, Ιωάννην τῆ ῥαίπορα, τῆ Βασιλειτζίου, καὶ τῆ Γαβριηλόπουλον, τῆ βασιλείας παραδὺς Κωνσταντίνῳ τῇ ἰδίῳ ἀνεψιῷ. ἀποθανὼν δὲ ἐτάφη μῆ τῶ πατρὸς αὐτῆ Βασιλείου.

Τῦτον μὲν τὸν τρόπον, ὃν ἔφημεν, ἀποθανόντος Αλεξάνδρου, εἰς Κωνσταντῖνον τῆ υἱὸν Λέοντος, ἔβδομον τῶν ὑλικῶν ἀγόντα ἔτος, καὶ ἄγοντα, τὸ βασίλειον πεμελλυθεν κράτος, ὑπὸ ἐπιτρόπως πλοῦτον, τὺς ἀναδεν ἐκ θυμένης. λαβοῦσος ἡ τῆς ὀξυσίας Νικόλαος ὁ πατριάρχης, ὡς καὶ αὐτὸς ἐπίτροπος ὤν, σωμάτων τοῖς ἄλλοις, ἐπιδεικνύει τὸ τῦ κοινῦ. τῆ δὲ φραγμάτων ὕπος ἐχόντων, καὶ τῆ βασιλείας, ὡς ἔφημεν, παρὰ τῆ ἐπιτρόπων Θωμᾶνης, Κωνσταντῖνος ὁ τῦ Δούκος Ανδρονίκου υἱὸς, δομέστικος τῆ σχολῶν τυγχάνων, καὶ δυνατείαν περιβεβλημένος μεγίστην, γράμμασι τῆ ἐς τὴ βασιλίδα φίλων καὶ συγγενῶν αὐτῆ παρακινδυνεῖς, γεγραφότων ἀκίφαλον εἶναι * τῆ βασιλέα, καὶ κακῶς διεξάγεσθαι, καὶ μικρὸν ὅσον κινδυνεύειν ἐλεθέρᾳ κινδύνῳ ὑποπιπτεῖν, αὐτὸν τε ἀναπαλαμένων ὡς ἐχίρωνα καὶ ἀνδρεῖον, καὶ μόνον δυνάμενον ἐπαξίως κυβερνῆσαι τῆ περιβόητον τῶν Ρωμαίων ἀρχῆν. προθυμέσθαι δ' ὅτι καὶ ἡ σύγκλητος αὐτὴ ἀπαίξεται, & ὁ πολιτικὸς ὄχλος, καὶ, ἐπισταδὸν ὡς τάχος καπλαβεῖν, συνειδότος (ὡς φασι) καὶ τῆ πατριάρχου Νικολάου, καὶ τῆς γραφῆσι συνευδοκοῦντος, ἐξ ἧ μήπω τὰς ἐξόδους Αλεξάνδρου ἀναγνωσθῆναι, μηδὲ γνωσθῆναι αὐτῆς ἐπίτροπος γέγραπται καὶ αὐτὸς τῆ παιδὸς, Αρπαβάσδῳ φρὸς τῦτο ἐξαποστείλαντος, καὶ παρὰ τῶν πρώτων τῆ ἱερέων καὶ μεγάλης ἐκκλησίας μεσίτεται γνωμῶν. παρ' ὃ ὁ Αρπαβασδος ὢν Λεσβίου, τῆ ἐπὶ ζωγραφικῆ τέχνη λάμψαντος.

Ο Κωνσταντῖνος δὲ καὶ πρότερον ὀνειροπολῶν τὴν βασιλείαν, καὶ ἐξαπατῆς αὐτὸς ἐφήμενος, καὶ μηδὲν ποτε ἀλλοσόπιν, ἀλλ' ἢ πρὸς τὴν τοιαύτην ὁρέξιν πεπραμμένος ἔχων ἢ νοῦν, δεξάμενος τὰ γράμματα, ταχὺ πῦ ἐπύθετο, καὶ ταχὺ τὴν βασιλίδα καπελαβεν, ἐπειμένης ἔχων τὺς ἐρετμάτων ἐκκρίτως, καὶ τῶν νυκτῶν αὐλῆ ἐξ πυλίδος εἰσελθὼν τῦ φρουρίου Μιχαὴλ, πλησίον οὖσης τῆς ἀκροπόλεως, ἐν τῇ οἴκῳ τῦ μαγίστρου Γρηγορᾶ τῦ Ιβηρίτζη (πενθερὸς δὲ ὁ Γρηγορᾶς τῦ Κωνσταντίνου παρεγένετο) ἐν ᾗ ἐξυπερθρόων, μῆ τῆ σὺν αὐτῆ διετίλει. Νικήτας δὲ ἀσυμβήτως τὴν ἕλλοσιν αἰσθόμενος τῆ Κωνσταντίνου, τῇ πατρικίῳ Κωνσταντίνῳ τῇ Ελλαδικῆ τυγχάνοντι μοναχῆ ἐμένοντα, καὶ παρελθὼν αὐτὸν κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα, περοπίπτει φρὸς τὸν Δῶκα. βυλὴν δὲ ποιεσάμενοι,

A loco habiturum, quod is quoque contra ipſum imperante Leone multa machinatus, fuiſſet. neque diu in exilio vixit Himerius, calamitate exanimatus. Miſſos a Simeone Bulgarorum principe legatos, percontante pacem ne amplecteretur, eoque honore ipſum in quo Leo habuerat dignaretur, contumelioſe dimiſit, arroganter & ferociter iis collocutus, miniſque ſe Simeonem territurum ratus. Reverſis legatis, Bulgarus contumelias & fremitum Alexandri, ac minas haud tulit mediocriter: ſed rupta pace, arma contra Romanos movit. Sexta Junii die Alexander pranſus, locus, & inebriatus, a ſomno ad ludum pilæ ſe contulit: & oborto viſcerum ob cibi ingeſti abundantiam & ebrietatem dolore, in palatium reverſus, multo per nares & veretrum ſanguine egeſto, poſtridie deceſſit. Conſtantino fratris ſui filio regnum legavit, tutoreſque ei conſtituit Nicolaum patriarcham, Stephanum magiſtrum, Joannem Eladam magiſtrum, Joannem rectorem, Baſilitzam, & Gabrielopolum, Mortui cadaver apud patrem Baſilium conditum eſt. Alexandri obitus.

Annum agens ætatis ſeptimum Conſtantinus Leonis F. imperium init, ſub iis quos recenſui tutoribus: & Nicolaus maxime patriarcha, utpote tutorum, clavum reipublicæ tenuit. Initio hujus imperii, Conſtantinus Ducas Andronici F. domeſticus ſcholarum, & maxima præditus potentia, amicorum ac cognatorum in urbe degentium litteris ad invadendum Imperium inſtigatur. Scribebant enim, capite carere Imperium, ac male geri, & in ſummo verſari diſcrimine: ipſumque, ut hominem cordatum atque fortem, & ſolum nobili Romanorum Imperio adminiſtrando aptum, accerſebant: addebantque, probari eum Senatui, & civili multitudini: & hortabantur, ut urbem quamprimum occuparet. Ferunt, conſcium horum quæ ſcribebantur, approbatoremque fuiſſe Nicolaum patriarcham (quippe nondum recitato Alexandri teſtamento, ſe inter tutores adſcriptum eſſe etiamnum ignorantem) uſumque hac in re miniſterio Artabaſdi, qui pater fuit Andreæ nobilis pictoris, & ideo primus ſacerdotum magni templi factus eſt. CONSTANT. Leonis F. imperator. *Edit. Pariſ. pag.* 609

At Conſtantinus, qui jam ante Imperium ſomniaret, ſummoque id ſtudio affectaret, neque animum ab ea cura umquam alio deflecteret, litteris acceptis ſtatim aſſeotit, & Conſtantinop. contendit, ſtipatus militum delectis: atque intempeſta nocte per portam Michaeli protovеſtiarii ingreſſus, quæ vicina erat arci, in domum magiſtri Gregoræ Iberuzæ, ſoceri ſui, ſe confert, ibique pernoctat. Nicetas porro ſecretarius Ducæ adventu cognito, patricio Conſtant. Elladico monacho ſtatim indicat, cumque eo hac ipſa nocte ad Ducam venit. Hi priuſquam dies illuceſceret, cum facibus & magna turba portam Circi occupant, & Conſtantinum Imperatorem fauſtis acclamationibus ſalu- Conſtantinus Ducas Imperium invadere pergit.

* τῶν βασιλέων. Scyliz.

tant. Cum autem qui intus erant, portam non reſeraſſent, fortiterque reſiſterent, Conſtantini protoſtrator, audax homo, dum inconſideratius portam aperire molitur, per commiſſuram fori lancea a quodam ictus occumbit. Conſtantinus inde pulſus, tamen Imperii cupiditate ebrius, neque ſanæ rationis compos, inde ad Circum pergit, nihil a ſententia dimotus, malo omine interfecti protoſtratoris. Inde
Edit. Pariſ. pag. 610. fauſtis acclamationibus proſequentibus Chalcen occupat: perqua eam ingreſſus, uſque ad excubitorum ſtationem proficiſcitur. Interim Joannes Eladas magiſter, anus curatorum, delectis quantam occaſio patiebatur remigibus ac ſodalitatibus, iiſque ut arma cuique fors offerebat inſtructis, hos Ducæ occurrere jubet. Ii cum Ducæ militibus manum conſeruerunt, & magna utrinque cædes facta eſt. occubuit etiam Gregoras, Ducæ F. & Michaelus cognatus ejus, & Corticius Armenius. Quo caſu non leviter perturbatus Ducas, ſuos ati confirmaret, concitato equo ad primos contendit: ſed equo in tabulis lapideis, quibus ille locus erat conſtratus, collapſo excaſſum, quidam in terra jacentem, & a ſuis (qui fuga omnes diſſipati erant) defertum cernens, caput ei gladio amputat, idque celeri curſu ad Imperatorem Conſtantinum adfert. Hunc Ducæ futurum exitum, etiam alias intelleaerant tatores. Nicolaus enim quidam publicanus rectigalis Chaldienſis, cum vectigal acceptum decoaiſſet, neque haberet unde publico ſatisfaceret aratio, in Sytiam profugeret: & noſtra ejurata religione, aſtrologiæ ſe dederat. is in nigro linteo litteras ad Thomam logothetam ſcriptas miſerat, quæ linteo aqua eluto apparuerunt, hanc continentes ſententiam: Nolite vobis metuere a ruſa ave Duca: ſtulte enim res novas molietur, & ſtatim peribit.

Conatu Ducæ hunc caitum nacto, ſtatim Gregores magiſter, Ducæ ſocer, & cum eo patricius Leo Chœroſphacta, ad Sophiæ templum profugerunt. qui a tutoribus inde abrepti, raſi & monachi in Studii monaſterium concluſi ſunt. Conſtantinum Eladicum patricium iidem nervis bovillis prollae cæſum, & in triumpho per mediaro urbem ductum, monaſterio Dalmatico incluſere. Leonem patricium Catacallitam, & Abeſſalomum patricium Arotræ F. excæcaros relegarunt. Conſtantinum Eulampii F. & cum eo alios, Philotheus urbis præfectus in Circi funda capite truncavit. Niceras ſecretarius & Conſtantinus Africus diu ac multum qaæſiti, inventi non ſunt. Patricium Ægidam, nobilitatæ fortitudinis virum, & alios cum eo duces haud obſcuros, a Damali (buculam vox notat) Chryſopolitana, aſque ad locum cui Leucactio (quod album litus diceres) nomen eſt, palis ſuffixerunt. Quin & alios multos ſenatorii ordinis viros, tutores iſti innocuos crudeliter erant interempturi,

A μέτρω ἡ ἀμέρας καταλαμπούσης, μὴ λαμπάδων ἢ λαῦ πολλῶ ἢ ὄχλω ἢ τῶ ἱπποδρόμω πύλαι καταλαμβάνοντες, Κωνσαντίνου ἀνδραμοῦσι αὐτοκράτορα. ἢ δὶ ἴσδου αὐθωνῶς ἀντεχομένου, ἢ μὴ ἀνοιγνύντων τὰς πύλας, ὁ τῶ Κωνσαντίνου πρωτοστράτωρ ἐπ' αὐθρίας μέγα φρονῶν, καὶ βιαιότερον, ἃ μᾶλλον εἰπεῖν ἀπεκτότερον τῆ ἀσυίξει ἐπιχειρῶν τῶν πυλῶν, λογχεύεται παρά τινος τῆ ἔσω διὰ τῆς ἁρμογῆς τῶν θυρῶν, ἢ θνήσκει μὲν ἐπὶς ὠδύς. ὁ Κωνσαντῖνος δὶ ἀποαρθεὶς ἐκεῖθεν, ἢ τῆ τῆς βατιλείας ὄρεξι οἷα τινὶ μέθη αὐτοχρ ὤν, ἢ μὰ καθιςῶτας ἔχων τὰς λογισμὰς, ἅρας ἐκεῖθεν εἰς τὸ ἱπποδρόμιον παραγίνεται, ἀκὸν οἰωνὸν τὸν τῶ πρωτοστράτορος ἔχων σφαγὴν, ἔμας δὶ τῆ διδοχμένων μὲν ἀριτάμβως. ἐκεῖθεν οὖν ἐφαμιλλῶς ἀσπλαβὴ τὸν λεγομένω Χαλκῆν, ἢ δὶ αὐτῆς εἰσιλθὼν ἑφθατεν ἄχει τῶν ἐξαυβίτων. ὁ δὶ μάγιστρος Ἰωάννας ὁ Ελαδᾶς, ἐὼς ὑπάρχων τῆ ἱπιτρόπων, ἐκλογὴν ὡς ὁ ἀειρὸς εἶδὲν τῆ ἑλαπῶν ἢ τῶν ἑταιρειῶν ποιησάμβως, ἢ ἀσθαλίσας ὅπως ποτὲ ἔκτος ἅρματος ὑπόρει, ἀπέστελε κατὰ τῶ Δούκα. οἵ τινες φθάσαντες τὰς περὶ αὐτὸ, συμπλέκονται, ἢ γίνεται φόνος πολὺς ἐκατέρωθεν. ἔπεσε δὶ ἢ Γρηγορᾶς, ὁ τῶ Δουκὸς υἱὸς, ἢ Μιχαὴλ ὁ ἀνεψιὸς αὐτῶ, ἢ Κυρτάιος ὁ Αρμένιος. ταῦτα παραχὺς ἡ μικρᾶς τῶν Κωνσαντῖνον ἐμπίμπλησι. σπεύδων ὢν ἐπιρρῶσαι τὸ ἑαυτῆ μέρος, ἢ ἵππον ἐλάσας, ἀπέγνω συμμίξαι τοῖς ἐμαρθεν. ὁ δ' ἵππος τὰς ἐκείνου ὑπερωμένας ἀσπλιδάσας πλαξὶν, εἰς γᾶν τὸν ἐπιβάτην κατβαλε, καὶ τις αὐτὸν ἀπὸ χῆς ἐρρίμμένον ἢ μεμαωμένον ἀσπλαβὼν (οἱ γὸ ἄλλοι διεσκεδάθησαν ἅπαντες) ξίρει τὸν τῶν ἀπέπεμψε αφαλῶ, ἢ δρομαίως τῆ βατιλεῖ ἀπήνεγκε Κωνσαντίνῳ. τὸ δὶ παιδίον αὐτὸν ἀσταλίφθαι τύχλω, προεγνωσμένον ἐν τοῖς ἐπιτρόποις ἢ ἐξ ἑτέρας αἰτίας. Νικόλαος τὶς δημοσιώτης τῆ ἐν Χαλδίᾳ εἰσπράξων, τὰς σωσπλείας καταπαθάσας, ἢ μὴ ἔχων ὅθεν δοτῶ τὸ δημόσιον ὄφλημα, φυγὰς εἰς Συρίαν ᾤχετο, ἐξομοσάμβος τὸν καὶ ὑμᾶς ὁσιβᾶ θρησκείαν, D καὶ ἀστρολογίας ἀπεπαιδεῦτο. ὅπως ἐν ὁδῶ μέλαιν γράμματα γράψας, ἀπεστάλαει τῆ λογοθέτῃ Θωμᾶ ἢ τοῖς ὁθόνης ῥυφθείσης δὶ ὕδατος, φανερὰ τὰ γράμματα γίνονται. ἰὼ δὶ ὁ τὰς τῆ γεγραμμένων τοιοῦτος· μὰ φοβεῖσθε ὑπὸ τῶ πυρῶ πεσεῖν τῶ Δουκὸς· σωτηριάσονται γὸ ἄρρενες, ἢ θῆλυς ὀλεθρεύσονται.

Ἐσωτὸν ἢ πόλις λαβοῦσης ἡ ἀποστάσεως, παραυτίκα μὲν ὁ μάγιστρος Γρηγορᾶς ἢ πνεῦμα τῶ Δουκὸς, μὴ λείποντος πατείλιν τῶ χειροτέχνη, τῆ θείᾳ νεμίσει τὸς τῶ Οσίου σοφίας προσέβαμεν, ὃς ἐκεῖθεν ἀποσπάσαντες οἱ ἐπίβοποι, ἀπέκειραν μοναχὸν ἐν τῆ τῶν Στυδίου μονῆ. Κωνσαντῖνον δὶ τὸν πατείλιον τὸν Ελαδιάδη, βαθύριος τύφωσις ἀφειδὼς, ἢ μέσης ἡ πόλεως ἐθεμέβδωσαν, ἢ ἐν τῆ μονῆ τῆ Δαλμάτω ἀπέλεισαν. Λέοντα δὶ πατείλιον τὸν Καταπαλίτζην, ἢ Αβεσαλὼμ πατείλιον τὸν τῶ Αροτρᾶ, ἐκτυφλώσαντες, ἐν εξορίᾳ παρέπεμψαν. Κωνσαντῖνον δὶ ἢ τῆ Εὐλαμπίου, ἢ ἑτέρους σὺν αὐτῆ, Φιλόθεος ὁ ὕπαρχος ἐν τῆ ἱππικῆ σφενδόνῃ ἀπέτεμε. Νικήτας δὶ ὁ ἀσηκρήτις, ἢ Κωνσαντίνος ὁ Λίβ, ἀείπερ ἀναζητηθέντες πολλὰ, ἐχ εὑρέθησαν. Τὸν δὶ πατείλιον Λίγιδιον, τὸν ἐπ' ἀνδρὶ πεπεβότα, ἢ τίνας σὺν αὐτῆ γραπτὰς ἀσημος, ἀπὸ ἢ ἐν Χρυσοπόλει δαμάλεως, ἢ μίχελ ἢ τοῦτο ἢ λεγομένῳ Λδυκακτίω, ἀπεσκόλοπισαν. Πολλοὶ δὶ τῆ ἄλλοι ἀπωλώλεσαν ἢ συγκλητικῶν, παρὰ τῶν λεγομένων ἐπιτρόπων ἀκαλτῶς π ἢ ἀσυτίας,

εἰ μή τινες παρ' ἐκείνου ἐσταλμένοι τῷ δικαιῶσαι, τῆς ἀδίκου ἁρπαγῆς ἀνεχαίτισαν, φάμενοι, ὡς παιδὸς ὄντος τοῦ βασιλέως, καὶ μὴ νοοῦντος τὰ πραγμένα, πῶς ἂν οὗτοι τοιαῦτα τολμῶεν τὰ τοιοῦτα ἐξεπράττεσθαι; οἱ δὲ ἐπίτροποι καὶ τὴν Δούκα ἀπεκείραντες γυναῖκα, εἰς τὸν ἐν τῇ Παφλαγονίᾳ οἶκον αὐτῆς ἐξαπέστειλαν. ἐξέτεμον δὲ καὶ Στέφανον, τὸν ταύτης υἱόν.

Dum hæc in urbe geruntur, interim Simeo meo Bulgarorum princeps gravi cum exercitu in Romanorum ditionem invadit, & ad Constantinopolin venit, atque a Blachernis usque ad auream portam castra posuit. magnamque spem cooceperat urbis potiendæ: sed ut certior factus est de murorum firmitate, multitudine propugnatorum, sæva jactantium, machinarum & balistarum abundantia, repudiata ea spe ad Hebdomum recedit, pacificationemque poscit. Id tum multo gratissimum tutoribus: missusque est a Simeone magister ipsius Theodorus, & de pace habitum colloquium. Multis ultro citroque commutatis verbis, patriarcha cum reliquis tutoribus deducunt Imperatorem in Blachernense palarium: datisque idoneis obsidibus, eodem ad convivium Imperatoris Simeonem recipiunt. ubi quidem cupue patriarchæ Bulgarus princeps submisit, & ab eo comprecationem obtinuit, capiti (ut ferunt) Simeonis imponente suum epirrhipterium. Post contritum pacis conditionibus compositis, Simeon ejusque liberi donati domum abierunt.

Pacificatio Bulgarica.

Τὰ δὲ τούτων ἐν τῇ πόλει πραττόμενα, Συμεὼν ὁ Βουλγαρίας ἄρχων μὲν βαρείας δυνάμεως εἰσβολὴν ἐπὶ Ῥωμαίων ἐποιήσατο, καὶ ἐπὶ βασιλίδα φθάσας, χάρακα πλησίον βαλόμενος ἀπὸ τῶν Βλαχερνῶν καὶ μέχρι τῆς χρυσῆς πόρτας, καὶ μεγίστην τοῖς ἐλπίσι ῥᾳδίως ταύτην ἐλάβανε. καταμαθὼν δὲ τὴν ἐχυρότητα τοῦ τείχους, καὶ τὸ πλῆθος τῶν τειχομαχούντων, καὶ τῶν τοῦ πετροβόλου καὶ τοξοβόλου ὀργάνων δαψίλειαν, ἀφειμένος τῆς ἐλπίδος ἐν τῇ ἑβδόμῃ ὑπεχώρησεν, εἰρήνης σπονδὰς ἐξαιτούμενος. τοῦ δ' ἐπιτρόπου ἀσμενίσαντα δεξαμένου τὸν λόγον, ἀποστέλλει ὁ Συμεὼν τὸν μάγιστρον Θεόδωρον ὁμιλῆσαι περὶ εἰρήνης. ὃς παραγενόμενος, καὶ λόγων πεπειράτων πολλῶν, ὁ πατριάρχης ἅμα τοῖς λοιποῖς ἐπιτρόποις ἀναλαβόντες τὸν βασιλέα, ἐν τῷ παλατίῳ ἦλθον τῆς Βλαχερνῶν. καὶ ὁμήρους δόντες ἀξιολόγους, εἰσήγαγον τὸν Συμεὼν ἐν τῷ παλατίῳ, καὶ συνεστιάθη τῷ βασιλεῖ, τὸ Συμεὼν ὑποκλινάντος τῷ πατριάρχῃ τὸν κεφαλὴν, καὶ δι' ἐκείνου δεξαμένου παρ' αὐτοῦ, ἐπιθέντος (ὡς φασι) τῇ τοῦ βαρβάρου κεφαλῇ * τὸ ἴδιον ἐπιῤῥίπτιον. μετὰ δὲ τὴν ἑστίασιν συμβάντων γενομένων περὶ εἰρήνης, δώρεις ὧν τι Συμεὼν, καὶ οἱ παῖδες φιλοφρονήσεις, εἰς τὴν ἰδίαν ἀπεκδέχονται χώραν. καὶ ταῦτα μὲν ἐφράσθη τηδί.

* ἀντὶ τοῦ φαίη. Scylitz.

Τὴν βασιλέως Κωνσταντίνου ἐξέπτωσιν ἀδυρομένην, καὶ ἣ ἑαυτὸν ἀναπαλαιμένη μητέρα (ἅδα δὴ αὐτὴν κατήγαγε τὸ παλατίῳ Ἀλέξανδρος) ἀναβιβάζουσι τὸ ἀσπὶς πάλιν αὐτῇ· ἀνελθοῦσα δὲ, ἐγαμετὸς γενομένη τῆς βασιλείας, προσλαμβάνεται τὸν παραλειπόμενον Κωνσταντῖνον, καὶ Ἀναστάσιον & Κωνσταντῖνον τοὺς ἀδελφοὺς, τοὺς τῆς ἐπωνυμίας Γογγυλίους. συμβουλεύσαντος δὲ καὶ Ἰωάννου τοῦ Ἑλλάδος, καταβιβάζουσι τοὺς οἰκείους Ἀλεξάνδρου, Ἰωάννην τὸν ῥαίπορα, καὶ Γαβριηλόπωλον τὸν Βασιλιτζίωτην, καὶ τοὺς λοιποὺς. προβάλλεται δὲ καὶ Ζωὴ Λύγουστα, Δομέστικα τῶν τειχέων ἀρχὴν ἐν δόξαις οὖσαν, καὶ τοῖς αὐτοῦ προκειμένοις πρὸς ἀγῶνα, ἅτε τῇ συμβουλῇ καταβιβάζεσθαι τὸν πατριάρχην τοῦ παλατίου. καὶ μάγιστρος δὲ Ἰωάννης ὁ Ἑλλάδος καταλύει ἑαυτοῦ, νόσῳ λυθείς, δι' ἃς καὶ ἀπεβίω. Κωνσταντῖνος δὲ ὁ παρακοιμώμενος ὑφ' ἑαυτὸν ἀγαγὼν τὴν ἅπασαν τῆς βασιλείας ἰσχὺν βουλόμενος, καὶ μηδένα ἔχειν τὸν ἐμποδίζοντα, ἐξεβάλλει τὸν ἑταιρειάρχην ἐκ τῆς Λύγουστας, ὡς σφετεριζόμενον τὴν βασιλείαν εἰς τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν ὑπὸ τῶν λόγων πειθθεῖσα, Πατρίκιον αὐτὸν τιμᾷ. καὶ καταλύσας ὡς ἦθος λαβεῖν δίκην, εἶναι μέσον προσέταξε. προσκεῖσθαι δὲ αὐτῷ αὐτὸν Ἰωάννην τὸν Γαζιδᾶν ἑταιρειάρχην, καὶ Δαμιανὸν εὐνοῦχον ἀρτιφανῆ τῆς βίγλας δρουγγάριον.

Dum hæc in urbe geruntur, interim Simeone Thraciam populante, Augusta cum proceribus consultat quo pacto ejus impressiones compescerer. Ibi Joannes Bogas promittit, si patricio honore insigniretur, se Patzinacas contra eum adducturum: impetratoque quod petebat, acceptis donis ad eos se confert, pactum icit, acceptisque obsidibus Constantinopolio redit, pollicitis Patzinacis se Istro trajecto Bulgaris bellum facturos. Transfugit eo tempore & Afotes, vir celebris, principir principum filius. is ferebatur virgam ferobur.

Patzinacæ.

Ἀγωνιῶντος δὲ καὶ φέροντος τὸ Συμεὼν τὰ Θρᾳκῶα μέρη, καὶ τῆς Λύγουστης φροντιζούσης μετὰ τῆς ἐν τέλει, ὅπως αὐτὸ παύσωσι τὰς ἐπιδρομὰς, Ἰωάννης ὁ Βογᾶς ὑπέρχεται, πατρίκιος τιμηθείς, ἀγωγὸν κατ' αὐτὸ Πατζινακίας καὶ τυχὼν ἀπίστως, δῶρα λαβὼν, ἄπεισιν εἰς Πατζινακίαν. καὶ πρεσβεύεται μὲν, καὶ ὁμήρους εἴληφεν, ἐπάνεισιν ἐν τῇ πόλει, συμβεβηκέναι τῇ Πατζινάκων, καὶ Ἴστρον περαιῶσθαι, καὶ Βουλγάρους πολεμεῖν. ὑπομένει δὲ τόπῳ καὶ Ἀσώτης, ἀνὴρ ὀνομαστὸς, ὃς ἦν ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων. ἐλέγετο δὲ οὗτος

ream, manibus extrema tenens, confringere ac flectere poſſe, duritie ferri mannum robori cedente. eum Zoe comiter acceptum, domum remiſit. Adrianopolin autem Simeoni pet complures dies fruſtra oppugnanti, Pancratucas quidam Armenius, cui inter alios urbis ejus cuſtodia fuerat commiſſa, auro corruptus, prodit. Paulo poſt miſſi ab Auguſta Baſilius patricius Canicleo præfectus, & Nicetas Eladicus, eam auro ac pecunia recuperarunt.

Adrianopolis capta, & recepta.

Damiani Ameræ mors.

Hoc ipſo anno Tyri Ameras Damianos hoſtili cum claſſe & magnis copiis in Romanos impetum dedit, adortuſque Strobelum acriter oppugnavit: & cepiſſet utique, niſi e morbo deceſſiſſet vita. Morte ejus factum eſt, ut Sarraceni re infecta domum redirent. Zoe porro continentes Simeonis incurſiones non ferens, eumque reprimere cupiens, re cum Senatu deliberata, ſtatuit pacem cum Sarracenis componere, Orientaleſque deinde omnes exercitus in Occidentem tranſportare: hiſque cum Occidentalibus copiis conjunctis, bellum in Bulgaros movere, eoſque exſcindere. Proinde in Syriam miſſi Joannes Radenus patricius, & Michaelus Toxaras, pactum cum Sarracenis icerunt. Auguſta Sarracenorum jam ſecuta, milltibus rogas (ſic vocatur pecuniæ diſtributio) dari, Leonemque Phocam magiſtrum ac ſcholarum domeſticum exercitus in Bulgaros ducere jubet. Omnibus in unum conductis exercitibus ac cohortibus ad Diabaſin (locus id nomen a tranſitu habet, eſtque planities ampla, & recipiendo exercitui ſufficieus) palatii primarius ſacerdos (ipſi * Protopapam vocant) miſſus cum venerandis lignis, omnes in genua procumbere juſſit, & jurare, ſe uſque ad mortem una perſeveraturos. dicto ſacramento, in Bulgaros exercitus omnes moverunt. Cohortem eacubitorum ducebat Joannes Grapſon, vir bellicoſus, probaræque multis prælliis virtutis. Cohortem Hicanatorum dictam Olbianus Marula, vir inſignis: Romanos & Leo Argyri filii, ac Bardas Phocas aliis præerant cohortibus. Aderat iia & Melias magiſter cum Armeniis, plurimique alii provincialium duces. Comitabatur etiam Conſtantinus Africanus patricius, velueti conſiliarius Leonia domeſtici ſcholarum. Sexto Auguſti die * pugna inter Romanos & Bulgaros commiſſa eſt, ad caſtellum Acheloum, pulſique & magna eæde proſtrati ſunt Bulgari. Ibi cum domeſticus * plurimo ſudore madens, animoque deficiens ad quemdam fontem ex equo deſcendiſſet, ut ſudorem elueret, ac ſe recrearet: equus ſorte abrupto vinculo ſe proripit, ac ſeſſoris vacuus per exercitum diſcurrit. quem ut agnovere milites, occubuiſſe domeſticum rati, metu animis conſternatis, ab infectione hoſtium deſtiterunt: quidam ariani retro ſeſe averterunt. Quod ex ſublimi cernens Simeon, (neque enim effuſe & ordinibus diſſipatis fugam faciebat) ſuos Romanis immiſit. Romani jam ante animos dejecti & paventes, hoſtem ſubito irruere videntes, ſtatim terga dederunt. fuga ea periculoſiſſima fuit. aliis ſeſe invicem conculcantibus, aliis ab hoſte exſis, Leo domeſticus fuga in Meſembriam evaſit. Noo multitudo tantum militaris tunc perilt, ſed & duces ionumeri, atque ordinum ductores. Occiſus eſt etiam Gabras, filius ejus natu grandior. & vigore quidem & fortitudine, & animi magnitudine cæteris præſtantior, & ob id ab hoſtibus maxime timitus. Ceciderunt & Leontius Pergamenus, & Nicephorus Ouranus, & Nicephorus Glabas, & Leo Cleidas, & Leo Cabaſilas, & Nicephorus Cabaſilas, & Leo Cabaſilas, & Nicephorus Cabaſilas, & Leo Cabaſilas, & Nicephorus Cabaſil

ἀπηνὴς, δραγγάριος τῶν πλοίων ὤν, μετὰ A lam Conſtantinus Africas, & cubitorum
πάσης τῆς τότε παραπλησίας τοῖς αἰγιαλοῖς προσαχθείς, dux Joannes Grapſon. Miſſus fuerat Ro-
ὡς εἰς βοήθειαν τυγχάνων τῇ Λέοντι, ἐξεπράσσετο τοὺς manus Lacapenus patricius, rei navalis
παρὰ τῶν Βογᾶ ἀχθέντας Πατζινάκους εἰς συμμαχίαν drungarius, cum tota claſſe, juſſus litus
Ῥωμαίων. διαλέξεως τε γενομένης μέσου τοῦ Ῥωμανοῦ τε legere, & auxilio eſſe Leoni, & a Boga
καὶ Βογᾶ, ἐδόκουν αὐτοῖς οἱ Πατζινακῖται συνάπτεσθαι πρὸς ἀλ- adductos ad opem Romanis ferendam Pat-
λήλους, ὑπέρρεψαν εἰς τὰ ἴδια. τὸ γέγονον ἐξ αὐτῶν βοήθεια ἄπρακτος τῷ αὐθέντῃ. zinacas trajicere. Ei cum Boga incidit
contentio: quam animadverteotes Patzina-
cæ, domum redierunt, ad irritumque eo-
rum recidernt ſuppetiæ.

Εἶναι δὲ οἱ αἴτιον φασι γενέσθαι τῷ Ῥωμαίων Sunt qui aiam Romanis fugæ cladiſ-
βέσπον ἡττηθῆναι. ἐξελαύνοντα γὰρ Φωκᾶν τὸν Συμεὼν, τῷ διώκοντι, que cauſam fuiſſe dicant. Etenim cum
φήμη τις ἐξαίφνης ἐρρύη παρὰ αὐτὸν ἀπαγγέλλουσα, Simeonem Phocas pulſum perſequere-
ὡς ὁ δραγγάριος τῶν πλοίμων ἅπασι μὴ τοῦ πολέμου tur, ſubito ad eum fuiſſe allatum nun-
παρακινδυνεύοντες, παραλημφόμενος τὴν βασιλείαν. ὁ δὲ τῇ ἀκοῇ κατα- tium, Drungarium rei navalis cum
βροντηθεὶς (ἐσφετερίζετο γὰρ εἰς ἑαυτὸν τὸ τῆς βασιλείας κράτος) universa claſſe abire animo occupandi
καταλιπὼν τὸ διώκειν, ὑπέστρεψεν εἰς τὴν παρεμβολήν, Imperii, quo nuntio attonitum eum,
ὡς τάχα τὸν μαθητεύσοντος. ἐξαδόντος δὲ λόγου ὡς τὸν ut qui ſummam rerum ſibi depoſceret,
στρατὸν, ὡς ὁ δομέστικος πέφευγεν, ἄλλης ἐπιλαβόντης οἱ omiſſa infectatione hoſtium ad caſtra
λοιποὶ, ἐπαύσαντο διώκοντες. ἃς ἰδὼν ὁ Συμεὼν φθόγγοις (ἔστα- veri diſcendi cauſa rediiſſe; diditum
το γὰρ, ὡς εἴρηται, ἐν ὑπερῴῳ τόπῳ τῆς πόλεως ἀφορῶν τὰ ἀγω- ea eo rumorem, fugiſſe domeſticum:
νες) εἶχεν θαυμάσαι, ἢ παλίντροπον τὴν φυγὴν ἐποιήσατο. ideoque milites formulinis oblitos ſu- *Edit. Pariſ.*
ὅτου μὲν δὴ ὁ δεύτερος λόγος. εἴτε γὰρ ὅπως, εἴτε gam feciſſe. Simeonem, qui opportu- *pag. 614.*
ἐκείνως ἢ ἀλήθειαν ἔχει, ὅμως ἐτράπησαν οἱ Ῥωμαῖοι, τῷ πάν- no loco ſtans caitum certaminis ope-
λογχίστα ἄνεσθαι διαρχθῆναι. μὴ τοῦ δὲ τοῦτο διὰ τοῦ σωθέντος riebatur, hoc animadverſo, effuſe in
ἐκ τοῦ πολέμου παρανομίαν, τὰ κατὰ Ῥωμανὸν τὸν τοῦ Βογᾶ Romanos irruiſſe, itaque victoriam iis
ἐπιθυμίᾳ εἰς ποσὸν κινδύνου περιῆκεν τῇ δρουγγαρίῳ πᾶν πρᾶγμα, ὡς ἦσαν κατ' αὐτὸ ἐξενεχθῆναι παρὰ τῆς pulſis calſiſque reparaſſe. Sive hoc, ſive
διωκτῶν, καταδιαζόντων αὐτὸν ἐκποῦσαι τὰς ὄψεις, ὡς ἂν illo modo res geſta ſit, Romani certe ea
μηδεὶς φῶ μᾶλλον κακουργίᾳ, μὴ διαπράσαιτο τὰς Πατζι- quam reſtimus affecti ſunt clade. Cumque ſuperſtites ei in urbem re-
νάκους, πάλιν δὲ μηδὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ βέσπου δεχόμενον ὑποστρέ- dilliſſent, Romani & Bogæ agitare eſt Romanos La-
ψαντας. τῶν δ' ἂν ἐπεκύθοι, εἰ μὴ Στέφανος μάγιστρος, ὁ τοῦ controverſia; eoque periculi deductus capenus damnatur.
βέσπου υἱός, καὶ Κωνσταντῖνος παυσίλυπος Γογγύλης, πολ- drungarius, ut judices ei oculos effo-
λὰ διαμάχῃσι παρὰ τῇ διανοίᾳ, αὐτὸν ἐξαρπάσαντο. Συ- dendos eſſe pronuntiaverint: quod ob
μεὼν δὲ ἐπαρθεὶς τῇ νίκῃ, καὶ γαυρωθεὶς, ἅρας ἅπαν αὐτῷ incuriam, aut potius malitia doctus,
τὸ στράτευμα, κατὰ τοῦ βασιλέως ἐπῆγεν. ἐξῆλθεν δὲ πάλιν Patzinacas non trajeciſſet, quodque ex
ὁ δομέστικος Λέων ὁ Φωκᾶς, καὶ ὁ ἑταιριάρχης Ἰωάννης, fuga reverſos non ad ſe collegiſſet. Eru-
ὁ Νικόλαος ὁ Κωνσταντίνου τοῦ Δούκα υἱός, μετὰ τινων στρα- ditque fuiſſent ei oculi, niſi Stephanus
τιωτῶν τῶν παρδριδίτων, οἷς σωμάτιον αὐτῷ. καὶ κατὰ magiſter, unus tutorum Imperatoris
τὸν τοῦ λεγόμενον Καπεσύρτας, ἀπομοίρᾳ τινὶ Βουλγάρων & Conſtantinus Gongyles patricius,
εἰς φρούριόν τι μεμβείσῃ συμπατοῦσι, προσρύγνυσι τί- qui apud Auguſtam latgitet poterat,
τους, καὶ ἔβεσπον ἀνεῖπε. ἀκραιφνὴς δὲ πάλιν ὑπὲρ ἐ- eum eripuiſſent. Simeon autem victo-
πειπετούσης, ὑφίσατο τῇ ποτὲ ῥᾳδίως τε καὶ αὐθεκάστο- ria elatus ac ferociens, ad urbem omni
τον, γίνεται μάχη καρτερά, καὶ ἐπὶ πολὺν διαμείνασα cum ſuo caeciru properavit. Rurſum
χρόνον. καὶ τρέπονται μὲν οἱ Βούλγαροι. ἰσφάγη δὲ Νικό- igitur Leo Phocas ſcholatum domeſti-
λαος ὁ τοῦ Δούκα υἱός, ἥρωι ὡς ἀγωνισάμενος, καὶ ἄπτιος τῆς cus, & Joannes ſodalitatis dux, ac Ni-
νίκης Ῥωμαίοις γενόμενος. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὸν πόλεμον colaus Conſtantini Ducæ filius milites,
συμβεβήκει γενέσθαι ὧδε. quos tum in promptu habebant, ad-
verſus eum educunt: & apud Cataſyr-
tas (loci hoc eſt nomen) in cohortem
quamdam Bulgarorum iocidentes præda-
tum egreſſam, eam adoriuntur, nullo-
que negotio profligant: mox recentem
aliam ingruentem fortiter ſubſiſtentes, pu-
gnam acrem ac diu durantem obeunt, Bulgari victi.
Bulgaroſque fundunt. Cecidit ea in
pugna Nicolaus Ducæ F. heroice pu-
gnans, qui & cauſam vincendi Roma-
nis præbuit, hic tum rerum bellicarum
ſtatus eret.

Τὰ δὲ κατὰ πόλιν ἐσώκει δεινὰ, πολλῶν τε μεγίστων Ac res civiles peſſimo erant loco,
τιμωμένων τῇ βασιλείᾳ, τῇ τοῦ πάντος ὥρᾳ φλεγομέ- multis iiſque ſummis viris inſano Im-
νων ἐρώτων κορυφαῖος ἦν ὁ Φωκᾶς. ὑπάρχων δὲ ἔτης ἐπ' ἀδελφῇ petii amore ardentibus. Horum facile princeps erat Leo Phocas, qui
γαμβρὸς τοῦ παρακοιμωμένου Κωνσταντίνου, μεγάλα ποτὲ quod uxorem habebat Conſtantini
ἐν τοῖς βασιλείοις δυναμένου ἐπὶ χρόνου, καὶ ἐπ' αὐτῷ πλέ- cubicularii intimi ſororem, & ea Leo Phocæ Imperium affectat.
σα θαρρῶν, ῥᾳδίως ᾤετο τῆς βασιλείας καθέξειν ἀρᾶτος. tempeſtate magna erat eunuchorum in-
δοὺς δὲ πολὺς ἐφέρετο, καὶ ἀρύβδην, ἀλλὰ φανερῶς πάν- gula potentia, in eo plurimum po-
τως ἀπηνιστήκει, ἀσυρεῖ πατρῴᾳ πράγματος, καὶ nens fiduciæ, non magno negotio ſe
προγόνων αὐτῷ ἀπόντος, καὶ ὅσου ὑπὸ ἕξιν εἰς αὐτὸν potiturum Imperio putabat: Ideoque
ὡς εἰς νόμιμον ἐκδοχὴν ἐφαντάζετο. ἄτλῳ ὁρμῇ ἀκα- in ea re multus erat, neque occulte,
τάσχετον οὖσαν, φοβηθεὶς ὁ τῆς βασιλίσσης Κωνστα- ſed palam Imperium affectabat: idque
τίνου παιδαγωγὸς Θεόδωρος, καὶ μή τι πάθῃ δείσας ὁ βασιλεὺς, ὑπέθετο τῇ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ, velut rem a majoribus ſuis ad ſe per-
λαθραίως προσλαβέσθαι τὸν Πατρίκιον Ρω- tinentem, quamprimum ad ſe ut le-
gitimum hæredem devolutum iri ſomniabat. Cujus vehementiorem quam
impediri ut poſſet conatum timens
Theodorus Imperatoris pædagogus,
metuenſque ne ſuo domino ea res cai-
tio foret, huic conſulit, uti Roma-

num patricium drungarium, classis occulte sibi adiciscat custodem, ac si res ita postulet, defensorem: cum quippe paternum esse ipsius ministrum, constanterque ipsi benevolum Primum hac de re compellatus Romanus, renuit: & iterum ac sæpius Theodoro animum ejus tentante, recusavit. tandem cum litteras manu Imperatoris scriptas, ab ipsoque punicali subsignatas litteris ad se missas accepisset, concessit: pollicitusque est, se, quantum ejus fieri posset, Constantini cubicularii ejusque cognatorum molitiones impediturum. Hoc modo res compositæ, ac de ea in foro, compitis, ac angiportis susurrabatur. Constantinus autem cubicularius, quanquam ei quæ contra ipsum struerentur non erant inaudita: illa tamen contemnebat, neminem unquam adversus se aliquid ausurum opinans. Sed cum ad classem egrederetur, rogas de more distributurus, Romanoque mandaturus ac quamprimum navigaret, incidit in insidias. Etenim servili forma ei occurrens Romanus, & mandata se studiose executurum promittens, paulatim in casses pertrahit, nihil prorsus eorum quæ parabantur conjicere valentem, sed similiter & absque ulla suspicione colloquentem, propiusque subinde accedentem, ac rogantem, virosne haberet pulchros ac fortes, aptos ad Imperatoriam triremim agendam? respondet Romanus, eos præsto esse. & farinosiorum quibusdam innuit ut accedant. quod contemplatos & probans Constantinus, cum solvi naves juberet, Romanus juxta obambulans, ut proxime prætoriam navim ventum est, id modo factus, Abripere hunc, subsistite. Quibus vero negotium datum erat, il Constantinum statim in navim prætoriam abducunt, ibique in custodia asservant, nemine comitum eum defendere ausо, sed omnibus extemplo dilapsis. Hujus facinoris fama in urbem allata, animos hominum conturbavit, tyrannidem ab aliquo invadi putantium: cumque ad Zoen usque pervenisset, proceribus quoque magnam solicitudinem injecit. Zoe Nicolaum patriarcham & Senatores delectos ad se vocat, reque cum iis deliberata, ad Romanum mittit, qui causam facti exquirant. Eos, cum ad navium stationem venissent, & de comprehenso cubicularios inquirere intendissent, sociorum navalium perculsus multitudo concitata fuga repulit. Postridie Zoe prima luce ad Bucoleonem egressa, evocato etiam filio & ejus familia, interrogat, quænam hujus seditionis causa esset? ibi cum nemo responderet: Theodorus Imperatoris pædagogus, Ideo (ait) hunc motum extitisse, quod Leo Phocas legiones, Constantinus cubicularius Palatium perdidissent. Cæterum Imperator Imperium a matre in se transferens, patriarcham Nicolaum & magistrum Stephanum in aulam revocat: ac postridie missio Joanne Tubace, Augustam palatio abduci jubet. Ea flens atque ejulans, filium amplexa, miserationem matris movit: adeoque iis qui eam ducebant Constantinus mandavit, ut suam secum festinquerent matrem, estque illico

Edit. Paris. pag 615.

Constantinus cubicularius captus.

pag. 616.

μενον, καὶ δραγγάριον τῆς πλοίμων, πατρικιον ὄντα δοῦλον, καὶ τὰ αὐτῷ φρονοῦντα ἄνδρα πιστὸν, ὡς συμπαρεῖναι καὶ ἀφυλάκτην αὐτὸν, καὶ εἰ δέοιτο, σύμμαχον ἔχειν ἑτοιμότατον. ἐντυχίας οὖν πρῶτον ποιεῖται τὸν γενόμενος, ὁ Ρωμανὸς ἀπείπατο. καὶ πάλιν καὶ πολλάκις παραθέσθαι τῆς ἀμφὶ τὸν Θεόδωρον, ἀπείπατο. ἐπεὶ δὲ γράμματον αὐτὸν χαρὰξας ὁ βασιλεὺς, καὶ φοινικαῖς ὑπογράψας γράμμασιν ἀπέστειλε αὐτὸ, ἐξέπη, ἐπὶ χώρας τὸν λαβὼν, καὶ παθυπέχετο τὰ παρακομισθέντα Κωνσταντίνῳ ἑτοίμως συγχωρῶν αὐτῷ ἐπίθεσιν καλῶσαι τῷ τυγχάνοντι. τὰ μὲν οὖν λαληθέντα καὶ γενόμενα, οὕτω φερέσθω, καὶ ἐξ τῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς λιμένος καὶ τῆς τοιαύτης ὑποψιθυρίζετο. ὁ δὲ παρακομισθεὶς, καίπερ ὢν αὐτὸς ὁ τῆς κατ' αὐτοῦ μελετωμένου, καὶ φρόνιμος, μάλιστα οἰηθεὶς πλησίον τινα ἐπιχείρων κατ' αὐτοῦ πεποιῆσθαι ἐξελθὼν ὤν, ἑαυτὸν διασωθῆναι ῥᾳδίως ποιούμενος τῆς πλοίμων, καὶ τὸν Ρωμανὸν ἐπισπόδων τάχιον ἁπλῶσαι, πρεσβύτην τῷ λόγῳ. δοκιμᾷ γὰρ ἐν χάματι προσυπαντήσας ὁ Ρωμανὸς αὐτῷ, καὶ φροῦμος ποιήσειν τὸ κελεύσθαι παγγελόμενος, ἅρμα μὲν κατὰ μικρὸν ἄγειν αὐτὸν εἰς τὸν ἐπίβασιν. μηδὲν δὲ ἐπαισθέσθαι τῆς μελετωμένων τὸ παρακομισθέντος διωκθέντος, ἀλλ' ἁπλῶς ἑαυτὸν ὑποχωρεῖς ὑπολογιζόμενος, καὶ μᾶλλον ἔγγιστα προσιόντος αὐτῷ, καὶ πυθομένου εἰ ἔχοι ἀνδρας εὐσθεῖς, καὶ γενναίους, καὶ τὸν βασιλικὸν ἱρέττους ἐπιτηδείους τριήρη; τὸ δὲ, καὶ ἔχειν, καὶ ἐγγὺς παρεῖναι τούτους, εἰραπίσας, καὶ τῇ κεφαλῇ κλίσαντος ἄνω νεὼς πλησίον τῆς Διδυσίμων, ὁ Κωνσταντῖνος θαυμάζων τοῦτο, καὶ τὰχα ὑποδεξάμενος, ἀκάθαρτον ἐπώνυμον. ὁ δὲ Ρωμανὸς ἔγγιστα τούτου προεπαπῶν, εἰς πλησίον ἐγένετο τῆς τριακοντόρου τριήρεις, καταχὼν ὁ Κωνσταντῖνος, καὶ μηδὲν πλέον εἰπὼν, ἀλλ' οἱ μὲν, ἅρπαν τοῦτον, αὐτὸς μὴν ἦν. οἱ δὲ ἅμα τὸ ἔργον ὄντες ὑπηρετημένοι, εἰσήγαγον εἰς τὸν ναυαρχίδα, καὶ ὁ ἀσφαλοῦς κατῆχον, μηδενὸς ἐπαμύνοντος τοῦτον τολμήσαντος τῇ συντομέων αὐτῷ, ἀλλὰ πάντων παραυτίκα ἀφαιρεθέντων. ἡ φήμης ἐξαρθείσης, παραχὺ πατέχει πᾶσαν ἡ πόλιν, τυραννίδος ὡς οἰκείᾳ ἐπιθεσιν λογισαμένων. φθάσαντος οὖν τὸ λόγου καὶ μέχρι τῆς βασιλίδος Ζωῆς, εἰς ἀμηχανίαν καὶ οἱ ἐν πόλει ἐνέπεσον. προσκαλεῖται γοῦν ὁ βασιλεὺς τὸν πατριάρχην Νικόλαον, καὶ τοὺς τῆς συγκλήτου λογάδας· κοινολογησάμενοι δὲ μετ' αὐτῆς, ἐπέμποι πρὸς Ρωμανὸν, τὸν αἴτιον τῷ γεγονότος μαθεῖν ἐθέλουσι. τῆς δὲ πεμφθέντων γενομένων εἴδε προσώρμουν αἱ τριήρεις, καὶ μηδέτερος ζητεῖν ἐπειδαι ἡ παρακομισθέντος ἀπαρχίσειος, ἀ τῆς πλοίμων διαφυγὰς ἀκόλασος ἄχλος, λίθοις αὐτοὺς ἐξέλασαν. ἔωθεν οὖν ἡ βασιλὶς ἐξελθοῦσα πρὸς τὸν Βουκολέοντα, καὶ τὸν ὑὸν μεταστειλαμένη, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν, ἐπηρώτα πῶς γέγονε ἡ αἰτιαρσία αὕτη; μηδενὸς δὲ ὑποκειμένου, ὁ παιδαγωγὸς τῶ βασιλέως Θεόδωρος ἔφη. ἐγὼ τὸ ὑποθέσθαι, ὦ δέσποτα, Λέοντα μὲν τὸν Φωκᾶ τὰ στρατιῶτα, Κωνσταντῖνον τὸν παρακομισθέντα τὸ παλάτιον, ἀ τοιοῦτον γίγνεσθαι κίνησις. ἀ βασιλὶς δὲ ὡς ἑαυτὸν τῶν ὀξυτέρων ἀπὸ τῆς μητρὸς ἐφελκόμενος, τὸν πατριάρχην Νικόλαον σὺν τῷ μαγίστρῳ Στεφάνῳ αὐτίκα ἐς τὸ Πάλατίον, καὶ τὸν ἐπαίρουν φιλλοῦσιν Ἰωάννην τὸν Τουβάκην, τὸν Αὐγούσταν τὸ παλατίου καταβιβάσαι. ἀ δὲ, μετ' ὀλολυγῆς καὶ δακρύων τῷ ἑαυτῆς προσπλακεῖσα ὑῷ, πρὸς συμπάθειαν αὐτὸν μητρικὸν καὶ οἶκτον ἑαυτῆς. διὸ καὶ φησι πρὸς τὸς ὄχλους, ἐλάσαι εἶναι

μετ'

μετ' ὐμᾶ ἡ μήτηρ μου. οἱ δὲ ἄμα τῇ λόγῳ πάντων κατέλιπον. προεβάλετο δ' ὁ βασιλεὺς δορύφορον τῶν χαλκῶν, ζηλωτὴν Φωκᾶ, τὸν μάγιστρον Ἰωάννην τὸν Γαιτηδᾶν, ἣν ἐπὶ τῷ Λέοντος διδυμαῖς ἐπανάστασιν. τῇ αἰτήσει τε τῶν προβλήθεντων Συμεὼν ὁ υἱὸς αὐτῶν, ἡ Θεόδωρος ὁ γαμβρὸς ἀδελφὸς αὐτῶν, ὁ Ζυφινίζηρ, ἑταιρειάρχαι· ὅρκοις τε ὧν καταληφθεὶς ὑπὸ τῶν βασιλέως, καταλθεῖς εἰς οἶκον αὐτῶν. καὶ παραχρῆμα οἱ συγγενεῖς αὐτῶν ἀπελύθησαν τῶν βασιλείων, ὅπερ μαθὼν ἐκεῖνος, ἀγωνιᾷ καὶ φόβῳ ἐλήφθη. ἐξ ὧν ἐξαπίνης ἄκλητος, ἀπελθὼν πρὸς τὸν Ῥωμανὸν τὸν ἀμφιγάμβρον, ἐν ὕβρει λίαν ὑπέστη ἐπὶ τῷ προπηλακισμῷ διηγούμενος. κοινοφαγήσαντες οὖν, καὶ ὅρκοις ἀλλήλους κατασφαλισάμενοι, καὶ παῖδες εἰς τοὺς ἑαυτῶν ποιησάμενοι παῖδας, ἐν τῇ κρυπτῇ κατεῖχον τὰ συμβαλλόμενα.

* ἐν τῷ παλατίῳ Scylitz.

Ὁ δὲ Ῥωμανὸς πέμψας εἰς τὸ παλάτιον, περὶ τῆς γεγονότος ἀπελογεῖτο, μὴ ἀπορεῖν αὐτὸν, μηδὲ ἀποστασιῶν ἀμύνεσθαι τὰ πραχθέντα. ἡ δὲ Φωκᾶ δὴ ἐπίθεσιν ὑποφορώμενος φησὶ, καὶ διδοὺς περὶ τοῦ βασιλέως μή τι καὶ πάθῃ φλαῦρον, ἐν τῷ παλατίῳ ἐβουλήθη ἀπελθεῖν, καὶ φυλακὴν τούτου ποιήσασθαι καὶ τοῦ βασιλέως. μὴ πιστεύοντος δὲ τοῦ πατριάρχου, μηδὲ τὰ λεγόμενα δεχομένου, ἐπαπορεῖ Θεόδωρος ὁ παιδαγωγὸς τοῦ Ῥωμανοῦ, ἅρπαγα πάντα τὸν φόλον, ἀφικέσθαι πρὸς τὸ παλατίου νυκτὸς ἐν τῷ Βουκολέοντι· μέλλοντος δὲ τούτου, καὶ ἀναδυομένου, οἱ περὶ τὸν λιλυθῆον πρᾶξιν τοῦτο ἐπάγοντες, ἀνέπεισαν καὶ ἔκοπε ποιῆσαι τὸ κελεύομενον. ἀμέλει δὲ καὶ αὐτὸν τὸν ἡμέραν τοῦ ἱερατικοῦ τῆς Εὐαγγελισμοῦ ἐξαιτήσας τὸν φόλον, πολεμικῶς ἀφιγνεῖται πρὸς τὸ Βουκολέοντα. καὶ Στέφανος μὲν ὁ μάγιστρος κάτεισι τῶν βασιλέων, ἄγει δὲ ὁ πατρίκιος Νικήτας, ἀνδρὸς ὢν Ῥωμανοῦ, καὶ καπέρχει τὸν πατριάρχην. οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα τὰ τίμια καὶ ζωοποιὰ ξύλα πέμψαντες πρὸς τὸν Ῥωμανὸν, καὶ ὅρκοις αὐτὸν κατασφαλισάμενοι φοβεροῖς, καὶ ἀρᾶις παλαμναίοις, μηδέποτε δόλου κατὰ τοῦ βασιλέως ἐπινοῆσαι, συγχωρεῖ μετ' ὀλίγον αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς τὸ παλατίου. ὅπερ δεξάμενος ὁ βασιλεὺς ἀπελθόντα καὶ προκαμόντα, εἰσάγει κατὰ τὴν Φάρον ταύτην, καὶ πίστεις αὐτῷ δοὺς δεξάμενος, προχειρίζεται τοῦτον μάγιστρον ἑταιρειάρχων. γράμματα δὲν δὴ ἱερὰ πρὸς Λέοντα τὸν Φωκᾶν, μαλλιγωθῆναι, μηδ' ἀπογνῶναι, μηδὲ σκαιόν τι βουλεύσασθαι, ἀλλὰ προσμένειν μικρὸν ἡσύχως ἐν τῇ εἰκείῃ διεκδέχεσθαι, ὡς μᾶλλον γενέσθαι διὰ βραχέος τῆς αὐτοῦ ἀφορμῆς. τὰ παραπλήσια δὲ γράψαι πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν παρακομώμενον κατεσπάσαντα Καισαρτίνον· ἅπερ δεξάμενος ὁ Φωκᾶς, ἡσυχίαν ἦγεν ἐν τῇ κατὰ τὴν Καππαδοκίαν οἰκίᾳ αὐτοῦ.

Τῇ δὲ ἑβδόμῃ τῶν ἁγίων νηστειῶν, δίδοται παρὰ Καισαρτίνου ἡ βασιλέως ἀρραβὼν γαμικὴ συναλλάγματος Ἑλένη τῇ θυγατρὶ Ῥωμανοῦ, καὶ τῇ τρίτῃ τῆς Γαλιλαίας, στεφανοῦται μετ' αὐτῆς παρὰ Νικολάου τοῦ πατριάρχου ὁ βασιλεὺς, τὸν Ῥωμανὸν βασιλεοπάτορα προβαλλόμενος, καὶ αὖτ' αὐτὸν ἑταιρειάρχαν Χερσῶνος τὸν τούτου υἱόν. καὶ μετὰ μικρὸν Λέων ὁ Φωκᾶς ἀναπεισθεὶς ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ συγγενῶν καὶ ταγμάτων, πρὸς ἀποστασίαν ἀπεδύθη, ἐξαποστείλας προσλάβειν μὲν αὐτῷ τὸν παρακομώμενον Καισαρτίνον, καὶ Ἀναστάσιον τὸν Γογγυλίους καὶ αὐταδέλφους, καὶ Καισαρτίνου τοῦ Μαλελίας, πλησιόχωρον

ab iis dimiſſa. Idem Leonem Phocam, metuens ne is aliquando Imperium invaderet, loco movit, domeſticumque Scholarum fecit Joannem Garidam magiſtrum. Precibus tamen impetravit Phocas, ut Simeon filius ſuus, & uxoris frater Theodorus Zuphinezer, Sodalitatum principes crearentur. juramentiſque ab Imperatore obſtrictus, domum ſuam abiit. Conſeſtim porro cognati ejus ex aula dimiſſi ſunt. Quod ubi cognovit Leo, metu perterritus, ſtatim eques ad Romanum drungarium ſe contulit: eique expoſuit quibus contumeliis affectus: utque circumlerpeus eſſet. Ibi communicata re inter eos, ſocietas inita, ac juramentis confirmata, nuptiis quoque inter liberos ſuos contractis, inſtituumque occulte habitum.

Secundum hæc Romanus ſui purgandi cauſa in aulam mittit, jurejurandoque interpoſito confirmat, non rebellionis aut ſeditionis quicquam ſuo facto ſubeſſe: ſed ſe metuentem ne Phocæ conatus aliquid mali Imperatori afferrent, in palatium ejus, Imperatoriſque præſidio muniendi cauſa voluiſſe reverti. Patriarcha fidem deroganti, neque accipienti purgationem, Theodorus Romanum inſtigat, ut eum adverſa elaſſe ad navale, quod in Bucoleone ſitum palatio imminet, accedit. Romanus eum aliquandiu id detrectaſſet, ac cunctatus eſſet, tandem urgentibus iis quorum inſtinctu occulta ita conſilia ſuſceperat, vel iovitus aſſentit. Ergo ipſo die Annuntiationis feſto, claſſe inſtructa hoſtiliter ad Bucoleontem accedit. Statim Stephanus magiſter aula exit, & Niceras patricius Romani neceſſarius in palatium it, indeque patriarcham abducit. Imperator autem miſſis venerandis ac vivificis Crucis lignis, a Romano adhibitis diriſſimis execrationibus, & jurejurandis graviſſimis ſtipulatur, nihil unquam eum dolli adverſus Imperatorem cogitaturum: pauloque poſt facultatem redeundi in palatium permittit. & redeuntem excipiens, precandi cauſa in templum quod eſt in Pharo deducit, datoque ibi & acceptæ fidei magnum ſodalitatum præfectum creat. Statim & ad Leonem Phocam litteræ mittuntur, quibus bono eſſe animo, neque vel abjicere ſpem, neque iniquum quicquam moliri jubetur, ſed quiete domi ſuæ exitum præſtolari: nam ipſius mox habitum iri rationem. Conſtantinus quoque cubicularius ad eum in eamdem ſententiam ſcribere cogitur. Phocas litteris iſtis acceptis, domi ſuæ, quam in Cappadocia habebat, quiete ſe continuit.

Quinta ſacri Jejunii ſeptimana, Imperator Helenam, Romani filiam, arra data ſibi conjugio copulat. ac tertia Galilææ, cum ea coronatur a Nicolao patriarcha; & Romanum Imperatori patrem deſignat, priorem dignitatem in filium ejus Chriſtopharum transferens. Paulo poſt Leo Phocas ſuorum propinquorum ſuaſu & exercituum hortatu res novas molitur: accitoque Conſtantino cubiculario, Conſtantino & Anaſtaſio Gongyliis fratribus, & Conſtantino Maleliano, perſuadere ni-

Romani cum Imperatore conjunctio. *Edit. Paris.* pag. 617.

306

Leo res novas ſuo exitio molitur.

titur omnibus, se pro Imperatore Constantino arma ferre. Romanus vero diploma, quo Leonis insitatum refutabatur, scriptum, manuque & sigillo Imperatoris munitum, meretricis cujusdam opera (quam ab hoc ministerio Imperatoriam postea nominarunt) in castra Leonis mittit, aliasque litteras per Michaelem quemdam clericum: iis animos ducum ac militum, promissionibus munerum & honorum ad defectionem lolicitabat. Sed Michaelo hanc a Phoca deprehenso, & atrociter verberato, aures sunt amputatæ: meretrix per castra dispersis, quæ jussa erat. Primum ergo Constantinum legionis * Hicanatorum dux, Michaell Gravis filius a Leone ad Romanum transit. deinde Balantius & Atzmorus turmarchæ eum subsequuntur. Leo tamen ad Chrysopolin B accessit: exercituque ad bnculam saxeam, quæ in columna stat e regione urbis, constituto, oppidanos terruit. At Romanus Simeonem Canicleo præfectum, celoce mittit ad Leonis exercitus, cum litteris, manu Imperatoris obsignatis, quas quacumque posset ratione omnino iis auscultantibus recitaret. Diplomatis hæc erat sententia.

* v. Not.

Edit. Paris. pag 618.

Cum nullum alium mei Imperii vigilantiorem atque fideliorem custodem inter omnes meos ministros invenirem Romano, huic secundum Deum ejus tutelam commisi, ipsumque patris loco habeo, qui paternam animi erga me affectionem re ostendit. Leonem autem Phocam, qui C numquam non insidiatus est & adversatus nostro Imperio, nunc malitiam suam diu occultatam detegis, neque domesticum esse volo, neque pro subdito habeo, sed desertorem ac tyrannum pronuntio: qui injussu meo hanc rebellionem moliens est, ut in se Imperium transferret. Id cum Intelligatis subditi mei, quod æquum est statuite: & tyrannide odiosa repudiata, ad dominum a majoribus suis Imperium hæreditario consecutum revertimini. Cum ad castra perveniisset Simeon, & diploma exercitui missum recitatem, ejusque cognita esset sententia, cœperunt omnes a Leone ad Romanum Imperatoris partem desciscere. Leo principio frustra conatus diplomatis lectionem impedire, mox paulatim se a suis deseri videns, desperatis rebus fuga salutem quæsivit. & comitatus paucis quibusdam suorum fidissimis, ad castellum pervenit, cui nomen Ateus: inde repulsus, castellum obtinuit cui nomen Goeleontos, quasi ejulationem Leonis, malo nimirum omine. ibi a Michaelo Gravi & multis aliis agmine facto capitur. Mittuntur ergo qui eum Constantinopolin abducant, Joannes Tabaces, & Leo Pastelas: iique ei oculos eruunt, sive occulto (ut quidam dicunt) Romani jussu, sive (quod Romanus asseverabat, qui & inique hoc, ut nolente se factum, ferre videbatur) sua sponte. Hic finis fuit rebellionis Phocæ Leonis.

Aliæ porro insidiæ Romano sunt structæ a Constantino quodam Cremateno, Davido Cumuliano, & Michaelo curatore manganorum. Ii adolescentibus quibusdam armatis negotium dederunt Romani, cum is venatitur omnibus, se pro Imperatore Constantino arma ferre. Romanus vero diploma, quo Leonis insitatum refutabatur, scriptum, manuque & sigillo Imperatoris munitum, meretricis cujusdam opera (quam ab hoc ministerio Imperatoriam postea nominarunt) in castra Leonis mittit, aliasque litteras per Michaelem quemdam clericum: iis animos ducum ac militum, promissionibus munerum & honorum ad defectionem lolicitabat. Sed Michaelo hanc a Phoca deprehenso, & atrociter verberato, aures sunt amputatæ: meretrix per castra dispersis, quæ jussa erat. Primum ergo Constantinum legionis * Hicanatorum dux, Michaell Gravis filius a Leone ad Romanum transit. deinde Balantius & Atzmorus turmarchæ eum subsequuntur. Leo tamen ad Chrysopolin B accessit: exercituque ad bnculam saxeam, quæ in columna stat e regione urbis, constituto, oppidanos terruit. At Romanus Simeonem Canicleo præfectum, celoce mittit ad Leonis exercitus, cum litteris, manu Imperatoris obsignatis, quas quacumque posset ratione omnino iis auscultantibus recitaret. Diplomatis hæc erat sententia.

εἰναδας . ἂν γναθίσιν , καὶ συλλυφίσις οἱ τῆς ἐπιβυλῆς φρατυρχοὶ , τὰς ὀφθαλμὰς ἐπηράθησαν , καὶ ἔξω μέσης τῆς ἀγορᾶς περιήχθησαν . συλλῶ δὲ πάντη τῇ ἀτίμῳ περιαγωγῇ , καὶ Λέων ὁ Φωκᾶς , ἡμίσυρα ἐφζόμενος.

Κατηγορίθη δὲ καὶ Ζωὴ ἡ βασιλὶς , τῇ ζωῇ ἐπιβουλεύσασα τῷ Ρωμανῷ , καὶ τῶ παλατίου καθάγεται , καὶ τῇ τῆς ἁγίας Εὐφημίας μονῇ ἀποκείρεται . ἐξιβλίθη δὲ τῆς πόλεως καὶ Θεοφύλακτος πατρίκιος , καὶ Θεόδωρος ὁ παιδαγωγὸς τοῦ βασιλίως , καὶ ὁ τοῦτου ὁμώνυμος Συμεών , καὶ ἐν τῇ ὀφφικίῳ διάγειν ἐπήχθησαν , ὡς πάχα κατὰ Ρωμανὸν μελετῶντες . ὑπῆργησι δὲ πρὸς τὸν ἐξεραστμὸν ἔτι τούτων ὁ δρουγγάριος ἡ βίγλας Ἰωάννης ὁ Κυρκύας , αἰφνίδιον συναρπάσας αὐτὸς , καὶ πλοίοις εἰς νῆσι πέραιαν ἐμβιβάσας.

Τῇ δὲ κδ'. τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς, ἀνάγεται Ρωμανὸς εἰς νῆσι τοῦ Καίσαρος ἀξίαν . καὶ Δεκεμβρίῳ μηνὶ τῇ τῆς βασιλείας ἡμέρᾳ τίφεται , ἐπιτροπῇ τοῦ βασιλίως Κωνσταντίνου , τοῦ πατριάρχου Νικολάου αὐτὸν ἀναδήσαντος. Ρωμανὸς δὲ πεντωθεὶς τῇ βασιλικῇ ἡμέρᾳ , τίφει καὶ αὐτὸν νῆσι ἡμέραν τῇ ἁγίων φώτων , ᾗ νῆσι ἑαυτῷ σύζυγον Θεοδώραν . Μαΐῳ δὲ μηνὶ κατὰ τὴν ἁγίας πεντηκοστῆς ἡμέραν , τίφει ἐν τῶν ἑαυτοῦ υἱῶν Χριστοφόρον δηλ Κωνσταντίνα πάχα , ᾧ μὴν τὸ φαινόμενον ἐβλάπτης τὴ καπνδιχομένη διὰ νῆσι βίας , ἐν δὲ τῇ ἀφανεῖ ἀνίοντος , καὶ νῆσι συμφορὰν ἐπιλαμβάνει εἰς ἑαυτόν . ᾗ μόνοι οἱ δύο κατὰ νῆσι πεπύστηνται διῆλθον ἀφάλδειν . Ἰουλίῳ δὲ μηνὶ ἡ ἐορ. ἡ τῆς ἐκκλησίας γίνεται ἕνωσις , ἐνωθέντων τῶ ἡμερομήνου μητροπολιτῶν τε καὶ κληρικῶν , τῇ ὑπὸ Νικολάου πατριάρχου καὶ Εὐθυμίου διηκισμένων . ὁ δὲ βασιλεὺς Ρωμανὸς ἐξοείζει ἡ μαγίστρου Στέφανον , εἰς νῆσι Λιντιγόνι πέμπει , ὡς τῆς βασιλείας πάχα ἀρεγνώμενον , καὶ μοναχὸν ἀπεφήνει . σωὶ αὐτῇ δὲ καὶ Θεοφάνην τὸν Τειχιώτην , καὶ Παῦλον ἡ ὀρφανοτρόφον , τὰς εἰσεπέμπως αὐτῷ . φονεύσει δὲ γνωμένου ἐν τῇ τεβουκλείῳ , αἰφνίδιον οἱ βασιλεῖς εἰς τὸ παλάτιον ὑποστρέφουσι ἐπιβουλῆς μυνθείσης αὐτοῖς . καταχθέντες δὲ οἱ ἔξαρχοι , ὅτι πατρίκιος Ἀρσένιος , καὶ ὁ Μαγγλαβίτης Παῦλος , τυφλωθέντες καὶ δημευθέντες , ἐξορίσθησαν . ἐγένετο δὲ μέτρι τῇ ἔτει καὶ χαμβρὸν ἐπὶ τῷ αὐτῷ Συγατρὶ Ληθῇ Ρωμαρὸς ὁ βασιλεὺς , Λέοντα τὸν τῶ Ἀργυρῶ , ἄνδρα γενναῖον , καὶ κάλλει σώματος καὶ ἰδίᾳ ὑπερφέροντα , συμέσεστι καὶ φρονήσει κοσμούμενον.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ αὐτῇ χρόνῳ , ᾗ τὰ κατὰ Ρωμανὸν . ὗτος ἐξ Ελκάδος ὁρμώμενος , τὸν ἑαυτοῦ γενέτορα ἐπεχείρησεν ἀναιρεῖν . διδιὰς δ' ἐκείνος τὸν τοῦ υἱοῦ ἀπαξίαν , πλοίοις ἐπιβὰς , ἔπλει πρὸς τὸ Βυζάντιον , ὡς πάχα τῷ βασιλέως δυσαρέσκειαν ἀναπτύσσων γνῶναι τῆς τοῦ υἱοῦ ἀναιδείας . ἀνιὼν δὲ , κατειχέθη παρὰ τῇ Σαρακηνῶν ἐν τῇ Κρήτῃ. ὁ δὲ πάντα υἱὸς ὑποχείριον ἔχων τὸν πατρῶον πλοῦτον , ἀπελθὼν μετ' αὐτῷ εἰς νῆσι μεγαλόπολιν , τῇ θείᾳ τιμίνι τῆς τῶ Θῦ σοφίας προσέβαλε , κἀκ πάντα προσκαθήμενος , ἡ πατρικὴ κατεπάθει οὐσία . οὐ ἐλαθε πάντα τὸν Ρωμανόν . ἀλλὰ γνοὺς , ἐβουλεύσατο ἐξαγαγεῖν τὸ τοῦ ἐκκλησίας , καὶ παιδεῦσαι . ὁ δὲ πληροφορίαν ἔχων , βασιλικὰ πλαστάμενος γράμματα ὡς δῆθεν ἐπεμφθέντα πρὸς ἡ Συμεών , αὐτομολήσειν ἐβουλεύσατο πρὸς τοὺς Βουλγάρους καὶ ἁλιγχθείς , τῆς τε οὐσίας καὶ τῆ ὀφθαλμῶν στερεῖται.

tum exiret , interficiendi . Quibus cognitis & comprehenſis , auctoribus inſidiarum oculi ſunt effoſſi , & ludibrii cauſa per medium forum circumducti , interque eos Leo Phocas mulæ inſidens.

Accuſata eſt etiam Zoe Imperatrix , quaſi oecem Romano eſſet machinata : & palatio ſubmota, ac raſa, in monaſterium S. Euphemiæ detruſa . Ejectus etiam eſt urbe Theophylactus patricius , ac Theodorus Imperatoris pædagogus ejuſque germanus Simeon , quod io Romanum aliquid moliti eſſent , juſſique in Opificio degere . ad hos deportandos operam contulit Joannes Curcuas drungarius vigiliæ , qui eos ſubito arreptos navibus in oppoſitam continentem trajecit. Zoe ejecta. *Edit. Paris. pag. 619.*

Septembris menſis die vigeſimaquarta , Romano Cæſaris dignitas delata eſt ; & menſe Decembri Imperatorio eſt redimitus diademate a patriarcha Nicolao , permiſſu Imperatoris . Coronatus autem , die ſacrorum lumiorum uxorem quoque ſuam Theodoram coronat : & menſe Majo , die Pentecoſtæ ſacro , filium etiam ſuum Chriſtiferum : Conſtantino palam quidem concedente & probante , quæ nihil contra vim poterat : occulte autem ægre ferente , & ſuam deplorante ſecum calamitatem . ac ſoli duo iſti aa in pompa proceſſerunt . Julio menſe , indictione octava , ad concordiam redierunt metropolitæ & clerici , Nicolai & Euthymii patriarcharum cauſa hactenus diſjuncti . Cæterum Romanus Imperator Stephanum magiſtrum in Antigonii inſulam relegat , Imperii affectati ſuſpectum , & monachum facit : & cum eo Theophanem Teichiotam , & Paulum Orphanotrophum , ejus intimos . Cum * proceſſus fierat in Tribunalio , inſidiis delatis Imperatores ſubito in palatium abiverunt . earum capti auctores , Arſenius patricius , & Paulus Manglabyta , oculi iis effoſſi , & relegati ſunt , bona eorum publicata . Eodem anno Romanus filiam ſuam Agatham in matrimonium colloeat Leoni Argyri F. viro generoſo , ac corporis pulchritudine & prudentia præſtanti. Romanus Lacapenus coronatur. 308 * proceſſus Manglabyta.

Sub id tempus Rentacius natione Græcus , ſuum patrem interficere cum conaretur , pater filii intemperiem metuens , conſcenſo navigio Byzantium verſus navigavit , ab Imperatore petiturus ut filii libidinem compeſceret : eſtque a Cretenſibus Sarracenis captus . Filius paternarum opum compos factus , cum iis ſe Conſtantinopolio contulit ad Sophiæ templum : ibique deſidens , paterna bona prodegit . Romanus re comperta , templo eum educere & caſtigare intendit . quod Rentacius cum ſubodoraretur , literis ab Imperatore ad Simeonem confictis , ad Bulgaros transfugere inſtituit : convictuſque criminis , oculis eſt & bonis ſpoliatus. Impietas Rentacii in patrem.

Edit. Paris. pag 620. Mortuo Adraleſto ſcholarum domeſtico, Pothus Argyrus ſuffitur. Is, Bulgaris graſſando usque ad Cataſyſta progreſſis, copias contra eos educit: caſtriſque ad Thermopolin poſitis Michaelum cohortis præfectum, patricii Moroleonis filium ſpeculatum emittit. qui improviſo in barbaricas delapſus inſidias, cum fugæ locus non eſſet, vim parat: multiſque Bulgaris dejectis ac pulſis, accepto lethali vulnere Conſtantinoopolin redit, pauloque poſt moritur. Tunc & Romano detectæ ſunt inſidiæ, quas ipſi ſacellarius Anaſtaſius ſtruxerat, omnium pro Conſtantino propugnans. Harum auctores ac conſcios ſuo quemque arbitratu Romanus punit, Anaſtaſio monacho facto. Conſtaotinumque eatinde detruſum ſecundo loco, ſe priore Imperatorem dici juſſit: prætendens, hunc unam eſſe inſidiarum avertendarum rationem. ita ob res fluxas & Imperium caducum Romanus perjurii ſe obligavit, & a Deo abalienavit. Hic erat rerum urbanarum ſtatus.

Bulgaricæ incurſiones.

Romanus Conſtantinum deprimit.

At Simeon iterum magnum contra Romanos emittit exercitum, duce Chagano, uno ſuorum procerum, & Miſico equiſonum principe: mandarque, ut recta ad urbem contendant. Romanus de eorum adventu certior factus, metuenſque ne li pulcherrimæ urbi propinquorum locorum palatia & ædificia incendio vaſtarent, Joannem rectorem cum Leone & Poiho Argyris obviam ire jubet, exercitum ducentes validum ea Imperatoris ſodalitatibus & cohortibus aliis contractum. Adfuit iis etiam Alexius patricius & drungarius rei navalis, & Moſeles cum ſuis. Quinta Jejuniorum ſeptimana, exercitu in planitie Pegarum inſtructo ſubſtiterunt. Ibi Bulgaris ſe ſubito prodentibus, & obſcura cum vociferatione ac magno impetu ineuntibus rector Joannes fugam facit: ac patricius Photinus Latipedis filius pro eo pugnans, aliique haud pauci obtruncantur. Rector ægre ſervatus, in celocem evaſit. Idem facere volens Alexius drungarius, cum adſcendere nequiret, de ſcalis celocis in mare decidit cum ſuo protomandatore, & ſuffocatus eſt. Leo & Pothus Argyri in caſtellum fuga ſe recepernnt. Reliqua multitudo, partim hoſtium impetu dum effugere volunt, in mari perjerunt: alia ferro necatur, quidam capiuntur. Bulgari, nemine prohibente, Pegeoſe palatium totumque Stenum incendio vaſtant.

Bulgarorum victoria.

pag 621.

Vigeſima Februarii die, indictione decima, uxor Romani Theodora moritur, & in Myteiro ſepelitur. Auguſtæ nomen deinde geſſit uxor Chriſtiferi Sophia. Tunc etiam ea Iberia venit Iber Curopalates, ſplendideque ornatus per medium forum tranſiit, ac magna cum gloria & honore acceptus eſt. Eum Imperator in ædem Sophiæ miſit, ut ejus molem ac pulchritudinem videret. Quæ is contemplatus magna cum admiratione, fatuſque hanc ædem vere eſſe Dei receptaculum, domum rediit. Rurſum deinde Bulgari

A Ἀδραλίστου δὲ τοῦ δομεστίου τῆς σχολῆς ἀποθανόντος, ἀναβλύζει Πόθος ὁ Ἀργυρός. ὃς τῶν Βουλγάρων ἄχρι τῆς Καταφυγῆς ἐξελαύνοντων, ἔξεισι τῆς αὐτῆς μετὰ τῆς παρατάξεως, καὶ καταστήσας κατὰ τὴν Θερμόπολιν· ἐκεῖθεν δὲ Μιχαὴλ παγκρατάρχης τοῦ πατρικίου Μωρολέοντος υἱὸν, ἐπὶ κατασκοπῇ τῆς Βουλγάρων ἐκπέμπει. ὁ δὲ ἀφράκτους τοὺς βαρβαρικοὺς ἐμπεσὼν ἐνέδραις, ἐπείπερ ἄφυκτα ἦν, τρέπεται πρὸς ἀλκὴν, καὶ πολλοὺς τῶν Βουλγάρων ἀνελὼν καὶ τραυματίσας, καιρίαν δὲ συτοῖς καὶ αὐτὸς, ἐπανῆκεν εἰς τὴν βασιλίδα, καὶ μετὰ μικρὸν ἐτελεύτησε. τῶν δὲ κατὰ τὴν βασιλέα Ῥωμανὸν ἐπιβουλῶν μηνύεται κατ' αὐτοῦ, φονεύειν ἐγκατα τὸν σακελλάριον Ἀναστάσιον, ὑπὲρ τοῦ βασιλέως δὴ τὸν ἀγωνιζόμενον. καὶ τῶν αἰτίων συνελθόντων ἕκαστος κατὰ τὸ δόξαν ἐτιμωρήθη τῷ βασιλεῖ Ῥωμανῷ, τὸν Ἀναστάσιον λοιπαρίσαντος μοναχὸν. ὃς διὰ τοῦτο B Κωνσταντῖνος ὑπεβιβάζεται, ἑδεύτερος ἀναγορεύεται βασιλεύς, φρονῶν δὲ ὁ Ῥωμανὸς, ὅτι φόνος ἀνηγορεύετο μόνου δικαίου εἶναι κατασκεδάσαι τὰς ἐπιβουλὰς· διὰ φαύλματα φόνου καὶ βασιλέως φθορᾶς ἐπιορκίᾳ πιεζόμενος, καὶ τὸ Θεῖον χαράγματος μᾶλλον. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν πόλιν ἐφ' ἑστηκότα.

Ὁ δὲ Συμεὼν πάλιν δύναμιν βαρβάρων ἐκπέμπει κατὰ Ῥωμαίων, ἔξαρχον ἔχοντα Χαγάνον, ἕνα τῶν παρ' αὐτῷ μέγα δυναμένων, καὶ Μισικὰ τὸν ἱππόκομον τῶν φυλῶν. οἷς ἐπιτείνει καὶ αὐτὸς ὡς τάχιστα τὰς πόλεως ἐκστρατεῦσαι. ὧν νῦν ἐφοδον ἀναμαθὼν ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς, καὶ λογισάμενος μήπως ἀπολθόντες τὰ κάλλιστα τῆς πλησιαζόντων τῇ πόλει παλατίων καὶ οἰκημάτων πυρπολήσωσι, τὸν φαίπτορα Ἰωάννην ἅμα Λέοντι καὶ Πόθῳ τοὺς Ἀργυροὺς ἀπέστειλε μετὰ πλήθους ἰσαρίθμου, ἐκ τῆς βασιλικῆς ἑταιρείας καὶ τῆς παγματικῶν. οἷς συνῆλθε καὶ ὁ πανεύφημος Ἀλέξιος, καὶ δρουγγάριος τῆς πλοΐμων. καὶ ὁ Μωσηλὴς μετὰ τῶν ὑπ' αὐτόν. κατὰ δὲ τὴν ἑ. ἑβδομάδα τῆς τεσσαρακοστῆς, ξηροφαγοῦντες τὸν λαὸν οἱ πεζοὶ τῶν Ἀγγέλων πύλης, προσίμιον. ἐκεῖθεν δὲ τῆς Βουλγαρομαχίας, βοῆς χυθείσης ἀσήμου, C καὶ σφοδρῶς ἐπελασάντων κατ' αὐτῶν, φθάνει μὲν ὁ ῥαικτωρ Ἰωάννης, σφάττεται δὲ ὑπὲρ αὐτὸν ἀγχιστεύς Φωτεινὸς πατρίκιος ὁ τοῦ Πλατύποδος υἱὸς, καὶ ἄλλοι τινὲς ἄλλοι. μόλις δὴ ὁ ῥαίκτωρ διασωθεὶς, εἰσῆλθεν εἰς τὸν δρόμωνα. τότε καὶ Ἀλέξιος ὁ δρουγγάριος ποθήσας βυλῆσαι, καὶ μὴ δυνηθεὶς ἀναθεῖν, ἐν τῇ τοῦ δρόμωνος ὑποβάθρᾳ πεσὼν ἐν τῇ θαλάσσῃ, σὺν τῷ αὐτοῦ πρωτομανδάτορι ἀπεπνίγη. Λέων δὲ καὶ Πόθος οἱ Ἀργυροὶ ἐν τῷ κατελίῳ ἀφυγόντες, ἡσύχασαν. τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος οἱ μὲν τὰς τῆς πολεμίων χεῖρας φεύγοντες ἀπεπήγασαν, οἱ δὲ σαθρὰ γεγηκότα παρανάλωμα, οἱ δὲ χερσὶ βαρβαρικῆς σωμηλήθησαν. οἱ δὲ Βούλγαροι κατὰ πολλὴν τὴν αὐλίσαντος ἐρημίαν, πάντα τῆς Παγῶν ἐπήρπασαν παλάτια, ἕως τὰ Στενὸν ἐπυρπόλησαν.

Εἰκοστῇ δὲ Φεβρουαρίου μηνὸς, ἰνδ. ἰ. Θεόδωρα, ἡ σύμβιος Ῥωμανοῦ, τῷ Θάπτεται ἐν τῇ Μυρελαίῳ. ἀνηγορεύθη δὲ Αὐγούστα ἡ τοῦ βασιλέως Χριστοφόρου γυνὴ Σοφία. παραγίνεται δὲ καὶ ἐξ Ἰβηρίας ὁ Κωπαλάτης ὁ Ἴβηρ, καὶ διὰ μέσης τῆς ἀγορᾶς δηλοῦν κεκοσμημένος λαμπρῶς, μετὰ δόξης πολλῆς καὶ τιμῆς ὑπεδέχθη. ἓν ᾧ εἰσῆλθε τὴν ἁγίαν τοῦ Θεοῦ Σοφίαν ἀπίσω ὁ βασιλεὺς, τὸ κάλλος αὐτοῦ θεάσασθαι, καὶ τὸ μέγεθος, ἀπελθὼν ἴδιον, καὶ τοῦ καθολικοῦ καταπλαγείς, καὶ τὴν πολυτελῆ αὐτοῦ ὑπερθαυμάσας, καὶ ἀληθῶς Θεῖον καταγωγὸν τὸν ἱερὸν τοῦτον χῶρον εἰπών, ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια. τῶν δὲ Βουλγά-

Digitized by Google

ρων πάλιν εισβολὴν ποιησαμένων τῆς Ρωμαίων χώρας, ἐν τῇς παλατίοις τῆς βασιλίδος ἐγγισάντων Θεοδώρας, ἀς ἤδη ὑπ' αὐτὸ προσιόντας, πυρὶ πᾶσι παρέδοσαν. ὁ δὲ βασιλεὺς Ρωμανὸς ἄρτιον ποιησάμενος πολυτελῆ, τοὺς τῶν ταγμάτων ἄρχοντας συνεκάλεσε. συμπιόντος δὲ αὐτοῦ ὁ τῆς ἐπαυτυμίας Σακτίκιος, τῶν τάγματος ἄρχων τῶν ἐξκουβίτων. ἐπίδοσιν δὲ λαμβάνουσας τὰς ἀνδρείας, λόγος ἐκινήθη περὶ τῶν Βουλγάρων. ἐν τῷ βασιλέως ἐπαγωγὰ πολλὰ ὠρμήσαι, ὡς ὁρμὴν ἐπαυξῆσαι ἐνθουσιάσθη, ἐν παρακαλῶντι εὐτύχας ἐξελθεῖν κατὰ τῶν ἐναντίων, ἐν τῆς σφῶν ὑπεραγωνίσασθαι πατρίδος, πάσης σωιδίστου ἐπιμως ἐξελθεῖν, ἐν τῶν Χειτιανῶν ὑπεραγωνίσασθαι. ἔνθεν ὅλω καθοπλίσθεις ὁ Σακτίκιος, ὅπισθεν τῶν Βουλγάρων χωρήμασι, ἐν εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτῶν εἰσελθών, τῶν πλείστων ἐπὶ διαρπαγῆ σκύλων σκεδασθέντων κατὰ τὸν χῶρον, πάσης τῆς ἐν τῇ περιμαχῆ εὐρυθμίας καταφρακτ. μαθὼν ἄων τὸ πλῆθος τῆς Βουλγάρων ὑπὸ τῶν ἡμέραν τῶν πλησίον γενομένης, ἀκμῆς εἰ Βούλγαροι πρὸς ἀτειμητὸν μαχόμενοι, ἐν ἀκραιφνῆς πρὸς ἥλιον τῆς ἀρτιγενοῦς πολέμῳ ἀτειμωμένους ἄνδρας, τρέπονται τῶν Σακτίκιον σὺν ὀλίγοις ἢ προσβολὴν ἢ ἐναντίων ὑπεξάγουσιν. γενναίως ὧν ἀγωνισάμενος, ἐν πολλῶν τῆς πολεμίων, ἐπειδὴ κατηχρέωτο, μηδένοι τῶν ἵππων τὸν χαλινὸν, ἐν οὕτω δὴς ἐφευγε. ὑπ' τινι δὲ στοιμῷ γενόμενος, ἐν τῶν ἐξιππέων, ἐν τῆ ἵλῃ τῶν ἵππων ἐμπαγέντος, καταλαμβάνεται παρὰ τῆς Βουλγάρων, ἐν δίκαια πληγῶν καιρίαις κατὰ τὰς ὕδρας ἐν τῶν μηρῶν. ἐν τῶν ἵππων δὲ ἀναπαδέντος ἐκ τῆς ἵλῃς αὐτῆς κἀν συμπεσόντος τῆ αὐτὸ Ὀτμανόπουλω, τῶν μὲν φθάνουσι, σὺν δ' ὑποστρόφοις σὺν αὐτῷ, ἐν τὰς ἐπιόντας ἀνακόπτουσι Βουλγάρους, ἕως ἐπεσώζεται μέχρι τῆς Βλαχερνῶν, ἐν ἐν τῇ ναῷ τῆς ἁγίας σορὰ πᾶσα, τῇ ἐκείνῃ νυκτὶ ἐπλεύσατο, μέγα πένθος ἐν τῇ βασιλεῖ μέσον, ἀλλὰ ἐν τῷ στρατῷ ἐν παντὶ τῷ πλήθει Ρωμαίων ὑπολειπόν.

Ἐγένετο δὲ ἡ ἐπὶ τοὺς Χαλδίους στρατεία κατὰ τῶν βασιλέως ἐν Καλδίᾳ, ὑποστήναι τῆ στρατηγοῦντος αὐτῶν Βάρδα πατρικίου τῶν Βάλα. ἐξῆρχον δὲ τῶν παντεχερμῆ, Ἀδριανὸς τοὺς Χαλδαίους, ἐν Ταυζάτης ὁ Ἀρμένιος, πλείστου σπουδαῖος. καταλήξαντες οὖν ὑπὸ φρούριον τὸ λεγόμενον Παλατιρτ, κατὰ τῶν βασιλέως ἀπολίζοντο, ἀλλ' ὀξὺς ἐπιφανεὶς (ἔτυχε γὰρ ἐκδημῶν ἐν Καισαρείᾳ) ὁ τῆ χαλῶν ἐξηγούμενος Ἰωάννης ὁ Κυρκύας, τὸν εὐσεβῶν διεσκέδασε, τοὺς ἐμφανεστέρους τῆ καταχεθέντας ἀνοσφλώσας, ἐν τὰς ὑτίας αὐτῶν δημεύσας· τοὺς δὲ πιεζρὰς ἐν ἀσπρους, αἰθοὺς πελάσας ὅπη βούλονται ἀπέναι. μόνος δὲ ὁ Ταυζάτης φρόνεσον ἐπὶ τοὺς ὑψηλοὺς λόφους ἀποσκιδασμένον κατεσκεύς, ἐν λόγου τῶ μὴ τε καλὸν παθεῖν δέκαμενος ἀπὸ τῶ δομεστίκου τῆ χολῶν, ἐν λαβὼν, ἐπῆλθεν ὁ τῆ βασιλίδι· ἐν τῆ τῶ Μαγγλαβίτου ἀξίᾳ τιμηθείς, ὁ τῶ εἶναι τῆ μαγγάνου ἐπρεπεν. δρασμὸν δὲ βουλευσάμενος, ἀλίσκεται, ἐν τῆ ὀφθαλμῶν στρέπεται. Βάρδας δὲ ὁ Βοΐλας, φιλίας πρὸς αὐτὸν ἔχοντος τῶ βασιλέως ἀσκάρη μοναχὸς, μηδὲν ἄλλο πεπονθὼς ἀφιεται. . . .

Συμεὼν δὲ ὁ τῆ Βουλγάρων ἄρχων, τὴν Λεβεντόπολιν καταλαβὼν, ἐν πύργων χάρακι ἐν πάφροις περιεχόμενος, ἐπιμελῶς ἐπολάρκει. ἐγκατῆγε δὲ τῆς πόλεως ὁ πατρίκιος Λέων, ὃν ἦν τὴν ὀξύρροπον ὁρᾶς τοῖς πολεμίοις ἁρμὴν, Μαρουλίσιτα ἐπίλουν. ὅπως εὐξύχως τὴν πολιορκίαν ἐδι-

impreſſione facta, uſque ad palatium Theodoræ Auguſtæ pervenerunt, idque nemine defendente cremaverunt. Romanus convivio ſumptuoſe inſtructo, ad id duces militarium ordinum vocavit, interque hos Sacticium cohortis excubitorum præfectum. Procedente convivio, illatus eſt de Bulgaris ſermo: & Imperatore multa ad calefaciendos animos, adque virtutem concitandos idonea locuto, cohortatoque eos ut fortiter in hoſtem irent, ac pro ſua propugnarent patria, univerſi alacrem ſuam operam in defendendis Chriſtianis promiſerunt. Poſtridie prima luce armatus Sacticius Bulgaros a tergo ſubſecutus eſt: ingreſſuſque eorum caſtra, plerisque prædatum per agros vagantibus, omnes qui in caſtris erant occidit. Ex iis qui effugerant Bulgari re cognita, in caſtra redeunt: commiſſaque pugna, ipſi integri viribus defatigatos antegreſſo prælio Romanos ſundunt, Sacticio cum paucis aliis eorum impetum fortiter ſubſiſtentibus. Atque is cum aliquandiu præclare pugnaſſet, multoſque hoſtium dejeciſſet, cum premeretur, equo habenas laxat, ac fugæ ſe dat. In cujuſdam autem amnis tranſitu equus in cœno cum hæſiſſet, Bulgari eum aſſequuntur, vulnuſque in anum & femur mortiferum accipit. Equo tamen e cœno evulſo induſtria famulorum, atque iis modo fugientibus, modo ad ingruentium Bulgarorum depulſionem ſe vertentibus, uſque ad Blachernas evadit: poſtquam in templo S. Sepulchri, proxima nocte vitam cum morte commutat, magno luctu non Imperatori modo, ſed & univerſo exercitui ac populo Romano relicto. Sacticius. 309.

Alia deinde ab Imperatore facta defectio in Chaldia, inſtinctu patricii Bardæ, cognomento Boilæ, qui ei præſidebat. Principes novarum rerum moliendarum fuerunt, Adrianus quidam Chaldæus, & Tatzates Armenius, homines prædivites. Il occupato caſtello Palpertis, contra Imperatorem arma ſumebant. Sed Joannes Curcuas ſcholarum domeſticus, qui tum forte Cæſaream erat, celeriter ſupervenit, & cotionem eam diſſipavit. deprehenſorumque primaritis oculos eruit, & bona eorum publicavit, obſcuros ac pauperes impune quo liberet diſcedere juſſit. Unus Tatzates caſtello quodam occupato, quod in ſublimi erat ſitum colle, fide impunitatis a domeſtico ſcholarum accepta, Conſtantinopolin venit, ibique * manglabitæ honore præditus, in domo manganorum cuſtodius eſt: cumque fugam moliretur, deprehenſo oculi ſunt effoſſi. Bardas Boilas, quod ei Imperator bene volebat, nullam aliam pœnam dedit, quam quod raſus & monachus eſt factus. *Edit. Paris pag 625. Rebellio in Imperatorem. * v. Mang. Glaff

Interim Simeon Bulgarorum princeps Adrianopolin vallo foſſaque cingit, & obſidet, ac magno ſtudio oppugnat. Præerat ei urbi Leo patricius, quem ob præpoperum in hoſtes impetum vocabant Moroleonem, quaſi Adrianopolin capere & reparata.

ſtultum leonem · is oppugnationem fortiter ſuſtinebat , & modo Bulgaros irruentes de muro profligabat , modo portis apertis in eos acerrimum impetum dabat , facileque pellebat · Sed oppidani cibo deficiente , ac fame graviter premente , cum alimentorum aliunde parandorum ſpes nulla affulgeret , penuria motl , urbem , ſe , ducemque Bulgaris tradiderunt . Simeon Leonem nactus , & recordatus quanta is mala Bulgaris intuliſſet , innumeris ſupplicium formis excruciatum , tandem acerba morte necavit ; Bulgaricoque in urbe relicto præſidio diſceſſit · Hoc præſidium audito contra ſe venire Romanum exercitum , urbe relicta fugit ; atque ſic Adrianopolis a Romanis eſt recepta.

Leonis Tripolitæ clades.

Eo tempore Leo etiam Tripolita cum magna claſſe Romanos invaſit . Quem in Lemno naves in ſtatione habentem ſubito adortus Joannes Radenus patricius , rei navalis drungarius , facile vicit , Agarenis fere omnibus extinctis , ſoloque Tripolita fuga elapſo . Menſe Septembri , indictione ſecunda , Simeon Bulgarorum princeps cum omnibus copiis expeditionem contra Conſtantinopolin ſuſcipit ; populatuſque Macedoniam , & in Thraciam incendiis graſſatus , obviis quibuſque vaſtatis , proxime Blachernas caſtra ponit · Inde poſtulat , ut ad ſe mittantur Nicolaus patriarcha , aliique procerum , de componenda pace collocuturi . Datis mutuo obſidibus , ut ab inſidiis omnia tuta eſſent , ac patriarcha juramentis fidente , quæſitum eſt qui ſenatores eum eo exire deberent . delecti patricius Michaelus Stypejota & Joannes Myſticus , ac tum gubernandarum rerum locius · (nam Joannes rector apud Imperatorem delatus criminis , jam tum palatio diſceſſerat , inque ſuo monaſterio monachus factus erat .) Cum legati ad Simeonem veniſſent , ac de pace eſſent collocuturi , ita eos Bulgarus dimiſit , ut oſtenderet ſe ipſius Imperatoris congreſſum expetere , quem pro certo habebat virum eſſe prudentem atque veracem · Pergratum id fuit Romano , miſitque illico qui in litore Coſmidii , in mari tutiſſimum egreſſui e nave locum pararant , ut eo Imperatoria triremis appellere poſſet · cum undique munitionibus circumdedit : ac in medio jaſſit tabulatum attolli , in quo erant collocuturi , Interim Simeon miſſis ſuis , templum Deiparæ ad Fontem incendit , a Juſtiniano conditum . Sed & vicina circum omnia igne vaſtabat : fatiſque apparebas , pacem el cordi non eſſe . Romanus cum patriarcha ſanctum Blachernenſe , & ſacrum ſepulcrum ingreſſus , Deum compreçatus , accepto beatæ Virginis humerali , templo exiit , cumque & ſe diligenter armaſſet , & comitatum ſuum decenter ornaſſet , ad definitum locum ſe contulit . Acta hæc nona die Decembris . Eodem venit & Simeon , multitudinem adducens variis ordinibus ac formis diſtinctam . alii namque erant aureis ſcutis ornati , & aureis haſtis : alii argenteis clypeis , alii æreis , alii allorum colorum , prout cuique viſum fuerat · il in medium ſui Simeonem recipiebant , ac Romana voce regem conſalutabant . Omnes proceres & civium multitudo , quæ gererentur , de muris ſpectabant ·

Edit. Pariſ. pag. 623.

A ξαν , ἡ γυναικάρια ποτὲ μὲν ἀπὸ τῶν τείχων τὸν προσόντας τῇ Βυλγάρων ἐμύνετο , ποτὲ δὲ τὰς πυλίδας ἀναπετασθεῖσα ἐπεπίπτει σὺν ῥόμῃ ἀνυποστάτῳ , ἡ ῥᾳδίως ἐτρέπετο . ἐπεὶ δὲ ὁ σῖτος τοῖς ἐν τῇ πόλει ἐπελελοίπει , ἡ λιμὸς ἐπίεζε τοὺς ἐνδοθεν κρατοῦς , μεδαμόθεν ἐλπίδα ἔχοντες ἐπισιτισμοῦ , τῇ ἐσθῆτι περιέντες , προδιδόασι τὸν πόλιν ἡ ἑαυτοὺς ἡ τὸν στρατὸν τοῖς Βυλγάροις . ἐν χειρωσάμενος ὁ Συμεὼν , ἡ ὧν εἰς τοὺς Βυλγάρους ἐποιήσατο κακῶν μεμνημένος , μυρίας αἰκίας νεμεσησάμενος , πελάταῖον ἀπέκτεινε θανάτῳ πικρῷ · Βυλγάρους δὲν ἐπισπάσας φύλακας τῇ πόλει , ὑπεχώρησεν . οἵτινες Ρωμαίων στρατὸν B δὲν ἄσεσθαι κατ' αὐτῶν ἀκμοῦσης , καταλιπόντες τὴν πόλιν ἔφυγον · ἡ πάλιν ἡ Ἀδριανούπολις ὑπὸ Ρωμαίους ἐγένετο .

Τότε ἡ ἡ Λέων ὁ Τριπολίτης , μὴ δυνάμενος πολλὰς ἡ πλείους πολεμικῶν ἐξελθεῖν νῆ Ρωμαίων . ὃν ἐν τῇ νήσῳ Λήμνῳ ναυλοχοῦντα , Ἰωάννης πατρίκιος καὶ δρουγγάριος τῆ πλωΐμου ὁ Ραδηνὸς αἰφνίδιον ἐπιφανεὶς · ῥᾳδίως ἐτρέψατο , τῆ Ἀγαρηνῶν σχεδὸν πάντων ἀπομαίνων , τὸ δὲ Τριπολίτου μόνου φυγῇ σωτηρίαν περισαμένου . Σεπτεμβρίῳ ἡ μηνὶ ἰνδ. β' . ἐ ἄρχων Βυλγαρίας Συμεὼν , παντρατι νῆ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπιστρατεύει . ἡ λαΐζεται μὲν Μακεδονίαν , ἐμπιπρᾷ δὲ καὶ ἐπὶ Θρᾴκης χωρίᾳ , ἡ πάντα καταστρέφει τὰ ἐν ποσί . ἐγγίσας ἡ Βλαχερνῶν στρατόπεδον πήγας , ἐπιζήτησιν ἀποστέλλεται αὐτῷ πατριάρχου Νικολάου , καί τινας τῆ ἐν πόλει , ὥστε περὶ εἰρήνης ξυλλεχθῆναι . λαβόντες δὲων ὁ μὲν παρ' ἀλλήλων , οἷς ἀδόλως ἐπιστολὴν ἐπιβολὴ , ἡ τὸ πανεμάρχου τοῖς ὅρκοις ἀναθαρρήσαντος , γίγνεται λόγος , ὅπως δεῖ τῆ συγκλητικῶν τέτρα συμξελθεῖν . προειρήθη γὰρ ὁ πατρίκιος Μιχαὴλ ὁ Στυπειώτης , ἡ Ἰωάννης ὁ μυστικός , ἡ παραδυναστεύων . ἐδὰ δὲ Ἰωάννης ὁ ῥαίκτωρ ἐξεβλήθη , ὡς τὸν βασιλέα καταλθών , τὸ Παλατίου , ἐν τῇ αὐτοῦ μονῇ τὸν κοσμικὸν ἀπειλήφατο τρόπον . ἀφικομένης δὲων αὐτοῖς ὡς τὸ Συμεὼν , μᾶλλον ἢ περὶ λόγους περὶ εἰρήνης , τοῖς μὲν ἀπεστόμωσαν · αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα Ρωμαίων ἐπιζήτει διάσασθαι . πεπληροφόρηται δὲ ἄνδρα σωφρονοῦντα αὐτὸν εἶναι , ἡ ἀληθῆ . ἀπατᾶται ἡ ὁ Ρωμαῖος ἐδέξατο πάση . Χαλκεδόνος δὲων ἐν τῷ τῆ Κοσμιδίου αἰγιαλῷ , κατασκεύασεν ἐν τῇ Θαλάσσῃ χοροστάσιον ὑπόβασιν , ὅστε τὸν βασιλικὸν τέλεον διαπλεύσαι ἐν αὐτῇ προσορμίζεσθαι , πεζορραξας αὐτὸν πάσῃθεν διατειχίσασθαι . μέσον δὲ Θρηγγῶν γενέσθαι φρούραξεν , ἵνα θα ἀλλήλοις ἐμίλλον ἀμελεῖν , ὁ ἡ Συμεὼν ὑποτείλας , ἐπέφησε τὸν τῆς ὑπεροχῆς Οὐσπὴκ υἱὸν τὸν ἐν τῇ πηγῇ , ὃν ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐδομήσατο . ἐπορπάλιστι δὲ ἡ τὸ κύκλῳ σύμπαντα , ἡ ὅλος ἦν ἐκ πάσης μὲ εἰρήνης ἀξίωσ . ὁ ἡ βασιλεὺς ἐν τούτῳ γενόμενος τῆ Βλαχερνῶν , ἅμα τῷ Πατριάρχῃ , ἡ ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ εἰσιλθών , ἡ ἱκετηρίας φῶς ὑποδὺς τῷ Θεῷ , τὸ ὠμοφόριον τῆς Θεοτόκου λαβών , ἐξῆλθε τε ναὸ , ὁπλοις ἀσφαλέσι φραξάμενος . τὸν σὺν αὐτῷ ὄχλον κοσμήσας ἀσπιστὰς , τὸν ἀφεστῶτα κατόπιν τόπον . ἐνταῦθα τὸ Νομισμάτιον μίλιόν ἐστι , ὅπου πάντα ἐγίνετο . παρεγένετο ἡ ἡ ὁ Συμεὼν , πλῆθος ἐπαγόμενος ἐς πολλὰς διῃρημένον τὰς παραπήξεις ἡ τὰς ἰδίας . οἱ μὲν ἦσαν χρυσάσπιδες ἡ χρυσᾶ φάρανξ ἔχοντες , οἱ ἡ ἀργυράσπιδες , οἱ ἡ χαλκάσπιδες , οἱ δὲ ἄλλῃ χροιᾷ , ὡς πρὸς ἕκαστον ἐδόκει ἐκπεσόντι . οἵ τινες μέσον αὐτὸν εἰλη-

φότης τῶν Συμεών. ὡς βασιλέα ῥωμαΐων τῇ A φωνῇ. πάντες ἦ αἱ ce τέλος ἡ ὁ ἀσιτὸς δῆμος ἐκ τῆ τειχῶν ἐθεώντο τὰ δρώμενα. ἐρώτας δὲ ὁ βασιλεὺς Ρωμαίων τὸν ἐρημίτην Ἰακωβάθραν κατελαβών, τὸν Συμεὼν ἐξεδίκητο. ἄμφω ἦ δόντες ἀλλήλοις, ἡ τὸν Ἰακωβάθραν εἰ Βούλγαροι διεφθείσαντες ἀκεφάλῳ, μόνῃ τῆς δόλος ἀ ἀνέδρα κρύπτῃ), τότε κατελθὼν ὁ Συμεὼν ὁ ἵππῳ φρουτρίφαυτο, ἡ ἐσελθὼν πρὸς ὁ βασιλέα. ἀπάσαυτο γὼν ἀλλήλω, ἡ περὶ εἰρήνης ἄρξαυτο διαλέγεθαι. φασὶ δ' ὧν ἐκεῖνον ὁ Ρωμαῖος πρὸς ὁ Συμεών. Ἀκέκοά σε Χεισιανὸν ἄνδρωπον, ἡ θεοσεβᾶ, βλέπω δὲ τὰ ἔργα μηδαμῶς τοῖς λόγοις συμβαίνοντα· εἰ μὲν γὰρ ἀληθῶς Χεισιανὸς ὑπάρχεις, τίνος ποτὲ πὰς ἀδίκως σφαγὰς, ἡ πὰς χύσεις τῷ ἀσσίων αἱμάτων, B ἡ πεῖσαι μοὶ ἀμῶν τῷ Χεισιανῶν, ἡ αὐτὸς Χεισιανὸς ὢν ἡ ἀνομαζόμενος, ἡ μὴ θέλε μολύνεθαι Χεισιανῶν δέξις, αἵματι ἀμοτίσων Χεισιανῶν. ἄνδρωπος εἰ ἡ αὐτὸς, θάνατον προσδοκῶν, ἡ ἀνάστασιν, ἡ κρίσιν, ἡ ἀνταπόδοσιν τῷ βιωμένων. σύμφορον ὑπάρχεις, ἡ ἄνετον εἰς κόσμον ἦλυθότη. εἰ πλάτε ὁρῶ πάντα ποιεῖς, ἐγὼ σε τάχα ἐμπλήσω εἰς πόρον. μόνον ἄπασαι ἡ εἰρήνην, ἡ ἀγάπησον ἡ ἀμέριμνον, ἵνα ἡ αὐτὸς βίον ζήσῃς εἰρηνικὸν ἡ ἀναμάκτον, ἡ οἱ Χεισιανοὶ πάσυνται πρὸς κατ' ἀλλήλων ὅπλα κινοῦντες ἡ πᾶσι μὲν εἶπεν ὁ βασιλεύς. αὐδιδοὺς δὲ ὁ Συμεὼν τὸν νῶν πεπέφυκοσιν, ὑπέχειν τὸ εἰρήνην ποιήσαθαι. ἡ ἀπασάμενοι ἀλλήλως διεχωρίσθησαν, τῶ βασιλέως δώροις μεγαλοφρονέστατα δεξιωσαμένου τὸν Συμεών.

Συμβέβηκε δέ τι πρόσθεν τότε, ὡς ἄξιον εἶναι ἡ διηγήσασθαι. δύο φασὶν αἰτὶς, τῶν βασιλέων ἀμιλλωμένων, ἄνωθεν αὐτῶν ὑπερπτῆναι, κλάγξαί τε, ἡ ἀλλήλοις συμμῖξαι, ἡ παραυτίκα χωρισθῆναι, ἡ τὸν μὲν ἐπὶ τὰ πόλιν ἰέναι, ἡ τὸν ἐπὶ τὰ Θρᾴκην ἵπτασθαι. τῶν δὴ, οἱ περὶ τὰς ἀριθοσκοπίας ἐπιτηδείους, ὡς ἄξιον ἔκρινον οἰωνόν. ἀσυμβάτως δὲ ἡλυθότασθαι ἐπὶ τῷ ὁρᾶν ἀμφοτέρους ἐρασαν. ἀ ἦ Συμεὼν ὑποτρέψας, τοῖς οἰκείοις ἄρχουσι τὸν τῶ βασιλέως ἐξαγέτο μετεώπτα, ἡ τὸ μὲν ἐπὶ τὰ πόλιν ἰέναι, ἡ ἦ ἐπὶ τὰ Θρᾴκην ἵπτασθαι. τῶν ἦ

gothetam in Horologio Imperator male multatum officio depoſuit. Loco Myſtici ſubſtituit protoveſtiarium Theophanem, & eadem poteſtate auxit. Sub idem tempus in Thracia terræmotus hiatuſque terribiles fuerunt, multæque domus & templa una cum ipſis hominibus abſorpta ſunt.

311 Majo menſe, indictione XV, Simeon Bulgarorum princeps in Chrobatos duxit: ab iiſque in anguſtiis montium prælio victus, omnem ſuum amiſit exercitum.

Simeonis Bulgari interitus. Joannes autem quidam aſtronomus Romanum acceſſit, eumque monuit uti mittat aliquem, qui amputet caput columnæ, quæ ſupra Xerolophi fornicem poſita Occidentem reſpiciebat: ita enim Simeonem, cui illa fatalis erat, ſtatim periturum. Executus hoc eſt Imperator: & qua hora ſtatuæ fuit abſciſſum caput, ea ipſa quod diligenti inquiſitione Romanus poſtea deprehendit) Simeon in Bulgaria cordis morbo interiit.

Morte ejus, Bulgariæ dominium ad Petrum rediit, filium ejus ex ſecunda uxore, ſorore Georgii Surſurbuli, quem & tutorem ſuis liberis Simeon conſtituit. nam Michaelum idem ex priore ſibi natum conjuge, virentem, adhuc monachum fecerat. Vicinæ igitur gentes Turci, Servi, Chrobatæ, atque alii, audita Simeonis morte, Bulgaros bello petere ſtatuebant. Sed & fame graviter premebantur Bulgari, & locuſtæ fruges eorum depopulabantur atque abſumebant. Itaque Bulgaris cum aliarum gentium, tum Romanorum præcipue in ſa expeditionem meturentibus, Petrus re cum ſuis deliberata, in Romanos bellum ſuſcipit, ut iis terrorem incuteret. Cumque in Macedoniam perveniſſet, audito Imperatorem Romanum contra ſe cum exercitu proficiſci, ipſe & Georgius liberorum Simeonis tutor occulte monachum cum litteris mittunt, quibus continebatur, cupere Bulgaros cum Romanis pacem ac fœdus conjungere: ac ſi Romanis ita videretur, nuptiis inter gentes contractis id firmari. His litteris acceptis, Romanus cum rem quam maxime probaret, ſtatim celoce emiſit Theodoſium quemdam monachum, & Conſtantinum Rhodium clericum aulicum, qui in Meſembria cum Bulgaris de pace colloquerentur. *Edit. Paris. pag. 626.* Quo in colloquio cum res commode eſſet tractata, legati per continentem in urbem redierunt, comitante Stephano, cujus magnum erat inter Bulgaros nomen: eoſque ſubſecutus eſt Georgius Surſubulus, aliique illuſtres aliquot viri. Hi ut cum Imperatore congreſſi, filiam Chriſtiferi Cæſaris Mariam viderunt, eamque (erat enim formæ præſtantiſſimæ) magnopere probaverant, pacta pace, Petrum miſſis litteris obſique mora venire juſſerunt. miſſus eſt etiam Nicetas magiſter, filii Romani ſocer, qui Petro obviam iret, eumque Conſtantinopolin deduceret. Ubi ad Blachernas venit Petrus, Imperator triremi eodem vectus, eum excepit, ac ſalutavit, & honorifice tractavit: iiſque inter ſe utl ex re erat colloquiis, pacta pacis & matrimonii compoſita ſunt, in omnibus iis protoveſtiario Theophane medium ſe ferente.

Petrus Bulgariæ princeps Romani nepotem ducit.

Octobris die octava, patriarcha Stephanus cum protoveſtiario Theopha-

Α λεὺς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ, παρέλυσε τῆς ἀρχῆς. προβάλλεται δὲ αὐτὶ τοῦ μυστικοῦ Ἰωάννην τὸν πρωτοβεστιάριον Θεοφάνην παραδυναστεύοντα. ἐγένετο τοιαῦτα καὶ σεισμὸς ἐν τῇ Θράκῃ Θρᾳκησίων, καὶ χάσματα γῆς ἀσυμπλήστακτα, ὥστε πολλὰ χωρία καὶ ἐπαύλεις αὐτάνδρους ἀσυμπαθῶναι.

Μαΐῳ δὲ μηνὶ ἰνδικτιῶνος ια. εἰσβολὴν Συμεὼν ὁ τῆς Βουλγαρίας ἄρχων ἐποιήσατο κατὰ Χρωβάτων, καὶ συμβαλὼν μετ' αὐτῶν, καὶ ἡττηθεὶς ἐν ταῖς τῶν ὀρῶν δυσχωρίαις, ἅπαν τὸ ἑαυτοῦ ἀπώλεσε στράτευμα.

Ἰωάννης δέ τις ἀστρονόμος προσελθὼν τῷ βασιλεῖ, ἔφησεν, ὡς εἰ πέμψας ἀποκόψει τὴν κεφαλὴν τῆς ἑστηκυίας ἄνωθεν τῆς ἐν τῷ Ξηρολόφῳ ἀψῖδος, καὶ πρὸς δύσιν βλεπούσης στήλης, ἀπολεῖται ὁ Συμεὼν παραυτίκα. αὐτῷ δὲ ἐφικνεῖσθαι τὸν τοιοῦτον στῆλον. ὁ δέ, τοῖς εἰκότα πιθήσας λόγοις, ἀπέπεμψε τὸν κεφαλὴν τῆς στήλας. ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καθὼς ἀκριβωσάμενος ὕστερον ὁ βασιλεύς, ὁ Συμεὼν ὁ Βουλγαρίας πέπονθε νόσῳ ἀσυμπαθεῖ ἀλώς.

Οὗ πελαύσαντος ἐπὶ τὴν Βουλγάρων ἀρχὴν Πέτρος ἀπῆρχε, ὁ ἐκ τῆς δευτέρας αὐτοῦ γυναικὸς, τῆς ἀδελφῆς Γεωργίου τοῦ Συσυρβούλου, ὃν ἐπίτροπον τοῖς ἑαυτοῦ παισὶν ὁ Συμεὼν κατέστησε. Μιχαὴλ δὲ τὸν ἐκ τῆς προτέρας ὑποπεφθέντα παῖδα αὐτῷ, ἔτι ζῶν ὁ Συμεὼν ἀπέκειρε μοναχόν. τὰ γὰρ πέριξ ἔθνη, Τοῦρκοι, Σέρβοι, Χρωβάτοι καὶ οἱ λοιποὶ, τὸν τοῦ Συμεὼν ἀπαμαθόντες πλοῦτον, ἐσφετίσειν καὶ Βουλγάρων ἐβουλεύοντο. κατῆρχε δὲ καὶ λιμὸς μέγας, σὺν ἀκρίδι, τὸ Βουλγάρων ἔθνος, ἰσχυρῶς ἐκπιέζων καὶ ἀσταδιαίως τὰ πλήθη καὶ τὰς καρπώσεις. ἐδηδόκεσαν μὲν οἱ Βούλγαροι καὶ τὴν τῆς ἄλλων ἔφοδον ἐθνῶν, ἐδηδόκεσαν δὲ πλέον τὴν Ῥωμαίων ἐπέλασιν. Βουλόμενος οὖν ὁ Πέτρος μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν, ἔγνω δεῖν ἐπισπάσασθαι Ῥωμαίους ἐπὶ ἀσυμπλήκτῳ. καταλαμβάνουσι τοίνυν τὴν Μακεδονίαν. ὅπως μαθόντες ὡς ἔζεσι κατ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, πέμψουσι λάθρα τινὰ μοναχὸν Πέτρος πρὸ ἄρχων Βουλγαρίας, ᾧ ὁ τῆς παίδων τῶν Συμεὼν ἐπίτροπος Γεώργιος, γράμματα ἐπαγόμενος. ὡς βούλονται δὲ Ῥωμαίοις ἀποσταθῆναι, τὰ γράμματα ἔφραζεν οἱ αἰρῶνται δὲ, ᾧ γαμικὸν συνάπτεσθαι συμβόλαιον μετ' αὐτῶν. ὃν ἀφικομένου ὁ βασιλεὺς ἀσμένιστα προσδεξάμενος, εὐθὺς ἀπέστειλε μετ' ὀλίγων μοναχόν τινα Θεοδόσιον, καὶ Κωνσταντῖνον βασιλικὸν κλῆρικὸν τὸν Ῥόδιον, συμβαλέσθαι τοῖς Βουλγάροις τὰ εἰς εἰρήνην ἐν Μεσημβρίᾳ. οἷς τινες παραγενόμενοι, καὶ τὰ σαφέστερα διελεχθέντες, ὑπέστρεψαν ἅμα ξαρᾶς ἅμα Σπφάνῳ τινὶ πρεσβύτῃ ἐκ Βουλγαρίας· κατόπιν δὲ τούτων παρεγένετο καὶ ὁ ἐπίτροπος Γεώργιος ὁ τῶν Συρσυβούλου, καὶ ἀλλοτινὸς τῆς ἐπιφανοῦς καὶ εὐδόξου ἐλθόντος τῷ βασιλεῖ, θεασάμενος δὲ καὶ τὴν θυγατέρα Χειτοφόρου τοῦ βασιλικοῦ Μαρίαν, καὶ ἐπ' αὐτῇ μεγάλως ἀρθέντος (ὃν γὰρ ὑπερφέρουσα τῷ κάλλει) ἔγραψε τῷ Πέτρῳ ἐκ πάχης παραγενέσθαι, σύμφωνα ποιησάμενος πρόπερον περὶ τῆς εἰρήνης. ἀπεσάλη δὲ καὶ Νικήτας μάγιστρος, ὁ τοῦ βασιλέως συμπενθερὸς Ῥωμανοῦ, ὑπαντήσων καὶ ἀγαγεῖν τὸν Πέτρον μέχρι τῆς βασιλίδος. ὁ καταλαβόντος ἐν Βλαχέρναις, ὁ βασιλεὺς μετὰ τελέτης ἐλθὼν, τόν τε εἰδέξατο, καὶ ὑπαίσατο· καὶ φιλοτίμως ἐδεξιώσατο. ἀλλήλοις οὖν τὰ εἰκότα προσομιλήσαντες, τάντ' ἐπὶ τῆς εἰρήνης συμβόλαια καὶ τὰ τῆ γάμου ἐπραναισαν τε, τῷ πρωτοβεστιαρίῳ Θεοφάνει ἐν πᾶσι μεσολαβοῦντος.

Καὶ τῇ ιε'. τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς ἐξελθὼν ὁ πατριάρχης Στέφανος, ἅμα τῷ πρωτοβεστιαρίῳ

Θεο-

Θεοτόκῳ, ἐν πάσῃ τῇ συγκλήτῳ, ἐυλόγησε Πέτρον τε ἐν Μαρίαν ἐν τῇ ναῷ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Παγῆς, παρακομιδόντων τὰ προπεβεβαιωμένα καὶ τὰ Συρσυβέλα. Φαιδρῶν δὲ ἐν τοῖς πολιτελῶν γενομένων τῶν γάμων, εἰσῆλθεν ὁ πρωτοβεστιάριος ἅμα τῇ συγγενεῖ τῇ βασιλίσσῃ ἐν τῇ πόλει. τελεσθέντος δὲ τοῦ γάμου ἐστιάσεις ἐν τῇ τῶν πηγῶν λουτρίδρᾳ ποιήσας ὁ βασιλεὺς, παρ' αὐτῇ τῇ λουτρίδρᾳ τὰ βασίλεια δρόμωνος ἰσαμένου, συνεστιάθη τῇ Πέτρῳ. παῤῥησιάζεται δὲ τῇ ὠμαϊκίᾳ ἐν Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς, ἐν Χερσόνησος. ἐγένετο δὲ στάσις ἐν μεταξὺ παρὰ τῶν Βουλγάρων, ἐοικαμίνων, πρότερον ὑφηγεῖσθαι τὸν Χερσονήσου, εἶτα τὸν Κωνσταντίνου. ὧν τῇ ἐστάσει παραχωρῶν ὁ βασιλεὺς Ρωμανὸς, ἐπάλλελον ἔτι γενέσθαι. πάντων δὲ τῶν ἐν τοῖς τοιούτοις εἰωθότων γίνεσθαι, συμπληρωθέντων, ἀπῆρεν ἡ Μαρία σὺν τῇ εἰρεῖῳ συζύγῳ, ἐν ἐκ τῆς Βουλγαρίας ἦλθετο, προπεμφθεῖσα παρὰ τῶν γονέων αὐτῆς ἐν τῷ πρωτοβεστιαρίῳ μέχρι τοῦ ἑβδόμου, ἐν τοῦ μὲν ἐν τῇ πόλει, τοῦτο ἐπλεῖτο τὸν ξόπον.

Ο δὲ δομέστικος τῶν σχολῶν Ἰωάννης μάγιστρος ὁ Κυρκύας, ἄγων ἐν φέρων τὰ τῆς Συρίας, ἐ ἅπαν αὐτίζων καταρρήμενος, ἐ πλεῖστα φρούρια ἐν ἐχυρώματα ἐν πόλεις βαρβαρικὰς καθελὼν, ἐφθασεν ἐν μέχρι τῆς περιβόητου Μελιτηνῆς. πολιορκήσας δὲ τὸν ἔνδον συνεχώρησας, ἐώσασθαι πρὸς συμβάσεις ἐδίας. παρεγένετο ὧν πρὸς αὐτὸν Ἀπόχαλ ὁ τῶν Αμιρ ἔχοντος, Αμαρᾶς ὑπάρχων Μελιτηνῆς, ἐν Αποσαλὲθ ὁ τ' ἐν αὐτῇ κατάρχων πάγμαπαν ὢς προσδεξάμενος ὁ δομέστικος, ἰλαρῶς ἐν μετὰ προσλωσίας φρὸς τ' αὐτοκράτορα ἐξαπέστειλεν. ἐστυχότος ὧν αὐτῷ, ἐν εἰρήνικὰ ποιήσαντος σύμφωνα, ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια, τοῖς φίλοις ἐν συμμάχοις Ρωμαίων ἀπαγραφέντος, ἐν μετ' αὐτῷ τῇ τῆς ὁμοφύλων καθοπλιζόμενοι. πλάσαντος δὲ τῷ Ἀπόχαλ, ἐν τῷ Αποσαλὲθ, διαλύθη τὰ τῆς εἰρήνης. ἐκστρατεύει ὧν κατ' αὐτῶν ὁ εἰρημένος δομέστικος, ᾧ συμῶν μᾶ τῶν Αρμενίων ἐν ὁ μάγιστρος ὁ Μελίας, ἐν πρότερον μὲν πολέμῳ τοὺς Μελιτηνοὺς συμπλάσας, ἔσω τείχους κατοπλισάντας ἀντεκαθέσθαι τῶν ὑπαθρων. ἔπειτα περιαθίσαντες τὴν πόλιν, ἐν μετὰ συμπονίας ταύτην πολιορκήσαντες, πολέμιόν μὲν κατέχον. κατέδραμον δὲ ἐ πάντα τὰ πέριξ, ἐν ἐχειρώσαντο, ἐ ἄλλα Ρωμαίοις εἰργάσαντο. τὴν μὲν οὖν Μελιτηνὴν εἰς κυριαρχείαν καταστήσας ὁ βασιλεὺς, ἐν πᾶσαν νίκην περικεκίδα, πολλὴν συμπλοκὴν τῇ δημοσίῳ προσήγαγε. Νικήτας δὲ ὁ μάγιστρος ἐν πνευματοφόρος Χερσόνησος τῶν βασιλέως καταγορηθείς, ὡς ὑποτιθέμενος τῇ Χερσονήσῳ κῇ τῶν ἰδίων γενέσθαι παῖδος, ἐν πάσης ἐξώσας τῆς βασιλείας, ἐξεβλήθη τὰς πόλεως ἐν ἀπεκάρη μοναχός. Μενὶ ἦ Ιουλίῳ ἰνδ. ἡμέρᾳ ἑβδ. ἐπλεύσησεν ὁ Αμαστέας Στέφανος, πατριάρχησας ἔτη β'. μῆνας ιά.

Διεμβείῳ ἦ μηνὶ, ἄγων Τρύφωνα μοναχὸν, ἐν χειροτονῆσαι πατριάρχην ἐπὶ χρόνῳ μικρῷ, μέχρις ἂν Θεοφύλακτος ὁ τῶ βασιλέως υἱὸς, εἰς μέτρον ἡλικίας ἐν τοῦ ἐπιτηδείου ἐλθεῖν. τῇ αὐτῇ δὲ μηνὶ γέγονε χειμὼν ἀφόρητος, ὡς πρωΐαθεν ἐν γῆν ἐπὶ ἡμέρας ἑκατὸν εἴκοσι. ἐπικλύσθησε ἦ τῆς χειμῶνι ἐν ὁ μέγας λιμὸς, τὸς πώποτε γενομένης ὑπερβαλόμενος, ἐν θάνατος ἐπὶ πᾶσι, ὡς μὴ δύνασθαι τὰς ζῶντας τὰς τεθνεῶτας ἐκκομίζειν· τῶ βασιλέως πολλὰ φρόνιμα ποιησαμένου κατὰ τὸ δυνατὸν, ἐν τοῦ χειμῶνος ἐν τῶ λιμῶ, δι' ἐυποιΐαν ἐν ἄλλων βανδαμάτων παυσάντων. Πέτρῳ δὲ τῷ Βουλγάρων ἄρχοντι

ne & universo Senatu egressus, conjugium Petri & Mariæ in fano Deiparæ ad Foorem, sacrum faustumque esse jussit, sponsam comitantibus Theophane & Sutlubulo. Nuptiis magnifice & sumptuoso cum splendore confectis, protovestiarius cum filia Cæsaris urbem intravit. Tertium a cupriis convivium instituit Imperator ad Footem, in loco ubi e navibus exire solebant, stante imperatoria veloce in eo loco: adhibuitque convivio Petrum, Constantinum Imperatorem, ac Christiferum. Ibi haud leviter tumultuati sunt Bulgari, Christiferum Constantino in sanctis acclamationibus præponi debere contendentes. eorumque petitioni Imperator morem gessit. Omnibus peractis quæ in tali re fieri assolent, Maria eum suo marito solvit, & in Bulgariam iter init, deducta a parentibus & protovestiario usque ad Hebdomum. Hoc pacto res in orbe actæ.

Constantinus Imperator Romani filia copulatur.

Ar Joannes Curcuas, magister ac scholatum domesticus Syriæ, res agendo ac fetendo, & obvia omnia proruendo, plurimaque castella & munitiones arque urbes barbaricas evertendo, usque ad nobilem illam Melitenam pervenit; eamque obsessam eo necessitatis redegit, ut ad pacificationem obsessi cogerentur spectare. Veoir ergo ad eum Apochapsus Ameri prognatus, Melitenæ Ameras: & Aposblathus, qui militibus Melitenæ degentibus præerat: quos comiter excepros domesticus ad Imperatorem mitit: iique pacificatione confecta domum redieruot, sociis e amicis Romanorum adscripti: & cum iis contra Sartacenos populares suos armati. Mortuis autem Apochapso & Aposalatho, pax ea rupta est. Itaque domesticus Melitenis bellum infert, cum quo etiam Melias erat magister, Armenios ducens. ac initio quidem hostes castra sub dio locare autos, intra muros urbis compellunt: deinde vero urbem obsessam magna vi oppugnantes, expugnant: sed & circum sita omnia populantur atque subiguor, ac Romanis servire cogunt. Imperator Melitenam, & quod circum est regionis in præfecturæ (Curatoreiam ipsi vocabant) formam redegit, ac magnos inde reditus ærario confecit. Cæterum Nicetæ magister & Christiferi socer accusatus, quod genetum incitasset ad deturbandum Imperio patrem, urbe pulsus, rasusque, & monachus factus est. Die mensis Julii xxv. indict. sexta, Stephanus patriarcha mortuus est: cum ei muneri præfuisset biennium, & menses undecim.

Joannis Curcuæ res contra Sarracenos gestæ.

Edit. Paris. pag. 627.

Melitina Romanis subacta.

Mense Decembri, monachus Trypho producitur, eique patriarchatus ad certum tempus committitur, dum Theophylactus Imperatoris filius ad justam ætatem perveniret. Eodem mense gravissimum fuit frigus, adeo ut terra per dies cxx glarie durata fuerit. Id gelu subsecuta est quanta numquam fuit ante pestis, quæ tantum sævit, ut vivi mortuis efferendis non sufficerent. Imperator, quantum id res passa est, summam curam & pestis & frigoris habuit, omnis generis auxiliis & beneficiis succurrens subditis. Sub idem tempus Petro Bulgarorum principi Joannes frater ipsius, & nononili alii potentia inter Bulgaros primi insidias struunt: quibus pa-

Trypho patriarcha vicarius.

Fratris in fratrem insidiæ.

Edit. Paris. pag. 628.

* Augusto mense indictione 4. Tryphon fraude impulso patriarchatu dejicitur.

3ra

* indictione 5.

Scylitz.

reſactis, Joannes verberibus multatus in carcerem deditur, de reliquis omnibus capitis ſupplicium ſumitur. Ea de re a Petro certior factus Romanus, Joannem monachum (eum qui aliquando rector fuerat) mittit ſub præteatu pactorum fanciendorum, qui omni modo Joannem quæreret, ac Conſtantinopolin duceret. Et ſane rector Joannem ſuffuratus, navigio a Meſembria eum ſecum in urbem perduxit. Pauloque poſt monaſtico abjecto habitu, uxorem ambivit atque duxit: domum quoque & opes permagnas accepit. Michaelus porro alter Petri frater, cupiditate Bulgarici Imperii ductus, caſtellum munitum occupavit, Bulgaroſque concitavit, multoſque ad ſe attraxit. qui en paulo poſt mortuo iram Petri metuentes, Romanam invaſerunt ditionem: ac per Macedoniam, Strymonem & Græciam profecti, & obvia quæque populati, Nicopolin tandem occuparunt, inque ea ſubſederunt. Verum hi poſteris temporibus varus bellis a Romanis ſubacti ſunt. Ea tempeſtate lapis quidam de fornice fori decidit, quem ſolebant coſmiten, id eſt mundanum, vocare: & interfecit LX viros. Terribile etiam Incendium fuit proxime forum Deiparæ, quod roſtra abſumpſit uſque ad locum cui Pſiches nomen, id eſt Micæ. Obiit etiam Chriſtifer Cæſar, XIV die Auguſti, * & ſepultus eſt in monaſterio patris ſui.

At Tryphon cum tempus patriarchatus el definitum exiſſet, promiſſis ſtare & ſolito decedere cum nollet: * quæſivit, quo pacto criminibus intentatis in judicium vocari, & eccleſia exturbari poſſet. Animi dubium, & quo ſe verteret non habentem Imperatorem, interimque fraudis & ludibrii impatientia mœſtum Theophanes Cæſareæ epiſcopus cernens, is quem & Chœrinum vocabant, homo nugax, in ſe recepit conſciendæ rei negotium, cumque Imperator ejus operam oblatam amplecteretur, Tryphonem aſtu circumveniendum ratus, ſic compellat. Multa, Domine, advarſum te moliuntur Imperator, & crimina conquirit, ob quæ te ſolio dejicere poſſit. quantumvis autem magno labore nihil conſequatur: qui enim inſontem criminetur? Unum proferunt, qui te depoſitum cupiunt: prorſus te eſſe litterarum inſcium. id crimen ſi amoliri queamus, utique lupi hiantes fuerint omnes qui tibi inſidiantur. Ergo ſi me audis, coram toto concilio in munda charta nomen tuum & pontificatus dignitatem ſcribe, eamque Imperatori mitte: ut certo cognoſcens ſpem iſtius criminis irritam eſſe, deſinat iſta contra te moliri. Id conſilium utile viſum. Statim ergo cogitur conſilium, & patriarcha tam ſic loquitur. Qui me injuſte pontificatu dejicere ſtudent, o divini collegæ, multa fruſtra moliri ut probabilem aliquam mei pellendi cauſam inveniant, extremam hanc excogitarunt calumniam, quod me rudem litterarum dicunt. proinde jam in conſpectum omnium veſtrum has exaro litteras, ut videmet ſycophantæ, certoque convicti, ceſſent mihi nullo jure negotium faceſſera. Hæc locutus, chartam puram accepit, & omnibus cernentibus hæc ſcripſit: Trypho Dei miſeratione archiepiſcopus τῶν ὧν ἐπ' ὄψει πάντων ὑμῶν, ταῦτ' χαράσσω τὰ γράμματα, ἵν' ἴδοντες καὶ πληροφορηθέντες οἱ συναφαίρεται, ἀπόχωρητε τοῦ ἀδίκως μοι ἐνοχλεῖν. ἔτι, καὶ χάρτιν ἄγραφον εἰλήφαν, ἐπ' ὄψει πάντων ὑπεγράψεν οὕτω. Τρύφων ἐλέῳ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως,

A ἐπίθετο Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, μεθ' ἑτέρων τῇ μίᾳ δυναμένων ἐκ Βυλγαρίᾳ. καὶ φωραθεὶς αὐτὸς μὲν τύπτεται ἐκ καθείργνται, οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ταῖς ἐσχάταις ὑπεβλήθησαν τιμωρίαις. δῆλα δὲ ἦσαν ἐκ τῇ βασιλεῖ Ρωμανῷ πίξις τὰ γιγνόμενα. ἄπειρ μαθὼν αὐτὸς, τὸν μοναχὸν Ἰωάννην τὸν ποτὲ ῥαίκτορα πέμπει, φροφάσει μὲν ἀλλαγίου, τῇ δ' ἀληθείᾳ Ἰωάννην ποικιλοξόπως δρᾶσαι, καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀγαγεῖν. ὁ δὲ ἐκ γίγνεται. ἐκ δυνηθεὶς ὁ ῥαίκτωρ λαθεῖν τὸν Ἰωάννην, ἐν πλοίῳ ἀπὸ Μεσημβρίας ἀναλάβων, ἅμα αὐτῷ τὴν βασιλίδα καπήλαβε. καὶ μὲν οὖ πολὺ τὸ μοναχικὸν ἀποῤῥίψας χῶμα, ἐ γυναῖκα αἰτήσας, ἔλαβε. προσίλαβε δὲ καὶ οἶκον, καὶ ἀτίμητα πάμπολλα. καὶ Μιχαὴλ δὲ ὁ τῦ Πίξεως ἕτερος ἀδελφὸς, τὴν Βυλγαρικὴν ἡμιῤῥιζον κατοχὴν ἐξουσίαν, φρονήσαν καπελαβὼν ἡμῶν τὰ Βυλγάρων, καὶ πολλοὶ προσῤῥύησαν αὐτῷ. καὶ μικρὸν δὲ τούτου ὑστερήσαντος, δηλόπις οἱ προσραντες υἱοὶ τῦ Πίξεως ἀγανάκτησιν, ἐπῆλθον ταῖς Ρωμαϊκαῖς χώραις τῆς Μακεδονίας καὶ Στρύμονος καὶ Ἑλλάδος, καπελαβόντες τὴν Νικόπολιν πᾶσάν τε αὐτῇ λεηλάμενοι, καὶ πλοῦτον ἐκ αὐτῇ σαβατίσαντες. οἳ νῦν ὕστερον διαφόρως καπικολημαθήντες, ὑποχείριοι Ρωμαίων ἐγένοντο. καὶ πάσης τῆς χρείας ἔσται λίθος ἀπὸ τῆς ἐκ τῇ φόρῳ ἀψίδος, ὃν κατεμίλησε καλέσαι οἰκῆσαι, καὶ ἀπίστευσεν αὐτὸν ἐξήκοντα ἐγένετο δὲ καὶ ἐμφρυσμὸς φοβερὸς, ἐγγίσας τὴν ὑπεραγίας Θεοτόκε τῇ φόρῳ, ἐ ἐκφραπολίθη ὁ ἐμβολὸς ἄχρι τῇ λεγομένων Ψηχῶν. ἐπλάσησε δὲ καὶ Χερσώρης ὁ βασιλίδος, μᾶλλον Αὐγούστῳ ἐνδ. καὶ ἐπάρχε ἐκ τῇ μαγίᾳ τῆ πατρὸς αὐτῦ.

Τῷ ἑπτὰ ἔτει χρόνε πλειόνης, ὃν ἔθετο Τρύφων ὁ πατριάρχης, ὡς ἐθέλησε καπελθεῖν τὸν Θρόνον, ὡς ὑπέσχετο. ἀλλὰ κρίσεις ἐζήτουν καὶ αἰτιάματα κατ' αὐτῦ προβληθῆναι, δι' ἃ τῆς ἐκκλησίας ἐβάβλητο. ἀμηχανῶντος δ' ἐπὶ τούτῳ τῦ βασιλέως, καὶ μὴ ἔχοντος ὅ, τι καὶ χρήσαιτο, ὁ Καισαρείας Θεοφάνης, ὃν δὴ καὶ χοιρικὸν ἐκάλουν, κοτύλος ἀνὴρ, ἀλλόκοτα βλέπων ἐ βασιλέα, ἐ ἐμπαιγμὸν ἐ τὴν ἀπάντων μὲ φέροντα, ὑπέσχετο αὐτῷ εἰς πλοῦς ἄξει τὸ πατριαζόμενον. ὑποδεξάμενος δὲ τῦ βασιλέως τὴν ὑπόσχεσιν, ἀπαίρει πρεσβύτερος ἐ πατριάρχης, καὶ προσιλθὼν ἴφι φρὸς αὐτόν. πολλὰ μὲν, ὦ δέσποτα ἐκ ἔστιν ὅπως βασιλείας ἐπίθεσις, καὶ αἰτιάσεις ζητεῖ δυναμένας σε καπαπάσαι τῦ Θρόνε. πολλὰ δὲ μοχθῶν, οὐχ ἥρεσκε. πῶς γὰρ αὐ τῦ αὐαντίου αἰτίασις ἄληπο; ὑπὸ δὲ προφάσεως αἴτιον οἱ συνδασαὶ τῆς σῆς καθαιρέσεως, φάσκοντες, μὴ ὅλως ἐπίστασθαι γράμματα. εἰ σωὶ τῶν ἀποτρίψασθαι δυνηθείημεν, λύκος πάντως φανήσονται οἱ νῦν μελετῶντες. εἴ τι σωὶ μοι πείθῃ, ἐπὶ πρωτοφανῆ πάσης τῆς συνοδαγράψας ἐν ἀγράφῳ χαρτίῳ τὸ σὸν ὄνομα, καὶ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, πέμψον τῇ βασιλεῖ, ὡς ἂν πληροφορηθῇ, καὶ νῆς τοιαύτης ἐλπίδος ἐκπέσωσι, ἀπόχωρει τῶν κατὰ σὲ μελετῶν. ἤρεσκε λυσιτελὲς ἡ παραίνεσις. δὶς οὖν συνθροίζεται σύνοδος, καὶ συναθροισθείσης φησὶ πρὸς αὐτοὺς ὁ πατριάρχης. οἱ τῶ Θρόνου με καταγαγεῖν βουλόμενοι ἀδίκως, ὡ θεῖοι συλλειτουργοί, πολλὰς μηχανὰς κεκινήκασι, ὥστε εὔλογον αἰτίαν δρᾶσαι, καὶ δι' αὐτῆς μεσοχωρῆσαι, οὐκ ὤφελον. τελευταίαν οὖν μοι προσάπτουσιν αἰτίαν ταύτην. φασί με ἀγράμματον εἶναι.

νίας Ρώμης, ὁ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. ὁ γράψας, ἐκπέμπει ἐν τῷ φροντιστηρίῳ τῆς βασιλικῆς ὅπερ λαβὼν ἐπὶ χεῖρας αὐτὸς, ὁ ἄγραφον ἦν ὁρᾷ χάρτην ἀνῆλθε προσανφαίας, παράπτωσιν ἔγραψεν, ὡς αὐάξιος ὢν ἐξίστασθαι τῆς βυλομένου τοῦ θρόνου. τῆς δὲ τοιαύτης παραιτήσεως προκομιδούσης ἐπὶ σωτῆρι, καταίγιται τῆς ἐκκλησίας ὁ Τρύφων, πολλὰ τὸν ἀπάτιον ὀλοφυρόμενος, ὁ τῆς φροντιστηρίου ἐπιμελητὴς. ὁ μὲν χρόνος οὗτος ὁ μέλλων πεῖν, τοῦτον ἦν ὁ τῆς ἐλλείψεως τοῦ Θεοφυλάκτου ἐνδεὴς χρόνος πρὸς τελείωσιν τῆς χειροθεσίας ἀρχιερωσύνης, Φεβρουαρίου β'. ἰνδ. χειροτονεῖται πατριάρχης Θεοφύλακτος, ὁ τοῦ βασιλέως υἱός.

Βασίλειος δέ τις Μακεδὼν, Κωνσταντῖνον τὸν τοῦ Δούκα ἑαυτὸν ἐπιφημίσας, πολλοὺς ἐξαπατήσας πρὸς ἑαυτὸν ἐπαπάσατο. ὁ πειθανὸν ἐκύκα ὁ συμπαρῆν τοὺς πόλεις, ὁ πρὸς ὑποστασίαν ἐκίνει. συχθεὶς δὲ παράνυμος τουρμάρχα Ἐλεφαντῖνα τὸν προσηγορίαν, ὃς ὡς βασιλία ἀχθεὶς, τῆς μιᾶς ἀποτεμνεται χειρὸς. εἶτα πάλιν ὡς ἀφεθῆν χεῖρα χαλκῆν ἑαυτῷ περιθεὶς, ὁ ἀνάθλιν ὑπερμιγέθη κατασκεδάσας, περιόψει τὸ Ὀψίκιον, τὴς ἀφελεστέρας πλωῶν, ὡς ἀυτὸς ἐπὶ Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Δούκα. μεγάλων ὑν χεῖρα συναθροίσας, ὑποστασίαν κινεῖ. ὁ τὸ φρούριον καταχὼν, ὃ πλατεῖα πᾶξα καταμαίζεται, παῦ εἶδος ἐν ὕπῳ ἀπέθετο, ἀφ' ὑπὲρ ἐξορμῶμενος, ἐλπλάστα τὰ παρατυχόντα, ὁ ἐλαύζετο. Πέμπας ὑν ὁ βασιλεὺς στρατὸν κατ' αὐτῶ, αὐτὸν τὸ συλλαμβάνει, ὁ τὴς σὺν αὐτῷ. ὁ πολλὰ ἀπαιτήσας μαθὼν, μή τινες ἐσο τῷ ἐν πόλει συνίστορες, τελευταῖον μηδὲν καίριον καπηλαβὼν, ἐν τῇ λεγομένῳ Αμαστιανῷ, πυρὶ τὸν τοιοῦτον παραδίδωσιν. ἄγεται δὲ ὁ γυναῖκα Στεφάνῳ τῇ υἱῷ ὁ βασιλεὺς Ρωμανὸς Αννα ἡ Θυγατέρα τοῦ Γαβαλᾶ. ἅμα δὲ τῇ νυμφικῷ στεφάνῳ, ὁ τὸ τῆς βασιλείας ἄξίωμα αὐτῇ ἐπανέθετο.

Ἐγένετο δὲ ὁ εἰσβολὴ Τέρκων ἐν Ρωμαίων, Ἀπριλλίῳ μηνὶ ἰνδ. ζ'. ὁ καπήφαμον πᾶσαν τὴν δύσιν μέχρι τῆς πόλεως. ἀπεστάλη γὰν ὁ Πατρίκιος Θεοφάνης ὁ πρωτοβεστιάριος, ὁ αἰχμάλωτον μὲν αὐτῷ ἐποιήσατο, μυρίους χρήματος φόρτον τοῦ βασιλέως εἰς τὴν τῷ αἰχμαλώτων αὐτάρκειαν. ἐνυμφεύθη δὲ ὁ Κωνσταντῖνος τῇ λοιπῇ ὑφ' ὁ βασιλεὺς, κόρη τὴς Ἑλένη τοὔνομα, ἐκ γένους τῷ Ἀρμενιακῶν ἔλκουσα τὴν σπορὰν, θυγάτηρ Ἀδριανοῦ πατρικίου. ὃς μετὰ μικρὸν ὑπεθανάτισε, φοσπάρμοσεν αὐτῇ ὑπάρχ, Θεοφανὼ τοὔνομα, ἐκ γένους καταγομένῃ τοῦ Μάμαντος. διάτῃ δὲ ὁ τυπάρχ ἰνδ. ἰουνίῳ μηνὶ, ἐπιλάσεις Ρωσικὸν τόλμ ἐγένετο, κ' τὴς πόλεως, πλοίων χιλιάδων δέκα. ἐξῆλθεν ὑν κατ' αὐτῷ ὁ πατρίκιος ὁ πρωτοβεστιάριος Θεοφάνης μετὰ τοῦ τόλου, κ' τῇ Ἱερᾷ προσωρμίσατο, ἐκείνων ὑν τῇ Φάρῳ ὁ ὑν τῇ ἐπίκεινα αἰγιαλῷ ναυλοχούντων. καιροκαπήσας οὖν ἀθρόον τοὺς ἐπίθετο, ὁ τὸν τε σύνταξιν αὐτῷ δίλυσι, ὁ πολλὰ τῷ πλοίων τῇ σκάφεσῳ πυρὶ ἀπεπόρωσε, τὰ δὲ τελέως ἐξέψυτο. οἱ πεζεύσαντες δὲ τῷ Ρὼς, πειρασῦνται εἰς ἡ αὐτολν. * Βάρδας δὲ πατρίκιος, ὁ τοῦ Φωκᾶ υἱὸς, τοὺς αἰχμαλοὺς παραξίχων μεθ' ἱππέων ὁ ἐκκέντων αὐδρῶν συμπάγματι τύπου ἱκανῷ πρὸς συλλογὴν ἐκπεμφθέντι ξοῆς συναντήσας, ἐξέψατο ὁ καπόφαξεν. ἀλλ' μὲν ὁ ὁμέστικος τῷ σχολῶν ὁ Κυρικὸς, ἐξὸς ἐπιφανὲς μὲ τῷ ταγμάτων, ὁ ὑποπάσας τούτους ἐφέσεων τῶδε κἀκεῖσε πλανωμένους, κακῶς διετίθει. ἃ δὲ οὗτοι ἔδρασαν κακὰ πρὸ τοῦ καταπολεμηθῆναι, πᾶσαν ὑπερικπίπτει τραγῳδίαν. τοὺς μὲν γὰρ τῶν ἁλισκομένων ἀνεζώγρει,

* ὃ μετὰ τὰ λεγόμενα Σγόρα φοσίχνει. Scyllitz.

A Constantinopolis, novæ Romæ, & patriarcha œcumenicus. Et scriptum hoc præsidi (quem ipsi protothronum vocant) ad Imperatorem ferendum dedit: quod is ubi accepit, superne chartam aliam puram attexit, in eaque resignationem perscribit, qua Trypho se tanto munere indignum, cedere solium ei qui veller profitebatur. Ea resignatione in concilio prolata, Trypho ecclesiæ abductus est: multis fallaciam deplorans, & præsidem culpans. Post annum & menses * Theophylactus (hoc enim temporis ei adhuc ad legitimam manuum impositionem defuerat) mense Februario, Indictione 11. patriarcha creatur. *Edit. Paris. pag. 629.* * Quinque Theophylactus hic Leonem I. patriarcha.

B Sub idem tempus Basilius quidam Macedo se Constantinum Ducæ filium esse jactans, multos deceptos sibi adscivit: & hoc inde vagans, per urbes tumultus concitat, & ad defectionem movet. Comprehensum hunc quidam Elephantinus turmæ præfectus ad Imperatorem perducit: is eum altera truncatum manu dimittit. Dimissus æream manum substituit absciſſæ, ingentemque accinctus ensem Opficium peragrat, simplicioribus persuadens se esse Constantinum Ducam. Ita magna manu contracta, defectionem fecit: & occupato castello cui latum fixum est nomen, eo omnis generis res reponit; eaque usus arce, proxima quæque deprædatur. Imperator C missio exercitu hunc cum suis capit: cumque diligentissime inquirendo aliquos facinoris habuisset conscios, nihil deprehendisset, in Amastriano eum cremat. Romanus porro filio suo Stephano uxorem collocat Annam Gabalæ filiam: simulque cum lecto nuptiali Augustæ coronam ei imponit. Pseudocaesar Basilius Ducas. Romani filiorum nuptiæ.

Mense Aprili Indict. VII. Turci facta impressione, occidua omnia usque ad Urbem populantur. Missus patricius Theophanes protovestiarius, cum iis pacem componit, Romano ut captivos reciperet nulli rei parcente. Nuptum quoque Constantino tertio Romani filio datur puella Helena, Adriani patricii filia, stirpis Armeniacæ. Et hac paulo post mortua, Theophano e Mamante genu ducens, ei matrimonio jungitur. XIV Indictione Junio mense Rossica classis hostilis ad urbem appulit, navibus constans CCXXX. Contra eam profectus cum classe Theophanes patricius protovestiarius, ad Hierum appellit, hostium navibus ad Phatum eique vicinum littus subductis. Opportunum autem tempus speculatus, confertim in eos irruit: ordinibusque dissipatis, multas naves rescisso igne comburit, reliquas profligat. Rossi superstites in Oleneum trajiciunt. * Ibi Bardas patricius Phocæ filius cum equitatu & delectis millibus litus pervagans, in cohortem eorum fatis numerosum ad alimenta colligenda emissum incidit, eamque fundit & crucidat. Domesticus etiam scholarum Curcuas, celeriter eum suis cohortibus supervenit Rossi, avulsosque a se invicem & hinc inde vagantes male mulctat. Omni tragœdia atrociora sunt, quæ Rossi, antequam fuere debellati, perpetravere flagitia. Etenim captivorum alios in cruces egerunt, Rossorum sonora & clades. * Et ad hunc quæ Sgori dicuntur classem appellunt. Scyl. D E

allos terræ affixerunt, allos pro ſcopo conſtituere, inque eos ſagittas direxerunt. Quicumque captivorum ſacerdotio prædicti erant, eorum capita acutis clavis perforarunt. multa etiam templa incenderunt. Verum ubi prælio navali, ut docuimus, victi, & haud parvis cladibus in terra affecti fuerunt, intra ſuas ſe naves abdidere, atque ibi continuere. Deinde alimentis abſumptis, cum domum vellent redire, & ſibi a Romana claſſe metuerent, quæ ipſos in vicinia obſervabat, capta opportunitate ſignoque dato ſolverunt. Neque tamen Theophanem fefellerunt: ſed is cognito eorum diſceſſu, ſtatim adverſum ſe eis tulit. Hoc ſecundo navali prælio rurſum Roſſi victi ſunt: eorum naves aliæ demerſæ, aliæ ferro & igni peſſumdatæ, quædam cum ipſis victoribus in Romanorum poteſtatem venerunt: perpaucæ e bello ſalvæ domum redierunt. Ob has victorias Imperator protoveſtiarium probans, primariam cubicularium fecit. Joannem porro Curcuam domeſticum ſcholarum Imperatur, quod ejus filiam Euphroſynam nepoti ſuo Romano, Conſtantini nata° filiorum minimi filio, uxorem facere volebat, eaque res odia Cæſarum in Curcuam inflammaſſet, coactus eſt officin eo dimovere. Gaſſerat id manus Curcuas continentibus XXII annis, & ſeptem menſibus, univerſamque prope Syriam pervagatus fabegerat. Si quis præclara ejus facta ſcire deſiderat, volumen a Manuelo quodam protoſpathario atque judice compoſitum legat, (is enim octo libris res a Curcua præclare geſtas deſcripſit) inde cognoſcet, quantus hic vir belli rebus fuerit.

Theophilus quoque frater ejus, avus Joannis, ejus qui poſtmodo Imperio potitus eſt, Meſopotamiæ præfectus, eodem modo Sarracenorum in ea provincia urbes tractavit, oppreſſis atque adeo deletis Agarenis. Et Romanus patricius Joannis domeſtici filius exercitui præpoſitus, multa caſtella recepit, & Romanis plurima ſpolia paravit. In locum Curcuæ factus eſt ſcholarum domeſticus Pantherius, Romani Imperatoris cognatus. Enimvaro Imperator Romanus pœnitentia violatorum juramentorum ac perfidiæ correptus, ut Deum placaret, cum alia multa bene fecit, quæ recenſere ſit laborioſum: tum æs etiam alienum civium nomine diſſolvit, divitum ac pauperum: in quam rem dicitur impendiſſe centenaria undeviginti, ac tabulas nominum combuſſit in purpureo qui eſt ad Chalcen umbilico. Pretia quoque domorum pro conductoribus pependit, a maximo ad minimam. Quæ vero inſtituit ut pro animæ ſalute fierent in Myrelæi monaſterio, quod ipſo auctore eſt conditum, ea in hunc uſque diem peragi omnes nouſunt.

Prima indictione cum rurſus Turci impreſſionem in Romanorum fines feciſſent, Theophanes cubicularius egreſſus, pacem cum iis compoſuit, acceptiſque obſidibus rediit. Indictione ſecunda, Paſchalium protoſpatharium & Longobardiæ præfectum ad Hugonem regem Franciæ mittit Romanus, filiam ejus petens in matrimonium Conſtantini Porphyrogeniti filio Ro-

Invidia.

Joan. Curcuas laus.

Edit. Pariſ. pag. 632.

Romani bona facta.

Turci.

313

Α τοὺς δὲ τῇ γῇ προσπαττάλευσαν, τοῖς δὲ ἄκρον στόμα ἐς ὦτα βέλεσι κατετόξευσαν. ὅσοι δὲ τῇ ἁλέσθαι ἐφαρμοῦσιν ἐξέστησαν, τύποι ἦλοις ὀξέσι διεπερόνησαν τὰς κεφαλάς· ὐκ ὀλίγας δὲ καὶ θείας ναοὺς ἐπυρπόλησαν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν πρόπροι. ἐπεὶ δὲ (ὡς αὖθις ἐρρέθη) κατεναυμαχήθησαν, καὶ διὰ γᾶς ἐκ ἦνεγκε κακωθέντες, συγκλείσαντες ἑαυτοὺς ἐν τοῖς σφετέροις πλοίοις, καὶ ἤδη αὐτοῖς ἐπιλελοίπει τὰ ἐπιτήδεια, ἐβουλεύσαντο μὴ εἰς τὰ ἴδια ὑποστρέφαι, ἐδεδίεσαν δὲ τὸν φόλον παραγαγεῖν τῶν Β ἀπόπλων φυλάττοντες. καιρὸν δ' ἅμα πρόσπεσε, καὶ συνέμπεσε δόπις, καὶ τὰ ἀρμόνια λύσαντες, ἀπέπλεον. οὐκ ἔλαθον δὲ τὸν φραπβιστιάριον Θεοφάνη. ἀλλὰ γνοὺς ὅπως τῶν αὐτῶν ἀναχώρησιν, ὑπαντιάζει τοῖς ἀφ' ὑδάτων, καὶ γίνεται ναυμαχία δεινὴ πάρα, καὶ ξέπονται πάλιν οἱ Ῥῶς. καὶ τὰ μὲν τῇ σκαφῶν βυθῷ παρεδόθη, τὰ δὲ σίδηρος καὶ πῦρ ἐμερίσαντο, τὰ δὲ ἀνδρῶν ὑπὸ ταῖς τῶν Ῥωμαίων χερσὶν ἐγένοντο. ὀλίγα δὲ τῶν τοῦ πολέμου ἐξέφυγόντα ἀσάγκαι, ὅρος τὰ οἰκεῖα ἐχώρησαν. αὖθ' ὧν ὁ βασιλεὺς ὁ φραπβιστιάριον ἀνορθίζαμβος, καὶ παρακοιμώμενον αὐτὸν ἀποβάλλεται. Φθόνῳ δὲ κινηθέντος τοῦ δομεστίκου τῇ σχολῶν Ἰωάννου τοῦ Κυρυᾶ, παρὰ τῇ ἄλλων βασιλέων (ἐβούλετο γὰρ Ῥωμανὸς ὁ βασιλεὺς Εὐφροσύνῃ, ἣ τοῦ δομεστίκου θυγατέρα, ῥύμῃ ἀγαγέσθαι τῷ οἰκείῳ ἐκγόνῳ Ῥωμανῷ, τῷ ὑῷ τοῦ ἐχάτου παιδὸς αὐτοῦ Κωνσταντίνῳ) ἰωαχαίδη ἡ ἀρχὴς αὐτὸν παραλῦσαι, ἐπὶ δυσὶ καὶ ἕνδεκα χρόνοις καὶ μησὶν ἑπτὰ ἀξιοδόχως ἡ τὸ δομεστίκιον ἀρχὰς ἐθνώσατο, καὶ πᾶσαν, ὡς εἰπεῖν, ἡ Συρίαν καπαδραμόντα καὶ παντοῖα C σασα. ἔτερ δὲ βιβλιδὸν τὰς ἐκείνου μαθεῖν ἀκριβείας, ζητοῦντι ἡ παυθῆσαι βίβλον παρά τινος Μανουὴλ φραστωλάτου καὶ κριτοῦ, (ὃν ὀκτὼ βίβλοις ἐκεῖνος τὰ πάντα ἀνδραγαθήματα συνεγράψατο) καὶ ἐξ αὐτῆς εὑρεῖται οἷος ἦν ὁ αὐτὸς τὰ πολεμικά.

Παραπλησίως πάντῃ καὶ Θεόφιλος ὁ τούτου ἀδελφὸς, ὁ πάππος Ἰωάννου τοῦ μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντος, τὰς ἐν Μεσοποταμίᾳ τῇ Σαρακηνῶν πάλαις διέθετο, στρατηγὸς ἐν αὐτῇ γεγονὼς, καὶ παντοίως καὶ πλείως ἀφωσίας τοὺς ἐν τῆς Ἀγαρ. καὶ Ῥωμανὸς δὲ ὁ πατρίκιος, ὁ τῶν δομεστίκων Ἰωάννου υἱός, στρατηγὸς καπεστὰς, πολλά τε φρούρια παρεσκευάσατο, καὶ πλείστων λαφύρων αἴτιος ὑπῆρξε τοῖς Ῥωμαίοις. τῶν Ἰωάννου δὲ παραλυθέντος τῆς ἀρχῆς, προβάλλεται δομέστικος τῶν φόλων ὁ Παυθήριος, ὁ τοῦ βασιλέως Ῥωμανοῦ συγγενής. Ιλασκόμενος δὲ ἡ Θεὸν ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἀφ' ἡ τῶν ὅρκων παράβασιν, καὶ μυρίων ἐφ' οἷς κακῶς παρασπόνδησε, ἑπτὰ μὲν ἀλλας εὐπολίας, ἃς καπαλέλοιπεν ἄργος, ἀπέτισε δὲ καὶ χεῖα τῆς πόλεως ἀπὸ τῶν πλησίον καὶ πρώτων, διδόντος (ὡς φασι) κεντηνάρια δέκα ἑπτά, τὰ δὲ γραμματεῖα καπασύρας ἐν τῇ κατὰ τὸν χαλκοῦν πορφυρᾷ ὀμφαλῷ. δέδωκε δὲ καὶ τοὺς οἴκους ἡ πόλεως ἀπὸ τῶν ὑψηλοτάτων, καὶ μέχρι τοῦ ἐχάτου. ἃ δὲ διεπράσαντο γίνεσθαι ψυχικὰ ἐπιτείμους ἐν τῇ παρ' αὐτῶν πυρπνοούσῃ μοῖρᾳ λαοὺς ἴσασι πάντες μέχρι τῶν νῦν πλήθη.

Κατὰ δὲ ἡ πρώτην ἰνδικτιῶνα τῇ Τούρκων πάλιν ἐπιδρομὴν ποιησάντων τῶν Ῥωμαίων, ὁ παρακοιμώμενος Θεοφάνης ἐξελθὼν ἐπείσατο μετ' αὐτῶν. καὶ λαβὼν ὁμήρους ὑπέστρεψε. δευτέρᾳ δὲ ἰνδικτιῶνι, Πασχάλιον πρωτοσπαθάριον καὶ στρατηγὸν Λογγιβαρδίας ἐξέπεμψεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ἡ ῥῆγα Φραγγίας Οὔγωνα, τὴν αὐτὸ θυγατέρα ἐπιζήτων γυμφεύσασθαι τῇ τοῦ Πορφυρογεννήτου υἱῷ Ῥωμανῷ. ἣ τις καὶ ἀχθεῖσα μετὰ πλούτου πολλοῦ

συμῆφθη Ρωμανῷ. συμβίωσεν δὲ μετ' αὐτῆς ἔτη ἑπτὰ καὶ ἥμισυ. ἐτελεύτησε δὲ ἡ βίος ἄνευρος μηνὶ Δεκεμβρίῳ. καὶ καταπνεύσαντος αὐτῇ λεγομένου Δάμου, συνέβη λαβεῖν τὰ πάντα αὐτῶν βάθρα, ἃ τὰ λεγόμενα τυδία.

Τῆς πόλεως δὲ Ἐδέσσης πολιορκουμένης παρὰ τῶν Ρωμαίων δυνάμεων, συνεχωρήθησαν οἱ Ἐδεσσηνοὶ τοῖς ἐπὶ τῆς πολιορκίας δυνοῖς, δυναμεβώσαντο παρὸς βασιλέα, αἰτήσωσι ἀπαλλαγῆναι τῆς προσεδρείας τὸν λαόν. καὶ ὑπεχρεώθη αὐτὸ λυθέσης τῆς πολιορκίας, ἐδόθη τὸ θεῖον ἐκτύπωμα, καὶ εἰς τὴν βασιλίδα ἦχθη, ὑποδεξαμένου αὐτὸ τῆ βασιλέως μετὰ λαμπρᾶς καὶ φρενήρους δορυφορίας, καθὼς ἔμπροσθεν ἐπομβ. κατὰ παύτας τὰς ἡμέρας ἐξ Ἀρμενίας ἔφερον πρὸς ἐν τῇ βασιλίδι, παῖδες ἄρρενες συμφυεῖς, ἐκ μιᾶς προελθόντες γαστρός. ἐξελήθησαν δὲ τῆς πόλεως, ὡς ποσῶν ἐτῶν. ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου πάλιν εἰσῆλθον. ἐπεὶ δὲ συνέβη τὸν ἐκ πολέμου, ἐπεραίθησαν οἱ ἐμπειρότατοι τῶν ἰατρῶν ἀποτεμεῖν τὸ περιττὸν μέρος. οὗ γενέσθαι, τὸ ζῶν ἐπιβιωτικῶς μικρὸν ἐπλήρωσεν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Ρωμανὸς τῷ παύτας μὲν ἐτίμα τοὺς μοναχούς, ἐφερώτατος δὲ τὸν μοναχὸν Σέργιον, τὸν αὐτάδελφον Φωτίου τοῦ πατριάρχου, ἀρετῆς ὄντα κατάπλεων, καὶ πάσι κοσμούμενον τοῖς * καλοῖς. ὃς διὰ παντὸς παρῆν τῷ βασιλεῖ, τῶν παίδων ἐπιμελεῖσθαι, καὶ μὴ ἀπαιδεύτως πῶς ἔχοι, μήπως καὶ αὐτὸς πάθῃ τὰ τοῦ Ηλεί. τῷ δὲ αὐτῷ ἐνδιατρίβοντι, κατήγαγον τὸν βασιλέα Ρωμανὸν τὰ πάλαι τίνα, καὶ εἰς τὴν Πρώτην ἀγαγόντες νῆσον, ἀπέκειρα μοναχόν. τίνες δὲ οἱ τὸν καταπαύσαντες τῆς ἀρχῆς, καὶ τίνα τρόπον, ἐν τοῖς ἐπαγομένοις λελέξεται.

Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως ἐν κομιδῇ νέᾳ τῇ ἡλικίᾳ ἀπορραιθέντος, καὶ τῶν πραγμάτων ὑπὸ τὰς μάρας αὐτοῦ Ζωῆς καὶ τῶν ἐπιτρόπων ὡς ἔμπροσθεν ἱστορήσαμεν διοικουμένων, ὁ παρανομήσας Κωνσταντῖνος μεγάλα παρὰ τῷ βασιλεῖ δυνάμενος, ἐπ' ἀδελφῇ τε γαμβρὸν ἔχων τὸν μάγιστρον Λέοντα τὸν Φωκᾶ δομέστικον ὅπερ τῶν σχολῶν τῆς ἀνατολῆς, καὶ παρὰ τοῦτο τὰς ἐνίας ἁπάσας τῆς βασιλείας ὅπη καὶ βούλοιτο περιφέρων, νύπαρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἐμελέτησε τὸν ἑαυτοῦ γαμβρὸν τοῦ βασιλέως μετενεγκεῖν, τὸν Κωνσταντῖνον ἐκποδὼν ποιησάμενος. ἅπερ συνεσκευακὼς ὁ τοῦ Πορφυρογεννήτου παιδαγωγὸς Θεόδωρος, ὡς ἄνωθεν εἴρηται, πανδλῶ ἦθετο τὸν πρωτοβούτορα Ρωμανὸν δρουγγάριον τὴν πλοῖμων ὑπάρχοντα οἰκειώσασθαι, καὶ τοῖς ἀσπάτορις εἰσαγαγεῖν, ὡς τάχα φύλακα καὶ πρόμαχον τῷ βασιλέως ἐσόμενον. οὗτος δ' εἰσαχθεὶς, καὶ τὰς καὶ μέρη αὐτοῦ τῆς πάσης δυναστείας χαρίσεως ἐγαράττης, ἃ ἐνέμενε τοῖς δοθεῖσιν, ἀλλὰ πᾶς δεδομένοις αὐτὸς ἐπιτήσας ὄρκους (ὧν ὃ φειδωλότατος ὁρκωμοσίας ἑαυτὸν καταδεσμήσας, μὴ ἄν ποτε βασιλείας ἔρωτι ἐγκλίνειν) ἑαυτὸν ἀνηγόρευσε βασιλέα, ἐκουσίως τῷ Πορφυρογεννήτου, ἄκοντί γε θυμῷ (τότε δὲ τὸ ὀμνύειν) περιθέντος αὐτῷ τὸ ἄβδημα. καὶ οὐ μόνον ἑαυτὸν, ἀλλ' ὧδε μετὰ μικρὸν καὶ Χελεφόρον τὸν υἱὸν. διαλιπὼν δ' ὀλίγον, καὶ Στέφανον καὶ Κωνσταντῖνον ἀνηγόρευσε τοὺς υἱεῖς. Βασιλεὺς δ' ἀπαρρηθεὶς, οὐκ ἠγάπησε τῇ ἀπαρράσει, ἀδὲ τοῖς δύο πρεσβυτέροις χώραν ἔχειν ἐσομένοις, ἀλλ' ἐκ μέσου τὸν παιδαγωγὸν θέμενος, καὶ τοὺς λοιποὺς τοὺς ὅσοι εἰδόκουν

A mano, nepoti ſuo. quæ & adducta eſt magnis cum opibus: & cum Romano exactis in conjugio annis quinque, e vita migravit. Menſe Decembri violentus ventus extitit: & corruentes qui vocantur Demi, contriverunt eorum * qui infra erant pectora atque pedes. * v. Notas.

Cum eo tempore Edeſſa a Romanis oppugnaretur, oppidani preſſi oppugnationis calamitatibus, legatos ad Imperatorem mittunt, orantes uti obſidionem ſolvat: ac polliciti pro ejus rei præmio, Chriſti ſacram in linteo expreſſam effigiem. eamque impetrato quod volebant dederunt: & eſt in urbem allata, excipiente eam Imperatore cum ſplendida pompa, ſicut ante retulimus. His ipſis diebus ex Armenia allatum eſt monſtrum Conſtantinopolin, pueri maſculi concreti, utetini. lique, ut infelix omen, urbe ſunt ejecti. tedierunt ſub Conſtantino: & cum alter mortuus eſſet, peritiores medici cadaver a vivo reſecuerunt: parum tamen diu alter ſupervixit. Monſtrum. *Edit. Pariſ. pag. 632.*

Romanus Imperator cum alios monachos in honore habuit, tum Sergium præcipue monachum, conſobrinum Photii patriarchæ, florentem virtutibus, & omnibus ornatum bonis rebus. is Sergius identidem hortabatur Imperatorem, ut filios ſub diſciplina contineret, ne idem ipſi quod Eli eveniret. Eadem indictione Romanus Imperator palatio eductus eſt, & in Prota tam inſulam relegato capillus raſus, monachique impoſita conditio. A quibus & quo modo deturbatus Imperio fuerit, jam nunc exponemus. Romanus Lacapenus Imperium occupat.

Conſtantinus Imperator Leonis filius admodum puer amiſerat patrem: & mater Zoe ac tutores, quos ſuperius commemoravimus, omnium rerum adminiſtrationi præfuerant. Eo rerum ſtatu Conſtantinus cubicularius magnæ apud Zoem potentiæ (cujus ſororem in matrimonio habebat Leo Phocas magiſter & Scholarum domeſticus Orientalium) imperii habenas ſuo arbitratu torquens, dies noctesque cogitabat, quo modo in Phocam ſororis marituo Conſtantino ſublato Imperium transferret. Id cum ſentiret Conſtantini pædagogus Theodorus (quod & ſupra narravimus) operam dederat, at ſeniorem Lacapenum, rei tum navalis drungarium, in aulam introduceret, eumque Imperatori patronum defenſoremque conciliaret. At vero in aulam receptus Romanus, & paulatim eo progreſſus ut ſummam rerum in ſua haberet poteſtate, non contentus permiſſis, violato etiam jurejurando (nam ſeipſum diris devoverat, ſi umquam Imperium eſſet affectaturus) ſeipſum Imperatorem creaverat: Conſtantino ultro quidem, ſed animo inviro (quod eſt apud Homerum) ei diadema imponente. Neque hoc modo, ſed & paulo poſt filium ſuum Chriſtiferum, & paulo poſt Stephanum ac Conſtantinum filios ad eamdem evexerat deſignationem. Ipſe Imperatur declaratus, nequaquam contentus ſecundo loco, pædagogum & alios quos ſibi fore putabat impedimento, ſubmoverat: primo loco ſe ſalutari Imperatorem fecerat, & ad ſe omnium rerum adminiſtrationem tranſtulerat: CONSTAN. Imperator.

proaimi ab ipſo filii, ultimo loco Conſtantious Leonis filius Imperator nuncupabatur, cui nihil præter habitum & oomen Imperatoris erat relictum, omnes fructus rei adempti. *Edit. Paris. pag. 633.* Iraque Conſtantinus numquam non paterni Imperii recuperandi avidus, & ſurreptitios elidere cupiens, tandem id ſe aliter conficere non poſſe animadvertit, quam ſi filios contra patrem excitaret. Jam in fata conceſſerat Chriſtifer, & ſupererant Stephanus atque Conſtantious. Quorum hunc, ut animi firmiorem, ſollicitare non auſus, ut inſtitutum conficeret, omnia ſua conſilia ac ſtudia ad Stephanum corrumpendum confert, vaniorem ſcilicet, & in quas quis vellet partes mutabiliorem. Eam ad rem ſocium capit atque adminiſtrum Baſilium cognomento Volucrem, hominem promti ingenii, & machinandarum fallaciarum apprime callidum, tunc in cohortem ſodalitatis allectum, & qui a puero Conſtantioo fuerat notus atque familiaris. Per hunc ſibi Stephanum quamprimum amicum facere ſtuder, blandis deceptum ſermonibus, & fraudibus a ſecta abductum ratione. Proinde Baſilius, cum omni hoc confeciſſet conata, ut inter familiares haberetur Stephani, crebro ad eum veniture, ſermooibuſque ac conſiliis hominem titillantibus cœpit a ſana mente paulatim dimovere, & in hanc fere compellare ſententiam: Cur tandem Imperator, juvenis, ac robore & animi viribus præſtans, munitulque prudentia, pateretur ſummam rerum a vetere & jam rupto filo (ſic patrem Stephani notabat) pendere? cur non ſeſe proferret, & patre ſuis generoſiſſimis obſiſtentre conatibus ſummoto, ipſo tempubliram capeſceret? cum quidem non Romano tantum, ſed & compluribus gubernandis Imperiis ſufficeret. obtemperarer amico bene monenti, & ad res gerendas prodiret, priſtinum florem tebus Romanis recuperaret, & hoſtes opprimeret: oſtenderetque te ipſa divinitus, non ad irritum, in ſe tam præſtantia animi corporiſque dona eſſe collocata. Uſurum ad hæc adjutore & ſocio Conſtantino ſororis mariro, nihil illud lo votis habente, quam ut ſoceti eaonetatus morofitate, ab ipſo videat gubernari Imperiam. His verbis illectus Stephanus, cupiditate Imperii totus occupatus, ſulque patris deponendi infrænem animo concipit libidinem. Rem itaque aggreſſurus, fratri rem per ambages ſignificat. Quem cum primn audiru prorſus ab hoc inſtituto alienum eſſe viderer, hortarique ut in fide potius patris quam in ſororis mariti amicitia acquieſceret: *pag 634.* omiſſo eo, ut qaem ſibi impedimento potius quam auxilio fore judicaret, ipſe quantum res omnino ferret, exequi ſuam ſententiam intendit. Ergo in ſocietatem adſcito, præret Baſilium, monacho erjam Mariano, filio Leonis Argyri, a Romano Imperatore quam maxime dilecto, & nonnullis aliis, nactus opportunitatem, Imperio patrem dejicit, die meoſis Decembris xvi, indictione rertia, anno ϡϡϛεϡϛεεεε Lϡϡ, annum

Primus contra patrem.

Romanus Imperatum obtegitur.

A προσίεσθαι, ὡσὼς τὸ αὐτοκράτωρ ἀσθρηκὸς εἴη, καὶ τῶν πάσαν τῶν πραγμάτων ἐκκύσομαι δεσπόσειν, μετ' αὐτὸν δὲ αὐτηγορεύετο οὐ ὑὸς, ᾧ τιλδτεῖος παῖς ὁ Κωνσταντῖνος. ἔτος τοίνυν ὁ Κωνσταντῖνος χῆμα μόνον ᾧ ὄνομα τῆς βασιλείας ἶχεν, τῶν δὲ ἀδίων πάντες ἐστερημένος, ᾗ πάντες ἐγλί χετο. Ἐ ἐπεὶ χετο τῶν παῖ ᾗ ἐπανασώσασθαι ἀρχῶν, τὰς ἐπισπάστις ἐκποδὼν ἑαυτοῦ ἐμέσης. τοῦτο δὲ οὐ ἄλλως ἦτο ἀγαγεῖν εἰς ἔργον, εἰ μὴ τὰς ὑὸς ἐπολεμώσει τῷ πατρί. ὁ μὲν οὖν Χριστοφόρος ἐφθασε τὸν βίον ἐπιλιπεῖν. περῶσα δ' ἔτι Στέφανος ᾧ Κωνσταντῖνος, τὸν ἐγκόλπιον ἐπισπερᾶσθῶναι, μή πως διαπλησάσι τὸ ἀσυδαζόμενον, ᾧ τὸ μὲν Κωνσταντίνου (ὡς ᾧ ὗτος ψηφοφόρας φρονῶ) ἐπισπερᾶσθῶναι οὐκ ἐπίλυσιν. ἔφθασε δὲ τῶν πᾶσαν μηχανῶν ᾗ ἀπόκρυφον ἔχειν τὸν Στέφανον, κυφορόν τι ὄντα τὸν λογισμὸν, ᾧ ῥᾳδίως μεταφερόμενον πρὸς ὅ, τι ᾧ βόλοιτο. λαμβάνει πρὸς τοῦτο συλλήπτορα καὶ συνεργὸν, ἀφρῶ τινὰ ἄνδρα, ᾧ δόλως πλέξαι ᾧ μαχανορράφησαι δεινόν. Βασίλειος ὗτος ἐτύγχανεν, ὁ Πετρωνᾶς ᾗ πρωτοχειρίας, ἐν τῇ πάγματι τῆς ἑταιρείας κατειλεγμένος, ᾧ σωιδῆς ᾧ φίλος ἐξέτι ὢν ὑπάρχων τοῦ Κωνσταντίνου. τοῦτον κοινωνὸν προσειλήφει τῶ σκέμματος, ᾧ δι' αὐτῶ φίλον δίδθαι κατεπείχθη τὸν Στέφανον, λόγους αἰμυλίους ὑποβαλλόμενος, ᾧ ἁπάντως ᾧ μαχανῆς παρειλεγμένου τῶ λογισμοῦ. πάντα δὲ ἕκόπου ἀσυδάσας ὁ Πετρωνᾶς τοῦ Στεφάνου φιλοσθῶναι, ἐπειδὴ περιλάβετο, προσέμειτε σιωπῇ, Ἐ λόγως ἰκέτου, ᾧ προτάττει συμβολὰς ὑποκινίσας αὐτὸν, ᾧ κατὰ μικρὸν ἀπαγάγας τῶ λογισμοῦ. ἵνα τί, λέγων, ὦ βασιλεῦ, ὑὸς ὤν, ἐχρὴ τὸ ῥωμαλέος ᾧ ψυχῆς γενναιότητι ὑπερφέρων, ᾧ φρονήσει πεπυκνωμένος, τὰ πράγματα παροῦσ' ὑπὸ * παλαιοῦ ᾧ διαρρωγότος μίτου (τὸν αὐτοῦ πατέρα ὑπαινιττόμενος) ἐξαρτώμενα, ᾧ οὐ ἐμφύσασαι; ᾧ τοῦτον μὲν ὡς ἐμπόδιον ταῖς σαῖς γενναιοπάτοις ὁρμαῖς ἐκποδὼν ποιεῖς; αὐτὸς δὲ τῆ πραγμάτων αὐτιλαμβάνῃ, δυνάμενος οὐχ ἧπερ τῶν Ῥωμαίων βασιλέων μόνων, ἀλλὰ καὶ πολλῆς ἐμοῦ κυβερνᾶν; ἄγε δὴ, πείθητί μοι τὰ λυσιτελῆ συμβουλεύοντι, ᾧ ἐμφανὰς αὐτιχεῖσθαι δίλιτον τῆ πραγμάτων. Ἐ τὰ μὲν Ῥωμαίων ἀκαθυλῆσαι παρασκέασον, τὰ δὲ τῆ ἐχθρῶν παπεύσατον. ᾧ δεῖξον ἔργοις αὐτοῖς, ὡς ἐ ἐμπειρῆς, ἀδὲ μᾶλλον ἢ ἐπαθύσα σοι ὥρα, ᾧ τὰ λαπὲ τῆς ψυχῆς ἐκ θεῖσοι διδάρλυται προτερήματα. ἴξεις δὲ εἰς τῶν συναγωνιστὴν ᾧ συλλήπτορα, καὶ τὸν σὸν γαμβρὸν τὸν Περφυρογέννητον, λίαν δυσλυπούμενα, ᾧ ἐμειρόμενον τῆς τῶ σῶ παπῶς ἀλλοθρωθῆναι βαρύπτος, ᾧ παρὰ σῶ καπῆφθαι τὴν βασιλείαν κυβερνωμένην. τοιαῦτα ὑποτυρεῖς τοῖς λόγοις ὁ Στέφανος, καταχρίθη τε τῆ τῆς ἀπειραπείας ἐπιθυμία, ᾧ ἔχειν ἐρᾶν αὐδέξατο, τὸ καταγαγεῖν τὸν ἑαυτοῦ πατέρα τῆς βασιλείας. μᾶλλον δὲ ἐγχειρεῖν τοῖς δοχθεῖσι, ᾧ λόγως αἰσχυνόμενος, τὰ ασυδαζόμενον ὑποπαίρει τῆ ἀδελφῆ. ἐπεὶ δ' ἔτος ᾧ φορὸς τὴν φοιτῶν ἀκολῶ ἀπήντα ἰῶν, ᾧ παρῆνει μᾶλλον μὰ θαρρεῖν τῆ γαμβρῆ, ἀλλὰ τῆς παῖφῶς ἐνθέτει ἐξέχεσθαι πίστεως ᾧ φιλίας, τοῦτον μὲν παρῆκεν ὡς ἐμπόδιον μᾶλλον, ἀλλ' οὐ συνεργὸν ἐσόμενον αὐτὸς φᾶθη, ὡς αὐτὸς ἐγχωρῆσαι τοῖς δογμάσιν. φροντιεμεμφὸς δ' αὖ σωῦ τῆ ῥαδείνῃ Βασιλείῳ, ᾧ ἦ μαγῶν Μαξιμοῦ, ἦ ἰῶν Λέοντος τῶ Ἀργυρῶ, ὑπὸ τῶ βασιλέως Ῥωμανῶ ᾧ λίαν τιμώμενον * καί τινας ἄλλους συῶ αὐτοῖς, δικαιώσας, κατεπαγῆ ἦ αὐτῶ πατέρα ἦ ἀρχῆς, μλιῶ Δεκεμβρίῳ ιϛ'. ἦ ἰνδικτιῶνος γ', ἔτους ϛυγ'. ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῷ βα-

* λιστοῦ καὶ Scylitz.

* καὶ τινας μετὰ Scylitz.

σιλείᾳ ἐκοιμήθη. ἡ τρίτη Πρόκη πεμπόζει, ἀκκεί- A
ρας ἡ ἄκοπτα τῶν μοναχῶν. κατεκχθεὶς ὑπὸ τῷ Ρω-
μανῷ, ἐθέλησε Στέφανος γενναιότερος ἅπαντα τῇ φαγ-
μάτων, * κοινοφαγμονοῦπα ἴχων πάντα γαμβρὸν ἑ τὸν
ἀδελφόν.

* κοινοφαγμονοῦντα. Scyltz.

Ἐπειδὴ μὲν ἐν πᾶσιν ὁμοίως ἠρίσκοντο, ἀλλ' ἐξ ὅτι
ἡ διφόρου, ἀρχὴ προσερμάτοιν παύσης τῆς αἰ-
τίας ἐφύτο, ἡ ὑποπτεύειν ἀλλήλους, ἑ ἐφρώντο τὸν
μεσὸ Πορφυρογέννητον ὁ Στέφανος, ἐκεῖνον δὲ αὖθις ὁ Πορ-
φυρογέννητος, ἡ κατ' ἀλλήλων ἕκαστος ἐμελέτα. ἡ σπου-
δῶν μὲν ὁ Στέφανος ἡ ἀγῶνα οὐ τὸν τυχόντα καταβάλ-
λετο εἰς τὸ καταγαγεῖν τὸν ἀδελφὸν ἡ τὸν γαμβρὸν, ἡ
μόναρχος ὑπολειφθῆναι τοῖς πράγμασιν. ἀλλ' ἐκεῖ, ἧ
τὸν ποιητὴν) εἰσὶ τῇ ἄλλα πυρὸς θερμότερα, ἦλθε
μᾶλλον παθὼν ἢ δράσας, τῷ Κωνσταντίνῳ, ἐπειπερ
ῥᾳθυμότερος, ἀναβολὴν μὲν δεδωκὼς τῇ ἐγ-
χειρίσει, πολλὰ ἑ τῆς γυναικὸς αὐτῷ Ἑλένης ἱριθισά-
σης αὐτὸν πρὸς τὸ καταγαγεῖν τοὺς βασιλεῖς τοὺς ἀδελ-
φούς. ἐκφύας οὖν τὸ μυστήριον τῇ εἰρημένῃ Βασιλείῳ
τῇ Πετσινῷ, ἡ δι' αὐτῆ προσκτάμενος τὸν Μαζια-
κὸν, ἔτι δὲ Νικηφόρον ἑ Λέοντα τοὺς υἱοὺς Βάρδα τὸ
Φωκᾶ, Νικολάου τὸ Λέοντα τοὺς Τορνικίους, ἡ ἄλ-
λους ἐκ ὀλίγους, μυθὸν ὑφορμίσας τὸν Στέφανον, ἡ
τὸν Κωνσταντῖνον, κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν τὰ ἀξίκτα συ-
ναειρώντας αὐτῇ, ἀκρατέας τίθησι ἡ καταβιβάζει
τῇ βασιλείᾳ, τῇ κζ. τὸ Ἰανουαρίου μηνὸς τῆς αὐ-
τῆς γ'. ἰνδικτιῶνος, ἡ πλειόνοις ἐνθύμιος ὑπηρο-
φείζει, τὸν μὲν ἐν τῇ Παπόμῳ νήσῳ, τὸν Κωνστα- C
τῖνον δὲ ἐν τῇ Τερεβίνθῳ. ἑ ἐξ Βασιλείου τὸ Καισα-
ρείας ἡ ἀναγαγὼν τὸ Ἡρακλείας, ἡ ἄμφω κλη-
ρικοὺς ἀποκείρει. μετατίθησι ἐκ εἰς μακρὰν, τὸν μὲν
Στέφανον ἐν Προικοννήσῳ, εἶτα ἐν Ῥόδῳ, ἐκ πλεί-
ταῖον ἐν Μιτυλήνῃ. τὸν δὲ Κωνσταντῖνον ἐν Σαμοθρᾴ-
κῃ. ἀλλ' ὁ μὲν Στέφανος μεγαλοφρόνως τῇ μεγαλο-
ψύχως τὰς ἐκπεσθείσας αὐτῇ φέρων τύχας, διετέλεσεν
ἐπὶ ἔτη ιθ'. βιοτεύων ἐν τῇ Λέσβῳ. ὁ Κωνσταντῖνος δὲ ὀλιγώρως ἠνέθης, ἡ θερμότερον τοῦ
δέοντος κατεξεστάμενος, ἡ πολλὰς ἐπιχειρήσας
φυγὰς, μετὰ δέκατον χρόνον τοῦ τῆς βασιλείας ἐκ-
πεσόντος, τὸν φυλάττοντα τότον δολοφονήσας, ὑπὸ τῆ
πιελλοῖπων ἡ αὐτὸς ἐκκοσφάττεται.

Μηνὶ δὲ Ἰουλίῳ ἑ ς'. ἰνδικτιῶνος, ἡ Ρωμανὸς ὁ
τότου παῖς ἀπέτεσε τὸ χρεών, ἡ ἐν τῇ Μυρελαίῳ θάπ-
πεται. ὁ δὲ Πορφυρογέννητος τὰ ὕποπτα πιελλὸν ἐκ
μέσου, ἡ μόνος ἑ Λυτοκράτωρ πιελοκοσμῶν ἀρχὴν,
κῇ τὸ θεῖον πάσχα τῆς αὐτῆς ἐορτῆς. ἑ τῇ ὑῷ Ρωμανῷ
πιελτίθησι ἄξίωμα, πλέοντος δὲ τὰς ἀκρὰς Θεσσα-
λίκην τὸ παῖς ἀρχοντα. δοκῶν δέ τις γενναῖος ἀναφαίνε-
σθαι, ἡ τῇ τῇ βασιλείᾳ ἄξιφερόντων ἐπιμελούμενος αὐτὸς
ἐπιλήψεσθαι, εἰ μόνος καταῤῥέοι, μαλακώτερος ὤφθη τῆς
ὑπολήψεως, μυθὸν ἄξιον τῆς εἰς αὐτὸν προσδοκίας ἐ-
πιδεικνύμενος. οὕτω τε ὄντος, ἑ τῇ ἐπιτόνου πεῤῥᾳ-
γὰ φοιτῶντι, διαπαίσαντός τε ὧν ἐν τοῖς παισὶ μαι, E
ἡ ἀσυμπαθὴς κολαστής. ἀξιόχρεός τε φὼς πρὸς τὰς προβο-
λὰς ἦ ἐρχομένων, ἡ κατ' ἀρετὴν δοκῶν ἐπιδείκνυσθαι ἡ
κατ' ἐπιλογὴν ἐθέλων (ὅπερ ἔργον ἐστὶ μεγαλοφυοῦς
ψυχῆς) ἀλλὰ τῇ παρατυχόντι ἀρχὴν ἐμπιεζόμενος πρα-
γείαν τυχὸν, ἡ πολυπραγμοσύνην ἀδοκιμάσας· ὡς ἐκ τότου
μόνου εἰς τὰς μεγίστας ἦ πολιτικῶν ἀρχῶν προχωρεῖσθαι. πολλὰ φὼς τῶν συμφορήσας ἡ Ἑλένης
ἦ αὐτῇ γαμετῆς, ἡ Βασιλείου τὸ παρακοιμωμένου, ὧνπερ τὰς ἀρχὰς πρώτου παρασκάζοντος.

jam xxvi imperantem : ac in Proam
insulam relegato, vel invito caput radit,
& monachi vitam imponit. Exinde Ste-
phanus majori studio rebus administran-
dis se dedit, collegis marito sororis &
fratre.

Quia vero non eadem omnibus proba-
bantur, ex dissensionibus simultates in-
ter eos atque offensæ exciterunt : suspe-
ctusque Porphyrogenitus Stephano es-
se, atque hic illi cœperunt, alterque de
altero submovendo cogitare. Sane haud
mediocri cura atque conatu in id incu-
buit Stephanus, ut collegis Imperio e-
repto, solus summam rerum teneret.
Sed, quemadmodum poeta ait, esse quæ-
dam alia calidiora, ita is quoque non 314
tam insultit quam passus est damnum,
Constantino, ubi insidias sibi strui sen- B
sit, ipatium rei gerendæ non concedente, multis etiam Helena uxore hanc ad
fratres dejiciendos instigantes. Itaque ar-
cano consilio communicato cum Basilio
Peteino seu Volucri isto, & ejus opera
adscito in societatem Mariano, itemque
Nicephoro & Leone filiis Bardæ Pho-
cæ, ac Nicolao & Leone Tornicis, a-
liisque haud paucis, Stephanum ejus-
que fratrem Constantinum secum pran-
dentes, sub ipso prandio corripi jubet,
palatioque extrahi, xxvii die Janua-
rii, indictione eadem : navibusque im-
positos relegat, Stephanum in Panor- Constantinus Leonis F. Imperium exercuit. Usurpat filiis submotis.
mum insulam, Constantinum in Tere-
binthum : ac opera Basilii Cæsareæ & A-
nastasii Heracleæ episcopi rasos, cleri-
cos facit. Paulo post transfert Stepha- C
num Proconnesum, inde Rhodum, ac
tandem Mitylenam, Constantinum in
Samothraciam. Ac Stephanus quidem
fortunam suam generose ac magno ani-
mo ferens, annos xix in Lesbo vitam
egit. Constantinus autem animo parum
constans, & audacius quam par erat in-
surgens, sæpiusque fugam molitus, an-
no post amissum Imperium secundo, cu-
stodem suum cum dolo necasset, a reliquis
custodibus ipse quoque est interfectus :

Mense Julio textæ indictionis, Roma- *Edit. Paris. Pag. 635.*
nus eorum pater debitum naturæ per-
solvit, & est in Myrelæo sepultus. Proin-
de Constantinus Porphyrogenitus omni-
bus quæ suspecta erant submotis, & so-
lus jam imperans, festo Paschatis die Ro- D
mano filio suo diadema imponit, vota
faciente Theophylacto patriarcha. Equi-
dem initio egregiam ostenderat indolem
Constantinus : existimatumque fuerat,
eum, si solus rerum potiretur, præclare
Imperii res curaturum : sed fefellit expe-
ctationem, neque ea dignum se gessit.
Quippe vino dedirus, laboriosis rebus re- Vita & virtutes ejus.
lictis ignaviæ studebat : delicta autem
aliorum durus fine ulla miseratione pu-
niebat. In magistratibus quoque creandis non optimum quemque deligebat :
quod dignum fuisset magnifica potestate :
sed promiscue & sine ullo examine exer-
citus docendi aut urbis gubernandæ mu- E
nus proximo cuique committebat : quo
factum est, ut multi plebeii aut culpatæ
vitæ homines summos in republica ge-
rerent honores. Ad quam rem maxime
conferebant Helena Augusta, & Basilius
cubiculariorum intimus, quid id agebant
ut venales essent magistratus.

Neque tamen prorſus omnis præclari facinoris expers fuit Conſtantinus: unum enim referam, dignum profecto admiratione, & quod multa ejus peccata obſcurare poſſit. Scientias enim, Arithmeticam, Muſicam, Aſtronomiam, Geometriam, & omnium principem Philoſophiam, quæ jam longo tempore ob incuriam & inſciti Imperatorum perierant, ſua induſtria inſtauravit, conquiſitis qui in quovis genere excellerent, ac conſtitutis doctoribus, ſtudioſiſque receptis & conductis. quo factum eſt, ut ea igni temporis decurſu barbarie profligata, urbs litteris floruerit. Sedentarias etiam atque opificum artes curæ habuit, magnumque iis incrementum attulit. Pius erga Deum fuit, ac liberalis: ut qui numquam in proceſſibus ad ſacra legibus eccleſiaſticis factis ſine fructu & munere in conſpectum Dei venerit, ſed donaria quovis tempore obtulerit magnifica, & Chriſti amantem Imperatorem decentia. Gratiam quoque retulit ille, a quibus in deturbandis Imperio uxoris fratribus adjutus fuerat. nam Bardam Phocam magiſtri honore dignatus, domeſticum ſcholarum Orientis conſtituit: Nicephorum & Leonem ejus filios, hunc Cappadociæ, illum Orientalium ducem creavit: & Conſtantinum, tertium ejus filium, Seleuciæ præfecit, Baſilium Volucrem magnæ ſodalitati præpoſuit: Marianum Argyrum comitem ſtabuli, Manuelum Corticem vigiliæ deſignavit drungarium: Romanum Stephani filium caſtravit, eum qui poſtea Auguſtifer factus eſt, itemque Baſilium, Romano ſenſe ſerva natum: & Michaelum Chriſtiferi Cæſaris filium clericum fecit.

Cum autem videretur Imperium adamantinis vinculis muniſſe, & omnia ſuſpecta amolitus in tuto conſiſtere: pene in ſummum venit diſcrimen, duplicibus perfidis. Nam & Theophanes cubicularius de Romano ex inſula Prota in palatium reducendo conſilia tractavit, multis etiam aliis conſciis. Et alii quidam, nempe Leo Clado, Gregorius Macedo, Theodoſius Stephani protoſtrator, & Joannes Rector, Stephanum Mitylena revocare & Imperium ei reſtituere molliti ſunt. Quæ conſilia cum eſſent a quibuſdam conjurationum popularibus detecta, Theophanes cum ſuis ſocius eſt relegatus: qui vero Stephani negotium ſuſceperant, verberati ſunt, bona eorum publicata, & naribus præciſis in exilium acti.

Cæterum Turci non ante finem fecerunt in Romanas actiones graſſandi, quam Buloſudes eorum princeps fidem ſe amplecti Chriſtianam ſimulans, Conſtantinopolin venit, baptizatuſque ibi a Conſtantino eſt exceptus, ab eoque patricii dignitate & magnis donis ornatus, ditatuſque domum rediit. Non multo poſt Gylas, ipſe quoque Turcicus princeps, eodem ſe ejuſdem rei cauſa confert: baptizatuſque, & eodem quo prius modo tractatus, monachum ſecum abduxit Hierotheum, pietatis fama celebrem, quem Turciæ epiſcopum Theophylactus patriarcha deſignavit. iſque ut in Turciam venit, multos a barbarica fraude ad Chriſtianam religionem traduxit. Ac Gylas quidem in fide permanſit: & neque ipſe in Romanos impreſſiones fecit, & captivos Chriſtianos e-

Litteræ reſtitutæ.

Gratitudo.

Edit. Pariſ. pag. 636.

Infidiæ.

Turcorum princeps Chriſto nomen dant.

A Οὐ παντάπασι δ' ἀμοιρος ὢν καὶ πράξεων ἀγαθῶν ὁ Κωνσταντῖνος. ἃ γὰρ ῥηθῆναι μέλλοντα ἀξιάγαστος ὄντα καὶ θαυμαστὰ, ἐπισταίμην ἴσχυσε καὶ ἀμαυρῶσαι πολλὰ τῶν αὐτῷ ἁλισκομένων. τίς γὰρ ἐπιστήμας, ἀριθμητικὴν, μουσικὴν, ἀστρονομίαν, γεωμετρίαν, * καὶ τὰς ἐκ πάσης * ἐφορμ. ἐποχῆς φιλοσοφίαν, ἐκ μακροῦ χρόνου ἀμελείᾳ καὶ ἀμαθείαν, Scyl. διὰ τῶν κρατούντων ὑπολωλείας, οἰκείᾳ σπουδῇ ἀνεκτήσατο, τὰς ἐφ' ἑαυτῷ πόνοις εἰσίσας τε καὶ δοκίμους ἀναζητήσας καὶ εὑρὼν, καὶ διδασκάλους ἐπιστήσας, καὶ τοῖς σπουδαίοις ὑποδεχόμενός τε καὶ συγκροτῶν. διὸ καὶ τὴν ἀλογίαν ἀπελάσας ἐν ἐκ μακροῦ τοῦ χρόνου ἐπὶ τὸ λογικώτερον μετερρύθμισε τὸ πολιτεύμα. ἐπιμελήθη δὲ καὶ τῶν βασιλέων, ἐς χειρώνακτων τεχνῶν, καὶ εἰς ἐπίδοσιν μεγάλων ἐς πάσας ἀνέσεως. ἐν δὲ καὶ τοῖς ὁρκοις θείοις εὐσεβὴς καὶ φιλότιμος, μηδέποτε ἐν ταῖς ὁρκοις θεοῦ τυπικαῖς τῶν θείων ναῶν ἀποστολικοῦ τινος καὶ ἀκάρπως ὀφθεὶς τῷ Θεῷ, ἀλλ' ἀναθήμασι δωρήμασι μεγαλοπρεπέσι, καὶ φιλοχρίστῳ βασιλεῖ πρέποντα. ἠμείψατο δὲ καὶ τοὺς συνεργήσαντας αὐτῷ πρὸς τὴν τῶν γυναικαδελφῶν ἀναίρεσιν, ταῖς ταῖς ὑπουργείαις. Βάρδαν μὲν τὸν Φωκᾶν, μάγιστρον τιμήσας καὶ δομέστικον τῶν σχολῶν τῆς ἀνατολῆς. Νικηφόρον δὲ καὶ Λέοντα τοὺς τούτου υἱοὺς, τὸν μὲν τῶν ἀνατολικῶν στρατηγὸν, τὸν δὲ Λέοντα τῆς Καππαδοκίας προχειρισάμενος. καὶ Κωνσταντῖνον δάστορα τῶν υἱῶν τῆς Σελεύκειας, Βασίλειον δὲ τὸν Πιτσιὼν ἔξαρχον τῆς μεγάλης ἑταιρείας. Μαριανὸν τὸν Ἀργυρὸν, κόμητα τοῦ σταύλου. καὶ τὸν Κωρτίκιον Μανουὴλ, τῆς βίγλας δρουγγάριον. ἐξευνούχισε δὲ καὶ Ῥωμανὸν, τὸν τοῦ Στεφάνου υἱὸν, τὸν μετέπειτα σεβαστοκράτορα γενόμενον· ἔτι δὲ καὶ Βασίλειον, τὸν ἐκ δούλης γεγονότα Ῥωμανῷ τῷ γέροντι. Μιχαὴλ δὲ τὸν υἱὸν Χελεσφόρου τοῦ βασιλέως, ἀπέκειρε κληρικόν.

B Ἀδαμαντίνοις δὲ οἷς ἔφετο δεσμοῖς τὴν βασιλείαν ἀσφαλισάμενος, καὶ πᾶσαν ὑποψίαν ὑποπεσάμενος, καὶ δόξας ἐν τῇ ἀσφαλεῖ καθίσαι, μικροῦ δεῖν ἐκινδύνευσε δυσὶ μεγίσαις ἐπιβουλαῖς περιπεσών. Θεοφάνης τε γὰρ ὁ παρακειμένιος, ἐβουλήθη τὸν ἀποστάτην Ῥωμανὸν ἐκ τῆς νήσου Πρώτης εἰς τὸ παλάτιον ἀγαγεῖν, καὶ ἄλλως ὀλίγους ἴσχων συνίστορας. καὶ τινες δὲ ἕτεροι, ὅπερ Λέων ὁ Κλάδων, Γρηγόριος ὁ Μακεδὼν, καὶ Θεοδόσιος ὁ παῖς τοῦ Στεφάνου ἱππομέδων, καὶ Ἰωάννης ὁ Ῥαιτωρ, τὸν Στέφανον ἐβουλεύσαντο ἐκ Μιτυλήνης ἀγαγεῖν, καὶ τῆ βασιλείᾳ ἐγκαθιδρύσαι. ἀλλ' ὑπὸ τινων συνωμοτῶν μεμηνύθησαν τῷ βουλεύσαντι, ὁ μὲν Θεοφάνης ἐξωρίσθη σὺν τοῖς αὐτῷ συνάρχοις· οἱ δὲ τοῦ Στεφάνου ἀνεψιοῦν τυφθέντες καὶ δημευθέντες, καὶ τὰς ῥῖνας τμηθέντες, ἐξορίσθησαν.

C Οὐ διέλιπον δὲ καὶ οἱ Τοῦρκοι εἰσβολὰς εἰς τὴν Ῥωμαίων ποιοῦντες, καὶ παντοίως δῃοῦντες· μέχρις οὗ * Βουλοσοῦδις ὁ τούτων ἄρχων τῆς Χερσιανῶν πίστεως ἀσπάζεσθαι ὑπεσχέθη, κατελθὼν εἰς Κωνσταντῖνου καὶ βαπτισθεὶς, ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀναδέχεται Κωνσταντίνου, τῶν πατρικίων ἀξιῶν τιμηθείς, πλείστων χρημάτων ἐπάρξας κύριος, εἶτ' αὖθις εἰκαδὶ ὑποστρέψας· μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Γυλᾶς, ἄρχων ὢν καὶ αὐτὸς τῶν Τούρκων, ὡσαύτως εἰς τὴν βασιλίδα, καὶ βαπτίζεται, τῶν ἴσων ἀξιωθεὶς καὶ αὐτὸς δωρεῶν καὶ τιμῶν. ἀναλάβων δὲ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τινα μοναχὸν, Ἱεροθέον τὸν ὄνομα, ἀξιόλογον ὄντα καὶ ἐν εὐσεβείᾳ ἔχοντα, ἐπίσκοπον Τουρκίας παρὰ τοῦ Θεοφυλάκτου χειροτονηθέντα. ἐξ ἐκείνου γενόμενος πολλοὺς ἀπὸ τῆς βαρβαρικῆς πλάνης εἰς τὸν Χριστιανισμὸν ἐπανήγαγεν. ἀλλ' ὁ μὲν Γυλᾶς ἐμμένει τῇ πίστει, μετ' αὐτὸς ἐφοδεύσας πολλὰ τῆς Ῥωμαίων πεποιημένος, μέχρι τῶν ἁλισκομένων Χερσιανῶν ἀτιμα-

Scyl. in conc.

πιμελήσας ἐῶν, ἀλλ' ἐξωνύμους, καὶ ἐπιμελείας ἀ- A
ξιῶν καὶ ἐλευθερίας. Βυλισσούδης δὲ πρὸς Θεὸν
συνθήκας ἐποιήσατο, πολλάκις σὺν πανοπλίᾳ ἐ-
πὶ τοὺς κατὰ Ρωμαίων ἐξήλασεν. πρὸ' αὐτὸν πάντα καὶ
κατὰ Φράγγων ποιήσας διασυθείς, καὶ ἀλλὰς, ἀντ-
εκλοπήθη ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ βασιλέως αὐτῶν.

Καὶ ἡ τοῦ ποτὲ κατὰ Ρωμαίων ἐκπλεύσαντος ἄρ-
χοντος γῆμ Ρῶν γαμετὴ Ελγα τοὔνομα, τοῦ ἀνδρὸς
αὐτῆς τελευτήσαντος παρεγένετο ἐν Κωνσταντινουπόλει.
καὶ βαπτισθεῖσα, καὶ ὁμολογήσασα εὐσεβείαμέτρι πίστε-
ως εἰλικρινῆς, ἀξίως τιμηθεῖσα τῆς ὁμολογίας,
ἐπ' οἴκου ἀνέβαινε.

Τῆς δὲ τοῦ Ρωμανοῦ συμβιωθείσης κόρης τῆς Οὔ B
γγρος παιδὸς ἀποθανούσης, ὡς εἴπομεν, παρθένε,
συμβέβηκε αὐτῇ ὁ βασιλεὺς ἐκ πατρὸς ἑτέρας γυ-
ναικὸς, ὕτινα τῆ ἐπιφανῶν, ἀλλ' ἐν χυδαίοις φυ-
σαν, ἐκ δὲ πίχους καπήλων, Ἀναστασίαν καλουμένην,
Θεοφανὼ δ' ὑπ' ἐκείνη μετονομασθεῖσαν.

Τῶ Ἀμηρᾶ δὲ τῆς Ταρσοῦ ἐκπρατείαν κατὰ Ρω-
μαίων ποιησαμένου, ὡς τῆ κώμη δὲ τῆ Ηρακλείας λαὸν πε-
πομφότος εἰς ἀρωγὴν, ἀρισβύτερός τις Θέμελ ὑπο-
μαζόμενος ἀναίμακτον ἐπιτελῶν λειτουργίαν, ὡς ἔ-
γνω ἐκ τῶν Σαρακηνῶν ἔφοδον λεπὼ τινὶ ἱερουργίαν, καὶ
ὡς εἶχε στολῆς ἐξελθὼν, λαβομένης τε τοῦς χερσὶ τῶ
σημαντῆρος τῆς ἐκκλησίας, ἐν ᾧτῳ τῆς ἐκείνας ὑ-
μνεῖτο, καὶ πολλοὺς μὲν ἐτραυμάτισεν, ἀπέκτεινε δὲ
καὶ ἑτέρους, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐπρόψατο εἰς φυγήν. ἀποκλεσ-
θεὶς δὲ παρὰ τῶ ἐπισκόπου τῆς ἱερουργίας, ἐπεὶ μὴ ἔπεισθε
συγχωρηθῆναι, τοῖς Αγαρηνοῖς προσῆλθεν, καὶ τὸν Χρι-
στιανισμὸν ἐξωμόσατο. καὶ σὺν αὐτοῖς ἔζειν ὁ μέτος
Καππαδοκίαν καὶ τὰ ἐγγίζοντα τούτῳ ἔθνη Θέματα,
ἀλλὰ δὲ καὶ μέχρι τῆ λεγομένης μικρᾶς Ασίας ἔφθασεν.
ὅτα δὲ δεινὰ διεφάξατο, ἀδὲ γράφειν ἡμῖν Θεμιστόν.

Ηδη δὲ, ὡς εἴπομεν, προχειρισθεὶς δομέστικος τῆ
σχολῶν τῆ ἀνατολῆς Βάρδας ὁ Φωκᾶς, ἀδὲν ὅτι καὶ λόγου ἄ-
ξιον ἀπειργάσατο· ὁπότε μὲν γὰρ ὑπ' ἐτέρους ἐπάττετο στρα-
τηγὸς, Θαυμασὸς ἀνεφαίνετο, ὁπηνίκα δὲ ἐξουσία τῆ στρα-
τευμάτων ἀπάντων τῆ ἑαυτῆ γνώμης ἐξήρτητο, ὀλίγα, ἢ οὐ-
δὲν ὄντως τῶν Ρωμαίων ἀρχῶν. τοσοῦτος γὰρ τῆ πλουτ- D
ξίας, ἐξίστη τῆ ἑαυτῆ λογισμῶν. ὅθεν καί ποτε τῆς
τῆ Χαβδὰν ἀπροσδοκήτως πειρατικῶν, πάντων (ὡς
φασι) καταλελειπότων αὐτὸν, μηρῶ δεξιᾷ χιμάλω-
τος ἐγένετο, εἰ μὴ συωσπίσαντες ὡ Θράκιοντες τῆς
αἰχμαλωσίας αὐτὸν ἐλυτρώσαντο ἐξωθυδὲ κατὰ τὸ μέ-
τωπον γενεῖῳ καὶ βαθεῖ τῆ τραύματι, ὡς ἢ μέχρι
πολιτῆς ἀδρᾶς ἢ αὐλῶ περιφέρειν.

Νικηφόρος δὲ ἢ Λέων οἱ τούτου υἱοὶ, ἐφ' ἑτέρῳ ὄν-
τες πάντῃ αἰχρῶ λήμματος, καὶ τῆς ὑπηκόους ὡς γνησίους
υἱοὺς περιέποντες, μεγάλα τῆμ Ρωμαίων ἀρχῶν ὠ-
φέλησαν. καὶ τὰ μὲν τῶ Νικηφόρου προτερήματα, ἵνα μὴ
τὸ τῆς ἰσοχείας σωμικὸς διαλάπτηται, ἐν τοῖς πρὸ ἐ-
κείνου λελέξεται. ὁ δὲ Λέων Απολασὰρ ἐπίσημον ἄνδρα, καὶ
τῆ Χαβδὰν συγγενῆ, σὺν ἀπείρῳ πλήθει
κατὰ Ρωμαίων ἐξελθόντα τροφίμως, καὶ καπηχὼν, ἐν E
Κωνσταντινουπόλει ἀπέκτεινε, τὰ ἄλλα πλῆθος τὸ μὲν
ἐν τῆ τὸ πολέμου προσβολῆ πτώσας, τὸ δὲ ζωγρήσας
ὧν ἀχθέντα πρὸς τὸν βασιλέα, ὁ βασιλεὺς Κων-
σταντῖνος θείαμβον ποιήσας, καὶ κατὰ τὸ τραχήλου πατήσας, τιμαῖς τε καὶ δωρεαῖς ἐφιλοφρονήσατο.

Κωνσταντῖνον δὲ ἢ λοιπὸν υἱὸν τῶ Φωκᾶ, ζωγρίαν λαβὼν ὁ Χαβδὰν, καὶ εἰς τὸ Χά-
λεπ ἀγαγὼν, καὶ πολλὰ σπουδάσας εἰς τὸν μισαρὰν αὐτοῦ θρησκείαν τοῦτο μετα-
γαγεῖν, ὡς οὐκ ἔπεισε, φαρμάκοις αὐτὸν διέφθειρε. τῆ αὐτῆ δὲ πάντῃ πιεσάλγης

mens curavit, libertatemque iis reddidit. Bulosudes autem pactis quæ cum Deo inierat rescissis, sæpe cum omnibus suis in Romanos expeditionem suscepit. quod idem cooera Francos tentarus, captus, & ab eorum rege Joanne io palum suffixus est.

Porro Elga Rossorum principis uxor, qui classem in Romanos duxerat, marito defuncto Constantinopolin venit: & baptizata, cum magnum veræ pietatis studium demonstrasset, diguis suo ioslituto honoribus effectu domum rediit. Elga Rossa.

Filia Hugonis, quæ Romano fuerat desponsata, mortua virgine, uti diximus: Edit. Paris. pag. 637. Imperator filio aliam uxorem collocat, neRomani ozoe posterior. quaquam illustri genere, sed plebejo, ortam pareutibus caupoolhus, nomine Anastasiam. sed ipse ei Theophanus nomen indidit. 305

Cum autem Ameras Tarsi bello Romanos peteus, partem exercitus in pagum Herculis prædatum emisisset: presbyter quidam nomine Themelus tunc increuentum perageus sacrificium, cognito Sarraceno- Themeli presbyteri facinus. rum adventu, omisso sacrificio ita ut erat to- vestes sacras indutus, templi * corripuit, eoque hostes irruentes defendit: eorumque multos vulneravit, complures interfecit, reliquos in fugam vertit. Exclusus deinde ab episcopo sacris, cum admissionem non impetraret, ad Agarenos se contulit, ejuravitque Christianam religionem: cumque iis exiens, non Cappadocium modo & vicinus regiones est populatus, sed & usque ad minorem Asiam pertexit: & ne scribere quidem fas est, quæ ejus fuerint ac quam dira facinora.

At Bardus Phocas domesticus scholarum creatus, ori indicatum supra est, & si eorum res nihil memoratu dignum egit. Etculm a- gesta. liorum auspiciis rem gereos, is dux videbatur, qui laudem & admirationem mereretur: omni sibi imperio commisso, nihil aut parum Romanæ proderat rei: quod avaritiæ laborans vitio, suos coosiliis excaecabatur. Unde & quodam tempore io Chabdani exercitum de improviso incidens, ab omnibus suis (ut fertur) defertus, in hostium potestatem vivus venisset, nisi eum cuneo acto ministri eripuisseot. Vulnus quidem in fronte accepit magnum atque profundum, cujus crassam cicatricem usque ad mortem circumtulit.

Nicephorus autem, & Leo, filii ejus, omni inhonesta captura superiores, ac subditos ioslar liberurum ex se natorum tractuoles, plurimum reipublicæ Romanæ contulerunt utilitatis. Ac Nicephori quidem egregia facta, ne in præsentia narrationis continuam seriem interrumpamus, quo loco de ipso dicere jubebit ordo, exponemus. Leo autem Apolasaeram, illustrem virum, & Chabdaol cognatum ingenti cum multitudine Romanis bellum facientem, fudit, captumque Constantinopolin misit, militibus ejus partim in prælio interfectis, partim captis. Eum Imperator in triumpho duxit, collumque ejus calcavit: ac honoribus & muneribus Leonem demeritus est. 316.

Constantinum, tertium Phocæ filium, Chabdanus cepit, & Chalepum abduxit: cumque multis tentatis rationibus Pag. 633. non posset eum a vera religione abducere, veneno sustulit. Hoc auditum Batsoanes Θείαμβον ποιήσας, καὶ κατὰ τὸ τραχήλου πατήσας, τιμαῖς τε καὶ δωρεαῖς ἐφιλοφρονήσατο.

dæ tantum attulit dolorem, ut quotquot captivos Chabdani cognatos habebat, eos omnes gladio concideret. Quare factum eſt, ut Paulus magiſter, cognomento monomachus, miſſus ab Imperatore ad pacem componendam, re infecta redierit. Porro Chabdanus indomito ob necem cognatorum dolore correptus, in Romanos duxit, ſecum ducens & Niceetam patriciam Chalcutzam, multoſque alios præſtantiſſimos ac fortiſſimos Romanos, quos ceperat. Ibi Niceta occulte Phocæ omnia barbari conſilia indicat, & quibus itineribus domum ſe repeſturus eſſet. Phocas ergo ioco quodam, acceſſam habente arctum atque præruptum, inſidias ponit. quo eum perveniſſet Chabdanus, circumventus eſt ab iis qui in inſidiis latuerant. hi namque ſe proripientes, in boſtem ingentia ſaxa devolverunt, & omnis generis tela conjecerunt. Chalcutzes cum ad id jam ante paraſſet quoſdam Sarracenos, & ad expediendam ſibi fugam muneribus corrupiſſet, cum omnibus ſuis fuga elapſus eſt. Agarenorum ineffabilis multitudo ibi periit: & Chabdanus interfectis quos in vinculis habebat, cum paucis turpiter & promiſcua fuga periculo ſe eripuit.

Theophylacti patriarchæ obitus, & vaticinia.

Anno imperante Conſtantino XII, anno mundi [illegible] CIↃ CCCCLXIV, die Februarii XXVII, indictione XIV, Theophylactus patriarcha diem ſuum obiit, cum ei pontificatui præfuiſſet annos XXIII, dies XXV. Cum eum iniret, id quod contra leges eccleſiaſticas fiebat, annos erat natus XVI, & patriarcha ſub pædagogis (proh indignam rem) aliquandiu egit. Quamquam utinam id perpetuum fuiſſet. nam eatenus viſus eſt modeſte ac cum gravitate aliqua vitam agere. Adultior, cum jam ſuo arbitrio vivere permitteretur, nihil eorum quæ turpiſſima & omnino legibus prohibita ſunt, facere omiſit: gradus eccleſiaſticos & epiſcoporum electiones venundaoi, aliaque agens aliena veri patriarchæ officio, inſano equorum ſtudio & venationum perditus, multaque alia indecenter committens: quæ ſingulatim enarrare & inconveniens & nefas eſt. Unum par eſt commemorari, argumentum ipſius male inſtirati animi. Equorum patandorum amore infrenis tenebatur, ferturque habuiſſe ultra duo equorum millia: iis alendis perpetuo erat intentus. neque vero iis fœnum & hordeum proponebat edendum, ſed metarum fructus, thaſia, & piſtacia, ac palmulas, uvas paſſas, caricas, eaque omnia lectiſſima, vino fragrantiſſimo temperata, admixtis etiam croco, cinnamomo, baliamo, aliiſque aromatibus. Memoriæ traditum eſt, ei aliquando ſacrificanti magnæ cœnæ Dominicæ quluta feria, & jam preces myſteriorum recitanti, ſuperveniſſe eum cui equorum cura ab ipſo demandata fuerat, lætumque attuliſſe nuntium, quod nobiliſſima equarum peperiſſet, addito etiam equæ nomine. patriarchæ præ nimio gaudio re ſacra utcumque abſoluta, ad Coſmidium accurriſſe: viſoque pullo recens edito & ſatiatum ſpectaculo bruti, in magnum remplum rediiſſe, ut de Servatoris noſtri pro nobis tolerato ſupplicio hymnorum recitationem ad finem perduceret. Quin & hanc morem introduxit qui hodieque obtinet, quod in ſplendidis atque ſolennibus feſtivitatibus Deo & ſanctorum re-

Edit. Paris. pag. 639.

γενόμενος ὁ Βάρδας, πάντας ὧς εἶχεν αἰχμαλώτους συγγενεῖς τῶ Χαβδᾶ, ξίφει κατέκοψε. ἐφ' ᾧ παρὰ τοῦτο ὁ τὸ αἴλουρον πεμφθεὶς πεισθεὶς Παύλος μάγιστρος ὁ μονομάχος, ἅπαντας ὑπέστρεψεν. ἀφ' ἑτέρου δὲ πεμφθεὶς ἐφ' ᾧ Χαβδᾶν διὰ τὸς αὐτῶ συγγενεῖς, ἐκτρατεύει κατὰ Ῥωμαίων, ἄγων μεθ' αὐτῶ καὶ τὸν παρὰ βασιλέως πεμφθέντα ὡς αὐτὸν φυλάξαι πρὸς εἰρήνης, Νικήταν πατρίκιον τὸν Χαλκύτζην, ἀφ' πολλῶς ἀγαθῶς ἄνδρας τῆ ἀνδρειοτάτων ἐφ' γενναίων Ῥωμαίων ἐζώγρησε. τῶ δὲ Νικήτα λάθρα τῆ Φωκᾶ μηνύοντος πάντα τὰ βουλεύματα τῆ Χαβδᾶ, ἀφ' ὡς φόβος ὃν μέλλει ποιήσασθαι ὑποστροφὴν, λοχᾶς ἀ Φωκᾶς ἐκπαθίζει παρά τινα τόπον, ὁδοῦ ἔχοντα στενὴν ἐφ' ἁρμυρόδη, ἐν ᾧ γνόμενος ὁ Χαβδᾶς, ἐπεὶ κατὰ μέσον ἐγένετο τῆ στενοχωρίας, κυκλῶται παρὰ τῶν λόχων. ἐξαναστὰς δὲ τῆς ἑτέρας οἱ ἐπὶ τάτῳ τεταγμένοι, πέτρας τε ὑπερμεγέθους κατ' αὐτῶν ἐαύλιον, ἐβάλλοις αὐτὸς ἔτυπτον πανδαπά. ἐφ' ἀ μὲν Χαλκύτζης προδιεπεπίσαμβος, ἐφ' δώροις ὑπεπτοιημένος τισὶς τῆ Σαρακηνῶν τῆ φυγῆς ὑπῆρξεν, ὅλαθεν ὑποδρὰς μετὰ πάντων αὐτῆ τῶν ἑαυτοῦ. τῆ Ἀγαρηνῶν δὲ πλῆθος ἀμύθητον. ὁ δὲ Χαβδᾶς ὀλίγα διαμείνας ὑποφάξας, σὺν ὀλίγοις αἰκῶς, ἐφ' ἁπάσης τῆ κἀσδυνεύης ἴχνη ἐφεύγει.

Ἔτει δὲ δωδεκάτῳ τῆ Κωνσταντίνου βασιλείας, τῶ δ' ἀσώματος, ϛυξδ', μηνὶ Φεβρουαρίῳ κϛ'. ἰνδικτ. ιδ', καθίσαντος τῆ βίου Θεοφύλακτος ὁ πατριάρχης, ἀρχιπρατεύσας ἔτη κϛ', ἡμέρας κδ'. ἐξαισθάνεται μὲν ἐκεῖνος ὅτι ἀκανονίστως τὸς τῆ ἐκκλησίας παρέλαβεν οἴακας, ὑπὸ παιδαγωγὸς (φεῦ μοι) ὁ Ἀρχιρώς μὲχει τὸς διεπλέοντας. ἐφ' αὐτῶ ἐβλεπτικὸς ὑπὸ τοῦ· ἐθέλει δ' ἔναι σεμνὸς ἐφ' μίτρας· τὸς ἐπλεγίρας δ' ἀλικίας ἀρξάμενος ἤδη, ἐφ' ἑαυτῶ βαθὺ ἐαθεὶς, ἐδὲν τῆ αἰσχίστου ἐφ' παντελῶς ἀπαγορεύμενον φάττειν ἐνέλιπεν, ἀνίας πρατιθεὶς τὸς τῆ ἐκκλησίας βαθμὸς, ἐφ' τὰς προβολὰς τῆ Ἀρχιρέως, ἐφ' ἅλλα φάττων ἅπερ τὸς ἀληθινὸς Ἀρχιρεῖς ἀπεικότα ἐτύγχανεν· ἱππομανῶν, ἐφ' κυνηγεσίοις ἐναχολύμενος, ἐ λοιπὰς ἁπλεπείς ἐξεφαπτόμενος φάξεις, ἃς κατὰ μέρος διεξέεναι, σὺν τῆ ἀκριβεῖ, τῆ ἀθέμιτον. μιᾶς δ' δέκαιον ἐπιμηνθῶναι, εἰς ἐνδοξὸν τῆ ἀκαιδεύτου γνώμης αὐτῆ. ἔρως αὐτῆ κατέχων ἄκρως τῆ ἵππων κτήσεως, ἐφ' λέγεται ὑπὲρ δισχιλίους ποεῖσαθαι, ὧν τῆ κομιδῆς ἐφεπτὸς ἐφρόντιζεν, ἃ χόρτου αὐτοῖς παρατιθεὶς τῆ κεκριθάς, κύαμον δ' καρπὸς, ἐφ' θάσια, ἐφ' πεπανα, ὅτι δὲ φοινίκων ἐφ' σταφίδων ἐφ' ἰχάδων τὰ λιπαρώτερα, σὺν δὲ οἴνῳ μεγάλῳ, ἐ κρόκου ἐφ' πεπάμωμον ἐφ' βάλσαμον, τῆ ἕτερα ἀρώματα τοῖς ῥιθέοις συμφέροντα, ἐκάστῳ τῶν ἵππων παρατίθει βρῶσιν. φασὶ δ' ὅτι λειτουργοῦντί ποτὲ αὐτῆ κατὰ τὰς μεγάλου τοῦ Θείου δείπνου πέμπτην ἡμέραν, ἐφ' τὰς ὠχὰς ἤδη τῆ μυστηρίων ἀκροωμένῳ, ἀ τῆ ἐπιμελεόμενος τῆ ἵππων ἐπιβαμένος ἦκος ἐπιστὰς ὠαγγέλλει τότε κεκύκηκεν, ὡς ἄρα τετοκυῖα εἴη ἡ ἐπισημοτάτη φορβάς, φοδεὶς ἐφ' ᾧ ὄνομα. ὁ δ' ὑπὸ πλεχρείας τῆ θείας λειτουργίας ὑπόλοιπον ὡς ἔνυχα ἐκπληρώσας θρομβῶς ἀφικνεῖται πρὸς τὸ Κοσμίδιον, ἐ τὸν πεθέντα πῶλον ἰωμακὼς, ἐφ' τῆ ἄλογα θαύματος ἐμφορηθεὶς, ὑπέστρεψεν εἰς τὸν μεγάλην ἐκκλησίαν, τὸν τῶν ἁγίων παθῶν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐφ' Θεοῦ ἐπλίσων ὑμνῳδίαν. ἔργον ἐκεῖνου ἐφ' τὸ παῦ κρατεῖ ἕως, ἐν ταῖς λαμπραῖς ἐφ' δημοσ-

λεσιν ἑορτὰς ὑβρίζεσθαι τὸν, καὶ τὰς τῆς ἁγίων μάρτυρας διὰ λογισμάτων ἀπρεπῶν καὶ γελοίων, καὶ παραφόρων κραυγῶν, πλημμόνων τε θείων ὕμνων· ὃς ἰδὼν μὴ κατανύξως καὶ σωφρονικῶς παρεῖας ὑπέρυθρις ἐπιπόνως ἡμᾶς σωτηρίας προσφέρειν τῷ Θεῷ. πλῆθος δὲ συνεσάλπιγξ * ἐπιρρύπων ἀνδρῶν, & ἔξαρχον αὐτοῖς ἐπιτήσας Εὐθύμιον τινα Κασσῶν λεγόμενον, ὃν αὐτὸς Δομέστικον τῆς ἐκκλησίας προὐβάλετο, καὶ τὰς Σαπφικὰς ὀρχήσεις, καὶ τὰς ἀτόμους ἀραυγὰς, καὶ τὰ τερπνὰ καμπυλώματα ῥαπισμάτα ᾄσματα πλεῖσθαι ἐδίδαξεν. ὅπου δὲ βιοτεύων, ἀπεῤῥῆξαι τὸν βίον ἐν τῇ ἀπάτῃ ἱππάζεσθαι, ἐν τινι τείχει παραθαλασσίων θραυσθεὶς, καὶ αἷμα ἀναγαγὼν διὰ στόματος. ἐπὶ δύο δ' ἔτη νοσηλεύσιμος, καὶ ὑδέρῳ περιπεσὼν, ἐτελεύτησε.

* ἐπιτηδεύσαντα lege Scylitzæ in cont.

Καὶ χειροτονεῖται κατὰ τὸν τετάρτην τῶ Ἀφριλίου μηνὸς τὸν αὐτὸν ἰνδικτιῶνος, ἀντ' αὐτοῦ πατριάρχης Πολύευκτος μοναχὸς, τῆς Κωνσταντινοπόλεως τὸ θρέμμα τυγχάνων τὸ παίδευμα, ὑπὸ τῶν γονέων μὲν εὐγενεῖς, ἐπὶ πολλοῦ δὲ χρόνου τῇ μοναδικῇ πολιτείᾳ ἐνδιατρίψας. ὃν ὁ βασιλεὺς ἰδὼν τὸ τοῦ ἤθους σεμνὸν, καὶ τὸ τῆς σοφίας ὑπερβάλλον, καὶ τὴν ἀπημοσυνίλυπον χειροτονεῖ πατριάρχην· οὐ τὴν Ἡρακλείας, ὡς ἔθος, ἀλλὰ Βασιλείου τοῦ Καισαρείας, τὴν χειροθεσίαν πεπληρωκότος. Νικηφόρος γὰρ ὁ τῆς Ἡρακλείας πρόεδρος, τῷ βασιλεῖ κατά τι προσκεκρουκὼς, οὐ συνεχωρήθη τὴν χειροθεσίαν ποιήσασθαι. ὅθεν ἐ λόγος οὐχ' ὁ τυχὼν προετρέψατο, οὐ τῷ προτρέψαντι μόνον, καὶ τῷ χειροθετήσαντι, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ τῷ χειροτονηθέντι, ὡς καπηλεμένῳ τὴν ἀκατάγνωστον ταύτην χειροθεσίαν. χειροτονηθεὶς δ' ὅμως, καὶ παῤῥησιασάμενος ἀληθέστερον, πολλὰ κατεδρομώσε ἐποιεῖτο τῆς πλεονεξίας τῶν συγγενῶν τὸ φρονεῖν Ῥωμανοῦ. κἂν τῇ μεγάλῳ σαββάτῳ τὴν βασιλέα εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἐλθόντα, ἐσῆγε πρὸς τὸ τὰ φρεχθέντων ἐκδίκησιν. ὅπερ οὐχ ἑκὼν ἐποίησεν. ἀλλὰ ὁ Βασίλειος ὁ μὴ τοῦτο παρακινούμενος, ἀπὸ δίλης ψυχῆς τῷ πρωτοβεστιαρίῳ Ῥωμανῷ, Ἐλένῃ τῇ αὐτοῦ ἀδελφῇ καὶ διαπύρως ὑποπτευούσῃ, ὅπου παροτρύναι καὶ δεῖξαι τὸν Κωνσταντῖνον, μὴ μεταγνώσκειν μόνον ἐπὶ τῷ τοῦ πατριάρχου προβολῇ. ἀλλὰ καὶ ζητεῖν ἀφορμὴν, πῶς ἂν αὐτὸν πατριάρχου τοῦ θρόνου, πολλὰ καὶ Θεοδώρου τοῦ Κυζίκου καὶ αὐτοῦ διαβάλλοντος τοῦτον.

Ὡσαύτως δὲ καὶ χάριν φιλοτιμησάμενοι, κατὰ πάντων ὁμογνώμονας ἐπιδείξασθαι πατριάρχας, καὶ τῆς ἑσπερίων Ῥωμαίων ἐκκλησίας Ἰθαμάρ ἐλαχεν Ἰωάννης ὁ τοῦ Ἀλβερίκου υἱὸς, πρὸς πάσαν ἀσέλγειαν καὶ κακίαν ὑπάρχων ἐπιῤῥεπής. ὃν Ὦπας ὁ τῶν Φράγγων βασιλεὺς ἀπελάσας, ἕτερον ἀντεισάγαγε τῇ ἐκκλησίᾳ ποιμένα.

Ὁ δὲ Πολύευκτος τῇ πρώτῃ τῆς ἱερατείας αὐτοῦ χρόνῳ, τοὺς ἱερεῖς ἐπὶταξε διατύχοις Εὐθυμίου τοῦ πατριάρχου τὸ ὄνομα, τοῦ τὸν βασιλέα Λέοντα δίξαμένου εἰς κοινωνίαν, ἀπνίκα τῷ πατρὶ ἀγάγετο γυναῖκα. πρὸς ὃν τοτὲ τοὺς τῶν Ἀρχιερέων πρὸς ὀλίγον ἀπέστησαν, τῇ Πολυεύκτῳ μὴ κοινωνοῦν. ἀλλὰ κατ' ὀλίγον τῇ τοῦ κρατοῦντος ἀπολυθέντος θελήματι, γέλασα παρέχον τοῖς ἡδεμονικοῖς.

Ἦχθη δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν τῇ ὁ τιμία χεὶρ τοῦ προδρόμου εἰς τὴν βασιλίδα ἐξ Ἀντιοχείας, ἀποσπασθεῖσα παρά τινος Ἰακώβου Ἰὼβ τοὔνομα. ὃν καταλαβοῦσα ἡ Χαλκηδόνα, ὁ βασιλεὺς ἡ βασιλικὸν ἐκπέμψας τριήρη, τὴν ἡ συγκλῆτον ὅσην ἐπί-

A cordationi fit contumelia per fœdas cantilenas ac risus & insanos clamores, quibus adhibitis sanctæ hymni cantantur, quos a nobis oportebat corda compunctis atque contritis pro nostræ salute Deo offerri. At ille cœtu flagitiosorum hominum coacto, iisque præfecto Euthimio quodam quem cognomine Casnen appellabant, & ab ipso est domesticus templi constitutus, diabolicas istas saltationes, obscuras vociferationes, cantilenasque e triviis & lupanaribus peritas tunc adhiberi instituit. Hæ vitæ actus ratione interiit, ex inepta equitatione ad murum quemdam maritimum afflictus. Ex quo casu cum sanguinem vomuisset, ac biennium morbo conflictatus esset, aqua intercute earinctus est.

B Eadem indictione, tertia Aprilis die, in ejus locum sufficitur Polyeuctus monachus, Constantinopoli natus atque educatus, castratus a parentibus, longoque tempore monastica vita cum laude functus: Imperatore eum ob gravitatem morum, & insignem sapientiam, atque paupertatis causa eo provehente. Huic non Heracleæ, ut mos ferebat, sed Basilius Cæsareæ episcopus, manus impositurus fuit, quod Nicephorus (hoc enim nomen Heracleæ præsuli erat) quia in quadam re animum Imperatoris offendisset, non sinebatur manus imponere. Quæ res vituperationem haud vulgarem paravit, non Imperatori modo & Basilio, sed & ipsi Polyeucto, quod contra sacros canones se ordinari passus esset. C Hic tamen ita designatus, veritatem libere professus, multis invectus est in avaritiam cognatorum Romani senis. Et in magno Sabbato Imperatorem in magnam templum venientem, ad judicium eorum quæ fuerant acta exercendum hortatus est. Non gratum hoc Imperatori fuit. Sed & Basilius, qui deinde inimus cubicularius factus est, senis Romani ea serva filius per sororem suam Helenam Augustam ita Constantioti animum affecit, ut non modo eum ad patriarchatum Polyeuctum promovisse pœniteret, sed & de eo per occasionem dejicieodo cogitaret. Et ad eam rem suffundebat (quod ajunt) frigidam Theodorus Cyzici episcopus.

Polyeuctus fit patriarcha.

Edit. Paris. pag. 640.

D Cæterum quasi si tempus in eo laboraret, ut famuli pontifices ejusdem sententiæ crearentur, Romanæ ecclesiæ eodem tempore præfectus fuit Joannes Alberici filius, homo ad omnem lasciviam ac malitiam propensus: quem Otto Francorum Imperator expulit, aliumque ecclesiæ pastorem constituit. 317

Polyeuctus primo sui patriarchatus anno, Eutychii patriarchæ nomen in sacras tabulas retulit, ejus qui Imperatorem Leonem ad sacrorum communicationem admiserat, cum is quartam ducem duxisset. Eam ob rem quidam summorum pontificum aliquandiu noluerunt res sacras E eum Polyeucto communes habere: mox Imperatoris voluntati obsequentes, ridendos se disceptantibus controversiam exhibuerunt.

Sub idem tempus veneranda Præcursoris manus Antiochea Constantinopolin allata est, sorrepta ab Jobo quodam diacono. Ea cum appulisset Chalcedonem, Imperator suam emisit triremem: & illustriores senatores procedentes obviam

eum patriarcha & omni cleri cum ceteris, facibus, & ſuffitibus eam in palatium deduxerunt.

Bardas temerarie. Interim Bardas ſcholarum domeſticus expeditione in Orientales Agarenos facta, obvia quæque vaſtavit, permulta caſtella cepit, ipſamque adeo nobilem urbem Adapam expugnavit. Imperator autem Cretenſes Sarracenos, qui erebro maritimas Romanorum ditiones incurſionibus vexabant, cupiens deterrere, eorumque immodicos impetus reprimere, maximum contrahit exercitum, claſſemque nequaquam contemnendam, eamque in Cretam emittit: præfecto toti rei Conſtantino patricio Gongyla, effœminato homine, & in umbra educato, bellique ignaro, uno de palatinis cubicularibus. Is in Cretam trajecta claſſe nihil duce digoum egit: nam neque caſtra munit, neque ſpeculatores aut exploratores colloca- *Edit. Pariſ. pag. 641.* vit, a qaibos de barbarorum adventu moneretur: quæ eum incuria in ſummum adduxit periculum. Nam inſulares ſocordia & imperitia Romani ducis deprehenſa, opportuno capto tempore Romanos ſubito adorti, nullo negotio fuderunt: multique horum alii capti, alii ferro interempti, & reliquis fugientibus caſtra quoque ſummo cum noſtrorum dedecore capta ſunt. Ipſe etiam Gongylius in hoſtium poteſtatem veniſſet, niſi a cuneo famulorum ereptus, & in navim prætoriam fuiſſet impoſitus.

Romanus Imperatoris filius adul- Conſtantino patri inſidiatur. Jam Romanus Imperatoris filius adultior, ferre non poterat a patre res gubernari: ideoque eum veneno tollere ſtatuit, conſcia etiam uxore ſua, cauponis filia. Ea propter cum vellet Conſtantinus medicamentum purgans bibere, lethale venenum ei parant: perſuadentque Nicetæ menſæ adminiſtro, ut id infundat. Impetrator cum jam id eſſet hauſturus, poſitum ante ſacras imagines, ſive fortuito ſive dedita opera lapius, poculi ejus majorem partem effudit. reliquum epotum ob paucitatem viſum eſt carere efficacitate, & nihilominus tamen Conſtantinus gravi morbo lateribus tentatis a veneno, ægre evaſit.

Anno Imperii Conſtantini decimo quinto, menſe Septembri, indictione tertia, anno mundi ſ ɔɔ ς ιɔ ccccLxviii, proficiſtus eſt Imperator ad Olympum montem, in ſpeciem, ut patrum qui ibi vivebant comprecationibus armatus, in Syriam contra Sarracenos proficiſceretur: re autem ipſa, ut cum Theodoro Cyzici epiſcopo, qui tum ibi degebat, de Polyeucto dejiciendo conſilia iniret. Inde ſive corporis vitio, ſive turſum a filio petitus veneno, doloribus correptus diſceſſit, & ſub finem Octobris in lectica Conſtantinopolin reportatus eſt, ac conſiliis ſuis eaſtum nullum conſecutis mortuus, nona die Novembris. Vixit annos quinquaginta quatuor, & menſes duos. impeſavit, collegis patre, Alexandro patruo, & matre ſua, annos tredecim. rurſus cum Romano injuſte imperium adepto, annos viginti ſex. Et illo ſubmoto, annos quindecim. Sepultus eſt juxta patrem ſuum. Ad extremum uſque ſpiritum ſuccenſuit Polyeucto, & ejus demonas duo: ſumbasilidas quidem patri, & Alexandro patruo, & Theophylacto, & Stephano, & Romano tyrannidantibus, annos 25. & Michaeli & Leoni Baſilicis annos 6. & Romano Porphyrogenito, & Conſtantino Porphyrogenito, & Romano Argyro annos 3. & Theodoræ & Michaeli annos 12. & Michaeli ſolo annos 15. & Theodoræ annos 5. & Michaeli & Baſilio annos 27. & Baſilio ſolo annos 19. & Conſtantino annos 3. & Romano annos 4. & Baſilio annos 37. & Conſtantino annos 25. & Romano annos 3. & Romano annos 4. & Conſtantino annos 3. & Romano annos 4. & Conſtantino annos 3. & Romano annos 4. & Conſtantino

σιν φαντάζομαι. πρὸ δέ τινων ἡμερῶν τῆς αὐτῆ πολίτης, ἐκ τινα χρόνου συχνὸν ἐπαίρας καταλαμβανούσης, λίθοι ἄνωθεν ἐκπεμπόμενοι, καὶ ἐντὸς τ' αὐτῆ διατριβάτων σωὶ πολλῷ ῥοίζῳ πίπτοντες, ἐξαισίως ἀπειλοῦσι κτύπος· δέξας δ' ἀπὸ τῆδε τ Μαγναύρας ὑπερῶον τινες φέρεσθαι, φύλακας ἐπὶ πολλαῖς νυξὶν ἀφιέσαν, εἰ πε τινὰ λάβοι τῆδε τῶν τολμώντων· ἀλλ' ἔλαθε μάτην πονῶν. διὸ δὴ τὸ γενόμενον οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐξ ὑπερτέρας πλήμμυρον διαύειμεν.

Μετ' ἐκεῖνος δὲ τὸν Κωνσταντίνε, καὶ πρὸς τῆ ἐκείθεν ἐξοδάντος κατάστασιν, Ρωμανὸς ὁ τούτε υἱὸς ἐγκρατὴς γίνεται τ ἀρχῆς. καὶ ἄρχοντας προβαλλόμενος δικαίους αὐτῆ, καὶ δυμάρεις, καὶ τ βασιλείαν ἐκὼν ἀρετυόμενος, κατὰ τὸν ἑορτὸν τὸν πάσχα τῆς αὐτῆς γ. ἰνδικτιῶνος, σέφει καὶ τ υἱὸν αὐτῆ βασιλέα διὰ τῆδε χειρῶν Πολυεύκτε τῶ πατριάρχε, ἐν τῆ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. τῆ δ' ἐπιόντι ἔτει, τίκτεται πάλιν αὐτῆ ἔτερος υἱὸς ἐν τοῖς τῆ Πηγῶν παλατίοις, ὃν ἐπὶ τῆ πατρὶ Κωνσταντίνον ἀνόμασε. Νέος δ' ὢν, καὶ ἀπαιδεύτως ἑαυτὸν ἐπιδιδοὺς, τοῖς τῆ ὅλων φροντίσας Ιωσὴφ ἐνεχείρισε* τῆ παρακοιμωμένῃ, ᾧ Βέρυγας ἀ ἐπωνυμία. αὐτὸς δὲ ὑδὲν ἄλλο ἤδη φροντίδος εἶχεν, ἀ τὸ μηδ' ἡτιοῦν τῶ βιβλίων ἀνδραείων καὶ μαχλάδων καὶ μίμων καὶ γελοίστων τοῖς ἐκδιδυσκομένοις μεταδιώκειν τῆ φρένων· τοίνυν καὶ κληρικὸν τινὰ Ιωάννην εὐνουχίαν ὄντα, διά τινας αἰσίμους πράξεις ὑπὸ Κωνσταντίνε τε τῶ βασιλέως ἀπειλημμένον, καὶ μοναχικὸν ἀμφιασάμενον σχῆμα, καὶ μίχρι τῆς ἐκείνε ἀρτιτόμου πλάτης, ὡς ἀδύ ἐπλάβετο τῆς ἀρχῆς, τὸ τῶν μοναχῶν ἀποδύσας σχῆμα, καὶ τὰ τῆδε κληρικῶν μεταμφιάσας, πρὸς ἑαυτὸν θαλαμηπόλους ἀπέπεμψε. ζήλω δὲ πλησθεὶς ὁ Πολύδευκες, πολλὰ δὴ ἐγκείμενος, καὶ τῆ βασιλεῖ παρηγορῶν, τῆς ἑαυτῆ θεραπείας τοῦτο ἀπώσασθαι, ὡς ἐξομοσάμενον τὸ τῆδε μοναζόντος ἐπάγγελμα. ἐκείνε δὲ παραιτουμένε, καὶ μὴ τοῖς ἀληθείας φάσκοντος ἐνδιδόσθαι τοῦτο τὸ σχῆμα, ἃ δ' ἐχῶν παρά τινος τῆδε ἱερέως λαβεῖν, ἀλλὰ μόνον ὑποκείσθαι τὸν μοναδικὸν βίον, ἤδη δ' τὸ βασιλέως φόβον, ἐξαπατήσεις ὁ Πολύδευκες, ἀρχὴ τοῦτον, πολλὰ δὴ καὶ τῶ Ιωσὴφ αὐθαδιασάμενος. ἔ δίκην μίχρις τῆς πλάτης Ρωμανῶ, κοσμικῶς ζῶν, ἔ ναυπεγικῶς· ἐκείνε δὲ τελευτήσαντος, τὸ μὲν σχῆμα τ μοναχῶν ἀμφιέσασθαι αὖθις, νῶ δὲ γνώμῃ αὐτὸ οὐκ ἠθέλησε.

Τούτῳ τῷ ἔτει Νικηφόρον μάγιστρον τὸν Φωκᾶν, δομέστικον ἤδη προβεβλημένον τῆδε σχολῆς τῆς ἀνατολῆς παρὰ Κωνσταντίνου τῶ βασιλέως, καὶ πολλὰ τρόπαια στήσαντα κατὰ τῆδε ἐθνῶν Σαρακηνῶν, καὶ πόντε τῆς Ταρσῶ Αμηρᾶν Καραμούλαν, καὶ Χαβδὰν τὸν τῶ Χάλεπ, καὶ τὸν Τεμπόλιος Ιζηθ, ὁλοχερῶς πατασσώσαντα, πέμπει κατ' ἐν τῆ Κρήτῃ Σαρακηνῶν, πλῆθος ἐπιλέκτων στρατιωτῶν ἐπιδὼς αὐτῆ, καὶ στόλον καρτερισμένον καλῶς· ἐν τῆ πόρῳ δ' ὄντος πραιωθεὶς, καὶ κατὰ τὸν πρῶτον ἀπόβασιν παρῶσι ἔ κωλύουσι συμπλακεὶς τοῖς Αγαρηνοῖς. καὶ τίνας τροπώμενος, αὐτὸς τε ἀσφαλῶς ἀπέβη, καὶ τὸν στρατὸν ἀπεβίβασεν ἀκινδύνως. χάρακά τε ὅλον ἐπήξατο καρτερὸν, τάφρῳ βαθείᾳ καὶ σαυράμασι καὶ πασσάλοις πύκνοις κατοχυρώσας, καὶ τὸν στόλον ἐν ὅρμοις γαλυκοπόποις ὁρμίσας, καὶ πάντα κατασκεύμενος κατὰ τὸ ἀσφαλές, ἐπειρᾶτο κατὰ τῆς πολιορκίας τῆδε ἐν τῆ πόρῳ πό-

* τῆ παρακοιμωμένῃ τῆ Scyl.

A positionem animo agitavit. Aliquot ante quam moreretur diebus, poſt veſperam lapides de ſublimi confertim in ipſius domum vehementi cum impetu conjecti, ingentem ediderunt fragorem: quos Conſtantinus putans a cœnaculis Magnauræ deferri, per aliquot noctes cuſtodes collocavit, ſi quidem eorum opera deprehendere poſſet iſta auſum. Sed ignorabat, fruſtra ſe laborare: cum id non ab hominibus, ſed ſublimiore aliqua profectum fuerit poteſtate. *Edit. Pariſ. pag. 642.*

Poſtquam ex hac vita migravit Conſtantinus, filius ejus Romanus Imperium capeſſit. Is magiſtratibus ſibi benevolis atque acceptis conſtituit, confirmato ut res ferebat Imperio, eadem tertia Indictione, feſto Paſchatis die, filio ſuo coronam Imperatoriam opera Polyeucti patriarchæ imponit, in magno templo. Inſequenti anno rurſum ei filius in fontano palatio naſcitur, quem a patre Conſtantinum nominavit. Cæterum Imperator juvenis voluptatibus deditus, curam reipublicæ Joſepho primario ſuo cubiculario cognomento Bringæ, commiſit: ipſe in aliam nullam rem incubuit, quam ut cum exoletis ac impuris homunculonibus, ſcortis, mimis atque ſcurris vitam tranſigeret infamem. Eapropter Joannem quemdam clericum ſpadonem, quem ob turpia quædam facinora Conſtantinus Imperator proturbarat, & monachum fecerat, & qui uſque ad ejus mortem abditus latuerat, Imperio potitus monachi habitu exuit, clericique reddito amictu inter ſuos recepit cubicularios. At Polycuctus juſta indignatione concitus, vehementer Imperatorem urgebat, ut ſua familia ejiceret hominem, qui votum monaſticum ejuraſſet. tameo Imperatore excuſante, quod negaret eum revera monachi conditiones amplexum, aut illi generi vitæ ab ullo ſacerdote votis conſecratum fuiſſe, ſed tantum iſta metu Imperatoris ſimulaſſe: deceptus, eum miſſum fecit, Joſepho etiam diligentem in hac re navante operam. Ita Joannes ille uſque ad mortem Romani, prophanam novo inſtituto vitam exegit: mortuo eo, rurſus monaſtico velatus habita, animum tamen non mutavit. ROMANI ET, Conſtantini filii imperium. Vitia ejus.

Hoc anno Nicephorum Phocam magiſtrum, & ſcholarum Orieotalium domeſticum a Conſtantino Imperatore creatum, qui de Orientalibus Sarracenis multa ſtatuerat trophæa, & Tarſi Caramonem, Chabdanem Chalepi, Izethum Tripolis Ameras prorſus compeſcuerat, Imperator cum delecto militum exercitu & probe adornata claſſe contra Cretenſes Sarracenos emittit. Phocas claſſe in Cretam trajecta, cum primum navibus ſuos educeret, Agarenos prohibere aggreſſos prælio fudit: & cum ipſe tuto inſulam egrederetur, tum ſuos abſque periculo in eam exportat. Inde caſtris poſitis, iiſque alta foſſa, vallo ac paliis defixis communitis naves nutiſſimis in ſtationibus continens, omnibus probe conſtitutis, inſulæ urbes omni vi oppugnat: ac ſeptem integros per menſes omnibus machinis ad eam rem facientibus uſus, muros proſternit, Nicephori Phocæ res in Creta geſtæ. *pag. 641.*

urbeſque & caſtella vi capit. Septima die Martii menſis, Indictione decimaquarta, Chandacem ab inſularibus vocatam omnium Cretæ urbium munitiſſimam expugnat: Curupem inſulæ Ameram, & Anemam, cujus ſecundum Curupam ſumma erat poteſtas, vivos in ſuam poteſtatem redigit: totaque jam ſubacta inſula, ejus conſtituendæ cauſa adhuc aliquid temporis ibi ea igere ſtatuit. Enimvero obtinuerat fama, eum Romanum virum qui Cretam eſſet capturus, neceſſario etiam Imperio Romano potiturum. Itaque ſimul atque renuntiatum eſt, Cretam eſſe captam, Romanus Joſephi hortatu mittit qui Inde Nicephorum avocent. Adhuc in Creta eo agente, ne Arabes Orientales Romanam ditionem infeſtarent, Chabdanus præcipue Chalepi Ameras, vir belliceſus, & reliquis ſtrenuior: Romanus Leonem Phocam Nicephori fratrem magiſterii honore ornatum eo mittit, ac domeſtici munus obire jubet. Is ut in provinciam venit, Chabdano occurrit ad locum cui Andraſſo nomen, prælioque congreſſus vincit ac fundit. Eo in prælio Agarenorum innumerabilis cecidit multitudo, reliqui capti Conſtantinopolin ſunt miſſi, tanta copia, ut ſervis domus urbanæ & ægri ſuetint repleti. Chabdanus cum paucis admodum ſuorum fuga elapſus, domum pervenit. Leonem in urbem reverſum Imperator comiter admodum honorificeque excepit, triumphoque & præmiis dignis remuneratus eſt. honorem etiam habuit reliquis omnibus, quorum eo bello ſpectata fuit virtus, eoſque evexit.

Leo Phocas Sarracenos vincit.

Imperante annum ſecundum Romano, multi eorum qui in republica erant primo loco, inſidiatum in Imperatorem comperti ſunt. Princeps auctorque conjurationis fuit Baſilius Volucris magiſter: ſocios habens ex illuſtribus patricium Paſchalium, patricium Bardam Libis filium, & Nicolaum Chalcutzam: li ſtatuerant, quo die ludi equeſtres ſerent, Imperatorem a palatio deſcendentem necare, in ſolio ejus Baſilium collocare, & Imperatorem proclamare. Sed patefecit Romano eorum inſtitutum, ſocius conſpirationis Joannicius, natione Sarracenus. itaque antequam dies definiti appeteret, a Joſepho comprehenſi, convicti, crudeliterque excruciati, ſolo Baſilio excepto, ea ipſa Iodorum equeſtrium die in triumpho ducti ſunt, & relegati, raſoque capite monachi facti. Quamquam ea fuit in ipſos Imperatoris humanitas, ut exiguum temporis miſerias exilii expertos revocaverit. ſolus Baſilius Volucris inſania correptus, in Proconneſo periit, pœnaſque dedit proditi Conſtantino per fraudem Stephani Impeſatoris.

Inſidiæ in Imperatorem. *Edit. Pariſ. pag. 644*

At enim magiſter Romanus Saronita, gener ſenis Romani, quæ Volucri & aliis eveniſſent cernens, verituſque ne idem ſibi contingeret, quia ob ſplendorem ſuum invidus ſuſpectuſque eſſet: dipes ſuas ſuo arbitratu inter libeſos ſuos diſtribuit: & reliqua pauperibus elargitus, in monaſterium Elegmon ſe contulit, ibique monachus mul-

Romanus Saronita.

Ἀλλεω, καὶ δὶ ὅλων ζ'. μετὰ πάσης μηχανῆς πολιορκήσας χρησάμενος ὀργάνοις, καὶ τὸ τεῖχος ἀπερείσας, τὰς τε πόλεις & τὰ φρούρια ἐχειρώσατο. τῇ ζ'. δὲ τῆ Μαρτίου μηνὸς τῆς * ιδ'. ἰνδικτιῶνος, καὶ τὴν πασῶν * γ. Sgl.
ἐχυρωτάτην πόλιν, ἣν ἐγχωρίως Χάνδακα καλοῦσιν, πιπορθησας, καὶ τὸν ἀμηρᾶν τῆς νήσου Κυρέτην ἀνεμαλαβὼν αἰχμάλωτον, & Ἀνεμᾶν δ' μετ' αὐτὸν ἐν τῇ νήσῳ πραττόμενος, καὶ δ' ὅλην δηλωσάμενος, ἀμέλει μὴν ἐπὶ πλείονα ἐμμεῖναι χρόνον, καὶ τὰ κατ' αὐτὴν καταστήσασθαι φήμης ἀρετὴν ἐς, ὡς ὁ μέλλων κατέχειν αὐτὴν Ῥωμαίοις ἀνὴρ ἐξ ἀνάγκης βασιλεύσει Ῥωμαίων, ἅμα τῇ γνωσθῆναι δ' τὸν νέον καταίσχυνεν, τοῦς τῶ Ἰωσὴφ ὑποθήκαις ἀποτείλας ὁ Ῥωμανὸς, προσκαλέσατο δ' Νικηφόρον ἐκεῖθεν. ἔτι δὲ τῶ Νικηφόρω τὴν Κρήτην ἐκχειρίζοντος, ἵνα μὲν δ' ἐφεῖτο ἀκαταίσχητοι οἱ δ' ἀσιατικὰς Ἀραβίας, καὶ μᾶλλον ὁ Χαβδὰν ὁ τῶ Χάλεπ ἀμηρᾶς, πολεμικὸς ὤν, καὶ τῇ ἄλλων δραστηριώτερος· λέοντα τὸν Φωκᾶν τὸν τῶ Νικηφόρου ἀδελφὸν μάγιστρον τιμήσας ὁ Ῥωμανὸς, τὴν τῶ δομεστίκου ἀξίωσιν δίδωσιν ἀπέστειλεν. ὁ δ' ἀπαντήσας, καὶ τῇ Χαβδᾶν συμμαχήσας, ἔστιν χωρίῳ Ἀνδρασσῷ λεγομένῳ, τρόπαιον τῶν κατὰ κράτος, καὶ ἀφανισμῷ παραδίδωσι, τῇ μὴν ἐν τῇ προσβολῇ πεσόντων, μὸ' ἀριθμῷ ναὶ δυσπολιθλήτων δυναμένων. τῇ δὲ ἁλόντων, καὶ ἐν τῇ πόλει πεμφθέντων τοσοῦτον ἐν τῷ πλῆθος, ὡς πληρῶσαι δούλων τὰς οἰκίας οἰκίας, καὶ τοὺς ἀγροὺς. μέτος δὲ ὁ τῶν ἀρχηγὸς Χαβδᾶν, σὺν ὀλίγαις λίαν τῶν κινδύνων χθόνας, εἰς τὰ οἰκεῖα ἤδη ἀνακομίδη. εἰσιλθόντα δὲ τὸ Λέοντα μάλα φιλοφρόνως, ὁ βασιλεὺς ὑπεδέξατο, ἐπαινέσας τὰ θεάμβους τετίμηκε, καὶ γεράων τῇ κατ' ἀξίαν ἠξίωσε, τιμήσας καὶ προβιβάσας ἐ πάντας τοὺς σὺν αὐτῇ ἀριστεύσαντας.

Τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ῥωμανῦ, πολλοὶ τῇ πολιτευομένων ἁλῶσαν, ἐπιβεβουλεύκασι αὐτῇ. εἶχον δὲ φωστῆρες καὶ φρατρίαν, Βασίλειον μάγιστρον τὸν λεγόμενον πιτσιπόν, καὶ τινας ἄλλους τῇ ἐπισήμων, & πατρίκιον Παχάλην, τὸν πατρίκιον Βάρδαν & τὸν Λιβὸς, καὶ Νικόλαον τὸν Χαλκούτζην. οἵ τινες ἐβουλεύσαντο κατὰ τὴν ἀμέραν τῇ ἱππικῶν ἀγώνων κατιόντα ἐκχειρίσασθαι & βασιλέα, καὶ & Βασίλειον ἐπὶ τῶ βασιλικοῦ καθίσαντες θρόνου ἀναγορεῦσαι βασιλέα. ἀλλὰ τῶς ἐπιβουλὰς μηνυθείσης τῇ βασιλεῖ παρά τινος τῇ συμμοσπόν, Ἰωαννικίου τοὔνομα, τῇ γένει Σαρακηνοῦ, πρὶν & τελεῖν ἐκβῆναι, κρατθέντες παρὰ τῶ Ἰωσὴφ, καὶ ἐλεγχθέντες, ἠκίσθησαν αἰκιδέντες, ἀλὰ μόνου τῶ Βασιλείου, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῶ ἁγίου Θεαμβδθέντος, ἐξελθόντα παρεπέμφθησαν, καὶ ἀπεκάρησαν μοναχοί. χρόνον δὲ τινα βραχὺν ἐν αὐτῇ πλαστωρηθέντες, ἀπελύθησαν, φιλανθρώπως αὐτοῖς χρησαμένου τῶ βασιλέως. μόνος δ' Βασίλειος ὁ Πιτσιπός ἔκφρων γενόμενος, ἐπλήσθη ἐν Προικονήσῳ, τῆς δίκης αὐτὸν μετελθούσης, αὐθ' ὧν δολίως εἰς σῴζειν ἐνδείξατο τὸν βασιλέα, φονιδιαῖος πᾶσι τῇ Χριστιανῷ.

Τὰ δὲ περὶ & Πιτσιπὸν καὶ τοὺς ἄλλους ἰδὼν ὁ μάγιστρος Ῥωμανὸς ὁ Σαρωνίτης, ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρὸς ὢν

tiplicato ſuorum numero, ibique monachus multiplicatis ſuorum numero, ibique monachus multiplicatis

χρόνου συχνοῦ ἐν αὐτῇ παραμείνας, ὑπὸ πᾶσι μετὰ ταῦτα βασιλεῦσιν ἐτιμᾶτο ἀξιωμάτων.

Κατὰ τοῦτο τὸ χρόνο ἀνήρ τις ἐφάνη Φιλόραος καλούμενος, ὑπασπιστὴς ὢν Ρωμανοῦ μαγίστρου τοῦ Μωσηλῆ, τοῦ ἐκ γένους Ρωμανοῦ τοῦ γέροντος. ὅστις ἀνωθεν ἵππου ὠκυπόδου ἐπὶ τῆς ὁρμῆς ἐλαύνοντος ἐφίστατο, ἐξ ἑνὸς πρὸς χεῖρα βαστάζων, τῷ ἵππῳ τρέχοντος ὅσον ἰδιώτου αὐλῶν ἵππιον τὸν δίαυλον τῆς ἱπποδρομίας, στρέφων ἄνω τὸ κάτω τὸ ξίφος, τῷ μεθόδῳ ὑπολιθαίνων τὰς φάσεις.

Ἐπίδωσι δ' ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, τῷ πάλαι τοῦ Ρωμαίων ἐπιόν τι τῷ λιματτόμενον ἐξ ἀφθόνου τῆς βόας, τὸ λοιμικὸν πάθος, ὃ * κράβα κατονομάζεται. φασὶ δὲ τοῦ ἀρχοῦ τῶν λαβῶν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ γέροντος Ρωμανοῦ. ἔγγιστα γὰρ τῆς Βόσπορ εἰσπίπτης ἀναψυχοῦ ἑαυτῷ ὁ Θεμὴς θέρμης παλάτια τοῦ Ρωμανοῦ ἀνηγόρευτο, τῷ τῇ Θημελίου καταβαλλομένου, βοὸς φασὶν ἀρρενὸς μαρμαρίνου κεφαλὴ· ἐν οἷς ἀρότης σωτερράμενος, ὡς τοῦ τοῦτον κάμινον ἐμβάλωσιν. ἐξ ἐκείνης δ' ἄχρι τῆδε χρόνου, τὰ ἐκείνου παντὸς τῆς γῆς ἅπασα ἡ τῆδε Ρωμαίων περιέχει δυναστεία, τὰ τῆδε βοῶν ἀφθονίαν ἔχουσα.

Ὁ δὲ Ρωμανὸς παρορμώμενος ὑπὸ τῆς αὐτοῦ γυναικὸς, κατεσκευάσε ἐκπορεύθη τῆδε βασιλείων Ἑλένην τὴν μητέρα, τῆς ἀδελφὰς, τῶν ὁσίων τῆς παλατίου τῆδε Ἀγαθόχου πειρωμένου. γνοῦσα δὲ τοῦτο ἡ Ἑλένη, τῷ ἁγίᾳ Ὁρθίνῃ τραπεῦσα τῷ ἁγίᾳ, ἐδυσώπησε θ' ἱερὸν, διέλαβεν θέσπι τῆς ἐξ αὐτῆς καπήρας. ἀλλ' αὖτη μὲν οὐδὲ μίσους κατὰ χώραν. τὰς δ' ἀδελφὰς καπηγαγὼν τῆδε Ἰωάννου ἀναγνώστου τοῦ Στουδίου, ἀπέκειρε μοναχάς. αἱ δὲ, ἅμα τῇ ὑποχωρήσει τοῦ τῷ μοναχικῷ ἀπολυσάμεναι εἶδος, ἐκρωφάγουν. ἡ δὲ Ἑλένη τῇ τῆδε Δυγατέρων καπηγαγῇ πεμαλγήσασα, τῷ μικρὸν ἐπιζήσασα χρόνον, τῇ κ'. τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς τῆς ἰ'. ἰνδικτιῶνος ἀπεβίω, τῷ βασιλικῶς ἐκκομιθεῖσα ἐπὶ φορὸς τῇ λάρνακι τῶν πατρός.

Νικηφόρος δὲ ὁ Φωκᾶς, ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται, προσταχθεὶς ἐκ Κρήτης ἐπανελθεῖν, τὸ συνηχωρήθη ἐστελθεῖν εἰς τοῦ βασιλέως, ἀλλ' ἐν τῇ ἀνατολῇ ἐπαλείδα παραγενόμενα μετὰ πάσης τοῦ στρατοῦ· ἀπαλαμβάνων δὲ ἐκτάδε ἐκ τῆς φορτίρας ἄπιος ὁ Χαβδᾶς, ἀναφέρειν ἄρξατο πάλιν, τῷ στρατὸν ἀξιόμαχον ἀθροίσας, προσδόκιμος ἦν ἐπιθήσεσθαι τῆς Ρωμαίων ἀρχοῦσι τῷ φραγμασιν· ἀλλ' ἐν Συρίᾳ γενόμενος ὁ Φωκᾶς, τῇ σεβαίᾳ μάχῃ τῶν τριβαλλῶν, τῷ κατὰ κράτος νίκησας, τῷ οἷς πᾶσδοπρα τῆς Συρίας ἀπελάσας, τὴν πόλιν Βέρροιαν ἐξεπόρθησεν, δίχα τῆς ἀκροπόλεως τῷ πολλῷ πλοῦτον λείας τῷ αἰχμαλώτους ἔλαβεν, ἐλευθερώσας τῷ τοὺς ἐκεῖσε ἑνὸς μίνος καπηχομένους Χερσιανούς, τῷ ἐπ' οἴκου ἐπέμψας.

ιϛ'. δὲ Μαρτίου μηνὸς τῆς ς'. ἰνδικτ. ἐν ἔτει ϛυοα', ἐτελεύτησε Ρωμανὸς ὁ βασιλεὺς, ἐτῶν ὑπάρχων α δ'. βασιλεύσας ἔτη ιγ'. μῆνας δ'. τῇ ἡμέρᾳ ἑνὸς μὴ νυκτὸς, τῷ ἑαυτῷ σαρκίον προκατεσκεύασας τοῖς αἰχίστοις ἐν φιλοδόξοις πράξεσιν· ὡς δ' ἕπερος ἔχει λόγος, φαρμάκοις ἀναιρεθείς. ἐβασίλευσαν δὲ τοῦ βασιλείων, Βασίλειος καὶ Κωνσταντῖνος οἱ παῖδες αὐτοῦ, σὺν Θεοφανοῦ τῇ μητρὶ, πχθείσης αὐτῇ τῷ δυγατρὸς ἀφ' ἑνὸς ἡμερῶν τῆς αὐτῆ πολεώτης, ὧν Λγνην ὠνόμασαν. ὧν δὲ ὁ Ρωμανὸς μέγας τοῦ ἀλκίαν, οἱ τῷ ἐλάττων ὧν τῷ πατρὸς, τῷ ἦθος ἥμερον ἔχων ἐν πρᾶον, ἐν τῷ φρόνημα μέτριον. καίπερ δὲ πόσος ὤν, ἀγχίνους ὧν, τῷ ὀξὺς, καὶ πάντος per annos vixit, eſtque ab Imperatoribus ſubſequentibus in magno honore habitus.

Per idem tempus vir quidam extitit Philoraeus nomine, ſtipator magiſtri Romani Moſelis, prognati a Romano ſene. Is vir injecta veſte equo celerrimo, ei inſiſtebat rectus, gladium manibus geſtans, quem equo concitatiſſime currente rotaos curipum Circi percurrebat, gladium ſurſum deorſumque verſans, & ne minimum quidem veſtigio ſuo elabens. Mira agilitas.

Tunc etiam intendit ſeſe morbus peſtilens, nomine Craba, jamdudum boves Romanorum tentans atque perdens. Ferunt id cœpiſſe imperante Romano ſene. Cum enim proxime Boni ciſternam palatium ille conderet, in quo ſe ab ardore ſolis æſtivo refrigeraret, dum fundamenta parantur, effoſſum ſeruor bovis marmorei caput. quod ab iis qui reperierant confractum, & in fornacem calcariam injectum eſt. ea eo tempore in hunc uſque diem peſtis armenta boum per univerſam Romanorum ditionem infeſtare numquam deſiit. Boum peſtis.

Porro Imperator uxoris inſtinctu Helenam matrem & ſorores ſuas aula amovere, & in palatium Antiochi relegare ſtatuit. Quod ubi reſcivit Helena ad quiritationes & execrationes converſa, filium earum metu a propoſito deterruit: eſtque permiſſum ei, ut in palatio maneret. Sorores tamen opera Joannis qui ſtudiani monaſterii erat præfectus, abduxit Imperator, & monachas fecit: quæ ſtatim eo digreſſo veſtem monaſticam exuerunt, & carnes manducarunt. Helena filiat aula motas ægerrime tulit, oeque diu ſupervixit: ſed diem ſuum obiit die xx Septembris, indictione v. & regali funere elata, in arcam patris eſt recondita. Edit. Pariſ. pag. 643.

Nicephorus autem Phocas Creta (uti diximus) juſſus decedere ita eſt, ut non liceret ei Conſtantinopolin inde redire: ſed mandatum eſt, ut cum omoi exercitu in Orientem tranſiret. Nam ab accepta clade ſa recolligens Chabdanus, jam ſeſe erigebat: coactoque ad pugnam idoneo exercitu, videbatur jamjam in Romanos moturus. Eum Phocas, in Syriam ut reNicephori victoria.
nit, prælio ſuperavit ac fudit, & in Syriam interiorem compulit: urbem Berrhœam excepta arce evaſtavit, magnaſque ibi opes, prædam locupletem, & multos captivos abduxit, liberatis etiam & domum dimiſſis Chriſtianis qui ibi captivi detenti fuerant.

Anno mundi ϛϡϡ ϛιϛ ϛϵϵϹLXXI. mortuus eſt Romanus Imperator, xv die Martii menſis, indictione vi, annos natus vigintiquatuor. Imperavit annos iii, menſes iv, dies quinque. Mortis cauſam alii fuiſſe tradunt, quod luxurioſa & voluptatibus dedita vita corpuſculum attriviſſet. alii veneno extinctum putant. Imperium ejus morte ad Baſilium & Conſtantinum ipſius filios & eorum matrem Theophanoonem rediit: quæ biduo ante mortem mariti, filiam quoque peperit, cui Annæ nomen fecerunt. Statuta fecit Romanus magna, quamquam patre minor, ingenio placido ac manſueto, & mediocriter animatus: & quamvis erat juvenis, ſatis 378 Romani imperatoris mors.

* κρεῖρα Scyl.

illi tamen fuiſſet ingenii ac perſpicacitas ad rempublicam gubernandam, ſi ei id per famulos licuiſſet: qui eum juvenilibus cupiditatibus ac ſtudiis deditum eſſe voluerunt, ut ipſi rempublicam tractantes, ingentes corraderent opes: atque hac ratione eum ignavum & inertem redegerunt.

Nicephorus Phocas Conſtantinopolin ſedit.

Eadem vi indictione, menſe Aprili, juſſu Auguſtæ Nicephorus Phocas Conſtantinopolin venit: Joſepho, ut & ante, ne hoc fieret obſtante. Duxit triumphum in Circo, inferens in eo Cretenſia & Berrhœenſia ſpolia. Attulit & partem quamdam veſtis Joannis Baptiſtæ, quam Berrhœæ repoſitam invenerat. Metuebat hunc Bringas, & ſuſpectum habebat: ſed Nicephorus eum callide eluſit, hoc commento. Phocas aſſumpto uno ſuorum ſtipatorum ſub horam prandii, ad domum Joſephi ſeſe confert: pulſatis foribus janitori mandat, ut ſe adeſſe domino indicet. Admiſſus, Joſepho ſeorſum abducto indufium ea pilis contextum oſtendit: juramantoque confirmat, ſe vitæ monaſticæ cupidum jampridem fuiſſe: eam hujus ſæculi curis repudiatis inituruni, niſi fuiſſet ſtudio & fide in Conſtantinum & Romanum ſua impeditus. Sed ſe paulo poſt deſiderium ſuum impleturum. ſubmiſſe contendere ab ipſo, ne fruſtra de ſe alienum aliquid ſuſpicetur. Hoc viſo, Bringas ſtatim Phocæ ad pedes accidit, & veniam flagitavit: pollicitus, nemini ſe quicquam de eo deferenti creditu-

Edit. Pariſ. pag. 646.

Stephani Romani filii interitus.

rum. Metuebat etiam Stephanum Romani filium Joſephus, viventem etiamnum, & Methymnæ exulantem: ſemperque cogitabat, quomodo arctiori eum cuſtodia conſtringeret. Verum Stephanus in feſtivitate magni ſabbati divinis impertitus myſteriis ſubito vitam cum morte commutavit, nulla antegreſſa cauſa. Sed nimirum Theophano eum, quamquam procul remotum, ſuſtulit.

319

Bulgaricum fœdus.

Per idem tempus Petrus Bulgarorum princeps, mortua ſua uxore, renovandæ pacis cauſa fœdus cum Imperatoribus icit, obſidesque dat filios ſuos Boriten & Romanum: ac paulo poſt moritur. Filii ejus in Bulgariam remittuntur, ut paternum Imperium occupent, & Cometopulorum impetum reprimant. Nam Davidus, Moſes, Aaron & Samuelus, filii cujuſdam in Bulgaria largiter potentis Comitis, res novas moliebantur, & Bulgaros concitabant. atque ita tunc res acta.

Interim Bringas a Nicephoro, ut eapoſſumus, deceptus, eumque domum ſuam abire paſſus, pœnitentia ductus, & ſuique ſerre quod petitam prædam ſtulte ex ipſis caſſibus dimiſiſſet, ſolliciteque meditati, qua arte, quave machina metu, quem de eo conceperat, ſe liberaret. Tandem maxime e re fore viſum, magiſtrum Joannem Tzimiſchem, virum animoſum ac ſtrenuum, & ſecundum Phocam inter Romanos duces præcipuum, eo tempore Orientalium præfectum, itemque magiſtrum Romanum Curcuam, illuſtrem & ipſum Orientis ducem, per literas adverſus Nicephorum Phocam excitare magnificis donorum & honorum pollicitationibus. Sententia

Bringas Nicephoro inſidiatur.

pag. 647.

A πολιτικὰ κυβερνᾶν ἱκανώτατος, ὅπερ ἄρα σωφρονεῖτο παρὰ τῷ Στρατόπτου. ἀλλὰ [illegible] οἱ οἰκεῖοι ταῖς τῶν νέων ἐκδιδωσὶ ὁρμαῖς, τὸ ἐκείνου τὸ κοινὸ μετέσπευ, πλοῦτον ἄφατον ἐκθησαυρίσωσιν, ἀέργους καὶ ἀνεπιδόξους ἀπεργάσωνται.

Ἀφικνεῖται δὲ μετὰ τοῦτο ὁ ἐνδικτιῶνος, ἐνάτου ὁ Φωκᾶς Νικηφόρος τῇ τῆς διανοίας κελεύσει (τὸν Ἰωσὴφ, καθάπερ ἐκ πάλαι, ἀωλύοντος) ἐς Κωνσταντινούπολιν· ἐξάγει τε τῆς ἱππικῆς Κράτος λαμπρὸν ἐκ τῆς Βερροίας, ἐθελήμβδιον δὲ τῇ ἱππικῇ ὁρμῇ, κομίσας μέρος τι τῆς ἱματίου τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ἅπερ ἔρευνᾷ ἐν τῇ Βερροίᾳ ἐναπολειφθέν. πάντα δὲ ἐδίδει ἐκ δὲ ὑπολίας ἔχων ὁ Βρίγγας· ἀλλ' ὑπύλως ἔτος ὑποκειμένος ἐξαπατῆσαι τινὰ ἴσχυσι τρόπῳ τινί. ἔνθα τινὰ τῶν ὑπασπιστῶν εἰλικρινὴς ὁ Φωκᾶς πρὸς ὥραν ἀρίστην, εἰς τὸν οἶκον ἄπεισι τοῦ Ἰωσὴφ, ἐκ αὐλῆς τῆδε θύραν, ὅτις εἴη μάλιστα ἐκάλεσε τῇ θυρωρῷ· μεμύηται ἐκ κελεύσεως ἐπείσεισι, ἐκ κατάδικα παραλαβὼν τὸν Ἰωσὴφ. δείσαντα αὐτῷ τρίχινον ἔνδυμα, ὅπερ ἔνδοθεν τῶν ἱματίων ἀμφίεσε, ἐκ μεθ' ὅρκων ἐπληροφόρησεν ὡς ἢ τῶν μαχῶν ἀσπαζόμενος πολιτείαν, πάλαι αὐ περιβάλεσθαι τὸ σχῆμα ἐκ τῇ βιοτικῶν ὑπεξάγειν ἑαυτὸν φροντίδων, εἰ μὴ ἐπίσχεν αὐτὸν ἡ τῆ βασιλέως προσπάθεια Κωνσταντίνου ἐκ Ῥωμανοῦ, ἐ μέλλει ὅσον οὔπω ἢ οἰκεῖον ἐκπληρῶσαι σκοπόν· ἐκ μὰ μάλιστ' ὑποπτεύεσθαι, καθικνεῖσθαι. πάντα διαπαίζειν ὁ Ἰωσὴφ, πίπτει ἐξάπους πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, μετάνοιαν ἐκλιτῆ, καὶ ὡς ἡ πιστώσει τινὶ πληροφορῶν λέγοντι ποτὲ κατ' αὐτοῦ. ὑφορᾶται δὲ ὁ Βρίγγας ἐκ Στέφανον τὸν βασιλέα, τὸν ζῶσι μίχεσθαι τὸν συμπεθερικόν, ἐκ ἐξόρισεν ἐν Μαθύμνῃ τυγχάνοντα, ἐκ ἀεὶ πανοῦ ἐφρόντιζεν ὑπόπλεως ὑπὸ αἰεβισίρων αὐτὸν εἶναι φυλακήν. ἀλλ' ἐκεῖνος κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ μεγάλου σαββάτου τῇ θείων μυστηρίων μυήσεως, αἰφνιδίως ἐξ ὧν πέπνυκε, μεθημιᾶς φροντιστικῆς αἰτίας, ἀλλὰ τῆς Θεοφανοῦς, εἰ ἐκ πόρρωθεν κατήκιστο, καπηργασμένης αὐτῷ.

Πέτρος ἐκ ὁ τῆ Βουλγάρων βασιλεὺς, τὸν εἰρήνιον τέλος ἀναστέλλων, ἀποθανόντος τῆς αὐτοῦ γυναικὸς, ἀκοινὰς ἐρᾷ τῆς βασιλέως ἔθετο, ὁμήρους δὲ τοὺς οἰκείους δύο υἱοὺς Βορίτσην ἐκ Ῥωμανὸν· ἐκ μετὰ μικρὸν ἀποβίω. οἱ δὲ ἐρὶ αὐτῶν ἐν Βουλγαρίᾳ ἐπίμοθοι μετὰ ταῦτα, ἐφ' ᾧ τὰς πατρῴας ἀπορίζουσι τῆς φόρου φορᾶς. Δαβὶδ δὲ ἐκ Μωϋσῆς ἐκ Ἀαρὼν ἐκ Σαμουὴλ, ἐκ ὄντες παῖδες τῆ μεγαδυνάστου ἐν Βουλγαρίᾳ Κομήτου, πρὸς ἀποστασίαν ἀπεῖδον, ἐκ τὰ Βουλγάρων ἀνίεσαν. ἐκ ταῦτα μὲν συμβαίνοθ' ὧδε.

Ο δὲ Βρίγγας, ὃν εἰπομεν τρόπον ἀπατηθεὶς ὑπὸ τοῦ Νικηφόρου, ἐκ πάνυ ἐάσας ἀκαδεὰ ἀπελθεῖν, μεμέλητο, ἐκ ἐν δεινῷ ἐποιεῖτο, ὅτιπερ ἐπὶς ἀρεῖον ἔχων τὸ δόγμα, ἔλαθε πάνυ φρενοβλαβῶς φρονεμάμενος. ἐμείμφετο γοῦν, ἐ ποῖα μαχαιρ ἐκ πῶς τῆς ἀπὸ πάνυ ἀπολυθείη φροντίδος. ἐκ ἔδοξεν αὐτῷ λυσιτελέσαιν εἶναι πρὸς Ἰωάννην μάγιστρον γράψαι τὸν Τζιμισκὴν, ἄνδρα θυμοειδῆ καὶ δραστήριον ὄντα, ἐκ μετὰ τὸν Φωκᾶν ἐν τοῖς Ῥωμαίων ἐπισημότατον στρατηγοῖς, στρατηγὸν τότε καὶ τῆ ἀνατολικῶν ὑπάρχοντα ἔτι δὲ πρὸς τὸν μάγιστρον Ῥωμανὸν τὸν Κουρκουᾶν, φανερώτατον ἐκ ἱστόρημον καὶ αὐτὸν στρατηλάτην ὄντα· τῆς ἀνατολῆς γράμματα πέμψαι, καὶ φιλοτιμιῶν ὑποχέσεσι καὶ δωρῶν καὶ τιμῶν δυνήσε-

ται

ρας τότε πρὸς καθαίρεσιν τῶ Φωκᾶ. ἐγένετο τὰ γράμματα, ᾗ ὁ τὸν τῷ γεγραμμένων ὑπῆρχε τόπος. εἰ διασκάπτες καθαιρήσουσι τὸν Φωκᾶν, ᾗ μοναχὸν ἀποχείρισιν, ἃ ξέπου ἄλλον ἐκ μέσυ ποιήσωσι, τῶ μὲν τῆς ἀσφαλῆς τῦ δομεστίκυ τῶ χαλῶν μεγίστην ἀρχὴν λήψεται ὁ Ἰωάννης, τῶ δὲ τῦ δομεστίκυ τῆς δύσεως ὁ Ῥωμανός. κομιδῆτον οὖν τῶ γραμμάτων τοῖς δηλωθεῖσιν ἀνδράσιν, ἐπείπερ χρειαὶς ἐκείνοι εἶχον πρὸς τὸν Φωκᾶν, ὑπαγορεύσασί τε αὐτῷ ὠδίας τὰ γράμματα, ᾗ ζῆναι τῆσαι πρὸς ἀλαὼν τὸν Φωκᾶν, ᾗ γενταῖόν τι ᾗ πανικὸν ἐνοήσασθαι παρελόντων. ἀκουῶτε δὲ, ᾗ ἀναβύομον ᾗ ἀποχείρας ἐπείλουν ἠχωρίσαθαι. διὰ ᾗ πρὸς τὸν τῦ Θανάτυ ἀποδειλιάσας κίνδυνον, τὸν πρόκλησιν ὑπεδέξατο. ᾗ ἑδόμῃ τῦ Ἰυλία μυὸς τῆς αὐτῆς ϛ'. ἰνδικτιῶνος, ὑπὸ τῶ ὲν τῇ ἱερᾷ γραπυμάτων ἀκάτων παρακεκομισμένων ὑπὸ τῦ Τζιμισκῆ, Ῥωμαίων ἀναγορέυεται βασιλεύς. καὶ εἰς μὲν λόγος φέρεται ὅπως.

Ἔπρος δὲ, ὁ ᾗ δικῶν ἀληθέστερος, ὡς πολυὶ ὕστερ χρόνον τὸν τῆς βασιλείας ἐπιθυμίαν. ᾗ ἀ ποσοῦτον αὐτὸν ὁ πάπας ἱερὰς ἐξέφλεξεν, ὅσον ὁ τῆς βασιλίδος Θεοφανῦς, ἐντυχόντα τι αὐτῇ ὅπ τῇ βασιλιδύσῃ δίκῃ, καὶ πολλαὶς πρὸς αὐτὸν ἐκπέμψασα τὸν οἰκειότατον ὑπηρέτλν αὐτῦ Μιχαὴλ. πῶ δὲ καταφωράσας ὁ Βρίγγας, ὑπόπτως δίκειτο πρὸς αὐτόν.

Τῆς τοίνυν ἀναῤῥήσεως αὐτῦ φημιθείσης ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ τῷ φαγμάτων ἐν παρεχῇ καθεζόντων, ὁ τὸν φροντίδα τῷ ὅλων ἀνέζωσμένος Ἰωσὴφ ἀγωνία, ᾗ διπορᾶτο, ἃ, τι καὶ δράσειεν, ὅτι μηδὲ τοῖς πολίταις ὧσις ἦν ᾗ τὸ δυσέκπυκτον. καπελθόντος δὲ ἐν Χρυσουπόλει μετὰ πασῆς τῆ σφετῆ Νικηφόρυ τῶ Φωκᾶ μετ' ὠφημιῶν, ἐβυλεύσατο ὁ Βρίγγας βασιλέα τινὰ προβαλέσθαι, ᾗ τὸν οἰόμενος τὸν πόνον ἐλύσειν τῆς ἁρπῆς τῆ σφετῆ. πῶς δὲ τῆς ἀναῤῥύσεως, ὡς ἔπεμψε, τῶ Φωκᾶ γενομένης, Βάρδας μὲν ὁ πάπα πατὴρ (ἔτυχε γὰρ ἐνδημῶν τῇ βασιλίδι) ἑαυτὸν εἰσέρχεται πρὸς τὸν μεγάλλω ἐκκλησίαν. Λέων δὲ ὁ ἑαυτῦ ἀδελφός, καίπερ φυλαττόμενος ἀκριβῶς, λαθὼν ἀπέδρα, ᾗ τῇ οἰκείᾳ ἡνίᾳ ἁμάρμενοι. Οὗ γενομένυ, παρῆσαν τὸν ψυχὴν καὶ ὲν πάσῃ ἀμηχανίᾳ καθέζυ ὁ Βρίγγας. ὧν δὲ καὶ ἀνεπιτήδειος ὲν καιροῖς δυσπόλοις ὤχλον κολακεύσαι, καὶ καταδυμαγωγῆσαι πλῆθος. δέον γὰρ προσλυόσι λόγοις καὶ θαῤῥυντικοῖς τὸν τῦ πλήθος καταμαλάξαι ὁρμὴν, ὁ δὲ μᾶλλον ἐξετράχυνε καὶ ὠγρίωσε. πάντων δὲ ὲν τῇ μεγάλῃ συμτριχόντων ἐκκλησίᾳ, αὐτὸς τὸ πλῆθος ἐκδιαπῶν, λόγως ὑπαφῆκεν ὑπερφάνους τε καὶ τραχεῖς. ἐγὼ, φησὶ, καπαπαύσω ὑμῶν τὴν ἐπαμύσπα ᾗ ἀναισχυντίαν. ποιήσω δὲ, τὸν τῦ νομίσματος ὠνυμένους εἶναι, ἐκφορηθῆναι ὲν τῇ πόλει.

Οὕπω παρῆλθεν ἀλόκληρος ἡμέρα, ἀφ' ἃ ἤρπασ, (κυριακὴ γὰρ ἦν, ἑνάτλν ἄγουσα τῦ Λύγούσυ μυὸς) καὶ τῇ ἑπομένῃ τῆς αὐτῆς ἡμέρας Βασίλειος, ὁ Κωνσταντίνυ τῦ βασιλέως παρακομισθέντος, δυσμενὴς καὶ ἔχθιστος ὢν τῇ Ἰωσὴφ, τοῖς ἑαυτῦ φίλοις καὶ συγγενέσι τὰς οἰκίας συμμίξας θεράποντας, κατὰ πολλὰ μέρη τῆς πόλεως πέπομφεν, οἷς τὰς οἰκίας ὲ ἀντιφατοντων αὐτῇ. ᾗ ἅτε φρῶτες ὥρας τῆς ἑδόμης ἡμέρας μάχεις ἔτυπ, καπέστρεψαν ᾗ ἐκδάφισαν οἰκίας πλείστας τῇ πολιτῶν, ὧν ἐπισαμοτέρα ἦν ἃ τῦ Ἰωσὴφ· ἃ δὲ μόνον τῇ ἀντιβαίνων δικαίυτον ἐμφανῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ ᾗ πολλῶν ἄλλων ἐντελεστέρων, ὧν ἐκ ἀριθμὸν ἦν τὸ πλῆθος, οἰκίαι καπεγράφησαν. ᾗ γάρ ποτε ἐφορᾶ μετὰ

litteratam hanc erat. Si Phocam optimerent, & vel monachum facerent, vel quocumque modo e medio tollerent, Joannem fore domeſticum ſcholarum Orientis, Romanum Occidentis. Ii cum literas accepiſſent, Phocæ eas, cui honeſte cupiebant, recitant: hortantuque ut animum erigat, ac fortiter rem magnam aggrediatur: tergiverſantem, ſuis ſe manibus, ni pareret, interfecturum minantur. Ita demum Phocas periculo mortis territus, aſſentit: & ſecunda die Julii menſis, eadem indictione ſeata, ab Otientalibus exercitibus omnibus a Tzimiſca concitatis, Imperator Romanorum ſalutatur. Nicephorus: Imperator deſignatus.

Fertur & alius hac de re, iſque probabilior, ſermo. Jampridem eum cupiditate Imperii, neque tamen tam hujus quam Theophanus Auguſtæ amore flagraſſe, cum qua & collocutus ſuetit cum ſo urbe ageret, & ſæpe ad eam Michaelum ſuorum famulorum fidiſſimum miſerit: idque Bringam deprehendiſſe, & ob id ſuſpiciones adverſus eam concepiſſe.

Deſignatione Phocæ Conſtantinop. li annuntiata, rebuſque conturbatis: Joſephus, qui curam omnium rerum ſuſtinebat, animi angebatur: neque ſatis inveniebat quid conſilii ſequeretur, cum ne cives quidem ei bene vellent, quibus ſe aditu difficilem præbere conſueviſſet. Cum autem Nicephorus univerſo exercitu fauſtis acclamationibus proſequente, Chryſopolin veniſſet, de Imperatore aliquo deſigrundo Joſephus cogitavit, ratus ea ratione ſe impetum militum retuſurum. Ad nuntium porro delati Phocæ Impetii, hujus pater Burdus tum in urbe degens, ſupplex in magnum templum confugit: Leo autem frater Nicephori, tametſi accurate cuſtodiebatur, tamen clam ſe ſubduxit, & ad fratrem pervenit. His ita actis concidit animo Bringas, & in ſummis hæſit difficultatibus. non enim aptus erat ad demulcendum periculoſis temporibus multitudinem: ſed ubi oportebat blandis ſermonibus adulandoque eam demitigare, magis exaſperabat atque irritabat. Ita tum quoque omnibus in magnum templum concurrentibus, ſuperbis arque aſperis verbis populum ut perterreret: Ego, inquit, compeſcum veſtram ferociam atque impudentiam. nam efficiam, ut quod pro nomiſmate emitur frumenti, in ſinu liceat portare. Actum hoc die Dominica, nona Auguſti. 320 *Edit. Paris. pag. 648.*

Veſperi hujus ipſius diei Baſilius Conſtantini Imperatoris cubicularius intimus, Joſepho infenſiſſimus, amicis ac propinquis ſuis ſuos adjungens famulos, per multas urbis partes dimittit in adverſuriorum domos. Ii a prima inſequentis diei hora uſque ad ſextam plurimus civium domos, interque hus Joſephi vel præcipuum, ſolo æquaverunt. neque tantum illuſtrium & in republica verſantium ædes, eorum qui adverſuri videbantur, ſed & tenuiorum innumeræ diruebantur.

& ſi cui olim aliquid cum altero diſcordiæ intercediſſet, is tum turbam incompoſitam ſecum trahens, omine obſtante eum perdebat. multique in hoc tamultu etiam homines necati ſunt. Inrerim per urbis plateas, fora, ac angiportus Nicephorum Callinicum (præclaris potius victoriis) inclamabant. Quæ dum geruntur, Bardas e templo, in quod paulo ante ſupplex miſerabiliter confugerat, & extrema ſibi iominere putarat prodit: & Joſephos ſalutis ſpæ tum incertus, qui modo ita inflate ſuperbierat, in id miſer atque deprecans ſubit. Porro Baſilius cubicularius cum ſuis triremes adornar, & Imperatoria etiam ceteroe aſſumpta cum tota claſſe Chryſopolio traſiciunt, & Nicephorum inde ad Hebdomum, atque hinc omni multitudine urbana deducente cum fauſtis acclamationibus, plauſtibus, tubis ac cymbalis publica pompa per aaream portam in urbem ducunt. Ut in magnum templum ventum eſt, Polyeuctus patriarcha ad hoc comparatus, eam lo ſuggeſto Imperatoria inſignit corona, die Dominico, Auguſti decimoſexto, indictione ſexta.

NICEPHORUS PROCAS fit Imperator.

Poſt hæc Nicephorus Impetator Antonium Studitam monachum & ſyncellum mittit, qui aula Theophanoem educat, & in palatium Petrii inclusdat. paulo poſt Joſephum in Paphlagoniam relegat: & iode ratſum, oon longo interpoſito tempore, in monaſterium in Pyrhis quod a Secretis dicitur, ubi is per duos annos tolerata vita obiit. Bardam quoque patrem ſuum Cæſarem creat.

Edit. Pariſ. pag. 649.

Theophanonem ducit, carnes edit.

Vigeſima Septembris die larva depoſita, uaorem duxit Theophanonem. Tunc & carnes guſtavit, a quibus hactenus abſtioaerat ab eo tempore, quo Bardas ex priore conjuge filius ipſius, in campo equitans, & cum patruele ſuo Peluſa ludens, haſta a nolente ictus periit. Fecerit ne hoc abſtioentiæ cauſa, an ut ſic Imperatores ſua concilia celaret, præter ipſum ſolus novit Deus.

Cum patriarcha, contro verſia.

Peractis naptiis in novo ad palatium templo, cum in ſanctuarium eſſet intrandum, manu eum renens Polyeuctus, ut ad ſacros cancellos ventum eſt, ipſe lo adytam introit, & Imperatorem repellit, aitque: Non intromiſſum iri, priuſquam pœnas pro ſecundis ooptiis luiſſet. Moleſtum hoc fuit Nicephoro, & ad finem uſque vitæ Polyeucto ſuccenſuit. Diecbatur etiam paſſim rumor, qui non exiguas in eccleſia turbas dedit: Unum liberorum Theophanonis fuiſſe a Nicephoro e ſacro baptiſmo ſuſceptum. eam, ut ſpecioſam anſam arripiens Polyeuctus, Imperatorem aat repudiare uxorem juxta ſacræ conſtitutionis præſcriptum debere contendebat, aar eccleſia abſtinere. Atque hoc poſterius fecit Nicephorus, uxori deditus. Et coovocatis qui lo urbe tum peregrini erant epiſcopis ac delectis ſenatoribus, rem eis deliberandam propoſuit. Il omnes, Conſtitutionem eam Copronymi eſſe, eaque Imperatorem non teneri, pronuntiaverunt: libellumque abſolutionibus ſub-

Πολύδακτος, ἣ χωρὶς θλῶσι αὐτὸν ἀπιμάχητον τῆς γυναικὸς κατὰ τὸν κανόνα, ἣ τὴς ἐκκλησίας ἀπαχωρεῖν. ἃ δὴ καὶ πεποίηκε, τῆς Θεοφανοῦς ἐξελθούσης. συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς ἐνδημοῦντας ἐπισκόπους ἐν τῇ πόλει, ἣ τοὺς τῆς συγκλήτου λογάδας σκέψιν περὶ τούτου ἐποιεῖτο, πλῆθος ἀπόκτων μεθ' ἑαυτοῦ ἐπαγόμενος, μηδενὸς κωλύοντος τοῦτο ἐφάπτεσθαι. πολλοὶ δ' ἐν τῇ πανδήμῳ ἀπωλείᾳ ἣ ἀνθρώποι ἐφονεύθησαν. τοῦτο δὲ ποιοῦντος ἐν ταῖς πλατείαις τῆς πόλεως, ἣ λεηλατοῦντος ἐν τε ταῖς ἀγοραῖς, ἔνθα πῆς ἐνωπῆς, Νικηφόρου ἀνδρὸς μουν Καλλινίκου. τοῦτο τὸ ἔργον ἐξέγειρε μὲν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Βάρδαν, τὸν πατράτρᾶ Φωκᾶ, φυγάδα εἰκτρὸν, ἣ ὅσον ὑδέπω τὸν κινδύνων ἐκδιχόμενον Ἰωσήφ τε ἣ παρακοιμώμενον, ἣ ἀφ' τότε μεγάλα φρονοῦντα ἣ ἐπαιρόμενον, εἰς αὐτὸν ἀντοτάγει ἐκάτλειπεν, ἣ τῶν ἑαυτῆ σωτηρίαν, ἀμφίβολον ἔχοντα. οἱ δὲ περὶ ἣ παρακοιμώμενον Βασίλειον, τεμάχει * καὶ πασιδάσαντες, ἣ ἣ βασιλικὸν εἰληφότες δρόμωνα, μετὰ πάντος τῦ ὄχλου περαιοῦνται ἐν Χρυσοπόλει, ἣ τὸν Νικηφόρον ἐκεῖθεν ἀναλαβόμενοι, ἄγουσιν εἰς τὸ Ἑβδομον, αὐτόθεντε αὐτοῦ τε ἅπας ὁ δῆμος τῆς πόλεως μετ' ὠφημιῶν ἣ κρότων ἣ σαλπίγγων ἣ κυμβάλων δημοσίας γενομένης πομπῆς εἰσάγουσιν εἰς τὸν βασιλίδα. γυόμενοι δὲ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, Πολύδακτος παρασκευάσας τὸν πατριάρχην, ἐν τῇ βασιλικῇ αὐτὸν τιαιώσας ἐξδόμῳ τι. σίρει ὅτου τότου ὁ Πολύδακτος ἐν τῇ ἀμβῶνι ἐν τῷ Θεῷ μεγάλες ἐκκλησίας, ἡμέρᾳ δὲ δὶ κυριακῇ τ. τῦ Αὐγούστ μηνὸς ἄγοντος, τῆς ε'. ἰνδικτιῶνος.

Ἀποστέλλει δὲ τὸν μοναχὸν ἐν σύγκλιτον Αντώνιον τὸν Σπουδίτην, ἣ Θεοφανῶ τῇ βασιλείαν ἀναβιβάζει, καὶ εἰς τὸ πλάτιον τῦ Πετρίου ἐκπέμπει. μετ' ὀλίγον δὲ ἐξόρισεν τίθησιν ἐν Παφλαγονίᾳ καὶ ἣ παρακοιμώμενον Ἰωσὴφ, καὶ ὕστερ μετὰ πολιὼ χρόνον μεταβιβάζει ἐν τινι μοναστηρίῳ λεγομένῳ τῶν Ἀσηκρήτις, ἐν τοῖς Πυθίοις· ὃς ἐνταῦθα δύο ἄλας ἐκεῖσε ἐνδιατρίψας ἐνιαυτὸς, ἀπεβίω. χειροτονεῖ δὲ ὁ Βάρδαν τὸν ἑαυτῆ πατέρα Καίσαρα.

Τῇ δὲ κ'. τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς, τὸ προσωπεῖον ἣ ἐπανῶ Χοιθήμιος, ἄγονται γάμιμον γαμετῇ τῇ Θεοφανῶ. τότε δὲ καὶ κρεῶν ἀπεγεύσατο, ἀφότου ἀπεχόμενος κρεωφαγίας, ἔξότε Βάρδας, ἃ ἐκ τῆς προτέρας αὐτῦ γαμετῆς ὑποτεχθεὶς αὐτῷ υἱὸς, ἱππαζόμενος ἐν τῇ πεδίῳ, καὶ τῇ εἰκείῳ προσπαίζων ἀσφαλῶ τῇ Πλάδῃ, μὴ δόρατος βλαθεὶς ἀκουσίως, τέθνηκε. τοῦτο δὲ εἰπὼ ἐγκρατεδόμενος ἐποίει, εἶτα καὶ λαθεῖν τὰς κρατούσας ὑποκειτόμενος, μόνος ἂν εἰδέναι μετὰ Θεὸν ἐκείνος. τῷ γάμῳ δὲ τελεσθέντος ἐν τῇ κῇ τῷ παλατίῳ τῆς ἐκκλησίᾳ, εἰσέπιτρ ἤμελλε εἴσοδος ἐν τῇ θυσιαστηρίῳ γινέσθαι, τῆς χειρὸς κατέχων αὐτὸν ὁ Πολύδακτος, καὶ ταῖς ἱεραῖς ἐγγίσας κιγκλίσιν, ἔστησεν μὲν ἐκεῖνος εἰς τὰ ἄδυτα, ἐκεῖνον δ' ἐξώθησεν ὀπίσθιν, ἐπειπὼν, μὴ πρότερον συγχωρεῖσθαι αὐτῷ εἰς τὸ θυσιαστήριον εἰσελθεῖν, πρὶν ἂν ἐξέλθοι ἐπετίμια ἐδηπρογαμεύσων. ἐλύπησε δὲ ἐν τότῳ τὸν Νικηφόρον, ἣ ὁ δόλιπνον ἐγκοπῆ αὐτῷ μέχει τῆς πλάδης. * δοκεῖτο δὲ ἣ λόγος ἀπαχῶ, ὃς ὁ μπραὶς δηπάρξει τῶν ἐκκλησίων, ὅτι πρὶ ὁ Νικηφόρος ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἀπόδοχος ἐγένετο τῆ τῆς Θεοφανοῦς ἐκ παίδων. πάντας δὲ τῆς φύσης ὡς δόλου ἀφορμὰς δεξάμενος ὁ

* δοκεῖτο Scylitz.

Digitized by Google

το. πάντες δ' ὅτι τῶ Κουρκούμα ἦσαν τὸν νόμον ἔλιγον, ᾧ δίον ἀπὸν μὰ φυλάττεσθαι ἔκρινεν. τὸ' ἄρα ᾗ λίβελλον ἀφίστως ὑπογράψαντες, τὴν ἐπιδιδώκασιν. ἐνὶ δ' ἀναβλωμένα τῶ Πολυεύκτω κοινωνῆσαι τῆ βασιλεῖ, ὁ Καίσαρ ἐπλοηφόρησεν, ὡς ἂν ἀνάδοχος γένοιτο. ἀλλὰ ᾗ Στυλιανὸς ὁ ῥαιπατικὸς τῶ μεγάλα παλατία, ἐξ ᾧ πρώτα ἐλίγιτο ἀ πιστὸν φῆμη ἠβράμεῶν, ἐναντίον ἐλθὼν τῆς συμβάσα ᾗ τῶ συγκλήτα, ἐξωμόσατο μητ' ἰδεῖν, μόν πρὸς τινας ἀνοικεῖν, ὡς ἄρα Βάρδας ἢ Νικηφόρος ἀνάδοχος γένοιτο. ᾗ δὲ Πολύευκτος καίσαρ φανερὰς ἐπιρρικώσατο εἰδὼς τὸν Στυλιανὸν, τὸ τῆς συμπεπείας συγχεχώρικεν ἴγκλημα. ᾗ ὁ πάλαι ἐνιτάμβυος δίπτρογαμίας ἐπιτίμιον ἐπιδόναι, ᾗ τὸ μέγα τῶ παρὼν ἁμάρτημα.

Νικηφόρος δὲ τῆ πρώτη τῆς βασιλείας ἔτει αὐτῶ, ἐκπέμπει κατὰ τῆῦ ἐν Σικελίᾳ Σαρακηνῶν τὸν πατρίκιον Μανουὴλ, ᾧ νόθον ὑὸν πατραδέλφα αὐτῶ Λέοντος, τῶ χραματίσαντος δομεστίκα τῆῦ σχολῶν, ᾧ ἐπὶ Ῥωμανῶ τῶ γέροντος τυφλωθέντος, σρατὸν αὐτῆ δῶς ᾧ τόλμη ἀξιόμαχον· ἀδοξίαν δὲ ἐδόκει φερεβίβαζα ἑαυτῆ, οἱ τότε ἀρκοῦντος ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς διεσμοφορεῖ τοῖς Σαρακηνοῖς. ἀλλ' ἀναγκαῖον ἐπεῖν ἐπεδραμόντας, τίς ἡ φορὰ τῶ Σαρακηνῶ διεσμοφορία, ᾧ ὅθεν εἴληφε τὴν ἀρχήν. τῆς πόλεως δὲ τῆῦ Συρακουσῶν ὑπὸ τῆῦ ἐν Ἀφρικῇ Σαρακηνῶν ἁλώσης ἐπὶ τῆῦ χρόνων Βασιλείου τῶ Μακεδόνος, ᾧ τὴν ὅλην συμβῦναι νικον ὑπ' αὐτῶν καταχθῆναι, ᾧ τὰς αὐτῆς πόλεις καπισκαφῶσαι, τῆς Παύρμα μόνης πιεζηεισθείσης. ἐξ ἧς ὡς ἐκ τύρος ὁρμητήρια ὁρμώμενοι οἱ Ἀγαρηνοὶ, ἢ ἀντιπίραθεν γῆν ἐκτασάμενοι. ἐκεῖθεν ᾗ ἥρπαζον μέχρις, τὰς νύκτας ἐδύνοι, ἄχρι Πελοποννήσου, ᾧ ὅσον ὕπω ἀφορβόκιμοι παρασήσθαι ὕπω. ἀμοχλῶν ᾗ ὁ βασιλεὺς Βασίλειος, ᾧ ἄξιον ὑπορρίψαι ἀναζητῆῦ τῆς τοιαύτης ὑπερυίας, τὸν πατρίκιον ἔκρινε Νικηφόρον, ᾧ δομέστικον τῆῦ σχολῶν, ἐπωνυμίαν τῶ Φωκᾶ φέροντα, ὃν τινὸς τῆῦ φυγόντων αὐτῶ ἀκριβῶσαι. (πάππος ὁ Νικηφόρος, ὧν τῶ βασιλέως Νικηφόρου, ἀνὴρ γενναῖος τε ᾧ σωφρὼν, τῆς φορὰς Θεῶν τε δίκαιος, ᾧ φορὰς ἀνθρώπως δίκαιος.) ὅπως μετὰ τινος σρατῆς εἰς * Σικελίαν περαιωθεὶς, ἐνὸς ὀλίγου τῆς Ἰταλίας ἀπόλαστα τῆς Σαρακηνῆς, ᾧ ἐν Σικελίᾳ ἡσυχάζειν ἰώχυκασι. τότε τὰ ἀνδρὸς ᾧ νῦν λέγεται δομόσαθαι τῆς Ἰταλίας, εἰς μόνιμον ὅλεθρον τῆς αὐτῆ ἀρτῆς, ᾗ ἐξ τῶ ἐλευθερίαν μόνον, ἀλλὰ ᾗ ἔπορον ἔργον ἀξιαφήγητον. οἱ ᾗ Ῥωμαῖοι ἐν τῆ μέλλειν οἴκαθ' ὑποτρέφειν μῆ τῶ σφῶν σρατῶ, πολλὰς τῆῦ Ἰταλῶν καταχθόνης ἔσπυδον δόλας εἰς τῶ περαιῶ ἐβιβάσαι. ᾗ γνωθέντος, μανθὼν ὅλως εἰκῶν ὁ Νικηφόρος, μηδ' ὑπόσιον τινὰ δεδωκὼς πρὸ τῶ ἐν Βριντισίῳ γενέσθαι (ἐκεῖθεν ᾗ ἐμέλλον φορὰς τῶ Ἰλλυρίδα ἐβιπερᾶν) ὡς ἐκεῖνα ἐγένοντο, αὖτις δ' ἐκεῖνα ἕκαστον τ' σρατιᾶῆ ἐμβιβάζων τῆς πλοίοις περᾶν παρεσκεύαζε. ᾗ ἅπα τὰς ἐγχωρίας ἄκρα τῶ ἑαυτῶν χώρας ἀδίας κατοικῶν. διεπλάσατο ὅμα εὐρωύσατα ἡ Ἰταλία, μέχρι τῆῦ χρόνων τῶ Πορφυρογεννήτα Κωνσταντίνα, ᾧ τῆς αὐτῶ μητρός. ἐπ' ἐκείνων δὲ πάλιν κινδύνης οἱ Σαρακηνοὶ, μανδύος κωλύοντος τῶ Ἰταλίαν καπέρχειν. σωνδόντες ὅμα οἱ κρατοῦντες, ὡς ἀχ ὅσοί τε εἰσὶ φορὰς τε τὰς Ἑῴας Σαρακηνὰς, ᾧ φορὰς τῆς ἐπαρίνης ἀπέχειν, ἤδη καὶ τῆῦ Βουλγάρων τὰς σπονδὰς καπιλελυκότων, σπάσθαι ἐγνώκεσαν μετὰ τῆῦ ἐν Σικελίᾳ Σαρακηνῶν. ἐγένοντο ὅμα σύμφωνα δὲ Εὐσταθίου τῶ σρατηγοῦ Καλαβρίας, ὑὸς ὄντος Φ βα-

A sectum a se ipsi dederunt. Nihilominus tamen rergiversante patriarcha, & res factus cum Imperatore communes habere recusante, Cesar fidem fecit, Nicephorum non fallisse susceptorem. Sed & Stylianus pontificum palatinorum princeps (ipsi protopapam vocant) a quo emanasse illæ rumor ferebatur, eorum Concilio & Senatu juravit, se neque vidisse, neque cuiquam dixisse, quod vel Bardas vel Nicephorus esset factus susceptor. Polyeuctus ergo, tametsi pejerare Stylianum certo sciebat, crimen compaternitatis omisit: & qui unice urgebat ut ob secundas nuptias pœna infligeretur, ei quoque magno delicto ignovit.

Nicephorus anno Imperii sui primo, con-
B tra Sarracenos Siciliam tenentes emittit eum classe & valido exercitu Manuelem patricium, sputium filium Leonis patrui sui, qui domesticus scholarum dictus, a Romano leniore oculis fuerat orbatus. Dedecori namque sibi fore judicabat, si ipso Imperante Romanum Imperium tributa Sarracenis solveret. Res ipsa postulat ut exponamus, quid tributi Sarracenis solverit Romanum Imperium, atque unde ea res initium habuerit. Cum Afticani Sarraceni Syracusas cepissent, imperante Basilio Macedone, reliquas etiam urbes everterunt, tota insula potiti, solamque Panormum prædæ & receptaculo reliquerunt. Inde profecti, oppositam continentem occuparunt: ulteriusque progressi, insulas usque ad Peloponnesum omnes vastabant, illique potituri etiam propediem credebantur. Quæ res cum
C graviter sollicitam tenaret Basilium, & is quæreret hominem huic ministerio idoneum, Nicephorus placuit, patricius & domesticus scholarum, qui cognomen Phocæ gerebat, quod quidam ipsius majorum rebus præclare gestis fuerat meritus. Hic Nicephorus, Nicephori Imperatoris avus, homo generosus, prudens, ac pius in Deum, & erga homines justus, cum exercitu in Siciliam profectus, brevi temporis spatio Italia Sarracenos expulit, coegitque eos ut se in Sicilia continerent. Ferunt Italos huic viro ædem posuisse, ad perpetuam virtutis ejus memoriam: non ideo tantum quod eos liberavisset, sed & ob aliud memorabile factum. Etenim Romani domum cum ductore suo reversuri, multos Italorum compre-
D henderant, quos volebant in servitutem secum adducere. re comperta Nicephorus, nihil dicens, neque ullam suspicandi occasionem præbens, ut Brundusium est perventum (inde enim erant in Illyricum trajecturi) ipse unumquemque classiariorum singulatim in navim ingredi jussit, & trajicere, atque sic Italos in Italia reliquit. Pacata exinde fuit Italia usque ad Imperium Constantini Porphyrogeniti, & mattis ejus. Tum rursum Sarraceni insurgentes, Italiam nemine prohibente infestarunt. Et Imperatores
E animadvertentes se non parem esse bello simul & contra Orientales & contra Occidentales Sarracenos gerendo, præsertim tunc jam etiam a Bulgaris fœdere, pacem cum Sicilienſibus Sarracenis componere statuerunt. pactumque est, agente rem Eustathio Calabriæ præfecto, uno de Imperatoris cubicularis, ut Sarracenis darentur tributi nomi-

* Ἰταλίαν Scyl.

Edit. Paris. pag. 651.

ne quotannis aureorum XXXI millia. Firmata pace, Joannem patricium cognomento Muzalonem Calabriæ præfecerunt: is cum se imperiosius in subditos gereret, est ab iis interfectus, atque ii se dederant Dandulpho regi Longobardiæ, cum jam Romanus senior Imperium occepisset. Hic Romanus utile cenſuit, ut missa classe pars Imperii amissa recuperaretur. Præmittit tamen Cosmam patricium Thessalonicensem, notum Dandulpho. Is cum trajecisset in Italiam, cum Dandulpho collocutus, hortatur ut a Romanorum ditione abstineat, & cum Imperatore fœdus ineat, eumque pro hoste amicum potius sociumque sibi conciliet. Dandulpho primum renuente, Cosmas, ut erat homo prudens: Mihi quidem, inquit, necesse erat homini amico suggerere consilium salutare. cui si tu parere non vis, experiere falsum animi te admodum fuisse, ubi te & nationem totam in summum adduxeris discrimen: & impar tam potentis Imperii viribus subsistendis, de rebus tuis desperaveris. Dandulphus intelligens Cosmam recte monere, accipit consilium, & fœdus icit: hortatur etiam principes reliquarum quæ defecerant provinciarum, ut ad priorem redeant statum, sumque Imperatorem agnoscant. His actis, rursus in Italia ac Longobardia alba pax erat.

Dandulphus Longobardiæ præ-

321

Interim Simeon Bulgarorum princeps animo elatus, ob multas de Romanis reportatas victorias, Imperium quoque Romanum animo jam occupabat. Mittit igitur legatos ad Phatlamum Afrorum principem, hortaturque at classem ad Constantinopolin adducat, se eodem per Thraciam cum valido ac copioso exercitu accessurum: conjunctis viribus se urbem terra marique expugnaturos, & divitias ejus æquis portionibus inter se divisuros: & Sarracenis domum reversis, se Constantinopolin retenturum. Bulgari missi clam in Africam navigant: & Sarraceni, cum judicarent Simeonem utiliter consulere, quosdam suorum primarios viros mittunt cum Bulgaris, qui pactum confirment. Ea legatio in reditu a Calabris intercepta, & Bulgari Sarracenique ii ab his Constantinopolin ad Imperatorem Romanum senem missi. Qui cum consilium illud hostiuot de societate coeunda percepissent: ac intelligeret, si id succederet, magnum rebus suis imminere periculum, existimavit sibi Sarracenos magnificentia & beneficiis ab eo instituto esse detrahendos. Ergo datis iis costodiam Bulgaris, Sarracenos splendidis donis afficit: missisque per eos etiam ipsorum principi xeniis, illæsos dimittit, jubetqae eos domino suo dicere, hoc modo Imperatores Romanos suis hostibus paris referre. & de annua pensione se excusat, dilationemque ejus affirmans non studio, sed ob tumultus tunc iis locis ortos factam. Reversi ad suum principem Sarraceni, exponunt, ut a Romano fuerint tractati: ejusque prædicata liberalitate, dona ab eo missa offerunt. Quæ omnia ita fuerunt Phatlumo grata, ut tributi semissem Romanis dimitteret: hoc est, de XXII millibus undecim abscinderet. Id tribuni Sarracenis ex eo tempore, atque

Bulgari cum Sarracenis societatem quaerunt.

pag. 652.

A σιλειῶν Θαλαμιτῶλων, ἐφ' ᾧ δασμὸν ὑπὲρ αὐτῶν δίδοσθαι τοῖς Σαρακηνοῖς χρυσίου χιλιάδας αβ'. γενομένων δὲ τῶν πρεσβέων, Ἰωάννην πατρίκιον τὸν ἐπίκλην Μυζάλωνα στρατηγὸν τῆς Καλαβρείας ἀπέδειξαν. ὃς φρονιμώτατος ἁπάντων τῶν ἐγχωρίων, ὑπ' αὐτῶν ἀπεσφάγη, προχωρησάντων τῇ ῥηγὶ Λογγιβαρδίας Δανδύλφῳ. Ῥωμαίων τὰ γήρους ἄρτι τὰ σκῆπτρα κατέχοντος Ῥωμαίων. ὑφ' ὧ συμφέρον ἐνομίσθη στρατιώτας πεμφθῆναι μετ' ἐκείνων, τὸ ὑποτρέχον τῆς ὁλότητος μέρος ἐπανασώσασθαι. προσεπέμφθη δὲ Κοσμᾶς πατρίκιος Θεσσαλονικεύς, γνώριμος ὢν τῷ Δανδύλφῳ. ᾧ πειρασθεὶς ὅπως εἰς Ἰταλίαν, τῷ Δανδύλφῳ συμμίξας παρῄνει ὑποχωρεῖν τῆς χώρας Ῥωμαίων, τῷ βασιλεῖ συμφιλιωθῆναι, ἐξ ἀντὶ πολεμίου φίλον αὐτὸν ποιήσασθαι τῇ σύμμαχον. ἀπαναινομένου δὲ τοῦ τὰ φρόνιμα, ὁ Κοσμᾶς, ἀνὴρ φρόνιμος ὢν καὶ σωφρὼν. Ἐμοὶ μὲν (εἶπε πρὸς τὸν Δανδύλφον) χρέος ἦν, τὰ συμφέροντα συμβουλεύσαι τῇ φίλῃ. εἰ δ' αὐτὸς πεισθῆναί μοι οὐ θέλεις τὰ λυσιτελῆ συμβουλεύοντι, τότε γνώσῃ τῆς ἀληθείας ἡμᾶς ἀπιστίας καὶ πολύ, ὅταν σταυτὸν τε καὶ τὸ ἔθνος ἅπαν τοῖς μεγίστοις ὑποβαλὼν κινδύνοις ἀπαγορεύσεις, μὴ δυνάμενος πρὸς ὅπλα μεγάλων ἐχυρὰν ἀντιστῆναι δύναμιν. σωθεὶς οὖν ὁ Δανδύλφος τὰ δίκαια συμβουλεύσαντι τῷ πατρικίῳ, ἐδίξατο τὴν παραίνεσιν, καὶ ἐποίησατο, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς τῶν ὑποχθόνιων θεμάτων τῇ ἑσπερᾳ προσδραμὼν ἀρχῇ, καὶ τῶν σφῶν ἐπιγνοὺς βασιλέα, ὃν πεισθέντων εἰρήνην βαθεῖαν πάλιν κατέχει τὲ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Λογγιβαρδίᾳ πράγματα.

B

C

Ὁ δὲ τῶν Βυλγάρων ἀρχηγὸς Συμεών, πολλὰ καὶ Ῥωμαίων σίτας ἐξέπαιρε, καὶ φρονιματίζειν ἐπὶ τούτοις, καὶ τὴν Ῥωμαίων ὠκειροπόλει βασιλείαν. τούτου χάριν Φατλοῦμ τὸν δυνάστην τῶν Ἀφρων ἐπέμψας, προτρέπετο σὺν καὶ τῆς βασιλίδος ἀναγωγῶν. ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ αὐτὸς ἥξειν Θρᾴκης ἐλθών, πολεμῶ μὲν βαρεῖ στρατῷ ἐπαγόμενος. ᾧ γνωμένων ὑφ' ἓν τῷ στρατεύματον ἥξειν γῆς καὶ θαλάσσης, ἐκπολιορκῆσαι τὴν βασιλεύουσαν, καὶ τῶν παύτης πλούτων ἡμοιρημένους ἐπίσους, καὶ αὐτὸν μὲν ἐπ' οἴκου ὑποστρέψαι, τὸν δὲ τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατακλυσθέν. ἐλαθον οὖν οἱ Βύλγαροι πρὸς τὴν Λιβυκὴν διαπλεύσαντες, καὶ δόξαντος τοῖς Συμεὼν ἀφέλιμα παραινεῖν, εἰλήφασί τινας Σαρακηνοὺς ἐλλογίμους, ὡς τὰ ἐμπεδῶσαι τὰ διδαγμένα. ἐκεῖ ὑποτρέφειν δὲ, πρεσβεύουσι πρὸς Καλαβρεῖς, καὶ πρὸς τὸ Βυζάντιον ἀνακάμπτονται μετὰ τῶν Σαρακηνῶν. ὡς εἶδεν ὁ βασιλεὺς (Ῥωμανὸς δὲ ἦν ὁ γέρων) καὶ τὸν ἀπροσοχαγίαν μεθὼν ἀκεραῖος, καὶ ὡς εἰ πᾶν γένοιτο κατασκέψας ἡ μιαρὰς φρονήσεων ὑποπτεύοντας, δῶρα φιλοτιμησάμενος, ἔτι ἢ καὶ ξένια τῇ αὐτοῦ ἀπέμψας δυναστῇ πολίτιμα, ἀπέθετο ἀσκῶν ἐξαπέστειλε φράζων ἐκεῖνον τῇ Κυρίῳ αὐτῶν, ὡς ὅπως ἀμείβεσθαι οἴδασιν οἱ βασιλεῖς Ῥωμαίων τοὺς ἑαυτῶν πολεμίους. ἀπελογήσατο δὲ καὶ περὶ τῆς ἐτησίου δασμοφορίας, ὡς οὐκ ἀναβολῆ τινι ἢ ὑπερθέσει ὑστέρησεν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐπιπαροῦσαν τηλικαύτην ἀκμὴ τοῦ τόπου παραχεῖν. ἐπανεδραμόντων ἐκεῖ πρὸς τὸν οἰκεῖον δυνάστην τῶν Σαρακηνῶν, καὶ ἅπερ πάθοιεν πρὸς τὰ βασιλέως διαγαγόμενοι, καὶ πᾶς εἰς αὐτὸν φιλοφροσύνας ἐξεμηνύσαντες, ἀποδεδωκότων δὲ καὶ ἅπερ ἐπήγαντο πρὸς ἑαυτὸν δῶρα, ἡδέως ὁ Φατλοὺμ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἔκτητο, τῷ τε ὁρισθεῖσιν αὐτῷ φόρων τὰ ἡμίση Ῥωμαίοις ἐχαρίσατο, καὶ ἀπὸ τῆς ἑκάστου καὶ δύο χιλιάδων τὰ ἔνδεκα ἐλαττοῦτο. ἐδίδετο οὖν ἐξ ἑαυτοῦ μέχρις τῆς Νικα-

D

E

φόρα ἀναρρύσιος, τῆς Σαρακινῆς πᾶσης. ἀλλὰ σωφρονίσας μὲν ἀρχόντων τὴ δικαίων τοὺς χώρους τυγχανόντων, αὐτὸς τὸ οἱ ἀρχόμενοι ἄλυπον ἦγον βίον τὴ ζωὴν, τὴ ἀ δασμὸς ἀπεδίδοτο τῆς Σαρακινῆς ἀφαγμόσους ἀπαιτοῦντας δ' ὑ ἀρχὰ ἀδίκους τὴ πλεονέκτας ἐπεστοιοῦτο, τὴ τὸ ὑπήκοον ἐκακῶτο, τὴ αἱ φορὰς τὰς Σαρακινὰς ἀπεδοῦ διετέλουτο τὴ ὧδ' ἁ παρὰ τὸ Πορφυρογεννήτα ὁ Κρηνίτης Χαλδίας τὰς Καλαβρίας γενόμενος στρατηγός, τὰς ἐν Λιβύῃ τὴ Σικελίᾳ Σαρακινὰς μέλλοντας ἀρδῆν ὑπὸ τὸ λιμὸ τὴ τὸ πολέμου τῇ ἐν Κυρήνῃ Σαρακινῶν ἀπολλύεσθαι, δι' οἰκείας πλουτίζειν ἀνεκτήσατο, τὴ τὰς ὑπὸ χεῖρα τὸ μητρίους ἐκάκωσε. πᾶσας, ὧδ τὰς φορὰς τὸ ζῶν ἐφορμὰς ὠνίους λαὸ τῇ ἐγχωρίων ὠνέμενος, πολλῶ τῶς Σαρακινοῖς ἐπίφορτον, ἀφαγμόσους παρίχυσι τὰς νομὰς τῇ ὑπόρως ἔχων χρυσίου ἕνεκεν τὰ λιμῶ τὴ τῷ πολέμων στενοχωρίαν. πλὴν ὁ μὲν Κρηνίτης ὑπὸ τὸ Κωνσταντίνου παραλυθεὶς τῆς ἀρχῆς, πᾶν χρήματα ἀφρίθα μετ' αἰσχύνης, τὴ καταγνράσας ἀπέθανε.

Καὶ κατὰ τὸν τὸ πολέμου καιρὸν φυγάδας Καρχηδονίους ἀνομολόγησαντας οἱ Ρωμαῖοι ἐδέξαντο. οὓς οὐδαμῶς ἀπῆκαν αἱ Καρχηδόνιοι. μᾶλλον μὲν οὖν τὴν * δασμὸν συνεχώρουν. διδοὺς δὲ, μόνως κωλύσουσιν οἱ Ρωμαῖοι σκανδαλιδίντες τὸν ὦ ἐπιπεδίων ὠνὸν, τὴ κινδυνώσασιν αὖτοι ἄρρθαρῆναι λιμῷ, ὕστερον δὲ τὸ πολέμου ἐμβληθέντος, τότε αὐτομόλους ἐζήτουν τὴ τὸν δασμοφορίαν. μηδενὸς δὲ παρίσχοντος αὐτοῖς, ἐπέλευσαν τὸν εἰρήνιον, τὴ περαιούμενοι κατ' ἐκάστου τὸν Καλαβρίαν ἐδῄουν. Κωνσταντῖνος τοίνυν ὁ βασιλεὺς μὴ βιάσας, ἄκων τ πιθανὸς αὐτῷ, μειλιχίως ὑπελθὼν τὸς Σαρακινὸς, τὴ τὸν εἰρήνιον ἀναπεσάσθαι, ἀλλὰ πολέμῳ μᾶλλον κρῖναι τὰ πράγματα ἐβούλθεις, δύναμιν ἀξιόμαχον συναγείρας τὴ ἀρχοντα ἐπιστήσας αὐτοῖς τὸν πατρίκιον Μαλαχηνὸν, εἰς Καλαβρίαν ἀπέστειλεν, ἐνοδῦναι κελεύσας τῇ στρατηγῷ τῆς χώρας (Παχάλιος δ' ὄνομ' ἦν, ὁ πρὸ μικρὸ μνημονεθεὶς) τὴ κοινῇ μετ' αὐτὸ ἀναδέξασθαι τὸν παρὰ τῆ Καρχηδονίων τὴ Σικελῶν ἐπισκήψαντα πόλεμον. ἐπέστειλε δὲ τὴ τῷ περιθέντι τόλμῃ τὸν Μαυρουσίῳ. οἵ τινες κατὰ χώραν γενόμενοι, μυρία ἔδρων εἰς τὰς αὐτόχθονας κακὰ, πλεονεκτοῦντες τὴ ἄλλα ποιοῦντες, ἃ τὴ αὐτοὶ ἂν ὤκνησαν οἱ πολέμιοι. τοῦτο πυθόμενος ὁ τῆ Σαρακινῶν Αμηρᾶς Αβουλχαρὶ (ἦδα γὰρ ὁ Φατλοὺμ ἐπιθέτους) τὴ τὰς ἑαυτὸ παραθαρρύνας, τὴ μὴ φοβηθῆναι παρανίσας στρατὸν, τοιοῦτο εἰς τὰς οἰκείους ἐνδεικνύμενον τὰ κακὰ, πέλαγος ὑπαντιάσας συμίσγει ἀραιοῖν, τὴ νίκην ἤρατο ἀρίστην τε τὴ καλλίστην. μικρῶ γὰρ ἂν ἑάλωσαν τὴ οἱ στρατηγοὶ ζωγρίαι.

Μετὰ δὲ τοῦτο Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς Ιωάννην Λσακηνῆτις, τὸν τὸν ἐπωνυμίαν Πιλάτον, περὶ εἰρήνης ἐπέμπετ ἐβελιξόμενον τοῖς Σαρακινοῖς. ἐνοδεύσας δ' οὗτος μὲν τοὺς πλοῦς ἐπαίρεσθαι, ἀλλὰ τὸν εἰρήνιον τὴ πρασσύντας ἀναζεῖσθαι, ἀραθύμως ὑπήκουσαν, τὴ ἐπέτεινα χρόνον εἰρήνιον ἔθεντο. τοῦτ δὲ διαρρηχθέντος, πάλιν ἐβιηρῶντες, ἐλεηλάτουν τοὺς Κατλαβρᾶς. τὴ πάλιν ὁ Κωνσταντῖνος δύναμιν κατ' αὐτῶν τὴ ναυτικὴν ἐπέμπετ, τὴ πεζικὸν. ἦρχον δ' τῆς μὲν ναυτικῆς δυνάμεως, ὁ τὸν ἐπωνυμίαν Κραμβίας, τὴ ὁ Μαρολέων. ἐστράτηγο δὲ τῶ πεζῶν ὁ πατρίκιος * Ρωμανὸς ὁ Αργυρός. γενόμενοι δ' ἐν Ηδρουντι, ἔ τῆς παῦς πολλίσαντες,

* ἐτέρου Scylitz.

* Μαυρικὸν Scylitz.

A ad Nicephori deſignationem perſolutum fuit. Quoties in provinciis præfecti fuere moderati atque juſti, ſubditi quoque tranquillam egerunt vitam, & Sarracenis placide eſt ſatisfactum. Cum vero injuſti & avari præfecti eſſent interdum, ii & ſubditos vexabant, & pacem cum Sarracenis initam labefactabant. Namque etiam ſub Porphyrogenito, Crenita Chaldiæ in Calabria præfectus, Sarracenos Africanos ac Sicilienſes, quibus ob penuriam & bellum a Cyrenenſibus Sarracenis illatum extrema imminebant, avaritia ductus ſublevavit, & ſubditos non leviter vexavit. nam vili pretio coemens quæ ad vitam ſuſtinendam erant neceſſaria, magno ea Sarracenis vendidit: qui quod auro abundabant, & fame bellogue premerentur libenter pretium quodvis perſolvebant. Verum huic Crenitæ a Conſtantino imperium abrogatum eſt, eidemque pecunia adempta eſt, & cum dedecore conſenuit, atque diem ſuum obiit. Crenitæ avaritia.

Eodem bello Romani Carthaginenſes perfugas ſuſceperunt, quos neque repoſcerunt Carthaginenſes: & tributum præterea non exegerunt ſolitum, veriti ne offenſa Romanis, & alimentorum parandorum facultatem adimentibus, fame periclitandum eſſet. Poſt bello confecto, & perfugæ & tributum requiſiverunt: & repulſam paſſi, pace confuſa identidem Calabriam claſſe infeſtaverunt. Igitur Conſtantinus non, ut ſocer ipſius fecerat, Sarracenos delinire & pacem cum eis renovare volens, ſed bello potius decernere, exercitum validum coegit. eumque duce patricio Malaceno in Calabriam miſit, & conjungere ſe cum præfecto ejus regionis juſſit Paſchalio, cujus paulo ante facta mentio, ac communi opera bellum a Carthaginenſibus & Siculis illarum defendere. Præfecit etiam Macrojoannem claſſi, quam mittebat. Hi cum in Calabriam veniſſent, provincialibus innumera intulerunt maleficia, expilantes eos, & ea facientes quæ vix ipſi hoſtes erant facturi. Quæ ut reſcivit Ameras Sarracenorum Abulchares (jam enim Phatlumus e vivis exceſſerat) cohortatus ſuos ne ſibi a tali metuerent hoſta, cujus tantæ in ſuos eſſent injuriæ, Romanis occurrit, gravique commiſſa pugna, pulcherrimam obtinuit victoriam, ipſis prope captis ducibus. Victoria Sarracenorum.

Secundum hæc Imperator Joannem a ſecretis, cognomine Pilatum, ad tractandam cum Sarracenis pacificationem miſit. Qui cum conſueviſſent victoriis non efferri, ſed pacem etiam rebus ſecundis expetere, faciles ſeſe el præbuerunt, & ad certum tempus inducias pacti ſunt. Elapſo eo tempore, rurſum mari tranſmiſſo Calabriam vexarunt. itaque etiam Conſtantinus contra eos navales terreſtreſque emiſit copias, claſſem ducebant Crambeas & Moroleon, alterat patricias Romanus Argyrus. Jamque hi

Hidrunte navibus ſubductis, ad navigandum in Siciliam ſeſe parabant: cum Sarraceni fama (quæ parva amplificare, & terribilius narrare ſolet) perturbati, & quod hoſtes ſibi imparatis ſubito ingruerent de ſalute ſua ſolliciti, Panico terrore concitati caſtra ſua deſeruerent, relictoque Regio fuga in Siciliam contenderunt. Cumque jam Panormo accederent, atrociſſima oborta tempeſtate, ejuſque vi (aut Chriſti verius, cui illi impie maledicebant) navibus contritis univerſi perierunt. Inde rurſum pax facta cum Romanis, quæ duravit uſque ad Nicephori Imperium. Is ſimulatque Imperium occœpit, rem ladigniſſimam exiſtimans Sarracenis tributum pendere, contra eos Manuelum (ut jam ſupra diximus) cum copiis miſit. Manuelus juvenis, & militis quam ducis officio multo aptior, multis etiam aliis obnoxius vitiis, neque ſanioribus obtemperans conſiliis, & ſeipſum & exercitum totum perdidit, aſperis quibuſdam Siciliæ & inviis locis incluſus, atque exitio demerſus. Captus fuit Nicetas eunuchus patricius ac claſſis drungarius, & in Africam in vinculis abductus.

Manuelus Phoce dux a Sarracenis vincitur.

Edit. Pariſ. pag. 654.

Joan. Tzimiſces.

Sub idem tempus Imperator in Ciliciam emiſit Joannem Tzimiſcem, magiſtrum domeſticum ſcholarum Orientis jam creatum. Is cum ad Adana perveniſſet, in multitudinem incidit ex omni delectorum Cilicia Agarenorum, eamque congreſſus fundit, hoſtibus deletis. Quinque tamen circiter Agarenorum millia equis relictis, pedites in collem quendam præruptum evaſerunt: ejuſque natura freti, fortiter imperum hoſtium defenderunt. Sed Tzimiſces circumdato colle, quia eques cum eis non poterat congredi, pedites ire eo ſuos juſſit, pedeſque eos ipſe duxit. Nemo Sarracenorum tergum dedit, occiſi ſunt omnes, & cruoris rivi per declivia in campum fluxerunt; nomenque colli ab eventu factum, ut collis ſanguinis appellaretur. Id facinus noman Tzimiſcæ celebrius reddidit, Sarracenis autem cauſa exitii fuit.

Anno Imperii ſui ſecundo menſe Julio, indictione ſeptima, Nicephorus magnum exercitum Romanorum ac ſocio rum Iberorum & Armeniorum in Ciliciam ducit, comitatus uxore ſua Theophanone & liberis. Ea eatra in caſtello * Drizlo relicta, ingreſſus ipſe Ciliciam, * Anabarzam, Roſſum, & Adanam urbes, aliaque haud pauca ſubigit caſtella. Cumque ad Tarſum & Mopſueſtiam ducere non auderet, quod jam hyems appeteret, relicto ea in provincia valido præſidio, in Cappadociam hybernorum cauſa abit. Incunte vere rurſum Ciliciam intrat: & diviſo in duas partes exercitu, Leonem ad oppugnandam Tarſam cum altera parte mittit, alteram ipſe ad Mopſueſtiam du-

* Drizlio.

* Anazarbum interpr.

Nicephori res contra Sarracenos præclare geſtæ.

A νιτριπίζοντο πρὸς τὸν ἐν Σικελίᾳ ἀπόπλουν. Οἱ δὲ Σαρακηνοὶ τῇ φήμῃ ὑπεραχθέντες (ἐπίσταται γὰρ αὔτη τὰ μικρὰ μεγεθύνειν, καὶ τὰ φρύγματα πρὸς τὸ φοβερώτερον ἐξαγγέλλειν) καὶ μάτην πάθωσι δείσαντες ἀφ' ἑαυτῶν ἀδοκήτως ἄπιστος ἀπαρασκεύους γενομένους τοὺς πολεμίους, πανικῷ δείματι συχυθέντες, καὶ τὸ ἑαυτῶν καταλιπόντες στρατόπεδον, ἔφυγον εἰς τὸ Ρήγιον, καὶ πρὸς τὴν Σικελίαν διεπεραιώθησαν. ἐν δὲ τῷ πρὸς Πάνορμον ἀνάπλῳ, βαρυπάτῳ χειμῶνι περιπεσόντες, καὶ τῶν σκαφῶν ὑπὸ τῶν κλύδωνος συντριβέντων (μᾶλλον δὲ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, ὃν παρ' αὐτοῖς βλασφημοῦσι) διολόλασιν ἅπαντες. ἀπέδοσαν τοίνυν τοῖς Ρωμαίοις,

B καὶ διεπράθη τὰ τῆς ἐρημίας μέχρι τῆς ἀναρρήσεως τοῦ Φωκᾶ. Ἀρτὶ δ' ἐκεῖνος ἀναγορευθεὶς βασιλεὺς, πέρα δεινῶν ἠγωνίμενος δασμοφορῆσαι Σαρακηνούς, ὁ Μανουὴλ (ὡς εἴπομεν) ἐπεστάλκει μετὰ δυνάμεως κατ' αὐτῶν. ὅπως δὲ νέαν ἄγων τοῦ πλείονα, καὶ στρατιώτας καταπτήξθαι, ὡς μόγις τὸ στρατηγεῖν ἄξιος ὤν, ὑπάρχων δὲ καὶ πολλοῖς ἄλλοις πάθεσι κατάσχετος, καὶ μυδῶν τοῖς κρείττοσι συμβουλίοις, ἐπισφρόμβως ἐντεῦθεν πόθεν ξαχίσει τε καὶ δυσβάτοις τῆς Σικελίας μὴ πατὸς ἐπιλειθεὶς τῷ στρατῷ, παραδίδοται πανωλεθρίᾳ. ἐάλω δὲ ζωγρίᾳ καὶ Νικήτας πατρίκιος, καὶ τὸ σύλλ δρουγγάριος ὁ ὠνοῦχος, καὶ εἰς Ἀφρικὴν δέσμιος πέμπεται. καὶ ὁ μὲν Μανουὴλ τοιαύτης ἔτυχε τῆς κατὰ

C πρόφασις, παραίτιος ἀπωλείας γενόμενος καὶ πασῇ τῇ στρατῷ.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐκπέμπει κατὰ Κιλικίας, Ἰωάννην μάγιστρον καὶ δομέστικον τῶν σχολῶν τῆς ἀνατολῆς, ὃν προβεβλημένον, τὸν Τζιμισκὴν δομέστικον. γενόμενος δ' ἐντὸς πρὸς Ἀδανα, καὶ πλῆθος καταλαβὼν ἐπιλέκτων Ἀγαρηνῶν συναλεγμένων ἐκ πάσης τῆς Κιλικίας, συμπλέκεται τούτῳ, καὶ ἥττηται κατὰ κράτος. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι τῶν Ἀγαρηνῶν νόμῳ πολέμου κατεκόπησαν· μέρος δὲ τῶν στρατῶν ὡσεὶ πεντακισχίλιοι τὸν ἀερίδην ὄντες

D φεύγουσι εἴς τινα λόφον δύσβατον καὶ ἀπόκρημνον, πεζοὶ τοὺς ἵππους ἀποβάντες, καὶ τὴν τοῦ τόπου θαρρήσαντες ἐυκαιρείᾳ ὠρύσσειν τὰς ἐπιούσας ἡμέρας. ὃς καὶ πυθόμενος ὁ Ἰωάννης, ὅτι μὰ μυδ' ἵππων εἷός τε ἦν αὐτοῖς συμβαλεῖν, πεζώσας προσάξας τοὺς στρατιώτας, ἄνωσε μὲν αὐτῶν πεζὸς ἦν αὐτὸς. καὶ καταγωνισάμενος, πάντας ἀπέσφαξε, πλὴν μηδενὸς δεδωκώτος, ὡς ῥοῦσαι ἐκ τῶν φαράγγων εἰς τὸ πεδίον τὸ αἷμα ποταμηδὸν, καὶ ἀπὸ τῶν τῶ συμπτώματος κλυδῶσι τὸν βουνὸν, βουνὸν αἵματος. τοῦτο τὸ ἔργον ἐπὶ πλέον ἐξῆρε τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωάννου, καὶ τοῖς Σαρακηνοῖς τελείας καταστροφῆς

E γέγονε αἴτιον.

Ὁ δὲ Νικηφόρος κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς αὐτοῦ βασιλείας, ἐν μηνὶ Ἰουλίῳ ἰνδικτιῶνος ζ'. ἔξεστι καὶ Κιλικίας ἐν βαρεῖ στρατῷ Ρωμαίων, καὶ συμμάχων Ἰβήρων καὶ Ἀρμενίων, ἔχων Θεοφανὼ τὴν γαμετὴν σὺν τοῖς τέκνοις αὐτοῦ. ἐκείνην μὲν οὖν ἐξώσας

* Δριζλίῳ Zonar.

λικίαν, Ἀνάβαρζαν καὶ Ρωσσὸν καὶ Ἀδανὰν τὰς πόλεις, καὶ ἕτερα ἐκ πλείονα φρούρια κατοχυρώσας. ἐπὶ δὲ τὸν Ταρσὸν καὶ τὸν Μόψου ἐσίαν ἀπελθὼν ἐκ ἐδάρησε, χειμῶνος ἤδη καταλαβόντος· καὶ στρατὸν μὲν ἀποχρῶντα καταλιπὼν ἐκεῖσε, ἐξεισιν ἐν Καππαδοκίᾳ παραχειμάσων. ἅμα δὲ ἀρχομένου, πάλιν εἰσῆλθεν ἐν Κιλικίᾳ. ἐν δύο δὲ διελὼν τὰ στρατεύματα, τὸν μὲν Ταρσὸν πολιορκεῖν ἀφῆκε Λέοντα τὸν ἀδελφόν. αὐτὸς δὲ τὸ λοιπὸν ἀράμενος τῆς στρατιᾶς, τὴν Μόψου ἐσίαν

προσίχυ. ἐπεργῷ δὲ χρησάμενος τῇ πολιορκίᾳ, ἔχων δὲ καὶ τὴν λιμὸν ἐπαρήγοντα, παραλαμβάνει τὸ ἓν μέρος τῆς πόλεως. τέμνεται γὰρ ὑπὸ πόλεως αὕτη μέσου τοῦ Σάρου ποταμοῦ, ὡς δοκεῖν δύο πόλεις εἶναι. τὸ ἑνὸς οὖν, ὡς εἴρηται, μέρος ἁλόντος, ἐπὶ τὸ ἕτερον οἱ Σαρακηνοὶ καταφεύγουσι, τὸ ἰαλοῦκος πανταχόθεν ὑφαίμαστος. σφοδροτέρᾳ δὲ χρησαμένου τῷ βασιλέως τῇ πολιορκίᾳ, ἁλὼν καὶ τὸ ἕτερον μέρος, μιᾶς ἐκείθεν ἐξαγούσης. ὁ δὲ τῆς Ταρσοῦ παρακαθήμενος Λέων ὁ τῶν βασιλέως ἀδελφός, ἐπὶ χορηλογίαν τὴν συλλογὴν τοῦ ἑσπερίου μέρους λαοῦ σὺν τῇ στρατιᾷ ἔξαρχον ἐχούσης τοῦ Μανασσηλίτου, ὑπόπτως ἔσχε. ἀφυλάκτως δὲ ἐξεπεδαθέντας τοὺς προνομεύοντας, νυκτὸς οἱ Ταρσεῖς ἐξελθόντες, ὡς μηδεὶ συμπίθοιτο τῆς ἐξόδου παρῃκμάκασι, ἐπιτίθενται διαπαρμένους αὐτοῖς, καὶ ὀλίγους διέφθειραν. ἐν οἷς καὶ ὁ Μανασσηλίτης αὐτός. ἡ δὲ τοῦ Μόψου ἱερὰς ἄλωσιν οἱ Ταρσεῖς ἐγκωμίοις, πιζόμενοι δὲ τῇ πολιορκίᾳ καὶ τῇ λιμῷ, διαφερθέσαντο πρὸς τὸν Λέοντα, ἐπικαλούμενοι τὸν βασιλέα, καὶ λέγοντες ἀπαθεῖς κακῶν φυλαχθῆναι, καὶ τὴν ἑαυτῶν παραδόσεσθαι πόλιν. ὁ δὲ, μήπω τι φορτίον ἔκαμεν ἀφοῖς ἀποφέρεσθαι, τὴν ἄλων ἅπαντα πλῶτον κατέχει τὴν πόλιν. μὴ δὲ ξένης ἡμέρας τὸν τὴν πόλιν ἀλῶναι, σῖτος μέγιστος ἐξ Αἰγύπτου βουθέσιον τῇ Ταρσῷ παραγένηται, πλήρης ὑπάρχων σίτου καὶ τῶν ἄλλων τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων. ὃ συνεχωρήθη δὲ προχεῖν τὴν γῆν, ὑδὲ λυθῆναι παρὰ τοῦ ὑπὸ τὴν βασιλέως ταχθέντων τὴν παραλίαν ὑπερῶν στρατιᾶς. καὶ μὴ ἔχοντες ὅ, τι χρήσονται τοῖς παροῦσιν, ὑπέστρεφαν, ναυαγίοις μεγάλοις περιπεσόντες λοιπὸν ἀνέμων ἀπειρίας καὶ τὴν ἐπιθέσεως ἐξ τοῦ βασιλέως πολεμικῶν πλοίων. δράσας δὲ καὶ περαίας καὶ τοὺς λοιποὺς πόλεις τῆς Κιλικίας, τῆς Οὐηβρίᾳ μιᾷ τῶν ἐντὸς ἐνδιατριβῶν ὑπέστρεφε οἷς Κωνσταντινούπολιν, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοὺς τῆς Ταρσοῦ πύλας, καὶ τοὺς τῆς Μόψου ἱερᾶς. ὃς καὶ χρυσοῦ πατασσεῖξας ἔξωθεν, ἀνάθημα τῷ βασιλεῖ δικαίωσι. τοὺς μὲν γὰρ τῆς ἀκροπόλεως τοίχους, τοὺς δὲ καὶ τὰ τῆς χρυσῆς πύρης τοῖχος. δικαίωσε δὲ καὶ τῆς Θεοῦ δόξαν, καὶ δεκάτην τῆς ἑαυτοῦ στρατιᾶς, τοὺς αἰχμαλωτισθέντας τιμίους γαμοὺς, ὁπωσοῦν δουλείας τῶν χολῶν ὧν ὁ Στυπειώτης, καὶ τῆς Ταρσοῦ παρακαθήμενος, παιτελεῖ παναληθεῖς τὴν οἰκείᾳ ἀβουλίᾳ καθυπέβαλε τὰ στρατεύματα. ὡς δὲ καὶ τῆς πασίπτερῳ πίστεως τοῦ Θεοῦ λόγου σοφίας ἀνέθευ. τῆς δὲ αὐτοῦ ἐλπίδος καὶ αὐτοῦ βασιλείας χρόνῳ, ὁ Νικηφόρος καὶ πᾶσαν τῆς τῶν Ῥωμαίων φοσσυγγας ἐπικρατείᾳ, τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἀπελάσας ἐκεῖθεν καὶ Νικήτᾳ πατρικίῳ τῷ Χαλκύτζῃ. τῆς δὲ τελίτῳ ἔτει τοῦ βασιλέως αὐτοῦ, ἔαρος ἐπισάντος, πάλιν ἐστρατολόγησε καὶ ἐποιήσατο κατ' Συρίας ὁ βασιλεὺς· καὶ γενόμενος ἐκατὸν τῆς Αντιόχειαν, αὐτὴν μὲν οὐ προσέβαλεν, ἐλπίσας μηδὲ τῆς ἀκολουθεῖν αὐτῷ ὑποστήσεσθαι τοὺς Αντιοχεῖς ἐκπεπληγμένους τὰ εἰς τὰς πόλεις τῆς Κιλικίας συμβεβηκότα. ἀλλὰ παρελθὼν αὐτὴν, εἰς τὰ ἑῴτερα μέρη τῆς Συρίας ἐχώρησε, καὶ πόλεις πολλὰς καὶ χάρας καπνοτριβούμενος ἀφῆς τῆς Λιβάνου κορυφῆς, καὶ τῆς παραλίᾳ, τῷ Δεκεμβρίῳ μηνὶ ὑπὸ τὸν χειμῶνα. διὸ καὶ τῶν Αντιοχέων προσδεχομένων τὸν πόλεμον, ἐξ οὗ τὸ πλεῖστον λαὸν ἐκ τῆς πόλεως εἰσωδεῖν εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ βοηθείᾳ, ἐπιλοιπόντων δὲ καὶ τῶν * Αντιοχίων τῷ Ρω-

cit. Eam cum acriter oppugnaret, fame etiam oppidanorum ejus vis, unam urbis partem capit. ea enim urbs media a Saro flumine secatur, * (ita ut duæ urbes videantur. Altera igitur, ut diximus, parte capta, ad alteram Sarreceni confugiunt, undique quod eeptum erat incendentes; sed ecrius ad oppugnetionem incumbente Imperatore, altera quoque pars capta est, nemine inde effugiente. Leo autem Imperatoris frater Tersum obsidens, quum exercitus partem pabulatum, frumentatumque misisset, duce Monasteriote, vocl minime compos fuit; nem fine custode dissipatos prædatores, nocte Tarsenses egressi, ite m nemo eorum eruptionem sentire potuerit, invaduat, & haud paucos interficiunt, & in his Monasteriotem. Tersenses autem cognita Mopsuestiæ capognatione, oppressique obsidione & fame, legatos ad Leonem mittunt Imperatorem invocaotes, & deprecantes, ut incolumes dimitteret urbe dedita. Ipse aetem cum permisisset, ut certum quoddem pondus asferrent, ella omola urbis bona diripuit, triduoque post expugnationem classie maxima ex Ægypto edvenit opem Tarso latura, frumento onaste & elils rebus quæ ad victum sunt necessariæ. Verum permissa non est ad terram eppellere, neque eascensionem facere, ab iis militibus quibus eret ab Imperatore meritima custodia commissa: cumque nihil egere potuissent, redierunt, inque maxima naufragia ob ventorum vim incidcrunt, & imperem bellicosarum Imperatoris navium. Incensis igitur & combustis reliquis Ciliciæ urbibus, Octobri mense Indictione nona Coostantinopolin redit secum educens Terfi portes & Mopsuestiæ, quas cum extrinsecus euro distinxisset, munus attulit regiæ urbi dedicendum, elies ad arcem collocandes, eline ad aureæ portæ murum; attulit etiam Deo donum & sui exercitus decisionem, venerandas cruces captes, quendo scholarum domesticus Stypeiotes Tarsum obsidens imprudentia sua cum omni exercitu funditus deletus est: quas etiam sacrosancto templo Dei verbi Sophiæ dedicavit. Eodem secundo Imperii anno omnem etiam insulam Cyprum in Romanorum potestatem Nicephorus redegit, inde expulsis Agarenis per Niceram patricium, & prætorem Chalcutzem: tertio vero enno sui item Imperii eppetente vere, rursus Syriam iovasit Imperator, cumque Antiocheam perveniisset, ipsem oon est aggressus sperans fore, ut ne famam quidem ipsius sustinerent Antiochenses, deterriti iis, quæ Ciliciæ urbibus acciderant, sed ipsam prætcriens in interiores Syriæ partes profectus est, multisque urbibus & egris ad Libanum & maritima loca sitis in suam potestatem redactis mense Decembri redlit. Sed fortiter bellum sustinentibus Antiochenis, quod ea finitimis locis multæ gentes in urbem se receperunt, ut ipsis opem ferrent, & commeeto Romano exercitui deficiente factoque ingenti cœno, adeo ut

* Ισ. ἐστὶ τοῦτο, vel ἀναγκαῖον

Edit. Paris pag. 635.

pag. 636.

transiri non posset propter multam quæ de cælo deciderat pluviam, te infecta ad regiam urbem se recepit, secum adducens ollam quæ habebat effigiem non manu factam formæ Christi & Dei nostri imaginem, quam Hierapoli a se expugnata reperit, & capillorum Joannis Baptistæ partem sanguine concretam, cumque talis esset Nicephorus, ac talibus usus honoribus, & functus magistratibus, adeoque res auxisset Romanorum, etenim urbes amplius centum cepit, & oppida Ciliciæ, & Syriæ, & Phœniciæ, & Baniſiæ, quorum maxima & nobiliſſima hæc erant, Anabarzus, Adana, Mopſueſtia, Tarſus, Pagras, Synnephium, Laodicea, Chalepum. tributariam quoque ſibi fecit Tripolin Phœniciæ urbem, & Damaſcum. Nihilominus tamen omnibus fuit inviſus hominibus, ac nemo non cupiebat ipſius videre interitum. odiorum cauſas ſuo loco exponemus. Antiochea revertens Nicephorus, dum Taurum montem (incolæ Mauruni vocant) tranſit in medio ejus caſtellum condit, in colle munitiſſimo: in eoque Michaelum Burtzam patricia ornatum dignitate reliquit, præfidem eum Mauri montis appellans, mandato ut diligenter invigilaret, Antiochenoſque omni opera eaitu & rebus neceſſariis parandis prohiberet. Petrum quoque ſpadonem, unum de ſuis famulis, hominem ſtrenuum, præfectum caſtrorum in Cilicia creat, jubetque exercitum in hiberna diſtribuere, ſumque adventum inſequente anno præſtolari. Ferunt, potuiſſe eum primo acceſſu Antiochea potiri, ſed noluiſſe, ac dedita opera diſtuliſſe ejus recuperationem; quod in ore omnium hominum eſſet hic rumor, recepta Antiochea ſtatim Imperatorem obiturum. Eo nimirum ſermone territus, neque ipſe Antiocheam tentavit, & Petro ac Burtzæ mandavit ne eam oppugnarent. Enimvero rebus ita ut memoratum eſt conſtitutis, Nicephorus in urbem redlit.

Edit. Paris. pag. 617 Burtzas Antiocheam capit.

At Burtzas Antiocheæ vicinus, poſthabito Imperatoris præcepto, noctes dieſque de urbe ea occupanda cogitabat, quod hoc pacto æternam ſe gloriam conſecuturum ſperabat. Itaque frequenter eo itabat, & Antiochenos ad pacificationem invitabat, arroganter eam aſpernantes. Interim cum Sarraceno quodam, (Aulax is vocabatur) amicitiam conſerabit, ab eoque muneribus & pollicitationibus corruptus menſuram turris Occidentalis (Cala ei nomen fuit) obtinet. ejus auxilio ſcalas fabricatus, quæ ad ſummam turrim pertingerent, noctem obſcuram atque pluviam præſtolatus, per eam occulte ſcalas turri applicat, & cum trecentis ſuorum in eam adſcendit, hujus ac proximæ etiam turris cuſtodes trucidat: itaque duabus turribus occupatis, miſſo nuntio Petrum (quem caſtrorum præfectum diximus) hortatur ut celeriter cum omni exercitu ſupervenlat urbi jam captæ. Petrus et-

A μαϊκῶ γραφῆ· γενέσθαι δὲ ἐκ πάλαι ἀδιηγήτου, ἐκ τοῦ πολλοῦ ἄμβρου ὑραιόθεν καταῤῥαγῆναι, ὑπεχώρησεν ἄφαντος, ἡ τὴν βασιλίδα καπήλαβε, φέρων μεθ' ἑαυτῆς ἓν ἔχοντα ἀχειροποίητον ἑαυτοῦ τύπωμα ἐκ μορφῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν, κέραμον, ὃν ἔρκος εἰσέτι πολεμίοις, παύτῃ πεποιθυῖα· ἐκ τείχους τὸ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου βόστρυχον ἔτι πεπηλημένον αἵματι. τοιοῦτος δ' ὢν ὁ Νικηφόρος, καὶ τοιούτοις χρησάμενος στρατηγίαις, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον τὰ Ῥωμαίων αὐξήσας πράγματα· καπέχει δὲ πλείων τῆς ἑκατὸν πόλεις, καὶ φρούρια Κιλικίας τε καὶ Συρίας καὶ Φοινίκης, Λιβανησίας· ὧν μάγιστα καὶ ἐπισημότερα Ἀνάζαρβος καὶ Ἀδανα, ἡ Μόψουεστία, ἡ Ταρσὸς, τὸ Παγρὰς, τὸ Συνάφιον, ἡ Λαοδίκεια, τὸ Χάλεπ. ἔθετο δὲ καὶ ὑποφόρους τῶν ἐν Φοινίκῃ Τρίπολιν, καὶ τὴν Δαμασκόν. ὅμως μισητὸς ἐγένετο παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ πάντες ἐδίψων τὸν τοῦ θανεῖν καταῤῥοφῆσαι. πᾶς δὲ αἰτίας ἀναριθμήσει ὁ λόγος ἐν καιρῷ τῷ ἀρμόττοντι. ὑποστρέφων δ' ὁ Νικηφόρος ἐξ Ἀντιοχείας πρὸς τὴν βασιλίδα, ἐν τῇ διέρχεται τὸν Ταῦρον (ὃ Μαῦρα ὄρος ἐγχωρίως λέγεται) φρούριον κατὰ τὸ μέσον τοῦ ὄρους δομησάμενος ἔν τινι λόφῳ ὑψηλοτάτῳ, Μιχαὴλ τὸν Βούρτζην πατρίκιον τιμήσας, ἐν τῷ φρουρίῳ καταλιπὼν, στρατηγὸν ὀνομάσας τῶν τῶ Μαύρα ὄρους, ἐπισκήψας φυλάττειν ἀγρύπνως, καὶ τοῖς Ἀντιοχεῖς πάσῃ μηχανῇ κωλύειν ἐξιέναι, καὶ τὰ πρὸς ζωὴν κομίζεσθαι ἐπιτηδεια. καπέλιπε δὲ καὶ Πέτρον σὺν τῇ ἑαυτοῦ δυνάμει, δοῦλον ὑπάρχοντα, δραστήριον ἄνδρωπον· ὃν δὴ καὶ στρατοπεδάρχῃ πεποίηκε ἐν Κιλικίᾳ, οἷς παρεχεμασίαις τὸν στρατὸν ἐφοδρότατα κηδεύσας, καὶ τῇ αὐτοῦ μόνον εἰς πᾶσιν ἔπεσθαι. ὑλίγου δ' ἄτε δυνάμενος ἐξ ἐφόδου ἑλεῖν τὴν Ἀντιόχειαν ὁ βασιλεὺς, οὐ βεβούλευτο, ἀλλ' ὀξυτέρους παρεῖλατο τοὺς παρεβίβαζε τὴν πόνης καπάχυσιν, δεδιὼς τὸ φημιζόμενον λόγιον. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐν τοῖς ἀπάντων ἐφέρετο σώμασιν, ὡς ἅμα τῇ ἁλώσει τῆς πόλεως Ἀντιοχείας καὶ ὁ βασιλεὺς τεθνήξεται. ἀμέλει καὶ τῆς τοιούτου λόγου δεδιὼς ἐκβολῆς, ἀπ' αὐτῆς προσεπέλασε τῇ Ἀντιοχείᾳ, καὶ τῇ Πέτρῳ δὲ καὶ τῇ Βούρτζῃ παρήγγειλε, μηδεμίαν προσβολὴν ποιήσασθαι κατ' αὐτῆς. ἀλλ' ἐκείνους μὲν ταῦτα καταπαύσαμεν, ὡς ἐπομεν, ὕστερον οἷς τῶν βασιλέων.

B

C

D

Ο Βούρτζης δὲ τῇ Ἀντιοχείᾳ γειτνῶν, καὶ ἀλλοτ' ἄλλου ἄρτιον πεπεισθαι ἐμπράκτως, μικρὰ φροντίσας τῆς τοῦ βασιλέως ὑποθήκης, νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἐσκόπευε, ἥ πως δύναιτο καπαχεῖν τὴν πόλιν. ἀπορεῖ δ' ὧν σωπηρῶς, καὶ λόγος μετὰ τῆς Ἀντιοχέων ἐκείνοις συμβατικὰς. ἀλαζονευομένων δ' ἐκείνων καὶ τὰς συμβάσεις διωδυσμένων, ἵλαθεν ἑκείνος φιλοσοφῶν τινὶ τῶν Σαρακηνῶν (Αὔλαξ ὄνος ἦν) ὃν ὠνησάμενος δώροις καὶ ὑποσχέσεσιν, ἴσχυσε λαβεῖν τὸ μέσον ὀνὸς τῆς πρὸς δύσιν τῆς Ἀντιοχείας πύργου Κάλα ὄνομα. καὶ μὴ πάνυ τεκτηνάμενος κλίμακας πρὸς τὸ ἄκρον ἐξικνουμένας τοῦ πύργου, νύκτα τε ἀφεγγῆ ἐπιτηρήσας καὶ ὄμβρον, ἵλαθε τὰς κλίμακας προσθεῖναι τῷ πύργῳ· καὶ ἀναβὰς μετὰ τεσσαράκοντα τῶν ὑπ' αὐτὸν, τοὺς μὲν φύλακας ὑποσφάττει τοῦ πύργου, ἵνα δὲ καὶ τῶν γειτονούντων αὐτῷ· καὶ μετὰ τεσσαράκοντα τοὺς δύο τοῦ πύργους κατέχει, ἀγγελον δ' ἔθεσι ἐπέμπει πρὸς τὸν στρατοπεδάρχην, μιλιούν ἐπισπεῖσθαι, καὶ ἐλθεῖν μετὰ πάσης τῆς στρατοῦ, ὡς τῆς πόλεως ἤδη καπεχειθείσης. ὁ δὲ Πέτρος τῆς ἀγγελίας δεξάμενος ὦνο

κου τῇ ἀνεδύσῃ, τὸν ἐκ τῶ βασιλέως διδασκὼς ἀγα- A
νάκτησιν, μή νι τῇ κακὸν ἀπολαύσῃ, ὡς παραβάτης
τῇ αὐτῦ προσταγματος. ἐγκειμένε δὲ τῶ Βύρτζη, τῇ
ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ πέμπωντος ἄγγελον, τῇ τὸν ἑλόσιν
ἐκπαγώσαντος, τῇ πληροφορῶντος, ὡς ἐπὶ πλέον
ἀπόχοιν ἡ διώσαι φρὸς ἢ πολιορκίαν (τῇ ὃν δὴ μα-
θόντες οἱ Αντιοχεῖς τὸν τῆ πύργων καπέχοντα,
συνίρρων παπαχόθη, & ἐκπολιορκῆν τὸς πύρ-
γος ἠκέλευσεν, βίλη δ' ἀφίετες παντοδαπὰ τῇ
μηχανὰς ποικίλας, τὸ πῦρ ὑφῆπτον, & ἄλλα ἐποίουν
ἐκόσα ποιῶν ἐδέι τὸς πολεμίους πῶς συνῶ χωσιεῖν τῇ
πέντε ἁλῶναι, ἁλῶναι δὲ τῇ πόλιν πασῶν ὑ-
περκειμένην τῇ ἀπὸ τῶν ἓω πόλιων) πτοηθεὶς δ' ὁ
στρατοπεδάρχης, μὴ τοσῦτον ἁλῶναι, τῇ
πλείστων ἀνδρῶν, ἢ τὸν ἐκείνε ἀπόθεσιν, τῇ πό-
λιος πλησιαύτης ἡ πολιτεία Ρωμαίων ὑποσῆναι ζημίαν,
ἄκων τῇ μὴ βουλόμενος καπαχύσας, παρεγένετο συῶ
παντὶ τῇ στρατῇ, ὁρῶν τὸς περὶ τὸν Βύρτζην λίαν ἀπει-
ρεκότας (ἐπὶ τρισὶ ἢ τὸ νυχθημέρου ἦσαν πολιορκημέ-
νοι) ἔ τὸν ἐρρόθυ ἐγνωκότες οἱ Αντιοχεῖς, παρελύθη-
σαν τὰς ψυχὰς, τῇ τῆς σωτηρίας ἐπέδωκαν. αὐθὶς δὲ
λαβόμενος ὁ Βύρτζης, κάτεισι φρὸς τὸν πόλιν, τῇ απέ-
θη ἡ μοχλὸν τῆς κλειδὸς ἐξῃρημένον, ἀνέῳγνυσι τὰς
πύλας, τῇ ἡ Πέτρον εἰσάγει συῶ παντὶ τῇ στρα-
τεύματι. τῇ ὕπο παρελήφθη ἡ μεγάλη τῇ πειφα-
νὴς Αντιόχεια. ὕπερ πυθόμενος ὁ Νικηφόρος, δι-
φραυθῶναι δίον ἐπ' ἀλώσει πλικαύτης πόλεως, τῇ
τὰ κατ' αὐτὸν ἐπιτρέψαι Θεῷ· ὁ δὴ τοιαύτην, ἄλ-
λησι τὸν ψυχὸν, ἡ στρατοπεδάρχου τε ὃν αἰτίᾳ,
εἶχε, τῇ ἡ Βύρτζῦν ἡ μόνον ὐκ ἀπεδέξατο τῆς φροθυ-
μίας τῇ τῆς ἀνδρίας, τῇ γέρα παρέχων ἐπάξια τῆς
αὐτῦ ἀνδραγαθίας, ἀλλὰ τῇ ὕβρεσι πλείας παρέλυ-
σι τῆς ἀρχῆς, τῇ οἴκοι μόνον ἐπέταξεν. αὖθις δ' αἰτίας,
τῇ τὰ λοιπὰ τὰ ῥυθμίσεθαι μέλοντας, μισητὸν τοῖς πᾶ-
σι τῇ βδελυκτὸν τὸν Νικηφόρον εἰργάσατο. φράσω μὴ
γὰρ, ἔτι τὸν ἀρχὴν τὰ κατ' αὐτὸν ἐκυρήθη μυσίας D
πλημμελείας χωμένων τῇ συῶ αὐτῇ στρατιωτῇ,
ἐπεσροφὴ ὐκ ἐτίθει, λέγων· Οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ
ἐς πονηρὸν πλίθει λαὸς ἀπακτοῦί τινες. τῇ αὖθις ἐσ-
ελθὼν ἐς τῆ πόλιν, πολλῶν τῇ ἀφρανῶν τῇ ἐδιωτῇ ἁρ-
παγέντων, ἠδικήκει ἰδίᾳ κησιν ἐποίησεν· ἀλλὰ παρι-
βλέπετο τὰς αἰσχρὰς φράξεις, ἐσθιαχόμενος τὰς ἀ-
στιλγείας, ἃς οἱ ἀπαπωῦντες φροσκειμένοι, κακῶς
τὸς πολίτας διατίθουσι, τῇ πᾶσι συμφορήσασης
αὐτῇ φρὸς ἢ τῆς βασιλείας ἀπάλειψιν ἡ μερῶς.
εἶτα φρὸς Ταξιάδιον συμιχῶς ἐξιὼν, δίκως ὑπά-
κου τὸ ὑπὸ χεῖρα ἡ μόνον φροθύμως συμπλακῶν
τῇ ἄλλας συμφορᾶς παντοίων εἰδῶν, ἀλλὰ καὶ
λιλασίας ἀνυπόσκτος. φρὸς τὸς εἰρημένους, ἐ-
πόλας ἔ μέρος τι τῆ παρεχομένων τῇ συγκλήτῳ
βυλῇ φιλοτιμημάτων, ἧς τὸ (ὡς ἔλεγε) απα-
νίζειν χημάτων ἐσ τὸς πολέμους. φρὸς δὲ καὶ
τὰς παρεχθὰς τυπωθείσας δόσεις φρὸς διαγὰς
ἵππων τῇ ἐκκλησίας παρά τινων ἐντιβῶν βασιλέων,
πλέον ἐκόφας, τῇ νόμον ἐκθέμενος μὴ τὰς ἐκ-
κλησίας ἀκινήτους πλατυύνδαι, κακῶς, φάσκων,
ὑπὸ τῆ ἐπισκόπων δαπανᾶθαι τὰ πτωχικὰ χρη-
ματα, τῇ τὸς στρατιώτας ὀλιγοῦθαι. τῇ τὸ δὲ πάντων χαλεπώτερον, & νόμον ἐκθέμενος, ἐν ᾧ
τῇ τινες ἐπίσκοποι τῆ διεπίσεων τῇ κολάκων ὑπέχραφαν, διεκζόμενον, μὴ ἄνδ τὰς αὐτῦ γνώμας
τῇ φροτρεπῆς ἐπίσκοπον ἢ ψηφίζεθαι ἢ φροχειρίζεθαι. ἐπισκόπων πιθανότης, βασιλικὸν ἐκ-

si initio tergiverſabatur, indignationem Imperatoris veritus, ne metuens ne ipſius mandato violato ſibi infortunium pararet: tamen inſtante Burtza, & properare jubente, & ſe dimiſſa oppugnationi hoſtium tolerandæ non eſſe parem docente: (etenim oppidani audito turres occupatas eſſe, undique confluxerant, & eas expugnare omni ſtudio conabantur miſſilibus conjectis, ac omnis generis adhibitis machinis, igni quoque ſuppoſito: neque omnino quicquam eorum omittebant, quæ agere conveniebat quibus cum uxoribus & liberis pereundi, ac amittendæ urbis Orientalium omnium præſtantiſſimæ periculum incumberet) Petrus timens ne ſuum ob pertinacium tot tantique viri perirent, & tantæ urbis jacturam reſpublica Romana faceret, vel invitus ſumma feſtinatione univerſum exercitum adduxit. Jam omnem prope ſpem ſalutis Burtza cum ſuis dimiſerant, tres continenter noctes dieſque oppugnanti: ſed adventu Petri oppidanorum concideruntanimi, ac remiſit vehementia: & Burtzas facultatem nactus, ad portam deſcendit, ac repagulo enſe diſſecto, apertis foribus Petrum admittit. Nicephorus allato rei hujus nuntio, cum gaudere ob tantam urbem, & res ſuas Deo committere deberet, diverſis ſecutus indoluit, culpavitque Petrum: & Burtzæ non modo non probavit alacritatem atque fortitudinem, aut digna rebus geſtis præmia contulit: ſed & contumellis affecto ademit munus ſuum, & domi ſe eum continere juſſit. Id, & alia quæ referemus, invifum omnibus ac deteſtabilem fecerunt Nicephorum. Primo, quod quo primum tempore Imperium invaſit, cum militet ipſius innumeris delictis querelis excitaſſent, nihil de correctione cogitavit, ſatus: Mirum non eſſe, ſi in tanta hominum multitudine quidam incompoſite ſe gererent. Deinde, quod in urbem ingreſſus, cum bona & illuſtrium & plebejorum multorum diriperentur, vindicem ſe nequaquam præbuit: ſed quaſi delectari viſus eſt libidinibus eorum qui cives vexabant, eos etiam qui ipſi ad Imperium obtinendum haud exiguam navarunt operam. Præterea ad Tuneidium aſſidue veniens, graviter ſubditos afflixit, non modo penſionum & tributorum omnigenis rationibus, ſed & rapinis intolerabilibus. Ad hæc, partem quandam eorum quæ ſenatoribus ſolebant Imperatores largiri donorum in fiſco retinuit, cauſatus ſibi ad bella gerenda deeſſe pecuniam. Neque hoc tantum, ſed & donationes monaſteriis atque templis legatas a quibuſdam piis Imperatoribus, prorſus abolevit: lege etiam lata, ne eccleſiæ immobilibus locupletarentur bonis: cauſatus, epiſcopos male prodigere ea quæ pauperibus darentur, interim militibus deficientibus. Id vero omnium graviſſimum, quod legem tulit, cui & epiſcopi quidam leves neque adulatores ſubſcripſerunt: Ne Imperatoris injuſſu ullus crearetur epiſcopus, & lege ſanctum, ne quis ad ſacras dignitates promoveretur, qui ſe ipſum uxori addixiſſet. Sacerdotum impudentia, regium

Vita Nicephori.

Edit. Pariſ. pag. 658.

323

piſcopus : & mortuo aliquo epiſcopo, aliquem ſuorum ſubmiſit, qui definitos faceret ſumptus : ipſe, quod erat de reditibus reliquum, accepit. Sunt & aliæ ejus conſtitutiones, omnem neceſſitatis formam excedentes, quas ſingulatim referre magni fit ingenii ac facundiæ. Voluit etiam legem ferre, qua militibus in bello occumbentibus martyrum decernerentur honores (at qui alia nulla in re, quam in bello, animæ collocaret ſalutem) patriarchamque & epiſcopos conatus eſt ad eam probandam adigere. Sed horum quidam fortiter reſiſtentes, cum a propoſito dimoverunt : prolato in medium Baſilii Magni Canone, qui per triennium ſacris arceri jubet eos, qui hoſtem in bello interfeciſſent. Nomiſma etiam attenuavit, tetartero excogitato. Cumque eo modo duplex eſſet nummus, penſiones publicæ graviorem exigebant, minor in ſumptibus faciendis diſſipabatur. Cumque eſſet lege & conſuetudine receptum, ut omnes nummi imagine Imperatoris alicujus notati, modo ponderi juſto nihil decederet, idem vslerent : ipſe ſua inſignes imagine præferri, aſſorum depreſſis pretiis, voluit. eaque re haud leviter ſubditis in permutationibus incommodavit. Deterrimum hoc fuit, quod republica his rebus attrita, interim rerum venalium nulla fuit allevatio. Atque hæc omnia cum eſſent moleſtiſſima, ægerrime cives tulerunt palatii munitionem. nam multis quæ in orbem circa palatium erant pulchris atque magnis operibus dejectis, arcem ac ſedem tyrannicam contra miſeros cives palatio adſtruxit, in ea cellas, granaria, clibanos & furnos condens, & omnibus rerum generibus implens. Prædictum enim fuerat ei, in palatio ipſum moriturum. Nimirum autem ignorabat : Incaſſum excubitores vigilare, Deo urbem non cuſtodiente. Etenim quo tempore murus palatii condebatur, nocte quadam per mare ſubvectus aliquis, ita vociferatus eſt : O Imperator, erigis muros : & tametſi vel ad cælum eos educas, intus cum ſit malum, urbs capru facilis eſt. Qui hæc dixit, diu multumque eſt quæſitus, non tamen inventus. Muro enim abſoluto, tunc periit, ea ipſa die, cum ei claves is cui id negotii commiſſum erat, in manus traderet.

Edit. Pariſ. pag. 659.

Palatii munitio.

Pſal. 126.

Acceſſit ad hæc aliud, quod odia in Imperatorem exaſperavit. Ipſo Paſchatis feſto die orto inter ſocios navales & Armenios conflictu, utrinque multi perierunt : & mortem ægre evaſit Siſinius patricius, urbis præfectus. Exinde fama obtinuit, Imperatorem civibus infenſum, quod eos hujus tumultus auctores cenſeret, ſtatuiſſe ludis equeſtribus eos in caſſes attractos ulciſci. paulo poſt ludi equeſtres facti. Ibi Nicephorus, ut civibus oſtenderet qui rei conflictus pugnæ eſſent, aut etiam ut eos terreret, quoſdam nudis gladiis dimicando prælii ſimulacrum exhibere juſſit, oblectandorum ſcilicet ſpectatorum cauſa. Verum ſpectatores quid hoſibi vellet ignorantes, jamque id agi putantes quod rumor fore confirmarat, ad exitus theatri præruptos ac lubricos curſu ſe contulerunt, ibique alii ab

Tumultus urbani.

Α πίπτων ἀνδρῶπος, ἐσαθμηθέντων τινῶν τῶν ἔξωθεν φρουρούντων, καὶ τὰ περὶτὸ ἀπελαμβάνετο. ἢ ἄλλα τινὰ ἀγνώσματα διατίθει, πάντων ἰδίαν αὐτῷ μεγαλοφρόνως δοῦναι καὶ φρενὸς ἢ γλώττης. ἐπαύσατο δὲ καὶ νόμον θεῖναι, τοὺς ἐν πολέμοις ἀποθνήσκοντας μαρτυρικῶν ἀξιοῦσθαι γερῶν· ἐν μόνῳ τῷ πολέμῳ τιθέμενος, ἢ ἐν ἄλλῳτινὶ, τὴν τῆς ψυχῆς σωτηρίαν κατασκευάζειν δι' ἢ τὸν πατριάρχην καὶ τοὺς ἐπισκόπους συμβιάζεσθαι τῇ δόγματι. ἀλλά τινες τῶν γενναίων ἀντέστησαν, ἀπείρξαν αὐτὸν τοῦ σκοποῦ, φροθέντες εἰς μέσον ἐκ τῶν μεγάλων Βασιλείου κανόνα, ἐπὶ τριετίαν Β ἀκοινωνήτους εἶναι λέγοντα τοὺς πολεμίους ἐν τινι πολέμῳ ἀνῃρικότας. ἠλάττωσε δὲ καὶ τὸ νόμισμα, τὸ λεγόμενον τεταρτηρόν ἐπινοήσας. διπλοῦν δὲ τὸ νομίσματος ἦκον γεγενότος, τὸ μὲν εὐσωμίᾳ τῷ δημοσίων φόρων τὸ βαρύτερον ἀπῄτει, τὸ δὲ πρὸς ἐξόδους τὸ μικρὸν εἰσεπράττετο. νόμῳ δὲ τῷ ἴδιος ὄντων, πάντα χαρακτῆρα βασιλέως, εἰ μήτε σαθρὸν ἠλαττοῦτο, διάφορον εἰσφέρειν, τῷ ἴσον ἰσότιμον. ὁ δὲ τὸν ἑαυτοῦ προσωπεῖόν ἐσομοδότησεν, ὑποβιβάσας τὸν τῷ ἄλλων. ἐξ ὧν αἰτίας ὑμικρῶς ἐθλιβε τὸ ὑπήκοον, ἐν τοῖς λεγομένοις ἀλλαγίοις. C ἐπὶ δὲ χείρονα ἐκ τῆς παιᾶσης αἰτίας τὸ πολεμικὸν πεζικὸν, ὑδημίαν ἀθλιωτάτην ἐδέξατο τὰ ὠνούμενα. πλέον δὲ τῷ ἄλλων λυμαίνετο τοὺς ἀνθρώπους, καίπερ λίαν ὄντων χαλεπωτάτων, ἢ τὸ τεῖχος τῷ παλατίου. πολλὰ γὰρ ἔργα κύκλῳ ὄντα τοῦ παλατίου, οἷς κάλλος ἢ μέγεθος ἐξεργασμένα καταστρέφαντες, ἀκρόπολιν ἢ τυραννεῖον κατὰ τῷ ἀθλίων πολιτῶν ἀπεργάσατο, ἀποθήκας ἢ σιτοβολῶνας ἔνδοθεν ἢ ἐντὸς ἢ κλιβάνους ἐργασάμενος, ἢ παντοίων πληρώσας εἰδῶν. φροθέντος δὲ αὐτῷ, ἔνδοθεν τοῦ παλατίου ἀποθανεῖν, ἠγνόει δ' (ὡς ἔοικεν) ὡς εἰ μὴ Κύριος φυλάξει πόλιν, εἰς μάτην ἠγρύπνησεν ὁ φυλάσσων. ὅτι δὲ τὸ τεῖχος τοῦ παλατίου καπεσκάζετο, μιᾷ τῷ νυκτῶν αὐτὰ τῶν θαλασσῶν ὑποπλέων τὶς ἐξεβόησεν, ὦ βασιλεῦ, ὑψοῖς τὸ τεῖχος, καὶ μηκύνει D πόλου φθάσης, ἔνδον τὸ κακὸν, διάλωτος ἡ πόλις. πολλὰ δὲ ἀναζητηθεὶς ὁ τὸν οἰκὸν, οὐκ εὑρέθη. τοῦ τείχους δὲ πλεωσθέντος, τὸν συμβὰν καὶ αὐτὸν κατ' αὐτῶν τῶν ἡμέραν ἀποθανεῖν, ὀκνύοντα τὰς κλεῖς ἐ τῶν ἐπιμελουμένων ἐπιτραμμένος φέρων αὐτῷ ἐνεχείρισεν.

Προστυγόντος δὲ τοῖς ὡρισμένοις Ε ἕτερον, ὅπερ ἐπὶ πλέον ἐξέφερε τὸ κατ' αὐτὸ μέτρον. συμβολῆς γενομένης κατ' αὐτῶν τῶν ἑορτῶν τὰ ἁγία πάσχα μέσον πλοΐμων ἢ Αρμενίων, πολὺς ἀνθρώπων ἢ Αρμενίων ἐγένετο φθόρος, μικρῷ δ' αὖ ἀπεβίω ἢ ὁ μάγιστρος Σισίνιος, Ε ἔπαρχος. διεδίδοτο δὲ φήμη ἐκ τῶν, ὡς χαλεπαίνων τοῖς πολίταις ὁ Νικηφόρος, ὡς αἰτίοις τοῦ ἀπαξίας, ἐν ἡμέρᾳ ἱπποδρομίας μέλλει σαγηνεύσας τὸν δῆμον τιμωρήσασθαι. ἢ δὲ μὴ μικρὸν ἱπποδρομίας πλησμένης, βυλόμενος ὁ Νικηφόρος ἐκδείξασθαι τοῖς πολίταις Ε τοῦ τῷ πολέμου συμβολὴν ὁποία, πάχα δ' ἴσως ἢ ἀφορῶσα, ξίφη γυμνὰ λαβόντας τινὰς φροέταξεν, ὡς ἐν φροχήματι πολεμίων παίξαι, οἷς ὑσίασιν πάχαιῇ διατῇ. τῶν δὲ γενομένων, τὸν νοῦν τῇ βλεπομένων ἀγνοήσαντες οἱ θεωροὶ, Ε ἢ κρατῆσαι φήμην τέλος ἔδε λαμβάνειν ὑποπτήσσοντες, δρομαῖοι ἐπὶ τὰς ἐξόδους ἐ-

χώρεων, πρωϊαιόθεν ἕως ἑσπέρας, ἐξ ὑπ' ἀλλήλων
συμπατούμενοι ἀπέθνησκον. ἐξ ἀπώλοντο ἂν ἅπαντες ὑπ'
ἀλλήλων καταπατηθέντες, εἰ μὴ ὁ βασιλεὺς ὡράθη ἐπὶ τῆ
Σώκη καθήμενος ἀδείας τε ἐξέπεμπε. ὃν ἰδὼν ὁ δῆμος
φοβηθεὶς παρανοηθέντα, ἐξ καταπαύσαντες ὡς ἄκοντος αὐτὸ
γενέσθαι τὸ γενόμενον, ἔστησαν τὸν φυγῆς.

Πρόοδον δὲ δημοσίαν ποιήσαντα τὸν Νικηφόρον ἐν τῆ
Πηγῆ, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ, ἐξ ὑπο-
τρέφοντα, οἱ συγγενεῖς τοῦ ὁ τοῦ ἱπποδρόμου Δουκαλόν-
των, διξάμενοι ἐν τῆ τοῦ * ἀρτοπρατῶ ἀγορᾶ, ὕβρεις
ἐφέσεως κατ' αὐτοῦ ἀπρεπεῖς, ἀλάστορα ἐξ παλαμναῖον
Δουκαλοῦντες, ἐξ ἀμοφύλοις αἵμασι μεμορ, ἐξ κύνα
ἐξ λίθους ἐπιμετρεῖς αὐτὸν, ἄχρις τῆς ἀγορᾶς τοῦ μεγάλου
Κωνσταντίνου. ἐξ ἀπεπαγη μὲν αὐτῶ τοῦ δίκη, εἰ μή τινες
ἐντιμότεροι τοῦ πολιτοῦ προλαβόντες τοὺς μὲν ἀπεκτεί-
νας ἀνέσειλαν· αὐτὸν δὲ ἐφυμοῦντες, ἄχρι τοῦ παλα-
τίου προέπεμψαν. ἧς πᾶσι πάντα ἀπεχθῶς παρὰ
τῆ πολιτῶν ἐπεσάμβης, ἐ ἐπὶ δίκαι ὑφορώμενος, τὸν
ἀκρόπολιν ἐδιμήσατο, ἀλλ' οὐκ ἠδυνήθη ἐξφυγεῖν τὸ
χρεών, ἀλλ' ἔτι καλῶς ἔχων αὐτῆ τὰ πάντα οἰκήσι,
ἀπέρριξε τὸν ζωόν· ἐξ ὅπως, ἐν τῆ φρίκοντι καιρῆ ῥη-
θήσεται.

Τεσσαρεσκαιδεκάτη δὲ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἔτους, μηνὶ Ἰουνίῳ,
τῆς ἰνδικτιῶνος, τῆς ἐν τῆ Θρᾴκη πόλεως ἐξέρχει ἐπι-
σκεπτόμενος, ἐξ γνώμονος ἄχρι τῆς λεγομένης μεγάλης
Σιδέρας, ἐγραφε Πέτρῳ τῆ Βουλγάρων ἄρχοντι, μὰ ἐᾶν
τοὺς Τούρκους ἐξπερᾶν τὸν Ἴστρον, ἐ τὰ Ῥωμαίων λυμαίνεσθαι
αὐτῶν δὲ μὴ φροντίζοντος, ἀλλὰ παντοίας ἀφορμὰς παρα-
κρούοντος, τὸν τῶ ἐα Χριστῶς φρονεῖν ὁρῶν ὁ Νικη-
φόρος τὸν Καλοκυρὸν πατρικίοντι νύμφας, υἱὸς τῆ ἄρ-
χοντι Ῥωσίας ἐπέμπει Σφενδοσθλάβον, δωρεῶν τε
ποικίσας ἐ φιλοτιμιῶν ἐν ὀλίγων ἀναπείθων ἐαγρα-
νῦσαι κατὰ Βουλγάρων· ἐνεθύπτος δὴ οἱ Ῥῶς, ἐ ἐ-
πελθόντες τῆ Βουλγαρίᾳ, κατὰ τὸν Λύγηστον μῆνα τῆς
αὐτοῦ ἰνδικτιῶνος πέμπτης τῆς βασιλείας ἔτους τοῦ Νικηφόρου,
πολλὰς πόλεις ἐξ χώρας ἠδάφισαν τῆ Βουλγάρων, ἐξ
λείαν ὅτι πλείστων περιεβαλλόμενοι, ὑπέστρεφον οἷς τὰ
ἴδια. ἐξ τῆ ἑπτῆ δὲ πάλιν ἔτους τῆς βασιλείας αὐτοῦ χό-
ρια ἐπεσρανδησαν κατὰ Βουλγαρίας, ἐξ τὸ ἔμπυρα τῆ προ-
πέραν, ἃ ἐξ χώρια διαφέξαντα. δέκατῃ δὲ Σε-
πτεμβρίου μηνὸς, ὥρᾳ τῆς νυκτὸς β'. ἰνδικτιῶνος
ιά'. γέγονε βρασμὸς ἐξ κλόνος γῆς ἐξαίσιος, ἐ ἔπα-
θεν ἁπαξ Ὀσωρίας ἐξ Παφλαγονία. ἐγένετο δὲ ἐ ἀπο-
μοι κατὰ Μάϊον μῆνα τῆς αὐτῆς ἰνδικτιῶνος, σκληροὶ
ἐ καυματώδεις, οἵνινες τὰς καρπὰς διέφθειραν αὐταῖς
ἀμπέλοις ἐ δένδρεσιν, ὡς ἐντεῦθεν κατὰ τὸν ιβ'. ἰν-
δικτιῶνα σφοδρότατον ἐπενεχθῆναι λιμὸν ἐξ δεινὸν τοῦ βα-
σιλέα τῆς τῶν ὑπηκόων φροντίσαι σωτηρίας, ὁ δὲ τοῦ
βασιλικὸν σῖτον ἐλίχρας πωλῶν, ἐ καπηραγμα-
τεύόμενος νῦν συμφορὰν τῆ ὑπὸ χεῖρα, ἴυχοι ὡς τι μέ-
γα καπηθωκὸς, ὅτι μεδίου τοῦ νομίσματι πιπρασκομέ-
νου, αὐτὸς δύο πωλεῖσθαι τῶν ἐπέταξε, μὰ τοῦ Μακεδόνα
μιμησάμενος βασιλέα Βασίλειον· ὅτε ἐν κατὰ τὸν
* μεγάλην κυριακὴν ἀπερχόμενος ἐν τῆ τῆ μεγά-
λου ἐκκλησίαν ναῶ, ἐξ θεασάμενος πολίτας τινὰς
ἱροσυλοῦντες μὴ ἐξ σωμὸς, ἄλλως δὲ σκυθρωπὸς
ἐξ κατηφοῦντας, ἐγγὺς ἑαυτοῦ παραγενόμενος, ἤρετο
μή τοῦ αὐτοὶ λαμπροφορούντες ἐν τῆ ἑορτῆ παρεσ-
σιν, ἀνυπόπτοι; ἀλλ' ὡς ἂν ἐν μεγάλῃ συμφορᾷ τῆς πόλεως ὄντος συγκάζωσι; ἀρὸς ὃν ἀπαγγέλοντό
τις τῶν πολιτῶν σοὶ ὦ δέσποτα, ἐξ πῆς ἐσῶσιν ἐγγισά σου, φρίττει τὸ λαμπροφορεῖν ἐξ χαίρειν· οἷς δὲ τῶ Θε-

* ἀρτοφα-
τείου.
Scyliz.

* Ταρσοῦ,
Scyliz.

aliis conculcati, perierunt permulti, omnesque adeo invicem obtriti periſſent, niſi conſpecto Imperatore, qui in ſolio immotus ac quiete adſidebat, ſenſiſſent nolente eo hunc acciditſe tumultum, ac ſugiendi finem feciſſent. *Edit. Pariſ. pag. 660.*

Cum ad Fontem deinde Imperator publice proceſſiſſet feriis Aſſumptionis Chriſti, redeuntem cognati eorum qui in Cireo perierant in foro Artopratou nacti, conviciis proſciderunt, flagitioſum homicidam & popularium ſanguine contaminatum vocantes, pulveremque adverſus eum ſaxa & jactantes, donec ad forum Conſtantini magni pervenit. Et fuiſſet ſane exanimatus metu, niſi civium honoratiores quidam eum repreſſis tumultuantibus ſtipaſſent, & fauſtis acclamationibus proſecuti in palatium deduxiſſent. Ob hæc omnia Iovium ſe civibus cernens, & inſidias timens, arcem extruxit. neque tameo fatum evitavit: ſed quo tempore omnia ſibi in tuto eſſe putavit, vitam amiſit. quomodo res ſit acta, ſuo dicetur loco.

Anno Imperii ſui quarto, Indictione decima, menſe Junio exiit Thraciæ urbes contemplatum. cumque uſque ad magnam Sudam perveniſſet, Petrum Bulgariæ principem hortatus eſt per litteras, ne fineret Turcos Iſtrum trajicere, & Romanorum ditionem infeſtare. Bulgaro non obtempetaote, ſed omnis generis adhibitis prætextibus recuſante, Nicephorus Calocyrum Cherſonii principis filii patricia dignitate exornatum, ad Sphendoſthlabum Roſſorum principem mittit, eumque manerum ac officiorum pollicitationibus ad inferendum Bulgaris bellum ſolicitat. Roſſi obſecuti, Indictione andecima, Auguſto menſe, anno Imperii Nicephori quinto, in Bulgariam impreſſione facta, multas urbes ac caſtella Bulgarorum ſolo æquaverunt, prædaque potiti ingenti domum redierunt. Eodem modo, atque etiam aliquanto durius, anno proxime inſecuto Bulgaros tractaverunt. Indictione undecima, poſtridie Kalendarum Septembris, hora octis duodecima, fragor & terræmotus horrendus fuit, afflixirque Honoriadem & Paphlagoniam. Majo etiam menſe ejuſdem anni, venti ſpiraruot aſperi & urentes, qui fructus una cum vitibus ac arboribus perdiderunt. Itaque anno proxime inſecuto peuuria extitit graviſſima. Ibi Imperator, quem cooveniebat ſalutis ſubditorum curam gerere, & frumentum ſuum magno vendens, ac ex calamitate ſuorum lucrum faciens, quaſi re præclare geſta jactavit, ſe modium aureo nummo veodi ſolitum, duobus vendidiſſe. Longe alites Baſilius Macedo Imperator: qui cum magna Dominica die in ædem Apoſtolorum veniſſet, civeſque quoſdam venerando aſpectu videret triſti vultu & mœrorem præ ſe ferentes, ad ſe vocatos interrogavit, Cur non ipſi quoque ſplendido amictu ad eam ſolemnitatem acceſſiſſent, ſed veluti in magna aliqua civitatis calamitate mœrerent? Cumque unus eorum reſpondiſſet: Tibi quidem, Domine, & iis qui tibi adſtant, ſplendide veſtiri & lætari eonvenit: non item eos hæc decent, qui in

Peuuria.

pag. 661. Baſilii Macedonis laus.

diſcrimine mortis ſunt conſtituti, videre enim ignotare, ob ventorum aſperitatem duos frumenti modios aureo nummo vendi. hac voce audita, gemitum ex imo ducit pectore, & miſeratio lacrimas ei expreſſit, conſolatuſque eos, ut in palatium rediit, convocatos quibus civilia & Imperatoria negotia commendavetat, multis eſt increſtatus convitiis: deteſtatuſque, quod de caritate annonæ ſe non feciſſent certiorem. ſtatimque venum propoſito ſuo & publico frumento, duodecim modios aureo vendi juſſit. quod ejus factum probans Deus, fertilitatem eſt largitus. Atque hæc laudandi Baſilii gratia dixi.

Falſe dictum in Imperum principem.

At vero Nicephorus gaudebat potius affligi cernens ſubditos, quam ut iis ſuccurreret. Idemque faciebat Leo frater ipſius cauponantibus annonam & merces mulierious ſe dans, multiſque & variis malis orbem terrarum implens. Turpe illorum quæſtus ſtudium facere cives ſubſannaverunt. Nam cum aliquando ad milites exercendos in campum progreſſus Imperator, cano cuidam qui inter milites ſe adſcribi petebat, diceret, Ecquid homo canus in militiam allegi peteret? apte is reſpondit, ſe multo nunc validiorem eſſe, quam adoleſcens fuiſſet. Et, qui hoc verum eſſet? interrogante Imperatore: Eo, inquit, quod olim uno aureo empto frumento duos onerabam aſinos: te autem imperante, quantum duobus aureis emitur frumenti, haud gravate humeris porto. Imperator dicterium ſentiens abiit, nihil perturbatus.

Cæterum Sarraceni amiſſis in Syria & Cilicia urbibus, Joannem archiepiſcopum Hieroſolymæ vivum combuſſerunt, quod ſuſpicarentur ejus inſtinctu Nicephorum ipſis bellum illaturum. Incenderunt etiam pulcherrimum templum Dominici ſepulcri. Eodem modo Antiocheni quoque Chriſtophorum ſuum pontificem ſummum interfecerunt.

Edit Pariſ. pag. 662.

Ad Imperatorem porro ſe contulerunt Gregorius & Pancratius fratres germani, eique ſuam ditionem, nomine Tarao, conceſſerunt. quos ille patricia dignitate ornatos, prædiis reditus amplos habentibus donavit. Die menſis Decembris xxvi, hora tertia, tantus fuit ſolis defectus, ut aſtra quoque apparuerint.

Nicephorus uxorem infidis a Tzimiſca eripit.

Jam Theophano Auguſta conſuetudinem Nicephori averſatos, Tzimiſcam, ejus ſimillatium ad ſe vocati cujuſdam miniſterio, domo ſua (in qua tum privatus degebat, ob ſuſpicionem quandam domeſtici officio dejectus ab Imperatore, & domi ſuæ ſe continere, neque uſquam prodire juſſus) evocat; adeoque litteras etiam adultera ab Imperatore obtinet, quibus in urbem iis redire jubereturn. Qui miſſus fuit, is Tzimiſcam domo ſua Chalcedonem adducit. Cumque Imperator ſubmonitas, utrum eum vellet Conſtantinopolim ingredi, eum aliquoteluum expectare juſſiſſet: Theophano nocte, xi Decembris, Indictione xiii, annos mundi ,ɔɔɔ ετɔ εεεcLxavιsτ, miſſis ſuis, Tzimiſcam noctu, ad portum manu confectum, qui eſt infra palatium, deducit, & impoſitum corbi cum ſoeliis in palatium attrahit. Erant cum eo Michaelus Burtza patricius, Leo

A πάντα φόβοις ἀφοσδοκία, τὰ παιδία ἀπολέσασιν· ἢ ἀγνοεῖς, ὅτι δύο μόδιμοι σίτου τῇ νομίσματι πωρίσκονται, ἓξ νῦν τῷ ἀνίμων τραχύπτει; φῶς παῦσε βύθιον οἰμώξας ὁ βασιλεύς, συμπαθείας ἀπίσαξε δάκρυον· καὶ πάνυ μὲν παρεμυθήσατο δαψιλῶς ἐπανελθὼν δ' εἰς τὰ βασίλεια, τὰς τῆς πολιτικὰς ἢ βασιλικὰς συναγωγὰς μετερχομένης φροντίδας, μυρίαις ὕβρεσι ἢ ἀραῖς καθυπέβαλεν. ἔτι μᾶλλον περὶ τῆς σπουδῆς ἐμώμησε. καὶ δ' ὃς ἢ βασιλικὸν ἢ δημόσιον σῖτον προεθέμενος, δώδεκα τῷ νομίσματι δίδοσθαι παρεκελεύσατο. ἀτὰρ φοαίρεσιν ὑποδεξάμενος ὁ Θεὸς, εὐθυμίαν πολλὴν τοῖς ἀνθρώποις παρέχει. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰς ἔπαινον ἐπανήκει.

B

Ο δὲ Νικηφόρος ἔχαιρε μᾶλλον ἢ ἐβούθει, θλιβομένους ὁρῶν τοὺς ὑπηκόους. ἓ ἀχ ὕπος μόνον, ἀλλὰ καὶ Λέων ὁ ἀδελφὸς αὐτῷ, ταῖς κατηλοίαις προσκείμενος τῇ οἰδῶν, πολλῶν ἢ ποικίλων δεινῶν τῷ οἰκουμένῳ ἐσήλυσεν. ἐν νῷ αἰχροκέρδειαν ἐστρατηλάτει οἱ πολῖται διακωμῴδουν· ἐξελθόντος γάρ ποτε τοῦ βασιλέως ἐς τὴ πεδίον, ὥστε γυμνάσαι ἢ στρατὸν, εἰτέ νε ἦλθε πολιὸς ἢ τρίχα, καὶ ἐκεῖνον σωφρονεῖν παρῄνεσε τοῖς στρατιώτας, φησί φῶς αὐτὸν· σὺ δὲ, ὦ ἀθρωπε, γέρων ὤν, πῶς τοῖς ἐμοῖς στρατιώταις ἐκεῖνο σωφρονεῖν παρῄνεσας; ὁ δ' ἐτοίμως ὑπολαβὼν, πολὺ δυνατώτερός εἰμι νῦν, ἔφη, ἢ ὅτε ἠμαζον. αὐτὸς δὲ, ἢ πῶς; ἐρομένου ὅτι πῶρ, ἔφη, τὸν ἓ νομίσματος σῖτον πρότερον δυσὶν ἡμιόνοις ἐφορτίζων, ἐπὶ τῆς σῆς βασιλείας δύο νομισμάτων σῖτον ἀβαρῶς ἐπὶ τῷ ὤμων φέρω. σωνὶς ὅσῳ νῦν εἰρωνείαν, ἀνεχώρησε, μᾶλλον παραχθείς.

C

Οἱ ἢ Σαρακηνοὶ μὲν τὰ ἁλώσιμα τῆς ἐν Συρίᾳ ἢ Κιλικίᾳ πόλεις, ἓ Ἀρχιερέα τῷ Ἱεροσολύμων Ἰωάννην, ζῶντα κατέκαυσαν, ὡς ταῖς ὑποθήκαις αὐτῶ πάντα μέλλοντες τὸν Νικηφόρον ἀφίξεσθαι φοὸς αὐτούς. ἐκέκρυπτο δὲ ἢ πιεζαλλὰ ναὸν τὸ Κυριακὸν πῶρ· τὸ δ' αὐτὸ τῶτο πεποιήκασι ἢ οἱ Λατινοχῶς, * Χερσοφόρων ἓ τῶν ἀπολίνης Ἀρχιερία. φοσεμήνυσαν δὲ τῷ Βασιλεῖ Γρηγόριος καὶ Παγκράτιος οἱ ἀπάδελφοι, τῆς ἑαυτῶν παραχωρήσαντες αὐτῷ χώρας, τὸ Ταράω. ἃς πατρικίους τιμήσας, καὶ κτήμασιν ἐφιλοφρόνησατο πολυφοσόδοις. ἐγένετο δὲ ἢ Ηλίου ἐκλειψις τῇ κβ'. τῶ Δεκεμβρίου μηνὸς, πιεὶ τρίτην ὥραν, ὡς ἢ ἄστρα φανῆναι.

* Pῖον Scyl.

D

Η δὲ βασιλὶς Θεοφανὼ ὑποφροσμένη τὸν συνοίκων τῶ Νικηφόρου, τινὰ τῇ τῶ Τζιμισκῆ μετεπεμψαμένη, εἰσκαλεῖται πῶον, ἐς τῇ ἰδίῳ οἴκῳ χολάζουσα. ἦφθη γάρ ὁ βασιλεὺς ἢ τινα ὑποψίαν, πῆς τῶ δομεστίκου παραλύσας πῶον ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἰδίῳ οἴκῳ ἀπρόπτων εἶναι κελεύσας. διαπράξασθαι δὲ ἀ μοιχαλὶς ἢ γράμματα, πῶον δίξασθαι τὸν κάθοδον ἐπιτρέποντα. ἢ ὁ πιμφθεὶς ἐκεῖθεν, αὐτὸν ἀναλαβόμενος, εἰς Χαλκηδόνα ἀφίκετο. καὶ τῶ βασιλέως ὑπομνήσαντος, εἰ δεῖ πῶον εἰσιέναι ἐν τῇ βασιλίδι, κἀκείνου φοσμίσαι μικρὸν ἐπιτρέψαντος, ἐκείνη νυκτὸς ἀπὸ τῶ Δεκεμβρίου μηνὸς, ἰνδικτ. ιγ',

E

ἓ κοίτην ἀνιμήσατο μὴ πάντων τῇ πιεὶ αὐτὸν, ὕπαρ δὲ, ὁ πατρίκιος Μιχαὴλ ὁ Βούρτζης, Λέων

ταξιάρχης ὁ Βαλάντιος, ἐκ τῆς τῶ Τζιμισκῆ πατρικίων ἡ Ἀτζυπαθεόδωρος, ἐκ ἕτερος δύο. οἱ τρεῖς ἀνηλθόντες, ἐξ ξιφήρεις εἰς τὸν τῶ βασιλέως θάλαμον εἰσελθόντες κοπῶσι, ὑπὸ μὴ ὕρον αὐτὸν ἐν τῇ συνήθει κλίνῃ, φαραθίωσι ὑποπτεύσαντες, μικρὰ δέον ἑαυτὸς καπηλπικέναι, εἰ μή τι ἀνδράσιον τὶ ἐκ τῆς τῆς γυναικωνίδος εὑρηκότες, ὑπ' αὐτῶ ὠθήσουσι. ἐκ καταλαμβάνουσιν αὐτὸν ἐπ' ἐδάφους κείμενον, ἐκ τραυλὸν ἔχοντα πῖλον κοκκοβαφῆ, ἐκ ἄρτυ δέρμα, ὅπερ λαβὼν ἐκ παρὰ Μιχαὴλ μοναχῶ τῶ Μαλεΐνου, τῶ θείω αὐτῶ. τῶτον ἄρτι πρὸς ὕπνον τραπόντα, ἐκ μηδαμῶς ἐκκαθόμβον τῆς ἀφέξεως τῆ μελλόντων αὐτὸν ἀναιρεῖν, ὁ Τζιμισκῆς τῆ πρὸς νύξας, ἐξύπνισεν. ἐξυπνιόντα δὲ, ἐ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐ ἀγκῶνα νῦγῆ προσερείσαντα, ἐ τὸν κεφαλὸν ἀναπαύσαντα, ἐπιφέρει γυμνῷ τῆ ξίφει κατὰ τῆς κορυφῆς ἀσκεπῆς ὄντος (ἐπιπτώκει γὰρ ἐγκαμάρου τὸ τῆς κεφαλῆς αὐτῶ κάλυμμα) Λέων ὁ Ἀβαλάντιος * γυναῖκα πλυνὸν, ἐ διελάσει μέσον τὸ κρανίον. ἔπα τῆς τραυμῆς αὐτὸν ἀνασπάσαντες, ἄγουσι πρὸς τὸν Τζιμισκὴν ἐπὶ τῆς βασιλικῆς καθίσαντα κλίνης, ἐ πολλὰ παρεπίσαντες * ἐ δυσφημήσαντες εἰς αὐτὸν, μηδὲν ἄλλο λέγοντα, ἀλλ' ἢ, Κύριε ἐλέησον, ἐκ Θεοτόκε βοήθει. πλησίον ἐπὶ πᾶν καταφοβήσαν παρὰ τῆ προελεύσεων τοῦ παλατίου, ἐ συνίσαντα ἐπ' αὐτὸς πλῆθος ἀμυνομένων, ἀποσφάττουσι τῶτον. ἐ τὸν κεφαλὸν ἀποτμήσαντες, ἐξ ἕνος θυρίδος τοῖς ἐς βοήθειαν συντρέχουσι δεικνύουσι, ἐ οἱ μὲν ὕπνῳ καταφερῆσθαι. τοῖς δὲ περὶ τὸν Τζιμισκὴν καιρὸς ἐδόθη ἀδείας ἐκ ἀσφαλείας πάσης τοιαύτης. λέγεται δὲ, ὅτι πρὸ δέκα ἡμερῶν τῶ θανάτω, ἐγγραφον εὗρεν ὁ βασιλεὺς, ἐρριμμένον ἐν τῆ κοιτῶνι αὐτῶ, μηνύον ἀσφαλίσασθαι αὐτὸν, ὡς ἐπιβουλεύομενον ὑπὸ τῶ Τζιμισκῆ. καί τινα δὲ ἐληλυθότα φασὶ χθὲς τῶ ἰατρῶ τῶς ἀναιρέσεως, διδάσκοντα αὐτῆ γράμμα, περέχον πρὸς ἕπος παῦτα· ὦ βασιλεῦ, ἀσφάλισαι σεαυτὸν· κίνδυνος γάρ σοι κατὰ πόδιλον τῶν νύκτα οὐ μικρὸς ἀρτύεται. τὸ δὲ γραμμάτιον ἄλλοι μὲν λέγουσιν, ὡς ὑπολαβὼν ὁ βασιλεὺς διωτέον εἶναι, ὐκ ἀνέγνω τῶτο. ἄλλοι δ' ὅτι ἀνέγνω μὲν, ἀλλ' ἐμέλησε τῆ ἑαυτῶ φυλακῆς, τῶ χρεὼν ἐμποδίσαντος. ἀπυθανόντος δὲ τῶτο, ῥιζόθεν ἔχον τὰ γεγραμμένα ἄλλοι δ' ὅτι ἀναγνὼς, ἐπίνοιαν ἔζωσεν ἐ φυλακῆ τῆ σφετερικείῳ. ἔγραφε δὲ ἐ τῆ ἀδελφῆ Λέοντι ἐπ' εἴκοσι διάγοντι, λαὸν ἐκποιῆσαι ἐληφόνα, ἐ φοιτῆσαι τῶν παλατίων πρὸς τὸ παλάτιον. τῶτο δὲ ἐκκομιδὴν, ἐκείνος δεξάμενος, ἐ μηδ' ἀνελίξας (ἔτυχε γὰρ κυβεύων μετὰ τινος, ἐκ δωμοσίως τῆ παιδιῆ χαίρων) ἔθετο εἰς τὴν ἑαυτῆ κλίνην, ὑπὸ τῶν τύλων. ἄρτι δὲ τῶ παιγνίου ἐξελυθέντος, τὸ γραμμάτιον ἐπελθὼν, ἐ τὸν ἑαυτοῦ μισθὸν τοιῶ συνεις ἐκ γραφίσιον, δηλώσων ὡς ὁ καιρὸς ἀκμάζει συμβρουλῆς, ἀπῆλθε πρὸς τὰ βασίλεια. γινόμενος δὲ κατὰ τὸν τῆ ἐπισκόμῳ στοιβόλεω, ἄκουσί τινων ἐξελεγομένων πρὸς ἀλλήλους, ὡς ἄρα εἴη Νικηφόρος ἀναιρεθεὶς ὁ βασιλεύς. ἤκουσι δὲ ἐ τῆ τὸ τῆ παλατίῳ ἐ τοῖς συνήθεσι ἀνδρομεύοντα ἐ ἰανίσλαι. τῆ ἀπελπίσῃ δὲ καπηλαγεὶς, ἐ μηδὲν ἐννοήσας γνῶναι, ἐ τάχος ὤχετο σὺν τῆ υἱῷ Νικηφόρῳ τῆ μεγάλῃ προσίρχεται ἐκκλησίᾳ. ἐκ τὰ μὲν λεγόμενα παῦτα. οἱ δὲ ἀληθῶς, ἢ ψευδῶς, ὐκ ἔχω λέγειν. θνήσκει δ' ὅμως ὁ Νικηφόρος, ἐνδὺς τῶ παλατίου καπηγάδες.

Ἰωάννης δὲ ὁ Τζιμισκῆς, ἐ Ῥωμαίων ἀρχῆς ἀπυθανόντος τῶ Νικηφόρου ἀνδρὸς τὰς φροντίδας,

A Abalantius cohortis ductor, Atzypotheodorus Tzimiſcæ amicorum fideliſſimus, ac duo alii. Ii cum in palatium eſſent ſublevati, gladiis cincti Imperatoris cubiculum intrant: cumque eum non invenirent in conſueto lecto, detectas inſidias eſſe ſuſpicantes, jam ſeipſos erant præcipitaturi, niſi homuncio quidam obrigiſſet ex gynæceo, quo duce in ſolo jacentem Nicephorum Phocam inveniunt, pro veſte ſtragula habentem pileum coceo infectum, & exuvium urſi, quod ab avunculo ſuo Michaelo monacho Maleino acceperat. Recens Imperator obdormiverat, neque percuſſorum advenium ſenſerat. Tzimiſces eum calce ictum e ſomno excitat: evigilanti, dextræque manus cubito terræ innitenti, & caput attollenti, Leo Abalantius ſtricto enſe vulnus ingens in nudum caput (decciderat enim operculum cupiti, dum ſe ſublevaret) incutit, medio craneo diſſecto. deinde eum a lecto auferentem ad Tzimiſcam ducunt in ſella Imperatoria ſedentem, multiſque contumeliis & convitiis exagitant, nihil aliud dicentem, quam, Domine miſerere, opitulare Deipara. Tandem cum *Edit. Pariſ.* res excubitoribus palatii innotuiſſet, *pag. 663.* & multitudo ad defendendum Imperatorem accurreret, Nicephorum jugulant, caputque ejus reſectum defenſoribus per feneſtram oſtendunt. Hoc pacto iis ſedatis, Tzimiſcæ libere quæ vellet agendi occaſio data. Ferunt decem diebus antequam interficeretur, Nicephorum in ſuo cubiculo inveniſſe libellum, cujus ſcripturæ monebatur ut ſibi caveret: nam a Tzimiſca ipſi inſidias fieri. Quemdam etiam clericum perhibent veſperi, qua nocte deinde periit, litteras ei exhibuiſſe, in quibus hæc continerentur: Muni teipſum Imperator: nam hac nocte tibi periculum haud leve impendet. Eas litteras alii tradunt Imperatorem non legiſſe, opinatum eas petitionem aliquam contineri. Alii legiſſe ajunt, ſed ſui cuſtodiendi rationem non duxiſſe aliam, fato impeditum: easque litteras ipſo occiſo inventas fuiſſe. Non deſunt, qui iis lectis Imperatorem afferant inquiſitionem & caſtodiæ munus mandaſſe: ſimulque fratri ſuo Leoni domi ſuæ degenti ſcripſiſſe, ut cum armata manu ad palatium celerrime veniat. Leonem literas acceptas non aperuiſſe, quod tum forte talis cum aliquo certaret, & impenſiſſime iſto ludicro delectaretur, ſed eas in ſui lectuli ſponda depoſuiſſe. Ludo finito, ſtatim legiſſe: & percepta ſententia, coegiſſe quantam res ferret manum, ac ad palatium contendiſſe. ſed cum ad Fundam Circi veniſſet, audiſſe quoſdam inter ſe de interfecto Imperatore Nicephoro colloquentes: nec non & in palatio & angiportis Tzimiſcam Imperatorem proclamantium voces percepiſſe: itaque re inſperata conſternatum, nihil magnanimum cogitaſſe, ſed illico cum filio Nicephoro in magnum templum confugiſſe. Atque hæc memoriæ prodita ſunt: verene, an ſuſſo, non pronuncio. id quidem liquet, Nicephorum in palatio fuiſſe interfectum.

JOANNIS TZIMISCÆ Imperium.

Joannes Tzimiſces, hoc ſublato Imperium inſit, adhibitis collegis Baſilio

& Constantino Romani filiis : quorum hic quintum, ille septimum ætatis annum agebat. Initio statim Imperii Basilium, cubicularium intimum, quem Nicephorus ab eo in occupando Imperio non leviter adjutus, novo nomine novi magistratus instituto Præfidem creaverat, noctu ad se vocatum, rerum gerendarum socium adscivit : quippe & longo tempore in republica versatum, sub patre Romano
Edit. Paris. pag. 664. seniore, & Constantino Porphyrogenito fororis suæ marito, & qui sæpissime rem contra Agarenos gesserat, & rebus arduis scite se accommodare callebat. Is Basilius, ut primum tractandarum rerum munus accepit, omnes Nicephoro studentes e medio submovet. Leonem Curopalatam in Lesbum, Nicephorum Bestam ejus filium Imbrum, Bardam Duce filium juniorem qui tum Chaldiæ & Colonïæ præerat obrogato magistratu Amasiam relegat, ollosque vel civiles vel bellicos magistratus gerentes in ordinem redigit : in eorumque loco substituit familiares suos, & quos novo Imperatori fidos nosset. Reditus etiam decretus iis quos Nicephorus solum vertere jusserat, pontificibus præcipue primariis : quibus ostendimus id evenisse, quod constitutioni ab eo, spoliandæ & contumelia afficiendæ ecclesiæ causa factæ noluissent subscribere.

Tzimisces quibus conditionibus coronatus.

Rebus hoc modo constitutis, ea ipsa nocte omni liberatus suspicione Tzimisca, paulo post in magnum templum se confert, ut manu patriarchæ diadema sibi imponatur. Verum eum Polyeuctus non admittit : non licere, inquiens templo subire eum, cujus manus adhuc recenti cognati cruore stillarent atque fumarent : operam daret, uti pœnitentiæ officia præstaret : ita demum permissum iri, ut solum domus Dei calcet. Eam objurgationem placide fert Tzimisca, promitteos se omnia obedienter facturum : se quoque purgans, ut qui manus Nicephoro non intulisset, ob Abolantio & Atzypotheodoro jussu Augustæ trucidato. Patriarcha igitur hanc palatio exigi jubet, & in aliquam insulam deportari : relegari etiam Nicephori percussores : & conscindi libellum edicti, quod ad confundendas res ecclesiasticas Nicephorus ediderat. Statim igitur
Theophano relegata. Tzimisca percussores istos extortes agit, & Theophanonem in Proconnesum relegat. Unde pastea occulte cum profugisset in magnum templum, exturbato eo, a Basilio cubiculario in provinciam Armeniacam est deportata, in Damidis monasterium recens a Imperatore conditam : cum prius in Imperatorem multo jecisset convicia, & in Basilium, cui Scythæ & Barbari nomine compelloto etiam pugnos ingesserat. Mater quoque Theophanonis in Mantineum exilii causa missa : edictique libellus prolatus & discerptus est, pristinaque ecclesiæ libertas reddita.
pag. 665.

His actis, Polyeuctus peccati explandi gratia pollicitum se quidquid privatus possederat, in pauperes elargiturum, Imperatorem in templum admisit : & festis Christi natalitiis ingressum eo, diademate Imperatorio redimit. Eo tempo-

συμβασιλεύοντας ἔχων αὐτῷ Βασίλειον τὸν Κωνσταντίνου τοὺς υἱοὺς Ρωμανόν· ὧν ὁ μὲν Βασίλειος ἑβδομον ἐλαχε τὸ ἡλικίας ἔτος, ἄπρος δὲ ὁ Κωνσταντῖνος πέμπτον. οὗτος οὖν Βασίλειον τὸν παρακοιμώμενον, ὃν Νικηφόρος ὁ βασιλεὺς ἐκ μικρᾶς συμβολῆς μάλιστα αὐτῷ συνῆρε τὰς βασιλείας καταχύσιν, φρόνημα τε ἐπῆρκε, μή πω πρότερον ὄντος τοῦ ἀξιώματος, πρώτα δ' αὐτὸ τοῦτο ἐφαρμόττοντος, καὶ μετακεκλημένος κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς προσελάβετο, ἅτε ἐκ πολλοῦ χρόνου πάντα πολιτικὰ μεταδιδόντα ἐπὶ τῷ οἰκείου πατρὸς Ρωμανοῦ τῷ γήροντος, καὶ Κωνσταντίνου τῷ Πορφυρογεννήτῃ τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ, καὶ πλουσίους κατὰ τῆδ' Ἀγαρηνῶν ἐστρατεύσαντα, καὶ δυσχερείαις πραγμάτων εἰδότα ἀφυῶς προσαρμόζεσθαι. ὃς εὐθὺς τὸν ἐπιτροπεύοντα εἰλικρινῶς τῆδ πραγμάτων, πάντας τοὺς ἄγαν τῷ Νικηφόρῳ φυλάττοντας ἐκ μέσου ποιεῖται· λέοντα μὲν τὸν Κυροπαλάτην ἐν Λέσβῳ πεπεδήσας, καὶ Νικηφόρον Βέσταν τὸν υἱὸν ἐν τῇ Ἰμβρῳ. Βάρδαν δὲ τὸν πάππον Δοὺκα τὸν Χαλδίας καὶ Κολωνείας τυγχάνοντα τῶν ἀρχῶν ἀπολύμενος, ἐν Ἀμασείᾳ παρεπέμψε. καὶ τοὺς ἄλλους δὲ, ὅσοι πολιτικὰς ἢ στρατιωτικὰς μετήεσαν ἀρχάς, τῆδ ἀρχῶν παραλύσας, τοὺς οἰκείους ἐπέστησε, καὶ τῇ τέῳ βασιλεῖ φυλάττοντας ὅσιον. τοὺς πάντ δὲ παρὰ τὸν Νικηφόρου φυγαδευθέντας, κἀθεδρεῦσαι ἐπιτρέπει, καὶ πρόγε τῆδ ἄλλων τοὺς Ἀρχιερέας, τῇ μὲν Θέλοντι ὑπογράψαι τῇ τόμῳ, ὃν εἰς ἀπαυτομολῶ Εὔβουλον ἐφώρα τὰς ἐκλογὰς ἐκείνου, ἐξορισθῆναι, ὡς ἤδη φθάσας ὁ λόγος ἐδήλωσε.

Οὕτω δὲ τῆδ πραγμάτων διοικουμένων, κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα πάσης ὑποψίας ἀπολυθεὶς, ἄπεισι μετ' ὀλίγων ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν μεγάλην ἐκκλησίαν, χεῖρα τοῦ πατριάρχου λαβεῖν βουλόμενος τὸ ἆθλημα. ὃν ἀλθόντα, εἰσιέναι μὲ οὐκ ἐᾷσιν ὁ Πολύδικτος, μὰ ἄξιον εἶναι φάσκων ἐπιβῆναι θείου ναοῦ πρὶν ἢ ἀπομίζοντι ἔτι τῇ συγγενικῷ αἵματι σαζομένας τὰς χεῖρας ἔχοντα· ἀλλὰ αὖθις ἔργα μετανοίας ἐνδείξασθαι, καὶ ὅπως ἐφίεσθαι πατὴρ ἐδαφος εἶναι Κυρίου. τὸν δὲ Ἰωάννου ἐπίσκοπον δεξαμένην τὸν ἐπιτίμησιν, καὶ πάντα πρᾶξαι μετ' εὐπειθείας ἐπαγγειλαμένην, ἀπολογισαμένου δ' ὅτι τῇ αὐτοχειρ μὲ αὐτὸς ἐγίνετο τοῦ Νικηφόρου, ἀλλ' ὁ Λβαλάντιος τῇ ὁ Ατζυποθεόδωρος ἐπιτροπῇ τῆς διανοίας· ταύτῃ μὲν ὁ πατριάρχης προσέταττε τῇδ ἀναστῆναι εὐπειθῶς, καὶ ἤν τινι ὑπεύθυνα πεποιηκέναι. * ἐξορίζονται δὲ ἐκ τοῦ τόμου, ἐν ἐπὶ συγχύσει τῇδ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ὁ Νικηφόρος ἐξέθετο. εὐθὺς οὖν ὁ Ἰωάννης ἱστᾷ τὸν πατριάρχην ἐξώσασθαι τῆς πόλεως, καὶ τὸν Θεοφανοῦς Προικοννήσῳ ἐξώρισεν. ἃ τις ἐκεῖθεν ὕστερον λάθρα φυγόντα, καὶ τῇ μεγάλῃ προσφυγόντα ἐκκλησίᾳ, ἐκ τῶν παρακειμένων Βασιλείου ἰοβληθῆσαι, ἐς τῇ δήματι τῇδ Ἀρμηνιακῶν ἐξοικίδιν ἐις τὸν παρὰ τῇ βασιλέως γειρηθῆσαν μονὴν τῇ Δαμίδος, ἐνβεβήσασα πρότερον εἰς τὰ βασιλέα πολλὰ, καὶ εἰς τὸν Βασίλειον, σκύθαν καὶ βάρβαρον ἀποκαλέσασα, καὶ σατὰ σέρμα αὐτῷ κονδύλους ἐπιτείψασα. ἐξορίζει δ' αὐτὴν καὶ ἡ τούτης μήτηρ ἐς Μαντινέῳ. ἐνέχθεις δὲ ὁ τόμος ἐράγη, καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐχαρίσθη ἡ προπαλαιὰ θεσία.

Τούτων οὖν πραχθέντων, ὑποχομένου δὲ τοῦ Ἰωάννου καὶ εἰς ἐξίλασμα τῆς ἁμαρτάδος πίνοντι ᾧ μέλλει τῷ ἰδιωτῶν ἔχειν πενιαυσίαν, ὁ Παλάδιος ἐπιτρέπει τὴν ἔξοδον, καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν γενέσιος εἰσιέναι τοῦτον τῇ τῆς βασιλείας ἀναδεῖ ᾧ δήματι. πολλῷ δ

[a] ἐξορισθῆναι δὲ τὸν τοῦ Νικηφόρου ἐξορίσαντα, Scyl.

σάλου δ παραχλω ἰχύσης τῆς βασιλείας ἐν τ τῆ ἑ- A
φ τῆ ἑσπερίφ (ἃ τι δ' ἀληθέσαι κατὰ τλὼ Κι-
λικίαν τὴ Φοινίλω τὴ Κοίλω Συρίαν πόλεις τῆ Ἀγα-
ρίνῶν, μὰ χρόνος τῶ Νικηφόρω καιρὸν τὸ καθ' αὐτὰς
ἀφθέδαι καλῶς, τὴ ἀσφαλίσαδαι, φρὸς ἀποσασί-
αν ἀπίβλεπον· τχὶ ἡ τῆ Ῥὼς κίνησις οὐ καλῶς φρο-
προν ἐπὶ Βυλγάρους μελεπαθέσα, μέγισον ἐπίσαση
τοῖς φράγμασι αἰσθέσιν· τχὶ λιμὸς ἐπὶ πίντε ὅλως
ἐνιαυτὰς τ Ῥωμαίων ἐπιεμόμβος, σφόδρα τὰς πόλεις
ἐπίζε) διεσπεῦτο, δ ὁμοίμπα πῶς ἂν τὰ πιαῖ-
πα θεραπωθέία κακὰ, τὴ τὸ ἐξ αὐτῶν ἀποσπλαδέ-
α ἐλπιζόμβος δίος. πίος δὲ τῆς πρὸς τῆ Ὀρόν-
τη Αντιοχείας χαρδούσης Αρχιρίως, Θεόδωρός τις
προχειρίζεται μοναχὸν, πᾶσι κομῶντα τοῖς ἀγαθοῖς, B
τὴ αὐτῆ προθεωίσαντα τ ἀνάῤῥησιν. τὴ παρεγγυ-
σάμβος, μὰ ἐπαιρῶσαι, ὡς τῶ Θεῶ μέλλοντος αὐ-
τὸν εἰς τὸ τῆς βασιλείας ὕψος ἀναβιβάσαι· ἃ μὰν
γνώσκειν, ὡς εἰ ὀλιγάρας ἑβδόδοις ἐπισαχώη τ
τῆς βασιλείας κατάχισα, τῆς ἑαυτῆ ψυχῆς ἐπίβυ-
λος ἴσαι· ἀξιώσαντα δ τὸς Μανιχαίους, τλὼ ἴσαν
πασαν ἐπιμομίνης τὴ λυμαινομίνης τῆ μεταδόσει τ
μυσαρᾶς αὐτῶν θρησκίας, πρὸς τλὼ ἑαυτῶν ἀποι-
κίσαι, τὴ ὧς νῦν ἐχαπιὰ γεναπισίου πανίρμου,
ὃ τὴ πεποίκιν ὕσερον, ἀπαιασίσας πίνης, τὴ τῆ
Φιλιππουπόλει ἐναπολησίσας. ἐπὶ λ'. δὲ τὴ μόνας ἑ-
ἀπίρας μῆ τ ἀναχόρδσεν τχὶ ὁ Πολιόδικτης ἐπιβιὰς,
καπάλυσε τ ζωὸς. τὴ προχειρίζεται αὖ αὐτῶ πανεμ- C
άρχης Βασίλειος μοναχὸς ὁ Σκαμανδρινὸς, ἐν ἀρεπῆς
πλεύσαι μαρτυρόμβος. τὴ τὰ μὲν πολιτικὰ ἐφέρε-
τῆδι.

Τῆ ἀλόσει ἡ ὧς Αντιοχείας τὴ τῆ λοιπῶν πόλε-
ων, ἃς ἄνωδεν ἀπαριθμησάμεδα, παραλυθὶς γεγο-
νὸς οἱ ἀπαπαχῶντὰς ὄντες Αγαρίνοι, τὴ τὰ λοιπὰ
ἔθνη τὰ τ ὁμοίαν αὐτοῖς σίβοντα θρησκίαν, Λιγύ-
πτιοι, Πέρσαι, Αραβες, Ελαμῖται, τὴ οἱ τὴν Εὐ-
δαίμονα λεγομίνην εἰσπεῖπε, τὴ τὸ Σαββᾶ, συμ-
φωνήσαντες, τχὶ ὁμαιχμίαν θέμβοι, διὰ ταῦτα πα-
παχόθεν ἐθροιώτης μεγάλων, τὴ ἡγεμονδσαι αὐτὰς πά-
ξαντες Καρχηδονίους, Ζώπυρ ἔχοντας ἀρχοντα, πραε-
νικὸν ἄνδρα, τὴ τὰ οἷς πολέμως δοκῶν (ὡς ἂν ἀκρι-
βὰς τχὶ ἐπισήμονας τῆ τι κατὰ γλῶ τὴ θάλατταν
ἔργων) ἐξῆλθον κατὰ Ρωμαίων, ὑφ' ὧν πᾶσας
συναγαγόντες δυνάμεις, οἷς ἑκατὸν μαχίμων ἀν-
δρῶν χιλιάδας ἀριθμούσας· τὴ τλὼ κατὰ Δάφνην
Αντιόχειαν καπαλαβόντες ἐπολιόρκουν ἐπιμελῶς. γνο-
ναίως δὲ τῆ ἐνδον τὴ ἀῤῥύχως τ πολιορκίαν ὑφε-
σαμίνων, ἐπὶ μακρὸν ἐπενεύνευο ἡ πολιορκία. ἀγ-
γελθείσης δὲ τῆς τῆ ἐνδον σωτηρίας τῆ βασιλεῖ, γράμ-
ματα ταχίως ἐπίμπουσι πρὸς τὸν ερατηγὸν Μεσοπο-
ταμίας, τὰς ἑαυτοῦ καλέσαντα δυνάμεις ἀθροῖσαι, τὴ
βοηθῆσαι ταχὺ τοῖς πολεμουμένοις· ἐπιμψι δὲ τὴ ἄρ-
χοντα τῶ ὅλω ερατῶ μετὰ τῆ δυνάμεων ἄλλων, τὸν πα- E
τρίκιον Νικόλαον, ἵνα ὅπερ τῆ φιλουμένων αὐτῆ αὐ-
τοκράτορ. ὃς ταῖς λοιπαῖς προσμίξας δυνάμεσι, τὴ συμ-
πλακεὶς τοῖς βαρβάροις μυριανδρασίοις ὕσιν, ἐτρέψα-
το λαμπρῶς, τχὶ ἐσκύλασεν ἐκ πολέμῳ, τὴ πάσυνε
Ρωμαίους ὕσας πόλεις ἐς τῆ ἀσφαλεῖ καπέσησε.

re & in Occidente & in Oriente res Imperii admodum conturbatæ fluctuabant. Nam & urbes Agarenis in Cilicia, Phœnicia, & Coelesyria ereptæ, quod Nicephoro earum constituendarum atque muniendarum occasio præcepta fuit, ad defectionem spectabant: & Rossica adversum Bulgaros non recte excogitata prius concitatio, magnum in periculum rem Romanam conjiciebat: & penuria quinque integros annos pressæ urbes, in summis erant difficultatibus: Ea solicitum tenebant Imperatorem, circumspicientem quodnam rantis malis remedium adhiberet, & rempublicam quam ea incuriebant liberaret. Cum autem Antiochea ad Orontem fluvium sita aliquandiu summo pontifice caruisset, ad id munus provehit Imperator Theodorum quemdam monachum, omnibus florentem bonis: qui ei etiam prædiaverat, Imperio potiturum, Deo ipsum ad hoc culmen elaturo: hortatusque fuerat, ne præcipitanter ageret: alioquin si monitus suos sperneret, suæ ipsius vitæ se insidiarum fuisse Intellecturum. Contenderat etiam ab eo, ut Manichæos per totum Orientem serpentes, & contagione suæ impuræ religionis omnia corrumpentes, in Occidentem, in desertam aliquam solitudinem deportaret. id quod postea temporis fecit Imperator, eosque Philippopolin ex Oriente transtulit. Polyeuctus post Tzimiscæ designationem, tantum trigintaquinque dies vixit. In ejus locum suffectus Basilius monachus Scamandrenus, perfectæ virtutis testimoniis clarus. Is ergo tum rerum civilium fuit status.

Status imperii difficilis.

Patriarchæ Constantinopolitani Antioch.

At Agareni ubicumque terrarum degentes, aliæque nationes eamdem cum his religionem colentes, ut Ægyptii, Persæ, Arabes, Elamitæ, & qui Felicem Arabiam incolunt, Sabæique gravissimo ob amissam Antiocheam reliquasque urbes, quas supra recensui, dolore permoti, fœdus iciunt: magnisque undique contractis copiis, & Carthaginensibus, quod hi belli terra marique gerendi essent peritissimi, summa rei commissa, Zochare Imperatore, viro apprime strenuo atque bellicoso, cum exercitu CCCIↃↃↃ bello idoneorum virorum in Romanos ducunt, & Antiocheam quæ est ad Daphnem obsidione cingunt: quam diuturnam fecit obsessorum fortitudo atque magnanimitas. Imperator ubi de barbarorum coitione est factus certior, illico præfectum Mesopotamiæ colligere exercitum, & obsessis subvenire scripto jubet. simul ducem totl exercitui præfuturum cum reliquis copiis mittit patricium Nicolaum, unum ex intimis suis eunuchis. Is ubi se cum suis conjunxit, barbaros, tametsi eorum exercitus vix minimam partem suis copiis æquabat, illustri prælio fudit, unaque pugna dissipavit, urbesque Romanis subditas tutas præstitit.

Agareni victi.

Edit. Paris. pag. 666.

Cæterum Rossis, cum ii Bulgariam quo retulimus modo subegissent, captis etiam duobus Petri filiis Borisa & Romano, domum reverti nequaquam placuit: sed locorum commoditatem admirati, longum vale dicentes pactis cum Nicephoro Imperatore initis, ibi commo-

Rossi Bulgariam filii vicedicant.

Τῷ ἴδνει δὲ τῆ Ῥὼς, ὃ ἑπόρων τρόπων τ Βυλγαρίαν χορησαμίνη, δεσμαλώτης δὲ κατασά-
νι δ τὰς δύο υἱοὺς τῦ Πέτρα, Βορίσλαν τχὶ Ρωμανὸν, ἀπίτι λῶ βυλπὸν ἡ ἐν οἴκῳ ὑπορροᾶ· ἀλλὰ
τλὼ τοῦ τόπου θαυμάσαντες ἀφθόνιαν, μακρὰ χαίρειν εἰπόντες ταῖς φρὸς τ Νικηφόρον τ βασιλέα

rari, ditionemque iſtam poſſidere ſtatuerunt. Hanc eorum ſententiam magis etiam confirmavit Calocyrus, qui ſe, ſi ab ipſis Romanorum deſignaretur Imperator, Bulgaria eis ceſſurum, fœdus perpetuum iſturum, triburum ipſis promiſſum multiplicaturum, ſocioſque & amicos eos per omnem vitam habiturum pollicebatur. His Roſſi vocibus inſtiti, & Bulgariam, ut bello a ſe ſubactam, ſibi vindicaverunt: & legatos Imperatoris, omnia eis a Nicephoro pacta ſe perſoluturum pollicentis, barbaricæ arrogantiæ plenis reſponſis datis rejecerunt. Proinde Imperator armis eam rem diſceptare coactus, miſſis litteris celeriter exercitus ab Oriente in Occidentem tranſfert, eiſque ducem a ſe nominatum præfecit Bardam magiſtrum, cognomento Sclerum, id eſt Durum, cujus ſororem Mariam privatus adhuc legitimo ſibi matrimonio conjunxerat: ſtatuitque veris initio ipſe quoque in bellum proficiſci. Sed Roſſi eorumque ductor Sphendoſthlabus, audito Romanas copias trajeciſſe, conjunctis quos jam in ſua habebant poteſtate Bulgaris, adſcitis etiam ad belli conſortium Parzinacis, & qui in Pannonia verſus occaſum habitabant Turcis, exercitu bellicoſo congregato ad eccxvrrr virorum millia, Æmum egreſſi, univerſam Thraciam incendiis ac prædationibus vaſtarunt: caſtraque prope muros Adrianopolis factis, prælii occaſionem præſtolati ſunt.

Calocyri perfidia.

At Bardas, qui ſe numero hoſtibus multo inferiorem ſentiret, quippe duodecim omnino millium exercitu inſtructus, utpote Imperatoris ſtatuit barbaros circumvenire, aſtuque & machinis tantam opprimere multitudinem. Neque eum is conatus, fruſtratus fuit. Quippe ſe cum ſuis intra muros continens, barbarique crebro provocantibus ad certamen de ſummis rerum ineundum non obtemperans, plerumque ſimulans, quantumvis ſuorum res ab hoſte agi ferrique cerneret, tamen ſuum tenebat propoſitum. Hoc pacto magnum ſui contemptum apud Bulgaros excitavit: ii enim rati omnino formidine ductum Bardam, ſuos mœnibus incluſos detinere, neque audere egredi, libere porro vagari, caſtra negligenter metari, & excubias debitas poſthabere, noctes potando, per ebrietatem inter fiſtulas & cymbala & ſaltationes barbaricas ducere, denique nihil eorum quæ attinebat curare. Ergo Bardas occaſionem nactus, & quomodo hoſtes adoriretur accurate meditatus, die horaque ad hoc deſignata, diſpoſitis per opportuniſſima loca inſidiis, Joannem patricium Alacaſenſem cum modica manu emittit, qui ſpeculatum hoſtes excurreret, ubique ii eſſent illico ſibi renuntiaret, hoſtibus appropinquantibus manum conſereret, ſubitoque terga dans ſpeciem fugæ exhiberet. non quidem ut effuſe laxatis equorum habenis fugerent, ſed paularim & compoſito agmine recederent: nonnumquam etiam æquo loco converſi cum hoſte pugnarent, donec eum in inſidias pertraherent, tum vero effuſe & nullo ordine fugam facerent. Erant barbari in tres diviſi partes. in prima erant cum Roſſi

Bardæ ſtratagema contra Roſſos & victoria. *Edit. Paris. pag. 667.*

Α γνωμίσας συνθήκας, συμφέρα τοῦμισυν αὐτῶς μᾶναι κατὰ χώρας, καὶ ἡ γῆς ἡγεμόνευε. ἐπεὶ δὲ πρὸς τὸν πλέον αὐτὸς ὁ Καλοκυρὸς, λέγων, εἰ παρ' αὐτῷ ἀναγορεύθη βασιλεὺς Ῥωμαίων, αὐτὸς τῆς τε Βουλγαρείας ἐκστήσεται, καὶ σπονδὰς ποιήσει διὰ παντὸς, καὶ τὰς συμφωνηθείσας δοθῆναι δόσεις αὐτοῖς παρίξει πολλαπλασίους, καὶ συμμάχους ἕξει καὶ φίλους αὐτοὺς ἀεὶ διὰ βίου. οἷς τισι ῥήμασι χαυνωθέντες οἱ Ῥῶς, τῆς τε Βουλγαρείας ὡς δορικτήτου ἀντεποιοῦντο κτήματος, & ἀφορισθέντων τὴν βασιλείαν καὶ ὑποχρέων ἐπιπλήσειν ἅπαντα τὰ τῆς Νικηφόρου ἐπιγελάσαντα, καὶ προσδέξαντες, ἀπαιρίσεις δέντες βαρβαρικὰς πιπλησμονίτας ἀλαζονείας, ὡς ἀναπαύσαι πάντα τὸν ἀπὸ μάχης πόνον τὰ πρόσφατα. γράμμασιν οὖν ἐφόλκῳ τὰς ἑῴας δυνάμεις πρὸς ἑαυτὸν ἀφιβιβάσας, ἄρχοντά τε αὐταῖς ἐπιστήσας ὃν ὠνόμαστο στρατηλάτην Βάρδαν μάγιστρον τὸν Σκληρὸν, καὶ τὸν ἀδελφὸν Μαρίας τὸν μὲν γαμετὴν ἰδιοποιούμενος βασιλικῆς, ἤμελλεν ἀπὸ ἑῴας ἐφιστάμενος αὐτὸς ἐξορμῆσαι. οἱ Ῥῶς δὲ, & ὁ τῶν ἀρχηγὸς Σφενδοσθλάβος, ἅτε Ῥωμαίων στρατεύματος ὡς ἐπύθοντο περαίωσιν, κατοπαγήσαντες διαλυμαίνοντο ἤδη τῆς Βουλγαρίας, προσειληχότες δὲ καὶ συμμάχους τοὺς τῶν Πατζινακίτας, καὶ τοὺς πρὸς δύσιν ἐν Παννονίᾳ κατῳκισμένους Τούρκους, & ἀφ' ἁπάντων στρατὸν πολυμεγέθη ὑπερβαίνοντα εἰς ἑπτακισχιλίους καὶ τριάκοντα μυριάσι συναριθμούμενος, & Αἷμον ἀφικάντες, πᾶσαν ὑπερπόλασαν Θρᾴκην, καὶ ἐλαΐζοντο, πυρπολοῦντες παρεμβολὴν ἀγχοῦ πως τῶν τειχῶν Ἀρκαδιουπόλεως, κἀκεῖσε ἡ συμπλοκὴ ἐν διεχόμενος τὸ πολέμου.

Ο δὲ μάγιστρος Βάρδας ὁ Σκληρὸς, ὡς ἤθετο καὶ πολὺ τῆς πλήθει λειπόμενος (πλείστους γὰρ αὐτῷ πᾶσα ἡ στρατιὰ εἰς μύριάδας) στρατηγικαῖς ἴσως ἀπάταις τοὺς ἑαυτοῦ πλειόνθειν, καὶ τύχῃ καὶ μηχανῇ τὰ τοσαῦτα καπρογαίσαι πλήθη. ὃ δὴ καὶ γέγονε. συγκλείσας γὰρ ἑαυτὸν σὺν τῇ στρατιᾷ ἔσω τειχῶν, πάλαι φρικαλμιῶν τὴν πολεμίων ἐξελθεῖν, καὶ περὶ τῷ ὅλων ἀγωνίσασθαι, οὐχ ὑπεῖκεν· ἀλλ' ἑκαστέρει ὡς τάχα δειλίας, βλέπων τοὺς ἀντιπάλους τὰ παρατυχόντα φέροντάς πρὸς ἀγοντας. τοῦτο δὲ τὸ βούλημα μεγάλην καταφρόνησιν ἐνεποίησε τοῖς Βουλγάροις. οἰηθέντες γὰρ, ὡς ταῖς ἀληθείαις δειλίᾳ συνεχόμενος ὁ Σκληρὸς συγκλεισμὸς ἔχοι τοῖχος, ἔνδον τοῖς Ῥωμαϊκὰς φαλάγγας ἐπιξυλθεῖν μὴ τολμῶν, ἀδεῶς τε ἐσκίδνασθαι, καὶ ἀμελῶς ἐγραπτοδίδοτο, καὶ τῆς φρουρᾶς ἀμέλουν φυλακῆς, πότοις καὶ μέθαις καὶ αὐλοῖς καὶ συμβόλοις καὶ ὀρχήσεσι βαρβαρικαῖς ἐγκυκλοῦντες, καὶ μηδένος τῶν δύσποτε ἐπιμελήμενοι. καιρὸν τοίνυν ἐπιδοὺς λαβόμενος ὁ Βάρδας, καὶ ὅπως ἐπίθηται τοῖς ἐχθροῖς δι' μάλα ἐγκεκοπῆσας, καὶ τῶν ὡρῶν καὶ τῶν ὥραν ὁρίσας, λόχους καὶ ἐνέδρας τισὶ ἐπὶ τινων δικαιοτάτων χωρίων ἐστάμενος, Ἰωάννην πατρίκιον τὸν Ἀλακασηνὸν μετὰ τινος ὀλίγης δυνάμεως ἐκπέμπει, ὡστρέχων κελεύσας, καὶ ἐγκοπεῖν τοὺς ἐχθροὺς, καὶ θαμὰ πρὸς αὐτὸν μιμεῖσθαι, καὶ ἅπερ πάσχοιεν ἀπαδιδόναι. ἐπεκυφᾶς δὲ καὶ συμμίξαι τοῖς ἐγγίσασι, καὶ ἅμα τῇ συμπλοκῇ δοῦναι τὰ νῶτα, καὶ δόλῳ μίπτειν φόβον, ὅλῳ ῥύμῃ ἐκδῦναι τε τοῖς ἵπποις τὰς χαλινοὺς, ἀλλ' ἑρέμα καὶ μετὰ τάξεως. ἅπερ δὴ παράκειται καὶ ὑποτρόποις συρρήγνυσθαι τοῖς ἐχθροῖς, καὶ αὖτα ποιεῖν μέχρις ἂν εἰς τοὺς λόχους τούτους καὶ εἰς τὰς ἐνέδρας ἐναπολείσωσιν· τότε δὲ ἀκόσμως φεύγειν, καὶ πρετροπάδην· τεχνὴ δὲ τῷ βαρβάρων διαιρεθέντων, Βουλγαροι μὲν

Digitized by Google

ροι μὲν γὰρ ἦ Ῥὼς τὸν πρώτιμον ἀνεκλήρωσαν μερίδα, Τοῦρκοι δὲ καθ' ἑαυτοὺς ὅσα μόνοι, ἦ Πατζινάκαι ὡσαύτως. ἐρχόμενος οὖν ὁ Ἰωάννης συμπλέκεται τοῖς Πατζινάκαις κατὰ τύχην συνελαύνουσι, καὶ ἅπαντα ὃν αὐτῷ παρηγγελμένον, προσποιεῖται φυγεῖν, χαλάσας τὴν ἀναχώρησιν παντελῶς. ἐνέκειντο δ' οἱ Πατζινάκαι, ταῖς ἑαυτῶν λύσασι τάξεσι, ὡς τάχα τοὺς φεύγοντας ἀφανίσειν ἄρδην. ἐκεῖνοι δὲ τὸν μὲν φεύγοντες μετὰ τάξεως, τὸν δὲ ὑποστρέφοντες καὶ ἀμυνόμενοι, ἴθιον πρὸς τοὺς λόχους. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐς μέσους ἐγένοντο τούτους, τοῦτ' ἦδη αὐτοῖς τοὺς χαλινοὺς, ἀραπὸς ἴρδην. καὶ οἱ Πατζινάκαι ἐκπλήττουσι, ἀπάσης εὐδαίμονος. ὑπερφανέντος δ' ἐξαίφνης τοῦ μαγίστρου μετὰ πυκνὸς τοῦ στρατοῦ, τῇ ἀφορδοκήτῳ καταπλαγέντες, τὸν μὲν δίωξιν ὑπέχον. οὐ μὴν γε ἦ ἐς φυγὴν ἀπεῖδον, ἀλλ' ἕμενον, ὡς τις ἐπὶ δυσὶ δέουσι. μετὰ σφοδρᾶς δὲ ῥώμης τῶν περὶ τὸν μάγιστρον συμπεσόντων αὐτοῖς, ἦ τῆς λοιπῆς φάλαγγος ὄπισθεν ἐρχομένης μετ' εὐκοσμίας καὶ τάξεως, πίπτουσιν αὐθις οἱ ἀλκιμώτατοι τῶν Σκυθῶν. ἦ κατὰ βάθος τῆς φάλαγγος χυθέντες, ἐς μέσους ἐμπίπτουσι τοὺς λόχους οἱ Πατζινάκαι, τῶν κεράτων συνελθόντων ἀλλήλοις, ἦ κύκλωσιν ἐποιήσαντων. ἐπ' ὀλίγον οὖν ἀντιχόντες ἐνέλιπον, ἦ πάντες χεδὸν κατεκόπησαν.

Οὕτω δὲ τούτους ξιφήρεις ὁ Βάρδας, ἦ διὰ τῶν αἰχμαλώτων μαθὼν, ὡς ἦ οἱ λοιποὶ ἀκμῆς ὄντες ἐφοπλίσουσι συνεπαγμένοι τὸν πόλεμον, ξίφεσι τὸν πεζίσιον πρὸς ἐκείνους. ἄρτι δ' ἐκεῖνοι τὸ τῶν Πατζινακῶν ἐγνωκότες ἀτύχημα, κατελάβοντο τὰς ψυχὰς τῇ ἀδοκήτῳ τῆς συμφορᾶς. ὅμως παρακαλέσαντες ἑαυτοὺς, καὶ τοὺς ἐν τῇ φυγῇ σκεδασθέντας ἀναλαβόντες, προσβάλλουσι τοῖς Ῥωμαίοις, οἱ μὲν ἱππεῖς προβραμόντες, οἱ δὲ πεζοὶ κατόπιν ἐρχόμενοι. ὡς δὲ ἦ τὴν πρώτην προσβολὴν ἀνεκόπησαν οἱ ἱππεῖς τῆς ἐρμὰς ὑπὸ Ῥωμαίων ἀνυποστάτου φαντάσματος, ἐκκλίναντες εἰς τοὺς πεζοὺς συνελάθησαν. ἐκεῖσε δὲ πάλιν γενόμενοι, ἀνελάμβανον ἑαυτοὺς, ἐς τοὺς Ῥωμαίους προσίμεν ἐπερχομένους. καὶ ὧ μὲν ἄχρι τινὸς ἡ μάχη ἀγχώμαλος, ἕως ἦ Σκύθης τις μεγέθει σώματος καὶ ἀνδρίᾳ ψυχῆς ἐπαιρόμενος, τῶν ἄλλων ὑπερφρονήσας, ἐπ' αὐτὸν τὸν μάγιστρον φέρεται παρεμπεσόντα, ἦ τὰς τάξεις παραθαρρύνοντα, ἦ ξίφει παίει ἦ τὸ κράνος. τὸ δὲ ξίφος παρολισθήσαντος, ἄφαρκτος ἐγένετο ἡ βολή. τὸν δὲ ὁ μάγιστρος ξίφει παίει κατὰ τοῦ κράνους. βάρει δὲ τῆς χειρὸς, καὶ βαρῇ τῷ σιδήρῳ, εὖπο γέγονε ἐνεργὸς ἡ πλῆξις, ὡς δίχα ἅλον ἐξαυθῆναι τὸν Σκύθην. καὶ Κωνσταντῖνος δὲ πατρίκιος, ὁ τοῦ μαγίστρου ἀδελφὸς, τῇ ἀδελφοῦ βοηθῶν, ἕτερον Σκύθην συναιρόμενον τῇ ῥιπῇ τοῦ, ἦ ἐπαμήτορα φερόμενον, παίσας κατὰ τῆς κεφαλῆς ἐπεσύδασεν. ἐκείνου δ' ἐπὶ θάτερα κλίναντος ἑαυτὸν, ἐξαμαρτὼν ὁ Κωνσταντῖνος, κατατέμνει τὸ ξίφος εἰς τὸν αὐχένα τοῦ ἵππου, ἦ ὑποτέμνει τὸ ζαχλόν τοῦ κεφαλοῦ. πεσόντι δὲ τοῦ Σκύθου, ὑποβὰς τοῦ ἵππου, ἦ τῇ χειρὶ τῆς γενειάδος δρέψαμενος, ὑποφάττει τῶν. τῶν τὸ ἔργον Ῥωμαίους μὲν ἐπέρρωσε, ἦ θαρραλεωτέρους ἐποίησε, δουλίας δὲ καὶ φόβου τοὺς Σκύθας ἐνέπλησε. ἦ ταχὺ ἐπιλελυσμένοι. ἀλκῆς, τε τῶν διδάσκει, ἦ ἀσίμους ἦ μὴ πολλῆς ἐφέλγουν εὐκοσμίας. ἅπαντα δὲ Ῥωμαῖοι, ἦ ἅπαν τὸ πεδίον νεκρῶν ἐμπεπλήκασιν. πλοῦτον δὲ ἦ ζω-

A sis Bulgari, seorsim Turci, seorsim etiam Patzinacæ. Fors ita tulit, ut Joannes primo omnium in Patzinacas incideret. cumque, uti mandatum ei fuisse demonstravimus, oblique recedens fugam simularet, Patzinacæ turbatis suis ordinibus instabant, spe fugientes subito omnes delendi, Romani modo agmine composito fugientes, modo hostibus sese obvertentes ac præliantes, ad insidias cursum tenebant: in quas medias ubi venerunt, laxatis habenis effuse fugerunt, ac Patzinacæ dissipatis ordinibus promiscue eos sunt insecuti. Sed ubi Bardas subito cum toto exercitu apparuit, se improvisa consternati, omissa persecutione non quidem fuga, sed defe-

Edit. Paris. pag. 668.

B sioni sese pararunt. Vehementi autem cum impetu Bardæ exercitu irruente, xeque altera quoque a tergo phalange compositis ordinibus ingruente, statim fortissimi quique Scytharum ceciderunt; *Scythæ victi.* & eorum phalange alte dissipata, cornibus Romanorum coeuntibus in medio deprehensi Patzinacæ, atque in urbem circumventi, non diu vim sustinuerunt, sed inclinata acie prope universi sunt occisi.

His hoc modo victis, Bardas cum ex captivis intellexisset, reliquos adhuc integros instructa acie pugnam expectare, recta in eos ducit. Ii vero, tametsi recens acceptus de Patzinacarum

C clade nuntius animos eorum insperata calamitate fractos dejecerat, tamen mutuo sese cohortati, adscitis etiam qui ex fuga confluebant, Romanis occurrunt, præmissis equitibus, ac subsequentibus eos peditibus. Primo congressu equites a Romanis, quorum vis subsisti non posse videbatur, rejecti, inque peditatum compulsi sunt. Ibi se recollegerunt, & Romanorum impetum sustinuerunt. Aliquandiu dubio Marte pugnatum est, donec Scytha quidam mole corporis

D & robore animi elatus, ante alios progressus, in ipsum fertur Bardam, qui eques ordines obibat, atque dictis animabat. Hujus cassidi Scytha cum gladium inflixisset, ictu delabente conatus irritus fuit. Bardas vero ense galeam Scythæ ferit: & ob vim manus, ac ferri præstantem tincturam ictui tanta fuit efficacitas, ut medium Scytham dissecuerit. Sed & Constantinus patricius, Bardæ frater, alium Scytham, qui una cum priore ingruebat, ac se ferocius gerebat,

E ut fratri opitularetur, caput ferire dum vult, declinante ictu barbaro, hujus equi cervicem gladio tangit, caputque amputat: collapsumque Scytham ab equo descendens, manu mento ejus accepto jugulat. Hoc facinus Romanis animos auxit, Scythas autem metu implevit: itaque oblati mox virtutis terga dederunt, turpemque nullo ordine fugam fecerunt, quos insecuti Romani, campum cadaveribus oppleverunt. Plures

interfectis capti ſunt. & ſuperſtites, pau-
cis demptis, omnes fuerunt ſaucii. Quod
Edit. Pariſ. pag 669. niſi non ingruens Romanos a perſequendo
hoſte revocaſſet, nemo ſane evaſiſſet.
De tot millibus barbarorum perpauci ſu-
perfuerunt: de Romanis in acie ceciderunt
viri nav: vulnerati ſuot univerſi.

Bardas Leonis Phocæ filius revocatur. * Nondum confecto Scythico bello,
cum quidem nondum cruorem illius prælii
abluere Romanis licuiſſet, litteris Impe-
ratoris Bardas Durus ad Imperatorem evo-
catur: qui ut eo venit, ſtatim jubetur
cum exercitu, quantus propoſito certamini
videretur ſufficturus, in Aſiam trajicere.
Ereoim Bardas Phocas ex Amaſia profu-
gus, in quam relegatus fuerat, facta oc-
culte conſpiratione cum cognatis, amicis
& familiaribus ſuis occupaverat Cæſa-
ream Cappadociæ: ibique ſocios haud pau-
cos collegerat, quorum principes erant fi-
lii patricii Theoduli Parſacuteni Theodo-
rus & Nicephorus, ac quidam patricius Si-
meon Ampelas. His freti Bardas Pho-
cas opibus, diademate reliquiſque Imperii
inſignibus aſſumptis, adverſus Imperato-
rem ſeditionem moverat. Ad eam defe-
ctionem pater ejus Leo Curopalates alios
muneribus, alios dignitatum & opum pol-
licitationibus permoverat, uſus ad hoc mi-
niſterio epiſcopi Abydeni: atque ipſe ſta-
tuerat clanculum ea Lesbo in Thraciam
una cum filio ſuo Nicephoro trajicere.
Hic Curopalates re Imperatori detecta
(comprehenſus enim epiſcopus Abyde-
nus, & convictus, rem totam patefe-
cerat) judicibus traditus, ab iiſque
morte eſt cum filio damnatus. Sed Impe-
rator ita ſententiam mitigavit, ut utro-
que oculis orbatus perpetuum exularet.
Clementiæ exemplum. Fertorque clam carnificibus mandaſſe, ne
oculis eos privarent: ſed ſimulato eos ſe
effodiſſe, viſum incolumem ipſis relinque-
rent: neque mandato id ſe Imperatoris,
ſed humanitate motos feciſſe præ ſe ferre-
rent. Is tum fuit exitus rerum Curopala-
tæ.

Cæterum Durus ut in Aſiam ad Dory-
laum pervenit, primo Phocam & ejus
conſpirationis populares promiſſionibus
ſplendidis a propoſito deducere tentavit.
mandaverat enim ipſi Imperator, ut quo-
ad ejus omnino fieri poſſet, manus civilis
ſanguinis puras ſervaret. Poſtquam vero
id abe re ſe conari vidit (quippe ſeditio-
ſi legatis auditis potius efferebaotur,
quam ut quicquam concederent) rem ge-
rere intendit, collectoque exercitu Cæſa-
pag. 670. ream petiit. At ſocii Phocæ eo cognito,
ſpes incertas repudiantes, iiſque in pro-
ptu ſita præferentes, acceptis, quæ ab
Imperatore offerebantur muneribus, no-
cte facta ad Bardam transfugerunt:
primus omnium Diogenes Adraleſtus,
deinde & Ampelas, & Theodali fi-
lii qui auctores totius defectionis fue-
rant: tum reliqua omnis multitudo,
ita ut ſolus cum ſuis famulis Pho-
cas manſerit. Atque hic omni deſti-
tutus auxilio, ægritudini animi atque
indignationi adverſus eos qui eum prius
ad rebellionem incitarant, atque tum
prodiderant, immerſus, nocte jam in-

A γείμι τῷ πιόντων πλείως. ἐγένοντο δὲ ἐν πλείω ὀλί-
γων πάντες οἱ πεπληφθίσης θαυμαίων. ἐν ὑδεὶς ἂν
διάφορα τὸν αἰνδαίων, εἰ μὴ νὺξ ἐπιγενομένη ἐπίσχε τῆς
διώξεως τὰς Ρωμαίως. ἐν τῷ μὲν Βαρβάρων ἐκ πολ-
λῶν μυριάδων ὀλίγοι πανπλῶς διεσώθησαν. Ρωμαῖοι
δὲ ἐπίσων ἐν τῇ μάχῃ κί. τραυμαίων δ' ἐγένοντο ὁ-
μῶ * σύμπαντες. * τὸ πάντα. Scyl.

Οὔπω τέλος εἶχε τῇ Σκληρῷ τὰ τῶ Σκυθικῶ πολέ-
μω, ὑδὲ προσηγείτο τοῖς Ρωμαίοις ἐκ τῆς μάχης ἀ-
πολωύσθαι λύθρον. ἐν γράμματα ἐφοίτα βασιλικὰ,
μεπάκλαυτον ποῶντα εἰς βασιλέα τὸν μάγιστρον. ὃν ἀφε-
κόμενον, εἰς τὼ Ασίαν ἀελάσει περιεσθῶσαι, τὰ πρὸς
τὸν προκείμενον ἀρκύπτα ἀγῶνα εὐλαφέντα στρατεύματα.
B ἔτυχε δὲ Βάρδας ὁ Φωκᾶς ὑποδρὰς ὢν Αμασείας, ὃν
οἰκεῖν καπέκεινο, μὴ συγγενῶν καὶ φίλων ἐν σωπῇ
θεν, μεθ' ὧν ἀφανῶς συνωμόσατο τῷ ὲν Καππα-
δοκίᾳ κατάλαβεῖν Καισάρειαν. κἀκεῖσε ἐπαγαγὼν ὀλίγον
ὀλίγους ἀθροίσας, ὧν ἦσαν ἔξαρχοι οἱ τῶ πατρικίου Θεο-
δόλυ παῖδες τῶ Παρακοιμωμένου Θεόδωρος Ε Νικηφόρος,
καί τις πατρίκιος ἄλλος Συμεὼν ὁ Αμπελᾶς, ἐνδύμα
πορφυρᾶς ἑαυτῷ, ἐν τὰ λοιπὰ τῆς βασιλείας αἰσίλαφῶς
γνωρίσματα, ἀναρασίαν καὶ τὸ βασιλέως αἰτῆσαι. τὸ
πατρὸς αὐτῶ Λέοντος τῶ Κυροπαλάτου τὸς μὲν αἰαπεύ-
σαντος δώρως οἷς τῶν, τὸς δὲ ὑποχίσεσιν ἀξιωμάτων
ἐν ἀπόσων, ὑπηρέτη πρὸς τῶν χειροτονίαν, τῷ τῆς Αβύ-
C δω ἐπισκόπῳ. ἐβούλετο δὲ Ε αὐτὸς ἐν τῆς Λέσβω ἐκ-
πηρᾶν λάθρα, σὺν τῇ υἱῷ Νικηφόρῳ εἰς τὼ ἐπὶ Θρᾴ-
κλω χωρία. γνωθέντος δὲ τῶν τῷ βασιλεῖ, ἐπεὶ ἐν ὁ
ἐπίσκοπος συνειλημμένος, καὶ τὸς ἐλέγχως ὑχοῖός τε
ὢν ἐξελθράσειεν, πάντα ἐξοῖσα οἷς τυμφανῆς, πα-
ραδόθη τοῖς δικασαῖς ὁ Κυροπαλάτης, ἐν ὑπὸ πάν-
των τῶν προσιμᾶται πεθάναι, σὺν τῇ υἱῷ. ἀποκέτερος
δὲ χρησαμένου τῶ βασιλέως, ἀσφυγίᾳ ἐν τῇ ὀμμάτων
πυρώσει, καὶ ἄμφω καταδικάζονται. λελυθότος, ὡς
λέγεται, τῶ βασιλέως παραγγείλαντος τοῖς δημίοις,
μεδαμῶς τὰς ὄψεις τῶν λωβᾶσθαι, ἀλλὰ δόλῳ πα-
D μὸ παραχεῖν ἐκτυφλώσως, ἄρχω δ' ὁ ἀσὰ τῶν τὸ
οἰκεῖον ὑποφέρεθαι φῶς. ὑπερύφαι δὲ ἐν ὅτι προστε-
ταγμένον ἐν τῶν παρὰ τῶ βασιλέως, ἑαυτοῖς δὲ τι ἔρ-
γον ἀναθέσθαι ὡς πάχα φιλανθρωπόσαμένους, ἐν χα-
ρισαμένους τὸ βλέπειν αὐτοῖς. Ε τὰ μὲν τῶ Κυροπαλά-
του εἰς τῶν ἐνελήλυθα.

Διαβὰς δὲ ὁ Σκληρὸς εἰς τὼ Ασίαν, κρὸς τῇ Δορυ-
λάῳ γενόμενος, φῶτον μὲν ἀπεπειρᾶτο τὸ Φωκᾶ, καὶ
τῇ πίστω σωαιρομένων, οἷ πως δωρεθείᾳ αὐτὸς ἀγαθῶν
ὑποχίσεσιν ἀποσῶαι πόσας τῇ βιβυλλομένων. καὶ
ἐν δὴ ἐν παραγγελίαν εἶχεν ἐκ βασιλέως, ὡς αὐτὸν
ἀγωνίσασθαι, ἐμφυλίω αἵματος καθαρᾶς ἐχπρῆσαι τὰς
χεῖρας. ὡς δ' ἀνωλύτως ἤγεν ἐπιχειρῶν, (ἐθραύ-
νετο γὰρ μᾶλλον ἢ ἐχρυῦντο τῶς ἀριστέως οἱ ἀ-
ποσάται) ἔργον ἤδη ἄπτεσθαι ἐκρινε. καὶ τὸν στρα-
τὸν ἀγείρας, ἀπῆκε πρὸς τὼ Καισάρειαν. ὅπερ ὁ
συὶ τῇ Φωκᾷ ἐγνωκότες, καὶ τὸ ἐπ' ἀδήλοις ἐλπί-
σιν ὀχεῖσθαι ἐάσαντες, καὶ τὰ ὲν χρυσὸ προτιμή-
σαντες, τῶς ἐκ τῶ βασιλέως δεδομένας αὐτοῖς δωρεὰς δεξάμενοι, νυκτὸς ἐπιγενομένης αὐτο-
μολῶσι πρὸς τὸν Σκληρὸν, φῶτος μὲν ὁ Διογένης Αδράλεστος, εἶτα καὶ ὁ Αμπελᾶς, ἐν οἱ
τῶ Θεοδούλου παῖδες, οἱ καὶ τὸ πᾶν τῆς ἀποστασίας προκαταρτύσαντες, καὶ ἐφεξῆς τὸ λοι-
πὸν ἅπαν πλῆθος, ὡς μόνον ἀθρόον μετὰ τῇ ἑαυτῶ θεραπόντων περιλειφθῆναι τὸν Φωκᾶν.
πάσης δὲ βοηθείας ἔρημος αὖθις ἀπολειφθεὶς, καὶ ἀνίᾳ βαπτισθεὶς, καὶ λύπῃ κατὰ τῶν
παρανενοσάντων, εἶτα προδεδωκότων, κατελιπχθη πρὸς ὕπνον ἐδὺ νυκτὸς ἐπισάσης. ἐδο-

ξου ὢν ὑπνώττων ἀγανακτεῖν ᾧ ἀλύειν, ᾧ περὶ τῇ ἀδικηθῆναι ὀχλεῖσθαι τῇ Θεῷ. Δίκασον Κύριε λέγων τοὺς ἀδικοῦντάς με. ἐν ᾧ δὲ ἔμελλε τὰ ὑπόμνια εἰπεῖν τῶ ψαλμῶ, ὑκουσε φωνῆς λυγούσης, μὴ παραπόρω φοβῶσι. ἤρθυσε δὲ ὁ Σκληρὸς, προελήφθαι τὸ ἐπίλοιπον τῆς φόβης. διασεισάς οὖν σωθῆναι, ὡς ἴγνω πάσης ἐλπίδος ὠλιθιακὸς, ὡς ὄχεσι ἐξίππασάμενος· μετὰ τῆ περὶ αὐτὸν, πρὸς τὸ φρούριον ἐφθασε τὸν Τυροπαῖον. γνοὺς δὲ τὸ δρασμὸ τῆ μαγίστρῳ Βάρδᾳ τῆ Σκληρῆ, ἱππεῖς ἀποστέλλαντι ὠζωνοι, καταπαχῆσαι ᾧ καταλαβῶν αὐτὸν, πρὸ τῶ εἰς τὸ φρούριον εἰσελθεῖν. οἵτινες σωσθέντος χρόνῳ μικρῷ τὴ διώξεως, καταλαμβάνουσιν αὐτὸν ἀπὸ τὸ πεδίου, ᾧ μέλλοντα ὅσον οὐδέπω ταῖς τοῦ φρουρίου προσαγγίζειν ὑπωρείαις. ὡς δὲ τοῦτον τάλαν προφέρον, τῇ γενεαίστατι, πωῖομα Κωνσταντῖνος, Χάρων τὼ προσηγορίαν, τοὺς ἄλλους καπῆλους λιπὼν, μετὰ σωτηρίας ὑπῆρχεν τῇ Φωκᾶ, ὅπιθεν σύραγωῦνι τῇ ἑαυτοῦ, ᾧ ἰὼ τις ἐπὶ ἵξεσθαι προθύμως παρασαδασμένῳ. τοῦτον πόρρωθεν ἰδὼν ᾧ γνωρίσας ὁ Χάρων, ὕβρισεν ἀσήμους ᾧ ἀφιτίσιν ἐβαλλεν, ἀγεννῆ ᾧ ἀνάνδρου ὑποκαλῶν, ᾧ προσμένων κελεύων μικρὸν, ὥστε τὰ γήρα τῆς ὑποστάσεως λαβεῖν. ὁ δὲ τῇ ὕβρεων ὑπακούων, ᾧ ὅτις ὁ λέγων μὴ ἀγανάσας, ἐπιχὼν τὸν χαλινὸν, ᾧ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστραφεὶς ἔδεισε ὦ αὐθρωπε, ἔφε, τὸ ἀσύθμητον λογισάμενον τῆς τῇ ἀνθρώπων τύχης, μὴ προσανοήδιζειν, μὸ δ' ἐπιμβαίνειν ἀνθρώπῳ ταῖς ἐξ αὐτῆς ἐπηρείαις λυσιχαιρμένῳ· ἀλλ' οἰκτείρειν μᾶλλον, ᾧ ἐλεῖν τὸν δυτυχοῦντα με, πατρὶ μὲν ἐχομένῳ Κυρκαλάβλω, πάππον δὲ Καίσαρα, Θεῖον βασιλέα, Δούκα δὲ ᾧ αὐτὸν γενόμενα, τῇ τῆς αἰσπέρῃ συναεθροδεσπα, νυνὶ δὲ ἐχάτης κακοῖς ὑποβεβλημένον, ᾧ ἀλληράμασι. τὸν δὲ, ἀλλὰ ταῦτα, ὦ κακὴ κεφαλὴ, λέγεσθαι φρὸς παῖδας τοὺς διωμοίους ἀπαιθῶσι, εἰκότως, ἰμὶ δὲ οἱ φοβερίσεως τῆς τοιαύτης σὺ λαγυδείοις· ᾧ τὸν ἵππον μωσπίζοντος, ᾧ θρασύτερον φρολόντος, ἀπασάμενος ὁ Φωκᾶς τὼ ἐν τῇ ὀφρυδὶ παρωρυμένου κορύνιου, ᾧ ὑπαντιάσας, πάιει τῶτον ᾧ τὸ κράνος. ᾧ αὐτὸν μὲν ὑποδείκνυσι νεκρὸν παραυτίκα, ἐμποδίσαι μὰ δυνοθέσης ὑ κόρυθος τῇ βίᾳ ὑ πλυγῆς. ἐκεῖνος δὲ ὑποτρίψας τὸν χαλινὸν, εἰχετο τῆς ὁδῦ· οἱ δὲ διώκοντες κατόπιν γενόμενοι, ᾧ ἔνθα ὁ Χάρων πεθνεὼς ἵκατο ἐρχόμενοι, ᾧ τῇ ἀνοσχέτῳ τῶ πτώματος ἐκπλαγέντες, πάντες ἴσων τὼ δίωξιν, μηδενὸς τολμῶντος προσαπέρω ἰέναι. ᾧ ὕπως ἀδείας λαβόμενος ὁ Φωκᾶς, ἄνεστι οἷς τὸ φρούριον. παρεγένετο μὲν πᾶσα ᾧ ὁ Σκληρὸς, συμιχῶς φρὸς ἑαυτὸν πέμπων, ᾧ ἀδείαν μηδ' ὅρκων γράφων ὡς κηδεστῆ (νύμφιον δὲ ἐπὶ τῇ ἀδελφῇ Κωνσταντίνῳ ὁ ἑαυτὸν εἶχε ἀδελφὸν Σοφίαν) ᾧ συμβουλίων προχωρῆσαι τῇ βασιλεῖ, Ϲ τὼ αὐτῶ δικὴ τῆς ἀντομολίας συμπάθειαν ἐπισπάσασθαι. ὅρκους δὲ λαβὼν, ὡς ἀδέντι πείσεται φλαῦρον, παραδίδωσιν ἑαυτὸν τῇ Σκληρῇ, σὺν τοῖς σωσθεῖσιν αὐτῇ. ὃν μὲν ἄλλο παδόντα κακὸν, μόνον δὲ γενόμενον κληρικὸν, ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ ὑπηροέζει ὁ βασιλεύς. τὸν Σκληρὸν δ' ζώνως μετὰ τῇ κύφω πτώματος, διαβλῶσι πάλιν κελεύει φρὸς τὸν ἑαυτοῦ.

Λγεται δὲ ἑαυτῇ γαμῆσαι ὁ Ιωάννης, Θεοδώραν τὴν ἀδελφὴν Ρωμανοῦ, θυγατέρα δὲ τοῦ Πορφυρογεννήτου Κωνσταντίνου· καὶ αὐτὴν τῇ πράξει με-

A gruente ſopitus eſt. Per ſomnum imagina- Iobennium.
rus eſt, quiritari ſe animoque angi, &
de iis qui ſojuria ipſum affecerant, ſic
Deo conqueri: Domine ulciſcere eos, *Pſalm. 34.*
qui me infeſtarunt. Cumque reliquum Pſal-
mi addere vellet, vocem audire, quæ pro-
gredi vetaret: quod diceret, reliquam car-
minis partem jam eſſe a Barda anrecap-
tam. Surrexit ergo tremebundus, omni-
que ſe ſpe excidiſſe videns, ut erat inſtru-
ctus, cum ſuis equos conſcendit, fugaque
caſtellum Tyropœum petit. Bardas ubi
de fuga ejus certior eſt factus, expeditos
B equites mittit, qui celeriter ei occurrant,
& antequam caſtellum intret comprehen-
dant. Il elcatis equis vecti, Phocam in
campo aſſequuntur jamjam imo monti in
quo caſtellum erat ſitum ſubeuntem. Erat
inter eos audacia & indole princeps Con-
ſtantinus Charon. Is reliquis a tergo re-
lictis, Phocam citato curſu inſecutus eſt,
agmen ſuorum claudentem, & ad ſtre-
nue deſcendam vim paratum. Huoc
Charon eminus conſpectum cum agnoſce-
ret, turpia in eum jecit convicia, dege-
nerem & timidam appellans: jubenſque
pauliſper operiri, dum præmium defectio-
nis acciperet. Phocas contumelias inau-
diens, neque ignorans quis eas jactaret,
inhibito equo ſe Charonti obvertit: & Temeritas.
Heus (inquit) oportebat re inſtabili-
tatem humanæ fortunæ conſiderantem,
non exprobrare, neque inſultare homini,
C ejus improbitate in hanc conjecto neceſſi-
tatem: ſed miſerari potius meam cala-
mitatem, nati patre Curopalata, avo
Cæſare, patruo Imperatore: ejuſque
adeo, qui cum & ipſa ſoiſſet, & in- 316
ter ſummos numeratus, nunc extremis
calamitatibus atque infortuniis premor.
Ad hæc Charon: Recte, inquit, pue-
ris hæc ſceleſte dicerentur, qui ver-
bis ludi queant: me his nugis non
decipies. Simulque equo calcaribus ſti-
mulato, ferocius invadit. Tum Phocas
clavam, quam ſub paludamento pen-
dentem ferebat, arripit, obviumque
ſe ferens, ictu in caput impacto, le- *Edit. Pariſ.*
tho dat Charontem, galea nihil ad- *pag. 671.*
verſus vim plagæ valente: & equo
D frenis averſo, inſtitutum iter proſe-
quitur. Cum vero inſequentium reli-
qui eo perveniſſent, cadavere Cha-
rontis conſpecto, re improviſa con-
ſternati ſubſtiterunt, nemine eorum
ultra progredi audente. Ira Phocas ſe-
curitatem oactus, in caſtellum perve-
nit. Mox eodem Bardas acceſſit, con-
tinenterque ad Phocam miſſis inter-
E nuntiis, interpoſito juramento confir-
mavit, ſe ipſius eam curam gerere,
quam affinis habere par eſſet (nam
Sophia Phocæ ſoror, Conſtantino Du-
ri fratri nupſerat) ſuaſitque ut Im-
peratori ſe dederet, impetraturus ab eo
rebellionis veniam. Itaque fide a ju-
rato Duro acceptæ Phocas, nihil in
ſe atroa ſtatutum iri, huic ſe ſuoſque
dedit. Contentuſque hac pœna fuit Im-
perator, ut eum clericum factum in
Chium relegaret: & Durum cum ex-
pediris cohortibus juſſit in Occidentem re-
verti.

Præterea Imperator uxorem ducit Uxor Tauu-
Theodoram Romani ſororem, filiam ſex.
Conſtantini Porphyrogeniti. quæ nu-

priæ pergratæ fuerunt civibus, quod eum Imperium illi familiæ conservare velle judicarent.

Tzimisces anno secundo Imperii sui in Rossos expeditionem suscepturus, cum animos militum liberalitate sua resciſſet, duces iis præfecit prudentia & artium imperatoriarum peritia nobiles: & reliquis omnibus apparandis eam impendit curam, ne quid rerum necessariarum exercitibus deesset. Classem quoque curavit opera Leonis ejus, qui tunc rei navalis drungarius, postea est protovestiarius factus: & cum veteres naves sefecit, tum novas fabricatus est, & classem justam constituit. Omnibus probe adornatis, ineunte vere sacris Deo pro felici exitu operatus, & celictis ad cives mandatis, Constantinopoli exit. Cum ad Rædestum veniſſet, duo illi occurrunt a Scythis missi sub legationis prætextu exploratum res Romanas, quos expostulantes, & de iojuriis Scythicæ genti factis querentes, cum non ignoraret causam eorum adventus, per totta castra circuire, & omnes ordines contemplari, eoque facto domum redire, suoque principi dicere jubet Romanum sic ornato & dicto obsequente exercitu ad bellum contra ipsum gerendum venire. Hoc modo dimissis exploratoribus, ipse cum expeditis circiter 100 peditibus, & quatuor equitum millibus, mandato reliquis ut duce Basilio cubiculario citra festinationem subsequerentur, insperato Ætno in hostilium nemine expectante irrumpit; & prope urbem magnam Perſthlabam, ubi regia erat Bulgarorum, castra ponit. Ea subita res Scythis terrorem stuporemque incuſſit: & Calocyrus præsentium malorum auctor, qui rum ea in urbe degebat, ne sonitum quidem tubæ exaudire sustinens, cognito ipsum Imperatorem ad rem gerendam adesse, furtim urbe elapsus, in castra Rossorum venit. Eo viso Rossis, & de adventu Imperatoris certioribus redditis, haud mediocris incidit trepidatio. tamen Sphendosthlabo multis eos cohortato, & quæ præsens rerum status requirebat conclonato, animis receptis ad urbem accedunt, & castra Romanorum castris opponunt. Interim exercitus Imperatoris in planitiem, quæ erat ante urbem, se conferens, in hostes nihil prorsus tale speranles subito incidis: il erant VSSI xirorum millia, & quingenti, extra urbem in armis sese exercentes. Qui cum aliquantulum restitiſſent, mox desatigati fugam fecerunt, & partim inglorium oppetierunt mortem, partim in urbem evaſerunt. Dum hæc geruntur, Scythæ qui intra mœnia erant, sentientes Romanos ex improviso irruiſſe, & cum suis manum contuliſſe, subito ut cuique casus armorum aliquid offerebat instructi, urbe se ad ferendum suis auxilium effundunt; quibus incomposito venientibus agmine occurrentes Romani, magnam edunt cædem: & barbari ne aliquantulum quidem resistere valentes, dant terga. sed quia Romani equites citatis equis viam in orbem ducentem occupaverant atque insederant, fuga per campos

Expeditio in Rossos.

Edit. Paris. pag. 672.

Victoria Romanorum de Scythis.

A γάλως ὑφρασι τὸς πολίτας, ὡς τὸ τῆς βασιλείας κράτος περιφυλάττων τῇ γένει.

Δώρῳ δὲ ἔτεσι τῆς βασιλείας αὐτῶ, μέλλων ἐκστρατεύειν κατὰ τῶν Ῥώς, πάντ στρατώματα φιλοτιμίας ἀναλάμβανι, καὶ στρατηγὸς ἵστησι ἐπὶ σωμάτων καὶ ἱππικῶ στρατόμάτων βιβοιμένους. καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελῶτο παρασκευῶν, ἵνα μαθὼς ἁπαντζῇ τὸ στράτόμα. ἐπεμελήθη δὲ καὶ τῆς τόλυ ἵνῃ Λέοντος μὴ πάντα φροντβεσταίου, δρουγγαρίου πότ τῆ πλοίμων τυγχάνοντος, τὰ μὲν παλαιὰ ἐπισκάσας, καταπαλάσας δὲ καὶ ἄλλα καινὰ, καὶ τόλυ ἀξιόλογον κατασκάμβος. ἐπεὶ δὲ πάντα καλῶς εἶχεν αὐτῇ, ἦρος ἐπιστάντος, τῇ Θιῷ τὰ ἐξιτήρια θύσας, καὶ σωτηξάμβος τῆς πολίτας, ἔξεισι τῆς βασιλίδος. γινομένῳ δὲ αὐτῇ κατὰ τὸν Ραιδηστὸν, δύο σωματῶτι φροσβάται τῆ Σκυθῶν, τῇ δοκεῖν μὲν φροσβείαν ἐκπληρουῶτες, ὄργῳ δὲ τὰ Ῥωμαίων ἐλθόντες κατασκοπῆσαι πράγματα· οὓς ὁπεὶ δίζοντας, καὶ ἄδικα πάσχειν ἐπιβοωμένους, φροσήκτξε ὁ βασιλεὺς πομπεθῆναι ἄκρι τὸ στρατόπεδον, καὶ θεωρὰς γενέσθαι τῆ πάντων (εἰδὼ γὰρ ἠγνόουν τῆς αἰτίζεως τὸν αἰτίαν) πομπεθέντας δὲ καὶ πάντα κατασκοπήσαντας ἀπαλλάττεσθαι παρεκελδίνο, καὶ τῆ σφῶν ἡγουμένῳ λέγειν, ὡς μετὰ τεττάκοντα δ'κοσμίας καὶ πεθῆναι λαοῦ ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἤρξατο αἰχρωμίους πολεμήσων αὐτῆ. καὶ τὰς μὲν φροσβολὰς ὑποχωρᾶσαι ποιοῦντων σῶν. αὐτὸς δὲ κατόπιν αὐξόντας λαβὼν, πεζοὺς μὲν ἀμφὶ τοὺς πέντε χιλιάδας, ἱππεῖς δὲ εἰς πεντακιχιλίους, τὸ δὲ λοιπὸν ἅπαν πλῆθος χολαίους ἔπεσθαι κελεύσας μετὰ Βασιλείου τῶ παρακοιμωμένου, τὸν Λίμνα ἄββάς ἀπρόσκοπος ἐς τὸν πολιτῶν διαβαίνει καὶ ἐσβάλλει, καὶ ἐγγὺς τῆς πόλεως τῆς μεγάλης Περθλάβας, ἔνθα εἶχε τὰ τῆ Βουλγάρων βασίλεια, τὸν στρατόπεδον ἐπῆξαν. τῶν αἰφνιδίως γενόμβων, τοὺς μὲν Σκύθας εἰς ἔκστασιν καὶ ἀμηχανίαν ἐνέβαλε. Καλόκυρος δὲ ὁ τῆ παρόντων κακῶν φροτυργός τε καὶ αἴτιος, μηδὲ τὸν τῆς σάλπιγγος ἠχὸν ἐνατίσασθαι καρτήσας (ἔτυχε γὰρ καὶ οὗτος ἐκεῖσε ἐσδιατρίβων) ἐπείτε ᾔσθετο τὸν βασιλέα παραγενέσθαι αὐτὸν αὐτοργὸν ἐσόμβον τῶ πολέμου, λάθρα ἅπασις ὑπεκδύς, ὡς παρεμβολὴν ἀποδράσκει τῆ Ῥώς. ἐν ἰδόντες οὗτοι, καὶ τὸν τῶ βασιλέως πυθόμβοι ἄφιξιν, ὡς παραχὺ οἱ μετρίαν ἐνέπιπτον, ἀναλαβόντες δ' ὅμως ἑαυτοὺς, τὸν Σφενδοσθλάβου πολλὰ παραινετικὰ ῥήματα, καὶ τῆ καιρῶ δημηγορήσαντος φρόσφορα, ἀριστεύουσι, καὶ παραστρατοπεδεύονται τοῖς Ῥωμαίοις. τῶν δὲ τῶ συμῶν τῆ βασιλεῖ στράτόμα ὡς τὸ ἀφὸ τῆς πόλεως πεδίον παραγενόμβον, αἰφνιδίως μηδὲν φροσδοκῶσι τοῖς πολεμίοις ἐμπίπτουσι. καταλαμβάνουσι δὲ ἔξω τειχῶν, τὸν ἐνόπλιον παιδείαν γυμναζόμενους ἄνδρας εἰς ἑκατονταχιλίους καὶ πεντακοσίους ἀριθμουμένους. οἵτινες ἐπὶ χρόνον τινὰ ἀντισχόντες, εἶτα καταπανδίστις ἔφυγον. καὶ οἱ μὲν ἀκλεὼς ἀπώλθοσαν, οἱ δὲ εἰς τὸν πόλιν φιασώζονται. ἐν ᾧ δὲ πᾶσι ἐφάστιο, οἱ ἔνδον ὄντες τῆς πόλεως Σαύθαι, τὸν ἀπρόσκοπον ἐπέλθσιν αἰδόμβοι τῶν Ῥωμαίων, καὶ τὸν πρὸς τοὺς φυτέρους συμπολεμῶν, ἵκανος ὡς ὁ καιρὸς ἐδίδου τὸ φρουχὸν λαμβάνοντες ὅπλων, ἐξέσυσαν εἰς βοήθειαν. οὓς σωματῶντες οἱ Ῥωμαῖοι, ἀσυνάκτων καὶ * διασπασμένων τὸν πορείαν ποιουῶτας, ἔκτεινον. διὸ μικρὸν ἀντισχεῖν κἂν ἐπὶ μικρὸν χρόνον δυνάμβοι. Σύντες, κλίνουσιν εἰς φυγήν. φοβραμένων δὲ τῶν ἐπίων τῆς Ῥωμαίων φάλαγγος, καὶ τὸν εἰς τὸν πόλιν φέρουσαν ἐπτειχισμένον, αὐτὸ τὸ πεδίον ἐκκλεσμένοι φεύγοντες καὶ καταλαμ-

* διασπασμένων Scyl.

βαινόμενοι, ἀπῆντο, ὡς ἅπαντα τὰ ὁμαλὰ πλήρη ὀλίγων νεκρῶν, ζωγρείας δὲ ἀλλήλων ἀριθμῷ ἀρίστης. Σφήγιλος δὲ ὁ τῶν Περθλάβων στρατὸς ἐξηγούμενος (ἀπῆντο δὲ θάτερος μὲν τῶν Σφενδοσθλάβου ὑὸν Σκύθαις) ἤ περὶ αὐτῆς ὡς εἶχε δείσας τὰς πόλεως, τὰς πύλας ἐπικλείσας, καὶ μοχλοῖς ἐξεσφαλισάμενος, ἄνωθεν εἰς τὸ τεῖχος, καὶ πασσείοις βέλεσι καὶ λίθοις τοὺς ἐπιόντας Ρωμαίους ἀμυνετο. νὺξ μὲν ὢν ἐπιγενομένη, διέλυσε τὴν πολιορκίαν. ἕωθεν δὲ ὁ φούδερ Βασίλειος ἀνεφαίνετο μὲν τὰ κάτωθεν πάντα πλήθους· καὶ ὁ βασιλεὺς τῇ πόλει ἐλθόντες προσχαρὰς ἐνόμιζον, ἄφνω ἐπὶ τοὺς γεωλόφους, ὡς ἐπὶ τοὺς Σκύθας καταφανεῖς, τὰ δὲ πλήθη ἐς πολὺ συνελθόντα ἐκύκλωσε τὴν πόλιν. οἷς δὲ πολλὰ τὰ βασιλέως παρακαλοῦντος ἐσβῆναι τῆς ὀρύσσης, καὶ μὴ ἄρδην ἀπολωλέναι, ὡς ἐπώδυνο κατίσχυε τοῦ τόχους θυμὸς πλειόνους οἱ Ρωμαῖοι, ἔσχατο τῆς πολιορκίας, τάξεις τε πὶς ἄνωθεν ἐῤῥωγυῖας, καὶ ἀλίμακας τοῖς τείχεσι προσερηδοντες. καί τις στρατιώτης γεανίας ξίφος τῇ δεξιᾷ κατέχων, καὶ τῇ λαιᾷ ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τὴν ἀσπίδα προβεβλημένος, φῶτας δὲ μιᾶς τῶν κλιμάκων ἀναβαίνοντας, καὶ τῇ μὲν ἀσπίδι τὰς βολὰς ὑποπαρυόμενος, τῇ δὲ ξίφει τοὺς ἐπιόντας καὶ ἀμύνοντας ἀμυνόμενος, ἄνεσι διὰ τῆς ἐπάλξεως· καὶ τοὺς ἐκεῖσε πάντας διεσκεδάσας, ἄδειαν αὐτοῦ τοῖς ἑαυτοῦ παρέχει, ὃν μιμησάμενος ἄλλος καὶ αὖ ἄλλος, καὶ πολλοὶ ἕτεροι ἀνῆλθον, καὶ συναπτισμοῦ γενομένου οἱ Σκύθαι κατισχύμενοι, ἑαυτοὺς ἀπὸ τῆς τειχῶν κατερρήμνιζον· πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι Ρωμαῖοι ἀπὸ τῆς προτέρων, καὶ ἐν ὀλίγῳ τόπους ἐς πλειόνων αὐξηθέντων ὡς τὸ τεῖχος. καὶ τῆς Σκυθῶν δορυβομένων, ἐλαθόντες ἀμυνητὶ φρὸς τὰς πύλας ἐλθόν, καὶ τοὺς ἀναπεπτακότας, εἰσῆγον τὸ στράτευμα. καὶ οὕτω τὸν τρόπον τῆς πόλεως ἁλούσης, οἱ μὲν Σκύθαι ἀπὸ τοὺς γεωπονοὺς φόβου, καὶ καταλαμβανόμενοι ἀνῃροῦντο, γυναῖκες δὲ καὶ παιδία ἐχμαλωτίζοντο· ἐπὶ τῷ δὲ καὶ Βορίσης ὁ βασιλεὺς τῆς Βουλγάρων, ἅμα γυναικὶ καὶ παισὶ, ἔτι τὰ παράσημα φέρων τῆς βασιλείας, καὶ εἰς βασιλεῖα ἀπήχθη. τούτῳ δὲ ὁ βασιλεὺς φιλανθρώπως ἐχρήσατο, αὐτόν τε βασιλέα Βουλγάρων ἐπαινῶν, καὶ πάντας τοὺς ἁλισκομένους Βουλγάρους ἀνέτους ἀφιείς, καὶ ἐλευθέρους ὅπῃ βούλοιντο ἀπέναι· ὡς ἐπὶ δουλείᾳ φάσκων Βουλγάρων, ἀλλ' ἐπ' ἐλευθερίᾳ μᾶλλον ἀφίξεσθαι. Ρὼς δὲ μόνους γινώσκειν ἐχθροὺς, καὶ τούτοις χρῆσθαι ὡς πολεμίοις.

Οἱ δὲ τῆς Σκυθῶν γενναιότεροι, ὀχύρωμά τι κατοκλαρώσεις ἐστὸς τῆς τῆς πόλεως βασιλείων, ἐκπεριχείλιον τὸν ἀεὶ θμὸν, ἐπί τινα χρόνον ἐλάνθανον· καὶ πολλὰς τῆς αὖθ' ἑσσέρας ἐκεῖσε γενομένων, ἢ σκύλων ἁρπαγῆς, ἀσυμφανῶς ἀραπῦντες ἀπέκτεινον. οὐ γινώσκοντος τῆς βασιλέως, στρατὸς ἐπ' αὐτοὺς ἐξέλλιτο. ἐκπρῶς δὲ ὤχον οἱ πεμπόμενοι, καὶ τῶς πολιορκίας ἐδηλοῦν ἀπεστερῆσθαι, ὡς ἐπειδὴ τὰς Ρὼς ἐφοβοῦντο, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐ τύπος ὀχυρὸς ἰῶ ἀπάλωτος. Ἐ τῶν δὲ ὁ βασιλεὺς ὡχρῶς διελύσατο, τὰ ὅπλα λαβών, Ἐ πᾶς * ἴμορθων ἄλλων προπορεύμενος. τοῦτο δὲ ἰδόντες οἱ στρατιῶται, ἀθρόοι τὰ ὅπλα λαβόντες ἵεσαν, ἔκπεσε βασιλέα προλαβὼν ἐπεγόμενοι, καὶ μὴ βοῆς καὶ ἀλαλαγμῷ τῇ φρυκίῳ προσβάλωσιν. ἐκθύμως δὲ τῶν Ρὼς ὑπομενόντων τὴν πολιορκίαν, πῦρ εἰς πολλὰ μέρη ὑφῆπτον, ὅπῃ τὰς ἀνθισαμένας ἀσπηγνύσαντα. μὲ ἐγγύτερος δὲ τῷ τῶ πυρὸς δύναμιν, Ἐ τῷ Ρωμαίῳ χεῖρα, ἔκπεσε ἑαυτὸν ὑπομενίζοντες, ἀ-

* πρώτων Scyl.

palantes atque deprehenſi occiduntur. Itaque & cadaveribus roca planities conſtrata eſt, & innumeri capti. Proinde Sphagellus (cujus poſt Sphendoſthlabum ſumma erat ioter Scythas auctoritas) Perſthlabani exercitus præfectus, jam de ipſa urbe retinenda anxius, portas claudit, ac veſtibus objectis munit, & de muro omnis generis miſſilibus ac ſaxis ſubeuntes Romanos arcet. Nox oborta, obſidionem ſolvit. Poſtridie prima luce præſes Baſilius cum reliquis copiis adfuit, cujus adventus magnum gaudium Imperatori attulit: & collem quemdam conſcendit ut Scythia eſſet conſpicuus, interim copiæ inter ſe conjunctæ urbem cingunt. Multis hortato barbaros Imperatore, ut ab incœpto deſiſterent, neque ſibi ipſis exitii cauſa eſſent, cum nihil proficeretur, Romani juſta incenſi ira oppugnationem aggreſſi, ſagittis murorum defenſiones abigunt, ſcalas muris opponunt: & quidam animoſus miles dextra gladium tenens, lævaque ſcutum ad capitis defenſionem elatum geſtans, primus per ſcalam in murum evadit, ſcuto ictus amolliens, & enſe obſtantes arcens, itaque per propugnacula adlicendens, diſſipatis qui ibi erant hoſtibus, ſuis tutum muri conſcendendi locum præbet. Hunc alii poſt alios imitantur. cumque hoc modo complures murum jam tenerent, cuneo facto Scythas pellunt, iique ſe de muris agunt præcipites. aliis quoque diverſis locis multi priores imitati, per ſcalas in murum ſuccedunt, & Scythis trepidantibus quidam Romani hoſte non animadvertente ad portas nullo negotio perveniunt, iiſque apertis eorum immittunt exercitum. Hoc modo urbe capta, Scytha per angiportum diffugientes deprehenſi interimuntur, mulieres & pueri captivi ducuntur. capitur & cum conjuge & liberis Boriſes Bulgarorum rex, regoli inſignia adhuc geſtans, & ad Imperatorem adducitur. Cui ſe Imperator admodum exhibuit humanum, regem Bulgarorum appellans, omneſque captivos Bulgaros libere quo quiſque abire vellet permittens: non ad ſubigendos, ſed ad liberandos Bulgaros bellum ſe moviſſe dicens, ſoloſque Roſſos ſe hoſtium habere numero.

Interim Scytharum animoſiores ad octo millia, locum in regia munitum occupant, ibique aliquandiu latent: ac multos qui loci contemplandi aut ſpoliorum cauſa eo accederent, occulte arreptos interficiunt. Imperator re cognita, exercitum adverſus eos mittit. qui cum animo langueret, & oppugnationem tentare non auderet, non hoſtium id meto, ſed quod locus is munitus atque inexpugnabilis videbatur: Imperator facile remedium adhibuit, ipſe ſumptis armis primus omnium pedes ad illum locum contendens. id enim cum viderent milites, confertim arma rapiunt, & quivis Imperatorem prævertere cupientes, ſublato clamore Roſſos oppugnare aggrediuntur: fortiter iis oppugnationem tolerantibus, multis locis ignem ſuccendunt, itaque eos capugnant. nam vim ignis non ferentes Roſſi, neque Romanorum ſe

Perſthlabus expugnatus.

Humanitas Imperatoris.

327

Edit. Pariſ. pag. 673.

pag. 674.

bori pares, per præcipitia sese dejicientes quisque antegerent: multi eorum igni absumpti, multi præcipiti casu extincti, reliqui ferro occisi aut capti. Hoc modo intra biduum tota urbs capta. Refecit eam Imperator, & a suo nomine Joannopolin denominavit: impositoque valido præsidio, rebus ad vitam necessariis abunde instruxit. Inde festo Dominicæ resurrectionis die acto, postridie ad Dorostolum, cui & Drustra nomen, iter ingreditur.

Joannopolis

318

At vero Sphendosthlabus, tametsi audita Persthlabæ expugnatione perturbatus haud injuria esset: infracto tamen animo suos cohortatus, ut porro jam tanto se fortius gerant, constitutis etiam ut res ferebant reliquis, & quos suspectos habebat Bulgaros, omnibus (erant autem trecenti circiter) interfectis, adversum Romanos proficiscitur. Imperator institutum iter persequens, urbes in eo sitas itinere capit, iisque præfectos constituit, & multis castellis atque oppidis evastatis ac præda multici concessa pergit. Ubi exploratores nuntiaverunt Scythas adventare, delectum exercitum præmittit, duce Theodoro a Mistheja: jubetque hostium multitudinem exquirere, & sibi indicare, & (si ita videatur commodum) levi prælio eorum vires tentare. Ipse cum intructo universo exercitu pone sequitur. Theodorus cum suis ubi ad hostes pervenit, dat in eos impetum. Rossi insidias subesse veriti, progressu abstinent: multisque suorum ictis, quibusdam etiam dejectis, fuga in vicinos montes densosque & amplos saltus se dispergunt, ac per montana ad Drustram perfugiunt. Rossi fuere numero septem millia: Romani vero qui eos suderunt, trecenti. Scythæ autem Sphendosthlabo conjuncti, auctores ei fuerunt ut cum omnibus copiis (numerabantur autem trecenta triginta virorum millia) duodecim ante Dorostolum miliaribus castra poneret, ibique Imperatoris adventum intrepide expectarent. At Romanos recentibus victoriis elatos, & jamiam de summa rerum prælio decertatum iri speraotes, scientes insuper Deum se habere adjutorem, qui non insectentibus, sed passis injuriam opitulari soleret, non eos modo qui fortitudine aliis anteibant, sed jam & timidiores alacritas & audacia incessebat, ardentique pugnæ desiderio agitabantur. Ubi in conspectum mutuo venere exercitus, utroque Imperatore suos dictis, qualia præsenti rei accommodata erant, animante atque instigante, ut classicum cecinit, magna cum vi pariqne alactitate concursum est. Primo conflictu Romani vehementi facto impetu, multis dejectis hostium ordines labefactant. neque tamen cedunt hostes: nequé Romanis eos persequendi datur facultas, Scythis sese confirmantibus, rursumque sublato clamore in Romanos irruentibus. Pugnatur aliquantisper æquo marte. jam autem ad vesperam inclinante die, Romani sese cohortantes, & veluti acuentes mutuis exhortationibus, sinistrum Scythatum cornu premunt, & intolerabili vi ingruentes

Edit. Paris. pag. 675.

Rossi Romanis hostes vincunt.

A πεδίδρασαν· ἓ πολλοὶ μὲν ἀπώλοντο πρὸ πυρὸς, πολλοὶ δὲ κραμπζόμενοι ἀπώλοντο, τοὺς δὲ λοιποὺς μάχαιρα καὶ αἰχμαλωσία διδίξαντο. καὶ ἡ μὲν πόλις τῶν ἐάλω τὸν τρόπον, ἐν δυσὶν ὅλαις ἡμέραις μὰ ἀντιχῶσα. τοῦτο δ' ἀλῶσαν ἀναπτισάμενος ὁ βασιλεὺς, καὶ φρουρὰν ἀξιόλογον ἐπιστήσας, καὶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐπιτήδεια ἅφθονα παρασκευασάμενος, καὶ ἐν τῇ ἁγίᾳ Ἀναστασίας πλέοντας ἑορτὴν, καὶ ἐξ ἑαυτῶν Ἰωαννόπολιν μετονομάσας τὴν πόλιν, τῇ ἑπαύριον τὸν ἐπὶ τὸ Δορόστολον, ὃ καὶ Δέρστρα καλεῖται, εἶχετο πορείας.

Ὁ δὲ Σφενδοσθλάβος τὰν τῆς Περσθλάβας πυθόμενος ἅλωσιν, εἰς παροχλὴν ἐσήκετο, ὡς εἰκὸς, οὐ μικρὰν καὶ τὸ φρονήματος καθυφάσας, ἀλλὰ παραθαρρύνας τοὺς περὶ αὐτὸν, καὶ γνοὺς μᾶλλον ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀναρτᾶσθαι παρακελεύσας, ἐ ἄλλατο ὡς ἐκὶν κατασκοπήσων, καὶ πάντας ὡς ἄχρι ἐν ὑποφίᾳ τῶν Βλαχάρων ἀμφὶ τὰς τεμαχονίκησιν τὸν ἀριθμὸν ἀτελῶν, ἔξεισι κατὰ Ῥωμαίων. ὁ δὲ βασιλεὺς τὰς ἐν τῇ παρόδῳ πόλεις ἐλῶν, καὶ φρατηγοὺς αὐτὰς ἐπισήσας, πολλὰ τε φρούρια ἓ πολίσματα ἐπορθήσας, καὶ τοῖς στρατιώταις εἰς ἁρπαγὴν διδοὺς, ἐχετο τῆς ὁδοῦ. τῶν δὲ σκοπῶν ἄκρως ὁρασάντων Σαύδας τινὰς, λαὸν ἐπίλεκτον ἐκπέμπει. Θεόδωρός τε τὸν ἀπὸ Μισθέας αὐτῶν τῇ πλήθει ἀρχηγὸν ἐπιστήσας, προηγεῖσθαι ἐπέσπετο τῷ στρατῷ, κατασκοπῶν τε τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων, καὶ αὐτῷ δηλοῦναι γνοὺς, οἱ προχωροῦσι δὲ, καὶ ἔμπειραν τῆς αὐτῶν ἰσχύος ἀπροβολισάμενοι εἰλαφίναι· αὐτοὶ δὲ κατόπιν ἕπετο σωστιπαγμένος μετὰ πάσης τῆς στρατιᾶς. οἱ σὺν τῷ Θεοδώρῳ γοῦν ἐπέπερ εἰς χεῖρας ἦλθον τοῖς πολεμίοις, ἐμπίπτουσι τάχος ῥαδίως. οἱ δὲ Ῥὼς ἰσόρροπον εἰλαβιδίοντες, φόσον μὲν οὐκέτι ἐχώρουν· πολλῶν δὲ πληγέντων, καὶ τινων δὲ πεσόντων ἐκλίναντες, εἰς τὰ πλησίον σκοπάτωπα ὄρη, ἓ τὰς ἐκεῖσε κάπας βαθείας καὶ ἀμφιλαφεῖς τυγχανούσας, διὰ τῆς ὀρεινῆς ἐπὶ τὸν Δέρστραν ἐπανασώζονται. ὅσαι δὲ τὸ πλῆθος εἶπε ἐπτακισχίλιαι, οἱ δὲ τάχος συμπλακέντες τρεψάμενοι Ῥωμαῖοι, τὸν ἀριθμὸν τριακόσιοι ἐνωθέντες δ' οἱ Σκύθαι τῷ Σφενδοσθλάβῳ, καὶ τῶν ἐκεῖθεν ἀναστάντες μετὰ πάσης τῆς στρατιᾶ, πρὸ δύο δέκα τὰ Δορυστόλου μιλίων αὐλίζονται, ἐς τριακοσίας καὶ τριάκοντα χιλιάδας ἀριθμούμενοι, καὶ τῶν βασιλέα ἐπέσπετο ἀθύμως ἓ ῥωμαλέως ἐκδεχόμενοι. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ταῖς ἐξ ὑπογυοῦ νίκαις γανυσθέντες, καὶ τῷ τὰ πάντα κρῖναι μᾶλλον ἀρωσδοχόμενοι, εἰδότες δ' ὅτι καὶ Θεὸν συλλήπτορα ἔχουσιν, οὐ τοῖς ἀδίκων χειρῶν ἄρχουσι φιλοῦντα, ἀλλὰ τοὺς ἀδικημένους ὑπομένειν ἐπαρήγειν, οὐ μόνοι οἱ ψυχικώτεροι, ἀλλὰ δὲ καὶ οἱ καταπλήγες ἓ μαλακοὶ τὰς ψυχὰς, πρόθυμοι ἓ θαρραλέοι ἐγίνοντο, καὶ πρὸς τὴν συμπλοκὴν λίαν ἐσφοδάζον. εἰς ὄψιν δὲ ἦλθ τῶν στρατημάτων ἀλλήλοις γνωμένων, καὶ λόγοις παρακλητικοῖς τοῦτε βασιλέως καὶ τοῦ Σφενδοσθλάβου τοὺς οἰκείους ἐπιρρωσάντων, ἓ τὰ τῇ καιρῷ πρόσφορα παρακελευσαμένων, ὡς οἱ σάλπιγγος τὸ ἐναλιον ἄρασαι, συρρήγνυται ἀλλήλοις τὸ πλῆθι τὴν αὐτὴν ἔχοντα προθυμίαν. ἓ κρὶ μὲν δὴ πρώτην προσβολὴν οἱ Ῥωμαῖοι μετ' ῥώμης ἐπισχόντες σφοδρᾶς, καὶ πολλὰς κατβαλόντες, τὰς Βαρβαρικὰς τάξεις κατέσεισαν. ὑ μὴν καὶ ὑπαγωγὴ τῶν ἐναντίων ἐγίνετο, ὅτι τῶ Ῥωμαίων λαμπρὸς διωγμὸς, ἀλλ' ἐπιρρώσαντες πάλιν ἑαυτοὺς οἱ Σκύθαι, αὖθις ἐπῆλθον μετ' ἀλαλαγμοῦ τοῖς Ῥωμαίοις. καὶ μέχρι μέσου ἑσπερινοῦ ἐμάχοντο. ὕδη δὲ περὶ δείλην ὀψίαν ἡ ἡμέρα

Rossi Romanis hostes vincunt.

ὕστις, οἱ Ῥωμαῖοι παρακαλέσαντες ἀλλήλους, καὶ τρόπον τινὰ συμάσαντες τὰς παρατάξεις, ἐπέβησαν τῇ δυσὶν μέρεσι τῶν Σκυθῶν, καὶ πολλὴν τὴν ἀσπορὰν αὐτῶν κατέβαλον τῇ ὁρμῇ. συνεχωρούντων δὲ τῶν Ῥωμαίων τὸ πεπτωκὸς, τὸν περὶ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς εἰς ἐπικρατείαν ἐκτίμησε τινάς, κατόπιν δὲ ἐπ' αὐτὸς ὥρμησε, ἀναπαλαμμένους τοῖς παρασήμοις τῆς βασιλείας τὸ δόρυ διηγωνισμένους, τόν τε ἵππον κυντεύοντα θαμὰ, καὶ τῇ βοῇ διηχοῦσι τοῖς στρατιώταις. ἀγῶνος δὲ παρὰ μικρὸν συστάντος, καὶ πολλὰς μεταλλάσσοντος διξάμενος τῆς μάχης (δυσπαίδικα γάρ φησι τροπὰς δίξασθαι τὸν ἀγῶνα) μόλις οἱ Ῥῶς ἀπεκρούσθησαν πρὸς τοὺς κινδύνους, ἀπόσπορ φυγῇ πρὸς τὸ πεδίον ἐκτένοντο. οὓς οἱ Ῥωμαῖοι ἐπόμενοι, τοὺς καταλαμβανομένους ἀπέκτεινον. ἔνθεν δὲ πολλοὶ, καὶ πλείους ἐάλωσαν. ὅσοι δὲ ἔβδρᾶσαν τὸν κίνδυνον ἔφυγον, εἰς τὸ Δορόστολον ἐβυσίζοντο.

Ὁ δὲ βασιλεὺς τὰ ἐπινίκια Θύσας τῇ καθ' ἑαυτὸν μάρτυρι Γεωργίῳ (ὃν ὃν κῇ ἡ ἡμέρα ἦν αὐτῷ μήνυσε συνράξας τοῖς πολεμίοις) τῇ ἑπτάτῃ καὶ αὐτὸς τὸ πρὸς τὸ Δορόστολον ἦλθε. ἐκεῖσε τὸ γενόμενος, γραπτοὺς ἐπέξεσε ἐχυρὰς. ἐν μέσῃ γὰ πολορκίας ἦν, διὰ μάχης ἁρπάσαι τὸ πόλεμον τυγχάνοντος, ἀποδράσαι μὴ ἔβη τῶν διωκόντων οἱ Ῥῶς, αὐλισάμενος δὲ προσέμενε τὸν Ῥωμαϊκὸν στόλον. ἐν τῇ μεταξὺ δὲ ὁ Σρουδόλβιος ὃς αὐτοκὸ ζωγρείας Βυλγάρους ἀμφὶ τοὺς ἐ. χιλιάδας ἐνθυμημένους, σιδηροπέδαις καὶ ἅλμαις δισμοῖς ἀσφαλίσατο, ἐπανάστασιν φοβηθείς, καὶ ἀφ' ὑποδοχῶν κατηπείζετο τῆς πολορκίας. ἤδη δὲ καὶ τὸ στόλου ἀπαλλαθέντος, ἐπιχείρει τῇ τειχομαχίᾳ ὁ βασιλεὺς, καὶ πολλαῖς ἐπεδρομαῖσι τοὺς Σκύθας ἐτρίψατο. μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν σαλπίσαντος τοῖς Ῥωμαίοις εἰς ἄριστον, περὶ δείλην ὀψίαν οἱ βάρβαροι εἰς δύο διαιρεθέντες μέρη ἱππεῖς καὶ πεζοὶ ἐπὶ πυλίδων δύο τῆς πόλεως, τῆς τε κατὰ νότου, ἧς φρουρὸν ἐπέστησε Πέτρος ὁ στρατοπεδάρχης μετὰ Θρᾳκῶν καὶ Μακεδόνων, καὶ ἐπὶ πρὸς δύσιν ὅπου Βάρδας ὁ Σκληρὸς μετὰ τῶν ἱππέων διὰ μέσου τοῦ φυλακίου ἐπιπέρασε, ἐξῆλθον παρατεξάμενοι, πότε πρῶτον φανέντες ἱππεῖς. (τὰς δὲ προτεταμένας μάχας πεζοὶ διηγωνίσαντο) ὧς δρώντας οἱ Ῥωμαῖοι δίξάμενοι, ἐνθύμως ἐμάχοντο. καὶ μέχρι πολλοῦ ἰσοπάλαστος ἦν ὁ ἀγών. τέλος δὲ, τῇ σφίσιν ἀρετῇ Ῥωμαῖοι τρέπουσι τοὺς Βαρβάρους, καὶ πρὸς τοῖχος συγκλείουσι πολλῶν καὶ τῆ ἀγῶνι τηδὲ πεσόντων, καὶ μᾶλλον ἱππέων, μυδενὸς δὲ τῶν Ῥωμαίων τραυματισθέντος, ἀλλ' ἢ μόνον ἵππων πεσόντων τεμών. ὑπὸ θραυσθέντες οἱ Βάρβαροι, καὶ οὐσῶν τοίχος συνικλασθέντες, συχνὸς ἐπιγινομένης δυσπαρόδου ἀγρυπνοῦ, καὶ ὡς ὃν τῇ μάχῃ πεσόντας ἀπαλοφύρατο ἀγγέλους καὶ φεικάδεσιν ὁδυρμοῖς, οἷς δοκεῖν τοὺς ἀκίνητας θεῖον εἶναι βρυχηθμοὺς καὶ ὀρυγὰς, ἀλλ' οὐ θρῴων ἀνθρώπων καὶ σιμυγάς. ἡμέρας δὲ ἄρτι ἐγγελώσης, πάντας τοὺς ἐν τοῖς φρουρίοις εἰς φυλακὴν ἐσταδασμένους ἀπαλλῶντο οἱς τὸ Δορόστολον, καὶ ταχέως ὑπὸ μεταλλήσαντες. καὶ ὁ βασιλεὺς δὲ ἀνελαφὰς ὅλων τῶν δυνάμεων, ἦλθε οἷς τὸ πρὸ τῆς πόλεως πεδίον, καὶ πρὸς πόλεμον ἱρίζεις τοὺς Βαρβάρους. ἐπεὶ δὲ μὴ ἐξῆσαν, οἷς τὸ στρατόπεδον ὑποστρέψας, ἡσυχίαν ἦγε. καὶ προσῆλθον αὐτῷ πρίσβεις ἐκ Κωνσταντείας καὶ τῶν ἄλλων φρουρίων τῶν πέραν ἱδρυμένων τοῦ Ἴστρου, ἀμπισιαν καιῶν αἰτούμενοι, καὶ ἑαυτὰς ἐγχειρίζοντες σὺν τοῖς ὀχυρώμασιν. οὓς προσλαβὼν δίξάμενος, ἀπέστειλε τοὺς παραληφομένους τὰ φρούρια, καὶ στρατιὰν ἀποχρῶσαν οἷς τὸν αὐτῶν φυλακὴν. ἤδη δὲ ἑσπέρας καταλαβούσης, πᾶσας πύλας τὰς πόλεως ἀνατετάσαντες οἱ Ῥῶς, πολλῷ τῷ πρότερον πλείονες ὄντες, ἐπιπίπτουσι τοῖς Ῥωμαίοις ἀπελπίσας ἤδη ἤ νύκτα ἤγουσι. καὶ μὲν ἡ πρώτη συμβολὴ, ἔδοξεν πρα-

multos proſternunt. eumque ad afflictam partem Scythæ coirent, ſuorum quoſdam Romanus Imperator ſuis auxilio mittit, ipſeque ſubſequitur, apertis cum Imperii ſignis, equo calcaribus incitato, & haſtam infenſam ferens, ſuoſque verbis extimulat. Acerrime tunc pugnatum, & variis vicibus prælio mutato (duodecies enim ferunt inclinatas acies) vix tandem Roſſi deſperata ſalute, inordinata fuga in campum ſe effundunt: eoſque inſecuti Romani, multos perimunt. De Roſſis cecidere multi, capti etiam plures, reliqui Doroſtolum fuga evaſerunt.

Imperator ob impetratam victoriam ſacrificio veneratus gloriosum martyrem Georgium (nam die hujus memoriæ conſecrato cum hoſte conflictum fuit) poſtridie ad Doroſtolum ducit, ibique caſtris communitis claſſem Romanam operitur. nam ante hujus adventum oppugnationem aggredi nolebat, ne amne cuſtodiæ vacuo, navibus effugere Roſſia liceret. Interim Sphendoſthlabus Bulgaros quos captivos habebat, ad xx millia numeratos, compedibus ac vinculis conſtringit, metuens ne il ſeditionem concitarent; & ſe ad tolerandam obſidionem parat. Imperator ubi claſſis appulit, oppugnare urbem incipit, & ſæpe erumpentes urbe barbaros profligat. Quadam die ſub veſperam Romanis ad cœnam diſſipatis, Barbari bipartito agmine equites & pedites (tum primum iſ equites viſi ſunt, haſtenus pedites tantum pugnaverant) duabus ſe urbis portis effundunt: quarum una verſus Orientem, quam cuſtodire juſſus erat Petrus caſtrorum præfectus cum Thracibus & Macedonibus: altera Occidentalis, ad quam in excubiis locatus erat Barda Sclerus cum Orientalibus copiis. Aciter dimicatum eſt, Romanis fortiter eos ſubſiſtentibus. & tametſi aliquandiu dubia ſtetit victoria, tamen ad extremum Romani ſua virtute barbaros fundunt: multiſque occiſis, maxime de equitatu, in urbem reliquos compellunt. Romanorum fauciatus eſt nemo, neque niſi tres equi quicquam periit. Hoc pacto fracti barbari, & intra muros coacti, noctem iſtam inſomnem exegerunt: & eos qui in pugna cecidérant, feris utique terribilibus ejulatibus deploraverunt: ut quicumque audirent, non hominum lamenta, ſed ferarum rugitus & mugitus putaret ſe percipere. Sub auroram omnes qui hinc inde per caſtella præſidii cauſa erant, ad ſe Doroſtolum evocant, iique præſto fuerunt. Imperator quoque totum exercitum in campum qui eſt ante urbem eduxit: & barbaros cum fruſtra ad pugnam provocaſſet, in caſtra reduxit, ac quievit. Ea die ad ipſam veniunt legati a Conſtantia, & aliis trans Iſtrum ſitis caſtellis, veniam petentes, & ſe ac munitiones dedentes. quibus benigne acceptis, mittit qui caſtella recipiant: ſimulque præſidia, quibus ea aſſervari quirent. Veſpere jam facto Roſſi omnibus urbis portis apertis, numero admodum aucti, in Romanos ob noctem nihil tale ſuſpicantes irruunt. & quidem

Doroſteli obſidio.

Edit. Pariſ. pag. 676.

Roſſi victi.

primo conflictu victores videbantur, paulatim tamen Romani ſuperiores ſunt factinam abi Sphagellus fortiſſime pugnans cecidit, eo amiſſo animi barbarorum languere cœperunt, & remiſit impetus. Per totam tamen noctem ſubſiſtunt, atque adeo ad meridiem uſque: tum demum animadvertentes ab Imperatore miſſam eſſe exercitus partem quæ Roſſos aditu in urbem excluderet, fugæ ſe dant: eumque vias in urbem ducentes inventirent obſeſſas, per campum fuga diſperſi, ab inſequentibus multi occiduntur. Ea quæ ſubſecuta proxime eſt nox, Sphendoſthlabus arbis muros foſſa profunda circumdabat, ne facile Romani cum impetu poſſent eos oppugnatum accedere: atque hoc modo urbe communita, ſtatuit obſidionem fortiſſime perferre. Quia autem plerique militum ejus ob vulnera male habebant, & jam conſumptis alimentis penuria imminebat, cum importari aliunde quicquam Romani non ſinerent: obſervata nocte tenebroſa ac illuni, in quam imbres magni, grando terribilis, fulguraque & tonitrua horrenda inciderant, cum duobus virorum millibus lintres conſcendit, & ad quærenda victui neceſſaria navigat. Cum colligiſſent prout quiſque nancifci poterat frumentum, millum, & alias ad victum ſuſtentandam facientes res, rurſum adverſo flumine Doroſtolum rehuntur. atque inter revehendum, cum in ripa fluminis viderent calones haud paucos, quorum alii equos potabant, alii herbam aut ligna colligebant, navibus egreſſi, & per ſylvam abſque ſtrepitu incedentes, eos nihil tale cogitantes ſubito adoriuntur: multiſque interfectis, reliquos palatim in proxima ſe abdere cogunt. ipſi ſuis lintribus rurſum conſcenſis, ſecundo vento Doroſtolum redeunt. Imperator ut hoc percepit, moleſtiſſime tulit, & præfectos claſſis graviſſime culpavit, quod barbaros Doroſtolo avehi non ſenſiſſent: minatus etiam mortem, ſi quid præter ea tale ipſis non obſervantibus fieret. quo factum, ut ii utramque fluminis ripam diligentiſſime poſthac cuſtodirent. Enimvero Imperator cum LXV continuos dies urbem oppugnaſſet, eam poſthac obſidione & fame ſtatuit tentare. Ideo vias omnes foſſis actis, & præſidiis additis munit, ne quis alimentorum petendorum cauſa exire urbe poſſet: ipſeque in obſidione interim otio fruitur.

Edit. Pariſ. pag. 677.

Stratagema.

Dum hæc ad Doroſtolum geruntur, Leo Curopalates & Nicephorus ejus filius, quos ante doculmus incolumibus oculis dimiſſos, tametſi effodi eos ſententia juſſiſſet: rurſus tyrannidem invadunt. cumque multos urbis & regiæ cuſtodes corrupiſſent, atque ex animi ſententia videretur ſibi rem confeciſſe, conducta navi ex inſula in quam relegati fuerant, ad continentem urbi e regione locatam devehuntur, juxta ſuburbium cui Pelamydium nomen, atque inde ſub primum galli cantum Conſtantinopolin accedunt. Sed Leo rei navalis drungarius, cui una cum Baſilio rectore palatii cuſtodia commendata fuerat, ea de re a conſcio conſiliorum illorum quodam factus certior, manum mittit ad Curopalatam & filium ejus comprehendendos ſufficientem. tus. ἐνὸς δὲ τῇ συμφορᾷ δῆλον θεμένου τὸ ἔργον Λέοντι τῷ δρουγγαρίῳ τῶν πόλου, τῷ Βασιλείῳ τῷ βαϊκτορεμμένῳ τῶν βασιλείων, σὺν

καπηφλύσιν ἐκκλησίαν· ἐαθῆσε δὲ ἀποστασθέντες, εἰς τὸν Πρόκλιον ναὸν ἐξαπισάλησαν, κἀκεῖσε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξωρύχθησαν.

Ἐφάνη δὲ τῇ κατ' ἐκεῖνο καιρῷ τῇ ἄλλό τι, ὡς εἰκὸς ἄξιον εἶναι διηγήσεως. πινάκιον ἐν λίθῳ Προκοννησίᾳ, ἐπὶ παραδείγματος τοὺς τῶν συγκλητικῶν υἱοὺς, ἀμελῶς ἐρριμμένον, εἰκονισμένας ἔχον δύο ἀνθρώπων μορφὰς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, μίαν μὲν ἀνδρὸς, ἑτέραν δὲ γυναικός. ἐν δὲ τῇ μετόπῃ ἡ πινακίδος ἦν γεγραμμένον ἐπίγραμμα, φδέ πᾶδιξέν. Ἰωάννου τῇ Θεοδώρας τῶν φιλοχρίστων πολλὰ πὶ ἔτη. ὅπερ τινὰς μὲν εἰς ἀπλῆξιν ἦγεν, ἅπως τὴ ἐνεργῶσι μᾶλλον προσδόλιον σαφῶς· τινὲς δὲ μὴ ἀπαλλάχθαι τὸ πρᾶγμα σκώμμασίας ἢ μαγγανείας ἐνόμιζον, ἢ τῷ παραδείγματι διαντίκρυς ἢ δι' ἢ μηχανῆς ἢ βασιλικοῦ φρονεῖν ἑαυτὸν ἐκκαλεῖσθαι οὐκ ἔτι τῆς φρονπάσθαι. εἴτε δὲ ὕπως ἔχει, εἴτε ἐκείνως ἡ ἀλήθεια, φράζειν οὐκ ἔχω.

Οἱ δὲ Σκύθαι ἐοδοθεν τῇ λιμῷ πιεζόμενοι, ἐκπὸς ὑπὸ τῶν τειχομαχικῶν ἐργάνων κακώμενοι, τῇ κατ' ἐξαίρετον ἐν ἐκείνῳ τῇ τόπῳ, ἐν ᾧ μάγιστρος Ἰωάννης ὁ Ῥωμανοῦ τοῦ * Κουρκούα ὡς φυλάττειν ἐπέπιστο (τὸ δὲ ἐκεῖσε πέριοδον βέλος ὄργανον ἀμφοῖν τοῖς ἐντὸς ἐπημαίνετο) λατομεύσαντές τινας τῶν ἀλειμμάτων ὀπλίτας ψιλοὺς ἐπιμιμνήσκεσθαι αὐτὸ κατεργάσασθαι. τοῦτο γνοὺς ὁ Κουρκούας, ὅ, τι κράτιστον ἦν περὶ αὐτὸν ἀναλαβόμενος, ἐβοήθει ἐπὶ τὰ τείχη. εἰς μέσους δὲ τοὺς Σκύθας γενόμενος, ἀκοντίῳ βλαθέντος αὐτῷ τοῦ ἵππου, τῇ σωὶ αὐτοῦ πεζοπορίᾳ, ἀναιρεῖται ἀρτιμελὴς ἀπολόμενος. οἱ Ῥωμαῖοι δὲ ἐπιβραμόντες, τῇ τοῖς Ῥὼς συμπλακέντες, τὸ τῆς ὀργάνου ἁβλαβὲς διέσωσαν, τῇ τοὺς Σκύθας ἀσάμενοι, σωὶκλεισαν εἰς ἢ πάλιν. Ἰουλίου δὲ καταλαβόντος μηνὸς, τῇ εἰκοστῇ ἡμέραι ἄγοντος, ἐξῆλθον οἱ Ῥὼς παμπληθεῖς τῇ τοῖς Ῥωμαίοις συμπλακησόμενοι, ἐμάχοντο παραθαρρύνοντα ἔχοντες, τῇ φρὸς τοὺς ἀγῶνας ἀλείφοντα, ἀνδρα τινὰ παρὰ Σκύθαις ἐπισημάντορα Ἰαμορα τοὔνομα, μετὰ Σφάγελλον ἢ ἀναριθμήτα τιμώμενον, ὅτι κατὰ συγχύσεως τῶν ἐξ ἅμματος ἐν τοῖς μάλιστα ἀγῶσιν παρ' αὐτοῖς, ὅπ κατὰ συμπάθειαν, ἀλλ' ἐκ μόνης τῆς ἀρετῆς παρὰ πᾶσι σεβόμενον. τοῦτον ἰδὼν Ἀτταμᾶς, * ὁ τῶν Κρατῶν τοῦ βασιλέως υἱὸς Κυρπᾶ, ὃς ὧν τῶν βασιλέων σωματοφυλάκων, αὐτόν τε ὠφελοῦχος ἀγαπιζάμενον, τῇ τοὺς λοιποὺς εἰς τοῦτο παρορμῶντα τῇ διεγείροντα, τῇ τὰς τῶν Ῥωμαίων τάξεις ἀναράσσοντα, μήτε φρὸς τὸ μέγεθος καταπλαγεὶς τοῦ ἀνδρὸς, μήτε τοῦ ἀλκίμου δειλίσας, ἀλλὰ πελεκαρδίῳ δίρριμμηθεὶς, τῇ ἵππου τῆδε κἀκεῖσε παρακινήσας, μεθ' ὁρμῆς ἀκαταχέτου τὸ παρορμηθὲν τῇ μηρῷ αὐτοῦ ξίφος ἀπασάμενος, ἵνα τε κατὰ τοῦ Σκύθου, τῇ παίει τοῦτον τῇ φασγάνῳ κατὰ τῆς ἀριστερᾶς ὤμου πρὸ τοῦ κλεῖδα, τῇ ἀποτέμνει ἢ ἀυχένα, ὡς συμβῆναι τὸν ἀφαλῆ συὶ τῇ δεξιᾷ χειρὶ ἐκκρεμασαι πεσὸν εἰς τὸ ἔδαφος· τῇ ὁ μὲν Σκύθης ἔστη πεσών. ὁ δ' Ἀτταμᾶς ἀσινὴς ἐπανῆκεν εἰς τὸ φρατόπεδον. ἀρθὲν ἐπὶ τῇ ἔργῳ φωνὴ παμμιγὴς, τῶν μὲν Ῥωμαίων ἀλαλαξάντων ἐπὶ τῇ νίκῃ, τῶν δὲ Σκυθῶν ἀσήμως ἀλολυξάντων, τῇ τὰς ἑαυτῶν ὑποσδόντων ἐσχάτως· ἐπιβρεμάντων δὲ τῶ Ῥωμαίων, εἰς φυγὴν ἐγκλίνασι, τῇ ἀκλεῶς εἰς τὴν πόλιν ἐσώζοντο. ἵππων δὲ πολλοὶ κῇ τῶν δὲ ἢ ἡμέραι, ὑπ' ἀλλήλων τε συμπατούμενοι τῇ τῶν σκευοφόρων, τῇ ὑπὸ Ῥωμαίων σφαττόμενοι, τῇ καταλαμβάνεσθαι. μιᾶρουῦ δ' αὖ ἐάλω ὁ Σφενδοσθλάβος αὐτὸς, εἰ μὴ τῇ ἐπιγνωμίᾳ τῶν ἐρύσατο. οἱ δὲ πύνδυμον ἠθροάσαντες, ἐστὸς τῶ πιεμβόλῳ γενόμενοι, καιρὸν ἐπὶ τῇ τῶ Ἰκμορος θανάτῳ μέγαν ἐκόψαντο.

Phocæ hoc animadverſo, in magnum templum confugiunt: inde avulſi, in Procam inſulam relegantur, atque ibi oculi eis effodiuntur.

Eodem tempore etiam aliud quidpiam accidit non indignum relatu. In pomario lenatorii cujuſdam viri inventa eſt tabella ex Proconneſio lapide, forte abjecta, in ſuperficie expreſſas habens duas humanas figuras, unam maris, alteram fœminæ: in altera ſuperficie ſcriptum erat, DIU VIVANT JOANNES ET THEODORA Chriſtu deditl. Fuerunt qui eam tabellam magnopere admirarentur, qua præſens rerum conditio ita aperte explicaretur: alii non carere fuco & impoſtura putarunt, atque hoc commento voluiſſe dominum pomarli ſe in gratiam Imperatoris inſinuare. utrum vere aut fallo ſit creditum, nihil affirmo.

Interim Scythæ fotus fame preſſi, ſimul a machinis oppugnatoris hoſtium non leviter lædebantur, præcipue eo loco qui Joanni magiſtro, Romani Curcuæ filii demandatus fuerat: nam ſaxa torquens inſtrumentum ibi collocatum, ubieſtis multa damna dabat. Itaque gravis armaturæ delectos milites velitibus permixtos emiſerunt, ſi qua ii ratione eam machinam peſſumdare poſſent. Id ubi intellexit Curcuas, robuſtiſſimus ſuorum aſſumptis, caleriter ad eam defendendam ſe confert: invectuſque in medios Scytbas, ab equo miſſili icto ejicitur, atque a Scythis dilaniatus ferro interit. reliqui Romani concurſu facto, & machinam integram conſervant, & Roſſos in urbem compellunt. Die Julii menſis vigeſima, Roſſi univerſi ad pugnam adverſus Romanos exiverunt. Exhortabatur eos & ad fortitudinem excitabat Icmor, vir poſt Sphagellam apud Scythas primo loco: non quod vel familia ejus præcipua eſſet, vel favorem aliorum ſibi aliunde conciliaſſet, ſed ſolius virtutis ergo ab univerſis in honore habitus. Hunc emiſſa pugna Anemas, Cretenſium Ameræ Baſilii Curupæ filius unus Imperatoris ſtipatorum, cernens fortiter pugnam obire, ac reliquos excitare, & Romanorum ordines conturbare, nihil vel vaſtitate corporis ejus vel robore deterrilus, ſanguine circa eor efferveſcente equum hac illac torquens, ſtricto qui ad femur pendebat gladio impetum in eam dat vehementiſſimum: tantumque in ſiniſtrum humerum juxta clavicalam imponit vulnor, ut & cullum abſciuderet, & cum dextra manu amputatum caput in ſolum decideret. ipſe illæſus ad ſuos rediit. Exclamatum ad hoc facious promiſcue, Rumanis ob victoriam lætum clamorem attollentibus, Scythis autem confuſum ejulantibus, & vigorem ſuum dimittentibus. Tandem Romanis premenlibus Roſſi fugam faciunt, eaque cum dedecore in urbem evadunt. multi eo die perierunt, partim ob locorum angultiam a ſe invicem conculcati, partim a Romanis affecutis eos in fuga cæſi. quod nili nox ingraens Sphendoſthlabum eripuiſſet, atque & ipſe vivus in Rumanorum venilſet poteſtatem. Superſtites a clade cum intra mœnia veniſſent, magno cum luctu ac planctu mortem Icmoris deploraverunt. Et Romani

* Κουρκούα. Scyl.

Curcuas a Roſſis cæſus.

329

Edit. Paris. pag. 679.

Roſſi victum-lor.

Mulieres virorum habita pugnant.

* ὁ τῶν Κρατῶν τοῦ βασιλέως υἱὸς Κυρπᾶ Scylitz.

cum barbaris occiſis ſpolia derraberent, inter cadavera etiam mulieres invenerunt virili habitu tectas, quæ inter maritos in Romanos pugnaverant.

Jam barbaris bello omnia erant adverſa. Nam neque ſuppetiarum ſpes erat, cum & ipſorum gentiles procul abeſſent, & finitimæ barbaræ gentes a Romanis ſibi metuentes auxilia denegarent: & commeatus ipſos deficeret, quod Romana claſſe ripas accuratiſſime cuſtodiente nihil eis poterat importari: eademque res obſtaret, quo minus lembis ſuis aufugere poſſent. cum interim Romanis quotidie veluti ex perenni fonte omnia affluerent bona, & ſubinde equeſtres terreſt reſque copiæ accederent. Itaque concilium cogunt. Ibi alii noctu furtim aufugiendum cenſebant, alii Romanorum fidem pacemque implorandam, atque ita (aliter enim non licere) domam redeundum: aliis aliud pro re nata videbatur. omnium tamen eo tendebant ſententiæ, belli finem eſſe faciendum. At Sphendoſthlabus hortari, ut adhuc ſemel cum Romanis congredi vellent, & vel ſortiter pugnando eos devincere: vel ſi victoria potiri non daretur, glorioſam atque felicem mortem turpiſſimæ atque infami vitæ præferre. Qui enim vitam toleraturi eſſent fuga ſervatam, contemnentibus ipſos porro vicinis populis, quibus antea terrori fuiſſent? Ea ſententia placuit, aſſenſique ſunt omnes, & polliciti extremum ſe pro vita ſua certamen ſumma vi obituros. Poſtridie ergo univerſi urbe eaeunt, portaſque claudunt, ne quis in urbem e fuga pervenire poſſit. Commiſſo prælio acriter pugnatur. Jam barbaris animoſe pugnantibus, Romani & gravis ſuæ armaturæ pondere, & ſolis ſereno meridie ardore ac ſiti languere incipiebant: cum Imperator re animadverſa ſuccurrit eum ſuis, & hoſtium vehementiæ ſe obiicit, utrefque interim aqua & vino plenos adferri juber: inde quos æſtus ac ſitis afflixerat recreati, violento impetu in Scythas irruunt: illique audacter ſubſiſtentibus, aliquandiu æquo marte pugnatum eſt. Tandem Imperator ſentiens loci anguſtiam virtuti ſuorum obſtare, ac Scythis eo animos angeri, mandat ducibus at retro in planitiem procul ab urbe abducant, fugientiumque ſpeciem non effuſe, ſed ſenſim cedendo præbeant: atque ubi hoſtem longe ab urbe avocarint, ſubito equis converſis aggrediantur. Juſſa exequuntur duces. & Roſſi cedentes Romanos fingere opinati, mutuo ſeſe eabortari, magno cum fremitu eos inſequuntur: Romani, ut ad præſcriptum locum eſt perventum, converſi ſorriter hoſtem invadunt. Ibi prælio fervente, ductor Theodorus a Miſthela equo ſuo lancea confoſſo, in terram cadit: & circa eum acre oritur certamen, Roſſis interficere, Romanis ſervare ſatagentibus. Ipſe ab equo collapſus, Scytham quemdam cingulo arreptum, hac illac peltæ inſtar obverſans, eo conjectas in ſe haſtas cacutit, ſenſimque retro abiens ad ſuos revertitur. Edit. Paris. pag. 680.

A τὸς δ᾽ πισόντας τ῀ βαρβάρων συλλάβοντες οἱ Ρωμαῖοι, ἄλλον δ᾽ γυναῖκας ἐν τοῖς * ἀσπρμένοις κειμένας ἀνδρικῶς ἐσκεύασας, δ᾽ μὴ τ῀ ἀνδρῶν φὸς Ρωμαίους ἀγωνισαμένας. * ἀναμεμιγμένας. Scyl. Vitz.

Ἐπεὶ δ᾽ τῖς βαρβάροις πανταχῶς ἐφέρετο πὰ τ῀ πολέμου, δ᾽ ξυμμαχίας ἐλπὶς ἐδαμοῦ (οὔτε γὰρ ὁμόφυλοι ἦσαν μακρὰν, δ᾽ πὰ ὅμορα βάρβαρα τ῀ ἰδίων δείσαντα τὸς Ρωμαίους ἀπόπεμπτο τ῀ βοηθεῖν. ἐπιλελοίπει δ᾽ αὐτὸς δ᾽ πὰ ἐπιτήδεια, & ἐδαμόθεν εἰσκομίσασθαι δυνατὸν ἦν, τῶ Ρωμαίων γὰρ πᾶς ὁδὸς ἀκριβῶς φρουρῶντος τ῀ ποταμῶ. ἐπέρρωτο δ᾽ δ᾽ τῖς Ρωμαίους ἑκάστης ἡμέρας ὡς ἐπὶ τινος ἀφθόνου πηγῆς πάντα πὰ ἀγαθὰ, & ἐππικὰ δ᾽ πεζικὰ B δυνάμεις ἀξ῀ παντὸς φροντίζετο, & νὺξ πὸς ἀλλήλους ἑαυτῶν ἐμβάντας ἀποδραίειν δυνατὸν, τῆ δυσόδων, ὡς ἄπορον, ἀκριβῶς φυλαττομένων (συμβουλὴ συνεσάμβρος, οἱ μὲν, νυκτὸς συμβάλλειν κλίναι τὴν ἀναχώρησιν· ἄλλοι δὲ, δῆξις δ᾽ πίστεως παρὰ Ρωμαίων αἰτήσασθαι, εἶα μὴ ἄλλως δυνατὸς ὢσης τῆς ὑποχωρήσεως, & ὑπὸ φὸς πὰ οἰκεῖα ἀπάραι· & ἄλλων ὡς πὶ πλεῖστον ὁ καιρὸς ἐδίδου συμβουλευσάντων, πάντων δ᾽ ταχθῆναι ἀπὸ τ῀ πόλεμον ἐπιθυμούντων· ὁ Σφενδοσθλάβος παρῄνει ἴτι μᾶλλον ἅπαξ παλαῖσαι Ρωμαίους, & ἢ ἀλλῶς ἀγωνισαμένους ἁρπαγῆς τ῀ σωτηρίων γνῶναι, ἢ ὑπομεῖναι αἰσχίστης ζωῆς & ὑπονοεῖν τι δ᾽ λαβεῖν & μαχέσεων φοτιμήσασθαι θάνατον. ἀβίωτον δ᾽ ἔφη αὐτὸς δρασμὸν & σωτηρίαν ποιεῖσθαι, εἰπερ * μὴ μάθοιεν δ᾽- * deest apud κατορρόπως ἐχθαι τὸς γεγενῆσθαι ἔθνεσιν, ἀπὸ φό- Scyl. C θου αὐτὸς ἐδίδασκε σφοδρῶς. ἤρεσε δὲ τ῀ Σφενδοσθλάβου βουλὴ, & κατέθεντο πάντες τ῀ ὑπὲρ ψυχῆς ἔχεσθαι ἀναδέχθαι αἰῶνον & ὅλως δυνάμεσι. τῆ γὰρ ἐπιόσῃ ἐξελθόντες τ῀ ἄστεως πανδημεὶ, & τὰς πύλας ἀποκλείσαντες, οἷς μή τινι δυνατὸν ἦν ἔτι ἐπὶ τὴ ἐξοπίζεσθαι φὸς τ῀ πόλιν, συμβάλλουσι τὸς Ρωμαίους. ἀγῶνος δ᾽ ἀρτηδὸν συνάπτοντος, & τ῀ βαρβάρων δ᾽ ψύχας ἀγωνιζομένων, τῆ ὑλίᾳ καυσαμένου οἱ Ρωμαῖοι, & δ᾽ ψει πονήμενοι ὡς πικρῶς (ἦν γὰρ ὁ καθηρὰ μεσημβρία) ὤρξαντο ἐκδιδόναι. ὅπερ αἰσθόμενος ὁ βασιλὺς, ἐξ῀ ταχέως μὴ τ῀ περὶ αὐτὸν ἰβοηθοῦντας, καὶ αὐτὸς μετ᾽ τ῀ ἀκμὴν ὑπεδέξατο τ῀ πολέμου. τῆ δὲ πίστεως τρατιώματι ὑπὸ τ῀ ὑλίου & δ᾽ ψους, ἀσκὸς οἴνου & ὕδατος πλήρεις φροσίπτει κομίζων. οἷς χαιρόντων, & τ῀ δ᾽ ψους & τ῀ ὑλίου καύσωνα ἀποκρουόμενοι, & ἑαυτὸς ἀναλαβόντες, μᾶλ σφοδρότητι & ῥώμης τὸς Σκύθας ἐπῆραξαν. ἑαυτῶν δὲ γυναῖκας ὑποδεξαμένων, ὧν ἡ μάχη ἰσοπαλὴς· μέχρις οὗ ὁ βασιλὺς & τοσοχωρεῖσθαι φρασάμενος τ῀ τόπου, & ἐς τὸν ἀπαυσόμενος τὸς Σκύθας ἐπιγενέσθαι & καιρὸν τῆ τὸς Ρωμαίους ἰσοσχωρεῖσθαι, & μὴ οἷος αὖται ἔργα πρόποντα τῆς ἑαυτῆ ἀλκῆς ἐπιδείκνυσθαι, ἐπίσης ψιλοὶ τοῖς στρατηγοῖς ἄκων εἰς πίσω φὸς τὸ πεδίον, & τὸς πόλεως πόρρω ἀφίεσθαι δόκησιν φυγόντων παρίχοντες· μὴ μὲν τοι γε φοξοπαθῶς, ἀλλ᾽ ῥίμα & κατ᾽ ὀλίγον εἴκοντες· ἀφικνεῖσθαι ἀπόδρα & πόλεως διώκοντας ἐκκαλέσονται, αἰφνίδιον παρυπνήσαντες τὸς χαλινὸς ἐπιστρέφειν τὸς ἵππους, & τότε συμπλέκεσθαι· & οἱ μὲν ὑπίσω τὸ αὐλόδιον. οἱ δ᾽ Ρὼς & ἐς πίσω ὑποχώρησιν τ῀ Ρωμαίων φυγὴν οἰηθέντες, ἀλλήλως παρακελεύσαμενοι, ἔφοντο σὺν ἀλαλαγμῷ· ὡς δ᾽ κῆ & ὠλισμένοι γένοιντο τόπον οἱ Ρωμαῖοι, ἐπιστραφέντες φοστρέχουσιν πῖσις γενεάς. ἐνταῦθα μάχης ἰσχυρᾶς γενομένης, συνίβη στρατηγὸν Θεόδωρον, τὸν ἐπὶ Μιθθείας τῶ ἵππου αὐτῶ λογχωθέντος, πεσεῖν κατὰ γᾶς. περὶ τοῦτον ἁμιλλητὴς γίνεται καρπρᾶ, τῆ μὲν Ρὼς ἁπλέσθαι, τῆ δὲ Ρωμαίων ὅπως μὴ ἀφαιρεθεῖη φιλοτιμουμένων, ὅτος δὲ ὁ Θεόδωρος τῶ ἵππου πεσὼν, ἵνα τινὰ τῆ Σαυδῶν τῆς ζώνης δραξάμενος, & τῆδε κἀκεῖσε τῆ χειρὸς σθένει νιτῶν, ὥς τι μικρὸν ἀπισθοίνιον νῶφον τὰς κατ᾽ αὐτὸ πομπομένας αἰχμὰς ἀπεκρύπτο, ἕως κατὰ μικρὸν φὸς τὸς Ρωμαίους ὑπαναχωρεῖ ἐπισθοιούντῳ τῆ πορείᾳ, τέλος ἐπιβεβηκὼς οἱ

Ρωμαῖοι, τύς τε Σκύθας ἀπώσατο, καὶ ἅ ἄνδρα τὸ κινδύνου ἐῤῥύσαντο, καὶ τὰ τροπαίματα διελύθησαν τελείως, μηδαμῶς ἔτι πείσειν τὸν πόλεμον λαβόντες. ὁ βασιλεὺς δὲ ὠψυχότερον τοῦ μάλλον, ἢ πρότερον ὁρῶν ἀγωνιζομένους τοὺς Σκύθας, καὶ ἅ τοῦ χρόνου τελείου βαρύμβους, οἰκτείρων δὲ καὶ τοὺς Ρωμαίους ταλαιπωρημένους, καὶ τῇ πολέμῳ κακῶς πάσχοντας, μεταμαχία φάσθαι πείσειν τὰ πράγματα. καὶ δὴ ἐξωπισθεύεται πρὸς τὸν Σφενδοσθλάβον, προκαλούμενος αὐτὸν εἰς μονομαχίαν, δίον εἶναι λέγων ἐκὲς ἀνδρὸς θανάτῳ περιδῆναι τὸ ἔργον, ἢ καταφάττεσθαι καὶ μικρὸν δαπανᾶσθαι τὰ ἔθνη, καὶ ἅ νικήσαντα Κύριον εἶναι τῶν ὅλων. ὕτος δὲ τὸν πρόκλησιν μὲν οὐ ἐδέξατο, λόγως δ' ἐπαφῆκε ὑπερφυεῖς, ὡς τὰ κατ' αὐτὸν ἅμεινον αὐτὸς τὸν ἐχθρὸν σκοπῆσαι. αὐτὸς δὲ εἰμήζων ἄγειν χολὴν, ὡσὶ μυρίας ἄλλας θανάτου ὁδοὶ, τύπον ἁπλοῦς αἱρεῖσθαι ἐλέσθαι. ταῦτα φρυαξάμενος, τῆς πολεμικῆς εἶχετο παρασκευῆς προθυμότερον. ἀ δὲ βασιλεὺς ἅ ἐπρομαλόσως ἀπογνοὺς ἀγῶνα, πᾶσαν ῥῶπον ἐμηχανᾶτο τὸν εἰς τὸν πόλιν ἀποκλεῖσαι εἴσοδον τοῖς βαρβάροις, καὶ πρὸς τὸ ὄρυγα ἐκπέμπει Βάρδαν μάγιστρον ἅ Σκλαβῶν, μεθ' ἅ πεζομάχων ὧν ἰσχυρότατον· ἅ δὲ πατρίκιον Ρωμαῖον ἅ υἱὸν Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως, τὸ υἱὸν τὸ ἀριστερὸν Ρωμανὸν, καὶ Πέτρον ἅ γραμματάρχου, μεθ' ὧν ἐξάρχον δυνάμεων, προσῆξαι τοῖς πολεμίοις ἐπέτρεψεν. αὐτὸς δὲ προσβαλόντες τοῖς Σκύθαις, ἐμάχοντο καρτερῶς. ἐκθύμως δὲ κἀκείνων ὑποδεξαμένων, πολλὰς ῥοπὰς καὶ μεταλλάσεις συμβὰς ἅ πόλεμον δίξασθαι, καὶ ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ἰσοπαλοῦντος ἐν ἀμάχῃ. ἐσπεῦδε πάλιν ἅ ἅ Κρόνος ἀμερᾶ ὑὸς Ανεμᾶς, τῆδε ἀρίστου ἅ ἵππον μεταλάσσων, καὶ σφοδρότερον μυσπίσας, κατ' αὐτὸ τὸ Σφενδοθλάβου φόρετρα μὴ * λάμπας γνώμη, καὶ ἅ φάλαγγα ἐξαίσας τῆδε δυσμενῶν, πάλιν τῶν τῆ ξίφει κατὰ μέσον τὸν κεφαλὸν, καὶ ἀπιβάλλει μὲν τὸ ἵππον, ἀ μὲν γε καὶ ἀνειρὼ, ἐπαρκεσάντων τῆ ὅπλων ἃ ἐνεδίδυσο. αὐτὸς μέντοι κυκλωθεὶς, καὶ ὑπὸ πολλῶν βαλλόμενος, ἀνειρῆται ἡρωϊκῶς καταστρέφει ἅ βίον, θαῦμα μέγα καὶ τοῖς ἀντιπάλοις γενόμενος.

Λέγεται δὲ καὶ θαυμάσαι τὴν τυχεῖν τὸς Ρωμαίους ἐπιτυχίας. Θούλλα γάρτις ἐκ τύπου κατὰ φύσιν ἀρθέσα ἦσαι τῆ Σκυθῶν, μὴ συγχωρῆσα χρῆσθαι κατὰ τὸν μάχην τοῖς ἀρωμένοις. καί τις ἀνὴρ ὕπνῳ κατὰ τὸν ἀρωμένων Ρωμαίων, ἐφ' ἵππου λαμπρὸν ἀρωγανιζόμενος, καὶ τὰς τῆ πολεμίων κλονῶν καὶ ἀκαράτων φάλαγγας, μηδενὶ πρότερον ἃ μετὰ ταῦτα γενόμενος γνώριμος, ὃν ἔφασκον ἕνα εἶναι τῆ καλλιτόκων μαρτύρων Θεοδώρων. τούτοις δὲ ἀρωμένοις ἀεὶ καὶ ἀρτιβόλοις ἀεπὶ τῆ πολεμίων ἐχθρὸ ἃ βασιλεὺς. καὶ γὰρ δὴ καὶ συμβύτυχε τόνδε τὸν ἀγῶνα κατ' αὐτὸν συμπεχθῆναι τὸν ἥμερον, καθ' ὃν εἰώθεσαν ἑορτάζειν τὸν μνήμην τῶ τροπαίου. καὶ γοῦν δίνις ἐν Βυζαντίῳ σεμνὴ, ὑπερφυὴς δυνάμεως εἶναι τὸ φάσμα ἐπιστῶτο, μιᾷ ἀρίστερον ἅ συμπλοκὴς ἀμίρᾳ ὅταρ θεσσαμένῳ, καὶ δόξασα τῇ Θεοτόκῳ παρίσασθαι, καὶ λεγόσης ἄκουσα ὡράς τινα τρατιώτου Κύριε Θεόδωρε, ἀ ἡμεῖς καὶ σὺς Ιωάννης περιῤῥόσει συμπέσεται, καὶ αὐτὸν εἰς τὸν αὐτῶ βοήθειαν. καὶ ἅλις ἀπέχοντας, τῆς γείτονι ἐξηγησαμένη. καὶ τὰ μὲν ἐραθέντα ταῦτα. ῥέπονται δὲ πάλιν οἱ Σκύθαι, καὶ ὑποκλειόμενοι τὰς πύλας τῆς πόλεως ὑρέντες ὑπὸ τῶ Σκλαβῶ, ἀνὰ τὰ πύλον ἰσυδάπτωτο, καὶ ἀρρήθησαν ὑπ' ἀλ-

Tzimiſces Sphendoſthlabum provocat.

Edit. Pariſ. pag. 681.

330

Anemas victus.

Divinum auxilium.

* λάμπας Scylitz.

Scythæ ſtrati.

tus, donec Romani Scythis vi repulſis eum periculo eripiunt. Id prælium diremptum eſt, incerta etiamnum victoria. At Imperator animoſius quam ante præliari Scythas videns, tempuſque teri ægre ferens, ſuorumque æromnas ejus belli miſerans, ſingulari pugna decernendum cenſet. Itaque Sphendoſthlabum per legatos provocat, & oſtendit præſtare unius hominis interitu rem decidi, quam paulatim totas gentes perimi, ut victori in omnes parerent imperium. Barbarus conditionem oblatam repudiat, ſuperbeque reſpondet: Melius quid ſibi ex re ſit, ſe, quam hoſtem intelligere. Si Romano Imperatori non vacet vivere, infinitas eſſe mortis vias, deligeret quam vellet. Ipſe ad bellum omni ſtudio ſe parat. Singularis pugnæ ſpe dimiſſa, Imperator omni modo id molitur, ut ingreſſu urbis barbaros arceat. Ad id negotii emittit Bardam Durrhachii magiſtrum cum ſuis cohortibus, Romanum vero patricium Conſtantini Cæſaris filium Romani ſenioris N. & Petrum exercitus præfectum, cum ſuis copiis hoſtem invadere juſſit: eſtque acerrime utrinque pugnatum, & varie nunc ad hos, nunc ad alteros inclinata victoria diu anceps fuit. Ibi rurſum Ameræ Cretenſis filius Anemas equo hac illac obverſo, & vehementer calcaribus incitato, zudaſter in ipſum ferox Sphendoſthlabum, hoſtilique phalange diviſa gladium ei in medium caput infligit, eoque ictu equo dejecit, ne tamen interficeret, arma quibus tectus erat barbarus obſtiterunt. Ipſe circumventus, & multorum telis petitus fortiſſime pugnans, ipſorum etiam cum hoſtium admiratione, interficitur.

Ferunt ex pugna divinitus quoque Romanis latum auxilium. nam ab auſtro oborta procellam in facies Scytharum ingruiſſe, eoſque impediviſſe ne ſuo arbitratu rem gererent. & ab omni Romanorum exercitu conſpectum fuiſſe virum alto equo vectum, qui princeps pugnam obierit, hoſtiumque ordines conturbaverit, nemini neque ante neque poſtmodo cognitum: eum ajebant fuiſſe Theodoſium, unum de pulcherrimis confeſſoribus victoriis martyribus. Sane his ſemper auſpicibus atque antefignanis adverſum hoſtes uti ſolebant Imperatores hic: & quo die hæc pugna eſt pugnata, is feſtus fuit memoriæ illius Theodori caercituum ductoris. Sed & veneranda quædam mulier Conſtantinopoli fidem fecit, id viſum fuiſſe divinum. ea enim pridie iſtius diei in ſomnis viſa ſibi fuerat adſtare Deiparæ, & audire eam dicentem cuidam militi: Domine Theodore, meus ille & tuus Joannes in periculo verſatur, feſtina ad opem ei ferendam, idque inſomnium prima luce vicinis narraverat. Enimvero Scythæ eo prælio funduntur, cumque ſuis portis interclufos a Barda ſentirent, in campum fuga diſperguntur, per-

Edit. Paris. pag. 682.

que innumerabiles partim a ſe invicem conculcati, partim a Romanis obtruncati, valetudine pene omnes. Martyri Theodoro gratiam pro ope lata referens Imperator, fanum, in quo is humatus erat, ad fundamenta uſque demolitus, aliud magnificentiſſimum extruxit, ac prædiis aræplos habentibus reditus donavit: urbem in qua id erat, pro Euchaneja Theodoropolin nominavit. Sphendoſthlabus cum omnibus tentatis nihil ſucceſſiſſet, nullam ſpem reliquam ſibi videns, ad pacificationem animum adjecit: miſſique legatis poſtulat ab Imperatore, ſe fide publica in numerum amicorum & ſociorum Romani Imperii recipi, ſibique cum ſuis tecturam tutum concedi in patriam, & Scythis libere negociandi cauſa in Romanorum ditionem venire permitti. Poſtulata hæc omnia Imperator confirmavit, ſacris illud decantatum: Romani moris eſſe hoſtem beneficio magis quam armis vincere. Pactis ſanis, Sphendoſthlabus etiam colloquium Imperatoris petiit. eſtque admiſſus: & collocutos de quibus volebat, receſſit. Ejus rogatu etiam Imperator per legatos a Patzinacis petit, ut ſoederi amicique Romanorum fiant, neque Iſtrum populanda Bulgariæ cauſa tranſeant, utque Roſſis per ſuam ditionem in patriam redeundi facultatem concedant. obiit eam legationem Euchaitorum ſummus pontifex Theophilus. Patzinacæ reliqua pacti omnia, tractum Roſſis per ſua tranſitum denegarunt. Cum Roſſi navibus ſuis avecti domum verſus eſſent, Imperator caſtellis & urbibus quæ ad ripas fluminis ſunt communitis, Conſtantinopolio rediit. Excepit eum urbis patriarcha & pontificum ordo ac Senatus, cum pæanibus & lætis victoriæ gratulationibus coronatum: & adduaerant quadrigas magnifice adornatas, quas quatuor albi equi traherent, eoque invehi eum ac triumphare volebant. Sed Imperator nihil inſolens aut ſuperbum admittens, moderate ſe geſſit: ſeriſque quæ offerebantur acceptis, albo equo, triumphum duxit, quadrigis Bulgaricas regura veſtes impoſuit, ſupraque has imaginem Deiparæ, ut quæ tutelam urbis gereret, eamque le præcedere joſſit. Ut in forum venit, gratulatoriarum jam factæ acclamationum, actis pro parta victoria Deiparæ & ejus filio gratiis, in conſpecta populi inſignibus Bulgarici regni Boriſem eamit, (ea erant, corona aurea, tænia byſſina, & calcei rubei). iodeque ad magnum progreſſus templum coronam Bulgaricam Deo donatil loco, ſuſpendit, Boriſen ad magiſtri dignationem evehit, atque ita in palatium revertitur. Cæterum Sphendoſthlabus patriam repetens, dum per Patzinacas tranſit, Infidiis jam ante paratis & ipſum capeſſantibus illapſus, cum ſuis ad internecionem cæditur. ſuccenebant enim ei Patzinacæ, ob ictum cum Romanis fœdus.

Pax Roſſica & cum Patzinacis.

Triumphus Romanus.

Bulgaricum regnum abolitum.

pag. 683.

Auxiliorum internecio.

Porro Imperator ut gratias Chriſto ſervatori referret, templum, quod ſupra fornicem Chalces eſt, de novo ædificavit: nulli ſumptui parcens, dum id quam ornatiſſimum faceret. Abſolvit etiam ſubditos univerſos * ſumatio tributo. & ediait, ut com in aureo nummo, tum in obolo, Servatoris inſculperetur imago,

A λάλων τὸ συμπαθὲς, καὶ ὑπὲρ Ῥωμαίων συγκοπτόμενοι, ἀριθμὸν πρώτους. Θαυμασίαν δὲ ἐγένετο χιόνα πᾶσιν. τὸ μαρτύριον δὲ ὁ βασιλεὺς τιμῶν, καὶ τὴν ἐπιπαυσίας ἀποτυνὺς αὐτῷ τὰς ἀμοιβὰς, τὸν ναὸν ἐν ᾧ τὸ Θεῖον αὐτῶν Χρίσεται σῶμα ἐκ βάθρων καταβαλὼν, μέγαν τε καὶ πάλαι σφόδρα ἀπὸ θεμελίων, μεγαλοπρεπῶς αὐτῷ κτίσας προσαφορίσας. ὃν καὶ ἀντὶ Εὐχαΐτας Θεοδωρόπολιν κατονόμασε. ὁ δὲ Σφενδοσθλάβος πάσῃ μηχανῇ καὶ μηχανῇ, καὶ ἐκ πασῶν ἐλαττούμενος, ὡς ἔγνω μηδεμίαν αὐτῷ ὑπολελεῖφθαι ἐλπίδα, πρὸς σωθῆναι ἀπέβλεψε. πέμπει οὖν πρὸς βασιλέα * πίστεις ἐξαιτούμενος, ὡς ἐν τῷ συμμάχους καὶ φίλους Ῥωμαίων καταλεγῆς, καὶ ἐπὶ τῆς συγχωρηθῆναι οἱ καὶ ἀναφῦσαι μετὰ τῶν ἰδίων τὴν ἀμφ' αὐτὸν Ἰστρον, καὶ ἐμπορεύεσθαι τοῖς Ῥωμαίοις ἀσφαλῶς. ὁ δὲ βασιλεὺς αἰτησαμένου καὶ τοῦτο παρ' αὐτοῦ Σφενδοσθλάβου, καὶ πρὸς τοὺς Πατζινάκας ἐκπρεσβεύεται, εἰ βούλονται, φίλους αὐτοὺς καὶ συμμάχους ἀξιῶν ἔχειν, καὶ μὴ ἐκβιάζειν τὸν Ἴστρον, καὶ τὰ Βουλγάρων λῃζέσθαι· παραχωρῆσαι δὲ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις ἀκωλύτως διελθεῖν καὶ αὐτῶν γῆν, καὶ εἰς ἀσφαλὲς ἀπελθεῖν. ἀπεπλήρου δὲ ταῦτα πρεσβείαν Θεόφιλος ὁ τῶν Εὐχαΐτων ἀρχιερεύς. οἱ δὲ τὰ πρεσβείας δεξάμενοι, καὶ ἐκβασιν μέντοι ἀπαγορεύσαντες τῶν Ῥως, πρὸς τ' ἄλλα ἀσφαλῶς ἔδοσαν. τῶν δὲ Ῥως ἀποπλεόντων τὰ παρὰ τὴν ὄχθας ῥωμαϊκὰ τῷ ποταμῷ, καὶ πόλεων πρόσω ὄντων * ὁ βασιλεὺς, ἐς πόλεις ἤδη τὰ Ῥωμαίων ἀπῄζεσον. οὐ δὲ τέλους ἀρ' χωρὶς μὴ τὰ σωθῆναι, καὶ πάντες οἱ ἐκ πάλαι μὴ παίονες ἐπιπεσόντων ὠφημίων, ὑπεδέξατο στεφανηφορούντα, τὸ θέατρον ὄχλημα λιθοπώλων ἔχοντες ἑτοιμασμένον πάνυ ἐκπρεπῶς ἐν τούτῳ ἐπιβάντα ἅρματι δεξιωσάμενοι τὰ βασιλέα. ὁ δὲ μηδὲν σεβαρὸν ὀφθέλων, ἀλλὰ μέτριον ἑαυτὸν ἐπιδεικνύμενος, τοὺς μὲν προσενεχθέντας ἀνελίφεις στέφανος, ἐν ἅπερ λιθῷ τὰ δείαμβον ἐξεπλήρωσεν. ἐν δὲ τῇ ἅρματι τοὺς Βουλγαρικοὺς θεοὺς τῶν βασιλέων στολὰς, καὶ ἀνωθεν τούτων εἰκόνα τὰ Θεομήτορος ὡς πολιοῦχου, προπορεύεσθαι ἑαυτῷ διετάξατο. ἐν δὲ τῇ λεγομένῃ φόρῳ γενόμενος, καὶ ἀποχρώντως ὠφεληθείς, καὶ τῇ Θεομήτορι τῇ ναύτῃ γῇ τὰς ἐπωνίους εὐχαριστίας παρέχας, τὰ παράσημα τὰ Βουλγαρικῆς βασιλείας ἐπ' ὄψει τῶν πολιτῶν, τὸν Βορίσλαν ἀποδιδύσας (τὰ δὲ ἐν γέρασος ἐκ χρυσοῦ, καὶ τιάρα κεκοσμημένα βύσσου, καὶ πέδιλα ἐρυθρὰ) ἐκέλευσε εἰς τὸ μεγάλου φοιτώσας ἐκκλησίαν, καὶ ἐν αὐτῇ τὰ Βουλγαρικὸν στέφανον ἀνάθημα τῷ Θεῷ δεδωκὼς, ἀναγαγὼν δὲ τὰ Βορίσλαν εἰς τὸ τῶν μαγίστρων ἀξίωμα, ἐπορεύθη εἰς τὰ βασίλεια. ὁ δὲ Σφενδοσθλάβος εἰς τὰ οἰκεῖα ἦλθε ὑποστρέφων, ἐν τῇ δείται τὰ τῶν Πατζινάκων γῆν πιεζεῖ πτοηθείσας, ἀλλ' προδεξαμένοις τὰ ὑποδεχομένας αὐτὸν, καὶ ἄρδην αὐτὸς τε καὶ τὸ σωὸν αὐτῷ ἀπόλυται πλῆθος, μέντοι τῶν αὐτῷ τὰ Πατζινάκων τὰς εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἀσφαλεῖς.

B

C

D

E

Ο δὲ βασιλεὺς χαριστήρια τῶν ζωσπάσων ἀποδιδοὺς τῷ σωτῆρι Χριστῷ, ναὸν ἀθωθεν τὰ ἁγίας τῆς χαλκῆς ἀναποδόμησεν ἐκ καινῆς, μυθεσι φοτσάμενος πολυτελῆ σωστεύοντων, καὶ κόσμον. ἁρπαξ δὲ τὰ τοῖς ὑποφόροις πᾶσι * τὸ λεγόμενον καπνικὸν προσέταξε τὰ τῇ τομίσματι, καὶ τὰ τῇ ὀβολῷ, εἰκόνα ἐγγράφεσθαι τὰ σωτῆρος, μὰ πρότερον τοῦτο δημόσιον.

* ἐκβιάζειν.

* ἐμπορεύεσθαι.

* ἐμπορεύεσθαι.

Scylitz.

Scylitz.

Scylitz.

Digitized by Google

γιτμένου. ἐγράφοντο δὲ τὰ γράμματα ῥωμαϊστὶ ἐν διπλώματι μέρει ὑδὲ πω ἐν ἑλληνικῷ· Ἰησοῦς Χριστὸς Βασιλεὺς Βασιλέων. τῶν δὲ οἱ καθ' ἕκαστον ἐπάρχων βασιλεῖς. Βασιλεύων δὲ τῶν πατεμάρχων ἐπ' αἰτίας ἐβλήθη τόπου, καὶ σωμοδικῶς καθαιρεθέντος, προεβλήθη πατεμάρχης Ἀντώνιος ὁ Σπουδίτης.

Λήγοντι δὲ μηνὶ, ἰνδ. γ'. ἐφάνη κομήτης ὁ λεγόμενος Παγώνιος καὶ ἐφαίνετο ἡμέρας * ὀκτὼ μοῦν ἢ πλείους. ἰνδ. προειμένου δ' ἔτους ἦν ἡ βασιλέως θάνατος, καὶ τὰς μελλούσας καταχεῖν Ῥωμαίων γλῶσι τὸ ἐμφυλίου πολέμου ἀπαραμυθήτους τύχας.

* ὀκτωδ. μῆνας Scylitz.

Τῶν δ' ὑπὸ τῶ βασιλέως Νικηφόρου προσκτηθεισῶν πόλεων ἃς ἦρε ὑποφόρων γενομένων Ῥωμαίοις, ὡς ἐμφρονεστέρου ἤρτητο, πραμοῦν πέρσας, ἃς ἦ Ῥωμαίων ἐκπεσουσαμοῦν ἐξουσίαν, ἔξεσι κατ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀπεστιν ἄχει Δαμασκῶ. καὶ τὰς μὲν πειθοῖ καὶ λόγῳ, τὰς δὲ πολέμῳ καὶ βίᾳ ἀνακτησάμενος, καὶ πασῶν ἐν τῷ φέρειν καπεκτησάμενος, ἀνέζευξε πρὸς τὴν βασιλίδα. γενόμενος δὲ κατὰ τὴν Ἀνάζαρβον, καὶ τὴν Ποδανδὸν, καὶ τὰς λοιπὰς παραλίους χώρας, καὶ βλέπων τὰ ἐν ποσὶ, ἅπερεις τὴν ὁρῶν πολυπλείς, καὶ χαρίεν ἀφῆν τὰ πάμφορα, διεπωθάνετο τὰς παρόρμενος, τίνος αὖ ἕκαστα αὐτῶν; ὡς δ' ἐμάνθανε παρὰ τῶν ὁρωμένων, ὅτι πᾶν τὸ παρακομισμένον εἰσὶ Βασιλείου πᾶσαι, αὖτε μὲν καὶ αὖτε Ῥωμαίοις προσκτηθεῖσαι ἐναγχος παρὰ Νικηφόρου τοῦ βασιλέως; αὖτε δὲ παρὰ τῶν τὰ δημόσια τῶν χρημάτων ἦρε χρόνων, καὶ αὖτε παρὰ τῶν δούλων, καὶ αὖτε δὲ αὖτε παρὰ σὺ, καὶ τῆ Βασιλείου διδόμεναι, ἰδὼν δὲ ὅτι τὸ λοιπὸν ἄξιον εἶδε ὑπολελειμμένον ἦρε προσκτήσεσθαι τῆ δημοσίῳ, χαλεπῶς τε καὶ λυπηρῶς, καὶ βύθιον στενάξας. Δεινόν ὦ πάροντες (ἔφη) εἰ τὰ δημόσια πατασπαλίσκοντας χρήματα, καὶ τὰ ῥωμαϊκὰ παλαιπορωῦσι τραπέματα, καὶ οἱ βασιλεῖς ὑπερορᾶσιν ἁπαδ' χοντας κόπους. τὰ δὲ ἀπὸ πονήρων προσκτήματα μόχθων καὶ κόπων, ἰσὸς δὲ τὸ χρῆ γίνεται κτῆμα. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ταῦτα. ἦρε τις ἦ παρόντων τῆ Βασιλείῳ, τῶν τῶ βασιλέως λόγων ἦ πορθμεύσας, ἀπρίστως πρὸς ὀργὴν. καὶ ἔπαυε εὐκαιρείαν ἐζήτει, ἅ βασιλέα ἐκποδὼν σεθῆναι. Σωπείας δὲν ὑπελθόντων ποτὲ καὶ λόγους ἐξαπατήσας ἅ ἐγχεῖν εἰωθότα ἅ εἶσον τῆ βασιλεῖ, καὶ δηλητήριον ἀφαπάμενος ἃ ἦ δραστικωτάτων, καὶ ταχὺ ὑπερφόρων ἅ καὶ ἀνδίων, ἀλλὰ ἦ χολαίας ἃ καὶ μικρὸν ἀναλισκόντων ἅ τὸ πιπτικὸς δυνάμεων, ἀφαίρεσι τῆ βασιλεῖ. καὶ πιὼν, καὶ κατ' ὀλίγον τοκλιδόμενος, ἃ ἐ οἰκείας δυνάμεως ἐκπεσόντων, πλάνταῖον ἦ καὶ τὰς ὄψεις ἀνθρακώσας, αἵματος πολλῶ ῥύσεις αὐτῆ ἐξ ἦ τῶν ὀφθαλμῶν. εἰσελθὼν δὲ τῆ βασιλίδι καπήλυσε καὶ ζωῆς, βασιλεύσας ἐν ς'. τοῦτος τὸ μῆνας. καὶ ἀφ' ἑξάχρις καπελθὼν τῆς βασιλείας Βασίλειον καὶ Κωνσταντῖνον, τὰς παῖδας τῶ Ῥωμανῶ.

Τὸ μὲν οὖν Ἰωάννου τέλος ἦ εἰρηνεύσεως συμβεβήκει ἦ ὅπου. τὸ δὲ ἦ βασιλείας κράτος εἰς Βασίλειον μετῆλθε, καὶ Κωνσταντῖνον, τὰς υἱὰς Ῥωμανῶ, καὶ τὸ φυτὸν ἦ ἔτος, ἰνδ. δ'. μηνὶ Δεκεμβρίῳ. ὧν ὁ μὲν Βασίλειος ἦ α'. ἐνὸς τῆς ἡλικίας χρόνον ἔτεσι δὲ γεγονὶ τέσσαρσι μείζω Κωνσταντῖνος. χρῆμα μὲν οὖν ἓν μόνον τοῖς βασιλεῦσι πεπιστεῦτο· ἡ δὲ μετεχείρησις τῆ πραγμάτων παρὰ ἦ φρονήσεως ἐπηρχεῖτο Βασιλείῳ, καὶ πολλῶ ἦ πλείων ἦ ἡλικίας τῆ βασιλέως, καὶ ἀπαλὸν, καὶ μήπω βεβηκὸς τὸ φρονήματος. ὃς ἅμα τε περιῆλθε εἰς τὰς παῖδας τὸ Ῥωμανῦ τὸ κράτος, καὶ ἅμα τε ταχυδρόμους ἐκπέμψας, ἄγειν

A quod antehac non fuerat receptum : & alteri patri inſcribi juſſit : JESUS CHRISTUS REX REGUM. quod ſucceſſores etiam obſervarunt. Baſilio patriarchæ crimina quædam objecta, iſque in concilio propterea depoſitus eum eſſet, Antonio Studitæ patriarchatus mandatus eſt. Auguſtus Studita patriarcha.

Auguſto menſe, Indictione tertia, cometa exſtitit, quem a barbæ forma Pogoniam vocant : & viſus eſt uſque ad octavum menſem Indictionis quartæ. Is præmonſtrabat Imperatoris obitum, & calamitates immedicabiles, quæ propter civilia bella Romanorum ditioni erant eventura. Cometa.

Secundum hæc Imperator expeditionem facit contra eas urbes, quæ
B (uti docuimus) ab Imperatore Nicephoro ſubactæ bello, & Romanis ſtipendiariæ factæ defecerant : & Damaſcum uſque profectus, nonnullas verbis, quaſdam bello & vi recuperat : & omnibus rite conſtitutis, iter domum verſus inſtituit. Eo in itinere cum Anazarbam, Podandum, & reliqua loca tranſiret, videretque obiter magnifica & fertiliſſima prædia, quæſivit ex iis qui aderant, quinam horum eſſent domini ? cumque reſponderetur, omnia ea eſſe Baſilii cubiculatii intimi, partim nuper Romano Imperio adjecta a Nicephoro Imperatore, partim ab hoc, partim ab alio ſcholarum domeſtico, quædam
C ab ipſo Trimiſca, atque ea omnia Baſilio donata : nihil memoratu dignum videns relictum reipublicæ de tam multis ei acquiſitis bonis, gravi correptus dolore, & gemitu ea imo pectore ducto : Pro indignam, ait, rem, comites, publicum inſumi pecunias, Romanos exercitus ærumnas exantlare, Imperatores extra ſui Imperii fines laEdit. Pariſ. Pag. 684. bores tolerare, & tamen quidquid tot laboribus atque moleſtiis conficitur, id omne in unius venire ſpadonis poſſeſſionem. Hunc Imperatoris ſermonem quidam ad Baſilium detulit. Quo ille irritatus, ex eo tempore occaſionem quæſivit Imperatoris tollendi. Itaque eum qui miniſter a proculis Imperatori erat, Trimiſtes a Baſilio veneno necatur. aliquando blanditiis & muneribus cor-
D rumpit, ejuſque opera venenum non vehementiſſimi generis & quod ſtatim necaret, ſed quod ſenſim vires haurientis extingueret, Imperatori propinat : quo is epoto paulatim contabeſcens, & viribus deficiens, tandem etiam carbunculis per humeros exortis, multo per oculos effluente ſanguine, Conſtantinopolin reverſus, vivendi finem fecit, Imperio Baſilio & Conſtantino Romani nliis relicto. Imperavit annos VI, totidemque menſes, & paulo amplius.

Anno mundi 6523 ERÆ CCCCLXXXIV,
E Indictione quarta, menſe Decembri, BASILIUS & CONSTANTINUS Romani FF. Imperium inierunt. Annum ætatis vigeſimum Baſilius tum agebat : triennio junior erat Conſtantinus. Atque hi quidem nomen & figuram Imperatorum gerebant : omnium rerum penes Baſilium præfidem interim adminiſtratio erat, iis adhuc ætate & prudentia minoribus. Is præſes, ſimulatque ad hos adoleſcentes ſummA rerum devoluta eſt, matrem eorum celoce ab exilio revocat. Solici- BASILII & CONSTANTINI Romani FF. Imperium. Theophano revocata.

tus porro, ne quis alius Imperium invaderet, ac maxime omnium Bardam Sclerum metuens (namque is ei semper inhiaverat; & Tzimisca imperante tyrannidis attentata convictus, oculis multatus fuisset, nisi eum ipse pœnæ eripuisset) hunc ergo maxime suspectum habens, ut cui tunc universæ copiæ commissæ essent, facileque eas qua vellet impellere posset, utpote totius Orientis dux designatus: ex usu reipublicæ fore & ad Imperium communiendum facturum judicavit, si ejus potentiam acciderret; ipsumque eo infirmiorem ad res novas tentandas redigeret. Inque ei Orientis præfecturam adimit, ducemque constituit Mesopotamiæ, ac mandat ut diligenter adversus Sarracenorum excursiones excubet. Eodem modo Michaelem quoque Burtzam sibi suspectum tractat: quem ut a Duri (nam ei aderat cujusdam cohortis ductor) societate avelleret, ad magistri evectum dignitatem, ducem Antiochiæ ad Orontem sitæ constituit. Inspectionem atque imperium in omnes Orientales copias Petro defert patricio, Phoeæ olim famulo, eumque exercituum præfectum nominat, castratum quidem, sed strenuum cæteroqui, & rei bellicæ peritissimum. Indigne autem id tulit Durus, adeo ut ne apud se quidem magno animo occultam retinere eam potuerit ægritudinem: sed invectus verbis in auctorem contumeliosis fit, qui ipsum pro rerum præclare gestarum, victoriarumque partarum mercede ab equis (quod ajunt) ad asinos detruderet. Sed præfes ista vel parum, vel nihil curavit: contentum eum esse jubens iis quæ dabantur, neque ulterius quicquam tentare, nisi si vellet amisso magistratu privatus in domum suam concludi.

Bardas Sclerus, & Michael Burtzes circumscripti.

Edit. Paris. pag. 685.

His ira a præside constitutis, Bardas Durus celerrime in suam provinciam profiscitur. Er cum superioribus temporibus gestis magistratibus gravitatem atque efficacitatem suam sæpenumero declarasset, neque fere quisquam in exercitu non amaret, ad hæc jam ante haud paucis quibus fidebat arcanum suum per ambages ostendisset propositum, præcipue ducibus militum: tunc se tempus ratus opportunum habere ejus vulgandi, re cum necessariis communicata, id quod diu parturierat Imperii obtinendi studium, tandem in lucem edit, armaque contra Imperatores & populares suos capit. Illico Anthem, cognomine Alyaram, ministrorum suorum maxime industrium, Constantinopolin mittit, qui filium Bardam Romanum tunc in urbe degeneram ad se, modo id fieri posset, adduceret. Anthes cum eo venisset, omnia ea deprehenderetur commentus, finistris de Duro rumoribus spargendo omni se suspicione ejus quod moliebatur liberavit: itaque nemine observante Romanum suffuratus, ex urbe ad patrem perduxit. Tunc demum Durus in apertum proculit sua consilia: & diademate reliquisque Imperii signis sumptis, ab omni suo exercitu est salutatus Imperator, primoque omnium ab Armeniis. Exinde ad cogendam pecuniam (neque enim illud Demostheneis ignorabat, sine hac nihil recte geri posse: præsertim vero, cui de tanta re jacta esset) ἀφ' αὐτῶν μισθοφορίας εἰς τὰ βασίλεια. διδοὺς δὲ καὶ τοῖς κτ' τῆς βασιλείας ἐπαναστάσεως, καὶ μᾶλλον τῷ ἄλλων Βάρδαν μάγιστρον τὸν Σκληρόν, ἀεὶ τῇ βασιλείᾳ ἐφεδρεύοντα, καὶ ἐξ παντὸς τὸ ὑποστάσιον αὐξόμενα (ἐάλω δὲ καὶ ἐπὶ τῷ βασιλέως Ἰωάννου ἐπιβουλεύων. καὶ καταδικασθεὶς ἐξορυχθῆναι τὰς ὀφθαλμὰς, ὑξέρρυθη παρ' αὐτῷ ἐ ποινῆς) τῶν μάλιστα δεδοικὼς, πᾶσαν τὴν παῦτα ἐ Ῥωμαϊκὴν δύναμιν ἐγκεχειρισμένον, καὶ ὅπα μὴ βέλοιτο ῥᾴδιος ἄγοντα, καὶ μετακυβεύοντα (ὧν δὲ τραπλάτης προβεβλημένος πᾶσης ἀναπολῆς) συμφέρειν εἶναι τῇ βασιλείᾳ καὶ ἀσφαλὲς ἐνόμισε, τὸ πολὺ τῆς δυνάμεως ἀφαιρεθῆναι, καὶ ἀθεώτερον αὐτὸν ἀποφῆναι ὡς ἐ ὑποπτευόμενον ὑποστάσιν. καὶ γοῦν καὶ παραλύει τῶν ἐ ἐ τραπλάτης ἀρχῆς. Δοῦκα δὲ Χαλδίαν τε ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ πᾶσαν, ἐπαγρυπνεῖν ἀλύουσας τὰς ἐφόδους ἐ Σαρακηνῶν φυλάττοντα. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τὸν καὶ εἰς Μιχαὴλ ἐ Βύρτζην ὑποπτον ὄντα ἐμηχανήσατο, ἀφεῖναι τῶν ἐ ἐ Σκληρῷ ἑταιρείας παυσάσας. σωλίῳ δὲ καὶ ἄπο αὐτῆς πάσης τινος καπάρχων φρατριατικῶν ὃν περ τῇ τῷ μαγίστρων τιμήσας ἀξιώματι, Δοῦκα τὸν παρὰ τῇ Ὀρόντῃ Ἀντιοχείας προβάλλεται ἔφορον ἅμα καὶ ἐπισάτην τῷ ἐμῶν ἀποδείκνυσι πάντων πάντα, τὸν Πατζίνακον Πίζον, ἐ τὸ Φωκᾶ δοῦλον, σφαγιαστὴν δ' ἀλλὰς, ἀνδρὸς μιαιφόνου καὶ ἀνθρώπων, ἀρπαγῶν δ' ἄλλως, καὶ τὰ πολεμικὰ ἐμπειρότατον. τῶν δὲ ἐ Σκληρὸν σφόδρα ἐλύπησεν, ὡς μηδὲ παρ' ἑαυτῷ δυναθῆναι συγκαλλιεπῆσαι αὐτῷ μεγαλοψύχως. ἀλλ' ἐκκαλέσαι, καὶ προσσυσθῆσαι. εἰ αὐτὸ τῷ ὑπ' αὐτοῦ γενομένων ἀνδράγε, θυμάτων τε καὶ ζοπαίων, τοιούτως ἀντιλαμβάνει τὰς ἀμοιβὰς, ἐπὶ τὸ χεῖρον προκόπτων κἀν ὀλίγον ἢ ὕδὲν τῇ παρακοιμωμένῳ ἐμίλυνεν, ἀγαπᾶν εἰπόντι τοῖς διδομένοις, καὶ μὴ ἐπέκεινα πολυπραγμονεῖν, εἰ μή πω μέλλει αὐτὶ ἄρχοντος οἰκήσειν τὸν ἰδίας οἰκίας.

Τύπων δὲ ὅπως οἰκονομηθέντων τῇ παραναμιμνήσῃ, ἀπᾶρας ὁ Βάρδας τὰς βασιλίδος, σωλίῳ τάχει πολλῷ τῶν ἐγχειρίδιον αὐτῷ καταλαμβάνει ἀρχηγὸν τοῖς φρουγναμένους δὲ τραπεζίας ἐμβριθῆς πολλάκις φανεὶς, καὶ δραπέτεις, καὶ ὑπὸ πάντος (ὡς ἔπος εἰπεῖν) τὸ τραῦ φιλοθεὶς, καὶ πρὸς πολλοὺς ἐθαῤῥεῖ τὸ τῆς μελίπος παραγυμνώσας μυχίως, καὶ μᾶλλον τῇ πάγματι ἐ τραπλατῇ, ἄρτι τὸ καιρὸν οἰδεὶς ἐπιτήδειον εἰς τὸ ἀνακαλύψαι τὸ αὐθαζόμενον, μὴ ἐ ἐπιτηδείων στεφάμενος, ἂν ἐκ μακρῶν ὕδιμεν ὑποστάντες ὑποστάσιν, καὶ κτ' τῇ βασιλέων καὶ ἀμοιφόλων αἴρει τὰ ὅπλα. εὐθὺς ὅων τινὰ Ἀνθέμιον τῶνομα, Αλυάτλων τὸν προσηγορίαν, τὰ μάλιστα ὄντα αὐτῷ ἐ δραστικώτατον ὑπηρετῶν, εἰς τὸν βασιλίδα πέμπει, ὅπως, εἰ δύναιτο, Ρωμανὸν ἐ ἑαυτῷ κλέψαι υἱὸν (ἔτυχε δὲ ἐνδημῶν τῇ βασιλίδοσῃ) πρὸς αὐτὸ ἀρίαντα. ὁ δὲ γενόμενος ἐν τῇ πόλει, καὶ πάντα ζῆπον λαθὼν ἐπεγόμενος, φῶμας καὶ παλὰς κτ' τῷ Σκληρῷ ἐκόμπευεν, εἰ ὧν λαθὼν τὸ ἐδυνήθη αὐτόπτης φανεὶς, καὶ ἐ Ρωμανὸν ὑποκλέψας πρὸς τὸν Σκληρὸν ἀγαγεῖν. ὁ Βάρδας δὲ τὸ βυλευθὲν εἰς τιμωρίας ἤδη ἐπῆρξας, ἐξέδυμά τε πτερεβάλλεται, καὶ τὰ λειπὰ τῆς βασιλείας ἀναλαμβάνει παράσημα, καὶ ὑπὸ πάντος τῶ στωόντος τραῦ Ρωμαίων ἀναγορεύεται βασιλεὺς, ἐ Αρμενίων καπαρξάντων τῆς ὑφημίας. ἐπεὶ δὲ τῷ ποῶτον ἀναῤῥῖψαντι κύβου χρημάτων δεῖν πολλῶν πίστα, ὧν ἀνὰ ὑδὲν ἐστι γενέσθαι τῷ δόντων (καθά που φησὶν ὁ ῥήτωρ) πρὸς συλλογὴν τούτων παραχρῆμα ἐτράπετο, τούς τε τῷ δημοσίων φρά-

Durus Duri rebellio.

τορας φόρων κατέχων, ἢ τὰ κοινὰ διαρπάζοντας χρήματα, ἢ τοὺς ἄλλως ὑπόνοιαν παρέχοντας πλοῦτου συλλαμβάνων ἢ τιμωρῶν, ἐνίοις δὲ ἢ αὐθαιρέτως προσαγόντων τὸν ἑαυτῆς βίον ἐλπίδι τοῦ ἀπολαύεσθαι μείζονα· ἢ ὅπως ἐν ὀλίγῳ τῆς χρόνῳ πλῆθος χρημάτων συνάγει πολύ. φθονερὸν τι κατέχων ἐφαίνετο τὸ λεγόμενον Χάρπος, ἐν Μεσοποταμίᾳ κώμιον, καὶ πανταχόθεν ἀσφαλισάμενος, ἢ φυλακὴν ἐπισήσας ἱκανὴν ἐξαρκοῦσαν, ἐν τούτῳ τὰ συναγόμενα ἀπεκίθει χρήματα, ἢ ὁρμητήριον ἐξ ἀπροσδοκήτου ἢ λιμένα σωτηρίας ἔχειν ἐπαμύνειν. ἢ φοβούμενος τοὺς γειτνιῶντας Σαρακηνούς, τὸν τε τῆς Ἀμίδης ἀμηρᾶν Ἀποτάλφ (ἃ τις Ἔμετ καλοῦται) ἢ τὸν τῆς Μαρτυροπόλεως Ἀποτάγλε (ἣν τινα Μιεφβέκιν ὀνομάζουσι) πίστεως δὲς ἢ λαβὼν, ἢ μετ' αὐτῶν καθεύσας, ἢ ἔξ τε κάδος τὰ τῆς φιλίας ἀσφαλισάμενος, χρήματα τε λαμβάνει πολλὰ, ἢ συμμαχικὸν Ἀραβας ἱππέας τ' τῆς φήμης δὴ παντοῦ ἐξαραμένους, συμπέμπουσι φοβερὸν αὐτὸν, ὁπόσοι νεωτέροις χαίρουσι φράγμασιν.

Ἤδη δὲ τὸ θέρος ἐπιγινόμενον, ἄρας παντὶ τῇ στρατῇ ὑπείχετο φοβερὸς τῷ βασιλεύουσαν, μεγὰς ἐλπίδων, ἢ μονονοῦ τοῖς βασιλείοις καθῆσθαι δοκῶν. ἢ γὰρ δὴ ἢ ἰθράσωνιν αὐτὸν, ἢ πλημμύρησεν ἐτέθει φοβερὸν τὸ ἐγχείρημα, μοναχῷ τινὸς ἀρετὰς ἀντιποιεμένου ὅλης συνεμένη. ἰδόντες γὰρ ὅπως ἑαυτὸν ἄνδρας τυφλοῦς, οἵτινες τὸν Βάρδαν λαβόντες, ἀνάγουσιν ἐς τινα ὑψηλοτέρων πετρωδῶν. ἐντυχὼν δ' ἐν αὐτῇ γυναικί, ἀνθρωπίνης ὄψεως εἰσόπτρα, ἢ μάστιγα αὐτῇ ἐπεδήναι βασιλικῶν. παύσεσθαι τὴν μάστιγα ὁ μὲν Βάρδας σύμβολον ἐλογίζετο βασιλείας· ὃ δὲ ἄρα ἦν φοβερὸν Ῥωμαίοις ὀργὴ τοῦ Θεοῦ.

Ἀρτι δὲ τῆς φήμης ἢ τὴν βασιλίδα καταλαβούσης, οἱ βασιλεῖς τε ἐν ἀγωνίᾳ καθίσαντο, ἢ αὐθημία κατέχει τὸ κοινωνικὸν τοῦ πολιτεύματος, ἢ ἀκέραιον μόνος δὲ ὠφρανε τοὺς ὅσοι ταῖς ἐπαλλαγαῖς ἥδονται τῶν φραγμάτων, ἢ χαίρουσι ταῖς λοιδορίαις. ταχύ τε δὴν γράμματα φοβερὸν τὸν στρατοπεδάρχην ἐγένοντο Πέτρον, ἢ ταχὺ τὸ ὑγιαῖνον τῆ στρατῆ μέρος ἠθροίζετο εἰς Καισάρειαν. ἐν ὅσῳ ἢ τοῦτα ἐφαίνετο, ὁ Σύγκελλος Στέφανος ἢ τῆς Νικομηδείας φοβερὸς, ἀνὴρ εὐλόγιμος, ἢ ἐπὶ σοφίᾳ ἢ ἀρετῇ ἐξαίρετος, ἢ πειθοῖ μαλάξαι ἑαυτὸν γνώμην σκληρὰν ἢ ἀτίθασσον φοβοῦντος εἰς τὸν Σκληρὸν ἀποστέλλεται, ἔπρως δυνηθῇ πεῖσαι τοῦτον ἀποθέσθαι τὰ ὅπλα. ἀλλ' ὅπως φοβερὸς ἦν ἔχων τὸν ἐξέτασιν πεπαιδευμένον, τὸν τῆς βασιλείας ὁρκίζει, εὐθύτητα φοβερὸς αὐτὸν, ἢ πολλὰ εἰπόντα ἐπαγωγὰ ἢ θελατέα, λόγων μὲν πολλῶν οὐ ἀξίωσιν ἀπατεῶνας ἢ τὸν δεξιὸν πόδα, ἢ τὸ κοκκοβαφὲς δέξας πέδιλον, αἰδέσιμον, ὦ ἀνθρωπε (ἔφη) τὸν τῦν ἄπαξ πεπεμβλόμενον ἐπ' ὀφει πολλῶν, ῥᾳδίως ἀποβαλεῖν· φράσον τοίνυν τοῖς ἀποστείλασιν, ὡς ἢ ἐκοντίμα παραδίξονται βασιλέα· ἢ καὶ μὰ βουλομένων, πειράσομαι καθεῖν τὴν ἀρχὴν. ταῦτα εἰπὼν, καὶ ἀποθεσμίαν ἡμέρας παραπέμψας διδοὺς ἀπαλλάττεσθαι κελεύει. ἐπανεδραμόντος δὲ τῷ Συγκέλλῳ, καὶ τὸν ἀποκρισιν ἀποκομίσαντος τῷ Σκληρῷ τοῖς βασιλεύσι, καὶ τῆς τὴν βασιλείαν ἐθιζούσης Βασιλείῳ, γράμματα ἐφοίτων φοβερὸς ἢ στρατοπεδάρχῶν· ἐμφυλίου μὲν μὴ κατάρχειν πολέμου, πρὸς ἢ παρόδους πρεῖν ἀσφαλῶς καὶ ἢ τὰς ἐπὶ γῆ πολεμήσεως, ἀμύνεσθαι ὁ ἢ Σκληρὸς ἀπαὼν φοβερὸς Καισάρειαν,

set alea) illico conversus, publicanos comptehendit, ab illisque pecuniam publicam extorsit: alios, qui divites putabantur, captos pecunia emunxit: quidam ultro, ipe majora recipiendi, suas facultates ei obtulerunt. ita exiguo temporis spatio ingentem vim pecuniæ cogit. Proinde in Mesopotamia castellum vacuum occupat, cui nomen Charpote: quod cum undique communivisset, & præsidio sufficienti armasset, eo pecuniam congestam depoit: quod ipsum etiam rebus adversis ipsi pro portu (quod ajunt) in quem se tuto reciperet, fore sperabat. Quin & cum vicinis Sarracenis data acceptaque fide pacta iniit, eaque nuptiis contractis firmavit: nempe cum Amera Amidæ (ipsi Emet vocant) Apotulpho, & Amera Martyropolis (ea ipsis Miepherkin dicitur) Apotagle: ab illisque cum pecuniæ multum, tum Arabes equites trecentos auxiliares accepit. Fama hujus rei late dissipata, confluxerunt ad eum multi alii, qui rebus novis gaudebant. *Edit. Paris. pag. 636.*

Jam æstas appetierat, cum Bardas cum omnibus suis copiis versus Constantinopolin iter instituit, plenus spei, & tantum non in solio Imperatoris sedere se existimans. Etenim animum illi addebat, atque tantam rem molliendam audaciorem reddebat, monachi cujusdam vitæ probæ infamium. Is per quietem visus sibi fuerat videre viros igneos, qui Bardam arreptum in sublimem quandam adduxerent speculam: ibi eum convenire mulierem quamdam humana specie grandiorem, quæ ei imperatorium præberet flagellum. Id flagellum Imperii signum Bardas interpretabatur: sed nimirum eo ira Dei in Romanos notabatur. infamium.

Allatus autem hujus rei Constantinopolin nuncius, cum Imperatores in magnam conjecit solicitudinem, tum optimum atque constantissimum quemque civium gravi affecit mœrore: iis solis voluptati fuit, qui mutationibus rerum gaudent, & rapto vivere amant. Illico ad Petrum exercitum præfectum litteræ mittuntur: & exercitus, quidquid adhuc in fide permanserat, Cæsaream cogitur. Interim Stephanus syncellus Nicomediæ præsul, vir sapientia atque virtute præstanti, & verbis emollire animum durum atque indomitum gnarus, ad Bardam legatur, conaturus ei persuadere ut ab armis discedat. At enim Durus unicæ Imperii cupiditati animum intendens, eum ad se profectum, & multa ad persuadendum idonea locutum longo responso non dignatus, dextrum pedem proferens, & coccinum ostendens calceum: Fieri non potest, inquit, Stephane, ut hunc semel in conspectu multitudinis indutus, facile exuat. Significa ergo his qui te miserunt, vel sponte me Imperatorem agnoscant, vel invitis ipsis Imperium me mihi vindicare conaturum. hoc fatus, & quadraginta dierum terminum præscribens, eum abire jubet. Reverso syncello, & Imperatoribus ac qui Imperium administrabat præfidi Basilio, Bardæ responsum effato, litteris missis Petro mandatur, ne belli civilis initium ipse præbeat, sed itinera diligenter custodiat, & vim inferenti vi resistat. Durus Cæ- Stephanus ad Durum legatur. *pag. 637.*

faream tendens, ſpeculatum quoſdam præmittit, qui ſibi quo loco agerent hoſtes indicarent, viamque aperirent. dux eorum, Anthes Alyata. Hi in quibuſdam anguſtiis (Baculithas, id eſt Bucci ſaxum, ei loco nomen) incidunt in partem Imperatorii exercitus, quam ducebat Euſtratius magiſter Maleinus: levique prælio commiſſo, cum aliquandiu pugnarum eſſet, ac uentri terga darent, Alyata ardore animi victus, ac ſeipſum non continens, equo incitato inconſiderate in adverſos irruit, nullaque re memorabili geſta dejicitur. quos duxerat, in il vicinos ſaltus diſperguntur. Tunc etiam indicatum fuit Duro, ſodalitatis præfectum ſtatuiſſe ad Imperatorios transfugere exercitus. quem is ad ſe vocatum, & objurgatum, nihilque præterea in eum ſtatuens dimiſit: occulte tamen Sarracenis militibus mercenariis re detecta, eum interfecit. nam illum hi tranſeuntem medio die circumſuſi, gladiis conciderunt.

Antibu interitus.

Cæterum ductores Imperatorii exercitus cum jamjam adventurum Bardam putarent, opportuna itinerum occupant: univerſumque exercitum moventes, caſtra ei opponunt, præceptit quibus ei veniendum erat itineribus. Quo cognito, Durus progredi non auſus, cunctando tempus terens exirum rei præſtolabatur. Ad eum transfugit dux quidam Sachacius nomine, Brachamius cognomento. is eum excitat, & alacriorem reddit. hortatus ne tempus nullo fructu traheret, quod ea mota ſui contemptum gigneret. Ejus conſilium viſum tempeſtivum, iſque dux itineris deſignatus eſt. & Durus cum exercita tridui ſpatio Laparam pervenit, ei loco ob pinguedinem & fertilitatem ſoli id nomen fuit, nunc Lycandum vocant: pars eſt Cappadociæ. Perrus ea re cognita, ne præverteretur a Duro, nocturno itinere eodem venit. Cum eſſent caſtra caſtris oppoſita, aliquandiu arerque aperram pugnam detrectans, victoriam xere ſuffurari intenderunt. Callide tamen Petrum Bardas eluſit. Multas inſtraxit cœnas, veluti exercitui epulum daturus: quo facto Imperatorii decepti, eo die pugnam inituruin minime opinantes, ipſi quoque convivia agitarunt. At Durus, qui ſuos ad pugnam inſtruxiſſet, deprehenſo quid apud hoſtes fieret, ſubito tuba ſigno dato, prandentes adoritur hoſtes. qui & ipſi, inopinata re non perterriti, correptis, ut caique ea fors offerebat, armis, fortiter aliquantiſper repugnarunt: ſed abi Phocas extentis coriibus eos circumvenire cœpit, ita ut in periculo eſſent ne ab hoſtibus concluderentur, cum eriam a tergo mercenarios immitteret, magna ſuorum cæde facta ſagæ ſe dant. primus omnium pedem retulit Aotiochenæ dux Burtza, ſive præ metu, ſive fraude: utrumque enim fertur. Caſtris etiam impedimentiſque poritus Barda, immenſas eſt ibi conſecutas opes. Inde ad Tzamandum (urbs eſt Tzamandus, ſita in præruptо ſaxo hominum divitiarumque abundans) pergit, eamque deditione capit, & haud parvas divitias colligit. Hæc ejus victoria

Edit. Paiſſ. pag. 622.

Duri ſtrategema, & victoria ac ſuccurſus.

A ἀφοδρόμως ἀπίσωλε, ᾗ καπάτιας, ἐφ' ᾧ καπασκοπῶν, ᾗ ὅπαπερ ἐσὶν οἱ ἐναντιομιλιῶν, ᾗ προμαλίζειν αὐτῇ τὴν ὁδὸν. ἐξαρχὸς δὲ τῇ πεμφθέντων προκίκειτο Ἀνθὴς ὁ Ἀλυάτης. οἱ νέοις καταπίσασπες ἐν νέοι φευχωρίᾳ (Βύκκι λίθον τὸν τόπον καπομάζωσι) ᾗ μέρος τῆς βασιλικῆς φρατιᾶς ἐντυχόντες ἀρχοντι ἐχοντι Εὐσράτιον μάγιστρον τὸν Μαλεῖνον, ἀπεκτεῖναν τὸ συναπάντας, ᾗ ἀκροβολισμὸς ἐποιῆτο. ἐπί τινα δὲ καιρὸν ἀκροβολιζομένων ἀλλάλοις τῇ φρατεύμασιν, ᾗ μηδενὸς τῶν πε-
B δόντος, ὁ Ἀλυάτης μὴ πεφεσχὼν ἑαυτὸν, πεφεκαρδίᾳ δὲ ζέσει ληφθεὶς, μωαπίσας τὸν ἵππον σὺν ἀλογίσῳ ῥύμῃ τοῖς ἐναντίοις ἀφορμήνυται. μαθὼν δὲ ὅτι καὶ λόχμας ἔχουσιν ἀφαρέσμους ἄξιον, πίπτει καιρίαις τυπαῖς, καὶ τὸ ἀμφ' αὐτὸν ἅπαν εἰς τὰς ἴγγισα νάπας ᾗ λόχμας διεσκεδάσθη. διημείνθη δὲ τότε ᾗ ὁ τῷ Βάρδα ἑταιριάρχης, ὡς μέλλων ἀπομολῶν τῇ τῷ βασιλέως φρατῇ· ἐν παρασπασμῷ δὲ Σκληρὸς, ᾗ προσανεδίσας, καὶ μηδὲν πλέον φανερῶς εἰς αὐτὸν διαπαῶς, ἀπέλυσε· λάθρα ᾗ τοῖς μεθορίοις Σαρακανοῖς μηνύσας, ἀνεῖλεν. ὑπὸ δὲ δίκτια τὸν ἄνδρα μεσούσης ἡμέρας πεφεχωθέντος, ταῖς μαχαίραις κατέκοψαν.

Οἱ δὲ τῇ βασιλικῶν καπάρχοντες φρατεύματος, τὸν τῶ Σκληρῶ ὅσον οὐδέπω ἐπέλασιν προσδοκῶντες, πὶ καίρια τῆς ὁδῦ κείνοις προκαπαλαβεῖν. ᾗ ἅραντες παντὶ τῇ φρατεύματι, φρατοπεδοῦνται ἀπωπτίας ἔχοντι προκαπαλαβόντες, ἃς ἔμελλε διοδεύειν ἀδὺς. ὅπερ μαθὼν ὁ
C Σκληρὸς, πωθρὸς ὢν, ᾗ ἄκνει τὴν εἰς τὸ πρόσω πορείαν. μελέτη δὲ τριβῶν τὸν χρόνον, ἐκαραδόκει τὸ μέλλον. Ἀντεπιζέλει δὲ τῶν ᾗ προθυμότερον δοποδέκνυσιν αὐτομολὸς τις ἐλθὼν φρατηγὸς, Σαχάκιος τὄνομα, Βραχάμιος τὸν προσηγορίαν. παρηγγύνετο δὲ ἐλθὼν, μὴ νεωλάλως τείβειν τὸν χρόνον καπορθοῦντα δὲ ἐλέγχειν ἐμπεσεῖν τὸν νεμὸν. δόξας δὲ λίγειν εὐκαίρα, ἡγεμὼ ᾗ ἀδηγὸς ἀποδέκνυται ὁ ἐδέ.* ᾗ δὴ τελῶν ἡμερῶν καπαλαμβάνει
330 εἰ loco ob pinguedinem & fertilitatem ſoli id nomen fuit, nunc Lycandum vocant: pars eſt Cappadociæ. Perrus ea re cognita, ne præverteretur a Duro, nocturno itinere eodem venit. Cum eſſent caſtra caſtris oppoſita, aliquandiu arerque aperram pugnam detrectans, victoriam xere ſuffurari intenderunt. Callide tamen Petrum Bardas eluſit. Multas inſtraxit cœnas, veluti exercitui epulum daturus: quo facto Imperatorii decepti, eo die pugnam inituruin minime opinantes, ipſi quoque convivia agitarunt. At Durus, qui ſuos ad pugnam inſtruxiſſet, deprehenſo quid apud hoſtes fieret, ſubito tuba ſigno dato, prandentes adoritur hoſtes. qui & ipſi, inopinata re non perterriti, correptis, ut caique ea fors offerebat, armis, fortiter aliquantiſper repugnarunt: ſed abi Phocas extentis coriibus eos circumvenire cœpit, ita ut in periculo eſſent ne ab hoſtibus concluderentur, cum eriam a tergo mercenarios immitteret, magna ſuorum cæde facta ſagæ ſe dant. primus omnium pedem retulit Aotiochenæ dux Burtza, ſive præ metu, ſive fraude: utrumque enim fertur. Caſtris etiam impedimentiſque poritus Barda, immenſas eſt ibi conſecutas opes. Inde ad Tzamandum (urbs eſt Tzamandus, ſita in præruptо ſaxo hominum divitiarumque abundans) pergit, eamque deditione capit, & haud parvas divitias colligit. Hæc ejus victoria

* ᾗ ὁ μὲν ὑπὸν Ἀπαρᾶν (τόπος δὲ ἔσε μέρος τῆς Καππαδοκίας, τὸ νῦν λεγόμενον Λυκανδόν. ἀφ' τὸ λιπαρὸν ᾗ πάμφορον ὕ-
Scylitz. πο καπομαδεῖς) τῦπο μαθὼν ὁ φρατοπεδάρχης, ευκποπορίᾳ χρησάμενος δίει ἵ μὰ ἀντιπαρελθεῖν ἵ Σκληρὸν, ἀντιφρατοπεδεύει τοῖς ἐναντίοις. ᾗ μέχρι μέν τινος ἀνεδύετο, ᾗ παρείλκετο τὴν εἰς τόμφακις συμπλοκὴν, ᾗ
D κλέψαι τὴν νίκλιν διαγωνίζετο. καπερασάμενος δὲ τοὺς ἐναντίους ὁ Βάρδας, δεῖπνα πολλὰ παρασκευασάμενος, ὡς τάχα τῶν εἰκότως ἐσόμενα φρατῶ, ᾗ ὕπω τῶν πολεμίων ἐξαπατήσας. ὑπολαβόντες δὲ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν μὴ καπάρξασθαι μάχης αὐτὸν, ᾗ αὖπι πρὸς νύκτα ἐχώρουν ἐφ' ἑαυτοῦ· ὁ δὲ Σκληρὸς ὡς ἔγνω τῦτο, οὐχὶ δὲ ᾗ πρὸς πόλεμον παρασκευασμένα τὰ φρατεύματα, αἰφνίδιον νῇ σάλπιγγι σημάνας τὸ ἐνυάλιον, ἐμπίπτει τῶν πολεμίων ἀσυντάκτοις καὶ ἀσκόποις. οἱ δὲ, ὡς ἔτυχεν ἕκαστος τὸ παρατυχὸν ἀναλαμβάνοντες ὅπλον, πὸς προσιόντας
E δέχονται, μετὰ μὲν αἰφνιδίου καπλαγέντες· ᾗ ἐπὶ χρόνον μὲν τινὰ ῥώμης ἐμύνοντο. ἔπειτα ὑπερεκπλησσόμενοι ποσσάμπος ὁ Βάρδας, καὶ ἔνδον ἤδη συναπολαμβάνει τὸς πολεμίους φοβῶν, ἑπαρὸς δὲ καὶ καπὰ νῶτα πὸς μιθορόμους, τρέπει τε εἰς φυγὴν, καὶ πολλὸν ἐργάζεται φόνον, τῶ δουκὸς Αντιοχείας τὸ Βούρτζα ῥᾴδιον ἐκκλίναντος, ἔπε δόλῳ δεῖλίας, ἔτε δὴ κακουργίαν. ἐλέγετο γὰρ ἀμφοτέρα· κατέχει δὲ καὶ τὸ φρατόπεδον ἅπαν σὺν τῇ ἀποσκευῇ, καὶ πλοῦτον ἐντεῦθεν περιεβάλετο ἄπειρον. ἐκεῖθεν αὖθις

κατὰ

ἐπὶ τὸ λεγόμενον Ἔρχεται, Τζαμανδὸς (πόλις δὲ ἡ Τζαμανδὸς, ἐν Καππαδοκίᾳ κειμένη, πολυάνθρωπος, καὶ πλούτῳ περιβεβλημένη) ὧν νέα παρ' ἑκάστου λαβὼν τὸ ξυστήριον, πλοῦτον συμπλοκῆς· καὶ ὀλίγον. αὖθις ἀνέκαθεν πολλὰς τῇ βασιλεῖ προσκειμένας κατέσεισε, καὶ ἀπομολῦναι πρὸς τὸν Σκληρὸν ἠνάγκασεν· ὃν ὁ Βούρτζης φρῶτος ἀπεμόλει τῇ Σκληρᾷ, ἀπὸ πατρίας Ἀνδρόνικος, καὶ Δυκὸς ὁ Λυδὸς σὺν τοῖς ἑβδομήκοντα. καὶ Ἀτταλειάτης διαμαρτυρόμενος τῇ ναυάρχῳ τοῦ βασιλικοῦ τῷ * Κυρτικίῳ Μιχαὴλ, προχωρῆσαι μετὰ πάσης τῆς σχολῆς, ἐφεπόμενον παρὰ τὸν Σκληρὸν πεμφθέντι τῇ Κιβυρραιωτῶν.

* Κυρτικίῳ. Scylitz.

Ὡς ἀγγελθέντων τῷ βασιλεῖ τῶν παρακινημάτων, βουλῆς προτεθείσης, ἔδοξε τῷ τε βασιλεῖ φαιδρυνθέντων νικᾶν ἐσόμενον εἰλκύσαι ἀρχιὼ, καὶ ἀνεύθυνον καὶ ἐξουσίαν ἔχοντα τιμαῖς τε προβιβάζειν, καὶ δώροις καταπλήττειν τοὺς προχωροῦντας, χαρίσασθαι κατὰ τὸ τυράννου. ἦρτον ἀνάκτορα, ἔπεμπεται Λέων ὁ τῶν βασιλείων πρωτοβεστιάριος, σύμβουλος εἰληφὼς τὸν Ἰωάννην τινὰ πατρίκιον ἄνδρα ἐπίσημον, ἐν ἐπὶ λόγων ἔξει βιβωμένον, ἐξουσίαν ἐκ βασιλέως δεξάμενος πάσης ἀδεξάπτου ποιεῖν ὅσα ἔχοι βασιλεῖ. ἐξελθὼν ἦν, καὶ κατὰ τὸ τῆς Φρυγίας γυνόμενος Κοτυάειον, τῇ τῆς στρατοπεδάρχῃ ἐναδοὺς Πέτρᾳ, ἐκείσε τὴν παρεμβολὴν ἐπήξατο, καταπλωμένην τῷ Βάρδᾳ τυγχάνοντος ἐν τῇ Δικοπέμπῃ· χωρίον δὲ βασιλικὸν τὸ Δικόπεμπον, ὃ Μεσάνακτα καπηλεύουσιν οἱ ἐγχώριοι. Λάβρᾳ δὲ ὁ Βάρδας ἐπεχείρησε δωρεῶν τῇ νεμῶν προβιβασμοῖς ἐπειρᾶτο ἀσφύρου τὰς ὑποστάσεις, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐπισπᾶσθαι, καὶ ἕνεκα τιθέναι τῇ βασιλεῖ, ἐλαθέσθαι δὲ μᾶλλον ἐπιβουλῆς τὸ ἀντίπαλον, ἀθυμίας σημεῖον λογιζόμενον τὸν παράκλησιν. ὅθεν ἦν ὑποτύπου, ἁρπαγὴν ἐκ κοπυαείου, καὶ τὸν Σκληρὸν τυπτὸς παρελάσας ἐχώρει πρὸς τὸν ἀνατολικόν· νῦν τὸ ἔργον λίαν τὰς πορὶ τὸν Σκληρὸν ἐδεισιμάτους, δεδιότας οὐ περὶ χρημάτων ἢ κτημάτων μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν τιμωτάτων αὐτῶν· πολλοὶ μὲν οὖν ἐξομνύμενοι τὸν ὅσιον, τῇ τραπεζιτείᾳ προσῆρχον, ὡς κινδυνεύσοντες ἀπολέσθαι τὰ ἴδια ἐν τῇ ὑποστατικῷ· ἐπεὶ δὲ μὴ γίνεται φοβηθεὶς ὁ Σκληρὸς, ἢ μᾶλλον ὁ Μιχαὴλ ὁ Βούρτζιν ἄρτι, ὡς εἶπομεν, προσεχωρηκότα αὐτῷ, καὶ Ῥωμανὸν πανεῖναι τὸν Ταρωνίτην, μετ' ὀλίγον ἐκπέμπει τραπιᾶς, ἐμποδὼν ἵστασθαι τῇ τραπεζιτείᾳ χιλίους, ἐπιτιθεμένους ἐξ ὁρόδου καὶ τὰς ἐκδρομὰς κωλύειν ὡς δυνάμεις, συμπλοκῆς δὲ καθάπαξ καὶ τὸ ἐγχωρεῖν φεύγεσθαι. πλησιάσαντος δὲ τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ οἱ περὶ τὸν Βούρτζιν, ἐναγκάζουσιν καὶ ἄκοντες πολεμεῖν παρὰ τὸν Σκληρὸν παραγγελίαν, ἀνατεινόμενοι αἰτίας Σαρακηνοὶ ἐκ τῶν πρὸς ἑῴαν Βαρβαρίας τὰ ἐώσια τέλη Ῥωμαίοις κομίζοντες, ἐγγελῶντο πρὸς τὸν βασιλέα ἀπιέναι, ἐς οἷς μέλλουσι κατὰ τινα ῥητὸν ἡμέραν ἕξειν μέσον ἐπὶ τῷ τραπεζιτικῷ. καὶ ἐπειδὴ παρῆν ἡ κυρία ἡμέρα καὶ τὸ λεγόμενον Ὀζύλιθον φρούριον οἱ Σαρακηνοὶ ἐφεβαίνουσι, καθοπλίζονται οἱ περὶ τὸν Βούρτζιν τοὺς ἀμφ' αὐτούς, τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ οἱ τὸν τραπεζιτείαν πεποιηκότες, μᾶλλον ὁρμητικῶς πρὸς τὸν μάχην ἐχώρουν. τραῦσιν δὲ ἐκατέρους οὐκ ἔστιν ὅστις ἄθλος, ὁ παρὰ τῇ Σαρακηνῶν νομιζόμενος χρυσός. καὶ ἐπειπὼν ἤρξατο, συμπεσόντες ἐμάχοντο· τρέπεται γοῦν ἡ Βούρτζης, καὶ πολλοὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀπώλοντο, καὶ μᾶλλον τῶν Ἀρμενίων. πάντας δὲ τοὺς ἁλόντας τῶν Ἀρμενίων ἀπέσφαττον οἱ Ῥωμαῖοι, μὴ λαμβάνοντες εἶκον ἐπὶ τὸ φρᾶτρας προχωρῆσαι τῆς ὑποστάτης.

A mukos Imperatori fidem ſervantes conciſſit, utque ad Durum tranſirent effecit, quorum princeps fuit Burtza: tum Andronicus patricius ac dux, cognomine Lydus, cum filiis. Attaleniſes quoque Michaelum Curticam claſſis Imperatoriæ præfectum in vincula conjecerunt, & Duro cum univerſa claſſe acceſſerunt, juſſique ſunt illo ipſo duce contra Cibyrræotas bellum gerere. 332

Hin Imperatori & cubiculario nuociatis, habito conſilio decretum eſt, ut quidam Imperatoris familiarium, æquata ejus cum Imperatore poteſtate, cum pleno imperio, & cui permiſſum eſſet honoribus ac muneribus ad ſe quos poſſet allicere, in tyrannum mitteretur. Mittitur ergo dictator Leo protoveſtiarius, addito ei conſiliario Leo dictator contra Durum miſſus. Joanne quodam patricio, viro inſigni, & eloquentiæ nobilis; datæ ab Imperatore poteſtate omnia ibere aperiendi, quæ ad uſu Imperatoris eſſent. Leo apud Cotyaejum Phrygiæ eum Petro ſe conjungit, ibique caſtra locat. Bardas eo tempore Dipotami commorabatur. Id eſt caſtrum imperatorium, Meſanacta ab incolis appellatum. Occulta autem Lao conatus munerum & honorum pollicitationibus perduelles a Barda avellere, & ſibi Imperatorique eos conciliare, falſus eſt animi, magiſque hoſtes confirmavit, qui has ejus ſolicitationes, argumentum infirmitatis eſſe judicabant. Itaque Leo iſta ratione ſe quicquam conſecuturum deſperans, caſtris noctu Durum tranſit, & verſus Orientem contendit. Id factum eo metum ingentem conjecit eos qui eum Duro erant, quod jam non de pecunia & bonis ſuis tantum, ſed etiam de chariſſimis venirent in diſcrimen. Itaque multi ejurata perduellione, ad protoveſtiarium ſe contulerunt: jamque in eo periculo Bardas erat, ne ipſius copiæ pulveris inſtar diſſiparentur. Id ergo ne fieret, Michaelum Burtzam magiſtrum, quem nuper ei acceſſiſſe docuimus, & Romanum patricium Taroniten, cum expedito exercitu mittit, qui Leonis progreſſibus obſtarent, eumque ſubitis incurſionibus vexarent, & pabulationibus pro virili arcerent: omnino autem quantum ejus fieri poſſet, juſtam pugnam vitarent. Burtzas, & qui eum eo erant, cum jam appropinquaſſent Imperatorio exercitui, coacti ſunt, vel invita contra Duri mandatum prælium inire. Nunciabatur enim, Sarracenos annuum ab Orientali Berroea tributum Romanis afferentes, Conſtantinopolin ire, ac certo die per medios exercitus ita tranſeundum fore. Ut ea dies appetit, Sarracenis per caſtellum cui Oxylitho nomen tranſituris, utrinque inſtructæ ſunt acies, & magno impetu animorum ad pugnam editæ: prælii loco victori propoſito, quod Sarraceni ferebant aurum, conflictumque, & pulſus Burtzas, multis ab ejus parte occiſis, maxime Armeniis, nam da his quoſcumque comprehendere potuerunt Romani, interfecere abſque ulla miſeratione, quod ii primi omnium ſe tyranno adjunxiſſent. Barbari victi.

Nuntio ejus cladis accepto, Bardas nulla interpositа mora statim cum suo exercitu subsequitur; & cum ad locum cui Rageas nomen pervenisset, ibi castra facit, tempusque pugnæ commodum expectat. Cunctantibus autem imperatoriis, & pugnæ opportunitate extracta, multi a Barda ad Leonem defecerunt, jam clade superiori animis eorum putrefactibus. Sed qui in exercitu Leonis erant rerum bellicarum imperitiores, ii animis recens parta victoria exultantibus pugnam expetebant, natu grandioribus, & qui multis certaminibus exercitati essent, detrectantibus atque differentibus: cum Leo (verum enim illud tritum est, *Homines multa ejus consilia affectant*) junioribus obtemperans, suos ad pugnam instructos dato ejus signo educit. Durus copiis suis in tres partes divisis, medium agmen ipse ducit; dextrum cornu fratri suo Constantino, sinistrum Constantino Gabræ committit. Ut concursum est, & Bardæ cornibus præfecti equitem hosti immiserunt, Leonis milites impetum non sustinentes fugam faciunt, eorumque magna edita cædes. Interficitur Joannes patricius, & Petrus castrorum præfectus, multique alii illustres viri. Leo protovestiarius vivus, una cum aliis magistratum gerentibus viris, in Duri potestatem venit. Atque hanc quidem Durus in custodiam dedit. Theodoro autem & Niceta Hagiozachariti germanis fratribus in conjectu totius exercitus affodi oculos jubet, quod ii nimirum violato jurejurando, quo se ipsi obstrinxerant, ad Leonem transfugissent.

Edit. Paris. pag. 630.

Duri de Leone victoria.

Hæc victoria Bardæ rebus plurimum attulit incrementi, omnesque ad eum magni pervicæ daturæ: Imperatoris res una, eaque sacra anchora sustinebantur, divino nimirum auxilio. At cubicularius præsas, quamquam & terrestribus negotiis curam impenderet, multo magis tamen maritimæ rei erat intentus. Nam hostilis classis præfectus Michaelus Curtices; omnes insulas depopulatus, jam ipsam quoque in Hellespouto sitam Abydum vastabatur oppugnaturus. Itaque classem probe instruit, eamque contra Curticem emittit, præfecto Theodoro Carantheno patricio. Is Theodorum per fauces Hellespontiacas vectus, apud Phocæam cum Curtice navalem confert pugnam vehementem: ea victus Curtices, classisque ejus dejecta, & Carantheno arride more obtinente, res maritimæ quietæ fuerunt. Proinde terrestribus negotiis intentus præfert Manuelum Erotici nobili genere ortum, & virtute ac fortitudine clarum, amittit ad custodiendam Nicæam. Paulo post ad eam urbem accedit Durus, & incendio devastata vicinia, tandem ipsam quoque machinis adhibitis oppugnat. & cum fortiter defenderet Manuelus, scalasque & machinas admotas igni artificioso cremaret, vi se urbem expugnare posse desperans Bardas, ob pertinaciam autem deditam iri tandem cogitans, diu obsidionem traxit. Oppidanis alimentorum defectu pressis, Manuelus quo se tantarem defectus, cum Duro aditus urbis accurate custodiente inverti nihil posset, dolo circumvenire eum statuit. Gratianis Nicææ clam arenis congesta implet, in superficie summa

Classis Duri victa.

pag. 631.

Stratagema.

Ἀγγελθείσης δὲ τῷ Βάρδᾳ τῆς συμβολῆς, ὁ Βάρδας καιρὸν ἀναβολῆς μὴ διδοὺς, ἀγείρας τὸν ἀμφ' αὐτὸν, ὑπήντα ἤδη τοῖς, ἢ κατά τινα τόπον Ραγίας ὀνομαζόμενον γενόμενος, στρατοπεδεύεται, ἐπιτιθέναι μάχῃ καιρὸν ἐπιζητῶν. χρονοτριβούσης δὲ τῶν βασιλικῶν παρατάξεων, ὁ δὲ μάχης καιρὸν παρεκτείνειν, καὶ πολλοὶ τῶν ἀποστατῶν τῇ προκηρυσσομένῃ ὕστερῃ συναλλάμενοι, τὴν φρονηματώδη ἐκείνου προσέτριβον. ὅτε μὴν ὅλως σφεῖς ὑπὸ τῇ στρατιᾷ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπειρεπόλεμοι, τῇ δὲ ὑποψίᾳ γαυριῶντες νίκης, ὥρμα πρὸς συμπλοκήν. οἱ γεραίτεροι δὲ, καὶ παθλημένοι τοῖς ἀγῶσι, ὤκνουν, καὶ ἀνεβόων τὴν μάχην. ἀλλ' ἐπεὶ κατὰ τὸν ὑπόπτην

Ταχεῖα ποιοῦσι τῆς κακῶν * ἀκολουθεῖ, πρόδηλα τοῖς πολίταις τοῦ φρονήματος ὄγκος, καὶ τὸ ἐναντίον συμπνέας ἐξάγει τὰ στρατεύματα πρὸς τὴν μάχην. καὶ ὁ Βάρδας δὴ τὸ μὲν δεξιὸν κέρας Κωνσταντίνῳ τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ, τὸ δ' εὐώνυμον Κωνσταντίνῳ τῷ Γαβρᾷ ἄρχειν ἐπέτρεψε. Συμβολῆς δὲ γενομένης, καὶ τῶν περὶ τὰ κέρατα στρατηγῶν τὸ ἵππον ἐκ τοὐναντίου τοῖς ἐναντίοις μιγνυόντων τὴν ῥώμην οἱ περὶ τὸν φρονηματίαν, ἔφιπποι, καὶ γίνεται φόνος πολὺς ἑκατέρωθεν. Ἰωάννης ἔπαρχος ὁ πατρίκιος, καὶ ὁ στρατοπεδάρχης Πέτρος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῆς ἀφανοῦς. ἁλὼν δὲ ὁ φρονηματίαρχος μετ' ἄλλων ἀνδρῶν ἀρχικῶν. ἃ μὴ ἐκεῖνα φρονηματίαρχον ἐφορᾶσθαι προσῆκεν. Θεοδώρου δὲ τοῦ Νικήτα τοῦ αὐταδέλφου τοῦ Ἀγγελοχαιτοῦ, ἐν ὅλοις πᾶσιν τὰ στρατεύματος ἐξορύττειν τοὺς ὀφθαλμούς, ὡς παραβάντων τὰ κατὰ τὴν ὅρκωσιν πρὸς αὐτόν ἔδοξε, καὶ τῷ φρονηματίαρχῳ προσῆκεν.

Βαπτίσας τοίνυν τὰ μὲν τὰ Βάρδα ὑφῆπτο, καὶ ἐπὶ μέγα χρεῶν, πάντων (ὡς εἰκὸς) φροντισμάτων μεταβαλόντων ἐπὶ μεγάλων αὐτῷ· τὰ δὲ τῷ βασιλικῷ ἐπὶ μιᾶς ἑσπέρας (ἱερὰς γὰρ ἦν) ἀγούσης, τῆς Θεοῦ βοηθείας ὁδηγησάσης ἐφορᾶν ἐμοὶ τὰ τῆς χάριτος, πλέον ἐμοῦ τῆς θαλάττης ἐλπίσαντος αὐτὸν ὁ τὰ ἐναντία κατέχων στόλου Μιχαὴλ ὁ Κυρτίκιος πᾶσαν μὲν πόρρω πεπορθηκὼς, ἤδη δ' ἐπὶ δόξης ὢν τῇ ἐν Ἑλλησπόντῳ πολιορκίᾳ Ἀβύδου. ἀκμὴ δὲ τόλμης ἐξαρτυσάμενος μάλα καλῶς, ἐπίμπρησι τῇ Κυρτικίου, ναυάρχου ἔχοντα Θεόδωρον πατρίκιον Καραντηνόν. ἔνθ' ἐκπλαγείς, τὴν γυναῖκα ἥβης τῆς Ἑλληνοπόντου, καὶ Φωκαίαν τὴν Κυρτικίου φρουροῦσαν· καὶ γενομένης καρπερᾶς ναυμαχίας, οἱ περὶ τὸν Κυρτίκιον ἧττονται καὶ σκεδάννυνται· καὶ λοιπὸν θαλασσοκρατήσαντος τοῦ Καραντηνοῦ, τῶν ἐκείνου πραγμάτων ἐχόντων καλῶς τὰ τῆς θαλάσσης· ἐπεὶ δὲ τῆς θαλάττης ἐχόντων καλῶς, ὁ παρακομίσας τὰ κατὰ τὴν ἤπειρον ἐνθένδε ἐπιμέλειαν. καὶ δὴ Μανουὴλ πατρίκιον Ἐροτικὸν, ἐκ γένους τε ἀνδρὸς καὶ ἐν ἀρετῇ ἡβῶντα καὶ ἀνδρείᾳ, φρουρεῖ ἐκπέμπει τὴν Νίκαιαν. μετὰ μικρὸν δὲ καταλαμβάνει καὶ ὁ Σκληρὸς, καὶ τὰ περὶ τῆς Νικαίας πυρπολήσας χωρία, πλὴν τῶν καὶ ἐπ' αὐτῷ τῇ Νικαίᾳ ἐρχόντων, καὶ εἱλκυσμένος τὰ μηχανεῖς ἐκπορθῆσαι ἐπεχείρησεν. τῷ δὲ Μανουὴλ πατρίκιον Ἐροτικὸν, ἐκ γένους τε ἀνδρὸς καὶ ἐν ἀρετῇ ἡβῶντα καὶ ἀνδρείᾳ, φρουρεῖ ἐκπέμπει τὴν Νίκαιαν. μετὰ μικρὸν δὲ καταλαμβάνει καὶ ὁ Σκληρὸς, καὶ τὰ περὶ τῆς Νικαίας πυρπολήσας χωρία, πλὴν τῶν καὶ ἐπ' αὐτῷ τῇ Νικαίᾳ ἐρχόντων, καὶ εἱλκυσμένος τὰ μηχανεῖς ἐκπορθῆσαι ἐπεχείρησεν. τῷ δὲ Μανουὴλ ὑποδεξαμένῳ τὴν πολιορκίαν, καὶ τὰς προσαγορίας τῆς τοίχου κλιμακας καὶ μηχανὰς ἐνδυσαμένῳ πυρὶ πυρπολήσαντος, τὴν ἐκ πολιορκίας ἄλυσιν ὑπηγεῖς ὁ Σκληρὸς, ἐνδείᾳ τῆς ἀναγκαίων ἐλπίζων αἱρήσειν τὴν πολιτ-

χρόνου δὲ τῇ πολιορκίᾳ τελεσθέντος πολλοῦ, καὶ τῆς ἐδοῦ πεζομένου τῇ σιτοδείᾳ, μὴ ἔχων ὅ, τι ᾧ δράσειεν ὁ Μανουὴλ, μοῦ ὅδιον εἰσκομίσαντα πρὸς τὸ ζῷα ἀναγκαῖα, ἐπιμελῶς ἔ Σκληρὸς τῆς εἰσόδου πρωτοῦς, ἀπάτῃ ἔ Σκληρὸν ἴγνω πεπειθεῖν. λαβὼν δὲ τὸς τῆς Νικαίας στιφοβολοῦντας

* ἰδοπορεῖ habet versus Scylitz. ut in cont.

Digitized by Google

φάμου λελυθότος πτολιορκοῦς, ἢ σίτῳ ἄνωθεν ἢ ἐπιφάνειαν ἐπιχρώσας, ὡς ἀλίσκεσθαι τοῖς ὄψεσι τῆ θεωμένων, τινὰς τῆ ἡλικίαν ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν μοίρας προσκαλεσάμενος, ἐδήλου τὰ παρόντα, ἢ ὡς οὐ Σελτζοῦκοι ἐπαφίασιν, εἰπὼν ἐπισταμένας ὅτι περιουσία ἢ λιμῷ πολιορκίαν ἐδίδοσαν, ὑποχωρούσας δὲ ἔχειν τροφὰς ἢ ἐπὶ δυσὶν ἔτεσι· πολιορκίᾳ δὲ ἄλωσις ἡ πόλις ἀνάλωτος· τὰ σὰ δ' ἐγὼ φρονῶν, ἕτοιμός εἰμι ὑπισχνεῖσθαί σοι τὴν πόλιν, εἰ μοί τε ἢ τοῖς μετ' ἐμὲ δι' ὅρκων δοίης ἀσφάλειαν, ἅπερ δὴ ἢ αἰτούμεθα. Ἀσμένως δὲ τὸν Βάρδα δέξασθαι τὸν λόγον, ἐπίστευσε παρεγχειρήσας, τὸν Νικαέως ὁ Μανουὴλ εἰληφὼς, ἢ τὸν ἀμφ' αὐτὸν στρατὸν μετὰ πάντων ὧν εἶχον, εἰσοικίσαι τῆδε βασιλεύουσαν. Ἢ Νίκαιαν δὲ παραλαβὼν ὁ Σελτζοὺκ, ἢ τὸ πρὸ ἢ σίτου ῥᾳδιούργημα, ἰσάδην μὲν ἐφ' οἷς ἐξηπάτησε, φρουρὸν δ' ὅμως αὐτοῖς ἐπιστήσας, αὐτὸς τῆ ἰφιξίης * εἶχεν ὁρμήν.

* ἀντικρὺ. Scyliz.

Ὁ δὲ παρακινούμενος τοῖς ὅλοις ἀπορρηθεὶς (ἤδη γὰρ ὁ Σελτζὺκ ἐπλησίαζε τῆ βασιλίδι) μίαν ἐγνώκει βούθειαν ἀποχρῶσαν, Βάρδαν ἢ Φωκᾶν μεταπεμψάμενος τῆς ὑπεροχίας. μόνον ἀξιόμαχον εἰδὼς τῶν ἀντιπάλων ἑαυτῷ τῆ Σελτζοῦκ. λόγῳ δὲ θάττον μεταπεμψάμενος, ἢ ὅρκοις ἀσφαλισάμενος, ἢ πλοῦτον παρεγκειμένων δαψιλῆ, ἢ τῆ μεγίστων ἀξιώματι τιμᾶσας, δωμήσιον προσχεῖσθαι τῆ χολῶν, ἢ κατὰ τὸ Σελτζοῦκ ἀφίησιν. ὁ δὲ ἢ ὑπὲρ τὸ ὅλων ἀναδέξασθαι ἀγῶνα, πρῶτον μὲν ἐπιχειρήσειν νότῳ Θρᾴκης πεδιωδῶσαι εἰς Ἄβυδον. φυλάττοντος δὲ πᾶσαν Ἑλλήσποντον χωρία Ῥωμαίων, τὸ ἰοῦ τὸ Σελτζοῦκ, ὑποτρυθεὶς ἐκεῖθεν, ἐπάσσειν εἰς ἢ βασιλίδα. ἀκέλευστο τὸ πλοῖα ἐπιβᾶς, ἢ τὰς ἑαυτοῦ λαθὼν, ὡς τῶν αὐτοπρόσωπον γίνεται γνῶ, ἢ συναπτομένας χρησόμενος, ἄπεσιν εἰς Καισάρειαν, ἐκεῖσε τε Εὐσταθίῳ μαγίστρῳ τῆ Μαλεΐνῳ, ἐ Μιχαὴλ μαγίστρῳ τῆ Βυρτζῆ συμπαίζας (ἔωθεν γὰρ ἐ αὐτὸς ἐκ μεταστάσεως τὸ βασιλέως πάλιν ἐλίδαι) μετ' αὐτῶν ὡς πόλεμον ἐξηρτύετο. ἢ δι' ὀλίγου ὡς ἀ καιρὸς ἐδίδου ἀθρόους ἢ τοὺς ἐκ τῆς φυγῆς ἐσωσάσμενος ἀλίσας, πρὸς τὸ Ἀμόριον γίνεται ἢ ὁ Σελτζοὺκ δι' ἢ τὸ ἔξοδον ἀκακοῦς, ἢ νικῶν πρῶτον οἰκοθεν ἢ ἀγῶνα ἐστῆναι αὐτῷ πρὸς ἄνδρα πολεμιστὴν, ἢ φόρου εἶδέπω γυναίους ἢ πάντως τοὺς πολεμίους τροφὰς, ἢ ἐκ τὸ πρόπρου πρὸς ἀνδρείαν ἀντεμμένους Θαλαμαιόμβους ἢ στιατρᾶφ, ἄρας ἀπὸ Νικαίας πρὸς τὸν Ἀμόριον ἄπεισι ἢ συναντήσας συμπλέκεται τῆ Φωκᾶ· ὑπὸ ὑπὸ ἄντων δὲ τῶν περὶ ἢ Φωκᾶν, ἐξ τοὺς φευγομένους ἄντας χαυωδῶσαι ἢ ἀνδρείας αὐτοῖς ἢ πλημμύρου, ὑπερατρέφειν γίνεται ὁ Σελτζὺκ· ἐμὲ μὲν τὸ ἢ παντάπασιν εἰς ὑποχωρῆσαι ἄκοσμον ἐπαίδευσεν ἀ στρατιὰ τῆ Φωκᾶ, ἀλλ' ὑποκλίνασα μὲν ἐνέδωκε, χαλᾶσαι δὲ ἐπιόντα τῶν ὑποχώρησιν, ὡς μὴ ὑπὸ δουλίας δοκῶν ἐλαύνεσθαι, ἀλλ' ἐξ ἐπιτάγματος ὑπείκειν στρατηγικοῦ μετὰ διακρίσεως ἢ τάξεως· ἢ ὧδ' ἐν τούτῳ δόντας τοῖς στρατιώταις, ἢ πρὸς φυγὴν ὁρμῆσαι, ὅπως ὁρᾶσθαι ὁ Φωκᾶς, τοῖς ἐπίοσι ἀμυνόμενος, ἢ ἐν μὴ σφοδρότητος εἰς βίας ἢ ῥώμης προσφέρεσθαι. ἔνθα ἢ λέγεται Καισαρεῖτον τὸν Γαβρᾶν μετὰ τῆ ἀμφ' αὐτὸν τὸ φεῦγον διώκοντα φιλοτιμίᾳ χρησάμενον ἐλαύνειν, ἢ μεγάλων ὠφελεῖν ἔχειν αὐθέντα, εἰ αἰχμάλωτος ὑπ' αὐτοῦ γένοιτο ὁ Φωκᾶς, μυωπίσαντα τὸν ἢ ἐπεχεῖν ἵππον, μετὰ μεγίστης ὁρμῆς προσενεχθῆναι τῆ Φωκᾶ. ὃν ὕστερ ἰδὼν, ἢ ὅσις εἶα καπνίσας πρέμα ἢ ἵππον παρενεγκὼν, ἢ ὑπαντιάσας πεῖσι κορυφαιτὰ τῆς κόρυθος· ἢ ἀμφὶ λοιπὸν μίσας τῆ ἀνα-

A ment conſtitata, ut arena viſum falleret. rum quemdam de hoſtibus caprum eo adducit, & illa demonſtrat, & ad Durum emittit, cum his mandatis: ſe plane ab obſidione penuriæ cauſa nihil ſibi metuere, inſtructum etiam biennii integri alimentis: tum urbem ipſam vi nequaquam expugnari poſſe, tamen quod ipſi bene vellet, urbe eacedere paratum eſſe, ſi hoc obtineat, ut juramento confirmet Durus, ſe ipſi & ſuis liberam quo vellent abeundi dare poteſtatem. Libenter eam conditionem ampleao Duro, & fidem firmante, Manuelus cum Nicæenſibus & ſuo exercitu omnibuſque impedimeotis Conſtantinopolin abit. Hoc pacto Nicæa potitus Durus, tametſi vatramentum illud de frumento deprehendens moleſte ferret, validum nihilominus urbi ei præſidium impoſuit, duce quodam Pegaſto, & ipſe reliqua perſequitur oegotia.

Enimveto præſes Baſilius rebus tantum non deſperatis (cum jam ad ipſam Urbem accederet Durus) unum hoc cogitavit præſidium ſupereſſe, ſi Barda Phocas ab exilio revocaretur, quem ſolum cenſebat Duro recte opponi poſſe. Eum ergo dicto citius evocat, jurejurando ei cavens atque ampliſſimas conferens opes: oronatumque magiſtri dignitate, domeſticum ſcholarum facit, & contra Durum emittit. Phocas ſumma ſibi reram credita, primo e Thracia ad Abydum trajicere conatus eſt. ſed ea ſpe dejectus, quod Romanus Duri F. Helleſpontum teneret, Cnuſtantinopolin redit. Inde navigio conſcenſo, hoſtibus non animadvertentibus ad oppoſitam continentem trajecit, noctuniſque lineribus Cæſaream pervenit. ibi ſe cum magiſtro Euſtathio Maleino & Michaelo Burtza (nam & is mutata voluntate ad Imperatoris partes redierat) conjunxit, & bello gerendo paravit. Ergo coactis ut poterat militibus, collectiſque iis quos fuga diſperſerat, ad Amorium accedit. Durus ubi Phocam ad bellum exiiſſe cognovit, nunc demum ſibi rem fore cum viro bellicoſo, & fortiter atque compoſite ferra vices belli gnaro, cum hactenus ſibi objecti eſſent homunciones caſtrati, in thalamis verſati, & in umbra degere ſoliti: a Nicæa exercitum ad Amoriam ducit. Ibi collatis ſignis pugnatum: & Phocæ exercitum, qui ſuperioribus prælliis victus audaciam animique vigorem dimiſerat, pedem tetulit, ac victoria penes Durum fuit. Neque tamen turpiter aut diſſolutis ordinibus Phocæ milites ceſſerunt, ſed lente & compoſite: ita ut non præ metu, ſed juſſu ducis cedere viderentur. etenim Phocas militibus terga hoſti dantibus, & fugam patantibus, extremum claudens agmen irruentes propulſabat, neque eos cum impetu irruere cedentibus ſuis ſinebat. Ibi Conſtantino ferunt Gabræ cum ſuis hoſtem inſequenti, conatum egregium animo incidiſſe, Phocæ capiendi, quam rem ſibi ſummæ laudi fore ſperaret: itaque equo calcaribus incitato, acerrimo in hunc impetu invectum. Phocam eo conſpecto & agnito, leviter equum flexiſſe, & ſe obvium tuliſſe: itaque clavam in galeam Conſtantini impegiſſe, ut is ob ictus intolerabilem vim ſtatim animo de-

Phocas contra Durum mittitur.

Edit. Pariſ pag. 692.

linquente eh equo decideret . quem dum sui , omissa hostium persecutione , attollunt atque curant , interim Phocam fecutorem jam foctum , sed non laxatis equo habenis lente progressum , evasisse . Sic Phocas cum suis elapsus , occupom Charsiano , & castris positis , de futuro cogitavit : interim multos od se occedentes Imperotoris nomine honoribus efficiens , suorumque alacritatem beneficiis excitans . Eum subsecutus Durus , castris ad Thermas imperatorias (loci hoc nomen est) locatis , cognominem suum (utrique enim Bardæ erat nomen) ad pugnam provocat . Quo alacriter assentiente , rursum pugna committitur . ac tometsi aliquandiu restitissent milites Phocæ , ipso undiquaque circumequitante , & ferro clava hostium dissipante ordines , atque innumeras edente cædes : tamen fusi ad extremum , fugam faciunt .

Ab hoc prælio Phocas quanta fieri poterat celeritate in Iberiam abit , & a Davido ejus regionis principe suppetias petit : & impetrat sane haud exiguas . erat enim Phocas amicitia junctus Davido , ex eo tempore , quo Chaldiæ dux fuerat . Cum his , & suis quos ex fuga collegerat , ad Pancaleam (campus est latus , ac rei equestri aptus , prosime Alyn flumen situs) ducit , ubi Duri castra arant . Rursum omni vi pugnatum . Atque hic Phocas cernens suos paulatim succumbere , atque ad fugam spectare , honestam mortem turpi atque infami vitæ præstare ratus , disjectis hostium ordinibus in ipsum vehementi impetu ferrur . Durum fortiter subsistentem : nemine militum opitulante , quod omnes certamine ducum decerni bellum cuperent ; (& quidem pulcherrimam videbatur spectaculum , magnamque admirationem spectatoribus excitaturum , singulare certamen intueri duorum virorum audacia atque animi robore præstantissimorum .) His ergo cominus duellum ineuntibus , Durus Phocæ equi aurem dextram una cum fræno ense amputat : Phocas caput Duri clava ita ferit , ut is vi ictus prostratus , collo equi incumberet : ipse ordinibus hostium perruptis , citato equo evadit , & in tumulum quemdam evectus suos e fugo colligit . Durum sui graviter ex ictu laborare , jamque animo delinquere videntes , ad fontem quemdam adducunt cruoris eluendi causa : nam actum jam prorsus esse de Phoca putabant . Ibi cum equus Duri , Ægyptius nomine , ob eo qui ipsum tenebat , se avellisset , ac sine sessore per ordines incerto impetu cruore oppletus discurreret , agnito eo milites Duri , suum Imperatorem occubuisse rati , fugam inordinatam faciunt , per præcipitia sese & in Alyn omnem dejicientes , ac turpiter pereuntes , nemine insequente . Quod de colle videns Phocas , Deique hoc fieri (ut sane fiebat) nutu sentiens , cum suis descendit , & fugientibus instat , sese invicem conculcantibus , & omnis desensionis oblitis , eorumque alios interficit , alios capit . Durus cum paucis elapsus , Mareyπὸ τὸ λόφω, καὶ θεῖον ἔργον εἶναι τὸ πρᾶγμα (ὥσπερ ἦν ἐκεῖνος) ὑποπεσόντας, κάτοπιν μὲν τῶν συμόντων ἐπιδιώκων τοὺς φεύγοντας ὑπ' ἀλλήλων συμπατουμένους, καὶ ἀλλοῦς ὅλους μὲν μαινομένους, καὶ τοὺς μὲν ἀναιρῶν, τοὺς δὲ χειρώμενος. ὁ δὲ Σκληρὸς μετ' ὀλίγων ἡττηθεὶς, φεύγει πρὸς Μαρτυρόπολιν. ἐκεῖθεν δὲ ἀφι-

A ποτάτῳ φορᾷ τῆ πλαγῆς, πίπτει παρανοίᾳ τῶ ἵππου· ὁ δὲ Φωκᾶς ἀδείας μείζους τυχὼν, τῆς ἐπὶ τὰ ὀπίσω προόδου εἶχετο, χαλῇ τῷ βάδίσματι, ἀλλ' ὡς ἀνομένους τοῖς χαλινοῖς. οἱ δὲ σὺν τῷ Γαβρᾷ τὸν εἰκεῖον πεπτωκότα θεασάμενοι ἔρασχὸν, καὶ ἐπιμέλειαν τῶν τιθήμων, ἀνῆκαν τὸν διωγμόν. ὁ δὲ Φωκᾶς ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ τὸν λεγόμενον Χαρσιανὸν κατειλήφει, κἀκεῖθεν αὐλιστηρίοις, ὡς πλέον τι μέλλων, τιμαῖς τε καὶ δωρεαῖς ἐξιππίμοις πολλὰς προσοφιζόμενος, καὶ τῷ συνόντων ἐνεργετείας παραθαρρύνων τὰς προθυμίας. ἐπάμυνε δὲ αὐτῷ καὶ ὁ Σκληρὸς, καὶ περί τινα τόπον Βασιλικὰ Θέρμα καλούμενον καταλαβόμενος, εἰς μάχην ἐξ ὁμοίου ἐξεκαλεῖτο· ἀναστὰς δὲ ἐκ τούτου διξάμενος ἐπρόλμησε, ἀνδρὸς ἴτέρα συμπεσόντα μάχη. καὶ χρόνον μέν τινα ἀντέχον οἱ περὶ τὸν Φωκᾶν, αὐτῶν τῶν παρεκπεπτώκοντες ἀναπαχῶν, καὶ τῇ σιδηρᾷ ὁρμῇ τὰς τῶν ἐναντίων ῥηγνύντος φάλαγγας· καὶ μυρίοι ἐργαζομένου φόνου· ὅμως δὲ καὶ πάλιν ὧδε διδασκόμενοι οἱ περὶ τὸν ἐνταῦθα·

Ἐπεὶ δὲν οὖν ὁ Φωκᾶς, ὡς εἴχε, καὶ τοῖς ὦνεσιν εἰς τὴν Ἰβηρίαν, καὶ ἐς τὸν τῶν Ἰβήρων ἄρχοντα ἀφίσταται· παρὰ δὲ τοῦ Θεοῦ εἰς ἐπικουρίαν τρεπόμενος· τῶ δὲ μὴ παρθυμίας ὑπερτοῦντος (φιλόσοφος γὰρ ἦν Φωκᾶς, ἐξ οὗ δὴ καὶ ὁ Χαλδίᾳ) λαὸν ἱκανὸν ἐθνῶν ἀλλοφύλων ἐκ ὀλίγου (ἀθροίσας δὲ καὶ τοὺς μὲν ἀπὸ ἐπαγγελίας, ὄντας ἐκ τῆς τροφῆς, κατέστησε εἰς Παγκάλειαν, ἔνθα στρατοπεδεύσαμενος καὶ ὁ Σκληρὸς· τόπος δὲ ὁ Παγκάλεια, πεδίον ἀνάπτυγμένον τε καὶ ἱππήλατον, ἔγγυς τῶ ποταμῶ Ἄλυος κείμενος) καὶ γίνεται πόλεμος σφοδρὸς ἀγών. ἐνταῦθα δὲ ἐκατὸν λαὸν διασάμβους ὁ Φωκᾶς καὶ μικρὸν ἐνδεδύτας, ἐς πρὸς φυγὴν βλέποντα, βέλτιον εἶναι κρίνας τὸν ὠκεῖαν θάνατον ἢ ἀγωνὸς καὶ ἐπισφαλῆ ζωῆς, τὰς τῶν ἐναντίων συγκόψας φάλαγγας, πρὸς αὐτὸν μὴ σφοδρότερος εἶναι τὸν Σκληρόν. τῶρώτως δὲ κρίνουσι ἢ αὐτὸ ὑποδιξάμενοι ὁρμὴν, καὶ μηδενὸς τῶν ἐναντίων ἐπιβοηθοῦντος, ἀλλὰ τῶν τῶν ἀρχηγῶν ἀγῶνα προθύτως τὰ πράγματα βουλομένων (καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐφείκοτο πάγκαλόν τι δίαμα, καὶ κατεκλῆξαν τοὺς ὁρῶντας ἐπαγον, ἀνδρῶν δύο μονομαχία, ἐπ' ἀκριβεῖ καὶ ῥώμῃ ψυχῆς μεγαφρονούντων) ὑποκάττις ἀλλήλοις, συνάδλων ἐμάχοντο. καὶ ὁ μὲν Σκληρὸς τῶ ἵππῳ τῶ Φωκᾶ τὸ δεξιὸν οὖς σὺν τῇ χαλινῷ παίσας ἀκρωτήριον τῇ ξίφει· ὁ δὲ Φωκᾶς τῇ κορυφῇ παταξας αὐτὸν καὶ τῆς περιαλῆς, ὥστε μὴ ἐπὶ πλέον τῶ ἵππου ῥίπτειν τῇ βάρει ἢ πλαγῆς σαπιχθέντα· αὐτὸς δὲ ἢ ἵππου συντρέσας, καὶ τὰς τῶν ἐναντίων ἥττημένας φάλαγγας, ἐξέστη, καὶ πρὸς τινα λόφον ἀνελθών, πρὸς ἑ ἔσπερ ἀπαλείνο. οἱ δὲ περὶ τὸν Σκληρὸν κακῶς ἔχοντα τὸν ἐκ τῆς πληγῆς θανάσιμος, καὶ ἤδη λειποψυχοῦντα τῇ τραύματι, ἐπί τινα πηγὴν ἄγουσι ἢ λύθρον ἀπονιψόμενον ὑπάρτδον δὲ καὶ ἢ Φωκᾶν τηλοῦ ἤδη παραδοθῆναι ἀφανισμῷ· τὸ ἵππον δὲ ἀποκτείναντος, καὶ ἢ σαπέχοντα ἀποδράντος, καὶ διὰ ἢ στρατιμάτων ἐπιβάτου χωρὶς θέοντος ἀπάκτῳ ῥύμῃ, καὶ τῇ αἵματι πεφυρμένου (λέγεται ἢ ἵππον ἐκάλουν) καταμαθόντες ὅτινος ὁ ἵππος, καὶ νομίσαντες ἐκεῖθεν ἄρχοντα πεπτωκέναι, ἀκόσμως τρέπονται πρὸς φυγὴν ἀρμενοὶς καὶ Ἀλυὶ τῇ ποταμῷ ῥέποντι ἴασιν, καὶ ἄκλεως ἀπολλύμενοι μυρίους ὄντας τῶ διώκοντος. Ἔνθα σατιδὼ ὁ Φωκᾶς ἀ-

Durus succumbit.

Edit. Paris. pag. 693.

* Iberiæ Scylitz.

σβδτλω ἐκπέμπει ϗ ἑαυτῷ ἀδελφὸν Κωνσταντῖνον, πρὸς Χοσρόην ϗ τοὺς Βαβυλῶνος ἄρχοντας, ἐπικουρίαν τε συμμαχίαν αἰτῆσ. παρέλυσεν δ' ἐκεῖνος, τε μήτε τὴν δόσιν σωτιδημένα, μήτ' ἀπαιτοῦντα, τε τὸν Κωνσταντῖνον χρονοτριβοῦντος, λαγχάνοντα τε αὐτὸς ὁ Σελυρὸς μὴ τῆ συμφέροντων ἀπόντων πρὸς Χοσρόην φοιτῶσι.

Τῆς δὲ τοῦ Σελυροῦ τροπῆς ἀγγελθείσης τῆ βασιλεῖ διὰ γραμμάτων ϗ Φωκᾶ, τε τοὺς Βαβυλῶνα ἀναχωρίσαντας, τῶν μὲν ὁ βασιλεὺς ὑποδεξάμενος ἀξίως ἐτίμησε. πρὸς δὲ Χοσρόην ϗ τοὺς Βαβυλῶνος Ἀμομμιλίωνα, προσβδτλω ἐπέμπετο ϗ Βίκτωρ Νικηφόρου ϗ Οὐρανοῦ, ἐκατόνταρχος, μηδεμιᾶς ἐπιτροπῆς ἀξιώσας ϗ ἀποσάντ, μηδὲ θηλάσας παράδειγμα γενέσθαι τοῖς ἀφ' ὑμῶν φαῦλον ἁμαλήσας μὲν βασιλέως ἀδικημένου, βασιλεὺς τε αὐτὸς ὤν, προθύμως δὲ τυράννου ἀδίκου τε ἀποστάντ. ἐνεχείρισε δὲ ϵ γράμματα βασιλικὰ ἐσταυρωμένα, δι' ὧν συμπαθοῦσι ἁπάσης λαῶν ἀξίᾳ τὸν Σελυρὸν τε τοὺς συνόντας αὐτῷ, εἰ μεταμεθοῦσι τὸ δίκαι, τότε ἑαυτῆ ἐπιγνῶσι δυνατόν, τε πρὸς τὸ εἰκὸς ἀποκρίνουσι. ἐξωθοῦσι δὲ πρὸς Χοσρόην ϗ Οὐρανοῦ, ϵ τῆ βασιλικῶν φωνηθέντων γραμμάτων, ὁ Χοσρόης τε ϗ πρεσβδτ, τε ϗ Σελυρὸν, τε πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ Ρωμαίους ὑποπτεύσας φρουρᾶς παραδίδωσι. τότε μὲν οὖν ἐχώρησε φρουρά. ϗ δι' μὰ συμπαθοῦσιν ἀποστατῆ τῆ Σελυρῷ, Λέων μὲν ὁ πρωτοσπαθάριος, τε οἱ τὸ Δύκα Ἀνδρόνικον τὸν Αὐδὼ παῖδες Χερσοφόρος ὁ Ἐπείκτης, ϵ Βάρδας Μογλοὺς (ὃν ὁ ἐκείνος ἀποθανὼν) τὸ Ἀρμενιακὸν, τε τὰ Πλατείας πέτραν, τε ἄλλα τινὰ φρούρια ἁμιλᾶ τῆ Θήμασι κόμβα ϗ Θρᾳκησίων καπηλικότης, αὐτῶν χωρίων ὁδοὺς ἐκδιδόντων, τε ἐπιτρόπους ἐν τούτοις ποιεῖσθαι, τὰ βασιλέως ἐλάττονα τε ἀφιέντας τὰ μείζονα τῶν κακῶν ἕνεκα Νικηφόρου πατρικίου τοῦ Παρσακουτηνοῦ, τῆ βασιλεῖ προσηκόντως.

Τότε δὴ τε Ἀντιόχειας ϵ πατριάρχης, κατὰ τὰ τοῦ Σελευκείας ἀποστελλόμενος διοικήσεως τῆ ἱεραρχίᾳ, ἀπεβίω τε χρονοτριβήσας πατριάρχης Νικόλαος, ὁ τὰ ἐπωνυμίαν Χρυσοβέργιος, τῆς ἐκκλησίας ἀποιμάνας ἔτη πλείονα ἑπτὰ ἐπὶ πέντε πρὸς τε ἑμισυηκόντα δὲ ϵ ἐκλειψις ἁλίου τε μέσου ἡμέρᾳ, ὡς τε ἀστέρες φανῆναι. τῆ δὲ Βουλγάρων ἅμα τῆ τελάτῃ τοῦ βασιλέως Ἰωάννου διοικοῦντος, ἄρχων αὐτῶν προεχειρίζοντο πέντε ἀδελφοὶ, Δαβὶδ, Μωϋσῆς, Ἀαρὼν, τε Σαμουὴλ, ἐκ τε ϗ παρὰ Βουλγάροις μίγα δυνηθέντων κόμητος ὄντες παῖδες, τε διὰ τοῦτο Κομιτόπουλοι κατονομαζόμενοι. τῆ δὲ κατὰ γένος προσηκόντων τῆ Πέτρῳ, οἱ μὲν ἄλλοι διάφορα διώκησαν· Βορίσης δὲ τῆ Ρωμαίων οἱ τότε υἱοὶ, εἰς ϗ πόλιν εἰσαχθέντες (ὡς ϵ τοῖς ἐμπροσθεν εἴρηται) ἐμβριθ ϵ αὐτῷ· ὁ μὲν μάγιστρος παρὰ ϗ βασιλέως τιμηθεὶς Ἰωάννῃ, τε δὲ Ρωμαίοις ἐνεμηθεὶς τὰ πεδινὰ μέρη παρὰ τοῦ παραχειμάσαντος αὐτόθι Ἰωάννου. τε ἐπεὶ συμβᾶ ϗ βασιλέα Ἰωάννην ἀποθανεῖν, ἐκεῖθεν ἀποδιδράσκουσι, τε ϗ Βουλγαρίαν φθάσαι ἐπείγοντο· τε ὁ μὲν Βορίσης τοξεύμασι βληθεὶς τε τῆ δεξιᾷ κατά τινα λόχμην παρά τινος Βουλγάρου, νομίσαντος αὐτὸ Ρωμαῖον εἶναι (ἐπιδέδυτο γὰρ στολὴν Ρωμαϊκὴν) ἀπόλλυται. Ρωμανὸς δὲ ἀφικνεῖται, τε χάρᾳ ὕστερον ἐπάνεισι πάλιν εἰς ϗ βασιλείαν, ὡς τε τῆ ἰδίᾳ τύχῃ λελάξεται. τούτων δὲ τῆ παρὰ τῶν ἀδελφῶν, Δαβὶδ μὲν τοῦ Σκυθοπόλεως, λίθῳ ἀπὸ τοῦ τείχους βληθεὶς ἐτελεύτησε· τε τὸν Ἀαρὼν δὲ τὸ Ρωμαίων, εἰς λίγεται, φρουρᾶς, ἀνείλεν ὁ ἀδελφὸς Σαμουὴλ πεγγνεμένης* Βλαδοθλάβου (ϗ ϵ Ἰωάννου) ἐξωθοῦντος, ϗ γὰ αὐτῷ πα-

* Σκυθοπόλεως, Scyl.

Z z z 4 ἐν

A ropolim confugit. inde fretrem ſuum Conſtantinum ad Choſroen Babylonis principem mittit, ſocietatem & auxilie petitum. cumque is moras nectens, neque annueret neque denegaret quod petebatur, ideoque Conſtantinus diutius abeſſet: coactus ipſe quoque cum omnibus ſuis eodem abit.

Imperator Phocæ litteris de Durl clade & Babylonice profectione certior factus, dignis honoribus Phocaia remuneratus, ad Choſroen Babylonis Amerunnumam litteras mittit, legato ad eem rem Beſta Nicephara, cui Uranos (id eſt Cælus) cognomeo: ab eoque contendit, ne quam perduellis rationem habeat, neque poſteris mali exempli euſtor eſſe velit, rex ipſe regi injurias factas negligens, tyranno au- *Edit. Pariſ. pag. 694.*

B tem injuſto & perduelli opitulans. Dat legato etiam litteras ab Imperatore confignetas, quibus Durum & quos ſecum is habebat, omnium peccatorum venia dignabatur, ſiquidem reſipiſcerent, ac ſuum dominum agnoſcerent, & domum qaiſque ſuam ſe conferrent. Cum ad Chaſroen per- Durus a Choſ-
veniſſet Urenus, litteraque Imperatoris in- roe in cuſto-
notuiſſent, Choſroes ſiniſtra ſuſpicans, & diam datur.
legetum & Durum omneique qui cum ipſo erant Romanos in cuſtodiam tradidit. De perduellibus qui cum Duro eo non venerant, Leo captivus, Androoici Lydi ducæ (qui jam e vivis exceſſerat) filii Chriſtifer Epeicte, & Bardas Moncus, Armacurium, Latum ſaum, & alia munolte caſtella in Thracenſi provincia occuparunt: indeqae ſectis eruptionibus,

C ditionem Imperatoris infeſtando uſque ad indictionem VIIII perſeverarunt: neque finem ante fecerunt latrociniorum, quam promiſſa ipſis per Nicephorum patricium Parſacutinam impunitate, ad Imperatorem tranſiveruot.

Cæterum Antonius Petriarcha cum ſacerdotio renunciaſſet Duro rebellionem movente, tum remporis mortuus Nicolaus Chryſobergius eſt: creatuſque patriarcha Nicolaus Chryſobergius, cum per XIIII annos eccleſia paſtore caruiſſet. Sol etiam meridie defecit, & ſtellæ conſpectæ ſunt. Simulaque diem extremum clauſit Tzimiſcas Imperator, Bulgari defeceruntque, & Imperium in ſe quatuor fratri- Nicolaus Chryſobergius patriarcha.

D bus commiſerunt, Davido, Moſi, Aaroni, & Samuelo, filiis unius cui erat magna inter Bulgaros potentia Comitis, a qua re & Comitopuli appellabantur. Etenim de Petri gente reliquos mors abſtuleras: Boriſes autem & Romanus hujus filii, ubduCti (ut ante retulimus) in urbem, ibi degebant, Boriſes magiſtri dignitate a Tzimiſca ornatus, Romanus a Joſepho cubiculario intimo caſtratus. Mortuo Tzimiſca, ex urbe profugerunt, & in Bulgariam contenderunt. Ac Boriſen quidem Romano habitu indutum, dum per ſylvam quamdam trenſit, Bulgarus quidam Bulgarorum mortus, & rebellio.

E Romanum eſſe ratus, interficit. Romanus incolumis manſit, & aliquanto poſt in urbem rediit, ut ſuo loco dicesar. De quatuor autem iſtis fratribus Davidus quidem ſtetim obiit. Moſes autem Serras oppugnans, ſaao a muro ictus periit. Aeronem Romanis rebus, ut ferebatur, faventem, frater Samuelus cum ſobole interfecit: ſolo Bladoſthlabo, qui etiam Joannes uſurpatur, filio ejus

Edit. Paris. pag. 695.

Samuelus Bulgariæ princeps.

arepto a Radomero Samuelī F. quem & Romanum vocant. Is Samuelus homo bellicoſus, ac quietis impatiens, nactus licentiam, Romania exercitibus bello adverſus Durum occupatia, totum Occidentem incurſionibus vexavit, non Thraciam modo & Macedoniam ac Theſſalonicæ propinqua: ſed Theſſaliam quoque, Græciam & Peloponneſum, ac multa cepit caſtella, quorum præcipuum Lariſſa. hujus incolas cum totis familiis in intimam tranſtulit Bulgariam, & ſuorum militum tabulis inſcripſit, eorumque opera contra Romanos uſus eſt. Avexit etiam reliquias S. Achillei, qui epiſcopus Lariſſæ fuerat: & Prefpæ, ubi regiam habebat ſuam, depoſuit.

Baſilii Imperatoris in Bulgariam expeditio. Conſtephani malus molitus.

Proinde Baſilius Imperator, ut primum Duri negotio ſe expedit, ulciſci Samuelī maleficia cupiens collectis Romanis exercitibus in Bulgariam ipſe ducere ſtatuit, ne communicata quidam re cum Barda Phoca ſcholarum etiamnum domeſtico, & reliquis Orientalibus ducibus. Ergo per Rhodopæ ac Euro fluminī regiones propinquas Bulgariam ingreſſus, magiſtrum Leonem Meliſſenum a tergo relinquit, qui angultias cuſtodiret; ipſa ſaucibus & ſylvis quæ ſunt ad Triaditzam (olim hæc Sardica dicebatur) peragratis, in loco cui Stoponio nomen, caſtra ponit, ibique de oppugnanda Sardica cogitationes inſtituit. Audiebatur etiam, Samuelum montes qui circumjacent tenere, ab aperto prælio meta abhorrentem, & undique inſidias hoſtis lædendi cauſa tendentem. Dum his intentus eſt Imperator, Stephanus ſcholarum Occidentalium domeſticus, quem ob ſtaturæ humilitatem Conſtoſtephanum appellabant, Leoni Meliſſeno inimiciſſimus, nocte ſe jam intendenta Imperatorem adit: hortaturque, ut omnibus Erebus poſthabitis, moris caſtris Conſtantinopolin recurrat: Meliſſenum enim inhiare Imperio, & ad urbem ſumma celeritate proficiſci. Hoc ſermone conturbatus Imperator, ſtatim caſtra moveri jubet. At Samuelus incompoſitum hoſtium diſceſſum pro fuga (ut par erat) habens, ſubito in eos cum clamore ac ſtrepitu irruit, territoſque in fugam conjicit, caſtris eorum potitur, & impedimentis omnibus, ipſiſque adeo Imperatoriis inſignibus. Imperator cum ægre per ſauces Philippopolin pervenſſet, inveniretque Meliſſenum in ſua ſtatione morantem diligenter ſibi demandatam obire cuſtodiam, exprobrat mendacium Conſtoſtephano, quod tanti mali cauſa ſniſſet. eumque non ferentem placida objurgationem, ſed ferociter reſpondentem, & contendentem ſe recte conſuluiſſe, impudenti hominis petulantia irritatus, ſolio deſiliens crinibus ac barba arripit, & in terram proſternit.

pag. 696.

Indictione XV, anno mundi ϛϡϡ ϵτϞϞϞϡϵ, menſe Octobri, terra vehementer concuſſa, multæ domus atque templa corruerunt, & pars ſphæræ magnæ Dei ædis. quam Imperator magnifice refecit, impenſis in ſolas machinas quibus fabri inſiſtentes materiam ſurſum attractam excipiebant & operi adhibebant, centenariis auri decem. Interim Romani Imperii pro-

A ρὰ Ραδομηρῦ, τὸν ὑὸν τὸ Σαμουήλ. * ὃν καλοῦσι. ναι μόνους πολεμικὸς ἄνδρωπος ὢν, καὶ μαθὸν ποτὲ εἰδὸς ἀρμεῖν, χοι Βουλγαρῶν Ρωμαϊκῶν φρατρωμάτων τοῖς πρὸς τὸν Σκλαρὸν μά- εἶναι ἀνέσει χαις ἀχολμείνων, αἰδέσας τυχὸν ἀπόβαμα πᾶσαν τὴν Scylitz. ἐσπέραν, οὐ μόνον Θρᾴκην ἢ Μακεδονίαν ἢ τὰ τῆ Θεσσαλονίκη πρόχωρα, ἀλλὰ ἢ Θετταλίαν καὶ Ἑλλάδα, καὶ Πελοπόννησον· ἢ πολλὰ φρούρια παρεισῆκτο, ὧν ἐν τῷ πορφυρῷ ὁ Δάρισσα. εἰς τοὺς ἐπείκους μετῴκισεν εἰς τὰ τῆς Βουλγαρίας ἐνδότερα πωνεῖς, ἢ τοῖς καταλόγοις τῆ ἑαυτῦ καταπέξας στρατῶν, συμμάχους ἐχθτο ἀεὶ Ρωμαίων. μετήγαγε δὲ ἢ τὸ λείψανον τῦ ἁγίου Ἀχιλλείου, ἐπισκόπου Λαρίσσης χρυσοτίσσους, ἢ εἰς ἣ Πρέσπαν ἀπίδυτο, ἔνθα ἦσαν αὐτῆ τὰ βασίλεια.

B Ἀμαύδαν ἢ πᾶσαν ὁ βασιλεὺς τῆ εἰργασμένων γλεχόμβος, ἐπείπερ ἀπετολάξατο τοῖς περὶ τὸ Σκλαρὸν φρονηΐδας, τοῖς Ρωμαϊκὰς ἀθροίσας δυνάμεις, αὐτὸς δὲ ἑαυτῦ εἰσβολὰν ἐν Βουλγαρίᾳ ἐδίδει ποιεῖσθαι, Βάρδαν τὸν Φωκᾶν ἔτι τῆ χαλᾶν δομέστικον ὄντα, καὶ τοὺς λοιποὺς ἑῴους δυνάστας,, μαθ' ἑξῆς ἀγόμβος λέγω. εἰσερχόμβος δὲ ἐν * Εβερ Βουλγαρίᾳ διὰ ἢ παρὰ τῆ Ροδόπτη ἢ τῆ ποτεμῷ * Εὐ- Scylitz. ρῳ, ἢ μάγιστρον Δίοσπιν τὸν Μελισσηνὸν ἀπέπεμψαν, τοῖς δυχωρίας φυλάττειν προσάξας· αὐτὸς δὲ τὰ μεταξῦ Τελαδίτζης, ἥτις πάλαι Σαρδικὴ ἐπωνύμαστο, ἕνα διελθών, ἢ τοῖς λόχμαις, ἢ ἐν τινι τόπῳ Σπιπωνίῳ λεγομένῳ χωρίβος, ἔθυτο χαράκα· ἐκεῖσε τε διενοεῖτο, πῶς ἂν ἐπιχειρήσῃ τῆ πολιορκίᾳ τῆς Σαρδικῆς· ἐκάνετο δὲ ἢ ὁ Σαμουὴλ τοῖς κορυφοῖς τῆ κύκλωθεν ὀρίων ἀπόντων (ὄγκος φασιὰν ἦν συμπλοκὴν καὶ ἀγχίμαχον ἐδελία.) καὶ πάντθεν ἐνεδρεύων, ὅπως διωκθεὶν βλάψαι τοὺς ἐναντίους. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐγίνετο, ἢ πυῶτος ἐν τῆ βασιλεῖ ὁ σκεπτὸς, Σπύρος ὁ δομέστικος τῆ χολῶν τῆς δύσεως, ὃν ἦν τὸ βραχὺ τῆς ἐλαίας Κοντοσφύρου ἐπωνύμαζον, ἀπεχθέσθαι ὢν Λέοντι τῆ Μελισσηνῷ, φόβον τοιοῦτος ἐδέατο καταλαβεῖσθαι τῆ βασιλεῖ, ἢ ἀναζάλωσιν ὡς τάχιστα παρακάλει τὰ ἄλλα λογιζόμβον δίκαια. ἢ τὸν βασιλέα καταλαβεῖν, ὡς τὸ Μελισσηνῷ ὑποφθάλμιόν τῆ βασιλείᾳ, ἀρκέσει ἀπόντος ἄρτι συὸ πάχει πολλῷ. ἐθρόησεν ὁ λόγος ἢ βασι- D λέα, ἢ * ἀναζωγὸν ἀθέως ἐπάρυξεν. ὁ δὲ Σαμουὴλ * ἀναζωγό- τὸν ἀσυνάπτων ἀναχώρησιν, φυγὸν ὡς ἐπὸς ἦναι ὑπο- ας. πτάσας, ἐπισπᾶν ἀθρόως μετ' ἀλαλαγμῦ καὶ βοῆς, Scyl. ac in cont.

πὰς τε Ρωμαίους ἀπέπληξε, ἢ φυγὸν ἰωάγκασε, ἢ τὸ στρατόπεδον ἀπᾶν ἐχε, ἢ τῆς ὑποσκιδὸς ἅπασης ἐγένετο Κύριος, καὶ αὐτὸς τῆς βασιλικῆς σκιλῆς, ἢ τῆ βασιλικῶν παρασήμων. μόλις δὲ ὁ βασιλεὺς τὰ γυὰ δαλθὼν, εἰς Φιλιππόπολιν ᾔρτώζετο. ἐν ᾗ γενόμενος, καὶ τὸν Μελισσηνὸν ἀμπαίνοντα δῦρον, ἢ τὸν ἐμπισωθέσταν αὐτῆ φυλακὴν ἐπιμελῶς τροῶντα, τῆ Κοντοσφύρου ἀλαιδρεῖτο, ὡς ψδυσαμένῳ, καὶ παραπίῳ γιγονότι τοῦτο ἀακὸ. ἦσε μὲ ἐσηκων φρόνος ἢ ἐπιτίμησιν, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον τραχυνόμβος, καὶ δίκαια συμβελλόσαι ἐχυελζόμβος, ἰωάγασε τὸν βασιλέα διὰ τὸν ἀναίσχυντα ἐπαμόνησα ἀναπαδέσαι τε ἢ Θρόνου, ἢ τῆ τειχῶν αὐτὸν ἢ τῶν γυναικῶν λαβόμβος, κατασπάσαι εἰς γῆν.

Ἰνδικτιῶνος ιε'. ἔτους, ϛυϟδ'. Οκτωβρίῳ μηνὶ, ἐγένετο κλόνος μέγας, ἢ κατέπεσον οἶκαι πολλαὶ, ἢ ναοὶ, καὶ μέρες τῆς σφαίρας τῆς τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας· ὅπερ πάλιν ὁ βασιλεὺς φιλοτίμως ἐπανωρθώσατο, δαπανήσας εἰς μόνας τὰς μαχανὰς τὰς ἀνόδου, δι' ὧν οἱ τεχνῖται ἐσάμβοι, ἢ τὰς ὕλας ἀναγομένας δεχόμβοι ἐποδόμευν τὰ πεπτωκότα, χρυσίν κανηκάεια δέκα. οἱ δὲ τῆ Ρωμαίων μεγιστάνες

μεσῶντες τῇ βασιλεῖ, ὁ μὲν Φωκᾶς Βάρδας, καί τινες σὺν αὐτῷ ὅτι οἱ Βυλγαρίαν ἐστρατεύσας ὑπερίδον αὐτούς, μηδ' ἐν ἀριθμῷ λογισάμενος μέρος, ἄλλοι δὲ ἄλλως φυσιλαιρισμοὺς τὸ παρεῖσθαι, ὁ δὲ μάγιστρος Εὐστάθιος ὁ Μαλέινος ἐξ τὸ αὐτίμους ἀπὸ τῆς ἐκστρατείας ἀποπεμφθῆναι, συναθροισθέντες ἐν τῇ Χαρσιανῷ, κατὰ τὸ εἰωθὸς μεθύοντες Μαλέινε, ἰδ. τῷ Αὐγούστῳ μηνὸς τῇ ιδ. ἰνδικτ. Βάρδαν τὸν Φωκᾶν ἀνάπτουν βασιλέα, ἐδίδουν τε περιδέοντες αὐτῷ τὸ λοιπὸ τῆς βασιλείας γνωρίσεσθαι. πάνυ δὲ ἀναχορεῖν τες, ἐγγίσαν ἐξ Σελεύκου ἦλθον ἀπὸ Συρίας. καθειρχθεὶς δὲ, ὡς ἔφημεν, παρὰ τῷ Χοσρόῃ μετὰ τῶν περὶ αὐτὸ ἐν Βαβυλῶνι, ὑφὰ πρώην ἐν τῇ φρουρᾷ, πάσης ἐπιμελείας ἐτυγχάνοντες, ἐν τούτοις ἐκαθείρχθης κακοῖς ἐν ταῖς τῶν φυλαττόντων παρεισίαις τετυχηκότες· ἐξαίφνης δ' ἐπιλαμψάν αὐτοῖς τύχη λαμπρὰ, ἐξ φυλακῆς ἐκβέβληται σὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν παραδόξως· ὧν δὴ τρόπον τῶν διαμοιρίλαθραθῆ, ἡδέως οἶς τὰ Ρωμαίων ἦθη ἐπισκοπῆ, ἐκ ὑπομνήσθω, ἄνωθεν λέξων ὁ λόγος.

Τὸ δὲ Περσῶν γένος τὴν ἀρχὴν ἐβασιλείας ἀφαιρεθὲν ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν, καὶ μὲν ἐσκότωτο πᾶσι τῷ ἐσθῆναι χεῖ, ἐκ καιρὸν ἔζητον τῷ μαχεῖσθαι, ὅπως τὰς τῶν ἀραβῶν ἐχούσας κατασκάψῃ, ἐκ τὴν πάτριον πάλιν ἀναλάβῃ ἀρχήν. διὸ δή τις ἐν αὐτοῖς ἀνὴρ ἐξ ἀγενοῦς σφᾶς κατηγμένος, ἔναργος τοῦ σοφὸς, λέγειν τε δεινὸς, ἐ ἄλλως πολεμικὸς ἐ δραστήριος ἀνθρωπος· ὄνομα ἐ βασιλέα Χοσρόην καταστήσας ἀνεμίσους ἐ φαύλας ἐρχοντα, ἐ τὸν παρεῖναι ἐν ἐξόντων οἱ Πέρσαι καιρὸν οὐδένα, ἀναστῆναι τὸ γένος τῶν Ἀχαιμενιδῶν ἅπαν, ἐ ἀνόσιον αὐτὸ κατὰ τῶν Σαρακηνῶν. πρωτολαβόμενος ἦ ἐ μεθορμᾶσθαι ἀπὸ τῶν ἴσων Τύρλαν ἀμφὶ τὰς ὄπιστε χιλιάδας· ἰδὼν ἐ κατήρτισε τὸ Σαρακηνῶν, ἄφθονα ἀναιρῶν τὰς ἀλισκομένους· ἐ γὰρ μεθὶ παίδων φεύδεσθαι. φῶς πᾶν ὁ Χοσρόης πολλάκις ἐ ἀφ' ἑῇ οἰκείων στρατηγῶν, ἐ αὐτὸς δὲ ἑαυτῷ ἀντιπαρατάξάμενος, ἐς πάσας τὰς μάχας ἀπέδυ. ἀπηγγέλθη δὲν λοιπὸν ἐ οἱδὲς μὲν ἂν ὅπλα ἐκάνδς ἀπὸ τῶδε κτῆσαι καὶ Περσῶν, ἐ ἑαυτὸ στρατεύματα πολλάκις καταπονῆσαι, ἐ μεθ' ὅσων ἐνόντων ἀνῆκεν Περσῶν, εἰς ὕστερον ἐρχόντα τῇ ἐν τῇ φρουρᾷ Ρωμαίων ὑπολογισάμενος δύναμιν ἐμφρόνως, ἀς εἰ μή τις τῶν ἐπιτόμων ἴσθ' ἐ ἐμφανῶν ὁ καθειργμένος, ἐ κατὰ ψυχὴν ἐ σῶμα γενόμενος ἄχαν, ὑπὲρ τῶ ἐμοὶ δοκεῖν χαπξάνεσθαι, ἐφ' ἐς τόδε ἀνάγκης συμβάσης τοιάνδε, ἐ μὴ πάντα φυγὲς ἐ βίου δυσπλοῦς αὐχῇ, ὑπὸ πασῶν ἐ πλακόντων ἀς βασιλεὺς ἀνομάζεται· κοινολογεσάμενος ῥᾳδίως τῆς ταυτῇ γαμετῆς, ἐκβάλλει τὸν ἄνδρα τάχιον, ἐ τὰς σὺν αὐτῷ τῆς φυλακῆς, ἐ πάσης ἐπιμελείας παπξοῖ, ἐ πλείστων τῶν πρὸ τῶ πολέμου προφέρει ἀξιοῦν. θραπομένου δὲ κατ' ἀρχὰς ἐ Σελεφῶ, ἐ μετ' εἰρωνείας πῶς ἂν δυνηθεῖεν λέγοντος ἔπλα κτῆσαι ἄνδρες ἐν τοιούτῳ καιρῷ καθειργμένοι, ἐ καταπέρας μάχαιρα τῇ ἐκ τῆς φρουρᾶς ἀπαλλαγεῖσι· ὁ Χοσρόης ἐ πάλιν ἐνίσατο, ἐ χρήματα λαβεῖν αὐθ' ἑαυτῶν ἀσφαλῶς δυνατὸν ἔντος, ἐ στρατεύματα πλήθυν πάντων ἐ λαμπρὰ ἐ παρασκευάσῃ, ἐ στρατεῦσαι ἐ πέλεμον, ἐ μὴ μετοκλιθεῖναι ἐ καθεῖρξεις, ὡς δυναμένου ἐ αὐτὸ τῆς μετὰ ταῦτα ἀλοῆς ἐ ἐ φιλοφρονήσας ἐπιλαγάσαι τὸ προσδόκητον καλὸ, ἐ ὡς ἐκ τῆς φυλακῆς ἀπῆλθε. καθίστησι τὸ πλήθυνον ὁ Σελεφῶ, ἐ ἐκπλέσαν ὑπὲ χρόνο τὸ κεκλεισμένον· στρατεύματα μόνοι λαβεῖν Ἀράβων, ἃ Σαρακηνῶν, ἃ ἑτέρων ἰδίων ἐ ἦ Χοσρόη ὑπεκπέμπειν, ἐδ' ἄλλος ἐκὶ χρόνο. τὰς δὲ φυλακὰς ἐ ἐν Συρίᾳ πόλεσιν ἀναζεῦσαι ἐξέωσε, ἐ τὰς ἐν αὐταῖς πραιμένους Ρωμαίους, ἐξαγα-

ceres Imperatori ſuccenſentes, Phocas Bardas, & quidam cum ipſo, quod Bulgaricam inſtituens expeditionem ipſos ſprevitſet, nulloque numero habuiſſet, alii alias ob contumelias: Euſtathius magiſter Maleinus, quod ignominioſe a dicta expeditione fuerat dimiſſus: Charſiani in domo Maleini coeuntes die Auguſti xv, indictione xv, Bardam Phocam Imperatorem deſignant, diademateque & aliis Imperii inſignibus exornant. Simul nunciabatur, Durum e Syria advenare. Is enim a Choſroe (ut expoſuimus) in carcerem compactus, Babylone in cuſtodia vixerat omni cura corporis deſtitutus, carcerisque incommodis & cuſtodum contumeliis diveexatus. Subito ei affulſit fortuna propitia, ipſumque cum ſuis B carcere eduxit. quo autem modo vinculis liberatus, in Romanas provincias incolumis pervenerit, jam nunc narrabimus.

333

Bardas Phocas Imperator a perduellibus creatur.

Perſica gens regno a Sarraceno exuta, namquam non iis inaſcebatur, taciteque cogitabat & occaſionem diſpiciebat eos dejiciendi, aptamque potentiam recuperandi. Erat inter eos quidam ſtirpe nobiliſſima ortus Inargus & eloquentia & bellica re clarus atque ſtrenuus. Is Choſroen ſeptiens diſſuluit atque inepte Imperium gereſe, jam nunc quæſitam diu opportunitatem Perſis adeſſe ratus, univerſam Achæmenidarum gentem ad defectionem a Sarracenis concitat: Tarcarumque Orientalium ad viginti millia mercede conducens, res Sarracenorum agit atque fefellit: ſi quos cepiſſet, eos morte multans, C ac ne pueris quidem parcens. Cum hoc Choſroes ſæpe ipſe, ſæpe per duces ſuos prælians, ſemper ſuccubit. Deſperata jam re, ac porro ſentiens ſe arma contra Perſas ferre non poſſe, cum ſæpe conciſi ipſius exercitus jam ne nomen quidem Perſarum audire ſuſtinerent: Romanorum quos captivos detinebat, recordatur. ſubiſque ei prudenter admodum ratiocinari, niſi Sciſeas illuſtrium anus eſſet, ac ſummorum virtutum & animi corporiſque fortitudine præſtans, numquam eum profecto contra dominum ſuum inſurrecturum eumque in tantas angustias compulſurum: D neque deinde exuſi & infelicem toleranti vitam tot tantoſque viros Imperatorium honorem habituros fuiſſe. Ergo re cum ſuo Senatu communicata, Durum & comites ejus e carcere educit, omnique cura reficit: tandemque ab eo petit, ne ſibi in Perſis debellandis operam navet. Simulanter initio Durus id recuſavit, ceuſatus viros tanto tempore in cuſtodia detentos, carceriſque ærumnis attritos non poſſe arma ferre. Choſroes autem magis magisque inſtabat flagitabatque ut pecuniam innumeram & exercitus numeroſiſſimos ſplendideque inſtructos acciperet, & bellum in Perſis geretet: neque injuriarum E meminiſſet & carceris moleſtiarum, quas ipſe in poſterum ampliſſimis meritis eſſet abolitorus. Tandem ergo Durus annuit, & belli adminiſtrationem in ſe recipit. neque vero Atabes, aut Sarracenos, aut alios Choſroi ſubditos populos ducere ſuſtinet: ſed Syriacarum arbium peruſtrari jubet carceres, & qui in iis detinebantur captivi Romani educi ar-

Perſarum in Sarracenos rebellio, duce Inargo.

Edit. Pariſ. pag. 697.

Durus liberatus bellum in Perſas gerit.

que ermari hoc, & nullo alio exercitu ſe rem contra Perſas geſturum affirmans. Placuit conſiliam Choſroi, moaque eperti carceres, eduti Romani, atque hoc modo ad tria virorum millia collecta. quos Durus in balnea miſit, ſordibuſque & ſqualloꝛa in vinculis contracto ablutis, oovis veſtibus induit, armatoſque ut cujuſque rationes poſtulabant, ductoribus itineris adſcitis, hunc exercitum io Perſas duxit. Ubi adverſis ſignis pugna inita eſt, Romani acrem impetum in Perſas dant. qui & ignoto armaturæ genere, & inſaete voce ac non ante viſa ordinum ac pugnæ ratione, præcipue vero violentia incurſus perterriti, fuſi, & ad anum omnes cæſi ſunt. oe nantio quidem (at eſt io proverbio) cladis relicto: ipſe etiam Inargus in prima acie cecidit. Romani ingentem prædam & plurimos equos adepti, oequaquam ad Choſroeu reverendum ſibi quaerunt: ſed viam quæ in Romanam ducit ditionem ingreſſi, magnis itineribus clam Sarraceni effugerunt, ioquae eam pervenerunt. Abus ferrur ſermo, Romanos victis Perſis ad Choſroen redliſſe, & humaoiter fuiſſe exceptos. Eum paulo poſt vita excedentem, Choſroi filio & ſucceſſori ſuo mandaſſe, ut Romanos adhibito præſidio in patriam deducat. Sive hoc, ſive illo modo, in Romanos quidem fines pervenit Durus. Cumque Bardam Phocam eſſe Imperatorem deſignatum inveniret, ipſe quoque a ſuis eſt ſalutatus Imperator.

Durus in Romanam ditionem cum ſuis evadit. *Edit. Pariſ. pag. 698.*

Cum autem in hunc rerum ſtatum incidiſſet, in varias admodum partes animum cogitationibus diſtraxit. Nam ſe quidem ſolum ed obtinendum Imperium videbat oequaquam ſatis habere virium: & vel Phocæ vel Imperatori ſe adjungere indignum judicabat, effœminatique hominis factous. Re diu multumque deliberata cum ſuis decrevit, ſi ſolus Imperium ſibi vindicaret, eum conatum, quia teneri propoſitum nullo modo poſſet, nimis temetarium ioutilemque fore: tum rerum dubio exitu alteri ſe eorum penes quos ſumma erat conjungere, altero ſpreto, eſſe periculoſum. itaque ſibi, quantum ejus fieri poſſet, utramque conciliandum, ut alterutro ſucceſſu carente, apud alterum locum haberet, & auxilium. Ergo litteris ad Phocam miſſis, ſocietatem cum eo Imperatoris opprimendi, Imperiique partitionem ſecure inire ſignificat. Occulte autem Romanum filium, ſimulato eum transfugiſſe, ed Imperatorem mittit, calliditſime hoc meditatus, at ſive Phocas viciſſet, filio ipſe veniam impetrarer: ſive Imperatoris res prævaluiſſent, filii deprecatione periculum evitaret. Romanus ergo ſimulato perfugio ad Imperatorem abit, ab eoque beniguiſſime & cum gaudio eoceptus, ſtatim megiſterii ad dignitatem evectus, apud eum io ſummo deinceps honore fuit, habituſque in bellis conſiliarius. Etenim Imperator Daro in Syriam profecto ſolicitudine liberatus, eum rerum adminiſtrationi impenſius ſeſe daret, Baſilium cubicularium, ſentiens eum ſua acta improbare, & muſſare, atque haud dubie occaſionem aliquando nactum facinus atrox contra ſe euſurum, aulh dimove-

Callidum Duri conſilium.

Vaſilius præfectus deprimitur.

A γῶν τῇ καθοπλίσει· μὴ πάνυ τῷ ὑπ' ἔλπιδος λήμματι πεῖσαι δικαίῳ αὐτῷ, ἢ ὅρος τοὺς Πέρσας ἀναδίξασθαι πόλεμον. ἰδέξατο ὁ Χοσρόης ἢ λόγον, τῷ αἱ φυλακαὶ παραχὼ ἀνίφγυντο, ἐς οἷ ἐσ αὐτὰς ἀλλοθρόους Ῥωμαίους, τῷ συνθροίσθησαν ἀπὸ τῶν ἄνδρες ὁμοῦ τεσσαράκοντα ἐς εἰς βαλανεῖα ἐκδύς, τῷ ἢ ἐκ τῆς καθείρξεως ῥύπου ἀπολαθόρας, ἐδῦσι τε τῇ περιβολαὶς καινὰς ἀμφάσας, τῷ ἑκάστῳ ἢ προσήκουσαν τῷ ἀρωῦσαν δὸς παντοχόθεν, ὁδηγοὺς τῆς ὁδοῦ λαβών, ἔξεισι μετ' αὐτῶν κατὰ τὴν Περσῶν γενομένης δὲ ἀπὸ παρατάξεως, τῷ μετὰ ῥώμης σφοδρᾶς ἐπὶ περὶ ἢ Σκληρὸν ἐπιθέμενον τοῖς Πέρσαις, ἐκεῖνος τῇ ἐξ ἑῳ τῆς καθοπλίσεως, τῷ τῇ ἀνθεῖ τῆς φωνῆς, τῷ τῇ αἰγυπτίῳ τῆς παρατάξεως, τὸ δὲ πλέον τῷ τῇ ραγδαίᾳ φορᾷ τῷ ῥύμῃ Ῥωμαίων καταπλαγέντες, τρέπονται κατὰ κράτος, τῷ πίπτουσι πυκνοῖ, ὡς μηδ' ἄγγελον (τὸ δὲ τὸ τῷ λόγῳ) περιλειφθῆναι τῆς συμφορᾶς, πεζοὺς τῷ αὐτὸ ἱππέας κατὰ τὸν προσβολὴν. λείαν δ' ἀπὸ πολλὴν περιβαλλάμβανον τῷ ἵππους συχνούς, ὑπὲρ δ' ὑποστρέψαι πρὸς Χοσρόην ἔγνωσαν, ἀλλὰ τῆς ἐπὶ Ῥωμαίοις ἀγώνας ἀφάμβους τῷ σωτῆρι χαπαμβοι τῇ ἀδοκήτῳ ἐλαθον ἡδράντες, τῷ ὡς τὰ σφέτερα ἀθρόως σωθέντες. ἦσαν δὲ λόγος ἔχει, ὡς μὴ ἢ κατὰ τῶν Περσῶν νίκην ἐπανελθόντας, ἐδέξατο φιλοφρόνως αὐτοὺς ὁ Χοσρόης· ᾧπερ μὲν ἄλγος τὸ πᾶς ζωῆς αὐτὸν ἐφδασε πέλος, ἐπισκήψας τῷ ὅρῳ τῷ ἀμωνύμῳ τῷ μετ' αὐτὸ βασιλεῖ, συμμαχίαν δοῦναι τοῖς Ῥωμαίοις, τῷ οἰκαδὲ πέμψαι. τὸ μὲν Σκληρὸς νεῖ τῷ ἀρωμένου ἔσχεν ἐς Ῥωμαίων καταλαμβάνει χλιὼς ἡμέρᾳ Βάρδαν τὸν Φωκᾶν ὡς βασιλέα ἀνδρωμένῳ, τῷ αὐτὸς ὁμοίως παρὰ τῷ συνόντων ἀνδρωμένῳ.

B

C

Οὗτω δὲ τὰ πράγματα ὁρῶσα ἀβέβαια, διαφορᾶς δὲ τῇ ποικίλας τὰς γνώμας· ἑαυτὸν μὲν τῷ ἀδυνήσατον ἔχειν ἐς τὸ καθ' ἑαυτὸν μένειν σχεῖν τῷ ἡγεμονεῖν τῶν ὑποτεταγμένων· προχωρῆσαι δὲ τῷ Φωκᾷ ἢ τῷ βασιλεῖ, λίαν ἀγεννὲς φάσθη, τῷ ἀνανδρον· πολλὰ γοῦν γνωματεύσας μετὰ τῷ συνόντων, τέλος τὸ μὲν μόνος ἀνδρωμεῖδαι ὡς βασιλεὺς, παράβολον τῷ ἀκατάληπτον διὰ τὸ ἀδύνατον ἐλογίζετο· ἐπὶ δὲ ἀμφοτέροις τῷ δυνατῶν, τῷ τῷ ἑνὸς καταρρεῖσαι, κατεγίνωσκεν· τὸ τὰ μὲν λοιπὸς ἀδήλων· ἔγνω δὲ, καὶ τὸ δυνατὸν ἢ ἄμφω προσπαθεῖν τὰς ἀρχὰς, ἐκ δὲ δυστυχίας τῶν ἑτέρων ὄγκῳ βουλὴν τῷ συλλήπτορα· γράμματα μὲν οὖν αὐτὸς ἐπέμπει πρὸς τὸν Φωκᾶν, ἐπιγαμίαν οἰκειῶν, τῷ τῆς βασιλείας ἄρσεσθαι, εἰ καταγωνίσαιτο δυναθεῖεν τὸν βασιλέα· λάθρᾳ δὲ Ῥωμανὸν τὸν υἱὸν ἐκπέμπει πρὸς τὸν βασιλέα, ὡς τάχα αὐτομολήσαντα, λίαν ἐστρεχῶς λογισάμενος τῷ τῇ ἀρέσας, ἵν' εἰ μὲν ὁ Φωκᾶς ὑπερέχῃ, αὐτὸς ἐκ σώτηρ τῷ παιδὸς, εἰδ' ἐπικρατήσειε τῷ τῷ βασιλέως ὑπάρξει, αὐτὸς δὲ ἐκείνῳ παραπεσεῖν τῷ ἐνδοιάου ῥυθέν. τῷ ὁ μὲν Ῥωμανὸς ἀφικόμενος παρῆν πρὸς τὸν βασιλέα· ὁ δὲ ὑπὸ φιλοφρόνως ἄγαν δεξάμενος, τῷ σεσηκαρὸς μαγιστρίου τε ἀξίωσε εὐτέμνου, τῷ συμβούλῳ ἢ πάντα ἐν τοῖς πολέμοις ἐχρῆτο. τῷ ὃ δὲ μετὰ ἢ εἰς Συρίαν ὑποχώρησιν τοῦ Σκληροῦ τῇ φρονεῖσθαι ὁ βασιλεὺς ἀπαλλαγὴς, τῷ τῇ δικαίωσιν ἀπεμμένος μὴ ἀρτασμένον τοῖς δρομέοις, ἀλλ' ὑποτεν-

D

E

Θρι-

δορίζοντα ἢ δεινὰ δράσειν, οἱ καιρῷ λάβοιτο, ἐλπίζόμενον, τοῦτον μὲν κατέχειν τ' ἐξουσίας, ἢ οἷος μένειν προσάττει. αὖθις δὲ μὴ ἱκανῶς ὁρᾶν, ἀλλ' ἀεὶ μελλοῦντα ἀλλόσσε, ἢ τ' ἀρετὴν ἀπειληφέναι ἀνεῖσθαι τ' ἐξουσίαν ὑπερέχειν αὐτὸ τὸ Σπινθῆρι Θωμᾶ, ἀφελόμενος ἢ τὰ πλεῖα τῆς οὐσίας αὐτῷ, ὡς μὴ ἰσχυρὸν ἔχοι ὅλλο, φθάσαι τι δρᾶσαι τῇ ἀπιστίᾳ· αὐτὸς δὲ τῆς ἐξ αὐτῷ μεταθεὶς συμβουλῆς, ἢ φίλων δεόμενος καὶ συγγενῶν ἐν ταῖς πιεζόσεσι, τὸν γενεσίᾳ τ' Ῥωμαίων προσδέξασθαι, ἄνδρα εἰδὼς ἐμφρονα, ἢ δραστήριον, ἢ τὰ πολεμικὰ ἱκανώτατον.

Βάρδας δὲ ὁ Φωκᾶς ὡς τάχιστα τῷ Σκληρῷ ἐπάνοδον προσαγγελθέντος αὐτῷ, γράμματα πέμπει, αὐτὰ τὰ ἐκείνα δηλοῦντα τὰ ἐκείνου πρὸς ξένους, ἢ ὅρκους ἐπισπῶν τοὺς ὑποχείους· οἱ δὲ ἀλπισμένων τύχαιμι (λέγων) σὺ μὲν ἀρξεις Ἀντιοχείας ἢ Φοινίκης, ἐ Κοίλης Συρίας, ἢ Παλαιστίνης ἢ Μεσοποταμίας· ἐγὼ δὲ ἄρχων ἔσομαι τ' βασιλίδος αὐτῆς ἐ τ' ὑπολοίπων ἰθνῶν· δεξάμενος δὲ πιεχαρῶς ὁ Σκληρὸς τοὺς λόγους. ἢ τοῖς ὅρκοις θαῤῥήσας. ἄπεισιν ἐν Καππαδοκίᾳ πρὸς τ' Φωκᾶν, ὡς τάχα πληρώσων τ' κοινοπραγίαν. ἐκεῖνος δὲ τῶν ἐν δόν τ' σαγιλῶν λαβὼν, ἀπαμφίνυσι τὸ πὶ τ' βασιλικὸς παράσημα, ἢ εἰς τὸ φρύειν τὸ Τυροπωῶν ἐκπέμπει, φρυρὰν ὡς ἀγωνὸ πιεζόσας αὐτῷ· αὐτὸς ἢ μέρος τ' στρατῦ παραχὼν Καλοιυρῷ πατρικίῳ τῇ Δελφινᾷ, ἐκπέμπει κ' ἀντίπορθμον τῇ βασιλίδι Χρυσοπόλει. τὸ δὲ λοιπὸν ἅπαν τ' στρατιᾶς ἄγων μεθ' ἑαυτῦ, κάτεισιν εἰς Ἄβυδον, ἐλπίσας ὑπὸ παπχομένων τ' στρατῦ, πεπιεσμένους ἐφόδῳ παραδώσειν τὴν πόλιν· ὁ ἢ βασιλεὺς πολλὰ παρακαλέσας τ' Δελφινᾶν ἀπαναστῆναι τ' Χρυσοπόλεως, ἢ μὴ ἀντιμέτωπον τῇ βασιλίδι ποιῆσαι στρατόπεδον· ὡς οὐκ ἔπειθε, πλοῖα παρασκευάσας τινὰς, ἢ πόντῳ ἐμβιβάσας Ῥὼς, (ἔτυχε ἢ συμμαχίαν προσκαλισάμενος ἐξ αὐτῶν, ἢ κοδίζων ποιησάμενος τ' ἀρχοντα τῶν Βλαδιμήρου ἐπὶ τῇ αὐτῷ ἀδελφῇ Ἄννῃ) πέραν Θεὶς μετ' αὐτῶν ἀσόμως, ἐπιτίθεται τοῖς ἐχθροῖς, ἢ ῥᾴδιον χειρῶται· τ' μὲν οὖν Δελφινᾶν, ἐπὶ ζύλα κρεμᾷ κατ' ἐκεῖνον τ' τόπον, ὃν διαπερ ἐζῆ τ' σκηνὴν πεπηγότα. τ' δὲ ἀδελφὸν τῷ Φωκᾷ Νικηφόρον τ' τυραὸν, φρυρᾷ παραδίδωσι, ἢ τοῖς λοιποῖς τοῖς ἄλλοις ποινὰς ἐπιθεὶς πὰς δουλώσας, ὑπέστρεφεν εἰς τὴν βασιλίδα.

Ὁ δὲ Φωκᾶς τ' Ἄβυδον καπελαβὼν, ἐπιμελῶς ἐπολιόρκει, ῥαμαλέως ὑρίσαμένων ἢ τῇ ἔνδον τ' πολιορκίαν τῶ δρυγγαρίῳ τ' πλοίμων Κυριακὸ προπεμφθέντος παρὰ τ' βασιλίως, ἢ τοὺς ἔνδον παραθαῤῥύνοντος. μᾶ μικρὸν δὲ ὑπεραύθε τῇ Κωνσταντῖνος ὁ τῶ βασιλέως ἀδελφὸς, κατόπιν δ' ἀφίκετο ἢ αὐτὸς ὁ βασιλεύς· ὃν περαυθόντων, ὁ Φωκᾶς μέρος μὲν τῆς στρατιᾶς προσιδρύεν ἐπίταξε τῷ στρατῷ ἀντιπαρατάττειν τοῖς βασιλεῦσι· τῇ μελλούσης ἤδη ἀρχεῖν λαμβάνειν τῆς μάχης, ὁ Φωκᾶς τῷ ζῷ ἀγωνῶς, τὸ γυμνάσιος ἀποθανεῖν δίγνως προείρας, τὸν βασιλέα θαυμάσας πόῤῥωθεν τῇδε κἀκεῖσε καθιππαζόμενον, ἢ τοὺς τῇ οἰκείων ἡγουμένους πάξεις· τῇ παραθαῤῥύνοντα. τῇ ὡς ἑαυτὸν λογισάμενος, ὡς εἰ τὸν ἐπιτυχὴς γένοιτο, ῥᾴδιον ἂν τῇ τοὺς λοιποὺς καπεργάσεσθαι, τὸν ἵππον μυσάσας, ῥαγδαίως ἔαυτο κατ' αὐτῷ, τοῖς ἐναντίας φάλαγγας ἠρώτων, τῇ ἀνυπόστατος τοῖς πᾶσι φαινόμενος· ἤδη δὲ τῇ βασιλεῖ προσιγγίζων, ἐδόκει ὑποστρέφειν,

A rat, domique ſuæ ſe continere juſſerat. Rurſum videns hominem non quieſcere, ſed ſemper mala conſilia meditari, ac de priſtina potentia recuperanda cogitare, in Stenum relegarat, ademptis etiam pleriſque facultatibus. nam ſumptibus ſuppedikantibus grave aliquod moliri poſſet flagitium. Proinde hujus conſiliis deſtitutus, amiciſque opus habens, quorum fidei temporibus dubiis ſe crederet, vere tunc Romanum amplexus eſt, virum ſciens æſtu verſutum ac ſtrenuum, & bellica re præſtantiſſimum. *Edit. Pariſ. pag. 699.*

Bardas vero Phocas uni de reditu Duri cognovit, litteras ad eum mittit, hoc B ipſum quod volebat Durus, interpoſito etiam jurejurando offerentes. promittebat aurum, re ex animi ſententia conſecta, ſe Duro Antiocheæ, Phœniciæ, Cœleſyriæ, Paleſtinæ & Meſopotamiæ Imperium ceſſurum, ſibi Conſtantinopoli & reliquis gentibus ſervatis. Lætus admodum has conditiones accepit Durus: jurejurandoque fidem adhibens, in Cappadociam ad Phocam abiit, ut quod de ſocietate componenda reliquum erat perficeret. Is cum cum in naſſam illexiſſet, inſignibus Imperii uxorem, in caſtellum Tyropœum mittit, valida ſeptum cuſtodia. Inde partem exercitus Calocyro Delphinæ patricio C tradit: & ad Chryſopolin, quæ ab altera freti parte contra Conſtantinopolin ſita eſt, mittit: ipſe cum reliquo Abydum petit, ſperans hoc modo exiguiſſis occupatis, ſe Conſtantinopolitanos rerum neceſſariarum inopia ſubacturum. Imperator multis fruſtra hortatus Delphinam, ut a Chryſopoli decederet, neque caſtra e regione Urbis haberet: nocte navibus adornatis Roſſos-imponit, (nam ab iis ſuppetias impetraverat, quod ſororem ſuam Annam Bladimero eorum principi matrimonio conjunxiſſet.) eumque his non ſentiente hoſte freto trajecto, eos adortus nullo negotio opprimit: Delphinam in palo ſuffigit eo ipſo loco, ubi tabernaculum is defixerat: fratrem Phocæ Nicephorum cæcum in D cuſtodiam dat, & reliquis captivis ſuo arbitratu pœnis Conſtantinopolin redit. *Phocæ in Durum perfidia.* *Baſilii Imperatoris victoriæ de perduellibus.*

Interim Phocas Abydum ſumma opera oppugnabat, oppidanis fortiter ſe defendentibus: nam drungarius ſeu navalis Cyriacus præmiſſus erat, qui oppidanorum animos confirmaret. Paulo poſt trajecit ad Abydum Conſtantinus Imperator, & ſubſecutus eſt ſtatim frater ejus Baſilius. His ita geſtis, Phocas parte exercitus ad obſidionem Abydi relicta, cum reliqua E parte Imperatoribus occurrit. Jam ad pugnam conferendam nihil præter claſſicum requirebatur, cum Phocas honeſte potius opperiendam mortem, quam turpiter vivendum rutus, eum videret Imperatorem unimus hinc inde obequitantem, ordinesque ſuorum inſtruentem, & animos dictis roborantem, ſecum cogitans, ſiquidem hunc dejeciſſet, ſe reliquis facile victoriam creaturum, calcaribus adacto equo per adverſos ordines tanto impetu in Imperatorem fertur, ut eum ſubſiſti poſſe nemo putaret. Cum autem non procul jam ab Imperatore abeſſet, ſubito converſus in quemdam tumulum evadit, ibique ab equo deſcendit, & hu- *pag. 700.*

Basilii Phocæ interitus.

mi exporrectus expirat. De morte ejus varia feruntur. Quidam, dum per hostes incomposito impetu ruit, lethale vulnus accepisse putant: alii absque hoc, ob corpus negligentius curamm periisse. certe nullum plagæ signum in cadavere ejus extitit: quo fit, ut veneno extinctum fuisse fama obtinuerit. Ajunt enim Simeonem, cui omnium famulorum maxime fidebat, ab Imperatore muneribus corruptum, aquam potui cum prælium iniret (omnibus enim prælii consuevisse Phocam ante conflictum frigidam bibere) venenum lethale injecisse, Idque ab eo simul cum aqua haustum. Cum aliquandiu in tumulo isto jacuisset Phocas, universi putabant eum ob corporis aliquem languorem quieti se aliquantulum dedisse. sed cum diutius jaceret, & aggressus quidam mortuum eum deprehendisset, ac de morte ejus rumor increbuisset, statim ejus milites fugæ se dederunt: & Imperatoris copiæ animis auctæ, pertinacissime eos insecutæ sunt. Inter captivos fuere Leo Theognostusque Melisseni, Theodosius Melanycles, & alii multi, quos Basilius Imperator secum in urbem advectos, per medium forum in triumphi ducit, afinis impositos. Solum in hac re eximium habebit Leonem Melissenum. Is enim fertur, cum jam aciem instrueretur, Theognostum fratrem suum subsannantem, & turpibus maledictis infectantem Imperatores, lachrymans graviter objurgasse, & linguæ ista petulantia abstinere jussisse, neque ita impudenter dominis suis conviciari: cumque is non obtemperaret, seiromasta intentato aliquot ei plagas imposuisse. Atque ipsum Imperatorem hæc spectantem, præsentibus dixisse: Videsne ex eodem ligno crucem & ventilabrum. & hanc fuisse causam, cur Leonem in triumpho non duceret.

334

Edit. Paris. pag. 701.

Enimvero Phoca Aprilli mense mortuo, Indictione secunda, anno ab origine rerum ACC CIↃCCCCXCVII, ejusque sebellione compressa: Durus libertatem consecutus se ipsum recollegit, pristinum conatum persequi cœpit. Quod ubi resciit Imperator, per litteras eum hortatur, ut tandem Christieni sanguinis fundendi finem faciat, homo, & in judicin vitæ gestæ rationem redditurus. Vel sero intelligat quid expediat, & magistratum sibi divinitus prælatum agnoscat. His litteris Durus emollitus, cum ei fide publice de impunitate cautum esset, ac securitate & Curopalatæ dignitas in ipsum collata, cum Imperatore in gratiam rediit. Non tamen dignatus eum Deus est ut oculis suis Imperatorem intueretur. nam in itinere visus sensum amisit, cæcusque ad Basilium est introductus. Ex is conspecto Duro, dixisse fertur adstantibus: Quem ita meruebam ut contremiscerem, is aliorum manibus deductus venit.

Duro Imperator reconciliatus.

Basilii Imperatoris res in Iberia, contra Bulgaros, & alibi gestæ.

Civilium bellorum mole ec curis liberatus Imperator, de ulciscendo Samuelo aliisque regulis consilia iniit: qui ipso rebellionibus occupato licentiam nacti, haud exigua damna Romano Imperio intulerant. Exit ergo in Thraciam & Macedoniam, & Thessalonicam descendit, gratias adum magno martyri Demetrio. Tum magi-

A ᾧ ὡς τινα λόφον ἄνωτ. ᾧ ὡς γὰρ ἐκεῖνος ἑαυτὸν τῷ ἵππῳ ἐπόβας, ἐπίλαπτο τῶν ζωλῶν· οὕτω παρὰ τῇ στρατιωτῶν ἐς τὴ ἀτάκτως φέρεσθαι καιρίαν τυπεὶς, οὐ πρὸ ἄλλως ἀπὸ σωματικῆς ἀπαξίας καπηγαθείς. πλειῶν μὲν τοι αὐ ἔλως ἀρίθμα ἐν τῷ σώματι ἴχων· ᾧ δὴ τῶν ἐλόγων λόγος, ἐκλεκτέον αὐτὸν ἀναιρεθῆναι, κρατεῖ. φέρεται δὲ, ἅτι Συμεὼν ὁ πιστότατος τῷ Φωκᾶτον αὐτῷ, δῶρος ὑπὸ βασιλίως ἀναπεθεὶς, φαρμάκῳ τῶν ἀκίκτων· εἰωθοι γὰρ Φωκᾶς ὁ τῷ πολέμῳ ὕδατος ψυχρῦ πρὸ τῆς συμπλοκῆς ἀποχύσθαι· ἐκ τοῦτ τὴν συμβολὴ ποιήσας, ἐλαθι συγκατακιῶν τῷ ὕδατι ἐ τὸ θλιπτήριον. ἐπὶ πολλοὶ δὲ χρόνον ἐν τῷ λόφῳ κειμένου τῷ Φωκᾶ, φόνο πάντες ᾔδ᾽ νῖνα σωματικὸν μαλαίωσ ἀναπάυσιν μικρᾷ ἑαυτὸν ἐκδεδωκέναι· ὡς δὲ ἐχρόνιζε κείμενος, ᾧ προσιόντων τις περὶ αὐτὸν ὕρα ᾧ ἄναυδον, ᾧ διεγνώσθα τοῖς πᾶσιν ὁ τοῦ θάνατος, οἱ μὲν ἀποφάτου ἐδίεις εἰς φυγὴν ὥρμησαν· τὰ δὲ τῆ βασιλίως ἐπιῤῥώσθα στρατώματα, ᾧ ἰδίαν ἀμύντριπτί· ᾧ ζωγρεῖται μὲν Λέων ὁ Θεόγνωστος οἱ Μελισσηνοὶ, Θεοδόσιος ὁ Μελανίκης, ᾧ ἄλλοι πολλοὶ οὓς μεθ᾽ ἑαυτῦ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν ἀνήγαγεν, ᾗ μέσης ἐθριάμβευσε τῆς ἀγορᾶς, ἔνθ᾽ ἐφεζόμενος, μονοφασιάμβους Λέοντος τῦ Μελισσηνοῦ. λέγεται γὰρ ὅτες ἐπὶ τῆς παρατάξεως τῇ εἰκαίῳ ἀδελφῷ Θεοφύλακτῳ, ἐπιχλεύαζοντι τοὺς βασιλεῖς, ᾧ ὕβρεις ἀφειδεῖς ἐς αὐτὸς ἀπορῥιπτοῦντι, ἐπιτιμῆσαί τι μὴ δακρύων πολλὰ, ᾧ παρακαλέσαι παύσασθαι τῆς ἀθυροστομίας, καὶ μὲ ἀσκόδως ἐνεχείζειν εἰς τὰς οἰκείας διατόπας· ἐπεὶ δὲ μὴ ἐπαύετ᾽, εἰ τὸν σειρομάστην ἐκτείνας, δοῦναι τύπτ πολλὰς. ὅτε καὶ τὸν βασιλέα θεωρῆσ ἔτι τῷ χωμένων, αἰσχῦναι πρὸς τὰς παρόντας· ἴδετ, ὦ ἄνδρες, ἀφ᾽ ἑνὸς ξύλου ᾧ σταυρὸν καὶ πτύον. ᾧ παύσαι ἐκεῖνος τῶν αἰτίαν λέγεται τῇ Λέοντι συγχωρῆσθαι τὸν θρίαμβον.

B

C

D

Ἀρτι δὲ τῷ Φωκᾶ ἐκτεθνεώτος χῇ Ἀπριλλίου μηνὸς ἑβδόμης ἱσταμ. τῷ τυγχάνοντος, ᾧ τ᾽ κατ᾽ αὐτὸν ἐπαναστάσεως ἐξωλοθέντος, ἀδείας λαβόμενος ὁ Σκληρὸς, πάλιν ἀνελάμβανεν ἑαυτὸν, ᾧ τὸν προτέρων ἰσωμάτων ἀπρασίαν. ἔτι τε πυθόμενος ὁ βασιλεὺς γράμμασι παρόντ, τόρον λαβεῖν τῆς Χερσωνίτων χώρας αἱμάτων, ἄνθρωπον ᾧ αὐτὸν ὄντα, ᾧ θάνατον προσδεχόμενον ᾧ κείσον, ᾧ ὁμῆ ποτὲ μεταμαθεῖν, τὸ συμφέρον, ἐ τὸν ἐκ Θεῦ διδομένων ἀρχόντα ὑπηγῶνται. τότος δὲ τοῖς γράμμασι μαλαχθεὶς ἐκείνος, καὶ πίστεις λαβὼν ὡς ὑπὸ ὑποστάσεται φλαῦρον, κατεπὶ ὄντας πρὸς πλα, ᾧ τῇ βασιλεῖ παρέσεται, κυροπαλάτης τιμηθείς. οὐ μὴν τοι γε ᾗ ὀφθαλμοῖς ἡ βασιλέα θεάσασθαι ἠξιώθη. κῇ ᾗ τὴν ὁδὸν ἀσφαλῆ πλεῖς, τὴν ἐφεσίαν ἀπέβαλεν ἀέρα, ᾧ τυφλὸς εἰσέχθε πρὸς βασιλέα. ἐν χειραγωγήμενος ἐκεῖνος θεατὰς, φησὶ πρὸς τοὺς παρόντας. ἐν ἰφοβύμην ᾧ ὑπρμαν, χειραγωγήμενος ἔρχεται.

E Ἀπολυθεὶς δὲ τῆ ἐμφυλίου πολέμων καὶ φρενῶν ὁ βασιλεὺς, πρὸς αὖ ᾗ ἅπτετ τὰ κῇ τὸν Σαμυὴλ ὁρμᾶσθαι, ᾧ τὰς λοιπὰς παρχίας, οἵ τινες, ἢ ἀποστασίας ἐναχολυμένου, ἀδεῶς εἰληφότες, οὐ μιαρὰ τῶν Ῥωμαίων ἐπιφρατείας ἐλάμβανον. ἐξεστεύωσε πρὸ Ὀρφικὴς ᾧ Μακεδονίας χωρία, καὶ κατέστησεν εἰς Θεσσαλονίκην, ἀποδόσων τὰ ὑχαριστήρια τῷ μεγαλομάρτυρι Δημητρίῳ· ἐκεῖσε τε Γρη-

γόμεν μάγιστρον ὁ Ταρωνίτην ἄρχειν λιπών, δὺς αὐτῷ
τὸ κρατῆσαι ἀξιόμαχον, ἐφ' ᾧ ἔργον καὶ ἀναπόπτων τὰς
ἐπιδρομὰς τῶν Σαμουὴλ, αὐτὸς ὑποστρέψας πρὸς τὴν βασι-
λίδα γενόμενος, ἄνεσιν εἰς Ἰβηρίαν. ἀδηλῶν δὲ ὁ Κυρ-
παλάτης ἐπέτρεπεν Δαβὶδ, κληρονόμον τῆς αὐτοῦ προ-
σηκόντων γράψας ὁ βασιλεὺς. ἐπεὶ δὲ γενόμενος, καὶ
τὸν δοθέντα αὐτῷ κληρονομίαν καταστησάμενος, καὶ
τὸν τοῦ Κυροπαλάτου Δαβὶδ Γεώργιον τὸν ὁ ἐνδοξό-
τατος Ἰβηρίας ἄρχοντα τοῖς οἰκείοις ἀρκεῖσθαι πεί-
σας, καὶ μὰ ἐπιβαίνειν τοῖς ἀλλοτρίοις, ἀπεστάλη
πρὸς αὐτὸν, καὶ ὅμηρον εἴληφὼς ὁ τοῦ υἱὸν, ἀπῆει εἰς
Φοινίκην, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοὺς ἐκ τῆς αὐτοῦ
Ἰβηρίας καὶ γένους πρωτεύοντας. οὓς ὅταν κορυφαίους, ὁ
Πακουριάνος, καὶ Φιβδάτος, καὶ Φάρσης οἱ αὐτάδελφοι,
οὓς καὶ εἰς τὸν τῆς πατρικίων ἀνεβίβασεν ὄγκον. ἐν Φοι-
νίκῃ δὲ γενόμενος, καὶ ὁ Τριπόλεως ἐμπορῶν, καὶ ὁ Δα-
μασκοῦ καὶ Τύρου καὶ Βηρύτου (ὅτε δὴ πρὸ ὀλίγου ὁμο-
πάσαντος, καὶ ὅπλα κατὰ τῆς Ἀντιοχείας κινήσαντος,
τῷ βασιλεῖ τῷ πρὸς τὸν Φωκᾶν πολέμῳ χαλέζοντος,
Δαμιανὸν τὸν τῶν πατρικίων, ὃς ἦρχεν Ἀντιοχείας πο-
λέμῳ συμβαλόντα τοῖς πᾶσιν ἀνέλεσε, καὶ αἰσθόμενον τὸ με-
τρίον τῇ πόλει ἐπίσκοπον) ὡς ἐκεῖ ἀσφαλισάμενος μέ-
νειν τῇ δουλώσει Ῥωμαίων, καὶ ὅμηρα λαβών, ἐπανεδρ-
μεῖν πρὸς τὸ Βυζάντιον.

Διέστη δὲ τῶν εἰς Καππαδοκίας, Εὐσέβιος μάγι-
στρος ὁ Μαλῖνος ἐν τοῖς οἰκείοις ὑπομένων πατρικίοις,
πᾶσαν αὐτοῦ τὴν καὶ τὴν στρατόμαται ἀρθόνως παρεχόμενος
χορηγίαν. ὃν ὡς πάντα δεδεγμένος καὶ ἐπαινέσας, καὶ
μετ' αὐτὸν προσλαβόμενος εἰς τὸν βασιλίδα, ἔκπλε
ὑποστρέψαι ἐσπευδόμενος, ἀλλὰ χορηγῶν αὐτῷ δαψι-
λῶς τὰ πρὸς τὸν χρόνον, καὶ ὥσπερ τι θηρίον ἕρμα
ἐν τοῖς στενῷ κατέχων, ὡς αὐτὸν καὶ τὰ πέρας τῆ
βίᾳ καταλαβὼν πᾶσι δὲ ἀπροσδόκητος, ἀπόρως αὐτῷ
πᾶσα διέκειτο. ἔγραψε δὲ ὁ νόμος ὁ βασιλεὺς,
ἔρχοντα τὰς δυνατὰς ἐν ὁμαδὶ χωρίων αὐξάνεσθαι,
τῶν ἢ ὁ πρὸ αὐτοῦ Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος, ὁ
παῤῥησιάστωρ τῶν βασιλέως, καὶ Ῥωμανὸς ὁ ἐκείνου πεν-
θερὸς, ἐποιήσατο.

Νικολάου δὲ τοῦ Χρυσοβέργου ἐπὶ χρόνους ιβ'. καὶ
μησὶ ε'. τῶν ἐκκλησίαν ἐδύνατος, καὶ κατα-
λύσαντος τὸν ζωὸν, χειροτονεῖται Σισίνιος μά-
γιστρος, ἀνὴρ ἐλλόγιμος, καὶ ἰατρικῆς πάσης ἄ-
κρου εἰς τὰ ἀκρότατον, ὃν ἔτει σφγ'. ἰνδικτιῶνος ι'.
ὅστις καὶ τὰς ξβκεκομμένας ὠώσατ ἐξ τῶν τεῖχα-
γμίαν, καὶ ὕστερ ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἐσιωτοὺς τῶν
ἐκκλησίαν ποιμάνας, ἐξέζη τῆς ζωῆς. καὶ προ-
βλήθη Σέργιος ἡγούμενος ἐν τῆς μονῆς τῶ Μανουὴλ,
καὶ τὸ γένος ἀναφέρων πρὸς Φώτιον τὸν πατριάρ-
χην.

Τοῦ δὲ Σαμουὴλ ἐκπαύσαντος κατὰ Θεσσα-
λονίκης, καὶ τὸ μὲν ἄλλο πλῆθος εἰς λόχους καὶ
ἐνέδρας ἐξαμείσαντος, ὀλίγους δὲ τινας εἰς ἐκ-
δρομὴν ἄγει Θεσσαλονίκης αὐτὸς πεπομφότος, ἐ-
πιγνοὺς τῶν ὁρατὸν ὁδοῦ Γρηγόριος, τὸν μὲν οἰ-
κεῖον υἱὸν Ἀσώτιον ἐπεμψε, ἰδεῖν τὸ καταστησό-
μενον τὸ πλῆθος, καὶ αὐτῷ γνώσιν δοῦναι· αὐτὸς
δὲ ὑπέμενε ἔσεσθαι. ὁ δὲ ἐξελθὼν, καὶ τοῖς προφθάσασι
συμπλακεὶς καὶ τροπάμενος, ἐλαθὼν εἰς μέσους τοὺς λόχους παρελήφθη· πᾶσι ὡς ὁ Γρηγόριος ἐ-
μάθετο, ἐβοήθει δὴ ταχέως τὸν παῖδα τῆς αἰχμαλωσίας ἐλευθεώσαι· ἀλλὰ καὶ αὐ-
τὸς κυκλωθεὶς ὑπὸ τῆ Βυλγάρων, ὁ προτικὸς καὶ γενναῖος ἀγωνισάμενος, ἔπεσε. ἀγγελθέντος

A strum Gregorium Taronitam ibi cum valido præſidio relinquit, ad reprimendas Samuelis graſſationes. Ipſe Conſtantinopolin reverſus, inde in Iberiam proficiſcitur: nam ejus regionis Curopalates Davidus moriens, Imperatorem ſuarum poſſeſſionum hæredem ſcripſerat. Eo igitur profectus, conſtituta hæreditate, & Georgio Davidi 335
fratre eo adducto, ut is ſe interiore Iberia contentum ſore, neque aliena invaſurum promitteret: icto fœdere cum eo, & accepto ejus filio obſide, in Phœniciam pergit, ſecum ducens etiam ſuæ Phœniciæ genere nobiliſſimos: quorum primarii erant Pacuriamus, Phebdatus & Pherſea fratres germani, quos etiam patricio honore decoravit. Poſtquam in Phœniciam ventum eſt, Tripolis, Damaſci, Tyri, Berytique Ameras (nam hi paulo ante ipſo civili contra Phocam bello detento, inito fœdere contra Antiocheam arma tulerant, & Damianum patricium ejus urbis præfectum pugna congreſſum interfecerant, urbique haud exiguum periculum objecerant) coegit Romanis parere: & quantum ejus fieri poterat rebus iſtis in tutum redactis, acceptis etiam obſidibus, rediit Byzantium. *Edit. Pariſ. pag. 702.*

Io rediens eum per Cappadociam iter facientem, magiſter Euſtathius Maleinus hoſpitio excepit cum univerſo exercitu, omniaque abunde ſuppeditavit. quod officium ſe probara ſimulans Imperator, ſecum eum Conſtantinopolin abduxit, neque inde domum unquam raverti paſſus eſt: ſed in urbe omnia copioſiſſime ſuppeditans, veluti feram in cavea alens, ad mortem ejus uſque detinuit. mortui omnia bona publicata ſunt. Lege etiam ſanxit, ne potentiores multiplicandis prædiis augeſcerent. quamquam eadem etiam ab avo ejus Conſtantino, hujuſque ſocero Romano lata fuit. Lex.

Nicolao Chryſobergio poſt adminiſtratum per annos duodecim cum beſſe patriarchatum vita functo, ſubſtituitur Siſinnius magiſter, vir inſignis & medicæ artis periti ſimus, anno mundi ſupra ſexies milleſimum, c s s s, Indictione octava. is difficilium propter quartas nuptias dudum ortum inſtulit, concordia facta. cumque tres tantum annos eccleſiæ præfuiſſet, vitam cum morte commutavit. Ei ſuffectus eſt Sergius Manuelici monaſterii præſul, genus a Photio patriarcha ducens. Patriarcha.

Hoc maxime tempora Samuelus motu in Theſſalonicam bello, copiis ſuis in inſidias diſtributis, paucos quoſdam excurſionem uſque ad eam urbem facere jubet. Quod ut ſenſit præfectus Gregorius, Atoreo filium ſuum mittit, qui exploraret hoſtium multitudinem, & ſibi indicaret. Is in emiſſarios eos incidens, ſuſos inſecutus, imprudens in medias incidit inſidias. Gregorius re cognita, illico ad ferendam auxilium feſtinat, ut filium hoſtium manibus eriperet. Sed & ipſe a Bulgaris circumventus, fortiter pugnans interfeitur. Hac ducis clade in- Res contra Bulgaros, hoc tempore geſta.

tellecta, mittitur totius Occidentis præfectus magister Nicephorus Uranus. nam & hic pretio dato Babylone Constantinopolin profugerat. Is ut Theſſalonicam pervenit, certior fit, Samuelem animo elatum, quod ducem Gregoriun Taronitam interfeciſſet, filiumque ejus cepiſſet, Theſſalica jam Tempe tranſgreſſum, & Pæneum amnem tranſmiſiſſe, & in Theſſaliam, Bœotiam atque Atticam, & per Iſthmum Corinthiacum etiam in Peloponneſum graſſari. Itaque & ipſe ſuis cum copiis ad radices Olympi facto itinere, Lariſſam venit: ibique impedimentis relictis, Theſſaliam magnis itineribus peragrat: campiſque Pharſaliæ & Apidano amne tranſmiſſis, in ripa Sperchei amnis caſtra ponit, in oppoſita ripa Samuelo ſua caſtra habente. Ingentes imbres tum decideranț, & fluvius alveo turgente ſtagnabat: itaque eo quidem tempore prælium nullum ſperabatur. Sed Uranus ſurſum deorſumque tentato flumine, vadum invenit: eoque intelligens ſe exercitum in oppoſitam ripam traducere poſſe, noctu cum ſuis amnem tranſit: Bulgaroſque ſecure dormientes adoritur innumeroſque interficit, nemine ſe defendere auſo. Ipſe quoque Samuelus, & filius ejus Romanus, profunda acceperunt vulnera: fuiſſentque capti, niſi inter cadavera delituiſſent, & nocte inſequenti occulte in montes Ætolicos aufugiſſent: per quorum deinde cacumina ad Pindum montem, atque hinc in Bulgariam evaſerunt. Uranus interim Romanos captivos liberat, occiſos Bulgaros ſpoliat, caſtra eorum diripit, ingentique parta præda ſuos Theſſalonicam reducit.

Edit. Paris. pag. 703.

Uranî induſtria.

Samuelus domum reverſus, filiam ſuam Aſotæ Taronitæ F. libertate reddita in matrimonium conlocat. nam ejus amore puella correpta, mortem ſe ſibi conſciturum minabatur, niſi eo marito potiretur. Nuptiis confectis, generum cum filia Dyrrachium mittit, & regionis ejus cuſtodiæ præficit. Verum Aſotes eo profectus, uxore quoque in ſuam ſententiam traducta, cum ea in Romanas triremes, quæ finium tuendorum cauſa littus illud legebant, confugit: iiſque ad Imperatorem perfertur, ab eoque magiſtri ipſe, uxor Zoſtæ honore afficitur. Idem litteras Imperatori attulit a Chryſelio, uno eorum quorum ſumma erat Dyrrachii potentia: is pro mercede ſtipulatus ſibi & duobus ſuis filiis patriciis honores, promittebat Imperatori ſe urbem eam traditurum (quumque per litteras Imperator confirmaſſet ſe promiſſa omnino præſtaturum, Dyrrachium Euſtathio patricio Daphnomelæ traditum eſt, & Chryſelii filii patriciatus honore decorati ſunt) illo morte prævento.

Aſotes Gregorii Taronitæ F. cum Bulgarica uxore.

Inclusa ſupplevimus ex Scylitz.

337

Sub idem tempus Paulus magiſter Bobus, vir Theſſalonicæ primarius, & Malaceinus protoſpatharius prudentiæ ac facundiæ celebris, delati quod animis ad Bulgaros inclinarent, hic Byzantium, ille in Thracenſem Pediadem translati ſunt. Idem ne ſibi eventuret

pag. 704.

A Δι' ἣν βασιλεῖ τῆς τῶν Δυσῶν ἀναιρέσεως, πέμπεται πάσης δύσεως ἄρχων, ὁ μάγιστρος Νικηφόρος ὁ Οὐρανὸς (ἐφθαστο γὰρ ἔτος ἤδη ἐκ Βαβυλῶνος φυγὼν ὡνησάμενος, καὶ τὴν βασιλίδα καπηλεύων) ὅς τις ὡς Θεσσαλονίκην γενόμενος, ἐπεὶ ἔγνω τὸν Σαμουὴλ τὸν τοῦ δουὸς Γρηγορίου τοῦ Ταρωνίτου σφαγὴν, καὶ τὴ ἁλῶσει τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐπαιρόμενον, καὶ ἤδη τῶν πάνυ Θετταλικὰ ἤδη βάντα πάντα, καὶ ἤ Πηνειὸν περιεσχήκοτα ποταμὸν, Θετταλίαν τε καὶ Βοιωτίαν καὶ Ἀττικὴν ἐσβαλόντα τε, καὶ ἐν Πελοποννήσῳ ἤδη τῶν ἐν Κορίνθῳ ἰδρυμάτων, καὶ πάντα τοῦτα δῃοῦντα καὶ λυμαίνομενον. ἄρας ἐ αὐτὸς μετὰ τ πεζὴ αὐτοῦ στρατεύματος καὶ τὰς ὑπωρείας διελθὼν τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἐν Λαρίσσῃ γενόμενος, κἀκεῖσε λιπὼν τὴν ἀποσκευὴν καὶ ψιλὸν λαβὼν τὸν στρατὸν, τὴν Θετταλίαν ὁδοιπορίᾳ σωστικῇ διελθὼν, καὶ τὰ Φαρσαλίας πεδία ἐ τὸν Ἀπιδανὸν ἤδη βάς ποταμὸν, καὶ τὸ χεῖλος τοῦ Σπερχειοῦ ποταμοῦ, πήγνυσι τὴν στρατοπεδίαν, εἰς τὴν πέραιαν ἐ αὐτοῦ τοῦ Σαμουὴλ αὐλιζομένου. ἐμβρόν γὰρ ἀπλήτων ὑδάτων ἐξ ὑρανοῦ, καὶ τῶ ποταμῶ πλημμυρούσης ἐ πελαγίζοντος, ἀπέγνωσαν τὸ συνέχειν συμπλοκήν. αὐτὸς ὁ μάγιστρος ἄνω καὶ κάτω τὸν ποταμὸν περιεσκόπησε, καὶ τινα πόρον ἴδρυν ἤδη φύσει δυνατὸν ἴσεσθαι τῷ περαιωθῆναι, ἀγείρας νυκτὸς τὸν στρατὸν, περαιοῦται τὸν ποταμὸν, καὶ τοὺς περὶ τὸν Σαμουὴλ ἀμελέτους καθεύδοντας ἐπεξέρχεται καὶ σφάζονται μὲν ἀεὶ πλείους ἀρείττης, μαλακὸς γὰρ ἀλκὴν ἀπέδειξαν πολέμοιστε· ἐκλιγὴ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Σαμουὴλ, καὶ ὁ τοῦ υἱὸς ὁ Ρωμανὸς βαθείαις πληγαῖς· καὶ ἁλῶσαν ἂν, εἰ μὴ τοῖς νυκτὸς συμμίξαντες ἑαυτοὺς ἐκεῖσε οἱ πεφευγότες, καὶ συχνὸς ἐπεγνωκότες ἔλαθον ἤδη βάντες εἰς τὰ ὄρη τῆ Λιτόλων. κἀκεῖθεν ἤδη τῆ κορυφῶν τῆ τοῦτο ὀρέων διελθόντες τῶν Πίνδου, διεσώθησαν ἐν Βουλγαρίᾳ. ὁ δὲ μάγιστρος τοὺς αἰχμαλώτους Ρωμαίους ἐλεύθερώσας, σκυλεύσας δὲ καὶ τοὺς πανόπλους Βουλγάρους, διαρπάσας δὲ καὶ τῆ πολυμίσου στρατοπέδου, καὶ πλοῦτον ὅτι πλεῖστον περιβαλόμενος, σὺν τῆ στρατιᾷ ἐπανέζευξεν εἰς Θεσσαλονίκην.

B

C

D

Ο Σαμουὴλ δὲ φὼς τὰ οἰκεῖα ἀσεσωθεὶς, γαμβρὸν ἄγεται ἐπὶ τῆ αὐτοῦ θυγατρὶ, Ἀσώτου τοῦ τῶ Ταρωνίτου υἱοῦ, τ δισμοῦ ἐλεύθερώσας. φὼς ὅπου ἦν ὁ παῖς ἐρωτικῶς ἤφθη ἐκείνα, ἐξέχειν ἑαυτὴν ἠνείλη, εἰ μὴ γαμίμως αὐτῆ συναφθείη. ἐκπλέοντας δὲ τὸς γάμους, ἐκπέμπει μετ' αὐτὸς τῶν εἰς τὸ Δυρράχιον, ἐπὶ φυλακῆ πάντα τὴς χώρας· ὁ δὲ ἐκεῖνοι νοσφισμένος, καὶ τῆ συζύγῳ κοινολογησάμενος, ᾗ πείσας, φεύγει μετ' αὐτῆς εἰς τὸς ἐν τῆ πύργῳ φυλακῆς χάριν παρακλίσας Ρωμαίους τεκμῆρας, καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα ἀνασώζεται, τιμηθεὶς μαγίστρος, καὶ ὁ πάνυ σύζυγος Ζωῆ. διακόμισι δὲ ἅτας ἡ γράμματα δικάσου τινος, εἰς τῆ ἐν τῆ Δυρραχίῳ Χρυσολίνι τοιοῦτον, ὑπεχρώμενα παραδώσειν τὴν τῶ Δυρραχίου πόλιν τῆ βασιλεῖ, εἰ τιμηθείη αὐτός τε, καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ πατρίκιοι, (γράμματα δὲ τῶ βασιλέως ἐπιστείλαντος τὰς ὑποχρέους πίστεις βεβαιώσαντος, φασθῆναι τὰ Δυρράχιον Εὐσταθίῳ πατρικίῳ τῆ Δαφνομήλῃ· καὶ οἱ τῶ Χρυσολίνου υἱοὶ πατρίκιοι πατέχουσι,) ἐκεῖνα φθάσαντος καταφρήσαι τὴν ζωήν.

E

Τότῳ τῆ χρόνῳ Παῦλος μάγιστρος ὁ Βοβὸς ἀνὴρ τῆ ἐν Θεσσαλονίκῃ τὰ πρῶτα, καὶ Μαλακηνὸς πρωτοσπαθάριος ἐπὶ συνέσει καὶ λόγῳ ἐμπρέπων, ἠμφοτέρωθεν, ὡς τὰ Βυζαντίων μεταβῆναι ἔδοξαν, ὁ μὲν Παῦλος εἰς τὴν ἐν Θρᾳκησίῳ Πεδιάδα, ὁ δὲ Μαλακηνὸς εἰς Βυζάντιον. τοῦτο παθὼν φοβηθέντες καί τινες τῶν ἐν

* Malacenus. Scylitz.

τῆς Λαρισσηνοπόλεως ἱλάσεσι, καὶ τραπεζικῆς ἀρχῆς ἀξιοῖ, καὶ τὸ ὑποπτεύεσθαι τὴν Σαμουὴλ προσηρῆσθαι. ὁ μὲν Βατατζὴς πανοικεὶ, μόνος δὲ Βασίλειος ὁ Γλαβᾶς· ὃν τὸν υἱὸν ὁ βασιλεὺς κατέσχε, καὶ ἐπὶ τρεῖς ὅλας ἐνιαυτοὺς κατέσχεν, ἕως ἀπέλυσε. τοῦτο δὲ τῇ ἀρχοντὶ Βασσίας γυναῖκα σύμμικτον ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς, τὴν συγκάτοικον τῷ Ἀργυρῷ, ἀδελφὴν δὲ Ῥωμανοῦ, τοῦ μὴ πάντα βασιλεύσαντος, τὸ ἔθνος ἅπαν ὑποποιήσαντος. ἐποίησαν δὲ καὶ εἰσβολὴν ἐς Βουλγαρίαν καὶ Φιλιππουπόλεως ὁ βασιλεὺς, ταύτην φρουρὸν τάξας τὸν περίκλυτον Θεοδωροκάνον. καὶ πολλὰ τῆδε τῇ Τριαδίτζῃ φρούρια κατεσκεύασε, ἐπανῆλθεν εἰς Μοσυνούπολιν.

Τῷ δὲ ἑξῆς ἔτει, ἰνδ. ιγ'. διώκησεν βαρέως ἐκπέμψας ὁ βασιλεὺς κατὰ τῆδε πέρας τῆς Αἵμου Βουλγαρικῶν κάστρων, ἀρχηγὸς ἐχόντων τὸν πατρίκιον Θεοδωροκάνον καὶ Νικηφόρον πρωτοσπαθάριον τὸν Ξιφίαν, τόν τε μεγάλιον αὐλῆς Περσθλάβαν, καὶ τὸν μικρὸν, καὶ τὸν Πλίσκοβας, καὶ ἀσηνὸς καὶ ἔσωθεν ὁ Ῥωμαϊκὸν ὑπερέσχεν δύναμις.

Τῷ δ' ἐπιόντι πάλιν ἔτει, ἄπαυσεν κατὰ Βουλγάρων ὁ βασιλεὺς καὶ Θεσσαλονίκης, καὶ προστρόπαιος αὐτῷ Δοβρομηρὸς ὁ τῆς Βερρόης καπάρχων, παραδοὺς καὶ τὴν πόλιν τῇ βασιλεῖ, καὶ αὐθύπατος τιμηθείς. ὁ δὴ τῆς Σέρβια φυλάττων Νικόλαος (ὃν Νικολιτζᾶν ὑποκορίζομενοι καὶ τὸ βραχὺ τῆς ἡλικίας ἐπάλαιον) ἐκδύμως ἀντέσχε, καὶ πολυπονηγμένου αὐτῷ μεγαθύμου ὑπάρχοντος πολιορκίαν. φιλοτίμως δὲ τῷ βασιλεῖ χρησαμένου αὐτῷ, ἐάλω τὸ φρούριον καὶ αὐτὸς ὁ Νικολιτζᾶς καὶ μετοικίσας ἐκεῖθεν τοὺς Βουλγάρους βασιλεῖς, Ῥωμαίους φυλάττειν ἐκέλευσε. καὶ πάντα δράσας, ἐπάνεισι πρὸς τὸ βασιλεῖον, ἐπαγόμενος μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν Νικολιτζᾶν, ὃν καὶ κατελεήσοντι ἐτίμησεν. ἀλλ' ἀβιβάστου γνώμης ὑπὸ τύχων, ἐκεῖθεν ἀναδρᾶς, ἐλαθὼν ἀναστηθεὶς πρὸς τὸν Σαμουὴλ, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐλθὼν ἐπολιόρκει τὴν Σέρβια. ἀλλὰ πάλιν ὁ βασιλεὺς ὀξὺς ἐπιφανεὶς, τῶν τῆς πόλεως ἐλπιδοποιολιῶν, δραστηρίῳ χρησάμενος τῷ Νικολιτζᾷ σὺν τῷ Σαμουὴλ ἀλλ' οὐκ εἰς πολὺ διάδρα ὁ ἄπτιστος λόχῳ γάρ τινι Ῥωμαϊκῷ πιεζόμενος συνελήφθη, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα δέσμιος ἀχθείς, εἰς φυλακὴν ἐνεβλήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει πεμφθείς. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐλθὼν εἰς Θετταλίαν, τὰ ἐν αὐτῇ φρούρια ἔδη παρὰ τῷ Σαμουὴλ καπισταφέντα ἀναδέσασθαι, καὶ τὰ παρὰ τῆδε Βουλγάροις καταχόμενα ἐκπολιορκήσας, τοὺς μὲν Βουλγάρους εἰς τὸν λεγόμενον μετάκιστα Βολερόν. φρουρὰν δὲ ἐν πᾶσι καταλιπὼν ἀξιόμαχον, ἐπανῆλθεν εἰς τὰ λεγόμενα Βοδινά (φρούριον δὲ τὸ Βοδινὰ, ὀπτὶ πέτρας ὑπερμεγάλας κείμενον, δι' ἧς καταῤῥεῖ τὸ τῆς λίμνης τῆ Ὀστροβῆ ὕδωρ, ὑπὸ γῆς κάτωθεν ῥέον ἀφανῶς, κἀκεῖσε πάλιν ὑποδυόμενον) καὶ ἐπεὶ μὴ ἑκουσίως παρεδίδοσαν ἑαυτὸς οἱ ἔνδον, πολιορκίᾳ τὸν κατέχει· καὶ πάσης ὁμοίως εἰς τὸν Βολερὸν ὑποτάσσεται, φρουρὰ δὲ πᾶν ὀχυρωτάμενος ἀξιολόγῳ, ἐπάνεισιν εἰς Θεσσαλονίκην.

Ὁ δὲ τῆ φρουρίῳ καπάρχων Δραξάνος, ἀνὴρ πολεμικὸς, χάσκων κατὰ τὸν Θεσσαλονίκης οἰκήσας. ἐπιτύχοντος δὲ τῷ βασιλεῖ, ἠμύσατο γυναῖκα τὴν συγκάτοικον τῷ φρουρῷ τῆδε σφιβαστείον τὸ ναὸ τῆ ἁγιωτάτῃ Δεμητρίᾳ, καὶ παῖδας ἐξ αὐτῆς ἔχει δύο. ἔπαι ὑποδρὰς ἐάλω, καὶ ἐστώζοι τὸ κυδιστὸ σωιχωρᾶσθαι. καὶ δεύτερον ὑποδρὰς, ὁμοίως ἀφείθη. καὶ ἕτερα δὲ τέκνα δύο πωύσας, τὸ τρίτον ἐπέδρα, καὶ συλληφθεὶς ἀνασκολοπίσθη.

A veritè quidam illuſtres Adrianopoli, & qui geſtis erant clari magiſtratibus, quod in ſuſpicionem & ipſi veniſſent, ad Samuelum ſeſe contulerunt, Batatzes cum tota familia, Baſilius Glabas ſolus. cujus filium Imperator per integrum triennium in cuſtodia detentum, tandem dimiſit. Tunc etiam principi Venetiæ Imperator nuptum tradidit filiam Argyri, ſororem ejus Romani qui poſt Imperio potitus eſt, hoc modo ſibi gentem devinciens Venetam. Per Philippopolin quoque impreſſionem in Bulgariam fecit, cuſtodia hujus urbis commiſſa patricio Theodorocano: multiſque Triaditzæ everſis caſtellis, Moſynopolin Bulgaricæ ditionis redit. Principis Venetorum uxor.

B Anno mundi ϛϡϙ ͵ιϛ ϡϑ ϡιιι, Indictione ιιι, gravem exercitum Baſilius mittit adverſus Bulgarica trans Æmum caſtra, ducibus patricio Theodorocano, & Nicephoro protoſpathario Xiphia. Captu ab his major minorque Perſthlaba, atque Pliſcoba, victorque domum rediit Romanus exercitus.

Inſequenti anno rurſum Imperator in Bulgariam abit, per Theſſalonicam. ibi ſe urbemque Berrhœam ejus princeps Dobromerus dedit, & conſulis afficitur honore. At qui Servia præſidio tenebat Nicolaus, quem diminutiva forma ob ſtaturæ brevitatem Nicolitzam vocabant, oppugnato C ab Imperatore caſtello, fortiter ac alacriter reſiſtebat: donec ab Imperatore vi caſtello expugnato, ſimul & ipſe in ejus poteſtatem venit. id caſtellum, translatis alio Bulgaris, Imperator Romano munit præſidio: ac inde Conſtantinopolin rediit, eo etiam Nicolitza abducto, ac patricii honore ornato. Verum Nicolitzas homo inconſtans, urbe profugit: ſurtimque ad Samuelum elapſus, cum eo Servia oppugnat, quam obſidionem celeriter ſuperveniens Imperator, facile diſcuſſit, Nicolao & Samuelo diffugientibus. Et Nicolitza a quodam Romanorum manipulo, in quem inciderat, captus, & in vinculis adductus, Conſtantinopolin miſſus in carcerem conjicitur. In- D de in Theſſaliam profectus Imperator, caſtella a Samuelo ditiora reficit, quæ a Bulgaris tenebantur expugnat, Bulgaroſque Bolerum (loci hoc nomen) transfert. omnibuſque caſtellis præſidio munitis, ad Bodena pervenit. (Bodena caſtellum eſt ſaxo præruptо impoſitum, per quod ſaxum aqua paludis Oſtrobi occulte infra terram defluit, indeque rurſum emergit.) cumque deditio non fieret, vi expugnat, Bulgaricum præſidium Bolerum deportat: & caſtello præſidio valido impoſito, Theſſalonicam abit. *Edit. Pariſ. pag. 705.*

E Qui præfuerat ei caſtello Draxanus, vir bellicoſus, ab Imperatore impetrat, ut Theſſalonicæ ſibi liceret degere: ibique uxorem ducit filiam primi pribatariorum ædis martyris Demetrii. Cumque bis ea maritum patrem ſeciſſet, ipſe profugit. deprehenſus, ſocero intercedente veniam impetravit. & cum denuo profugiſſet, rurſum aſt eodem modo dimiſſus. aliis autem duobus liberis procreatis, tertium ut profugit, captus, inque palum ſuffixus eſt. Draxani perfidia. 338

Arabes repressi.

Interim Numeritæ & Ataphiræ Arabes cum Cœlesyriam, ipsamque etiam Africam gravitet vexarent incursionibus, magistrum Nicephorum Uranum Imperator prætorem Antiochiæ mittit, succedere ei in præturam Thessalonices jusso patricio Davido Arianita: & Philippopolis præturam ob gravem ætatem resignante Theodorocano, eam Nicephoro protospathario Xiphiæ mandat. Uranus ut Antiochiam venit, duobus aut tribus prælis Cisthinitam Arabum ducem contudit, facileque persuasit, ut is porro quiesceret, omniaque reddidit pacatissima.

Anno insequenti, Indictione decimaquinta, Bidynam urbem obsidet: & octo menses oppugnatione tracta, eam vi capit. Dum hæc agit Imperator, Samuelis expeditos ducens, Adrianopolitanos obiter adoritur, die assumptionis Deiparæ festo, quo publica tum de more peragebatur solemnitas. Subito igitur irruens, magna parta præda discedit. Imperator Bydina diligentissime communita, in urbem incolumis reditum instituit, obiter omnia Bulgarica exstella vastans atque subigens. Sed cum ad urbem Scopias accederet, deprehendit trans Axium flumen (nunc Bardarius appellabatur) Samuelum negligenter castra habere. Hic enim fretus amnis abundantia, & cum ob aquarum insolentem affluxum transiri non posse ratus, securus erat. At Imperator per vadum a quodam suorum inventum copias traducit. itaque re infperata consternatus Samuelus, ita effuse fugit cum suis, ut nemo eorum hosti pectus umquam ostenderet. ipsius tabernaculum, totaque castra capta. Sed & urbem Scopias Imperatori tradidit, ei a Samuelo præfectus Romanus, Petri Bulgarorum regis F. Borisæ frater, Simeon etiam avi nomine appellatus, quem ejus officii causa Imperator patricium præpositumque designat, Abydoqun præficit.

Edit. Paris. pag. 706.

Samuelus Bulgarus castris exutus.

Inde Imperator ad Pernicum ducit, quod cæbarat Cracras, vir bello opti-mus. ibi cum haud parum temporis triviffet, & in oppugnatione multos amisisset: cum & castellum inexpugnabile sentiret, & Cracram neque blandiendo neque policitationibus subigere posset, ad Philippopolin transit, indeque in urbem revertitur.

Eadem indictione legum tulit, ut pensionem quam pauperes perditi debebant, divites persolverent. id vocabatur Allelengyum. Et patriarchæ Sergio multisque aliis pontificibus ac monachis deprecantibus, ut absurdum hoc onus subditis demeret, non obtemperavit.

Lex de Allelengyo.

339

Indictione octava, anno mundi 5535 ϛφλδ, Ægypti princeps Azizius ob levem causam, & offensas ne relatu quidem dignas, fœdere quod ei cum Romanis erat rupto, & templum Hierosolymis ad sepulcrum Christi sumptuosissime conditum evertit, & religiosa perdidit monasteria, & qui in iis piæ vitæ exercitationibus erant dediti, eos per omnes terras exosores egit.

Ægyptiorum in pios sæva-tio.

A Τῶν δὲ Νουμερικῶν καὶ Ἀταφρικῶν Ἀράβων δεινῶς τὴν τε κοίλην Συρίαν καὶ αὐτὴν καταπιεζόντων τὴν Ἀντιόχειαν, τὸν μάγιστρον Νικηφόρον τὸν Οὐρανὸν ἐπὶ βασιλικὰς ἀρχοντα Ἀντιοχείας ἐκπέμπει, ἡδέχον αὐτῷ τὸν Θεσσαλονίκης πεποιημὸν τὸν πατρίκιον Δαβὶδ τὸν Ἀριανίτην. ὁ δὲ Φιλιππουπόλεως τὸν πρωτοσπαθάριον Νικηφόρον τὸν Ξιφίαν στρατηγεῖν ἔπαξε, τοῦ Θεοδωροκάνου ἐξ ἧς χώρας παρασπασμένου. ὁ δὲ μάγιστρος Νικηφόρος ὁ Οὐρανὸς ἐν Ἀντιοχείᾳ γενόμενος, ἐν δυσὶ καὶ τρισὶ μάχαις συμπλακεὶς Κισθινίτῃ τῷ τῶν Ἀράβων στρατηγῷ, καὶ τροπώσας ἅπασιν ἀνυσίαν ἄγειν, καὶ τὰ πράγματα εἰς βαθεῖαν εἰρήνην καὶ γαλήνωσαι μεγάλην.

B Ὁ δὲ βασιλεὺς κῦ τῷ ἐπιὼν ἔτει ἰνδικτ. ιέ. ἐστρατεύετο κατὰ Βιδύνης. ἐν ᾗ ἅλις ἐκὼ μῆνας ἐμβιλοχωρήσας τῇ πρωτεύσῃ, αἱρεῖ κῦ κράτει τὴν πόλιν. ἐν ᾧ δὲ τῇ πολιορκίᾳ ἔτυχε προσήδρευε, ὁ Σαμουὴλ ἰσχύϊ χρησάμενος ἀθυποφόρᾳ, ἐπεὶσθησαι ἐξ ἐφόδου τῇ Ἀδριανουπόλει κατ' αὐτὸν τὸν ἡμέραν τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. ἐν τούτῳ τε παύσηται, ὕστις ἐπὶθη ἐυσεβὴς πλεῖσθαι δημοπλὴς, αἱρεῖ ἐξαίφνης ἅπασιν. ἐν λείᾳ πολλὴν ὑπερποιησάμενος, ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν Βιδύνιον μάλα καλῶς ἐχυρωσάμενος, ἐπανῆλθεν ἀσινὴς εἰς τὴν βασιλίδα, ἐν ᾗ διέσωσε πάντα τὰ ἐν ποσὶ Βυλγαρικὰ φρούρια ἅπαν καὶ καταστρεφόμενος, τῇ πόλει δὲ Σκοπίων ἐγγίσας, ὑπὲρ πέραν Ἀξεοῦ τὸ ποταμὸν, ἔνθα Βαρδάριον ὀνομάζουσι, καταστρωμνύμενον ἀμφίρυτον ἐν Σαμουὴλ. θαῤῥῶν δὲ τῇ πλημμύρᾳ τοῦ ποταμοῦ, ἐν ᾧ οὐ διαβατὸν τὸ νῦν ἔχον ἔσεται, πιλίζειν ἀμελῶς. τινὲς δὲ τῶν στρατιωτῶν πόρον εὑράντες, καὶ δι' αὐτοῦ τὸν βασιλέα ἐμβιβάσαντες, ὁ μὲν Σαμουὴλ τῇ αἰφνιδίῳ καταπλαγεὶς, ἐφυγεν ἀμετρεπτι, ἐλιφθὲν δ' ὑπὸ σκιλωκ ἐν τῷ ὅλον στρατόπεδον. ἐκχωρήσει δὲ ἐν ἡ πόλιν τῆς Σκοπίων τῆς βασιλεῖ ἅπασης ἄρχειν παρὰ τοῦ Σαμουὴλ τεταγμένος Ρωμανὸς, ὁ Πέτρου μὲν τοῦ βασιλέως ὢν Βυλγάρων υἱός, ὢν δὲ Βορίσου ἀδελφὸς, Συμεὼν τῇ τοῦ πάππου ὀνόματι μετονομασθείς. ὃν ὁ βασιλεὺς ὑποδεξάμενος τῆς * φιλοτίμως, πατρικὸν τίτλον καὶ φιλοσόφιτον, καὶ στρατηγεῖν ἐν πόλει Αβύδῳ.

* φιλοτιμότατον. Scyl.

Ἐκεῖθεν ὁ βασιλεὺς ἐβάδιζε, ἤρχετο φιλεῖν τὸν Πέρνικα, ὃ φύλαξ ὢν ὁ Κραρᾶς, ἀνὴρ ἄεισος τὰ πολεμικὰ. ἐν ᾧ χρόνου οὐκ ὀλίγου ἐβρίψας, καὶ λαὸν ἐν τῇ πολιορκίᾳ οὐκ ὀλίγον ἀπεβαλὼν, ὡς ἔγνω κρεῖττον ὑπάρχον πολιορκίας τὸ ἵρυμα, καὶ αὐτὸν ὁ Κραρᾶς θωπείαις ἢ ἄλλως ὑποχείσιον ἐμαλάσσετο, καὶ ἐπαγγελίαις, μετῆλθε πρὸς Φιλιππούπολιν. ἐκεῖθεν τὰ ἀπάρας, ἔπεισιν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Καὶ τῇ αὐτῇ ἐπιγινώσει δόγμα ἐξέθετο, τὰς τῶν ἀπολωλότων παρεισὺν σωτηρίας, πλεῖσθαι παρὰ τῶ δυνατῶν. κατωνομάδη δὲ ὁ παῦσις σύντροφος, ἀπολέγγων τῶ πατριάρχῃ δὶ Σαρχίου τῶν πολλῶν ἀρχιερέων καὶ ἀσκητῶν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγων διδύσπων, ἐκκοπῆναι τὸ παράλογον ἄχθος ποτὲ, ὁ βασιλεὺς οὐκ ὑπήκουσεν.

Οὗδὲν δὲ ἰνδικτ. ἐν ἔτι σφιδ. ὁ τῆς Αἰγύπτου κατάρχων Αἴζιζιος, ἐξ μικρᾶς αἰτίας, καὶ μηδενὸς λόγου προσηκόντος ἄξια, τὰς πρὸς Ρωμαίους λύσας σπονδὰς, ὧνπερ ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ ναῷ τῶ σωτῆρος Χριστοῦ ἐγηγερμένον πολυτελὲς χῶνα ναὸν κατεσκέψατο, καὶ πᾶν ὑλικὸν ἐλυμήνατο μοναστήριον, καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἀσκητηρίοις ἐπασκοῦντας τῆς γῆς ἐφυγάδευσεν.

Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει, χεῖμων ἐπαχθέστατος, A ὡς ὑποτρυχάλωθῆναι πάντα ποταμὸν καὶ λίμνην, καὶ αὐτὸν θάλασσαν καὶ Ἰανουάριον μῆνα τῆς αὐτῆς ἐπινεμήσεως, γέγονε σεισμὸς φρικωδέστατος, καὶ διαπράσσει κλονούμενα ἀγαθὰ μέχρι τῆς θ'. τοῦ Μαρτίου μηνός· ἐν ταύτῃ δὲ περὶ δεκάτην ὥραν τῆς ἡμέρας γέγονε βρασμὸς καὶ κλόνος φρικτὸς κατὰ τὸν βασιλίδα, καὶ ἐν ταῖς θέμασι καὶ πεπτώκασιν αἱ σφαῖραι τοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ τῶν ἁγίων πάντων· ἃς ὁ βασιλεὺς οὐδὲς ἀνεκαίνισεν. ταῦτα δὲ προεμήνυε τὸν μετὰ ταῦτα γενόμενον ἐν Ἰταλίᾳ φόβον.

Δυνάστης γάρ τις τῆς ἑσπέρων τῆς Βάρεως ὀνόματι Μέλης, παρεθέξας τὸν ὁμόφυλον Λογγιβαρδίᾳ λαὸν, ὅπλα κατὰ Ρωμαίων εἵλετο. καὶ ὁ βασιλεὺς Βασίλειος ἐπέμπει τὸν B Ἀργυρὸν, στρατηγὸν ὄντα τῆς Σάμου, καὶ τὸν λεγόμενον Κοντολέοντα τῆς Κεφαλληνίας στρατηγοῦντα, ἐπὶ τῇ καταστῆσαι Ρωμαίους τὰ πράγματα. οἷς ἀντιπαρατάξάμενος ὁ Μέλης τρισὶ λαμπροῖς, πολλῶν πεπτωκότων, ἐκ πλείονων δὲ τῶν ζωγρηθέντων, τῷ δὲ λοιπῶν τὴν ἐκ φυγῆς ἀκμάσαν προκειμένων ζωλύ.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ὁ διάδοχος, καθ' ἕκαστον ἐσιτεύετο ἐτῶν ὁ Βυλγαρίᾳ, καὶ τὰ ὁ ποτὲ κείρων τὴν ἡγῶν. ὁ Σαμουὴλ ἦν μὲν δυνάμενος ἐν ὑπαίθροις ἀντιποιεῖσθαι, μηδὲ πρὸς ἑμφανῆ μάχην ἀντεῖναι τῇ βασιλεῖ, ἀλλὰ πάντοθεν θρασύμενος, καὶ τὰ οἰκεῖα ἀμείνων ὑποβάλλων, ἔγνω παρρησίᾳ καὶ θεσσαλοῖς ἐπιτειχίσαι πύλην C ἐκ τῆς Βυλγαρίας εἴσοδον. οἷδὼς ὧν ὡς ἔθος ἀεὶ τῇ βασιλεῖ, ἐκ τῶν λεγομένων Κίμβα Λόγγου καὶ τῶν Κλειδίου ποιεῖσθαι τὰς διαλύσεις, ταύτῃ ἔγνω τὴν δυχωρίαν ἐπιτειχίσαι, καὶ τῇ βασιλεῖ ὑπαλλάξαι τὴν εἴσοδον· φραγμὸς ὧν δομησάμενος εἰς ὕψος πολὺ, καὶ φύλακας ἐν αὐτῇ ἀξιοπίστους ἱστήσας, προσέμβαλε τῷ βασιλέα. Ἀριθμοῦντι δὲ καὶ ὑποπερασαμένῳ τὰς εἰσόδους, ἐπεσπέρ ἀντέσχον γενναίως οἱ φυλάττοντες, καὶ μὴ βιαζομένους ἐξ ὑπερδεξίων ἀνδρῶν, βάλλοντες καὶ τοῖς ὀστοῖς, καὶ ὧδε ἀπέγνωσαν τῆς βασιλεῖ ἡ ἔμβασις. Νικηφόρος ὁ Πιρίας ὁ Φιλιππουπολίας τὸν στρατηγὸν τῆς βασιλεῖ σωσπεξάμενος, καὶ αὐτὸν μὲν προμήνυσε, καὶ σωτικοῖς προσβολαῖς τῆς θέματι ποιεῖσθαι παρεγγυήσας. αὐτὸς δ' ἀπέναντι φύσας, εἴ πως δυνασθείη λυσιτελές τι ἐμφράξασθαι καὶ σωτικὸν, τὸν περὶ αὐτὸν εἰληφὼς λαὸν ὑποστρέφει, καὶ περιοδεύσας τὸ πρὸς μεσαμβρίαν ἀείμενον τῆ Κλειδίου ὑψηλότατον ὄρος, ὃ Βαλαδίσαν καλούμενον, καὶ παχυτοίαις καὶ ἀποδίαις χρησάμενος, κατ' αὐτὸν Ἰουλίου μηνὸς, ἐπινεμήσει ιβ'. ἄνωθεν ἐξαίρνης μετὰλαλαγμοῦ καὶ θόρυβου καὶ τοῦ γίνεται τῇ Βουλγάρων· οἱ δὲ τῇ ἀπροσδοκήτῳ καταπλαγέντες, ἔφευγον πρὸς φυγήν. καὶ βασιλεὺς μονωθεὶς διαρρήξας τὸ τεῖχος, ἐδίωκεν. ἔπεσον ὧν πολλοὶ, καὶ πολλῷ πλείους ἁλόντες, μάλις τῷ Σαμουὴλ ζωγρηθῶν διωθύντος τὸν κίνδυνον συνεργίᾳ τοῦ ἰδίου ὠῷ γενναίως τὰς ἐπάνω ὑποδεξαμένου, καὶ ἵππῳ ἐπιβιβάσαντος, καὶ εἰς τὸ λεγόμενον Πρίλαπον τὸ φρούριον ἀπαγαγόντος. ἃ δὲ βασιλεὺς τὰς ἁλωκότας τῶν Βουλγάρων ἀμφὶ τοὺς εἰ'. ὧς φασιν, ὄντας χιλιάδας ἀπτυφλώσας, καὶ ἑκάστῳ ἑκατοντάδα πεπραμένων ὑφ' ἑνὸς μονοφθάλμου ἀδηγεῖσθαι κελεύσας, εἰς τὸν Σαμουὴλ ἀποπέμπει· οἳ ἐκείνως ἀφειλημένους καὶ ἀριθμὸν καὶ πλῆθος θαυμάσας, καὶ τὸ πάθος ἐκ ἐπιγαίων ναυτιαῦς καὶ ψύχους, λειποθυμίᾳ καὶ σκότῳ βάλλεται, καὶ εἰς γῆν πίπτει· ὕδατι δὲ ὀλίγῳ οἱ παρόντες τὸν πολὺν αὐτῷ ἀναλισκόμενοι, ἀπέγαλόν μικρὸν πεποιήκασιν. ἀνενεγκὼν δὲ ὕδωρ πολὺ ἐπέζεσε ψυχρόν. λαβὼν δὲ καὶ πολὺ, ἐλήθα καρδιαγμῷ, καὶ μὴ δύο ὥραις ἀνέστη.

Anno inſequenti, byems fuit graviſſi- Gelu & terræ-
ma, quæ omnes flavios, paludes, ip- motus.
ſumque mare in glaciem coegit. Menſe Januario ejuſdem indictionis apprime horrendus fuit terræmotus, qui duravit uſque ad nonum Martii diem. ejus enim diei hora decima fragor fuit, & concuſſu terribilis & in urbe, & in provinciis: ac corruerant ſphæræ templi ſanctorum aL, & templi omnium ſanctorum, quas Imperator ſtatim inſtauravit. hæc fuerunt Italici motus prævia indicia.

Quidam enim vir potens, unus de iis qui Barin incolebant, nomine Meles, concitatis Longibardis arma contra Ro- Longibardi a
manos movit. Cumque Imperator ad- Græcis defi-
verſus hunc miſiſſet Baſilium Argyrum ciunt.
Sami, & Contoleonem Cephallenię præfectos: Meles illuſtri eos prælio vicit, Edit. Pariſ.
multis cæſis, haud paucis captis, reliquis pag. 707.
turpi fuga vitam tutatis.

Porro Baſilius Imperator quotannis in Bulgariam expeditionem faciebat, & obvia quæque populabatur ac vaſtabar. Ideo Samuelus caſtra ſub dio locare, aut aperto prælio concurrere non audens, undique attritis viribus amiſſoque vigore ſuo, ſtatuit foſſis ac ſeptis factis eum ingreſſu Bulgariæ ea- Bulgaros Baſ-
cludere. & quia norat ſolere eum per lius vincit.
Cimbam Longum, & Cleidium intrare, anguſtias illas ſepto late prodiſto manit atque intercipit, juſtoque firmat præſidio, & ſic Imperatorem operitur. Poſtquam eo venit Imperator, & intrare eſt conatus, fortiter eum arcuere cuſtodes, eos qui vi penetrare niterentur de ſuperiore loco ferientes atque vulnerantes. Ibi de tranſitu deſperantem jam Imperatorem Nicephorus Xiphias Philippopolis tum præfectus monet, ut loco eo maneat, Septumque illud oppugnare conticenter pergat: ſe alio abiturum, operamque daturum ut ſalatare aliquid conficiat. Hoc modo re compoſita, cum ſuis montem ad meridiem clauſtris iis objectum celſiſſimum, cui Balathiſtæ nomen, magnis itineribus circuit: & xatx dle Jalii, Indictione duodecima, de ſuperiore loco ſubito ingenti cum ſtrepitu Bulgaros a tergo adoritur. qui eum re inſperata perterriti fugerent, Imperator defenſoribus vacuum ſeptum diruit, ac fugientes inſequitur. Multi tum Bulgari occiſi, multo plures capti. Ipſe Samuelus ægre evaſit filii opera, irruentes fortiter repellente, patremque equo impoſitum in caſtellum Prilapum abducente. Captivis Bulgaris, qui fuiſſe ad xv. hominum
ferantur, oculos Imperator eruit, fin- millia excæca-
gulisque centuriis unoculum præficit; at- ti.
que bis ductoribus eos ad Samuelam mittit. Quos Samuelus iſto numero atque ordine venire videns, animi ad calamitatem eam fortiter ferendam non habuit ſatis: ſed oborta vertigine exanimatus, Samuelis Bul-
in terram corruit. aqua autem & un- gari, & Ga-
guentis a præſentibus utcumque recrea- briëli filii inte-
tus, cum ſeſe aliquantulum collegiſſet, ritus.
frigidæ hauſtum petiit: cumque bibiſſet, cardiagmo correptus, biduo poſt obiit.

Succeſſit ei filius Gabrielus, qui & Romanus dicebatur, patre robuſtior ille, ſed prudentia longe inferior, natus captivæ quadam Lariſſæa. Iniit decimaquinta Septembris, Indictione decimaterria, cumque nondum integrum imperaſſet annum, venatum eniens interficitur a Joanne, qui & Bladiſthlabus, filio Aaronis, quem ipſe neci aliquando ſubtraxerat.

Edit. Pariſ. pag. 708.

Ingratitudo.

Antequam hoc fieret, Theophylacto Botaneiata Theſſalonicæ poſt Davidum Arianitam præfecto, Samuelus Neſtoritzam, unum de potentiſſimis Bulgaris, magno cum exercitu ad eam urbem miſit. Quem Theophylactus, filio ſuo Michaelo comitatus, magna congreſſus fudit: magnaque præda parta, & multis captis, cum his ad Imperatorem tunc ſeptum in anguſtiis apud Chlidion oppugnantem venit. Imperator anguſtiis quo diximus modo ſuperatis, ad Strumpitzam accedit: & caſtello cui Matzuciam nomen poſtea, Strumpitzæ jam propinquans, Theophylactum Botaneiatam Theſſalonicæ ducem colligere ad Strumpitzam ſitos ſuperare jubet, & ſepta obvia incendere, ſibique hoc modo iter Theſſalonicam ducere expedire. Proficiſcentem, præſidiarii nihil obſtantes, ire quo volebat paſſi ſunt. Sed cum mandatis peractis ad Imperatorem redire vellet, in inſidias ad hoc ipſum collocatas in porrectis in longum anguſtiis incidit: circumventuſque, & deſuper ſaxis teliſque petitus, omni ſe defendendi præcepta facultate ob compreſſos in arctum ordines, & loci anguſtiam omni exitu carentis, cum magna ſui exercitus parte perit.

Rex in Bulgaria a Baſilio geſta.

Imperator ea clade nanciſcatà, maximum percepit dolorem: & progredi ulterius non auſus, retro abiit ad Zagoriam, ubi caſtellum erat Melenicus longe munitiſſimum, ſaxo impoſitum, & præcipitiis vallibuſque profundiſſimis cinctum. eo ex vicinia paſſim confugerant Bulgari, Romanorum admodum ſecuri. Ad eos Imperator mittit Sergium ſpadonem, unum ex intimis ſuis cubiculi miniſtris, hominem cordatum ac ſecundum, qui ipſorum animos periclitaretur. Is multa fuſdendo atque probabiliter diſſerendo, eos eo adduxit, ut rem recta via reputantes, poſitis armis ſe & caſtellum Imperatori dederent. quos Imperator humaniſſime excepit: & caſtello præſidio ſufficienti impoſito, Moſynopolin rediit. Ibi ei morapti nuncius de obitu Samueli aſſertus, vigeſimaquarta Octobris die. Exinde ſtatim Moſynopoli Theſſalonicam abit, atque hinc ad Pelagoniam uſque proficiſcitur nullo cum maleficio, niſi quod regiam Gabrieli Butellianam incendit. Miſſe etiam militibus caſtella Prilapum & Stypeium capit. Inde ad fluvium Tzernam venit, cumque ratibus & utribus inflatis trajicit, ac Budena: & inde nona Januarii die Theſſalonicam redit.

pag. 709.

Initio veris rurſum in Bulgariam it, ac Budenæ caſtellum (nam præſidium, fide violata, arma contra Romanos ce-

Παραλαμβάνει δὲ τὴν Βυλγάρων ἀρχὴν ὁ υἱὸς αὐτῶ Γαβριὴλ ὁ καὶ Ρωμανός, ῥώμῃ μὲν καὶ ἰσχύϊ τοῦ πατρὸς ὑπερέχων, φρονήσει δὲ καὶ ἐμπειρίᾳ πολλῷ λειπόμενος, πεχθεὶς τῇ Σαμουὴλ ἀπό τινος αἰχμαλώτιδος Λαρισσαίας. ἦρξε δὲ μηνὶ ᾱ. τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς, ἰνδικτιῶνος ιγ'. καὶ μηδ' ὅλον ἐνιαυτὸν ἀνύσας, σφάττεται, εἰς κυνηγέσιον ἐξελθὼν, παρὰ Ἰωάννου τοῦ Βλαδισθλάβου, τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν, ὃν αὐτὸς θανεῖν μέλλοντα, τοῦ θανάτου ἀπελυτρώσατο.

Πρὸ τοῦ δὲ ταῦτα γενέσθαι, Θεοφυλάκτῳ τῷ Βοτανειάτῃ ἀρχειν Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Λαμαΐτου πιμφίσσης Δαβὶδ, ὁ Νεστορίτζης εἰς τῆμ παρὰ Βυλγάροις μέγα δυναμένων ὑπαρχων, μετὰ δυνάμεως ἀδρᾶς, καὶ Θεσσαλονίκης ἐκπέμπεται παρὰ τοῦ Σαμουὴλ. οἷς συμπαταξάς ὁ Θεοφύλακτος σὺν τῷ υἱῷ Μιχαὴλ, καὶ συμπλακεὶς, τρέπει καὶ κράτος καὶ λείαν πολλὴν καὶ αἰχμαλώτους συχνοὺς προσλαβόμενος, ἐχωμίζει τῷ βασιλεῖ, πολιορκοῦντι τὸ ἐν τῇ κλεισούρᾳ τοῦ Κλειδίου δῆμα. τὸ δῆμα δὴ, ὡς εἴρηται, ἔβλεπε ὁ βασιλεὺς καὶ Στρύμπιτζαν γίνεται. καὶ παρεσκεύασε μὲν φρούριον τὸ καλούμενον Ματζούκιον. τῇ Στρυμπίτζῃ δὲ προσεγγίζων, μετὰ δυνάμεως ἐκπέμπει τὸν Βοτανειάτην, Θεοφύλακτον τὸν δοὺξ Θεσσαλονίκης, ὑπερβῆναι κελεύσας τὰς ἐν Στρυμπίτζῃ βουνὰς, καὶ τὰ ἐν ταῖς κατ' αὐτὰς ὁδοῖς πυρπολῆσαι δήματα, καὶ ὑπόρθμια αὐτῇ ζεῦξαι τὸν πρὸς Θεσσαλονίκην ἄγουσαν ὁδόν. ὁ δὲ ἐκπεσὼν, σωὶ χωρήσῃ μὲν ἐν τῇ εἰσόδῳ παρὰ τῶν προφυλακούντων Βυλγάρων, ἀπεμποδίσας διελθεῖν. μέλλων δὲ πρὸς τὸν βασιλέα πάλιν ὑποστρέφειν μετὰ τὰ προσταγμένα, πλησῶσαι, περιπίπτει λόχοις ἐν αὐτῇ τῇ πρόσω δημίοις, καὶ ἐνεδρεύουσιν ἐν τινι ἐπιμήκει στενοχωρίᾳ· ἐν ᾗ εἰσελθὼν, καὶ πάντοθεν περιεσχισθεὶς, καὶ ἀνωθεν ὑπὸ λίθων καὶ τόξων βαλλόμενος, μηδενὸς ἀμυνεσθαι δυναμένου διὰ τὴν πύκνωσιν, καὶ τὸ ἐκ στενοχωρίας ἀδιεξόδευτον, αὐτός τε ἐκπίπτει, μηδὲ ταῖς εἰκείαις χερσὶ δυνηθεὶς χρήσασθαι, καὶ πολὺ μέρος σωὶ αὐτῷ ἀπώλεσε τῷ στρατοῦ.

Ἀφ' ἡμιωδίνου τῇ βασιλεῖ, πολλὴς αὐτῷ ἐνέπλησεν ἀθυμίας. ὅθεν καὶ προσωπέρω χωρῆσαι οὐκ ἠνέσχετο. ἀλλ' ὑποστρέψας, ἦλθεν εἰς τὰ Ζαγόρια, ἔνθα τὸ λίαν ὀχυρὸν πάνυ ἵδρυται φρούριον ὁ Μελένικος, ἐπὶ τινος πέτρας ἱδρυμένον, ἀραμοῖς καὶ φάραγξι βαθυτάταις πάντοθεν ἐσφαλισμένης· ἐν ᾧ εἰ τῆς περιχώρου πάντοθεν καταφυγόντες Βύλγαροι, ὀλίγα τῷ Ρωμαίων φρονοῦντες. πρὸς οὓς ὁ βασιλεὺς Σέργιον τινὰ εὐνοῦχον, ἵνα τὴν εἰκεισοῦσαν αὐτῷ θαλαμπάλων, ἐκπέμπει, ἄνδρα φρονοῦντα τὰ καὶ δοκοῦντα εἰπεῖν, ἀνυστερούμενος τῆς * ῥώμης αὐτῶν. ἅτις * γνώμης δ' ἐκεῖσε γενόμενος, καὶ πολλοὺς χρησάμενος πανούργοις μεταδιδάξαι χρῆναι τοὺς ἀνδρώδεις τοῦδε, καὶ τὰ ὅπλα καταθεμένους παραδοῦναι τῇ βασιλέως ἀνάγκῃ, καὶ τὸ φρούριον· ὡς Χανδεξάμενος ὁ βασιλεὺς, καὶ φιλοφρονησάμενος ἀξιοφρεπῶς, καὶ φρυρὰν τῇ φρουρίῳ ἐφιστάσας ἱκανοπαθῆ, μεθ' ἃ πρὸς Μοσυνόπολιν ἐν ἡδυπορίαις ἐπανῆκε, καὶ ὁ τοῦ Σαμουὴλ ἀγγελιαφόρος θάνατος κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν. τῷ Ὀκτωβρίῳ μηνὶ, καὶ ἐνθένδε ὁ βασιλεὺς ἀπάρας εἰς Μοσυνόπολιν, κἀντεῦθεν εἰς Θεσσαλονίκην. κἀκεῖθεν ἄπειτιν ἄχρι Πηλαγονίας, μεθ' ὃν λυμαινόμενος τῇ ὑποσῃ, ἀλλ' ἀμύνα πυρπολήσας τὰ ὑπὸ Βιτηλίῳ βασίλεια τῷ Γαβριὴλ, πέμψας δὲ καὶ στρατιὰν, χειρώσατο τὸ φρούριον Πελάπη, καὶ τὰ Στυπεῖα. ἐκεῖθεν καταλαμβάνει τὴ Τζερνᾶν λεγόμενον ποταμὸν, ὃν σχεδίαις καὶ σκύλαις πνευματικαῖς ζευγνύουσι, καὶ πάντα εἰς τὰ Βοδινὰ κἀκεῖθεν τῇ θ'. τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς, ἦλθεν εἰς Θεσσαλονίκην.

Ἔαρος δ' ἐπισάντος, ὑπέστρεψε πάλιν εἰς Βυλγαρίαν, καὶ τῆς φρυρίου τῆς Βεδζιανῶν φρουρᾶς (ἔφθασαν

Digitized by Google

σαν ἢ ὅπως, τὰ πρὸς βασιλέα πίστιν ἀπαρνησάμενοι, ἅμα τῷ Ρωμαίων ὄνομα) καρπεράν οἱ ἐνεστώμενος πολιορκίαν, ἀναγκάσει πίστεις λαβόντας, ἑαυτὸς ἐγχειρίσαι τὸ ἔρυμα. ὃς πάλιν ἐν τῇ Βολερῷ μετοικίσας, τῷ ἕτερα φρούρια ἀσυλίας δύο ἐν τῷ μέσῳ τῆς δυσχωρίας, ὧν τὸ μὲν Καρδίαν ὠνόμασεν, τὸ δ' ἕτερον ἅγιον Ηλίαν, ὑπέστρωσεν εἰς Θεσσαλονίκην ἐκ ἧς Ρωμανὸς, ὁ τῷ Γαβριὴλ, ἀδελφὸς Ρωμαίου Χειροτμήτου δούλοσιν καὶ ὑποταγὴν ὑπεχθέτας. ὁ δὲ ὑποπτεύσας τὰ γράμματα, τὸν πατρίκιον Νικηφόρον τὸν Ξιφίαν, τῷ Κωνσταντῖνον τὸν Διογένην, μετὰ τὸν Βοτανειάτην, στρατηγὸν γεγονότα Θεσσαλονίκης, μετὰ δυνάμεως ἐκπέμπει ἐπὶ τὴν χώραν τῶν Μογλένων. ὧν τὰ πάντων λυσαμένων ἐκοντὶ γὰρ, τῷ τὴν πόλιν πολιορκούντων, ἔφθασε τῷ ὁ βασιλεὺς, τῷ τὴν παραῤῥέουσαν τὴν πόλει μετοχετεύσας ποταμὸν, τῷ τὰ θεμέλια τῆς τοιχῶν ὑπορύξας, τῷ ξύλα τῷ ὑπήνεγκεν ἄλλων ὕλην ὑποβαλὼν τοῖς ὀρύγμασι, τῷ πῦρ ἐμβαλὼν, τῆς ὕλης καταφαγούσης, κατέῤῥηξε τὸ τεῖχος. ὅπερ ἰδόντες οἱ ἔνδον, φοβηθέντες μὴ ὁλοφυρμῶν ἐτράποντο, καὶ ἑαυτὸς παρέδοσαν σὺν τῷ ἐρυμνῷ. ἑλήφθη μὲν ὧν Δομεστικὸς ὁ Καυκάσος, ἀνὴρ δυνατὸς, τῷ τῷ Γαβριὴλ συμπάρεδρος, τῷ Ηλίσσης ὁ ἄρχων Μογλένων, καὶ ἕτεροι δυνάσται πολλοὶ, τῷ λαὸς πολεμικὸς ἐκ ὀλίγος τῶν μὲν ὅπλα δυναμένων κτᾶσθαι, εἰς Ασπρακανίαν ἐκπέμπει ὁ βασιλεύς. ἡ δὲ λοιπὸν συρρεπὴς λαὸς, διαρπαγῆναι προσέταξεν. ἐμφρονέστατα δὲ τῷ τὸ φρούριον * τὰ Νέστα καλούμενον, γειτονοῦν τοῖς Μογλένοις.

* ἰδιωτικὰ ἔτεσιν φαλῶν Ενότης. Scyl.

Ημέρᾳ δὲ πέμπτῃ, ἦκεν ὁ Χειρότμητος Ρωμαῖος, ἔχων καὶ Θεράποντας Ιωάννου τοῦ καὶ Βλαδισθλάβου, τῷ Λαρὼν, ἐπαγόμενος τῷ γράμματα, δηλοῦντα φοβεθῆναι ὑπ' αὐτοῦ τὸν Γαβριὴλ, τῷ ὑπ' ἐκείνου ἐξουσίαν εἰς ἑαυτὸν μετοχετεῦσαι, ὑπισχνούμενά τε τὰ πρόσθεν ὑποσχόμενον, καὶ δίλασιν ἐποιήσασθαι πρὸς τὸν βασιλέα. ἅπερ ἀναγνοὺς ὁ βασιλεύς, καὶ χρυσίοις γράμμασι τὰ δοκοῦντα πεισθέντος, ἀπέστειλε πρὸς τὸν Ιωάννην. τῷ μετ' ὀλίγας πάλιν ἡμέρας ἐπανῆλθεν ὁ πεμφθεὶς ἐκ χεῖρα Ρωμαίου γράφας κομίζων Ιωάννου τε τῷ τῆς ἀρχόντων Βουλγαρίας ὑπηκόους ὁμολογούντων, τῷ δίλως γενέσθαι τὸ βασιλεῖ. προσῆρτο δὲ τῷ βασιλεῖ τῷ Καυκάσος, ὁ ἀδελφὸς Δομεστικοῦ, τὸν τῶν Μογλένων ἀλόντος· ὃν φιλοτιμησάμενος, ἐξέπεμψεν ἦγον. ἐπεὶ δὲ ἦγον τὸν Ιωάννην δόλῳ καὶ πειρασίᾳ γράψαντα τὰ γραφέντα, καὶ ταναντία ὧν ὑπισχνεῖτο διανοούμενον, ἐπανέστρεψε πάλιν πρὸς Βουλγαρίαν, καὶ λεηλατήσας τὸν περίχωρον Οστροβοῦ καὶ τὸ Σοσκοῦ, τῷ τὸν περίδρομον Πελαγονίας, τοὺς ἀλισκομένους πάντας ἀπεστύφλου Βουλγάρους. ἅπασιν ὧν ἄχει τῆς πόλεως Αχρίδος, ἐν ᾗ τὰ βασίλεια τῆς βασιλέων ἵδρυτο Βουλγάρων. καὶ τὴν πόλιν παραλαβὼν, τῷ πάντα καλῶς ἐξεθεὶς, ἤμελλε τῷ προσωτέρω βαδίζειν, τῷ τῆς πρὸς τὸ Δυῤῥάχιον ἅψασθαι ἰδέσθαι δὲ τῆς ἐπιδημίας αὐτῷ τὰ ἑκάστου. ὧν μὲν δὴ Τρομαλιᾶς, τῷ τῆς ἀγχιπόλου Στρυβίας μερῶν, ἄρχει Βλαδιμηρὸς, ὁ ἐπὶ Σωγατρὶ τοῦ Σαμουὴλ κτείνας, ἀνὴρ ἐπιτήδειος τῷ εἰρηνικὸς, τῷ ἀρετῆς ἀντεχόμενος, ἡρημένον εἶχε τὰ ἐν Δυῤῥαχίῳ. ἐπειδὴ δὲ ὁ Γαβριὴλ παρὰ τοῦ Ιωάννου ἀπώλετο, καὶ ὅπως παρασοφισθεὶς τῷ τῆς ὅρκοις πιστεύσας παρὰ τοῦ Ιωάννου ἐδόθησαν αὐτῷ, ἧς Δαβὶδ τῷ ἀρχιτηρητῇ Βουλγαρίας ἑαυτὸν ἐπιχειρεῖ, τῷ μετὰ μικρὸν ἀπισφάγη, πολὺν εἶχε πάραχον καὶ κλέος τὰ ἐκεῖσε φράγματα, ἐγκειμένου καθ' ἑκάστου καὶ ἧς γραπτῶν πολλάκις τοῦ Ιωάννου, τῷ δὲ ἑαυτὸ πάλιν ἐλεῦ

A perat) magna vi obſidens, fide publica accepta ſe dedere præſidiarios cogit, coſque Bolerum deportat. Tum in anguſtiarum medio duo caſtella ædificat, unum Cardiæ, alterum ſancti Eliæ nomine, & Theſſalonicam redit. Hic degenti Gabrielus, qui & Romanus appellabatur, per quemdam Romanum Cheirotmetum (id nominis ab inciſa manu eſt) promittit ſe ipſi ſervum atque ſubjectum fore. Sed Imperator fallaces litteras eſſe ſuſpicatus, Xiphiam & Conſtantinum Diogenem, qui Botaneiatæ in prætura Theſſalonicenſi ſucceſſit, cum exercitu in regionem Moglenorum mittit: qui cum B eam depopulati, urbem obſiderent, ſupervenit ipſe, & amnis, qui urbem alluebat, alveo averſo, ſuffoſſis murorum fundamentis, & interjecto cavernis ligno aliaque ignis capace materia, incendio muros evertit. quo viſo, oppidani miſerabiliter ſupplices facti, ſe & munitionem dediderunt. Captus eſt ibi Domitianus Caucanus, homo potens, & Gabrielli conſiliarius, & Moglenorum princeps Elitzes, aliique procerum multi, & manus haud parva militum. Armis ferendis idoneos Aſpracanlam deportat Imperator: colluviem reliquam diripi jubet, & caſtellum, cui Noria nomen, incendi, Moglenis vicinum.

C Quinta die Cheirotmetus Romanus venit, famulos ſecum adducens Joannis Bladiſthlabi, Aaronis filii, & litteras, quibus hic ſignificabat, ſe Gabrielo vitam eripuiſſe, nunc que ad ſe rediiſſe Bulgaricum Imperium: promittebatque ſe ſervum & ſubditum Imperatori fore. Iis perlectis, Imperator ſuam ſententiam aurea Bulla conſignatam Joanni mittit. Pauciſque poſt diebus Romanus redit, litteras Joannis & principum Bulgariæ afferens, quibus ii ſe ſubditos Imperatori fatebantur. Adjungit ſe etiam Imperatori Caucanus, Domitiani apud Moglenos capti frater: eſtque ab eo honorifice habitus. Cæterum Imperator certior factus, Joannem dolo ac fallaciter iſta D ſcripſiſſe, ac contraria ſuis promiſſis moliri, in Bulgariam reverſitur: & Oſtrobo Soſcoque adjacente regione ac campeſtri Pelagonia depopulatis, quotquot Bulgaros cepiſſet, eis oculos effodit. Et uſque ad urbem Achridem, regiam Bulgariæ, accedit. qua potitus, rebus omnibus recte conſtitutis, porgere & ad Dyrrachium proficiſci intendit: quod & ejus loci res, ipſius præſentiam requirebant. Etenim quandiu Trymalia & viciniores Serviæ partes in poteſtate Bladimeri (gener is ſuit Samueli) manſerunt, hominis juſti, ac pacis & virtutis ſtudioſi, pacatum fuerat Dyrrachium. At poſtquam E Joannes Samuelem interfecit, decepitque falſis juramentis Bladimerum & opera Davidi Bulgarorum archiepiſcopi ſe dedentem, paulo poſt perfide necavit: magnopere Dyrrachiana res concuſſa atque perturbata eſt, quod Joannes urbem eam identidem per

Bladiſthlabi Bulgari perfidia.

Edit. Pariſ. pag. 710.

Bladimerus

ductores ſuos, aliquando etiam præſens oppugnaret. Sed Imperatoris inſtitutum res haud parva impedit. Etenim ad Achridem proficiſcens, poſt ſe reliquit cum manu militum Georgium Gonitziatem, & Oreſtam protoſpatharium captivum, jubens eos in campeſtria Pelagoniæ groſſiri. eos univerſos Bulgari, duce Ibatza, viro nobiliſſimo & ſpectatæ virtutis, in inſidias attractos trucidarunt. Ejus cladis dolore concitus Imperator, in Pelagoniam revertitur: Ibatzamque perſecutus Theſſalonicam venit, inde que Moſynopolin, miſſo cum exercitu ad Struppitzæ oppugnationem Davido Arimita. Is ſubito irruens, caſtellum Thermitza cepit. Miſit & alium exercitum in Triaditzæ caſtella, duce Xiphia. qui omnibus quæ ſita erant in planicie ſubactis, caſtellum cui Bolon oomen, expugnavit.

Imperator Conſtantinopolin reverſus Januario menſe, anno mundi ϛϡϑ ϛϡϑ ϡκϛ ν, cæſſem le Chatzariam mittit duce Mongo Andronici duce Lydi F. Is adjuvante Sphengo fratre Bladimeri, ejus qui Baſilii Imperatoris ſororem in matrimonio habebat, regionem eam ſubegit, principe ejus Georgio Tzulo in primo conflictu capto. Tunc etiam Senacherimus, ſuperioris Mediæ princeps, quam hodie Aſpracaniam nominant, cum univerſa ſua familia Imperatori acceſſit, tradita ei ſua ditione; quod vicinis Agareis ipſum prementibus, ad reſiſtendum non ſatis haberet virium: eſtque factus patricius, & Cappadociæ dux. receptique ſuæ ditionis loco Sebaſteum, Lariſſam, Abaram urbes, uliaque multa prædia. Aſpracaniæ autem Imperator præfecit Baſilium patricium Argyrum: cui ob rem male geſtum abrogatum imperium, & ſucceſſor miſſus Nicephorus Comnenus protoſpatharius, qui provinciam qua verbis, qua vi ufus Imperatori ſubjecit.

Chatzatia & Media ſuperiori potiuntur Baſilius.

Edit. Paris. pag. 712.

Eodem anno, Indictione xsv, Imperator urbe egreſſus, in Triaditzam venit, & caſtellum Pernicum obſidione cinctum oppugnat. Dies autem octoginta octo cum ibi perſeveraſſet, præſidiariis fortiſſime defendentibus, multiſque Romanis cadentibus, ſentiens ſe quod conatus erat conſequi non poſſe, re infecta diſcedit Moſynopolin. Ibi quiete refectis copiis, appetente vere, in Bulgariam iterat, & caſtellum Longum circumſeſſum expugnat: ac miſſis in campeſtria Pelagoniæ Davido Arianita, ac Conſtantino Diogene, multum pecoris atque hominum inde abigit. Incenſo caſtello, captivos in tres partes diſtribuit, quarum unam Roſſis auxiliaribus, alteram Romanis, tertium ſibi aſſignat. Progreſſus inde ad Caſtoriam uſque, cum eam urbem tentaſſet, ac inexpugnabilem ſentiret, retro abduxit. Acceperat enim litteras a Tzitziclo Doroſtoli præfecto, Theudatæ Iberi patricii filio, quibus indicabatur Cracram numeroſiſſimo e-

Xes in Bulgaria geſtæ.

τὴν πόλιν· ἐξ ἧς πάνυ ἐβούλετο μὲν ὁ βασιλεὺς ἀπελθεῖν, ἐβοηθοῦσαι. ἐκωλύθη δὲ δι' αἰτίαν οὐκ ἄλογον. ἀπερχόμενος γὰρ πρὸς Ἀχρίδα, κατέλιπε κατόπιν μετ' πλήθους στρατιωτῶν, Γεώργιον στρατηγὸν τῶν Γονιτζιάτην, καὶ Ὀρέστην πρωτοσπαθάριον τὸν αἰχμάλωτον, καταστρέψαι κελεύσας τὰ πεδία Πελαγονίας. οἱ ἐλθόντες οἱ Βούλγαροι ἔχοντες στρατηγὸν τὸν Ἰβάτζην, φονεύσαντα ἄνδρα καὶ δεδοκιμασμένον, ἀναιροῦσι πάντας. ὧν τῇ λύπῃ συγχυθεὶς ὁ βασιλεὺς, ἐπανέστρεψεν εἰς Πελαγονίαν· καὶ τὸν Ἰβάτζην καταδραμὼν καὶ διώξας, ἀπῆλθεν ἐπὶ Θεσσαλονίκην. κἀκεῖθεν διέβη εἰς Μοσυνόπολιν, καὶ Στρυμπίτζης λαὸν πεπομφὼς ὑπερόπτα ἔχοντα τὸν πατρίκιον Δαβὶδ τὸν Ἀριανίτην ὃς αἰρετίζειν ἐπέφανεν, εἴλε τὸ φρούριον ὁ Θέρμιτζα καπνομάζεται. καὶ ὑπερεπάνω λαὸν καὶ τὰ ἐν Τελαδίτζῃ φρούρια, ἔξαρχον ἔχοντα τὸν Ξιφίαν ἐκπέμπει. καὶ ὅπως δὴ πᾶν ἐν τοῖς ὑπαίθροις πάντα καταστρεψάμενος, εἵλε πολιορκίᾳ τὸ ἕρυμα ὃ Βοιὸν καλεῖται.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπελθὼν ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ ἡ Ἰανουάριον μηνὶ τῆ ϛφαδ' ἔτους τόλμαν εἰς Χαζαρίαν ἐκπέμπει, ἔξαρχον ἔχοντα τὸν Μογγὼ, ὑὸν Λυδροΐκη Δυκὰς ἢ Λυδὸς καὶ τῇ συμπρίᾳ Σφίγγου τῷ ἀδελφῷ Βλαδιμηρῷ, τῷ * ἀδελφῷ τῷ Βασιλείου, ὑπέταξε τὴν χώραν, τῷ ἄρχοντι αὐτῆς Γεωργίῳ τῷ Τζύλῃ, ἐν τῇ πρώτῃ προσβολῇ συλλαβόντος τὸν καὶ Σιναχηρείμ, ὁ τῆς ἄνω Μυσίας ἄρχων, ὃν Λατραχανίαν ὀνομάζουσι σήμερον, τῇ βασιλεῖ παγγενῆ προσέθαμε, τὴν ὑποκειμένην αὐτῇ παραδιδωσὶ ἅπασαν χώραν, πατρίκιος τιμηθεὶς καὶ στρατηγὸς Καππαδοκίας, καὶ κτίσας ἀντιλαβὼν ταῖς δὴ πόλεις, τὴν Σεβάστειαν, τὴν Λάρισσαν, τὴν Ἄβαραν, καὶ ἄλλας πάσας πολλάς. συνεχωρήμενος δὲ ὑπὸ τῆ προσοίκων Λαρίσσης, καὶ μὴ ὡς ὢν ἀπήχειν, προσέθαμε τῇ βασιλεῖ, παραδὺς τὴν ἑαυτῶ χώραν. ὃς ἄρχειν ἀποσταλεὶς Βασίλειος πατρίκιος ὁ Ἀργυρὸς, καὶ τοῖς ὅλοις πταίσας παραλύεται τῆς ἀρχῆς· καὶ ᾠδόχος αὖθι πέμπεται Νικηφόρος πρωτοσπαθάριος ὁ Κομνηνὸς, ὃς καὶ χώραν γενόμενος καὶ τὰ μὲν πειθοῖ, τὰ δὲ βίᾳ χώμενος ὑπήκοον τῇ βασιλεῖ τὴν χώραν ἐποίησε.

Τῷ δὲ ϛφκδ'. ἔτει, ἐνδιατεινόντος ἰδ'. ἀπάρας τῆς βασιλίδος ὁ βασιλεὺς, ἔπεσεν εἰς Τελαδίτζαν. καὶ τὸ φρούριον Πέρνικον περικαθίσας, ἑαλώρκει, τῶν ἔνδον τὸ καρτερῶς καὶ ἐκθύμως ἀγωνιζομένων, καὶ πολλῶν Ῥωμαίων πιπτόντων, ἐφ' ὅλας ἐγδύκοντα καὶ ὀκτὼ ἡμέρας προσλιπαρήσας τῇ πολιορκίᾳ, ὡς ἔγνω ἀδυνάτως ἐπιχειρῶν, ἄφαντος ὑπεχώρησε, καὶ εἰς Μοσυνόπολιν ἀπῆλθεν. ἐκ δὲ τῶν λαῶν διασπάσας, ἔαρος ἐπιόντος ὥρας εἰς Μοσυνόπολιν ὑποστρέφει εἰς Βυλγαρίαν, καὶ πλεκαθίσας φρούριον τὸ λεγόμενον Λογγὸν, εἶλε πολιορκίᾳ. Δαβὶδ δὲ τὸν Ἀριανίτην καὶ Κωνσταντῖνον τὸν Διογένην εἰς τὰς τῇ Πελαγονίαν πεδιάδας ἐκπέμψας, ζώων πολλῶν καὶ ἀνθρώπων ἐγένετο κύριος. τὸ δὲ λοιπὸν φρούριον ἐμφρήσας ὁ βασιλεὺς, καὶ τειχῆ τὰς ἁλόντας μεσεμάνος, καὶ μίαν μὲν μερίδα τῶν συμμαχῶν παρεχεῖς Ῥῶς, ἑτέραν δὲ Ῥωμαίοις, καὶ ἄλλην ἐαυτῇ παρακαταχών, ἐχώρει προσωτέρω. καὶ μέχρι Καστορίας ἐλθὼν, καὶ τὰς πόλεως ἰδοὺ περιθεὶς, ὡς ἤθελε ἀνυπερίσχυτον αὐτὴν ὄσαν, ὑπέστρεψεν. ἐδέξατο γὰρ καὶ γράμμα τῶ στρατηγοῦντο ἐν τῇ Δορυστόλῳ Τζιτζιλοῦ, τῶ ἰδίου τῶ πατρικίου Θεοδάτη τοῦ Ἴβηρος, ὡς ὁ Κραχρᾶς

λαὸν ὅτι πλεῖστον ἀθροίσας, τῇ τῆς Ἰωάννης ἐναντίας, A προσλαβόμενος δὲ τὸν Πατζινάκους, μίλλωσιν ἐπιβολὴν τῇ Ῥωμαίων ποιήσασθαι. τότε τῆς γράμματι θορυβηθείς, ἐπειγόμενος ἤδη πρὸς τὰ πρόσω. ἐν τῇ παρόδῳ δὲ τὸν φρούριον ἄλωτον τὸ Βοσόγραδα, τῇ ἐνίσχυσεν· τῇ τῶν Βέρροιαν ἐπιστάσης, δράσας δὲ τὰ καταπρεπῆ τὸ πόλεμ Ὀστροβῦ τῇ Μολισκῦ, ἔστι τὸ φρούριον ἦναι· ἀπαγγέλλη δ' αὐτῇ, ὡς ἡ μέλλουσα τῆς Κραχρᾶ τῇ τῆς Ἰωάννης κατὰ Ῥωμαίων ἔφοδος ἐνταῦθα ἔσται, ἢ Πατζινάκων μὴ δέοντων συμμαχίας αὐτοῖς. διὸ τῇ ὑποστρέφας, πολιορκεῖ φρούριον ἄλλο τῶν Σίναυαν, ὃ ἡ βασίλισσα ἦναι τὸ Σαμουὴλ, τῇ σῖτος ἀπίασιν πολὺς, ὃν τῇ λαῷ διαπράσας ἀπέδοσας, πᾶλλα πάντα καπήλιξεν. ἐξέπεμψε δ' τῇ κῷ Ἰωάννης ὁ μακρὰν ἀπέχοντος τὸ πᾶγμα τῆ φόβου τῶν Δύσεως, τῇ τὸν τῆς Θεσσαλονίκης, ἡγεμόνα ἔχοντα Κωνσταντῖνον τὸν Διογένην· πάντες ἀπέστειν, ἐνόρμων ὁ Ἰωάννης. μαθὼν δ' τῶν ὁ βασιλεὺς, τῇ μή τι πάθοιεν φοβηθεὶς, παρὰ τὸ λαῦ ἐξεπέπασμένος, τῇ μηδὲν ἄλλο εἰπεῖν, ἀλλ' ὁ μόναν, ὅτις πολεμεῖς ἀκολουθεῖτε μοι, ἀπῆρε κῷ ἀνεβόα. τῶν γνόντες οἱ τῶ Ἰωάννη σκοποὶ, μῆ φόβω παρὸς τὸ τῶ Ἰωάννη στρατεῦσθαι ἤρχοντας, τῇ δηλίας τῇ παραχῆς τῶν ἐπίκλησιν, μηδὲν ἄλλο βοῶντες ἢ μὲ, βέζετε, * ὁ Τζίαρ Τζαίταρ. πάντων ὧν φθεγόντων ἀκόσμως σῶν τῇ Ἰωάννη, οἱ περὶ τὸν Διογένην ἀναθαρρήσαντες, καπάντει ἐδίωκον. τῇ κτείνουσι μὲν πολλὰς, συλλαμβάνουσι ἢ τῇ ζωγρίας πανοπλίτας, τῇ τὰς ἵππους, τῇ τῶν σκηνῶν Ἰωάννου, τῇ τὸν τότε αὐτῶν. τότε δράσας, ὑπάντησεν παρὸς τὰ Βοδυνά· τῇ πάντα τὰ ἐαυτοῦ καπεσκευάμενος, ἐπαναζεύγνυσι παρὸς τὸ Βουζάντιον, κῷ τῶν θ'. τὰ Ἰανουαρίου μηνὸς τῆς ι'. ἰνδικτιῶνος ἕνης ϛφαϛ'.

Scylitz.

Ἀδύνας δὲ λαβόμενος ὁ Ἰωάννης, ἄπεισι πολιορκήσων τὸ Δυρράχιον, μετὰ φρυάγματος τῇ ὄγκου βαρβαρικῆ. ἔνθα πολιορκίας συσσάσης, τῇ συμπλοκῆς γενομένης, πίπτει, μηδενὸς δήλου γενομένου τὸ καταβεβληκότος αὐτὸν, ἄρξας Βυλγάρων ἐπ' ἐνιαυτὸς δύο, τῇ μῆνας ϛ'. μηνοθέτησε δὲ τῇ βασιλεῖ τοῦ Θανάτου τῶ Ἰωάννου, ἤδη τῶ στρατηγοῦντος Δυρραχίου Νικήτα πατρικίου τῶ Πηγωνίτου, ἔχοντα παρουσίαν ὁ βασιλεὺς· γενομένῳ δ' αὐτῇ ἤδη τῆς Ἀδριανουπόλεως, ὑπαντῶσιν ὁ ἀδελφὸς τῶ πενθερίου Κραχρᾶ, τῇ ὁ ἰδὼς, προχωρεῖν διαγγελλόμενοι τὰ τὰ πιείνουσι φρούρια τὸν Πέρνικον, τῇ ἕτερα πέντε ἐπὶ τεσσάκοντα. ὧς τιμαὶας ἀξίους τῇ τὸν Κραχρᾶν ὡς τὸν τῆ πατρικίων θρόνον ἀναβιβάσας, ὑλθεν εἰς Μοσυνόπολιν. ἐσπεῖδε δὲ τῇ φρένθεος ἤδη ἐκ Πελαγονίας τῇ Μωρβίσδη, τῇ Λιπηνῆ, παραδίδοντας τῆ βασιλεῖ τὰς πόλεις. ἐκεῖθεν ἄρας, ὑλθεν ἐν Σερρέαις, ἐν αἷς ἀρίσατο ὁ Κραχρᾶς μῆ τῆ ἀρχόντων τῆ προτρυόντων λέ. κάστρων, τῇ καλῶς ὑπεδέχθη. φροντρίσει δ' τῇ Δραγομοῦζος, τὰ ἐν τῇ Σερμητζῆ παρόχαις, τῇ πατρίκιος τιμηθεὶς, ἄγων μεθ' ἑαυτῶ τῇ τὰ πατρίκιον Ἰωάννου τὰ Χαλδίας, τότε τῆς χρονίας ὑπολυθέντα καθείρξεως (ἔτυχε δ' ἐλὼς παρὰ τῶ Σαμουὴλ, τῇ ἐπὶ ὀκτὼ τῇ δύο χρόνους ἐν τῇ φυλακῇ.) ἄρτι δὲ τῇ Σερμητζῆ προσήγγισεν ὁ βασιλεὺς, τῇ ἦαν ὁ ἀρχιστράτηγος Βυλγαρίας Φαβὶδ μῆ γραμματὰ Μαρίας τὰ Ἰωάννου γυναικὸς, ὑπερχομένης ἐκ τῆς Βυλγαρίας, οἱ τούξετται τῇ κῷ σκοπὸν. ὑπέλαβον δὲ τῇ Βοηδίνος ὁ τῆ ἐνδυτέρω κάστρων πατρίκιος, τῇ

Cedren. Pars II. Bbbb ij

xercitu contracto ſe cum Joanne conjunxiſſe, eoſque adſcitis in ſocietatem Patzinacis in Romanorum ditionem irrupturos. His litteris perturbatus, illico convertit iter, inque tranſitu Boſograda caſtellum capit atque incendit, Berroeam reficit: everſiſque circum Oſtrobum & Moliſcum ſitis caſtellis, ſubſiſtit, accepto nuntio, Cracnæ & Joannis impraſſionem, quam moliti eſſent, impeditam eſſe, Patzinacis eos auxilio fruſtratis. In reditum caſtellum expugnat Setænam, ubi arcem Samuelis habebat, ac plurimum frumenti repoſuerat: frumentum milites diripere jubet, cætera omnia cremat. Secundum hæc adverſus Joannem non procul a ſe diſſitum emittit cohortes ſcholarum Occidaotalium & Theſſalonicenſium, duce Conſtantino Diogene. Iis profectis, inſidias cum tenderet Joannes, Imperator de ſuorum ſolicitus ſalute, equo ante ſuos provectus, idque unum ſatus, Si quis bellator eſt, me ſequatur, curſum contendit: Hoc ut comperere Joannis exploratores, territi in ſua caſtra redierunt, nihil aliud vociferantes, quam, Bezelete, Tſæſar. Omnibus cum ipſo Joanne incompoſite fugientibus, Diogenes cum ſuis, animis recaptis, eos inſecuti, magnam cædem peragunt, capiunt ducentos gravis armaturæ, & equos ac ſupellectilem Joannis, & ajus patruelem. Imperator his rebus geſtis ad Bodena redit, indeque omnibus conſtitutis Byzantium, die nono menſis Januarii, Indictione decimaquinta, anno mundi 100 ςιϛ' 12 ανϛ'.

*ὁ Τζίαρ Scylitz.

Edit. Pariſ. pag. 712.

345

Joannes licentiam conſecutus, ad oppugnandum Dyrrachium barbarico cum faſtu proficiſcitur: & inito prælio fternitur, incertum a quo: cum imperaſſet Bulgaris annos 11, menſes v. Imperator a præfecto Dyrrachii Nicephoro Patricio Pegonita certior de morte Joannis factus, ſtatim expeditionem facit. Cumque ad Adrianopolin veniſſet, occurrunt ei frater & filius famoſi illius Cracnæ, lætum ferentes nuntium, dedere ſe Imperatori celebre illud Pernicum, & alia xxav. caſtella, quibus cum dignos habuiſſet honores, & Cracnam ad patriciam extuliſſet dignitatem, Moſynopolin venit. Eodem venerunt & legati a Pelagonia & Morobiſdo & Lipenio, urbes Imperatori dedentes. Inde Serras proficiſcitur, eodemque venie Cracnas cum iis qui xxav. iſta dedita caſtella obtinuerant, ſuntque honorifice excepti. Acceſſit etiam Dragomuzus Strumpitzam dedens, eſtque patricio honore affectus: ſecum adducens etiam Joannem Chaldiæ præfectum patricium, qui a Samuelo captus, in cuſtodia xxii annos detentus fuerat. Simulatque Strumpitzæ Imperator appropinquavit, ad eum venit Davidat Bulgariæ archiepiſcopus, cum litteris Mariæ morte Joannis viduæ, promittantis ſa, modo certa quædam poſtulata obtineret, Bulgaria caſſuram. Occurrit etiam Bogdanus interiorum caſtellorum dominus: atque ipſe patricio ornatur gradu, quod jampridem rebus Imperatoris

Joannis Bulgari morte, barbari audacia deducta.

saviſſet, ſuumque ſocerum interfeciſſet. Inde Scopia abit: urbique relinquens præfectum Davidum patricium Ariantam, per caſtella Stypeium & Proſacum reverſitur, comprecationibus & gratulationibus eum venerantibus ſubditis. Inde ad dexteram partem inclinans Achridem ingreditur, ibique caſtra facit, omni populo cum pœanibus plauſa & fauſtis acclamationibus occurrente. urbs eſt Achris in ſublimi poſita colle, proxime lacum maximum, unde Drinus fluvius verſus ſeptentriones effluit. Deinde verſus occidentem deflectens, in Jonium intravit, apud Iliſſum caſtellum, * quæ urbs eapue erat totius Bulgariæ, & regia regum Bulgariæ, ibique eorum repoſiti theſauri. quos Imperator aperuit, magnamque pecuniæ vim inveoit, & coronas ex unionibus conſectas, auroque intextas veſtes, atque aari centenaria e, quæ is congiarii loco in milites ſuos erogavit. Urbi præfecit Euſtathium patricium Daphnomelum, adjuncto valido præſidio: atque exiit io caſtra, eaecepitque ad ſe adductam Joannis Bladiſthlabi viduam, cum filiis tribus & ſea filiabus: adducebat ea ſecum etiam ſpurium Samuelli filium, & duas filias Radomeri, filii Samueli ac filios quinque, de quibus onus oculis erat orbatus a Joanne, quo is tempore Radomiorum Samuelli filium, ejuſque uxorem & generum Bladimerum interfecit. Habebat Matia ex Joanne etiam alios tres filios: ſed ii in montem Tmorum, qui unus eſt de verticibus Ceraunicorum montium, confugerant. Imperator eam benigne & comiter eaceptam, cum reliquis aſſervari juſſit.

Adjunxerunt ſe Imperatori præterea alii etiam Bulgarici proceres, Neſtoritzes, Zaritzes, & junior Dobromerus, quiſque cum ſuis eohortibus, acceptique ſunt comites, & ab Imperatore iis at ipſo dignum erat honos habitus. Quin & Profianus Bladiſthlabi F. cum fratribus, quos ia Tmorum effugiſſe docuimus, diuturna fracti obſidione (militee enim juſſu Imperatoris inſederant montium deſcenſus) ab Imperatore caveri ſibi petant, & deditionem promittunt. quibus is humaniter reſpondit. Achride porro ad lacum Preſpani iter faciens, duo condit caſtella: unum in monte interjacente, quod Baſilidem vocat: alterum in dicta palude. Preſpa Diaboiin petit: ibique erecto tribunali, Profianum cum fratribus accipit: oratioeoque plena humanitatis conſolatus, eom magiſtri, reliquos patricia dignator excellentia. Adductus eſt etiam, Ibarzes, oculis ſpoliatus. quos quo pacto amiſerit, referre operæ pretium eſt, cum ea narratio jucundum habeat quippiam, & admirabile.

Mortuo Bladiſthlabo, eum uxor ab ea relicta, filii, omneique Bulgariæ proceres Imperatori dedítionem feciſſent, ſolus hic Ibarzes fugiens, occupato monte acceſſus habente difficillimos, arcem autem regiam perelegantem, hortoſque & alia oblectamenta præclara (Brochotum quidam, alii Proniſtan vocant) ſolus Dei voluntati ſeſe oppo-

Edit. Paris. pag. 713.

342

Vidua Bladiſthlabi cum filiis Baſilio ſe dedit.

pag. 714.

Ibarzes Bulgarorum regnum affectans oculos amittit.

A τιμᾶται καὶ ὕπὸ πατρίκιος, ὡς καὶ πάλαι τὰ Βασιλίου φρονῶν, καὶ τὸν ἑαυτῷ πενθερὸν ἀνελών. ἐκεῖθεν ἄπεισιν εἰς τὰ Σκόπια· καὶ στρατηγὸν αὐτοκράτορα λιπὼν ἐν τῇ πόλει Δαβὶδ πατρίκιον τὸν Ἀριανίτην, ὑπέστρεφε διὰ τῆς φρουρίου Στυπείου τε καὶ Προσάκου, μετὰ λιτῶν καὶ ὕμνων εὐφημούμενος καὶ τιμώμενος. αὐθις δὲ πάλιν ὁρμᾷ τὰ δεξιὰ παριὼν, ἄπεισιν εἰς Ἀχρίδα, κἀκεῖσε στρατοπεδεύσας ἐπέζευε, τῷ λαῷ πᾶσιν μετὰ παιάνων καὶ ἀρετῶν καὶ εὐφημιῶν ἁπανταχόθεν αὐτῷ· πόλις δὲ ἡ Ἀχρὶς, ἐπὶ λόφου ἀσυμμέτρου κλιτῷ, ὄγγιστα λίμνης μεγίστης ἐξ ἧς ποιεῖται τὰς ἐκβολὰς ὁ Δρῖνος ποταμὸς πρὸς ἄρκτον ἰών. ἔστι νύσσα πρὸς δύσιν, καὶ εἰσβάλλων εἰς * τὸ Ἰόνιον πορεύεται τὸν * τὸν ἴσον Scyl. Ἐλλάτιον τὸ ῥοῦμενον, μεθ' ὁπόλις ἔστι τῆς πάσης Βουλ-

B γαρίας· ἐν ᾗ τὰ βασίλεια τῆς βασιλείων ἵδρυτο Βουλγαρίας, καὶ τὰ χρήματα ἐνετεθησαύριστο· ἄπερ ἀνοίξας ὁ βασιλεὺς, εὗρε χρήματα πολλὰ, καὶ σώματα ἐκ μαργάρων, καὶ χρυσοῦφεῖς ἐσθῆτας, καὶ χρυσοῦ ἐπισήμου ἀστρωμάτια ἑκατὸν, ἅτινα πάντα εἰς ῥόγας ἐκένωσε τὴν περὶ αὐτὸν στρατιάν. ἐπιστήσας δὲ ἄρχοντα τῆς πόλεως Εὐσάθιον πατρίκιον τὸν Δαφνομήλην, καὶ φρουρὰν ἀξιόλογον αὐτῷ δούς, ἐξῆλθεν εἰς τὰ περιβόλια. καὶ ἀχθόμενος εἰς αὐτὸν ὁ δεξιὸς τῶν γαμβρῶν Ἰωάννης τὸν καὶ Βλαδ-

C θλάβην, σὺν τρισὶν υἱοῖς καὶ θυγατρίσιν ἓξ ἐπαγομένων καὶ πενθερὸν ἕνα τὸν Σαμουὴλ, καὶ δύο θυγατέρας τὰς Ραδομηρᾶ τὰς τοῦ τοῦ Σαμουὴλ, καὶ πέντε υἱοὺς, ὧν ὁ εἷς πεπήρωτο τὸν ὀφθαλμὸν παρὰ τοῦ Ἰωάννου λαβὰς, ὅτε τὸν Ραδομηρὸν τὸν υἱὸν Σαμουὴλ σὺν τῇ αὐτοῦ γυναικὶ, καὶ Βλαδιμηρὸν τὸν πρὸ γαμβρὸν ἀνεῖλεν· ἦσαν δὲ καὶ ἕτεροι τρεῖς υἱοὶ τῇ Μαρίᾳ ἐκ τοῦ Ἰωάννου τεχθέντες, ἀλλ' ἐφθάσαν ὑποδράσαι εἰς τὸ ὄρος τὸν Τμῶρον, κορυφὴν ὑπάρχοντα τῆς Κεραυνίων ὀρῶν. ἐκ τούτου δεξάμενος, καὶ φιλοφρόνως, φυλάττεσθαι προστάξει μετὰ τῆς ἄλλων.

Προσῆλθον δὲ τῷ βασιλεῖ καὶ ἕτεροι μεγιστᾶνες τῆς Βουλγάρων, ὁ Νεστορίτζης, ὁ Ζαρίτζης, καὶ ὁ νέος Δοβρομηρὸς, μετὰ τῆς οἰκείων ἕκαστος πανοικίων. οὓς ἐδέξατο ὡμένως, καὶ βασιλικὰς ἐτιμήσατο τιμὰς καὶ Προυσιανὸς, καὶ οἱ τούτου δύο ἀδελφοὶ, οἱ τῶ Βλαδισθλάβου παῖδες, οἱ ὡς τὸν Τμῶρον φυγόντες, ὡς ἐμαρτύρησε ῥητὰ, καὶ χρονίᾳ * ἀσκωθέντες πολιορκίᾳ (στρατιῶται γὰρ φρουρᾶ-

D σθαι ἐκ βασιλέως προσεδρεύσαντες, ἐπρόσω τὰς ἀναβάσεις τῶν ὄρους) ἐξεκρεμεύοντας παρὰ τὸν βασιλέα πίστεως αἰτοῦντας, καὶ ἐκ τῆς ἐγχειρίσεως ἐπαγγελλόμενοι. καὶ φῶς μὲν πᾶσιν ὁ βασιλεὺς φιλανθρώπως ἐδώρατο ἐκπρίσεως. ἆρας δ' ἐξ Ἀχρίδος, ἔρχεται εἰς τὸν λίμνην τὸν λεγόμενον Πρέσπαν, ἐν τῷ δι' ἴσου τὸ μεταξὺ ὄρος, φρούριον οἰκοδομήσας ἀνωθεν τούτου, καὶ βασιλίδα ὀνομάσας, καὶ ἕτερον ἐν τῇ λεχθείσῃ λίμνῃ. ἐκ δὲ Πρέσπας ἀπεισιν εἰς τὸν λεγόμενον Διάβολιν, ἐν ᾧ βήματος ἀρθέντος ὑψηλοῦ, ἐκάθισεν ἐδέξατο τοὺς περὶ τὸν Προυσιανὸν ἀδελφοὺς, καὶ λόγοις ἐπιεικέσι καὶ φιλανθρώποις παραμυθησάμενος, τῶν μὲν μάγιστρον, τοὺς δὲ λοιποὺς πατρικίους ἐτίμησεν. ἐκ τοῦ δὲ ὁ Ἰβάτζης, πεπραμένος ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς. ἀλλ' ἄξιον εἰπεῖν καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐκτυφλώσεως· ἐχει δὲ οὐδὲ τι καὶ θαυμαστὸν ἢ διήγησις.

Μετὰ δὲ τὸν τοῦ Βλαδισθλάβου, τὸν καὶ Ἰωάννου, θάνατον, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Μαρίας, καὶ τῶν τούτης παίδων προχώρησιν, καὶ τῶν ἄλλων δυναστῶν ἁπάσης Βουλγα-

κατασχόντες. Scyl.

ρίας ὑπηκόων, ὁ Ἰβάτζης ὕπος φυγὼν, καὶ ἔν τινι δυσβάτῳ γενόμενος ὄρει, Βροχωτὸς κλῆσιν ἔχοντι, βασιλικά τε ἔχοντι περικαλλῆ (οἱ δὲ Προνίσταν τοῦτο καλοῦσι) καὶ παραδύσους καὶ ἀνωφυεῖς, ἀπεῖξαι τοῖς θελήμασιν οὐκ ἐβούλετο τῷ Θεῷ. ἀλλὰ δύναμιν ἐκ τῶ κατὰ μικρὸν συναγό-

ραν, ἀπεσάπη τὰ παρακείμενα, ἢ ὑποσασίαν ἐμιλάτα, Ἃ ἢ Βυλγαρικὴ ἀνατροπὴν ἄρχειν. πτοᾶ ὁ μαρὸς ἰλάντι ἢ βασιλέα, ἢ ᾧ πτο τὰ κατ' Δθῆναν ἀφιλῶς παραδίδαι, ἀπέλιπεν φὸς μισημβρίαν, ἢ κῇ τὴν εἰρημένην ἐγάντα Διάβολα, ὡς ἂ κατασκηνάσαν πάντας τὰν ἀπὸς ἀτὰν καταδέξαι τὰ ὅπλα, ἂ πολέμῳ πάντα καταργασόμβος. ἢ ὁ μὲν βασιλεὺς ἐν τῇ μάθοντι πτο φιλοχωρῶν, γράμματα ἐναθέντα τὸν Ἰβάτζην, μὴ τὰς Βυλγαρέας ὑποταγάντας, μόνα ἀντάρκαν χῆρας αὐτὸν μηδὲ φαντάζεσθαι τὰ ἀπλέσθαι, γινώσκοντας ὡς ἂν εἰς ὄνταν αὐτῷ τὰ ἐγχείρημα πλάσαν· ἀϝ τὰ γράμματα δεχόμβος, ἢ ἔπρος ἀμεβόμβος, Ἃ παντὰς φροντεθέντας ἀφορμὰς, παρέλαβε ἢ ἀνέδυτο. ὡς ἀναπαδῶσαι τὸν βασιλέα, ἐπὶ πέντε Ἃ πεντάνοντα ἡμέρας ἐνέχατέλαβε τῇ πτῳ ταῖς ὑποκρίσαι δελαζόμβος. ἐγνάθη τὰ τὸ φράγματος τῇ τῆς Λχρίδος ἄρχοντι Εὐσταθίῳ τῷ Δαφνομήλῃ, ὅτι μέλαι τῷ βασιλεῖ ἢ τὸ Ἰβάτζῃ ἀαθαίρισις, ἢ ὅπτε καιρὸν ἐπιτήδιον ἥρπασε, ᾧ δυσὶ θεράπτοντι τῇ πιστεύοντον κοπολογησάμβος, ᾧ τὸ βούλαμα φανερώσας, ἐγχαρὲς τῇ ἀρᾴξει. δμιπλὺς ἀγαπόρτα τῇ Ἰβάτζῃ, ἢ καὶ μησὶ τὰς παναγίας ᾧ θεομήτορος. κῇ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰώθει συγκαλεῖν εἰς δωρεᾶν ἢ τὰς ἀγοραίτονας μόνον, ᾧ ἀγχιτέρμονας, ἀλλὰ κῇ τῷ ὡς πορρώπτο πόλις· ἅπαντι γοῦν ὁ Εὐσάθιος αὐτοκλητος εἰς Ἅγιον τόπον, ᾧ τὰς φυλαττούσι ἐντυχὼν τὰς δούλους ἀπαγγέλλειν ἐκέλευσε ὅτις εἶα, κῇ ἄτι πάρεσι τῇ ἄρχοντι συμφορωσόμβος. ἀπαγγειλάντων ᾗ πτω, ἐθαύμασε ὁ Ἰβάτζης ἐπὶ δεῖ, οἱ δυσμενὴς ἄνθρωπος αὐθαίρετος ἥκει, ᾧ χαρὰ ἐκδέχεται τοιαύτα πολεμίας, ὅμως ἀφεῖναι ἐκέλευε, ᾧ ἐλθόντα ἐδέξατό τε περιχαρῶς, ᾧ ἀσπάσατο. ἄρτι δὲ τελεύτησε τὸν ἐνθεν ὕμνον, ᾧ πάντων τῇ σωνειλεγμένων εἰς τὰς ἐδρας σκεδάσθεντων καπηγωγὰς, ὁ Εὐσάθιος φράσας τῇ Ἰβάτζῃ, ᾧ ἀξιοῖ τὰς ἄλλας φὸς μικρὸν ἐκτῆναι, ὡς τὰ μάλα μέλλων αὐτὸς ᾗ ἐλέξασθαι κατ' ἰδίαν περί τινος ἀναγκαίας τε κῇ λυσιτελούσης αὐτῷ. ὁ δὲ τὸν δόλον κῇ τὸν ἀπάτην μὴ κατανοήσας, ἀλλὰ τῇ ὄντι ὑπολαβών, ὡς βούλοιτο ᾧ αὐτὸς ὡς γενέσθαι τῇ σωμφώνου αὐτῷ ᾗ δυσκασίας, πᾶς θεράποντας μικρὸν ἀποχῶραι κελεύσας, τῆς χορὸς ἑαυτὸν λαβόμβος, ὡς τινι παραδείσῳ ἐσάγει σωμφορᾷ δένδρος, ᾧ κοιλώπια ἔχοντι, ὡς μαδὶ φωνὴν ἐξηχεῖσθαι διὰ τὸν σωνδεδεμένον, ὃ ἐστὶς γενόμβος ὁ Εὐσάθιος, κῇ μεμαρομένα λαβόμβος τὸ Ἰβάτζα, ὡς γὰρ τὸ αὐτὸς αὐτὸς δοῦς ἀαπαβάλλει, ᾧ τῇ σῴθη προσρέισας τὸ γόνυ (ὦ ᾧ χεῖρ γυναῖς.) τῶν ἀσπχὸς, ᾧ πᾶς δυσὶν ὑπηρέταις ἐπαελίσατο βοηθεῖν τὸν ταχίστω. οἱ δὲ, ἀαθάπερ σωπθεμένου ὦ, ἐσάμβοι ᾧ παραδεισοῦντες τὸ μέλλον, ὡς ἤκουσαν ἐ φωνῆς τῆ Κυρίω, ἐδραμόν τε δρόμος, ᾧ Ἰβάτζου περιχόπτε, ᾧ τῇ χειρὸς ὑποῤῥάξαντες αὐτὸ τὸ σῶμα, ὡς μὴ βοήσας περιέσῃ πλάθος αὐτοῖς, ᾧ ἅφαντον ἀποτλίσαν τὸ ἔργον, ὑποτυφλοῦσι, τυφλοῦσθαι δὲ ἐκβάλλουσι τὰ παραδείσεως τὸν αὐλόν. αὐτοὶ δὲ ὡς τὸ ὑπέρθεν αἴσημα ὑψηλὸν ἀναδράμοντες, ᾧ τὰ ξίφη ἐλκύσαντες, ἐξεδέχοντο τὰς μέλλοντας φροτίσαι. γναθέντος δὲ τὸ δράματος, συτέῤῥει πλάθος ἀμύθητον. οἱ μὲν ᾧ ξίφα ἀστόργως ἐσχερτὸν, οἱ δὲ δόρατα, οἱ δὲ τόξα, οἱ δὲ λίθους, οἱ δὲ ξύλα, οἱ δὲ δαλὸς καιομένους, ἄλλοι δὲ ὕλην ὕφηνον, ἴθεν βοηδρομοῦντες, ᾧ κηραγόντες σφαττέσθωσαν, ἀαίθωσαν, μηδὲν ἀσπαμνίσθωσα, λίθοις ἀσπχασπνέσθωσαν οἱ πάλαμναι ᾧ ἀλιτῆναι, μήτις φειδὼ γνέσθω τ' ἀλαστόρων.

nebat, copiasque paulatim colligena tebellionem molicbatur, impertum Bulgaricum somnians. Haud exiguam id factum Imperatori attulit molestiam: ideoque recto itinere omisso, ad meridiem declinavit, Diabolumque se contulit, ut aut desistere ab armis seditiosum istum cogeret, aut bello opprimeret. Ibi ergo degens aliquandiu, Ibatzen per litteras hortatus est, ne Bulgaria subacta, solus ipse rebellare vellet: neve ea sibi pulchreri vana spe, quæ adipisci nequiret: cogitaret, hunc sibi conatum male cessurum. Ad eas litteras Ibatzes ita rescripsit, ut omnis generis usus præteritus rem contraheret: Imperatorque ab eo lactatus quinquaginta quinque dies contra animi tententiam Diaboli hæreret. At Achridis præfectus Daphnomelus certior factus, Imperatorem de opprimendo Ibatza esse solicitum, instituto suo cum duobus quorum ei perspecta erat fides famulis communicato, opportunitatem venatus, rem ita aggreditur. Solemne festum Assumptionis Mariæ Ibatzea publice celebrabat, vocabanturque ad convivium de more non vicini modo, sed & peregrini. Ad eam festivitatem Eustathius ultro profecturum, cuncique inclusisset in custodes vlarum, nunciare Ibatzæ jubet nominatim se adesse, & cupere cum ipso animum exhilarare. Miratus est Ibatzes hostem sua sponte venire, ac se hostium manibus credere: venire tamen jussit, admissumque lætus excepit, atque amplexus est. Finito hymno matutino, omnibusque aliis in sua dilapsis diversoria, Ibatzen Eustathius accepit: & quod haberet quæ seorsum cum ipso colloqueretur apprime occessaria, ac ipsi utilia, petit ut reliqui interim secedant, Ibatzes dolum non sentiens, sibique omnino persuadens Eustathium cum ipso velle societatem rebellionis coire, dimotis aliquantisper famulis, manu eum apprehensum, in pomarium quoddam abducit opacum, arboribusque ita denso consitum ut ne vox quidem inde, eaaudiri posset. Ibi solum Ibatzam nactus Eustathius, homo manu promptus, in terram illico prosternit, genuque pectori ejus immixus, vocem jacentis intercludit: duosque suos famulos celerrime subvenire jubet, qui, ut erat compositum, stantes & eventui intenti, simulatque domini vox auribus ipsorum allata est, accurrunt, Ibatzæ os veste injecta obturant, ne ad ejus clamorem confluente multitudine conatus fieret irritus, & oculos ei eruipunt: cæcatum in aulam projiciunt extra paradisum, ipsi in sublime domus cœnaculum evadunt, strictisque gladiis expectant hostium impetum. Cognito facinore, ingens confluait multitudo. alii strictos manibus gladios tenentes, alii hastas, arcus alii, nonnulli lapides, quidam ligna, aliqui faces ardentes, materiam alii igni capacem, accurrebant opitulatum, vociferantes: Jugulantor, cremantor, membratim concidantor, lapidibus obruuntor scelesti, nemo flagitiosis hisce pateat. Concursum cer-

Daphnomeli vaticinium.

Edit. Paris. pag. 715.

nens Euſtathius, tametſi de ſalute ſua deſperarat, tamen ſuos hortabatur ut animo eſſent forti, neque emollirentur, aut ſeipſos hoſtibus proderent, iiſque dederent qui ipſorum mortem deſiderarent: neve ob iis ſalutem potius ſe conſecuturos, quam miſere interfectum iri putarent. Ipſe per feneſtram quamdam ad turbam proſpiciens, manuſque motu ſilentium conficiens, ita eam eſt affatus: Nullas mihi, o multitudo, cum veſtro principe privatim intercediſſe inimicitias, vel ipſi judicare poteſtis. is enim Bulgarus eſt, ego Romanus, quod vobis eſt notiſſimum. neque Romanus ego ſum a Thracia aut Macedonia oriundus, ſed ex Aſia minore: quæ quanto ſit ſpatio a veſtra patria diſſita, petiti norunt. Jam prudentiores id non difficulter judicabunt, neo temere me aut fruſtra, ſed neceſſitate aliqua compulſum, hoc facinoris aggreſſum fuiſſe. alioqui numquam me in tam evidens periculum tam dementer conjecturus fuiſſem. Proinde ſciatis, juſſu Imperatoris, quicquid ejus eſt, fuiſſe factum, & cum meorum manuum uſum miniſterio. Ergo ſi me vultis occidere, ſane circumdatus in veſtra ſum poteſtate; neque tamen nullo negotio nos conficietis, neque armis depoſitis veſtræ nos tractandos committemus libidini, ſed ad extremum uſque ſpiritum pro noſtra vita propugnabimus. quod ſi interficiemur (quod fieri neceſſe eſt, cum tam pauci a tam multis circumcluſi ſimus) mortem eam felicem deputabimus: eum habituri ſanguinis noſtri ultorem, cui vos cupitis quam diutiſſime relucari. Hoc ſermone audito, colluvies iſta Imperatoris tertore perculſi, paulatim illi aliorſum diſſipati diffluxere. ſeniores ac prudentia antecedentes, bene ominati Imperatori, obedientiam promiſerunt. Ita Euſtathius, nemine impedicente, Ibatzen ad Imperatorem adduxit. Imperator Euſtathium ob tam præclarum facinus collaudatum, Dyrrachii præfectum conſtituit, & omnia mobilia Ibatzæ bona ei dono dedit: Ibatzam in cuſtodiam tradidit.

Edit. Pariſ. pag. 716.

Nicolitzas.

Eodem tempore Nicolitzas etiam, toties captus totiesque dimiſſus, in montibus occultatus, cum adverſus eum mitteretur cohors, & qui cum ipſo erant partim ultro ad Romanos tranſirent, partim caperentur: noctu ſponte ſua in caſtra Romanorum venit, manuque pulſatis foribus, ſe nomioatim adeſſe indicavit, ac corpus ſuum in poteſtatem Imperatoris dedere. Sed eum Imperator ſuo conſpectu non dignatus, Theſſalonicam cuſtodiendum miſit. Ipſe rebus Dyrrachii, Coloneæ, ac Dryinopolis ſuo arbitratu rectiſſime conſtitutis, & provinciis præſidio ducibuſque munitis, permiſſoque ut captivi Romani, qui vellent, ibi manerent, reliqui ipſum ſequerentur, Caſtoriam venit. Hic

Samuelis filiæ.

ad ipſum adductæ ſunt duæ Samuelis filiæ. quæ cum viderent Mariam Joannis quondam uxorem Imperatori aditare, impetum in eam fecerunt, tamquam interfecturæ. ſed Imperator earum ferociam ſedavit, pollicitus ampliſſimas ſe ipſis opes lat-

A συνεφρόμησε δὲ διασάμενος ὁ Εὐσάθιος, καὶ πᾶς ἑαυτῷ ἀπεγνωκὼς σωτηρίας, παρεκάλει πάντας μὴ ἀμφ' αὐτῷ ἄνδρας ἀγαθοὺς γενέσθαι, καὶ μὴ μαλακιζθῆναι, μηδ' αὐτοὺς προδοῦναι, ἐκ τοῦ ἐκείνων τῷ ζημιώσαντι τὸν αὐτὸν ἀπώλεσαν, καὶ παρ' ἐκείνων τὸν σωτῆρα ἐκδέξασθαι, ὃ θάνατον εἰκὸς καὶ ἐπώδυνον. ὡς δὲ τὸ πλῆθος ἀπὸ τινος θυρίδος ἀφοπλίζας, καὶ τῇ χειρὶ καταστέλλας τὸ ὄχλον, παῦσαι λόγων ἀπῄρξατο· Ὅτι μὲν, ὦ ἄνδρες οἱ συναλγοῦντες, ὑβρισταί τις ἀφαιρεῖται μοι ἀπέχθεια πρὸς τὸν ὑμέτερον δυνάστην, καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ πάντες ἴστε· ἀκριβὲς οἶδεν, ὡς Βούλγαρος μὲν οὗτος, Ῥωμαῖος δ' ἐγώ· καὶ Ῥωμαῖος, οὐ τῷ ἐκ Θράκης καὶ Μακεδονίας εἶναι τὴν, ἀλλ' ἐκ τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ὅτις ὅσον ἀπέχει ὑμῶν, ἴσασιν οἱ γινώσκοντες. ὅτι δὲ καὶ αὐτὸς τῆς τούτου ἐπιχειρήσεως ἄγνωτος ἐτύγχανον καὶ οὐκ ἐκὼν καὶ μάτην, ἀλλά μοι καπνὸς ἀπάγαν, λογίζεσθε οἱ φρονιμώτεροι. οὐ γὰρ ἂν ὅπου μανιώδης εἰς προῖκα ἑαυτὸν ὑφ' ἡμῶν κίνδυνον, καὶ τῆς ἐμαυτοῦ ζωῆς καταφρονήσας, οἱ μήτις ἦν ἄλλη αἰτία, ἢ βιασάμενόν με ὧδε τοῦ πράξαντος ἐλθεῖν. ἴστε δέ, ὡς τὸ γενόμενον ἔργον πρόσταγμα βασιλέως ἐστίν, ᾧ πειθαρχῶν ἐγὼ ὡς ὄργανον διακόνησα. ἐκ τοιοῦτοι βούλεσθέ με ἐξιχνιάσασθαι, ἰδοὺ ὑφ' ὑμῶν ἐγὼ περικλημένος, πάλαι ὢν * δοῦλος ὑμῖν ῥᾳδίως ἐγὼ ὑποθανοῦμαι, ὑδὲ καταθοὺς τὰ ἔπλα ἐμαυτὸν παραδώσω ὑμῖν ὡς βούλεσθε χρῆσθαι, ἀλλ' ἀγωνιοῦμαι περὶ τῆς οἰκείας ζωῆς, καὶ μέχρι θανάτου ἀμυνοῦμαι τοὺς ἐπιόντας ἅμα τοῖς σὺν ἐμοί. εἰ δὲ θανούμεθα, ὅπερ ἀνάγκη παθεῖν τοὺς ὑπὸ πλειόνων περιοχλεῖσθαι, οὐδαμόσε καὶ μαχαίρων τὸν θάνατον λογιζόμεθα, ἔχοντες καὶ τὸν μέλλοντα καὶ τὸ ἡμέτερον ἐκζητῆσαι καὶ ἐκδικῆσαι αἷμα, πρὸς ὃν βουλεύσασθαι εἰ δυνατὸν ἔχει πολλὰ ἀνθίζεσθαι. Τύπτων ἀνέστησε τοὺς συνθρασυνομένους τῷ λόγῳ, καὶ τῇ ἐκ βασιλέως δίκῃ κατακλαγγόντες, κατὰ μικρὸν ὑποῤῥέοντες, ἄλλοι ἀλλαχῇ διεκυλίσθησαν. οἱ γηραιότεροι δὲ καὶ φρονιμώτεροι τῇ βασιλέα ὑφηνήσαντες, ὑπεκύψαντες. ὁ δ' Εὐσάθιος καὶ πολλὴν ἄδειαν τοῦ Ἰβάτζου εἰληφώς, τῇ βασιλεῖ διακόμισεν. ὃν ὕστερ ὑποδεξάμενος ὁ ἀνδραγαθίας, στρατηγόν τε αὐτὸς προβάλετο Δυῤῥαχίου, καὶ ἅπασαν κινητὴν ὕπαρξιν ἐδωρήσατο τὴν Ἰβάτζην· τὴν δὲ παρέδωκε φυλακῇ.

Nicolitzas.

Τότε δὲ Νικολίτζας, ὁ πολλάκις λυθεὶς, καὶ τοσαυτάκις ἁρθεὶς, ἐν τισιν ὄρεσι κρυπτόμενος, ὡς ἐπέμφθη δυνάμις κατ' αὐτὸν, καὶ τῷ οἱ σωθέντων, οἱ μὲν προσχώρησαν ἑθελονταὶ, οἱ δὲ ἁλίσκοντο, αὐτόμολος κατέστη νυκτὸς εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ τῇ χειρὶ κρούσας τὴν θύραν, προσήγγειλεν ἑαυτὸν ὅστις εἴη, καὶ ὅτι παραδώσων ἐκεῖσε τὸ σῶμα τῷ βασιλεῖ. ἀλλὰ τοῦτον μὲν ὁ βασιλεὺς οὐδὲ ἰδεῖν ἠνέσχετο, ἀλλ' εἰς Θεσσαλονίκην ἐξέπεμψε, φρουρεῖσθαι κελεύσας. αὐτὸς δὲ πᾶ Δυῤῥαχίου καὶ Κολωνείας καὶ Δρυινουπόλεως, ὡς ἂν ἐθέλοι αὐτῷ βέλτιστα, καταστησάμενος, καὶ φύλακας τοῖς θέμασι καὶ στρατηγοὺς ἐπιστήσας, καὶ τῷ αἰχμαλώτων Ῥωμαίων τοὺς βουλομένους κατὰ χώραν μένειν αὐτοῦσας, τοὺς δὲ λοιποὺς ἕπεσθαι

προσέταξε, ἦλθεν εἰς Καστορίαν. ἔνθα προσῆλθον αὐτῷ θυγατέρες δύο τοῦ Σαμουὴλ, αἳ τινες θεασάμεναι Μαρίαν τὴν Ἰωάννου γαμετὴν παρεσκευάσθησαν τῷ βασιλεῖ, ὡς ῥμησαν κατ' αὐτῆς, ὡς διαχειρισόμεναι. ἀλλὰ τούτους μὲν ὁ βασιλεὺς τὸν θυμὸν κατεπάυσεν, ὑποχόμους τιμῶσαι

ἐξυπηρλιτίσαι αὐτούς. τιμὴν δὲ Μαρίαν τὴν τῆς ζωτῆς ἀ- A
ξιώματι τιμήσας, οἷς τῶν βασιλείδα μετὰ τῶν υἱῶν ἐκπέμ-
πει. καθαιρεῖ δὲ καὶ τὰ ἐν Σερβίοις καὶ τὴν Σωσγὸν φρούρια
πάσαι ἐξ ὧν Σερβία, καὶ εἰς ἔδαφος καταστρέφει· καὶ εἰς
τὸ φρούριον Σπαγοὺς ἔρχεται· ἔνθα καταλαβὼν ὁ τῶν Βελ-
γράδων ἄρχων, μετὰ δώρων τὸν ῥήγαινα Ἑλλάδος,
μετὰ τῆς συναρχόντων αὐτῷ. ἐκεῖθεν ἄρας ἄπεισιν εἰς
Ἀθήνας. ἐν δὲ τῇ διόδῳ τὸ Σπερχειὸς, τὰ ὀστᾶ τῶν πε-
σόντων ἐκεῖσε Βουλγάρων, ὁπηνίκα ὁ μάγιστρος Νικηφό-
ρος * τὸν Σαμουὴλ ἐτρόπωσατο, θεασάμενος ἐθαύμασεν. ὑ- * ὁ Θεμιστ. Scyl.
περαναβὰς δὲ καὶ τὸ ἐν Θερμοπύλαις χαράκωμα τοῦ τόπου, ἃ
Σκέλος ἄρτι καλούμενα, εἰς ὄνησιν τῆς Βουλγά-
ρων παρὰ τῶν Ρωμαίων. ἐν δὲ Ἀθήναις γενόμενος, καὶ τὰ τ'
νίκης ἀναθήματα τῇ Θεοτόκῳ δῶς, καὶ ἀναθήμασι πολ- B
λοῖς λαμπροῖς καὶ πολυτελέσι κοσμήσας τὸν ναὸν, ὑπέ-
στρεψεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. καὶ διὰ τῆς μεγάλου πυλῶν
τὸ χρυσᾶς πόρτας, τεθριάμβευσεν ἐστεφανωμένος, προηγουμένης Μαρίας
τῆς τοῦ Βλαδισθλάβου γυναικὸς, καὶ τῆς τοῦ Σαμουὴλ θυγα-
τέρων, καὶ τῆς λοιπῶν Βουλγάρων. ἐνδεικτικὸν δὲ δόλιτέ-
ρα, ἔτους ϛρπζ'. καὶ ὕστερον μετὰ ἔτη τινὰς καὶ νίκης ἐν τῇ μεγά-
λῃ ἐκκλησίᾳ εἰσελθὼν, καὶ τῇ Θεῷ εὐχαριστήσας ὡσὰς
ἀπῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια. ὃν ὁ πατριάρχης Σέρ-
γιος μετὰ τινας εἰσελθόντα, πολλὰ καταλιπάρει σβέσαι
τὸ ἀκατάλληλον (διὰ γὰρ ὑπερόγκιμος ποιοῦσι τόπο, οἱ ἐκ
Βουλγάρων ἀπειρηκύσασι) ἀλλ' οὐκ ἔπεισεν. ὃς ἐπὶ ὀκτὼ C
ὅλους ἐνιαυτοὺς τῶν τοῦ Θεοῦ νομίμως ἐκκλησίων,
Ἰουλίῳ μηνὶ, ἰνδικτ. β'. ἐνιαυτῷ ϛρπζ'. πρὸς Κύριον
ἐξεδήμησεν. καὶ προβλήθη πατριάρχης Εὐσταθίος,
φρόνιος ὢν τῆς ἀρετῆς ἐπὶ τῆς βασιλείας ἐκεῖ.

Τῷ δὲ βασιλεῖ προσῆρχοντο, τῆς Βουλγαρίας ἄκλω-
θεν ἔθνος, τὸ τῶν ὁμορούντων ἔθνη τῆς Χορβατῆς, ἄρχον-
τας ἔχοντες δύο ἀδελφούς. ὧν προσῆνεγκαν, καὶ ἀξιώμα-
τα λαβόντων, καὶ τιμὰς ἐκάστας, ὑπέκλιναν γένυ καὶ τὰ
ἔθνη. μόνος δὲ ὁ τῶν Σερμίου ἀρατῶν, ἀδελφὸς τῶ Νεστόγγα, Σίρμιον, πιθόμενος οὐκ ἤθελε. πρὸς ὃν Κων-
σταντῖνος ὁ Διογένης, τῶν ἐκεῖσε μερῶν ἄρχων, φιλίαν D
ὑποκεκρυμμένως προσβάλλει ἐπιτήδειον, δόλῳ μὲν ὅρκων ἐπιθυμεῖν ἔχειν ἐνωθῆναι αὐτῷ, καὶ περὶ ἀναγ-
καίων κοινολογήσασθαι. οἱ δὲ τῆς αὐτὸν ὑποβέχεσθαι φόβος, τρεῖς ὑπηρέτας ἀληθεῖς μόνους· καὶ τὸ μὲν
ἓν τῶν παραμόνων πομπὴν συμπέμψει αὐτῷ, μετὰ
τριῶν ὑπηρετῶν ὁμοίως ἀφίξεσθαι μέλλοντι. ποιοῦσι
δὲν ἐκεῖνος, ἔρχεται πρὸς τὸν πομπὸν, καὶ τῆς
Διογένει ἐντυγχάνει. ὁ δὲ ἅμα τὸν ἰδὼν ἐξαίφνης ἀνέστη, ὁ Διο-
γένης ἐγκόλπιον φέρων μάχαιραν, καὶ παίει τοῦτον ἐν τῇ πλευρᾷ, καὶ δεύ-
τερος ἀναιρεῖ. τῶν δὲ μετ' αὐτὸν φευγόντων χαμαίπους,
τοὺς πλησιάζοντας ὁ Διογένης σωματοφύλακας τρεῖς, E
μετὰ χαρᾶς ἐκείνης ἔρχεται πρὸς τὸ Σίρμιον. καὶ ἡ
γυναῖκα * τοῦ Σπυτίμιρος καταπλήξαμένος, καὶ ὑπο-
χίσεσι μεγάλαις καταμαλάξας, ἔπεισε προχωρῆσαι, καὶ τὸ Σίρμιον παραδοῦναι τῇ βασιλεῖ. ἦν
δὲ εἷς τὸ Βυζάντιον ἀπενέγθη, καὶ ἀνδρὶ συ-
νεζεύχθη ἐνὶ τῶν τότε μεγιστάνων· καὶ ὁ Διο-
γένης ἄρχων ἐκείχθη τῆς τοιαύτης χώρας.

* τὴν Σπύλου τοῦ Νικηφόρου στρατηγοῦ, Scyl.

Αὐτοκράτωρ δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν ἀγαγὸν Οὐαλεντι-
νιανὸν τὸν βασιλέως, ὡς αὐτὸ ἔχουσι οἱ ἀσφαλῶς ἔθνος. Γεωργίου δὲ τοῦ ἄρχοντος Ἀβασγίας
τοὺς πρὸς Ῥωμαίους ἀθυμήσαντας σωθῆναι, καὶ τὸ μέρος καταξέχοντος, ἔξωσι καὶ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς
πανσυρεί, κατόπιν λιπὼν Νικηφόρον πατρίκιον, * τὸν υἱὸν Βαρδᾶ τοῦ Φωκᾶ. οἱ δὲ διὰ τὸ τῆς στρα-

gicurum. Mariam Zoſtæ munere ornatam, cum filiis ſuis Conſtantinopolin miſit. Xiphiæ porro opera quæ erant in Serviis & Soſco caſtella omnia ſolo æquat, & in caſtellum Stagus venit. Ibi ſe ipſi offert Elemagus Belegradorum princeps, ſervili habitu, cum collegis ſuis. Imperator inde Athenas proficiſcens, in itinere Zetunium tranſiens, oſſa Bulgarorum contemplatus, occiſorum quo tempore Samuelem Nicephorus prælio fudit, admiratus eſt. ac multo magis mirum in Thermopylis exſtructum (qui etiamnum Scelos vocatur) apud Rupenam, ad deterrendos Bulgaros. Ut Athenas venit Deiparæ pro victoria gratias egit, templumque donariis ſplendidis ac magnificis ornavit. Hinc Conſtantinopolin rediit, invectuſque eſt triumphans per magnas fores Aureæ portæ, ornatus corona aurea ſuperne criſtata: præeuntibus Maria, Samuelis filiabus, & reliquis Bulgaris. Actum hoc indictione ſecunda, anno ab origine mundi ϛϑ ϛτϛ ϛϑ ϡϰϛτε. Atque hoc modo proſequentibus eum victoriæ gratulantibus acclamationibus, magnum templum iniit: cumque ibi carmine cantato Deo gratias pro tam felici ſucceſſu egiſſet, in palatium abiit. Reverſum victorem Sergius patriarcha proſixe oravit, ut quod ſe facturum bello Bulgarico feliciter confecto promiſerat, Allelengyum aboleret, ſed nihil obtinuit. Atque is Sergius, cum per annos xx eccleſiam Dei moderatus eſſet, Indictione ſecunda, menſe Julio, anno mundi ϛϑϑ ϛτϛ ϡϰϛνε ad Dominum emigravit. Suffectus eſt ei Euſtathius, palatinæ ædis presbyterorum princeps.

Oſſa Bulgarorum cangenſis Edit. Pariſ. pag. 737.

Baſilii triumphus.

Sergio patriarchæ mortuo Euſtathius ſuffectus.

Subacta Bulgaria, Imperatori ſe dedidit etiam contermina Chorbatorum gens, & ejus principes, fratres duo: quibus Imperator honores ac opes amplas tribuit. Solus adhuc Imperium detrectabat Sermo, Sirmii dominus, Neſtongi frater. Ad hunc Conſtantinus Diogenes finitimæ provinciæ præfectus legatum mittit, interpoſito jurejurando affirmans, cupere ſe ipſum convenire, ac de rebus neceſſariis colloqui. quod ſi ipſe inſidias vereretur ſubeſſe, tribus tantum famulis ſtiparam ſe ad ripam profluentis ibi amnis acceſſurum. idem ipſe quoque faceret. Obtemperat Sermo, atque hoc modo cum Diogene congreditur. ibi cum jam colloqui essent, Diogenes pugionem, quem in ſinu abditum geſtabat, ſubito in latus Sermonis adigit, eumque interficit: famuli fuga elabuntur. Diogenes vicinis exercitibus contractis, valida cum manu ad Sirmium proficiſcitur: viduæque exterritæ, magnis inſupet pollicitationibus perſuadet, ut ſe Sirmiumque Imperatori traderet. Ea Byzantium miſſa, ibi primario cuidam civium matrimonio copulata eſt: Diogenes ſecens captæ ditioni præfectus.

Chorbatæ Baſilio ſe dedunt.

Sirmii dominus dolo a Diogene cæſus.

Aquæductum quoque Valentiniani Imperatoris refecit Baſilius, cavibuque aquæ abundantiam paravit. Porro cum Georgius Abaſgiæ dux violato quod ei cum Romanis erat fœdere, vicina incurſionibus vexaret, exercitum contra eum educit Baſilius: domi relictis Nicephoro patricio, filio Bardæ Phocæ. * At ii indi-

Edit. Paris. pag. 718.

giſſime ferentes, noo ſe quoque una ad id bellum juſſos ire, contracto e Cappadocia, Rodanto, & aliis vicinis regionibus quicumque exercitu, rebellionem concitant. Ejus rei nuntius Imperatori allatus, exercitui magnam inceſſit ſollicitudinem. metuebant enim, ne in medio inter Abaſgos & perduelles (quippe ferebatur ea de re Xiphias cum principe Abaſgorum per internuncios egiſſe) locloſi extrema pati cogerentur. Imperator ergo litteras & ad Xiphiam, & ad Phocam mittit, ei qui perferebat mandans, in quam maxime alteri, alterro ignorante, eas reddere curaret. Quod cum is effeciſſet, Phocas ſtatim Xiphiæ ad ſe ſcriptas recitavit. Xiphias autem omnino ad ſe quicquam ſcriptum negans, Phocam die quadam ad colloquium vocat, venientemque præparatis ad hoc infidiis necat. Hoc modo ſtatim diſſipata ea conjuratio. & Imperator de morte Phocæ factus certior, Theophylactum Damiani Dalaſſeni filium mittit, qui captum Xiphiam Conſtantinopolin in vinculis Byzantium ad Joannem ablegat protonotarium: is eum raſum in Antigoni inſula monachum facit.

Abaſgi ſubacti.

Imperator proinde metu rebellium liberatus, cum Abaſgis pugnam committit: & quamvis multi Romani occubuere, tamen incerta victoria diſceſſum eſt. Alterum deinde prælium initum die Septembris undecima, Indictione ſexta, anno ab origine mundi ϛϡϡ ϵϡϡ ιϡ ϰϰϧι. in eo cadit Liparises, Georgii copiarum dux primarius, & cum eo validiſſima Abaſgici exercitus pars. Georgius in montes Iberiæ Interiores fuga elapſus, paulo poſt miſſis legatis cum Imperatore pacem componit, cedaea ei ſua, quantum ejus hoc Imperator volebat, ditione: filiumque ſuum Pancratium dans obſidem. quem Imperator magiſtrum creavit, ac domum rediit. Qui ſe Xiphiæ ac Phocæ ſeditionis ſocios præbuerant, eos bonis ſuis multatos in carcerem abdidit: ſolum patricium Pherſam interfecit, qui & primus omnium ſe perduellibus adjunxerat, & quatuor curatores vicinorum principum necaverat, ſuaque manu ſpadoni cuidam Imperatorio caput amputaverat. Eſt & cubicularius quidam Imperatoris Leonibus objectus, convictus quod Imperatorem in Xiphiæ gratiam conatus eſſet veneno tollere.

pag. 719.

Roſſicus motus.

Mortua Anna Imperatoris ſorore Io Roſſia, defuncto jam anno Bladimero marito, Chryſochir quidam Bladimeri cognatus ϡϭϵϵϵ viros adſciſcit, iiſque in naves impoſitis Conſtantinopolin venit, ſtipendia ſe facere velle ſimulans. Cum autem Imperator eum poſtea armis petere ſi quid vellet juberet, non obtemperans. Propontidem trajecit: cumque ad Abydum veniſſet, conſerta navali pugna cum eo qui oram maritimam tuebatur, nullo negotio victo, ac Lemnum pervenit. Ibi Roſſi a claſſe Cibyrræotarum, & Davido Achridenſi Sami præfecto, ac Nicephoro Cabaſila duce Theſſalonicæ per fraudem omnes ſunt interfecti.

Poſt hæc in Siciliam molitus expeditionem Baſilius, Oreſtam quemdam de fidiſſimis ſuis eounchis præmittit cum magnis copiis. ipſe fato interceptus,

A τούς ὑποτελεῖσθαι δεινοπαθήσαντες ὑ μηρῶς, λαὸν ὡς ἐνυχον ὑθροισθέντα ἀπό τῆ Καππαδοκίας ϗ Ροδάντου, ϗ τῆ πλείς χωρίων, ὁποσασοῦν κινῆσαι. Οὗπερ ἀγγελθέντος τῆ βασιλεῖ, παραχὴ κατάχε τὸν παρμβολὸν, ϗ ἀγωνία, διδοικῶν μήπως ἐν μέσῳ Αβασγῶν τε ϗ τῆ Χιφιᾶ συμπεσὸν συμβεβηκέναι (διδάσκει γὰρ ϗ λόγος, ὡς οἱ περὶ τὸν Χιφίαν διαπρεσβεύσαιτο περὶ τούτου πρὸς τὸν ἄρχοντα Αβασγίας) ἀνήκεστόν τι πάθωσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς γράμματα γράψας πρός τε τὸν Χιφίαν, ϗ τὸν Φωκᾶν ἐξέπεμψε, παραγγείλας τῆ λαβόντι, ἀσφάλειαν πάντα ἑκάτερον λαβεῖν, ϗ ἑκάτερ ἀγνοοῦντας δοῦναι τὰ γράμματα. τῶ δὲ, ὡς ἐκελεύθη ποιήσαντος, ϗ τὰς ἐπιστολὰς ἐγχειρίσαντος λαληθέντος, ὁ μὲν Φωκᾶς ἐνδὺς ἐπαίγων τῶν ἑαυτῆ τῆ Χιφίᾳ, ἐκείνος δ' ὑποπτεύσας, ϗ γράμμα δέξασθαι ὅλως ἀπαρνησάμενος, ἐν μιᾷ τῶ ἡμερῶν καλεῖ αὐτὸν ἐπὶ κουλοχίαν· ϗ ἐλθόντα, λόγως ἔχοντα φιλοτρεπισμένους, ἀποκτείνυσι. καὶ ὁ ἐπισύσασις τῶ ἀποσταλὸν ἐνδὺς διασκεδάθη. τῶ δ' Θωμᾶν τὸν Φωκᾶ γνωθέντος τῆ βασιλεῖ, πέμπεται Θεοφύλακτος ὁ Δαμιανοῦ τῶ Δαλασσηνοῦ ὑὸς, ϗ τὸν Χιφίαν συλλαβὼν, ἐκπέμπει δέσμιον πρὸς τὸν βασιλέα, πρὸς Ἰωάννην τὸν πρωτονοτάριον· ὃς ἐκ τῆ νήσου τῶ Αντιγόνου μοναχὸν αὐτὸν ἐποιήσατο.

B

Ὁ δ' βασιλεὺς τῶ τε ἀποσταλὸν ἀπολυθέντος δέους, συμβάλλει τοῖς Αβασγοῖς, ϗ πολλοὶ πίπτουσι τῶ Ρωμαίων. C ὅμως διελύθησαν ἀμφοτέρωθεν τὰ στρατεύματα, ϗ νίκη ἀμφίβολος ἦν. μετὰ δὲ ταῦτα ἑβδόμης συμπλοκῆς γενομένης, τῆ ια'. τῶ Σεπτεμβρίου μηνὸς, ἰνδικτιῶνος ς', κατὰ τὸ στρατόπεδον, πίπτουσι μὲν ὁ Λιπαρείτης (ἦτος δὲ ἦν ἀρχιστράτηγος τῆ Γεωργίᾳ) ϗ σὺν αὐτῆ πᾶν τὸ ἀραβικὸν τῶν Αβασγῶν. φεύγει δὲ ὁ Γεώργιος, εἰς τὰ ἐνδότερα ὄρη τῆς Ιβηρίας. μετ' ὀλίγον δὲ ἐξαποστειλάμενος, ϗ τῆ βασιλεῖ εἰρήνης χώρας, ἀπόσης ἐβούλετο, σπένδεται, ὅμηρον δὺς τὸν ἰδιον αὐτῶ Παγκράτιον· ὃν μαγίστρον ποιήσας ὁ βασιλεὺς, ὑπέστρεψε. τῆς μὲν ὧν ἄλλης τῆ τῆς Ιβηρίας συμπαραμένων, ϗ τῆ Φωκᾶ, τῆ ὑπαρχόντων γυμνώσας, καθεῖρξε· μόνον δ' τὸν πατρίκιον Φέρσην ἀπέκτεινε, φὸ πάντων τε προστρέψαντα τῆς ὑποστάσεις, ϗ τέσσαρας ἄρχοντας γειτόνων περιόντας αὐτοκτόνησε, ϗ εὐνοῦχον τινὰ βασιλικὸν αὐτοχείρως παταξάμενος. ἐδόθη δὲ ϗ λίαν βασιλικῆς τῆς θαλαμηπόλος βρῶμα, ἐλυγχθείς φαρμάκοις ἐπιβουλεύων τῆ βασιλεῖ ὑπὲρ τὸν Χιφίαν. D

Καὶ Αννης δὲ τῆς τῶ βασιλέως ἀδελφῆς ἐν Ρωσίᾳ ἀποθανούσης, ϗ φὸ αὐτῆς τῶ ἀνδρὸς αὐτῆς Βλαδιμηροῦ, Χρυσόχειρ συγγενίτης ὢν τῶ πλαδίσαντος, ἄνδρας ὀκτακοσίους φοιτησαμένους, ϗ πλοῖος ἐμβιβάσας, ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὡς πάχα μισθοφορήσων. τῶ δὲ βασιλέως καταθεῖναι τὰ ὅπλα κελεύοντος, ϗ ὑπὸ ποιήσασθαι τὸν ἐντυχίαν, μὴ θελήσας, διῆλθε τὸν Προποντίδα, ἐν Αβύδῳ δὲ γενόμενος, ϗ τῆ στρατηγοῦντι τοῦτο συμβάλλει ὑπερμαχοῦντι τῆ παραλίου, ϗ τῶν ῥᾳδίως καταστρεψάμενος, ἀπῆλθεν εἰς Λῆμνον. ἐκεῖσε δὲ παρὰ τὸ φόλου τῶ Κιβυῤῥαιωτῶν, ϗ Δαβὶδ τῆ ἀπὸ Αχελδῶν, στρατηγοῦντος Σάμου, ϗ Νικηφόρου τῶ Καβάσιλα, δυνὸς ὄντος Θεσσαλονίκης, παραπονηδιότητος ἅπαντες κατισφάγησαν.

Βουλόμενος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκστρατεῦσαι κατὰ τῆς Σικελίας, Ορέστην προέπεμψε μετὰ δυνάμεως ἀδρᾶς, ἵνα ὅπερ τῆ πεῖσόμενον ὑπέμεινε· αὐτὸς δὲ ἐκωλύθη, φθάσαντος τῶ χρεὼν.

Διεμ-

Διοικεῖν δὲ μικρὸ, ἐνδικτιῶνος δ', ἔτους ϛφλδ'. αἰφνιδίῳ νόσῳ ληφθεὶς, ἀπεβίω· πρό τινων ἡμερῶν τὸν αὐτὸν πάλαι τῆς τοῦ Εὐσταθίου τοῦ πατριάρχου ἀποθανόντος, οὗ ἡγήσατο ὁ βασιλεὺς ἐποιήσατο Ἀλέξιον μοναχὸν, τὸν καθηγούμενον τῆς μονῆς τῶν Στουδίου, οὗ ἐπισκήψαντος αὐτῷ πρωτοπάτα μετὰ τιμίας κεφαλῆς τοῦ προδρόμου. ὃν τὸν πέμψας ἐνθρονίζει διὰ τοῦ οἰκουμενικοῦ Ἰωάννου, ᾧ συνιερεῖν ἐκάλεσε πρὸς τῷ τῶν λοιπῶν διοικεῖν. τὴν ἐπὶ πᾶσι βασιλείαν ἐπιλαβόμενος, ζήσας μὲν ἔτη ὀ. τὸν δὲ πάντα βασιλεύσας, ἐπὶ χρόνοις δὲ ν'. τὴν Αὐτοκράτορα διῴκησε ἀρχήν. παῖδας δὲ καταλιπὼν τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν, ὃν τὸν διάδοχον κατέλιπε τῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ κατὰ τὸ Ἑβδόμον ναῷ τῷ διαγγελιστῇ τὸν θεολόγον· ὃ δὴ καὶ γέγονε.

Ἀναζωσάμενος δὲ ἅπασαν διωκήσεως τὴν Κωνσταντίνου, καὶ πράττειν ἤρξατο, τὰ μὲν βέλτιστα ἐξεπίτηδες λαβὼν, καὶ τὰ ἐκδιδομένας χαίρων τοῖς πράξουσι, πολλὰ δὲ κακῶν αἴτιος ὑπῆρξε τῇ πολιτεύματι· αὐτὸς μὲν πράττων οἷόν τε βωλόμενος τοῖς δεινοῖς· ἱπποδρομίας τε χαίρων, καὶ μίμοις, καὶ γελωποιοῖς. καὶ κύβοις τε καττάβοις ἐνεκαπροῦτο. ἀρχοντας καθιστὰς ἔν τε πολιταρχίαις καὶ στρατηγίαις, οὐ τῷ ἔργῳ καὶ λόγῳ τὸ δόκιμον ἐκάστου παρεχομένους, ἀλλ' οἰκόλαπτα ἐκτετιμμένα ἀνδράποδα, καὶ πάσης μοχθηρίας καὶ βδελυρίας ἐμπεπλησμένα, ἀνέχων αὐτοὺς τοῖς τῆδε ἀξιωμάτων ὑψηλοτάτοις πρωτοπάταις· τοὺς δὲ γένει τε καὶ ἀρετῇ τὰ πρῶτα προέχοντας παρατρέχων. Νικόλαον μὲν τὸν πρῶτον τῶν αὐτοῦ θαλαμοπόλων, δομέστικον προεβάλετο τῶν σχολῶν καὶ παρακοιμώμενον· Νικηφόρον δὲ, τὸν μὲν ἐκείνου τὰ δεύτερα φέροντα, πρωτοβεστιάριον· Συμεὼν δὲ, τὸν κατὰ τὸν τρίτον τόπον, δρουγγάριον τῆς βίγλας, τροπέδρας τὰς πάσας τιμήσας. Εὐσταθίου τε τὸν πιλοσόφου μὲν ἐκείνης, μέγαν ἑταιρειάρχην· προεβάλετο δὲ καὶ Δοῦκα Ἀντιοχείας, δίτροχον τινὰ Σπονδύλην λεγόμενον, καὶ Ἰβηρίας Νικήταν τὸν Παιτιδίας, καὶ ἄμφω ὑπερφυεῖς ἀνθρώπους καὶ πονηρούς· οἵτινες παραχὺς καὶ συγχύσεως τὰ πάντα πληρώσαντες, μικρὸν τὸ βασιλείαν αὐτὸν ἔφυλαξαν, ὃν καὶ κακῶς ἀγομένην ἀπότε τῆς αὐτοκρατορίας Ῥωμαίων τὸ τοῦ βασιλείου πατρὸς, Νικηφόρου δὲ καὶ Ἰωάννου καὶ βασιλείου τῶν κατὰ βραχὺς δεξαμένων τὸ σκῆπτρα, καὶ ῥᾳθυμοῦντας καθεσταμένους τοῖς πλουσίζουσιν ἔθνεσι. καὶ ὁ μόνον ἀβέβαιος εἶχε τὸ γνώμιμον ἐν τῇ τῶν ἀρχῶν προβολαῖς, ὡς ἔτυχεν αὐτὰς καθιεὶς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀξιολογωτάτους καὶ δοκιμωτάτους ἰδίᾳ καὶ διαπαντὸς ἐδοκίμους ἐπιβαλλόμενος. ἀπετύφλωσε μὲν δὴ καὶ Κωνσταντῖνον πατρήιον, τὸν υἱὸν Μιχαὴλ μαγίστρου τοῦ Βυρίτζη, ἀφ' ἧς αὐτοκρατορίας αὐτὸν προτερούσης, καὶ τοὺς ἀκολάστους αὐτῷ πράξεις, Βασιλείῳ τῷ βασιλεῖ μνησθέντα. καὶ ἄλλους δὲ ὀλίγους ἄνδρας ἀγαθοὺς ἰφάνησεν, ὡς πρόσθεν εἰρήκαμεν ὁ λόγος. καὶ τὰ μὲν κατοίμενα ἐν αὐτοκρατορίᾳ αὐτὰ, ταῦτα καὶ τοιαῦτα· τὰ δὲ μετ' ταῦτα, ποῖα ἂν καὶ κατ' ἀξίαν παραστήσαιτο ἱστορία; μόνον δὲ, ὡς ἐρρήθη, εὐεγκόμιος γελοιοποιῶν καὶ μίμων, καὶ περὶ τὰς ἱπποδρομίας ὑπὲρ τὰς ἄλλος κτήσεις, ἔργον μόνον ἀναγκαίως ταύτας χρεῖται· τὰ λοιπὰ μηδενὸς ἄξια λόγου, ἀλλὰ δεύτερα λογιζόμενος τῆδε αὐτὸν ἀκολάσεων ἔργων.

Νικηφόρου δὲ τοῦ Κομνηνοῦ, ἀνδρὸς σωφρονεῖν, καὶ ἐν ἀρετῇ καὶ ἀνδρείᾳ βεβιωμένου, Μαδίας ἄρχοντα, καὶ τὰ Ἀσπραμωνίας, καὶ τὰ κατὰ χώραν ὑποπέζαντα ἔθνη, δι' αἰνίων μὲν εὔλογον ἡδέως ἔχει, καὶ δι' ἀρετὴ φθονήσας, ἀπετύφλωσε, ἔγκλημα τοῦτο καθοσιώσεως ἐπενεγκών. ὃς δὲ πολλάκις συμπλεκο-

A subſequi non valuit. Nam menſe Decembri, Indictione nona, anno 120 c ɔ ɔ ɔ x x x i v, ſubito correptus morbo deceſſit. Paucis ante mortem ejus diebus obiit Euſtathius patriarcha in cujus locum Imperator ſubſtituit Alexium monachum, Studiani collegii magiſtrum, qui ad ipſum inviſendi cauſa venerat, affectens ſecum caput Joannis Baptiſtæ. Eum ergo eum per Joannem protonotarium, cujus opera in adminiſtrandis publicis negotiis utebatur, in ſolio patriarchæ collocaſſet, veſpere expiravit. Vixit annos LXX, quos omnes regnavit. ſolus autem ſummum Imperium geſſit annos quinquaginta. Fratrem impetii ſucceſſorem inſtituit, eique mandavit, ut ſe in Joannis Evangeliſtæ ac Theologi Fano ſepeliret, apud Hebdomum. idque is eſt executus. Mors Baſilii. Alexius patriarcha.

B Conſtantius Imperio potitus, nactuſque licentiam agendi quæ vellet, multa reipublicæ mala dedit. Quippe homo pravis ſtudiis deditus, nihil eorum quæ officii erant vel agebat, vel cogitabat: ludis autem equeſtribus & mimis ac ſcurris delectabatur, potandoque noctes trahebat. Civiles ac bellicos magiſtratus non iis qui facto aut dicto virtutem ſuam teſtatum feciſſent mandavit: ſed præteritis iis qui genere, virtute, uſuque rerum pollebant, ad ſummas dignitates extulit manceps ebriola atque evirata, omnibuſque polluta flagitiis. Eteulm Nicolaum famulnrum cubiculi principem, ſcholarum domeſticum & accubitorem eteavit: Nicephorum, ab eo proximum, protoveſtiarum: Simeonem, tertio loco habitum, drungarium vigiliæ: iiſque omnibus bonorem præfidis tribuit. Euſtathium, qui longo iſtos ſubſequebatur intervallo, magnæ ſodalitatis ducem conſtituit. Antiochenæ ducem fecit Spondylen quendam eunuchum, & Iberiæ Nicetam e Pitidia oriundum, utrumque malitiæ infamis. Hi tumultibus omnia & confuſione implentes, everterunt propemodo Imperium: quod jam inde a Romano hujus patre, ſceptrum ordine gerentibus Nicephoro, Tzimiſca & Baſilio, floruerat, ac terrori vicinis gentibus fuerat. Et vero Conſtantinus non modo abſque judicio & temere magiſtratus legebat, ſed & præſtantiſſimum quemque vexabat, ac non ceſſabat illuſtribus vitis inſidiari. Hoc modo Conſtantinum patricium, magiſtri Michaeli Buttzæ filium oculis privavit, offenſus ab eo ante iuirum Imperium, fratri Baſilio turpia ipſius facta indicante. & alios haud paucos præſtantes viros e medio ſuſtulit, ut ſuo loco dicetur. Talia ergo fuerant Imperii hujus initia. quæ ſubſecuta ſunt, quænam poſſit digne explicare narratio? Solis, uti monui, deditus ſcurris ac mimis, & ludis, ut nemo umquam magis equeſtribus capeus, hos unice ſibi curandos arbitrabatur: reliquorum, quod ea ſuis ineptiis ac libidinibus poſteriora ducebat, nullam habens rationem. Conſtantius Imperio potitus, nactuſque licentiam agendi quæ vellet, multa reipublicæ mala dedit. CONSTANTINI Romani filii Imperium. Edit. Pariſ. pag. 720. Imperator malos fovet, bonos vexat.

C Nicephorum Comnenum, virum prudentem, & virtute ac fortitudine inclitum, qui Aſpracaniæ præfectus finitima ſubegerat, nullam ob juſtam cauſam, ſed virtuti hominis invidens, majeſtatis reum fecit, uc inminibus otbavit. Is enim Nicephorus Tyrannice Conſtantinus bonos viros facinora.

D

E

sæpe cum vicinis in Media Sarracenis congressus, cum videret suos milites hosti turpiter terga objicere, exprobrando eis molliciem, hortandoque ne fuga torpi, sed fortiter pugnando sa tuerentur, ad fortitudinem excitavit. eumque ab iis etiam jurejurando sibi promitti poscceret, cum ipso ad mortem usque se in hostem pugnaturos, scripto libello ad hoc se obligavere: in quo diriſſimis ſeſe devorebant imprecationibus, niſi fortiter in pugna ſtarent, & ad mortem uſque cum duce perſaverarent. Hoc ubi reſcivit Conſtantinus, illico magiſtratum Comnano abrogat, reductumque Conſtantinopolio in judicio conſpirationis contra Imperatorem accuſat: damnatoque erimitis, oculos eruit. Bardæ eriam patricio, Barda magiſtro Phoca prognato, infenſas, ac nonnullis aliis, opera cujuſdam domeſticorum ſuorum calumniatorum dolam nectit, accuſatoſque inſidiarum Imperatori ſtructarum ſtatim oculis mulctat.

Edit. Pariſ. pag. 728.

Sub id tempus Naupacto præerat Georgius, quem ob animi inconſtantiam Morogeorgium, id eſt ſatuum Georgium appellabant. Is eum oppidanos vexaret eoſque exactionibus commenticiis ac continuetibus attereret, ſedirione adverſus ipſum coorta interfectus eſt, & bona ejus direpta. Imperator non auctores modo cædis erudeliter punit, ſed & ipſi ſummo pontifici ejus urbis oculos effodit. Romani Dari filio, patricio Baſilio, adverſus Pruſianum Bulgarum magiſtrum ac bucellariorum præfectum incidit contentio, ventumque eſt etiam ad pugnam. Qua eos diſcordia in Imperii majeſtatem impudenter delapſi ſe judicans, alterum in Oxeiam, id eſt acutam, inſulam, alterum in Plaram relegavit. Et paulo poſt Baſilium delatum quod fugam eſſet meditatus, excæcavit. Pruſianum, cum is quoque in periculum de oculis ſuis veniſſet, miſſum fecit. Oculos eruit præterea Romano Curcuæ, qui ſororem Pruſiani in matrimonio habebat, Bogdano, Glabæ, & Gudeliſ. Lioguam etiam præcidit Zachariæ Betæ Phebdati cognato, commentus eos ſibi inſidias ſtruxiſſe.

343

Patzinacæ.

Hoc anno Patzinacæ irruperunt in Bulgariam, & plurimos homines, duces ac cohortes occiderunt, ac cæperunt. Itaque Conſtantinus Sirmii Diogenem præfectum Bulgariæ ducem creat: qui ſæpe cum iis palantibus commiſſa pugna eos fudit, coegitque trajecto Iſtro quieſcere. Totn etiam Imperii ejus tempore maxima fuit ficcitas, exaruerunteque etiam fontes perennes & flumina. Pauperibus parcens Baſilius, publicum tributum ſolitus erat non ad diem dictum exigere, ſed dilationem aliquam concedere. quo factum, ut eo moriente duorum annorum tributum deberetur.

Siccitas.

Exactio tributi.

Non id modo, ſed & trium ſequentium (tot enim imperavit) annorum tributum exegit Conſtantinus. qua re non egeol tantum, ſed & opulenti attriti ſunt, triennio quinque annorum pendere coacti tributum. Ea tempeſtate claſſis Agarenorum Cyclades inſulas invaſit. Eam Sami præter Georgias Theodorocanus ac Periboes Chii præfectus adorti pro-

Agareni poſſi.

μους τῆς γείτονος τῶν Μυσίᾳ Σαρακηνῶν, καὶ πῶς ἑαυτὸν στρατιώτας μαλακιζομένους ὁρῶν, καὶ τὰ νῶτα τρέποντας ἀκόσμως καὶ φεύγοντας, καὶ τὰ μὲν ὀνειδίζων, τὸν δὲ καὶ παρακαλῶν μὴ ὅπω φεύγειν αἰσχρῶς, ἀλλ' ἵστασθαι κατὰ τῶν ἀντιπάλων γενναίως, ἵνα καὶ συγκαταθέσθαι, ὡς δὲ καὶ ἐνωμότως ἅπαντες βιβλιδίου ὑπὸς ἀπῇσι, ὅτι σὺν αὐτῷ θανοῦνται μαχόμενοι πρὸς τοὺς πολεμίους, ἐγγράφου ἐκδεδώκασι γράμματον παλαμναιοπάτας ἀραῖς καὶ φρικωδεστάτοις ὅρκοις ἐμπεδώσαμενοι, σῶναι ῥωμαλέως ἐν τῇ παρατάξει, καὶ ἀποθανεῖν σὺν τῷ στρατηγῷ. τοῦτο ἦλθεν εἰς ὦτα τῶ Κωνσταντίνου, παραλύεται μὲν εὐθὺς τῆς ἀρχῆς ὁ Νικηφόρος, καὶ εἰς τὸν βασιλέα ὠσάγεται, κελεύει τε ἐν βύρᾳ ἱρᾷ, καὶ καπηλεύεσθαι ὡς συμμοσαμένους κατὰ τῆς βασιλείας, ἓξ τοὺς ἄλλους πηρῶται. ἐγκοτῶν δὲ καὶ Βάρδᾳ πατρικίῳ τῷ ἐγγόνῳ τὸ μαγίστρου Βάρδα τοῦ Φωκᾶ, καί τισιν ἄλλοις, ῥάπτες διά τινος τῶν παρατρεχόμενων συκοφαντῶν, τυραννίδος ἐπίθετον κατ' αὐτοῦ, καὶ εὐθὺς ἀποτυφλοῖ τούτους, καὶ τοὺς συναδιαβληθέντας αὐτῷ.

Καὶ τότε δὲ γενομένης ἐν τῇ Ναυπάκτῳ καὶ Γεωργίου τοῦ στρατηγοῦντος αὐτῆς, ὃν καὶ Μωρογεώργιον ἐκάλουν διὰ τὸ ἄτοπον τῆς γνώμης, ἀναιρεῖται μὲν ὁ στρατηγός, διαρπάζουσι δὲ καὶ τὰ προσόντα πάντα αὐτῷ, κακῶς ἐξετυθλώθη περὶ τοὺς ἐγχωρίους, καὶ ἐστράτευσι συσορισμένους καὶ σωμηχέτι πάντες σωτεύβων. ὁ βασιλεὺς δὲ οὐ μόνον τὸς αἰτίους ἀπλῶς ἐκόλασε τοῦ φόνου, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν Ἀρχιερέα τῆς Ναυπάκτου ἐτύφλωσεν. ὁ δὲ τῶ Σκληρῶ Ῥωμανῶ υἱὸς Βασίλειος πατρίκιος, προσρώων τῷ μαγίστρῳ Προυσιάνῳ τῷ Βυλγάρῳ στρατηγοῦντι βικελλαρίων, ἐς πόλεμον ἀρεχθη τόλμης, ὡς καὶ ἐξ μάχης τέτῳ ἐλθεῖν. τότων γενομένων ἐκβιάζει Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς αὐχιχωτίαν κρίνων κ τῆς βασιλείας, ἓ ἄμφω ὑπεροχίζει, ἓ μὲν ἐν τῇ Οξείᾳ νήσῳ, τὸν δὲ ἐν τῇ Πλάτῃ. μετὰ μικρὸν δὲ τὸν μὲν Βασίλειον, κατηγορηθέντα ὡς εἰη ἀποδρᾶναι μελετῶν, ἀπτύρλωσε· ἓ δὲ Προυσιάνου μικρῷ δεῖν τῶτο αὐτὸ πεισθεὶς ἀνδιωδέσπα ἐλεθέρωσεν. ἐτύφλωσε δὲ καὶ Ρωμανὸν τὸν Κυρκύαν, ἐπ' ἀδελφῇ ὄντα γαμβρὸν τῶ Προυσιάνου, καὶ τὸν Βογδάνον, καὶ ἓ Γλαβᾶν, καὶ ἓ Γαβρίλλιν. ἐγλωσσοτόμησε δὲ καὶ ἓ * Ζαχαρίαν τὸν συγγενῆ τῶ Βέτη Φιβδάτου, συσκιάσαντα τότες πλατὺ μῆκος κατ' αὐτοῦ.

* μοναχὸν Scylitz.

Τότῳ τῷ ἔτει καὶ Πατζίνακοι εἰσβολὴν ἐποιήσαντο κ Βυλγαρίας, καὶ πλείστων λαὸν ἐγκρατεῖς καὶ παγματάρχας ἐσφαξαν ἓ ἐζώγρησαν. διὸ ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἓ Διογένην ἄρχοντα Σιρμίου ὑπάρχοντα, καὶ δοῦκα τῆς Βυλγαρίας ἐποίησεν. ὃς συμπλακεὶς πολλάκις αὐτοῖς διαπαρμένοις, ἐτρίψατο· καὶ ἠνάγκασε περαιωθῆναι τὸν Ἴστρον, ἰσυχίαν ἄγειν. ἐγένετο δὲ καὶ ἐφ' ὅλους τοὺς τῆς βασιλείας αὐτῷ χρόνους μέγιστος αὐχμὸς, ὡς ἀποξηρανθῆναι τὰς ἀντλίας πηγάς τε καὶ ποταμούς. τὰ βασιλέως δὲ Βασιλείου, φειδοῦ τῆ πενίᾳ μὲ ἐγκαίρως τὰς δημοσίας εἰσφορὰς συντελείας, ἀλλ' ἀναοχλῶ ἓ ὑπερημερίαν δίδοντος ἓ ἀπαιτοῦντι, ἐνιαύσιον τελεσθέντος, συνέβη δύο ἐναυτῶν φόρους ἅμα ἐν ὑρτῇδαι· ὡς ὁ Κωνσταντῖνος δὲ-

δὺς εἰσπράξατο. εἰσπράξατο δὲ καὶ τῆ ἑτέρου τελῶν ἐναυτῶν (ἐς τοῦτον γὰρ χρόνον ὁ ἀρχὰ αὐτῷ ἐξετάθη) καὶ συνετρίβησαν οὐκ οἱ πένητες μόνοι καὶ ἄποροι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄποροι ἔχοντες, ὃ τρισὶ χρόνοις πᾶσι παραχρῆσις δασμοφορίας. ἐξῆλθε δὲ καὶ σόλος Δυρραχίων καὶ τῆ Κυπλάδων νήσων· οἷς συμπλακεὶς ὁ στρατηγὸς Σάμου Γεώργιος ὁ Θεοδωροκάνος, ἅμα Βοιβόῃ τῆ στρατηγοῦντι τ Χίας, ἐτρίψα-

τη, ἡ δὲ δύσις μὲν ἀστυδρα ἔλει, τὰ δὲ λοιπὰ δυσεύδαιμον. A

Τῇ τετάρτῃ δὲ Νοεμβρίου μηνὸς, τῆς ιβ'. ἐπινεμήσεως, ἐτῶν ,ϛϠζ'. αἰφνιδίῳ νόσῳ λαβὼν ὁ Κωνσταντῖνος, ἐξ παρὰ τῶν ἰατρῶν ἀπηγορεύθη, ἐσκέψατο τίνα ἂν καταλίποι ἐξ ἀδόχου τῆς βασιλείας. ἐδόξεν οὖν αὐτῷ, τὸν πατρίκιον Κωνσταντῖνον τὸν Δαλασσηνὸν μετασείλασθαι, ὃς ἦν Ἀρμενιακὸν ἐν τῇ ἰδίᾳ οἴκῳ χολάζοντα, γαμβρόν τε ποιήσασθαι ἐπὶ μιᾷ τῶν θυγατέρων, ἐξ ἀναγορεῦσαι βασιλέα. ἐξ δὲ πέμπεται ἄξων αὐτὸν, ὀνήσιός τις τῷ πιστικωτάτων, ὁ λιγόμενος Ἐργοδότης. αὐτοῦ δὲ τὸν Συμεὼν φίλιος ἐφεστηκὼς πρὸς τὸν πατρίκιον Ρωμανὸν τὸν Ἀργυρὸν, αὐτὸς μὲν παρωρᾶτο ἡγούμενος· καὶ σίλλεται τις πάχα ἐκ βασιλέως ἐς τὸν Δαλασσηνὸν, B ἐκεῖσε προσμένειν κελεύοντος αὐτὸ, ἅπερ ἂν ἐγγραφὴ καταλήψεται. ἄγεται ὁ Ρωμανὸς πρὸς τὰ βασίλεια. ἐχθέντι δὲ δύο πρότερον ἔτεσι γνῶμαι, ἢ ἐξεζευγῶσαι τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ, τῇ βασιλέως τε θυγατρὶ συναφθῆναι, ἐξ βασιλέα ἀναγορεθῆναι, ἢ πραθῆναι τὸν ὀφθαλμόν. τὸν δὲ ἐλιγγιῶντος ἐξ ἀναδυομένου πρὸς αὐτὸν ἑκάτερον, ἡ συμπαθὴς δείσασα περὶ τῷ ἀνδρὶ, μᾶλλον ἐξ πάθη φλαῦρον, ἢ κοσμικὸν ἐκπεσεῖν ἀπὸ θρόνου τε, ἐξ τῆς συζύγου πρὸς τῷ ὄφελεῖ χαρίσασθαι καὶ τὴ βασιλείαν. ὡσῶν δὲ τῆ Κωνσταντίνου θυγατέρων τελῶν ἐκ τῆς θυγατρὸς τῷ πατρικίῳ Αλυπίου, ὧν ἔτι ζώντος τῷ Βασιλείου ἡρμόσατο, ἡ μὲν καθ' ἑλικίαν πρωτόνυμφος Εὐδοκία ἀπεκείρατο· ἡ τρίτη δὲ Θεοδώρα, ἀπωλωλότος συζύγου τῆ Ρωμανῷ, ἢ ἐξ τὸ συγγενὲς, ὡς φασιν, ἡ διὰ τὸ ἔτι ἐκείνου σύζυγον ζῶν. ἐ δὲ τῆ χρόνῳ ὕδατρα Ζωὴ, τὸν πρὸ τῆς σωφρονικὸς λόγον σωφρονίσπα ἀσφαλῶς ἐδίδαξε. λόγου δὲ περὶ τῆς συγγενείας ἀναβάντος, καὶ τῆς ἐκκλησίας σιωπῆ τῆ πατριάρχη λυπήσαι τὸ ἀμφιβολον, ἱερολογεῖται ὁ Ρωμανὸς τῇ Ζωῇ, ἐ Αὐτοκράτωρ ἀναγορεύεται βασιλεὺς· καὶ μὴν τρὶς ἡμέρας Κωνσταντῖνος ἀπέθανε, ζήσας μὲν ἐ ἅπαντα τῆς ζωῆς αὐτῷ χρόνον ὁ ἴσον, ἐπὶ τρεῖς δὲ ἐτῶν δίοντος μηνὸς βιβασιλεύκως.

Οὕτω δὲ παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα ἐξ προσδοκίαν ἐ ἐ πρώτως κίνδυνον ἐξφράς ὁ Ρωμανὸς, τὸ ἐ βασιλείας περιζώννυται ἀράτος, ἐξ βασιλεὺς Αὐτοκράτωρ ἅμα Ζωῇ τῇ τῶν Κωνσταντίνου ἀναγορεύεται θυγατρὶ. ἅμα τε δῶν ἐπὶ D τὸν βασίλειον ἐκάθισε θρόνον, ἐξ ἅμα προοιμίοις ἀγαθοῖς ἐξ ἐπιβαπείοις ἐπαινετὸς ἐδείκνυτο τοῖς ὑπὸ χεῖρα, ἀπὸ ἐ δυσβουλίας πρότερον ἀρξάμενος ἀγαθοεργεῖν. ἐσθένων ἔδ τῶν πρόσοδον τῆς μεγάλης ἐκείνης ἐκκλησίας, ἀπὸ οἰκονόμους πάντας γενόμενος ἐν τοῖς ἡμαρθεῖσι χρόνοις, ἐξ ἐ ἄλλων ἐπόσους ὑπερτεθεῖσθαι δος παρὰ τὸν πάντας κλῆρον, ὀγδοήκοντα χρυσίου λίτρας ἀπὸ πάντων χορηγεῖσθαι τοῖς πενήσαις ἀπὸ ἐ βασιλικῆς ταμιείου εἰς πρόσοδον. ἐξέκοψε δὲ καὶ πίλιον ἀπηρρίζωσε τὸ Αλκυλίγγιον, ἄπερ ἐμελέπε μὲν ὁ Κωνσταντῖνος ποιῆσαι, κατέφθασε δὲ ἐκεῖνος· δὲ ἐξ τοῖς φυλακὰς τῷ ἐγκαθειργμένων, διὰ τιτος E ἑθυώας τὰ μὲν δημόσια χρέα χαλιζόμενος, λυτοὺς δὲ τὰ ἰδιωτικὰ. ἀπελυτρώσατο δὲ καὶ τὰς ἀπεχομένας αἰχμαλώτους ἐκ Πατζινακίας. ἐτίμησε δὲ ἐξ συγκλίτους μητροπολίτας τρεῖς, τὸν Ἐφέσου Κυελικὸν, ὃς τὸ πατριάρχου ἐμαίμυνε· Δημήτριον τὸν Κυζίκου, ὃς λίαν αὐτῷ ἐξ πρὸ ἐ βασιλείας πεφιλημένον· ἐξ Μιχαὴλ τὸν Εὐχαΐτων, καθ' αἷμα τότε ἐγγίζοντα, ἐξ τὸ ἀναφέρειν τὸ γένος εἰς τὰς λεγομένας Παδίωνάς. Ἰωάννην δὲ τὸν τῶ Βασιλείου τοῦ βασιλέως ἀρχιστράτηγον, ἤδη τῶν κοσμικὸν κεφάλαιον τελοῦντα, μετεπεμψάμενος, ἐξ σύγκλιτον τιμήσας, τῇ τῆς ἑαυτῆ συζύγου ἀδελφῇ Θεοδώρᾳ φροῦρον κατέστησε· πολ-

ſligarunt, captis duodecim navibus cum ipſis vectoribus, ac reliquis diſſiparis. *Edit. Pariſ. pag. 722.*

Nona Novembris die Indictione xɪ ꝫ, anno mundi ϛϡϽ ϵϱϽ ϡϽ ϡxxvɛꝫ, ſubito morbo correptus Conſtantinus, & x medicis deſperatus, de inſtituendo Imperii ſucceſſore cogitavit. placuitque xccerſere patricium Conſtantinum Dalaſſenum, qui tum domi ſuæ in Armeniaco degebat: eique filiarum ſuarum unam nuptum dare, ac Cæſarem deſignare. Mittitur ergo ad eum xducendum Ergodutes, eunuchorum fidiſſimus. Sed operx Simeonis, qui Romano Argyro patricio ſrvebat, Id conſilii repudiatum fuit: moxque ab Imperatore miſſus, qui Dalaſſenum eo loco ubi litteres accepiſſet ſubſiſtere jubebat. Romanus in palatium adducitur, datumque ei optio, ut vel oculos ſibi erui patiatur: vel dimiſſx ſua legitimx uxore, filiam Imperatoris ducat, ne Cæſar deſignetur. Hæſitante eo, uxor marito metuens, ultro eomam poſuit, ac ſæculo renuntiavit: viroque & oculos ſervavit, & Imperium paravit. Exant Conſtxntino ea filia patricii tres filiæ: quarum natu maxima Eudocia, monachxtum fuit xmplexa: minima Theodora, conjugium Romaol xverſum eſt, ſive ob propinquitxtem, ut ferebatur, generis: ſive quod uaorem ejus ſciret adhuc vivere. media Zoe, facile eum ſibi dari maritum paſſa eſt. diſputatione autem de cognatiouc motx, res a patriatcha & Eccleſiaſticis diſcuſſx, & Romanus Zoæ copulatus eſt, Imperatorque declxratus. Triduo poſt Conſtantinus vivendi finem fecit, cum vixiſſet annos ſeptuaginta, triennium menſe minus Impetaſſet. 346

Romanus Argyrus filii genus Imperatoris.

Romanus præter omnem ſpem xtque expectationem oculorum amittendorum periculo evitato, Imperator cum Zoe Auguſta factus, inito Imperii bonis xc laudabilibus orſus ſubditos demeritus aſt. Principium feeit beneficia in religionem. Cum enim ſciret magnæ eccleſiæ reditus non ſufficere, ut qui ſuperioribus temporibus diſpenſitor fuiſſet ejus, & aliarum quibus hujus clerus de more inſerviebat, octuaginta auri libras quotannis ex xrario Imperatorio ei pendi juſſit, decreto ea de re condito. Abolevit etiam Allelengyium, quod Conſtantinus erat ſublaturus, nisi mors eum antevertiſſet. Carceres quoque captivis ob certa crimina evacuavit: publica debitx dimiſit, privata perſolvit. redemit captivos ex Patzinacia. Feeit etiam tres ſyncellos mettopolitres: Cyriacum Epheſi, utpote conſanguineum patriarchæ: Demetrium Cyzici, quem etiam xntequam fierat Imperator, admodum dilexerat: & Michaelem Euchaitarum, ut genere huic propinquum, quod x Redanis ſtirpem ducebat. Joannem qui Baſilii Imperatoris fuerat protonotarius, jamqua religionis cauſa exput raſeret, evocavit, Syncellumque fecit, & conjugis ſuæ ſororis Theodoræ euſtodiæ præfecit. Multos porro Dei ſamulos

ROMANI ARGYRI Imperium. *pag. 723.*

ad extremam redactos pauperiem ſublevavit: & alioquin adverſis rebus preſſos refocillavit. Pro ſalute animæ ſoceri ſui immenſam pecuniæ vim impendit. Et quos illic male tractaverat, illos honoribus, illos opibus aut pecunia conſolatus eſt. Romanum Sclerum, cui a Conſtantino erutos oculos demonſtravimus, ſororis ſuæ maritum, ad ſplendorem magiſterii extulit. & a diuturno exilio revocavit Nicephorum Xiphiam, qui ſponte ſua in Studiano collegio eſt monachus factus. Eo tempore pluvias commodas dedit Deus, fructuſque large provenerunt, maxime oleæ.

Ambitio cleri. Die Pentecoſtæ ſacro tumultuoſum eſt ob ſeſſionem in ſacro officio, metropolitis non ſerentibus ſuperiore loco ipſis ſedere ſyncellos. Eo tempore Pruſianus Bulgarus magiſter delatus, ut qui conſpiratione cum Theodora Auguſtæ ſorore ſolita Imperium affectaret, in Manuelì monaſterium in cuſtodiam datur: & ingravicente crimine, oculis privatur, & mater ejus Zeſte urbe ejicitur.

Conſpirationes. Et Conſtantinus Diogenes, cujus uxor fratre Imperatoris nata erat, Sirmii præfectus, inde transfertur, ac Theſſalonicæ dux conſtituitur: accuſatuſque ab Oreſta qui Baſilii Imperatoris fuerat miniſter, quod defectionem moliretur, prætor ad Thracenſes mittitur, ac comperto crimine vinctus in urbem adducitur, inque turrim conjicitur. Socii conjurationis, Joannes ſyncellus, Emilahius patricius, ac dux Daphnomelus, Michaelus Theognoſtus, & Samuelus, magiſtri Michaeli Burtzæ filii, Georgiuſque & Baraſbatze, qui in monte Athō Iberorum monaſterium condidit, patricii Theodati, graviter verberati, & per viam publicam producti deportantur. Theodora etiam pulſa palatio, in Petrium relegatur. *Edit. Pariſ. pag. 724.*

Ultima Octobris die, ſtella ab occaſu verſus ortum trajicere viſa eſt. eademque die claſſis Romana haud exiguam eſt paſſa cladem, Antiochiæ prætore Michaelo Spondila. Imbres quoque ingentes uſque od Martium menſem obtinuerunt, & amnium ac lacuum exundatione fere omnia animalia necata ſunt, ac ſemina terræ commiſſa perierunt: ideoque inſequenti anno gravi eſt laboratum penuria. Cæterum Imperator ut acceptam in Syria cladem extarciret, expeditionem ad Berrœeam inſtituit: mittitque ſororis ſuæ maritum Conſtantinum patricium Carantenum, cum levis armaturæ exercitu, ſpeculari eum adieus, & quantum fieri poſſet hoſtes infeſtare, prælio tamen uſque ad ſuum adventum abſtinere jubens. Dum autem milites cogit, interim Abaſgiæ Princeps Georgius ex morbo decedit. uxor ejus legatis ad Imperatorem, doniſque miſſis, fœderis renovationem, & filio ſuo Pancratio conjugem petit. Cui offenſus Imperator, fœdus firmat, Helenamque ſui fratris filiam in Abaſgiam nuptum mittit, & Pancratium Curopalatæ honore inſignit. Abaſgiea affinitas.

A λαὸς δὲ ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῶ Θεῶ * εἰς ἐχάτλιο ἐλθόντας πενίαν ἀνέκτητος· ἐν τοῖς ἄλλοις δυσφοροῦντας ἐπὶ πολέμους ἀπορίας, παραμυθίας ἠξίωσε. παρέχει δὲ ἐν χρημάτων πλῆθος ἀριθμῶ κρείττω, πόρισμα ἐλπίδος ψυχῆς τῶ ἑαυτῶ πνεύματι. ἠξίωσε δὲ παραπλησίως ἐν τοῖς ὅσοις κακῶς ἐπαθον ὑπ' αὐτῶ, τοὺς μὲν εἰς ἀξιώματα προβιβάσας, τοὺς δὲ ὁτιμασι, & ἄλλως τὸ λαμπρὸν τ μεγίστων ἀξίωμα τ ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρὸν αὐτῶ Ρωμανὸν τ Σκληρὸν, ὃν ὁ Κωνσταντῖνος, ὡς ἔπομεν, ἀπετύφλωσεν. ἀνεκαλέσατο δὲ ἐν τ χρονίᾳ ὑπηρεσίᾳ Νικηφόρον τ Ξιφίαν, ὃς ἐθελοντὴς ἐν τῇ μονῇ τ Στουδίου τὸν τ μοναχῶν ἡμφίεσατο χάμαι. B κατὰ τοῦτον τ χρόνον ὑιὸν ἑ Θεὸς ὑπ' ἐμμητρον, ἐν ἀφορίᾳ γέγονε τ καρπῶν, κατ' ὀξαίρετον δὲ τῆς ἐλαίας.

Εγένετο δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς παρχὴ, διὰ τὴν καθέδραν ἐν τῇ λειτουργίᾳ, μὴ καταδεξαμένων τῶν μητροπολιτῶν προκαθίσαι αὐτῶν τὸς συγκέλλους ἐν τῇ συνῳδῇ· κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἐβλήθησ ὁ μάγιστρος Πρωσιανὸς ὁ Βούλγαρος, κοινοπραγῆν Θεοδώρᾳ τῇ τῆς βασιλίδος ἀδελφῇ, ἐν τῆς βασιλείας συὼ αὐτῇ ἁρπαγῆσθαι, εἰς τὸ τῶ Μανουὴλ μοναστήριον φρουρεῖται. ἐπιπραπσάσης δὲ τῆς κατηγορίας, αὐτὸς μὲν ἀποτυφλῶται, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἡ Ζωσὴ C τ πόλεως ἐκβάλλεται.

Καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Διογένης, γαμβρὸς ὢν τῶ βασιλέως ἐπ' ὀυγατρὶ τῶ ἀδελφῶ τῶ βασιλέως, ἀπὸ Σιρμίου μετατεθεὶς, εἰς Θεσσαλονίκλω γίνεται δύξ. κατηγορηθεὶς δὲ παρὰ Ορέστου, τῶ θεράποντος τῶ βασιλέως τῶ βασιλίως, ὡς μελετῆν ἀποστασίαν, φραγὴς εἰς θρασυπόλις γίλεται φανερᾶς δὲ τ κατηγορίας γυμένης, ἀγεται δίσμιος ἐν τῇ βασιλίδι, ἐν τῷ πύργῳ βάλλεται. οἱ δὲ τότε συνωμόται, Ιωάννης ὁ σύγκελλος, ὁ πατρέκιος Εὐστάθιος, ἐν τραπεζῖτ ὁ Δαφνομήλης, Μιχαὴλ Θεόγνωστος, ἐν Σαμουὴλ, οἱ τῶ μαγίστρω Μιχαὴλ τ Βυρτζηβοργανὸς, Γεώργιός τε ἐν Βαρασβατζὴ, ὁ ἐν τῇ ὄρει τῇ Αθω τ D τ Ιβήρων μονὴν συγκεκλεικὼς, οἱ τῶ πατρικίω Θεοδότω ἀνεψιοὶ, δεινῶς τυρθέντες, ἐν ἐξ μέσης τ λειφόρου παραπεμφθέντες, ἐξορίᾳ παρεπιμφθησαν· εαπνίχθη δὲ ἐν Θεοδώρα τ ἀνακτόρων, ἐν εἰς τὸ λεγόμενον πεμενοὶδα Πετρίον.

Οσονβρίου δὲ μηνὸς λά· χύσις ἀερίος ἐγένετο, ὡς δυσμῶν ὡρας ἀπατελλὼ τ πορειαν ποιουμένης. ἐ σατ' αὐτὸν τ ἡμέραν πτῶσις ὐ μικρὰ γέγονε, τῶ Ρωμαίου * τόλις γραμματικοῦ τ μεγάλης Αντιοχείας Μιχαὴλ τῶ Σπονδύλη ἐγένετο δὲ ἐν ὁμβρωτίπλοις, ἐπιπρασασα ὡς τοῦ Μαρτίου μηνὸς, ἐν ποταμῶν ὑψηχωθέντων, ἐν ἐν τοῖς κοίλοις πελαγισάντων, ὡς ἐποπιγῆναι χειδὸν πάντα πτῶσα, ἐν τὰς καταβληθέντας καρπὸς ἐν γῆ, ἐκὶ ἐν τότο λαμὸν κατὰ τ ἐπόντα χρόνον ἐπαολυθῆναι δοκεῖν. βουλόμενος δὲ ὁ βασιλεὺς τὸ γενόμενον ἐν Συρίᾳ ἀτύχημα ἐξιάσασθαι, ἄρματο κατὰ τ Βυρτζὴς ἐκστρατεῦσαι. ἐπιτίμησε γῶν μετ' ὀλίγου δυνάμεως, Κωνσταντῖνον πατρίκιον τὸν Καραντηνὸν τ ἐπ' ἀδελφῇ τότε γαμβρὸν, ἀπελθεῖν ἐπισκοπῶν τ καὶ ἐπισκοπῆσαι τὰς εἰσόδους, ἐν κατὰ τὸ δυνατὸν πυμαίνεσθαι τοὺς ἐχθρὸς, παρατάξεως δὲ καθόλειος ἀπέχεσθαι μέχρι τῆς αὐτῶ παρουσίας. ἐν ὅσῳ δὲ ὁ στρατὸς αὐτῷ συλλεγόμενος ἐπορεύετο, ὁ μὲν τ Αβασγίας ἄρχων Γεώργιος τόσῳ πλέον τῶ· ἡ δὲ τότε συνῶσιπος πρίσβεις εἰς βασιλέα στείλασα μῆ δῶρων ἀποδὰς τε εἰρηνικὰς ἐζήτει, ἐν τῆς πάσης υἱὸν Παγκρατίῳ τ συνοικίσασαν. ὃς τὴν πρεσβείαν ἀποδεξάμενος ὁ βασιλεὺς, πας τε ἀποδὰς ἐκύρωσε, ἐκὶ Ελένην τὴν ἑαυτῆ ἀνεψιὰν, τὴν θυγατέρα τῶ ἀδελφῶ * τῶ βασιλέως, τύμφιον εἰς Αβασγίαν ἀπέστελλε, τ τυμφίου Παγκρατίου εἰς τ Κυροπαλάτου ἀναβιβάσας τὸ ὕψος.

* ἐκ τῆς λειτουργίου Scyl.

* στρατοῦ τῶ Συρίᾳ Scylitz.

* αὐτοῦ Βασιλέως, Scylitz.

Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον γόγγοί τι παράσιον ἐν τῇ Θέματι τῇ Θρακησίῳ παράδοξον, περὶ τὰς ὑπορείας τὸ ὄρους τῦ Κουζίωνῆ, ἐν ᾧ πηγή ἐστι καλλίστου καὶ διειδοῦς ὕδατος. Φωνή τις ἐξαίφνης σίνατρα μετὰ ὀδυρμῦ, καὶ οἰμωγῆς θρήνων παραμφοτέρων ὁλοφυρμῶ γυναικός. καὶ οὐχ ἅπαξ ἢ δὶς τοῦτο, ἀλλ' ἀπὸ Μαρτίου μέχρις ἄκρας Ἰουνίου αὐτὸ καθ' ἡμέραν καὶ νύκτα. ἐπιόντων δέ τινων ἐπὶ τῇ κατασκοπῆσαι τὸν τόπον, ἐνθα ἡ φωνὴ ἐξηχεῖτο, ἀλλαχῆ μετέπιπτεν ἡ ὀλολυγή. τοῦτο δὲ, ὡς ἔοικε, προμήνυμα τῶν φθάσαντων ῥαθέντα ἀτυχίαν τῇ Ρωμαίων ἐν τῇ κοίλῃ Συρίᾳ. τῦ γὰρ βασιλέως Νικηφόρου τὰς πλείστας Συρίας καὶ Φοινίκης πόλεις παρασκευάσαντος, καὶ τῦ μετ' αὐτὸν Ἰωάννου τὰ ἁλισκόμενα πρατύναμένου, καὶ μέχρι Δαμασκοῦ τῶν ἐπιτρόπων παρατείναντος, ἐπέπιπτο ὁ μετ' αὐτὸς Βασίλειος φρόνημα μὲν ὑπὸ τῇ ἐμφυλίων ἀσχολήμασι πολέμων, ὕστερον δὲ καὶ τοῖς κατὰ τὸν Σαμουὴλ ἔργοις προσλαπαῶν, οὐκ ἔχων ἀκαιρίας καλῶς ἐς ὃ εἰς ἐνδίκτιον τὸ ὃν τῇ ὑφ' ἑαυτὸν καταστήσασθαι, ἀλλ' ὅσον ὃν φαντασίᾳ γνώμης ἐκεῖνος, ἐς ὡς ὁ καιρὸς ἅπαντα παντοιάμβους, αὐτὸ ὑποτρέψας καὶ ἀσχολίαν ἄμμορον ἔχων, καὶ φρονήσεως τῇ Βουλγάρων ὑποπέσαι γένος, ἁρμὰ γέγονε τὸν ζυγὸν ἀποῤῥῆψαι τῆς δυναστείας τῇ πόλεως, καὶ τῶν ἑαυτῶν ἀναζωπυρῆσαι ἐλευθερίαν. ἀλλ' ὅως μὲν ὅτος πνεῦμα, ἐμελετᾶτο μὲν ἡ ἀπόστασις, ἀργύβδην δὲ, καὶ ἀφανῶς. πάντα δὲ τὸ χεῖον ὑποτίσαντος, καὶ τῦ ἀδελφοῦ αὐτῦ Κωνσταντίνου ἀμελῶς βασιλεύοντος, καὶ ῥᾳθύμως, ἐπ' ἐκείνοις ἔχοντος τὸν σκοπὸν, ἄπερ ὁ λόγος φθάσας ἐσημηνάφωνε, τῶν δ' ἄλλων ὀλιγωρίαν καταισθάσαντος ἡ τῶν τυχόντων, ἀδείας οἱ Σαρακηνοὶ λαβόμενοι, πᾶς τε ἐς τοὺς πόλεσι φρουρὰς ἐξεπόρθησαν, ἀπειλόντες ἐς ὡς φρουρὸς κατ' ἐξαίρετον ἢ ὁ τῆς Βηρροίας ἀρχηγὸς, ὃν καὶ Χάλιτ καλοῦσι, ἐνδρομὰς τε ἐπὶ τοῖς σωνοχεῖς, καὶ Ἀντιόχειαν ἐκάκει, ἐς τὸ ὁμορωῦτα ἔθνη, καὶ προσοικα τὰ τοῖς Ρωμαίοις ὑπήκοα. ἀφὸς ὃν ὁ Σπονδύλης τῆς Ἀντιοχείας, ὡς ἄρτιος, κατάρχων, ἐκστρατεύσει ἐπὶ πειρώτος τῦ Κωνσταντίνου, βυλόμενος πάντα τινὰ καὶ γνωσὸν ἐνδείξασθαι. καὶ συμβαλὼν τῇ τῆς Βηρροίας ἐξαγομένῃ ὑπάτῃ, καὶ πολὺς μὲν γέγονε τῶν σὺν αὐτῇ φθόρος· αὐτὸς δ' αἰχμὰς εἰς Ἀντιόχειαν ἔβρωζεται. καπηρατήγησε δ' αὐτὸς καὶ τῆς Ἀραβ. Μουσάραφ τῶν φρουρείας, ἔστιν τινὰ. ἐπὸς δὲ ὁ Μουσάραφ δολάλαπος καπηλμὸς ἐν Ἀντιοχείᾳ (ἰδὼ γὰρ καπηχθὴς ὑπὸ Πάθε τῦ Ἀργυρῦ) ἐπεπίρα αὐ τῆς ἡγεμονίας ἀνίαι εἰς ὃ Σπονδύλῃ μετέπεσον, κατανοοῦντος ἀνθρωπον οἷς διέπεσε, ὑπῆρχεν μεγάλα χρησιμεῦσαι Ρωμαίοις, εἰ αὐτοῦ τῇ δόλῳ καὶ πάσα ἐπιβολὴν τὰ κατὰ σκοπὸν. πάντα δὲ ὁμόφυλα κακῶσαι καπηγγέλλετο, ἐς τότον ἐπιδεικνὺς, εἰ φρόνημα ἐν αὐτῇ δομοῦσα, καὶ αὐτῇ παραδοθεῖσα, ὡ μικρὸν ὄφελος ἔσεσθαι Ρωμαίοις. ἃ τὰς ῥᾳδιουργίας μὲ σωνεὶς ὁ Σπονδύλης, τῇ τε κλειῶν ἀφῆναι αὐτὸν, καὶ τὸ φρόνημα ὡς ἐκίλδωσεν ἐδρώσασθαι, καὶ αὐτῇ τῶν φυλακῶν ἐπιτρέψαι, χιλίους φρουροὺς ἐγκαταστήσας ἐν πύργῳ Ρωμαίους. ὁ δὲ Μουσάραφ τυχὼν ὅπερ πύχετο καιρῦ, λάθρα τῇ Τεκτόνων ἀμπᾶ, καὶ Τύσβερ τῇ ἀρχιτραπέζῃ τῶν Αἰγυπτίων προσβληθεὶς, λαὸν ὑπ' αὐτὸν πεμφθέντα δεξάμενος, τὰς τε χιλίας ἀπαίρει, καὶ τὸ φρόνημα ἀπὸς παραδίδοσι. ἐξ ἀδήλατον ἐξ ἐκείνου ἐξ ὑπερδεξίων φερόμενοι οἱ Σαρακηνοὶ, ἐφθείρεν τὰ ἐν Συρίᾳ Ρωμαίοις ὑπήκοα, καὶ λυμαίνεσθαι.

A Hoc tempore in Thracenſi provincia prodigioſum quippiam accidit, apud tadices montis Cuzenæ, ubi fons eſt aqoæ limpidiſſimæ. Vox enim ibi quædam exaudita eſt miſerabilis, ejulatibus & lamentis permixta: neque hoc ſemel aut iterum, ſed octies dieſque continuo a menſe Martio uſque ad Junium. cumque nonnulli acceſſiſſent ſpeculatum locum, unde vox edebatur, alio ejulatus iſti tranſiverunt. Præmonſtrabat autem, opinor, hoc portentum eladem Romanorum in Cœleſyria acceptam. Etenim Nicephotus Imperator urbes Syriæ ac Phœniciæ pleraſque ceperat, & ab eo parta Tzimiſces ſucceſſor confirmatat, Imperiumque ad Damaſ- B eum uſque protulerat. Baſilius autem, qui poſt hos imperavit, civilibus primum bellis occupatus, deinde totus bello Samuelico intentus, noo habuerat opportunitatem Orientis res conſtituendi: ſed quaſi per imaginationem eo interdum animum trajecerat, & atcamque curatis iis, totum ſe Bulgaricæ genti ſubigendæ dederat. Ea fuit occaſio urbibus potentioribus Orientis, jugum Romanum excutiendi, ſuamque recupetandi libertatem. Sed ex cum vivente adhuc Baſilio defectiooem occulte tantum molirentur, eo ſublato, & Conſtantino fratre Imperium negligenter gerente, iiſque modo quas offendimus rebus dedito omnium aliorum ſecure repudiata cura, C Sarraceni licentiam adepti, præſidia urbium expugnaverunt, atque interfecerunt. Præ reliquis rem geſſit Chalegi (ea eſt Berrœa) præfectus, qui contingentibus incurſionibus Antiocheam ac vicina Romanis ſubdita vexabat. Adverſus hunc Spondiles Antiochenæ dux, vivente adhuc Conſtantino expeditionem fecit. præclarum nimirum aliquod editurus facinus: pugnaque commiſſa, magna cum ſuorum clade ſaperatus, turpiter Antiocheam perfugit. Decepit arte hunc Spon- Spondyles vidylam etiam Arabs quidam Muſara- cus, & fuſus. phus nomine, in bello a Pothio Argyro captus, ac Antiochenæ in vinculis detentus. Is Spondylem ei ur- D bi præfectum animadvertens hominem eſſe mobilem, ſe magnifice commodaturum pollicitus eſt Romanis, ſi vinculis liberaretur: omniaque eorum conſilia expeditutum, & Arabibus plurimum damni daturum. Locum quoque monſtravit, in quo ſi caſtellum extrueretur, ſibique committeretut, tem Romanam haud levitet eſſet adjuturus. Spondyles ejus fallacia non lotellecta, vinculis hominem ſolvit, caſtellumque oti ſaſerat condidit ea Romanis præſidii loco impoſitis Muſaraphum et præfecit. Muſaraphus coſſecutus quod volebat, occulte cum Amera Tripolis & Tusbero ſummo Ægyptii principis duce re compoſita, miſſum ab iis exercitum in caſtellum admiſit: Romanoque præſidio cæſo, ipſi tradidit. Exinde ſemper Sarta- E cenorum res potior Romana fuit, neque ullam fecere in Syriacam Romanorum ditionem graſſandi intercapedinem.

Prodigium.

Urbes Syriæ a Romanis deſciſcunt.

Edit. Pariſ. pag. 725.

Romanus ergo Spondyle loco moto, successorem mittit Constantinum Carantenum, sorotis suæ maritum: & ipse cum sequitur, adque bellum Sarracenis inferendum sese comparat. Jam ad Philomilium pervenerat Romanus, cum legati a Bettera occurrunt cum muneribus, veniam petentes, & se pristinam servitutem servituros, ac annuum tributum cum bona gratia persoluturos promittentes. Erant in exercitu Romani multi bello clari viri, interque hos Joannes Chaldas patricius, qui Imperatori suadebant, ut conditionem acciperet: neve æstate in Syriam duceret, quo tempore ils in locis aqua deficit, & Arabes subsisti nequeunt, quippe assueti eatum regionum calorem æstumque & ardorem solis tolerare Romanis, utpote gravi armatura utentibus, intolerabilem. Sed Romanus nihil eorum consilia motatus, priorum Imperatorum memoria recolens res præclare gestas, cupiensque ipse etiam sorte aliquod edere facinus, in Syriam abiit: ac castra posuit ad Azazim castellum, bidui itinere a Berrœa dissitum. Exinde rei getendæ intentus, Leonem Chœrosphactam patricium, excubitorum ducem, cum sua cohorte mittit speculatum, numnam Arabes accederent, & quorsum transferre castra conduceret. Verum is insidiis Arabum interjectas planicies custodientium, atque ipsum capeo tempore subito adorientium interceptus, coborsque ejus dissipata est. Quin eo etiam audaciæ atque petulantiæ progressi sunt Arabes, ut palam pabulationibus Romanos arcerent, aliarumque rerum necessariarum comportatione: ac maxime eos aquatum egredientes infestabant, nam siti vexati Romani, & equi eorum ac jumenta, aquæ parandæ causa se in apertum dabant periculum, deprehensique interficiebantur. Quo tempore, etiam Constantinus patricius Dalassenus missus ad reprimendum ingruentes Arabes, ac fortiter tem gerendam, commissa pugna turpiter fugiens, & cum trepidatione in castra reversus, tantum tumultum ac confusionem excitavit, ut jam nulla pugnæ mentio fieret, sed quivis de salute sibi quocumque modo paranda cogitaret. Et concilio advocato, placuit postridie castra movere, atque Antiocheam abire.

Romanus leetos Arabum temeas spernit. *Edit Paris. pag. 726.*

Romanorum in Syria clades.

Ergo decima die Augusti, Indictione decimatertia, anno mundi ϛϡϑ ϛϡϑ ϡxxvϛϛϛ, fleatl fuerat decretum, omnibus portis castrorum apertis, Romani iter Antiocheam versus ingredinntur, plerique cœliaco morbo vexati, plurefque siti confecti. In eos castris egressos Arabes impetum faciunt: quem nemo sustinuit, sed fugam fecere periculosissimam, aliis captis, aliis a se invicem obtritis atque conculcatis.

pag. 727.

Accidit ibi quippiam non indignum relatu. Etenim ducibus, qui fortitudinis fama magnum habebant nomen, militibusque subsistere non audentibus, sed turpiter diffugientibus, eunuchus quidam de regis cubiculi ministris impedimenta servosque suos dilapsi videns, idque non fetens mediocriter, equo hac illac circumacto, magno

A Ἀλλὰ τότε μὲν ὁ Ῥωμανὸς μεθίστησι τὰς ἄρχας, ἐξέδοτον αὐτῷ πέμψας τὸν ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρὸν αὐτὸ, Κωνσταντῖνον τὸν Καραντηνόν. αὐτρατίζετο δὲ ἐξ αὐτοῦ κατόπιν ἀπελθεῖν κατὰ τῆν Σαρακηνῶν. Ἤδη δὲ τὸ Φιλομήλιον καταλαβόντες αὐτὸ, ἦλθον πρέσβεις ἐκ Βερροίας μετὰ δώρων ὅτι πολλῶν, παρακαλοῦντες συμπαθείας τυχεῖν, καὶ τὸν πρὶν δουλείαν ὑπαναδέξασθαι, καὶ τὰς ὑποίτους φόρους προσφέρειν φέρους. πολλῶν δὲ ἀγαθῶν γραπτῶν συγκατατιθεμένων αὐτῇ, παρακαλούντων τὸν πρόκλητον δέξασθαι, ὃν εἰς ἰδιῶ ἐξ πατρίκιος Ἰωάννης ὁ Χάλδας, ἐξ μὴ ὑποκρατῆσαι κατὰ Συρίας ἐν καιρῷ θέρους, ὅπότε τὸ, τὸ ὕδωρ ἐν αὐτῇ σπανίζει ἐξ τὸ μὲν Ἀράβων B ἔθνος ἀνυπόσπαστόν ἐστιν, οἷα ἐνεθισμένον φέρειν γυμνάσας τὴν ἰγχύειαν θάλπη, ἐξ τὰς φλογμούς, ἐξ τὰς καύσωνας, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πανοπλίται πυγχάνοντες ἐ πλησπαθῶς ἔχωσι πρὸς τὴν ἄραν. μηδενὸς ὑποστρέφειν ποιησάμενος, ἀλλ' ὀξυπορῶν τὰ πρὸ αὐτῷ βασιλέων ἴχνη ἀνδραγαθήματα, ἐξ ἀνιόδων καὶ αὐτὸς ἀνδρία τινα ὑποδείξασθαι, ἄπειστι ἐν Συρίᾳ. καὶ στρατοπεδείαν πηξάμενος ἐν τινι φρουρίῳ δύο ἡμερῶν ὁδὸν Βερροίας ἀπέχοντι, Αζάζιον ὄνομα τῷ φρουρίῳ, ἱστόπιτι τὸ μέλλον. ἐκ ᾧ καπεσταλμένος, τὸν τῆς ἐξκυβίτων ἄρχοντα Λέοντα τὸν πατρίκιον Λέοντα τὸν Χοιροσφάκτην, μετὰ τῆς οἰκείας τάγματος ἐπὶ κατασκοπῇ σταλέντα, εἴ τινες ἢ ὑποίτοι κατόφλομοι Ἄραβες, ἐξ ὅπου δὲ λυσιτελὲς μεταθεῖναι τὴν στρατοπεδείαν. ἀλλὰ τότε οἱ ἐνεδρεύοντες, ἐξ πᾶσι τῆς μεταξὺ πεδία φυλάττοντες Ἄραβες καταστοπάσαντες, ἐξ αἰφνίδιον ἐπιθέμενοι κατέχουσι, τὸν δὲ μετ' αὐτῆς λαὸν διεσπάσαντο· ἐς ποσὸν ἢ προῆλθον πόλεμος καὶ ἀναιδείας, ὡς ἀναφανδὸν ἐπιπόπτειν Ῥωμαίοις τὴν χορηδολογίαν, καὶ τῆς ἄλλων ἀναγκαίων συλλογήν. πλέον δ' αὐτὸς ἐκάκωσεν ἐν τοῖς ὕδασι· πιεζόμενοι γὰρ οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ οἱ ἵπποι ἵπποι ἐξ τὰ ὑποζύγια· ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἐξ δίψως, εἰς φορυσὴν ἑαυτὸς συνωθοῦσι ἐξ κύνδυνον, ἐξ οἱ ἁλισκόμενοι προσαπώλοντο. τότε δὴ ἐξ Κωνσταντῖνος πατρίκιος ὁ Δαλασσηνὸς, ἐκπεμφθεὶς ἀνακόψαι τοὺς ἐπιβαίνοντας Ἄραβας, καὶ C ἀνδρεῖόν τι ἐξ γενναῖον ἐξεφάξασθαι, ἓ πάντες συμπλανεῖς ἐξ ἀϊόσμως φυγόν, μεγάλης παραχῆς καὶ συγχύσεως τὰ Ῥωμαίων ἐνέπλησε, ἐξ τὸν βασιλέα αὐτόν. ἐπανελθόντες γὰρ αὐτῷ πεθορυβημένον, ἐξ τὸ στρατόπεδον ἅπαν παραχῆς ἐμφορήσαντες ἐξ ἀϊοσμίας, ἐκ ἔτι τὸ λοιπὸν μάχης λόγος ἐτύγχανεν· ἀλλ' ἕκαστος ὅπῃ δυνατὸν ἦν, ἑαυτῷ σωτηρίαν ἐπραγματεύετο. βουλῆς ἓν προεθέσεις, ἔδοξεν ἔνθεν ἀναλύσασθαι τὴν πάρροδον, ἐπαναζεύγνυσιν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν.

Romanorum in Syria clades.

D

Καὶ δὴ κατὰ τὴν * διάπυρ τὴν Αὐγούστου μηνὸς, ἰνδίατ. ἐ γ'. ἔτους ϛϡλ'. κατὰ τὰ βιβλιδάρια τοῦ τῆς στρατοπεδείας ἀνοίξαντος πύλας ἀπαντᾷν, τῆς ἐπ' Ἀντιόχειαν εἰσῆγεν, οἱ πλείους μὲν τοιλιακῷ κατεργασμένοι σώματι, οἱ πλείους δὲ ἐξ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τὸ δίψος κατεργασμένοι. οἷς ἐξιλθοῦσι τῆς παρεμβολῆς μετὰ μικρὸν οἱ Ἄραβες ἐπιτίθενται. τῷ δὲ μὲν ὅλως ὑποστάντων ἐξ ὁρμῇ, γίνεται τροπὴ φυγαδευτάτη, καὶ οἱ μὲν ὑπ' ἀλλήλων ἐπατοῦντο ἐξ διεφθείροντο, οἱ δὲ ζωγρεῖαι πλείστου. E * Scylitz.

Ἐνθά τι ἐξ συμβῆν χάριν γενέσθαι. τῷ γὰρ στρατηγῶν, εἷς ὑπ' ἀνδρὸς μεγαλόνομα ἦν, ἐξ τῶν στρατιωτῶν μηδενὸς ὑποστῆναι πλησίον τὸν κίνδυνον, ἀλλ' ἀκλεῶς καταδιδρασκόντων, δοῦλός τις τῶν βασιλικῶν θαλαμηπόλων ἐκυτῷ φερομένην ἰδὼν ἀποσκιρτᾷ ἐξ πρὸς ὑπηρέτης, ἐξ μὴ ἐσχηκὼς μυστείας τὸ πάθος, τὸν

ἵππων τῶν κράτους συνταράξας, ἔπεσεν μὴ σφοδρᾶς ὁρ- A cum impetu in hoſtes fertur, arcumque
μῆς καὶ τῶν Σαρακηνῶν, καὶ πέζον ἐστάσας βάλλει μίαν ἕνα, tendens unum eorum dejicit, reliquos in
τρίτον δὲ καὶ ἄλλους, καὶ τὰ ἑαυτοῦ ἵλαν ὑπέστρεψε γενναίως. fugam vertit: receptiſque ſuis rebus, læ-
ὁ δὲ βασιλεὺς ἐγγὺς ἐλθὼν τῶν ἀλλάνων, περισῴζεται ὡς tus revertitur. Imperator ægre Antio-
Ἀντιόχειαν, ἐκδύμως ἀγωνισαμένων τῶν βασιλικῶν ἑταίρων, cheam pervenit: fuiſſetque ab hoſte cap-
καὶ διασωσάντων ἑαυτὸς καὶ τὸν βασιλέα. tus, niſi Imperatorii ſodales ſtrenue pu-
gnando ſe ipſumque eripuiſſent.

Τότε δὲ Γεωργίου τοῦ Μανιάκη, τοῦ Θήβαιος στρατηγοῦ- Sub id tempus provinciæ Teluchæ præ- Georgii Ma-
ντος Τέλεχ, Ἀραβες ἐκπαίσιοι μετὰ γαύρου καὶ φρονήμα- erant Georgius Maniaces. Ad eum Arabes niacis de Ara-
τος ὑποτρέψαντος ἀπὸ τῆς τροπῆς, καὶ πρὸς αὐτὸν πραγ- octingenti fugatis Romanis revertentes ac- bibus victoria.
ματώμενοι, εἶπεν τῷ παχέσιν ἰλάρχοις, καὶ τῷ πόλει κα- ceſſerunt, ſuperbe ferocientes: juſſerunt-
ταλαβεῖν τὸ βασιλίκιον ἀλαφόπους, καὶ πάντας τοὺς Ῥωμαίους que eum, quando captus Imperator, & de-
τρατεύματος ἄρδην ἀπολωλότας, καὶ μὴ ἑαυτοῖς φοβερὸν leteæ Romanorum jam eſſent copiæ,
κινδύνῳ ἐκδεδωκέναι. ὑμῖρας δὲ διαλαμπάσας, οἱ περὶ statim urbe abire, neque ſe in certiſſimum
αὐτὸς τῷ ὦ σωῖ αὐτῷ ἀπολωῖται περιστοιχιθέντες. ὁ diſcrimen dare: alioqui eum prima luce
δὲ δέχεσθαι πάχα τῶν παραίνεσιν δέξας, καὶ πομίσειν τὸ circumdatum cum ſuis miſere occiſum iri.
κελεύσμενον ὑποπτεύθεις, εἶτά τε καὶ πρὸ τοὺς Τοπαρ- B Georgius obtemperare ſe eis ſimulans, ut
χώντας ἐκπέμψας, διαπαύεσθαι ἐκέλευε ἑαυτούς, ὡς ἅμα opinionem eam in barbarorum animis con-
ἡμέρᾳ αὐτὸς μὲν σωῖ τοῖς σωῖσιν αὐτῷ ἀπαλλαγήσεται, firmaret, cibi potuſque abunde eis ex ur-
αὐτοὺς δὲ ἐκείνης κατασίσει τῆς πόλεως Τέλεχ, καὶ πάν- be miſit, quiete ſe eos jubens reficere:
των τῶν Ῥωμαϊκῶν χρημάτων. οἱ δὲ τοῖς τοῦ λόγους καὶ τοῖς & ſignificans mane ſe cum ſuis diſceſſu-
ἔργοις φρενοβλαβεῖς, καὶ ὡς ἄκριτον πάχα κατολίσθεσθαι τὰ rum, ipſiſque urbem & omnia
πάντα ὑπεληφότες, φῶς πόης καὶ μέθας ἐπράσσον, Romanorum bona traditurum. Eis verbis
καὶ ὃ πάσῃ ἀδείᾳ καὶ ἀμεριμνίᾳ διευκπέρδον. ὁ δὲ περὶ C ccLxxx, onuſtis omnis generis opum
μίσας ὑπατος οἰκομένους αὐτοῖς, καὶ ἀφροντίστως κοιμω- Romanarum: nareſque & aures occiſo-
μένους ἐπεὶ ϑάνατος, καὶ πάντας μὲν πάντας ἀπέφαξεν. ὑφεί- rum amputans, ad Imperatorem adfert,
λετο δὲ καὶ ϗκοσίους ὀγδοήκοντα καμήλους περφορμίσας, qui jam a fuga in Cappadocia Phocæ do-
καὶ πλήρεις ἀγαθῶν παντοίων Ῥωμαϊκῶν. τὰς δὲ ῥίνας καὶ mum venerat, ibique morabatur. Ejus
τὰ ὦτα τῶν πιστότων Τοπαρμοῦ, διαπέμψας ἐς Καππα- facinoris cauſa Imperator Gregorium in-
δοκίαν τῷ βασιλεῖ, ἵνα τοῦ τῆς φυγῆς κατειληφότι τὸν ferioris Mediæ ducem facit.
τῶν Φωκᾶ οἶκον, καὶ ἐς αὐτῷ ϗκτείβοντι. ὃν ὁ βασιλεὺς τῶν Diſcedens autem Syriæ, Simeonem ſo-
ἔργων καταδείξαντος, καπάσῃ τῆς κάτω Μηδίας ἐπιδείκνυσιν. ceri ſui Conſtantini miniſtrum creat ſchola-
rum domeſticum: Antiochiæ Nicetam
a Miſtheja præficit: atque his mandat,
ut in recipiendo Menico caſtello, quod a
Muſarepho arat conditum, omnem ſtu-
dium collocent, itaque incurſionibus Sy- Edit. Pariſ.
Ἀπαίρων δὲ τῆς Συρίας, δομέστικον μὲν τῶν σχολῶν riam liberent. Sed eos oppugnare id ca- pag. 723.
καταδείκνυσι Συμεών, ϗ αὐτῷ πενθερὸν τῶ Κωνσταν- ſtellum nitebantur aggreſſos, Muſaraphus no-
τίνου Θεράποντα, ἀγεμόνα δὲ Ἀντιοχείας Νικήταν τὸν ἐκ cto eruptione facta turpiter inde repulit,
Μισθείας· τούτοις ἐνετείλατο, κατὰ τὸ δυνατὸν ἐκποιεῖσθαι machinis ædem crematis. Quam rei indi-
καὶ παρὰ τῶ Μουσάραφ κτιθέντος φρουρίου, ᾧ gnitatem non ferens Imperator, Theo-
Μενίκος ὄνομα, ὥστε διωκθεῖναι ἀπαλλάξαι Συρίαν ϗ D ctiſtum protoſpatharium, unum ſuorum
ἐκ τῶ Μουσάραφ ἐπιδρομῶν. ἀμοῖς δὲ τούτου ϗ ἀπο- fideliſſimorum miniſtrorum, magnumque
δεῖς ἐπιχειρησάντων τῇ πολιορκίᾳ, τυχὸς ὁ Μουσάραφ tunc ſodalitatis ducem, in Syriam cum
ὑπεκδραμὼν τῶ φρουρίου, τοὺς τε ἐλικτόλους ἐνέφρηξε, καὶ magno ex Romanis aliiſque gentibus col-
τούτους ἐκείθεν αἰχρὰς ἀπεδίωξεν. ἔπειτ ϗκθέμενος ἀβα- lecto exercitu dictatorem mittit, jubet-
σιλεῦς, καὶ μὴ φέρων τὸν ὕβριν, Θωκτίστον πρωτοσπα- que eum ſe conjungere cum Pinzara-
θάριον τῆ πιστικωτάτων αὐτῷ ὑπάρχοντα ϗκόντων, cho Tripolis Amerx. Is enim Pinza-
ϗ μέγαν ἑταιρειάρχαν τῆ τότε χρηματίζοντα, μετὰ δυνά- rachus paulo ante ab Ægyptio Amer-
μεως ἀδρᾶς Ῥωμαίων τε καὶ ἐθνικῶν κατὰ Συρίας ἐκπέμ- mumna deſciverat, & adverſus eum xe-
πει, στρατηγὸν Αὐτοκράτορα τῶν προχειρισαμένος, καὶ mx ceperat. cumque contra ſe ab Æ- Res in Syria
ἐπισκῆψας τῆ Τριπόλεως συμμίξαι ἀμοιρᾷ Πινζα- gyptio cum juſto exercitu miſſum Tor- bene geſta.
ράχ. * ὃς δὴ τι προσκρουσμα ἴφθη πρὸ μικροῦ Τοπαρ- cum Tuſberum copiarum ejus præ-
* καὶ μετ' ὀλίγον τὸ τοῦ τῆς Α- σαπεσεν τῶ Αἰγυπτίων Ἀμιρμουμνῆ, καὶ ἕπλα κε- fectum, ſequx imparem xſſx videret
ραβίων λαμπρὰ κῆσθαι κατ' αὐτὸ, καὶ τῶ Αἰγυπτίῳ τὸν Τοῦρκον Τῦ- pugnæ, ad Imperatorem Romanum ſe
νιτω. ἐπειχε γὰρ ἤτοι ὁ σαρ, ἄρχοντα τυγχάνοντα τῆ αὐτῆ πραγμάτων, με- recipiebat, & ſocietatem belli cum eo
Πινζαράχ. Scylitz. τὰ χεῖρας ἀξιολόγου ἐπὶ καθαιρέσει τῶ Πινζαράχ πε- coire cupiebat. Ejus petitionem mi-
πομένος, ὡς ὕτος μάλιτα μὲν ἀξιόμαχος ὢν αὐτὸς E nime contemnendam ratus Romanus,
καθ' ἑαυτὸν τῆ τῆ Αἰγυπτίων συμπλακῆναι δυνά- Theoctiſtum xmplis cum copiis mit-
μει, τῆ βασιλεῖ Ῥωμαίων προσρύεται, καὶ ἐμμιχίαν tit, qui & cum Pinzarucho ſe conjun-
αἰτεῖ. ὅτῳ δὴ ἄκρως μὲν παρεδρεύων ὁ Ῥωμανός, τὸν Θεόκτιστον μετὰ πλήθους ἀξιολόγου ἐξέπεμψε, συμ- gerat, & obiter Menicum caſtellum
μαχίαν τε παρασχεῖν τῆ Πινζαράχ κελεύσας, καὶ ἐκ παρόδου τῶ φρουρίου Μενίκου ἀντιποιεῖσθαι. ὃς tentaret. idque Theoctiſtus alacriter eſt
ἀπελθὼν καὶ συμμίξας τῆ Πινζαράχ, ἔργα εἶχεν. καὶ ὁ μὲν Αἰγυπτίων ἀρχιστράτηγος Τοῦσιρ τῆ αἰ- xecutus. Ac Tuſher quidem ſubito
φνιδίῳ τῆς ἐφόδου καὶ τῆ πλήθη καταπλαγείς, οὐκ ἀνεύσπευστον. ἀδὲ λῶγαι δὴ ὑπ' ὁ Μουσάραφ τῶν ejus adventu ac multitudine perterri-
tus, domum redit. Sed & Muſara-
phas hoſtium impreſſionem non ſuſti-

nens, Menico deſerto fugit, ac deprehenſus in montibus apud Tripolin occiſus eſt. Menicum a filio tertio Muſaraphi deletum Theoctiſtus recipit: aliudque etiam caſtellum in præruptо ſitum ſaxo, nomine Argyrocaſtrum. His rebus conſtitutis, in urbem redit, ſecum ducens Arachum Pinzarachi filium, quem Imperator patricio honore ornavit. Subtecutus eſt etiam ipſe Pinzarachus, deducente ac ſtipante eum præfecto Antiochiæ Niceta a Mulheja, quem Imperator benigniſſime exceptum, donis & beneficiis haud vulgaribus demeritus, lætum domum dimiſit. Liberavit etiam Chorulphactam, & ſuis reddidit.

Romani in Sicilia victi.

At in Sicilia Oreſtes protoſpatharius, quem eo præmiſſum fuiſſe a Baſilio diximus, rei bellicæ imperitus, cum negotium inepte edixit aggreſſus, Sarracem capto tempore Romanos ſubito adorti, qui plerique luxuria cœliacum morbum contraxerant, haud exigua eos clade afficerunt. Quam ut extaret Imperator, *Edit. Paris. p. 729.* ex Græcia & Macedonia collectum egregium exercitum in Italiam miſit: qui tamen ipſe quoque nihil potuit præclarum edidiſſe, ob ducis inſcitiam atque malitiam.

Hoc ipſo anno mundi ϛϡϡ ϛϡϡ ιϑ ϰϰϰιϛ, Indictione decimaquarta, Prulianus pro monacho raditur, ejuſque mater a Mantineo Baceſſarii monaſterio in Thraciam transfertur: & Conſtantinus patricius Diogenes iuſſu eductus, monachi habuit in Studianum collegium detruditur. Romanus porro domum Triacontaphylli emptam in monaſterium convertit, a Deipara denominatum, nullis parcens ſumptibus: quamquam ejus ædificationis prætextu ſubditos haud mediocriter gravavit, lapidum ac reliquæ materiæ congerendæ moleſtiis. Exornavit etiam expleta columnarum magni templi, & Blachernenſis, auro atque argento. Cumque aram Blachernenſis *ædis* reficere vellet, veterem imaginem ſerpentam invenit, eamque renovari juſſit. Cumque videret mari incruſtationem argento tectam, juſſit adimi, & novam fieri. Tectorio opere amoto, inventa eſt imago in tabella coloribus depicta, Deiparæ Chriſtum ad pectus applicatum tenentis: quæ a Coponymo, in iſtum uſque diem per annos trecentos duraverat integra.

Nil fidi ſuperſt Romanis.

348

Anno mundi ϛϡϡ ϛϛϡ ιϑ ϰL, Indictione decimaquinta, menſe Septembri, ad Imperatorem Romanum multis cum donis venit Amer, Chalepi præfecti filius fœdus priſtinum renovari petens, & antiquum tributum ſe perſoluturum promittens. Ad eam rem conficiendam ouiſſus Theophylactus protoſpatharius Athenienſis, fœdus ſanxit, & cum Chalepenſibus locietatem compoſuit. Cæterum Zoe Auguſta poſt exaltationem Crucis, ſubito in Petrium ivit: ſororemque ſuam Theodoram raſam in monacharum ordinem redegit, cauſata aliter finem inſidiis & offen-

Jœdus Chalepinum.

Theodora fit monacha.

Α ἐπίλοιπον τῇ πολιμίῳ, ἀλλὰ ϗ Μενίκου ἀφὶς ἔρυγε, ϗ περὶ τὸ ὄρος Τερπόλεως συχνοὺς ἀπρόϑη. παρελϑόντα δὲ οἱ περὶ ϗ Θεόκτιστον αὐτὸν τὸ φρούριον ϗ Μενίκου, παραδόντα αὐτοῖς ὑπὸ ἀδελφοπαιδὸς ϗ Μουσάραφ, ἕτερον φρούριον ἐπί τινος ὑψηλῆς κειμένου πέτρας, καλουμένου Αργυροκάστρου. πρὸς δὲ ὃν καταπηδήσαντα ὁ Θεόκτιστος, εἰσῆλϑεν εἰς τὴν βασιλίδα, ἐπαγόμενος μεϑ' ἑαυτοῦ ϗ Ἄλαχ τὸν τοῦ Πιζαράχ υἱὸν, ὃν ϗ πατρίκιον ἐποιήσατο Αντιοχείας ἔξωσε. κατόπιν δὲ ἦλϑε ϗ ὁ Πιζαράχ, ἀποπεμπόμενος ϗ δορυφορούμενος παρὰ τοῦ χρηματίσαντος ἄρχοντος Αντιοχείας Νικήτα ϗ ἐκ Μηδείας. ὃν ὁ βασιλεὺς φιλοφρόνως ὑποδεξάμενος, ϗ δώροις ϗ ἀνδριαντοποιίας δεξιωσάμενος ἐκ μακρᾶς,

Β εἰκοσὶ χαίροντα ἐξαπέστειλεν. ἐλυτρώσατο δὲ ϗ ὁ τῆς αἰχμαλωσίας ϗ Χωροφάκτου, ϗ τῆς αἰκείου ἀπέδωκε.

Τὰ ϑριαμβευθέντα δὲ Ὁρέστου, ὃν ὑπὸ Βασιλείου τοῦ βασιλέως ὁ Σικελίᾳ πεμφθῆναι ἀ λόγος ἐδήλωσεν ἀνωθεν, ἀπείρως ἔχοντος περὶ τὰ πολεμικὰ, ϗ ἀπόπτως ἐπιχειροῦντος τοῖς πράγμασιν, οἱ ἐκ Σικελίας Σαρακηνοὶ καταφυλακήσαντες, ϗ αἰφνιδίου ἐπιϑέμενοι τοῖς Ρωμαίοις, ἀϑρόᾳ ϗ κοιλιακῷ νοσήματι λοιμῶδες κατασχεθέντας, ἀλίγους οὐκ ὀλίγους ἀφῆκαν. ἀναχωροῦντος δὲ τὸ γεγονὸς ἀτύχημα ὁ βασιλεὺς, δυνάμεις ἀξιολόγους ἐκ τῆς Ελλάδος ϗ Μακεδονίας

C αὐϑρόισας ὁ Ἰταλίᾳ ἐκπέμπει· κἂν ἀδίκου τι γενόμενον δρᾶσαι ἴσχυσε, ἀφιλείᾳ ϗ κακότητι τῶν στρατηγῶν.

Τούτῳ τῷ ἔτει ϛφλϑ', τυγχάνοντι ἰνδικτ. ιϑ'. ὁ Προτεύλης ἐκπαίδου ἐπιχειρεῖ μεταχός. ϗ ἐμπαρ αὐτὸν ἐν Μαντινείᾳ τῆς ὁ βουκελλείῳ μοίρας, οἷς Θρακησίοις μεταβιβάζεται. ϗ Κωνσταντίνος παῤῥίκιος ὁ Διογένης ἐκβληθεὶς τῆ πύργου, ὁ τῇ μονῇ τῇ Στουδίου ὑπεκείρετο μοναχός. ὁ δὲ βασιλεὺς Ρωμανὸς ϗ εἶπον τὰ τελευταιοπρεπῶς ἐξωνυσάμενος, οἷς μοναχοῖς μετεκόμισεν, ἐκ ὀνόματος τῆς διατοίτης ἐμῶν Θεοτόκου, μεδιμνίας πολυτελεῖς

D φερούσης, σωτειρίας μὲν τοι τῇ φορέσει πάντῃ κ μικρῶς τὸ ὑπήκοον, ϗ κακώσεως ὑπὸ τῶν τῇ λίϑου ϗ τῇ ἄλλων εἰδῶν διακομιδῆς. καταλαμπρύνει δὲ ϗ τὸ κιονόκρανα τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ϗ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν Βλαχερνῶν ἀργύρῳ ϗ χρυσῷ. μίλλων δὲ ϗ τὸ ϑυσιαστήριον ἐπιποιῆσαι τῶν Βλαχερνῶν, ἔρα κρημαμένην εἰκόνα παλαιὰν, ἣν ἀνακαινίσαι φροντίζει. ἐξαργυρωμένου δὲ τὸ τοῦ τοίχου χρίσμα ἰδὼν, καϑαιρεῖσϑαι φροντίζει, ϗ τὸν γυψίσαι. καϑαιρεϑέντος δὲ τοῦ χρίσματος, ἔρεϑη εἰκὼν ὑλογραφική, σανίδιον, ἐπιτηδειοτάτους τῆς Θεοτόκου τὸν Κύριον ϗ

E Θεὸν ἡμῶν, ἀμόλυντος διαμείνασα ἀπὸ τοῦ ἡμέρου τοῦ Χαρωνύμου ἕως τῆδε τῆς ἡμέρας, ἐτῶν διελθόντων τελεσκοσίων.

Τῷ ϡ ϛφμ. ἔτει, ἰνδικτ. ιϑ'. μηνὶ Σεπτεμβρίῳ, ἦλϑε πρὸς τὸ βασιλέα Ρωμανὸν μετὰ δώρων πολλῶν, ὁ τοῦ Χαλιπίτη υἱὸς Αμὶρ, ἐξαιτῶν αἰτησάμενος τὸν πάτριον, ϗ τὰς φόρου παρέξων φόρους. ϗ δὴ σύμπαντα Θεοφύλακτος πρωτοσπαθάριος ὁ Ζοὴ δὲ ὁ βασιλὶς, μετὰ τὸν ὕψωσιν τοῦ τιμίου σταυροῦ, αἰφνίδιον ἀπελθοῦσα εἰς τὸ Πετρίον, τὸν ἑαυτῆς ἀδελφὸν Θεοδόραν ἀπέκειρε μεταχίῳ. ἀδυάτου ἄλλως ἔτυχε φύσασα παιδίων τὰς ἐπιβολὰς,

ϗ

καὶ τὰ σκεύαλα. Δόξαντι δὲ καὶ τῷ οἰκείῳ ἀνεψιῷ ὁ Βασιλεὺς Ῥωμανὸς μετὰ πολλῶν ἐθνῶν εἰς Δύσιν, τῆς δὲ μεγάλης Ἀρμενίας ἐξουσιάρχῃ. μέλλων δὲ ἐδύπερα εἰσβολὴν ποιεῖσθαι ὁ βασιλεὺς καὶ Συρίας, ἐξῆλθεν εἰς τὰ Μισάνακτα. ἐκεῖσε δὲ ὄντι ἐνηγγελίσθησαν, μεμῦσθαι τῇ βασιλίδι Ζωῇ ἧς Θεοφάνους τῆ Θεσσαλονίκης, ὡς Κωνσταντῖνος ὁ Διογένης κοινολογησάμενος τῇ αὐτοῦ ἀδελφῇ Θεοδώρᾳ, ὑποδρασαι φρὸς τὸ Ἰλλυρικὸν μελετᾷ, αἰδέσιμον τὸν μητροπολίτην Δυῤῥαχίου, καὶ τὸ ἐπισκόπου Περιθεωρίου. καὶ δὴ δύο ἀνάρπαστοι οἱ τε ἐπίσκοποι καὶ ὁ Διογένης γίνονται. καὶ ὁ μὲν Κωνσταντῖνος ἐπιζήμιος ἐν τῷ παλατίῳ τῇ Βλαχερνῶν ἧς Ἰωάννῃ τῷ πραιποσίτῃ, τῷ μετὰ τοῦτο ὀρφανοτρόφῳ, καὶ ἀδελφῷ τοῦ βασιλοπάτορος Μιχαήλ, ἑαυτὸν ὑποκρυμίσας τοῦ τείχους, καὶ ἑπταχειλιδεὶς, ἀπέδωκε μοῖρες μετὰ τῆς ἀνηφόνου. οἱ δὲ ἐπίσκοποι, ὡς ἡ βασιλὶς φρὸς τὰ Μισάνακτα ἐξεπίμφθησαν, κἀκεῖθεν ὑλάσθησαν.

Εἰκάδι δὲ ἡ. Ἰουλίου μηνὸς, ἡμέρᾳ ϛ'. ὥρᾳ β'. ἐτύπτης, ἀστὴρ ἐγένετο χύσις ἐκ μεσημβρίας φρὸς ἄρκτον, πᾶσαν περιαστράψαντος ἡ γῆν. καὶ μετὰ μικρὸν ἀγγέλλονται τὰ κατὰ σκότος ἡ Ῥωμαίων ἀτυχήματα, Ἀραβες μὲν λῃσάμενοι Μεσοποταμίαν ἔχει Μελιτίνης, Πατζίναικοι δὲ ἡ Ἴσρον ἐβάπτης, καὶ ἡ Μυσίαν κακῶς ἐφθείρασι. Σαρακηνοὶ δὲ ἡ παράλιον καταδραμόντες τὴν Ἰλλυρικὴν μέχρι Κερκύρας, καὶ αὐτὴ πυρπολήσαντες. ἀλλ' οἱ μὲν ἄλλοι ἀπήμονες κακῶν οἴκαδε ὑπενόστησαν. Σαρακηνοὶ δὲ ὑπὸ τὴν Ραυσαίων, ἐν τῷ στρατηγὸς ἐν Ναυπλίῳ Νικηφόρου πατρικίου τοῦ ὑῷ τοῦ Καραντηνοῦ, κακῶς ἐπαθον, καταπολεμηθέντες, καὶ τὰ πλοῖα ὑποβαλόντες τῇ στεριᾷ. οἱ δὲ περισωθέντες, ὡς εἶχον Ῥωμαίοις αἰχμαλώτοις ὑποπεύσαντες, ἐν τῇ οἰκείᾳ ὑποστρέφουσι ναυαγίῳ περιπεσόντες, περὶ τὸ Σικελικὸν πέλαγος διεφθάρησαν.

Τούτῳ τῷ ἔτει, καὶ λιμὸς καὶ λοιμὸς ἐπέδραμε Καππαδοκίαν, Παφλαγονίαν, Ἀρμηνιακὸν, καὶ Ὀνωριάδα, ὡς ἐκ αὐτῆς τῆς ἐπιμάτων ἐποίκους καταλιπόντας τὰς πατρίδας, μετοικίαν ζητεῖν. οὓς ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ἀπὸ τῆ Μισανάκτων εἰσόντας φρὸς τὴ βασιλίδα σωλυπασὼς, καὶ τὴ αἰτίαν ἡ ἀπαυγάσιος μὴ ἐγνώσας, ὑποστρέφειν οἴκαδε κατωκήγαζε, χρυσίῳ ἀναλαμβάνων, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς φρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίοις. καὶ Μιχαὴλ δὲ ὁ ἡ Ἀγκύρας τότε ἡ ἐκκλησίαν πηδαλιοῦχῶν, ἵνα αἰρετῆς ἐπιδείξατο ἄξια, μαδνὸς φοιτώμενος ἔν τισιν ἐις σωτηρίαν ἔν τὰ λυμὴ καὶ λοιμὴ τραυμάτων.

Τῇς ιγ'. δὲ τῆ Αὐγούστου μηνὸς, ἡμέρᾳ κυριακῇ, ὥρᾳ α. τῆς νυκτὸς, ἐν ἔτει τῇ σρμ'. γέγονε σεισμὸς μέγας. εἰσῆλθε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ βασιλίδι, ἐν τῆς φροτέρας αὐτῆ γυναικὸς Ἑλένης ὑποθανούσης, μεγάλας ἐβδόσεις ὑπὲρ αὐτῆς ἐποιήσατο. πέμπτῳ τῇ ἔτει, κῇ ἡ κὺ. τῆ Φεβρουαρίου μηνὸς καὶ ἀστὴρ διάξων ἀπὸ βορρᾶ φρὸς μεσημβρίαν, μετ' ἴχνη καὶ κτύπου. ἐφάνετο δὲ ἄχρι τῆς ιὲ. Μαρτίου, πῆχυν ὑπερθεν ἴχνων. Μαρτίῳ δὲ ϛ'. ἡμέρᾳ γ'. γέγονε σεισμός.

Ἐγένετο δὲ κῇ πάντων χρόνων καὶ ἐκδρομὴ Ἀράβων Σαρακηνῶν, πλοίων χιλίων, πολεμιστὰς ἔχοντα μυρίους, οἵ τινες πολλὰς νήσους καὶ παραλίους ἐκάκωσαν. ὧν μέρος τινὶ συναπλεούσης Νικηφόρου ὁ Καραντηνοῦ, ἐτρίψατο καὶ πεντηκοντόρους πεντεδήμους τῇ βασιλεῖ ἐξεπίσεσθαι. πέμπτῳ τῇ ἔτει καὶ Γεώργιος φροπαπαθάριος ὁ Μανιάκης, ὁ Γυδελίας τοῦ Μανιάκη υἱὸς, τῇ ταλαιπωρατιδείων στρατηγῶν πόλιν, καὶ ἐν Σαμοσάτοις τὰς οἰκήσεις ἔχων, τὰς παρὰ τῇ Ὀσρόῃ πόλει ἀπεστεράθη Ἐδέσσης. πάντες δὲ ἡ ἐπισκοπαὶ Σαλαμῖνος ἔχων ὁ Τύρος, πρὸ τοῦ Ἀμμοῦ

A fis non posse imponi. Suam quoque ex fratre neptem Romanus magna cum dote Armeniæ magnæ regulo nuptum dedit. Secundum hæc iterum in Syriam ducturus, Mesanacta venit. Ibi eo commorante, Zoæ Augustæ Theophanes Thessalonicæ episcopus indicat, Constantinum Diogenem & Theodoram re inter se composita instituisse in Illyricum aufugere, consicio rei metropolita Dyrrachii, & episcopo Peritheorio. Illico igitur arripiuntur & episcopi & Diogenes. Hic, cum in eum quæstio exerceretur in palatio qui sibi Joanne præposito, qui deinde pupillis alendis est præfectus, & fratre Michaeli ejus, qui deinde Imperator fuit, seipsum de muro præcipitem dedit: contracta que cervice, eo abjectus est, quo solebant qui sibi ipsis mortem conciviſſent. Episcopi ad Imperatorem Mesanacta missi, ab eoque dimissi sunt. Insidiæ in Imperatorem.

B Julii mensis xxvɛrs die, quæ fuit septimanæ sexta, hora noctis secunda, stella trajecit a meridie versus septentrionem, quæ terram tocam fulgore illustraret. Paulo que post tristes nuntii de rebus Romanis allati sunt, Arabes in Mesopotamiam usque ad Melitenam grassari, Patzinacas Istro transmisso Mysiam infestare, Sarracenos grassationibus & incendiis ora Illyrici vexando usque ad Corcyram perrexisse. Ac reliqui sane hostes illæsi domum redierunt. Sarracenos naves Nicephoro patricio Nauplii præfecto, Caranteni filium male sunt mulctati, prælio victi: & majorem navium partem cum amisissent, domum redeuntes naufragio in Siculo mari perierunt. 349 Edit. Paris. pag. 730. Sarracenorum malefacta & clades.

C Hoc ipso anno fames simul ac pestis Cappadociam, Paphlagoniam, Armeniam, & Honoriadam ita affixerunt, ut incolæ patriis relictis, alias sibi quærerent sedes. Quibus Imperator a Mesanactis in urbem rediens cum occurreret, neque ignoraret migrationis causam, coegit eos domum redire, pecunia & aliis ad vitam necessariis rebus eos consolatus. Sed & Michaelus Ancyræ tum episcopus officium fecit, nihil eorum omittens quæ ad remedium faciendum famis pestilentiæque malis pertinerent. Fames & pestis.

D Die Augusti xɪɛ, qui fuit Dominicus, hora prima noctis, anno mundi ϛϡϡ cϡϡ ϡ xL, magnus fuit terræmotus. & Imperator urbem ingressus, nonnas fere prioris uxoris Helenæ recens mortuæ magnam elargitus est pecuniam. Eodem anno, die Februarii xxvɪɪ, stella a septentrione versus meridiem trajecit, cum fulmine ac fragore: & visa est usque ad decimam quintum Martii, superne habens arcum. Martii die vɪ, quæ feria fuit tertia, terræmotus extitit. Terræmoti recentes.

Per idem tempus Afri Sarraceni cum ceE navibus, & innumeris classiariis, insulas oras que maritimas multas infestaverunt. Cum eorum parte congressus prælio Nicephorus Caratenus, eos fudit, ac quingentos in compedibus ad Imperatorem misit. Eodem anno Georgius protospatharius Maniaces, Gudelii Maniacæ filius, præfectus urbium ad Euphratem sitarum, Samosatis degens, Edessam Osroenæ urbem tentavit, cui pag. 731.

a Martyropolis (quæ & Miepherkim) Amera præfectus erat Salamanes Turcus. Atque hic donis ac pollicitationibus honorum corruptus, Maniaci intempesta nocte ædes urbis ejus munitissimas turres tradidit: quibus ille occupatis, oppugnationem oppidanorum fortiter sustinuit, & exterorum auxilia imploravit. Sed Apomermanes Martyropolis Ameras re cognita, illico cum haud parvo exercitu adfuit, turresque a Maniace occupatas oppugnavit: fortiter autem repulsus, cum nihil se efficere sentiret, pulcherrima quæque ædificia diripuit, omnemque Edessæ ornatum, ipsiusque etiam magni templi perdidit: ac pretiosissimis quibusque rebus lo camelos impositis, & igni in reliqua urbis injecto, Martyropolin redusit. Liberatus oppugnatore Maniaces, arcem in medio urbis sitam in edita rupe occupavit: & adscitis aliunde auxiliis, urbem totam tenuit. Inventam quoque manu Christi epistolam ad Augarum scriptam, Imperatori Byzantium transmisit.

Hierosolymitanum Christi templum.

Vita turpiter defuncto Azio Ægyptio, qui in Christianos sævierat, templumque Christo Hierosolymis dedicatum everterat, filius ejus natus ex quadam Romana, captiva ejus, instaurationem liberam fecit. Ad eam rem suos misit Imperator: sed eo morte prævento, successor Michaelus opus absolvit.

Basilius Durus.

Porro Basilius Durus, sororis Imperatoris maritus, a Constantino oculis privatus, quamquam & magistri honore & multis a Romano affectus beneficiis, tamen homo inconstanti animo insidias Imperatori struxit: quibus deprehensis, urbe est cum uxore ejectus.

Ab Edessa Maniaces Imperatori pro anno tributo misit quinquaginta libras. Et Pinzarachus Tripolis Ameras, Ægyptiorum vim non perferens, Constantinopolin profugit. quem Imperator cum maximo exercitu, addito sodalitatis duce Theocisto in Sytiam misit. Emisit etiam Abydo cum classe protospatharium Tecneam in Ægyptum, Nili ostia ipsamque Alexandream per occasionem infestare jussum. Qui cum tenuisset cursum, & ad ipsam Alexandream delatus esset, plurimis hostium navibus, prædaque maxima potitus, domum incolumis rediit. Castellum quoque, cui nomen Percrin, Babylonii proximum, Alimus Sarracenus, ei præfectus, Romano Imperatori dedit: filiumque suum ad eum misit, sperans se patriciam dignitatem, aliaque præmia reportaturum. Aa castellum quidem illud in suam potestatem accepit patricius Nicolaus Bulgaras, cognomento Chryselius. Sed Alimi filius cum venisset Byzantium, nullaque ejus habita esset ratio, Imperatore tunc invaletudine detento, iratus domum rediit, patrique ut suum castellum recuperare niteretur persuasit. Ergo Alimus re cum vicinis Persis occulte composita noctu castellum occupavit, & sex millia Romanorum militum interfecit: quod accidit culpa atque incuria Chryselii, præfidii principis. Sed paulo post eo prætor missus patricius Niceta Pegonites, cum Rossico & Romano exercitu castellum illud obsi-

Res contra Sarracenos gestæ.

Edit. Paris. pag. 732.

Μαρτυροπόλιος ὑπὸ Μιφιρκεὶμ ἐπιτραμμένης αὐτῇ, τῷ δούρος Ⓒ ὑποχίστει τῷ τιμαῖς ἐφθαρκὸς, παραδίδωσι τῇ Μανιάκῃ αὐτῇ τὰ πυργῆ. ὃς τρεῖς πύργους λίαν ὀχυρωτάτους καταχὼν, ἐδύχως τὴς πολιορκουμένης ἠμύνετο, βοήθειαν ἔξωθεν ἐπικαλούμενος. Ἀπομιρμάνης δὲ ὁ τῶ Μιφιρκεὶμ Ἀμερᾶς, τὸν ἄλασιν μαθὼν, τῷ ὀλίγης ἐπιφανεὶς μετὰ δυνάμεως οὐ πολλῆς, ἐπιχείρησε μὲν τῇ πολιορκίᾳ τῆ πύργων. γυναίους δὲ ὑποστάντας τῶ Γεωργίῳ ὑπερμαθεῖς, τῷ μὴ ἔχειν ὅτι Ⓒ δράσειεν, ὑπεκείρας τὰ κάλλιστα τῶ οἰκημάτων, τῷ ἐφθειρας τὸν τῆ πόλεως κόσμον, Ⓒ αὐτῆς τῆ μεγάλης ἐκκλησίας, Ⓒ καπήλους ἐπιθεὶς τὰ κάλλιστα, τῷ τὰ περίλαιπα τῆς πόλιως πυρὶ παραδὼς, ὑποχώρησεν εἰς Μαρτυρόπολιν. ἀδείας δὲ τυχὼν ὁ Μανιάκης, τὸ ἐν μέσῳ τῆς πόλεως κείμενον φρούριον ἐν λοφώδει πέτρᾳ καταχὼν, δυσὶ μὲν τὸ ἔξωθεν προσκλεισάμενος, ἀσφαλῶς τὴν πόλιν κατέχων. ἔβρων δὲ Ⓒ ἡ ἱδόγραφον ὑποτολὴν τῶ δεσπότου τῷ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν πρὸς Αὔγαρον πεμφθεῖσαν, τῇ βασιλεῖ ἐν Βυζαντίῳ ἀπέστειλεν.

Ἀζὶν δὲ τῶ Αἰγυπτίου μαθόντος, τῷ πολλὰ κακὰ εἰς Χριστιανοὺς ἐνδειξαμένου, καταστρέψασις δὲ τῷ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸν τῶ Κυρίου τῷ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὗτος τῷ αὐτῷ ἄρχοις καταλύσαντος τὸν ζυὸν, ὁ ὑὸς αὐτῷ, ἀπό τινος Ρωμαίας γυναικὸς αἰχμαλώτου πεφυκὼς αὐτῇ, ἐπέτρεψε τοῖς βουλομένοις οἰκοδομεῖν τὸν ναόν. ὧν ὅπως σπεύσας ὁ βασιλεὺς, φιλοτίμως οἰκοδομῆσαι ἐπέτρεπε. ἀλλὰ φθάσαν τὸ χρεὼν, ἐνεπόδισε, Ⓒ ὁ μετ' αὐτὸν Μιχαὴλ ἐκπληρωτὴς τῶ ἔργου ἐγένετο.

Καὶ ὁ μάγιστρος δὲ Βασίλειος, ὁ ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρὸς τῶ βασιλέως, ὁ Σκληρὸς, παρὰ Κωνσταντίνου ἐατυφλωθεὶς, ἄσπιτος γεγονὼς ἔχων, τῷ ἀλωμόσαλον, οἱ Ⓒ μάγιστρος ἐπετίμησε, τῷ πολλῶν ὠφελημάτων ἐξέπεσε παρὰ τῶ Ρωμανῶ, ὅμως ἐπιβουλὴν μελετᾷ κατ' αὐτῶ. ἀλλὰ φωραθεὶς, τῆς πόλεως ἐβάλλεται σὺν τῇ γυναικί.

Ἀπέστειλε δὲ τῷ ἐξ Ἐδέσσης ὁ Μανιάκης τῇ βασιλεῖ ἐκατὸν φόρους, λίτρας πεντήκοντα. τῷ τῆς Τεκτόλιος δὲ Ἀμερᾶς ὁ Πιζάραχ, κατηχούμενος παρὰ τῶν Αἰγυπτίων, φυγὰς ἦ βασιλίδα κατέλαβεν. ὃν ὁ βασιλεὺς πάλιν μετὰ πλείσης δυνάμεως σὺν τῇ ἑταιρειάρχῃ Θεοκτίστῳ, εἰς Συρίαν ἐξαπέπεμψε. ἐξέπεμψε δὲ τῷ μετὰ τούτου τὸν πρωτοσπαθάριον Τεκνέαν, τὸν ἐξ Ἀβύδου εἰς Αἴγυπτον, τὰ τῶ Νείλου στόματα, ὅπως παρέλθοι, καταλάσοιτο, τῷ αὐτὴν Ἀλεξάνδρειαν. ὃς εὐθυπλοήσας, τῷ μήκιστα αὐτῆς ἐλάσας Ἀλεξανδρείας, πλοῖά τε πάμπλειστα ἁλοὺς ἀφείλατο, τῷ λείαν ὅτι πολλὴν περιβαλόμενος ὑπέστρεψεν οἴκαδε. παρέδωκε δὲ τῷ τὸ φρούριον τὸ λεγόμενον Περρεὶν, ὁ ἀπέχων αὐτὸ Σαρακηνὸς Ἀλεὶμ, ἔγγονα Βαβυλῶνος ἔχειμένον, τῇ βασιλεῖ Ρωμαίων, ἐλπίσας πατρικιότητός τε τῷ πλείστων ἄλλων ἀμοιβῶν ἀξιωθῆναι, ἐπεὶ τῷ ὑὸν αὐτῷ τὸν ὁμὸν τῷ βασιλέα ποτεσάμενος ἔπεμψεν. ἐπεὶ τὸ φρούριον μὲν παρελήφει ὁ πατρίκιος Νικόλαος ὁ Βούλγαρος, ὁ Χρυσίλλος τὸ ἐπώνυμον, ὁ δὲ τῷ Σαρακηνῷ υἱὸς εἰσελθὼν ἐν τῇ Βυζαντίῳ, τῷ διὰ τὸ τὸν βασιλέα σωματικῷ ἀῤῥωστήματι, μεδεμιᾶς τυχὼν ἐπιστροφῆς, τῷ μετὰ θυμοῦ ὑποστρέψας, αἰτησοιτο τὸν γονέα, ἀντιλαβέσθαι τῷ εἰκείῳ φρουρίου. ὃς τις λάθρα τοῖς ὁμόροις Πέρσαις κοινοπραγήσας, νυκτὸς τὸ φρούριον ἀπέκλεψε, τῷ ἐξακισχιλίους ἄνδρας Ρωμαίους πολεμίοις ἀπάτησεν, ῥᾳδίᾳ τῷ ἀμελίᾳ τῷ κατέχοντος τοῦτο Χρυσιλλίου. ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ὁ πατρίκιος Νικήτας ὁ Πηγωνίτης, ἄρχειν ἐκεῖσε πεμφθεὶς, Ⓒ ἐπιμόνῳ χρησάμενος πολιορκίᾳ μετὰ Ρὼς τῷ λοιπῆς ἄλλης Ρωμαϊκῆς δυνάμεως, τὸ, τῷ φρού-

ρειαν καὶ πράτος ὅλης πολιορκίας, ἐ τὸν Αλεὶμ σὺν τῇ υἱῷ ἀπέκτεινε.

Τότε δὲ ἐ Αλδὴ, ἡ Γεωργίου τοῦ Αβασγῶ γυνὴ, τοῦ γένους ὄσα τῶν Αλανῶν, προστρέψασα τὴν βασιλέα, παραδοῦσα ἐ τὸ ἀχυρώτατον φρούριον, τὸν Ανακωφὰν. ὃς τὸν ὑὸν Δημήτριον ὁ βασιλεὺς τῆς τῶν μαγίστρων τετίμηκεν ἀξιώματι. ἔσχε δὲ πάλαι καὶ ἐ Σαρακηνῶν τρόπαιον ὁ Καραντήνος, ἐξελάσαντα ἀπὸ Λαοδικείας, ἐ διωρίσας ἐξαυτοῦ τῆς βασιλέι πίστεως.

Τούτῳ τῷ ϛφμβ. ἔτει, κζ. Φεβρουαρίου σεισμὸς γεγονὼς, καθὼς ἤκουσαι καὶ ἐν Συρίᾳ πόλεις. ἐ τὰ Ορέστου δὲ παραλυθέντος τῆς ἀρχῆς, Λέων ὁ Ωπος τὰ πρίζπα τραπὸ καταρχὴν ἐκπέμπεται ἐν Ιταλίᾳ. τὰ δὲ πλοῖα, Ιωάννης, εἰς ὧν ἐ Θαλαμπόλων Βασιλείου τοῦ βασιλίσκου. τὰς δὲ ἀκρίδος ἐπὶ πολὺ χρόνον τὰ ὑφ' ἥλιον θερισάσας θέρπα, ἀναχάδασαν οἱ ἔποικοι πόποι ἐ τὰ πεδία πωλῆσαι, ἐ ἐν Θρᾴκῃ ἀποικίδῆναι. οἷς ἀνὰ τεῖα νομίσματα δίδως ἅπασιν ὁ βασιλεὺς, ὑποχρέων οἰκαδὲ παρασκέασαν, ἕως ἡ ἀκρὶς ἀπῆμεν ἀρδεῖσα βαιᾴρ, οἷς τὸ τῆς Ελλησπόντου πόντου διαθέρα πέλαγος. ἐ ἐμβαδεῖσα φρὸς τὸν αἰγιαλὸν, τὸν παράλιον ψάμμον ἐκάλυψεν. ἀ δὲ βασιλὴς τὰς τε ὑδάτων ὁλκὰς ἐπισκέψασθαι, τοὺς τὸ ὕδωρ τῇ πόλει εἰσάγοντας, ἐ τὰς δεξαμένας τῶν καστέλλων, ἐ τὸ λαυτροφορεῖον, ἐ τὸ ὀρφανοτροφεῖον, ἐ πάντας τοὺς κακῶς πεδόντας ξυῶνας ἀπὸ τοῦ σεισμοῦ, ἐ ἁπλῶς πάντων ἐπιμελεῖτο τῶν ἀγαθῶν ἔργων. νόσῳ δὲ χρονίᾳ βαλόντι, ἐ τεχχρονεῖ γήρως τε ἐ τὸν κόμιλον, καταργαθεὶς (ὡς φασιν) ὑπὸ Ιωάννου τοῦ βῆ παίδα ἀφρασυτέρου. ὅπερ ὃ ἀ Ιωάννης, ἐ φρὸ τῆς βασιλείας, ὑπερτέρων τῆ Ρωμαίῳ ἄρτι τὰ κράτος ἐπιβάπερος αὐτῷ, μεγάλων διώλμιν ἔχειν. ὅπερ δὲ αὐτῷ ἐ ἕτεροι ἀδελφοὶ, Μιχαὴλ, Νικήτας, Κωνσταντῖνός τε ἐ Γεώργιος. ἀλλ' ὅτος μὲν ἀ Ιωάννης ἐ Κωνσταντῖνος ἐ Γεώργιος ὑπῆρχον εὐνοῦχοι, ἀγυρτείᾳ μετέοντες τέχνου. ἀ δὲ Νικήτας εἶχε μὲν τὰ παιδύγόνα, ἐ ἦ ἀρωτον ἤδη ἐπώθη ἴουλον. ὁ δὲ Μιχαὴλ τῆς ἀνδρείας ἦδη ἡλικίας ἀπόμβος, διαφπίσας ἰῷ ἦ ἄλλ. ἅμφω δὲ τῷ ἀργυραμοιβικῷ μετέοντε ἐπιτρόπῳ, ἐ τὰ ἀργύρια ἐαβδίλδον. πόπε οἰκειωδόπας ἅπαντας τῇ βασιλεῖ ἐξ τῷ Ιωάννῃ, ἡ τύχη τῷ μέλλοντας καταλῆψεσθαι δυνασείαν αὐτὸς ὑποδήλωσα, ἐπὶ μέγα διὰ παντὸς ἐξῆρε δυνάμενος. οἵτε ὃ ἄλλοι ἐκ ἐξφορος ἀρχὰς ἐξεπαίζοντο, ἐ ἀ Μιχαὴλ ὑπὸ τῷ βασιλέως ἀρχὼν προβιβάζετο τῷ παιδίου. πρὸς πάντ ἡ βασιλὶς ἔρωτα δαιμονιώδη χεύσα τῷ μανικὸν, τῷ κρυφίους ἐντυχίας ποιεμένη, συστίας ἐπιμήνυτο. διὸ καί φασι χρονίοις φαρμάκοις καταργαθεὶς ὁ βασιλεὺς, δυμαλγέσι νόσοις ἰσφακελίζετο, καιρὸν ἐπιζητούσης τῆς βασιλίδος τοῦ τὸν βασιλέα μὲν ὑποσκώσασθαι ἀπαποσώπως, τὸν Μιχαὴλ δὲ εἰς τὸν βασίλειον θρόνον ἀναγαγεῖν. ὅθεν τῷ φαρμάκους, ὡς εἴρηται, οὐκ ἀκυμόρους, ἀλλὰ χολαιότατον τῷ βραδυὶ ἐπάγουσι θάνατον καπνοφαχθείς, οἴκτρὸν καὶ ἐπώδυνον δίνυλλι τὸν βίον, κλιναντής ὢν, καὶ ὅλη ψυχῇ τὸν θάνατον ἐκκαλούμενος. διήρκεσεν αὐῷ ἄχρι τῆς * ιέ. τοῦ Αφριλλίου μηνὸς, τῆς β. * ἡμέρας, τοῦ ϛφμβ. ἔτους. τότε δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἁγίας μεγάλης πέμπτης, τὸν ζῆνομὸν τῆς τῶν συγκλητικῶν ποικτάμβος ῥόγας, καὶ ἐπιδυμήνας λέσθαι κατὰ τὸ ἐν τῇ μεγάλῳ παλατίῳ βαλανεῖον, ἐ εἰσελθών, οἴκτρως ἀποπνίγεται ὑπὸ

A dinne cinalt, conſtanterque oppugnando cepit, Alimumque & ejus filium necavit.

Sub idem tempus Aldæ, Georgii Abaſgorum regulî quondam uxor, gente Alana, Imperatori ſe adjunxit: tradiditque Anacuphen arcem munitiſſimam. cujus filium Demetrium magiſtri dignitate ornavit Imperator. Aliud quoque de Sarracenis trophæum ſtavit Carantenus prædarum egreſſis, victoſque eos ad Imperatorem miſit.

Hunc ipſo mundi ϛϡϡ εϡϡ ιϡ ϡLιι anno die decimaſeptima Februarii, terræmotus Syriæ urbes afflixit. Oreſtæ porro abrogatum Imperium: pedeſtribuſque præfectus copiis Leo Opus, & in B Italiam miſſus: claſſem ducere juſſus Joannes, unus de cubicularîis Baſilii Imperatoris. Cum locuſtæ aliquando adiu Locuſtæ. Orientales eſſent depaſtæ provincias, coacti ſunt incolæ liberos ſuos divendere, & in Thraciam migrare. quibus Imperator terna in ſingulos nomiſmata largitus eſt, & domum redire juſſit. Interim locuſtas ventus vehemens corripuit, inque Helleſpontum abjecit, obi in littus ejectæ arenam operuerunt. Reſicit hic Imperator etiam aquæductus, quibus in urbem aquæ deducitur, & iis impoſita caſtella. item 380 ædes ægrotis & pupillis deſtinatas domos, & quidquid terræmotu læſum fue- C rat. In ſummâ, omnibus bonis operibus incubuit. Interim morbo lento correptus eſt, capitis & barbæ pilis defluentibus: veneno, ut ajunt, ei ab Joanne propinato, qui deinde pupillorum alumnus factus fuit. Is Joannes, cum etiam antequam Imperator fieret, Romanon inſervîſſet, rerum eo poſito plurimum nactus fuerat potentiæ. Erant ei fratres, Michaelus, Niceta Conſtantinus, & Georgius. Joannes, Conſtantinus ac Georgius, ſpadones erant, & circulatoriam exercebant artem. Nicetæ integro, jam prima ſuccreſcebat lanugo. Michaelus virilem ætatem, formoſiſſimus homo: uterque argentariam faciebant, & argentum adulterabant. Hi omnes in familiaritatem Imperatoris, opera Joannis pervenerant: eoſque fortuna, ut de Imperio quod in ipſos erat translatura præmoneret, ad magnam eveacrat potentiam. nam & reliqui diverſos geſſere magiſtratus, & Michaelum Imperator Pantheo præfecit. Hujus Michaeli diro atque in- Zoe adulteri Romanum re ſano amore correpta, arcanis emiſſariis in adulterii cum eo confoetudinem perfitum tollit. venerat: utque hunc, Romanum abſque ulla flagitii ſuſpicione amolita, Imperatorem ereret, maritum veneno, non iis celerem adferentibus interitum, ſed lentiſſimis, ita confecit, E ut is duriſſimis excarnificatus morbis miſerandam toleraret atque traheret vitam, decumbens in lecto, nihilque aliud quam mortem optaret. Duravit uſque ad xv * diem Aprilis, Indictionis ſecundæ, anni ϡϡ εϡϡ ιϡ ϡLιι, quo * xi. Scylitz. die ſanctæ magnæ quintæ feriæ erat ſolemnitas. Ibi Romanus cum ſenatoribus dona (rogam vocant) diſtribuiſſet, & ſe lavandi cauſa in magnum Palatii balneum contuliſſet, miſere ſuffocatus eſt in ſolio τότε δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἁγίας μεγάλης πέμπτης, τὸν ζῆνομὸν τῆς τῶν συγκλητικῶν ποικτάμβος ῥόγας, καὶ ἐπιδυμήνας λέσθαι κατὰ τὸ ἐν τῇ μεγάλῳ παλατίῳ βαλανεῖον, ἐ εἰσελθών, οἴκτρως ἀποπνίγεται ὑπὸ

* ἰνδικτιῶνος Scyl.

balnei a Michaelo & ejus ſociis : cum imperaſſet annos v , menſes vi . Eadem nocte , cum ſacra Paſſio caneretur , patriarcha Alexius quaſi jubente Romano in palatium vocatur . quo cum veniſſet , mortuum Romanum invenit . & Zoe aureo triclinio exornato in ſuggeſto ſedens , Michaelum producit , & a patriarcha coronandi , ut hunc ſibi maritum ſacra comprecatione copulet . Attonito & voce oppreſſa hærenti , Joannes ac Zoe t. aurl libras , totidemque clero largiuntur . ita patriarcha perfaſ-

Zoe Michaelo nubit.

Edit. Pariſ. pag. 734 351

ſum , ut matrimonium hoc conſecraret . Hoc modo interfectus Romanus , in monaſterio Spectatiſſimæ * a ſe condito ſepelitur , ipſo magnæ Paraſceves die.

MICHAELI Paphlagonis Imperium.

Ac vero Zoe cum in Imperatorio ſolio Michaelum collocaſſet , ſperabat ſe ioco viri & Imperatoris mancipium ac tamulum habituram : ideoque paternis eunuchis in aulam adſciris , rem gnaviter aggrediebatur . Sed perſpicue ei omnia ſecus evenerant . Etenim Joannes , Imperatoris frater , homo induſtrius atque efficax , ſimulatque in aulam venit , fratri ſuo metuens (movebatur enim Romani exemplo) & eunuchos Auguſtæ palatio ejecit , & fidiſſimas ejus ancillas amovit , mulieresque ſibi genere propinquas cuſtodiæ

Zoe circumſcripta.

Zoes adhibuit : ut jam neque agere quicquam ea vel magnum vel parvum ipſius iojuſſu poſſet , & omnes ejus conatus impedirentur , ac ne in balneum quidem niſi ipſius permiſſu venire poſſet : omnique prorſus oblectatione ſpoliata fuit . Sic rebus in aula conſtitutis , * litteras per omnem Imperii ditionem emittit , omnibuſque ſignificat , Romanum debitum naturæ perſolviſſe , Michaelum Imperatorem deſignatam illo adhuc vivente ac permittente , & Zoæ matrimonio junctum . Ad hoc omnes ſeſe inclinarunt , fauſtiſque ominibus novo Imperatori ſunt gratulati . Solus patricius Conſtantinus Dalaſſenus domi degens , non tulit mediocriter hunc nuotium , ſed abominatus eſt : atque adeo miratus , qua tandem ratione plebejus iſte ac triobolaris homo omnibus aliis eſſet prælatus (eam extarcor pluriml præſtantiſſimi ac familiis ſummis oriti viri) ac dominus & Imperator deſignatus . Quod ut reſcivit Joannes , tametſi (uti par erat) vehementer perturbabatur , tameo quomodo iſtum in ſuam alliceret oaſſam cogitavit . Mittitur ergo ad Dalaſſenum Ergodotes eunuchus , ad hujuſmodi miniſteria aptiſſimus . qui præſtito acceptoque jurejurando , eum ad Imperatorem adduceret . Inter ea Joannes & ſenatum , primarios eorum ad ſublimiores evehendo dignitates , ſuum facit , & muneribus ac largitionibus multitudinis benevolentiam captat , itaque omnes ſubditos ſibi conciliat . Diſplicuiſſe autem hæc facta Deo , ſatis ipſa exordia aperte docuerunt .

Dalaſſeno Michaeli Imperium non probat.

pag. 735 Odium.

Etenim undecima hora ſanctæ & magnæ Dominicæ , grando impetu intolerabili delata , non frugiferas modo ſterilesque arbores confregit , ſed etiam

Καὶ γὰρ τὴν ιά. ὥραν τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Κυριακῆς , χάλαζα κατῆλθεν ἀφόρητος καὶ ῥαγδαία , ὡς συντρίβειν μὴ μόνον τὰ δένδρα καρπιμά τε καὶ ἄκαρπα , ἀλλὰ δὴ καὶ

A τὴν περὶ τὸν Μιχαὴλ , ὃν τῇ ἀνομβρίᾳ τῶν λουτρῶν , βασιλεύσας ἐπ' ἔτη ϛ. ᾗ μῆνας ϛ'. ᾗ τούτῳ τῷ νυνὶ τῇ ἁγίαις παθῶν ϟαλλομένων , μηνύεται ὁ πατριάρχης Ἀλέξιος ὡσὰν τῶ βασιλέως Ρωμανοῦ πρᾶγμα ἀπελθεῖν ἐς τοὺς ἀνακτόρους · ᾗ ἀπελθὼν ἐξίστησι μὲν παρὸν τὸν ἄνακτα Ρωμανόν . τὸν Χρυσοτρικλίνου δὲ κοσμηθέντος , ἐπὶ βήματος καθίσαντα τὴν Ζωὴν , ἐξάγει τὸν Μιχαὴλ , ᾗ τὸν πατριάρχῃ καταναγκάζει ἱερολογῆσαι τῶτο αὐτῷ . ὁ δὲ τῇ λόγῳ ἐκθαμβηθείς , ἴσατο ἐνενὶς , Ϛ ὡρὸς τὴν ἱερολογίαν ἐκδοίαζεν . ἀλλ' ὁ Ἰωάννης σὺν τῇ Ζωῇ πεντήκοντα μὲν χρυσίου λίτρας τῇ πατριάρχῃ , πεντήκοντα δὲ τῇ κλήρῳ δῶς , ἔπεισεν ἱεροπρεπείας καταξιῶσαι αὐτούς . Τὸν ῥαθέντα δὲ τρόπον ἀναιρεθεὶς Ρωμανὸς ὁ βασιλεὺς , θάπτεται ἐν τῇ παρ' αὐτῶ γυρωθείσῃ ϗ περιβλήτῳ μονῇ , κατ' αὐτὸ τὸ ὀρύγιον τῇ μεγάλου παρασκευῆ .

B

Ἡ Ζωὴ δὲ τὸν Μιχαὴλ ἐπὶ τὸν βασίλειον ἐνιδρύσασα θρόνον , φύδην μὲν ἀπεῖχε τῇ βασιλέως δόλου Ϛ ἀξύνετον ἔχειν , τῇδε τὰς πατρῴας δυνάμεις εἰσαγαγοῦσα τὰ ἀνάκτορα , γυναικάπρων ἅπαντων τῇ πραγμάτων . ἀλλ' ἀπέβη πάντα παντὶ εἰς παιδιᾶς λαμπρᾶς . ὁ γὰρ τῶ βασιλέως ἀδελφὸς Ἰωάννης , φρενιτικὸς ἀνθρωπος ὢν ᾗ δραστήριος , ἅμα τε ἐπέβη τῇ βασιλείων , ᾗ δεδοίκως περὶ τῶ ἀδελφῶ (ἐώρα γὰρ εἰς παράδειγμα τῶ Ρωμανοῦ) μή τι ᾗ πάθῃ δεινὸν , τὰς μὲν δυνάμεις τῶς βασιλέως κατεβιβάζει τῶ παλατίου , ᾗ τὰς πιστοτάτας τῇ θεραπαινίδων αὐτῇ χωρυδεύεται , γυναῖκας δὲ τῇ κῇ γένος αὐτῇ προσηκούσας φρουρὰς ἐφίστησι τῇ βασιλίδι ᾗ φύλακας . ᾗ δὴ μικρὸν ἢ μέγα ἰῶ , ὃ μὰ μὴ γνώμης αὐτὸ διαφάτνον . πεμπάσων τε ϗ ἐκωλύπτο , Ϛ βαλανείων αἰ μετέχῃ , μὴ αὐτὸς ἐπιτρέψαντες , ᾗ ὅλως πεφρυκτὸ αὐτῷ πᾶσα ψυχαγωγία . πάντα δὲ τὰ ἴδια καπηλεύοντες , γραμματεῖα τε πᾶσι ἐπέμπετο τῆς οἰκείας , γνωρίζοντα τοῖς πᾶσιν , ὡς εἴη μὲν Ρωμανὸς ὁ βασιλεὺς τὸ φυσικὸν ἀποδιδοὺς χρέος · ἀναγορεύεται δὲ ὁ Μιχαὴλ βασιλεύς , ὅτι ζῶντος ἐκείνου ᾗ ἐπιτρέποντος , ᾗ τῇ βασιλίδι συζεύγνυται . ὡρὸς ἅπαν πάντες μὲν ὑπεκλίνοντο οἱ ἄλλοι , ᾗ δι' ὀφθαλμῶν τὸν νέον ἐμεγάλυνον βασιλέα . μόνος δὲ Κωνσταντῖνος πατρίκιος ὁ Δαλασσηνὸς ,

C

D

οὐκαδὲ ἠνέσχετο , ὡς ἰδιώτης πρὸς τὸν οἰκεῖον , ἀλλὰ ᾗ ἀπιδιαπύνων πρὸς τὸ φαινόμενον , Ϛ τῇ θαύματος ἄγε , πῶς πλείστων ἀγαθῶν ὄντων αὐτῶν ἐξ εἶναι λαμπρῶν , ᾗ ἐπιτήμων γένους , χιλιάς , ᾗ τειβολεμαίος ἄνθρωπος τῇ ἄλλων προτετίμηται πάντων , καὶ διανοίας καὶ βασιλὶς ἀνηγόρευτο . τοῦτο δὴ συθόμενος ὁ Ἰωάννης , ἐπλήθη μὲν , ὡς εἰκὸς , θορύβου ᾗ παραχῆς . ἐμελέτα δὲ ᾗ ἐπαίτιον , πῶς ἂν ᾗ ποδὶ τὸν ἄνδρα τοῦτο τῶν ἑαυτοῦ θᾶττο σαγάλλω . ᾗ δὴ σύλλεται πρὸς αὐτὸν ἐς τῇ εὐνοῦχον ὁ λεγόμενος Ἐργοδότης , ἐπιτήδειος ὑπηρετῶν εἰς τὰ τοιαῦτα , ὃς ᾧ ὅρκους δοὺς τε ᾗ λαβὼν ᾗ ἀγαγὼν τὸν ἄνδρα ἐς βασιλέα . ᾗ ὁ μὲν ἔπεισεν ἐς τὸν Δαλασσηνόν , ὁ Ἰωάννης δὲ νῶτα σύγκλητον ὑπατικοῦτο , ᾗ τὸ κοινὸν , ᾗ τῶν τῇ πολλῶν ἐπαινῶν ὕμνους . βαθμοῖς μὲν οὖν τοὺς συγκλήτου προύχοντας ἀξιωμάτων ὑψοῖ , δωρεῶν δὲ διανομαῖς καὶ χάρεσι μειλισσόμενος τὸ κοινὸν , ᾗ καθάπαξ εἰκειούμενος τὸ ὑπήκοον . Οτι δὲ μὴ ἀρεστὰ γεγονότα ἰῶ τῇ Θεῷ , δεδείχθη τραῦς ἐκ προσ-

ἐ οἰκίας καπαστησῖν, ἢ ναὸς, ἢ τὰ λίτα, ἢ τὰς ἀμ-
πέλους μέχρις ἐδάφους ὡς ὑπισυμβῆναι τῇ πῖσν ἢ χρό-
νου πωπίων καρπῶν ἀφορίαν γενέσθαι. γίγονε δὲ ἢ χύ-
σις ἀέρος τῇ ἢ Κυριακῷ ἢ μῇ τὸ πάχα, περὶ ὥραν
τρίτην τῆς νυκτὸς, τῇ μαρμαρυγῇ τῆς λαμπρότητος τὰς
ἀέρας πάσας καλύψασης, ὡς ἢ δόκησιν παρέχειν τοῖς
πολλοῖς ὑλίν ἀνατολὰς. ἐληφθη δὲ ἢ ὁ βασιλικὸς δαιμο-
νίῳ. ὃ συμπολεμῶντες οἱ περὶ πῖσν, μανικὸν ἀπεκάλων
νόσημα, ἢ παρέμεινε ἄχρι πέλους τῆς αὐτῆ βιοτῆς, μηδ'
ὑπὸ θείας δυνάμεως, μηδ' ὑπὸ ἰατρῶν θεραπείαν λα-
βών, ἀλλ' ἐλεεινῶς καπαστενάμβους ἢ βασανιζόμενος.

Αρτι δὲ τὰ Εργοδότου πρὸς τὸν Δαλασσηνὸν ἀφικομέ-
νου, πεισθεὶς μὲν ἅπας τῆς ὅρους, ἢ σωὶ αὐτῇ ἀπελ-
θεῖν ἐκ ἐβούλετο ἐς τὴ Βυζάντιον. τῇ τινὰ δὲ πέμψας
πεσσάπων αὐτῇ, ὅρκους τε ἀπῄτησε μείζονας, τὰ μή τι
παθεῖν χαλεπὸν, ἢ ἀπελθεῖν ἀγγείλατο. πέμπεται
πέτιον Κωνσαντῖνος ὁ Φαγίτζης εὐνοῦχος, ἀνδραπος Πα-
φλαγὼν, ἢ σωιθὴς τῇ βασιλεῖ, πάπ νέμια ὑπαγό-
μενος ξύλα, ἢ τὸ ἄγιον ἐκμαγεῖον, ἢ ἢ πρὸς Αὔγα-
ρον ἐδέγραφον ὑπισολὴν τῶ Κυρίε ἢ Θεῶ ἐ Σωτῆρος ἡμῶν
Ιησῦ Χριςῦ, ἢ εἰκόνα τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκε· ἐς ἀπελ-
θεῖν, ἢ ὅρκους τῇ Κωνσαντίνῳ δῦς ἐ λαβών, ἔρχεται μετ'
αὐτῆ εἰς τὸ Βυζάντιον· ἐλθόντα ἢ πῖσν, φιλοφρόνως ὁ βα-
σιλεὺς ὑπεδέξατο. ἢ ἀνθύπατον τιμήσας, ἢ δόρεις με-
γίσεις δεξιωσάμβους, ἀνίπας ἢ ἀδελῶς προσέπαξε διάγειν
ἐ τῇ ὄντι ἢ τὰ Κύρε, οἴκῳ αὐτῆ.

Τότῳ τῇ χρόνῳ ἢ ἄλλό τι συμβὰν ἀξιομνήμον. τῶν
εἰς παραχειμασίαν ἐ τῇ Θήματι τῶν Θρᾳκησίων δια-
ταρμένων Βαράγγων, γυναικά τις ἐγχωρίαν ὡρὼν
ὑπ' ἰραμίας, ἀπεπειράτο τῆς σωφροσύνης αὐτῆς. ὡς
δὲ ἐκ ἔπειθε, ἢ βίαν ἤδη ἐπῆγεν, ἡ δὲ τὸν ἀνωφελῆ
ἀπαναμένη τοῦ ἀνδρὸς, πείσει τῇ νεὼ καρδίας τὸν βάρ-
βαρον, ἢ οὐδὺς ἀναιρεῖ. τὰ δὲ ἔργα ἐχθεσθέντος ἐν τῇ
πλειχώρῳ, συναθροισθέντες οἱ Βάραγγοι, πλήσι γυ-
ναῖκα ςεφανοῦσι, διδόντες αὐτῇ ἢ νεὼ ἅπασαν οὐσί-
αν τῆ βιαςῆ, κρίνουσι ἅπαφον ῥίπτουσι καπὰ τὸν τῶν
βιοθανάτων νόμον. τὰ δὲ τῆς ἀκρίδος φρανάντες, ὡς
ἤδη φθάσαντες ἔπεμψε, καπὰ πλῆ ἐν Ελλησπόντῳ αἰ-
γιαλίτιν φάμμον διαθαρέντα, ἄυδις ἀνορύσσουσι μετὰ
μάπος, καὶ πλῆ παράλιον τῆς Ελλησπόντου. πάλιν
καπέμαρψε, καὶ ἐπὶ τειρίαν ὅλως διπλῆσε πε-
ραίζοντα τὸ θῆμα τῶν Θρᾳκησίων, καὶ ἐν Περγάμῳ
γενόμενα διαθθάρη. θαυμάσιον δὲ τινὸς πρόπαλον
τῶν ὑπηρετουμένων τῇ ἐπισκόπῳ θέαμα οὐ ὄναρ,
ἀλλ' ὕπαρ. εἶδεν γὰρ ὁρᾶν ἐνεῦχαν τινὰ λελυ-
μένα, ἐξαρράπονπα πλῆ μορφῆ, ἢ ὃς τειῶν πα-
ρηκμένων ἐμφαθον αὐτῆ σάκκων, λῦσαι προσεπά-
χει, ἢ κινῆσαι τὸν ὄνα, ἔπι τὸν δύπερον, καὶ
ἐρίζης τὸν τείχον. τῶ δὲ ὡς ἐκελεύθη ποιησαπος,
ὁ μὲν ὡρῶπος ὄφις ἢ ἰχίδνας ἢ σκορπίος ἐξέβρασε-
σιν· ὁ δὲ δύπερος φρυῖος ἢ ἀσπίδας (ἢ βασιλί-
σκους ἢ κεράσας) ἢ ἕτερα ἰοβόλα· ὁ δὲ τρίτος καρ-
θάρους ἢ σκίνιπας ἐ σφῆκας, καὶ τινα ἄλλα τῶν
ὀπιθοκέντρων ζώων. ἢ ὁ μὲν ἐπὶ τῇ Θήματι ἵςα-
το ἐπός. ὁ δὲ φαιδρὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ ἔγγιςα παρα-
σπάμενος αὐτὸν, πεῖπε (ἴδε) ἐπήλθε τε ἢ ἐλεύσε-
ται ἐφ' ὑμᾶς, διὰ τὸν παράβασιν τῶν τῆ Θεῖ ἐν-
τολῶν, ἢ τὸ γενόμενον ἀόσιον ἔργον εἴς τι τὸν βασιλέα Ρωμανὸν, ἐ εἰς τὸν αὐτῆ κείτλω·
ἓξ πεῖπα μὲν σωλωιχθη τῇδε.

Μιχαὴλ δὲ ὁ βασιλεὺς ὑπόνε τῆς δαιμονίας νόσε ἐιργόμενος, ἐ ἄλλως πρὸς μπεχείρησιν πρα-

A lam domes dejecit, & templa ac ſegetes viteſque ſolo oſſiſit. itaque eo anno ſumma fuit ſterilitas. Stello etiam Dominico qui Poſcha inſequitur, die, hora noctis tertia trajecit, fulgore ſeo luminibus omnium aliarum ſtellarum officiens, ita ut multi opinarentur ſolem oriri. Malus etiam dæmon Imperatorem invaſit, neque ante finem vitæ miſſum fecit. Qui ſpecioſo nomine malum id volebant velare, Imperator a dæmone occupatus. inſaniam animi appellabant: ſane neque humanum, neque divinum auxilium miſerabilibus eum iſtis cruciatibus ac torturis eripuit.

Cæterum Dalaſſenus, Ergodota ad ſe veniente, credere eius jurejurando, & una Byzantium venire nolut: ſed quemdam B ſuorum fideliſſimum miſit, per quem ſanctioribus ſibi juramentis coveri petebat, eoque facto venturum ſe promittebat. Mittitur igitur ad Dalaſſenum Conſtanti- Dalaſſenus hynus Phagitzes eunuchus Paphlago, fami- nantium redeliaris imperatoris, ſecum ferens veneranda Crucis ligna, & linteum Chriſti imaginem habens expreſſam, ac epiſtolam Servatoris manu ad Augarum ſcriptam, ac imagineam Deiparæ. is data acceptaque fide, Dalaſſenum Conſtantinopolin ſecum perducit. Venientem Imperator amice expectit, proconſulis honore dignatus eſt, ac donis ampliſſimis affecit: juſſitque libere & abſque metu in domo ipſius, quæ erat ad Cyri, degere.

C Accidit eo tempore aliud quippiam memoratu dignum. Barangorum, per pro- 358
vinciam Thracenſium in hyberna diſperſorum, quidam mulierem indigenam ſolam nactus, de ſtupro oppellavit, ac recu- Caſtitas.
ſanti vim inferre aggreſſus eſt. ea barbarum correpto viri acinace, in cor ferit, ac ſtatim necat. Quod factum cum per vicinam innotuiſſet, colvere cæteri Barangi, & mulierem coronavere, omnibus etiam bonis ejus qui ipſam volverat violare donatam: ipſum autem inſepultum abjecerunt, ut lex jubet eos qui ſibi mortem conſciverunt. Interim examina locuſtarum quæ per Helleſponti are- Locuſtæ.
nam in littore ſitam diſperſa periiſſe docuimus, ſponte ſua revixerunt, & omD nia Helleſponti infeſtarunt: cumque provinciam Thracenſem per integrum trienium populata eſſent, apud Pergamum perierunt. Antequam id fieret, cuidam *Edit. Pariſ.* de miniſtris epiſcopi inſomnium oblatum *pag.* 736.
ſuerat, prorſus rem ipſam repræſentans. *Inſomnium.*
Viſus erat ſibi videre eunuchum quemdam albis veſtibus amictum, formo effulgente, qui tribus ipſi appoſitis ſaccis, ordine eos juberetur aperire ac evacuare. Cumque id faceret, e primo vim ſerpentum, viperarum & ſcorpionum erupiſſe: ex altero rubetas, aſpides, baſiliſcos, ceraſtas, & alias venenatas beſtias: ex tertio cantharides, culices, veſpas, aliſque aculeam animalia. Sibi E cum ad ſpectaculum obmutuiſſet, ſplendidum iſtum virum proxime adſtiſſe, ac dixiſſe: Hæc vobis accidere, & eventent ob violata Dei mandata, & impium facinus in Imperatorem Romanum, ejuſque conjugem perpetratum.

Iocl. def. apud Scyl.

Cæterum Michaelo & a malo dæmone infeſtato, & oliquin ignavo, no-

men & figura Imperatoris aderant, rerum civilium bellicarumque administratio omnis in manu erat Joannis. Hic statim Niceam fratrem suum Antiochiæ ducem designat: quem ad se venientem, Antiocheni non admiserunt in urbem, metuentes ne is in ipsos gravius aliquid statueret: quod paulo ante Salibas quidam tributum exigere ab ipsis jussus, cum asperius homines tractaret, a populo fuerat interfectus. veniam tamen ejus facti impunitatemque jurejurando addito promittent, portas aperuerunt. Nihil aut parum datam curans fidem, viros circiter centum capitibus truncavit, & in palos suffixit: undecim porro viros primarios & opalentissimos, ac genere illustres, quorum princeps Elpidius patricius, bonis eorum publicatis vinctos Byzantium misit: scripsitque Joanni fratri, non ob cædem Salibæ, sed ob benevolentiam in Dalassenum, urbis ingressu se fuisse prohibitum. Hoc jam ante conceptam de Dalasseno suspicionem veluti scintillam quamdam sopitam excitavit, ignemque succendit. Illico igitur Dalassenus ad Imperatorem adducitur, & tertia die Augusti, indictione secunda, Platæam insulam relegatur: & gener ejus Constantinus Ducas in turrim quamdam conjicitur, quod vociferaretur injuste hæc fieri, & violari jusjurandum ostenderet, Deumque testaretur. Propter eumdem etiam Gudelis, Bajani, & Pseobatæ, virorum nobilium ac divitum, in Asia minori natorum, bona publicata, Constantino Imperatoris fratri addicta sunt. Quin & Simeon protovestiarius, unus de ministris Constantini Imperatoris, quod ista non probaret, injuriamque fieri Dalasseno, & infringi juramentum clamaret, aula & arbe ejectus, cum ad Olympum venisset, in monasterio a se condito monachus est factus.

Nicetæ Imperatoris frater.

Dalassenus Prisidis relegatur.

Edit. Paris. pag. 737.

Eodem anno per quadraginta dies terra concussa, multi hominum Hierosolymis perierunt, fanorum ac aedium ruinis oppressi. Anno ab origine mundi ϡξϛ ͵ϛτιθ ιθ ϰΖ ͵ϛτιϑ, Indictione tertia, mense Septembris, ignea columna apparuit versus ortum, verticem ad meridiem inclinante. Per eos ipsos dies & Saracceni Myra ceperunt, & Bereenses Chalepitæ præfectum ipsis ab Imperatore missum expulerunt: & Pancratius Abasgus Romani Imperatoris, almirum ut patrui uxoris fæ alciscendi causa, pacem cum Romanis factam rescidit, arcesque & castella pridem iis concessa recuperavit. Et Patzinacæ Istrum transgressi, universam Mysiam usque Thessalonicam populati sunt: & Afrorum naves Cycladibus insulis non levia damna inculerunt. Nihil horum omnium curæ Joanni fuit, in id unum intento, ut Dalassenum accurate custodiret, ne is se ipsius casibus explicans subduceret. itaque eum ab insula in turrim transfert, custodibusque strenuis asservandum mandat. Georgium quoque Maniacen avocat

Romanis damna illata.

A γμάτων παθρός τις ὢν, ϗ ἀμβλύς, χῆμα μὲν εἶχε τ βασιλείας, ϗ ὄνομα, ἡ δὲ τ πραγμάτων ἐπίγνοια ἅπασα πολιτικῶν τε ϗ στρατιωτικῶν ἐν ταῖς χερσὶν ἦν τ Ἰωάννου. ἐνθὺς δὲ προχειρίζεται τὸν αὐτ ἀδελφὸν Νικήταν ∆ούκα Ἀντιοχείας, ὃν ἐπιλθόντα εἰσπλεῖν ἐν τῇ πόλει, ὑ σωφρόνησαν οἱ Ἀντιοχεῖς. πρὸ μικρ δ φορολόγες τὶς Σαλίβας τ προσηγορία, τὰ αὐτ ἀνῶς ἐπιτεταμμένος, ϗ βαρίως τοῖς ἀνθρώποις προσπλοκμένος, κτείνεται παρὰ τ δῆμ τῶν Ἀντιοχέων. δεῖ γὰρ τ πάνυ φόνου, ἵνα μήτι ϗ ἀνήκεστον πάθωσιν οἱ Ἀντιοχεῖς δεδιότες, ἀπέλεισαν τῷ Νικήτᾳ τ εἴσοδον. ἔρχεις δὲ πάνυ πεισαμένα ὡς ἀμνησία ἁπάντων τοῖς ἔσεται, ϗ ἀδεὴς πείσεται * ἄχρει διὰ τ τὸ Σα- Scylitz. λίβα φόνου, συγχωρῆσι τ εἴσοδον. ὁ δὲ τῆς πόλεως ἐπιλαμμένος, ϗ κύριος τῇ πραγμάτων γενόμενος, ἀλίγα ἢ ἀδὲν τῇ ἔρκων φροντίσας, ἀμφὶ μὲν τὰς ἀνδρας ῥ ἀπίκτεινε, δεσποινάν τε ϗ ἀναστολοπίσας, ἔνδικα δὲ τὰς φιλοχρήμας ζαπλάτας ἀνδρας ϗ γένει περιφανεῖς δημότας (ἦν κορυφαῖος ἐκ τούτων ὁ πατρίκιος Ελπίδιος) δεσμίας ἐκπέμπει πρὸς τὸ Βυζάντιον, μὰ τῆ τ τοῦ Σαλίβα φόνου γράψας τῇ ἀδελφῇ Ἰωάννῃ, καλεῖσθαι αὐτῇ τὴν εἰς τὴν πόλιν εἴσοδον, αὐτὰ δὲ τ ἐς τὸν Δαλασσηνὸν ἔσεται. τῶν τῆς ἀναπεπεμμένης ὑπατείας χῆ τ Δαλασσηνῆ τῇ Ἰωάννῃ ζώντων ἐγένετο, καὶ εἰς πυρὸν ἐκπίπτει. ϗ ἐνθὺς ἄγεται εἰς τὸν βασιλέα, ϗ χῆ τὴν τρίτην τ Λοιγάστ μηνὸς τῆς δεσπόρας ἰνδ. ἐν τ πύργῳ Βλάχ πεφυλάττεται. βάλλεται δὲ ἐν τῷ πύργῳ ὁ ἐπὶ Συγατεῖ γαμβρὸς αὐτ Κωνσταντῖνος ϗ Δούκας, ὅ τιπρ ἐπιβεβουλὴν τὴν αὐτοῦ ἐκφεύγει, ϗ τὸν παράβασιν τῆ ὅρκων ἐξέλυσε, ϗ τὸν Θεὸν ἐμαρτύρετο. ἐπαθον δὲ διὰ αὐτὸ ϗ ἄνδρες τρεῖς τῆ ἐκ τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἐγνῆς ϗ πλούσιοι, ὁ Γυδέλης, ὁ Βαϊανὸς, ϗ ὁ λεγόμενος Πρεβατᾶς, δημοθεῖσης τῆς οὐσίας αὐτῶ, ϗ Κωνσταντίνῳ τῇ τ βασιλέως ἀφοσιωθείσης ἀδελφῇ. τὸν ϗ Σομιὸν πρωτοβεστιάριον, ὁ τῆ Θεραπόντων τ βασιλέως εἰς Κωνσταντῖνον, ὅτι μὰ ἠρέσκετο τοῖς δρωμένοις, ἀλλὰ τὸν εἰς τὸν Δαλασσηνὸν ἀδικίαν ἐπιβοᾶν, ϗ τὸν τῆ ὅρκων ἀθέτησιν τῆ βασιλείων διώκεται, ϗ τῆς πόλεως, κἂν τῇ Ολύμπῳ γενόμενος, τὸν ἀσυλὸν ἀπέθετο τείχα, καρὸς ἐν τῇ παρ' αὐτῷ νηρυθέντι μοναστηρίῳ.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει τ σεισμῶ γενομένῳ, κακῶς ἔπαθον τὰ Ἱεροσόλυμα, τεθνεώτων ἀνθρώπων πολλῶν ἐν τοῖς τ ἐκκλησιῶν ϗ τ οἰκιῶν συμπτώμασι, σεισμένης τ γᾶς ἄχρι τεσσαρακοντα ἡμερῶν. τῇ δὲ Σεπτεμβρίῳ μηνὶ τῶ ϛφμγ'. ἐνδ. γ'. πυρὸς φαίνεται σύλος ϗ τῇ ἡμέρᾳ, ἕ περιφερὴς κυκλοτέρεια φαίνων πρὸς μεσημβρίαν. καθ' ἃς ἡμέρας ϗ οἱ Σαρακηνοὶ ἔρραν τὰ Μύρα. ἐξεδίωξαν δὲ ϗ οἱ Βερροιαῖοι, οἱ ϗ Χαλκίτται, ϗ παρὰ τῶ βασιλέως πεμφθέντα αὐτοῖς ἄρχοντα. ϗ Παγκράνιος δὲ ὁ Αβασγὸς, Ρωμαίων τ βασιλέα ἔπρεσβεύσατο, ὡς θεῖον τῆς γαμετῆς αὐτοῦ, τιμᾶται παρὰ Ρωμαίοις εἰρήνην ἀπείπατο, ϗ τὰ φρούρια δοθέντα πάντα ἀνεκτήσατο. πρεσβεύονται δὲ ϗ Ισρον οἱ Πατζινακοι, πᾶσαν εἰλήφασιν τ Μυσίαν, ἄχρι Θεσσαλονίκης. ϗ τὰ τῆ Λφρων πλοῖα τὰς Κυκλάδας μικρῶς ἐλυμήναντο. οὐ ἐδημία φροντὶς ὧν τῆ Ἰωάννῃ, μόνην δ' ἔμπυον ἀφορμὴν εἶχεν, πῶς ἂν ὁ Δαλασσηνὸς ἀσφαλῶς τηροῖτο, ϗ μὴ τῆς αὐτῷ λάθοι ἐξόδρας πλεκτάνας. ϗ ὅπα μεπεγαγὼν ἐκ τῆς τέσσ Πλάτης αὐτὸν, πύργῳ καθείργνυσιν ἀσφαλεῖ, ἐπιστὰς αὐτῷ φρουρὸς ὐκ ἀγενῆς. μπαρίλεται δ' ἐξ Εδίσσης ϗ Γεώργιον πατρίκιον τὸν Μανιάκλη, ϗ πάνυ μὲν ἄρχειν

ἐπέμπτου τῆς ἄνω Μηδίας καὶ τῆς Ἀσσυριακίας. ὁ δὲ Ἐδέσσης δὲ πέμπει Λέοντα τὸν Λεπενδρηνόν. ἔλκους δὲ ἀχειρουργήτου τὸ τοῦ ὀρφανοτρόφου στόμα, καὶ πάσης ἰατρείας πᾶσης ἀπορουμένου, ὄναρ αὐτῷ ἐπιστὰς ὁ μέγας ὁ Θαύμασι Νικόλαος, ἔκδυσιν ἐκ Μύρων ἢ ταχίστου ἐκέλευεν, ὡς ἐκεῖσε τυχόμενος θεραπείας, ὁ δὲ θᾶττον ἢ λόγου ἐκεῖσε φοιτήσας, καὶ μύρου καὶ ἄλλως πολυτελείας τοῦ τῶν μεγάλου Θεοῦ δεξιωσάμενος ναοῦ, καὶ τοῖχον περιελόμενος ὀχυρώτερον ἢ τὴν Μύρων μητρόπολιν, θεραπείας τυχὼν ἐπάνοιον ὑγιὴς. A

Νικήτα δὲ τοῦ τραπεζοποιοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας καταστρέψαντος ἢ ζωὴν, ἄπορος τὴν αὐλοφῶν ὁ Κωνσταντῖνος καθίσταται τὰ πρῶτα ἐξάρχος. καὶ Γεώργιος ὁ λοιπὸς φροντιστηρίαρχος γίνεται. τῶν Συμεὼν, ὡς ἔφαμεν, τὸν μοναδικὸν ἐκδυσάμενος χιτῶνα. ἐλαθρᾳ δὲ καὶ τῆς καθοργμένης Ἀντιοχέως τὰς χεῖρας καθύβρεως ὁ βασιλεὺς, ἀναγαγὼν καὶ πρὸς τὸ τοῦ Καίσαρος πεδίον ὕψος Μιχαὴλ, ἢ τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ Μαρίας υἱόν. Ἀπελαύνεται δὲ καὶ ἢ εἰς τὰ βασίλεια Ῥωμανὸν ἄχρι πόλις διπλώσεσι ἁμαρτάδα, τὸν Θεοφιλασκόμβος ἐξ ὀγαθουργιῶν, καὶ ἢ εἰς τὰς πίπτας μεταβόσεως, μετοχείᾳ τε ἐκ κακῆς αἰσχίστου, καὶ μετοχὰς ἐγκατοικίζων, καὶ ἄλλως φαύλως ἐπιπλῶν ἐ μεμπτός. αὐτοὶ δ' ἂν ἐσω αὐστηροὶ, οἱ τὸν τε βασιλείων ἀπόῤῥητα, δι' ἃ τὰ τοιαῦτα κακὰ, καὶ ἢ μοιχαλίδα ἀπέσκεπτο, καὶ καθ' ἑαυτὸν ἀπελαύνετο ἢ ἁμαρτίαν. τίνων δὲ μαθὼν πταιόντων, ἀλλ' ἐκείνῳ τε σωθῆναι, καὶ τῆς βασιλείας ἀλογίρας ἀπτεχόμενος, κἄν τῇ δημοσίων καὶ κοινῶν τὰς δαπάνας ἐποιεῖτο ἀναπλήρων, εἰθ' ὑπολαμβάνων τυχεῖν συγχωρήσεως, αὐτὸν ἐλογίζετο τὸ θεῖον, καὶ ἄδικον, ἀλλοτρίοις χρήμασιν αὐτῶν τῶν μετόνοιαν. B C

Τῷ δὲ ϛϙμγ'. ἔτει, Μαΐῳ μηνὶ, Ἄφροι καὶ Σικελοὶ καταδραμόντες τὰς Κυκλάδας, καὶ τὰ τῆς Θρᾳκησίου παράλια, τελέταῖαν κατεσκεμμένων ὑπὸ τὴν ἐκεῖσε φυλακτόντων, καὶ πεπαιδευσμένων ζώντες, ὡς βασιλέα ἤχθησαν. οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἀπεσκολοπίδησαν, ἐν τῇ παραλίᾳ ὑπὸ Ἀτραμυττίου καὶ μέχρι Στροβίλου. πέμπει δὲ καὶ ὁ αὐτοβάτης εἰς Σικελίαν Ἰωάννης, Γεώργιον ἢ Προβατᾶν, περὶ εἰρήνης ἐξαλεξόμενον τῇ πάσης ἀμηδίαστι. ὃς ἀπελθὼν, καὶ δίκαιος ἐξαλειχθείς, σὺν ἡφαῖς τὸν τοῦ Ἀμηρᾶ υἱὸν ἤγαγεν εἰς τὸν βασιλέα. κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον χάσματα γίγονεν ἐν Βουκελλαρίοις σεισμοῦ γεγονότος, καὶ κατεπόθησαν ὁλόκληρα χωρία πέντε ἐνδεκα σωμάτα ἐ Νεαπόρου φρούριον τῶν Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως διοίκων. ἐξηρέθησαν, μικροῦ δεῖν κακδυνῶσαι. ἐξεφυγόπτα δὲ παῤῥαπίδα τὸν αἰδεσιμ, ἀποκαρῶσαι μοναχὸν ἐν τῇ μονῇ τῆς Στουδίου. D

Ἀπολάφαρ δὲ Μαχούμετ ὁ Σικελίας ἄρχων, ὁμαιχμίαν μετὰ τοῦ βασιλέως Δίμβας, ἐτιμήθη μάγιστρος. τοῦ δὲ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀπόχαφ ἀνακράτους αὐτῆς, κατιχούμενος εἰς τὸν βασιλέως βοήθειαν καταφεύγει. καὶ δὴ σὺλλεται μετὰ δυνάμεως ἐν Λογγιβαρδίᾳ, Γεώργιος πατρίκιος ὁ Μανιάκης στρατηγὸς Λιποκράτωρ. σὺν αὐτῷ δὲ καὶ ἄρχων τοῦ σόλου Σπέφανος ὁ πατρίκιος, ὁ ἐκ ἀδελφῆ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως. Σαρακηνῶν δὲ Ἄφρων καὶ Σικελῶν μετὰ στρατοῦ εἰκὸς ὀλίγων ἐπιδραμόντων τὰς νήσους, καὶ τὸν παράλιον, ὁ Καβυῤῥαιωτῆς στρατηγὸς Κωνσταντῖνος ὁ Χαγὲ συμπλακεὶς αὐτοῖς μὲ τὸ ἰγχειρίᾳ σόλῳ, ἐτρέψατο καὶ κράτος, καὶ πεπαιδεύσεις μὲν αἰχμαλώτους πέμπει τῷ βασιλεῖ, τοὺς δὲ λοιποὺς κατεπόντισεν. ἀφορίᾳ δὲ παγοῦ γενομένου, καὶ τοῦ Ἴστρου ἀρυσταλλωθέντος, οἱ

Edessa, & præficit Mediæ superiori, quæ & Aspracania dicitur, missio Edessam Leone Lependreno. Cum autem ulcus orphanotrophi os depasceretur, & medici de ope ferenda desperassent, per insomnium ei visus magnus miraculorum effector Nicolaus monuit ut quamprimum Myra iret, ibi sanitatem recepturus. Celerrime igitur eo profectus, Nicolai clericos unguentis aliisque sumptuosis rebus demeritus, metropolin Myra muro validissimo cinxit, morboque soluxus rediit. 353

Mirasulo sanatus.

Mortuo Niceta Antiochenæ in Syria præfecto, frater Constantinus sufficitur. & fratrum reliquus Georgius fit protovestiarius: Simeone, ut diximus, monasticam vitam ingresso. Diuturnis etiam carceribus Imperator Antiochenos emittit. & Michaelem Mariæ sororis suæ filium ad Cæsaris culmen extollit. Ad finem usque vitæ defleyit peccatum in Romano necato suum, bonis operibus & liberalitate in pauperes Deum placeans, & monasteria nova condendo, & monachos lo ea imponendo, aliisque factis laudabilibus. Et profuissent ea utique, si & Imperium deposuisset, ob quæ in ista prolapsus erat peccata, & adulteram repudiasset, ac privatus suum scelus deplorasset. nunc ille nihil horum agens, sed & Zoe utens consuetudine, & Imperium mordicus retinens, ac de publicis bonis ista quæ videbantur beneficia largiens, hocque modo tamen se veolam consecuturum sperans, stultum & injustum esse putavit Deum: ut qui aliena pecunia pœnitentiam redimi fineret.

Michaelus Cgfar. *Edit. Paris. pag. 738.*

Falsa pœnitentia.

Eo quem diximus anno, mense Majo, Afri & Siculi Cyclades oramque Thraciæ incursionibus vexantes, ab eorum locorum præfectis devicti sunt, & ro vivi ad Imperatorem perducti, reliquis in palos suffixis ab Atramytio usque ad Strobelum. Misit etiam Joannes legatum Georgium Probatam in Siciliam, ad ejus insulæ Ameram, de pace tractaturum. qui dextræ confecto negotio, Ameræ filium ad Imperatorem adduxit. Eodem tempore hiatus in Bucellariis terræmotum subsecutus est, & quinque integra absorpsit oppidula. parumque abfuit quin eo etiam peritet Nicephorus præses, eunuchus Constantini Imperatoris, ibi tam degens. is præter ipsem evitato periculo, monachus factus est in Studiano monasterio.

Saraceni vi. Afri.

Apolaphar Muchumetus Siciliæ præfectus, fœdere cum Imperatore icto, magisterio honoratur. cumque eum frater Apochapsus bello premeret, ad Imperatoris auxilium confugit. Mittitur ergo Georgius Maniaces patricius cum exercitu Imperator in Longobardiam, atque una classis præfectus Stephanus patricius, maritus sororis Imperatoris. Cum autem Sarraceni Afri & Siculi multis navigiis insulas oramque infestarent, Cibyrræotarum duæ Constantinus Chages classem eorum locorum in eos duxit, ac fudit eos ro ad Imperatorem captivis missis, reliquos io mare demersit. Orto deinde intolerabili gelu, & Istro glacie durato, Patzinacæ

Patzinacæ.

eum tranſgreſſi, Myſiam & Thraciam uſ-
Edit. Pariſ. pag. 739. que ad Macedoniam non leviter vexarunt. Locuſtæ quoque Thraciæ frugibus nocuerunt.

Anno ab origine mundi ϛϡϟϑ, Indictione quarta, verno tempore Patzinacæ ter impreſſionem fecerunt in Roroanam ditionem, obvios omnibus excidit: & quoſcumque cepiſſent, nullius habita ætatis ratione, interfectis, ineffabilibus cruciatibus in captivos debacchati. Vivos quoque cepere quinque ductores, Joannem Dermocaitam, Bardam Petzem, Leonem Chalcotubam, Conſtantinum Pterotum, & Michaelum Scrabotticarem. Mortui
Roſſi. Servia. ſunt etiam Roſſorum principes Noſiſthlabus & Hieroſtlabus. Et Serbis, quæ morte Romani Imperatoris jugum excuſſerat, rurſus Imperio conjuncta eſt. Amera Ægypti Amermumna mortuo, uxor ejus Chriſtianæ religioni dedita, cum filio legatos de pace ad Imperatorem mittit. cujus is petitioni aſſentiens, ϗϗα annorum pacem compoſuit.

Indictione quinta, menſis Decembris decimaoctava die, hora noctis quarta, anno mundi ϡϞϛ ϛϡϛ ιϛ ϡLϛ, terræmotus tres extiterunt, exigui duo, unus vehemens. Cum, ut diximus, Maniacæ ſucEdeſſa oppugnata. ceſſor Lependrenus Edeſſam tueretur, Arabes qui per Meſopotamiam erant, ſocietate urbem eam adorti oppugnaverunt: & vero cepiſſent, niſi Conſtantinus Imperatoris frater, miſſo ab Antiochea ſatis valido auxilio, eam præter ſpem ſervaſſet. quem Imperator ob hoc facinus domeſticum ſcholarum Orientis creavit. Idem Imperator Antonium quoque Pachen eunuchum ſibi genere propinquum, Nicomediæ epiſcopum fecit, plane nihil epiſcopatu dignum habentem, &
Sſcitis. bovem (quod ajunt) infantiæ in lingua geſtantem. Cum autem ſiccitas fuiſſet magna, & totis ſex menſibus non pluiſſet, ſupplicatum eſt a fratribus Imperatoris, geſtantibus Joanne ſacrum mandylion ſive linteum, magno domeſtico epiſtolam Chriſti ad Augarum, protoveſtiario Georgio ſacras cunarum faſcias: peditesque proceſſerunt a magno palatio uſque ad fanum Deiparæ Blachernenſe. Aliud quoque ſupplicium a patriarcha peractum, & clero. Sed non tantum non pluit, verum & grando ingens delata arbores comminuit, & tegulas domorum urbis. Cum autem in urbe fame laboraretur, Joannes ſuis dimiſſis e Peloponneſo & Græcia modiorum frumenti ϛϛϛϡϡϡ coemit, iiſque miſeriæ civium opem tulit.

Sicilia a Saracenis invadi-tur. *Pag. 740.* Ita Sicilia duobus, uti dictum eſt, fratribus diſſidentibus, & Apolapharo ſuperante, alter Africæ Ameram Umerum in auxilium vocavit. quod is promiſit ea conditione, ut ſibi aliqua in Sicilia aſſignaretur poſſeſſio. atque hac conditione probata venit, & prælio victi Apolapharum, quod nondum venerat eo cum auxiliaribus copiis Maniaces. Victus ad Leonem Opum Longibardiæ præfidem confugit, ab eoque auxilium petit. Leo copiis ſuis, quantum præſens tempus ferebat, contractis in Siciliam trajecit, ac ſæpius cum Afro duce luita pugna ſuperior diſceſſit, ejuſque vehementes re-

A Πατζίναικοι πειραιωθέντες, ὑ μιαρῶς τὴν Μυσίαν καὶ Ὀρφάλιω μίχρι Μακεδονίας ἐπάιωσαν ἐπῆλθε δὲ πάλιν ἀκρὶς τοῖς Θρᾳκησίοις, καὶ καιρὸς δλέθριος τοῖς καρποῖς.

Τῷ ϛ,ϙμδ'. ἔτει, ἰνδ. δ'. ᾧ τὸ ἔαρος, τρεῖς εἰσβολὰς ποιησάμενοι οἱ Πατζίναικοι κατ' Ρωμαίων, ἀρέλιω πὶ παρατυχόντα ὑφάνσαν, ἀβυσσον τὴς ἀλισκομένης ἀναιρῶντες, καὶ νεμομένας τὰς αἰχμαλώτους ὑποβάλλοντες ἀνεκδιηγήτως. εἶλον δὲ καὶ τραπεζῆς πέντε ζωγρίας, Ἰωάννην τὸν Δερμοκαΐτλω, Βάρδαν τὸν Πέτζιω, Λέοντα τὸν Χαλκοτύβλω, Κωνσταντῖνον τὸν Πτερωτὸν, καὶ τὸν Στραβοτεχάρλω Μιχαήλ. ἐτελείωσαν δὲ καὶ οἱ τῶ
Roſſi. Servia. B Ρως ἄρχοντες, Νοσιθλάβος ὁ Ἱεροθλάβες. * καὶ ὁ μὲν Σερβίαν Ρωμαίων ἀφιστάσατο, μετὰ θάνατον Ρωμανοῦ τοῦ βασιλέως, αὖθις ὑπείκατο. Ἀμὴρ δὲ τῆς Αἰγύπτου Ἀμερμουμνῆ τελευτήσαντος, ἡ γυνὴ αὐτοῦ χριστιανὴ οὖσα, ἠγαπησβδίνατο ἅμα τῷ υἱῷ πρὸς βασιλέα, περὶ εἰρήνης. ὃς ἐκατονταέτιν ἐποιήσατο τὴν εἰρήνην. ὁ δὲ βασιλεὺς, ἀποδὺς τεσσαράκοντα ἔθνη μετ' αὐτῆς.

* ἡ δὲ ἀρχὴ τῶν Ρως συγγενὴς ἦν τοῖς ὑπὸ τὴν Σκυθίαν. Scylitz.

Δεκεμβρίῳ δὲ μηνὶ, ἰνδ. ϛ. ἔτους ϛ,ϙμϛ κατὰ τὸν ιϛ. τοῦ μηνὸς, περὶ τετάρτην ὥραν τῆς νυκτὸς, γεγόνασι σεισμοὶ τρεῖς, δύο μικροὶ, καὶ ὃς μέγας. Γεωργίου δὲ πατρικίου τοῦ Μανιάκη ἐξ Ἐδέσσης, ὡς ἀπομὴν, μεταστάντος, καὶ τὸν Λεπτενδρηνὸν ἀντ' ἐκείνου ἄρχειν δι
C αὐτῆς πεμφθέντος, οἱ καπηλεύοντες τὴν Μεσοποταμίαν Ἄραβες κουσαραγίαν ἀθρόοι, ἐπῆλθον τῇ Ἐδέσσῃ, καὶ ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν. καὶ μικροῦ δ' ἁλὼν, εἰ μὴ Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς βοήθειαν ἀποχωσαν ἐξ Ἀντιοχείας πεποιῆσθαι, τοῦτον παρέλπίδας ἐρράσατο. ἂν ὁ βασιλεὺς τὸν ἔργα ἀποδεξάμενος, δομέστικον προβάλλεται τῆς σχολῆς τῆς ἀνατολῆς. προχειρίζεται δὲ καὶ Νικομηδείας ἐπίσκοπος, Ἀντώνιος ὁ Πάχης ἐπίκλησις, καὶ γένος οὐδενὸν τῷ βασιλεῖ, μηδὲν ἄξιον ἔχων ἐπισκόπου, ἀλλὰ βοῦν ἀρωσίας ἐπὶ τῇ γλώσσῃ φέρων. ἀσχημοῦ δὲ γενομένου, ὡς ἐπὶ μῆνας ἕλους ἐξ μὰ καταβρεχθῆναι ὑετῶν, λιτανείαν ἐποίσαντο οἱ τῶ βασιλέως ἀδελφοὶ, ὁ μὲν Ἰωάννης βαστάζων τὸ ἅγιον μανδύλιον, ὁ μέγας δομέστικος τὸν πρὸς Αὔγαρον ἐπιστολὴν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὁ οὐρανοφυλακίων τὰ ἅγια σπάργανα. καὶ πεζῇ ὁδεύσαντες
D ἀπὸ τῶ μεγάλω παλατίου, ἀφίκοντο ἄχρι τῶ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆ Βλαχερνῶν. ἐπαίνου δὲ καὶ ἑτέρα λιτὴ ὁ πατρίαρχης σὺν τῷ κλήρῳ. οὐ μόνον δὲ οὐ ἔβρεξεν, ἀλλὰ ὁ χάλαζα παμμεγέθης καταῤῥαγῶσα, συνέτριψε τὰ δένδρα, καὶ τὰς αἰρέσεις τῆς πόλεως. σεισθείσης δὲ καταχύσης τὴν πόλιν ἀποσείλας ὁ Ἰωάννης, ἐξωνήσατο ἀπὸ Πελοποννήσου καὶ Ἑλλάδος σίτου χιλιάδας ῥ. ὃ δὲ αὐτῶν τὰς πολίτας παρεμυθήσατο.

Sicilia a Saracenis invadi-tur. *Pag. 740.* Ἐν δὲ Σικελίᾳ τῶν δύο ἀδελφῶν, ὡς εἴρηται, φασιαζόντων, καὶ τῶ Ἀπολάφαρ ὑπερισχύοντος, ἕτερος τῶ
E ἀδελφῶν τὸν τῆς Ἀφρικῆς ἄμηρα Οὔμηρ εἰς συμμαχίαν καλεῖ. καὶ ὃς ὑπεσχνεῖτο συμμαχήσειν, οἱ καπήχισιν ἐπ' ἐπὶ τῇ νίκῃ λάβῃ τινά. προθύμως δὴ τῶ Σικελῶ κατανύσαντος εἰς τοῦτο, ἀφικνεῖται. καὶ συμπλακεὶς τῷ Ἀπολάφαρ ἔτι δυνάμεως ἀ μετὰ τῶ πατρικίου Γεωργίου ὑστερούσης τῶ Μανιάκη τῆς εἰς συμμαχίαν τούτου πεμφθείσης, νικᾶται τούτου καὶ κράτος, ὁ δὲ πρὸς τὸν ἄρχοντα Λογγιβαρδίας καταφυγὼν, λίσσεται τὸν Ὦτον ἥτει βοήθειαν. καὶ ὃς ἂν ἐκ δυνάμεων ἐκ τῶ παρισσοῦ στωλαρείας, πεμπεται εἰς Σικελίαν, καὶ πολλάκις συμβαλὼν τῷ τῶν Χέρων ἀρχηγῷ, καὶ ὑπερτερήσας, ἀνέκοψε τούτου τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀπὸ-

ἀπέδοσαν, & μίαν ἐπανῆλθε ἐπιδίωξις Ρωμαίοις, ἐξεπεραιώθησαν πάλιν εἰς Ἰταλίαν, αἰχμαλώτους Ρωμαίων ἀμφὶ τὰς ιό. χιλιάδας συνεπελθόντων ἐν τοῖς πλοίοις αὐτῶν, ἐξ ἀπελθόντων εἰς Ἰταλίαν, ἐξ οὗ δὴς οὐκ ἐδύνατο ἐξεπιραιώθησαν. ἀδείας δὲ ὧν ἀπολαύσας ὁ Καρχηδόνιος, ἐπέκεινα τῆς Σικελίας, καὶ κατὰ πολλὰ ἄδεια αὐτῷ ἐπεραίζε, & τὰ μὲν κατὰ Σικελίαν οὐκ ἦν ὅπως.

Ἐπὶ τοῦ δὲ Ἰωάννου τοῦ Θρόνου Κωνσταντινουπόλεως ἐρῶντος, κοινοπραγήσαντος ὁ τῆς Κυζίκου Δημήτριος, Ἀντώνιος ὁ Νικομηδείας, ὁ τῆς Σίδης & Ἀγκύρας οἱ αὐτάδελφοι, σὺν ἄλλοις μητροπολίταις, ἐβουλεύσαντο τὸν Θρόνου καταγαγεῖν τὸν ἀλέξιον, ἐξ ἀντ' αὐτοῦ τὸν Ἰωάννην τὸν Θρόνου ἐγκαταστῆσαι. φοὺς ὡς Ἀλέξιος ὁ πατριάρχης, μὴ τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἐκκλησίας μυκήματα ἐκτίμησι, διλοῦτο· ἐπειδὴ, ὡς φασι, ἀψόφῳ ἀρχιερέων, ἀλλὰ φοσάξει Βασιλέου τοῦ βασιλίως ἐπὶ βίλῳ τοῦ Θρόνου ἐκαθεσίσεως, καθαιρεθήσεσαι, ὡς ἐχειροτόνησα μητροπολίτας ἐπὶ ἐνδεκα φοὺς τῇ ἡμῶν χρόνῳ τῆς ἐκκλησίας ἰθύνας· ἀναθεματισθήσεσαι ἢ ὡς ἔτεφα τρεῖς βασιλεῖς, καὶ ἐξίσαμαι τῆς βυλομένῳ τοῦ Θρόνου. ταύτῃ δὲ ἐξάμβοι τῶν ἀγγελιαφόρων περὶ τὸν Δημήτριον, καὶ αἰχμῆς καὶ δίως πλωθέντος (ὅσων ἦν οἱ πλοίως ὑπ' αὐτῷ χειροτονηθέντος) ἐπανάσασιν ἐποίησαν· ἐξ λοιπὸν ὁ Ἰωάννης ἐπέχει τῶν ἐπὶ τῇ καθαιρέσει τοῦ Θρόνου ὅρκων.

Τῷ ϛφμϛ΄. ἔτει, ἰνδ. ϛ΄. ἡμέρᾳ Νοεμβρίου β΄ γέγονε σεισμὸς περὶ ὥραν Ι΄. τῆς ἡμέρας, ἐξ διετέλεσεν ἐπὶ σεισμὸν ἔχων ἄλυσιν τοῦ Ἰανουαρίου μηνός. γέγονε δὲ καὶ λιμὸς κατὰ τὰ Θρᾴκιον ἐξ Μακεδονίαν, Στρυμόνα ἐξ Θεσσαλονίκειον, ἐξ μέχρι Θετταλίας. καταβοησάντων δὲ τῶν κληρικῶν Θεσσαλονίκης Θεοφάνης τῆ μητροπολίτῃ, ὡς ἀπουσιασθῆς τὰς συμβάσας σπάσεις αὐτῶν, ὁ βασιλεὺς τῇ Θεσσαλονίκῃ ἐνοχλεῖσθαι, λόγως παραινετικοῖς ἐπέχρησε πρὸς αὐτὸν, ἐξ παρῆναι, μὴ ἀποστερεῖν τὸν τῆς ἐκκλησίας λαὸν τῆ ἀπὸ νόμε στηρίσεως. τῶν δὲ τραχυνομένῳ, ἐξ μὴ ὑπείκοντος, ἔγνω δῶν ὁ βασιλεὺς ἀπάτῃ περιελθεῖν αὐτὸν, ἐξ κελεύσας τῶν ἀπλήστου αὐτοῦ πέμψαι δῶν τινὰ τῆ ὑπηρετούντων αὐτῷ, ἐξαιτῆσαι οἱ κατὰ λεπτὸν ὧν, μέχρις οὗ ἐκ Βυζαντίου χρυσίον ἐκομίσθη. ὁ δὲ ἐκομίσατο ἀπρονόητος, μέχρι πλῶν τεσσαράκοντα λιτρῶν, ἐξ τῶν μὲν ἀποδῶν μισθίστην ὁ βασιλεύς. ἐκατοντάλιτρα δὲ, ἐξ τὰ ταμεῖα αὐτῷ διορθωσάμενος, ὧν χρυσίου κεντηνάρια τεσσαράκοντα ἐξ τρία· ἐξ ὧν δίδωσι μὲν τοῖς κληρικοῖς τὰ ὀφειλόμενα ἐκ τοῦ φοίτου τῆς τῆς ἀρχιερωσύνης τοῦ Θεοφάνης, ἐως τῆ ἐνεστώσης ὥρας· τὰ δὲ λοιπὰ πέντε διαιρεῖ, ἐξ τὸν μητροπολίτην ἐξωθεῖ τῆς ἐκκλησίας, ἐξ ἐν τινι κτήματι περιορίζει. ἱρίζεται δὲ Προμηθέα τῷ μητροπόλει, παρ' οὗ ἔτος στηρίσια λαμβάνειν τυπώσῃ, ἐξ καθ' ἑαυτὸν ἄρχειν.

Παγκρατίου δὲ τοῦ ἐξωτικοῦ Ἀβασγίας σφοδρῶς ἐπικειμένου τῆ καπετάνῳ Ἰβηρίας τῆ Ἰασίτῃ, ὁ Ἰωάννης μετὰ τῆ * ταγμάτων τῆς ἐν πάντων τὸν δομέστικα Κωνσταντίνου τῆ χολῶν, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐκπέμπει, πεζοπορήσαντας συμπλέψαι τῷ καὶ τὸν Δαλασσηνὸν, ὡς αὐ ἦν τῶν σύμβουλος καὶ παρασάτης ἐν τοῖς πολέμοις. τὰ δὲ ἐκ τούτου, ἐξ λοιπὸν ἀφανὴς ὁδοιπόρησε ὑπόσπονδος.

Μίλωνος δὲ τοῦ Ἰωάννου καθαρσίῳ μεταχεῖν φαρμάκῳ, γνοῦσα τοῦτο Ζωὴ ἡ βασιλὶς, ἐξ τινες τῶν εἰκείνου αὐτῇ ἐνοίκων τὸ λεγόμενον Σγουρίτζη δῶρες ὑποφθείρει τὸν ἰατρὸν ἐν ὀλίγοις, ἐποχούμενον ἐς βίου περιφάνειαν ἄξειν αὐτὸν, ἐξ πλοῦτε ὑπεροχῆ, εἰ περάσει τῷ φαρμάκῳ ἐξ

tudit impetus, poſtea cognito fratres pacem componere, & inſidiari Romanis, rurſus in Italiam trajecit, abductis ſecum XV millibus Romanorum captivis, qui deinde domum liberi redierunt. Carthaginenſis Umenis metu hoſtium liberatus, Siciliam ſecure ac ſummam per licentiam vexavit.

Interim cum patriarcharus Conſtantinopolitanoi amor abſurdus Joannem Imperatoris fratrem capiſſet, te communicata epiſcopi, Demetrius Cyzici, Antonius Nicomediæ, Sidæ & Ancyræ fratres germani, cum aliis metropolitis, conſultarunt de Alexio deturbando eique ſufficiendo Joanne. Ad eos Alexius & reliqua eccleſiæ para litteras dant, hoc ſigoificantes: Quando, ut vos dicitis, non ſuffraglis pontificum, ſed juſſu Baſilii Imperatoris ego hoc ſolium contra canones conſcendi, agedum quos ego conſtitui metropolitas jam per XI annos ac anni ſemiſſem eccleſiam gubernans, deponantur: anathema quoque obnuntietur tribus Imperatoribus quibus ego coronas Imperii impoſui. his factis, cedo ſolium ei qui vult ſuccedere. Hoc accepto nuntio, Demetrius cum ſocis metu pudoreque confuſi, quod plerique ab ipſo erant creati, nihil antiquius ſilentio & quiete habuerunt: & ipſe Joannes cupiditatem ſolii patriarchæ in poſterum dimiſit.

Joannes Imperatoris frater patriarchatum jubiat.

Anno mundi ϛϡϙ ϛιϑ ϡϑ ΧLVI die, Indictione VI Novembris II, terræmotus fuit circa horam diei decimam, duravitque uſque ad Januarium menſem. Fame etiam laboratum eſt per Thraciam, Macedoniam, Strymonem, Theſſalonicam, & uſque Theſſaliam. Conquerentibus autem Theſſalonicæ clericis de Theophane metropolita, quod ſramentum iis quod debebat non perſolveret: Imperator tum Theſſalonicæ commorans, hortatus epiſcopum eſt, ne clericos iis quæ eis legitime debebantur defraudaret. Cumque is obſtreperet, neque obtemperare vellet, ſtatuit Imperator eum fraude circumvenire, & avaritiam ejus compeſcere. Mittit igitur quemdam ſuorum miniſtrorum, mutuo ſibi dari petens unum centenarium, donec ſibi aurum Byzantio afferretur. Interpoſito jorejurando, negavit epiſcopus habere ſe ultra triginta libras. Eo ſubmoto Imperator theſauros ipſius excuſſit, invenitque auri centenaria triginta tria. de his perſolvit clericis quæ in primo Theophanis archiepiſcopatus anno in eam uſque diem debebantur omnia, reliqua inter pauperes dividit, & Theophanem eccleſia abactum in quoddam prædium deportat: epiſcopatum Prometheo committit, mandatque ut Theophani alimenta præbeat, iſque privatus vivat.

Avaritia epiſcopi Theſſal.

Edit. Paris. pag. 749.

Cum autem Pancratius Abaſgiæ dominus vehementer urgeret Jaſitam ſuperioris Iberiæ principem, Joannes contra eum emittit Conſtantinum domeſticum ſcholarum, fratrem ſuum, cum omnibus Orientalibus copiis, polliceus ei miſſurum ſe Dalaſſenum conſiliarium ac collegam belli gerendi. Quod cum non fieret, re infecta domeſticus diceſſit.

Cum autem purgans medicamentum accepturus eſſet Joannes, Zoe Auguſta certior facta, fidelisſimi ſuorum eunuchorum Sugurltzæ opera medicum non exiguis muneribus corrumpit, pollicita ſe eum ad vitæ ſummum ſplendo-

Zoe Joanni inſidiatur.

* ταγματικῶν. π. Scyl.

rem & amplissimas divitias elatarum, si medicamento admiscerat lethale venenum. sed puer quidam medici famulus Joanni insidias detexit: illeque demonstratis, medicum Antiocheam, quæ ei faerat patria, relegatur: Constantinus Mulupela protospatharius, qui venenum miscuerat, urbe ejicitur, & de Augusta eo deteriores auctæ suspiciones.

Manaces Siciliam recipit. Ut in Siciliam appulit Georgius Maniaces, qui eam tenebant Sarraceni, pace facta inter se, conati sunt eum insula pellere, adscito ea Africa auxilio virorum ιϛϡϡ. Conflictam ad locum cui Remata nomen: & victi Carthaginenses: eorumque tanta edita strages, ut sanguine profluens inundarer. Post hæc urbes Siciliæ ιϛιϛ cepit Georgius, paulatimque procedens totam insulam subegit.

Edessa dolo tentata. Eodem anno, Indictione sexta, parum abfuit ne Edessa dolo caperetur, Deo ne id fieret impediente. Præerat urbi ei Parasbatzes Iberus protospatharius. Accedunt ad eum Arabes primarii viri χοε, cum equitibus ϡϡ, & totidem camelis arcas portantibus, in quibus duo armatorum millia latebant, seque ad Imperatorem munerum offerendorum causa ire ajunt. statuerant vero arcis in urbem illatis nocte milites promere, & urbem occupare. Parasbatzes principes comitet accipit, & convivium præbet: equites tamen & impedimenta in arbem non admittit. Forte quidam Armenius mendicus cum accessisset ubi Sarraceni commorabantur, quemdam eorum qui in arcis latebant audit, ubinam essent quærentem, (nam eorum linguam norat) statimque ad urbis præfectum accurrens, id nuntiat. Is in convivio relictis principibus cum suis armatis exit, direptisque arcis inventos Sarracenos milites ad unum omnes una cum equitibus & agasonibus occidit. Inde in urbem reversus, de principibus unum præcipium, reliquis interfectis, manibus, auribus ac naso mutilat, domumque tel gestæ nuntium eum mittit.

Edit. Paris. pag. 742.

Anno mundi ϛϡϡ ϛιϡ ϡϡ χLVIII, 354 Indictione VII, Joannes auctο in Dalassenum odio, Theophanem quoque patricium, fratrem ejus, & alterum ejus fratrem patricium Romanum, & patruelem Adrianam reliquosque ejus propinquos relegat, totum ejus genus cupiens e medio tollere. Ut autem erat ad omnem nequitiam callidissimus, ita injustas conquirendæ pecuniæ materias inveniebat rationes. nam ulora priora tributa, de quovis prædio * arrarii loco dari jussit pro ratione habitus quatuor, aut VI & usque ad ιβ nomismata, aliosque turpes quæstus reperit, indignos relatu. Interim Imperator a dæmone tortus, cum non inveniret lanationem, in omnes provincias arque insulas misit presbyteros singulis duo comitinata, monachis unum. quin & recens natos infantes baptizabat, in singulos data humniam unum, & quatuor miliarisia. Sed nihil horum ei profuit: magisque intendebant se malum, accedente etiam hydrope. Eodem tempore rerremotus fuere continui, & vehementes imbrium inundationes. Et in quibusdam provinciis obtinuit anginæ caninæ morbus, 355 Angina. ita ut vivi mortuis efferendis non sufficerent.

* v. Not.

A διδυμέων. παιδαγὸν δέ τινος τῆ ὑπηρετουμένων τῆ ἰατρῆ, μιμήσασθαι τὸ σκεύωρημα τῆ Ἰωάννη, τῆ τὴ ἐπιβουλὴς ἐλεγχθείσης, ὁ μὲν ἰατρὸς εἰς Ἀντόχειαν τὴν αὐτῶ ἐξορίζεται πατρίδα· ὁ δὲ τῶ διδυμέων συσκιάσας Κωνσταντῖνος ὁ παπαδάκης ὁ Μουλοπέλας, ἐξωθεῖται τὴ πόλεως· τῆ δὲ βασιλίδος ἐπὶ πλέον μείζοσιν.

Ἀρτι δὲ τῆ Γεωργίου πατρικίου τῆ Μανιάκου τῆ Σικελίαν καταλαβόντος, οἱ πάλαι ἄρχοντες, τῆ αὐτοβέλτιροι, ἀφοσιώσεως ἀφορμὴν ἄλλην, ἐπιτηδὲς ἀπολάσαι πόνον τὸν τότε. διὸ τῆ συμμαχίαν ἐξ Ἀφρικῆς μυριάσι ψαυσαν χιλιάδας τεσσάρων. τῆς ἐλθούσης, γίνεται συμβολὴ φρικτὴ τῆ τὸ λιγόμενα Ῥήματα, τῆ ξίφεσι τῆ φρικῆς τῆς Καρχηδονίων ὁ Μανιάκης, πόνου γενομένου πολλοῦ, ὡς τὸ παραδόξου ποτὲ μὲν πλημμυρούσης τῆ αἵματι. μετὰ δὲ ταῦτα ἅλλε πόλεις Σικελικὰς τῆ Ε τῆ μικρὸν ἀπέσω, πᾶσαι ἐχαρίσαντο τὸν τύπον.

Τῶ δὲ ϛρμζ. ἔτει, ἰνδικτ. ϛ. γέγονε ἐπιβουλὴ τῆ τὴ πόλεως Ἐδέσσης· τῆ μικρῶ ἀπέλιπε, εἰ μὴ Θεὸς ἐφύλαξεν. τραπηγοῦντος γὰρ ἐν αὐτῆ τὸ φρουραρχείου Βαρασβατζὴ τὸ Ἴβηρος, ἄρχοντος τῆ Ἀράβων ἱκ ἵππους ἔχοντος φ. τῆ καμήλους πεντακοσίους, λιβύτας φορίσας χιλίας, ἐνεδρεύειν ἔχοντας δισχιλίους ὁπλίτας, τὴν Ἐδέσσαν καταλάβωσι, φάσκοντες ὡς ζητοῦσι ἀπόντες δῶρα κομίζοντες. ὧν δὲ αὐτοῖς ἡ ὁρμὴ, ἐνδὺς ὁ πόλεως εἰσαγαγεῖν τὸ λιβύτας, τῆ ὑπερ τῆς ὁπλίτας ἐκβαλεῖν, τῆ κατασχεῖν τὴν πόλιν. ὁ δὲ τραπηγὸς τῆς μὲν ἄρχοντας φιλοφρονήσας δέξασθαι εἰσίησι, τοὺς δὲ ἵππους τῆ τὸ ἀποσκιδνᾶν ἐξωθεῖ διαπεφασικὼς. τίνες δὲ τῆς Ἀραβίους μεταχῆ, ἐνθα πολίζουσι οἱ Σαρακηνοὶ γενόμενοι, ἄκουσί τινες τῶν ἐπιτηδείων λιβυστίους (ἦσαν γὰρ τῆ τῆ Σαρακηνῶν ἐκλεκτοὶ) διαπτῶντας ὅτι παρέρχονται, τῆ δραμόντες ἀπήγγειλαν τῆ τραπηγῶ· ὁ δὲ τοὺς ἄρχοντας ἰδίοις ἵπποις, οὐκ ἔλαθε μὲν ἀπελθῆ· τῆ ἔβη ῥᾳδίως τὴ λιβύτας, τῆ πεζοπλίτας ἐνδὺς ὅρων, ἅπαντας ἀράδην ἀπέφαξε σὺν τοῖς ἵπποις, τῆ τοὺς ἀναπαλόμενος· ὕστα πρὸς τὴν πόλιν ὑποστρέψας, τοὺς μὲν ἐνδεδεμένους τῆ ἄρχοντας ἀπέκτεινε, ἵνα δὲ τὸν προίττατα, ἄγγελον τῶν γεγονότων ἀπ' οἴκου ἀπέστειλεν, ἀποτιμῶν χώρας αὐτῆ, Ε ὕστα ἠθέλησε.

Τῶ δὲ ϛρμζ. ἔτει, ἰνδικτιῶνος ζ. ἐπετέλεσε τὸ πρὸς τὸν Δαλασσηνὸν ἔχθος ὁ Ἰωάννης, ὑπεροφίζει τῆ * Θεοφάνην πατρίκιον, τὸν ἀδελφὸν αὐτῶ, τῆ τὸν ἕτερον ἀδελφὸν αὐτῶ τὸν πατρίκιον Ῥωμανὸν, τῆ διδυμοῦν τὸν αὐχένα αὐτῶ, τῆ τὰς λοιπὰς τὰς χθ γένος αὐτῆ ἐγγίζοντας· ἀπωκίσθη δὲ ἀράδην ἀφορίσας τὸ γένος αὐτῶ. πεζεμπέμπει δὲ ὧν φρὸς ἓξ ὧν τὰς εἴπομεν ἀκίας, πᾶσαι ἐφύρησε ὧδε ἀδελφὰς, φροσθεὶς, ἐπίτηδες τῶν δημοσίων πλεσμάτων διδόναι ἕκαστον τῶν χωρίων ὑπὲρ ἀκριβῆ κατὰ τὴν ποιότητα τῆ ἰσχὺν αὐτῶν, τῆ μὲν τομὸν σπάτα πέσαρα, τῆ δὲ ἓξ, ἄχρι τῶν ὀκτὼ. τῆ ἄλλας πέρας αἰσχρὰς τῆ ἀηδεστάτου χάρεν, ὡς τῆ κατελέγετο τῆ χρόνῳ. ἀδὶ βασιλικὰς ἀκτουαρίους ἅπασι ὑπὸ τῆ δαίμονος, τῆ μὰ δέκατον ἐλάθομεν, ἐπιμένοντα τῶ πᾶσι τοῖς δημοσίοις τῆ ἐν ταῖς πόσαις, τοῖς μὲν φρυβυτέροις ἀνὰ τομάρια δύο, τοῖς δὲ μοναχοῖς ἀνὰ τὸ μισαρόν. ἐβάπτιζε δὲ τῆ παῖδας ἀρτιγενεῖς, δίδυς ἀνὰ τόμισμα ἓν, τῆ μιλιάρισια πέσαρα. ἀλλ' οὐδὲ τὸν ὕπνον αὐτὸν μᾶλλον ἢ ἐπετέλουν τὰ κακὰ, συνεπιλαβομένης τῆ νόσου ὑδρωπικῆς. καὶ τὸν τῆ χρόνου τῆ σωμοῦ γαγόταμι σωληχεῖς, τῆ ἔμβρων ἐπὶ πλοῦς σφοδρὰ. ἐπεκράτησε δὲ τῆ ἐν τύφι τῆ θεμάτων τὸ ἐπιτήχιος νόσημα, ὡς ἀδιανοήτων τοὺς ζῶντας ἐφέρειν τοὺς τεθνηῶτας.

* Theophilam Scyl.

Φιβρωαρίου δὲ μηνὸς β'. ἰνδικτ. ε'. ἔτους ϛφμδ'. γέγονε σεισμὸς φοβερώτατος. τῇ ἐπαθσε μὲν τὰ ἄλλα πάντα καὶ πόλεις, ἐγένετο δὲ καὶ Σμύρνα ἐλεεινὸν θέαμα, καταπεσόντων τῶν καλλίστων οἰκοδομημάτων αὐτῆς, καὶ πολλῶν τῶν οἰκητόρων ἀπολωλότων.

Ἐν δὲ Σικελίᾳ ἀναλαβὼν πάλιν ἑαυτὸν ὁ Καρχηδόνιος, τῷ διώγματι πολλῷ μείζονα τὴν ἀποστρατὰν ἀθροίσας, ἤρχετο πρὸς Σικελίαν τὸν Μανιάλην * ἐξωθῆσαι. καὶ τραπεὶς δὲ ὁ ἀμβὼν ἐν τινι πεδιάδι ὑπτίᾳ τῇ ἀναπτυσσομένῃ, Δραχίνα ἡ πεδιὰς ἐκαλεῖτο, ἐκαιροσκόπει τὸν πόλεμον. τῶν δὲ μανιάκου ὁ Μανιάκης, ἅρας τὰς περὶ αὐτὸν δυνάμεις, ὑπεστρατόπεδευε· ἐπισκοπᾶς ἀφ' ὅπερ τὴν πατρικίῳ Στεφάνῳ, τῇ τῶ βασιλίσσης γαμβρῷ, τῶ τόλμῃ, ὡς ἔπομαι, ἄρχοντι, ἀσφαλῶς πρὸν γένωται παράλιον, μή πως πολέμου ἀποπεσόντος ἐκπεσὼν ὁ Καρχηδόνιος, λάθῃ ἥδρας, τῇ οἰκεῖα παλιυσόντι. τῇ δὲ συμβαλὼν, ἔτυπτεν ὕπτιον αὐτὸν ἀράντος. τῇ πίπτει μετὰ τῆς Αφρων πλήθος ὑπὲρ τὰς ε'. χιλιάδας. αὐτὸς δὲ ὁ τύπτων ἄρχων ἥδρας τὸν αἴνδιωνα, ἤρχετο ἐς τὴν αἰγιαλῶ· τῇ κλιττὶ ἐπιβάς. καὶ τὰς τῶ Στεφάνου λαθὼν φυλακὰς, ἀπέδρασεν πρὸς γένωται ἰδίαν χώραν. ὅπερ μαθὼν ὁ Μανιάκης, ἐν δεινῷ τε ἐποιεῖτο, καὶ τὸν Στέφανον συμμίξαντα τύπτῳ ὕβρεσί τε αὐτὸν κατέλυσε, καὶ τὸν στρατὸν μάχαις ἀνατείνας ἐπαισε αὐτὸν κατὰ τὰς ἀσφαλὲς ὑπὸ ὀλίγας, ῥᾳθυμίαν ὀπταλῶν τῇ ἀνδρῶν, καὶ τῇ † βασιλίσσης φρονήσεων φραγμάτων. ὁ δὲ μὴ ἐνεγκὼν μετείας τὸν φρουπλακισμὸν ἐκ † ὕβρεως, γράμματα πέμπει ταχὺ πρὸς τὸν ὀρφανοτρόφον, μηνύσας ὡς ὑπόσασιν ἕα μελετᾷ ὁ Μανιάκης κατὰ τῶ βασιλίως. καὶ ὁ μὲν ἕτερος δίσμος εἰς † βασιλίδα ἐσάγεται, καὶ καθείργονται σὺν Βασιλείῳ πατρικίῳ τῇ Θεοδωροκάνῳ. ἡ δὲ πᾶσα † ἀρχὰς ἐξουσία εἰς † Στέφανον μεταίθεται, σωκτὶ μηδένος αὐτῇ καὶ τινος δύσκολα Βασιλείου φρασσόντος τῶ Παιδιδίτῃ· οἳ τινες ἅπαντα ἐκβραχεῖ τὰ πράγματα διαφθάρκασιν, αἰχρολογίᾳ καὶ δειλίᾳ καὶ ῥᾳθυμίᾳ καταφρονήσεως τῶν Σικελίων. ὁ δὲ Μανιάκης αἴρων τὰς † νήσους πόλεις, ἀπροπόλεις ἐκ αὐτοῦ φυσόμενος, καὶ φρουροὺς ἐφίστα τοῖς ἑκάστοις, ἵνα μὴ οἱ ἐγχώριοι διώκωσιν αὖ ἐξ ἐπιβουλῆς ἀναστήσωσι τὰς πόλεις. τότε δὲ διεμίω, ὡς ὥρηται, εἰς τὸ Βιζάντιον ἀναχθέντος, τῆς ὀλιγωρίας καὶ ῥᾳθυμίας † ἀρχόντων καταφρονήσαντες οἱ ἐγχώριοι, τῇ διώγματι Καρχηδονίων προσπλησίσαντες, ἐπεστήσαντο † πόλεσι, καὶ τὰς τε ἄκρας κατέσχαψαν † φρουρῶν κρατήσαντες, καὶ τὰς πόλεις πάσας ἐπανεσώσαντο, πλὴν Μεσσήνης. τοῦτον δὲ ἔλαχε φρουρεῖν ὁ πρωτοσπαθάριος, ὁ καὶ τῶ τάγματος ἄρχων τῇ Αρμηνιακῶν, Καπαπλὰν ὁ † ἐπικαλούμενος Κικαυμένος, τελεσσοῖς ἱππεῖσι ἔχων μεθ' ἑαυτῶ, καὶ πεζικοῖς πλείοις. αὐτὸς δὲ ὁ πρωτοσπαθάριος οὐ πιστεύσας, μηδὲ ζώπυρον ὑπολειφθῆναι Ρωμαϊκὰς δυνάμεως ἐμφολεῖον τῇ νήσῳ, πᾶσαν τὴν ὅπλον αὐτοῦ δυνάμεων ἀθροίσαντος, καὶ συμμαχικὸν ἐκ ὀλίγον Καρχηδονίων, ἀπελθόντες ἐς Μεσσήνην τὴν πόλιν πιεσικοίχισα. τῶ δὲ κλείσαντος τὰς πύλας ἐπὶ ξένης ἡμέρας, καὶ μηδένα προσιέναι ἐῶντος τὰς πάρου, ἀλλὰ δόσεσιν δειλίας παρικνούσης, καταφρονήσαντες οἱ Σαρακηνοὶ, ἀδεῶς τε ἐστελάνιωντο, καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἐν πότοις καὶ αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις ἦσαν, ὡς τάχα † πόλεως * ἐς τὴν αὔριον μελλούσης ἁλίσκεσθαι. ἀμέρᾳ δὲ πέμπτῃ, καθ' ὃν οἰκεῖσθαι μὲν ἐν πλείοσι μεμερίσθαι ἔγνωσαν, ἑσθίειν λόγον † ἐσπὸς τὰ τείχους ποιεῖσθαι, † ἑαυτῶ παραθαρρύνας λαὸν, ἐκ τὴν

Anno ϛϧϞ ccc ϟϞ xlviii, Indictione viii, menſis Februarii xi, terribilis fuit terræmotus: & eum alia loca urbeſque afflixit, tum Smyrnæ fuit miſerabile ſpectaculum, collapſis pulcherrimis ejus ædificiis, multis inhabitantium oppreſſis ruina.

Cæterum dua Carthaginenſis reſumptis viribus, exercituque multo quam ante majore contracto, rurſum Siciliam petit, & Maniacem expellere conatur e caſtriſque in ſupina quadam & aperta poſitis planicie, cui nomen Draginæ, de opportunitatibus rei gerendæ cogitat. Hoc cognito, Maniaces ſuos ei obviam ducit, mandato prius Stephano patricio, ſororis Imperatoris marito, & claſſis (ut diximus) præfecto, ut diligenter oram maritimam cuſtodiat, ne commiſſa pugna fugatus Carthagineoſis furtim domum poſſit perfugere. Commiſſa pugna, ingens facta Carthaginenſium ſtrages, cæſique ultra ϧϞ dux ipſe e prælio elapſus, ad litus pervenit: conſcenſoque lembo, cuſtodibus Stephani non animadvertentibus domum evaſit. Ægerrime hoc tulit Maniaces, Stephanumque ad ſe venientem conviciis inſectatus eſt, * & ſeiromaſta ſubla- * v. Not.
to aliquot in caput ejus plagas impoſuit, ſocordem eum appellans, & effœminatum, ac Imperatoris commodorum proditorem. At Stephanus contumeliam hanc non concoquens, mox ad Orphanotrophon litteras dat, ſignificans Maniacem res novas moliri adverſus Imperatorem. Itaque Maniaces ſtatim captivus adducitur Byzantium, & in carcerem conjicitur cum Baſilio patricio Theodorocano. Totum autem rei gerendæ imperium Stephano mandatur, eique collega mittitur eunuchus quidam Baſilius præpoſitus Pediadites. Hi ealguo temporis ſpatio rem totam peſſumdederunt, per rapacitatem, ignaviam, atque incuriam amiſſa Sicilla. Etenim Maniaces cum urbes Siciliæ caperet, arces in iis condiderat, eaſque juſtis præſidiis munierat, ne oppidani eas per inſidias recipere poſſent. Eo autem in vinculis, ut docuimus, Byzantium abducto, Siculi incuriæ ducum Romanorum inſultantes, adſcito a Carthaginenſibus exercitu, expugnatis præſidiis arces ceperunt, urbeſque omnes excepta Meſſana recuperarunt. Meſſanæ præerat Catacalo, cognomine Ambuſtus, protoſpatharius & dux Armeniacæ legionis, ſecum habens ccc equites, & ſo pedites. Siculi proinde cupientes ne ſcioillam quidem Romaorum in ea inſula relinquere deliteſcentem, omnibus qui arma ferre poſſent collectis, & auxiliis Carthagineoſium haud exiguis, Meſſanam obſident. Per triduum portas clauſas tenuit Catacalo, neque ullum ſuorum egredi paſſus eſt: eoque timiditatis opiolonem de ſe in animis hoſtium excitavit. Ergo Sarraceni ſecure palabant, ac dies noctesque vino, ſiſtulis & cymbalis vacabant, itidem proxime inſequente die ſe poſitoros urbe ſperantes. Quarta die, qua de more Pentecoſte celebratur, Ambuſtus ſecuritatem & ſocordiam Sarracenorum conſiderans, utq; il nullam eorum quos obſiderant rationem ducerent, ſuorum animos oratione confirmavit. mandatoque

Siculi ad Meſſanam male vaſtata.

Catacalo Ambuſtus.

Sarraceni pag. 744.

*ἐπὶ Scyl.
*μοσσηνητικὸν, Scyl.

facerdotibus ut rem ſacram facerent, poſtquam ipſe cum univerſis impertitus eſt ſacroſanctis myſteriis, circa horam prandii apertis urbis portis in hoſtes ſummo cum impetu irruit, ebrios & crapula gravatos. Ipſe Ambuſtus princeps cum ſuis equos ad tentorium Apolapharis inſulæ præfecti tendit, eumque vino captum ſtatim interficiunt, tentoriumque diripiunt. ſed & cumulatim cadunt reliqui Sarraceni, & ob ebrietatem titubantes, & ob improviſam eorum de defenſione nihil cogitantes. Igitur totis caſtris fugitur, ducibus * ſe invicem obtercentibus atque interficientibus, & campus cadaveribus obtegitur, ac propinquæ convalles ac flumina replentur. Denique de tam multis millibus pauciſſimi Panormum fuga perveniunt. Capta ſunt caſtra auro & argento, unionibuſque & gemmis refertiſſima, quas dimenſos eſſe modiis milites ferunt. Ira Sicilia, brevi tempore a Mauſace in Romanorum poteſtatem redacta, exiguo ſpatio ob ignaviam & incuriam ducum ad Sarracenos rediit: ſola Meſſana, quo modo diximus, Romanis ſervata. Cæterum Stephanus & Pediadites ex inſula in Longibardiam profugerunt.

* Sarracenorum.

Interim Michaelus Imperator plerumque Theſſalonicæ degebat, ad Demetrii martyris ſepulcrum commorans, ab eoque morbi profligationem petens: neque ullius negotii, niſi ſumma compulſus neceſſitate, curam ſuſcipiebat, omnium & totius reipublicæ adminiſtratione in Joannam incumbente. Nihil improbarum ac peſſimarum fuit artium, quod hic homo non excogitaret atque adhiberet ad premendos vexandoſque ſubditos. & quidem omnia ejus flagitia referre, Herculea fuerit ærumna. Per longum tempus attriti hac tyrannide homines, auxilium Dei identidem & ſublevationem poſcebant. Sed & divinitus contineutes terræ concuſſiones edebantur, ac terribilium oſtentorum plenus erat mundus: in cælo cometis, in aere ventis atque vehementiſſimis imbribus, in terra fragoribus ac tremoribus exiſtentibus. quæ, ut judico, portendebant ſtatim tyrannos perituros.

Orphano trophi improbitas. *Edit. Pariſ.* pag. 745.

Hoc ipſo anno Indict. γιιε, manſe Majo, ſoror Imperatoris Mariæ Cæſaris mater, Epheſum abiit adorandi Joannis Evangeliſtæ cauſa: & cum in itinere multa vidiſſet improbe geri, reverſa de iis omnibus ad fratrem Joannem retulit, hortataque eſt ut iſtas nequitias coerceret. quam ille irriſam dimiſit, mulichriter ſentire ajens, & neſcire quam multa ad rempublicam Romanam requirerentur. Idem cum ad Imperatorem Theſſalonicæ, ut diximus, degentem auri centenaria decem mitteret, navis turbine venti cotrepta Illyricis alliſa eſt littoribus, & periit: aurum princeps Serborum Stephanus, qui & Boiſthlabus, abſtulit. is paulo ante ex urbe profugerat, & Serbiam occuparat, pulſo inde Theophilo Erotico. At enim Joannes magiſtratus venales proſtituens, ac omni injuſtitiæ fræna laxans, innumeris calamitatibus orbem terrarum implevit, præfectis impune ſubditos expilantibus, & nemine prorſus in ea quæ agebantur animadverteote.

Imperator autem Theſſalonicæ de amiſſo auro eeetior factus, Stephanum per litteras monet, ut ſibi ſuam mittat, neque ultro belli cauſam præbeat. Hoc

A ἀπείμακτον τοῖς ἱερεῦσιν ἐπιτελέσας κηδόσας θυείων, ἢ τῇ θείᾳ ἅμα πᾶσι μετέχοντας μυστηρίων, σχεδὸν ἄρας ἀρίστου τὰς τῆ πόλεως πύλας ἀνατπίσας, ἐφορμήσαντας μετὰ μεγίστης ῥύμης τοῖς ἐναντίοις, μεθύουσι ἢ κατεβαρῆσιν, αὐτὸς ἀρώτος μετ' αὐτοῦ αὐτῇ ἐπὶ τὴ σκηνὴν ἐξεπετάσθη Ἀπολάφαρ τὸ τῆσδε ἄρχοντος. ἢ ὅπως μὲν ἕκαστος ἀνῃρέθη, ἀκριβῶς ἴσμεν οὐδείς· ἦν δὲ ἡ ἀπὸ σκηνῆ. ἔφιπποι δὲ ἢ οἱ ἄλλοι τῶν Σαρακηνῶν τῇ τῆς σωρείας ὑπὸ μέθης σφαλλόμενοι, ἢ τῇ ἀπροσδοκήτῳ τῆ ἐπιθέσεως, μηδ' ὅλως περὶ ἀλκῆς ἐνθυμηθέντες, ἔφευγον. γίνεται δὲ ἔφυγὴ πᾶσι τῷ στρατοπέδῳ, τῶν Σαρακηνῶν ὑπ' ἀλλήλων συμπατουμένων, καὶ ἀναιρουμένων, ὡς πλησθῆναι νεκρῶν τὸ πεδίον, ἢ τὰς ἐγγὺς φάραγγας, ἢ τὰς ποταμούς. ὡς ἐκ τούτων μυριάδων ὀλίγους πάνυ ἐν Παλέρμῳ διασωθῆναι. ἐλήφθη δὲ ἢ τὸ στρατόπεδον ἅπαν, χρυσῷ τε ἀργύρῳ ἢ μαργάρων γέμον, ἢ πολυτελῶν λίθων. ὧς, ὡς λέγεται, μυρίμοις οἱ στρατιῶται διεμερίσαντο. καὶ ὅπου μὲν ἡ πᾶσα Σικελία δι' ὀλίγου χειραθῆσα παρὰ τῶ Μαυσάκη, βραχεῖ χρόνῳ ἀμελείᾳ ἢ κακότητι τραπηγῶν γέγονε πάλιν ὑπὸ Σαρακηνούς, μόνης τῆς Μεσσήνης πεπλειφθείσης, καθ' ὃν ἔφαμεν εἰρήκαμεν, τὴ Σπφάνου καὶ τ Παιδιάδου φυγόντων ἐς Λογγιβαρδίαν. καὶ τὰ μὲν ἐν Σικελίᾳ ἐφέρετο τοιάδε.

B

C

Ὁ δὲ βασιλεὺς Μιχαὴλ τῇ Θεσσαλονίκῃ πολὺν διέτριβε, φροντιστὴν τῆ πόρρω τ Κελτικὴν μάρτυρος Δημητρίου, καὶ ἀπαλλαγὴν ἐρίζεται ἡ νόσου γλιχόμενος. ἢ ἅπαντα μὲν τ πραγμάτων ὑπ' ὀκνηρῶν, ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη. ἐφέρετο δὲ ἡ διοίκησις ἢ τῆ κοινῶν μετοχείρησις ὑπὸ Ἰωάννου· ἢ ὑδὲν οὐδὸς βέβηλον ἐ παράνομον ἐκείνος παρελήφθη, ἃ μὴ ἐξέῳρτο εἰς συντέλειαν ἢ κέκτηται τ ὑπὸ χεῖρα. καταλέγειν δὲ ἔκαστον πάντα ἄλλος Ἡράκλειος, ἢ διέκειτο πάντες ἀνθρωποι ὑπὸ τ βαρείας παύσης τυραννίδος ἀγόμενοι, ἐπὶ πολὺ θεοκλυτοῦντες, ἢ ἀπαλλαγὴν ἐξαιτούμενοι. ἔτοιμοι δὲ ἐ σωοχοῦς ἀ θεὸς ἢ δείματα, ἐ φόβητρα κατεῖχον τ αἰωμένων, ἐν ὑράνῳ κομήτῃ ἐπιπλαὶ, ἐ ἀέρι ἄνεμοι * ῥαγδαῖοι, ἐν γῇ δὲ βρασμοὶ ἢ κλόνοι. ταῦτα δὲ φρομένοις, οἷ μαι, τ Scyl. μέλλοντα ὅσον οὐδέπω γενέσθαι κατεφρόνουν τ τυράννων.

D

Μαΐῳ δὲ μηνὶ, τῶ ϛῳμ· ἔτους, ἰνδικτ. ι', ἡ ἀδελφὴ τ βασιλέως Μαρία, μήτηρ δὲ τῶ Καίσαρος, ἄφικτο ἐς Ἔφεσον, εἰς προσκύνησιν τ ἁγιωτάτου. ἢ ἐν τῇ διέτριβε πολὺν τῇ παραλόγως πραττομένων μαθοῦσα, ὑποστρέψασα οἴκοι τὸν Βυζάντιον, ἀπήγγειλε πᾶσι τῇ ἀδελφῷ Ἰωάννῃ, ἢ παρεκάλει ἀφεστάλθαι τινὰ γνώμης τ κτησείας· ὁ δὲ μὴ γάλαπος αὐτῇ ἀνεπίμφατο, γυναικεῖα φρονεῖν εἰπὼν, ἢ ἀγνοεῖν ἅπαντα ἡ πολιτεία δέοιτο Ῥωμαίων. ἐν Θεσσαλονίκῃ δὲ, ὡς εἴπομεν, τῇ βασιλεῖ ἥκοντι, χρυσίνα Ἰωάννης ἐπιμφέκατεπλάσεια δίκα. ὑπὸ τροβόλων δὲ ἐνθυμίων ἁρπαζόντων τὸ πλοῖον, πᾶς Ἰλλυρικοὶ φροντὸ ῥάχη αἰγιαλοὶς, ἢ συντρίβη. τὰ δὲ χρυσία ἀφῄλετο Στέφανος ὁ ἢ Βοϊθλάβος, ὁ τ Σέρβων ἄρχων, πρὸ μικροῦ τ πόλεως ἀποδρὰς, ἢ τὴν τότον τῇ Σέρβων κατοχικὰς, Θεόφιλον ἐκεῖθεν τ Ἐρωτικὸν ἀπελάσας· ὁ δ' Ἰωάννης οἷς ἐφορτίζετο τὰς ἀρχὰς, ἢ πᾶσι χαλινὸν ἐνδιδοὺς ἀδικίας, μυρίων συμφορῶν ἐπλησε τ οἰκουμένην, ἀδικῶς τ κεκτῆσθαι φορολογούμενος τοὺς ἐγχωρίους, ἢ μυδρωσὸς ἐπιτροφὴν ἄλλως τιθεμένου τῇ γενομένων.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν Θεσσαλονίκῃ μαθὼν τὰ τ χρυσίνα ἀπώλεσε, γράφει τῇ Στεφάνῳ ἐπιτίμιλα φρὸς αὐτὸν τὰ εἰκὸς, ἢ μὴ θελῆσαι αὐθαίρετον ἀνελεῖν θαι πόλεμον. τὰ δὲ μηδεμίαν ποιησαμένου ἐπιστροφὴν,

στρατὸν ὁ βασιλεὺς ἐκπέμπει κατ' αὐτῶ, ἄρχοντα ἐκτο-
μίαν Γεώργιον ἔχοντα τ Προβατᾶ. ὁ δὲ τ πρὸ καπε-
λαβὼν, τῇ δυσχωρίᾳ τῇ φάραγξι τῇ δυσβάτοις ἀπειρο-
κάκτοις ἐμπεσὼν τόποις, τὸ, τ στράτευμα ὅλον ἀπώλε-
σε, τῇ αὐτὸς δυσχερῶς διεσώθη.

Τότε τῇ ὅτε τῇ ἀποστασία γέγονε Βουλγαρίας πᾶσι
τὸν ζόφον. Πέτρος τις Βούλγαρος, Δηλεάνος τ φροντιγο-
ρίαν, δοῦλος Βοζαντίνου τινὸς ἀνδρὸς, ἀποδρὰς ἐκ τῆς
πόλεως. ἐπλανᾶτο δὲ Βουλγαρίᾳ, Ϛ κατέτρεχε ἄχρι
Μωράβου Ϛ Βελεγράδων (φρούρια δὲ ταῦτα τ Παιονίας
κατὰ τ πειραίως τ Ἴστρου ῥέοντος, τῇ γειτνιῶσι τῇ
Κράλῃ Τυρκίας) τῇ ὑφ' αὐτὸν ἐφιμίζε Ῥωμαῖ, τ ὑπὸ
τ Σαμουήλ. τῇ τὸ γένος ἀνίσει τ Βουλγάρων, ἀφ' ὀλί-
γου τ ξάχυλον ὑποβαλὸν τῇ δουλείᾳ, τῇ λίαν ὀεσγανά-
μενον ἐλευθερίας. διὸ Ϛ πιστώσασθαι πρὸς παρ' αὐτῶ λε-
γομένους, βασιλέα τε αὐτῶν ἀναγορεύσει Βουλγαρίας.
τῇ ἅρασης ἐκεῖθεν ἐξ τε Ναϊσσοῦ τῇ τ Σαρδίκων, τ
μαξιπόλεως Βουλγαρίας, ἔστε ἀνακρύπτοντες τῇ
ἀνδρηκοώντας τῶν, τῇ πάντα τ παρόντα Ῥω-
μαϊκὸν ἀνελῶς τῇ ἀπανθρώπως ἀναιροῦντες. ὅπερ μα-
θὼν Βασίλειος ὁ Σωκράτους στρατηγὸς Δυρραχίου τυγ-
χάνων, ἅρας τὰς ἐγχωρίους δυνάμεις, ἐαυτῶδε ἀπαντᾶσαι
τῇ Δηλεάνῳ, φρονῶν ἐπὶ μέγα ἀρδῆναι τὸ κακὸν,
Ϛ πυρκαϊὰν ἀναφθῆναι. γινομένης δὲ ἀπὸ τῶν λεγο-
μένων Δίβρων, τῇ προσιούσας ἀπὸ τι μετὰ τινος
τῶν ὑποστρατήγων Μιχαὴλ τ Δερμοκάϊτα, ἐγκβάλ-
λεται ἐς βασιλέα, ὡς μελλητὴ τυραννίδα. τῇ ὁ μὲν ὠ-
θὼς παραλύεται τ ἀρχῆς, Ϛ ἐσθιατελοίου ἐκ ἀχθεὶς,
ἐν φυλακῇ βάλλεται. στρατηγεῖ δ' αὐτ' αὐτῶ προχειρί-
ζεται ὁ Δερμοκάϊτης. ὃς ἀπείρως τῇ φαύλως διοικῶν τὴν
ἀρχὴν, ἐν βραχεῖ τῇ χρόνῳ πάντα ἀνέτρεψε. πλουσι-
ώμενος ἴδιοι ὑπ' αὐτῶν, τῇ ἀδικούμενος, τῇ τὰς ἑαυτῶν ἅπ-
πους τῇ ἅρματα ἁρπαζόμενος, τῇ ἄλλο πᾶν ὅσον ἐν αὐτοῖς
ἄξιον λόγου, κατεξανίσασθαι τ στρατῷ. ἀλλ' ὁ μὲν,
ὡς ἴδετο ἐπιβουλεύομενος, ταχὺς ἐξελαύνει φυγῶν.
οἱ δὲ, τῷ ἐκ βασιλέως δέει βαλλόμενοι, ἀποστασίαν τι
μελετῶσι· καί τινα τ συνόντων αὐτοῖς στρατιωτῶν Τειχο-
μηρὸν τοῦνομα, ὑπ' ἀνδρείᾳ τῇ συνέσει μεμαρτυρημέ-
νον, βασιλέα προχειρίζονται Βουλγαρίας. τῇ λοιπὸν
γενόμενοι δύο στάσεις Βουλγάρων, ἐμὲν τὸν Δηλεάνου ἀ-
δελφιδοῦν, Θαπίρα δὲ τὸν Τειχομηρόν. ἀλλ' ὁ
Δηλεάνος γράμματα φιλικὰ πρὸς τ Τειχομηρὸν γρά-
ψας, τῇ ὑπὶ κοινοπραγίαν καλέσας, ἔπειτα ἐλ-
θεῖν. ἐπεὶ δὲ ἐμάθη τὰ δόλευσήματα τ Βουλγά-
ρων, συγκαλεσάμενος ἅπαντας ὁ Δηλεάνος, παρε-
κάλει, εἰ μὲν πληροφορῶνται, ὑπὸ τ Σαμουὴλ ἐλ-
λεῖν αὐτὸν τ σωρὸν, τῇ ὑπ' αὐτῶ αἱρεῖσθαι βασιλεύ-
εσθαι, ἐκποδὼν ποιήσασθαι τ Τειχομηρόν· εἰ δ' ὑπό-
πτευον αὐτῶς πᾶσι, αὐτὸν μὲν ἀποκτείνασθαι, ἄρ-
χεσθαι δὲ ὑπὸ τ Τειχομηρῶ. δύο γάρ, φησὶν, ἱερεῖα
ἐνὸς μίαν λόχμην ἢ τρίφει, ὅτε μίαν χώραν ἰσοδυνά-
στευεν ὑπὸ δύο κυβερνωμένη ἀρχηγώ. ταῦτα δὲ εἰ-
πόντος αὐτῶ, θόρυβός τε ἦν ἐν πολλῇ, τῇ μόνον αὐτὸν
βιάσασθαι ἔχειν ἅπερ αὐτοπράκτορα ἀρχηγόν. τῇ
ἄλλα τῇ βωλῇ λίθους ἅραντες, λιθολήσουσι τὸν
ἄθλιον Τειχομηρόν. Ϛ ὁ μὲν ὡς ἐν ὀνείρῳ δόξας ἄρξαι, σωὶ τῇ ἀρχῇ κατεσρίφη τῇ
τῶν ζώων. πᾶσα δὲ ἡ ἐξουσία μεθίσταται εἰς τὸν Δηλεάνον. ἵστε δὲ τῆς δυνάμεως ἅρας
ἁπάσας, ἐκίνει πρὸς Θεσσαλονίκην κ τ βασιλέως. ὅπερ μαθὼν ἐκεῖνος, ἀσωπάκτως ἔρ-
χεται εἰς τὸ Βυζάντιον, καταλιπὼν πᾶσαν τ ἀποσκευὴν, * τῇ ὅσον χρυσίον ἦν τῇ ἀρ-
γυρος τῇ ὑφάσματα. ὅπερ Μανουὴλ ὁ Ἰβάτζης φθεισμένος ἐν τῷ βασιλεῖ προσταχθεὶς

* καὶ τῶν σκευῶν, Scyl.

A cum pro nihilo putaret Stephanus, Georgium Probatam ſpadonem cum exercitu adverſus eum mittit Imperator. qui in Servia illapſus inconſiderate in locorum difficultates, & invias convallet, toto exercitu amiſſo ægre evaſit. Cledon in Servia.

Hoc ipſo anno & Bulgari defecerunt, hac occaſione. Petrus quidam Bulgarus, cognomento Deleanus, ſervus cujuſdam Conſtantinopolitæ, profugus ex urbe Bulgariam pervagando uſque ad Morabum & Belegradus pervenit, quæ ſunt caſtella Pannoniæ erans Iſtrum ſita, Turcicæ vicina ditioni: & filium ſe Romani, nepotem Samuell jactando, gentem Bulgaricam concitavit, quæ non ita pridem cervices jugo ſubdiderat, ac libertatem magnopere appetebat. quo factum, ut fidem homini haberent, eumque regem Bulgariæ deſignarent, & per Naiſſum ac Scupias primariam Bulgariæ urbem eum circumducerent, ſauſtis acclamationibus regem celebrantes, & Romanos in quos incidiſſent crudeliter interficientes. Id ubi comperit Baſilius Synadenus Ditrachii præfectus, celeriter ejus loci copias in Deleanum duxit, occurrendum ratus priuſquam vires hoc incendium ſumeret. Cum autem ad locum cui Debra nomen perveniſſet, & diſſenſio ei quædam cum uno tribunorum militum, Michaelo Dermocaita orta eſſet, apud Imperatorem falſo crimine affectatæ tyrannidis accuſatur, privatuſque magiſtratu Theſſalonicam ducitur, & in cuſtodiam datur. Dermocaites (hic enim ei ſuccedere juſſus fuit) imperite ac male gerens magiſtratum, exiguo tempore omnia vertit. Expilati enim ab eo injuſte, ſuiſque equis & curribus ſpoliati, alliſque rebus quas charas habebant omnibus contra eum inſurgunt. atque is inſidias ſentiens ſibi parari, noctu effugit. Ipſi ergo ſibi ab irato Imperatore metuentes, deſciſcunt palam: & quemdam de militibus prudentiæ ac fortitudinis notæ, Teichomerum nomine, Imperatorem Bulgariæ conſtituunt. Duæ jam erant Bulgarorum factiones, altera Deleanum, Teichomerum altera regem ſalutans. Ibi Deleanus Teichomerum per litteras ad ſocietatem invitatum, ad ſe pertrahit: cumque in unum coiiſſent copiæ, in concionem univerſi advocatis poſtulat, ut ſiquidem a ſe Samuelo prognatum certo crederent, ac ſa regem habere vellent, Theichomerum amoveant: ſin id non viderentur, ſe abdicare, & regnum Teichomero permittere. ut enim duos erithacos unum arbuſtum non alit, ſic unum regnum feliciter a duobus principibus adminiſtrari non poſſe. Hæc eo fato, grandis exoritur tumultus: vociferatique ſe ſoli Deleano regnum deferre, illico lapidibus miſerum illum & regno quaſi per inſomnium potitum Teichomerum obruunt. Deleanus ſolus omnem nactus poteſtatem, ſuas copias ad Theſſalonicam contra Imperatorem ducit. Sed hic incompoſito agmine Byzantium abiit, omnibus impedimentis, ac quidquid erat auri, argenti ac veſtium, relictis: atque ea Manuelus Ibat- Bulgarorum rebellio. Edit. Pariſ. pag. 746.

ra Imperatoris domeſticus ſecum auferre & ſequi juſſus, acceptis iis, cum Cœtonita quodam eunucho cubiculario ad Deleanum tranſiit. Tanta etiam ficcitas eo tempore fuit, ut juges fontes ac perennes fluvii ferme exaruerint. Fuit etiam incendium in Exarteſi VI die Auguſti, omneſque ibi ſtantes triremes cum ſuis armamentis conflagrarunt.

Cæterum Deleanus gnaviter tam geſſit, miſſoque exercitu duce Caucano Dyrrachium cepit, aliaſque in Græciam copias miſit, ductore Anchimo. cui apud Thebas obviam factus Allacaſſeus, multis Thebanis occiſis pellitur. Tunc etiam provincia Nicopolitana, ſola exceptis Naupacto, ad Bulgaros deſcivit. Etenim Byzantinus quidam Joannes Catazomytes, miſſus eo ad exigendum publicum tributum, cum iniquius tractarer incolas, ſibi ipſi exitium paravit, & ipſis deficiendi occaſionem præbuit. Eſt enim ab ipſis ob intolerabilem avaritiam in fruſta conciſus: & Romanorum Imperatorem deteſtantes, ejus jugo excuſſo, Bulgaris ſe conjunxerunt: non tam ſtudio Deleani impulſi, quam odio orphanotrophi, ob inſatiabilem ejus in exactionibus avaritiam. Num Baſilius quidem Imperator, quo tempore ſubegit Bulgaros, nihil prorſus immataverat, ſed omnia priſtina conditione manere permiſerat, neque a Samuelli exactione ullum inſtituit. ea autem fuerat, ut quicumque Bulgarus jugum boum poſſidebat, is in publicum conferret unum frumenti, unum milii modium, & vini urnam. Orphanotrophus ea in pecuniam mutarat. quod moleſte ferentes Nicopolitæ, oblata occaſione Deleani motu, Romano Imperio rejecto ad ſuos gentiles redierunt.

Nicopolis defectio. *Edit. Paris. pag. 747.*

Ratio Bulgarici tributi.

Inſidiæ.

Hoc tempore adverſus Imperatorem conſpiratum eſt, principibus facinoris Michaelo Cerulario & Joanne Macrempolita, aliiſque civium haud paucis. hi relegati, bona eorum publicata. Sed & contra Conſtantinum magnum domeſticum res novæ Meſanactis renatæ. indicio rei delato, Michaelus Gabras, Theodoſius Meſanictes, multique alii centuriones excæcati: Gregorius autem patricius Taronita, qui auctor facinoris ferebatur, cruda pelle totum corpus obductus, ut ſoli ſpiritus exitus & oculi aperti eſſent, ad orphanotrophum eſt miſſus.

Alusianus ad Bulgaros confugit.

Anno mundi ϛϡϡ ϛ ιϛ ιϛ ΝΛΙΧ, Indictione nona, menſe Septembri, Alusianus patricius & Theodoſiopolis præfectus, ſecundus Aaronis filius ſubito ex urbe profugus, ac Deleanum ſe contulit. Cum enim injuſtitiæ accuſatus eſſet, priuſquam de cauſa cognoſceretur, Joannes ab eo exegerat auri libras L. ademeratque ei mulierculam elegantiſſimam, quam in Charſiano habebat. cumque multis apud Imperatorem precibus non obtinuiſſet ut ſui haberetur ratio, deſperatis ſuis rebus Armenio habitu ſumpto, ſimulanſque ſe Baſilii Thendoreani famulum eſſe, atque Theſſalonicam ad Imperatorem ire, clam omnibus aufugit.

pag. 748. Oſtrobumque pervenit, ubi tum cum omni exercitu caſtra Deleanus habebat; ρὼν δώτρος ἰὼς, ἄρων τῆς πόλεως Ἀνδρέας, τῇ Δελιάνῳ προσήρχεται, ἐξ αἰτίας τοιαύτης. ὁ Θεοδοσιουπόλεως ἡγεμὼν ὁ στρατηγὸς ὕπος, ὡς ἀδίκως καταγορευθείς, ὅτιν ἐξετάσεσι δοθῆναι πὶ κατ' αὐτῆ λεγόμενα, ἀπτωθῆ παρὰ τῶ Ἰωάννῃ χρυσίν λίτρας ρ'. φοσαφρρίθη δὲ ἡ γωναικῶν χωρίον, ὅπερ ἦν ἐν τῇ Χαρσιανῷ κάλλιστον. διηθοὺς ἦ πτερὶ τὰ τῶ βασιλέως πολλὰ, ἡ μὰ τυχοὺς πτερορῆς, πάντωθεν ὀπυγοὺς, φολλὰ λαβὼν Αρμενίων, ἡ ὡς τάχα θεράπων τῆ Θεοδωρειάνου Βασιλείου, ἰς τῆ βασιλέα ἰς Θεσσαλονίκην ἀπιὼν, λαθὼν ἅπαντας ἔφυγε, ἡ ἐν Ὀστροβῷ ἡμπάζεται, ἐκεῖσε παρευδὶ τῶ Δελιάνῳ ἐστρα-

A ἀφειλέσθαι ἡ ἐπακολυθῆσαι, ἀναλαβόμενος προσεχώρησε τῇ Δελιάνῳ, ᾧ καί τινος Κοσμικίου, ἑνὸς τῶ Θαλαμπόλων εὐνούχων. γέγονε ἦ ἡ αὐχμὸς τῶ τότε τῆ χρόνου, ὡς χαθὸν ἀποξηρανθῆναι πὰς ἀφθόνως πηγὰς, καὶ τὰς αἰωνίους ποταμούς. ἐγένετο ἦ ἐμφρησμὸς ἐν τῇ Ἐξαρτήσει, τῶ τοῦ Ϛ'. τῶ Λύγουστ μηνὸς, ἡ ἐκαρδιόθησαν αἱ ἐκεῖσε ἑξάμβαι πᾶσαι τελείως μετὰ τῆς ἑαυτῶν παρασκευῆς.

Ο δὲ Δελιάνος, ὡς ἔπεμψε, ὑποσκελασάμενος τὸν Τειχομπρὸν, ἡ πάντων τῆ φραγμάτων κύριος κατεστὰς, γενναίως ἐξηγόνετο τ' ἄργων. ἡ φρότερον μὲν ὑποστείλας πλῆθος, στρατηγὸν ἔχον τὸν λεγόμενον Καυκάνον, ὅλης τῶ Δυρραχίου. ἀπέστειλε ἦ ἡ στρατιὰν ἑτέραν ἐν Ἑλλάδι, στρατηγουμένην ὑπ' Ἀνδίμα. ἦ τινι ὑπαντιάσας ὁ Ἀλουσιανὸς, ἡ συμμίξας ἐν Θήβαις, τρέπει, ἡ ἀναιρεῖται πλῆθος τ' Θηβαίων πολύ. τότε δὴ ἡ τῶ Ἀνδίμα τῆ Νικοπολιτῶν, πλὴν Ναυπάκτου, προσιῤῥύη Βυλγάρους, δι' αἰτίαν τὴν ῥηθεῖσαν μίσους. Βυζάντιος γὰρ τις ὀνόματος Ἰωάννης τοὔνομα, Κυτζομύτης ἦ ἐπωνυμίαν, φάκτωρ τῆ ἐκεῖσε δημοσίων φόρων πεμφθείς, ἡ βαρέως προσενεγκαμένοις πῆς ἐγχωρίοις, ἑαυτῆ τ' ὅλεθρον προεξένησε, ἡ ὑποστάσεως αἰτίας γέγονε πῆς Νικοπολίτας. μὴ φέροντες ἦν ἦ αὐτῆ πλεονεξίαν ὑποπεσόντες· ἡ αὐτὸν μὲν εἰς μίρη ἡ μίλη κατέπεμψαν· αὐτοὶ δὲ τὸν βασιλέα δυσφημήσαντες Ρωμαίων, πῆς Βυλγάρους προσέθεντο· ἡ τὸν Ρωμαϊκὸν ζυγὸν ἀπέῤῥιψαν, ὑποστῶν ἦν τὸ φρὸς τὸν Δελιάνον φίλον, ὅσον ἦν ἦ τῶ ὀρφανοτρόφου ἀπλησίαν, ἡ φρὸς πὰς εἰσφράξεις ὑπερβολήν. Βασιλεὺς ἦν τῶ βασιλέως, ὁπηνίκα Βυλγάρους ἐχειρώσατο, μὴ νομισμῶσαι θελήσαντος ὅλως, μηδὲ τὸ φραγμάτα μεταποιῆσαι, ἀλλ' ἐπὶ πὰς αὐτὰς μίσει κατασάσεως, ἡ ὑπὸ διεξάγεσθαι καθὼς πρὸ Σαμουὴλ διωρίσατο, ἡ δίδόναι ἦ ζεῦγος βοῶν ἔχοντα Βύλγαρον εἰς τὸ κοινὸν σίτου μόδιον ἕνα, ἡ κέγχρου τοσοῦτον, ἡ οἴνου στάμνον ἕνα· ὁ ὀρφανοτρόφος ἀντὶ τ' εἰδῶν, νομίσματα δίδοσθαι διωρίσατο. ὅπερ μὴ εὐφόρως οἱ ἐγχώριοι φέροντες, εὑρόντες δὲ ἐν καιρὸν εὔκαιρον ἦ τῶ Δελιάνου ἐπιφάνειαν, τῶν Ρωμαϊκῶν ἀποσείσαντο ἡγεμονίαν, ἡ φρὸς τὸ ἀρχαῖον ἐπανέδραμον ἦθος.

Ἐγένετο δὲ κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν μελίτη τυραννίδος κατὰ τῶ βασιλέως, ἐξάρχοντος Μιχαὴλ τῆ λεγόμενον Κηρουλαρίου, ἡ Ἰωάννου τὸν Μακρεμβολίτου, ἡ ἄλλως ὑπὸ ὀλίγως τ' πολιτῶν· οἳ ἡ δημοθέντες, ἐξωρίσθησαν. ἡ ὑπὸ ἕτις ἐπισύστασις γέγονε κατ' Κωνσταντίνου τ' μεγάλου δομεστίκου ἐν Μεσοπόταμος· ὃς μισωθέντος αὐτῆ, Μιχαὴλ μὲν ὁ Γαβρᾶς, ἡ Θεοδόσιος ὁ Μεσοποτάμης, ἡ ἄλλοι πολλοὶ τῆ παγματικῶν ἀρχόντων, ἐκπηρώσαντο πὰς ὀφθαλμούς. Γρηγόριον ἦ πατρίκιον ἦ Ταρωνίτου ἔξαρχον, ὡς ἐλέγετο, ἡ φραπηρχὸν πῆς συσάσεως ὄντα, ὠμῆ βύσῃ βοὸς ἦ πᾶσαν τ' σώματος καλύψας ὁ Κωνσταντῖνος, ἡ μόνης τ' ἀναπνοῆς ἐξόδου ἀφείς, ἡ πῆς ὄψεως φρὸς τὸν ὀρφανοτρόφον ἀπέστειλε.

Σεπτεμβρίου ἦ μηνὶ, ἰνδικτ. θ'. τῶ, ϛφμβ'. ἔτους, Αλουσιάνος πατρίκιος ἡ στρατηγὸς Θεοδοσιουπόλεως, ὁ τῶ Λαρὼν δώτρος ἰὼς, ἄρων πῆς πόλεως Ἀνδρέας, τῇ Δελιάνῳ προσήρχεται, ἐξ αἰτίας τοιαύτης. ὁ Θεοδοσιουπόλεως ἡγεμὼν ὁ στρατηγὸς ὕπος, ὡς ἀδίκως καταγορευθείς, ὅτιν ἐξετάσεσι δοθῆναι πὶ κατ' αὐτῆ λεγόμενα, ἀπτωθῆ παρὰ τῶ Ἰωάννῃ χρυσίν λίτρας ρ'. φοσαφρρίθη δὲ ἡ γωναικῶν χωρίον, ὅπερ ἦν ἐν τῇ Χαρσιανῷ κάλλιστον. διηθοὺς ἦ πτερὶ τὰ τῶ βασιλέως πολλὰ, ἡ μὰ τυχοὺς πτερορῆς, πάντωθεν ὀπυγοὺς, φολλὰ λαβὼν Αρμενίων, ἡ ὡς τάχα θεράπων τῆ Θεοδωρειάνου Βασιλείου, ἰς τῆ βασιλέα ἰς Θεσσαλονίκην ἀπιὼν, λαθὼν ἅπαντας ἔφυγε, ἡ ἐν Ὀστροβῷ ἡμπάζεται, ἐκεῖσε παρευδὶ τῶ Δελιάνῳ ἐστρα-

πεπλδμένου τυγχάνοντος. ὅπου πτειχαρᾶς δεξάμενος ὁ Δελεάνος, ἐδωδοικεὶ μὴ πᾶσιν προσθῶσιν αὐτῷ μᾶλλον οἱ Βύλγαροι, ὡς ὡς βασιλικὸν αἷμα ἔ ἀναφορὰν ἔχοντι) ὡ ποιωσὼν ὡς ἰδίου ἔ βασιλείας παρειληφὼς · στρατιὰν αὐτῷ δίδωσι χιλιάδας τεσσαράκοντα, ἀπελθεῖν ἐκέλευσας ἐ ἐπολιόρκησε τὴν Θεσσαλονίκην (ἦρχε δ τότε ἔ πόλεως Θεσσαλονίκης ὁ ἔ βασιλέως ἀνεψιὸς Κωνσταντῖνος πατελιὼς.) ὃς ἀπελθὼν, ἐ πόρρω πειρβαλόμενος, ἐπιμελῶς ὤχετο ἔ πολιορκίας. ἐπὶ ἓξ δ ἡμέρας ὑποπερασάμενος ἔ πόλεως, ἐπιμελῶς ὤχετο πὸς πολιορκίας, ὡς ἔφη), ἐ ἐλεπόλεσι ἐ μηχαναῖς. ἐ πάντοθεν ὑποκρυβεὶς, καὶ πᾶσι ἀπείρηκως, ἐξ προσεδρείας ἰδόκει αὐτοῖς ἐ ἀπολαζόμενον. μιᾷ δ τῇ ἡμερῶν τῇ πέμπτῃ μεγάλη μάρτυρος Δημητρίου προσελθόντος οἱ ἐπιχώριοι, ἐ πάντυχον ἐπιπλέοντες δίνοις, καὶ τῇ μέρᾳ τῇ ἐα ἔ θείου πάρα βλίζοντι χρισαμένου, ὡς ἐα μιᾶς ἁρμῆς ἀνεπετάσαντες πὰς πύλας, ἐξέρχονται κ τῷ Βυλγάρων, συνῶν δ πᾶς Θεσσαλονικεῦσι τὸ πᾶγμα ἔ μεγαθυμων ἐξιλθόντος δ, ἐ τῇ ἀφροσδοκήτῳ καταπλαγέντες, τρέπωσι πὰς Βυλγάρους, μηδ' ἅλως ἅπαξ ἄμυναν ἢ ἀλκὴν ἔτλαν βουληθέντας, ἔ μάρτυρος προηγησαμένου ἔ Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς, καὶ ἐ πορείαν προμαλίζοντος, καθὼς ἐωμότος διαβεβαίουν οἱ αἰχμαλωτισθέντες Βύλγαροι, λέγοντες πανὶ σφ ἔφιπτον ὁρᾶν, προαγόμενον ἔ Ῥωμαϊκῆς φάλαγγος, ἐξ ὑ πῦρ ἐξαπρόμενον ἐπυρπόλει πὰς ἐναντίους. ὑπέστρεψαν οὖν πλέον ἢ μ. χιλιάδων, διαμάλιστα δ ὀλίγοι ἦσαν ἐκ ἐλάττης πέντε. οἱ δὲ λοιποὶ αἰχμῆς σὺν τῇ Αλωσιάνῳ οἷς τὸν Δελεάνου ᾠκοδόμουν.

Τέτρ τῇ ἔτει, ἐπεπλήσθη θ'. Ιουλίου ι'. περὶ ὥραν ἔ ἡμέρας ιβ'. γίγνεται σεισμὸς μ. δ' ἔ ὅπου ἐναυδότης ἔ τῷ Δελεάνος, ἐ ὁ Αλωσιάνος, ὑπεροπλῶν ἀλλήλως, ἅμα δ ἔ ἔτυχε αἰχμάλωτος, ὁ δ προδοσίαν ὑποπτεύων, ἐ ἐπιβάλλων ἀλλήλοις καιροφυλακῶντες. σκεδασάμενος ὖν ὁ Αλωσιάνος μετέτεινεν οἰκείων αὐτῷ, ἐ ἄξιον ποιήσας, ἐ οἷς ὠμοχείρωσε καλίστας τὸν Δελεάνου, κραιπαλῶντα ἐ μεθύοντα καταχεῖν, ἀπεσύφλωσεν, ὡς μηδ' ἀΐδυσιν ὅλως πᾶς Βυλγάροις δοθῆναι τῇ γεγονότος. ἐ φυγὼν ἔρχεται ἐς Μοσυνιπόλεως πρὸς ἔ βασιλέα. ἐ πίτνει μὲν ὁ βασιλεὺς οἷς τὸ Βυζάντιον πρὸς τὸν ὁρμαθὸν ὄρον ἀκτίμητον, ὃς τὸ μαγίστρου ὕψος ἀναβιβάσας. αὐτὸς δὲ ἄρας ἐα Μοσυνιπόλεως, ἔπεισιν ἐς Θεσσαλονίκην. ἐκεῖθεν δὲ ἐβάδιζεν, ὡσεισιν ἐς Βυλγαρίαν, ἐ τὸν Δελεάνου καπηχοῦν, ἐπιμελῶς ἐν Θεσσαλονίκῃ, αὐτὸς δὲ πρὸς τὰ ἐνδότερα γενόμενος) ἐνῆν Μαυηλ ὁ Ιβάτζης δέμα ζύλινον καπασκεύασας ἐ τὸν Πέτλατον, ὡπὸ ἀπείρᾳ προσώπου χωρεῖν τὸν βασιλικὸν στρατιὸν, ἐ τὰ ἐνδότερα καπέχειν) ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἐα ἔστι γενόμενος, λόγῳ θάττον τὸ, τε ζύλινον τέγος διέρρηξε, ἐ τὸ σίσημα τῆ Βυλγάρων ἐσκέδασε, ἐ τὸν Ιβάτζην καπέχει. ἐ καταστρώμενος πάντα τὰ ἐν Βυλγαρίᾳ, ἐ γραπτὸν ἐν πῖς δήμασι πᾶσας, ἔστεισιν ἐς τῆ βασιλίδ', ἐπαγόμενος μεθ' ἑαυτῷ ἐ τὸν Δελεάνου ἐ Ιβάτζην. τῇ δὲ καπεχούσῃ πέντε νύκτα ἐπτρυχωθεὶς, ἐ πάντοθεν πᾶς οἰκείας δυνάμεις σωτηρίας, δυπερέφεται μοναχὸς παρὰ τὸ μονᾳχῶ Κόσμᾳ τῷ Τζιντζυλάκᾳ, ἂς ἐξ πάντως σωθῆναι αὐτῷ, ἐ ἐνυδέτου τὰ δίοντα.

Δεκεμβρίου ἔ δεκάτῃ, τῇ σφ'. ἴνδ. ἰνδικτ. ι'. θάνατος ἐν μετανοίᾳ ἐ ἐξομολογήσει, ἔ οἷς ἔ βασιλέα Ρωμαίου ἁμαρτιῶν δυκπλαιόμενος, βασιλεύσας ἐπὶ ἐτῶν ζ'. ἐ μῆνας ι'. ἀνὴρ τ' ἄλλα μὲν ἐπιεικὴς ἐ χρηστὸς, ἐ ἐν αὐλαβῶς δόξας βίῳ, πλὴν ἔ οἷς ἔ βασιλέα Ρωμαίου ἁμαρτήματος. ἀλλὰ ἐ πῶν αἱ πολλοὶ ἐ ὀρφανοτρόφῳ προσάπτουσι. τούτῳ δὲ πλεῖ χρασαμένου τῷ Μιχαὴλ, τὸ πᾶν ἁράσιος πειρέσχε, οἷς οἷς κληρονόμοις

A Magna hunc cum lætitia accepit Deleanus, metuens ne ad ipſum potius inclinarent Bulgari, ut regio ſanguine natam: conſortem (ut præ ſe ferebat) Imperii adſciviſſet, ac cum exercitu quadraginta millium ad oppugnandam Theſſalonicam miſit, cui tunc præerat Conſtantinus patricius, patruelis Imperatoris. Eo profectus Aluſianus, urbem vallo cingit, ac machinis admotis ſumma induſtria oppugnat. Sed cum per ſex dies fruſtra oppugnaſſet, undique repulſus, ſpe expugnandæ abjecta, obſidione eam capere ſtatuit. Oppidani quadam die ad ſepulcrum martyris Demetrii acceſſerunt, ſupplicationeque per

B totam noctem tracta, uſique unguento quod ex eo ſepulcro ſcaturit, uno Bulgari cæſi. impetu apertis portis in Bulgaros ſe emiſerunt, habentes ſecum legionem Magnanimorum: hoſtemque improviſa impreſſione perterritum in fugam conjecerunt, nemine ſubſiſtere aut ſe defendere auſo. Ductor Romanæ aciei fuit martyr, iterque complanavit: quod Bulgari captivi juramento confirmarunt, dicentes, vidiſſe ſe juvenem equitem, qui Romanæ phalangi præiret: ex quo ignis exiliens, adverſos cremaret hoſtes. Cecidere amplius a v millibus Bulgarorum, captique haud pauciores: reliqui turpiſſima fuga cum Aluſiano ad Deleanum evaſerunt.

Hoc ipſo anno, die Junii x, hora diei Infida ſocietas regna. C xii, terræmotus fuit. Accepta autem clade conjuncti Deleanus & Aluſianus, alter de altero ſiniſtra ſuſpicati competantur: hic ob rem male geſtam pudore affectus, ille proditionem opinatus intervenſſe, itaque inſidias invicem ſtruebant, & occaſiones quærebant. Tandem Aluſianus re cum familiaribus quibuſdam ſuis communicata Deleanum ad convivium invitat, ibique crapula & ebrietate capto oculos eruit, nemine prorſus Bulgarorum id ſentiente. ipſe Mόſynopolin ad Imperatorem profugit. Hunc Imperator ad magiſtri dignitatem evectum, Conſtantinopolin ad orphanotrophum amandat. Ipſe per Theſſalonicam in Bulgariam venit, comprehenſumque Deleanum Theſ-

D ſalonicam mittit. Inde ad interiora pergens, ſeptum ligneum, quod Matuelis Ibatza apud Prilapum fecerat, ut copias Imperatoris progreſſu arceret, & ipſe interiora obtineret, celerrime perrupit: ac Bulgarorum diſſipata contione, Ibatzam cepit. Rebus deinde Bulgariæ conſtitutis, ac provinciæ dato præſide, urbem ingreſſus eſt, ſecum ducens Deleanum & Ibatzam. Poſt morbo ſuo proſus confectus, ſalute corporis omnino deſperata, raditur, & ſit monachus, opera Coſmæ Tzintzulucæ monachi, qui ſemper cum eo fuit, & quantum opus erat præceptis inſtruxit. Bulgaria recepta a Romanis. *Edit. Pariſ. pag.* 749.

Decembris x die, Indictione decima, anno mundi 6563, vita exE ceſſit, pœnitentia acta, & peccata ſua pie confeſſus, ac lacrymis ſuum in Romanum Imperatorem ſcelus proſecutus. Imperavit annos VII, menſes IIX. vir cætera bonus, ac probæ vitæ, abſque illud flagitium fuiſſet: quod tamen ipſum multi Orphanotropho inſuperant. Proinde Michaeli obita ſumma rerum redit ad Zoen, quaſi jure hæreditario. Quapropter ea hi- Michaelis imperator ſit monachus, & moritur. Zoe ſumma rerum poſſidet.

tio acrius aliquando rebus se gubernandis dedit, adjutoribus usa paternis eunuchis, quos supra aliquoties commemoravimus. Neque tamen id institutum tenuit: sed molem Imperii considerans, & intelligens se tantis rebus recte tractandis impatem: tum damnosum fore sentiens, si absque Imperatore tantum relinqueret Imperium: simul videns, alicui Imperium esse committendum, qui dubiis ac periculosis rebus rutari rempublicam posset: integro triduo in eam deliberationem intumpto. tandem in filium adoptat, & Romanorum Imperatorem designat, Michaelum Imperatoris jam defuncti sororis filium, & Stephani, ejus qui in Sicilia rem perdidit, jam tum Cæsarem, & opinione hominum industrium, atque dexteritate aliqua præditum. neque tamen ante quam is se diris ipsum devovisset, nisi eam ad mortem usque pro domina & matre agnosceret, & pro sua voluntate quæ fieri vellet aut juberet, ac fineret. Hoc pacto illa adoptitium filium diademate Imperatorio redimivit: prius tamen summoto Orphanotropho, & in monasterium Mooobatarum relegato. Constantinum quoque domesticum scholarum * magistratu privavit, & in absside, quæ ejus erat in Opficio possessio, eum se continere jussit. eodemque modo Georgium quoque protovestiarium in sua bona, quæ in Paphlagonia is possidebat inclusit.

Michaelus Caliphates adoptatus, fit Imperator.

* magistratio.

Qua hora Michaelus diademate est ornatus, oborta vertigine & tenebris, parum absuit quin concideret, viaque est refectus unguentis aromatibus, aliisque rebus odoratis. Sed & toto tempore quo is Imperium tenuit (fuit hoc mensium quatuor) terræmotus durarunt. Enimvero coronatus a patriarcha, & Imperator designatus, honorum collatione Senatum, ac largitionibus populum demeruit. Et apud dominam deprecando obtinuit, ut Constantinum sibi domesticum liceret ab exilio revocare: quem & Nobilissimi honore decoravit, ac fecam habuit. Cum autem videretur in tuto stare, subito corruit. Nam litteris Orphanotrophi & consiliis Domestici corruptum, hortantium ne Augustæ nimirum uideret, sed caveret ne avunculi Michaeli Imperatoris, & Romani modo tractaretur, quos illa veneficiis sustulisset, suadentiumque ut eam quacumque ratione & medio tolleret, daretque operam ne anteverteret ipsa: contionis eorum de eadem hac re exhortationibus eo tandem adactus est, ut insidias matri Zoæ pararet. Statuit primo civium animos tentare, ut si eos sibi faverę intelligeret, ac constanter se esse propensos, rem aggrederetur: si secus eveniret, omitteret consilium. Ergo ad diem qui a paschate proximus est Dominicus, populo publicum processum in Apostolorum ædem imperat, hoc modo civium in se animos exploraturus. Venit ergo coronatus cum Senatu omnibus urbanis ad id spectaculum accurrentibus: & iis qui ad viam regiam habitabant, aureum & argenteum supellectilem ex ædibus demittentibus, ac peplos & auro intextas vestes, inque faustis acclamationibus certatim ipsum etiam animorum suorum sensum effundere cupientibus. Iis miser iste ineficatus, atque omnia a sum-

Edit. Paris. pag. 750.

Caliphates in Zoen insidiat.

A τὸν βασιλέα Ζωήν. πειρατικώτερον ἔπραττε τὰ πράγματα, συμπραξὰς ἔχουσα καὶ συλλήπτορας τοὺς τῆς παρὸς δυνάμεις, ὃς ἄνωθεν ὁ λόγος πολλάκις ἀπεμνημόνευσεν. πλὴν ὁ παρίμενεν ἐπὶ τῷ αὐτῷ φρονήματος, ἀλλ' ὑποβλέψασα πρὸς τὸν ὄγκον τῆς βασιλείας, καὶ ἐμεγάλυνε, ὡς ἂν ποτε καθ' ἑαυτὴν αὐτὸ διανοηθεῖν ὀρθῶς τὰ κοινὰ * διεξάγειν, καὶ ἀλυσιτελὲς νομίσασα τὸ ἀβασίλευτον καὶ ἄναρχον τὴν πλοιαύτην εἶναι ἀρχὴν, καὶ δέον εἶναι αἰσάσα προχειρίσασθαι βασιλέα τὸν διωάμενον ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν πραγμάτων ἐν ταῖς συμβαινούσαις περιστάσεσι, καὶ ἐπὶ πολὺς ὅλας ἡμέρας περὶ τούτου διελογίσατο, καὶ τὸν βασιλέως ἀνεψιὸν καὶ ὁμώνυμον, τὸν υἱὸν τῆς Στεφάνου, τὸν ἐν Σικελίᾳ τὰ πράγματα ἐξαφανίσαντος, Καίσαρα ὄντα, καὶ δραστήριον δοκοῦντα, καὶ περὶ τὰ πράγματα δεξιὸν (ὄρασις ἀκριβὴς φερεσοφέστερος * καταλαβοῦσα, ὡς κυρίαν αὐτὴ ἕξει τὴν βίαν, καὶ δύνασθαι, καὶ μέσον, Scy μαίτρα, πράττουσα ἅπερ δὴ καὶ ἀπλοῦς ποιεῖν) εἰσ- lita. ποιεῖτο προσλαμβάνει γὰρ, καὶ βασιλέα Ῥωμαίων ἀναγορεύει, τῇ βασιλικῇ ταινιώσασα ἐξάδημα, πρότερον ἐκποδὼν ποιησαμένη τὸν ὀρφανοτρόφον, καὶ εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Μουβατῆς ἐξορίσασα παραπλασίως καὶ Κωνσωνῖνον τὸν δομέστικον τῆς χολῶν τῆς ἀρχῆς παραλύσασα, καὶ ἐστὶς τὴ Ὀφικίῳ ἀπέμασιν αὐτῇ τῆς ἀψῖδος τῶν πεπορίσασα ὑσαύτως καὶ Γεώργιον τὸν

B

C πρωτοβεστιάριον, ἐν τοῖς κτῆ Παφλαγονίαν αὐτὸ κτήμασι εἶλασα.

Κατ' αὐτὸν δὲ τὸν ὥραν, καθ' ἣν ἀνεδέτο τὴν ἐξάδημα ὁ Μιχαὴλ, σκοτώσεις καὶ ἰλίγγος ἐπῆλθε, ἐγγὺς ἦλθε τοῦ πεσεῖν. μόλις δ' ὤν ἀνεκαλίσαντο τὸν μόρους καὶ ἀρώμασι, καὶ λοιποῖς ἄλοις εὐώδεσιν ἐῤῥάσαν. ἐκλονεῖτο δὲ ἡ γῆ παρ' ὅλας τὰς τέσσαρας μῆνας τῆς βασιλείας αὐτοῦ τέως δὲ ἐφθείς παρὰ τὸ πατριάρχου, καὶ βασιλεὺς κατεστὰς, νομαῖς καὶ ἀξιώμασι τὴν σύγκλητον, καὶ δωρεῶν ἐξαισίαις τὸ ἀσινὲς ἀνελάμβανεν. ἐκτύχει δὲ τῷ αὐτὸς καὶ δύνασθαι καὶ Κωνσαντῖνον τὸν δομέστικον μεταπαλεσάμενος τῆς ἀπορείας, καὶ

D Ναυβελίσιμον τιμήσας, ὃν ἐκ μεθ' ἑαυτοῦ. δέξας δὲ ἐν βιβλίῳ ἐχάνατ, αἰφνίδιον ἔπεσε· γράμμασι δὲ τὸν ὀρφανοτρόφον καὶ συμβουλίαις τῆ δομεστίαν ἐξαφανίσαι, λεγόντων μὴ πολλάκις πιστεύειν τῇ διανοίᾳ, ἀλλὰ μαλάττεσθαι παύλῳ, ἵνα μὴ παραπλησίως πάθῃ τῷ τὸ θείῳ αὐτὸ καὶ βασιλεῖ Μιχαὴλ, καὶ τῷ πρὸ αὐτὸ Ῥωμανῷ, γοητείαις (ὡς ἔφασαν) καπηρχάσαντι· καὶ συμβουλεύσαντι εἰ εἴσει, ἐκποδὼν θεῖναι αὐτὸν, καὶ αὐτὸν μὰ φαλαρθῆναι, καὶ σωιχεῖς τὰς προσβολὰς περὶ τὸ αὐτὸ πολέμιοι πράγματος, ἀναπεῖσαι ἔχυσαν, ἐπιβουλὴν αατ' αὐτῆς μελετῆσαι. ἐδόξει οὖν ἐκποιεραθῆναι τὸ πολιτῶ πρότερον, εἶαν ἔχυσι περὶ αὐτὸ γνώμην. καὶ οἱ μὲν χρυσὸν ἐῤῥίπτουν φανῶσι φιλάπτοντες εἰς αὐτὸν, καὶ φιλίαν ὀρθὸν, τότε δὴ καὶ ἐγχειρῆσαι τῇ μελέτῃ οἱ ἦ ποιήσοντες, ἰσυχίαν ἄγειν. τῇ κυριακῇ οὖν τῆ μετὰ τὸ ἅγιον πάσχα, ἐπειδὴ αὐτοῖς δημοσίαν κτρύξας ἐκ τῆ τῶ ἁγίων Ἀποστόλων ναῶ καὶ δὴ αὐτὸς ἀποπειραθῆναι κρίνας τὰ γνώμας τῶ πολιτῶν. ἀπῆλθεν ἐστρατωμένος μετὰ τὸ συκλήτου, πάσης τὸ πόλεως ἀθροισθείσης εἰς τὸ θέαν, σκεύη χρύσεα καὶ ἀργύρια τῆ τὰ λειφόρων καπηλείων ἐκκρεμασθέντων, καὶ πέπλους καὶ ἄλλα ὑφάσματα χρυσοῦφῆ, κἀν τοῖς ὑφημμένοις ἐκποδὼν ἐμένων καὶ αὐτὸς εἰ εἶσπε ἐαυτῶσαι τὰς ψυχάς. εἰς βλαβὰς ὁ δέλεασις, τῆ ἐξ ὑποίας ὑπολαβεῖν παῦπα γένεσθαι ὑποτρέψας ἐν τῆ μεγάλῃ παλατίῳ, τῇ μὲν πατριάρχῃ μηνυει ἀπελθεῖν, εἰς

ἢ ἐκ

ἢ ἐν τῇ Σπουδῇ μονῇ αὐτῷ, καὶ προσδέχεσθαι αὐτὸν τῇ ἐπαύριον· δὺς αὐτῷ καὶ χρυσίου λίτρας πέντε, ἐφ' ᾧ μέλλοντας εἰς αὐτὸν γενέσθαι πάχα ὑποδοχήν. ὑπὸς δὲ ἢ βασιλεὺς καταπαυσάμενος τοῦ θρόνου, καὶ πορευόμενος εἰς Περίγκιπον, ἐκπυρίσαι πᾶς ἄγουσι αὐλείσας αὐτῷ, καὶ ἐξικομίσαι πάντας τοὺς τοίχους αὐτῆς· καὶ οἱ μὲν πυρθήνες, ἐποίησαν ὡς ἐαυλίσθησαν. ἔωθεν δὲ ὑπὸς ἀναφορὰν γράψας, καὶ τῇ τῆς πόλεως ἐπάρχῳ δὺς ἀναγνῶναι ἐν τῷ τῆ μεγάλου Κωνσταντίνου φόρῳ πᾶς πολίταις ἐαύλισεν· ἐάλεσε δὲ ἢ ἀναφορά, ὅτεπερ ἀκούσας ὁ Ζωὴ περὶ ἢ βασιλείας μου φασῆσα, ἐξώρισεν παρ' ἐμοῦ συμφορῶν δὲ ταύτῃ ἓ ὁ Ἀλέξιος. ἐξεβλάβη τῆς ἐκκλησίας, ὑμεῖς δὲ ὁ ἐμὸς λαός, εἰ ἢ ἐμοὶ ἕνοιαν ἔχητε περὶ ἐμέ, μεγάλων τιμῶν καὶ ἀγαθῶν τεύξεσθε, ἓ ζωὴν ἄλυπον καὶ καθαρὰν ζήσεσθε· ἀναγκάσω δὲ τὸν ἐπάρχου ἢ ἀναφορὰν εἰς ἐπήκοον τοῦ λαοῦ, φωνὰ νὶς ἐξακούσθη, μηδενὸς ἀρθέντος τοῦ παραγγέλματος· ὡς, ἡμεῖς Σπαροπάτιλιν Καλαφάτιλιν βασιλέα ὑ Θέλομεν, ἀλλὰ ἢ ἀρχέγονον καὶ πλαρονόμον καὶ ἡμετέραν μητέρα Ζωήν. καὶ δ' ὅτι ὡς ἐκ μιᾶς φωνῆς ἅπας ὁ λαὸς ἐβόων, Ἀναστασφείαν τὸν ὑὸν τοῦ Καλαφάτου. καὶ ἀναλαβόντες ἕκαστος λίθους καὶ βάθρα καὶ τὰ παρατυχόντα ξύλα, ἢ μὴ ὑπάρχοι, (ἐκ δὲ Ἀναστάσιος πατρίκιος, ὁ τῇ πατρὶ ἢ Ζωῆς ὑπηρετησάμενος) μικρὰ δίστ καὶ ἀπίστευσαν, εἰ μὴ φυγῇ χρησάμενος, ἐπορίσατο ἑαυτῷ σωτηρίαν· αὐτοὶ δὲ εἰς ἢ μεγάλου δραμόντες ἐκλησίαν (ἔτυχε δὲ ὁ παβσίαρχος ἢ αὐτοῦ ὑποστρεφῶν ὠκησάμενος, καὶ τὸν μὲν βασιλέα ἐδυσφήμει, ἢ δὲ βασιλίσσης ἐζήτει ἀνακαμιδῶ) ἀφορίδραμον πάντων πάντες οἱ ἢ πατρὸς αὐτῆς δύτοχοι, καὶ Κωνσταντῖνος πατρίκιος ὁ Καβάσιλας, καὶ τὸ λοιπὸν ἅπαν πλῆθος ἢ συγκλάτου καὶ κοινῇ συμβυλῇ πέμψαντες, ἄγουσι ἢ Θεοδώραν ὑπὸ ἢ Πετρίου εἰς ἢ μεγάλου ἐκκλησίαν, καὶ ἐσδύσαντες αὐτῷ ἀλυργίδα βασιλικήν, ἔπασαν φαμέδσι σὺν Ζωῇ τῇ ταύτης ἀδελφῇ. ἓ ὁρμήσαντες πρὸς τὸ παλάτιον, καταγαγεῖν ἀπέγοντο τὴν ἀνακτόρων τὸν Μιχαήλ. ὁ δὲ πρὸς νέου ὀργὴν τοῦ λαοῦ, καὶ ἢ κίνησιν ὑποδειλιάσας, ἐδύσι ὑποσείλας, ἦγαγε νέου Ζωὴν ἐν τῇ παλατίῳ, καὶ ἀποδύσας αὐτῷ τὰ μοναχικὰ μεταμφίασε βασιλικῆς περιβλήμασι. προϊούσων δὲ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ ἱπποδρομίῳ καθίσματος, καὶ δημηγορῆσαι πειραθεὶς πρὸς ἢ λαὸν, ὅτι πᾶ ἀβασιλεύς ἦχθη, καὶ ὅτι πάντα καλῶς ἔχει αὐτοῖς τὰ κατὰ σκοπὸν, ὑ συναχαράθη, ὕβρεσί τε παντοχόθεν πλευόμενος, καὶ λίθοις κάπωθεν καὶ τόξοις βαλλόμενος· καὶ λοιπὸν ὑπογυὸς, ἐχώρει εἰς τὸ μοναστήριον ἀπελθεῖν ἢ Στουδίου, καὶ ὑποκείρασθαι αὐτὸν ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ δομέστικος τῆ σχολῶν, εἰπὼν, μὴ ὕπω ῥᾳδίως καταλιπεῖν νέου ἀρχὴν, καὶ ὑποχωρῆσαι, ἀλλὰ γενναίως ἀντισῆναι, καὶ ἢ πάντως ὑπερισχύσαι, ἢ μεγαλοψύχως καὶ βασιλικῶς ὡς σφίσι πρέπει ἀποδανεῖν βασιλεύς. ταύτης δὲ τῆς γνώμης ἐπαραπασάσης, πᾶς ἐν τῇ παλατίῳ πάντας ὡς ὁ καιρὸς ἐδίδου καθοπλίσας αὐτὸς, καὶ ὁ Νωβελίσιμος δὲ πάντα τὸν ἑαυτοῦ λαὸν ὑπὸ τῶ ἰδίου οἴκου μετασημαίνεσθαι ὑπεπλεσ. ἔτυχε δὲ ἐκ Σικελίας ἄρτι ἐλθὼν καὶ ὁ στρατηγὸς Κατακαλὼν ὁ Κεκαυμένος, τὰ ἐκ Μυσίας διαγγέλια κομίσας, γενναίως ἀντέσχετο τῶν πραγμάτων. τὰ δὲ δῆμου τειχὰ διαιρεθέντος, καὶ μέρους μὲν ἐν τῇ ἱππικῷ προσβαλόντος, ὑπέρου δὲ κατὰ τὰ ἐξαμβίτα, τὰ δὲ λοιπὰ κατὰ τὸ Τζυκανιστήριον. καὶ οἱ περὶ τὸν βασιλέα εἰς τεῖα τῶν ἑαυτῶν διελόντες δυνάμιν, ὑμιύοντο κραταιῶς. καὶ γίνεται φόνος πολὺς τῆ πολιτῶν, οἷα γυμνῶν καὶ ἀόπλων πρὸς ἐσόπλους ἀγωνιζομένων, μετὰ ξύλων καὶ λίθων καὶ τῆ παρατυχόντων εἰδῶν. φασὶ δὲ, ὡς ἀπώ-

ma proficiſci benevolentia putans, ut primum in magnum eſt reverſus palatium, patriarchum in monaſterium ipſius, quod erat in Stenō, abire jubet, ſeque ibi in craſtinum expectare: donatum auri libris ɛv, quod nimirum ei brevi eſſet ſaeceſſorem conſtituturus. Noctu Auguſtam ſolio deturbat & in Principum relegat: iis qui abdicebant mandato, ut eam raderent, atque ipſi crines afferrent. Die facta relationem periclipſit, eamque urbis præfecto publice populo recitandam in Conſtantini Magni foro mandavit: ſcripta fuit in hanc ſententiam. Zoen, quam meo Imperio malignam eſſe deprehenderam, relegavi. Alexium, eum ea ſentientem, eccleſia amovi. Vos autem ſubditi mei, ſi in benevolentia erga me perſiteritis, magnos honores atque beneficia conſequemini, vitamque ruram & placidam degetis. Cum audiente populo recitaſſet hæc præfectus, voa quædam extirit incerto auctore: Nolumus Stauropatam Calaphatam Imperatorem habere, ſed parere Zoæ, cui a majoribus Imperium debetur jure hæreditario, matri noſtræ. Statim quaſi una voce ab omnibus acclamatum eſt, Effodiantur oſſa Calaphatæ. & arreptis ut cuique ſors offerebat lapidibus, ſubtellis arque lignis, præfectum urbis (erat hic Anaſtaſius patriclus, quondam Zoes patris miniſter) interfeciſſent, niſi is fuga ſibi ſalutem paraviſſet. Concurſum fecere ad magnum templum, quo & patriarcha mercatus aufugiendi licentiam ſe contulerat & deteſtabatur Imperatorem, reſtituique Auguſtam cupiebat. Eodem accurrerunt omnes Zoæ paterni eunuchi, & Conſtantinus patricius Cabaſilas, reliquaque ſenatorum multitudo: unanimoque conſenſu miſerunt, qui Theodoram a Petrio in magnum templum adducerent. ibi eam purpura Auguſtali indutam, Auguſtam ſalutarunt cum Zoe ſorore: imperuque ad Palatium dato, Michaelum inde pellere aggreſſi ſunt. Hic fremitu populi & motu perterritus, illico miſit qui Zoen in palarium adducerent, eique monachæ habitu dempto Imperatorias veſtes induit. Tum a cathedra quæ in Circo eſt proſpiciens, conatuſque ad populum loqui, & ſignificare Zoen jam eſſe reſtituram, & ſe ipſorum poſtulatis aſſenſurum, non obtinuit: omnibus in ipſum convicia, lapidelque etiam de inferiori loco & ſagittas conjicientibus. Itaque re deſperata, ſtatuit in Studianum monaſterium abire, & ibi monachus fieri. Sed ſcholarum domeſticus id non permiſit, non ita facile dicens eſſe Imperio decedendum: ſed aut fortiter vincendum in eo defendendo, aut magno animo, & ut Imperatore dignum eſt occumbendum. Quæ ſententia cum ſtaret, omnes qui erant in palatio, ipſe quantum ejus tempus ferebat armavit & Nobiliſſimus omnes ſuos armatos domo avocavit: & venerat forte tum nuper e Sicilia Catacalo Ambuſtus, rei ad Meſſenam feliciter geſtæ nuntium adferens. hoc Imperator fretus præſidio, forriter rem gerere intendit. Cum autem populus in tres partes diviſus eſſet, quorum pars e Circo ingruebat, altera ad Excubita, tertia ad Tzycaniſterium: Imperatorii quoque tripartito vim diſtribuerunt, maltique civium occiſi ſunt, utpo-

356

Edit. Pariſ. pag. 751.

Zoe & Theodora Auguſtæ

τε qui nudi & inermes lapidibus, lignis, atque aliis id genus rebus correptis contra armatos depugnarent. & ajunt ad tria virorum millia eo die (is fuit tertius Antipaschatis dies) occisa fuisse. Tandem multitudine Imperatorius urbani vicerunt: ac perruptis portis palatium ingressi, aurum & quidquid in Sacro erat rerum diripuerunt, publicas quoque tributorum tabulas conscinderunt, ipsumque Imperatorem comprehendere conati sunt. Qui ut se superatum vidit, Imperatoria celoce cum Nobilissimo consecensa, aliisque intimis, relicta in palatio Zoa, quarta feria summo mane in Studii monasterium perfugit: & eum ipse, tum Nobilissimus, monachi habitu se induit. Hoc modo pugna, quæ hora secunda secundæ Antipaschatis diei cœperat, nocte finita est tertiæ diei.

Edit. Paris. pag. 752.

A λοιπὸν κατὰ ταὐτὰ ἡ ἀμύρας (ἦν δὲ ἡ τρίτη τῶν ἀντιπασχα) αὐθις ἀμφὶ τὰς τρεῖς χιλιάδας. πᾶς ὁ χυσὸς οἱ πολῖται τῇ πλήθει ὑπερφρονῶντες, ἐπιφανέστεροι τῷ τῶ βασιλέως γενέσθαι. καὶ διαρρήξαντες τὰς πύλας τὸ παλατίου, καὶ εἰσω γενόμενοι, ὅπου ἐκαθεύδομεν ἐν τῇ * ταῖς σεΣάκρῳ βαρβάροις χρυσίον, καὶ τὰ λοιπὰ εἶδη. διαρράσαντες χέοις. Scyl.
σεις δὲ καὶ τὰς δημοσίας γραφὰς, καὶ ἡ βασιλέα συλλαβεῖν ἐπεθύμουν. ὁ δὲ ἐπείπερ ἔγνω κατισχνῶμος, τῇ βασιλικῷ ἐπιβὰς δρόμωνι μετὰ Ναυβελισίμου, καὶ τινων οἰκειοτάτων αὐτῷ, κατελιπὼν ἐν τῷ παλατίῳ τὴν Ζωὴν, ἔφυγεν εἰς τὴν μονὴν τῶν Στουδίου τὰ πατρὶ πρώτας, καὶ ἐνδὺς ἀμφιάσατο τὸ τῶν μοναχῶν χῶμα σωτῆρα τῇ θεῷ αὐτῶ. καὶ ἀμφὶ πόλεμος, ἀρξάμενος ἀπὸ ἑβδόμης ὥρας τῆς ἑβδόμης ἡμέρας ἡ αὐτὴ παχα, ἕλαβε τυχὸν τῆς τελευταίας ἡμέρας.

B Ἡ δὲ Ζωὴ πάλιν ἐγκρατὴς γενομένη τῆς βασιλείας, ἐβούλετο μὲν ἡ αὐτὴς ἀδελφὴν Θεοδώραν παράσχεσθαι, ἐκωλύθη δὲ παρὰ τοῦ πλήθους συμβασιλεύειν αὐτῇ τῷ αὐτῷ αἰτησαμένου. ἤρχθη δὲ καὶ ἡ Θεοδώρα ἀπὸ τῆς μεγάλης ἐξελθοῦσα ἐκκλησίας εἰς τὸ παλάτιον σωσθεῖσα δὲ ἡ συγκλήτου, διμοιρησάσα ἡ Ζωὴ, ὡς πρὸς μὲν ὡς ἡ σύγκλητος, εἶτα ἡ τινος πεμπτὴς ὡς τὸ πλῆθος, αὐτῆς μου ἐκλεκτὸς ὡς εἰκὸς) ἀπέδοτο, καὶ ἐκλέξας ἡ εἰς αὐτὸν ἐκλογὰς ἡ περὶ ἡ βασιλέως δὲ γνώμου ἐζήτει, τί δεῖ γενέσθαι αὐτὸν, καὶ πάντες ἀμοροῦσιν ἀνέκραγον αἴρει ἡ παλαμαῖον, ποίησον εἰς μέσον ἡ ἀλιτήριον, ἀναπολεπώδητε, σαυρωθήτω, ταφλωθήτω. ἡ δὲ ὤκνει περὶ τῶν τιμωρίαν, καὶ συμπαθὴς τῇ δυσχωρίᾳ γένετο. ἀλλ' ἡ Θεοδώρα ἀργὰς ὑποπλησθεῖσα, καὶ παρρησίας, τῇ τινὶ προβληθέντι ἐπάρχῳ (ἦν δὲ ὁ Καμπανάρης) κελεύει μετὰ σπουδῆς ἀπελθεῖν, καὶ ἐξορύξαι αὐτῷ τὼ καὶ τὼ θείω αὐτῷ ὀφθαλμώ. ἃς ἐξελθὼν, συναγομένην αὐτῇ τῷ δήμου πάσης, ἀπέλθοι εἰς τὸ Σπουδίου. ἡ δὲ Μιχαὴλ, καὶ ἀπὸ τοῦ θείου, ὡς ἤσθετο ἡ τῶν λαῶν παρουσίαν, ἐς τὸν ἀδύτου τῶ ναῶ τῶ Προδρόμου κατέφυγεν ἀλλὰ φλεγμαίνων ἔτι τῇ θυμῷ ἐξ ὧν ἀναιρεθέντας ὁ δῆμος, εἰσεισι κρὸς βίαν εἰς τὸν ναὸν ἡ θεῖον, καὶ ἁρπάσαντες ἐκεῖθεν αὐτὸς, εἶλκον ἐξ ὧν ἀγορᾶς ἀπὸ

Caliphatæ & Nobilissimo oculi eruti.

C τῶν ποδῶν, καὶ ἀνεθεν τῆς περιβλέπτου μονῆς ἐν τῇ πύρᾳ τῇ καλουμένῳ Σίγματι ἀγαγόντες, ἀποτυφλοῦσι καὶ ἄμφω, τὸν Μιχαὴλ πολλὰ καθικετεύσαντος πρότερον ἡ ἑαυτὸν τυφλωθῆναι θεῖον, ὡς πάντων τῇ γενομένων κακῶν καὶ ἀφορμὴν καὶ αἴτιον. ὁ δὲ ἐγένετο. Τυφλωθέντες ἄπαν ἐξορίζονται, ὁ μὲν Μιχαὴλ εἰς τὸ μοναστήριον τῇ Ἐλεγμῶν ἐπὶ δρυτῆ μηνὸς Ἀπριλλίου, ἰνδικτ. ι. τὸ ς φ'. ἔτους, βασιλίσσης ἐπὶ μῆνας δ'. ἡ ἡμέρας ι'. οἱ δὲ συγγενεῖς αὐτῷ πάντες, ἄλλος ἀλλαχῇ διεσπάρησαν.

pag. 753.

Imperio Zoæ restituto, quæ sororem Theodoram, quantumvis invita, consortem habebat, statim & honorum gradibus senatorio ordini, & largitionibus & multitudini gratiæ sunt actæ, ac reipublicæ quanta omnino poterat cura gesta. nam in omnes Imperii partes litteræ & edicta dimittebantur, quæ & magistratus vendi, quod ante erat facilitatum, prohiberent: & omnia injustitiæ genera exterminari juberent. His ita ea Augustarum sententia constitutis, adductus etiam Nobilissimus ab exilio. cumque de publicis interrogaretur pecuniis, minis perterritus demonstravit domi suæ, quæ erat prope fanum Apostolorum, abscondita auri centenaria quinquaginta tria, in cisterna quadam.

Πάλιν δὲ τῆς ἀρχῆς εἰς ἡ Ζωὴν μεταλλάξεως, E συμβασιλεύουσαν ἐχούσης, ὡς εἴπομεν, οὐκ ἐαυτῆς, καὶ ἡ ἀδελφὴν Θεοδώρας, τιμῶν μὲν ἡ σύγκλητος προβιβασμοὺς ἐγκαίρου, καὶ δώρων διανομὰς τὸ κοινὸν, καὶ τὰ πράγματα ἀρομοθείας ἐνδεχομένης ἐπύγχανε, γραμμάτων ἀπανταχοῦ καὶ διατυπώσεων ἐκπεμπομένων, ἀπραξίαν τε τῆς ἀρχῆς γίνεσθαι, καὶ μὴ αὐτοῦς ὡς πρότερον ὑπεχομένων, καὶ πᾶσαν ἀδικίαν ἐκ μέσου διωκομένων ἐλαύνεσθαι. τῶν δὲ κατεσάντων, ὡς τῆς κρατοῦσιν ἐδόκει, ἦχθη ἐς ἡ Ναυβελίσιμος Κωνσταντῖνος ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας, καὶ περὶ τῇ δημοσίων ἀναιρεθέντος χρημάτων, τῆς ἀπειλῆς πτοηθεὶς, ὑπέδειξεν ἐν τῇ κατὰ τὸν ἅγιος Ἀποστόλους οἴκῳ αὐτῷ, κεκρυμμένα ἑκατὸν λιτρῶν χρυσίου κεντηνάρια ν'. ἐπὶ τειτί.

Digitized by Google

ἐν πᾶσι μὲν διεκρίθη τῇ βασιλίδι. ἐκείνου δ' αὖθις ἡ ὑπεροχεία ἐδίξατο. προχειρίζεται δὴ ὁ βασιλεὺς δομέστικον τῆς σχολῆς τῆς ἀνατολῆς, Νικόλαον πρόεδρον, τὸν δὲ εὐνοῦχον τὸν ἰδίου πάππου, τὸν Δοῦκα τὸν δεύτερον Καισαρίτην τὸν Καβάσιλαν. ἦν δὲ πατρίκιον Γεώργιος ὁ Μανιάκης, ὃν πρὸ τοῦ Μιχαὴλ φθάσαντα τῆς φρουρᾶς ἀπολυθῆναι, μάγιστρον τιμήσας, στρατηγὸν Αὐτοκράτορα τῆς ἐν Ἰταλίᾳ πᾶσαν ἐκπέμπει. Ἔδοξεν μὲν γίγνεσθαι τοῦτο. Βυλῆς δὲ φροντιζούσης περὶ βασιλέως, τὸν δεῦρο τοῖς πᾶσι βασιλεῦσι προχειρίζεσθαι, τὸν τῇ Ζωῇ τοῦτον συναρθῆναι, ἐπειδὴ μὲν αὐτὸ Καισαρίτιον ἀγαγέσθαι ὁ Καππάδων, ὃν δὴ τὸν * Ἀργυρίζηλον, ἀφ' ἧς ὑπηρετίας μετεχειρίσατο, ἀπαλλάσσω. διὸ δὴ ὁ ἀνὴρ ἀφαιρεῖται τὴν ὥραν, ἐλέγετο δὲ τῇ λάθρᾳ τῇ Ζωῇ πλησιάζειν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὑπὸ φαρμάκοις ἐξάγει τὸν βίον, ὡς ἐπειδὴ λοιδόρως εἶχε πρὸς αὐτὸν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐμέλλετο ἔτι ζῶσα στρέφεσθαι. τὸν λοιπὸν ἀσχάσασα ὁ βασιλεὺς τὸν σπαθᾶ, μετατίμητον τοῦτον τῆς ἑταιρείας Καισαρίτιον ἐκ Μονομάχου, παρὰ τὸν Ὀρφανοτρόφου τὸν πάππον Μιτυλήνης καταλελοίπτος οἰκεῖν, ἐφ' ᾧ τὸ παρὰ πάντων φημίζεσθαι, ὡς μέλλοι πρατεῖσθαι τῆς βασιλείας. τοῦτον δὴ, ὁπηνίκα πρὸ ἡμέρου ἐβαλλέτο Καισαρίτιον οἷς τὸν βασίλειον θρόνον ἀναγαγεῖν, δικαίῳ Ἐλλήνων προεχειρίσατο. ἐπειδὴ δὲ κρίκινος, ὡς ἔπεμπε, κατεργάθη φαρμάκῳ, ὁ ῥηθεὶς Μονομάχος, τῇ τῆς Σκευοφύλακος ὁμώνυμος πρὸς ἥδονην ἐνομίσθη τῇ βασιλίδι. ἤχθετο πρὸς τὸν ἀγχιστα τοῦ Αθύρου ἱδρυμένον ναὸν τοῦ Ἀρχιστρατήγου ὁ ἐν Δαμοκρανείᾳ· τῇ πεμφθεὶς Σπφακὸς οἷς ὧν τῇ Θαλαμιτόλων δυνάμει τῆς βασιλίδος ὁ Περγαμίλως, ἀποδιδόσκει μὲν αὐτὸν τῶν ἰδιωτικῶν φόλλεων, ἀμφιεννυσι δὲ πορφυρίδα βασιλικὴν, τῷ δρόμωνι ἐμβιβάσας ἄγει πρὸς τὰ βασίλεια. ᾧ τινι ἀχθέντι, συνέπεται εἰς κοινωνίαν γάμου βασιλὶς, τῆς ἱερολογίας γενομένης παρὰ τοῦ πρώτου τῆς ἁγιωτάτου τῆς ἁγίας, ὃς Στυπτὴς ὠνομάζετο. ια'. τοῦτο τὸ ἰσωνύμως μὲν ἄγοντος, τὸ ϛφϑ'. ἔτους, γίφεται δὲ τῇ ἰνδικτιῶνι παρὰ τοῦ πατριάρχου.

Καὶ ἤδη ἅπαντων γενόμενος ἐγκρατὴς, πάντας μὲν τοὺς συγκλητικοὺς βαθμοὺς ἀξιώματος, κατὰ ἑκάστου προσβίβασιν ἀξίως, τῷ χρυσίῳ δὲ ξηρωμένῳ τὸ πλῆθος ἐφιλοτιμήσατο. ἐξαίσιος ἦν ἐν ἀφορᾷς ἐν πᾶσι τοῖς θέμασι, τὸν ἀπέρρωτον αὐτοῦ δηλώσας, τῷ ὑπερχυμένῳ παντὸς μὲν ἀγαθοῦ βλύσιν ἐν παρόντι, πάντας δὲ κακίας ἀποτομίαν. μεταβίβασι δὲ τῷ Ἰωαννίτου τὸν ὁρφανοτρόφον μετὰ πάντων ὧν εἶχεν, ἀπὸ τῆς μονῆς τοῦ Μονοβατῶν οἷς τὴν Λέσβον, τῷ Μιχαὴλ τὸν πρὸ τοῦ βασιλέως οἷς Χίον, τῷ Κωνσταντῖνον τὸν Ναυβελίσμου οἷς Σάμον. τῷ πάππᾳ μὲν ἐφάχθη ἐν φροιμίοις τῇ Μονομάχῳ, κατὰ τὸν ἰδιωτ.

Κατὰ δὲ τὸν ϛ'. τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς, τὸν ια'. ἰνδικτ. τοῦ ϛφνδ'. ἔτους, φάσκη κομήτης ἀπὸ τῶν πρὸς τὸν δύσιν ποταμίων τοῦ πορείου, τῷ ὥρᾳ τὸν λάμπων παρ' ὅλον τὸν τοῦ μῆνα. προμηνύων δ' ἔτος τοῖς μελλούσης ἐπισυμβήσεσθαι κοσμικὰς συμφοράς. Σπφάκιος δὲ, τὸν τῷ Βοϊθλάβῳ, ὥσπερ ἐμφοδὼν ἐφρίξθη, ἀποδράσας ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου, τῷ τὰ Ἰλλυρικὰ καταχόντος ὄρη, τῷ Τερβουνίους τῷ Σέρβους τῷ τὰ πρόσοικα γένη τῷ Ῥωμαίους ὑπήκοα καταπρόχειρος τῷ λυπζομένου, μὴ φέρων ὁ Μονομάχος τὰς ἐκείνου καταδρομὰς, τὸν τότε ἄρχοντα τοῦ Δυρραχίου (ἦν δὲ Μιχαὴλ πατρίκιος, ὁ Ἀσαρσιάνου τοῦ λογοθέτου υἱὸς) γράμμασι τῷ κελεύει, ὑπ' αὐτὸν αἰρῆσαι τὸ Δυρραχίου λαὸν στρατιωτικὸν, ἔτι δὲ τῷ τὰς στρατιὰς

* ἀργυρ. Scylitz.

ea pecunia Auguſtabus reddita, Nobiliſſimus in exilium remiſſus. Deinde Auguſta creavit domeſticum ſcholarum Orientis Nicolaum præſidem, eunuchum ſui patrui: & ducem Occidentis, Conſtantinum patricium Cabaſilam. Patricium autem Georgium Maniacem, quem jam ante Michaelus e cuſtodia dimiſerat, magiſtri honore ornavit, & cum pleno Imperio Imperatorem exercitui in Italiam miſit. Secundum hæc de Imperatore creando cogitatum, placuitque omnibus ut Imperator deſignaretur, ac Zoæ legitimo conjugio copularetur. Ac cupiebat ſane ipſa maritum habere Conſtantinum Catepano, quem & 337
ab officio quod geſſerat Argoclinam vocabant, quod & formoſus erat, & cum Zoa occulte rem habere dicebatur ſed enm uxor veneno necavit, non quod ei infenſa eſſet, ſed quod ſe vivam eo privatum iri intelligebat. Zoe hoc conſilio ad irritum relapſo, Conſtantinum Monomachum ab exilio revocat, quem Orphanotrophus Mitylenam deportari, juſſerat, quod omnium rumore perhiberetur Imperio potiturus. Hunc Zoe, dum adhuc de altera illo Conſtantino ad Imperii culmen evehendo cogitaret, prætorem Græcorum deſignarat. Verum ut is veneno fuit ſublatus, quod hic idem nomen gerebat, Auguſtæ commodus viſus. Ergo adductus eſt ad templum principis exercitum, quod in Damocranea eſt Athyro proximum: miſſuſque Stephanus Pergamenus, unus de cubicularibus Auguſtarum eunuchis, qui eum privato habitu exutum Imperatoria amiciret purpura, & celoci impoſitum in palatium adduceret. Adducto Auguſta Zoe nupſit, conſecrante matrimonium primo Novæ Romæ presbytero, cui Stypes erat nomen, die Junii undecima, anni ejus quem ſupra indicavimus. Poſtridie coronatus eſt a patriarcha.

Zoe Monomacho nubit.

CONSTANTINI Monomachi Imperium.

Monomachus occæpto Imperio, & ſenatorios viros, prout cujuſque dignitas ferebat, ad ſublimiores evexit honorea, & pecuniæ diſtributione ſuam in populum liberalitatem declaravit. Emiſit etiam decreta per omnes provincias, quæ & ipſum eſſe Imperatorem factum indicarent: & promitterent, fore ut ſub ipſo omnia honeſta vigerent, omniaque flagitia exſcinderentur. Joannem quoque orphanotrophum cum omnibus quæ ipſius erant, a Monobatharum monaſterio in Leſbum, & Michaelum recens Imperio privatum in Chium, Conſtantinumque Nobiliſſimum in Samum deportavit. Hoc uſus exordio Monomachus Indictione x.

Edit. Paris. pag. 754

Sexta porro Octobris die, Indictione xi, anno mundi ϡϡϛιθ τϑ Lϛ, cometa apparuit, ab Oriente ad occaſum proficiſcens: totoque illo menſe ſuſſit. Is portendebat calamitates mundo eventuras. Cum enim Stephanus, qui & Boiſthlabus, fuga (ut ante docuimus) ex urbe elapſus Illyricos occupaſſet montes, ac Triballos, & Servos, indeque vicinam Romanis ſubditam populationibus vexaret: Monomachus earum graſſationum impatiens, Michaelo patricio Anaſtaſii logothetæ filio tum Dyrrachii præfecto, mandat per litteras, ut collectis & ſuis & aliis militibus

quotquot in vicinis ac Romanis ſubditis provinciis diſpoſiti erant, una cum ordinum ductoribus in Triballos proficiſcatur, & Stephanum debellet. Is vero Michaelus rei bellicæ ignariſſimus, quippe in umbra & inter delicias educatus, inepte & inſcite rem aggreſſus, magnam rei Romanæ calamitatem invexit. Contractis enim ut juſſus erat copiis, ad ſexaginta millia militum eas continebant, in Triballos duxit itineribus acclivibus, aſperis, ſalebroſis, ac ita anguſtis, ut ne bini quidem ſimul ire equites poſſent, Servis (ut fertur) dedita opera cedentibus ac iterare eum ſinentibus, neque de reditu ſolicitum, neque juſto præſidio anguſtias occupantem. ita ingreſſus, campeſtria direptionibus incendiiſque vaſtabat. At Servi fauces itinerum ac præruptas inſidere, & redeuntem ejus præſtolari. Michaelus ut ſatis prædæ captivorumque partum, tempuſque domum reducendi putavit, & in reditu in anguſtias pervenit: ibi vero Servi de ſublimioribus locis Romanos ſaxis, lapidibus, ſagittis, omniſque generis miſſilibus impetere, neque armis neque manibus uti valentes, aut ullo modo rem gerere, ita alii miſſilibus proſterni, alii per præcipitia devolvi, miſerabili clade, adeo ut adjacentes convalles atque cavitates cadaveribus impletæ perſequentibus perviæ eſſent. Perierunt ad x L. millia, & ſeptem duces: reliqui per ſaltus ac ſylvas montium diſſipati, & conſpectui hoſtium ſubducti, in cacumina evaſerunt, noctuque ad ſua pervenerant, miſerandum ac lacrymabile ſpectaculum. Inter hos fuit etiam ipſe Michaelus, ſimili uſus fortuna.

Romanorum in Servia clades.

Edit. Paris. pag. 755.

Rerum in Italia a Græcis geſtarum expoſitio.

At in Italiam, ut demonſtravimus, miſſus fuerat a Zoa Georgius Maniaces magiſter, ut res ibi ducum ignavia inhebefactatas conſtitueret, tyrannidem affectavit. eſtque operæ pretium hujus facinoris cauſas perſtringere. Quo tempore ab Imperatore Michaelo in Italiam miſſus fuerat Maniaces, ut Apolaphari Muchumeto Siciliæ præclpi a fratre ſuo & Afris oppugnato auxilium ferret, ſocios ſibi adſciverat e Francos, e Gallia tranſalpina evocatos, duce Arduino, cujuſdam regionis domino nemini ſubdito. his ſociis, ſua de Sarracenis ſtatuerat trophæa. Poſtquam vero Maniaces per calumniam Imperio privatus, ac Byzantium in carcerem abductus fuit, miſſuſque ei ſucceſſor Michaelus protoſpatharius Docenus, homo ineptus: nulla mora interpoſita periit res Romana. Nam hic cum Francis non præbuiſſet menſtrua quæ accipere ſolebant ſtipendia, earumque inſuper ducem, qui ad ipſum venerat, bortabaturque ut benigne milites tractaret neque eos mercede laborum fraudaret, pec contumeliam flagris (ita enim fertur) cecidiſſet: coegit Francos a ſe deſciſcere. Camque il arma moviſſent, & ipſe cum omnibus Romanis copiis eos deberet adoriri: unica Opſiciana legione & parte Threcenſium ſtipatus, cum iis apud Cannas prope Anſidum fluvium, quo loco quondam permulta Romanorum millia occidit Annibal, conſiliait: vi-

Francl.

A τῇ ἐγγιζόντων τότῳ θεμάτων, καὶ αὐτῇ ὑποταμένων, ἢ σωμάτα τῶς ὑποστρατηγοὺς εἰς Τερβαλλοὺς ἀπελθεῖν, ἢ καταπολεμῆσαι τὸ Στέφανον. ὁ δὲ πολεμικῆς ἐπιστήμης ἀπέχων παντάπασι, καὶ σκιατραφὴς ἀνθρωπος, καὶ ἀπαθείας ἐστιθραμμένος, ἀφωνὸς καὶ ἀπέχρας ἐπιχωρίας τῇ ἴρῳ, μεγάλης αἰτίας ἀτυχίας τῇ Ρωμαίων ἐγένετο πολιτεύματι· ἀθροίσας γὰρ ἃς προσετύγχανε δυνάμεις, ὡσεὶ περὶ τὰς ἑξήκοντα χιλιάδας, ἐπῆσαν εἰς Τερβαλλοὺς, διοδεύσας ὁδοὺς ἀνάντεις καὶ τραχείας, καὶ λοιπρὰς τῇ συνοχώρους, ὡς μὴ ἐν τοιτῷ διώδευε δύο ἱππεῖς βαδίζειν (ἐνδύεσθαι ἐξοπλίτιδες, ὥς φασι, καὶ τῇ Σέρβων, ἢ συγχωρήσαντος τοῦ εἰσόδου) μετὰ τῆς ὑποστρωφῆς φροντίσας, μήτε φυλακὴν ἐπιστήσας ἀξιόμαχον ταῖς συνοχωρίαις· ἐκεῖνος μὲν οὖν εἰσῆλθεν, ἐδῃώσας πεδιάδας, ἢ ὑπερβάλλων. οἱ δὲ Σέρβοι ἀκπαλαβόντες, ἐφύλαττον τὰ στενὰ ἢ ἀπόβαρμα τῆς τρίβου, ἢ προσίμβων ἢ ὑποτροφεύ. ὡς δὲ ἄλως τῇ Μιχαὴλ ἐδόκει τὰ τῆς λιπλασίας, καὶ λείαν πολλὴν ἢ αἰχμαλωσίων περιβάλετο, καὶ καιρὸς ἐφάνη ἀναζυγῆς, ἢ ταῖς συνοχαῖς ἀδιεξόδευτος ἐγένετο· τότε δὴ ἀφ' ὕψους οἱ πολέμιοι χάρμασί τε βάλλοντες, καὶ τόξοις ἢ πετροβόλοις ἐκβάλοις ἀρχαίοις * αὐτόμοις· τῇ περὶ τὸν Μιχαὴλ μάχῃ χαρᾷ, μηδ' ἅπλοις χρῆσθαι δυναμένοις, μητ' ἀναιρεῖσθαι ὅλως ἐπιδεξιοῦσθαι ἔργον. καὶ οἱ μὲν αὐτόθι βαλλόμενοι ἔπιπτον, οἱ δὲ καπεκρημνίζοντο καὶ ἐλεεινῶς ἀπολλύοντο, ὡς πλαρωθῆναι νεκρῶν τὰς παρακειμένας φάραγγας, καὶ τὰς ῥύακας ἢ βαθὺς γενέσθαι τοῖς διώκουσι. ἔπεσον δὲν πεῖ πεντε μ. χιλιάδες, ἀπολόμενοι δὲ ἢ στρατηγοὶ ἑπτά. οἱ δὲ λοιποὶ ἐν ταῖς λόχμαις ἢ κάπαις καὶ ἢ συναγωγαῖς καρυφύτης τ' ὀρίων, ἢ τοῖς τ' ἐναντίων ἐξοδράντες ὀφθαλμοῖς, ἢ διὰ τ' πορφῶν τινων ἀναῤῥιχώμενοι, νυκτὸς διεκδύσαντες πεζοὶ ἢ γυμνοὶ, ἢ τοῖς ὀρεσι θέαμα ἐλεεινὸν, ἢ θρήνων ἄξιον. διεσώθη δὲ μετ' αὐτὸ ἢ Μιχαὴλ, ἢ ἐσθῆτι ἐκ αὐτοῦ πεπειλημένος τύχης.

Γεώργιος δὲ μάγιστρος ὁ Μανιάκης ἐν Ἰταλίᾳ, ὡς B ἤρατο, παρὰ τῆς Ζωῆς πεμφθείς, ἐφ' ᾧ καταστήσασθαι τὰ ἐκεῖ (ἐπόσει δὴ τὰ πάντα, καὶ κακῶς ἐφέρετο ἀπειρίᾳ ἢ φαυλότητι ἀρχόντων) πρὸς ἀπόστασίαν ἀπέβη. ἄξιον δὲ εἰπεῖν ἐπιδραμόντας καὶ τὰς αἰτίας ἐξ ἀκριβῆ γνώσεως τ' τῇ βιβλίᾳ ἐπιγεγράφθαι· ὅτι δὴ ὑπὸ πρώτος ἐς Ἰταλίαν ἐπέμφθη παρὰ τῦ βασιλέως Μιχαὴλ, συμμαχήσων Ἀπολάφαρ Μαχούμετ τῇ ἐν Σικελίας ἄρχοντι, πολεμουμένῳ παρὰ τῦ οἰκείου ἀδελφῦ ἢ τῇ Ἄφρων, ἴτυχε προσταιρισμένος Φράγγους πεντακοσίους ἀπὸ τῆς πέραν τῆς ἄλπεων Γαλλίας μεταπεμφθέντας, καὶ ἄρχοντα ἔχοντας Ἀρδοῖνον τῶν κλεινῶν, χώρας τινὸς ἄρχοντα, ἢ ὑπὸ μηδενὸς ἀγόμενον, μεθ' ὧν τὰ τῆς Σαρακηνῶν εἰργάσατο ξίφεσι. ἐπεὶ δὲ ὑπὸ συνορμηθεὶς παρελύθη ἢ ἀρχῆς, καὶ εἰς ἢ πόλιν εἰσαχθεὶς καθείρχθη. ἢ ἄρχων αὐτὸ αὖτε τῆς Ἰταλίας ἐκπέμφθη Μιχαὴλ στρατοπεδάρχης ὁ Δοκειανὸς, ἀνεπιτήδειος ἄνθρωπος, * ἰδιώτῃ χρόνῳ συγχαίρειν ἢ ἥδεσθαι τὰ πραγματα. μὴ παρέχων δὲ τοῖς Φράγγοις τὰ αὐτοῖς παρεχόμενον ἐφ' ἵππων μιᾶς στιβάσιον, μᾶλλον δὲ (ὡς φασι) καὶ ἢ ἡμιόνια τύπον ἀφιγμένον ὡς ἐν αὐτῷ, ἐφ' ᾧ παραλύσαι ἐπίσης χρῆσθαι τοῖς στρατιώταις, ἢ μὴ ὑποστρῶν τύπος τῦ ἵππων μιᾶς, ὑβρίσας ἢ μαστιγώσας ἀτίμως, ἰωάγκασε τοὺς ἀνθρώπους ἀποσπᾶσαι. ὧν ἅπλα ἀπεικότων δίον τοῖς Ρωμαϊκαῖς ἁπάσας ἀθροῖσαι δυνάμεις, ἢ τύπος προσμίξαι. ὁ δὲ τῶν ἐκ ἐποίησε· ἀλλ' ἐν αἰλυφῶς πῆγμα τὸ τῦ Ὀλικίου, ἢ μίρος τῆς Θρᾳκησίων, καὶ συμβαλὼν αὐτοῖς ἐν Κάσαις πεζὸ ἢ Ἀμφίδια ποταμὸν (ἔνθα καὶ ἢ τοὺς πάλαι χρόνους Δυτίβας τὰς πόλεις τῆς Ρωμαϊκῶν

* ἢ αὐθεντῶν Scyl.

* καὶ φιλονεικίαν ἀρχομένων Scylitz.

στρατόμαχον καὶ πολλοὺς μυριάδας) ἐτροπώθη, καὶ τὸ πλέον ἀπέβαλε τῆς στρατιᾶς, αἰχμῆς δ' αὐτὸς ἐν Κάνναις ἡσσωθείς. ὅπου δὲ πληγεὶς, ὅσον μὴ † πληγεὶς (καπὶ † ἐν παροιμίας ἀλιᾶ) ποῶ ἦλθε, οὐδ' ὀχυράσας ἑαυτὸν πάσῃ τῇ στρατιᾷ προσέβαλε τοῖς ἐχθροῖς· ἀλλ' ὑπὸ θράσους ὡς εἶσαι στρατηγοῦντες, αὐτὸς τε τοὺς ἐτροπώθησαν πάλιν ἀναλαβών, καὶ Πατίδας καὶ Λυκάονας, οἵ περ αἱ πλησίον τὸ τάγμα † φοιδράτων πρὸ τῶν λεγομένων Ὡρας προσρύγνυνται τοῖς ἐχθροῖς· καὶ τρέπεται αὖθις κατὰ κράτος, προστασιασάμενον τῷ Φράγγων, καὶ ἄλλο πλῆθος οὐκ ὀλίγον, ἀπὸ τῆς Ἰταλῶν τῆς πρὸ † Πάδου † ποταμοῦ καὶ τῆς ὑπωρείας οἰκούσης † Ἄλπεων. τότε δὴ πυθόμενος ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ, ὅτι μὲν μισήσει † ἀρχῆς. ἔπεμψε δὲ † Βοϊωάννῃ, δοκοῦντα φρακτικὸν ἄνδρα εἶναι καὶ ἐν πολέμοις ἔμπειρον, καὶ εἰς ἑαυτὸν ἀφαίρεσιν τῆν τῆ γένους ἀναφορᾶς, τὸν ἐπὶ Βασιλείου τοῦ βασιλίσσης ἐν Ἰταλίᾳ πεμφθέντα Βοϊωάννην, ὃς πᾶσαν τὴν Ἰταλίαν μέχρι Ῥώμης ὑπὸ τὴν βασιλέα παρεσκεύασε. ἀλλὰ καὶ ὗτος ἀπελθὼν καὶ χώραν ἐκ πολλῶν καὶ ἀμαίαν δυνάμιν μὴ λαβὼν, ἀλλ' ἀναγκασθεὶς μὴ † φρουρημένων συμβαλεῖν τοῖς ἐχθροῖς καὶ † Μανιάκῃ. ἔδη ἀρκασθέντι, καὶ τῆς χώρας ὡς ἰδίας ἀπεχομένης, ἀπιθεὶς ἐάλω. ἐκ ὁ αὐτὸς αὖτις στρατὸς, ὅσον μὰ σιδήρῳ γενέσθαι παράλημμα, ἄλλος ἀλλαχῆ διεσκεδάσθησαν, ἡσσωθέντες ὑπὸ τοῖς ἐνὶ τὰ Ῥωμαίων φρονοῦσι φρυρίοις. καὶ λοιπὸν οἱ Φράγγοι † Ἰταλίας, ὡς δορυκτήτου αὐτοκρατοῦντο ἀπράκτως, τῇ ἐχυρωτάτων ὧν μὲν ἐκτὸς, ὧν δὲ βίᾳ ἐκ ἀνάγκη προσχωρούντων αὐτοῖς, πλὴν Βρεντεσίου, καὶ Ἰδρουσίνης, Τάραντος τε καὶ Βάρεως· αὐταὶ δὲ αἱ τέσσαρες πόλεις παρέμειναν, πίστει Ῥωμαίοις φυλάττουσαι.

Μιχαὴλ δὲ τῶ βασιλίως Νικηφόρου, καὶ † μετ' αὐτὸ ἐξωθέντος † βασιλείας, ὁ Μανιάκης (ὡς ἀνωθεν ἐρρέθη) πεμφθεὶς εἰς Ἰταλίαν παρὰ † Ζωῆς, εἰ καὶ μὴ δυνάμει ἀξιοχρέω εἶχε, ὅμως μὴ τῆς παρούσης στρατιωτικῆς μαχαιρας χρησάμενος, ἐπιόντας ἔχοντι τοὺς Φράγγους † Ἰταλίας περὶ Καπύην καὶ Βενβεντὸν καὶ Νεάπολιν, καὶ μετέωρα καθίσασι καὶ γαλήνην παρέχουσι τοῖς πράγμασι. ὅπως ὁ Μανιάκης καὶ τὸ θέμα τῆς αὐτοκρατορίας τοὺς οἰκήσεις ἔχων, καὶ Ῥωμανῷ τῇ Σκληρᾷ γειτονῶν, ἐμφερόμενος φόβῳ αὐτῷ, πολλὰς ἐπιχείρησιν ἀνελεῖν αὐτὸν, εἰ μὴ φυγῇ † ἑαυτὸν ἐποίησατο σωτηρίαν. ἐπεὶ δὲ τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα ἐς Κωνσταντῖνον ὅλον † Μονομάχου, καὶ ὁ Σκληρὸς ἐπὶ μέγα τύχης ἦρτο (ἐπαλλαγὴν δὲ τῇ Μονομάχῳ † Σκληρὸν ἀδελφὰ) μάχιμος νεμηθεὶς, καὶ φρονηράτωρ, τῇ εἰς αὐτὸ μεμηνότος τῶ Γεωργίου καταδρομῶν, καταχρώμενος τῇ ἐξουσίᾳ, καὶ τῶν Νορμανδῶν κατεῖχεν τὸ Μανιάκου, πάντ' αὐτοκρατὸς αὐτῷ ἰδίου, καὶ ἐκ ἐφορᾶ χωρεία, καὶ εἰς τὸν ὕπατον κοίτον ἀνάδην ἐξύβριζεν. ἄπιρ ἐκείνος ἐν * Ἰταλίᾳ πυθομένος ἤχαλε, καὶ διεφέρετο τῇ θυμῷ. ἄρτι δὲ καὶ αὐτοῦ τῶ Ῥωμανῶ παραλυθεὶς τῆς ἀρχῆς, καὶ τοῖς πᾶσιν ἀπεγνωκὼς (ἤδει γὰρ, ὡς ἐκ εἰς χρυσὸν αὐτῷ πῶλος † εἰς τὸ Βυζάντιον ἀφίξεις πλήσιον) τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ δυνάμεις ἀναστήσας καὶ ἐξορθώσας, διλώσατο τὸν τῆς στρατιωτῆς τοὺς οἰκείας ἰδίοις πατρίδας, ὅπλα κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτοῦ. καὶ † μὲν πεμφθέντα ἐξόδιον αὐτῷ (ἦν δὲ ὁ φρουταπαδάριος Πάρδος, ἀνὴρ Βυζάντιος, καὶ δι' ἄλλο μὲν οὐδὲν ἀγαθὸν, ὅτι δὲ γνήσιος ἦν τῇ βασιλεῖ, πλησίον χώρας ἄρχων πεμφθεὶς, ἀναιρεῖ. αὐτὸς δὲ αὐτῷ ἐξόδιμα πιεζόμενος, καὶ τὰ † βασιλείας παράσημα ἀναλαβὼν, ἀναγορεύεται βασιλεὺς, καὶ πλοίοις ἐμβιβάσας

A ctuſque, amiſſa majore exercitus parte, Cannas turpiter evaſit. Hac accepta clade, ne ictus quidem (quod eſt de piſcatore proverbium) ſapuit, neque omnibus copiis munitus hoſtem petiit: ſed temeritate nimirum ductus, eos ipſos qui victi fuerant collegit; adjunctiſque Piſidis & Lycaonibus qui * Phœberatorum legionem impleant, Francos, quibus alia haud exigua auxilia ab Italis circa Padum flumen & ad Alpium radices habitantibus acceſſerant, apud Horas (id loci nomen eſt) adortus magna rurſum pugna victus eſt. Michaelus Imperator his cognitis, Imperium Doceano abrogat: mittitque pro eo in Italiam Bojoannem, qui ſtrenuus & bello egregius videbatur: & ab eo Bojoanne ducebat genus qui a Baſilio Imperatore in Italiam miſſus, totam Italiam ad Romam uſque in poteſtatem ejus redegerat. Verum is quoque cum eo veniſſet, & novum exercitum non haberet, ſed jam ante victus cogeretur in hoſtem ducere, qui regionem eam obtinebat, ac ut propriam tutabatur, victus apud Monopolin in poteſtatem hoſtium vivus perveniit: iis quos ferrum non abſumpſerat, alio alias diſſipatis in caſtella quæ Romanis adhuc favebant. Exinde Franci Italiam, ut bello partam, ſibi vindicavere, incolis qua ultro ſe dedentibus, qua vi ſubactis. Quatuor tantum urbes in Romanorum fide permanſerunt, Brundufium, Hidrus, Tarentum, & Baris.

Michaelo Imperatore mortuo, & Calaphata ejus ſucceſſore exturbato, miſſus in Italiam (ut diximus) Maniaces, quamquam non eſſet ſatis juſtis copiis inſtructus, artibus tamen Imperatoriis tantum confecit, ut & Francos Italia pelleret apud Capuam, Beneventum ac Neapolin, & res mediocri in quiete ac ſecuritate conſtitueret. Habebat hic Maniaces in provinciis Orientalibus poſſeſſiones, & vicinum Romanum Durum, cum quo exercuerat inimicitias: & eum aliquoties, niſi fuga ſibi caviſſet, interfecturus fuerat. Poſtquam vero Imperio Romano potitus eſt Monomachus, Durus quoque ad ſummam evectus fortunam (nam ab Imperatore, qui ſororem ejus pro pellice urebatur, magiſter & protoſtrator factus erat) injuriarum Maniacis memor, abuſus ſua potentia, & Maniacis abſentia, ditioni ejus multa intulit damna, & thalamum ejus liceor polluit. De quibus Maniaces lo Italia factus certior, magnas animo moleſtias iraſque agitabat. Cumque opera Romani infuper factum eſſet, ut magiſtratus ipſi abrogaretur, deploratis prorſus rebus (intelligebat enim reditum in urbem non bene ſibi ceſſurum) concitatis atque corruptis Italicis copiis, cum jam deſiderio ſo patriam redeundi milites urderent, arma contra Imperatorem movet. Miſſum ergo ſibi ſucceſſorem Pardum protoſpatharium, hominem Bytaminum, neque ullam ob præſtantiam, ſed quia notus erat Imperatori, tantæ provinciæ præfectum, interfecit. Ipſe diademate & reliquis Imperii ſumptis inſignibus Imperator ſalutatur: exercituque in naves impoſito,

* fudertorum. *Edit. Pariſ. pag. 756.*

Maniacis tyrannidem molientis intentus.

pag. 757.

* πυθόμενος Scylitz.

in Bulgariam trajicit. Imperator poſtquam de hoc reſcivit, non leviter perturbatus, litteras ad eum mittit, lo quibus ipſi & quos ſecum habebat impunitatem & multa beneficia pollicetur. cum autem a propoſito ille non dimoveretur, ipſe quoque ſuas copias contrahit, & duce eas Stephano Sebaſtophoro (id eſt Auguſtifero, qui ipſi ad Damocraneam lætum delati Impeſii nuntium attulerat, contra perduellem mittit. Concurrerunt adverſi exercitus apud Oſtrobum in Marmario: fuſæque Stephani copiæ ſunt, ipſo Maniace primos ducente & hoſtium ordines diſjiciente. Jamque univerſi eum Imperatorem fauſtis ominibus ſalutabant, cum ſubito equo dalapſus expirat, non extante vulneris auctore, quod in pectore lethale acceperat. Quod ſimulatque innotuit Imperatoriis, caput Maniaci amputatur: & qui ab ipſius partibus ſteterant, amiſſo duce, abjectis armis deditionem fecerunt. Conſeſtim ad Imperatorem nuntius victoriæ mittitur. Aliquot diebus poſt Stephanus in urbem redit, afferens caput Maniacis, & bello victos, quos in triumpho duxit per mediam plateam, aſinis inſidentes, prælato in haſta capite Maniacis: & ipſe albo aquo veſtas, pompam eſt ſubſecutus.

Theophili Eroticæ rebellio.

Sub idem tempus Theophilus Eroticus Cypri prætor, homo ſemper novandarum rerum cupidus, cognito Calaphatis exitu, & rerum confuſione, opportunum ſe tempus nactum ratus ſui inſtituti conficiendi, totum Cyprium populum concitat, inſtigatque ad necem Theophylacti protoſpatharii judicis, ac publici tributi exactoris, ſub prætextu nimii ab eo in exigendo adhibiti rigoris. Ad hunc opprimendum nihil opus fuit Monomacho longiore mora. Nam claſſis ductor Conſtantinus Chages patricius, Cypriis univerſis ſubactis eum cepit, & ad Imperatorem adduxit. Adductum Imperator ſtola muliebri induit, & Indis equeſtribus in Circo in triumpho duxit, ſpoliatumque ſuis facultatibus dimiſit.

Edit. Pariſ. pag. 758.

Vigeſimæ die Februarii, Indictione xs, Alexius patriarcha rebus humanis excedit. Ei ſufficitur die Annuntiationis feſto Michaelus Cerularius, qui vixerat mouanchus, ex quo eum Orphanotrophus ob paratas inſidias relegaverat. Indicatur etiam Imperatori theſaurus auri reconditus in Alexii manſione, quem miſſis famulis recepit, ad centenaria viginticuinque. Eadem Indictione poſtridie Kalendas Majas oculi effodiuntur Orphanotropho, in loco cui nomen Marycari. alii id inſcio Imperatore ajunt factum fuiſſe, juſſu Theodoræ: plerique omnes, ipſius monachi maodato, ei ob relegationem itato. Mortuus eſt decimatertia die ejuſdem menſis. Julio menſe, Stephanus Sebaſtophorus delatus eſt, quod inſidiatus eſſet Imperatori, volueritque Imperium in Leonem patricium transferre, & Melitenæ præfectum conſtituere filium Lampri. Ac Stephanus quidem opibus ſuis mulctatus, & monaſticam vivere juſſus, & relegatus eſt. Lamptus crudeliter tortus, & per forum ludibrii *σὺν ὑπὸ Θεοδώρας, ἄκοντος τοῦ βασιλέως· ὡς δὲ ὁ τῆς πολλῶν ἀρετῆ λόγος, παρ' αὐτοῦ τότε, ἐγκοπῶντος αὐτῇ τῆς ὑπηρεσίας, ἢ τῇ γ'. τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀπορθησάτω. Ἰουλίῳ δὲ μηνὶ τῆς αὐτῆς ἰνδικτιῶνος, κατηγορᾶτο ὁ Στέφανος ὁ σεβαστοφόρος, ὡς ἐπιβουλεύων τῇ βασιλεῖ, καὶ βασιλέα βουλόμενος ποιῆσαι Λέοντα πατρίκιον, ἢ στρατηγὸν Μελιτηνῆς τὸν υἱὸν τοῦ Λαμπροῦ· καὶ ὁ μὲν Στέφανος τῆς ὑπαρχόντων γυμνωθεὶς, ἢ μοναχὸς ἀπαχθεὶς, ἐξωρίσθη. ὁ δὲ Λαμπρὸς ἀκλαυστὶ ἐπιθεὶς, ἢ ἐξ τῆς ἀγορᾶς πομπεύθεις, ἢ τῆς ὅλης πο-*

A τὰς δυνάμεις περαιῶται ἐν Βουλγαρίᾳ. ὧν μαθὼν ὁ βασιλεὺς, εἰς παραχλὼ ἢ τυχῶσαν ἐπέστειλε γράμματα μὲν πρὸς αὐτὸν ἐκπέμπει παντὸς ἀπολύοντα φόβου ἕνεκα, ἢ τὰς σωὰ αὐτῷ, παρακαλοῦντά τι ἀποθέσθαι τὸ ὅπλα, καὶ ὑπηκόῳ πᾶσιν διεργάσεσθαι· ἐπεὶ δὲ ἐκείνος ἀπήγγειλεν, ὡς μεθίετο τῷ σκοπῷ, ἀγνοοῦντες ἢ αὐτὸς ἃς ἔσχε δυνάμεις, καὶ στρατηγὸν αὐτοῖς ἐπιστήσας Δισπεράτρα τὸν Σεβαστοφόρον Στέφανον, τὸν ἐν Δαμπερακίῳ τὰ ἢ βασιλέως ἀγγέλια πίνῳ ἡδυνόμενον, ἐκπέμπει κατὰ τῶν ἀποστατῶν. ἢ συμπαίσει τὰ στρατεύματα κατὰ τὸν λεγόμενον Ὀστρόβου, ἐν τῇ Μαρμαρίῳ. ἢ συμπλοκῆς γενομένης, ἔφυγον οἱ περὶ τὸν Στέφανον, αὐτοῦ τοῦ Μανιάκη προηγουμένου, ἢ τοὺς φάλαγγας ἠμύναντος. Ἐ αὐτὸν ὡς βασιλέα εὐφήμουν. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐγίνετο, αἰφνιδίως ἐκ τοῦ ἵππου πεσὼν ὕπος, ἀπέθανε, μηδενὸς φανέντος τοῦτον ἐξώσαντος· ἀρίδηλον δὲ ἔχων κατὰ τὴν γάστρα πλαγόν. τοῦτο δὲ γνωσθέντος τῇ ἑωσφόρῳ στρατῷ μετ', ἀποπέμπεται μὲν ἡ κεφαλὴ τῷ Γεωργίῳ· συλλαμβάνονται δὲ καὶ πάντες οἱ αὐτῷ συναράμενοι, ἅμα τῇ πόσει τοῦ ἀρχηγοῦ πᾶ ὅπλα ῥίψαντες, καὶ ἑαυτοὺς ἐγχειρίσαντες. Ἐ τῇ μὲν βασιλεῖ ἄγγελος ἐπέφθα, κομίζων τὰ εὐαγγέλια τῆς νίκης. ἑσπέρᾳ δὲ μεθ' ἡμέρας τινὰς καὶ ὁ Στέφανος, ἡ κεφαλὴ ἄγων τοῦ Μανιάκη, ἢ τοὺς κραπθέντας ἐν τῇ πολέμῳ· ἢ ἐξ μέσης ἡ πλατείας θεμαμβύσας, προηγεμένης ἡ κεφαλῆς ἀνωθεν δόρατος, καὶ τῷ ἀποστατῶν ὄνους ἐποχουμένους. αὐτοὺς ὀπίσθιον εἶπεν, ἵππῳ λάκῳ ἐφεζομένους. Ἐ τὰ μὲν περὶ τὸν Μανιάκλιν, τοιοῦτον εἶλαρι τέλος.

Γίγνεται δὲ τις καὶ ἄλλη ἀποστασία ἐν Κύπρῳ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον, πρωτεργὸν ἔχουσα Θεόφιλον τὸν Ἐρωτικόν· ὅστις δὴ τῆς νήσου στρατηγῶν, καὶ πανοῦργος ἀεὶ πραγμάτων ἐφιέμενος, ἐπείπερ ἐπύθετο τὸν ἢ Καλαφάτη καπηρεφλὸν, Ἐ ἢ καταχώσαν τὰ ἀφάνιστα σύγχυσιν, καιρὸν εὐθέτου εἶναι οἰόμενος πρὸς τὸ ἀνοδιάζεσθαι, τότε τὸ ἔθνος ἅπαν τῆς Κυπρίων ἀπάστου, ἢ τὸν δικαστὴν ἢ πράκτορα ἢ δημοσίων φόρων τὸν φραπταθέντα Θεοφύλακτον ἀτιλεῖς παρασκευάζει· ἴγκλημα τοῦτῳ ἐπενεγκών, ὡς βαρείας πᾶς ἢ συντελοῦν ποιμένι οἰκπράξεις. ἀλλὰ πρὸς τοῦτον οὐκ ἐδίκησε τῇ Μονομάχου μακροπόρᾳ τελευτῇ, χειρώσατο δὲ αὐτὸν ἐκπεμφθεὶς ὁ, τε τοῦ σόλου κατέρχων Κωνσταντῖνος πανρίκιος ὁ Χαγὲ, τὸ ἔθνος ἅπαν τῇ Κυπρίων ὑποποιήσαμενος, ἢ ὡς βασιλέα ἄγων. ἀχθόμενος δὲ, θᾶλυν ὁ βασιλεὺς ἐκδύσας στολὴν, καὶ ἐν τῇ ἱππικῇ ἱπποδρομίας ἀγομένης θεαμβύσας, καὶ τῇ ὑπαρχόντων ψιλώσας, ἀπέλυσε.

Τῇ δὲ κ'. τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς τῆς ια'. ἰνδικτιῶνος, κατέλυσε ἢ ζωὴν Ἀλέξιος ὁ πατελάρχης, ἢ ἀνέγνωσται εἰς τὸν αὐτοῦ θρόνου Μιχαὴλ ὁ Κηρουλάριος, κῆ ἢ ἀμέρᾳ ἢ δ' ἀγγελισμοῦ, μοναχὸς ὤν, ἐξ οὗπερ ὁ ὀρφανοτρόφος αὐτὸν διὰ τὴν ἐπιβουλὴν ἐξώρισεν. προσαγγέλλεται δὲ τῇ βασιλεῖ ἢ χρυσίον ἀποτεθησαυρισμένον ἐν τῷ τοῦ Ἀλεξίου μονῇ, ἢ πέμψας ἀναλαμβάνεται τοῦτο, εἰς κεντηνάρια τεσσαράκοντα μὲν τέ. Μαΐου δὲ, ἀδυνάτου ἢ αὐτ' ἰνδικτ. ἐκτυφλοῦται ἢ ὁ ὀρφανοτρόφος ἐν τῇ λεγομένῳ χωρίῳ τῇ Μαρυκάπου, ὡς μὲ τινες φασὶν ὑπὸ Θεοδώρας, ἄκοντος τοῦ βασιλέως· ὡς δὲ ὁ τῆς πολλῶν ἀρετῆ λόγος, παρ' αὐτοῦ τότε, ἐγκοπῶντος αὐτῇ τῆς ὑπηρεσίας, ἢ τῇ γ'. τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀπορθησάτω. Ἰουλίῳ δὲ μηνὶ τῆς αὐτῆς ἰνδικτιῶνος, κατηγορᾶτο ὁ Στέφανος ὁ σεβαστοφόρος, ὡς ἐπιβουλεύων τῇ βασιλεῖ, καὶ βασιλέα βουλόμενος ποιῆσαι Λέοντα πατρίκιον, ἢ στρατηγὸν Μελιτηνῆς τὸν υἱὸν τοῦ Λαμπροῦ· καὶ ὁ μὲν Στέφανος τῆς ὑπαρχόντων γυμνωθεὶς, ἢ μοναχὸς ἀπαχθεὶς, ἐξωρίσθη. ὁ δὲ Λαμπρὸς ἀκλαυστὶ ἐπιθεὶς, ἢ ἐξ τῆς ἀγορᾶς πομπεύθεις, ἢ τῆς ὅλης πο-

ρωδὸς, μετὰ μικρὸν ἀπέθανεν. ἐγένετο δὲ ἡ κατὰ τὸν Ἰουλίου μῆνα τῆς αὐτῆς ἐπινεμήσεως, καὶ ἀπὸ τοῦ ἔθνους τῆς Ῥὼς κίνησις τῶν βασιλίδος.

Οὗτοι δὲ κοινοπραγοῦντες μὲν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ εἰρηνεύοντες μετ' αὐτῶν, ἀδεῶς τε ἀλλήλοις ἐπεμίγνυντο, καὶ ἐμπόροις ἐς ἀλλήλους ἐπέμποντο· καὶ ἦν τὸν χρόνον φιλοσοφίας γινομένης ἐν Βυζαντίῳ μετά τινων ἐμπόρων Σκυθῶν, συμπλεκάδης τις ἐξ αὐτῶν ἐπακολουθήσασης, ἀνήρ τινος Σκύθου φονεύσαντος ἐπιφανοῦς, ὃ τότε κατάρχων τοῦ γένους τῶν Βλαδίμηρος, ἀνὴρ ὀργιλίας, καὶ τὰ ποικιλα τῇ θυμῷ χαλεπαίνων, πυθόμενος τὸ συμβὰν, καὶ δεινοπαθήσας, καὶ μὴ δὺς ἀναβολὴν ἢ καιρὸν τῇ αἰτήματι, τῷ ὑπ' αὐτὸν ἀγείρας ὅσον μάχιμον, προστατεύσαμένος δὲ καὶ συμμαχικὸν ἀπὸ ὀλίγων ἀπὸ τῆς ἀπωτεκῶτων ἐν τῇ προσαρατίοις τοῦ Ὠκιανοῦ νήσοις ἐθνῶν, καὶ πλήθος ἀθροίσας, ὡς φασι, περὶ τὰς ἑκατὸν χιλιάδας, καὶ πλοίοις καὶ χηλαίοις τοῖς λεγομένοις μονοξύλοις ἐμβαλὼν, καὶ τὴ πόλιος ἐξορμᾷ. τῶν μαθὼν ὁ βασιλεὺς, πέμπει μὲν ἀρισβάδης, ἐξαιτῆ καταθέσθαι τὰ ὅπλα, καὶ ὑπεχνέμενος ἐξιάσασθαι οἱ τι δὴ καὶ γίγνον ἄποπον, εἰ μὴ ἐξ μικρὸν ἐθελῆσαι πρᾶγμα, τοῦ ἐα μακρῆ πλημμελῆσαι ἐξελθεῖν εἰρηνικῶν, καὶ τὰ ἔθνη κατ' ἀλλήλων ἀνάψαι. ἐπεὶ δὲ διέξαμενος αὐτὸς τὰ γράμματα, πρὸς τὸ ἀρίσβου ἀτίμως ἐδίωξε, καὶ ὑπερφάνως εἰ σαβαρὰς ἀπέδοκεν λόγους, ἀπεγνωκὼς ὁ βασιλεὺς τοῦ εἰράνου, καὶ αὐτὸς ὡς ἐοῦ ἀντιπαρεπάττετο· καὶ τὰς μὲν ἐσβαλὼν τῇ βατιλίδι ἐμπόρους τῇ Σκυθῶν, ἔτι δὲ τοὺς ἐν τῇ συμμαχίαν παρόντας ἐξεπορπίσας ἐκ τῶν δήμων, καὶ ἀσφαλισάμενος ἵνα μὰ καὶ ὑπὸ τὸν ὕπνον ἐπιβουλή τις αἰνιχθῇ, ὡς ὁ καιρὸς ἰδίδου καὶ τὸ τῶ ἔργω ἐξύρροπον, τοὺς τε βασιλικὰς ἐξαρτύσας τριήρεις, καὶ ἄλλας ὡς ὀλίγας ἀπὸ τῆς δυσαλῶν καὶ κύφων, καὶ λαοῦ πλησάσας ἀπὸ τῆς παραυχένιον ἐκ Βυζαντίου τότε στρατιᾶς, καὶ αὐτὸς ὕπνος τῇ βασιλικῷ ἐπιβᾶς δρόμωνι, ἔξεισι, καὶ τοῖς Σκύθαις ὑπαντιάζει καὶ τὸ τῶ Πόντῳ στόμα ἐκ τῆς λεγομένης σκυλοχώρι Φάρῳ, παρεκομίσθη ἔχων διὰ τῆς ξηρᾶς καὶ ἱππικὸν στρατιὰ ὡς ὀλίγον. ἐπεὶ δὲ ἀντιμέτωποι ἔστησαν αἱ δυνάμεις, ὄργω μὲν ἀδίστιρον μέρος ἦκτο· εἰ τε δὲ Σκύθαι ἐπὶ τὸ λιμένος ἔνθα προσώρμουν ἐσῶτες, ἀσυχίαν ἦγον· καὶ ὁ βασιλεὺς τὸν ἐκείνων προσμένων κίνησιν, ἐκαρτέρει. ἐπεὶ δὲ ὁ καιρὸς ἐτρίβετο, καὶ ἡ ὥρα λὼ πρὸς ὀψὲ, πρίσβυς ὁ βασιλεὺς πάλιν ἐκπέμπει περὶ εἰρήνης, καὶ πάλιν ἀτίμως ὑπεπέμπετο πάντως ὁ Βάρβαρος, μανίσας, εἰ βούλεται τῇ βασιλεῖ καταθέσθαι τὰ ὅπλα, δῶναι πατρὶ τῇ ἐχάμεν αὐτῇ στατῆ, ἀνὰ χρυσίν λίτρας τρεῖς. ἀμπονεῖ φανέντος τῆς ὑπαρχίας, ἴγνω δὲν ὄργω ἐχθαι. οἷς δ' ἐκείνοις ἀτρέμας εἶχον, μπατσιλάμβος ὁ βασιλεὺς τὸν μάγιστρον Βασίλειον Θεοδωροκάνον, τρεῖς εἰλαφίνοι προστάττει τριήρεις δρομάδας, καὶ ἀπιλθὼν καὶ ὑπερφάσθαι τῇ Σβυθῶν ὕπνῳ διωκθεὶς ἀφροβολιζόμενος πρὸς πόλιμον αὐτὸς ἐπανάσθαι. ὁ δὲ τὰς τριήρεις οἰλυφὸς, καὶ πρὸς τὰς Σκύθας γινόμενος, οὐ δὲ ἀκροβολισμῶ ἢ αὐτὸ ἀπειρατο γοῦμος, ἀλλ' εἰς μέσους ἑαυτὸ ἐδίωσας, ἐπεὶ μὲν σάφα τῇ σκάφος καταφλέγει πυρὶ, τέλα δὲ ἄπαρδα καπαπονίζει. χειρώσας δὲ καὶ τὰ αὐτὸς, ἐπανῆλθας εἰς αὐτὸ, καὶ τῇ ἔνδον ὡς μὲν ἔκφευξας, ὡς δὲ τῷ ἐπωσαμένος, τῷ πόλιμῳ καπαπλαγίπας αὐτῷ. οἱ δὲ Σκύθαι, καὶ ἡ βασιλεία ἴδα ἐρχόμενον βλέποντες σὺν

A causa in pompa ductus, atque oculis orbatus, paulo poſt vita exceſſit. Hac ipſa Indictione, menſe Junio, Ruſſica gens contra Romanum Imperium inſurreuit.

Hactenus pacem amicitiamque cum Romanis Roſſi coluerant, liberaque invicem fuerant commercia, & mercatores ultro citroque commearant. Tunc vero in Urbe orta rixa, cum quibuldam Scythicis negotiatoribus, res ad manus venit, & eſt quidam de nobilioribus Scythis interfectus. Proinde ejus gentis regulus Bladimerus, homo iracundus, atque animo inquieto, caſum hunc ſibi annuntiatum aegerrime ferens, nulla interpoſita mora, ad arma vocatis ſubditis quotquot bello habiles erant, copiisque auxiliaribus adB ſcitis haud exiguis, a nationibus quae Oceani inſulas Septentrionales inhabitabant, collecta ad hominum (ut ferunt) ecclxxx multitudine, eam uſitatis apud ipſos navigiis (lintres nos vocamus, unica arbore cavata factos) imponit, & adverſus urbem tendit. Imperator ejus conatu intellecto, legatis miſſis petit, ut ab armis diſcederet, pollicitus ſe quidquid peccatum eſſet compenſaturum, modo ne ipſe levi de cauſa tot jam per annos exoptatam pacem rumperet, gentesque bello committeret. Cum autem barbarus litteris acceptis legatos ignominioſe proturbaret, reſponſis ſuperbis datis: Imperator deſperata pace, ipſe quoque ſe pro viribus bello pa- *Edit. Pariſ. pag. 759.*
C rat. Scythicos negotiatores in urbe degentes, nec non qui ut ſocii aderant, per provincias in cuſtodiam dividit, ne quae ab ipſis domi eſſent metuendae inſidiae. Tum adornatis, quantum ejus praeceps occaſio rei ferebat, Imperatoriis triremibus, aliiſque levibus navigiis, & impoſitis in eas qui e militibus ea tempeſtate Byzantii agentibus legi poterunt claſſiariis, ipſe quoque conſcenſa celoce ſua, barbaris occurrit in faucibus maris ad Pharum ſtationem habentibus, juxta pes continentem comitante equitatu haud exiguo. Inſtructa utrinque ad pugnam claſſe, neutra pars praelium incipiebat, D Scythis intra occupatum portum ſe continentibus, & Romanis eorum motum expectantibus. Cum tempus tereretur, & ad veſperam dies inclinaret, rurſum legatos de pace mittit Imperator: eoſque rurſum contumelioſe Barbarus rejicit, non aliter ſe arma depoſiturum ſignificans, quam acceptis in ſingula ſuorum claſſiariorum capita tribus auri libris. Quod reſponſum cum videret ſumme abſurdum, Imperator pugna decernendum ſtatuit. Barbariſque etiamnum quieſcentibus, vocatis ad ſe magiſtro Baſilio Theodorocano mandat, ut cum tribus velocibus triremibus levi pugna Scythas tentet, atque ad praelium provocet. Baſilius acceptis triremibus, non levi praelio eorum animos explorat: ſed in medios hoſtes invectus, ſeptem naves artificioſo igne cremat, tres eum ipſis veſtoribus demergit, unaque potitur, in eam inſiliens, & claſſiarios partim caedens, partim audacia ipſius perterritos fugans. Scythae cum univerſa claſſe accedere Imperatorem

* Βασιλίδα. Scythicam.

videntes, atque id quod res erat cogitantes, eum ne trium quidem triremium ſuſtinuiſſent impetum: quid eventurum eſſet, ſi cum tota claſſe conſligendum foret, fugam fecerunt, & ſe in locum immittentes ſaxa ac ſcopulos ſub mari delitescentes habentem, pleraſque naves perdunt. Sed & milites e continenti eos invadunt, magnamque ſtragem edunt. Sane cadaverum hoſtilium in littore inventa ſunt poſtmodo quindecim circiter millia. Superatis hoc pacto Scythis, Imperator totum biduum ibi locorum commoratus, tertio die Byzantium rediit, duabus legionibus & quas vocant ſodalitates relictis: quibus Nicolao cubiculario & magiſtro Baſilio Theodorocano, mandato, ut oram maritimam cuſtodirent, neque excenſionem facere barbaros paterentur, utque tuta claſſis apud Pharum in ſtatione eſſet. Hi littora ut juſſit erant circumeuntes, qua cadavera barbarorum æſtus ejecerat, ingenti præda ac ſpoliis potiti ſunt. Verum viginticuatuor triremes Romanæ, avulſæ ab reliqua claſſe, fugientes barbaros inſecutæ, eoſque prætervectæ ſunt, cum ii in quemdam portum naves ſubduxiſſent. Scythæ ergo paucitate hoſtilium navium cognita, compertoque non plures eſſe quam viſæ erant, a promontoriis ab utraque parte fitis cornua extenderunt, & contenta uſi remigatione, circumvenire eas cœperunt. Romani priore labore remigandi inſequendique defatigati, & multitudine hoſtilium navium perterriti, ad fugam inclinarunt. Cum autem barbaricæ naves ſinuſ circumdediſſent, & in altum exire non daretur, Conſtantinus patricius Caballarius Cibyrræotarum dux, cum ſua & aliis x triremibus fortiter in hoſtem pugnans, concluſus eſt. captæ a barbaris quatuor triremes cum ipſis vectoribus, ipſaque etiam prætoria navis: homines in iis omnes interfecti: reliquæ Romanorum naves in brevia, littora incommoda & ſaxa ejectæ ac contritæ ſunt. claſſiarii alii in aqua perierunt, alii a barbaris vel trucidati vel captivi adducti ſunt. Superſtites, nudi peditesque ad ſuorum ſtationem redierunt. Scythæ, cum præter ſpem ipſis inſtitutum cecidiſſet, domum verſus iter inſtituerunt. Cum non mari modo, ſed terra etiam redirent, (neque enim tantum multitudinis ſatis erat navium, cum prælio multæ eſſent demerſæ, multæ captæ, multæ naufragio periiſſent) in Cataclonem Beſtam Ambuſtum tunc Iſtro vicinæ regioni præfectum inciderunt, in ora maris, apud Barnam, ſpiſque ſunt, & magna clade affecti. octingentos eorum vivos in compedibus ad Imperatorem miſit. Is Ambuſtus, & cum primum Scythæ ad Conſtantinopolin tenderent, inque ipſius provinciam egreſſi pabulareneur, militibus ſuis collectis fortiter invaſerat, pulſoſ-

Roſſorum clades.

Edit. Pariſ. pag. 760.

Romanorum navium xxiv. exitium.

Scythæ Cataclo cædit.

A παρὰ τὴν σόλφ, ἠλογισάμενοι, ὅπερ ἦν εἰκός, εἰ καὶ τὰς τριήρεις τὰς τεσσάρων ἀντιτάττοντες πολεμίοις, τί ἂν πάθοιεν βιαζόμενοι παρὰ τὴν σόλφ συμπλέκεσθαι, ἀπέβλεψαν πρὸς φυγὴν, ἠ εἰς τόπον ἀπορρήγοντες σκοπέλοις ἔχοντα καὶ πέτρας ὑφάλους, τὰ πλοῖα τῶν σκαφῶν ἀπεβάλλοντο, ἐπιτιθεμένων τῶν ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ἠ τῆ παραπορευομένων στρατιωτῶν, ἠ ἀπολλυόντων αὐτὰς· ὡς δ' ἐρρέθησαν μὴ πᾶσαι νῆες ἐρήμους ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς ἀμφὶ πᾶσι χιλιάδας. ἃ μὲν οὖν βασιλεὺς μὴ τὸν τῆ Σκυθῶν ἔπταν, ἐφ' ἅλας δύο προσμείνας ἡμέρας, ἠ τὸν τείχους ὑπέστρεψεν εἰς τὸν βασιλέα, δύο τάγματα καταλιπὼν, καὶ τὰς λεγομένας ἑταιρείας, ὑφ' ἡγεμόνι τετάρτῳ Νικολάῳ τῆ παρακοιμωμένῳ, ἠ Βασιλείῳ μαγίστρῳ τῆ Θεοδωροκάνη, ἐφ' ᾧ τὰς αἰγιαλὰς ἐπισκοπεῖν, ἠ παρατηρεῖν ἠ φυλάττεσθαι, μὴ τις ἀπόβασις γένηται τῆ βαρβάρων, τὸν δὲ πάντα χρόνον ἐν Φάρῳ προσμένων κελεύσας, ἠ ὁ μὲν βασιλεὺς παῦτα διεπραξάμενος, εἰσῆλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον. οἱ περὶ τὸν παρακοιμώμενον δὲ, ἠ τὸν Θεοδωροκάνην, ὡς αἰγιαλὸς πεπλέοντες, ἐν ᾧ μετὰ τροπὴν ἐξεβράδη τὰ σώματα τῆ βαρβάρων, πολλῆς λείας ἠ σκύλων ἐγένοντο κύριοι. ἠ τριήρεις δὲ πέσσαρες ἐπὶ εἴκοσιν λοιπὰς διαιρεθεῖσαι σόλοι, ἔπεσον φεύγουσι τοῖς βαρβάροις· ἐν τινι δὲ κόλπῳ ναυλοχούσων αὐτῶν, παρῆλθον αὐτὰς διώκοντες. ἠ γνόντες οἱ Σκύθαι τὸν ὀλιγότητα, ἠ ἀφειδῶς καταλαβόντες, ὡς εὐ πλείους τῆ φαινομένων εἶεν, ὑπερκρούσις ποιησάμενοι ἀπὸ τῶ ἐνθενκαθεῖδε ἀκρωτηρίου, ἠ συμπνῳ τῆ εἰρεσίᾳ χρώμενοι, ἔπεισον ἐγκλεισθῆναι τὰς ἑαυτῶν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐκ τῆς προτέρας κοπιαστίας ἠ τῶ διαγμῶ κατάκοποι ὄντες, ἔ πρὸς τὸ πλῆθος τῆ βαρβαρικῶν σκαφῶν ἀποδειλιάσαντες, ἔκλινον φυγῆ. ἐπεὶ δὲ ἐφθασαν τὰ τῆ βαρβάρων σκάφη, σφαδάσαντα τὸ σῶμα καταχεῖν τὰ κῦμα, ἔ ἄπειρος ὢν ὁ πρὸς τὸ πέλαγος διέξοδος, Κωνσταντῖνος μὲν πατρίκιος ὁ Καβαλλάριος, σχεπτὸς ὢν τῆ ἱππικῆς

D ἀρχῆ, γεγαιὼς ἐκ πρὸς πόλεμον μετὰ τῶν ἑαυτῶ τεσσάρων ἠ λοιπῶν δέκα, καὶ ἀρώσως μαχόμενος κατεκόπη. ἐλθόντων δὲ ἠ πάντων τεσσάρων αὐτοῦ σὺν τῆ ναυαρχίδι, ἠ πάντες ἐν αὐτοῖς ἀπεφάγοσαν. τὰ δὲ Ῥωμαϊκὰ λοιπὰ πλοῖα ἐν βράχεσι ἠ ἀκταῖς ἠ σκοπέλοις ἀπορρήξαντα· ὧν σωτευβέντων, οἱ μὲν τῆ ἐν αὐτοῖς ὑποβρύχιοι γεγένασι τῆ Θαλάττῃ, ἄλλοι δὲ ἁλόντων ὑπὸ τῆ βαρβάρων, ἔ μυρίαρχα παρεδόθησαν ἠ δουλείᾳ. οἱ δὲ ἐγκατοπλισθέντες, πεζοὶ ἔ γυμνοὶ εἰς τὸ οἰκεῖον στρατόπεδον ἀνεχώρησαν. οἱ δὲ Σκύθαι ὡς οὐκ εἰς ἔργον ἐχώρησεν αὐτοῖς τὰ τῆ ἐλπίδων, τῆς ἐπ' οἶκον πορείας ἐμεμέλησαν, ὑποστρέφουσι δὲ πᾶσις ἤδη τε γῆς καὶ θαλάσσης ὑδὸν ἐξήρασαν· τοῖς πᾶσι τὰ σκαφη, τὰ μὲν ὑπὸ ἀφειγνυμένης ναυαρχίας καταπονηθέντα τῶ ἠ λαβόντες φρουρὰς ἐπεισῆγον, τὸν ἀμφ' αὐτὸν ἀθροίσας λαὸν, προσέρραξε πᾶσι, ἠ γε-

γενναίως ἀγωνισάμενος ἐτρέψατό τε καὶ κράτος, καὶ εἰς τὰ οἰκεῖα σκάφη φυγεῖν ἠνάγκασε· καὶ πάλιν δὲ τὰ ἀγχίαλα τῆς ὑπ' αὐτὸν ἀρχῆς φυλάττων χωρία, καὶ ἁρσομένων τὸ πλέον, * εἰργάσατο τὰ εἰρημένα.

* Ὑστερη σεται δίξε μενον, καὶ καταμᾶς ὑποκεί.

Scylitz. ζ δικάτου. Scylitz.

Σεπτεμβρίῳ δὲ μηνὶ, ἰνδικτιῶνος * ιβ'. ἔτους ϛϟϟβ'. ἐπνεύσεν ἄνεμος σφοδρὸς, ὡς ἀφανίσαι σχεδὸν τὰς τῆ ἀμπέλων καρπούς. κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἑορτὴν ἀγομένης τῆ ἁγίου μ'. μαρτύρων, ἐν τῆ θ'. τῶ Μαρτίου μηνὸς, μέλλων ὁ βασιλεὺς εἰς προσκυνῆσαι ἀπελθεῖν τῆ ἁγίων δημοσίᾳ πομπῆ, καταστάσης παρὰ τῶ δήμω. ἐξελθόντος δὲ τοῦ πεζῆ μετὰ πολλῆς δορυφορείας ἀπὸ τῶ παλατίου, καὶ διφρηλασίας, καὶ τὸν ἐν τῆ Χαλκῆ καταλαβόντος ναὸν τῶ Σωτῆρος, καὶ μέλλοντος ἐκεῖθεν ἐξιππάσασθαι, καὶ πρὸς τὸν τῆ μαρτύρων ἀρχιάδα σκηνὴν, ἐξαίφνης ἐξηχήθη φωνὴ ἀπὸ μέσου τῶ πλήθους· ἡμεῖς τὸν Σκληραινᾶν βασίλισσαν καὶ Φίλομβ, ἀδὲλφὸν δὲ αὐτῶ αἱ μάτηρ ἡμῶν αἱ πορφυρογέννητοι Ζωὴ καὶ Θεοδώρα θανεῖσθαι. καὶ εὐθὺς συνεχύθη τὰ πάντα, καὶ παραχρῆμα πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἴζητον τὸν βασιλέα ἀφανίσασθαι. καὶ οἱ μὲ πάχιον αἱ βασιλίδες φοβηθέντα ἀνωθεν καταστόρεσαν τὸ πλῆθος, ὀλιγολίκεσαν ἂν οὐκ ὀλίγοι, ἴσως δὲ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς. καπνοειδέσης δὲ τῆς παραχῆς, ὑπέστρεψεν εἰς τὰ βασίλεια, τῶν εἰς τὰς μάρτυρας ἀφιξιν παραπεσόμενος.

Ἰνδικτιῶνος δὲ γ'. ὁ κατὰ τὸν Λιὼν ἀρχὼν ἐλάμβανε πόλεμος. ἀλλὰ ῥητέον ἄνωθεν, πῶς καὶ ἀφ' τίνα ξύσιν, ἡσυχίαν ἄγοντι τῆ τῶ Λιὼν τυραννίδι, καὶ μηδὲν ἀπαίσιον ἀφαπτομένῳ, Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς πολεμεῖν ἐπεχείρησεν· ὅτε Γεώργιος ὁ * Ἀβασγῶν ἀρχηγὸς ὅπλα κατὰ Ῥωμαίων ἐκίνησε, συμμαχῶν τῶ αὐτῆ τῆ Ἰωβανσίαν ὁ τῆς τῶ Λιὼν κυρίους χώρας. ἐπεὶ δὲ, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴρηται, Βασίλειος ὁ βασιλεὺς ἀπελθὼν ἐν Ἰβηρίᾳ, παρατάξεσιν ἠγωνίσατο κατὰ τῶ Γεωργίου, καὶ πάνυ ἐτρέψατο τῆ συντεταγμένα, φοβηθεὶς ὁ Ἰωβανσίκιος, μήπως ὁ βασιλεὺς μνησικακῆσῃ τῶν συμμαχίαν, ἀσπάσιόν τι τῆς αὐτῶ ἀφαιρέσεται, τὰς κλεῖς τῆς πόλεως εὐλαβῶς ἀπομολεῖ τῶ βασιλέα· ἐφ' ἑαυτῶ ἐγχειρίζει ἐθέλοντος, καὶ τὰς κλεῖς παραδίδωσιν. ὁ δὲ τῆς συμέσεως πάνυ χαροδεξάμενος, μαγίστρου τὸ τιμᾶ, καὶ ἀρχοντα ἀφ' βίν τῶ Λιὼν καὶ τῆς λεγομένης μεγάλης Ἀρμενίας προβάλλεται, ἔγγραφον ἀπαιτήσας ἀπ' αὐτῆ γραμματεῖον, ὡς μὴ ἀφ' αὐτῆ πλέον ἐπαναίξει πᾶσα ἡ νῦν αὐτῶ ἀρχαῖς τὸ δίκαιον αὐτῆ, καὶ μέρος ἔσεται τῆς Ῥωμαϊκῆς. ἐγένετο ταῦτα. καὶ ζήσας μὲν ὁ βασιλεὺς, ζήσκει δὲ μετ' χρόνους ἱκανὸς καὶ ὁ Ἰωβανσίκιος. καὶ θανόντος αὐτῆ, Καικίος ὁ νῦν ἀφ' ἡμῶν ἀφηδξάμενος τὴν ἀρχὴν, ἐτήρησε μὲν διάπυρα πρὸς Ῥωμαίους, καὶ ὁμαιχμίαν, κατέσχε μέντοι ἅπερ πατρῶαν ἀρχὴν, καὶ ἐκτήσατο Ῥωμαίοις τὰ ἴδιλον, ὡς τὸ πατρικὸν ἐβούλετο γραμματεῖον. ἐφ' οὗ δὴ ἐν τοῖς ἀνακτόροις τὸ γραμματεῖον ὁ Μονομάχος, ἀπήτει καὶ τὸ Λιὼν, καὶ τὴν πᾶσαν μεγάλου Ἀρμενίαν, ὡς Βασιλείου τῶ βασιλέως ἀφέδοχος. τῶ δὲ δοῦλον μὲν ἑαυτὸν ἀνεμολογοῦντος (Ῥωμαίων, Ἰκτησίνου δὲ τῆς πατρῴας ἀρχῆς μὴ ἐθέλοντος,) πολεμικὸν ἐδόκει τῆ βασιλεῖ· καὶ δὴ στρατὸν ἀγείρας, καὶ Μιχαὴλ Βέστ τῆ Ἰασίτῃ ἐγχειρίσας ἄρχοντι φθάσαντι προβλιδῆναι τῆς Ἰβηρίας, πολεμεῖν ἐπισκόπει τῆ Καικίῳ· ἐ δὲ ἀπελθὼν, καθ' ὅσον εἶόν τ' ἦν, ἑαυτὸν ἐπλήρου τὰ προστεταγμένα. ὅπερ γνοὺς ὁ Καικίος, καὶ ὅτι αὐτὶ φίλου καὶ συμμάχου πολέμιος κέκριται, καὶ

Incluſa ſup plentur ex Scyl.

* Ἠβ ζωλχάνων scylitz.

Cedren. Pars II.

G 555

Aque ad ſua confugere navigia coegerat : & rurſus iterum oram ſuæ provinciæ maritimam cuſtodiens, earumque intentus, hoc facinus edidit. Edit. Paris. pag. 765.

Anno mundi ϡϞϞ ϛ ϡ Ϟ ϡ Ϟ L ϟ ϛ, Indictione duodecima, menſe Septembri, vehemens flavit ventus, quo fructus vinearum pene perierunt. Eo ipſo anno, nona die Martii, quæ feſta eſt memoriæ divorum quadraginta martyrum, Imperator ut ille ſupplicaret publice proceſſurus, ſeditione populi interceptus eſt. Cum enim pedes magno ſatellitum cum comitatu & faustis acclamationibus a palatio uſque ad ſanum Servatoris in Chalce proceſſiſſet, indeque equo ad martyrum ædem vehi vellet, ſubito vox e medio multitudinis exaudita eſt, Nolumus Sclerænam (ſic Romani Duri ſoror vocabatur, Monomachi concubina) eſſe Imperatricem, neque propter eam dominas noſtras Porphyrogennetas Zoen ac Theodoram mori. atque illico omnia confuſionis ac tumultus plena : & Imperatorem turba ad xecem depoſcit. quod niſi celeriter Auguſtæ de ſublimi proſpicientes multitudinem placaſſent, plurimi haud dubie, atque ipſe forſitan Imperator perituri fuerant. Sedato autem motu, Imperator, omiſſa ad martyres proceſſione, in palatium ſe recepit. Seditio in Imperatorem ob pelliceum.

Indictione decimatertia, bellum de Anio cœpit. Sed exponendum eſt, cur & qua ratione Anii principi quieſcenti, nullaque ab eo orta injuria, Imperator bellum intulerit. Georgius Abaſgorum princeps bellum adverſus Romanos movens, ſocium ejus habuerat Jobaneſicam, Anii dominum. Verum ubi Baſilius Imperator in Iberiam cum exercitu profectus, Georgium prælio fregit, Jibaneſicas metuens, ne ob belli ſocietatem fratus Imperator durius de ſe ſtatueret, cum clavibus urbis ad eum transfugerat, ſeque & claves ei ultro dediderat. Quam ejus callidilatem approbans Baſilius, magiſtri honore ornatum, Ani & Armeniæ quæ magna dicitur præfectum eum atque ad vitæ ejus exitum conſtituerat : ſcripta cautione profeſſum, mortuo ipſo eam præfecturam ad ſuum dominum redituram, partemque Romanæ ditionis futuram. Mortuo Baſilio, atque multis poſt annis Jobaneſica, filius hujus Caecitus occupata præfectura, pacem ſocietatemque cum Romanis ſervavit. paternam interim ditionem retinens, Romanis, quod ſcriptum jubebat, oequaquam reddidit. Monomachus paſti formula in Archivo reperta, Anium univerſamque magnam Armeniam, ut Baſilii hæres, repoſcit. Cumque Caecius ſervum quidem ſe profiteretur * bello ſuas res repetem Imperator ſtatuit. Proinde collectum exercitum Michaelo Bellæ Jaſitæ, qui jam tunc præfectus Iberiæ erat deſignatus, tradit : mandatque, ut Caecio bellum faciat. atque is in provinciam profectus, mandata Imperatoris pro virili exequitur. Caecius ſe pro amico & ſocio Romanorum hoſtem judicatum ſentiens, ipſe pag. 762. Romanorum, nollet autem paterna ditione carere.

Bellum contra Cacicium.

se etiam suis contractis copiis, se quantum res ferebant tueri intendit. Cum autem res Jasitæ male succederent, mittitur etiam Nicolaus præfes ſcholarum domeſticus, accubitor quondam Conſtantini Imperatoris, cum grandi exercitu, ut vel multitudine opprimeretur Cacicius. Mittit etiam litteras Imperator ad Apleſpharium Tibii, & quæ circa Araxen fluvium eſt Perſarmeniæ præfectum: horraturque eum ut quantum poſſit, magnam Armeniam & ditionem Cacicii infeſtet. Nicolaus ubi in provinciam pervenit, ſtatim ſe rei gerendæ dat, litteraſque Imperatoris ad Apleſpharium mittit: ipſe una ſcribens, eumque donis & pollicitationibus inſtigans, ut Imperatoris voluntati morem gerat. Reſcribit is, ea conditione ſe id factu-

B rum, ſi Imperator litteris ad ſe miſſis paciſcatur, ſe ipſi omnium quæcumque ipſe Cacicio belli jure eripuiſſet, firmam poſſeſſionem ac dominium concedere. Hanc conditionem Imperator probavit, aureaque bulla id poſtulatum Apleſpharii ratum ſe habere teſtatus eſt. qua accepta Apleſpharius ſtatim rem aggreſſus, multas Cacicii arces ac munitiones expugnatas occupavit. Cacicius a Romanis oppugnatus copiis, & a Tibanio præfecto infeſtatus, rebus deſperatis, cum Nicolao pacem facit, per eumque ſe & urbem Imperatori dedit. ad quem profectus, ab eoque magiſterii dignitate decoratus, ampliſſimiſque in Cappadocia,

C ad Charſianumque & Licandrum prædiis donatus, vitam exinde placatam ac tranquillam egit. Monomachus capta a Tibii præfecto caſtella & oppida, ut partem Aniacæ ditionis repoſceret, cum ea Apleſphares ſponte non dimitteret, ſed aurea bulla uteretur: Nicolao præcipit, ut cum Romano & Iberico exercitu, & copiis Armeniæ magnæ, quas Cacicius duxerat, bellum ei faciat. Nicolaus con-

Edit. Pariſ. pag. 763.

Bellum in Apleſpharium.

359

tractis omnibus copiis, Beſtarcham Jaſitam iis præficit, & ſuum ſervum Conſtantinum magiſtrum Alanum, eoſque ad oppugnandum Tibium mittit. Erat Apleſphares homo, ut quiſquam alius, bellicarum artium peritiſſimus, gnarus rei gerendæ, & conſilia hoſtium eludere callidus. Is cum ſe pugnæ cum Romanis copiis committendæ imparem ſentiret, intra muros ſe continet, annonamque alluentem avertit, ita ut omnem urbi vicinam planiciem in inundaret, ſtagnoque & cæno paludis in morem oppleret: & in vipeis quæ circum urbem in orbem erant ſitæ, ſagittarios pedites abdit: & expectare ſignum, quod ipſe tuba datutus eſſet, jubet; ita inſtructus, adventum hoſtium operiD tur. Romanorum autem ductores præmetu ac deſperatione rerum urbi ſe incluſiſſe, & campum aqua oppleviſſe Apleſpharem opinati, promiſcue & nullo ordine, alii equites, alii ab equis digreſſi, ut cuique placebat; ad urbem occurrunt, primo ſcilicet aggreſſu eam capturi. Ubi in vias pervenere quæ per medias ducebant vineas, jamque urbi ſubiverunt; claſ-

Romanorum clades in Apleſphara.

ἀυτὸς τὰς αὐτῆ δυνάμεις ἀγυοχὼς, κατὰ τὸ ἐγχωρῶν αὐτῆ τὰς ἐπιόντας ἡμύνετο. κακῶς δὲ φερομένων τῆ φραγμάτων τῆ Ἰασίτη, πέμπεται τῆ ὁ Νικόλαος πρόεδρος ὁ δομέστικος τῆ σχολῶν, ὁ τῆ βασιλέως Κωνσταντίνε παρακοιμώμενος, μὴ βαρείας χειρὸς, ἄκρι τῆ πλήθει τῆ δυνάμει καταγωνίσασθαι τὸ Καζίκιον. στέλλονται δὲ γράμματα τῆ βασιλέως πρὸς Ἀπλεσφάριον τὸ ἄρχοντα τῆ Τιβίε, τῆ τῆς περὶ τὸ Ἀράξεν ποταμὸν Περσαρμενίας, παρακαλοῦντα πᾶσι κρῆ τὸ δυνατὸν, δρουῆ τὴν μεγάλην Ἀρμενίαν, τῆ τὴν ὑποκειμένην χώραν τῆ Καζικίε· ἀπιλθὼν δὲ ὁ Νικόλαος, ἐκεῖσε μὲν ἔργα εἶχεν. τὰ δὲ γράμματα πέμπει πρὸς τὸ Ἀπλεσφάριον, γράψας τῆ αὐτῆ, τῆ παροτρύνας, τῆ δώροις τῆ ὑποσχέσεσιν ὁρμήσας, ἐνεργὸς θέσθαι τὰς βουλὰς τῆ βασιλέως· ὁ δὲ τὰ γράμματα δεξάμενος, ἀμείβεται ἐπιστολὴ ποιησας τὰ κεκελευσμένα, εἰ γράμματα τιμιφθεὶς ὑπὲρ βασιλικὰ, ἀσφάλειαν παρέχοντα αὐτῆ, πάσι ἔχειν ἐν βεβαίῳ διαπρεπῆ τὰ ὑπάρχοντα τῆ χωρία, ὅσαπερ ἰσχύσει νόμῳ πολέμου ἀπέσθαι, ὁπὸ τῆ ἐξορκιστοῦ τῆ Καζικίε· ὁδίξατο τὸν λόγον ὁ βασιλεὺς, τῆ χρυσοβούλοις γραφαῖς ἐπιβεβαιοῖ, ὅσα ὁ Ἀπλεσφάριος ἠτήσατο· τῆ δεξάμενος ἔτος τὸ γράμμα, ἔργα ἦπτετο, τῆ πολλὰ τῆ τῶ Καζικίε ἐκπολιορκήσας κατέσχεν ὀχυράματα τῆ χωρία· ὁ δὲ Καζίκιος ὑπό τε τῆς Ῥωμαϊκῆς δυνάμεως πολεμήμενος, ὑπό τε τῆ ἄρχοντος τῆ Τιβίε λεηλατήμενος, τῆ τοῖς πᾶσιν ἀπεγνωκὼς, ἀπέδοτο πρὸς τὸν παρακοιμώμενον, τῆ προχωρεῖ τῆ βασιλεῖ δι' αὐτῆ, παραδὺς τὴν πόλιν. τῆ ὁ μὲν εἰς τὸν βασιλέα ἐλθὼν, τῆ μάγιστρος τιμηθεὶς, τῆ χωρία πολυφόρους κατὰ τὴ Καππαδοκίαν τῆ τὸν Χαρσιανὸν τῆ τὸν Λικανδρὸν εἰλαφὼς, εἰρήνικὸν τῆ ἀπαράχειτον τὸν λοιπὸν ἔζησε βίον. ὁ δὲ Μονομάχος τὰ ἐκπολιορκηθέντα φρούρια παρὰ τῆ Τιβίου, τῆ χωρία, ὡς μέρη τῆ Λιτίη ἐπιζητῆ, ἐπεὶ ἐκεῖνός γε ἐκεῖσε οὐ μεθίετο πάντη, ἀλλ' ἀντεῖχεν τοῖς χρυσοβούλλοις γραφῆς, ἀναιρέται πόλεμον πρὸς αὐτὸν· τῆ πάλιν προσάττει τῆ παρακοιμωμένῳ μετὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς χειρὸς, τῶν Ἰβηρικὴ στρατῆ, τῆ τῆς ἐν τῆ μεγάλῃ Ἀρμενίᾳ δυνάμεως, ἃς κατῆρχεν ὁ Λικάνης, τῆ Ἀπλεσφάρῃ πολεμεῖν. πάσας δὴ ὡς ἦσαν ἡ θρεικὰς τὰς δυνάμεις, τῆ ἄρχοντα αὐτοῖς ἐπισπάσας * τὸν Βυζάντιον τῆ Ἰασίτιον, τῆ τὰ ἐκεῖσε ἄλλοι Καισαρίτινον μάγιστρα τὸν Ἀλανὸν, κῆ τὸν Τιβίου ἐκπέμπει. ὁ δὲ Ἀπλεσφάριος στρατηγικώτατος ἀνθρώπος ὢν, ἔτι τε ἄλλος, τῆ ἔργα πολεμικὰ τῆ βουλὰς ἐχθρῶν γνωσιδάσκει δυνάμεως, πρὸς μὲν τὸν Ῥωμαϊκὸν δύναμιν εἰδὼς ἑαυτὸν μὴ ἀξιόχρεων, ἐκ ἀντιπαρατάξατο. ὅσον δὲ τειχῶν συγκλείσας ἑαυτὸν, τῆ τὸν παραρρέοντα μυχώσας ποταμὸν, τῆ πᾶσαν ἐπικλύσας τὴν πεδιάδα, τῆ ὑποπλημμύρας, πελάδη τε ὕσατο τῆ πεζομάδη, προσέμενε τὴν ἐπίλυσιν τῆ ἐναντίων, παραπόρως ὲν τῶν κύκλῳθεν τῆς πόλεως ὄντι ἀμπελῶσι πυκνὸς πλέξ, τῆ κρυπτόμενον τῆ προσμένον κελεύσας, ἄχρις ἂν αὐτὸς τῆ σάλπιγγι ἐπισημήνῃ τὸ ἐνάλιον. οἱ δὲ τῆ Ῥωμαίων ἄρχοντες τὸ τε εἰς τὴν πόλιν συγκλεισμὸν, τῆ τὴν τῆς πυρᾶδος ἐπίλυσιν, δηλίας ὄργον τῆ ὑπογύσιον ἀριστῆς, ἅπαντα τῆ σποράδην ἄλλοι μὲν τῆ ἵππων κατέβαινε, ἄλλοι δὲ τῆ ὅπλοις, ὡς πᾶς ἕκαστος ἐβούλετο, πρὸς τὴν πόλιν ἔτρεχον, ὡς αὐτοβοεὶ ταύτην αἱρήσοντες. Ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἐγένοντο τῶ μέσῳ τῶ ἀμπελῶνος ἐδόν, τῆ ἄχει τῆς πόλεως ἐφθασαν, τότε δὴ τῆ σάλπιγγι σημήνας

Michael Cerularius.

ὁ Ἀπλησφάρας, ἤρχυ ἐπέλασιν ἔχειθαι. καὶ ἐξανασάντες ὑπὸ τῆ λόχων οἱ πεζοὶ, οἱ μὲν τοξοις, οἱ δὲ λίθοις ἔβαλλον· ἄλλοι δὲ ἐπέτρωσκον ὑπὸ τῶν θειγγῶν, τῆ Ρωμαίων κωλυομένων ὑπὸ πάνυ τῆς πολεμίας ἀμύνασθαι. γίνεται ὧν ἔρυθρὸν μεγάλη, ἡ σφάζονται Ρωμαίων ἀπείρων πλῆθος, φυγεῖν μὴ δυναμένων τῆ ἵππων, ἀλλ' ἐμπιπτόντων εἰς τὸν πηλὸν καὶ τὰ τέλματα· μόλις ὧν σωθεὶς ὁ Ἰασίτης, σὺν τῷ Κωνσταντίνῳ ἐς τὴν Ἀνίφ ἀπάγγελει τῆς συμφορᾶς τὴν Νικολάῳ γεγόνασιν. Ἀγχιθέντος δὲ τῷ συμβάντος ἀτυχήματος τῷ βασιλεῖ, ὁ μὲν Νικόλαος ἐξ ὁ Ἰασίτης ἀφαιροῦνται τὰς ἀρχὰς, προχειρίζονται δὲ ἀντὶ μὲν τῷ Ἰασίτου δοὺξ Ἰβηρίας ὁ Κεκαυμένος, ἀντὶ δὲ τῷ Νικολάου στρατηγὸς αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος, ὁ τῆς μεγάλας ἑταιρείας ἄρχων, εὐνοῦχος ἀνθρωπος, ἐκ Σαρακηνῶν ἔθνων τὸ γένος, καὶ τῷ βασιλεῖ ὑπαρτίσας πρὸ τῆς βασιλείας, καὶ πίστιν πρὸν ἐς αὐτὸν. ὃ δὴ ἐξ κατὰ χώραν γινόμενοι, ἐξ τὰς δυνάμεις συνηθροικότες, ἔργου εἴχοντο. ἐξ τῇ μὲν πόλει τῷ Τιβίν, ἅτις ἦν τῶ πάντος ἔθνους μαχίμοτολις, προσβαλεῖν οὐκ ἐθέλησαν. ἐπιχειροῦνται δὲ τῇ λοιπῶν φρουρίων, τῇ ὅσα τῷ Ἀνίφ ὑπέκειτο. καὶ αἱροῦσι μὲν τὸν ἅγιον Μαρίαν, ἐξ τὸ λεγόμενον Ἀμπίερ, καὶ τὸν ἅγιον Γρηγόριον, λίαν ἐρυμνὰ ἐξ ὑπόκρυμνα ὀχυρώματα· τῶ Ἀπλησφάρα πλημμελῆς ἐπιχειρήσαντος βοηθῆσαι αὐτοῖς πολιορκουμένοις, καὶ πασυπαεὶς ἀπηθέντος. ἔρχονται ἔ καὶ ἐπὶ τὸ φρούριον τὸ καλούμενον Κελιδόνιον, ἐπὶ βυθῷ τε ὑποκρήμνου ἱδρυμένον, ἐξ ὁ πέριξ κείμενον τῶ Τιβίν ἐξ κυκλωσάμενοι πᾶν πέρρος ἐξ χάρακι, ἧξ ἀφορισθῆναι ὑπόγυιο παρασκευάζειν· καὶ ἔδ δὴ καὶ ἐπανίζον τῇ ἀναγκαίων οἱ ἔσω τῶ τείχους μὴ φθάσαντες εἰσκομίσασθαι τὰ ἐπιτήδεια, ἧξ τὸ τῆς προσβολῆς ἐξύρροπον, καὶ παρεσύροντο ἂν καὶ τοῦτο, εἰ μὴ αἰφνιδίως ἀπὸ τῇ πατριάρχου Λέοντος τοῦ Τορνικίου ἧξ ἐπείρας ἀνήρθη λοτασία. ὅπως ἔδ στρατηγῶν ἐν Ἰβηρίᾳ, ἐξ ἧβλαθεὶς ὡς τυραννίων, τῆς τε ἀρχῆς παρεσύλησαι, καὶ μοναχὸς ἐκτοκεύρατο. * μὴ ἐσηγκὼν δὲ ὑφόρως τὰ εἰς αὐτὸν γενόμενα ἀναρὰ, λάθρα καὶ κῇ μικρὸν πρὸς ἐν Αἶσιν μέσην δελματικὴν ἀφορμὴν ὑποτοιεῖται στρατηγὸς, ὑποσοι ἔτυχον ἔντες παραυραμένοι καὶ ἄρχοντι. ἧξ δὲ τέτων καὶ τῇ αὐτῶ συγγενῶν ὑποφεύρας ἐξ τὰς ὅσοι * ἐχόλαζον στρατιώτας, καὶ τὰς ὅσοι ταῖς λεπλασίαις καὶ ταῖς ἡβρησαγαῖς ἔχαιρον, καὶ χαῖρα ἑαυτὸν συσκάμενος, ἀναχορώνται βασιλεύς, καὶ ἅπαντα τὸν ὑπ' αὐτὸν ἀγείρας λαὸν, ἐξὸς ἐπφαίνεται τῇ βασιλίδι, τὰ βασιλίως μὴν ἑαυτὸν λαὸν ἔχοντος πρὸς ἀντιπαράταξιν, μήτε πεύσαντος τῆς πολίτας, ὡς ὕστεραν καὶ πίστιν φυλάξουσιν ἐς αὐτόν. καὶ ἧξ πᾶν ἄγγελος ἐς τὸν Κωνσταντῖνον ἐκ Ἰβηρίᾳ πέμπεται δωμοσίως ἔποχος ἵππους, μῆ γραμμάτων βασιλικῶν, κελεύοντων τῶν ἐκ χερσὶν ἀφέμενον ἔργων, ἀφαιρεῖθαι ὡς τάχος μετὰ τῇ δυνάμεων ἐς τὴν βασιλίδα. ἐξαίφνης δ' ὕπως τὰ γράμματα, καὶ τοι ἐν χερσὶν ἔχων τὸ φρόνημα, λύει μὲν τῶν πολιορκίαν, ἀπύδυται ἔ τῇ Ἀπλησφάρᾳ, ἀσφαλισάμενος αὐτὸν ἀρᾶς ἐξ ὅρκοις, ὡς ἕνεκα ἧξφυλάξει τῇ βασιλεῖ, ἐξ ἀδέκητον μελετήσει φαῦλον κῇ Ρωμαίων. ἄπο δὲ φρέξας, ἐξ τὰς δυνάμεις ἀπλαβὼν, ἀπεδαίως ἐπείγετο πρὸς ἧ βασιλίδα. ἐξ τὸ μὲν Κελιδόνιον, πᾶσον ἧ ἔρκου

ficum Apleſphares canit. & pedites ex inſidiis coorti, alii ſagittis, alii ſaxis Romanos impetunt, alii deſuper de ſeptis vinearum vulnerant, cum quidem Romanis ſoi defendendi omnis eſſet erepta faculeas. Ingens tum clades accepta, & Romanorum innumerabilis cæſa multitudo, cum equi fugere non poſſent limo & lacunis impediti. Ægre elapſi Jaſites & Conſtantinus Anium pervenerunt, Nicolaoque calamitatis nuntii fuerunt. De qua clade certior factus Imperator, Nicolao & Jaſitæ abrogat magiſtratum, loco Jaſitæ ducem Iberiæ facit Ambuſtum: pro Nicolao Imperatorem exercitum creat Conſtantinum magnæ ſodalitatis principem, eunuchum, a Sarracenis oriundum, ſibi fidum hominem, & cujus opera etiam antequam ad Imperium eveheretur uſus fuerat. Hi autem provinciam ingreſſi, collectiſque exercitibus ad rem gerendam converſi, urbem Tibium, quæ erat ejus gentis metropolis, oppugnare incommodum rati, reliqua ad Anium pertinentia caſtella tentant: capiuntque ſanctam Mariam, Amperum, ſanctum Gregorium, admodum munitas & præruptis impoſitas ſaxis arces, Apleſpharo ſæpe opem iis dum oppugnare otur ferre conato, ſemperque victo. Inde ad caſtellum Chelidonium veniunt, ſitum in præcipiti colla haud longe a Tibio. Id cum vallo foſſaque circumveniſſent, obſidione capere intendunt, quod jam præſidiarios res ad victum neceſſarias deficiebant, ſubita obſidione præventos ne earum copiam importarent. fuiſſentque eo potiti, niſi in Occidente repente patricii Leonis Tornici exarſiſſet defectio. Is Leo cum Iberiam gubernaret affectatæ tyrannidis accuſatus, magiſtratu ſpoliatus, raſuſque virtam monaſticam agere juſſus erat. Noo mediocriter autem ferens contumeliam, occulte ac paulatim duces qui Adrianopoli eraot corrupit, qui & ipſi cootemptim xb Imperatore habiti otio torpebant. Horum deinde & ſuorum neceſſariorum opera milites quoque ſibi coociliat, qui otioſi degebant, & quotquot prædis ac direptionibus delectabantur. contractaque magna manu, Imperator ſalutatus, cum omnibus fuis copiis actutum ad urbem proficiſcitur. Imperator, qui neque ad reſiſtendum ſatis habebat io promptu militum, neque civium erga ſa fidei ac benevolentiæ ſa committere audebat, in Iberiam nooium equis diſpoſitis mittit ad Conſtantinum, omiſſis quæ in manibus erant, celerrime ad Conſtantinopolin cum exercitu venire jubens. Is acceptis litteris, quamquam jamjam poſcirurus Chelidonio videbatur, ſoluta obſidione, cum Apleſpharo pacem ſeduſque componit, jutato, & diris etiam ni promiſſa impleret imprecationibus ſe devovente, ſe in fide Imperatoris permanturam, nequa quicquam contra Romanos molitarum: his ita actis, ad urbem cum exercitu feſtinat, hoc modo Chelidonium liberatum. Ip-

* ἐξ οἱ τῶν πόλιν ἀχθεὶς ἐν Αἶσιν μέσην Αδριανοῦπόλει φρουρᾶς ἐν Scylitz. * ἧξ Μακεδονικῶν ἀρχόντων, ἔ Θρακησίων καὶ τῶν ἐν Scylitz.

se cum Orientales legiones totumque exercitum adduxisset, jussu Imperatoris urbem intravit, exercitus parte in Thraciam transportata, ad Chrysopolin, quæ mari interfluente Constantinopoli opposita est, alia ad Abydum quæ in Hellesponto. verum hæc postea temporis acta.

Tornicius ante Constantini adventum mense Septembri, Indictione prima, Imperator (ut diximus) salutatus, dicto citius Constantinopolin abfuit, sperans se statim eam potiturum quod sciebat Imperatorem militibus destitui. Igitur castris proxime monasterium Anargyrorum, e regione Blachernarum fixis, primum verbis ac pollicitationibus animos civium tentat: deinde nemine audiente ipsum, vim paret. Sed & Imperator cives populumque armat, lisque murorum defensionem committit: & milites qui tum adérant ahosque, ipsius jussu a principibus senatus armatos, qui ultra eam non erant, per portam Blachernensem educit, atque advertos hosti constituit: vallo tantummodo interpositu, quod impetum irruentium hostium remoraretur. Atqui intra portas se continere, & de muris repellere adorientes præstabat: & magister Argyrus Italus vehementer quiritabatur, ac Imperatorem hortabatur ne se extra portas emitteret, neve cum favente multitudine & bellicis isboribus adsuere congrederetur, ipse stipatus exigua manu tyronum bellique imperitorum hominum. Ne quid tamen obtineret, Constantinus Leichudes effecit, auctor alterius consilii, & in summa apud Imperatorem auctoritate. Imperatore cum suis sub vesperam egresso, perduellis suos armat, & in Imperatorios magno cum impetu irruit, oculique momento perrumpens vallum, eos pellit. horum alii capti sunt, alii fugientes in fossam urbi circumdatam inciderunt, & misere perierunt. sed & cives de muris præcipiti fuga se proripuerunt. Profugere etiam portarum Blacheruensium custodes, non objectis portarum valvis. Quod nisi Tornicius fato fuisset impeditus, poterat absque ullo labore in urbem penetrare, ac Imperium occupare. nunc ille eum usque ad fossam muro contiguam perveniisset, ab insequendo destitit. Hoc animum Imperatoris reddidit, ut & portas occuparent, & morum defensionem susciperent. Haud dubie tunc Deus Imperatorem servavit, ne sagitta interficeretur: quæ in ipsum emissa, in rotundum cujusdam famuli capitis regmen est delata, quod & huic & Imperatori salutare fuit. Ad hunc ergo modum urbs pruina periculo, ab hoste tamen capta non est.

Tornicius cum per aliquot dies in castris hæsisset, & ab ipso paulatim ad Imperatorem deficeretur, veritus ne vel universi ab ipso transirent, vel etiam comprehensum Imperatori traderent, castris motis Arcadiopolin retro abiit, ibique cum Josane Batatza castra posuit, Theodoro Strabomyta, Poly, Marianoque Brana, Occidentalium legionum du-

Edit. Paris. pag. 765.

pag. 766.

διδιδράσκει τὸν ἅλωσιν. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος μὴ τῷ ἔφων παγμάτων ἐς πανὸς τὸ στρατὸ καπιλθὼν, αὐτὸς μὲν εἴσωσιν εἰς τὸν βασιλίδα, τὸ δὲ πλῆθος ἅπαν περαιῶται προσάξει τῶ βασιλέως εἰς Θράκιλιν, τὰ μὲν κῷ τὸν ἀντίπορθμον τῇ βασιλίδι Χρυσόπολιν, τὰ ἢ κῷ τὸν ἐν τῇ Ελλησποντῳ Αβυδον. ἄλλα πῦτο μὲν ὕστερον.

Πρὶν ἢ τὰς δυνάμεις ἐλθεῖν, ὁ Τορνίκιος δὲ κῷ ἡ Σπηνβρίου μῆνα, ἡ α' ἐπεμηνίας, βασιλεὺς, ὡς ἐλέχθη, ἀναρρηθεὶς, θᾶττον ἢ λόγος ἡ βασιλίδα καπιλαμβάνει, ἐλπίζων αὐτβοεὶ παύτιν αἱρήσειν, ἐξῆ τὸ μὴ εὐπορεῖν τὸν βασιλέα δυνάμεων. ἐχ χάρακα πηξάμενος ἀπαντιπρὺ τῇ Βλαχερνῶν, ἐγγὺς τῆς μονῆς τῶ ἁγίων Ἀναργύρων, φῶτων λόγος ἐχ ὑποχίστιον ἀντιπεράτ ἔ πολεῖ. μηδενὸς ἢ προσίχοντος αὐτῷ, ἤδη ἐχ ἴργα ἔπεσεν. ἐχ αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς ἐξῆ τε τῇ πολιτῶν, ἐχ τῇ παρόντων κῷ τύχαι στρατιωτῶν ἀντιπαρατάττει, τὰς μὲν πολίτας ἐχ τὸν δῆμον τάξας ἐπὶ τὰ τείχης· τὰς δὲ παρατυχόντας στρατιώτας, κῷ ἄλλους τινὰς ὅσους οἱ τῆς συγκλήτε ἄρχοντες κελεύσει τῶν καθώπλισαν, μὴ πλέον ἢ χιλίων ὄντας, ἐξαγαγὼν τὰ τείχης ἐξῆ τῇ ὁ Βλαχέρναις πυλῶν, ἀνεπώτας ἕστασε τῇ τυράννῳ, πάρρω τινὰ προσπάλμους εἰς κώλυμα τῇ ἐπιόντων· δίον ὕστα πυλῶν ἐπέχειν, ἐχ ὅπο τῇ τειχῶν τὰς ἐπιόντας ἀμύνεσθαι, πολλὰ τὰ μαγίστρε Αργύρε τὰ Ιταλὰ ποτισαμένε ἐχ παρακαλῶντος ἔσω μένειν, ἐχ μὴ ἐξάλλεσθαι, ἐχ μὴ θέλειν λαῷ συμπλέκεσθαι μαινομένῳ ἐχ ὀργῶντι· ἐχ στρατιωτικῆς μελέτας ἐσπθλημένῳ, μῦ στρατιωτῶν ὀλιγοστῶν κῷ λαῦ παλῶς ἐχ ἐπειρωτολέμε. ἀλλὰ παῦτα λέγων, ὡς ἐπεισθεν. ἀπέκτεινε δὲ Κωνσταντῖνος ὁ τὴν ἐπανυμίαν Λειχούδης, τὰ φῶτα τό τε παρὰ βασιλέως φέρων, κῷ μέγα παρὰ πᾶν δυνάμενος, ἐχ τῆς βυλῆς παῦτης ὑπάρχων πατήρ. ἐξελθόντων δὲ τῶν περὶ δούλων ὄψεσι, ὡς ἔγνω ὁ τύραννος, τὰς ἀμφ' αὐτὸν καθοπλίσας δυνάμεις, ἔπεισε μῆ ῥᾶμις μεγάλης, κῷ θᾶττον ἢ λόγος τὸν πάρρον ἐξεπιάσαν, τρέπεται τῆς ἔνδον. ὧν οἱ μὲν ἁλίσκονται, οἱ δὲ φεύγοντες εἰς τὸν τῆς πόλεως πάρρον ἀπέπτασαν, ἐχ σιατρῶς ἀπώλοντο. ἐφέυγον δὲ κῷ ὅπο τῶ τείχης ἀρημονζόμενοι οἱ πολῖται· παραπλησίως κῷ οἱ πυλωροὶ τῇ τε Βλαχέρναις τειχῶν τὰς πύλας ἀνεπετάσαντες. κῷ οἱ μὰ τύχη τις ἔσφηλε τῇ Τορνικίῳ τὰ φράγματα, ἐσῆλθεν ἂν ἀμοχητί, κῷ κύριος τῇ ἁπάντων ἐγένετο. ἄρτι δὲ διέξας ἄχρι τῆς παρὰ τῷ τείχει πάρρου, ἐπέχει τὸν διαγμόν. κῷ πάλιν ἀναθαρρήσαντες οἱ περὶ τὸν βασιλέα, τῆς τε πύλας κατέχον, κῷ τῆς φυλακῆς ἐπεμελήθησαν τῇ τειχῶν. τότε δὲ κῷ ὁ βασιλεὺς μικρῷ ἂν ὑπολείπει ἐξῆ τόξε βληθεὶς· εἰ μὴ Θεὸς περιῶσε διεσώσατο, τῷ ὄντι ἐσχηθέντος εἰς τινος θεράποντος κάλυμμα προβυλοειδὲς κεφαλῆς, ὅπερ δὴ τὸν ἔχοντα ἐχ τὸν βασιλέα διεσώσατο. πᾶσι δὲ τὸν ἕξοπον ἐγγὺς τῆς ἁλῶναι ἡ πόλις ἐλθοῦσα, διεσώθη.

Ο δὲ Ἰωσὴφ ἐπί τινας ἡμέρας προσμείνας ἐν τῷ στρατοπέδῳ, ἐπειδὴ οἱ περὶ αὐτὸν μῆ μικρὸν ὑποῤῥύεντες ὑπομόλουν τῷ βασιλεῖ, πανθεὶς μὴ πως οἱ πάντες καπαλιπόντες αὐτὸν οἰχήσονται, ἢ ἐχ καταχόντες παραδῶσι τῷ βασιλεῖ, ἀναξας ἐκεῖθεν, ὑπέρεμψεν ἐν Αρκαδιυπόλει· ἐχ αὐτὸς μὲν σὺν Ιωάννῃ τῷ Βατάτζῃ παρεμβολὴν πηξάμενος, ἐκεῖσε προσέμεν. Θεόδωρος ἢ ἡ ἐπωνυμία Στραβομύτης, ἐχ ἡ λεγόμε-

τον Πολλὼ, ϛ τ Βρασᾶ Μακεδόνων, ταγμάτων ἄρχοντας δυτικῶν, καθ' αἵματος κοινωνίας αὐτῇ ἐγγίζοντας, πολιορκήσαι ἐκπέμπει τ Ραιδηςὸν (ἔτυχον δὲ αἱ μὲν ἄλλαι Μακεδονικαὶ ϗ Θρακικαὶ πόλεις προχωρήσασαι τότῳ. αὐτὴ δὲ μόνη δύσνους ἦπερ τῇ βασιλεῖ, αὐτοῦ τ τότε ἀρχιφόνος, καί τινος ἐγχωρίου δυνάστου, τ λεγομένου Βατατζῆ, συγγενοῦς ὄντος τῷ Τορνικίῳ) ὡς δ' ἀπιλθόντες ἐκεῖνοι, ϛ χρονοτριβοῦντος οὐδὲν λύουσι, ἄραις ϗ αὐτὸς, ἀπασιν ἐκεῖσε μὴ πασὶν τ στρατῷ, ϗ πᾶσαν προσβολὴν ϗ μηχανὴν ἐπαγαγὼν τῇ πόλει, ϗ πάντοθεν ὑπερμαθεὶς, ἀφύλακτος τ ἔνδον ὑπερεμένων τὰς μηχανὰς, ὑπίστρεφε πάλιν ἐς Ἀρκαδιουπόλει, λύσας τὴν πολιορκίαν. ἀρτὶ ϗ τῇ ἑφῆς στρατιμάπιον ἐμπειραιθέντων ἐκ τῶν Χρυσοπόλεως ϗ Ἀβύδου πρὸς Θρᾴκιον, στρατηγὸν ἐπιστήσας αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ μάγιστρον τὸν Ἰασίτην, πέμπει κ τ λοιπῶν. ἀθροίσας δ' ὗτος ὑφ' ἓν τὰς δυνάμεις, ϗ παρεσκευασμένους τοῖς ὑποστάταις, μάχης μὲν οὐκ ἤρχεν, ἐπιόντα δὲ μᾶλλον τ ἀσυκόντων χωρεῖν τοῖς ἀποστάταις. ϗ τοῖς ἀλισκομένοις φιλανθρώπως ὤφειτο, ϗ γράμματα λαθραίως ἔπεμπε πρὸς αὐτὸς ἀμνηστίαν ἐπαγγελλόμενος κακῶν, ϗ ἀγαθῶν δαψίλειαν. ἐπεὶ δὲ ϵ χειμὼν ἐπέκειτο, ϗ τῇ ἀναγκαίων ἐπιτάξει αὐτοῖ τ οἱ ὑποστάται, ϗ τὰ ὑποζύγια ϗ οἱ ἵπποι, μὴ διωκόμενοι πρός τι τὸ ψῦχος ϗ τὸν λιμὸν ϗ τὰς ὁσημέρας ἀπτικαθίσασθαι, κατὰ μικρὸν προσῤῥύησαν τῇ μαγίστρῳ. ϗ μέχρι μὲν τῇ ἀγορῶν ἐλῶ αὐτομολία, ϗ ἐκπίπτομεν, ἐπαρτῶρα, ϗ τοῖς ἐλπίσιν ἐτρέφετο· ἐπεὶ δὲ Μακεμὼς ὁ Βρυτὸς, ϵ ὁ Πολὺς, ϗ Θεόδωρος ὁ Στραβομύτης, ϗ οἱ ἐκ τ γένους τῇ Γλαβᾶ, καίτινες ἄλλοι τῇ ἐπιστήμων ἀθρόοι καπλαπόντες αὐτὸν προσῤῥύησαν τῇ Ἰασίτῃ, φυγὼν μὴ Ἰωάννῃ τῷ Βατατζῇ, ὃς δὴ μετ' αὐτὸν ὢν τῇ στρατοπέδῳ τῇ ἀποσκὼν ἐπέπεσε, ἐπείπερ ἁρπαγὴν οὐδ, ἔστησι καπέφυγεν ἐναλωσίαν. ϗ ἐπισύσασις τῇ ὑποστατῶν ἐσκεδάσθη. ϗ τύχης μὲν ὁ Ἰασίτης πίμφας καπίχει, ϗ πρὸς τὸν βασιλέα πεπεδημένος ἐστάχει. τῶν δὲ στρατιωτῶν εἷς τ ἑαυτὸ ἐπαναλθε πανδέξαι δεῖσθαι τῷ βασιλέως. ϗ ὁ μὲν Τυρίτιος ϗ ὁ Βατατζῆς ὑποτυφλοῦνται, κ τὴν ἐπείρων τῆς ὁρᾶς τ τῷ Χερσῷ γενέσθαι. δημεύονται δὲ ϗ ἀπόσων παρέμειναν ἴσως τῇ τυραννήσουσι, αἱ τίμιος πρόπροῦ πεμαχθέντες ἐξ τῆς ἀγορᾶς, ϗ ὀξυόρια παραπιμφθέντες. ϗ ἡ μὲν Ὑποσασία τοιοῦτο ἔχει τὸ τέλος. ἀρχεται δὲ λοιπὸν τὰ ὑπὸ τῇ Τύρκων κακά. τίνες δὲ οἱ Τοῦρκοι, ϗ τίνα τρόπον ἤρξαντο πολεμεῖν Ρωμαίοις, ἀνωθεν ἀναλαβὼν διηγήσομαι.

Τὸ τῇ Τούρκων ἔθνος γένος μὲν ἦν Οὐννικὸν, οἰκεῖ δὲ τὰ προσαρκτιὰ τῶν Καυκασίων ὀρῶν, πολυάνθρωπον τὸ δὲ ϗ αὐτόνομον, ϗ ὑπ' οὐδενὸς ἔθνους πω δεδουλωθέν. τῆς δὲ τῶν Περσῶν ἀρχῆς εἰς Σαρακηνοὺς ἐλθούσης, ϗ τῆς τῶν Σαρακηνῶν ἐπικρατείας μὴ μόνον Περσίδος ϗ Μηδείας ϗ Βαβυλῶνος ϗ Ἀσσυρίων κυριευούσης, ἤδη δὲ ϵ Αἰγύπτου ϗ Λιβύης ϗ μέρους τῆ ἀλίγου τῆς Εὐρώπης, ἐκείνῳ τὸ ἡμετέροις καιροῖς ἀλλήλων κατασκισάντων, ϗ ἀ μία ϗ μεγίστη ἀρχὴ αὖτη εἰς πολλὰ διῤῥάθη μέρη, ϗ ἄλλα μὲν ἀρχηγὸν ἔσχεν ἡ Ἰσπανία, ἄλλον δὲ ἡ Λιβύη, ἄλλον δὲ ἡ Αἴγυπτος, ἄλλον δὲ ἡ Βαβυλὼν, ἕτερον δὲ ἡ Περσὶς, ϗ πρὸς ἀλλήλους μὲν ἐκ ἀμυσσον, μᾶλλον μὲν ὖν ϗ προσπολέμουν οἱ γειτονοῦντες, ἀρχηγὸς Περσίδος ϗ Χωρασμίων ϗ Ὡρτυκῶν ϗ Μηδείας ὑπάρχων ἀ Μουχοῦμετ, κ τῆς χρόνους Βασιλείου τῷ βασιλέως, ἀ τῷ Ἰμβραὴλ, ϗ πολεμῶν Ἰνδῶς ϗ Βαβυλωνίους, ϗ κακῶς ὲν τῷ πολέμῳ φερόμε-

cibus, & ſibi ſanguine propinquis, ad Rædeſtum oppugnandam miſſis: quæ urbs, cum reliquæ omnes Macedonicæ atque Thraciæ urbes Tornicio acceſſiſſent, fidem una ſervabat, opera epiſcopi, & cujuſdam in ea urbe ſummæ poteſtatis præditi Batatzæ, qui & ipſe conſanguineus erat Tornicii. Hi cum nihil efficerent aliquanto in ejus oppidi oppugnatione tracto tempore, ipſe etiam Tornicius eo cunctas ſuas ducit copias: cumque omni oppugnaſſet conatu, & machinarum omne genus adhibuiſſet, oppidanis fortiter defendentibus profligatus, ſoluto obſidio Arcadiopolin rediit. Interim Monomachus Orientales exercitus, qui jam a Chryſopoli & Abydo in Thraciam trajecerant, duce iis præfecto Michaelo Jaſita Magiſtro, emittit lo tebelles. Hic contractis omnibus in unum copiis, caſtra hoſtibus oppooit: pugnaque abſtinens, operam dat ne eorum prædia maleficium patiantur, captoſque humaniter tractat. reliquis per litteras occulte miſſas veniam delicti, & omnium bonorum copiam promittens. Jam & hyems appetebat, & perduelles, cum & ipſi & eorum jumenta alimentis deſtituerentur, quia frigus, famem, hoſtemque ſimul ſuſtinere non poterant, paulatim ad magiſtrum deſciverunt. Tornicius vero, quandiu obſeuri tantum deficiebant, utcunque duravit, & ſpem fovit. Cum autem Marianus Brunas, Polyx, Theodorus Strabomyta, & Glabana familia, aliique illuſtres ipſo deſerto confertim ad Jaſitam tranſiverunt: fugam ipſe cum Joanne Batatza, qui ab eo inter rebelles erat dignatione proximus, paravit. Cumque evadendi non ſupperet eri facultas, in templum quoddam ſe recepere. Sic agmen perduellium eſt diſſipatum. Jaſita eos miſſis famulis cepit, & vinctos ad Imperatorem abdoait: milites juſſu Imperatoris in ſuam quiſque patriam diſceſſerunt. Tornicio & Batatzæ oculi effoſſi pridie natalitiorum Chriſti. Eorum qui in benevolentia perduellis perſtiterant, bona publicata, prius ignominioſe per forum circumductorum, ac deinde relegatorum. Hunc finem ille habuit motus. Jam quas a Turcis acceperimus calamitates referam: ſi prius quinam fuerint Turci, & qua occaſione bellum contra Romanos gerere cœperint, eapedivero.

Edit. Pariſ. pag. 767.

Turcorum incrementa.

Turcorum gens Unnica fuit, habitans ad Caucaſi montis partes Septentrionales, populoſiſſima & libera, nulliuſque unquam nationis dominium experta. Poſtquam Sarraceni Perſarum regno everſo, non Perſidem modo, Mediam, Babylonem, & Aſſyriam, ſed & Ægyptum, & Libyam, & Europæ non exiguam partem ſubegerunt: ipſi inter ſe cœperunt diverſis temporibus varie diſſentire. Ita unicum Sarracenorum, idque maximum Imperium, in multas eſt diviſum partes, ut aliam Hiſpaniæ jam, alius Africæ, alius Ægypti, alius Babyloniæ, alius Perſidis eſſet princeps: tantum vero abfuit his ac inter ſe conveniret, ut inter vicinos etiam bella ſuerint inteſtina. Proinde Perſidis, Choraſmiorum, Oretanorum & Mediæ princeps Muchumetus, Imbraeli filius, Baſilio Imperii Romani clavum tenente, eum in bello quod adverſus Iodos atque Babylo-

nios gerebat, rebus uteretur adverſis, ex uſa fore judicavit, ſi miſſis ad Turcorum principem legatis auxiliam peteret. Mittit ergo ad eum legatos cum donis pretioſis, poſtulatque ſibi auxilio mitti tria virorum millia. Turcus & allata dona gratiſſima habuit: & legati admodum comprobata petitione, mittit ad Muchumetum tria, ut petiverat, millia, duce Tragolipace Mucaleto, Michaeli filio. Enimvero hoc ſperabat, ſi reprimere ſui poteſſent eos a quibus Sarracenorum auxiliaris. invadebantur, facillime eos effecturos, ut pons quo conſtratus Araxes erat, & qui ab utroque latere turribus excitutis ac præſidiis impoſitis munitus, Turcis inacceſſam Perſidem faciebat, præſidiariis pulſis pervius Turcis poſtmodo fieret, itaque Perſidis occupandæ ſibi occaſio daretur. Turcis mercenariis Muchumetus acceptis, iiſque cum ſuo exercitu conjunctis, cum Arabum principe Piſaſirio confligit, eumque nullo negotio ſuperat, ſagittarum conjectum non ſerentibus Arabibus. Domum a victoria reverſus, eoſdem Turcos voluit etiam in pugnam contra Indos, a quibus oppugnabatur, ſibi adeſſe. cumque petentibus ut domum ſibi redire liceret, & præſidium ab Araxis ponte abduceretur, vim etiam intentaret: Turci veriti majora pericula, ab eo defecerunt, & in Carbonitidem ſolitudinem (neque enim tam pauci adverſus tam multa depugnare audebant millia) ſe ſubduxerunt, indeque identidem erumpentes Sarracenorum ditionem populati ſunt. Ioiquiſſime id ferens Muchumetus, ad xx ho- *Edit. Paris. pag 768.* minum millia adverſum Turcos mittit: decem nobiliſſimos, notæque fortitudinis ac prudentiæ duces Sarraceoos exercitui præficiens. Hi ad bellum profecti, intrare in deſertum ob aquæ & alimentorum inopiam judicantes incommodum, 360 proxima aditum ſolitudinis * Turco- * Intenti exſtris confidebant quid rum dux de adventu Sarracenorum fa- agendum eſſet. Tangrolipax autem in ſubito adoriri Sarracenos ac Perſas ſtatuit: biduoque magois confectis ſpaperfonda ſolitudine permanſum, de adventu S. Scyl. tiis, tertia nocta eos ſecura in tentoriis agentes, nihilque mali expectantes jovadit, atque illico profligat. Ibi curribus, equis, pecaniaque plurima Sarraceni a Turcis victi. potiens, non jam ut fugitivus latrocicia exercere, ſed palam axinde in aperto caſtra habere: & confluebant ad eum qui ob maleficia ſupplicium metuebant, ſervi, atqua alii rapto vivere gaudentes. Denique brevi tempore copiæ ipſius uſque ad xxxx excreverunt.

At Muchumetus ob cladem acceptam iratus, decem iſtos ductores luminibus orbat: & qui evaſerant milites, eos ſe muliebri indutos veſtitu in triumpho ducturum minatur, ipſe ad bellum gerendum accingitur. milites autem, qui aotea victi a Turcis fuerant, minis perceptis, ad Tangrollpacem tranſeunt. Is tanta acceſſione auctus, cum omnibus ſuis copiis in Muchumetum it, ut collatis ſignis juſto prælio rem decernat. Et Muchumetus armatis Sarracenis, Perſis, Cabe-

A ος, ἐγω δεῖν ἀρὸς τὸν ἄρχοντα Τυρκίας ἀροσβδσαθαι, ἡ συμμαχίαν ἐκεῖθεν αἰτήσαθαι. πέμπει γοῦν ἀρέσβεις ἀρὸς αὐτὸν, ἡ δῶρα πολυτελῆ, ἑ πεμφθῆναι εἰ ἐξαυτὴς συμμάχους τὸν ἀελθμὸν τειχιλίους. ὁ δὲ δεξάμενος ἀσμενέστατα τὴν ἀρεσβείαν, ἡ τοὺς πεμφθέντα δῶρεις ἡδεῖς, ἐαπέμπει ἀρὸς αὐτὸν τοὺς τειχιλίους, ἀρχηγὸν ἔχοντας Τραγολιπάκην Μυκάλετ, τὸν υἱὸν Μιχαὴλ· ἅμα ἐλπίσας, ὡς ἐπεφ ἐποι δυνηθέντα ἐκκαρίσασθαι τοὺς ἐπεμβαίνοντας τοῖς Σαρακηνοῖς, ῥᾳδίᾳ τε τὴν τῶν Ἀράξιδος ποταμῶν γέφυραν (ἣ κωλύουσαν Τούρκους ἐς Περσίδα ἴέναι, ἀπὸ πυργωμάτων ἀμφοτέρωθεν κρέμεται ἐκεῖθεν, ἑ φρουροῖς πάντοθεν φυλαττομένη) βατὴν θῆσουσι, πεμελέντας τὰς φρουρὰς, ἑ ὑποχείριον αὐτῆ ποιήσουσι τὴν τῆ Περσῶν χώραν. ἀφικομένων τοίνυν τῆ μαθφόρων, αὐτὸς τὸ ἀπελαβόμενος ὁ Μυχοῦμετ, ἡ τὰς ἑαυτῆ δυνάμεις, ἀροσβάλλει τῆ τῆ Ἀράβων ἄρχοντι Πισασιείῳ, καὶ ῥᾳδίως αὐτὸν ξέπεσεν, μὴ ὑποστάντων τὰς τῆ τόξων βολὰς τῆ Ἀράβων. ὑποστρέψας δὲ εἰς τὰ ἑαυτῆ, ἐπεχείρει ἡ ἀρὸς τοὺς πολεμοῦντας Ινδοὺς ἀμύνεσθαι μετ' αὐτῶν. ἐκείνων δὲ ἐξαιτουμένων εἰς τὰ ἑαυτῶν ὑποστρέψαι συγχωρῆσαι, ἀνεθέσης αὐτοὺς τῆς ἐν τῇ γεφύρᾳ φυλακῆς τῶ Ἀράξιδος, ἐπεὶ πᾶν ἐκείνης ἐκύρου, ἡ βιαίᾳ πάντως ἐβούλετο, δείσαντες οὗτοι μὴ πάθωσί τι δεινὸν, ὑποκρῶσι. καὶ τὰ Καρβωνίτα ὑποδύνουσι ἔρημον, ἔξ τὸ μὴ θαρρεῖν ὀλίγους ἀρὸς πολλοὺς ἀντιπαρατάξασθαι μυριάδας, ἐκεῖθεν ἐκδρομὰς ποιήμενοι, ἐξ ὧν καὶ ἔφθασε τὰ Σαρακηνῶν. δυσαχθέσας οὖν ὁ Μυχοῦμετ ἐπὶ τοῖς γινομένοις, στρατὸν ἀθροίσας ἀμφὶ τὰς ι'. χιλιάδας, ἐκπέμπει κατὰ τῆ Τύρκων, ἐπιτάσσας αὐτοῖς δέκα στρατηγοὺς ἀπὸ τῆ ὀγνεστάτων ἡ συνετωτάτων, ἡ ἐπ' ἀνδρείᾳ μεμαρτυρημένων Σαρακηνῶν. ἅπαντες οὖν οὗτοι, ἀπέρχονται ἀρὸς τὸν πόλεμον. καὶ εἰσελθόντες εἰς ἔρημον ἔξ τὸ ὕδατος ἡ τῶν τροφῶν ἔνδειαν, ἀλυσιτελὲς ἐλογίζοντο. ἔγγιστα δὲ τῆ ζόματος πεζεύομεν (στρατοπεδοῦσαντες, διεσκοπουῦντο τὸ ποιητέον. ὁ δὲ Ταγγρολίπαξ ἐς τὸ βάθος ἀνελζόμενος τῆς ἐρήμου,) ἐπεὶ πεῤ ἔμαθε τὸ παρ' αὐτῶ ἐπαρασκεύαστο ὁ τῶν Τούρκων ἀρχηγὸς, κοπιολογοσάμενος τῆς μετ' αὐτῶ, ἡ ἐπιδιάξ νυκτὸς τοὺς Σαρακηνοὺς καὶ Πέρσας συμφέρον εἶναι νομίσας, ταχυπορείᾳ χρησάμενος ἐν δυσὶν ἡμέραις, ἐπιτίθεται τῇ τέτῃ νυκτὶ αὐτοῖς ἀμεριμνοις σκηνημένοις, ἡ μηδὲν ἀροσδοκήτως παθόν· καὶ πάντας μὲν ἔκτεινε τρέπεται λόγῳ. αὐτὸς δὲ ἅρματων ἡ ἵππων ἡ χρημάτων ἀγελάδας πολλὰς, καίτι λοιπὸν ὡς φυγὰς καὶ λῃστὰς ἐρημίου ἐποιεῖτο τὰς ἐπιθέσεις, ἀλλὰ φανερὰς ἀσπονδὰν τῶν ὑπαίθρων, ἀροσρῆκεμένων αὐτῷ ἑ τῶν ὅσοι διὰ κακουργίας πάντ ἐδεδίεσαν θάνατον, ἡ δούλων ἡ τῶν χωρόντων τοῖς ἁρπαγαῖς, ὡς ἐν βραχεῖ τῇ χρόνῳ δυνάμιν ἀγερὶ αὐτὸν ἀθροιζῆναι μιγίστην ἀρὸς τὰς ι'. χιλιάδας, ἡ τὰ μὲν κατ' ἐκεῖνον ἐρέρειν τῆδε.

Incluſa ſupplentur ex Scyl.

Ο δὲ Μυχοῦμετ μὰ ἐσηγκὼν μετρίως τὸν γινομένων τρόπον, ἀλλὰ βαρυθυμήσας, τοὺς μὲν δέκα στρατηγοὺς ἀπεστόμωσε· τοὺς δὲ ἡμιγύμνους στρατιώτας τῶν κίνδυνον θεαμβόσεν ἀπείλησε, γυναικείας περιβεβλημένους στολάς· αὐτὸς δὲ ἀρὸς ἀντιπαράταξιν καθωπλίζετο. οἱ δὲ προπηδήσαντες στρατιῶται μαθόντες τὰς ἀπειλὰς, ἀροχωροῦσι τῇ Ταγγρολίπακι. τοιαῦτα οὖν καὶ πλειόνων αὐτῇ ἀροσγινομένων δυνάμεων, ἀγείρας ἅπαντα τὸν στρατὸν ἐπεῖγετο ἀρὸς τὸν Μυχοῦμετ, καθολαβὴ μάχῃ αὐτῶν κεῖται τὰ πράγματα. ἀλλὰ ἑ ἐκεῖνος ἑ Σαρακηνὸς καθοπλίσας καὶ Πέρ-

σας ᾧ Καβάδης ᾧ Δραβας, ᾧ στρατὸν συτεπάμβος πυρί
πυ τὰς πυπαπονίας χιλιάδας, ἐφ' ὑλίφαντος πυργοφόρος ἐκαθ', ἐφ' ἅπασι τὰς ἀσαλαβὰν, ὑπαντιάζει κατὰ τὸ λεγόμενον Λαπαχὰν. καὶ γινομένης μάχης φοβερωτάτης, ὅπισθεν μὲν ἐξ ἀμφοτέρων πολλοὶ, πίπτει δὲ ᾧ αὐτὸς ὁ Μυχάμετ. ἐξιππαζόμενος γὰρ ἀπέπτης ἐνθω ἀφιππᾶσθαι, ᾧ τὸν οἱ κῶν παραδαρύνων λαὸν, τῇ ἵππῳ συμπεσόντος αὐτῷ, ἐατραχηλίσθη ἀπὸ θανεῖν δὲ πυνόντος, τὸ σὺν αὐτῷ πλῆθος ὠμοπόνου τὰς ἐναντίους, ἐᾶ Ταγγρολίπης ὑπὸ πάντων ἀναγορεύεται βασιλεὺς τῆς Περσίδος. ἀναρπαθεὶς δὲ, πίμψας καθαιρεῖ τὸν ἐν τῇ χιρόρᾳ τῶ Ἀραξίδος φυλακὴν καὶ ἅπαν δίδωσι τῷ βυλομένῳ τῶν Τύρκων τλὼ ἐς τλὼ Περσίδα πορείαν. ἀπολυθέντος δὲ ὕπω, αἰσθόμενοι παπλαθεὶ, πλλὼ τὸν ὄχλον τὰς ἰωνῶν ἀντεπεσκεῦτο πατρίδος· ᾧ καθηλόντος Πέρσας ᾧ Σαρακλινὰς, αὐτὸ αὐτοὶ τὰς Περσίδος ἐχόντο, τὸν Ταγγρολίπκα Σελτᾶνον ὀνομάσαντες, πάσι παπερατορα ᾗ βασιλία βασιλέων. ὃς πάσας τὰς ἀρχὰς τὰς ἐγχωρίας ἀπολάμβος, εἰς Τύρκας μετῆγε, ᾧ * Περσίδα πᾶσαν ἀρὸς αὐτὰς δίπτυχθ, ἐς τὰ παντελὰς καταπάσας ᾧ πτωσύσας τὰς ἐγχωρίας.

Ὡς δὲ καλῶς ἔχειν ἐδόκει τότε τὰ πράγματα, ἀρότερον μὲν τὰς ἀμόρους διωάσεις ἄρξατο πολεμεῖν, ἔ ἀρὸς μὲν τὸν Πισασίεμον τὰς Βαβυλῶνος ἄρχοντα αὐτὸς δὲ ἑαυτῷ παρατίξατο· καὶ ᾗ φόρους μάχας πᾶσι ἡττήσας καὶ ἀπλὰν, πύρις ἔ τὰς Βαβυλωνίων χώρας ἐγένετο. ἀρὸς δὲ Καρβίσιον τὸν τῶν Ἀράβων ἄρχοντα, Κυτλουμῦς ἐπέμπετο, ὁμότροπος τῷ ἀδελφῷ τῷ οἰκείῳ πατρὸς, χεῖρα βαρεῖαν δοὺς αὐτῷ. ὃς ἀπελθὼν, καὶ τὰς Ἀραβ συμβαλὼν, ἡττᾶτο, καὶ αἰχμάλωτος ἔφυγε. ὑποστρέφων δὲ ἀπὸ τὰς Ἕωσπος, καὶ μέλλων διοδεύειν ἀπὸ τὰς Μηδίας ἐπὶ τὸ Βασπρακὰν (ἀρχὴ δὲ ὕπη τὰς τοιαύτης χώρας ἐα βασιλέως πεμφθεὶς Στέφανος πατρίκιος, ἀ Κωνσταντίνου τῷ παραδιωκτύοντος τῇ βασιλεῖ τὰς Λεχηδίας υἱὸς) σὺν ἀρὸς αὐτὸν φρεσβᾶπς, ἀξιῶν συγχωρηθῆναι διελθεῖν ἀκωλύπος, ὑπισχνούμενος μεθ' ὅρκων φρικωδεστάτων ἄφυστον καὶ ἀσιν ἐξομπρᾶσαι τλὼ χώραν. ὁ δὲ τὰς φρέσβεις δέξαμβος, καὶ τλὼ παράκλησιν δεξλ ἀρ' ἑαυτὰ ὑποπτάσας, τὸν ἐγχώριον ἀθροίσας στρατὸν ὡς οἷς πόλεμον ὑπαντιάζει τοῖς Τούρκοις· ὁ δὲ Κυτλουμῦς πιεμελῶς μὲν ἐπὶ τὰς φρεσπομένους ἐγένετο. ἰῶ δὲ κατ' αὐτὸν λαὸς ἅπας, ὡς ἐα ἕωσπος ἐπανήκων, πᾶζός ᾧ ἄοπλος. ἅμως δὲ ἄκων ἰώαγκάθη ἀντιπαρατάξαθαι. ᾧ συμβολὰς γενομένης, τρέπονται οἱ πυρὶ τὸν Στέφανον, ἁλίσκεται δὲ ᾧ αὐτὸς αἰχμάλωτος σὺν ἄλλοις πολλοῖς. ᾧ τῶν μὲν ἀπρχόμενος, ἀπὶ τὸ Ταβρίζιον ἀπεμπολεῖ τῇ τοπάρχῃ τὰς χώρας. αὐτὸς δὲ ἀρὸς τὸν Σελτᾶνον ἐπανῆλθεν, ᾧ περὶ τὰς τροπὰς ἀπολογούμενος, μετετίθει τὰς αἰτίας εἰς ἄλλους· ᾧ ἐπηγγέλλετο, οἱ αὖθις δυάμιν λαβὼν ἐστρατεύσειν ἀπὶ τὰ Καρβισίου, ῥᾴων αὐτῷ παρασκεύων τλὼ Ἀραβίαν, ὡς ἐν παρόδῳ δὲ ἀφιγμένῳ ᾧ περὶ τὰ Βασπρακὰν, ὡς ἐὰ μὲν χώρα πάμφορος, ἀπέχειν δὲ ὕπο γυναικῶν, τοὺς πιπολεμικοὺς πρὸς αὐτὸν στρατιώτας ὑπανιτόμβος. ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν ἀ Σουλτάνος κατηχῆσ ἐμελέτα, ᾗ τοὐλχος μᾶλλον τὰς ἄπω, ᾧ ὑποπτεύειν. πρὸς δὲ Ρωμαίους ἔπλε κατέκει ἀπεδουλία, διδοὺς ᾧ φέρτον ἐκ μάνης τὰς φίμης τὰ τῶν φρονιμωτάτων τελῶν βασιλέων ἀνδραγαθήματα, Νικηφόρου, Ἰωάννου, ᾧ Βασιλείου, ᾧ ὑποπτεύων τλὼ αὐτλὼ ἀρετὰν ἔτι ᾧ δύναμιν φρονεῖναι Ρωμαίους, ἅμως ἀμφίῤῥο-

ris, & Arabibus, exercitu quingentorum circiter millium contracto, ac centum turrigeris elephantis, hoſti apud locum cui Aſpachan nomen, occurrit. Ibi atroci conſerta pugna, multiſque utrinque cadentibus, ipſe etiam Muchumetus, dum hinc inde incautius obequitat, ſuoſque verbis animat, equo collapſo cervices frangit, ac moritur. mortuo ipſo, exercitus cum Turcis conſpirat, & omnium voluntate Tangrolipaces Perſiæ rex declaratur. Regno occæpto, ſtatim Turcis aditum in Perſidem aperit: atque bi confertim eo ſe contulerunt, exceptis quos patriæ amor detinebat: oppreſſiſque Perſis ac Sarraceois, ſuam feceruni Perſidem, ac Taogrolipaci nomen Sultani impoſuerunt, qua voce ſummus Imperator ac rex regum ootatur. Is omnes magiſtratus ab incolis in ſuos tranſtulit, interque hos univerſam diviſit Perſidem, prorſus conculcatis indigenis. *Edit. Pariſ. pag. 769.* Turci Perſi- & Babyloniæ potiti.

Secundum hæc Sultanus regno (ut videbatur) præclare conſtituto, bello petere finitimos regulos inſtituit. Factaque in Piſſaſirium Babylonis ducem expeditione, diverſis prælis eum vincit atque interficit: & hac modo Babylonica ditione potitur. Inde adverſus Carbeſium Arabum principem emittit magno cum exercitu Cutlumuſum, patris ſui fratre natum. is commiſſo cum Arabibus prælio ſuperatus, turpiter fugit. Cumque in redita eſſet per Mediam (hodie Baaſpracan appellatur) iter facturus, ad ejus præfectum (is erat ab Imperatore Romanorum eo miſſus, Stephanus patricius, Conſtantini, qui una cum Imperatore adminiſtrabat rempublicam Leichudiæ filius) miſſis legatis, liberum ſibi tranſitum permitti petit, jurejurando graviſſimo interpoſito poſſicitus, ſe ſuoſque abſque omni maleficio tranſituros. At Stephanus eam petitionem a timiditate profectam opinatus, exercitu ſuæ provinciæ collecto, in Turcos tamquam hoſtes ducit. Graviſſimum ea res dolorem Curlumuſo attulit; quippe cujus exercitus omnis, utpote ab adverſo prælio rediens, pedeſter inermiſque eſſet. Coactus tamen conſiſtit, victoriamque obtinuit, capto cum multis alils etiam ipſo Stephano: quem & in reditu apud Tabrezium loci ejus domino vendidit. Cæterum ad Sultanum reverſus Cutlumuſus, de accepta clade ſe purgat, culpa in allos collata: pollicetur que ſi rurſum cum copiis adverſus Carbeſium mittatur, facile ſe Arabiam ſubacturum. Obiter etiam de Baaſpracania refert, regionem eſſe fertiliſſimam, & a muſleribus teneri: ſic oblique ootaos militeſ, cum quibus dimicarat. Verum Sultanus ei ob dedecus amiſſæ victoriæ iratus, de comprehendendo occidendoque homine cogitabat. adverſus autem Romanos arma movere formidabat, ipſo nomine rerum præclare a tribus Imperatoribus Nicephoro, Tzimiſca & Baſilio geſtarum perterritus: ſuſpicanſque eamdem eſſe etiamnum virtutem Romanorum, atque potentiam. dubitabat tamen, incertuſque animi deliberabat 361 Stephanus Medix præfectus, a Turcis victus.

quid agendum foret. Sed Cutlumusius insidias sentiens, cum suis fugit: urbemque Io Chorasmiis sitam, cui Pasar nomen, munitissimam occupans, Sultano advertitur. Sultanus in præfectia eo omisso, cum omnibus suis copiis contra Arabes proficiscitur, & ab iis ipse quoque profligatur. Reversus domum, dedecorisque & opprobriorum Cutlumusii impatiens, maximo cum parte exercitus Pasirem obsidet, ne diu sane pactuelem suum oppugnat, fretum loci munitione, & sæpe eruptione facta Sultano haud levia damna dantes. Alium autem exercitum emittit, circiter viginti millium, contra Romanos, duce fratris sui filio Alixo cognomine Surdo: mandatque ei ut celerrime pergat, & rebus succedentibus Mediam subigat. Hæc ita tum Io Perside acta.

Edit. Paris. pag. 770.

Res Abasgicæ & Ibericæ.

Pancratius porro Iberiæ regulus, homo impudicus, uxorem Liparitæ violavit. Erat is Liparites Horatii Liparitæ filius, ejus qui bello Basilii Imperatoris in Georgiam Abasgorum ducem occisus fuit, homo fortitudine & prudentia nobilis, magnæque post Pancratium inter Iberos potestatis. Hic ergo injuriæ atrocitate concitatus, arma contra Pancratium fomit, victumque prælio ad Caucasum & in interiorem Abasgiam compellit. Ipse regia occupata, dominam suam Pancratii matrem vi stuprat, totaque Iberia potitur. Inde missis ad Imperatorem litteris, Io amicitiam societatemque Romanorum recipi postulat: idque ab Imperatore impetrat. Aliquanto post Pancratius per Phasidem fluvium, Suanos & Colchos iter faciens, Trapezuntem pervenit: iodeque missis nuntiis Imperatori significat, cupere se Byzantium ire, & cum ipso colloqui. Quod ubi permissum fuit, congressus cum Imperatore, multis ei verbis exprobrat, quod sceptrum ipse gerens, fœdus, quod ei cum Abasgiæ ditionis haud exiguæ regulo fuerat, violasset, & cum privato ac servo perduelli coivisset societatem. Simul petit, ut inter se & Liparitem transigat. Atque hoc Imperator confecit, pactumque est ut Pancratius omnem Iberiam atque Abasgiam obtineat, Liparita autem parti Meschiæ per omnem vitam præsit, ac Pancratium dominum regemque suum agnoscat. Hunc quidem cultum res Abasgicæ habuit.

Alio vero a Sultano advertsus Romanos missus, ultra Tabrezium & Tepbilidem profectus in Baaspracaniam venit, proxima quæque populando atque incendio vastans, & obvios trucidans, ne puerili quidem parcens ætati. Præerat tum Baaspracaniæ Aaron Besta, Bladisthlabi F. Prusiani frater. qui cum sibi non satis esse ad tantam Turcorum multitudinem sustinendam viriam sentiret, Catacalonem Bestum Ambustum Anii atque Iberiæ præfectum litteris missis hortatur, ut sibi suppetias quamprimum ferat. Ambustus litteris acceptis, dicto citius suos excitat, cumque iis ad Aaronem se

pag. 775.

Medita Turcorum cladet.

A τος ἰὼν, καὶ διεχειρίσαμεν, ἐξ ἐμελέτα τὰ ποιητέα. Κουτλουμοῦς δὲ γνοὺς τὴν ἐπιβουλὴν, φεύγει μὲν τῶν σὺν αὐτῷ· καὶ πόλιν ὀχυρωτάτην καταλαβὼν ἐν χωρασμίοις κειμένην, ἥτις Πασὰρ ὠνόμασται, ἀντὶ παλαι γίνεται τῷ Σουλτάνῳ. ὁ δὲ τὸν στρατὸν ἔχων ὡρμᾶτο τῶν μὲν ἐξεπολεμήσων ἰδεῖν μάση. πάσας δὲ τὰς ἑαυτῶ δυνάμεις ἀθροίσας, ἄπεισι κατὰ τῶν Ἀράβων· καὶ μάχης γενομένης, πάλιν τρέπεται καὶ αὐτός. ἐπασχλδὼν δὲ ὑπὸ τῆς τροπῆς, καὶ μὴ φέρων τὸ αἰσχύνην, καὶ πάλιν ἀπὸ τὸ Κουτλουμοῦς ὁπαδὸς, αὐτὸς μὲν τὸ πλεῖστον πλῆθος ἀναλαβὼν, ἄπεισιν εἰς τὸ Πάσαρ, καὶ διετέλεσε προσπολεμῶν μάχαις πολλαῖς τῆ οἰκείᾳ ἀσφαλείᾳ, τῇ ὀχυρότητι τῆς πόλεως θαρρῶν, καὶ πολλάκις ἀναπαυομένη τὰς πύλας καὶ ἐξερχόμενος, καὶ ἐμπρήσας τὰς περὶ τὸν Σουλτάνον βλάπτοντι. κατὰ δὲ Ῥωμαίων, δύναμιν ἐπέμψε ἑτέραν, ἀμφὶ τοὺς ε'. χιλιάδας, στρατηγὸν ἐπιστήσας αὐτῆ ἀδελφιπαδα Λασῶ, τὸν λεγόμενον νωχὸν, ἐπισπάσας τὴν παχύτητα ἀφεῖσθαι, καὶ εἰ προχωρήσει προστήσασθαι αὐτῆ τὴν Μηδίαν. καὶ ταῦτα μὲν ἐπράττετο ἐν Περσίδι.

B Παγκράτιος δὲ ὁ τῆς Ἰβηρίας ἀρχηγὸς, ἀκόλαστος ἀνὴρ ὢν, ἐς τὴν Λιπαρίτου γυναῖκα ἐξυβρίσας (ἦν δὲ ὁ Λιπαρίτης υἱὸς τοῦ ἐπὶ τῶ βασιλέως Βασιλείου ἐν τῆ πρὸς τὸν Γεώργιον πολέμῳ ἀναιρεθέντος, Ὁρατίου τὸ Λιπαρίτου) C εἶτα, ἐπὶ στυφότητι καὶ ἀνδρείᾳ βαθυμένος, καὶ μεγάλα μετὰ τὸν Παγκράτιον δυνάμενος ἐν τοῖς Ἰβηροις) ἠνάγκασε τὴν ἐπὶ τῆ γεγονότι δεισιδαιμονήσαντα, ὅπλα κατ' αὐτοῦ κινῆσαι. καὶ πολέμῳ τὸν τραφέντα, εἰς τὰ Καυκάσια καὶ τὴν ἔνδον ἀπελάσαι Ἀβασγίαν. ἐν τοῖς βασιλείοις τε γενόμενος, τῇ ἑαυτοῦ μίγνυται φρὸς βίαν διανοίᾳ, τῇ μητρὶ τῶ Παγκρατίου, καὶ τῶν ἄλλων τῆς Ἰβηρίας πραγμάτων κύριος γίνεται. γράμματά τε εἰς τὸν βασιλέα πέμψας, φίλος καὶ σύμμαχος ἐξαιτεῖ γενέσθαι Ῥωμαίων. οὗ τὴν φιλοσοφίαν δεξάμενος ὁ, κοινωνοῦσι μετ' αὐτῶν. μετὰ δὲ τινα χρόνον καὶ ὁ Παγκράτιος διὰ τῆ Φάσιδος πομπὴν ἐς Σανῶν καὶ Κόλχων ἐδοιπόρησας, ἔρχεται εἰς Τραπεζοῦντα, πρέσβεις ἀγγέλους ἐκπέμπει πρὸς βασιλέα, δηλῶν, ὡς D ἑρμηνεῖς ἐχειρίσατο ἐν τῆ βασιλίδι, καὶ αὐτῆ ἐντυχεῖν. προσαχθεὶς δὲ ὁ τῆ βασιλεῖ ἐντυχὼν, ἐρώτα μὲν ὁπόθεν ἔρχεται πολλά, ὅτι περ βασιλεὺς ὢν, καὶ φρὸς ἀρχηγὸν ἐ μικρᾶς χώρας τῆς Ἀβασγίας ἀνωδὺς ἔχων, πάντως μὲν ἠθέλησε, φροσέθετο δὲ αὐτῆ ἰδιώτῃ καὶ δῆλα ὁπόσα τ'. ἔπειτα καὶ παρακάλει ἀδελφὸς παρακαλεῖ. ὁ δὲ καὶ γίγονε τῆ αὐτοῦ τῶ βασιλέως, ἀντεισαμένων ἀδελφὸς, ὥστε τὸν μὲν Παγκράτιον κύριον εἶναι ἐ ἀρχηγὸν πάσης τῆς Ἰβηρίας καὶ Ἀβασγίας, αὐτὸς δὲ μέρος ἄρχοντα τῆς Μεσχίας διὰ βίου κύριον ἐκείνου ἔχειν ἐ βασιλέα. ἐ τὰ μὲν καὶ τῶν Ἀβασγίων E ταυτὶ πεπονθότα εἰς τοῦτο.

Λασὰν δὲ ὁ παρὰ Ῥωμαίων πεμφθεὶς παρὰ τῆ Σουλτάνου, παρελθὼν τὸ Ταβρίζων, καὶ τὸ λεγόμενον Τιφλὶς, ἦλθεν εἰς Βασπαρακανίαν, πάντα λείρων καὶ πυρπολῶν, καὶ τὰς φροσαίτους ἀναιρῶν, καὶ μηδὲ τῆς παιδικῆς φειδόμενος ἡλικίας. ὁ δὲ τῆς χώρας ἄρχων Λαρὼν Βίγης, ὁ τῶ Βλαδισθλάβου υἱὸς, καὶ τῶ Πρωσιάνου ἀδελφὸς, μὴ ἀξιόμαχον εἰδὼς ἑαυτὸν, μηδὲ δυνάμενον ἀντιστῆναι φρὸς τοσαύτην Τούρκων πληθὺν, γράμματα ἐκπέμπει φρὸς τὸν Βίγην καταλαὸν ὁ Κακαμένου, τὸν Ανί ε τῆς Ἰβηρίας καπάρχοντα, καὶ ὁπόση δύναμις παρακαλεῖ βοηθεῖν. ὁ δὲ γράμματα δεξάμενος, καὶ θᾶττον ἢ λόγος τὸν ἀμφ' αὐτὸν ἀγείρας λαὸν, ἄπεισι ἐξ παχέων, καὶ ἑνοῦται τῆ Λαρὼν,

Digitized by Google

ρών. καὶ συμβουλὰς προσιθείσης, πρότερον νυκτομαχίᾳ χρησίμου, ἢ φανερᾶς μάχης ἀναδεκτέον, πρὸς ὑστέραν ὁ Κελαμύσης κατιδὼν. ἐγνώκει δὲ τρόπον ἄλλον καταστρατηγῆσαι τοὺς ἐχθρούς. συμβούλοις δὲ, τὴν παρεμβολὴν καταλιπόντας, ὡς οἴχοι μὴ τὰ σκεύη καὶ τὰ ὑποζύγια καὶ τὰς ἄλλας ἀποσκευὰς λόχος νυκτὸς ἐπιπαραπέμπεις σῆναι χωρίοις. καπηλεῖα οἱ Τοῦρκοι ἀρίσκουσι, καὶ ἅρμασιν ἀνδρῶν ὑφῶντες τὸν χάραξ πρὸς διαρπαγὰς τῆ ἔνδον χωρήσωσι, τότε δὴ τοῖς ἐνέδραις ἀπαναστάντες, ἐπιθέσθαι αὐτοῖς. καίγε ὁ διαλυθεὶς τὸ στρατῦ. ἑωθὲν δὲ ὁ Ασὰν ἀναζας ἐκ τῆς οἰκείας παρεμβολῆς μὴ τὸν Στράγνα ποιμῆνα ποταμὸν, ἄφνω ὡς πρὸς πόλεμον. ὡς δὲ ἰδεῖς ὑπῆντα, ἐπλησίασε δὲ καὶ τῆ χάρακι τῶν Ρωμαίων, καὶ ὅτι φυλακὴν ἦχεν, οὐτε φωνὴ ἐξεπεύστο, ἀλλὰ καιρὸς ἰδὼ πάσης διαφεύγειν, τότε δὲ φυγεῖν ὑποπτήσας τοὺς Ρωμαίους, ῥίψαντί τε ἅμα πολλῶν ὑπὲρ τὸν παρεμβολὴν, καὶ διαρπαγὴν ποιεῖσθαι τῆ λαφύρων ἀελδεῖς. οἱ δὲ Ρωμαῖοι πρὸ δόλου ἀφίαν ἀναζάντες τῆ λόχων, ἀσωπήτως συνεπαγμένοι, ἐφορμήσυσι τοῖς Τύρκοις, καὶ παραχρῆμα τρέψαντι, τὸ ἀπὸ σκοπῆς μὴ ἐσιγκόντας τοῖς Ρωμαίοις ὁρμῆς. πίπτει μὲν δὴ ὧν ἐφῶπος ὁ Ασὰν, ἐν τοῖς ἐφῶποις ἀγωνιζόμενος. πίπτει δὲ καὶ ἄσσος ἄλλος τῶν στρατ. οἱ δὲ περισωθέντες λίαν ἀλίσκονται καὶ γυμνοί, διὰ τῆ ὁρίων ἐς τοὺς τῆ Περσαρμενίων ἐφεύγοντα πόλεις.

Ο δὲ Σελτάνος διὰ τῆ ἀποδράσιν μεμαθηκὼς τὸ συμβὰν ἀτύχημα, εἰς μεγάλην ἐσήκετο ἀγωνίαν. καὶ ἐν ἀπορῇ ἐποιεῖτο, ὅπως ἂν τῶν γενομένων ἐπανορθώσηται ἀκλεείας. ἐδὲ λαὸν ἐπίλεκτον συγκαμμένος, ἔστι Τύρκων καὶ Καβάρων καὶ Λιμνιτῆ περὶ τὰς ῥ. χιλιάδας, καὶ Αβραμίφ Αλεὶμ τῆ ἐπιπροθαλεῖ ἀδελφῷ αὐτὸ παραδὺς πύπας, κατὰ Ρωμαίων ἐκπέμπει. ἀγγελθείσης δὲ τῆς ἐφόδου, ἑωθέντες πάλιν οἱ ἀνωθεν ῥιθέντες ἄρχοντες τῆ στρατεύματος βουλὴν προτιθέσαν, ἐδιασκοπῶντο τὰ φαιτέον. καὶ τῆ μὲν Κελαμύσην ἐδόκει, μὴ ἐ παρούσης δυνάμεως ὑπαπῶσαι τοὺς Τύρκους ἔξωθεν τῆ Ρωμαίων ὅρου, κἀκεῖσε ἐξαγωνίσασθαι, ἐτι τῆ πλείονων ἀντεπάλων ἀρίστων ὄντων, καὶ ἐ ἄλλης δυνάμεως πεμπομένης ἀπὸ τῆς πλείσης εὐδοξείας, ἐπιλιλοιπότων δὲ καὶ σεδόρων τοῖς Τύρκοις, οἷς τὰς χελὰς τῆ ζώων εἰώθασι περιτίθεσθαι. ἐπερμένων δὲ καὶ τῆ Ρωμαίων καὶ Θαρραλέων ὄντων, ἀπὸ τῆς φρουρησομένης γίας. καὶ προθυμουμένων συμμίξαι τοῖς πολεμίοις. τοιαῦτα δὲ ὁ Λαρὼν ἀπεφαίνετο, ἐπίχων τὰς δυνάμεις λόγων, ὀχυρώσαί τε τὰς πόλεις καὶ τὰ φρούρια, καὶ ἐσω τειχῶν συγκλεῖσαι τὰ πάντα, μᾶλλον τε τῆ βασιλεῖ, καὶ μὴ ἀδὺ γνώμης ἐκείνῳ. μὴ δυνάμεως μεγάλης πρὸς τοσοῦτον πλῆθος πολεμῆσαι Βαρβάρων. ὅπου δὲ τῆ στρατηγῶν ἀποφαινομένων, ἐπίκαιτο ἡ Λαρὼν γνώμη· καὶ αὐτοὶ μὲν μὴ τῆς στρατιᾶς ἀπελθόντες ἐν Ιβηρίᾳ κατὰ τὰ πεδιάδα ἐχωρίσθησαν Οσύρτην λεγομένην, ἅμιλλον ἰσυχάζοντες ἐν τοῖς ὑπαίθροις, πάντα φρότερον ἢ ἀγρότην λαὸν καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας, καὶ πᾶν ἄ, τι τίμιον συγκλείσαντες ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν.

confert. Conjunctis copiis cum deliberaretur, nocturno ne an apetto prælio cum Turcis eſſet pugnandum, neutrum Catacaloni probatum eſt, ſed alia arte hoſtes circumveniendos duxit. caſtra, inque iis tentoria, ut erant, ac jumenta & impedimenta omnia relinqui voluit, & inſidias per noctem opportuniſſimis locis poni: tum Turcis advenientibus, & caſtrorum hominibus vacuorum direptioni intentis, prorumpendum ea inſidiis, & in eos faciendum impetum. neque id eum conſilium fefellit. Mane enim Aſan e caſtris ſuis ſecundum Stragnam fluvium tamquam ad pugnam proficiſcitur. cumque occurreret nemo, ubi ad caſtra Romanorum pervenit, ibique neque vox ulla audita eſt, neque cuſtos ullus viſus, ſed omnia in ſua eſſe poteſtate putavit, Romanoſque fugiſſe credidit, multis locis caſtra perrumpit, diripique prædam jubet. At Romani ſub veſperam ex inſidiis progreſſi, compoſito agmine diſſipatos Turcos adoriuntur, primoque congreſſu fundunt, vehementiam ſui impetus non ſuſtinentes. Cadit inter primos pugnans Aſan, & quidquid in eo exercitu forte fuit obtruncatur. reliqui, pauci admodum ill, atque nudi, per montes in Perſarmeniæ urbes evadunt.

Ab his de accepta clade edoctus Sultanus, in magnam devenit ſolicitudinem. Ut autem hanc calamitatem reſarciret, e Turcis, Cabetis, & Limnitis delectum exercitum ad 100000 conduxit: eumque duce Abramio Alimo, fratre ex aleero parente ſuo, contra Romanos mittit. Nunciato barbarorum adventu, Aaron & Antibulus unitis turſum exercitibus, quid agendum ſit conſultant. Sententia Catacalonis erat, cum præſentibus occurrendum Turcis eſſe extra Romanos fines, ibique decertandum, cum adhuc major hoſtium pars equis careret, & reliqui etiam longo itinere eſſent defatigati, ſoleiſque ferreis Turci carerent, quibus ungulæ armantur: Romani autem recenti victoria elati alacres eſſent, pugnamque expeterent. Contra Aaron pronuntiabat, continendum exercitum, urbeſque & caſtella muniendum, atque omnia muris includendum: de re ad Imperatorem referendum, neque ejus injuſſu contra tantam multitudinem tam parvis copiis dimicandum. Hanc ſententia vicit. & profecti in Iberiam, in planicie quadam, quæ incolarum ſermone Oſiurtru dicitur, caſtris ſub dio poſitis quieverunt, omni prius agreſti turba, mulieribus, pueris, ac quæ pretioſa haberent, in munitiones incluſis. & Imperatorem curſori tradiris littetis de adventu hoſtium certiorem fecerunt. Imperator litteris lectis, ducibus iſtis mandat ut ſe contineant, donec Liparites cum Ibericis copiis ad ipſos perveniat. Et Lipariten per litteras hortatur, ut ſiquidem ſocius ſit amicuique Romanorum, abſque alla mora cum omnibus ſuis copiis ſe ducibus Romanis adjungat. Dices acceptis litteris quieverunt, uti erant juſſi, & Liparites exoctarunt. atque is Imperatoris man-

ἔγραψαν δὲ καὶ τῆ βασιλεῖ ἐξ ταχυδρόμου, δηλοποιήσαντες ἢ τὸ ἐναντίον ἀπέλθοιεν. δι' ἑξαμήνου ὧν ὅπως τὰ γράμματα, ἐκείνης μὲν ἐπίχειν ἐκέλευε, ἕως ἂν ὁ Λιπαρίτης μὴ ἐ τὴν Ιβήρων δυσκίμενος ἔλθῃ, τοῖς Ρωμαίοις ἑωθῆ στρατεύμασι. πέμπει δὲ πρὸς ἐκεῖνον γράμματα διοιξόμενα ἢ ταχέως, ἅπερ σύμμαχον ἑαυτὸν καὶ φίλον ἀείνοα Ρωμαίων, ἀνελπρότα πάντα ἢ περὶ αὐτὸν λαὸν, ἀφιέσθαι καὶ συμμίξαι τοῖς στρατηγοῖς τῆ Ρωμαίων, ἐδὲ μὲν αὐτῆ ἐξεπολεμῆσαι πρὸς τοὺς βαρβάρους. οἱ μὲν στρατηγοὶ τὰ γράμματα διξάμενοι, ἠρέμουν ὡς ἐυελπίδοντες, καὶ ἢ ἐ Λιπαρίτα προσιόντα ἄφιξιν. ἐκεῖνος

dato percepto, ſuos per otium collegit atque armavit. Dum id fit, ac tempus teritur, interim Abramius in Baſipracaniam venit: cognitoque Romanos qui ibi fuerant collecti, ſuo adventu intellecto in Iberiam receſſiſſe, præmetu id ab iis factum, quod erat probabile, ratus, poſthabitis direptionibus eos eſt inſecutus, cupiens prælio congredi priuſquam aliæ conducerentur copiæ. Certiores hac de re facti duces Imperatoris, ac veriti ne vel inviti cogerentur ante Liparitæ adventum pugnare, ſubduxerunt ſe in locum quemdam aditu difficilem, præcipitiis undique & convallibus cinctum, atque ibi quieverunt: & ad Lipariten ſcripſerunt, ut abſque cunctatione veniat. Abramius Romanum exercitum non aſſecutus, ad Artze venit. pagus erat is ingens, ac maltorum millium capax, magnæque eo continebantur divitiæ. habitabant enim ibi cum indigenæ mercatores, tum Syrorum, Armeniorum, & aliis ex nationibus multitudo haud modica. atque ii numero freti, intra muros ſe recipere noluerunt, cum quidem proxima eſſet Theodoſiopolis urbs magna, & muro cincta inexpugnabili. Turcis eam pagum aggreſſis, Artzeni occluſis viis, tecta conſcenderunt, deque iis faxa, ligna, & jacula in oppugnantes torſerunt. ita totos ſex dies pugnatum eſt. Rei nunc ad Romanos allato, Ambuſtus multus erat in urgendo atque cohortando ut iretur, ac cum Turcis oppugnationi intentis manus conſereretur, neque tempus inutiliter tereretur, deſidendo, & ficulnum illud præſidium Lipariten expectando: eamque occaſionem negligendo interim, qualem deinde haud facile eſſent adepturi. repugnante tamen Aarone, nihilque ſe præter Imperatoris mandatum acturum affirmante, ipſe etiam quievit. Abramius non ea animi ſententia ſuccedente negotio, cum vicum expugnare non poſſet, opibus prædaque ſpretis, ignem domibus injici jubet. Statim Turci faces materiamque ignis capacem in domos conjiciunt: & coorto undique incendio, Artzeni cum igni ſimul & hoſtibus reſiſtere non poſſent, ad fugam inclinant. Ferunt pertiſſe ibi hominum ad centum quadraginta millia, partim ferro cæſorum, partim igni abſumptorum. eum enim capto vico de ſalute deſperarent, multi ſe, uxores, liberoſque ſuos in ignem conjecerunt. Artze ad hunc modum poſtea Alimus, auri plurimum, & aliqua utilia ferramenta invenit, quæ ignis non corruperat. equos item multos & alia jumenta adeptus eſt: armatoque ut par erat ſuo exercitu, abduxit inde, Romanum quærens exercitum.

Romani autem, cum jam Liparites ad eos veniſſet, a dicta munitione deſcenderunt in planiciem, ad radices collis cui Capetrum caſtellum eſt impoſitum. Adventantibus ergo Turcis diſſipato agmine, rurſum conſuluit Ambuſtas, at in diſperſos & oulis adhuc ordinibus inſtructis vagantes, fieret impetus: ſed Liparites a pugna abhorrebat, quod ſabbathum inter dies atros atque infauſtos haberet. erat autem tum

Artze pagus.

Edit. Pariſ. pag. 773.

A δὲ τὸ βασιλικὸν δεξάμβος φρόσαγμα, τὸν ἑαυτῶ μὴ χωλὸν ἤθροισε καθοπλίζει λαόν. ἐπεῖπερ δὲ ἦσε τὰς εἰκείας συνεκρότει δυνάμεις, ἡ ὁ χρόνος ἐτρίβετο, ὁ Αβράμιος τὴν Βασπρακανίαν καταλαβών, καὶ μαθὼν ὅτι περ οἱ Ρωμαῖοι ἐνταῦθα συνειλεγμένοι ὄντες, καὶ τὴν αὐτῶ μαθόντες ἐπίδοσιν πυνθάνεσθαι εἰς Ιβηρίαν, δειλίαν (ὅπερ ἰῶ εἰκὸς) τὸ πρᾶγμα ὑποκρίσας, παρῆλθεν θάμβος καὶ λέαν ἐς λαφυραγωγίαν, εὐθέως ὄπισθεν αὐτῶν, ἐπεγόμβος συμπέσαι τοῖς παροῦσι πρὸ τοῦ καὶ ἑτέραν συναθροισθῆναι δύναμιν. ὅπερ μαθόντες οἱ τρατηγοὶ τῶν Ρωμαίων, ἐς πτοηθέντες μάπως ἀναγκασθῶσι καὶ ἄκοντες πολεμῆσαι πρὸ τοῦ τὸν Λιπαρείτην καταλαβεῖν, ὑποδύνουσι τινὰ δυκωρίαν ἀπόκρυμνον, καὶ φάραγγι πάνυθεν αὐλακωμένην, ὑψηλοῖς, γράψαντες πρὸς τὸν Λιπαρείτην ἵνα, καὶ μὴ βραδύνειν. ὁ δὲ Αβράμιος τῆς Ρωμαϊκῆς ὑστερησας τρατιᾶς, ἔρχεται εἰς τὸ λεγόμβον Αρτζῆ· κωμόπολις δὲ τὸ Αρτζῆ, μεγέκβον, καὶ πολυῶ πλῆθος ἔχουσα· ἔν κοιῶ δὴ ἐν αὐτῆ ἐθαγενεῖς τε ἔμποροι, καὶ Σύροι καὶ Αρμένιοι, ἐ ἄλλων ἐθνῶν πλῆθός ἀα ἀλίγα· οἵ τε πρὸς ἐν εἰκείᾳ θαῤῥοῦντες πλεθύϊ, οὐ καπιδέξαντο αὐτῶ τείχος γενέβαι, ἐ ταῦτα τῆς Θεοδοσιοπόλεως ἐκγεγόνασι μεμίσης μεγίσης πόλεως, καὶ τείχος ἔχούσης ἐκυρὸν ἐ ἀνάλωτον. * καπαλαβόντων δὲ αὐτῶν τὸν Τύρκων, καὶ ἀκτομένων ἔργων, οἱ ἐν τῆ Αρτζῆ τὰς δύο συγκλείσαντες, καὶ ἐπὶ τῶν δωμάτων ἀναβάντες, λίθοις, καὶ ξύλοις καὶ πέζοις τοὺς ἐπόντας ἠμύνοντο. καὶ διετέλεσαν μαχόμβοι ἐφ' ὅλας ἡμέρας ἑξ. ἀγγελθέντος δὲ πάνυ τοῖς τρατηγοῖς, ὁ Κουαυμένος πολὺς ὢν ὀχλούμβος καὶ παρακαλῶν, ἀπελθεῖν καὶ συμβαλεῖν τοῖς Τύρκοις, τὸν νοῦν ἔχοντι φρὸς τῆ πολιορκίᾳ, καὶ μὰ καθῆβαι τιμελῶς καὶ τείβειν τὸν χρόνον, τῶν συνίντων προσμένοντας ἐπικαιρίαν τοῦ Λιπαρίτου, ἐ τὸν ἐπιτήδειον παρατρίχοντα βλέπειν καιρόν, ὃ τυχεῖν πάλιν ἐ ῥᾴδιον. ἀντιπίπτοντος δὲ τοῦ Λαρῶν, ἐ μᾶλλον τε ἐξοφρέξαβαι λέγοντος παρὰ τὸ βασιλικὸν βούλημα, ἡσυχίαν καὶ αὐτὸς ἦγε. Αβράμιος δὲ μή ἀσπα σκοπὸν χωρούμενον αὐτῆ τῶν πραγμάτων, μὰ δυνάμβος πολιορκίᾳ τῶν Καμένπολιν παρασκευάβαι, ὑπορδὼν καὶ πλοῦτο καὶ λείας, πῦρ ἐνέντας τοῖς δώμασιν ἐγκαθίνυται. καὶ αὐθὺς οἱ Τύρκοι δαλοὺς αἴροντες, καὶ ὕλην ἅπαντος ἐξάπτοντες, ἐρίπτουν ἐς τοὺς δώμασιν· ἀναῤῥιπτος δὲ τὸ πυρὸς πυκναχόβεν, καὶ πυρκαϊᾶς μιγίσης ἀναγερθείσης, οἱ Αρτζῶνοι, πρός τε τὸ πῦρ, ὡρός τε πᾶς ἐα ἔν πέζων βολὰς μὰ δυνηθέντες ἀντέχειν, ἐκάλυπτον εἰς φυγήν· ἐ λέγεται ἀπολέβαι περὶ τοὺς μ΄. χιλιάδας ἀνδρῶν, τῶν μὲν μαχαίρας, τῶν δὲ πυρὸς παραλαμβάνοντος γιγνόντων, ὅτου ἤδη ὑπὸ κατιχυμένοι ὑγρασιᾶ ἀποφράττεβαι, γυναῖκάς τε καὶ παῖδα ἑαυτῆς εἰς τὸ πῦρ ἀπερρίπτων. ὑπὸ δὲ Αρτζελιηθέντος, παλὺ χρυσίον αὐρὼν ὁ Αβράμιος, καὶ ἄπλα καὶ ἀλλά τινα χρυσίνα χρονόβεν σιδήρεα, ὁπόσα μὴ τῆ πυρὶ κατίσχυσαν ἄχρηστα. πυεβαλλόμβος δὲ καὶ ἵππον ἀα ἀλίγον, καὶ ὑποζύγια, καὶ τὸν ἑαυτῶ λαὸν καθοπλίσας ὡς ἐδεῖ, ὑπέρφλυ ἀναζητῶν τὸ Ρωμαϊκὸν δύναμιν.

Βῶν δὲ καπαλαβόντος ἤδη καὶ τὸν Λιπαρείτην, καταβᾶσα ἀπὸ τῶ ῥιβίπος ὀχυρώματος, ἵνετο ἐν τῆ μιδιάδι κατὰ τὰς πρόποδας τῶ βουνοῦ, ἔνθα περ ἵδρυται τὸ Καπίβῶ φρούριον. ἐρχομένων οὖν τῶν Τύρκων ἀνορόβεν, συνεβούλδε πάλιν ὁ Κουαυμένος, συμβαλεῖν αὐτοῖς διαπαρμένους ὡσεὶ καὶ ἀσυντάκτους ὄντι. ἀλλ' ὁ Λιπαρίτης ἀα ἤθελε, διὰ

* πολλὰ τὰ Κουαυμένου διὰ γραμμάτων καὶ ἀναλώσεως καὶ παρακαλούντος. Scylitz.

νλω ἡμέραν· ἦν δὲ σάββατον, ιδ'. ἄγοντος τῶ Σεπτεμβρίου μηνὸς, τῆς β'. ἰνδικτιῶνος. ἐν ταῖς ἀποφάσεσι δὴ τῆ ἡμερῶν τῆ Λιπαρίτη τὸ σάββατον ἐνομίζετο, ἔτερ ἐπιτηδειοτάτη ὁμβρίοις αὐδίνετο πολεμεῖν· ἐν τὰ μὲν τῆ Ρωμαίων ἐν τάξει. ὁ δὲ Αβράμιος ἐκ τῆ προδρόμων μαθὼν, ὅτι τε οἱ Ρωμαῖοι πάλιζοντο, καὶ ὅτι ἀρτιόσοι, συντάξας τὰς ἑαυτῆ δυνάμεις, ἤρχετο συντεταγμένος ἐφὸς μάχην. τῶν δὲ ἐν ἀντιπάλοις δυνάμεις ἰδόντα, ἀκμαίας ἐν αὐτὰ ἀντιπαρατέτατο, τὸ μὲν δεξιὸν ἔχοντος κέρας Κτεκαυμένης, ἐν Λαρὼν τὸ Δάνυμος, ἐν τοῖς μέσοις δὲ ὁ Λιπαρίτης ἐτάττετο. ἦν δὲ ἐν ἄρα περὶ βουλυτὸν· τῆ μὲν ἕωθεν Κτεκαυμένην ἀντιμέτωπος ἦν ὁ Αβράμιος, τῆ δ' Λαρὼν Χωροσαπίτης ἄπορος τρατηγός, κατατετρῦ δὲ τῶ Λιπαρίτη Λαπάμ Σιλάεσος, ὁ Αβραμίου ἀπὸ μητροθαλὴς ἀδελφός. συμπλοκῆς δὲ γενομένης, ὁ μὲν Κτεκαυμένης ἐν ὁ Λαρὼν τῶ κατ' ἀυτοὺς ἐτρέψαντο πέρατα, ἐν μὲ χερῶν φωνῆς ἀλαλητρύσαν ἰδίαν. ὁ δὲ Λιπαρίτης, πεσόντος αὐτῆ τῶ ἀνεψιῶ, δυσπαθήσας, ἐν μεθ' ὁρμῆς βραίας ἐλάσας, τῶ ἵππου αὐτῆ τραθέντος ἐ πεσόντος ἀλίσκεται· ἐν ὁ μὲν λοιὸς ἐν τάττος. οἱ δὲ Ρωμαῖοι παυθέντες ἐκ τῆ διώξεως, ἐν τῆ ἵππων ἀποβάντες, ἐν τῆ Θεῶ δόντες ὕμνες ἐπινικίες, ἐν μιᾷ φωνῆ βοήσαντες τὸ, τῆς Θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν, προσίμιον τὸν Λιπαρίτου, ἐλπίζοντες ἐκ αὐτὸν διώκειν ὅπισθεν τῆ ἐχθρῶν. ἐπεὶ δὲ ἐφαίνετο ἀδαμῶ, ἐν ἀμυχωί ἄσας, ἐξαπορούντες ὅ, τι ἐν γένοιτο. αὖτα δὲ ἐξαπορημένος αὐτοὺς, ἤρχετο τὰς τρατιώτας ἐπ' ἐκείνῳ ταττομένους, ἐν μενοῦν τοῖς τρατηγοῖς ἐ ἐκείνου ἕσπιλῶ, καὶ τὸν ἄλλοτε, ἐν ὅπως ὁ Αβράμιος ἐκ ἐ φυγῆς ἐπωλεῖθεν, ἐν τῆ οἰκείῳ ἐναθεὶς ἀδελφῷ (ὁ ἐν Λαπὰ ἔπεσεν ἐν τῆ πολέμῳ) ἀναλαβόντες τὸν Λιπαρίτου ἐν τοὺς αἰόντας ἐ Ιβήρων, ὑπενόησαν εἰς τὸ λεγόμενον Καστρακόμιον, ἀπωδιάσας ἐ ὁδοιπορίας ποιησάμενος, ἀπεπάγεσαν πρὸς τὸν ἀκοὺν οἱ ἄρχοντες τῶ τρατῶ. ὅμως ἐξυκτιρδισάντες ἄγρυπνοι, ἐπεὶπερ ἡμέρα ἐπέλαμψε, ἐν βωλὴ προτίθεσι, καὶ τοῖς πᾶσι συμφέρον ἐνομίσθη ἕκαστον οἴκαδε ἀπιέναι. ὁ μὲν Λαρὼν τὸν οἰκείον ἀπολιπὼς λαὸν, ἄπεσιν εἰς τὸ Ιβαν (μητρόπολις δὲ αὖτη τῆ Βασπρακάν) ὁ δὲ Κτεκαυμένης μετὰ ἐ ἰδίων, ἀπῆλθεν εἰς τὰ Λύσσα. ὁ δὲ Αβράμιος τῆ τῆ Λιπαρίτου ἀρκεθεὶς ἀλώσει, ἐν ὀλβιώτερον ἑαυτὸν ἡρίας παντὸς ἀνθρώπου ἐξ τὸ παρὸν δυνάμενος, μηδὲν ἕτερον πολυπραγμονήσας, ἀλλ' ἐπιτόνως τὴν ὁδοιπορίαν, διὰ πέντε ἡμερῶν παραγίνεται εἰς τὸ λεγόμενον Ρὶ, κἀκεῖθεν ἄπεσιν εἰς τὸν Σελπίνον προπέμψας τὰ ἀγγέλια, ἐν ἐ ἐ Λιπαρίτη μελούσας καταχίσιν. ὁ δὲ, τῆ δοκῶν μὲν νοφρόνθη καὶ ἡγαλλιάσατο ἐπὶ τῆ ἀλώσει ἐ Λιπαρίτου· ἐφθόνησε δὲ τῆ ἀδελφῆ, τοιοῦτο καταξιωθέντι τῶ δυτυχήματος, ἐν διὰ παντὸς ἐμελέτα καὶ φράσειν ἐζητεῖ τῶν ποιήσασθαι ἐκποδῶν.

Τὸν μὲν ὖν Λιπαρίτου, ὡς ἐπύθετο ἐ τὸν καταχίσιν ἀβασιλεύς, ὅλος ἐγένετο ἀναρρύσασθαι, ἐν δῶρα πολυτελῆ ἐ λύτρα πέμψας τῆ Σελπίνῳ, ἐξ Γεωργίου τῶ Δρόσου (ὑπογραμματεὺς δὲ ἦν ὁ Δρόσος τῶ Λαρὼν) ἐξαιτεῖται ἐ ἐλευθερίαν, ἐν αὐτοδὰς εἰρήνης. ὁ δὲ Σελπίνος πὰς πρεσβείας δεξάμενος, ἐν μεγαλοπρεπὴς δῶρα αἰτεῖ βασιλεὺς μᾶλλον, ἢ κάπηλος ἀνελεύθερος, ἀποδίδωσι τῶτον δῶρον τῆ βασιλεῖ λαβὼν μὲν τὰ λύτρα, πάντα δὲ τῆ Λιπαρίτη παρεχωρεῖ, ἐν μεμνῆσθαι τῆς παρούσης ἡμέρας ἐξ παντὸς παρεγγυησάμενος, ἐν μηδὲ ποτὲ ὅπλα θελῆσαι τὰ ἀπὸ τῶδε κατὰ τῶν Τιβηρῶν. ἀπεπλήρωσε δ' αὐτὸ τὸν φρὸς τὸν βασιλέα πρεσβείαν ὁ λεγόμενος παρ' αὐτοῖς Σέφερος· δύναται δὲ τοῦτο τὸ ὄνομα πρὸς τὸν παρ' αὐτοῖς Χαλιφᾶν,

A sabbarum dies decimoquinta Septembris, Indictione ſecunda. Sed Abramius ex præcurſoribus intelligens quo loco Romani caſtra haberent, utque quieſcerent, compoſito ad pugnam agmine ad eos acceſſit. quod Romani videntes, ipſi quoque inviti ordines inſtraxerunt. dextro cornu Ambuſtus, lævo Aaron præfectus, Liparites mediam ducebat aciem. Ambuſto oppoſitus erat Abramius, Aaroni alter ducum Turcicorum Chnrolanites, Liparitæ Aſpam Seluius, Abramii ex altero dumtaxat parentum frater. Prælium ioitum eſt ſolis jam imminente occaſu: & cum Ambuſtus, tum Aa- *Edit. Pariſ. pag. 774.*

B roo, uterque ſibi oppoſitos hoſtes fuderunt, utque aſque ad galli cantum perſecuti ſunt. Liparites autem patruelem ſuum occubuiſſe ægre ferens, dum impetum vehementiorem det, equo ſuo occiſo capitur. Romani a perſecutione reverſi, ub equis deſcendunt, unaque voce Deo pro victoria agunt gratias, & cantant: (Quis Deus ita magnus, utque Deus noſter?) Liparitamque expectunt, quem & ipſum putant inſequendis hoſtibus ſe dediſſe. Cum autem nullus compareret, ſollicitudo eos inceſſit, incertos quidnam ei eveniſſet. Hærentibus eis, venit quidam qui ſub Liparita tum militaverat, eumque victum & captum nun-

C ciat: utque Abramius a ſaga reverſus, & cum ſuo conjunctus fratre germano (nam Aſao in pugna ceciderat) accelerato itinere, abducto ſecum Liparita & captivis Iberis, redierint Caſtrocomium. Duces Romani ad eum obſtupuerunt nantiam: nocteque ea inſomni exacta, orta luce conſulturunt quid potiſſimum agerent: placuitque domum reverti. Itaque Aaron cum ſuo exercitu Ibaoem rediit, quæ eſt Baaſpracanlæ merropolis: Catacuſon ſuos Anium reduxit. Cæterum Abramius Liparita capto contentus, & hujus ſucceſſus cauſa hominum ſeſe feliciſſimum deputans, omnibus aliis curis omiſſis, magnis itineribus ad Re quinque dierum ſpatio pervenit: atque inde diſcedens, rei feliciter geſtæ nunciot ad

D Sultanum mittit: Liparitam captum indicantes. Sultanus ſimulata lætitia ob captam tantum virum, interim tuntam fratri rei gerendæ felicitatem invidens, aſſidue de eo tolliendo cogitavit, anſamque captavit.

Imperator Liparitam captum eſſe audiens, totus in hoc fuit ut eum liberaret. Miſſo itaque ad Sultanum Georgio Droſo, ſcriba Aaronis, cum muneribus pro redimendo eo pretioſis, ſimul & hunc ſibi reddi, & pacem componi poſtulat. Sultanus acceptis legatis, ut oiagoificus videretur potius rex, quam qui bellum

E cauponaretur, pro dono Imperatori mittit Liparitum: & quæ ejus redimendi cauſa Imperator miſerat, accipit quidem, ſed omnibus iis Liparitam donat, hortatus ut ejus in poſterum diei memoriam coleret, neque cootra Turcas porro arma ſumeret. *pag. 775.* Legatus Sultani fuit ad Imperatorem, *Legatio Sultani ad Monomachum.* is quem ipſi Seriphum vocant: cujus ea eſt ad ipſorum Chaliphan ratio, quæ

antiquitus ſyncelli ad patriarcham. huic eo obeunti mortuo, ille ſtatim ſuccedebat. Is ergo Seriphus Byzantium profectus, & ad colloquium Imperatoris admiſſus, eum multa alia ſuperbe ac jactanter dixit: tum id quoque poſtulavit, ut Romani ſe ſtipendiarios Sultano facerent. & cum videret Imperatorem eo nequaquam inclinare, re infecta domum rediit. Exinde a Sultano bellum expectans Monomachus, operam dedit ut quæ finitima erant Perſarum regno, communiret. Intenta temporis Patzinacæ etiam ſe commoverunt. ea res hoc modo acta.

Patzinacarum gens & diſſidium.

Patzinacarum gens Scythica eſt, eorum Scytharum qui regii dicuntur, magna & populoſa, & cui nulla alia gens Scythica reſiſtere ſola poſſit. Dividitur autem in tredecim tribus, quæ ut univerſæ communis Patzinacarum nomen uſurpant, ita quævis a ſuo generis principe atque auctore peculiarem ſortita eſt appellationem. Incolunt trans Iſtrum plauicies a Boryſthene fluvio ad Pannoniam uſque porrectas, incertis errantes ſedibus, ſempetque in tabernaculis degentes. Huic gentiſ tunc præerat Tyrachus Kilteri filius homo oobiliſſimus: cæteroqui ſegnis, & galetis amans. Erat lo eadem gente etiam alius quidam Kegenes nomine, Baltzaris filius genere obſcuriſſimo, nulliſque natalibus, ſed bello ducendiſque cohortibus longe præſtantiſſimus. nam ſæpius Uzos (gens ea Unnica eſt) irruentes ſubſiſtens profligarat: Tyracho non modo contra eos eaire non auſo, ſed etiam in lacus ac paludes Iſtro vicinas ſe ſubducente. Itaque Tyrachum quidem Patzinacæ ob generis nobilitatem venerabantur: Kegenem tamen intrinſice amplectebantur ob fortitudinem inſignem, inque gerendis bellis ſtrenuitatem. Hæc vero Tyrachi, videntis iſta atque inaudientis, animum motebaot, de Imperio ſuo ſolliciti, ita ſane, ut de tollendo Kegene cogitatet. Cui cum ſæpe occultas tendens inſidias nihil proficeret, tandem xperte eum adoriri ſtatuit, miſſaque turba hominem coripi interficique jubet. Sed Kegenes inſidiis præcognitis, ad paludes Boryſthenicas profugit: itaque exitium evitavit. Ibi occultatus, clam ad cognatos tribumque miſſis internuntiis, effecit ut & hæc a rege deſciſceret, & vocabatur Belemarnis tribus) & alia etiam nomine Pagumanis. Exinde contractis copiis, cum duabus tribubus adverſus Tyrachum, cui xx. tribus aderant, pugnam init. cumque per aliquot horas duraſſet, tandem multitudine oppreſſus fugatue. Vagans inde circum paludes, ac ſalutem quærens ſibi ſuiſque, unam hanc invenit rationem, ſi ad Romanum Imperatorem transfugeret. Itaque profectus Doroſtolum, quo tutus ab inſidiis eſſet, ſe & ſuos, qui erant ad xx. millia, in inſulam quamdam flavii caigaum includit, regioniſque præfecto (is erat Michaelus Anaſtaſii F.) ſignificat quis eſſet, & qua fortuna actus hoc veniſſet: & ie cupere lo fidem Imperatoris concedere, receptumque ſe rebus hujus magnopere commodaturum pollicetur. Præfectus cum extemplo rem ad Imperatorem detuliſſet, πομπὴν πεζῶν περιλόισας ἑαυτὸν, ἐξ ἡμιόνων τὴν πρὸς χώρας ἄρχοντι (ὃν δὲ Μιχαὴλ, ὁ τοῦ Ἀναστασίου υἱὸς) ἠγωνίζετο ὅσος τε εἴη, καὶ ἄλας ἐξεδίδρασκων τύχας ἀφίκοιτο, καὶ ἀπὶ ἀσπόλους βά-

Kegenes Patzinaca ad Romanos tranſit.

Edit. Pariſ. pag. 776.

Ὅπερ ὁ παρ' ἡμῖν σύγκελλος πρὸς τὸν πατριάρχην πάλαι ἐδήλωτο· ἐκεῖνον δὲ ἀποθανόντος, αὐτὸς εὐθὺς ἐξ ἐκείνου θρόνου ἐγκαθίδρυται. οὗτος πίνων ὁ Σήριφος εἰσελθὼν ἐν τῇ βασιλίδι, καὶ εἰς πρόσωπον ἐλθὼν τῷ βασιλεῖ, καὶ ὁμιλίαν, πολλὰ τε μεγαλαυχῶν καὶ φρυαττόμενος, καὶ πλείστων ὑπὸ φόρου δίδοσθαι παρὰ τοῦ Ῥωμαίων τῷ ἑαυτοῦ Σουλτάνῳ, ἐπεὶ μὴ εἶδε τὸν Βασιλέα ἐπιπλήττοντα, ἄπρακτος ὑπεχώρησε πρὸς τὸν πέμψαντα. καὶ ὁ βασιλεὺς τὸ ἀπ' ἐκείνου ἐκδεχόμενος πόλεμον ἀπὸ τοῦ Σουλτάνου, καθ' ὅσον οἷόν τε ἦν τὰ ἀμφοτέρωθεν τῇ Περσῶν γῇ πέμψας, κατεσκόπευσε. ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐγένετο, καὶ ἀπὸ τῆς Πατζινακῶν ἐπιστολῆς κίνησις· πῶς δή, καὶ τίνα τρόπον, λεκτέον.

Τὸ ἔθνος τῆς Πατζινάκων, Σκυθικὸν ὑπάρχον, ἀπὸ τῶν λεγομένων βασιλείων Σκυθῶν, μέγα τε ἐστὶ καὶ πολυάνθρωπον, πρὸς ἣν οὐδὲ ἓν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ Σκυθικὸν γένος ἀντιτῆναι δύναται. διῄρηται δὲ εἰς τεσσαρεσκαίδεκα γενεάς, αἷς τινες καλοῦνται μὲν πᾶσαι τῇ κοινῇ ὀνόματι. ἔχουσα δὲ ἑκάστη τὴν ἰδίαν ἀπὸ τοῦ αὐτῆς προγόνου τὴν ἀρχηγὸν, τῶν φορητείων κλυδωνιζομένη. νέμονται δὲ τὰς πέραν Ἴστρου ἀπὸ τοῦ Βορυσθένους ποταμοῦ, καὶ μέχρι Παιονίας ἐπλωμένας πεδιάδας, νομάδες τε ὄντες, καὶ τὸν σκηνῶν ἥδιστον ἀσπαζόμενοι βίον. τότε τοῦ γένους ἀρχηγὸς ἦν τῆς τότε Τυράχ, ὁ τοῦ Κιλτὴρ υἱὸς, ἀνὴρ εὐγενείας ἄκρου εἰς τὰ ἀκρότατα, ἀμβλὺς δὲ ἄλλως, καὶ τῶν ἰσυχίαν φιλῶν. ὃν δὲ καὶ ἄλλός τις ἐν τῷ ἔθνει ἦν κλῆσιν Κεγένης, υἱὸς τοῦ Βαλτζάρ, τὰ μὲν γένους ἄσημος, καὶ χθὲς ἀνώνυμος, πεζικοῖς τε πολεμικὰ καὶ πρὸς στρατηγίας χαρτερὸς ἐκπονῆσαι, ὃς δὲ πολλάκις ἐπιόντας κατὰ τῆς Πατζινάκων τοὺς Οὔζους (γένος δὲ Οὐννικὸν οἱ Οὖζοι) ὑποστὰς ἐτρέψατο, καὶ ἀπέστειλε. τῷ Τυράχ μὲν πᾶσας ἀντεξιλοῦτο μὴ θαρρῆσαι, ἀλλὰ καὶ καταδυομένοις εἰς τὰ παρὰ τὴν Ἴστρον ἕλη, καὶ τὰς λίμνας. τὰ μὲν οὖν Τυράχ καὶ Πατζινάκων ἐτίμων, διὰ τὸ γένος. τὸν δὲ Κεγένη καταζέοντα θρασύνοντος, διὰ τὸ ἀνδρείας ὑπερβάλλον, καὶ ἐν τοῖς πολέμοις διάπυρον. ἐπεὶ δὲ ἐν τοῖς πολεμίοις ὁ Τυράχ, ἐδόκουν τῷ ψυχῷ, δυδιὰς πεζῇ τὴν ἀρχῆς. καὶ φόβον ἐζώννυ, ὅπως ἂν τὰ Κεγένου ὑποκινδύνως ἐφίστοιν ὧν αὐτῷ λόγος πολλάκις, ἐγίνοντο δὲ πάντες ἀγροί· ἐπεὶ δὲ πολλάκις ἐπιχειρήσας ἀμφίας ἐσύχαζεν, ἐγὼ δεῖν μὴ θρυλεῖν, ἀλλ' ἐπιχειρεῖν φανερῶς. δυὸ τῇ πλῆθος πέμψας, καταλαβεῖν ἐκέλευσε τὸν ἄνδρα, καὶ ἀγαγεῖν. ὁ δὲ προγνὼς τῶν ἐπιβουλῶν, φυγὰς πρὸς τὸ ἕλος γίνεται τῶν Βορυσθένους, καὶ οὕτω ἐξαφανίζεται τῶν ἐλιθρου. ἐκεῖθεν δὲ πρεσβείας, καὶ λάθρα πέμπων μειράκια πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ συγγενεῖς καὶ τῶν φιλῶν, ἰδιωνύμῳ τῶν τε ὀδὸν γνοὺς ἀποστῆναι τῆς τοῦ βασιλέως ἀρετῆς (ὧν δὲ ὁ Βελμαρὶς) καὶ ἐρεῖς τούτῳ καὶ ἄλλων τῶν Πατζινακιτῶν καὶ δύναμιν προσλαβόμενος, ἀντιπαρατάττεται μετὰ τῆς δυο γενῶν πρὸς τὸν Τυράχ τοὺς τε. ἦχεντο. καὶ ἐπὶ πολλὰς μὲν ἀντιχὼν ὥρας, ἔμως ὑπὸ τοῦ πλήθους κατακοπεῖσις, ἔφυγεν. περιπλανώμενος δὲ ἐν τοῖς ἕλεσι, καὶ σωτήριον ζητῶν, μίαν ἔγνω ἑαυτῷ τε καὶ τῇ σὺν αὐτῇ, τὸν εἰς τὰ βασιλέα τῶν Ῥωμαίων καταφυγὴν. διὸ καὶ πρὸς τὸ Δερόστολον ἀφικόμενος, καὶ ἓν τινι τῷ ἀπιπεβούλῳ μετὰ τῆς σὺν αὐτῇ (ὧν δὲ ἀμφὶ τοὺς α'. χιλιάδας) ἐξωμύνατο τῷ τῆς χώρας ἄρχοντι (ὃν δὲ Μιχαὴλ, ὁ τοῦ Ἀναστασίου υἱὸς) καὶ ἠγωνίζετο ὅσος τε εἴη, καὶ ἄλας ἐξεδίδρασκων τύχας ἀφίκοιτο, καὶ ἀπὶ ἀσπόλους βά-

λιται γενέσθαι τῷ βασιλεῖ. ὑπισχνέμενος δὲ ἢ οἱ A ab eo jubetur ſtatim Kegenem cum ſuo
προσδέχεσθαι, εἰς μεγάλην ὀργὴν ἔσεσθαι τοῖς τῶν comitatu accipere. atque huic quidem
φράγμασιν. ὁ δὲ τὰ μιλιάρια λέγει Θάττον πρὸς neceſſaria præbere, ipſam autem Ke-
τὸν βασιλέα ἐξαπορθμεύσας, ἐξ ταχέων καλέσεται genem honorifice Byzantium mittere.
τὸν ἄνδρα μετὰ τῆς συμφύτου αὐτῷ προσδέξασθαι, Qui ut eo venit, benigne eſt ſplendi-
καὶ τόπους μὲν τὰ ἐπιτήδεια χορηγεῖν, αὐτὸν δὲ ἐν- deque exceptus, ac cum Imperatore
δέξως εἰς τὸ Βυζάντιον πεπομφέναι. καὶ ὁ μὲν ὡς collocutus, ſe ſanctum baptiſmum ad-
ἐκέλευσε διεπράξατο. ὁ δὲ Κεγένης εἰς τὴν βασι- miſſurum, populariburque idem ut fa-
λίδα φυτὸν, καὶ εἰς λόγους ἐλθὼν τῆς βασιλέως, ciant perſuaſurum promittens, ab Im-
φιλοφρόνως τε ἐκ μεγαλοφρόνως ὑπεδέχθη, ἐκ ὑπο- peratore patricio honore ornatur: el-
χώμενος αὐτὸς τε τὸ ἅγιον δέξασθαι βάπτισμα, πα- que tres arees aſſignantur, de iis quæ
ρασκεύασε δὲ καὶ τοὺς συμφύτους αὐτῷ πάντα ποιῆσαι, εἰς B ad ripam ſunt Iſtri, multaque agri ju-
πατρικίου τιμὴν ἀνήχθη, & φρουρὰ τρία ἀπὸ τῆς gera. atque adeo in numerum amicorum
ἑσπερίας ὄχθης ἱδρυμένων τοῦ Ἴστρου εἴληφε, καὶ γῆς ſociorumque P. R. adſcribitur, eam præ-
πολλὰ στάδια, & τὰ λοιπὰ τοῖς φίλοις ἐνεγράφη καὶ cipue ob cauſam, quod (uti pollicitus
συμμάχοις Ῥωμαίων. τὸ πλέον δ' ὃ, τι καὶ ὡς ὑπέσχε- fuerat) & ipſe baptizari voluit, & qui
το, ἀνεδίξατο τὸ ἅγιον βάπτισμα αὐτός τε καὶ οἱ σὺν cum ipſo erant: eaque in re uſi ſunt reli-
αὐτῷ. Εὐθυμίου τινὸς μοναχοῦ μεμφθέντος, giosi cujuſdam monachi Euthymii opera,
τὰ τε τοῦ θείου λουτροῦ παρὰ τῆς Ἰσρῳ ποταμοῦ ἐκ- ad ipſos miſſi, qui ad Iſtrum amnem ejus
πλήσσοντος, & πᾶσι μισθοῦσθαι τὸ ἁγίου βαπτί- ſacramenti ceremonias adminiſtravit, uni-
σματος verſoſque baptizavit.

Γενόμενος δὲ ἐν τῇ ἀσφαλεῖ, καὶ τὰς αἰφνιδίους ἐ- Rebus in tuto conſtitutis, Kegenes,
φόδους ἀσφαλισάμενος, ὡς ἅμαξαν ἐτράπετο τῶν cum jam contra ſubditos hoſtium impetus
ἐχθρῶν, πεφαύκεσαν δ' Ἴστρον, τοτὲ μὲν σὺν χιλίοις, C ſe munivisſet, ad ulciſcendum hoſtem ſe
ἔστι σὺν δισχιλίοις, ἐ αὖσυν πλείοσιν ἢ ἐλάττοσι, & confert: Iſtroque tranſmiſſo nunc cum
ἐξ ἑφόδα ἀφανίστων, τὰ μέγιστα ἐκάκου ἐ ἐλυμαίνοντο millibus, alias cum duobus millibus, &
τοὺς πλησίον Τυράγ Πατζινάκας, ἄνδρας μὲν τοὺς aliquando pluribus, aliquando paucioribus
ἀφοπλίπτους ἀναιρῶν, γυναῖκα δὲ ἐ παῖδας ἀν- ductis, impreſſionibus ſubitaneis Patzina-
δραποδιζόμενος καὶ πωλῶν τοῖς Ῥωμαίοις. τούτους δὲ cas Tyrachios graviter affligit: viros,
τοὺς λαθραίως ἐπιθέσεως τῷ Κεγένης μὲ φέρων ὁ Τυράγ io quos incidiſſet, occidens, mulie-
ἐβαρυσθύμησε πρὸς τὸν βασιλέα, μιλιάρια, ὡς ἐδεῖ res autem & pueros in ſervitutem ab-
τὸν μέγαν βασιλέα, ἀποδῖς ἔχοντα μετὰ τὸ γένος τῆς D ducens, ac Romanis vendens. Tyra-
Πατζινάκων, μηδὲ προσδέξασθαι ἄλλως ἐ λοιπὸν chus clandeſtinas has Kegenis impreſ-
αὐτῶν. ἐκεῖ δὲ προσδέξατο, κωλύειν μὲ ἐβούλετο, ſiones non ferens, ad Imperatorem
ἐκ τοὺς ὑποσπόνδους λεηλατεῖσθαι· ἢ δὲν κωλυθέντα ὁ mittit legatos, qui hæc proponerent.
ἀνὴρ τοιαῦτα φράττων, ἢ μηδεμιᾶς τυχόντα συμμα- Imperatorem Romanum, cui cum gen- *Edit. Pariſ. pag. 777.*
χίας, ἃ γινώσκετο ὁ βασιλεὺς, ὡς καθ' ἑαυτὸν τῷ te Patzinacarum fœdus eſſet, omni-
τοὺς ἑαυτοῦ χάρας ἐβάλετο βαρύτατον πόλεμον. καὶ no non debuiſſe recipere eum qui ab
τοῦτο μὲν τὰ μιλιάρια τῷ Τυράχ. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς ipſis deſciviſſet: aut ſaltem recepto
ἀγγελίας δίξάμενος, ὡς τούτοις μὲν ἐπεσκήψατο, interdicere, ne Iſtro tranſecto amicos P. R.
εἰ δῆ Πατζινάκαι πολὺς πρόδηλος γένοιτο τοῖς εἰς αὐτὸν læderet. Proinde aut Kegenis com-
προσφεύγοντος, καὶ κωλύειν τὰ μὴ κακοῦν τοὺς κακώσαν- peſceret excurſiones, aut auxilium ei
τας, τοὺς δὲ προσβολὰς ἀφανίτως ἐξέπεμψε. γράμ- non præbeat. ſi ſecus faceret, ſciret
ματα δὲ πρὸς τὸν Μιχαὴλ τὸν ἄρχοντα τῆς παρ- ſe graviſſimum contra ſe ac ſuos bel-
ευξείου πόλεως, ἵνα δὲ καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν Κεγένην lum concitare. Auditis Imperator his
ἐπέμπετο, φυλάττειν ἀκριβῶς τὰς ὄχθας τοῦ ποτα- poſtulatis, cachinnum ſuſtulit, quod
μοῦ. εἰ δὲ τις ἐπὶ βαρεῖα δίωμις, γράμμασι ludibrium putaret, ſi ob Patzinacæ mi-
μηνύειν, ἵνα ἐκ τῆς ἑσπερίου ὄχθης τὰ πεπτω- nas prodere cogeretur eum qui in ſi-
μένα τινὰ σὺν αὐταῖς, εἴργωσι τοὺς Πατζινάκους dem ipſius conſugiſſet, aut eum ab ulci-
τοῦ ἐ ποταμοῦ βήσεσιν· ἐπεμψε δὲ καὶ τεμάρας ἑκα- ſcenda injuria abſtinere. legatoſque re
τὸν, ἐπισκήψας παραπλεῖν τὸν Ἴστρον, καὶ περαιού- Infecta dimittit. Simul litteras ad Mi-
σης βάσεως τοὺς Πατζινάκους πιέζειν. ἐπανακόμ- chaelem dat, urbium Iſtro adjacen-
ψαν δ' ἀφράκτου τῆς αὐτῆ πρόσβασιν, ὁ Τυράχ tium præfectum, & ad Kegenum: liſ-
ἐχαλέπαινε καὶ ὠργίζετο, καὶ Θάττον πῦχυν κα- que injungit, ne ripas Iſtri accurata
πελαβεῖν τὸν χειμῶνα. ἤδη δὲ τῆς φθινοπωρινῆς cuſtodiant: ac ſi quis gravis exercitus
λιγούσης ὥρας, καὶ τοῦ χειμῶνος ἐπισκάπτος, τὸ ἡ- appetat, id ſibi per litteras indicent, ut
λίου ἅπτος ἐπὶ τὸν αἰγοκέρωτα, ἅπαξ ἐπιδοὺς de Occidentalibus etiam legionibus mit-
Ἀπαρκτίας πολὺς, ὡς ἀποκρυσταλλωθῆναι μέχρι πενταπήχεις πάχους εἰς βάθος τὸν ποταμόν. tere poſſit, qui ipſis conjunctl Patzina-
πάσης δὲν φυλακῆς χαλασάσης, δραξάμενος ἀδείας E cas tranſitu Iſtri prohibeant. mittit
ἐκ τοῦ ἐπιτυχεῖν πῦχος ἐς βάθος τὸν ποταμόν. etiam triremes centum, quæ Iſtri ri-
πάσης δὲν φυλακῆς χαλασάσης, δραξάμενος ἀδείας pas legant, & Patzinacas trajectu ar-
ἐκ τοῦ ἐπιτυχεῖν πῦχος ἐς βάθος τὸν ποταμόν. ceant. Cum legati irrita ſpe rediſſent,
τῶν Ἴστρου μετὰ πάντων τῆς Πατζινάκων, ὅτων (ὡς ἐλέγετο) χιλιάδων ὀκτακοσίων, καὶ εἰς Tyrachus indignabatur ac fremebat,
hyemiſque adventum exoptabat. Sub
finem autumni, ac hyeme ineunte,
cum jam ſol ad Capricornum appuliſ-
ſet, ventus Aparctias copioſus flavit,
Iſterque in glaciem quindecim cubitos
altam congelavit. Otioſa itaque omni
cuſtodia optatam Tyrachus, nactus li-
centiam, Iſtrum cum omnibus Patzi- Patzinacæ Romanis bellum inferunt.
nacis (quorum multitudo octingento-
rum cenſebatur millium) tranſgreſſus,
in ulteriorem ſe effudit ditionem, diri-
piens atque delens in quæ incidebat
omnia. Mittuntur ergo ad Imperato-

rem litteræ, quibus ad ferendam quamprimum opem incitabatur. Is vixdum perlectis litteris, ad Adrianopolis ducem Conſtantinum magiſtrum Arianitam ſcribit, ut Macedonicis cum copiis, & ad Baſilium Monachum Bulgariæ ducem, ut cum Bulgarico exercitu Michacio ac Kegeni ſe conjungant, & contra Patzinacas depugnent. Itaque juſſa ſtatim ſuat executi. Conjunctis omnibus Romanorum copiis, Kegenes eas eduxit, caſtriſque ſub dio poſitis, quotidianis incurſionibus Patzinacas haud leviter vexavit. Ii amne trajecto, in pecudum, vini & potus e melle confecti maximam inciderant copiam, ne auditu quidem ante ipſis noti. quibus cum affatim fruerentur, morbus eos cœliacus invaſit, & quotidie moriebantur innumeri. De quo certior a transfuga quodam factus Kegenes, idque invadendi hoſtis opportunum tempus ratus, quo & hyeme & morbo premebantur, pertractis in ſuam ſententiam etiam Romanis, tergiverſantibus nonnihil, & contra tantam multitudinem pugnare metuentibus in Patzinacas impetum dat. Qui celeritate irruentium hoſtium perterriti, & pugnam reformidantes, abjectis armis ſeſe Romani dedunt, cum Tytachus ipſe & cæteri principes, tum reliqua etiam turba. Conſulebat Kegenes, atque etiam obteſtabatur, uti ad unum omnes occiderentur hoſtes. & adagium afferebat, barbarum quidem, ſed valde argutum: Anguem hyeme eſſe necandum, cum non poteſt caudam movere, ne ſolis calore refectus muleſtiam laboremque ipſis creet. Romanis ductoribus id non probabatur, facinus hoc barbaricum fore, & impium, ac a Romana clementia alienum cenſentibus. potius eos per defectas Bulgariæ planicies diſpergendos, atque hinc inde diſſipatis tributum imponendum. hoc modo & ingentem ab iis reditum tel Romanæ acceſſurum, & cum Imperator militibus opus eſſet habiturus adverſus Turcos aut alios barbaros, tunc eos armari poſſe. Re dia diſputata, vicit tandem Romanorum ſententia. Sed Kegenes occiſis quotquot ceperat Patzinacis, nti qaos vendidit, domum eſt reverſus. Cæteram eorum multitudinem Bulgariæ præfectus Baſilius Monachus per campeſtria Sardicæ, Naiſi & Eutzapeli diſtribuit, omnibus ademptis armis, ne quid moliri poſſent. Tyrachus, & cum eo centum quadraginta viri ad Imperatorem abducti ſunt: atque ab hoc benigne accepti, baptizati, maximiſque honoribus affecti, vitam ibi jucundam egerunt.

Edit. Pariſ. p. 773.

Patzinacæ domantur.

At vero Soltanus ob irritam legationem iratus, contractis e Perſide & Babylonia copiis, bellum in Romanos movet. Id cum auditu præcepiſſet Monomachus, cum ſuas copias opponere hoſti ſtatuit, tum quindecim millia Patzinacarum armat: iiſque duces quatuor de Patzinacis Byzantii degentibus præficit, Sultzumum, Selczen, Caraman, & Cataleimum, donatoſque haud vulgariter, & armis pulcherrimis ornatos, ad hoſtes mittit. Qui cum primum ſe ex adverſo conſpexerunt, ſuis quemque locis conſtituunt. Tum Sultzumus, & Selczen, qui dextrum cornu tenebant, ſinistrum hoſtium cornu invadunt. Caraman & Cataleimus, qui ſinistrum, dextrum. Ipſe autem Monomachus, qui mediam aciem tenebat, in hoſtium aciem irruit. Quo facto, cum ab omnibus partibus hoſtes premerentur, ſe in fugam dant. Romani victoria potiti, ingentem hoſtium cædem faciunt. Tytachus, & qui cum eo erant, ad Monomachum adducti, ab eo benigne accepti, baptizati, & honoribus affecti, vitam ibi jucundam egerunt.

A τὴν περαίαν ἐξῆνεν, εἰρήνην, ἢ ἀφαιρέζων τὰς παρὰ πίπτοντας. γράμματα δὲ πρὸς τὸν βασιλέα ἐξέλλετο, βοηθεῖν διόμενα τὴν ταχίστην. ὁ δὲ μὰ δ' ὅλα τὰ γράμματα ἀναγνούς, τῷ δυκὶ Ἀδριανοπόλεως γράφει (ὦν δὲ Κωνσταντῖνος μάγιστρος ὁ Ἀριανίτης) τὰς Μακεδονικὰς ἐλληφότι δυνάμεις· ἔτι δὲ Ε πρὸς Βασίλειον Μοναχὸν τὸν ἡγεμόνα τῆς Βουλγαρίας τὴν Βουλγαρικὴν ἐλληφότα χεῖρα ἀφικέσθαι, Ε ἐναθλῶναι τῷ Μιχαὴλ τῷ τῆς Κεγένη, ᾧ μὲν αὐτῶν πρὸς τοὺς Πατζινάκους ἀγωνίσασθαι. ὡς κατὰ τὸ βασιλικὸν ποιησάντων ἐπιτάγμα, καὶ πάντων ὑφ' ἓν γενομένων, ἀναλαβὼν ὁ Κεγένης τὰς Ρωμαϊκὰς φάλαγγας, ἐν τοῖς ὑπαίθροις
B στρατοπεδεύεται. τῇ καθεξῆς ἐπιὼν ἐξέφοδα, ἐμάχετο τοὺς Πατζινάκας ἐλύπει. πόνος δὲ ἅμα τῇ τῶν ποταμῶν βρώσει, ἀφθονίαν ζώων ἀρόσει πολλῶν· καὶ αἶσα Ε τῷ ἐν τῷ μέλιτος κατασκαζομένων πορώτων, ὧν ἐδὲ ἀκεσὼ ἴσχυε πάσποτε, ᾧ ἀνίδιον τῷ τοιούτου ἐμφορουμένοις, νόσος ἐπίπτει κοιλιακὴ βρῶσιν ἴσχυσα, καὶ ἀπώλλυντο ἑκάστης ἡμέρας ἀναρίθμητα πλῆθη. ὅτερ πυθόμενος ὁ Κεγένης βρῶ τινος αὐτομόλου, ᾧ καιρὸν ἐπιτήδειον κρίνας τῶν ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς ἐπιθέσθαι, ὁπότε ᾧ χειμὼν ᾗ τόσον πιέζοντα, ἀναπείσας ᾗ τοὺς Ρωμαίους ἐκνεῦσαι ᾗ διδόπας πρὸς πεζὰς ἀντεπαρατάττεσθαι μελεδάς, φορμίζονται τοῖς ἐχθροῖς·
C οἱ δὲ τῶν ὀξέων ἐλάσεων ἐκπλαγέντες, ᾗ φρὸς τὸν πόλεμον ἀποδειλιάσαντες, ῥίψαντες τὰ ὅπλα, αὐτοὶ τε ὁ Τυράχ Ε πάντες οἱ ἄρχοντες, Ε τὸ λοιπὸν πλῆθος, ἑαυτοὺς ἐχειρίζοντο. ὁ μὲν Κεγένης σωμβάλλει καὶ διαμαρτύρατο, πάντας ἠβούλετο ἀσφάξαι. ἔλεγε δὲ καὶ παρομίαν, βάρβαρον μὲν, νοῦν δὲ πολὺν ἔχουσαν· ὡς ἔτι χειμῶνος δεῖ τὸν ὄφιν ἀποκτεῖναι, ἐπιόντα τὸν αἴριον κινεῖν ἐ δυνάτως· ὑπὸ ἡλίου γὰρ θαλφθείς, κέντρις ἡμῖν παρίξει, ᾗ φαρμακερ. τῶν δὲ τοῖς ἄρχουσιν οὐκ ἤδοκει Ρωμαίων, ἀλλὰ βαρβαρικὸν τὸ ἔργον ᾗ ἀσεβὲς ἐνομίζετο, ᾗ Ρωμαϊκὰς ἀνάξιον ἀμπρέπειν. μᾶλλον μὲν
D οὖν συμφέρον ἐνόμιζον, διασκεδάσαι πάντας ἐν τοῖς ἐρήμοις τῆς Βουλγαρίας πεδίοις, καὶ ἄλλους ἀλλαχοῦ ἐγκαταβήσαι, ᾗ φόρους αὐτοῖς ἐπιθῆναι· ἐσεῖσθαι γὰρ ἀπ' αὐτῶν τὸν ἐκ τοῦ τοιούτου διασωμόν· εἰ δύσοι δὲ τῷ βασιλεῖ Ε στρατῷ φρὸς τοὺς Τύρκας, καὶ φρὸς ἄλλα ἐπιφόρια γένη, καταπολέμου ἀπ' αὐτῶν. πολλῶν οὖν λόγων ῥηθέντων, ἐνίασιν ἀ τῷ Ρωμαίων γνώμᾳ· Ε ὁ μὲν Κεγένης ὅσους ἔλαβε ζωγρίας, πλὴν ὧν ἀπεκτόνατο, τοὺς πάντας ἀπεσφάξατο, ὑπωόσαιτο εἶναι. τοὺς δὲ τῷ Πατζινάκων μελεδὰς ὁ τῶν Βουλγαρίας παραλαβὼν ἄρχων Βασίλειος ὁ μοναχὸς, * ἀπὸ τῆς Σαρδικῆς τοὺς Σαρδιᾶς, τοὺς Ναϊσσοῦ, καὶ Εὐτζαπέλου διέπειρε πάντας, πᾶν ὅπλον ἀφιλόμενος, ᾗ τὸ ἀποπροβάλλειν. ὁ δὲ Τυράχ, ᾧ σὺν αὐτῷ ἀνδρες ἑκατὸν τὸ παραπέντε, ἄγονται εἰς τὸν βασιλέα. ὃς φιλοφρόνως ὑπὸ δεξάμενος, ᾗ βαπτίσας, Ε μεγίστοις ἀξιώμασιν ὑπάρας, δι' παιδείας αὐτοῦχιν.

* ὑμεδιμίαν.

Ο δὲ Σολτάνος τὸν τῇ αὐτῇ φρίσβιον ἄραντον ὑποστρεφὼν μὴ φέρων, τοὺς ἐν Περσίδι πάσας δυνάμεις ᾗ τοὺς Βαβυλωνίους ὑφ' ἓν ἀθρίσας, ἐπιβολὴν ποιεῖται κατὰ Ρωμαίων. τῶν δὲ φρακτικοὺς ὁ Μονομάχης, ἐπαφλὸν μὲν καὶ ᾗ τῷ οἰκείων δυνάμεων ἀντιπαράταξιν ὕπνω τῆς πολεμίᾳ. ἄπλιστο δὲ ᾗ αὐτὰ τῷ Πατζινάκων χιλιάδας ιε'. ᾗ ἡμιμύριας παπαρας ἀπὸ τῷ ἐν Κων-

καστινοπόλει Πατζινάκων αὐτῷ ἐπιτήσας, ἢ Συλτ-
ζουῦ, ἢ Σελτῆ, ἢ Καραμᾶν ἐκ τὸν Καπαλεῖμ, δῶρος
τε φιλοτιμησάμενος ἐ μιαροῖς, ἐ ἅρματα ἀδικτα δύς,
ἐ ἵππυς διαπρεπεῖς, πειρασὶ ἐν Χρυσοπόλει, δὶς αὐ-
τοῖς ἀδικῆσαι τὸν ἀκάκως μέλλοντα τύπος εἰς Ἰβηρίαν,
Κωνσταντίνου ἢ πατρίκιον, ᾧ Ἀδροβάλανος ἐπώνυ-
μος. πειρωθέντες δὲ αὐτοὶ, ἐ τὰς ἵππυς ἀναβάντες,
ἐ τῆς πρὸς ἀκοπολεῖ φορᾶσης ἀφαιρεθῆναι, ἐ πρυλ-
θόντες ἄχρι Μιλιτηνῆς, ἐ τῇ λεγομένῃ Δαμαστρῦ
προσγγίσαντες, ἐπέσχον τὴν πορείαν. ἐ εὐθὺς ἐ-
πὶ τῆς ὁδῦ, συμβυλὴν προετίθεντο, ἅ τις παρ'
αὐτοῖς Κομίττου ὠνόμασαι. τισὶ μὲν ἄων ἐδόκει,
πορευτέον εἶναι, τῇ μὴ ἀντιβαίνειν ἐπὶ τῆς χώρας τῦ
βασιλέως τοῖς βασιλικοῖς προσάγμασι, τῦ δὲ λοιπῦ
ἔθνους ἀσχαλεσμένους, ἐ μάτ καθ' ἑαυτὲς ὑποστῆναι
δυναμένους τὴν Ρωμαϊκὴν δυνάμιν, μάτε ὁρμητήριον
ἔχειν πρὸς τὰ τῆς τύχης ἀβέλτερα· ἄλλως πάλιν ἐδό-
κει, καταχῶσαι ὄρη τινὰ τῆς Βιθυνίας, ἐν τύποις πα-
ραμένειν, ἐ τὰς ἐπιόντας ἀμυνάσθαι· ἁπλῶς δὲ μη-
δαμῶς οἷς Ἰβηρίαν, ἐς χώραν μακρὰν ἐ ἀλλόφυλον,
ἔνθα μέλλυσιν ἔξειν πολεμίυς ἀ μόνον τὲς ἐχθρὲς Ρω-
μαίων, ἀλλὰ ἐ αὐτὲς τῆς Ρωμαίης· ἀ Καπαλεῖμ δὲ μόνος
γνώμην ἐδ' ὑποστρέψαι, ἐ ἐνθυμῆται πῖς συγγένεσιν.
εἰπόντος δέ τινος, ἐ πῶς ἂν ἔσονται περαν ἀ θάλασσαι;
μυδὲν πλέον εἶπεν, ἢ ἔνθαι οἱ ἀελδεῖ· τὸν μὲν ὖν
Ἀδροβάλανον ὁρμήσαντες ἀκοπεῖναι, ὰ ἴχνος.
φυγὼν γὰρ διεσῴθη ἐ τινι τειμαρόφῳ τῇ ὑπερῴῳ ἐ
τῇ Δαμαστρῦ παλατίῳ. τῇ Καπαλεῖμ δὲ ἐπομένοις,
καπήχοντο πρὸς τὴν θάλασσαν· ὰ ἐλπίζοντες τάχα
πλοῖα ἔχειν αὐτὸ ἐνεπιτηδεῖα, τὰ ῥᾳδίως τὲς
πῖς μέλλοντα ποῆσαι τὴν τῆς θαλάσσης περαίωσιν,
ἀλλὰ διαπροῖπες, ἐ μαθὼν ἐθέλοντες τίς ὁ τρόπος
τῆς διαβάσεως. ἐπεὶ δὲ ἐ τῇ αἰγιαλῷ ἐγένετο, μη-
δὲν πλέον εἰπὼν ὁ Καπαλεῖμ, ἀλλ' ἀ μόνον, ἐπέβα
ἀ βυλόμενος, αὐτὸν π πειρᾶναι, ἐκ πάντας τὲς
Πατζινάκους· τὲν ἵππον μυσπίσας, εἵπετο εἰς ἢ
θάλασσαν· τῦτο ἐκ ἄλλος ἰδὼν ἐκείνου, ἐ ἐπ'
ἐκείνῳ ἄλλος, ἐκ δ' ὖς τὸ πλῆθος ἅπαν· ἐ διε-
νεχθέντες, περιεῖπαν κατὰ τὸν ἅγιον Ταράσιον,
οἱ μὲν αὐτοῖς ἅρμασιν, οἱ δὲ πρότερον τὰ ἅρματα
ἀπορρίψαντες, ἐ πειρωθέντες, ἐ τὴν πορείαν ἐπι-
τάναντες, ἴχνυσαν διασωθῆναι πρὸς τὴς σταύρους
κατὰ τὴν Τελεδίτζαν, μηδενὸς ἀντιξόου * ἢ κω-
λύσαι πιμήσαντος· τὸ δὲ αἰφνίδιον τῆς ἐφόδου,
δ' πολὺν αὐτοῖς τὴν πορείαν εἰργάσατο· ἐνωθέντες
ὖν τοῖς ἐν Τελεδίτζῃ Πατζινάκαις, διαπρεπέστα-
ται ἐ πρὸς τὴς ἐν ταῖς ἄλλαις χώραις καθιδρυ-
μένους. γνόμενοι ὖν οἱ πάντες ἀξιόμαχα ὅν, ἐκ
αὐθ' ὅπλων αἰρίνας γεωργιὰς ἐ δρέπανα, ἐ ἄλλα
σιδήρεα λαμβάνοντες ἀπὸ τῆ ἀγρῶν καθοπλίζον-
ται, ἐ ἐν Φιλιππουπόλει γνόμενοι, ἐ τὸν Λίμον
διαβάντες, τὸ μὲν πλῆθος ἅπαν περὶ τὸν λεγόμε-
νον Οσμον ποταμὸν καπσαλύωσιν, ἐν τῇ Παεσρίᾳ
πεδιάδι· μόνος δὲ ὁ Σελτὴ ἐν τῇ Λαβιτζῇ προσμί-
ξας διαπέφυτο. ἄρτι δὲ ἐ τὴς Μακεδονικὴς ἀθροίσας δυνάμεις ὁ Λεμυήτης, καπεδύσας ὀ-
πίσθιν αὐτῶν. ἐ καπαλαβὼν ἐν τῇ Λαβιτζῇ τὸν Σελτὴ καπσαναμένοις, τύτων μὲν κρατῆσαι ὰ
ἴχνυσε (ἐφθασε γὰρ διαδρᾶς) τὴν δὲ πᾶσαν αὐτῦ σκευοπηδείαν καπαχὼν ὑπέστρεψε. ἐ τὰ μὲν
πῆς ἐπείρας τύτων ἔχε τὸν τρόπον.

Ο δὲ Συλτάνος, ὡς εἶπεμεν, βαρυθυμήσας διὰ ἢ αὐτῦ ἀποτρόπυσιν πρίσβεων, ἐ ἢ τῶν θελημά-
των ἀσχολίαν, ἄρας μὲν πάσης αὐτὸ ἡ δυνάμεως, ἔξεισι κατ' ἐ ὑπατείαν Ρωμαίους· ἐ κατελθὼν ἄχρι τῶ

rimis ornatos Chryſopolin tranſmittit, addito qui eos in Iberiam duceret Conſtantino patricio Adrobalano. Mari trajecto Patzinacæ cum equos conſcendiſſent, & iter in Orientem ingreſſi uſque ad Melicenam perveniſſent, ubi ad Damatryn appropinquavere, ſubſiſtunt, & deliberationem (ipſi commentum vocant) inſtituunt. Erant qui procedendum putarent, neque mandatis Imperatoris in ipſius ditione repugnandum, cum & avulſi a ſuis eſſent, neque ſoli Romanorum poſſent reſiſtere viribus: neque haberent arcem in quam ſe, ſi quid præter inſtitutum ſorte eveniret, reciperent. Aliis videbatur, occupandos eſſe aliquos Bithyniæ montes, in illique manendum: & ſi quis adoriretur, defendendum: non autem intrandum in Iberiam, regionem remotam atque alienam, atque ubi non hoſtes modo Romanorum, ſed ipſos etiam Romanos hoſtes eſſent habituri. Solus Catalimus ſuaſit, revertendum eſſe, & ſe cum popularibus conjungendum. Et quodam percontante, quanam ratione mare tranſiri poſſet? nihil aliud dixit, quam quod ſe juſſit ſequi. Ergo Adrobalanum interficere ſtuſtra conati (effugit enim in quoddam apud Damatryn palatiorum ſolarium tribus faſtigiis tectum) Catalimum ſequuntur ad mare, non quidem ſperantes eum navigia habere parata quibus mare trajicerent, ſed hæſitantes, ac videre cupientes quænam eſſet futura trajiciendi ratio. Ut ad littus ventum eſt, Catalimus hoc unum fatus, Qui ſe ipſum & univerſos Patzinacas vult eſſe ſalvos, me ſequatur: equo calcaribus incitato mare eſt ingreſſus. quod alius, rurſumque alius imitatus, & tandem omnis Patzinacarum multitudo ſecuta eſt, quidam ut erant armati, alii abjectis armis. Mare ergo tranant, & ad ſanctum Tarſium in oppoſitum littus evadunt, & magnis itineribus ad ſuos apud Triaditzam perveniunt, nemine obſtare aut eos prohibere auſo, cum ſalvitus adventus ipſis tranſitum eapediret. Conjuncti cum Patzinacis qui apud Triaditzam agebant, eos quoque qui aliis in regionibus morabantur ſolicitant. Poſtquam univerſi in unum ſunt collecti, correptis ſecuribus ruralibus, falcibuſque & aliis ferramentis ruſticis ſe armant, Philippopolinque profecti, & Æmum tranſgreſſi, ad flumen Oſmum in campis Iſtro propinquis caſtra ponunt: ſolus Seltes in Libitzo ſubſiterat. Interim Arianita Macedonicis exercitibus contractis, eos a tergo inſequitur, cumque Seltzes Lohitzo aufugiſſet, caſtris ejus poſitas, domum revertitur.

Dum hæc in Occidente geruntur, Sultanus ob contemptos ſuos legatos & conſiliorum adverſos eventus fremens, cum omnibus ſuis copiis in Romanam ditionem intrat. Cum vero uſque ad Comium perveniſſet, nihilque memorabile agere potuiſſet, quod incolæ ſe &

Edit. Pariſ. pag. 779.

Patzinacarum defectio.

pag. 780.

Sultani in Romanos, bellum.

* διωδύρτου, Scyl.

Digitized by Google

res necessarias castellis, qualia per Ibetiam & plurima sunt, & munitissima, mature incluserant: ulterius progredi non ausus, quia Romanae copias audiebat Caesarem colligi, redit ira flagrans, magnumque aliquod facinus edere cupiens. Postquam in Basspracaniam venit, etque ibi etiam omnia maris defendi vidit, animum ad oppugnationes appellit: ac primo omnium Mantzikierte aggreditur. Urbs est Mantzikierte in planicie posita, triplici muro circumdata, multisque intus fontibus irrigua: tum quoque rerum oeconsariarum invexerant oppidani copiam. Hanc arbem se, quod locus eam adortu facilem faceret, non magno expugnaturum ratus negotio Sultanus, vallo proxime defixo omnis generis machinis tentat, ac per triginta dies absque ulla intermissione oppugnat. praerat ei arbi Basilius patricius a Capa, homo prudens ac peritus. Ejus industria factum, at qui in urbe erant, oppugnantes fortiter repellerent. Jam de re quam frustra sibi videbatur conatas omittenda, & obsidione solvenda cogitantem Sultanum, Alcan Chorasmiorum dux rogat, ut adhuc unum diem perseveret, sibique oppugnationem mandet. quod perlibenter concessit Sultanus. Prima luce Alcan omnibus suis collectis, Sultanum & illustrissimos Turcarum in tumulo quodam juxta portam Oriantalem spectandi causa collocat, atque ipse ad eam portam cum machinis subit. videbatur enim eo loco murus urbis humilior ac infirmior, locusque oppositus aliquanto editior oppugnationem adjuvare: quia intra muros qui essent, desuper telis impeti ab oppugnantibus possent. Ergo in duas partes exercitum suum divisit, quarum una editiore illo loco staret continenterque sagittas ajacularetur: alterum ligonibus bidentibus allisque rusticis instrumentis arma tam lasas (tabernaculi genus est lesa, ex viminibus contextum, ac superne corio bubulo inductum, quod a columnis sustinetur, quarum basibus rotae sunt subjectae) subire, easque paulatim impellere, muroque sub iis succedere & tutos isto regmine fundamenta omni vi subruere jubet: animi certus, ob sagittarum nimbum neminem ausurum de muro prospicere, atque ita se urbem expugnaturum somnians. Haec de muro cernens Basilius, iis quibus murorum defendendorum munus incumbebat, mandat, ut se contineant, neque quisquam se ejecrat. sed in promptu habeant grandia saxa, sagittas, aliaque missilia, & expectent signum, quo dato (erat autem tessera, Christe juva) rem gerant. & habebat ad rem hanc paratas trabes maximas inferne acutas. Interim Alcan, cum Turci grandinis in morem emissis sagittis propugnatores viderentur abegisse, paulatim lesas muro admovet. Quae cum ita accessissent, ut jam retro abire nullo modo possa viderentur, subito dato a Basilio signo, ii quibus negotiam erat commissum trabes lesis injiciunt, alii missilibus & lapidibus impetunt. itaque lesa qua ipse Alcan tegebatur, pondere impactorum subversa te-

Alcanis Chorasmi conatus & interitus.

Edit. Paris. pag. 781.

A λεγομένῃ Κωμῇ, ᾗ μηδὲν ὅτι ᾗ λόγῳ ἄξιον ἡγησάμενος δικαίως ἔφασκεν ἂν οἱ ἡ χώρα προασφαλίσασθαι ἑαυτὸς τε ᾗ τὰ αὐτοῦ ἀναχωρήσαντα ἐς τὰ ὀχυρώτατα τῶν ἐκεῖσε χώρων. ἡ δὲ Ἰβηρία ὀχυρώτατον ἁπάντων προσπόρα δὲ ἀφθόνως ἐκπορίζειν μὴ δυναμένη, τῇ πυθέσθαι τὰς Ῥωμαϊκὰς ἐν Καισαρείᾳ διωάμεις ἀθροίζεσθαι, ὑπέρτρομος τῇ θυμῷ φλεγμαίνων, καὶ μέγα τι ζητῶν ἀπεργάζεσθαι· γενόμενος ἤδη πὶ Βασσπρακὰν, ᾗ παραπλησίως ἁπάσῃ τὰ πάντα τειχήρη ἄρων, ἐπέβαλε ταῖς πολιορκίαις· ᾗ ἀπεπειράσατο πρότερον τῆς λεγομένης Μαντζικίερτης· πόλις δὲ ἡ Μαντζικίερτη ἐν γρόμαλῳ μὲν κειμένη, τείχεσι δὲ τρισὶ περιειλημένη, ᾗ ὕδασι πολλοῖς ἔνδον ἀπορρύτοις πηγαίοις· τότε δὲ ᾗ ἔντεχνα ἀφθόνως εἰσκομίσασα τὰ ἀναγκαῖα. πυθόμενοι δὲ Σελτάνος ῥᾳδίως ἐκπολιορκήσειν, τῇ ἐν διεπιβουλεύτοις ὁρμῇ τὴν, χάρακα πεζάμβυος ἔγγιστα, ἐπιχείρει πολιορκίᾳ, ἐ δύμενος ἐπὶ τελέοντα ἡμέρας αὐτῷ ἀναδόσθαι πολιορκίας, ποικίλαις ἐλεπόλεσι χρώμενος, ᾗ παντοίοις ὄθεσι μαχανήμασι. ἐρώσης δὲ τῇ ὕδατι λυπουμένων τὰς προσβολὰς, ἐμπειρίᾳ ᾗ σωθέσει τῷ ἐρατηγῷ) ἰῶ δὲ Βασίλειος πατρίκιος ὁ ἀπὸ Κάπης) ἐπεπίστρ ἔγνω ἀδυνάτους ἐπιχειρῶν, ἐβυλεύσατο λῦσαι τὴν πολιορκίαν, ᾗ ὑποστρέψαι. ἀνίεσθε δὲ ἡ ὁρμὰς αὐτὸς Ἀλκὰν ὁ τῶ Χορασμίων ἡγεμὼν, αἰτησάμενος μίαν ἔτι προσμεῖναι, ἡμέραν καὶ αὐτῷ ἐπιτρέψαι τὸν κατὰ τῆς πόλεως πόλεμον. οὕτω δὲ τῇ αἰτήματι, ἐπίσχει ἡ ἀναζεύξει. ὡσθεὶς οὖν ὁ Ἀλκὰν ἡ ἀμφ' αὐτὸν ἀθροίσας ἅπαντα λαὸν, καὶ θεωρῶν ἐπὶ τινος γηλόφου κατὰ ἡ ἴσας σχεδὸν πύλην ἡ Σωλτάνου αὐτὸν, ᾗ τὰς ὅσοι τῇ Τούρκων ἦσαν ἐπισημότατοι, τὰς ἐλεπόλεις λαβὼν, ἄφεσιν εἰς ἡ εἰρημένην πύλην· ἐπεὶ σῇ ἐδόκει τὰ τείχη τῆς πόλεως, πανσκότῳ τι ᾗ ἀδεεστέρᾳ, ᾗ ὁ πρὸς ἀναγκαῖα ἔχων, καὶ τῇ πολιορκίᾳ προσβαλεῖν, ἀνωθεν διδὺς βάλλεσθαι τοῖς ἐκ τῶ τείχους ὑπὸ τῇ ἴζω. διελὼν οὖν διχῇ τὴν δύναμιν, ἐ ἡ μὲν ἑτέρας ἐπὶ τὸ ἀναγόμενος, ἐπεμένῃ χρήσθαι αὐλίσει τῇ τάξεῖ, αὐτὸς δὲ σαυτὸς ἐκ λύγων ἴσχιν πεπλεγμένας, βοείαις βύρσαις ἄνωθεν ἐσκεπασμένας, ᾗ ξόχυς ἐχούσας ὑπὸ τὰς τῇ βασιλέων κιόνων βάσεις (λίσσας τὰς τοιαύτας ἀπονομάζουσι μαχαναὶ) λαοῦ πλήσας δυσὶλιας φέροντος καὶ σκεπάνας, ᾗ ἄλλα γεωργικὰ ὄργανα, φασὶ κατὰ μικρὸν ὑποθεῖν τὰς λίσσας, ᾗ ταῖς τείχεσι προσερμόσαι, * σωσὶ ᾗ ὅπως ὑπορύττων αὐτὰς ᾗ ἀδῶς τὰ θεμέλια· πεῖσθεισας ὡς ὑδεῖς φροιῷ τῶ τείχους συγχωρηθῆναι ὑπὸ τῶ πλήθους τῇ βελῶν· ᾗ ὅπως ἐφαπτίζοιτο ἡ ἔσω παραλήψεσθαι ἡ πόλιν. ταῦτα δὲ βλέπων ἀπὸ τῶ τείχους ὁ Ἀπελάπης, ταῖς μὲν τειχομαχίαις ἀτρεμῶν, ἐ μανίνα προσίττειν δυσὶλυτον, μόνον δὲ λίθους χειροπληθεῖς ἔχειν πυτριπισμένους, ᾗ τόξα, ᾗ ἄλλα ἐκβόλα ἔργανα, ᾗ ἀφεσμένου τὸ ἐξ αὐτῶ σωθεμα (ἰῶ δὲ τῶ, χειρὶ βοηθεῖ) ὃ δοθέντος, ἔργω ἴσχεθαι. ὄχθη δὲ παρ' ἑαυτῇ ᾗ δυσὶς μεγίστας κατὰ ἡ βάσεως ἐξεῖς. καὶ ὁ μὲν διεπέττετο φόβῳ. ὁ δὲ Ἀλκὰν ἡ ἐκπὸς Τούρκων χαλαζηδὸν ἐκπεμπόντων τὰ βέλη, καὶ τὰς ἴσας τείχους ἀναπάττειν δυσκόλως, κατ' ὀλίγον ὑπωθῶν τὰς λίσσας, ἀφορίσθε τῇ τείχει. ἐπεὶ δὲ ἔφθασαν αἱ σκηναὶ προσεγγίσαι, ᾗ δόσαν ἀδιαίτως αὐταῖς εἶναι ἡ εἰς πίσω ἀναχωρᾷ, αἰφνίδιον τὸ Ἀπελάπη τὸ σωίθαμα δόντος, εἶτ ἐπὶ τῇ δοκῶν τυπαμένας ταῖς δυσὶς ἀφίεσαν κατὰ τῇ σκευῶν, καὶ οἱ λοιποὶ τοῖς ἐ λίθους ἔβαλλον. τότε δὴ ὅλων ἡ τὸν Ἀλκὰν ἔχουσα σκηνὴ πολλαῖς πιεσπαρεῖσα κατὰ τῶν σίγλων δοκοῖς, ἀνετράπη ὑπὸ τῶ βάρους

Digitized by Google

τὸ βάρος τῶν πετρῶν περιβαπῶσα· ὡς πετροβολούσης, οἱ ἔνδον πάντες ἀπογυμνωθέντες ἐβάλλοντο πάντοθεν λίθοις τε καὶ τόξοις, μεθυσθέντες τοῦτο ἐχύοντες· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἔπεσον ἐκεῖσε· ἐλάφθη δὲ ὁ Ἀλανὸς ζωγείας, γαμβρὸς ἀπὸ τῆς λαμπρότητος τῶν ὅπλων ὑπάρχων· δύο γάρτινες καλοὶ ἀφιγάδες παῖδες προπηδήσαντες τῶν πυλῶν τῆς πόλεως, καὶ τῶν τειχῶν τότε ἀραξάμενοι, σύραντες ὡσαύτως ὡς τὴν πόλιν· καὶ τότε μὲν δὴ τὸν κεφαλὴν ἀποτεμὼν ὁ Βασίλειος, ἀπανίζει τοῖς Τούρκοις. ὁ δὲ Σολτάνος περιαλγήσας τῷ πάθει, λύει τὴν πολιορκίαν, καὶ ἀναζεύγνυσι. πλατάμωνος ἀναγκαῖά τινα φάγματα κατατρέχειν αὐτὸν ὡκαδὴ ὑποστρέφειν, ἀπειλῶν ὡς πάντων ἴσαρ μὴ μείζονος καὶ τῶν Ῥωμαίων ἐπιστρατεῦσαι δυνάμεως.

Περὶ δὲ φροντίζων ὁ Μανουὴλ, ἔτι δὲ καὶ ὁ Ἀπλησφάρλα τὸν τοῦ Τιβέτου ἄρχοντα πρὸς ἑαυτὸν Κωνσταντίνου συνθήκας ἀθετήσαντα, καὶ τὰ τῶν Ῥωμαίων κακοῦντα ἀμυνόμενος, τὰ ἴδια πάγματα πάντα ἀθροίσας, καὶ ἡγεμόνα τάξας αὐτῶν Νικηφόρον τινὰ ἀνεψιὸν μὲν τυγχάνοντα αὐτοῦ, καὶ τῇ βασιλέως ὑπερτοῦντα ἰδιωτεύοντι, διὰ δὲ κοσμιότητα περιφάνειαν καὶ δόξαν ἀπωκαδμένον τῶν ἱεροσύλων, ῥαίκτορα τότε νενικήκας, καὶ στρατοπεδάρχην ἀναμάσας, εἰς τὴν ἑῴαν ἐκπέμπει· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀρασίως ἐφέρετο, καὶ ἐνεργὸς τὰ πολεμικὰ, ἀλλ' ἐπειδὴ οὔτοιαν ἐπόρει τῇ βασιλεῖ. ὅτος ἀπελθὼν μετὰ τοῦ στρατοῦ ἄχει τὴν λεγομένης σιδηρᾶς γεφύρας καὶ τοῦ Καστζακίου, Τούρκους μὲν οὐκ ἐπέτυχεν (ἐν γὰρ πεδιάδι γάρ τῆς Περσαρμενίας στρατοπεδεύοντες μετ' Αβιμέλεχ τινὸς στρατηγοῦ, ἀδελφοῦ τοῦ Κουτλουμοὺς, καὶ πυθόμενοι τὴν Ῥωμαίων βαρβάρως ἔρεσθαι, μετὰ σίρξας τὴν ἐπέλασιν τολμήσαντες, ὑπανέστησαν οἰκαδε)· δὲ Ῥωμαίους στρατὸς τοῦ Ἀπλησφάρλα οὔσω τοῦ τείχους συγκλείσαντες, καὶ τὴν περίχωρον πᾶσαν λεηλάμενοι, ἔπεσαν καὶ ἄκοπτα, ἀναπαύσασθαι τοὺς κοπιάς. καὶ ὅμηρον δοῦναι Αρασούρην τὸν Φατλὰμ τοῦ θείου ἀδελφοῦ τοῦ Καστζακνοῦ κατὰ χρόνον γῆς· ὃν αἰχμαλωτὸν Νικηφόρος, ἐπέστησε πρὸς τὴν πόλιν.

Οἱ Πατζινάκαι τὴν Λίμνην, ἀφ' ἧς ἀπωμὸν, ἐβεβήκεσαν, καὶ τὴν μεταξὺ τόπον καὶ τοῦ Ἴστρου κατασκοπήσαντες πεδιάδα, ἕως διήκουσαν μέχρι Θαλάσσης, καὶ τόποι ὑρόντες πάντας καὶ ἄλση ἔχοντα, καὶ λίμνας παντοδαπὰς, καὶ ὕδωρ καὶ τροφὰς (ἐκατὸν βουσὶν ἡ τόπος ὁμαλίζουσιν οἱ ἐγχώριοι) ἐκεῖσε ἐγκαθιδρύσαντο, καὶ ἐκδρομὰς αὐτόθεν ποιούμενοι, οἱ μικρὰ τοὺς ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐλύπουν. ὁ δὲ βασιλεὺς μεταπέμπεται τὸν Κεγένην ἐπὶ συμβουλῇ τὸν βασιλέα· καὶ ὃς ὅσους αὐθις μετὰ πάντος τοῦ οἰκείου στρατοῦ, καὶ κατασκηνοῖ κατὰ τὴν ἀφορισμένην πεδιάδα Βιζαντίοις εἰς πεδίας, Μάϊος ἀ τόπος κατονομάζεται, σὺν ἅπαντι τῇ στρατῇ. μή που δὲ ἔντυχὼν τῇ βασιλεῖ, μεθ' ὅτου μετελθὼν χάριν μαθὼν, ἐπιβουλεύεται αὐτῷ τῇ νυκτὶ ὑπὸ Πατζινάκων τεσσάρων μετὰ ξιφῶν ἐπελθόντων κοιμωμένῳ, καὶ πληγὰς ἐπενεγκόντων αὐτῷ, μὴ μέντοι καιρίας. γνωθέντες γὰρ αὐθὶς ὑπὸ τῶν σωματοφυλάκων, πίπτουσι πληγὰς ἀθρόως ἐπιφέρωσι. καὶ πρὸς φυγὴν ὁρμήσαντες, βοηθησάντος τοῦ πλήθους μετὰ Βαλτζὰρ υἱοῦ τοῦ Κεγένους, ἁλίσκονται. ἵνα δὲ οὖν ὁ Βαλτζὰρ ἐφ' ἁμάξης τετρατρόχου ἡ ἑαυτῆ πατρὶ θοὺς, καὶ τοὺς ἐπιβουλεύσαντας ἔπιδεν ἐπὶ τῆς ἁμάξης ἅλυσι πεπεδημένους (ἤδη γὰρ εἰς αὐτοὺς ἐβεβαρήκεσαν πλέον ἐτόλμησεν, ἐπιβουλεύοντας τὸν βασιλέα) ἅμα πατρὶ ἐφίππῳ τῇ στρατῇ, αὐτὸς πεζὸς σὺν τῷ ἀδελφῷ Γυλίνῳ ἐπόμενος τῇ ἁμάξῃ, ὑπὸ δυοῖν ἡμιόνοιν ἵππων, ἄρχε-

A ctos nudavit : qui undique lapidibus & ſagittis impetiti , cum opem ferre nemo poſſet , omnes perierunt . Alcanem ſplendore armorum agnitum ſorte duo juvenes porta urbis exilientes , crinibus compreheuſum in urbem pertraxerunt : cui ſtatim caput amputavit Baſilius , idque in Turcos eſt jaculatus . Sultanus graviſſimo dolore ob eam cladem percepto , caſtra movet , ſingens ſe neceſſariis quibuſdam rebus urgentibus domum avocari , minatuque iuſequenti vere ſe majoribus cum copiis in Romanos expeditionem facturum .

Qua de re Imperator ſolicitus , ſimul & de Apleſphare , qui violato quod cum Conſtantino pepigerat fœdere Romanam ditionem ioſeſtabat , ulciſcendo cogitans , omnes in unum coactahit Orientales copias : iiſque præfecit Nicephorum quemdam eunuchum , qui aliquando ſacerdos , Monomacho adhuc privato inſerviverat . & ſplendoris ac gloriæ prophanæ ſtudio ſacerdotium ejuraverat . hunc ergo rectoris titulo decoratum , & caſtorum præfecti , in Orientem mittit , non quod is homo ſtrenuus eſſet , aut bellica re induſtrius : ſed quia Imperatori erat fidelis . Is Nicephorus cum exercitu uſque ad pontes ferreos (loci hoc nomen) & Cautzacium progreſſus , in Turcos quidem non incidit : (hi enim in planicie Perſarmeniæ caſtra metati , duce Abimelecho Curlumuſi fratre , cum de Romanorum gravi expeditione nuntium accepiſſent , non auſi eorum adventum expectare , domum abierant .) Apleſphare autem intra muros compulſo , viciniam depopulatur , adigitque eum ut vel invitus fœdus renovet , obſidemque det Artaſyram filium Pharſumi ſtatris ſui , Cautzacenæ regionis principis . cum hoc Nicephorus in urbem rediit .

Parzinacæ autem , Æmo (ut oſtendimus) ſuperato , planiciem quæ inter hunc & Iſtrum interjacet ad mare uſque porrecta ſpeculati , cum inveniſſent locum ibi ſaltus & lucos omniſque generis ſylvas & aquam ac paſcua habentem , (incolæ locum Cercetin colles appellabant) in eo conſederunt , atque inde factis excurſionibus ſubditos Romanorum non leviter vexarunt . Ergo Kegenes conſultandi cauſa ab Imperatore evocatus , cum omnibus ſuis copiis ad urbem accedit , & caſtra facit in campo Byzantiis deſignato , cui loco Maitas nomen eſt . Nondum autem cum Imperatore congreſſus , neque cur eſſet vocatus ſciens , hac ipſa nocte inſidiis Parzinacarum trium petitur , qui ſtrictis enſibus irruentes dormienti vulnera imponunt , non tamen lethalia . nam a ſatellitibus ſtatim cogniti , ictus languidiores inferunt : & fugæ ſe dantes accurrente opitularum multitudine cum Baltazaro Kegenis filio capiuntur . Mane Baltazar curruli quatuor habenti equis imponit patrem , & percuſſores poſt eum vinctos trahit (nihil enim amplius ſtatuere de eis audebat , quod Imperatorem appellaſſent) & omni ſua cum exercitu equeſtri , pedes ipſe cum fratre Gulino currum a duobus raptum equis ſequens urbem intrat , eumque ad Circum perveniſſet , curru

Apleſpharum repreſſit.

Parzinacæ.

Indidit in Kegenem.

B

C

D

E

rum ibi ſiſtens, ad Imperatorem ſe conſert, quo jam ante fama præcarrerat, ipſique aditum fecerat. Admiſſum Imperator percontatur, cur non illico patris percuſſores ſupplicio affecerit? reſpondet: Quia te identidem nominatim invocabant. Hinc abſurdæ ortæ Monomacho ſuſpiciones, ac dicto citius miſſi, qui vinctos illos adducerent: cauſamque exquirit, qua ad necem Kegenis patricii ſuerint impulſi. Illi hanc proferunt, infidum Imperio Romano fuiſſe Kegenem, atque urbi. & in animo habuiſſe prima luce urbem ingredi, trucidatiſque omnibus qui intus eſſent, eam diripere, atque ad Patzinacas reverti. Hic Imperator cum inquirere in dicta, & veritatem perſcrutari debebat, omiſſa ea cura, fidem incertis & male cohærentibus calumniis deferens, Kegenem in palatium introductum ſub excubiarum ac mediciuæ ſpecie in Elephantina includit, filios ejus a ſe invicem divulſos diverſis locis collocat: ſimulataque benevolentia, multitudinem Patzinacarum recreans cibi ac potus omni genere, id quærit, ut ſi qua fieri poſſit ratione, armis eos equiſque nudatos in cuſtodiam dedat. percuſſoribus, ubicumque vellent libere degendi facultatem concedit. Et putabat ſane non animadverti quid ageret: ſed Patzinacas tamen minime fefellit. nam nihil boni ſignificari eo judicabant, quod ducem ipſorum detineret, ac quod filios ejus disjunxerat: & liberratem percuſſoribus permiſſam, pro aperto malevolentiæ ſigno habebant. Itaque ea quæ mittebantur ab Imperatore, actis gratiis & fauſta ei precantes accipiebant, priorſuſque præ ſe ferebant omnia ſibi probari. ſed nocte ſocta, nemine ſuſpicante, e caſtris diſceſſerunt: ac continenter per totam noctem facto itinere, tertio die Æmum tranſgreſſi, reliquis ſe conjunxerunt Patzinacis. Cum omnes in unum coiviſſent, jamque etiam armorum ſatis magnam paraſſent copiam, Æmum tranſeunt, caſtriſque ad Aulam (id eſt caſtellum in proceſſu montis Æmi, haud longe Adrianopoli ſitum) factis prædis egendis ſe dant.

Edit. Paris. pag. 783.

Patzinacæ ob injuriam deſiciunt.

364

Quod ubi cognovit dux occidentis, Conſtantinus magiſter Æjanites, ipſe quoque inſtructum exercitum Adrianopoli contra eos educit: & primo quidem in quoſdam palantes incidens, rem feliciter gerit. Sed ad caſtellum deinde Dampolim occurrens multitudini hoſtium, vincitur, multis Macedonibus ac Thracibus amiſſis. Cecidere etiam Theodorus Strobomyta, & Polyæ, illuſtri loco nati, & ob violatam Tornicio fidem illuſtres. Magiſter Adrianopolin reverſus, per literas Imperatorem de accepta clade docet, monetque novo eſſe opus exercitu. nam eum præſentibus copiis adverſus tam numeroſum hoſtium exercitum, cui eæ jam terga obvertiſſent, nullo modo rem geri poſſe. Jam antequam literas acciperet Imperator, de jactura eo reſciverat. In Tyrachum, & reliquos Patzinacarum principes qui in urbe detinebantur, donis ac beneficiis ſuos facit, juratoſque ſe

pag. 784.

A *τοι πρὸς τ βασιλέα. ὁ κατὰ τὸ ἱπποδρόμιον γενόμενος, τοῦτο μὲν ἴσχυσεν ἐκεῖσε· αὐτὸς δὲ σὺν σπουδῇ πρὸς τὸν βασιλέα, τ φήμης προδραμούσης, καὶ προσδοκησάσης αὐτῷ τὴν εἴσοδον. ὃν εἰσαχθέντα ὁ βασιλεὺς ἐπήρετο, ἕως μὴ ὠδὺς τιμωρὸς γένοιτο τῷ πατρὶ φονεύς; τὸν δὲ φήσαντος, ὁ τί πρ τὸ σὸν ἐπικαλῶν σωτῆρα ἔσομαι. εἰς ὑποψίας αὐτίκας ἐκέπεσον ὁ βασιλεὺς· καὶ λόγῳ θάττον ἐκπέμψας, ἄγει τὸν δεσμίον πρὸς ἑαυτόν, ὁ δ αἰτίαν ἐπιφθάσαν δὶ ὧπερ ἐπεχείρησαν τ πατρῴαν ἀναιρεῖν. τ δὲ φησάντων, ἔτι πρ καιρὸς ὢν τῇ βασιλείᾳ σου, καὶ τῇ πόλει, ὀρθρου μελετῶν ἐπελθεῖν, καὶ πάντας μὲν κατασφάξαι ἀβιάστους τοὺς ἔνδον, λαφυραγωγῆσαι δὲ καὶ τ πόλιν, καὶ πρὸς τοὺς Πατζινάκους ἐπαναδραμεῖν, δέος ἐξιτήσασθαι τὴ λίχθησιν ἐ μὴ ἥκειν τ ἀλήθειαν, ὁ δὲ τῶν μὲν ἐκ ἐπείσθη, αὐτὰ δὲ πιστὸς συναφαντίους καὶ ἀντεπάρας, τ μὲν Κεγένη ἄγει πρὸς τὰ βασίλεια, καὶ ὁ προφάσει τοῦ θεραπείας καὶ ἰατρείας, ὃν τῇ ἐλεφαντίνῃ καθείργνυσι· τοὺς δὲ παῖδας ἐν ἑτέρῳ καὶ ἑτέρῳ τόπῳ διέστησεν ἀπ' αὐτοῦ· τὸ δὲ πλῆθος τῆ Πατζινάκων βραβεύσει καὶ πόμασι παντοίοις πρὸς τὸ δοκεῖν ψυχαῖς, ἀνιλάβαν· ἀπώδυνον, εἴ οὖν τι, τῆ ἁρμάτων τύπῳ ἀπογυμνώσαι, καὶ τῆ ἵππων καὶ καπηλεῖν καὶ φωρᾶσθαι, τοὺς ἐπιθυμίους τῆ φόνῳ αὐτοῦ καὶ ἐλαθεῖας, ὅπῃ καὶ ὡς βούλεται ἔχειν κελεύσας. καὶ ἐδόκει μὲν πᾶσι ἡσυχάζεσθαι λανθάνειν, ἀλλὰ τὸν δῆμον ὑπ ἐλαθεῖ τ Πατζινάκων. τοῦ τ δὲ τῶν αὐτῶν καθηγεμόνος καπηλεῖον, καὶ τοῦ τ ἐκείνου υἱοῦ διάζευξιν, ὑ χρηστὸν οἰωνὸν ἐλογίζοντο, καὶ σημεῖον κακοποίας προφανὲς ἐπέμιζεν ἡ τ ἐπιβουλὴν ἐλαθεῖας· διὸ καὶ τὰ μὲν πιμφθέντα ἐδέξατο μετ' εὐχαριστίας, καὶ ἡ βασιλεία εὐφήμησαν, καὶ δὶ ὧν ἐπείσθη, ἀποδυσχεράνοντες ἐφύλαττε τὰ φαιδέστατα· νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης, μυδρὸς ὑποπαπαίνης, ἄφαντος ὁ τῆς παραμβολῆς, καὶ σωτῆρα δὶ ὅλης νυκτὸς χαιρόμενοι τῇ εὐδοκίᾳ, τεττάρων τὸν Αἷμον διαβάντες, ἐνέκυπτον καὶ αὐτοῖς τῆ πλήθει τ Πατζινάκων. γενομένου γὰρ ἀπαρτῆς ὑφ' ὅ, ἤδη δὲ καὶ ὅπλων ἀποχαίνοντες ὑπορυσσόντες, ἀφιέρωσι τ Αἷμον, καὶ παραμβολὰς μὲν ποιοῦνται κατὰ τὸν Αὐλὸν (φρούριον δέ ἐ Αυλὸν κατὰ τὰς ὑπωρείας κειμένη τῷ Αἵμῳ, καὶ ἐ πάνυ πόρρω ἀπέχον Ἀδριανουπόλεως) καὶ πρὸς λειλασίαν καὶ λείαν τρέπονται.

Ὅπερ μαθὼν ὁ τῆς δύσεως ἄρχων Κωνσταντῖνος μάγιστρος ὁ Αἰμονίτης, καὶ αὐτὸς παρασκευασάμενος ἴσχυν τῆς ἀμφ' αὐτὸν δυνάμεως, ἄρας ἐξ Ἀδριανουπόλεως ἔρχεται κατ' αὐτῶν· καὶ σποράσι μέντοι ἐν τῇ ἀπάνω πιεζυχῶν εὐτύχησεν· ἐπεὶ τ παρὰ τὸ λιγόμβιον Δάμπολιν φρούριον συντάσας τῇ πλήθει, καὶ προσβαλὼν, ἡττᾶται, πεσόντων Μακεδόνων καὶ Θρᾳκῶν ἐκ ὀλίγων· ἀναιρεθέντων δὲ καὶ Θεοδώρου τ Στραβομύτα καὶ τ Πολυ, ἀνδρῶν ἐκ γένους λαμπροῦ καὶ ἐπιφάνειαν γενομένων ἐκ τῆς εἰς τὸν Τορνίκιον πίστεως. ὁ μὲν ἐπὶ μάγιστρος ὑπέστρεφε ἐς Ἀδριανούπολιν, τῇ βασιλεῖ δὲ ᾗδε γραμμάτων ἄγγελος τ ἀτυχήματος γίνεται· δηλοῖ δὲ, καὶ ὡς δεῖ σφᾶς παλιν, καὶ γὰρ ἐπὶ παρόντων ἀδύνατον ἀντιπαρατάξασθαι πρὸς τοσαύτην πληθὺν ἔδε τὶ κἄπι τριφάσιον, ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ πρὸ τῆ ἐκείνου γραμμάτων, τὸ συμβὰν μὴ ἀγνοήσας, τὸν μὲν Τυραχ, καὶ τοὺς ἐπ τῇ πόλει καπηλείους ἄρχοντας τῆ Πατζινάκων δωρεαῖς καὶ χάρεσιν ὑποποιεσάμενος, ὑποσχομέ-

νας μεθ' ὅρκων ἐξεμισθώσατο τὸ γένος, ἐκπέμπει· γράμμασι δὲ αὐτὸς τὰ ἴσα ἅπαντα μεταπέμπεται τάγματα. ὧν ἐλθόντων, ἡ ἧς τῆς Ἀβύδου πραιωθίτων ἡ Χρυσοπόλεως στρατηγὸν αὐτοκράτορα χειροτονήσας τὸν ῥαίκτορα Νικηφόρον, ἐκπέμπει κατὰ τῶν Πατζινάκων· * συνεξέπεμψε δὲ αὐτῷ Κατακαλὸν τὸν Κελτομήτην, στρατηλάτην τῆς ἀνατολῆς φροβαλλόμβος, καὶ Ἐρβέβιον τὸν Φραγγόπαυλον, ἄρχοντα τῆς πεζῆς τῆς ἡμιολίων, κελεύσας συμπέσαι τῷ ῥαίκτορι, ἡ τῆς αὐτῷ γνώμης ἔχεσθαι, ἡ τοῖς ἐκείνου φροσάγμασι Ἑ θελήμασι ἕπεσθαι. ὃς ἀναλαβὼν τὰς δυνάμεις, ἡ ἦλθε διὰ τῆς Αἵμου ἐξπεραιωθείς, διὰ τὴ λεγομένης Σιδηρᾶς πύλης ἡ τῆς Πατζινάκων. ἐλθὼν δὲ κατεσκέψατο ἐν τινι χώρῳ, ἐμακρὰν ἀπέχοντι τῆς ἑκατὸν βασιῶν, τῆ λεγομένῃ Διακυνοῦ· κἀκεῖσε χάρακα πεζάμβος ὁ χορὸν, τῇ ἑπαύριον ἐμελέτα τὰ μὲν ὑποσταλῶν ἐκεῖσε λιπεῖν, καὶ τὰ περιττὰ τῶν στρατῶν, αὐτὸς δὲ ἄζωνος ἀπελθεῖν ἡ συμμίξαι τοῖς ἐναντίοις. ᾤετο γὰρ αὐτοβοεὶ ἁρπάσας πάντας αἱρήσειν, ἡ ἐδιδοίει, ἡ φροντίδα ἐτίθετο,)* μήτις λαθὼν ἐξφύγοιεν, ἡ ἐκ αὐτῆς μόνος, ἀλλὰ ἡ ἀσύμπαντας στρατῷ· ἐπεφέροντο γὰρ ἡ καλώδια ἡ λώρους πρὸς τὸ δυσμεῖν τοὺς ἁλισκομένους. τῶν δὲ ἐδίδου τύπος ἐννοεῖν, τὸ κατ' ἀρχὰς ἐπιγνόμβον εἰς αὐτοὺς ἐπὶ τῷ Κυγίνου πτώματι, ἀμέλει καὶ συναίδησιν λαβόντων τῆς Πατζινάκων τῆς ἐπιβλάσιως Ῥωμαίων. ἤδη γὰρ ὁ Τυράχ καὶ οἱ συὼ αὐτῷ τῆς πόλεως ἀπολυθέντες ἄρχοντες ἐνωθέντες ἦσαν αὐτοῖς, ἡ τὰ συμφέροντα τούτοις ἐπαίδαζον, μακρὰ χαίρειν εἰπόντες τοῖς πρὸς τὸν Μονομάχον ὑποχίσεσι· ἡ φροδραμόντων τῆς ἀλκιμωτέρων, ἡ τὸ Κεκαυμένου μέγεθος ἀναβοῶντες, ἡ παρακαλοῦντες καὶ ἑαυτοὺς καιρὸν συμπλοκῆς, ὁπλομάχα ἀποφάσλω εἶεν ἡ διαπαρμένοι, ἡ μὴ πεφεμένον τὸ ἅπαν ἄδρεσμα, ὡς ἐπλώσομεν. ὁ δὲ λοιπὸν πλῆθος τῆς Ῥωμαίων τῆς ἐκείνου λόγους. ὁ δὲ ῥαίκτωρ ὁ προφανῶς ἀπεγέλα, παῦσαι, λέγων, ὦ στρατιῶται, ἡ ἐμῶ στρατηγοῦντος αὐτὸς μὴ παρεστρατήγει· ὁ χρὴ γὰρ διαπαρμένους ἐπιθήσεσθαι τοῖς Πατζινάκοις, μὴ πως πτυρέντες ὑποδύσωσι τὰς λόχμας. ἐμοὶ δὲ ἀκολουθοῦντες, ὧ τᾶν, ὁ παρέπονται Θρᾳκικοὶ κύνες, οἵ τινες ῥωλαπῶντες ἐξαύσουσιν αὐτοὺς τῆς καταφυγῆς. ἡ τὰ μὲν τῆς Ῥωμαίων ἦσαν ἐν τάπεσι. οἱ δὲ φρόδρομοι τῆς Πατζινάκων πλησίον γενόμενοι τῆς παρεμβολῆς τῆς Ῥωμαίων, μηδὲν ἐκκλίναντες, στραπιδέωσι ἡ αὐτοὶ, καὶ τοῖς ὄπισθεν δηλοῦσιν ἴκειν τὸν ταχίστην. πάντων δ' ἐλθόντων ἡ ἐνωθέντων, τῷ ἑπαύριον ἐξαγαγόντος τὸ ῥαίκτορος τοὺς Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις, ἀντιπαρατάττονται Ἑ αὐτοὶ, καὶ τοῖς ὄπισθεν ἴτε δηλοῦσιν ἴκειν τὸν ταχίστην. πάντων δ' ἐλθόντων ἡ ἐνωθέντων, ὡς ἔφαμεν, ἐξαγαγόντος τὸ ῥαίκτορος τοὺς Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις, εἶχε μὲν τοῦ Ῥωμαϊκῆς φάλαγγος τὸ μέσον αὐτὸς ὁ ῥαίκτωρ. τὸ δεξιὸν δὲ κέρατος ἦρχον ὁ Κεκαυμένος, Σπῶρος δὲ ὁ Φραγγόπαυλος. συμβολῆς δὲ γενομένης ἐκ ἔμελλον οἱ Ῥωμαῖοι, τῆ στρατιῶν ἁπάντων ἐκκλασάντων πρὸς τὸν φυγὴν. αὐτοὶ μὲν γὰρ μηδὲ τὸν κτύπον, ὡς φασιν, τῆ ποδῶν τῆ ἵππων ἐνεγκόντες, ἔ τράπησαν. μόνος δὲ ὁ Κεκαυμένος μετὰ τῶν ἑαυτοῦ καὶ Θρακῶν καὶ τινων συγγενῶν ὀλίγων, ἡρωϊκῶς ἀγωνισάμβος ἔπεσε μὴ πάντων τῶν συὼ αὐτῷ. τοῦτο μὲν ἦσαν οὐκ ἐτόλμησαν διῶξαι οἱ Πατζινακοὶ ἐνίδρας ποιοῦντες. καὶ παρὰ τοῦτο ἡδέως ἴχνεσι αὐτοὺς οἱ Ῥω-

* σὺν τῷ ῥαίκτορι. Scyl.

A gentem ſuam placaturos emittit. Litteris porro miſſis omnes Orientales evocat legiones: qui cum ab Abydo & Chryſopoli trajeciſſent, Imperatorem eis præfecit Nicephorum rectorem, & contra Patzinacas emittit: ſimulque Catacticonem Orientis ducem deſignacum, & Erbebium Francopulum, populariam tunc ſuorum ducem, adeſſe eos rectori, ejuſque obtemperare ſententiæ & mandatis jubens. Is exercitum trans Æmum per locum cui Ferrea omen, traducit: pergenſque adverſus Patzinacas, in loco quodam ooo procul a Centum Collibus ſito (Diacene is appellabatur) caſtra facit, valloque munit. Cogitabat autem B poſtridie relictis ibi impedimentis, & quæcunque io exercitu erant ſupervacaneæ, cum expedito exercitu ad hoſtem accedere, & pugnam conſerere. Stulte enim ſibi perſuaſerat, primo eos impetu profligatum iri: eaque cura ipſum angebat, ne quis fuga * evaderet, neque ipſe tantum, ſed etiam univerſus exercitus; afferebant enim ſecum & funes & lora, quibus captos devincirent. Hoc ipſis ſuſpicionem movit, & quod initio factum fuit erga ſe, & Kegenis caſus, ad extremum quum perſenſiſſent Patzinacæ adventum Romanorum, (jam enim & Tyrach, & qui cum ipſo erant principes, ab urbe dimiſſi cum ipſis ſeſe con- C junxerant, & quicquid eis expediret ſtudioſe curabant,) omiſſis iis, quæ Monomacho polliciti fuerant, & confluentibus fortioribus quibuſque, ſe optime inſtruxerant, & Combuſto clara voce exclamante & admonente nunc pugnæ tempus eſſe: quam ipſi diſperſi ac diſſipati ſunt, neque expectandum quoad omnes ſimul cogerentur; laudabat reliqua Romanorum multitudo ejus conſilium. At Rector aperte irridebat, Deſine, inquit, o ductor exercitus, & me exercitui imperante, ne contra imperes: non enim diſperſi Patzinacæ ſunt invadendi, ne forte perturbati ſylvas ſubeant, me autem ſequentes o amice non adſint venatici canes, D qui indagantes ipſos e locis, quo confugerint, educant. Et res Romanorum ita ſe habebant. Antefignani autem Patzinacarum quum caſtris appropinquaſſent Romanorum, paulum deflectentes, ipſi quoque caſtra locant, & ſequentibus ſignificant quam celerrime accedendum. *Edit. Parif.* quumque omnes veniſſent, & conjun- *pag. 785.* cti eſſent, ac poſtridie Rector Romanas copias eduxiſſet, ipſi quoque contra inſtructi in aciem procedunt: obtinebat Romanæ phalangis medium Rector ipſe, dextro cornu præerat Combuſtus, ſiniſtro Francopulus, commiſſaque pugna profligantur Romani, quum primum duces ipſi in fugam verſi eſſent. qui ne pedum quidem equorum ſonitum, ut ajunt, ſuſtinentes, ſuſi fuere & fugati: ſolus autem Combuſtus cum ſuis miniſtris, & quibuſdam paucis cognatis ſtrenue decertans, cum omnibus ſuis in prælio occubuit. Alios perſequi non auſi ſunt Patzinacæ, inſidias veriti: & ideirco Romani ſervari potuerunt incolumes. Interim autem eos,

* lacunam ſuppleverimus ex Scylitz.

qui ceciderant, prædati, armisque multis potiti, & Romanorum impedimentis, tabernacula ponunt ſub Romanorum vallum, & quidam Patzinacus, Galinos nomine, qui noverat qualis eſſet Combuſtus, ex quo ille præfuit oppidis ad Iſtrum ſitis, & gentes inter ſe libero commercio miſcebantur; quum reperiſſet eum inter cadavera jacentem ac ſpollaret; ubi converſum ipſum a facie agnovit, & adhuc ſpirantem deprehendit, in equum impoſuit: Jacebat enim mutus, quod lethales plagas accepiſſet, alteram in ea parte capitis, quæ clavaria dicitur, nuda, quippe ejus galea deciderat, pertinentem a vertice ad ſupercilia: alteram in collo, ubi lingua radicem habet, uſque ad os penetrantem, exanguemque illum in ſaum tabernaculum adduxit. Quem quum diligenter & accurate curari iuduiſſet, ita ſervavit, ut ſupereſſet. & Patzinacæ qui ita facile invadentem exercitum propulſarent, libere deinde ac ſine metu Romanorum regionem prædabantur. Imperator autem per eos, qui ſigerant, de accepta clade certior factus, doluit, ut par eſt. ſed rurſus alias copias cogebat, & eas quæ ſuperfuerant, ſtudebatque inſequenti anno acceptam cladem reſarcire. Tertia autem indictione anni ϛϡϟ ϛτϡϛϡLvτττ. Hetæriarcham Conſtantinum ducem cum ſummo Imperii declaratum Imperator in Patzinacas miſit: aſſumptis copiis illis, quæ nuper ex Oriente trajectæ fuerant, & coactis iis, quæ ad Occidentem hyemabant, ad Adrianopolin proficiſcitur: ibique conſtructo profundo vallo commorabatur cum optimatibus conſiderans & explorans unde ulterius progredi poſſet. dum vero hæc ille cogitaret, repente octava junii menſis Patzinacæ, ſuperato Æmo ad Adrianopolin accedunt. quorum adventu per exploratores Conſtantino renuntiatum, propoſita eſt conſultatio, utrum cum ipſis dimicandum eſſet, necne? Sed conſultantibus optimatibus in tabernaculo hetæriarchæ, Samuel patricius Burtzes, vir ſuperbus & audax, qui tunc pedeſtribus copiis præerat, cuique commiſſa erat omnis valli cura, haud expectato Ducis ſigno, ordine relicto, ac diſſoluto vallo cum peditibus egreſſus in Patzinacas erumpit: qui quum violentam impreſſionem feciſſent, laborare pedites cœperunt, & idcirco crebro mittena ad hetæriarcham Samuel, petebat auxilium, ita ut coactus faerit, vel invitus, dare belli ſignum. Igitur egreſſo omni exercitu ad eum locum, qui regia ſcaturigo dicitur, & univerſa conflata pugna, quum propter repentinum caſum, & quod incompoſitæ eſſent acies Romanorum, & aute victi pedites, confirmati animo eſſent Patzinacæ; Romani funduntur, ac profligantur, non tamen multa facta eſt ipſorum cædes, ſed turpiſſime in vallum concluſi ſunt; ceciditque Michael patricius Docejanus, & lethali plaga in viſceribus accepta Magiſter Conſtantinus Arianites, tertia die mortuus eſt. cecidere etiam alii quidam ignobiles, pauci tamen: ſed reliquus omnis exercitus in vallum indecore concluſus, obſidebatur a Patzinacis, foſſam lapidibus & armis obruentibus, & vi vallum [capereconantibus.

Edit. Paris. pag. 716.

μαῖος. πῶς δὲ νοὺς πιστὸς συλλέξαιτις, καὶ πολλῶν ἁρμάτων γενόμενος κύριος, καὶ αὐτὸς ὁ Ρωμαϊκὸς ἀποτελῶν, καταπλωτίσειν ὑπὸ Ρωμαίλιῳ πάρφυ. καί τις δὲ Πατζινάκος ὁ κλῆσιν Γαλῖνος, οἰδὼς τὸν Κουαυμέτον οἷός ἐστιν, ἐξ οὗ ὁ τὸ πρῶ ἦρχε τοῦ παρὰ τῇ Ἰστρῳ φρυρίου, καὶ ἀναμίγνυται ἀλλήλοις πὶ γένε, εἶρεν αὐτὸν ἐν τοῖς νεκροῖς κείμενον, καὶ συλλέων, ἐπεὶ περιστρέψας αὐτὸν εἰς τὸ ὕπτιον ἀπὸ τῆ προσώπυ ἐγνώρισεν, καὶ κατέλαβε ἔτι ἐμπνέοντα, ἐπιθεὶς εἰς ἵππον. ἔκειτο δὲ ἄφωνος διὰ τὸ καιρίας λαβεῖν πληγάς, μίαν μὲν κατὰ γωμὸν τῆ κορυφῆς ἄχρι τῆ ὀφρύων· ἑτέραν δὲ κατὰ τὸ τραχήλου, ἔνθακερ ἡ γλῶσσα ῥίζοται, καὶ ἕως πυῶσαν τὸν τράχηλον, καὶ εἰς τὸ στόμα πεσοῦσαν, καὶ ἐξαμον γενέσθαι, ἀπήγαγεν εἰς τὴν ἑαυτῆ σκηνὴν, καὶ ἐπιμελείας ἐφροντίδος ἀξιώσας περιποίητο. ἐν οἷς μὲν Πατζίναις ἦσαν ῥᾳδίως τὴν ἐπελθόντων ἀποσοβιασάμενοι διῆμαν, ἀδεῶς τὸ ἀπὸ τῶδε τὴν Ρωμαίων γῆν ἐλῄζοντο. ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς ἐπὶ φυγόντων μαθὼν τὸ ἀτύχημα, ἤλγησε μὲν, ὡς εἰκὸς, ἔθρασε δὲ πάλιν δυνάμεις, ἀπελάμβανε δὲ τὰς πεσούσας, καὶ εἰς τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐγνωμίλει ἕτοιμος ἐπανορθώσασθαι ἐσπουδὴ. τῷ δὲ τρίτῳ ἰνδικτιῶνος ἐπισάσης τῷ χρό. ἔτους, ἐπαιρεμάρχην Κωνσταντῖνον γραπτὸν αὐτοκράτορα προχειρισάμενος ὁ βασιλεὺς ἐκπέμπει κατὰ ἐπὶ Πατζινάκων. καὶ ὃς πάσῃ πρυσπουδάσας ἐξ ἑώας δυνάμεις ἀπελθὼν, ἐν τῷ ἑσπέρᾳ πραιτωριαζούσας ἀθροίσας, ἐν Ἀδριανουπόλει γίνεται. ἀφικόμενος χάρακα πηξάμενος βαθὺν, ἔνθα ἐξασκοπούμενος μὴ τῇ ἀρίσων, πάθος αὐ ποιήσωσι ἢ εἰς τὸ ἀρόσω πορείας. ἐν ᾧ δὲ ἔτος διενοεῖτο, αἰρετίδων καὶ ἢ ἐγδόλω τῶ Ἰουνίε μηνὸς οἱ Πατζίναχοι ἢ Αἷμον ἐξβάντες, ἐπιφαίνονται τῇ Ἀδριανουπόλει. ᾧ ἐξ τῇ σκοπῶν μηνυθέντος τῷ Κωνσταντίνῳ ἢ τῶν ἱππέων, βουλὴ προυτίθη, εἰ πολεμητέον αὐτοῖς, εἰ τι μὴ. ἀλλὰ ἐν ἀρίσων ἐν τῇ σκηνῇ τῶ ἑταιρειάρχου πρὸς ἐν φρακτῶν βωλιορίων, Σαμουὴλ πατρίκιος ὁ Βυρτζὴς, ἀνὴρ αὐθάδης καὶ θρασὺς, ἄρχων τότε ἐν πεζικῶν ὑπάρχων δυνάμεων, καὶ ἢ τὰ χάραξ ἐπεσασίνω πᾶσιν ἐπιτεταμμένος, μὴ προσδεξάμενος τὸ ἐν ἄρχοντος σωσῆμα, ἢ πᾶξιν λιπὼν, ἐν ἐξωλύσας ἢ χάρακα, ἔξεισι μὴ ἐν πεζῶν, καὶ τοῖς Πατζίναξ προσρήγνυται. ὧν ῥαγδαίως ἐπιβεισάντων, ἤρξαντο κάμνειν οἱ πεζοί. διὸ καὶ θαμὰ μίμνων πρὸς ἢ ἑταιρειάρχου ὁ Σαμουὴλ βοήθειαν ἰζάνει, ὡς ἐπαναγκάζοντα αὐτὸν δοῦναι καὶ ἄκοντα τὸ σωσῆμα τῶ πολέμε. ἐξιλθόντος οὖν παντὸς τῶ στρατῶ κῇ ἢ λεγομένῳ βασιλικὸν Λιβάδα, καὶ καθολικῆς συμπλοκῆς προυθέσης, ἐξ τὸ αἱρετίδων καὶ ἀσωπητον καὶ τὸ προεκπῖθαι τοὺς πεζοὺς, ἀναθαρσῆσαι τοὺς Πατζίναχους, γίνεται ξοπὴ τῇ Ρωμαίων, καὶ φόνος ἐγένετο ἐ πολὺς αὐτῶν, συνελείθησαν δὲ αἰχμῆσις εἰς τὸν χάρακα· ἐπετέτο Μιχαὴλ πατρίκιος ὁ Δοκειανὸς, ἔλαβε καὶ καιρίαν κῇ ἐν πλάγχνων καὶ ὁ μάγιστρος Κωνσταντῖνος ὁ Ἀρμενίτης, καὶ τελευταῖος ἀπέθανε. πεπτώκασι δὲ καὶ ἄλλοι τινὲς τῇ ἀσήμων ὀλιγοστοί. τὸ δὲ λοιπὸν ἅπαν στράτευμα συγκλεισθὲν ἀγωνῶς εἰς τὸν χάρακα ἐπολιορκεῖτο παρὰ τῇ Πατζινάκων χωσιμῶν τὴν πάρφυ λίθοις καὶ πλάδοις,

ἢ φυὰς βίαν ἐλεῖν ἐπεγομένων τὸν χάρακα· ἢ τάχα ἂν ἐγένετο τῦτο, εἰ μὴ καταπελτικῷ βέλει βληθεὶς ὁ Σελτζὺς διεπεραιώθη σὺν τῷ ἵππῳ, ἢ εἰς ἔκπληξιν μεγάλην ἤγαγε τὰς θεραπόντας Πατζινάκας. ἐξῆλθε γὰρ τῆς Ἀδριανουπόλεως ὁ Γλαβᾶς Νικήτας ὁ πρωτοβεστιάριος, τοποτηρητὴς ὢν τῦ πάγματος τῦ χαλᾶν, εἰς βοήθειαν· ἢ ἐδόκει τῦτο, ἢ προσδεχόμενος τὸν σύγκελλον Βασίλειον μὲ τῦ Βυλγαρικῶν ἀριθμὸν δυνάμεων· προσδοκᾶτο γὰρ ἢ τῦτο ἐλθών. ἢ διελάσας οἱ Πατζινακοι σποράδες, ἄλλος ἀλλαχῦ φεύγοντες ὑπεχώρησαν, ἢ παρευδὶ ἂν ἐκολάσθη ὁ τῆ Ῥωμαίων τυραννίδος ἐγκαλούμενος. ἐγένετο δὲ κατὰ τῦτον τὸν χρόνον ἢ τυραννίδος ἐγκλημάτων ἀρχόντων πολιτῆ, ὧν ἐξῆρχον ἐτύγχανον Νικηφόρος ἢ Μιχαὴλ οἱ παῖδες τῦ Εὐδοκίμου, ἢ ἄλλοι τινὲς τῆ αὐτῆ γένους ἀναφερόμενοι *. ἀλλ' οἱ μὲν ἄλλοι πάντες διεσώθησαν, μόνος ἢ ὁ Νικηφόρος ἀπεξηράνθησαν καταδικασθείς, ἐξωρίσθη, ἢ ὑστέρῳ αὖθις χρόνῳ δημοσθένης. ὅπως δὲ τῦ Πατζινάκαι ἐπαρασκευάγοντο τὰ Ῥωμαίων, ὁ βασιλεὺς φροντίζων, τὸν Κεγένην ἐξάγει τῆς φυλακῆς, ἢ εἰς Πατζινάκας ἐκπέμπει, ὑποχόμενον ἐγχεῖσαι τοῖς, ἢ ὕστερον θέσαι τῆ βασιλεῖ. ἐκεῖ τε συμμαχικὰ πάντα συναθροίσας ὑφ' ἓν, φράγγους φημὶ ἢ Βαράγγους· μεταπεμψάμενος δὲ ἢ ἐκεῖθεν ἀπὸ τε τῆς Τολὺχ ἢ τῶ Μαίρω ὄρους, ἢ τῶ Καρπάθου, πεζοὺς τοὺς ὀκτὼ χιλιάδας, ἢ ἀνδράσιν ἐπισήμοις τῦ γένους ἕκαστον ἀναδεῖς, ἐκεῖ ἐπὶ πᾶσιν ἡγεμόνα καταστήσας τὸν πατρίκιον Νικηφόρον τὸν Βρυέννιον, ἢ ἐθνάρχην αὐτῶν καταστήσας, τοὺς ἐκδρομὰς ἐκπέμπει κωλύειν ἢ ἐπέχειν τῆ Πατζινάκων. ὑπὸ δὲ μὴ τὸν ὲν Ἀδριανουπόλει μάχην καταφρονήσαντες ὁλοχερῶς τῦ Ῥωμαίων, ἀδεῶς τῶν τε Μακεδονίων ἢ Θρᾴκιον ἐλήζοντο ἢ ἐπορθοῦντο, ἀναιρῶντες ἀοίκητους ἢ αὐτὰ τὰ διαλέξοντα πάντα, ὡς ἢ μίαν αὐτῶν μοῖραν ἄχει τῆ Καπσυρτῆ. (ἔγγιστα δὲ οἱ Καπσύρται τῆς βασιλίδος ἐλθών. ἀλλὰ τῦτον μὲν ὁ καπεφρονηκὼς ταχὺ ἐγένετο. λαὸν δὲ ὁ βασιλεὺς ὁπλίσας, δύο τε τῆ ὲν αὐλῆ φυλακτόρων, ἐκ τινων ἄλλων ἐκ τῶ παράκοιτος ὠρεθέντων, ἐκ Ἰωάννη πατρικίῳ ἐνὶ τῆ θαλαμηπόλων ὑπάρχων τῆς βασιλίδος Ζωῆς, ᾧ φιλόσοφος τὸ ἐπώνυμον, ἐγχειρίσας, κατεργάσασθαι ῥᾳδίως πάντας δὲ ὕπνῳ ἀπλήθων, ἐκ μεθύσοντας ἐκ κεκραμένους πάντας ὠρὰν, ἀπέσφαξε· ἢ τὰς ἀσφαλὲς αὐτῶν ἀμάξας γεωργικὰς ἐπιθεὶς, ἀφικζει τῆ βασιλεῖ.

Ὁ μὲν ὖν Κεγένης ἐξελθὼν, ἢ ἀφορισθέντας τοῖς Πατζινάκοις. ἐκεῖ πάντων ὑποχομένων μὲθ' ὅρκου ποιήσειν τὸ αὐτῶ θέλημα, πιστώσας τοὺς ὅρκους, ἢ ἀπλήθων, ὑδρὸς ἀναιρῶνται, καταμηθεὶς εἰς μικρὰ μέρη ἐκεῖ μόρα. ὁ δὲ Βρυέννιος τὰς ἐμπιστωθείσας αὐτῆ παραλαβὼν δυνάμεις, ἐκεῖ ὲν Ἀδριανουπόλει γενόμενος, ἐφρούρει τὰς φυλακὰς τῆ χωρίων. Σπάνιται δὲ ἐκεῖ τῶ πάντες ἡγεμὼν τραπῶ Μιχαὴλ πατρίκιος ὁ ἀκόλουθος· προσαχθεὶς δὲ ἢ αὐτὸς καθολικὰς μὲν μάχης μὲ ἀπέσθαι, ὤργων δὲ ἢ ἀνακόπτειν τὰς ἐκδρομὰς. ὃς ἐξελθὼν, ἢ τῷ Βρυεννίῳ ἐνωθεὶς, ἦρχε πάντων. ἢ φρόνιμον μὲν ὲν Γαλὸν μοῖρα τῆ Πατζινάκων πιεσυχὼν, ἢ παύλω τρεψάμενος, ἀράσσει· εἶτα πάλιν ὲν τῷ Τυπλιτζῷ (φρούριον δὲ τῦτο παρὰ τὸν Εὔξεινον κείμενον) ἑτέραν ὑποπάδα μοῖραν τῆ Πατζινάκων ὠρὰν, ἀπώλεσεν. ἔνθεν ὠλαβηδὸν ἐπὶ τὰς πλαίσιας οἱ Πατζινακοι δυνάμεις, τὰ μὲν παρὰ τὰς ὑπωρόφους τῶ Αἵμου ἀείμενα χωρία λαΐζοντα

* Ισ. τῶν σαρὰ.

quod cito factum fuiſſet, & funditus omnis periiſſet exercitus Romanorum: niſi ſagitta a catapulta miſſa, percuſſus Sultæus, cum equo ſimul trajectus fuiſſet, & maxime id conſpicatos obſtupefeciſſet Patzinacas. Erupit etiam ex Adrianopoli Glabas Nicetas protoſpatharius, legatus legionis ſcholarum, auxilio. quem videntes, & opinati ſyncellum Baſilium, cum Bulgaricis copiis venturum, (etenim ipſe expectabatur,) & veriti Patzinacæ diſperſi, alius alio fugientes receſſerunt. Hoc item tempore affectatæ tyrannidis accuſati ſunt quidam cives, quorum principes erant Nicephorus & Michael, Euthymii filii, & alii quidam ad idem genus referentes originem. ſed alii omnes ſervati ſunt, ſolus autem Nicephorus indicta cauſſa condemnatus, in exilium miſſus eſt, prius tamen ejus bonis publicatis. Imperator autem id unum ſtudens, ut res Romanorum ſuperiores eſſent, Kegenem e carcere eduxit ad Patzinacas mittit, pollicitum eos ad Imperatoris benevolentiam ſe traducturum, coactiſque in unum ſocils omnibus, Francis inquam & Barangis. accerſitis autem & equitibus a Telurh & Mauro monte, & Carcaro, quum præfeciſſet viris illuſtribus ex ſingulis gentibus unum, omnibus autem ducem Patriciem Nicephorum Bryennium, quem Ethnarchem, id eſt, gentium principem, appellavit, ad prohibendas & comprimendas excurſiones Patzinacarum mittit. Hi enim poſt Adrianopolis pugnam, omnino aſpernati Romanos, libere ac ſine metu Macedoniam & Thraciam diripere, incendere, infantes, vel etiam lae fugentes, interficere, nulla miſericordia moti, ita ut etiam pars ipſorum uſque ad Cataſyrtas (qui proxime urbem ſunt) venerit. veram hi celerrime perierunt. Manu enim Imperator hominum armata, collecta ex auliels cuſtodibus, aliiſque forte oblatis, ei præfecit Joannem patricium, cognomine Philoſophum, unum de eunuchis cubicularliis Zoæ Auguſtæ: qui noctu eos ebrios omnes ac ſopitos nactus, nullo negotio interfecit, & capita eorum curribus ruſticis impoſita ad Imperatorem advexit.

Kegenes ergo egreſſus, legatos ad Patzinacas mittit: qui cum jurejurando confirmaſſent ſe ipſius voluntati ſatisfacturum, credens juramento ad eos ſe confert, ſtatimque interficitur, in multa minuta conciſus fruſta. Bryennius porro copias ſibi commiſſas accipiens, ut Adrianopolin venit, cuſtodiendis locis curam impendit. Mittitur etiam univerſi dux exercitus, Michaelus patricius Acoluthus: cui & ipſi mandatum fuit, ut juſto prælio abſtinens, excurſiones hoſtium reprimeret. Is cum Bryennio ſe conjunxiſſet, rem gerere incipit. Ac primum apud Goloam in cohortem Patzinacarum incidens, eam delet. Deinde rurſum ad Toplitzum, quod eſt caſtellum ad Euxinum ſitum, aliam cohortem Patzinacarum a reliquis avulſam nactus, interficit. Exinde Patzinacæ ab his copiis ſibi cavente, popula-

Kegenis interitus.

Bryennii & Acoluthi res contra Patzinacas geſtæ.

ti regionem ad radices Æmi ſitam ceſſaverunt, omni impeta in Macedoniam converſo: in cujus agros graſſabantur delecto robuſtiſſimorum exercitu, parati hoſtes ingruentes defendere. Bryennius & Michaelus bis animadverſis, noctu motis caſtris, ita ut nemo ſentiret quorſum tenderent, magnis itineribus Chariopolin veniunt: eoque cum exercitu ingreſſi, opportunitatem rei gerendæ expectant. Patzinacæ prædis ex agris & ſuburbiis actis, ſub veſperam reverſo, proxime Chariopolin, neſcii prorſus in urbe hoſtilem eſſe exercitum, in caſtra ſua ſe conferunt, ſecure inter ſiſtulas & cymbala comeſſantes. Intendentibus ſe tenebris, Bryennius & Michaelus egreſſi, eos ſopitos ſtertenteſque inveniunt, & occidione delent. Hæc clades Patzinacas repreſſit, timoremque incuſſit, ut jam non effuſe, ut ante, ſed parcius prædas agerent, indictioribus quarta & quinta.

Edit. Pariſ. pag. 788.

366

Per hoc ipſum tempus Romanus Bollas ſubito eſt ad ſummum evectus. Is cum in ſodalitatibus mereret, homo lingua promptus, ac pro urbano & faceto habitus, cum ſemel in conſpectum Imperatoris veniſſet, alegantiſſimus ex colloquio judicatus, numquam ab eo deinde dimiſſus eſt: ſed eum Monomachus & conſiliarium porro, & quavis in re miniſtrum habuit: paulatimque eo eveſit, ut primum in aula locum obtineret. Is ot erat homo verſutus atque varius, diuturna Imperii cupiditate laborans, quotquot ſenatorum apud Imperatorem in indignatione erant, eorum arcano ſuo expoſito animos tentabat. ac quibus inſidiæ probabantur, eos ſenſim ac placide ſibi conjungebat, juramentiſque devinciebat: qui autem primo etiam auditu ab ea re abhorrebant, eorum probare ſe atque adeo mirari fidem erga Imperatorem ſimulabat, ſeque tantum experiendi eorum animos cauſa ita locutum dicebat, jurabatque ſe eorum lotegritatem Imperatori laudaturum. Cum multos civium corrupiſſet, jamque inſidiaretur Imperatori, res detecta eſt. Ac ſocii quidem conſpirationis quæſtione agitata male ſunt accepti, facultatibus ſuis ſpoliati & in exilium acti: Romanus impunis evaſit. nam cum eum Imperator paululum modo aveſſatus fuiſſet, mox in priſtinum reſtituit locum.

Romani Bollæ in Imperatorem inſidiæ.

Porro Sultanus cum, ot diximus, fratri ſuo Abramin ſuccenſeret, aſſiduas ejus vitæ deinceps ſtruxit inſidias. quod ſentiens Abramius, ad Cutlumuſum ſuſugit, ſuum conſobrinum: & illo adjuvante bellum Sultano facit. qui cum iis congreſſus prælio apud Paſar, victor Abramium comprehenſum necavit. Cutlumuſus fugiens cum ſex millibus & Melecho Abramii filio per legatos petit ab Imperatore, recipi in fidem ſocietatemque Romanorum: profectuſque in Perſarmeniam ad Carſe, reſponſum legatorum expectat. interimque Carſe oppugnans, dempta arce, capit. Hunc a tergo inſequens Sultanus cum ſuis copiis, in Iberiam venit: ideoque Cutlumuſus ad Sabam & felicem Arabiam fugit. Sultanus in Iber-ſ. καὶ Μέλιχ τὸ υἱοῦ τοῦ Ἀβραμίου, καὶ σύμμαχος καὶ φίλος γενέσθαι τῆς Ῥωμαίων. καὶ ἐλθὼν πρὸς τὴν Περσαρμενίαν, καὶ τὸ λεγόμενον Κάρσε, προσέμενε τὰς τῆς ἀποκρίσεως ὑποκρίσεις. καὶ ἐν τῇ μεταξὺ πολιορκήσας τὸ Κάρσε, πλὴν τῆς * ἀκροπόλεως, παρειλάφει τὴν πόλιν. κατόπιν δὲ τῶν διώκων ὁ Σουλτάνος, ἤλθε μετὰ τῆς αὐτοῦ δυνάμεων ἐν Ἰβηρίᾳ. ὅπερ μαθὼν ὁ Κουτλουμοῦς, ἔφυγε πρὸς τὰ Σαβᾶ, καὶ τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν. ὁ δὲ Σουλτάνος ἐν Ἰβηρίᾳ

Bellum Sultani contra fratrem.

pag. 789.

A ἀπέχοντο, πᾶσαν δὲ τὴν ὁρμὴν ἐποιήσαντο κατὰ Μακεδονίας. ᾗ πᾶν ὅσον ἦν ἄλκιμον ἱππικὸν, καὶ τρέχον τὰ ἐν Μακεδονίᾳ χωρία, ᾗ ἂν τις ἐπὶν πόλεμος εὑράσεως αὐτῶν προσδέξασθαι ἐμελέτων. ὅπερ μαθόντες ὁ Βρυέννιος ᾗ ὁ Μιχαὴλ, ἅραντες νυκτὸς, ὡς μηδὲν συναισθέσιν λαβεῖν ὅποι ἀπίασι, ᾗ σωπῇ χρησάμενοι ἀδοπορίᾳ, ἔρχονται εἰς Χαριόπολιν. καὶ ἐν αὐτῇ εἰσιλθόντες μετὰ τῶν στρατῶ, ἐξεδέχοντο τὸν καιρόν. οἱ δὲ Πατζίναικοι τοὺς ἀγροὺς ᾗ τὰ προάστεια λαϊσάμενοι πάντα, ᾗ παρὰ βυλυπὸν ὑποστρέψαντες ἔγγιστα Χαριοπόλεως, προσίσαν τῇ περιμβολῇ, ἀγνοοῦντες ὅτι πᾶν ἐπιχωρεῖ σκήπτρον ὅλως ἐν αὐτῇ. διὸ

B ᾗ ἀδεῶς ἕκαστο ἐν αὐλοῖς ᾗ συμβάλοις κωμάζοντες νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης, οἱ περὶ τὸν Βρυέννιον καὶ τὸν Μιχαὴλ ἐξελθόντες, ᾗ κοιμωμένους ᾗ ῥέγχοντας εὑρόντες, ἀναιροῦσι σύμπαντας. τῶν δὲ τὸ αὐτύχημα συσολλὴ ᾗ δειλία ἐνέθηκε τοῖς Πατζινάκοις. διὸ ᾗ τὰς ἐφόδους οὐκ ἀνέτως ὡς τὸ πρότερον, ἀλλὰ μὴ φειδῶς ἐποιοῦντο, καὶ τὰ τῶν ἐνδυτικῶν δ' ᾗ ὑ.

Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ ὁ Ῥωμανὸς τῶ λεγομένου Βοΐλα, αἰφνίδιος γέγονεν αὔξησις. οὗτος γὰρ ἐν ταῖς ἑταιρείαις καταπεπυγμένος, ᾗ πολλῶν ὑγρὸς ὤν, ᾗ δοκῶν κατὰ τοῦτο αὐτῶν ᾗ ὑπερέπιπλος, ἐπεί ποτε εἰς ὄψιν ἦλθον τῆ βασιλεῖ, ᾗ ὁμιλήσας χαριέστερον

C δόξει, ᾗ ἀπὸ τῶδε ἀχάριστος ὢν αὐτῶ ᾖφανεν, καὶ πάνυ ἐχρῆτο, ᾗ συμβούλῳ καὶ ᾖκόνῳ καὶ ὑπουργῷ πρὸς πᾶσαν ὑπηρεσίαν. ἂν κατὰ μικρὸν τοὺς τιμοὺς προβιβάζων, εἰς μέγα ἐξῆρε καὶ ὕψωσεν, ὡς τὰ φρῶτα φέρειν ἐν βασιλείοις. ὅτος ὁ ἀνὴρ εὐμήχανος ὤν, καὶ ποικίλος, καὶ τῆς βασιλείας ἱρῶν ἀείποτε, ἀπεπειρᾶτο τῆ ὅσοι τῆ συγκλυτικῶν προσεφαρμόσας ἦσαν τῆ βασιλεῖ, ᾗ τὸ μυστήριον ἀνεκάλυφε. ᾗ τότων μὲν ἔτυχον προσδεχόμενοι τοὺς λόγους τῆς ἐπιβουλῆς, ᾑρέμα ᾗ προσπῶς ἀνελάμβανε, ᾗ ἅρμις ἐξεσφαλίζετο· τοὺς δὲ ὅσοι δὲ ᾗ πρὸς μόνον ἀπιδυπότιπον τὸν λόγον, ἀποδέχεσθαι προσεποιεῖτο, ᾗ θαυμάζειν τῆς εἰς τὸν βασιλέα εὐνοίας, ᾗ τὰ

D λεχθέντα δοκιμασίας ἕνεκα ῥᾴθυμα χάειν, ᾗ ὑπερλαλῆσαι πότον εἰς τὸν βασιλέα ἐκώμυτε. τελευτῶσι δὲ πᾶσιν ἠφανίσατο τῆ πολῖ, ᾗ ἐπιβουλὴν ἐξαρτύων, ἐφωράθη. ᾗ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες οἱ αὐτῷ συσταμένοντες, κακῶς ἔπαθον ἀπολέντες, ᾗ τῆ οἰκείων ὑπάρξεων γεγυμνώθη τες, καὶ ἀπορίαις παραπεμφθέντες. ὁ δὲ Ῥωμανὸς ὠδὶν πέπονθε φαῦλον. κατὰ μικρὸν γὰρ ὑποσαρέντος αὐτὸν τῆ βασιλέως, πάλιν συνεχωρήθη, ᾗ τὴν προτέραν εἶχε κατάστασιν.

Ο δὲ Σελτάνος ἐγκοτῆ, ὡς ἐρρέθη, Ἀβραμίῳ τῆ ἀδελφῆ, ᾗ ᾖκόπτως ἐπιβουλεύων τῆ πάνυ ζωῆ, E ἐμελέτα δόλιπικῶς ἀνελεῖν αὐτόν. ὅπερ προγνοὺς ἐκεῖνος, ἀπέδρασε πρὸς Κουτλουμοῦς, τὸν ἑαυτῶ ἀνεψιόν, καὶ ἅμα ἑαυτῷ τὸν κατὰ τῶ Σουλτάνου ἀναδέχεται πόλεμον. εἰς συμβολὰν κατὰ τὸ λεγόμενον Πάσαρ ἐλεύσε, τρέπεται. ᾗ τὸν μὲν Ἀβράμιον ἀναιρεῖ καταχθέντα, ὁ δὲ Κουτλουμοῦς φυγὼν μετὰ χιλιάδων ᾖφορισθύτατ πρὸς βασιλέα, ἱκετεύων προσδιαλλαγῆναι τῶν Ῥωμαίων. καὶ ἐλθὼν πρὸς τὴν Περσαρμενίαν, καὶ τὸ λεγόμενον Κάρσε, προσέμενε τὰς τῆς ἀποκρίσεως ὑποκρίσεις. καὶ ἐν τῇ μεταξὺ πολιορκήσας τὸ Κάρσε, πλὴν τῆς * ἀκροπόλεως, παρειλάφει τὴν πόλιν. κατόπιν δὲ τῶν διώκων ὁ Σουλτάνος, ἤλθε μετὰ τῆς αὐτοῦ δυνάμεων ἐν Ἰβηρίᾳ. ὅπερ μαθὼν ὁ Κουτλουμοῦς, ἔφυγε πρὸς τὰ Σαβᾶ, καὶ τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν. ὁ δὲ Σουλτάνος ἐν Ἰβηρίᾳ

* ἄκρας, Scylitz.

γενόμενος, ἐλαύζετο τὰ παρατυχόντα, καὶ ἐπυρπόλει. διὸ καὶ κατὰ σπουδὴν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀκόλουθον Μιχαὴλ μετακεκλημένος ἐκ τῆς ἑσπέρας, εἰς Ἰβηρίαν ἐκπέμπει, ὃς ἐκεῖ γενόμενος, καὶ τοὺς διεσπαρμένους ἐν τῇ Χαλδίᾳ καὶ Ἰβηρίᾳ Φράγγους καὶ Βαράγγους ἀγηοχὼς, κωλύει ἐπιέναι τὸν ἐκεῖσε ἕσπερον τοῖς ἐκδρομαῖς τῶν Σελτάνου. ἀλλ' ἐκεῖνος τὴν ὄξειαν ἰρεσδὼν πάνυ μαθὼν, καὶ ὅτι λαὸν ἀθροίσας αὐτίδην πάνυ συμπλέκεσθαι, λογισάμενος ὅπερ ἐν ἐκείνῳ τὸ ἀκατόρθωτον τῶν πραγμάτων ἄδηλον, καὶ ὅτι μὲν νικήσας δῆλος ἔσαι βασιλίσας, νικηθεὶς δὲ ὑ μικρὸν αἰχμάλωτον ἀποίσεται, ἅρας παντὶ τῇ στρατῇ, ἀνέζευξε πρὸς τὸ Ταβρίζιον.

Τότε δὲ καὶ Μιχαὴλ ὁ τῶν Σερβίων υἱὸς, καὶ Τριβαλλῶν καὶ Σέρβων μετὰ τὸν πατέρα καταστὰς ἀρχηγὸς, ἀπόδεται τῇ βασιλεῖ, καὶ τοῖς συμμάχοις καὶ φίλοις τῆς Ῥωμαίων ἐγγράφεται, φρατραδέλφιος τιμηθείς. ἐπέμφθη δὲ τῇ βασιλεῖ καὶ ἐξ Αἰγύπτου, παρὰ τοῦ ταύτης ἀρχηγέτου. ζῶον ἐλέφας, καὶ καμηλοπάρδαλις. βουλόμενος δὲ ὁ βασιλεὺς * πλέον ἀπασθαι τὰς Πατζινάκους, πάσῃ ὁθενδήποτε δυνάμει ἀθροίσας, ἐκ τῆς ἑῴας καὶ ἑσπέρας, καὶ Μιχαὴλ παραδὺς τῇ Ἀκολούθῳ, καὶ τὸν σύγκελλον δὲ Βασίλειον τὰ Βυλγαρικὰ στρατόπεδα ἀποστεῖλαι κελεύσας, καὶ ἅμα καὶ τῇ Πατζινάκων ἐπέμπει. ὅπερ ἐκεῖνοι πυθόμενοι, χάρακα ἐπήξαντο καὶ τὴν μεγάλην Περεθλάβαν, παρρῳ βαθείᾳ καὶ σταυρώμασι πάντῃ κατοχυρώσαντες. ἀριθμούντων δὲ τῶν Ῥωμαίων, συγκλείσαντες ἑαυτοὺς ἔνδον τῆς πάρρου, ἐπολιορκοῦντο. ἐπεὶ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις τὰ καλὰ ὁ καιρὸς ἐτρίβετο, μηδὲν ὅτι τὸ λόγου ἄξιον ἐργάσασθαι· κατῆχε δὲ αὐτοὺς καὶ ἀπόνοις τῇ ἀναγκαίων, βουλὴ προὐτίθεντο πᾶσι τὴν φυγήν. καὶ δόξαν ἅπασιν ὑποῤῥῆξαι, ἀφεὶ τῇ νυκτὶ σιγῇ παραγγέλματος, καὶ τὰς πύλας ἀναπετάσαντες τῆς περιβολῆς ὑπεχώρουν. τῶν δ' οὐκ ἐλαθε τὸν Τυράχ. ἀλλὰ μαθὼν ὡς βάλοιτο φύγειν, λαὸν ὅτι πλεῖστον τῶ χάρακος ἐξαγαγὼν, ἐν ταῖς διόδοις ἐκπέμπει, ὅπως πᾶν ὅμιλον τοῦ Ῥωμαίου διέρχεσθαι. αὐτὸς δὲ ἐξελθὼν ὠθοὺς ἐπιτίθεται. καὶ γίνεται ἕσπερ τῶν Ῥωμαίων φυγὴ, καὶ οἱ μὲν ὑπὸ τῆς κατόπιν καταλαμβανόμενοι ἀνῃρέθησαν, οἱ δὲ ὑπὸ τῆς προκατειληφότων τὰς δυσχωρίας ἐφθάνοντο ἀπολέσκοντο. ἐπεσον δὲ πλῆθος πολὺ πάντων δὲ καὶ αὐτὸς ὁ σύγκελλος, οἱ δὲ λοιποὶ σὺν τῇ Μιχαὴλ ἐν Ἀδελαικόλει ἐζωσώζοντο. πυθόμενος δὲ ὁ βασιλεὺς γενόμενος ἐπὶ τῇ ἀτυχήματι, πῶς τὰ ἐκ τῆς ἕσπερ ἐζωσθέντας ἀπολάμβανε, καὶ λαὸν ὅπερ ἐστρατολόγει, καὶ μυθοφόρους συμέλεγε· καὶ ἀβίωτον ἡγεῖτο τὸν βίον, εἰ μὴ ἄρδην ἀφανίσει τὸ γένος τῶν Πατζινάκων. ἀλλ' ἐκεῖνοι δὲ αὐτομόλου πᾶν πυθόμενοι, ἐζωπυρεβέοντο πρὸς τὸ βασιλέα, εἰρηνεύειν αἰτοῦντες. καὶ προσδεξάμενος ἔπος τὸν ἀφεσβέα, ἀπέδετο μετ' αὐτῶν τεσσαρακοστὴν ἀσπονδὸς δίμυος.

Μοναστήριον δὲ οἰκοδομῶν ὁ βασιλεὺς καὶ τὸ λεγόμενον Μάγγανα, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου· καὶ ἀρδὸν τὰ δημόσια καταναλίσκων ἐν ταῖς οἰκοδομαῖς χρήμασι, τῶν μὲν οἰκοδομῶν, τῶν δὲ καταστρώσεων, οἷς μεγάλην ὕλαιαν ὕδατος, ὡς πᾶσαν ἐπιτοῦσαι τὴν πόλιν, καὶ ἀπέπας καὶ στοιχισμένας εἰσαφέξας ἐφόρμισε. δημοσίᾳ τε καὶ ἀποχειρίζετο φροντιστὰς ἀνιβῶς καὶ ἀλάστορας, καὶ δὲ αὐτῶν χρήμασι δὲ καὶ τὸν Ἰβηρικὸν στρατὸν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα χιλιάδας ἀριθμούμενον, τὴν Λέοντος Σερβλίαν, καὶ ἀπὸ στρατιωτῶν φόρος πολλοὺς ἐπορίζετο ἀπὸ τῆς χωρίων ἐκείνων. καὶ ἄλλας πλείους

rix obvia quæque populando atque incendiis vastat. Itaque celeriter Imperator Michaelum Acoluthum ex Occidente revocatum, in Iberiam mittit. Qui cum eo venisset, collectis per Chaldiam ac Iberiam dispersis Francis ac Barangis, compescere quocumque modo grassationes Sulrani conatur. Soltanus celeri hujus adventu cognito, seoticusque vel'e illam exercitu collecto secum pugna congredi, reputans id quod res erat, utrumque sibi ignominiosum fore, sive vinceret Imperatoris ministrum, sive ab eo vinceretur, castris motis omni cum exercitu suo ad Tabrezium abit.

Hoc ipso tempore Michaelus Stephani filius qui post patris mortem Triballorum ac Serborum principatum tenebat, cum Imperatore fœdus icit: protosparhariique decoratus honore, in album locorum ac amicorum Imperii Romani adscribitur. Mittitur eriam Monomacho ab Ægypti principe elephas & cameiopardalis. Secundum hæc Imperator Patzinacas prorsus extnolri cupiens, omnes undique ex Oriente & Occidente copias conducit, iisque Michaelum Acoluthum præficit: Basilium quoque syncellum Bulgaricos exercitus jubet excitare, & utrumque contra Patzinacas proficisci. Nuntiata iis hac re, Patzinacæ ad magnam Periſtlabam castra locant, eaque vallo ac fossa communiunt profunda, & Romanis advenientibus in ea includunt, obsidioneque perſerunt. Romani, cum tempus in obsidione nullo fructu tererentur, jamque etiam penuria laborare inciperent, consultant, quidnam esset agendum. Placuit obsidionem solvere. Itaque imperato silentio, intempesta nocte portis castrorum apertis discedunt. Neque hoc Tyrachum latuit, sed fugam eos moliri certior factus, magnam multitudinem castris emissam vias insidere jubet, qua Romani erant transituri, atque ipse egredientes statim adoritur. Atroa ibi Romanorum fuit clades, cum alii hostes a tergo insecuti necarent, alii ab iis qui vias occupaverant occiderentur. Cæcidit magna multitudo, atque ipse etiam Syncellus, reliqui cum Michaelo Adrianopolin pervenerunt. Monomachus ex hac calamitate ingentem cepit dolorem: & collectis qui evaserant militibus, novisque scriptis cohortibus, conductis etiam mercenariis, bellum reparavit: quod, nisi excidisset Patzinacas, vitam sibi acerbam ducebat. Patzinacæ e perfuga quodam, eo de instituto facti certiores, missis legatis pacem ab Imperatore petierunt, quibus assensit, & inducias triennales pepigit.

Cæterum Monomachus monasterium condens io Manganis, quæ vocantur, denominandum a martyre Georgio, prodaſtis modo ædificando, modo diruendo iis quæ erant in gratio omnibus, ad eam pecuniæ indigentiam decidit, ideoque varia admodum cauponandi genera reperit, & absurdas commentitiasque exactiones. Nam publicos instituit procuratores, nefarios homines, quorum operæ injustis rationibus pecuniam conficeret: & Ibericum exercitum, qui erat ad 50000, per Leonem Serblium dimisit, ac pro militibus reditus multos iis ex regionibus recepit, multasque ex aliis porro stipendiis, ex Leonis Serblia, ex aliis stratiotis fores pollicebatur. Ex his

*Scilicet ætatem suam.
Scylitz.

Edit. Paris. pag. 700.

Romanorum in Patzinacas clades.

Indoles cum patruano.

Vitia & virtutes Monomachi.

que alias injuſtas & memoratu indignas exactiones excogitavit. Id quidem tacere non poſſum, hujus Imperatoris luxuria ac libidine factum eſſe, ut res Romana decreſceret, atque inde paulatim contabeſcens ad extremam deducta ſit imbecillitatem. Nam dum inepte ſtudet eſſe liberalis, ad extremum prodigalitatis eſt prolapſus. Neque tamen prorſus nihil boni fecit: ſed feruntur quædam ipſius opera, digna quæ in hiſtoriam referantur. Nam id quod dixi monaſterium, & quæ in eo ſunt ad ſenes, peregrinos, mendicoſque alendos ædificia, nonnullam merentur laudem. Ad id tempus tantum inſignioribus ſolemnitatibus in magno Dei templo, & in Sabbatis ac Dominicis diebus incruentum ſacrificium peragebatur: reliquis diebus nequaquam. omittebatur enim ob reditum defectum. Huoc Monomachus liberaliter ſupplevit, ut quotidie Miſſa celebraretur eo in templo: laudabili ſane inſtituto, quod hodieque obtinet. Quin & vaſa ad hoc pertinentia ſacramentum ei templo dedicavit, aurea, pretioſiſque ornata unionibus & gemmis, quæ magnitudine, pretio, ac pulchritudine aliis antecellerent: multiſque aliis donariis illud templum exornavit.

Edit. Pariſ. pag. 795.

Peſtis. Indictionibus VIII & VIIII tanta fuit in urbe peſtis, ut mortuis efferendis vivi non ſufficerent. Et ſeptimæ Indictionis æſtate magna vis grandinis delata, multa animalia atque etiam homines interfecit. At Imperator conſueto podagræ morbo afflictus, cum decumberet in Manganorum monaſterio a ſe recens condito, ac præterea aliud malum acceſſiſſet, jamque mors inſtare videretur, de ſucceſſore ejus deliberatum eſt inter aulæ proceres. hi erant, Joannes logotheta, quem detruſo Leichuda rerum adminiſtrandarum ſocium adſciverat Imperator, proconotarius dromi Conſtantinus, Baſilius Caniclei præfectus, & reliqui ejus neceſſarii. Omnibus viſus eſt aptiſſimus Nicephorus Protevon (quaſi primatem diceres) miſtituſque ad eum curſor in Bulgariam, cui tum præerat provinciæ, qui ad urbem eum evocaret. Quod ubi compererunt Auguſtæ Theodoræ (nam Zoe jam tum obierat) adminiſtri Niceras Xylinota, Theodorus, & Manuelus, celeri eam impoſitam, in magni palatii regiam deducunt, & Auguſtam declarant. Monomachus ergo cum diem ſuum obiiſſet, in Manganis magnifice ſepultus eſt. Auguſta autem miſit, qui Protevontem Theſſalonicæ detinerent: inde in monaſterium Cæzeni eum abducunt in Thraceſi, atque eo relegant.

Nicephorus Protevon.

Monomachi mors.

THEODORA ſola imperat. Theodora avito Imperio potita, ſtatim eos ulciſcitur, qui Imperium in Nicephorum voluerant transferre, formnis eos ſuis mulctans, & relegans. Eunuchis autem ſuis præcipuos magiſtratus commendat. Domeſticum Orientis ſcholarum ereat Theodorum, & in Orientem ad graſſationes Turcorum cohibendas mittit: præfectura caſtrorum adempta magiſtro Iſaacio Comneno. Etenim Monomachus omnes Ma-

A εἰς πράξεις ἐπιτηδήσατο πονηρὰς καὶ ἀθέσμους, ἃς καὶ ἀπαλλάγειν αἰσχύνη. ὃ δὲ εἰπεῖν ἐστιν ἀναγκαῖον, τοῦτο δὴ λέξω· ἅτε γὰρ ἐξ ἐκείνου τοῦ βασιλέως, καὶ τὰ ἐκείνου ἀσωτίας καὶ σαλακωνείας, τὰ Ῥωμαίων πρᾶγματα ἀθέσμου πράγματα· καὶ ἕως τοῦτο, καὶ μέχρι τοῦ δύρο κατὰ μικρὸν εἰς τὸ κατώτατο χωρεῖσθαι, εἰς παντελῆ κατάπτωσιν καὶ ἀφάνισιν. τὸ δὲ ἐλαθέστερον ἀπέχρης διάκειν, εἰς ἄκρας ἐλπίδας ἐκ σωτίας. ἐμοὶ γε καὶ παντάπασι πρόξενον ἀγαθῶν ἐστήκειν· ἀλλὰ φέρονται καὶ τινα ἔργα αὐτῆ, ἐσομένης μνήμης ἐπάξια. τὸ τε δὴ ῥηθὲν μοναστήριον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γηροβοσεῖα, καὶ οἱ ξενῶνες, καὶ τὰ πτωχοτροφεῖα,

B ἐπαίνων οὐκ ἀμοιρῦσι· καὶ τὸ γινόμενον ἔργον εἰς τιμὴν τοῦ Θεοῦ μεγάλου ἐκκλησίαν, ἐγκαμίων καὶ ἀπολείπει. ἕως ἐκείνου δὲ, ἐν μόναις ταῖς ἐπισήμοις ἑορταῖς ἐν ταύτῃ, ὅτι δὲ καὶ ταῖς σάββασι καὶ ταῖς κυριακαῖς ἀναίμακτος τῷ Θεῷ ἐπετέλειτο ἱερουργία· ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἡμέραις. τοῦτο δὲ ἐγίνετο ἐξ ἀφορμῆς ἐνδεοῦς ἐκ ὅπως δαψιλῶς ἀφορίσας, καὶ ἀποχρώντως, καθ' ἑκάστην πλεῖσθαι τὴν ἱερὰν παρασκευὴν λειτουργίαν· ὃ καὶ κρατεῖ γινόμενον μέχρις ἐμοῦ. καὶ σκεύη δὲ τὰ τῆς ἱερᾶς ἀναιμάκτου ἀποδοῦς, τῇ τοιαύτῃ ἀνέθηκε κληρονομίᾳ, ἐκ χρυσοῦ καὶ πολυτίμων μαργάρων καὶ λίθων κατεσκευασμένα μακρῷ περιλάβοντα τὰ λοιπὰ μεγέθει καὶ κάλλει, καὶ τιμαῖς καὶ λοιποῖς ἅπασι κειμηλίοις ἐκ ὀλίγοις παῦτον ἐφαίδρυνε. καὶ τὰ μὲν ἐκείνου ταῦτα.

Ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ λοιμικὴ νόσος τῷ βασιλεῖ κατὰ τὸ τοῦ ζ. καὶ η'. ἰνδικτιῶνα, ὡς μὴ ἐξηγεῖσθαι τοὺς ζῶντας ἱκανοὺς τοὺς τεθνεῶτας. ἐμοὶ δὲ ἐπὶ τὸ θέρος τῆς ζ. ἰνδικτ. μάγιστόν τι χρῆμα χαλάζης, καὶ πολλαὶ αὖτ' αὖτοῦ ζῶα μέγιστα, ἄλλα τε ἀνθρώποις διαφθάρησαν· ὁ δὲ βασιλεὺς κατακλυσμὸς ὑπὸ τῆς συνήθους νόσου τῆς ποδάγρας, ἔκειτο ἐν τῇ παρ' αὐτῷ νεοκτισθείσῃ μονῇ τῇ Μαγγάνων. ἐπεὶ δὲ καὶ ἔπρεπε ἐπικολυθῆναι σύμπτωμα, καὶ ἦλθε ὁ δάκτυλος ἄγγελος, ἐσκίπτοντο οἱ τὰ πρῶτα ἐν βασιλείοις φέροντες, ὁ λογοθέτης Ἰωάννης (ὃν ὁ βασιλεὺς παραδιωκτεύοντα εἶχε, παραστάθμην τὸν Λεκχόδιν) ὁ πρωτοσπαθάριος τοῦ δρόμου ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ ἐπὶ τῶν Καισαλείου Βασίλειος, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἄλλως αὐτῷ προσηκοντες, τίνα δὴ ἐς τὸν Βασίλειον ἐγκαθέδρυσιν θρόνον. ἔδοξεν οὖν ἅπασιν ἐπιπέμψαι εἰς τὸν Νικηφόρον ὁ Πρωτεύοντα· καὶ δὴ πέμπεται ταχυδρόμος ἐν Βουλγαρίᾳ, ἄξων αὐτὸν ἐκεῖθεν· ἔτυχε δὲ τότε τῆς Βουλγαρίας πεπιστευκὼς μοι ἀρχάς. ἀλλὰ τῶν γε ὄντες οἱ τῷ Θεοδώρᾳ τῇ βασιλεῖ ὑπηρετήμασι (ἐμοὶ γὰρ ἦν προπάτορες τὸν ζῶντα) ὅ, τε Νικήτας ὁ Ξυλινίτης, Θεόδωρος, καὶ Μανουήλ, δρόμωνι αὐτὸν ἐμβιβάσαντες, ἄγουσιν εἰς τὰ μεγάλα παλατία ἀνάκτορα, καὶ αὐτοκράτορα ἀναγορεύουσι. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ἐνθάδε, ἐν τῇ Μαγγάνοις παρῆν ἔτυχε τῆς τυχούσης. οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα, πέμψαντες ἐπέσχον τὸν Πρωτεύοντα ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἀμείδειν ἀπάγουσιν εἰς τὸ Ὡραιόκαστρον ἐν τῇ μονῇ τῶν Κυζίκου, κἀκεῖσε περιορίζουσι.

Τὴν προγονικὴν δὲ παραλαβοῦσα βασιλείαν ἡ Θεοδώρα, εὐθὺς μὲν μίτεισι τοὺς ὅσοι βατιλεύσαι τὸν Πρωτεύοντα ἐβουλεύσαντο, τῷ ὑπαρχόντων ζημιώσασα καὶ ὑπερορίσασα. προβιβάζει δὲ καὶ τοὺς εὐνούχους αὐτῆς ἅπαντας εἰς τὰς μεγίστας ἀρχάς, τὸν μὲν βασιλεῖς ἐνθάδε, ἐν τοῖς Μαγγάνοις παρῆν ἔτυχε τῆς τυχούσης. οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα, πέμψαντες ἐπέσχον τὸν Πρωτεύοντα ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἀμείδειν ἀπάγουσιν εἰς τὸ Ὡραιόκαστρον ἐν τῇ μονῇ τῶν Κυζίκου, κἀκεῖσε περιορίζουσι.

Ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ λοιμικὴ νόσος τῷ βασιλεῖ κατὰ τὸ τοῦ ζ. καὶ η'. ἰνδικτιῶνα, ὡς μὴ ἐξηγεῖσθαι τοὺς ζῶντας ἱκανοὺς τοὺς τεθνεῶτας. ἐμοὶ δὲ ἐπὶ τὸ θέρος τῆς ζ. ἰνδικτ. μάγιστόν τι χρῆμα χαλάζης, καὶ πολλαὶ αὖτ' αὖτοῦ ζῶα μέγιστα, ἄλλα τε ἀνθρώποις διαφθάρησαν· ὁ δὲ βασιλεὺς κατακλυσμὸς ὑπὸ τῆς συνήθους νόσου τῆς ποδάγρας, ἔκειτο ἐν τῇ παρ' αὐτῷ νεοκτισθείσῃ μονῇ τῇ Μαγγάνων. ἐπεὶ δὲ καὶ ἔπρεπε ἐπικολυθῆναι σύμπτωμα, καὶ ἦλθε ὁ δάκτυλος ἄγγελος, ἐσκίπτοντο οἱ τὰ πρῶτα ἐν βασιλείοις φέροντες, ὁ λογοθέτης Ἰωάννης (ὃν ὁ βασιλεὺς παραδιωκτεύοντα εἶχε, παραστάθμην τὸν Λεκχόδιν) ὁ πρωτοσπαθάριος τοῦ δρόμου ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ ἐπὶ τῶν Καισαλείου Βασίλειος, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἄλλως αὐτῷ προσηκοντες, τίνα δὴ ἐς τὸν Βασίλειον ἐγκαθέδρυσιν θρόνον. ἔδοξεν οὖν ἅπασιν ἐπιπέμψαι εἰς τὸν Νικηφόρον ὁ Πρωτεύοντα· καὶ δὴ πέμπεται ταχυδρόμος ἐν Βουλγαρίᾳ, ἄξων αὐτὸν ἐκεῖθεν· ἔτυχε δὲ τότε τῆς Βουλγαρίας πεπιστευκὼς μοι ἀρχάς. ἀλλὰ τῶν γε ὄντες οἱ τῷ Θεοδώρᾳ τῇ βασιλεῖ ὑπηρετήμασι (ἐμοὶ γὰρ ἦν προπάτορες τὸν ζῶντα) ὅ, τε Νικήτας ὁ Ξυλινίτης, Θεόδωρος, καὶ Μανουήλ, δρόμωνι αὐτὸν ἐμβιβάσαντες, ἄγουσιν εἰς τὰ μεγάλα παλατία ἀνάκτορα, καὶ αὐτοκράτορα ἀναγορεύουσι. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ἐνθάδε, ἐν τοῖς Μαγγάνοις παρῆν ἔτυχε τῆς τυχούσης. οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα, πέμψαντες ἐπέσχον τὸν Πρωτεύοντα ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἀμείδειν ἀπάγουσιν εἰς τὸ Ὡραιόκαστρον ἐν τῇ μονῇ τῶν Κυζίκου, κἀκεῖσε περιορίζουσι.

Τὴν προγονικὴν δὲ παραλαβοῦσα βασιλείαν ἡ Θεοδώρα, εὐθὺς μὲν μίτεισι τοὺς ὅσοι βατιλεύσαι τὸν Πρωτεύοντα ἐβουλεύσαντο, τῷ ὑπαρχόντων ζημιώσασα καὶ ὑπερορίσασα. προβιβάζει δὲ καὶ τοὺς εὐνούχους αὐτῆς ἅπαντας εἰς τὰς μεγίστας ἀρχάς,

ὁρᾷ τὰς Μακεδονικὰς δυνάμεις, ἀρχηγὸς ἐχούσας ἅπαντας Μακεδόνας, ὧν εἷς ἦν ὁ Βρυένιος. ἐφέρετο δὲ ὁ Τύρκων λόγος, ὡς εἴη πεπραμένον καταστρέψασθαι τὸ Τύρκων γένος ὑπὸ τοσαύτης δυνάμεως, ὁποίαν ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος ἔσχεν καταστρέψασθαι Πέρσας. προεβάλλετο δὲ ἡ λογοθέτιδα τὴν ὁρμὴν τὸν Νικήτα, ἐξ ὀρυγάλεως τῆς Βιγλας τὸν Μανουήλ. προσλάβετο δὲ καὶ πολεμικὰς δεκάδας, τὸν σύγκελλον Λέοντα, τὸν λεγόμενον Ξιφαβουκόδυλαν, τὸν πάλαι τῆς βασιλεῖ Μιχαὴλ ὑπηρετήσαντα. * ἡ μὲν οὖν πόλις ἐφέρετο τῇδε. ὁ δὲ Βρυένιος ἐκ τῶν βασιλέως ἐσωτέρων θαλάσσης, ἄρας μετὰ τῆς Μακεδόνων, κάτεισιν ἐς Χρυσοπόλεις. ἡ μὲν οὖν βασιλὶς ὅτι ἀσωμάτωτος ὑπεχώρησε τὸν καταχυσμὸν, δηλοῖ, ἡ δὲ εἰς ἔξοδον ἐκ πύργου. τῶν δὲ λαὸς ὑποτρέφει εἰς τοῦτο παρασκάζει. ὅλων δὲ ἦν ἡ ϛ'. ἰνδ. τῷ ϛ, ϙξδ'. ἔτους βιώσασα ἡ βασιλὶς, καὶ πρὸ τῆς πλησ τῆς Λύγους μιᾶς ἡ αὐτῆς ἡμέρας, ἐλεφαντιάσει, νοσήματι περιπεσοῦσα, ἀπέθανεν.

Οἱ δὲ τούτου εὐνοῦχοι, συὼν τῷ συγκέλλῳ Λέοντι, ἀναβιβάζουσιν εἰς τὸν τῆ βασιλίδος θρόνον, ἔτι ψυχορραγοῦσης, Μιχαὴλ πατρίκιον ἡ Στρατιωτικιόν, ἄνδρα ἐν Βλαχέρναις μεσοῤῥωμίῳ, ἀφελῆ ἡ ἀπόλιθον, καὶ μόνοις τοῖς στρατιωτικοῖς ἐν παιδιᾷ ἀπαχολοῦντα, ἡ πλέον ἄλλο εἰδότα μηδὲν, ἡ ἥδη παρηβηκότα, ἡ ἀριθυτικῆς ἀφάμμον ἰλιάδος, ἡ τινι συμφόρῳ ἡ ἀναγκαιοτάτῃ Ἀρχιλόχος ὁ ποιητὴς ἀπορήσαι. τοῦτο δὲ πεποιήκασιν, ἵνα χρῆμα μόνον τὸ ὄνομα αὐτὸς ἔχῃ ἡ βασιλείας, αὐτοὶ δὲ διαξάγωσιν ὡς βούλονται τὰ κοινὰ, καὶ πάντων τυγχάνωσι κύριοι, ὑπομασσάμενοι φόβητρον τὸ αὐτὸ, μηδέν τι φρᾶξαι ποτὲ τῆς ἐκείνου δίχα γνώμης τε καὶ θελήσεως.

Ἀναῤῥιπτέντος δὲ τὰ Μιχαὴλ αὐτοκράτορος καὶ ἡ λάμπρας τῆ Λύγους μιᾶς, ἡ θ' ἐπινεμήσεως, Θεοδόσιος ὁ ἀνεψιὸς, ὁ τῆ πατραδέλφου τῆ βασιλίσσης Κωνσταντίνου τῆ Μονομάχου υἱός, πυθόμενος τὴν ἀπάρτησιν, καὶ δεισποθήσας, μὴ βιαλυσάμενος, μηδὲ λογισάμενος ἡ τῆ ἔργου δυσχέρειαν καὶ ὑποπτεύσας, μηδ' οἷον κύβου μέλλοντος ἀναῤῥίπτειν, ἀνειλημμένος τοὺς οἰκογενεῖς καὶ δούλους, καὶ τοὺς ἄλλους ὑπηρετουμένους αὐτῷ, πολλοὺς δὲ καὶ τῷ γενέτορι, καί τινας τῶν συναδῶν, ὅσοι περὶ αὐτὸν πρὸς φρόσιν κυρόντες, ἄρας περὶ δείλην ὑψίαν ἐκ τῆς οἰκίας (κεῖται δὲ αὕτη πρὸς τὸ λεγόμενον Ἀσωματεῖλλιον) ὁρμᾷ ἐξ ἡ πλατείας, ὡς εἰς τὸ παλάτιον, ἀγωνιακῶν καὶ δυσχεραίνων, καὶ τὴν ἀδικίαν ὡς ἂν τὰ ἔχοντα ἀδικημένος, ὅρος τοῖς παρατυχόντας ὑπιβούμενος, καὶ ἡ βασιλείαν ἀπαιτούμενος, ὡς κληρονομικὸν πάχα κτῆμα καὶ αὐτῷ προσῆκον, ὡς μᾶλλον ἢ ἄλλῳ ἐγγύθεν ἔχοντι αἵματος ὁρὸς τὸν ἀπολιθέντα βασιλέα. ὡς δὲ ἐγένετο κατὰ τὸ φαληρὸν, ἐξαρπάξας τὰς πύλας ἡ φυλακῆς, ἐξάγει τὸς καθειργμένους, ἐλπίσας ὧραι δι' αὐτῆ μέγα τι ἐξαρέξασθαι καὶ γνησίως. τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο ἐν Χαλκῇ φθάσας ἐποίει. ἀλλὰ ἡ ἐπιφασάσας ταῖς ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γνωθέντας δύχους, ταχὺ μὲν οἱ φυλάσσοντες ἐν τῇ παλατίῳ στρατιῶται Ῥωμαῖοί τε, * καὶ Βάραγγοι μιθοφορῶντες Ῥωμαίοις, καθοπλίζονται. ταχὺ δὲ καὶ οἱ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ ὑπηρετοῦντες τειμίσιον ἠγείροντο. καὶ χεὶρ ἐπὶ χεῖρα συνεθρόιδη, καὶ ἐπὶ τῷ Θεοδοσίῳ ἐμελέτησαν. ὁ δὲ πρὸ πυθόμενος, ἐκκλίνας τὸν ὁρὸς τὸ παλάτιον ἀπιέναι, ὑποτρέπει ὁρὸς ἡ τὸν Θεοῦ μεγάλου ἐκκλησίαν. ἤλπισε δῆ, ὡς αὐτὸν ἐπὶ τοῦτο ἐκ αὐτῆ, ὁ πατριάρχης τε καὶ ὁ κλῆρος προσδέξεται, καὶ λαὸς ἀθροισθήσεται πλεῖστος, ἐκ βασιλία ἀναγορεύσει. ταῦτα δὲ πάντα αὐτῆ εἰς τοὐναντίον συνέβη. ἔτε γὰρ πατριάρχης, καὶ ὁ τῆς ἐκκλησίας κλῆρος ἐρχομένην τὰς πύλας ἀποκλείσει πύλας. καὶ οἱ συνήθως ἐκ τοῖς τοιούτοις χαίροντες καὶ συστρέχοντες ἦσαν ἀδρανῆ, καὶ οἱ παρεπόμενοι

* ἀλλὰ καὶ Λέοντος τοῦ Βαλλιανοῦ ὑπατικοῦ καμηδέντος, ἀφικνεῖσθαι Θεοδώρα τε καταχυσα, δημόσιος, καὶ μοναχόν, ἐξ δὲ λαὸς ὑποτρέφει εἰς τοῦτο παρασκάζει. ὅλων δὲ ἦν ἡ ϛ'. ἰνδ. τῷ ϛ, ϙξδ'. ἔτους βιώσασα ἡ βασιλὶς, καὶ πρὸ τῆς πλησ τῆς Λύγους μιᾶς ἡ αὐτῆς ἡμέρας, ἐλεφαντιάσει, νοσήματι περιπεσοῦσα, ἀπέθανεν.

* (γένος δὲ Κελτικὸν οἱ Βάραγγοι) Scyl.

Cedren. Pars II.

cedonicas legiones in Orientem trajecerat, ducibus omnibus Macedonibus, e quibus fuit etiam Bryenius. nam inter Turcos ferebatur rumor, esse in fatis, ut gens Turcica a tali opprimatur exercitu, quali usus Alexander Macedo Persas subegit. Eadem dromi logothetam fecit Nicetam, & drungarium vigiliæ Manuelum. & ob reipublicæ administrandæ peritiam adscivit Leonem Straboſpondylum, qui olim Michaelo Imperatori minister fuerat. * At Bryennius Monomachi mortis nuntio accepto, cum Macedonibus Chryſopolin profectus est. quem Augusta, quod injussa ipsius discessisset, captum, sacultatibus suis spoliavit, & relegavit: milites, unde venerant, redire jussit. Cum ergo totam indictionem nonam, id est annum mundi ϛϞϞ ϛιϛ ιϛ LXIV vixisset Theodora, sub exitum Augusti mensis, ejusdem anni, renuis intestini morbo necata est.

Eunuchi autem ipsius, & Leo syncellus, Imperatorem declarant, ipsa etiamnum animam agente, Michaelum Stratioticum, hominem Byzantii natum, simplicem atque innocuum, & a puero in bellis tantum versatum, nulliusque præterea rei gnarum: jamque ætate ad senectam provecta, cui otium optime congruere Archilochus pronuntiavit. Id autem eo consilio fecerunt, ut illo nomen & speciem Imperii gerente, ipsi suo arbitratu rempublicam administrarent, omniumque potestatem penes se haberent: jurato prius isto, nihil se ipsis neiciis aut nolentibus acturum.

Declaratus est Michaelus Imperator ultima Augusti die, indictione octava. Quod ubi comperit Theodosius præses, patruo Monomachi natus, aegerrime tulit. & non considerata rei quam aggrediebatur difficultate, & in quantum sese periculum dicrimeo adduceret, collectis vernis suis & servis atque ministris, multisque etiam vicinorum & familiarium, qui animo erant leviori, vespertino crepusculo ab ædibus suis (ea erant ad Leomacellium, quod populi macellum licet interpretari) per plateas palatium versus processit, vociferans extremam sibi injuriam fieri: deque ea obviis quibusdam conquestus, quod sibi sanguine defunctum Imperatorem proxime attingenti, Imperium hæreditatis jure ad se devolutum eriperetur. Cum ad prætorium perveniſſet, custodiæ perruptis portis captivos emisit, sperans omnium eorum auxilio se aliquid præclari effecturum. idemque in Chalce fecit. Eunuchi in palatio seditione annuntiata, celeriter palarii custodes militesque cum Romanos tum Barangos mercenarios armant. mox eriam triremium Imperatoriarum ministri instruuntur: colligiturque ita agmen haud extiguum, quod contra Theodosium mitteretur. Is ubi hoc percepit, omissa ad palatium via, ad magnum Dei templum deflectit, sperans se eo ingressum a patriarcha & clero acceptum iri, plurimosque concursuros qui ipsum Imperatorem salutarent. Verum ei plane diversum eventum: nam venienti patriarcha & clerus templi fores obdiderunt: neque aderant usquam ii

Bryennius.
* Quis etiam Leone Bulgarorum episcopo vita functo, in ejus locum creavit Theodulum monachum ex Iconio, quæ urbs est Tetrapolens, oriundum, sed monasterii magni martyris sancti Mocii nunc forte Antistitem, externæ sapientiæ prorsus expertem, sed divinæ perstudiosum, & ejus donis ac virtutibus ornatissimum, & civitatis rem in hoc statu erexit.

MICHAEL STRATIOTICUS Imp.

Theodosii fortitudo.

Edit. Paris. pag. 792.

pag. 793.

qui ad tales res, utpote ipſis gratas, concurrere ſolebant: & qui ipſum eo uſque comitati fuerant, miſſum contra iri exercitum audientes, paulatim dilapſi ſunt. Tandem ab omnibus deſertus, miſerabilis ſupplex cum filio ad templum confedit: ſtatimque ex eo abreptum, Pergamum ſolli vertendi cauſa coactus eſt ire. Eodem modo puniti etiam præſtantiores alii, qui ſe ipſi adjunxerant.

Stratioticus omine repugnante jam Imperio potitus, delectos ſenatores quemque ad majorem extollendo dignitatem, populum beneficiorum pollicitationibus demeruit. Cum autem eſſet admodum fenex, multaque antiqua recordaretur, multas veterum conſuetudinum reducere intendit, nihil vel Imperio vel reipublicæ profuturas. Quorum fuit, quod prætorium expurgari juſſit: quod factum jocoſe ſubſannantes cives, dicebant quærere eum taxillum ſuum quem aliquando ludens ibi perdiderat, ideoque averrere pulverem: quod civium capita non
367 litteris, ut nunc, ſed byſſinis pileis, magnis lineis purpureis interrextis tegi voluit: quod procuratores publicos non ex Senatu delegit, ſed alios ſcribarum e numero velocium, in ſingulis archivis educatorum. quæ ſi omnia velim recitare, ſatietatem auditoribus attulero. Poſtquam tempus appetiit Imperatoriæ largitionis, quam exercere in Senatum Imperatores quotannis feſto paſchatis tempore conſuevereunt, ingreſſi ſunt ad eum omnes exercituum duces, generis nobilitate & fortitudine illuſtres. hi erant, magiſter Iſacius Comnenus, magiſter Catacalo Ambuſtus, (huic, cum eſſet dux Antiochiæ, magiſtretum abrogarat Stratioticus, & Michaelum patruelem ſuum in ejus locum ſuffecerat: quem, ut primum Imperator factus fuit, Uranum denominaverat, veluti ab antiquo illo Urano genus ducentem) Michaelus Betarches Burtza, Conſtantinus & Joannes, genus a duce Orientalium trahentes, aliique multi ducum lectiſſimi. omnes autem concurrebant, ut novum viderent Imperatorem, & ejus beneficentia fruerentur. nam ejus liberalitas æque magnificentia paſſim fuerat celebrata. Imperator cum Comneno & Ambuſtu colloquens, eos laudavit, bonos forteſque duces appellans: maxime Ambuſtum, qui non parentum nobilitate aut favore adjutus aliquo, ſed ſuis præclaris factis ad tantam dignitatem conſcendiſſet. Eodem modo alios quoque nobiles tractavit, ouilius interim voluntati morem gerens: neque præſidum petentes dignitatem Comnenum ac Ambuſtum voti compotes, ſed omnium petitiones irritas reddens, & eo ipſo adverſum ſe irritans eorum animos. Atque hoc modo Orientales doctores tractavit.

Edit. Pariſ. pag. 794.

Imperatoris in ſummos viros inhumanitas & iniquitas.

Bryennium autem ab exilio revocavit, ac Cappadocibus præfecit, plenoque cum Imperio Macedonicis legionibus præpoſitum in Turcos emiſit; (erat enim Turcus quidam, Samuchus nomine, obſcuris natalibus, ſed bello egregius, ſub Sultano militans, cum iis olteram in Romanos impreſſionem fe-

Bryennius.

A πότερ μάχεις ἐκεῖνο τὸ τύπτ μαθόντες ἢ μέλλοντας πίμπλασθαι διώκειν κατ' αὐτῆς, καὶ μηδὲν ὑποῤῥήσοντες, ἐκπεδήσασα, ἢ λοιπὸν ἔρημος πάντων καταλιφθεὶς, ἐκεῖσε ἐλεεινὸς μετὰ τὸ παιδὸς πρὸς τὸν ἐκκλησίαν καθίζει. ὃν δ' ὀλίγος ὑποσείλαντες ἐξάγουσι ἡ ἐκκλησίας, ἢ ἐξορίζουσιν ἐν Περγάμῳ. τὸ δ' αὐτὸ πᾶν ἢ οἷς τὰς ἐμφανεστέρας τῆδ' αὐτῆ συναπαχθέντων ἐποίησαν. ἢ τὸ ἀπὸ τότε ὁ Μιχαὴλ, ἀναμφισβητήτως ἀναγορεύετο αὐτοκράτωρ.

Παραλαβὼν δὲ τὰς ἰδίας τῆς βασιλείας, πάντας μὲν τὰς λογάδας τῆς συγκλήτου εἰς βαθμὸν ἀξιωμάτων ὑψηλοτέρων ἀνήγαγε, ἢ τὸν δῆμον ὑποκρίσεσιν ὑπεπτεύετο παλαιῶν ἀγαθῶν. ὡς ὧν δὴ χάρτα χάρτου, ἢ πολλῶν μεμνημένος ἀρχαίων, ἐπεβάλλετο Ἐ πολλὰ Ἢ παλαιῶν χολάσαντα ἐθίμων ἐπανακτήσασθαι, μηδὲν πρὸς λυσιτέλειαν συμπῶντα τῆς βασιλείας ἢ τῷ κοινῷ πᾶν, τὸ δὲ λεγόμενον στρατήγιον ἀνακαθαίρεσθαι ἐκέλευσε. πρὸς ὅπερ ἀποσκώπτοντες οἱ πολῖται ἔφασκον, ὡς τὸν οἰκέτου ἀστράγαλον ἀναζητῶν, ὃν ἐκεῖσε παίζων ἀπώλεσεν, ἐκκαθαίρει τὸν χῶν. ἢ ταῖς τῆδ' πολιτῶν ἀσφαλαῖς στέγεσθαι μὴ διὰ γραμμάτων, ὡς νῦν, ἀλλὰ δι' μεγαλογράμμων ὀθονίων ἐκ βύσσου πορφύρας ἐξυφασμένων. ἢ δημοσίας φροντίσας ἡ συγκλητικὰς προεβάλλετο, ἀλλὰ τινὰς τῆδ' ἐκ τῶν ἀρχείων ἐκαυξηθέντων ταχυγράφων. ἢ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ὧν τὸ κατάθεσιν καταλέγειν θλῖψις, προσκορὴς γενόμενος τοῖς ἀκροατᾶς. * ἐπεὶ δὲ ὁ καιρὸς ἐπῆλθε τῆς βασιλικῆς φιλοτιμίας, ἵν' διαύριον ἐποίησε καὶ τὸν καιρὸν τὰ Πάσχα πρὸς τὴν σύγκλητον εἰσιέναι οἱ βασιλεῖς, Ἐ πάντες εἰσῆλθον οἱ Ἢ στρατῷ ἡγεμόνες, ἢ γένει, ἢ ἀνδρείᾳ ἀνομασμένοι. ἦσαν δὲ ὅτε μάγιστρος Ἰσαάκιος ὁ Κομνηνὸς, ἢ ὁ μάγιστρος Καταλαλὼν ὁ Κεκαυμένος Scylitz. (δὺξ δὲ ὕστερος ἦν Ἀττικείας, καὶ παραλυθέντα τῶν τῆς ἀρχῆς διεδέξατο Μιχαὴλ ὁ τῆ βασιλίσσης ἀνεψιός. ὃν ἅμα τῷ ἀναῤῥῆσαι Οὐρανὸν κατονομάσας, ὡς δῆθεν οἷς τὸν παλαιὸν Οὐρανὸν ἀναφέροντα τὸ γένος. ἢ μάγιστρον Ἀττικείας, ὥσπερ ἂν ἐκείνος τιμήσας, ἐξέδοχεν ἐκπέμπει τῷ Κεκαυμένῳ) Μιχαὴλ τε Βισάρχης ὁ Βρυέννιος, Κωνσταντῖνος Ἐ Ἰωάννης οἱ ἐκ τῶ γένους τῆδ' ἡμῶν τῶ δυοῖν καταγόμενοι, Ἐ οἱ λοιποὶ λογάδες Ἢ ἀρχόντων. συνήθροισαν δὲ πάντες, ἵνα ἢ νέον βασιλέα θεάσονται, ἢ Ἢ ἀπ' αὐτῆ τύχωσι φιλοτιμιῶν. διεδόθη δὲ πρὸς ἅπαντας τὸ προειρημένον ἐκεῖνο, ἢ πρὸς τὰς ἐνεργείας μεγαλοπρεπῆς τε ἢ ἐλεθέριον. ἐς λόγος δ' ἐλθὼν ὁ βασιλεὺς τῆ Κομνηνῷ, ἢ τῆ Κεκαυμένῳ, ἢ ὑπατείσας μὲν αὐτὸς, Ἐ στρατηγὸς γοναῖος ἢ ἀγαθὸς ἀνομάσας, ἢ μᾶλλον Ἢ Κεκαυμένον, ὡς μὴ ἐκ πατρὸν, μηδ' ἐκ προαπαθείας τινὸς, ἀλλ' ἐξ οἰκείων ἀνδραθημάτων πρὸς ἂν ἐαυτὸν τῶ ἀξιώματος ἀναχθέντα καθίδρασ. τὸ αὐτὸ δὲ ἢ πρὸς τὰς ἄλλας Ἢ μιγενῶν ποιήσας, μηδενὸς δὲ θελήσας ἐκπλῆσαι βύλησιν, μηδ' ὡς τὸ Ἢ πράξεων ἀξίωμα Ἢ Κομνηνὸν ἢ Ἢ Κεκαυμένον, ὡς γάντο, ἀναγαγῶν κατανεύσας, ἀλλὰ Ἐ πάντων τὰς δίκους ἀπράκτους ἀποπεμψάμενος, ἅπαντας ἀρίδιτε κατ' αὐτὸ. ἢ πρὸς μὴν τὰς ἐφ' ὡς στρατηγὸς διετίθη ὕπως.

Τὸν δὲ Βρυέννιον Ἢ ὑπατρείας μετακεμψάμενος, ἢ ἄρχειν πέμπει Καππαδοκῶν, στρατηγὸν αὐτοκράτορα καὶ πατὴ Τύρκων ἐκπέμπει) Τοῦρκος γάρ τις τὸν προκοπίζεται τῆ Μακεδονικῶν ταγμάτων, Ἐ κατὰ κλῆσιν Σαμοὺχ, τὸ γένος οὐκ ἐπίσαμος, πρὸς δὲ τὰ πολεμικὰ γοναῖος καὶ ἐνεργὸς, τῆ Σουλτάνῳ συστρατεύσαμενος, ὑπλοίκια τὸν δλτέρων ὑπόβολὸν κατὰ Ῥωμαίων ἐποιήσα-

το, ἐαυτὸν ὑποσρέψαντος ἐν Περσίδι, αὐτὸς τῇ τότε παρίμενε μὲν τειχιλίων ἀνδρῶν, ἐ περιπλανώμενος ἐν τοῖς πεδίοις καὶ τοῖς ὑπτίοις τοπους τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, ἐ αἱρυδίως ποιέμιος ἐκδρομὰς, καιὸς διατίθει τὰ Ρωμαίων, καὶ ὠλυζετο) ἀλλ' ὅδε τῶν Θεοδώρα ἔχοντα ὁ βασιλεὺς. ἐκ δὲ αἰφνίδιος ὡς τὸ θαυμάσιον ἐ κατεδημαγωγήσατ ἀνθρώπους περιβεβλημένος, ἐ λανθάνοντα κόπον ἐν τῇ ψυχῇ περιφέροντας. τὰ γὰρ Βρυεννίῳ λεηλατηθέντα κτήματα ἀπεδόθησαν αὐτῷ καὶ τὰ χρήματα, ἅπερα ἀφείλατο αὐτὸ Θεοδώρα ὁ βασιλεὺς, ὐκ ἐπαύσατο. ἀλλ' ἐντυγχάνουσα περὶ τούτου, ἐ ἐκτίνουσα, τὸ δημόδες πῶτο τῇ καταμεξάμενον εἰπὼν μόνον, δεινῶν ὀργὰ ἀπαίτει μισθὸς, ἀπεπέμψατο. ὕπω δὲ παροξυθεὶς ἐ ὁ Βρύεννος, ἅπερ δεινὰ φρίξων ἐν ἑαυτῷ, καὶ καιρὸν ζητῶν ἐκδικήσεως.

Παραπλησίως δὲ διέθη καὶ πρὸς Ερβέβιον τὸν Φραγγόπυλον, ἄνδρα συσρατευσάμενον τῷ Μανιάκῃ ἐν Σικελίᾳ, ἐ μεγάλα ἔργματα σύναντα, ἐ ἀπ' ἐκείνου τὸ ἴως τότε Ρωμαίους ὠφελεῖν φαιόμενον. παρακαλῶντα δὲ ἐ αὐτὸν, ἐ ἐκτεθέντα τῇ μαγίσραν τιμᾶς τυχεῖν, ὐ μόνον ὐκ ἀξίωσε λόγου, ἀλλὰ ἐ πολλὰ χλευάσας ἐ μυκτήρισας, ἀπεπέμψατο. καὶ ὅπως ἐκ ἀφυὴς ἐ δυσπρόοδος πρὸς τὰς ἐντεύξεις. ὁ δὲ Ερβέβιος, οἷα βάρβαρος ἐ τὸ ὀργὸ ἀκαπέχητος, οἰ μετὰ ταῦτα ἐντυγὼν τὸν ὕβριν ἀγνοῶν δὲ τὸν μελετηθέντα παρὰ τῇ Ρωμαίων συνεδρίῳ, ὐκ ἐκαπόμενον· ἀλλὰ συνδέξων ἀμυνάσθαι τὸν ὑβρισὴν, ἐξαπορᾶμενος ἐπ' εἴκου πορεύθηκε, ἐ ἀφιθεὶς τῇ βασιλεῖ φροσεκτὸν τὰ ἐξώπεια, ἐξῆλθεν οἴκοι. ἐ ἀφὸς τὸν ὁδὸν πραμαθεὶς, ἀπῆλθεν ἐς τὴν τὸν Αρμενιακὸν οἰκίαν αὐτῷ, τῇ Δαβαράμῳ. ἐ κοινολογησάμενος τινὶ τῶν Φράγγων, ὃς ἦν τότε διαπαρμένος ὑπὸ εἰς παραχρῆμα σίαν, ἐ τεσσαρσίας ἀνδρας ἐκ τῶν ὑποφθείρας, ἀπῆρεν ἐκεῖθεν. ἐ ἀπελθὼν ἐν Μηδίᾳ, κοινοπραγεῖ τῇ Σαμὺχ, ἐκεῖσε ἐσφιγμένοι ὄντι πολεμεῖν Ρωμαίοις. ἐ χρόνου μὲν τινα ἀσάλευτος ἦμεινν ὁ ὁμολογία. φρουρισμάτος δέ τινος μεταξὺ τῆ Φράγγων γενομένου, ἐ Τύρκων, ἐ ἐκ τῶν ἐπιβουλεύσαντων ἀλλήλοις ἑ γενῶν, ὁ μὲν Σαμὺχ φροσποιεῖτο τηρεῖν τὰ συνθεμένα. ὁ δὲ Ερβέβιος ἐξαπατᾶς ὡὸ ἐν ὑποπτίᾳ, καὶ αἰρεῖσθαι προείδοκα ἐπίθεσιν, καὶ ὡς Φράγγας παρελθεῖν μὴ ἀσπίς, ἀλλ' ἐπὶ τῆ ὅπλων καθέδραν. ὧν δὲ ἐποίει αἰφνίδιος, μαθημίαν συναίθησιν διδὺς τῇ Σαμὺχ. ὅς ἐκεῖνος λαθάσειν αὐθεὶς, ἀνακαλύπτει τὸ βούλημα, ἐ πρὸ μίαν ἡμέραν ἐξοπλίσας πάσας ὡς εἶχε Τύρκας, ἐπιτίθεται ἀφυλακτουμένοις τοῖς Φράγγοις. οἱ δὲ, καὶ τὸ παράγγελμα τῶ σρατηγῶ ὡς ἵππους ἐν τοῖς χαλινοῖς ἔχοντες, ὡς ἤθουν ἐπὶ ἐπιθέσειν Τύρκων, ναχεῖς τε ἵπποι γίνονται, ἐ ἱρχομένους πόνος φρουπαπτῆσαι. ἐ γίνεται μάχη καρτερὰ, ἐ ἀφὸς μικρὸν ἀπὸ χόντες οἱ Τῦρκοι ἔφυγον. ἐ πίπτουσι μὲν οἱ πλοῖοι, οἱ δὲ λοιποὶ διαθέουσι πρὸς τὸ Χλίατ πεζοὶ ἐ γυμνοί. ὁ δὲ Ερβέβιος ὑποσρέψας ὑπὸ τῶ διωγμῶ ἐν τῇ Φράγγων, κατασκηνοῦται ἐν τῇ παρεμβολῇ συνιβούλευε. ὑπεσχνοῦντο δὲ οἱ Φράγγοι ἀναγκάζοντες, εἰσιέναι ἐν τῇ πόλει τὸ Χλίατ, κοινοπραγίαν ἔχοντες, ἐ ὅρκως μετὰ τῶ ἀμφοτέρως, ἐν αὐτῇ, ἐπαθείας τέ τινος ἐ λουτρὸν μεταχεῖν, καὶ τὸν ἐκ τοῦ πολέμου ἀποκλύσασθαι λύθρον. ἐ δὴ πόλις ἦν ὑγιείμβιος καὶ καθαρτεύουσ, τὸν τοιοῦτον ἀποτινάξασθαι λογισμὸν, καὶ μὴ πάνυ νὶ πεισθεῖν ὅρκῳ ἀλλοτρίῳ καὶ ἀλλο-

cit: eo ia Perſidem réverſo, cum tribus millibus locum renuit, atque hinc inde vagans in planis atque humilibus majoris Armeniæ locis fabitis incurſionibus ditionem Romanam veaabat.) Sed hujus quidem animum non placavit, homo blandiendi ac comitate demulcendi eos qui atrocibus affecti injuriis occultam in animo iram gerunt ignariſſimus. magnopere enim obſecraate Bryennio, ut bona etiam ſibi ſua, quæ ipſi Theodora eripuerat, redderentur, non aſſenſit: ac urgentem vehementius, vulgare illud & protritum farus, confecto opere demum eſſe exigendam mercedem, dimiſit. Bryennius hoc modo ſpretus, diſceſſit animo exaſperato, vindictæ occaſionem expectaturus.

Eumdem ſe Imperator geſſit erga Erbebium Frencopallum, qui vir in Sicilia Maniacæ in bello ſocius fuerat, ac præclara ſtatuerat trophæa, & eaindo in eum uſque diem rei Romanæ ſtuduerat. hunc enim precibus a ſe contendentem, ut magiſterii honore ornaretur, non modo non eſt dignatus aſſenſu, ſed etiam ſubſannatum varie, naſoque ſuſpenſum dimiſit. adeo inhamanus erat, & in congreſſibus difficilis. Erbebius, quippe barbarus & iræ impotens non moderate tulit eam contumeliam, ingnaruſque eorum quæ Romani machinabantur, de vindicta cogitavit: commeatuque domum abeundi ab Imperatore impetrato, in Orientem tranſiit, ac domum ſuam Dabaramam in Armeniaca ſitam provincia ſe contulit: & re cum quibuſdam Fraacis communicata, ibi in hyberna diviſis, ccc eorum corruptis in Mediam ablit iis comitatus, & cum Samucho tunc ibidem degente belli in Romanos gerendi ſocietatem colit. Ea ſocietas cum aliquandiu duraſſet, offenſæ inter Francos & Turcos incidérunt, ac nationes invicem ſibi inſidiari cœperunt. Ac Samuchus quidem pactis ſe ſtare ſimulabat. Erbebius vero ſemper in ſuſpicionibus erat, ſubitumque Turcorum aliquem ia ſe impetum expectabat: ideoque ſuos hortabatur, ne ſecure, ſed armati ſemper dormirent. interim tamen Samucho nullum præbebat ſuarum cogitationum indicium. Tandem Samuchi infidiæ eruperunt. & quadam die omnibas ſals Turcis armaris, prandentes Francos adoritur: quorum hi adventum ſentientes, ſtatim in equos, quos ducis juſſu ſemper paratos habebant, inſiliunt, & Turcis occurrunt: prælioque acri facto, Turci cum aliquandiu reſtiriſſent, pelluntur, majorque eorum pars occiſa, reliqui pedites nudique in urbem Chiat fuga evadunt. Erbebius a perſecutione hoſtium revertens cum ſuis, ſuadebat ut in caſtra ſe reciperent. veram ii urgebant, ut in eamdem urbem (nam cum ejus Amera ſocietas ac pactum ipſis intercedebat) intrarent, in qua recreare ſe, & in balneo cruorem belli abluere poſſent. vehementer inſtabar contra Erbebius, atque obſecrabat ut hanc cupiditatem deponerent, neve nimium fiderent jurijurando hominum diverſæ religionis ac nationis, &

Erbebius. Edit. Pariſ. pag. 795. Francorum & Turcorum ſocietas & diſſidium.

quibus perſuaſum eſſet ſe pliſſime agere ſi multos Chriſtianos interimerent. Sed cum omnibus in eadem ſententia manentibus ſurdo fabulam narraret, tandem cum ipſis in urbem ingreditur, multis eos obteſtatus ut ſibi nonquam non caverent, ſemperque arma ad manus haberent. Sed Franci Chlcat ingreſſi, poſthabitis Erbebii monitis ad lavacra, pocula & convivia ſe contulere. Interim urbis Ameras Aponaſar, re cum Samucho & Sarracenis ibi degentibus communicata, hoſpitibus peregrinorum mandat, ut daro ſignn hoſpites ſuos comprehendant ac vlociant: aut ſi id fieri
Edit. Pariſ. pag. 796. non poſſit, occidant. Poſtquam Franci deliciarum ſarnri, ſomno ſe dederunt, ſignm datur; & eorum alii ſtatim occiduntur, alii capiuntur quidam etiam de muris foras deſilientes evaſerunt. Erbebius captus eſt, & in vinculis aſſervatus. His ita actis, Ameras Imperatorl per internuncios ſignificat, ſe ei ſavere: & qui ipſum rebus inſidiati fuiſſent, eos ſe perdidiſſe, ducemque horum captum detinere.

Cæterum Orientis duces hoc, quo docuimus, modo dimiſſr ab Imperatore, denuo tentandam rem ſtatuerunt. Itaque ſe ad primarium ſyncellum Leonem Strabopondylum conferant, tunc reipublicæ gubernatorem, eoque apud Imperatorem intercedente utuntur: atque orant, ne ipſos ita neglectos atque ignominiæ abjectos Imperator velit, multiſque adductis argumentis, id quoque ad extremum pro-
Imperatoris in præſtantiſſimos contumelia. ponunt: Indignum videri, cives ab Imperatore honores conſequi, cum ii ne pro propugnacula tutari, neque cum hoſte congreſſi umquam ſint: ſe vero, qui ab ineunte ætate pro ipſis propugnaverint & excubarint, ut ſecure alii dormire poſſent, præteriri, neque ex Imperatoris benignitate ullum percipere fructum. Verum Imperator, morolus homo, adinque difficilis, non modo non audiit benigne eam depreeationem, ſed ſupplices etiam contumelioſe dimiſit, ſingulos verbis inſectatus. At vero bl denuo ignominiis ſuperbe affecti, omni eacuſſa ſpe ſremere, animoque eacandeſcere. ne principio quidem pro ſe quiſque ſuſurris Imperatori ennvictari: alterque alterum horrari, ne contumeliam iſtam leviter ferat, ſed ad juſtam vindictam ſeſe paret. poſt in enum collecti cœtum in magno templo, dictis
Conſpiratio. ultro citroque ſacramentis tacirurnitatem & injuriarum perſecutionem ſtipulati, adamantia, quod ajunt, vinculis conſpirationem roborarunt. Ambuſtr ſententia erat, Bryennium quoque in ſocietatem adſciſcendum, qui ad hoc inſtitutum plurimam afferre momenti poſſet, numeroſo præfectus exercitui Macedonico. atque is tentatus, facillime aſſenſit. Proinde in deliberationem venit, cui Imperium re ea animi ſententia ſuccedente deferretur. Idem prorſus omnibus conjuratis viſum, Ambuſto id deberi, ætate, fortitudine & peritia cæteris præſtanti. Verum hic onns illud excutere cupiens, compendia, verborum multitudinem inſtulit. Surgens enim, Illico Romanorum Imperatorem deſignavit magiſtrum Iſaacum Comnenum: auctorque reliquis fuit, idem ut facerent.
pag. 797. Hoc modo cum ſe mutuo devinxiſſent, ac

A φύλων ἀνθρώπων, ἢ δίκαιον ἀκαπτοκοπίαν ὑπὸ θανάτου πολλοὺς Χριστιανοὺς αἴτιον γίνεσθαι. ὡς δὲ λίαν ὑπόπτως τὸν πρόσχυσιν εἶχον, ἀλλὰ πάντες μιᾶς γνώμης γνώμης, ἀπαραίτητον ἐνόδου ἐλογίζοντο, ἄρας ἢ αὐτὸς ἐσθεσι σωὶ αὐτοῖς, πολλὰ πρότερον θορυβήσας καὶ ἀμυστρυράμβος ἢ παραγγείλας ἀμφαπτὸς προσίχειν καὶ ὁ χειρὸν ἀπτχειν τὰ ὅπλα. εἰσιλθόντες ἄνω οἱ Φράγγοι, Ϲ τῇ τὸ σραπγῶ παραγγελμάτων καπηφρονήσαπες, ὁ λυτρὸς καὶ πόπος ἢ ἀκχίας ἦσαν. ὁ δὲ Αμηρᾶς Απωδσαρ, ἅμα τῇ Σαμὶχ ἢ τοῖς ὁ τῇ πόλει Σαρακηνοῖς, βωλδσάμβως, ἢ παραγγείλας τοῖς ξυνοδόχοις, ὅπ τὸ σωίθυμα δοθῇ ἀπτχειν τὰς ἐπιζευγθέντας, καὶ δυσμεῖς, ἃ τὰ φαινόμενα ἀδικήπα ὑποφάττων, τὸν μὲν ὁρμεῖ. ἐπὶ ἢ ἄλις εἶχε τοῖς Φράγγοις ἡ ἀδυπάθεια, καὶ πρὸς ὕπνος ἐτράπεσαν, δὺς τὸ σωμάθαμα ἐπὶ σὶτι θέται Ϲ οἱ μὲν τ Φράγγων δύὸς ὑποφάττουσι, οἱ δὲ ἀπτχέθασαν, τινὶς δὲ καὶ ὑπὸ τῷ τείχος ῥιπτῆνες ἑαυπὸς ἔξω ἐχωσθλῶσι ἐχρυσαν. ἑάλων δὲ καὶ ὁ Ερβέβιος, ἢ πιδηθεὶς φυλάττετο. ὁ δὲ Αμηρᾶς ἐξαπαξάπαντος πᾶσι, ἐξυπηρετεῖται φρὸς τὸν βασιλέα, ὡς πάχα δὴ ὢν αὐτῷ καθηκὼς, ἢ τὰς ἐπιβουλεύσπας τοῖς αὐτὸ πράγμασι ἐξεφθείρας, ἢ τὸν τῶν ἀρχηγὸν ἀπτχών. ἢ τὰ μὲν περὶ τὸν Φραγγόπυλον συνεπείχθη ὧδε.

B Οἱ ἢ τ ἐφίας σραπγοὶ ὑποπιμφθέντες, ὡς εἴρηται, παρὰ τῦ βασιλέως, δέησιν ἐγνωσαν πέμψαι ὑφσαγαγῶν. Ϲ δὴ τῇ φρωτοσυγκέλῳ Λεοντὶ τῇ Στραβοποσδύλῳ προσελθόντες τὰ κοινὰ διοικοῦντα τῇ τότε, μετέπεμψε ἐς ἢ βασιλέα τῦτον φροβάλλονται ἢ μὰ παρὰ τὰς ἄλλας πόλεφ θλίψαι ἐπέπεισε, μᾶλ' ἀτίμως ὑποφερθῆναι. ἢ ἄλλα φροβάλλομαι, * πολλοστὸν ἢ ἐπαγαγόντες, μᾶλ' ἄ- *Lacuna.*
ξιον νέμει τὰς πολίτας μὴν τ βασιλικῶν δ' μερίσασι τιμῶν, μήτε παρ' ἐκαλξὲν εἰρῆνε, μήτε φὸς πολεμίους διαγωνισαμένους ποτέ αὐτὰς ἢ τὰς ἐκ παίδων φροπολεμοῦντας καὶ αγρυπνοῦντας, ἐν αὐθωὺς ὕπνῳ καθεύδοντα, παρορθῶσι, ἢ ὁ βασιλικὴς φιλοτιμίας διαπεσεῖν. ἀλλ' ὅπως ἐρυφὸς ὢν, καὶ δυσπρόσιτος, ὁ μόνον ἐν ἰδίξεσι ὑπίοις ἢ φροσαγομένοις ἐκσέπαι, ἀλλὰ μὴ Ϲ ὕβρεων

D ἀπεπίμφατο τὰς ἐκπας, ἐκφωλίσας ἐκ ἀλόγα ἢ ἐξέπαστον τ ἀνδρῶν ἢ δὲ πρὸ ἀδὴ παρομιάσει, πᾶσαν ἐλπίδα ὑποσκάπτει, ἐσφάδαζε καὶ διαφίστη τῇ θυμῷ. ἢ κατ' ἀρχὰς μὲν, ὡς πέπαιρος ἴσχυε, ἐν ταῖς ὁμιλίαις ὑποθορύζοντες, ἐλοιδορεῖτο τῷ βασιλεῖ, ἢ μὰ πράως ἐσεγκεῖν ἔπαυον παρακαλοῦντες ἑκάστω πρεσεῖαι, ἀλλὰ διαφανῶς παρώρμων πρὸς δικαίαν ἐκδίκησιν. ἔπειτα ἢ ὑφ' ἑαυτῇ μεγάλη γενόμενοι ἑκλησία, καὶ ὅρκως δόντες, ἢ λαβόντες μὰ σιωπᾶσαι, μᾶλ' ἀναχθῆναι, ἀλλὰ τὰς ἐνεβρίσαντας τιμωρήσασθαι, δυσμεῖς (ὅ φασι) ἀδαμαντίνοις ἀσφαλίσαντο τὸν ἐπιβουλεύ. τῇ ἢ Κεκαυμένῳ ἐδόκει, ἢ τὸν Βρυέννιον προσλαβέσθαι συμμάχου, λαβόντα πολὺ ἄρχειν τεταγμένον τῇ Μακεδονικῶν ταγμάτων, καὶ μέγα μέρος ἔσεσθαι μέλλοντα τῦ σπεύσματος. ὡς δὲ καὶ ὑπὸ πείρας αὐτῇ προσυεχθέντος ταχέως ὑπήκοος, λοιπὸν τίνα διεπραπούτο εἰς ἔργον προχορεῦσαι αὐτῶν σὺν βωλόμενος ἀνεκτὸν βασιλέα. ἢ πᾶσιν ἁπλῶς ἐφαίνετο τοῖς συμμέτοις, ὡς καὶ γάρ καὶ ἀνδρία ἢ ἐμπειρία τῇ ἄλλων πρύχων ὁ Κεκαυμένος, ἄξιος εἰς τὰ. ὁ δὲ ἀφ' ἑαυτῦ τὸ βάρος ὑποσείσασθαι σπεύδων, σωπῶμι λόγῳ δίλυσι τὰς πολυλογίας. ἀνασὰς ὦν, ἔθνος βασιλέα Ρωμαίων ἀνεῖπε ἢ μάγιστρον Ισαάκιον ἢ Κομνηνόν. τῦτο δὲ αὐτὸ ποιῆσαι ἢ τοὺς λοιποὺς παρεσκεύασεν. ὕπω ἢ κατασκοπήσαντες ἀλλήλως, ἢ τὸν βα-

λῶ ὡς ἐαυτῶ ἀσφαλισάμενος, τὴν τῆς βασιλέως προσοικοδο-
μήσας πρὸς ἐξόπισθεν, ἕκαστος οἴκαδε τὴν δικὴν ἀπεφοίτησεν.

Ἀρτι δὲ τῶ Βρυέννιος τὰ πραγμάτων αὐτῶ καθισταμένων, ὡς πω ἐδόκει τῆ βασιλεῖ, διαπρᾶξαι πρὸς ἃ ἦκε, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὸν πατρίκιον Ἰωάννην τὸν Ὀψαρᾶν, ἀπεσταλμένον ἐκ βασιλέως μετὰ χρυσίου, ἵν' ὧν τοῖς στρατιώταις διανεμηθῆναι τὸ σταλέν. γινόμενος δὲ κατά τινα τόπον ἐπλημμύρει ὁ ὕστιος ἐκ τῆ θέματι τῆ ἀνατολικῶν, τοῖς Καππαδόκαις δίνεμε τὸν φιλοτρόσυλον. ἐπαύξων δὲ τὰς δόσεις, τῶ πλείονα τῆ τεταγμένου παρέχειν κελεύων, ἀντιπίπτοντα οὐκ ἐᾶν τὸν Ὀψαρᾶν, τῶ μὲ ὑπακούοντα. ἔφασκε δὲ ὑπὸ, μὴ πλημμύρων προδίκως δίδοναι τοῖς στρατιώταις, μηδὲν τῶ βασιλέως περὶ τῶν προσόψων. τῶ δὲ Βρυεννίω ἀτρέμας ἔχειν οὐκόντος, τῶ ποιεῖν σιωπῆ τὸ κεκελεσμένον παρεγύοντος, ἀντειπόντος δὲ τῶ Ὀψαρᾶ τῶ ὀργισθέντι, ἀναθεὶς ἐαυτὸς τῆ θυμῶ, τὸν ὀρθὸν τε ἀνίσχανε, τῶ κανδύλους τῶπο προσείβει. τελευταῖον δὲ τῶ τῆ τείχους τῆς γυναικὸς ἁψάμενος, καταβάλλει τῶπον εἰς γῆν, τῶ δισμὰ πιεζθεὶς, ἐν τῆ ἰδίᾳ ὀφρύσι σαλῆ. αὐτὸς δὲ τὸ βασιλικὸν χρυσίον ἀνείληφως, ἐποιεῖτο τὸ ἧγεμόνιον ὡς ἠβούλετο μεθ' ὑπεροχῶν.

Ἐτυχε δὲ τότε παρεμπεπόλων ἴγγυς ὁ πατέρας Λυκάνθης, τῆ τῆς Παιδῶν τῆ Λυκαόνων ἡγούμενος. ὅπερ τὶ εἰς τὸν Ὀψαρᾶν συμβεβυκὸς ἀκριβῶς, τῆ τυραννίδος ἐπίθεσιν (ἄκριτ γὰρ ἐκ οἶδε) τῶν πραξεων ὑπαλαβών, (ἐκ γὰρ τῶν ἐφοις ἀρχόντων βεβαλλόμενος ἀμύνεσθαι) καθοπλίσας τὰ δύο τῆ ἀνατολικῶν τάγματα ἐπιτίθεται τῆ σκηνῆ τῶ Βρυεννίω, Αὐτοκράτορα τῶν Μιχαὴλ ὀφρύων. τῆ τῶν μὲν δισμὰ κατηχῶν, ὑπολύσει δὲ τῆ τῶ Ὀψαρᾶν τῆ δισμῶν, τῆ τὸν Βρυέννιον αὐτῆ παραδῶς ὅπως ὡς ἔχοι κλοιῶν. χρῆσθαι τότῳ κελεύει ὡς βούλεται. ὁ δὲ ἀνθεὶς τῶς πόδας, ἐ πρᾶττον ὃ θέλει εὐμενὲς γενόμενος, τῶ μὲν Βρυεννίω ἀθέως ἐξορύττει τοὺς ὀφθαλμούς, ἐ ἐς βασιλέα τοῦτον διασωθῆναι ἐπέμπει, μεμύσας τῆ τῶν πλημθῶσιν ἀποσταίων. ὁ δὲ προσίμβα τῆ τόπῳ, ὡς πάχατῶ εἰς τὸν λοιπὸν λαὸν διαφράττων ὄχλομαι. τῆ ὁ μὲν Βρυέννιος τοιαῦτα ἀπέδωκε δίκας τῆς ἑαυτοῦ προπετείας τῆ αὐθαδείας, ἵνα μὲ λέγωμῆ αἰσίας. οἱ δὲ κατὰ τὸ θέμα τῶν ἀνατολικῶν τὰς οἰκείας ἔχοντες ἀρχοντας, ὁ πρόεδρος Ῥωμανὸς ὁ Σκληρὸς (ἦν γὰρ αὐθ' αὐτὸς ἔξω τῆ ὁμωμοκότων) ὁ Βαΐρτζος, ὁ Βοτανειάτης, οἱ Βασιλείου τοῦ Ἀργυροῦ παῖδες, τῆ ὁ λοιπὸς ὅμιλος, τῶν μὲν ὄσα ὑρμισθῆς, τῆ ἀρχῶν λοιπασίας ἀλλαχόθεν προσμίσαντες. ἐπεὶ δὲ ἐπύθοντο τὰ κατὰ τὸν Βρυέννιον, τῆ αἴας ἑαυτὸν οὖσας φρουβλαβῶς καθυπέβαλε τύχας, ἐντραχῶς λογισάμενοι, ὡς ἐπαξόμενος αὐτὸς ἀποφήνει τὴν συνωμοσίαν, τῆ σὺν αἷς ἀλλὸν τοῖς συνωμόταις τὸ τέλος ἐπινεχθήσεται, ἅραντες ἅπαντες, ἀπήρχοντο ἐν Παφλαγονίᾳ κῆ ἐς Καισάρειαν (οἷκος δὲ ἦ Καισαρεῦσι τῶ Μαγίστρου Ἰσαακίου τῶ Κομνηνοῦ) κατελαβόντες δὲ τῆ αὐτὸν ὑρμῶντα ἔτι, ἀνεῶσι τῆ ἄκοντα, τῆ ἤρχοντα μετ' αὐτῶ κατά τινα τῶπον ὁμαλὸν, τῆ πλάτος ἱκανὸν ἔχοντα, Γυναίκειον τόπον καπωνομάζεται. ἀμείσει τοὺς πλησιοχώρους ἀθροίσαντες στρατιώτας, τῆ τοὺς ὅσοι πυθόμενοι τὰ πεισθέντα παρεγένοντο, μὴ πάντων αὐτῆ ἀναχορήσαι τῶν Αὐτοκράτορα βασιλέα Ῥωμαίων, ὀγδόῳ ἄγοντος τότε τῶ Ἰουλίου μηνὸς, τῆς ἰνδ. τῶ χρῆ. ἔτους.

Ἀναχορηθεὶς δὲ βασιλεὺς, στρατοπεδεύσας ὀχυρᾶς πυξάμβος, προσίμβα τῆ τόπῳ, ἐκδεχόμενος ἄθροισθῆναι καὶ τοὺς λοιποὺς, ὁπόσοι μετεχάσασι τῆς συνωμοσίας. πλέον δὲ αὐτὸν

A quantum res ferebat inſtitutum roboraſſent, accepto ab Imperatore commeatu, domum quivis ſuam, ut putabatur, diſceſſerunt.

Jam & Bryennius rebus ſuis ex arbitrio Imperatoris conſtitutis, in Orientem abibat. Comitabatur eum patricius Joannes Opſaras, nuſſus ab Imperatore cum auro, ut militibus ſtipendia numeraret. Cum perveniſſent in ſupinam quamdam planiciem in Orientali provincia, Cappadocibus Bryennius pendere cœpit, quæ ex liberalitate Imperatoris debebantur. Ibi cum plura dari juberet, quam Imperator mandaverat, adverſarium habuit Opſaram, non audere ſe dicentem

B quicquam addere injuſſu Imperatoris. cumque Bryennius eam quieſcere, & omiſſis verbis ſuum mandatum exequi juberet, ac Opſaras ferocius repugnaret, ira inflammatus Bryennius a ſella proſiluit, & Opſaram pugnis cecidit, tandemque crinibus & barba correptum humi proſtravit, & vinculis injectis in ſuo rentorio aſſervavit. ipſe aurum Imperatorium accepit, ac ſtipendia diſtribuit, augeos ea pro ſuo arbitrio.

In propioquo caſtra tum forte habebat Lycanthes patricius, Lycaonibus & Piſidiæ præfectus. Is de male tractato Opſara nuncio accepto, ſuſpicatus (id quod probabile erat) rem eam ad tyrannidis

C affectationem ſpectare, ignarus quippe conſilii a ducibus Orientalibus imii, duas Orientales legiones armat: Michaelumque Imperatorem celebrans, tentorium Bryennii capit, Bryenoium vincit, eumque in poteſtatem Opſaræ vinculis ſoluto dedit. hic eam noctus licentiam, Bryenulo ſtarim oculos effodit, & vinctum ad Imperatorem mittit, deſectionem ab eo tentoram ſimul exponens. Ipſe eo loci commorator, ſcilicet, ut reliquam diſtributionem conficeret. Has ſuæ temeritatis ac pertinaciæ, ne dicam ſtoliditatis, pœnas dedit Brienius. At principes viri qui in Orientali provincia habitabant, præſes Romanus Durus (nam & is conjurationis erat ſocius) Bartza, Botaniátes,

D Baſilii Argyri filii, & reliqui, cum hactenus ſe continuiſſent, & deſectionis initium aliunde expectaſſent: poſtquam inaudiverunt in quam ſe ſua væcordia conjeciſſet calamitatem Bryeonius, callide reputantes eum quæſtione adhibita conſpirationem indicaturum, & rem ejus ſociis male ceſſuram: univerſi in Paphlagoniam Caſtamonem (ſic appellabatur domus Iſaacii Comneni) ſe conferunt: cumque ipſum quoque adhuc quieſcentem deprehenderent, excitant vel invitum, ac cum eo veniunt ad Gunaria, qui eſt locus planus atque amplus: eo convocatis qui in vicinia erant militibus, etiam ſponte ſua

E multis eo cognito res novas agitari conflocntibus, omnium conſenſu Iſaacium Comnenum Imperatorem ſalutant, die octavo Junii menſis, Indictione x, anno mundi ɩɔɔ ɛɩɔ ϡ Lxv.

Imperator creatus, caſtris communitis eo loco permanſit, reliquorum etiam conjurationis popularium expectans adventum. Ne autem citius profiliret, ſed moram perſerret, maxime eum tarditas Ambuſti movit. Cujus de

Bryennius ab Opſara excæcatur.

Edit. Pariſ. pag. 798.

Iſaacius Comnenus Imperator contra Seraſtocratem creatus.

cauſa cum ſecum diſputaret, venit quidam ex Oriente nuncius, indicans eum mutata ſententia, & jurejurando ſpreto, Stratiotici rebus ſtudere, exercitumque contrahere ad debellandum adverſarios. hæc res non levem ſolicitudinem atque perturbationem attulit Comneno, talem hoſtem a tergo habere intelligenti ſore periculoſiſſimum. itaque ſa caſtris continuit, dum certi aliquid cognoſceret. Cæterum Ambuſto, tametſi in eadem ſententia perſtabat, cauſa cunctandi hæc fuit. Quo tempore Byzantio domum proficiſcebatur, Nicomediæ in curſorem Imperatorium incidérat, atque hunc Nicetæ Xylinitæ domi logothetæ ſimplicibus ac militaribus verbis hæc juſſerat indicare: Quantum video frater, dominus tuus Imperator Comnenum & me pro nihilo putavit, noſtriſque petitionibus contumelioſe rejectis domum nos dimiſit. Scito ergo, nos abire. Ille autem, & tu, ſi improbatis noſtrum diſceſſum, nos miſſis copiis vel invitos retrahita. Hæc cum dixiſſet tabellario, ket inſtitutum intentius eſt proſecutus. Poſtquam domum venit, & Comnenum quieſcere ſenſit, perinde ac ſi nihil ei com hoc negotio rei eſſet: haud leviter vereri ac metuere cœpit, ne Comnenus & reliqui mutata ſententia ſilentio ſupprimere vellent conjurationem: itaque ipſe ſolus defectionis pœnas lueret, ut qui ſeipſum jam iſto ad logothetam mandato prodidiſſet. Itaque circumſpiciebat ac meditabatur, quonam modo ſeipſum tutum redderet. nam neque paratum habebat exercitum, & quos ſecum habebat, non videbantur ſufficere ad bellum contra Imperatorem gerendum, maxime quod cum exercitibus iſtarum regionum nondum collocutus fuerat, neque conſtabat utrum ei ſe illi eſſent daturi. Eapropter ceſſabat: & iis qui non ſatis conſilia ipſius aſſequebantur, tergiverſari videbatur. Et erant iis locis in hybernia duæ Franciæ legiones, ac una Roſſica: de quibus magna eum renebat ſolicitudo, ne iis conjuratio ſuboleret, ab iiſque comprehenſus Imperatori mitteretur. Hæc ergo omnia Ambuſtus metuens, tantiſper dum ſe in tuto collocaſſet, rem differebat. Jam autem negotium aggreſſurus, primo omnium conſpirationem famulis cognatiſque ſuis detegit: & jam agmine virorum circiter mille ſtipatus, exinde etiam eorum animos, quibus minus certo fidebat, tentavit: ſingulatim principio nobiliores ejus loci periclitans, deinde paulatim ſortiores ac bellicoſiores. quibus in ſuam ſententiam pertractis, poſtea multitudinem quoque ſibi concilíare aggreſſus eſt. Etenim litteras finxit, quibus ab Imperatore juberetur, acceptis tribus ſociorum, & duabus Colonienſium ac Chaldorum legionibus, adverſus Samuchum proficiſci. Has quinque legiones in campum ad Nicopolin convenire juſſit, atque hac eſt uſus in iis ſibi obſtringendis arte. Singulis diebus adnumium fingens, ſummo mane eques exibat: ac procul ab aliis ſubſiſtens, primo ducem ad ſe vocabat, eique ſuo inſtituto expoſito oſtendebat aut moriendum, aut aſſentiendum eſſe. Deinde ſingulatim ordines eodem modo ac con-

Proditus Ambuſti conſilio.

Edit. Pariſ. pag. 799.

368

Α χαρτηρεῖν αἰτήσειδι, ἢ μὴ φοβεῖσθαι, ἀπὸ Κεκαυμένης βραδύτης. ἀγανακτήσαντα δὲ αὐτῷ, ἢ τὸ αἴτιον ζητοῦντι τῆς βραδυτῆτος, ἄγγελόν τις ἐκ τῆς ἑῴας ἐλθὼν, ἀπήγγειλεν ὡς μεταμεληθεὶς ἐκεῖνος ἅπερ τε δοθέντων ὅρκων ἀλίσκεται, & πὰ βασιλέως φρονεῖ, ἢ λαὸν ἀθροίζει ἐφ' ᾧ τοῖς ἀντάρσαις ἐπιθήσεσθαι. αὐτὸν δὲ ἀγγελία, ὡς οἷς μικρὰν ἀγανάκτησιν ἢ παραχὴν ἐνέβαλε πὸς περὶ τὸν Κομνηνὸν, οἱ μέλλοντες ἕξειν τοῦτον ἐχθρὸν πῦ πάντων· διὸ ἢ ἐπαρθῆναι ἐπ πῇ χάρᾳ μαθεῖν τὰν ἀληθειαν ἐσεγνώμενοι· ἀλλ' οἱ μὲν ἦσαν ἐν πίστει. ὁ δὲ Κεκαυμένος ἔμενεν τὸν οἰκεῖον γνώμην φυλάττων τοῖς συνωμόταις. ἐπεῖχε δὲ ἑαυτὸν, ἢ ἐβράδυνεν ἢ τοιαύτην αἰτίαν. ὅτι πὸς βασιλέως ἐξειλεῖν ἀπενόει ἐπ' οἴκου, γνώμῃς ἐν Νικομηδείᾳ, ἢ παχυδρόμῳ συνιστάσας βασιλικῷ, μηνύει δὲ αὐτῷ πῇ λογοθέτῃ πῷ δρόμου Νικήτᾳ πῇ Ξυλινίτῃ, δι' ἀφελῶν ἢ στρατιωτικῶν ῥημάτων· ὡς εἶδα, ᾧ ἀδελφὲ, ὁ σὸς αὐχὴς ἢ βασιλεὺς παρεῖδε λογισάμενος τὸν Κομνηνὸν ἢ ἐμὲ, ἢ πὰς δύσεις ἡμῶν ἀποπεμψάμενος, ἀτίμως ἐπ' οἴκου ἀπαγόμενον. ἀλλ' ἴθι, ὅτι ἡμεῖς ἄπειμι. ὁ δὲ ἄμα σοὶ εἰ ἀπαρέσκειδε τῇ ἡμετέρᾳ ὑποχωρήσει, ὑποστρέψαι ἢ ἄκοντας εἰς τοιπίσω παρασκεύασαι, ἀποχειλαπὸς δύναμιν. ἢ ταῦτα μὲν εἰπὼν πῇ παχυδρόμῳ, πῆς πορείας συνεπανήγαγεν ἔσχιν. ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀεὶ γνώσιν, ἢ ὁ Κομνηνὸς ἤρμει, ὡς τάχα μηδὲν μεῖζον τῶν ἤργμ, οἷς ὁρμὴν ἐνέπιπτε, ἢ δείματι αὐτὸν ἐπάρασπε, διδόσι μέπως ὁ Κομνηνὸς ἢ οἱ πῆς συνωμοσίας μέτοχοι ἑπέρᾳ γνώμῃ σωσπῦ, σιγῇ βουλεύσει καλύψαι τὼ ἐπιβουλὼ, & μέτος αὐτὸς δ' ὕστερας κομίσηται πῆς ὑποψίας, οἷς ἤδη καπαφανῆ ἑαυτὸν θεὶς ἢ τῷ μεμύσπαι. ἢ ἰσαίπτων καὶ ἐμιλεῖτο, πᾶς ἂν τίνα ἧκον ἑαυτῷ πεισπήσεται τὼν ἀσφάλειαν. ὑπ ἢ δυνάμιν προυτρεπομένῳ εἶχεν, ὑπ ἀφοσῶσα ἑαυτὴν ἐδόκει ἀντιπαρατάττεδαι βασιλείαν Ῥωμαίων. πλέον δ' ὅτι μηδὲ κοινολογησάμενος πῖς ἐπιχωρίοις στρατεύμασιν ὧν, μηδὲ πληροφορίας ἀνηκέσας, εἰ ἀφοσδιχθήσονται. ἢ ἧς τῶν ἤργων, ἢ ἀναδυῆναι ἐδόκει πῖς μὴ καλῶς ἐσεχασμένοις τῇ αὐτ' αὐτῷ. τυχὸν ἢ τῇ τότε καιρῷ δύο τάγματα Φραγγικὰ, ἢ Ῥωσικὸν ἦν, ἐπιχωριάζοντα τῇ τόπῳ πρὸς παρασκευασίαν· περὶ ὧν πλέον ἐφρόντιζεν, ἵνα μὴ συναισθόμενος γνώμης συλληφθείς ὑπ' αὐτῷ, ἐπιπροδείη τῷ βασιλεῖ. ταῦτα πάντα διδοικὼς, ἐπεῖχεν αὐτὸν μηχεῖς ἐν ἀσφαλείᾳ περιποιήσεται ἑαυτῷ. ἤδη δὲ μέλλων ἐπιχειρεῖν τῇ ἤργῳ, ἢ πῖς ἑαυτῷ Θῴαπωσι ἢ συγγενέσι φράσας ἢ ἐπιβουλὼ ἀνακαλύψας, ἢ ἤδη χεῖρας περὶ αὐτὸν συσπασμένος ἀνδρῶν χιλίων, λοιπὸν ἢ ἤρξατο βεβαίων ἀποπειρᾶδαι ἤρχεν, καδ' ἵνα μὲν φόβου τῇ ἐπισημοτέρων τὸ τόπο ἀπόμβος, εἶτα & κῇ μικρὸν τῇ γνωιμωτέρων ἢ τῇ στρατιωτικῶν ἀπειρομένος. ἐπεὶ δὲ ἐδοκίμδη πᾶς πῖς ἐπισημοτέρους φρὸς ἑαυτὸν ἐπαναγάδαι, λοιπὸν ἄρξατο & πῖς πλήδεσι παρέχειν πεῖρας· γράμματα δὲ πλασάμβος βασιλικὰ, ὡς εἴη φοσταγμένον αὐτῷ ἀπελκρότι πὰ τῶν συμμάχων τεῖα τάγματα, ἢ πὲς δύο τῶν τι Κολωνειτῶν ἢ τῇ Χαλδίων, ἀπελθεῖν κῇ τῶ Σαμὴχ, ἢ πὰ πίστι ταῦτα κῇ ἐπιβάδι πῆς Νικοπόλεως ἀθροιδῆναι πελω-

σας, ὕπω τὼν πεῖρας φοσήγαγεν. ἐφ' ἑκάστῃ δὲ ἡμέρᾳ ἀδήμιον πλατόμβος, φαίδων ἐξεπαζόμβος, ἢ πόρρω τῶν ἄλλων ἀφιεὶς, φοῦπον μὲν ἐκάλει τὸν ἡγεμόνα, ἢ ἐ βυλὴν ἀπεκλυπτεν, ὡς ἀνάγκη τοὶν δυοῖν θάτερον φράξαι, ἀ συνθέδαι πῖς παρ' αὐτὸ λεγομένοις, ἀ ἢ ἀσφαλῆς ἀφαίρεσιν

ὑποσήσθαι. εἶτα πάξω μὲν ἐκάλει, ἢ πάλιν ἄλλω, καὶ τὸν ἴσον τρόπον ποιῶν, πάσπερ ἢ ἄκοντας ἤρκιστ. ἢ πρῶτον μὲν ὑπηγάγετο τὰ δύο Ρωμαϊκὰ πάγματα, μετ' ἐκεῖνα δὲ ἢ τὰς αἰσείας, ὕστατα δὲ ἢ τὰς ἐξ ἑῴων προτάγματα τὰς προσβολάς. ῥᾳδίως δὲ πάσας ἐπεκλιξάμενος, ἢ ὅρκῳ ἐμπεδωσάμενος, ἢ ἐδν ἐν τῇ ἀρχῇ γνώμῃ, τὸς Σεβαστοκρατορίσσας ἢ τὰς Μελιτηνὰς, ἢ τὰς ἐκ τῆς Τιφρικῆς ἢ ἕ λοιπῶν Ἀρμενίων ἄρχοντας συναγαγὼν ἐκ τῶν θρόνων ἢ στρατιώτας, ἤλασε τὰς πορείας, προάγων τὸ πανστράτιον ἐπὶ τὰς πύλας τὰς τῶν Κομνηνῶν. * Καὶ ἐπεὶ ἐκεῖνοι ἀπηλλάγησαν, ἢ οἱ ἐδν, μάστακες καὶ καπετανικὸς ὑπάρχων, πλημπόρους ἀπὸ κάστρου μετὰ ἐκείνους ἢ Σαρδαλειώτορες γίνονται. ὅμως προσέμβαλε τὸν ἐκείνου παρατάξαι. ὁ δὲ ἐν τῇ κατόπτρᾳ, καὶ τὸ πάγμα τῆς Ἀρμενιακῆς, ἢ ἄκον, ὑπεγόλμους, ἢ τὰς τῶν Θρᾳκῶν μαστόρας, ἃς μὲν ἐσόπτας, ἃς δὲ ἄκοντας, καὶ τὸν πορείαν ἐπιτείνας, ἐλθὼν ὑποπτεύεται τὴν Καμηλιωφ. τὸν οὖν ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀσφαλεῖ τὰ κατ' αὐτὸν εἶναι νομίσας, τὸν μὲν γυναῖκα, * ἢ ἐν ἀχῇ πλεῖστον, ἐν αὐτῇ τῇ αὐτοκέλφῳ παραδὺς, ἐκπέμπει πρὸς τὸ φρούριον τὸν Πημόλισσαν. Πέτρα δὲ ἐ Πημόλισσα, παρὰ τὸ χεῖλος κειμένη τῶ Ἅλυος ποταμοῦ. αὐτὸς δὲ ἅρας μετὰ πάσης τῆ στρατῷ, ἢ τὸν Σαγγάριον περαιωθεὶς ποταμὸν, ἀπήρχετο χολῇ, καὶ βάδην πρὸς Νίκαιαν, ὑμαίμφιες τε ἢ ἀδιφημέμβως. ἐγνώκει γὰρ αὐτὸν παραπαίμβως, ὁρμητήριον ἔχων πρὸς τὰ τῆς τύχης ἀβέβαια, ἢ ἅπως ἐπὶ τὰ πρόσω χωρεῖν. ἐδίδε δὲ καὶ καιρὸν ἀναχωρήσεως τοῖς στρατιώταις ἢ τοῖς στρατηγοῖς, πᾶς ὅσον πίστιν ἐπῆρεν τῇ βασιλεῖ. ἢ γὰρ δὴ καὶ μαθόντος ὅτι τὸν πρὸς Νίκαιαν ἐλάσειν αὐτῷ, ὑπεχώρων ἠρέμα, καὶ δηλούτω. οἱ μὲν στρατιῶται, ἑκάστου ἄκαστος ἀπὸν, οἷα πικὲ γυναικὸς καὶ παίδων καὶ τῆ ἄλλων δηλοῖς ἀναγκαιοτήτων. οἱ δὲ στρατηγοὶ, ἀπήεσαν πρὸς βασιλέα, ἄγγελοι τῆς ἀφίξεως τῶ Κομνηνῶ τότῳ γινόμενοι. ἔσαν δὲ Λυκάονθς τε τῆ ἀνατολικῶν ἐπαρχῶν πραμάτων, * Θεοφύλακτος ὁ Μαιάεις, ἢ Πτνόμιος ὁ Ἴβηρ, τῆς φάλαγγος τῆ Χαρσιανῶν ἡγεμονεύοντες, ἢ ἄλλοι πολλοὶ κ λίαν ἔχοντες τὸ ἐπίσαμον.

Ἦδε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς γνωδώσης αὐτῷ τῆς ἀποστασίας, καὶ ὅτι πιρ ἡ πᾶσα Ρωμαϊκὴ χνὴρ, πλὴν ὀλίγων, ἐταίνηται κατ' αὐτοῦ, πρίσβεις μὲν πικὲ εἰρήνης αἰτε ἐδικίρασε πέμπειν, ἀρχὰς τε τῆς ἐξουσίας ἵνς ἐχούσης, καὶ φλεγμολῶ τῇ πραγμάτων, ὑτρεπίζετο καὶ αὐτὸς καὶ πρὸς ἀντιπαράταξιν τὸν ὑόστα τρόπον ὡπλίζετο. μπεσελάμβως γὰρ τὰς δυτικὰς ἀπάσας δυνάμεις, καὶ ἄρχειν πάντων ἀπὸ τῆ Μακεδόνων τάξας τὸς ἐκ γένους λαμπροῦ καὶ ἐκ προγεγραμμένων ἀρισδμάτων δόξαν μεγάλην φανέντας, ἀξιώμασί τε καὶ δώροις καὶ ζῳνομαῖς χρημάτων ἀφθόνως φιλοφρονούμβως καὶ τὸς ἐγμένας καὶ τὸς στρατώτας. τὰ παρακλήσια δὲ ποιήσας ἢ πρὸς τὰ μὲν συναπαχθέντα ἤδη πάγματα τῆ Κομνηνῶ, ὅτι τὸς ἀνατολικὸς, καὶ τὸς ἐκ τῶ Χαρσιανοῦ, εἰ στρατηγὸν αὐτοκράτορα καὶ ἄρχοντα αὐτῆ προβαλόμβος τὸν δομέστικον τῆς ἀνατολῆς Θεόδωρον, τὸν τῆς βασιλίσσης Θεοδώρας ἀνεψιὸν, παραδὺς αὐτῷ καὶ συνάρχοντα καὶ σύμβουλον, ὡς ἂν ἐν πολλοῖς ἀγωνίσμασι κατωθλημένον ἄνδρα, ἀδελφὸν ὑπάρχοντα τῆς γυναικὸς τοῦ Κομνηνοῦ, τὸν μάγιστρον Λαρὰν καὶ * Δούκαν, ἐκπέμπει πρὸς ἀντιπαράταξιν τῆ Κομνηνῶ. ἀναλαβόντες οὖν οὗτοι οἱ δύο τὰς εἰρημένας δυνάμεις, ἢ διὰ τῆς ἀντιπόρου Σμυρνῆς τῆς Χρυσουπόλεως περαιωθέντες, ἀπῆλθον ἐν Νικομηδείᾳ. ἐκεῖσε τε γενόμενοι, πέμψαντες καθαιρεῦσι τὸν τοῦ Σαγγάριος ποταμοῦ γέφυραν, ἵνα μὲ ὕκολος εἴη τῆ Κομνηνῶ

* οἱ δὲ τὸ Θρᾳκῶν

* Καὶ ἐπεὶ ἐκεῖνοι ἀπηλλάγησαν, ἢ οἱ ἐδν, μάστακες καὶ καπετανικὸς ὑπάρχων, πλημπόρους ἀπὸ κάστρου μετὰ ἐκείνους ἢ Σαρδαλειώτορες γίνονται. ὅμως προσέμβαλε τὸν ἐκείνου παρατάξαι.

* ἢ ἐν ἀχῇ πλεῖστον, ἐν αὐτῇ τῇ αὐτοκέλφῳ παραδὺς, ἐκπέμπει πρὸς τὸ φρούριον τὸν Πημόλισσαν. Πέτρα δὲ ἐ Πημόλισσα, παρὰ τὸ χεῖλος κειμένη τῶ Ἅλυος ποταμοῦ. αὐτὸς δὲ ἅρας μετὰ πάσης τῆ στρατῷ, ἢ τὸν Σαγγάριον περαιωθεὶς ποταμὸν, ἀπήρχετο χολῇ, καὶ βάδην πρὸς Νίκαιαν, ὑμαίμφιες τε ἢ ἀδιφημέμβως. ἐγνώκει γὰρ αὐτὸν παραπαίμβως, ὁρμητήριον ἔχων πρὸς τὰ τῆς τύχης ἀβέβαια, ἢ ἅπως ἐπὶ τὰ πρόσω χωρεῖν. ἐδίδε δὲ καὶ καιρὸν ἀναχωρήσεως τοῖς στρατιώταις ἢ τοῖς στρατηγοῖς, πᾶς ὅσον πίστιν ἐπῆρεν τῇ βασιλεῖ. ἢ γὰρ δὴ καὶ μαθόντος ὅτι τὸν πρὸς Νίκαιαν ἐλάσειν αὐτῷ, ὑπεχώρων ἠρέμα, καὶ δηλούτω. οἱ μὲν στρατιῶται, ἑκάστου ἄκαστος ἀπὸν, οἷα πικὲ γυναικὸς καὶ παίδων καὶ τῆ ἄλλων δηλοῖς ἀναγκαιοτήτων. οἱ δὲ στρατηγοὶ, ἀπήεσαν πρὸς βασιλέα, ἄγγελοι τῆς ἀφίξεως τῶ Κομνηνῶ τότῳ γινόμενοι. ἔσαν δὲ Λυκάονθς τε τῆ ἀνατολικῶν ἐπαρχῶν πραμάτων, * Θεοφύλακτος ὁ Μαιάεις, ἢ Πτνόμιος ὁ Ἴβηρ, τῆς φάλαγγος τῆ Χαρσιανῶν ἡγεμονεύοντες, ἢ ἄλλοι πολλοὶ κ λίαν ἔχοντες τὸ ἐπίσαμον.

* Δούκα τὸν Βαλγαρον. Scylitz.

ditione. Atque hoc pacto omnes etiam invitos ed fecramentum dicendum fibi zdegit. Primo Romanas legiones duas, deinde domefticas, poftea etiam peregrinas tentavit. quibus ipfis quoque facile perculfis, juramentoque obftrictis, jam metu vacuus, collectis Sebaftenis, Meliteais, Tephricanis, reliquifque Armeniis ducibus ac militibus iter eft ingreffus, nuncio ad Comnenum præmiffo, *

* fua fe refte compofuiffe, jamque cum valido copiæ adventare. Hæc ei nuntiat Scylitza.

Comnenus, qui hactenus timidus fuerat, atque pavidus, enimum recepit hoc vifo, eftque factus audacior: zdvenerum tamen Ambufti exfpectavit. Is in itinere Armeniacam etiam legionem, quamquam nolentem, fui juris fecit, provinciæ principibus partim ultro fe ei zdjungentibus, partim hoc ut facerent coactis. atque itineribus magnis ed Comnenum veoit. Comnenus omnia jam fua extra periculum effe arbitrans, uxorem & thefaurum Joannl fratri fuo germano tredit, Pemoliffamque zmendat, quod eft rupi infitum caftellum ad ripam Alys fluvii. Ipfe cum univerfo exercitu Sangarium emnem tranfgreffus, fauftis acclamationibus & gratulationibus celebratus, lento inceffu ed Nicæam tendit. noverat enim, fi hac urbe potiretur, fe ad incerta fortunæ ea pro receptaculo uti poffe: & tempus concedebat exercitibus ac ducibus Imperatori adhuc fidem fetventibus, ea urbe excedendi. Etenim cognito edventu Comneni, qui Nicæa erent duces atque milites, urbe relicta: milites dilepfi, domum quifque fuem fe receperunt, de uxoribus, liberis, aliifque charifimis rebus folliciti: duces ad Imperatorem difcefferunt, nuntium ei de zdventu Comneni edfereotes. Hi erant, Lychantes Orienrelium dux copiarum, Theophylactus Mauiaces, & Pnyemius Iberus, Charfianiterum phalangis duces, multique elii non edoxodum illuftres.

Apparatus Strategicus in Comnenum.

Imperator, ut de ea defectione refcivit, ac contra fe fere omnes Romanorum copias coortas eudivit, legatos de pace mittere noluit, initio rerum novarum zdhuc omnibus ftagrantibus. Itaque ut res in præfentia ferebane, ipfe quoque ad bellum fe parer. Omnes Occidentales copias evocat, infque Macedones duces præficit, genere & rebus geftis illuftres: & cum duces, tum milites honoribus ac largitionibus & congiario demeretur. Eodem modo tractet etiam Orienteles exercitus, qui ad Comnenum non defecerant, & Charfienos: illique Imperatorem præficit domeftícum Orientis Theodotum, Theodoræ Auguftæ eunuchum, adjuncto ei collega ac conſiliario Aerone Duce magiſtro, fratre uxoris Comneni, viro multis certeminibus exercitato. Hos ergo duos cum copiis mittit adverſus Comnenum, lique a Chryſopoli trajecerunt, & Nicomediam venerunt: inde miſſis qui Sangarii pontem dejicient, ne facile accedere poſſet Comnenus, ſed circuite uti co-

Digitized by Google

actus non falleret. Hinc ad Sophonem montem progrediuntur: ac poſitis ibi munitiſque caſtris, bello ſe parant.

Comnenus autem, qui in omnes partes dimiſſis exploratoribus nihil eorum quæ fiebant ignorabat, cum renuntiaretur, domeſticum cum ſuis jam radices Sophonis occupaſſe, celeriter profectus Niceam primo aditu occupat: ibique depoſitis opibus ſuis atque ſuperfluis impedimentis, urbe ea præſidio munita, caſtra metatus eſt ad ſeptentrionalem Niceæ partem, XII fere ab urbe ſtadiis. Cum ab utraque parte milites e caſtris pabulatum proceſſiſſent, alterique in alteros incidiſſent, ut erant geotiles cognati, amicique inter ſe: hortati ſunt Imperatorii Comnenios, ut ad Imperatorem a Comneno deficerent, tyranno ac perduelle: neque ob unius hominis cupiditatem eo ſe darent, ubi paulo poſt exauctorati, ac fortunis everſi, etiam de amittendis oculis eſſent periclitaturi. Contra Comnenii Imperatoris ſuadebant, ut ab eo qui nomen ſolum Imperatoris gereret, homo alioqui putidus, & delirus ſenex, atque inutilis, & qui a ſpadonibus regeretur, tranſirent ad Comnenum, virum bello clarum, & geſtis Imperiis illuſtrem: ob quæ univerſa Romanorum vis in ipſum, veluti a circulo ad unum punctum omnes lineæ, unanimi & conſtanti voluntate confluxiſſent. Neutri tameo alteros permoverunt. Atque fiebat hoc dedita opera utrinque ducibus eos mittentibus, qui ad talia colloquia tractanda erant idonei, ut oratione ad ſe alteros attraherent. Tentatis aliquendiu utrinque animis, & nemine aſſentiente, Comnenus interim ſuos quam parciſſime lignatum pabulatumque ire jubet, neque procul a caſtris diſcedere. Hoc domeſticus, & præcipue Macedones præ metu fieri opinati, prælio decernendum ſtatuunt. Quibus cum reliqui vel inviti obtemperarent, caſtra Imperatorii transferuat ad Petroam, qui locus a caſtris hoſtium aberat XV fere ſtadiis. Cum adverſi exercitus ita in propinquo eſſent, & a ducibus pugnandi facultatem poſcerent, Comnenus ſuis obſequens educit, aciemque inſtruit, & ſiniſtro cornu Ambuſtum, dextro Romanum Durum præficit, ipſe medium tuens. Domeſticus quoque & Aaron paſſi ſunt perſuaderi ſibi, ut ad pugnam prodirent, aciemque aciei hoſtium opponerent. Dextrum cornu tenuit Baſilius Trachaniota, Occidentis tum ductor, omniumque Macedonum genere prudentia ac peritia excellentiſſimus, auctoritateque primus. Siniſtrum Aaroni mandatum fuit, ducibus Lycaneba, Pnyemio & Randulpho patricio Franco. Commiſſum eſt prælium in loco qui Ades, id eſt orcus nominatur ab incolis. Ibi Aaron dextrum cornu hoſtium pellit, fuſoſque ad caſtra uſque perſequitur, capto Romano Duro. quod niſi cum nimia cautio a diripiendis caſtris hoſtium abſtinuiſſet, utique integra fuiſſet potitus victoria, ſi εἰς αὐτὰς ἔφοδος, ἀλλὰ μὴ πιεζόμενοι μὴ λαβόντες. ἐπεὶδὴ τὰ ἀπωτέρω ἄντες, ἀπῆλθον εἰς τὸ ὄρος τὸν Σόφωνα. κἀκεῖσε στρατοπεδεύσαν πυξάμβοι ὀχυρὰν, τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἐξάρτυρον.

Καὶ ὁ Κομνηνὸς δὲ ἅπαντα τὸν σκοπὸν ἐκπέμπων, καὶ κατοπτῆρας, ὥστε μηδὲν τῶν γινομένων ἀγνοεῖσθαι αὐτῷ, ἐπείπερ ἔμαθε τὰς ἀκροφείας τὸ Σόφωνος ἤδη κατεχεῖν τοὺς περὶ τὸ δομέστικον, καὶ αὐτὸς τὰχυτέρισας καταλαμβάνει τὴν Νίκαιαν. καὶ πάντας ἐξ ὁρμῆς ὑπὲρ γηγενοῦς, ὅσα περ ὑπὸ χεῖρα ἐν αὐτῇ ἀποθεὶς, ἐπὶ τὰ πεζικὰ τὸ ἀποσκεύης, ἐπ' ἀσφαλισάμβος, πήγνυται παρεμβολὴν κατὰ τὸ ἀρκτῶον μέρος τὸ πόλεως Νικαίας, ὅσον ἀπὸ σταδίων δώδεκα, κἀκεῖσε αὐλίζεται. ἐξερχόμβοι δὲ ἀφ' ἑκατέρων τῶν στρατοπέδων ἐπὶ χορτολογίαν εἴτε τῶ Κομνηνῶ στρατιῶται, εἴτε οἱ τῶ ἀντιδότου μέρους, καὶ ἀλλήλως ἐπιμιγνύμενοι οἷα ὁμόφυλοι καὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι, φοιξ ἐποιοῦ ἀλλήλως. οἱ μὲν τὰ βασιλέως φρονοῦντες, τὸν Κομνηνὸν καταλιπεῖν παρακαλοῦντες τύραννον ἄνδρα, καὶ ἀποστάντα, καὶ τῆ βασιλεῖ προχωρῆσαι, καὶ μὰ δι' ἐπιθυμίαν ἑνὸς ἀνδρὸς εἰς τοσοῦτον κίνδυνον ἐλθεῖν, ὥστε μικρὸν μὴ μόνον ἐκπώσεις στρατιᾶς καὶ περιουσίας ὑποστῆναι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ γλυκύτατον ἀποβαλεῖν κινδυνῶσαι τῆ ἀμμάτων φάγος. ἑαυτὸν δὲ πάλιν καταλιπεῖν παραινοῦντα τῆ βασιλέα, ἄνομα μὲν ἔχοντα βασιλίως, πάλλα ἄνδρα σαφῶς καὶ * κρατοῦντα, καὶ ἀχεῖσι ὑπὸ δίκην ἀρχόμενον. καὶ φορυλῶσι τῆ Κομνηνῶ, ἀνδρὶ τῆ χεῖρα γαῖαν καὶ λαμπρῶ καὶ ἀξιφανεῖ τοῖς φρονηματώδεσι στρατηγήμασιν, ἐφ' ᾧ πᾶσα ἡ τῆ Ρωμαίων ἰσχὺς, ὥσπερ εἰς κύκλου γραμμαὶ πρὸς αὐτὸν ὡς εἴς τι σημεῖον τενδέπουσαν, ἐν ἴσῳ καὶ ἀπαραλλάκτῳ βιαίματι. ἀλλὰ ταῦτα λέγοντες, ἐκ ἐπειθον ἀλλήλους. τότε δὲ ἐγίνετο ἐξεπιπλῆς, ἔφ' ἁρπαγῶν ἑκατέρων τῶν στρατιωμάτων πεμπόντων τινὰς τῶν ἐπιτηδείων, οἷς τὸ προξενεῖσθαι τοῖς τῶ ἀντιπάλου στρατεύματος στρατιώτας, καὶ καθόσον οἷόν τε τὰς πειθοῦς ἐφίλεσθαι. ὡς δὲ ἐπὶ χρόνου τινὰ τοῦ ἡμέρας ἐποιοῦντο, καὶ ὑδεὶς φροντὶς χεῖρος τοῖς λεγομένοις ἢ τῶν, μετὰ πλείστης δὲ φοβῆς καὶ ὁ Κομνηνὸς τὰς ξυλείας καὶ τὰς χορτολογίας ποιεῖσθαι παρηγγύα, καὶ μὴ πόρρω ἢ στρατοπεδείας ἀρίζεσθαι. τότε δὴ οἱ περὶ τὸ δομέστικον, καὶ μᾶλλον οἱ Μακεδόνες, ὑπόπτευόν καὶ διελίαν εἶναι ἢ ὑποχωλὴν οἱ ἐθνῆται, πολεμαίνειν εἶναι ἐδόκουν. οἷς καὶ ἄκοντες πειθόμενοι στρατοπεδεύονται κατὰ τὸ λεγόμενον Πετρόαν, ὡ πάνυ πόρρω ἀπέχον τὸ ἑαυτῶν παρεμβολῆς, ἀλλ' ὅσον ἀπὸ σταδίων πεντεκαίδεκα. ἀπὸ δὲ τῶ δυνάμεων ἔγγιστα γινομένων ἀλλήλως, καὶ τὰς στρατηγὰς βιαζομένων ἐξάγειν, ἐ μὰ κωλύειν, ἀναπαύεται μὲν ὁ Κομνηνὸς, καὶ τὰς σὺν αὐτῷ ἐβαλλεν φάλαγγας, καὶ πρὸς παράταξιν ἵστησι, τῶ μὲν δεξιῶ μέρους κατὰ κέρας προχωρήσας τὸν Καικαυμένον, τὸ δεξιὸν ἔχοντος Ρωμανὸν τὸν Σκληρὸν, αὐτὸς δὲ ἐς μέσους ἐπῆγετο. ἀναπαύεται δὲ καὶ ὁ δομέστικος σὺν τῆ Λαρῶν, καὶ ὁ σὺν αὐτῷ ἐξαγαγὼν λαὸν, ἀντιμέτωπον ἵστησι τοῖς ἐναντίοις ἢ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας ἄρχων τοῦ Βασιλέως ὁ Τραχανειώτης, στρατηλάτης τότε τυγχάνων ἢ δύσεως, καὶ πάντων ἦν Μακεδόνων ὧν ἐξοχώτατος, ὡς καὶ γένει καὶ φρονήσει ἐμπειρίᾳ ἀξιοπρεπέστατος. τὸ δὲ εὐώνυμον ἐπεχείρει ὁ μάγιστρος * Λαρῶν, ἔχων στρατηγὸς ἢ Δυκανδηνὸς ἢ Πισιδίας καὶ Παμφυλίας Ραβδοῦχον πατρίκιον ἢ Φράγγον. τῶν δὲ ἢ ἔξαιρνα γινομένης ἢ παραπλήξεως, κατά τινα τόπον φύλλ παρὰ τῶ ἐγχωρίων ὀνομαζόμενον, ὡς ἐδόθη τὸ τῶ πολέμου σύνθημα, καὶ προσῤῥάξαν ἀλλήλαις αἱ δυνάμεις, τρέπεται μὲν ὁ Λαρῶν τὸ δεξιὸν μέρος, καὶ μέχρις αὐτῆς διώκει τῆ χάρακος, καταρχὼν ζωγρίας καὶ Ρωμανὸν τὸν Σκληρόν. καὶ πέχα ἂν ἀπεπήγνατο καθαρὸν τῶ νίκω, εἰ μὴ λίαν ἐγίνετο εὐλαβὴς, καὶ τὰ

A

B

C

D

Edit. Pariſ. pag. 734

* κρατοῦντα σκληρὸν

* καὶ δυκὲ Λαρῶν ὁ Βελχανός. Scyl.

τῶ σαυλίῶσαι ἀπέχετο ἢ παρεμβολῶν, ἤδη δὲ τῶ Κο- A
μνηνῶ καταπεπληγότος, καὶ φυγεῖν εἰς Νίκαιαν ἐπιβλέ-
ποντος. ὁ δὲ Κομνηνὸς τὸ κατ' αὐτὸν τραφάμενος ἀ-
κεφῶς, ὡς ἐπέχει τὴν δίωξιν, ἀλλ' ἄχρις αὐτῶ τὰ
χάραξ ἐφάσας, αὐτόν τε ῥήγνυσι, καὶ εἴσω γενόμενος,
καὶ τὰς σκηνὰς ἁρπάσας, καὶ τοῖς ξίφεσι πάντας κατα-
τεμὼν, εἰς γῆν ἔρριψεν. ὅπερ διαδὺν τοῖς πόρρω (ἦν
γὰρ καὶ ὁ παρεμβολὴ ἐπὶ τόπου δίαρμα ἔχοντος) δάρ-
σος μὲν ἐνέβαλε τοῖς ἀμφὶ τὸν Κομνηνὸν, δειλίαν δὲ
τοῖς περὶ τὸν Λαρῶν. συνελημένων γὰρ ἰδόντες τὸν χά-
ραπα, οἱ μὲν ἀπελάλαξαν, οἱ δὲ πρὸς φυγὴν ὥρμησαν.
καὶ πίπτει μὲν ὑπὸ τῶ μέρους τῶ βασιλικῶς λαὸς πολὺς,
κατεξάρετον δὲ Μαζεδόνων, καὶ μόνον ὑπὸ ἓξ στρατιωτῶν,
ἀλλὰ καὶ στρατηγοὶ πολλοὶ, ὁ Μαυροκατακαλῶν, ὁ Πνυέ-
μιος, ὁ Κατζαμοῦντης, καὶ ἄλλοι οὐκ ὀλίγοι. ἐάλωσαν
δὲ καὶ πολλῶ πλείους τῶν ἀναιρεθέντων.

Ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ φασὶν, ὅτι τῶν περὶ τὸν βασιλέα
στρατίντων, Ραιδῦλφος ὁ Φράγγος ἐς μέσους περιπλα-
κούμενος τούς τε φεύγοντας, καὶ τοὺς διώκοντας, ἐζήτει συμ-
πλακῆναι τινὶ τῶν ὀνομαστῶν. ἐπεὶ δὲ μάθοι, ὡς Νι-
κηφόρος δίωκτο ὁ Βοτανειάτης, τὸς ἄλλους καταλιπὼν,
ἄπρεπ πρὸς ἐκεῖνον, πόρρωθεν κράζων, καὶ μένειν πα-
ρεγγυώμενος, δηλῶν καὶ τῶνομα ὅστις εἴη, καὶ ἐφ' ᾧ προ-
σκαλεῖται. ὅπερ γνοὺς ὁ Βοτανειάτης, ἔστησε τὸν δρόμον,
καὶ ἐγγίσαντι τῇ Ραιδύλφῳ προσμίγνυται, καὶ παίει C
μὲν ἐκεῖνος τῇ ξίφει τὸν ἀσπίδα τῶ Ραιδύλφου, καὶ πέ-
μπει διχῆ. παίει δὲ ὁ Ραιδῦλφος αὐτὸν κατὰ τὸς κόρυθος,
διολισθήσας δὲ τὸ ξίφος οὐ ἔβλαψε· διὸ καὶ συνεβραμόν-
τες πρὸς τὸν Βοτανειάτην ἕτερος, χειρῶνται ζωγρίας
τὸν ἄνδρα, καὶ εἰς τὸν Κομνηνὸν ἀπάγουσιν. ὕπτιον δὲ
ἐπὶ τῶ Κομνηνῶ στραγὸς οἷς, Λέων ὁ Αντίοχος, καὶ
στρατιῶται τινές. γενομένης δὲ ἵππης, καὶ τῇ ἐκ τροπῆς
καὶ πολέμῳ ἡσσωθέντων, εἰς τὸν βασιλέα ἐλθόντων ἅμα
τῇ δόμῳ κρ καὶ τῇ Λαρῶν, αὐτὸς μὲν ἀπεγνώκει τὰ
πράγματα, καὶ ἤδη προσδοκιμος ἦν τῶν πάντων ἁφίμενος,
καταφυγὴν καὶ σωτηρίαν ζητεῖν. ἀλλ' οἱ περὶ αὐτὸν ὡ
σωκχώρησαν τῶτο ποιῆσαι, ἀλλὰ μένειν παρακάλων, καὶ
πολλὰ ἐγγεῶς, εἰ δύναιτο, περὶ τῆς βασιλείας. πά-
λιν μὲν ἂν στρατοπεδῶν, καὶ φὸς δεκτέρας ἀντιπαρατάξεις D
χωρεῖν, ὀκνηρὸν καὶ ἀσύμφορον ἐνομίζετο. ὥστε δὲ περὶσ-
σεῦσαι, εἰ καὶ τῇ πόλει τῶν ἐκείνων ὕποπτα ἔσοι. ὅθεν καὶ πάνυ
περὶσσῶς, καὶ δίρος σωνεῖχε καὶ φιλοτιμίαν.

Ὁ δὲ Κομνηνὸς τὰ ἐναντία θραύσας στρατεύματα, καὶ
διασκεδάσας, ἀπαναστὰς ἐκ Νικαίας, τεττεῦς εἰς Νικο-
μήδειαν ἤρχετο. ἐκεῖσε δὲ αὐτῇ γενομένῳ, φθάνουσι καὶ
πρεσβευταὶ βασιλίως, ὁ πρόεδρος Κωνσταντῖνος ὁ Λειχου-
δὴς, ὁ πρόεδρος Θεόδωρος ὁ Αλωπὸς, Κωνσταντῖνος ὁ
Φιλὸς ὁ τῆ φιλοσόφων ὕπατος. ἦσαν δὲ οἱ τρεῖς ἄνδρες
ἐπὶ σοφίᾳ καὶ λόγῳ διαφέρειν τῆ κῆ τῶν ἡμέρων ἐνοίκων ἀν-
θρώπων δοκοῦντες, καὶ ἀσυγκρίτως ὁ Φιλὸς, ὥξειλύ- E
σαν εἰς τὸ πρεσβεῦσαι. καὶ πρεσβεύουσιν ὁ βασιλεὺς με-
γάλα καταπράξασθαι ἐκ τῆς ἐκείνων ὑγρομίας καὶ χάρι-
τος. ὑπῆρχετο δὲ ἡ πρεσβεία, καταθήμενον τὰ ὅπλα
τὸν Κομνηνὸν, αὐτὸν μὲν ὑφ' ἑαυτῶ γενέσθαι παρὰ τῶ βασιλέως,
καὶ Καίσαρα ἀναρρηθῆναι. πᾶσι δὲ τοῖς συναπαχθεῖ-
σιν αὐτῷ, ἀμνηστίαν λαῶν, καὶ ἄρσιν τῆ πεπλημμε-
λημένων παρ' ἐκείνου. ὡς δὲ λέγουσιν, ὑδοὺς προ-
τέιχεν αὐτοῖς. ἐπεπλήσθησαν δ' ὡς βασιλέα, καὶ ἕτερα πρεσβείαν εἰλικρινῆς ἀπαιτοῦντα, καὶ κατα-
λαμβάνοντα ἐρχόμενον τὸν Κομνηνὸν εἰς τὰ χωρία τὰς Ῥίας. ἐδόκει δὲ ἡ πρεσβεία, ἀναγορεύθῆναι
μὲν τὸν Κομνηνὸν βασιλέα ὑφ' ἑαυτῶ, πᾶσι δὲ τοῖς συστρατεύσασιν αὐτῷ, βεβαιωθῆναι τὰς

jam Comneno etiam concusso, & fuga Nicæam petere cogitante. At Ambuſtus fuſis qui ipſi erant oppoſiti, ubi inſequendo nequaquam deſtitit: ſed ad caſtra hoſtilia uſque delatus, perrupto vallo penetravit, tentoria direptu gladiis diſcidit, & in terrum dejecit. Id eminus conſpectum (erant enim caſtra loco edito) Comnenum cum ſuis audacia implevit: & qui ab Aarone ſtabant, mera. Itaque & illi clamorem ſuſtulerunt alacres, & hi fugam fecerunt. Cecidit in ea pugna a parte Imper. magna multitudo, Macedonum præſertim: non milites modo, ſed duces etiam, Mauro-cataeulo, Pnyemius, Cattamuntes, alliique non pauci. Capti multo plures.

B In hoc prælio ferunt, pulſis Imperatoriis, Randulphum Francum inter medios fugientes perſequenteſque oberrantem, cum celebri aliquo capiviſſe congredi. atque ubi ſentiret Nicephorum Botaniatem ea tranſire, reliquis omiſſis, in illum contendiſſe, eminus vociferantem, urque maneret hortantem, & quis ipſe eſſet nominatim exprimentem, & ad quam rem provocaret. quod Bonitatem animadvertentem, inhibito curſu cum Randulpho manum conſeruiſſe, ſtatimque ejus gladio diſſecuiſſe: Randulphum enſem in Botaniatæ galeam impegiſſe, idque eum delapſum irrito. atque ita factum, ut alii ad Botaniatem accurrerent, captumque Randulphum ad Comnenum abducerent. A Comneno unus occubuit ductor Leo Antiochus, & milites aliquot. Acceptæ hac clade, & iis qui ex adverſo prælio evaſerant ad Imperatorem reverſis cum domeſtico & Aarone, Imperator de ſumma rerum deſperavit: paratuſque erat refugium aliquod & ſalutem quærere Imperio dimiſſo, ſi familiares hoc paſſi eſſent. qui hortati ſunt, ut perduraret: ac ſi ira ferret caſus, propugnans pro Imperio generoſe potius moreretur. Eoimvero novos contrahere exercitus, ne denuo pugnæ vicem tentare, videbatur moleſtum ac inutile. Superaturum ſe ſperabat Imperator, ſi civium benevolentiam ſibi paraſſet. itaque modo hos, modo illos demerebatur donis atque munieribus. *Edit. Pariſ. pag. 803.*

D Legationes Strategii ad Comnenum.

Comnenus autem fractis diſſipatiſque hoſtium viribus, a Nicæa movit, tertioque die Nicomediam venit. Ibi ei occurrerunt legati Imperatoria, præſes Conſtantinus Lachudes, præſes Theodorus Alopus, Conſtantinus Pſellus philoſophorum princeps. Etenim hi tres viri ſapientia & facundia omnium qui tunc vivebant primi habiti, & quidem eatru comparationis ſortem Pſellus, ad eam legationem fuerant delecti, quod Imperator eorum eloquentia & gratia ſe maxima conſecuturum ſperabat. Legati promittebant Comnenum, ſi ab armis diſceſſiſſet, adoptatum ab Imperatore, ac Cæſarem deſignatum iri: & omnibus qui ipſius fuerant partes, Impunitatem oblivionemque injuriarum promittebant. Neminem ferunt tunc iis aſſenſum. Reverſi ad Imperatorem, rurſus cum aliis mandatis mittuntur, incidunteque in Comnenum apud Reas. hujus legationis ſententia erat: Eſſe adoptatum jam, ac Cæſarem declaratum Comnenum, & Imperatoriis litteris omnibus qui cum ip-

πες, ἐν θρόνῳ ἐνηγμένος, ἐπὶ τῷ δεξιῷ μέρει καθίζουσι τοῦ ἁγίου βήματος. ἐν πρώτοις μὲν, ὡς ἐν προχείρῳ πάχα, πρεσβεύειν αὐτὸν παραιτῶν ὡς βασιλέα γενέσθαι, ὅπως ὑποδοθείη αὐτοῖς τὸ ὑπογραφὲν παρ' αὐτῷ ἔγγραφον, ὡς ἤδη τῷ βασιλέως ἀναιρεμένῳ τῆ Κομνηνῷ, ἐν βασιλέα ἀσεπόντος αὐτῆ. τὸ δὲ ἐγγράφου σωζομένου ἀδιαρρήκτου, δυεῖν ἀπόρων θάτερον ἔρασθαι ἐξ ἀνάγκης ἔφασθαι. ἢ δὲ διμηνίσασης αὐτὸν ὡς βασιλέα, ἐπιορκήσοντα. ἢ ὡς ἐνυβρίσαντες εἰς βασιλέα, κολασθήσεται. ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀναλάμβανον αὐτὸς, ἐν πληρώσειν τὸ ἄτοπα τῶν καταγγέλτων. εἶτα μικρὰ ἐβαλπόντος καιρὸν πάντων ἐφ' ἑαυτῷ, Αὐτοκράτορα βασιλέα ἀναγορεύουσι ὁ Κομνηνὸς, ἐν τοῖς ὅσοι μὴ τῶν βούλονται ἐχθρὸς Ρωμαίων ἐν ὑποτάκτας ἀνόμαζον, ἐν διαρπάζεσθαι τὰς οἰκίας αὐτῆ ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐδεσι μᾶζον. αὐτὸ τῷ πατριάρχῃ πρώτῳ ἐξ τῆς ἐκκλησίας δδηγοῦσιν Στεφάνου συμπαρόντος ἐν σωιδδοκοῦντος· ἐν Θεοδώρου τοῦ Αντιοχείας πατριάρχου, τὸν ἀναρρήσεων τῆς διμηνίας βεβαιοῦντος, ἐν τοῖς οἴκοις τῆ ἐν ὑπηρεσίαις ὅσοι μὴ ἠρέσκοντο τοῖς γενομένοις, ἀνασκάπτουσι ἐν διαρπάζουσι προτρέπουσι. καὶ πάντα μὲν ἐφαρπάσθη ἔσωθεν τοῦ θεοῦ πεφυλαγμένου. ἄγγελον δὲ πρὸς τὸν Κομνηνὸν πέμψας, καὶ πρὸς τὸν γέροντα ἄλλως, ἐκείνῳ μὲν μέλλοντι ἀποδίδοσθαι, ἐν μὴ βραδύνειν, ἐ μεθὸν ἀπρέπειας σωμαργίας, ὡς ἤδη πόλεως ἐχούσης τῆς ἑαυτῆ ἡφίσιος. πέμψαι δὲ, ἐν καινίσαι τῆ ἀναπόρων, καὶ ἐδὲν αὐτῷ προσκείσθαι. κἀκ τούτου τῆς πᾶσιν ἀφροδάσιος ἐφάνη πατριάρχης, μὴ μόνον μέτοχος ὤν, ἀλλὰ ἐ πρωταίτιος τῆς ἐπιορκίας.

Τῶν δὲ τῆς συμφθίσιος εἰς αὐτὸν μητροπολίτας ἐρωτήσαντος, ἐν τίνοι αὐτὸ τῆς βασιλείας ὁ πατριάρχης παρέχεται; ἐκείνων δὲ ἐποκρεμαμένων, ἢ ἐράσιον βασιλέων· ἅμα τῆ λόγῳ τὸν πορφύρεον ἐπιβαλὼν ἐν τὰ κοκκοβαφῆ κίδαλα, ἐν ἰδιωτικὸν ἐδύσατο ἀμφιεσάμενος, κάτεισι. τῶν δὲ πάντας ἐχόντα ἃ ὡς ἐκεῖνος ἠβούλετο, ἐν οἱ μητροπολίται ὑπέχυτο, οἱ ἅμα τῆ ἐποκρισίᾳ ἔχειν λευκὸν τὸ βασίλειον. ἐγκαρτερήσας δὲ ἄχρι πολέμου, ἐν ἀναχώρησις τοσαύτων πάσσι ἀνδρῶν ἰδίων ὑποφύλων, εἶτα θραυθεὶς, ἐν ἀπασωθεὶς ὑπὸ τῆ πολλῶν, ἐν ἄκων τῆς βασιλείας ὑπεξερχόμενος, ὡς εἶδε οἱ ἀντιμιδίαν κομίσεται τῆς ἐπιγείου βασιλείας τὸν ὑπουράνιον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν, ὡς πῃ τῆ Θεῷ φίλον, γενήσεται. τοῦ δὲ κατὰ τὸν ἐν τῆ ἀκροπόλει οἰκίας αὐτὸ γυμνόσου, ἡμέρᾳ πεμπτῇ τεμαχοῦν πρώτου ἄγοντος τὸ Αὐγούστου μηνὸς, τῆς δικάτης ἐπιτιμήσεως, εἰσέρχεται ὁ Κικαυμένος Κυρπαλάτης, ὑπὸ τοῦ Κομνηνὸν ταλθεὶς μετὰ τινων ὀλίγων ὠπατεμδῶν, τῆ ἑ. ἡμέρᾳ διὰ δρόμους, καὶ εἰσελθὼν ἐρατεῖ τὰ ἀνάκτορα. ἔρχεται δὲ πρὸ δείλου ὀψίας ἐν ὁ Κομνηνὸς, καὶ ἐσκευε ἐν αὐτὸς, ἐν τῆ ἐπαύριον πρώτου ἄγοντος τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς, τῆς ιά. ἐπιτιμήσεως, τοῦ ,ςφξϛ'. ἔτους, δημοσίᾳ ποιησάμενος πρόοδον, ἔπεσεν εἰς τὸν μεγάλην ἐκκλησίαν, κράζοντι ἄνωθεν τοῦ ἄμβωνος διὰ τῆ χειρῶν τοῦ πατριάρχου τῆ βασιλεῖ τεθεῖσθαι ξιδήματι, ἐν βασιλέα Αὐτοκράτορ Ρωμαίων ἀναγορεύεται.

A llo ad dextram partem sacræ seliæ collocarunt. nec primum, sed sub præteatu, hortantur eum, ut pro ipsis legatos Imperatorem adeat, repoſcatque decretum ab ipsis subscriptum, quandoquidem jam ipse cum Comneno facta pace, eum Imperii successorem designasset. num nisi ea charta disceptaretur, necessario alterum fore, ac aut Comnenum ipsi Imperatorem salutando, perfidiæ se obligarent: vel honorem ei debitum non deferendo, pœnas dareot. Patriarcha principio eos bono animo esse jussit, seque eorum postulata impleturum promisit. Paulo post autem illi, omnibus ullis rebus omissis, Imperatorem Augustum *Edit. Paris. pag. 805.*
B proclamaot Comnenum, & dissentientes pro hostibus Romani Imperii haberi ac perduellibus, & eorum domos a multitudine diripi jubent. Princeps patriarcha per Stephanum, qui proximum ab ipso in ecclesia dignitatis locum obtinebat, præsentem hoc approbat: ac Theodorum Antiochiæ patriarchum, proclamantem hanc designationem, & permittentem ut summorum virorum qui hæc improbarent ædes diruantur atque diripiantur. Atque hæc ugebat patriarcha intra sacram illam atque celebrem ædem. Moa idem nuncios & ad Comnenum mittit, & ad Stratioticum: illam mora omni repudiata accelerare jubens, præmiumque operæ præstitæ, utpote re jam confecta, postulans: hunc palatio, nimirum nihil ad ipsum pertinente discedere mandans. Unde omnibus patuit, patriarcham nihil posse prætexere, quominus non socius modo, sed auctor præcipuaque causa hujus fuisse defectionis crederetur.

Missos autem ad se metropolitas cum interrogaret Stratioticus, ecquid sibi pro Imperio patriarcha redderet, Regnum cæleste redditurum, diaere. Atque is eatemplo purpuram ac coccinos caiceos abjecit, privatique indutus habitu discessit. Enimvero quod volebat, & metropolitæ promittebant, haud dubie consecutus fuisset, si ad primum motum defectionis regium deseruisset. nunc ad bellum usque eo ea moratus, cum sustinuisset tot civium videre bello intestino cladem, postea rebus fractis & subditis opprimentibus Imperio invitus se abdicans, haud scio an compensationis loco pro caduco æternum sit consecuturus Imperium. Sed in hac re fiet quod Deo placebit. Stratiotico in sinum, quæ erat in arce, domum digresso, feria quarta, ultima die Augusti mensis, Indictione decima, Ambustus Curopalates a Comneno missus cum haud paucis illustri loco natis, feria quinta summo mane celoce ad palatium appellit, idque intrat. Sub vesperam venit etiam Comnenus, & palatium ingreditur. Postridie, quod fuit Kalendis Septembris, indictionis undecimæ, anni ab origine mundi ↄↄ ϛrϛ ↄↄ ʟxvɪ, publica processione in magnum templum ivit: atque ibi supra suggestum patriarchæ manu redimitus Imperatorio diademate, Romanorum Imperator pronuntiatur.

Stratioticus se abdicat.

ti regionem ad radices Æmi ſitam ceſſaverunt, omni impetu in Macedoniam converſo: in cujus agros grſſabantur delecto robuſtiſſimorum exercitu, pœnas hoſtes ingruentes defendere. Bryennius & Michaelus his animadverſis, ooctu motis caſtris, ita ut nemo ſentiret quorſum tenderent, magnis itineribus Chariopolin veniunt: eoque cum exercitu ingreſſi, opportunitatem rei gerendæ expectant. Patzinacæ prædis ex agris & ſuburbiis actis, ſub veſperam reverſi, proxime Chariopolin, neſcii prorſus in urbe hoſtilem eſſe exercitum, in caſtra ſua ſe conferunt, ſecure inter ſiſtulas & cymbala comeſſantes. Intendentibus ſe tenebris, Bryennius & Michaelus egreſſi, eos ſopitos ſtertenteſque inveniunt, & occidione delent. Hæc clades Putzinacas repreſſit, timoremque incuſſit, ut jam non effuſe, ut ante, ſed parcius prædas agerent, indictinnibus quarta & quinta.

Edit. Pariſ. pag. 788.

368

Per hoc ipſum tempus Romanus Boilas ſubito eſt ad ſummum evectus. Is cum in ſodalitatibus mereret, homo lingua promptus, ac pro urbanu & facetu habitus, cum ſemel in conſpectum Imperatoris veniſſet, elegantiſſimus ex colloquio judicatus, numquam ab eo deinde dimiſſus eſt: ſed eum Mononachus & conſiliarium porro, & quavis in re miniſtrum habuit: paulatimque eo evenit, ut primum in aula locum obtineret. Is ut erat homo verſutus utque varius, diuturna Imperii cupiditate laborans, quotquot ſenatorum apud Imperatorem in indignatione erant, eorum arcano ſuo expoſito animos tentabat. ac quibus inſidiæ probabantur, eos ſenſim ac placide ſibi conjungebat, juramentiſque devinciebat: qui autem primo etiam auditu ob ea re abhorrebant, eorum probare ſe atque udeo mirari fidem erga Imperatorem ſimulabat, ſeque tantum experiendi eorum animos cauſa iſta locutum dicebat, juraburque ſe eorum integritatem Imperatori laudaturum. Cum multos civium corrupiſſet, jamque inſidiaretur Imperatori, res detecta eſt. Ac ſocii quidem conſpirationis quæſtione agitata male ſant accepti, facultatibus ſuis ſpoliati & in exilium acti: Romanus impunis evaſit. num cum eum Imperator paululum modo averſatus fuiſſet, mox in priſtinum reſtituit locum.

Comeni Boilæ in Imperatorem inſidiæ.

Bellum Sultani contra fratrem.

Porro Sultanus cum, ut diximus, fratri ſuo Abumio ſuccenſeret, aſſiduas ejus vitæ deinceps ſtruit inſidias. quod ſentiens Abumius, ad Cutlumuſum ſuſugit, ſuum conſobrinum: & illo adjuvante bellum Sultano facit. qui cum his congreſſus prælio apud Puſur, victor Abramium comprehenſum necavit. Cutlumuſus fugiens cum ſeu millibus & Melecho Abramii filio per legatos petit ab Imperatore, recipi in fidem ſocietatemque Romanorum: profectuſque in Perſarmeniam ad Carſe, reſponſum legatorum expectat. interimque Carſe oppugnans, dempta arce, capit. Hunc u rergn inſequens Sultanus cum ſuis copiis, in Iberiam venit: ideoque Cutlumuſus ad Sabam & felicem Arabiam fugit. Sultanus in Iber-. καὶ Μίλεχ τὸ υἱῷ τῷ Αβραμίου, χθῆναι, καὶ σύμμαχος καὶ φίλος γενέσθαι τῇ Ρωμαίων. καὶ ἐλθὼν πρὸς τὴν Περσαρμενίαν, καὶ τὸ λεγόμενον Κάρσι, προσέμενε τὰς τῆς πρεσβείας ἀποκρίσεις. καὶ ἐν τῇ μεταξὺ πολιορκήσας τὸ Κάρσι, πλὴν τῆς * ἀκροπόλεως, παρελάβετο τὴν πόλιν. καίπερ δὲ πάντα διδόμενα ὁ Σουλτάνος, ἤλθε μὲν τῇ αὐτῇ διωκόμενον ἐν Ιβηρίᾳ. ὅπερ μαθὼν ὁ Κουτλουμοῦς, ἔφυγε πρὸς τὰ Σαβᾶ, καὶ τὴν εὐδαίμονα Αραβίαν. ὁ δὲ Σουλτάνος ἐν Ιβηρίᾳ

Α ἀπέχοντο, πᾶσαν δὲ τὴν ὁρμὴν ἐποιήσατο κατὰ Μακεδονίας. καὶ πᾶν ὅσον ἦν ἀλκιμον ἐξεκενώσατο, κατέτριχον τὰ ἐν Μακεδονίᾳ χωρία, καὶ ἤν τις ἐπὶν πόλεμος εὐρώστως αὐτῶν προσδέξασθαι ἐμελέτων. ὅπερ μαθόντες ὁ Βρυέννιος καὶ ὁ Μιχαὴλ, ἅραντες νυκτὸς, ὡς μηδὲν σωναίσθησιν λαβεῖν ὅποι ἀπίασι, καὶ σωπῇ χρησάμενοι εὐδοκιμίᾳ, ἐρχονται εἰς Χαριόπολιν. καὶ ἐν αὐτῇ εἰσελθόντες μετὰ τὸ γρατὸ, ἐξεδέχοντο τὸν καιρόν. οἱ δὲ Πατζίνακοι τὰς ἀγρὰς καὶ τὰ προάστεια λυσάμενοι πάντα, καὶ παρὰ βυλιτὸν ὑποστρέψαντες ἤγγιστα Χαριοπόλεως, προσίδοντες τὴν παμβολὴν, ἀγνοοῦντες ὅτι πᾶν ἐπιχωριάζει στράτευμα ἄλως ἐν αὐτῇ. διὸ

Β καὶ ἀδεῶς ἔκειντο ἐν αὐλαῖς καὶ κυμβάλοις κωμάζοντες νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης, οἱ περὶ τὸν Βρυέννιον καὶ τὸν Μιχαὴλ ἐξελθόντες, καὶ κοσμωμένους καὶ ῥέγχοντας εὑρόντες, ἀναιροῦσι σύμπαντας. ὧν δὲ τὸ αὐτόχημα συνολὸν καὶ διελίαν ἐσέθηκε τοῖς Πατζινάκοις. διὸ καὶ τὰς ἐκδρομὰς οὐκ ἀνέπεμψαν ὡς τὸ πρόσθεν, ἀλλὰ μᾶλλον φοβούμενοι ἐποιοῦντο, καὶ τὰ τῶν ἐνδικτιῶνος δ' καὶ ε'.

Καπὶ τούτου τοῦ χρόνου καὶ ὁ Ρωμανὸς ὁ λεγομένου Βοΐλα, αἰφνίδιος γέγονεν αὔξησις. οὗτος γὰρ ἐν ταῖς ἑταιρείαις καταπαγμένος, καὶ σκληρότατα ὑγρὸς ὤν, καὶ δοκῶν κατὰ τοῦτο ἀσφὸς καὶ ἀτράπελος, ἐπεί ποτε εἰς ὄψιν ἦλθεν τῆς βασιλέως, καὶ ὁμιλήσας χαρίεντος

C δόξας, καὶ ἀπὸ τοῦδε ἀχώριστος ἦν αὐτῷ ἅπαντος, καὶ πάντα ἐχρῆτο, καὶ συμβούλῳ καὶ ἡδυόμῳ καὶ ὑπουργῷ πρὸς πᾶσαν ὑπηρεσίαν. ὃν κατὰ μικρὸν ταῖς τιμαῖς προβιβάζων, εἰς μέγα ἐξῆρε καὶ ὕψωσεν, ὡς τὰ πρῶτα φέρειν ἐν βασιλείοις. ὅπως ὁ ἀνὴρ ὑμέχμους ὤν, καὶ ποικίλος, καὶ τῆς βασιλείας ἱρῶν ἀσίτητος, ἀπεπειρᾶτο τῆς ὅσου τῆς συγκλητικῶν προσκαιρικότης ἦσαν τῆς βασιλέως, καὶ τὸ μυστήριον ἀνακάλυψι. καὶ πάντων ὁπόσοι μὲν ἔτυχον προσδεχόμενοι τοὺς λόγους τῆς ἐπιβουλῆς, ἑτοίμα καὶ προσηνῶς ἀπελάμβανε, καὶ ὅρκοις ἐξησφαλίζετο· τῆς ὅσου δὲ καὶ πρὸς μόνον ἀπευθυνόμενον τὴν ἀκοὴν, ἀποδείκνυσθαι προσποιεῖτο, καὶ θαυμάζειν τῆς εἰς τὸν βασιλέα εὐνοίας, καὶ τὰ

D λεχθέντα δοκιμασίας ἕλιγα ῥηθῆναι χάριν, καὶ ὑπιρλαλῆσαι πάντα εἰς τὸν βασιλέα ἐπόμενα. πολυτιμίαν δὲ πολλὴν ἐφοθείρας τῆ πολεῖ, καὶ ἐπιβουλὴν ἐξαρτύων, ἐφωράθη. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες οἱ αὐτῷ συνομόσαντες, κακῶς ἔπαθον ἐπαθόντες, καὶ τῆ οἰκείων ὑπάρξεων γυμνωθέντες, καὶ ὑπηρορίας παρατεμφθέντες. ὁ δὲ Ρωμανὸς ὠδὶν πέπονθε φαῦλον. καπὶ μικρὸν γὰρ ὑποχαρήσας αὐτὸν τῷ βασιλίσσῃ, πάλιν σωνεχωρήθη, καὶ τὴν προτέραν εἶχε κατάστασιν.

Ο δὲ Σελτάνος ἐγκοτῆ, ὡς ἐρρέθη, Αβραμίῳ τῷ ἀδελφῷ, καὶ ἅπαντος ἐπιβουλεύων τῇ πάντ ζωῇ,

E ἐμελέτα δίλιπῶς ἀνελεῖν αὐτόν. ὅπερ φρονήσας ἐκεῖνος, ἀπέδρατο πρὸς Κουτλουμοῦς, τὸν ἑαυτῷ ἀνεψιόν, καὶ ἅμα ἐκείνῳ τὸν κατὰ τῶ Σουλτάνου ἀναδέχεται πόλεμον. εἰς συμβαλὼν κατὰ τὸ λεγόμενον Πάσαρ ἐκεῖνος, τρέπεται. καὶ τὸν μὲν Αβράμιον ἀναιρεῖ καταχεῖθέντα, ὁ δὲ Κουτλουμὸς φυγὼν μετὰ χιλιάδων ὀλίγων, ἐφαρμοσβύεται πρὸς βασιλέα, ἱκετεύων προσδέχθῆναι, καὶ σύμμαχος καὶ φίλος γενέσθαι τῇ Ρωμαίων. καὶ ἐλθὼν πρὸς τὴν Περσαρμενίαν, καὶ τὸ λεγόμενον Κάρσι, προσέμενε τὰς τῆς πρεσβείας ἀποκρίσεις. καὶ ἐν τῇ μεταξὺ πολιορκήσας τὸ Κάρσι, πλὴν τῆς * ἀκροπόλεως, παρελάβετο τὴν πόλιν. καίπερ δὲ πάντα διδόμενα ὁ Σουλτάνος, ἤλθε μὲν τῇ αὐτῇ διωκόμενον ἐν Ιβηρίᾳ. ὅπερ μαθὼν ὁ Κουτλουμοῦς, ἔφυγε πρὸς τὰ Σαβᾶ, καὶ τὴν εὐδαίμονα Αραβίαν. ὁ δὲ Σουλτάνος ἐν Ιβηρίᾳ

* ἀκρας, Scylitz.

γονόμους, ἐλαύζοντα τὰ παραπυχόντα, καὶ ἐπυρπόλει. διὸ καὶ κατὰ σπουδὴν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἀκόλουθον Μιχαὴλ μεπεμψάμενος ἐκ τῆς ἑσπέρας, εἰς Ἰβηρίαν ἐκπέμπει, ὃς ἐκεῖ γενόμενος, καὶ τοὺς διασπαρμένους ἐν τῇ Χαλδίᾳ καὶ Ἰβηρίᾳ Φράγγους καὶ Βαράγγους ἀγαγὼν, κωλύει ἐπιέναι τὸν Σουλτᾶνον ἔσω τῆς ἐαυτοῦ χώρας τῷ Συλτάνῳ. ἀλλ' ἐκεῖνος τηλικοῦτο ἔργον ἐπιόντα μαθὼν, καὶ ὅτι λαὸν ἀθροίσας αὐτοῦδε πάνυ συμπλέκεσθαι, λογισάμενος ὅπερ ἦν καὶ εἶναι πάντως ἀπαίσιόν τε καὶ ἀγήνορον ἀδοξον, καὶ ὅτι μὴ ποῦσας δοῦλος ἔσαι βασιλέως, νικηθεὶς δὲ ὑπ' ἐμοῦ ἀεὶ κακὸν ὀνείσεται, ἄρας παντὶ τῇ στρατῇ, ἀνέζευξε πρὸς τὸ Ταβρέζιον.

Τότε δὲ καὶ Μιχαὴλ ὁ τοῦ Στεφάνου υἱὸς, καὶ Τεβελλῶν καὶ Σέρβων μετὰ τὸν πατέρα κατασὰς ἀρχαγὸς, ἀνέδυτος τῇ βασιλεῖ, καὶ τοῖς συμμάχοις καὶ φίλοις τῆς Ῥωμαίων ἐγγράφεται, πρωτοπαθάκιος τιμηθείς. ἐπέμφθη δὲ τῇ βασιλεῖ καὶ ἐξ Αἰγύπτου, παρὰ τοῦ πάντων ἀρχηγέτου, ζωοτελίφας, καὶ καμηλοπάρδαλις. βουλόμενος δὲ ὁ βασιλεὺς * τελέως ἀπώσασθαι τοὺς Πατζινάκους, πᾶς ἐθνοδόπους δυνάμεις ἀθροίσας, ἔκ τε τῆς ἑῴας καὶ ἑσπέρας, καὶ Μιχαὴλ παραδοὺς τῇ Ἀκολούθῳ, καὶ τὸν σύγκελλον δὲ Βασίλειον τὸ Βυλγαρικὰ στρατόμπαπα ἀνειληφέναι ἐκέλευσε, καὶ ἅμα καὶ τῇ Πατζινάκων ἐκπέμπει. ὅπερ ἐκεῖνοι πυθόμενοι, χάρακα ἐπήξαντο καὶ τεῖχος μεγάλου πεζεθλάβαι, ταφρῳ βαθείᾳ καὶ σκυρώματι παντέλως ἀποχυρώσαντες. ἀριθμούντων δὲ τῶν Ῥωμαίων, συγκλείσαντες ἑαυτοὺς ἔνδον τῷ πάρου, ἐπολιορκοῦντο. ἐπεὶ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις τοῦτο μὲν ὁ καιρὸς ἐτρίβετο, μηδὲν ὅτι καὶ λόγου ἄξιον ἔργον πράττουσι· κατέχει δὲ αὐτοὺς καὶ πάνυ τῇ ἀπορίᾳ, βουλὴ προύτίθεται περὶ τῆς πρακτέου. καὶ δόξαν ἅπασι ὑποφήναι, ἀνοῖξαι τῇ νυκτὶ σιγῇ παραγγέλλουσι, καὶ τὰς πύλας ἀνοικτισάντας τοὺς παρεμβολὴν ὑπιχώρειν. τῶν δὲ ἐκ ἔλαθε τὸν Τυράχ· ἀλλὰ μαθὼν ὡς βούλονται φυγεῖν, λαὸν ὅτι πλεῖστον τῷ χάρακος ἐξαγαγὼν, ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπέμενε, ὅπως πῦρ ἐμβαλόντες οἱ Ῥωμαῖοι διέρχεσθαι. αὐτοὺς δὲ ἐξελθόντων ὠθοῦς ἐπιπίπτει. καὶ γίνεται ἔσω τῶν Ῥωμαίων φυγὴ, καὶ οἱ μὲν ὑπὸ τῆς κατοπτὸς καταλαμβανόμενοι ἀνοσφάντοντο, οἱ δὲ ὑπὸ τῆς προκατειληφότων τὰς δυσχωρίας αὐχμόμενοι ἀνελίσσοντο. ὑπόσου δὲν πλῆθος πολὺ. πίπτει δὲ καὶ αὐτὸς ὁ σύγκελλος, οἱ δὲ λοιποὶ σὺν τῇ Μιχαὴλ ἐν Ἀδριανουπόλει ἀθροίζονται. πυθόμενος δὲν ὁ βασιλεὺς γενόμενος ἐπὶ τῇ ἀνυχίματι, τοὺς τε ἐκ τῆς ἕω πόρου ἀθροισθέντας ἀνελάμβανε, καὶ λαὸν ἔπερον ἐστρατολόγει, καὶ μισθοφόρους συνέλεγε· καὶ ἀβίωτον ἦγετο τὸν βίον, οἱ μὲν ἀρδὴν ἀφαιρέσει τὸν ἔγκος τῆς Πατζινάκων. ἀλλ' ἐκεῖνοι δὲ αὐτομόλοι πᾶν πυθόμενοι, ἀθροισθέντες πρὸς τὸν βασιλέα, ἱκέτευον αἰτοῦντες. καὶ προσδεξάμενος ἔπος τὸν ἀφισθέαν, ἀνέδειξαν μὲν αὐτῶν τεσσαράκοντας ἀπορδοὺς δήμους.

Μοναστήριον δὲ οἰκοδομῶν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶ λεγόμενα Μάγγανα, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου μεγάλου μάρτυρος Γεωργίου· καὶ ἀφειδῶς τὰ δημόσια καταναλίσκων ἐν ταῖς οἰκοδομαῖς χρήμασι, τῶν μὲν οἰκοδόμων, τῶν δὲ ἀποστρέφων, οἷς μεγάλην ὕλασιν ὑπέσχε, ὡς πᾶσιν ἐπιτόπιος τῆς τῶν κατηλείων, καὶ σίτου καὶ συσορισμένας εἰσαφέσεις ἐφαρμόσαι. δημοσίᾳ τε ἐκ φορολογίᾳ ἐπεχειρίζετο φορτικὰς ἀνιβὰς καὶ ἀλόγους, καὶ δὲ αὖτις χρήματα ἐξ ἀδίκων πόρων συνήγαγε. ἐπέλυσε δὲ καὶ τὸν Ἰβηρικὸν στρατὸν ἀμφὶ τοὺς πεντήκοντα χιλιάδας ἀεσθημένον, τῆς Λίσσης τοῦ Σιφβλίου, καὶ ἀπὸ στρατιωτῆς φόρος πολλοὺς ἐπορίζετο ἀπὸ τῆς χωρίων ἐκείνου. καὶ ἄλλας πλείους

tle obvia quæque populando atque incendiis vaſtat. Itaque celeriter Imperator Michaelum Acoluthum ex Occidente revocatum, in Iberiam mittit. Qui cum eo veniſſet, collectis per Chaldiam ac Iberiam diſperſis Francis ac Batangis, compeſcere quocumque modo graſſationes Sultani conatur. Sultanus celeri hujus adventu cognito, ſentiensque velle illum exercitu collecto ſecum pugna congredi, tepotans id quod res erat, utrumque ſibi ignominioſum fore, ſive vinceret Imperatoris inioiſtrum, ſive ab eo vincetetur, caſtris motis omni cum exercitu ſuo ad Tabrezium abit.

Hoc ipſo tempore Michaelus Stephani filius qui poſt patris mortem Tebalorum ac Serborum principatum tenebat, cum Imperatore fœdus icit: protoſpatharii que decoratus honore, in album ſociorum ac amicorum Imperii Romani adſcribitur. Mittitur etiam Monomacho ab Ægypti principe elephas & cameloparalis. Secundum hæc Imperator Patzinacas prorſus amoliri cupiens, omnes undique ex Oriente & Occidente copias conducit, iiſque Michaelum Acoluthum præficit: Baſilium quoque ſyncellum Bulgaricos exercitus jubet eadem are, & utrumque contra Patzinacas proficiſci. Nuntiata iis hac re, Patzinacæ ad magnam Petiſſilabam caſtra locant, eaque vallo ac foſſa communiunt profunda, & Romanis adveoientibus in ea includunt, obſidionemque perficiunt. Romani, cum tempus in obſidione nullo fructu tereretur, jamque etiam penuria laborare incipierent, conſulrant, quidnam eſſet agendum. Placuit obſidionem ſolvere. Itaque imperato ſilentio, intempeſta nocte portis caſtrorum apertis diſcedunt. Neque hoc Tyrachon latuit, ſed fugam eos moliri certiot factus, magnam multitudinem caſtris emiſſam vias inſidere jubet, qua Romani erant tranſituri, atque ipſe egredientes ſtatim adoritur. Atrox ibi Romanorum fuit clades, cum alii hoſtes a tergo inſecuti necarent, alii ab iis qui vias occupaverant occiderentur. Cecidit magna multitudo, atque ipſe etiam Syocellus, reliqui cum Michaelo Adrianopolin pervenerunt. Monomachus ex hac calamitate ingentem cepit dolorem: & collectis qui evaſerant militibus, noviſque ſcriptis cohortibus, conductis etiam mercenariis, bellum reparavit: quod, niſi exciditſet Patzinacas, vitam ſibi acerbam ducebat. Patzinacæ e perfuga quodam, eo de inſtituto facti certiores, miſſa legatis pacem ob Imperatore petierunt. quibus aſſenſit, & inducias triennales pepigit.

Cæterum Monomachus monaſterium condens in Manganis, quæ vocantur, deoominandum a martyre Georgio, prodactis modo ædificando, modo diſtecodo iis quæ erant in ærario omnibus, ad eam pecuniæ indigentiam decidit. Ideoque varia admodum cauponandi genera reperit, & abſurdas commentitiaſque exactiones. Nam publicos inſtituit procuratores, nefarios homines, quorum opera injuſtis ratioonibus pecuniam conficeret: & Ibericum exercitum, qui erat ad 10000, per Leonem Serblium dimiſit, ac pro militibus reditus multos iis ea regionibus recepit, multaſque ab iis pecunias exegit. Dimiſſum

*Scyllitz.

Edit. Pariſ. pag. 790. Romanorum in Patzinacis clades.

Induciæ cum Patzinacis.

Vitia & virtutes Monomachi.

que alias injuſtas & memoratu indignas exactiones excogitavit. Id quidem tacere non poſſum, hujus Imperatoris luxuria ac libidine factum aſſa, ut res Romana decreſceret, atque inde paulatim contabeſcens ad extremam deducta ſit imbecillitatem. Nam dum inepte ſtudet eſſe liberalis, ad extremum prodigalitatis eſt prolapſus. Neque tamen prorſus nihil boni fecit: ſed feruntur quædam ipſius opera, digna quæ in hiſtoriam referantur. Nam id quod dixi monaſterium, & quæ in eo ſunt ad ſanes, peregrinos, mendicoſque alendos ædificia, nonnullam merentur laudem. Ad id tempus tantum inſignioribus ſolemnitatibus in magno Dei templo, & in Sabbatis ac Dominicis diebus incruentum ſacrificium peragebatur: reliquis diebus nequaquam. omittebatur enim ob redituum defectum. Hunc Monomachus liberaliter ſupplevit, ut quotidie Miſſa celebraretur eo in templo: laudabili ſane inſtituto, quod hodieque obtinet. Quin & vaſa ad hoc pertinentia ſacramentum ai templo dedicavit, aurea, pretioſiſque ornata unionibus & gemmis, quæ magnitudine, pretio, ac pulchritudine aliis antecellerent: multiſque aliis donariis, illud templum axornavit.

Edit. Pariſ. pag. 791.

Peſtis. Indictionibus VII & VIII tanta fuit in urbe peſtis, ut mortui efferendis vivi non ſufficerent. Et ſeptimæ Indictionis æſtata magna vis grandinis delata, multa animalia atque etiam homines interfecit. At Imperator conſueto podagræ morbo afflictus, cum decumberet in Manganorum monaſterio a ſe ræcens condito, ac præterea aliud malum acceſſiſſet, jamque mors inſtare videretur, de ſucceſſore ejus deliberatum eſt inter aulæ proceres. hi erant, Joannes logotheta, quem detruſo Leichuda rerum adminiſtrandarum ſocium adſciverat Imperator, protonotarius dromi Conſtantinus, Baſilius Caniclei præfectus, & reliqui ejus neceſſarii. Omnibus viſus eſt aptiſſimus Nicephorus Protevon (quaſi primatem diceres) mittiturque ad eum curſor in Bulgariam, cui tum præerat provinciæ, qui ad urbem eum avocaret. Quod ubi compererunt Auguſtæ Theodoræ (nam Zoe jam tum obierat) adminiſtri Niceras Xyliniota, Theodorus, & Manuelus, celoci eam impoſitam, in magni palatii regiam deducunt, & Auguſtam declarant. Monomachus ergo cum diem ſuum obiiſſet, in Manganis magnifice ſepultus eſt. Auguſta autem miſit, qui Protevontem Theſſalonicæ detinerent: inde in monaſterium Cæzeni cum abducunt in Thracenſi, atque eo relegant.

Nicephorus Protevon.

Monomachi mors.

THEODORA ſola imperat. Theodora avito Imperio potita, ſtatim eos ulciſcitur, qui Imperium in Nicephorum voluerant transferre, fortunis eos ſuis muſctans, & relegans. Eunuchis autem ſuis præcipuos magiſtratus commendat. Domeſticum Orientis ſcholarum creat Theodorum, & in Orientem ad graſſationes Turcorum cohibendas mittit: præfectura caſtrorum ademptа magiſtro Iſaacio Comneno. Etenim Monomachus omnes Ma-

A εἰς φράξεις ἐπυνθάνετο πονηρὰς καὶ ἀθέσμους, ἃς καὶ κατηλίσκειν αἰσχύνη. ὃ δὲ εἰπεῖν ἴσως ἀναγκαῖον, τοῦτο δὴ λέξω· ὅτι πᾶν ὅ,τι ἐκεῖνα ἀσωτίας καὶ σαλακωνείας, τὰ Ῥωμαίων πρᾶγμα φθίνειν φράγματα· καὶ ἔκπτωτα, καὶ μέχρι τοῦ δύρο κατὰ μικρὸν εἰς τὸ καπφιν χωροῦντα, εἰς παντελῆ κατάπτωσιν ἀθενείας. τοῦτο ἐλαθέσιον ἀπ' ἀρχῆς διώκων, εἰς ἄκρον ἐλαύνει ἀσωτίαν. καὶ μὴν γε καὶ πανταχοῦ πρᾶξιν ἀγαθῶν ἐσήρπτο· ἀλλὰ φέρονται καὶ τινα ἔργα αὐτοῦ, ἱστορικῆς μνήμης ἐπάξια. τό τε τοῦ ῥαθύ μοναστήριον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γηροβοσκεῖα, καὶ οἱ ξενῶνες, καὶ τὰ πτωχοτροφεῖα, ἐπαίνων οὐκ ἀμοιρῶσι· καὶ τὸ γινόμενον ἔργον εἰς τὸν τοῦ Θεοῦ μεγάλου ἐκκλησίαν, ἐγκωμίων οὐκ ἀπολείπει. ἕως ἐκείνου μὲν, ἐν μόναις ταῖς ἐπισήμοις ἑορταῖς ἐν πάσῃ, ἔτι δὲ καὶ τοῖς σάββασι καὶ ταῖς κυριακαῖς ἡ ἀναίμακτος τοῦ Θεοῦ ἐπιτελεῖτο ἱερουργία· ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἁπάσαις ἡμέραις. τοῦτο δὲ ἐγίνετο ἐκ προσόδου ἴδιαιτος· ὧν ὑπὸ δαψιλοῦς ἀφορήσας, καὶ χορηγούσης, καθ' ἑκάστην πλεῖσθαι τὰ ἱερὰ παρασκάσας λειτουργίαν· ὃ καὶ κρατεῖ γινόμενον μέχρις ἡμῶν. καὶ σκεύη δὲ τὰ τῇ ἱερᾷ ἀναιμάκτῳ ἀποδείᾳ, τῇ πιαύτῃ ἀνέθετο ἐκκλησίᾳ, ἐκ χρυσοῦ καὶ πολυτίμων μαργάρων καὶ λίθων κατασκευάσματα μακρῷ παριλάσαντα τὰ λοιπὰ μεγέθει καὶ κάλλει, καὶ τιμαῖς καὶ λοιποῖς ἄλλοις κειμηλίοις ἐκ ἐλάγοις παῦτα ἐφαίδρυνε. καὶ τὰ μὲν ἐκείνα ταῦτα.

B

Ἐνέστηκε δὴ καὶ λοιμικὴ νόσος τῇ βασιλίδι κατὰ τὸν ζ. καὶ η'. ἰνδικτιῶνα, ὡς μὴ ἐξισχύειν τοὺς ζῶντας ἐκφέρειν τοὺς τεθνεῶτας. ἰωὶ χθὲ δὲ καὶ τὸ θέρος τῆς ζ. ἰνδικτ. μέγιστόν τι χρῆμα χαλάζης, καὶ πολλοὺς αὐτῶν ζῶα μέγιστα, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπους διαφθεῖραν. ἐν βασιλεῖ κατεχόμενος ὑπὸ τῆς συνήθους νόσου τῆς ποδάγρας, ἔκειτο ἐν τῇ παρ' αὐτῷ πουργκιδείσῃ μονῇ τῇ Μαγγάνων. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐπρον ἐπικολοῦθησε σύμπτωμα, καὶ ἤδη ὁ θάνατος ἤγγιζεν, ἐσκέπτοντο οἱ τὰ πρῶτα ἐν βασιλείοις φέροντες, ὁ λογοθέτης Ἰωάννης (ὃν ὁ βασιλεὺς παραδιατρίψαντα εἶχε, παρωνύμιος τῶν Λειχούδων) ὁ πρωτοσπαθάριος τοῦ δρόμου ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ ἐπὶ τῆ Καπελλείου Βασίλειος, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἄλλως αὐτῷ προσμειωμένοι, τίνα δὴ ἐς τὸν Βασίλειον γκαθιδρύσωσι θρόνον. ἐδόξαν δὴ πᾶσιν ἐπιτηδειος εἶς τῶν Νικηφόρος ὁ Πρωτεύων. καὶ δὴ πέμπεται ταχυδρόμος ἐν Βουλγαρίᾳ, ἄξων αὐτὸν ἐκεῖθεν· ἔτυχε δὲ τότε ἐν τῆς Βουλγαρίας πιεζῶν μέρος ἀρχήν. ἀλλὰ πάνυ γνώριμος ὁ τῇ Θεοδώρᾳ τῇ βασιλίδι ὑπηρετήμενος (ἦν Ζωὴ δὲ ἤδη προπάτορφ τὸν ζωὴν) ἦ, τε Νικήτας ὁ Ξυλινιώτης, Θεόδωρος, καὶ Μανουὴλ, δρόμωνι αὐτῶν ἐμβιβάσαντες, ἄγουσιν εἰς τὰ μεγάλα παλατία ἀνάκτορα, καὶ αὐτοκράτορα ἀναγορεύουσι. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ἐκποθούν, ἐν τοῖς Μαγγάνοις παρῆν ἐν τύχῃ τῆς τύχης. οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλίδα, πέμψαντες ἐπίσχον τὸν Πρωτεύοντα ἐν Θεσσαλονίκῃ, κἀκεῖθεν ἀπάγουσιν εἰς τὸ Ὀρεινάσιον ἐν τῇ μονῇ τῶν Κυζηνῶν, κἀκεῖσε περιορίζουσι.

C

D

Mauromachi mors.

E

THEODORA ſola imperat.

Τὸν ἀφηγούμενον δὲ παραλαβοῦσα βασιλείαν ἡ Θεοδώρα, οὐδὺς μὲν μέτεστι τῆς ὅσοι βασιλεῦσαι τῶν Πρωτεύοντα ἐβουλεύσαντο, τῷ ὑπαρχόντων ψηλάσασα καὶ ὑπεροράσασα. προβιβάζει δὲ καὶ τοὺς εὐσύνοπτους αὐτῆς ἅπασας εἰς τὰς μεγίστας ἀρχὰς, μπαπινάσασα μὲν τῷ χαλῶν τῆς ἀναπλᾶς τὸν Θεόδωρον προβαλλομένη, καὶ εἰς τὸν ἴσως ἐπιμίλασα, ἐφ' ᾧ τὰς ἐκδρομὰς τῷ Τούρκων κωλύειν· τὸν μάγιστρον. Ἰσαάκιον τὸν Κομνηνὸν, μπαπινάσασα τῆς στρατηδαρχίας. ἔτυχε γὰρ ὁ Μανομάχος ἐμπειρικώτατος πάσας ἐν

ἐπῇ

ἐφ' ἅπας Μακεδονικὰς δυνάμεις, ἀρχηγὸς ἱχώσας ἅπαντας Μακεδόνας, ὧν εἷς ἦν καὶ ὁ Βρυέννιος. ἐφέρετο δὲ καὶ Τύρκων λόγος, ὡς εἰ περιφανέως καταστραφείη τὸ Τύρκων γένος ὑπὸ τοιαύτης δυνάμεως, ἐποίει ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος ἔχων καταφρόνησιν Πέρσας. προσβάλλετο δὲ καὶ λογοθετήλῳ τῷ δρόμῳ τὸν Νικήταν, καὶ δρουγγάριον τῆς Βίγλας τὸν Μανουήλ. προσελάβετο δὲ πολυπειρίαν εἰς τὰ κοινὰ διοικεῖν, τὸν σύγκελλον Λέοντα, τὸν λιγόμβουν Σφεβασθοκράτορα, τὸν πάλαι τῆς βασιλέως Μιχαὴλ ὑπεργόνατα. * καὶ τὰ μὲν τῆς πόλεως ἐφέρετο τρόπῳ. ὁ δὲ Βρυέννιος ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐκστρατειῶν ἀφικόμενος, ἅρας μετὰ τῆς Μακεδόνων, κάτεισιν ἐν Χρυσοπόλει. καὶ πάντα μὲν ἀ βασιλεὺς ἔτι ἀσωτάτως ὑπεχώρησε καταχύσας, δημόσιον, καὶ οἰκεῖα ἐκ πάππου. τὴν μοναρχὸν, ἣ δὲ λαὸν ὑποτρέφει εἰς τούτου παρασκεύαζεν. ὅλην ἐν ἔτεσι ιθ'. ἰνδ. τῶν ς, ῥξδ'. ἔτως βιώσασα ἡ βασιλὶς, καὶ περὶ τὰ πάλιν τῷ Λέοντι μῆνας ἑπτὰ, ἀπέθανεν.

Οἱ δὲ τούτου ὀπαδοὶ, συὼ τῷ συγκέλλῳ Λέοντι, ἀναβιβάζουσιν εἰς τὸν τῆς βασιλίδος θρόνον, ἔτι ψυχορραγοῦσης, Μιχαὴλ πατείκιον καὶ Στρατηγικὸν, ἄνδρα ἐκ Βυζαντίου μὲν ἁρμόζοντα, ἀφελῆ καὶ ἀποίκιλον, καὶ μόνης τῆς στρατιωτικῆς ἐκ παίδων ἀπαχληθέντα, καὶ πλέον ἄλλο εἰδότα μηδέν, καὶ ἥδη παρηβηκότα, καὶ τῆς ἀφροβυτικῆς ἀφάμου μόνου καὶ ἄνευ αὐτοῦ ἔχοντα τῆς βασιλείας, αὐτοῦ δὲ διὰ ξάνσιν ὡς βέλονται τὰ κοινὰ, καὶ πάντων τυγχάνουσι νύσεως, ὑπομοσαμένου φόνου αὐτῷ, μηδένι τι φαῦλοι ποτὲ τῆς ἐκείνου δίκης γνώμης τε καὶ στέλεσμος.

Ἀναῤῥηθέντος δὲ τοῦ Μιχαὴλ αὐτοκράτορος καὶ ἡλικίαν τῷ Λέοντι μίλως, ὁ θ' ἑπωνυμίαν, Θεοδόσιος φρόνιμος, ὁ τοῦ πατραδέλφου τῷ βασιλέως Καισαρείου τῷ Μουσμάκη υἱός, πυθόμενος τὴν ἀπάρθησιν, καὶ δεινοπαθήσας, μὴ βιαιοθάνατος, μηδὲ λογισάμενος καὶ τὴν ἐρχομένην ἀνάπυξιν, μηδ' οἷον αὐτὸν μίλιον ἀναῤῥιπτοῦν, ἀνειλιφὼς τὰς αἰσχυνεῖς καὶ ὄλους, καὶ τὰς ἄλλως ὑπηρετημένους αὐτῷ, πολλοὺς δὲ καὶ τῆς γενέσεως, καὶ τινας τῶν συνήθων, ὅσοι περ ἦσαν πρὸς φρενὸς κυρότεροι, ἅρας περὶ δείλην ὀψίαν ἐκ τῆς οἰκίας, κεῖται δὲ αὐτὴ πρὸ τοῦ λιγόμβου Λεωμακέλλιον) ἀφορμὴν ἔχ' ἡ πλατεῖας, ἀφ' οὗ τὸ παλάτιον, ἀγωνιακῶν καὶ δυσχεραίνων, καὶ τὸν ἀδικεῖν ὡς ἂν τὸ ἐκ παρ' ἰδιωμένος, ἀφ' οὗ τοὺς παρατυχόντας ἐπιβοώμενος, καὶ ἀληθομένος τὰ ἅπαντα καὶ αὐτῷ προσῆκον, ὡς μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐγγύτατα ἔχοντι αἵματος πρὸς τὸν ἀπελθόντα βασιλέα. ὡς δὲ ἐγένετο τῷ φραγμῷ, ῥῆξαι τὰς πύλας ἡ φυλακὴ, ἐξάγει τὰς καθειργμένας, ἐλπίσας εἶναι δι' αὐτῷ μέγα τι ῥηφθῆναι καὶ γενναῖον. τὸ δὲ αὐτὸ τῶν ἐν Χαλκῇ φθάσας ἐκεῖσε. ἀλλὰ ἡ ἐπωνυμία τοῦ ἐν τοῖς βασιλείοις γοναδίσης δυσχόλως, ταχὺ μὲν οἱ φυλάσσοντες ἐν τῷ παλατίῳ γρατιῶται Ῥωμαῖοί τε, * καὶ Βάραγγοι μιθοφορῆται Ῥωμαῖοι, καθοπλίζονται. ταχὺ δὲ καὶ οἱ ἐν ταῖς βασιλικαῖς ὑπηρετοῦντες τειχίσιον ἠγείροντο. καὶ χειρίσιν συνεθρόησθη, καὶ τῷ Θεοδοσίῳ ἐμέλλε πέμπεσθαι. ὁ δὲ πῦτο πυθόμενος, ἠκλείσας τὰ πρὸς τὸ παλάτιον ἀπόκοια, ὑποσχόμενος πρὸς τὸν Θεὸν μεγάλων ἐκκλησιῶν. ἤλπισε δὴ, ὡς εἰσελθόντα τοῦτον ἐν αὐτῷ, ὁ πατριάρχης τε καὶ ὁ κλῆρος προσδέξεται, καὶ λαὸς ἀθροισθήσεται πλεῖστος, καὶ βασιλέα ἀναγορεύσουσι. ταῦτα δὲ πάντα αὐτῷ εἰς τἀναντίον συνέβη. ὅτε γὰρ πατριάρχης, καὶ ὁ τῆς ἐκκλησίας κλῆρος ἐρχομένην τὴν τύπης ἀπαλείψαι πύλας. καὶ οἱ συνήθεις ἐν τοῖς τοιούτοις χαίροντες καὶ συμπρίχοντες ἦσαν ἀδαμ, καὶ οἱ παρεπόμενοι

A cedonicas legiones in Orientem trajecerat, ducibus omnibus Macedonibus, e quibus fuit etiam Bryennius. nam inter Turcos ferebatur rumor, esse in satis, ut gens Turcica a tali opprimatur exercitu, quali usus Alexander Macedo Persas subegit. Eadem dromi logotheram fecit Nicetam, & drungarium vigiliæ Manuelem. & ob reipublicæ administrandæ peritiam adscivit Leonem Strabospondylum, qui olim Michaelo Imperatori ministeri fuerat. * At Bryennius Monomachi mortis nuntio accepto, cum Macedonibus Chrysopolin profectus est. quem Augusta, quod injussu ipsius discessisset, captum, facultatibus suis spoliavit, & relegavit: milites, unde venerant, redire jussit. Cum ergo totam indictionem nonam, id est annum mundi ϛϡϑ ϛιϑ τϑ ΑΧΙΥ vixisset Theodora, sub exitum Augusti mensis, ejusdem anni, tenuis intestini morbo necata est.

Eunuchi autem ipsius, & Leo syncellus, Imperatorem declarant, ipsa etiamnum animam agente, Michaelum Stratioticum, hominem Byzantii natum, simplicem atque innocuum, & a puero in bellis tantum versatum, nulliusque præterea rei gnarum: jamque ætate ad senectam provecta, cui otium optime congruere Archilochus pronuntiavit. Id autem eo consilio fecerunt, ut illo nomen & speciem Imperii gerente, ipsi suo arbitratu rempublicam administrarent, omniumque potestatem penes se haberent: jurato prius isto, nihil se ipsis nesciis aut nolentibus acturum.

Declaratus est Michaelus Imperator ultima Augusti die, indictione nona. Quod ubi comperit Theodosius præses, patruo Monomachi natus, ægerrime tulit. & non considerata rei quam aggrediebatur difficultate, & in quantum seipsum discrimen adducerer, collectis vernis suis & servis atque ministris, multisque etiam vicinorum & familiarium, qui animo erant leviori, vespertino crepusculo ab ædibus suis (ea erant ad Leomacellium, quod populi macellum licet interpretari) per plateas palatium versus processit, vociferans extremam sibi injuriam fieri: deque ea obviis quibusdam conquestus, quod sibi sanguine defunctum Imperatorem proxime attingenti, Imperium hæreditatis jure ad se devolutum eriperetur. Cum ad prætorium pervenisset, custodiæ perruptis portis captivos emisit, speratis nimirum eorum auxilio se aliquid præclari effecturam. idemque in Chalce fecit. Eunuchi in palatio seditione annunciata, celeriter palatii custodes milites cum Romanos tum Barangos mercenarios armant. mox etiam triremium Imperatoriarum ministri instruuntur: colligiturque ita agmen haud exiguum, quod contra Theodosium mitteretur. Is ubi hoc percepit, omissa ad palatium via, ad magnum Dei templum deflectit, sperans se eo ingressum a patriarcha & clero acceptum iri, plurimosque concursuros qui ipsum Imperatorem salutarent. Verum ei plane diversum evenit. nam venienti patriarcha & clerus templi fores obdiderunt: neque aderant ullo in

Bryennius.
* Quin etiam Leone Bulgarorum episcopo vita functo, in ejus locum creavit Theodosium monachum ex Leonum, quæ urbs est Tetrapoleos, oriundum, sed monasterii magni martyris sancti Mocii nunc sortu. Antistitem, externæ sapientiæ prorsus expertem, sed divinæ pietatis plenissimum, & ejus donis ac virtutibus ornatissimum, & civitatis ses in hoc statu erat.

MICHAELI STRATIOTICI Imp.

Theodosii filio.

* (γόνε δὲ Κελτικὸν οἱ Βαραγγοὶ) Scyl.

Scyl.

qui ad tales res, utpote ipſis gratas, concurrere ſolebant : & qui ipſum eo uſque comitati fuerant, miſſum contra Iri exercitum audientes, paulatim dilapſi ſunt. Tandem ab omnibus defertus, miſerabilis ſupplex cum filio ad templum confugit ſtatimque ex eo abreptus, Pergamum ſoli vertendi cauſa coactus eſt ire. Eodem modo puniti etiam præſtantiores alii, qui ſe ipſi adjunxerant.

Stratioticus nemine repugnante jam Imperio potitus, delectos ſenatores quemque ad majorem extollendo dignitatem, populum beneficiorum pollicitationibus demeruit. Cum autem eſſet admodum ſenex, multaque antiqua recordaretur, multas veterum conſuetudinum reducere intendit, nihil vel Imperio vel reipublicæ profuturas. Quorum fuit, quod prætorium expurgari juſſit : quod factum jocoſe ſubſannantes cives, dicebant quærere eum taxillum ſuum quem aliquando ludens ibi perdiderat, ideoque averrere pulverem : quod civium capita non
367 litteris, ut ounc, ſed byſſinis pileis, magnis lineis purpureis intertextis tegi voluit : quod procuratores publicos non ex Senatu delegit, ſed alios ſcribarum e numero velocium, in ſingulis archivis educatorum. quæ ſi omnia velim recitare, ſatietatem auditoribus attulero. Poſtquam tempus appetiit Imperatoriæ largitionis, quam exercere in Senatum Imperatores quotannis feſto paſchatis tempore conſueverant, ingreſſi ſunt ad eum omnes exercituum duces, generis nobilitate & fortitudine illuſtres. hi erant, magiſter Iſacius Comnenus, magiſter Caracalo Ambuſtus, (huic, cum eſſet dux Antiochiæ, magiſtratum abrogarat Stratioticus, & Michaelum patruelem ſuum in ejus locum ſufficerat : quem, ut primum Imperator factus fuit, Uranum denominaverat, veluti ab antiquo illo Urano genus ducentem) Michaelus Betarches Burtza, Conſtantinus & Joannes, genus a duce Orientalium trahentes,
Edit. Paris. pag. 794. aliique multi ducum lectiſſimi. omnes autem concurrebant, ut novum viderent Imperatorem, & ejus beneficentia fruerentur. nam ejus liberalitas atque magnificentia paſſim fuerat celebrata. Imperator cum Comneno & Ambuſto colloquens, eos laudavit, bonos forteſque duces appellans : maxime Ambuſtum, qui non parentum nobilitate aut favore adjutus aliquo, ſed ſuis præclaris factis ad tantam dignitatem conſcendiſſet. Eodem modo aliis quoque
Imperatoris in ſummos viros inhumanitas & iniquitas. nobilibus tractavit, nullius interim voluntati morem gerens : neque præſidium petentes dignitatem Comnenum ac Ambuſtum voti compotes, ſed omnium petitiones irritas reddens, & eo ipſo adverſum ſe irritans eorum animos. Atque hoc modo Orientales ductores tractavit.

Bryennius. Bryennium autem ab exilio revocavit, ac Cappadocibus præfecit, pleoque cum Imperio Macedonicis legionibus præpoſitum in Turcos emiſit ; (etenim Turcus quidam, Sanuchus nomine, obſcuris natalibus, ſed bello egregius, ſub Sultano militans, cum iis alteram in Romanos impreſſionem fe-

A πάτερ μάχες ἐκείνα τὰ τόπα μαθόντες ἢ μέλλοντα πίμπτθαι διώκομεν κατ' αὐτῦ, κῇ μικρὸν ὑπορρέοντες, ἐστιδάθησαν, ᾗ λοιπὸν ἔρημος πάντων καταλειφθεὶς, ἑκάτης ἑλικιώδης μετὰ τῶ παιδὸς πρὸς τὸν ἐκκλησίαν καθίζει. ὃν δ' ὀλίγους ὑποσύλαντες ἐξάγουσι ἢ ἐκκλησίας, ᾗ ἐξορίζουσιν ἐν Περγάμῳ. τὸ δ' αὐτὸ τῶν ᾗ οἷς τὰς ἐμφανεστέρας τῆ αὐτῆ συναναχθέντων ἐποίησαν. ᾗ τὸ ἀπὸ τότε ὁ Μιχαὴλ, ἀναμφισβητήτως ἀναγορεύεται αὐτοκράτωρ.

Παραλαβὼν δὲ τὰς ἰδίας τῆς βασιλείας, πάντας μὲν τὰς λογάδας τῆς συγκλήτου εἰς βαθμὸς ἀξιωμάτων ὑψηλοτέρους ἀνήγαγε, ᾗ τὸν δῆμον ὑποφύσεων ὑπεκτεῖνε πολλῶν ἀγαθῶν. ὡς ὧν δὲ ἀκρότατα χέρων, ᾗ πολλῶν μεμνημένος ἀρχαίων, ἐπεβάλλετο Ἓ πολλὰ τῶ παλαιῶν χολάσαντα ἐθίμων ἐπανακτήσασθαι, μυδὲν πρὸς λυσιτέλειαν σωτηρίαν τῆς βασιλείας ἢ τὸ κοινὸ τότε ἓν λογιζόμενον ἐρατὸν ἀπαναιρεῖσθαι ἐκέλευσε. πρὸς ὅπερ ἀποσκώπτοντες οἱ πολῖται ἔφασκον, ὡς τὸν οἰκεῖον ἀσράγαλον ἀναζητῶν, ὃν ἐκεῖσε παίζων ἀπώλεσεν, ἐκκαθαίρει τὸν χῶν. ᾗ πᾶς τῆ πολιτῶν περιελὼς σκέπεσθαι μὲ διὰ γραμμάτων, ὡς νῦν, ἀλλὰ ᾗ μεγαλογράμμων ὀθονίων ἐκ βύσσου πορφύρας ἐξυφασμένων. ᾗ δημοσίους φροντιστὰς ἢ συγκλητικὰς προσβάλλετο, ἀλλὰ τινὰς τῆ ἐκ ἐκάστῳ τῶ ἀρχαίων ἐναυξηθέντων ταχυγράφων. ᾗ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ὧν τὸ καθ' Ἓλκεσιν καταλέγειν θελήσας, πρασκορὸς γενέσθαι τοῖς ἀκροατὰς. * ἐπεὶ δὲ ὁ καιρὸς ἐπέζε τῆς βασιλικῆς φιλοτιμίας, ἵν διανέμων ἐπαίσιος κῇ τὸν καιρὸν τῶ Πάχα πρὸς τὴν σύγκλητον εἰσιέναι οἱ βασιλεῖς, ᾗ Ἓ πάντες εἰσῆλθον οἱ Ἓ τρατῶ ἡγεμόνες, ᾗ γίνει, ᾗ αὐδοξίᾳ ὀνομαζόμενοι. ἦσαν δὲ ὅτι μάγιστρος Ἰσαάκιος ὁ Κομνηνὸς, ᾗ ὁ μάγιστρος Καταλαλὼν ὁ Κεκαυμένος (δὺξ δὲ ὗτος ἦν Ἀντιοχείας, καὶ παραλυθέντα τῶν τῆς ἀρχῆς διεδέξατο Μιχαὴλ ὁ τῶ βασιλέως ἀνεψιός. ὃν ἅμα τῇ ἀναῤῥήσει Οὐρανὸν κατονομάσας, ὡς δῆθεν εἰς τὸν παλαιὸν Οὐρανὸν ἀναῤῥοῦντα τὸ γένος. ᾗ μάγιστρον Ἀντιοχείας, ὥσπερ ὁ ἐκείνος τιμήσας, ἐξέδοχον ἐκπέμπει τῆ Κεκαυμένῳ) Μιχαὴλ τὸ Βεσάρχης ὁ Βυρτζῆς, Κωνσταντῖνος Ἓ Ἰωάννης οἱ ἐκ τῶ γένες τῆ ἐφῶν τῶ δυσὶς καταγόμενοι, Ἓ οἱ λοιποὶ λογάδες Ἓ ἀρχόντων. σωιδρομὸν δὲ πάντες, ἵνα ᾗ νέαν βασιλέα διάσωνται, ᾗ Ἓ ἀπ' αὐτῶ τύχωσι φιλοτιμιῶν. διεδόθη ᾗ πρὸς ἅπαντας τὸ προτιμὸν ἐκείνο, ᾗ πρὸς τὰς εὐεργεσίας μεγαλοπρεπὲς τὸ ᾗ ἐλθόντες. ἐς λόγως δ' ἐλθὼν ὁ βασιλεὺς τῆ Κομνίνῳ, ᾗ τῆ Κεκαυμένῳ, ᾗ ἐπαινέσας μὲν αὐτὸς, Ἓ τρατηγὸς γενναίως ᾗ ἀγαθὸς ὀνομάσας, ᾗ μᾶλλον Ἓ Κεκαυμένον, ὡς μὴ ἐκ πατέρων, μυδ' ἐκ προπαθοίας τινὸς, ἀλλ' ὄξ οἰκείων ἀνδραθλημάτων πρὸς τὸν ἐκέκτητο τῶ ἀξιώματος ἀναχθέντα καθίδρυε. τὸ αὐτὸ δὲ ᾗ πρὸς τοὺς ἄλλους Ἓ ὠγενῶν ποιήσας, μυδενὸς δὲ θελήσας ἐκπληρῶσαι βύλησιν, μυδ' ὡς τὸ Ἓ προίδρων ἀξίωμα Ἓ Κομνίνῳ ᾗ Ἓ Κεκαυμένῳ, ὡς γοῦτο, ἀναγαγὼν κατανύσας, ἀλλὰ Ἓ πάντων τὰς δίκους ἀπράκτως ὑποπιμφάμβος, ἅπαντας ἠρέθισε κατ' αὐτὸ. ᾗ πρὸς μὲν τὰς ὡμὰς τρατηγὸς διετέθη ὕπως.

Τὸν δὲ Βρυέννιον ἢ ὑποροίας μεταπεμψάμενος, ᾗ ἄρχειν τάξας Καππαδοκῶν, τρατηγὸν αὐτοκράτορα, Ἓ κατὰ Τύρκων ἐκπέμπει) Τοῦρκος γάρ τις τὸν κλῆσιν Σαμοὺχ, τὸ γένος οὐκ ἐπίσημος, πρὸς δὲ τὰ πολεμικὰ γενναίος καὶ ἐνεργὸς, τῆ Σουλτάνῳ συστρατεύσαμενος, ὁπλικὰ τὸν δόξαν ἰσοβάλλει κατὰ Ῥωμαίων ἐπιόντα-

ᾗ διετέλεσεν οὖσα ἀφιλοῦ τὸ ἐχρωτο δὲ καὶ σώματα καὶ
Scylitz. κηβερνῶν-

το, ἑαυτὸν ὑποκρίναντος ἐν Περσίδι, αὐτὸς τῇ πάντα παρέμενε μὴ τελχινίαν ἀνδρῶν, καὶ πλεπλανᾶτο ἐν τοῖς πεδίοις καὶ τοῖς ὑπτίοις τόποις τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, καὶ αἰφνιδίως πολέμιος ἐνδρομὰς, κακῶς διατίθει τὰ Ῥωμαίων, καὶ ἐλᾴζετο) ἀλλ' ὅμως τοῦτον θεραπεῦσαι ἴσχυεν ὁ βασιλεύς. διὸ δὴ ἀφυέστατος ὢν τὸ θωπεῦσαι ἐς καταθυμαγωγῆσαι ἀνθρώπους πεμβελεστάτης, καὶ λανθάνοντα πότου ἐν τῇ ψυχῇ πικρίαρτος. τὸ γὰρ Βρυεννίου λεπαρῶς ἑαυτοῦντος ἀποδοῦναί οἱ καὶ τὰ χρήματα, ὁπόσα ἀφείλετο αὐτὸν Θεοδώρα ἡ βασιλὶς, οὐ ἐπέτυχεν. ἀλλ' ἑαυτοῦς δυσωπῦντα περὶ τούτου, ἐ ἱκετεύοντα, τὸ δημῶδες τοῦτο τὸ καταμελούμενον εἰπὼν μόνον, δεκτέον ὄργα αἰτοῦντι μισθὸς, ἀπεπέμψατο. ὕπο δὲ παροργισθεὶς καὶ ὁ Βρυέννιος, ἄπρηκτα δεινὰ φρίξων ἐν ἑαυτῷ, καιρὸν ζητῶν ἐκδικήσεως.

Παραπλησίως δὲ διατίθη καὶ πρὸς Ἐρβίβιον τὸν Φραγγόπυλον, ἄνδρα συστρατευσάμενόν τῇ Μανιάκῃ ἐν Σικελίᾳ, καὶ μεγάλα ῥόπαια φέραντα, ἐ ἀπ' ἐκείνου τὴ ἕως τότε Ῥωμαίοις ὕποιαν φαινόμενον. παρακαλῶν δὴ τὸ αὐτὸν, καὶ ἐπιτέλεσιν τῆς τοῦ μαγίστρου τιμῆς τυχεῖν, ἀ μόνον ἐκ ἀξίωσε λόγου, ἀλλὰ ἐ πολλὰ χλευάσας καὶ μυκτερίσας, ἀπεπέμψατο. καὶ ὕπως ἐν ἀφυὴς καὶ δυσπρόοδος περὶ τὰς ἐπιτύξεις. ὁ δὲ Ἐρβίβιος, οἷα βάρβαρος καὶ τὸ ὀργιλὸ ἀκατάσχετος, οὐ μετρίως ἐνεγκὼν τὸν ὕβριν ἀγτῶν δὲ καὶ τὸ μελετωμένου παρὰ τῆ Ῥωμαίων συστάλλω, ἐκ ἐκπεπύρωτο· ἀλλὰ καταδέζων ἀμυνάσθαι τὸν ὑβριστὴν, ἐξαπατήσας ἐπ' οἴκου παρέθηται, καὶ ἀφαθεὶς τῆ βασιλεῖ φοσοεπῶν τὰ ἐκείνου, ἐξῆλθον οἴκοι. καὶ φὸς τῶν ἴφων περαιωθεὶς, ἀπῆλθεν ἐν τῇ τοῦ Λαμβιακὸν οἰκίᾳ αὐτῶ, τῇ Δαβαράμῃ. καὶ κοινολογησάμενος τινὶ τῶ Φράγγων, ἑκάστοι τάτε διαπαρμένος ὅσιν εἰς παραχειμασίαν, καὶ τελεσοίης ἄνδρας ἐκ τόπου ὑποφοίτους, ἀπῆρεν ἐκεῖθεν. καὶ ἀπελθὼν ἐν Μελίᾳ, κοινοπραγεῖ τῇ Σαμὺχ, ἑκάστοτε ἐπιβατεύοντι ἄσει πολεμῶν Ῥωμαίοις. καὶ χρόνο μὲν τινα ἀσάλευτος ἤμεινε ἡ ὁμολογία. φροσημασμὸς δέ τινος μεταξὺ τῶ Φράγγων γενομένου, καὶ Τύρκων, ὁ μὲν Σαμὺχ φροσποιῶν τηρεῖν τὰ συνθεμένα. ὁ δὲ Ἐρβίβιος ἥκιστα διὰ τὸ ὑποψίας, καὶ αἰφνίδιον προνόησε ἐπιθυσιν, καὶ τὸς Φράγγας παρεκάλει μὴ ἀνῖπας, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἅπλων καθέδραν. τῶν δὲ ἑταίρων κρυφίως, μηδημίαν συναίσθησιν διδὺς τῇ Σαμὺχ. ἵως ἑκάστος λαθάνων αὐτὸς, ἀσκαλυπτεῖ τὸ βύλλημα, καὶ περὶ μίαν ἡμέραν ἐξεπλίσας πάντας ὡς εἶχε Τύρκας, ἐπιπίπτουσι ἀσυσκοπουμένοις τοῖς Φράγγοις. οἱ δὲ, καὶ τὸ παράγγελμα τὸ σφετερῶ τῆς ἵππης ἐν τοῖς χαλινοῖς ἔχοντες, ὡς ἤδοντο ἐπιλάθεσθαι τῶν Τύρκων, ταχεῖς τε ἵπποι γίνονται, καὶ ἱρχομένους τόπους φροσυπαντῶσι. ἐ γίνεται μάχη καρτερά, καὶ φὸς μικρὸν ἀντέχοντες οἱ Τῦρκοι ἔφυγον. καὶ πίπτουσι μὲν οἱ πλείους, οἱ δὲ λοιποὶ διασώθησαν φὸς τὸ Χλιὰτ πεζοὶ καὶ γυμνοί. ὁ δὲ Ἐρβίβιος ὑποστρέψας ὑπὸ τῶ διωγμῶ μὴ τῆ Φράγγων, καπεσκευῶσαι ἐν τῇ παρεμβολῇ συνεβύλλευε. ἐπειστο δὲ οἱ Φράγγοι ἀναγκάζοντες, εἰσιέναι ἐν τῇ πόλει τὸ Χλιὰτ, κοινοπραγίαν ἔχοντες, καὶ ὅρκους μετὰ τῶ ἀμυρδίοντος, ἐν αὐτῇ, ἐπαθείας τέ τινος καὶ λαυτρᾶ μεταχεῖν, καὶ τὸν ἐκ τοῦ πολέμου ἀποπλύνασθαι λύθρον. ὁ δὲ πολὺς ὢν ἐγκείμενος καὶ καθιστεύων, τὸν τοιοῦτον ἀποτινάξασθαι λογισμὸν, καὶ μὴ πάνυ τι πεισθεὶς ὅρκῳ ἀλλοτρίῳ καὶ ἀλλο-

A cit: eo in Perſidem reverſo, cum tribus millibus locum tenuit, atque hinc inde vagans in planis atque humilibus majoris Armeniæ locis ſubitis incurſionibus ditionem Romanam vexabat.) Sed hujus quidem animum non placavit, homin blandiendi ac comitate demulcendi eos qui atrocibus affecti injuriis occultam in animo iram gerunt ignariſſimus. magnopere enim obſecrante Bryennio, ac bona etiam ſibi ſua, quæ ipſi Theodora ereptuerat, redderentur, non aſſenſit: ac urgentem vehementius, vulgata illud & procritum fatus, confecto opere demum eſſe exigendam mercedem, dimiſit. Bryennius hoc

B modo ſpretus, diſceſſit animo exaſperato, vindictæ occaſionem expectaturus.

Eumdem ſe Imperator geſſit erga Erbebium Francopullum, qui vir in Sicilia Maniacæ in bello ſocius fuerat, ac præclara ſtatuerat trophæa, & exinde in eum uſque diem rei Romanæ ſtuduerat. hunc enim precibus a ſe contendentem, ut magiſterii honore ornaretur, non modo non eſt dignatus aſſenſa, ſed etiam ſubſannatum varie, naſoque ſuſpenſum dimiſit. adeo inhumanus erat, & in congreſſibus difficilis. Erbebius, quippe barbarus & iræ impotens non moderate tulit eam contumeliam, i- *Edit. Pariſ. pag. 795.*

C gnaruſque eorum quæ Romani machinabantur, de vindicta cogitavit: commeatuque domum abeundi ab Imperatore impetrato, in Orientem tranſiit, ac domum ſuam Dabaramam in Armeniaca ſitam provincia ſe contulit: & ita cum quibuſdam Francis communicata, ibi in hyberna diviſis, ecce eorum corruptis in Mediam abiit iis comitatus, & cum Samucho tunc ibidem degente belli in Romanos gerendi ſocietatem colit. Ea ſocietas cum aliquandiu duraſſet, offenſæ inter Francos & Turcos inciderunt, ac nationes invicem ſibi inſidiari cœperunt. Ac Samachus quidem pactis ſe ſtare ſimulabat. Erbebius vero ſemper in ſuſpicionibus erat, ſubitumque Turcorum aliquem

Francorum & Turcorum ſocietas & diſſidium.

D in ſe impetum expectabat: ideoque ſuos hortabatur, ne ſecure, ſed armati ſemper dormirent. interim tamen Samucho nullum præbebat ſuarum cogitationum indicium. Tandem Samuchi inſidiæ eruperunt. & quadam die omnibus ſuis Turcis armatis, prandentes Francos adoritur: quorum hi adventum ſentientes, ſtatim in equos, quos ducis juſſa ſemper paratos habebant, inſiliunt, & Turcis occurrunt: prælioque acri facto, Turci cum aliquandiu reſiſtiſſent, pelluntur, majorque eorum pars occiſa, reliqui pedites nudique

E in urbem Chleat fuga evadunt. Erbebius a perſecutione hoſtium revertens cum ſuis, ſuadebat ut in caſtra ſe reciperent. verum ii urgebant, ut in eamdem urbem (nam cum ejus Amera ſocietas ac pactum ipſis intercedebat) intrarent, in qua recreare ſe, & in balneo cruorem belli abluere poſſent. vehementer inſtabat contra Erbebius, atque obſecrabat ut hanc cupiditatem deponerent, neve nimium fiderent jurijurando hominum diverſæ religionis ac nationis, &

quibus perſuaſum eſſet ſe pliſſime agere ſi multos Chriſtianos interimerent. Sed cum omnibus in eadem ſententia manentibus ſurdo fabulam narraret, tandem cum ipſis in urbem ingreditur, multis eos obteſtatus ut ſibi numquam non caverent, ſemperque arme ad manus haberent. Sed Franci Chleat ingreſſi, poſthabitis Erbebii monitis ad lavacra, pocula & convivia ſe contulere. Interim arbis Ameras Aponaſar, re cum Samucho & Sarracenis ibi degentibus communicata, hoſpitibus peregrinorum mandat, ut dato ſigno hoſpites ſuos comprehendant ec vlocient: aut ſi id fieri
Edit. Pariſ. pag. 796. non poſſit, occidant. Poſtquam Franci deliciarum ſaturi, ſomno ſe dederunt, ſignum datur: & eorum alii ſtatim occiduntur, alii capiuntur quidam etiam de muris foras deſilientes evaſerunt: Erbebius captus eſt, & in vinculis aſſervatus. His ita actis, Ameras Imperatori per internuncios ſignificat, ſe ei favere: & qui ipſum rebus inſidiati fuiſſent, eos ſe perdidiſſe, ducemque horum captum detinere.

Cæterum Orientis duces hoc, quo docuimus, modo dimiſſi ab Imperatore, denuo tentandam rem ſtatuerunt. Itaque ſe ad primarium ſyncellum Leonem Straboſpondylum conferunt, tunc reipublicæ gubernatorem, eoque apud Imperatorem interceſſore utuntur: atque orant, ne ipſos ita neglectos atque ignominioſe abjectos Imperator velit, multiſque adductis argumentis, id quoque ad extremum pro-
Imperatoris in præſtantiſſimos contumeliæ. ponunt: Indignum videri, cives ab Imperatore honores conſequi, cum ii neque propugnacula tutati, neque cum hoſte congreſſi umquam ſint: ſe vero, qui ab ineunte ætate pro ipſis propugnaverint & excubarint, ut ſecure alii dormire poſſent, præteriri, neque ea Imperatoris benignitate ullum percipere fructum. Verum Imperator, motoſus homo, adituque difficilis, non modo non audiit benigne eam deprecationem, ſed ſupplices etiam contumelioſe dimiſit, ſingulos verbis infectatus. At vero bi denuo ignominiis ſuperbe affecti, omni excuſſa ſpe fremere, animoque eacandeſcere. ac principio quidem pro ſe quiſque ſuſurris Imperatori convitiari: alterque alterum hortari, ne contumeliam iſtam leviter ferat, ſed ad juſtam vindictam ſeſe paret. poſt in unum cullecti cœtum in magno templo, dictis
Conſpiratio. ultro citroque ſacramentis taciturnitatem & injuriarum perſecutionem ſtipulati, adamantis, quod ajunt, vinculis conſpirationem roborarunt. Ambuſti ſententia erat, Bryennium quoque in ſocieratem adſciſcendum, qui ad hoc inſtitutum plurimam afferre momenti poſſet, numeroſo præfectus exercitui Macedonico. atque is tentatus, facillime aſſenſit. Proinde in deliberationem venit, cui Imperium re ex animi ſententia ſuccedente deferretur. Idem prorſus omnibus conjuratis viſum, Ambuſto id deberi, ætate, fortitudine & peritia cæteris præſtanti. Verum hic onus illud excutere cupiens, compendio, verborum multitudinem ſuſtulit. Surgens enim, illico Romanorum Imperatorem deſignavit magiſtrum Iſaacum Comnenum: auctorque reliquis fuit, idem ut facerent.
pag. 797. Hoc modo cum ſe mutuo devinxiſſent, ac

A φύλων ἀνθρώπων, ἢ δεινὸν εἶναι ἀπεπεισμένων οἱ θανάτου πολλοὺς Χριστιανοὺς αἴτιοι γένοιντο. ὡς δὲ λέγων οὐδὲν τῶν προσηκόντων εἶχεν, ἀλλὰ πάντες μιᾶς γνώμης γνώμης, ἀπαράπτων νὺξ εἰσόδου ἐλογίζοντο, ἅρας ἢ αὐτὸς εἰσεισι σὺν αὐτοῖς, πολλὰ πρότερον διακλινήσας καὶ ξιφηφορήσας ἢ παραγγείλας ξένοις πᾶσιν προσέχειν καὶ ὡς χρεὼν κατέχειν τὰ ὅπλα. εἰσελθόντες οὖν οἱ Φράγγοι, ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ παραγγελίᾳ τὸν καπηλοπώλην σφάττουσι, τὸν λιτρεῖς καὶ πότους ἢ διαγωγὰς ἅπαν. ὁ δὲ Αμηρᾶς Απονάσαρ, ἅμα τῇ Σαμούχ ἢ τοῖς ἐν τῇ πόλει Σαρακηνοῖς, βουλόσαμβος, ἢ παραγγείλας τοῖς ξενοδόχοις, ὅτε τὸ σωίδημα δοθῇ κατέχειν πάντας ἐπιξυνδήσαντας, καὶ δεσμεῖν, ἃ πάνυ φανομένων ἀδυνάτων ὑποφάντων, τοὺς μὲν ἤρωσι. ἐπεὶ ἦλθε εἰς τοὺς Φράγγους ἡ ἀδυπάθεια, καὶ τοῖς ὕπνος ἐπέπεσεν, οὓς τὸ σωίδημα ἐπιτίθεται. οἱ μὲν τῶν Φράγγων δίδυς ὑποφάντουσι, οἱ δὲ ἀκέραιοι ἦσαν, τινὲς δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ τείχους ἡμιπόντες ἐαυτοὺς ἔξω ἐχαυνώθησαν ἔχοντα. ἑάλω δὲ καὶ ὁ Ερβέβιος, ἢ πεδηθεὶς ἐφυλάττετο. ὁ δὲ Αμηρᾶς ἐξαφαξάμενος τοῦτο, ἐξαπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα, ὡς πάντα δόλος ἀν αὐτῷ ἀπέβη ὡς, ἢ τοῖς ἐπιβουλεύσασι τοῖς αὐτοῦ πράγμασι ἐξεφθείρας, ἢ τὸν τῶν ἀρχηγὸν ἀπεχόν. ἢ τὰ μὲν περὶ τὸν Φραγγόπουλον συνεμίχθη ὧδε.

Οἱ δὲ ἐφίας στρατηγοὶ ὑποπεμφθέντες, ὡς ἔφημεν, παρὰ τῶν βασιλέως, δεύτεραν ἐγνωσαν πεῖραν προσαγαγεῖν. ἐπὶ δὲ τῷ προπετυγκλήτῳ Λεοντι τῷ Στραβοσπονδύλῳ προσελθόντες τὰ κοινὰ διεκωλύετο τῷ τότε, μετέπειτα ὡς ἢ βασιλεὺς τῶν ἀμβάλλοιτο ἢ μὴ παρὰ τοῖς ἄλλοις πεῖσθαι ἐκέκριτο, μηδ' ἀτίμως ὑποφέρεσθαι. ἢ ἄλλα τραβαλλόμενοι, * πλουτοῦσι ἢ παγγόντες, μηδ' ἄ- *ξίωσε.*
ξιον εἶναι τοὺς πολίτας μὴν τῶν βασιλικῶν ἀμοιρῆσαι τιμῶν, μήτε παρ' ἐπαλξεσι στάντας, μήτε πρὸς πολεμίους διαγωνισαμένους ποτ' αὐτοὺς ἢ τοὺς ἐκ παίδων προπολεμοῦντας καὶ ἀγρυπνοῦντας, εἰ ἀδίκως ἔπι καθεύδοντα, παρορᾶσθαι, ἢ τὴ βασιλικῆς φιλοτιμίας διακρεῶν. ἀλλ' ὅπως σφισὶ ταῦτα ἐν, καὶ διαπρόσιτος, ἢ μόνον ἐκ ἰδίξασθαι ἐπίσης ἢ προσαγομένοις ἐκείνοις, ἀλλὰ μᾶλ ἓ ὕβρεων ἀπεπίμψαν τοὺς ἐκείνους, ἐκφαύλισάν τε ὀλίγα καὶ ἐξέπασαν τ' ἀνδρῶν ἢ ἢ δῶρα ἢδη παρῳνήσει, πάσαν ἐλπίδα ὑποστησάμενοι, ἐσφάδαζόν καὶ διαφέρεσθαι τῇ θυμῷ. ἢ κατ' ἀρχὰς μὲν, ὡς πιθανὸς ἦν τῷ, ὁ τοῖς ὁμιλίαις ὑπαποθορύζοντες, ἐλοιδοροῦντο τῷ βασιλεῖ, ἢ μὰ πράως ἐσιγηλοῦντες παρεκάλουν ἐκάστῳ παροιμίαν, ἀλλὰ διαπρύσιοι παρώρμων πρὸς δικαίαν ἐκδίκησιν. ἐπεσπᾶ ἢ ὑφ' ἓν τῇ μεγάλῃ γενόμενοι ἐκλησίᾳ, καὶ ὅρκους δόντες, ἢ λαβόντες μὴ σιωπῆσαι, μηδ' ἀπαχθῆναι, ἀλλὰ τοῖς ἐνυβρίσασι τιμωρήσασθαι, δεσμοῖς (ἃ φασιν) ἀδαμαντίνοις ἰσοφαλίσαντο τὸν ἐπιβουλεύσαντα. τῇ ἢ Κεκαυμένῃ ἐδόκει, ἢ τὸν Βρυέννιον προσλαβέσθαι συνωμότην, λαὸς τε πολὺς ἄρχειν τεταγμένον τῇ Μακεδονικῶν τεγμάτων, καὶ μέγα μέρος ἴσθαι μέλλοντα τῶ ἀποβάσεως. ὡς δὲ καὶ ὑπὸ πόρας αὐτῇ προυχώρησάς ταχέως ὑπήκοοι, λοιπὸν τέλος διεπραττοῦντο εἰς ἔργων προχωροῦντες αὐτῶν τὴ βουλήματος ἀνεκκλῆτον βασιλέα. ἢ πᾶσιν ἁπλῶς ἐφαίνετο τοῖς συνωμόταις, ὡς καὶ γὰρ καὶ αὐθρίᾳ ἢ ἐμπειρίᾳ τῇ ἄλλων πρῶτον ὁ Κομνηνὸς, ἄξιος εἰς τὸ. ἀδὲ ἀφ' ἑαυτῷ τὸ βάρος ὑποσήσασθαι ἀνώδυν, συμπεμψ λόγῳ δέλυσι τὰς πολυλογίας. ἀνατὰς ὦν, ἔδοξεν βασιλέα Ρωμαίων ἀνεῖπε τὸν μάγιστρον Ισαάκιον τὸν Κομνηνόν. τῶν δὲ αὐτὸ ποιῆσαι ἢ τοὺς λοιποὺς παρεκελεύσατο. ὕπω ἢ καταδεισάμενος ἀλλήλους, ἢ τῶν βα-

λιὼ ὡς ἑκάστῳ ἀσφαλισάμενος, καὶ τῇ βασιλεῖ προσκυνήσαντες τὴν ἐξόπισθεν, ἕκαστος οἴκαδε τῇ δουλείᾳ ἀπεφοιτήσαμεν.

Ἀρτι δὲ καὶ ὁ Βρυέννιος τῆς πραγμάτων αὐτῷ καθεσταμένων, ὡς ἂν ἐδόκει τῇ βασιλεῖ, διατριβῆς πρὸς ἑαυτῷ, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν πατρίκιον Ἰωάννην τὸν Ὀψαρᾶν, ἀπεσταλμένον ὑπὸ βασιλέως μετὰ χρυσίου, ἐφ' ᾧτε τοὺς στρατιώτας διανεμηθῆναι τὸ στρατήσιμον. γινώμενος δὲ κατά τινα τόπον ἁπλωμένον ἐν τῇ Θέματι τῇ Ἀνατολικῶν, τοῖς Καππαδόκαις δίνεσθαι τὸν φιλοτρισυλίου. ἐπαύξων δὲ τὰς δόσεις, καὶ πλείονα τῆς προτεταγμένης παρέχων κελεύων, ἀντιπίπτουσα εἶχε τὸν Ὀψαρᾶν, καὶ μὴ ὑπακούοντα· ἔφασκε δὲ ὅτι, μὴ πολλῷ πρόσθεν δίδοται τοῖς στρατιώταις, μηδὲν τῶν βασιλέως περὶ τούτου προσέξεσθαι. τὸν δὲ Βρυέννιον ἀτρέμας ἔχειν οὐκ οἷόν τε, καὶ ποιεῖν σιωπῇ τὸ κελευσθὲν παρεγγυήσαντος, ἀντιτείνοντος δὲ τοῦ Ὀψαρᾶ καὶ ὀργιζομένου, ἀναθεὶς ἐκεῖνος τῇ θυμῷ, καὶ ὀργὴν τε ἀείσατο, καὶ κοσκύλους τῶν προσέβαλε. τελευταῖον δὲ καὶ τῆς τριχῶν τῆς γενειάδος ἁψάμενος, καταβαλὼν τοῦτον εἰς γῆν, καὶ δήσας πισθίοις, ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐφύλαττε σκηνῇ. αὐτὸς δὲ τὸ βασιλικὸν χρυσίον ἀνείλατο, ἐποιεῖτο τὴν ζημιωθέντων ὡς ἠβούλετο μεθ' ὑπεροχῶν.

Ἐτυχε δὲ τότε παρεπιδημῶν ἐγγὺς ὁ πατρίκιος Λυκάνθης, καὶ τῆς Πατσιδῶν καὶ Λυκαόνων ἡγούμενος. ὅτε τε εἰς τὸν Ὀψαρᾶν συμβεβηκότα ἀκηκοὼς, καὶ τυραννίδος ἐπίδοσιν (ὥσπερ ἦν εἰκὸς) τοῦτο πραξιν ὑπολαβών, (ἦν γὰρ τοῖς ἔθνεσι ἄρχουσι βασιλευομένοις ἀμύητος) καθοπλίσας τὰ δύο τῆς ἀνατολικῆς τάγματα ἐπιπίπτει τῇ σκηνῇ τοῦ Βρυεννίου, λυτρούμενον τὸν Μιχαὴλ φράσας. καὶ τὸν μὲν δεσμοῦ κατοκῶν, λύσαντες δὲ τὸν Ὀψαρᾶν τῆς δεσμῶν, καὶ τὸν Βρυέννιον αὐτῷ παραδὺς τὸν ὡς ἔχει κλοιῶν. χρῆσθαι τούτῳ κελεύει ὡς βούλεται. ὁ δὲ ἀνθεὶς τῆς πίδης, ἐκ πρώτου ὁ θέλει κύριος γενόμενος, τῷ μὲν Βρυεννίῳ ἐξέφυτευε τοὺς ὀφθαλμούς, ἐς βασιλέα τοῦτον διασωθῆναι ἐκπέμπει, μιαίνας καὶ τοῦ πολιτεύσεως ἀποστάσεων. ὁ δὲ προσίμιον τῇ τύχῃ, ὡς πάντα τοῦ εἰς τὸν λοιπὸν λαὸν διατεχνάσων ἔχομαι. καὶ ὁ μὲν Βρυέννιος τοιαύτης ἀπέδωκε δίκας τῆς ἑαυτοῦ προπετείας καὶ ἀνοήτου, ἵνα μὴ λέγωμεν ἀνοίας. οἱ δὲ κατὰ τὸ Θέμα τῶν ἀνατολικῶν τὰς οἰκείους ἔχοντες ἀρχοντες, ὁ πρώτιστος Ῥωμανὸς ὁ Σκληρὸς (ὃν γὰρ οὐδ' αὐτὸς ἔξω τῆς ὁμωμοκότων) ὁ Βούρτζης, ὁ Βοτανειάτης, οἱ Βασιλείου τοῦ Ἀργυροῦ παῖδες, καὶ ὁ λοιπὸς ὅμιλος, πᾶς μὲν ὅσοι ἀρεμοῦντες, καὶ ἀρχὴν νεοστασίας ἀλλαχόθεν προσμένοντες. ἐκεῖ δὲ ἐπύθοντο τὰ κατὰ τὸν Βρυέννιον, καὶ οἷας ἑαυτὸν τοῦτον φρονοβλαβῶς καθυπέβαλε τύχας, ἐστρεχῶς λογισαμένοι, ὡς ἐπιζόμενος οὗτος ἀποφύγοι τὴν συωμοσίαν, καὶ οὐκ εἰς καλὸν τοῖς συωμόταις τὸ πᾶς ἐπενεχθήσεται, ἅραντες ἅπαντες, ἀπέρχονται ἐς Παφλαγονίαν καὶ Καισάρειαν (οἷπερ δὴ καὶ Καισαμῶνα τὴν Μαγίστρου Ἰσαακίου τοῦ Κομνηνοῦ) καταλαβόντες δὲ καὶ αὐτὸν ἠρεμοῦντα ἔτι, ἀνείρουσι καὶ ἄκοντα, καὶ ἔρχονται μετ' αὐτοῦ κατά τινα τόπον ὁμαλὸν, καὶ πλάττουσι ἑαυτὸν ἔχοντα, Γυπάρχου τόπον καταμοιράζεται. κἀκεῖσε τοὺς πλησιοχώρους αἱρεῖσαντες στρατιώτας, καὶ τοὺς ὅσοι πυθόμενοι καὶ κίνησιν ἐθέλουσαι παρεχέσθαι, μεθ' ἑαυτοῦ ἀναγορεύουσι τοῦτον Αὐτοκράτορα βασιλέα Ῥωμαίων, ὀγδόῳ ἄγοντος τότε τὸν Ἰούνιον μῆνα, τῆς ἰνδ. τῷ ϛῳξϊ. ἔτους.

Ἀναγορευθεὶς δὲ βασιλεὺς, στρατοπεδεύει ὀχυρὸν καταλαμβάνει, προσίμιον τῇ τύχῃ, ἐπιδιχόμενος ἀθροισθῆναι καὶ τοὺς λοιποὺς, ὁπόσοι μετεσχήκασι τῆς συωμοσίας. πλέον δὲ αὐτοῦ

A quantum res ferebat inſtitutum roborasſent, accepto ab Imperatore commeatu, domum quivis ſuam, ut putabatur, diſceſſerunt.

Jam & Bryennius rebus ſuis ex arbitrio Imperatoris conſtitutis, in Orientem ibat. Comitabatur eum patricius Joannes Opſaras, miſſus ab Imperatore cum auro, ut militibus ſtipendia numeraret. Cum perveniſſent in ſupinam quamdam planitiem in Orientali provincia, Cappadocibus Bryennius pendere cœpit, quæ ex liberalitate Imperatoris debebantur. Ibi cum plura dari juberet, quam Imperator mandaverat, adverſarium habuit Opſaram, non audere ſe dicentem

B quicquam addere injuſſu Imperatoris. cumque Bryennius eum quieſcere, & omiſſis verbis ſuum mandatum exequi juberet, ac Opſaras ferocius repugnaret, ira inflammatus Bryennius e ſella proſiluit, & Opſaram pugnis cecidit, tandemque crinibus & barba correptum humi proſtravit, & vinculis injectis in ſuo tentorio aſſervavit. ipſe autem Imperatorium accepit, ac ſtipendia diſtribuit, augens ea pro ſuo arbitrio.

In propinquo caſtra tum forte habebat Lycanthes patricius, Lycaonibus & Piſidis præfectus. Is da male tractato Opſara ouncio accepto, ſuſpicatus (id quod probabile erat) rem eam ad tyrannidis

C affectationem ſpectare, ignarus quippe conſilii a ducibus Orientalibus initi, duas Orientales legiones armat: Michaelumque Imperatorem celebrans, tentorium Bryennii capit, Bryennium vincit, eumque in poteſtatem Opſaræ vinculis ſoluto dedit. hic eam nactus licentiam, Bryennio ſtatim oculos effodit, & victum ad Imperatorem mittit, deſectionem ab eo tentatam ſimul exponens. Ipſe eo loci commoratur, ſcilicet, ut reliquam diſtributionem conficeret. Has ſuæ temeritatis ac pertinaciæ, ne dicam ſtolidi tatis, pœnas dedit Bryennius. At principes viri qui in Orientali provincia habitabant, præſes Romanus Durus (nam & is conjuratio-

D nis erat ſocius) Bartzæ, Botaneiates, Baſilii Argyri filii, & reliqui, cum hæc eos ſe continuiſſent, & deſectionis initium alunde expectaſſent: poſtquam inaudiverunt in quam ſe ſua vaecordia conjeciſſet calamitatem Bryennius, callide reputantes eum quæſtione adhibita conſpirationem indicaturum, & rem ejus ſociis male ceſſuram: univerſi in Paphlagoniam Caſtamonem (ſic appellabatur domus Iſaacii Comneni) ſe conferunt: cumque ipſum quoque adhuc quieſcentem deprehenderent, excitant vel invitum, ac cum eo veniunt ad Gunarix, qui eſt locus planus atque amplus: eo convocatis qui in vicinia erant militibus, etiam ſponte ſua

E multis eo cognito res novas agitari conſtaeotibus, omnium conſenſu Iſaacium Comnenum Imperatorem ſalutant, die octavo Junii menſis, Indictione x, anno mundi 100 ϛιϡ ϡ LXV.

Imperator creatus, caſtris communicis eo loco permanſit, reliquorum etiam conjurationis popularium expectans adventum. Ne autem citius proſiliret, ſed moram perferret, maxime eum tarditas Ambuſti movit. Cujus de

Bryennius ab Opſara exœcatur.

Edit. Pariſ. pag. 798.

Iſaacius Comnenus Imperator contra Stratonicum creatus.

cauſa cum ſecum diſputaret, venit quidam ea Oriente nuncius, indicans eum mutata ſententia, & jurejurando ſpreto, Stratiotici rebus ſtudere, exercitumque contrahere ad debellendum adverſarios. hæc res non levem ſollicitudinem atque perturbationem attulit Comneno, talem hoſtem a tergo habere intelligenti fore periculoſiſſimum. itaque ſe caſtris continuit, dum certi aliquid cognoſceret. Cæterum Ambuſto, tametſi in eadem ſententia perſtabat, cauſa cunctandi hæc fuit. Quo tempore Byzantio domum proficiſcebatur, Nicomediæ in curſorem Imperatorium incidérat, atque hunc Niceteæ Xylinitæ dromi logothetæ ſimplicibus ac militaribus verbis hæc juſſerat indicare: Quantum video ſtater, dominus tuus Imperator Comnenum & me pro nihilo putavit, noſtriſque petitionibus contumelioſe rejectis domum nos dimiſit. Scito ergo, nos abire. Ille autem, & tu, ſi improbatis noſtrum diſceſſum, nos miſſis copiis vel invitos retrahito. Hæc cum dixiſſet tabellario, iter inſtitutum intentius eſt proſecutus. Poſtquam domum venit, & Comnenum quieſcere ſenſit, perinde ac ſi nihil ei cum hoc negotio rei eſſet: haud leviter vereri ac metuere cœpit, ne Comnenus & reliqui mutata ſententia ſilentio ſupprimere vellent conjunctionem: itaque ipſe ſolus defectionis pœnas lueret, ut qui ſeipſum jam iſto ad logothetam mandato prodidiſſet. Itaque circumſpiciebat ac meditabatur, quonam modo ſeipſum tutum redderet. nam neque patatum habebat exercitum, & quos ſecum habebat, non videbantur ſufficere ad bellum contra Imperatorem gerendum, maxime quod cum exercitibus ſtarum regionum nondum collocutus fuerat, neque conſtabat utrum ei ſe illi eſſent datuti. Eapropter ceſſabat: & iis qui non ſatis conſilia ipſius aſſequebantur, tergiverſari videbatur. Et erant iis locis in hybernis duæ Francicæ legiones, ac una Roſſica: de quibus magna eum tenebat ſollicitudo, ne iis conjuratio ſuboleret, ab iiſque comprehenſus Imperatori mitteretur. Hæc ergo omnia Ambuſtus metuens, tantiſper dum ſe in tuto collocaſſet, rem differebat. Jam autem negotium aggreſſurus, primo omnium conſpirationem famulis cognatiſque ſuis detegit: & jam agmine victorum circiter mille ſtipatus, eainde etiam eorum animos, quibus minus certo fidebat, tentavit: ſingulatim principio nobiliores ejus loci pericitans, deinde paulatim ſortiores ac bellicoſiores. quibus in ſuam ſententiam pertractis, poſtea multitudinem quoque ſibi conciliare aggreſſus eſt. Etenim litteras finxit, quibus ab Imperatore juberetur, acceptis tribus ſociorum, & duabus Colonienſium ac Chaldorum legionibus, adverſus Samuchum proficiſci. Has quinque legiones in campum ad Nicopolin convenire juſſit, atque hac eſt uſus in iis ſibi obſtringendis arte. Singulis diebus adnumium fingens, ſummo mane eques exibat: ac procul ab aliis ſubſiſtens, primo ducem ad ſe vocabat, eique ſuo inſtituto expoſito oſtendebat aut moriendum, aut aſſentiendum eſſe. Deinde ſingulatim ordines eodem modo ac con-

Prudens Ambuſti cunctatio.

Edit. Pariſ. pag. 799.

361

Λ καρτερῶν ἀνέπειθε, ἢ μὰ προέξεσθαι, ἢ τῷ Κομνηνῷ βραδύνειν. θεσπεσιώτερον δὲ αὐτῷ, ἢ τὸ αὐτὸν ζητοῦντι τῆς βραδυτῆτος, ἀγγέλλεται ἐκ τῆς ἑῴας ἐλθών, ἀπήγγειλεν ὡς μεταμεληθεὶς ἐκεῖνος ἤδη τὰ δοθέντων ὅρκων ἀλέγοιτο, & τὰ βασιλίως φρονεῖ, ἢ λαὸν ἀθροίζει ἐφ' ᾧ τοῖς αὐταίρουσι ἐπιθήσεσθαι. αὐτὸ δὲ ἡ ἀγγελία, ἐπ' ἐκ μικρᾶς ἀγωνίας ἢ παραχὴν ἐνέβαλε τῆς περὶ τὸν Κομνηνὸν, οἱ μέλλοντες ἔξειν τοιοῦτον ἐχθρὸν ἢ τότε· διὸ ἢ ἐαυτρίρων ἐν τῇ χάρακι μαθὼν τὰ ἀληθῆ ἐξεγράψατο· αὐτὸς δὲ μὴν ἔσω ἐν πόνοις. ἐ δὲ Κεκαυμένος ἔμενε τὸν αἰσίαν γνώμην φυλάττων τοῖς συναιρόντας. ἐπεῖχε δὲ ἑαυτὸν, ἢ ἐβράδυνε ἢ τοιούτων αἰτίαν. ὅτι τῆς βασιλίδος ἐξελθὼν ἀπούσης ἐπ' οἴκου, γνώμης ἐν Νικομηδίᾳ, ἢ ταχυδρόμῳ συναντήσας βασιλικῷ, μηνύει δὲ αὐτῷ τῇ λογοθέτῃ τῷ δρόμου Νικήτᾳ τῇ Ξυλινίτῃ, δι' ἀφελῶν ἢ στρατιωτικῶν ῥημάτων· ὡς οἶδα, ᾧ ἀδελφέ, ἐ σὸς κύριος ἢ βασιλὶς παρεδὼν λογισάμενος τὸν Κομνηνὸν ἢ ἐμὲ, ἢ τοὺς δύσεως ἡμῶν ἀποπεμψάμενος, ἀτίμως ἐπ' οἴκου ἀπεπέμψεν. ἀλλ' ἴθι, ὅτι ἐμοὶς ἀπιμῦ. ὁ δὲ ἅμα σοὶ ὑ ἀπαρέσκειθ τῇ ἡμετέρᾳ ὑποχωρήσει, ὑποστρέψαι ἢ ἄκοντας εἰς νοῦτέσω παρασκέσασθαι, ἀποστέλλεσθαι δύναμιν. ἢ ταῦτα μὲν εἰπὼν τῇ ταχυδρόμῳ, τῆς πορείας συνεπώτερον εἶχεν. ἐπειδὴ δὲ ἐαυτὴ γένοιτο, ἢ ὁ Κομνηνὸς ἤρεμεν, ὡς τάχα μηδὲν μετέχων τῶν ἔργων, εἰς ὑφῳδίαν ἐκπίπτειν, ἢ δείματι αὐτὸν ἐπάρασθαι, δεδιὼς μήπως ὁ Κομνηνὸς ἢ οἱ τῆς συναμοσίας μέτοχοι ἑτέρᾳ γνώμῃ σχεθῶ, στρῆ βουλευθῶσι καλύψαι τὸν ἐπιβουλὴν, & μόνος αὐτὸς δ' ὑπὲρ πολιτείας τῆς ἡγεμονίας, ὡς ἤδη καταρωῆ ἑαυτῷ θεὸς ᾖ τῷ μεμψίμοιρος. ἢ ἐκάστοτε τοῖ ἐμελέτα, πῶς ἢ τίνα τρόπον ἑαυτῇ περιποιήσεται τὸν ἀσφάλειαν. ὑπὲρ ᾗ δυνάμιν προυτρεπισμένον εἶχεν, ὑπὲ ἡ ἀφεστῶσα ἑαυτὴ ἐδόκει ἀντιπαρατάττεσθαι βασιλείοις Ῥωμαίοις. τὸ πλέον δ' ὅτι μηδὲ κοινολογησάμενος τοῖς ἐπιχωρίοις στρατεύματα ἦν, μηδὲ πληροφορίαν ἀνεχώκει, εἰ ἀφεσδεχθήσονται. ἢ ᾗ τῶν ἔργων, ἢ ἀναδύεσθαι ἐδόκει τοῖς μὲ καλῶς ἐσχασμένοις τῇ κατ' αὐτόν. ὑτυχεν δὲ τῇ τότε καιρῷ δύο τάγματα Φραγγικὰ, ἢ Ῥωσικὸν ὑ, ἐπιχωριάζοντα τῇ τόπῳ ἀφὸς παρασκευασίαν· περὶ ὧν πλέον ἐρόντιζον, ἵνα μὰ συναθροισθέντας γνώμης συλληφθεὶς ὑπ' αὐτῷ, ἐπιπεμφθῇ τῇ βασιλεῖ. ταῦτα πάντα διεδύετο, ἐπεῖχεν αὐτὸν μὴ χεῖρ ἂν ἀσφάλειαν περιποιήσεται ἑαυτῇ. ἤδη δὲ μέλλων ἐπιχειρεῖν τῇ ἔργῳ, ἢ τοῖς ἑαυτῷ Θρᾳξὶ πρῶτον ἢ συγχνίσι φρόνημα ἐπιβουλὴν ἀνακαλύψας, ἢ ἤδη χεῖρα περὶ αὐτὸν συσπάμενος ἀνδρῶν χιλίων, λοιπὸν ἢ τῷ ὑ πάνυ βεβαίως ἀπαντεράδαι ἀρχτο, καθ' ἵνα μὲν φόβερον τῷ ἐπισημοτέρων τὸ τότε ἀπτόμενος, ἔπα δ' ἢ μικρὸν τῷ γνωτοτέρων ἢ τῷ στρατιωτικωτέρων ἀποπειρώμενος. ἐπεὶ δὲ ἀδυνάθη πάσῃ τοῖς ἐπισημοτέρᾳ φρὸς ἑαυτὸν ἐπιπαύσασθαι, λοιπὸν ἤρξατο δ' τοῖς πλείοσι παρίχειν πεῖραν· γράμμασι γὰρ πλασάμενος βασιλικὰ, ὡς εἴη φροσπεμπόμενον αὐτῷ ἀναληφόν τι ἢ συμμάχων τεῖα τάγματα, ἢ τοῖς δύο ἢ τι Κολωνειατῶν ἢ τῷ Χαλδίων, ἀπελθεῖν ἢ τὸ Σαμοὺχ, ἢ τὸ πέντε πύπα ἢ τὸ πεῖρα τῆς Νικοπόλιως ἀθροιδίωνα πελεύσας, ὅπω τῶν πεῖραν προτίλαγεν. ἐφ' ἑκάστῃ δὲ ἡμέρᾳ ἀδύμων πλατόμβους, φαιδίως ἐξιππαζόμενος, ἢ πόρρω ἢ ἄλλως ἀφιεῖς, φρῶτον μὲν ἐκάλει τὸν ἡγεμόνα, ἢ τὸ βουλὴν αὐτὰ ἀλυπτον, ὡς ἀνάγκη τοῖν δυοῖν θάτερον φράξαι, ἢ σωθεῖθαι τοῖς παρ' αὐτῷ λεγομένοις, ἢ τ αἰφαλῆς ἀφαίρεσιν

ὑποστήσεσθαι. εἶτα πᾶσι μίαν ἐπάλξει, καὶ πάλιν ἄλλῃ, καὶ τὸν ἴσον τρόπον ποιῶν, πάντας ὑπ' ἀκοπὸς ὥρισεν. ὑπ' αὐτῶν μὲν ὑπηγάγετο τὰ δύο Ῥωμαϊκὰ τάγματα, μετ' ἐκεῖνα δὲ καὶ τοὺς ἐκείνης, ἔπειτα καὶ τοὺς ἐξ ἑῴων αὐτομόλους προσβολάς. ῥᾳδίως δὲ πάντας ἀπατήσας, καὶ ὅρκοις ἐμπεδώσας, καὶ ἤδη ἐν τῇ ἀρόβῃ γενόμενος, τοὺς Σεβαστείους καὶ τοὺς Μελιτηνούς, καὶ τοὺς ἐν τῇς Τεφρικῆς καὶ τῶν λοιπῶν Ἀρμενίων ἄρχοντας συναλλαγὰς ποιησάμενος, καὶ τὰ Θρᾴσσας καὶ στρατιώτας, ἦλθε τὴν πορείαν, προάγγελον τοῦ ἑαυτοῦ ἐφέσεως πρὸς τὸν Κομνηνόν. * Καὶ ἅμα ἐπεισαπέπλεον μύσται καὶ καπηλικὸς ὑπάρχων, τελμηρότερος ἀπ' ἐκείνου μετὰ ἐκείνου καὶ Θαρραλεώτερος γίνεται. ἅμως προσέμιξε τῷ βαρβάρῳ δυσμενῶν· αὐτὰ δὲ αἱ ἀγχίνοιαι δυσπιστότατα πρὸς ἅπαντα ἐμπλάττουσι. Καὶ τὸν μὲν ἐκείνου ἐν τῇ ἀσφαλεῖ τὰ κατ' αὐτὸν εἶναι ποιησάμενος, τῷ Ἀρμενιακῶν, καὶ ἄκοπι, ὑπαγόμενος, καὶ τοὺς τὰ Δίλιμνα ὀρυφαίους, οὓς μὲν ἐδόκησε, οὓς δὲ ἄκοπις, καὶ τῷ περείᾳ ἐπιτείνας, ἐλθὼν ἐνοικεῖται τῇ Κομνηνῷ. πόλει καὶ ἐκείνος ἐν τῇ ἀσφαλεῖ τὰ κατ' αὐτὸν εἶναι ποιησάμενος, τῷ μὲν γυναῖκα, * ἣν ἔσχε πλάτον, ἀπὸ τῆς ἀνεψιᾶδελφῆ παραδούς, ἐπέμπετο πρὸς τὸ φρούριον τοῦ Πημόλισσαν. Πέτρα δέ ἐ Πημόλισσα, παρὰ τὸ χεῖλος κειμένη τῆ Ἄλυος ποταμοῦ. αὐτὸς δὲ ἅρας μετὰ πάσης τῆ στρατοῦ, ἐν τῷ Σαγγάριον περαιωθεὶς ποταμόν, ἀπήρχετο χελῆ, καὶ βάδην πρὸς Νίκαιαν, ὑμνούμενος τε ὑπ' αὐθημερούσης. ἐγνώκει δὲ πάντῃ παρασκευάσας, ὁρμητήριον ἔχειν πρὸς τὰ τῆς τύχης ἀβέβηλα, ἐν ὅπως ἐπὶ τὰ πρόσω χωρεῖν. ἰδίᾳ δὲ καὶ καιρὸν ἀναχωρήσεως τοῖς στρατιώταις καὶ τοῖς στρατηγοῖς, τοῖς ὅσοι πίστιν ὑπῆρχον τῇ βασιλεῖ. ἐν γὰρ δὴ καὶ μαθόντες ὅσοι τῶν πρὸς Νίκαιαν ἔλθοιεν αὐτῷ, ὑπεχώρουν πρόθυμα, καὶ διελύοντο. οἱ μὲν στρατιῶται, οἰκαδε ἕκαστος ἀπῶν, οἷα πρὸς γυναικὸς καὶ παίδων καὶ τῆ ἄλλων διδιοις ἀναγκαιοτάτων. οἱ δὲ στρατηγοὶ, ἀπήτησαν πρὸς βασιλέα, ἄγγελοι τῆς ἀφίξεως τῷ Κομνηνῷ πρὸ γενόμενοι. ἴσως δὲ Λυκάονθς τε τῇ ἀναπλεόντων καπήρχων πραγμάτων, * Θεοφύλακτος ὁ Μανιάκης, καὶ Πετρίτζιος ὁ Ἰβηρ, τῆς φάλαγγος τῇ Χαρσιανῶν ἡγεμονεύοντες, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἀλίαι ἔχοντες τὸ ἐπίσημον.

Ἤδη δὲ καὶ ἡ βασιλὶς γνωρίσασα αὐτῷ τὰς ἀποστασίας, καὶ ὅτι πᾶν ἡ πᾶσα Ῥωμαϊκὴ χώρ, πλὴν ὀλίγων, ἐπέπτωκε κατ' αὐτῷ, πρίσβεις μὲν πρὸ εἰρήνης οὐκ ἐδοκίμασε πέμπειν, ἀρχὴν τῆς δυναστείας ἐν ἐχούσης, καὶ φλεγμαίνῃ τῇ πραγμάτων, πίτρεπίζετο καὶ αὐτὸς καὶ πρὸς ἀντιπαράταξιν τὸν ἑαυτῆ τρόπον ὡπλίζετο. μισθοφοράμβους δὲ πᾶς δυτικὰς ἁπάσας δυνάμεις, καὶ ἄρχειν τούτων ἀπὸ τῇ Μανιάδων ταξῶς τοὺς ἐν γένους λαμπροῦ καὶ ἐν πρωτοστατῶν ἀριστεύμασιν ἐδοκίμους φαίνοντες, ἀξιώματί τε καὶ δώροις καὶ ἐξαιρεσίας χρημάτων ἀφθόνως φιλοφρονούμενος καὶ τοὺς ἡγεμόνας καὶ τοὺς στρατιώτας. τὰ παρακλήσια δὲ ποιησάμενος ἐπὶ πρὸς τὰ μὲν συναπαχθέντα ἴφια πάγματα τῇ Κομνηνῷ, ὅτι τοὺς ἀναπλεούς, καὶ τοὺς ἐν τῷ Χαρσιανοῦ, καὶ στρατηγὸν αὐτοκράτορα καὶ ἄρχοντα αὐτῇ προβαλλόμενος τὸν δομέστικον τῆς ἀνατολῆς Θεόδωρον, τὸν τῆς βασιλίσσης Θεοδώρας ἀνεψιόν, παραδοὺς αὐτῷ καὶ συνάρχοντα καὶ σύμβουλον, ὡς ἂν ἐν πολλοῖς ἀγωνίσμασι καπωλημένον ἄνδρα, ἀδελφῷ ὑπάρχοντα τῆς γυναικὸς τοῦ Κομνηνοῦ, τὸν μάγιστρον Ἀαρὼν καὶ * Δούκαν, ἐκπέμπει πρὸς ἀντιπαράταξιν τῇ Κομνηνῷ. ἀναλαβόντες οὖν τότε οἱ δύο τὰς εἰρημένας δυνάμεις, ἐν διὰ τῆς ἀντιπόρθμου τῆς Χρυσοπόλεως περαιωθέντες, ἀπῆλθον ἐν Νικομήδειαν ἔσεσι τε γενόμενοι, πέμψαντες παθαιρεῦσι τὸν τοῦ Σαγγάριος ποταμοῦ γέφυραν, ὅπως μὴ ἐπέλθοις ἐπὶ τῇ Κομνηνῷ

ditionem. Atque hoc pacto omnes etiam invitos ad ſacramentum dicendum ſibi adegit. Primo Romanas legiones duas, deinde domeſticas, poſtea etiam peregrinas tentavit. quibus ipſis quoque ſuccile perculſis, juramentoque obſtrictis, jam metu vacuus, collectis Sebaſtenis, Melitenis, Tephricanis, reliquiſque Armeniis ducibus ac militibus iter eſt ingreſſus, nuncio ad Comnenum præmiſſo, *

* Sas ſe recte compoſuiſſe, jamque convaluiſſe, ſuperiori adventare. Hiſtor. Comnenæ Scylitz.

Comnenus, qui hactenus timidus fuerat, atque pavidus, animum recepit hoc viſo, eſtque factus audacior: adhuc tamen Ambuſti expectavit. Is in itinere Armeniacam etiam legionem, quamquam nolentem, ſui juris fecit, provinciæ principibus partim ultro ſe ei adjungentibus, partim hoc ut facerent coactis. atque itineribus magnis ad Comnenum venit. Comnenus omnia jam ſua extra periculum eſſe arbitrans, Aaronem & theſaurum Joanni fratri ſuo germano tradit, Pemoliſſamque amandat, quod eſt rupi inſitum caſtellum ad ripam Alys fluvii. Ipſe cum univerſo exercitu Sangariom amnem tranſgreſſus, fauſtis acclamationibus & gratulationibus celebratus, lento inceſſu ad Nicæam tendit. noverat enim, ſi hac urbe potiretur, ſe ad incerta fortunæ ea pro receptaculo uti poſſe: & tempus concedebat exercitibus ac ducibus Imperatori adhuc fidem ſervantibus, ea urbe excedendi. Etenim cognito adventa Comneni, qui Nicææ erant duces atque milites, urbe relicta: milites diſcipſi, domum quiſque ſuam ſe receperunt, de ſuorum liberis, uxoribus, aliiſque chariſſimis rebus ſolliciti: duces ad Imperatorem diceſſerunt, nuntiam ei de adventu Comneni adferentes. Hi erant, Lychantes Orientalium dux copiarum, Theophylactus Maniaces, & Pryemius Iberus, Charſianitarum phalangis duces, multique alii non admodum illuſtres.

Imperator, ut de ea defectione reſcivit, ac contra ſe fere omnes Romanorum copias eorum audivit, legatos de pace mittere noluit, initio rerum novarum adhuc omnibus flagrantibus. Itaque ut res in præſentia ferebant, ipſe quoque ad bellum ſe parat. Omnes Occidentales copias evocat, iiſque Macedones duces præficit, genere & rebus geſtis illuſtres: & cum duces, tum milites honoribus ac largitionibus & congiario demeretur. Eodem modo tractat etiam Orientales exercitus, qui ad Comnenum non deſecerant, & Charſianos: iiſque Imperatorem præficit domeſticum Orientis Theodorum, Theodoræ Auguſtæ eunuchum, adjuncto ei collega ne conſiliario Aarone Duca magiſtro, fratre uxoris Comneni, viro multis certaminibus exercitato. Hos ergo duos cum copiis mittit adverſus Comnenum, iique a Chryſopoli trajecerunt, & Nicomediam venerunt: inde miſſis qui Sangarii pontem dejiciant, ne facile acceedere poſſet Comnenus, ſed circuitu uti co-

Apparatus Strategici in Comnenum.

* Θεοφύλακτος. Scyl.

* Δούκαν τὸν Βαλκανον. Scylitz.

Edit. Pariſ. pag. 800

actus non falleret. Hinc ad Sophonem montem progrediuntur: ac poſtris ibi munitiſque caſtris, bello ſe parant.

Comnenus autem, qui in omnes partes diminiſſis exploratoribus nihil eorum quæ fiebant ignorabat, eum renuntiaretur, domeſticum cum ſuis jam radices Sophonis occupaſſe, celeriter profectus Nicææ primo aditu occupat: ibique depoſitis opibus ſuis atque ſuperfluis impedimentis, urbe ea præſidio munita, caſtra metatus eſt ad ſeptentrionalem Nicææ partem, ***** fere ab urbe ſtadiis. Cum ab utraque parte milites e caſtris pabulatum proceſſiſſent, alterique in alteros incidiſſent, ut erant gentiles cognati, amicique inter ſe: hortati ſant Imperatorii Comnenios, ut ad Imperatorem a Comneno deficerent, tyranno ac perduelle: æque ob unius hominis cupiditatem eo ſe durent, ubi paulo poſt exauctorati, ac fortunis everſi, etiam de amittendis oculis eſſent periclitaturi. Contra Comnenii Imperatoris ſuadebant, ne ab eo qui nomen ſolum Imperatoris gereret, homo alloqui putidus, & delirus lenex, atque inutilis, & qui a ſpadonibus regeretur, tranſirent ad Comnenum, virum bello clarum, & geſtis Imperiis illuſtrem: ob quæ univerſa Romanorum vis in ipſum, veluti a circulo ad unum punctum omnes lineæ, unanimi & conſtanti voluntate conflueret. Neutri tamen alteros permoverunt. Atque fiebat hoc dedita opera utrinque ducibus eos mittentibus, qui ad talia colloquia tractanda erant idonei, ut oratione ad ſe alteros attraherent. Tentatis aliquandiu utrinque animis, & nemine aſſentiente, Comnenus interim ſuos quam parciſſime lignatum pabulatumque ire jubet, neque procul a caſtris diſcedere. Hoc domeſticus, & præcipue Macedones premetu fieri opinati, prælio decernendum ſtatuunt. Quibus cum reliqui vel inviti obtemperarent, caſtra Imperatorii transferunt ad Petroam, qui locus a caſtris hoſtium aberat XV fere ſtadiis. Cum adverſi exercitus ita in propinquo eſſent, & a ducibus pugnandi facultatem poſcerent, Comnenus ſuis obſequens educit, aciemque inſtruit, & ſiniſtro cornu Ambuſtum, dextro Romanum Durum præficit, ipſe medium tuens. Domeſticus quoque & Aaron paſſi ſunt perſuaderi ſibi, ut ad pugnam prodirent, aciemque aciei hoſtium opponerent. Dextrum cornu tenuit Baſilius Traehaniota, Occidentis tum ductor, omniumque Macedonum genere prudentia ac peritia excellentiſſimus, auctoritateque primus. Siniſtrum Aaroni mandatum fuit, ducibus Lycantha, Poyemio & Randulpho patricio Franco. Commiſſum eſt prælium in loco qui Ades, id eſt orcus nominatur ab incolis. Ibi Aaron dextrum cornu hoſtium pellit, ſiniſque ad caſtra uſque perſequitur, capto Romano Duro. quod ubi eum nimia cautio a diripiendis caſtris hoſtium abſtinuiſſet, utrique integra fuiſſet potitus victoria, χάων τ' δύσας, καὶ πάντας τ' Μακεδόνων ὧν ἐξοχώτατος, ὡς καὶ γένος καὶ φρονήσει & ἐμπειρίᾳ ἀρηρετίσατος. τὸ δὲ ἀνώνυμον ἱστορίᾳ ἐσιγήσατο ὁ μάγιστρος * Λαρών, ἴσχων στρατηγὸς τ' Δυκάνθων & τ' Πουήμιον καὶ Randulphum patricium Francum. Commiſſum eſt prælium in loco qui Ades, id eſt orcus nominatur ab incolis. Ibi Aaron dextrum cornu hoſtium pellit, ſiniſque ad caſtra uſque perſequitur, capto Romano Duro. quod ubi eum nimia cautio a diripiendis caſtris hoſtium abſtinuiſſet, utrique integra fuiſſet potitus victoria, χάων τ' δύσας, καὶ πάντας τ' Μακεδόνων ὧν ἐξοχώτατος, ὡς καὶ γένει καὶ φρονήσει & ἐμπειρίᾳ ἀριστεύ

τὸ συλλῦσαι ἀπέχετο ἡ παρεμβολή, ἤδη δὲ τῶ Κομνηνῶ καταπεσεῖσθαι, καὶ φεύγειν εἰς Νίκαιαν ἐνεθυμεῖτο. ὁ δὲ Κεκαυμένος τὸ κατ' αὐτὸν τραχήλους ἀκριβῶς, οὐκ ἐπέσχε τῶ δίωξιν, ἀλλ' ἄχρις αὐτῶ τῶ χάρακος φθάσας, αὐτόν τε ῥήγνυσι, καὶ εἴσω γενόμενος, καὶ τὰς σκηνὰς ἁρπάσας, καὶ τοῖς ξίφεσι πάντας κατατεμών, εἰς γῆν ἔρριψεν. ὅπερ θεασάμενοι τοῖς πόρρω (ἦν γὰρ ἡ παρεμβολὴ ἐπὶ τόπου ὑψηλοῦ ἵδρυται) θάρσος μὲν ἐνέβαλε τοῖς ἀμφὶ τὸν Κομνηνὸν, δειλίαν δὲ τοῖς περὶ τὸν Λαρών. στενοχωρούμενοι γὰρ ἰδόντες τὸν χάρακα, οἱ μὲν ἀπελάλαξαν, οἱ δὲ πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. καὶ πίπτει μὲν ὑπὸ τῶ μέρους τῶ βασιλέως λαὸς πολύς, κατεξαίρετον δὲ Μακεδόνων, ἀ μόνον ὑπὸ τῶ στρατιωτῶν, ἀλλὰ καὶ στρατηγοὶ πολλοὶ, ὁ Μαυροκατακαλὼν, ὁ Πυνήμιος, ὁ Κατζαμοῦρης, καὶ ἄλλοι οὐκ ὀλίγοι. ἐάλωσαν δὲ καὶ πολλῶ πλείους τῶν ἀναριθμήτων.

Ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ φασὶν, ὅτι τῶν περὶ τὸν βασιλέα τραπέντων, Ραούλφος ὁ Φράγγος ἐς μέσους περιπλανώμενός τις φεύγοντας, καὶ τοὺς διώκοντας, ἐζήτει συμπλακῆναί τινι τῶν ὑπομαχῶν. ἐπεὶ δὲ μάθοι, ὡς Νικηφόρος δίεσιν ὁ Βοτανειάτης, τὸν ἄλλως καταλιπὼν, ἄπεισι πρὸς ἑαυτὸν, πάρωθεν ἀράζων, καὶ μέγα παρεγγυώμενος, δηλῶν τὸ τύραννον ὄντα, καὶ ἐφ' ᾧ προσκαλεῖται. ὅπερ γνοὺς ὁ Βοτανειάτης, ἔγνω τὸν δρόμον, καὶ ἐγγίσαντι τῇ Ραούλφῳ προσμίγνυται, καὶ παίει μὲν ἐκεῖνος τῇ ξίφει τὸν ἀσπίδα τῶ Ραούλφου, καὶ πέμπει δεῦρο. παίει δὲ ὁ Ραούλφος αὐτὸν κατὰ τῆς κόρυθος, διολισθῆσαν δὲ τὸ ξίφος οὐκ ἔβλαψε· διὸ καὶ συνδραμόντες πρὸς τὸν Βοτανειάτην ἕτεροι, χειρώσανται ζωγρίαν τὸν ἄνδρα, καὶ εἰς τὸν Κομνηνὸν ἀπάγουσιν. ἔπεσον δὲ καὶ ἐκ τῶ Κομνηνῶ στρατηγοὶ εἷς, Αἰὼν ὁ Αντίοχος, καὶ στρατιῶται τινές. γενομένης δὲ ἵππης, καὶ τῶν ἐν τροπῇ καὶ πολέμῳ ἠσκημένων, ἐς τὸν βασιλέα ἐλθόντων ἅμα τῇ δομεστίκῳ καὶ τῇ Λαρών, αὐτὸς μὲν ἀπεγνώκει τὰ πράγματα, καὶ ἤδη προσδόκιμος ἦν τῶν πάντων ἀφίμβος, καταφυγὼν καὶ σωτηρίαν ζητῶν. ἀλλ' οἱ περὶ αὐτὸν ὑσωνχώρησαν πᾶν ποιῆσαι, ἀλλὰ μέσον παρακαλῶν, καὶ πολλὰ δ' ἱκετεύων, εἰ δύσεσι, περὶ τῆς βασιλείας. πάλιν μὲν ὑπ' ἐρημίας, καὶ πρὸς ὀλιγίστας ἀντιπαρατάξεις χωρῶν, ὑχλήρου καὶ ἀσύμφορον ἐνομίζετο. φασὶ δὲ περὶσωθῆναι, εἰ ἐπὶ τῆς πολιτῶν ὑπόνοιαν ἐπιστάντος. ὅθεν καὶ πάντες περιεῖπε, καὶ δώροις σωνέχει καὶ φιλοτιμήμασιν.

Ὁ δὲ Κομνηνὸς τὰ ἐναντία θρασύτατα στρατεύματα, καὶ ἠθροισμένας, ἀπαντᾷς ἐκ Νικαίας, τεττάρας εἰς Νικομήδειαν ἤρχετο. ἐκεῖσε δὲ αὐτῶ γενομένῳ, φθάνουσι καὶ ἀφιξόμενοι βασιλίσκοι, ὁ πρόεδρος Κωνσταντῖνος ὁ Λειχούδης, ὁ πρόεδρος Θεόδωρος ὁ Αλωπὸς, Κωνσταντῖνος ὁ Ψελλὸς ὁ τῆς φιλοσόφων ὕπατος. ἦσαν δὲ οἱ τρεῖς ἄνδρες ἐπὶ σοφίᾳ καὶ λόγῳ δυνάμει τῆς τῶν ἡμέρων ἐκείνων ἀνθρώπων δοκοῦντες, καὶ ἀσυγκρίτως ὁ Ψελλὸς, ἐξελίττοντα εἰς τὸ φρονεῖν. καὶ προσδέχονται ὁ βασιλεὺς μεγάλα παπράξεσθαι ἐκ τῆς ἐκείνων εὐτομίας καὶ χάριτος. ὑπεκρίνετο δὲ ὁ πρεσβεία, καταθέμενον τὰ ὅπλα τὸν Κομνηνὸν, αὐτὸν μὲν ὑφ' ἑαυτῶ ἕξειν παρὰ τῶ βασιλίως, καὶ Καίσαρα ἀναρρηθῆναι. πᾶσι δὲ τοῖς συναπαχθεῖσιν αὐτῷ, ἀμνηστίαν κακῶν, καὶ ἄφεσιν τῶν πεπλημμεληκότων παραχρῆθῆναι. ὡς δὲ λέγουσιν, ἰδεῖς προσίχνν αὐτοῖς. ἐπεκλήθησαν δ' ὡς βασιλεῖς, καὶ ἵππων πρεσβείων εἰλκόντες ἀπαντήσεται, καὶ καταλαμβάνειν ἐρχόμενον τὸν Κομνηνὸν εἰς τὸ χωρίον τὰς Ρέας. ἐδόκει δὲ ἡ πρεσβεία, ἀναγορεύθῆναι μὲν τὸν Κομνηνὸν βασιλέα ὑφεσθῆναι, πᾶσι δὲ τοῖς συστρατευσαμένοις αὐτῷ, βεβαιωθῆναι τὰς

jam Conneno etiam concuſſo, & fuga Nicæam petere cogitante. At Acobuſſus fuſis qui ipſi erant oppoſiti, ab inſequendo nequaquam deſtitit: ſed ad caſtra hoſtilia uſque delatus, perrupto vallo penetravit, tentoria direpta gladiis diſcidit, & in terram dejecit. Id emiſus conſpectum (erant enim caſtra loco edito) Comnenum cum ſuis audacia implevit: & qui ab Aarone ſtubant, mem. Itaque & illi clamorem ſuſtulerunt alacres, & hi fugam fecerunt. Cecidit in ea pugna a parte Imper. magna multitudo, Macedonum præſertim: non milites modo, ſed duces etiam, Mauro-catacalo, Pnyemius, Catzamuntes, alique non pauci. Capti multo plures.

B In hoc prælio ferunt, pulſis Imperatoriis, Randulphum Francum inter medios fugientes perſequenteſque obtrectantem, cum celebri aliquo cupiviſſe congredi. atque ubi ſentiret Nicephorum Botaniatem ea traoſſe, reliquis omiſſis, in illum contendiſſe, eminus vociferantem, utque maneret hortantem, & quis ipſe eſſet nominatim exprimentem, & ad quam rem provocaret. quod Bonitatem animadvertentem, inhibito curſu cum Randulpho manum conſeruiſſe, ſcutumque ejus gladio diſſecuiſſe: Randulphum enſem in Botaniatæ galeam impegiſſe, idque eum delapſum irrito. atque ita factum, ut alii ad Botaniatem accurrerent, captumque Randulphum ad Comnenum abduce-

C rent. A Comneno unus occubuit ductor Leo Antiochus, & milites aliquot. Accepta hac clade, & iis qui ex adverſo prælio evaſerant ad Imperatorem reverſis cum domeſtico & Aarone, Imperator de ſumma rerum deſperavit: patutuſque erat refugium aliquod & ſalutem quærere Imperio dimiſſo, ſi familiares hoc paſſi eſſent. qui hortati ſunt, ne perderet: ac ſi ita ferret caſus, propugnans pro Imperio generoſe potius moreretur. Enimvero novos enotrahere exercitus, ac denuo pugnæ aleam tentare, videbatur moleſtum ac inutile. Superaturum ſe ſperabat Imperator, ſi civium benevolentiam ſibi paraſſet. Itaque modo hos, modo illos demerebatur donis atque muneribus. *Edit. Pariſ. pag. 803.*

D Comnenus autem fractis diſſipatiſque hoſtium viribus, a Nicæa movit, tertioque die Nicomediam venit. Ibi ei occurrerunt legati Imperatoris, præſes Conſtantinus Lichudes, præſes Theodorus Alopus, Conſtantinus Pſellus philoſophorum princeps. Etenim hi tres viri ſapientia & facundia omnium qui tunc vivebant primi habiti, & quidem extra comparationis ſortem Pſellus, ad eam legationem ſuerant delecti, quod Imperator eorum eloquentia & gratia ſe maxima conſecuturum ſperabat. Legati promittebant Comnenum, ſi ab armis diſceſſiſſet, adoptatum ab Imperatore, ac Cæſarem de-

E ſignatum iri: & omnibus qui ipſius ſecuti eſſent partes, impunitatem oblivionemque injuriarum promittebant. Neminem ferunt tunc iis aſſeſſum. Reverſi ad Imperatorem, rurſus cum aliis mandatis mittuntur, incidunteque in Comnenum apud Reas. hujus legationis ſententia erat: Eſſe adoptatum jam, ac Cæſarem declaratum Comnenum, & Imperatoriis inſteris omnibus qui eum ip- *Legationes Stratiotici ad Comnenum.*

πες, ἡ δρόμον ἐνηλάσης, ἐπὶ τὸ δεξιὸν μέρος καθίζουσι τῆ ἁγίᾳ βήματος. ἡ αὐτὸν μὲν, ὡς ἐν προοιμίοις πάχα, προσβάλλω αὐτὸν παρακάλων ὡς βασιλέα γενέσθαι, ὅπως ὑπεδέξατο αὐτοὺς τὸ ὑπογραφὲν παρ' αὐτῷ ἔγγραφον, ὡς ἂν τῷ βασιλέως στεφανώσῃ τὸν Κομνηνὸν, ἡ βασιλέα ἀναγορεύσῃ αὐτόν. τὸ δὲ ἔγγραφον σωζόμενον ἀπεκρύπτετο, δυσὶν ἀπόροις θάτερον ἔφασκον ἐξ ἀνάγκης ἕψεσθαι. ἢ δὲ διφθερώσασα αὐτὸν ὡς βασιλέα, ἐπεφώνησεν. ἢ ὡς ἐνυβρίσασης ὡς βασιλέα, κλαδήσονται. ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀπελάμβανεν αὐτὸς, ἡ πληρώσειν τὸ αἴτημα πάνυ σπουδάζειν. εἶτα μετὰ ὀλιγίστους καιροὺς πάντων ἐφιεμένων, Αὐτοκράτορα βασιλέα ἀναγορεύουσι τὸν Κομνηνὸν, ἡ τοὺς ὅσοι μὴ τῶν βούλονται ἐχθροὺς Ρωμαίων ἡ ὑποτάττειν αὐτῷ νομίζειν, ἡ διαπαζίθεσθαι τὰς οἰκίας αὐτῷ ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐδεσμάζειν. αὐτὸς τὸν πατριάρχην πρῶτον ἀφ' οὗ τῆς ἐκκλησίας ἐδιπρόσωπος Σπαθάριος συμπαρόντος ἡ σωλδάκιος· ἡ Θεόδωρον τὸν Ἀντιοχείας πατριάρχην, τὸν αὐθρησιν τῆς ἀφιερώσεως βούλεσθαι, ἡ τοὺς οἴκους τῷ ἐν ὑπεροχαῖς ὅσοι μὴ ἀρίσκοντο τοῖς γινομένοις, ἀναπάττειν ἡ διαρπάζειν προτρέπεσθαι. ἐκ ταύτης μὲν ἐφάνη σωθεὶς τὸ θεῖον πεφευγέναι. ἄγγελον δὲ πρὸς τὸν Κομνηνὸν πέμψας, ἐκ πρὸς τὸν γέροντα ἄλλος, ἐκείνῳ μὲν μὴ δοῦναι, ἡ μὴ βραδύνειν, ἐ μισθὸν ἀπάγειν τῆς σωτηρίας, ὡς ἂν τέλος ἔχοιτο τῶν ἑαυτῷ ἐφεστώς. πάνυ δὲ, ἡ ταχέως τῷ ἀναπόρων, κατ' οὐδὲν αὐτῷ προσκέπτων. κἀκ τούτου τοῖς πᾶσιν ἀπροφάσιστος ἐφάνη ὁ πατριάρχης, μὴ μόνον μέτοχος ὤν, ἀλλὰ ἡ πρωταίτιος τῆς νεοσσίας.

Τὸ δὲ τοὺς πεμφθέντας εἰς αὐτὸν μητροπολίτας ἐρωτήσαντος, ἡ τίνος αὐτὶ τῆς βασιλείας ὁ πατριάρχης παρέχεται; ἐκείνων δὲ ἀποκεκλεισμένων, ἡ ἐρήμου βασιλείας· ἅμα τῷ λόγῳ τὸν πορφυρᾶν ἀποβαλὼν ἡ τὸ κοκκοβαφῆ πέδιλα, ἡ ἰδιωτικὸν ἐδύσατο ἀμφιασμόν, κἄτεισι. πᾶν ἢ πάντες ἐγίνετο ἂν ὡς ἐκεῖνος τι ἐβούλετο, ἡ οἱ μητροπολίται ὑπῆρχον, εἰ ἅμα τῇ ἀποστασίᾳ ψῆφο λαπὼν τὰ βασίλεια. ἐγκαρτερήσας δ' ἀρχὲ πολέμου, ἡ ἀναχώμους ποιούμενος πᾶσιν ἀνδρῶν ἐδεῖν ἀμοφύλων, ἔπτα θραυθεὶς, ἡ καταπονηθεὶς ὑπὸ τῆ πολιτῶν, ἡ ἄκων τῆς βασιλείας ὑπεξερχόμενος, ὡς αἴδα οἱ ἀντιμισθίαν κομιεῖται τῆς ἐπιγείου βασιλείας τὴν ἐπουράνιον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν, ὡς πῃ τῷ Θεῷ φίλον, γενήσεται. τοῦ δὲ κατὰ τὴν ἐν τῇ ἀκροπόλει οἰκίαν αὐτῷ γνωμένου, ἡμέρᾳ πεμπάδι τελευτῶν πρώτῃ ἄγοντος τὸν Αὔγουστον μῆνος, τῆς δικαίας ἐπινεμήσεως, εἰσέρχεται ὁ Κυπαμένος Κυροπαλάτης, ὑπὸ τοῦ Κομνηνὸν ταλθεὶς μετὰ νεανιῶν ὀλίγων ὑπατειδῶν, νῇ ἰ. ἡμέρας διὰ δρόμους, καὶ εἰσελθὼν κρατεῖ τὸ ἀνάκτορα. ἤρχεται δὲ περὶ δείλην ὀψίαν ἡ ὁ Κομνηνὸς, καὶ εἰσεισιν ἐν αὐτοῖς, ἡ τῇ ἑπομένῃ πρώτῃ ἄγοντος τοῦ Σεπτεμβρίου μῆνος, τῆς ιά. ἐπινεμήσεως, τοῦ ͵ϛϕξϛ'. ἐτους, δημοσίαν ποιησάμενος πρόοδον, ἄπεισιν εἰς τὸν μεγάλων ἐκκλησίαν, κἀκεῖσε ἄνωθεν τοῦ ἅμβωνος διὰ τῶν χειρῶν τὸ πατριάρχου τῆ βασιλικῆ ταινιοῦται ἀξιώματι, ἡ βασιλεὺς Αὐτοκράτωρ Ρωμαίων ἀναγορεύεται.

lio ad dextrum partem ſacræ ſeliæ collocarunt. ac primum, ſed ſub prætextu, hortantur eum, ut pro ipſis legatos Imperatorem adeat, repoſcatque decretum ab ipſis ſubſcriptum, quandoquidem jam ipſe cum Comneno facta pace, eum Imperii ſucceſſorem deſignaſſet. nam niſi ex charta diſcerperetur, neceſſario alterum fore, ut aut Comnenum ipſi Imperatorem ſalutando, perfidiæ ſe obligarent: vel honorem ei debitum non deferendo, pœnas darent. Patriarcha principio eos bono animo eſſe juſſit, ſeque eorum poſtulata impleturum promiſit. Paulo poſt autem illi, omnibus aliis rebus omiſſis, Imperatorem Auguſtum proclamant Comnenum, & diſſentientes pro hoſtibus Romani Imperii haberi ac perduellibus, & eorum domos a multitudine diripi jubent. Princeps patriarcha per Stephanum, qui proximum ab ipſo in eccleſia dignitatis locum obtinebat, præſentem hoc approbat: ac Theodorum Antiochiæ patriarcham, proclamantem hanc deſignationem, & permittentem ut ſummorum virorum qui hæc improbarent ædes diruantur atque diripiantur. Atque hæc agebat patriarcha intra ſacram illam atque celebrem ædem. Mox idem nuncios & ad Comnenum mittit, & ad Stratioticum: illum mora omni repudiata accelerare jubens, præmiumque operæ præſtitæ, utpote re jam confecta, poſtulans: hunc palatio, nimirum nihil ad ipſum partinente diſcedere mandans. Unde omnibus patuit, patriarcham nihil poſſe prætexere, quominus non ſocius modo, ſed auctor præcipuusque cauſa hujus fuiſſe defectionis crederetur.

Edit. Pariſ. pag 805.

Stratioticus interrogatus abdicat.

Miſſos autem ad ſe metropolitas cum interrogaret Stratioticus, ecquid ſibi pro Imperio patriarcha redderet, Regnum cæleſte redditurum, dixere. Atque is extemplo purpuram ac coccinos calceos abjecit, privatique indutus habitu diſceſſit. Enimvero quod volebat, & metropolitæ promittebant, haud dubie conſecutus fuiſſet, ſi ad primum motum defectionis regium deferuiſſet. nunc ad bellum uſque in ea moratus, cum ſuſtinuiſſet tot civium videre bello inteſtino cladem, poſtea rebus fractis & ſubditis optimentibus Imperio iovitus ſe abdicans, haud ſcio an compenſationis loco pro caduco æternum ſit conſecuturus Imperium. Sed in hac re fiet quod Deo placebit. Stratiotico in ſuam, quæ erat in arce, domum digreſſo, feria quarta, ultima die Auguſti menſis, Indictione decima, Ambuſtus Curopalates a Comneno miſſus cum haud paucis illuſtri loco natis, feria quinta ſummo mane celoce ad palatium appellit, idque intrat. Sub veſperam venit etiam Comnenus, & palatium ingreditur. Poſtridie, quod fuit Kalendis Septembris, Indictionis undecimæ, anni ab origine mundi ͵ϛ ετϛ ͵ϛ Lxvi, publica proceſſione in magnum templum ivit: atque ibi ſupra ſuggeſtum patriarchæ manu redimitus Imperatorio diademate, Romanorum Imperator pronuntiatur.

EXCERPTA
EX BREVIARIO HISTORICO
JOANNIS SCYLITZÆ
CUROPALATÆ

Digitized by Google

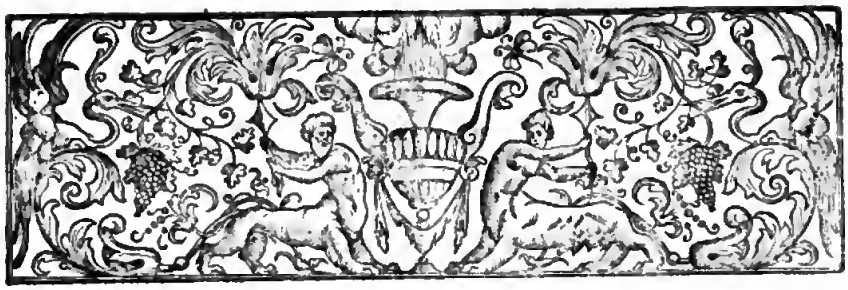

EXCERPTA
EX BREVIARIO HISTORICO
JOANNIS SCYLITZÆ
CUROPALATÆ,
EXCIPIENTIA UBI CEDRENUS DESINIT.

Τὸν μὲν οὖν ἔφορον, ὃν ἔφαμεν, τλὺ βασιλέως ὁ Κομνηνὸς αἰσζανόμενος, δέξας τὸ παροχωρεῖν αὐθρόως ἐκ πόρρω πολεμικῆς γοητείας, αὐτίκα τῇ βασιλικῇ τιμίσματι καθυφορος ἐχαράττετο, μὴ τῇ Θεῷ τὸ πᾶν ἐπιγράφων, ἀλλὰ τῇ ἰδίᾳ ἰσχύϊ, καὶ τῇ περὶ πολέμους ἐμπειρίᾳ, καὶ οὐα Λυκιφρονι τῇ τῆς βασιλείας ἀπάρχεται πράξεων, φιλοτιμίας πρότερον τῆς συμπαραμένης αὐτῷ πρὸς τὸ κυβέρνημα κοσμίους τιμαῖς. τότε δημοτικὸν ἡ προσηνεστάτης ἀξιώσας προσ-ίας, καὶ φρονιστὰς πόλεως τῶν δημοσίων συλλόγων ἀπέδειξε· τῇτε μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τὸ οἰκονομεῖσθαι δι' ἑαυτῆς τὰ πράγματα ἀφῆκεν· ἀλλοτρεπέστας νῦν παντάπασι τὰ βασιλέων. ὥστε μηδ' ὑπὲρ ἡ οἰκονομίας, μήτ' ὑπὲρ ἡ τῆς ἱερῶν κτημάτων προνομίας καὶ προσασίας τινὰ παρὰ βασιλέως προχειρίζεσθαι, ἀλλὰ ἡ τῶ πατριάρχου ἐξουσίας ἠρτῆσθαι τὸ πᾶν, καὶ ἡ τῶν προσώπων προχείρισιν, καὶ ἡ τῶν πραγμάτων διοίκησιν. ἀγαγόμενος δὲ καὶ ἡ γυναῖκα ἀπὸ τῆ φρυρίου Πημολίσσης, Λυγῶνος ἀναγορέυει σιβαστήν. Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν, καὶ Καπκαλῶν τὸν Κεκαυμένον κυροπαλάτης ἀμφοτέρας τιμᾶ, μέγαν δομέστικον τὸν ἑαυτῆ ἀδελφὸν ἀναβαλόμενος. στρατίας δὲ τὸ τῆς χρημάτων ἀναγκαῖον, ὧν ἰδίᾳ ἄπορ, καὶ τὸν ῥήτορα, πειράσεται, ἐξ τὸ τὰ στρατιωτικὰ ἐδαπανᾶσθαι καὶ πάλαι πεπεισμένῳ ἐν τῆς κατοχούσης ἐνδείας ἡ βασιλέως, καὶ τὸ πεπαχύθαι τῆ Ῥωμαίων πάντας καπηλεύεσθαι, ἡ ἀρὸς ἀδοξίαν αὐτῆ ἰῶ, καὶ πάσαν βαρύτερον ὑλογίζεσθαι, βαρὺς ἐχρημάτιστο φορολόγος τῆς χωστοῖς δημοσίοις, καὶ τῆς τ' ὀφειλέων δὲ δόσεις αὐτῆς ἀρῶτος πεζέπεμψ. ἐμέλησε δ' αὐτῆ καὶ φειδωλίας καὶ τῶ προσθήκω ἀγρῶν τῇ βασιλέᾳ πεζεποιεῖσθαι. διὸ δὴ πολλὰ μὲν ἰδιωτικὰ φρύκτα πολλῶν ἀπεστέρησε κτητῶν, τῆς χρυσοβούλλου αὐτῆ γραφῆς παρεῖσα. ἐνίοις δὲ καὶ τισι τῶν φρουτιστείων, καὶ πολλοῖς αὐτῶν κτησις ἀφηλόμενος ἐξ λογαποσίας, τὸ ἀρκῶν τοῖς μοναζοῦσι, τῆ δημοσίῳ τὸ πλεῖστον προσαφώρισε. πράγμα μὲν τοῖς ἀκρίτως σκοπῶσιν ἐκ τοῦ προχείρου, ἀσυβείας καὶ

A AD hunc modum, quem diximus, ISAACIUS COMNENUS Imp. Edit. Paris. pag. 807. Comnenus adeptus Imperium, qui & virtutis opinionem de se præbuerat, & specimem præstantiæ in rebus bellicis, ſtarim regio numiſmate diſtricto enſe inſculpitur, non omnia accepta Deo referens, ſed propriæ virtuti, & rei militaris peritiæ, ac veluti cum ſumma poteſtate Imperator, quæ ad Imperium pertinerent, aggreditur, maximis prius honoribus illi, qui ſibi ad incepta perficienda operam navarant, ornatis, & populi habita, quam par erat, tatione, multos publicorum collegiorum curatores creavit, & magnæ eccleſiæ permittit ſacras ſuas res adminiſtrare, interdicta prorſus adminiſtratione Imperio B ita ut neque ad obeunda ſacra munera, neque ad habendam ſacri Theſauri rationem aliquis ab Imperatore delectus præeſſet: verum a patriarchæ poteſtate omnia penderent, & perſonarum delectus, & rerum adminiſtratio. evocans item uxorem ex oppido Pemoliſſa, Anguſtam declarat, & Joannem fratrem, & Cataculon Conbuſtum Curopalatas creat, & ambos honoribus decorat. fratrem ſuum magnum Domeſticum creat: conſiderans autem pecuniæ neceſſitatem, ſine quibus nihil, ſecundum oratorem, perficitur, eo quod res militares male ſe haberent, & in anguſtiſſimum C redactæ ob Imperii inopiam & undique omnes contra Romanos, incitati, quod ei ignominiæ eſſe, & omnium graviſſimum videbatur. acerbus ve- pag. 808. ctigalium exactor fuit iis qui reipublicæ debebant, & ipſe primus officiorum donationes computavit: parſimonia quoque ei curæ fuit; nec non ut Imperio agros adderet, & ideirco multos privatos hominum poſſeſſionibus ſpoliavit, neglectis ipſorum aureis bullis: Quibuſdam etiam monaſteriis multas poſſeſſiones ademit, & relictis monachis idoneis ſumptibus ad victum, quos computari juſſerat, id quod ſupererat publico vendicavit, quod quidem iis, qui inconſiderate & temere ju-

dicerent, ab impietate & iniquitate ad sacrilegium rendere videri queat, sed tamen nihil absurdi eo molimine perficiebat, at iis videbatur qui rem graviter, atque spiritaliter considerabant, nempe eo pacto ad paupertatem eos, qui ipsam professi essent, adducebat, & molles Sybariticasque delicias auferebat, neque tamen iis, quæ ad usum necessaria essent, privabat, & finitimos, id est, qui propinquos agros haberent, a monachorum molestia & avaritia liberabat. quod utinam ad exitum ipse feliciter perduxisset, non solum in monasteriis, sed in omnibus rebus ad ecclesiam omnino spectantibus. Ita igitur res ab Imperatore administratæ sunt. & regia urbs in hoc statu erat: Patriarcha autem ineaplebili benevolentia fretus Imperatoris, contra ipsum elatus est, non petitionibus modo, & admonitionibus ureus, si quando alicujus rei, & pro aliquo indigeret, verum sæpe minime voti compos propter frequentes & odiosas petitiones, minas, & absurdas increpationes adhibebat: ac nisi pareret, Imperii amissionem minabatur, vulgare & tritum hoc dictum proferens, ego re condidi * furne, ego & te dejiciam; aggressus est etiam cocco tincta induere calciamenta, antiqui sacerdotii morem hunc asserens, & oportere his uti novum quoque Archiepiscopum; nam inter sacerdotium & Regnum nihil interesse, vel admodum parum, & in rebus pretiosioribus amplius fortasse, & magis colendum sacerdotium. Hæc audiens Imperator illum mussitantem, studuit potius aliquid ipse perpetrare, quam pati; quare quum Archangelorum dies festos advenisset, egreditur Patriarcha ad Suburbana loca, ut ibi studiose ac solemni ritu, quæ ad diem festum pertinerent peragaret. Imperator autem ut lucro, sibi oblata occasione arrepta, veritus ne quis tumultus, aut perturbatio fieret, turmam multum misit, qui communi lingua appellantur * Barangi, qui ipsum non sine ignominia e throno correptum ac malo impositum, usque ad littus quod est in Blachernis impellentes deduxerunt, & ipsum & patrueles ejus, atque inde Lembo impositum ad Proconnesum, ut exularet, perducendum curant. Ipse cum aliquibus Metropolitis colloquutus, & de ipso abdicando spectatissimis ipsorum electis eorum opera nuntiat, ut Archiepiscopatum deponat, priusquam ipsum cum dedecore amittat, iis quæ contra ipsum decreta erant, expositis & propalatis Synodo & Concilio. Sed quum ipsis visus esset ejusmodi, qui expugnari & deprimi non posset, quantum ad ipsum attinebat, desperata fuit depositio sacerdotii, da qua Imperatore assidue cogitante, interea ritam cum morte patriarcha tranquille commutat. cujus corpus Imperator, quod ipsum jam pœnituerat, honorifice importandum, & in suo monasterio reponendum curat, perculsus eo miraculo, quod acciderat, non ipse modo, sed omnes qui cum ipso erant. nam dextra patriarchæ manus in crucis figuram conformata, ut mos est benedicendi, populo acclamanti pacem, ita firma permansit, neque cum mortuo corpore est immutata. Sufficitur in ejus locum patriarcha Constantinus Lichudes præses, & protovestiarius qui prius metropolitanorum, & Cleri, totiusque populi suffragiis delectus fuerat,

* v. Not.

* v. Not. Edit. Paris. pag. 809.

A παροιμίας ἐς ἄγαν παρὰ ἱεροσυλίαν φερόμενον, λυπόλεσμα δὲ μᾶλλον ἄπτον φέρον τοῖς ἐμβριθῶς σωφρονοῦσι καὶ πεδηματιαῖος, ἅτε εἰς ἀκτημοσύνην ἀπάγον τὸν τούτου ἐπαγγειλάμενος, & τῷ συβαριτικῷ καὶ χλιδῶντι περιέπτυε τρυφῇ, καὶ μυδῶντων πρὸς χεῖρα ἐπιτηδείων καὶ ἀναγκαίων ἀποστερῶν, καὶ τὰς ἀγροικείνας τῆς ἐν τῶν μοναχῶν κακόπτης καὶ πλεονεξίας ἐλευθεροῦν. ὃ καὶ οἶδε εἰς τέλος αὐτῷ κατορθωθὲν, οὐκ ἐπὶ τοῖς συμπτοῖς μόνοις, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πᾶσιν ἁπλῶς. ὅπου μὲν οὖν πάντα τῷ βασιλεῖ φιλούμενα, καὶ ἡ βασιλὶς πᾶσι εἶχε τὸν ζῆλον. ὁ δὲ πατριάρχης τῇ τῶ βασιλίως ἁπλότητι δυσὶ θαρρήσας, ἐφρεσματίσατο καὶ αὐτῇ, οὐκ αἰτήσει τῷ παρωτίσει χρώμενος, εἴποτέ τινος δέοιτο, καὶ ὑπέρ τινος, ἀλλὰ πολλάκις ἐντυγχάνων ἢ τὸ τῶν αἰτήσεων σωρηδὸν καὶ φορτικὸν, ἀπειλαῖς ἐχθρᾶ & ἐπιτιμίοις ἀκόποις. καὶ εἰγε μὴ πείθοιτο, καὶ τῆς βασιλείας ἐκπτωσιν ἀπειλούμενος, τὸ δημῶδες πῦτο καθαμαξεύμενον ἐπιλέγων. ἐγώ σε ἔκτισα φοῦρε, ἐγώ, ἵνα σε χαλάσω. ἐπιβάλλετο δὲ καὶ κοκκοβαφῆ περιβαλεῖν πέδιλα, τῆς παλαιᾶς ἱερωσύνης φάσκων εἶναι τὸ τοιοῦτον εἶδος, καὶ δεῖν πάντως αὐτῇ τῇ νέᾳ κεχρῆσθαι τὸν Ἀρχιερέα. ἱερωσύνης γὰρ καὶ βασιλείας τὸ ἐξάρχειν αὐδὶς, ἢ καὶ ὀλίγον εἶναι ἔλεγεν. ὃ δὲ γε τῆς τιμωτέρας καὶ τὸ πλέον ἔπαιρε. τοῦτο δὲ ὁ βασιλὶς ὠνατίζομαι, ὑπ' ὀδόντα λαλούμενα, ἐπαίσια μᾶλλον δρᾶσαι ἢ παθεῖν. ὅθεν τῆς τῶν Ἀρχαγγέλων ἑορταμένης ἑορτῆς, ἔξεισι μὲν ὁ πατριάρχης εἰς τὰ πρὸ τῆς πόλεως, φιλοτιμούμενος τὰ τῆς ἑορτῆς ἐκτελέσαι ἀπαρέζων. ὁ δὲ βασιλὶς τὸν καιρὸν ὡς ἅρμαιον ἁρπάσας, ἵνα μὴ θόρυβος καὶ ταραχὸς γένηται ἐπισθόμενος, εἵρες στρατιωτικὸν ὅπλισμα. Βαράγγους αὐτοὺς ἢ κοινῇ ἀπαιζει διάλεκτος. ἁπάρπασον ἐκ τοῦ θρόνου ἀτίμως ἐπαίρουσι, καὶ ἡμίγυμνον καθίσαντες σκαμνίῳ ἄχρι τῆς ὁ Βλαχέρνας αὐτῆς, αὐτόν τε καὶ τοὺς ἀνεψιοὺς αὐτοῦ. ἐκεῖθεν τὸ λέμβῳ ἐμβιβάσαντα, εἰς Προικόννησον περιεκόμισαν. τοιοῦτος λογισάμενος δή τισι τῶν μητροπολιτῶν, καὶ περὶ τῆς αὐτοῦ καθαιρέσεως συνομωσκεμένους, τοὺς λογιωτάτους αὐτῶν ἐπιλεξάμενος, ἔδοξε δὲ αὐτῶν ἀποθέσθαι τὴν ἀρχιερωσύνην, περὶ ἣν ἀτίμως αὐτῷ ἐνεβάλοντο, συνεδρῳ καὶ συλλόγῳ τῶν κατ' αὐτοῦ δημοσιευθέντων. ἀναλωτος δὲ τούτοις ἐφθείς καὶ ἀπαρείτητος, πάγε ἐπ' αὐτῷ ἀπέγνωσε αὐτῷ ἡ καθαίρεσις. φροντίζοντος δὲ τοῦ βασιλέως περὶ τούτου δηλωτικῶς. ὁ δὲ μέσῳ μεταλλάττει τὸν βίον ὁ πατριάρχης εἰρηνικῶς. ὁ δὲ βασιλὶς μετατείᾳ βλαθεὶς, τὸ νῶμα αὐτοῦ εἰσαγει ζοτίμως, καὶ τῇ μνήμῃ αὐτοῦ ἐνστήσαι, ἐπλαγεὶς ἐπὶ τῷ συμβάντι θαύματι αὐτὸς τε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. ἡ γὰρ B C D E χεὶρ ἀ δεξιὰ τοῦ πατριάρχου σταυροειδῆς χωνευθεῖσα, ἦ ἦθος ἐλέγειν, ἐπιφωνοῦντι τῷ λαῷ τῆς εἰρήνης, μεμένηκε ἀτρεπτος, μὲ συμπλακεισθεῖσα τῇ νεκρώσει τοῦ σώματος. πρεσεπιζήτησε δὲ αὐτὸ αὐτοῦ πατριάρχης. Κωνσταντῖνος πρόεδρος καὶ πρωτοβεστιάριος ὁ Λειχούδης, πρότερον ἦρχε προβάσης ἐπ' αὐτῷ παρὰ τῶν μητροπολιτῶν καὶ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ παντὸς, ἀνὴρ μίγιστος ἐξελάμψας τοῖς βασιλικοῖς καὶ πολιτικοῖς πράγμασιν

αὐτὸ

λητό τι τῶ Μονομάχῳ ἢ μάχεσθαι τῷ τιμιωτάτῳ καιρῷ, ἢ μέγα ὀλίγῳ ἐπὶ τῇ μεσασμῷ τῆς Θ ὅλων διοικήσεως ἀπενεγκάμενος, ἢ τῆς Θ μαγγάνων φροντίδος, ἢ Θ δικαιωμάτων φύλαξ παρὰ τῶ εἰρημένῳ βασιλίσσῃ καταλειφθείς. εἰ ἢ προβέβλητο γοῦν, ὡς ἀνεψιότατος τῶν ἀρχιερωσύνῃ καὶ τῶν πατριαρχίαν ἐκέκτητο, ἢ ἀναμφίλεκτον. ἀλλ' ὁ βασιλεὺς φροντίζων ὅπως Θ τιμίων δικαιωμάτων ἐγκρατὴς γένηται, ὅπου σαφῶς ἐπιτρέπειν εἰκὸς, φρεσβύτερον χειροτονηθέντα ἐπέχει τὸν ἐντελῆ χρόνον τῆς ἀρχιερωσύνης, ἄχρις ἂν, φησὶ, τὰ ὑποτορίζομενα σαφῆ σὺν σκεπθῇ συνοδικῇ π ἢ σαφηνείᾳ. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος μὴ ἀγνοήσας δὶ ὃν πάντα ξύσον τυραύεται σαφ' αὐτῷ, τὸ τῆς αἰχμῆς ἀδόκητον λογισάμενος, φέρων τὰ ζημιόμενα τῷ βασιλεῖ ἐπιδίδωσι. ἢ ἔκπαι ἀδιαφόρως ἢ δίκα τινὸς φροφάσεως πάντα πλέονται ἐπ' αὐτῷ, ὅσα ἔθος πελῶν ἐπὶ τοῖς χειροτονημένοις. γόγονε δὲ δωρεατικὸς ἢ φροσεκτικὸς, ἢ τῇ τῆς ἐκλησίας μόνον, ἀλλὰ ἢ πάντων ἁπλῶς, ὡς μεδένα ὑπολειφθῆναι τῆς αὐτῷ φροσίας ἀμέτοχον, τὸν μὴ τῆς αὐτῷ χειρὸς ὑπολαύσαντα. τῇ Οὐγγρων τὴν πρὸς Ρωμαίους εἰρήνην ᾠχλυσάντων, ἢ τῇ Πατζιναάκων δὲ ἐξερπυσάντων Θ φυλεῶν, ὃς ἐπικρίβησαν, ἢ τὴν παραθαλασσίαν χώραν σιτόπων, τὰ πρὸς τὸν ἐκστρατεῖαν ἐξαρτύσας ὁ βασιλεὺς, ἵξεσι παρίρμους εἰς Τριάδιτζαν. ἐκεῖσε π ἀφίκθεις πρὸς τῇ Ουγγάρων δεξάμενος, τὴν μὲν αὐτῶν εἰρήνην κυρώσας ὡς ἐῶν, ἐπὶ τοὺς Πατζιναάκας ἐξώρμησε. διῤῥημένων δὲ αὐτῶν κ γενὰς ἢ φατρίας, οἱ μὲν λοιποὶ ὑγεμόσι τῷ βασιλεῖ ὑποκλιθέντες, εἰρηνικά τε ἢ φίλια ἐφρόνησαν. μόνος δὲ ὁ Σελὴ χώρα δῦναι τῷ βασιλεῖ οὐκ ἠθέλησε, τοῖς ἕλεσι τῶ Ἴστρου οἷς σωίφυγε, ἢ τῇ ἐκεῖσε ὑπερκρήμνῳ πέτρᾳ ἐπιρραδόμενος. οἷς ἢ θαῤῥήσας, εἰς τὸ πεδίον ἐξῆλθε, συμβάξαι τῷ βασιλεῖ προθυμούμενος. ὡς οἷς μαχαῖρ δὲ τῆς εἰκείας ὑποσίας ἐκεμέσατο τὰ ἐπίχειρα. βραχέως ὧ μεῤίδος τῇ βασιλικῶν ἀντεπεχθέσης αὐτῷ, φυγὰς ᾤχετο, ἢ κρησφύγετον αὐτῷ λαθὼν καπεζώθη ἐκ βάθρων αὐτῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ τὸ ὧπον ζοκώσασθαι ἢ ἡφαίσαι ἄρδιν, ἀναζώσας ἐσκήνωσεν ἐν τῷ Λοβιτζῷ πυρὶ τὰς αὐτὰς φρόποδας. ῥαγδαῖος δὲ ὄμβρος τῇ περιμβολῇ ἐπικαπέρασεν ἢ νυκτὸς ἔξωρος· Σεπτέμβριος ὧ ἦν, ἡμέραν ἄγων κδ'. καθ' ἣν ἡ τῆς ἁγίας ἀρωτομάρτυρος Θέκλας ἑορτὴ πλέονται Χριστιανοῖς· πολλῆς κακώσεως ἢ λιμὸς ἐπέπλησε τὸ στρατωτικόν. ὃ π ὧ ἵππος χαδὼν ἅπασα, ἢ Θ παρέσπετο πλείας τῷ κρύει ἢ τῷ ὄμβρῳ, γυμνοὶ ἢ ἀκαράσκεποι τυγχάνοντες, τὸ ζῆν ἀπέῤῥηξαν. ἐπιλοίποισι δὲ παρὰ πόδας ἡ ἐλπὶς ἢ τὰ ἐπιτήδεια, ποταμίων ῥᾳδιότων φορᾶς ἢ τῶ χειμῶνος γενόμενα πάροργον. ἀνεσολὴς δὲ μετρίας γενομένης, ἢ τῇ νεφετῇ ἀνακοχὴν λαβόντων, ἐξῆει ὁ βασιλεύς. πλέοντας δὲ τῷ ποταμῷ ὑποβαλὼν, ὑπὸ σκιὰν ἕτη δένδρα τινὸς ἅμα τῇ ὑπερεχόντων τινί. μικ' ὀλίγον δὲ ἠχῆς γενομένης ἐκ τῆς δρυὸς, φρίσσει μικρὸν ὁ βασιλεὺς, ὅσον μὴ τῷ μικεῖ αὐτῆς ἀνταλαμβάνεσθαι, ἤπερ ῥιζόθεν ἀνασπασθεῖσα, ὑπτία τῇ γῇ φροσέπεσε. γόγονε δὲ ἐντὸς ὁ βασιλεὺς λογισάμενος, ὡς πλέονος ἐπωδύνου πραμικρὸν τυχεῖν ἤμελλεν. ὧν δὶ ὃν ἀγαθὸς εἰκὼς τὸ συμβὰν, ἀλλὰ προ-

vir ob regia atque civilia munera clariſſimus, a Monomacho, uſque ad illud tempus; quique magnam gloriam ob reipublicæ adminiſtrationem reportaverat, & * Manganorum procurationem, ſe juris cuſtos, ab eo Imperatore, quem diximus, relictus fuerat; & quamvis delectus ſuiſſet, non ſine contentione Archiepiſcopatum & Patriarchatum, neque ſine controverſia adeptus eſt. verum Imperator ſtudens talia ſibi jura vendicare, hoc ipſi tempus idoneum ratus, presbyterum ordinarum vetum ne Archiepiſcopatus unctionem perfectam acciperet; quoad, inquit, ea quæ contra te jactantur, per ſynodum canonice examineutur. Conſtantinus autem noo ignorans hæc quomodo contra ſe inquirerentur, inopinatum dedecus ſecum reputans, quæ quærebantur tradidit Imperatori. Ex eo tempore ſine controverſia, & ſine eocuſatinne omnia ab ipſo perficiebantur, quæcumque in initiandis pontificibus conſuevere. fuit etiam munificus, & rationem habuit noo eccleſiæ tantum, ſed etiam omnium omnino, ita ut curæ illius nemo experſeſſet, qui ejus liberalitatem noo percepiſſet: quum vero Ungari paeem violaſſent erga Romaeos, & Patzinacæ e luſtris, in quibus delituerant, erupiſſent, lædereotque finitimam regionem, Imperator paratis iis, quæ ad profectionem exercitus uſui eſſent, cum omnibus viribus ſe Triditzam confert, ibique ob Ungaris acceptæ legatione, quum pacem confirmaſſet, ac pro viribus ſtabiliſſet, in Patzinacas profectus eſt. quibus diviſis ſecundum gentes & tribus, reliqui duces Imperatori ſe ſubmittentes pacem, & amicitiam amplexi ſunt: ſolus Selæ manom dare Imperatori noluit, litri paludibus quo confugerat, & præruptæ quæ illic erat petra oixus, quibus etiam fretus in plaoitiem erupit prompto eoimo eupiens eum Imoeratore manum conſerere: Sed brevi tempore ſuæ dementiæ præmia tulit. Siquidem quum eorgica Imperatoris militum manus ipſi reſtitiſſet, fugit, & ejus refugium cavum, ab ipſis fundamentis eſt diruta. Imperator autem poſt ipſum profligatum atque delectum funditus, inde profectus, ad Lobitzum tabernacula poſuit, ad montis radices: Vehemens autem imber in caſtra delatus, & nix intempeſtiva, erat enim Septembris dies vigeſimaquarta; quæ protomartyris Theclæ memoriam celebrant Chriſtiaoi: multam detrimenti, & calamitatis, militibus attulit. nam omnia fere equæatus, & eorum qui aderant pluriml, frigore & imbre, quum oudi eſſent, & imparati, interierunt, ac præter omnem ſpem ad victum neceſſaria defeceruot, relictis tantum quæ fluminum impetu ſuperfuerant & imbri. quum autem mediocriter pluvia remiſiſſet, niveſque ceſſaſſeot, egreſſus Imperator, & plurimus in flumine remiſſis, ſub umbram cujuſdam arboris eum paucis quibuſdam primoribus ſe recepit, ac paulo poſt edito a quercu ſono, parum progreditur Imperator, fere quantum arboris ipſius longitudo contingeret, quæ radicitus evulſa ſupina in terram decidit. Obmotuit Imperator, conſiderans, qualis mortis periculum vix evaſerit: neque hoc erat bonam xogitum, quod acciderat, ſed initium ca-

* v. Not.

Edit. Pariſ. pag. 810.

lamitatis, quam mox eſſet accepturus, & eorum quæ jam commiſiſſet pœnarum exactio; verum pro eo caſu gratias agens, Deo templum in palatio Blachernarum protomartyri Teclæ dedicatum pulcherrimum conſtruxit, & exercitum perducens cito ſe ad regiam urbem recipere feſtinabat: cogitans de rebellione, quam audiverat in Oriente, qua falſa comperta ſeſe venationibus oblectare cœpit, & aliis quæ animi relaxandi gratia fiunt: per fretum, quod
Edit Pariſ. pag 811. eſt ante regiam urbem aſcendens, hora vero prandii fulmen in ea loca quibus Neapolis nomen eſt, itruit; & porcus neſcio unde apparens, in ſe provocavit Imperatorem, quem uſque ad mare perſequutus Imperator expulit. ubi vero mare ſubiens porcus haud amplius apparuit, fulgore quodam inſtar fulguris perſtrictus Imperator de equo dejectus eſt, & humi ſpumam ex ore edens devolvebatur, in parvum autem navigium impoſitus, ad regiam deſertur, attonitus tamen & ob afflatum ſe ipſum minime ſentiens, morboque dies aliquot detentus mortem expectabat; & idcireo ad placandum ſibi Deum pœnitentiam amplectitur, & Imperatoriam poteſtatem, quam ſibi injuria vindicarat, libens deponit. hoc certe recte facicos, & monaſticæ ſe vitæ dedicat, priorem faſtum, ac delicias, voluntario contemptu, & moleſtia corrigens, & quod magis oſtendit illum vere totoque ex animo pœnituiſſe eorum quæ patrarat, Imperatorem delegit non Joannem ſibi ſanguine conjunctum, non nepotem ex ſorore Theodorum Docejanum, non filiæ maritum, neque alium aliquem ſibi conſanguinitate proximum, ſed præſidem Conſtantinum, cui jam inde a ſuis majoribus Ducas cognomen erat, tamquam peritum & conſcium & adjutorem, quique optime noſſet rationes parandæ copioſæ pecuniæ ad Imperii conſervationem. Comnenus autem monaſticas veſtes indutus, quum parum expectaſſet, ſi qua ratione a morbo liberaretur, ubi novit ſe inſanabili morbo captum, adhuc ipſo vexatus, Studii monaſterium ingreditur, multum Æcaterina Auguſta ejus conſilium adjuvante, & pro terrarum Imperii amiſſione, cœleſtis gaudii fructum ipſi promittente; quum annos duos ac menſes tres Imperaſſet, & in habitu monaſtico pauciores his ſupervixiſſet, omnem præſtans monaſterii præfecto obedientiam, ita ut & janitor eſſet, & alia miniſteria obiret, propter multam animi æquitatem & modeſtiam. caſtiſſimus autem fuiſſe dicitur, & ſupra quam credi poſſit continens. nam quum Stratopedarches eſſet, nephritica morbo tentatum dicunt, ita ut vitam deſperaret, eo quod totius corporis langore, & nervorum reſolutione detineretur. medicis autem, poſtquam aliis omnibus adhibitis remediis, ea quæ omnino fieri non poſſent tentare ſe cognoverunt, ut eum muliere quadam coiret, ſuadentibus, noluit obtemperare. quumque dixiſſent illi, niſi hoc tentaret, neceſſario cauterium adhibendum, ex quo procreandæ ſobolis facultate privaretur: ſatis ipſe, inquit, mihi ſunt Manuel & *pag. 812.* Maria mihi jam Dei beneficio nati liberi, nam ſine his licet conſequi Regnum cœlorum, ſine continentia vero Deum nemo videbit; quinetiam Au-

A εἰμὶν τῆς μελλούσης αὐτὸν καταλαβεῖν τύχης, τῇ τῇ ἤδη γενομένων ἐσπράξις ἢ τιμωρία. ὠχαεῖσῶν δ' ἐπὶ τῇ συμβεβηκότι τῇ Θεῷ, ναὸν ἐν τῇ παλατίῳ τῶ Βλαχερνῶν ἐπὶ τῇ ὀνόματι τῇ πρωτομάρτυρος Θέκλας ἀνήγειρε κάλλιστον. προβιβάζων δὲ τὸν στρατὸν, ἅπτει ταχέως ἐπὶ τὴ βασιλεύουσαν λογοποιούμενος, ἀποστασίαν ἐν τῇ ἀσπαλῆ ἐνωτιζόμενος. καταλαβὼν ἢ ἢ πάντα ψευδῆ εὑρηκὼς, κυνηγετίοις ἑαυτὸν ἐψυχαγώγησε ἢ τῇ ἄλλῃ αὐσεσι, τῇ τῇ βασιλίδι προκείμενον πορθμὸν ἀνιών. περὶ δὲ ὥραν ἀρίστου φῶς ἀστραπηβόλον τοῖς τόποις ἐκείνοις ἐνέστηλε. Νεάπολις πόμις τὸ γνώρισμα, χοῖρός τι ποθὲν ἐπιφανὲς, ἐφ' ἑαυτὸν τῇ βασιλέα ἐξεκαλέσατο. ὃν ἐπιδιώκων ὁ βασιλεὺς ἄχρι ἢ θαλάσσης ἐξέλασεν. ὡς δὲ ὁ χοῖρος τὸν θάλασσαν εἰσδὺς, ἀφανὴς ἐγένετο, ὁ βασιλεὺς ἐξαίφνης πληγεὶς τῇ ἀστραπηβόλῳ φωτὶ, τῷ ἵππῳ τε ἀτιτοφαρίδιτο, ἢ φρὸς τὸν χῆν ἀρρίζων ἑαυλίτο. ἀκατίῳ δὲ ἐμβληθεὶς, φρὸς τὰ βασίλεια ἧχσώζεται παρακεκομμένος, ἢ ἑαυτῷ μηδ' ὅλως ἐπαισθανόμενος. νοσηλαχήσας δὲ ἐφ' ἡμέρας τινὰς τὸν μόρον ἐπαραδέκετο, ἢ ἧς πάτο φρὸς ἐξιλάσεσιν τῷ Θεῷ ἀπαζόμενος τὴν μετάνοιαν, ἢ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν, ἣς παρανόμως ἐβράξατο, ἑκουσὶ μεθέσει, τῶνδε καλῶς ποιησάμενος, ἢ ἢ μοναδικὸν ἀπαζόμενος βίον, τὸν φρὸ εὐδοξίαν ἢ τρυφὴν
C ὑποπτώσει ἑαυτίᾳ ἢ μετεώπτι διορθούμενος. ὁ δὲ μᾶλλον δύσπνους, ὡς εἰλιαεινῶς ἢ ψυχῆς ἐξ ὅλης μεταμεμέλησαι ἐφ' οἷς ἔπραξε, βασιλέα προχειρίζεῖ ὑ ἢ ἐμαίμονα αὐτῷ Ἰωάννην, ὑ ἢ ἀδελφιδοῦν ἑαυτῷ Θεόδωρον τὸν Δοκαινὸν, ἃ ἄνδρα προσζεύξας τῇ θυγατρὶ, ὅτ' ἄλλον τινὰ τῇ καθ' αἷμα φίκειωμένων αὐτῇ, ἀλλὰ τὸν φρόεδρον Κωνσταντῖνον, φ Δούκας τὸ πατρωνυμικὸν ἀνέκαθεν ἦν, ὡς σωμίσορα ἢ συναγωνιστὴν, ἢ τῇ χρημάτων ποιεσὸν ἀρθονώτατον εἰς τὴν τῆς βασιλείας κατάχεσιν. ὁ δὲ Κομνηνὸς ῥᾴκν μετεχεικὰ πιεβαλλόμενος, ἐπ' ὀλίγον πε γνωσιμαχήσας, ἔπτως ἀνεθείη τῆς νόσε, ἐπεστρόγγυλ καταχρὼς πανσῇ ἀλκῇ, ἴτι τῇ νόσῳ τρυχόμενος, τὸν τῷ Σπιδίτου
D καταλαμβάνει μοῦνον, πολλὰ ἢ τῆς Λυγάστης Αἰκατερίνης συμβαλλομένης αὐτῷ φρὸς τὸ προκείμενον, ἢ τῇ τῆς ἐπηγείκ βασιλείας ὑποβολῇ τὸν ἐν ἡρανεῖς ὑπόλαυσιν ἐπαγγελλομένης αὐτῷ· βασιλεύσας μὲν ἔτη δύο ἢ μῆνας τρεῖς, ἐπιζήσας δὲ πάντ ἐλάττω τῇ μοναχικῇ χήματι, πᾶσαν ὑπακοὴν φρὸς τὸν ἐν τῇ μονῇ ἡγεμονεύοντα ἐπιδεικνύμενος, ὡς ἢ θυρωρὸς γενέσθαι, ἢ τὰς ἄλλας ὑπηρεσίας ἧκονίας ἧς πολλὰ ἐπείκασε ἢ μετεωροφρούνλω καπδεξάμενος. σωφρονίσας δὲ εἰσάγαν γενέσθαι λέγεται. τραπεζάρχῃ γὰρ ὄντι αὐτῷ νόσον ἐνοχῆναι νεφριτικὴν, φασὶν, ὥστε διαγνῶναι αὐτὸς τὰς
E ζωῆς, ἧς τὸ παρέσει παντελὲς ἢ ἀκινησία καταχεθῆναι. τῇ δὲ ἰατρῶν μῇ τὸ τοῖς ἄλλοις ἅπασι χρήσασθαι, ἢ αὐλωύσης ἐληχθῆναι ἐπιχειρεῖν, συμβουλεύσεσν μιγῆναι γυναικί, αὐτὸς οὐκ ὑπέσυσιν. εἰπόντων δὲ, εἰ μὴ τοῦτ' ἐπιχειρήσειεν, ἐξ ἀνάγκης ἔχειν καυτῷ χρήσασθαι, ἐκ τούτου δὴ ἀπαιδία καταχεθῆναι δεινῇ ἢ ἀγονίᾳ· αὐτὸς, ἀρκεῖ μοι, ἔφη, ὁ Μανουὴλ ἢ Μαρία, εἰ ἤδη μοι χάριτι Θεοῦ παῖδες γενόμενοι. τούτων μὲν γὰρ ἄνευ ἔστι τυχεῖν τῆς βασιλείας

τῇ ὑμετέρᾳ. σωφροσύνῃ δὲ χωρὶς ὑδὲς ἡ Κύριον ὄψεται. ἀλλὰ τῇ ἡ βασίλειος Αἰκατερίνα, τῇ ἡ πάνυ μὲν θυγάτηρ Μαρία, τὴν τρίχα τοιράμβαι δίτχεσ ἐν τοῖς παλατίοις τῶ Μυρελαίου, πᾶσαν ἄσκησιν μοναδικὴν μετερχόμενα. τελευτήσαντος δὲ τῶ βασιλέως, ὑγρότητι μὲν θυαθεῖσα ἡ τῶν καπέχωσα σορός, ὑπόνοιαν παρέχει πολλοῖς τιμωρίαν εἶναι τὸ γεγονός, τῇ κολάσεως ἔνδειγμα τῶ ἐμφυλίου πολέμου τῇ τῆς σφαγῆς, τῇ τῆς μετὰ τὸ βασιλεῦσαι παραφυμένου αὐτῇ οὐς τε τοῖς τῶ συγκλήτου φιρέσεις, τῇ τῆς ἔκπαλαι διδεμένων αὐτῇ, τῇ τῶν τῆς θείων καὶ τῆς ἱερῶν συμβόλων ἀποτίρασιν, ὧν, οἷς ἔφημι, ἐπεδήσατο, τὸ ἀπέχεσθαι μὲν τῇ τῶν ἀπάντων αὐτῇ προνοήμασ, τῇ δημοσίᾳ δὲ εἰσφέρων μετρίαν παράκλησιν. ἄλλοι δὲ τὸ ῥεῦσαν ἀγνωσύνης ὄργον ἐτιθέντο, ὡς καθαρῶς τῇ ἀδιστάκτως μεταγνόντος αὐτῶ ἐφ' οἷς ἔπραξε. μὲ δὴ εἶναι ἁμαρτίαν τῶν νεῶσαν τῶν φιλανθρωπίαν τῶ Θεῶ. ἀμφοτέρων δὲ τῶν γνώμων ἐπαινῶ τῇ ἀποδέχομαι, τῇ τῶν μὲν καλυτικὴν εἶναι τῆς μεῖζόντων κακῶν, τὴν δὲ προτρεπτικὴν πρὸ τὰ χρόνος ἀρὲς τὸ βέλτιον. τῆς δὲ βασιλίσσης Αἰκατερίνης ἐν τῇ μοναχικῷ Ελένης μετονομαθείσης, ἐπιτείνης τελέσας τὰ τῆ βασιλίως μνημόσυνα, συγκαλύσας τ ἄλλας τινὰς μοναχὰς, τῇ δὴ τῇ τὰς ἐν Στυδίῳ μονῇ ἀσκουμένας συμπαντας, ἐπειδὴ ἱμάλια πλάτῳ, ἐτίλει μὲν σωιδῶς τῇ κατὰ τὸ ἔθος τε τῆ βασιλέως ἐπόσια. δίπλα δὲ πάσι πᾶσι τὰ ἐκτύπα διδόμενα παραδίδοι προσίκῃξο. τὸ δὲ καθηγεμόνι ὑπερώσασης, τῇ τὸν λόγον τῶ δίπλασιασμῶ ἡσυχῇ προσελθόντος τῇ ἀκαπόσασης, ὅτι, ἔφα, ὦ γεμισπατ, οὐκ οἶδα, εἰ τῇ κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος ὑμῖν συνέσομαι, τῶ Θεῶ τὰ καθ' ὑμᾶς ἴσως ἄλλως, τῇ ὡς αὐτῇ βελτίω, οἰκονομήσαντος. ἃ δὴ τῇ γέγονε ἐντελέσθαι δῆ ἐν τῇ μέσῳ, ἀξιώσασα παρᾶναι σωὶ τοῖς ἀδελφοῖς ἐν τῇ κοιμητηρίῳ τῆς Στυδίου μονῆς. κατακόσμησαν δὲ τῇ ἀμφότεροι, αὐτὴ τε τῇ ὁ βασιλεὺς τὸν πάσιττον τῶ φροδρόμου ναόν. ἃ δὲ τῇ κατελίφθη τῇ κατὰ λεπτὸν διηξέναι, ἄθλος Ηράκλειος. τὸν δὲ ὁ βασιλεὺς τὸ ἦθος σάσιμος, τὴν ψυχὴν ὀπιστικὸς, τὸν γνώμων ὀξὺς, τὸν χεῖρα δραστήριος, τὸν σύνεσιν ἕτοιμος, φραγμικώτατος τὰ πολέμια, τῇ πρὸς ἐχθροὺς φοβερὸς, τοῖς περὶ αὐτὸν ἡμῶν, λόγοις φροσαείμενος, τῇ παῦτε μὰ τῶ εἰς ἀρχὴς ἔθος ἔχων· ἔλεγε δὲ δεῖν τὸν βασιλέα φοβερὸν μὲν εἶναι τοῖς ἔξω, ἠμαίσιον δὲ τοῖς ἰδίοις. πάλιν ἔλεγε τὰς τυραννιῶντας ἢ βασιλέων ἀπελεύθερους εἶναι ἀνοήτους. αἰτιώμενος δὲ, ὅτι τετυράννηκε κατὰ τῶ Μιχαὴλ, ὥσπερ, ἔλεγε, τῇ σωιδύλῳ δουλεύειν, τῇ τῆς ἐπάπου μὴ τυγχάνειν. ἐπισκώπτων δὲ τῇ γυναικὶ, ἔλεγε δοῦλον μὲν εἶναι φρόνιμον, κωὶ δὲ ἐλευθεροῦσθαι ὑπ' αὐτῶ. πάλιν ἔλεγε τὰς συγγενεῖς τῆς μὲν ἄλλοις τυγχάνειν σπέλεσας, τῇ δὲ τυραννοῦντι ὠφέλειαν. ἔλεγε δὲ τῇ ὁ βασιλεὺς Αἰκατερίνα, μηδὲν νέον ἐπ' αὐτῇ γίγεσθαι βασιλείας βασιλέως ἀλλαξαμένῃ.

Μετὰ δὲ τὸν Κομνηνὸν Κωνσταντῖνος φρόδρος ὁ Δούκας τῇ σκήπτρων ἐπιλαβόμενος ἀναιματὶ τῇ δίχα φραγμάτων παραχῆς, λόγους ἐπιτεικέα γέμοντας ἐδημηγόρησε φρὸς τὸν σύγκλητον

Curopalat.

gusta Æcaterina, ejusque filia Meria detonsis capillis degebant in palatiis Myrelæi, omnia monastica munera obeuntes. Vita autem functo Imperatore, conspecta sepultura ejus humoris plena suspicionem multis dedit, esse illam rem ultionem & indicium supplicii, quo afficeretur ob intestinum bellum ac cædem, & ea quæ post usurpatum Imperium commiserat in privando senatu iis bonis, quæ ei antiquitus concessa fuerant, & adimendis sacris templis, & delubris sacerdotibus, quas diximus, id curans ut nihil ipsis superesset, sed ea tantummodo haberent, quæ ad victum satis essent, medlocrem adhibens reipublicæ consolationem. alii autem fluentem humorem sanctitatis interpretabantur indicium, quod pure ac sine ulla controversia factorum pœnituisset, neque enim peccatum ullum esse, quod divinam superet erga homines caritatem. Utrorumque ego sententiam laudo, & approbo, quod altera mala futura prohibeat, altera vero a deterioribus ad meliora adhorretur ac revocet. Quum autem Æcaterina Augusta in monasterio mutato nomine Helena appellata, quotannis Imperatoris memoriam anniversariis sacris coleret, invitatis aliis quibusdam monachis, & omnibus iis, qui se in Studiensi monasterio exercerent; cumque diem suum esset obiturus, solemni more annua sacra peregit Imperatoris, & ipsis omnibus duplicia ea, quæ dari consuevernnt, persolvi, jussit. Apriftig autem dubitante, & sensim accedente, ac duplicationis rationem quærente, Quia non novi, inquit, o maxime venerande, an insequenti anno vobiscum futura sim, Deo fortasse aliter res nostras pro sua voluntate moderante. quod etiam accidit: illa enim ante illud tempus vita defuncta est, volutque cum fratribus in cœmeterio monasterii Studii sepeliri. ornarunt autem utrique, & ipsa, & Imperator Augustissimum Præcursoris templum iis, quæ connumerare, ac sigillatim recensere Herculeus labor esset. fuit Imperator moribus constans, æquus animo, mente acurus, manu strenuus, intelligentia promptus, in rebus bellicis peritissimus, hostibus terribilis, suis re benevolus, verbis infestus. Quum tamen a principio moribus his haud quaquam præditus esset, ajebat oportere Imperatorem externis esse terribilem, suis difficilem. rutsus ajebat eos qui tyrannidem effectarent, libertos Imperatorum fieri velle: quumque aecularetur quod Tyrannidem invasisset contra Michaelem, pigebat me, inquit, confervo servire, neque justa consequi: & cavillotetiam uxorem est prosequutus, siquidem dicebat illam prius servam, nunc a se in libertatem vindicatam. ajebat item cognatos aliis esse erucem, Tyranno utilitatem. Æcaterina autem Augusta nihil novi sibi ecclisse affirmabat, quippe quæ regnum cum regno commutasset.

Edit. Paris. pag. 813.

Post Comnenum autem Constantinus Ducas præses, sine sanguine & rerum perturbatione potitus Imperio, ad Senatum, & omnem civitatis populum concionem habuit æquitatis plenam, & deinde rerum administratio-

CONSTANTINUS DUCAS Imp.

nem aggreſſus eſt , nulla in te a modeſtia & æquitate recedens ; & honoribus ſenatores & plebejos multos ornavit , atque eos , qui imperante Comneno proprils honoribus ciciderant , in priſtinum ſtatum vindicavit : multos enim ille ex illuſtribus obſcuros , ex gloriolis ignobiles fecit : quam enim ſanctl magni Martyris Georgii dies feſtus adveniſſet , quo ejus memoria colitur de more ſe confert Impetator ad Mangana , ob cultum martyris . peracta autem celebritate , quidam maligni & improbi malum conſilium meditati , inſidias Imperatori ſtruxere . nihil vero perfecerunt , Deo cœcum illum impium , & pravum commentum diſſolvente : hoc enim ſibi propoſuerunt faciendum , ut lo profundum ille cum omnibus B ſuis demergeretur , ut pote per mare ad palatium navigaturus . Habita autem quæſtione & accurata inquiſitione , plures optimates in quibus ipſe quoque eparchus , convicti ſant inſidiarum , & læſæ majeſtatis tei effecti : & idcirco poſſeſſionibus & ſuis omnibus bonis ptivati . Concupivit autem , & præ cæteris omnibus maxime amavit Imperator publicarum rerum incrementum , & præcipuo ſtudio privatas cauſas audiendi tenebatur , in quibus majorem quam in Imperio adminiſtrando curam eahaatiebat , aliis rebus minus vacaos , ducum inquam ampliſicandæ dignitati , & lis quæ militibus proſpere ac ſtrenue geſta eſſent . & propcerea in calumniatorum coovitiis , & ſophiſticis commeatis , ac judicialium quæſtionum examine Romana reſpublica verſaos occupabatur , ita ut ipſi milites armis depoſitis advocati & patroni quæſtionum ad leges ſpectantium & cauſarum fierent ; omiſſo Martio ſono , & bellicis exercitationibus & equorum agitatione : Pius vero quum eſſet , ut ſi quis aliuſ , & Monachorum , & pauperum ſtudioſus , & in iis quæ ad cultum corpotis pertinent , non admodum occupatus , in aliis quoque hebes ac ſegnis erat : at in augendis publicis pecuniis admodum parcus , & cuvilis . nimis ſibi atrogabat in judiciis , & ea ſubinde propter perſonarum qualitatem mutabat , gravem ſe potentibus oſtendens , & ejaſmodi cal non poſſent teſiſtere . quam lis rebus ille totus incumberet , re militari neglecta , ac nimium ſe otio dediſſet , tes Orientis , præcipuæ loca in finibus Romanorum , ab hoſtibus agi , ferri , ac diripi , & omnia vaſtari , & Turcorum excurſiombus , & oppreſſione ac violenta fuga & terrore neglectorum militum ; continentes enim fiebant incurſiones , crebræ direptiones , & quæcumque occurrebant hoſtibus , evertebantur , & idcirco feliz Iberiæ regio omnino deſolata ſint , & prorſus delcta jam ante conſecta , & imbecillis , ac ſenſim deſerta & corrupta . Atque hajus mali participes etant Meſopotamia & Chaldæa , & inſuper Melitene & Colonia , & loca ad fluvium Euphratem ſita . quin etiam Armenia , & Baaſpraeania , ac niſi ſæpe exercitu , & interdum ſola fama coplarum compreſſi fuiſſent Barbari , & quidam ipſorum duces Chorofalarius & Samuch , bona quadam fortuna commiſſo prælio cladem

A ἐξ ἁπάσης τῆς τε δημοσίου τῆς πόλεως ἐξ ἰσοτίμου. ἐξ ἀπ' ἐκείνου τῆς τε ἁρπαγμάτων ἐπήρξατο ἀποτιλήψεως, τὰ ἐπιτηδεῖα καὶ μετρίως ἀπὸ τῶν ἰδίων ἀριστάμενος, ἀλλὰ πᾶσι ξένοις αὐτὸς ἐξεχώμενος. ἐτίμησε δὲ τε τῆς συγκλήτου ἐξ τῶν δήμων πολλούς. ἀνώρθωσε δὲ καὶ τοὺς ἐπὶ Κομνηνοῦ ἐπεσπουδασμένους τῆς οἰκειοτήτων . . . πολλοὺς ἐξ ἐκείνου ἀδόξους ἐξ ἐνδόξων, ἐξ ἀτίμους ἐκ τιμίων ἀπέδειξεν. ἐπισάσης γὰρ τῆς τῶ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου μνήμης, ἀπὰ τὸ ἔθος ἅπασιν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ Μάγγανα αἰδῶ τῶ μάρτυρος. μετὰ δὲ τὸ πλεῖσθαι τὸν ἱερὸν, τινὲς τῆς κακοηθῶν καὶ δολίρων βουλὴν παυρὰν ἐξεπύσαντες τῆς βασιλέως, ἐπεβούλευσαν μὲν, ἤνυσαν δὲ οὐδὲν, θεῖα τὸν σύλλογον καὶ τὸ πονηρὸν καὶ ἄθεον ἐξηλυσμένον σκαπάρμα. ἦν γὰρ αὐτῶς γνώμη, ὡς βυθῶ παραδῦναι αὐτὸν παγγενῆ, ἅτε ἐξ θαλάσσης ὢν τὸ πλάτιον ἀποπλεῖν μέλλοντα. ζητήσεως δὲ ἐξ ἐρεύνης περὶ τῶ συμβάντος γενομένης πολλῆς, πολλοὶ τῶ μεγιστάνων, ἐξ αὐτὸς ὁ τὴνικαῦτα ἔπαρχος εὑρέθησαν εἰς ἐπιβουλὴ, ἐξ καθοσιώσεως αἰτίᾳ ὑπέκυσον, τῆς οἰκείων στερηθέντες ἀπάντων, ἐξ πάσης τῆς περιουσίας αὐτῶν. ἐπόθησε δὲ καὶ ἠγάπησε μᾶλλον τῶν ἐξ τῆς ἄλλων ἁπάντων ὁ βασιλεὺς τὸν τε τῆς δημοσίων πραγμάτων ἐπαύξησιν, ἐξ τῶ ἰδιωτικῶν διῶν τὴν ἐπιμέλειαν, ἀφ' ἧσπερ ἢ μείζονα φροντίδα κατεῖχεν τῆς βασιλείας, τῆς ἄλλων ἅπτου ἐχόμενος, στρατιωτικῶν φημὶ πλεονεκτημάτων. ἐξ στρατιωτικῶν, ἀνδραγαθημάτων· ᾗς δὴ πάσης ἐξ συναρπαστικῆς ἐπιρροίας, ἐξ σοφιστικῆς μηδ' ὁδοῦς, ἐξ δικανικῶν παρβλημάτων ἐσμῶ, ἐξ συκοφαντικῶν ζητημάτων ἐπιπλοκῆς τὸ Ῥωμαϊκὸν ἐκλοπεῖτο ἐξ ἐκραδαίνετο, ὡς ἐξ αὐτὸς τῆς στρατιωμένης πάσπλα ἐξ στρατείαν μεθιστάς, συνηγόρους ἐξ νομικῶν ζητημάτων ἐξ φραβλημάτων γενέσθαι εἰράσας, μακρὰ χαίρειν εἰπόντας ἀσυαλίᾳ τὴν χεῖρ ἐξ πολεμικῆ ὄρχησει, ἐξ περιδινήσει ἀγχιστρόφῳ. εὐσεβὴς δὲ ὢν ἔπαρ τις ἕτερος, ἐξ φιλομόναχος, φιλόπτωχός τε ἐξ περὶ πᾶσαν ἄτιον χολαστικὸς, ὡς ἄλλο τι ἀμβλὺς ἐτύγχανε ἐξ ἀνεθρὸς, φειδωλὸς δ' ἐστάγων ἐξ ποσιτικὸς, ἐξ τῶ δημοσίων χρημάτων αὐξητικὸς. ἐξετάζε δὲ ἐξ ταῖς κρίσεσι, ἐξ πολλάκις αὐτὸς ᾗς τὸν τῆς ἀρσενικῶν κοσμητα ὑπέλλαττε, βαρὺς δεινύμενος τοῖς δικασταῖς ἐξ ἀφόρητος. ἀρσκεμένη δὲ αὐτῶ τοῖς πάσης δίκαις, τῆς δὲ στρατιωτικῶν ὁμιλητὸς, D ἐξ ῥᾳθυμέστατος, τὰ τῆς ἀναπολᾶς, ἐξ μᾶλλον τὰ ἐν τοῖς πέρασι τῆς μερῶν τῆς Ῥωμαϊκῶν ὑπὸ τῆς πολεμίων ἐφέροντο τε ἐξ ἠγοντο, ἐξ ἐλαΐζοντο ἐξ διεφθείροντο ἅπαντα, τῇ τε τῆς Τύρκων ἐπιδρομῇ ἐξ κατιχύσει, ἐξ τῇ βιαίᾳ ὑποχωρήσει· ἐξ δειλιάσει τῆς ὁμιλημένων στρατιῶ. σωτηρίᾳς γὰρ ὑπῆρχον ἐκδρομαὶ ἐξ λειποταξίαι συχναὶ, ἀφανιζομένε τῶ ἀρσενχίτος πάσης. δεῦ ἐξ ἐυδαίμων χώρα τῆς Ἰβηρίας ἠρίπωτο παντελῶς ἐξ ἠφάνιστο, ἤδη ἀφιλατειργασμένα ἐξ ἀθυμαῦα, ἐξ ἀπὸ μικρὸν ἐπιλείποντά τε ἐξ φθίουσα. συμπαλαμβανομένη δὲ τῶ δεινῶ, ἐξ ὅσαι ταύτῃ παρίσευν Μεσοποταμία τε ἐξ Χαλδαία, ὡς δὲ, Μελιτένη E ἐξ Κολώνεια, ἐξ τὰ τῆς Εὐφράτη συγκείμενα πόσιμα· ἀλλὰ μὴν τε, τε Ἀρμβιακὸν ἐξ τὸ Βαασπρακὸν, καὶ εἰ μὴ πολλάκις στρατοῖμασιν, εἰστε δὲ καὶ φήμαις μόναις δωκόμεναι, ἀνειργοντο πᾶν βαρβάρων. καί τινες ἀρχηγοὶ τούτων, Χωροσαλάριος καὶ Σαμοὺχ, εἰ μὴ ἀγαθῇ τινι τύχῃ τὸν ἕτερον συμβα-

Edit. Pariſ. pag. 814.

* l. ἕτερον.

λότης, ἀλληράσατο, καὶ μέχρι Γαλατίας καὶ Ονωριάδος καὶ αὐτῆς Φρυγίας τὸ ἀντίπαλον πεξεύεσθαι. ἐστέλλετο μὲν γὰρ τὸ στρατιωτικὸν, ψιλὸν δὲ καὶ ἄοπλον καὶ γυμνὸν, τῶν πρεσβύτερον ἀπολαυομένων ἑκάστοτε τῆς στρατηγίας, τῷ πλήθει τῆς ὀφωνίου ἕνεκα καὶ τῆς μείζονων βαθμῶν· ἃ δὲ καταγνώσεως ἐπὸς οὐκ ἦν, μηδενὸς γενναίου καὶ ἀξιολόγου φρονήματος ἔχοντος. συνέβαινε δὲ ἐκ τούτου τοὺς μὲν Ρωμαίους πτοεῖσθαι καὶ καταπλήττεσθαι, τοὺς βαρβάρους δὲ φυσᾶσθαι καὶ ἐπαίρεσθαι, καὶ μᾶλλον τολμᾶν ἐπιδρομὰς ποιεῖσθαι. ὅτι δὲ καὶ ἐς τὸν Ἄνιον ἐστρατεύσατο δοὺξ Ἀρμενίας τις Παγκράτιος τοὔνομα, ἐκ τῆς ἐκείνων ὑποχωμίου τὰ ἐκείσε στρατεύματα δουκῶν. τὸ δὲ Σελτάνου παρέστης, μὰ μὴν γε τὰ μαινόμενα τῶν χώρων τῶν Ρωμαίων, τῆς πρὸς τὸν Παγκράτιον ἐξόδους τοιᾶς, καὶ σφαγίων τῶν Σελτανικοῦ στρατοπέδου ἐσίνοντο, καὶ ἀσπάσασθαι· ἐφ' οἷς καὶ δυσθυμίας ὁ Σελτάνος, ἐφίστει τῷ φόρου εἶναι. πρὸς τὸ Ἄνιον δὲ ἀνδυτέρφ, καὶ δι' ὀλίγων ἡμερῶν, αὐτός τε τὸ Ἄνιον καὶ τὰ περὶ αὐτὸ πάντα περιποιησάμενος, στρατῷ τε ὀχυρώσας, καὶ στρατηγοῖς ἀξιολόγοις τὰ ἐκεῖσε παραδοὺς, τῆς τῶν Ρωμαίων ἐπικρατείας αὐτὸ τε καὶ τῶν περίχωρον ἀπεστήσατο. οὐχ μὴν ὅλως οὕτω παῦτε, καὶ εἰς τοσοῦτον σκυλμὸν τὰ Ρωμαϊκὰ περιηγον τε κατὰ τὴν Ασίαν καὶ ἅπασι πᾶσιν ἀνατολαῖς. ἐν δὲ τῇ δύσει καὶ τὰ τελευταῖα ἰνδικτιῶνα, ἀρχόντων τῆς περὶ τὸν Ἴστρον πατρικίου τε μαγίστρου Βασιλείου τοῦ Ἀπουλήτου, καὶ τοῦ μαγίστρου Νικηφόρου τοῦ Βοτανειάτου, τὸ τῆς Οὔζων ἔθνος. (γένος δὲ καὶ οὗτοι Σκυθικὸν, καὶ ἡ Πατζινάκων διαγενέστερόν τε καὶ πολυπληθέστερον.) παγγενεῖ μετὰ τῆς οἰκείας ἀποσκευῆς τὸν Ἴστρον πεφεύγασιν, ξύλοις μακροῖς καὶ λέμβοις ἀσυκοφόροις, καὶ βύρσαις, τοὺς ἐξευλισμένους τῶν αὐτῶν περαίωσιν στρατιώτας, Βουλγάρους τε φημὶ καὶ Ρωμαίους, καὶ λοιποὺς τοὺς ὅπως σωθῶσιν ἀσπαγωσάμενοι αἰφνιδίως, καὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν τόν τε Απουλήτου Βασίλειον καὶ τὸν Βοτανειάτου Νικηφόρον αἰχμαλώτους ἀπήγαγον, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἴστρον πᾶσαν ἐπλήρωσαν ὑποσβῶν. συνεπεσύρη γὰρ τὸ ἔθνος, ὡς οἱ εἰδότες διεβεβαιοῦντο, εἰς ἑξακοσίας μυριάδας μαχίμων ἀνδρῶν καὶ πολεμικῶν. μοῖρα δὲ τις αὐτῶν ἀπολειφθεῖσα τῶν ὑπομενόντων, ἦλθε Θεσσαλονίκης καὶ αὐτῆς εἰλάδος * εἰσέτι, καὶ πᾶν τὸ φορυκτὸν καταλυμαίνετο καὶ ἐπιρρίπτει, καὶ λείαν ἔλαττον οὐκ ἀφεῖλε θμητόν. χειμῶνι δὲ περιπεπτωκότι πολλῷ, ὅτε φρὸς τὰς σφετέρας ὑπέστρεφον, οὐ μόνον τὰ ἄλλοτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑαυτῶν χειδὸν ἀπέβαλον ἅπαντα, καὶ δυσυχὴς εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐπανέζευξαν. ὁ δὲ βασιλεὺς πυνθανόμενος περὶ τοῦ πλήθους, ἦλθε μὲν ἐς ἰδαμέσει, στρανίαν δὲ ἀθροίσας καὶ δυνάμεις ἐξιομάχους ἀρέσθαι καὶ αὐτῶν ἐπεστρατεύετο ἐκ, ὡς μέν τινες ἔλεγον, ἐπ' ἀναλώμασι φειδοῦς. ἐκ δὲ, ὡς ἔφαμεν, φιλοχρήματος, καὶ τὸ ἐβούλετο πάσης φροτιμῶν. ὡς δ' ἔνιοι, μὰ ὑποθαρρῶν φρὸς τοσοῦτον ἐχωὶ ἀντεπαπαξάσθαι. ἅπαντες δὲ ἀφόρμαχον τὸ τῆς ἐναντίου πλῆθος διέχειζοντο, καὶ ἀμήχανος ἰδόντι πᾶσιν ἡ λύτρωσις, καὶ μηδεμίαν ἤδη οἱ πλείους ἐβουλεύοντο. ὁ δὲ βασιλεὺς φρεσβεύσας φρὸς τοὺς ἐθνάρχας αὐτῶν ἐσαλαὼς, ἐπειρᾶτο ὡς οἷόν τε παρατηκεῖν αὐτοὺς

fortiti eſſent, etiam uſque ad Galatiam, & Onoriadem, atque ipſam Phrygiam adverſarii excurriſſent: mittebatur enim exercitus, male inſtructus, & inermis, quod ſemper præſtantiores abdicarentur præfectura, majorum ſtipendiorum & honorum cauſa, quæ quidem culpa minime vacabant: quum nihil ſtrenuum aut memorabile hac de cauſa gereretur. quibus rebus effectum eſt, ut Romani imbecilliores ſeddici terrore complerentur; Barbari vero inflati animo efferrentur, & multa confidentia irruptiones facerent: cum etiam ad Anium miſſus fuerit Dux Armenius quidam, nomine Pancratius, pollicitus res ad exercitum, qui ibi aderat, ſpectantes ſe pro virili parte adminiſtraturum: quum vero Sultanus illac iter faceret, neque tamen Romanorum regionem vexaret; quidam ex iis qui cum Pancratio erant, erumpentes, extremum agmen Sultanici exercitus lædebant, & cædebant, quibus de cauſis Sultanus graviter indignatus ulterius progredi deſiſtens, ad Anium reverſus eſt, & paucis diebus, tum ipſum Anium, tum finitima omnia loca in ſuam poteſtatem redacta, & præſidio impoſito munita, ac ducibus idoneis tradita, Romanorum exemit Imperio. Hæc igitur in hoc ſtatu erant, & tantæ vexationi obnoxia erant Romanorum loca in Aſia & in omni Orientis regione: in Occidente vero circa tertiam indictionem, quum præeſſent oppidis ad Iſtrum flavium ſitis Magiſter Baſilius Apocapes, & magiſter Nicephorus Botaniates, Uzarum natio, (hi etiam ſunt genere Scythæ, & Patzinacis nobiliores, & multitudine ſuperiores) cum tota gente, & propriis impedimentis tranſmiſſo Iſtro longis navibus, & lembis e caudice cavato factis, & utribus, milites tranſitum prohibentes, Bulgaros inquam & Romanos, & qui cum ipſis erant, ſtatim debellarunt. ac duces ipſorum Baſilium Apocapem & Nicephorum Botaniatem captivos abduxere, omnemque ad Iſtrum plaaiciem complerunt. excreverat enim natio, ut ii qui viderant, confirmabant, ad ſexcenta bellicoſorum virorum millia, & quædam haud minima pars ipſorum diviſa uſque ad Theſſalonicam, & ipſam Græciam irrupit, & obvia omnia vexavit diripuitque, infinita abacta præda: Sed quum in vehementem hyemem incidiſſet, quando ad ſuos redibat, non ſolum aliena, ſed etiam ſua fere omnia amiſit, & infortunio accepto in caſtra reverſa eſt. Imperator autem de eorum multitudine certior factus, cruciabatur animo & ægre ferebat, exercitum tamen cogere, & idoneas copias contra ipſos mittere cunctabatur, ac ſegnis erat, ut quidam ajebant, ſumptibus parcens; erat enim, ut diximus, avarus, & nummum omnibus rebus anteponebat; ut vero alii, quod non confideret adverſus tantas vires poſſe acie decertare, omnes enim afferebant adverſariorum multitudinem ineapugnabilem, omnibuſque impoſſibilis redemptio ducum videbatur, & de migratione jam plures cogitabant. Imperator autem miſſis legatis ad principes nationis, tentabat ſi facta poſſibile eſſet ipſos abdûcere, & ſibi con-

* Ισ. αὐτῶν.

Edit. Pariſ. pag. 815

ciliare multis miſſis muneribus, quibus delinirentur, atque adeo aliquos ex ipſis crebris beneficiis exceperat. Sed natio maxima, & idcirco quotidie irruptionem faciens ut ſtipendium illud haberet in multas Bulgariæ partes,
Edit. Pariſ. pag. 816. jam ipſam quoque Thraciam & Macedoniam opprimebat. non ferens autem convicia Imperator, quod ab omnibus palam, ut avarus atque ſordidus inceſſebatur, & accuſabatur, regia urbe egreſſus, ad locum, qui Chœrobachi vocatur, caſtra ponit, haud plures centum & quinquaginta militibus ſecum adducens, ex quo plures admirari, quomodo cum hiſce homunculis adverſus tantam multitudinem congredi auderet. verum quum ille in hujuſcemodi apparatu verſaretur, ac de cogendo exercitu conſuleret, quidam ad ipſum accurrentes acceſſere, atque duces redemptos nuntiarunt, & totius nationis interitum, aſſerentes duces ipſorum conſcenſis navigiis Iſtrum tranſmiſiſſe, reliquam vero multitudinem fame ac peſte, & a finitimis Bulgaris & Patzinacis debellatam funditus interiiſſe, Deo omne illud opus procurante. fertur enim Imperator deſperatis rebus indixiſſe jejunium, & ſibi & populo, & aſſiduas ſupplicationes adhibuiſſe, ipſe pedes ſimul cum lacrimis incedens, & contrito corde: qua die conſpecta eſt in Tzourolo ab Uzis in tabernaculis commorantibus militum multitudo in acie emicare, & cum ſumma feſtinatione crebra contra ipſos tela jacere, ita ut ex ea ipſis nemo illæſus remaaſerit, quin vulnus acceperit. Imperator autem Deo ſacrificio cum gratiarum actione peracto, reſtu ad regiam urbem ſe contulit, quam reperit admirationis ac ſtuporis plenam, votaque Deo pro accepta ſalute perſolventem. verum omnes quod factum erat, divinum miraculum cenſentes, Impetatoris erga Deum pietati adſcribebant, quod virtute, & non vitio, aut potentia Imperatoris, ſed religione Deus ipſe flexus eſſet. Poſt hujuſcemodi cladem, quidam ex ipſis ad Imperatorem ſe contulere, a quo acceptis agris publicis Macedoniæ Romanis
pag. 817. fleterunt, & ſocii ipſorum, atque eis obedientes hacteaus fuere, honoribus ſenatoriis, atque illuſtribus dignati. Agebatur autem tunc ſextus annus Imperanti Duci, indictione tertia, anno ϡϞϛϡϟϛ ab orbe condito. Anno vero ſuperiore circa menſem Septembrem, Indictione ſecunda, vigeſimatertia die menſis, circa ſecundam noctis vigiliam, terræmotus ingens factus, & omnium qui unquam fuere maxime terribilis, ab occidentalis partibus incipiens, atque adeo vehemens, ut & domos multas everterit, & templa & columnas, & ſimilia iis quæ jam diximus, accidere Rædeſto & Paulo, atque Myriophyto, ita ut murorum partes uſque ad ipſam fundamentum diruæ ſint, & domus plurimæ, & multa cædes facta; quinetiam Cyzicus haud expers damni fuit. Siquidem templum Græcorum, quod in ipſa erat, commotum eſt, ita ut maxima illius pars decideric quum eſſet maximum ſpectaculum, tum quod mauitiſſimum erat, tum quod ex pulcherrimo lapide, & maximo admirabilem ſtructaræ ordinem habebat, tam vero quod

A καὶ καπηλεῖαι, πολλὰ πάνυ δουλείας ἐπαγωγὰ καὶ θηλύτερα. χαλέσασι δὲ ἐξ αὐτῶν ἀδρὰς ἐδέξωσατο. μίγιστον δὲ ἦθος ἦν, καὶ ἓν τῶν πρὸς πεντμὸν ὀνειδῶν ἐπιφερόμενον, ἐν πολλοῖς μέρεσι τῶν Βυλγαρίαν, ἦδη δὲ τῶν τε Θρᾴκιον ἐς τὸν Μακεδονίαν συνέβαινε. μὴ φέρων δὲ ὁ βασιλεὺς τὰ λεγόμενα. ἀναίδην γὰρ παρὰ πάντων ὡς φαιδρὸς καὶ γλίσχρος διετύπτο τε καὶ διεβάλλετο, ἔξεσι ἐ βασιλίδος, καὶ περὶ τὸν τόπον, ὃς Χαροβάσκοι καλεῖται, τῶν σκηνῶν πήγνυσι, ὀ πλείους τῶν ἐκ τῶν περὶαυτὸν στρατιωτῶν ἐπαγόμενος μεθ' ἑαυτοῦ. ὅθεν ἐ πολλοὶς θαυμάζειν ἐπῆν, ὅπως μετὰ τοσούτων ἀνδρῶν πρὸς τοσαύτην πληθὺν ἀντιδιαλέξεται. ἐν τοιαύτῃ δὲ παρασκευῇ ὄντος αὐτοῦ, καὶ περὶ συναγωγῆς βουλομένου στρατοῦ, δρομαίως προσελθόντες τινὲς ἰθέλουσι τῆ βασιλεῖ τῶν τε ἴδιων ἡγεμόνων λύτρωσιν, καὶ τὸ ἔθνος πᾶν τῶν ἀπώλειαν. φράζοντες ὡς οἱ μὲν ἡγεμόνες αὐτῶν ἐμβάντες σκάφεσι, τὸν Ἴστρον ἐκπεφεύγασι. τὸ δὲ πεπληθὸς πλῆθος λιμῷ τε καὶ λοιμῷ, τοῖς τε παρακειμένοις Βουλγάροις καὶ Πατζινάκοις καταπολεμηθέντες ἄρδην ἀπώλοντο, θεῶν τὸ πᾶν ἐργασαμένων. λέγεται δὲ ὡς ἀπογνοὺς ὁ βασιλεὺς τὰ πάντα, νηστείαν παραγγείλας τῷ τε πλήθει καὶ ἑαυτῷ, λιτανείαν ἑαυτοῦ ἐποήσατο, αὐτὸς πεζὸς συμπορευόμενος μετὰ δακρύων B καὶ σωτηρίμμητος παρείας, καθ' ἣν ἡμέραν ἐφάνη τοῖς ἐν τῷ Τζουρόλῳ ἐσκηνωμένοις τῷ Οὔζων πλῆθος στρατιωτικὸν ἐπιτοῦ ἐναίριον, βέλτιον σὺν σπουδῇ βέλα κατ' αὐτῶν ἀφιέναι σωτικά, ὥστε μηδένα ἐξ αὐτῶν ἀπομεῖναι ἄτρωτον. ἀδὲ βασιλεὺς τῇ Θεῷ θυσίας τὰ χαριστήρια, δ' ὧν τῆς βασιλίδος πατρόθυτο. ὧρα δὲ ἐ πάντων ἐπλήξιος γέμουσαι, καὶ τὰ σῶτρα τῇ Θεῷ ἐπιδύσαι· ἀλλὰ πάντες ἁπλῶς θεοσημείαν τὸ γεγονὸς ἐλογίζοντο, ἐ τῇ τῶ βασιλέως πρὸς τὸ θεῖον δ' σεβείᾳ τὸ πᾶν ἀνατίθεσαν, ἀρετῇ μὲ ἀκμῇ καὶ τῇ ἀρχοντος ῥοπῇ καὶ πρὸς τὸ θεῖον ἐλαβείᾳ τὸ θεῖον ἐπιλυόμενον. προσῆλθον δὲ πάνυ τινὲς μετὰ τὸν τοιοῦτον ἄλεθρον, C τῇ βασιλεῖ, χώραν λαβόντες δημοσίαν ἀπὸ τῶν Μακεδονικῶν, τῶ Ρωμαίων ἐφρόνησαν, ἐ σύμμαχοι καὶ ὑπήκοοι τούτου μέχρι τῆς δῦρο γεγόνασι, ἐ ἀξιωμάτων συγκλητικῶν ἐ λαμπρῶν ἀξιώθησαν. ἐν δὲ τὸ τοιοῦτον ἔτος μὲν ἔκτον βασιλεύοντι τῇ Δεσπότῃ, ἰνδικτιῶν γ'. ἔτος ϛϡοϛ'. τῆς κοσμικῆς κτίσεως. περὶ δὲ πέμπτῳ τοῦτον κατὰ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα τῆς δ'τέρας ἐπεμηνίσεως, κϛ'. ἄγοντος τὸ αὐτὸ μηνὸς, περὶ δ'τέραν φυλακὴν τῆς νυκτὸς, σεισμὸς ἐξαίσιος γέγονε τῇ πώποτε γενομένων ἐκπληκτικώτερος, ἐκ τῶν ἑσπερίων μερῶν ἀρξάμενος. τοσοῦτος δὲ ἐν τῷ μεγέθος, ὡς D καὶ οἰκίας ἀνατρέψαι πολλὰς, καὶ ναοὺς, καὶ * Iaterp. l. νέσας. τὰ ἄμοια δὲ τοῖς ἐρημένοις πεπόνθασι νέοις. Ραιδεστός τε καὶ Πάντον, καὶ τὸ Μυριόφυτον, ὡς καὶ μέρη τειχῶν ἀνατραπῆναι ἄχρις ὑπαβάθρας, ἐ πλοίας οἰκίας, καὶ φόνου γενέσθαι πολλοῦ. ἀλλὰ μὲν ἐ ἡ Κύζικος, ἐπότε ἐ τὸ ἐν αὐτῇ Ἑλληνικὸν ἱερὸν κατεσείθη, καὶ τῆ πλείστῃ μέρει κατέπεσεν, μέγιστον ὂν χρῆμα πρὸς θέαν δὲ ὀχυρώτατα ἐ λίθου τὸ κάλλιστον τε ἐ μεγίστου ἁρμονίαν ἐ ἀνοικοδομῶ, ἐ ὕψος ἐ μεγέθους ἔχρ

κωσε, καὶ μίσχει δὲ δύο ἑαυτῶν ἕκαστοι φοράδην ἐπι-
φοίτων στυρακὶ μεδαμῶς τοῖς ὀξωροτέροις μνημονεύομε-
νοι. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἡ Νίκαια πέπονθε. κατεσείσθη δὲ
καὶ ἐν ταύτῃ, ὅ, τι ἐπ' ὀνόματι ἁγίας Σοφίας ἐστὶ,
καὶ ὁ λιγόμβωμος Θ ἁγίων πατέρων ναὸς, καὶ τὰ τοίχη
δὲ σαθρὰ τοῖς πολιτικοῖς οἰκήμασι καπεπτώκασαν,
ὅ τε δὴ καὶ τὰ τοῦ τρόμου καπέλαβε πλεῖον. ἦσαν δὲ
ταῦτα καὶ ἐσπραξις μὲν ἁμαρτημάτων, καὶ χόλος θεῖος
ἐξέπαυτος· γίγνοντο δὲ καὶ τὰ τῶν ῥηθέντος ἔθνους
ἐπίλυσιν καὶ κατάλυσιν. ἐν δὲ ταῖς θεοσημείαις
οὐ τὸ ἑσπερὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ μέλλον προθεωρεῖται
καὶ προσημαίνεται. καὶ Μαΐῳ δὲ μηνὶ τῆς ιδ'. ἰνδικτιῶνος
ἐφάνη κομήτης κατὰ τὸν ἀλίου δυσμὸν, τὸ
μέγεθος σταδιαῖον φέρων, ὅτι ἦν πλησφαὴς γέ-
νεται. καὶ ἑῴαν μὲν τὴν πανσέληνον ἐκπέμπων κατὰ
ἐμέλλιν. ἐν δὲ τῇ ἑσπέρᾳ ἤρξατο παραδακρύειν βο-
στρύχως τινάς. καὶ ὅσον ἔτος πρωτάσκωπτο, τὸ μέγε-
θος τὸ ἀστέρος ὑπέλαγεν. ἀπέτεινε δὲ τὰς ἀκτῖνας
ὡς πρὸς ἑῴαν, καὶ πρὸς ἑσπέρου πρόῃρτο, καὶ ἐπὶ
πέρατῶν ἄχρις ἡμερῶν μ'. Κωνσταντίνου δὲ τοῦ πα-
τριάρχου θανόντος, Ἰωάννης μοναχὸς ὁ ἐπίκλην Ξι-
φιλῖνος προχειρίζεται. ἐκ Τραπεζοῦντος μὲν ὁρμώμενος,
ἀνὴρ δὲ σοφὸς καὶ πρὸς ἄκρον παιδεύσεως ἐλλαμπὼς,
ἀεὶ τοῖς πολιτικοῖς πεφίλεπτος γεγονὼς, καὶ ἀρε-
τῆς ἐρῶνος ἐπιμελούμενος, ὥστε ἐκ πρώτης ἡλικίας
καὶ τῆς ἀκμαίας τὸν μοναχικὸν πολιτείαν ἀσπάσασθαι,
καὶ ἐν ἀναχωρητικῷ ἐλίσθαι βίῳ χρόνον οὐκ ἐπὶ μι-
κρὸν παρὰ τὸ τοῦ Ὀλύμπου ὄρος. ὅθεν καὶ ἰδίοις ἄ-
ξιος πλεῖον αὐτὸν ἐνομίζετο πρὸς τὸ ὑψηλὸν τοῦ πα-
τριάρχου βαθμόν. εἰ καὶ ἀπαναισχύμως καὶ φεύγων
ἐδιώχθη πρὸς τῆς τιμῆς. ἀλλὰ μὲν καὶ Θεοδούλου
τοῦ Βουλγαρείας Ἀρχιερέως κοιμηθέντος, προχειρί-
ζεται ὁ βασιλεὺς Ἰωάννην τινὰ μοναχὸν ἐκ τῆς Λάμ-
πης μὲν ὁρμώμενον, συναστικῶς δὲ τῷ σύμπαντι
τοῦ Ξιφιλίνου. ἀπὸ δὲ μηνὸς Ὀκτωβρίου νόσος ἐν-
στάξασα τῷ βασιλεῖ, κατέτριψεν αὐτὸν δεινῶς ἄχρι
τοῦ ἑπόντος Μαΐου μηνός· ἐν αὐτῷ δὲ τῶν κατεργά-
σατο, καὶ τῆς ἐντεῦθεν ζωῆς ἀπήγαγεν. ἡ δὲ οὐσία
τοῦ νεκροῦ ἔνθα προσεδόκησε γέγονε. ἀλλὰ ξηπόντιος
ἀχθεὶς, ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐναπετέθη,
ἣ καλεῖται Μολιβδοῦς. ἔζησε δὲ ἐν τῇ βασιλέως
χρόνοις ζ. Θ μῆνας ἕξ. ἦσαν δὲ αὐτῷ παῖδες ἐξ Εὐ-
δοκίας τῆς βασιλίδος, ἐν οἷς ἰδιαιτέρων ἠγάγετο,
ἄῤῥενες μὲν τρεῖς, Μιχαὴλ, Ἀνδρόνικος Θ Κωνστα-
ντῖνος. τὸν πορφυρογέννητος ἦν ὁ Κωνσταντῖνος.
πάντες δὲ βασιλεῖς ἀνηγόρευσε. θήλειαι δὲ τρεῖς,
Ἄννα τε καὶ Θεοδώρα, καὶ Ζωή. Καίσαρα δὲ ἑαυτοῦ ἀ-
δελφὸν Ἰωάννην προχειροτάμενος, κοινωνὸν βουλευμά-
των μυχαιοτάτων Θ σαιμμάτων ἐτίθετο. μέλλων δὲ
τελευτᾶν, ἐγγράφου ἀπῄτησε τὰ πάντων, ὡς εἴ τι
ποτὲ παρὰ τοῖς αὐτοῦ παῖσὶ βασιλεῦσι ὀφειλόμενον τυγχάνει, καὶ
παιδοτριβῆναι ἀκριβούμενον, καὶ πρὸς τὸ κοινὸν διοικεῖν ἐπιτήδειον. τελευτᾷ δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐτῶν ὢν
ἑξήκοντα καὶ μικρόν τι πρὸς. ἐνθρηνεῖτο δὲ λίαν παρὰ πάν-
των ἐπιβουλεύσεσιν αὐτοῦ, ὡς τιμῆς μὲν καὶ χρημάτων οὐκ ἀ-

edificium videretur & altitudine & magnitudine idonea in perpetuum permanſurum: & uſque ad duos annos ex eo tempore frequentes tertræmotus fiebant adeo ingentes, ut ejuſmodi majores natu minime meminiſſent. eadem damna perpeſſa eſt Nicæa, in qua templum intactæ Sophiæ dicatum, & ſanctorum patrum ædes conquaſſatæ ſunt, & muri cum civium domibus collapſi ſunt, & loca quoque Dromi penitus corruerunt. Erant hæc peccatorum exacta ſupplicia, & prorſus ira divina, & innuebant modo dictæ nationis adventum & interitum; in divinis enim portentis non præſens tantum, ſed etiam futurum præviſetur & præſignificatur. Majo quoque menſe, quartadecima Indictione apparuit ctinita ſtella poſt ſolem Occidentem, lunæ magnitudine, quando ipſa plena eſt lumine, quæ eo tempore fumum emittere, & nebulam videbatur, & inſequenti die cœpit crines oſtendere, qui quantum protendebantur, tantum ſtellæ magnitudo deficiebat; immiſit autem radios ad Orientem, & ad eam partem progredi quadraginta diebus perſevetavit. Mortuo vero patriarcha Conſtantino, Joannes monachus cognomento Xiphilinus deligitur, Trapezunte natus, vir ſapiens, & eruditiſſimus & in rebus politicis ſpectatus, & virtutem ſedulo ſectatus, adeo ut in principio florentis ætatis monaſticam adminiſtrationem ſuſceperit, & vitam ſolitariam degere inſtituerit, tempore haud exiguo in Olympo monte: quare nemo præter ipſum dignus habebatur, qui ad altum Patriarchæ gradum perduceretur, tametſi recuſans, ac fugiens ad tam honorem compulſus eſt. Quinetiam vitæ ſancto Theodulo Bulgariæ Archiepiſcopo delegit Imperator Joannem quendam monachum Lampenſem, qui idem monaſterium cum Xiphilino coluerat. a menſe autem Octobri, morbus gravis Imperatorem invaſit, qui eum graviter affligebat, uſque ad inſequentem menſem Majum, quo ipſum profligavit, & vita privavit. ejus vero exequiæ non ubi expectabat, celebratæ ſunt; Sed per mare doctus, in monaſterio ſancti Nicolai, quod Molibdeum vocatur, ſitus eſt: vixit in Imperio annos ſeptem, menſes ſex. fuere ipſi liberi ex Eudocia Auguſta, quam adhuc privatus duxerat uxorem, mares tres, Michael, Andronicus, & Conſtantinus. horum porphyrogenitus erat Conſtantinus, omneſque Imperatores declaravit. fœminæ autem tres, Anna, Theodora & Zoe, & quam Cæſarem ſuum fratrem Joannem delegiſſet, ſocium arcanorum conſiliorum, & deliberationum aſſeivit. Quum diem ſuum obiturus eſſet, ab omnibus ſyngraphum petiit, in qua polliceretur numquam ſe præter ipſius liberos, alium Imperatorem ſuſcepturos, & omnes ſubſcripſere. Quinetiam Imperatori Eudocia numquam ad alterum conjugium ſe tranſituram promiſit: perfectaque ipſam ſyngraphum patriarchæ ſervandum tradidere. quare & dum vixit, & dum Auguſta fuit, omnia ita fecit, ut & vito cattiſſimæ, & in inſtituendis liberis diligentiſſima, & in adminiſtranda republica maxime idonea haberetur. Moritur Imperator annos natus ſexaginta, & paulo amplius. conſueverat autem dicere de iis, qui ſibi inſidia-

Joannes Xiphilinus.

Edit. Patiſ. pag 818.

* ſic. textus.

rentur, ſe honore, & pecuniis haud quaquam eos privaturum, ſed ut captivis argento emptis uſurum, non aurem eos ut liberos homines habiturum; ademi autem, ajebat, non ego ipſis libertatem, ſed leges, quæ jure civitatis ipſos eaciderc fecerunt. Diſciplinis eximie deditus ajebat, utinam ex iis potius quam ex Imperio cognoſceretur. quumque alto animo eſſet, cuidam qui ſibi dixerat, ſe libenter pugnantem proprium corpus pro illo oblaturum, meliora, inquit, luquere, ac ſi me lapſum videris, ipſemet mihi plagam infer: ad eum qui ſtudioſe leges inquirebat, propterea quod peccata cuperet, dixit, iſtæ nos leges perdidere.

EUDOCIÆ cum liberis Imp.

Obtinuere autem Imperii ſceptra, & conjunx ipſius & liberi. Turci vero Orientis regionem percurrentes, turſus eas Romanorum copias quæ ad Meſopotamiam orant, ſed maxime iis quæ ad Melitenem caſtra poſueraot, obſidebant; qui commeatus indigentes & iis cibis, qui ſibi frequenter ſuppeditari conſueverat privati, inopia conflictabantur, ac miſere degebant. ad hæc irati ob rerum inopiam cum indigenis militibus conjunct ac fluvium Euphratem eum ipſis tranſire nolebant. Advenientibus igitur Turcis, quum ſoli Melitteni reſtitiſſent ſine ipſis, facile a Barbaris procul jaculantibus lædebantur, & vulnera accipiebant. quum illi nihil detrimenti acciperent, quoad coacti ad fluvium fugerunt, & ad pugnandum conſtitera vel inviti, & terga dare vi compulſi ſunt. quumque ſuperati eſſent, multi ea ipſis cecidere, quidam a Barbaris vivi capti, reliqui in urbem Melitenem ſe incolumes receperunt, quos Barbari contemnentes, valuti debellatos, & imbecilles percurrunt uſque ad Cæſaream omnia diripientes, & everentes, atque igna ſuccenſo cremantes, impetu quoque facto in magni ac celeberrimi Baſilii templum, omnia incendunt, & ſacra diripiunt; & irrumpentes ipſius ſancti ſepulcrum, ſanctis ejus reliquiis nihil detrimenti inferre potuerunt; erat enim diligenter præmunitum, & circum ſtructa quædam ædificia ita corroborata, ut ad demoliendum diuturno tempore indigerent. Oſtia vero quæ foraminibus appoſita fueraot, auro & margaritis elaborata pretioſiſque lapidibus, adimunt: omnibuſque ſublatis ornamentis inde proficiſcuntur, multis interfectis Cæſarienſibus, temploque polluto: & inde reverſi tranſeunt per anguſtas vias ad Ciliciam ducentes, ita ut nemo præſenſerit ipſorum adventum. quumque repente comparaotes Cilicas multo terrore compleſſent, multam eorum qui ſibi occurrerent, cædem fecemot. diutioſque in ipſa provincia commorari quum eam vexaſſent, ſpoliis, ac præda, & captivis multis potki ad Chalep ſe recepera, a quodam tranſfuga Amertica nomine eo perducti qui Romanis infeſtus erat. & imperante ſene Michaele ad eum tranſfugerat, magnaque dona, & honores, ac præmia conſequutus fuerat; ſed apud Imperatorem Conſtantinum Ducam accuſatus, quod ipſum gladio interfecturus eſſet, hac de cauſa perpetuo fuerat exilio condemnates. verum quum rurſus revocatus adverſus Turcos miſſus eſſet, tunc ob rerum, quæ ad victum neceſſariæ ſunt, inopiam, ſeſe Turcis adjunxerat, & regionem pel-

Edit. Pariſ. pag. 819

A ποτιρόσι τύπος, ἀντ' ἐλλιθίρων δὲ, ὡς ἀργυρωνήτων ἐχράσατο. ἀφειλόμην δὲ ὰν ἐγὼ τὴν ἐλλιθερίαν αὐτῶς, ἀλλ' ἀ νόμοι ἐαπτώτας τῆς πολιτείας ποιήσαντες. τοῖς δὲ λόγοις ἐξόχως φροσκείμενος, ὄφελον, ἔλεγεν, ἐκ τούτων ἢ τῆς βασιλείας ἐγνωκέναι. γενναῖος δὲ ὢν τὴν ψυχὴν, φρὸς τινα ἐρωτόντα, ὡς αὐτὸς ἂν ἰδίως μαχόμενος ἐκείνο τὸ ἴδιον σῶμα φροβάλοιτο. εὐφήμει, ἔφη, ἐγὼ εἰ βούλοιό γε πιστόν ἐκείνο ἔχειν πλησὶν ἐμοῦ. φρὸς δὲ τὸν τῶς νόμους ἐξαιρεβόμενον ἐπὶ τῇ βιάσει ἀδικῶν. ὕστ, ἔφησεν, οἱ νόμοι ὑμᾶς ἀπολωλίκασι.

Κατέχον δὲ τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας ἅπ σύζυγος αὐτῶ ἐγ οἱ παῖδες. οἱ δὲ τὴν ἑῴαν καταπέχοντες Τοῦρκοι, πάλιν τῆς περὶ τὴν Μεσοποταμίαν ἐφόδρας, ἐγ μάλιςα τῆς περὶ Μελιτηνὴν ἱσραπεδεμένοις Ρωμαϊκοῖς σρατεύμασιν. εὔπορ τῶ ἐφωνισμοῦ ἐνδεόντων, ἐκ τῆ σωπῆς παρεχομένων αὐτοῖς σιτηρεσίων σαρμῆναι, ἐνδεῶς ἔχον ἐκ πανσώς. φρὸς τύτοις δὲ ἐ ἀργίλεως ἐκ τὴν ὑδρίαν, ἐκ μὴ τῆς ἰδιαζούσης σρατιώτας βούλεθαι σωπλεῖν, ἐ τὸν Εὐφράτην σὺν αὐτοῖς περαιώσαθαι. ἐπιρχομένων ἐὼν τῆ Τύρκων, μόνοι οἱ Μελιτηνοὶ ἀντεῖχόν τε ἄτερ αὐτῶν, ὠμαρῶς ὑπὸ τῆ βαρβάρων ὡς ἐκβόλων ἐλαμαίοντο ἐ καπτιρώσαντο, ἐκαθῶν αὐτῶν ἐκμηδόντων, ἕως ἀναγκαθέντες εἰς τὸν ποταμόν τε ἔφυγον, καὶ φρὸς μάχλιν ἐ ἄκοντες ἔσπευσαν, ἐ νῶτα δοῦναι παρεβιάσαντο· καὶ τραπὸς γενομένης ἔπισθ συχνοὶ ἐξ αὐτῶν. τινὲς δὲ ἐ ζωγρίαι ὑπὸ τῆ βαρβάρων ἐλήφθησαν. οἱ δὲ λοιποὶ τῆ ἄσει τῆς Μελιτηνῆς ἀνδύθησαν. πειρρεπέσαντες δὲ τύτοις οἱ βάρβαροι, ὡς ἄδε καπεραφέντας ἐ ἀθύμως ἐατρέχεσαν ἄχει Καισαρείας, καπαλιπζόμενοι πάντα ἐ καπερόντες, ἐ πῦρ αὐτοῖς ὑπανάπτοντες, ἐ τῆ σωμᾶ τῶ μεγάλω καὶ πειωνύμω Βασιλείω ἐπιπήσαντες, ἐγκοι μὲν ἅπαντα, ἐ τὰ ἱερὰ καθαρπάζουσι. φροσραγέντες δὲ ἐ τῆ τῶ ἁγίω σορῶ, τῆ ἁγίᾳ αὐτῆ λειψάνῳ δράσαί τι πονηρὸν, ὐδαμῶς ἐδυνήθησαν. φροκαπεφάλιτο γὰρ ἐ πειπλοδόμητο πτίσμασιν ὀχυροῖς ἐ χρόνου διομένοις * πολλὰ φρὸς καθαίρεσιν. τὰ δὲ πᾶς ὑπὰς πειεσίλοπτα δυελῇ χυσῷ ἐ μαργάροις ἐξειργασμένα ἐ λίθοις, ἐξαίρουσι, καὶ τὸν ὅλον κόσμον ἅμα συμφορήσαντες, ἀφοιτῶν ἐκεῖθεν, παραδόντες πολλὰς τῆ Καισαρέων σφαγῆ, ἐ τὸν ναὸν καπαχρήσαντες, ἐμπιῆθν ὑποσρέψαντες, διέρχονται τὰς εἰς Κιλικίαν ἄγοπας σωπούς, μαθόντες προγνόντας τὴν τῶν ἱφοδον, ἐ τοῖς Κίλιξιν ἐπιφανέντες ἐαπλήκτης, ἐμφόβους εἰργάσαντο, φόνοι πολλῶ πεισιῶντες τῆ περιμπιπτόντων αὐτοῖς. χρονίσαντες δὲ τῆ χώρᾳ, καὶ πάνυ λυμηνάμενοι, ἐ λαφύροις ἐαυτὸς ἐμπλήσαντες καὶ λείας, ἐ αἰχμαλωσίας πολλῆς. ἐπίασι φρὸς τὸ Χάλεπ, παρά τινος αὐτομόλου Αμερικᾶ λεγομένου ὁδηγηθέντες ἐκεῖσε, δυσμενῶς τοῖς Ρωμαίοις ἐχθαιρόμενου, ἐπὶ Φ γέροντος μὲν Μιχαὴλ αὐτομολήσαντος, ἐ τυχόντος μεγάλων δωρῶν καὶ τιμῶν καὶ ἀξιώσεων, κατηγορηθέντος δὲ παρὰ τῆ βασιλέι Κωνσαντίνῳ τῆ δούκᾳ, ὡς μέλλοντος αὐτὸν μαχαίρᾳ ἐξχειρίσασθαι, ἐ διὰ τῦτο καπαιρεθέντος αἰδίῳ φυγῇ, πάλιν δέ γε τυχόντος ἀνακλήσεως, καὶ ἀποσαντος κατὰ τῆ Τούρκων. τὰνικαῦτα ἦ ἐξ ανά-

vit

τὸν τῷ ἀναγκαίων προθυμέντα τοῖς Τύρκοις, καὶ τὴν χώραν ἐκτιθέντος κάκιστα. γενόμενος γοῦν ἐν αἷ τῇ Τύρκοι καὶ οἱ Χαλεπῖται, καὶ ὁμολογίαν δόντες ἀλλήλοις, τὴν ἐν Συρίᾳ Ἀντιόχειαν ἐπὶ πλεῖστον αὐτὴν κακῶς διατιθέντα, σφάζοντες, πυρπολοῦντες, ἀνδραποδίζοντες, λεηλατοῦντες, αἰχμαλωτίζοντες, ἐπὶ πᾶν εἶνι χείρειστον ἐκφαττόμενοι. συνεθροίσθησαν δὲ στρατεύματα ἐπ' αὐτοὺς ἀξιόλογα, Νικηφόρου ὄντος τοῦ Βοτανειάτου ἐν ταύτῃ δουκός. ἃ δὲ φειδωλία καὶ γλιχρότης ἄπρακτα πάλιν τὰ πάντα ἀπέδειξε. τὸ γὰρ ὁλόκληρον τὸ ὀφεῖλον, ἀλλὰ μεμελὲν αὐτοῖς καὶ μέθεσιν δοθὲν παρῆσαι τὰς στρατιώτας ἐποίησε. λαβόντες γὰρ τὸ δοθὲν, εἰς τὰ οἰκεῖα διεσκεδάσθησαν. καὶ πάλιν ὕστερον οἱ βάρβαροι τὴν χώραν ἐρήμους ἐν ἀδείᾳ καπηλεύοντες. πολλαῖων δὲ τινα βραχείαν ἄρτι τῷ αἰσθάνεσθαι, εἰς ἐστρέφοντο, ἐκπαιδευόμενοι μικροῖς καὶ ἐλαχίστοις ἀθροίσμασιν ἀναλάμπειν, τῇ τῆς Ἀντιοχείας ἡγεμόνι ἐπιχείρουν. οὐ δράσει μὲν τοι προθυμούμενοι, ὑπὸ πωγωνίᾳ θράσους στρατεύμενοι. ἀπειροπόλεμοι δ' ὄντες καὶ ἄφιπποι, χιτῶν καὶ ὅπλοις καὶ γυμνοὶ, καὶ μηδὲ τὸν ἀμφίστομον ἄρτιν ἔχοντες, πολλὰ παθόντες ἀνήκεστα, εἰς τὴν σφῶν αὐλὶς ἐπανέστρεψαν γῆν, ὃ δουκὸς Βοτανειάτου μετὰ τῆς οἰκείων ὑπασπιστῶν καὶ τινων ξενικῶν δυνάμεων μετείως αὐτὸς ἀποσοβῆσαι ἐχύσαντος. παραλυθέντος δὲ ἐκείνου τὸ τῶν βαρβάρων ἐπὶ πλέον ἐθρασύνθη, στασιάσας ἐπαλλήλων ἐπιζώντας τὰς πόλεις, καὶ τῆς ἄλλων ἐπιπαιδείων ἐνδείας. ἀλλ' ἐπειδήπερ ἐξ ἀναγκαίας βασιλέως ἐδόθη τὰ πράγματα, δυναμένου αὐτὰ ποσῶς ἀπαστῆσαι τὸ καὶ ὁμαλίσαι ἐν ὕπνῳ ἐφαστίοις καιροῖς, ἐπιφημίζετο μὲν ἀξιολογώτατος ὁ Βοτανειάτης ἐν ἄλλοι πολλοὶ, νικᾷ δ' ὅμως ἡ θεία βουλή. διὸ καὶ ἀνάγεται ἐπὶ ταῦτα ὁ Βεστάρχης Ρωμανὸς ὁ Κωνσταντίνου τοῦ Διογένους υἱός. ὃν δὲ τρόπον ἀνήχθη, ἴσθι ἐρῶ. ὧν μὲν προβεβλημένος δύξ Σαρδικῆς ὁ Διογένης. πατρίκιος δὲ τυγχάνων ἐζήτησε τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον τὸν δύκαν τιμηθῆναι Βεστάρχης. ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπεστέλλετο αὐτῷ. δεινὸν ἔργα ἀπαίτει μισθούς. κενὸν αὐτὸν καὶ ἄπρακτον ἀπεπέμψατο, μὰ προχὼν τὴν αἴτησιν αὐτοῦ. ἐξελθὼν οὖν ὁ Διογένης, καὶ τὸν Σαρδικὸν καταλαβὼν, περιτυχὼν Πατζινάκαις ἐξελθοῦσι καὶ λεηλατοῦσι τὴν χώραν, ἔρεται ἐρώτημα καὶ αὐτῶν· καὶ τῷ ἐλαυνόντων ζῶντες μὲν πολλοὺς ; νεκροὺς δὲ τῷ ἀγορεύοντι τῇ βασιλεῖ πεμπομένῳ, ἐνιμάθη Βεστάρχης, γράψαντος αὐτῷ τοῦ βασιλέως, ὡς ἐκ ἐμὸν δῶρον, ὦ Διόγενες, τοῦτο, ἀλλὰ τῆς οἰκείας ἀρετῆς καὶ ἀνδραγαθίας. ἐκτρίβων δὲ ἐκεῖσε, ἠβουλήθη μὲν αὐτὸν ἐπὶ τὴν βασιλέα. ἀλλὰ τὸ μελετώμενον εἰς φῶς ἀγαγὼν διδιὰς ἐῶ. ὅμως ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς ἀπὸν, καὶ τὰ τῆς βασιλείας ἐχόρδευε, κουνολογεῖται τινι τῷ πιστοτάτων τὸ πρᾶγμα, καὶ δὴ αὐτῷ τοῖς παρακειμένοις ἔθνεσιν ὁμιλήσας περὶ τούτου πραγμάτων, φιλίας αὐτῷ ἐξαιτούμενος, ἀρξοι * ὑμερῶν τῶν, τῆς αὐτῆς γενεότητος πείραν ἔχοντι δαψιλῆ. καὶ μιλύται παρά τινος Αρμενίου τῷ γένος. καὶ δὴ συλληφθεὶς δεσμοῖς, φρὸς τὴν βασιλίδα ἀπάγεται. ἐλεχθεὶς δὲ καταδίκιμος, καὶ ἐξ ὧν ὑπὸ ἀσπαχεθεὶς θανάτου, ὡς ἐπίβουλος ὑπεροξίζεται, καὶ τῆς πόλεως ἐκβάλλεται, πᾶσιν ἀνίοις ἐνθύμιος, ὅσοι τῆς αὐτῆς γενεότητος καὶ ἀνδρείας ἐν πείρᾳ ἀεδίξαντο.

A fime vexabat. Conjuncti igitur Turci, & Chalepitæ, inita inter ſe ſocietate Antiocheam Syriæ, ejuſque finitima loca malo vexarunt, cædentes, comburentes, diripientes, deprædantes, captivos abducentes, & peſſima quæque perpetrantes. Nam & adverſus ipſos coacti fuerant idonei exercitus Nicephoro Botaniate duce, ſed avaritia & ſegnities rurſus effecere, ut omnis labor irritus eſſet; neque enim integer commeatus, ſed mediocris quædam pars illis tradita, militibus torporis cauſa fuit, qui accepto quod ſibi datum fuerat, in ſuam quiſque patriam diſſipati ſunt, ac rurſus Barbari regionem *Edit. Pariſ.*
B incendere & ſine metu percurrere, *pag.* 820.
exiguas vero juvenum copias, qui modo e ſuis domibus, ubi educati fuerant, prodierant, parvis ac minimis ſumptibus coactas Antiochiæ Duci tradiderunt, qui aliquod quidem facinus perpetrare cupiebant, juvenili audacia militantes, ſed belli impetiti, & ſine equitatu ac fere inermes & nudi, quum ne quotidianum quidem victum haberent, intolerabilia multa paſſi, in patriam ſuam ſine gloria reverſi ſunt, quos Dux Botaniates cum ſuis protectoribus & quibuſdam externis copiis facile potuit repellere. Verum quum ille abdicatus eſſet magiſtratu, Barbari longe audaciores ſunt effecti, commeatus inopia plurimum civi-
C tates opprimente & aliarum rerum quæ ad victum uſui ſunt, indigentia. ſed quum neceſſario res ipſæ indigerent Imperatore, qui eas poſſet conſtituere, & in æquum ſtatum adeo adverſis tempotibus redigere, cenſebatur maxime idoneus Botaniates, & alii multi: attamen divinum vicit conſilium, & idcirco ad hanc perducitur Beſtarches Romanus Conſtantinus Diogenis filius. quo autem modo perductus fuerit, mox dicam. Erat creatus Dux Sardices Diogenes. quum autem patricius eſſet, petiit ab Imperatore Conſtantino Duca hoc honore affici, ut eſſet Beſtarches. Impetatot autem
D reſpondens, oſtendens opera, repoſce mercedem, Inanem ipſum re ſolecta dimiſit. ejus petitioni minime conſentiens. Egreſſus igitur Diogenes, quum ad Satdicem perveniſſet, incidiſſetque in Patzinacas, qui erupetant, & regionem ditiplebant, du ipſis trophæa etexit, & ex captis vivos quamplures, interfectorum vero capita Imperatori miſit. & idcirco Beſtarches ab Imperatore creatus eſt. qui quidem ei ſcripſit, Non meum donum o Diogenes hoc, ſed tuæ virtutis, & fortitudinis. ibi autem commotane voluit contra Imperatorem inſurgere. ſed incœptum in lucem
E proferre verebatur. attamen poſtquam abfuit Imperatot, & Imperium otbum erat, rem cum ſuo quodam fidelifſimo communicat, & per ipſum cum quibuſdam finitimis gentibus, quibus eſſet ipſius explorata virtus colloquutus, quibuſdam partibus imperavit. Indicatur autem a quodam Armenio, & comprehenſus ad urbem tegiam perducitur, conviſtuſque & capitis damnatus ut proditor, in exilium mittitur, urbe expellitur, non ſine maximo dolore eorum omniam, apud quos ſuæ virtutis ac ſtrenuitatis ſpecimen dederat. *pag.* 821.

* *Ita.* μερῶν

Edit. Paris. qui vero ipſum ignorabant, fama ab
pag. 821. allis percipientes, ſtatim ipſius amore
capiebantur. & idcirco omnes optabant vitium ſupplicio liberari, & Romanorum Imperio donari: & quia divini zeli propoſitum, non autem proprii amoris erat, quippe quum Chriſtianorum turba quotidie ab Agarenis miſerabiliter vexata cruciaretur, deinceps optata eorum, qui vota faciebant, ad exitum perducta ſunt: Quum enim rurſus ad regium ſuggeſtum adductus fuiſſet, Auguſta Eudocia immenſa miſericordia commota eſt: erat enim vir præter alia ſpectatu quoque dignus, ſtatura procerus, pectore & humeris pulcherrimus, & pulchritudine oculorum, ut ſi quis alius, præſtans, (his omnibus levamen calamitatis efflagitans) neque prorſus album, neque prorſus nigrum, ſed ex utroque æqualiter mixtum colorem conſervans. ut igitur etiam præſens ſenatus commotus eſt, ſtatim miſericordia judicium ſubſequuta eſt. & a periculo ſervatus præter omnem ſpem atque expectationem, regiam dignationem eſt conſecutus, & idcirco abſolutum omnes amplectebantur. Egreſſus igitur in Cappadociam, unde oriundus erat, rurſus ad regiam urbem accerſitus ſeſe recepit die natali ſalvatoris Chriſti, & magiſtri honore decoratus, dux exercitus ab Auguſta creatur, quæ Imperatoriis more cum ſuis filiis proceſſerat ad maximum & celeberrimum Sophiæ templum. quum autem vereretur Auguſta & ſenatum & patriarcham, & eos qui jurati ſubſcripſerant, & idcirco non auderet cum illuſtriore aliquo matrimonio copulari, ipſumque Imperatorem declarare, ſtatuit ſupra muliebrem animum nil ſibi aggrediendum, ſed potius dolo ac fraude circumveniendum Patriarcham, & ita ſe voti compotem futuram, & gentium impetum repreſſuram, quantum in ſe eſſet, exiſtimabat. communicat igitur rem quodam cum eunucho ex Gynæceo, ut ad id idoneo, qui omnino ſe ei rem e ſententia confecturum polliceretur, utpote qui oovacula ad cotem eſſet, ut dici ſolet, ad hæc negotia: frater erat patriarchæ, Bardas nomine, maxime laſcivus vir, & voluptatibus ita addictus, ut omnia in omnibus vita eis poſthaberet. accedit exectus ille ad patriarcham, eique arcano factam aperit, denuntiatque, ſi velit, immo, ſi tantum annuat, nihil pericli metuendum ex horribili illo chirographo, ejus fratrem germanum cum Imperatrice copulatum ſtatim Imperatorem declaratum iri: utque totum habuit ſibi patriarcham
pag. 822 veluti ineſcatum, jamque ſtudioſe matrimonium tantum non procurantem, conſuluit ut hac ipſa de re ſenatus quoque ſententiam percunctetur. Singulis igitur ad ſe accerſitis patriarcha rei neceſſitatem confirmabat, ſcriptum illud accuſans ut iniquum & minus legitimum, ab unius viri zelotypia profectum, cui communis utilitas minus propoſita fuiſſet; cui prorſus, inquit, conſuletur, ſi cum generoſo & forti viro copuletur Regina Auguſta. rurſus enim res Romanorum efflorescent, quæ jam eo redactæ ſunt, ut atteri & penitus extingui cito poſſe metus impendeat. ut vero illi omnes con-

A εἱ δ' ἀγνοοῦντες ἐκ τῆς εἰδόσιν πεῖσι παραλαμβάνοντες, ὑπῆρχον ἐξ ἀκάρπως ἐρασταί. ἐξ ἧς τοῦτο δὴ δίκης ἐλῶ πᾶς ὅλος, ἀνώμοτον ἂν ἄδρα γενέσθαι κολασμείων, ἐξ χαριθλώσι τῇ Ῥωμαίων τῶν ἀρχῇ ἐπεὶ δὲ ὁ σκοπὸς ζῆλου θείου ἐλῶ, ἐ ἐ φιλαυτίας, περιαλγῶς τῆς τῇ Χριστιανῶν πλυθύος παχύσης, ἐ λαοῦς περαιζομένης ὑσημέραι φρὸς τῶν Ἀγαρηνῶν, ἐπηρμένα λοιπὸν τοῖς δίχομένοις τὰ τῆς δίκης. παρασπὰς δὲ αὖθις αὖτ τῇ βασιλικῇ βήβματι, περέρχεν ὅλιος ἄχετο τῆν Λιγούσαν Εὐδοκίαν. ἐῶ δὲ ἀ αὐτ μετὰ τῆ ἄλλων ἐ θαθλῶσι ἀγαθός. ἐπιμάκης δὲ τῶν ἀλκίαν ὢν, Ἑ σῶμα ἐ
B τῶν ἐυκαλῆ καθορώμενος, διόφθαλμός τε, εἴπερ τις ἄλλος, ἐ τὰ πάθους αὐτόθεν παράκλησιν ἐκαλούμενος, μᾶλ' ἀκριβὲς τὸ λελοὸν, μᾶλλ τὸ μέλαν ἀποστίζων, ἀλ' εἶον συγκεκραμένα κατ' ἴσον ἀμφότερα. ὡς ἴσως ἐ ἀ περιεῶσα γαφυσία συμπαθὲν, δ' ὃς ἐπιπολάζησιν ἀσυμπάθεια, ἐ πεσεωθεὶς τῶ κυδιόω, παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα ἐ προσδοκίαν βασιλικῆς ἀξιώσεως ἔτυχε. διὸ ἐ ἀπολυθεὶς, παρὰ πάντων ἀσπάζετο. ἐξιόντου εἰς τῆν Καππαδοκῶν, (ἐξ ἧς ἐ γένησεν ἦκεν) πάλιν μεταπεμφθεὶς εἰς τῆν βασιλίδωσαν εἰσελήλυθε ἐ τοῖς γενεθλίοις τὰ σωτῆρος Χριστοῦ μάγιστρος τιμᾶται, ἐ ερατικὰς φροβίβλους παρὰ τῆς βασιλίδος προληθούσης βασι
C λικῶς μετὰ τῆ ἰδίου πεύθου εἰς τὸν μέγιστον ἐῆ πειέπυσεν τῆς τοῦ Θεῦ Σοφίας σηκόν. διδυκίμης δὲ τῆς βασιλίδος τῶνδε σύγκλητον ἐῆ τὸν πατεέρχην, ἐῆ τοὺς ἐκγραφέντας ἐῆ ὁμόσαντας, ἐ ἐξ τοῦτο μὲ πλημόσης συζεχθῶναί τινι τῆ ἐπιφανῶν, ἐ βασιλεία ἀναγορέσαι αὐτὸν ἴσως δεῖν ὑπὲρ γυναῖκα μὰ φρονῆσαι, πανουργίᾳ δὲ ἐ δόλῳ τὸν πατεέρχην ὑπελθεῖν., ἐ ὅπως αὐτῇ τὸ ἐφετὸν κατασφάξαθαι, ἐῆ τῶν τῆ ἐθνῶν ποσὶς ἀναχαιτίσαι ὁρμῶ. κοινοῦται γοῦν τὸ φάγμά τινι τῆ ἐκ τῆς γυναικωνίτιδος, ὡς ἐπιτηδείῳ φρὸς τοῦτο. ὁ δὲ ὑπισχνεῖται ἐκ παντὸς ζόπου συμφάξειν αὐ
D τῇ φρὸς τὸ προσδοκώμενον, ξυφὸς εἰς ἀκρίβειαν τὸ τῦ λόγου, ὧν εἰς τὰ τοιαῦτα. ἀδελφὸς ἦν τῆ πατεέρχη, Βάρδας ὄνομα, λαγνίσκης τε ἐῆ φρὸς ἀφροδὶς ἐκτομίας, ἐῆ μηδὲν ἄλλο ἢ βίου ἔχων. προτέρημα. προσεισι τῇ πατεέρχῃ ὁ τομίας, ἀπαγγέλλει αὐτῇ μυστικῶς τὰ τῦ πράγματος, ἐῆ ὡς εἰ θελήσειε, μᾶλλον δὲ ἐπιθέσει μόνον, μηδένα κίνδυνον ὑφορᾶσθαι ἐκ τῆς φρικτῆς ἐκείνης χειρογραφίας. ζεχθέντος μὲν τῇ βασιλίδι ὁ τῶν αὐτάδελφος, παρωτίκα δὲ βασιλεῖς ἀναγορεθήσεται. ὡς δὲ ἔχων ἄλυ τῶν πατεέρχην καπατείνει τὸ δίκαιον, ἐῆ
E ἓν μυσοχεῖ τῶν συναρμογῶν ἐπαισιόδοξος, βουλόμενος πυθέσθαι περὶ τίνι ἐ τῶν σύγκλητον. ἵνα καθ' ἕνα γοῦν ὁ πατεέρχης παρ' ἑαυτὸν φροσκαλεσάμενος, τὸ ἀναγκαῖον τῦ πράγματος ἐκπεπαίζῃ, ἐξευρὼν τὸ ἔγγραφον, ὡς ἐκαστον τῶν καθ' ἕθος, Ἑ ἐξ ζηλοτυπίας εἰς ἀνδρὸς γενομένης, ἐῆ μὲ φρὸς κοινῶν λυσιτέλειαν ἀφορῶν· ὅπερ ἔσαι πᾶσιν, οἱ ζεχθήσονται ὁ βασιλεὺς ἀνδρὶ γαμετῇ τε ἐῆ θυμοειδεῖ. ἀπεθλίσουσι ἂν τὸ Ῥωμαίων ἀναῦδες, ἤδη μαραθῆναι ἐῆ ἀποβιβῶναι ἐλπίζόμενα. ὡς δὲ ἔχει πᾶσιν συμφέρειν, τὸς μὴν

πειθοῖ τῇ κολακείᾳ, τὰς δὲ τῷ χημάτων παροχῇ τῇ A
μειλίσμασιν ἀδροῖρις, τῇ τῆ παραχθησομένῳ δίης
ὐχ ὑπῆῶ. ἄγεται μὲν ὁ Διογένης νυκτὸς εἰς τὰ βα-
σίλεια ἔνοπλος, τῇ τῇ βασιλίδι προσζύγνυται.
ἀναγορεύεται δὲ παραδοὺς βασιλεὺς κατὰ τὴ πρώτην
τῆ Ιανουαρίου μηνὸς τῆς ς'. ἐπινεμήσιος, ἔτους
ϛφοϛ'. λαθὼν πάντας τὰς τῆς βασιλίδος ἰούς. γέ-
νεται δὲ παραυτίκα πάροχος παρὰ τῆ Βαράγ-
γων πελὺς, μὴ ἀνεχομένων αὐτὸν φυσίσαι παρὰ τὰ
κοινῆ δόξαντα. ἐπιφανεὶς δὲ ὁ παῦτης ὐὸς Μιχαὴλ
σὺν τοῖς ἀδελφοῖς, γνόντες αὐτὸν τὸ γηγενὲς ἀπαγ-
γέλλουσι γενέθαι. τῇ ἀντίκα μνηστρατήσης, μεγάλως
τῇ ἐχθίστους φωνῆς αὐτὸν τῇ αὐτοῖ ἀναγορεύσιν. ὡς δ' B
* ω-delend. ὄυν ἐφάνη ἐκ πάντ, * ὡς σὺ μάλιν ἠλπίκασιν ἐπ' αὐ-
τῆ οἱ πολλοί. ἐκράτει γοῦν ἡ βασιλὶς σὺν τοῖς ἀϊσι
μᾶλλας ἅπασι ἓ μικρόν τι πρὸς.

Ρωμανὸς δὲ ὁ Διογένης ὕπω τῇ σκήπτρων ἐπιτυ-
χὼν, ὡς ἔλαττον τῇ ἐν ποσὶ πραγμάτων τῆς στρα-
τιωτικῆς τῇ δικαίας ἐφρόντιστ τῇ συμφέροντος, κρὸ
ὅτι μάλιστα συνίδρυς εἶχε τὰς ἀρχόντας, ἐφίδρυς
δὲ μᾶλλον οἰκεῖν ἀληθίστερον, τῇ ἢ τῷ προβιβασ-
τλώντος ἀδελφὸν Ιωάννην ἢ Καίσαρα, οὗ ἓ ἐμπο-
δὼν αὐτῆ ἀπ' ἀρχῆς ἦχε πᾶς γεγόναστ, τῇ τὰ
Ρωμαϊκὰ κακῶς διῴκησαν πράγματα, τῇ εἰς ὃ νῦν
ὁρᾶται ἔχοντα. ἤρξατο γὰρ τὰς τῶ λογιωτέρους διξῆ-
σθαι, τῇ τοῖς ἐχίφροσι ἓ πικρεμένοις ὁμιλεῖν τῇ C
στρατιωτῶν, τῇ πολεμικῶν ἔργων ἀντέχεσθαι, φρισβύ-
τατός τε ἐνομάζειν, τῇ παντχόθεν τοῖς ἐναντίοις ἐπι-
τοιχίζειν τῶν πάροδον. τῇ ταῦτά τοι τῇ δύο μῆνῶν
παραλαβὼν ἡνῆς ἐφας αὐτὸν δίχεται * φρικτοῖς, τῇ * Ἰσ-φρικτὶς,
ὁ ζῆλος τῆς ἐκδίκεις ἐπίασεν τῶν ἐν τῇ βασιλίδι
τρυφῶν τε τῇ θυμηδίαν. ὃ δὴ πάσης κατέπληξεν, ἡ
παχεῖα δύναδ' ἐπιμασία τῇ ἐξαίρετος τῇ παρασκευὴ
πρὸς ἀπάγκας αὐτῆ γενομένης πολλῆς. τὰ μὲν κα-
τὰ τὸν Αντιόχειαν τῇ Κιλικίαν ταῖς φροφημέναις ἐκ-
δρομαῖς ἀπεφκότα ἐν ἐχάπος ἀπόδικος. ἐν δὲ τοῖς
βορεικτέροις αὐτὸς ὁ Σελτάνος παστρατεῦ ἐξελήλυθε,
δυνάμεις ἄγων ἀνυπόπτους τῇ βαρείας, τῇ τοῖς ὁρίοις
τῆ Ρωμαίων τῆ καιρῶτὰ φθισκάμῳ προσήκοντο, βω- D
λόμενος παραχρῆμα ἐπεῖσι, τῇ ἀρχομένῳ τῷ ἔαρος
φροσιχῶς φροσβαλεῖν, τῇ ἀρδὶν ἀνατρέψαι τὸν
Ρωμαίων τῇ καθελεῖν. ὁ δὲ βασιλὶς στρατὸν
ἐπαγόμενος, ὐχ οἷον οἰκὸς τὸν βασιλέα Ρωμαίων,
ἀλλ' οἷον παρεῖχεν ὁ καιρὸς, ἔκ τε Μακεδόνων τῇ
Βουλγάρων τῇ Καππαδόκων, τῇ Οὔζων, τῇ
τῆ ἄλλων παρατυχόντων ἐθνικῶν, φρὸς δὲ τῇ
Φράγγων τῇ Βαράγγων, τῆς ὁδῶ ἀτυδαίως ἐ-
φέλετο. τῇ συνίχθησαν δὴ οἱ πάντες ἀλάδ-
ματι βασιλικῷ ἐν τῇ Φρυγίᾳ, ἔνθ τῇ Σίμα-
τι τῆ ἀνατολικῶν, ἔνθα τῇ ὧν εἶδον τὸ παράδοξον, E
τὰς ἐξαίρετους φρομάχους τῶν Ρωμαίων τῆ πά-
σαν τὴν ἠῶαν, τῇ τὴν ἑσπέραν καπηδωλασσα-
μένων, ἐξ ὀλίγων συγκομιδὴ ἀνδρῶν, τῇ
πάντων συγκυκρόντων τῇ πενίᾳ τῇ κακοχίᾳ,
καὶ πανοπλίας ἐστερημένων, ἀντὶ μαχαιρῶν
καὶ ἄλλων ὀργάνων πολεμικῶν, τὸ τῆς γραφῆς
ἐρεῖν, ζιβυάς καὶ δρέπανα ἐκ δὲ καιρῷ εἰ-
ρήνης ἐπαγομένους, ἔπειτα τὸ πολεμικοῦ, καὶ
τῆς ἄλλης παρασκδῆς ἐσθῆτος ἔχοντας· ἅ-
τε μὲ στρατοπαμένου βασιλέως ἐκ πολλοῦ,

Caropalat.

sensere, alii suasu & adulatione, a- A
lii pecuniæ largitione, & crebris mu-
neribus, neque metus ullus suberat
transigendæ rei, adducitur Diogenes
noctu in regiam armatus, & cum Au-
gusta conjungitur, statimque Imperator declaratur Januarii mensis prima
die, Indictione sexta, anno ϛϡϡ cϛϡ
ϵϡ Lxxvs clam omnibus Augustæ fi-
liis, ac repente a Barangis exoritur
multa perturbatio, quod non sustine-
rent id vulgari præter omnium senten-
tiam. verum quum Michael ipsius Au-
gustæ filius cum fratribus adventisset,
de sua sententia factum id esse dixe-
runt, ac subito conversi, magno & B
elato clamore ipsi quoque eum Im-
peratorem declaratuor. ut igitur re
comprobatum est, haud remere com-
plures propter ipsum bene sperarunt.
Itaque Augusta cum filiis suis, men-
ses septem & paulo amplius Impera-
vit.

Romanus autem Diogenes ita ade- ROMANUS
ptus Imperium, haud minorem præ- DIOGENES
sentium rerum rationem habuit, quam imp.
militaris rei bene componendæ, atque
constituendæ, etiam si quam maxime
consiliarios habuit privignos, immo ut
verius dicam, insidiatores; & Joan-
nem Cæsarem superioris Imperatoris
fratrem, qui ei semper ab initio ad fi-
nem fuere impedimento. & Romano-
rum res in pessimum statum deduxere;
qui nunc cernitur. cœpit autem & di- C
gniores amplecti, & cum prudentiori-
bus ac perilioribus colloqui, & belli
munera sascipere, & legatos petere,
atque undique hostibus aditum inter-
cludere. His de causis duobus exsti-
mensibus, Orientis cura ipsum cepit,
& ultionis justitiæque zelus delicias,
& animi mollitiem, quæ in urbe regia
inerat, vicit; quod quidem omnes per-
culit, celer videlicet apparatus & ordo, *Edit. Paris.*
quem maxime necessario requirebant *pag. 813.*
res Antiochiæ, & Ciliciæ excursioni-
bus, quas superius diximus, defati-
gatæ, & in extrema adductæ differi-
mina. ad partes autem magis Boreæ
subjectas ipse Sultanus cum omni ex- D
ercitu irrupit, graves secum copias,
& quibus resisti nequiret adducens.
& ad fines Romanorum autumno ac-
cesserat, ut ibi hyemaret, & ineunte
vere, ut ex propinquo posset invade-
re, & penitus Romanorum res ever-
tere ac demoliri. Imperator autem ad-
ducens exercitum, non qualem dece-
bat Romanorum Imperatorem, sed
qualem præsens occasio præbuit ex
Macedonibus, Bulgaris, & Cappado-
cibus, & Uzis, & aliis ut fors tule-
rat, nationibus, insuperque e Franci
& Barangis, studiose iter arripuit, &
coacti sunt Imperatoris jussu omnes, qui
erant in Phrygia, seu provincia Ori- E
entallium ubi cernere poterat nescio quid
incredibile, celebres illos antesignanos
Romanorum, qui omnem & Orientem
& Occidentem in servitutem redeperant, ex paucis vitis collectos, iis-
que paupertate & vexatione demissis,
atque omni armorum genere spoliatis,
pro gladiis & aliis bellicis armis,
ut scriptura dicit, jacula & falces
non tempore pacis adducentibus, &
bellico equitatu, alioque indigentibus
apparatu. quippe quum Imperator il-
luc cum exercitu jampridem profectus

non eſſet, & hæc de cauſa illis tamquam inutilibus adempta eſſent cibaria & qui præberi conſueverant commeatus: timidi eorum & inabecilles, & ad nullam rem ſtrenuam uſui cenſebatur: ita ut etiam ipſa ſigna ſilentio reſponderent, ſordida conſpecta, tamquam ab extincto lumine obſcurato fumo, & paucos habentia miniſtros eoſque pauperes. hæc iis quæ aderant cernentibus, cauſa erant ut multum deſponderent animum, & metuerent, cogitantes ex quo ſtatu in quem redacti ſint Romanorum exercitus: & rurſus quanam ratione & quibus opibus, & quanto tempore in antiquum ſtatum vindicari poſſint, quum majorea natu & vererani milites, & periti carerent equitatu & inermes eſſent. Tyrones autem imperiri neque bellicis certaminibus aſſuetl: ad hoc adverſarios quoque maxime ſtrenuos & audaces ad ſubeunda belli pericula, & ſtabiles atque peritos, & idoneos norant. Ex omni igitur parte anceps & ſollicitus Imperator, tamen communis utilitatis cauſa, ſtatuit, quantum in ſe erat, contra hoſtes inſtrui, eorumque ex aliqua parte ingentem impetum comprimere. & adverſarios quidem ignaros quibus malit domi vexaretur, ac premeretur Imperator, repentinos ipſius conatus, & adventus magis perterruit, ratos ut poſtea didicimus, hominem hunc periculorum nullam rationem habiturum: ſed verno tempore adventurum, auctoremque fore, ut rurſus Romana res efflorefcat, & paria hoſtibus rependat. quibus de cauſis Suleamus receſſit. verum divifa haud exigua exercitus manu in duas partes, alteram in Aſiam ſuperiorem ad Iſtrum magis ſitam emittit, alteram ad partes magis Aquilonares. Imperator autem ſuis, quantum licuit, confirmatis, omni poteſtate, & dignitate, nec muneribus, & bono animo eſſe juſſis, manipulorumque ductoribus, & optimis præfectis unicuique legioni diligenter attributis, brevi tempore idoneum contraxit exercitum: & cum ipſo in Perſas alacrius proficiſcebatur. Ut vero Borealis exercitus Imperatoris ſucceſſibus favit, ſtatuit deinceps Diogenes in partes Auſtrales eos invadere, qui Cœleſyriam & Ciliciam, ipſamque Antiochiam prædabantur, relictaque via quæ recta ducit Coloniam & Sebaſtiam, ad Lycandi regionem acceſſit, æſtivo tempore: autumno enim cogitabat in Syriam invadere, ne forte æſtu vexatus exercitus, parum proſpere res pereret, & detrimento haud mediocri afficeretur. Interea Turci Neocæſaream ex improviſo adorti evertunt, & multorum virorum opumque potiti ſunt, abducta maxime ingenti ſpoliorum præda: quod quum ad aures Imperatoris accidiſſet, multam illi caſus hic animi ſollicitudinem attulit, quod quamvis cum exercitu prodiiſſet, nihilominus hoſtes regionem ſuam ſe inſpectante vexarent. tandem copias per ſemitas acceſſu difficiles, veluti habenis a tergo ratractis reduxit, Quumque Sebaſtiæ appropinquaſſet, militaria impedimenta & omnes peditet ibi reliquit, cum privigno ſuo Andronico, qui ſecum aderat, quem deiectum Imperatorem ut pignus ipſe habebat, vel collegam; ut ſi quis repentinus caſus exigeret, is res adminiſ-

Edit. Paris. pag. 824.

A ἢ ἐξ ὧν ὡς ἀχρήστων ἢ ἀσωπλῶν, ἔ τὸν ὁμοτιμον αὐτῶν παραιρεθέντων, ἢ τὸ ἀνέκαθεν στρατιώτικον. δειλοὶ δὲ καὶ ἀναλκίδες, καὶ πρὸς ὑδὲν γενναῖον χρησιμεύοντες καπρόκοιτοι, καὶ αὐτὰς τὰς σημαίας σκοτεινῶς ὑποφθέγγεσθαι παρὰς ὁρωμένας, ὥσπερ ὑπὸ λυγνὸς ἐζοφωμένου καπνοῦ, ἢ ὀπαδοὺς ἐχούσας ὀλιγοδεεστάτους ἢ πενιχρούς. ταῦτα τοῖς παροῦσιν ἀρέμβια πολλὴν ἀθυμίαν προσῆγεν ἢ ἐκπληξιν, ἀναλογιζομένοις ἐξ οἵου ποτὲ κατεληλύθασι τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδα, ἢ αὖθις τίνα ξόπον, καὶ ποίων χρημάτων, ἢ ἐξ πόσου τῶ χρόνου εἰς τὸ ἀρχαῖον ἐπανελεύσονται· τῷ μὲν γηραιοτέρων καὶ πεπειραμένων ἀρίππων ἄπειρον καὶ ψιλὸν, τῆς δὲ νεαλοῦς στρατιᾶς ἀπειροπολέμου καθεστηκυίας, ἢ τῷ πολεμικῶν ἀκ ἐθάδος ἀγώνων. ἢ αὖθις τὸ τῷ ἀντιπαγμένων φιλεκδικώτατον ἐν πολέμοις, ἐπίμονον ἢ ἔμπειρον ἢ ἐπιδέξιον. πάντοθεν οὖν ὁ βασιλεὺς ἐξαπορούμενος, ὅμως ἐξ τὸ κοινὸν λυσιτέλειαν ἕκρινεν ὡς ἐνὸν τοῖς ἐχθροῖς ἀντιπαρατάξασθαι, καὶ τῆς πολεμίας αὐτοὺς ποσῶς ἀναχαυτίσαι ἢ ἀναστεῖλαι ὁρμῆς. τῆς δὲ ἑαυτοῦ ἀγνοουμένης τὰ εἴκοι τὸν βασιλέα πιέζοντά πῃ Ὀλίβριτα ἢ αὐθρία τότε ἐρμὴ τε ἢ ἠφοδος μᾶλλον ἐξέπληξεν, οἱ ἐνθένδε, ὥσπερ ἢ ὕστερον μεμαθήκαμεν, ὅτι πνεύματος ὄντος ὁ αὐθρώπος ὑδὲν λέγειν πέπεισται, ἀλλ' ἔαρος ὄν φαιτικὸς, καινοποιήσει ἢ ἀνεβήσει τὰ Ῥωμαίων πράγματα, ἢ ἀντεπαύσει τοῖς ἐχθροῖς τὰ ὑπάρχοντα. ταῦτά τοι ὁ μὲν Σουλτάνος ὑπιδόρμητος γέγονε. μοῖραν δὲ τινα μεγάλην ἀποτεμόμενος, ἢ παῦλαν δίχῃ διελών, τὴν μὲν εἰς Ἀσίαν ἢ ἄνω τετραπέραν ἐπέμπει. τὴν δὲ, βορειοτέραν παραγγέλλεσθαι. ὁ δὲ βασιλεὺς εἰς ἐνὸν τοῖς σὺν αὐτῷ ἐπιφέρεσθαι, ἄλη χειρὶ ἢ ἀξιώμασι ἢ δώροις ἀναθαρρῆσαι πεποιηκὼς, ἢ λοχαγοὺς ἢ ταξιάρχας ἀρίστους ἑκάστῳ τάγματι ἐπιμελῶς προσπέμψας, ἐνόλιγῳ χρόνῳ στρατιὰν ἀξιόλογον καπεστήσατο, ἢ μετ' αὐτῆς ἐπὶ Πέρσας ὁρμῆσαι τὸν ἄλαννον· ὡς δὲ πὸ βόρειον στρατόπεδον τὰς τῶ βασιλέως ὁρμὰς παρέχειν, ἦγεν λοιπὸν ὁ Διογένης πῆς νοτίους ἐπαναστήσει, εἰ τὰ περὶ κοίλην Συρίαν, ἢ Κιλικίαν ἔ αὐτῶν Ἀντιόχειαν καταλιζοντες ὦσαν. ἢ καταλιπὼν τὸ ἐνθὺ Κολωνείας ἢ Σεβαστείας φέρεσθαι, τῇ τῶ Δυκανδοῦ ἐπεχώρησε θέματι κῇ ἦ καιρὸν τῶ θέρους. ἐν ᾧ τῇ φθινοπώρῳ πῆς Συριακῆς παραβαλεῖν ἐμελέτα μέρεσιν, ὡς ἂν μὴ τῇ καύσωνι κακοχθὼν τὸ στρατόπεδον δυσαγώγητον ἢ ἀχλαβὲς ᾖ. ἐν τοιούτῳ δὲ οἱ Τοῦρκοι ἢ Νεοκαισάρειαν ἐξ ἀφόπτου ἐπιλθόντες καπορρήσουσι, καὶ πολλῶν σωμάτων καὶ χρημάτων ἐγένοντο κύριοι, βάρος ἐπαγόμενοι λαφυραγωγίας οὐκ ὀλίγιστον. ὃ δὴ ὡς ὦπε τῶ βασιλέως πιεῖν, πολλὴν αὐτῷ τὴν αἰτίαν ἐπέσαξε τῇ συμβάν, ὅτι καίπερ ἐστρατοκομῶν, ὅμως ἔττον οἱ πολέμιοι τὴν χώραν αὐτῶ ἐνέπιπτον αὐτῇ κατεσθίοντες. ἀμέλει τοι καὶ τὰς δυνάμεις ἀπελαφὼς, δι' ἀκραπῶν δυσβάτων ἀπὸ ζυγάρος κατόπιν ἤλαυνε. πλησιάσας δὲ τῇ Σεβαστείᾳ, τὸν μὲν στρατιωτικὸν ἀποσκεδὼν ἢ τὸ πεζὸν ἅπαν αὐτῶ πᾶ ἀρίστοι μετὰ τῶ ἰδίου προγόνου Ἀνδρονίκου συμπτος αὐτῇ. ὃν αὐτὸς βασιλέα χειροτονήσας, ὡς ἐνέχυρον εἶχεν ἢ συμπάντων, εἴπῃ πολλάκις παρέκων ἐκ τῶ

αἰφνιδίου, πολυτρόπως τῇ χρεὼν λειτουργήσειν. αὐτὸς δὲ μετ' ὀλιγωτέρων ἐδίωκεν ὄπισθεν τῶν ἐχθρῶν διὰ πολλῶν καὶ ὑψηλοτάτων βουνῶν τῆς τε Τεφρικῆς καὶ τῆς Ἀργάου, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐπιπεσὼν ἐν τῷ ἐναρσίῳ ὑπέγυιο. ἔνθα καὶ ἀδόκητος αὐτοῖς ἐπεφοίτησεν, καὶ τῇ φήμῃ τῆς αὐτοῦ παρουσίας πάντας ἐκδειματώσας, αὐτίκα πᾶσι δεδωκέναι ποιεῖ, καὶ πρὸς νίκῃ φυγὴν ὁρμῆσαι. φόνος μὲν οὖν αὐτῶν οὐκ ἐγένετο πολὺς, προαπεοργασμένων τὸ βασιλέως τοὺς ἀνοδίας. ζωγρίαι δὲ πολλοὶ ἑάλωσαν. νικῆς δὲ ἰδίας ζωῆς οὐκ ἀπώλοντο, μαχαίρας ὄργον γνόμενοι. ἁλίσκε μὲν τοι πᾶσα ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ἐλεεθρευθεῖσα, τὸν βασιλέα, καὶ γλώσσῃ καὶ γόμασι ἐπαινέσεσι. θαυμαστὸν δὲ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐναντίοις τὸ φρονεῖν κατεφαίνετο, πῶς ὁ βασιλεὺς Ρωμαίων ἀραστὸς κατ' αὐτῶν ἤλασε τρόπον δίζύγιον καὶ μονόζυγα ἐρετικόν. περὶ δὲ μέσας ἡμέρας ἐν Σιβαστείᾳ ἡδυπαύσας τὸ στράτευμα, τῆς πρὸς Συρίαν ἀγωγῆς ἤψατο, καὶ δὴ τῆς τῶν Καππαδοκῶν αὐλῶνος εἰς Γερμανίκειαν ἀπῆρε, εἰς τὸ Θίμα τὸ καλούμενον ἐμβάλλει Τελούχ, πρότερον ἀποτεμόμενος φάλαγγα ἐν ἐλίγῳ μετὰ σωμαγμαπάρχου, καὶ εἰς Μελιτίνην ἀπαντήσας ἐπὶ φυλακῇ τῆς ἴφας, καὶ ἀντιπτώσει τῶν ἀεὶποτε προσδραμόντων ἐχθρῶν, ὧν ἦρχεν ἀνὴρ πανοῦργος καὶ μάχιμος ὀνόματι Ἀψιάλιος. διὰ τοῦτο καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀρείττονας τῶν οἰκείου στρατοῦ τούτῳ παραδίδωσι, καὶ Φράγγους αὐτοὺς ἄνδρας αἱμοχαρεῖς καὶ πολεμικούς. μὴ χρησαμένου δὲ τῷ φράγγους φιλοτίμως τοῖς φράγμασι, δέει τῆς ἀποτυχίας. ὧν ὁ ἡγεμὼν φρονήσει καὶ δόλαβοῖς ἔχων περὶ τὸ μέλλοντος μικροῦ διπλοῦς ὁ πόλεμος τῇ βασιλεῖ ἐπηγέγετο, συμπνοίᾳ τοιαύτης δυνάμεως. πολλάκις γὰρ φρουρουμένων τῶν ἐχθρῶν ἐξέπεμπε τὸ Μελιτίνην ἄσπις ὡς εἶδον μηδ' ὑπαιθρισμένους αὐτοὺς, ἀλλ' ἡρεμοῦντας, καὶ εἶτον ὑπεστρέφοντας, διὰ τούτων ἀβλαβῶν βαδίσαντες, ἀσυμφανῶς τὸ βασιλικοῦ καταπλαγῶσι στρατεύματος. ἐντυχόντες δὲ μοίρᾳ τινὶ ἀλαχίσῃ, δὶ ἀγορᾶν σπεῖραν ἐξιούσῃ, ὥρμησαν κατ' αὐτῆς. ἐκεῖνοι δὲ μὴ ὑποσαντες, ἔφυγον ἀμπισρεπτί. καὶ πάχα ἂν ἀπώλετο μέρος στρατιωτῶν ὑπ' ἀλάχιζον, οὐδ' ὑπεπτόησαν, εἰ μὴ ταχὺς αὐτοῖς ἐπιβοήθησεν ὁ βασιλεὺς ἐπιφανὴς, καὶ τῆς αὐτῶν ἐφόδου ἐξείλετο. εἴ τις τοίνυν τῆς στρατηγοῦ ἐπιγράφει εἰς ἐπίπαν τὰ τῶν ἐμβάσεων, ἢτ' ἐπὶ τὸ κρεῖττον, ἢτ' ἐπὶ τὸ χεῖρον συμβαίνοντο, οὐ ἁμάρτει τοῦ ὀρθοῦ, καὶ τῆς ἀληθοῦς ἐξηγήσεως. καὶ καλῶς τοὺς παλαιοὺς ἐγνωμολόγησαν, βέλτιον λέοντα ἄρχειν ἐλάφων, ἢπερ λέοντων ἔλαφον. ἀλλ' ὁ μὲν βασιλεὺς οὕτω διεσώθη καὶ διασώσας τὸ στρατόπεδον, πρὸ τῆς τῶν Χάλεπ χώρας πασσατεῖ κατεσκήνωσε. πρὸ δὲ καταβάσεως δὲ τοῦ ἵππου τοὺς τε Σκύθας καὶ τῶν Ρωμαίων ὀλίγους εἰς φρουρὰν τῆς χώρας ἀφῆκεν. ἃ δὲ καὶ γένοιτο, καὶ ἦχθη πλῆθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ ζώων πολλῶν. ἐκεῖθεν δὲ διὰ τῆς πολυμίας ἰὼν, τετάρτῃ ἀφικνεῖται εἰς Ιεράπολιν. δόκησις δὲ * παραχρὴ ἐπιθέσθαι, ἢ ἐκεῖσε στρατιωτικὸν, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν Ρωμαίων τὸ ἐθέρισεν, ἀκροβολισμοῖς δὲ τισὶ ἐφοπλίσεσι τὸν πόλεμον * ἀρημοιώσαντο, οἵ τε Ἄραβες δηλαδὴ

* Ἐν. παραχρῆ ἐπιθέσθαι τῷ ἐρασπολιν. δόκησις δὲ παραχρὴ ἐπιθέσθαι, ἢ ἐκεῖσε στρατιωτικὸν, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν Ρωμαίων τὸ ἐθέρισεν, ἀκροβολισμοῖς δὲ τισὶ ἐφοπλίσεσι τὸν πόλεμον * ἀρημοιώσαντο.

A straret. Ipſe vero cum expeditioribus a tergo perſequebatur hoſtes, per multos & celſiſſimos colles, & per Tephricem, & Argaum, in ipſos invadere ex obliquo feſtinabat, quare quum nec opinantes adortus eſſet, ſuiqua adventus fama omnes deterruiſſet, ſtatim cauſa fuit ut illi in fugam verſi terga darent: quorum cædes haud multa facta eſt, quippe quum ante defatigati eſſent milites Imperatoris locis inviis: *Edit. Pariſ.* *pag. 853.*
ſed vivi capti ſunt multi, quibus tamen vita minima profuit, quod gladio confecti ſunt. omnis vero ætas ab homine uſque ad jumenta in libertatem vindicata, Imperatorem uno ore
B celebrarunt: ſiquidem ipſis quoque hoſtibus factum illud admiratione dignum videbatur, quomodo Romanorum Imperator contra ſe profectus eſſet ita, ut impediri non poterit, inſtar expeditæ, & bellica virtute præſtantis militis. Quum vero tribus tantum diebus Sebaſtiæ exercitum quietis cauſa continuiſſet, iter arripuit, ea, quæ ad Syriam pergitur via: & per Cucuſi anguſtias in Germanicam profectus, in regionem nomine Teluch invadit, diviſa prius haud mediocri phalange cum legionis præfecto, quam ad Melitanem cum Duce miſit, ut Orientem auſtodiret, invaſionibus com-
C morantium ibi hoſtium reſiſteret, quibus præerat varſutus & bellicoſus vir nomine Hipſinalius, idcirco Imperator Duci ipſi præſtantiſſimos quoſque exercitus tribuit, & Francos ipſos, hominet cæde gaudentes, ac bellicoſos. Verum quum Dux haud ſortiter rebus uſus eſſet, metu ne vinceretur: erat enim prudentiſſimus & cautus, & valde cavens futurum, fere duplex bellum invaſerat Imperatorem talibus copiis privatum. ſæpe enim provocantibus hoſtibus, ac e Melitene egreſſi pugnarent, ubi ne ſenſiſſe quidem ipſos noverunt, ſed quieti,
D & ſomno deditos, per obſcura loca progreſſi, clam Imperatoris exercitum audacter adoriuntur, & occurrentes maxime antiquæ parti ad amenda cibaria egreſſæ, in ipſum irruerunt. illi autem non ſuſtinentes impetum, ita fugerunt, ut numquam ſeſe converterent. & forraſſe periiſſet haud mediocris militum para, neque contemnenda, niſi celeriter ipſis Imperator, qui advenerat, tuliſſet opem & hoſtium impetum repreſſiſſet. Si quis igitur Ducibus adſcribit rerum ſiva proſpetos, ſive adverſos eventus, is mihi a recta, & vera ſententia non videtur aberrare, & recte ab antiquis pronuntiatum eſt, melius leonem cervis imperare, quam leonibus cervum. Sed Imperator ita ſervatus, ſervato quoque exer-
E citu, ad Chalep regionem cum omni exercitu caſtra poſuit, & antequam de equo deſcenderet, & Scythas, & Romanorum haud paucos, præſidium agros miſit, quod factum eſt, & adducti ſunt viri multi & mulieres, multaque jumenta. Inde per hoſtilem terram progreſſus, tertia die Hierapolin pervenit, *pag. 826.*
quumque oſtendiſſet velle ſe aggredi exercitum qui ibi morabatur, non auſi illi ſunt cum Romana congredi; ſed levibus quibuſdam prælliis, & irruptionibus bellum repudiarunt & Arabes & Turci, ipſorumque præfectus

Americes ad genus regium Perſarum originem ſuam referens. Obſidens igitur Hierapolin aggeribus, & e muro propugnationibus multaque eruptione, adventitias exercitus copias nactus, atque inetmes dimiſis ad fœdus percutiendum, interponente ſe in omnibus magiſtro Petro Libellenſio, viro Aſſyriorum & Græcorum doctrinæ perititſimo, civitatis Antiochiæ alumno, & filio, & Intet ſuos principatum obtinente: Ameras vero Chalep, id eſt, Berrœæ cum Arabibus Turciſque conjunctus, manus cum Imperatore conſerere ac dimicare ſtatuit: quamque intra urbem captam eſſet Imperator, & adhuc pro reliqua turris parte expugnanda dimicaret, adverſus inſtructæ binæ acies, quæ coercerent adverſarios, ad cuſtodiam diſpoſitæ ſunt. Suns autem circum Hierapolin planities maximæ, equorum curſui idoneæ, in quibus appatuerunt quidam Sarracenl adequitantes, & præter colles nihil eſt quod ad montis altitudinem aſſurgat. eſt autem locus æſtuoſus & aqua tepida aetis inflammationis & æſtus particeps: hoſtes autem, qui paulatim conſtitutis aciebus appropinquabant, rurſus receſſerunt: nam Machmutius Ameras aberat. verum levibus quibuſdam prælits coegerunt aliquos ea Romanis cedere, quod bis terque ab ipſis factum eſt. altero vero ennegreſſu non amplius Romanus parum ſunt perſecuti, aut ſiſtere iecerunt; ſed impreſſione facta in legionem Ducum, manus conſeruerunt, & ſcholarum legionem præcereuntes, multis occiſis, reliquos rarpiter fugere coegerunt, a dextra ipſo ſcholatum agmine relicto, quod cladem Romanorum videns, nequaquam de ſtatu ſuo receſſit, immo quaſi nihil novi acciditiet, ita immotum ſtabat, quaſi veteretur, ne illic ſixre deprehenderetur, & dares nperam, ut omnino lateret; ſed hoſtes reverſi cito hos quoque debellarunt, & multis interfectis, reliquis in caſtris concluſis, & ſigna illis militaria ademerunt, & plurimorum militum abciſſa capita miſerunt Chalepitis oſtentationis cauſſa; & illud maxima dignum eſt admiratione, quod hac accepta a Romanis clade, nullus alius manipulus, aut præfectus, ad repellendos hoſtes fuerint impulſi. Verum omnes ſedentes, quaſi in amica tegione cummorarentur, privatis commodis ſtudebant; nullaque ipſorum animis aut ſollicitudo aut alxeritas prorſus inerat. Sed Imperator qui in urbe erat, auditu caſu, haud mediocri dolore affectus eſt, ſtatimque cum Cappadocibus quos ſecum habebat, revertus, offenſionem acceptam reſarcire conabatur; illa ſiquidem nocte omnea de ſpe buna deciderant, quod etiam pedttarus Armenins ad vallum pernoctans de rebellione cogitavit, nondumque dies advenerat, & hoſtes vallam cinxere. Chalep enim princeps, cognitu caſu cum omnibus ſuis copiis acceſſit, ut illico Imperatorem capturus. Imperator autem intra rabernaculum ea qaibus ad bellum opus foret deſcribens tertia circitet hura noctis cum conſerto equita-

Edit. Pariſ. pag. 827.

A καὶ οἱ Τῦρκοι, καὶ ὁ τότων ἔξαρχος Αμυρτικὸς, εἰς γέτος βασιλικὸν ἐν τῇ Περσίδι ἑαυτὸν ἀνάγων. καπεχῶν μὲν τὴν Ιεράπολιν χώμασι καὶ τειχομαχίαις καὶ στρατιωτικαῖς ἐπιξελεύσεσι, τὸν πάσσακτον δὲ τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων ἐπὶ συμφώνοις γυμνοῖς καὶ ὁπλοις ἀφόβοις, μεσάζοντος ἐν πᾶσι τῷ μαγίστρῳ Πέτρῳ τῷ Λιβελλησίου, ἀνδρὸς τὴν τε λογείαν καὶ Ελλήνων παιδείαν ἄκρως ἐξησκημένου, δρίμματος δὲ γενόμενος ὅπως ἡ Αντιοχέως πόλις, καὶ τῶν ἀρχαίων ἀνογκαίων ἑνός· ὁ δὲ Αμηρᾶς τῶ Χαλὲπ, ἤτοι Βερροίας, συνάψας τοῖς τε Αραψὶ καὶ τοῖς Τύρκοις, καὶ δύναμιν ἀξιόν συσκεάμενος, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν τῇ βασιλεῖ καὶ μαχίσασθαι διανοέπαπο. τὰ δὲ βασιλέως ἔσθε ὅπως τὴν ἁλωκυΐας πόλεως, πυργομαχοῦντες δέκτε μέρει κατὰ τὸ ὑπόλοιπον λείψανον τῆς πυργοκρατούσης, παρατάξεις δύο ἐποιήσαντο, τὴν ἐναντίαν εἰς φυλακὴν καταπαχθησαν. εἰσὶ δὲ περὶ τὴν Ιεράπολιν ἱππόλατα πεδία μέγιστα, ἐν οἷς τινες τῶν Σαρακηνῶν διφάσιοι ἱππαζόμενοι, καὶ πλὴν χιλόρων ὑδατίδες τὸ ὑπεραυχενὸς εἰς ὄρος μέγα καυσώδες δὲ ὁ τόπος, καὶ τὸ ὕδωρ χλιαρὸν, μεταλαμβάνον τῆς τῶ ἀέρος φλεγμονῆς τε καὶ καύσεως. τὰ δὲ πολέμια κατὰ μικρὸν ταῖς ἰσαμίναις πλησιάζοντες παρατάξεσιν, ἀνδις αὐδυπέρφερον. ἁπλῶν γὰρ ἔτι ὁ Αμηρᾶς Μαχμούτιος. ἀναβολεμὼς δὲ ποιησάμενοι, παρελάσαι μέν τινες τῆ Ρωμαίων κατέλαβαν, καὶ δὶς τότο καὶ τρὶς ποιήσασιν. ἐπ ἐτέρᾳ δὲ συμβολῇ οὐκέτι τοῖς Ρωμαίοις μικρὸν ἐπιδίωξαν καὶ ἔστασαν, ἀλλὰ παρελάσαντες αὐτοὺς τῷ πάγματι τῆ στρατιωτῶν εἰς χεῖρας συμπράξαντας, καὶ περιθόντες τὸ τῆ χολῶν πάγμα, πολλοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ λοιποὺς φυγεῖν αἰσχρῶς κατέδιώξαντας, ἐν δεξιᾷ καταλιπόντες τὸ τῆ χολῶν συάπαγμα· ὅπερ τῶν τῶ Ρωμαίων ἄπτων ὁρῶν, ἐδ' ὅλως μετεκινήθη ὁ στάσις, ἀλλ' ὡς μηδενὸς καινῆ γεγονότος, ἀτρεμῶν ἵστατο, ὡς αὐτοὶ ἐδείκνυ μὴ φαρθείη* ἐκεῖσε ἐστάμενος, καὶ παντὶ δόκῳ λαθεῖν μηχανώμενον. ὑποστρέψαντες δὲ οἱ πολέμιοι, ταχὺ καὶ πάλιν κατωνύσαντο, ἀτρεμοῦσι μὲν πολλοὺς, τοὺς δὲ λοιποὺς εἰς τὴν παρεμβολὴν καταλείσαντες, καὶ τὰ σημεῖα τύπον στρατηγικῆς ἐφελόμενοι. πολλὰς δὲ καὶ τῆ στρατιωτῆ ξαχυλοκοπήσαντες, εἰς ἐνδυμα τοῖς Χαλεπίταις ἀπέσειλαν. θαυμάζειν δὲ ἄξιον ὦ, ὅτι καταφορᾶς καὶ ἵππος γεγενημένης Ρωμαϊκῆς, οὐδεὶς τῶν λοιπῶν λόχων τε καὶ λοχαγῶν εἰς ἄμυναν ἐπρήθησο, ἀλλὰ πάντες ἐνδον καθήμενοι, ὡς ἐπὶ φελίας γῆς ἐσκηνωμένοι, * ἰδιοτρόπειν ἐπιτάλλοντο. κὴ κίνησις ψυχῆς ἢ προθυμία καὶ ἀγωνία τότους τὸ παράπαν ἐδημία ἦν. ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἔνδον ὢν τῆς πόλεως, τῶν πυθομένων, ἰωάδα μὲν οὐ πιτέλως. ἐπανιλθὼν δὲ συμπομπεύσας μετ' τῶν συνέστων Καππαδόκων, ἴασιν ἔρρῶν τῆ πταίσματι ἐμαχέσατο. κὴ νύξ ἐκείνη πάσης ἔσχεν ἐνέλπισιν εἰς ἀγαθὰς, καθότι καὶ τὸ ἐξ Αρμενίων πεζὸν περὶ τὸν ταφρεῦδια, νυκτερινῶν λόγχας ἐμιλήσεσε. ὕπνῳ δ' ἡμέρα φορέει, καὶ οἱ πολέμιοι τὸν χάρακα περιέζωσαν. τὰ γὰρ συμβαὼ ἀ τῶ Χάλεπ ἄρχων αἰαμαδὼν, μεθ' ὅλης ἄλης τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως, ὡς ἀπαβεῖ αἰρήσων τὴ βασιλέα. ἀ δὲ βασιλεὺς ἔνδον τῆς σκηνῆς ἐγγράφων τὰ πόλεμον, περὶ τρίτον ὥραν ἀθρέον ἐξελήλυθο ἱππότας. ἑκοσὸν ἵππα τινικαῦτα ἀ Νοεμβρεος μὸν ἑ ζ', ἰνδικτιῶνος. βυκινάτωρ ἢ σαλπίγγων, ἄλλων τινὸς σημείου μὴ δοθέντος τρανῶς. τῇ δὲ σημαιῶν τῶ στρατῶ ἐξαρθεν-

* ἰσ. ἐνδὼν ἐφεστάμενον.

σῶν, ἡ ἐ τρατιὰς ἐξαίσης συμπαγμένης, ἤρξαντο οἱ πολέμιοι παρὰ μέρος ἐν αἰθροίζεθαι, αὖ τὸς Ρωμαίους εἶδον ἐπελαύνοντας, ἡ ὁ ἀγὼν ὅσος, ἐ ὁ τῶ μέλλοντος ἐκβαίνε οἷα ταῖς ψυχαῖς ἐσαπίσκων. ἦν δὲ ἡ μάκυμον τὸ ἐνάλιον ἀλαλαξάντων, πολλὸς ἅμα ἐσαντίον οἱ Ρωμαῖοι κατηχήσαντο ἡ διαχειρίσαντο. ἐξορμήσαντες δὲ ἐκ τῶ λοιπῶ πλήθυς, φυγόντων ἀποπέσαντες γίνονται. οἱ δὲ κατόπιν τῶν ἐλαύνοντες πολλὸς μὲν ἀνῄλων, ὐκ ὀλίγος δὲ ζωγρήσαντες ἔλαβον. ἡ δὲ διώξις μὴ γνωμένης μάχε πολλῶ, μεγάλης ἐπλεύσεως οἱ Ρωμαῖοι δήμαρτον, ἡ τίνας καλλίστης ἐξεγερθέντας, ἡ αὐχήματος μεγίς ης ἐξικόμενοι. τῇ δὲ Αραβικῶν ἵππων ταχυδρομούντων μὲν, μὴ δ' ὐχαριτησάντων δὲ, μηδ' ὑγκαρτερούντων τῇ ὁρόμῳ, ὐκ ἠθέλησαν οἱ Ρωμαῖοι τῶν ἐκείνων ἀσπίδα οἰκείαν δύναμιν ποιήσαθαι. ἐπεγράψαντες δὲ τὰς ῥοπὰς ἐξ ἐπιτάγματος βασιλικῦ, ἀμβλῶσιν ἑαυτῶν τῶν ἐπλ πεπεργάσαντο, παραδύντες μόνῃ τῇ ἴδῃ ἐσαυτῶν ὑποστάσῃ, μεγάλῃ δ' ὐτυχίᾳ ἓ τοῦτο τὸ βασιλέως λογίζομένῃ, ὅτι τίνας οἱ ἀναλκεῖδες ἀπράθησαν ἡ οἱ πυροὶ, ὡς εἰκὸν, ἀνεζώθησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπαινέσων ὡς ἓ χάρακα, μᾶ τῶν τῇ ἐχθρῶν ἀποσύβησιν, ἴγνω τὸν ἀμφίπολον τῆς Ιερατόλεως ἐποιήσατο. καπεὶσας ὧν τὸν Φαρεσμάνην ἐκεῖνον Βεῖλων* ἀπὸ κάκης ἐξ Ιβήρων τὸ γένος ἕλκοντα, χώραν δόντας τοῖς ἐσαυτοῦ ἀναλαβέσθαι τὸ τῶν ἔτων, ἡ ἀντίπαλον φέρεθαι. τοὺς μὲν ἱερατοπεδόμενος ὁ τῇ Ρωμαίων τρατὸς διηδόκησεν, καπὸ χώραν εἶδον μόνον οἱ Αραβες. ὡς δ' ἀναςάντας τῶν τρατιῶν ἐδοῦ τὸ φρούριον Αζὰς ἅλωσιν, ἤρξαντο ἀπαράδλως ἐπ διατίμησιν τῇ ἐσθισμένων αὐτοῖς ἐπιφαίνεθαι, ἡ πρὸ τῶν ἱερατῶν πολλάκις ἐπιτιθέμενοι, τὰς τὰ σιτία μπακομίζοντας κακοῦντες, ἐλύποων τοὺς Ρωμαίους, ὡς ἂν ἐξ ἐπιδρομῆς ἡ λόχυ τὰς ἐπιθήσεις ἐν τῇ λελαθότι ποιούμενοι. καταφρονέμενος δὲ ἐν τοῖς ἐκβόλοις ἓ πολεμικῆς ὁ βασιλεὺς τὸ τρατόπεδον, πθαρακαμένος, τῇ φρουρᾷ προσβάλλειν Αζὰς μεθ' ὅλης τῆς τρατιᾶς, εἰς ὑποδοχὴν μαθὼν αὐτοῖς τῶν ἐπιτήδειον. ὡς δὲ προσηγγίσας αὐτῇ ἐρυμότατον εἶδε ἡ ἐχυρώτατον, ἐν ἀκροκείκ λόφῳ ἱσάμενον, τοίχοις διπλοῖς περιζωσμένον, ἡ πέτραις ἄκρῳ γεγεμφομένοις, λιθίνῳ τῷ ἄνδρι φῶς τῶν πύλῶν ὑπερφύμενον, μικρόν τι ὕδωρ ὑπορρέον, ἡ μὴ ἐξαρκοῦν πρὸς ὑποδοχὴν τοσῦτο τρατοῦ. ἀναζώσας οἷς τόποις, ἐπίζετο τὸν παρεμβολὴν ἔνθα τὸ ὕδωρ ἐφθονώτερον ῥέον. ἀνασὰς δὲ ἐκεῖθεν, ἄρμοσε πρὸς τὴς Αὐσονίδος ὁδὸν, ἡ πορευόμενος χωρίον μέγιστον Κάτμα λεγόμενον, τῇ Αμυρᾷ τοῦ Χαλὲπ ἀρωτεμένον ἐκ παλαιοῦ, οἷς ἦπαρ χωρίον καπήλιον Ταρχαλὰ καπεκαλούμενον. κοπιμένου δὲ τοῦ χάρακος, ἐκ τῶν βασιλέως ἰσαμένου καπὸ τὸ δεξιὸν μέρος, Αραβες δύο λαθόντες κατόπιν τῆς ἀκρωρείας, ἡ τὰς ἵππους λύσ ῥιπτον ἐλάσαντες, δύο ἴδῃ πλίων ταῖς λόγχαις ἀναῤῥῦσιν. ὁ βασιλεὺς δὲ τούτους διαταμένος ὁρῶντος, διαίσησι ὁρῶντος τοὺς τρατιώτας εἰς δίωξιν. οἱ δὲ φθάσαντες ἐξαισίῳ ὁρόμῳ ἴδῃ ἵππων, εἰς τὸ οἰκεῖον τρατόπεδον διεκώθησαν. κατέχον δὲ τοῦτο Σαρακῆνοι τὸν ἑαυτῶν τρατηγὸν ἐξελάσαντες. πλὴν ἀλλὰ ἐκ πάλιν φύγοσιν

tu erupit. agebatur tunc vigesima dies Novembris mensis, Indictione septima, buccinarum aut turbarum oullo edito aperto signo, verum elatis vexillis, & compositio procedente exercitu, hostes in unam partem cogi cœperunt, quo Romanos equitantes viderent. & certamen ac rei eventus, quodammodo animo jam conceptus erat: nam quum ii qui in fronte erant clamorem sustalissent, plures adversarios Romani debellarunt, & occiderunt, quumque reliqui quoque multitudo irruisset, ingens ipsorum fuga facta est. Et qui a tergo eos insequebantur, multis occisis haud sane paucos vivos cœpere. Verum quum multum haud persequuti fuisseot, ingenti ac prospero rerum successu defraudati sunt Romani, pulcherrimaque victoria & maxima gloria privati; quum enim Arabici equi celeriter currentes, haud possent bono animo esse, aut cursum tolerare: noluerunt Romani illorum imbecillitatem suum proprium robur efficere, sed Imperatoris jussu, reteotis frænis, imperfectam sibi victoriam compararunt, contenti tota hostium fuga, magnam felicitatem reputante Imperatore, quod nunc imbelles convaluissent, & mortui, ut ita dicerim, revixissent. Imperator autem in vallum reversus, post expulsos hostes, statuit arcem Hierapolis construendam. præfecto igitur Pharesmane illo Beste Apocape ex Iberis genus ducente, spatium dedit hostibus, & damni resarciendi & victoriæ de adversariis reportandæ, & quo ad Romanorum exercitus intrabitus ibi ostendebatur, Arabes quiescebant: ubi vero coacto exercitu cœpit recta ad oppidum Azæ contendere, cœperunt sparsi ax intervallo, suo more in ipsos invadere, & extremum agmea sæpe adorti commeatus deferentes vexare, & lædere Romanos, quasi ex insidiis clam irruptionem facientes. Constipato autem sagittariis & scutatis exercitu, Imperator armatus cum toto exercitu ad oppidum Azæ accedit, ratus locum ad se recipiendum idoneum; sed ubi ipsi appropinquans, turritissimum vidit ac munitissimum in summo colle consistens, duplicique muro cinctum, & lapidibus, quasi clavis quibusdam compactum, ascensum ad portam referens, & parum aquæ inde effluens, quæ non esset ad tantum excipiendum exercitum idonea: inde profectus, ubi copiosior aqua flueret, castra posuit; & inde quoque discedens invasit Ausoaicides fines, in censoque agro maximo, nomine Catma, antiquitus principi Chalep assignato, in alium locum se recepit; Tarchola nomine, perruptoque vallo, & Imperatore ad dextram partem incumbente, Arabes duo qui latebant a tergo montis, concitatis equis pedites duos hastis interficiunt: quos conspicatus Imperator primas, statim milites ad persequendos eos incitavit. verum illi occupantes velocissimo equorum cursu, in sua castra incolumes se recepere,) & illinc profecti recta ad Artach contenderunt) quod oppidum expulso proprio duce obtinebant Sarraceni. verumtamen rursum fugiunt qui illud tutabantur, & Imperatori suum reservatur oppidulum, in quo

* Ita. Aut-aistlo

Edit. Prif. pag. 628.

Inclusa desunt in MS. R.

præſidio impoſito, & idoneo commeatu, omnia tempori opportuna diſpoſuit. Ipſo igitur imperatore cœperunt Romani audaciùs hoſtes intueri, & virtutis memores eſſe, ac ſtrenuitatis rationem habere, & adverſùs conſiſtere. quandoquidem ſuperioribus Imperatoribus, qui proxime regnaverant, una excepta oſtentatione, & coacta multitudine, ſe in ſortes ſe ad pugnam præbuerant. ita ut perſpicuum ſit ducis ipſius eſſe, ut plurimum, proſperum rerum ſucceſſum. quum vero inde nos potuiſſet Imperator Antiochiam reverti (confecta enim erat fame, multaque vexatione) ſuperatis ſaltibus, & quibuſdam locorum anguſtiis minime perviis, ad urbem Ciliciæ, Alexandronam nomine, ſe recipit, ibique vallum conſtituit, & montem Tauſum tranſgreſſus, cum omni exercitu in Romanorum regionem invadit. quumque conferri in loca friglda deveniſſent, ex admodum tepidis & calidis, ingentem ſenſere mutationem, & ideirco homines plures interibant, & complura animantia frigore confecta ſunt. quum vero egreſſus eſſet Imperator ad quemdam locum anguſtiarum Podandi, nomine Gytarium, audivit Amorium direptum, hominumque ioſinitam eædem. poſitis autem caſtris ad Chalcei diverſorium, qui in Melitene duxerat exercitum, nequaquam ad ipſum voluit accedere; præſertim quum in oppido Tzamando coactum haberet exercitum. quibus de cauſis dolore affectus, quod rebus ſuccurrere & opitulari nequiret, quæ ad exercitum pertinerent, tecte compoſitis, quantum ſibi licuit, & maxima parte in hyberna miſſa, ipſe Byzantium contendit ad menſis Januarii finem. ubi quoddam tempus commoratus, quum civitatis ſtatum pro viribus adminiſtraſſet, honoribus ac muneribus ſenatores quoſdam proſequutus, diſtributis annuis donis, neque expectatis paſchalibus diebus, ad Eriorum domum a regione Urbis ſitam navigavit. evenit enim neſcio quid aliud, quod neceſſatio ipſum ad proſectionem cum exercitu provocavit. Vir quidam Latinus, Criſpinus nomine, ex Italia, quum ad Imperatorem acceſſiſſet, ad Orientis partes, ut ibi hyemaret, miſſus eſt. qui ratus ſe non eo honore affectum pro dignitate, quem ſperaverat, ad rebellionem ſpectavit, ſtatimque occurrentes ſibi tributorum exactores & reliquos ſpoliat ac diripit: Romanorum vero oeminam interfecit, multique cum ipſo prælio congreſſi victi ſuot. ſed in Armeniorum regione hybernans Beſtarches Samuel Aluſianus Bulgarus, Imperatoris uxoris fratet, quam privatus adhuc degens duxerat, cum quinque Occidentis legionibus repente Criſpinum invadit ipſa die reſurrectionis, Paſcha inquam. quod quum perſenſiſſent Franci, fugiunt Romani, ipſorumque fit multa cædes, ac vivi capiuntur oumero infiniti. attamen omnes humane tractatos dimiſit, immo vero vulneratos curari permiſit. quum Imperator ad Doryleum perveniſſet, a Criſpino legationem accepit, qua deditionem farebatur, & de defectione ſe ipſum excuſabat, & omnino malorum quæ ſive volens, ſive invitus perpetraſſet, oblivionem petebat. quibus

Edit. Pariſ. pag. 829.

A οἱ τῶν φυλάττοντες, ἡ τῆ βασιλεῖ τὰ εἰκότα ἀπαγγέλλεται πόλεμα. φρουρὰν οὖν ἐν αὐτῇ βλέπων, τὴν στῖφος λοχαγῶν ἐναποθέμενος, πάντα τὰ τῆ καιρῷ πρόσφορα διεπέξατο. ἐκ δὲ τούτου τοίνυν τὰ βασιλέως ἄρξασθαι Ῥωμαῖοι ἀπροθαλμίζειν, ἐ ὡς τὸ γοναῖπαν ἀναφέρειν λέγειν, ἡ σωίζεσθαι ὡς ἀπὶ θύρας. ἐπεὶ πάγε καὶ τὰς προσηκούσας βασιλέως πλὴν ἐπιδείξεως μόνης ἡ πλούτου σωαγωγὰς, ἐ οὐδεὶ χαρπερῶς ὡς μάλιστα σωίρραξαν· ὡς εἶναι δῆλον, ὅτι τὰ ἡγεμόνος ἐστὶν ὡς ἐπὶ πᾶσι τὰ κατορθώματα ἐν πᾶσι τοῖς πράγμασι. κἀκεῖθεν μὰ δυναθεὶς ὁ βασιλεὺς ὡς Ἀντιόχειαν ἀπελθεῖν· φροντείραγος ὃ λιμῷ τε ἐ κακώσει πολλῇ, ὑπερβὰς αὐλῶνας ἡ κλεισούρας τινὰς ἀδιεξόδους, εἰς πόλιν Κιλικίας λεγομένην Ἀλεξανδρώνα καταντᾷ, κἀκεῖσε ἐ χάρακα πήγνυσι, ἡ τὸν Ταῦρον τὰ ὄρος ὑπερβὰς, πανστρατιᾷ εἰσβάλλει τῇ Ῥωμαίων. ἐντυχόντες δ' αὐθρόοι πάσῃ ψυχρῇ ἐξ ἄγαν ἀλεινῶν ἡ θερμῶν, πολλὴν μεταβολὴν ἔθεντο. διὸ ἡ ἄνθρωποι πολλοὶ ἀπέθανον, ἡ ζῶα πολλὰ ἐναπέψυξαν. ἐξιόντος δὲ τὰ βασιλέως εἴς τινι χωρίον τῆς Παδανδῦ κλεισούρας, Γυτάριον καλουμένου, ἤκουσε ὁ βασιλεὺς τὸν τὰ Ἀμορίᾳ λαφυραγωγίαν, ἡ φόνον ἀνδρῶν ἀμύθητον. καταπλαγεὶς δὲ τῆς παραβολῆς ἐν τῇ τὰ Χαλκέως καθιδρῦ, ὁ ἐν Μελιτίνῃ κρατῶν τοῦ C στρατοῦ, ὃς ὅλως αὐτῇ προσβαλεῖν οὐδέλετο· ἔχων ἡ πάντα τὸν στρατὸν ἐν τῇ τὰ Τζαμανδῦ συναθροισμένῳ πολίσματι. ἐφ' οἷς ἀπιθεὶς, μὴ διωνθεὶς δὲ βουθῆσαι τῇ φράγμασι, τὰ κῇ τὸν στρατὸν ὡς ἐνὸν διξῶς ἐξιθέμενος, εἰς παραχειμασίαν τὰ πλεῖ-ον αὐτῷ ἀποχείλας, αὖθις ἐπὶ τὰ Βυζάντιον ἦτο, ὡς ἐπὶ πλοῦ τῶν Ἰανουαρίου μηνὸς καταλαβὼν ἐν αὐτῇ. διατριβὴν τοίνυν ἐν αὐτῇ χρόνου, ἡ τὰς πολιτικὰς διαιτήσεις ὡς δυνατὸν διοικησάμενος, καὶ τιμὰς ἐ δεξιώσεις εἴς τινας τῆ συγκλητικῶν κοσμήσας, καὶ τὰς ἐπετείους δωρεὰς δωσεμάμενος, ἡ οὐδὲ τὰς παχαλίους ἡμέρας περιμείνας, εἰς τὸν ἀντίπερα τὸ πόλεως ὡκεανὸν τῆ Ἠείων ἀπέπλευσε. ἐπεσυμβεβήκει τι καὶ D ἕτερον ὡς ἐπρεπτέως ἀναγκαίως καλοῦν αὐτόν. ἀπὸ γάρ τις Λατῖνος, Κρεσπῖνος τὸν κλῆσιν, ἐξ Ἰταλίας τῆ βασιλεῖ προσελθὼν ὡς τὸν ἑῴων ἀπεστάλη, χειμάσων ἐκεῖθεν. δόξας δὲ μὴ τιμηθῆναι ἀξίως ὧν ἠλπίζε, ἀποστασίαν ἐπάπτει, ἐ αὐτὸς τὰς συναντῶντας φορολόγους τε ἡ λοιπὰς σωλᾶει ἐ διαπάζει φόνον δὲ Ῥωμαίων οὐδὲν ἐφράσατο. πολλοὶ δὲ τούτῳ ὡς μᾶλλον συράντες ἀπεδίωκαν. ἐν δὲ τῆ Θήματι τῆ Ἀρμενιακῶν παραχειμάζων ὁ βισάρχης Σαμουὴλ ὁ Ἀλουσιάνος ὁ Βούλγαρος, ἀδελφὸς ὢν τῆς τοῦ βασιλέως γυναικὸς, ἃ ἔτι ἰδιωτεύων ἠγάγετο, μετὰ τῆ ἑσπερίων πέντε ταγμάτων προσβάλλει τῆ Κρεσπίνῳ ἐξ ἑῴθρου κατ' αὐτὸ τὸν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως, τὸ πάσχα φημί. συναθροισθέντας δὲ χωμένους τοὺς Φράγγους, φεύγουσι οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ φόνος τοσοῦτος γίνεται πολὺς καὶ ζωγρία ἀμύθητος. ὁμοῦ δὲ καὶ ἀνθρώπους αὐτοὺς ἐξιθέντες, πάντας ἀφῆκε. μᾶλλον μὲν οὖν ἡ τοὺς πληγέντας θεραπεύεσθαι παρῄνεσε. ἐν τῆ Δορυλαίῳ δὲ γενόμενος ὁ βασιλεὺς πρεσβείαν τοῦ Κρεσπίνου ἐδέξατο, ὁμολογίαν τε τὴς δουλώσεως, καὶ τὴν ἀπολογίαν τὴς ἀποστασίας φέρουσαν, καὶ ἁπλῶς ἀμνηστίαν κακῶν τῶν παρ' αὐτοῦ πεπραγμένων,

ἐπὶ

εἰπεῖν ἐκέλευε, ὅτι τῷ ἄπορος. ὡς ὑπέκυψε τῷ βασιλεῖ, καὶ πάντα ὅσα ἐζήτησεν, ἐπεφράξατο, τὸ τε ἀνδρεῖον γνησίως τῷ πρὸς τοὺς πολέμους περὶδεῖξον κατεδείκνυτο· καὶ γὰρ ἐν τῇ τῆς ὑποστασίας καιρῷ Τούρκων ἔντυχὼν πλήθει πολλῷ, μεγάλας ἀνδραγαθίας ἐκ χειρὸς ἀπεργάσατο, καὶ προϊόντι τῇ βασιλεῖ δυλοφρονῶς ἀπαντᾷ, καὶ αὖθις ὡς εἶδε σωφρόνως, ὀλίγους πινὰς στρατιώτας ἐπαγόμενος. εὑρὼν δὲ τοὺς ἄλλους ἐν τῇ τῶ Μαυροκάστρου πολίσματι, ἀπὸ τοῦ καταλύσαι ἐπεποίητο ἐν τῇ Ἀρμενιακῇ ἐπὶ λόφου ἀσυμφόρῳ ὑψηλῷ. μετ' ὀλίγον δὲ ὑποτοπηθεὶς ὠμόν τι ἐξεφράξασθαι εἰς ἐπίδοσιν φυλῶ μὴ συναναστρεφόμενον αὐτῷ ἐν τοῖς βουλομένοις· (καὶ δὴ ἐπίστευον καὶ ἄπλουν τὸ γένος τῆς Φράγγων, μᾶλλον δὲ καὶ ἀχάριστον, ἐν πολλοῖς πταίσμασι μεγάλας αἰτίας ἐπιγενόμενον, καὶ παραχὰς καὶ ὑποστασίας, αἷς ἐν τρυφήματι γάνυται.) ἀπεπέμφθη τῶ στρατηλάτῃ, μὴ καθαρῶς μὲν ἐλεγχθείς, ἀλλ' ἢ μόνον παρὰ Νεμιτζᾶ τινὸς ἐπισήμου καταγνωσθείς. οἱ δὲ ἑταῖροι τότε ἐπὶ τῇ γεγονότι δεισποδαίμονες, ἅρπαγες ἐκ τοῦ φρυρίου, τὴν Μεσοποταμίαν καταλαμβάνουσι. καὶ πολλὰ κακὰ τοῖς ἐκεῖσε εἰργάσαντο. ἐπεὶ δ' ὁ βασιλεὺς μὴ πλήθους ἦκεν εἰς Καισάρειαν, Τούρκων πλῆθος πολὺ μαθὼν ἐν χώραις λειποτομῶ ἀπέσκεδε μέρος τι τῆς στρατιᾶς κατ' αὐτῶν, μηδὲν ἀνύσας, ἀλλὰ φεύγον ὑποδεξάμενος, συμπαμένους τῆς ἑῴου φορᾶς εἶχεν. μήπω δὲ μέτ' ἄρου, μέτ' σκιώσεως γεναμένης, ἐφάνησαν οἱ πολέμιοι τὰ ἐρυμνότατα τῆ πόλεως κατέχοντες καὶ τὰς λοφιάς. βοῆς δὲ γενομένης, μὴ ἐκδιδοκότος τῶ βασιλέως ἑαυτὸν ἀναπαύσει, ἀλλὰ τὸ ἑῴαλον σαλπίσαντος, ἑρμᾶσαι κατὰ τάξιν αἰφάλαγγες. ἀρθέντων δὲ τῆ σημείων, ἑρμόσθησαν μὲν τῆ ἐναντίων πολλοί. ἐφελαβόντων δὲ τῆ πυγμάτων, ἓν μὲν τῆ Λυκαόνων λεγόμενον, ἕτερον δὲ τῆ ἑσπερίων ἀεθμῶν, καὶ τὸ συνόδους θρασύτερον, καὶ τὸ ἐναντίων ἐλάσαντα, πρὸς φυγὴν αὐδὲς ἀπιδεῖν κατηνάγκασαν. προβιβάζοντος δὲ τοῦ βασιλέως τὸ λοιπὸν πλῆθος τῆ πολεμίων τοῖς φύγοσι συνδίωξε. πεζιόντων δὲ τὸ στρατιωτῶν καὶ τῶ μιθοφορικῶ τῆ Σκυθῶν, τὸ Οὔζων φημί, λόχος Τυρκικὸς ἐκ ὀλίγου τοῖς Ῥωμαίοις προσέπεσεν. οὓς δεξάμενοι οἱ περιλειφθέντες εἰς φυλακὴν στρατιῶται, ἀφ' πάντων δ' οἱ Φράγγοι, καὶ ἀγχιμαχίας συμπλακείσης, καὶ ἐκπόνου ἀναμιχθέντες, ἐτρέψαντο, μηδενὸς τὸ ἐναμένου πυγμάτων Ῥωμαϊκῶν τοῖς Φράγγοις μίχεσθαι, καὶ ἁπλῶς ὁρμῆς παραβοηθήσαντος. ἐν τούτῳ δ' ὑπέστρεφε καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς διώξεως ἀφ' ἑσπέρας. πεζὸς δύλλου γὰρ συνέζευ ὁ πόλεμος. τῇ δ' ἑπαύριον δυμουρίᾳ καθίσας, τοὺς ἐαλωκότας τῆ πολεμίων τῇ πλήθει ἐφ' ἁρπαγῆναι, μηδενὸς τὸ παράπαν φεισάμενος, μετ' αὐτὸ τὸ ἡγεμόνος αὐτῶν, εἰ καὶ πολλῶν λύτρων ὤνιον ἑαυτὸν ποιήσασθαι ἐπηγγέλλετο. τελευτήσας δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ παραμυθίᾳ, τῇ προτερήματι πόνῳ κόρον λαβὼν, πολλοῖς ἄδειαν δόντα τῆ ἐναντίων ἀποφυγῆς, οἷς μηδὲ τῆς λοίας ἐπεχεῖσθαι. καὶ ἀναστὰς ἐκέλευε, κἀκεῖνα αὐτῆ ἐβάδιζε. στρατοπεδοσάμενος δὲ ὡς ἀπὸ διαστήματος ἡμερῶν δύο τῆς Μελιτηνῆς, ἐβουλεύετο μοῖράν τινα τῆ στρατοῦ μεῖναι ἔμπεδον, ἀφέναι τοῖς ἐναντίοις ἐπιτείχισμα. αὐτὸς δὲ ἅμα παντὶ τῆ στρατῆ ὑπορρήξαι πρὸς τὰ βασίλεια. ἀγνοοῦς δὲ τῆς βουλῆς δόξαν καὶ ἀνυμφόρου μεταθέμενος, αὖθις τὰ Εὐφράτου ἐβάδιζεν. ὅτε γὰρ παρὰ

postulatis annuit Imperator, & omnia quæ ille petierat perfecit, viri nobilitatem, & in bello gloriam veritus; etenim defectionis tempore, quum incidisset in maximam Turcorum manum, ingentia manu sua facinora ediderat, & progredienti Imperatori instar servi, obviam fit. subitoque ut amicus, ac benevolus sequebatur, paucis secum quibusdam militibus adductis, alios enim in oppido Manrocastri reliquerat, quod occuparat in Armenia, in alto colle positum, sed paulo post, quum in suspicionem veniisset, nescio quid crudele in propriam tribum perpetraturus; quod suæ voluntati non obsequeretur: eteoim perfidum & inexplebile Francorum genus est, immo etiam ingratum, & multis offensionibus magna crimina exfuscirat, & perturbationes ac seditiones, quibus tamquam deliciis oblectatur, exercitus Imperio abdicatus fuit non sincere convictus, sed tantum a quodam Nemizzo illustri accusatus. Sodales vero ipsius iniquo animo id passi ex oppido profecti in Mesopotamiam se recipiunt, multaque damna ibi commorantibus intulere. ubi vero Imperator cum exercitu ad Cæsaream perveni cognovitque ingentem Turcorum manum regionem deprædari, quamdam exercitus partem adversus ipsos misit, quam infecta re fugientem excipiens, continenti itinere ulterius progredi aggressus est. quum nondum neque vallum, neque tabernaculum constructum esset, hostes apparuere, qui tutissima loca occupabant, & tumulos. ediro autem clamore quum Imperator sese quieti minime dedidisset, vexum classicum cecinisset, processere ordine phalanges, sublatisque signis processere adversariorum plures; sed quum legiones occupasseot, una Lycaonum tunc appellata, altera Occidentalium copiarum lobito audacior, adversus hostes irruere, eos ad fugam statim spectare coegerunt. & quum Imperator reliquum exercitum ante produceret, reliquam quoque hostium multitudinem cum aliis fugientibus simul fugere compulit. accedentibus autem militibus & Scytharum mercenariis, Uzis, inquam, haud exigua Turcorum cohors in Romanos invasit, quos excipientes reflicti ad custodiam milites, & ante omnes Franci, cominusque congressi, & abunde præliari fuderunt; nulla ex Romanis legionibus quæ ibi positæ erant, Francis vel simplici impetu opem ferente. loterea quoque a persequendo redierat Imperator ad vesperam, oam crepusculo noctis constatum fuerat prælium. postridie vero publice pro tribunali sedens, captos hostes eatrema sententia damnavit, nemini prorsus parceos, ac ne ipsi quidem ipsorum Duci, tametsi multo pretio se redempturum pollicebator. Triduum vero in castris moratus Imperator, hoc prospero successu fartatus, pluribus hostibus 'aufugiendi liberam præbuit occasionem, ita ut ne a præda quidem sese abstinuerint. & inde profectus a tergo ipsorum incedebat, & bidui spatio a Melitene castris positis, statuebat' partem quamdam exercitus divisam relinquere, ut esset hostibus propugnaculum. Quod consilium quum minime generosum visum esset & inutile, mutata sententia recta ad Euphra-

tem contendit. ad cujus ripas tabernacula hostes posuerant, qui statim audito Imperatoris contra se motu, receſſerunt. Imperator autem recta ad Romanopolim contendens, & inde ad Chleat, proficiſci ſtudens, quodam in loco caſtra ponit; & Philaretum, (erat hic genere Brachamius,) ducem cum ſumma poteſtate declarat: Diviſo enim bifariam exercitu, fortiorem ipſi partem retribuit homini militarem prudentiam gloriole profitenti, ſed turpis ac diſſolutæ vitæ, turpiſſimeque vitam ſuam tranſigenti. quique cum Turcis varie pugnarat, ſed in maximi momenti rebus debellatus fuerat; & ideo contemptui habebatur; non tamen ab illis ſe continebat, ſed Imperium militare ob avaritiam & peregrinæ militiæ ſtipendia expectabat. Imperator vero ad partes magis Boreæ ſubjectas acceſſit, ut ibi nives & aquam frigidam, a quibus, quod eſſet corpore admodum calidus, ſibi temperare nequibat, inveniret. progreſſuſque per aſpera quædam & difficilia loca, ad locum quemdam Anthias nomine pervenit, herborum & tritici fertilitate præſtantem, quique haud mediocrem ſuppeditaret ibi commorantibus oblectationem, quippe quum illius terræ umbilicus eſſet. Inde Taurum montem, indigenarum lingua Muazarum appellatum tranſgreſſus, in regionem nomine Celzenem ſe contulit, itarum tranſmiſſo Euphrate fluvio præterfluente ac dividente, tamquam confinio, montam ipſum, & Celzenem. militres vero cum Philareto relicti ob adventum hoſtium terrore completi, animoque perculſi pone Imperatorem locis relictis ſequebantur, quorum ipſis cuſtodia fuerat commiſſa, quoad ad ea loca, quæ diximus Anthias vocari, pervenerunt; ubi quum hoſtes quoque a tergo apparuiſſent, turpi ſe fugæ vel ante certamen commiſere. & ad Imperatorem ſe e veſtigio contulere. ipſorumque impedimentis poriti ſunt adverſarii. hæc ita renunciata admodum perturbarunt Imperatorem, qui tum ſuorum cladem, tum hoſtium victoriam haud æquo ferebat animo, quos ni Imperatoris ipſius fama terrore complaſſet, ipſorumque impetum aliqua ea parte compreſſiſſet, nihil obſtitiſſet, quominus univerſam terram illam depopulati funditus evertiſſent. recedentes igitur recta in regionem Cappadocum ſolito more vehementer conrendebant, ac irinere in quæcumque inciderant prædantes, & cum omni exercitu in Iconii reſpublicam invadentes, quæ & virorum multitudine & domorum, atque aliarum rerum, quæ aſui ſunt, copia præſtabat. Imperator autem in Celzene, quum eos qui diſſipari fugerant, excepiſſet, ne ab Armeniis, quod deſerti eſſent, perirent, pona hoſtes redibat. quumque judicium inter ducem & militres conſtituiſſet, nulli parti litem adjudicavit, quum hoc ſolum exploratum haberet, excepto Imperatore, nihil aſſe aliud quod Romanis conflare bellum poſſit, quod maxima para exercitus ante defatigata ſit, & quod duces velint val ob exiguos proſperos ſucceſſus, maximos ſibi & ſuis honores & præmia ſpondere: tum etiam quod alii minus alacres ad ſtrenua & virilia facinora patranda reddantur. quod

Edit. Pariſ. pag. 832.

A τὰς ὄχθας αὐτῶ ἐπελωμένοι οἱ πολέμιοι. οἳ δ' αὖτις τὰ πυθόμενοι τὸν τῶ βασιλέως κατ' αὐτῶν κίνησιν, ἀνεχώρησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς διὰ Ῥωμανοπόλεως ἐλαύνων, κἀκεῖθεν πρὸς τὸ Χλέατ ἀφικέσθαι βουλόμενος, ἐν τινὶ τόπῳ κατεστρατοπέδευσε, καὶ τὸν Φιλάρητον (ἦν δὲ τὸ γένος Βραχαμίων τὸ γένος.) στρατηλὸν ἀναδείκνυσι. διελὼν γὰρ δίχα τὸν στρατὸν, τὸ ἡμίσεσπερον αὐτῷ ἐπιτίθησιν, αὐτὸς δὲ στρατιώτῃ μὲν αὐχοῦντι περὶ τοῦτο, κενῷ δὲ βίῳ καὶ ἀπρεπεῖ συγχαίροντι, καὶ αἰσχίστῳ τὸν βίον διεξιόντι, ἐπιτρέπει, ἐν τοῖς μεγίστοις δὲ κατεπολεμοῦντι, καὶ ἐξ ἧσσόν τινος καταφρονουμένου, ἐν μὲν δὴ ἀπεχομένῳ τούτων, αὐτὸν ἐπιτρέχοντι τῇ ἀγωγίμῳ ἐξ φόβον λοιπὸν ἐς φιλοτιμίας ὑπόθεσιν. ὁ δὲ Βορειοτέρων μεριῶν ὁ βασιλεὺς ἐπελάβετο δὴ ὑρίων χώνης καὶ ὑδάτων ψυχῶν. ἀπρακτῶν δ' εἶχε τῶν, τὸ σῶμα καυστικὸν ἐξ θερμαινόμενος. διελθὼν δὲ ἐξ τραχυτόπων καὶ δυσβάτων τόπων, οὓς τινα τόπον λεγόμενον Ἀνθίας κατέλαβεν. πυρόρους δὲ ὁ τόπος καὶ σιτοφόρος, καὶ ψυχαγωγία ἀ μικρὰ τῆς ἐν τῷ καταίρουσι, καὶ ὄντι ὀμφαλὸς ἐκείνης ἡ γῆς. ἐκεῖθεν δὲ τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος, τὸν ὑπερβὰς, εἰς ἣ Κελτζιλοὺ λεγομένου χώραν κατέλαβεν, τὸ δέμπραν ἐξβὰς ἡ Εὐφράτου ποταμὸν περαρρέοντα καὶ διαιροῦντα τὸ τε ὄρος καὶ νῦν Κελτζιλοὺ, ὥσπερ μεθόριον. οἱ δὲ μὴ τὸ Φιλαρήτου καταλειφθέντες στρατιῶται, ἐξ ἐπιφανείας τῆς ἐναντίων πτοίας πλαθέντες, καὶ τοὺς ψυχὰς καταπεπληγότες, κατέπιπτον τὸ βασιλέως ἐβάδιζον, τοὺς τόπους ἀφέντες, ἐν νῦν φυλακὴν ἐπεβάπτισαν, ἕως οὗ τοὺς ἐρημίτας Ἀνθίας καλούμενον. ἀφανὲς δὲ τῆς πολεμίων φανέντων ἐξ ὑραγίας, αὐχρᾶς νῦν φυγὴν ἐς ἀρὸ τὸ ἀγωνίσματος ἔλεσθαι, καὶ πρὸς ἣ βασιλέα οἷς ἣ Κελτζιλοὺ καταλαβὸν ἐπαθεῖς. τοῖς δὲ γε τόπων ἀπορίαις οἱ ἐναντίοι γεγόναει νύμφη. παῦδ' ὕπως ἀγγελθέντα πολεμὼ ἐνέπεσε τῇ βασιλέα ἣ ἐναγώνιον θόρυβον, ἐπί τε τῇ τῆς εἰρήνης ὕπτῃ, καὶ τῇ τῆς ἐναντίων ὑπὲρ ἀ φρενῶς σκυθρωπάσαντι. ἣ δὲ μὰ ἀ τῶ βασιλέως φήμα αὐτὸς πεισθεῖς κατεφρόνησεν, ἣ νῦν ὁρμὴν αὐτὸν πρὸς διωκόντων. ἐδὼ δὲ τὸ καλὸν σύμπασαν αὐτὸς νῦν γῆν ἐκείνην καταλαβεῖν ἣ ἐξολοθρῶσαι. ὁπιθόρμητοι δ' γενόμενοι, διὰ τῶ Θέματος τῆς Καππαδοκῶν κατὰ τὸ εἰσθισμένον ἀκρατῶς ἤλαυνον, καταλαίζομεν μὲν τὸ προσυχὸν ἐξ ὁδοῦ. ὁρμῶντες δὲ παντρανῆς κῆ τῆς τῶ Ἰκονίου πολιτείας. ἐὼ δὲ πλῆθος τε ἀνδρῶν ἓ εἰκῶν ἣ τῆς ἄλλων χρησῶν ἣ ζηλωτῶν ἐξφόρητα. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν Κελτζιλοῦ τοὺς ἀποφυγόντας ἀπορίᾳ ὑποδεξάμενος, οὓς ἂν μὴ ὑπὸ τῆς Ἀρμενίων ἐξ ἐρημίας ἀπόλωνται, κατέπιπτ τῆς ἐναντίων ὑποφόρων ἐγίνετο. ἣ δείσιν δὲ μεταξὺ τῶ τε ἡγεμόνος ἣ τῶ συὼ αὐτῆ καθίσας, ὑδοὶ μέρει νῦν νικήσας ἀπέδοτο. ἐξγνωσθέντος τῶν μὲν ἀκεραῖος, ὅτι πλὼ τῶ βασιλέως ὑδὲν ἐχι τὸ σωσεῖν τοὺς Ῥωμαίους τὸν πόλεμον. διὰ τε τὸ προπατορᾴδαι τὸ πλέον τῶ στρατῶ, ἣ διὰ τὸ νῦς ἡγεμόνας ἐθέλειν καὶ ἐπὶ μικρᾶς ἣ ταῖς τυχούσας εὐτυχίαις ἐαινεῖς ἓ συγχωρεῖν μεγάλα τὰ μέγιστα τῆς ἀξιωμάτων καὶ φελοτιμιῶν. δὶ ἃ ἣ τοὺς ἄλλως ἀπροθύμους εἶναι πρὸς τὸ γενναῖόν τε ἣ ἀνδρικὸν ἐξεργάζεσθαι.

ὁ παρὼν τῷ βασιλέως υἱὸς ἂν ἔχοι χώρην γενέσθαι, αὐτὸς δὲ ἑαυτῷ ἐπισκοπῶν τοὺς γινομένους, τῷ πάντα καθορῶντας ὁσημέραι, τῷ τοὺς πονοῦντας ἀναλόγως ἀμειβομένῳ τῶν καμάτων. ὁ δὲ βασιλεὺς ἤδη τι Κολωνείας τῷ τῶν Ἀρμενιακῶν θεμάτων μέχρι Σεβαστείας σὺν τῷ στρατεύματι διελήλυθεν. ἐκεῖσε δὲ μαθὼν ὡς οἱ Τοῦρκοι ἐπὶ Πισιδίαν τῷ Δυκαονίαν ἐλαύνοντες, ὡς εἰς σπουδὴν ἐκστείλαντες τὸ Ἰκόνιον, ὥρμησε τῷ αὐτὸς κατ' ἴχνη, αὐτῶν ἐλαύνειν μέχρι τῆς λεγομένης Ἡρακλείας Κομοπόλεως, ἐν ᾗ μαθὼν ἤδη καταπεφευγέναι αὐτοὺς τὸ Ἰκόνιον ἀπαρας, διώκειν τῇ αὐτὸ ἐπιδιώξων, ἀπόμοιραν μέν τινα τῶν παγκάλων ἐπὶ Κιλικίαν ἐξέπεμψεν ἐπισθησομένην Καταπείῳ τῷ τῆς Ἀντιοχείας δουκὶ, ἀνδρὶ γενναίῳ τῷ πολλὰ ἐπιδεξαμένῳ τε τῆς ἀρετῆς προτερήματα πρότερον, δεξαμένῳ τε εἰς Μοψικίαν ἀπαντῆσαι τὸ πάχος. (ἐκεῖσε γὰρ προσδεκᾶτο οἱ Τοῦρκοι διελθεῖν,) κἀκεῖ προσμένειν αὐτὸς, τῷ παντὶ τρόπῳ λυμαίνεσθαι. διελθόντες πόνῳ ἤδη τῆς τε Σελευκείας ὀρέων εἰς ἢ τὰ Ταρσοῦ πεδία, κατεστρέψαντο. ἔνθα παρὰ τῶν Ἀρμενίων συγκυρήσαντες, πᾶσαν σχεδὸν τὴν λείαν ἀπέβαλον. οἱ δὲ πολέμιοι μαθόντες ἢ τῶν Ῥωμαίων ἐς Μόψου ἐσίῃ παρεμβολὴν, μηδὲ μικρὸν χρονίσαντες, διαπαυσαντες δ' ἑαυτοὺς ἐν τῇ Βαλτολιβάδι ὡς ἐνὸν ἦχον ἤδη ἢ νυκτὸς. ὑπερβάντες δὲ τὸ Σαρβαδικὸν ὄρος, τῷ εἰς τὰ τῆ Χάλεπ σὺν σπουδῇ ἐπελάσαντες ἕδρα, τῷ ἢ κίνδυνον μόλις ὑπαλύξαντες. ἀνία δὲ κατῆχε ἢ βασιλέα, ἀκροκτισάντων τῶν ἐν Μόψου ἐσίᾳ· κατασὰς γὰρ τῇ αὐτὸς υἱὸν τὸν ἐν Σελευκείᾳ Κλαυδιοπόλεως, ἐποιεῖτο περὶ ἢ πάνυ ἐμεμαθήκει φυγῆς, δουγὸς, ὀπιδόρμιτος γέγονεν ἐπὶ τῷ Βυζαντίου, ἐπαγόμενος, ὡς ἤδη λοιπὸν ἐν τῷ μητροπόλει ἐπισάντος· καπηλεύων ἕτερον λαὸν ὄπιθεν, ἤδη τῷ τῷ ἑτέρᾳ Τούρκοις καπηλεύεσθαι ἢ Ῥωμαϊκῷ γῇ, κῇ φατρείας τῷ μοίρας διαιρουμένους τῷ καταρίζοντας λωποδυτῶν τρόπον τῷ κλεπτῶν, τῷ τὸ προσυχὲν ἅπαν ἀφαιρίζοντας ἐν λαίζοντας. δι' ἃ τῷ δυχερὴς ἦν τύπου κώλυσις, πάσας ταῖς ὁδοῖς ἐρημώσαντας, τῷ στρατεύματος αὐτῶν καθ' αὑτὰ μεμοιρωμένων, μὴ δυναμένων ἀντιῆναι αὐτοῖς. τῷ ᾗ βασιλέως αὖθις μὴ οἷόν τε ὄντος μεζίζεσθαι, ἀλλ' ἐνὶ παρόντος τόπῳ. οἰσόντος ᾗ αὐτῷ εἰς ἢ βασιλίδα, ἐπ' οἴκου τῷ τὸ λοιπὸν στράτευμα γέγονεν. ἐνδεκτίωνος ἐγδόης ἐνισαμένης τῷ χρόν. ὅτῳ τῷ μέγιστον ἱερὸν ἐπυρπολήθη τῶν Βλαχερνῶν ὅως ἐδάφους. ἐπεὶ δὲ τὸ ἔαρ ὑπεφαίνετο ἤρξατο· ἐσκέψατο παρεῖναι νῷ βασιλίδι ὁ βασιλεύς. προελέγετο δὲ Μανουὴλ πρωτοπρόεδρον ἢ Κομνηνὸν, τῷ πάντα τιμήσας τῇ τῶν Καυροπαλάτου ἀξιώματι, στρατηγὸν τῷ ἀρχηγὸν τῶν στρατεύματος ἀναδείκνυσι. τὸ δ' ἐντεῦθεν τὰ προσάντη τῷ δύχρῳ τῷ λυπρὰ τῇ βασιλείᾳ Ῥωμαίων προστεύρησεν. ἐξιὼν ὅων ὁ προβεβλημένος εἰς πάντα, οὐ τῷ νέος ἢ ἡλικίαν ἐτύγχανεν, ἀλλά γε πεπλανημένον ἴδιόν ἢ μεμφαιτῶδες ἐργῶν κατεφαίνετο, πολλῷ δὲ τῶν εἰκότων λόγον ποιούμενος· τὰς γὰρ δυνάμεις σωνθροισθεὶς, πασίῤῥωμος τῇ Καισαρείᾳ ἐπεδήμησεν, ὑ τῆς εὐνομίας μόνον, ἀλλὰ τῷ τὰ στρατῷ φροντίζων προσηκόντως, τῷ τοὺς ἀδικοῦντας τῷ στρατιωτῶν ἐκτίσων προσίμοις κατηρχεν. πολέμιος δὲ τισιν ἐντυχὼν, νικᾷς κατεφάνη, τῷ τῶν περὶ αὐτὸν ὑπόδοξίαν ἤδη πλατυσμὸν δηλωσίζετο. πωωθαούμενος δὲ παντὶ ὁ κρατῇ αὐθυμῶν μὲν

Curopalat.

quidem præſente Imperatore fieri nequit, quum ipſe rebus præſens, omniaque qua idie conſpiciens, laborantes pro rata laborum parte remuneraretur. Imperator autem per coloniam & Armeniorum regionem uſque ad Sebaſtem cum exercitu profectus eſt, ubi quum cognoviſſet Turcos ad Piſidiam & Lycaoniam adventare, eo conſilio ut Iconium peterent, ipſe quoque extremum agmen eorum inſequutus uſque ad Herculis Comopolim, ita dictam, pervenit. ubi quum didiciſſet, ipſos everſo Iconio proficiſci, veritos, ne ſe ille perſequeretur, partem quamdam legionum in Ciliciam miſit, quæ cum Cataturio Antiochiæ duce conjungeretur, viro generoſo, quique virtutis prius multa documenta dederat, ut ea acceptæ, primo quoque tempore ad Mopſueſtiam occurreret, quo Turci adventuri exiſtimabantur, ibique eos expectans, omnibus modis offenderet. prætereuntes igitur per Seleuciæ montes ad Tharſi planitiem, jaculis confecti ſunt. ubi ab Armeniis comprehenſi, omnem fere prædam amiſere. at hoſtes cognitis Romanorum caſtris ad Mopſueſtiam, ne parum quidem commorati, quum ſe ipſos in Baltolibade pro viribus refeciſſent, noctu abierant, & ſuperato Sarbadico monte, ad fines Chalep ſummo ſtudio vix evitato periculo conceſſere. moleſtia afficiebatur Imperator, quod *Edit. Pariſ. pag.* 833. ii, qui Mopſueſtiæ erant, otioſi degereot. quumque recta Claudiopolim in Seleuciam profectus, ibi de ipſorum fuga didiciſſet; deſperatis rebus reverſus eſt Byzantium, adhibita celeritate, quod jam autumnum appeteret, relicto altero exercitu, eo quod alii quoque Turci per tribus, & curias diviſi, Romanorum terram excurſionibus depopularentur, latronum, ac prædonum more. omniaque in quæcumque inciderent, demolirentur: quibus de cauſis difficultet probiberi poterant, ſi quidem omnibus viis infidiabantur, & exercitur ipſorum per ſe ſoli relicti non poterant reſiſtere. Imperatotis vero exercitus dividi nequibat, ſed uni loco tantum intererat. quum vero regiam urbem ipſe ingreſſus eſſet, reliquus quoque exercitus domum ſe recepit. Indictione octava anno ϛϡϡ ϛϟϡ LXXVIII. quando etiam maximum Blacherarum templum incenſum eſt, uſque ad ſolum: ubi vero ver appetiit, decrevit Imperator ad regiam urbem accedere, delectumque Manuelem primum præfectum Comnenum, & eo honore decoratum ut Curopalates eſſet, ducem & principem totius exercitus declarat. Quæ deinceps conſequuntur, moleſta ac difficilia, & laboriosa Romanorum Imperio accidere. Egreſſus igitur is, qui ad hoc munus delectus fuerat, etiamſi ætate juveois eſſet, attamen nullam facinus in quo erraverit, aut quod juvenili ætati condonaretur, patravit, immo multa habita eorum quæ decerent ratione coactis copiis totis viribus ad Cæſaream profectus eſt, non æquitatem tantum, ſed etiam populum curans decenter, & peccantes militet debitis afficiens pœnis: quumque in quædam prælia incidiſſet, victor evaſit. Jamque ſuam gloriam dilatare contendebat. quæ quum audiret Imperator,

lætari quidem videbatur, ſed invidiam diſſimulabat · attamen ut Hierapolis obſidionem cito ſolveret, & commeatus inopiæ ſuccurreret, non minimam exercitus partem in Syriam juſſit abire · hac ratione ducem ea potentia, quæ inde proficiſcebatur, defraudavit: qui quum profectus eſſet cum reliquis ſibi copiis, & ad urbem caſtra locaſſet; quædam Turcorum manus, adverſus quos egreſſus fuerat Curopalates, acceſſit, quumque fugæ ex compoſito ſpeciem præbuiſſent hoſtes, ubi diſſipati Romaei eos perſequebantur, repente cooverſi, ſibi victoriam comparunt, & ideirco multis captis pluret quoque gladio confecit ſunt · *Edit. Pariſ. pag. 834.* & cum aliis captus eſt & Curopalates, & caſtra omnia expugnata, capra ac directa · ac niſi propinqua urbs plures ſervaſſet, funditus interiiſſet omnis Romana ætas, quæ ad hoc bellum concurrerat. Hæc fama quum perveniſſet ad Imperatorem, ingenti cum dolore affecit, qua vix audita, altera quoque velocior & multo magis penetrans perlata eſt, quæ nunciaret Turcos Rempublicam Chonenſem, & ipſum celeberrimum inter miracula & dona principis militiæ templum armis occupaſſe, atque omnia illic eæde & cruore completa, multaſque contumelias a debacchantibus templo illatas, ipſumque maxime venerandum templum equorum ſtabulum effectum, & quod indigniſſimum erat, neque hiatus cloacas, ubi præterfluentes flavii eo derivati per principis exercitus antiquum adveorum, & divinum miraculum, tamquam per præceps fluxum habent ejuſmodi qui conſiſtere nequit, quique admodum celeriter currit, non potuiſſe eos qui illuc confugerant ſervare evitato periculo: immo, quod nunquam ante acciderat, ita abundaſſe aquam, & veluti abſorpti fluminibus omnes penitus qui eo confugerant, diluvio & inundatione oppreſſiſſe, & ſub terra demerſiſſe. Hæc igitur ad alia nunciata ingentem nobis animi dolorem & cruciatum attulere, reputantibus quod acciderat eſſe divinum portentum, & iram atque indignationem Dei, quum non hoſtes modo, ſed ipſa quoque elementa nobis repugnarent · prius enim tot nationum concurſus & concitatio, & eorum qui ſub Romanis degebant defectio, ira divina quidem evenere, ſed contra hæreticos, qui Iberiam, & Meſopotamiam uſque ad Licandum, & Melitenem, & finitimam incolunt Armeniam, Judaicamque Neſtorii & Acephalorum colunt hæreſim, (etenim plenæ ſunt hæ regiones hujuſcemodi pravæ opinionis:) ſed ubi orthodoxos quoque tavaſie calamitas, omnes qui Romanorum cultui addicti eſſent quo ſe verterent neſciebant, reputantes & ipſorum menſuram perinde atque olim Amorræorum impletam eſſe, & tunc credentes non tantum rectam fidem requiri, ſed & vitam fidei reſpondentem; quare utrique & in fide videlicet errantes, & in vita offendentes, atque claudicantes, pari ſupplicio affecti ſuot; (qui enim ſecit & docuit, hic beatus cenſetur ·) His auditis Imperator, ſummo ſtudio, & animi alacritate quamprimum egredi, & ſuæ regioni opem ferre cupiebat · Sed a conſiliariis, & ignoratione multitudinis hoſtium prohibebatur. Hi erant Nicephorus Palæologus, vir honeſtiſſimo loco natus, *V. Matth. cap. 3. n. 19.*

A ἔφασκε, ἀρύσας ἐν ἑαυτῷ τὸν φθόνον. ὅμως δ' ὅπως ἴσα ἡ τῆς Ἱεραπόλεως πάχλυσις πολιορκίαν, ἧς ἡ σιτοδεία παραμυθήσηται, μοῖραν οὐκ ἐλαχίστην ἀποτεμόμενος τοῦ στρατοῦ, καὶ ἐφ' οἷς ἀπολθὼν διαβέβηκεν, ἧς δὲ τῶν ἔμπροσθεν ἡ τοῦ τόπου ἰσχὺς ἡ στρατηγὸν διετήρησεν. οἷς δὴ Σιβάσσιαν παραγενόμενος καὶ τῇ ὑπολελειμμένων δυνάμεων, ἧς πρεσβύτατον στρατοπεδάσαντος, ἐπιθέμενοι πλῆθος Τουρκικὸν. ἐξέρει γοῦν κατ' αὐτῶν ὁ Κυροπαλάτης. φαντασίαν δὲ φυγῆς παρεχομένων τῶν πολεμίων ἐκ τοιούτου, ἐπεὶ διασκεδασθέντες οἱ Ῥωμαῖοι, ἰδίωσαν, ἐπιφορὰν αἰφνίδιον ποιησάμενοι, παλίνδρομον τὴν νίκην εἰργάσαντο. διὸ καὶ πολλοὶ μὲν ἐάλωσαν, πλείους δὲ καὶ μαχαίρας ἔργον γενόμενοι. συναλίσκεται δὲ καὶ αὐτὸς τοῖς ἄλλοις ὁ Κυροπαλάτης, καὶ τῆς παρεμβολῆς ἅπάσης παράσασις καὶ ἅρπαγὴ ἐξαπύλδοις γίγνεται. καὶ εἰ μὴ τὸ ἄστυ πλησίον ἦν τῆς πλείας διέσωσεν, ἐκινδύνευσεν ἂν παντρατιᾷ ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων ἡλικίας, ὅση πρὸς ἡ ἐκπύθα ταχρατείαν συμέβαμε. τῆς φήμης δὲ καταλαβούσης ἡ βασιλέα, πολλὴ τις ἀνία κατέχει αὐτὸν. μήκωνι δὲ χυδὲν πάντες ἐκκαμόντες, ἔπρα ἐπύθοντο ἔξυπρα τὴν τοιαύτην φαμὲ πόλιν, τοὺς Τάρκας ἀπαγγέλματα ἡ ὑπ Χώνας πολιτείαν καὶ αὐτὸν ἡ περιβόητον ἐν θαύμασι ἑ ἀναθέμασι τὸ ἀρχιστράτηγα ναὸν καταλαβόντας ἐν μαχαίρᾳ, καὶ φόνῳ μὲν ἅπαντα τὰ ἐκεῖσε πλησθῆναι καὶ λύθρα · πολλὰς δὲ ὕβρεις τῇ ἱερᾷ ἐμπαροινηθῆναι, ἐκπῶνα τὸν πάνσεπτον ἡρτασαμένους ναόν. ἑ τὸ δὴ χειλιόπορον, μηδὲ τοὺς τὰ χάσματος ἀραγγας, ὃν ὥσπερ οἱ παραμείσαντες ποτμοὶ ἐκεῖσε χωνδόμενοι δια ἡ τῶ ἀρχιστράτηγα παλαιὰς ἐπιδημίας καὶ θεοσημείας, ὡς διὰ ῥαπὶς ἀφεπαῖ τὸ ῥοῦμα καὶ λίαν δίδρομοῦ, ἔχοντ τὰς ἀναπτοφλόγας ἐξωπῆσαι ἑ ὑπαλύξαι ἡ κίνδιναν, ἰσχύσαι· ἀλλ' ὥσπερ ἡ γέγονέ ποτε, πλημμυρῆσαι τὸ ὕδωρ, καὶ οἷον ἀναρροιβδῆσαι, καὶ ἀνιφίξασθαι, καὶ πάντας ἀρδὸν τὰς καταπτοφλόγας κατακλύσαι, καὶ διὰ ξυρᾶς ὑποβρυχίως ποιήσασθαι. ταῦτα τοιγαροῦν ἐπιδιηγηθέντα πολλοῖς ὀνῆσαι τὸν ἀθυμίαν ἡμῖν λογιζομένοις, θεοσημείαν εἶναι τὸ γεγονὸς, καὶ μῆνιν ἑ χόλον Θεοῦ, ὡς μὲ μόνον τῇ πολεμίων, ἀλλὰ ἕ τοιχείων ἀντιμαχομένων ἡμῖν. ἀφορμὴν δὲ ἡ ποιαύτη ἡ ἐθνῶν ἀπόστασις, καὶ ἡ ὑπὸ Ῥωμαίοις πλαιόντων ἀσεβημάτ, ὀργὴ μὲν ἡ Θεοῦ. καὶ ἡ αἱρετικῶν δὲ, οἵ ἡ Ἰβηρίαν καὶ Μεσοποταμίαν μέχρι Λυκαονῶν καὶ Μελιτηνῆς, ἑ ἡ παραπεμπόλιν οἰκοῦσιν Ἀρμενίαν, καὶ οἱ ἡ Ἰουδαϊκὴν τὴ Νεστορίᾳ καὶ τῆ Ἀκεφάλων δρησκεύουσιν αἵρεσιν. καὶ ὅπ πλάνησιν αἱ δὲ καὶ χώραι ἡ ποιαύτης κακοδοξίας. ἐπὰν δὲ καὶ ἡ ἑ ὀρθοδόξων ἅψατο τὸ δεινὸν, ἐν ἀμηχάνοις ἦσαν πάντες οἱ τὰ Ῥωμαίων θρησκεύοντες, πτοηθῆναι καὶ τὸ αὐτῶν μέτρον, οἷα ἑ τὸ τῶν Ἀμορραίων, λογιζόμενοι, καὶ πιστεύοντες τότε, οὐκ ἀρκεῖ μόνον πίστις ἀπαιτεῖσθαι ὀρθὴ, ἀλλὰ καὶ βίος τῇ πίστει μὴ ἀνθέσαρμος. διὸ καὶ ἀμφότερα, ἅ, τε περὶ ἡ πίστιν σφαλλόμενος δηλαδὴ, καὶ ἀ περὶ ἑ βίον ὑποσκάζων καὶ χωλαίνων, ἐν ἴσῃ τιμωρίᾳ καθίσασθαι. ὁ δὲ ποιμὴν τὴ διδάξας ἐπαινεῖται καὶ μακαρίζεται. ταῦτα ἐνωτισάμενος ὁ βασιλεὺς, προθυμίαν μὲν εἶχεν, ὅτι αἰτίαν ἐξορμήσας, καὶ τὴν ἰδίαν χώραν βοηθῆσαι· ἀπείρητο δὲ παρ' τῶν συμβούλων ἑ τὸ ἀγνοεῖν τὸ πλῆθος τῆ ἐναντίων. ἦσαν δὲ ὅ, τε Παλαιολόγος Νικηφόρος ἀ ὑπέρτιμος,

Digitized by Google

τῆ τῆ φιλοσόφων ὕπατος Κωνσταντῖνος ὁ Φιλὸς, τῆ ἐπὶ πᾶσιν ὁ Καῖσαρ ὁ τῶ προββασιλδιάνος συμπαμος· οἳ ὅσον μὲν ἐπ' αὐτοῖς, οὐδὲ ζῆν ἤθελον αὐτόν. βαρὺς γὰρ ἦν αὐτοῖς ἡ βλεπόμενος λίαν αὐτῷ ἀντιχθονούμενος, ὡς ἀνδρὶ γενναίῳ καὶ θυμοειδεῖ, καὶ τοῖς ἐφέδροις ἐβασιλείας ἔχοντι, τοῖς παῖδας φημὶ τοῦ δεκὸς. ὅμως δ' οὖν ἐκ τῆς προφανοῦς ἐβουλεύοντο συμβουλεύειν αὐτῷ τὰ ἀσύμφορα. μεθ' ἡμέρας δὲ τινας ἦλθε καὶ ὁ Κυροπαλάτης Μανουὴλ ἐπαγόμενος μεθ' ἑαυτοῦ τὸν κατασχόντα αὐτὸν Τοῦρκον ἐκ ἄκοντα, ἀλλ' ἑκόντα τελῶ ὑπὸ τὸν βασιλέα δηλοῦσι αἰρετιζόμενον. διαμενὼς δ' ἔχοντος τῆς Σελτάνι πρὸς αὐτὸν ἧς τινα συμβάντα αἰτίαμαπαι, στρατιὰν κατ' αὐτοῦ μετὰ τινος στρατάρχου ἐξαπέστειλε, παντὶ ζόκῳ ἐλεῖν αὐτὸν μηχανώμενος. ὁ τῆ φόβῳ καταπεσὼν, τῆ βασιλέα καταφεύγει, καὶ προσδρος παραυτίκα πεπίμπται. ἰὼ δὲ τὸ μὲν φαινόμενον ἦν, πυγμαῖος ἦ χαῖδν ἡλικίαν. ἦ τῶν ὄψιν Σκύθης καὶ ἄχαρις. δίοπερ δὲ αὐτὸν ὁ Βασιλεὺς, συμβαλέσθαι αὐτῷ τῆ Τούρκων ἐλπίζων, καὶ τῆ προκειμένῃ στρατιᾷ. καπέλογον δὲ τῶν στρατιωτῶν ποιησάμενος. ἀρτι τῆς ἔαρος ὑπαρχούσης, ἐξεπεμψθησαν εἰς τὰ τῆ Ηρείου παλάτια καταγωγὰ περὶ αὐτὸν τῶν ἡμέραν τῆ ὀρθοδξίας, τῆ πρὸ αὐτῆς ἡμέρᾳ τῶν ἑορτῶν χαίρων τῆ ἐν στρατῆ καὶ τῆ συγκλήτῳ διανεμόμενος, ἃ δὴ χρυσίν πᾶσαν, ἀλλὰ τὸ εὐδαῖον συνεκοῖς ὑφάσμασιν ἀναπλουσάμενος. ἐξεπιραπμένη δ' αὐτῷ πτερυγὰ τῆς ἀ πάνυ λαμπρὰ, πρὸς τὸ μέλαν δὲ πλέον αὐτῆς ὑποφαίνουσα, ποθὲν ἐπαμένη ἦ φόρυτον ἦ βασιλέα ἔμπορο πτερωτοῦτο, ἕως εἰς αὐτὸν ἐκεῖνον καθεδεῖσα. χερσὶ ἦ αὐτῷ προσῳδοῦ. κἀκεῖνος τούτων τῆ βασιλέδι ἀντιμισθὸν ἐν τοῖς ἀπορρήτοις παρὰ τὸ εἰωθὸς ἐπομνησάμενος διά τινας θρύλους γυναικείας καὶ ἀκκισμούς. ἐδόξεν ὧν ἡ πτερυγὰ σύμβολον ἡ χρησὸς ἐκβάσεως αὐτῷ τῆ λαβόντι, καὶ πρὸς ὃν ἔγαλπε. ἀλλ' ἐκείνη πτερωτῶς χῶσα τῆς θρύλλου, μεταμεληθεῖσα πρὸς ἦ βασιλέα ἀφῖκτο, ἦ συναπεκόμισεν ἐκδύσασα, καὶ αὐτὸν ἐπὶ ἦ ἐκστρατείαν προπέμψασα. ἐκεῖθεν ὧν ἀπάρας ὁ βασιλεὺς, ἐκ εἰς Νικαίαν, οὐδ' ἐς ὑπατείας χωρίοις τισὶ βασιλικοῖς προσωρμίσατο, ἀλλ' ἐς Ελευσῖνα, ὧν οἱ ἐγχώριοι ἀγροικικώτερον κεκλήκασιν Ελευσίνολιν. ὃ καὶ αὐτῷ οἰωνὸς ἡ χρησὸς ἔδοξε. σωλῆνα γὰρ τινὰ ἔπρον. τὸ γὰρ σωλήχον ἦ βασιλικὸν σκηνὸν μέγιστον ξύλων καπαγὸν, πτερὰ αὐτῷ αἰρετῶν παρεσκεύαστο. ὅμως δ' ὧν οὐδὲ πρὸς ὀλίγον ἡ τῶν ἀνθρώπων ἀβελπρία, τῆ ὡς οἱ ἐκ εἰκῆ, καχεξία, ἦ τὸ ἐν τῆ δυσὶν πίστε ἄπιστον ἦ ἀσύμβλητον ἐβλήθαι ἐθέλουσι, τῶ χρεὼν ἐμποδίζοντος παταχῦ, ἦ μηδ' αὐτῷ παρὶ χομένου συμπάθειαν, πρὸς ὃν ἐκποιήσειν ἔμελλον. πρῶτα τοίνυν ὁ βασιλεὺς, ἦ τῆς ἴρας προσαπέρα πρόῃρχετο, ἕως τῆ τῶν ἀνατολικῶν ἐπαρχίᾳ προσίβαλε, φεσδυλίᾳ παρὰ τὸ εἰωὸς πρὸς πάντας συμπεχόμενος. συμεῖς δὲ, ὡς ἐοικε, τὸ συμπεχὶς σῆμ προηγούμενον συμεῖον εἰς αὐτὸν ἐκτασάξον, ἐκ ἐν σκλωῆ, οὐδ' ἐν πεδίοις, ἀλλ' ἐν γυλόφοις ἦ δωματίοις ἐποιεῖτο τὸν καπασκίνωσιν. ἐνθα δή τι ἦ συμβὸ ἐκ ἔλαττον εἰς κακοδαιμονίας οἰώνισμα. πῦρ γὰρ ποθὲν ἐνεχθὲν, τοὺς δόμους ἐν οἷς ὁ βασιλεὺς ἐσκήνωτο, καπνωθέντος, ἐν οἷς συγκαπανθῆσαι ἔπποι τε ἦ ἡνιοχικὴ βασιλικὴ, ἦ χαλινὰ τῆ ἄλλων πολὺ ὑπερφέροντα, καὶ τὰ πυρὸς ὅλου γενέσθαι παραπάλαμα. οἱ δ' ἵπποι ἡμιθλιπτοι κα-

& philosophorum princeps Constantinus Pielius, atque in primis Cæsar illius qui antea Imperaverat, cognatus, qui quantum in ipsis erat, ne vivere quidem eum cupiebant, quod sibi gravis esset, & valde eum oderant, ut virum generosum ac fortem, quique regni adsessores haberet Ducis filios; attamen operte verebantur ipsi inutilia consulere. aliquot post diebus venit item Manuel Cyropalates secum adducens Turcum illum a quo detentus fuerat, non invitum, sed sponte se in servitutem Imperatoris dedicantem. nam quum Sultanus erga ipsum inimico animo esset, ob quasdam causas exercitum adversus eum cum quodam duce miserat, id moliens ut eum quovis modo caperet: cujus metu ille commotus, ad Imperatorem confugit. statimque eo honore affectus est, ut præses esset. erat autem specie juvenis, statura vero fere pygmæus, & facie Scytha & ingratus. deliguit autem ipsum Imperator, sperans fore ut cum Turcis & adversario exercitu ille pugnaret, habitoque delectu militum, appetente vere trajiciens exercitum, ad Friorum palatia perducitur ipsa die Orthodoxiæ, quum pridie exercitui & senatui largitionem annuam fecisset, non eam totam auro, sed, quod deesset, sericis velis supplevit: quum vero ipse trajiceret, columba quædam non admodum alba, sed maxima ex parte nigra alicunde volans, circum triremem quæ vehebat Imperatorem, volitabat quoad ad ipsum illum deveniens, in ejus manus desiaxit, quam ille Imperatrici misit in palatium præter morem commotanti ob quasdam muliebres delicias, & simulationes. Ex vita est igitur columba symbolum haud boni eventus, cum ipsi qui ceperat, tum illi ad quam missa fuit. Verum Augusta cum præter modum se deliciis tradidisset, tandem pœnitentia ducta ad Imperatorem venit, ut precibus adhibitis, eum ad exercitum educendum præmitteret. Illinc igitur profectus Imperator, non Neocomi, neque in locis quibusdam regiis classem in statione habuit, sed Elenopoli, quam indigenæ rusticæ Eleinopolin appellant, quod ipsum quoque augurium haud optimum visum est. accidit etiam nescio quid aliud: nam maxima navis quæ continebat regium tabernaculum, consrafta, statim illud corruere fecit: Veruntamen ne ad unum quidem horum hominum stultitia, & ut ita dixerim depravatio animi, & importuna atque inutilis non credendi pertinacia respicere voluit fato impediente & ei sensum omnem auferente in quem ea omnia deventura erant. progressus est igitur Imperator, & ulterius in Orientis regionem procedebat, quoad in præfecturam Orientis pervenit; In omnes, præter id quod par erat, mira parcus, Intelligensque ut verisimile est, crebra illa præmonstratæ signa ad se pertinere: non in tabernaculo, neque in planis locis, sed in tumulis & domunculis habitabat, ubi etiam aliud quoddam non minus infortunium portendens accidit prodigium. Ignis enim nescio unde delatus, domos in quibus commorabatur Imperator incendit, ubi combusti fuere equi, & regiæ vestes equorum, & frena aliis longe præstantia prorsus ab igne consampta sunt. E-

Edit. Paris. pag. 833.

pag. 836.

* Io. Δυμᾶς, aut ἐγὼ.

qui varo semicombusti ab exercitu conspecti miserandum spectaculum præbuere. quum vero Sangarium, ubi hæc accidere per pontem, qui Zompi dicitur, transiissent, suas copias in unum cogere cœpit, ob Barbarorum irruptionem dissipatas. quum igitur ex iis quantum voluit coegisset, reliquos milites ac duces manipulorum dimisit. milites quidem ut superioribus cladibus confectos, manipulorum vero ductores secum adducere veritus ut parti insidiatorum adhærentes: utrumque idem in omnes fecisset, & si divinus terminus transiri non poterat, & commissum poculum evitari. nam ita suæ incolumitati consulere visus fuisset. Verum Nicephoro Botaniate, & hujuscemodi quibusdam viris ejectis, eos qui omnibus dolis & pravis moribus instructi essent, secum adducere festinabat, ut insequens declarabit oratio. Ipse autem sic pergens, unaqua imminentia sibi mala præteoriens, Halym fluvium transiit, quamvis commoratus in quodam oppido nuper constructo, cujus ædificia ab ipso curata sunt, ibi tabernaculum posuit. deinde quum trajecisset, divisionem propriarum possessionum descripsit, & Cæsaream prætergressus, ad fontem nomine Cryam pervenit, qui quidem locus ad excipiendum exercitum idoneus erat, omnibus abundans, quæ usui essent, oppidanis & paganis, quia frequenter eo ventitabant, notus; quum autem vexaretur regio, & a militibus detolaretur, infestiorem se præbuit quibusdam ex legione Nemitzorum, qui reprehensi & læsi rebellant. Hac re cognita quum equum conscendisset Imperator, & milites convocasset, proprios hospites deterruit, rursusque impositis conditionibus vel invitos sibi subegit, hanc unam pœnam defugiens, ut in extrema parte exercitus ponerentur, qui erant in prima, & proximi corporis custodes. Illinc ad Sebastiam proficiscitur contendens in Iberiam pervenire, ubi etiam eorum qui cum Manuele Curopalate Comneno ceciderant, spectator fuit. & inde sensim ac paulatim progressus ad Theodosiopolim se confert, ante quidem neglectam, sed ex quo expugnatum fuit Artze, instauratam, & communitam: Inde jussit singulos duorum mensium cibaria secum ferre, tamquam per inculta & solitariam regionem iter habituros. quum omnes imperata fecissent, mercenarios Uzos & Francos cum Rusello, viro sonti ac bellicoso ad Chliat prædatum misit, quod prius etiam fecerat: ille a tergo insequens ad Matziciert pervenit, urbem Romanam, sed a Sultano subactam & ante a Turcis obtessam. aspernatus autem hos ut paucos, aliam manum haud exiguam ab exercitu abscissam Josepho Magistro Trachaniotæ tradit, addita etiam haud contemnenda cohorte peditum: immo etiam equitum selectorum, qui maxima bellicosi erant, & inter hostes semper principes pericula adibant primique pugnabant. profectus autem Trachaniotes ad Chliat opem latarus Uzis, & Francis, & omni mercenario exercitui. Audierat enim Imperator multitudinem numero infinitam adversus ipsos venire, & diviserat exercitum sperans

Edit. Paris. pag. 837.

A Θεράπαινα τῇ τραπεζίδῃ, ἱλαρὸν διεφαίνετο θέαμα. τὸν δὲ Σαγάριον ἐμπεραιωθεὶς, παρ᾽ ᾧ ταῦτα γέγονε, ἐξ ἧς Ζόμπι λεγομένης γεφύρας, τὰς εἰκείας δυνάμεις ἀθροίζειν ἤρξατο, σποδαθείσας ἐξ ἐπιθέσεως βαρβάρων. καταλέξας δ᾽ ὅσου ἐκ πόνων ἦσαν ἠβούλετο, τὸ λοιπὸν ἀπεπέμψατο. στρατιωτῶν τε καὶ λοχαγῶν, τοὺς μὲν, τοὺς στρατιώτας, ὡς προπαθεργασμένους ταῖς προβεβλημέναις ἅπασι, τοὺς δὲ λοχαγοὺς, μήπως δολίων ἀπέχεσθαι σὺν αὐτῷ, ὡς τῷ μέρει τῷ ἐφέδρων προσαίχοντας. εἴθη μὲν ὧν αὐτὸς εἰς πάντας ἐπέφραττο. καὶ εἰ μὴ δυνατὸν ἦν ἢ θεῖον ὅρον παρελθεῖν, καὶ τὸ παραμένειν ποσῶς ἐφυγεῖν, πῶς δ᾽ ὧν ἀσφαλῶς φράξας B ἐφάνη ἄν. τὸν Βοτανειάτην δὲ Νικηφόρον καὶ τοιαῦτας ὡς ὑπόπτως διατάμενος, τὰς δέλτους καὶ κακοηθείας μετὼν συμπέμπει, ὡς ἑρεῖν ὁ λόγος δηλώσει. αὐτὸς δὲ ὕστερος ἰὼν, τῷ καταληφθέντων αὐτῶν κακῶν ἀπαλλάττων, ἐπεραιώθη τὸν Ἅλυν λεγόμενον ποταμὸν· εἰ καὶ αὐτὸς ὑπομένας ὡς τι πεπαγὲς ῥεῦμον, πρὸς αὐτῇ τῇ εἰκοδομίᾳ λαχεῖ, ἐσκιώσατο. μετὰ ταῦτα δὲ περαιωθεὶς τὴν διαίρεσιν εἰς οἰκείας κτήσεις συνεγράψατο. τὴν δὲ Καισάρειαν παρελθὼν, εἰς τὴν λεγομένην κατῴκησε Κρύαν πηγήν. ἣν δὴ ὁ πᾶσι πρὸς ὑποδοχὴν στρατῷ εὐθετος, πᾶσι βεβίωται τοῖς χρησίμοις, ἀσύνηθμος ἦ ἀγοροπόλεσι, ἔξ τῆς συμμιγὴς πορεύεται C γνωσιζόμενος. πειρομένης δὲ τῆς χώρας ἦ ἐρημιμένης παρὰ τῷ στρατιωτῶν ἀπλουστέρων προσιόντα τισὶ τῷ ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Νεμίτζων. ἀλλ᾽ εἴ γε ἀληθεύεται, λοιπαίνει. γνωσθεὶς δὲ πῶς, ἵππου ἐπιβὰς ὁ βασιλεὺς, ἦ στρατιωτικὴν συγκαλέσαμενος, τοὺς ἰδιοξένους καπήλευε, ἦ ἄνθις ὑποπόνδους ἦ μὰ βουλομένους καθίστατο, ἐνίοις μέντοι τὸ φρόνιμον ἐρίσας, ὃν τῇ ἰσχάτῃ πεπίχθαι αὐτὸ ἦ ὠμὸς ἐγγύπους ἦ σωματοφυλακίας. ἐκεῖθεν χωρεῖ εἰς Σεβάστειαν, τὴν Ἰβηρίαν καταλαβεῖν ἐπειγόμενος· ἔνθ᾽ ἦ τῷ σὺν τῇ Κυροπαλάτῃ Μανουὴλ τῇ Κομνηνῷ πιστόντων διατὶς τῷ πτωμάτων ἐγένετο. ἐμείνθη χολῇ ἦ βάθει ἰὼν, καταλαμβάνει τὴν Θεοδοσιούπολιν, πρώην μὲν ἀμελαθεῖσαν, ἐξ ὅτου δὲ ἐπολιορκήθη τὸ Ἀρτζῆ, ἀνοικοδομηθεῖσαν ἦ κατοχυρωθεῖσαν, ἐντεῦθεν δίμηνα τροφὴν ἑκάστῳ φέρειν ἐπιχειρολογίμους, ὡς δὲ ἀτειλὴν τὴν ἠρημωμένην χώραν βαδίζειν μέλλοντα, πάντων δὲ τὸ προσταγὲν ποιησαμένων, τὸ μισθοφορικὸν τῶν Οὔζων ἦ τῆς Φράγγας σὺν Ῥωσελίῳ ἀνδρὶ γενναίῳ ἦ πολεμικῷ ἐξαίνοντι κατὰ τὴν Χλιάτ εἰς προνομὴν. ὅπερ ὃ ἦ αὐτὸς ἐπεποίηκε. ἑαυτὸς ὃ καπόπιν ἐλαύνων, εἰς τὸ Ματζικιέρτ παρεγένετο, πόλιν Ῥωμαϊκὴν μὲν, χειρωθεῖσαν δὲ τῇ Σελτζὴκ αὖτις, ἦ Τούρκης ἐγκαθημένης ἔχουσαν. καταφρονήσας δὲ πόνων ὡς ἀλιγοστῶν, ἑτέραν μοῖραν ἐκ ἐλαχίστων λοχησιμοῦς τῷ στρατῷ, Ἰωσὴφ μαγίστρῳ τῇ Τραχανειώτῃ παραδίδωσι, προσπιστὸς ἦ εἶφος πιζῶν ἐκ εὐκαταφρόνητον, μᾶλλον δὲ ἵππων τὸ ἔκκριτον τε ἦ μαχιμώτατον, ἀεὶ τοῖς πολεμίοις προμηθυτῶν ἀεὶ ἦ προμαχόμενον. ἄρας δὲ ὁ Τραχανειώτης, ἔπεισιν εἰς τὸ Χλιάτ, βοηθήσων τοῖς Οὔζοις ἦ τοῖς Φράγγοις, ἦ παντὶ τῇ μισθοφορικῷ. ἐκκέει δὲ ὁ βασιλεὺς πλῆθος μυριάνδρων

κατ' αὐτῶν φόβου. διὸ καὶ ὁ βασιλεὺς ἡ στρατὸς, ἐλπίζων αὐτὸς παχὺ τὸ Μαντζικίρτ πραξιπορήσας· ὁ δὲ ἐγίγνετο, ἐπιθυμῶν τῶν ἐν τῇ Χλιάτ. οἱ δὲ τὴς ἀνάγκη καταπείξει, ταχέως αὐτὸς παρακαλέσαθαι, πλησίον ἐσκηνωμένων τῇ στρατόπεδον. ἔκπυστος δὲ τὸν Σελτάνου ἐπιόντα κατ' αὐτῶν. καὶ γὰρ ἦν οὐκ ἀνόλογος ἡ διαίρεσις τῆ στρατόπεδον, ἐν λογισμῶν οὐκ ὀνοστρατηγικῶν, οἱ μὰ τυφωμένα, μᾶλλον δὲ θεῖος χόλος ἢ λόγος ἡμῶν ἀποτρόπαιος τὸν ἔκβασιν εἰς τοὐναντίον περιέτρεψε, καὶ φορὸς τῇ τέλει τῶ ἔργω ἐν τῇ αὐθημερινῇ τῆ στρατόπεδον ἐνώσει, ἐν τῶν Σελτάνου ἀκηρυκτὶ τοῖς Τούρκοις ἐπέσπετο, καὶ τὰ δοκηθέντα πλεῖσθαι βραχυλύκει. παραλαβὼν δὲ ὁ βασιλεὺς τὸ Μαντζικίρτ, καπηλαγίσαν καὶ ὁρμισθέντων τῇ Τούρκων τὸν αὐτὸ ἐπέλασιν, καὶ πίστιν αἰτησαμένων ἐν λαβέσθαι, ἃ ἐν συνίβη μικρομηδένας Ρωμαίων τινὰ ὑποψίας χάειν, ἢς ὁμωμόκει πάσις ὁ βασιλεὺς, ἐνέσεσν Τουρκικὸν ὑφαλόμενον, τὸν Θεοτόκον ἐν τὸν Χριστὸν, καὶ τὰς ἁγίους πάσης μυστίκης προβαλόμενος. ὃ ὅσῳ ἦν πιστὸ τῇ βασιλεῖ διατέτακτο, τῶν εἰς τὸν χρείαν ἐξῆσι στρατιώτας Ρωμαίοις πλῆθος Τουρκικὸν ἐπιτίθεται. οἱ δὲ ὡς ὁ βασιλεὺς ἠγωμόνα τῶ Σελτάνου μετὰ τινος ἀφῖχθαι δυνάμεως, καὶ βραδύτερον τὰς ἀποφάσεις τὸ βασιλικῶ στρατῶ, ἀπέστειλεν ἐπ' αὐτὸν Νικηφόρον μάγιστρον τὸν Βρυέννιον μετὰ τῆς ἀρχαίας δυνάμεως· ὃς καὶ συμβαλὼν αὐτῇ, οὐκ ἐνίκησε μὲν, ἐτραυματίσθησαν δὲ πολλοὶ ἐκ σφῶ αὐτῇ, ὀλίγοι δὲ τῶν ἐκ ἑκατὸν, ῥωμαλεωτέρων ἢ φεύγειν ἐκ τῆς συγκρούσεως ἐκ φόβου ἐθάδων. Θρασύτερον δὲ προσεγγίσασι ἀγχιμάχοις ὅπλοις ἀντικαθίσαντο. ὅθεν καὶ φόβῳ καταπτοηθέντες, διώκειν ἤρξατο παρὰ τῶ βασιλέως. ὁ δὲ καταγνὺς αὐτὰ δυλίαν· ἡγεῖτο δὲ τὸ ἀληθὲς· ἐκκλησίαν συσταμένος, ἐδημηγόρησε τὰ περὶ πολέμου. ἐν ᾗ τῇ μέσῳ τῇ τραχυτέρων ἥψατο λόγων. ἐν ᾧ τοιούτῳ ὁ ἱερεὺς ἐπιφώνησε τὸν τῶ Εὐαγγελίου ἀνάγνωσιν. εἶχε δὲ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα πάλιν παρῶ· Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, ἐν ὑμᾶς διώξουσιν· οἱ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, ἐν τὸ ὑμέτερον τηρήσουσιν, ἕως τῶ, δόξει λατρείαν προσφέρειν τῇ Θεῷ. ὃ ἐν ἐπιστηριζάμενοι οἱ στρατιῶται, ἔδοξαν ἀφυδὸς τὸν ἐν θεοφόβιον. ζέοντος δὲ ἔτι τῶ πολέμου ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Νικηφόρον μάγιστρον ἐν Δοῦκα Θεοδοσιοπόλεως τὸν Βασιλάκιον μετὰ τῆ ἐθνικῶν στρατιωτῶν. προσεθέντος δὲ τῶ Βρυεννίῳ μέχρι τινὸς ἀκροβολισμῶ, ἰσοπαλὲς ἐν ἀμφοτέρους ἦν ἡ μάχη. σωθεισῶν δὲ τῆ στρατιωτῶν ἀκολουθῶν ὀπίσω τῆ στρατῶν, φυγαγωγοῦσιν καθυπέχειν. ἐν οὐθὺς * ἐξορμήσας, νῶτα δίδωσιν τῆ ἑαυτοῦ, ἐδίωκε. τὸν δὲ Βρυεννίου τὰς ῥίπτοντας ἀναχεῖν πὸς περὶ αὐτὸν ἐγκελευσαμένου, μόνος διώκων ὁ Βασιλάκιος, ἀνοίᾳ τῶ φυγόντος, ἐπεὶ τῷ χάρακι τῆ ἑαυτοῦ προσήμιξε, πιεσπαρέντος αὐτῷ τῶ ἵππου, προσέχει τῇ γῇ, βάρος τῆ ὅπλων ἐπιφερόμενος. διὸ καὶ περιχυθέντες οἱ πολέμιοι αἴρουσιν αὐτὸν ζωγρίαν, ἐν πρὸς τὸν Σελτάνου ἀπάγουσι δέσμιον. ὃ ἐν ὡς ὤφλισε παρεστὰς, ὑπ' ὀργῆς δοῦλος ἦν γιγονὸς, ὑπ' ὀργῆς αἰχμάλωτος ἀναχθεὶς τῇ Σουλτάνῳ καθυπέπιπτεν. ἀλλ' οὗτος ὁ Σουλτάνος, ὑπ' ὀργῆς δοῦλῳ, ὑπ' ὀργῆς αἰχμαλώτῳ προσωμίχθη αὐτῇ. σωμιχῶς δὲ παρεῖχεν περὶ τὸ βασιλέως π ἐπιφα-

* Ἐρ. ἐξορμήσας.

Ipſe ſtatim Mantzicierti in ſuam poteſtatem redacturum, quod etiam accidit, & ad eos qui erant in Chliat, adventurum. quod ſi qua neceſſitas urgeret, conſeſtim ipſos revocaturum, quam exercitus prope caſtra poſuiſſent. audiebant enim Sultanum ſtudioſe adverſus ſe contendere, & quidem certe non carebat ratione rerum diviſio, & conſiliorum, oque alicna erat a peritiſſimo duce, niſi fatum, immo vero divina ira, ſeu ratio, a nobis maxime remota, erentum rerum in contrarium partem pervertiſſet: & ad exitum rei, & conjunctionem exercitus eudem die etiam Sultanum ſive præcone Turcis adjunxiſſet, & prohibuiſſet decreta ad exitum perduci: nam quum occupaſſet Imperator Mantzicierti perculſis Turcis ejuſque verſis adventum, lique fidem, quam petierant, accepiſſent, ubi etiam accidit, ut quidam Romanus juriſjurandi gratia naribus priuretur, quod juraverat ipſis Imperator, quod ille aſellum Turcicum rapuerat, Dei genitricem, & Chriſtum, & omnes ſanctos interceſſores invocaos. in quibus dum Imperator occuparetur, in milites Romanos, qui prædatum egreſſi fuerant, Turcicu manus intulit. ratus igitur Imperator de- *Edit. Paris.* cem Sultani cum quibuſdam copiis ad- *pag. 838.* veniſſe, ut diſperſos regii exercitus coer- ceret, adverſus ipſum miſit cum idoneam manu Magiſtrum Nicephorum Bryennium, qui cum ipſo congreſſus hand ceſſit: verum multi cum ipſo vulnerati ſunt, & haud pauci ex ipſis occiderunt. & quum validius eu incurſu paulo ante aſſueti pugnarent, audacius incumbentes armis, comitas reſiſtebant. quare meta commotus, copius ab Imperatore petlit. ille autem condemnata illius timiditate (ignorabat enim rei veritatem) coacta concione, habuit orationem de iis, quæ ad bellum pertinebant. in media quoque oratione gravioribus verbis uti exorſus eſt, & interea ſacerdos lectionem avangelii exclamavit. quæ ira ſe habebat, ac ulia omittam, Si me perſequuti ſunt, & vos perſequentur, Si verbum meum ſervaverunt, & veſtrum ſervabunt; uſque ad illud, Arbitrabitur obſequium ſe præſtare Deo. quod quum etiam prudentiores annotaſſent, exiſtimaverunt hoc verbum oraculum. fervente autem bello, miſit Imperator etiam Nicephorum magiſtrum & Ducam Theodoſiopolis Baſilacium cum indigenis militibus, quo Bryennio adjuncto uſque ad quoddam leve prælium æqualis & anceps pugna fuit. quum autem milites Imperatores ac duces ſequi ſtatuiſſent, primas partes pugnæ ſuſtinere pollicitus eſt, ſturimque impetu facto haſtes, qui terga dederant, perſequebatur: quum vero Bryennius ſuis frena detinere juſſiſſet, ſolos Baſilacius perſequens ignoratione facti, ubi ad vallum hoſtium acceſſit, confixo ipſius equo ad terram decidit, armorum pondere oppreſſus, & idcirco circumfuſi hoſtes ipſum vivum capiunt, vinctumque ad Saltanum abducunt. in cujus conſpectum addoctum, neque ut ſervus jam effectus, neque ut captivus adductus, Sultano ſe ſubjecit. ſed neque Sultanus ipſo ut ſervo aut captivo uſus eſt, ſed crebro accerſens da Imperatore aum percontabatur, ſanan-

que ipſi potentſam oſtentabat, ut et metum terroremque injiceret, qui omnie ipſius leudans, & extollens, præliari adverſus Romanorum Imperatorem ipſi inutile conſulebat: ſed hic quidem in his verſebatur, Imperetor eutem coactus eum reliquo cacreitu egreſſus eſt ad terem ſpecteculum: & utique ad veſperam in quibuſdam tumulis conſiſtens, ubi qui teſiſterer, & ſeſe opponeret, nemihem vidit, in caſtra reverſus eſt, ſtatimque circumfuſi Turci arcuum ſagittis, & equiratu, haud mediocrem · eeeercitui terrorem injecere, intta vellum impellentes. nox erat illuois quum hæc gerebantur, neque fugientes & perſequeotes utrum extetoi, an noti eſſent & amici diſcernai poterent, verum tota nocte obſcuris ululatibus circumſonabat exercitus; ita ot omnes apertis ae vigilantibus oculis pernoctarent · quumque jam illuaiſſet, pars quædem Uzorum duce quodam nomine Tame, & exercitus cui Totoicius Cotezes præerat, ad hoſtes confluxit, quod haud mediocrem ſolicitudinem Romanis attulit, ſuſpiceotibus reliquet nationes ſibi ioimicas; quidem vero pedites egreſſi Turcos occidere telis., quæ emious jaciuntur, & etmis quibus cominus pugnatur, & coegerunt e caſtris eeiro. Imperatór autem miſſis ad Chliat antecurſoribus, Ducos qui illic erant, ed ſe eccerſivit cum copiis quas habebant, ſtetim cupiens de ſumma rerum prælio decertere; quorum eepectans coaxlium, fruſtra tempus conterebat · eranr enim li, qui Pytrhichiam ſaltationem maaime meditati fuerant. ut vero de eorum auxilio deſperevit, ſuſpicatus eliqua re eos impediri, cum familiaribus ſteruebat poſtridie manum conſerere. Ignorabat videlicet Trachaniotem quoqun ſibi adjuncto Ruſeillo, qui ad Imperatorem ſe alacri enimo conferebat, cognito Sultani adverſus Imperetorem adventu, cum omnibus ſuis pet Meſopotamiem haud glorioſe fugientem lo Romanorum regionem invaſiſſe, nulla neque domini ſui, neque honeſti habita ratione. Imperator igitur ut conſtitueret ioſtructo ad prælium lo poſterum diem eeercitu, ſuas res componebat, edhuc intra regium teberneculum conſiſtens; quando a Scythis, Uzis, inquam, qui cum ipſo erant metu liberatus, confuero jurejuraodo ipſum confirmavit. Interea dum hæc ſierent, & milites & ordines ac maoipuli ermati, in equis conſiſterent, a Sultano legeri venere, qui pacem utriſque enuntiarent, quos quidem Imperator excepit, & colloquium ipſis ſecundum legationis jus impertitus eſt, non tamen eos benigne & humane tractavit. Verumtamen quum conſenſiſſet, crucem illis tradidit, qua oſtendenda reverterentur incolumes & illeſi a Sultano reſponſa referentes. ſperavit enim inſperato ouncio elatus, fore ot Sultanus relicto proprio caſtrorum loco, ulterius progreſſus caſtra ponere, & ipſe eodem in loco ubi prius Sultanus ſuiſſet, vallum conſtitueret, & tunc ad conſentiendum ſibi & pacis fœdus percutiendum accederet: neque cuimedvertit ſe præ animi elatione victoriam hoſtibus

Edit. Pariſ. pag. 839.

pag. 840.

Λπι, ἢ τὸν ἑαυτῦ ἰχνῶν ἐναπίδεινυι, ἢ εἰς ὄρρωδίαν ἢ πτόιιν ἐνίβαλεν. ὁ δὲ πάντα ἐπαιῶν ἢ μεγαλύνων τὰ αὐτῦ, τὸ ἀντιπαρατάξασθαι βασιλεῖ Ρωμαίων ἀσύμφορον αὐτῷ συνεβούλευε. ἀλλ' οὕτω μὲν ἦπε. ὁ ἢ βασιλεὺς ἀναγκαδεὶς ἐξῆγε μετὰ τῆς λοιπῆς πλεθύος εἰς τὸν τῆ πραγμάτων θέαν. μίχελ δ' ἑπώρας ἐπί τινων λόφων ἐγὼς, ἐπέπερ ἐν ᾧ τὰ ἀντικαθιςάμενον, ὑπέστρεφεν εἰς τὸν παρεμβολήν. ἢ αὐτίκα περιχυθέντες οἱ Τῦρκοι τοῖς ὄπλοις ἢ περιπτώσει, φόβον ὐ μικρὸν τῆ στρατιᾷ ἐνεποίησαν, ἐντὸς τῦ χάρακος εισζόμενοι. νὺξ ἦν ἀσύλλυπος, ὅτε ταῦτα ἐγίνετο, ἢ ἄγνοιαις ὀθνείων ἢ γνωσῶν, φίλων τε ὁμοῦ καὶ διωκόντων ἐν ἦν. ἐξ πάντας ἦ ευκὸς περιχῦντας ἦσαν ὑλαγμοῖς ἀσήμοις τὸ στρατόπεδον, ὡς ἅπαντας διανυκτερῦσαι ὑπεφγμένοις ἢ ἀγρύπνοις τοῖς ὄμμασι. φαίας δὲ γενομένης μοῖρά τις Οὐζικὴ ἔξαρχον ἔχυσα Ταμὴν τινα ὃν ὀνομάζομεν ὑπὸ Τορνικίῳ τῷ Κοπρῖζῃ πεπόμενον, τοῖς ἐναντίοις ἀφοσιῶνται. ὅπερ καὶ εἰς μικρὰν ἀγωνίαν τοὺς Ρωμαίους ἐνέβαλεν, ὑποπτεύοντας καὶ τὸ λοιπὸν ἔθνος ὡς πολέμιον. τινὲς δὲ τῶν πεζῶν ἐξιόντες Τύρκων ἀνέιλαν πολλοὺς βέλεσιν ἐυβόλοις, ἢ ἀγχεμάχοις ἀμυνομένοις ὅπλοις, ἢ τῆς παρεμβολῆς ἐαυτοὺς παρέπεισαν. ὁ δὲ βασιλεὺς παχυδρόμους ὑποσείλας εἰς τὸ Χλίατ, τοὺς ἐκεῖσε ἡγεμόνας ἐκάλει μᾶ τῆ ὑπ' αὐτῆς δυνάμεων, παραυτίκα θέλων ἀγχεμαχῆ πολέμῳ ἐξακρῖναι τὰ πράγματα. καὶ ἀναμένων τὴν ἐξ αὐτῶν βοήθειαν, τὸν καιρὸν τριπλᾶς ἔτερβεν. ἦσαν γὰρ οἱ τῆ ἄλλων μάλιςα τὴν Πυρρίχιον ἐμμελετηκότες ὄρχησιν. ὡς δ' ἀπεγνώκει τὴν ἀπὸ τούτων βοήθειαν, κώλυμάτι ὄντι ὑποπτεύσας, ἐκέκευτο μᾶ τῆ συνάντων εἰς τὴν ὑστεραίαν ἐξαγωνίσασθαι. ἤγετο ἢ ἄρα ὡς ὁ Τραχανειώτης παρακέισας ἢ τὸν Ρυσέλιον συνελθεῖν τῷ βασιλεῖ προθυμούμενον, μαθὼν τὸν τῦ Σουλτάνου ἀφιξιν, ἐ τὸν αὐτῦ κῆ τῦ βασιλέως ἐπίλυσιν ἐ ἄρας τὰς ἀμφ' αὐτὸν ἅπαντας, ἐξ τῆς Μεσοποταμίας φυγὰς ἀγωνῶν εἰς τὰ Ρωμαίων ἐνίβαλε, μηδὲν λόγον τῶ δικαίου, μήτε μὴν τὰ εἰκότος ὁ δείλαιος ποιησάμενος. ὁ γοῦν βασιλεὺς κῆ τὸ συγκέιμενον, ἢ εἰς τὸν πόλεμον παρασκευὴν εἰς ἢ ἄυριον ἐξαρτώσας, τῆ εατ' αὐτὸν διατέντευ, ἔτι ἢ βασιλεία σκιρτῆς ἐτὸς ἀαθισάμενος, ἐπεὶ πρὸς τὸν ἐξ τῆ συμόντων Σκυθῶν, τῆ Οὐζων φημὶ, δίος ἀφαιρέμενος, ὄρεφ συνῴδει ἢ αὐτῆς θρησκείας αὐτὸν καπηλείσατο ἐς ὅσφ δὲ τὰ τοιαῦτα ἐφάνητο, ἢ οἱ στρατιῶται κῆ τάξεις ἢ λόχας ἐπὶ τῆ ἵππων ἐφίσαντο ἕκαστοι, φρίσσειες ἦσαν ἐπὶ τῷ Σελτάνῳ τὸν ὑρίτιλα ἀμφοτέροις ἐπικυρευόμενοι. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδίξατο μὲν αὐτὸς, ἢ λόγων αὐτῆς ἢ νόμων τῆ φιλοδρόπως ἐδίξατο ὅμως δ' ἐων συνετὸν σας, ἢ σαυρὸν αὐτῆς ἐπιδέδωκεν, ἵνα τῆ ἐπιδίξει ἀβλαβεῖς πρὸς αὐτὸν ὑποστρέψωσι, ἀμίζοντες ἀγγελίας, ἃς ἂν ἐα τῷ Σουλτάνῳ ἐύθοιντο. δεδήλωκε γὰρ τῆ ἀνελπίςῳ τῶ μιιύμενος ἐπαρδεὶς, ἴτ' ὁ Σουλτάνος καταλιπὼν τὸν τόπον τῆς ἰδίας παρεμβολῆς, πορρώτερω στρατοπεδεύσηται, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν ἑαυτῷ τῷ τόπῳ ὅς τὸν Σουλτάνον εἶχε πρότερον, ἐπιεσπάσῃ τὸν χάρακα, τηνικαῦτα πρὸς συμβιβάσεις αὐτῷ χωρήσας. ἔλαθε δὲ τὸν νίκαν ὑπὸ ὑψηλοφροσύνης τῆς ἑαυτοῦ καταφερόμενος,

καθὼς

κεδὼς οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ξυμβαλλυσι, τὸ νικητήριον σύμβολον ἀποσείλας αὐτῇ τὸν σταυρόν, ὅπω τέλος ἔχοι ὑπ' ἀναιμωλὶ ἡ τῇ πρόσθων ἀρίζις. καὶ τοις τῇ ἐγγυτάτω τῇ βασιλεῖ πείθουσιν αὐτὸν ἀποβαλέσθαι τὴν εἰρήνην, ὡς ψευδομένην τὸ ἔργον, ⸗ ἀπατῶσαι μᾶλλον ἢ τὸ συμφέρον ἐθέλουσαν. διδόναι δὲ ὑπέλαβον τὸν Σουλτάνον, ἅτε τὸ μὴ ἀξιόλογον ἔχειν δυνάμει, περμένειν δὲ τὰς κατὰ νῶτα ἀριζομένους, ⸗ τῇ προχείρῳ τὰς εἰρήνης μεταιρέζειν τὸν χρόνον. οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Σουλτάνον, ἅτε σφᾶς αὐτοὺς ἐπανελθόντων τῇ πρόσθων, τὰ περὶ τῆς εἰρήνης ὡμίλουν, ⸗ παντὶ λόγῳ ἐπραγματεύοντο. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπροσδοκήτως σαλπίσας τὸ ἐνυάλιον, τὸν μῦθον παραλόγως ἐκρόπτει. καταλαβοῦσα δ' ἡ φήμη τὰς ἐναντίους ἐξέπληξε. πῶς δ' οὐκ ἀθρόως ἐπιστρέψαντες ⸗ αὖτοι δὲ κατὰ τὸ ἄκρον ἰδίδοσαν φασπόνια πολεμικῆς παρατάξεως, τὸ δὲ πλέον φυγὴ τὰς κατέχον αὐτοὺς συμπαγμένας ἐθόρυβε τῇ Ῥωμαίων τὰς φάλαγγας ἐν τάξει ⸗ κόσμῳ πολεμικῆς παρατάξεως ⸗ οἱ μὲν φρόνεσαν ὡς πίσω. ὁ δὲ βασιλεὺς παντρατιᾷ καπέπτη αὐτῶν ἐπεδίωκεν, ἕως ἄρα καιρὸς δίκλης ὁδὸς κατέλαβον. ἐπεὶ δ' ὁ βασιλεὺς τὰς ἀντιπαγμένους εἶα ἔχει ⸗ ἀντιπολεμοῦσθαι, τὸν δὲ παρεμβολὴν ἐφιλαμένην στρατιωτῶν ⸗ πεζοζυλάκων ἐγίνοντο, τῇ τὸ μὲν ὑποφεύγειν αὐτοῦ πλῆθος, ὥστε ⸗ παραπάξεις ἐν ταύτῃ καπαλιπεῖν, ἤδη φρουξαντλιθέντων, ὡς φροδιέλιπτεν, ἴγνω μὴ ἐπιπλέον ἐπιτεῖναι τὴν δίωξιν, ἵνα μὴ ταύτῃ ἀφυλάκτως οἱ Τῦρκοι ἐπίθωνται. ⸗ ἅμα ἦρι σαοπῶν, οἱ ἐπιπλέον ἐκμαρτυρθέα, καπλίφεται αὐτὸν ἡ νύξ, ⸗ τὴν τοιαύτην οἱ Τῦρκοι παλίνδρομον θέσεσι τὴν φυγὴν ἐαβόλει τυγχάνοντες. ⸗ δὲ ταῦτα ⸗ τὴν βασιλικὴν σημαίαν ἐπερρίφας, τόσε ἐπεμπθῶναι παρήγγελλε. οἱ δὲ πόρρω τὰς φάλαγγας ἔχοντες στρατιῶται, τὰς σημαίας ἰδόντες ὁπισθορμῶντες, ὅτταν εἶναι τὸ φρόνημα βασιλικὸν ὑπονόησαν. μᾶλλον δέ τις τῇ ἐφεδρεύοντων αὐτῇ Ἀνδρόνικος ὁ τῶ Καίσαρος μὲν υἱός, τῇ δὲ βασιλέων ἐξάδελφος, προβιβουλιμένην ἔχων τὴν ἐπιβυλὴν, αὐτὸς δ' ἑαυτῶ τὸν τοῦτο λόγον διέπειρε, ⸗ τὰς περὶ αὐτὸν στρατιώτας ἀναλαβὼν, ταχὺς τῇ παρεμβολῇ ἐφοίτησεν. ὁ δὲ οἱ λοιποὶ μιμησάμενοι, ἐς ἀαθὲς ἁμαχητὶ τὴν φυγὴν ἐπάσαντο. ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδὼν τὸ παράλογον, ἔτι τὴν τῇ οἰκείων φυγὴν, ὡς ἔθος, ἀναπαλέμενος. ἰὼ δὲ ἐπακούων ὠδῆς. τῇ δ' ἐναντίων οἱ ἐπὶ λόφων ἐσάμενοι, τὸ παράλογον ἰδόντες ἐξαίφνης τῶν Ῥωμαίων ἀτύχημα, τῇ Σελτάνῳ ταυδῇ ἀπαγγέλλουσι τὸ ὁράμενον, ⸗ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτὸν καπτείγουσι, φθάνοντι ἤδη αὐτῇ ἤδη, ⸗ μακρὰν τῆς οἰκείας γενομένῃ ἐπαύλεως. αὐθὶς δὲν ἐπανελθόντι αὐτῇ μάχη τις ἀθρόα τῇ βασιλεῖ προσρίγνυται. αὐλίσας δὲ τὰς ἀμφ' αὐτὸν μὲν ἐσδυῶναι, μηδὲ μαλακόν τι παθεῖν, ἀλλ' ἄνδρας φανῆναι ἀγαθούς. ἠμύναντο μὲν ἐρρωμένως· μέχρι πολλοῦ. ⸗ τὸν αὐτῷ δὲ τῆς ἄλλων φυγῆς πεφαντλησάσης ἔξω τὸν χάρακα, λόγος σαφὴς οὐκ ἀκούετο, ἄλλο τι ἄλλων ἄλλο ἀφηγουμένων, τῇ μὲν τροπὴν, τῶν δὲ πάλιν ἀπαγγελλόντων, ⸗ καπαλεγόντων ἄσημά τι τῇ ἀξύνετα, ἕως καὶ τῶν Καππαδόκων ἤρξαντό τινες ⸗ αὐτοὶ αὐτῶ ἀποφοιτᾶν κατὰ φα

Curopalat.

concedere, quemadmodum ii, qui talia accurate examinant, conjicere conſuevere, quum miſſet ipſi telum quod maxime ad victoriam pertinet, & illius eſt ſymbolam, crucem videlicet, nondum finem habuit, neque legatorum eapetatus fuerat advenſus. Et quidam ex iis, qui maxime familiares erant Imperatori, ei perſuadent, ut pacem negligat, quaſi rem quæ mendacii haud eapers deceptura ſit potius, quam utilitatis aliquid allatura: timere enim ſuſpicabantur Sultanam, quod non idoneas copias haberet, ſed expectare eos, qui a tergo inſequerentur, & obventa pacis tempus differre. illi igitur qui cum Sultano erant per ſe reverſis legatis de pace colloquebantur, eamque omnino integram fieri ſtudebant. Imperator autem, non indicto per præconem bello, quum claſſicum cecinifſet, temere clamorem ſuſtulit. quæ fama quum ad boſtes perveniſſet, eos maxime perculit. illi igitur inſtructa & armata inutili multitudine ulterius progrediebantur, a tergo vero aciei ad prælium inſtructæ ſpeciem præbebant, ſed magis illi ad fugiendum concitabantur, quod viderent Romanorum phalanges inſtructas ad prælium ordine progredi, & illi quidem retro proceſſerant. Imperator autem cum omni exercitu a tergo ipſos perſequutus eſt, quod noctis crepuſculum advenit, quum Imperator adverſarios non habuiſſet, neque qui ſibi oppoſiti repugnarent, offendiſſetque vacua a militibus caſtra, & a cuſtodibus, quod idoneo numero minus abandaret, ut poſſet ibi præſidia relinquere, ſtatuit haud ampius eſſe perſequendum, ne ſe incompoſitum Turci aggrederentur, ſimul conſiderans ſi amplius cunctaretur, ſibi ſuperventaram noctem, & tanc Turcos eminus jacientes, e fuga reditu- *Edit. Pariſ.*
tos. His de cauſis converſo regio ſigno *Pag. 841.*
præcepit milites redire. verum ii qui procul phalanges habebant, conſpicari ſigna retro converſa, eladem ab Imperatore acceptam ſuſpicati ſant, immo vero caldam ex iis, qui ei aderant, Andronicus Cæſaris filius Imperatoris patruelis ante meditatus inſidias, ipſe per ſe talem famam diſſeminavit, & cum militibus quos habebat, cito ad caſtra ſe conrulit, quem reliqui quoque imitati ad unum omnes fugere. Imperator autem conſpicatus id quod remere fieret, ſuorum fugam, ut mos eſt, eos revocans, ſiſtebat: verum nemo obedions erat. adverſarii vero in tumulis conſiſteotes, quum vidiſſent id quod nulla ratione fieret, repente Romanorum infortunium Sultano ſtudioſe renantiant, & ad redeundum concitant, quippe jam & ipſe fugiens a ſuis caſtris procul aberat. ſtatim igitur cum Imperatore acre prælium initur. quumque ſuos juſſiſſet minime cedere, neqaa molliter aliquid facere, ſed ſtrenuos & fortes viros ſa præbere, aliquandia fortiter reſtitit. Sed quum interim alii eatra vallum fugerant, eaplorata fama minus audiebarur, quippe quum alii aliud nunciarent, hi cladem, illi victoriam, & obſcura atque incerta differerent: quod etiam ex Cappadocibus aliqui per tribus & curias abire cœperunt, & multis ex regiis equiſonibus cum

ipſis equis revertebantur, ne viderent Imperatorem comendentes, eratque veluti motus & luctus metuſque incredibilis, Turcis undique confluentibus, quare ſingulis perinde ac poterant, ſibi ſalutem quærebant, perſequentes vero hoſtes alios occidere, alios vivos capere, alios pedibus conculcare. eratque res admodum miſeratione digna, omnemque lamentationem exſuperans, atque omnem dolorem: quum vero Imperatorem circumſtetiſſent hoſtes, non ſtatim ipſum cepere, quippe qui rei militaris peritus, ac bellicoſus multaque pericula expertus, ſtrenue ſe defendebat, multiſque occiſis ad extremum ipſe in manu gladio pectuſſus eſt, & equo jaculo tranſfixo, pedes pugnabat. Veruntamen defatigatus ad veſperam capitur, & captus, o incredibilem calamitatem, clariſſimus Romanorum Imperator nocte illa, atque multi alii, humi jacens, ſine ullo honore, multa cum miſeratione dormivit: infinitis oppreſſus infortuniorum fluctibus. Poſtridie vero quum Sultano renunciatus fuiſſet captus Imperator, ineaplebili quadam lætitia perfuſus eſt, neque adduci poterat ut crederet factum, rem ſecum perpendens quama eſſet, poſt victum talem ac tantum exercitum, ipſum quoque Imperatorem captivum & ſibi ſubjectum accipere. humane tamen factum reputans, victoriamque æquo animo ferens & proſperum ſuccеſſum potius occaſionem ad ſeſe colligendum, & boni animi indicium, ac morum omni probitate præditorum ratus, Deo id totum acceptum referebat; quod majus quam pro ſuis viribus trophæum erexiſſet. Idcirco perducto ad Aſian Sultanum Romanorum Imperatore vili ac militari veſte induto, de ipſo dubitabat, teſtimoniumque exigebat. ut autem certior a legatis factus eſt, & a Baſilacio, qui ad ejus pedes acciderat, miſerabiliter flens, ſtatim quaſi furore correptus, de Throno deſiliit, rectuſque ſtans ipſum ad pedes ſuos lapſum ſecundum morem conculcavit. quumque exurgere juſſum complexus eſſet, ne timeas, ait, Imperator, ſed bona ſpe ſis ante omnia, quia nullum corporis periculum ſuſtinebis. verum pro Imperii dignitate apud me in honore eris, illic enim mihi imprudens videtur, qui non e contrario adverſis fortunæ ratiocinetur, ac providear incommoda, ac vereatur, quum igitur juſſiſſet ipſi conſtitui tabernaculum, imperaſſetque eunuchi diligenter, ut par erat, ſummque commenſalem ac ſocium tunc eſſe voluit, non deorſum eum federe jubens, ſed ad eandem menſam ut animi ordinis collegam, & pari honore afficiens, bis die cum ipſo congrediens & colloquens & hortatu ſuo recreans, uſque ad octo dies eadem verba & ſal cum ipſo communicabat, in nullo quidem vel minimo verbo ei inſultans, ſed de quibuſdam erroribus, qui ſibi ab eo in ducendo exercitu commiſſi viderentur, admonens. quum vero die quadam Sultanus interrogaſſet Imperatorem, quid mihi feciſſes, ſi me in tua poteſtate habuiſſes? ſimpliciter ac ſine adulatione reſpondit Imperator, ſciro quod multis plagis tuum corpus confeciſſem. At ego, inquit Sultanus, tuam ſeveritatem aut crudelitatem non imitabor. verum-

τείας καὶ συμμορείας. πολλοὶ δὲ ἐξ ἵππου βασιλικῶν ἱππομόρων σὺν αὐτοῖς ἵπποις ὑπέστρεφον, μὴ ἰδόντ᾽ ἢ βασιλέα διωκόμενοι. καὶ ὧν σύστασις οἵα καὶ ὀθυρμὸς καὶ φόβος ἀνίκητος, ἐξ οἱ Τοῦρκοι πανταχόθεν ἐπιῤῥέοντες. ὅθεν καὶ ἕκαστος ὡς ὀχυρώτατος, ἑαυτῷ ἢ σωτηρίαν ἐμαγμᾶτεύετο. ἐπιδιώκοντες δὲ οἱ ὀπαδοὶ τοῖς, οὓς μὲν ἀνῄρουν, οὓς δὲ ζωγρίας ἔλων, ἐπάτουν δὲ σωρηδόν. καὶ ὧν τὸ πρᾶγμα λιτὴ ἐπάδουσα, καὶ πάντα θρήνων ὑπερβάλλον καὶ κοπετόν. τὸν δὲ βασιλέα περιεσχίσαντες οἱ πολέμιοι, οὐκ ἀχείρωτον αὐτὸν ἔσχον αὐτοῖς. ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ὀψὲ τραυματικῶν ἐξ πολεμικῶν αἰσθήσεων, καὶ κινδύνοις προσομιλήσας πολλοῖς, καρτερῶς ἠμύνατο, καὶ πολλοὺς ἀνεῖλεν, τέλος ἐπλήγη φασγάνῳ τὴν χεῖρα, τῷ τε ἵππου κατασκοτεθέντος, ἐν ποδὸς ἰσόπαλος διεμάχετο. καμὼν δ᾽ ὅμως ἐρᾷ ἑαυτοῦ, ἀλώσιμος (φεῦ τῷ πάθει) ἐξ αἰχμάλωτος ὁ πανάριστος βασιλεὺς Ῥωμαίων γίνεται. ἐξ ἧς μὴν ποτὲ ἑαυτὴν ἐπέσης τοῖς πολεμίοις ἐπὶ γῆς ἀτίμως καὶ πεπωδύνως καπέδαρθε, μυρίοις πεπαλυζόνιβος λυπηρῶν κύμασι. τῇ δ᾽ ἐπαύριον ἀγγελθέντος τῷ Σουλτάνῳ ἐξ ἧς τῶν βασιλέως ἁλώσεως, χαρὰ τις ἄπλετος ἐξ ἀπιστία κατέσχεν αὐτὸν, ἐπίμονον, ὥστε ἐξ ἐκ, μετὰ νίκην τοσαύτην καὶ πλήκτου στρατοῦ, ἐξ αὐτὸν τὸν βασιλέα ἁλόντα λαβεῖν, ἐξ ὑποχείριον· ἀνθρωπίνως δὲ ὅμως τὸ γεγονὸς λογισάμενος, ἐξ τὴν νίκην μετεφρόνησεν, ἐξ τὸ γεγονὸς εὐτύχημα, συστολὴν μᾶλλον καὶ ψυχῆς ἀγαθῆς ἔνδειξιν, ἐξ τρόπων καλοκἀγαθίας μοῦσαν ἡδίστην, Θεῷ τὰ πάντ᾽ ἀνατίθη, ὡς μεῖζον ἢ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἰσχὺν ἀποπλήσας τὸ τρόπαιον. ἔξ ὧν, ἐξ φιλοφρόνησε τὸν Σουλτάνον Λάσκα τὸν βασιλέως Ῥωμαίων ἐν δίπλοΐ ἐξ στρατιωτικῇ ἀμπεχόνῃ, ἐξπορῶν ἐν, καὶ περὶ τούτου μαρτυρίαν ζητῶν. ὡς δ᾽ ἐπληροφορήθη παρὰ τῶν φρούρων ἐξ τὸ Βασιλαίου πιστοῦτος μὲν παρὰ τοὺς πόδας αὐτῷ, οἰκτρὸν δέ τι ἐξ γοερὸν ἀνακωκύσας. δίθυς ὥστε ἐμπαὶς ἀνίσθορε τὸ θρόνου, ἐξ ὀρθὸς ἵστ. πιστόν γε ὅμως φῶ τῶν ποδῶν αὐτοῦ πατήσας, ὥστε ἴθος, ἐξ ἀναστὰς, καὶ περιπτυξάμενος, μὴ δείδιθι, ἔφησε, ὦ βασιλεῦ· ἀλλ᾽ εὐελπιζέσθω φρὸ πάντων, ὡς οὐδενὶ προσομιλήσεσι κινδύνῳ σωματικῷ, τιμηθήσῃ δ᾽ ἀξίως τῆς τοῦ κράτους ὑπεροχῆς. ἄρρων γοῦν ὅμως ἐμοὶ λογίζεται, ὁ μὴ τὰς προόντας τύχης ὀξ ἀντεπιφορὰς λογιζόμενος τε καὶ ἀλαβούμενος. Ἐπαίξας οὖν αὐτῷ σκιλικὰ ἀπεπαχθῆναι ἐξ Θεράπευσε ἁρμόζουσαν, σωιδοπτὸν αὐτὸν τὴν καῦτα ἐξομοδίαιν ἀπεφήσατο, μὴ παρὰ μίρος ἀποδίσας, ἀλλὰ σωίθρονον ἐν ἀδύπτι τῆς ἐκείνου τύξεως, ἐξ ὁμόδοξον ἐξ τιμὴν ποιησάμενος, δίς τῆς ἡμέρας συνερχόμενος αὐτῷ ἐ συλλαλῶν ἐξ παραλήσεων ἀκαταύμενος, μίχρις ἡμερῶν ὀκτὼ, ἐξ ὁμοίων ἐκοσιόνις αὐτῷ λόγων ἐξ ἀλῶν, μηδ᾽ ἄχρι καὶ βραχυτάτου λόγου πρὸς τὸν πεπαρωπικὸς. περί τινων δὲ δοκούντων σφαλμάτων ἐν τῇ ἐλάσει τῆς στρατιᾶς ὑπομένας. διαπύσασθαι δὲ μεῖ τῶν ἡμερῶν τὸ Σουλτάνου τὸν βασιλέα· τί ἀνέδρασας, εἰ ἔχοις ἐμὲ ὑποχείριον; ἀπαρεύτως ἐξ ἀθεπώτως ὁ βασιλεὺς ἀπεκρίνατο, ὅ τι πολλαῖς τοῖς πληγαῖς κατδαπάνησα ἂν σου τὸ σῶμα, γίνωσκε. ἀλλ᾽ ἐγώ φησιν ὁ Σουλτάνος, οὐ μιμήσομαί σε τὸ ἀγριον ἐξ ἀπότο-

Edit. Pariſ. pag. 842.

μον. πλὴν ἀκούω, ἤ τι ὑμῖν ὁ ὑμέτερος Χριστὸς ἀρίστου- A tamen audio veſtrum vobis Chriſtum
μίν νομοθετεῖ καὶ ἀμνησίαν παθῶν, καὶ τοῖς ὑπερφάνοις pacem præcipere, & oblivionem malo-
ἀντικαθίσταται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. μὴ τοίνυν rum, ſuperbiſque reſiſtentem humilibus
γοῦν ἀσυνδίκως ποιησάμενοι, καὶ σωθῆναι εἰρήνικῶς δι- gratiam dare. Deinde igitur inito fœde-
νεῖς, καὶ ἀδεῶς ἐπὶ τοῖς παισὶ συγκαλοῦμεν, καὶ τὰ δί- re, & facta pace perpetua habitaque fi-
καια ἑκάστῳ ἐπαρατείας, ἃ ἐκ τῶν ἀρχῆς ὅμηροι, φι- liorum ratione, & eorum quæ ad utriuſ-
λίους τε ἀλλήλοις προσμίγνυσθαι, μηδένα δὲ λυπᾶ- que Imperii jura ſpectarent priſtina fœ-
σθαι τῆς Ῥωμαίων ἐπαρατείας παρ' ὅτου δῆθεν τῆς Τύρ- dera confirmarunt, ut mutua eſſet ami-
κων γένεσθαι, ὑποτραφῆναί τε πάντας τοὺς ὅσοι ποτὲ citia, neque amplius ab ullo Turcorum
κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἐξάλπισαν, καὶ τὸν αἰχμαλωσίων rea Imperii Romani diripi permitteretur,
ἅπαντα, καὶ μάλιστα τὸ φοίνικα τῆς Ῥωμαίων καὶ ἐκ- verum omnes quicumque adverſus Roma-
* γρ. προσγε- κάστου, δεξίωσιν ἀδρὰν τῷ βασιλέως * προσομολή- nos miſſi fuerant reverterentur, & om-
γενημένου. σαντος τῆς Σουλτάνῳ. ἐσφάγησαν δὲ τηνικαῦτα Λέων nes captivi maxime Principes & eximii
Βέλλης, καὶ μάγιστρος Εὐστάθιος, καὶ πρώτιστος B Romanorum liberarentur: promittente
ἁπάντων τῶν βασιλέως σπαθαρίων τιμῇ, πρωτοστάτης Sultano ſe benigne Imperatorem ſem-
καὶ τῆς οἰκείου πρίσβεως, κατέχων ἤ τὰ Ματζικίφ per tractaturum. Interfecti ſuot eo tem-
ὑπὸ Ῥωμαίων. ὡς δ' ὁ βασιλεὺς ἀπολυθεὶς ἐπανῆλ- pore Leo, qui ſupplicibus præerat Il-
θε δι' ἄλλης ὁδοῦ, ἀφίκετο ἐκεῖσε κἀκεῖνος ἔφυγεν. πρε- bellis, & Magiſter Euſtathius, & primus
σβυτεύσεις δὲ πολλὰς ἐκαδώδησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς a ſecretis. captus eſt item Baſilius pro-
κατέλιπε μὲν εἰς Θεοδοσιούπολιν μετὰ Ταρκικῆς Σελτανι- toveſtiarius Maleſes. poſtquam hæc ita
κῆς στολῆς, ὑπεδέχθη φιλοτίμως. ἀμέρας δέ τινας geſta ſunt, & ita inter eos convenit, di-
διεπερήρυσε τὴν χώραν Θρᾳκικώμβους, καὶ ἑαυτὸν ἀ- miſit Sultanus Imperatorem multum am-
ναπαύμενος, καὶ πάλιν μεθαρμόζων πρὸς τὸ Ῥωμαϊκώτερον, C plexatus, multoque cum honore jubens a
ὡς εἰκὸς, ἑαυτόν. ἔρας δ' ἐκεῖθεν, δίχα τῆς Ἰβηρικῆς κώμης. ſuis legatis eum deduci. Tenebatur au-
συνῆσαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ ἐκ τῶν Σελτάνου πρίσβεις, κἀκεῖθεν προῆλαυνεν μὲχρι Κολωνείας αὐ- tem Matzucier a Romanis, ut autem Im-
τῆς. γενομένου δὲ ὑπὸ τὴν Μελιτοπετρείφ, Παῦλος πρόε- perator dimiſſus alia via reverſus eſt, il- *Edit. Paris.*
δρος ἀπὸ τῆς Ἐδέσσης κατέπεσον νύκτωρ αὐτὸν καταλιπόν- li relicto oppido noctu effugerunt. quum- *p. 843.*
τες εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀπέδρασαν, φοβηθέντα τὰ ἐκεῖσε que io hoſtes incidiſſent, adiere pericula.
καττούσινα. Ἰωάννης δὲ ὁ Καῖσαρ καὶ οἱ τοῦ υἱοῖς, καὶ τῆς Imperator autem ubi ad Theodoſiopo-
συγκλήτου ὅσοι τὰ αὐτῷ ἐφρόνουν, τὸν μὲν βασιλέα lim perveoit, cum Turcica Sultani-
ὑπερόψεσιν τίθενται εἰς τὸ παρ' αὐτῆς συσκευφρονίσαι ca veſte liberaliter exceptus fuit. ibi-
εἶναι, Πιπερούδιον καλούμενον, ἀποκείρασθαι τε μὴ βου- que dies aliquot commoratus eſt, dum
λομένην, τὸν δὲ Μιχαὴλ μόναρχον ἀναγορεύσαντες Αυ- manum curaret, ſeque ipſum pro viri-
τοκράτορα, ἐγράψαι ἀπανταχοῦ, ἐπαινοῦντα ἡ βασιλέα bus reficiens melius haberet. Inde-
μὲν ὑποδέξασθαι, μέντοι ὡς βασιλέα τιμῆσαι. ὄρξανο δὲ que profectus peragrabat Iberios vicos
τῆς ἐπαναῤῥήξεως πρῶτος ὁ τῆς φιλοσόφων ὕπατος ὁ Φιλ- una cum Sultani, qui ſecum aderant,
λός, καθὼς καὶ αὐτὸς ἐν τισι τῶν ἰδίων συγγραμμάτων legatis, & inde uſque ad ipſam Colo-
μεγαλαυχεῖ. λέγεται δὲ, ὅτι καὶ ἡ βασιλὶς αὐτὸ ἡ D niam proceſſit. quumque ad Meliſſo-
αὐτὸ σκοπὸν ἰδοῦ, ὥστε μὴ προσδέξασθαι τὸν Διογένην petriuna perveniſſet, Paulus præſes
ἐπαισύντα. ἀκήκοα δὲ παχὺ μαθὼν τόπον καὶ ὁ Διογέ- ſuperioria Edeſſæ noctu ipſo relicto,
νης, καὶ πληροφορηθεὶς, ὅτι καιρὸς ἀποκαίρακεται, ad Conſtantinopolim fugit, perceptis
φρούριόν τι καταχὼν δόκιμον ἀνομαζόμενον, ἐκεῖσε iis, quæ ibi compoſita fuerant. nam
ἱδρυσάμενος ἔσχε. ὁ δὲ Καῖσαρ τὰ τῆς βασιλείας ὡς Joannes Cæſar & ejus filii, & ea ſe-
ἐδόκει ἄριστα πραττόμενος, τὸν πρόσθεν Κωνσταντῖ- natoribus quicumque ejus partes ſe-
νον τὸν βραχύπορον τῆς υἱέως μετὰ δυνάμεως ἀδρᾶς quebantur, reginam in eaſilium mit-
κατὰ τὸ Διογένους ἀφίκνεν. ὃς καὶ ἐνθεὶς αὐτῷ ἐν tunt in monaſterium ab ipſa conditum
τῇ Δοκείᾳ, ἀπεδειλία τὸν πόλεμον. ὁρῶν δὲ ὁ Διο- Piperudum nomine, vel invitam con-
γένης ὑπερπρούπτα τὸ Κωνσταντίνου ἑαυτὸν, ἄρας E dentes, & Michaele declarato Impe-
ἐκεῖθεν, ἀφικνεῖται εἰς Καππαδοκίαν. ἐν τούτῳ τῷ ratore, in omnes partes ſcripſere, re-
δὲ πλῆθος Φράγγων τῇ Κωνσταντίνῳ προσγίνεται, καὶ verſum Imperatorem non eſſe eaci-
Κελτικὸς αὐτὸς μετὰ τῆς ὁμογνῶν. ἦν δὲ αὐτῶν ὁ piendum; neque ut Imperatorem co-
Διογένης ἐν ἀβύδῳ πεμφθεὶς πρότερον. Θεόδωρον lendum. princeps & auctor fuit de-
δὲ τὸν Αλυάτην ἄνδρα γενναῖον καὶ ἐπιφανῆ, μεγέθει clarationis philoſophorum eximius Pſel-
τε καὶ δέᾳ θαυμασιώτατον εἶδος κατ' αὐτὸν. ἐρραμένους δ' D lus, quemadmodum ipſe quoque in
ἀντικαταξαμένων τῶν περὶ Κωνσταντῖνον, ἐττῶνται οἱ περὶ τὸν Αλυάτην. quodam ſcripto gloriatur. ferunt item
regina ejuſdem particeps conſilii fuiſ-
ſe, ne reverſum Diogenem reciperet:
ſed immatura celeritate his cognitis
Diogenes & certior factus communi-
ter in præconem Imperio abdicatum, occupavit quoddam oppidum
nomine Docæam, ibique caſtra po-
ſuit. Cæſar autem ut ſibi videbatur Im-
perio optime poſitus, præſidem Con-
ſtantinum filiorum natu minimum cum
frequentibus copiis adverſus Dioge-
nem immittit. qui etiam conjunctus
E cum ipſo Docææ bellum metuebat. at
Diogenes ſuperiorem ſe Conſtantino
cerneos profectus inde pervenit in Cap-
padociam. Ioteres multitudo Francorum
ad Conſtantinum confluit, & Criſpi-
nus ipſe cum cognatis, quem reverſus
Diogenes prius in Abydum relegarat.
Theodorum igitur Alyatem virum ge-
neroſum & illuſtrem magnitudine ac
ſpecie maxime admirabilem adverſus
ipſos mittit. quumque fortiter ſe in a-
cie oppoſuiſſent ii qui eum Conſtantino
erant, vincuntur milites Alyatis, &

ipſe capitur, captoque oculi effodiuntur ferro quo tentoria defiguntur. Diogenes autem ob ea quæ acciderant ſummopere doleos in Cappadociam ingreſſus eſt, undique accerſens exercitum, ipſe vero commorabatur in Tyropœo, erat hoc oppidum admodum munitum & valde præruptum. Igitur Conſtantinus accerſitum Antiochiæ Ducem Chaehatutlum adverſus Diogenem ſibi ſoetum haud obedientem ducto habuit, quod ad Diogenem ſe contulerat, quo ſecum ille ducto in Ciliciam proficiſcitur. ubi etiam auxilium a Sultano expectans commorabatur, ſimul & propter hyemem ibi degens tepidiorem noſcens Ciliciam: & rurſus in cogendo exercitu occupabatur. at Conſtantinus, poſtquam Diogenes receſſit, Byzantium reverſus eſt: in ejus locum mittitur adverſus Diogenem præſes Andronicus Cæſaris filius. diviſo autem militibus commeatu per clauſuram Podandi, pervenit in Ciliciam, ubi ipſi occurrit Chachacatius, quem quum brevi pugnaſſet, occidunt milites Andronici: quumque alii in Adanam ſuga ſe recepiſſent, ubi etiam Diogenes morabatur, obſidione urbem expugnavit Andronicus, percuſſoque fœdere, ut Diogenes depoſito Imperio, capillitiique detonſis privatus degeret, e caſtro eant nigra veſte indutus, ſuaſque deflen calamitates, ſtatim autem reditus mentionem facit Andronicus, & ſecum attrahens Diogenem pullatum, vilique malo vectum, per illos vicos iter habebat & regiones, a quibus prius ut Deo æquabilis vitæ cognitus fuerat. quum vero ubique ad Coryæum iter luctuoſe feciſſet, laborabat enim ventris morbo ex cicuta, quæ ipſi per inſidias prius propinata fuerat, ibi detentus eſt, quod ab Imperatore definiretur, quidnam ipſi faciendum eſſet. ſed paucis poſt diebus venit ſententia Imperatoris contra eum, qui fruſtra miſer erat, quæ quidem ipſi oculos effodiendos cenſebat, ſtatimque ei oculi effoſſi ſunt, quum nihil ei opis attuliſſent Archiepiſcopi, qui miſſi fuerant ad reddendam rationem, cur nihil ei eſſet patiendum. Erant hi Chalcedonis Archiepiſcopus, & Heracleæ, & Cnidiæ Theophilus quibus etiam in memoriam redegit juſjurandum, & juſtam Dei indignationem. Ipſi vero quamvis opitulari inſtituiſſent, ægre id facere & cum difficultate haud poterant, quum crudeles & impii homines ipſi correpto oculos ſine ulla commiſeratione effodiſſent, ac ſine ulla humanitate. Perductus autem vili jumento uſque ad Propontidem, veluti putridum cadaver, cui oculi eſſent effoſſi, caput & os inflatum, varmibus plenum & fœtore, quum pauceis diebus ſupervixiſſet, miſerabiliter, & ante obitum male olens eaceſſit e vita, in Prota inſula cinerem deponens, ubi novum ille monaſterium ædificarat. ab uxore ſua & Auguſta ſumptuoſe curatus ac ſepultus, relicta miſeriarum & calamitatum, quas ſuſtinuit, & infortuniorum exuperantium omnia quæcumque antea audita fuerint memoria. in talibus autem ac tot malis, nullum maledictum protulit, neque aliquid nefarii loquutus eſt, ſed Deo gratias agere perſeverabat, & caſas æquo

Edit. Pariſ. pag. 844.

pag. 845.

A *σκιται δὲ ᾧ αὐτὸς, ᾗ τὰς ὀφθαλμὰς ἐξορύττεται σκληροῖς σιδηρίοις. πυθόμενος δὲ ὁ Διογένης ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι γεγονὼς, εἰς τὴν Καππαδοκῶν ἐσέβαλε, παντοχόθεν τὸ ἐράτδμα προσπαλαίμενος. αὐτὸς δὲ δίκην ἐν τῇ Τυροποίᾳ φρούριον δὲ ὑπερύχυρὸν λίαν καὶ ὑπόκρημνον. προσπαλαισάμενος οὖν ὁ Καισαρείας τὸν Ἀντιοχείας Δοὰξ τὸν * Λαχανίτην σύμμαχον τῷ Διογένης, ὡς ἴσχυε ὑπακούοντα. προσέθετο δὲ τῷ Διογένει. ᾗ τῶν παραλαβὼν, παραχίνεται εἰς Κιλικίαν ἔνθα ᾗ προσπαρῆσι τῷ παρὰ τοῦ Σουλτάνου ἀναμένων βοήθειαν. ὁ μὲν μὴν ἐξ ἧς τὸν χειμῶνα ἄγων ἐτύγχανε, ἀλλ' ἀναστὰς ὑστέρων τὴν Κιλικίαν ἐπεισάμενος, ᾗ πάλιν πρὸς συλλογὴν στρατοῦ ἑαυτὸν ἀπηχόλει. ὁδὶ γε Κωνσταντῖνος μὴ τὸ τὸν Διογένην ὑποχωρῆσαι, ὑπέστρεφεν εἰς τὸ Βυζάντιον. αὖτ' ἐαυτὸν δὲ στέλλεται κῆ τοῦ Διογένης ὁ πρόεδρος Ἀνδρόνικος ὁ τῶ Καίσαρος υἱός. ἐξετάσας δὲ τῆς στρατιώτας στορέσας, ἐξ' ἧς πλησίον τοῦ Πόδανδὸ ἀφικνεῖται εἰς Κιλικίαν. ἔνθα συναντᾷ αὐτῷ ὁ * Λαχανίτης ὃν ᾗ πρὸς βραχὺ μαχεσάμενον αἱρεῖσα οἱ τοῦ Ἀνδρονίκου. ᾗ δὲ ἐπ' ἄλλων συμφυγόντων εἰς Ἄδανα, ἔνθα ᾗ ὁ Διογένης διέτριβε, πολιορκίᾳ τὴν πόλιν διέλαβεν ὁ Ἀνδρόνικος. σωθῆναι δὲ γεγενῆσθαι, ἐφ' ᾧ τὸν Διογένην λεπόδυτον μὲν τὴν βασιλείαν. τὴν τείχια δὲ λαβόντα ἐξάγειν ἰδιωτικῆς, ἔξεσθαι τὸ κάτρα μελανειμονοῦντα ᾗ τὰ καθ' ἑαυτὸν ἀπερλαμένον. τούτῳ ᾗ ἀδὺς μιμήσασθαι ὁ Ἀνδρόνικος, ᾗ τὸν Διογένην μεθ' ἑαυτὸν ἱμαλαίμενος μελανειμονοῦντα, ἐν δίκλει κατέχοντα ἀχάμενον, δι' ἑαυτοῦ τῷ κωμῶν ᾗ τῇ χωρῶν, αἷς τὸ σὸν ἐτύθιος ἐγκαθέζετο. μάχας δὲ τῷ Κοτυαείῳ τὴν ὁδοιπορίαν ἀδιαπρὰς ποιουμένους· ἐν ᾧ γὰρ κοπιλόμενος ἀπὸ κοιλιακῆς ἐξιθύσεως ἐν κοπίῳ προσθέντος αὐτῷ ἐξ ἐπιβουλῆς ἐπιγινομένης· ἐκεῖσε δὲ κατοχίθη, ἄχρις οὗ ἐκ βασιλέως τὸ ποιητέον αὐτῷ ἐφοιδῆ. ἀλλ' ἦκεν ἀμέρας ὕστερον ἀπὸ τῶ μέτρου δυσχερῶς ἀπόφασις διορυζομένη τὰς ὀφθαλμὰς αὐτῶ διορυγῆναι. ὡς ᾗ παραυτίκα ἐξορύττεται, τῇ Ἀρχαρίου τῇ ἐπὶ τῆ θυτῶν λόγου ἀπαθείας ἐσελμίνων μαθόλως ἐπαρξάντων αὐτῷ· οἳ νῦν ἔσαν ἄ, τὸ Χαλκηδόνος, ὁ Ἡρακλείας, ᾗ ὁ Κολωνείας Θεόφιλος. ὧς ᾗ ἔ ὅρκων ὑπομίμνησεν, ἐ τῇ ἐπ τῶ θείου πμίσεων. οἱ δὲ καίπερ βουθῶσαι προφερόμενοι, ἀθυμὼς ἔχον ᾗ ἀδυνάτως, ἀνδρῶν ὠμοτῶν ᾗ ἀνθρώπων ἀναρπασάντων αὐτὸν, ᾗ τὰς ὀφθαλμὰς αὐτῶ ἐξορυξάντων ἀπλῶς ᾗ ἀφιλανθρώπως. προαχθεὶς ὧν ἐς ὀπλὴν τῇ ὑποζυγίῳ μάχει τῆς Προποντίδος, ἄσπερ πτῶμα σηπτὸς, ᾗ τὰς ὀφθαλμὰς ἔχων ἐξορωρυγμένας, τὴν δὲ ἀσφαλῶς ᾗ τὸ πρόσωπον ἐξφλὸς, σκωλήκων βρύον ἐκ δυσωδίας, ἀμέρας ὀλίγας ἐπιβιὰς ἐπαδυσὼς, ᾗ πρὸ τῆς τελευτῆς ὁδοῦς ἐκτελέσας ἡ βίου, τῇ νήσῳ Πρώτῃ ἐ χοῦν ἐκτιθέμενος, ἔνθα εἶκε ἐκεῖσε ἐδείματο φροντιστήριον, κἀδόθης πολυπλαῖς παρὰ τῆς ἐμβιότιδος ᾗ βασιλίδος Εὐδοκίας, μετὰμ καταλιπὼν περασμὸν ἐ δυσχερεπὼν ὑπερβαινόντων ἀφάσεων. ἐπὶ δὲ τοῖς τοσούτοις ἐ πλείοσι κακοῖς οὐδὲν βλάσφημον, ᾗ ἀνόσιον ἐφθέγξατο, ἀλλὰ εὐχαριστῶν δὲ διετέλει, φέρων ἀμερῶς τὰ προσπίπτοντα. λέγεται δὲ τὰ κατ' αὐτὸν πραχθέντα γεω-

μης ἅπερ γενέσθαι τῷ βασιλέως Μιχαὴλ, ὡς ὕστερον αὐτὸς ἐνωμότους διεχείρισεν, τὰ Καίσαρος ὑπὸ σκότῳ Ⓒ ἀφανείᾳ πάντα πλεονεργεῖσθαι τε καὶ ἁρπάζεσθαι ἐποίησε. ὅπως ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν ἐπισκόπων Ναζιανζοῦ εἰς μητροπολιτὸν δικαίωμα διαβεβαιώσαιτο. ἐβασίλευσε δὲ ἄχρι τῆς αἰχμαλωσίας αὐτοῦ ἔτη τρία καὶ μῆνας ὅσους.

Διαδεξάμενος δὲ τὸν βασιλέως τόπον ὁ Μιχαὴλ, ἐπειδὴ τὸ ἐθέλειν τοῦ γίγνεσθαι κύριος, ἦν τὸ παραμένον καὶ ἀσκεπτωτικὸς καὶ ἀνενδοίαστον, προσελάβετο δὲ ἦν τῶν Ἰωάννην τὸν Σίδης μητροπολίτην εἰς τὸ τὰ κοινὰ διοικεῖν, ἀνὴρ μὲν τὴν φύσιν, δραστήριον δὲ καὶ ἀμφιδέξιον, πρωτοκαθέδρου τῆς ὀρθοδοξίας τυγχάνοντα, ἄνδρα πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς σεμνυνόμενον. ὅθεν τὸ τοῦ βασιλέως ἐλλιπὲς, καὶ Β πρὸς τὸ διοικεῖν τὰ κοινὰ, ὡς εἰπεῖν, θῆλυ καὶ ἀνεπιτήδειος Ⓒ ἀδίζετο, ὁ τότε τρόπος ἦν ἐπὶ πᾶσι ἐνδεέστατα καὶ σοφῶς ἐπιτηδεύσασθαι καὶ ῥᾳδίως ἀφαιρεῖσθαι ἐποίησε τὸ καιρίτατον. παρημέλητο δὴ τοῦ σίτου πόσῳ τὸ ζιζάνιον. ὃν γάρ τις εὐνοῦχος Νικηφόρος ἄνομα, ὃν ὑποκορίζοντες Νικηφορίτζην ὀνομάζομεν, ἐκ βουκελλαρείων ὅλκων τὸ γένος, δουλοπρεπῶς συγχύσας καὶ ῥᾳδίως φάγμασι, καὶ τεχνουργίας ἐγείρας, καὶ ἀκαταστασίας ἐν γαλήνῃ καὶ κατασεισπτηγκεῖν, ὃς εἰς πᾶν σκιρτητὸν τοῦ πατρὸς τοῦ Μιχαὴλ ὑπηρετούμενος. ἐπεὶ σκιὰς καὶ ἀβελονιὰς ἐφαίνετο, Ⓒ σφρικτὰς τῆς κακῶν αὐρᾶλιος, καὶ τῆς βασιλεῖ καὶ † βασιλίδος μοιχείας ἴγκλημα ὑποφυσείσας, φθόνῳ τῷ συνεξυπηρετούμενος. Δυὲ δὲ Ἀντιοχείας ἀναδεχθεὶς, καὶ ἅπαξ καὶ δεύτερον μερίσιν ὀχλήσεων καὶ ταραχῶν τῇ Συρίᾳ γέγονε αἴτιος. ἅμας δ' ὧν κατηγορηθεὶς, συλληφθεὶς ἐκρίθη, τῇ τοῦ αἵματος φρικῇ παραδίδοται· καὶ ὃν ἡμφιρρεῖς ἐπὶ χρόνον τινὰ ἀπριπεισδέξος γνωσζόμενος. ἀναρρυθεὶς δὲ τῇ τῶν Διογένης ἀναγορεύσεσι, καὶ οἷς τότε τινα ἐξορισθεὶς, ὑπαρχίσας χημάτων δικαιῶς Ἑλλάδος καὶ Ἑλληνοπροβιβλήται, Ⓒ τὰ κατ' ἐκείνην ἂν διοικῶν. τῶν ἐπὶ καιρῷ τῇ Ῥωμαίων ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ μεταπεμψάμενος, εἰς τὸν τῇ κοινῶν διοίασιν καθίστατο, λογοθέτην αὐτὸν προβαλόμενος. καὶ γίνεται ὁ βασιλεὺς ἀλύσιμος τοῖς αὐτοῦ πρατείαις καὶ μαγγανείαις, εἰ μὴ εὐμοιρῶν φρονήματος ἀνδρείου καὶ σθεναρὸς· διὸ καὶ ἐξωθοῦται μὲν ὁ Σίδης, πάντα δὲ αὐτοῖς εἰς ἑαυτὸν ἀναλίσκεται, ἀθύρμασι τοῦ Μιχαὴλ καὶ παιδιαῖς παιδαριώδεσι προσκαιρίοις, τὸ ὑπάτου τῆς φιλοσόφων Κωνσταντίνου τοῦ Ψελλοῦ φησὶ ἅπαν ἔργον ἀδίζεσθαι αὐτὸν καὶ ἄφαντον ἀπεργασαμένου. παρεγκωμίζεται δὲ καὶ τὸν τοῦ βασιλεύοντος θεῖον Ἰωάννην τὸν Καίσαρα, καὶ τῇ ἀπιφῷ Ⓒ βασιλεῖ ὑποπτον ἀπεργάζεται. καὶ πάντας ἁπλῶς τοὺς αἰσχυντηρὸς ὡς πολυμισητάτους συνοφαντεῖ, καὶ πάντων ἀποζεῖσι τὸν τοῦ βασιλέως ἤθισιν, ὅλον τὸ τῶν μειρακίσκων ὑποποιεῖται ἄνακτα. κἀκεῖνο πᾶσι βασιλικὸν ἐνομίζετο πρόσταγμα, ἃ τῇ μιχανορράφῳ τότῳ ἐδόκει. ἐντεῦθεν κατηγορίαι καὶ ἀπειλήσεις αὐθρῶν καὶ ἀναπτερίσεις ἀνδρῶν, καὶ τίσεις ἀχρωστήτων, καὶ αἰτίσεις τῇ δημοσίῳ τὸ πλέον, οὐ τῇ δικαίῳ βραβεύουσα. ἀφ' ὧν δημόσιος καθολικαὶ τε καὶ μερικαὶ, κατηγορίαι συχναὶ, καὶ πίστις ὠθῦς ἀπαραλόγιστος, καὶ τῇ παρόντων θρῆνος ἐλεεινὸς, καὶ τῶν γεμουμένων κακῶν ἀόρατος καὶ πολύδακρυς. ἀλλὰ τότων οὕτω γινομένων, θυλακτός τις ὀργὴ Ⓓ

animo ferre. dicuntur autem quæ contra ipſum facta ſunt, inſciente & invito Imperatore Michaele facta, ut poſtea ipſe jurejurando adhibito aſſeverabat, Cæſare hæc clam & occulte adminiſtrante ac perficiente. Hic Imperator Epiſcopatum Nazianzi ad jura metropolitana perduxit. Imperavit uſque ad id tempus, quo captus eſt, annos tres, menſes octo.

MICHAEL PARAPINACIUS. Decaſtilus.

Michael autem hac ratione adeptus Imperium, & moderatus vir oldebatur, & ſenea inter juvenes, propter imbecillitatem, & demiſſionem, ac molliem, & idcirco adiunxerat ſibi Joannem Sidæ metropolitanum ad rempublicam gubernandam; Eunuchum natura, ſed ſtrenuum, & ſolertem, primum præſidem protoſyncellorum, virum omnibus bonis ornatum, ea quo Imperatoris vitium, quod diſſolutæ vitæ attribuebatur & mollitiei, ut ito dixerim, muliebri, ad gubernandam Rempublicam & inertiam, hujus mores & ad hæc dexteritas & ſtodium adornabat & corrigebat: verum cum hoc tritico etiam zizanium miatum fuerat. Erat enim euauchus quidam, nomine Nicephorus, quem diminuentes Nicephoritzem appellabant, a Bucellariis otiundus, peritus & doctus la excogitandis perturbationibus, & confundis dolis, atque eacitandis tempeſtatibus & procellis, tranquillo tempore: qui quum patri Michaelis miaiſter fuiſſet a ſecretis, ubi compertus eſt manifeſto ſeditioſus & calumniator, & malorum egregius commentator, quique Imperatori adverſus Imperatricem adulterii crimen infuſurraverat, invidia ſimul ei opitulante; Dux autem Antiochiæ declaratus ſemel atque iterum infaitarum perturbationum & ſeditionum Syriæ auctor fuerat, ottamen occuſatus & comprehenſus illic in cuſtodiam traditus fuerat, ubi aliquandiu detinebatur, prius ibi illuſtris cognitus, effugiens vero quo tempote Diogenes fuit declaratus & in quamdam inſulam relegatus pecuniarum pollicitatione Judea Græciæ & Peloponneſi delectus eſt, & res ad eam pertinentes moderabatur. Hunc Romanorum malo Michael accerſitum Reipublicæ adminiſtrationi præfecit, Logothetam ipſum declarans, capiturque Imperator illius præſtigiis & machinationibus: utpote qui virilis mentis & ſtabilis eapers eſſet. & idcirco expellitur Sidæ præſectus, omoiaque ipſe ad ſe onum revocat, Michaele interim magis & ludis puerilibus perpetuo vacante, cum philoſophorum præſtantiſſimus Conſtantinus Pſellus, ipſum Imperatorem ad omne opus inutilem & minus idoneum reddidiſſet. Sed & Imperatoris patruum Joannem Cæſarem ſubmovit, & fratris filio ipſiqoe Imperatori ſuſpectum effecit. & omaes prorſus maxime familiares ut inimiciſſimos calumniatur, omneſque Imperatoris benevolentia privat, oc totum adoleſcentolum ſibi regem ſubjicit. atque illud omnibus pro Imperatoris edicto habebatur quodcumqae huic machinatori videretur. Hinc accuſationes, & frequentes delationes eorum, qui indicta cauſa damnarentur, & pœnæ minime debitæ, & judicium ſæpius ad voluntatem vulgi, quam juſte prolatum. unde bonorum publicationes, tum uni-

Edit. Pariſ. pag. 846.

verſorum tum ſingulorum crebræ accuſationes & fides ſtatim temeraria, eorum qui patiebantur miſerabilis lamentatio, & ſpoliatorum luctus intolerabilis, & multæ lacrymæ. verum his ita ſpoliatis divinitus quædam immiſſa ira Orientem invaſit. nam quum pacis fœdus erga Diogenem violaretur, atque irritum eſſet, ira perciti Turci, propterea quod quem ipſi ut inimicum captum & in ſuam poteſtatem redactum omni cura & honore dignati fuerant, propriumque ei Imperium reſtituerant: ſui erga ipſum furioſe inimicum minime conciliatum, ſe geſſerant: & quæ ab ipſis illum pati oportuerat, amici & cognati in pace præſertim degentes in illum perpetraverant & miſerabili ac luctuoſa morte affecerant. nam externi quoque ob multitudinem calamitatum ipſius, & infortunium vix conſolabile ſummopere dolebant. e Perſide cum omnibus copiis profecti, nullo obvio impedimento in Romanas regiones invadunt, eaſque vexarunt non diſperſi accedentes ut prius, & exules ſtatim, ſed potius ut domui eorum in quæ inciderant. hæc audiens Imperator coacto idoneo exercitu, ducem ei præficit Iſaacium Comnenum, eique collegam tradit Ruſelium Latinum cum Francica legione quadringentorum Francorum numero. quumque in Iconium pervenisſet omnis exercitus, exorta quadam contentione Ruſelius aperte rebellans ſecum Francos adducens, in aliam partem iter arripuit, *Edit. Pariſ.* data ſuis venia, quo vellent abeundi. *pag. 847.* quum vero ad Melitenem pervenisſet, in Turcos repente invadens ſuperior evadit, & reliquam exercitus partem ad Cæſaream appellit. Comnenus quoque meditatus in hoſtes repente impetum facere progrediebatur poſtea quaſi imperatos ipſos aggreſſurus, ſed aliter, atque opinatus fuerat, ei accidit. Incidit enim in ipſos compoſitos, & paratos, & invitus cum ipſis congreſſus ſuperatur, & illico capitur, omnia quoque quæ intra vallum erant, corripiuntur; multis interfectis Romanis, vivis quibuſdam captis, plures autem ſibi fuga ſalutem quæſivere. quumque fama ad Imperatorem pervenisſet, vlſus eſt triſtior, & dolore affectus, non tamen omnino ab inferenda civibus injuria, neque a nefariis rebus ſeſe abſtinuit, quod Nicephori monitis pareret. quum enim eo eſſet ingenio ut diſcernere non poſſet facile, neque ea mente eſſet, ut vigilaret, omne quod imperabatur a Nicephoro, faciebat, quaſi mancipium. Ex eo tempore igitur licentiam nacti Agareni Orientis regionem percurrentes non deſiſtebant eam vexare atque vaſtare. quum autem Iſaacius multis ſeſe pecuniis redemiſſet, & pleno marſupio, ſtatim ſummus Dux Joannes Cæſar declaratur: qui quum tranſiſſet uſque ad Dorylæum, profectus inde ulterius progreſſus eſt, & uſque ad Zompi pontem pervenit. Sed antequam Sangarium tranſiret, advenit Ruſelius ex Armeniaco multo ſtudio, & ibi caſtra locat. quumque miſiſſet Cæſar legatos, tamquam ad eum qui offendiſſet, atque peccaſſet, ſi mutato conſilio ſe proprium dominum agnoſceret, venium & malorum oblivionem promiſit. fremente ve-

A ἰόμεν κατείληφε. τῷ δὲ αὖθις Διογένει εἰρκταὶ συμφώνων ἀρχῶν μετέπιπτον τῇ ἀναγκαίᾳ, θυμῷ συνεχόμενοι οἱ Τοῦρκοι, ἐφ' οἷς οὐ αὐτοὶ ὡς ἐχθρὸν εἰλήφεσαν, καὶ ὑποχείριον, πάσης κομιδῆς τῆς νικώσης ἠξιώκασι, καὶ τῇ ἰδίᾳ ἐπικρατείᾳ αὐθις ἀποκαθίσησαν, οἱ δὲ οἰκείοις μισοῦσιν ὡς ἐχθρῷ προσενεχθέντες ἀσυνήθως, ἃ παρ' αὐτοῦ ἐχρῆν αὐτὸν παθεῖν, οἱ γνῶσοί τε καὶ συγγενεῖς, καὶ τοῖς τῆς εἰρήνης νόμοις ἀγόμενοι, ἐξεπράξαντο, καὶ ἀκατέχῳ τῷ ἐπαυλίῳ θανάτῳ παραδεδώκασιν. ὑπάλγουν δὲ αὐτῷ τε οἱ ἀλλότριοι καὶ τὸ πλῆθος τῶν δεινῶν, καὶ ἃ τῆς συμφορᾶς ἀπαρηγόρητος, ἄρτι τῆς ἐν Περσίδος παμπληθεῖς, ὡς μυθικὸς ὄντος τοῦ κωλύοντος, τοῖς Ῥωμαϊκοῖς ἐπισπασθῆναι θέμασι, καὶ ταῦτα κατηκριβάσατο, ἀ ἀπορᾶδες ἐπιφοιτῶντες, ὡς τὸ φρὶν, καὶ φυγάδες αὐτόχρημα, μᾶλλον δ' ὡς διαίτας τῷ προσυχόντι καταμεμελέοντες. ταῦτα διανυστζόμενος ὁ βασιλεὺς, συμφορᾶς ὑπερβολὴν ἐκπαθῆ, ὑπερβολὴν αὐτῷ ἐφίστησι τὸν Κομνηνὸν Ἰσαάκιον. συμίστησι δ' αὐτῷ καὶ Ῥωσέλιον τὸν Λατῖνον μετὰ Φραγγικοῦ συμπάγματος, εἰς πρακοσίους Φράγγους ἀναβαίνοντος. ἐν τῇ Ἰκονίῳ δὲ τῶν ὑπερπόντιον γενομένου πάντος, φιλονεικίας συμβάσης τινὸς, ὑποστατεῖ τὸν Λατῖνον ὁ Ῥουσέλιος ἀφορμῆς, ἐκ τοῦ Φράγγους παραλαβὼν, ἐπορεύετο, καὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν τῇ ἰδίᾳ ἐπιτρέπει θελήματι. ἀνελθὼν δὲ εἰς Μελιτηνὸν, Τούρκους πλείστους, ἀρτιφυεῖς, ἐξ ἰφόδου πάντας ἐπιστατοῦν. τὸ δὲ λοιπὸν στράτευμα τῇ Καισαρέων παραβάλλει. σκιφώμενος δὲ καὶ ὁ Κομνηνὸς τοῖς ἐναντίοις ἀφορμὴν ἐξ ἰφόδου, πρόρρησιν μὲν ὡς ἐπὶ τοὺς ἑαυτοῦ, ὡς ἀπαρασκεύους ἂν ἐπιπέσοι αὐτοῖς. τὸ δ' ἐναντίον πάσχει τῆς αἰτείας βουλῆς. ἀπαρασκεύους γὰρ καὶ ἠτοιμασμένους ἐντυγχάνει αὐτοῖς. συρρέουσι γὰρ πάντες καὶ μὰ βουλόμενος, καὶ ἁπάντων αὐθις, καὶ αἰχμάλωτος αὐτίκα γίνεται. ἁλίσκεται δὲ καὶ τὰ ἐν τῇ χάρακι ἅπαντα, πολλῶν μὲν Ῥωμαίων πεσόντων, ζωγρεῖται δὲ λαμπόντων τινῶν, πλείστων δὲ νέων σωτηρίαν ὑπαιμένων φυγῇ. τὰς δὲ φήμας τὸν βασιλέα καταλαβούσας ἐδέξε μέν τι σκυθρωπὸν παθεῖν, οὐ μὴν δὲ παρεπάσει τῇ πολιτικῇ ἀδικημάτων τῷ τῆδε κοσμικῶν ἐπίσχιτο, πρὸς τὰ Νικηφόρου ὑποθημοσύνας. μὴ ἔχων δὲ φύσει ἐγκυκλίου, καὶ ἕξιν ἐμπεπτικὴν ἐγκυμονῶν, πᾶν τὸ προστατούμενον παρὰ τοῦ Νικηφόρου, ἐποίει, ὥσπερ ἀνδράποδον. ἐκτοτε ἀνυπόπτως λαβόμενοι οἱ τῶν ἐθνῶν καταπρίχοντες Ἀγαρηνοὶ, ἐπαύοντο καθ' ἑαυτῶν ἀπαρέζοντες τῇ τούτου καταλυμαινόμενοι. ἀλλαξαμένου δὲ τὸ Ἰσαακίου τῶν αἰχμαλωσίων χρημάτων πολλῶν καὶ βαλανείου ἀξίων, αὐθις στρατηγὸς Λυπεράτωρ καὶ Καῖσαρ Ἰωάννης προχειρίζεται. ὃς διαπεμφθεὶς ἐπὶ μέχρι τοῦ Δορυλαίου προιὼν, ἄρας ἐκεῖθεν πορεύεται πρὸ πυπόρδαι, καὶ μέχρι τῆς γεφύρας τοῦ Ζόμπι καταλαβὼν. πρὸ δὲ τοῦ περαιωθῆναι τὸν Σαγγάριον, ἀφικνεῖται ὁ Ῥωσέλης ἐκ τοῦ Ἀρμενιακοῦ σπουδῇ πολλῇ, καὶ στρατοπεδίαν ἐκίνει πυκνοῖ. πέμψας δ' ὁ Καῖσαρ ὡς καθ' ἁπροσκρούσαντι καὶ ἐξαμαρτόντι, εἰ γνωσιμαχήσοι, καὶ τὸν οἰκεῖον ἐπιγνοίη δεσπότην, συμπάθειαν ἐμπεσεῖν καὶ ἀμνηστίαν κακῶν ἐπηγγείλατο. φρυαξαμένου δὲ τοῦ βαρβάρου,

αὖα ἐπὶ τοῖς ἰδίοις χερσὶ καὶ τῇ πολέμῳ θαῤῥοῦν-
τες, καὶ τῇ πλήθει τῇ σφῶν αὐτῶν ἐρεισόμενον, ἀ-
φραντος ἡ ἀφροβόλα ὑδείχθη καὶ κενή. διὸ καὶ πο-
λέμῳ κεῖθέναι τὸ πᾶν ἔδοξε. ἐβάδας οὖν τὸν ποτα-
μὸν ὁ Καῖσαρ, καὶ ὁ συστράτηγος αὐτῷ Νικηφόρος ὁ
Βοτανειάτης, μετὰ τῆς λοιπῆς πλήθους, αὐτίκα
πρὸς πόλεμον τῷ Ρωσιλίῳ προσέβαλε. μὰ ἐσυχέν-
των δὲ τῷ Ρωμαίων τλὼ τῷ Φράγγων ἐπίθε-
σιν, φυγὴ γίνεται παντὸς τοῦ στρατοῦ, καὶ ἀλω-
σιμος ὁ Καῖσαρ τῷ Ρωσιλίῳ καθίστατο, καὶ ἄλ-
λοι πολλοὶ, τὸ Βοτανείατα μόνα φυγόντος σφῶν ὀ-
λίγους τινάς. ἐγεγένει πάντα ὁ Ρωσίλιος ἐκ πάνυ
μεγας καὶ ἄβροντος τῷ μεγέθει τὸ καταθύματος.
χωρῶν δὲ κατὰ τὸ Βυζαντίου, τὸν Καίσαρα ἐσ-
χε σιδηρόδετον, καὶ πολλοῖς ἀναρόις ἐπαντλούμε-
νον, ἐ λυπρῶν κύμασιν ἀλλαπαλλόμε-
νον. ὡς δὲ προσηγγέλθη καὶ τοῦτο τὸ οἰκειακὸν ἀ-
τύχημα τῇ βασιλεῖ, καὶ ὁ τῶ Φράγγων ἐπιδημία
πᾶς πάντας ἐξέπληξε, πολλή τις ἀθυμία καὶ μέ-
μψις κατεῖχεν αὐτόν τε καὶ τοὺς λοιποὺς ἅπαντας. ἐ
ἐξ ἐκείνου οὖν ἐδεισεῖαν δίκαιος ὁ Ρωσίλιος ἐ-
παγόμενος μεθ' ἑαυτῶν τόν τε Καίσαρα καὶ τὸν Μαλι-
σηνὸν Βασίλειον, ἄρτι ἐ σὺν τῇ Δαγάνει αἰχμαλω-
σίας ὑπολυθέντα, καταπλεῖ ἐς Χρυσόπολιν, καὶ
τοῖς ἐκεῖσε οἰκίαις ἐσβὰς τὸ πῦρ, καὶ πολλὴν ἀ-
πέχωρα τοῖς ἐποίκοις τλὼ βολὼ καὶ τὸν κακιστόν· κα-
τεμαλάξαι δὲ σπεύδων ὁ Βασιλεὺς τλὼ τῶ Βαρβά-
ρου θρασύτητα, ἐξίωμά τε ὑπισχνεῖται δώσει αὐτῷ
Κυροπαλάτου, φραστικώτατον δὲ καὶ τὸν γυναῖκα
ἐ τὰ τέκνα. μεταπέμπεται δὲ ἐ Τύρκας κατ' αὐ-
τῶν λαθραίως πολλοὺς ὑποκίνησι πείθων τὸν Ρω-
σίλιον καταχωρίσασθαι. ὁρῶν δὲ ὑπὸ ἑαυτὸν αὐθαιρέτως πρὸς
τοσαύτην πλήθω, ἀπολύσας τῶν δικαίων τῶ Καίσαρα,
ἀναγορεύει βασιλέα, ἀφημίαις μεγαλοπρεπέσι καὶ ὑβ-
ρεσι τὸ κράτος αὐτῷ συγκαπασκευάζων. μάτην δὲ τ
φήμης ἀπλωθείσης, μηδὲ πλατυνθείσης τῶν Καίσα-
ρος ἀναῤῥήσεως, καὶ διὰ τέλους μάτην σταθεὶς τῶν προχωρη-
σάντων, ὀξέως πυρὶ τόρος τῶν Σόφωνα πλήθος Τυρ-
κικὸν παραφαίνεται, πόθεν ἢ καὶ ἐξ χιλιάσιν ἐκαζομέ-
νη. καὶ αὐτίκα ὁ Ρωσίλιος ἐξορτὰ τὸ πρὸς πόλεμον.
ἀνίστηλον δὲ ἐ ὁρμὴν αὐτῶ ὁ, τε Καῖσαρ καί τινες τῶν
ἐξοχωτέρων, ὡς ἂν ἀβρηγοῖεν φρόντιστον ἐ πλήθω ὁ-
πόσοί τινες εἶεν τῶν φαίνεσθαι. μὰ ἐσυχεῖν, ἀλλ' ἀδοξίαν
ἄκρατον ἡγούμενος, οἱ πρὸς ἓξ ἢ * δέκα χιλιάδας ἀμ-
φηγνωμονοῦ ἐ Ρωσίλιος, σὺν πολλῇ ῥύμῃ τοῖς ἑαυτῶν
ἐπῆλθε μετὰ τῶν Φράγγων. ὑπισον δὲ τῶν Τύρκων πολ-
λοί, μυθῶδες τῶν Φράγγων κινὸν τὸ δόρυ ἐχοντος. οἱ
δὲ λοιποὶ πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. τῶς διώξους δὲ ἐ-
πὶ πολὺ γινομένης παρὰ τὸ εἰθισμένον αὐτῶ, καὶ παύ-
σαι δὲ ὁρίων ἐβάτων καὶ δυσδιέξιτον, ἐλαθε τοὺς πλεί-
ους τῷ σὺν αὐτῷ ἀπολειπὼν ἑπόμενον. αὐτὸς δὲ μετὰ βρα-
χέων τινῶν ὑπολειφθείς, ἐ τῶν Καίσαρος ἐσ ἵππους
κυμαίνοντος τῆ σωμαχοῦ τῶς διώξους καὶ ἐπεσπαμένου.
ὕπου δὲ ἔχοντι ἀπεραν πλῆθος ἑτέρου Τύρκων ἀπείρου,
οἷς ἑκατὸν χιλιάδας ποιεῖσθαι εὐχαίρησον. πιεσου-
χεῖσθαι ὅμως πάντοθεν, καὶ ἄκων αὐτὸς φροντίζονται
μετ' ὀλίγων πάνυ τῆ περὶ αὐτόν. αὐτίκα μὲν οὖν
οἱ Τύρκοι, ἵππον μὲν τοι ἐ πόνι πολλοί. ὅμως κυ-
κλωθέντες ὑπὸ πολλῶ πλήθους ἐκβάλλας τῶς βίλεσιν,
ἐκβαλόντος τῶς ἵππους, καὶ πολλοὶ ὑπολειφθέντες

ro Barbaro veluti eo qui propriis ma-
nibus & bello fidebat, & ſuorum mul-
titudine nitebatur, legatio re infecta
& inanis rediit. Idcirco prælio de ſum-
ma rerum decertandum ſtatuit. Igi-
tur Cæſar quum fluvium tranſiſſet, &
collega ipſius Nicephorus Botaniates
cum reliquo exercitu, ſtatim prælio
cum Ruſelio congreſſus eſt. non ſuſ-
tinentibus autem Romanis Franco-
rum impetum, omnis exercitus in fu-
gam vertitur, & a Ruſelio Cæſar ca-
pitur, aliique multi, ſolus Botaniates
cum paucis quibuſdam fugit. ex eo
tempore magnus Ruſellius & celebris
evaſit, proſperi ſucceſſus magnitudi-
ne, rectaque Byzantium contendens
Cæſarem vinctum habebat multis of-
fictum malis, & fluctibus calamita-
tum ſubinde ſuccedentium exagitatum.
ubi autem hoc quoque domeſticum in- *Edit. Pariſ.*
fortunium Imperatori nunciatum fuit, *pag. 848.*
& Franci adventus omnes deterruit, in-
gens ſollicitudo & cura animos omnium
occupavit, & ipſius Imperatoris. Ruſe-
lius igitur inde profectus ſecum adductis
Cæſare & Baſilio Maleſe qui nuper e ca-
ptivitate cum Diogene liberatus fuerat,
in Chryſopoli tabernaculum collocat,
& ædificia quæ illic erant, igne incen-
dit. quo facto, ingentem excitavit cla-
morem & luctum indigenarum. Impe-
rator autem moliire ſtudens Barbari au-
daciam, pollicetur ei Caropalatæ ho-
norem, & inſuper ad eum mittit uxo-
rem & liberos, ſed clam contra ipſum
Turcos accerſit multis pollicitationibus
perſuadens, ut Ruſelium debellent. vi-
dens autem ille ſe imbecillem adverſus
ejuſcemodi multitudinem, Cæſarem e
vinculis liberatum Imperatorem decla-
rat, laudibus magnificis & claris cele-
brans, eique Imperium tribuit. nondum
autem divulgata fama, neque dilatata
Cæſaris declaratione, & idcireo neque
milites concurrerant, ſtatim ad montem
Sophonem manus Turcica apparet, quæ
videbatur quinque aut ſex millium, at-
que e veſtigio Ruſellius ſe ad prælium
comparavit. verum illius impetum coer-
cebant & Cæſar & quidam ex præſtan-
tioribus, ut prius dignoſcerent quanta
eſſet hoſtium vis: ſed ille haud ſuſtinens,
quin potius loco ſummæ ignominiæ du-
ceus, ſi adverſus ſex aut decem mil-
lia pugnam Ruſellius cunctaretur, mul-
to impetu in hoſtes cum Francis iova-
ſit. Cecidere igitur ex Turcis plures,
quum Francorum nemo haſta inani u-
ſus eſſet. reliqui in fugam conjecti ſunt.
quum vero diutius perſequeretur, præ-
ter id quod conſueverat, præſertim per
inacceſſos atque invios montes, non a-
dvertit a tergo ſe ſuorum plures
reliquiſſe: ipſe autem cum paucis qui-
buſdam cellictus, & Cæſare inter equi-
tes defatigato continua & longa ho-
ſtium infectatione, incidit in eam ca-
lamitatem quam mox dicemus. nam in
ipſum ita laborantem altera Turcorum
infinita manus fere centum milia, quan-
tum conjectura aſſequi poterant, inva-
ſit. undique igitur circumventus vel in-
vitus cum hoſtibus congreditur, cum
paucis admodum, quos circum habe-
bat. Igitur teſtitere Turci, & tamen
multi tunc quoque ex ipſis cecidere. ve-
rum enimvero circumventi a tanta mul-
titudine telis, quæ longe jaciebantur,
amiſſis equis, & pedites omnes relicti

* ἑπτὰ

lita cesserunt, attamen multi cadunt, & Tatci decuplo plures. Capiuntur Cæsar & Rusilius, & qui cum ipso erant. Ex Francis autem qui relicti fuerant fuga ad Metaboles oppidum se recepere, una cum Rusilii uxore, quod summo studio servabant. Turci vero Rusilium compedibus vinctum asservantes, Cæsarem autem solutum in honore habebant. quumque exigeretur captivorum pretium, studebat Imperator cum redimere: nam paulo ante Maleses quoque absolutus a Cæsare statim in exilium missus est publicatis bonis, Rusilii captivitatem cum captivitate Diogenis, & publicationem & exilium commutans. verum Rusilii uxor ipsum redemerat. quare missi ab Imperatore, Cæsare solum redempto, rediere. quum vero ad Ptoporticidem pervenissent, veritus ne forte ut rebellis & suspectus aliquid mali & ejusmodi cui remedium adhiberi non posset, sustineret, deposita veste usitata, capillisque detonsis, monachorum habitum induit. & ita vili indumento ad regiam se recepit: ea quibus omnibus sanæ mentis homines divinam iram ratiocinabantur. & quemadmodum Deus ipsis inimicus effectus fuerat, propter divinorum mandatorum ac præceptorum violationem, & contemptum, quorum sibi conscii ad ingentia bella & pericula non prius placato divino numine Romanis copias adducunt, & quum male afficiantur, semperque vincantur, non tamen ullum divinæ indignationis percipiunt sensum: antiqui vero Romani non ita facientes immensas illas & prosperas pugnas edebant, sed virtutem & justitiam, & charitatem, & veritatem profitentes, & omnino omnia honesta & bona pro viribus tractantes, quare etiam divinum numen illis aderat, & omnibus modis hostes debellabant. Ingresso autem Cæsare, visus est, qui imperabat, omnia perfecisse. Sed cruciabatur quod Rusilii consilium non succesferat. nam cognatorum exitium, amissionem Imperii, Christianos occidi, vicos comburi, & regiones everti posteriora ducebat. Rusilius autem ex oppido Metaboles profectus cum iis Francis militibus, qui relicti fuerant, & uxore ac liberis, & bonis suis per mediam teginem sine metu ibat: quumque ad Armeniacorum regionem perrenisset, ad sua priora castra se recepit. & inde adversus Turcos eacursiones faciens coetcuit ipsos, ne amplius in eam regionem irrumperent: audiens hæc Imperator præstare calliditabat Turcos obtinere loca Romanorum, quam Rusilium aliquo in loco permittere ad hoc a Nicephoro instigatus ac stimulatus. mittit igitur quemdam ex nobilibus civibus ætate juvenem, sed alioqui strenuum atque prudentem, præsidem Alexium Comnenum, qui quum pervenisset Amasiam, ibi rei exitum expectabat. Rusilius autem inita societate & amicitia cum Turcorum Principe, congressus est cum ipso sine militibus, ut consuerat. verum quadam die cum ipsis cœnans capitur & devincitur * accedere enim Romanos ad Turcos jurejurando adhibito, terminus, & ratio præscripta est, & excusatione carens. hunc multo pretio em-

Edit. Paris. pag. 849.

pag. 850.

* Fallere enim Romanos etiam jurejurando interpositio, sed Turcos

συμπαντες ὅσοι ἐτύθησαν. πίπτουσι δ' ὅμως πολλοί, ᾧ Τάρσοι ἢ δεκάκις πεσόντι. ἁλίσκεται δὲ ὅ, τε Καῖσαρ & ὁ Ρωσίλιος, ᾧ οἱ σὺν αὐτῷ. οἱ δὲ ἐκ Φράγγων ὑπολειφθέντες εἰς τὸ τῆς Μεταβόλης φρούριον συμφεύγουσι μετὰ τῆς Ρωσιλίου γυναικός, & ἐπιμελείας ἐποιοῦντο τιμῆς τῆς φυλακῆς & σωτηρίας. οἱ δὲ Τάρσοι τὸν μὲν Ρωσίλιον πεδοκάκῃ ἀσφαλισάμενοι, τὸν Καίσαρα ἄνευ εἶχον, ᾧ ἐν τῇ ἰδίᾳ ἤγοντο τιμῇ. τῶν δὲ τιμημάτων ἕνεκα ἀλλοτρίων ἐπιζητουμένων, ἐπαυδᾶ μὲν ἀπόσταδα τῶν ὁ βασιλεὺς· ἐπιπέπλαβε δὲ ᾧ ὁ Μαλέσης ἄρτι λυθεὶς παρὰ τοῦ Καίσαρος, ᾧ αὐτίκα εἰς ὑπορρίαν εἴλεται, δημόσιόν τε καθυποβάλλεται, αἰχμαλωσίαν αἰχμαλωσίας τῷ σὺν τῇ Διογένους τῷ Ρωσιλίου, ᾧ δήμευσιν ᾧ ἐξορίαν τῶν ἀπολαξάμενος· ἀπὸ δὲ τοῦ Ρωσιλίου γυνὴ αὐτοῦ πολλῷ πόνῳ ἐλυτρώσατο. ὅθεν οἱ παρὰ τῷ βασιλέως ἁλόντες, τὸν Καίσαρα μόνον λυτρωσάμενοι ἀνυπερθέτως. ἐν ᾗ τῇ Προποντίδι γενόμενος, ἁλωβητεῖς μὴ ποτε ὡς ὕποπτος καὶ ὕποπτος νεμεσῆς πάθοι τι φαῦλον καὶ ἀτιμώτερον, & κουμεανὸν ἀποβαλόμενος εἶδος, τὸν τρίχα πείρεται, ᾧ τὸ μοναχῶν ἀμφιέννυται. ᾧ ὅπως ἐν ἄκλει τῇ χρυσῇ τοῖς βασιλείοις παρίβαλον. ἐξ ὧν ἁπάντων οἱ ἀμφοτεροῦπες & θεομηνίαν συναλογίζοντο, ᾧ ὅπως αὐτοῖς τὰ θεῖον ἐκπεπαλέμωται, ᾗ & τῇ θείων ἐπιπομῶν ᾧ ἐπαλμάτων παρόρασιν ᾧ ἀθέμιτον· ἃς καὶ παρ' ἑκατέρᾳ σωτηρίας ἀμῦσι, εἰς πολέμους μεγάλους ᾧ κινδύνους, μὴ φρόνιμον τῶν Θεῶν ἱλασκόμενοι, τὰς Ρωμαϊκὰς δυνάμεις εἰσάγουσι· καὶ πάχρονος ἀκμῆς ᾧ ἀπορρῶσι ἀδῶς, αἴθωσι ᾗ λαμβάνουσι τῶ θείῳ νεμίσεως. οἱ δὲ πάλαι Ρωμαῖοι οὐχ ὕτω ποιοῦντες τὰς φαύλας ἐκείνας & ἀδόμενας ἐφρασγίας κατώρθουν· ἀρετὰς ᾗ δικαιοσύνης, καὶ ἀγάπης, καὶ ἀληθείας ἀντιποιούμενοι, ᾧ ἁπλῶς πᾶν ἀγαθὸν ᾧ ἀγαθόν, ὡς δίκαιοι, μεπρεπόμενοι. διὸ ᾗ τὸ θεῖον συμπαρῆν αὐτοῖς, καὶ πανταχόθεν τοὺς ἐναντίους ἀσπιγωνίζοντο. εἰσελθόντος δὲ & Καίσαρος, ἔδοξε μὲν ὁ κρατεῖν αὐτοῖς τὸ πᾶν, ὡς ἔπι δὲ τῇ & Ρωσιλίου ἀσχολίᾳ. & ᾗ ὧν ἀπωγῶν ἀπώλειαν, καὶ & ὑφαίρεσιν & ἀρχῆς, ᾧ τὸ σφάττεσθαι τοὺς Χριστιανούς, ᾧ δουλοῦσθαι τὰς κώμας, ᾧ τὰς χώρας ἀφανίζεσθαι, ἐν δεδιπρφότι ἦσθαι. ὁ δὲ γε Ρωσίλιος ἄρας ἐκ & & Μεταβολῆς φρουρίου μετ' ἐκ ὑπελειμμένων Φράγγων στρατιωτῶν, ᾧ & συμβίου, ᾧ τῶν παίδων, ᾧ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ, ᾗ μέσης & χώρας ἀτρίπτως ἐβάδιζε, ᾧ τὸ θέμα τῶν Ἀρμενιακῶν ἀσπάζεται. τοῖς φρουροῖς αὐτὰ κάτρος ἐπιτάττει. ἀφικνεῖται & ἐνδρομὰς κατὰ τῶν Τάρσων ποιούμενος, ἀπωρύττειν αὐτοὺς τῶν κατὰ τὰ τοῦτα θέματος ἐφόδων. ὰ δὲ βασιλεὺς ἐνανπιζόμενος ταῦτα, μᾶλλον εὐμιζοσυμφέρειν τοὺς Τάρσους ἔχειν τὰ Ρωμαίων, ἀ τὸν Ρωσίλιον χωρεῖσθαι ἐς τόπον εἰς, παρὰ τῷ Νικηφόρῳ φρὸς τῶν τυπούμενος καὶ διεγειρόμενος. στέλλει πέμπει τινὰ τῶν & πατρικίων, τῶν μὲν ἀλικίαν νέων, δραστήριον δὲ ἄλλως καὶ ἐχέφρονα, τὸν κρότερον Ἀλέξιον τὸν Κομνηνόν. ὃς ἐν τῇ Ἀμασείας γενόμενος, ἐκαραδόκει τὸ μέλλον. ὁ δὲ Ρωσίλιος συνθήκας & φιλίας μετὰ τῶν Τάρσων ἐξάρχοντος Σουλτὰν, συνέλθει τούτῳ ἀφλομένους στρατιωτῶν, ὡς ἦθι συνήθως ᾧ ἐθάς. ἐν μιᾷ δὲ συμβεπτῶν αὐτοῖς ἁλίσκεται, καὶ δεσμώτης ὑποδείκνυται. ἁπατᾷ δὲ Ρωμαίους ἐνορκίσας παρὰ τῆς Τάρσους ὅρος καὶ λόγος ἐν δέσμῃ, καὶ ἀλογοθέντος. τῶν δὲ

τιμῆ

σιον πολλῶν ὁ πρόεδρος Αλέξιος ἀνασάμενος, ἐς βασιλέα ἀπάγει δέσμιον. παραδὺς οὖν ὁ βασιλεὺς τοῖς βασανισταῖς, ξυσμοῖς ἀπείροις ἐκ βοιδίων ὧς τινα δῆλον δραπέτην μάστιξι, ἐς εἷς ἵνα τῶν ζοφωδεστάτων ἐγκλείσας πύργων, ἀπιμέλητον ἄχρι ἀλύσεσι δέσμιον. ὁ δὲ Λογοθέτης μέγα δυνάμενος, ὡς εἶρηται, παρὰ βασιλεῖ, ἄγων τε ἐκ φόρων πάσης ἥπερ ἐβούλετο, τὴν τῶ Εβδόμου μονὴν ἐκ δωρεᾶς ἐξαιτησάμενος, πάντα κτήματα καὶ πᾶσαν χρεὼν ὅσην ἥλιος ἐφορᾷ, ἐπιτρέπει προσκυρῆσαι αὐτῇ, ἐκ προσόδοις ἀφθόνοις ἐμπλατύνας, σκεπτόμενος ἐκ μοχθηρίας οἰκεῖσθαί τε τὸν βασιλέα, καὶ παρακρουόμενον τὰ μέγιστα τῶν ἀβελτηρίας αὐτῷ, καὶ πρὸς ὁμότιμον τῆς μονῆς πλοῦτον ἐπικτᾶσθαι ὑπερφυῆ. πολυμήτανος δὲ ὢν ἐς καίριον, ἔστιν τις ἕτερος, ἐκ τῷ κερδαλέου χάριν μηδενὸς δυσχερῆ ὀνόματος ἀπεχόμενος, φουνδάκα ἐν τῇ Ραιδεστῷ καὶ μονοπωλεῖον συνεστήσατο, καλύσας καὶ ἀπείρατας τοὺς πωλοῦντας ἅπαντας, τὸ βασιλικὸν δὲ μόνον πρατήριον ἐμηχανήσατο, παρὸ ἐκ λιμὸν ἐπραγματεύσατο μέγιστον, ἐκ τῇ πώποτε μνημονευομένων ἀνασδρωπότατον, ὡς ἐκ τῷ βασιλεῖ αὐτ' ἐπωνυμίας γενέσθαι αὐτῷ, ἐκ ὑπὸ τῶν μᾶλλον ἢ τῶ προγονικῶ γνώσεσθαι τοῖς μετέπειτα. Μιχαὴλ γάρ τις οἶπον, εἰ μὴ προδοὺς καὶ τὸν Παραπινάκιον, οὐκ ἂν γένοιτο συνήθως γνωρεμάτορος, ἐξ ὃ τὸ τιμιώτατον τὸν μόδιον παρὰ πινάκιον τῷ νομίσματι πεφάσκειν θαι. τῷ δὲ * πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτῷ, ἰνδικτιῶνος ιά τὸ τῷ Σέρβων ἔθνος, ὃς δὲ καὶ Χροβάτας καλοῦσι, τὴν Βυλγαρίαν ἐξέλθε καταδυλωσόμενον. τὸν δὲ ξύπον ἄνωθεν ἀνελαβὼν διηγήσομαι. Βασιλείου ἐκ τῶ βασιλέως, ἐπὶ ἰσίαν τὴν Βυλγαρίαν ὑπαγάγετο, μὰ θελήσαντός τι τοιοῦτον ἢ ἐθίσαι αὐτῷ, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς σφετέροις ἄρχουσί τε ἐκ ἔθεσι τὰ καθ' ἑαυτὸς ὁρίσασθαι διεξάγεσθαι, καθὼς που καὶ ἐπὶ τῶ Σαμουὴλ, ὃς αὐτῶν ἄρχηγὸς ἐγένετο. ἤδη μὲν οὖν καὶ πρότερον τὸ ἔθνος τυραννον, τὴν ἀπλετίαν μὰ φέρον τῶ Ορφανοτρόφου, ὅτε τὸν Δολτίνον ἑαυτῷ βασιλέα ἐπεφήμισαν. περὶ ὧν χρὴ μέρος διδάσκεσθαι ἄνωθεν. ἀπίβλητος ἐκ καὶ πρὸς ὑποτοσίαν. τὴν δὲ τῶ Νικηφόρου μεφέρουσαν ἀπλησίαν, ἐκ ἃ χρὴ πάντων αὐτῷ μεμηχάνητο, ἰδίους ὑπεστρεφομένου τὰ βασιλέως, τοῖς παιδαριώδεσι δὲ παιδιαῖς μόνον φροντίζοντος, οἱ χρὴ τὴν Βυλγαρίαν προίσχοντες ἀξιοῦσι τὸν Μιχαὴλ ἄρχηγὸν ὄντα ἐπαρῆξαι αὐτοῖς ἐκ συμπράξαι. δὸ μὰ τι αὐτοῖς ἢ ἰδίον αὐτῷ, οἷς ἂν αὐτὸν βασιλέα Βυλγαρίας ἀναρρήξωσι, ἐκ τῆς ἐκ τῇ Ρωμαίων ἐλευθερωθεῖσι καταδυναστείας ἐκ βαρύτητος. ὁ δὲ ἀσμένως ὑπακούει αὐτῶν. τελευτοῦντος τε τῇ ἑαυτῷ ὑπολειφθέντος, ἐκ τῷ οἰκείῳ υἱῷ Κωνσταντίνῳ τῷ ἐκ Βοδίνῳ ὀνομαζομένῳ παραδὺς, εἰς Βυλγαρίαν ἐξαποστέλλει. ἔχοντα οὖν οἷς τὰ Περσθλάβα, ἔνθα συναθροισθέντες οἱ ἐκ τοῖς Σαυτίοις προίσχοντες, αἷς ἔξαρχος ἦν Γεώργιος ὁ Βοΐτζος, τῶ τῇ Κομιτάνων γένους καταγόμενος, βασιλέα Βυλγάρων αὐτὸν ἀπεκήρυξαν. Πέτρον αὐτὶ Κωνσταντίνου μετονομάσαντες. ὅπερ ἀκούσας ὁ ἐκ Σκοπίοις διέπων ἐκ ἀρχὴν τῶ Δουκὸς Νικηφόρος ὁ Καρανταινὸς, τοὺς ὑφ' αὐτὸν στρατηγοὺς παρελαβὼν, ἄπεισιν εἰς τὰ Περσθλάβα μετὰ τῆ Βουλγαρικῶν δυνάμεων. ἐν ὅσῳ δὲ ὑπὸ τὰ ὄρη τὸν πόλεμον ἐξήρτυεν, ἐπικαθίζεται ἥδοξος αὐτῷ Δαμιανὸς ὁ Δαλασσηνός. ἑωθεὶς οὖν μετὰ τοῦ Καρανταινοῦ,

pem præſes Alexius ad Imperatorem vinctum perduxit, quem tradirum tortoribus bovinis nervis cædendum, ut fugitivum aliquem ſervum flagris intolerabilibus curavit, & in obſcuriſſimam turrim inſuſum contemptui habebat cateuis vinctum. Logotheta autem plurimum potens ut dictum eſt apud Imperatorem omnia pro arbitrio moderans Hebdomi monaſterium ſibi donari petens, omnes poſſeſſiones & omnem fere, quantum Sol cernit regionem, ſtuduit ſibi vindicare, & copioſis proventibus dilatare: cogitans improbitate ſibi amicam Imperatorem facere, & maxima lucrari ob ejus ſimplicitatem, ac nomine monaſterii locupletes divitias adipiſci. & quum eſſet maxime idoneus ob verſutiam, ut ſi quis alius, ad lucrandum, & quæſtus gratia nulli parcens infamiæ, officinam in Rhædeſto & monopolium inſtituit, prohibens & coercens omnes vendentes, ſolumque Imperatoris forum venale machinatus eſt. ex quo maximæ famis auctor fuit, & eorum, quæ umquam meminerint homines crudeliſſimæ, ita ut inde Imperator cognomentum invenerit, a quo magis quam a majorum ſuorum omine poſteris eſt cognitus: nam ſi quis dicat, Michael, neque addat Paraſpinacius, haud ſtatim cognoſcitur, eo quod tunc modius numiſmate venderetur, ſed pinacio minus, qui medimni quadrans eſt. primo autem Imperii ipſius anno, Indictione undecima, Servorum gens, quos etiam Chrobatas vocant, egit ut Bulgariam in ſervitutem redactam, quomodo vero, altius ipſe repetens enarrabo. Nam quum Baſilius Imperator, eo tempore quo Bulgariam ſubegit, nollet aliquid innovare eorum, quæ ipſi uſitata erant, verum præfuiſſet, ut a ſuis principibus regeretur, ſuiſque moribus degeret, quemadmodum item imperante Samuele, qui dux ipſorum fuit. * ..... Jam igitur & prius natio perturbatrix fuerat, quod ferret Orphanotrophi avaritiam, quando Doleanum ſuum Regem declaraverunt, quæ ſigillatim ſaperius demonſtrata ſunt. & nunc quoque ad rebellionem ſpectavit, neque enim ferebat Nicephori avaritiam, & quæ contra omnes ipſe machinatus fuerat, nihil curante Imperatore, ſed ſolis puerilibus ludis occupato, Bulgariæ principes Michaelem ſuum præfectum petunt ſibi opem ferre & opitulari, ſibique tradere filium, ut ipſam Bulgariæ regem declarent, & a Romanorum Imperio & crudelitate eum vindicent. ille autem libenter ipſis obtemperabat, delectiſque e ſuis trecentis, & ſuo filio Conſtantino, cui Bodino cognomen erat, traditis, in Bulgariam eum mittit. ealt igitur ad Priſdiana, ubi conſti proceres qui in Scopiis erant, quorum princeps erat Georgius Boitachus, a Comchania originem ducens, Bulgarorum Regem ipſum declararunt, Petrum, pro Conſtantino, mutato nomine vocantes. quod quidem audiens is qui Scopiis Ducis Imperium adminiſtrabat, Nicephorus Caranzenus, cum ſuis ducibus, quos habebat ad Priſdiana ſe confert, cum Bulgaricis copiis. Interea vero dum hic ad bellum ſe comparabat, ſupervenit ſucceſſor ipſius Damianus Dalaſſenus: qui cum eo conjunctus

A ſolemne eſt, & venia dignum cenſetur: nec eſt quod quis pertinum accuſet.

B

C

D

E

* deeſt aliquid. Edit Pariſ. pag. 852.

quum multis eum convitiis afficiſſet, & haud mediocriter in ejus milites debacchatus fuiſſet, tamquam imbelles eos irridens, inſtructa acie cum Servis ſtatim prælium committit, ſitque horribilis pugna, ſed multo horribilior Romanorum clades: cadunt enim multi ex Romanis & Bulgaris, & vivi plurimi capiuntur, in quibus ipſe quoque dux Damianus Dalaſſenus, & qui dicebatur Probatas, & Longibardopulus, & alii frequentes cum ipſis. capta ſunt item omnia caſtra, & omnia, quæ ipſis erant, direpta. Hinc aperte Bulgari Bodinum Regem declarant, ut dictum eſt, mutato nomioe Petrum appellantes, & in duas partes diviſi, alii cum Bodino ad Niſum ſe contulere, alii Petrilum quemdam, cui primæ apud Bodinum partes deferebantur, ſequuti, adverſus Romanos, qui in Caſtoria erant, profecti ſunt: illic enim muro muniendam urbem curaverant, Romanis faventes, ut dictum eſt, & Achridis prætor, Marianus, & Patricius Diaboleos & Proconſul Theognoſtus Burtzes, & cum ipſo Caſtoriæ præfectus, quibus cum Boriſes David, & alii multi, qui veriti indigenarum Bulgarorum minas, in Caſtoriam tamquam ad aſylum confugere. quum igitur Petrilus ad Caſtoriam perveniſſet cum innumerabili Bulgarorum manu, quum ad bellum pertinerent comparabat. *Edit. Pariſ. pag. 532.* Romani vero etiam ipſi inſtructi adverſus erupere, & ingenti impeta cum ipſis congreſſi fundant Petrilum, & in fugam conjectum cogunt per Iovios montes ad ſuum Dominum Michaelem pervenire. & Bulgarorum plurimos occidunt, capiuntque eum, qui poſt Petrilum in Chrobatis ſecundum ordinem ducebat, & ad Imperatorem vinctum perducunt. Bodinus autem, quum ad Niſum perveniſſet, ut jam Imperatorem a Bulgarica proviocia coerceret, omnia obvia prædabatur, eos a quibus non exciperetur, quique recuſarent ejus Imperium, vexans, & offendens: quod quum audiſſet Imperator, cladem videlicet ducis, & ejus declarationem, Saronitem adverſus eum mittit, antequam malum accenderetur, & in magnam flammam evaderet, extinguere feſtinans, & cum ipſo idoneum quoque miſit exercitum, ea Macedonibus & Romanis Franciſque conſtum. Verum hic ad Scopiorum Urbem profectus, nullam eorum, qui Niſi erant, rationem habebat. profectus igitur, & Georgio Boitacho, cui urbs commiſſa erat, data fide, nihil eum detrimenti paſſurum, Scopiorum urbem expugnat, ibique caſtra locat, & quid faciendum de iis, qui Niſi erant, conſulebat, ac meditabatur. verum Boitacus, quem jam pœnituerat tamdiu bonum fuiſſe, & Romanos ſequutum eſſe, clam iis qui Niſi degebant, indicavit ut ad ſe quam celeriſſime venirent; & eos, qui cum Saronite erant ignavius degentes, ac ſegnius, ſine ulla miſeratione crudeliter omnes ad unum interficerent. qui, accepto nuncio, profecti Niſo, Scopia petebant, cooperta terra nive, hyems enim erat, Decembri menſe. quod quum perſenſiſſent ii, qui cum Saronite erant, adverſus ipſos cum omnibus copiis irrumpont, & in itinere deprehenſos, ad quemdam locum, nomine Taonium, fere omnes inter-

A πολλά τε κερτομήσας αὐτὸν, ἢ ὡς ἕκαστον δὲ τῶν σὺν αὐτῷ στρατιωτῶν ὑπερορίσας ὡς ὀλίγα, καὶ ὡς ἀνάνδρους μυκτηρίσας αὐτούς, συμπαίξαι συμβάλλει τοῖς Σέρβοις δίδωσι, καὶ γίνεται μάχη φοβερὰ, καὶ δεινὴ τῷ Ῥωμαίων φοβερωτέρα. πίπτουσι δὲ πολλοὶ ἐκ τῶν Ῥωμαίων καὶ Βυλγάρων, ζωγρεῖται δὲ πλεῖστοι, καὶ αὐτὸς ὁ Δυξ Δαμιανὸς ὁ Δαλασσηνὸς, ὅ, τε λεγόμενος Προβατᾶς, καὶ ὁ Λογγιβαρδόπουλος, καὶ ἕτεροι συχνοὶ σὺν αὐτοῖς. ἐλαφθὴ δὲ καὶ ἡ παρεμβολὴ ἅπασα, καὶ τῷ ἐν αὐτῇ πάντων ἁρπαζομένων γίνεται. ἐπεὶδὲ ἀκοῦσαι οἱ Βούλγαροι τὸν Βοδῖνον βασιλέα ἀναγορεύσειν, ὡς ἔφημεν, Πέτρον μετονομάσαντες. λέγει τε διαιρεῖσθαι, οἱ μὲν, μετὰ τοῦ Βοδίνου εἰς τὸν Νίσσον ἀπῆραν. οἱ δὲ Πετρίλον νικᾶ τὰ πρῶτα παρὰ τῷ Βοδίνῳ φέρεται παραλαβόντες, καὶ τῷ ἐν Κασσορίᾳ Ῥωμαίων ἀντάξειν. ἐκεῖνοι δὲ ἐξαπιναίως ἐπὶ πόλιν οἱ τὰ Ῥωμαίων φρονοῦντες, ὡς ἔφημεν, ὅ, τε τῆς Ἀχρίδος στρατηγὸς Μαριανὸς, καὶ ὁ τῶν Διαβόλεως ὁ πατρίκιος καὶ ἀνθύπατος Θεόγνωστος ὁ Βούρτζης. σὺν αὐτῷ δὲ καὶ ὁ ἐν Κασσορίᾳ στρατηγῶν. μεθ' ὧν καὶ ὁ Βορίσης Δαβὶδ, καὶ ἄλλοι πολλοί. οἳ νικης δείσαντες νῦν ἐκ τῶν ἰδαγενῶν Βυλγάρων ἀπειλὰς ὡς εἰς καταφύγιον τὴν Κασσορίαν συνέφυγον. καταλαβὼν δὲ ὁ Πετρίλος ἡ Κασσορίαν μὴ πλῆθος Βυλγάρων ἀμυθήτων, τὰ πρὸς τὸν πόλεμον συνεπεδίζετο. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι καὶ οἱ συμπαίξαμοι ἐξῆλθον κατ' αὐτῶν, καὶ μετ' ῥώμης σφοδρᾶς συμβαλόντες αὐτοῖς, τρέπουσι τὸν Πετρίλον, καὶ φυγεῖν κατεναγκάζουσι διὰ ὀρέων ἀβάτων πρὸς τὸν ἑαυτῶ κύριον τὸν Μιχαὴλ ἀφικόμενον. ἀντέσυρε δὲ καὶ τῷ Βυλγάρων πολλὺς. αἱροῦσι δὲ καὶ τὸν μετὰ τὸν Πετρίλον ἐν Χρωβάτοις τεταγμένον, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα δεσμώτην ἀπάγουσιν. ὁ δὲ Βοδῖνος τὸν Νίσσον καταλαβὼν, ὡς ἤδη βασιλέα τῆς Βυλγαρικῶν πραγμάτων ἀντέχοντο, πᾶν τὸ προσυχὲς λεηλάτουσε, καὶ τοὺς μὲ δεχομένους, μαδὲ δηλωμένους αὐτῷ καράζων καὶ λοιμαινόμενος. ὅπερ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, τῷ τε τῶ Δυκὸς ἦναι δηλαδὴ, καὶ τῷ αὐτῶ ἀναγόρευσιν, τὸν Σαρωνίτην κατ' αὐτῶ ἐξαπίσειλε, ὡς ἐξαρδῆ τὸ κακὸν, καὶ εἰς μεγάλην ἐξαρδῆ φλόγα, καταβῆναι τῶν κατοικούντων. συνεξαπίσειλε δὲ αὐτῷ καὶ στράτευμα ἀξιόλογον συγκείμενον ἔκ τε Μακεδόνων καὶ Ῥωμαίων καὶ Φράγγων. ἀλλ' ὅπερ μὲν πρὸς τῷ τῆς Σκοπίων πόλιν τῷ ἁρμῷ ποιούμενος, τῆ δὲ τῆ Νίσσῃ ἀδημίαν φρονεῖδα ἐτίθετο. παρανομούμενος ὢν, καὶ τῆ πιστευομένῃ παύλῳ Γεωργίῳ τῷ Βοϊτάχῃ λόγον δεδωκὼς, ὡς ἀδίκ φλαῦρον ὑποστήσεται, τὴν πόλιν τῆ Σκοπίων αἱρεῖ, καὶ παύτῃ τὴν στρατοπεδείαν πήγνυσι, καὶ περὶ τῆ ἐν τῆ Νίσσῃ τὸ ποιητὸν ἐσκόπει καὶ ἐμελέτα. ἀλλ' ὁ Βοϊτάχος μεταμεληθεὶς, ὅτι δὴ ποσῶς ἀγαθὸς γέγονε, καὶ τὰ Ῥωμαίων ἐρρώνυτο, λαθραίως πὼς ἐκ τῆ Νίσσῃ ἐβούλευ, ἀφικνεῖσθαι μὲν ἐν τάχει πρὸς αὐτὸν, καὶ τὼς περὶ τὸν Σαρωνίτην ῥᾳθυμότερον ἔχοντας καὶ ἀμελέστερον αἰσίπως καὶ ὡμῶς ὑβρίζειν ἐπιφέρειν. οἱ δὲ τῶν ἀγγελίαν δεξάμενοι, ἄφαρτος ἐκ τῆ Νίσσου, πρὸς τὰ Σκόπια ἴεντο, χιόνι πεπαλυμμένης σύσης τῆς γῆς. χειμὼν δὲ ἦν, Δεκεμβρίου ἑσπέρου μηνός. συναισθόμενοι δὲ τοῖς περὶ τὸν Σαρωνίτην γινομένης, ἔξεσι κατ' αὐτῶν παμπληθεί. καὶ καταλαβὼν αὐτὼς κατὰ τῶν ὁδὸν ἔν τινι τόπῳ λεγομένῳ Ταωνίῳ, ἀναιρεῖ

χειδὸν τὸν σύμπαντας· ἁλίσκεται δὲ καὶ ὁ Βοδῖνος. ὁ δὲ Λογγιβαρδόπυλος, ὡς εἴρηται, ἀφθεὶς ἐπὶ τὸν Μιχαὴλ, καὶ λόγου δὸς καὶ λαβὲ, ζεύγνυται τῇ τότε θυγατρὶ, καὶ λαὸν ὅτι πλεῖστον πιστεύεται τοῦ Λογγιβάρδων καὶ Σέρβων συγκείμενον. μεθ' ἃ καὶ πρὸς βοήθειαν τοῦ Βοδίνου ἀποστελεῖς, αὐθις τοὺς Ῥωμαίους ἀποπολεμεῖσθαι. ὁ δὲ Σαρωνίτης τὸν Βοδίνον ἐξαπίνης ἐλὼν πρὸς τὸν βασιλέα δίεσμον. πεισθεὶς δὲ ἐν τῇ τῶν ἁγίων Σεργίου μονῇ, μικρὰ βραχὺ παραδοθεὶς τῇ Κομνηνῷ Ἰσαακίῳ ἅμα προβιβλημένῳ Ἀντιοχείας Δουκὶ, ἀπῆχθη εἰς Ἀντιόχειαν. ὅπερ ἀκούσας ὁ τότε πατὴρ ὁ Μιχαὴλ. μισθωσάμενος Βενετίκους τινὰς βαλανείου ἀδρῶ, οἷς ἔργον ἐκλεπτοπορεῖν, ἀπέκλεψε τοῦτον ἐκεῖθεν, καὶ τῇ ἰδίᾳ ἀρχῇ κατεκόσμησεν. ὃς καὶ μὴ θάνατον τῷ παιδὸς τῶν ἀρχῶν κἀν τοῖς ἡμετέροις χρόνοις διώυσεν. ὁ δὲ Βοϊτέχος ἐπαθεῖς σφοδρῶς, ἐν τῷ ἀπιέναι πρὸς τὸν βασιλέα πλάτῃ, μὴ ἐξαρκέσας ταῖς ἐκ τῆς πλευρῶν ὀδύναις. εἶχε μὲν Ἀλαμάνοι καὶ Φράγγοι· γένη δὲ ἄττα δυτικὰ κατὰ τοὺς χώρας ἀραθέντες, καθαιροῦσι μὲν τὰ ἐν τῇ Πρίσπᾳ τῆς Βυλγάρων ὑπολελειμμένα βασίλεια, σκυλεύουσι δὲ καὶ τὸν ἐκεῖσε ναὸν, ὃς ἐπ' ὀνόματι ἁγίου Ἀχιλλίου ἵδρυται, μαθόντες τῆς ἐν ἐκείνῳ φυσαμένους ἱερῶν, ὧν τινα μὲν αὐθις ἀνεσώσαντο. τὰ δὲ λοιπὰ στρατὸς διανεμάμενος, οἷς χρῆσιν ἰδίαν μησαμένοις. τίς οὖν τῆς στρατιώτου τῆς Μακεδονικῆς φάλαγγος ὢν, ἀξιώματος λαοτοδοῦναι ὅπερ αἰλήφει ἱερὸν, ἐπεὶ μὴ ἐπείθη, ἀνθρακιάσας τὰς ὦμους πλάτῃ, τῆς δίκης μὰ ἀπεχομένης, ὡς ἔθος, ἀλλὰ μετελθούσης αὐτὸν ὡς ὑπόδειγμα τῆς ὀλιγωρίας. ἐν δὲ ταῖς παρακειμένοις τῇ ὄχθῃ τῆ Ἴστρου πόλεσι τῆς στρατιώτου ἡμιλημένων, εἷς δὲ μηδὲν εἰς διαίτωσιν λαμβανόντων, στέλλεται ὁ Βεσσάρχου Νέσωρ, δοῦλος γεγονὼς τοῦ πατρὸς τοῦ βασιλέως, Δουξ τῆς Παζιναρίων ὀνομαθεὶς, ἐν συμφωνίᾳ τῇ Τάτῳ, ὡς ὁμογνώμονι, Πατζινάκοις πλείοσιν ὁπλιδίοις, εἰς τὸν βασιλέα σὺν παρεγένετο καταδοῦναι ἐπὶ τοῖς ἐγκαλούμενος, μὴ ἂν ἄλλως ποιῆσαι τοῦτο ἔλεγεν, εἰ μὴ τὸν Λογοθέτην Νικηφόρον ἐκ μέσου ποιήσειε, ὡς κοινὸν ἐχθρὸν καὶ πολέμιον κοσμικὸν. ἐν αὐτῷ δὲ ὀλίγα λυπήσαντα. ἐν τῷ αὐτῷ πεῖσαι δυμβουλεύσαντα. ἀλλ' ὁ βασιλεὺς οὐ ἐπείθετο, ἅπαξ ἑαυτὸν ταῖς αὐτοῦ γοητείαις ἐν ἀπάταις ἐκδιδωκώς. ὁ δὲ Νέσωρ ἐπιβουλεύσεις ὑπὸ τῆς οἰκείων, ἀπωσάμενος μὲν ἐκεῖθεν, λαίζεται δὲ τὸν τῆ Μακεδονίαν καὶ Θρᾴκιον καὶ τὰ παρακείμενα τῆς Βυλγαρίας, ἐν οἷς τὸν τῆς Πατζιναίκων ὑποχωρεῖ. μοῖρα δὲ στρατιωτῶν Μακεδονικῶν στρωμένη προσάλθε τῇ βασιλεῖ, τὸν στέρησιν ὑποκλαιομένη. προσάξει οὖν βασιλικὴ τυφθέντες καὶ ὑβρισθέντες ἐδιώχθησαν, μηδεμιᾶς ἐπιστροφῆς αὐτῶν γενομένης. ἀλλ' οἵγε πρὸς τὰ οἰκεῖα λύπης καὶ μικρᾶς ἐπισταφέντες ἀναιστοι, ἐκ ἀθέλοι μένειν ἔτι ἐπὶ τῷ αὐτῷ φρονήματος, ἀλλὰ τῆς πολεμίοις πᾶσι ἕτοιμοι ἀμύνεσθαι διεκέπτοντο. ὑποσύλας δὲ πρὸς τὸν τῶν Λογγιβαρδίων κατέχοντα Φράγγον Ρωμπέρτον καλούμενον, ᾧ αὐτὸ θυγατέρα τῆ ἐκ Καισαρείνης γαμετὴν ἠγάγετο, Ἑλένην μετονομάσας αὐτὴν κατέχθη δὲ Λογγιβαρδία πρὸς τὸν Ρωμπέρτον τόπον ἕτοιμον. Γεώργιος ὁ Μανιάκης ἐπὶ καταστάσει τῆ ἐν Ἰταλίᾳ πραγμάτων ὑποσταλείς, προσταιρίσατο μὲν Φράγγους πολλοὺς. καθ' ἡμέραν δὲ ἐκ τῆς παρὰ τοῦ Δοκειανοῦ κακωθέντας, ἐκ ἀσυχίαν ἄγειν ἐν τισι τέρμασι τῆς Ἰταλίας παρεσκεύαστο. ἐδεδίεσαν δὲ αὐτὸν, πεῖραν τῆς αὐτοῦ ἐν πολέμοις γνησιότητος ἔχοντες. ἀσπάρακτος δὲ τῆ

Europalat.

ficiunt · capitur etiam Bodinus. Longibardopulus vero, ut dictum eſt, ad Michaelem perductus, data acceptaque fide, ejus filiam uxorem docit. eique ingens committitur exercitus, e Longibardis & Servis conflatus: quo cum ad auxilium Bodini miſſus, rurſus Romanis repugnat. Saronites autem Bodinum miſit Imperatori vinctum. relegatus autem in ſancti Setgii monaſterium, paulo poſt Iſaacio Comneno traditur jam Antiochiæ Duci declarato, & perductus eſt in Antiochiam. Quod quum audiſſet Ipſius Pater Michael, pretio ingenti conductis Venetis quibuſdam, quorum opus erat per mare navigare, cum inde ſuratus, in propriam patriam reduxit, eique reſtituit Imperium. otque hic poſt patris obitum noſtraque tempeſtate regnavit. Boitachus autem vehementer tortus, dum rediret ad Imperatorem, non ſuſtinens verberum cruciatus, moritur. Alamanni tamen & Franci (ſunt hæ nationes Occidentis) per regionem immiſſi, relictam Bulgarorum regiam in Preſpa deſtruunt, templumque illic ſancto Achillio conſtructum ac dedicatum expoliant, e nulla re ſacro abſtinentes earum, quæ ibi erant: ex quibus quædam rurſus ſervato ſunt, reliqua diviſa exercitus in proprios uſus convertit. Quidam igitur eo militibus Macedonicæ phalangis, quum ob eo repereretur iocta res, neque adduci poſſet ut id faceret, humeris anthrace depaſtis, obit, juſtitia haud differente, ut mos eſt, ſupplicium, ſed ad exemplum poſteriorum ipſum puniente. In urbibus autem maritimis, neglectis militibus utpote qui nihil acciperent ex præda, mittitur Beſtarches Neſtor qui fuerat ſervus patris Imperatoris, dux eorum populorum qui ſecundum Iſtrum degunt vocatus Inito cum Tato ſocietate, at cum viro ejuſdem ſententiæ, cum pluribus Patzinacis inſtructi ad regiam urbem profecti ſunt. Juſſus autem arma deponere non aliter ſe facturum hoc dicebat, niſi Logothetam Nicephorum e medio tollerent, ut communem inimicum & hoſtem capitalem, quique in ſe haud pauca commiſiſſet, ſuaque bona publicaſſet: Verum Imperator haud paruit, quam ſemel ſe ipſam ejus præſtigiis & dolis dediſſet. Neſtor autem, cui e ſuis paratæ inſidiæ fuerant, inde proficiſcitur, Thraciamque deprædatur, & Macedoniam, & Bulgariæ finitimo, & ad Patzinacorum regionem ſecedit. pars autem Macedonum militum defraudato acceſſit ad Imperatorem, id factum deflens. Juſſu igitur Imperatoris pulſati & contumelio affecti, repulſi ſunt, nullo ipſorum habito tatione. verum illi in patriam reverſi, haud mediocri dolore affecti, non amplius in eadem ſententia manere voluerunt, ſed omnibus modis cogitabant hoſtes ulciſci. quum autem miſiſſet ad eum, qui Longobardiam obtinebat Francum, Robertum nomine, ejus filiam ſuo filio Conſtantino uxorem adduxit, quam mutato nomine Helenam vocavit: occupata autem ſait Longobardia a Roberto in hunc modum. Georgius Moniaces ab Auguſta Zoe ad componendas res in Italia miſſus, magiſtri honore decoratus conciliaverat ſibi Francos multos, & in dies eos qui a Dociano venerti erant effecit in Italiæ finibus quieſcere: verebantur enim ipſum, quod ejus virtutis in præliis periculum fecerant.

Edit. Pariſ. pag. 853.

pag. 854.

quum vero ſe oppoſuiſſet Monomacho, & debellatus fuiſſet, qui cum ipſo erant trajecti, & in ſervitutem Imperatoris redacti, Maniacatæ appellati ſunt, & in urbe Romanorum permanſere, reliqui in Italia relicti ſunt. Erat autem quidam in ipſis Robertus nomine fratris filius Ardoini, qui a Dociano flagris cæſus fuerat, gravis & iracundus, & Tyrannicæ mente præditus. qui aperte Romanos expellere meditabatur, attamen provinciam aggredi metuebat, differebatque, ſeipſum imbecillem cernens, verebaturque contra Imperatoris potentiam ſe opponere: quum vero uxor illius, quam a Francia duaerat, Gaita nomine, filia principia, cui haud mediocris regio ſubjecta erat, ſecum eſſet; ad eas urbes migravit, quæ uxori ſuæ ſervichant, quarum prima & maxima Salernus nominatur. Illinc igitur veluti fur erumpens, loca Romanorum Imperio ſubjecta prædabatur, partim Calabriam mancipans, partim Italiam redigens in ſervitutem. Eorum vero captivorum, quos ceperat, aliis manus amputare, aliis extremas partes pedum incidere, aliis utraſque, quoſdam etiam ingenti pecunia vendere, metuens, ſi non proderent urbes, & ſeſe ipſi dederent, ne non ſolum hæc, ſed etiam his deteriora paterentur. quum vero res privata Imperii in regia laboraret, nulla habebatur eorum quæ in Italia erant ratio. nam vita paulo poſt functo Monomacho quum Theodora circiter annum unum obtinuiſſet Imperium, & Michael declaratus eſſet, atque adverſus ipſum Comnenus incitatus, & exercitus eſſent interſtinis bellis occupati, ac nemo Roberti conatus prohiberet, magnus ea hoc & illuſtris evaſit: idoneum enim coegit exercitum, & equorum atque pecuniæ & armorum potius eſt: quum ii qui ab Imperatore Duces urbibus præfecti erant, non poſſent contra erumpere, ob paucitatem ſuorum & modicam virtutem. Comneno autem adepto Imperium, Turcorum natio Orientem premere, Patzinacæ vero Occidentem. cedit igitur Thrymbus Calabria, qui illic dua erat exercitus, aperte contra Scribonas facinus auſus: eum enim indigenis minime placere cerneret quod factum eſſet, exul ad Imperatorem proficiſcitur. Mittitur igitur Dux Italiæ Abulchar. Robertus autem propter Scribonarum cædem genus miſeratus quod comperit Calabrum, hac quoque de cauſſa rebellionem meditatus, non ut amplius reverſurus egrediatur, adhibitaque celeritate, Regium caput urbem magnam & illuſtrem, ubi conſueverat Dux Italiæ commorari, quod ibi eſſent & magnificæ domus, & eorum quæ ad victum neceſſaria ſunt, copia multa. Abulcharem autem, quum Dyrrachium perveniſſet, inde Barium tranſmiſit, quumque Rhegium captum cognoviſſet, eum Bari expectabat, & inde quantum poterat, urbes adhuc amicas Romanis in officio ac fide continebat, præficiens Duces, & exercitum mittens ad locorum cuſtodiam: adhuc enim a Romanis erant, Baris, Idrus, Callipolis, Tarentum, Brundiſium, & Horæ, & alia oppidula multa, & omnino tota regio. Interea vero declaratus Dux Italiæ Pe-

Edit. Pariſ. pag. 855.

Μονομάχῳ, ἢ καταγνωσμένῃ, οἱ μὲν σὺν αὐτῷ περαιωθέντες τῇ βασιλεῖ δηλωθέντες, Μανιακάτοι τε ἐπωνομάσθησαν, ἢ τῇ Ῥωμαίων πόλει ἐναπέμειναν. οἱ δὲ λοιποὶ ἐν Ἰταλίᾳ ὑπελείφθησαν. ὧν δή τις ἐν αὐτοῖς Ῥομπέρτος πυθόμενα, ἀνεψιὸς Ἀρδοίνι τοῦ ὑπὸ Δοκειανοῦ μαστιχθέντος, δεινὸς ἢ θυμοειδὴς, Τυραννικὸν ἔχων τὸ φρόνημα. ὅσης φαυλότητος μὲν ἐξειλάσας τοὺς Ἰταλίας τοὺς Ῥωμαίους ἐμελέτα· ὅπως δὲ ὅμως τὴν ἐγχείρησιν, ἢ ἀναβάλλετο, αἰδοῖ ἑαυτὸν ὁρῶν, καὶ ὅτι τῷ τῶν βασιλέως ἐχυρῷ ὁρμᾶσθαι ἑαυτὸν ἀπεξαγαγεῖν. τῆς ἢ γυναικὸς αὐτῷ, ἣν ὁπὸ Φραγγίας ἠγάγετο, πλάτωσις, ὅτῳ ἄγεται, Γάϊτα μὲν καλουμένῃ, θυγατρὶ δὲ ὄντα φιλτάτῃ, χώραν τε ὀλίγην ὑφ' ἑαυτὸν ἔχοντος. ἀγαγόμενος οὖν ταύτην, καταίνησιν ἐκ ταῖς πόλεσι ταῖς ὑφ' ἑαυτῆς τῇ αὐτῇ γυναικί. ὧν ἡ πρώτη μὲν ἢ μεγίστη * Σαλέρος ὀνομάζεται. ἐκεῖθεν οὖν, οἷα κλέπτης ἢ λῃστὴς ἐξιὼν, τὰ τῇ Ῥωμαίᾳ ὑπεκείμενα ἐλῄζετο. τῶν μὲν Καλαβρίαν αἰχμαλωτίζων, τῶν δὲ τὴν Ἰταλίαν δουλώσας, ὧν μὲν χεῖρας ἀφῄρει, ὧν ἢ πόδας ἀκρωτηριάζει, ἄλλων δὲ ἀπέκοπτε ἢ ἀμφοτέρα, τινὰς ἢ ἢ ἀπημπόλει χρημάτων πολλῶν, διδύτημος, ὡς εἰ μὴ προδοῖεν τὰς πόλεις, ἢ ὑποκλιθεῖεν αὐτῷ, ἃ πάντα μόνα, ἀλλὰ καὶ χείρονα πείσονται. τοσούτων ἢ ἐν τοῖς βασιλέως τῶν οἰκείων, ἀδημία τῶν γινομένων ἐν Ἰταλίᾳ ἐγίνετο ἐπιστροφή. τῷ ἢ Μονομάχῳ μὲν βραχὺ πλάτωσας, Θεοδώρας ἢ τῆς Αὐγούστης ὑφ' ἕνα χρόνον τὴν βασιλείαν κατασχούσης, τῶν Μιχαὴλ ἀναιρεθέντος, ἢ τῷ Κομνηνῷ ἐπαναστάντος αὐτῷ, ἢ τῇ στρατιώταις ἀχολουμένων τοῖς ἐμφυλίοις πολέμοις, μηδενὸς τὸ ὅπως τῷ ἢ ὁρμὴν τῷ Ῥωμαίων κωλύσοντος, μέγας ἐν τάχει ἢ πολεβίωτος γέγονε. στρατὸν ἢ ἀξιόλογον συνέστησατο, ἢ ἵππων ἢ χρημάτων ἢ ἁρμάτων ἐγένετο κύριος, τῇ ἐν ταῖς πόλεσι στρατηγοῖς πεμπομένων πρὸς βασιλέα μὴ δυναμένων ἀντέχειν, ὀλιγανδρίᾳ καὶ κακόσπει τῇ σφῶν αὐτῶν. τὰ δὲ Κομνηνῷ τῆς βασιλείας ἐγκρατὴς γενομένῳ, τὰ μὲν τῶν Τούρκων ἢ ἀναπλὴν ἐθλιβεν. οἱ Πατζινάκαι δὲ ἢ δύσιν ἐπίεζον. ὑποχωρεῖ γὰρ τῆς Καλαβρίας ὁ Θρυμβὸς, ὃς ἐκεῖσε στρατηγῶν ἐτύγχανε, τὸ κατὰ τὰς Σκρίβωνας ἄγος ἀνέδην πολεμικὸς. μὴ ἀρέσκον ἢ τοῖς ἐγχωρίοις ὁρῶν τὸ πεπραγμένον, φυγὰς ὡς βασιλέα γίνεται. τίθεται γὰρ Δοὺξ Ἰταλίας ὁ Ἀβυλχαρέ· ὁ δὲ Ῥόμπερτος τῇ τῆς Σκριβώνων ἀναιρέσει δυσκαθῶν τὸ γένος ὁρῶν τῆς Καλαβρῶν, ἅμα ἀφ' τῆς αἰτίας ταύτης ὑποστασιν μελετᾷ, ὑπέτα μὲν ὡς ὑποτρέψων ἔξεσι, σπουδῇ δὲ ἐλάσας αἱρεῖ τὸ Ῥήγιον πόλιν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, ἐν ᾧ συνῆθως ὁ Δοὺξ Ἰταλίας διέτριβεν. ἅτε ἢ ἐν πᾶσι οἰκήματα τε ἐφόδια, ἢ τῆς ἐπιτηδείων ἀφθονία πολλή. ὁ δ' Ἀβυλχαρὶ τὸ Δυῤῥάχιον καταλαβών, ἐξ ἐκείνου τε εἰς τὸν Βάριν περαιωθείς, πυθόμενος ὅτι τὸ Ῥήγιον ἑάλω, ὑμεινεν αὐτοῦ ἐν τῷ Βάρι. κἀκεῖθεν ὡς οἷόν δυνατὸν τῆς ὅτι τὰ Ῥωμαίων φρουρεῖσθαι αὐτοκράτορα πόλεων, στρατοὺς ἐφιεῖσι, ἢ στρατὸν ἐπιτήμιον ὡς φυλακὴν. ἔτι ἢ ἐφρούρουν τὰ Ῥωμαίων ὧν, τε Βάρις, ὁ Ἰδροὺς, ὁ Καλλίπολις, ὁ Τάρας, τὸ Βρενδήσιον, ἢ αἱ Ὧραι, ἢ ἄλλα πολίχνια ἱκανὰ, καὶ πᾶσα ἡ χώρα ἁπλῶς. ἐν τῇ μεταξὺ δὲ ἀνεβλάστη Δοὺξ τῆς Ἰταλίας ὁ Πετρώνας. μὴ δυνηθεὶς δὲ οἷς λογι-

* *l.* Σαλερνὸς *vel* Σάλερνον.

βαρδίαν πεφωθῆναι ὑπὸ τοῦ τῶ Ρωμαίρτα καταδυναστεύσαι, ἔμεινε ἐν Δυρραχίῳ, ὀνομασθεὶς τῶ Δυρραχίου Δούξ. Νικηφόρος δὲ ὁ Καραντηνὸς, ἐκ δρομὰς ποιούμενος τῶ Ρωμαίρτου, τὴ κακώσει μυρίας τὰς Ἰταλὰς καπηρύκτων, ἐδεδίει μὲν, ἔμφυτον δ' ὅμως τὴ ἐκ βασιλέως ἀναμένειν ἐπικουρίαν. πᾶσαι οὖν αἱ * Ἰταλικαὶ πόλεις προσεχώρησαν, τὴ φρυρὰν παρεδέξαντο. τινὰς δὲ τὴ φρυρὰν μὴ καταδεξάμενοι, ὑπορόρους κατέστησαν. τούτου δὲ ὅπως πλημμέλειαν, φυγεῖν μὲν ἔγνω τὴ ὁ Καραντηνὸς, αὐξανομένης τὰς Φράγγους καθεκάστου ὁρῶν. τὸ δὲ τὴ αἰσχύνης ἄδοξον λογιζόμενος, ἐπὶ χώρας ἔμεινε, τὸ Βρουδίσιον συμπρῶν ἐν τῇ πρὸς τὴ βασιλέα πίστει τὴ δηλώσει, ἀπατᾷ δὲ τὴ δόλῳ τὰς προσίασας Φράγγας ὑπέρχεται. λαθραίως οὖν αὐτῆς ἐντυχὼν, τὴ περὶ τῆ προδόσει τὴ πόλεως λόγους τὴ δὸς τὴ λαβεῖν, ἄκοπος τὰς Φράγγους ἐδέξατο εἰσόπας διὰ κλίμακος. ἔνθα καθ' ἕνα γοῦν τῶν εἰσόπων ὑποφάξας εἷς ἑκατὸν ἀριθμουμένους, ἐς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν πλοίῳ ἐμβαλὼν, πέμπεται εἰς τὸ Δυρράχιον. ἐκπλήξει τε εἰς βασιλέα τῇ συμβαθησόντων ἄπασιν ἄγγελος. ὁ μὲν οὖν Περσὼς ἐν Δυρραχίῳ ἔμενεν. τῶ δὲ βασιλέως τὰ οἴκοι ἀνιαρὰ ἔδλαβε, τὴ ἡ ἀναπλοῦ τὰ ἐκ τῆ Τάρσων δεινὰ ἐπιέζουσα, αὐξανόμενα καθεκάστην, τὴ μυρίαν λαμβάνοντα ἄνεσιν ἐκ ἀνάγκης. πολλοῦσιος δὲ τῶ Δουκὸς Κωνσταντίνου τῶ βασιλέως, τῆς δὲ βασιλίδος Εὐδοκίας πρὸς βραχὺ τῶ βασιλέως ἀνεψιάσης, ἐπεὶ εἰς Διογένην τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας περιῆλθε, τῇ μὲν Ῥομπέρτῳ τὴ τοῖς περὶ αὐτὸν δίκης ὢ τὸ νυκτὸν ὦν, μὰ τῇ τῆ οἰκείων ἐκπέσωσι ἐκ στρατιώτου. πόθεν τῆς αὐτῆ γενναιότητος ἔχοντες. τῆ δὲ γε τῆ Ρωμανίᾳ ἅπασιν ὑφορωσῶν χωρῶν τε τῇ πόλεων πᾶσι ἔμπροσθεν αὐτὸν ἐαυτοὺς τὴ ὑπέτιθεσαν. τοῖς δὲ κατὰ τῆ Τάρσον ἐκστρατείας προσέχοντος τὴ αὐτῶ, τὴ τῆ πλέον θλίβοντι ἢ πᾶσαν αὐθλῶ ῥίμοντος, ὑπέτι μὲν ὡς δυνάσται, ἔρωτον δὲ κλαπτῶν τὴ λῃστῶν ἑαυτοὺς, ὑπέφορα ἑαυτοῖς τὰ τῆς Ἰταλίας ἐποίουν. τῆ δὲ κατὰ τὸν Διογένην, ἧπερ ἀνωτέρω δηλώσεται, οἰκονομθέντων τε τὴ πραχθέντων, τὴ τῶ Μιχαὴλ ἢ βασιλέως ἀμελῶς τὴ παιδαριωδῶς διϊθύνοντος, ὡς δυνάσται βέβαιοι ἀπὸ Θαλάττης ἕως Θαλάττης, πλὴν Λογγοβαρδίων τὴ ἢ Καλαβρίας ἑαυτοῖς ὑπεποίηντο, τὴ τοῖτλα ἐφαρμάμενοι, καὶ τὰ κάτρα ἐξαμειβόμενοι, ἑαυτοῖς μὲν κόμητας, ἢ δὲ Ῥόμπερτον Δοῦκα προσωνομάκασιν. ὁ δὲ Μιχαὴλ ὢ μόνον ὡς ἀντεποίητο τῆς ἐξορίστου ἑαυτῆ χώρας, ὡς εἴρηται, ἀλλ' ὡς ἂν τῆς Τύρου τῆς ἀναπλοῦς ἐξελάσειε, δίκην ἐνόμιζεν ἀπείσασθαι αὐτοῖς, τὴ δὲ αὐτῶν τὴ συὼ αὐτοῖς ἐπιτοβῆναι αὐτῶν τῶν ἄλογον κῆ τῆς Ρωμανίας ἐπίλυσιν. ὅθεν τὴ ἀδὸς πρὸς τὸν Ῥομπέρτου ποιεῖται, τὴ ἢ αὐτῶ συγκαίρα Ἑλένην κατεγγυᾶται τῆ ἑαυτῶ υἱῷ Κωνσταντίνῳ. ἐβούλετο μὲν πατὴ ὁ βασιλεὺς, πέρατι δὲ δοθῆναι παρὰ Θεῶ αἰτεῖται, πάλαι ὑφορασμένου τῆς ἀναπλοῦς παρωλισθείαν τὴ ἀπάρσιον. ἐπὶ τούτου ἐτέχθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τέρπους ὄρνις, τὴ παιδίον ἔχον κατὰ τὸ μέσωπον ἕνα ὀφθαλμὸν, τραχυσκελὲς δὲ τοὺς πόδας. δύο δὲ τῆ αἰθερίων στρατιῶν γεγόνασι πεφωτοβλῆσαι. τὸ δὲ πρωΐθεν παιδίον ἐν τῇ τῆς Ἁγιοσοφίας δημοσίᾳ

renus fuit. quum vero non potuiſſet in Longobardiam copias trajicere, propter Roberti potentiam, Dyrrachii manſit, Dux Dyrrachii appellatus. Nicephorus autem Carantenus, excurſiones faciente Roberto, & infinitis malis Italiam vexante, timebat quidem, verumtamen ab Imperatore auxilium expectabat: omnes igitur Italicæ urbes ad eum ſe applicuerunt, & præſidia acceperunt, quædam vero præſidia accutantes, ſtipendiarias ſe fecere. His autem ita perfectis fugere decrevit etiam Carantenus, videns quotidie Francos augeri, ſed ſecum reputans ignominiam, in provincia manſit. Brunduſium in fide erga Imperatorem, & in ſervitute continens, fraude vero ac dolo finitimos Francos aggreditur. clam igitur cum ipſis collocutus, & de prodenda ipſis urbe mentione ultro citroque habita, venientes Francos excepit, & per ſcalam aſcendentes, ſingulos interfecit, centum circiter numero, quorum capitibus in navigium impoſitis, ad Dyrrachium tranſmittit, & inde ad Imperatorem eorum quæ acciderant, nuncius proficiſcitur. Perenus igitur Dyrrachii manſit, Imperium vero inteſtina mala opprimebant, & Orientem Turci vexabant, iis malis, quæ quotidie aucta nulla ea parte remittebantur. Mortuo autem Duce Conſtantino Imperatore, quum Imperatria Eudocia ad breve tempus Imperium obtinuiſſet, abi ad Diogenem ſceptra pervenere, Roberto & iis qui cum ipſo erant, haud vulgaris metus injectus eſt, ne etiam e ſuis ſedibus pellerentur, privarenturque ſuis, experti ejus virtutem. ab iis autem locis oppidis quæ ad Romanorum ſpectaban: Imperium, omnibus modis ſeſe ſubducebant. verum quum ipſe quoque occuparetur in expeditionibus adverſus Turcos, & omne ſtudium poneret in eo, quod magis utgeret, non amplius ac domini, ſed prædonum, ac piratarum Italiæ loca in ſuam poteſtatem redigebant. quum vero Diogene Imperante, ut ſuperius demonſtratum eſt, res adminiſtratæ ac geſtæ fuiſſent, ſub Michaele vero Imperium negligenter ac puerliter adminiſtraretur, ut ſtabiles domini a mari uſque ad mare & Longobardiam & Calabriam ſibi ſubegere, eaque diſtributa, & oppidis diviſis, ſe Comites, Roberrum vero Ducam appellarunt. Michael autem non ſolum non retinuit regionem, quæ ad ſe pertinebat, ut dictum eſt, ſed ut ipſos Turcos ex Oriente expelleret, exiſtimavit ſibi faciendum eſſe, ut cum ipſis fœdus percuteret, & iplorum ope ac ſocietate, Turcorum temerarium in Romanorum regionem inſultum coerceret. quare etiam affinitatem cum Roberto contraxit, ejuſque filiam Helenam deſpondet ſuo filio Conſtantino. volebat hac ratione Imperator finem aliquem rebus imponi, ſed a Deo prohibitus eſt, qui jampridem decreverat Orientis perniciem & everſionem. Hoc imperante Conſtantinopoli orta eſt * tripes avis, & puer habens in fronte oculum unum, & pedes hiccinos: & duo ex immortalibus militibus fulmine percuſſi ſunt. puer autem monſtruoſus in publico ingreſſu Diaconiſſ-

* al. Ἰωνικαί.

* Monſter.

Edit. Pariſ. pag. 836.

ſæ fletum amittebat lugubri finalem præterea etinitæ quoque ſtellæ plurimæ & crebro apparucre - ubi vero Barbari res Orientis prædabaotur, & multitudo partim cædebatur, partim fugiens ad Conſtantinopolin confugiebat, indigebat tempus mente ſenili & eaceſſa ad res guberaandas; ipſe vero tantum erat avarus ac vilis, ut ne obolum quidem vellet effundere, neque præberet alicui quidpiam, quicumque is eſſet, aut providere fructus, qui navigiis veherentur, ad victum neceſſarios importandos: verum inani & inutili eloquentiæ ſtudio & jambis atque anapæſtis componendis continenter vacaas, quamvis ne in cute quidem artem guſtaſſet, a * philoſophorum eximio deceptus & illuſus rotum, at ita dixerim, mundum perdidit: Oritur enim ingens fames, quam conſequuta eſt peſtis & mors, quæ ſimul nutriantur, & cognatæ ſunt ad hominum pernicicm, & conſanguineæ, moriebanturque quotidie frequentes, ita ut ne vivi quidem mortuos efferre poſſent, *Edit. Pariſ. pag. 837.* & in iis, quæ dicuntur ſepea, negleeti jacerent, & ſimul deferreatur multi in uno lectulo, quum ſæpe quinque aut ſex ibi cadavera poſita eſſent, & undique calamitates conſuerent, omaique mæſtitia Urbs regia compleretur arque injuriarum quæ quotidie fierent, & iniquorum judiciorum & vexationum remiſſio nulla ab. iis, qui imperabant, cacogitabatur. verum quaſi nullo alienigenarum omnino Romanis moleſtiam exhibente bello, vel Divina ira, vel homines effligente inopia & vi ad victum pertinente, ita ſina meta perpetrabant ea, quæ odio Divino digna eſſent, & Tyraonica, & omne Imperatoris conſilium atque inſtitutum ad offendendos & injuria efficiendos ſubditos, & decipiendos, & venandas ipſorum vitas, & occaſionem inſidiandi ipſis eaptandam, referebatur: ita at eriam uique ad ſacra monumenta ejus avaritia pertineret: & ſacri ipſorum theſauri, & ſupellectilia auferrentur. Quum vero ita res adminiſtrarentur, itaque & interna, & exterma rapinis ac præda laborarent, peſſimo conſilio & ignavia imperantium, principes in Oriente Alexander & Cabaſilas, Synadeni, Gudelius, Straboromanus, & reliqui ſenatorii ordinis Priaclpes delecti, quam pridem rebellionem cunceperaat ad opus perducunt; & Curopalatem Nicephorum Botaoiatem coovenientes, Imperatorem declarant, Octobri menſe Indictione prima. quod quum ad Imperatoris aures accidiſſet, hand mediocriter ipſum perturbavit: erat enim a multis quoque prædictum fore ut olim N. ſuperaret M. & ſtarim Turcis tamquam eognatis & propinquis ſcripſit pollicens doua ſe daturum, ſi illum ſolum comprehenſum, & qui cum ipſo eſſent, ad ſe mitrant: erat autem Botaniares ex nobilibus a Phoca oriundus, variis quidem modis, tamen ab illuſtribus Fabiis genus ducens, qui ex Illuſtri & antiqua Roma originem ducebant. quemadmodum antiqua de ipſis tradirur fama. Tertia vero Octobris menſis die, quum jam figendum eſſet Imperatoris tabernaculum, denſum lumen in aere apparuit circiter pri-

A Πρὸ δὲ τούτου πολὺς ὁμίλος * παιδιᾶς προσιόντος. * τυδαῖ-
ὑ μὲν δὴ ἀλλὰ καὶ κομῆται παρετείνοντο πλείους
ἢ συχνοί. ἐπεὶ δὲ οἱ βάρβαροι τὰ τῆς ὁμίχλης
ἐλαφίζοντο, καὶ τὸ πλῆθος, τὸ μὲν ἀπρόσιτον, τὸ δὲ
φεῦγον τὴν Κωνσταντίνου προσιόντων. ἰδιώτης μὲν ὁ ἀεὶ
ρὸς εἰσορμικῆς ἢ ἀριθμητικῆς ἢ μεγαλοψύχου φρο-
νός. ὁ δὲ πάσσυρ ἰῶ φαῦλος ἢ μικρολόγος, ὥστε μηδ' ὀβολὸν ἀφεῖναι θέλειν, μηδὲ παρέχειν τι-
νὶ τὸ σύνολον, ἃ πρόσοιεν γοῦν ἔφορον ἐμπορίας γεν-
νήματα διὰ στηγῶν πλεῖσα ποιήσασθαι, ἀλλὰ τῇ
ματαίᾳ ἢ ἀνωφύτῳ περὶ λόγας σπουδῇ, ἢ τῇ ἰαμ-
βίζειν καὶ ἀναπαίειν συντιθέναι προσίκων δίων-
αὼς. καί τοι μοδ' ὃν χρῆν ὁ τῆς γωσάμβος,
ἀλλ' ὑπὸ τῷ φιλοσόφων ὑπάτου ἐξαπατώμενος καὶ
ὑποβουκολούμενος, ἢ σύμπαν ὅλον διέφθειρε, ὡς
εἰπεῖν. γίνεται γὰρ λιμὸς ἰσχυρὸς, ᾧ δὲ ἢ λοιμὸς
ἐπακολουθεῖ ἢ θάνατος, πᾶ συμφορὰ πάντα, ἢ
φρὸς ὀλέθρου ἀνθρώπων ἀδελφὰ ἓ ἀμέτρια. καὶ ἐ-
θνησκον καθ' ἑαυτὸν συχνοὶ, ὥστε μηδὲ διαθάπτειν τοὺς
ζῶντας ἐκφέρειν τοὺς νεκρούς, ἓ τοῖς λεγομένοις ἐμβό-
λοις κεῖσθαι ἀμελέντος, ἓ φορᾶδην κομίζεσθαι πολ-
λοὺς, πολλάκις δὲ μιᾷ κλίνῃ πίπτειν ἢ ἓξ τιθυμένων
νεκρῶν, ἓ πάντοθεν ἐπισυρρέειν τὰ συμφορά, ἢ
πάσης ἀπορείας πλαρῶσθαι τὴν βασιλεύουσαν. τῇ δὲ
καθημερινῶν ἀδικημάτων ἢ τῶν παρανόμων κριμά-
των ἢ ἐπαρχίων ἰδιωτία τις ἀνατολὴ τοῖς πραπό-
σιν ἐπιοσέτο, ἀλλ' ὥσπερ μηδενὸς τὸ παράπαν ἐνοχ-
λοῦντος τοῖς Ρωμαίοις ἀλλοφύλου πολέμου, ἢ θείας
ὀργῆς, ἢ τοὺς ἀνθρώπους ἐπαπορυχούσης ἐυδείας
καὶ βίας βιωτικῆς, ὅπως ἁδρῶς ἐφαπτοντο τὰ θεμι-
σπῆ ἢ τυραννικὰ. ἢ πᾶν ὁρμβλῆμα βασιλι-
κὸν ἢ ἐπόρμα εἰς τὸ τοὺς αἰκείους ἀδικεῖν ἢ κα-
πασοφίζεσθαι, ἢ θηρεύειν τοὺς βίους αὐτῶν, ἢ ἡ
ἀφορμὴ τῆς ζωῆς, κατηγίετο. ὡς καὶ ἄχει τ
θείων σκεῶν ἐπικτᾶσθαι τὴν πλουσίαν αὐτῷ,
καὶ τὰ ἱερὰ τύπου ἀσυλία καὶ ἐκκλησία ἀριλίδαι.
ὅπω δὲ τῷ ἀραγμάτων διοικουμένων, καὶ ὅπω τῶν
τε ἐαυτὸς ἢ τῶν ἐντὸς λειπλατουμένων ἓ ἀφαίζομέ-
νων δυσβυλίᾳ ἢ κακόπιτι τῶν κρατούντων, οἱ ἐσ
τῇ ἀνατολῇ προίοντες, Αλέξανδρός τε καὶ ὁ Κα-
βασιλᾶς, οἱ Συναδενοὶ, ὁ Γουδίλιος, ὁ Στρα-
βορωμαῖος, καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συγκλητικῶν ἀρ-
χόντων λογάδες, ἐῶ ἐα πολλὰ ἀποσατίαν ὠδίνη-
σαν, οἷς ἔργον ἐξάγυσι νυῶ, καὶ τὸν Κουραπαλά-
τλν Νικήφορον τὸν Βοτανειάτλν συκλθόντες βασι-
λέα ἀναγορεύουσιν, Θαυβεῖν μλιὸς ἰσαμένα τᾶς
φάσης ἐπισημάσεως. ἔπερ εἰς ὕπτ τῇ βασιλεῖ πι-
σὸν, ἐ μετείως αὐτὸν διαπέραξεν. ἐῶ δὲ καὶ ὑπὸ
πολλῶν προλεγόμλνον, ὡς ἔσαι ποτὲ, ἅτε ὑπαρτηρί-
σει τὸ σ'. τῷ μ'. ἢ αὐτίκα τοῖς Τούρκοις, οἷς εἰωθοις
καὶ γνησίοις ἔγραφεν, ὑπισχνέμλνος ἢ δῶρα δοωῦαι,
εἰ μόνον συλλαβόντες αὐτὸν τι καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν,
πρὸς αὐτὸν ἐξαποσέλλοιεν. ἐῶ δὲ ὁ Βοτανειάτης
τῶν Δικατειδῶν, ἐα τῦ Φωκᾶ τὸ γένος, πολυπλο-
αως μὲν, ἀλλ' ὅμως καπίγων, ἢ τῶν περιωνύ-
μων Φαβίων, εἴ τι γένος ἐκ τῆς περιδόξου καὶ πρισ-
βυτέρας Ρώμης καπίγων, καθὰ ὁ αἰέναθεν παράδο-
σις κρατεῖ περὶ αὐτῶν. τρίτλν δὲ ἄγοντος τῦ Οκ-
τωβρίε μλνὸς, μέλλοντος ἤδη τλν βασιλικὸν πή-
ξασθαι σκλινὸν, φῶς ἀθρόον περὶ ᾗ ἀέρα διηφ-

τη περὶ πρώτης νυκτὸς φυλακὰς μέχρι Χαλκηδόνος καὶ Χρυσοπόλεως, καὶ τῆ ἐν Βλαχέρναις ἀνακτόροις. ὃ τῆ οἰωνὸς πᾶσιν ἀγαθὸς ἐδόκει, ὡς καὶ ὑπεφαίνοντο τινες λαμπάδος λαμπρᾶς φωσφόρου ἐπιδημοῦσαι τοῖς βασιλείοις· ὁρμωμένου δὲ ἤδη πρὸς τὸ Βυζάντιον, ἑτέρα κακόνοια τὸν δῆμον περιελάμνει. Νικηφόρος γὰρ πρόεδρος ὁ Βρυέννιος τὸν τῶν Δυρραχίου Δουκικῶν ἀπὸ ἀρχῶν, καὶ πάσης παραλυθείς, βασιλέως ἑαυτῆ περιθῆκεν ὄνομα, καὶ τοῖς ἐκεῖσε στρατιώταις ὀπαδοῖς καὶ συνεργοῖς χρησάμενος, ἔξεστι μὲν ἐκεῖθεν, ὑπείγεται δὲ πρὸς Ἀδριανούπολιν. ὁ δὲ αὐτάδελφος αὐτῶ, τινὰ τῆ ἑσπερίων δυνάμεων εἰς τὸν προσδοκωμένον ἐπιβουλὴν καπηρτύσας, μετὰ Βαράγγων καὶ Φράγγων πλήθους πολλοῦ τῆ ἀδελφῆ συμβίβασαι παρεσκεύασε. σὺν αὐτῆ δὲ καὶ τὸν καπετάνιον τῆς αὐτῆς πόλεως συγγενέα τέτε τυγχάνοντα, καὶ πρὸ τῶ καταλαβεῖν δὲ εἰς Ἀδριανούπολιν, τὸν δίφημίαν αὐτῶ καὶ τὸν ἀπάρχειν τῆς βασιλείας προδιαγράψαι. ὁ δὲ βασιλεὺς μαλακώτερον πρὸς τὰ πράγματα ἐχρήσατο. εἰ μὲ γὰρ τὸν τοῦτον, ἀκόλουθος ἂν ἦ Βρυέννιον καταγωνίσασθαι, στρατόν τε ἱκανὸν ἔχων, ὃς ὁμοῦ ἄσυσε ἀθανάτους, καὶ ἕτερον οὐκ ἀγεννῆ ἀπὸ συγκλύδων ἀνδρῶν συγκείμενον. καὶ γὰρ πάντων ἀκόντως ἔσχεν ἐπιθέσθαι πρὸς τὸν Ἀδριανούπολιν μὲν πρόπορον, εἶτα δὲ καὶ τῆ Βρυεννίῳ αὐτῆ. ἀλλ' ὡς εἴρηται, ῥᾳθυμοτέρως ἔχων, ἐκεῖνόν τε ὕβωσε, καὶ ἐκ μικρᾶς μέγαν ἐποίησε, ἑαυτῆ παρίσχε πράγματα. καὶ Νικηφόρος δὲ πρόεδρος ὁ βασιλικὸς ἐξάδελφος αὐτῆ σαλεὺς ἐν Θεσσαλονίκη συναναίρας αὐτῆ, ἔγνω δίκαιος ἐχρήσατο πρὸς πράγματα, ἀκόλουθος ἂν αὐτὸν ἐν ἀρχῆ ἡ ἀποστασίας καταγνῶναι. καπηλαβὼν δὲ εἰς Τραϊανούπολιν, ἐκεῖσε τῆ τε ἀδελφῆ Ἰωάννῃ & τοῖς ἐν Ἀδριανούπολει συνδιῶσι Φράγγοις τε καὶ Μακεδόσι, καὶ τῆ λοιπῆ τὰ αὐτῶ φρονοῦντι στρατεύματι, ἔνθα καὶ τὰ βασιλικὰ παράσημα περιβάλλεται. κατασφαλισάμενός τε πάντα ὅρκοις καὶ συνθήκαις φερεπαῖς, ὕπα τὸν δίφημίαν ἀπενέγκῃ, μετ' ἀφημίας καὶ δορυφορίας πολλῆς, καὶ ὅσα βασιλεὺς τῆ φραγμάτων ἀπάρχεται, καὶ ἡ Ἀδριανούπολις ἐπβαίνει, σὺν πολλῆ τιμῆ καὶ συβάσματι ἐξωτέρω ὑπάντησιν ποιησαμένων αὐτῆ τῶ φυλετῶν, ἔξω τὸ οἰκεῖος ἔχον πρὸς αὐτὸν καὶ θεραπευτικῶς. ἀντικελεύων δὲ τῶν ὁ πρόεδρος Κωνσταντῖνος ὁ Θεοδωροκάνος τῆ τῶ Βρυεννίου, ἀλίσκεται, καὶ πρὸς αὐτὸν αἰχμάλωτος γίνεται, ἀνὴρ ὑπόδοξος καὶ γένος ἐπισημότατος, καὶ βίῳ λαμπρότατι καταφανὴς γινωσκόμενος. παρωράθη δὲ ὡς οὐδὲν τῶ ἀγενῶν, καὶ μηδὲ δὶ σωματικὴν τιμωρίαν ὑπέσχε, καίτοι γε ἐνίδοξος ὢν τοῦτον παθεῖν τῆ προγεγραμμένης ἔχθρας καὶ μάχας κεφαλικῆς. φυγαδευθεὶς δὲ πρός τινα τῆ Μακεδονικῶν πόλεων, μετ' ὀλίγου τῆ χρόνου ἐλευθέρωτο. τὸ δὲ τὰ βασιλικὰ παράσημα ἐν Τραϊανουπόλει περιβάλλεσθαι τὸν Βρυέννιον, καὶ ἡ ἀφημία καὶ ἡ ἀπάρχεσθαι δίζασθαι, ὡς ἀγαθὸν οἰωνὸν οἱ σωφρονέστεροι καὶ ἐγκρατεῖς ἐλογίζοντο. ἡ δὲ Τραϊανούπολις αὕτη ὡς ἐπὶ τῆ ὀνόματι τῶ βασιλέως Τραϊανοῦ φιλοδόμητος, ἐπ' ὀνόματι δὲ τῆ μεγαλόνων τινὸς Τραϊανοῦ καλουμένου γενναίου τετιμηκότος κατὰ τὸ χεῖρα καὶ κατὰ ψυχὴν, ὃν ὁ Καῖσαρ Τραϊανὸς διά τι πταῖσμα τῶν ὀφθαλμῶν ἐστέρησεν. ἐπὶ Πέρσας δὲ δίων, ἐνταῦθα πᾶσαν

A mam noctis vigiliam, uſque ad Chalcedoonem & Chryſopolim, & regia palatia in Blachernis, quod optimum omnibus viſum eſt augurium, ita ut vaticinarentur quidam a ſplendore Luciferi ſacem ad regiam acceſſiſſe. quum autem Byzantium proficiſceretur, altera quædam male cogitata rebellio Occidentem exagitavit. Nicephorus enim Bryennius præſes adminiſtrans Dyrrachii Ducatum ipſo abdicatus, ſibi Imperatoris nomen vindicavit. & militibus qui ibi erant, miniſtris atque adjutoribus uſus, inde egreditur, & ad Adrianopolim feſtinabat; nam Germanus ejus frater inſtructas quaſdam Occiden-

Edit. Pariſ. pag. 858.

B tis copias ad ſperatas inſidias cum Barangorum & Francorum haud mediocri multitudine, adduxit, ut cum fratre conſpirarent; & ſecum ejuſdem quoque urbis præfectum, cognatione conjunctum, & antequam ad Adrianopolim perveniret, celebratum & declaratum ipſum Imperatorem prius ſcripſit. Imperator vero mollius ac ſegnius rebus gerendis intentus, (nili enim hoc fuiſſet, facile ipſum Bryennium debellaſſet,) & proprium exercitum habens eorum quos nominant immortales, & alterum haud ignobilem e collectitiis viris coactum

C facile potuiſſet cum omnibus ſuis prius eos invadere, qui erant Adrianopoli, deinde etiam Bryennium ipſum. Verum, ut dictum eſt, ſegniorem ſe præbens, & illum extulit, & ex parvo magnum fecit, & ſibi negotia conflavit. Nicephorus enim præſes regius & ſucceſſor miſſus Theſſalonicæ cum ipſo congreſſus, ſi decenter rebus uſus eſſet, facile ipſum in principio defectionis debellaſſet; quum vero ad Trajanopolim perveniſſet, ibi cum fratre Joanne & Francis, qui Adrianopoli erant & Macedonibus, & reliquo exercitu ſecum conſpirante congreſſus eſt. ubi etiam regia induitur inſignia, omnibuſque jurepran-

D do, & horribili fœdere confirmatis, ita celebratur laudibus multis, multoque ſatellitio ſtipatus Imperatoris modo ſe gerit, & Adrianopolim multo cum honore ſe recepit, & obſervantia, obviam illi prodeuntibus ſuis tribubus, eo quod ipſum ex animo colerent, & obſervarent. egreſſus autem contra quoſdam Bryennii præſes Conſtantinus Theodorocanus capitur, & ad ipſum captivus ducitur, vir clarus, & genere nobiliſſimus, vitæque ſplendore illuſtris, ſed neglectus fuit, ut quidam ignobilis, & obſcuro loco natus, nomen illum corpore ſupplicium ſubivit, quamvis exiſtimaretur id paſ-

E ſurus propter ſuperiores inimicitias & pugnas capitales: Verum, miſſus in exilium in quamdam Macedonicam urbem, haud multo poſt naturæ debitum perſolvit. quod vero regia inſignia in Trajanopoli indutus fuerit Bryennius, ibique declarari & celebrari ſe permiſerit, haud bonum augurium prudentiores exiſtimabant: *pag. 859.* Hæc enim Trajanopolis, non Trajani Imperatoris nomine condita fuit, ſed nomine cujuſdam ex primatibus Trajani vocati, generoſi eo tempore viri, tum manu, tum animo, quem Cæſar Trajanus ob neſcio quam offenſionem, luminibus privavit. & in Perſas proſi-

clſcens, hic eum primus conſpexit, quod ſpectaculum admodum dolens, recordatus expeditionum & virtutis illius, eodem in loco urbem conſtruxiſſet ad Iodelebilem viri memoriam. Hac igitur de cauſſa prudentes viri factum haud bonum augarium cenſebant. attamen Bryennius ignorans decretum, cæcus eſt enim futurorum evantus, res aggreſſus eſt. Rædeſtus quoque eadem cogitavit opitulante ſibi cognata urbe Batatzæne: nam Rædeſtini adverſus Panium profecti, coegerunt ipſum quoque Bryennium celebrare. quum vero ſuum fratrem eo honore affeciſſet, ut aſſet Curopalates, & alios omnes habita ratione propriæ ipſorum dignitatis, exiſtimavit ſe formidabilem ad urbem regiam propter miſſum fratrem adventurum. cui quum tradidiſſet haud mediocrem exercitum, ſperabat fore, ut quando cives Imperatorem & Logothetam ita oderant, ut adverſus ipſos ſtrenue ſo gererent, ſibi ipſi conſcatiterent, & intra urbem ſa cum aliqua conditione reciperent, & ita ſine metu ad ipſos cum apparatu regio adventaret. verum multum a propoſito conſilio aberravit: nam tametſi Heraclæam incenderat, & plures ex iis, qui ibi erant, interfecerat (quod paulo ante ſeceſſerat præſes Alexius Comnenus, qui in Selymbria commorabatur.) Varumtamen regiam urbem incolentes nequaquam Bryennii adventu deterriti ſunt: accedentes enim ad murum Blachernarum levia prælia quædam fecere, & repulſi tranſiere ſancti Panteleemonis pontem, & quæ ibi erant omnia igni combuſſere. quumque nihil memoratu dignum geſſiſſent, inde reverſi ſunt. ipſe cum duabus legionibus ad Athyram ſa conſert, reliquum exercitum in hyberna diſtribuit. In tantis autem malis verſans Imperator, vix recordatus eſt Ruſelii qui adhuc in carcere vinctus detinebatur, & ad Botaniatem tranſfugere conatus erat. Igitur eductum ipſum e cuſtodia, omnique honore affectum, multa remiſſione ac blandis erga illum uſus verbis, ad prælium contra Bryennium incitavit, & perſuaſit ut a muris cum iis Francis, qui cum Briennio eſſent, colloqueretur. ſed ubi non perſuaſit, ad Briennii fratrem in Athyra commorantem, cum exercitu proficiſcitur. Duce exercitus præſide Alexio Comneno, cum iis militibus, qui in regia urbe erant, jurejurando ſacroſancto prius fide data, & ſimul per mare miſſis adverſus ipſos Roaolanorum navigiis, ipſiſque peditibus ad Athyram feſtinantibus. verum occupant illi re cognita fugere, quumque vellent perſequi, ii, qui cum Ruſſelio erant & Comneno, & hoſtium plures occidere: non habuerunt milites ſibi dicto obedientes, eventum rei pertimeſcentes. cecidere autem ex Macedonibus plures, & vivi haud pauci capti ſunt, & præda multa capta: & vehiculum præſini coloris quod Curopalatæ erat: qui etiam fugiens Rhædeſtam pervenit. Patzinacæ autem eum haud caligua manu Adrianopolin invaſere, quam circumſidentes, quoſdam per regionem miſere, qui optima quæque ipſius loca vaſtarunt, virorum cædem facientes, & animantium abigentes infinitos greges, neque illius

Edit. Pariſ. pag. 860.

A ἐθάρσησε πρώτως. περιώδυνος δὲ τῇ θέᾳ γενόμενος, τῶν τραπεμμάτων τὴν τῆς ἀνδρείας ἀναμνησθείς, ἐν αὐτῇ τῇ τότε πόλει ἐπέλαβε πολίσαι εἰς μνήμην ἄλλην τοῦ ἀνδρός. διὰ ταῦτα γοῦν οὐκ ἀγαθὸν εἶναι οἱ ἐχέφρονες τὸ γεγονὸς ἐλογίζοντο. ὅμως δ' ὧν τὸ ἀποτέλεσμα ὁ Βρυέννιος ἀγνοῶν, τυφλὸν ἦν τὸ τοῦ μέλλοντος, ⸗ πραγμάτων ἀντέσχετο. ἐφρόνησε δὲ τὰ αὐτὰ Ραιδηστὸς συνεργίᾳ τε συγγενὴς αὐτῷ τε Βατατζαίνης. οἱ γὰρ Ραιδηστινοὶ τῷ κατὰ τὸ Πανίου ἐξωρμηκότες, ἐβιάσαντο αὐτὸν ἀναγορεῦσαι τὸ Βρυέννιον. τιμήσας δὲ τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν Κυροπαλάτην, τῷ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ἀναλόγως τῷ ἀξίως τε οἰκείας καταξίωσε, φοβερὸν ὡρᾶτο τὸν βασιλέα δὲ Ἀποστόλου τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ φανῆναι ἐνόμισε. παραδὺς γὰρ αὐτῷ στρατὸν οὐκ ὀλίγον, ἐλπίσας ὡς, ὡς ἐπιπροσοὶ πολῖται τε Λογοθέτου δι' ὀργὴν τὴν μέσης οὐκ ἀγαπῶς ἔχωσι, προσχέοιντό τε αὐτῷ τε προσδέξονται σὺν ὁμολογίᾳ ἐνός. καὶ ὅπως ἀδίκως ἐπιφοιτήσει καὶ αὐτὸς ἐν ἐπιμασίᾳ βασιλεῖ. ἀλλὰ πολὺ διήμαρτε τοῦ σκοποῦ. εἰ γὰρ τὸν Ἡράκλειαν ἐβίωσε, καὶ πολλοὺς ἀνεῖλε τε ἐν αὐτῇ, ὑποχωρήσαντος ἔναγχος τοῦ προέδρου Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ὃς ἐν Σηλυβρίᾳ ἐμένδρυσε. ἀλλ' ὅμως οἱ τὸν βασιλέα οἰκοῦντες ἀδεμιᾶς πρὸς τὴν ἐπιφοίτησιν τῆς τοῦ Βρυεννίου στρατιᾶς ἀσπλάγχνως. παραγενόμενοι γὰρ προβολίσαντο κατὰ τὸ τεῖχος τῶν Βλαχερνῶν, καὶ ὑπερωθήσης ἐπιφοιτήσαντες τὸ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος γέφυραν, τε τὰ ἐκεῖσε πάντα πυρὶ κατελωβήσαντο, καὶ οὐδὲν ἄξιον λόγου πεποιηκότες, ὑπέστρεψαν ἐκεῖθεν. αὖθις μὲν δύο τάγματα λαβὼν τῆς Ἀθύρας ἐπιφοιτᾷ, τὸν δὲ λοιπὸν στρατιὰν εἰς παρασκευασίαν ἀπέσειλεν. ἐν τοσούτῳ δὲ κακῶν γενόμενος ὁ βασιλεὺς, μάλις εἰς μνήμην ἦλθε τοῦ Ρωσηλᾶ φυλακῆ τὸ δεσμοῦ ἔτι σωιζομένου, καὶ τῇ Βοτανειάτῃ αὐτομολῆσαι ἐπιχειρήσαντος. ἐξαγαγὼν οὖν αὐτὸν τῆς φυλακῆς, καὶ πάσης ἀξιώσας τιμῆς καὶ ἀνέσεως, καὶ πολλαῖς ἐπαγωγοῖς καὶ θελκτηρίοις χρησάμενος ῥήμασιν, εἰς τὸν κατὰ τοῦ Βρυεννίου παράταξιν ἐξαρέθισεν. καὶ ἀπὸ τῶν τειχῶν τοῖς σὺν τῇ Βρυεννίῳ Φράγγοις διαλιχθῆναι παρέπεισεν. ὡς δ' ἐπείσθη, ἐπιστρατεύει τῷ ἀδελφῷ τοῦ Βρυεννίου ἐν τῇ Ἀθύρᾳ ἡστρέβωτι, στρατηγοῦντος τοῦ φροντίδου Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ μετὰ τῶν ἐν τῇ βασιλέως στρατιωτῶν· ὁρμὴς ἀσφαλέστ πρότερον τὰ πεζὰ διδοὺς, συμπορεύεσθαι ἐᾷ θαλάσσης καὶ Ρωσικῶν πλοίων κατ' αὐτῶν. αὐτῶν δὲ πιζῇ κατεπεξάντων εἰς τὸν Ἀθύραν. ἀλλ' ἐφθασαν προγνόντες ἀφυγεῖν. ἐπιδιώξαι δὲ οἱ περὶ τὸν Ραουσίλιον καὶ τὸν Κομνηνὸν βουλόμενοι, καὶ τῶν ἐναντίων σφᾶλαι πολλοὺς, καὶ ἔχον πεισομένους τοὺς στρατιώτας διδόντας τὸ ἐκβησόμενον. ἔπεσον δὲ ⸗ Μακεδόνων πολλοὶ, καὶ ζῶντες οὐκ ὀλίγοι ἐάλωσαν, καὶ λαφυραγωγία ἐλήφθη πολλὴ, καὶ τὸ ἁρμάτιον τὸ Κυροπαλάτου ὀχῆμα. ἃς καὶ φόβων ἀφιεμένοι εἰς Ραιδηστόν. οἱ δὲ Πατζινακοι μετὰ πλήθους οὐκ ἐλαχίστου τὴν Ἀδριανουπόλει ἐπιφάνησαν. καὶ πάντων περιεσθίοντες, τινὰς κατὰ τὰς χώρας ἀπέσειλαν, καὶ τὰ ταύτης κάλλιστα ἐλωβήσαντο, φόνον μὲν ἀνδρῶν ποιούμενοι, ζώων δὲ ἀγέλας ἀπείρους ἐλάσαντες, ⸗ οὐδὲ τῶ

εἴδους

εἶδος παραλιπόντες κακώσεως. ὁ δὲ Βρυέννιος ἐπὶ σωθήκας τῆ χρυσῆ δόσει Ⓒ ὑφαιμάτων ὑποχωρῆσαι παρασκάσας αὐτὸς, ἀργυρολόγει, τὰς ἰδίας πατρὶ τρόπῳ τῶ κατὰ σκῆπτρον μὴ ἐξαμαρτὼν φροντίσμασι. ἐπεσκάλει δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτῶ Ἰωάννης εἰς νῆσ τῆς Κυζίκου Χερρόνησον, ἐπειρᾶτο τὸς ἐγχωρίους ὑπαγαγέσθαι. ἐντυχὼν δὲ αὐτῷ ὁ Ρουσέλιος, κατὰ κράτος αὐτὸς ἐτραπώσατο. ἐστρατόπεδευε Μαρτίου μηνὸς τῆς α'. ἰνδικτιῶνος. τῶ δὲ πατριάρχῃ Ἰωάννῃ τῶ Ξιφιλίνῳ κοιμηθέντος, καὶ φὸς τὸν ἀγῶνα λᾶξιν μεταθεμένου, ὁ βασιλεὺς ἕτερον ἀρχιερέσατο, ὁ τῆς τῆς συγκλήτου, ὁ δὲ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἄλλον οὐδένα τῆ Βυζαντίων, τῆ ἢ τὸ λόγω ἢ ἀκρίβειας ἀπομαζῶν ἢ πειρωμένων, Κοσμᾶν δέ τινα μοναχὸν τῆς ἁγίας μὲν πόλεως ἀφικομένων, μεγίστῃ δὲ τιμῇ παρὰ βασιλέως τιμώμενον, διὰ τὸν ἐπιφέροντα αὐτῷ ἀρετὸν. εἰ γὰρ ἢ τῆς ἔξωθεν σοφίας ἄμοιρος ἦν Ⓒ ἀμύητος, ἀλλ' ἀρετῆς ποικίλως ἐνωράϊζετο. διὸ ἢ πάντων ὑπερεδῶν, αὐτὸν καθίζει ἐπὶ τῆ ἱάκων τῆς ἐκκλησίας. ὁ δὲ Βοτανειάτης τὰ αὑτῷ ἐαυτὸν δὲ ἐξευθύμως, ἢ φὸς τὸ προκείμενον ἔργον ὃ ἀπερρίφατο, ἐπιμελῶς εἶχεν, πάντας, ὅσοι ποτὲ στρατείας μετεποίησαντο, προσκαλεσάμενος, πέγματα ἐκ τύπων συνεστήσατο, οἷς ἢ χρημάτων δωσεμῇ, ἢ ἀξιωμάτων πρεσπῇ; τὸ ἀμέλημον; ἢ φὸς τὸ προκείμενον ἐπέρρωστ φρόνημον. ὧν ἀναστάντες, ἢ οἱ τὸν Νίκαιαν πρὸν φὸς βασιλέα ἐφαλμένοι, παμπληθεὶ αὐτῷ προσφοίτων αὐτόμολοι, ἢ τὸν πόλιν ἀμαχητὶ προδιδώσασι. συνεστήσατο δὲ ἢ Τυρκικὸν στρατὸν ἀξιόλογον, ὧ καθηγεῖτο Κυτλουμὶς ἐκάνος ὁ πειρβόντῆς σκὼ υἱὸς πέντε. τοὺς προσεταιρισαμένους, προσγενεῖς μὲν τῆ Σολτάνῳ τυγχάνοντας, Ⓒ ἀντιτιμωμένους μὲν τὸς Περσικὸς ἅπασις ἐπιπραξείας, ἀδιώτησασπας δὲ πρὸς ἐκεῖνον μάχεσθαι, ἢ ἐξ τοῦτο τῆ Ρωμαϊκῆ ἐπιδημήσαντας, ὥστ ἀράπος ἐκείνῳ ἀντιθῆναι κτήσεσθαι· μᾶλλον δὲ, εἰ δεῖ τἀληθὲς εἰπεῖν, μάχῃ συστησαμένης πρὸς τὸν Σολτάνον, ἢ περὶ τῆς ὅλης ζυγομαχούσης ἀρχῆς, κἢ ἐ τόπον, ὃς καλεῖται Ρέας, ἢ ἤδη συρρήγνυσθαι μελλόντων ἐ στρατευμάτων, εἰς ὃπ πίπτει τὸ πρᾶγμα τῆ Χαλιφῇ, ὃς παρ' αὐτῶς ἐνιαυσίῳ νομάτας τιμᾶ. κἀκεῖνος αὐτίκα ἀσπαρρησίας πασῆς ἔγκυ Ⓒ ἴσης· ὁ δὲ ἐρῶτο αὐτῷ προβαίνειν τὰς ἰδίας ἀσπαγωγὰς ἐπόν. ταχὺς ἐλάσας εἰς τὸ Ρὶ παραγίνεται ἢ πρὸς παράταξιν ἤδη μελλήσας συρρήγνυσθαι μέσος ἀμφοτέρων, καὶ πρὸς ἑρμῆνα αὐτὰς δίπτυσε, ἐπὶ συμφέροντι μὲν ἐ Περσῶν ἢ ἐ αὐτῆ ἀρχῆς, ἐπὶ κακῷ δὲ τῆς ἐ Ρωμαίων ἐπιπρατείας ἢ ἐξουσίας. λόγων δὲ ἠμφόρων κινηθέντων ἢ λιχθέντων, τελευταῖον κρατεῖ τὸ δόξαι αὐτῆ κοινῇ λυσιτελὲς· ὥστ ἐ μὲν Σολτάνον ἄρχειν ἐ Περσίδος ὑπερ ἢ ὁ πατὴρ αὐτῷ· τὰς δὲ περὶ ἐ Κυτλουμὶς λαβόντας δύναμιν παρὰ ἐ Σολτάνου ἢ συγχώρησιν, ἐ ἐ Ρωμαίων χώραν ἑαυτῆς περιποιησαθαι, ἢ ἔχειν εἰς ἰδίαν χώραν ἢ ἐξουσίαν ἢ βασιλείαν, ὥστ μηδὲν ὑπηρχίζειν ἀλλήλοις. ἢ ἐπὶ τρισὶν ὑποθήκῃ ἢ διαπόσει ἐ Χαλιφᾶ ἠμφίλεται μὲν ἡ μάχη, ἢ ὁ στρατὸς ὑποχωρεῖ, Ⓒ πᾶσα ἡ ἕως ἀναδιοπομπεῖται, καὶ τὰ τῆ Ρωμαίων ἀποδωλοῦσθαι ἑαυτῆς ἀπήρξατο. τὸν δὲν προ-

A generis vexationem ullam prætermittentes. Bryennius autem fœderibus, & auri largitione, & ſtragulorum, efficere ſtudens ut ipſi ſecederent, a ſuis argentum exigebat, omnino cupiens a propoſito conſilio non aberrare, miſſuſque frater ipſius Joannes ad Cyzici Cherroneſum, conabatur indigenas ad ſe adducere: ſed incidens in ipſum Ruſelius per vim eos fugarunt; principio Martii menſis Indictione prima. Sepulto autem patriarcha Joanne Xiphilino, & ad dumos æternas translato, Imperator alium delegit, non ex ſenatorio ordine, neque ex eccleſia, neque ullum alium Byzantiorum, ſive eloquentia, ſive rebus

B geſtis clarorum & celebrium: ſed Coſmam quemdam monachum, qui a ſancta civitate venerat, & in maximo honore apud Imperatorem habebatur, propter virtutem, quæ prædictus erat. nam tametſi externæ ſapientiæ expers erat, & illius myſteria minime guſtaret, attamen variis virtutibus efflorescebat, quapropter omnibus aliis negleſtis, ipſum ad eccleſiæ gubernacula collocat. Botaniates vero bene compoſitis ſuis rebus & ad propoſitum opus, quod diſtulerat, paratus, omnibus quicumque umquam militiam profeſſi fuerant, ad ſe accerſitis, legiones ex iis coegit. quibus & pecuniis & dignitatum inſignia elargitus, etiam ne-

C gligentes, ad propoſitum opus promptos reddidit, atque alacres. Quibus auditis illi etiam, qui ab Imperatore miſſi fuerant, ut Nicæam cuſtodirent, cum omnibus copiis ad ipſum transfugere, & urbem ſine pugna dediderunt. coegit item Turcicum exercitum idoneum, cujus duæ erant Cachanus ille celebris cum filiis quinque. Hos ſibi conciliavit qui Sultano cognatione conjuncti erant, & ſtudebant ſibi vindicare omne Perſicum Imperium. ſed haud poterant erga illum pugnare. & idcirco ad Romanorum regionem advenerant, ut parem ad illi reſiſtendam potentiam nancifcerentur. magis vero, ſi vera dicere oportet, pugnam adverſus Suhanum conſlantes, & de toto

D Imperio contendentes in loco, qui Rheas vocatur; jamque conflicturis exercitibus, ad aures accidit Chalipbæ factum, qui apud ipſos eodem æquali honore, quo Deus celebratur: & ille ſtatim ſpreto omni faſtu & more (non enim concedebatur ipſi extra proprium hoſpitium egredi) celeriter Rheas perveniens divertit, & acies jam congreſſuras, in medio ſtans, ad pacem hortatus eſt pro utilitate quidem Perſarum, & ipſorum Imperii, malo vero Imperii & potentiæ Romanorum: varia enim ſermonibus ultro, citroque habitis, ad extremum vicit id, quod ei

E comiter utile unum eſt, ut Sultanus Perſide potiretur, cujus etiam pater dominus fuerat. ii vero qui cum Cachano erant, acceptis copiis & auxiliis a Sultano in ſuam poteſtatem Romanorum regionem redigerent, & haberent in propriam regionem poteſtatem & imperium, ita ut nullo ſe mutuo convitio afficiant. tali admonitione, ac ſuaſu Chaliphæ, dirimitur pugna, & cecidit exercitus, omniſque contentio propulſatur. & Romanorum loca ſibi in ſervitutem ſubjicere cœperunt.

Edit. Pariſ. pag. 862.

Hos igitur quum ſibi aſciviſſet, cum idoneo exercitu pro inito ſecum fœdere feſtinabat, & inito itinere ad Nicæam contendebat. Ingens autem numerus ex Megalopoli ad ipſum quotidie confluere. & quod dictu eſt incredibile, ne Turci quidem ipſi impedimento fuere, immo potius cum reverentia quadam & obſervantia comitabantur, & Regina urbium, & omnes ipſius principes, quique magiſtratus gererent, quique in ſuburbania & vicis erant: quin etiam eccleſiæ proceres in anum convenientes, ad celeberrimum Dei verbi Sophiæ templum, ſuper imminentibus Epibaterlis Annunciationis B. Mariæ, declarant Imperatorem Botaniatem, præeunte his Patriarcha Divinæ urbis magnæ Aotiochiæ nomine Æmiliano & Mettopolira Iconii, ipſiſque omnis clerus conſenſit, & ſenatus & omnis fere civitas; & diviſi per tribus, qui erant in republica illuſtres, & legionum præfectos declarant, & ordines inſignes conſtituunt, & palatiis derepente potiuntur. militeſque diſponunt, qui Imperatoris Michaelis milites expellant, prælio mercenarios debellantes: capiunt autem Imperatorem Michaelem, qui ad palatia in Blachernis fugerat cum Auguſta Matia ex Alanis, ſuoque filio Conſtantino Porphyrogenito, & ad Monaſticam vitam traducunt ad Studii monaſterium, cum vili jumento tranſmiſſum, quum annos ſex imperaſſet, eodem ſabbato quo a fidelibus miraculum Lazari celebratur. & conſtituunt præfectos qui continenti imperent, quinetiam Drungarium claſſis creant.

Edit. Pariſ. pag. 862.

NICEPHORUS BOTANIATES Imperator.

Quum io hoc ſtato, præter omnem expectationem vetſatentur res urbis, & Imperator abdicatus eſſet Imperio, Botaniates fiducia plenus Byzantium contendebat, quaſi ſine ſanguine acceptus ſummum Imperium. tametſi ipſe ad pugnas & prælia paratus erat, & milites, quos habebat cohortabatur, ut prompti ac parati eſſent. Nicephorus autem Logotheta, & ejus morum ſtudioſus David, ad veſperam erupere, & ad Ruſelium in Hetaclea commorantem perveniunt, & Deo ſacrificia in quibus gratias ageret de hoſtium victoria peragentem. cives vero quum tribus diebus palatia ſine Imperatore ſervaſſent, litteris Botaniatem ut quam celerrime veniret, urgebant: qui quum adhibita celeritate Prænetum perveniſſet, unum ex iis qui cum ipſo erant, virum generoſum, & ſtrenuum in rebus gerendis miſit, Borilum ſuum familiarem; qui palatia occupavit, ac paulo poſt ipſe quoque ingreditur eadem magna tertia die, & Patriarchæ manibus Imperatoris diademate coronatur, omneſque ſuos donis & poſſeſſionibus proſequutus atque honoribus, & Turcos item ad Chryſopolim commorantes benigne amplexus, alias res ad Imperium pertinentes aggreſſus eſt, omoeque publicum æs alienum ſuſtulit radicitus, noo præfectipto aliquo tempore, ſed comprehenſis ſimul omnibus temporibus, ita ut neque nomea ipſius aut memoria reperiretur: Sed quum Bryennius foris res Occidenris perturbaret, & commoveret, mittitur ad ipſum ab Imperatore legatio, quæ denuntiaret ut a temerario incœ-

A στειλεσάμενος, μετὰ στρατιᾶς ἀξιολόγου ἠ ἐπὶ σωτηρίᾳ ῥωμαϊκαῖς, μιᾷ ἑαυτῷ σωσπέρχετο. ἠ τῆς ὁδοῦ ἀρξάμενος, ἐχώρει ἐπὶ τὴν Νίκαιαν. πολὺ δὲ πλῆθος τῆς Μεγαλοπόλεως ἑκάστοτε συνίρριον πρὸς αὐτόν, ἠ τὸ δὴ παράδοξον, ὅτι οὐδὲ οἱ Τοῦρκοι ἐμποδὼν αὐτῷ καθίσαντο. προϊσήμπτου δὲ μᾶλλον συὼ αἰδοῖ Ϲ σεβάσματι. ἠ ἡ βασιλὶς δὲ τῇ πόλεων, Ϲ πᾶι τὸ ἐν αὐτῇ ἐξαίρετον, ὅσον τε ἐν ἄρχουσι, Ϲ ὅσοι ἐν ἀστικοῖς Ϲ δημοτικοῖς, ἀλλὰ μὴν Ϲ τὸ τῆς ἐκκλησίας ἔκκριτοι κοπῇ συνελθόντες, εἰς τὸν πλείστων τῆς τῶ Θεοῦ λόγου Σοφίας ναὸν, ἄρτι τῇ τῶ ἀγγελισμοῦ τῆς Θεομήτορος Ἐπιβατείων ὁρισαμένων, ἀναγορεύουσι τὸν Βοτανιάτην Αὐτοκράτορα, προεξάρχοντος τύπου τῶ πατριάρχου Θωμόλιος μεγάλης Ἀντιοχείας, τὸ ὀνομαζομένου Αἰμιλιανοῦ, ἠ τῆ Μητροπολίτη Ἰκονίου. συνηδεῖτο τε πᾶς ὁ κλῆρος αὐτοῖς ἠ ἡ σύγκλητος, ἠ ἡ πόλις χηδὸν ἅπασα. καὶ διαιρεθέντες κατὰ φατρίας οἱ τῆς πολιτείας ἐπώνυμοι, συνταγματάρχας τε προβάλλονται, ἠ λόχους ἐπιφανεῖς συνιστῶσαν. κυελάσαι δὲ ἠ τὸν ἀναπορων ἐξ ἐφόδου, Ϲ στρατιώτας ἐφιστῶσι, τὰς τῶ βασιλίως Μιχαὴλ ἐκδιώξασης, πολέμῳ τὸ μιθοφορικὸν καταγωνισάμενοι. καθαιροῦσι δὲ ἠ τὸν βασιλεύοντα Μιχαὴλ φυγόντα εἰς τὰ ἐν Βλαχέρναις ἀνάκτορα σὺν τῇ Λιγούσῃ Μαρίᾳ τῇ ἐξ Ἀλανῶν ἠ τῇ υἱῷ παιδὶ Κωνσταντίνῳ τῇ πορφυρογεννήτῳ, ἠ πρὸς τὸν μονήρη μεταλλάττουσι βίον, τῇ τὸ Στουδίου μετ' εὐτελοῦς τῶ ὑποζυγίου παραπέμψαντες μονῇ· μοναρχήσαντα χρόνους ἓξ, ἐν αὐτῇ τῇ σαββάτῳ, ᾗ ἡ ἐπὶ Λαζάρῳ θαυματουργία παρὰ τῶν πιστῶν ἑορτάζεται· ἠ προϊσῶσιν ἀρχὰς τὰς ἡ ἐπὶ ξυρᾶς, ἀλλὰ μὴν ἠ τῆς Θαλάσσης Δρουγγάριον τὸ σύλω προβαλλόμενοι.

NICEPHORUS BOTANIATES Imperator.

Οὕτω δὲ τῇ κατὰ τὴν πόλιν πραγμάτων φερομένων παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν τῶ τε βασιλίως καθαιρεθέντος, ὁ Βοτανειάτης πεποιθὼς ἐχώρει πρὸς τὸ Βυζάντιον, ἀναίμακτον ὥσπερ ἀκτολαμβάνων ἠ ἀρχὴν τὴν Αὐτοκράτορος, οἰ ἠ αὐτὸς πρὸς μάχας ἠ πολέμους διεκείμάζετο, ἠ τὸ ὑπ' αὐτῷ συμπροτεῖ στρατιωτικόν. ὁ δὲ Λογοθέτης Νικηφόρος, ἠ ὁ πὶν ὁμοίστροπος Δαβὶδ, πρὸς ἑαυτὸν ἐξώρμησαν, ἠ καταλαμβάνουσι Ῥωσέλιον ἐν Ἡρακλείᾳ αὐλιζόμενον, ἠ τὰ τῆς περὶ αὐτὸν πάλαι νίκης τῇ Θεῷ χαριστήρια θύοντα. οἱ δὲ τῆς πόλεως ἐπὶ νυκτὶ ἱμέρας τὰ ἀνάκτορα ἅπερ βασιλίως συμπρήσαντες, γράμμασι τὸν Βοτανειάτην διανασεῖναι Ϲ ἐλθεῖν ταχυώτερον ἐπιτρέπουσιν. αὐτοῦ δὲ ἰὼς Πράϊντον ἀφικόμενος, ἵνα τῶν συὼ αὐτῷ ἄνδρα γνησίως ἠ δραστήριον Ὑποσύλας * Βορίλον τὸν ἑαυτῷ δοῦλον, ἀρατεῖ τὰ ἀνάκτορα. μετ' ὀλίγον δὲ ἠ αὐτὸς ὕστερον κατ' αὐτὸν τὸν μεγάλου τεῖχου, ἠ ταῖς τῶ πατριάρχου χερσὶ τῇ βασιλικῇ ταινιοῦται ζεύγματι. φιλοτιμούμενος δὲ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἴσ τι δῶρος ἠ ἀπμασι ἠ ἀξιώμασι, ἠ τοὺς Τύρκους δὲ ἰσιλωμένους κατὰ τὸν Χρυσόπολιν φιλοφρονούμενος, τῇ ἄλλων πραγμάτων τῆς βασιλείας ἐφῆψατο. πάσας δὲ τὰς δημοσιακὰς ὀφειλὰς ῥιζόθεν ἀπέτεμεν ὑ μετὰ προσδιορισμοῦ, ἀλλὰ συλλήβδην πάντων τῶν χρέων ὁμοῦ. ὡς μηδ' ὄνομα πάντων ὑ μνήμην ὠφίστιθθαι ἠ μνημονεύεθαι. ἐπεὶ δὲ ὁ Βρυέννιος ἐκτὸς ὢν τὰ τῆς ἑαυτοῦ ἰδύκα καὶ σωτικὰ ὁρᾶι, σάλπιγξι πρὸς αὐτὸν πρεσβεία βασιλικὴ ἀπαγγέλλουσα, μιθὶ-

* al. Βορίλον

δαι μὲν τὸν ἄλογον ὁρμὴν, ἢ δὲ τῷ Καίσαρος λαβόντα τύχῃ τοῦτο τῷ ἐρᾷν· ἐπειδὴ δὲ τῆς τιμῆς τῶν σφῶ αὐτῷ ὑποστάσεων. ὁ δὲ ἀνεγκτὸς ἐν τῷ ἀπράμων τῷ ὑπερηφανος, τῆς βασιλείας μὴ ἐξιστάμενος, μηδὲ τὸν φρονεῖσιν παραχωρῶν, ἀν ἐα ἐν τῷ κύριος· γίλλεται τῷ δευτέρα φρισβεία πρὸς αὐτὸν, τῷ γίγνον ἄπρακτος. ἐπὶ ταύτῃ δὲ τρίτη πρεσβεία φοιτᾷ, καλέπτος Ρωμανοῦ πραιπροίδρα, τῷ μεγάλυ ἑταιρεάρχου Στραβορωμανοῦ. ὑδ' ἐκείνῳ ὧν δέχεται, μᾶλλον μὲν ὧν τῷ τὸν ἄνδρα ἀτίμως δέχεται, τῷ ὡδ' ὡς ἐκ βασιλίως, ἀλλ' ὑποστρατήγου τινὸς Κουκαλέπτα, καί τοι ἱερὸν εἶναι σῶμα ὁ πρίσβυς λελόγιται τῷ παρὰ τοῖς ἀπίστοις αὐτοῖς, ὡς εἰρλώας μυσίπις, τῷ διαλλάκτης τῶν μαχομένων, ἓ πολεμικὰς πρεισάσεις ὑποτοβᾶν· ἔπειτα δὲ τλωκαῦτα ὑπὸ πυρπολῆτι τῷ ἀ τῷ Βρυεννίου σκηνῇ, τῷ ἀρόρου ταύτης παραλυθέντος ἀρά σας χερσί. γίγονε δὲ τῷ ἐκλειψις τῆς σιλλώας, ἥνις ὡς αὐτὸν ἐπέσκηψεν· ἐπεὶ τῷ πιρόσασιν ὡς ἐπίπαν τὰ τοιαῦτα τυραννούντων καθαιρέσεις ἦλθεν, καθὼς οἱ περὶ τῶν ἀστρων ἀδύλεγον ματαιότητα καταγινόμενοι πρατύονται. ἐπανελθόντος δὲ τῷ Στραβορωμανοῦ, τῷ τῆς φρισβείας ἀφαίρετα μενόσης, ἦρχεν πολεμιᾶν ὁ βασιλεὺς εἶχεν, τῷ ἐπ' αὐτὸν σαλπίττει τὸ σράτευμα, ἓ ἅρρῶν τλῷ αὐτῷ καπάλυσιν προηγόρευσεν. πᾶν γὰρ φόβημον στοιχεῖον τῷ ν'. ἁπλοῦν μόνον ἓ ὁ διπλοῦν τοῖς ταῦτα φοιβάζουσιν ὑποπέπτο. τῷ δὲ τῷ σρατηγὸν ὑπεισῆσαι ἵνα τῷ δικαιοῦσθαι τὸν ῥωβελίσιμον Αλέξιον τὸν Κομνηνὸν, μέγαν αὐτὸν δομέστικον προβαλλόμενος, ᾧ ἢ Ρωσέλιον ἐμαχάνης τὸ περὶ ἐγκρύψαντο, κατὰ τῦ Βρυεννίου ἀφίστη, φρονήσει τῷ διαστάς σεβαρότητι γεγαρὼς, τῷ πρὸς κινδύνους πολεμικοὺς ἱδραίαν τε τῷ ἀπερισκύπτων· ᾧ δὲ τοῖς δυνάμεις ἀπειληφὼς, κατὰ τῦ Βρυεννίου ἐβάδιζε, τῷ πρὸς τόπον Καλαβρύλων ὑποσυμαζόμενον ἤγκαπαύων τὸν σρατὸν, ἵμαθε παρὰ τῆ σκοπῶν, ὡς ὁ Βρυέννιος ἐγγύζει παστρατιᾷ τῆς Μισιμίης ἀπανσάς. τῷ αὐτίκα ὁ ῥωβελίσιμος Τύρκους τοὺς ἑαυτῦ ὁπλοξάμβους, ἀρισίβαι μὲν ἄχει τὸ Βρυεννίου ἐαίλδοσε, ἐπίδοξον δὲ ποιησαμένους μόνον, πάλιν ὑπαναχρήσει πρὸς αὐτόν. αὐτὸς δὲ λόχους ἓκ ἐπικαίρους Θόμβους, τῷ πὰ κατὰ τὸν σρατὸν ὡς ἄρισον ἰδέαι ἓγκαξάμενος, ἵμιν τλῷ τὸ Βρυεννίου ἐπίλδοσιν. φαίνεσθαι δὲ τῶν σημείων τῶν σρατηγμάτων ἀμφοῖν, τῷ ἀλαλαξάντων ἑκατέρων τὸ ἐναλίον, πόλεμος σωνίστη κρατερός. ὡς δὲ ἐώρα ὁ Βρυέννιος τῷ ἑαυτῷ πυγμάτων τλῷ ἴτταν, τῷ τὸ τεθορυβημένον καὶ σφαλερὸν, πᾶς ἀρατίσας τῷ σωῦ αὐτῷ δυνάμεων συπλησιαις, αὐτὸς δ' ἑαυτῷ τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα ἐκρότησεν. ἀπεμόσαντο δὲ τλῷ τότε ὁρμλῶ οἱ τῷ βασιλέως. φιλοτιμουμένων δὲ ἀλλήλων περὶ τῆς νίκης, κατακλιτικά τις ἡ μάχη καὶ φόβου μεστὴ γίγονεν. ὁ δὲ Κομνηνὸς σωΐδρα δὶς τοῖς ἐνοῖς λόχους ἐγκατῦσαι, τῷ πᾶς ἐναντίους μὲν ὁρμῆς βιαίας εἰσβαλεῖν, ξοπλῶ τῷ Βρυεννίου εἰργάσατο καρτεράν. ἐάλω μὲν ὧν ὁ Βρυέννιος ζῶν· ἔπεσον δὲ τῷ συχνοὶ τῶν αὐτῷ, ἐάλοσαν δὲ οὐχ ἧττονες, τῷ μᾶλλονοί τῶν ἄλλων φρίχοντες. ὁ δὲ Βρυέννιος ληφθεὶς, τῆς τοσαύτης ἰσχνοίας φρόιμον ἢ τὸν ὀφθαλμὸν ὑφίσατο πήρωσιν, πολλὰ μεταλαυσάμενος τῆς δυσβουλίας ἑαυτῷ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἢ ἀγγελίαν δεξάμενος, τῷ Θεῷ τῷ τῇ αὐτῷ μητρὶ τῆς ἐυχαριστίας ἀπέδωκε.

Europalat.

pto desisteret, & accepta Cæsaris dignitate cupiditatem comprimeret: & eorum qui cum ipso defecerant, honores ratos esse comprobaret. Sed ubi adduci nuo potuit, & io propolito perma- A nebat, atque superbus Imperii minime cedebat, neque principata, cujus mini- *Edit. Paris. pag. 863*
me compos erat. mittitur item altera legatio, quæ itidem re infecta redit, poltquam etiam tertia advenit legatio, missio Romano primo præside & magno Etæriarcha Straboromano, neque illam admittit, sed potius hominem ignominiose accipit, non tamquam ab Imperatore, sed quasi a Ducis alicujus legato missum; quamvis sacrosanctum corpus legati habetur vel apud infideles ipsos, quasi pacis proxeneta, & pugnantium conciliator, bellicarumque seditionum depulsor: tunc etiam fortuito accidit Bryennii tabernaculum, tacto ipsius a maribus, quæ videri nequibant, everso: accidit item lunæ defectio, quæ ad ipsum respexit; siquidem hæc consuevere ut plurimum Tyrannorum eversiones præsignificare, quemadmodum ii, qui in Astrorum nugaci vanitate versantur, declarant & vaticinantur. Reverso igitur Straboromano ut infecta, bellica mala aggressus est Imperator, & adversus ipsum instruxit exercitum, ac fiducia plenus illius demolitionem prædicavit. celebratum enim elementum N simplex tantum & non duplex a vatibus spectabatur, atque etiam Ducem præ- C ficiens unum ex illustribus Nobilissimum Alexium Comnenum magnum ipsum domesticum declarans, qui Rusellium ingeniole prius subegerat, adversus Bryennium mittit, prudentia & mentis stabilitate venerandum. & ad pericula bellica firmum & intrepidum: qui eum suis copiis adversus Bryennium profectus, & in loco quodam Calabrya nomine quiescere jusso exercitu, didicit ab exploratoribus Bryennium a Mesene profectum cum omni exercita appropinquare. stetimque Nobilissimus Turcos a se delectos jussit usque ad Bryennium pervenire, ac tantum ubi sa ostendisset, ad se reverti. ipse autem opportunis in locis collocatis Insi- D dile, instructoque ut sibi optime videbatur exercitu, Bryennii morabatur adventum. Quum vero signa apparuissent utriusque exercitus, & classicum clamore sublato utrique ecciuissent, initum est acre prælium. quumque cerneret Bryennius fusum legionum cladem, & perturbationem atque periculum, assumptis secum optimis copiis, ipse per se certamen de summa rerum sustinebat, & strenue munus obibat; cujus conatum Imperatoris milites propulsarunt. quum vero de victoria utrique ambitiose contenderent, horribilis quædam pugna & metu plena, conflata est. Comnenus autem signo dato iis, qui in E insidiis erant ut ecumpetes in hostes violento impetu invaderent, auctor fuit ut Bryennius profligaretur. Captus est igitur Bryennius vivus, plures ex ipsius militibus occubuere, & haud pauciores capti, & qui aliis præstabant. Bryennius autem captus tantæ dementiæ pœnas sustinens, oculorum amissionem, multum secum lugens ac conquerens de sui pessimo consilio. qua de re certior factus Imperator, Deo atque ejus

Legati sacrosancti.

matri gratiarum actiones perſolvit . occidtor eriam fraret ipſius in Byzantio a Baraagis : nam quum Bryeonius deſciſſet , & cum eo Barangi qoi eatra erant conſpiraſſent , Barangi in palatio delectam unum ax ſuis , ad ſuos gentiles mittunt , petentes ut relicto perduelli ad Imperatorem accederent . Sed cognitus & detentas graviterque examinatus , omnia quæ ſibi indicata fuerant , aperuit . cui Joannes ob hoc offenſus , nares amputat . quare haud æquo aoimo contumeliam hanc ferens Barbarus , Joaunem e palatio exeuntem occidit geutili gladio ipſum percutiens . In Imperatorem quoque Barangi inſurrexerunt , eumque occidere ſtudebant . verum quum ſa illis oppoſuiſſent Imperatoris milites , ad preces converſi , placato Imperatore veniam conſequuti ſunt . Imperator autem vita functa ejus uxore Bertdena , quæ una cum ipſo Regina declarata fuerat , aliam duxit : multæ enim ipſi deſpondebantur , Zoe Imperatoris Ducæ filia virgo , & forma decora , & ſenatorum filiæ multæ ætate jam nubiles . Sed ille onam a duabus perebat, vel axorem Dacis , ac rurſus Diogenis Eudociam , vel Michaelis , qui nuper regnaverat , Mariam ex Alanis . mictit igitur qui ſibi adducerent Eudociam , quæ cum ſumma voluptate ſequebatur : quo cognito Monachus , qui tunc ſumma cum virtute vixerat , quemque pro alio quovis nomioe Sanctiſſimum vocabant , omnibus modis ſtuduit impedire abſurdum hoc facinus , multa ei in memoriam redigens , quæ ipſam ab hac cupiditate reprimere poſſent . Ducit igitur Mariam omni pudore remoto Imperator , & cum ipſa ſacrilegio conjungitur , ſtatimque ſacerdos abdicatat , ut aperto commiſſo adulterio . Michael autem detonſis capillis ſententia Patriarchæ & metropolitanorum , Epheſi Archiepiſcopus deligitur , ſemel tamen ad ipſam urbem acceſſit , & reverſus in Manuelis monaſteriam , ibi manſit , ſuis manibus elaboraos , egregie vero cultus eſt ab Alexio Comneno , qui poſtmodum imperavit , ſub cujus etiam Imperio diem ſuum obiit , ſuam uxorem Mariam , poſt Botaniatæ abdicationem monacham factam , venia eorum , quæ in ſe admiſerat , in ipſa morte dignatus , Nicephorus autem Baſilacius primus Præſes , quum Dyrrachium perveniſſet , exercitam ex omoibus illis locis coegit . accerſivit etiam Francos ex Italia per epiſcopum Diabolæ Theodoſium muneribus ac donis adverſus Bryennium conciliatus . conſto autem idoneo exercita ex Francis & Bulgaris, Romaniſſae & Arbanitis, profectus inde ad Theſſalonicam contendebat : quumqae perveniſſet Achridas , cupiebat ibi declarari , ſed diligentia ac ſtudio illius , qui ibi Archiepiſcopus erat , prohibitas fuit . Theſſalonicæ autem certior factus eſt de Botaniatæ declaratione , & litteras quidem ad ipſam miſit , quibus ſe ei ſubjectum declarabat . verum clam contra eum neſcio qaid moliebatur , adjutora ſibi ad hoc aſcito quodam , nomine Gymno , & Gregorio Meſemero , & Teſſaracontapechy : accerſivit item ſibi Patzinacas in ſocietatem . Imperator vero ubi ejus conſilium cognovit , & inſtitu-

Edit. Pariſ. pag. 865.

A ἀναιρεῖται δὲ ὑπ' ἀλλήλοις αὐτῶν ἐν Βυζαντίῳ παρὰ τ Βαράγγων . τῶ γὰρ Βρυεννίῳ ὑποστάντος, ὑπ' αὐτ ἐκεῖς Βαράγγων ἐμφρουρουμένων αὐτῷ, οἱ ἐν τῷ παλατίῳ* Βάραγγοι ἅπα τινὰ ἑαυτῷ ἐπιλεξάμενοι, πρὸς τὸν ὁ- * Φράγγα μοεθνεῖς ἀποστέλλουσιν, ἀξιοῦντες ἀφεῖναι μὲν τ ἀποστάτην, φρονῆσαι δ' τὰ βασιλέως. γνωθεὶς δ' ὁ ἀραπθεὶς, ἐπαθεῖς τι σφοδρῶς , πάναυ ἀπικάλυλε τῷ μίωυθέντων τ δίλασιν. ςυρεῖται δ' ὑπ' αὐτῆς ῥινός, παρὰ τῶ Ἰωάννη παύτως λαβαθεὶς. ἄθυ ὑ μὴ φρόωςέσηκαὼν τ ὕβεις , ὧν πέπονθυ ὁ βάρβαρος , ἀναιρεῖται τ Ἰωάννω ἐξιόντα τῶ παλατίυ, μαχαίρας ὀθνείκαῖς καπαύφας αὐ τὸν. ἐπαίςησαν δὲ τῇ βασιλέως Βάραγγοι, ὑ ἤρχοντο σθαι αὐτὸν ἐαυτῶν . ἀντπαξαμένων δὲ πάντες τῷ τῶ βασιλίως, εἰς ἱκετείας ἐρ ἀποντο, ὑ τὸν βασιλία ἐξιλεωσάμενοι, συγγνώμης ἔτυχον. ὁ δὲ βασιλεὺς, τῆς γωναικὸς αὐτῷ πελάπτσάσης τῆς Βερδινῆς, ἅμα τῇ ἀναρρήσει ἀναγορδθείσης ἐ αὐτ, ἐπῆρα ὑχάγετο. πολλαὶ μὲν ᾧ αὐτῷ ἐμνηςεύοντο. Ζωὴ τὸ ᾧ ὁ τῶ βασιλίως τῶ Δούκα Συγάτηρ, παρθένος ὖσα, ὑ τῇ εἴδει ἀπρπὴς , ἀλλὰ ὑ τῶν συγαλτικῶν Συγατέρες πολλαὶ, ἄρας ἔχυσαι γάμε ὁ δὲ μίαν ῥᾳτο τῶν δύο, ἢ τ τῶ Δούκα σύζυγον , ὑ αὖθις τῶ Διογένης, Εὐδοκίαν· ἢ τῶ ἐναγχος βασιλδόντος Μιχαὴλ , Μαρίαν τὸν ἐξ Αλανῶν . εἶθεν γοῦν ληφόμενος τ Εὐδοκίας ὁ δὲ ἡσυχάζει πιεχαρὼς ὅπερ γνὼς ὁ τλωκαῦτα ἐπ' ἀρετῇ διαβεβωμένος μοναχὸς , ὃν δὴ ὑ πανκγὼν ἀπ' ἄλλω παντὸς ἐκάλυ ὀνόμαπε , παντὶ τρόπῳ διακωλύειν ἐπιχείρει τὸ ἀόπημα , πολλῶν ὑπομνήσας αὐτὸν τ δυναμένων κωλῦσαι τ ὁρμὴν ἐς . ἄγεται τοίνυν τ Μαρίαν ἀπερυθριασμένως ὁ βασιλεὺς , ὑ ἱερολογεῖται αὐτῇ , ὑ παραυτίκα καθαιρεῖται ὁ ἱερεὺς, ὡς φορφανῆς μοιχείας πιπλεσμένος. ὁ δὲ Μιχαὴλ τ τρίχα κειράμενος, ψάφῳ τῶ πατριάρχου ἐ τ μητροπολιτ χειροτονεῖται Ἐφέσου Ἀρχιερεύς. ἄπαξ μὲν τοι μόνον ἐς ἐκείνη ἐφοίτησε , ὑ ὑποσχὴς ὕμνων ἐν τῇ τῶ Μανουὴλ μονῇ, χερσὶν ἰδίαις ἐργαζόμενος. ἐνιμνῆθη δὲ διαφόρως ὑπό τῶ μετὰ ταῦτα βασιλδόντος Ἀλεξίου τῶ Κομνηνῶ. ἐφ' ᾧ δὴ ὑ ἐκοιμήθη, τ ἑαυτῶ σύζυγον Μαρίαν μετὰ τ τῶ Βοτανειάτη καθαίρεσιν μοναχὸν γενομένην συμπαθείας τ ἧς αὐτ ἐπιτυμίνων ἀξιώσας ἐν τῇ πλάτῃ . ὁ δὲ πρωτοπρόεδρος Νικηφόρος ὁ Βασιλάκιος τὸ Δυρραχίων καπαλαβών, ςρατὸν ἤθροιζεν ἐκ πασῶν τῆς ἑκείσε χωρῶν . μετπέμψατο δὲ ᾧ Φράγγας ἐξ Ἰταλίας διὰ τὸ ἐπισκόπου Διαβολίας Θεοδοσίυ, φιλοτίμοις ταῖς Αξιώσεσι κατὰ τῶ Βρυεννίου συκδαζόμενος . συμαγοχὸς δὲ ςρατιὰν ἀξιόλογον ἔκ τε Φράγγων ᾧ Βελγάρων, Ραμαίων τε ᾧ Αρβανιτῶν , ἅρας ἐκεῖθεν , ᾗς Θεσαλονίκαν ὑπῄγετο . ἀφιγμένος δὲ ἐς ἀχρίδας, ἐβούλετο μὲν ἑαυτὸν ἀναγορδθῆναι. αὐτῷ δὲ τὸ ἐκεῖσε ἀρχιερατδοντος ἐκωλύθη. ἐν δὲ Θεσσαλονίκῃ γενόμενος, ἐπληροφόθη τ παῦ Βοτανειάτου ἀναγόρδσιν, τῇ δουλικὰ πρὸς αὐτὸν ἀπέςειλε γράμματα, ἐν τῇ λιθῆναι τὰ τῆς ἀπαρσίας διεπράττετο ; συμεργὸν ἔχων πρὸς τοῦτο τόν τε λεγόμενον Γυμνὸν , ὑ Γρηγόριον τὸν Μεσημερ , ὑ τὸν Τσαπαραπεντήκοντα. προσκαλεῖται δὲ ᾧ τὸς Πατζινάκους εἰς συμμαχίαν. ὁ βασιλεὺς δ' ὡς ἔγνω τὸν τούτου σκοπὸν τῇ νῷ προαίρεσιν, Χρυσοβούλλῳ γράφῃ τὸ ἀμέλεμον αὐτῷ πιεπεμπόμε-

μβως, τινὰ τῷ οἰκείων πρὸς αὐτὸν ἐξαπίσυλε, πα- A
τὸς μὲν δουλείων δίκας αὐτὸν, ἐ Ναβιλισίμου βρα-
βῶν ἀξίωμα. ὁ δὲ πὰς ἐν χρεὼν διεργασίας πε-
ριῤῥονίσας, αὐόπτα μεταλαβόσαν ὕστερον. διὸ ἐ γέλ-
λεται κατ' αὐτὸ ὁ Ναβιλίσιμος Αλέξιος τιμηθεὶς σε-
βασὸς ὑπ' στρατιᾶς ἀξιολόγω ἐ ἐκανῆς. φησὶν οὖν
ὁ τῇ Πετριθεσίῳ τῶ Βασιλακίου καταλαβὼν, στρα-
τηγὸν ἔχοντα ἐ Γυμνὸν, πολέμῳ τῶν ἀνάρχασι. προ-
βιβάζων δὲ ἐ στρατιὰν ἄχει Θεσσαλονίκης, ἁπαν-
δικησίθη κακῶν ἐκ νόσε δὲ ἥξεσίμασε τὸν χάρακα
θεὶς πέρας πῷ ποταμῷ τῷ λεγομένῳ Βαρδαρίου, ἐ-
κεῖσε τὸν στρατὸν ἥξαπαῦσαι ἐκώπασεν. ὁ δὲ Βασι-
λάκιος ἐ πάλαι κλέψαι ἀγωνιζόμενος, ἐπεῖφατο συκτί-
χος ἐπιπεσεῖν αὐτῇ, ἐ τῶτον κατὰ κράτος ἑλεῖν,
ἐ ἀπολέσᾳ παραδοῦναι πανταλεῖ. τῶ δὲ Γυμνῷ τῶν ἐ-
πιβυλὴν καταμηνύσαντος τῇ σιβασῷ, ἐφυλάξατο ταύ-
τὴν αὐτὸς τε ἐ οἱ πιρὶ αὐτόν. ἐλάσας τοίνυν ὁ Βα-
σιλάκιος δὶ ὅλης τῆς συκτὸς, ἀπροόπτως τῇ δουλεῖν,
ἐ ἀβρυγνώσας, πολέμῳ χαλεπῷ πιρίπεσε. καπε-
κράτησε ὧν ἐπιθεὶς, ἐ τῇ οἰκείων πλείσες ἀποβα-
λὼν, ἐ μάλιστα τῇ Φραγγῶν. ἐ αὐτὸς δὲ τῇ δρομέ-
κερ ἀντιτυχθεὶς, ἐ παρ' αὐτῶ καταπονθεὶς, εἰς τὸν
τῆς Θεσσαλονίκης ἀπρόπολιν καπεφύγε, οἰόμενος τῇ
ὀχυρώματι ἀσφαλήσεσθαι τῶν τῷ σιβασῷ ἐπίλοιπον. ὁ
δὲ σιβασὸς μαθὼν μετέπεμψε, τῶν ἄλλων τῶ φρουρεῖν
τοῖς ἀμφ' αὐτὸ φοντρίβατο διαπέμψαι πολίσασθαι οἷ ἐ
ἐναργεῖς τὰς προσβολὰς ποιησάμενοι, τῇ Θεσσαλονι- C
κέων συμφρονησάντων αὐτοῖς, ταχὺ τότε πιρίγενται,
ἐ τῇ ἀπροπόλεως ἐκυρίσαν. ἀλίσκονται δὲ ἐ αὐτὸς,
σιδηροῖς ἐμβάλλονται δισμοῖς, ἐ τῇ βασιλεῖ ἀπο-
στέλλονται δέσμιος. τῆς δὲ ἀγγελίας καταλαβού-
σης τὸν βασιλέα, φοςάζεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς
ἐξορύττεται, ἔγγιστα τῆς Χρυσοπόλεως. ἐ ἔπειτα
ὁ τότος ὠνόμασαι * βρύσις τῶ Βασιλακίου. τότε ἡ Βρύξις
γενομένη, ἤχθη ἐφ' ἁμάξης φόρτος ἐλεεινὸς, ἐ δυ-
συχὴς καταγώγιον. ἐν ὅσῳ δὲ τὰ σφαγέματα εἰς ἐ
πιρὶ ἐ Βασιλάκιον ἠχολοῦτο ἐκπρατέσαι, Πατζίνα-
κοι ἁναμιξ Κομάνοις τῇ Λβδιανουπόλει ἐπέλθον, ἀρ-
γιζόμβροι διὰ τὸ παρὰ τῶ Βρυεννίου ἀναιρεθῆναί τι-
νας αὐτῶν. πυρὰν ὧν ὑφάψαντες, πολλὰ τῇ ἐκεῖσε
οἰκημάτων κατέπρησαν, ἐ μηδὲν ἄξιον λόγου πα- D
θεῖν ἐχόντες ὑπέστρεψαν. ὠμολόγησε δὲ τότε τῇ ἔτει ἐ
Φιλάρετος Κουρταλάτης ὁ Βραχάμιος πίστιν τῇ βα-
σιλεῖ ἐ δίλωσιν. ἐν τισι δὲ τότοις ἐχυροῖς τοίχοις
ἐ σωμαγγείαις πεφιλημμένος τῶν οἰκητῶν πολυ-
μβρος, Αρμενίων τε πλήθει ἐ συγκλύδων ἀνδρῶν
συλλεξάμβρος, τῇ μὲν πρωβεβασιλεύοντι Μιχαὴλ κα-
τεδύλωσε ἐκ, ἐ ἐ βασιλεῖ ἐπιτάττοντι ἐαυ-
τῇ οἰκειοῦμβρος. τὰ δὲ Βοτανειάτη πεφεζωκότι τῶν
ἀρχῶν τῶν Λιτραπόρους, δῶλος αὐτοπάγγελτος γέ-
γονε. Λίκας δέ τις ἀπὸ Παυλικιάνων Φιλιππο-
πόλιος ὁρμημένος, ἐξ Επιγαμβρείας αὐτομόλη-
σε τοῖς Πατζινάκοις, ἐ τότοις συμφρονῶν, τῇ
Ρωμαίων ὑπεῖλε τὰ φοβερώτατα, ἄλλα ἐ Δοβρο- E
μηρός τις ἐν Μεσημβρίᾳ διακυῶν, ἐ τῇ βασι-
λεῖ ἀπάραι μελετῶντες, δείσαντες, ἐ τοῖς τῇ
ἄλλων σωφρονιδίοις κακοῖς, πρὸ τῆς πείρας δυ-
λικῷ ζυγῷ τὰς αὐχένας ὑπέλυσαν, ἐ προσῆλ-
θον ἱκέται αὐτόμολοι. τότε δὲ ὁ Λίκας τὸν ἐπί-
σκοπον Σαρδικῆς Μιχαὴλ πὰ τῶ βασιλέως φρο-

tum, ſcripto aureo diplomate, quo ipſum ab hoc incœpto averteret, quemdam ex familiaribus ad ipſum miſit, qui omni eum metu liberans, nobiliſſimi quoque dignitatem polliceretur. ille autem beneficia, quæ ſibi in promptu erant, aſpernatus, poſtea defleyit incaſſum. & adverſus ipſum mittitur Nobiliſſimus Alexius eo honore affectus ut eſſet Auguſtus, cum idoneo exercitu. quum igitur præſidium Baſilacii eſſe Peritheorii comperiſſet, cui præfectus erat Gymnus, prælio id ipſi eripuit, trajicienſque exercitum Theſſalonicam omnium malorum expers ibi ſe recepit, & ex quodam intervallo conſtructo vallo trans fluvium nomine Bardarium, ibi exercitum & caſtra locare decreverat. Sed Baſilacius victoriam præripere contendens, cogitavit noctu per inſidias in ipſum invadere, & vi captum cum omni exercitu perdere atque omnino delere. verum quum inſidias Gemiſtus Indicaſſet Auguſto, eas evitavit, tum ipſe, tum qui cum eo erant. profectus igitur Baſilacius per totam noctem improvviſus & incognitus, quantum ſibi videbatur, in difficile prælium incidit. Igitur multo victus, & pluribus ea ſuis amiſſis, præſertim ex Francis, & cum Domeſtico prælians, & ab ipſo debellatus, in Theſſalonicæ arcem confugit, exiſtimans loci mutatione ſe prohibiturum Auguſti impetum: Auguſtus autem nihil curans expugnationem oppidi, ſuos hortatus eſt ut quamprimum impetum facerent. qui crebro & efficaci impetu facto Theſſalonicenſibus ſibi conſentientibus ſtatim hoſtes ſuperarunt: & Auguſtus arce potitus eſt. Capitur autem ipſe Baſilacius, & in ferrea vincula conjectus, ad Imperatorem vinctus mittitur. Hujus rei nuncio ad Imperatorem perlato, ipſius juſſu ei oculi effodiuntur, proxime Chryſopolim, & ea eo tempore locus ille appellatus eſt, fremitus Baſilacii: quo facto perductus eſt in curru omni miſerabile, & inſelix ludus. Interea vero dum exercitus in expeditione adverſus Baſilacium occupabatur, Patzinaci cum Comanis conjunctis Adrianopolim invaſere, imti quod a Bryennio quidam ea ipſis interfecti fuerant. Succenſa igitur pyra multas ibi domos combuſſere, nullaque re memoratu digna geſta, reverſi ſunt. Profeſſus eſt hoc anno etiam Philaretus Curopalates Brachamius fidem & ſervitutem Imperatori: in quibuſdam enim locis muris munitis, & convallibus comprehenſis habitans coacta Armeniorum & advenarum multitudine, nunquam Michaeli, qui antea impemvetat ſubjici voluit, & ſibi regiam poteſtatem vindicaverat. verum quum Botaniates adeptus eſſet Imperium, ſervus ultro ad eum acceſſit. Lecas autem quidam a Paulicianis ex Philippopoli profectus, Epigambria ad Patzinacas transfugit, & cum his conſentiens Romanis formidabilia minabatur. quinetiam Dobromiris quidam in Meſembria res perturbans, & uterque meditantes Imperatori reſiſtere, veriti, & aliorum malis edocti, ante conatum ſervili jugo cervices ſubmiſere, & ad eum ultro ſupplices acceſſerunt. Tunc Lecas epiſcopum Sardices Imperatoris ſtudioſum, & civitatem ut hoc ipſum faceret adhortantem occidit, ſacram & ſa-

cerdotalem veſtem indutum : magnam quoque curam geſſit Imperator Eudociæ liliis, quæ ante ſe fuerat Auguſta. Quum vero nuper Turci Orientem percurrerent, coacto idoneo exercitu, ipſi Ducem præfecit Conſtantinum Conſtantini Ducæ filium : qui ſtatim trajecto exercitu adverſus Imperatorem res innovat, & e veſtigio Imperator ab ea militari multitudine, quæ cum ipſo erat Chryſopoli ſaluratur. quumque do ipſo Imperator voluiſſet neſcio quid ſtatuere, non exauditus alios donis atque honorum pollicitationibus deliniens, alios alia ratione ab incœpto abducens, ipſum ſine ſanguine accipit, proditum ſibi ab iis, qui eum Imperatorem declaraverant. Detondet igitur illum monachum, & in quamdam inſulam relegat. fertur etiam ad presbyteri gradum perductus. Octobris autem menſe, Indictione decima tertia, fulmen magni Conſtantini columnam percuſſit, ſupra quam ſtabat ipſius columna, quæ prius erat ſedes Apollinis, deinde nomine ipſius appellata : & partem ejus diſcidit, triaque viocula intus ferrea, extra ærea cumbuſſit. vita autem functo Joanna Bulgariæ Archiepiſcopo in tranſitu Baſilacii, alium in ejus locum Imperator declaravit, Joannem itidem nomine, qui Aolnus, id eſt, abſtemius vocabatur, quod numquam vinum guſtaret : ſimiliter mortuo Antiochiæ patriarcha, declaravit Imperator quemdam Nicephorum Mxurum cognomento, Scopiorum autem dux delecta eſt Alexander Cabaſilas. Leo vero Diabatenus in Meſembriam miſſus, rea illic moderabatur, & cum Patzinacis & Comania percuſſo fœdere conſenſit. Dedit item ſororis ſuæ filiam Synadenen Theodulo Synadeno genitam, Crali Ungariæ uxorem, quo etiam mortuo rurſus eſt Byzantium reverſa, & alii multi metropolitani & ſacri viri ipſo imperante delecti ſunt : qui omni reprehenſione caruerunt. Imperator autem frugalitati & ſimplicitati aſſuetus nulla ea parte a ſuis moribus declinavit : erat autem maxime promptus ad largiendum, & liberaliſſimus, & ad omnes propenſus. Erant ipſi duo ſervi Borilus & Germanus, qui non ei ut ſervi obediebant, ſed quæcumque ipſis liberent, ſine controverſia peragebant, propter quos ille odioſus erat ſenatus principibus, qui egre ferebant illorum in omnes facinora. ubi vero ut ſuperius declaratum eſt, Logothata ad Ruſelium confugit, & apud ipſum commotatus eſt, detonſuſque ab ipſo ſervabatur, Ruſelium veneno interficit. Sed a propinquis Ruſelii ad Butaniatem perductus, in Prota inſula aſſervatur. quumque il qui cum ipſo erant, optime noſſent, ſi ſolum ipſum videret, fore ut veniam conſequeretur, utpote qui multarum rerum uſu præditus eſſet, & Imperator ipſe ad res gerendas eſſet hebetior, qui cum Imperatore erant haud conducere ſibi exiſtimantes, fore enim ipſum ſibi impedimento ſuſpicabantur, miſſo magno hetæriarcha Straboromano, eum interficiunt, cui tamen ab Imperatore id unum mandatum fuerat, ut da iis pecunia, quæ ad regiam urbem pertinerent, aum modo interrogaret, neque ulterius in rebus ei moleſtiam exhiberet.

Edit. Pariſ. pag 867.

A *ρουῦτα, καὶ ἡ πόλις αὐτὸ πᾶν ποιεῖν παραιτῆται, ἀ-*
τείλε, ἡ θείαν καὶ ἱερατικὴν στολὴν ἀμπεχόμενον.
ἠξίωσε δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ τὴν φρουὰ Αὐγοῦσαν Εὐδοκίαν
φρουρὰς μεγάλης. ἄρτι δὲ τῷ Τούρκων ἡ ἐφοδος κατα-
σχόντων, στρατὸν ἀξιόχρεων συνειλεγε, στρατηγὸν
αὐτῷ ἐφίστησι Κωνσταντῖνον τὸν υἱὸν Κωνσταντίνου τοῦ Δουκᾶ.
καὶ αὐτίκα διαπεράσας, συντρέξει καὶ τὰ βασιλέως,
καὶ βασιλεὺς αὐτίκα ἀναχωρήσεται παρὰ τὴν ἐν Χρυσο-
πόλει σωζόντος αὐτῷ στρατιωτικὸν πλῆθος. ἀξιώσας
δὲ περὶ τούτου ὁ βασιλεὺς, καὶ μὴ εἰσακουσθεὶς, τοὺς μὲν
δώροις ἐξιώμασι μειλιξάμενος, ἄλλους δὲ ἄλλοις ἔρ-
γοις μεταχειρισάμενος, λαμβάνει τοῦτον ἀναιμωτί, αὐ-
τὸν τὸν ἀναγορεύσαντων προδιδωκότων αὐτόν. ἀποκεί-
ρει γοῦν αὐτὸν μοναχὸν, καὶ εἰς τινα τόπον περιορίζει.
B *λέγεται δὲ ὅτι καὶ εἰς πρεσβύτερον αὐτὸν ἐβάθμα. Ὀκ-*
τωβρίῳ δὲ μηνὶ ἰνδικτιῶνος ιγ'. κεραυνὸς ἐσκήψας
ἐν τῇ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κίονι, ὃν ἄνωθεν ἡ φήμη
αὐτὸν ἵστατο, Ἀπόλλωνος ὄντα ἀφίδρυμα πρότερον. εἰς
ὄγκον δὲ αὐτοῦ μετεμορφώσατο· μέρος δὲ τοῦ δίστεγου, καὶ
ζωοπύρους τρεῖς, σιδηροῦς μὲν τὸ ὕδον, τὰ δὲ ἔξω χαλ-
κᾶς, κατέκαυσε. τὸν δὲ Ἀρχιερέως τῆς Βουλγαρίας Ἰω-
άννην τελευτήσαντος, ἐν τῇ τοῦ Βασιλακίου διόδῳ, ἔπρε-
σβυ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς προβάλλεται, Ἰωάννην καὶ αὐτὸν κα-
λούμενον, Ἄοινον δὲ ὀνομαζόμενον· διὰ τὸ μηδ' ὅλως με-
τέχειν αὐτοῦ. ἀναύπνος δὲ καὶ τῆς Ἀντιοχείας πατειρχὴς
κοιμηθέντος, προβάλλεται ὁ βασιλεὺς τινα Νικηφό-
ρον, Μαῦρον τὸν ἐπωνυμίαν φέροντα. Σκεπί-
C *ων δὲ δεύτερος προβλήθη ὁ Καβασίλας Ἀλέξανδρος.*
Λέων δὲ ὁ Διαβατηνὸς εἰς Μεσημβρίαν ἀποστελεὶς, τὰ
ἐπιτήδεια διοικῶν, καὶ μετὰ τῶν Πατζινάκων καὶ τῆς Κομά-
νων συμβιβάσεις καὶ σπονδὰς τριδήμους. δίδωκε δὲ καὶ ὁ
αὐτὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἡ Σωφρόνην, θυγατέρα
οὖσαν Θεοδούλου τοῦ Σωφρόνου, τῆς Κράλη Οὐγγαρείας
εἰς γαμετὴν· ἣν καὶ τελευτήσαντος αὐθις εἰς τὸ Βυζάν-
τιον ὑπέστρεψε. καὶ χειροτονίας δὲ πολλὰς μητροπολιτῶν
καὶ τῶν ἄλλως ἱερωμένων γεγόνασιν ἐπὶ τῆς βασιλεί-
ας αὐτοῦ, μὴ ἔχοντα τὰ εἰωθότα πάντα. ὁ δὲ βασιλεὺς λα-
μπρότατα σωφρονίσμενος, κατ' οἶδα τὸ οἰκεῖον ἐζήτη βέ-
D *πτον. φιλοδωρότατος δὲ καὶ τῆς προσηκούσης, καὶ πᾶσιν ἐ-*
τοίμως ἐπιπλεόμενος. ἦσαν δὲ τότε δοῦλοι δύο, Βο-
ρίλος τε καὶ Γερμανὸς, οἳ κατὰ δούλους αὐτῷ ὑπακούοντες,
ἀλλὰ πᾶν τὸ αὐτοῖς ἐυλυτὸ διαπραττόμενοι, ἀνυδρίασας.
διὸ ὃς καὶ φορτικὸς τοῖς ὀξυχωρεῖν τῆς συγκλήτου ἐνομί-
ζετο, δακνόμενος ἐφ' οἷς εἰς πάντας ἐπεδείκνυτο. ἐ-
πεὶ δὲ, ὡς ὁ λόγος φθάσας ἐσήμανε, ὁ Λογοθέτης τῷ
Ρουσελίῳ φροσίδραμε, καὶ παρὰ τούτῳ δίαιταν κατα-
χθεὶς τε φρὸς αὐτὸ ἐπρεπτο, τὸν μὲν Ρουσέλιον φαρμά-
κῳ ἀναιρεῖ, παρὰ δὲ τῇ ἐπιτηδείᾳ τοῦ Ρουσελίου
τῇ Βοτανειάτῃ προσαχθεὶς, φυλάττεται ἐν τῇ νή-
σῳ Πρώτῃ. τῶν δὲ περὶ αὐτὸν εἰδότων ἀκριβῶς,
E *ὡς οἱ μόνον ἴδοι αὐτὸν, συμπαθείας τε τύχοι-*
το, καὶ εἰς τὰ τὰ κοινὰ διοικῶν φροσλιφθείη-
το, ὡς πολύπειρος, ἀμβλύτερον πρὸς πᾶσι
τοῦ βασιλέως ἔχοντος, ὅπερ μὴ συμφέρον αὐτῷ
οἱ περὶ τὸν βασιλέα λογιζόμενοι· ἴσιδαι γὰρ αὐ-
τὸν σύλοιπα ἑαυτοῖς ὑπελαμβανον. Ἀποστέλλεται
τὸν μέγαν ἑταιρειάρχην τὸν Στραβορωμαῖον, ἀναι-
ρῆσων αὐτόν. παρὰ μὲν τῷ βασιλέως προσταγ-
μένον ἦν, περὶ δὲ τῇ βασιλίδι ξυμφορᾶς χειμῶνα πυ-
θέσθαι μόνον αὐτῷ, καὶ μὴ παραπέρα τούτῳ ἐνοχλῆσαι.

ἐ δὲ ἅμα τῇ ἀφικέσθαι, δήσαι τε αὐτὸν καὶ ἐπέζευ σφοδρῶς. ὃς δὲ ἐν τῇ ἐπέζεσθαι ἀφῆκε τὴν ψυχήν. καί τοι γε ὑπισχνεῖτο, εἰ μὴ ἐτελεύτα, ὁμολογήσειν ταῦτα, καὶ ἀποδώσειν· ἀλλ' ὥσπερ ἔφην, οὐ τοσοῦτον ἔμελεν αὐτοῖς τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν, ὅσον ποιῆσαι αὐτὸν ἐκποδὼν πρὸ τοῦ εἰς ὄψιν ἐλθεῖν καὶ ὁμιλίαν τῇ βασιλεῖ. καὶ τὰ μὲν κατὰ ἀκρίσιον τὸν Λογοθέτην τοιοῦτον ἔσχε τέλος.

Ille autem ſimulateque ad eum perve- *Edit. Pariſ.*
nit vinciri jubet, & acerbe torquet; *pag.* 868.
adeo ut in ipſis tormentis animam efflarit, quamvis promitteret, ſi non torqueretur, ſe & confeſſurum, & reddiderum ipſas pecunias. Verum, ut dixi, non tantum ipſis curæ erant Regii theſauri, quantum efficere ut e medio tolleretur, priuſquam in conſpectum veniens Imperatoris, cum eo colloqueretur. & quæ ad cædem Logothetæ pertinent hunc exitum habuere.

ΤΕΛΟΣ. FINIS.

Digitized by Google

GULIELMI XILANDRI AUGUSTANI ANNOTATIONES IN CEDRENUM.

Edit. Paris. pag. 1.

SYNCELLUS.) Σύγκελλος. Syncellus dignitatis eſt, ſeu officii nomen. Ita appellabant eum, qui patriarchæ (ſic crebro nuncupant Conſtantinopolitanæ eccleſiæ ſummum antiſtitem) defuncto ſucceſſurus erat, quaſi ſuffraganeus quidam. Auctor noſter in vita Conſtantini Mooomachi, de bello Sultanico & Liparita capto agens: & eſt idem apud Zonaram. Atque in Leone Iconomacho noſter Anaſtaſium Germani ſyncellum facit: in Leone Baſilii filio Stephanum ejus fratrem, Photii: in Romano Lacapeno, Theophylactum hujus filium Stephani Ameſeni: alios alibi. Vox unde ſit deducta, ut & multæ aliæ id genus, conjectu eſt difficile, neque magnopere neceſſarium. Quid ſi is ſit, qui in eadem cella cum eo degat, cui ſit ſucceſſurus? In Michaelo Stratiotico mentio fit protoſyncelli, quaſi principem ſyncelloram dicas, Leonis Strabopondylæ, qui tum in republ. primarius fuerit gerenda. id videtur aliquid ab aliis habere diverſi. Ego in his Annotationibus ea tantum ſtatui referre, quæ maxime neceſſaria videbantur. quam brevitatem pro excuſatione accipient æqui lectores, ſi non abique eos adjuvabimus.

Maximianum & Maximinum.) Horum prior collega fuit Diocletiani, cognomento Herculeus: poſterior ab eodem Diocletiano Imperatore gener ac Cæſar eſt adſcitus. Cedrenus Maximianum vocat, in ipſius hiſtoria. Quidam *Maximianum* ſcribunt. nomen ei fuit Galerio. Tyrannos vocat, quod Chriſtianis fuerant iniqui.

Qui de generali logotheta.) τοῦτόν γε καλῶν. Sic etiam Zonaras eum vocat, in inſcriptione Imperii ejus, Tomo tertio f. 99. paulo ante ea referens, quæ ego huc perſpicuitatis gratia tranſtuli. Eſt apud Suidam in Ἀριθμῶν, γενικὸν vocati eum, qui tributorum vel redituum rationes patat, ἢ τῶν λογιστῶν. Et in Baſilio Macedone noſter ejus mentionem facit: ac ibidem non procul initio, γενικὸν loci nomen fuiſſe oſtendit, ubi debitæ publico ſeu tributi, ſea vectigalis nomine pecuniæ exigerentur. Alioqui creditur voce λογοθέτης Cancellarius, aut libellorum magiſter, aut aliquid tale, deſignari: officii nomen utique eſt. Fuit Nicephorus iſte æqualis Caruli Magni. Joannis Monachi nomine Zonaram alias intelligi, notum eſt. De Niceta Paphlagone non habeo quod dicam. nam Choniates ille, Phryx fuit, vel ſeipſo teſte.

Auguſtanus.) Sebaſteæ natus. Eſt autem Σεβαστεία Auguſta. in Σεβαστοῖς Auguſtus. Utque Auguſtæ maltæ fuerunt arbes in regionibus occidentalibus: ita Græco nomine Sebaſteæ in oriente fuerunt. Nam & Samariam Herodes Sebaſteam appellavit, ut Strabo teſtatur. Et Sebaſteam Cappadociæ commemorat Plinius 6. 3.

Protoveſtiarius.) πρωτοβεστιάριος. litteram B puto pro V. conſonante eum uſurpaſſe: at cum Βεργίλιος, Βεργίλιον ſcribunt Græci, & ſimilia. Nam minus rectum eſſe Οὐεργίλιος, Οὐεργίλιον, vel hoc docet, quod numerus ſyllabarum augetur. Neque doctus hominis puto moris eſſe beſtiis præfici: neque ſane etiditi imperio in belluas aut honorantur, aut delectantur. Itaque ſuſpicor πρωτοβεστιάριον nomen quidem eſſe officii: ſed eum notare, qui regio veſtitui præeſſet, quod Cubicularioram viderat hodie oſficium eſſe. Neque eſt alienum dignitate ac commodo regis, eos habere aſſidue ſibi ad quoſcumque uſus præſentes, qui ſint litterati. Veſtiariorum quidem infra mentio fit in XXXII. Juſtiniani anno, βεστιαρίων, quorum incuria Imperatoris corona fuerit amiſſa. Et ſæpe ad res ſummas, ac beſtiario nequaquam committendas, protobeſtiarii leguntur deſtinati: ut in nuptiis neptis Lacapeni Imperatoris cum Petro Bulgariæ principe eſt videre. nonnumquam ad rem gerendam, quod ex locis plurimis conſtat. Quio etiam in Baſilio Romani F. protoveſtiarius Leo dictator imperatoria poteſtate creatur contra Sclerum. aliquando (quod eſt intimorum) ad inſidias ipſi ſtructas Imperatori explorandas: ut in Leone Baſilii F. noſter oſtendit. & in Conſtantino Rom. F. protoveſtiarii dignitas proxima a domeſtico ſchularum & accubitore, biglæ drungario ſuperior oſtenditur. Quod ſi cui a veſtitu deductum hoc nomen minus placet, is ſciat, βεστιάριον apud Choniatam ἀντὶ ταμιείου poni, pro cubiculo nimirum, ut (ſicut dixi) hac quoque ratione intimotum aliquem adminiſtrum deſignet. Ad ὑπόδημα deeſt, opinor, participium, atpote βαπτόμενον, aut ſimile.

Protovestiarius. Veſtiarium

pag. 2.

Parva Geneſi.) Ἀστὶς γενέσεως. Idem liber Apocalypſis Menſis nominatur, ac paulo poſt Cedrenus moner. Eſt autem apocryphus: quem non magno religionis & literarum detrimento protſus iuterriſſe, ana cum Enochi Apocalypſi, aliiſque ejuſdem ſarinæ commentis, arbitror. Qualis enim fuerat, ſatis ex iis quæ inde proferuntur liquet. Zonaras principio ſuorom annalium prudenter eam ἀποδοκιμάζει τοῦτο. Judæi magnam Geneſim, magnum Leviticum, &c. habent, in liſque miras nugas. Quod de alimento ſequitur, ad verbum reddidi. Eſt autem prope hoc, quod vulgato proverbio extuliſſet, ſe quaſi præmanſum in os nobis ingerere, compendio omnium ætatum hiſtorias tradentem. in quo tamen plura multo promiſit, quam præſtare potuerit, ut in Præfatione docuimus.

* Hajas etiam memnere Theodorus Metochites, Zonar. Glic. & Syncell.

Vigeſimusnonus.) τὸ κατ' ἐμὲ τοῦτο. Mihi religio fuit quicquam mutare, cum unico tantum uterer codice, & eo ſatis negligenter mulris locis ſcripto. Nam plures duodecim menſibus habuiſſe Ægyptios, nemo, quod ſciam, tradidit. Annum aliquando iis menſtruum, aliquando quadrimeſtrem fuiſſe, Plutarch. in Numa, alitque, & Auguſtinus etiam l. de Civ. Dei XV. meminit. ſed hæc antiquiras. Poſt duodecim menſibus eum definiviſſe conſtat. Cæterum Martiam meoſem ab Ægytiis Phamenoth appellatam, deſerte teſtatur in Arateis Theon, quo loco poeta ſphæræ primarius circulos deſcribit. Et Plutarchus novilunium menſis Phamenoth eſſa priocipium veris perſpicue docet, περὶ Ἰσιδος καὶ Ὀσίριδος. Paulo ante pro ἀφ' οὗ τὸ αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει, lego ἐπὶ τὸ αὐτό, &c.

4

Phamenoth. Menſes Ægyptiorum u-

Quinquies milleſimo.) Nicephorus quoque in ſua Chronologia, ab origine mundi quinquies mille quingentos annos uſque ad Chriſtum numerat. Verior autem & ſacris litteris demonſtrata ratiocinatio docet, Chriſtum anno ab initio mundi 3963. anno ab V. C. DCCLS. eſſe natum, inito jam anno imperii Auguſti XLIS: id quod in Auguſto Cedrenus quoque expreſſit.

5

Nota.) ὅτι Semel illud ὅτι volui indicare in mea

verſione: dainceps omiſſurus. Solent Græci recen-
6. pag. a. c. tiores, capitibus eorum quæ aliunde collecta tumultuarie in ſuos commentarios transferunt, eam notam præfigere: ſicut nos vulgo Item vocabulum uſurpamus. Apud Svidam id eſt frequentiſſimum, & apud Euſtathium.

Prima poſt Sabbatum) Μία σαββάτων. D. Auguſtinus ad Caſulanum, epiſt 86. citato loco de una ſabbati, Actorem 20. (Una ſabbati, *inquit*, nunc appellabatur dies, qal nunc Dominicus appellatur, quod in Evangeliis apertius invenitur. Nam
Prima ſabbati. dies reſurrectionis Domini prima ſabbati a Matthæo, a cæteris autem tribus una ſabbati dicitur: quem conſtat eum eſſe, qui poſtea Dominicus appellatus eſt.) Hæc Ille. Ante eum Juſtinus Martyr ἀδιαλείπτως Τρύφωνα ita rem explicarat: μια γὰρ τῶν σαββάτων τὸ πρῶτον ἡμερῶν, καθ' ἣν ἀφ' ἡμῶν πάλιν ὁ πανὼν ἡμερῶν ὁ πανυπερτάτην ὄντως πάντα μίαν. Huc faciunt etiam quæ Euſtathius annotavit ad verſum Iliad. τ. 173.

Τὸ μὲν ἐπὶ τοιχὶ ἀρχὶ Μανθάνω ἀπολύτως.

Quæ annotavi ſtudium cauſa, & ne cui temerarius viderer. Νυχθήμερον *veteri Diem naturalem*, qui integra Æquinoctialis revolutione abſolvitur. Africanus, ſcriptor fuit Eccleſiaſticus, magni nominis. Euſebius citat de genealogia Chriſti ad Ariſtidem epiſtolam ejus, 1. hiſtor. Eccleſ. 6. & Auguſtinus 2. retract. & 7. & alii. Goteſri. Viterbienſis, qui hiſto-
Julius Africanus. rias conſcripſit circa annum Domini MCC. Julii Africani Chronica ſub Marco Craſſo ſcripta ſe habere affirmat. Quod ego ab inepto homine profectum puto, qui cum legeret Marcum, Craſſum adſcripſerit, craſſo errore, qui præter Marcum Craſſum nullum Marcum ſciret. Quis enim non videt hoc ad Antoninam debere referri? Sane ſub Commodo floruiſſe, Cedrenus noſter alicubi tradit. Euſebius lib. 6. hiſtor. Eccleſ. cap. 31. ſub Maximino eum Innotuiſſe perhibet. Africani libros, χρονογραφιῶν Euſeb. lib. 10. de Præparatione Evangelica citat, & alibi. Cæterum locus eſt obſcurus, cum Cedrenus τεσσάρων modo id dicat, quod mente ſola percipitur, modo id quod ſub alio indicatur. Mihi de his philoſophari non libet, cum Baſilii, Ambroſii, Auguſtini, aliorumque de re hac extent doctiſſimæ diſputationes.

Firmamentum.) Hoc vocabulum Græcæ voci
Firmamentum. Στερέωμα videtur non peſſime reſpondere. Cedrenus de cælo interpretatur: alii aerem intelligunt, cum quibus facit Abenezra Judæorum, ut ajunt, doctiſſimus, teſte Kimchi in Pſal. 19. & Thargum Hieroſolymitanum pro voce, cui στερέωμα reſpondet, Geneſ. 1. poſuiſſe aerem, teſtis eſt Elias Thisbite ſuo. Sed meum non fuit quicquam mutare. *Aridam* porro & *Siccam* terram cognominari uſitatum eſt. Epitheton loco ſubſtantivi poſitum neſcio an inveniatur apud Latinos, niſi qals Virgiliana hæc ſic accipias.

Arida. רקיע
Siccum.

Donec roſtro tenent ſiccum. x. Æneid.

Et alibi:

Exiſtit in ſiccum.

Homerus quidem,

ἐπὶ τραφερὴν τε καὶ ὑγρὴν,

dixit Iliad. ξ. 308. terram & mare notans hominibus ſiccum vocabulo. Eſt enim τραφερὸν, τὸ συστατὸν ἐξ ὑγροῦ καὶ ξηροῦ, καὶ ὅτι τὸ ὑγρὸν διατετμημένον, ſolidum ac compactum probe. Jam cælum τραφὲν τὸ ὄρος a videndo dictum eſſe, opinio eſt recepta: & apud Poetas Dorica dialecto ὄρανος poſitam ipſi animadvertimus.

7 *Anima omnis pecoris*.) Omnis carnis, eſt in Levit. 17. σαρκὸς, non, ut noſter habet, ανθρώπου.

8 *Librorum quibus Judæi*.) Receptus eſt, hodieque uſitatum, libros veteris Teſtamenti viginti quatuor recenſeri: unde etiam verus Teſtamentum, quæ ſant Judæorem biblia, ארבע ועשרים, id eſt, viginti quatuor inſcribantur ac nominantur. De utraque ſententia ſatisfaciet non nimis curioſo lectori, Prologus D. Hieronymi in Biblia, qui Galeati titulo extat.

9 *Beſtiæ ac*.) Per interrogationem hæc, ut quæſtionem quam ſibi propoſitam auctor ſolvat, exprimenda duxi. Reſellit enim eos, qui ſerpentis alloquium in argumentum trahunt, quo probent beſtias locutas ante Adami lapſum.

Ratione prædita.) aut *Sermone*. Utrumque enim Λόγου ſignificat: neque eſt hoc umquam ſine illo, cum oratio ſit quaſi ſenſilis quædam ratio.

Quadragima annis.) Χρόνους frequenter loco 29
ἐνιαυτοῦ ponit, quod facile eſt cuivis obſervare. Sed aure hæc verba deeſt aliqaid: itaque aſteriſcum appinxi. Apud Joſephum non eſt Sinidus mons, ſed τῶν Σινᾳΐτῶν, in Syria. Egregores quid vocabuli ſit, χ non aſſequor. De coruſcante Moſis facie, res eſt ex ſacris literis nota, Exod. 34. 2. Corinth. 3. &c.

Nomine Dei vocari.) Hoc vult, Enoſum Dei 31
nomine appellatum fuiſſe. Sed inepræ ſunt hæ nugæ, אנוש
& quæ (ne de Ebraica veritate dicamus) eſu Græcæ vi
linguæ reſellantur. Eſt enim mediam, ut vocant, ver- Enoſus.
bum ἐπικαλέομαι, invoco, quod nemo neſcit, niſi qui bi-
blia Græca non legit. Enoſus argo, qui a vitæ hu- *Edit. Paris.*
manæ miſeriis hoc numen haber (quod Ebraice eru- *pag.* 3.
diti norunt, & hoc loco demonſtrare intempeſtivum eſt) inrer eas primus in Deo ſpem ſuam repoſuit, eumque fiduciæ plenus invocavit. Porro locus videtur corruptus. Manifeſto quidem falſum eſt, Mahalaleelem fuiſſe Enoſi filium, cujus fair ex Cenano nepos. Quod ſequirur de Urielo, ambiguum eſt, ſine Adamum docuerit, an preces ad Deum deferat: quam ego ambigaitatem reliqui. prius probo, quia Urielus idem poſt Enochum quoque quædam docuiſſe traditur.

Unde & nomen.) Sane Γίγας Græcum videtur 32
vocabulum: placerque Euſtathio idem ſignificare, Gigas.
quod γηγενὴς, terra natus, non ioepte quidem etymo a γίνομαι & γῆ. Exemplir id probat, in Ulyſſeæ φ. ad verſum 159. Ebreice Nephilim vocantur, quod (ut doctiſſimi Judæorum ſcripſerunt) cor horum qui eos vident, præ terrore coocidat. Chaldæus גבריא a robore tranſtulit. Sed & a terrore iidem נפילים
Emim, אימים nominantur, terribiles. Deut. 2. & alibi.

Montique id nomen.) Cherem חרם anatheme 33
ſignificat, Judicum 7. & Numer. 18. & alibi, rem devotam. itaque hoc etymon colore non caret. Et hujus narrationis perſimilem invenies apud Hilarium in Pſalmum 132. quam referre ſuperſedeo.

Vigeſima ſexta die, prima.) ἡμέρᾳ ἑκκαιδεκάτῃ, 34
nimirum τῶν σαββάτων, quod infre expreſſum, hic omiſerat. Porro annum diluvii ab initio mundi eumdem habet Nicephorus. Sed Ebraicus calculus habet 2656. quem docti ſequuntur. Clemens Alexandrinus annos ab Adamo facto uſque ad dilavium 2248. & quatuor dies numerat, libro 1. Strom. Quod paulo poſt ſequitur, Noam a Chaldæis fuiſſe Xiſuthrem appellatum: Euſebius libro nono Præpar. Evangel. Abydeni Aſſyriam hiſtoriam citat, in qua Seiſuthes dicitur, Ζησούθρος. fol. Græco 243. b. Cæterum pro α τ in Meſtrem & Meſtræa, id quod perſpicue verum eſt ſecutus, ζ poſui: niſi quis σ malit, ut eſt apud Zonaram.

Annis a diluvio.) Μετὰ ἔτη τῆ κατακλυσμοῦ. 35
Numerus hic juſto major eſt: & ſane parum convenit inter ſcriptores de annorem numeru a diluvio uſque ad natales Abrahami. Ebræi tradunt, quatuor annis demptis bis mille annos unicum ſer monis genus in terra fuiſſe: confuſionem linguarum annis poſt diluvium CCCCXL. extitiſſe. Verba eorum ſunt, ב' אלפים פרוט ר' שנה היה העולם לשון אחת
De tempore diluvii & confuſionis linguarom, מאתים ערי המגדל א' ותר נו סן המבול ער הפלגה
שם שנה: Funckius annos non plures CXXXII, in ſua Chronologia ponit a diluvio uſque ad eam confuſionem. Paulo ante Eberus, turris architectus, hic plane ab ea re alienus idem ponitur. Et mons Lubanur, in quo dainde Noa planraſſe vitem ſcribitur, Lubarus poſtea legitur. cujus varietatis ſimilia etiam alibi annotavimus. Catalogum hiſtoricorum viderur ex Joſephi priocipio collegiſſe.

Cæterem ad notas numerorum quod attinet, an-

tiquis uſus libenter ſum: & qui in uſum talis reducunt, minime reprehendendos duco. Interim non neſcio de his ipſis aliud alius videri. ego id ſecutus ſum, quod putavi ſimpliciſſimum, ac veriſſimumque pigebit poſt Priſcianum & Manutium, qui hæc in doctiſſimo ad epiſtolas Tullii ad Atticum commentario explicavit, me quoque rudiorum cauſa exponere quid ſentiam. Imitari ego has notas puto rationem linearum, quibus in abaco ductis calculorum adjumento ratiocinamur. Quod ut melius intelligatur, exemplo ante oculos conſtituto aperiam.

De notis numerorũ antiquis.

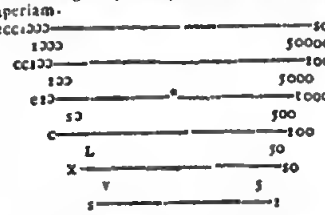

Vides ut calculus in linea ſuperiori poſitus, in proxime inferiore collocati ſit decuplus, & qui in ſpatio ſeu intervallo ponitur, eam proxime ſuperioris dimidiam lineæ, proximeque inferioris ob id ipſum lineæ quincuplum poſſe. Compoſitionis ratio eſt nota, & L. eſſe 60. & XL eſſe 40, IIX vel VIII. 8, CV aut IIIII. 4. XC 90, XXC 80, &c. nemo non videt. Sed de harum notarum origine diverſæ ſant conjectaræ. Illud primo omnium liquet, recte intra quinarium ac denarium numeros reliquos tamquam in cardinibus verſari, cum manus utraque digitos habeat quinque, qui ſunt decem omnes. qua de re etiam Ariſtmeles mentionem facit: & digitos primum ac ſimpliciſſimum eſſe numerandi inſtrumentum, aſus vitæ communis demonſtrat, ac ſimplicium ratiocinationes, indeque adeo ducta proverbia. Jam I unitatis nma, non eſt (puto) littera, ſed lineola: idemque de II, III, IIII, judico: ſingulas unitates ſingulis liocolis etiam ab illiteratis & idiotis, ut vocant, notari, notiſſimum eſt. Proinde quinario veluti cardini primo, quærendus fuit ſuus character, quo cum reliquis conjuncto uſque ad denariam pergi poſſet: is eſt V (non ſane littera) cur enim non Q. porius eſſet? ſed duæ lineæ ad angulum acutum concidentes: qua nota utantur itidem omnium ignari litterarum, aliqui inverſa ſic Λ. Ex hac geminata, am altera potius alterius verticibus junctis addite, fit X. quaſi X qui

Problem. ſectione XV

enim fiat ut littera Ξ decem ſignificet, ratio eſſe nulla videtur. Unde aurem L nota ſit quinquagenarii, ſubtilem adfert Priſcianus cauſam, & quæ meo judicio multo eſt ſubtilior, quam ut in re vulgari locum habere poſſit. ego duas lineolas puto eſſe ad rectum angulum commiſſas, quæ χ⃗ ευθυλιθα (ut loquirur de rerum vocabulis Ariſtmeles) uſurpata & recepta, 50 denotaret, at V5. Ab hoc uſque ad centum non ſuit nove opus nota, cum prioribus cum hac compoſitis omnia ſcribi poſſim: placuit tamen 90 non LXXXX, ſed compendii cauſa denario a centenatio ſubtractio exprimi, ut 9 non VIIII, ſed I A X detracto: quod fit, cum minor character majori præponitur, at IX. 9, XC. 90. atque etiam XL. uſitatius quam XXXX, ob compendium, 40 ſignat. Hinc etiam illa XXC pro LXXX, IV pro IIII, & IC pro XCIX, aliaque id genus. Nota centenarii eſt C, quod receptum eſt putari litteram C in ordine tertiam eſſe, at quæ vocabuli *Centum* ſit caput: idemque ſentiunt de littera M, quæ millenarii ſit nma, quod vox *Mille* ab ea littera incipit, & hebet hoc aliquam ſpeciem: ſed abi ad rem venitur, aliud apparet. Cur enim non q etiam vel quinarii vel quinquagenarii nota eſt, aut d denarii? cur X & V & L litteræ huc irrepſerunt, ſi quidem capita vocum pro notis ſumebantur? Nam & illud perinfirmam aſt, d ſignificare 500, quia a C proxima ſit littere: ſic enim X decem nugabimur ſignificere, & L quinquaginta: at X ob ſimilitudinem atque affinitatem in X degenerarit. nam Y vel Z, at non larinas litteras, huc fingamas recipi ideo non meruiſſe: quid autem fiet litteris E, S, N, O, & aliis? mihi quidem hæc commenta non placent. Credo adhibitis prius rectis lineis, iis etiam curvas non incommode adjectas, preſertim jam creſcente numerorũ agmine. Sit ergo ſemicirculus litteræ C adſimilis, nota centenarii: quo eo facilius eſt credtu, quia reliqui characteres, etiam millenariorum, ab hoc (ut oſtendemus) orianrur. nam huic contrarius C addita lineola, ſic ↀ, quingentas unirates refert, ſemiſſem nimirum millenarii, qui ſic antiquitus exprimebatur CIↃ, lineola inter priores characteres interjecta, ne coaleſcerent, at opinor: quæ lineola & in L quod longinſcula pingeretur, littere I putaretur, deformata eſt a librariis. Iidem at ano calami ductu mille ſcriberent, CC exaraverunt: ſicut & ↀ in D litteram mutatant iidem, quæ Manutius præclare notavit. M pro millenarii nota uſurpari hodie notum eſt, & commemorata cauſa. Reliqua ut hinc naſcantur, in prompta eſt videre. Noſtras intetim notas, utilitatis ec compendii cauſa plurimi facio, ut 500. 675, &c. Sed majuſculas has in libris aſurpari, e dignitate videtur, Porro ouvem (verbi gratia) millia ego compendioſe putarem ſic ſcribi IX CIↃ, aut IX CIↃ. Sed de his hoc loco ſatis: quilque ſequatur quod volet, dummodo elios non vituperet. 16

Ulteriores regiones.) τὰς κατ' ἑσπέρα χώρας, habet liber Græcus: quod quale ſit, alii viderint. κατ' Εὐρώπην puto legendum, κατώτερω potius. Joppæ enim hic nihil. Sed Geographica alibi explicantur. 17

Septuageſimum.) Quæ hinc exciderant, dum alterius codicis ope reſtituantur, ex Juſepho & aliis ſcriptoribus peti debent. Satis apparet deſcripeas ſuiſſe nationes, quæ a filiis Noæ ortæ & occupatæ ſuerunt. Maſſuſia Thraciæ Cheroneſi promontorium eſt a regione Illi, Helleſponto interfluente. Derris, quæ hic cum Mœotide & Satmatia commemoratur, ignota mihi eſt. Pro Εὐαν Eubœam legi, quod erat in prompru. Cætera hujus loci non ſant. ſupp'evimus ex Georgio Syncello.

Ad annum Abrahami.) Annis duodecim plures res habet Nicephorus. Ex Bibliis ab origine mundi ad natales Abrahami (excluſive) non plures e IↃ CCCCIL annis computantur. Cum qua ratiocinatione convenit Ebræorum ſuppuratio, qui a linguarum confuſione annos præterea uſque ad natales Iſacti LII numerent. Ergo is natus ſuit anno 2048. vel 2049, annum agente Abrahamo centeſimum. Paulo poſt ubi ſcripſi *Ex Chami ſtirpe* Semi eſt in Græco, ſed perſpicue falſum. Mox de Semiramide, Fræna reperit. in Græco eſt, Πατρικὰς τροφὰς ἔσχεν: quod mendo non vacat. Ego ſuſpicor τροπαῖα eſſe vitioſum, ſive ἔθνεσι, ſive quid aliud ſcripſerit auctor: ut equeſtris rei inventio bellicoſæ viragini tribuatur. Virgilius quidem Picum hujus filium, ſi Cedrenus vera retulit, equorum domitorem nominat: fortaſſis eo inventu inſignem, ut ibidem alius perhibetur vitiſator. Στόμια Iranos ſignificare notum eſt. Significant etiam orificia ſeu ora, ut vaſorum, venarum. De fluminibus, eorum oſtia ut ſignificem, non legi, neque videtur quadrare. Infra quidem io Heraclio, στόμα ἄνυδρον ſauces vocat, ſive angustias, per quas in ſolitudinem penetratur. 18

כן הפלגה
ער שנולד
יצחק נע

Æneid. 7.

Prætextas coccino.) ἐχούσας πυρρὰν ῥάβδον. Non obſervavi alibi πυρρὰν. Videntur autem ſic appellari panniculi, quibus oræ lænæ prætexerentur, *die bramſi* quis clavos malit, de quo elias. Purpur verti coccinum. Ruſſatorum aurigarum ſuit genus, quod in Nerone Xiphilinus ex Dione πυρρὰ σκέλη appellat. Mem. nit Plin. 7. 53. Plerique roſeum vocant hunc colorem, neque ſane a rubore ſanguineo colore præditarum roſarum color eſt alienus. Coccinam talem aurigem appellat alicubi Martialis. 19

Principio Deus. Verſas ſunt confuſi in Græco, quorum ſententiam conatus ſum edere. eo

Inque aquam &c. incidens.) ἐν γαληφύσιον ποτὸν, ἐν apud Svidam in Ἐφεσίοις, hæc eadem, paucis mutatis referuntur. Sed vitioſe ibi legitur πολὺ ὂν ἓξ, ſicut at

contra nos vitiose ἐκυτῷ paulo ante pro ἑαυτῷ habebamus. Sed & precatio apud Svidam nonnihil variat.

22 *Agrorem autem a Phœnicia.*) Locus perſpicue corruptus, fabula vel ex Ovidio nota.

23 *Ex uxore ſua Edna.*) In noſtro codice ſcribitur δεγατρὸς, & aonotatur ſuperne γαμετὴς: quod ſecutus ſum, contextu approbante.

Nachor Abramus

Tharas—Edna Abramus Tharæ & patruus & ſocer.

Abramus, qui deinde Abrahamus: quam diverſitatem vel Cedrenus vel librarius neglexit, diligenter a Moſe annotatam.

24 *Septimo.*) ζ. olim rum ſaito, non completo: ut intelligatur agens annum LXXV, migraſſe.

25 *Jeruſalemam.*) Quam Græci urbem, & eos ſecuti Latini, Hieroſolyma appellant. Noſtra vox Ebraicæ proxima eſt. etymon Cedreni ſaciæ linguæ non congruit. Mox Pentapolis quinque urbes notat, Sodomam videlicet, Gomorram, & tres reliquas, quas paulo poſt etiam Cedrenus recenſet.

26 *Gerarit.*) Geneſ. 20. antequam Iſaacus naſceretur, de Chetura, Gen. 25. Mutilate hæc Cedrenus eirat. In margine eſt, eſſe ex Africano petita. Incertum hæcne, an quæ ſequuntur de Loto & mari mortuo. Poſterius puto verum eſſe: neque ejus miraeula Cedrenum, ſed Africanum ſibi viſa referre. Quod de fructu & ſumo dicit, non aſſequor.

27 *Parato edulio.*) Generis vocabulum retinui, cum cum qualis eſſet forma κολλυρίδα non aſſequerer. Athenæus ſane libro 3. de panis variis generibus differens, ex Ariſtophanis Pace verſum citat de collyra, quam indeoſtendit ex paulbus fuiſſe. Poetæ interpres panis vel exiguum fruſtum, vel aliquid ex panum genere fuiſſe monet, quale pueris darerur: ut non male videatur torta panis verti in Latinis. Idem poſt eos κολλύβους appellari tradit, in eadem comœdia verſatus, quaſi mutilatos, id eſt, exiguos panes diceres. Cæterum κολυρίτης & verbi agnati mentio extat a. Samuel. 13. io Thamaris hiſtoria. & ante cap. 6. κολλυρίς ἄρτου nominatur. Sed hoc in Ebræa lingua חַלַּת לֶחֶם illud לְבִיבָה appellatur, quod poſterius ſorbitionem B. Hieronymus vertit, cum in priore vocem Græcam retineret. Et ſane ſane vocabuls diverſa. Quod capite ſexto nominatur, id panis placentam fuiſſe, videtur ex Levit. 2. & 8 capite, atque alias poſſe demonſtrari. Poſterior locus videtur oſtendere lagana fuiſſe, vel aliquid ex paſta farinacea coctum, quacum quo ratione: eibus quidem potius quam potus. nam profecto Amnon renuebat edere, non bibere, ut quidem verba ſimplicirer ſonant. Neque ego hæc annotaſſem, niſi B. Hieronymi auctoritas me, ut debuit, admoniſſet: & pato, ſorbitiones ſi quis edi etiam dicat, merito reprehendi non poſſe. Vocabulum a corde recreando ductum, & (ut ita dicam) cordiale aliquid ſignificare in Sancta lingua videtur. Sed hæc alii viderint. Jampridem ſcripſeram hæc, cum Adverſaria edita vidi, libros longe atiliſſimos, Adriani Turnebi, quem nuper reipublicæ litteraſiæ diſpendio amiſimus, virum doctrinæ & ſolertiæ incomparabilis. Ejus libri 17. initium cum noſtris conjungat Lector diligens.

28 *Annos Noto* XLV) Sacræ litteræ tantum XL perhibent, & nomina paulo aliter leguntur. Vide Geneſ. 26. in fine.

29. *Aſtrologia.*) Locus perſpicue mutilus. Iden aſteriſcum adjeci, quia aliud in præſentia vix poſſum. Poſt paulo, *qua equi decurrunt*: in Græco eſt, μέχρι τῶν ἱππικῶν δρόμων. In via quidē ſepultā ſcribitur Gen. 35. alioqui Græcā vocem, ſcio. Circum ſignificare: ſed hoc non quadrat. Quod Δόρμα δὲ eſt in noſtro codice, id apud Joſephum ſub finem 5. Antiq. l. κῆ τὰ ὁρμὰ δὲ τὰ Δόρμα δὲ legitur. Ebraica vox recte Græce redditur, δόρμα δὲ, ſicque & hic & alibi legitur Complutenſis editio. & eamdem fere habet Zonaræ lectionem.

30. *Fratrum*) Alia lectio in codice notata eſt, ὑδατικῶν, ſupra vocem πνευματικῶν, ſpiritualis.

Idæorum poſſeros.) Librarius, cui Judæorum nomen nimirum notius erat, utrobique Ἰουδαίων pro Ἰδαίων ſcripſit. quem vel Δακτύλων vox poterat a lapſu revocare. De Curetibus & Idæis dactylis multi multa: optime Diodorus Siculus lib. 5. fol. Græco 230. & præclare ex antiquitate interpres Argonauticorum Apollonii Græcus, annotationum in librum primum numero 42. ne alios cirem. quamquam ne hoc quidē gravabor adſcribere verba Clementis Alexandrini de primo Stromateon libro, hunc locum explicantis. Τινὲς δὲ μυθωδέστερον περὶ Ἰδαίων καλουμένων Δακτύλων σοφίζεται φάσκοντες γενέσθαι λέγεσθαι οἱ τὰ περὶ Ἐφεσίων τελετῶν γραμματεύσαντες, ἃ δὴ περὶ μυστικῶν ἔργων ῥήμασιν ἀπορρήτοις. Εἰ δὲ αἰνίττεται τὰ παρὰ τοῖς μυστικοῖς Δακτύλοις ὁ προσηγορεύσας αὐλούσας φρύγας δι' ὅσων ἐκ βαρβάρου οἱ Ἰδαῖοι Δάκτυλοι. Ἡρόδωρος δὲ ὁ Ἡρακλεώτης μάντιν τὴν φύσιν γενόμενον ἑτερόγλωσσον, ἀπαντᾶν τοῖς μὲν ἑκατὸν ἀνδράσι τοῖς τοῦ κόσμου κίονας, αἰνίττεσθαι τοῖς μὲν δέκα τὰ αἰρετώτατα τῶν μελῶν ἐν ἑκατὸν ἀνδράσι. Loquitur ibi de inventoribus artium variarū & philoſophiæ. De Curetibus etiam in Orphei hymnis invenient antiquitatis prophanæ ſtudioſi aliquid. Paulo ante, Multicorpores ad verbum reddidi, quos auctor πολυσωμάτους nominat: non enim vaſta modo corpora habuiſſe dicuntur, ſed & membrorum multiplici copia monſtroſa, Ægæon qualis, verbi gratia, nota ſunt Virgilii carmina.

Pars in tremoribus.) Ur hunc locum ſic vererē, cum vocis πελμοτικὸν movit etymon, tum Svid. me permovit reſtimonium qui, ex quocumq; tandem auctore (mihi enim non liquet) πελμὸν σάλτημα explicat, cum præſagitur quid præmonſtret ſubſaltatio vel tremor (verbi gratiu) oculi dextri: & alt, Poſidonium ea de re aliquid eſſe commentatum. Sane apud Theocritum quoque de amore ſuo bene ominans quidam ita alt: δέξατο δεξιὸς μοὶ δέξοις: id eſt,——oculus dexter mihi ſubſilit.——Cæterum quid divinationibus hujuſmodi tribuendum ſit, optime intelliges ex D. Auguſtino multis locis: & præcipue lib. 2. de doctrina Chriſtiana, c. 20. & tribus ſequentibus. Atque ibi quidem etiam ſalientium membrorum præſagia commemorantur. Itaque non oprimo jure carpi eos puto, qui ex Epiphanii Panario πελμὸν tremorem ſeu concuſſionem convertrerunt: præſertim cum eo quoque loco πελμὸς inter ea ponatur divinationis genera, quæ cum eurioſpicum doctrina & exterum paſpiratione non multum videantur habere commune. Porro Potipharem culinæ, aut ſi mavis coquorum præfectum nominavi ſecutus Græcam ἀρχιμάγειρον vocem. nam Ebraicum ſecus ſonat vocabulum, præſertim ſi Ortelo Chaldæo paraphraſtæ credimus: cui admodum ſuffragari viderur Jeremias, hoc ipſo ritulo Nebuzardanem appellans, qui a rege Babylonio miſſus fuit ad Hieroſolyma diripienda. nam ea res non (ut opinor) valde appoſita eſt officio magiſtri coquorum. Certe B. Hieronymus magiſtrum militum, vel exercitus vertit: & טבח mactare ſignificat, quo urnificio barbaros milites gaudere eriamnum ſcimas.

In Paluſtri gramine) ἐν τῷ ἕλει, quod vocabulum eſt etiam in Complurenſi editione in hac hiſtoria. Gen. 41. alii, interque hos Argentoratenſis (nam ad manum Aldinus non erat) ἐν τῷ ὄχλῃ legerunt. Librarius Cedreni in margine annotavit, ita ſe in exemplari reperiſſe, niſi incuria peccarum ſit. ἴσως ἔλυτα τὸ ἕλει ἐν τῷ ἀντιγράφῳ τῷ κἀμοὶ ἦν. Hieron. vertit in locis paluſtribus, ut quidem nunc etiam in Complut. lib. legitur. Nam in ejuſdem verſione Jobi cap. 8. quo loco hypocritæ juncis, & id genus in humidu viventibus plantis eleganriſſime compararur, idem quod hic vocabulum יאר, correctum legitur interpretarum. Quo quidem loco βάτους (de qua voce nihil hic agam) ſubſtituere Lxx. interpreres. Plerique prarenſem herbam intelligunt. Et Jobi quem citavi locus ſatis videtur demonſtrare, eſſe herbam de earum genere quæ & in humidis atque adeo aquoſis locis proveniant, & ſine liquore ſtatim ſua ſponte coneidant, ut carex eſſe non

31 πελμοτικὸν.

32

33 pag. 32. b.

Cap. 39.

Digitized by Google

poſſit: quando Columella caricem filici æquat, & ut undiquaque naſcentem ſuo tempore recte exſtirpari docet lib. 11. cap. 2. quod in Achu illud non videtur competere. Kimchi Ebræorum facile doctiſſimus, non abhorret ab iis qui pro loco (nimirum humecto & herbido) accipiunt. Hoc annotavi, ut meæ verſionis rationem afferrem: neque enim credo vocem ἄχνη eſſe LXX. interpretum. Paulo ſuperius ἄρτοι χονδρωτοὶ verti panes delicatos, quod ea vox non ſatis a me intelligeretur. & vero cum de Ebraica יערי Ebræi, tum de Græca GræciGrammatici non valde conſentiunt. Si farreos vis, aut aliceos, aut quovis modo interpretari, non impedio.

34 *A magno æterum.*) Hexametris verſibus oraculi ſententiam expreſſi. In Græco confuſa omnia ſunt & tamen non videntur fuiſſe ἔμμετρα.

35 *Injuſſa.*) αἱ ἐντολαὶ. ſed legendum apparet ἐπὶ. Paulo ſuperius, ubi ſcribitur forma Moſis captam Tharben Ægyptiis Sabbam prodidiſſe, annotantur in margine hæc: οἱ δὲ πάλαι Μωσαϊκοὶ τόλμαι φασὶ ἴδιον τὸ ἐφ' ἑαυτοῦ Βαρβάρων, ἐπὶ ἴδιον γοῦν δῶν τῶν ἕβδ ἐτῶν ἐμπόνων Ἰσαὰκ βασιλεῦ. Pulchricudinem Iſacii laudat, Imperatoris ſui, dignam ob quam ipſi, ut quondam Moſi, urbes a barbaris dederentur. hem argutias.

36 *De Corinthiis.*) Lapſus eſt memoriæ. non enim
p. 38. a. de Corinthiis, ſed de Hymenæo & Alexandro apoſtatis hæc dicuntur. c. Timoth. 2. Corinthium quidem etiam illum, qui inceſtum cum noverca conjugium fecerat, Satanæ tradendum judicavit idem Paulus, 2. Corint. 5. quæ loca confudit ἁμαρτήματι μνησικάκῳ ſcriptor noſter.

37 *Deus annus.*) Sophoclis verſus in noſtro codice turpiter mutilatos, integros legent qui volent (quis autem ſanus nolit?) apud Juſtinum Martyrem περὶ μοναρχίας (quo noſter alludit) itemque in Parænetico, & apud Clementem φορτικῶτερον, ac libro quinto Strumat. Mutilus eſt & ſequens locus, quod aſteriſco appoſito monui. Jannes & Jambres (vetas interpres legit Mambres, 2. Timoth. 3.) magi Pharaunis etiam a B. Auguſtino dicuntur, epiſtola CXIX. ad Januarium.

38 *Clade Dei ſecundum Davidum.*) Locus perſpicue mutilus. Davidica hiſtoria ſuo loco ſequitur. Sed neſcio quid Muyſi cum ea fuerit, niſi forte parva Geneſis aliquid habet. θραῦσιν, quæ vox rupturam, aut comminutionem potius & contritionem ſignificat, perſpicuitatis cauſa verti cladem. Locus de clade 14700 Ebræorum, eſt Numeris 16. ad finem. Deinde quod eſt in montem Nabam, legitur in Complutenſi Naβαῦ, Nabax, Deut. 32. & 34. In Ebraico Nebo, ideo in margine, Naβαῦ annotavi.

39 *Teſtata.*) διέσωσεν αὐτῷ δῆλα. neſcio an ſic locutus ſit Cedrenus. res eſt manifeſta, & pro ἐλλαβεῖν, hiſtoria fretus repono ἐπὶ θαβεῖρ.

40 *Paſtum Hordeacam.*) μαχίδα κεφάλιον. quod quid ſit, non pronuntio. ſane neq; a Græco, neq; ab ipſo Ebraico procul pato abeſſe meam interpretationem. Zonaras habet μαζὸν κεφάλιον. Joſephus addit, ὑπὸ Δίκτυλος ἐπιφωνοῦντος ἐβρώτου, quæ ob utilitatem ab hominibus pro cibo non ſinarparetur lib. 5. cap. 8. Porro qui ſequitur Madianitarum numeras eum
Edit. Pariſ. pag. 6. expreſſi ut reperi, 315000. verum is omnem non fidem modo, ſed & veriſimilitudinem excedit: quinimo etiam ſi pro myriadibus chiliades legas, ut ſit 315000, tamen amplior juſto videri poſſit. In ſcriptura ſacra exercitus non numerantur, tametſi maximum fuiſſe locuſtarum comparatio indicat. Joſephus quidem auctur eſt, occubuiſſe in pugna Madianitarum CXII millia. Ephod quid rei ſit, & quem uſum ſpectet, hic explicare omitto: cum iis qui ſacras litteras diligenter legerunt, non ſit obſcurum, & non multo poſt in Michæ hiſtoria vocem Cedrenus utcumque interpretetur. Poſt Orpheus vocatur βλωσυρὸς, Bryoſius, mihi prorſus ignota appellatione quam tamen mutare non debui. Et verſus hexametri qui ex eo citantur, miſerabiliter ſunt confuſi, neque difficile eſt primum ſic ſcribere.

Ὦ πῖξ Ἄστρωτ οὐ ἐπιστρέβλα φοῖβε κραταιέ.

poſt a τετράμετρα integer incipit. item ab ἄλλα, ſi χρησίοις ſcribat. Eſt & metrum a διδυμοτείχου utcumque conſtans, & cui proclive ſit ſuccurrere. poſtremum erit, Σοὶ σφαίρας, σοὶ δ', &c. verum reliqua languent. quæ ex ingenio emendare velle, non videbatur in præſentia commodum. In mea verſione, verſa ſexto pro *ſubis*, lege, petis. Extant ſane multa hinc inde apud Clemeutem, Juſtinum, Euſebium & alios Orphica. Si quis in hæc quoque alicubi incidet, en melioribus deteriora corrigat. Ego) niſi hallucinor) ſententiæ nullum attuli detrimentum. quæ poſt verſus ſequnntur Orphica, etiam apud Svidam leguntur in Ὀρφεύς, paulo licet aliter. Sed & qui de humana miſeria inferius erantur ejuſdem verſus partim integri, partim mutili, partim depravati ſunt.

Condita eſt etiam Tyrus.) In margine libra- 42
rius pro Tyro Tarſum annotavit, ſic· τοῦτο τὸ Τύρος ἐκτίσθη, ἤ Κύζικος, ἢ ἡ Ταρσός. quod monendum duxi.

Anno Samſonis.) Niſi forte ἐβδόμῳ pro ἔβδομος 42a
legendum ſit, quod non puto. Sed & ut ſupra Samanes quidam Samſonis ſucceſſur nominatur, Joſepho juxta ac Scripturæ ignotus. Elim a Samſonis morte cœpiſſe gubernare Iſraelicos, receptum eſt: & Joſepbus quoque id confirmat lib. 5. cap. 11. Jam quod mox liber primus Regnorum eiuitur, is quem hodie primum Samuelicum nominamus, ὁ πρῶτος τῶν βασιλειῶν, id ſuſpectum eſſe Lectori non debet. Vocabantur enim bi libri Regnorum, quod (verbi gratia) regnum Sauli, regnum Davidi, regnum Solomonis, &c. ordine deſcriberent. qua ratione & Regum libri appellantur. Sic librum Regum tertium Juſtinus Martyr in exburtatione allegat τρίτῳ βασιλειῶν ἐκκλησιαστῶν. & ſcripturam Regnorum beatus Auguſtinus aliquoties, ut 11. Retractat. 2. & LV. Itemque Regnorum libros, ad Januarium epiſtola CXIX. & alii.

Joſephus duos tantum perhibet.) Vel hic locus 43
eſt corruptus, quod puto: vel Joſephi codex, qui quatuor menſes habet, τετάρτου μηνὶ τοῦ Πλαατε- pag. 51. c.
νοὶ μῆνα τέταρτα. Liber quidem Judicum per- Joſephi lo-
ſpicue habet, & abſque ulla lectionis varietate, cus.
menſes 7 capite ſexto, Sed & filii Jechoniæ in hiſtoria non nominantur, tantum dicitur Berbſchemenſes fuiſſe. στηλαῖα, ad verbum eſt ſuffocari. forte πλησθῶσι, quod generis vocabulum cum Bibliaco melius congrueret.

Itaque in his angustiis deſperato.) διαπορηθέντος τοῦ 44
ἐγκρατεῖσθαι, vitioſe. quid ſi legas διαπορηθέντος p. 60. a.
καὶ μὴ ἐγκρατεῖσθαι. Ex Ebraico textu & Joſepho adhuc planius conſtare poteſt loci ſententia, lib. 6 Antiquit. cap. 7. Saulus miſerat ad Samuelem hoſtibus ingraecantibus, eumque ad ſe evocarat. is ſeptimo die ſe venturum reſpouderat, mandato ut interim hoſtiæ pararentur: quibus caſis hoſtem aggrederentur. Saulus, intetim ab ipſo dilabentibus ſxis, in magnis hærens difficultatibus, cum ſeptimus dies appetiſſet, necdum adeſſet vates, eum diutius ſibi operiendum non ratus, ipſe Deo ſacrificavit, diffideos nimirum vati, neque quantum oportuit ejus mandato deferens. quo factu Dei adverſus ſe commovit indignationem, &c. In hanc ſententiam Zonaras quoque ſcripſit. Poſt, *infeſtis armis*, ἐμφανίαις. De romphæa diſputat Cedrenus paulo infra, quo loco heroas Davidicos recenſet. *manus componeret*. reliqui Ebraiſmum, ne cui viderer andaculus. Senſus eſt. Juſſit eum omittere arcæ & ephodi tractationem, vaticinandi cauſa inſtitutam, cum jam de eventu pugnæ dubitandum non videretur amplius. Rurſum, *Omnis autem terra prandebat*: aſteriſcum appoſui loco & pravo & mutilo. Ebraica habent, univerſam & ex omnibus hinc inde partibus collectam ad Saulum multitudinem intraſſe ſylvam, in qua mel per ſolam fluebat. a quo tamen omnes ob votum regis abſtinuerint, dempto Jonatha, qui ejus inſcius guſtarit, &c.

Populumque ita.) Sic verti, ut plana eſſet ſen- 45
tentia, & quaſi οἱ δὲ λαὸς legeretur.

Cultus falſi numinis.) Sententiam reddidi. δαιμόνια ſcribe, quam Ebraicam vocem LXX. retinuerunt.

Vertis inſtrumentis muſicis) ἐν κιννύρᾳ ς

λματηρίῳ, ἢ πολλῷ: quæ quia nobis ignota ſunt, vocabulo generis uti malui. Cinnyram quidem decem fidibus conſtitiſſe, plectroque ici ſolitam: nablum duodecim babuiſſe voces, & digitis pulſatum fuiſſe, Joſephus memoriæ prodidit ζ. ἀρχαιολ. ι. Id ſcias obiter, ſæpe mę nomina propria nun ut ſunt in Cedreno, aut etiam LXX. verbone, ſed ut ſunt in Ebræo recepta poſuiſſa: ut Michol, Ramacha, &c. Cinnyra.

46 *Ubi ſtatuam.*) Hæc ſunt de poſterioris libri Samuelis cap. 18. ut facile apparest, locum hunc eſſe mirifice mutilatum. nam quæ mox ſequuntur de Heroibus Davidi, ſunt de ejuſdem libri cap. 23. vel 1. Paralip. 11. eſtque etiam in margine hoc annotatum, οἱ δυνατοὶ τῷ Δαβίδ, potentes, id eſt, fortes, & qui præcipua virtutis cauſa officia adminiſtrabant apud Davidum. Cæterum loca dicta cum Cedreno lector conferat ipſe, adjunctis iis quæ apud Joſephum habentur capite decimo libri ſeptimi. Diverſitatem eorum omnem annotare, non eſt noſtræ brevitatis: neque ita difficile, ut opera noſtra magnopere debeat requiri. pro τῶν ῥωμαίων αὐτὸς ἐνὶ τῷ τριακοντίῳ, legi τῶν ῥωμαίων αὐτὸ ἐνὶ τ. τριακοντίῳ.

47 *Cæterum Aſa.*) Perſpicue falſum. nam Abias Jeroboamum vicit, ut paulo ante ex 2. Paralip. 13. retulit. oeque eſt ibi ſcriptum, Solomonis imitatorem fuiſſe Aſam. Sunt & reliqua mirabiliter conſuſa. quibus illuſtrandis oqlui vacare, cum exteat ſo Biblis, & apud Joſephum, ſintque notiſſima.

48 *Zimaicam ſolitudinem.*) Mootem Sina habet Cedrenus, errore perſpicuo.

49 *Velandoque fatigatæ.*) Locus hic ſo Græco mutilus & depravatus eſt: & vexavit me, donec eum, cogitans ex Joſepho eſſe deſumptum, ibi ioregrum reperi lib. 3. cap. 2. Antiq. Adſcribam igitur, ut Cedrenus inde corrigatur. τῇ μετ' ἄλλων ὀρτύγων θλίψει, τρόπον τινὰ τοῦτο τὸ ὄρνεον οἱ ἐδίως ἕτεραι ὁ Ἀραβίων κόλπος, ἐφ' ἑκάστου δ' μετὰῤ δέκατον ἀνατελλόν, ἢ ὑπὸ πόνου τι ἄμα τῷ πτερύσσειν, ἢ ἀφόρητον μᾶλλον ἢ ἄλλων ἐπιφερόμενον ἐπὶ τοὺς ἐβραίους. Poſt paulo, inquit, multitudo coturnicum, qua ave oullam aliam Arabicus ſinus copioſiorem educit, tranſmiſſo quod interjacet mari advolat: & cum quod a volatu feſſa erat, tum quod propius terram atqua reliquæ volucres ſolet volitare, ad Ebræos deferrur.

Jothore ſocero.) Cedrenus monet, etiam γαμβρὸν Moſis eum dictum fuiſſe. & vero liquet, uxorem Moſis fuiſſe Jothoris hujus, ſive Jethronis filiam. Πενθερὸς & Πενθερὸς non modo ſocerum ſignificat: ſed & Herodotus γαμβρὸν Cyri Cræſum ait fuiſſe, ajus ſorori Aryenoidi matrimonio copulatum. Quo pacto & Euſtathius Eurylochum ſcribit γαμβρὸν fuiſſe Ulyſſi, maritum ſcilicet ſororis ejus Ctimenæ. Et apud Sophoclem Oedipus tyrannus Κρέοντ' ἐκυτῷ γαμβρὸν dicit: cum Creon Jocaſtæ frater ſnerit, Oedipi & θεὸς & γαμπρὸς ἄνδρος. Hos proprie καθ' αὑτὰ vocari, Euſtathius idem docet ad Iliad. ε. vers. 474. οἷος καὶ γαμβρὸς ἐών. Ibidemque ex tragœdia citat καθ' ὑπνους καλοῖς γαμβροῖς, quo loco γαμβρὸς ſocerum ſignificet. Ego quidem aliud tale exemplum nullum memini obſervare & γαμβρὸς non tam a danda, quam a ducenda uxore videtur dici: unde verbum ἐπιγαμβρεύειν, quod etiam in Evangelio eſt. πενθερὸς γαμβρὸς, κηδεστὴς. Edit. Pariſ. pag. 7. Matth. 22.

Scpphoræ Angelus.) Io Græco hæc habentur ad marginem: σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν κατὰ γνώμην κεῖται, ἢ συναντήσαντα τῷ Μωσῇ μὴ εἶναι ἄγγελον, ἀλλὰ τολμᾶν ὑφίστασθαι Σαμαὴλ, ἢ Βελιάρ, ἢ Μασελμαρὶ ἐστὶ δὲ Σατανᾶς: ideſt: Nota, in parva Geoeſi ſcriptum haberi, eum qui Moyſi occurrit, non fuiſſe angelum, ſed multiuominem quemdam Samaelum, Beliarum, Maſtelmanem: qui eſt Satanas.

Inde enim etiam præſtig.) Sic & Auguſtinus, ad Matcellinum epiſt. 7.

50 Manna. *Quod in craſtinum.* De manna hæc ſunt ad marginem: τὸ μάννα ὁ Φίλων ἑρμηνεύων, τοιοῦτόν φησιν αὐτὸ εἶναι ἢ τοιότητα, ὅσα κῷ ἢ φαντασίαν τὸ δίδοντα μετασχεῖν δυνάμεως μὴ καθ' ἑαυτὸ οὖσα ἰσχὺν ἐμφαίνοντα δὲ μᾶλλον, παρίχων τοῖς μὴ ἔρτος, φησὶ, χρᾶσιν, ἢ πρᾶσιν τοῖδε ὁ τοιοῦτος ἢ χαρακτὴρ τοῦ) πλὴν ἢ κῷ τῶν ὑποδημάτων ἰσχὺν ἢ ἐχθὲς, οἱ τὸ ἱδίωμα τοῖς καθ' ἕκαστον χρόνον τοιοῦτος ἀκριβῶς ἐν ἐφ' γνώσι τοῦ αὐξάνεσθαι δυνατὸς ζωοποιεῖν. Id eſt: Manna Philo enarrans, ea ait fuiſſe qualitate, quæ imaginationi edentis accommodaretur. Ita cum ſuapte natura milio in melle cocto eſſet ſimile: modo panis guſtum, nunc cujuſvis vel avium vel animalium terreſtrium carnis, alias oleris alicujus aut piſcis ſaporem atque qualitates cujuſvis generis proprias in ore edentis referebat. Cæterum adſcribam verba D. Auguſtini ex CXVIII. ad Januarium epiſtola. Valet etiam, inquit, ad hanc ſimilitudinem, quod in primo populo uoiculque manna ſecundum propriam voluntatem in ore ſapiebat, &c. quæ verba ipſe recenſens a Retract. 20. Noo, air, mihi occurrit unde hoc probari poſſit, niſi ex libro Sapientiæ, quem Judæi noo recipiunt in auctoritatem canonicam: quod tamen fidelibus potuit provenire, non illis adverſus Deum murmuratoribus: qui proſecto alias eſcas non deſiderarent, ſi hoc eis ſaperet manna, quod velleot. Locus libri Sapientiæ eſt cap. 16. & librum Philonis Ebræi creditum eſſe, vel ex D. Hieronymi Præfatiuncula notum eſt.

Qui aut Oſea.) vel Auſes, Αὐσῆ. Vide Num. 13. & Euſeb. 1. hiſt. Eccleſ. cap. 4.

Scythopolis antea Baſanis.) Σκυθόπολις legi cum ſcriptura videatur σκυθόπολιν habere. Qua vero occaſione hajus urbis mentio hic fiat, non habeo excogitare. Scythopolim arbem fuiſſe in finibus Galileæ, docet Strabo libro 16. ubi refere, quomodo Judæa Pompejus Magnus ſit potitus. Stephani verba ſunt corruptiſſima: apud quem tamen eſt, eam olim Βαϊσὰν (forte Βάϊσαν, aut Βαΐσαν) a barbaris vocatam Plinius libro quinto cap. 18. eam in Decapoli Judææ vicina ponit, aitque Nyſam prius fuiſſe dictam a Bacchi nutrice. Lib. 2. Machab. 12. mentio fit Scytharum urbis, hujus ipſius nimirum, diſtitæ a Hieroſolymis ad ſtadia 150. Ea ergo Baſan fuit olim, regia Ogi. Vide Joſephum lib. 4. Antiquit. cap. 5. & confer cum bis. facile intelliges Scythopolim eſſe Baſanem, caput Galadinæ vel Gaulonitidis, Galileæ imminentem. Vide & quæ de hac urbe infra Cedrenus in Oreſtis fabula refert. Sed hæc io Geographicis noſtris uberius, DEO volente. 51

Qui eſt Leviticus.) Atqui hæc non lo Levitico, ſed in fine Exodi leguntur. 52

Clytæmneſtram.) Malim Hypermneſtram. Sed hæc omnia perſequi nolo, ex poetis & libris ad eorum intelligentiam parandam ſcriptis repetenda, inque ſcholis ideo ocra. 53

Et manibus caſſus.) χερὶν ἀμφίσσατο ῥῆμα πτολίεσσιν Ἀθήνης. nihil habeo: ut neque de bove, Jove, qui ſequitur. 54

Eglon Zabulonius.) Elom. emendavi & ſupplevi hæc ex ſuperiori de Judicibus narratione, & Judic. 12. 55

Quibus arca.) Locus corruptiſſimus. Hiſtoria extat 1. Samueli libri primis 7. capitibus. 56

Trecenta Quadr.) Hic numerus, μυριάδες τρὶς: neque cum iis quæ ſtatim, neque cum iis quæ non multo inferius dicuntur, neque omnino cum veritate congruit. Joſephus lib. 3. Antiq. c. 10. habet numerum Iſraelicorum ἐννέακοντα μυριάδες, 900000. Judæorum τετρήκοντα μυριάδες, 400000. Zonaras horum, 500000. illorum 800000. oumerum concipit: quæ eſt Bibliaca ſumma. Cedrenus ſæpe variat, librarii puto culpa. Porro Ebraiſmum noo obſcurum retinui, quo viri gladium ſtringentes ideotidem in Scriptura dicuntur, qui ætate & robore ſunt militari. 57

Domino Deo.) In margine notatur alia lectio, τοῦ ἀνίκητος Κυρίου τοῦ Θεοῦ. Nomini Domini Dei, quæ eodem recidit. Deſampta ſunt hæc ex 1. Paral. 28. Cæterum Solomonis nomen paci τετραγράμματον eſt. 58

Mea paupertas.) In margine alleverat librarius (oiſi forte Cedrenus tam fuit facetus) τοιοῦτο ἀμοὶ ἡμοὶ πτωχίᾳ γένοιτο ὑπὸ Δαβίδ. hoc eſt: Divine Davide, utinam & mihi talis obtingat pauperras. Lepide profecto, & hiſtoriæ convenienter ἐπιφωνήσας. Taliserat etiam ſupra folio 32. ad Manaſſis & Ephraimi benedictionem annotatio. ὅμοια δὲ τούτῳ ἐμοὶ ὁ τῷ Ματθαὴ τὸ δυνηχεῖν ἐπικαλεῖται. Sic mihi quoque, inquit, exemplo Manaſſis puto adverſas

res ſorte obtigiſſe. Sunt & alia paſſim talia, quæ conſulto omiſi, nihil ſane lectorem iis præteritis defraudans: qui, ſi voler, utilius aliquid margini facile adjiciet.

Erat autem Davidus.) In margine, ἔλειπε ἐν τῷ ἀντιγράφῳ. id eſt, Deerat aliquid exemplari. Mihi autem profecto non videras hic aliquid deeſſe, ita ut mires librarii religionem, qui tam multa loca mutilata pro integris deſcribens, hic demum ſenſerit aliquid eaciditſe.

Aurei Ophiret.) ἐν σωφὶρ mendoſe ſcripſis, pro ἐξ Ὀφὶρ, duplici litteru non recte diſcerpta. 2. Paralip. 29.

59 *Neque exiſtimandum.*) Ad marginem annotatum eſt, Σημείωσαι, διαφωνεῖ πρὸς τὰ τοῦ μεγάλου Βασιλείου καὶ πολυτρόπως ἀτόπως γραφὰς· ἡμᾶς δὲ τί λέγειν. Senſus eſt: Hunc locum eſſe obſervandum, quia faciat ad rudium imperitorumque hominum (quorum maxima eſt multitudo) ſententiam de hac re fatuam & imprudentem refellendam. Hæc annotatio me præterita non eſt, cum ſit vera. nam profecto (ſi quid ego judico) locus dignus eſt animadverſione, utcumque hæc aliunde Cedrenus deſumpſerit.

60 *Pherecydes Syrus.*) ὁ Τύριος, mendoſe pro ὁ Σύριος, nam Stephanus teſtatur gentile ab Syro fieri Σύριος, niſi codex fallit: quod minime puto, cum ſic & apud Diog. Laert. legatur: & inſulam Syron Homerus Odyſſ. ο'. verſu 403. Syriam appellet: Strabonia opinionem ibi Euſtathio, & in Dionyſium approbante. Larini Syrum vocant Pherecydem, ut Cic. 1. Tuſc. ubi eum reguante Serv. Tullo fuiſſe ait, annis nimirum poſt Solomonem haud paucioribus cccc. Syrus inſula eſt una Cycladum, Delo, Rhena & Mycono ciacta. Vide Strab. luh finem decimi. Ibi Pherecydes ὁ Βαῖβυος dicitur, ut & apud Svidam: apud Euſtathium in Homer. locum citatum, Βαῦβαίνιος: apud Laert. lib. 1. in vita ejus, βάδυος. ur apparear, Badyn patrem ejus fuiſſe, & emendandos ex hoc reliquos. Vulgo obtinuit, eum ea Syria oriundum fuiſſe, nobili illa ad Euphratem Aſiæ regione. quam opinionem auxit B. Auguſtinus, Aſſyſium eum nominans, 111. ad Voluſianum epiſtola, & quidem Aſſyrium Virgilii ex Pollione amomum, ad ejus de immortalitate diſputationem torquens. nam lib. 3. contra Acad. eumdem Syrum vocat.

Edit. Paris. pag. 8.

61 pag. 83. b. *Et regavit in ſpelunca Moſis.*) Locum hunc aſteriſco inſignivi, quia prorſum eſt mutilus. verba hæc ad Eliam in Horebi montis ſpelunca delitescentem refero. quam eamdem Moſis fuiſſe receptaculum quidam crediderunt.

62a τρίσατος. *Qui a rege erat tertius.*) τριστάτης, ſic Ebraice docti interpretantur. nomen enim u resnario eſt. Joſephus lib. 9. cap. 3. Antiquit. τρίτος μοίρας ἡγεμὼν tranſtulit, tertiæ copiarum parti præpoſitum. Svide τριστάτης eſt ſtipator aut ſatelles ſeglus, ternas manu haſtas tencns.

63 *Mamefis N.*) Sic eſt in Bibliis. Sed & annos regum multo aliter noſter eodex habet notatos, quam veritas Scripturæ ſactæ ferat. Hiſtoriæ ipſæ legantur, quæ & hic & mutilæ, & non optimo ordine qua notantur, qua inculcantur.

64 *Cum computruerit.*) Non eſſe vel vera, vel in loco eriam ſuo allata, ea quæ de Judæa & urbe Hieroſoly morum diſputa nrur, cuivis perſpicuum eſſe puto. Hic autem Hieronymi verſionem ſum ſecutus, cum meus liber haberet, συμπεφθείς, Complut. apud Hierem. συμφθείς, Argeur. συμφθείς, quæ duo vocabula quid ſignificeur, non facile dixerim: & minime ferre locus videtus, ur deplorarum aut comploratum vertamus, (cum Heſychius ζέσαι μετὰ κλαυθμοῦ annotarir eſſe κλαίειν: & ζέσαι apud Homerum ſtillæ ſint, ſanguinoeæ Jovis lachrymæ Iliad. π'. 459.) verbum ζέω ſignificar λιπαίνω, ut Græci eruduni, uno. Ebraicum סרח indicat, ſore ut tractum ſeu raptatum projiciatur, nulla prorſus putredinis ſignificatione, ur conjicere nequeam, vel quid Hieron. ſecutus ſit, vel quomodo in Græca verſione legendum ſis. nam noſtri Cedreni vou prorſus eſt allena. Viderint peritiores.

In voraginem.) βόρβορον, quæ vox cœnum ſignificat. Fnit antem in ſoveam conjectus, non aqua, ſed cœno obſitam. Jerem. 38.

Minos Jovis & Europæ F.) Μίνως τοῦ Κρήτης ὁ υἱὸς ἰβασίλευσε. in margine τοῦ Εὐρώπης ſignatum erat, ita ut poſt υἱὸς inſerendum oli cuderetus. Credo ſcriptum fuiſſe ὁ Διὸς, non υἱὸς. fortaſſis etiam Europa uddita. res eſt nota. Scribam quod verti, in Græco eſt ταμίειον, notarius. & poſt λάρνα, lorum, ſicut alibi κοιτῶνα cubiculum. διαίτας dixit, imitatus διαιτᾶσθαι. Paulo inferius, *ſolemnem feſtivitatem*, πανηγυρίζειν, quod non ſcio quid ſibi velit. Poſt in Helenæ formu Ἑλένης gracilem verti, cum aliud noa ſuccurreret, neque de veſtiru hic agatur. nam graciliratem in mulieribus laudatam fuiſſe apud priſcos, notum eſt vel ea Terentio. 65

Simonides Ceus.) χῖος vitioſe legitur pro Κεῖος, aut ſaltem auctor erravit. nam Ceo inſula, nrbe Julide fuiſſe oriundum, conſtat ex probatis auctoribus, quæ inſula poſt Helenam prima eſt ab Attica Aſiam verſus. Errorem non annotaſſem, niſi pervulgatum etiam in aliis libris ſcirem. Palamedis rabula qualis ludus fuerit, non eſt adeo perſpicuum. Palamedis ludus Tali. πεσσὰς noſtes vocat tabulam, quod alii ἄβακα, menſulam. & verbum πεσσεύειν pro ludere talis in abaen, Turricula. uſiratum fuiſſe eu Euſtathio liquet, in primum Ulyſſ. ad verſ. 107. Apud Svidam in voce πεσσὰς invenies eadem prope quæ hic habet Cedrenus. Fuiſſe ludum talorum (πεσσοὺς) qui per turriculam in alveum ſen tabulam ſuppoſitam dejicerentur, ae prn linearum aut ſpatiorum varietate ludi varlam conditionem facerent, ſatis videtur apparere. Lineas fuiſſe quinque diſtinctas Euſtath. docet, quo dixi loco: quem vide etism in Iliad. β. ad verſ. 300 & Pollucem lib. 9. Talos verti, quod aliud vocabulum non habui, aliquin πεττούς, κύβους, & πεσσοὺς diverſa fuiſſe, non ignoro. Sed & hoc obſervavi, interpretem Oreſtæ Euripidei Palamedi inveutum κύβων & πεττείας promiſcue tribuere. Quamquam cur non verterem talos, cum pro me faciat Flaccus poetarum præſtantiſſimus? apud quem Volauerius ſcurra chiragricus,

—— *qui pro ſe tolleret atque* a. Serm. 7.

Mitteret in pyrgum talos, mercede diurna

Conductum pavit. Hunc pyrgum Martialia turriculam vertit, πεσσοὺς talos, quos Cedrenus per ἀστράγαλον videtur intelligere. Svidas ἀστράγαλον habet κύκλα notas intelligo talorum. & Svidas habet ἑπτὰ κοκκία, ſeptem granula. Ipſe vidi ahacum albis ac nigris diſtinctum quadratis, quo modo tabula ſcachica dividitur: eique ſuperne immineus infundibulum, per quod cubis (*die vorffel*) dejectis in abacum vel ſtrillum luderetur. μετεωροχύτης Cedrenus vocat, quod ἐπιχυθὲν Svidas, vocabulo elegantiori & magis aptn. nam μετεωροχύτης alibi ſic poſitum a probo ſcriptore vix puto. Locus Martialis (quod pene oblitus ſueram addere) eſt in Apophoresis, diſtichon libri xiv. 16.

TURRICULA.

Quærit compoſitos manus improba mittere talos:
Si per me miſit, nil niſi vota facit.

De litteris Græcis eſt aliua commentandi locus aptior. Cæterum aliqua deinceps loca ſunt mutila, quibus aſteriſcum idcirco allevi.

Falt Dictys.) In margine Δίκτυς, ἐξ οὗ Ὅμηρος ἀφορμὰς ἔλαβεν, τὴν Ἰλιάδα συνέταξεν, μετὰ πολλὰ ἔτη τὰς ἐκείνου Τροίας. id eſt, Dictys, a quo ſumpta anſa Homerus Iliadem compoſuit, annis poſt captam Trojam ꝛc. Ego ur non negem Dictyu, arque eriam Daretem hiſtoriam belli Trojani compoſuiſſe: ita perſuaderi mihi numquam patiar, at qui hodie iſtis tirulis circumferuntur libelli, pro genuinis, aut fide vel etiam lectu dignis habeam.

Civibus ergo infantibus.) ἀγαπήσαντων. ἀγαπᾶν eſt diligere. ergo ἀγαπήσαντων, aut aliquid tale ſcriptum ſuſpicor. Locus eſt vitioſus, hiſtoria ſeu fabula notiſſima. Oraculum ſenarius Jambia reddidi, ſententiam conſectatus. 61

Trajectaque Diabena.) Adiabenam ſcio regionem eſſe, quæ inter Tigrim & Euphratem fluvios jacet. Sic eam & Srephanus appellat, & Euſtat. in Dionyſium, & ulibi. de qua videndus A.u- 63

mianus Maſcellinus libro XXIII. apud Strabonem lib. XI. extremo prope Σιωλοὶ legitur, ſed vitioſe pato. quando etiam ejus epitome Δεῖλοὶ habet. Sed hæc alias. De Scythopoli vide ſupra annotata. De iis quæ ſequuntur annotare quicquam nolui, eum (ut alios plurimos harum rerum ſcriptores præteream) Dionyſius Halicarnaſſenſis libro antiquitatum Romanarum primo copioſiſſime Æneæ tes ſit perſecutus.

69 *Ene ka nea.*) *Ivro* habet codex, duplici ν. & annotavit Euſtathius ooo deſuiſſe qui pet duplex ν ſcriberent, tametſi magis probat unicum. Sed & aſpirari τὸ ι. a nonnullis, indicat, in verſum Odyſſ. ω. 307.

Τῶ μὲν φθίνοντε μῆλα, σπίδ' ἐτραπέτην,

70 qui extat etiam Odyſſ. ζ. Et Plutarchus Io Solone Indicat, enen ka neao eo notari, id eſt ultimum diem menſis, cum luna Soli congrediens & vetuſtiſſima eſt reſpectu elapſi menſis (ὅτε ἐστὶ, τὸ παλαιὸν) & reſpectu inoutis eadem noviſſima. Vide & Svidam, & alios. Verſus Ariſtophanis extat Nubibus:

Εἶτ' ἀπὸ ταύτου ἐν τῷ τριήκοντα.

Ac poteſt ibi videri quæ habeat Scholiaſtes. De eo die interpretantur Grammatici Heſiodum hoc,

Μηδ' ἀποβαλλέσθω τ' ἀέθλου, ἐς δ' ἔτυμον.

71 *Portulam.*) παρατιλαῖαν, quod ante παρατίλλω, *Edit. Pariſ.* Polybius μικρολὶν de ſimili re dixiſſe videtur. Nihil *pag.* 9. volui mutare, alioqui τὸν παρατιλαῖον ἀντὶ vel papilionem vertiſſem. Mirot autem ab Judithæ tecepta hiſtoria vasiare noſtrum.

72 *Cretacis.*) Κρητικὸν. Omnia hæc ita ſunt vitioſa, ut in iis emeodandis metuendum ſit, ne oleum operamque (quod ajunt) ludamus. & poſſunt hæc aliunde conquiri. Certe hoc videtur ſignificare, Myſos in Italiam tranſmiſiſſe. Telephus enim Myſus fuit. & Myſos ipſe Homerus Κρητῶν appellat libro Ulyſſeæ XI. de filio Telephi Eurypylo loquens:

—— πολλοὶ δ' αὖτ' αὐτὸν ἐτάρων
Odyſſ. λ' 520. Κήτεσιν κτείνοντο. ——

non diſſimulante etiam Euſtathio.

73 *Menſi a Deo.*) In margine eſt hoc adſcriptom: ὁρᾷ δὲ ὅλως ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἱστορικῶς, ὅτι ἀπὸ τοῦ παρ' αὐτὸν τὸν μῆνα χλεύαν αὐτοῦ τοὺς, ἐν τῷ τελέμῳ ἀποθνήσκειν, Μάρτιον τὸν μῆνα ἐκάλεσαν. Μάρτιος γὰρ παρ' αὐτοῖς ὁ Διόνυσος ὀνομάζεται. Hoc dicit, Se apud alios hiſtoricos reperiſſe ſcriptum, dictum menſem Mortium, a morte: quod eo menſe hos deflerent, qui in bello ſuiſſent mortui. Mirum eſt, eum auctoris tam ſacræ etymologiæ nomen potuiſſe diſſimulare. Quæ ſequitur Citei deſcriptio, eam non aſſequor: & neſcio quid Græcoicarum inepiarum poſteriorum temporum ſapit. De quatuor aurigarum generibus, ſeu colotibus, tas nota eſt ex Latinis ſcriptoribus qualis ſit, & quando inſtituta. Itaque nihil annotavi. & a mendoſa lectione libere diſceſſi, quoties ex re fuit.

Littesa a ſignator.) ἀπὸ δεσμοῦ. Conjeci ſcriptum fuiſſe ἀπὸ Α σημείου. facile mutaturus, ſi quis
74 aliter expediat locum. Scio enim Varroni aſſem ab ære dici. In Ser. Tullio, *quatuor enim hic invenit cenſus luſtri.* τετραμήνου. forte τριμήνου.

Regnum ab ipſa affectari.) ὡς κίνησιν μηχανῶνται, ut qui ſebellionem cogitaret. ego κίνησιν ſuſpicabar ſcriptum eſſe. Sed aliis quoque locis tyrannidis affectationem ſic expreſſit. Locus eſt vitiatus, & natratio neſcio onde reporita. Longe quidem abeſt a reeepta iſtorum temporum hiſtoria. τὰ μηνῶν ἀφ' ἑαυτῶν καταγόμενα, neſcio quid ſit iſtud καταγόμενα. ἑαυτῶν Comitium verti. τὰς ὑπαρχούσας ἡμέρας. Lego ἐτέρας. Denique ubi ab hoc Februario menſem Cedrenus narrat appellatum, in margine adſcriptum eſt: καὶ τὰ περὶ τοῦ μηνὸς τούτου ἄλλως γέγραπται ἐν ἑτέραις ἱστορίαις, ἅπερ διὰ τὸ κίνησιν τοιαύτην αὐτὸν ἐπιθέσθαι τῇ τοῦτο μῆνα βουλεύεσθαι φάσκει τὸ τοῦ Διὸς λαχεῖν. τὸν γοῦν μῆνα τοῦτον οἱ Δυκιάρχαι, Θεσπιεῖς ἐκάλεσαν. In aliis hiſtoricis de hoc menſe alia inveni, quæ quia immenſa ſunt, adſcribere non poſſum. Hoc unum ſufficiet: Febrem Romani vocant magnum frigus. ideo menſem iſtum ut frigidiſſimum, Februarium dixerunt. Hæc ille. cætera aliunde huc afferre non eſt operæ.

Pſimi Seres.) Hi ubi ſuetiot, & quales, diſputabimus alibi. In margine erat, οἶκ οἶδα τινὲς εἰσὶν. Δεινὰ μανθάνω δὲ, εἴ τινές που τυγχάνουσιν. Id eſt, Neſcio qui ſint: ne mirum eſt, ſi cubi tales aliqui ſunt. Quid autem ſint Cabes, neſcio: oiſi ſi forte nomen eſt Indicæ gentis bominivoræ, neque Agelæos proprio ſic dicto nomine novi. Et hiſtoria docet, ante hæc verba *Cujus paludem*, aliquid excidiſſe. 76

Animalia naſci.) ζῷδια: quod haud ſcio an de Zodiaci ſignis voluerit intelligi. Cæterum ex Diogene Laertio, ea Plutarcho de Philoſophorum placitis, ex Cicerone & aliis, malo reperere lectorem ea quæ hoc pertinent, quam ipſe ei iſta annotando moleſtus eſſe. Nec mendas quidem omnes emendate hic inſtitui quatia ſunt de terræ forma, τὸ χεῖμα αὐτῆς ὑγρὸν εὐόγγυιον χωνδὲ λίθω παραπλήσιον. quæ aſteriſco nota vi Veteſus de Anaxagora ſunt Diog. Laertii. ſed diſticbon poſterius omiſſum eſt. Plato non procul a fine Phædonis, Socratem facit de illo quetentem, quod de Mente ſententiam non reniuiſſet. Sed hæc alio pertinent. Platonis locus, quem Cedtenus citat ex Legibus, eſt duabus a principio libri de Legibus quarti paginis. De diis deorum & Cæli progenie, locus eſt in Timæo. Locus de Jove voluctem currum agente, eſt in Phædri pagina quarta. 77

Hyrcano favebat.) Nemo non videt, peſſime hæc inter ſe cohærere. Ego ſatis habeo, lectorem ad Joſephum legendum abiegare. Vide librum Antiquit. XIV. ab initio. 78

Et Decembris.) Proſus eſt in Græco, & menſes ita utrinque numero recenſentur, ut erratum eſſe non poſſit videri. Norum eſt, hodie non Decembri, ſed Octobri ſex Nonas tribui. quæ opinio infra etiam perſcribitur. A. D. ſignificaot, Ante diem. πρὸ τριῶν, πρὸ μιᾶς, &c. etiam Græci hoc imitati dicunt: de quo alibi. Erymologias quoque noſtri auctoris in medio reliqui: quas ſi voluiſſem perſequi, qua comprobando, qua refellendo, prolixior ut eſſem opottebat, & aliquando Oedipus. 79

Tenes, qui Alphesboea.) Io Græco eſt τένης. Sed ego ſecutus ſum hiſtoriam. Belierophontis & Hippolyti res notiores ſunt, quam ut de iis ſit aliquid annotandum. Tenes autem, a quo inſula Tenedos nomeo habet, Cycni F. Neptuni N. fuiſſe traditur: qui novercæ de ſtupro ipſum appellanti noluerit obiequi, ideoque in mare a patre falſo crimioi ooverceæ credente in ciſta expoſitus, incolumis ad Inſulam Leucophryn delatus, ei nomen fecerit, ibique regnaverit. Eſt hoc apud Zetzam in Lycophronem, apud Euſtath. in Iliad. α. verſ. 38. qui Philonomen iſtam novercam, ab aliis Polybœam appellari oſtendit, etiam in Dionyſium. atque ita eſt apud Scholiaſten quoque Homeri, in dictum locum. Meminit & Diodorus Siculus in fine lib 5. ſed nomioe novercæ omiſſo. Noſter Alphesbœam vocat. quæ ſcripturo ſi ſit recta, nihil eſt abſurdi. Nam quod idem Peleum Aſtydamea abſtinuiſſe ait, eam Pindarus in Ode 4 & 5. Nemeis Hippolytam Cretheidem, Magneſſam Hip- 3. Carm. 7. polytam Horatius in Odis vocat. quæ hiſtoria eſt etiam apud interpret. Apollonii, num. 14. lib. 5. 80

Seu miſos.) μίσους. pro σπάστα, ſcripſi σὺς σπαστὰς. quid autem ſit μίσος hoc loco, neſcio. μισθὸς præmium ſignificat, τὸ ἄλλο vox vicinior. quamquam in ſpectaculis & certaminibus hujuſmodi rerum quoque miſſilium, quæ in populum emitterentur tamquam donatia, uſus fuit. Mappæ mittendæ mos apod Sveton. cap. 22. Neronis, & apud Martialem alicubi refertus. Meminteque etiam Tertullianus cum alibi, tum quaſi per adagionem, in extremo libri adverſus Valentinianos. 85

Repurgamenta.) ὄλλα res elementarias & materiatas vocat. σκύβαλον excrementum eſt, quod ut viliſſimum ſordeat & abjiciatur. ſicut D. Paulus humana ae caduca vocat ad Philippenſes ſuos: & apud Phocylidem σκυβαλίσματα περίζειν dicuntur, quæ adulatoribus & aliena quadra viventibus dantur. *Otaſulam*, cujus mentio fit, eacidit. Jam bixi-

latio-

lationes quid ſint neſcio · bigas & bigarias novi, de quibus loqui eum putarem, niſi mox eorum ſeorſim mentionem faceret · βιξίλα audacter vexilla reddidi, deſcriptione id ferente · Quanta fuerit Cedreni peritia antiquitatis Romanæ, quivis cernat · bixillationes poteram vexillariones reddere, ſed omitto ·

82 *Jam ſi velimus* ·) Totum hoc vitiatum eſt · neque deerant nobis fortaſſis coniectoræ emendandi, ſi totum computum (quem vocant) eccleſiaſticum excutere, & huc adhibere conſilium fuiſſet · Itaque quia id nobis alienum videbatur hujus loci; verba auctoris reddidimus · Ubi paulo infe-

Edit. Pariſ. pag. 10. rius dixi *Indictionæ* IV. in Græco eſt δ· ϟϛ· quod ſignum ſane nos agnoſco, ſed infra oſtendam pro indictione poni ·

83 *Toſt, Juſtiniano Imperatore Romano* ·) ὁπὶ τῶν βασιλέως · & lacuna ſequitur · Cæterum vel ex Cedreno ipſo liquet, excidiſſe hæc, Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου · nam res incidit in Imperium Juſtiniani Magni ·

Me puer Ebræus ·) Oraculum hoc mendoſe, ut
84 omnia alia oracula, ſcriptum eſt · primum verſum ſic legerem, Ἑβραῖος κέλευσέ με παῖς μαχαίρωσιν ἀνάσσων· ſed cætera male habent · Videre potes etiam Svidam in Λύκος, ubi pro ἀυδὸν, lege ἀίδω: ut videatur legi poſſe utrumque · Τόνδ' ἀίδω φράσαντα, τῷ δίδου ἀν-
85 δρὶ ἰκέσθαι · Tertius mancus eſt ·

Ebræorum ſeptimo ·) ἑβδόμῳ μὲν, καὶ Ἑβραίων δωδεκάτῳ · Ultimum vocabulum eſt mendoſum, neque video quomodo reſtituam · Ebræis September eſt omnino ſeptimus menſis, non minima ſaltem ſui parte · Tilet & Ethan vocant eum: ſed conjicere fuiſſe ſcripcum δὲ ὀδὸν, aut ὀδὸν, eſt durum ·

Subjuſſa ·) ἀπογραφὴ: ad verbum, frumenti colo-
186 re, quod vocabulum qualem colorem denotet, cum frumenti non ſit ſemper idem, non ſatis video · ſi quis doceat, diſcam ·

Ante Chriſti adventum ·) πρὸ χρόνου τῆς Χριστοῦ παρουσίας · numerus annorum videtur excidiſſe · qui minor quam CCL. eſſe nullo modo potuit, ut rationes Chronologicæ demonſtrant ·

Poſt biennium Herodes ·) Quid ſi legas, *Duabus ab ejus diſceſſu diebus Herodes* · &c. cum in margine ita adſcriptum, δευτέρᾳ δύο ἡμέραις ἀφ' οὗ ἀπῆλθον ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Χριστοῦ γέγονε τοῦτο Ἡρῴδης ὁ βασιλεύς· Biduo (inquit) poſt Chriſti in Ægyptum fugam, intantes Herodes trucidavit · alioqui bimulos fuiſſe occiſos, notum eſt · ſed hoc alterum habet aliquid peculiare ·

Tertullianus ·) Locus extat non ita procul ab ini-
87 tio Apologetici · & apud Euſeb. II. Hiſt. 2. Græce exponitur, unde videtur mutuatus Cedrenus · Cæterum inde etiam conſtat, legendum fuiſſe χρὸ τῶν πάντων ἐπιτελῶν, μαθὼν · Poſt Herodias Cleopatra nominatur, non Icio an abſque menda ·

88 *A Joanne* ·) Perſpicue falſum · Lucæ 3. mentio fit anni XV. Tiberii · trieunium Chriſtum docuiſſe, non eſt ſacris litteris ex preſſum: nam ſi eſſet, ea de re non diſputaſſent patres · Clemens Alexandrinus ἐ. στρωμ. affirmat unicum annum a Chriſto fuiſſe Evangelium prædicarum: eoque vaticinium adducit de anno gratiæ, quod ex Eſaiæ 61. cap. recitatur · De Judææ & filios Herodis diſtributione, vide Joſephum ſub exitum libri XVII. nam quæ Geographica ſunt, alibi exponemus · Sed & annorum ab Adamo ad Chriſtum ſupputatio quæ ſequitur mendoſa eſt, & ibi non congruit, ſi ἀνὸ τοῦ μϛ· ἔτους Κύρου legas · & quidem toc annos Cyrus regnum non tenuit: ergo pro μϛ· reponemus α· Poſt, pro ἐν γὰρ τούτῳ τῷ διελθόντι ἐνιαυτῷ τοῦ ἑνὸς καὶ, &c. lego, ἐν γὰρ τούτῳ τῷ ἑβδόμῳ ἐνιαυτῷ τοῦ ἑνὸς καὶ·

Nam octies undecim ·) Locus hic lubricus eſt ·
89 quomquam de re tota longe rectius alibi diſputetur · Notæ quibus Græci utuntur in numeris ſignandis, partim obſcuræ pleriſque ſunt, partim ineptorum librorum deprayatione nimis quam obnoxiæ · ηϛ· eſt viginti novem cum dimidio, XXIX. S. & Δ· neceſſe eſt, ex te ipſa ut quadrantem deſignet.

Sed prof cto 8. multiplicata in 11¼ 90. dies efficiunt, quod eſt ultra tres lunares menſes adhuc dierum 11¼ tempus: alioqui conſtat menſem lunarem 29½, annum lunarem 354, ſolarem annum 365¼ dierum fuiſſe illo tempore, ad quod hæc referuntur: ut præciſa ratio hic inita nequaquam videri poſſit · Id monendum duxi, ne quis me aliquid diſſimulare putaret · nam & cætera hujus loci non iunt omnia integra · De Thraſylo Tacitus lib. V. & Dio noſter lib. LV. κλιμακτῆρας qui ſint, aut qui Latine vocentur, aliis explanandum relinquo · Plinium ego imitatus (quem vide libro 7. cap. IL.) & hiſtoriam, exprimere conatus ſum ·

Qui magicis actis ·) τερατουργικοῖς, qui notis 90
& imagnoculis magicis, aliiſque præſtigiis miraculoſa efficeret · Apollonii res ex Philoſtrato notæ ſunt · Iuſtra de Jannis patriarchæ præſtigiis in Michaelo Theophili F. τερατουργικοῖς λόγοις· & diximus alibi de hac voce plura ·

Ægyptius latro ·) Videtur de eo loqui, cujus Act. cap. 21. fit mentio · Et ex Joſephi lib. 2. cap. 23. de excidio Hieroſol. hiſtoriam eam repetunt Euſeb. lib. 2. cap. 50. hiſt. Eccleſ. & Nicephorus Xanthopalus 5. cap. 26.

Later Theram & Therafiam ·) Vide annum decimum Leonis Iconomachi · Cæterum ſcribit Plinius libr. 2. cap. 87. inter Cycladas anno quarto Olympiadis CXXXV, Theram & Therafiam coaras · Fuit autem hoc anno ab V. C. 516. quinquennio poſt finitum bellum primum Punicum · Idem Plinius ibidem ſcribit inter eaſdem poſt annos CXXX. (id eſt, anno 646. ab V. C. biennio antequam Cicero naſceretur, in fine belli Jugurthini) enatam Hieram, quæ & Auromate dicatur · Et ab ea (inquit) duobus ſtadiis poſt annos CX, in noſtro ævo M. Junio Silano, L. Balbo Coſſ. a. d. VIII. Idus Julias Thia. Ii conſules ponuntur ad annum 20 CCLXXI. ab urbe condita, Tiberii quintum. Quare Plinii locus, ſi non eſſet mendoſus, diſſentiret a communi calculo toris XV. annis. quod neque ipſius diligentiæ, neque aliorum ſcriptorum cum eo convenientiæ eſt conſentaneum · Dio Cocceius lib. LX. inſulam ait prope Theram ſuiſſe enatam Claudio IV, L. Vitellio III. Conſule, qui annus fuit ab V. C. octingenteſimus, aut (ut viſum aliis) 779. Loquitur autem haud dubie hac de re, & de Thia iſta. Plinii locus. Itaque videndum eſt, an non ſcripſerit Plinius *poſt annos* CL. abi nunc CXXX. leguntur · nam hoc quidem novum non eſt, CL. pro CLIII. poni, non exacte aut præciſe numeris annotatis · Porro Theram & Therafiam (neque hic loquor de ea quæ una ex Acollis fuit, Plinius 3. cap. 9.) inſulas eſſe duas, non unam ex Plinii lib. 4. cap. 12. facile intelliges, ubi Therafiam a Thera avulſam, interque eas primum Automaten, poſtea etiam Thiam enatas ſcribit · Claudiopolim Cappadociæ idem refert 5. 14. Xiphilinus ex Dionis Adriano nominat Cithynidem Bithyniæ urbem, quæ alias Claudiopolis dicatur · Et de tumultu Judæorum ſub Claudio, vide Joſephum lib. 20. cap. 4. autiquit. Euſeb. lib. 2. cap. 19. hiſt. Eccleſ. Apud Joſephum quidem tantum δύο μυριάδες leguntur periiſſe, XX. milia · Sed Euſebius habet, ut noſter ·

Atrocet per orbem ·) In margine, ἀπολογίζεται περὶ ἑνὸς τοῦ τῶν εὐαγγελίων· φέρεται γὰρ ἐν τοῖς τῶν ἑβδόμων τοῦτο· id eſt, Ejus temporis calamitatem ipſe quoque ratiocinor · Natura enim eo parata ita eſt, ut ſervi dominis ſint infeoſi · Nerva hoc edictum abolevit ·

A Joanade ·) Vide Jerem. 35. De Eſſæis lege 91
Joſephum lib. 18. Antiquit. cap. 2. & multo plura lib. 2. belli Judaici, cap. 12. unde noſter compilata tranſtulit · Ἰωνάδαι μυρίοις repoſui, cum librarius Cedreni ſcripſiſſet ·

Ad vetalum incontinentia ·) Locus eſt mutilus, 92
quem ad verbum expreſſi · neque enim vacabat Baſilium evolvere hujus rei cauſa: quod faciet qui hac diſputatione delectatur, & otium habet · Sed & Platonica mutila ſunt, atque adeo in margine adſcripcum eſt, ἀναφὲ ταῦτα πάντα χεῖδον

104 *Interfectus eſt*.) Qui a Maximino ad Philippum uſque fuerunt imperio Romano potiri, admodum obſcure & confuſe hic recenſentur. Cum autem in manibus ſint Herodianus, Capitolinus, Zonaras, alii, malo lectorem ad eos remittere, quam huc tranſcribere iſta: Pro Pupliano ex hiſtoria reſtitui Pupienum. Sed quid ſibi iſte Junior velit, non conjicio. Protectorum quidem, ut dignitatis, mentio apud Ammianum eſt ereberrima. Inter protectores domeſticos ſe quoque ſub Conſtantio fuiſſe indicat lib. 15. & ex ejuſdem lib. 30. apparet, fuiſſe gradum ad tribuniciam dignitatem proximum: apud noſtrum πρωτέκτορας dicuntur. Is Jovianum quoque ſub Conſtantio fuiſſe protectorem ait. Apud Marcellinum eumdem ſcholarum quoque palatiuorum mentio non rara. Satiſque liquere puto, Scholarum nomen legionibus, quæ perpetuo ſtipendio alebantur, tribuum fuiſſe: quarum præfectus Domeſtici appellarione ideuridem deinde afficitur, nonnumquam etiam ἡγεμὼν τῆς χωρὶς dicitur. Sed de Juniore non liquet mihi. Marcum autem, qui poſt Gordianum lectus fuit, tricinium imperaſſe falſiſſimum eſt: cum vel ex Zonara conſtet, eum nondum occepto imperio extinctum fuiſſe. Et Severus Hoſtilianus ſufficitur, cujus imperium eadem fuit conditione. Ita Cedreni librario Juſtilianus, a Zonaræ recte Hoſtilianus, ἑπτιανὸς dicitur. Certe pro ἑπτὰ, ἡμέρας, pro annis dies legendum puto. Quod ſupra eſt,

Protectores

Scholæ.

Domeſticus

Is fuit pater ſanctæ martyris Eugeniæ.) Quale ſit, ex Philippo Zonaræ diſces.

Ortus fuit Boſtris.) Βόστρον eſt etiam apud Zonaram: & Arabem hunc fuiſſe, ac Boſtra Arabiæ urbem, reliqui tradunt. & quidem Ammianus Marcellinus, ſcriptor diligentiſſimus, Boſtram Armeoiæ ingentem atque munitam urbem eommemorat, lib. 14.

Is ob corporis.) Ambiguum, de Sapore ne an de Philippo intelligi debeat. Zonaras de Sapore exponit. Valerianus autem hue non pertinet. Sed vel Zonaram hic Lectorem explicabit.

Miſiſcus Gregorius.) Neocæſarienſis epiſcopus. 105 Vide Nicephorum 6. 17. Quæ de Manete ſequuntur, fuor etiam in Svidæ collectaneis: quæ ſecuti ſumus, ubi rectius noſtro codice habere judicabamus.

Perturbi ad convivium.) Locus eſt mutilus. Paulo ante, certæ perniciei obnoxia verti, quæ noſter μετὰ κλαυσιγέλωτος dicit. 106

Herefin quatuordecim annorum.) nempe ut paſcha Judaico inſtituto ac die celebraretur.

Adauctum magiſtrum.) Αὔξητον, lego Αὐξήτιον, quæ eſt Euſebii 8. 11. littera v. vitio librarii extrita, & Latina, ideoque Italo noo male conveniens: quales ſunt Honorari, Conſeotii, Innocentii, alioram. Quod autem de ejus uxore & filiabus refert, id Euſebius capite ſequenti nequaquam his ttibuit, ſed aliis apud Autiocheam hoc modo ſtupro elapſis. Porro quid digoitatis ſit Magiſter, ex Euſebii de Audacto narrarione, & ex aliis colligere licet. Poſt in deſcriptione formæ Conſtantini Magni eſt, cum fuiſſe dictum τραχηλάν, quod Cervicoſum tranſtuli. Apud Aureol. Victorem eſt, Traculam fuiſſe cognominatum, ſed aliam ob cauſam. Hodie quoque magiſtri vel aulæ, vel equitum in aulis ſunt. & prædivites fuiſſe eos magiſtros, hiſtoria Xyluntæ in Leone Iconomacho doeet. Quod ad quæſtionem attinet, Auguſt. 1. 26. de Civit. Dei ait, ſe nihil audere de iis temere prouunciare, quæ harum ſimiles exitus babuerunt. Sed Iſta aliorum ſunt. 107 Magiſter.

Cordubæ epiſcopi.) Καρβάβης. ſcribere, Καρβαίβης. Loquitur de Oſio Cordubæ epiſcopo, vito magnæ iſto rempore auctoritatis, ut ex Euſebio & reliquis ſcriptoribus Eccleſiaſticis notum eſt. Vide hac de re Socratem lib. 1. cap. 7. & 9. Sozom. lib. 1. capite 16. Theodoritum lib. 1. 108

Annum atque octo menſes.) Sane ex hiſtoria 109 bujus belli liquet, fuiſſe diuturnum. quot autem conſectum meoſibus fuerit, non ſatis apparet. in Græco undecim & octo menſibus duraſſe dicitur, numero ſatis inſolenti. niſi forte primum undecim menſibus belligeratum, & poſt rupto fœdere rebellio facta, & octo menſibus oppreſſa ſit. Licinnium duobus n n ſcripſi, Græcum ſecutus codicem. alii unico n Licioium habent. Sed eam ipſam ſyllabam er, Horatius & longam & brevem in Odis uxtulit. *Sed ἐξίστησι ἀναστατώσαι*, nimirum τῷ κεφαλῷ: ſi quidem verbum recte habet. nam occiſum fuiſſe ſimplieiter traduot reliqui. κυριακὰς verti templa, ſuppiero nomine οἴκους. noſtrum *kirchen* inde eſſe deductum multo eſt probabilius, quã ab Eccleſia.

Indictione tertia.) ϛ΄. Hoc ſigno notari 110 indictionem, deprehendi ex Juſtiniani anno undecimo, (ἐνιαύσιον.) ubi agitur de magni templi inſtauratione, & Zonaras perſpicue Indictionem pro hoc ſigno habet. quod & aliis locis obſervabit attentus lector. Vide tamen Annotat. 120. Mox & cæt. Porro autem ad verbum omnia reddidi, oe quis temeritatis me accuſaret. Apud Zonaram eſt, annos 636. duraturam Conſtantinopolim, prædixiſſe Valentem, idque ex themate ſeu poſitu ſiderum in natali urbis eum judicaſſe. Hinc verba noſtri potes iutelligere. Quod de morte Criſpi dicitur, menda non videtur vacare. Coeſtar ex hiſtoricis, cum falſo a noverca Fauſta delatum crimine, quaſi pudicitiam ejus tentaſſet, capite damnatum fuiſſe. Et quid ſibi velit τοῦδέκα δὲ ἐνιαυσίας, non ſatis liquet. Vide Nicephor. 8. 29. Et quod obſcure ac conciſe noſter de Armeniis & Teridate refert, intelliges ex eodem cap. 35. De Perſis idem prolixe cap. ſequenti, ubi Uſthazanes dicitur, qui noſtro Οὐδαξάδ.

Ad fratrem Conſtantium.) Falſum hoc eſt, 110 & contra hiſtoriæ fidem. Conſtanti enim abſenti bellum inferens, apud Aquilejam ab ejus exercitu cæſus periit Conſtantious. & ſic paulo poſt recte legitur.

Pravæ de religione opiniones.) Κακοδοξία. Favit enim Arianæ impietati, & recte in margine additur, οἷμαι ὅτι τῶν πάντων ἐχάτων. Deplorat eum hoc uno vitio laboraſſe, quod omoium ſit ſummum.

In loco qui Macellum.) Scriptura perverſa. Ammianus non longe ab initio libri decimi quinti, Marcelli fundum vocat. legerem ergo Μαρκέλλου. apud Sozomenum, μαρκέλλῳ legitur, 5. a. ſed in eo ſcriptore nomina propria variari, non eſt novum.

Apud inſulam Thalamonem.) Apud Sozomenum legitur φαλάσσιον νῆσον, libro 4. capite 7. apud hunc & reliqua fuſius enarrantur. Marcellinus Gallum interfectum apud Polam Hiſtoriæ ait, prope finem libri XIV. 111

Quidquid in macello.) In margine, οἱ δὲ τὸ ἐχόμενον τῷ Ἀποστολικῷ ῥητῷ, τί ἁμάρτοι ἂν ὁ τοῦτο σφάξας Κύβρι; λέγει γὰρ παραπλησίως ὁ μέγας Παῦλος· εἰ δέ τις ἐμὲ κύριε, ὅτι τοῦτο οὐ δικαίως ἐποίησα, μὴ δόντος αὐτῷ. Id eſt: Quid vero, Cedrene ſapieotiſſime, diceres ad verba Pauli ſtarim ſequentia? Si quis dixerit vobis, Hoc eſt, idolis immolatum, nolite tangere? Magna profecto quæſtio, & multum habeus difficultatis. Vide Auguſt. Poplicolæ epiſtola ELIIII. 112 Edit. Pariſ. pag. 13.

Statim trulla.) Ne vel me impediram, vel alios, 113 bæc ad verbum reddidi. eſt enim oppido difficile bybridas voces, quas a Latinis Græci male aſſecuti & vitiantes ſuas fecerunt, recte exprimere. Ex Evagrii 4. 31. apparet, trullam eſſe δῶλον, ideſt rotundum faſtigium. Arbor Petſica de cujus miraculo inde refert, in margine ῥοδακινία appellatur. quod obiter annotandum videbatur. Trulla.

Elogia Inſcriptum.) Locus mutilus. Tarſi enim 114 hoc epitaphium ei factum eſt. quod vel Cydni mentio docere poſſit, ſi Zonaræ non moveremur auctoritate.

Itaque multi dicebant.) In margine, τοιοῦτον τι περιέχουσι Ἰουλιανὸς καὶ ἄλλοι ἅμα χρόνοι ἐγνωσμένοι, καὶ ἐν τοῖς ἔπεσι ἐκείνοις ἀγαθοὶ φρονεῖν μόνον ἐχρὴ τὸ ἀναμάρτητον. id. est: Tulẽ te noſtra ætas vidit auguſtiſſime Iſauci, quan- 115

quam reliquis quoque dotibus nemo tibi eſt confe-
rendus. Loquitur nimirum de Iſacio Comneno,
qui æqualis fuit Heorici quarti, annis abhinc circi-
ter quingentis. Quod annotavi, ut cum ſatis conſtet
verba hæc non ipſius eſſe Cedreni, ſed librarii, ap-
pareat codicem exemplari ipſo non multis annis
fuiſſe recentiorem.

Natoliam uſque.) Ita vocatur Aſiæ pars, quæ
Propontide & Helleſponto ab Europa dirimitur,
in qua eſt etiam Bithynia. Cæterum, cum his præ-
ter hiſtorias Marcellini & aliorum gentilium con-
terenda ſunt, quæ libro ſexto habet Eccleſiaſticæ
hiſtoriæ Sozomenus. apud eum proditores Procopii
Agelon & Gomarius, a magno, leguntur: 6. 8. Vide
& Nicephori librum undecimum, & Socratem lib.
4. Oraculum de Chalcedone ex Zonara emendavi.
quod etiam apud Socratem extat. 4. 30. Nymphæum
quid ſit, diſputat Cuſpinianus in Valente: citatque
locum Zonaræ, qui idem eſt apud Cedrenum, &
meo judicio diverſum ſentientes refellat.

Uſque ad Dacibyza.) Sozomenus, 6. 14. legatos
Nicomediam ad Valentem veniſſe ſcribit: navem 116
eorum inceuſam fuiſſe, cum medium Aſtacii ſi-
nus navigarent, & uſque ad Dacidam maritimæ
Bithyoiæ pagum perduraſſe. apud Suidam quo-
que in *Οὐάλης μέχρι δακιβίζων*. apud Nicephorum
legitur, ſica, ut apud Sozomenum. Paulo poſt,

Quæ interceſſerat magno Baſilio.) In Græco lo-
cus eſt depravatus, & Juliani nomeo alienißimum
a ſententia inculcatum. Ego hiſtoriam ſecutus
ſum, quam habet Sozom. 6. 15. & Nicephorus
11. 18.

Concilium in Illyrico.) Syrmii.

Domitæ Valentis uxor.) Zonaræ Domnina. 117
noſter *Δομνῖνα*, & alii Dominicam rectius appel-
lant. Quod autem dicitur fuiſſe Valeos
δημοβίᾳ, non ſane ſcio quid intelligendum det. *δημο-
βίᾳ* beſſem ſignificat. & ſi *ἡλικίᾳ* ætatem vertas (quod
alienum loco videtur) cur 50. annorum ætas *δήμοβρον*
vocetur, non ſatis apparet, niſi fortaſſis 75. anni ju-
ſtum hominis ſunt ævum. Et *αἱρετικὴ* initio Gratiani
vox prorſus ſuperyacanea, veritatique adverſa eſt.
Et quod de Theodoſio dicitur, falſum alii hiſtorici
oſtendunt. ac qui eum curavit interfici, is ab aliis,
non ut a noſtro Maximianus, ſed Maximus nomi-
natur. & ſic etiam noſter habet, anno Theodoſii
ſeptimo.

Urbem quibuſdam rebus contarbaſſent.) *Δι' αἰτίαν* 118
τινὰς, eſt apud Zonaram. Noſter habet *διά μετά-
τινα*, quod quid ſibi velit, non aſſequor. Hiſtoria
hæc eſt præter cæteros apud Theodoritum lib. 5.
cap. 17. Hiſt. Eccleſ. apud Sozomenum 7. 24. Ni-
cephorum 12. 40. ſed *μετάνοια* nullibi quadrant. niſi
certamen circenſe mutaton dixerit, a metis quibus
id includeretur ut ſupra Annot. 99.

Morbis male tractati.) *Κακῶς διακείνων*. potes etiam 119
vertere leproſos. Nam *λαιβὸν* aliquoties pro lepra *λαιβὸν*
κατ' ἐξοχὴν dicunt hi ſcriptores. Exemplum habes
de lepra Conſtantini Magni.

De nummis Victoriatis Theodoſii divinavi. qui 120
aliquid rectius proferet, a me laudabitur. & de or-
namentis Urbis nolui curioſius omnia perſequi, aliis
intentus, quam hiſce parergis.

Hoſpitalis illa.) Videtur loqui de Placilla Au-
guſta, Theodoſii uxore.

Unde habebat nomen.) *Ἔνθα ἐχρημάτιζεν κλίνων*. for-
taſſis rectius, Ubi convivia celebrabat. Poſt,

Et vultures.) Magis videntur quadrare *γρῆπες*,
gryphes, quam *γύπες*.

Ibi porta eſt.) *πύλη*. malim *τύλη*, ſtatua.

Conſtantinus poſuit magnam crucem.) *οὗτος ἔστ ὁ*
τοῦ ἀρτεμιδίου, adſcripſit librarius margini: oſten-
dens ſe nam Crucem putare innui, quæ poſita eſt
quo loco panes venduntur.

Rurſum alii adoleſcentes.) Senarii ſunt in Græ-
co, ſed quales omnino poſtrema ætas protulit, &
paulo poſt alii ſequuntur de Sole & Luna. &
librarius annotavit, *τέτα τοῦ ἀνάγνω ἀνδρὸς ἀκριβῶς*
κακά. vulgo ſua ætate aiebat, quaſi ventorum
viam dicas, vocari.

Socero Cari.) Imo Numerianoi, qui hujus fra- 121
ter, Cari filius fuit, gener Apri. omnes hiſtori-
ci. Sed & quæ ſequuntur ita obſcura ſunt, ut ſi rem
non acu tetigerim, ſaltem veniam videar meri-
tus.

Pauca quædam de ea.) In margine, *ὅτι τοιάδε* 122
λόγου ἐπιτίθεν βασιλεῖ, ἀφ' οὗ ἐχρήσατο. Profecto lo-
cutus eſt coram regibus, & non erubuit. Alludit
ad Pſal. 118. Sed quod de Indictionis ſequitur ety-
mo, eſt ridiculum.

Præſumptionē.) *φαντασίᾳ*, id eſt opinione, non 123
ratione certa & explorata, ſed ob auctoritatem re-
ceptæ conſuetudinis valeoti. ſic uſurpavit etiam
Juſtinus Martyr ad Zeoam, & noſter ſupra. Theo-
philus autem hic fuit Alexandreæ epiſcopus. Nice-
phorus 13. 4. Sozomenus lib. 8. qui liber cum hiſce
hiſtoriis eſt legendus.

In colloquiis arrogans.) In margine, *Σφόδρα δι-* 124
καίως κείμενον, ἀ τῶμ κακῶν. Senarius eſt, indicans,
præſtare ut ſuccenſeat tibi probus, quam ut malus
te honoret. Item: *αἰκλοσυνὴ γὰρ δὴ τὰ πολλὰ, ὅτι*
καὶ εἶμι σοφὸς παλαιὸν ἀλήθειαν. Veritatem enim co-
lebat, juxta illud: Os ſapientis loquetur veritatem.

In querca.) Chalcedonis erat ſuburbium. So- 125
zom. lib. 8. cap. 17. Ex eodem & Niceph. 13. cap. 16.
Prænetum ſcripſi, cum codex habet *Πρανέτου*.
fuit Bithyniæ emporium. Sed & ſub finem Leonis
Icoomachi rurſus Prætoetum ſcriptum eſt in no-
ſtro. Hebdomum autem, cujus meotio haud mul-
to poſt infertur, fuiſſe ſuburbium Conſtantinopolis,
ex Cedreni ipſius multis locis obſervatum eſt, ne
alios ſcriptores allegem. itaque ut proprium retinui,
non converti. & Comana Armeniæ urbs eſt, Sozo-
meno fine libri octavi, ac Nicephoro 13. 37. quod
annotandum duxi, ut Zonaræ loco mutilato ſuccur-
rerem. Socrates ad Euxinum pontum collocat. 6. 21.
Aliquanto poſt,

Adverſas mihi cognominem.) Iſidori verba hæc 126
non intelligo.

Succedit Arſacius. *μεθ' ὃν οὗτος* eſt in margine, qua- 127
lis quali. Et quidem Sozomenus minime malum
fuiſſe refert, niſi quod alienæ peccata eum inſaniem
fecerunt. Vide 8. 23. Sed hoc ipſum quod hic in
margine eſt, Simeonis cujuſdam eſt, ut legere potes *Edit. Pariſ.*
apud Nicephorum 13. 28. *pag. 14.*

Galbes.) Cur hunc ſceleratis annumeraret, non 128
video quam juſtum habuerit cauſam. *γάλλας* eſt in co-
dice. & vicinius non habebam, quam *Γαλβᾶν*.

In Comædia.) Apud Ariſtophanem de Pericle. 129
Quod ſequitur in Eudociæ hiſtoria de Paulino Ma-
giſtro, obſervatum eſt ex Zonara, Ammiano, aliiſ-
que ſcriptoribus, Magiſterium aulicæ poteſtatis ac
dignitatis primariæ nomeo eſſe. Quod ad pomum
uttinet ab Eudocia Paulino dono datum, apud Ni- Magiſter.
cephorum lib 14. cap. 23. legitur non pomum, ſed
ovis. & ſane *μῆλον* utrumque ſignificat. Narratio ta-
men Cedrenians maxime omnibus ſuis circumſtan-
tiis magis de malo, quam de ove videtur eſſe. Quod
apud Nicephorum legitur Eudociam murito re-
ſpondiſſe, domi ſuæ munus ipſius ſuaviter paſci, ſi
ita eſt in Græco, omnino de ove accipiendum vide-
tur. Quomodo Græcu ibi habeant, neſcio. Certe
Zonaræ itidem ut noſter habet, reſpondiſſe Eudo-
ciam, ſe τὸ *μῆλον* comediſſe. quod de ove reſponſum
quis credat? & apud Nicephorum poſt cap. 49. hoc
ipſum *μῆλον ἐρῶν* appellatur, ut eſt in margine an-
notatum. & ab Eride fuiſſe pomum in nuptiis Pe-
lei propoſitum, notum eſt. atque ab ove ad pomum
ambiguitatis occaſione luſiſſe auctorem, non valde
videtur probabile. De eo moneodum lectorem du-
xi, ne me nullo conſilio u Nicephoro Latino diver-
ſum ſcripſiſſe putet.

Sao Syncello.) Is fuit, niſi fallor, Anaſtaſius 130
presbyter, cujus mox mentio fit. quid ſit Syocel-
lus, prima annotatione docui. Hæc autem hiſtoria
in codice ſatis eſt confuſe & conciſe. utiliter leges
juxta Socratem lib. 7. cap. 32. & deinceps. ac Eva-
grii lib. 1.

Augaſtæ Scholaſticus.) Rhetor, Nicephoro 14.
32.

Digitized by Google

Proclus ad exponendum excitatus.) φορτικὸς τὰ ἐξηγήσασθαι. Proclus Cyzici fuit epiſcopus, & Byzantii honoris (puto) cauſa orationem ſacram ad populum habuit, præſide Neſtorio, vide Nicephor. Idem de Euſebio Dorylai epiſcopo, 14. 47. Et Evagrius 1. 9.

131 *Sacram epiſtolam.*) Sic aliquoties vocantur edicta Imperatorum de rebus Eccleſiaſticis. σάκρον, διμανδὴ ις, &c. lego. In Eccleſiaſticis hiſtoriis divales ſacras nominari eas obſervavi. Oaſis in Arabia eſt. Zonaras.

132 *In Anaplo.*) ἀνάπλῳ, interpres Nicephori Tranſirum vertit. 15. 22. apparet fuiſſe ſuburbium Conſtantinopoleos.

Summque bajulum.) Equidem ſic eſt ad verbum in Græco & forteſſis ita notarus is, cujus operæ omnia Imperator committeret, *der das* ſac rorum *vvere*. Papa autem hic clericum ſignificat, *ein Pfaffen*: quomodo Auguſtinus & alii in epiſtolis periæpe utuntur. Zonares diſerte ſcribit, clericum factum fuiſſe Euphemium apud Chalcedonem colleqii. Quæ ſequuntur narrationes, male ſunt affectæ in Græco.

133 *Hypogothos.*) Forte Viſigothos.

Aburis.) Inde Avares ut Serbi pro Servis, & alia.

Vaſorum cuſtos.) σκευοφύλαξ. Nicephori interpres habet cuſtodem ſacrorum donariorum. 14. 47.

134 *Cyrilli inimici.*) τὸν τοῦ συγγενοῦς Κυρίλλου. Lego p. 178. 2. δυσμενῆ. & legitur in hanc ſententiam Nicephorus.

Zumnas.) In eclogis Theodori Anagnoſtæ, principio ſtatim, Taumas dicitur interfectus a Pulcheria.

Poſt eum avitar.) ἄδιξεν. ſed ſecutus ſum emendatiores ſcriptores. Eudoxiæ quoque nomen hic 135 pro Eudocia ſitum eſt, quæ confuſio eſt alibi quoque obvia. & quod mox dicitur Anatholius ſucceſſiſſe Attico, aperte eſt mendoſum: Nam Chryſoſtomo Arſacius, deinceps Attieus, Siſinnius, Neſtorius, Maximianus, Proculus, Flavianus Anatolius ſucceſſerunt. Poſt mentio fit Timothei Æluri, in margine eſt, ἱδιόλεκτος τῶν ὑποκειμένων τοῦ ἱεροῦ φραγκιπάνου. hoc ait, cognomentum a ſceleroſiſſimo illo fuiſſe factit repræſentarum, ſignificat autem æiurus catum, ut vulgo vocamus: & artes ejus animalis notæ ſunt, atque ingenium. De incendio Conſtantinopolitano confer Evagrii 2. 13. In Eclogis Theodori legitur Θωμᾶ ἐπὶ Λαμπετίου.

136 *Tropariorum.*) id eſt, ſacrorum Hymnorum ſive carminum. ſic infra 137.

137 *Auri 650000.*) ὑπὲρ ἑκατοντάδων χιλιάδων ρξε. Duplicarem ρ ρ poſitum eſt pro nota centenarii. ſultque vertendum auri centenarios LXV. & argenti centenarios LXX. Id cum ipſa re deprehendi, tum ex repetitione hujus notæ infra in Michaelo Paphlagone, de avaritia Theophanis metropolitæ Theſſalonicæi; ubi idem cum libra fuiſſe apparet. neque eſt ignotum, libram etiam minam fuiſſe. Repetitur poſtea Zoæ poſt Calaphatis mortem imperio, ubi memorantur centenaria ΔΙΙΣ-ἑκατοντάδα χρυσίου differte. Apud Procopium eſt, Leonem io hoc bellum millia trecenta erogaſſe, lib. 3. de bello Vandalico. apud Nicephorum 15. 27. mille & duceoa centenaria auri pondera. Hæc quam inter ſe & cum Cedreno conſentiant, ignoro. Quod ſi horum ſcriptorum alterutrum Græce liciuiſſet audire, fieri poterat ut faciliasdivioarem.

Sed & quod de Aſparis filio ſequitur, male congruit cum aliorum hiſtoricorum narratione, & Zonara Nicephoroque in primis. viderurque prorſus eſſe aliquid ex mutilatis verſibus conſurum. Euthymius monachus fuit, de quo hic loqui Cedrenum conſtat ex Nicephoro 14. 32. Et quod Auguſtulum ſcripſi pro Auguſtalio, auctores correctiores ſeeurus ſeci: ur & pro Berenica, Verinam. Quod Zeno dicitur Imperium per annos 27. tenuiſſe, verum non eſt. Sed pro ζ ſcribendum ιζ'. 17. non 27. teſtes hiſtorici, & nominatim Evagrius, 3. 29.

138 *Cum typis.*) id eſt, edicto univerſali, quod mirum ad omnes pertineret. τύπος χαλκοῦς Theodorus anagnoſta in hac ipſa hiſtoria vocat: ſæpe admodum hoc vocabulo utitur Cedrenus, & τυπικὸν pro edicere uſurpar aliquoties. Nicephorus, ut in margine verſionis annotarum deprehendi, ἐγκυκλίοις συλλαμβάνει. quarum & exemplum refert capite tertio libri decimiquinti. Poſtea generale edictum appellavi. Vocat & Evagrius circulares epiſtolas. ἐγκυκλίου ἐπιστολὴ cujus librum rectium conſule.

Cæterum Euthymius.) Euphemius legendum, ex Nicephoro, Zonara, Theodoro, Svida, Evagrio. rametſi ioſra in Anaſtaſio rurſum ita legatur. Cærerum Silentiarium faiſſe non magnæ digaitaris officium, ioirio Anaſtaſii monet Zonaras. Cuſpinianus quæris miniſtrum vertit, & eſſe putat quem Jariſconſulti Viram clariſſimum ſacri palatii nuncupent. & ſic apud Procopium lib. 2. belli Perſici legitur, Adolium Armenium fuiſſe Imperatoris in palario ad ea quæ ſunt quietis miniſtrum, quod munus Romani Silentiarium vocent. Sed quid Græca habeant, ſcire expediret. Alii, meo judicio, non inepte Scribam aulicum, hoc eſt, eum fuiſſe putaor, qui nunc Secretarius dicitur. rectius Σιλεντιάριον ſcribi puto, quam Σιλεντιάριος. Certe in Leone Iconomacho Σιλεντίου πομπὴ, decrerum ſcribere ſignificat, ubi Leonis cum Germano acta referuntur. 139

Qui vocantur Nephthalitæ.) Quæ antecedunt, 140 mutila judicans aſteriſco notavi. Hi autem Hunni Perſarum vicini, a Procopio lib. primo belli Perſici Euthalitæ vocantur, ut quidem in Volaterraoi legitur verſione. Nam etiam apud Nicephorum ſunt Nepbthalitæ, 26. 36. & apud Svidam ex Joſepho genr ad Orienrem habitans commemoratur. *Edit Paris. pag.* 15.

Canis obolos ſex.) ὀβολοὺς, ſolles. Hujus monetæ memineruot etiam alii auctores, & lege finem Cononis Iconomachi apud noſtrum. Quin & Svidas docet, ſollem eſſe obolum. Idem reſtatur, Timotheum Gazeum grammaticum iſtius tributi cauſa 141 Follis. in Anaſtaſium edidiſſe tragœdiam, in Τιμοθεῳ.

Tyrannos opera Joannis Scythæ.) Scythæ legitur apud Evagrium, 3. 35. & in Eclogis libri ſecundi Theodori anagnoſtæ. Loquitur autem de Longino Zenonis ſretre, ejuſque ſocio Theodoro, qui Iſauris concitatis rebellabant: quamquam Zonaras Longinum hunc a Zenonis ſretre diverſum faciat. Aretham puto ducem Perſicum dici, qui Nicephoro eſt Zarerhos, 26. 35. Amida urbs eſt Meſopotamiæ. de bello hoc Perſico Procop lib. 1. copioſe. Perculſorem Macedonii non Aſcholium, ſed Eucholium lego in Eclogis Theodori, Εὐχόλιον. & pro ἱππουλαίου ibidem rectius ἱππουβάτου. De Anaſtaſiopoli, a Niſibi ſtadiis 120. diſtira, Procopius loco citato. Quid ἀμφία ſint, Svidas videtur docere, cum ταμεῖον interpretatur: & Græce in Pandectis pro horreo ponitur. alioquin putaſſem οἰκία ſcribendum, Odea.

142 *Barbarum.*) apud Nicephorum legitur Barbam, 26. 35. Euchaita urbs eſt ad Ponrum, ut ex ſequentibus patet. p. 284. b.

Manſiones ad verbum dixi, quæ vulgo monaſteria aut clauſtra dicuntur, unde monachi ἐγκλειστοι. Alicubi in margine μανὶ eſt, quod io texru σπὶ, templum. de Studio & ejus æde, vide & Svidam.

143 *Ustis gladiis concidiſſet.*) ἐγκυκλοφόρητον apud Nicephorum eſt, eos cxectis linguis adhuc locutos, 16. 36.

144 *De interitus exporte.*) Vide Nicepb. 18. 45.

Idem videndus de Homeritis, 8. 35. & 17. 32. & 145 hiſtoriam Arethæ atque Elesbaanis fuſius habet deſcriptam, 27. 6. Sed populi agitatores verti, qui ſunt δῆμοι. puto loqui eum de factione Veneta. De Homeritis etiam Procopius lib. 1. belli Perſici: noſter ioſra, ubi de Mahometo.

146 *Scirtus annis ſaltabit.*) Apud Nicephorum 17. 27. 3. in margine hexameter Græcus eſt adſcriptus:

Σκίρτος σκιρτήσει τὸ πανὸν σκίρτημα τελέσας.

Ego pro τὸ ſcriberem τὸ. niſi forte de multis verſibus hic unus eſt, quo copulæ ſit locus:

Affliget miſeros Scirti ſaltatio cives.

547 ὑπαπαντῆ *Hypapantæ*.) quod nimirum quaſi in occurſum prodiret Chriſto in templo dedicando. eſt enim ſolemnitas, quam oſtitate Purificationis dicimus. quod primo ex Martini Poloni Chronicis didici, qui tamen peſtis cauſa inſtituram dicit ſub Juſtiniano magno: quod idem eſt apud Nicephorum 17. 28. & conſentit, quod Sigebertus perhibuit id fuiſſe anno a Chriſti natalibus 542. quo ſane tempore Juſtinus deceſſerat, vel ipſo Cedreno teſte. meminit Paulus Diaconus lib. 16. rer. Rom. Manſionem Auguſtæ, credo intelligi monaſterium a Pulcheria condirum.

Euphræmius Amidenus.) 6 Ἀμιδ. Lego Ἀμιδηνός. Fuiſſe Orientis præfectum (quod hic ἔπαρχον dicitur, comes) ſatis liquet ex Evagrio 4. 6. & Nicephoro 17. 3.

ὑπάτευσε *Munus conſulare*.) ὑπατείαν. Epulum putavi, aut miſſilia dona in populum de more conjecta, vel ludos. Vide infra Annot. 150. & 161.

Templo Sergii & Bacchi.) Locus mutilus: ut mirum non ſit, ſi non optime divinaverim. tamen Procop. Orat. 1. de ſtructuris Juſtiniani, videtur non repugnare a noſtra verſione.

548 *Herulorum*.) Hos emendatius Herulos vocari ſcias, quam Eluros. & apud Evagrium ἡρούλων, ciratо etiam ad partem Procopio, vocantor, 4. 20. quod itidem eſt apud Nicephorum 17. 13. Itaque aulus tum ſcriptionem pravam Zonaræ, etiam inſciſſam, elidere: tametſi varie corrupta iciam gentium nomina. Sed hinc emendatio nulla ſperanda, at puto.

549 *Arianorum exocionitarum*.) ἐξωκιονίτῶν. quod non aſſequor. conjicio eum Arianis fortaſſis templa extra urbem, & quaſi privatos conventus permiſiſſe. Sane infra in Nicephoro Genetali mentio fit cujuſdam improbi eremitæ Nicolai, qui in Exocionio degens, impietatem Imperatoris juverit. ἐξωκιόνιον, columnam quæ extra ſit, aut columellam, ad verbum nimat. Vide Annmat. 245.

Conſulatum geſſit in urbe.) ὑπατείαν τελέσαν ἐν τῇ πόλει. Supra annotavi, ὑπατεῖαι pro munere, quod conſul populo daret, poni, principio Juſtiniaoi ὑπατεῖαι δόλιοι (vide & Annot. 161.) Verum id hic locum quomodo habeat, aut non habeat intelliges. Zonaras de hac re ita: Βελισάριος δὲ ὁ ὑπατείαν ἤξιστο. Belisarius quoque conſulatu dignaras eſt. Apud Procopium, qui Gillimericum hoc negotium libro belli Vandalici priore deſcripſit, ita legitur, Volaterrano interprete: (Paulo poſt Belisario decretus triumphus more antiquorum. Nam conſul factus eſt, curuli ſella humeris captivorum invectus argentea, zonas aureas, aliaſque e ſpoliis Vandalorum divitias populo diſperſit, quamquam rem novam facere viſus.)

350 τὰ ἐκεῖσε

Enimvero invidia.) Non inelegantet in margine eſt adſcriptum: τότε ἐξηρχεν ἐν τῇ ἀνθρώπων ὁ ὀλοὸς φθόνος τοῖσιν ἐσὶ κακῶν τέλεος παρέσεσθαι τότε καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους γένη. Jam inde ab initio invidiam peſtiferi homioibus fuiſſe cauſam, proinde eam etiam ad finem uſque hominibus inſtar umbræ neceſſario comitaturam.

Carmen quoque.) τραγῳδῶν. Id totum annotatum eſt apud Nicephorum 17. 28.

331 *Qui vixit annum unum*.) ζήσας χρόνον ἕνα. Hunc Silveſtrum alii, qui Pontifices Romanos deſcripſerunt, Silverium nominant: qui cum ſucceſſiſſe Agapetu, ab Antonina Beliſarii uxore juſſu Theodoræ Auguſtæ, quæ eum ob Ambitum Theopaſchitam ab Agapeto dejectum oderat, falſo crimine Romæ prodendæ circumventus, pontificatu ſpoliatus, & in Pontiam relegatus eſt, cum Papa anno paulo amplius fuiſſet. Paulus Diaconus lib. 16. Marianus Scotus, Martinus Polonus. Miror Nicephorum Agapeto ſucceſſorem facere Agathonem: quem ejus interpres Bonifacium cur putet, non ſatis intelligo. Silverio ſuffectus fuit Vigilius. quod ipſum quoque ex Procopio Nicephorus refert 17. 13. & Agathoni ſucceſſiſſe Silverium ſcribit 17. 26. Scribit autem Procopius lib. 1. belli Gothici, non longe a fine, Silverium quod ad Gothos deſecturus eſſet, a Beliſario in Græciam tranſmiſſum, eique Vigilium ſubſtitutum fuiſſe. Vide & Novell. 42.

Proceſſio.) Uſus ſum trito vocabulo, quo notarur caret va eorum, qui pontifires in ſolemnitate aut publica ſupplicatione ſubſequuntar. μετὰ eſt in Græco. Vide Annot. 64. In numero annorum forte cam Zonara legendum σ' μ. pro, σ'. quadraginta, non octo anni ſupra 100 cs. μετὰ.

Euphrati vicinam regionem.) Εὐφρατησίαν. hoc eſt Commagenem. Sic Procopius hac ipſa in hiſtoria, lib. 2. belli Perſici: Poſtquam in Commagenorum regionem, quam Euphrateſiam vocant, Choſroes pervenit, &c. quod, & ipſam ſenſum fecatus, ante pro ἐλθόντων, legi ἐλθών. 552

Axamitarum.) Auxumitarum. Indorum eſt apud Nicephorum 17. 32. & Domnus Homeritarum, princeps Indorum, pro Damiano rege Ebræorum. 553

Cumque procenſus.) Credo publicum fuiſſe conventum, quo ad populum prodiret Imperator. Sic & infra in Juſtino Curopalata. *Edit. Pariſ. pag.* 16

Hieroſolymitani.) Eutychii nomen incuſcatum omiſi. Locus eſt ſuſpectus, ob vocem ὑποτυπωτικὰ δέ. Euſtochius eo tempore fuit Epiſcopus Hieroſolymorum. Vide Evagrium 4. 38. Niceph. 17. 27. 554

Dydimus cæcus.) ἀπὸ ὀμμάτων. vide Nicephorum 9. 27.

* *Noctes dies*.) ἔοικε δὲ γε μετὰ φλυαρίας. quod haud dubie mendoſum eſt, ut & pleraque quæ ſequuntur difficillima interpretatu: tum quia mendis non vacant, tum quia barbaris & ſemilatinis vocibus intermixtis perſpicuitate carent, ut & paulo ante. 555

Miniſterio Adamantii ſuppletis ſuffecit.) Ἐπὶ Ἀδαμαντίου ἐφωλκεῖτο, Neſcio quid ſit hoc, niſi ſortaſſis ſub furcam mittere. ſic infra in Pogonato: ἐφωλκίσω ἐν σανιδι. Zonaras habet, eos interfectos fuiſſe. fortaſſis de ficis ſuſpenſos crederem, niſi Ficus eſſe faburbii Conſtantinopolitani nomen ex ejus Leontio didiciſſem. Vide etiam Annot. 257. Jam Cteroria, κτηνίσεων, quid ſint, neſcio ſane. apparet fuiſſe feſtos dies, ſive invito Imperio, ſive alteri rei deſtinatos, qui magno ſumpta agerentur. reque memini aliquid de iis alibi legiſſe. Vide infra Annot. φαλλίζειν

Populi ſeditiones.) πολιτικὰς δημοκρατίας. puto eum vocare, cum populus contra magiſtratum inſurgit. Notum eſt dictum ejus, qui democratiam ſuadenti reſpondit, Domi ſuæ eum debere eam inſtituere, ſi eam formam vere probet. 556

Trullæ Magni templi.) Ἐκατονταετοῦς φιλονεικημάτων τῷ τρούλλῳ. forte, cum Juſtinianus in eo eſſet, ut trullam reficeret. Supra Annot. 113. Reliqua etiam reliqui, ne mihi & aliis nullo fructu eſſem moleſtus. πινάκια pinnacula verti. apud Svidam eſt, Πινάκιά τινα ὀνόματι, τετάρτῃ δὲ μορίᾳ Πρακτικῶν. Ex Zonara ſane liquet, cum magnum templum ab Imperatore eſſet jam abſolutum (huc reſpicit vox φιλονεικημάτων) caſum hunc eveniſſe.

Muri Anaſtaſiani.) Is ipſe mox longus murus dicitur. Fuit autem extructus ab Anaſtaſio Dicoro Imperatore. Ejus deſcriptionem qui volet, petat ex Anaſtaſio Silentiario Svidæ, & ex Nicephoro 16. 39. 557

Juſtinum Curopalatam.) Vox compoſita eſt autem dignitatis appellario, quod vel ex Zonara diſcas. Evagrius initio Tomi quinti eam interpretatur, cum Juſtino dicit fuiſſe aulæ cuſtodiam, hoc eſt palatii curam, commiſſam, quo munere fungentem Romani Curopalatam vocent. Sic & Nicephorus 17. 33. Sed & Ibetiæ Curopalates, alibi memoratur. 558

Fruticibus.) χερμαδίοις. ea vox currum & flexum notat Poeta:

—— *Hirtæ cervoris ſub cornibus aures.*

Taberuæ.) φραδικὰς. Fortaſſis ſcribendum φρυκτωριάς. Vide Annot. 250.

Viriam & Brincas.) Nomina vitioſa. & difficile conjectu, quid ſit reſtituendum. res geſtæ Narſetis contra Gothos ſunt apud Procopium lib. ultimo belli Gothici. Mox ad vocem Γερμανίαν, 559

a.

annotetum eſt in margine · ἐμοὶ δοκεῖ παλαιόταν Γαρζούνιον γράφειν Λατῖνος τὶς παλαιὸν. Mihi(inquit) videtur eſſe puerorum ſtatio · nam Latini puerum Garizunium vocant. Cæterum hæc vox Latina non eſt, ſed Francica, hodieque eſt ·

168 *Crucis formam referret* ·) σφενδὸν ἐτύπου, quod lego σταυροῦ · alioqui vertendum, Et pavimentum ejus conſtravit · quod non probo : & apud Zonaram diſerte σταυροειδὲς eſt ·

Artabanus ·) Hunc Zonaras Ardamanem nominat, Evagrius lib. 5. Adaarmanem ·

Ab Hormiſda ·) Rege Perſarum Zonaræ · nam Evagrius hunc quoque Choſroeo facit ·

Magna feria quinta ·) τῇ μεγάλῃ ε΄. Sic vocat feriam quintam, ſeu diem Jovis maſis, quæ proxime eſt ante paſchæ, celebris inſtitutione ſacroſanctæ εὐχαριστίας, *der hoch oder grunen donnerſtag*. Sic & Zonaras in poſteriore Imperio Conſtantini, Leonis F. Quam aurem Imaginem dicat, ignoro · niſi quis putet de linteo impreſſa a Chriſto, & ad Abgarum Edeſſenum miſſa ſui imagine accipiendum ·

Obſtructione pedum ·) συσχόντι τὼ πόδε, Zonaras eum ex pedibus laboraſſe ait ·

Eutyches·) Eutychius legendum ex Zonara, & Nicephoro 17. 36. & poſt paulo Cedrenus ita habet ·

161 *Stolas imbricatas* ·) στολωτὰς · Divinavi hic : & ὑφὰς, quia non intelligam, reliqui ·

Nomiſma in populum ſparſit ·) ὑπάτους · codex habet ὑπὲ · Iotelligo monetam conſularem · nam Impp. conſulatum quoque geſſiſſe, & in nummis ſuis commemoraſſe, notum eſt · Infra quoque in Phoca, ὑπάτου pro donis miſſilibus, & in populum ſparſis ponitur, cum verbo ῥίπτειν · ὑπάτους

τάλδαν · *Perſarum taldam* ·) Sic & infra · Credo fuiſſe ſignum aut vexillum præcipuum · Sicut infra in Heraclio pro turma ponitur, *alia fauce* ·

163 *In Romanſam* ·) In diuiponem Romanorum ſi p. 3ca. e. vel Ῥωμαίων Zooetæ ·

Virgula ·) βεργίῳ · apud Nic. 18. 37. legitur vimine ·

164 *Una cum bandis* ·) βάνδοις · vexillis, puto militaribus · quæ nobis *Baner* dicuntur · Svidas in Βάνδον: οὕτω καλοῦσι Ῥωμαῖοι σημεῖον τὸ στρατιωτικόν. Sic Romaoi ſignum bellicum appellaoe ·

Publica deprecatio ·) Litania nimirum; hic λιτὴ φανερὰ dicitur · & Svidæ quoque λιτὴ est παρέκλησις. Eam ergo videtur Iuanjam inſtituiſſe, quæ fierer ab uno fano ad alterum, caterva populi & pontificum procedente · Supra Annot. 151. λιτὴ legebatur, minus recte · λιτὴ notum eſt vocabulum vel ex Homero, quid denoter ·

* 165 *Simocati* ·) Σιμοκάττου apud Svidam, duplici τ. eſtque cognomentum Theophylacti ſophiſtæ · Cæterum hæc Choſroæ prædicta lucidior fere eſt apud Zonaram, & Nicephorum 18. 27.

166 *Struci morbo* ·) λοιμὸν pro lepra ſæpe noſter ſumit, ut in Conſtantino etiam annotavimus · Itaque vertere poſſis leproſos ſener & fratres · Verum ego io bis omoibus, quod eſſent obſcura, verbum verbo cauli, ut periioiobus conjectandi eſſet materia · Areobindi & Diaconiſſæ templorum meminit & Nicepb. 18. 42. Paulo poſt,

167 *Supputatis ia ſingulos duobus miliariis* ·) Hunc locum prorſus non intelligo · quod neque de nummo ſatis conſtat quid valuerit, neque de notis ϊ ϛ΄. Miliariſium 'nomiſmatis decimam partem facere, aonotavit Svidas · Sed id rem non explicat · Videre potes infra finem Leonis Iconomachi · Quæ ſequuntur de viſo io Nilo amne monſtro, deſumpta videotur ex Nicepbor. 18. 36.

Miliariſii ·

168 *Communionem ſacram* ·) ἀνεῖσθαι κοινωνίαν Non diſſimulabo me hic ſecutum eſſe nihil præter conjecturam, neque eliod tum ad eminum accidiſſe · ſi cui non ſatisfacio, excogiret eliquid commodius · Sane poſtea Theodoſius quoque Mauricii F. cum ad ſupplicium juſſu Phocæ traheretur, παιδικὰ προτεραμεταλλεύσας ἔθνη μυστήρια · V. Infra 189. Annotat. Paulo ente, cum dicitur Theodoſio filia Germani patricii matrimonio juncta, in Græco erat Μαυρικίου pro πατρικίου ſcriptum · quod ooo fuit difficile corrigere · Aliquantulum poſt,

Celocem conſcendit ·) κέλητα ἐπιβὰς · Δρόμων δρόμωνα ſicut & infra uſurpatur hoc vocabulum, navis eſt curſini, hoc eſt celerrimæ navigationi apta · Eſt enim δρόμος, curſus · Tales fuiſſe quas Latioi celoces appellant, ea Nonio Marcello, & iis quæ adducit ſcriptorum locis apparet, foſſitagante etiam primæ ſyllabæ quantitate · Vide ad hanc hiſtoriam quæ habet Nicephorus 18. 40. 169 Celoa · *Edit. Pariſ. pag.* 17.

Exorere Phoca ·) ἀνάτηλον, progredere · Sic apud Cicer. 1. de Nat. deor. Cum ſubito a læva Roſcius exoritur · 170

Calligraphus ·) Si non ſit propriam, pictorem ſignificat · Paulo aliter hiſtoriam refert Nicephor. 18. 41. & in margine noſtri adſcriptum eſt, per geoios in aere verſantes (ὑπογείων στρεμμάτων) fuiſſe ulta Alexandreæ nunciata · 171

Excubiis nocturnis ·) παννυχίδων · convivio autem etiam ſacro nocturno licebat vertere · Auguſtalium putà, ab Auguſto miſſum urbis præfectum intelligi ·

Criſpus patricius · Ptiſcus Zonaræ, Nicephoro, aliis · quamquam genorum Phocæ Criſpum Zooetar in Heraclio vocat, ut qoidem legitur · 172

In anno LX.) Locus mutilus, & divinatoris egens · 173

Uſque ad *) Librarius in margine adſcripſit, ſe in exemplari locum mancum inveniſſe · ζητητέον ἐστὶ τοῦτο, ὅτι οὐδ' ἐν τῷ ἀντιγράφῳ ἐμοῦ τὸ τέλος εὕρον ·

Bane ·) Sic eſt & apud Zoneram · & in margine noſtri codicis pro Βανίᾳ, erat annotatum Βανῷ ·

In Choſroæ racubiterrs ·) Βιγλατ· voa Latina Græco more poſita · Sic ſæpe apud Niceram · Paulo ante quod ſcripſi Lunam emerſiſſe, μῆνα erat in Græco · ſed conjecturam ea circumſtantia feci · Sicut & hic ἐν Ἰαζικῇ locus eſt mutilatus · 174 Bigla ·

Dei Evangeliis ·) Nimirum at inde ſortes eaptaret · Divinandi hoc genus ſuperſtitioſum & inipium quod & D. Auguſtinus memorat atque improbat, ſine cxix. epiſtolæ ad Januarium · Sic profani Virgilianas ſortes conſulebant, cujus rei exemplum eſt in Adriano Spartiani, & alia alibi · 175 Sortes.

Dubius miſeratione ·) In margine : Ὁ δὲ ἱερὸς βασιλεὺς Ἰωάνης, ὁ Ἀγγελὸς, ἐξ οὗ τὴν ἀρχὴν ἐπῆρε καὶ ἐκράτησε ἐβασίλευσεν, ἐξ ἀξιωμάτων ὢν ὑπηρετικῶν. At meus Imperetor Iiaacus Angelus, etiam eos quos ſibi infidiatos ipſo in facto deprehendiſſet, liberaliter tractavit, maximaſque ad dignitates evexit ·

In caſtra poſuit ·) ἐπλακώσω · Hanc eſſe hujus vocis ſignificationem, ea frequente ejus uſu apud noſtrum deprehendi, rei notitia barbarum vocabulum explicante · 176

Neſtorianæ religionis ·) Perſam Neſtoriano errori ſocium atque patrooum fuiſſe equidem non crederet, qui vel quæ ante dicta ſunt de ejus ſuperſtitione recorderur · Sed tamen infra in anno Heraclii xix. ſcribit noſter, Edeſſæ eccleſiam ſub Choſroa fuiſſe a Neſtorianis occupatam · 177

Metaxam ·) Geous eſt panni ſerici · Vide quæ annotavit Langus. in Nicephori 17. 32. Aſemum quid ſit neſcio, niſi forte ergentum non ſignatum, ſeu (ut Maro loquitur) infectum ſignificet · Paulo ante erat ſcatamangium, quod quid ſit, cognoſci poſſe puto ea iis qui linguam Græcam corruptam calleot · Audio ea lingua editam eſſe Iliad. Homeri, quam atinam nancifci poſſem · Utinam vero Lexicon ejus linguæ edatur, quo poſteriorum temporum notitia apertior fieret · Theophania ſunt id, quod hodie Epiphaniam vocant, *der heiligen drey Kanit tag*: ſic dicta, quod Chriſto baptizato & pater ſe audiendum, & Spiritus ſanctus in columbæ ſpecie ceroendum præbuerit · Daſtagendum & Dyſtagenda, idem ſunt · 178

Satellitem ·) σπαθάριον · paulo. aote de Razaſta armigerum verti · dicitur e Spatha, qui eſt enſis vel pogio · Poſt, 179

Choſroen patricidam ·) Nam Hormiſda patre capto, & in vinculis necato, regnum obtinuiſſe ferrur · 180

Cyrum, Phaſidis ·) Phaſelidis hebet Paolus Diacon. lib. 18. ut in 7. Centuria hiſtoriæ Eccleſia. ii- 181

Sarracenorum ducem, lib. 20. Sed quod ibi legitur Tarentum obſedisſe, perſpicue eſt mendoſum: legendumque (ut noſter recte habet) & apud hunc, & apud alios Antaradam, quæ inſula eſt inter Cyprum ſita, & Syriam. Sed & reliqua noſter plenius, utiliter cum aliis comparandus.

203 *Phanagoream.*) φαγωνίαν male legitur, & melior lectio ſupra ſcripta eſt. Urbs eſt ad Boſporum Cimmerium.

204 *In muro ſupplicio affecit.*) ἐν τῷ τείχει ἐφιλλώσας. Apud Zonaram, ἐὶς ξύλον πρὸς τὸ τείχος ἀνήκοντα Quo ex loco conjicere datur, φιλλίζειν eſſe in crucem φιλλίζω agere, aut in furcam: id eſt, quod de ligno ſalpeodere, *benckeu*.

Primum baium.) βαΐα eſſe ramos, vel ex D. Joan. Evang. cap. 12. notum eſt. Puto ſignificari primum partem ludorum, & ad ſingulas decurſiones certantium ſignum ramo datum fuiſſe.

205 *Addita cuſtodia.*) φυλακὴν: cum famulis, puto. Sic & Cuſpin. ſ. 199. σώματα, forte ſunt Sublicæ.

Primores eorum.) Valde dubito de hujus loci ſententia. πρώτους: capitaneos (ut lo quuntur) intellexi.

206 *Dare Philea.*) δῶ τὰ Φιλία aut per Phileam, ut loci ſit nomeo. nihil enim habeo certum. certe Suidas loci meminit hoc nomine: ubi autem locorum ſit, non habetur. Neque ſatis ſcio quid armatorium ſit, an ab armis, an ab ἅρμα. Iæve ſcriptum reperi.

Patriarcha hæretico.) αἱρετικὸν Lego genitivo caſu αἱρετικοῦ. nam Zonaras ſatis oſtendit pium fuiſſe, & alii.

Principe ſecretario.) ὁ πρωτοασηκρήτις. Poſt,

207 *In Phœniciam.*) Sic Zonaras. noſter, εἰς Φοίνικα. Poſt.

208 *Legatos.*) ὑπάτους.

Sapellectile.) ἀπαρχὴν, Zonar. ἀποσκευὴν,

Auri ſcriptor.) Ad verbum hæc obſcura. Zonaras quidem vectigalium publicorum exactorem ante Imperium fuiſſe ait. Sed hic credo aliud notari.

209 *Spatharius.*) Hic non armigerum, ſed dignitarem σπαθάριος. aliam, ordinemq; militarem, ſignificari apparet. nam & protoſpatharium extat mentio ſæpe iterata: & Sergius, qui contra Leonem Iſaurum in Sicilia ſeditionem movit, protoſpatharius dicitur infra. & in Michaelo Balbo duo protoſpatharii ſunt, Photinus ac Damianus: aliique alibi. Ameras, ſeu Amerades videntur dici, quos Vuiſchas nunc uſurpant, præfecti.

Imperatorem fauſtis clamoribus.) Locus obſcurus. Ex Pauli Diaconi lib. xxi. colligitur, quid ſibi velit. Is enim ſcribit, Ægyptiæ claſſes cum irumento transfugiſſe Conſtantinopolin. Videtur aliquid deeſſe.

210 *Magiſtratus & præfectos.*) φιλάρχους καὶ ἀρχοντικοὺς. φιλάρχους Supra, ſub finem Juſtiniani (Anno 538.) pro voce φιλάρχους ſuſpicabar φρουράρχους legendum. Sed ſi ex hoc loco conjecturam ſumere velimus, φιλάρχους a Cedreno pro Magiſtratibus ſcriptum fuiſſe: locus ille fortaſſe ita faciet acciplendus, ut intelligantur per tumultum non mancipia modo, ſed & procerum res familiares direptionem paſſæ.

Ad apoſtrophos.) Proprium alicujus promontorii aut littoris puto eſſe, ab averſendo vel reflectendo dictum.

Edit. Pariſ. pag. 19. *Mahometicam impietatem amplecti.*) μωαμεθίζειν ex Paulo Diacono & quidem ipſa vocem hanc intellexi.

Caballinus.) quem alii Copronymum vocant, a merda in baptiſterium excreta.

211 *Su ceperunt.*) nempe ex baptiſmo. ἀνεδέξατο. Ordinum principes dixi. ὑμῶν φρίκητας: quæ & infra, δήμους Artabaſdum pro Copronymo Imperatorem creaſſe dicuntur. Ponitur vox ea etiam pro exercitibus, at duces intelligere liceat.

212 *Torrens.*) ὁ χείμαρρος. χειμάρρους vel ſit propriam, Chimarus. Torrentes autem ſua exundatione non parvis aut male æſtificatis pagis, ſed urbibus quoque minime contemnendis magnas clades inferre, vel Baſilea docere poteſt. Βαρβαρικὰ Papæ epiſtolam, ad verbum Decretalem verti. Poſt, Occumenicum magiſtrum dictum puto, quaſi cujus doctri-

na totus terrarum orbis illuſtraretur, aut cujus per omnem Chriſtianitatem rigeret auctoritas.

Poſt tormenti lapide) ἐκ τῆς μαγγανικῆς. Apparet machinam ſic vocare. quæ magnum lapidem ſumagγανικὸν. 213 nibus contenta torqueret. Mangonem vocat Paulus Diacon. lib. 23. rer. Rom. prope ad verbum hoc, ut pleraque, referens.

Sed ut ſeditioſum.) φατριαστὴν. φατρίαι, eſſe aliquid tribus aut curiæ ſimile, cum aliunde, tum ex Suida apparet. Ego ſecutus ſum conjecturam. 214

Dilipus.) Videtur fuiſſe appendix Circi. Zonaras habet δίαυλον. Apparet locum ſignificari, equeſtribus decurſionibus deſtinatum.

Ut ſtramba beſtiam.) στραμμαχόν. Alludit ad id quod Paulus de ſe commemorat, 2. Corinth. 12.

Chryſoroas) auro fluens, hoc eſt, aureum ora- 215 tionis flumen fundens. quam laudem Ariſtoteli tribuit Cicero. Diaconus Chryſoroam minus apte videtur vocare, aureo enſe armatum: tametſi ob aerem idolorum defenſionem videri queat hoc titulo cohoneſtatus. Lenrabus autem quid Græcis ſignificet, nun magis video quam quid Manaur. de quo aliquid poterat conjici, ſi λαντραῖος Græcum eſſet. Manzer forteſſe eſt Mamſer מַמְזֵר, quod & in ſacris litteris, & in Aramæa lingua ſpurium ſignificat: atque ea vox eſt in Hiſpano idiomate retenta. Manſuris filium credo dici. In actis Conſtantinopolitanæ ſynodi eſt, fuiſſe Manzurem ignominiæ cauſa a patribus ibi dictum. Φλαγωτὸν proprium putavi: & Graptenſem, epiſcopum feci, valde dubius. Sed res non magna.

Prometus. Vide ſupra Annot. 225. Hieracitæ qui 216 fuerint, nondum ſcio. Novi ea tempeſtate in Italia γυναικόραχα fuiſſe. Sed hi nihil huc.

Quæſtoribus noſtris.) ἐκκρίταις τοῖς δημοσίοις, qui a ſingulis ordinibus tribuum exigereos. κανὸν vox hodieque pro conſtituta pecunia uiurpatur vulgo, quæ annua ſolvatur.

Ne quis in univerſum Domini ſervorum. Hunc lo- 217 cum ex Suida reſtitui.

Parce nobis Domine.) Cedreni immanem blaſphe- 218 miam abominantis verba. Sed in margine adſcriptum eſt. ἰδὲ δὲ τὶς μύρον τοιοῦτον εἰς ἀλάβαστρον ἐμβαλὼν χαμαὶ στὰς, εἶτα κινήσας αὐτὸ, ἐ πῶς ὁ δοκεῖ τὸ μύρον τῇ ὀσμῇ φανήσεται; Quid, inquit, homo porci ſimillime? An ſi quis pretioſiſſimum unguentum in alabaſtrum infundat, rurſum eo effuſo odor in vaſe non reſtabit?

Equo Amerium) ταμερτικῷ. quid ſit ταχίστιον, non ſatis novi. Credo fuiſſe rhedam aut vehiculum curſui idoneum, quod unus aliquis eques comitaretur. quid ſi veredus ita appellatur?

Theopolis.) Hoc eſt cognomentum magnæ Antio- 219 chiæ & apud noſtrum, & apud alios.

Signum in cælo.) Nimirum Crucis, qualis Magno Conſtantino apparuerat.

Validus.) ὁ Ἅλης. Hali hic vocatur a Diacono lib. 22. & aliis, princeps Sarracenorum. & Izidus, Gizid. Qui aliquanto poſt Βαχτάγων Bactagmus legitur, is Βακτάγγης, Bactangius eſt apud Zonaram.

Januarii XVI *Ex.*) μηνὶ Ἰανουαρίῳ ἑκκαιδεκάτῃ. Divinavi de hoc ſigno. 220

Mox per totam XIV.) ἐπὶ ὅλας τὰς ιδ΄ Hoc ſigni ος fupra Ann. 811. oſtendi aliquoties pro indictione poſitum. Sed quid hic ſibi velit, & mox aliud huic affine fatcor me etiamnum ignorare. In Romani Lacapeni Imperio ſæpius & aliar non raro ita unius anni menſibus diverſo numero apponitur, ut pro die accipiendum videri poſſit. & ineodem Lacapeno aliquoties ita ut indictionem ſignificare putarem. Quod moneonam fere indictionem verti, ne ignota res me remoraretur.

Chryſaroniæ.) χρυσαυγούσῃ. Choroſanitas Diaconus vocas l. 22. populum orientalie Perſidis. 221

Multi forma.) μυλικὴν.

Præceptorem.) Germanum puto cujus fuit Syocellus Statim. 222

Palatio Syriæ.) ἐν τῷ τῆς Συρίας. Locus ſatt haud dubie Conſtantinopoli. Acta hujus Concilii, quod VII Conſtantinopolis dicitur, Palatio Hieriæ legunt. Poſt.

223 *A Zicchia.*) Apparet fluvii nomen esse ζυχίαν. & multo hoc emendatius legi puto, quam Lycian in Diac. hanc ipsam histor. totidem prope verbis referente l. 22. rer. Romanarum. Cæterum ex hoc loco Lector in permultorum propriorum nominum notitiam pervenire potest, quibus loca Constantinopoli vicina notantur, & quæ in his historiis passim occurrunt. Idem pro Cupha habet Euphram. Danastris & Danapris mentio supra facta est in Rhinotmeto: non procul Euxino Ponto fuisse, inde liquet.

Masiam ea Diacono vicissim sumpsi, cum meus habeat Medtam, *Modtam*.

224 *Tumtzam.*) Zitas habet Diacon. & hæc paulo susius refert. ubi quod legitur *missa igne in cohortes*, Diaconus corrigitur. mendum est. quid enim sit ignem cohortibus injicere? Potest autem contigi, si pro cohortibus legas *Coetes*. nam noster *κάκει* vocat, nos tuguria. Stephanum monachum *νέον* vocat. quod epithetum apud alios abest.

Stephanita.) στρατηλάτης. Hoc quid sit, nescio. quod ad citharœdos attinet, alii habent, eos ut adhiberet suæ mensæ Imperator permisisse patriarchæ. Sed quomodo ego verti, ita videntur postulare verba: & sententia est melior. non enim crediderim Imperatoribus usu musices interdictum fuisse: sed monacho fidicines, ut luxuriam provocantes, fecilicet non erant audiendi.

225 *In custodiam dedisset.*) ἀσφαλισάμενον ita convertit. Non dissimile illud Lucæ Act. 16. καὶ πάντας ἀσφαλίσασθαι αὐτὸ βέλος.

Pelagiæ.) Marem hunc facit Zonaras. pro κατακλείσας, legendum κατακλείσας.

226 *Chelandiis.*) Zonaras tritemes habet, & apud Mesembriam naufragium passas scribit.

227 *Buccellarium.*) Quid officii sit τὸ βουκελλάριον, Enoro. & sane hic loci potius nomen videtur. & in Rom. Argyro monastet. nominatur Mantineum, sitam in buccellatio. & hiatus in buccellariis terramotum sublecutus, in Mich. Paphlag. refertur, cum his confer quæ habet Svidas, ac Turneb. l. 24. c. 16. Advertisubi buccellarium officii nomen fuisse docetur. Buccellariorum præfecti mentio, præter nostrum, est etiam apud Zon. in Irena, Tom. 111. f. 96 Manetis hæretici nomen merito infame est. quod in hoc quasi omen fuisse perversitatis innuit Cedr. Tom. 111. fol. 96. Diacon. l. 21. Manetis Cybiorcenium sub hujus patre ducis meminit. Quod de idolis in domo patriarchæ sequitur, ad verbum reddidi. Credo eum sustulisse gemmas (λιθίδια hoc intelligo) quibus ea fuerant ornata. Quod de permutatione Syriaca refertur, oh brevitatem est obscurum. Constat tamen Syris delectatum fuisse Copron. ut fortassis quosdam ex Syria in Thrac. accolatic. allis in eorum loca missis

Edit. Paris. pag. 270.

228 *In ædc S. Stephani.*) Vel potius corona sacra, ἐν τῷ ἁγίῳ στεφάνῳ. Quæ autem sit illa corona sacra, incertum. fuit quædam a Mauricio dedicata, quam suo malo Leo hujus filius sibi sumpsit, nescio an ea ad hujusmodi alioquin usus adhibita.

Romanorum dictionem.) Ῥωμαίων. Sic & alibi.

Iberziam.) Diaconus habet Beritiam. & pro Litho'orœa, Litboriam. apparet nostra esse emendatiora. Idem pro Elericho, habet Telericum.

229 *Tellerigus Longobardorum.*) Falsum esset hoc puto, & inculcatum a Bulgaro, de quo sequitur. longe alio enim loco tum fuit res Longobardica, quam ut Byzantii opem implorarent.

230 *Indictione octava.*) Ita signum illud hic interpretor, ut & Annot. 110. Nam Diaconus annum proximum, quo Synodus Byzantii tenuta fuit, indictionem novam videtur liquido vocare lib. 23. De armatis autem eam turbantibus, locus est in nostro manifius.

Aperta est Nicæa catholica.) Templum puto dici, in quod conveniretur, ad Synodum celebrandam. In templo Sophiæ id factum, acta ejus docent.

231 *Patris sui.*) Malleni mattis. Atroa & Quæstoria quid loci sint, videndum.

Rasos.) κουρέας Sic sæpe loquitur.

232 *Ipsique etiam coborte.*) κόρτιν cohortem esse, ex aliis didici. ut in Niceph. de Bardanio. credo ergo prætoriam hic, aut aliam nobilem notari.

Quod decuit.) οἷα δὴ φύτευμα. Zonaras habet, Constantinum pro tributo stercus jumentorum Bulgaro misisse. 233

In Porphyra.) Locus est in palatio, puerperiis Imperatorum, maxime Constantinorum, celebris: qui cognomeo ab eo duxerunt, ut vocentur Porphyrogeniti.

Copronymi genus extinctum.) Nam Leo Constantini mortuus fuerat jam ante. Zonaras. 234

Hanc anam culpam.) quasi vero atrocius hoc & magis nefarium atque impium excogitari quippiam potuerit. Itaque non inepte libratius, τοιαῦτα τὰ Κεδρηνοῦ, καὶ εἰ τούτου χείρων; καίτοι γὰρ δυσὶν ἐπιβουλὴν τοῖς ἐμοῖ ἔγγονοις, Stultissime, inquit, Cedrene, quid hoc ipso sit detestius? quæ enim vel fera suo insidiatur fœtui? Et rursus cum juste hoc factum ait Cedrenus in secundis Michaelis Balbi nuptiis, annotavit: Qui hoc juste ais factum, sæve Cedrene? καὶ πόθεν δικαίως, ὦγαθε Κεδρηνέ; Idem ad Chrysaorii sententiam de eunuchis adlexipsit: Εἴθε πάντες ἐνοίουν τῷ φιλοπαίστου Χρυσαόρᾳ, οἱ τοῖς εὐνούχοις βουλεύσαντες. id est: Utinam Chrysaori, omnes huic de tuo tutissimis eunuchis consilio paruissent. Stauracios oportuit esse duos, aut altero loco falsum esse nomen. 235

In Principii.) ἐν τῷ Πρώτῳ. Zonaras secutus sum. tametsi nostet crebro ita appellet. 236

Erectis marmor. consi. muro.) ἐρθωμένῳ sic reddidi. post, 237

Aliquot exercitus.) Στρατεύματα. quod provincias etiam alias designat, sed Zonatas scribit, ἐκ τῶν στρατευμάτων, exercitus Orientis eum creasse Imperatorem. pro φαιδρύντου, quod nihil (puto) significat, φαιδεντου ex conjectura legi. quamquam rursus in *leone* Armenio φαιδρύντου legatur. Sed ibi Zonaras φαιδρύνειν habet. 238

Catabolto.) Si non propium, portum aut stationem navium denotare videtur.

Nobilem.) ἀνώνυμον, ineptum, nullius pretii: *ungemacht oder angeschaffen*, ut nos loquimur. Zonaras sum explicavit dissertius 239

Quod si contra leges.) Ante hæc verba haud dubie aliquid excidit Nam neque Josephus Oeconomus, neque Nicephorus patriarcha sed hujus anteccssor Tarasius patriarcha Theodoram a Constantino repudiata Marina ductam coronavit. sed jam tum Platonem communione Tarasii abstinere cœpisse scribit, rursumque Nicephoti subrogationem deinde improbasse, ulmirum ambitione impulsum: Quod Zonaras non dissimulat. Ergo Imperator qui ante ob dissidium cum Tarasio hunc Platonem sciret, a Constantino in carcerem (quod annotavit idem) conjectum, tum quoque de eo cum sociis tandem ejiciendo per occasionem egit. Josephus autem Oeconomus quid ad eam rem conduxerit, non liquet. Paulo post, cum Cedrenus decem invectas Imperio calamitates a Niceph. memorat, librarius annotavit, sub eo quoque decem plagas Romanorum Imperio immissas: respiciens nimirum ad Ægyptias. ἔτι τῷ αὐτῷ Νικηφόρῳ τῷ Ῥωμαίῳ ἐπέπεσον δέκα πληγαί. 240

Chartiaticum quid sit, sane ignoro. Tarassis exactio fuit ad sustentationem scribarum & Cancellariæ, ut vocant. 241

Fumarium tributum.) *Rauchfleur*. Puto de singulis focis exactum fuisse, in quibus ignis fieret. Omnia hæc sane sunt obscura. Quod ad octavum attinet, sic divino. voluisse eum, ut quivis avi sui aut proavi modo conferetur, ac tantumdem atque ille solvisset, tributi penderet, etiamsi eorum bona inter varios hæredes divisa, singulisloncge minorem censum reliquissent. Ex historia cerularii, decimam sui auri partem ademptis reliquis domum tesererc, si cum Zonara comparetur, videbitur aureus vel nomisma aureum decima libræ pars fuisse. quod fuit annotandum. Sed & in Joanne Tzimisca, ubi capnicum ab eo scribitur abolitum, animadvertere licet obolum fuisse argenteum, nomisma aureum. τὸ νόμισμα. Aureus. στρατιωτικῶν solicitudinem verti: quod fecilicet humanissimus Imperator non ignotaus curas cum opt-

bus augeri, & locupletes in magna eſſe ſollicitudine, cerularium iſtum voluerit moleſtia liberare, privatum tam anxie poſſidendo auro.

243 *Exteriori columella.*) ἔξω κιονίῳ. Supra Annotatione 249. conjecturam meam exposui. Sed & hoc ſuſpicari licet, extra urbem in aliquo ſuburbio hunc, ſimulata a mundo diſceſſione, in columna aliqua conſtitiſſe. quales ſupra Daniel Stylites, aliique ſunt commemorati. In Autographo ἔξω eſt ſine acceota, ut quaſi cohærere & coaluiſſe in unam vocem κιονίῳ videarur. Quæ ſequuntur, proſſus ſuns confuſa.

Corpora Balgarorum.) τὰ ἐπιφύλλων. quod ſi ad Chriſtianos referas, ſenſus erit, eum adeo ſpoliis colligendis fuiſſe intentum, or oe ſuis quidem humandis tempus dederit.

244 *Conclavia.*) τοιχία, in quibus videlicet bona Crumi conderentur. Aula principis habitationem ſignificat. Zonaras.

245 *Imperatorio modulo.*) Mundum Imperatricis apparet fuiſſe. Jocum autem in nomine Barce non intelligo, quo uxorem Leonis notarit.

Michaelo equiti.) Is eſt Michaelus Balbus.

Majeſtatis.) καθοσίωσιν. quod vocabulum ex aliis
246 locis permultis didici ſive majeſtatis, ſive etiam ſtructarum Imper. inſidiarum crimen notare. & quod de nuptiis ſequitur minarum Balbum, obſcurum eſt vel ob ambiguitatē τοῦ αὐτ. Fortaſſis ſtatuit Theodoſium Leone cæſo ducere. Quod de linguæ morbo dicit, alludit ad Tantalum Oreitis Eatipidei. Mox abi ſcribitur, quomodo Theodoſia Balbum ſupplicio jam imminenti eripuerit, in margine eſt annotarum: ἔρα τοῦτο ἐ λέγει μέσθε τὸν θεὸν, ἢ τὰ βάλλοντα σωτηρίαν τινα. Vide ut Deum non deficit rarin, ſi quem vult ſervate. eſt ſane exemplū hoc memorabile παραδόξε σωτηρίας.

247 *Caniclei dignitate.*) κανικλείου ἀξιώματος. quod quid ſit, neſcio. Fit mentin etiam apud Nicetam in Manuelo Comneno. vide Annot. 262 & alibi.

248 *Per ſpolia.*) ἐκ σκύλων. Suſpectum. nomen eſt loci
Edit. Paris. pag. 21. proprium, & verti non debuit. Infra, ubi deſcribitur io Michaelo Theophili F. Theoctiſti interitus, eadem vox reperitur.

Gentilibus eorum.) ἐκ ἐμφύλων, vel ſuis gentilibus. nam de Judæis intelligi non poſſe, ex ſequentibus liquet.

249

De Deo, qui eſt ſupra omnia.) Hoc ita intelligo, noluiſſe eum Chriſtum in formula juramenti
250 & ſanctos nominari: ſed Judaico more creatorem mundi noluiſſe, illo circumſcripto, jurari.

251 *Fraudem ſtruxit.*) Hæc verba de men addidi, connectendæ hiſtoriæ cauſa. Videtur enim (ſi modo nihil excidit, & narratio integra eſt) Thomus hoc egiſſe, ut a Romanis ſummæ rerum præfectus, exercitus eorum aat urbes & provincias Agarenis proderes.

Eum in filium adoptatum.) quemnam? & quidem mox rurſum meotio ſit hujus adoptati filii.
252 Sed ne Zonaras quidem eum nominat. id quidem ait, Balbum ſibi Conſtantini oomen ſampſiſſe.

253 *Gregorium.*) Is Leonis, iſte Scyri exalans conſobrinus videtur ſuiſſe. Sic enim verto ἀδελφιδοῦς vocem varie de cognatis uſurpatam. Paulo poſt hæc opinio perſpicue confirmatur.

254 *Fama rei ad Photianum.*) Hæc ſic verti, ut ſententia cohæreret. nam in Græco locus eſt mutilus. *
* Supplevimus ex Scylitz. *Equilis.*) ἱππουρικὸς.

Saracenos autem.) Promiſcue, ut & alii, Agarenos Sarracenoſque ponit. Quod autem de Chandace præceſſit & ſequitur, omnino inter ſe pugnat: niſi in media hiſtoria aliquid excidit, aut in nominibus erratum eſt. qui enim jubeaotur caſtra io Chandace ponere, ubi ea jam ante habebant?

Suas pulchras puppas.) Ex hoc loco facile eſt
255 Cuſpiniani. Cuſpiniani locum emendare, quem καλὰμῳ legiſſe apud Zonaram puto ὑμῶν, cum μὴ ſit pronomen encliticam: & quid calamiuina ſint, merito quæratur: atque (ut puto) non immerito etiam, quid thalami eſſe poſſint nimia. Multa ſaor talia apud Cuſpinianum, quæ ex noſtro & Zonara facile ſunt reſtituantur integritati.

Eucbol.

Tiuciditatis accuſatum apud Imperatorem.) Sic divinavi, ἀναπεφάνθαι ἐγκλήματα παρατολμᾶν τὰ εἰς βασιλέα. 256

Nonnulli neglecto.) Ad verbum, locus eſt obſcurus. Cæterum Hierotheus, cujus mentio paulo poſt fit, ſodalis fuit Dionyſii Areopagitæ. de quo videre potes Nicephorum, l. 20. 257

Non eſt Deus ita injuſtus.) Videtur monachus alludere ad Apoſtoli dictum in epiſtola ad Ebræos, cap. 6. idque ad ſe accommodare. Prodromus, D. Joannis Baptiſtæ epitheton eſt, quod is Chriſti præcurſor fuit. Quem autem locum Eſaiæ confeſſores iſti, quos mox Cedrenus prædicat, ad confirmandum ſimulacrorum aſum cultumque produxerint, ſane conjicere non potui. Eos quidem videntur Jambi Theophili ſodicare, prius Hieroſolymis quoque exulare juſſos, Byzantium veniſſe. 258

Ne manus quidem ad cantum, &c.) In Græco, ἀναπεπαύσατο τὸ χειροκρότειν. quod intelligo, eum manus agitatione cantum texiſſe, menſuramque, ut vocans, præſcripſiſſe, ar ad manus motum tempora carminis quod canebarur reſponderent. Ita Horatius vult virgines Apollinem & Dianam Sapphico carmine celebrare, ipſo præeunte. 4. Odar. 6. 259 χειροκρότειν.

Lesbium ſervate pedem, meique pollicis ictum.
τὸ σίκχειρον, carmen eſt. βαλβεῖον feſtum (ut vocant) palmarum. librarius adſcripſit ὑπὲρ αὐτοῦ, non putare ſe hunc eſſe auctorem.

Crenitarum.) Κρουνιτῶν. apud Zonaram perlegitur, Κρουνιτῶν, Crinitarum ſeu crinitorum. 260

A la Th.) Alexius io Theophilam.

Crucem et mittit.) τρὶς. quamvis etiam pro ἑπτάκις ponatur, tamen id non quadrat. Et τρικὶς legi. ſed quid moris in en fuerit, nondum didici. 261

Princeps Iſmaelus.) Neſcio an proprium ſis hoc, an vero Iſmaelitam ſignificet, ut gentilitium. Mox rurſum ita ponitur.

Compater.) συμπάτωρ. Ex ſententia, & Zonara, hoc didici: qui ſcribit, Michaelam Theophili F. a reduce Manuelo fuiſſe ex heptiſmo ſuſceptum. *Genatter.*

Dromi logothetam.) δρόμου λογοθέτην. Logotheta eſt Cancellarius, ut vocamus, aut libellorum magiſter, ſive archivi præfectus. Pro δρόμου legerem ſi licerer, δόμου: ut intelligeres domeſticum Imperatoris, atque intimum ſecretarium, nolui tamen ex conjectura mutare, præſertim cum ſic rurſum legatur Initio Michaeli Theophili F. & alibi frequenter. & VVolfius citet ex libro de Officiis palatii, id munus jam tum, cum ille liber ſcriptus fuit, ignotum fuiſſe. Interim non diſſimulabo Himerium, qui ſub Leone Baſilii F. (quem & philoſophum nominant) rem contra Agarenos præclare geſſit, a noſtro Protoſecretis, a Zonara dromi logotheram dici. diſſenſerint ne ſcriptores, an duo hæc nomina idem officium ootent, non eſt meum pronuntiare. Certe Zonaras hunc Theoctiſtum Caniclii præfectum (τὸν ἐν τῷ κανικλείῳ) vocat, in fine hujus Theophili: & noſter, ubi Theoctiſti logotheræ mortem refers, eo ſablato Bardam Caniclei dignitatem in ſe tranſtuliſſe ait. 262 Canicleum.

Georgio militiæ præfecto.) στρατηγικῆς: militari. Funda, σφενδόνη, locus eſt io Circo, cujus & alibi apud noſtrum & Zonaram mentio.

Solvi ſtipendia.) ἀπορίαν. Nntum eſt ita apud hiſtoricos militam ſtipendia vocari, quod maxima eorum in victa pars eſſet. 263 στρατιῶται

Divinatque.) καὶ μαντεύεται. Portaſſis innoit, eum noo modo conſultaſſe cum ſuis de re gerenda, ſed etiam ariolis & divinationibus uſum, quibus impii ſolebant. Deinde,

Ducem ducum.) ἀρχοντα τῶν ἀρχόντων. ſummum prætorem. Sed quis iſte, aut quo inter Sarracenos ordine ac officio fuiſſet, hic non exprimitur. Paulo ante, 264

Haſtarum utriuſque partis ſegetem.) δορατων καλαμῶνα ſic verti. καλαμῶνα enim mihi videtur dixiſſe forma τεμνωνικὴ (cujus eſt ἀμπελὼν, δαφνὼν, vinetum, lauretum, & ſimilia) colmetum collective, multitudinem haſtarum: quia multis in ſe- 265

gete culmis erectis ſtantibus, ſimilis quodammodo eſt acies haſtis armata, cum cæ rectæ renentur: unde etiam poetas comparationem duxiſſe novimus. Manuelus ergo videtur monuiſſe Imperatorem forteſis non cor milites, aut pugnam obituros eſſe in tanta multitudine.

266 *Senatus & comitii.*) *συνέδρια*. Paulo poſt rurſus ſic ponitur. Ego ordinem Eccleſiaſticum eo vocabulo intelligi arbitror. *τακτικὸν.*

267 *Notas fallit Joannes.*) Librarius hic adſcripſit, quod recte multis aliis locis, ac rectius multo quam hic, annotaſſet: Cedrenum ſcribendi nimirum materia deſtituram hæc narrare. *οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τὰ τοιαῦτα παρὰ τοῖς ἀκριβέσι Κεδρηνὸς.*

268 *Hujus vero contemptat.*) *τούτου δὲ τὸ ἀπερίσκεπτον*. Locus obſcuriſſimus. Ego ſic intelligo, illipolatos fuiſſe pontifices, & ſcriptis confirmaſſe, & ſalutem Imperatori Theophilo imprecatos, & veniam peccatorum ſuis ad Deum precibus: quod & feciſſe eos Zonaras ſcribit. Eorum ergo promiſſorum ipſos admonet Auguſta. & reſpondent: ſe iis ſtaturos, etſi Theophanes parum hoc curans mineatur, ſe ſuas injurias Deo judice proſecuturum. Zilicam hæreſis videtur chriſma contempſiſſe, quantum ex hac narratiuncula darar colligere: & uſus ſum voce perficare, quod in Græco eſt *τελειῶσαι*, & ſacramentis ii adſcribunt.

269 *Pulveremque ibi depoſuit.*) *τὸν χοῦν ἐκίνησε κατὰ τοῦτο*. Credo ira intelligendum, voluiſſe Manuelum ibi ſepeliri. *Edit. Paris. pag. 82.*

270 *Acta referendi gratia.*) *μετὰ τοῦ ἀναγνῶναι δὲ αὐτὰ*: lego *ἀναγνῶναι*. cum quæ in ſenatu aut alias acta eſſent, Theodoſius Theodoræ indicaturus. Sic & Zonaras: quamquam *ἀναγκαῖα* fortaſſis aliquid aliud poteſt ſignificare, reditus nioiirum publicos: quorum diligentem geſſiſſe curam, & Reipab. uriſem, Theodoram, ex eodem liquet. Sed prius præſero: quia de Bardæ imperitu eam agitur poſtea, eadem voa ſic uſurpata eſt.

Curiam.) *ἀνακτόρια*: abi ſecretarii conveniebant.

Sodalitates.) *ἑταιρεῖαι*: Forte ea ſuis, qui in necem Theoctiſti conſpiraſſent. alioquin *ἑταιρεῖαι* ſunt ſodalitares, id eſt certus militum ſen ſtipatorum aulicorum cœtus, quarum mentio non infrequens.

271 *Conſtrudas dedit.*) *δῆλωσε τῷ ἰδίῳ, ὡς εἴη ταῦτα χωΐσματα*. forte ſic: Dedit eas privatis hominibus, qui cum eas geſtare ipſis permiſſum aut decorum non eſſet, de iis conſtandis, antoque in uſus ſuos vertendo cogitarunt, at *τῷ ἰδίῳ* ſit pro *ἰδίοις*. Quid ſi *ἰδίῳ* forte ſcripſit? & monetæ percuſſor, qui formam auro imprimeret, ſic appellatur? Sed neſcio.

272 *Loco proſatis.*) ex Zonara, pro *τοιούτου*, legi *τετραετοῦς*: idem habet *Λακεδαίμων*, Lalacaonem. Videtur in hoc alluſiſſe ad *λακὸν* & *ἀγῶνα*.

273 *Cum ſua nuru.*) *τῇ ἰδίᾳ νύμφῃ συγγενομένῳ*. & ſic ſupra quoque, abi de ſummovendo Theoctiſto Bardas dicitur cogitaſſe. Filiam habuit Bardas Antigonum, domeſticum ſcholarum.

In Deutero pagiæ.) *Δεύτερον* loci nomen eſt, 274 at & Hebdomum. Secundum verteres: ar & Stenum, quod noa ſequitur, angoſtias, niſi Græcum proprium retinere præſtaret. *στένα*, forte ſunt *στένωπα*.

Aſbeſtotyrum.) Caſeum non eatinctam, ad ver- 275 bum ſonat: quid rei ſit, malo alios judicare. id quidem apparet, caſeum rudem, & minimi pretii fuiſſe.

Veſte diduſta, paſſare ex baram.) *ῥαπίσμασι διαπεπλεγμένα, πρίσμασι χώδια*, obſcura mihi. 276

Commendaret.) *τὸν ἀποκατηχήσοντα ἐκπαιδεύσει*. Zonaras, *τῇ διαπλάσει σωφρονίζοντος*, clarius. Sed ſupra D. Gregorius theologus perhibetur oratione ſyntacteria habita, diſceſſiſſe ab eccleſiæ gubernatione: quæ videtur de eccleſiæ concordia & incolamitate conſtituenda fuiſſe. 277

Chora.) *χώρα*. idem fere ſignificat quod locus, *τόπος*. Sed tamen hoc non tam valum fuit accipere pro proprio, quam tilud.

278 *Deinde cognatum.*) Senarius primus Euripidis eſt, medius integer, ſi legas *καὶ δὲ γνήσιον δὴ*. videtur autem alludere ad nomen Baſilicini. alioqui non vidco qui ea Imperatoria credamus fuiſſe remigem familia. Quale autem poculum ſit diſcopoterium, non aſſequor certo. Quid ſit diſcas, alibi eſt explicacum: & polycandyla ſuſpicor eſſe corruptam ex ſemilatina vocem, ut ſint *πολυκάνδηλα* candelabra multas recipientia candelas. qua conjectura facile patiar firmius aliquid monſtrari.

Calamo.) *τῇ βέλει*: ſagitta puto, aut ſpiculo 279 miſſili. Sane apud Latinos poetas calamam quoque Calamus. pro ſagitta poni obſervatum eſt, nimirum quod ex calamis fieremi ſagittæ. Virg.

— cum Daphnidis arcum Ecl. 3.
Fregiſti, & calamos. Horat.
— Calami ſpicula Gnoſi. 1. Od. 27.

Quid autem ſit *βαρδούκιον*, barducium, quod mox ſequitar, incertus ſum. Credo faiſſe baliſtam, aut aliquod teli vel jaculi genus.

Quia & in Eldixo.) Locum viderur hæc vox ſignificare, fortaſſe in quem ſuum quaſi peculium quoddam Imperator reconderet. 280

Inſtrumentum.) Muſicum puto, *ὄργανον εἰς Orgel oder Inſtrument*. De Genico annotatum eſt principio Operis.

Inque exilium acta.) *ἐκπεπόμφασι ἐξορίαν δοῦναι*. Scriptum eſt in codice *ἐκπεπόμφασιν*, & *μ* ſuperne inter 281 *r* & *φ* annotatum. Legi itaque, eo omiſſo, *ἐκπεφάσθαι*, quod apparet ex vitioſa dipthongi *ω* pro *φ* pronuntiatione mendum natum. Sed ſequentia quoque vitioſa ſant. Chryſochireo Aurimanam vertere poteram, cajus mentio ſequitur.

Pro tali meritis.) *ἀφ' ὑπερτιθεὶς σου τὸν πάτρων ἀμοιβὴν*. non aſſequebar quid ibi illud *πάτρων* vellet, 282 an parentes vel majores, quod vix quadrat, cum ab ipſo Chryſochire captus dicatur Pulades: an patronum ſignificaret. itaque eum *σφαλῶς* appellaret. itaque omiſi.

Adapam.) Apud Zonaram eſt Adata. Sed rurſus noſter Adapam vocat in Conſtantino Leonis F. ubi eam eapugnaram a Barda Phoca refert. Paulo ante pro *Ἀνάζαρβα* legi *Ἀνάζαρβον*, quæ eſt Dioſcoridis medici patria, urbs Ciliciæ nota, etiam aliis ſacta ipſius in re ſimili mentione motus. Poſt aliquanto, 283

Curtis & Sarracenis.) *Κούρτων*. Forte Cretibus nam Cretam quoque Agarenos tum renuſſa liquet. niſi ſi quid eſt aliud. nam Tarei, quod ad elementa, magis hue quadrarent, quam quod ad rem.

Chrobatæ.) Eos eſſe credo qui Crabatæ dicantur, unde Croaria ſive Crabatia. Paulo infra bi Scythæ omnes Slavini dicuntur. *Ῥαούσιον* eſt Raguſium, 285 etiam Zonaræ. Aliquanto poſt,

Delicho Franciæ rege.) Nolui mutare *Δελίχου*. 286 corrupteum eſt ex *Δελοῦχον*, aut ſimill. Nam hiſtoriæ doceor, Ludovicum ſecundum tunc Occidentis Imperatorem fuiſſe. quem noſter, qui ſuis amplius vellet tribui, regem modo Franciæ, ſicut & Carolum Magnum ſupra, vocat, hajus avum.

Quod baptiſmum ſe illis.) Divinavi, verbis etiam obſcuris interpretandis. Credo, quia baptiſ- 287 mo ejuraro ſuiſſent Sarraceni facti & recuriti, eum hoc voluiſſe dicare, cutim ipſorum propriam non eſſe, ſed religioni conſecratam. altero ſupra verſu *νῆσον*, verti per inſulas. nondum enim erat recepta Creta. Naſar apud Zonaram, vocatur Narſas.

Neque fefellit Baſilium.) *οὐδ' ἀπεσφάλη τῆς ἐκ* 288 in margine *ὑποψίας*. Eſt autem ad verbum Non habuit cæcam ſpecalationem: id eſt, ſpeculatus eſt omnia diligenter, & nihil enm ſefellit. Homericum eſt Iliad. *υ'* de Apolline, & alibi.

Diaconitzes.) Credo filium Chryſochiris fuiſſe, 289 ejus qui ſupra oſtenditur interfectus. alioqui famulum ſignificat vox, forma diminutiva, a Diacono: ut Theophilizes, pro Theophilo.

Ædem, ut ait, porta vigeatem.) *ναὸν ὑβίσατο*. Sane 290 eſt ſcribendum *ὑβίσατο*. qui error me monet, ut pro *ναὸν* ſentiam forraſſis *νῶν*, at eſt apud poetam, ſcripſiſſe Cedrenum, aliques ſuſpicatar or Ego tamen alluſiſſe modo eum ad locum Homeri ſuſpicor, neque voluiſſe remplum adoleſcentis nomine

afficere. ſed *τοῦτ* (hoc eſt *τοῦτ*) ſiotiſima appellatione dialſſe: res eſt non magni momenti, & elegantia non uſquequaque elegans. Alluſit autem ad Phœnicis verba, Iliad. 9.

——*ἀγ' ἴτω μοι ὑποτρὸς Οὐκ αὐτὸς*
Τέρπεται αὐτὸς ἔπεσσι ἅνωγα τοῦτ' ἐπιβουλεύειν.

quod propter imperitiores annoto.

Ad fontem.) *ἐπὶ τὴν πηγὴν*: proprium puto, vel *κατ' ἐξοχὴν*. Paulo poſt plurali numero, *ἐπὶ πηγαῖς* ad fontes verti. *Ἐξηγησάμενος* paulo poſt verti doctores, conjecturam ſecutus, quod ita non minus quam cantoribus probabile ſit auctu aut facta ſtipendia.

291 *Hagiopolita.*) Apud hunc & ſimiles ſcriptores ſicut regia urbs Conſtantinopolis loco, ita & pro Hieroſolymis ſæpe urbs ſancta *κατ' ἐξοχὴν* ponitur, quod animadvertas facile. atque probabile eſt de Hagiopolita, intelligendum Hieroſolymæum. *Edit. Pariſ. pag. 23.*

Harmoniarorum.) Zonaras non *ἁρμονιαστῶν*, ut noſter: ſed *ἁρμοστῶν* habet, Armenianorum. Ea hoc loco apparet, jus deſignandi ac ſuffragiis eligendi patriarchæ Conſtantinopolitani fuiſſe penes Heracleæ epiſcopum. Præſes eſt *πρωτοθρόνου*, principem in conſeſſo locum habens, qualis (puto) noſtri Decani. *πρωτοθρόνου.*

292 *Augeo Longobardiæ dux.*) Hsgio Zonaræ. Sed profecto qui per id tempus Fraocorum fuerunt reges, quod ego invenire poſſim, talem generam non habuerunt. & amplius inquirendum cenſeo. Hæc ſane in Caroli Cruſſi Imperium incidunt, paulo ante geſta, quam eo mortuo Berengarius Ticini ex duce Fort Julii contra Arnulphum Imperatorem Romanorem seu Italiæ eſt creatus. Forte Hugo hic dux Longobardiæ dictus fuit. ſed nihil habeo comperti, niſi ſi is eſt Hugo ille Lotharii regis Locharingię ex pellice Uvuldrada F. Lotharii Imperatoris N. quem conſtat ex hiſtoriis eo ipſotempore quo Leo non ita pridem Imperator Conſtantinopolitanus factus eſt, Godefrido Friſiæ regi ſororis ſuæ marito, auctorem fuiſſe rebellionis contra Carolum Cruſſum Imperatorem. Cæterum id notum eſt. Conſtantinopolitano Imperio ſubjectos a noſtro hic & alibi Romanos dici. neque eum Imperatores Germanos pro Imperatoribus aut Romanis agnoſcere. de qua re & ſupra monui & niſi hoc obſervetur, multa abſurde accipi oportet. ut (verbi gratia) quæ ſo primo anno Nicephori Phocæ de Italis opera Romanorum (ſic vocat Conſtantinopolitanos) liberatis, &c. Quorem poſtea mentio ſit, Ungrorum (nam ſic perſpicue appellantur, *Ο* & *Α* Zonara: quamvis alii Ugros legant) iis haud dubie ſunt, qui hodie Ungari dicuntur. Romani.

293 *Filia Babylonis.*) Imprecatio ex Pſalmo, ut videtur, 137. deſumpta. Statim,

Epeiſta.) *ἐπείστη*. Hoc vocabuli quid ſignificaret, non eſſequebar. quamquam ſi conjicere libeat, putarem eſſe *ἀπὸ τοῦ ἐπίστην*, fortaſſis operarum exactorem. nam ab urgendo quidem dicitur: ſed quos homines eur quas res urſerit, ſciunt alii. Zonaras *πύκτου* ſcripſit, quid autem eſt *πύκτης*? Fabram via puto. Hic meam conjecturam exponam libere in re nullius, aut non magni (ut apparet) momenti. *πυκτὶς* inſtrumentum eſt ſive mulierum chordarum, ſive alias varium concentum edens: quod non tam ea Lexicis didici, quibus non temere credo, quam ea Plat. 3. *πολιτικῶν*. Verba ſunt: *Τοιγαροῦν ὅρα ἐνταῦθα μὴ πάντων ἀργότατον ὂν πολὺ χρῆσθαι ἐκπλαττομένοις ἀνομοίοις ἀεὶ ὁρμάμενον*. Jam ea ſcit Cedreni & hujus farinæ ſcriptorum licentia dicam, an audacia, ut citharœdum aut muſicum facile illis fuerit *πύκτην* nominare. ejus vitii (non enim eſt niſi vitium) exempla ſubinde iis legendis deprehendens. Quid ſi ergo is *πύκτης*, muſicus fuit, atque adeo ille ipſe muſicus eunuchus (cui nomen Meſici facile ab arte potuit fieri, ſi quidem Copronymo, Iconomacho, & aliis potuit Imperatoribus, & eliis præterea ſummis viris ab aliqua actione imponi: aut vero *πολιτικὸν* pro cognominari poni, ab homine nihil minus quam proprietatis ſtudioſo) qui occaſionem Bulgarico bello ſua avaritia præbuit, fretus gratia io qua apud hunc Zautzani fuit: quod eo erat facilius, ſi eam geoetis propinquitate attigiſſet. Hæc ideo libuit annotare, quod ſcio, hac diligentia adhibita doctor viros ſæpe magnis bonorum ſcriptorum vulneribus medicinam feciſſe. interim nihil mutavi, ut ſi quis ſciat Epicta quid ſit, dicere poſſit eo liberius. Hoc addo, cognomentum Epictæ infiu poni Chriſtiſero Andronici F. in Baſilio Romani F. de Duro oppreſſo. De Samonæ & omnium calumniatorum privilegio hic neque quæri volo, neque exemplis productis tem qualisſit explicare. *πύκτης.*

Zoe amitæ ſuæ juſta exhibiturum.) *διατελεῖ λειτουργῶν* ſic verti in genere, ea quæ poſt mortem pro ſalute animæ deſanctis a propinquis fierent. Fortaſſis fuit aliqua eleemoſynæ diſtributio, quod *λειτουργία* vocabulum videtur velle: & quia non eſt expreſſum, quo grada cognationis Zoam uttigerit Baſilius, ſpeciei vocabulum (ut uſſolet) communiter poſui. Certe noſtrum conjecturam de Maſico hic locus videtur valde approbare. 294

Statutis præceptas invitationes.) *τὰ πρὸ τίνων κλητώρια, τίνων* eſſe ſtatuta, leges, &c. apud hos ſcriptores ſæpe obſervatum eſt. *κλητώρια* hæc puto fuiſſe ſolemnia convivia ſive epulas, quibus Auguſtus & Auguſta & proceres interieſſent. In Juſtiniano Magno, ad annum ejus trigeſimum mentio ſit *κλητωρίων διαπεμψάντων*; quæ hoc loco collato, ſi legas *κλητορίων*, duodecim dies durantia convivia videri poſſint. Hæc corriget, aut augebit, ſi cui res eſt ocrior. Poſt, 295 *κλητώρια.*

De ſuggeſtu.) *ἀμβωνος*: *lettner, Porkirchen*. partem templi editam, quales columnis ſuffultæ, aut parietibus affixæ, vel in adytorum veſtibulo in altum extructæ hominibus recipiendis in templis viſuntur.

Tetraodium, videtur hymnus quatuor partibus ſeu carminibus conſtans, fuiſſe. Sed quid illud Cyri Coſmæ ſit, viderint alii. Pſalmi verba ex uſitata verſione eppoſui. 296

Nervos incidit.) Nempe ut fui inſequendi, atque eu fuga retrahendi commoditatem Imperatoris miniſtris præriperet. Cæterum in Græco eſt *ὑγιαινόντων ὑγιαινόντων*, quod verti pro ſententia. Vide ſupra uſum hujus vocabuli Aonotat. 143. Non multo poſt ſequitur. 297

Atque ob hoc factum.) Nemque quod quatuor axoree unam poſt alteram duxiſſet (nam priot illa Zautzza Zoe concubina mihil ei obfuit.) Quid aerem ſit *μετανάιφων*, mitatorium, neſcio. De mitatis diſtam aliquid annotatione 95. & fortaſſe fuit ſani pate quædam, queſi prophana, & iis erium eccelſa, qui lacrorum aſu arcercotur. Nam quid antiquitus in eccleſiu fieret, hic nolim diſputare, cum apud leviculos Græcos ſabinde appareat aliquid mutarum. Mitatum nomen fuiſſe ſynagogæ Sarracenæ, in Iſaeio Angelo memorat Choniates. Sed id huc non maſtum facit, niſi quod horum quoque ſynagogas apparere poſſit certis metis fuiſſe incluſas. Non multo poſt rurſus mitatorii hujus ſit mentio. *παρεγκαινίσαντος*, ſcilicet verbi cubicularium, qui prope Imperatorem cubaretatque ſic alibi etiam verſum velem, evidentiæ cauſa. *γαλακτόπολις* lactis fontes ſonat. Moa, 298 Mitatorii.

Simul aut quatuor.) *κατὰ ταυτὸ*, eſt ſimul. Ego autem ſane non puto hoc voluiſſe Leonem, ut ſimul tot uxores: ſed ut ana mortua, altera ducetetur. Quod ipſem feciſſe, atque ideo at impium a patriarcha fuiſſe excommunicarum apparet. nihil tamen volui mutare. Zonaras habet *κατ' αὐτὸ*. Ipſius, vel ſuo exemplo: id eſt, ut quartæ Leonis nuptiæ non Leoni modo non vitio darentur, ſed idem aliis imiteri impune liceret. Poſt *κηδεστὴν*, affinem verti: quod gener ne, ao ſocer, aut quid tandem fuerit, ignorarem. 299

Temere viſuntur.) *μὴ ἀδίστα*. lego *ἀδίστατα*. Id enim ſeoſus videtur exigere. Megiſtu Cæſonitæ propria duxi. alias verti poſſunt, maximo cubiculario. 300

Falſo ſilentio.) Edicto urbitror, ut alibi quoque. 301

Poſt, elementum haud dubie.) *τοιχεῖον*. Sic vocat 302

vocat rem, quæ magicarum artium vi ulicujus hominis fortunam gubernet. qualis (verbi gratia) in Romano Lacapeno Simeoni Bulgaro ſtatum in Xerolopho fuit, qua truncata is perilt. Fere ſimile aliquid poetæ habent de fatali Meleagri ſtipite: & Apollonius in Argonautico carmine de Hamadryade, libro ſecundo. unde *καχομαντικὸν* magi dicti, qui & res certis notis & incantationibus vim quamdam ad aliquid præſtandum putabantur conciliare. & *καχμᾶσθαι* verbum, magicis artibus aliquid moliri & paſſive inſtru de ea ſtatua: *τελεῖται γὰρ ἀνεφ' ἑαυτοῦ καχμᾶσθαι* nam hanc ei vi quadam magica eſſe fatalem, *ὡς τὸ Σιμεὼν ἐκαχμᾶσθαι*.

Edit. Paris. pag. 54.

303 *Inde ad circum pergit.*) Atqui erat eo excluſus, niſi alia fortaſſis porta intrarit, aut de ulio (quod arbitror) circo loquatur.

Remigibus.) *πλοίοις*. quia remigio naves impelluntur. *πλοίμοις* habet Zonaras, quod idem eſt, ſocios navales. *ὅπλοις* arma verri. neque enim curribus uſi ſunt: & hanc vocem, quo modo multaa, Græcam feci, ut ſupra quoque monui.

Chaldienſis.) Vox obſcura, &, ut puto, falſa. aliquanto poſt epiriptarium Græcum vocem retinui, quæ cuculiam aut aliud quod rapiti ſubjiceretur, tegmen videtur ſignificare, *ὅπερ τὸ ἐπιβλητικὸν*. Apud Zonaram porro contrarium hujus loci legitur, diſſiluiſſe nimirum hanc pacificationem: quod probabilius & verius puto. mox enim rurſum fine violatæ pacis mentione refert Simeonem in Thraciam graſſatum.

304 *Drungatium vigiliæ facit.*) Repetit *ἀπὸ κοινοῦ* verbum *φρουρεῖσθαι*, utpote non eiuſdem officium unius *στρατηγίαν* duobus commiſſum fuiſſe, quod verba ambigue poſita præ ſe ferre videntur.

Si patritio honore inſigniretur.) *πατρικίων τιμηθείη*. forte ſic fuit vertendum, Bopas patriciis promittit, &c. ut non hoc operæ præmium reculerit, ſed jam ante patricius, in ſa receperit rem. Lit enim ambiguus locus. Quis autem ſit ille princeps principum, *ἄρχων ἀρχόντων*, nondum didici.

305 *Petalium multitudo.*) *πλῆθος ἀχὼς*. Alludit ad Euripidis locum, qui eſt in Hecuba. Joannes Leonis ſucceſſor eſt Garidas, quod cognomen hic addidit etiam Zonaras.

306 *Tertia Galileæ.*) *Δευτεροπεμπτὴν* vocari feſtum diem, quo memoria recolebatur lætus de Chriſto incarnando nuncius a Gabrielo D. Mariæ virgini oblatus, apparet. quid autem hoc Galileæ ſit, neſcio, ac videtur mendoſum. pro eo Zonaras Paſcha habet. Quod autem Romanus Leoni opprimendo adeo ſtuduit, cum quo paulo ante fœdus feciſſe dicitur, id nimirum novæ neceſſitates priſtinis prælatæ efficiunt. *da liebert kam, was leidets aus*. nam oppreſſo Leone, ſub ſe habuit & generum, & Imperium. Aliquanto poſt,

307 *Curatore mangonorum.*) id eſt, balliſtarum, & aliorum id genus tormentorum, ut alibi.

Cum is venatum exiret.) Fortaſſis: Cum apud Cynegium (loci nomen, forte ubi in urbe venationes edebantur) prodiret.

308 *Die ſacrorum luminum.*) Puto eſſe, quem alias purificationis Mariæ vocant, *Lichtmeß*.

Ac ſolt das.) Obſcurus locus. forte Conſtantino domi relicto & ſpreto, Romanus cum filio, utpote Imperatores, ſacrum pompam duxerant. De proceſſu alibi dictum. Tribunalium, locus tribunalis videtur.

309 *Sancti ſepulchri.*) *ἁγίου σοροῦ*. Dubito de hoc loco. *σορὸς* tumulum ſignificat, & ſepulchrum. forte fuit ædes in Blachernis, ſepulchri in quod Chriſtus depoſitus fuit ſimilitudinem referens. quale Spiræ Nemetum ſuburbanum, & alia ubi viſuntur, *Zum heiligen Grab*. & ſit mentio paulo poſt. Chaldia regio eſt (ut apparet) Syriæ, hoc quidem loco. Num in Nicephori Phocæ Imperio diſerte Calabriæ aſcribitur. Ex Baſilio Romani F. ubi Phocæ contra Durum res geſtæ deſcribuntur, Iberiæ vicinam fuiſſe Chaldiam videri poteſt. Quod ſit manglabitæ, vel ut ſupra ſcripſimus eſt, manglabytæ officium, neſcio. talia videntur etiam Myſticus & Stylota & quem alius *βιλάτορα*, paulo poſt ipſe *παραπαιδιστὴν* videtur dicere, quaſi vivarium Imperatoris.

Chaldia.

Ad hæc aſſis conſilii Coſmæ.) *τῇ ὑποθέσει*, &c. *καταβιβάζεται*. Hunc locum, ſecutus conjecturas & ea quæ ſequuntur, ita legi, ut ſi *τῇ* non ante *ὑποθέσει*, ſed ante *καταβιβάζεται* eſſet ſcriptum. Apparet enim Coſmam genero ſuo faviſſe, & in affectando regno conſiliis juviſſe, quare & magiſtratus ei fuit abrogatus, ut minime credam hoc judice vel auctore Myſticum fuiſſe nula pulſum. 310

Libraiarii.) *χαβδάτου* habet Zonaras. nos *χαρτάτου* vitiate, litteris trajectis poſt Sufurbulus, deinde Sorſubuius ſcribitor. Sicut poſtea Aposblathus & Apoſalathus Melitenus. utrum rectius eſſet ignorans, utrumque reliqui. Sic Cracas & Cracras infra in Baſillo, & alia alibi quoque multa id genus, quæ perſequi nolo. 313

*Cum nollet * ſed.*) Locus eſt mutilus. credo ſic integrandum: Cum nollet, imperator vi cum eum deturbare vereretur, quæſivit, &c. In margine librarius annotavit, *ὅρα τῇ μητροπολίτῃ καπάνου, τῇ Ἀγχιάλου ἀνακλητον*. Obſerva, loquit, & metropolitæ (ſic vocat *τὸν Καισαρείας* epiſcopum Theophanem) malitiam, & ſummi pontificis rudicatem. Id enim, puto, *ἀνάκλητον* dicit, quod Tryphonis animus non erat ita formatus, ut artes illas intelligeret, quid ſi *ἀνάκλητον* ſcribere voluit, quod non exaturaretur legitima patriarchates adminiſtratione? 313a

Hugonem regem Franciæ.) Imo vero, ut hiſtoriæ loquuntur, Italiæ. Sed in his rebus neque noſter, neque cæteri hujus farinæ ſcriptores faere diligentes. Conſtantinum Porphyrogenitum, intelligo non Romani filium Conſtantinum: ſed Leonis, cum cui ut genero impoſuit Lacapenas, & ipſo in ordinem redacto ac circumſcripto ſere, ſolus cum ſuis filiis Imperium geſſit. Porphyrogeneretorum primus commemoratur Copronymus, a conclavi palatii, cui Porphyræ (fortaſſis quod purpureis tapetibus vel aulæis eſſet exornatum) nomen, in quo natas eſſet. ne fortaſſe erlam reliqui, utpote genuini, & tuo loco nati Imperatores, loco eo puerperiis deſtinato. Noſter Leonis F. etiam infra ſic exprimit, in primo. Nicephori Phocæ anno: Romanum Conſtantini F. Leonis N. Romanum tertium optime dices, ne cum ultero Romano confundatur, Romani N. Chriſtiferi F. Nomen filiæ Hugonis tradunt Bertha Eudoxia. 313

Qui vocantur demi.) id eſt, pagi. Sic enim Cicero convertit Atticos *δήμους*. Cæterum aut *δῆμοι* pedes ſignificant, aut *τὸν δῆμον* quoque aliud quam communiter. Elis hiſtoria eu principio librorum ſacrorum Samuelis eſt notiſſima. & narratio de Edeſſena imagine a noſtro eſt, quamquam ſecius atque hic, ſupra expoſita.

ἐκὼν ἀέκοντι γε θυμῷ.) Homericum.

Pseta alt quædam igni calidiora.) Senſus eſt: Sicut calor alius ulio vehementior eſt, ita Stephani quoque aſtum & conatum majore Porphyrogeniti calliditate ac ſtudio impeditum & irritum factum. 314

Mortua virgine.) Alt ſe id ſupra quoque dixiſſe. Sed in noſtro codice, eo ipſo loco quo eam quinque annos cum Romano vixiſſe dicitur, librarius quædam (puto) omiſerat, quæ ab ulio deinde ſunt, ut & ulius locis, inſerta. Certe hæc cum ſuperioribus non congruunt, quod ſaris habui annotare. Et quod hic paulo ante Joannes Francorum five rex five Imperator dicitur, horum neutrum hiſtoriæ conſentit: cum per id tempus Romanorum Imperatores fuerint Henricus Auceps, & Otto (cujus paulo poſt ſit mentio) Saxones: in Gallia autem regnarint Ludovicus, & ejus F. Lotharius. 315

Templi cuſtodis.) *τὸ σημαντήριον τῶν ἐκκλησιῶν ἐν αἷς* pag. 55. *εἰσὶ*. excidit vocabulum haud dubie. nam quorſum referatur illud *ἐνταῦθα*? quale vel inſtrumenti vel armorum genus arripuerit, non poſſum divinare. *σημαντὴρα* accepi pro cuſtode, quem Homerus pro paſtore ponit. Iliad. *ε*. 325.

——σημάντορε δ' ἔπλετο λαῶν.

& *μέγα δουπήσαντα*, Iliad. *κ*. 485. quæ paſtore ſunt de-*σημαίνει*.

ſtituta. *παρὰ τὸ σημαίνω*, quod eſt, *ἐντέλλεται*, mandare. quomodo & *σημάντωρ* accipi poteſt ſatis Odyſſ. *ρ'*. Sed quid hic ſignificet, obſcurum relinquo. Paulo poſt,

316 *Leonem demeritus eſt.*) In textu eſt perinde ſcriptum, ac ſi ad triumphatum Apolaſaeram referretur, muneta ei & honores ab Imperatore obtigiſſe: quod abſurdum puto, & ad eum reculi, cujus opera hoſtis captus & triumpho exhibitus eſſet. Neque enim ſolebat triumphatis poſt pedibus preſſas eorum cervices Imperator gratiam ullam facere: & ſi novo hoc exemplo factum fuiſſet, vel maxime annotanda erat inſolentia. Chabdanus autem Chalepi ametas fuit, ut in Romano tertio noſter docet.

Quos coperat.) *ἐζώγρησεν*. Locus videtur decurtatus. & hos ante hanc apparet expeditionem captos fuiſſe.

317 *Joannes Alberici F.*) Is eſt Joannes XII. Papa, Alberici conſulis Romani filius, de quo vide hiſtoricos. Ottonem Magnum Romanorum Imperatorem regem Francorum vocat. de qua re ſupra monui: Cur autem hunc Polyeucto ſimilem dicat, non video.

318 *Anaſtres.*) In Græco eſt *ιγ'*. ſed falſum eſſe hoc, non Zonaras modo, ſed multo certius numetorum ratio docet. Conſer enim hunc annum cum anno qui ad mortem Conſtantini patris ejus eſt annotatus, invenies intervallum annorum non amplius trium.

319 *Methymnæ.*) Supra, Mitylenæ fertur fuiſſe in exilio. ſi ve is error eſt librarii, ſi ve interea Mitylena Methymnam translatus Stephanus. utraque urbs eſt in Lesbo inſula. Cometapoli ſunt dicti, quaſi pulli (id eſt) filii comitis.

320 *Non enim aptus erat.*) In margine, *τοιοῦτον ὡς ἐ ὁ τυραννίσας γέρων ἀφειχῶς ἐκεῖνον Ἀνδρόνικος*. Talis fuit etiam Andronicus ſenex, qui nuper tyrannidem geſſit. Noti ſunt de plebe verſus Lucani, quibus Britannas contra ſuum malo ſuo fecit:

neſcit plebes jejuna timere.

lib. 3 Pharſ

321 *Notum Dandulpho.*) Temporum ſuppurtatio & aliæ quædam conjecturæ me movent, ut hunc credam eſſe eum quem hiſtorici noſtri Rudolphum vocant, Burgundiæ regem, & Italiæ contra Berengarium. Hæc & alia multa haud temere apud alios ſcriptores inveneris.

pag. 513. a. 322 * ſupplevimus ex Scyliæ. *Videantur.*) Deſunt multa. * Librarius: *καὶ τὸ ῥηθὲν, ὅτι ἀφῆκε τὰ ἀντίγραφα*. Deeſt (inquit) una pagina etiam in exemplari. Poſſunt ea utrumque ex Zonara repeti. nam alioqui noſter eſt in multis copioſior. Pro Anabarza, Anazarbum legerem & Drizium apud Zonaram eſt *Δαζίβιον*, Drizibium. Poſt defectum, enumeratio eſt urbium, quas de Agarenis recuperavit eo bello Nicephorus.

323 *Ad Taxeidium.*) Locus videtur falſus, ubi veſtigalium aut penſionum rationes ducerentur. Paulo poſt,

Immobilibus locupletarentur bonis.) *ἀκινήτοις*. Non diſſimulabo, ſtudioſe me hac uſum voce, quæ ambiguitatem retineret. Nam & fundi ſunt immobilia bona, ac quicquid eo genere cenſetur: & ego tamen magis hoc puto intelligi æternis, quas vocant, donationibus, hæredem in perpetuum ſucceſſionem obligantibus: qualibus amplificata eſſe bona quæ Eccleſiaſtica dicuntur, non eſt obſcurum. nolebat, puto, unum aliquem Imperatorem aliis præſcribere ſucceſſuris, quantum ex ſuo fiſco decidere cogeretur huic vel huic caonaſterio, homo bello magnus, quod *ἐ ἐστὶν τὰ μετρίμενα*. ergo ſi quis vellet largiri, id ſine præſcriptione & in præſens (ſemel pro ſemper, quod ajunt) putabat præſtare fieri. nam vix credo eum prohibuiſſe, ne quis fundum donaret, præſertim privatus. Sed redibus perpetuatis ſretos ſacrificos videbas *σκανδῆρ*. Lector ſequetur quod voler. Omnino autem male apud hoc genus hiſtoricorum audiunt, quotquot bello remp. tuentes & augentes, non ditarunt ſacrificot.

324 *Tetartero exegitato.*) *τεταρτηρόν*. Zonaras ſcribit hexaglo vel ſexula (nam *ἑξάγιον* lego) eum redegiſſe *τεταρτηρόν*. quod ſic intelligo, poſteriotis nummi ad priorem fuiſſe eam proportionem, quæ eſt beſſis ad aſſem, ut major minoris eſſet ſeſquiplus. nam ut a 6. *ἑξάγιον*, ita a 4. *τεταρτηρὸν* videtur dictus. ut ſi vetus 6. (verbi gratia) obolos, novus 4. obolos appendiſſet: *τέσσαρα* pro ſumptu videtur bis hic poſuiſſe. Paulo infra.

Prædictum enim.) Librarius non inepte. *καὶ μᾶλλον ἐδόκει μᾶλλον αὐτὸν ἀφεῖναι τὸ βάναυσον τὸ Παλατεῖον διαγαγεῖν αὐτόν*. Oportebat, inquit, potius ſemper extra palatium degere, cum in palatio mortuorum ſe ex prædictione timeret.

Muro enim abſoluto.) Hæc ad Nicephorum pertinent, male cum prioribus connexa.

Quorum hic quintum.) Id verum eſſe nullo modo poteſt, cum omnino neque natus ſit patre Romano 325 antequam mater Theophano Phocæ Nicephoro Itaperatori nuberet. Ex iis quæ Panvinius, homo longe diligentiſſimus & peritiſſimus annotavit, deprehendere pores, Baſilium XIV, Conſtantinum XII. circiter annum iſto tempore egiſſe, quo ad Imperii ſocietatem ſint a Zimiſca adſciti, a qua vitricus eos vel propter ætatem arcuerat, vel ſaltem nihil præter nomen habuerant. nam in fine Baſilii Zonaras air, etiam cum Phoca eos imperaſſe. Panvinio adſtipulantur, quæ inirio horum Imperii multo quant hæc aptiora leguntur apud noſtrum & Zonatata habent teſteta.

Cum et dux fuiſſet.) *Δοῦκα δὲ ἦ αὐτὸν γεγονέναι*. Nobilis eſt in hiſtoriis his Ducarum familia. Sed hic officii nomen eſſe non dubito. neque enim arbitror eaſdem fuiſſe Ducarum & Phocarum familias. & cum alibi, tum in principio Baſilii Romani F. inveoies hanc vocem pro duce poſitam. ſarſumque præfectum Theſſalonicæ Theophylactum Botaniarem, *δοῦκα* vocat, alias *ἀρχοντα* & *στρατηλάτ* appellatum. Sic & Antiochenæ & Iberiæ *δοῦκες* io Conſtantini fratris Imperio. *Θεῖος* autem & hic & alibi, ſignificat patris fratrem. Nam Leo Curopalates (de qua voce alibi dictum) frater fuit Nicephori Phocæ Imperatoris, filius Bardæ Phocæ, quem pater Impetator factus Cæſareta crearat. 326

Paludamenta.) *ἱμάτια* hic ponitur, quod & ſupra pro ſtragula veſte, qua equus integeretur, poſtrum videtur. Ego non multum propietatem iſtarum vocum apud hunc ſcriptorem deprehendi, itaque verti libetint talia. Porro circuta hæc loca aliquotles per Occidentem Conſtantinopolis, & quæ el in Europa adhuc ſaberant, per Orientem Aſianæ provinciæ ſunt intelligendæ. ne quis imperitus Italiam hic ſomniet. Quod autem Theodora, Zimiſcæ uxor, a Cedreno filia Conſtantini Leonis F. & ſoror Romani tertii a noſtro dicitur, idem eſt fere apud Zonatam. Panvinius allos (puto) auctores ſecutus, fillam Romani II. ex Theophanone Anaſtaſia faeit, ſororem ſcilicet Baſilii & Conſtantini X.

Diſſipatis qui ibi.) Librarius in margine hæc adſcripſit · *διαμαρτάνει ἐνταῦθα ὁ τὰ τοιαῦτα βασιλέως ὑπομνηματίσας, ὅτι ὁ τὸν τοιοῦτον ἀν ἐκβάλλεται ὁ ἀδάπανος*. Miror, inquit, barbaris tunc non fuiſſe valldam aliquam haſtam, qua iſtum aſcendentem detutbarent. Quod videtur eo pertinere, quia ſane diluræ ſunt hæ narrationes: & tanta facinota diligentius per circunſtantias deſcribenda ſunt, ne figmenta potius videantur, & inepriæ. nam quin ſæpe unius hominis virtus contra maltos hoſtes ſubſiſtat ac vincat, non eſt dubium hiſtorica fide. Sed unum aliquem eo modo, quo hic ſcribitur in murum evadere, mul is deſuper armatis hoſtibus videntibus, videtur *ἀξιόπιστον*. Veriſimile eſt, quod Zonarata innuere apparet, eum loco aliquo defenſoribus vacuo murum renuiſſe, iremque alios: inde in propugnatores facto impetu, lls profligatis, reliquis adſcendendi facultatem paraſſe. Non multo artificioſior eſt infra io Baſilio de Ibaras excæcato narratio, ubi tanti facinoris auctor hoſtis potuit multitudinem hoſtilem armatam & fremenrem manus motu ſedare, & oration demitigare, quæ ne magiſtratum quidem ſemel concitata audire ſolet. *Edit. Pariſ. pag. 26.*

Dominicæ reſurrectionis.) *ἡ ἁγία ἀναστάσιμος*. quæ vox non integre eſt ſcripta, nota tamen S oſtendit non *ἀναστάσιμος*, non *ἀναστάσιος*, ſed *ἀναστάσιμος* legi debere. Itaque accepi de Chriſti a mortuis reſurrectio- 328

ne, eo factius, quod paulo poſt feſtus D. Georgio dies commemoratur, qui fere non multum abeſſe poſt paſcha ſolet. De Anaſtaſi & Anaſtaſia noſter ſupra alicubi.

329 *Cretenſium amerae.*) ἀ ἀφ κρητὸς τοῦ βασιλικοῦ. aut Baſilii cognomen eſt Curupas, & vox *ἀμφὶ* omiſſa, aut *βασιλικὸν* ameram denotat. prius verum puto. & poſtea *ἀμφὶ* de eodem additur, nomine omiſſo.

Romanum vero patricium.) Hujus alii (quod ſciam) non faciunt mentionem. In gratiam Lectoris Conſtantinos & Romanos ordine hic exponam 330

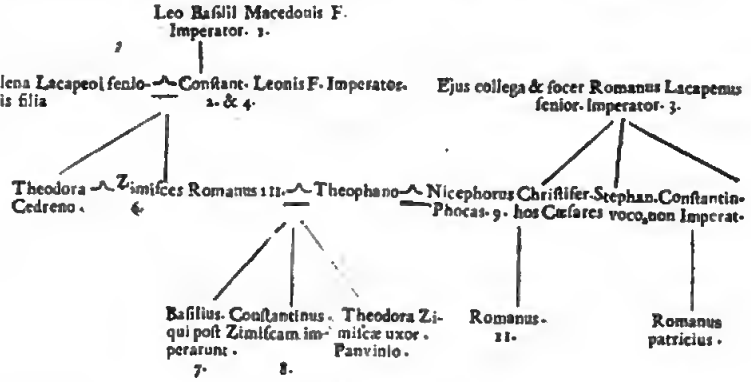

331 *Leporum.*) Sic noſter codex habet perſpicue. Apud Zonaram Lipara legitur, quæ vox multo eſt enocinior, & cum erymo, & cum lingua Græca magis conſonat. niſi forte Cappadoces dicebant λιπαρὸν, quod alii Græci λιπαρὸν. Sed & Licandum per ι scribitur ibi, hic per υ.

332 *Juſſique ſunt illo ipſo duce.*) Hic locus in Græco eſt confuſus & mancus, ut quidem judico. Hoc ex ſequentibus didici, hunc ipſum Curticem Duri claſſem duxiſſe, victumque ab Imperatoriæ duce Theodoro navali prælio tuliſſe. Sed Cibyratæ an pro Duro ſteterint: an vero (quod putavi) ab Imperatoris claſſe, cum ea ad Durum tranſiviſſet, juſſerit eos Durus oppugnari, non ſum certus. ſic Scyl.

Dipotamum videtur diſtam, quod inter duo flumina, aut potius ad confluentes duorum amnium, ſitum eſſet.

333 *Nulloque numero.*) μηδ' ἐν ἀριθμῷ λογιζόμενος ἀνήρ. In margine eſt, eſſe hoc proverbium. Sic autem de Agamemnone apud Homerum Achilles:

Iliad. 2. τίνα δὲ μάντιν ἐνὶ στρατῷ, εἰδότα

ubi quidam ἐγκρατῆ legunt ὑφὴν. Sed varias ejus diſſertationes hic afferre non libet, cum poſſint ex Scholiaſta, & Euſtathio, ac aliis repeti.

334 *Seiromaſta.*) σειρὰ eſt reſtis. Sed quid ſit σειρομαστὰς, neſcio. Pene ſcuticam converteram. Quod autem de crate & ventilabro dicitur quaſi adagio, hunc ſuſpicor habere ſenſum, quod cruta apud iſtos rerum pretioſiſſima, adeoque ſanctiſſima] res haberetur: ventilabrum vulgaris & vilis. huic ergo maledicum, illi modeſtum comparabat, fratres: quia & hæc ea eodem quoque ligno poſſe nulla eſt religio, & nota vatis divina ſententia.

335 *Georgio Davidi frater.*) ἀδελφὸν deeſt: ſed & ſenſus hoc ſuggerebat, & habet Zonaras. Hoc ea luco apparet, regulos iſtos, ſeu regionum Romani Curopalatæ. vicinarum dominos, vocari Curopalatas, & ſupra quoque facta eſt alicubi Iberiæ Curopalatæ mentio.

p. 549. c. 336 *Ne pot. multiplicandis prædiis.*) Hunc puto potius, quam ſcio, ſenſum eſſe legis qua reprimeretur nimia privatorum potentia, publica quoque bona lo ſuam rem redigentium. quod puto fiſſe ἐν ἑαυτῷ χωρὶν πλέονάσει, alia ſubinde aliis prædia adjicere. quod & hunc Maleinum feciſſe videmus, & in Baſilio præſide Tzimiſcas malo ſuo notaverat. Si quis quid rectius afferat, non verbum ei, ſed coronam præbebimus: non ut victori, ſed ut benemerito.

337 * ſupplevimus, & emē *Illo morte prævento.*) Non dubito quin hic locus ſit mancus. * ſententiamque fuiſſe conjicio, non ſucceſſiſſe iſtam Dyrrachii proditionem, ob præproperam Chryſelli mortem. Sed fuiſſe eo poſitum Baſilium, facile judicaveris ex ſequentibus: ut cum Baſilius dicitur defendendi a Joanne Dyrrachii cauſa inſtituiſſe profectionem, & de Joannis ibi cæſi morte a patricio Pegonita factus certior, &c. Pedias planiciem ſignificat. ſed proprium ſuſpicatus ſum. *Ἰωαννίων* dicit, qui viri illuſtres inclinato Imperio ſolebant dici, ſicut ſpectabiles, clariſſimi, &c. res eſt nota, & notationem vocis ipſe noſter ſubjunxit. davimus ex Scylitze.

Prilbatariorum.) πριβατάριον. Hoc quid ſit, nondum didici. Quid ſi aliquid præbendiariorum, quos hodie vocant, ſimile fuit? Neque neſcio b pro υ poni ſolere, ut privatarum poſſis legere, quod tantumdem mihi eſt notum. & κτίσματα τῶν θυτήκων videtur eſſe Aſſumptio, niſi ſi quid aliud eſt: non enim habeo quod affirmem. Vide infra in Ibatzæ hiſtoria, quod ad hunc locum intelligendum faciat. *Es vvar es vvar unſere Kirchvvohnen nit vnehnlich.* 338

Allelengum.) In margine librarius, *ἀ τοῦ ἀκριβοῦς ἐπιτίμια.* quæ ſi recte habent quod ad ſcripturam, mirari videtur ea exactionis tam ſubtilem rationem, qua etiam pro iis ſatis fieret, qui paupertate catrema & rebus perditis impedirentur, aut etiam ita mortui ſolvere nequirent. Sed Baſilium hoc non inveniſſe, ex Juſtiniani hiſtoria liquet. Ne eo quidem Lectorem defraudabo, quod adſcribit mox, ubi deprecatores pontificis repulſam paſſi dicuntur, *ἀπ' ἐκείνου ἔφασκε λοιπὸν ὁ Ἄγγελος, μηδενὸς παραπαίσαντος τὰ ἐπὶ τῷ παρόντι χωρὶς τοῦ Παυλικίου γένους ἐξεστιν ζῆν.* Contra, inquit, meus Imperator Iſaacius Angelius, neminem adhortante multis iniquis oneribus ſubditos levavit. 339 *Edit. Paris. f. pag. 37.*

Qui Baſilii imp. ſororem.) In Græco eſt ἀδελφὸς, quod mire obſcurat locum. ego ad hiſtoriam reſpiciens, lucem adhibui. Loquitur de Bladimero Roſſico principe, qui (ut Cedrenus ſupra oſtendit) Baſilii Imperatoris ſororem uxorem habuit. 340 *Pag. 166. b.*

Bezette Tzæſar.) ἐβεζήτει. id vocabuli credo ſignificare, fugiſſe quod circumſtantiæ arguunt aliquanto ſuperius. 341 * Interpr. Scyl. vicite Cæſar.

Quæ urbs caput.) Verba minime cohærent, & vix dubito quin locus ſit mancus. quod de urbe dixit, eam ego Strumpitzam fuiſſe conjicio. * Joannam autem puto vocare eam regionem, quæ Adriatico immineret mari, ob vicinitatem. 342 * Scyl. Orinam vocat.

At re.) * Deeſt aliquid ante hæc verba, nempe Xiphiæ mentio, qui ſe ſocium perduellionis Phocæ dedit: quod ſequentia docent. alinquin * οὐ) & cæ- 344 * Supplevimus ex Scyl. ſic Scyl.

te-

tera plaralia ad unum Phocam referri non poſſunt.

345 *Zacharie.*) Ante vocem Ζαχαρίου eſt α ſcripcum, & ſuperne quippiam litteræ χ non abſimile, cum gravi accentu. fortaſſis ἀρχοντα voluit exprimere librarius ea nota, mihi ſane non intellecta, ut ſit Zachariæ præfecto. ego omiſi in vertendo.

346 *In Armeniaco.*) κατὰ τὸν Ἀρμενιακὸν. Zonaras, ἐν τῇ κατὰ Ἀρμενιακὸν διοικήσει, in provincia Armeniaca: id eſt, in Armenia, quæ Romanis parebat. atque ſic etiam infra Ἀρμενιακὸν pro Armenia provincia ponitur: de peſte, in Romano Argyro. Mox,

Ex filia patricii.) Nomen hic excidit. apud Zonaram Alypius eſt. Idem Argyrum Argyropoium vocat. nimirum Argyri filium: quo modo Comitopoli ſupra, Bulgarici comitis filii dicebantur. De morte Conſtantini librarius non abſurde adſcripſit, bene cum feciſſe, quod quamprimum e vivis diſceſſerit.

Ἐκ ἑναίσιμον Χριστιανὸν, τοῦ ζῆν εἰς ἀπάτην γινόμενον. nam qui ſic vivunt, non niſi ſumma dant reipubl. mala. Infra,

347 *Conſanguineum patriarchæ.*) ὁμαίμονα. Solet autem poni hoc vocabulum ab his ſcriptoribus pro fratre, quomodo & Virgilius dixit:

Et conſanguineus lethi ſopor.

cum ſit apud Homerum:

ὀδὺ' ὑπνῳ ξυμβλήτην κασιγνήτῃ ὁμογαστρίῃ.

pro ὁμαίμονα autem legi ἀνέψιον, ſententiam ſecutus. Zoſtica an proprium ſit nomen, an vero (quod puto) Zoſtæ officium notet, ambiguum eſt.

348 *Capita columnarum.*) Locus eſt non ſummi momenti, & obſcurus. κιονόκρανα ſic verti, capita columnarum, γέισα incruſtationem ſeu tectorium opus. ἱλογραφικὰ coloribus pictum. Neque vel nimis anxie ſectatus ſum vocum proprietatem, vel contendere velim me omnia eſſe aſſecutum.

149 *Epiſcopo Peritheorii.*) aut Peritheorii. eſt enim ambiguum, loci ne ſit nomen, an hominis, ea vox. Sed & illud de fratre Michaeli Imperatoris non immerito eſt ſuſpectum. neque video quid aliud colligam, quam fratrem eum fuiſſe Michaeli Paphlagonis, qui poſt hunc Romanum Imperio potitus eſt: ut βασιλεύσαντα intelligas reſpecta auctoris, non Romani, quod & expreſſi.

350 *Alendis agrotis.* κοπροτροφία. Forte quæ vocamus leproſaria aut Lazareta, in quibus leproſi aluntur: ſolet enim λεπίδα pro lepra uſurpare κατ' ἐξοχὴν, ut alias monui. mox,

Circulatorium Artem.) ἀγυρτικὴ τέχνη. non ſane hoc intelligo. nam Joannes hic cubicularius fuit, niſi ante fortaſſis circumforanenm quæſtum fecit. Quod fuerit officium Panthei præfecto, neſcio. templi ulicujus cuſtodia videtur. Ad Romani mortem annotavit librarius, σημείωσαι ὅτι ἐστράφη ἐκ τοῦ Θωμᾶ λέγοντος· πῶς γὰρ οἶδα τὰ ἀπόρρητα, ἢ τὰ ἴδια ἀναλώσω; Obſerva, inquit, hic etiam illud Theologi: Qui enim ſervet aliena, qui propria perdidit? Quod quo ipſe retulerit, aut quid hoc ſacint, non video. Nam Helena quidem extra culpam eſt, uxor Argyri: quæ quantum in ipſa fuit, maritum ultro ſolvens conjugium ſervavit, oculoſque & Imperium is ei debebat. Sed in hoc Romano apparet, quam Deo improbatur, cum ipſius conſtitutiones quocumque etiam prætextu neceſſitatis violantur.

351 *Spectatiſſimæ.*) τὸν περιβλεπτον: quod vocabulum niſi eſt, quod non puto, proprium, deeſt nomen divæ, in cujus honorem monaſterium condiderit. Sed & infra in Calaphara eſt τὸν περιβλεπτον μυτὸν, non procul a Sigmate. Cæterum Michaelas hic Imperator Paphlago fuit: & in margine habet epithera ἀργυρωμένα, quod ſignificat argento vendicum: & δαιμόνιον κατέχει, quia malo eſſet occupatus genio, ut poſtea Cedrenus narrat.

352a *Barangorum.*) Ex Choniata apparet, hos fuiſſe ſatellites ſeu ſtipatores Imperatoris in bello, bipenniferos. Unde & qui fuerint neſcire ſe, aut ſaltem explicari velle librarius oſtendit initio Stratiotici, ubi eorum fuit mentio.

Viri acinace.) Sui ne mariti, an barangi?

Qui mortem ſibi conſciſcunt.) ἑαυτοκτονοῦντα, ſic verti, quod non puto omnibus violenta morte extinctis hanc fuiſſe conditionem impoſitam, ſed illa ſibi exitium adſciverat.

Rem ipſam repræſentans.) ὑπόπτερα, ἀπὸ ὑπτερ. Ex Homeri Odyſſ. lib. v. 349.

Aſpracania.) Sic ſupra aliquoties. nam hic Βασπρακανία legitur, Baaſpracania, mendoſe nimirum alterum. Certe in Monomacho & apud noſtrum Baſpracan, & apud Zonaram a geminato Baalpracan Media nominatur: & ſic etiam in Cedreno delinceps legitur, ac Baaſpracania. Orphanotrophus eſt Joannes Imperatoris frater, ſic & ſupra appellatus. 153

XLVIII.) Contra fidem Græci exemplaris (id enim XL. habet perſpicue) ſic ſcripſi, ſeptem annorum, atque adeo indictionum, quas his locis haud dubie * designat, ſecutus, ut Lector facile animadvertet. Paulo ante, ὅπου ποτε, *ubi nam eſſent* quærentem, participium abeſt in Græco. Quid porro ſit ἀκριβὲς, quod notarium, verbum de verbo expreſſi, non aſſequor, & qui ponderis aut nomiſmatis hoc ſignum * rr. denotet. 354 * id eſt, ommos.

Baptizabat.) non, puto, baptizabat: ſed de ſacro fonte ſuſcipiebat, quod pietatis non puſtremum opus judicabat, eoque ſe a Deo ſanctatem redemturum. Id obiter notandum duxi, in hoc & ſequenti valde multa eſſe non ſatis conſentientia apud noſtrum & Zonaram. Sed quia uterque jam in manibus eric hominum, noſtrum non eſt ea in has chartas ingerere. 355

Stauropatam.) Unde ei hoc omninis fuerit, non aſſequor. ſonat quaſi crucis conculcatorem. ſed an impius etiam habitus hic ſit, non conſtat mihi. 156

Effodiantur oſſa.) ἀνορυχθείησαν. Sæpe alias hæc imprecatio uſurpata eſt de mortuis. Viventi enim qui refodiantur oſſa? Sed ni rirum abierat in uſum iſta imprecatio, at de vivis quoque uſurpareter: quo modo fatui noſtrates multi ferramenta & inſtrumenta, ulia re non ſuccedente, aut læſi utcumque diris devovent imprecationibus: quæ in ea non magis competunt, quam paupertas in ſaxum, aut damnatio in fœnum.

Conſtantium Caſtpano.) κανσταντίνου, ſuperiorem, aut ſupra, hæc non ſignificat: apparetque eum alicui rei aut provinciæ fuiſſe præfectum. ſed quid fuerit, in obſcuro eſt. ur & Argoclines, quale ſit offici genus: album lectum in voce invenio, ſed rem non aſſequor. quid ſi ſait quoddam, at aureum, ita argeoteum tricliniam, cujus alle curator fuerit, ἀργυροκλίνου? 157 *Edit. Pariſ. pag. 28*

Bello ſuas res.) Ante hæc verba aſteriſcum poſui. ſententia enim videtur mutilata. Hæc autem fuit, Caciclam non detrectaſſe Romanis imbdium eſſe: ſed tamen paterna ditione ſibi relicta id voluiſſe facere. In Græco poſt, pro Παφλαγονίαν, eſt ſcribendum haud dubie. * Παφλαγονίαν, cujus regionis ſit mentio cum alias, tum a noſtro in Aſanis clade infra. Beſtes poſtea Βατάχης dicitur, Beſtarcha. ut epithetoo ſit fortaſſis ab aliquo officio ductum. nam Catacalo quoque Ambaſtus infra in bello Medico Beſtes vocatur. 358 * Supplevimus ex Scylitze. * ſic Scyl.

Et ſuum ſervum.) Servor fuiſſe magiſtros, non credo. legerem aliquid aliud pro δοῦλον, forraſſe διδαχὴν, aut tale quippiam: vero enim propius eſt, fratrem, quam ſervum, Nicolai magiſtrum fuiſſe. 359

*Solitudinis * Turcorum.*) Locus haud dubie mancus, tametſi ſententiam explere Lector facile poſſit. Tragolipaces poſt * Tangrolipaces dicitur. ſed hoc non eſt inuſitatum in hoc codice, idem vocabulum diverſe ſcribl. aliquanto inferius, 360 * Supplevimus ex Scylitze. * ſic Scyl.

Leichudiæ F.) τοῦ Λειχούδου. Paulo ſupra Conſtantini *Lu* chudæ facta mentio, in Toraicli defectione: niſi quod conjicio, a prædio aliquo aut ditione ſua id eum cognominis potuiſſe habere. Παραδυναστεύων dignitatis ſeu magiſtratus eſt nomen, quaſi Imperatoris vicarium deſignans, & collegam, qui & tector dicebatur. 161

Fratre ex altero parente.) Incertum, uterino ne, an alia matre nato, quaſi qui alunde germinaſſet frater non germanus. hoc enim ſonaa vox ἑτε-

ρώμαις. & tales floſculi in horum ſcriptorum pratis non ſunt infolentes, eſſque eadem vox apud Zonaram, & infra rurſus de Alimi fratre.

363 *Indictione ſecunda*.) Anno ſcilicet mundi 6557. ſiquidem indictio ſecundum annos mutatur, & quindecim annorum circuitu ad eumdem redditur numerum. conſtat autem, Indictionemundecimam fuiſſe annum, &c. 51. & duodecimam annum 52. ex ſuperioribus, & quæ de Theodoræ imperio infra dicuntur, aliiſque multis. Ita Tornicii defectio, quæ in primam indictionem dicta eſt incidiſſe, fuit anno 6556. ſecundum noſtrum: hoc rudiorum cauſa volui annotare.

364 *Haud longe Adrianæ*.) Ita ſane ſententia requirit, niſi admodum fallor, ſatis ex ſequentibus illuſtris. Ergo in Græco, pro ἀφ' ἑαυτῶν πόλιν, legendum ἀφ' ἑαυτῶν πόλιν. ſic & in ſepultura Monomachi pro τυχόντων, legn ἑντυχόντων.

365 *Francopullum*.) Sicut ante Bulgari Comitopulli dicebantur: ita hunc iegon Francis oriundum fuiſſe colligo, Francigenam, qui fortaſſis cum turma aliqua Francorum equitum ſtipendia ſub Monomacho fecerit, ut ſupra Arduenus ſub Michaele. & ſane infra Franci dicuntur in Iberia militaſſe: & in Stratiotico diſerte oſtenditur, quis fuerit iſte Erbebius.

Fuga evaderet.) Hic in codice fere integra pagina erat vacua, deeſt, ut conjicio, deſcriptio adverſæ in Patzinacas pugnæ Nicephori rectoris, & impreſſionis deinde Patzinacarum alicujus, & ad ipſum uſque Byzantium excurſionis, nec non qua ratione Kegenes urbe emiſſus fuerit. Sed hic Zonaras nos juvare non poteſt, ut certi aliquid ſciamus, cum vix attigerit hanc tam longam & variam hiſtoriam. *

* Lacunam ſupplevimus ex Scylitz.

Indictionibus quarta & quinta.) In textu, ιδ'. & ε'. Sed id vitioſum puto, neque tantum inter hæc & ſuperiora intervallum admitto: & ε recte habere ajo, *ιβ'τε* denarii notam ad δ' vitio additam. Quid multis? paulo poſt mentio tandem ϛιδ'. & *ϛιε'*. indictionis fit. 366

Capita non litteris.) Hunc locum non intelligo etiamnum: neque eo interpretando vel me verum attigiſſe, vel quemquam falſum nolo. Scribis velocibus puto reſpondere noſtro librarios. Urani cognomen etiam ſupra habitum. 367

Adnumium.) ἀδνιμον, quid hoc vocabuli ſit, quidve rei ſignificet, nondum didici. 368

Domeſticas.) οἰκείους, forte qui ex ea provincia ſcripti mirabant. Peregrinas autem intelligo, Gallicas duas, & Roſſicam: ipſe ἐξ οἰκείων vocat. Quod paulo poſt ſequitur, antequam Comneniani cum Imperatoriis pugnarent, mutua inter eos fuiſſe agitata colloquia, & alteros ab alteris viciſſim ad defectionem inlicitatos: non abſurde annotavit librarius, alienum eſſe hoc a congreſſibus militum. verba ejus ſunt. *ἀνείμενα ταῦτα ταῖς τῶν στρατιωτῶν συντυχίαις*. Et ſane videntur merito juſtius talia reprehendi, quam Glauci cum Diomede colloquium illud. Sed nos hic annotandi finem facimus. Cætera ex lectione & comparatione aliorum ſcriptorum repetat Lector: nos enim quoque voluimus, neque potuimus omnia perſequi. Et quæ præterea de rebus Imperii Conſtantinopolitani habemus, ſuo tempore (Deo volente,) evulgabimus, ut doctioribus ſimul atque indoctioribus laborem iſta conquirendi ſcrutandique minuamus: ac nonnulla etiam, quæ adhuc nos fugerunt, venati proponemus

GEORGIUS CEDRENUS
IN OBSCURIORIBUS ILLUSTRATUS.
GULIELMUS XILANDER
INTERPRES ET SCHOLIASTES EX PARTE EMENDATUS,

additis poſt Opus editum Notis.

Edit. Pariſ. pag 29.

Pagina 5. Μοναχὸς Γεώργιος ὁ Συγκελλος.) Syncellus primis temporibus, non alius quam contubernii ſocietatis ac convictus particeps, ſucceſſor nuſquam erat. Virtutis ſiquidem & eruditionis meriro C. P. Throni, ſublato e vivis Tarafio, ſucceſſionem adeptus eſt Nicephorus Confeſſ. Plura de Syncello expectta, ſuis locis exponentur; quæque de illo, non plana licet & integra, probanda tamen Xilander retulit, alibi commodius inferentur.

Θεοφάνους.) Hic Georgii Syncelli filum ſequutus, ab ejus fine, principium hiſtoriæ ſuæ dedit, Theophili & Michaelis F. tempore, quo Monaſterii Agri præpoſitus deceſſit.

Ὁ Σικελιώτης.) De Siculo iſto nihil a me temere dictum volo: quod Poſſevinus Heidelbergenſis Bibliothecæ cod. 394. ſcribit, fideliter exſcribo. *Joannis Siculi Chronicon ab orbe condito uſque ad Imp. Michaelem Theophili F. præcipuas hiſtorias complectens. Memineranr ejus Zon. & Cedr.* Hæc ille.

Ψελλὸς.) Quis hic Pſellus? Non unus ſiquidem cognomine Pſellus, ſed plures; iidemque ἐπὶ πλεῖστον ὑπατεύσαντες, non *Conſules*, ut quidam reatur, ſed ſupremi, quaſi ὑπάτους. Primus Michael Leonis Philoſophi præceptor eruditiſſimus & ὑπερτιμώτατος, quo celebriorem & antiquiorem, Baronio judice, non reperias, de quo refert Auctor pag. 432. alter Conſtantinus, de quo pag. 625. Priori quædam Hiſtorica adſcribit Poſſevinus. At cum ſua tempeſtate Pſellum ſcripſiſſe teſtetas Curopalares, de poſteriore ſermonem ab Auctore fieri penitus eſt indubium.

Νικήτας ὁ Παφλαγὼν.) Hunc cognomento Davidem vitæ Ignarii Patriarchæ ſanctiſſimi, & rerum ſui temporis (vivebat autem nono ſæculo) fideliſſimum ſcriptorem laudat Baronius. Eumdem Paphlagonem cognomine citat Meurſius in Lexico.

Καὶ οἱ λοιποὶ Βυζάντιοι.) Quos de nomine citat Curopalates, Joſephus Geneſius, & Manuel Byzantius.

Ὁ δὲ πρωτοσπαθάριος Ἰωάννης.) Joannem iſtum eumdem eſſe qui vulgo Curopalata, probat nomen, confirmant ſcripta, Auctor ipſe Cedrenus non obſcure ſuggerit. Nomen io manifeſto eſt: ejus hiſtoria ab exitu Nicephori, a Michaelis fidelitcer cognomento Rancabis Imperio, ſumit exordium; nec eſt ſcriptorum hic memoratorum ullus, a quo plura collegiſſe Cedrenus convincatur, qui compendioſam, qua graditur ille, viam ſequutus eſt, nec ad damnandam vel commendandam ullius memoriam, quod in illo laudat, manum ad ſcribendum ſe admoviſſe teſtatur. Adverſatur nihilominus, quod nemo facile oon deprehendat, Scylitzæ cognomen, & officium Curopalatæ, a Thraceſii & Protovеſtiarii notatis hic, non modico ſpatio diſſita. At ſi patriæ hic, alibi familiæ oomen, oil quod ſecum oppoſitionem vehat, producitur. Officia vero quantumlibet varia diverſitatem hominum oon arguunt frequeoter, cum is idem primo Curopalata hiſtoriam texere, tum ſequutis annis ad Protovеſtiarii dignitatem promoveri, eoque titulo a Cedreno potuerit decorari. Alienus qaippe ſum ego ab eorum conjectura, qui Curopalatam Cedreno poſteriorem affirmant. Nam cum utriuſque ſit eadem narratio verbis, ſi pauca demas, iiſdem contexta, hunc ex alio ſua mutuari fuit neceſſe. Memoratis autem in utriuſque procemio iiſdem hiſtoriarum auctoribus, Joannis Thraceſii nomen & opera Cedrenus exprimit, cujus velat ipſius Cedreni, apud Curopalatam nulla mentio: quod argumento eſt Joannem illum, quiſquis fuerit, Cedreno non Curopalata priorem: alias qaomodo Curopalatæ ignotus, ſi præceſſiſſet? vel qua ratione a Curopalata prævios hiſtoriæ ſcriptores enumerante, tum Joannes ille, ſi foret alius, tum Cedrenus ipſe fileretur, ſi Cedreni verba ſigillatim ſequutus, cunctos alios auctores ordine recenſeret, horum nomina ſuppreſſa vellet ex invidia vel ex ignavia? Satius itaque dicendum, Cedrenum ætate Curopalatæ ſupparem oondum abſolviſſe hiſtoriam: Curopalatam vero ulterius deduxiſſe, & ex eo, occuon aliis, plura abſque labore & immutato narrationis ſtylo, in ſuam Synopſim Cedrenum integre & plagiario traotuliſſe. *pag. 30.*

Λέων ὁ Κωμίτης.) Grammaticus cognomine, Romanæ claſſis dux, novem Impp. poſt Theophaoem geſta conſcripſit. Latet adhuc io Regia Bibliotheca.

Ζαβατίνας.) *Auguſtanus* uſquam dicendus, (niſi ſorte Xilandro *Auguſtano*, Latine quidem, verum improprie loquenti) qui oon *Auguſtæ* natus, verum Eccleſiæ, quæ eſt in *Sebaſte* Præſulatum geſſit.

Ὁ Κυζίκου Δημήτριος.) Hic, trito loquendi more, Cyzici Epiſcopus cenſeretur. Num ille Cyzici Demetrius de quo narrat Auctor pagina 565. & 579. qaique in Armenos Dioſcori diſcipulos feliciter ſtylum exacuit? Nullo ſcriptorum habito ſermone reliquit incertum.

Ὁ μοναχὸς Ἰωάννης.) Is mihi, nonnullique aliis eſt Zonaras. Nomeo, profeſſio, ſcripta id evincont. repugnant illi, qui Cedreno Zonaram habent poſteriorem. Unde? Quod ulterius hic deduxerit narrationis filum. Levius argumentum eſt. Cedrenus etenim opere nondum abſoluto ſcribendo deſtirit.

Pag. 2. Ὄντι.) Plura delnceps ſe omiſſurum pollicitus Scholiaſtes, hnc quoque præcipuum omittit in Obſervationibus, vocabulo ὄντι, contracto characterе (6) io MM SS. exemplaribus expreſſo, ac lo principio periodorum tumultuario congeſtarum ſempes præfixo, ſemel vel pluries aliud vocabulum Σημείωσαι, (ut ex eo, qua lecto, qua ſubintellecto, cum alio ac ſequentibus ſeoſis integer habeatur: σημείωσαι ὅτι, &c.) in margine correſpondere. Num integre fideliterque tot particulas expunxerit Interpres, æquus Lector judicabit.

Νυχθήμερον.) Xilander. *Verti diem naturalem, qui inter ea Æquinoctialis revolutione abſolvitur.* Docte magis & clare litteratus Allatius de menſura temporum cap. 3. *Simile ſpatium eſt* νυχθήμερον, *quod ſcilicet elabitur, interim dum Sol exoriens, vel obiens, vel in meridie exiſtens, iterum ad ortum vel meridiem vel occaſum revertitur.*

Pag. 7. Ἐγρήγορες, οἱ ἀφ' οὗ θεὸς τὸν κόσμον ἐποίησε.) Filios Seth Deo dilectos, pios, proceros, formoſos, Sacerdotes, natarum Caln cupidine captos, nec non exortos ex prophano cum iis complexu liberos Georgius Syncellus vocat Ἐγρήγορες, ab Auctore dictos Ἐγρηγόρους, a patris veoustate. *Ἐγρεῖς δὲ ὁ Σὴθ, καὶ Δικαίωνος ἀνδρὸς, καὶ οἱ ἐξαίρετοι τοῦτου ἔγονοι, ἐγρήγορες ἐκλήθησαν. Pius erat Seth & venuſtus, ac pariter ejus liberi omnes Deo devoti, ac formoſi,*

Pag. 8. Τὰ ὄρη Ἀραράτ τὰ Παρθυαίων τῶν Ἀρμενίων.) Aliis Apocryphis ab Auctore relatis, venia data, liceat hoc ex Armeniorum ſcriptis hiſtoriis & paternis traditionibus adjungere. Jacob Mouſpouae Catholicum (ita vocant Patriarcham) impulit libido ad ſupremum montium Ararat vertiecm, Maſſis dictum, proficiſci; ut curioſius inſpecto loco, & geneſis humani Deo reparatore adorato, ex diluvii reliquiis (aream enim Noeam inter nivium aggeratos cumulos ibi ſupereſſe eredunt accolæ) fragmentum ligni, ſi daretur, aſportaret. Iter aggreſſus, a Maſſis verticis acceſſa ſecreta virtute repoliſus, precibus ſuis fragmentum quod optaverat, Dei dono recepit, quod io oppido Aquiri ad montis radices ſito repoſitum Armeni frequentius inviſunt, & penes ſe, ut ajunt, aſſervant lignum, quod Deus humaoi generis reliquias juſſit quondam ab exitio præſervari. Zonaras, ἀποβατεύσας δὲ τὸν τόπον κατέδυ τοῖς Ἀρμενίοις φασὶν ὑπὸ λιθώνος, ἔνθα ξύλα δοκοῦσι τῆς κιβωτοῦ εἶναι. *Locum excenſum vocari ab Armeniis tradit Joſephus, & arcæ reliquias ibi monſtrari.*

Pag. 28. Ταῦλα χρῶμα.) Nil dubium, quin voce ταῦλιον, Romanorum *latus clavus, & limbus purpureus* veſtem inſigniter prætexens, ſit intelligendus. Ρόιον enim χρῶμα roſeus eſt, ſive *purpureus color*, atque unus ex iis, quos ioter aurigandum factiones oſtentaſſe ſcribit Auctor in Michaele Theophili F. Praſino porro Venoto & Candido ῥόιον adjungit, quem *Roſeum* interpretantur.

Pag. 32. Σκυλᾶ δὲ ὀβριμόδιος ὁ ἐχκατεδόμενος, ἀνώτερος ὢν τῷ Κυρίῳ.) Abductus in contrarium Auctoris ſenſus, genuina ejus lectione retenta, ſic reſtituitur. *Cum tempore & expectatione diuturna longius proceſſiſſet, ac moras trahendo tolleraſſet Saul, Domino tandem ſacrificium obtulit.*

Pag. 54. Ῥομφαία δὲ ἡ σπαθύσκι.) De Romphæa, Spatha, & Framea, Thomas Dempſterus in Romanis Antiq.

Pag. 84. Καὶ ἀνέκλασε τὸν τρισσότλω ἐφ' ὃ τὰ ἐπτερύγιστο.) Xilander. *Ac miſit rum, qui erat a rege tertius, ac intimus regis ſatelles.* Impropie ac mutile. Propie vero ac integre, *Miſit eu Triarium* (ſeu Trium-virum) *cui innitebatur*. Sanctius in Reg. lib. τριάνλω interpretatur *Triarium*, e tribus militibus unum, cui ſtans, vel ambulans, per vices rex ſolebat inniti.

Pag. 98. Μίσει τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἐστὶ τοῦ Εὐρώπου.) Dictionis inverſum ordinem, omiſſis Xilandri conjecturis, hoc pacto facile reſtitues. *ὁ ἐστὶ Εὐρώπου Minos, τοῦ Κρητὸς βασιλέως.*

Pag. 100. Εὐσκλος.) Nihil commune cum antiquitus laudata mulierum gracilitate vox *Εὔσκλος* habet, quæ *comptam* ac *veſtibus elegantem* refert.

P. 101. Τῶν ταύλων.) Supplentur, quæ Xilandro deſunt. Ταῦλαι ſcribit Svid. cum Gloſſis Græcobarbatis: & eſt ὄνομα παιδιᾶς, *Tabula*, qua talis inditur.

Τὸν δὲ δεύτερα κάσσαι.) Χαρακώματα ſubſtituit Ioannes Porphyrogeneta in Paral. Homeri, quibus de ludo a Palamede invento differens: πρῶτος, Inquit, ταυλίζων ἔστω παίδιον ἐξεύρετο. *Primus Tabularum, id eſt talorum ludum excogitavit.* Ac inferius, ἐφεύρετο τὸν ταῦλον, ἤτοι τὸν πίνακα τὸ τετράγωνον, τὸν χάρακα κάσσαν, τοὺς δὲ δεύτερα κάσσαι. ἤτοι τὰ χαρακώματα τοῦτον, ἢ ζωδιακὸν ὁρίζουσι. *Tabulam, id eſt ſubſtratum ludi indicem, terreſtrem mundum deſignare, duodecim autem Caſus, id eſt foveolas Zodiaci numerum voluit referre.*

Ψηφοδόλαν.) *Cornu*, ſive *alveolum*, e quo primum in turrim ſive canalem, & e turri in tabulam tali & teſſeræ decidunt.

Κυβεία.) Ipſi *Tali*, ſeu potius *Teſſeræ* numero ſeptenario varias tabulæ foveolas ſubintrantes, varios quoque planetarum & Zodiaci ſyderum coucurſus, ac ſubinde proſperam vel adverſam vitę ludique ſortem, ſecundum aſtrologorum regulas manifeſtabant.

P. 155. Παρατολὴ.) *Poſticum* & *ſecretiorem portam* hac voce pereipiendam, contextus ipſe commonet. Narrationis ſeriem a noſtra diverſam prætereo.

P. 518. Πίλμα.) Totius Circi eſt *area*, ſive *arena*.

Εὔσκλος.) Quem Circi ſolum & arenam, decempedali profunditate fimul, & latitudine ad aquas recipiendas editis Naumachiæ ſpectaculis, cingere, ſcripſit ex Dionyſio Dempſterus Rom. aotiquit. lib. 5. cap. 4.

Καμπτῆρ.) Qui & καμπτὴρ, circa metam *flexus*.

Σφενδόνη.) *Circi carceres*, ex quibus, velut e funda lapis, equis curribus curſa decertantes erumpunt. σφενδόνη frequentiſſime vocat Auctor.

Τὸν δὲ αἶρα, αἰρωνίν.) Αἶρα voce intelligo *Velum* quo ad arcendas iotemperatiotis aeris injurias, & ut populus ſalubrius coaſiſteret, Circus tegebatur. Quid enim hujuſmodi Velo, cælum io Circo commodius referret? Fundamentum mihi eſt, quod etiam ſacris ſuperpoſitum majus & amplius Velum, αἶρ, non infrequenter in Chryſoſtomi liturgia, & in Simeonis Theſſalonicenſis, Cabaſilæ, Germani, & aliorum expoſitionibus vocatur, & eo expanſo ſacerdos exclamat. *Operuit cælos gloria ejus & laude ejus plena eſt terra.* A ſacris itaque ad Circum voce traducta, Velum illius cælum ſeſereon, Auctor appellavit αἶρα. De Velis Theatrorum Dempſterus jam citatus abunde. *Edit. Part. I. pag. 31.*

Πρωϊνῶν.) Audiebaot Græci Magiſtrum *in Præſenti* diei, qui ſatellitum Imperatori jugiter *Præſentium* (qui & *Præſentiales*) eſſet dux: unde & *Viridem* colorem diurius permanentem, velut oculis *Præſentem*, & facile obvium, ἀπὸ τοῦ Πρωϊνοῦ, πράσινον, extorto nimirum etymo, dictum volverunt.

Τὸ Βαντὸν ἀπὸ τῶν Βαντίνων.) Felicites vocis radicem inveniſſet, ſi non Venetus color & vocabulum pluribus ſæculis *Venetias* ſuperarent.

Καὶ ἀνοίρα δὲ ἀπὸ ἀσίμου ἢ χαλκοῦ.) Ad Xilandri vorum locus hic expedietur, ſi nuſquam corrumpatur, & facilem accipiat interpretationem. *Aſſes argenteos & æreos Romanis latinus eſt primus.* ἄσημος enim *argentum* eſt, ac æri, prout in præſenti, adjunctam, monetæ materiam indicat. ἀνώνυμον ærelum vocat Auctor Inferius p. 142. At hoc *cuſum* eſt, & *notatum*; illud proprie *infectum*: quamvis io promiſcuo ſenſu utriuſq; vocis nonnumquam occurrat uſus.

Pag. 520. Ἢν δὲ τις ἐκ τοῦ μέρους τῆς Γαλλίας κατεγόμενος.) *Neſcio*, inquit Scholiaſtes, *quid ſit illud κατεγόμενος*. Noſcet ſi interpretetur. *Erat quidam ex Gallicarum partibus originem ducens*: vel, *ab adverſa Gallorum parte abductus, & affectu in eam propenſus.*

Ο Μάλκος Φιλόμουσον ἐπωνόμασεν.) Rationem ab hac diverſam promet Auctos inferius pag. 534. D.

Pag. 535. Καμηλαύκια.) Καμηλαύκια ſcribunt moderni, & *Pileolos* ex camelorum pilis confectos; ſummo tantum vertici hærentes, ἐς τρὶς αἰχένα ad *cervices* defluentes, ita vocant. Svidas aliter. Καμηλαύκιον Ῥωμαῖοι ἐ λέξι. βαδεῖς δ' ἀνέβλεψεν παρὰ τὸ κῆμα ἐκαίνου. Καμηλαύκιον *Latina dictio, quæ Græca quoque poteſt aſſari, & ab arcendo calorem dicta.*

Μίσει, ἀντὶ τοῦ, ἄθλιος.) Quid ſit hoc loco μίσει fatetur ſe ignorare Xilander: ἄθλιον quoque ſe neſcire fateri debuerat. Eſt autem *athlus certamen, exercitamentum* vocat Dempſterus Antiq. Rom. lib. 5. cap. 4. idque proprio vocabulo *Commiſſo* nuncupabatur. Svetonius in Auguſto cap. 89. *admonebat qui Prætoret, ne paterentur nomen ſuum Commiſſionibus obſolefieri*: ande *committere* pro digladiari, certare &c. cujus exempla numerum omnem excedunt, μίσει itaque certantium io Circo *Commiſſio* eſt, quæ vox ἀντὶ τοῦ ἄθλου ſcribitur.

Οἱ Βεξιλλατίωνες οἱ Ῥωμαῖον ἱππεῖς.) *Vexillationes, ſunt Romanorum equitum agmina*. Idem habet notitia Imperii.

Ἡ παρ' ἡμῶν ἐπτὰ πλίνθου λατέρνουλος παρὰ Ῥωμαίοις λέγεται. Xilandet ut omnis proprie, ſic ridicula. πλίνθους Græci vocant *laterem coctum*. Quis hoc neſciat? Verum quid ad Cedreni propoſitum, vel Græcorum πλίνθος, vel Latinorum coctas later? Relictis idcireo Xilandro lateribus, *Laterculum* erudita aperit Pancirolli in Not. Imp. c. 92. *Erat ærarium in æde Saturni, ubi plebiſcita, & Senatuſconſulta reponebantur. Id poſtea laterculum dictum. Mathematici enim quadratam figuram, & ad aliquam ſimilitudinem inſtar lateris ſurgentem πλινθίον id eſt laterculum vocant cui codrx ſimilis, laterculum eſt appellatus, ſic & lapidem quadratum Architecti, & agmen Ælianus nun-*

capat, a quo lateculum hoc derivari Cedrenus autumat, qui, inquit, later coctus eſt, ſeu πλινθίον Græcis, lateculum a Romanis dicitur: Eſt autem hic later publicus, in quo Senatorum & legionum nomina ſcribebantur.

Pag. 142. Μετὰ τὸν ἀσπασμὸν ξ τὰ προσκύνημα.) *Amaſæ* ubi de ſacris imaginibus eſt ſermo, oſculum etiam ſibi conjunctum expetit. Officia Græcorum ſexcentis in locis.

Pag. 158. Στυχιωμητικοῖς.) *Genitis familiaribus addictus & eorum obſequiis ateus: στυγίου* quoque, *Genius* eſt, & *Dæmon familiaris*: de quo alio loco.

Pag. 161. Πάντα γὰρ ἀδρανῆ ξ τὰ ἐξῆς.) Nihil hic mutilum aut truncum etiam Xilandro, ſi modo judex æquus Auctoris verba penitus inſpiciat. Cum enim de exhibito verbis Evangelicis, quibus caſtitas apprime laudatur, obſequio, dixiſſet nuptiis vinctos, æque ac Monachos, ex iis ſententiam in judicio laturos. Illos violati Domiciei conſilii liberos aſſeruit renuntiandos, venimque conſequuturos, qui proferrent, ex continendæ libidinis impotentia, vel uxoris affectu, vel ejus convictu ductos, ad legitimas nuptias convolaſſe. Qui ſenſus ut Catholicus, etiam integer eſt, & perfectus.

Pag. 163. Ἐκλεκτὸν ἔκγονα κατ' Ὀσθλίαν.) Epiphanius Hæreſi 78. num. 7. ἔχε μὲν οὖν ὁ Ἰακὼβ πρωτότοκον, τὸν Ἰάκωβον τὸν ἐπικληθέντα Ὀσθλίαν, ἑρμηνευόμενον τοῦτο, κατ' ἔκγονα ἐντελῆ λέγοντα. Ναζιραῖον δὲ ἐντα, ὅπερ ἑρμηνεύεται ἅγιον. *Primus ex omni ſtirpe Joſeph natus eſt Jacobus cognomento Oblias (quod mirum vel teſtellum interpretari licet) qui & Jaſtus appellatus eſt, & Nazaræus fuit, quod vocabulum ſanctum ſignificat.*

Pag. 193. Τὸ δὲ ἐν κάμαι ξύλον, καὶ αὐτὸν ἐκπεφωνῆσθαι.) Reddo fideliter. *Alias ego ita eſt, qui comis arborum ad invidem jactatarum & attritarum enaſcitur.*

Ἄξιον πολιτεύειν,) Æquam imperii legem, & laudatam io adminiſtranda Repub. ſolertiam, potius quam privatos motes, hic inſpice.

Pag. 194. Ἐπαίτως μᾶλλα τὰ ἐνίχαρα τῶν οἰκείων ἐκπαμπίας κομιζόμενοι.) Xilander. *Meritas domeſticis inimicitiis pœnas dedit.* Ad verbum. *Promerita jam olim innatæ ſibi ferocitati præmia reportavit.*

Pag. 196. Τὸ πίτιλον περιθεὶς, καὶ διδάσκαλον ἐν Ἐφέσῳ γενόμενον.) Ea propter ut Doctorem, Doctoris quoque ornatum inſignibus, ac *πίτιλον lanam pileum*, *Flamineum* more geſtaſſe, cenſuit Xilander. Sic *aurum lana* compenſat, & ſancto Spiritu afflatum Apoſtolum, & præcipuum Eccleſiæ Doctorem *Flaminum* honore donat. At non potius antiqui Sacerdotii dignitatem aliquo titulo exæquatam, eoviſque majeſtatem aſſumpto quodam ejus inſigni manifeſtatam voluit Apoſtolus, cum *πίτιλον bracteam*, *lamiuamve auream* fronti prætulit appenſam? Hieronymus de Eccleſ. Scrip. in Polycrate. *Iudimus & ipſi τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ἀναλῦσαι, καὶ ἱερεὺς ἀυτοῦ γέγονε, χρυσοῦν πίτιλον ἐν τῷ μετώπῳ βαστάζων μάρτυς καὶ διδάσκαλος ἐν Ἐφέσῳ ἐκοιμήθη. Joannes qui ſuper pectus Domini recubuit, & Pontifex ejus fuit, aurtam lamiuam in fronte portans Martyr & Doctor in Epheſo dormivit.* De Jacobo Domini fratre narrat ſimile Epiphanius Hæreſ. 78. οὗτος ὁ Ἰάκωβος καὶ πίτιλον ἐνὶ τῇ κεφαλῇ ἐφόρει. Ejus interpres. *Jacobus iſte bracteam in capite geſſit.*

Ἐπί σι.) Extantem in vetuſtis editis Cedreni exemplaribus notam, duabus litteris *αι* conjunctam conjicio indicate *σκηνὴν* vel ut Xilander opinatur *σκηνᾶν*, vel denique ni ſ obſiſteret, *σκηνᾶι*. Eligat ſibi placitam, vel certiorem proferat alius conjecturam.

Pag. 197. Ἀξιωτοῦ διῆκε.) Confundit hanc Auctor non ignotus cum Thracica Adrianopoli. At Myſiæ, non Thraciæ urbs eſt, & *n* Cuſpiniano ex Dione & Svetonio *Adriani venatita ſepta* nancupatur.

Ἐν Μετάτοις.) *Mitata*, ſeu Latinius mavis *Metata*, caſtrorum loca interpretor, in quibus ſtaret, vel longiore profectione ſuſcepta, paululum quieſceret exercitus. Hinc *Metatores*, de quibus Vegetius lib. 2. cap. 7. *In caſtris ad Pedifimum dimetiuntur loca, in quibus milites tentoria figunt, vel hoſpitia in civitatibus præſtant. Veniuntem enim exercitum præcedebant, & in urbibus, oppidis, ac villis domos notabant, in quibus quique milites hoſpitarentur.*

Pag. 199. Οὐκοῦν ἐπεὶ τὸ μηδ' ὅτιοῦν τούτων ἀνὰ, δικαίως οὐ παραδέχθη.) *Ergo quia nihil horum fuit: Juſte non eſt receptus.* Ita Xilander interpres fideliter. Lectori tamen tenebras offundit in Obſervationibus. *Sed hæc verba. Ergo quia nihil &c. quid ſibi velint nuſcio.* Seipſum itaque non intelligit. Planus eſt tamen verborum ſenſus. *Ergo quia nihil horum fuit* arenæ baptiſmus, ut qui ad figurativum Moyſi; Pœnitentialem, Joannis; Sacramentalem, Chriſti; Sanguineum, Martyrum revocari nequiret: *juſte non eſt receptus*, qui ſuſceperat illum Hebræus. *Edit. Pariſ. pag. 32.*

Εἰς μωσέα νοῦν.) Hæreticus *ad reſpiſcentiam* interpretatur: Orthodoxus, *ad Pœnitentiam*.

Σαββὰς δὲ, ὁ αἱρετικὸς λόγεται.) Nihil hic cum Xilandro, *n* ſciolo quovis exiſtimo corruptum. *Severus* enim Latinis cum *trucem*, *rigidum*, *vindicem* &c. ſonet; poterit quoque pro *exitiali*, *perniciofo*, & ut loquitur Apulejus, *peremptorio* ſumi, quem Græca vox *αἱρετικὸς*, (& ſi mavis *θανατικὸς*) refert.

Κυνήγιον.) *Venatum* apud Auctorem interpretabere io Antonino. Hic & ſparſim, non ut plerique *Certamen*, ſed *arenam*, locum certaminl cum beſtiis ſubeundo (ad Occidentalem urbis regionem adhuc hodie *κυνήγι* audit) deputatum, ad quod illæ ibidem in caveis & ſoveis, publicis ſumptibus alebantur: ὁ ᾧ, ſcribit Svidas *ἐμπεπωτισμένοι βαδίσιμοι*, ſive *ἐμβαδίσιμοι*. *In eo corpora eorum, qui ſibimet necem intulerant projiciebantur.* In quo nominatores ſceleratos, nec non ex contemptu nobiliſſimos leges quadoque capite mulctatos.

Pag. 201. Ἀκόμαι τι, καὶ ἀνάγκη.) *Fieri poteſt*, ait Xilander, *ut Cedrenus ſcripſerit ἀνομοίως*. At qui ſcripſiſſet, ſic necdum a Xilandro conſicta vox erat? Certius dixero fieri potuiſſe *ut* ſcripſerit, *dicam*, vel *dicam*, quæ voces, tum apud antiquos, tum apud neoteros Orientales, *ineæqualitate affectus & ductus* refert: ut olmirum iidem eſſent *ain nin*, qui & *ἀνάμιν*.

Pag. 203. Καὶ διάνυε.) *Candidatus* agmen militare recenſet Marcellinus lib. 25. & 31. ac eoſdem pari fere caſu ſub Iuliano & Valenti violenta morte periturus militantes. *Protectores* quoque memorat idem lib. 24. nec non & *Sebolares*: quos omnes Imperatoris ſtipatores & ſatellites fuiſſe oſtendit quam eruditè Henricus Valeſius in Annotationibus. Eoſdem plerſque locis *σωβερναντὶ διάνυε* vocat ſus Græco-romanum.

Pag. 209. Διὰ κατλαίνη ξ κλιμακτῆρας.) *Κλιμακτῆρας* interpretor rerum dubios caſus, quæ ut nonnumquam conſiſtere & angeti, ita & frequentius in ruinam præcipitet agi conſue verunt: metaphora a revoluto ſeptenorum annorum circulo, in quo, ut unius in aliud temperamenti, ſic & vitæ, ſolito ſæpius, ſit in mortem mutatio.

Pag. 212. Ἀδριανὸς Μάγνος ὁμωνύμως.) Euſebius de hoc præclaro Martyre lib. 8. cap. 23. Παμμεγέθει ἀξίωμ ἐνηλλαγμένον Ἀδριανὸν ὄνομα, γένος ἦν ἐκ Ἰταλικῆς ἀνατέθραμμένον, ἐξ ὧν τέκνων πρωτόδοξον ἀνὴρ τῆς κατὰ βασιλέως τιμῆς, ὃς καὶ τῆς παιδείας διαπρέπων τῶν παρ' αὐτοῖς καλλιστεύει Μαγιστριάνοις τι, ἢ παιδαλίαντον. *Quidam Romanarum dignitatum ſummis potitus, Adamus nomine, genus ab Italiæ nobiliſſimis ducens, vir per omnes honorum, qui ab Impp. ſunt gradus provectus, ita ut Magiſterii ab ipſis vocati, & generalis adminiſtrationis principatum obtinuerit.* Græca ex animi propoſito juxta Chriſtophorſoni verſionem non exhibui, qua ultima verba reddidit. *Magiſtri Officiorum, & Quæſtoris Generalis munera integre & incorrupte exercuit. Magiſterii* ſiquidem præfecturam, *Magiſtri Officiorum* dignitatem indicaſſe ratus, de Quæſtore Generali tacui, ceu de munere ab Officiorum Magiſtro diverſo, quorum utrumque in ea, qua tunc erat Imperium amplitudine & mole, ſolus unus gerere nequiret: nec *παιδαλίαντον*, ἀντὶ τῶν *Μαγιστριάνων* ſe jungenda, quas particula conjunctiva voluit Euſe-

bius eſſe connexas; ita ut Adauci Magiſterium Generale eſſet, & in plures (ut a Magiſtris rei privatæ dignoſcendum) extenderetur: ac non Palatinis tantum & principis miniſtris, ait Pancirollus in Notitiam Imperii Orient. c. 62. nec non Scholis Palatii armata tractantibus, ſed & Fabricis, & limitaneis Ducibus, & Comitibus imperaret. Hæc ſufe de Magiſtro, cujus dignitate plures ornatos recenſet Cedrenus: viginti quatuor ſuæ legationis tempore ex uſu numeravit Luitprandus, prout teſtatum reliquit libro ſexto, capite ultimo, cunctiſque ut dignitate, ita ſumma auctoritate, labentis Imperii ſæculis ſunt potiti.

Pag. 253. Τραχηλάτ.) Apage a tam præclaro colendoque principe, *Cervicoſe*, quam hic commiſcitur Xilander, infamem vocem. Et qui os humeroſque Deo ſimilis Conſtantinus *Τραχηλίς*, ceu *lata erectaque cervice* (corporeæ fortitudinis & ingentis animi ſignis) *conſpicuus*, communi verborum copia laudem potius ſuæ Celſitudini imparem acciſat, quam uno ſolo minus feliciter adinvento, injuriam & offenſam patiatur.

Ο διαπρεπὴς καὶ Χριστιανώτατος βασιλεὺς Καινσταντῖνος ἐβασίλευσε Γαλλίων.) Hoc ſecum felicis ominis Galliarum regnum portendit, ut ſibi & Eccleſiæ datus e cælo Rex, ſicut inter fidelea principes primas obtinet, ita & *Chriſtianiſſimi* nomen aſſequeretur, unnſque *Sacerrimas & Divinifſimas* præ cæteris proclamaretur.

Pag. 219. Οὗτοι λίθοι, οὓς ἔφην ὑποβεβλῆσθαι τοῖς τοῦ ἄντρου διώκτοις.) Ipſi Græci fabulæ Judæorum traditioni adhærent, ubi compoſita Tryphonis nomine oratione pronunciant adverſus infecta quæque agros devaſtantia, ἐρεῖζω ὑμᾶς ἐγὼ ὁ μεγάλα ἀνίσχυτος ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ ἐπιτάγματος, ἃ μὴ βαστάσαι, ἀλλὰ διαβήσεσθαι ὑφ' ὑμῶν καθὼς καὶ προσέκυψε τάφῳ. *Adjuro vos per nomen magnum petræ inſcriptum, quod & ipſa (velut aere igni objecta diffluit) ſuſtinere non potuit, quin tremiscretur.*

Pag. 224. Κυβαίβου.) Ita Theophanes quoque vice Κυβαίβου, juxta receptum a Græcis modernis litteras transponendi morem: ſic κραβάτον & ἀμυγδάλα loco κυβάτον & ἀμιγδάλα pronunciant, & ſcribunt.

Οἰκοδομήσας τὴν Θεοτόκον τοῦλον.) Hinc ut Deiparæ dicara Θεοτόκου τοῦλος quandoque, ſicut & Κωνσταντινούπολις legitur: Ita Menæum 12. Maii, cujus anniverſario die redeunte, per totum Orientem celebrantur Encænia, quorum hiſtoriam feſti ejuſdem Synaxarion exhibet, & Zonaras commemorat in Conſtantino.

Κυριακὴ.) Intellige οἰκία, a Latinis *Dominica* vocatas: quæ κυριακὴ quoque in neutro ſcribuntur.

Εὐμενεῖδα.) Θῆμα juxta modernorum uſum explicamur *legionem*, *provinciam*, *ædificium*, *poſitionem*: Hinc quoque ſtellarum errantium ſicut & fixarum ordo, cælorum ſitus, ſyderum manſiones, ut ajunt, & eorumdem ad ſeſe reſpectus θήματα, Zonaræ διαθέσεις nuncupantur, quod alii trito ſermone vocant *Horoſcopum*: cujus ſi tibi figuram compoſueris, θεματίζειν Cedreni verbo diceris.

Pag. 225. Τὰ ἀνεχειρασμένα.) Xilander *toparum præfecti*, vertit: Quorum ? Rectius dixiſſet: *cæleſtis militiæ Principis*, id eſt Michaelis Archangeli. Antiquam exinde erga beatos Spiritus devotionem collige.

Pag. 226. Συνάναρχος.) An ita Filius, ſicut pater ἀνάρχος; Non ita, ſed Filius quoque ἀνάρχος, quia licet principium originis, non temporis tamen aut creationis agnoſcit. Gregorius Theologus.

Pag. 227. Κανονίσας.) *Canone edito ſtatuere*. Paphnutii dicto, cui velut fabulæ alii, Cedrenus ut hiſtoriæ veriſſimæ perhibet teſtimonium.

Pag. 234. Φόρον ἔστησε.) Symocatta. φόρος στησάμενος χώρας τῆς πόλεως. *Spectatiſſimus Urbis locus eſt forum*: etiam appellatione a Latina deducta gaudet.

Μετὰ γὰρ τὸ ἐν Ἴδῃ μεγάλων ἐμβόλων.) Hinc inde Forum ſtipabant ἔμβολοι. Sunt autem ſecundum Alliotium *Porticus* variis aſſeribus conjunctis & tegulis ſuperimpoſitis, ad cæloris incommoda, & imbres repentinos arcendos, umbrarum etiam & deambulationis gratia ædificatæ; ſic dictæ ab ἐμβάλλω, quod ad eas, & per eas ingreſſus pateat. Aſconius *provolantia tabulata* vocat. Belle. Si tamen addideris ἐμβόλων a Conſtantino lapidibus extructos, columnis marmoreis ſultos, & opere concamerato tectos, jucundiſſimum ambulantibus ſpectaculum, ſicut & ampliſſimum in eos ſe recipientibus ſpatium præbuiſſe. *Edit. Paris. pag. 33.*

Ἐν τῷ φόρῳ πλησίον τοῦ λεγομένου Σφενδόνη.) Ut nova veterem Romam imitaretur, ad Fori maximi latus, Cutia in utraque conſtituta erat. Hæc Σφενδόνη, vel Σφενδόνη CP. dicebatur, quod Zonaras ἐν τῷ Σφενδόνῃ πολλάκις μέγιστον ὄλον, *ad Senatum habendum ampliſſimam Ædem vocatam*, ſcribit.

Αὐτομάτου ὑγροῦ.) Aquas nulla humana induſtria, ſed naturæ ſponte beneficioque ad balnea præparatas intellige.

Pag. 235. Τὸ δὲ τοῦτο ἀνωφελῶνα.) Abſque his verbis ſenſus integrior, ſi præmiſeris: ἀλλ' ἐπὶ ἀλλήλοις.

Χαρωνὶς.) Hic æque ac in Juſtiniano *χαρωνὸν τὸ ὄμμα* ὁ ἐκ ἀσφαλοῦς *truculentum* reddidit Interpres. Conſtat autem ut moribus, ita corporis ſignis Juſtinianum ſummam manſuetudinem prætuliſſe. Rectius itaque cum Jo. Baptiſta Porta in Phyſiog. *χαρωπὸν ἔφησε oculis*, quales ſunt leonini, *illuſtrem*, verto, quem eumdem ταχυτικὸν & διάβλητον, *volubilibus benignisque* conſpicuum Suidas cum Lexico Anonymo Biblioth. Reg. interpretatur.

Pag. 236. Ἀπὸ ὀμμάτων.) Non ab oculis, quorum lumen extinctum erat, innoteſcebat Didymus, ſed quod a videndo exceſſiſſet: ea phraſi qua ἀπὸ ὀνείρων, & ἀπὸ γραμμάτων *Enſonſal* & *Exſcriba* nuncupatur.

Pag. 237. Ἀμμοκ.) Unde vocem hanc verterit *Urnas*, ediſſerat, ſi poteſt, Interpres: Græcis *batillos* ſonat, ad egerendam terram inſtrumenta, ſicut σκαπάνια, ad effodiendam.

Pag. 238. Δέκιμος.) Cum de Monachi dicitur, non is eſt, qui jam aſcetica vita probatus virtutibus effulget provectus, ſed is proprie cujus vires, propoſitum, animus probantur, & ad virtutem informantur: uno verbo, non *Monachus præclarus* juxta Xilandrum, ſed juxta tritum in Monaſteriis loquendi uſum, *Novitius* eſt.

Pag. 239. Ὠμοφόριον.) Humerale ad verbum reddidit Interpres: in *Faſciam* honoris gratia, Pontificum humeros ambientem, & extremis ante retroque pendulam, a Latinus *Pallium*, Archiepiſcoporum inſigne, dictam, intelliges. Ἐπωμίδα vocat Auctor frequentius.

Τὸ φόρον τοῦ μαρτυρίου.) *Puteum teſtimonii* vertendum cenſuit Interpres; Erroneo. Μαρτύριον enim Eccleſia eſt Martyri dicata, ut habet Chryſoſtomus hom. 31. tom. 5. ſtatim ſub initio: Hic quoque de Acacii Martyris templo aperta fit mentio: ac infra pag. 239 in Marciano ædes Euphemiæ μαρτύριον ſcribitur.

Τὸ μύρον τὸ ἐν τῷ βαπτιστηρίῳ.) *Sacrum Chriſma* intelligit ungendis Baptiſmo initiatis inſtitutum, cujus conſecrationem, de qua hic ſermo, continet Euchologium.

Ἐν ταῖς ἁγίαις Σαρακοσταῖς.) Baptiſmum, non ſecus in Theophaniis, quam in Paſchate, ac Pentecoſte, ſolemniter quondam Græci conferebant: ejus aquam, veteri more tetento, etiamnum hodie feſti pervigilio conſecrant, moriſque inſtitutionem Petro Fullonl Cedrenus aſſignat.

Τῇ μεγάλῃ παρασκευῇ.) *In Vigilia magna*, repoſuit dormitans Xilander, *ubi magnam Paraſcevem* paſſionis nimirum celebritatem non difficulter ſcribere potuiſſet.

Pag. 240. Προσίκτωρ.) Cujus officium apud Meurſium jejune deſcribitur, latiſſime apud Pancirollum in Imperii Notit. cap. 89. Imperatoris latus ſtipabat.

Ἡρῶα.) Tumuli priorum Impp. a Conſtantio in limine SS. Apoſtolorum poſiti, ἡρῶα ſunt, *Heroum loca*, & *Heroicarum cinerum* loculi, ἐν ἑκάστῃ μὲν τῶν ἐκεῖ *in peculiari nimirum porticu* a præfato Conſtantio conſtructa, diſpoſiti. Zon. in Conſtantio verſus fi-

Φωτιά, ἄμβωνα, σολέας.) Hybridas voces aſſerit Xilander, & ſe alioſque in eis interpretandis impedire veretur. An oppido, ut exiſtimat difficile interpretari τὸ φωτιὰ, Eccleſiam, ſive Trullam *fornicibus laqueatam*, vel ut ſcribit Meurſius, *inſtar furni contameratam*, φούρνον enim ita vocant Græci: τὸ ἄμβωνα *ſuggeſtum altiorem*, in Eccleſiæ medio locatum, *in* quem ab Oriente & Occideote gradibus aſcenditur, ex quo Dei verbum & legitar & enunciatur, τοὺς σολέας *gradus altari vicinores*, in quibus ſedem habent Subdiaconi, & e quibus velut e *Solio* Regis Chriſti corpus in populum fidelem diſtribuitur.

Κωφίσιον.) Pueraſcit interpres, *puerules* hanc vocem referre ſuſpicatus, quæ *Tonſoris* diminuti ve ſignificat. Paulus Diaconus in Juliano.

P. 241. Πόγων.) *Stipendia militum*, vel Impp. *dona* Calendis Januariis, natalibus Principum & urbium Regiarum, ut hic narrat Paulus Diaconus, eiſdem exhibita. Ab *Erogando* vox deducta.

P. 242. Ἱερομάρτυρας.) Pontifices ſimul ac Martyres ἱερομάρτυρας Eccleſiæ Græca nuncupat.

P. 245 Νατιβιτάτων.) *Minorum aſſium* perperam hic intelligi putat Xilander, quæ Græcis *ἀνατολὴ*, Turcis *Anatolai*, aliis *Natalia* corrupte dicitur. Errandi præbuit anſam prava vocum affinitas, quam ſincerior emendabit, ſi vice Νατιβιτάτων legatur Νατάλων. Ad eam enim Phrygiæ civitatem ad Sangarim ſitam, Procopius Valenti occurrit, ibidemque conſeruerunt manus utriuſque acies. Marcellinus lib. 26. *Valens teſtra promovit ad Phrygiam, & prope Nacoliam tollatis manibus, partium dum in anciſpiti, &c.* Vide Leunclavii Onomaſticon V. Enagiol.

Νυμφῶνα.) Domus publica celebrandis nuptiarum convivijs & ludis dicata: Auctor infra. τυμφαῖον ἐν φ. τοὺς γάμους ἐγίνοντο ἢ ἐκ ἐχέτων οἶκων. *Nymphæum, in quo nuptialem cœtum agebant, qui lares ad id aptos non habebant.*

Ἱερομήνιαν ἐποιήσατο.) *Diem feſtum egit*, Xilander interpretatur. At quem? quo ritu? qua de cauſa? Paucis expedio. Naſcentis anni celebritatem, ſopitis at non extinctis (ob brevius juſto Joviniani Imperium) imo jam renovaris & excitatis Gentilium ritibus, captata ex Nymphæi & Aquæductus jam abſoluti occaſione, ceu dedicationem intrinſque veteſto more habiturus, & operibus perennitatem ſuperſtitioſe precaturus, amplo in populum diſtributo congiario, urbis Præfectus peregit. In ſiniſtram hujuiccmodi ſententiam adducor pravo Valentis erga Chriſtianam religionem animo & libertate Gentilibus ab eo conceſſa, qua ut Theodoretus lib. 4. c. 22. ſcribit ἑλληνικὰ τελετὰς ἐποιήσαντο οἱ τῇ πλάνῃ δεδωκότες. eamdemque fugillat Auctor inferius anno 7. Moveor etiamnum vocis ἱερομήνιαν proprietate, qua nil Chriſtianum ſpirnus, quam τοιμὴν & κατάλυσιν a Concilio Trullano Can. 62. & 65. proſcriptis, auctoritatum non mediocri producta congerie, præponderara docet Stephanus: quam denique celebratis Saturnalibus, antiquo ac proinde prophano ritu peragi ſatetur Herodianus. τὴν ἀρχὴν τοῦ μηνὸς ἱερομηνίαν ἄγουσι τοῦ Ἰανουαρίου δῶν.

Πραιτώριον. Simocatta lib. 4. c. 15. Δύο ἦν οἱ τὴν βασιλικὴν δορυφορίαν συντεταγμένοι καρφαινόντων (*In Prætorium* ἐν δίκῃ Ῥωμαίων ἀνακαλεῖ) ξιφηφόρων. *Eunuchum Imperatorio ſatellitio Præfectum (quem Romanis mos eſt Præpoſitum vocare) miſit.*

Αὐτοῖς τοῖς ἀμφίοις.) Veſtibus nimirum officii inſignibus.

Pag. 248. Ἡν Οὐάλεντι τῷδε ὑπόσπονδα ἀμφιβαλεῖν ἔχων.) Salebras in plano quærit hic Xilander, & quam pro *futura* ſumare deberet, *ætati* vocem applicat in Obſervationibus. Sed nec allata verba ſonant: *fuit Valens futura mediocri*: quin potius *ita procera ut beſſem videretur exæquare*. Nec mirum, fratar enim Valentinianus ὁ τοῦ σώματι ἀμφιβόλου, ac in pietate ubimill, param ei potuit natura concedere corporis proceritatem.

Pag. 250. Συνταξίωσιν ἐνδεδέμενος λόγων.) Oratiouem titulum hunc præferentem componendis Epiſcoporum diſſidiis a Gregorio Theologo pronuntiatam cum Xilandro plerique autumant, quam Billius Obſerv. ſacrarum lib. 5. cap. 22. *ἀντιταξίωσιν* potius oenſet, qua nimirum alios valere quis jubet. Ejus conjectura Damaſceni maxime, ſiva auctoris opuſculi. *Quod mortui vivorum beneficiis juvantur*, verbis fulcitur, quibus damnati a juſtis ſeparati *ἀδιαίρετα τὰ συντάγματα in ultimo digreſſu lamentari*, & de futuro in æternum diſſidio conqueri perhibentur. Scribit quoque Auctor inferius pag. 435. *συντακτήριον ἐκτελεῖν*, pro eo quod eſt diſceſſum vocis conceptis Deo commendare. Lexicon anonymum. *συντακτήρια λέγει, εἰ ὁ ἐξιὼν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπόκαμνος, ἢ ἐν ἀγρῷ ἢ τοῖς μεγάλοις πατράσι Γρηγορίῳ τῷ Θεολόγῳ συντακτήρια, orationes ſunt ea quibus ex urbibus diſceſſuri, proceribus earum vale dicimus, qualis eſt ea quam Gregorius magnus Theologus habuit.* Auctor Bardam Michaelis avunculum mari ſe commiſſurum refert *συντακτήριον ἐκτελεῖν*: ante diſceſſum videlicet *nuncupatis votis ſuis Deo commendaſſe*.

Pag. 252. Διὰ τὰ μετάτα.) Ad metam hic alliſus jacet Xilander, neicius decertationes aurigarum curruum ad *metam agitantium* in Circenſibus ludis vocari μετάτα, eaſdemque Theſſalonicenſium ſeditioni anſam præbuiſſe, de qua Sozomenus lib. 7. cap. 24. ὧν τὰς ἀμφορεῖς φησιν ὁ Σωζόμενος τοιάδε. Βοτηρίχου τοῦτο ἢ ὀχημάτων ἢ ἵππων ἐρασθέντος ἐκείνου, τὸν ἀνιόχων αἰχμὴν ἔδοξε ἐνιέναι, καὶ ἐκπαιδεῦσαι, ὃν φυρὰ ἐκ ἐπιτυμία δὲ ἐγκαθέμασιν ἐπιτηδείοις μᾶλλον, ἢ ἀναγκαίοις ἐπὶ τῶν ἀγώνων ὁ Θεσσαλονίκεως δῆμος ἐζήτει ἀφιέναι. ὡς δὲ ἐκ ἐπίθοντο, ἐκ χαλεπῶς κατέγνωσαν. *Fuit culpæ inſimulatio hujuſmodi. Boterichæ tum temporis apud Illyricos militum Præfecti auriga pincernam domini impudice lenuiſſe, de ſtupro interpellarat: eaque de cauſa comprehenſus in vinculis erat. Inſtante autem oqueſtri certamine, populus Theſſalonicenſis eum velut ad eam concertationem neceſſarium, dimitti poſtulabat. Quod quia non obtinuit, in gravem ſeditionem deflexit.* Fateor tamen u *metationibus* quibus inter proficiſcendum caſtra morarentur, τὰ μετάτα deduci. Legatur Pancirollus in Notitiam Imperii cap. 65. & Auctor ipſe in Adriano voce hac iterum utens, non niſi ſecundo ſenſo uſurpar. Theophanes etiam ſcribit populum ad ſeditionem motum, διὰ τὰ μετάτα τὰ ἐφεξῆς *propter caſtrorum metationes*.

Pag. 252. Πλησίον ἀγχιλίθων.) *Juxta cancellos* populum a ſacris penetralibus arcentes, de quibus Allatius de templis, & nos quoque nonnulla circa Euchologium obſervavimus.

Λεπρωμένων.) *Lepra infectorum.*

Pag. 254. Νυμφίου.) Averſa nummiſmatum facies ſunt παράσημα, aliis embiamata dicuntur. Eorum de quibus hic ſermo, figuram Auctor exprimit. Annotaticulam ἔτι ſubintellige ſcriptum in M. S. margina σήμαινον, quod ſe nuſquam exſcripturum ſemel promiſit Xilander.

Πατάκιον.) Locus urbis Regiæ.

Λέοντος.) Leonis Magni, qui Maſciano ſucceſſit.

Στρατηγίῳ.) Multa hic urbis loca ſtatuis & vetuſtis monumentis ornata confuſe pereenſet, unus eorum Στρατήγιον, quo ſe Prætoriani militas recipiebant.

Μιλίου.) Ad ædem S. Sophiæ eſt Μίλιον, aureum Miliiare, a quo ſicut & Romano, ab urbe C. P. incipiebant numerari Milliatia. Leunclavius in Pandectis.

Ἀβίδα.) Ædificium arcuatum, ſive arcum marmoreum principis olim triumphantis memoriæ dicatum, *Abida* vocat.

Ἡ φιάλη τοῦ ὕδατος.) In ædicula forſan ad Lauſi plateam ſita, ubi ad manum in rerſis poculis cuilibet ſiti preſto tranſeunti propinatur aqua, quod humanitatis opus religioſiſſime obſervant Turcæ lis in urbibus, ad quas magis conferta plebecula confluit.

Pag. 255. Οἱ δώδεκα πάνοι.) Chriſti panes multiplicantis miraculo illuſtres. Septem etiam ſporras pari portento quondam deſervientes, ibidem repoſitas narravit Auctor Conſtantini 23. & 24. ubi expreſſius columnam eamdem depingit.

Pag. 256. Ἐν τοῖς μαγειρείοις.) Svidas ἀστυνόμιον, τὸ μαγειρεῖον ἐν ᾧ οἱ ἄρτοι γίνονται. Non *manciplium*,

ſed *piſtoris officina*, *piſtrinum* eſt μυγωνιτήριον. Ex quo minus fidelem ſic reſtituo verſionem: *abolevitque conſuetudinem, qua in publicum piſtrinum fortuito delapſa, aut caſu occurrentia animalia, molas agere ad ſenectutem uſque cogebantur.*

P. 261. Ἐν τῇ Ἐφ.) Urbis CP. non Chalcedonis, ut comminiſcitur Xilander, ſuburbio. Ruſinianum enim Palatium CP. fuiſſe produnt hiſtoriæ. Chryſoſtomus ipſe Ep. 2. ad Innocentium de Theophilo quam pluribus conqueritur, quod magnam divinoque cultui deditam urbem CP. ingreſſus, juxta præſcriptum Clericis morem, ad Eccleſiam non ſe contuliſſet, ſed ejus prætercurſis veſtibulis, e navi egreſſus conſeſtim eatra urbem ſe proripuiſſet eum in locum, quo deinde in Joannem nefariam tulit ſententiam. Sacrum morem illum quo Epiſcopus civitatem ingreſſus ad Eccleſiam primo ſe conferret, a ſe ſororem Marcinam affliſta valetudine juſtatam inviſentem, obſervatum refert Nyſſenus in ejus vita, ex quo Theophili diſcendentis e navi, & ad Ruſinianum eatra urbem ut Chryſoſtomo ſtrueret inſidias recta contendentis improbitas manifeſtatur.

Pag. 262. Ἑβδόμῳ. Loco, ſeptimo ab urbe lapide diſſito.

Pag. 264. Χρυσοῦ λίτρας. *Auri libras*, ſcribit Budæus de Aſſe lib. 5. *non minus aureis ſolatis centum æſtimari poteſt.* Septuaginta duobus pendere teſtatur Lexici Jutidici auctor. Decidente imperio decem ſolummodo numerabatur. Ubi namque Paulus Diaconus ſcribit decem libras, τριάκοντα ἐκατὸν ponit Theophanes. Ultimis temporibus octo taotam æſtimata eſt juxta Blaſtatem c. 7. ᾧ Τ ογδοα. ἡ παλαιὰ λίτρα τριάκοντα ἑπτὰ ἐκατὸν· *quæ apud nos libra octo nummis ceaſetur*, Auri porro non argenti vocabulum in textu legendam eſt.

Pag. 266. Δισσὰ ἴχνη.) Tabulæ geminæ, e quarum una vivorum, ex altera mortuorum Eccleſiæ communicaotium nomina, inter miſſarum ſolemnia, leguntur, δίπτυχα ſant.

P. 267. Συγκελλ.) Ut de *Syncello*, potioribus in alium locum dilatis, nihil hic temere obtrudatur, vocem Σύγκελλ dignitatis & honoris, non officii notam eſſe commoneo; eamque hoc titulo Patriarchas inſignivisſe, quem privari convictus ſodalem, animi ſui conſciam, in negotiis conſiliatorem, Spiritus directorem, a confeſſionibus patrem, ac ideo larium eorumdem conſortem & *Concellaneum*, (κελλὸν enim ut jam legeo *Cella* eſt) in contubernium admittereot. Hinc Neſtorii Syncellus iſte Anaſtaſius, presbyter ab Evagrio lib. 6. cap. 2. & fautor ejus acerrimus, eidem ad Epiſcoparum proficiſcemi comes adjunctus enatratur: ᾧ Νεστορίου ἀθέσμου ὄντος, ἐπεὶ μὴ συνέθοντο οἱ γέροντες· ἀφὸ τῆς ἐνταυθοῖ ἀπιόντι· & ut *Syncellus* deinceps, Socrate li. 7. c. 32. teſte, αὐτῷ δὲ τῷ Ἀναστασίῳ προσβύτερῳ, ἅμα αὐτῷ καὶ ὁ Ἀντιοχείας κελεύει· τὸν δὲ τιμῆς ἕνεκα τοῦτο, ἢ ὑπὸ τῶν πραγμάτων συμβῆναι ἐκεῖνο· *Anaſtaſius presbyter una cum eo Antiochia profectus verſabatur; ejusque conſuetudine ſemper utebatur, & in magno honore, eique in rebus gerendis conſiliarius habebatur.* Quæ alibi de Syncello ſe animadvertiſſe monet Xilander ſuperflua ſunt, & loco incongrua. Qua namque ratione Patriarchæ fuiſſet ſucceſſor deſignatus, qui non ſucceſſit, quique non a Patriarcha, ſed ab Imperatore throni Pontificii hæres ſolebat rune temporis enunciari?

Σχολαρίους & βανδάλους.) E *Scholariis* Anguſtæ domus cuſtodibus, unus. De Scholis Pancirollus ad Notitiam Imperii cap. 64.

Pag. 269. Ἀνάγκ.) CP. loco ita vocato.

Pag. 270. Φιλοτιμίαν.) Φιλοτιμία, χρωμάτων, ſcribit Harmenopulus lib. 4. tit. 12. de quibus Rigaltius in Gloſſario Tactio, & Jordanus de rebus Ger. *Dum famoſiſſimam Conſtantinus ſuo nomine conderet civitatem, Gothorum interfuit operatio, qui fœdere inito cum Imperatore, quadraginta ſuorum millia illi in ſolatia contra gentes varias obtulere. Quorum numeri & millia uſque ad præſens nominantur in Republica, Id eſt fœderati.* Ac quoad propoſitum ſpectat, quo de Theodoſio ſit ſermo, ſubdit inferius. *Cumque exercitus in ferventio Theodoſii Imperatoris perdarans Romano ſe imperio ſubdens cum millite velut unum corpus effecit, milliaque iſta dudum ſub Conſtantino principe Fœderatorum tranſvata, & ipſi dicti ſunt Fœderati.* Edit. Pariſ. pag. 35.

Βαΐουλον.) Ὁ καταλίτων ἐπίτροπος, vocatur Procurator: ioquit Gregoras lib. 4. c. 9. Moſchopulus autem παιδαγωγός, καὶ παιδοτριβικὸ λεγόμενον βαΐουλον, *Pædagogum, & ludimagiſtrum; Bajulus dictus.* Auctor de hoc eodem Antiocho ſol. 264. Ἀντίοχον τινα δυναστεύοντα καὶ λογιώτατον ἀνδρα ἐπίτροπον καὶ παιδαγωγὸν ἀποστέλλει· *procuratorem & Pædagogum Antiochum virum præclarum & doctiſſimum miſit.* Leunclavius. Magnus Bajulus Imp. qui moderator eſt & arbiter conſiliorum ipſius & actionum, aut etiam tutor ejus in minore ætate conſtituti.

Παπᾶν.) Alius Πάπας, & alias παπᾶς: Hic *ſacerdos* vel *Clericus* privatus, in ſæculo rameo degens; ille *Papa*, Romanus Pontifex. De illo nuper auctor ſol. 268. Κέφαλλαι Ἀλλατιανὸς, ὃς Κλαυδίου Πάπου Ῥώμης ἦν τοῦτο δοῦναι. De hoc Allatius, nec non Codinus, Choniates etiam καὶ ποτὲ ὁ παπᾶς, ubi *Sacerdos?* Theophanes. ὁ Κύρος προσφωνῶν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐρχόμενος παπᾶς· *Cyrus ad Eccleſiam conſagiens, ſacerdos vel Clericus, fuſſus eſt.*

Κάρτουλ.) Communius tamen dicitur χάρτης: a quo, reor, vetus Gallicum vocabulum, *Charte* & *Chartre*. ἀπὸ τοῦ χαρτὶ deducit Lealcon Anonymum Biblioth. Regiæ.

Pag. 271. Μετεστέλλατο τὸν Πατριάρχην Ἀναστάσιον.) Marcianus primus principum Chriſtianorum a Pontifice imperii faſcepit inſignia.

Pag. 272. Νούμερο.) Nil *Numero* pro millium coborte accepto Latinis communius. Ab his vox ad Græcos translata. Mutuo repudiato *Numerum* Græcia penu ſibi propria dixerunt ἀριθμὸν, de quo nota retro ab hinc 12. Ad τοὔμπαλιν. Oecumenius in Act. cap. 25. ἀνάπαλιν δὲ ἐστὶ τὸ κατὰ τοὺς παλαιούς. Quid vero ἀνάπαλιν; Suidas· πάλιν ἐμπαλιν, φλαγγὶς, ἀνάπαλιν.

Pag. 273. Ὁ τῶν Μανδρῶν συλλίτης Συμεών.) Tres Simeones, eoſdemque tres Stylitas fuiſſe in Seniorii hujus vitam editis notis commonſtrat Roſveidius. Unum πρεσβύτερον, καὶ ἀσκητικὸν ζήλου, Presbyterum & Archimandritam: aliam ἐν Θαυμασίῳ ὄρει, celtiſſimo monte ſic dicto, vixiſſe narrat. Hic qui omnium primus, ἐν Μανδρῶν, ea Monaſterio in quo juvenilem aliquam egit ætatem, ab Auctore ἐν Ἀνάπλῳ columnam conſcendiſſe ſcribitur frequentius.

Pag. 275. Κλῆρος ἐκκλησιαστικὸς.) Clerici nomen apud Græcos non adipiſcitur quivis Clero cooptatus, ſed ia tantum, qui dignitatem vel officium in Eccleſia obtinet. Hinc percipis, qui ſint Patriarchæ Clerici, illi nempe qui circa illum aliquo defunguntur officio, a quo Monachus omnis excluditur, eumque licet Clero annumerem Græci doctores, Clericum tamen nuſquam eſſe vel nuncupari concedunt.

Στρατηγὸν τῶν ἰδίων πραγμάτων.) Qui ſeneſcente Imperio Δομέστικος & ἀνατολῆς, ἢ ἀνατολικῶν, ἢ ὅπλων, ἢ Δομεστικὸς τῶν ἀνατολῶν. Ab Auctore vocabitur, idem eſt qui Latinis (ſi bene conjicio) præfectus Prætorio Orientis dicitur. Vide Pancirollum in Not. Imp.

Pag. 276. Τῶν τροπαρίων ποικίλα.) Diverſa, diverſis affecta nominibus Græci cantillant in Eccleſiis Hymnorum genera, e quibus quamplura vocant τροπάρια, παρὰ τὰ τρόπαδα, ad inſtar nimirum aliorum, velut ſui cantus exemplarium, vertenda, ſive ut aprius dicaoi, occinenda: *Modulos* vocavi in Euchologio, ut ad aliorum *modum*, metris compoſitos, & *modulandos*. Carminibus quidem iiſque elegantibus primitus edebantur: deinceps vero ſervato ſyllabarum numero, & quantitate neglecta; preſsa, rudis & auſtera ἀπὸ τροπαρίων compoſitio evaſit, cujus nihilominus auctores, Poetarum inſigni nomine nuſquam ſe profeſſi ſunt exauctoratos. De Troparlis & eorum Poetis Allatius & Arcudius pluribus diſſeruerunt.

Κατακοσιοῦ χρυσίου.) Duo ρ. linea tranſverſa adacta ſimul cum accenru utrique ſuperpoſito, ρ ρ. ea notis Græcorum Arithmeticis putat Xilander ſignificare *Centenarium*, ab ipſo Millenis aureis, juxta

xta Joannis Kahl computum, æſtimatum. Erudite quidem. At abi ſexaginta quinque taotam *auri Centenaria* enumerat, *argenti* vero ſeptuaginta; videat quam parva ſit ſumma, quæ & exercitui centum millia hominum ſaperanti, & exhauriendis regiis æratiis ſatis ſit. Theophanes ad mille trecenta Centenaria clare ſcribit aſcendiſſe, cui conſentit Procopius ab ipſo Xilandro citatus, nec ab utriuſque computo, niſi centum Centenariis diſtat Nicephorus: unde mihi liquet Xilandrum mille ducentis viginti quinque Centenariis a vero numero aberraſſe, vel male notas Arithmeticas legiſſe.

Τὸν ἐπὶ βασιλέα.) Ex quo ſorſan profluxit mos, ut quos poſteri principes, collegas Imperii crearent, eoſdem quoque manu propria coronarent. Videndus Codinus cap. 57. num. 25.

Ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ.) Triplici de cauſa templum hoc Anaſtaſiæ nomen prætulit: unam hic auctor refert, duas alias fol. 248. memoratas reperies.

Ὁ Πάπα.) Παπᾶ nomen, quamvis coilibet Sacerdoti abſque delectu Græci ſoleant affigere τὸ πάπα nihilominus non niſi Romano & Alexandrino Pontificibus attribuunt: ac ne teſtes petamus extraneos, ſic pag. 332. 343. & alibi paſſim Romæ Antiſtitem in Auctore ſcriptum legimus. Alexandrinum quoque ſic dictum, civitatis illius incolarum Timotheo Ælluro præſens facta compellatio demonſtrat. ἐδέησαν καὶ τοῦ ἰχθύος τοῦ Πάπα. Oſtenduoe & quicumque ab Alexandrina ſede prodeunt diplomatum tituli, ex quo Cæleſtinus ad Cyrillum, ut locum ſuum in Epheſina Synodo teneret, ſcripſit. ἓξ δ' λόγοι ſcribit Nicephorus lib. 14. cap. 34. ᾗ τὸ τῶν μέτρων ἐνίδρυμα ὑλώνιον, ᾗ τὸν τοῦ Πάπα φροντιστήριον καθὼ, ἓ τὸν ὠκεανὸν ναυτιλιάμενοι. *Vade fama eſt illum, & Papæ appellationem, atque univerſi orbis judex appellaretur, accepiſſe.* Vide notas pag. 270.

Pag. 279. Ἡ φαῖρα τὸ ἀνδρεῖ αὐτοῦ τὸ φόρο.) *Globus* ille nimirum quem ſtatua Conſtantini in foro erecta manu gerebat, non vero *columnæ globus*, ut perperam Xilander: niſi vocabulo columnæ, ſtatuam in columna Porphyretica poſitam intelligat, de qua jam Auctor fol. 209.

Τὸ σκάμνι.) Platea civitatis ita dicta.

Ἐκδικον.) Longe eſt ab exequendo Latini interpretis officio Xilander, qui non *Defenſorem*, ſed *Executorem* vertit ἐκδικον. Quid exequeretur, edicat? *Defenſor* certe cauſas pauperum & Eccleſiarum vacabat, cujus titulum geſſit Sebaſtianus Martyr: Eumdem, imo plures, & ſuper omnes primarem Eccleſiæ Græca inter Officiales, de quibus Codinus, recenſet. De iis Concilium Carthaginenſe a pud Balſamonem Can. 78.

Εἰς Ουσιν.) Magnam videlicet, juxta Abydon ſitam; ſterilem, incultam & inhabitatam, in quam delinquentes deportabantur: plura Pancirollus c. 140.

Τριωγίῳ.) Oratio eſt, qua nil frequentius in ore Græcorum. Ἅγιος ὁ θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς, ante cujus ultima verba, hæc alia Petri Graphæi ſequaces voluerunt inferta. ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς. Hic porro Hymnus non *Sanctiſſimus* utcumque, juxta Xilandrum; ſed *Ter Sanctus*, ob ter *Sanctus* vocem repetitam, in Eccleſia Græca nuncupatur.

Σιλεντιάριον.) Silentiariorum Schola inter Imperatoris ſtipatores ſpectatiſſima, cui adlectus fuit Anaſtaſius. Evagrius hiſt. Eccl. lib. 3. cap. 29. Ἀναστάσιος τὸν εὐφυᾶ σωματοφύλακα αὐτοῦ μὲν ἤδοντι οὐ γεγενῆσθαι· ἐς τὸ λαγκιάριν δ' Σιλεντιαρίων χοροῦ κατελεγμένον. *Anaſtaſio nondum in Senatorem provecto, ſed Silentiariorum Scholæ tantum recenſito (Zenoa) coronam imponit.* Iſti Græcis ſunt Ησυχασταί, qui ad Imperatoris latera *Silentium* & quietem *indicunt*, juxta Agathiam ὑπὲρ τὸν αὐλὸν τὸν βασιλέα σιγῆ. Inter *Clariſſimos* a Dorotheo numerantur, eorum enim, ut ait, λαμπρὸν τροπάριον: quam via Anaſtaſium hunc δι' χαμαιζήλων αἰξημάτων infimæ dignitatis Zonaras ſcribat: qui nimirum inter Aulicos præclarus, longe tamen ab ambienda purpura poſitus fuiſſe videretur. *Edit. Paris. pag. 36.*

Pag. 280. Καλιγων.) Alluſum putat Xilander ad *Caligas* Latinas. Qui viro lioum, lanam, aut fericum cottoſiſſet & devoraſſet Zeno? Facilius certe *Cedren.*

Calceos, quos vox καλίγια refert. Dubium omne tollit Euchologium ubi religionis candidatum habitum Monachi ſuſcepturum (cui ritui præſens olim adfui) jubet a ſe abjicere τὰ ἐν τοῖς καλίγοις (ita ſcribit) non *Caligis*, ſed *Calceis* pedes nudare.

Ὅθεν ἡ φύλαξ τῆς βασιλικῆς μνημάτων, τῇ παραγγελίᾳ αὐτῆς φῶς τὸ μὴ ἀναψῆναι τὸν Σίμωνα, ἀνοιγόντων ἄντου. Reddidit Xilander. *Itaque ea (Ariadna) mandaverat cuſtodibus regii ſepulchri, ne aperiretur.* Mutile & ignare. Repono. *Vade & ejus juſſus, ne recluderetur Zeno, Regiorum ſepulchrorum cuſtode, fuerunt inſtituti.*

Pag. 282. Ἀναστάσιος ὁμολογίαν πρὸ Εὐθυμίου.) Ex quo poſtmodum Imperatores & principes ut fidem publicent, & ſcripto ſacramentoque firment, in conſuetudine pofuerunt: ſcripto viro fidem profeſſus eſt Zeno, cum deinceps repetierit, & vi facta receperit pag. 283. Vide pag. 318.

Pag. 283. Τῶν δύο μερῶν.) Prafinorum videlicet & Venetorum frequenter in Circenſibus certaminibus digladiantium. De quibus alibi:

Εἰς τὸ φροντιστήριον.) Quale ſic explicat Theophanes ἐν ᾧ ἐβασίλευσε αὐτὸς ἐν τῷ Πάπᾳ τὸ φροντιστήριον τῶν Ακοίμητων, ἀφ' οὗ ἐκαλοῦντο ἐνταῦθα τοῦτο.

Pag. 284. Εγκλειστοι.) De incluſis Monachis vide Balſamonem in Can. 42. Trullanum.

Καβάδην δέ τινας τῶν ἐν Περσίδι, &c.) Correctius interpretor. *Cabadem autem quoſdam in Perſide Chriſtianos, cum aculeis lacerraſſet, illi nihilo ſecius poſtmodum ambulaverunt.* Vox enim κάντρον alterni in compoſitione juncta naſquam, recentiori Græcæ loquutionis modo, *fiſſionem*. Sed actionis repetitæ frequentiam indicat: Sic ῥαβδίσκοις *fuſtibus ſæpius cado*, σφυρώντα *malleo iterum atque iterum tundo*. unde ἀγκιστρώσι, *uncis, ſcorpionibus, aculeis fadam* in crutibus pedibuſque *lacerationem*, potius quam *gladiis exaſciſſionem* ſignificare cenſendum eſt.

Pag. 286. Λευκοπετρῶν.) Ex Acyotiano marmore *ſavo*, ex Acyntio monte ad Chalcedonis littus delato λατόμια vero interpretor *capſum*, & *tumulum* non *ciſtam*. Conſtantinus in *Porphyretico*, id eſt rubro, hic in *ſavo*, Juſtinus in Præconniſiaco, id eſt, *albo*, Tiberius in *Praſino* marmore ſuere repoſiti.

Δικτιανὸν ἐπαρχον Αυγούστων.) Juſtinus axorem celebri pompa coronaſſe primus legitur. Coronationis ritum habes apud Codinum cap. 57. & in Euchologio noſtro ad calcem.

Pag. 287. Δῆμοι.) Numero multitudials, non populum gregatim, ſed varias populi factiones parteſque in ludis, pompis, conventibus publicis, ſibi invicem pro variis coloribus quibus ſe ornabant, in varia quoque ſtudia nonnumquam abeuntes ſignificat. De quibus nonnihil nota quinta ſuperiori, & infra copioſius. Sequitur.

Ἐξωκιόρτου τὸ Βίκτωρ μέρος.) Hoc eſt, pars Veneta ſupra reliquas tres, eminebat poteſtate, & Praſinam ſibi ſemper æmulam vi, ruinis, tumultu, cædibus devaſtabat. Venetam vocat partem Veneto, id eſt cæruleo colore, a Praſina viridi conſpicua, dignoſcendam. Duarum partium reſiduarum, hæc Albis, altera Roſeis inſignibus utebatur. Factiones, ut ſuper diximus, ſingulæ a diebant, & ex aurigantium curulî certamine & de pernicitate curſus decertantium ſtudiis inter ſe diſcrepantibus conflabantur. Ex oppoſitis vero ludorum æmulationibus, graviora per civitatem diſſidia enaſcebantur quæ cives ad æma, ſeditiones, & nefanda quæque ſactinora impellebant. Exempla ſuggeret Auctor Juſtinlani anno 22. pag. 296. 35. pag. 306. Mauricii ultimo pag. 358. Simocatta pleriſque hiſtoriæ ſuæ locis. Δήμαρχοι erant eorum capita & duces, quos propria voce Tribunos vocares, Σύμμορτοι ſinguli qaique parti addicti & adſcripti. Memoratur Simocatta lib. 8. cap. 7. τοὺς Δημάρχους ὁ Αὐτοκράτωρ ἀσπαζόμενος ὡς τὰ βασίλεια (ἐς ὄψεσθαι δ' ἔδοξε τοὺς ἀεὶ τὰ πλεῖστα ἀγωνιζομένους) ἐκέλευσε τούτοις Σαργίου τῇ Κυαμέῃ. ἐγκαθίστη δ' ἑκατοντάρχου ἑνὶ μέρει· ἐφ' ἑκάστῳ δὲ μέρει αἰζίγους ἓν χάρτῃ δ' σύνταξιν δ' ἐμοιῶν δ' χαλζοντος ἐνεχθέντος χρήματος, πεντακοσίοι ἐν ἑνὶ τοῖς χίλιοι συγχέοντας) Κυαμέῃ τὸν δ' ἀντίδετα αἰρετὸν ἑκατοντάδαν ἐνίοτε ἐκάστῃ τὸν χρόνον ἐκ δύο χρήματος

ἀρίστου τοῦ ἀπὸ Ρωμαίων κατωνίτου τάξεως · ἔστι δὲ καὶ μέγας κατὰ τὴν βίγλαν ἱππόδρομος · κατὰ μικρὸν γὰρ τοῖς κοινοῖς τιμίοις αὐξομένοις μανίαι, τοῦ Ρωμαίων διαλέκτου σημαίνουσι. *Tribunis* (*quos populi adminiſtratores vulgus nominare ſolitum eſt*) *ad ſe in palatium accitis, Sergio, inquam, & Coſma popularium numerum ſubtiliter exquirit. Sergius in charta numerum Praſinorum exaratum tradit, mille quingentos. Coſmas contrariæ factionis mentitur. Duorum quippe colorum cæruleï & viridis factionibus dedita erat populi multitudo, unde mala graviſſima in humanum convictum importata ſunt. Sexcenti enim aucti hac rabioſa inſania, res Romanæ peſſum iverunt.* Hinc, quos in Juſtiniani anno 31. pag. 386. vocat Auctor πατρικιοὺς, δημοτικοὺς, unius in alteram partem, non CP. modo, ſed & alibi paſſim *generales conflictus*: Et verbum ejuſdem δημοτεύειν, quod eſt *populum per tribus & partes recenſere*, ac deinde cæteras militiæ annumerare. Videndus omnino Balſamon in Can. 24. Trullanum.

Pag. 289. Ἐστὶ σημεῖον ἑστὼς.) Lego ἀνίσχων. Planities vero illa, a ſeptimo lapide quo diſtat, dicitur Ἑβδόμου: de qua ſupra notis pag. 262.

Χαροπὸν.) *Truci vultu* expoſuit Xilander, a quo ſenſu longe vox abeſt, de oculis tantum interpretanda, Χαροπὸν ἀτενίσαντα βλέποντα εὐσθῆ & *volubilibus oculis* ſpectabilem Juſtinianum commendans.

Μανικώτερον τοιοῦτοι ἀνδρῶν.) In quod nobiles illuſtreſque viri ſe reciperent.

Pag. 290. Στρατηλάτῃ.) Magiſtrum militum vocat Rigaltius, de quo Pancirollus abunde in Notitiam Imperii.

Οὐ γὰρ ἦν Ἀρμενία στρατηλάτης, ἀλλὰ δοὺξ.) Pancirollus in Notitiam Imperii cap. 131. *Juſtinianus ſubactis finitimis barbaris, magnam & interiorem Armeniam diſtam, novem provinciam creavit, L. ult. C. de Offic. Magiſt. militum, quem Totæ Magiſteo militum* (Τζίτζιν vocat auctor) *commiſit. Magnam, inquit, Armeniam, quæ interior dicebatur, & gentes Antitzanam videlicet, Angilenam, Aſpuenam, Sophenam, Sophonenam, in qua eſt Martyropolis, Belabitenam, & peimanam, & ſecundam Armeniam, & Pontum Polemoniacum curæ tuæ cum ſuis ducibus committimus.* Ducis enim & Comitis Magiſtro militum ſubjiciebantur. Pancirollus idem cap. 139.

Οὔνοι δὲ λεγόμενοι Σαβὶρ.) Hi verſus Danaprim & Danaſtrim fluvios fiti, Cherſonæ vicinores ex Conſtantino de Adm. Imp. agnoſcuntur.

Πλησίον Βοσπόρου ῥεῖ δὲ Οὔνων.) Boſphorus hic non Thracicus, ſed Mæoticus eſt, cujus accolæ Patzinacæ. de quibus, & illo Boſphoro Conſtantinus de Adm. Imper. cap. 42.

Ἐξωκιονίτου.) Extra urbem Regiam ed columnam ἔξω κίονος. dictam, a qua vicini ἐξωκιονῖται, Ariani Eccleſiam retinere permiſſi, morabantur. Auctos infra pag. 433.

Πλησὺ δὲ τῆ μεσαίλω τῆς βασιλικῆς Ἴδε κορυφὴν, διὰ ἣ μεγάλη ἐνίκων.) Veritati teſtes, fidelior hæc verſio quadrat. *Abſolvit etiam aream regiæ illi eſſet-ne* (*ſuperna*) *eamque majorem reddidit.* Vixit autem Illus ſub Leone & Zenone Magiſter militum. *Edit. Pariſ. pag. 37.*

Pag. 291. Ἡ ἀνταρσία τῆ λεγομένη Νίκα.) Ex corruptis & obſcuris Theophanis verbis ſeries rei colligitur. Ad Circenſes ludos quandoque profecto Juſtiniano inter cæteras acclamationes populus etiam τῆ βίκτωρ *Tu vincas*, Latine: Græce, Νίκα, adprecatus eſt: conteſtimque gravaminum ſibi illatorum Calepodium quemdam reum poſtulavit ad pœnam. Ex Praſinorum autem & Venetorum ſibi jugiter adverſis vocibus, non modico tumultu exorto, οἱ τῆς βίκτωρ factiones, de quibus ſuperius Notis pag. 287. Hypatium Imperatorem exclamarunt, qui olhilo ſecius cum plurimis perduellibus Beliſarii, Mundi, & Narſetis armis in illa ſeditione miſere exſtinctus eſt.

Ἡ τοῦ ἁγίου Εἰρήνου.) Clarius *Sanctæ Irenes templum.*

Προκαλίσας τὸν βασιλέα.) Suggeſtum elevatius a tribunali exteriori Regiæ domus. Vocat Simocatta lib. 8. cap. 1. προκαλίσασθαι τριβουνάλιον ἢ τριβοῦναν ἀρτηλίσιον. *Atrium illuſtre, amplum clarumque theatrum.*

Pag. 292. Τὸ Λαύσιακον.) Simocatta lib. 1. cap. 10. ſcribit eſſe οἰκοδόμημα ὂν τῷ μεγάλῳ βασιλείῳ τῷ πρὸς τῇ μαγίστρᾳ τῇ βασιλείου (lego βασιλικῷ) οἰκῇ. Λαυσιακὸς δ' ἀπὸ τοῦ κατονομάζεται. *Palatium in magno thalamo* (*quo ſedebat Imperatrix*) *juncta Regiæ ipſius aulæ, cui Lauſiacon nomen eſt.* E regione erat columna, & columnæ ſtatus Juſtiniani ſuperpoſita, de qua hic ejuſdem anno 16.

Καὶ Ὑψίδιον.) Vox ab interprete prætermiſſa. *Et opere teſſelato.*

Τυραννίας τοιαύτας ἐν τῇ πόλει.) *Conſulatum geſſit in urbe*, expreſſit Xilander: unde & male agit interpretem. Ad auctoris mentem. *Militibus donat tonum, populo congiarium diſtribuit*: vel, *veruſto Conſulum more pecuniam in populum ſparſit.* Nam de nummis ejus Victoriatis. ὧν Ἰουστινιᾶνος, &c.

Pag. 293. Ὁ μονογενὴς υἱός.) In Arianæ Hæreſis odium, ad laudem Verbi Dei Incarnati Hymnum hajuſmodi, tum alio tempore, cum lo miſſa ſtatim ſub initio, perſolutis duobus primis Antiphonis occinendum Juſtinianus edidit. Ὁ μονογενὴς υἱός, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἀθάνατος ὑπάρχων, ἧ κατηξίωσεν ἕνεκα τῶν ἡμετέρων σωτηρίων παραδόσεων ἐν τοῖς ἁγίαις Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας σαρκωθῆναι ἐκ πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐνανθρωπῆσαι, καὶ σταυρωθεὶς Χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν, πατήσας θανάτῳ θάνατον, εἷς τῶν ἁγίων Τριάδος, συνδοξαζόμενος τῷ πατρὶ, καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι· καὶ καὶ, ἡμᾶς τοὺς πιστοὺς σῶσον ἀμήν.

Ἐπὶ τοῦ ἁγίου Σαμψών.) Eo quod ad S. Sampſonis Eccleſiam a Conſtantino extructam domus Hoſpitalis eſſet, cujus Menas præfecturam agens, vagis pauperibus excipiendis intendebat.

Ἐξέλιπε κατὰ μικρὸν τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως.) Poſtremus & præcipuus in æde ſacra dedicanda ritus, eſt ſacrarum reliquiarum in ea depoſitio. Has, prævils dedicationis cæremoniis jam abſolutis, ex vicina Eccleſia, ſolemni proceſſus ordine, in recens conſecratam inferunt Græci. In dedicando itaque S. Sophiæ templo, e S. Anaſtaſiæ de quo ſuperius pag. 249 & & 276. proceſſionis pompa cum reliquiis profecta eſt.

Στρατηλάτου τοῦ Ἰλλυρικοῦ.) Non *Præfectum*, ſed *Magiſtrum militum* in Illyrico.

Pag. 296. Ὁ τῆς Ἀξιμουντίτ βασιλεὺς,) Azumitenſes vocat Paulus Diaconus lib. 16. De iſtis Homeritis Procopius do bello Perſico lib. 1.

Πομπὴν γινομένην ἐν τῇ Ἑβδόμῃ,) Πρόπομπον proceſſus, ſive proceſſio eſt, κατὰ etiam dicta. De vocabulo Meurſius erudite. Aliam porro proceſſionem hujuſmodi ſolemnem ad Hebdomum id eſt ſeptimum lapidem habitam Juſtini anno 9. & pag. 289. Notis, legimus.

P. 303. Κύριε ἐλέησον.) Vox a Græcis non adeo miſericordiæ exquirendæ, quam inſoliti caſus admirandi gratia, vulgo pronunciata.

Pag. 304. Ἐρώτων.) Non *ſupplicitis* quibuſcumque, ut rutans interpres, ſed *ſuſpendio furcave perimit.*

Κτυπήσῃ τὸ δωδεκάμηνον.) *Convivio, lætitiæque indicia per duodecim dies a Chriſto nato celebranda.* κληρίσῃ judicat Meurſius legendum: cui aſſentior Pauli Diaconi auctoritate ductus. *Prandia, quæ ex more ſunt in decem & novem accubitis ceſſare fecit.* Theophanes primum δέκατα vocaverat: eademque Luitprandus lib. 6. c. 3. fuſius deſcribit. *Eſt domus juxta Hippodromum, Aquilonem verſus, miræ & altitudinis & pulchritudinis, quæ decacunea cubita vocatur. Quod nomen non adeo, ſed ex apparentibus cauſis fortita eſt: Δέκα enim Græce, Latino decem, ἑνία novem, cubita a cubando inclinata, vel curvata poſſumus dicere. Hoc autem ideo quoniam quidem novemdecim menſæ in ea quæ ſecundum carnem eſt Domini noſtri Jeſu Chriſti nativitate apponuntur; in quibus Imperator pariter & convivæ non ſedendo, ut cæteris diebus, ſed recumbendo epulantur: quibus in diebus non argenteis, ſed tantum aureis vaſis miniſtratur*, &c. Videndus Leunclavius V. Conoclue. in Onomaſ.

Δημοφθορίαι.) *Partium & factionum*, de quibus ſupra, ſeſe mutuo incurſantium & tumultuantium *cædes.*

Pag. 305. Φιλοκαλήσειν τῷ τρόπῳ.) *Abſolutis jam, atque picturis, cælaturis, & opere teſſelato, perfecte jam exornatis trullo.* Quæ interpres omiſit. In voce τρόπος nihil germinant.

Κιβώριον.) Trullus quatuor columnis ad altaris angulos ſitis fultus, illudque tegens & ambiens (quales plerumque veteres Eccleſiæ Romanæ adhuc ſervant) κιβώριον eſt. Germanus in Myſtagogia, Codinus de templo S. Sophiæ, & nos ex eis pluribus circa Græcarum Eccleſiarum deſcriptionem.

Ὕπερθε δ' ἄλλη πυκνότ.) *A piſis* & leguminibus ediculæ lectores arcet Meurſius, ubi pro voce πυκνὸ, *pinſum* & *piſam* reponit. Inſulæ quoque *pinnacula* reddidit Xilander, quæ ſuſtentacula ſunt, *pilæ* nimirum & *ſtelæ quadræ* grandiores concameratum tectum ſubſulcientes. Caſui non abſimili impediendo in S. domo Laureanæ, quam reparando illi qui Conſtantinopoli obtigit, curam adhibitam deſcribit Tutſelinus Laureanæ hiſtoriæ lib. 3. c. 7. *Baſilicæ teſtudo* (Trullus) *ſabat ollis lateritiis innixa pilis. Attamen ſive ſuperſtructorum pariterum altitudine, ſive nimio impoſiti plumbi pondere degravante, ſuccumbere cœpit, & rimas agere repente cœpit, novoque illæ ornamento cellaque ipſi cui tumebat, fœdam ruinam minitans.* (Sacra cella ſub tholo, ubi CP. Ciborium, eique ſuppoſitum altare erectum erat, locata eſt.) Hinc quibuſdam interjectis. *Conſeſtim ex communi ſententia* (Sangallus architectus cum Nerucio) *pilas cæſo sacri impoſuit intentiore cura manire, ac firmare aggreditur. Igitur validis trabibus teſtudinem protinus ſuſcit, & clivum effoſi ſtrenue ſuadamentis pilas impigre conſeſſit quadratis lapidis, firmatque quatuor inter alternas pilas arcubus minoribus extructis, qui ſuper impoſito oneri forent ſatis.* uno verbo Auctor ooſtee. ἤ; ποιος ἄλλη πυκνὸς, καὶ ἐλήφθη τὸν τρόπον.

Κυκλίως.) Gradus rotundi per gyrum in altum tendentes, quorum exterior ſtructura pilas interiores communiebat, & Trullum ſubſulciebat.

Ἐσταμένη δὲ ἀξίως.) Quatuor nimirum arcuum quatuor pilas ſimul connectentium, & concameratо tholo ſive trullo, ad eum excipiendum, ſuppoſitorum.

Οὗτοι.) Hunnos Cotrigutos vocat Agathias, quos ſub Zaberga duce in Europam irrupiſſe refert lib. 5.

Ἀνακτησάμενοι τὴν χώραν.) Ad barbarorum excurſus reprimendos ab Anaſtaſio extructi ad Cherroneſi iſthmum. Agathias citatus. *in hoc iſthmo porrectior inedificatus eſt murus, in utramque mare producitur.* Μακρὸν τεῖχος ſparſim in hac hiſtoria vocatur.

Οὐδὲν ἧσσον.) Nihil minus eſt, quam *faſſam agere*, juxta Xilandrum, ſeu *foſſas co ere, caſtra ponere.* φοσσάτον eſt τάφρος, ut Gloſſæ Græcobarbaræ docent; dicitur quoque de *caſtris vallis munitis.* *Edit Pariſ. pag. 38.*

Πλοῖα διήρεμα.) *Actuarias naves multiplici remigis, & ipſas amphiproras*, ſcribit Agathias. *Actuariæ* ſunt, quæ temis aguntur. *Amphiproræ*, quæ utrinque proram habent, ſicut & διήρεμα, quæ utrinque puppim; quæ quandoque ſine temone ſunt, & non veriæ, hinc tode agi poſſunt. Amphiproras hujuſmodi Zonaras accurate deſcribit in Conſtantino; πλοῖα δ' ἦσαν τὰ μὲν πλάτει μοναῖα· ἦσι δ' ἀφ' ἑκατέρου τοῦ μέρους πρῷραι καὶ πρύμναι ἦσαν, καὶ οὐκ ἦν ὅπως ἂν ἐν τῷ πλῷ ἀναστρέψειαν, ἀλλ' ἐπὶ θάτερα ἐκ παλιρρύτου τοῦ ἀνέμου φερόμενα ἐκομίζοντο. τοῦτο δὲ ἐπὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐν τῷ ὁρμίσκῳ ἐν τῷ ἀντιπεραίᾳ ὁρμίσκου. *Habebant navigia pleraque ſolitaria: quædam etiam biremes, quarum nonnullæ & in prora & in puppi gubernaculis & gubernatoribus inſtructæ erant, & duplici nantis, ut & accedere & recedere poſſent, & hoſtes tam in acceſſu quam in receſſu venirent.*

Καρανταρίου.) A ſuſceptæ *curæ Palatii*, ut loquitur Caſſiodorius in Var. & Marcellinus lib. 26. & 35. quia curat Palatium, Latinis *Cura Palatii* dicitur.

Σαγηνάριον.) *Sarum* vocat Procopius lib. 5. de Ædific. Juſtiniani, Orat. 5. eumque ex Armeniæ montibus ſua narratione deducit. *Agoreos* illi nomen imponit Paulus Diaconus, ac breviter de illo; *cæpit Imperator*, inquit, *ædificare pontem Agoreæ fluminis, convertens eumdem amnem in alium alveum, volvitque arcus mirabiles quinque, & fecit eum meabilem, cum antea ligneus fuerit.* Alii Satalin vocant, ad quem Nacolia Phrygiæ civitas ſita eſt: Zacatim hodie dicuot Turcæ ex Leunclavio.

Καμάρου.) καμάρα vel aliis καμάρα *fornix* eſt, *arcus, tholus concameratus.*

Προβολὴ καὶ μαγκωνᾶς.) Poſtremum vocabulum longum eſſe a *mancipio* ſignificando jam ſuperius inſinuatum eſt. *Piſtrinum* enim eſt, ſive *panis* vinum expoſiti *officina.* Προβολὴ veto *officina* quidem eſt, ſed ea *qua merces emptionatur*, oli tamen in ea fit operis. *Ergaſtήριον* tandem artificum eſt, qua induſtria humana opus quodcumque poteſt elaborari. Auctor infra ultimo Juſtiniani anno.

P. 306. Μαρτύριον.) Alluſionem non ſenſum notat Xilander circa μαρτύριον, quod *aream, atrium*, parentem ſub dio locum mœnibus ramen clauſum indigitat: de quo jam ſuperius. Hic vero tectum aliquod ædificium, ut media in area locatum ſubindicat.

Ταφρεύσαντα.) Scribit idem Theophanes: verbumque eſt ex Italico Græcoque conflatum: & eſt *pedibus quorum ſtatis.* Le parvis des Garçons, ou la quais.

Ἐστῶτα.) *Aulæa, ſeragulæ, vela* proprie ſunt *Pepla*, non *inſtrumenta*, ut corrupte interpres.

P. 308. Ἄδαμα.) Simocatta lib. 2. c. 3. Οἱ δὲ ἄνω ἐκ τοῦ πολιτικοῦ τῷ Ἴστρῳ ἀνακεκτημένοι ἔθνος καὶ ἀνικητότατον. *Hunni ſunt origine & Iſtrum accolunt gens infidiſſima, & avariſſima omnium.*

Τὸ ἄνυτον σὺν τῷ μακρῷ.) Modulus eſt in Baſilii miſſa, communionis tempore cantandus.

Χερουβικὸν ὕμνον.) Decantatur quotidie inter ſacros Liturgicos Hymnos, cum in menſa Propoſitionis dicta, ad altare, ſolemni proceſſu, ſacra dona, id eſt, panis & vinum deferuntur. Arcadius opere de Concordia utriuſque Eccleſiæ, Euchologium in notis ad Chryſoſtomi liturgiam.

Ἐξωστήριον.) Ad fores Palatii *excubabant* illi, & aditum obſervabant. Gloſſæ Baſilicorum. Ἐξωστήριον ἤγουν παραφύλαξ τοῦ Παλατίου ὑπάρχοντα φύλακες. Simocatta quaſi Cedrent Scholaſtes futurus lib. 3. c. 11. de Tibetio noſtro ſcribit. Ἰουστῖνος Τιβέριον ἐξωστῆρα ποιησάμενος, ἢ τῆς βασιλείας κηδεμόνα παντελῆ, ἀναγορεύει Καίσαρα. ἀγομένῳ δ' αὐτῷ ἐντυχὼν ὁ τῆς βασιλίδος σωφρονιστὴς, ἐξ ὑπαγωγῆς ὃν κομπὸν ἐξαυθαιρετῷ τῇ γυναικὶ ἐφέλκεται Ῥωμαίοις κακόν. *Juſtinus Tiberium hoc ortibus auget, & filium ſibi adoptans, Imperiique conſortem allegens, Cæſarem renunciat. Hic cuſtodium corporis ſatellitumve Imperatoris præfectus erat, quem uſitata voce Romani Excubitorum Comitem appellitant.* Iſque idem forſan eſt, quem poſt memoratos *Excubitores* Domeſticorum, *Comitem Excubitorum* nomine, recenſet Marcellinus lib. 20.

Ἀνεκφώνητα.) Ignotat Xilander *cæleſtis militiæ principis* Michaelis nomeo, & puculiter *principem ducum* appellat.

P. 309. Ἐν τοῖς τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ.) Adoptatos, ad pedes adoptantium procidere docet ritus Euchologicus. Præſtat id Juſtino Tiberius, & Sophiam Juſtini uxorem non jam *Διάκονον, Imperatricem*, ſed *matrem* ſibi commendatam agnoſcit. Refert idem Simocatta loco citato; ipſumque Patriarcham adoptionis vota ex Euchologio leglſae narrat, ad cujus preces etiam adſtantes bene fint adprecati.

Λαρνακα Προικονησίαν.) Lapidis albi *a* Strabone lib. 13. laudati e Præconneſo Propontidos inſula eruti.

P. 310. Ὁ δὲ ἐβόλισεν, &c.) Quia templi illius & Auguſtæ unum erat commune Anaſtaſiæ nomeo. De templo jam plura nos cum Auctore.

Στολὴν ἀναλαμβάνει.) Hic ſe divinaſſe affirmat Interpres: Quidni? cum & falſi ſint vates? Nullus tamen hic divinationi vel deceptioni locus; cum *ſtolæ* reſtæ non ſint *aliæ*, niſi veſtes multifido tæniolarum textilium ordine variegatæ, quæ ſive directis canaiculis, ſive obliquis ſpiris diſtinctæ effulgeant, luxuriam tamen, levitatem, profuſionem, aſpectu ſuo prædicant. *ſtolæ* enim *canalis & alveolus eſt*, ex quo *canaliculatam* & *alveolatum* quodcumque

opus *ενλωτὸν* vocant Græci, quod Galli *Cantelle* pronunciant.

Ἀνὰ βλατεῖ.) *Textum multitium* eſt τὸ βλατεῖον vel *ſericus* quivis *pannus*: ubi enim in Niceræ Choniatæ Alexii comment lib. 3. una lectio habet *ἀνὰ τὸ βλατεῖον*, altera ponit, *πλὴν τὸ σκεπαστὸν ἱματίων*. Unde ingæ ſunt, & nullius momenti commenta, quæ circa *blatteum colorem* id eſt roſeum vel purpureum, & Græcum βλατεῖον, ex nominum allusione, velut e Delphica tripode, enunciat ſparſim Gretſerus in Codinum.

Ὀξινον.) Nuſquam *acuti vel vividi*, cum Gretſero citato, ſed cum Græcis modernis *violacei* colotis, vocem indicium eſſe dixeris: ac ſi velis attentius auctorem examinare, ejuſmodi violacei decertantium in Circenſibus ludis chlamydes fuiſſe affirmabis, quæ a purpura non omnino abeſſent, χλαμύδα ποικίλην ταραντινοῦν τὸ βλατεῖον: intellige χλαμύδα τινα, vel χλαμυτα.

Διδακτυλίου ὄγκου.) *Oras* ſive *limbus* duorum digitorum latitudine. ὄγκος vero dicitur, quia veſtis *Onu*, vel *Ornamentum* ſit: ac propterea locus in quo ſiſtebant, vel ſe exornabant in Circo decertaturi, ὀγκωτήριον dicitur apud Theophanem, ac Imperatorem Philippicum *ἀπὸ τοῦ ὀγκώματος τῆς στολῆς* tetere adductile Ruſſum quemdam; quem locum eumdem *Oratorium Præfatorum*, ubi nimirum *Orli* & *limbi* veſtibus attextis ſeſe adornabant, dicit Paulus Diaconus, quem eumdem ἀμφιτάφιον Cedrenum vocaſſe contemplabimur.

Ἐπὶ τὸ Δάρας.) Meſopotamiæ urbem ab Anaſtaſio conditam: de qua in Anaſtaſio.

Τύλδων. Somniat hic circa *Tuldum* Xilander, & *vexillum* referre fingit, a quo ſemotum erat omne vexillum. Ad conflictum ſiquidem deferebatur vexillum, cum fatelnis, inmentis, impedimentis, pueris, quæ τύλδων ſignificat, nullum, aut ſuperfluum. Suidas. *σκηνώματα, τὰ ὑπὸ ἡμῶν λεγόμενον τύλδωνα τὰ βαστάζοντα ἀναγκαῖα, ἢ τὰ μετακομιδὴ ἔντιμα ὄντα.* *Sarcinæ*, *Tuldum apud nos vocatæ*, *apparatum & rerum proviſionem complectentes*.

Pag. 321. Σημαίνειν.) *Diplomatis*, & *litteris* corteſtius hic interpretabere, quam cum Xilandro con-
Edit. Pariſ. pag. 39. tra*ctuum formulis*.

Συκάμινα.) Hem! *cucurbitale* Interpretis acumen *cucurbitam* legentis, ubi tantum *morifructus* aliis colligere licet.

Τεταρτίαιος τῇ ἰδίᾳ κλίνῃ.) Ad propetum lectum moriturus reverſus eſt Tiberius, cum Senatum, exercitum, & Patriarcham, de nuncupando Imperii ſucceſſore Mauricio faſe allocuturus. *ἐπὶ τὴν ὑπερῷον τοῦ βουλείου οἴκου, ἔνθα τραπέντα τῇ συγκλήτῳ ἢ στρατεύματι εἶπεν, φανερὸν ποιήσαι, ἢ περὶ τῆς προκλήσεως ἀφ' ἑαυτοῦ ἔχει.* *Ad apertam & ſub dio poſitam Regia aulam, eam quæ Palatio multis adjicitis in unum congeſtis incluſo, ejuſque maxime illuſtri & tecta ſaggeſto, ac ſpecioſo veſtibulo, ſive proſcenio junCta eſt, domeſticorum manibus geſtatus deſcenderat.* Quæ Simocattæ lib. 1. cap. 1. verba minus proprie reddidit Pontanus. *In atrium Palatii juxta domum, in qua multis ex herbis ſen frondibus, ad cæsandum dormiendumve, thori, ſive lectiſtraria, veſtibulum illuſtre, viſendumque proſcenium geſtatus*, &c. πρόκλησις enim *oſtium* pro ædificiorum & habitationum ſuperſtructa & coacervata congerie, non pro herbis & frondibus thorarum ſumitur.

Pag. 322. Βεργία.) *Virga viminea*, ῥάβδος Theocriti Schollaſte vocata, βεργίαι, ἀπὸ τοῦ ἰτέων ὄντων.

Μαρτυρίου.) Armeniæ urbem quadragintæ militum Martyrio illuſtrem.

Pag. 323. Κατὰ παρασκευάδι.) *Paraſcevis* ſingulis, *ſextis* dictis *feriis*.

Δανηρὶ.) Thraciæ loco.

Pag. 324. Μαγναύραι.) Luitprandus lib. 6. c. 22. *Eſt Conſtantinopoli domus Palatio contigua miræ magnitudinis ac pulchritudinis, quæ a Græcis placa, poſito Magnaura, quaſi magna aula, dicitur.*

Ἀμφιθέατρον.) Δημοσίων ἔνεκεν locus. Juſtinianus Nov. 85.

Pag. 325. Λαβεῖν.) Repone. *Lepoſorum*.

Τῶν ζωτικῶν ἐγχείρων.) *Sumptum ad vitam neceſſariorum penum*.

Κεράτια τέσσαρα.) Sunt numiſmatis ſextans. Numisma enim 24. Ceratiis, duodecim vero Miliariſiis æſtimatur: unde κεράτιον Miliariſii medium, Follis duodecim. Schollaſtes Baſilic. Eclog 23. Χρὴ γινώσκειν ὅτι τὸ ἓν κεράτιον φάλλεως εἶναι δώδεκα, ὅτου μιλιαρησίου τὸ ἥμισυ. τὰ οὖν δώδεκα κεράτια ἓν, τουτέστιν ἥμισυ τὸ γοῦν ἓν κεράτιον νόμισμα ἔχει μιλιαρήσια ιβ'. *κεράτιον τό*. *Sciendum Ceration eſſe Follis duodecimi, id eſt Miliariſii medium: Duodecim itaque Ceratia numiſmatis medio æſtimantur; ac legitimum numiſma Miliariſiis duodecim, Ceratiis viginti quatuor reſpondet.*

Ἐν τῷ Σιλεντίῳ.) *Comitium*, *cœtus*, *judicium*, *conſultatio* eſt Σιλέντιον, ſive Σιλεντίον, Auctor in Leone Iſauro Σιλέντιον ἐποίουν τῇ ἁγίᾳ κυριακῇ. Latine quoque Silentium pronunciavit Paulus Diaconus in eodem Leone. *Silentium contra ſanctas ac venerabiles celebravit iconas*. Zonaras Leonem alterum, (Philoſophum) ita morbo iliaco detentum narrat, *ὃς μᾶλλον διανοίᾳ ἐβασίλευεν τῇ συγκλήτῳ τοῖς συνεδρίοις ἐβασίλευεν, ἢ κελεύσαντος Σιλέντιον*. *Ut non potuerit ſolitam cum Senatu de ejuſmodi diſſertationem, quæ vocatur Silentium, celebrare*.

Pag. 326. Σπαθίου.) Iſidorus lib. 18. cap. 6. *Framea, gladius ex utraque parte acutus, quam vulgo Spatham vocant, ipſa eſt romphæa*.

Pag. 327. Ἐποίουν παιδία οἱ τὰ ξυλοκάνδυα.) Farce omnino & imperite luſiſſet in Mauricium populus, ſi utcumque, juxta Xilandri ſenſum, *cum nolarum lignearum inſtar* filios ſuſcepiſſe effutiviſſet. Ξυλοκάνδυον itaque cujus vice Theophanes ξυλοκινδυον ſcribit, cum nil aliud ſit præter *ligneum crepitaculum*, vel *globulus ligneus* concavus, & undequaque perforatus, in quo nuclei vel tintinnabula includuntur, ut perſtrepero ejus ſonitu recreentur pueri; & populus ad ludicrorum ſtatuſmodi inſtar Mauricii filios ſe tenere proclamet, ſummum in eos patremque Mauricium manifeſtat contemptum, eorumque mortem, ludum, gemitus, ludicrum ſtrepitum ſcie habiturum minatur. κάκκαβος porro *nucleus* eſt, & *globulus*: ξυλοκάνδυον lignum ſtreperis hujuſmodi globulis plenum. An non Xilander vir ligneus, & puetorum ξυλοκάνδυον?

Ὀμφαλίῳ.) Signo rotundo in areæ medio fixo.

Ἠσθάνετο κινούμενα.) Timet Xilander hominis de vita deſperati, & Euchariſtiam poſtulantis pieratem fateri in ſuis notis.

P. 328 Ὁ σπαθαλλὶς Μαγιστριανὸς φόρμας ἀνέκραξεν.) Hic alias *Magiſtrianus* dictus, & apud Theoph. φορτιπαίφορος, in gloſſis Baſilicorum vocatur Μαβδατὴρ & ἐμπολέμους. Lexicon anonymum Bibl. Regiæ ἐμπολέμους, ὁ ἵππος, ἢ ὁ τοξότης λέγων), καὶ οἱ βασιλικοὶ ἱππεῖς τὰ χάντατα ἱππάρια φησὶ Βοιβ. *Sol dicitur πεντοβόλος, qui uno die curſum conficit*. *Idem quoque eſt τοξότης quibus*: *vectibus*, *Imperialibus mandatis verſus partes Borenles miniſtrantes appellantur*. Leo Conſtit. 3. Μανδάτορα δὲ λέγω, οἱ τὰ μανδάτα κατὰ τῆς ἀρχόντων καὶ τῶν στρατιωτῶν ἐξίσου ἐξυπηρετοῦσι. *Mandatores Magiſtratuum mandata ad milites celeritate denunciant*. Hinc eos expertos, vigiles, variarum linguarum gnaros experit Mauricius, addit quoque voce ſonora dotatos, ad juſſa quæque publice efferenda: unde inter Juſtinianum & Factiones, *Mandator* ut utriuſque partis interpres & mediator eloquitur apud Theophanem: hic veto *Miſſus* eſt, & reſponſa ferit ad Imperatorem. Auctor iterum in Juſtiniano Rinotmeto ſtatim ſub initio.

Προβάλλονται ἄρχοντα.) Similibus verbis prius ſuetat uſus Simocatta lib. 8. c. 7. τὰ πλῆθη ἔδεχον τοὺς ἑκατοντάρχας Φωκᾶν φασὶ σπάσασθαι. *Milites Exarchum Phocam Centurionem ſibi præfecerunt*: quia nondum Imperii nomen vel inſignia ei detulerant, ſed ut fit in tumultu, *caput* & ductorem, data imperii potiundi ſpe, ſibi præpoſuerant.

Ῥηγίου.) Thraciæ urbs in Propontide Hebdomo ad meridiem inferior, in qua Leo Philoſophus pontem ædificavit, de qua Conſtantinus de Adm. Imp. cap. 35.

Κάμπῳ τῷ Ταυρικλείῳ.) Eo nempe urbis campo,

quo extructum erat Pulatium dictum *Tribunalium novemdecim accubitorum*.

Τὸν Σελυμβρια σίφωνα.) Ad imam ſinus partem verſus Occidentem eſt Σελυμβρια porta, a paliis in ejus fundamento ſitis ſic dicta. Leunclavius.

P. 319. Μεγαλοῦν τὸν ὄνον μυστηρίων.) Solem meridie quærit Xilander, & an hæc verba communionem ſacram indicent, notat.

Καλιγράφου.) Nec proprium nomen eſt, nec *pictorem*, ut Xilander inquit, ſignificat. Simocatta exponit lib. 8. cap. 13. *διδασκάλου τινὸς ἐπὶ τῷ καλῶς γραφέντων, ὃν ἐν σοφίᾳ φασὶ καλλιγράφον ὀνομάζειν οἱ Ἕλληνες: Virum quendam elegantem efformantem ductus litterarum, quem vulgus voce juncta Calligraphum, pertiſſimum ſcriptorem nominat*. De Tachygraphis & Calligraphis Origenis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ. Illi Notarii erant, & ut celeriter, ita minus belle: hi tardius, at elegantiſſime pingebant, litteraſque coloribus & auro diſtinguebant; ac propterea χρυσογράφοι dictos nonnumquam reperies.

Ἐκπαστιχίδων.) Noctu quibuſcumque *excubiis*, ſed quas cum amicis nocturnus convivæ peregiſſet domum repetebat Calligraphus. Simocatta. *νέοιναι μὲν γὰρ τοῖς στατήρσι φυλακὰς ἐγκατὰ οἱ ἀμίαν τινὰ κατασταστιχίδα. τούτῳ γὰρ δὲ τῷ ὁμοίῳ πάντυχοι ἰδὶ ὁ παῖζωμεν. ἐβδομαίαν γὰρ ἡμέραν ἄγα τὸ γαμικὸν, ἀφ' ὧν παῖδιν τῷ ἀνδρὶ λοχευόμενον· σωὼδες γαὶ τοῖς ἐγγυτέρω ἐνὶ τοῖς λοχεμένοις παιδίοις ἐβδομαίαν ἄγουσι τὴν ἡμέραν συμποσίαν ἑορτάζειν κατασταστιχίζοντα. Oportuit. (Calligraphum) aſque ad quartam vigiliam noctis pervigilare. Mercatori enim tota nox feſta agebatur, quod ejus uxor ſeptimum jam diem a partu puerî maſculi agebat. Habebat quippe morem indigenæ, ut uxoris maribus diem ſeptimum ſolemnem agentes* (de quo Euchologium poſt baptiſmatis officium) *noctem, quam longa eſt, luxæ & convivio traducant*.

Edit Paris. pag. 40.

Ἀκούει ἐκ τῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνδριάντων λεγόντων.) Imerpres. *Audivit ſimulachra ab altaribus dicentia*. Inepte. Non enim in altaribus, ut ab iis inquerentur, erant ſimulachra. Sed nec cuilibet ſimulachro ſuum erae altare. Repono. *Audivit ſimulachra ex baſibus ſuis dicentia*. βωμὸς enim at *altare* ita & ſimulachri *baſim*, eo quod altaris exhibet figuram, ſignificat. Suffragatur Simocatta. *ἐπὶ τοῖς ἀναμετρήσαι τῶν ἀνδριάντων ἐκ τῶν βωμῶν καθηρτίσαντας, τῇ μηχάνῃ ἀντρὶ ἀφίστας ταῦρα. Nobiliores ſtatuas baſibus ſuis dimotas extulit, magnamque vocem emittentes*. &c Ita ejus interpres.

P. 320. Αὐγουσάλιον.) Nnn *Auguſtalia*, ut Xilander, ſed *Auguſtalis*, ut antiqui ſcribunt, dicebatur, ab Auguſti temporibus, Ægypti præfectus.

Τὸ τέλεον ἀναβῆναι.) *Auctio tributo*, Non enim modo *palla*, & conventa; ſed & tributum, pactumque tributi pendendi gratia pecuniam, τέλεον indicat. Auctor in Phoca anno 4. *ἐφέσιον τοῖς καμήλοις τέλεσι*.

Σκευλάφιος.) *Sacellæ præpoſitus*, & Eccleſiæ Æturio.

Ἐν τῇ μόνῃ.) Non *in porta ipſo*, ſed *ad portum*; hoc eſt in aggere portum, ubi nimis aperta ſunt ejus oſtia, circumambiente, & fluctus ventoſque violentius irrumpentes tetundente.

Πρὸς Ἡράκλιον ἐρωτηθὲν Ἀφρικὸς.) Στρατηγὸν hic *præfectum* interpretor. Cum enim Africa a Vicariis primo gubernata anno 439. in poteſtatem Vandalorum tranſiiſſet, iis demum poſt annagintis quinque annos profligatis a Juſtiniano, Vicario abolito, proprium *Præfectum* ab Imperatore accipiebat, cui ſubſtitutus ὑπερτάτους hic memoratus, is poteſt eſſe qui prius regebat, *Vicarius*. Pancirollus in Notitia Imp. Occid.

Pag. 321. Κόμητα Ἀνατολῆς.) Comes Orientis ſub ſua diſpoſitione Orientis provincias a Marcellino & Imperii Notitia relatus habebat. Dignitatem ejus militarem ſtatuit Ambroſius Ep. 29. ad Theodoſium, civilem Valeſius in Marcellini lib. 24. cui Zoſimus ab ipſo relatus inclinat, & apprime ſavet Auctor civilis negotia ub eo pertractata, & Antiochenſium Hebræorum ſeditionem ab eodem pœnis inflictis coercitam enarrans.

Τὴν ἀχυροπώλιδα ἐκείνην.) Quam non Edeſſenam poſtmodum inventam, ſed Camulianenſem, vel aliam miraculoſe expreſſam, aut ad Prototypum non manu factum a pictore effictam, ac ideo ἀχειροποίητον quoque dictam ſcribit Gretſerus Opuſc. de Imag. non manu factis cap. 15. De illa quoque Damaſcenus Studites in Theſauro.

Εἰς τὸν λιμένα τοῦ Σοφίας.) Portus CP. capaciſſimi pars eſt ea parte Guluiæ Σοφία, a Juſtino de uxoris nomine nuncupata. Vide Auctorem Juſtini anno 11.

Κάμου.) Lego χάμου.

Ἐν τῷ ξυλίνῳ τὰ ἅγια Στεφάνου ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ.) Sacrum illud oratorium transluis S. Stephani reliquiis condidit Theodoſius. Auctut in ejus vita.

Βασιλικὸν χάραγμα.) Morem illum antiquum præceſſor Mauricius renovare ſtuduit. Auctor ejus vitæ anno 1.

Pag. 322. Ἐκφόβου Εὐφορίας.) Prima hæc ex Impp. filiabus ob Auguſtæ matris mortem Auguſta fuit coronata.

Στέφανον κοινὸν Σαρίνα.) Noo ab ipſo modo Imperatore, (ut a Juſtino primo factitatum narrat Auctor) ſed a Patriarcha quoque coronabatur Auguſta.

Pag. 324. Βλάχας.) Corrigo. *βλάχας*.

Πλοῖα Τάρκων.) Hic primo Turci nomeo legitur in Auctore, de quibus jam jam pag. 269. *Τάρκοι τοῖς ἔθνεσι, ὃ καὶ Χαζάρους ὀνομάζουσι. Turci Oricatales ſunt Chazari*.

Θεμίστου.) Themiſtos nomen hucuſque Auctuti innominatum; uotiquis, quo nunc capitur ſeniu, gnotum. Significat autem primo legionem alicui Provinciæ vel Genti impoſitum. Conſtant. Them. Orient. *στρατιὰ ἔκατ' ἀρχαῖς τεταγμένα τινα, ἃ λεγεῶνα ὀνόματι ἐνεγραμμένα κατ' ἔθνος. Quondam enim primitus Themata*, (de quibus loquitur) *erant agminæ quædam & legiones junta gentes militiæ adſcriptæ*. Ipſæ veto provinciæ temporis proceſſu *Θέματα* ſunt vocatæ; ac re longius teſtimonia petamus ſcribit hic Auctor. *ἐξῆ δὲ Ῥωμαίων θεμάτων ὀνομάζεσθαι: Per Romanos Provinciales iter faciens Heraclius* &c. Plura Rigaltius & Meurſius.

Pag. 325. Βίγλας.) *Excubiæ militares*: φυλακὰς vocavit Simocatta lib. 2. cap. 9. *explorationem* ſcilicet, & ſecretam latentemque hoſtium diſquiſitionem, Cedrenus in Mauricio κατασκοπὰς.

Ἡλώκασιν.) *Caſtra applicuit, admovit, poſuit, fixit*. Ita Paulus Diaconus. Verbum a Latina lingua tradactum eſt τὸ, ἀπλοῦν *Caſtrametor*.

Pag. 327. Μαγαρίτου.) Quem moderni Græci *apoſtatam* vocaot. is eſt qui, ubnegata fide, fœdo Geotilitatis ritu ſeſe inquinavit & polluit. μαγαρίζω namque eſt, *inquino, contamino, ſordibus impleo*: & metaphotice, *legem violo, & turpi deſertione Chriſtianam religionem fœdo*. Theophanes. *ἀναλωτὸν Ὀθμὰν ὄντα καὶ ἐκ τύλων, καὶ μαγαρίζειν τοὺς Χριστιανοὺς διέγνωσαν. A tyrannidibus vinum proſcripſit Umar, & Chriſtianos religionem ſuam deturpare, ſive deſerere coegit*. Paulus Diaconus uno verbo complexus eſt, *Apoſtatare*. Hinc μαγαρίτης *qui fidem abnegavit*: quam vocem ad eum quoque qui prophano vetitoque cibo ſe polluit Eccleſiæ Græca exteodit.

Pag. 328. Σκαφῶν γλυπτῶν.) Naviculæ flaviatiles unn ligno excavatu tumultuario præparatæ, *μονόξυλα* dictæ, *σκαφαὶ γλυπταὶ, exſculptæ* alnirum, & ſcaipellis, rudiori truoco efformatæ. Auctot de iiſdem ſeuceotis in locis ubi de Ruſſis & Patzinacis mentionem agit. Uſum earum, & qua ratione per terram trahi, vel hominum humeris ſoleant tranſportari, enarrat ſuſiſſime Conſtantinus de Admin. Imp. c. 8. de Putainacarum *ἐν μονοξύλοις* navigationa.

Τὸν λιμένα τοῦ κέρατος.) Portum Conſtantinopolitanum. Leunclavius.

Κατὰ τόπον τὸν λεγόμενον τοῦ παλαιοῦ σίφωνα.) Exinde, illuc fiebat ſecundum anti quum typum proceſſio, cujus ritum & preces exhibet Euchologium recens editum. Petra illa prægrandis eſt, verſus portam Adrianopolis nomine dictum.

Pag. 329. Βαυβὼ ἡ Πειραιώς.) Βαυβὼ ſignificare *ocuſſum* facila eſt Simocattam legenti agnoſcete:

τὰ σημεῖα τῶν παρατάξεων, inquit lib 3. cap. 6. ἅπερ Ῥωμαῖοι αὖθις τῇ πατρίῳ φωνῇ βάνδα ἀπεκάλουν. *Exercitus ſigna, quæ Romani paterna voce Banda vocare ſunt conſueti.* Sic Paulus Diaconus Latine vocat. Addit Rigaltius etiam τάγμα *bande troupe* indicare. Aſſentiar, ſi modo cohortem vel agmen illud intelligat, quod ſub uno *Bando* ſive vexillo, unde nomen accepit, militat; *une compagnie.*

Λωρίον.) Nuſquam *lorica* eſt, ſed *balteus*, ex quo ſcutum vel enſis pendet, *lorum*. Germanus in Myſtagogia.

Τὰ βραχιόνια.) Trito magis verbo legit Theophanes βραχιόλια, quæ ſunt ad brachia, *armillæ*. Ad ſartores, bracchiorum indumenta Xilandri.

Τὸ σταμμάχιον.) Achmes cap 131. interpretatur καββάδιον. Eſt autem καββάδιον ſive καββάδιν, *tunica* exterior, ſtricta quidem & corpori adhærens, at brevior & globis ante pectus junctis, nec ſago militari omnino abſimilis eſt.

P. 330. Σῦλα μεγάλα ὀλόκ.) Συλαλὸν vulgo, mendicis autem Agallochon dicta. Ubi enim Dioſcoridis codex Græcus περὶ ἀγαλλόχου, marginis annotatio, τὸ παρ' Ἐβραίοις, ſcribit. Addit Matthiolus optimum e Calecut emporio Luſitanos advehere, quod igni ſuccenſum ſuaviſſimum perflet odorem.

Edit. Pariſ. pag 41.

Μιτώνιον.) *Filia ſerici* ſive *ſericum infectum*, non pannum ex eo textum ſignificat.

Χαρβάσια κεκοσμ.) *Carbaſinas camiſias* interpretatur Xilander. Feliciter. Iis tamen lineas ſubtiliores bombycinaſque, ad nitorem, delicias & oſtentationem ab Orientalibus geſtari conſuetas, velim hic intellectas.

Ἄσημον.) Argentum nullo adhuc charactere cuſum, & ſignatum.

Νακοτάνατα.) Νάκοι quidem *vellus* refert, at non ideo νακοτάνατα *pellicea veſtis ſtragula* eſt ut conjicit Xilander, ſed *aulæum* vel *tapes* e ſerico vel lana *villoſus*, tapes Perſicus, vel Armeniacus vulgo vocatus, cujus villi vellus quodammodo referunt.

Καρδαρίχων.) Καρδαρίχων legit Theophanes, ſcribitque. Καδαρίχων ἀπὸ τῆς Κυρίου ὄνομα, ἀλλ' ἀξία μεγάλη παρὰ Πέρσαις ἡ ἀπὸ Παλαιᾶς σημαινόμ. *Cardarigas non eſt nomen proprium: ſed magna penes Perſas dignitas, Perſarum nimirum Ducis.*

P. 331. Ὀνωρεμίχιος ὁ Ἰακωβιτῶν.) Qui Jacobi Syri cujuſdam Monachi ſequaces, ac Eutychis & Dioſcoridis in pleriſque aſſeclæ. Lege vero annum κα. non κκν. at annorum ſeries non interturbetur.

Κύρου τῶν Φαιδῶν.) Toto ſpatio *a Phaſide Lazorum Colchidos urbe & fluvio*, ad Phaſelim Pamphyliæ, abeſſe Xilander in notis.

Pag. 332. Φωκᾶς.) Urba eſt inter Ægyptum & Arabiam media.

Τὸ σαβᾶ.) Correctius *leniter tinctam*; *ſatilem* & *ſucatam* rectius dixeris, quam *aqua ſubmergendam*.

Τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.) Particula, αὐ, his verbis præpoſita, hiſtoriæ veritas, ac Auctoris ſenſus habetur legitimus. Pyrrhus enim & Maximus Theodori Romani Pontificis non fuere diſcipuli: ſed ſub Theodoro quæ circa Pyrrhum, & Maximum, nec non Maximi diſcipulos acta ſunt, contigere.

Καὶ Μαρτίνου, ἢ τοῦ ἁγίου.) Hiſtoriæ inverſus ordo, ut ſummatim plurima proponantur.

Ὀθομανὸς Ἀμοῦρα.) Mahometus.

Γαζιδὼν.) Syriæ urbem. De prælio ad eam commiſſo inferius Heraclii anno 24.

Ἰαμαχὼν.) Legit Auctor anno 25. Ἰαμαχδὼ, ac Syriæ fluvium eſſe commonſtrat.

Pag. 340. Κολασσεῖς.) Non Rhodii modo, ſed & Choniatæ Phrygii, qui & Paſſaleoſes, ſunt Coloſſenſes: quod annotaſſe debuerat Xilander, ne impingeret.

Pag. 341. Βυκινατορες.) Βυκανον aut βύκινον, *buccina* eſt: corneum & recurvum inſtrumentum vemo in bellis inflandum. Differt a *tuba*, quæ minor eſt, & Leonis Conſt. 7. dicitur μικρὸν βύκανον: *Buccina* vero juxta Niceram in Manuele Commeno ὑπερμέγας σωλὴν eſt, ac ideo μικρὸν ἀπὸ βυκάνου ſcripſit lib. 6. Hinc σάλπιγξ ſive τύβα a *Buccina* ſæpius diſtinctam legas, quamvis Leo citatus etiam hanc cum illa confundat, cum ait ſignum fieri τῇ τύβᾳ, ὃν τοῦ λαγοῦ βύκανον.

Pag. 345. Ἀπὸ τῆς βραχιόνος τῶν Χριστ.) Eſt Aurea porta verſus Blachernas in imo ſinu τὸ κέρατος ſinus CP. βραχίων eſt *flexus* ipſius ſinus: Κυκλόβορα ejuſdem ſinus fauces, ſive CP. extrema pars verſus Helleſpontum.

Pag. 344. Παγωνάτου.) A promiſſa barba, quam e Sicilia redux Conſtantinopolitanis oſtentavit; cum ex urbe digreſſuro prima lanugo circa genas exoriretur.

Ἐφιλλωσεν.) *Furca ſuſpendioque damnavit*: mutato ρ in λ pro ἐφίμωσεν: non in ſuburbio ut Xilander, verum ut Strabo lib. 7. ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῇ συκῇ καλουμένῳ λιμένι, *in Sycos portu*, qui nunc Galatæ.

Pag. 345. Ἀπὸ Ἑβδόμου μέχρι τοῦ Κυκλοβίου.) Septem itaque millibus paſſuum, ab Hebdomo qui eſt ſeptimus ab urbe lapis, ad Cyclobium portus CP. locum, extendebatur navium Saracenicarum ordo.

Τὸ Σιμωνὶς.) Secundæ Pamphyliæ urbis.

Pag. 347. Παλάμαται.) *Salebræ*, *ſcopulorum aſperitas*.

Μαρδαΐται.) Mardaitæ ſunt ex lege Saracenica apoſtatæ, ipſis Saracenis iuſenſiſſimi: nominis cum Hebræorum Maranis communis eſt radix. Leunclavius.

Pag. 348. Χάλκινον τεῖχος.) Mardaitarum agmen, quo, velut æneo muro objecto, Saracenorum irruptiones reprimebantur.

Ὀψίκιον.) Quandoque *obſequium*, frequentius *provinciam*, & *agmen* militum refert vox ὀψίκιον. *Legionem* ſignificat, ubi, tum apud Auctorem, tum Theophanem τὸν τοῦ Ὀψικίου, Κόμητα Ὀψικίου, & ſimilia leges: provinciam Aſiæ, Bithyniam nimirum deſignat in Leone Philoſopho, ἐγκρίνει τὸ πλοῖον τοῦ Ὀψικίου, *puellam ex Officio duxit*: in Romano Lecapeno. τιμωνεῖ τὸ Ὀψίκιον, *peragrabat Officium*: in Zoe. ἐν τοῖς τοῦ Ὀψικίου στρατιώταις αὐτοῦ, *in Officiatis ejus agris*.

Τῶν κλισιάρχ.) Svidas. κλισιάρχαι οἱ τὰ κεκοσμημένα τῆς ἡβδόμου τῆς τακτικῆς τῆς Ῥωμαίων φυλῆς. *Clajarii* (Cluſas vocant Francorum Annales), *patria Romanorum voce tranſitum in montibus præſidia vocantur*. Loci quoque Præfectura, κλισιάρχια eſt. Conſtantinus de Adm. Imp. τῆς ὑγιοστρατηγικῆς, *tranſitus Præfectura inſtituta eſt*, Præfectus ipſe κλισιαρχιάρχης.

Ἐν Ἰοβοτούλοις.) Ponti Cappadocii urbe, de qua Ptolomæus lib. 5. cap. 6.

Ἐπὶ φλαμούλου.) In ipſo conto unde *Flamula*, prælliamium *ſignum*, ſive *vexillum* dependebat. De *Flamula* plurima Rigaltius.

Ἐξαρχατὸν.) Qui infra in Baſilio & Conſtantino Romani FF. dicetur Ἐπάρχων: qui præeſt operis, & eas urget.

Δι' ἀβλωῶν.) *Scuticis*, quales ſunt equorum *habenæ*. Meurſius de illis docte verbo Ἀβλίνα, vel Ἀβλωνα.

Pag. 349. Γυναῖς Ἀγροδίτης.) De Generali Logotheta erudite ſatis ſcripſit Xilander Annot. prima; reliqua explanabuntur Inferius.

Πλησίον δὲ τοῦ παλατίου.) Ex Regiæ CP. deſcriptione, penetrata obvii primum muri porta, ampliſſimum atrium fidelliſſimo ſarellitio munitum popularibus turbis pervium & conceſſum, occurriſſe liquet. Ibi Venetæ parti, cui propenſus affecti erant Impp. ob rebelliones a Praſina ceu potentiore ſæpius excitatas, Juſtinianus hic ſedes lapideas, quibus ſe ſe redeuntem vel egreſſurum fauſtis acclamationibus exceptura conſisteret, extruere moliebatur. Vicini nihilominus templi religione deterritus, ne ſe populi querelis objiceret, Patriarchæ Callinici vota cœptis auxiliari expetiit. Ille non deficiendis ſed dedicandis templis cum preces ab Eccleſia ſtatutas primo reſpondiſſet, mox Imperatoris auctoritate victus, vim factam, & aſſenſum violenter extortam, novo Dei præconio adinvenia manifeſtavit apertius. Εἰσὶν porro τοῦ Βουκινατορος *lapideæ ſedes* erant *Venetæ*

faſtioni parandæ, & ut loquitur Paulus Diaconus, *baſes populi conſtruendæ, ut illic Imperatorem ſuſciperent*. Nam & ibidem, vel juxta conſtituiſſe Praſinos, colligo ex Leone Grammatico in Theophilo ſcribente, τὸν ἀναβάθρου ἐνδοθεν τοῦ Δήμου Πρασίνου, *Suggeſta in quibus populi partibus ſuis eſt conſiſtere*. Alium nihilo ſecius locum a Praſinis Venetos delegiſſe Simocatta ubi de coronatione Leontiæ Phocæ Tyranni uxoris ſcribit: γίνεται δὲ τοιοῦτο τὸν ἱερὸν τοῦ Διονυσιακοῦ παρὰ τὰς τοῦ Θεάτρου ἐμβολάς. Ἐν γὰρ δεξιᾷ τοῦ παρὰ τὸν Διὸν ἱεροῦ κεῖται. Τὸ δὲ Πρασίνου μέρος ἐδόκουν τὸ τῆς λεγομένης Ἀμπέλου (τοῦτο γὰρ ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλικοῦ αὐλίου) τὸν τόπον ἐπωνόμασαν, ἐφ' οὗ βασιλεὺς ταῖς ἐπιδόσεσι χρώμενος ἱππικαῖς, ἢ ἐφ' Ἱππόδρομον δίφρου ἀντιλαμβάνεται· ἰδίᾳ γὰρ αἱ ἕδραι τούτου τοῦ τοπαρχίου ἢ ζῶνη. *Eo dic faſtiones de loco ſtationis litigarunt. Nam cum Praſini in Ampelio (quod eſt Regiæ veſtibulum) ſtationem habere, ibique Auguſtam ſolitis plauſibus excipere vellent, repugnabat Veturinum pars, cui iſtuc laſcivum & peregrinum videbatur*. Hæc ille lib. 8. ca. 55.

Edit. Pariſ. pag. 40.

Εἰς τὸ ταυρίδιον ἐκεῖ τὸ Σαξιμοδίζιον.) At qui celebrabatur iſtud Σαξιμοδίζιον, ut perficiendo locus Eccleſiæ foret neceſſarius? Vocabulum obſcurum & difficile paucis enodat Leo Grammaticus in Theophilo. Φασὶν (forſan φασὶ) ὑφ' ἡμῶν τὸ Σαξιμοδίζιον λεγόμενον, ἢ ἴππων ἀμφοτέρων ἢ μερῶν διηκριβωμένων μὴ χωρὶς ἀγωνισμάτων: *Phaſin*, *ad quam ſi Saxilmodeximum vulgo vocatum: equis utriuſque partis aureis ephippiorum ſtragulis inſtratis toto ejus ſpatio deducti*. Partem itaque in Circo decertaturæ, vel præcedentem Imperatorem (facta tuppliciter ſo Hiſtoricis decantata τριπλοῦν ſive τριπλοῦν, hoc eſt cum ſolemni pompa, proceſſu) comitaturæ in Saxilmodeximo tectos aureis ſtragulis equos oſtentabant, & eo digreſſæ capeſſebant viam. Locus forſan ita dictus, quod eſſet ὁ τοῦ ἅρματος ἢ ἡνιόχου. *partium populi imp. excepturarum introductio*.

Καὶ ἡ φιάλη κτίσμα.) Machina, qua e ſtatuis marmoreis, metallicis ſiſtulis, vel apertis tubis profundebatur, ſpargitur, in altum evibratur, ac tum oculorum cupidine ſatiata, ad concurrentis populi ſublevandam ſitim & extinguendos ardores ſervatur, & ultro liberaliter aqua exhibetur. φιάλη eſt quaſi *Phiala*, limphis exhibendis vas idoneum. Hujuſmodi Phiali, ædes publicæ, templa, nec non palatia ſemper abundare exquiſiverunt: de quibus Euchologica, & doctiſſimus Allatius.

Εἰς τὸ Πετρεῖον ἐκκλησίαν.) Ad deſtructam eompenſandam. Πετρεῖον ſæpius in hoc opere nuncupatur.

Στρατηγὸς τῆς Ἀνατολῆς.) Comes Orientis eſt, de quo Notitia Imperii.

Στρατηγὸς τῆς Ἑλλάδος.) Proconſul Achajæ eſt, ſive Græciæ, Illyrici Præfecto quondam ſubiectus. Notitia Imperii, & in eam Pancirollus cap. 103.

Ἀντῖρα.) *Baptiſterium* magnæ Eccleſiæ, alias λουτήρ, κολυμβήθρα, *lavacrum* dictum.

Βουὶν) *Mentem*, locum Conſtantinopolit ita vocatum: Vaurum ſcribit Paulus Diaconus, Xilander *Bovem*, ſed ignare: quamvis βοῦιον in neutro modernis *carnem bubulam* ſonet.

Pag. 350. Λαζοὶ.) Colchidis regionis.

Καταλογὴν ταξεώτων ἔθνων.) *Taxationem* Jureconſulti interpretantur: ſed alia eſt hic vocis interpretatio, inquit Meurſius. Certe, ſubdit ille, Xilander non ſatis bene *legatum*: debuerat potius *præſidium* ponere: (tuendo nimirum ipſi Joanni conceſſum ταξεώτων ἔθνων) Sic apud Conſt. de Adminiſt. Imp. κατοικοῦσι τοὺς Αβιμελὲχ, ἐπεστράτευσαν οἱ Ἄραβες τῇ Ἀφρικῇ, καὶ τὴν τοῦ παράλιον, ἢ ἐν ᾗ αἰσὶν στρατοῦ ταξεώτων ἐν αὐτῇ κατέστησαν. *Regnante Abimeleth in Africam Arabes irruperunt, & obtinuerunt: & e proprio exercitu conſtituerunt in ea præſidium*.

Φοιτητικὴ ἀνταλλαγὴ.) Interpretor. *Juxta militiæ leges exercitum vitaſque omnes admovet*.

Ἀργυράριον τῆς Καππαδοκίας.) Erant in exercitu Romanorum navales turmæ ſicut & terreſtres, proprio Provinciarum nomine dictæ. Nominatiſſima fuit Cibyrrhæotarum a Cibyrrha ſive Cibyra Cariæ urbe magna Straboni l. 13. vocata, cui Præfectus ἀργυράριος dictus imperabat, Ἀργύρου autem totius claſſis erat pars tertia, vel quarta: ἀργυράριοι, hujuſmodi *militum globi* ductor. Hinc ſicut Δεκάρχης, ſcribit Mauricius l. 5. Strategicorum μέρος τι τῶν τοῦ στρατοῦ συγκειμένου ἀδρόγμα. *Pars eſt, & aciei ex tribus partibus conflata*: Drungarios totidem fuiſſe ſequitur. Leo in Naumachicis τῶν ἀπὸ θεμάτων πλοίμων στρατηγὸν ἀργυράριον ἐκπαλάντα τοῦτ' ἔστι δοῦκα χιλίων: *Aliorum claſſis Thematum ducem Drungarii ſuperioribus temporibus nuncupati ſunt*. Theophanes τὸν τῆς Κιβυρραιωτῶν memorat το Copronymo.

Ἐν Σαγῇ) In loco *Galata* nunc dicto, de quo Stephanus. *Sycæ*, inquit, *eſt civitas e regione novæ Romæ*. Idem habet Socrates lib. 11. cap 30.

Μουκράτωρος.) Hic Drungario opponitur, qui ſolus aciei imperat.

Pag. 351. Τὸν ἀπὸ Χαζάρων Χαγάνον.) Chazari, populi ſunt juxta Danubium & Patzinacas, quorum princeps, *Chaganas*, & *Ptch* appellatur. Conſtantinus de adminiſt. Imper. cap. 42. ὁ γὰρ Χαζάρων ἀρχηγὸς ἢ Πίχ Χαζαρίας. &c.

Τὰ στόμια τοῦ Δανάβεως, καὶ τοῦ Δνείστρου.) *Oſtia* fluminum iſtorum ſunt *ſcutæ* non *ſveta*.

Ἀντικυρίδα.) Urbem in Parnaſſo juxta Delphos Stephanus.

Pag. 352. Ἄχρις ἀποτέλεσιν τὸ τοῦτου ἔπαθλον.) Fitia & dimiſſio cujuſcumque operis, & maxime celebritatis ἄπαθλον eſt: βοῦιον autem hic *laurea* eſt, victori certaminis data. *Ad complirum* igitur *primum aſque certamen*, Leontii & Apſimari colla pedibus calcabat Juſtinianus. Indignum porro, qui purpuram tulerant, tulerunt deinde ſupplicium in Circo, in quo non adeo dilata ignominia, necdum editis ſpectaculis, multatos quondam ſervos legimus apud Livium lib. 2. *Servum quidam paterfamilias nondum commiſſo ſpectaculo, ſub furca cæſum medio egerat Circo*: apud Ciceronem de divin. 2. *Servari per Circum cum virgis cædretur*: apud Lactantium lib. 5. c. 7. *Autronius Maximus diverberatum ſervum ſub furca medio Circo ad ſupplicium egerat*. Ad βοῦιον redeo. Leo icon anonymum Bibl. Reg. vocabulum ταβλίον exponit τὸ ὑπὲρ τιμῆς δεδόμενον *quod honoris cauſa datur brabium*. Sane τρόπαιον βοῦιον non longe ab eo diſtat.

Ξυλίνων σκιάδων.) *Verua* vel *palos* apcius quam *ſubliciis* interpretabere. Heſychius quaſi Scholiaſtes. σκόλοψ οἱ ἔντονοι, παρὰ γὰρ τοὺς πασσαλοὺς ἐπιτηδείως ἀπεκάλουν ὁμοίους ξύλοις ἐφ' οἷς ἀνέχει τὸ ἄκρον τῆς ὀπτήσεως ἐχθύος ἐπὶ ὀβελίσκου. *Sarſinenſes in palo quaſi aſſationem. Nam antiquitus maleficos ſudi infigebant, acuto ligno penetrantes ſpinam & dorſum, ſicuti aſſos in verubus piſces*.

Pag. 353. Δαμητρέως.) Bithyniæ urbem: de qua iterum Auctor in Mononucho pag. 643.

Παραπορτίῳ.) Παραπόρτιον ſcripſit Auctor pag. 115. *poſticum* videlicet, ſive *minorem* ad majoris alterius latus, *portam*. Sic τριπυλίσκιον eſt *minor Eccleſia* ſive *Capella* ad majorem ſita: παραλίμπιον *minus Monaſterium* juxta majus, & ab eo dependens.

Pag. 354. Δικὴ τοῦ Φιλέα.) Locum, non hominem hic interpretari, ipſa dictionis conſtructio poſtulat: Eſt autem ad latus urbis Regiæ oppidum inter ipſam, & Ponti Euxini fauces medium.

Εἰς τὸ ἀμφιτήριον τῆς Πρασίνου.) *Oratorium Praſinorum* ſcribit Paulus Diacnnus. Apcius ἀμφιτήριον Theophanes. Locum videlicet in Circo, quo veſtibus & armis Praſini decerraturi ſe adornabant; ἀμφιτῶνα a ſimendis ibidem armis vocat Cedrenus.

Πρωτοσεκρήτης.) Paulus Diaconus interpretatur. *Primum a ſecretis*. Codinus to Orig. Conſtantin. ἐπιτελεῖται ἀμανουένσις inſticutum refert, Idem rurſum et Juris dicendi poteſtatem ſupremam aſſignat de Off. cap. 5. τὸ τοῦ Πρωτασηκρήτα (ſic enim ſcribit) ὑποκείμενα δίκαι καὶ αἱ αὐτοῦ θεώμενοι. πλὴν τοῦτο γὰρ ἀπὸ Σεκρήτου λέγεται (alia lectio apud Meurſium habet ἀπὸ κρατῶν) δεῖ δὲ ὅτε συγκάθηται μετ' αὐτοῦ βασιλικὴ ἀρχὴ καὶ ὅταν ἀντιγράφει ταῦτα. *Primi a Secretis munus in ipſo vocabulo innotuit. Eſt enim primus in Secretis, id eſt judicum conſeſſa. Interdumque decreto Imperatoris, etiam alii honoratiores ipſi, cum eo judicant*.

Καστησίων.) *Tabella* e qua Pontificis inſtitu-

tio a Conſecrante legitur. Euchologium.

Η θεία χάρις &c.) Verba quæ inſtituendo, eadem in aliam iidem transferendo Pontifici apud Græcos deleriant. Ibidem.

Λίαν δὲ ὁ Ἰσαυρὸς ἡμῖν ἀνατολικὸς ἐφαντάζετο.) Nuper φαντάζειν οἱ τὰ καθαρσικὰ dictus, primo σπαθάριος, ὁ αὐτοκρατορικὸς ἱππεύς.

Pag. 356. Ἀπὸ τῶν Ἱερείων μέχρι τῶν τέλεων.) A Propontidos ſupra urbem ſaucibus Ἱερὸν, Straboni lib. 7. & ἱερὸν ὄρος dictis, ſex milliarium ſpatio ad ipſam uſque Urbem.

Πρωτοσπαθάριον.) Codinus de Off. Curiæ Conſt. cap. 5. τὸ παλαιὸν ἐφόρει ἡ σπαθάριος παραμηρίδιον. *olim primus inter Spatharios ſatellites, ſtationarios* enſem Imperatori acciogebat.

Ὀνομαγόλο.) *Aſini genam habentis.* Im vulgaris fert dictio. *1 dit. Paris. pag. 43.*

Pag. 356. Ἐκ τῶν ἀκρωρείων.) Non *montem aut promontorium*, ſed *flexuoſos & retortos ſinus* hæc indicat.

Pag. 357. Ἐν τῷ τρικλίνῳ τὸ Αὐγουσταῖον.) Triclinium hoc, ubi Mauritii & Conſtantinæ nuptias referre celebratas, depingit Simocatta cap. 10. lib. 1. μεγάλου δεήσαντος τὸν αὐτὸν τῇ μητρὶ ἡμῶν βασιλικὸν οἶκον (Αὐγουσταῖον δ' ἄρα ὀνομάζεται.) *magnum thalamum juxta regiæ ampliſſimam aulam (cui Auguſtali nomen eſt.)* Αὐγουσταῖον vocat Euchologium in coronatione Imperatricis.

Εἰς τὸν μέγαν βασιλέα.) Reſpecta minoris, de utroque Euchologium.

Ἐν τῷ Τριβουνικίῳ) Interpres, *pro tribunali*. Erat vocis ad Latinam alluſione male ductus. *Tribunal* enim Palatium erat auguſtiſſimum. Favet, & Cedrenum explicat Himerius. ἐν τῷ παλατίῳ τῷ Τριβουνικίῳ Εὐδοκίας γαμικὰς Θεοδοσίῳ τῷ ἐγγόνῳ Θεοδοσίου. *In palatio Tribunalio Eudociæ uxoris Theodoſii, alterius Theodoſii nepotis.* Dicebatur idem novemdecim Accubitoram de quo pag. 242.

Pag. 358. Πρόκωπον.) *Domus regia majorem* apud Gregorium Turonenſem, apud Paulum Æmilium *Magiſtrum militum* dictum reperies: cui parem non officio, ſed nomine, Græci habuerunt ῥαιάτωρα, Rectorem domus vocat Luitprandus cap. ultimo Hiſtor.

Pag. 359 Στράτωρ.) Ἱππάρχης. *Qui equorum curam gerit*; Equiſo.

Pag. 360 Συγκελλος,) Xilandri de Syncello ſcripta ſuarum Annotationum prima, præſenti loco congruunt. Præſbyterii enim quibuſdam in contubernii, vitæ, familiaritatiſque conſortium a Patriarcha receptis, nonnumquam, eo vita fructo, Patriarchæ dignitas deferebatur: ac proceſſu temporis, non officio, quod fingit Xilander, ſed *Syncelli Concellanetve* honore & nomine, Patriarchæ ſucceſſor deſignatur, ornabatur. Legendus hic Auctor in Michaele Theophili F. abi de Janne: attendenda quoque Theophanis verba. ὁ Λέων ἔχων ἐν τούτῳ σύμμαχον καὶ συμπράκτορα Ἀναστάσιον μοναχὸν ἡγούμενον τοῦ Σουδᾶ μονῆς, συνεπέμενεν αὐτῷ, ὡς τὸν ἀνεψιὸν ὁμόφρονα, ἔτι τῷ θρόνῳ μὴ ὄντα, μὴ ἥδεσθαι γνησίως. *Habebat Leo commilitonem & conſortem Anaſtaſium (Januarii) diſcipulum & Syncellum, eumque ut impietatis aſſeclam, Throni nondum ac ſucceſſorem promiſerat renunciandum.* Unde & Stephanus Baſilii F. cum Photio educatus, & Syncelli dignitate promotus, nullo diſcrimine in ejus locum eſt ſubrogatus. Auctor infra in Leone ſtatim ſub initio; nec non Inferius, ubi Euthymium Nicholai quoque Synecllum in Patriarcham poſtmodum provectum narrat. Ac demique diſertis idemmet verbis hoc aliquando poſitum in more, ut Syncellus eſſet, qui deinde Patriarcha, caplicat in Conſtantino Monomacho pag. 606.

Τὸ δίδυμον.) Circi ſtadium, quo bigæ quadrigæve excurrunt. *Duppim* reddidit Paulus Diaconus: ſed mendoſe.

Θεομιμαχίου.) Ad Leonis ferocis Imperatoris nomen, non ad Pauli verba, ut ſcripturit Xilander, Auctor alludit.

Διαλόγοις ἰκελὸν. Ab Auctoris ſententia recedunt nonnulli, qui Gregoriam magnum nominis hujus primum Διάλογον, ob ſcriptos ab eo Dialogos, vocitatum ſcribant.

Ὁ ἱερολόγιος Λίντπραδος.) Paulus Diaconus. *Et pro Manſer, quod ejus avitum nomen eſt, quodque Redemptus interpretatur, ſenſu Judaico, nunquam Eccleſiæ magiſtrum, Manſerem* (Spurium expone) *mutato nomine vocitabat.* Chryſorroas ſacris viris dicitur, de nomine fluvii Damaſcum patriam præterfluentis.

Μελῳδὸς.) *Hymnorum Eccleſiaſticorum auctor.* apud Græcos.

Τὸν γραπτὸν.) *Graptenſem fecit Epiſcopum dubius Sed res non magna*, Xilander ſcribit. Nil magnum equidem & momento dignum, Xilandro errante; & tituli *Inſcriptorum* vice, ob Jambos atriuſque fratris ab Impio Theophilo frontibus inſcriptos, Theodorum *Geaptorum Epiſcopum* pro ingenii captu inſtituiſſe. De dira illa inſcriptione Auctor in Theophllo.

Pag. 361. Ἱερακιτῶν.) Τὸ Ἱερὸν ſauces Propontidos a quibus Hieracitæ.

Σεμιδάλεως,) Columna eſt qualis Trajana vel Antoniniana Romæ ex uno ſolo lapide, ac ideo incolis μυρίτης vocata, e cujus radicibus gradus cochleatis per medium ad ejus ſummam aſcendit Σεμιδάλεως, quaſi *moles aridas* vocatur. Pluribus de illa Suidas, & Codinus in Orig CP.

Διπλώματα.) Διπλωθῆναι non eſt *civem alloqui*, verum *edictum promulgare, voce præconis jubere.*

Ἐπὶ τοῦ κανόνα.) *Tributum* capitatim edicto poſito *pendendum.*

Pag. 363. Ἐπιβάτι πανίππιον.) Pancirollus de curſu publico. *Conceſſa evectione unus aut alter equus permittebatur: Cum vero tertius veredus indulgebatur parhippus aut paraveredus dicebatur.* Eſt itaque parippus curſus publici equus.

Pag. 364. Θωμαΐται.) Cur Antiochia Θωμαΐτις ſcripſit Auctor anno Juſtiniani 2.

Ἐκ Χρυσοπόλεως.) Chryſopolis urbs Aſiæ trans Propontidem e regione Conſtantinopoleos, *Scutari* nunc Turcis dicta, perperam a quibuſdam cum Chalcedone confunditur.

Pag. 365. Γερμανίκειαν.) Syriæ urbem. Ptolem.

Δολιχίη.) Alteri Syriæ urbs eſt, Doliche Ptolomæo dicta.

Ἐπίπλοις.) *Peplis & velis ſacris.* Simeon Theſſal. de templo ἱερὸν ἔκτιζον τοῖς ἁγίοις πρασίζω vocat almis indumentum, id eſt *mappam.*

Pag. 366. Ἀποκρισιάριος.) Latinis quoque vox hæc familiaris pro Legato placita, reſpooſave hioc inde ferente.

Τῶν μεσῶν τειχῶν.) Noti ſunt illi muri ex dictis, Notis pag. 305. C.

Pag. 367. Τῶν Γαλατῶν.) *Galata* urbs nominatiſſima ex adverſo portur CP. ea cujus parte erant Palatia Sophiona, & ab iis, gelu mari compacto, ſicur ex oppoſita Aſiæ Chryſopoli tranſitus facilis erat, aſque ad D. Mamantis in CP. intimo cornu ſitum.

Σκάλαι.) *Climatem* quidem & gradus quoſcumque σκάλας nonnumquam ſignificat: hic autem a ſcalæ ſeoſa deturbanda eſt dictio, & navali, ſeu ei portas loco, ad quem e navibus merces efferuntur, & deſcendunt nautæ, affigenda. Ὅρμον proprie vocat Moſchopulas, τὸ μέρος τὸ λιμένος, ἐν ᾧ ἐλλόμενοι οἱ πλοῖα δίδενται, ὃ οἱ νυνὶ σκάλαν λέγουσι. *Portus eam partem, ad quam ſubductæ navet alligantur, quam communi vulgus σκάλαν vocat.* De ſcalis maritimis CP. pluribus Pancirollus opuſc. de 14. urbis ejuſdem regionibus.

Pag. 368. Συνοικίσθη δευτέροις γάμοις.) Hoc eſt, *nuncio Manachali vitæ remiſſo, uxorem duxere ſuaſit.* Abhorruerunt Theophanes, Paulus Diaconus, Auctor, & alii a tam fœdo ſcelere palam; evolgando, nec niſi metaphora, conjugiiſque hooeſtioribus inſignibus velatum, edicere decreverunt. Nam cum ſine Coronis ſponſalia Græci non celebrent, idem eſt apud eos *Coronari*, & *nuptias contrahere*: Nuptiæ ſiquidem ipſæ στέφανοι vocantur; earumque & Coronationis ſponſorum ritum perſpicuum videre eſt in recenti Euchologio. Coronatus ergo pro Monacho cum proceſſit Patriarcha ſponſallorum

ſallorum jugo ſe ſubdere commonſtravit, jejuniorumque rigor ſimul illi relaxatus eſt, nec alia fuit amplius voluptas a qua ſibi duceret abſtinendum. Confirmat expoſitionem allatam tetrum Imperatoris, de quo memorat Auctor, facinus. Nam *& Monachorum habitum ſive ſtudium ignominioſe tradunit &, publicæ contumeliæ in Cive expoſuit, jubens quamquamque eorum manu ducere tem multerculam in medium prodire.* Lachonodraco impietatis æmulus ad ejus nutum in provincia ſibi demandata ediuit, ut inferius jacet. *Qui mihi, & Imperatori vult obſequi, is eruatum ſæcularem induat, hacque ipſa hora uxorem ducat.*

Edit. Pariſ. pag. 44.

Κρεῶν μετακομιδίνων.) Exauctorationis Cyrilliinuper CP. Patriarchæ cauſa, crimen e multis fuit unum, quod vetito carnium eſu Patriarchium *ἐμιαίφονον* laquinaverat.

Χηλάδια,) Navigium minus inter ſcaphas & lintres a Paulo Diacono numerarum. *Omnes naves*, ait in Juſtiniano, *dromones, vidi lices iſtorrs, ſcaphas, chimeras & limtres, aſque ad chelandia collegit.*

Βικελάριον.) Regionem, vocabulum indigitate nullus negaverit. Ea eſt Galatia & Gallograecia, juxta Svidam. *Βικελάριοι Ἑλληνιζόντως, οἱ ἀπὸ βικελαρίου χώρας, ἥ Γαλατορωμία. Bucellarii ſunt Græcogalatæ, Bucellariorumque regio eſt Gallograecia.* Plura de Bucellariis erudite tractat Rigaltius, ſed quæ ſenſum allatum dictioni tribuendum non evertant.

Pag. 369. Τὸ πανσηπτὸν τοιοῦτον ὄχλιον.) Nullam officium, nullam dignitatem, ratione non præmiſſa, ſuſcipiunt Græci: creando Cæſari idonea, de qua hic ſermo, habetur in Eachologio recens cuſo, verſus finem.

Ἐκίφθη οὖν γάμος.) Mutile Interpret *Cornuata*, quam naptiarum contrahendarum cauſa Coronatam ſcribere debuiſſet. Itetato ſiquidem Coronis Imperatrices ornabantur: ſemel ut thori, ſecundo ut Imperii conſortes. Secundas Coronas numeravit Auctor plerique locis; primas hic recenſet, eaſdemque fuſiſſime deſcribit Simocatta lib. 1. cap. 10. Videatur Nota ante hanc ſexta.

Ἐν τῷ ἀγίῳ Στεφάνῳ.) In Palatii Oratorio.

Τὰν γυναῖκα αὐτοῦ ἐξέστησε.) Adverſa fortuna mulieres capillos, viri barbam, etiam hodie ſibi detrahunt Orientales.

Κατὰ δὲ σκαλῶν ἀνέβησαν δὲ.) *Bubones Igniti ſtatuerunt & exarſerant in ejus inguinibus.* Ita proprie reddendus Auctor, juxta Theophanis ſcripta.

Pag. 380. Σάϊζε.) Correctiaa reddo *Vals*: quam *Iocolumis eſt.*

Ἐν τοῖς χαλκωματείοις.) Ubi ærea quoque ſupellex vænum exponebatur.

Νοβελλισίμων.) Nobiliſſimorum titulo exornabantur, qui Cæſarem vatu majorem filium ſequebantur. Dempſterus in antiquitatibus Romanis. Vide Notam pag. 386.

Μοναχὸς ἀποδέλετο μητροπολίτης.) Ab antiquo, Monachos in Pontifices evehunt Græci, allos rariſſime.

Ὀκτωνίαν.) Primus inter Palatinos Sacerdotes erat Papias, & cuſtos Palatii, cui tum ex religione, tum ex auctoritate facile fuerat Imperatrici ſacras imagines ſubminiſtrare. De Papia commodius alibi.

Καὶ τοῦτο ἄκων ἠξιώθη ἀμφιασμοῦ.) Primicerios iſtos Eccleſiaſticos autumo, non Palatinos, quos religionis fidejuse ſenſus non ita proxime tangebat. De his Imperii Notitia, de illis Codinus cap. 8. & Euchologium de Offic. Eccleſiæ CP. Lea icon anonymum Bibl. Regiæ ἀμφιασμοῦ uno vero exponit φροντιστηρίου, *ordinis cujuſlibet primum.* Hi quos Eccleſiaſticos autumo, primi Cantorum in choro recenſebantur.

Pag. 373. Εὐφημίδας.) Ut multos annos ei apprecarentur tum in popularibus, tum in Eccleſiaſticis conventibus, ac nomen ejus oblique cum filii Imperatoris nomine celebraretur.

Καὶ τὰν κόρτλα.) Errat, ubi frequenter alludit Interpres, & κόρτλα putat eſſe *cohortem*. Corrigit errorem Codinus de Offic. Cur. Conſt. ſcribens *οἱ ἀπὸ τὰ βασιλικὰ σκαλῶν, ἤτοι κόρτα ὀνομάζονται*. *Cedrta.*

Tentorium itaque non *cohors* Imperatoris eſt κόρτα. Ἐν τῷ κορτίνῃ ἐν ᾗ ἐκαμήθη.) Unde Porphyrogenitus. Luitprandus lib. 1. cap. 2. *Porphyrogenitum autem non in purpura, ſed in domo, quæ Porphyra dicitur natum appello. Conſtantinus enim domum iſtam ædificari juſſit, cui Porphyra nomen impoſuit, voluitque ſucceſſorum nobilitatis ſuæ ſobolem iſtic in lucem prodire, quatenus qui ſuo ex ſtemmate naſcerentur, luculenta hac appellatione Porphyrogenitæ appellarentur.* Hæc ille rerum Græcarum in ſua legatione teſtis oculatus.

Pag. 374. Πρίγκ.) Aſiæ civitate non longe a Nicomedia.

Τὰς δὲ Ἀβύδου, ἔξ τὰ ἱερὰ καμμύρια.) Fauces Propontidos ſuæ, infra, verſus Ægæum mare Seſtos & Abydos: ſupra, verſus Pontum Euxinum τὸ Ἱερὸν, ex Thraciæ parte. His in faucibus, ne Conſtantinopoli defraudetur, pendirur vectigal, quod ab Eirene imminutum Auctor memorat.

Pag. 375. Ἐν τῇ Προικονήσῳ.) Propontidos inſula infra Conſtantinopolim in Aſtaceno ſinu.

Pag. 376. Οὗ καὶ λέγεται Σίγμα.) *Arcus ædificii*, ſemicirculum, & antiquum σίγμα Coefert, & junctis inter ſe marmoribus conſtruitur. *Sub craſſis marmoribus craſſiores muros*, inconditum eſt Xilandri ædificium.

Τὸ κόμητον κόρτης.) Qui *comes Cortinariorum*, a Codino dicitur ὑπουργὸς διὰ τὸ κορτινάριον τὸ τοῦ βασιλικοῦ σκηνοῦ, *Miniſtrans Cortinarii Imperatoris tentorio.* Et iterum: *οἱ δὲ κορτινάριοι ἔχουσι καὶ ἵππον ὑπηρέτην, ὃν κόμητα καλοῦσι. Sunt & Cortinarii præfectum, qui Comes vocatur, habentes.* De Corte ſive tentorio Nota ante hanc quarta. Fœderatorum Comitis onus ſuperius expoſitum eſt.

Κατασβόλῳ.) Ciliciæ arbe. Anton.

Πρώτῃ.) Juxta urbem, Proponidos inſula.

Ἀνοήτου ἔργα.) *Fatuum* & *iracrum*, qui ne quidquam agere aut moliri poteſt.

Pag. 377. Κίρκου.) *Piraticum navale.*

Κυριακίσκου.) Videatur Auctor pag. 361. anno Leonis Iſauri 26.

Στεφανώσαντα Κωνσταντῖνον τὸν Θωδότου.) Proprie. *Quod is, adverſante legum ſacrarum jure, nuptialibus rorsus impoſitis, Conſtantium & Theodotam conjugis rspaluſſet.* Non is ipſe vero Nicephorus nuptiis interfuit, aut benedixit, ſed Joſephus, Oeconomus ab auctore vocatus, a Theophane *Monaſterii Cxcaratæ Monachus & Abbas*, qui juſſu Tarafii vi a Conſtantino compulſi, nuptialis benedictionis ritum eſt ea equutus. Quem quia Nicephorus Tarafii ſucceſſor & lautor protegeret, ac Eccleſiaſticæ communionis ſocium faceret, Plato & Studitæ Monachi neſandæ illius copulæ perpetui adverſarii, velut Eccleſiaſtici juris violatorem habebant, nec ullum deinceps ſacramenti conſortium cum eo vel cum Nicephoro retinere decreverunt. His atreotis, cuncta Xilandri diluuntur dubia, quidque in eo conjugio Joſephus præſtiterit liquet. Modus porro loquendi de nuptiis ſub coronationis voce iterum obſervandus; ac cum Notis pag. 368. & 369. conferendus.

Pag. 378. Στάσεως.) Lego *ὑποδόσεως Poſſeſſiones, bona ſtabilia.*

Εἰς τὰ βασιλικὰ κτηματώδια.) Non *Ærarium*, vel *Fiſcum* quomodolibet, ſed *privatum* principis *peculium* ac *dominium* interpretor. Hajus præfectus Κυρίτης, quem Harmenopolas Ἀγοδίτην vocat, de quo Agathias lib. 5. Ἀναλίσκων μέντοι φιλοτίμως ἐκαίετο, δεδιὼς τὸ ἢ ὑπόπτου αἰτίᾳ ἐντυχεῖν, ἢ μὴ ἐπιτηδείως τὰ φοιτητήρια τιθέσθαι ἢ ἀπιμελεῖσθαι, τὰ βασιλικὰ οἴκων τε καὶ κτημάτων ἀρχὴν ἐλαχόντα. Κυρίτιος δὲ τούτου κελεύσει Ρωμαίοις. *Contigit perire ſolum Anatolium, virum Cæſulari dignitate ornatum, qaiqor ob eorum diligentiamque a ſe adhibitam, regiarum domorum & poſſeſſionum præfecturam fuerat adeptus. Hos Romani vocant Curatores.* Ac oe ab auctore diſcedamus: Ipſe pinguiores agros & uberiores Monaſteriorum poſſeſſiones τὰ χρήσιμα τῶν κτημάτων in regiam ſuam Curatoriam & dominium Nicephorum retuliſſe, dilucide narrat. Memorat quoque Theophanes in Juſtiniann Κυρίτην τὸν Κυριτοπώλην. Et in Mauricio Ἀριστόβουλον Κυρίτην τὸν βασιλικῶν οἴκων. pag. 45.

Pag. 379. Δωδεκανησου.) Ruit hic ſimul cum Xilandri verſione, *duodecim Inſularum* ficta *civitas*, ſi Δωδεκανησιτων *duodecim Cyclades inſulæ* (quarum una erat præfectura & diſpoſitio) interpreteris, quas Strabo quoque duodenario numero comptehendit, quibus & aliis acceſſiſſe aſſeverat lib. 10.

Κομμέρκια.) *Commerciorum veſtigalia*, & tributa quævis pro mercium aſportatione, fiſco pendenda. Auctor ſupra in Irene. Ἄδυτα τῆς τοῦ λιμοῦ τὰ κομμέρκια ἐκάθαρε. *Immunis veſtigalia.*

Pag. 380. Τὸ Εὐχαΐτου.) Hellenopolis antiquis dicta, demum Theodoropolis, a Joanne Zimiſce ob corpus Theodori Martyris in ea conditum reparata, Aliæ urbs eſt.

Γενικὸν λογοθέτην.) Ex præſenti loco, γενικὸν hunc Λογοθέτην, pro eo quem *Cancellarium* dicimus, ſumi non poſſe liquet. Quin potius τὸ δημόσιον τέλος, quod hic exequitur, *dvodecimam*, & alia fiſco obvenientia *emolumenta*, ad *Ærarii publici* (γενικὸν) *Præfectum* ſpectat. Vide Notam ſuperiorem pag. 378. ſicut & pag. 427. Auctorem infra pag. 445. Coropalatam ad calcis extremia.

P. 383. Περιβάλλεται ἡ Δομνῖνα μαδίωνα.) *Modiolum* muliebris ejuſdemque regiæ veſtis genus eſſe, ut in dubium rectus ipſe manifeſtat: cujus forma, ſi bene ſim aſſecutus ex veteribus Imperatricum figuris, ſacco virili Imperatorio non fuit abſimile. Diſtentum enim erat undequaque indumentum, & abſque ſinibus rigidum, circa lumbos aſtrictum, ad pedes nonnihil amplius, & formæ pene deformis. De manicis ita laxis, ut ad tetram usque defluerent, taceo: ſatis quippe eſt inveuſtum illud qualecumque vocaſſe *Modiolum* ad *Modioli* vaſis potorii ad ſummum elati, ut Vitruvius loquitur, & rurſus ad imum reverentis imitationem compoſitum. An quia *Modi imperator* vocaretur, qui leges convivii inter pocula diceret, ac propterea Græcæ Impetatrices *Modiolum* ſibi vindicare decreverint, mihi incomperatum eſt. Alii mitram exponunt, at cum περιβάλλεται non de capite, ſed de corpore efferatur, ab allata de veſte ſententia non diſcedo.

Βάρμας αἰτεῖ ὑποφαίνουσα.) Quibus ſcommatis Leonis uxorem impeteret Procopia Imperatrix, non exponit Auctor: tantum circa nomen ejus multis luſiſſe innuit. Nec difficili negotio. Illi namque proprium, cum *Barca*, (navigii genus intelligo) nomen erat commune.

Ἐπιβατήριον ἄγχιστ.) Scribit Xilander *votum pro felici* in urbem *introitu*, quam pro ſuſcepto imperio & regio throno conſcenſo fecit Patriarcha Nicephorus precem: in malam partem de eo qui rem alienam occupat, poteſt & in bonam ſumi, ſic ἐπιβατηρίοις ξύλοις, qui naves conſcendi ſacrificabantur. Leo vero, ita Paulus Diaconus, *ſcripſerat Nicephoro de fide ſua, petens etiam ut cum oratione & manu ejus Imperium ſumeret.*

P. 384. Φωξιμάτου.) Φωξιμάτου legendum aliqui putant: retineo Φωξιμάτου, de agmine dictum a *Fœderati* diverſo: de quo Auctor pag. 391. A & nos ibidem.

P. 385. Κατέστη ἡ τοῦ κελλᾶ ἀσκή.) Cellæ Græcorum Monachorum ſunt tugurria ſibi invicem juncta, circa mediam aream, in cujus iterum meditullio eſt Eccleſia. Demortui itaque alterius Cellam hic occupabat.

Εἰρμοῦ.) Habetur tractus ille Iambis compoſitus in officio Laudum Matutinarum, die ovtaliitis Chriſti conſecrato. De εἱρμοῦ ſignificatione Eccleſiaſticorum rituum expoſitores Arcudius, Allatius, Euchologium.

Pag. 388. Ἐν τοῖς Λουκιανείοις.) Io Palatio auguſtiore, Juſi dicundi deſignato, ad Hippodromum extructo. φησὶ δ' ἐν τῷ ὁμοίῳ καὶ τὰ Λουκιανεῖα. ἐκάθισε γὰρ τότε τὸ δῆμ Λουκιανῶν ἐν τῷ πανηγυρίσαι. Succeſſu temporis, ut hinc liquet, alio translacum ſuit.

P. 390. Τῷ τοῦ Καικλείου ὑπερτίμῳ ἀξιώματι.) De *Canicleï* præfecto poſt Meurſium Greiſerus plurima tum in Comm. Codini, tum in addendis, nil tamen quod *Canicleï* nomen vel officium exponat. Utrumque brevitet exequor. Καϊκλεῖον explicant Gloſſæ Græcobarbatæ ἀλαβαστρον, φιαλίδιον, μυροθήκη, vas an-

guentis condendis ex alabaſtro vel pretioſo fictili, metallove confectum: καϊκλεῖον autem cum *gloriam* ſonet, Καϊκλεῖον erit vaſorum hujuſmodi nobiliſſimum: Illudque erat, quo rubeus liquor, ſive cinnabaris, Imperatori Chryſobulla ſcripturo ſervabatur & proferebatur. Vaſiſque hujuſmodi cuſtos erat, ὁ ἐπὶ τῶ Καϊκλείου. Dictis ſuggerit auctoritatem Nicetas in Manuele Comneno lib. 5. Num. 4. ubi enim Stypio natum quemdam Theodorum εἰς τὸ τοῦ Καικλείου μεγαλοφυοῦς προβιβάζομενος τιμῆμα, *ad Canicleï magnificum munus provectum* aſſeremiſſet, Joannem Hagiotheodoriten ideo invidia motum ſubdit ejuſdem Manuelis libr. 3. Num. 4. ἐν τῷ τῆς Σταυρουπόλεως διαύλῳ ἐμφιλοτέχνου ἐβάλλετο χείρωνος, ἐν τοῖς ἔρκεσι τῶν ἱππικῶν: *quod cinnabaris ſive rubri ad ſcribendum coloris vas aureum gemmiſque diſtinctum, Stypiotæ ſuiſſet commiſſum, at dato juramento in eo munere fuiſſet confirmatus.*

Παρὰ τὰ τρίτα φαινόμενα τῆς νυκτός.) Auctor paulo infra, ἀφ' οὗ δὲ οἱ δημόται ἐ νυκτός. A principio noctis horarum & vigilarum, quarum tertia circam decimam terminatur, ducto numero.

Διὰ τῆς Σκύλας.) Præſenti vocabulo nuſquam *Spolia* cum Xilandro intelliges, ſed cuſtodiæ carceriſque publici locum, quo majoris infamiæ cauſa trucidari Leonis cadaver ignominioſe tractum fuit. Auctor infra pag. 427. Theodoſium jam jam neci tradendum eo ductum & aſſervatum narrat ἤγετο μὲν οὖν φρὶ τὴν Σκύλαν, φυλῆς τινος περιδεδειγμένου. *Ad Scylam ergo ductus eſt, in cuſtodia tantiſper aſſervandus.*

Pag. 391. Ψυχικὰ.) Non ad religionem ſolum, ſed univerſim ad animam pertinent.

Ἀδιγγάνου.) Ἀδιγγάνοι τελεσμοποιοῦσι, καταμαντεύονται, προδιοικοῦσι, γοητεύουσι annumerat Balſamon in Canonem 65. Trullanum; & in 65. οἰωνοσκοποῦσι, ἡ ἐγγαστριμύθους, quaſi prophanis vaticiniis & ſuperſtitioſis divinationibus dediros. Serpentes in ſinu geſtare, futura prædicere, & plurima nugati refert, quæ ne ſcriptis quidem tradantur, digna ſunt.

Ἐκ τοῦ δοὺς βαπτίσματος ἐδέξατο ἀμφοτέρους υἱοῦ.) *Suſceperat e baptiſmo, & adoptarat*: ſecundum omiſit Xilander, cujus Eccleſiaſticum ritum habet Eucheologium.

P. 393. Κατὰ τὴν νῆσον τὸ Ἀκρίτ.) In Propontide, juxta Protem dictam.

Σαββάτου νηστεύει.) Sabbato jejunare nefas Græci ducunt ex Canonum Apoſtolorum nomine evulgatorum 66.

P. 394. Καὶ ἡ δυὰ αὐτοῦ στρατιὰ ἐν Δύσει ἡττᾶτο.) Falſo Xilander *Imperium quæ Romanum ipſi*, id eſt Agarenis, *ſubjectorum*: Quibus enim deinceps Romanus imperaret, aut quo commodo ductus ſe Saracenis ſubjiceret? Verius reponendum. Poſt prodiros Saracenis Romanos fines, tyrannum, *Saracenorum proprium principatum ipſis ſolummodo ſubjectum reliſtum promiſiſſe*, ne quam in poſterum a Romanis moleſtiam patetenter.

Pag. 395. Ζίχχων.) Inter Sarmatas Aſiaticos Ζίχχι numerat Ptolomæus Geog. lib. 5. cap. 9. Ruſſis, Chaſaris, & Patzinacibus Cherſonefis vicinos locat Conſtantinus cap. 6. eoſque Ζίχους vocat.

Καῦκοι.) Hos Scythis adjungit Stephanus ex ſententia Eudoxi. Cabaros vocat Conſtantinus cap. 39. & 40.

Pag. 396. Ἀνεργύρων.) Plures a Græcis coluntur *Anargyri*, Medici *a mercede capienda alieni*, nomi- *Edit. Paris.* natiſſimi ſunt Coſmas & Damianus, quorum templum ἐν τοῖς τοῦ Παυλίνου. *pag.* 46.

Τὸν ἐδέτα τῆς τιμωρίας Θωτίνου.) De qua Auctor Leonis anno 17.

Pag. 398. Τὰς ἐπαρχίας.) *Extorres belli ſactos.*

Pag. 399. Παραγγέλματα καὶ νόμοι φέρει.) *Illegitima adoptivus Thomæ adſcriptus.*

Pag. 400. Ἀμμιμάζουλον.) Leunclavius, Onomaſtico a. *Emir Mumini*, Inquit, *domini eſt cærimoniarum, aut principi ſacrorum*, inter Saracenos. *A Græcis Amermumates ſcribitur in eorum hiſtoriis.* Idem alibi. *Amermumates Græcorum in hiſtoriis Ammumiani, factum eſt ex Emir & Mumini: quarum illud domini um ſignificat, ani principem; hoc ritus ſive cærimonias, ſive cultus & ſpectacula. Nam proximi ſecundum Hiliphas itu no-*

minabantur, velut principes ſacrorum, aut veget ſacrorum, more Romano. Jovius interpretatur: optime credentium in religione principes: ſed potius dicere debuit, rectæ religionis, aut ὀρθοδόξων, aut virorum ſacrorum principes.

Pag. 401. Χαϊδὰξ ὀνομαζόμενος.) Idem modernis Græcis χαϊδάκιον, & correctius χάϊδαξ, ac χαμαὶ antiquis, ſcilicet *foſſa, vallum*, unde univerſæ inſulæ, *Candiæ* nomen deinceps eſt inditum.

Κόμητα τῶ βασιλικῶ ἱππικοῦ.) Hunc nullo negotio *Comitem ſtabuli* ut veteres Franci loquebantur, intelligere poſſumus, quem poſteriores Græci Κομητάτον, noſtri *Conſtabulum*, & *Conſtabularium* vocaverunt.

P. 403. Τουρμαρχῶν.) Τοῦρμα, Agmen eſt tribus ordinibus ſagittariorum videlicet, peltaſtorum, & lanceariorum conſtans: hi ad centum, iſti ad trecentorum, alii ad quingentorum numerum aſcendebant, quibus τουρμάρχαι exercitus Duci ſubiectus præerat. Hæc pauca e pluribus a Rigaltio docte collectis.

P 404. Πανταπύργων) Quatuos rotundis, in quatuor angulis, & una in medio quadrata turri extructum.

Pag. 405. Θεωτικαζωσάτῳ καὶ πατρικίῳ ὑπατικοῦ. Una *Zoſtes* ſive *Cinctæ* privilegio & *Patriciæ* nomine augerus Theoctiſta Theodoræ mater. Ambierunt enim etiam fœminæ ſublimiorum & virjs ſolummodo conceſſarum appellationes dignitatum, quidni & inſignia, quæ nullam arguerent in viris juriſdictionem, ſolam indicarent ſublimitatem & honorem? Patriciatus autem dignitas juriſdictione, qua inſitaria eſt, vacat, gloriæ fere ſupremus eſt gradus, ad quem proinde fœminas ſibi conjunctiores potuerunt Imperatores evehere, nec non Patriciatus virilis inſignibus exornare, *Cingulo* nimirum. Hujus conjecturæ Caſſiodorius auctorem ſe prodit lib. 6. Var. cap. 2. cujus verba ſunt. *Hinc eſt quod Patriciatus honor ipſe cinctus eſt, cum vocaret, nihil juriſdictionis habens, & judicantis Cingulum non detinens:* morte quippe non extinguitur honor hujuſmodi: Subdit propterea. *Ornatus individuus, Cingulum fidele, quod neſcit ante deſerere, quam de mundo exire; unique tantum cedit (coronæ) fulgori, quem interdum etiam e nobis conſtat aſſumi.* Ita formula ex principis perſona. Ex quibus quam vicinus fuerit Imperatorio Theoctiſtæ ceu ſocrui delatus honor non difficile eſt colligere. Secundam Zoſtem leges pag. 455. tertiam p. 463. Ζωστὴ ὑπατικὴ, ſicut & ob crimen ἀφαιρεθεῖσα memorat liber Leonis & Conſtantini A. A. Titulo 7. Tomo 2 Juris Græcoromani.

Pag. 406. Τζάμβη.) Corrupta lectio, ὀζάμβη Xilandri nova corruptio. Legendum ὀγκάβη, *oſculis, attactu, cultu ſanctificabat.*

Παρακεκομμένον.) Ut *fatuus*, ita & *totum corpore truncus, manus*, atque etiam *exciſus virilibus, Eunuchus.* Alias quantumvis fatuus in mulierum contuberuium non fuiſſet admiſſus.

Δούδιμα.) Turcica dictio: hominemque, ut ajunt Græci, Τραμουλάρλο, humeris & capite ſubſilientem & *tremulum* refert.

Ματεν.) *Matteum.* Vulgaris idiomatis, vocabulo.

Pag. 409. Ἐν Χαλκῇ.) Duplex Chalce Conſtantinopoli a portis æreis dicta: una Palatii, altera fori: Hæc fuit Eccleſia ad forum ex Zonara in Monomacho, illa Palatii ingreſſus: utrique Salvatoris imago ad excitandam populi Palatinorumque devotionem ſuperpicta fuit.

Pag. 412. Ἐφυμνιοῦσι δὲ ἅ μελῳδοῦσιν ὠδαῖς.) Verſo. *Sacri quoque poetæ nomen ambivit.* μελῳδοὶ namque Græcis ſunt non qui canunt, ſed ſacræ poeſi vacant, quales fuerunt Coſmas Majumenſis, Damaſcenus, Timocles, Theophanes, & alii.

Ἀστιχοῦσι.) *Verſus*, proprie. Genus carminum in Eccleſia concinendorum.

Ἐξαλυπτοῦσι ὠδὰς.) De his conſulendum Græcorum Triodion.

Pag. 412. Μετὰ τὸ Δημοτικὸν.) Cum plures lidemque varii poſteriores læculis apud Græcos fuerint Domeſtici, quis eorum hic intelligatur, dubium eſt. Nam quamvis vox Δημοτικὸς idem indicarit primævo tempore, quod *ſtatuarii*, ad familiam, vel quaſi ad familiam ſpectans, deinceps tamen ad *præpoſitum, ducem*, & cujuſvis ordinis *primum*, ſignificandum traductam, teſtis eſt Joannes Citri Epiſcopus in Juris Græcoromani volumine. ὁ ἅγιος Δημητρίου πρωτοσπαθάριος· καὶ Δεκουρίων, ἅ ὑπάρχοντα, ἅ προηγούμενον, ἅ ὁπλιτῶν δομέστικος. Hinc in Eccleſia Chori dexteri Domeſticus, ac pariter ſimilri, nec non aliis & quod militiam attinet, Orientalium Thematum, ſicut & Occidentalium; Scholarum item Domeſtici, ac tandem ſupremus omnium μέγας Δομέστικος, apud Codinum de Offic. Curi. Conſt. cap. 1. & ſeqq. Ad propoſitum. Pro Orientalium, Occidentaliumve Thematum præfecto Δομέστικος vocem in præſenti ab auctore aſurpatam non aſſeret, qui Scholas univerſas cum unico hoc Domeſtico in conflictu ceſſiſſe obſervaverit. Exponenda itaque, vel de magno Domeſtico, totius exercitus ſub Imperatore duce, vel de ſolarum Prætorianarum Scholarum præfecto, Δομέστικος ἢ σχολῶν penes Codinum vocato, cujus, ut alterit ipſe cap. 5. num. 42. par ferme fuerat ac magni Domeſtici poteſtas, cum hic toti exercitui imperaret, ille Romanas ſolum ſatellitum Scholas duceret: Φοιδεράτους autem exteros nimirum belli ſocios Comes Fœderatorum, qualis hic, Perſarum ductor Theophobus, ſub ſua diſpoſitione, ut cum Imperii Notitia loquar, teneret. Vide Auctorem infra pag. 260. Theophilum *Fœderatos* Perſas, eorumque agmina Romanis ducibus ſuſpicione in Theophobum enata ſubjicientem.

Χορδαῖς.) Minores cytharas ſinu quidem exiguo, verum protenſo manubrio, ſimul tribus aut quinque chordis inſtructas, aſperum, & a militari non alienum emitteutes ſonum, quales etiamnum hodie, forſan a Græcis olim acceptas in caſtris animos exhilarare ſolent Turcæ pulſant, χορδὰς hic vocari cenſtimo.

Pag. 413. Φυλαγωγὸν ἀφεγγές) Allo nomine τουρμάρχην, de quo Rigaltius. Hoc autem 42. Martyrum agmen ex Armenis erat.

Pag. 414. Σταυρὸν γὰρ χρυσοῦν ἐφῆ τινας ἀγόρτο μοναχὸν ἐκπέμπειν.) *Crucem ei mittit*, ait Xilander. At quam crucem? Quo fine? Tacet. Myſterium e vulgo. Litteris ſecretiora revelantibus, ac polliciti ſive pacta addito juramento firmantibus, ſolebant quondam in ſacramenti teſtimonium crucem præfigere. Pontanus ex Phranzis Græco textu. *Vocatur in conſpectum Imperatoris Conſtantinopolitani, qui mecum ex libertate legatus advenerat. Et Imperator manu ſua eo vidente tres crucet ejus notabat in fronte bullæ, ad confirmationem pro conſuetudine exprimit, bullamque auream in manus legato tradit.* Leo Grammaticus. ὁ βασιλεὺς γὰρ τὸν τοῦ υἱοῦ ἀνεψιὸν τὸν τοῦ μεγάλου ἄρχοντος βασιλικῶ· τυπῶν

potius qui Hippodromi, & ut contracte loquebantur, *Dromi* (ſpectaculorum *varietates tenebat*, quique referente Turnebo *Dromi Procurator* in antiquis inſcriptionibus legitur, vel qui Curſus publici expenſis providebat, cujus proinde officium, imminuto undequaque imperio, nullius erat utilitatis, quam de quocumque alio intelligendus cenſebitur.

Ludus.) Τουζεμιανὸς vice *Ludianus*. Ita ludunt in nominibus etiſmnum hodie Græci, ut *Maria* nomen novem modis efferant. Μαρία, Μαρὶ, Μαρίλα, Μαρελὶ, Μαρωὺ Μαρωῦλα, Ματιρώνα, Λιλὶ, Λίλα.

Pag. 416. Τὸν μβ'. μαρτύρων.) Zonaras.) εἰ τὸν ϕ μαρτυρία δρόμον ἐξέλιπον παρὰ τὸν Ἀγαρηνῶν τεσσαράκοντα δύο πάντα συγχέοντα: *qui apud Agarenos Martyrii ſtadio decurrerunt* (Theophili tempore) *numero quadraginta duo*. Feſtum eorum ab utraque Eccleſia 6. Martii celebratur.

Pag. 417. Τὸν ἀρχοντα ἐπὶ ἀρχόντων. *Appellatur*, inquit Leunclavius Onomaſt. a. *a Græcis ille, quem Turcæ Beglerbeg in vegno ſuo nominant, cui dominum dominorum, qui videlicet alios ſub ſe Magiſtratus ac præſides, tam civiles, quam caſtrenſes habet*. Is autem Saracenus erat, & Saraceno majori militabat, cujus nomen, & filii gloria memoratur inferius pag. 480. Inclinant in hanc ſententiam Græca Turcicaque edocti. Quibus in provinciis vero princeps hic poteſtatem exerceuerit, adhuc incognitum manet.

Δαζημῶν.) Memorat Strabo Geographiæ lib. 12. Daximonitidos felicis agrum in Ponto juxta Thermodontem fluvium, a quo Saracenicæ profectionis locus, & loci nomen ab Auctore ſcripeum non abſonat.

Καλαμῶνα.) *Locum calamis conſitum, arundinetum*, cui melius quam maturæ Xilandri *Segeti* conferta haſtarum copia poteſt ſimilis videri.

Τὸν δι ἐμὲ φονεύσαντων ἢ ἀναιρούντων.) Convenientius interpretor. *Cum jam periturus qui mei gratia fortiter in acie conſtiterunt*. Niſi legere malueris ἀναιδῆ, & reddere. *Qui mei gratia uſque ad integram interneciouem conflictum ſuſtinere paratos ſe exhibuerint*.

Χιλιάκωμον.) Reponit Strabo Χιλιόκωμον τοῦλαι in Ponto, & penultimæ Notæ confirmat conjecturam.

Pag. 419. Πρὸς τὸν ῥῆγα τῶν Φραγγίας.) Occidentis Imperatores Regeſve, præter Bulgarorum principem vicinum & infenſum, βασιλέας vocare ſemper abhorruerunt Græci, ῥῆγας ſaltare coorenti: unde hæc ad Ludovicum Pium Imperatorem φρὸς ῥῆγα, non βασιλέα Φραγγίας miſſa legatio. Eaque forſan eſt, de qua vita & actus Ludovici illius Anonymo auctore ſcribunt anno 833. *Compendii conſiſteati legatio Imperatoris CP. Marcus Archiepiſcopus Epheſi, & Protoſpatharius Imper. ad patrem* (*Ludovicum*) *miſſa occurrit munera ſibi data obtulit* (*Lotharius*) *patri miſſa ſubtraxit. Quam ille licet ad patrem miſſam ad ſe tamen venientem ſuſcepit, audivit, & tragœdiam reportantem pene inauditam remiſit*.

Τὸ λαϊκὸν ἐμφυτὸν μῖσος τῶν βλάχων.) Principes populi, factionum Δημάρχους, Patriarcham, & Cleri præcipuos, quos io pari caſu coovocaſſe Mauticium deſcribit Simocatta ſtatim ſub hiſtoriæ initio.

Δραγγαρίῳ τῶν βίγλων.) Δραγγάριον, *Præfectus Drungi*, Βίγλα, *vigiliæ, excubiæ, hoſtium explorationes*, quas pariore vocabulo ἐπιτηρήσεις & κατασκοπὰς vocat Simocatta plerisque locis. Qui hoſtes itaque exploratum ibat, excubias io exercitu ponebat, & ſtantibus in excubiis præficiebatur, erat τῶν βίγλων Δραγγάριος. De illo Codinus habet. φρὸ τοῦ τὸ Δοῦκα τὸ φοσάτον, ἀπερχόμενον ἐπὶ τὰς βίγλας μένει Δραγγάριος καθ' ὅτι τὸ λεγόμενον ἐμπροβίγλιον, οἱ παρὰ τῷ μεγάλῳ Δομεστίκα φυλάττεσθαι. *Priuſquam proficiſcatur exercitus, abit magnus vigiliæ Drungarius & diurnas vigilias ſtatuit, prout a magno Domeſtico fuerit ordinatum*. Itu diurnas: mox nocturnas deſcribit vigilias. φρὸς δὲ τὰς νυκτερινὰς φυλακὰς ὁ παρὰ τῶν βιγλάτορων ἀπερχόμενος ἀπὸ τοῦ μέρους Δραγγάριος, φρὸς τὸ διελθεῖν ὅρια λέγει αὐτῷ. Ἀρχοντα, ἐπιμελοῦ, διατάσσει, ἢ ὅτι ἔσθι τῶν ἐννέα ἢ ὅτας ὁ ἀντιγράφων ἢ φρόνιμος φ βίγλαν ἑλὴν χρὴς, ἰσβάλλειν ἀυτὴν τὰς ἐχθρονίδας. *Ad eos autem qui æquali auſtit tempore ſunt excubaturi, profectus ante veſperum magnus Drungarius, ita loquitur. Domini, eſtote parati, cenate, & pabulum equis date. Statuto vero & congruo tempore e caſtris illos educit*. Leuncla vius, Drungarius, Tribuous militum, Italis, Gallis, Germanis etiam Colonello. Græcis χιλίαρχον. A Drungo, inquit, baculo & regiminis inſigni.

Ἐκ τῶν τιμίων ϕ τῶν συγκλήτου.) Eccleſiaſtici ac Senatorii ordinis proceres intelligit. Vulgo namque Præſules Conſtantinopoli reperti ſimul cum ejuſdem Eccleſiæ Clero vocati, *ſuadere* dicuntur componere.

P. 420. Φωτεμάρχου.) Recte legitur non πατεμάρχου.

Pag. 421. Λοιπὸν ἐβδομήκοντα.) *Taurorum* hic erat ſupremus numerus, quem jam habes in ſuperioribus recenſitum.

Μεγαλόπολιν.) Ob amplitudinem dicebatur Conſtantini urbs; Θεύπολις, Antiochia, ob id quod contigit. Juſtiniani tempore miraculum, de quo ejuſdem anno 2. Ἀγιόπολις, Hieruſalem Chriſti nece conſecrata.

Ἡμισυ Σεργίου καὶ Βάκχου.) Juſtiniani hoc erat ædificium, de quo ſtatim ſub initio Imperii ejus.

Ἔδοξε αὐτῷ καὶ σκιμπόδια.) Abares exiſtimo, quos pariter lib. 2. cap. 3. vocavit Simocatta. ἀσκόπευτον ἔθνος, καὶ ἀκτητότατον.

Pag. 422. Στυχικωτικοὶ λόγοι.) Στυχεῖν moderna lingua Græci vocant, ſecretam naturæ io hominibus ad quamcumque rem, propenſionem & aptitudinem. Frequentius pro larvis ac ſpectris noctu apparentibus ac domos infeſtantibus, ac demum pro malis Genils magorum ſtrygumque magiſtris, uſurpant: Unde στυχικωτικοὶ λόγοι verba ſunt ad hujuſmodi dæmones convocandos.

Pag. 423. Θαλαμευτριδίων.) *Virgines & nuptæ nobiliores* io ſecretioribus rhalamis cuſtoditæ.

Ἐξευμβδάλλει.) *Manifeſte impudens mulierculæ in omnium audita crimiuis infamiam evulgabat*. Lexicon anonymum Bibl. Reg. ἐξευμβδάλλει· ματαίωσιν ποιεῖ.

Κατὰ δὲ ϕ ὀρθοδόξων πανήγυριν.) Celebri Clericorum & populi conuentu agitur quotannis prima qua- *Edit. Pariſ.*
drageſimæ Domioica ὀρθοδόξων ſolemnitas, reſtitutis *pag. 40.*
imaginibus, ſub Michaele Theophili filio, & Theodora, a Methodio religioſiſſimo Patriarcha primum inſtituta: io qua diris devoventur Hæretici cuncti, maxime ſacris imaginibus infenſi, eorum nominibus ſubjuncto confeſtim anathemate pronunciatis, juſtiſque Deo Optim. Maxim. pro hac reſi quacumque profligata perſolutis gratiis. Rem geſtam paulo aliter ab Auctore narrat Anonymus Bibliot. Reg. ἐμοὶνος (Θεόδωρα) τῷ ἁγιωτάτῳ πατριάρχῃ Μεθοδίῳ ϕ διαπαυσέως, ἓξ ἱστασιάζει πάντα ἀνθρώπου ὀρθόδοξον, ἀπὸ τοῦ μιξοτοκίτου, ἀϊκονικιστοῦ, ἀγιαϊτου, χαμηλιανῶν ἢ νεκρομαντῶν οἱ δὲ παραγίνονται ἐν τῇ μεγάλῃ ϕ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ μὴ τιμίας εἰκόνας ἓξ ἁγίων πλάτου τῷ φωτὶ κειμένῃ ϕ ἁγίων πατερῶν. ἢ πάντα πάντες ἅπαξ γενόμενοι, ἢ ἀναβοήσαντο πλῆθει σωκχύτου ἐν τῇ ϕ Θεοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ φωσφορίσαντας ἢ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ μὴ ϕ ἁγίας ἓξ ὁμολόξου αὐτῷ μοῖρὸς, ἢ πάντα ϕ συγκλήτου, ἀπὸ κορὸν βασιλικοῦ ἐκάστου αὐτῶν βασιλέως. ἢ ἐπαδόντα τῷ ἁγιωτάτῳ πατριάρχῃ, ἢ ὁμοῦ μὴ λιτὴ ἀπέρασιν, ἀπὸ ϕ ἁγίου Βασιλείου, μὴ ϕ ἁγίου ἀκακίου. ἢ ϕ τιμίου σταυροῦ, ἓξ ϕ ἁγίου Διομηδοῦς ἢ ἁγίου Γεωργίου. κατόπιν κατακλίνεται μὲχρὶ ϕ βασιλικῶν πυλῶν ϕ λεγομένου Κτησιφῶν. ἓξ ὃν ἓξ ἱστορῶν δίχως γενομένης, ἓξ μὴ καταπέμψει ἓξ δικαίων πολλῶν καὶ εὐαγγελίων, τὸ Κύριε ἐλέησον, ἀκόντων, ὑπάγεται ἐν τῷ ἁγίῳ ναῷ μὴ χαλκῆ πύλῃ καὶ καμαρώτῃ, τὸν ὅπου καὶ μυστικὴ λειτουργίαν ἐπιτελεῖται· καὶ ὅταν ἀπεπλήσωσι οἱ ἁγίοι ἀρχιερεῖς ἐν τῷ τὸ Θεὸς ναῷ ϕ τιμίου ξύλου, ἓξ σίβυλλα, ἓξ προφητῶν ϕ πάντων ϕ πάντων· οἱ καὶ δεσπότης κρατῶν τὸ μὴ ϕ σβεσμὸν καὶ ἀγιοτάτου πατριάρχου Μεθοδίου, ἢ ἅμα καὶ ἀυτῷ μυστολογῶν ἢ ἁγίων ἀσωτῶν, τὸ ἀκουσάτω ἰδιόφωνα, ϕ ὑπατεύων τῶν ἁγίων ἓξ σβεσμῶν ἐφεξῆς τοιοῦτο ἐποίησε κεφαλῆς· ἢ τῇ ϕ Θεοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τῇ πρώτῃ κυριακῇ ϕ ἁγίων νηστειῶν ἄντι καὶ μὲχρὶ τῶν ἡμῶν ὑπατεύεται· *Sanctiſſimo Patriarcha Methodio, ut maneret, fidelemque omnem hominem e Metropolitis, Archiepiſcopis, Monaſteriorum præfectis, Clericis & Sæcularibus ad magnam Eccleſiam, cum ve neraudis cruciibus ac ſanctis imaginibus primo jejuniorum Dominica, ut convocaret, Theodora mandavit. His adhis, in numera populi turba in ſancta Eccleſia congregata, cum orthodoxa matre, ac*

cuncto Senatu, ſingulis Imp. dono eorum geſtantibus, Imperator ipſe advenit: Canticique ſanctiſſimo Patriarchæ juncti, ſacro altari, cum ſanctis imaginibus, pretioſa cruce, & ſancto Evangelio, adaſque regias portas Kyrnarias dictas ſupplicantes proceſſerunt: Habitaque, contrito corde, lachrymis, & ſuſpiriis, protenſa oratione, & Domine miſerere, ſæpius repetito, cum gaudio & apparatu, divinum & myſticum ſacrificium abſoluturi, ad ſanctum templum ſunt reverſi. Hæque pacto, ſancta ac venerandæ imagines, ut honorentur, colantur, & adorentur a fidelibus cunctis, in Dei templo ſunt reſtitutæ. Exinde veræ pietatis cultores cum colendo & ſanctiſſimo Patriarcha Methodio, affectis Metropolitis, religioſis Monachis, ut ſanctum celebreque hoc feſtum ſingulis annis ſolemniter in magna Dei Eccleſia, prima quadrageſimæ Dominica peragatur, ſanxerunt. Ac deinceps hucuſque obſervatur.

Τὸ πλήρωμα τῆς ἐκκλησίας.) *Omnes Pontificum, Clericorum, & Monachorum ordines.*

Τὸ Καμινᾶ.) Ubi filiæ Theodoræ habitabant, & Palatium extruxerat Mauricius.

424 Χρυσότριχα τὰ κατὰ τὴν κεφαλήν.) De Zilicibus his & quibuſcumque aliis Hæreticis Chriſmate reconciliandis Euchologium notis illuſtratum Theologice tractat.

Pag. 425. Ζαγορᾶν.) Myſiam inferiorem ad Æmam montem, cujus tractus ab incolis etiam Zagoria vocatur. Idem habet Zonaras.

Πρωτοκαμήλιτας.) Magiſtrianorum & præconum præfecti, de quo ſuperius Notis pag 367.

Ἀμηρᾶς.) Ἀμηρᾶς, proprium nomen: Ἀμηρᾶς, Saracenicæ dignitatis, id eſt Ducis: Ἀμηρομανρῆς eſt ſacrorum principis, non proprium, ſed appellativum.

Pag 426 Στρατηγὸν τῶν χαλκέων καὶ Θρᾳκησίων.) Inferior Scholarum Domeſtico dux, qui partem tantum exercitus regeret, id eſt Thracicum thema.

Mori τὸν καὶ ἀνατρέφειν ἐκέλευσεν.) Alla referendi gratia. Vertit Xilander. Quænam acta? Noo explicat. Deinde: Profecturo quidem ad palatium Lauſiacum Theoctiſto Logotheræ mors erat parara: Verum, *μετὰ τὸν ἐκέλευσεν post adminiſtratum jam munus*; non quaſi in futurum *acta* in Lauſiaco *relaturus* adhuc foret. Satius dixero, Theoctiſtum hunc *ut* Logothetam Ærarium adminiſtraſſe, atque ideo coram Imperatore, vel ejus conſilio, *περὶ τῶν καὶ ἀνατρέφειν ἐκέλευσεν de regiis reditibus & vectigalibus*, illiſque recte adminiſtrandis diſſerere, debuiſſe: quo peracto, *μετὰ τὸν ἐκέλευσεν καὶ ἀνατρέφειν, adminiſtrato munere*, lo Lauſiacum profecturas erat: qua in itinere mors parabatur. Ἀνατρέφειν autem hic lego *ἀντὶ τοῦ, ἀνατρέπειν*. Alia enim dictio *ἀνατρέπειν*, ejuſque plurale *ἀνατρέπουσι* nullum ſenſum poteſt componere. Vide Notam pag. 380. & Auctorem pag 436.

Pag. 427. Τῶν τῆς ἑταιρείας.) Xilander. *Ex Sodalitate*. Ego Ex *conſideratis* Imp. militantibus.

Τῶν βασιλικῶν χαμαιτυπείων ταμίαν ἀνηρέθη.) Hinc inſuper confirmo Ἀγαθόνικον eſſe ſupremum Præfectum Ærarii. Theoctiſto namque eo munere fungente occiſo, ut quid Theodora Quæſtores iſtos adeſſe juberet, niſi ut quam, memorato Præfecto e vivis ſublato, non poterat populus & Senatus habere notitiam Ærarii, a filio Michaele in ſamptus inutiles dilapidandi, ipſa per Quæſtores, ſubjectos Ærarii cuſtodes, ac ad manum adminiſtros, aliunde fidem faceret?

Pag. 428. Τῷ ἰδιωτικῷ.) Privato Ærario: de quo Nota pag. 445.

Ἀκκαδίων.) Vicina ſunt Meliteenæ & Armeniæ loca hic enumerata.

Pag. 429. Γυμνάσιον.) Quadrat huic loco moderatus hujus vocis uſus, qui non modo *in gyrum includere*, ſed & *in fugam vertere, retro amandare*, & his ſimilia ſignificat.

Pag. 431. Μαμᾶς.) Is idem, qui dignitatis nomine Amermoumnis modo vocatus eſt.

Pag. 432 Ἄστρου.) Lego correctius juncta Strabonem lib. 10. Ἄσπρου, quæ una eſt e Cycladibus, quæ & Scena eſt vulgatiſſimæ Terentianæ Comediæ cui *Andria* nomen.

Τοῖς τοῦ ἱππικοῦ μέρους ἡνιόχοις.) Ibidem fuiſſe Ἀσυκρίτους ſuperius ex Auctore pag. 426. e. legimus. *ἡνίοχος* γὰρ τότε τοῖς Ἀσυκρίτοις ἐλέγετο. Συκρίτης autem ſive, ut cum Euſebio lib. 7. cap. 30. loquar, Σικρίτης nomine, non *Secretariorum*, ut vertit Interpres, *Curiam*, quin potius ipſorum judicium, cenſendam exiſtimo. Et ad alia miſſa facium, ſatis ſit Niceræ in Alexio Manuelis filio, teſtimonium. τὸ τοῦ Θεοδώρου πρωτοβεστιαρίου κῦρος, ἐνάρχου ὄντος τῆς τάξεως τῆς τῶν κουβικουλαρίων Σικρήτου, τῷ ἐπιμελουμένῳ τὰ ἔξωθεν ἐμπίπτοντα. *Speciosa domus Theodori præfecti urbis, & privatarum rerum Secreto præſidis, thronoque unde jus datur conſpicua.* Baſilius etiam infra renovat τὸν ἐνταῦθα κῦρον, τοῦτον δικαστὴν

Τῶν μονάδων τοῦ Σκυτίνου καθηγουμένου.) Impropcie *Principes*: proprie *ſuperior & præpoſitus*.

Ἡρακλέους πλάκες.) In eadem porta labores Herculis ſcalpti uſque hodie viſuntur. Leunclavius.

Pag. 433. Πυραμίδων ἱστορικῶν.) Obeliſcos & Pyramides ad Deuteron erectas. Lexicon MS. Bibl. Reg. τάγμα. αἱ ἑξαγωνικαὶ τῶν ἐμβόλων καὶ τῶν πυραμίδων.

Διατρεπίους.) *Excubias perpetuas agentibus.*

Καίτσας.) Legendum καττικᾶς.

Pag. 434. Ἐνδύεται δὲ τὸ βάπτισμα.) En tibi quatuor factionum ludis in equeſtribus colores: Cæruleus, Viridis, Albus, & Roſeus, quos aliis nominibus Simocatta, Zonaras, & alii vocant *σιδήριον, χλωρόν, πορφυροῦν, καὶ ἄσπρον*.

Πρωτοσπαθάριος.) Τυγγραμματικὸν ἀρχίτυπον, ut loquitur Damaſcenus Subdiaconus.

Ψωμὸν.) Ab hac voce *panem uſitatum*, ψωμί, Græci nuncupant. *Jus* Xilander, ſed inſulſe. *Edit. Pariſ. pag. 49*

Ἀσβεστόκυρις.) *Coagulum* calci dilutæ denſiori ſimile, unde audit *ἀσβεστόκυρον. Caſeum non extinctum* explicat Xilander, an illi quandoque arſit *Coagulum*? Utinam proverbium perciperet, ὅτι ἐκαίοντο τὸ ὀπωρινὸν, φησὶ καὶ τὸ παροιμιῶδες: *Pultem euſaſſet qui coagulo aduſtus eſt*: in planis erraus, ſalebroſa non permearet, uno verbo, ſaperet.

P. 435. Κολωνίας ἀφικόμενος.) Ad patriam Coloniam Aſiæ urbem; 68. locum inter Epiſcoparus, apud Codinum, nunc tenentem, alludebat Grillus.

Εὐφωνίους.) Orationibus, quas *Collectas* vocamus, ſubmiſſa voce perfectis, concluſiones ſonora modulaque voce a Sacerdote prolatæ ſunt *ἐφωνίους*.

Φιλεῖται ἀνωμάλως.) *Caſulam Sacerdotalem* totum hominem ambientem *in brachia retorquent*.

Πρὸς τὸν περιβόλαιον τοῦ Διακοσμίου.) *Septum cancellatum*, ſive *vetę ligneum* populum a ſacrario dirimens ſunt, περιβόλιον τοῦ Διακοσμίου. Ailatius.

P. 436. Παρακοιμώμενος.) Is eſt qui ſuperioribus ſæculis *κοιτὼν καὶ ἐξκουβίτωρ* dicebatur, cujus nempe nomine Græco reddito, Romana ejus appellatio deſtitit in Caria CP. Hujus vices *ad tuendam Palatium*, *tutandamque rem privatam* Luitprandus eſſe dicit lib 3. ca. 7. At non id exequeretur niſi perpetuus Palatii foret Excubitor, vel Excubitorum præcipuus. An vero ut Excubitos, ſic quoque Cubicularios aſſerendus cum Xilandro, non cenſeo. Cubicularii etenim poſtremis ſæculis ſemper Eunuchi, Baſilius *παρακοιμώμενος* vir integer exſtitit: illi in penetralibus, hic ad fores ſtabat: illi denique *κατωλίστας, καβαλλάριος* vel alio quovis nomine dicti, hujus nomen nil ſimile ſonat, quin potius ei ſubditi Excubitores ut variam appellationem ſic diverſum munus nacti oſtenduntur inferius pag. 445 qua dicuntur *τιμαριῶται* & *παρακοιμώμενοι ἀνῆλθε*, familiares, addicti, uno verbo ſub ejus diſpoſitione.

Βασιλικὰ δρόμους.) Ad Baſilium, hunc uſque, *Dromonibus* vix utebantur Imperatores, ſed *Agrariis*. De utriſque Conſtantinus de Admi. Imp. toto cap. 32. fuſiſſime, Caſſiodorius quoque Vari. lib. 5. Epiſt. 16.

P. 437. Διακοντοτόμους.) *Diſcus* reponendo pani Euchariſtico, & *Calix* vino conſecrato ſecipiendo, ſunt *Διακοντοτόμοι*.

Πολυκανδύλια.) Ex pluribus auctoribus in Euchologio adductis repono, πολυκανδύλια. Funale variis lychnis ornatum e laqueari Eccleſiæ pendens, ac luminibus eam totam illuſtrans.

P. 441. Τὸν ἀνδριαντικὸν ἀδελφοποιτὸν ἀσπασμὸν.) Ad inſtar adoptionis qua quis alterius adſcribitur filius, *ἀδελφοποίητον* qua ſibi alienum, fraterno amore deloceps proſequendum, utriuſque fortunæ participem,

conſiliorum ac ſubſidii auctorem, perpetuo amicitiæ oexu devinciunt, eacogimvere Græci. Hæc tamen at antiquis legibus ignota, famulis nocua, pravorum conſiliorum origo, ac nefandorum facinorum adjutrix, poſteris Eccleſiæ nec non Imperii legibus proſcripta fuit & damnata. Antiquum tamen ejus in Eccleſia celebrandæ ritum, Euchologium aſſervat; damaſcionis, Jus Græcoromanum, Blaſtares, aliique Græcorum Jureconſulti manifeſtum proferunt teſtimonium.

Διὰ τὴν βασιλικὴν ὑποψίαν.) Ob religionem erga regia quæque, vel ne purpuræ inſidens tyrannidis affectatæ, aliis opinionem, ſibi periculum inducceret.

P. 443. *Στράτωρα.*) *Equiſonibus*. Hi *ἀποστράτωρα* Præfectum habebant, *ᾧ ἱππικὸν ἀριθμὸν ἐφύλαττον*, non ut ſub eo vilibus obſequiis equos curarent, ſed ut ſtabulorum nobiliorem Præfecturam gererent, & Imperatori, ſi forſan eques iret, obſequerentur. De quibus Codinus.

Βαρδάνιον.) *Secariculam* interpretatur Meurſius. Quo argumento? Quia ad zonam appenditur, quia projici poteſt, & feræ caput diſſecare: Divinat, & nihil ad rem depromit. *Dia ante me torſi ante quam vocabuli hujus ſignificatum exquirere poſſem*: ſcribit Leunclavius Onomaſtico ſecundo. Ait vero ibidem. *Bardac, arcear, lagena ſigilni operti, aquæ geſtandæ facta. Qui Barducium Imperatoris gerit intelligitur ille, qui lagenam aqua plenam geſtabat eques, ad uſum Imperatoris. Retinuerunt & Turci hoc officium. Nam inter juvenes illos tres, Sultano ſunt intimi cubicularii, unus eſt Kinptar, qui potus Sultani curam gerit, & ſemper aquam pro Sultano ſecum vehit eques in lagena, ſicut olim ea ſolebat etiam pro Imperatore Græco in Barducio vehi.*

Pag. 445. *Τὸν παρασίτην.*) Vocem reperies expoſitam Notis pag. 436.

Ἐν τῷ Ἐδίκτῳ.) Leget Curopalates *ἰδιωτῷ*, Auctor ſuperiore pag. 428. *ἰδιωτῇ*. Ea quibus conjecturam non levem decerpo *ἰδιωτῇ* reponendum; & pro privato, regio tamen Ærario ſumendum, in quo non adeo ſervatur, quam cuditur & ſignatur moneta. Nil communius quam Ærarium publicum & commune, quo publica veſtigalia, at modo narraturus eſt Auctor, exigunetus, & communes omnium redituum ſedduntur rationes *γενικὰ* vocari. *ἰδικὸν* igitur *γενικῷ* reſpondeat oportet, ſicut generi ſpecies, & privatum communi. At leve eſt, inquis, acumen; abi auctoritas vel ex hiſtoria locus deficit. Utrumque dicto factutus fidem depromo. Leo & Conſtantinus AA. ſuis in legibus Tomo 2. Juris Græcor. inſertis Ærarii miniſtros inſtructari, præcipuos memorant titulo 7. Quæſtorem, *τὸν ἐνδοξότατον κόμητα θείων ἰδίων*, gluriotiſſimum Comitem ſacrarum largitionum, qui Logotheta eſt *τῶν γενικῶν*, cui mox adjungunt *τὸν ἐνδοξότατον κόμητα θείων ἰδίων* gloriotiſſimum Comitem ſacrarum Privatarum, eum de quo in præſenti quæſtio movetur. Solidus ex auro machinas, arbores, animalia, variam ſupellectilem reperiret recondicam in theſaaris profuſus Michael: nummos ex ea conflaturus *χωνεῦσαι δὲ δόσιμον τὸ βασιλικὸν νόμισμα παραπλησίως δὲ ἐποίουν*, inquit Auctor p. 536 *ἡ ἐν ταῖς σολαῖς βυζαντιακὸς, ὃν αἱ μὲν δοκιμοὶ ὀλόχρυσοι ἦσαν δὲ χρυσίφυτοι, δεδοκιμασμένοι ἐν ἰδικῷ*) lego correctius *ἰδιωτῷ*) *ὅτε μὴ ταῦτα χωνεῦσαι. Idem fieri volebat ex auro ſolido, & ex auro veſtibus texatis, & jam ut in nummos converteretur dedicat, τῷ ἰδικῷ*. Cui ſi quo nuper dixerat *δίδωσι τῷ βασιλικῷ ταμείῳ*, ut vocabulum *ταμιακὸν* ſenſum eumdem conſequatur. Non fuere tamen ſignata, eaque Baſilius Imperium adeptus, reperit. Ubi? *ἐν αὐλῇ*: ſcribi Cedrenus, vel at ſuperius *ἐν ἰδικῷ*: Curopalates *ἐν αὐλῇ*. Uno verbo, In privato Ærario, vel conflatotio, quo principis *ἴδιον* ſpecies & vultus monetæ imprimitur. Paucis Zonaras. *Ἐδόκουν οἱ τὸ κεκλεῖσθαι νόμισμα δι' ἀσπίδος ἢ τινα ἑτέραν σφῶν ἐπιτηδειότητα, ὁ μετ' αὐτὸν βασιλεὺς Βασίλειος ἀνακαινίσαντα.*

Pag. 446. *Τὸ λεγόμενον γενικὸν,*) Locus in quo *τὰ δημόσια τέλη εἰσπράττονται.*

Παρὰ τὸ δημόσιον,) A publico *exactore*.

Εἰς τὰ ἁμαρτία ἐξετάζειν.) Nullum hic nomen proprium proprie loquenti Xilandro: *Judicii locum* abſque judicio notat, in ficta Diatriba. Planus Auctoris ſenſus. *Ad locum memoratum*. *Γαναὶν* nimirum, de quo illi ſermo erat.

Pag. 447. *Τοφικὶς.*) Urbs hæc, & quæcumque in ſequentibus loca memorata ſunt Cilicum verſus Armeniam & Armeoiæ minoris loca.

Pag. 448. *Ταυροδὶς ὑφίστου.*) Semel ſuſcipiens Imperium, & ſecundo quandoque Triumphans coronabatur Imperator. Primæ coronationis inſigne *Στέμμα* eſt Codino, alterius hujus *Τροπαιοχία* eidem cap. 6. nu. 36. Ita Georgius Coreſius in Epiſtolis.

Τὰ Καππαδοκικὰ.) Cappadociæ loci.

Πάϊρασ.) Chryſocheiris olim captivus Pulades, recte vocat eum *Πάϊτρασ*: Hac namque voce en Italica *Patrone* deducta, dominos et am hodie compellant Orieocales captivi. Alias Heſychius. *Πάτρωνες, οἱ αἰχμάλωτοι ἢ ἀξιοδίκητοι τῶν Ῥωμαίων τυλεστῶν. Patroni, primi Romanæ Reip. proceres.* *Edit. Pariſ. pag. 50.*

Pag. 450. *Αὐλὼν.*) Caſtellum munitiſſimum Tarſo vicinum, de cujus ſitu & commodis Auctor ſuperius pag. 433.

Πρὸς τῷ Ἀργαίῳ.) Ptolomæus lib. 5. ca. 6. *ὑπὸ ἀξιόλογα ὄρη ζώσης τῆς Καππαδοκίας, τό τε Ἄργαιον. Montes memoratu digni Cappadociam cingant, Argeus*, &c.

Pag. 451. *Κυρτὸν.*) *Curti* verſus Coloniam & Meſopotamiam populi, eo inde parta victoria in Cappadociam abducti, longe poſiti a Cretenſibus, quos hic ob eadem & jejunam alluſionem comminiſcitur Xilander.

P. 452. *Χριστόνυμοι φυλαὶ, ἢ Σίρβοι, καὶ τὰ ἑξῆς.*) De ſingulis biſce populis, ac eorum a Romanis defectione longam hiſtoriam texit Conſtantinus Imperator totu de Adm. Imp. commentario.

Δρουγγάριον τῆς πλοίμου.) Leo in Naumach. *κεφ. ἐ δεμάτιον δὲ τῆς ὅπλων πλοίμου, ἢ οἱ ἐξῆς δύω δρουγγάριοι πλοίμου τρακτικοὶ, δηλ. γνῶθι ὁ κατεπάνω τοῦ τοίτου χιλίου. Ad regiæ totius claſſis ductum*, (cujus Præfectus *Δρουγγάριος τῆς πλοίμου* appellabatur) *navales quoque aliorum* Thematum (& privati) *duces, Druagarii ſuperioribus omnis audiebant.*

P. 453. *Λογγιβαρδίαν.*) Ex quo Raveonæ morati ſunt, ac in Longobardia principatum exercuerunt Orientis Imperatores, alium quemcumque locum in Italia ſibi relictum, Calabriam ſcilicet, Campaniam, & Apuliam, ſive magnam Græciam, cujus Barium, hic memorata, civitas eſt, *Λογγιβαρδίαν* nominaverunt. Conſtantinus de Admi. Imperii cap. 27.

Περὶ Δαλίχου ἢ ῥῆγα Φραγγίας.) *Φράγγοι* a Fraocis ſibi mage notis quoſcumque Latinos vocant Græci, eoque maxime tempore, quo vix a Fraocis diſtinguerentur Germani, Ludovicum ſecundum Germaniæ regem Lotharii ſucceſſorem facile fuit Auctori *ῥῆγα Φραγγίας* celebrare. De legatione porro Baſilii Chronicoo a Pithæo editum. *Dicto* anno (873.) *mense Januario, circa Epiphaniam, Baſilii Græcorum Imp. legati cum muneribus & epiſtolis ad Ludovicum regem Ratisbonam venerunt, atque ei inter cætera xenia crystallum miræ magnitudinis, auro gemmisque pretioſis ornatum, cum parte non modica ſalutiferæ crucis abstulerant, qui honorifice ſuſcepti & congrua reſponſione accepta, redierunt ad ſua.*

Ὁ ἄρχων Φραγγίας.) Ludovicus junctis armis cum fratre Lothario Capuam, Beneventum, deinde Barium Sarracenis eripuit. Seodas quoque eorum princeps captus, ac cum ſuis a Ludovico trucidatus refertur a Leone Oſtienſi l. 2. c. 37. & 38. apud quem de quo vis principe Sarsacenorum fortúnæ ludibria irridente, altum ſilentium. Veritatem hiſtoriæ requirat pag. 554.

P. 455. *Πλοῖα μείζονα.* A Sarracenis vocata *καμπάρια* loquit, ac inferius *ἃ δὲ γαλέαι καταφράζουσι ἀλλήλαις.*

Pag. 456. *Τὴν νύκτα.*) Legendam, me judice, *Πολυτέκνου*, circa quam Oryphas in hoſtes irruerat, & in qua clade accepta fuerant diſperſi. Vanum eſt autem quicquid hic conjicit Xilander.

P. 457. *Πρωτοβεστιάριος.*) Rei veſtiariæ præ reliquis hic præerat. Meurſius de illo clare, docte, ſuſe V. Beſuſius.

P. 458. *Πρώνοι ἢ ἐπιτηδείων.*) Qui *Πρωτοπρώνοι* de quo alibi.

Βεστιαρίου ἄρχοντα.) Uno vocabulo ἐπαυρίχιον vocat Codinus *Confœderatorum ducem*, de quo jam abunde ſuperius.

Τῶν ἀρχοντοπούλων.) Michaelis & Gabrielis cæleſtis exercitus ducum, a Græcis ſimul præcipua veneratione cultorum.

P. 460 Δομεστίου.) Cujus templum ἐξώκιστρα, extra urbem fuiſſe oſtendit Euchologium.

Αἱ κοσμήτειραι συνδυασμοὶ πολλαπλαῖ.) Vide ſuperius dicta Notis pag. 441.

Τῷ ἐπὶ τραπέζῃ τοῦ ἐπίσης αὐλαμάτι.) Σπαθάριοι ſatellites ſunt; ar Spatha armati: qui præeſt σπαθοκουβουκλείῳ, qui etiam Imperatorem enſe accingebat.

Pag. 461. Καὶ τοῖς ἐμβόλοις τοῦ Δομνίνου) Corrige. *Et in Domini porticibus*

Εἰ χρείαν τῆς δοξολογοῦντων:) *Ad neceſſitates* non *deſorum*, ut Xilandro placet, ſed eorum *qui laudes divinas perſolverent.*

Pag. 462. Ὁ Γενικὸς.) Iotelligo λογοθέτης.

P. 463. Τοῦ πολετείας μαγίστρου.) Pierique Magiſtri nomine paſſim inhac hiſtoria inſignitis, an Officiorum vel Militiæ, &c. ubi vox occurrit, veniat intelligendus, poteſt oriri diſcrimen. At ſane cum viginti quatuor, poſterioribus ſæculis hac dignitate conſpicuos fuiſſe referat Luitprandus alibi memoratus, πολετείας μαγίστρους ab Auctore vocatos, Regii conſiliorii & ſecrerioris conſilii aſſeſſores conjiciendos ſemper ſum ratus. Qui conjectura non placebit, is ſi poteſt, Auctoris verba in alium ſenſum retorquebit, ſicut hæc alia Conſtantini de Adm. Imp. cap. 52. Λέων ὁ βασιλεὺς φιλοτιμώτερον τῶν ἀφῆς τοῦ μαγίστρου ἢ πατρικίου ἢ ὑπάτου συγκλητικοῦ ἐβασίμωσε, quibus dignitarem communem, & Remp. ſuis conſiliis juvantem, qualis erat Patricia & Senatoria, Magiſteriam fuiſſe manifeſtat.

Ἐξαυτὸν ἀπῴκισαν.) Εξαυτὸν Suidæ, Græciſque modernis eſt Ceoſor & Exactor: juxta Blaſtarem, is qui terras & agros inter vicinos poſſeſſores ex æquo dividit, quique tributi principi pendendi perpenſis uniuſcujuſque divitiis & poſſeſſionibus menſuram præfigit. *Peræquatorem veſtigalium in urbe Regia* vocat Caſſiodorius Varia. lib. 6. Formula. 6. Ἀπῴκισαν vero oulli hujuſmodi ſubjectus eſt Exactori, vel Peræquatori.

P. 465. Κατὰ τόδε δὲ Στέφανον Σιγιλλιωμένῳ τὸ ἐξῆς.) Hallucinatur Xilander ſive Interpres, ſi ve Scholiaſtes. Biſariam errans emendatur. Ut interpres hoc pacto. *E veſtigio in ejus locum Leo fratrem ſuum Stephanum Patriarcham deſignat, ac promovet, quem, quia tum Epiſcopus Heracleæ non numerabatur inter vivos, Theophanes Cæſaream primatialis antiquæ, vel præcellentioris ſedis Antiſtes, ac idro primas inter alios obtinens ordinavit, & conſecravit.* Scholiaſtis errorem veritas reſellit, quæ Imperatoris Patriarcham deſignandi jus ubique attribuit, referv ata Heracleenſi Epiſcopo, quod ei primitus fuiſſet ſu bjecta CP. ſedes, cum conſecrandi auctoritate, lo cujus locum eo mortuo Cæſarienſis diœceſis πρωτόθρονος, ad hoc munus ſuffectus eſt. Qui enim antiquitus ante Patriarchatum erectum ἐξάρχαι erant, & Primates; ii nunc πρωτόθρονοι.

Pag. 466. Ἀπὸ τῆς τῶν ἐκκλησιῶν.) A patre Baſilio in Palatio in honorem D. Nicolai extructæ, ac ubertim dotatæ, de qua pag. 461.

Λεγόμενον ὁ Λογγιβαρδίας Δεῦρο.) Bene quadrant hic Conſtantini de Adm. Imp. cap. 27. verba. Ἐστὶν δὲ νῦν πᾶσι πολλαπλῆ χώρα κατοικουμένη, ἐπάνω ἐξαίρετα τῆς Ἰταλίας, ἥτις Νεάπολις, ἡ Καπύη ἡ Βενεβέντος, τό τε Σαλέρνον, ἔτι Ἀμάλφη, ἡ Γαίτη, καὶ πάσα ἡ Λογγιβαρδία, (ſic ſcribit Ille) πᾶσα ἡ Ῥωμανία δουλεύει. *Antiquis temporibus omnis Italiæ ditio, Neapolis, Capua, Beneventum, Salernum, Amalphis, Cajeta & univerſa Longobardia tenebatur a Romanis Iapp.* Hæc itaque Longobardia noo Inſubrium, ſed Campanorum & Apulorum fuit regio, de qua alibi, cujus Dux iſte Angzoo privatus princeps. Etenim noo niſi ævo ſequente, a Normaonis tota Italia Græci peoitus fuerunt ejecti: Γαμβρὸς etiam non *generum* modo ſed & affinem quemcumque ex parte uxoris ſignificat.

Τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης.) Tres Imperatoris meo ſæproxime ſerviſſe maoſeſtat Codinus cap. 7. nu. 2. quorum hic, ὁ ἐπὶ τῆς τραπέζης, tertius eſt. παρὰ τοῦτον ἦσαν δύο μάγιστροι Δομέστικοι ἑστηκότι τῷ βασιλεῖ, μετὰ τοῦτον, ὁ ἐπὶ τραπέζης Δομέστικος, καὶ μετ' αὐτὸν, ὁ ἐπὶ τῆς τραπέζης. *Stat magnus Domeſticus proximus Imperatori*; (honoris gratia,) *poſt eum Domeſticus menſæ*, (cibos diviſurus) *poſt iſtum Præfectus menſæ* (eoſdem menſæ appoſiturus) Nu. 33. τὸ δὲ τρίτον Πανιγυρίστην, ὁ ἐπὶ τῆς τραπέζης λεγόμενος, ἐπειτα τίθεται τῆς τραπέζης. *Porro præfectus menſæ acceptum Panagiarium menſæ imponit.* Hoc *Dapiferi* officio Ruſſorum dux, ſi fidem mereatur Nicephorus Gregoras lib. 7 a Conſtantino ſuit ornatus. ὁ δὲ Ῥωσσῶν ἡγεμὼν τὸν τρίτον ἐπ' ἀξίωμα τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης παρὰ τὸ μεγάλου κανικλείου Κωνσταντίου.

Edit. Pariſ. pag. 51.

Pag 467. Τιμᾷ τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Βασιλειοπάτορα, ἀντὶ τοῦ ἀξίωμα ἐμ πρώτοις.) Nomen illud dudum julio & Tatiano benevolis ſibi fratribus impoſuerat Marcianus τὸν τοῦτο ἐκ Θεοῦ γένεσθαι πατέρα ὑμᾶς ἀναμιμνήσκω Et paulo infra, Τατιανὸν καὶ Ἰούλιον μετεπωνόμασεν πατέρα αὐτὸν ἀναμιμνήσκω. Verum benevolentiæ gratitudinique erga fratres, non muneris & dignitatis illis, velut Zautzæ, ſuit appellatio.

Τέρκοι τε καὶ Οὔγγροι.) Turcor bic cum Ungaris confundit Interpres, quos Auctor particula conjunctiva, καί, prodit diverſos. Eos autem intelige Scythas Chazaris vicinos, quoruoi contribules Monomacho regnante Perſi am ſibi ſubjecerunt. Auctor de illis fuſe, nec non Conſtantinus de Adm. Imp. c. 38.

Τὸν Κοπάτορα.) De eo proot ultimis temporis officium adminiſtrabat Jus Græcoromanum parte 2. latiſſime.

Κωνσταντινάκιον.) Conſtantini ὑποκορισμὸν, quod Latinis Conſtantinulus.

P. 469. Ἐπίκτητον.) Qui alio nomine ἐξωτικὸς, de quo Auctor pag. 348. c. & nos ibidem. Zonaras ſcribit τὸν αὐτὸν, Leo ἑτοῦτον: uterque mendoſe.

Πρωτοστάτην.) Παρακοιμωμένων τὸ κατώτατον ſacri Cubiculi cuſtodum, ſcribit Codinus.

Ἐπὶ διανομῇ τῶν ἐλεῶν.) Xilander. *Ut juxta perſolverentur.* Emendaie. *Ut elemoſynas a Zoe amita teſtamenta relictas pauperibus diſtribueret.* Ἐλεῶν enim eleemoſyna eſt, & quodcumque pietaris opus pro anima curanda ſuſceptum. Vox quoque διανομὴς ignarum quemvis erudit.

Ὁ Μυστικὸς.) Meurſius civilem magiſtratum interpretatur, *Senatorem* nimirum *ſecretioris conſilii*, Junius *Secretarium*: mihi neuter arriden, licet ab eis ex integro non diſſideam. Longius autem a Senatorio eſt Μυστικὴ munus, cen militare, & militaribus aliis a Codino cap. 2. aonumeratum, iſque non niſi militiæ impenditur, ceu *Mυστικὸς τῆς χοάνης militiæ Scholarumque Myſticus*. Ejuſdem quoque veſtis c. 4. num. 33. uti Senatore dignum refert, & ſi ſanctio ab eodem Codino quæratur, ex nomine, luquit c. 5. n. 41. pateſcit. Uno verbo Μυστικὸς τῆς χοάνης eſt, qui ſecreta principis ad ſtipatorum exercituſq; Scholas deſert, qui quietem & ordinem indicit, qui Silentiarium vetuſtum inter modernas Scholas agit. Idem Juris Gr. l. 2. Manuelis Comneni Novella 3. & Alexii Comneni 2. Fiſci Regii ex parte una, & Eccleſiæ miniſtros ex altera de juribus ſuis diſſidentes conciliare jubetur. αἷς ἀκριβείαν ἐπιθεῖναι τῷ κατὰ τὴν ὑμῶν Μυστικὴν ἀρχὴν καὶ ὁμοῦ καὶ ἅπαν τὸ ὑμῶν πανοικεῖον: *perfectiſſima de ea re cognitione data Myſtico qui debet utraque adminiſtrare*, Regia nempe & Eccleſiaſtica jura; Si violeotius ex Eccleſiarum prædiis aliquid illi exegerint, παρὰ τὸ κατὰ τὴν ὁμῶν μεγαλειότητα τὸ Μυστικὸν κατεσχηκέναι τι τῶν ἐν χηρείαις τινὶ ἢ ὑφ' ὑμᾶς κτίσιν βίαιόν τι ἐπιτεθειμένους αὐτῷ: *Ab eminentiſſimo temporis illius Myſtico, illatum alicui veſtrorum prædiorum damnum coacti reſarcire tenebuntur.*

Κλυτόρια.) Que ſint, habes expoſitum Notis pag. 304. in Juſtiniano.

Σεῖρα Ἄνθεα.) Filiam, qua præſente velut Auguſta, convivia de more celebrarentur.

P. 470. Τὸ Τετραώδιον τὸ μεγάλο σαββάτου.) Hymous quatuor Odis conſtans Sabbato magno cantandus, in Triodio libro totum quadrageſimæ officium continente, qualis ſit agnoicitur.

Κυρὶ Κυπριά.) Cofinas hic Majumenſis fuit Epiſcopus Damaſceni præceptor, & plurium ſacrorum Hymnorum auctor. Κυρὶ diminutive pro Κυρίου. Voa integra clarioribus, diminutiva Κυρὶ inferioribus, Κύρ humilibus conceditur.

Ἐξίου χίονα συχ ἐν μυτ' ἀυτῷ ἀτερμὶ.) Secundas leviore pœnitentia mulctant, tertias etiam graviori ſubjiciunt, quartas omnino reprobant ac damnant nuptias Græci. Eamobrem ad coronam Auguſtarum more ſuſcipiendam, Zoem hanc Carbonopſinam numquam admitti paſſa eſt Oricotalis Eccleſia.

Κὰτ τῇ Τριτόλη.) Syriæ.

Pag. 471. Ἀγκυλωτοὺς.) Magis arridet uncis vel ferris acutis pedes & ungulas perforaſſe, quam nervos equorum Samonam præcidiſſe. Fugam enim latere cupiebat, & vox ἀγκυλωτὸ a ſciſſione eſt aliena.

Ὀπτικὴ κάθαρσις.) Ab iis qui, ut præmiſimus, quartas Leonis nuptias omnino illicitas cenſuerunt.

P. 472. Διάκτετο δὲ τὸ Μυστικὸν.) Cubiculum ad latus altaris, in quo feſtis a labore Cantoribus menſa frugalis panis ſcilicet & vinum apponebatur. A *Muſa* iſtiuſmodi Μυστικὸν ſive Μυστικὸμ cum eruditiſſimo Allatio legendum putamus in Euchologii notis. Ad eum porro locum ceu ſacris excluſus & excommunicatus a Patriarcha habitus, ne inri ſuo renunciaret, aut oppoſitum ſectientes offenderet, preces factionis & ſacris utcumque interfuturus ſecedebat Imperator.

Ἀπὸ τῶ Πρατωνίου.) Quo rei in carceribus, nec non Saraceni ob prophanam religionem detinebantur: ut jam jam narrabit Auctor.

P. 474. Ἐκκλὴ καθολικὴ.) Quam Latina Eccleſia *Sæcularem* vocat.

P. 475. Πιττάκιον.) *Charta*, *Schedula*, maxime ex pelle charthacea, ſive pergameno.

Τὸν αὐτὸν τοιοῦτον φονεύσαντα.) Quam Lucius Verus apud Herodianum, Julianus apud Marcellinum, Tiberius apud Simocattam, apud alios alii Imperatores letho proximi legunt habuiſſe.

Σιωπὴν γενομένου.) Non *edicto*, vel *ſilentio*, ſed *conſilio*, ponendum arbitror ut alibi quoque.

P. 476. Κληρικὸν.) Eccleſiæ magnæ vel cujuſcumque Metropoleos Clero adſcriptus, & Eccleſiaſtica dignitate vel officio inſignitus, eſt Κληρικὸς: a quo τὸ κληρικὸν ὄρκιον, apud Balſamonem in Epiſt. Baſilii ad Amphilochium.

Παίντορα.) *Reſtorem domus* hunc vocat Luitprandus lib. 5. cap. ult.

Στιχίον:) Poſitio ſtellarum vitæ cujuſcumque prædominans eſt στοιχεῖον: unde *fortunæ auctorem*, *ſortem*, *fatum*, *Genium ſpiritum nostrum* vel *benevolum*, vox ſignificat.

P. 477. Πρῶτος τῆς ἱερᾶς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.) Πρωτοπρὸς, qui & Πρωτοπαπᾶς, ſive τῆς ἱερᾶς ὁ πρῶτος Archipresbyter eſt, & in magna Eccleſia ad ſanctum ultaris tribunal (non ita ubique) ſecundas a Patriarcha obtinet. Codinus Euchologium.

P. 478. Ἐλατῶν τῆς ἑταιρείας. Remiges non plebejos aut tumultuario lectos intelligi non opinor, ut enim ἑταιρεῖαι, de quibus loquitur, *Conſideratorum* erant *ſelectæ turmæ*, ita & Remigum Dromonem Imperatoris agere conſuetorum: de quibus Conſtant. in Admi. Imp. cap. 55. Auctor infra pag. 482. οἱ ἔχει δεδομένα ἐναβίδια, καὶ ὑπαίνει τῆ βασιλικῆ ὁρύττου ἐντολῆν τριήρη. καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἐν Χαλδίᾳ.) Armeniæ portio eſt Χαλδία verſus Syriam. Vox autem Xilandro falſa eſt, & obſcura.

Ἐπαρχῶν.) Vindicandis criminibus vacavit ultimis temporibus, unde & in Prætorio reorum ergaſtulo, domum ea officio de puratam habuit. Auctor plerisque locis.

Edit. Pariſ. pag. 52. Ἀνιστᾶται Χρυσοτόλα Δαμάλεως.) Locus ita dictus, κατὰ τὸν ἀντικρὺ μέρος τῆ τότε λεγομένου Κιόνου Δάμαλις *A ſtatua lapidea bucula in columna*, trans Boſphorum Thraciæ, Cryſopoli. Auctor paulo infra pag. 484.

P. 479. Ἐπιβάτας.) *Mandyas*, Latinorum *Pallium*, cunctis veſtibus *ἐπιβάτιον*, a Xilandri *Cuculla* diverſum, ut patet ex Codino cap 6. num. 2.

Καὶ κατελθόντα, οἱ ἔξω, καλῶν ἐγκλω.) Officia miniſteriaque publica non ſine cœleſtibus auſpiciis, & Eccleſiæ votis ſuſcipiebant Græci. Unde Patricius ab Imperatrice renunciatus Conſtantius confeſtim, de more, precationem ad conſecrationis ſolitam ſuſceptarus in Eccleſiam pergit. Reperitur in Euchologio recens cuſo in Patricii ac Curopalatæ promotione.

P. 480. Ὁ Πρωτοστατὴς τῶ παλατίου. Habebat Imperator Clerum proprium in Palatio, in quo variæ erant Eccleſiæ, ut ſancti Stephani, Ducum cœleſtium, Eliſæi & aliorum; Cleri illius Præfectus erat Πρωτοστατὴς τῶ παλατίου. Recolenda Nota ſuperior ſeptima.

Τὸ Ἀγιάσμα. Agmiuls ita dicti. Auctor infra τὸ τελούμενον ἀγῶνα τῆ Ἀγιάσματος.

P. 483. Τῆ τρίτῃ τῶν Ταλαίων.) Ipſius Paſchalis hebdomadis feria tertia: Leo Grammaticus τῆ τρίτῃ τῆ Πάσχα τῆ λεγομένῃ τῶν Ταλαίων. Pari modo κυριακὴ τῶν Θωμᾶ, τὸ αὐτὸ, τῶν Σαμαρειτίδος, &c. vocant Dominicam qua Thomæ, Prodigi, Samaritanæ, &c. Evangelicas lectiones percurrunt.

Χρυσόβουλον.) *Diploma regium* ſive *regia litteræ ſactæ*, puniceo colore ſcriptæ, quibus cum aureo ſigillo, βούλλᾳ, Cæſareæ imaginis fieret impreſſio, Χρυσόβουλα nomen acceperunt. ἀφ' οὗπερ ἐξίδου χρυσᾶ ἀνάφαλα: dixit Auctor ſupra pag. 142. & 482.

P. 484. Ταξιάρχαι.) Qui Ταξιάρχοι, is & μεριάρχοι, ταγματάρχαι, & ut ſcribit Leo Conſtitut. 3. τοῦτ' ἐστὶ τριακόνταρχοι. Ac ut Conſtantinus Themat. 1. οἱ δὲ λεγόμενοι Ταξιάρχαι, οἱ ὑπαρχίαν ἤτοι τριακοντάρχιαν ἐπέχουσι. συμαίνει δὲ τὸ παλαιὸν ὄνομα, τὸν ἔχοντα ὑφ' ἑαυτὸν τριακόντας, τοξότας πεντηκοντάρχους, καὶ πελατικὰς τριακοντίας, καὶ ἑξακοσίους ἱππέας. *Turmarchæ* dicti, *in ſubſidium Ducis exercitus ſunt conſtituti. Hujuſcemodi vero dignitas indicat eum qui quingentis ſagittariis, totidemque peltaſtis, centum lanceariis imperat.*

Κουράτωρα τῆ Μεγάλου.) Ut Palatii & illius ærarii curam geraret, ſicut regiæ præcipuæ, Curopalates. Circa *machinas* & *baliſtas* negatur hic Scholiaſtes.

P. 485. Τὸν ἁγίασμα τῆ ἁγίου φωτὸς.) Cæcutit Xilander in lumine, & quo purget oculos collyrio opus eſt illi, ubi Purificationis diem interpretatur, qui ceu notiſſimus, Theophaniorum eſſe dignoſcitur.

P. 486. Τὸν Σακελλάριον.) Quem Theſauri præfectum & cuſtodem ſub Logothetæ diſpoſitione poſitum eaſtimo. Pancirollus in Notit. Imper. Ori. cap. 47. Lexicon anonymum Bibliothecæ Regiæ. Σακέλλιον, βαλάντιον.

Ἐκ τῶν εἰς ἑταιρικὴν, καὶ τῆ ταγματικὴν.) *Ex Conſideratorum & ſubditorum ordinibus.*

P. 487. Ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίας σοφίας.) Templo nimirum in illo, in cujus ſacratiore loculo ſanctiſſimæ Deiparæ veſtis & ſona, in Blachernis aſſervabantur.

Τὸ τοῦ Μεγαλαβίτου ἄξιον θαυμάσαι.) An non μεγαλαβίτου merebatur Xilander eaperiri, qui tam dure Cedrenum ἐμεγαλάβιωσε. At neſcivit, inquit. Is itaque Cornicularius & Clavicularius dicitur apud Pancirollum in Not. Imp. cap. 55. & eſt unius cohortis Principem ſtipantis Præpoſitus, & ad ejus nutum, ceu ſententiis reorum exequendis Præfectus, ſontes quoſque ab eo damnatos, eodem ſpectante, caſtigat. Eam Barbariatorum fuiſſe ſuo tempore Codinus refert, de quibus: κράνεται δὲ ἐπὶ ζώνης ἐπάνω τοῦτων πάντων, οἱ καλοῦσι μαγλαβίτα ſic ille ſcribit) ἔχει βαστούρια, ἤγουν ῥάβδους, μαστίζοντα τοὺς ἀξίους μαστίζεσθαι. *Et ad inſcientiſque reatis dependent lora, Manglabita dicta ſeu fuſtes, aut virgæ, ut plecti digni pœnis ſubdant.* Leo Grammaticus. ἀνατίλλει μαγλαβίτας (ita legit ille) τὸν Μαυροθεόδωρον ξίφει ἀνελεῖν τὸν μοναχόν. *Mauroth eodorum Exceptorem mittit Monachum gladio perempturum.* Turcæ a Græcis plura mutuati ad conſpectum Imperatoris præcurſorem habent μαγλαβίτην) *Bajurdi*, ſua lingua vocant) ad ejus nutum reum quemque ſupplicii extremis ſubjicere paratum. Ac princeps ipſe, regia depoſita, plebejaque aſſumpta veſte vicos circumit nonnumquam & anfractus viarum, ſi cuncta in pace, ordine, quiete compoſita ſint, explinaturus: ſin tumultuantes, rixantes, incompoſitos, ac Imperii juſſa ſpernentes cives

ves aut militiæ aſcriptos comperiat, a Manglabitis vaſa comitibus ac ſuppliciorum inſtrumentis jam prius inſtructis extemplo corripi jubet, ſimulque pœnis vel neci tradi, omiſſis judiciorum tardis ambagibus, imperat.

Pag. 488. Παρὰ τοιοῦτον.) Imperatoris amicus, qui nuntium conſiliis, & monitis Imperatori in adminiſtranda Repub fideliter aſſiſtit: quem nunc Imperii ſubadjuvam, & publici ſtatus adminiſtrum vocitare ſolemus. Is quoque in Palatio morabatur. Jam jam enim καταβαλεῖσθαι τὰ Παλατία, ex eo deturbari, ſimul tamen σὺν χαμάδαι αἰσχρῶς ἐξ ὑφώματος τὸν βασιλέα. ut ad Imperatorem veneraturus ac ſaluraturus accederet, poteſtatem accipere, conſpicietur.

Ὡραιόμυρον.) Veſtem B. Virginis ibi repoſitam *ſupra* expoſuimus in pag. 487.

P. 490. Σοδόμ.) *Simulachri, ſtatuæ.* Ei namque caput dejecit Imperator.

Βασιλικὸν οἰκητήριον.) Qui Eccleſiis in Palatio incluſis miniſtrabat. Vide dicta Nota pag. 480.

Μεσημβρία.) Ad confinia Thraciæ, & Æmi montis radices, juxta Anchialum ſita.

Ἀναβάθρα.) *Locum ubi e navibus exire ſolent*, ἀναβάθρα Xilander exponit: pag vero 488 *Extenſionis locum*. Falſo utrobique. Eſt enim *Tabulatum ligneum* ad inſtar domus in navis portu extructum, ibidem deſcriptum, quo etiam convivia nuptiaſque celebrare potuerint Romanorum & Bulgarorum principes. Ἀναβάθρα potius, ut frequenter ſcripſit Codinus, legerem; niſi me verſus Auctorem religio & repetita voluntas detineret, quia nihilominus idem ac ἀναβάθρα; indicaſſi percipio: *Tabulatum* videlicet portui terræque contiguum in quod e Dromone Romanus Imperator exiliret, Petrus autem Bulgariæ regulus e terra conſenderet, ac ambo de pace colloquuti placide conviverentur. Attendantur Auctoris verba pag. 488 citata, nec non & hæc Manuelem & Sultanum Turcarum Chryſopoli colloquuturos deſcribentia apud Phrantzis interpretem. *Ibi tentorium ſive tabernaculum ſibi paratum conceſſit. Imperator cum filiis in teſtemibus edebant ac bibebant, & inter ſe, ipſe & Amuras pariter mittebant.*

P. 492. Κομιτόλια καλῶ οἰκοδομαί.) Κομιτόλια vocant Architecti Græci totam Epiſtelii compagem ex coronide, zophoro, & ei ſubjecta trabe coagmentatam. *cornice, fritze, & architrave*, quod columnarum ædificium κοσμεῖ ornat, ſic dictam. Germanus in Myſtagogia κιγκλίσι περίβολοι, ſive κιονίσι cancellis & columnis populum ab altare ſejungentibus κομιτόλια imponit. Conſtantinus de Adm. Imp. idem exequitur. Ταῦτα δὲ ἐκ τοῦ τόπου κείμενα ἔχουσι τινὰ ἐξοχὴν ὑπεράνω ἐπὶ τοῦ κομιτολίου. *Sunt etiam in hac urbe columnæ plures, integris Epiſtellis ſuperne ornatæ.*

P. 493. Ἀμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ τοιούτῳ.) Annam nuptam ſimul, & Imperialis honoris conſortem renunciatam indicat Auctor. Nuptiarumque coronas de quibus Notis pag. 368. ſicut & Imperii, uno die ſuſcepiſſe.

P. 494. Πρὸς τὸν μέγα Φραγγίας Ὀλίγαν.) Quem τοποτηρητὴν nominat Conſtantinus de Adm. Imp. c. 26. Patrem habuit Adelbertum, matrem Bertam, avum Lotharium Ludovici Pii filium Magnæ Franciæ rex, ut verbis Conſtantini utar, noſquam fuit, ſed Comes Provinciæ ſive Arelatenſis: ab Italis vocatus, ejecto Rodulpho, Italiæ regnum obtinuit: unde Ρὴξ Φραγγίας a Græcis appellari meruit: filiam Bertam ex concubina genitam, Sigefredo Parmenſi Epiſcopo ſponſa duce, jungendam Romano Conſtantini Porphyrogeniti filio Conſtantinopolim miſit, ac Euloxiæ nomine in ſacris audivit inſignitam.

Edit. Pariſ. pag. 53.

Δῶμα.) Prominentes, tectorum, tabulatorum, petrarumque ea ædificiis facies, ſuggrundæ & coronæ parietis, ſunt δῶμα, ut qui populum proſpiciant.

Βαδρα.) Diximus Noris pag. 349. eſſe ſuggeſta ſedeſque lapideas partibus Imperatorem excepturis, ipſiſque excipiendis, juxta Palatium diſpoſitas.

Στυλίδια.) Columellæ ſunt ordine diſpoſitæ, ac ſuperpoſito longiori epiſtelio junctæ, circumjecti clatri, circumdata ſepta & repagula, ſive Cancelli humiliores, ſpatio ſuo interiore receptos a circumſtante vel irruente turba propugnantes. Germanus in *Cedren.* Myſtagogia non longe ab exordio τὰ κάτω, ὅτι τὰ τοῦδε ἐξοχοξύστα τὸ βῆμα ἀπὸ τὰ κοσμοῦσι, ἐ παγκελλα. *Columellæ, ſive Thoracet, id eſt ſepta & repagula, ſacrum penetrale a reliquo templo ſeparantes, & cancelli.* Hiſtribus verbis expoſitis, plana eſt mens hujus ſententiæ. Ἐγένετο δὲ ἀφ' ἁγίου πνεύματος μέγα Δεκεμβρίῳ, ᾗ κατέπεσόντα οἱ λεγόμενοι δόμοι, συνετρόμησε τὰ κάτωθεν αὐτῶν διὰ τὸ σεῖσαι, καὶ τὰ σύδαι. *Menſe Decembri violenti ventorum flatus exorti ſunt, quorum impetu ſuggrundæ tecti & parietum decidentes & lapſæ ſuggeſta ſedeſque ſibi ſubjectas, nec non & repagula concutiuerunt, & contriverunt.* Xilander quaſi e Scena riſum facturus. *Menſe Decembri violentus ventus exiſtit*, inquit: *& corruentes qui vocantur domi, contriverunt earum quæ infra erant pectora atque pedes.*

P. 495 Πρώτου.) Helleſponti ad CP. inſulam.

P. 497. Πανάγιαν τάφον.) Alia pariter Helleſponti inſula.

Τερμίδιον.) In eadem Propontide.

Pag. 499 Τοῦ Ἰωάννου τοῦ βασιλέως.) Ab Ochone Imp. ſcribit Curopalates, cui veritas hiſtoriæ ſubſcribit.

Καβαλικεύσασθαι τοῖς χεροὶ τὸ σημαντῆριον τῆς ἐκκλησίας, ἵνα αὐτοὶ τοὺς ἐνοίκους ὑμνήσωσι.) Nullam σημαντήριον ſignificationem agnovit Xilander, cum tamen ſignis clariſſime perſonet. Eſt enim *Crotalum*, lignum oblongius quadrum, modice tenue, malleolo quatiendum, ut excitato ſono a Sacerdote fidelibus in Eccleſiam veniendi ſignum detur. Eſt etiam *ſemantrum* ferrea lamina bacillo ferreo ad fores Eccleſiæ in expoſitum ſiuem verberanda, de qua ſicut & de ſignis e ligno, docte, ut ſolet, Allatius lib. de recentioribus Græcorum templis. Hoc itaque, ſive ligneo, ſeu potuit Eccleſiæ ferreo æreove *ſigno manibus arreptis, ut αὐτοὶ τοὺς ἐνοίκους ὑμνήσωσι. ingreſſos in eam (Eccleſiam) Saracenos invadebat, propulſabat, & debellabat ſtrenuus ille Sacerdos.*

Εἰ μὴ ἴσως συγχωρηθέντα.) Xilander. *Cum admiſſionem non impetraret.* Verius. *Cum ut ſibi faciuni condonaretur non perfuaſit*, id eſt impetravit.

Ὁ Χαβδᾶς.) Barrhœæ Ameras.

Τῆς Χαλυτ.) Berrhœa Syriæ, hodie *Alep.*

P. 500. Κάστρα δὲ ἐκεῖνα.) Vidit in Lexico Xilander *κάστρα*, *arcæ metam & pinorum fructum* ſignificare, palearum *metam* ſibi elegit, pinorum vero fructus permiſit inſcius Theophylacti equis.

Θάσια.) Alias λεπτοκάρυα Nuces Ponticæ, ſeu avellanæ.

P. 501. Δημήτριον τὸν ἐκκλησίαρχον.) Præterit hunc Officialem eatalogus Codini: geminam Domeſticum noſter exhibet τὸν δεξιὸν καὶ τὸν Διονύσιον χαρτοφύλακα, Primicerium videlicet *dextri finiſtrique Chori cantorem* quibus alius τὸν Ψάλτην Δημήτριον præponitur, omnibus φωτοφόλαξ. Euchologium.

Ὁ αὐτὸς Ἡρακλείας φησί.) Legantur ſcripta Notis pag. 465.

Τὸν ὑπολοιπὸν Ῥωμαίων.) Græci, Romani Imperii ſucceſſores *Ῥωμαίους Romanos*, ſe uſque in hodiernum diem jactitaverunt. Veros autem *Romanos*, id eſt Latinos, Cedreni voce *ὑπολοίπους Ῥωμαίους* appellant.

Ἰωάννου Ἀλεξίου υἱός.) Nominis iſtius duodecimus.

Ὀλίγον τῶν τινὰ τῶν ἡγουμένων γινόμενον.) De quarum nuptiarum jure videnda Nota pag. 470. cum ſeqq. & Arcadius lib. 7. Concordiæ.

Pag. 503. Ἐκδιδῶσι τοῦτο τὸ χρῖσμα, ἢ ἔλαιον τοῦτο ἁγίασμα λαβεῖν.) Manu ſacerdotis longa precum ſerie præmiſſa conſecrantur apud Græcos Monachi, de quibus Euchologium. Preces illæ ſolemnem reddunt Monachorum profeſſionem. Balſamon.

Σταυρώματα τοῦ παλατίου.) Palis nimirum in terram fixis, & clavis lignis ad invicem tenaciſſime junctis, *ſaepibus* namque *palus* eſt. Heſychius. σταυροὶ κατασκευάσματα ξύλινα, κάρκινοι, ἢ φάτνη τὰ ἑστῶτα ξύλα, ἀπὸ τὰ ἑστάναι σταυροί, ἢ ὅτι τοῦ οἴκου ἕνεκεν. σταυροὶ, *defixi ſtipites ſunt, valla, & omnia ligna erecta ſtantia, ab eo quod ſteni* σταυροὶ, *vel quod ad*

aurum conflit aut. Euſtathius. σκάπτον, ὁρμὴ, βύλα ἢ ὄξυ, ἀ ἐ σκαφὶς ἐπάλουν. *Scalopes rectæ ligna & acuta, quæ & ſcapis vocabant*.

P. 505. Ἐκφαγῶν.) Neſandum Monachis Græcis facinus, etiam ægrotis.

P. 506. Τὸν κομητοπαλατ.) Dictio πάλος, vernacole πάλος. alteri adjecta *filium* ſimul & diminutivum quid ſonat, ſic Ἀρχοντόπαλος *filium nobilis*, βασιλόπαλος, *regis filium*, *regulum*, & tandem κομητόπαλος *Comitis filios* vocat Auctor: & ut ſubdit παῖδας ἢ μέγα δυναστῶν καὶ Βολγαρίᾳ κομήτων. Infra pag. 543. κόμητος ἀντὶ παῖδος ἢ υἱὸς νῦν κομητόπαλος κατονομάζομενος.

P. 508. Περὶ τοῦ δεύτερα ἔτη ἐμπ δυτερογαμοῦντος.) Laudatur a Græcis Monogamia, Bigamia toleratur, & mulctatur: Τριγαμία inviſa eſt: Τετραγαμία prohibita eſt penitus. Cui veto pœnæ ſubjicitur δεύτερα; Biennali Sacramentorum orbitati: de qua Nicephorus in Canonibus, Baſilius, Enchologium, & Canoniſtæ Græci. Rationem ſi quæras? Incontinentiam cohibent & puniunt.

P. 509. Πρωτοπαπᾶς.) *Eccleſiarum Palatii Archipresbyter*. Speciose de eo loquitur Xilander, & *Pontificum Palatinorum principem* facit. Strenuum Pontificii nominis vindicem agit.

P. 510. Προχειρισάμενον τῷ Ῥηγὶ Λαγγοβαρδίας. Δανδόλφῳ. Πανδόλφῳ potius crederem legendum, nomine Latinis uſitatiore. Contemporaneum autem Conſtantino octavo, Nicephoro huic Phocæ, & Joanni Zemiſci ſucceſſori Pandulphum Capuanum & Beneventanum principem, *ſibi Langobardiæ* hac de cauſa vocatum ab Auctore, bella etiamnum cum Græcis gerentem memorat Baronius annis 957. & 968. ex Chronico Longobardorum Beneventanorum principum.

P. 511. Μακρομάνδρα.) Joannem a corporis proceritate ſic dictum.

P. 514. Στρατοπεδάρχαι.) *Caſtrorum Menſoribus Præfectum*, *Metatorem præcipuum*.

P. 525. Περὶ ταξιδίου ναυτικοῦ ἐξόδου.) *Navigatio, ſeu iter mari conficiendum* eſt ταξίδιον, quo ſubditi gravantur, cum inſperato advenientem Imper. ſuſcipientes donis conciliant, comitatum alunt, abeuntem etiam proſequuntur muneribus, ac ſibi neceſſariis ad viam deſtruuntur. Quæ de Taxidio profert Xilander, ridicula ſunt.

Pag. 527. Τὸν μεγαλήτην σκίπωνα.) Ad magnum uſque *vallum* ſive *foſſam*.

Edit. Pariſ. pag. 54.

Pag. 520. Προὐβλήθη τυπίμασι, μίτρα φοίνικι ὅπτα τὸ ἄξιωμα τοῦτο.) Ejus munus ſunt in cives & Remp. Præfecto urbis non abſimile: is enim in Lexico anonymo Bibl. Regiæ dicitur ὁ τῶν πολιτικῶν ἀρχηγὸς, ἡγεμὼν, ἢ φοίνικα, *boni reginiinis vel Reip. præſes*, *Præfectus*, & *Præpoſitus*. Niſi malueris a Cooſilitis præcipuum affirmare, cum Conſtantinus Romani F. ſtatim ſub primis Imperii auſpiciis tres ſimul φοίνικας creaverit Scholarum Domeſticum, Protovestiarium, & Drungariam, quos non officiis adaugere, ſed in negotiorum adminiſtrationem magis ſecretam advocare potuit, & jam communi ſacta dignitate præcipuum ex eis φοινικοφόρον, ut habet Curopalates & Jus Græc. conſtituere.

Διαβήγλιόν δὲ ἢ τὸν τόμον.) Extat in Juris Græco-romani volumine lib. a. in quo, quæ Nicephori Novellas revulſit, Baſilii Porphyrogeniti auctior Novella ſubjungitur.

P. 528. Τὸν τῆς ἁγίας Ἀναστασίας ναὸν ἐμίσησε.) Anaſtaſias templum ἀναστάσιον quoque miraculo ſumam accepit: hinc promiſcua vocis arriſuque uſurpatio: Hic pro Chriſti Reſurrectione ſumitur. Vide Auctorem in Valentiniano juniore. pag. 249.

P. 530. Μονόξυλοι.) Lintres ſunt μονόξυλα, uno pinguioris arboris trunco excavati: ita leves ut etiam humeris transferantur. Περὶ τοῦ ἀπὸ τῆς Ῥωσικῆς ἐρχομένου Ῥῶς ῥῷ ἢ μονοξύλων ἐν ΚΠ. *De Ruſſis e Ruſſia C. P. in lintribus venientibus*, Conſtantinus de Adm. Imp. c. 9. diffuſe.

P. 531. Τὸν τῶν Ἀβάρων Ἀνωμὰ ἢ Κορτὸν τὸ βασιλικὸν ἀμφὶ Κορσὰ, ὃν οὖν ἢ βασιλικὸν συμπτυξάμενον.) Omiſit Xilandri conjectaris & corruptionibus, hæc verba ſic interpretor. *Hanc cum vidiſſet Anemas regia Cretum ſtirpe ſatus, Curupæ filius, unus Imperatoris ſatellitum*. Quid clarius? Nam paulo poſt Anemas hic, Cretenſium Ameræ, non Baſilii filius enunciabitur.

P. 534. Τῶν καθαίρων μαρτύρων Θεοδώρων.) Geminam Theodorum præcipuo cultu veneratur Græci. στρατηλάτου unum, alium τύρωνα, ac utrumque in bellis defenſorem propugnatoremque ceu καθαίρων invocabant, ac imagines in vexillis pictas ferebant. Codio. c. 6. n. aa.

P. 535. Εὑρέθησαν δὲ ἐν γράμμασι Ρωμαϊκοῖ.) Mihi nuper in Oriente degeoti numiſma hujuſmodi æneum, in Muſæum Thuanum deinde translatum, incidit in manus, cujus dictio quidem Græca, Character autem Latinus, *vel* γράμμασι Ρωμαϊκοῖ. hac figura ceruntur.

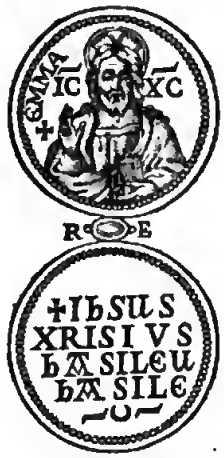

Εὐνούχου γένους τὰ πρῶτα.) Παρακοιμώμενον, de mote Eunuchi.

P. 536. Ἐσωτερικὸν ἢ ἐπιστάτην ἢ ἴδιον ἀποδείκνυσι τούτων ὁρισμόν.) Qualem Magiſtram Officiorum Orientis deſcribit Commeotator Notitiæ Imperii cap. 62.

Τῷ τάγματι τῶν ἑταιρειαρχῶν.) Quorum agmen virla bellica laude tam claris, generoſis, ac fortibus erat collectum, ut ſinguli quique ἑταιρειάρχαι, *Militum Magiſtri* cenſerentur.

Τῶν μάγνα ἀντὶ ἐπιδιαίων βασιλικῶν.) Ceu equiſones flagellis Imperatores inſtruit Xilander: Codious duplici Sceptro, Cruce nimirum & Ferula, cap. 17. n. 35. τὴν μὲν δεξιὰ χειρὶ κατέχει ἢ σκῆπτρον, τὴν δὲ ἀριστερᾷ κατέχει ῥάβδον. Utraque ſceptrum eſt, & ut loquitur Lexicon Anonymum Bib. Reg. na. 930. σκῆπτρον, βασιλικὴ ῥάβδος, *Regia virga*. Symeon quidem Theſſalonices Metropolita Crucem ferre *ac ſignum & inveniri ad pietatis oſtentionem* aſſerit, ᾗ ὑπὸ ῥάβδου καμβύκη, ſubdit ille, ἢ βαρίαν τινὰ ἢ σκληρὰν, ἀλλ' ἐλαφρὰν ἢ μαλακὴν: ἥτις τὸ τοῦ ἄκρου ἐν φυτοῦ, ἔχει μὲ ὑγρὸν, ἢ φλογερὸν, μηδὲ σωτῆρα ἢ ἀφανίζον. *Inſuper etiam virgam* (Narthecem, ſive Ferulam) *aſſumit, non gravem quamplam & duram, ſed levem & mollem propter mitem correptionis facultatem, abſque iracundiæ vel intemeratæ pernicici metu, neque ut confringat & macles*: Eſtque illa βασιλικὴ μάστιξ Bardę per ſomnum oſtenſa.

P. 537. Ὁ Σύγκελος Στέφανος ἢ ὁ Νικομηδείας φοίβιος.) Syncellum Sacerdotem, ſpiritus patrem, Patriarchæ ſocium ac contubernalem primis temporibus fuiſſe. Nota pag. 2. manifeſtavit. Eumdem deinde annorum proceſſu, non Ceillæ modo & habitationis conſortem, ſed & Patriarchæ ſucceſſorem deſignatum Nota pag. 360. declarat, prædicant exempla plurium a Syncelli dignitate ad Patriarcharum ſedem evectorum, ipſe Auctor perſpicuis verbis teſtatur inferius pag. 606. Jam cum hic Stephanus, nec throni ſucceſſor fuerit, nec eſſet Patriarchæ Concellaneus, ut qui Nicomediæ, ceu præſul, pro ſolito reſideret, qui Syncelli nomen & dignitatem gerit? Honores immodice ſemper ambierunt Græci, nec officii cu-

ſpiam fingentes miniſterio, dignitatis aortem tribui ſibi non infrequenter cupiebant; unde Magiſtratuum apud eos, decreſcente Imperio, integræ cohortes, qui vigente in tot negotiorum turbis unus erat, & apud Codinum pluries repetita vox, *τὸ δὲ γε ἀφέλιμον ὐκ ἀπρόσιτον*. Cum itaque vita functo Patriarcha, ſcitis ſucceſſionem plures expectent, pluresque quoque Syncelli titulo ſpem alere nitebantur, aut ſaltem honoris vanam cupidinem. Hinc Syncellorum examina, ac remotis a Patriarchæ domo Præſulibus, qui nuſquam ſedis hæredes ſuetant, conceſſum Syncelli nomen: Qui cum ab impoſiti nominis exordio, in publicis Eccleſiæ conventibus, multos annos Patriarchæ precari ſoleret, ac in miſſarum ſolemnitatibus, ea verba ſacris ex adytis pronuntiare, quibus ad orandum pro Patriarcha populus commoneretur, is ideo & ſacerdos eſſe, & Patriarchæ concelebrare tenebatur, ac ipſe idem *φρουτοσύγκελος* erat in magna Eccleſia qui hujuſmodi munus, velut Syncellorum ſpectatiſſimus obiret, ac *τετραπροχεὶρ συγκέλλων* audiebat, relictis in Syncellorum turba, cum nomen commune factum eſt, cæteris, qui privatis in Eccleſiis id exequerentur muneris. Addo & Spirituales a Confeſſionibus patres Imperatorem ubique comitantes, ac in Palatio (cujus intimum & ſecretius cubiculum vocabatur *κελλίον* ex Codino) commorantes, ut ipſi *Cancellanos*, Syncellorum appellatione ornatos. Teſtis eſt Phrantzes Joannis ad Concilium Florentinum proficiſcentis deſcribens comitatam. *Aderant ei*, inquit, *Sacerdotes ſui* (a Patriarchicis diverſi) *& Spiritualis Pater Gregorius, magnus Protoſyngelas*. Magnus hic, ut a Patriarchæ Protoſyncello alio diſtinctus. His adde inferius legenda pag. 565. e. 566. ne pleriſque Syncelli vox ignota dubium ingerat, ex dictis non evolutum.

P. 538. *Μιλιαρήσιος Σκραμλιώτ*. Pace cum illis compoſita, inter *σπονδὰς*, de quibus Auctor loquitur, annumeratis.

Pag. 539. *Ατταλιάτ*.) Ab Attalia Pamphyliæ urbe, ſicut & Cibyra minoris Aſiæ, navali præclara.

Διξίμιον.) Scribit Interpres *διξίμιος*: Retineo *διξίμιον*: ad Joannem enim Auctor ipſe retulit *τὸ διξίμιον*, ſicut & *τὸ βιδομάριον*.

Pag. 544. *Διὰ τὸ βραχὺ τὰς ἡλικίας Κανταζηνὸν ὀνομάζω*.) *Κανταζὴς* enim Græcis *parvum*, *modicum*, *brevem* ſignificat.

Τὸν σφυρᾶν. *Trulli*.

Pag. 545. *Ἀπὸ τῆς νήσου Τένεδον*.) Unde Turci tenedini Orientales exponit Auctor pag 600.

Pag. 548. *Τὸν σπαρμένον ἐπιτίθεσι*.) *Quid ſit σπαρμένον*, *neſcio*, inquit Xilander. Docent Heſychius *δῶν λάχνη*. Suidas *δῶν ἀκοντίου*. Tzetzes. *ἀκόντιον*. Legitur N. 25. Phinees Iſraelitam ſcortumque turpiter copulatos *σπαρμένῳ* confeciſſe pro quo Aquila ponit, *κοντάριον*: Symmachus, *δόρυ*: Vulgata *Pugionem*. Lexicon Anon alibi jam citatum *δῶν ἀκοντίου, λόγχου*.

Ἀφ' ἑνὸς ξύλου καὶ σανίδι ἢ πτύῳ.) Senſum quidem, non verba paroemiæ Xilander aſſequutus eſt. Quid enim in *ventilabro* ville, aut quid a cruce ſic alienum, ut cum de pretio fit ſermo, ea tremam oppoſitum teneat? At tenebit certe, ſi germano in ſignificatu pro *ligaco batillo* quo terra, radera, ſordes exportari vel moveri ſolent, ſumatur. Senſum hunc jam ab antiquo babuiſſe teſtatur Euchologium in deſanctorum Officio, quo ſacerdos terram injecturus cadaveri *πτύον* aſſumere, & *πτύῳ* eam reſpergere legitur. *πτυάριον*, & corruptius *πτυάρι* moderni pronunciant: Ita Lexicon anonymum Bibl. Reg *πτύον*, *πτυάριον*.

Ἐπεκτείνων.) Hæc voa quantumlibet reclamante Xilandro retinenda, & verſio hoc pacto corrigenda. *qui rebellionibus aſſueti & exercitati, data occaſione, &c.*

Pag. 549. *Ἐκ ἰσαύρων χωρίου ἀκρόνδου*.) Bene meritum de Xilandro, gratiam liquidem polliceor in Annotationibus, hac leve dico ſanxiſſe Imperatorem, non ut ſcribit ipſe, *privatorum potentia publica quæque bona in ſuum rem redigeret, dum alia ſubinde alibi prædia adjiceret*: verum ne publici Magiſtratus dum gererent officium, privatorum bona, etiam dato pretio, ſibi compararent, atque exinde aliis alia prædia facile coacervarent, & conjungerent. Blaſtares cap. 4. *τὸ* Ἀσαχίου. ex Politeiis legibus hanc refert, *περὶ ἀγορᾶς καὶ πράσεως*. *Ὁ κρατῶν ἀρχείου ἢ ὑπαρχίας, ἢ δύναται κινεῖν, ἢ ἀκίνητον ἀγοράζων ἢ πιπρᾷ πράγμα, ἢ δὲ ἀνεῖ, ἢ δι' ἑτέρου, οἷ μὴ περὶ τῶ δημοσίου· ἢ γὰρ ἢ τῶ πράγματος ἐκπίπτει, ἢ τὸ δοθὲν τίμημα ὐκ ἀπαιτεῖται τινι. Officium quodvis gerens in aliqua provincia Magiſtratus, mobile vel immobile quippiam in ea nequit, vel per ſeipſum, vel per alium, niſi forte a publico emere. Aliat empta re excidat, & depoſitum pretium non recipiat.*

Pag. 550. *Εἰ τιμᾶσθαι αὐτὸς τοῖς οἱ δυο ἀφ' αὐτῶ συνεῖναι, ἀνίνεν ὀφείλοντος κατασκάλλω τὸν ζυλὸν*.) Nihil hic mancum aut imilium Xilandro ſenſum percipienti. *Si modo patricii bonoribus augerentur, quam eamdem quoque dignitatem, eo vivit erepto, duo ejus filii conſequerentur*. Hacque conditione Chryſelius Imperatori Dyrrachium proJebat.

Ὁ βαλσὰς.) Sic *balſam* & *mutum* vocant Græci.

P. 551. *Ἰλλικεῖον*.) *Nobiles* hic interpretor. Favet Auctor ſubdens, ac *ἐρατηγικὰς ἀρχὰς ἢ ἀφ' ἑαυτῶν* vocans hos *Illuſtres*. Suffragantur Baſilic. Gloſſæ, quæ *Ἰλλικεῖον* ceu *ἔνδοξον* exponunt. Confirmat Blaſtares cap. 17 *τὸ* Π *ναχεὶν* mulierem *nobilem* Ἰλλυριάν appellans. *Ἡ δὲ Ἰλλυριὰς γεγαμὴ ἔχουσα φαῦλον ἢ πορνικὸν· Illuſtris vero quæ legitimos, vel ex adulterio ſuſcepit liberos, &c.*

Τὸ σφαῖρα τῆς Παλατιανῆς.) Ut Comitem privatarum rerum & peculiaris fiſci Imperator habebat, Privati Ærarii præfectum delineeps dictum: ita & Eccleſiæ ſuos Curatores, Defenſores, Oeconomos, & ut Auctor loquitur *Παλατιανὰς*, Gszophylacii præſides.

Ἀρχοντα Ἀρτοχίας.) Prius *Δάνα* vocaverat.

P. 554. *Βλαδισλάβα*.) Ladislai. *Edit. Paiſ. pag. 55.*

Δίμα.) Turris *ἐν κλεισοῦρᾳ* in *Claſa*, five *muro* inter duos montes aſperos erecto, ad quam aditus hic paſſim dicitur *κλεῖσον*.

P. 555. *Χριστιανὸς γεγράφασι*.) Id eſt *Χριστόβιβρ*.

P. 556. *Εἰς Χαζαρίαν*.) Verſus Alanos & Tanaim ſitam.

P. 557. *Βεζέτε Τζέσαρ*.) Verbis Latinis, vel potius Italis *Fugite o Ceſar*: pronuntiatione Italis eiſdem propria.

P. 558. *Πάλαι δὲ Ἀχαΐς*.) Verba minime cohærent, inquit Xilander. Imo non cohæret Interpres Auctori. Poſt hæc itaque verba *πάλαι δὲ Ἀχαΐς*, ſubjiciatur parentheſis, cujus meta ſit in his aliis: *περὶ τὸ Εἰλικρινὲς φαίνεται*, nihil tunc mutilum aut obſcurum extat. *Πάλαι δὲ Ἀχαΐς μητρόπολις ἦν τῆς πάλαι Βυζαντίας*. Ipſa eſt nominatiſſima illa Juſtiniana prima Juſtiniani patria, qua Eccleſiaſticis qua Politicis ſupra plurimas urbes evecta. De qua Gregoras lib. 2. Ipſe Juſtinianus Novella II. Cujacius ad eum, & Geographi omnes.

Pag. 561. *Στεφάνῳ χρυσῷ λόφον ἐφιππίων ἔχοντι*.) Corona hæc *Γρυπαχία* eſt Codini, judice Coreſio Chienſi, triumphantium Imp. ornamentum.

Πρώτου δὲ ἢ πρωτοβεστιάριος τὸ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ τάγ.) Quem ſuperius Auctor *φρουτοσπάθ τὸ πανσέβ* vocavit, de quo jam abunde.

Pag 562. *Ἀρχοντα Ἀβασγίας*.) Provinciæ Scythicæ Aſiaticæ vicinæ Iberibus.

Πρωτονοτάριος.) Quem Notitia Imperii *Primicerium Notariorum* vocat, de cujus officio, inſignibus & privilegiis Pancirollus in Comm.

Ἐν τῷ τοπῳ τὰ Ἀσπρόγιον.) Juxta Conſtantinopolim inter Proten & Platen ſita.

Δυσὶ ἔτεσι Θεσσαλονίκην,) His temporibus Ducem habuit Theſſalonica, & decreſcente Imperio augebantur dignitates.

Στρατηγοῦσι Βουκελλαρίων.) *Bucellariorum* eſſe provinciam contendit Pancirollus in Not. Imp. cap. 47. Negat Rigaltius in Tact. Lexico, & *Bucellarum*, Annonæ clarius dicam, œconomos, provifores, portitoreſque facit; illi lubentius aſſentior: nam Galatas ac Gallogræcos ſoliti ſuerunt ea exercituum duces huic officio nuncupare: unde factum, ut annonæ miniſtri, Bucellarii Galatæ, videantur officii ſui nomen patriæ tribuiſſe.

Ὀξεῖα νῆσος.) Parva Propontidis inſula. Plare vero, tertia eſt a CP. meridiē verſus in eadem Propontide.

Pag. 565. *Ἱερατικὰ τὰ*.) *Sacra nuptiali benedictione conſectatur*.

Προσδιομιλοῦσι τὰ Συγκέλλοις τῷ συνεδρίῳ) *Συνέδριον*

ſedes eſt ad murum in gyrum altaris, & ſi vellis ſedilium in Choro ſeries, qua cum Presbyteris Epiſcopus, vel cum Pontificibus Patriarcha conſidet: unde Euchologium *Conſeſſum* vocat & *Throni ejuſdem conſortium*. In eo Synoelli (vel ut quidam ἐκφυτον Disconi, Eccleſiæ magnæ Clerici, ſive Officiales, de quibus abunde Jus Græcoromanum) non conſeſſum modo, ſed & præceſſum (ut Romanos Cardinales, Epiſcopis, quoad hoc honoris φοτίσμα, prælatos imitarentur) votis omnibus, vi, gratia præ reliquis Sacerdotibus ac Pontificibus occupare ſint conati. Videatur memoratum Juris Græc. volumen Medita. de Chartophylace, & in Alexii Comneni Novellis.

Ἐκ τῆ ἀπὸ τῆ Ἀδω.) Ex Monachorum & Monaſteriorum ſtupendo numero, ἀγία ἄπω poſteriori bus ſæculis nomen adepto.

Μετόχιον,) Monaſterium.

Τελίχ.) Regio & urbs circa Taurum montem. Ortelius ex Curopalate.

Μιδικὸν.) Galatiæ urbe,

Στρατηγὸς αὐτοκράτορος.) *Exercitus Imperatorem & famulum ducem*. Syneſius Orat. de Regno. αὐτοκράτορα ἄνωθεν τοῦτο. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ἑαυτὸν στρατηγὸν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπηκόοις. ἐξ ἑαυτοῦ γὰρ ἡ Παλλὰς ἔτλαν ἀδικεῖσθαι αὐτοκράτορος στρατηγοῦ. *Imperatorem vocat ſuorum militaris nomen eſt, qui agenda omnia ſe ſcepit. Ita Ephiates & Periclet Athenis ſumma poteſtate præditi Duces navis ibant.* *Edit. Pariſ. pag. 56.*

P. 570 Τὸ τῆ ψήφου χίσμα. Xilander.) *Incruſtationem argento ſectam*. Rupino. *Mari ſuccinum inſcelis arrecatis pictoris more linitam*. Χρῖσμα ſiquidem pictorum eſt, non argentariorum; nec quiſquam argenteis laminis Blachernenſe templum circumvellitum memorat.

Παιδιοφίλη.) Urbi anon virl nomen, ex Ortelio. Vertendum itaque *Petrihoreti Epiſcopo*.

P. 571. Ῥῶμε μετὰ τ αἰ ευρόντων.) Ἐν τοῖ ὑποκάτω. Suid.

Οὐρμίδα.) Aliam Aſiaticam regionem in Ponto. Ortelius.

P. 572. Πηγαίτιτ.) *Cujus mentum latius*.

P. 573. Τὰς τῆ ὑδάτων ὁλκὰς, ἢ τὰς ὑδραγωγίας αὐτῆ καλεῖται.) Ὁλκὰς *Canales*, & aquarum longius deductarum ſubterraneor, vel etiam erectos in Aquæductibus *rubos* interpretor: Καταλλήλους ipſos Aquæductuum *arcus* & *pontes* quibus ſuperlabitur.

Λεπροκομεῖον.) *Leproſorum hoſpitalis domus*;

Ἀγυρτικὸν μετάλλευτα τὸ χρῦσ.) Circulatores, vel Circumitores medici φαρμακοπῶλαι, huc illuc curatori, circumcurſantes, ſerpentes & venena circumferentes, quibus omne morborum genere remedia, garrulo verborum examine, ſe allaturos promittunt: a quibus Imperatoris τὰ χρίσματα.

Ἀρχὼν τῆ Παιδίου.) Παιδίωτα. Militiæ miniſtri, Buccinatoribus junctl circa Imperatoris menſam. Παίδιον eorum turma apud Anonymum Rogatii & Meurſi.

Κατὰ τὰν ὁμίμον τῆς ἁγίας μεγάλης πέμπτης. Hanc donativi ſeu ſtipendi diſtributionem, ſe præſente, propria imperatoris opera, ſolemni apparatu, Palmarum pervigilio peractam, deſcribit Luitprandus Ticinenſis lib. 6. Baſilamon de illa ſe nihil promeritum conjecerit opuſculo lib. 7. Juris Græcoromani reperiendo.

P. 576. Κάστρα ἐ φρέατα.) Interpres *Arces & caſtella*. Aptius. *Urbes & caſtella*. Urbes enim Auctor frequentiſſime vocat κάστρα. Sic Beneventum, Capuam, Barium in ſuper oribus.

P. 578. Τὸ ἔχων μανδύλιον.) *Mandylium* vulgo *Sudarium, mantile*. ἔχων ἐπιμανίκια vocavit nuper auctor p. 595. Lexicon anonymum Bib. Reg. Μανδύλιον, χειρόμακτρον.

Τὰν ἀρὸς Ἀδριανὸν ἐπιτολὴν.) Ἐπιτολὴν. Auctor ibid.

Ὁ μέγας Δομέστικος.) Primo hic in Auctore legitur, ſub quo militabant & alii ἢ Ἀνατολικῶν, ἢ Δυτικῶν, ἐ ἢ Θρακησίων.

Βουλόμενος δὲ ἢ ἐνεργαστῆς ὁ Πατριάρχης.) Xilander, hæretice & ambigue *ſupplicium*: plane & catholice *proceſſionem*.

Βαπτιζῆ.) Juxta vulgarem ſenſum *Baptiſmi fontibus ſuſcipiebat*.

Pag. 583. Τῷ Κράλη.) Xilander *dittoni*. Verius *regi*. Crales Bulgarica lingua. *Rex*.

Ἅρματα.) *Arma* jam ſignificat, non *currus*.

Pag. 584. Κατζιμίνου.) *Simus*.

Pag. 586. Νοβελλισσίμων τιτλων.) Tres Conſtantini magni tempore titulı fuere præcipui, Auguſti, Cæſaris, Nobiliſſimi. Auguſtus, Imperator, Cæſar, Imperii ſucceſſor; Nobiliſſimus Cæſarei nominis quandoque potiundi ſpe fovebatur: unde non niſi ultimi Imp. filii vel affines præcipui eo titulo legimus Imperio florente ornatos. Plura de Nobiliſſimo Trivorius Obſerv. Apol. cap. 10.

P. 587. Ἀναφορὰ.) *Relationem* reddit Interpres, quia dirigitur ad populum. Dicerem quoque *decretum* ab Imperatore editum. Aptius redditur *liber apologeticus, & facti probata defenſio*.

Σταυροτύπτου.) Verbis publice fidem facturus, τὸ τίμιον ξύλον, *crucem venerandam* tangit: privatim, crucem aliquam oſtentat, vel tranſverſis indicibus eam efformat, & per eam juratus eam oſculatur: ſcriptis quoque quidpiam firmans vel polliciturus, in charta vertice, ceu ſacramenti ſymbolum, eam apponit: de quo in ſuperioribus. Hinc *perjurus* quivis fidem exarata vel facta cruce oppignorans; non fidem, ſed *crucem proculcare*, temnere, conipuere, ceu σταυροπάτας genie ur. Leo Grammaticus. ἐξορκισμοὶ καὶ ὅρκοι, καὶ σταυροπάται. *Perjuri & fidei (cruce facta) violatores deleti*.

Κατὰ τὰ Ἐξκουβίτωρα.) *Locum & ſtationem Palatii Excubitorum*. Codinus de Orig. CP. ἔκτισε τὰ παλάτια τὰ Χαλκῆ, ἢ ἦν Ἐξκουβίτωρ. *Chalcei & Excubitorum Palatia conſtruxit*. Alibi tamen ipſas *Excubias* τοῦ παλατίου, τὰν παλατίαν πατρικιάδα, ἢ τάγμα ἦν Ἐξκουβίτωρ, ut Rufinus & Conſtantinus ſcribunt, ſignificat, de quo nulla difficultas.

P. 588. Ἡ τεσσαρακοστή.) Oppoſitus Paſchæ dies, & octavus. Antipaſcha eſt, qui κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ, a lecto Evangelio, nobis Dominica in Albis ἡ τέταρτη qui ſequitur. Martis dies.

P. 589. Ἀργυρίου ἀφ' ἡ ὑπορράπτει μυστιχοφόρτα δρομάδων.) Thori miniſter, ſive tardius in lecto decubituro principi miniſtrans, adductiſque & expanſis circumquaque ittarl corlnis eum obvelans Ἀργυρίου eſt, παρὰ τοῦ ἀργίου ἀφῃ τὰ κλίνη, *qui reliquis tardius circa lectum immoratur*.

Δουκὸς Βάνου.) Qui lites ortas inter Saracenos, alioſque ſep. entrionales infideles ortas judicaret, & de illis ex æquo & bono decerneret, in hoc a judice Caſtrenſi diſcretus, quod hic Chriſtianis Imperatori militantibus, ille cunctis a Chriſti fide alienis jus diceret. Auctor anum memorat, alium Godlus nempe quinquageſimum ſecundum inter officiales recenſet.

Τὸν ἐκκλησίαν γαμεῖν παρὰ τοῦ πρώτου πρεσβυτέρου τῆς νέας.) Xilander. *Conſecrante matrimonium primo novæ Romæ Presbytero*. Ridicule, & ut lubet ex captu ſibi fingit in nova Roma Presbyteros. Sanctus itaque & verius. *Peradis nuptialis benedictionis ſolemnitate, ab Eccleſia novæ Archipresbytero*. Erat autem ἡ νέα, Eccleſia in Palatio a Baſilio Imp. conſtructa: de qua Auctor pag. 462.

P. 590 Ἀρχηγὸν ἐχόντων Ἀπουλίαν.) Arduino Longobardo duce Normanni Apulia potiti ſunt, eaque inter ſe diviſa Græcorum amici nonnumquam effecti. Leo Oſtienſis lib. 2. cap. 68.

P. 592. Τὸν Φωβερᾶτον.) Error tollendus, quo Fœderati & Fœderati idem cenſentur. Hi ex omni extera natione, illi ex ſubditis Piſidis & Lycaonibus, ut hic auctor enarrat.

P. 592. Τὸν Σαβεκτζῆρον Στέφανον.) Imperii ſibi delati nuncium Σαβεκτζῆνος nomine remunerabant Græci Imperatores, quaſi qui Auguſti dignitatem obtuliſſet. Moris uſum in Stephano manifeſtat Auctor, & Σαβεκτζῆρου appellationis cauſam indicat, eo quod τὰ νῦν ἐκπωμάτια Ἐξεγγελᾶν τάτῃ ἐκαλοῦντο. Zonaras eo quod Imperii inſignibus illum ornaſſet.

P. 595. Μαῖαν.) Non *dominæ*, ſed *matrem*.

Τοὺ δὲ δοῦλα μὲν ἀνομολογοῦντα, τυλαμῆτιον δὲ ἔδοσαν τῷ

βασιλεῖ.) Mutilus hic Xilandri, noo litteræ, ſeẽfus. Hujuſmodi vero eſt. *at quamvis ſe ſubditum* (vaſſallum) *profiteretur, tamen bello decernendum ſibi ſtatuit Imperator.* Clarius legerat alius. τῷ δὲ δοκεῖν μὲν ὑποτάττεσθαι, πολεμεῖσθαι γὰρ οὐκ ἔφη βασιλεῖ. *Et quamvis ſe ſubditum profiteri, bellum indicendum eſſe Imperator.*

Pag. 596. Φρίξια καὶ χαῖτα.) *Caſtella & pagi* χωρία moderna lingua *pagus.*

Βοεάρχαι.) Exiſtimavi dictius, quod & aliis cum Meurſio placuit, Veſtiariorum præcipuum hac voce indicari. At cum is idem Jaſites nuper ſit dictus Βοεὺς & ἄρχων τῆς Ἰβηρίας ἀφιδρυμένης, ac infra pag. 602. Α τῆς χώρας id eſt Baaſpracanias ἄρχων Ἀνὼν Βοεὺς, & confeſtim Βοεὺς Κατεπάνω τοῦ Ἄνω, τῆς Ἰβηρίας κατάρχων legatur, relicta priore ſententia, Iberorum dialecto, & more regionis, principem Βόεν nuncupari cenſui: prout leguntur Bulgaros, Chaganum; Saracenos, Ameram; Triballos, Cralem; regulos ſuos vocitare. *Edit. Pariſ. pag. 57.*

Καὶ τὸν ἀπὸ δόλου Κατεντῖνον μάγιστρον τὸν Ἀλανόν.) Auctoris, ceu ſana retenta lectione, monendus Xilander, eumdem qui Magiſter eſt, eſſe poſſe ſervum. An non Dux in aliqua provincia, regis ſubditus eſt, &, ut ajunt, Vaſallus? Vox enim δόλος non in humilis ſervi, ſed in honorarii ſubditi ſignificatu hic jacet. Ad rem noſtram. Cæcilius te ſe nuper Imperatoris ſervum, id eſt ſubditum fuiſſe profeſſus: τὸν δὲ δόλον μὲν ἑαυτὸν ἀπωμολογεῖτο, at non alio propoſito niſi ut in Anium Iberiamque perpetuum ſibi vindicaret principatum. Iſque Conſtantinus pariter, Magiſtri dignitate in aula CP. profectus, ſimul potuit Alaniæ portionis ab Imperatore renunciari dominus, ac ut ſubditus, ſeu Vaſallus ſub eodem in bellis meteri.

Pag. 598. Ἀντίσφιγμα τῇ βασιλίδι Χρυσόπολι.) Turcis nunc *Scutarei*, male a quibuſdam cum Chalcedone inferius ſita confunditur.

Τὸν ἅγιον ἀνάργυρον.) Colinæ & Damiani *nulla ſpe mercedis* medicam artem ex charitate *obeuntium.*

Στραβωνίτου.) *Obſtorti naſi.* Facilia Græcis ex corporum defectibus cognomina.

Pag. 601. Τοῦ Ἀγχιάλου ἔφη.) Non a dictione vel prædio, ſed a matre, (ex qua quandoque, ſi ſpectatior ſit & oominatior, Græci filios appellant) Stephanus hic dicitur Ἀγχιάλιος ἔφης: alias, juxta Xilandrum, prædii vel ditionis filius eſt aſſerendus.

Pag. 609. Τεμένιζον.) Olim Sardicen.

Pag. 615. Ὁ Ἀκόλουθος.) Codinus de Offic. cap. 5. Ὁ Ἀκόλουθος δεξιότερον μὲν ἵστηται τοῦ Βαϊγλάτου. ἀκόλουθοι δὲ τῷ βασιλεῖ ἐμπροσθεν εἰσὶν. ἀφ᾽ οὗ τοῦτο, ἢ Ἀκόλουθοι λέγονται. *Acoluthus Barangarum* (ii ſunt Satellites ex Occiduis regionibus Imperatori militantes) *præfectus eſt. Eo de cauſa, Acoluthus, id eſt Sectator, appellatus.*

Pag. 618. Ὁ Πρωτόνωτος.) Qui & μέγας ἄρχων. Inter ἄρχοντας enim & κατάρχοντας Præſides Rectoreſque provinciarum, unus quiſpiam boooris gratia Πρωτόνωτος ſeu μέγας ἄρχων ab Imperatore deſignatus, ſalutabatur. Coreſius.

P. 620. Τὸ στρατόπεδον Στρατήγιον.) Locus eſt in quinta Urbis regione. Cenſet Pancirollus eſſe caſtra Prætoriana, in quibus quia luſerat forſan Michael, ad illud alluſerunt cives.

Διὰ γραμμάτων.) Γράμμα *capitis tegmen, formam pilei* vel *galeri* una ratione caput obumbrantem habuiſſe non ſuſpicor, quin potius *Puſcium* vel *Tænium* fuiſſe pro unuſcujuſque libito contortam, ad Turcici tegminis ſtar: linea enim fuit ut Auctor ſuggerit, & quia variis coloribus depicta, γράμματος obtinuit nomen: quæ vero byſſo lineis purpureis varia texebatur, μιτογράμματος, Imperatoris juſſu, vocata fuit. Veſtium porro γράμματα dicunt Græci quamlibet in eis colorum florum ſtellarum & figurarum varietatem. Lexicon anonymum ſæpius laudatum V. στιβωνόμορφος. ὁ φορὰν ἔχων ἐκ τοῦ ὑπερθεν ποικίλα, οἷα γράμματα. *Indutus ornatu notis ſtellisque velut litteris enarratis.*

Ἢ ἐζωγράφηται ἀνατύπως τῇ χαρτῇ τοῦ Πλίνιου.) A deſcribendis Luitprandi verbis lib. 6. calamum continere nequeo. *Linea*, inquit, *quæ eſt ante βαϊόφορον, quod nos Palmarum ramos dicimus hebdomade, tam in militibus, quam in diverſis conſtitutis officiis numiſmatum aureorum erogationem* (unde nomen δίγον) *prout cujuſque meretur officium, Imperator facit: cui erogationi, quia me intereſſe voluit, me venire præcipit. Erat appoſita decem cubitorum longitudinis, ac quatuor latitudinis menſa, quæ numiſmata locullis congregatu, prout ſuique dabatur, muneris extrinſecus in locullis ſcriptis ceſtinebat. Ingrediebantur denique ad Imperatorem non confuſe, ſed ordinatim ſecundum vocantis vocem, quæ ſcripta virorum nomina ſecundum officii dignitatem recitabat. Quorum primus vocatus eſt Rector domus, cui non in manibus, ſed in humeris poſita ſunt numiſmata cum ſcaramangis*, (tunicis) *quatuor. Poſt quem* ὁ Δομέστικος Scholarum & λογοθέτης τῶν ἀγελῶν (τῶν στολῶν) *ſunt vocati, quorum alter militibus, alter navigantibus præerat. Ille itaque paris numeri, quia dignitas par erat, numiſmata & Scaramanga ſuſcipientes, præ multitudine non jam in humeris portaverunt, ſed adjuvantibus aliis poſt ſe cum labore traxerunt. Poſt hos admiſſi ſunt Magiſtri numeri viginti quatuor, quibus erogata ſunt numiſmatum aureorum libræ, nihilque ſcaramangis eumdem numerum viginti quatuor, cum Scaramangis. Patricium deinde ordo hos pene eſt ſecutus, & duodecim numiſmatum libris cum Scaramanga una donatus. Turba poſt hos immenſa vocatur Protoſpathariorum, Candidatorum, & id genus clientum.* De accipiendo annuo donativo ſcribit Romanorum more Theodoricus rex apud Caſſiodorium lib. 5. Variar. Epiſt. 26. & 27. antiquarum ſuo tempore deplorat Balſamon Juris Græc. lib. 7. pag. 478.

P. 624. Διάταγμα.) *Deſcriptio militum*, a Tribunis, exercitus duce, vel quando-que ab ipſo Imperatore facienda: illi vero ea officia attendebat ὁ μάγιστρος ἀδνουμερεύς, *Magnus adnumerator*, cujus per ſe vices hic exequitur Imperator.

Pag. 616. Κρανολήρου.) *Delirum*, quaſi diceres cerebro vel ratione delira ſenem. Ἢ κρανολήρου ad Xilandrum remitto.

Pag. 617. Κατεντῖνος ὁ Ψελὸς ὁ φιλόσοφος ὁ ὕπατος.) Noo ex merito ſolum, ſed ex officio tam exquiſitum Pſelli nomen, quo ἐξ φιλοσόφων ὕπατος, hoc eſt ἐπιφανέστατος dicitur: quamquam non niſi ex merito tribueretur officium, nono ſupra vigeſimum ioco inter Palatina enumerarum lib. 2. Juris Græcor. Geſſit etiam illud Theodorus Patriarcha CP. de quo ad ejuſdem libri calcem.

P. 618. Ἀπελάτης.) Φιλόπονος, id eſt Sacerdotalem *Caſulam* undequaque totum corpus Sacerdotis ambientem.

P. 619. Διὰ τὸ ἐπιλοιπὸν διατρέβοντα.) Τὸ φροντιστικὸν olmirum, qui ſecundas in omnibus poſt Patriarcham obtiner. Codinus, & Euchologium.

Ἀναβὰς τὸ ἀμβωνα.) De quo legendus Codinus toto cap. 17.

Βασιλεὺς αὐτοκράτωρ.) Imperator ſupremas obtinens, diverſus eſt ab eo qui στρατηγὸς αὐτοκράτωρ, ut princeps a ſubdito, Rex ab exercitus duce.

Ne de injuſte proſcripta Xilandri memoria, ſi ejus reſciſſæ fuiſſent Annotationes, vel ex integro emendata interpretatio, oonnulli cauſarentur, in eo cum Cedreno edendo & recudendo, Vir Clariſſime Fabiote, tuam a me probatam ſententiam laudavi, ac ut jam laudatæ ſubſcribo. Labores quoſcumque boni publici gratia licet infelici eventu ſuſceptos, ſua laude privari nolunt, qui laborioſius bono publico inſudant: ac velut, (ne ſeuſus humani pietas violetur) fœtus monſtris pene ſimiles Reſpatitur; ita ne quoſpiam nocturnaram vigiliarum fructos alioquin inſipidos, velut delicatuli, faſtidientes reſpuant, illos ſi oon ut ſuaves, ſaltem ut quibuſdam jucundos futuros, ipſi bono publico nati exteris aſſervant, depromunt, apponunt. Quantumvis acerbos arte noſtra jufſerunt dulceſcere: Induſtria tua jam ſunt ex potiori parte emolliri, decoct., ſuaves ooo minus quam jucundi reddi. Ue operi ſuſcepto opem tuliſſet glorıarer, opera mea lumen exhibui.

IN JOANNEM CUROPALATAM NOTÆ.

Edit. Pariſ. pag. 58.

Pag. 631. Ἀλλ᾽ ἐμοὶ τοῦτο πανδέκτου τὴν βασιλικὴν.) Religionem, an Eccleſiæ ſibi arroga am ab Impp. Græcis laodabo poteſtatem, & ex Eccleſia quoſdam in Palatium inductos ritus memorabo? Sacco & Mandya veſtiebantur, quotum ille ſupremorum Pontificum eſt in ſacris habendis ornamentum, hic Lectorum, ut ex ſcriptis Symeonis Theſſalonicenſis liquet, inſigne præcipuum: Crux ſceptrum erat, Regium penetrale κελλίον *Cellula* poſtremis ſæculis audiebat, ac ſi ἀσκητὴς ſacculo terra repleto jugiter manu geſtato, perpetuum cum Monachis lethi quaſi præſentis ſibi fingebant ſpectaculum: Sacra dona cum Sacerdotibus & Diaconis, quaſi choto Lectorum aſciti deducebant ad altare: ac ut Eccleſiaſticos Canones ab eis ſanctos taceam, Epiſcopatus in Mettopoles eorum edictis mutatos, ſcribuor Jus Græcor. Codinus, & Auctor verſus hiſtoriæ calcem. Patriarchas inſuper ſanctiſſimæ Trinitatis invocato nomine cruceque ſignatos promovebaot, rhus lo altari adolebant, ex eodem altari tricipiti cereo ſolis Pontificibus conceſſo ſolemnitet populo benedicebant Pontificum more, ut auctor eſt Balſamon in Can. 69. Truſlanæ Synodi. Prorogaro quoque lo anlicos ac πολιτικὰς ἀρχὰς civilis turbæ viros hujuſmodi jure legum Græcor. lib. 4 Pothum quemdam Protoſpatharium ſimul Eccleſiæ magnæ Oeconomum, Theodoſium parter altum Protoſpatharium ſummam bonorum Monaſteriis addictorum coram geſſiſſe leges, quam hic Auctor τὰς οἰκονομίας, καὶ τὰς ἐπὶ ἱερῶν κτημάτων φροντίδας καὶ προσοδίας, *adminiſtrationis*, & *ſacræ ſupellectilis rationemque curæ*, & *præfecturæ* nomine intelligit. A qua tamen deinceps ſæcularibus tradenda poteſtate Comnenum abſtinuiſſe refert. Belle ſiquidem ſcripſit Syneſius Epiſt. 57 πολιτικὴν ἀρετὴν ἱερατικῇ συμπλέκειν, τὰ πλοῖα ἰσχὺ τὰ ἀσύγκλυστα: *Reipublicæ adminiſtrandæ vim cum Sacerdotio conjungere, pertude eſſe, atque ea nere quæ nendo necti nequeunt.*

Pag. 632. Καὶ ἡ βασιλὶς τοῦτο ἀλλ᾽ ἐπὶ τέλμαν. Lege καὶ πῶτον, ſenſuſque eſt: *in urbium regina morabatur*, ſive, *urbium regina eum detinebat.*

Φορικὸν.) Lego φορτικὸν.

Εἰ σὶ ἴκτισε φάϊρι, ἰὼ ἰὼ σὶ χαλάσω.) Abandat loquendi Græcorum uſus proverbiis, quos μύθους vocant. In hoc particulam τὸ depravatam cenſeo, cum, non niſi qui ore ſunt blæſo, τὸ ἰῶτα eriam ruſtici pronuncient integerrime. Particula ἰὼ vel ἰοὺ quandoque, ut hic, futuri nota eſt. Verbum χαλῶ *perdo*, *corrumpo*, *deſtruo*, *dejicio* communiter ſignificat.

Βαμίγγοι.) Βαμίγγων. Quaſi dicas Φράγγοι, ſcribit Greiſerus in Codinum. At quaſi divinat Greiſerus, qui Anglos, Græcorum auxiliatios, & Imperatoris ſarellirium vel virrure promeritos, vel ad illud miſſa legatione advocatos Βαμίγγους, quaſi Φράγγους, vocatos ceoſet. An non Occidentalis quilibet, Gallus, Italus, Germanus, Græcis Φράγγοι? cur Βαμίγγοι Anglus, quaſi Φράγγοι? Ex Matthæi Paris Anglorum Hiſtorici Lexico edoceo *Barnagium*, alt, ſive *Barnagium*, quod & *Baronagium*, procerum regni ſenatus eſt & cœtus, vulgo *Parlementum*, a cujus nobilitate ſtipendiarii Græcorum Angli, vanam titulorum libidinem Græcanico more ſectati, nomen ſibi Βαμίγγων in Curia CP. finxerunt & adaptaruot. Baſangos porro fuiſſe Anglos non diſſimulat Codinus, qui etiam eos Ἰγγλινοὶ loquentes induxit. Vide pag. 565.

Σκαμβοὶ χαμαιδίδαι.) Conformatar in erucem Pontificis vel Sacerdotis manus, cum pollice medico digito ſuperpoſito, ex utroque crux componitur: Reliqui porro digiti manent extenſi, eunctique ſimul vocum harum Ἰησοῦ Χριστὸς νικᾷ, litteras primordiales demonſtrant: Auricularis videlicet rectus τὸ, I: Medicus & Pollex in erucem acti τὸ, X: Medius & Index parum diſſiti τὸ, N, Hæc Theſſalonicenſis & Malaxus, de quo alibi.

Εἰρηνοποιεῖ τοῦ λαοῦ τὸν κύριον.) Pace olmirum a Pontificee, vocibus his εἰρήνη ὑμῖν *Pax vobis*, cælitus invocata, benedictionem poſcenti.

Pag. 633. Δικαιωμάτων φόλεξ.) Bona jure cuipiam obvenientia, non modo jus ipſum & legem vocant moderni δικαιώματα: ac ideo δικαιωμάτων φύλαξ apud eoſdem eſt, qui nobis Regiorum jurium defenſor, qui & Regius Procurator.

Pag. 635. Τὸ δὲ βασιλικὸν Αἰκατερίνι ἐν τῷ μοναχῷ Ἕλενι μετονομάσαν.) Habent Græci præter familiarum & patriæ, τὸν τοκέα, τὸν βαπτιστὴν, ἢ τὸν εὐχέτην ὀνόματα. Illa quibuſvis in baptiſmo imponuntur, hæc ex fortuito caſu excogitantur, qualia ſunt apud Cedrenum Κοντοστέφανοι, Στραβομίτιοι, Λαγυρὸς, a corporis brevitate, naſi curvitate, morum candore indita. Media randem ului ſunt in Monaſteriis, nec fortuito tamen aut mere pro libito, ſed pietatis ſimul & honoris obſervata lege fiont Monachis propria, tum ſi ſanctiratem redoleant, tum ſi cum baptiſmalibus ſaltem primordialibus in litteris conveniant. Unde diſces cur Andronicus Senior factus Monachus dictus ſit Antonius apud Gregoram lib. 9 Joannes Cantacutenus apud ipſummet Joaſaph nomen aeceperit: Georgius Phrantzes cur aud erit Gregorius, & Elena ejus uxor, Eupraxia: & tandem cur Æcaterina Imperatrix vocata ſit Eleina; ſi ooo ex primordialis litteræ, ſaltem ex pronuntiationis conſenſo.

Καθηγούμενος.) Ἡγούμενος eſt quicumque Monaſterii præfectus, καθηγούμενος, qui ſimul ſacris ordinibus eſt ornatus, φροντίζοντος, qui Expræfectus.

Pag. 636. Πρὸς ἄνας δημοτικὰς τοὺς τέλεσι καὶ πασῶν.) Δήμους inter & κόμους illud eſt diſcrimnis, quod inter Collegia factioneſve, & cooſoſam plebem obſervatur.

Τὸν τὸ σῶμα μεγαλομέρους Γεωργὸν μνήμων.) De qua, & Impp erga Sanctum fiducia Codinus cap. 25. numer. 9. & cap. 17. oum. 50.

Πλοῦ τὸ σῶμα ἀνθρωπικὸν.) *Corpus edomare & afflictationibus ſubigere affectus*, eitea quodcumque aliud ſegni ac hebes.

Pag. 637. Σολτάνον.) Sultaoi vocabulum Cedrenus ſignificare dicit πανυπερτάτου καὶ βασιλέως βασιλέων, hoc eſt Imperatorem, & Regem regum. A Turcis jam vulgo pro domino uſurpatur: Et nomen hoc princeps eorum habet κατ᾽ ἐξοχὴν, ceu ſolus & maximus dominus. Ita Leunclavius.

Σκλαμβάρ.) Lego κατασκαμβάρ, qua voce moderni negotiorum ingenrem procellam ſolent Interpretari.

Λάμβδα ἀντικρύμενον.) Cedrenus, & Conſtantinus de Adm Imp. μανδύλια vocant.

Τοῖς γενεθλίοις τοῦ Σωτῆρος.) Quo die ſeſe cuncti apud Græcos muneribus excipiunt. *Edit. Pariſ. pag. 59.*

Pag. 645. Ἀφωμοιώσατο.) Levibus prælliis bellum *repræſentarunt*: vel ἀφωμοίωντο. *deliberarunt tantum & auſpicati fuerant.*

P. 646. Τὸ ἐπὶ χαλὸν τάγμα.) Satellitum indigenarum, quorum variæ turmæ quondam Scholæ nuncupabantur, legionem intelligo: in qua Fœderati, ceu qui diſtinctam inter Prætorianos componerent milltiam, non cenſentur inclufi.

Pag. 650. Κεῖνον δὲ μετὰ τοῦ ἀγαμίου τῷ ἐπὶ σωῖ καθίσαι.) Obit Imperator munus coi exequeodo κρατεῖ τὸ φόσκητρο legitur inſtiguus apud Codinum cap 25. num. 72.

Pag. 652. Τὰς τοῦ χρίσματος σύριγγας.) Fidem Apocryphis nec erogo, nec emendico. Quod Græci narrant sermone τῶν Thesauri, Lectionarii almirem in eorum Ecclesiis publice lecti, ne obscurus & inexplicatus maneat Auctoris textus, breviter refero. Chonis, luquitur, urbe Phrygiæ asservabatur Aqua manu votisque Joannis Apostoli benedicta, qua irrorata, miraculis edendis numquam cœlestis & Angelica virtus deerat. Frequentia signorum Archippus quidam Hierapolitanus mocus, ad Aquam condidit Ecclesiam Michaelis superæ militiæ principis nomine dicatam, quam Gentiles religioni nominique Christiano infensi, traducto per eam Chryso flavio dejicere sunt aggressi. Delusit eorum conatum & expectationem cælica porentia, & in adversam partem essum egit fluvii. Illi spreto miraculo cœptis obstinatius insistant, & Caphum Lycocamque fluvios aliunde deductos in Ecclesiam agunt, effunduntque: jamque aquarum dilavio corruisset illa, ni cœlestium agminum Dux Michael lancea, qua instructus apparuit, percussa petra, ingentem in ea voraginem tantæ aquarum mole absorbendæ capacem excavasset. Subeant itaque subterraneos specus τῶν τοῦ χρίσματος σύριγγας præcipites & humiles fluviorum vortices, & Ecclesiæ fundamentis longe accliviores, quasi loci religione territæ, in vicinos deinde agros dato alveo emergont, & inoffenso cursu mare versus illabuntur. ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ δείγματος, scribunt illi, ἀπομιμησάμενοι τὸν τόπον Χώνας, ἀφ' οὗ πρῶτα ἀνομάζετο Καλαμοῦ. *Miraculum Chonarum* (quasi dicas Infundibuli) *loco, Colossæ prius vocato, nomen indidit*. Monasterium voraginí superstructum adhuc extare, & urbi Μιχαὴλ Χώνας nomen ab eo impositum docent, qui visa utrumque lustra verunt.

Pag. 653. Τὸ πορφυρόπνουν ἀναδύνουσα.) Lego ἀναδύουσα, & expono *eorum pro communitate pertolatura*, vel, *ultimo ante discessum colloquio excepiura*. Recolenda τοῖς σωτηρίοις superius scripta.

Ἐφεσβῶν βασιλικὰ καὶ χλαμύδ.) Utraque purpurea sunt, hæc aureo etiam limbo præteata, ac kleo reliquis longe nobiliora. Codinus, Cedreous in Basilio Macedone, Gregoras lib 9.

Pag 654. Τὸν Ζέυγνα λεγόμενον γενόμεν.) Pons iste est a Justiniano constructus, Παντεγέφυρος alias dictus apud Cedrenum: Vulgus Ζέυγνον vocavit appellarivo satius quam proprio nomine. ζεύγνυμι enim *gibbosum* significat, nec ineptum pontis valde convexi censetur Epithetum. De Sagari fluvio in Cedrenum memimus.

Κρύαι ὑγραὶ.) Gelidioris & frigidioris aquæ fontes κρύαι ὑγραὶ moderni vocant, diversosque hoc nomine, tum Chiltam Teni, novimus.

Pag. 655. Οὗ καὶ σωθὲν, ἢ τὸ ἐξῆς.) Verba transposita meliorem hunc ordinem ea perunt. *Ὃ καὶ σωθὲν ἡ νικηφόρος Ῥωμαίων τύχη ἀνέπεμψε Τερμανὸν ὑφαλόμενον, δίφυιον χάρτ, ἐς ὁμαρτοῦν τοῖσι ὁ βασιλεὺς, τῷ Θεοτόκῳ καὶ τὸν Χριστὸν, καὶ τοὺς ἁγίους πάντας μεσίτας προβαλόμενος*. Restituitur quoque sensus. *Ubi accidit, ut quidam Romanus raptí ascili Turcici vens, ea jurjurandi facilitate, qua Imperator Dei genitricem & Christum & omnes sanctos verbi testes in medium produxerat, nortibus pervaretur*.

P. 656. Σταυρὸν ἀντοῖς ἀναδίδωσιν.) Qualiter crux in charta depicta sit fidei datæ pignus & jusjurandi Symbolum, Nota ad Cedreni pag. 414. edisserit.

Pag. 657. Τὸ νικητικώτατον σύμβολον.) Nil minus *telo ad victoriam pertinente* Auctor intelligit, sed *crucem*, de qua illi sermo est, cujus virtute cuncti debellantur hostes, quam ut *victoriæ Symbolum*, post Constantinum vocibus his *ἐν τούτῳ νίκα*, circumdatam olim eam intuitum, Impp. in signis erigere consueverunt.

Pag. 658. Περσῶν ἅπαν ἔθνος.) Persis ex quibus Sultanus hic, devictos hostes pedibus proterere familiare fuit, ex quo Sapores eorum rex Valerianum Imp. ad id necessitatis malum conjecit, ne serviliter incurvatus illi equum insceusaro gradum sua cervice faceret. Cælius lib. 18. Antiq. Lect. cap. 18. Justinianus 2. Persis imitatus, Leontium & Apsimarum priusquam ejus jussu capite plecterentur, sertno dustus ultionis ardore non modico temporis spatio pedibus conculcavit. Cedrenus in ejus vita. His, pruvincils & feritate, quam tempore vicinior Tamerlanes quoties equum conscenderet prostrati ad pedes Bajazetis cervicibus ecu scabello utebatur. Dubravius lib. 23. Victos hostes ephippio instrato a Francis Normanisque quondam calcatos referunt Normanorum Chronica in Roberto primo.

Ἑκάστου αὐτῷ λόγων ἑ ἀλλ.) Adagium μίγνυσι λόγων ἑ ἀλλ. secretorum convictusque societatem amico concessam denotat. Sale tenus & cymino dixerat olim Plutarchus in Sympos. Consortium salis etiam hodie Turcæ laudant.

P. 659. Ὁ ἀπὸ τῆς δούκαινας.) De quo Codinus cap. 5. num. 65. Διήγησις τοῦ τῆς αὐτοκράτορος ἀλλαγμάτων ἀναφορᾶς, καθαλλαγὴν διαχειρίσεως τοῦ βασιλέως: *Supplicationes eorum, qui petunt, quique injuria affecti sunt, Imperatore equitante, recipit*. Referendarium hoc munere fungentem vocat Cassiodorius Var. lib. 6. Form. 17. qua ejus officia quam lartissime exponit: Procopius paucis eum esse ait, *qui supplicantium preces Principi exhibeat, & ejus responsionibus præsit*: Regendarium eumdem vult dici Pancirollus in Not. Imp. cap. 18. At longe est hujus de quo Cassiodorius quoque Var. lib. 11. ab altero, ceu militaris a civili propositum.

Μετὰ Τερμικῆς Σκυτικωτάτης.) Quas affectu vel honore prosequuntur ornant Mahumetani, si capitis velamen excipias, suis vestibus: hinc Imperator Sultanica, id est Regia & Saraceoica vestis conspicuus, ad suos revertitur.

Pag. 660. Διὰ τοῦτον ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ἀφ' ἑαυτῆς.) Expono, *per illos vicos & urbes iter habebat*. χώρα enim modernis dicitur *urbs*.

Τοῦ Ἀρχαίου. ἔτι ἐξῆς.) Mihi hæc verba sonant: *nihil optulantibus, qui ad salutis tuendumtatisque ejus pollicitum nihil omnino valuit facerunt, Post scribum*.

Οὐδὲν βλαπτόμενα ὁ ἀνέφορος ἐδείξατο.) Summa deploratis in rebus infortunati Principis laus, quod tragicis querelis repudiatis & Elegiaco sermone a Græcis adversa sorte jactatis frequenter usurpato, ad divinæ providentiæ decreta, non dicam laudanda, sed excipienda, se converterit. τὸ ἀρκοῦν enim *contentum esse* dicunt moderni, sicut & ἀρκεσθῆναι *cui abunde satisfactum est*: quamvis qui calamitatibus oppressus Deum in animum revocat, frequenter ad eum vocibus his suspiret, ἀρκεῖ σοι ὁ Θεός: ac proinde ἀρκοῦντα manifeste perciplatur.

Pag. 661. Ναυφορίτζια ἀνόμαζον.) Diminutivorum genus onum est apud modernos, quale cernitur in hac voce Ναυφορίτζια, vice ναυφόρια Cedreous similes habet Θεοφιλίτζια Δωκινίτζια, &c. Aliud terminatur in ἄκιον sic ille Βασιλάκιον cujus nomen Βασίλιον, Tertium ea voce πῶλος & quacumque altera compositur, sic Καμηλοπῶλοι, sive Καμηλόπωλοι scripsit Cedrenus, & Auctor seq. pag. 667. Λογγιβαρδόπωλον *Lombardi filium*, seu etiam ita dicam, *Lombardulum*.

Εἰς τὰ ξύλα συμπατοῦσιν.) Quem Meursius eumdem vult ac τὸν Ἀσυμήτην, qui *Judex* frequentius censetur: At cum hic τῇ τάξει ? Μιχαὴλ ὑπομνησιάρχου describeratur, Principis potius minister *a Secretis*, quam Judea cujus opera populo impenditur, renunciandus est. *Edit. Paris. Pag. 60.*

Pag. 663. Φουνδάτα.) *Mensam* sive *negotiatem argentariam, officinam argentariam* ab Italis *fundaco, ἀπὸ τοῦ φοῦνδο a fundo* id est *summa pecuniaria* voce Græcis Jureconsultis nota dictam.

Pag. 667. Φράγγοι Ῥωμύτζιοι.) Robertum Guiscardum intelligit celebrem Normanorum ducem, qui Campaniam, Calabriam, Apuliam, & Siciliam, a Saracenorum, Græcorum, & Italorum tyrannide in libertatem asseruit, de quo fuse Pandulphus Collenutius, Leo Ostiensis, Fazellus, & Normanorum Anales.

Ἡ Λογγιβαρδία.) Id est Apulia & adjaceotes provinciæ quibus ultimo Græci Imperaverunt. Recolenda Nota in pag. 453.

Pag. 670. Γυναικῶνας. Legumina maxime & quæcumque seruntur γυναικῶνας vocant Euchologium & Jus Græcoromanum.

Θυμίαμα τοῦ ἰδίου ἀνατὸς.) Bior, non *vitam* modo,

Digitized by Google

ſed & *opes artem facultates*, quibus vivitur, recentiores interpretantur, eaſdemque hic, damnata Imperatoris avaritia, intelligi manifeſtum eſt.

Pag. 675. Οὐκ ἀναμίζων αἰῶνι.) Ut ex antiquis legionibus hæc Victrix, illa Pia, alia Fulminatrix alia item Felix, vel τῆς μεγαλόμου, ex aliquo jam præterito eventu, de quo Imperii Notitia, dicebatur; hæc, ſeneſcente & ad lethum fere vergente Imperio immortalitatem in præliis vane ſibimet ominatur.

P. 673. Τοῦ Χαλιφῆ.) Cedrenus in Monomacho pag. 606. Seriphum vocat ſecundum a Chaliphe, cui dignitatis ejus ſucceſſirem: Ipſum vero Chaliphæ ſive Haliſe Leunclavius in Onomaſtico *vicarium* interpretatur, *locum tenentem, hæredem & ſucceſſorem. Haliſe Lullabe*, inquit, *vicarius Dei, vices Dei gerens in terris. Haliſe Muhamedum, hæres Muhametis, ſucceſſor Muhametis. Ita priſci Agarenorum reges ſe vocabant. Ita Seachus Iſmaël adſectabat dict. Eodem denique titulo ſe Turcarum principes ornant.*

Pag. 674. Οσον ἐκ δήμου καὶ δημοτικῆς.) Expono: *Quique ex promiſcua plebe, vel ex regianum collegiorum partiumque præcipuis conflarunt.* Eos ſiquidem δημοτικὸς ſignificare dictum eſt in Cedrenum.

Ἐπιβατηρίων ἐφηψάμενον.) *Primas cœpta, operis inauguratio, actionis encænia, initia, nec non felicia auſpicia* dicuntur ἐπιβατήρια. Cedrenus ἐπιβατήρια ἔχειν *orationem inauguratam primo Imperatorem felicibus votis proſequentem* ſcripſit. Syneſius quoque Epiſt. 57. αὖτω παρὸν ἐμοὶ τὸ τῆδε ἐπιβατηρίων ἐξίστορ: *Adeo luctuoſi nos & moleſtis honorum auſpiciis civitas excepit.* Hic τὰ Δεγγλιακὰ ἐπιβατήρια ſunt *ſacra feſti Annunciationis initia & auſpicia.*

Ἐν δὲ τῇ βαΐφόρῳ, ἥ ἐστι Λαζάρου.) Sabbatum illud apud Græcos feſti Palmarum pervigilium eſt.

Ἑορτάζεται.) Inter δωδεκαήμερα ἑορτὰς *Chriſti Domini feſta* numerat Eccleſia Orientalis Lazari a mortuis exſuſcitationem, vulgo Λαζάρου τοῦ ἀμέρου.

Κατ' αὐτὴν τὴν μεγάλην τρίτην.) *Tertia ſanctæ hebdomadis feria.* Illius enim feriæ cunctæ Græcis μεγάλαι dicuntur. Zonaras in Conſtantino Leonis Sapientis F. κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν μεγάλην πέμπτην ἡμέραν. *feria quinta in cœna Domini.*

Pag. 657. Στοιχῶν.) Vox ambigua, quam non *elementum* modo vel *litteram*, ſed potius *fatum, ſortem, vaticinium, genium, portendendi vim*, & *omen*, referre non uno loco notatum eſt in Cedrenum. Auctore vero nuſquam ſcribente τὸν στοιχῶν, verum στοιχεῖον τὸν: in ſecundo potius quam in primo ſignificatu ſumendum conjicio: ejuſque mens eſt hæc. A ſuperſtitioſe nominum Nicephori & Bryennii de imperio decertantium litteras primordiales N & B obſervantibus, quod fatale eſt & portentum in N aſſeri præ valere fato τῷ B: eo quod genius, ſors, & fatum τῷ N alligatum, ut elementi ipſius lineæ, rectum ſit; B vero ob duos gibbos in rectam lineam retortos infelicis ominis. Mirum porro quantum ſuperſtitioſis vaticiniis imperio labente Græci attenderint, ut nec Imperatores & Optimates ab eis ſibi duxerint temperandum: de quibus Cedrenus, Nicetas, & Gregoras frequentius.

P. 676. Παπῶμαι.) Ἀππᾶς, ut Latini *Fratres*, ſe mutuo vocitant Græci Monachi: hunc itaque ceu præcipua ſanctitate fulgentem πατέρων compellabant. Hæc apud Græcos honoris monſtra.

P. 677. Βρύσιν τῶ Βασιλικῶ.) *Fontem* βρύσιν vel βρύσιλα hodie vulgo Græci nuncupant. Βασιλικὸν itaque βρύσιν, locus ubi ex effuſſis ejus oculis ſanguis erupit, eſt dictus.

Pag. 678. Η κόλπι αὐτοῦ.) *Ejus ſtatua.*

Περὶ τῆ βασιλίδι ἀφορμῶν χρημάτων.) Hæc Logothetam Ærarii præfectum eſſe, ſi non convincunt; Sol alter meridie ſereno que cœlo deſiderandus eſt.

RE-

RERUM ET VERBORUM
IN GEORGII CEDRENI HISTORIA
PRÆCIPUE MEMORABILIUM
INDEX.

AAron Abrami F. 36. a
Aaroo Arabum dux 377. b. a Samuele fratre interficitur. 543. e
Aaron & Maria Moſi obtrectant. 59. b
Aaronis mors. 43. d. 60. a. 65. a
Aaronis virga amygdalina. 57. b
Aaron Beſta, Pruſiani frater. 602. d
Abacucus quo tempore. 85. d
Abandazes ſcriba. 294. c
Abaræ caſtelli expugnatio. 586. d
Abarima mons. 65. b
Abas rex. 97. d
Abaſgorum ſubactio. 562. b
Abaſgica affinitas. 566. e
Abaſgica res quem finem habuerit. 602. d
Abaſgicæ res *ibid.* b
Abdelas Romanos bello adoritur. 350. d
Abdelæ excidium. 448. a
Abdelomelec pacem petit. 452. b
Abderachmam regnum in Perſide obtinet. 350. c. ejus interitus. *ibid.* d
Abdias vates. 82. a. quo tempore. 86. d
Abdius vates. 85. d
Abdon Pharatonius. 49. d. ejus numeroſa proles. *ibidem.*
Abdon Selemi F. 68. e
Abelus lapidibus a Caino interfectus. 6. d
Abeli juſtitia, & cadaveris ejus e conſpectu hominum ſublatio. 6. c
Abeli nomen. 166 a
Abeſſas Serviæ F. 56. a
Abeſſaus heros. 54. b
Abia Jeroboami victor. 55. d
Abias Samuelis F. 51. e
Abias rex. 86. d
Abiathar Abimelechi F. 70. a
Abiathar Judæus. 216. b
Abigæa Davidi ſoror. 56. a
Abimelechus judex. 68. b
Abimelechus Cutiomuſi frater. 611 b
Abimelechus Gedeonis F. 68. c
Abimelechi Gerarorum regis cum Abrahamo pactum. 28. a. item cum Iſaaco. *ibid.* d
Abimelechus fratrum cæſor. 45. e. 49. b
Abimelechi interitus. 49. b
Abimelechus nuncios ad Juſtinianum pacis confirmandæ cauſa mittit. 347. d
Abimelechi nomiſma a Juſtiniano ſpretum. 348. b
Abiſaca Sunamitis ad calefaciendum Davidum adducta. 74. c
Abiſajus heros. 70. e
Abnerus Neri F. 69. c
Abominatio deſolationis prædicta a prophetis & Chriſto, quomodo impleta. 179. d
Abominatio Judæis quid. 184. d
Aborigenes. 118. c
Aboros urbs. 86. b
Abrahamus arithmeticæ & aſtronomiæ doctor Ægyptiis. 26. e
Abrahamus altare in Sion extruit. 26. d
Abrahamus Ebr. ſermonem ab angelo edoctus. 24. b
Abrahamus idolo cremat. 24. c
Abrahamus in S. Scriptura Angelus dictus. 24. b
Abrahamus quando natus 24. a. quando vixerit. 36. d
Abrahamus ſiderum ſcientia præditus. 24. d
Abrahamus ſolus omnium ſuæ ætatis hominum veri Dei cultor. 24. b
Abrahamus Tharæ F. 39. b
Abrahamus Tharæ patruus. 24. a
Abrahami contra aſtrologos & magos diſputatio. 27. a. cum Abimelecho pactum. 28. a
Abrahami e patria & a ſuis in Chan. migratio. 24. d
Abrahami in Ægyptum deſcenſus. 25. a. 26. b
Abrahami mors, & ſepultura. 28. b. 29. a
Abrami ex Chetura filii. 25. d. 36. e. 37. a
Abrahæ facta promiſſio. 221. c
Abrahami geous. 24. a. tempora. 25. b
Abrahami pater ſimulacrorum opifex. 24. c
Abrahami vocatio Jovis tempore. 27. b
Abrahamus Cagathati F. 36. a
Abramius Sultani frater. 616. d
Abramii interitus. *ibid.*
Abramitæ monachos & imagines defendunt. 408. e
Abramitarum ſupplicium. *ibid.* d. e
Abſalomus lapidibus obrutus. 54. b
Abubacbar Arabum dux. 335. e
Abubachares Moamedi cognatus 332. d. primus Moamedi ſucceſſor. 322. d
Abubacharis mors. 336. a
Abulavares claſſis præfectus. 340. e. ejuſdem cum Imperatore navali pugna congreſſus. 341. a
Abulcharis Romanos vincit. 511. d
Abydi oppugnatio. 547. d
Abyſſus. 192. c
Acacius hæreticus. 249 d
Acacius Conſtantinopolitanus epiſcopus. 278. d
Acacius Henotici conditor, 279. b
Academici philoſophi unde dicti. 129. c
Acephalorum hæreſis. 277. c. 282. a
Accaron. 51. b
Accuſatoribus non temere credendum. 228. d
Acœmeti monachi. 275. c
Achabus Iſraelicus rex. 81. c
Achabi filii a Jeha cæſi. 55. d
Achabi ſtirps deleta, 85. a. d
Achabi interitus. 82. d. a Michæa prædictus. *ibid.* a. item ab Elia. *ibid.* c
Achæus Lapathi. 97. b
Achamus lapidibus obrutus. 66. b
Achazus Oziæ F. 54. d
Achelous cur hippocentaurus fingatur. 213. b
Achelous Poſidonii F. 213. a
Achelous fl. 213. b
Acheloi cornu ab Hercule avulſum. *ibid.*
Achiabi clades. 92. d
Achias Achielis. 81. c
Achias Selooites vates. 55. b. 85. d
Achiel Bethelita. 81. c
Achilles. 100. d. iratus a pugna abſtinet. 102. a
Achillis interitus. 104. d
Achiſus Gethæ rex. 54. a
Achrydes urbs. 555. d
Achryſius poſterior. 98. a
Acrita Inſ. 393. b
Actium. Actiaca victoria. 258. b
Acumus Illyrici rex. 293. d. Hunnus magnam Bulgarorum ſtragem edit. *ibid.*
Acuſilaos hiſtoricus. 9. e
Adadus Axumitarum rex. 295. d. Damiano bellum infert. *ibid.*
Adadi votum quale. *ibid.*
Adam cum Eva cur paradiſo expulſi. 6. b. quomodo creata ſibi Eva affectus. 4. c
Adamus quamdiu in paradiſo fuerit. 4. e. 5. a

Adam factus eſt tanquam unus ex nobis, quomodo a Deo dictum. *ibid.* b
Adama Sodomæ urbs. 23. d
Adamus, idem quod homo. 9. d
Adami cæcitas. 165. a. b. præſcientia futuri. 166. a. revelationes. 7. c. mors & liberi. *ibid.* ſepultura. *ibid.* ſepulchrum. 338. b
Adami etymon. 4. d
Adami ſermo, qui poſt Ebraïc. ab Ebero dictus. 10 b
Ab Adamo uſq; ad diluvium quot anni. 25. a. & 158. b
Adamus novus ex virgine natus. 328. d
Adana urbs. 512. d
Adar Idumæus Solomonis adverſarius a Deo excitatus. 79. a
Adauctus Magiſter martyr. 210. e
Addon Judæorum pont. max. 323. c
Adelphius hæreticus. 232. d
Adelphi viſio de Joan. Chryſoſtomo. 263. c
Adei ſatanas Solomoni immiſſus. 55. d
Ader Syriæ rex Samariam obſidet. 84. a
Adeſer Siroæ ſucceſſor. 331. c
Adeſer quamdiu regnarit. *ibid.* a Barraza interfectus. *ibid.*
Adinon heros. 54. b. 70. c
Amoſis. 36. a
Adonias Davidi F. regnum invadit. 76. a
Adonibezecus. 45. b
Adonidi Cinyræ F. nupta Venus. 15. e
Adranes aquæductus. 308. d
Adria. Adriaticum mare. 24. a
Adriani Imperium. 197. c. exilium. 459. d
Adriani theras urbs. 297. c
Adrianopolis condita. *ibid.* capta & recepta. 480. a. 487. c. a Crumo capta. 438. b
Adrianopolitanus Samuelus aggreditur. 552. b
Adverſitatum militas. 72. c. d
in Adulteras lex Vulcani. 28. d
Adulterarū ſcortationes noſtæ tinnitu publicandi 57 a mos Romæ ſublatus. 256 c
Adulterii crimen & inquiſitio apud Ebræos. 56. c.
Ægæi interitus. 99. a. Ægeum mare. *ibid.*
Ægialea 113. c. maritum Diomedem e bello reducem averſata. 107. d
Ægialeus Sicyoniorum rex. 67. a
Ægiſthus. 98. c
Ægyptius Duri equus. 542. d
Ægyptius latro. 157. b
Ægyptus, a quo regioni nomen, Beli F. 20. a
Ægyprus a Sarracenis occupata. 336. c. Item ab Antiocho. 230. b
Ægyptus cur decem plagis afflicta. 40. e. 41. d. & quibus *ibid.* 6. c. d
Ægypti reges poſt Alexandrum qui. 154. a. poſt Valerianum. 18 c
Ægypti vectigal fructuum a Joſepho inſtitutum. 32. d
Ægyptii rubro mari obruti, poſtea terra abſorpti. 40. e. 63. d.
Ægyptiarum rerum ſcriptores. 9. e
Ægyptiorum ortus. 14. d. regni initia. 8. c. ſapientia 76. d. Theogonia. 39. c
Ægyſthus. 107. c. ab Oreſte cæſus. *ibid.*
Ælia, pro Hieroſolyma ab Adriano condita. 284. c. 197. d
Æluris cum dedecore revertitur. 278. b
Æluri obitus. *ibid.* d
Ælurum cur Leo Imper. non puniverit. 274. d
Æmiliani Imperium. 304. e
Æmulario. 31. d
Æmea regio. 324. e
Æneæ ad Didonem adventus. 122. c. mors. 109. c. ſucceſſio & hiſtoria. 109. b
Æneadum regnum. 109. c
Æris fabricādi ars a Vulcano Ægyptiis tradita 18. e
Aeris conſideratio. 8. b. c
Aeris diverſitas. 193. c
Æſchylus Athen. legislator. 67. d
Æſculapius quo tempore, 45. c. 68. c
Æſopus fabulator quo tempore. 125. a
Æther primo creatus a Deo. 47. 48.
Ætherium faber. 334. c
Æthiopia a Moſe vaſtata. 41. b
Æthiopiæ diluvium. 68. a
Æthiopum in Ægyptum irruptio, Moſe duce repreſſa. 41. a. b
Æthna rupta ignem emittit. 116 e
Æthra. 200. a
Aether Saturni F. 13. c. a quo Aſii. *ibid.*
Affectus quomodo a ſenſibus oriantur. 162. c
Africa a Belifario ſubacta. 492 d
Africæ nomen inditum. 117. a
Africanus hiſtoricus. a. c. 7. b. quo tempore 219. b
Agago Amalecitarum regi parcit Saul. 53. a. eumdem Samuel jugulat. *ibid.* ob Agagum regem ſervatum Saulo regnum abdicatum. 69 c
Agamemnon. 99. e. ejuſdem in Trojanos expeditio. 100. c. domum reditus & interitus. 107. e
Agapetus Concilium Conſtantinopolitanum convocat. 293. c. ejuſdem obitus. *ibid.*
Agareni. 25. c. Siciliam & Lemnum affligunt. 469 e
Agareni victi. 361. e. 472. c. 503. e. 522. c. 564. e
Agarenorum Carthaginenſium ſucceſſus. 452. c. cum Theophilo bellum. 416. a. incurſiones a Thoma repreſſæ. 394. c. 395. a
Agarenorum victoria. 401. d. 417. b. 475. b
Ab Agarenis Theſſalonica capta. 470. e
Agatho Monothelitas damnat. 532. b
Agatho Paali ſucceſſor. *ibid.*
Agave Cadmi F. 21. d. Echioni nupta. 22. a
Agelæorum lex. 123. c
Agenor Neptuni. F. 20. ejus liberi. *ibid.*
Agenoris morituri diſtributio regni inter filios. *ibid.* b
Ageſilai continentia. 162. d
Aggæus quo tempore. 85. d
Agrippa Herodes 146. c. ejus in Judæos regnum. 147. a
Agrippa rex baptizatus. 256. e
Ajax Nauplii F. 113. d
Ajax Oilei F. 107. d
Ajax Telamonius. 102. b
Ajacis cum Memnone congreſſus. 104. a
Ajacis interitus. 106. d
Aidea Moloſſorum rex. 66. d
Alamundaras Sarracenorum rex. 484. d. Severianos refellit. *ibid.*
Alar urbs. 86. b
Alaricus Vandalorum dux Romam capit. 265. b
Albania Latini F. Æneæ nupta. 109. b. c
Albanorum caſtellum a Romanis capitur. 326 c
Albas rex. 109. c
Albuginis medicamentum. 88. c
Alcanis Chozaſmi conatus & interitus. 610. b. 611. a
Alchymiſta. 283. d
Alcibiades Athen. princeps. 67. d
Alcmena Thebana Jovis uxor. 17. b
Alda Georgii Abaſgorum regis uxor. 573. a. Imperatori ſe adjungit. *ibid.*
Aleta rex. 112. c
Alexas Ptolemæus. 139. a
Alexander Dioſpolis Thraciæ epiſc. punitur. 491 a
Alexandri Hieroſolym. epiſcopi martyrium. 204. d
Alexandri epiſcopi virtute ſilentium philoſopho impoſitum. 225. c
Alexandri Mammææ F. Imperium. 203. b
Alexander Imper. mollis ac diſſolutæ vitæ 455. e. ejus obitus. 407. a
Alexander M. Ariſtotelis diſcipulus. 121. b
Alexander a Candace regina captus. 122. a
Alexander audito multos eſſe mundos, ingemuit. 124. b
Alexander Deum Hieroſolymis adorat. 154. c
Alexandri Magni genus, & res geſtæ. 120. d. 122. a ejuſdem ſucceſſores, & regnum in multas partes divinum. 124. d. 129. e. 133. d. 181. b
Alexandri Magni continentia. 162. d. temperantia. 224. c. poſtremo mutata. *ibid.*
Alexandri Magni mors. 523. e. de Alexandro M. Danielis vaticinium. 324. b. 181. d. e

Alexander, qui & Paris, Trojani belli cauſa. 99. c
Alexandria ab Alexandro condita. 321. c. a Perſis occupata. 322. c
Alexandriæ terræmotus, 248. c
Alexandria Ægypti condita. 323. d
Alexandrina navis memorabilis. 237. c
Alexand. theatri ruina quot viros oppreſſerit. 270. b
Alexius Moſeles Theophili gener. 451. b. in Longobardiam a Theophilo miſſus. *ibid.*
Alexius quæ dona a Theophilo acceperit. 411. d
Alexius Studiani collegii magiſter. 563. a
Alexii Moſelis incarceratio. 373. b. excæcatio. *ibid.* c
Alexius patriarcha Euſtatii ſucceſſor. 563. a. ejus obitus. 592. c
Alidis in Romanos ditionem impreſſionem facit. 350. a
Alænigenarum in Judæos regnum. 155. c. d
Alimus Arcze potitur. 604. d. ſex milia Romanorum militum interficit. 572. e
Alimi interitus. 425. c. 573. a
Allacaſſeus a Deliano pellitur. 584. a
Allegoria. 46. b
Allelengyum quid. 378. c
Allelengyi lex. 552. d. abolitio 565. d
Apolapharis interitus. 582. a
Alphei ibæa. 235. a
Althæa. 113. a
Alumen quale in mari mortuo. 25. e
Aluſianus patricius Aaronis F. 584. d. Deleanum oculis privat. 585. c. fugit. *ibid.*
Aluſianus Theſſalonicam oppugnat. 585. a
Alyſii. 542. d
Amalecus ſolitudinis cultor quando ſe erexerit. 332. c
Amalecitarum occidio Saulo prædicta. 52. e. & conceſſa. *ibid.*
Aman in crucem Mardochæo paratam actus. 93. e
Amanii hiſtoria. 115. d
Amanis excidium. 448. a
Amanitæ. 333. a
Amantiæ captio. 460. a
Amantius præpoſitus Anaſtaſio inſomnium ſuum aperit. 286. d. cur a Juſtino occatus. 287. b
Amara urbs. 425. d
Amorium ſuperioris Phrygiæ civitas. 395. c
Amaſias rex. 87. a
Amaſis Ægyptiorum rex. 278. a
Amaſtris inſula. 352. b
Amaſtriana unde dicta. 255. c
Amazonum mores. 123. d
S. Ambroſius Mediolanenſis epiſcopus, Eudoxii ſucceſſor 246. b. Origeni familiaris. 200. a. c
Ambroſii in Theodoſium Imper. concio. 257. c. libertas 251. b. ſacrarum ſtudium. 200. d
De Ambroſio Theodoſii teſtimonium. 252. c
Ambuſtus Catacalo magiſtratu privatur. 620. c
Ambuſtus protoſpatharius. 581. d
Ambuſtus Jaſitæ loco dux Iberiæ factus. 597. a. ſuorum animos confirmat. 581. e. quo pacto invitos ad ſacramentum ſibi adigat. 624. e. 625. a
Ambuſti calliditas. 624. d. prudens cunctatio ejuſque cauſa. *ibid.*
Amer cum Carbea ſe conjungit. 425. d. Nicæam obſidet 359 a. Xerxis factum imitatus. 429. b
Ameras Imperii nomen. 336. a
Ameras ad Bardaniſium caſtrametatur. 236. a
Ameræ Tripolitani occiſio. 440. e
Ameradum trium occubitus. 338. d
Amerus Chalebus, gladius Dei. *ibid.*
Ameris in Romanos expeditio. 429. b
Ameſſas Abigeæ. F. 56. a
Amida urbs. 326. ejuſdem oppugnatio. 283. c
In Aminadabi domum area Dei depoſita. 55. d. 69. b
Ammonitæ a Saulo victi. 52. b
Amphibia animalia. 253. a
Amphilochii chria. 250. d
Amphion & Zethus muſici. 22. d. Thebas condunt. *ibid.*
Amphion Theoboei. F. *ibid.*
Amphitritæ ſimulacrum. 255. a
Ampſieri arcis captio. 597. b
Amplitudinis puteus. 28. d
Amonis Manaſſæ F. interitus. 35. b
Amor ex viſa. 562. e
Amorium Michaeli Balbi patria. 391. c. Phrygiæ urbs. 277. c. condita. 344. b
Amorii excidium. 344. occupatio. 418. a. pulchritudo. 418. c
Amoſius Manaſſæ F. rex 89. d. Jud. rex 56. e
Amoſius vates. 85. d. quo tempore. 86. a. 87. a.
Amulius. 257. d
Amyci cædes. 96. d
Amyotas rex. 102. a. cæſus. *ibid.*
Anabarza urbs. 522. d
Anacharſis Scytha. 165. a
Anachoretæ qui. 276. a
Anagoſtæ. 245. d
Ananias Augarl curſor. 240. a
Ananias vates quo tempore. 86. d
Anani pont. mora. 549. d
Ananilus primus alienigena Jud. pont. 543. c. 546. a
Anaſtaſius fulmine ictus. 286. e
Anaſtaſii corpus ubi depoſitum. *ibid.*
Anaſtaſii impietas. 283. e
Anaſtaſia Juſtin. mater 353. c. Tiberii uxor. 310. c. 314. c
Anaſtaſiæ flagellatio. 348. e. obitus. 314. c
Anaſtaſiæ martyris reliquiæ quando Sirmio allatæ. 274. d. quando Nicomediam allatæ. 276. e
Anaſtaſiæ ſepultura. 314. c. templum. 274. d. quomodo ab incendio ſervatum. 275. a. ejuſdem templi nominis duplex ratio. 249. a
Anaſtaſiopolis. 284. b
Anaſtaſius Amantio inſomnium recitat. 286. c. d.
Anaſtaſius Imperator. 282. a. a quo ad Imperium promotus *ibid.* Leoni ſuffectus. 360. d. qualem ſe in rebus eccleſiaſticis præbuerit. 282. e. qua hæreſi laborarit. 282. a. populo conviciis exagitatur. 284. d. Chryſargyri tributi tabulas comburit. 282. d. coronatur Ariadnam uxorem ducit. 282. b. Germani ſyncelitæ. 360. a
Anaſtaſius obligationem ſuam vi ab Euthymio repetit. 283. a. pacem per legatos a Vitali petit. 285. a. qua ratione liberalitatem ſuam illuſtrem fecerit. 282. quam conditionem Ariano dederit. 284.
Anaſtaſius quamdiu imperarit. 282. b. quo mortis genere perierit. 366. c. quo pacto oraculum irritum reddere conetur. 286. d
Anaſtaſius ſileuriarius eccleſia ejicitur. 279. e
Anaſtaſii Imper. acta 282. d. cum Arbeta pax 283. b
Anaſtaſii conſtitutio qualis. 282. a. de Apollonio Tyaneo teſtimonium. 195. a
Anaſtaſii patriarchæ interitus. 400. b. 321. a. patricii fuga. 587 b. mors. 286. b
Anaſtaſii pictor Syroperſa 283. c. pœna 365. a. ſtatua 283. d. terribile viſum in ſomnis. 286. c. d
Sub Anaſtaſio cur Manichæis & Arianis animi creverint. 284. b
Anaſtaſio in Circo ſedenti quomodo populus acclamarit. *ibid.* c
Anaſtaſio quale donum ab alchymiſta oblatum. 283. d
Anatolius Attici ſucceſſor 273. e. Conſtantinopolitanus epiſcopus. *ibid.* Flaviani ſucceſſor 271. c. Leonis Papæ vicarius. 272. e
Anatolius patriarcha Leonem coronat. 274. b
Anaxagoras philoſophus ejuſque decreta. 526. e. cognomen, Mens *ibid.* ſapientiæ gratia in Ægyptum profectus. 76. d
Anaximander philoſophus. 251. c. ejuſque decreta. 526. c
Anaximander quo tempore. 526. b
Anaximenes philoſophus ejuſque decreta. 526. d. Alexandri Magni præceptor. *ibid.*
Anazarba locus. 533. b. Ciliciæ metropolis. 288. b. c. ſæviſſimo terræmotu proſtrata. *ibid.*
Anchialum a Chagano ſubigitur. 318. e
Anchiali incenſio. 354. b. inſtauratio 374. e. occupatio. 352. c

Ancus Martius. 219. a
Ancyra Galatiæ urbs. 323. a. a Perſis capta pugnata. *ibid.*
Andaburius aſtronomiæ doctor apud Indos 14. e
Andragaſius Slavicorum dux. 312. a
Andragathii in Gratianum fraus. 248. d. cædes 256. c.
Andraſſus locus. 504. b
Andreas Calybites cur a Coprony mo flagris interfectus 367. a Scytha ſcholis præficitur. 451. d.
Andreæ Apoſtoli ædis reſtitutio. 462. a. reliquiæ depoſitæ. 296. a
Andreæ Scythæ Imperium abrogatur 452. a. ejuſdem victoria. *ibid.* b. virtus. 451. c
Andromacha. 103. a. Achilli ſupplicat. *ibid.*
Andromachus a Samaritis cæſus. 121. c
Andromedæ raptus. 20. a
Androniei interitus. 473. b
in Andronicum Samonæ inſidiæ. 473. c
Anemæ virtus. 533. b. c
Angelus Procopii proditor. 245. a
Angelos piorum ſaluti inſervire. 37. a
Angæa. 24. a
Angæo Longobardiæ dux. 456. d. a Romanorum ſocietate deficit. *ibid.*
Anginæ caninæ morbus. 580. a
Animalia munda omnia. 589. d
Animalium effigies Moſis lege prohibitæ. 54. a 55. a.
Animæ bruti & hominis diſcrimen. 3. a. de Animæ immortalitate, philoſophorum ſententia. 128. a de Anima Platonis dogma. 128. e
Anio cur bellum ab Impetatore illatum. 595. c. quando cœperit. *ibid.*
Annales, quæ & paralipomena. 55. e
Anna Mariæ virginis mater. 147. d. ejus ſterilitas quomodo a Deo in fœcunditatem converſa. 52. a Samuelis matris votum. *ibid.*
Annonæ caritas Romæ. 146. c
Aonus quid. Urielem Enocho tradidiſſe. 9. a
Annus quot ſeptimanis conſtet. *ibid.*
Anno, qui decem menſium primo erat, duo menſes addiți. 118. d
Annorum ab Adamo uſque ad Auguſtum Cæſarem ſucceſſio. 151. b. circuitio ante diluvium. 9. a
Antæus ab Hercule victus. 98. d
Antaradus condita. 236. c
Anteia, quæ & Sthenebœa. 97. d
Anteatoris ad Græcos oratio. 505. d. ope ſublatum Trojanis Palladium. *ibid.* c
Anthe interitus. 538. a
Anthemii locus. 412. d
Anthimus Conſtantinopolitanus epiſcopus. 293. c poeta quando floruerit. 276. b
Anthimi martyrium. 209. a
Anticbriſti Imperium ab Eſaia prædictum. 56. c
Antigona Oedipi F. 23. c
Antigonia condita. 133. b
Antigonus. 124. d. 530. a
Antigoni convivium. 442. a. ſucceſſio. 533. b
Antiochus Arianus. 244. c
Antiochus Epiphanes. 230. a. 133. c
Antiochus Eupator. 131. c
Antiochus Perſa pædagogus Theophilo Arcadii Imperatoris F. miſſus. 264. c. Seleuci F. 130. a. ex amore novercæ ægrotus. 133. b. ea potitur. *ibid.*
Antiochi de Judæis victoria. 181. c
Antiochi Epiphanis interitus. 131. b. impietas. 133. c
de Antiocho, Danielis vaticinium. 181. c. *& ſeq.*
Antiochea condita. 153. d. a Bertia capta. 314. d. a Choſroe. 293. c
Antiochea ab Arabibus capta. 339. a
Antiochea, pro Antigonia. 133. b. terræmota periclitata. 235. c. 304. d
Antiochenæ afflictio. 291. b. conflagratio. *ibid.* e
Antiochenæ nomen Theopolis indicur. 291. c. nova clades. 291. b. obſidio. 321. d
Antiochea a Nicephoro Imper. obſideatur, & non capitur. 513. c. 514. a
Antiochenæ patriarchatus redditus. 364. a. b
Antiochena clades. 288. d
Antiochenſium contumacia a Theodoſio punita. 253. a.
Antiochea a feorpiis & cullicibus per Apollonium liberata. 194. a. magna Syriæ condita. 19. e. quamdiu ſteterit. 289. a. exitus qualis. *ibid.* oomeo unde. *ibid.* primus conditor Seleucus. *ibid.*
in Antiochenæ inſtaurationem quot auri centenarios Juſtinus miſerit. 289. b
Antiopa Nycteï F. 22. c. ab Amphione & Zethoſilio liberata. *ibid.* d
Antipater Alexandri ſucceſſor. 124. d. Aſcalonita Paleſtinæ præfectus. 133. d. veneno ſublatus. *ibid.* Judææ rex. 538. a
Antipatris condita. 146. d
Antipas Herodes. 145. c
Antipæ martyrium. 255. c
Antonius Cauleas patriarcha. 467. b. Conſul & Imperator Rom. 138. b. cum Cæſare diſſidium. *ibid.* cum Cleopatra ab Auguſto victi. 145. b. Paches Nicomediæ epiſcopus. 578. c. Studita patriarcha. 535. a.
Antonii Alexandrini ad Didymum, de oculorum amiſſione conſolatio. 236. a. in Cleopatram amor. 138. b. patriarchæ obitus. 543. c
Antonini Caracallæ Imperium. 202. d. Pii imperium. 198. a. Philoſophi Imperium. *ibid.* c
Aniſi libet de Menſibus. 534. d
Anzis locus. 417. a
Ao Chaldæis lumen. 535. a
Aodus ambidexter. 68. a. judex. 45. b. 46. d
Apamea condita. 133. b. a Choſroe capta. 293. e
Apamea Syriæ. 256. c. a Perſis occupata. 321. d.
Apei Cani ſocer 209. d. Canini ſocer & cæſor. 256. b.
Aperti ſunt oculi eorum, quomodo dictum. 5. c. 165. e.
Aphar Abrahami F. 37. a. unde Aphrica dicta. *ibid.*
Apheidotus. 68 b.
Aphricæ captio. 350. a
Aphrodyte Venus unde dicta. 55. d
Aphrodyſium maris eluvione operitur. 296. b
Apidanus amnis. 550. b
Apis. 256. d
Apleſpharius bellicarum artium peritiſſimus. 596. c
Apleſpharius Cacicii arcem expugnatas occupat 596. b. Romanam ditionem miſeſtat. 611. b. ejus calliditas. 596. d. repreſſio. 611. c
Apochapſus Agarenorum princeps. 400. e
Apolaphar Siciliæ præfectus. 577. d. a fratre Apocapſo bello petitus. *ibid.*
Apollinarius Macedonii diſcipulus. 299. c. hæreticus. 250. d. ejus hæreſis. 206. d. ſcripta. 241. a
Apollo Daphnæus. 90. e. Jovis F. 57. d. quomodo pro Deo haberi cœpius. *ibid.* c. Tymbræus. 104. c.
Apollinis cum Marſya certamen. 36. c. Daphnæi fanum conflagrat. 242. b
Apollonius Tyanæus a Domitiano damnandus, evaneſcit. 194. d. quo tempore. 107. a. ejus miracula. 194. c. de Anaxagora dictum. 122. c. Goetia. 35. c. 195. b
Apoſtoli XII. totidem fontibus, Iſraelitis ad Elima inveotis, præſignificati. 63. c
Apoſtolorum ſtolæ ubi lovenæ. 289. c. templum quando dedicatum. 256. e
Aprona urbs. 256. a. b
Apſimarus a Romanis Imperator creatus. 350. b. quamdiu imperarit. *ibid.* Tiberius nominatur. *ibid* ejus fuga. 351. c. Imperium. 350. c. infomnium. *ibid.* e. ſupplicium. 352. a
Aqua Chriſti baptiſmo conſecrata. 239. a. e ſaxo Moſis virga percuſſo educta. 43. c
Aqua experimenti Joſepho & Mariæ oblata. 248. c. in olcum converſa a Narciſſo. 203. b. in ſanguinem converſa a Moſe. 40. a. 41. d. 61. c
Aqua jurgii. 59. e. 79. b. ſive rixæ. 43. d
Aquæ diſtributio in mundi creatione. 192. a. in vinum coaverſio. 243. b. pœnitia. 306. b

Aquam a ſuis cum periculo vitæ afflatam Davidus Domino libat. 71. a
Aquarum conſecratio in Theophaniis. 239. e. diverſitas. 193. c
Aquæductus Valentiniani a Baſilio refectus. 562. a
Ar mons. 31. a
Arabaotha. 65. d
Arabes a Bulgaris interficiuntur 356. c. a Romanis vincuntur. 372. a. victi. 345. b. 349. b
Arabum ducenta millia a Romanis cæſa. 350. d. fames. 356. c. perſecutio. 336. b. peſtis. 356. c. oppreſſio. 552. a
Arabibus Armenia traditur. 348. d
Arabicum bellum & pax. 377. b
Arabia omni bello liberata. 348. b
Arabici fœderis ruptio. *ibid.*
Arachus parricio honore ornatus. 570. a
Arachachum caſtellum. 448. b
Aradum a Mabia captum. 340. c
Aramus Lothum generat, & Melcham. 24. c. Tharæ F. 24. b
Arami interitus. 24. c
Ararat mons. 8. d
Aratri inventio. 6. c
Araxes fl. 596. a
Arbitrii humani libertas. 38. d. e
Arbogaſtes Gallus Eugenii in occupanda tyrannide ſocius. 256. b
Arboris Adamo interdictæ natura. 5. b
Arca Dei a Barbaris ſublata. 51. b. & Azorum delata. *ibid.* reſtituitur. 55. c. in domum Aminadabi & Oſeæ depoſita. *ibid.* d
Arca Noæ. 8. d. quando rurſum aperta. *ibid.*
Arcadiani. 259. a
Arcadiopolis. 256. b
Arcadius præfectus a Zenone interfectus. 280. c
Arcadius Theodoſii F. Orientis Imper. 258. c. ejus forma. *ibid.*
Arcadii Imperium. 264. b
Arcadii ſtatuæ ruina. 361. c
Arceſilaus Alexandri ſucceſſor. 224. d
Archelaus Herodis F. Judææ ab Auguſto præfectus. 151. a.
Archelaus Judææ ab Auguſto præfectus. 146. b
Viennam in exilium relegatus. *ibid.*
Archelaus philoſophus, ejuſque decreta. 557. b
Archelai terrarchia. 551. a
Arcus cœleſtis ſignum. 8. e
Ardaburius cur a Leone magno interfectus. 274. a
Ardys Lydorum rex. 109. d
Areobindus ad conſulatum evehitur. 270. b
Areobindica ædes conditur. 315. a
Arenæ baptiſmus. 198. d
Aretas quando ab Homeritis occiſus. 188. a
Argaumum urbs. 425. d
Argauthum caſtellum. 448. b
Argenti e terra eruendi primus auctor. 50. b
Argeoti gutris pluis. 209. b. nullum pretium tempore Solomonis. 76. b
Argivorum regnum ad Sicyonios translatum. 66. c
Argona actæ qui, & quo tempore. 49. a. 96. b.
Argus centoculus. 67. a
Argyrocaſtrum caſtellum. 570. a
Argyrippa condita. 113. d. 107. d. Maleventum & Beneventum poſt dicta. *ibid.*
Ariadna Leonis Imper. filia. 274. d. quando deceſſerit. 285. d. Minois F. 98. d. ejus mores. 99. a
Zenonis Iſauri uxor. 277. d
Arida ſive ficca, ξηρὰ, terra cur dicta. 3. a
Arius Græcorum erroris lectator. 230. d. in Nicæna ſynodo damnatus. 224. a. 226. a. revocatus ab exilio. 228. b
Arii error. 220. fraus & interims. 234. b. ejus hæreſis. 226. c
Arianorum tumultus. 238. d
Ariſtobulus rex & pont. Judæorum, a Pompejo captus. 132. d. ſacerdos. 543. c
Ariſtoteles Platonis diſcipulus 557 a. in quibus a præceptore diſcrepet. 228. d. philoſophus, ejuſque decreta. *ibid.* quo tempore. *ibid.* e
Ariſtotelis de terra ſancta locus. 337. a
Arithmetica ab Abrahamo Ægyptiis tradita. 24. b 26. c.
Arma bellica quando primum fabricari cœpta. 23. c.
Armorum fabricationis e ferro Vulcanus auctor. 58. d.
Armathaima. 52. b
Armenia a Perſis occupata. 350. e. ab Hunnis vexata. 285. b. Atabibus tradita 350. c. Sarracenis ſubdita. 351. a
Armeniæ vaſtatio. 429. b
Armeniorum principes vivi cremantur. 351. a
Arphaxadus. 9. d
Artabani regnum. 115. d. in Romanorum ditionem incurſio. 308. c
Artabaſdus Conſtantini gener. 360. b. Coprony mi affinis. 363. b. prælio vincitur. 364. d
Artabaſdi contra Coprony mum bellum. 363 e
Artabaſdo oculi effodiuntur. 364. e
Artavaſdum Armeniorum dux. 334. e
Artaxerxes Longimanus. 115. d. Ochus. 117. c
Artaxerxes, qui & Cambyſes. 113. d & Cyrus. 114. d. & Darius & Aſtyages. 93. d. & Nabogidus. 114. a
Arthaſaſthas, qui & Sysus, & Artaxerxes. 115. a
Artaxerxis regnum. 112. a b.
Artemiſia. 136. b
Artemius Anaſtaſius quamdiu imperaverit 234. b
Artemius martyr. 334. c. ſecretariorum princeps. 334. b. Theſſalonicam deportatur. *ibid.*
Artemii Anaſtaſii Imperium. 354. b. faga. *ibid.* d inauguratio. 354. b. interitus. 357. c. martyrium 142. c.
Artemio Anaſtaſii nomen inditum. 354. b. Imperium abrogatur. *ibid.* c
Artemon hæreticus. 205. a
Artzanucus fl. 447. d
Aſtæ pagus. 604. b
Artzenorum fuga. 604. d
Artaber Mariæ ſponſus. 428. c
Artacidæ. 437. c
Arſacius Chryſoſtomi ſucceſſor. 263. d
Arſalem Davidi regia. 91. a
Arſaverus Janois frater. 422. b
Arſenius ſummæ apud Theodoſium exiſtimationis: & vox ei divinitus audita. 258. c. monachus. 359 d.
Arſes Ochus. 117. c
Arxana a Philippico capitur. 352. b
Aſa rex Judæ. 85. c. ejuſdem de Iſraelico populo victoria. 56. a
Aſaelus. 54. b. c. Serviæ F. 56. a
Aſam Deo vitam ſuam probaſſe, quomodo in Paralipomenis dictum. 85. c
Aſanis crudelitas. 602. d. interitus. 603. b
Aſaphus vates. 73. d. 85. d
Aſas rex. 86. d
Aſcalon. 51. b. Gerara prius. 25. d
Aſcanius Julus Æneæ F. 109. c
Aſcetæ. 157. d. 159. a
Aſtbolius epiſcopus. 249. c
Aſemetho Potipharis F. Joſepho nupta. 31. c
Aſerr benedictio. 34. d
Aſiæ nomen unde. 105. c
Aſirotha. 59. b
Aſius præſtigiator. 105. c
Aſmonei, Maccabæi. 344. c
Aſtatæ robur. 479. c. 480. a
Aſotes Taronitæ filius. 550. c
Aſotæ Samuelus filiam ſuam in matrimonium collocat. *ibid.*
Aſpar cur a Leone magno interfectus. 274. a
Aſparis & Leonis Imper. colloquium. *ibid.* filius patricius Cæſar a Leone creatus. 276. d
Aſtacus, quæ poſt Nicomedia. 533. c
Aſtarte. 78. d
Aſterius Imperator. 300. a
Aſſaron, menſuræ genus. 61. b
Aſſer Jacobi F. 29. c

Aſſes numi a Numa dicti. 118. e
Aſſyrii a Perſeo victi, ac Perſæ dicti. 21. a. ab Alexandro victi. 121. d
Aſſyriorum clades ab angelo illata. 88. a. regnum 111. c. ab Arbare abolitum, & ad Medos transiatum. 87. c. regni origo. 15. c
Aſſur Nembrodi F. 9. c
Aſtrologiæ inventio. 35. b. ortus. 27. a. traditio. 8. b.
Aſtronomia a Sethe excogitata 6. d. Ægyptiis ab Abrahamo tradita. 26. c
Aſtronomiæ doctor apud Indos. 14. c. inventio. 35. b traditio. 8. b
Aſtiages, qui & Arraxerxes, & Darius. 95. d. & Nabogiadus. 114. a
Aſtyanax Hectoris F. 103. a
Aſtydamea. 135. a
Aſtynoma Afro nupta. 15. d. quæ & Chryſeis. 102. a.
Aſuama Sethe fratri nupta. 6. d
Atalanta. 113. b
Athanaſius a Juliano eccleſia pulſus. 242. a. ab exilio Conſtantinopolin redux. 239. a. epiſcopata per ſexennium depulſus. 236. c. in Britanniam deportatus. *ibid.* e. Alexandriæ epiſcopus. 244. c. Celetes Mangi ſucceſſor. 279. c. Jacobitarum patriarcha. 331. d. propter Arium epiſcopata pulſus & relegatus. 228. c. qualem Heraclio quæſtionem propoſuerit. 331. e
Athanaſii collatio vitæ monaſticæ & matrimonii. 260. a. fuga. 239. a. c. locus. 338. b. mors. 338. b.
Athenais Leontii F. 266. b
Athenæ a Scythis vaſtatæ. 205. b. a Xerxe incenſæ. 116. d. unda dictæ. 67 b
Athenienſes Græcorum litteris XXIIII. uti quando cœperint. 116. c
Athenienſium regnum quamdiu duraſſe. 67. e
Athinganorum hæreſis qualis. 391. c
Atlanta inſula facta. 116. a
Atlas. 67. a. aſtronomus. *ibid.* cur cælum geſtare fictus. 26. c. 67. a
Atomi. 129. a
Atreus. 99. c. rex. 98. b
Atrides cur Menelaus. 99. e
Attica diluvio vaſtata. 66. d
Attici Conſtantinopolitani epiſcopi miraculum. 265. a
Atticum diluviam. 66. d
Avares a Mauricio quid poſtularint. 318. d. in Romanorum poteſtatem veniunt. 316. d. in Thraciam quando venerint. 321. d. Romanos vincunt. 308. c. qui 327. d. turpiter domum redeunt. 328. a
Avarorum Byzantium obſidentium viſio qualia. 328. b.
In Avarum dicterium. 318. b
Aves ſacrificiis admiſſæ quæ. 63. e
Aufidus fl. 590. e
Auga. 112. c
Augari duplex morbus. 240. a. Edeſſeni ad Chriſtum epiſtola. *ibid.*
Auguria. 31. c
Auguſta Sebaſtæ. 83. c. 146. d. cum filiis aula ejicitur. 390. a
Auguſtæ dolor quomodo mitigatus. 424. a. navis incenſio. 405. c
Auguſtio columna. 296. a
Auguſtus Cæſar, ejuſque res. 136. e. ad iram pronus. 138. a. menſis, Sextilis antea. 134. a. 136. a 137. a.
Auguſtus. vide Octavius.
Auguſtus cur capite truncatus. 308. b. cur omnibus aliis regibus major & illuſtrior fuerit. 344. b
Auguſti jamjam moritari apophthegma. 145. d. imago fulmine tacta. 137. a. in amicos officioſiſimos. *ibid. b.* libidines ab Athenodoro caſtigatæ. 137. c. nomen commune omnium regum Romanorum. 35. c. parentum cum naſceretur inſomnia. 136. e. Rom. regea dicti. *ibid.* ſub Auguſto cenſus univerſalis inſtitutus. 145. c
Avitus, qui & Pſeudantonius, & Heliogabalus. 203. a. quamdiu Romanum Imperium tenuerit. 273. d. Imperii gratia cum Macrino congreſſus. 203. a.
Aala caſtellum. 612. c
Aulis Scythiæ regio. Forte Taurica ſcribendum. 107. e.
Aanan Judæus. 218 b
Auſitis terra ab Eſau dicta. 37. a
Auſpicii refutati exemplum. 123. c
Auſpiciorum artis inventio. 35. c
Auri a terræ viſceribus eruendi primus auctor. 8. b. ejus arti inventa. 15. e
Aurelius Antoninus. 203 a
Aureliani Imperium. 205. b
Aureorum Pythagoræ carminum capita, & ſumma. 125. a.
Aurigarum factio. 287. d
Axius fl. 552. b
Azar Siciliam invadit. 351. a
Azariæ exercitus ab Heraclio cæſus. *ibid.*
Azariar pont. max 87. a
Azariar, qui & Raphael. 85. c
Azariar vater. 85. d
Azazium caſtellum 568. b. ejuſdem a Berræa diſtantia. *ibid.*
Azidar Chunei F. 352. a. Ciliciæ bellum infert. *ibid.*
Azii Ægyptii vita qualis. 572. b
Azizius Ægypti princeps pacta violat. 552. c
Azotus. 51. b
Azymorum feſtivitas. 61. b. 62. d

B

Litteræ in R mutatio. 25. a. b
Baalus, qui & Mars. 16. c. ſive Belus, Aſſyriorum rex. 15. d
Baalis idolum cremarum. 85. e
Baalicorum ſacerdotum cædes. *ibid.*
Baanes Imperator deſignatur. 336 b. a Sarracenis vincitur. *ibid.* c. Heptadæmon Armeniam Arabibus tradit. 350. a
Babylas epiſcopus. 203. d
Babylæ martyris reliquiæ a Juliano traorlatæ. 242. b martyrium. 204. d. 209. d
Babylon ædificata. 9. b
Babylonis conditor Nemrodus. 15. c. Nabuchodonoſor. 93. b
Babylonis etymon. 9. d
Babylonii Samariam habitarum translati. 86. c. a leonibus vorati. *ibid.*
Babyloniorum mores. 123. c. regni initia. 8. c
Babylonicum regnum in terris primum. 9. c
Babylonica turris. *ibid.* c
Bacchæ. 22. c
Bacchus alius, Samuelis filio multo vetuſtior. 26. b cur Lenæus dictus. *ibid.* Oſiris Ægyptiis. *ibid.*
Bactagmi ſupplicium. 364. c
Bactriani, qui & Brachmanes. 123. b
Badites Amorii proditor. 418 b. c
Bajanus Leonis eqniſo. 458. b. ejus interitus. *ibid.*
Bala Jacobi ancilla. 29. c
Balaaci vaticinium. 57. b. c
Balaamar vates 195. c. ejus vaticinium. 222. a
Balathiſta clauſtrum. 553. c
Balba Cabadis frater. 281. d
Balbæ occupatio. 315. b
Balbini Maximi Imperium. 203. c
Baldadar Sauchi: a. 58. b
Balichus Judæus. 233. d
Balſami proventus jnata mare mortuum. 26. a
Baltaſar Nabuchodonoſoris F. 115. a. Babylonea 95. b Danieli ad eum verba. *ibid.* cædes. *ibid.* c. qui & Rinighiſar. 91. d. cæſus. *ibid.*
Banajar heros. 70. d
Banaiar Jojadæ F. 54. c
Baptiſmus arenæ. 198. d.
Baptiſmi lavacrum ad Deuterii verba exſiccatum. 284. b.

Baptiſmorum genera. 198 e. 199. a
Baracus Abinoemi F. 145.
Baracus judex. 45. d. cum Debora. 46. e
Baratas Choſrois F. 331. c
Baramus adverſus Choſroem inſurgit. 313. b. a Choſroe occiditur. *ibid.*
Baramas quamdiu Perſicum regnum geſſerit. 331. c
Barbari a Romanis ingenti cladæ affecti. 316. d. etiam virtutis ſtudioſi. 161. a
Barda Michaeli avunculus. 426. b. de Theodoræ interitu cogitat. 427. b. cur oculis privatus. 564. b.
Bardanis fuga. 353. a
Bardaniſius ſ. 336. a
Bardanius ſit monachus. 376. d
Bardanii excæcatio. 376. b. e
Bardas Cæſaris dignitatem ſibi ſumit. 430. a Cæſar creatur. 568. c. Curopalatæ dignitate afficitur. 428 d. eccleſia arcetur. 432. e eccleſiaſticos vexat. *ibid.* Leonis Phocæ F ites novas tentat. 524. a Perronæ frater. 426. a. Phocas Imperator a perduellibus perduellis creatur. 545. a. Phocæ pater. 507. c. quatenus ſui contemptum apud Bulgaros excitarit. 522. d. Sclerus & Michaelus Burtzas circumſcripti. 536. b. Sclerus Orientis dux deſignatur. *ibid.* a. Theodoræ frater. 428. b
Bardas bonas litteras & leges reſtituit. 432. c
Bardæ contra Roſſos ſtratagema & victoria. 522. c Duri in Aſiam expeditio. 524. a. Duri rebellio. 536. d. facinora. 433. b. in Cretenſes expeditio. 435 e. in Iſmaelicos & Amerem expeditio. 428. c inſomnium. 435. c. interitus. 436. c. & 444 b. interitum quæ ſigna præceſſerint. 435. c. omina. 435. e. Phocæ & filiorum ire geſtæ. 499. c & ſeq. interitus. 548. a. relegatio. 520. b. res geſtæ. 502. a
Bardas Caniclei in ſe dignitatem transfert. 427. b
Bardeſanes hæreticus. 432.
Bareza vidua Romanis ſe conjungit. 290. b
Baris caſtrum capitur. 453. c
Barnabæ apoſtoli reliquiæ in Cypro quando inventæ. 279. a
Baruchus quo tempore. 71.
Baruza Perſarum dux. 312. e. ejus interitus. *ibid.*
Baſan, quæ poſt Scythopolis. 64. c
Baſilides caſtellum. 538. d
Baſilides hæreticus 198. n
Baſilicinus. 436. e
Baſiliſcus Imp. 277. d. magnæ claſſis adverſus Genſerichum miſſæ dux. *ibid.* b. Conſtantinopolitanis exoſus. 278. a. contra Zenonem ſeditionem movet. 277. d. in Cucuſum a Zenone relegatus. 278 b. in turrim concluſus fame necatur. *ibid.* veræ religioni bellum facit. 277. d. Veræ frater. *ibid.*
Baſilius a Daniele ampliſ donis affectus 441. c. ab Euſtathio Maleino hoſpitio exceptus 349 e. Durus cur cum uxore urbe ejectus. 572. b. eccleſiis tranquillitatem reſtituit. 446. d. fit cubicularius. 444. a. Michaeli collega. *ibid.* d. gravem exercitum adverſus Bulgaros mittit. 551. b. Imperatoriis dignitatibus exornatur. 444. d. legibus convenientem facit medicinam. 446 e
Baſilii liberi. 447. a. Macedo Imperator 437. c. Magnus Cæſareenſis epiſcopus. 246. b. a Valente vexatus. 247. b. quo tempore 241. a. Michaeli ſucceſſor. 437. c. omnes Nicephoro ſtudemes e medio ſubmovet. 520. a. Onomacuti F. Imperator creatur. 356. d. præſes deprimitur. 346 e. protoſtrator creatur. 440. c. 443. a. quamdiu cum Michaelo Imperarit. 464. d. quamdiu Imperium geſſerit. 563. a. quamdiu ſolus regnarit. 464. d quamdiu vixerit. 563. a. quibus magiſtratus commiſerit. 444. quomodo fortunæ injuriam evitavit. 443. c. religionem Chriſtianam auget. 462. a Scamandrenus Polyeucti ſucceſſor. 521. b c. Synadenus copias in Deleanum ducit. 583. b. cur in cuſtodiam datus. *ibid.* c. templa terræmotibus concuſſa reficit. 460 c. *& ſeq.* victoriæ coronam a patriarcha accipit. 451. c. ut protoſtrator factus. 442. d
Baſilii ad Durum verba 548. e. adoptatio. 444 b ædificia. 461. c. augurium. 439. a. b. de monaſtica vita locus 560. a. de perduellibus victoriæ 547. c deſignatio grata, 445. a. b. & Conſtantini Impetium. 535. e. expeditio. 447. b. eacæcatio. 564. c. gloriam quid auxerit. 442. c. gratitudo. 460. a. Imperium. 445. d. in Bulgariam expedirio, Contoſtephani malitia male cedit. 544. b. in Bulgaria res geſtæ. 549. d. 553. b. 554. a. 556. d. in leges & juſtitiam ſtudium. 446 b. inſidiæ. 437. b. 447. a. in Stenum relegatio. 547. a. in Syriam expeditio. 450. b. lex. 549. e. 552. liberi. 447. a. luſtra. 446. a. Macedonis laus. 517. d. Magni canon. 516. b. matris in ſomnium. 440. d. mors. 460. b. 464. d. 563. a. natio. 437. c. parentes. *ibid.* patria. *ibid.* præſagia 443. a. relegatio. 469. c. res geſtæ. 450. b. contra barbaros. 447. b. in Iberia. 548. e triumphus. 443. c. 562. b. virtutes 440. Voluceris inreritus. 504. e. uxor. 444. a
Baſilio adoleſcenti domum redeundi poteſtas conceſſa. 438. e. Argyro cur Imperium abrogatum. 556. c.
Baſilium Michaelus adoptat. 436 e. monachus imperaturum ſentit. 441. a.
Baſtra ab Vitmaro capta. 336. a
Batatzæ cæcatio. 599. c
Bathuel Nachoris F. 29. a. b
Bathyrhyaces locus. 448 d
Battaritis herba miræ efficaciæ. 241. e
Beclamum, Choſroæ palatium. 329. d.
Belemarnis tribus. 606. d
Belliaris jugo ſubditus Nabuchodonoſor. 93. e
Beliſarius ad debellandos Vandalos mittitur. 292. d item contra Choſroen. 294. a. contra Hunnos mittitus. 205. c
Beliſarius honore & magiſtratu exuitus. 293. a. quam acceptus Juſtiniano fuerit. 292. e. quo reſponſo legatum dimiſerit. 294. d. Romanorum decus. 293 ſua recuperat. 306. b.
Beliſarii bellum a Procopio deſcriptum. 292. c
Beliſarii laus 295. b. obitus 306. c. ſtratagema. *ibid.*
Belletophontis caſtitas. 235. a. & aliæ res. 97. e. 98. a.
Bella civilia. 364. c
Bellorum inirium. 6. c. 23. e
Belus Aſſyriorum rex. 15. a. Danieli conſilio everſus. 154. e
Belus Neptuni F. 20. a. Pici Jovis F. unde dictus. *ibid.* b.
Beli ſacerdotes & vates ab Elia necati. 81. d
Belus Semiramidis F. 25. c
Beniamin Jacobi F. 25. e
Beniamini benedictio. 35. a
Beniaminea tribus cur Judaicæ annexa. 54. e
Beniamineæ ſtirpis interitus. 50 c
Beneventum. 207. d. Argyrinna prius. 213. d
Beneventi a rege Franciæ defectio. 454. c
Beneventi obſeſſio. *ibid.*
Berenaba. 367. a
Bergalium. 256. b
Beride locus. 398. a
Beroſus notatus. 8. c
Beroſſi hiſtoria. 9. e
Berrhœa condita. 533. b. unde Irenopolis. 374. e
Berrhœæ vaſtatio. 505. d
Beryti pars major terræmotu verſa. 236. d
Barſabea de regno ab Adonia occupato conqueritur. 74. c.
Berſius mons, qui & Veſuvius. 191. d.
Beſus. 117. c. Darii ſatrapa & cæſor. 221. d
Beſtiarum creatio. 3. c. ſermo. *ibid.*
Bethabara. 149. c
Bethela. 24. c
Bethlehema 148. d. Euſrata. 29. e
Bethſchemeſani cives idololatræ. 51. d
Biberius pro Tiberio. 256. d.
Bibliorum librorum numerus. 3. c.
Bibliorum ſacrorum in linguam Græcam translatio. 132. a.
Bibliotheca Alexandrina. *ibid.*

Bidynæ obſeſſio. 552. a
Bigæ, Bigarii. 136. a
Bileri patricii interitus. 363. c
Biruminiz montes in mari mortuo. 25. e
Blacherneníz portus. 396. b
Bladimerus Roſporum regulus. 593. a
Bladiſthlabi Bulgari perfidia. 555. c
Bladiſthlabi vidua cum familia Baſilio ſe dedit. 558. b.
Boana dux qualia ſpolia Heraclio adduxerit. 329. b
Bodena caſtellum. 552. d
Bogdanus cur patricio ornatur gradu. 557. e
Bogomili hæretici. 232. e. eorum hæreſis. 247. b
Bogoris Bulgarorum dux. 424. b. ejus ſoror capta Chriſtianam religionem imbibit. *ibid.* d
Bojonis caſtelli expugnatio. 556. b
Boiſthlab. Serborum princ. 505. d
Bolerus locus. 552. d
Bonifacius Leonis Papæ vicarius. 272. e
Bonoſus exercitus ductor creatur. 321. a
Bœotl litteras a Cadmo edocti. 21. d
Bœotiæ regnum. *ibid.* ejus fines. 23. d
Boozus Scutham vaorem ducit. 50 d
Bos, Jupiter a Cecrope dictus. 67. c
Bovem in lingua geſtare, proverbium. 578. c
Boum peſtis. 505. a
Boſporo urbi nomen unde. 190. c. quomodo pax reddita. *ibid.* d
Boriſes a Bulgaro interficitur. 543. d. ad magiſtri dignationem evehitur. 534. d. Bulgarorum rex 327. c cum conjuge & liberis captus. *ibid.*
Boſtra. 204. a. 336. a
Botryos urbs. 297. a
Brachmanes. 122. a quales *ibid.* c. & *ſeq.* 162. a. eorum lex. 123. c
Bringa Nicephoro inſidiatur. 506. d
Bringas quo commento a Nicephoro elusus. *ibid.*
Briſeis, quæ & Hippodamia, Achilli ab Agamemnone erepta. 202. e. 208. a
Briſus Gallorum rex. 120. o
Britannorum mores. 123 c-d
Brumalia. 118. c
Bruti & hominis animæ diſcrimen. 3. a. b
Bruta animalia 000 ſecundum Imaginem Dei facta. 3. e.
Brutorum anima. 3. b
Brutus Lucretiæ propinquus, & libertatis Rom. aſſertor. 120. a
Bruti & Caſſii cædes. 138. b
Bryantis occupatio. 356 a
Bryantis palatium a Theophilo ædificatum. 407. d
Bryennius ab exilio revocatur. 620. e. ab Opiaza arcæcatur. 623. c. Cappadocibus præficitur. 620. a. quo modo ſpretus diſceſſerit. *ibid.* temeritatis pœnas dat. 623. c. ejus & Acolnthi res contra Parzinacas geſtæ. 615. e. relegatio. 619. a
Bryxis ſtatuarius. 242. b
Bucephalus Alexandri M. 136. c
Bucoleonus locus. 383. d
Buculithus locus. 538. a
Budas, qui & Terebinthus. 205. d
Budenæ obſeſſio. 554. e
Bulgari a Baſilio vincuntur. 553. d. item a Leone. 384. a. 2 Roſſis infeſtantur. 527. c. Baſilio ſe dedunt. 557. c. Chriſtiani fiunt. 424. d. cum Sarracenis ſocietatem quærunt. 510. e. Imperium quatuor fratribus committunt. 543. d. Romano Imperatori ſubvenlant. 398. b. quando in Myſiam eruperint. 293. d. quando in Illyricum & Thraciam incurſiones fecerint. 283. c. Thraciam invadunt. 345. d. victi. 480. d. 482. d. unde Comitopuli appellati. 543. d
Bulgarorum cædes. 365. d. clades. 585. b. defectio. 351. d. factiones. 585. e. d. & Conſtantini Pogonati pactum. 345. d. in Barnis habitatio. 347. b incurſiones. 354. a. & 384. e. 486. a. motus & rebellio. 543. d. oſſa congeſta. 561. a principi Michaeli nomen inditum 424. d. quindecim millia eacæcantur. 553. d. victoria 486. c. rebellio. 583. a. rex qua occaſione ad pietatem ductus. 424. d. regis baptizatio. 425. a. res geſtæ. 549. d
Bulgaria quomodo ſe pietati dederit. 425. b. recepta a Romanis. 585. d. populatio. 467. c
Bulgaris agri conceſſi. 425. b
Bulgarica clades. 366. e. pacificatio. 479. a. victoria. 551. a
Bulgaricum bellum. 467. c. fœdus. 506. c
Bulgarici belli cauſa. 384. b
Bulgaricum regnum aboletur. 534. d
Bulgarici tributi ratio. 584. c
Buninur Paridis F. 105. b
Buphalus ſtatuarius. 254 d
Bur terræmotu abſorpta. 117. a
Burdæi victi. 539. e
Burtza Antiochiæ dux. 538. e. 539. c. ejus cum Aulace Sarracano amicitia. 524. d. Antiochiam capit. *ibid.*
Buſiris diruta. 211. b
Bureliana Gabrieli regia. 554. e. ejus Incenſio. *ibid.* 255. d
Byzantes ſtatuarius. 242. d
Byzantini Neſtorii hæreſi turbantur. 267. a
Byzantium a Conſtantino mœnibus cinctum, & Conſtantinopoli dictū. 224 b. a Severo captum & diruturn. 199. d. a ſcorpiis & anguibus per Apollonium liberatum 195. a. ab Avaribus obſeſſum. 328. b. conditum. 90. d. fruſtra a Thoma oppugnatum. 396. b. ejus ſeptem turres. 199. d
Byzia caſtellum ab Anaſtaſio occupatum 399. e
Byzus rex. 90. d

C

CAlabria ab Agarenis occupata. 404. a
Cabades Perozæ F. 281. a. a Perſis rex conſtituitur. *ibid* d. Manichæos in ſuis finibus trucidat. 288. b. quamdiu regnum Perſicum ſervarit. 282. a. qua ratione e cuſtodia liberatus. 282. e. qua ratione regnum recuperarit. 282. a
Cabadis cum Juſtino expoſtulatio. 287. d. incarceratio. 282. d. lex qualis. *ibid.*
Cabadis cur regnum Perſæ ademerint. *ibid.*
Cabala. 400. c
Caballinus filium ſuum Leonem Imperio ioangurat. 366. b
Caballini concio. *ibid.* d
Cabes antropophagi. 123. e
Cacicius Johanetice F. 595. d. cum Nicoiao pacem facit. 596. b
Cades-barnea. 64. b
Cadmea urbs. 21. d
Cadmides. *ibid.*
Cadmus Agenoris F. 20. a. Bœotiorum rex. 21. d. quo tempore. 83. c
Cadmi ea Harmonia filiæ. 21. d. litteræ. 20.
Cæſar vide Julius. cur dictator dictus 136. c.
Cæſaris adhuc juvenis ſomnium. 136. d. equus mirabilis. 136. c. nomen unde. 132. a. regnum. 136. b res geſtæ. *ibid.* d. ejus cædes, & eam prægreſſa prodigia. *ibid.*
Cæſarea Cappadociæ a Barda occupata. 524. b. a Maſalma expugnata. 358. b. a Perſis capta 321. e Palæſtinæ, Paneas prius. 146. d. a Mabia occupata. 340. a. Philippi, quæ Panoſus antea 146. c. d. nunc Panaus. 241. b. Stratonis turris. 146. d.
Cæſarii de diverſarum gentium moribus liber. 123. b.
Cagathathus Levi F. 36. a
Cain, Adami mandato a Sethi progenie ſeparatur. 6. c. primus homicida. 6. b
Caini nomen. 166. a. res. 6. c. mors. *ibid.* 7. d. filiarum formoſitate poſteritas Sethi fauciata. 7. a. e.
Cainano reperta Gigantum ſcriptura. 13. a
Cajus. 155. e
Calamitatum fructus. 72. c. publicarum cauſæ. 73. e. 74. a.
Calandionis relegatio. 279. c
Calchas vates. 100. d
Calebus Jephunæ F. 42. b. populi Iſraelici dux. 67. e.

C. Caligula Imperator. 156. d
Callinices filii. 341. b
Callinicus Heraclii coronam Conſtantino adiert. 339. d. ſolium parriarchæ occupat. 350. a. oculis captus Romam relegatur. 352. a. barbarorum navesnna cum hominibus demergit. 345. b
Callinici porta. 353. e
Calliſtraticus monachus vaticinio Imperium Philippico promittit. 353. d. ejuſdem e acæcatio. *ibid.*
Calocyrus Cherſonii principis F. 517 e. ejus perfidia. 522. a.
Calumniæ non credendum, eaque etiam pios interdum ab officio deduci. 228. c
Calypſo. 106. e
Cambyſes, qui & Artaxerxes. 115. d. & Darius. 118. c.
Cameja Manichæorum metropolis. 450. a. ejus excidium. *ibid.*
Camela, camelaucia. 135. c
Campaniæ terræmotus. 215. c
Candace regina Alexandrum capit. 122. a
Cani homicidæ indea. 347. a. miraculum. 296. a. ſidus car Orioni adjunctum. 14 e
Canum impudentia. 251. d
Canopi facerdotis aſtus. 257. a
Canticorum Solomonis locus. 176. a
Capetrum caſtellium. 604 c
Capitolini templi conflagratio. 174. b
Capitollum. 118. d
Cappadocia a Perſis occupata. 320. e
Captivi deſertorum loco puniti. 457 a
Capuæa rege Franciæ defectio. 454. c. rebellio. *ibid.*
Caracallæ Imperium. 202. d
Carbanis eacidium. 450. c
Carbeas Manichæus Rom. ditionem invadit. 425. c
Carbeæ defectio. *ibid.*
Carbeſias Arabum princeps. 601. b
Carbopitis ſolitudo. 599. d
Carbunculi ulcera. 211. e
Carcinii excidium. 448. a
Cardames Bulgarorum princeps. 373. e. ejuſdem ad Conſtantinum litteræ. *ibid.*
Cardaricbæ fuga. 312. c. altera pugna. *ibid.*
Carianorum roſtrorum in Blachernis Mauricius conditor. 313. a
Carthearimam delata arca Domini. 51. d
Carinus Imperator. 209. d
Carmentæ fatidicæ nomen. 134. b
Carpocrates hæreticus. 198. d
Carræ urbs. 238. a
Carterius monachus. 260. a
Carthago, quæ & Neapolis, condita. 112. c. deleta. 117. a. a Beliſſario ſubacta. 292. e
Carthaginenſes accepta cladibus Siciliam claſſe petunt. 459. a
Carthaginenſium ſtrages. 580. a. 581. a
Cartiporri occupatio. 356. a
Carus Imperator. 209. d
Caſamanis eacidium. 450. e
Caſandra Æneæ F. 114. e. Caſandrea locus. 123. a
Caſſander Alexandri ſucceſſor. 115. a. ejus filiam Theſſalonicam ducit. 124. e. Alexandro venenum exhibet. 123. e
Caſſii & Bruti cædes. 138. b
Caſtamon Iſacii Comneni domus. 623. d
Caſti apud Gtæcos celebres, qui. 135. a
Caſtitatis a muliere chriſtiana mira ratione conſervatæ exemplum. 210. a. b. e
Caſtor Ledæ ex Cygno F. 97. d
Cataclo Orientis dux deſignatus. 613. a
Cataclo Ambuſtus Armeniacæ legionis dux. 581. d ejus aſtucia. 602. e
Caralimi conſiliam. 609. b. e
Catharorum manſio. 308. b
Caucaſus Tharo cæſus. 16. b
Cecropia, regio Attica. 67. b
Cecropius epiſcopus terræmotu oppreſſus. 239. c
Cecrops cur geminus factus. 67. b. Moſi contemporaneus. 36. e

Cedren.

Cecropis tempora. 67 b
Cadoctus locus. 398. c
Cedreni hiſtoriæ inſtitutum, & quantum ab aliis prioribus hiſtoricis differat. a. a. a. a
Celænæ oppid. 8. d
Caleſtinus Rom. epiſcopus. 267. d
Cenchreenſis portus. 456. b
Centum colles. 611. e. 613. a
Centum viri a Romulo electi. 117. d
Cephalenia inſ. 456. e
Cephaletio. 361. a
Capos locus. 444. b
Cepheus Æthiopiæ rex. 20. e Perſeo bellum infert, ac victo ſuccedit. 22. c
Ceratia, Ceration. 361. d
Cerdo hæreticus. 198 b
Caremoniarum leges cur Judæis datæ. 177. a. 189. d.
Cares, Iſis Ægyptiis. 16. b. frumenti & ordei inventrix. *ibid.*
Cerinthus hæreticus. 197. e
Cermatæ. 414. c
Cervicoſi cognomen Conſtantino inditum. 213. c.
Carvorum exercitus, qui leonum exercitui præſtet. 276. d.
Chabdanus a Phoca prælio ſuperatus. 505. d
Chaganus Chagariæ regulus. 415. d. Chazarorum regulus. 352. a. b. Scytharum princeps. 360. e. ad Iſtrum vincitur. 316. d. Balbam occupat. 315. b. captivos interficit. *ibid.* c fruſtratus domum abit. *ibid.* b. Juſtiniano inſidiatur. 352. b. pacis violator. 312. a. pactis conventis ſe ſtaturum pollicetur. 312. e. Sigidonem urbem ſubigit. 311. e.
Chaganus victus. 316. b
Chagani ad Juſtinianum mandatum. 351. b. cuſtodes a Juſtiniano interficiuntur. *ibid.* b. filii a Priſco interficiuntur. 316. c. fuga. 314. c. 315. b. fraus. 322. d. in Myſiam irruptio. 315. b
Chaida Moamedi uxor. 333. a. impoſtori monachi fidem habet. *ibid.* b
Chalacha condita. 9. e
Chalcedon Birhyniæ a Conſtantio inſtaurata. 224. b.
Chalcedonii muri dejecti. 245. a
Chalcedonenſis ſynodus. 272. d. 381. e. quarta, quando. 272. d. ab Euthymio confirmata. 282. c. ejus approbatio. 287. b. impugnatio. 283. e. ſynodi pronunciatum. 302. b
in Chalcedonenſi ſynodo quot patres comparuerint. 381. e.
Chalcopratiorum ædis ædificatio. 271. c. Judæorum ſynagoga. *ibid.*
Chaldæorum divinatio. 29. a. genus a Semo. 31 c. libido. 123. c. regnum quando inſtitutum. 9. c. ejus initia. 8. c
Chaldaicarum rerum ſcriptores. 9. e
Chalebus tribu Judæus. 60. a
Chalebi vigor in ſenecta. 46. d
Camaitha regio ab Heraclio occupata. 319. a
Canathothes a Moſe necatus. 42. c
Chamus Ægyptiorum gentis conditor. 14. d
Chami exacrationi obnoxiæ etiamnum gentes ab eo ortæ. 14. c. poſteritas pleraque etiamnum a fide chriſtiana aliena. *ibid.* poſteritas ſeptem gentium a Deo deleta. 10. e. d
Chami terra Libya dicta. 20. b
Chamo quæ terræ pars a patre Noa attributa. 10. b quales ex eo nationes exortæ. 11. a
Chamum cur Semi Japeti ſervum pronuntiet Scriptura. 14. c
Chamoſus Tyriorum idolum. 78. d
Chanaan Chami filius Semi ditionem invadit. 10. c filii ejus. 12. b
Chanaan terra nunc Palæſtina. 15. b
Chanaanis poſteritas etiamnum exacrationi ipſis obnoxia. 14. c. ſerviruti ſubjecta. 23. e
Chananæa, quæ & Palæſtina. 28. e
Chananæorum terra. 24. d

Chandacæ expugnatio. 304. b
Charbeæ Manichæorum ducis virtus. 427. e. 429. a
Charitas, virtutum faſtigium. 263. a
Charito Joviani uxor. 244. b. ejus confeſſio. 205. c.
Charon a Phoca interfectus. 525. c.
Charpote caſtellum. 537. a
Charſianum caſtrum, 360. e
Chartica urbs. 812. d
Charybdis. 107. a
Chazaria & Media ſuperiori potitur Baſilius. 556. b.
Catzilachus. 470. d
Charax locus. 401. d
Chazara Leonis mater. 370. b
Chazari qui 327 a. in Perſidem impreſſionem faciunt. *ibid.*
Chelandia. 368. d
Chelidonium arx qua ratione liberatum. 597. e
Chelidonium caſtellum. 597. e
Cheilias ſacerdos, legis Dei librum repertum regi offert. 90. a
Chenephris odium in Moſen. 41. b
Cherubicus hymnus quando cantari inſtitutus. 308. d.
Cherubinorum repræſentatio Ezechielo exhibita. 91. e.
inter Cherubinos & propitiatorium vox edi ſolita. 286. c.
Chetæa Abrahamo ducta. 25. d
Chiromis certatori pulſitia. 162. b
Chlamydum purpurearum uſus apud Romanos. 18. c.
Chlomarum caſtellum. 312. d
Chlori cognomen. 312. b
Chobar fl. 91. e
Chœreas. 400. c
Chœroſphactæ incarceratio. 468. a. etymon. *ibid.*
Chodollogomor. 25. d.
Choraithus torrens. 81. c
Chorbatæ Baſilio ſe dedunt. 561. e
Chordapſus morbus. 366. c
Chorotanis caſtelli expugnatio. 414. c
Choſroes ad Romanos fugere cogitur. 313. b. a filio necatus. 331. a. Antiochiæ capit. 293. c. Chriſtianos ad ſocietatem Neſtorianæ hæreſis adigit 327. c novum exercitum conſcribit. *ibid.* paſtum cum Heraclio icere recuſat. 323. b. Perſidem obtinet. 313. d. qua ratione a ſcriba perſuaſus, pugnam detrectarit. 294. a. re inopinata deceptus, domum negotio interfecto diſcedit. 295. b. Choſroes in cadaver Saloi ſævit. 328. a
Choſroæ caput a ſatrapis conſputum, 331. a. filiarum captivitas. 339. b. fuga, 325. a. 330. a. in Aſiam irruptio. 145. d. oratio 323. e. palatia ab Heraclio funditus diruta. 329. d. prognoſticon. *ibid.* ſimulacrum quale. 323. d
Chriſtianus cum Manichæo diſputans quid ab eo poſtulare debeat. 342. c
Chriſtiani ocliles exauctorati 212. c. milites precibus pluviam impetrant. 198. c. ne conquirantur, a Trajano edictum, 197. b
Chriſtiani patiuntur. 233. c
Chriſtianorum accuſatoribus Tiberius mortem minatus. 150. a. clades Alexandrina, a Judæis illata, 266. a. cum Judæis colloquium Romæ ſub Conſtantino M. 216. b. perſecutio. 209. d. 240. e. 245. d. & a Sapore Perſarum rege, 233. c. 236. a ſedata. 267. a
Chriſtianis a Juliano Græcis diſciplinis interdictum. 241. a.
Chriſtianis dexter oculus erui juſſus. 181. b
a Chriſtianis perſequendis deſiſti jubet Domitianus. 194. c.
Contra Chriſtianos propoſita imperatorum edicta. 283. a.
Chriſtus baptizatus. 238. d. cur ex virgine naſci voluerit. 223. d. cur venditus, captus, in crucem oblatus, &c. 223. d. cur tentatus, &c. 220. d. 222. d. cur in cranii loco ſupplicium ſubeat. 338. e.
Chriſtus quomodo de cælo venit. 290. b
Chriſtus, Dei potentia & ſapientia. 229. d. e. inviſibilis Dei imago. 230. a. etiam a diabolo tentatus. 38. b. in terra ſancta ſalutem mundo parat. 337. c. inter eos qui mortui revixerunt, octavus. 251. e.
Chriſtus natus. 138. c. 300. c. non oudus homo, 331. a. novus Adam. 4. d
Chriſtus quando, ſecundum prophetarum oracula, naſci debuerit. 143. a. quatenus perpeſſionibus ſubjectus 220. d. quo die ſupplicio affectus. 139. c. quo tempore paſſus. 150. b. quomodo ex Maria genitus, æterous & rex & ſacerdos Dei. 344. a. quota ſeptimanæ die baptizatus. 138. d. Sol juſtitiæ. 138. d
Chriſti ab Ægypto reditus. 146. b. ad Augarum ſcripta epiſtola Edeſſa Byzantium translata. 142. c
Chriſti adventus temporis prædictio Eſaiæ. 143. d. adventum ſecundum præcedet crux. 177. c. adventa nihil terribilius, 435. a
de Chriſti adventu vaticinium. 217. b. 220. a. prophetia Eſaiæ, e teſtamento Ezechiæ. 56. c
de Chriſti æternis vaticinia. 219. a
Chriſti aſcenſio 147. c. baptiſmus, & Evangelii prædicati initium, 152. c. reſurrectio. *ibid.*
Chriſti carnem qualem Eutyches aſſerat. 303. b. cognatos Domitianus ſuſpectos habet. 194. b
Chriſti corpus is typus manna, 64 a. diſcipulorum & Apoſtolorum ſcripta cur tam pauca. 202. c
de Chriſti duabus naturis contentio. 308. a
Chriſti effigies Edeſſæ ad portam ab Augaro poſita, adoranda. 241 b. eidem lucerna accenſa appoſita. *ibid.* ejus miraculum. *ibid.* d
de Chriſti effigie decretum. 346. b
Chriſti epiſtola ad Augarum. 140. d. ejus jovenio. 142. d 142. b. facies in ſindone expreſſa. 140. d
de Chriſti humanitate vaticinia 218. e. item divinitate. 219. a
Chriſti imago Edeſſa Conſtantinopolim translata. 142 b. natalis. 150. e. nativitas. 148. d. prædicta a variis. 217. b. irem, inter homines converſatio. *ibid.* tentatio a diabolo. *ibid.* c. captivitas. *ibid.* proditio. *ibid.* veſtium ſpoliatio *ibid.* c. accuſatio. *ibid.* ſpinis coronatio. *ibid.* fellis & aceti potus. *ibid.* judibrium, *ibid.* b. crucis ſupplicium. *ibid.* e ſepultura, *ibid.*
Chriſti nativitatis dies quomodo inquirenda. 138. c paſcha in quorum menſis diem inciderit. 139. b præcones perpetuum inter ſe ſimultatem alere non decet. 263. a. regnum quale 143. d. cæleſte. 194. c ſigillum. 140. e
Chriſto quales crines hiſtorici attribuant. 275. d
Chriſtum unum cur confiteamur. 300. e
de Chriſto e virgine naſcituro oraculum Apollinis. 96. c.
Chriſto moriente ſolis defectus qualis. 150. e
Chriſto nato, pax per totum orbem. 143. a 344. d.
de Chriſto Neſtorii opinio. 268. a. teſtimonium Joſephi. 156. b. vaticinia. 217. b. ex Judæ ſtirpe oriturum vaticinium. 34. d
Chryſaorii in eunuchos dictum. 375. a
Chryſaphius, alias Zumnes. 273. b
Chryſaphius a Jordane dolo necatus. 272. a
Chryſaphii relegatio. 271. b.
Chryſargyrum tributum ab Anaſtaſio abolitum, 382. c.
Chryſargyri tributi tabulæ ab Anaſtaſio combuſtæ. 386. c.
Chryſeis, quæ & Aſtinoma, 101. e. Agamemnoni dedit. 102. a
Chryſes Apollinis ſacerdos. *ibid.* b
Chryſobullum loqus. 452. a
Chryſochir Manichæorum dux. 448. c. nullo negotio victus. 562. d
Chryſochir Tephricæ præfectus. 447. b

Chryſochiris interitus. 449. c
Chryſorrhoas fl. qui & Nilus. 10. b
Chryſoſtomus Conſtantinopolitanus epiſcopus electus. 258. c. ejus facundia. *ibid.* & Epiphanius reconciliati. 263. a. in Cucuſum relegatus. 262. b item Pityuntem. *ibid.*
Chryſoſtomi corpus Conſtantinopolim translatum. 264. a. de Jobo teſtimonium. 37. b. de Joſua Moſis ſucceſſore locus. 44. c. de Judæorum vaecordia locus. 180. c. diſcipuli epiſcopi qui. 262. a item monachi. *ibid.* locus. 337. d. mors. 262 b. reliquiæ a Proclo reportantur. 270. b. virtutes. 260. b. vita, labores & pericula. 259. d. mora. 269. a.
Chryſoſtomo ob parrheſiam periculum creatum. 261. d.
Chryſoſtomum qui & cur odio habuerint. 260. d &c.
Chus Æthiops 9. d. ejus filii. 12. a.
Chuſartomus Syriæ rex. 67. e
Chuſus Æthiops. 15. b. Nembrodi F. 9. a. Æthiops. *ibid.* b.
Cibullius. 134 c
Ciceronis inſomnium. 137. a
Ciliciæ nomen. 20. c
Cilix Agenoris F. *ibid* c
Cimerdius. 115. d
Cinnæi. 66. c
Cinere immenſo ſub nivis ſpecie pluit. 277. a
Circe. 206. e
Circi a Romulo conditi portæ. 118. b
Circumciſio cur per XL. annos in ſolitudine intermiſſa. 66. a. ſervi pœna capitis interdicta. 235. a
Ciſtrinita Arabum dux. 552. a. ab Urano contuſus. *ibid.*
Citharæ uſus & inventum. 26. c
Citharon mons. 22. a. c
Civium Rom. cenſus ſub Ser. Tullio. 119. c
Civium pugna. 296. a
Claudiopolis condita. 157. b
Claudius Imperator. 157. a. 203. a
Cleantho Cadmi F. 21. d
Clemens cur Stromateus dictus. 298. a. quo tempore. 199. b. Romanus Petri diſcipulus. 164. b ſub Domitiano damnatus. 194. a
Clementiæ exemplum. 324. e
Cleobulus Lindi tyrannus. 254. d
Cleopatra. 254. b. Ægypti regina. 238. b. Dionyſii F. 138. a. interimit. 143. b
Cleri ambitio. 166. a
Clericorum cœlibatus a Paphnutio improbatus. 227. d.
Clytemneſtra. 100. c. Danai F. Lynceo nupta. 66. c Ledæ F. 97. c. Agamemnoni nupta. *ibid.*
Clytemneſtræ adulterium, & mariti cædes. 107. c inde ejuſdem interitus. *ibid.*
Clytii Theſtii F. 97. c
Cnaphei relegatio. 278. d
Codea lib. 135. e
Codrus Athen. rex. 67. c
Cœleſtes potentiæ prima die creatæ. 3. d
Cœlibatus clericorum a Paphnutio improbatus. 227. d.
Cæli filii. 26. e
Cælum cur Græcis *Ouranos*. 3. a
Cæli ſtridor horrendus. 304. e
Cœlus Rex. 26. c
Cognoverunt ſe nudos eſſe, Quomodo dictum. 5. d
Colorum tinctura quando reperta. 18. b
Coloſſus Rhodius. 136. a
Columba cur ſacrificiis admiſſa. 63. c
Columbarum fimus proſale. 83. b
Columnæ igneæ apparitio. 376. d
Columnæ lapideæ & latericia a Sethо erectæ. 6. d
Combuſtus ſtrenue dimicans contra Parzinacas ab ipſis vincitur & cæditur. 613. d. e
Commentiolus ab Andragaſto prædam recipit. 312. a. Chaganorum exercitum profligat. *ibid.* multa ſpolia Byzantium mittit. 313. d
Comes, Diomedis uxoris adulter. 113. d
Cometa docites unde dicatur. 387. a. 335. e. in Oriente Juſtini tempore viſus. 287. d
Cometæ in Syria apparitio. 365. a. pogoniæ apparitio. 335. a. etymon. 287. d
Cometa Xiphias. 317. e. 476. d.
Cometæ apparitio. 287. 288. d. 291. d. 367. a. & 589. d.
Commodus parricida. 199. a. ejus Imperium. *ibid.*
Comparationis regula in quibus locum habeat. 231. a.
Concilium contra Theopaſchitas 293. c. Conſtantinopoli œcumenicum. 249. d. 250. b. ſub Coprony mo. 366. c. de reſtituendis imaginibus. 420. e Nicææ primum omnium coactum. 224. a. 226. a primum a ſecundo quantum diſtet. 346. e. item ſecundum a tertio. 347. a
Concilii Conſtantinopolitani principes. 366. e
Concilium tertium a quarto quantum diſtet. 347. a quartum a quinto. *ibid.* quintum a ſexto. *ibid.* ſextum a ſeptimo. *ibid.* quintum œcumenicum quando Conſtantinopoli actum. 297. b. quantum a quarto abfuerit *ibid.*
Concilio quinto œcumenico Conſtantinopoli qui epiſcopi præfuerint. *ibid.* in eo quid actum. *ibid.*
Conciliorum univerſalium epitome. 346. a
Conjectatio. 31. d
de Connubio lex Erichthonii. 67. c
Conſpiratio. 622. d
Conſæus. 134. c
Conſtans Conſtantini M. F. 234. a
Conſtans a Conſtantio patre Cæſar deſignatus. 224. a Heraclii N. Imperator. 340. a. b. quamdiu Imperium tenuerit. *ibid.* b cum dedecore Conſtantinopolim redit. 231. b. cur Byzantiis inviſus. 344. a. fratricida. 343. a
Conſtans quamdiu Imperium geſſerit 340. b. quando Imperium adeptus. *ibid.*
Conſtantis interitus. 344. b. ejus interfector. *ibid.*
Conſtantis Pii cædes. 239. a
Conſtantis ſepultura. 344. c
Conſtantia a Mabia occupata. 340. c. eadem & Antaradus. 236. c
Conſtantia Conſtantii F. 213. c
Conſtantiæ captio. 339. b
Conſtantina cum tribus filiabus a Phoca occiditur. 320. c.
Conſtantinæ Auguſtæ fuga. *ibid.*
Conſtantinopolis a Sarracenis oppugnata. 356. a ab Avaribus obſeſſa. 328. b. condita a Conſtantino M. 24. b. gravibus terræmotibus concuſſa. 270. c obſeſſa. 598. a
Conſtantinopolis templa a Conſtantino condita. 225. a. thema a Valente aſtronomo deſcriptum. 224. e.
Conſtantinopolitana ſynodus. 249. d. ejuſdem principes. 345. d
Conſtantinopol. urbis ſtatuæ & monumenta. 254. c
Conſtantinopolitanum Concilium. 297. b. contra quos fuerit coactum. 346. a. Imperium Sarracenis tributarium. 509. b. quale incendium. 275. a
Conſtantinus. 265. a. veneno necatus. 339. d
Conſtantinus Arianites. 612. d.
Conſtantinus Baſilii filius. 450. a. Baſilius vocem amiſſam miraculo recipit. 392. d. ejus mors. 462. d
Cabalinus Anticbriſti præcurſor. 357. a. Deiparæ imaginem dejectam conculcat. 359. b. oletum in ſacrum lavacrum emittit. 357. b. quando natus. *ibid.* a. Cabaſila Occidentis dux. 589. a. Caballarius Cibyrræorum dux. 594. c. ejus interitus. *ibid.* Carantenus patricius. 566. d. Catepano veneno ab uxore ſua necatus. 589. b
Conſtantinus Chlori F. Diocletiani inſidias effugit. 212. d
Conſtantinus Coprony mus de Maria quid ſenſerit. 363. b. quamdiu regnarit. *ibid.*
Conſtantinus Conſtantini M. F. 234. e. ejus mors. 235. a. d. cubicularius captus. 482. c. cum Irena quamdiu imperarit. 371. a. cum Apleſphаro pacem componit. 597. e. Dalaſſenus quantum tumultum excitarit. 568. c. Diogenes Theſſalo-

aicæ dux conſtituitur. 566. b. domeſticus Nobiliſſimi honore decoratus. 586. c. Ducas ad Imperium invadendum inſtigatur. 477. d. perit. 478. b.
Conſtantinus Gabutzicus Sophiæ maritus. 428. c.
Heraclites quando Cæſar factus. 322. c. Heraclii F. imperat. 339. d. Imp. Romani filio poſtponitur. 491. a
Conſtantinus Leonis F. 477. b. Imperium recuperat, Lacapeni filiis ſubmotis. 497. b
Conſtantinus M. an ab Euſebio Nicomed. baptizatus. 215. a. an ſpurius. *ibid.* baptizatus, & lepra liberatus. 214. d
Conſtantinus Magnus Imperator. 213. a. ejus collegæ. *ibid.* primus omnium Imperatorum diademate uſus. 233. d
Conſtantinus malos fovet, bonos vexat. 363. d
Michaeli fratet. 377. b. morbo correptus de ſubſtituendo Imperii ſucceſſore cogitat. 365. a
Conſtantinus Mukupela urbe ejectus. 380. a
Conſtantinus multa reipublicæ mala dat. 363 a
Conſtantinus patricius Bardæ frater. 323. d. lo Studianum collegium deſtruitur. 370. c. oculis privatus. 363. d
Conſtantinus patris percuſſorem interficit. 344. c
Pogonatus Imp *ibid.* d. cum Bulgaris pacem componere cogitat. 343. c. fratres ſuos Imperio detrudit. *ibid.* fratribus naſos præcidit. 344. c. quamdiu imperarit. 344. d. 347. c. 340. a. ſolus cum filio ſuo Juſtiniano imperat. 347. e. d. unde dictus. 344. d. Conſtantinus quamdiu Imperium geſſerit. 564 e. 302. e. & quamdiu vixerit *ibid.* quibus magiſtratus mandaverit. 563. c. quot annorum tributum exegerit. 564. e
Conſtantini ætas. 563. e
Conſtan. ini Argyrei in Bertream expeditio. 566. d
Conſtantini Caballini baptizatio. 357. b. internus. 359. b. Copronymi crimina. 363. a. edictum. *ibid.* Imperium. *ibid.* coronatio. 370. c
Conſtantini corpus ubi repoſitum. 339. d
Conſtantinus Hæteriarcha in Patzinacas mittitur. 614. b. & vincitur ab ipſis. 614. d
Conſtantini cum Pagano pax. 367. d
Conſtantini Diogenis incarceratio. 566. b
Conſtantini excæcatio. 379. a
Conſtantini filiæ. 563. b
Conſtantini ſutile ingenium. 376. a
Conſtantini Imp. ad Olympum montem profectio. 502. d. gratitudo. 498. b. vitia & virtutes 497. d obitus. 502. e. Imperium quamdiu duraſſit. 367. c. Imperii initia qualia fuerint. 563. d
Conſtantini in bonos viros tyrannica facinora. 563. d.
Conſtantini in Bulgaros expeditio. 369. c
Conſtantini in patruos & alios crudelitas. 373. c
Conſtantini inſomnium. 431. a. in imaginum cultores animadverſio. 368 a
Conſtantini Leonis F. Imperium. 477 e
Conſtantini M. Concilium. 299. d
Conſtantini M. corpus translatum. 239. c. erga epiſcopos reverentia & obſervantia. 226. b. forma. 213. c. Imperium inter tres filios diviſum. 234. e. 235. a. leges ſacræ. 215. e. 216. a. modeſtia in vitiis prætulum celandis. 228. a. mors. 234. d
Conſtantini Monomachi coronatio. 389. c. liberalitas. *ibid.* Imperium. *ibid.*
Conſtantini mors. 602. e. 462. d
Conſtantini pii obitus. 347. d
Conſtantini, Romani F. Imperium. 563. b
Conſtantini ſepulchrum. 502. e
Conſtantini Silvani ira. 432. c. opiniones. *ibid.*
Conſtantini ſtudia. 563. b. vaticinium. 415. c
Conſtantino Imperium abrogatur. 364. a
Conſtantino patri Romanus III. inſidiatur. 502. e
Conſtantinum Romanus deprimit. 486. a
In Conſtantinum Imp. inſidiæ. 498. c
a Conſtantino Imp. literæ reſtitutæ. 498. a
cum Conſtantino Imperat. Romani conjunctio. 483. c. a.
de Conſtantino, filio Andronici, vaticinium. 473.
ejuſdem interitus. *ibid.*
ſub Conſt. M. gentes multæ Chriſtianiſmum amplexæ. 223. b
Conſtantius Chlorus. 212. b
Conſtantius Conſtantii F. Juliani pater. 213. c
Conſtantius Ducas cur incarceratus. 576. b. c. gener Dalaſſeni. *ibid.*
Conſtantius & Conſtans Impp. 235. b
Conſtantius Imperator, Magni pater. 213. b. ejus mors. *ibid.*
Conſtantius Imper. Romanum tenet. 344. c
Conſtantii forma, 333. b. levitas. *ibid.* c. mors. 240. a.
Conſiliis malis homines cito aſſentire. 540. a
Conſuetudo altera natura. 307. a
Conſules Romæ creari cœpti. 220. a
Conſules quotannis Romæ. 231. e
Conſuetudinis & veritatis diſcrimen. 27. c. d
Contendendi ſtudium odii mater. 31. d
Contoleo Cephallleniæ præfectus. 553. b
Contoſtephanus unde dictus. 544. c
CONVO litteræ in victoriatis numiſmatibus quid ſignificent. 254. c
Copeus urbs diruta. 212. b
Copti expugnatio. 447. c
Coprony mus barbam ſibi evellit. 369. d. monaſteria militibus tradit. *ibid.* b
Coprony mus Germaniciam recipit. 365. a
Coprony mi corpus ubi ſepultum. 370. b. ejus cremato. *ibid.* exitus. 369. c. fuga. 363. c. genus quomodo extinctum. 374. b. in Bulgaros expeditio. 369. c. luctus. 370. a. mortientis verba. *ibid.*
Corban. 57. b. 252. d
Corbis. 235. b
Corcyra inſ. quæ Phæacia prius. 207. a
Corinthi calamitas. 287. c.
Cornelius primus ex gentibus baptizatus. 256. a
Corporis exonerandi inventum. 9. b
Corus mentura. 76. a
Corythæus Paridis P. 205. b
Coſſiai pagus. 254. a
Coſmas Alexandriæ patriarcha. 364. b. quando ab errore Monothelecarum ad veram religionem tranſiverit. *ibid.*
Coſmæ patricii conſilium. 510 b
Coſchameras Cinnæus. 68. b
Cocurentes Ebræis in deſerto oblatæ. 61. b
Cranaus Atticæ rex. 67. c. 223. b
Craterus Cibyræotarum præfectus. 402. d. ejus cum Agarenis acre prælium. *ibid.* cum Saracæno pugna. 403. d. ejus interitus. 403. a
Crates Thebanus philoſophus. 227. a
Creationis opera. XXII. 3. c
Crenitæ cur Imperium abrogarunt. 522. a. ejus avaritia. *ibid.*
Creta ab Hiſpaniels Agarenis occupatur. 400. d
quomodo in ſervitutem venerit. 402. a
Cretæ nomen. 64. c
Cretenſium Agarenorum clades. 455. c. ferocia ab Orypha repreſſa. 403. b
Cretenſium fuga. 402. d
Creuſa. 209. c.
Criminationibus non leviter credendum. 289. a
Criſpus Cappadociæ præſes conſtituitur. 321. b
Criſpus Conſtantini filius baptizatus. 215 a. ejus mors 225. a
Criſpus Phocæ gener. 321. b
Criſtati. 358. a
Crocodili deſcriptio. 316. a
Cræſus ſuperbus Lydorum rex. 220. b. ejus res. *ibid.* a.
Cræſus victus & captus. 223. b
Cræſi contra Cyrum expeditio. 225. a
Cræſi ſuperbia. 224. a
Cræſo editum oraculum. 224. d
Crumus Bulgarorum princeps. 330. 438. b
Cruſtemia. 108. a
Crux Domini ab Helena inventa. 225. a
Crux in cælo viſa. 242. d
Crux quid in hieroglyphicis literis ſignificet. 256. d

Crucis forma litteræ Io Serapidis templo repertæ. *ibid.*
Crucis myſterium ab Iſraelo deſignatum. 33. c
Crucis ſignum in cælo apparet. 238. a
Crucis ſignum Conſtantino oblatum, cum inſcriptione, IN HOC VINCE. 214. b
Cruces in veſtimentis, libris, mappis conſpectæ. 242. c. 365. c.
Crytagon Crumi ſucceſſor. 438. e. in Chriſtianos ſævit. *ibid.*
Cuetæi, poſt Itali dicti. 112. c
Cteſiphon quartum capta. 209. d
Cubricus, qui Manes poſtea. 205. e. vivus excoriatus. 206. a
Curubita ſylveſtris ab Elyſino veſca reddita. 83. e
Cucuſum Cappadociæ oppidum. 278. b
Culeri lapidei in circumciſione Joſuæ uſurpati. 65. e eum eodem ſepulti. 66. c
Cupha fl. 367. b
Cupidinis ſimulacrum. 234. d
Curcuas a Roſſis cæſus. 511. b
Curcuæ patricii telegatio. 450. a
Caretus. 30. e
Curiæ maximæ in foro Conſtantini conflagratio. 275. b.
Curopalatæ rerum exitus. 524. b. e
Cutacium caſtellum. 448. b
Curterius Imperatori ſe cum populo dedit. 447. c
Curupes in Phocæ poteſtatem redactus. 504. a
Cuſech Judæus. 218. e
Cuſtodire. 4. d
Cutlumuſus Abramii conſobrinus. 616. d. Sultano adverſatur. 602. a
Cutlumuſi fuga. 602. c. 616. d
Cyclops Homericus qualis. 106. c
Cydnus fl. 243. e
Cygnus ab Achille cæſus. 201. d
Cygni cum Leda congreſſus. 97. e
Cynos ſema. Maronea. 106 e
Cyrenii cenſus. 150. e
Cyriacus anachoreta Joannis Jejunatoris ſucceſſor. 315. a. quamdiu vixerit. 276. a
Cyrillus Alexandreæ epiſcopus. 267. d. quando vita ſit defunctus. 271. a
Cyrillus Celeſtini locum in Epheſina ſynodo tenet. 268. a
Cyrillus Chryſoſtomo reconciliatus. 259. e
Cyrillus Epheſi epiſcopus. 268. e
Cyrillus Gortynis epiſcopus. 402. a
Cyrillus quando martyrii coronam ſupplicio ſit conſequutus. *ibid.*
Cyrilli ad Theodoſium litteræ. 268. a. 299. c
Cyrilli diaconi necati ſecus gaſtatum, auctori exitioſum. 240. a
Cyrilli duodecim capitula. 259. d
Cyrilli & Celeſtini ad Neſtorium litteræ quales. 267. e.
Cypriani martyrium. 203. d. 304. d
Cyprus qua occaſione metropolis facta. 279. a
Cyrus Conſtantinopolis inſtaurator. 270. a
Cyrus Cræſo capto, & ut combureretur damnato parcit. 114. c
Cyrus cur in invidiam venerit. 270. a
Cyrus Dario ſuccedit in regno. 96. a
Cyrus, etiam Artaxerxes & Arthaſaſtas dictus. 115. a.
Cyrus Georgii epiſcopi ſucceſſor. 332. a
Cyrus Iſarelicos captivos dimittit ad recondenda Hieroſolyma. 111. b
Cyrus patriarcha Conſtantinopolis cura Juſtiniano conſtimatur. 352. b
Cyrus Phaſidis epiſcopus. 332. c
Cyrus quamdiu regnarit. 215. c
Cyrus quot annis Babyloniorum rex. 114. a
Cyrus Smyrnæ epiſcopus deligitur. 270. a
Cyrus, Solonis invocatione ab exitio liberatus. 114. c.
Cyri continentia. 162. c
Cyri cum Cræſo hiſtoria. 109. c
Cyri mors. 112. c. 115. a
Cyri operis pulchritudo. 270. a
Cyri regnum. 114. b. c
de Cyro prophetia Iſaiæ. 110. c
Cyzicus Cyzici oppidi conditor. 48. c. Helleſponti rex ab Argonautis cæſus. 49. a
Cyzici dimidium quando corruerit. 395. c
Cyzici famum. 197. d
Cyzici interitus. 96. b. Cyzicus urbs capta. *ibid.*
Cyzici occupatio. 345. a

D

DAcibyza. 246. b
Dadamas Jexani F. 36. a
Dadaſtana oppidum Joviani Imperat. morte clarum. 244. a
Dadoa hæreticus. 232. d
Daduchos. 269. b
Dædalus. 98. c
Dænarius, 135. b
Dæmon a Sarapiſcis jocinore & corde adufti pulſus. 88. c.
Dæmon monachi precibus a progreſſu prohibitus. 237. d.
Dæmoni ab homine pellendo an ſola precatio ſufficiat. 231. e. 233. a
Dæmones a Chriſtianis pulſi. 286. a
Dæmones etiam a magis interdum abigi. 195. b
Dæmonum impoſtura. 248. a
Dæmonum de eactis Syracuſanis' colloquium. 459. c.
Dæmonum excantationes a Solomone inventæ. 75. d. expulſio Solomonis arte. 58. a
Dagiſthei balneum a Juſtiniano perfectum. 291. a
Dagiſtenſe monaſterium. 385. d
Dagon Azoti idolum. 51. b
Daglaipho ſenator. 244 c
Dalaſſenus Byzantiam redit. 575. b. Michaeli Imperium non probat. 574. c. Perfide relegatur 576. b.
Dalida Samſonis uxor. 50. a
Dalmata Galliæ. 213. c
Dalmatius Cæſar deſignatus. 234. d. 235. c
Dalmatiæ defectio. 404. a
Damaſcus a Perſis capitur. 322. a
Damaſco Sarraceni potiuntur. 336. a
Damaſus Rom. pont. 250. b
Damatrya ſe Juſtinianus confert. 353. b
Damianus cubicularius. 443. d. Ebræorum rex. 295. d. in Adadi poteſtatem redactus. *ibid.*
Damiani Ameræ mors. 480. a. patricii interitus. 401. c. 549. b
Damiano cubiculario munus abrogatur. 443. c
Dampolis caſtellum. 612. d
Damidis monaſterium. 520. d
Dan. fl. 25. b
Danus Jacobi F. 29. c
Dani benedictio. 34 c
Danae Acriſii F. a Jove in aurum converſo compreſſa. 20. c
Danapris fl. 367. b
Danaſtris fl. *ibid.*
Danaus Beli F. 20. a. a Lynceo cæſus. 66. a
Danduiphus Longobardiæ rex. 510. a
Daniel Babylonem captivus abductus. 9. b. in foveam leonum a Dario dejectus. 96. a. 114. a
Daniel regis inſomnia interpretatus. 91. c
Danielis a Baſilio protoſpatharii dignitate auctus. 460. a. ad Balthaſarem regem verba. 95. c. de Chriſti adventu vaticinium. 220. a. locus. 344. d. 56 d. 147. a. b. 151. d. 176. a. 279. d. 280. a. 181. e. 183. a. e.
Danielis ſeptimanæ. 125. a. b. a. 144. d. 147. b. 155. a. 183. e.
Danielis monachi de Baſilio vaticinium. 442. b. 96. a. de Chriſti adventu ab angelo edoctus. 96. a. 114. b. in foveam leonum projectus a Cyro. *ibid.* a. propheta a Cyro ad ſe vocatus. 310. a. c. 114. a. in honore habitus. *ibid.*
Danielus Simeonis columnam inſcendit. 269. d

Danielus Stylita in Anaplo quando columnam conſcenderit. 269. e. quamdiu io columna permanſerit. *ibidem*. quando ad Dominum migrarit. *ibid.*

Daoielus vstes quo tempore. 85. d

Danieli miracula. 269. d

Danielo patefacta Nabuchodonoſoris in feram matatio. 93. c. 94. a

Daonii mulier qualem infantem pepererit. 313. d

Daphna Antiochenæ. 142. b

Daphnæus Apollo. 99. e

Daphnes balneum. 332. c

Daphnomeli vaframentum. 559. b

Danubius pontę lapideo inſtratus, 234. a

Daras caſtrum. 284. b. 308. c. a Jado captam. 339. b. item ab Artabo. 308. c. 320. c

Dardanum excisum. 99. c

Dardanus Phrygum rex. 97. d. 99. c

Darius a Cyro cæſus. 124. a

Darius Arſanis F. 117. e. ejus mors. *ibid.* & 129. e

Darius aſininis auribus præditus. 124. a

Darius Cyri F. & ſucceſſor. 121. c. qui & Cambyſes. *ibid.*

Darius, etiam Artaxerxes dictus. 124. a & Aſtyages, & Nabogiadus. *ibid.* 95. d

Darius Hyſtaſpis F. rex. 124. a. 125. c

Darius rex Baltaſaris ſucceſſor, ejuſque hiſtoria. 95. d

Dariī cædes. 96. a. 121. d

Dario obſeſſa per Olophernem Hieroſolyma. 121. d

De Dario, Danielis vaticinium. 181. d. e

Davidus a Samuele regno deſtinatus. 69. d. a Saulo gener adſcitus, mox Iovidia profugus, *ibid.* e. a Saulo ſeparatus. 53. e. ad Achiſum regem profugit. 54. a

Davidus armiger Sauli conſtitutus. 53. c. item tribunus militum. *ibid.* d

Davidus aquam ſibi a ſuis cum vitæ periculo allatam, Deo libat. 75. a

Davidus Bulgariæ archiepiſcopus. 557. e

Davidus etiam calumniæ credens ab officio deflectit. 238. e

Davidus etiam vaticinatus, & qui cum eo. 73. d

Davidus fidibus ludens malum Sauli ſpiritum pellit. 53. c. d 69. d

Davidus rex a Samuele unctus. 53. c

Davidus Saulo in manus ſuas tradito parcit. 70. a

Davidus templum Domino ædificare prohibitus. 57. d

Davidus vates. 85. c. d

Davidi adulterium. 72. b. homicidium. *ibid.* cum Solomone filio de templi ædificatione colloquium. *ibid.* in cenſendo populo peccatum. 57. d

Davidi laus. 70. c. d

Davidi militum numerus. 72. b. mors. 54. c. 73. c. ſepultura. *ibid.* d

Davidi poſteritas Domitiano ſuſpecta, 194. b

Davidi regnum. 70. b

Davidi ſorores. 56. a

Davidi tempore vates quot. 85. c. d

Davidi ſepulchrum a Solomone ædificatum. 80. a. ab Hircano, & poſt etiam ab Herode apertum. 333. e

Davidis forma. 244. b

Davidis templum eodem quo Abrahami altare loco conditum. 26. d

Davidu Deus apparet. 90. c

Davido Michol Sauli F. nupta. 53. e

Davido triplex optio a Deo irato propoſita. 71. c

Davidica io regno ſucceſſio. 86. d

Davidicum ſolium æternum. 143. d

Davidici heroes. 54. b. XXXVII. 70. b. 71. a

Debora fatidica. 45. b

Debora vates Iſraelico populo præeſt, cum Baraco. 46. e. 68. b.

Debra loci omen. 583. b

Decalogus. 62. d. e. quomodo populo ex igne traditus. 60. c

Decalogus ter traditus. 42. a

Decani. 136. a

Dechas. 135. b

Decij Imperium. 204. d. mors. *ibid.* e

Delatores. 134. e. pulſi. 282. c

Deleanus Teichomerum pes litteras ad ſocietatem Jovicat. 583. d. Aiuſianum magna cum lætitia accipit. 585. a

Deleanus rex Bulgarorum ab exercitu declaratur, & contra Imperatorem copias ducit. 583. d. e

Delii Apollonis fanum poſitum. 67. c

Delpha Jacobi ancilla. 29. c

Delphicum oraculum Chriſto nato abolitum 145. c. 140. b

Delphinæ interitus. 547. c

Delta locus. 315. d

Deianira, 114. c

Deiphobus Achillem amplexus necat. 104. d. a Menelao mutilatur. 105. b

Deiphobus Helenam ducit. *ibid.*

Deiphobi cædes. 106. c

Demetrius. 154. a

Demetrius Nicanor. *ibid.*

Demetrius Phalereus. 132. b

Democritus qua ætate. 98. b. ejus dogmata. *ibid.*

Demophilus Arianus. 246. d. 249. c

in Demoſthenem coquum Baſilii ſcomma. 247. c

Demonſtrationis efficacia. 430. e

Denderis faruus, 406. b

Deſius menſis. 236. c

Deus cognomentum Antiochi Seleuci P. 123. c

Deus cordium ſcrutator. 73. c. cur homo fieri dignatus. 221. b. cur ſe Abrahami, Iſaaci, & Jacobi Deam vocet. 221. d. 143.

Deus futurorum præſcius, 166. a

Deus in promiſſionis terra multifariam ſe vatibus videndum exhibuit. 337. c

Deus oullius mali cauſa. 334. c. quomodo & unus, & trinus. 216. c. unus, non plures. 39. b

Deus ſapientiſſimas medicus. 72. e

Dei appellatio. 129. d

Dei caſtigationis duplex cauſa. 37. c

Dei facta prædicanda 88. d

Dei filius. 216. c. unus, non duo. 220. e

Dei in Judæos beneficia. 289. b. lenitas & juſtitia. 38. c

Dei majeſtas Ezechielo viſa. 91. e

Dei nomen creaturis auditu intolerabile. 319. b

Dei nomen, ejuſque invocationem, vitæ omnium & ſaluti conſidere: non exiici cauſam eſſe. *ibid.* e

Dei pœnitere, & dubitare, quid. 166. e

Dei poſteriora quid. 64. d. e

Dei poſtĭcum quomodo Moſi viſum. 63. a

Dei regnum non verbis, ſed virtute niti. 227. b

Dei ſententiam infringi non poſſe. 60. d

Dei tria nomina. 68. g

in Dei manus incidere, terribile. 79. c

in Dei manus, quam hominum incidere, melius. 74. b. & tutius. 71. e

de Deo cur quædam ſingulari, quædam plurali numero efferantur. 231. b

de Deo, & mundi creatione, locus Orphei. 48. a

de Deo, Platonis dictum. 127. b. c

de Deo quid ſentiendum, abunde a filio Chriſto explicatum. 166. c

Deum adeſſe vere ſe invocantibus. 141. d

Deiparæ virginis veſtis invectio. 276. e. quando Hieroſolymis allata. *ibid.*

in Deos aliquem referendi forma. 39. b

Deorum multitudinis opinio quid efficiat in homine, 27. d

Deorum ſacrificia a quibus inſtituta. 35. b

Dermocaites quomodo magiſtratum geſſerit. 583. c

Dermocaitæ fuga. *ibid.*

Deucalion Attici diluvii hiſtoricus. 67. b

Deucalionis tempore diluvium. 14. e. 68. a

Deuterius Epiſcopus quomodo Barbarum baptizarit. 284. b

Deuteronomii libri ſumma. 63. e. locus. 336. d. a

Dexiophanes. 138. b

Diabaſis campus. 398. e

Diabaſis quid, & unde dicta. 480. c
Diabena. 108. d
Diabolus quid Græcis. 6. b
Diabolo quantum liceat. 37. d
Diaboli, 534. e. veluti carnifices Dei jugo ſubditi. 38. a
Diacene locus. 613. a
Diademate primus omnium Imperatorum uſus Conſtantinus M. 238. d
Dianæ Epheſiæ templum. 536. a. porta. 255. a
Diaphanes Eraſiſtratus. 133. b
Diatriba locus. 446. c
Dictator. dictatura. 136. c
Dictys Cretenſis, belli Trojani ſcriptor. 102. d
Dido, quæ & Eliſa. 112. c
Didii Juliani Imperium. 199. c. nomen unde. *ibid.*
Didymus cæcus quo tempore. 236. a
Dies creationis mundi prima, quibus poſtea ſacris memoriis dicata. 2. c
Dies noviſſimus ſecundi adventus Chriſti, XXV. Martii futurus. 2. d
Diei creatio. 2. c
Diei primæ creatio *ibid.* ſecundæ. 3. a. tertiæ. *ibid.* quartæ. *ibid.* b. quintæ. *ibid.* c. ſextæ. *ibid.* ſeptimæ. *ibid.* d.
Diei ſeptimæ cur præcipue Deus benedixerit. *ibid.*
Dilatio damnoſa. 388. e
Diluvium. 8. d
Diluvium Atticæ. 66. d. 67. b. Deucalioneum. 68. a. Theſſaliæ & Æthiopiæ. *ibid.* b. univerſale cur Ægyptiis ignotum. 14. c
ante Diluvium neque gens ulla, neque regnum. 9. a
a Diluvio uſque ad diſperſionem poſt turrim extractam quot anni. 10. e
Diluvia Græciæ duo. 14. c
Dina Jacobi F. 29. c. ejus ſtuprum vindicatum. *ibid.* d. e
Dioceſarea deleta. 336. a
Diocletianus ſe adorari jubet. 213. d. ſe Imperio abdicat. 213. a
Diocletiani Imperium. 209. d. mors. 211. e. 213
Diocletiani tyrannis multitudine martyrum victa. 211. a
ſub Diocletiano peſtis, fames, bella, &c. *ibid.* b
Diogenis dictum. 162. d
Diomeda Phorbantis F. 702. d
Diomedes multis donis a Baſilio ornatus. 460. a
Diomedes Oenidei. 213. a
Diomedes Tydei F. & ſucceſſor. 213. c
Diomedis caſus. 207. d
S. Diomedis de Baſilio vaticinium. 439. d
Dionyſiopolis maris eluvione tecta. 196. b
Dionyſius Siculorum tyrannus. 227. a
Dionyſius, Bacchus, Jovis ex Semele F. 22. b
Dionyſius Delphis mortuus & ſepultus. 22. c
Dionyſius inter deos relatus. 22. b
Dionyſii comites Pentheum expeditio. *ibid.* ab eodem victus. *ibid.*
Dionyſii Alexandriæ epiſc. martyrium. 204. d
Dionyſii Corinthii martyrium. 198. b
Dionyſii de monachatus laude, locus. 160. d
Dioſcurus Cyrilli inimicus. 272. a. Origenicarum hæreſum ſectator. *ibid.* Cyrilli ſucceſſor. *ibid.*
Dioſcuri hæreſis. 272. e. impietas. 271. b
Dipœnus ſtatuarius 254. d
Dirce, ejuſque interitus. 22. d
Diſcipuli LXX. totidem palmarum truncis ad Elimam inventis ab Iſraelicis præſignificati. 63. e
Diviotio brutorum. 32. c. d. artificioſa qualis. *ibid.*
Divinatio ex ſideribus quatenus neceſſaria. 24. d
Divinationes impoſturis refertæ. 247. d
Divitis quem eleemoſynæ datæ pœnituit, hiſtoria. 302. d
de Divite, cui opes dimiſſas Deus rependit, fabula. 88. d
Dobromerus proconſulis honore afficitur. 551. a
Dobromeri principis deditio. *ibid.*
Doctorem Eccleſiæ varium eſſe debere. 260. d
Dodecaneſium. 379. a
Doeg Judæus. 318. b
Docesno Imperium abrogatum. 591. a
Domentziola Phocæ frater. 326. b
Domeſticus officii nomen. 412. d
Dominica Valentis uxor. 247. b. Ariana. 248. c
Domini appellatio. 229. d
Domitianus Caucanus capitur. 555. b
Domitianus Deum ſe appellare auſus, & reliqua ejus vitia. 194. a
Domitiani Imperium. *ibid.* mors. *ibid.*
Domitiani Orientis præfecti cædes. 237. a
Doroſtolum, alias Driſtra. 528. a. ejus obſidio. 529. b
Dorylæi ab Amorio diſtantia. 416. c
Draco Athen. legislator. 67. d
Draco a Silveſtro Pont. necatus. 215. d
Draconis inteſtinum Conſtantinopoli quale. 177.
Δρακοντόποδες Gigantes. 8. a
Dracones Indiæ. 123. a
Draginæ pluvicies. 581. a
Dragonuzus patricio honore afficitur. 557. d
Draxani perfidia. 552. e. interitus. *ibid.*
Drepana condita. 233. a
Drious fl. 538. a
Driſtum caſtellum. 50. d
Driſtræ urbs. 314. b
Ducas pſeudo conſtantinus. 493. a
Ducum diſcordia pernicioſa. 457. a
Durejus & Durateus equus. 106. a
Durus ab exercitu ſuo Imperator ſaluatur. 536. e. 546. c
Durus a Choſroe io cuſtodiam datus. 543. b
Durus cum quibus pacta inierit. 537. a
Durus io caſtellum Tyropœum mittitur. 547. b. in Romanam ditionem cum ſuis evadit. 546. b
Durus Leonem protoveſtiarum in cuſtodiam dat. 540. b
Durus liberatus bellum in Perſas gerit. 543. d
Durus Mauriacis ſhalamum pollut. 592. d. Phocam vincit. 541. d
Durus qua ratione e carcere ſit eductus. 543. d
Durus quatenus ingentem pecuniæ vim coegerit. 536. e. 537. a
Durus quibus promiſſionibus Phocam & ejus conſpirationis populares a propoſito dedocere tentarit. 524. d
Durus hoſtes prandentes adoritur. 538. d
Durus ſuccumbit. 542. d
Duri cæcitas. 548. e. callidum conſilium. 546. c. claſſis victa. 546. d
Duri & Phocæ pugna. 541. d. ſingulare certamen. 542. c. d
Duri exercitus io Perſas qualis. 545. e
Duri fuga. 543. a
Duri ſtratagema victoria & ſucceſſus. 538. d
Duro Imperator reconciliatus. 548. d
Dynas rex. 500. b. c.
Dyrrachium terræmoto proſtratum. 536. b. a Delenano captum. 584. a. quamdiu pacatum. 555. d
Dyrrachii calamitas. 287. e
Dyſtagerda Choſroæ palatium. 329. e

E

Eberus Salæ F. 9. c. poſt filium Phalerum mortuus. 25. b
Eberi ſermo, aliorum omnium in turris extructione confuſo, ſolus integer manſit. 9. c
Ebraica lingua ante turris extructionem, & linguarum confuſionem. *ibid.* d
Ebræi vide Judæi, & Iſraelitæ.
Ebræi, Eberi poſteri: & iode etiam Ebraica lingua, quæ ſola in turris extructione non eſt confuſa. *ibid.*
Ebræi quot annis io Ægypto egerint. 30. d
Ebræi unde dicti. 14. e
Ebræorum adverſus Chriſtianos ſeditio. 320. a
Ebræorum ex Ægypto migrationis tempus XXXVIII. annorum. 64. b
Ebræorum in Ægypto afflictione. 59. d. e
Ebræorum maſcula proles omnis interfici juſſa a Pharaone. 36. b

Ebræorum pueri per decem menſes tantum in Ægypto abjecti. 40. d
Ebræorum tervitus in Ægypto, poſt Joſephi obitum, quot annis durarit. 30. d
Eccleſia ſacrarum imaginum reſtitutionem recipit. 433. d.
Eccleſiaſtes qualis eſſe debeat. 560. d
Enchioni nupta Agave. 25. a
Edeais ſublimior terra a Sethi poſteris inhabitata. 7. a.
Ederion Achæorum rex. 97. d
Edeſſa a Perſis occupata. 325. e. a Romanis recepta. 571. e. Choſroi obſeſſa, & miraculoſe liberata. 641. d
Edeſſa condita. 133. b. dolo tentata. 578. b. 580. b eluvie afflicta. 288. c
Edeſſæ captio. 339. b. oppugnatio. 578. c
Edeſſæ torrens qualis. 358. b
Edeſſenæ eccleſiæ orthodoxi reddūntur. 331. b
Edna Abrami F. 24. a
Eetion cæſus. 201. e
Effigies hominis omnis abominatio Judæis. 184. d
Eglon Moabicus rex. 68 a. ab Aodo cæſus. 46. d
Eglon Zabulonius. 49. d. 68. e
Egregoreus, & Dei filii, Sethi poſteritas. 7. a. e
Elias. 108. d
Elcanæ cum uxoribus ſuis Silaoem adſcenſus. 95. a
Elceſæus hæreticus 204. e
Eleanas heros. 70. e
Eleazarus Aaroni patri in ſacerdotio ſuffectus. 43. d 65. b.
Eleazarus Aminadabi F. arcæ Dei cuſtodiendæ præfectus. 51. d
Eleazarus heros. 54. b. 70. c
Eleaaarus levita. 60. a
Eleazarus magus Solomonis arte. 58. a
Eleazarus Moſis F. 41. c. 43. d
Eleazarus vates quo tempore. 85. d. 86. d
Eleazari conſtantia, pietas, & mors. 130. d. 131. d
Electra Pyladi nupta. 209. a
Elemagus Belegradorum princeps. 561. a
Eleemoſynæ fœnus, ejuſque exemplum. 88. e. 89. a
Elephantus Conſtantinopoli multos occidit. 596. e
Elephanti in Judæos incitati, in immiſſores converſi. 253. a
Elephantorum copia in India. 123. b
Elephantorum phalanges Antiochi. 131. c
Elerichus Bulgarorum princeps. 369. d
Elerichi ad Conſtantium litteræ. *ibid.* d
Elesbaao Æthiopum rex. 288. a
Eleutheropolis quæ olim Hebron. 29. a
Elga Roſſa baptizata. 499. a
Eliacimus Joacimi in regno collega. 91. a
Elias a corvis paſtus. 81. c
Elias & Enochus ſecundi adventus Chriſti præcurſores. 596. a
Elias ignem cælo devocat. 83. a
Elias in cælum raptus. *ibid.* b. 84. a
Elias ſterilitatem Achabo denunciat. 81. c
Elias vates. 85. d
Eliæ ſacrificium. 81. d
Eliezer Moſis F. 61. c
Elima. 63 c
Elimelechus ob famem in Moabitas commigrat. 50. c
Eliphazus Themaolta. 58. b
Elis ſacerdos populo Iſraelico præfectus. 50. c. d. & 69. b. filiorum ejus libido. 51. a. interitus. *ibid.* b
Eliſabetha cum Joanne in ſolitudinem egreſſa, lo ſpelanca moritur. 549. a
Eliſabetha Aaroni nupta. 344. a
Eliſa, Dido. 115. c
Eliſæus ab Elia vates inauguratus. 82. a. Jerichuntis aquas vitioſas corrigit. 83. b 84. e
Eliſæus vates. 85. d. quando Alexandriam tranſlatus. 576. b
Eliſæi de annonæ utilitate poſt penuriam Samariæ futura vaticinium. 84. c. d
Eliſæi imprecatione pueri ab urſis diſcerpti. 83. c
Eliſæi mors. 85. c. res geſtæ. 83. b. c. 86. a
Jo Eliſæi ſepulchro quidam ſepultus revixit. 86. a
152. a
Elitzes Moglenorum princeps. 555. b
Eliuhus Buzaa. 58. b
Eloma vallis. 44. c
Elpidius patricius ad Chaganum mittitur. 315. e
Embolimæi menſes. 595. d
Emot Sarracenorum. 508. d
Emmaus, quæ & Nicopolis Paleſtinæ. 241. c
Emmanuel. 268. c
Emmanuelis ſignificatio. 300. b
Empedocles philoſophus, & ejus decreta. 125. e. 205. d
Endymion philoſophus, & cur a Iana adamatus dicatur. 59. a
Endymionis ſomnus. *ibid.*
Ene kæ oea, ἐνη ὠέα. 509. d
Ene altima menſis dies. 535. a
Enochus & Elias ſecundi adventus Chriſti præcurſores. 596. c
Enochus Jaredi F. 7. a
Enochi e terra translatio. 6. b. in paradiſum. 8 d
Enochi occultorum liber. 9. a
Enochi res. 7. b
Enon Caini F. & urbs. 6. c
Enoſus primus ſperavit appellare nomen Domini, quomodo dictum. 7. b
Enoſus Sethi F. 6 d
Eothuſiaſtæ hæretici. 235. c
Enoſi omen. 7. b
Enthuſiaſtarum hæreſis. 247. a
Enyalius Neptuni F. 10. a
Epeus lignei equi faber. 106. a
Ephecticus Pyrrho philoſophus. 129. c
Epheſina lactonum ſynodus. 575. b. violenta. 301. b
in Epheſina tertia ſynodo quot patres comparuerint. 368. a
Epheſinum concilium. 368. a. tertium quo Theodoſii anno collectum. *ibid.*
Ephodum Gedeonis. 47. d. 49. a
Ephodum quid. 50. b
Ephorus hiſtoricus. 9. c
Ephraimus Iſraelus, Jeroboami regnum. 80. d
Ephraimus Joſephi F. 35. d
Ephraimi benedictio ab Iſraelo. 33. c
S. Ephremus quo tempore. 239. d
Ephroo Chettæus. 29. a
Epicharmus quæ litteras jovenerit. 101. c
Epicurus philoſophus ejuſque decreta. 129. a. quo tempore. *ibid.*
Epimetheus. 67. a. muſicæ inventor. *ibid.* b
Epiſcopatus. 571. d
Epiphaniæ coronatio. 355. a
Epiphanius Achimi ſucceſſor. 293. c. Chryſoſtomi adverſarius. 565. b
Epiphanius & Chryſoſtomus reconciliati. 263. a
Epiphanii de Ambroſio & Origene ſententia. 201. a
Epiphanio vitæ finis a Deo indicatus. 263. a
Epiſcopis tantum cœlibatus injunctus. 227. d
Epiſcopi libertas in Anaſtaſium Imperatorem. 285. d
Epiſparis vicus. 341. c
Epirrhopos regio, poſt Aſia. 509. c
Equi lignei fabrica. 106. a
Equeſtre certamen. 361. d
Eraſiſtratus medicus quo tempore. 133. b
Erbebii trophæa. 82. b. capitur. 622. b
Erechtheus Aſſyriorum rex. 39. d
Eræ captio. 338. e
Eremoſycæ exeidium. 450. c
Erichtonius Cecropis F. 67. c. ejus lex de connubio. *ibid.*
Erii locus. 315. a
Erroſi. 534. d
Erythro Caroli filia. 371. c. Conſtantino in matrimonium datur. *ibid.*
Eſaias Rhodi Epiſcopus punitur. 591. a
Eſaias vates 85. d. quo tempore. *ibid.* ſerra lignea diſſectus. 89 c
Eſaias ſine calceis incedere juſſus. 269. a
Eſaiæ locus. 344. c
Eſaiæ reliquiæ quando Paneade ſint advectæ. 570 d
Eſaiæ

Eſajæ vaticinium Ezechiæ edictum. 58. b
Eſau Iſaaci F. 29. a. a Jacobo interfectus. 30. b
Eſai & Jacobi diſſidium ab Iſaaco compoſitum. 30. a
Eſai uxores. 29. c
a b Eſaui terra prohibiti Iſraelitæ. 60. b
Eſdras vates Judæorum dux. 212. b. ſacrorum libiorum amiſſorum reſtitutor. *ibid.*
Eſſæi Phariſæis & Scribis potiores. 260. c
Eſſebon. 68. c. judex. 49. d
Eſſæorum ſecta. 257. c. 258. a
Eſthera Dario regi nupta. 93. d. 214. a
Eſtheræ hiſtoria. 215. d
Eteocles Oedipi ex matre F. 23. c
Eteoclis & Polynicis mutuo congreſſu interitus. 23. d
Eva conſpecto primum Adamo quomodo effecta. 4. c
Evæ creatio. *ibid.* etymon. 4. d
Evagrius philoſophus ad Chriſtum converſus a Syneſio. 303. a
Evagrii epiſt. 303. e. ſcheda in armario reſervata. *ib.* e
Evangelium Matthæi a Zenone in palatio repoſitum. 279. a
Evangelii doctrina per omnes nationes diſperſa. 26 d.
Evangeliorum aurea volumina a Conſtantino M. confecta. 233. d
Evander Æneæ F. 109. c
Euchariſtia Macedoniana in lapidem mutata. 259. b
Euchitæ hæretici. 232. c. eorum hæreſis. 247. a
Eudæmonia. 235. b
Eudocia Theodoſii uxor. 271. d. ab eodem objurgata. 272. b. quando deceſſerit. 322. a
Eudocia Auguſtali corona ornata. 369. c
Eudocia crimiois de Paulino ſibi impacti inſons. 273. d. Hieroſolymam ſe confert. 271. c
Eudocia Leontii filia. *ibid.* d
Eudocia monachatum amplectitur. 565. b
Eudocia Opficiana Leonis uxor. 469. d
Eudocia Paulino pomum inuſitatæ magnitudinis offert. 266. c. Gizerichum ex Africa evocat. 273. b
Eudoxia Valentiniani Imp. uxor. 269. e
Eudocia ubi mortua. 266. d. ubi ſepulta. *ibid.*
Eudociæ ſacinus. 266. c.
Eudociæ morientis juramentum. 266. c. 273. d. obitus. *ibid.*
Eudociæ Opficianæ obitus. 469. d
Eudoxia a Maximo ſtuprata. 273. b
Eudoxia Arcadio Imp. nupta. 263. c
Eudoxia Dalila. *ibid.*
Eudoxia Honoricho copulatur. 273. c
Eudoxiæ mors. 263. e
Eudoxius Arian. 244 d. Maxentio ſubſtitutus. 239. d
Evechias, alias Nemrodus. 9. b
Evenus fl. 253. b
Evergetes Ptolemæus. 232. c
Euſtratæ ſepulta Rachel. 29. c
Eugenia martyr. 203. c
Eugenius tyrannus a Theodoſio victus. 256. a
Eugenius epiſcopus Byzantinus. 203. c
Eugenii presbyteri martyrium. 242. d
Evilmerodachus rex. 95. b
Euialius Juſtiuſ heredem teſtamento nominat. 287. a
Eumenes Alexandri ſucceſſor. 224. d
Eunomii error. 230. d
Eunuchus ne patricii dignitate ornetur, cur Theodoſius ediderit. 270.
in Eunuchos. 274. c. 275. a
Euphemiæ reliquiæ cum ciſta in mari a Conſtantino abjectæ. 268. d
Euphemiæ reliquiarum relatio. 272. b
Euphemius Siciliam Saracenis prodit. 403. c
Euphemii interitus. *ibid.* d
Euphraſius Antiochenæ epiſcopus. 288. e
Euphræmius Euphraſii ſucceſſor. 289. c
Eupbronius hæreticus. 249. c
Euphroſyna Irenæ filia. 402. c
Eupolemus. 41. c
Euripides quo tempore. 212. b
Euripidis locus. 22. e
Euripus urbs ab Eſma petitur. 455. b
Europa Agenoris F. 20. a. a Tauro abducta. *ibid.* b
Europæ raptus. *ibid.* 21. d
Europæ regioni nomen unde. 20. b
Europum caſtellum. 294. b
Eurotas fl. 57. e
Eurus fl. 544. b.
Euryhæa. 253. a
Eurydice Gadmi F. 21. d
Eurynone Cadmi F. *ibid.*
Euryſtheus rex. 99. b
Euſebia Conſtantii uxor. 239. b
Euſebius Anaſtaſium presbyterum oppugnat. 267. d
Euſebius Dorilæi epiſcopus. *ibid.*
Euſebius Neſtorii reprehenſor. *ibid.* c
Euſebius Nicomed. impius. 235. d. Arianus. 249. d
Euſebius Samoſatorum epiſcopus. 244. c
Euſebii Annales. 253. c
Euſebii Cæſareenſ. epiſc. ſucceſſor Baſilius M. 246. a
Euſtachius Calabriæ præfectus. 509. e
Euſtathius cur Dyrrac. præfectus conſtitutus. 560. c
Euſtathius Sergii ſucceſſor. 561. c
Euſtathii Antioch. epiſcopi mors. 232. c
Euſtathii dolus. 559. c. d. oratio. 560. a. patria. *ibid.*
Euſtathii patriarchæ obitus. 563. a
Eutychianus. 202. e. 203. a
Eutyches Joan. epiſcopi ſucceſſor. 309. a
Eutyches monachus. 301. b
Eutyches Neſtorii opiniones probat. 301. b
Eutychia hæreſis. 207. c
Eutychius patriarcha Conſtantinopolitanus. 306. c
ejus obitus. 311. a relegatio. 308. c.
Euthymius patriarcha. 472. a. patriarchata depulſus. 476. a. Chalced. concilium confirmat. 282. c.
B. Euthymius quando mortuus. 276. d
Euthymii relegatio. 283. a. ſupplicium. 393. b
Eutropii portus. 328. c. 330. c
Euxojus Arianus. 240. a. 244. e
Exabulii præciarum conſilium. 400. a
Excantationum libri Solomonis. 58. a
Exemplum. 46. a
Exodi libri ſumma. 65. d
Ezechiel quo tempore. 85. d
Ezechielus captivus abductus. 91. e. Dei majeſtatem videt. *ibid.* cur radere caput a Deo ſit juſſus. 269. b.
Ezechias Achazi F. 55. d. rex. 87. d. ejus res geſtæ. *ibid.*
Ezechias pro miraculo ſolis a verſi, Deo ingratus. 56. c
Ezechiæ Eſajas Dei iram denunciat. 91. c
Ezechiæ filii Babylonem abducti. *ibid.* in furnum ignitum injecti. *ibid.*
Ezechiæ vita per xv. annos prorogata. 87. d
ſub Ezechia qui vates. 85. c. d

F

Fabia Heraclii uxor. 321. d
Fabiæ nomen in Eudociam mutatum. *ibid.*
Fabricenſes. 234. e
Factamus eſ adjutorium, cur a Deo dictum. 4. c
Faciei ſplendor Sethi & Moſis. 8. d
Facultates naturales. 208. b.
Famea ingens. 461. b. & 83. b. in Hieroſolymorum oppugnatione. 169. e. in Ponto. 266. b. Romæ. 203. b. ſub Diocletiano. 211. d
Fames ſub Romano Argyro. 571. c
Fatum quid. 27. e
Fati aſſertores, quales. *ibid.*
Fato natalitio quatenus obnoxii homines. 28. b
Faunus Jovis F. & Io regno ſucceſſor. 15. d. idem etiam Mercurius dictus. *ibid.* 17. b. Italiæ rex. *ibid* quomodo pro Deo haberi cœptus. 17. c. Ægypti rex. *ibid.*
Fauſta Conſtantini M. uxor. 234. e
Fauſto Petri diſcipulo forma ſua impoſita, Simon magus ſe ſubducit. 267. b
Februa dea. 134. d
Februarius menſis unde dictus. 220. c. d
Februarii & Manlii hiſtoria. *ibid.* b
Februus. Februarius menſis. 134. d. Februus. *ibid.* Februare. *ibid.*
Felicis nomen ex albo ſublatum. 279. c
Ferrea limes Romanæ & Bulgaricæ ditionum. 425. b
Ferrea loci nomen. 613. a

Ferri uſus ad inſtrumentorum fabricationem laventor Vulcanus. 28. c
Feſtivitates tres Judæis a Moſe præceptæ. 65. d
Ficus folii & fructus diverſa ratio, & ad peccatum coſſatio. 6. a
Fides caſtitate præſtantior. 210. a
Fides oculus. 64. c
Filius contra patrem. 496. b
Filius Dei cur verbum vel ratio dicatur. 232. b
Filii a Patre progreſſus quomodo genitura dicatur in Scriptura. 232. b
Filii Dei, Sethi poſteritas. 7. a
Filii patriæ poteſtati ſubjecti. 258. c
Firmamentum ſecunda die creatum. 2. c. unde dictum. 3. a. firmamenta. 235. c
Piſcellis. 235. b
Flagella & pœnæ iis inflictæ ejuſdem eſſe generis. 273. b
Florianus & Probus Impp. 209. b
Flavianus Antiochenæ epiſcopus. 232. c. 239. d
Flavianus magnæ ædis Conſtantinopolitanæ vaſorum cuſtos. 278. a
Flavianus Procli ſucceſſor. *ibid.*
Flavianus quomodo Enthuſiaſtam quemdam deprehenderit & coarguerit. 223. c. d
Flavianus veritatem tuens occiditur. 301. b
Flavianus veritatem tuens occiditur. 271. b
Flavii libera in Neronem vox. 309. b
Floriani Imperium. 241. c
Fons Nicopoli, omnes morbos ſanans. 241. c
Fontes XXIV. ad Elima reperti, totidem Chriſti Apoſtolorum typus. 63. c
Fœdus cum Arabibus ruptum. 348. b
Fœmori manum ſubjiciendi mos. 32. d
Formicæ palmi magnitudine. 223. a
Fornicatio diluvii cauſa. 67. c
Fortiſſimum in mundo quid. 226. c
Fortuna. 27. c. 235. a
Fortunæ ludus egregio exemplo depictus 224. b
Fortuito omnia ferri aſſerentium opinio. 27. c
Frænorum inventio. 25. c
Francia Conſtante oppugnati. 236. a. Italiam ſibi vindicant. 590. d
Francopullus Dux popularium. 623. a
Francorum & Turcorum ſocietas & diſſidium. 622. c
Francici regni conſuetudo. 358. a
Fratrum in fratrem inſidiæ. 491. c
Frigus graviſſimum. 492. c. 367. a. 553. a
Frumentum a Cerere inventum. 26. b
Frumenti penuria. 296. b
Fulgur ſolari igne acutius. 293. a
Fulgura terribilia. 296. c. 304. a
Fulminis mirum. 293. a
Fulminatrix legio. 298. c

G

Gabaonitarum cædes fame vindicata. 71. d
Gabaonitarum cum Joſua fœdus. 72. c. lixæ & calones eſſe juſſi. 72. a
Gabiniorum urbs inſtaurata. 246. d
Gabricius angelorum princeps, Moſis doctor. 41. d. quando Mariæ apparuerit. 248. b
Gabrielis Samueli ſucceſſor. 554. a
Gabrieli Rom. interitus. *ibid.*
Gadus Jacobi F. 29. c. vates. 73. d. 85. d
Gadi benedictio. 34. d
Gainas quandiu epiſcopatum tenuerit. 295. c. tyrannidem contra Arcadium occupat 259. a. ejuſdem interitus. *ibid.*
Galba Imperator. 273. c
Galatia ab Hunnis vexata. 283. b
Galatia Perſæ potiuntur. 322.
Galenus quo tempore. 298. b
Galilæorum dogmata. 252. c
Galla Theodoſio Imp. nupta. 249. b
Gallerii clades. 225. c. in Chriſtianos perſecutio. 223. b. mors. 252. c
Gallienus Valeriani F. 205. a. ejuſdem cum Valeriano Imperium. *ibid.*
Gallus Conſtantius Cæſar deſignatus. 236. d. Conſtantii F. qui & Dalmata. 273. c
Gallus Valentis F. 247. b
Galli cædes. 237. a
Galli & Voluſiani Imperium. 204. b
Galli gallinacei divinatio. 247. d
Galli Roma per Manlium pulſi. 220. b. c
Gamala urbs. 551. a
Gamer & ejus filii. 53. b
Ganges fl. 222. d
Ganymedes Trois F. 97. a. ejus mors. *ibid.* b
Ganymedis a Jove rapti fabula unde. 97. b
Garſonaſtaſii conflagratio. 306. b
Gaſtria monaſterium. 428. c
Gatbynia urbs. 97. c
Gaza. 52. b. ab Heraclio capta. 325. b
Gazarenus. 400. c
Gedeon judex. 47. a qui & Jerobaalus. *ibid.* d
Gedeonis de barbaris victoria. 68. b
Gedeonis hiſtoria. 47. a. 49. a
Gedeonis numeroſa proles. *ibid.*
Geennæ ignis. 29a. d
Geezi Neemanis ſervus lepra infectus. 83. d
Gemmarum inventio. 8. b
Geneſis Moſaicæ ſumma. 65. c
Geneſis parva hiſtoria. a. b. 3. d. 6. c. 24. b. 26. c. 40. d
Genii mali, eorumque uſus Deo quis. 38. a
Genitura quomodo dicatur in Scriptura, Filii a Patre progreſſus. 232. b
Gennadius clericum incorrigibilem execratus. 275. d
Gennadius ſpectrum dæmonis videt. *ibid.*
Gennadii precibus manus pictoris ſanata. *ibid.*
Gentium vocatio. 143. a. Abrahamo ante prophetas prædicta. 26. d
Gentes Chriſtianiſmum amplexæ. 225. b
Geometriæ inventio. 35. b
Geon. fl. qui & Nilus. 20. b
Georgius Abaſgiæ dux. 561. c
Georgius Cappadox. 236. c
Georgius Droſo Aaronis ſcriba. 625. d
Georgius Germani ſucceſſor. 344. c
Georgius Maniaces tyrannidem affectat. 490. c
Georgius martyr. 329. b
Georgius Monachus Syncellus hiſtoricus. 1. a
Georgius Piſſidenſis quomodo Heraclium ſit alloquutus. 324. a
Georgii Abaſgiæ principia obitus. 566. c
Georgii Alexandriæ epiſcopi mors. 240. d
Georgii cum Imperatore pax. 562. c
Georgii interitus. 415. c. Maniacis de Arabibus victoria. 569. a. militiæ præfecti vaticinium. 415. c. martyrium. 209. c. patricii deportatio. 354. b. Tzuli captio. 556. b
Gepidæ. 291. c. 272. a
Gerara, nunc Aſcalon. 25. d
Geraſimus quando virtutibus & miraculis in magna fuerit fama. 276. a
Germanicia Syriæ. 207. b. a Coprony mo receepta. 365. b.
Germanus a Leone patriarchæ ſollo dejectus. 360. d
Germanus regia a Corone turbatur. 359. c
Germanus quamdiu pontificatum geſſerit. 360. d
Germani de Conſtantino vaticinium quomodo impletum. 360. b
Germanus imaginum defenſor. *ibid.*
Germani obitus. 320. a
Germani patriarchæ eviratio. 360. c
Germani tranſlatio. 354. c
Geronis expugnatio. 450. d
Geſſamus Moſis F. 41. c
Geſſomus. 61. c
Geryon tricorpor. 235. a
Geſtæma. 30. d
Getæ & Antonini Imperium. 210. 29
Getha. 51. b

Gigantea mulier. 288.c
Gigantes anguipedes Abrahami tempore. 30. c. cur anguipedes dicti. 8. a
Gigantum ortus. 7. c. habitus ac forma. *ibid.*
Giganteum principes rerum inventores. 8. b. ſcriptura a Cainano reperta. 55. a
Giganrum interitus. 8. a
Gileada urbs oppugnata. 52. a
Gilimerus a Belliſario obſidione circumventus. 292. c. Conſtantinopolim obducitur. *ibid.* e
Gilimer a Phara panem, ſponglam & citharam petit. *ibid.* b
Gizerichus ab Eudoxia ex Africa evocatus. 273. b. contra Gizerichum varia fortuna bellum geritur. 276. d
Gladiorum fabricæ origo. 8. b
Glaſchonis excidium. 448. a
Gloes in pugna occiditur. 290. c
Godolias Judæus. 272 a
Goecia. 35. c
Goliathus a Davido victus. 53. c. 69. d
Gomar Procopii proditor. 245. a
Gomorra. 25. d
Goraſis. 256. e
Gordia Mauricii ſoror. 352. a. Philippico io matrimonium datur. *ibid.*
Gordas Hunnorum regulus. 290. c. fit Chriſtianus. *ibid.*
Gordam cur Hunni necaverint. *ibid.* d
Gordiani Imperium. 203. c. d
Gorgo Medulæ caput. 20. a. crematum. 25. d. eodem inſpecto Perſeus excæcatus ac cæſus. *ibid.* c
Gortyna Cretæ urbs condita. 20. b
Gotthi. 271. a. Arianiſmum amplexi. 247. b. Romam capiunt. 296. c. 297. a. præeunte cerva, Thraciam incurſant. 247. a
Gotthorum diviſio. 271. a. in Rom. ditionem incurſio. 247. c
Gotholla Achabi F. ejuſque impietas. 56. b. Zamhræ F. 86. e. ejus mors. *ibid.*
Gotholiæ cædes. 85. a. regnum. 55. d
Gothoniel judex. 45. b. 46. d. 68.
Gozan fl. 86. b
Graduum generis ab Adam uſque ad Jacobum numerus. 2. 30.
Grando. 618. b. 574. e
Grammaticæ inventor Prometheus. 67. a
Grapti, id eſt, notis inſcripti. 360. c. 453. d. 410 b
Gratianus Cæſar declaratus. 244. c. ejuſdem Imperium. 248. c. interitus. *ibid.*
Gratiani ſagittandi peritia. 248. e
Gratitudo Conſtantini Imp. 498. b
Græcorum in Italia rerum geſtarum narratio. 590. c clades. 466 e. 467. a. quorundam in Deiparam convicia. 312. a. poena. *ibid.*
Græcos litteras a Judæis accepiſſe. 45. c
Græcatum litterarum XXIIII. uſus Athenis receptus. 116. a
Gretas Herulorum rex. 290. a. fit Chriſtianus. *ibid.*
Gregorius a Bulgaris interficitur. 549. e. magnus Armeniæ ad Chriſti fidem converſæ auctor. 225. b. mirificus quo tempore. 205. Nyſſenus quo tempore. 246. d. proditor a Thoma necatur. 397. d. pulſo Athanaſio epiſcopatum occupans cæſus. 236. c. Theologus. 546. d. 249. a. c. e. invidiam vitans, epiſcopatu ſe abdicat. 250. a. c. Theologus quo tempore. 246. d. unde Dialogi cognomen ſit adeptus. 360 b
S. Gregorii ædes in terræmotu incolumis manet. 283. c
Gryllí impudentia. 435. b
Gunaria locus. 623. d
Gunduem exploratum Priſcus mittitur. 315. b
Gundufundus tribunus militum. 333. d
Gyges Atticæ rex Moſis ætate. 66. d
Gyris amnis. 429. c

H

HAlys fl. 220. c. 523. a. 327. c
Harmonia Cadmo nupta. 25. d
Hæreticorum conventus a Theodoſio prohibiti. 255. a.
Hæreſes variæ. 208. d
Hæreticis trimeſtre ſpatium ad reſipiſcendum a Juſtiniano præſcriptum. 295. d
Hebron, nunc Eleutheropolis. 29. a
Hecatæus hiſtoricus. 9. e
Hectoris cædes. 202. e
Hectoris virtus moleſta Græcis. *ibid.*
Hecuba captiva abducta. 506. d. lapidibus obruta. *ib.*
Hedraazar Salomoni hoſtis excitatus a Deo. 79. a
Helena Conſtantii uxor, Conſtantini Magni mater. 253. b. c
Helena Ledæ ex cygno F. 97. d. Menelao nupta. *ibid.* Paridi rapta. 200. a. Delphobo nupta. 505. b. ejus forma. 200. a. genus Priamo & Hecubæ conjunctius quam Menelao. *ibid.* b
Helena, quæ & Conſtantia, Juliano nupta. 239. b
S. Helenæ Hieroſolymam profectio. crucis inventio. *ibid.*
S. Helenæ mors, & laus. 225. d. mora. 233. d
Helenæ obitus. 505. c. ſepultura. *ibid.*
Helenopolis. 233. e
Hellice terræmotu abſorpta. 557. a
Heliogabali Imperium. 203. a. impudicitia. *ibid.* ſimulacrum. *ibid.*
Heliopolis Ægypti urbs. 345. b
Hellanius hiſtoricus. 9. a
Hellenes. 236. a
Helos locus unde dictus. 459. b
Henoticum unde dictum. 279. b
Heraclea Thraciæ urbs. 277. d. expugnata. 400. b
Heracletus philoſophus, ejuſque decreta. 526. a
Heracletus quo tempore. 522. b
Heraclius Africæ præſes. 320. d. a quibus ad Monothelitarum hæreſim ſit devolutus. 339. c. a Sergio baptizatus. 338. c
Heraclii corpus ubi repoſitum. 339. c
Heraclius Imperator. 321. d. inceſtarum nuptiarum pœnas luit. 339. c
Heraclius minor, Conſtantinus junior dictus. 322. c. quando natus. *ibid.* 338. c
Heraclius Monothelita hæreſi corruptus. 331. d
Heraclius quamdiu regnarit. 325. d. quando Imperatos factus. *ibid.*
Heraclii ſupplicium. 352. a
Heraclii ad milites ſuos oratio. 328. c. coronatio. 321. d. coronæ æſtimatio. 339. d. cum Azida prælium. 351. a
Heraclii & Phocæ colloquium. 321. b. navale prælium. 351. a. in Perſidem irruptio. 325. a
Heraclii in Perſas expeditio. 323. c
Heraclii minoris coronatio. 322. a. miſericordia. 355. c. obitus. 339. b. victoria. 329. b
Heraclio Imperium abrogatur. 346. b
Heraclonas cum Martina imperat. 339. d. quamdiu Imperium tenuerit. *ibid.*
Heraclonæ relegatio. *ibid.*
Heraclonas & Martina, Imperatoria ſepultura non afficiuntur. 340. a
Hercules 98. c. ejus furor, & interitus. *ibid.*
Hercules alii ſeptem. 27. a
Hercules ex Idæis dactylis. 30. c
Hercules heros quando floruit. 49. a
Hercules philoſophus. 57. c. inter deos relatus, *ibid.* d
Hercules polyphemus. 523. a. ejus mors *ibid.* b
Hercules quo tempore, & XXI. ejus ærumnæ. 94. a
Hercules Thebanus Jovis Pici & Alcmenæ F. 152. b. in Italia rex. *ibid.*
Hercules triviſperus Jovis ex Alcmena F. 57. b. c
Hercules Tyrius philoſophus. 28. a. 20. c
Herculis pictura. 57. d. clava. *ibid.*
Herculis urbs, ſive Heraclea Ponti. 96. a
Hercuieus ſe Imperio abdicat. 213. a

Herculei mors. *ibid.* b
Hermes triſinegiſtus. 19. b
Hermogenes dux cæſus. 338. d
Hermonium mons. 8. a
Hermopoli Perſicæ arboris foliis omnes morbos curari. 241. c
Herodiadis filiæ interitus. 246. d
Herodianus Mauricio quæ eventura ipſi eſſent denunciat. 376. a
Herodes Ædituus. 133. d
Herodes Agrippa. 146. c
Herodes alienigena Judæorum rex. 143. d. 246. a
Herodes Antipatri F. 133. d
Herodes Antipas. 145. e. 146. b. Lugdunum in exilium miſſus. *ibid.* d
Herodes magnus. 145. a. mors. 146. d. 151. a
Herodes puericida ſive *vulnerinus* dictus cur, item homicida ipſius. 145. d
Herodes puerulos occidi curat. 149. a
Herodes Philippus. 145. a
Herodis coatra Aretam bellum, & clades. 150. b
Herodis filii tres. 145. e. 146. a
Herodis tetrarchia. 151. b
Herodotus, doctiſſimus ſcriptor. 17. c. quo tempore. 112. b
Heſtiæus hiſtoricus. 9. c
Heſiodus hiſtoricus. *ibid.*
Heſiodus quo tempore. 74. d. 79. a
Hexapla Origenis. 201. a
Hierax portus. 459. a
Hierocles Heliogabali libertus. 203. a
Hieroglyphicæ litteræ crucis forma in Serapidis templo repertæ. 256. d
Hieronymus Ægyptius hiſtoricus. 9. a
Hieroſolyma capta & incenſa. 92. a. c. d. 93. c. 190. a. a Nabuchodonoſore capta. 91. a. 92. a. item a Pompejo. 132. e. a Perſis. 312. b
Hieroſolyma a Solomone quomodo extructa & ornata. 76. b. ab Adriano funditus averſa. 284. e item ab Antiocho capta. 130. a. b. ab Olopharne obſeſſa. 121. d
Hieroſolyma denuo ſub Artaxerxe reſtaurata. 112. a
Hieroſolyma in ditione tribus Beniaminææ. 54. a
Hieroſolyma ſub Adriano funditus averſa. 197. d ter à Nabuchodonoſore capta. 93. a
Hieroſolyma terræ cor. 337. d.
Hieroſolymæ captivitas quibus omnibus prædicta. 130.
Hieroſolymæ excidium a Chriſto prædictum. 175. a. quibus portentis & ſignis præſignificatum. 169. a
Hieroſolymæ nomen Jebus urbi indium. 90. e
Hieroſolymæ obſidio propter Jacobi Juſti cædem. 169. b.
Hieroſolymitana calamitas. 170. a. excidium. *ibid.* d 173. a.
Hieroſolymitanum Chriſti templum. 172. b
Hiem Cleopatræ filius. 145. b
Himerius. 470. d. & *ſeq.* ejus interitus. 476. a
Hippocrates quo tempore. 98. b. 123. d.
Hippodameja Briſii F. 112. a. Achilli cedit. *ibid.*
Hippolyti de Joannis Evangeliſtæ obitu teſtimonium. 196. b
Hippolytus novercæ inceſtus falſo inſimulatus. 99. a. ejus caſtitas. 133. a
Hircanus a Parthis captus. 147. a. ultimus Unctorum apud Judæos populi principum. 144. d. e. ab Herode interfectus. 146. a
Hircani nomen unde. 146. e
Hiſpanici Agareni Cretam occupant. 400. a
Homerus quo tempora. 74. d. 79. a
Homeri Ilias & Ulyſſea qualis Conſtantinopoli. 277. a.
Homeri ſtatua. 292. a
Homo ad imaginem Dei ſur factus. 4. b
Homo in mundum tamquam rex productus. *ibid.*
Homo manum Dei opus cur dicatur. *ibid.* c
Homo vere quis. 37. e
Homoia animæ & bruti diſcrimen. 3. a
Hominis creatio. 3. e. definitio. 37. c
Hominis libertas arbitrii. 4. b. 5. c
Hominis natura, & partes, cujuſmodi. 228. a in Hominem, Dei imaginem, nihil crudelius ſtatuendum. 253. c
Homines bruris ſuperiores. 27. e
Hominum peccata quomodo ad menſuram exigantur a Deo. 38. c
Hominum ſenſus ante lapſum puri & acutiſſimi. 4. a
Hominibus & beſtiis communis ſermo ante lapſum. 3. c.
Honor quibus debeatur. 442. c
Honoriebus Grzerichi filius. 273. c
Honorius Theodoſii F. conſul creatus. 250. a. a patre Theodoſio coronatus. 256. c. Occidentis Imperator. 258. d
Honorii Imperatoris ſtoliditas. 265. e. ejus mors. *ibid.* b.
Hora loci nomen. 591. a
Horcaſii nomen unde. 395. d
Hordeum a Cerere inventum. 26. b
Hormiſdas Baramæ ſucceſſor. 331. d. a Sarracenis pulſus. *ibid.* adverſarios Chalcedonenſis concilii damnat. 307. a
Hormiſdæ fuga. 339. b
Hortus penſilis Babylone. 93. d
Hoſtilliani imperium. 203. a
Humanæ naturæ regia præſtantia. 4. b
Hunni albi Nephthalitæ. 280. b
Hunni alias Slavini, 305. b
Hunni Moageræ regnum tradunt. 290. d
Hunni Romanorum ſocii. 290. b. quando in Thraciam incurſionem fecerint. 277. c
Hannorum eruptio. 283. b. fuga. 303. d. in Thraciam impreſſio. 325. b
Hydris, alias hylus. 316. a
Hyems acris. 296. c. 344. e. 356. a. 319. e.
Hypapantæ feriæ quando inſtitutæ. 289. b
Hypatius Anaſtaſii Imp. cognatus. 291. d
Hypatii ſeditio contra Juſtinianum. 291. e
Hypati, qui Romani Conſules. 120. b
Hyperborei. 162. a
Hypocriſis miraculo redarguta. 259. b
Hypogothi. 271. a
Hyrcanus ultimus regni Iſraelici ſacerdos. 132. a. vide Hircanus.
Hyſmine Oedipi F. 23. c.

I

Jabimmus Chananæus rex. 68. b
Jacobitarum in Thraciam collocatio. 370. c
Jacobus Iſacii F. 29. b
Jacobus Judæ F. 149. b
Jacobus Eſau benedictionem patris ſuffuratus. 30. b
Jacobus Eſaum fratrem interficit. 30. b
Jacobus paſtor. 29. b
Jacobi a Labano fuga. 19. c. in Ægyptum migratio. 30. d. mors. *ibid.* in Ægypto moriturι, eum Joſephο F. actio. 32. e. de filiis ſuis ſententiæ. 33. b vide Iſraelus.
Jacobi continentia. 29. c. ejuſdem ex Lea & Rachele proles. *ibid.* item ex ancillis. 29. c
Jacobi benedictio ab Abrahamo Rebeccæ ſuadæ Eſao præpota. *ibid.* b
Jacobi & Eſai diſſidium ab Iſaaco compoſitum. 30. a.
Jacobi patriarchæ vaticinium. 146. a
Jacobo Iſraelianomen indium. 29. c
Jacobi Juſti vita & martyrium. 163. b. c
Jacobus Zebedæi F. necatus. 157. c
Jadas totam Meſopotamiam ſubigit. 339. b
Jannes & Jambres magi. 39. d. 40. a
Jannes cur Michaelo Balbo charus fuerit. 421. d
Jannes quomodo Methodium ſit calumniatus. 422. c.
Jannes Theophili præceptor. 409. a
Jannis domicilium ſolo æquatum. 422. c
Jannis patria. 421. d
Jannis patriarchæ aſtutia. 221. b
Jaonis præſtigiarum hiſtoria. *ibid.* d. 422. c
Janni patriarchæ munus abrogatum. 422. a

Jaële in Siſeram facinus. 47. a. 62. b
Jairus Galaadites. 49. c. ejus numeroſa proles. *ibid.* 68. b.
Jamblichus quo tempore. 247. d. ejus mors. *ibid.*
Januarius à Jano dictus, & anni Initium. 134. c
Janus heros. *ibid.* c. cur bifrons frugi ſolitus. *ibid.* e cur Cibullius dictus. *ibid.* item Quirinus. *ibid.* Conſæus. *ibid.* Patricius. *ibid.*
Japeti regionum fines. 14. b. nationes. 13. b ejus filij. 14. b. 13. b
Japeti terra Europa dicta. 20. b
Japeto quæ terræ pars a Noa patre attributa. 10. b
Jarba rex. 112. d
Jaredus Malaleelis F. 7. b. e
Jaſita ſuperioris Ibeſiæ princeps. 379. b
Jaſitæ cur abrogatus magiſtratus. 597. à
Jaſon quando. 49. à
Jatrôſophiliæ. 77. a
Ibânes Baaſpracaniæ metropolis. 605. c
Ibas Edeſſæ epiſcopus. 268. c
Ibæ epiſtolæ damnatio. 302. b
Ibarza Bulgarorum dux. 556. a. capitur. 585. d
Ibarzes Bulgaricum regnum affectans oculos amittit. 558. d. 559. a
Ibarzæ fuga. 558. e. incarcerario. 560. c
Ibericæ res. 602. b.
Ibi avis. 61 a
Icmôr cur in honore ab univerſis habitus. 531. c ejus interitus. 531. d
Iconii nomen. 21. a
Idæus. 104. c. Paridis. 105. b.
Idæorum poſteri. 30. c
Idæi dactyli. *ibid.*
Idea Platonica. 127. c
Idithumus vates. 73. d
Idolum 557. a
Idola ab Abrahamo cremata. 24. e
Idololatriæ auctor Seruchus. 39. a
Idomeneus 102. c. Ulyſſem ad Alcinoum mittit. 107. a.
Ilus. 109. d. 134. b. 135. b.
Ilebaſthes Cananæa. 54. b
Ilebus arbs. 90. e. quæ poſt Jeruſalem. 25. a
Jechonias Joacimi F. rex. 92. a. qui & Joachimus. *ibid* 93. b. 95. b
Jechonias vinculis ſolutus, convivio regis Babylonis adhibetur. 95. à
Jechoniæ filiorum interitus. 50. d
de Jechonia varicinium Jeremiæ. 92. b
Jehaus rex. 85. a. ejus mors. *ibid.* b. res geſtæ. *ibid.*
Jehus quos ſuſtulerit. 55. d
Jephta Galaadites judex. 49. d. ejuſdem votum miſerabile. *ibid.* 62. c
Jerêmias a Sedechia in fôveam abjectus. 92. c. Hieroſolyma capienda, quæ juſſu Dei abſconderit. *ibid.*
Jeremias captis Hieroſolymis manet, ejuſque liber in captivitate ſcriptus. 91. d Chelkiæ F. 90. a cur ſubligaculo lumbos ſuccinctus vaticinari a Deo juſſus. 269. b. quo tempore. 85. d
Jeremiæ locus. 176. b
Jerichus etiam Phœnicum urbs dicta. 66. c. inſtaurata. 81. c
Jerichuntis aquæ vitioſæ ab Eliſæo correctæ. 83. b 84. c. mœnia collapſa, & urbs Juſuæ capta. 85. c. regio melliſera, & Paradiſo collata. 85. a
Jermochtha amnis. 336. b
Jerobaalus, qui & Gedeon. 45. c. 47. d
Jeroboamus decem tribuum rex conſtitutus. 80. d 86. a. quomodo regnum nactus. 54. c. 55. d ab Abia victus. *ibid.* Item Aſa. *ibid.* e. idololatra. 80. c. manus ejus arida reſtituitur. 81 a
Jeroboami regnum, & regio. 80. d.
Jeruſalem, Jebus antea. 25. a
Jesbas. 70. e
Jesbones Abrahami F. 25. d
Jeſebadas heros. 70. e
Jeſſe Obedi F. 50. d
Jeſus Sirachi F. quo tempore. 132. c. 134. a
Jexanus Abrahami F. 25. d. 36. e
Jezabela Achabi regis uxor. 81. c. a Jehu interfecta. 55. d. canum eſca. 82. d
Jezabelæ in vates Dei odium. 81. e. interitus prædictus. 82. d. interitus. 85. a
Ignatius patriarcha. 432. d. eccleſia ejicitur. *ibid.* e in Coptonymi ſepulchrum vivus includitur. *ibid.*
Ignatius injuſte a Barda pulſus. 446. a
Ignatius Michaeli Rangabæ filius. 452. d
Ignatii martyrium. 197. c. relegatio. *ibid.* d. reſtitutio. 446. d. obitus. 409. a
Ignis de cælo lanceæ forma apparet. 304. b
Ignis infra terram. 192. d
Ignis diſtributio in creatione mundi. 192. c
Ignis pro Deo colendi ritus a Perſeo inſtitutus. 21. cur pro Deo Chaldæis cultus. 256. à
Ignis ſacri apud Perſas religio, & origo. 21. b
Ignis vis æſtu Canopi ſacerdotis domita. 257. a
Ignium diverſitas. 193. c
Ignibus hoſtium incurſiones proditæ. 433. c
Iliſſam caſtellum. 558. a
Ilium conditum 68. c. 97. a. quo tempore captum. 69. b.
Ilii excidium. 99. c. 106. c
Ilius Ilii conditor. 48. c
Ilii magiſtri cædes. 288. b
Ilus Trois F. 95. a
Imago. 45. c. 46. a
Imaginum in eccleſia reſtitutio. 419. c
de Imaginibus reſtituendis concilium. 420. e
Imaginum defenſores. 360. b
Imbres magni. 296. c
Imbrium copia. 566. c
Imnus campus. 266. a
ab Imperatore neminem debere mœſtum diſcedere. 272. c.
Imperatorum habitus. 321. d. nomen quando inſurpari cœperit. 23. e
Imperii inſignia 387. a. ſtatus difficilis. 387. a
Impetii munera pro meritis, & non in indignos conferenda. 426. e
Imperiorum initium. 23. d. e
Impiorum pœna. 350. b
Implorum ſacra Deo ingrata. 189. a
Impiis etiam interdum aut futurorum prædictio, aut dæmonum ejectio permiſſa 195. c
Impraelus Arabum dux. 411. c. ejuſdem in Romanos expeditio. *ibid.*
Imputi ponti. 291. à
In principio erat verbum, &c. loci expoſitio. 232. b. c
Inachus Argivorum rex. 19. c. 66. c
Inachi æqualis Iſraelus. 36. d
Inane. 229. a
Inargus univerſam Achæmenidarum gentem ad defectionem a Sarracenis concitat. 545. b. ejuſdem cum Choſroe prælium. 545. c. interitus. 546. b
Incantationes dæmonum a Solomone inventæ. 75. a inefficaces reddendi ſcientiæ initium. 8. b
Incantationum primi doctores Gigantes. *ibid.*
Incendium Antiochiæ quale. 288. d. item Conſtantinopoli. 255. in Exarteſi. 584. a. ſub Baſilisco 277. d.
Incendia. 296. d. 306. a. b. 312. d
Incoria memoriam interira. 2. b
Indalma. 257. a
Indiæ ſolitudines tranſitu perdifficiles. 253. a
Indicæ nuces. 222. b.
Indictio. 151. d
Indictionum initium. 258. b. appellatio unde. *ibid.* 138. a.
Indorum mores. 123. e.
Indorum rex qualia munera Imperatori miſerit, 238. c.
Infans biceps natus. 244. d. & gemino pectore. 250. b. item unoculus barbatus, quatuor pedibus & manibus 247. c
Inimicitiæ pureus. 28 d
Iojuriæ puteus. *ibid.*
Innocentii Rom. pont. de Chryſoſtomi morte locus. 262. c
Ino Cadmi F. 21. d

Inobedientia peccatum magicæ ſuperſtitioni par. 53. b.
Inſomnium. 575. d. Conſtantini. 341. a
Inſomniorum divinationes. 31. a
Inſula nova enaſcitur. 358. c
Intellectu occupato oculos cæcutire. 5. d
Invidia æmulationis comes. 33. d
Invidia rebus proſpere ſuccedentibus inſidiatrix. 292. e.
Invidiæ exemplum. 494. b
Invocantes vere Deum non deſeri. 356. c
Io, Jonum genuit princeps. 39. c
Io urbs, quæ & Jopolis. 20. d. item Luna. *ibid.* & Inachi filia. *ibid.*
Joabus. 54. a. b. Davidici exercitus princeps. 71. a. 73. d.
Joabus Serviæ F. 56. a
Joachazus rex. 85. b. Joſiæ F. 90. d
Joachimus Jechoniæ pater a Nabuchodonoſore necatus. 95. b. Mariæ virginis pater. 147. d
Joacimus Joachazi F. rex. 90. d. ejus interitus. *ibid.*
Joacimus Joſiæ F. rex. *ibid.*
Joachimus, qui & Jechonias. 92. a. 93. b. 95. b
Joannes Ægyptius monachus. 256. b
Joannes Antiochiæ epiſcopus. 268. b.
Joannes Archiepiſcopus vivas a Sarracenis combuſtus. 318. c
Joannis Artemii ducis interitus. 354. d
Joannes Baptiſta ab Herode & Cleopatra decollatus. 150. a
Joannes præcurſor quando ſolitudinem egreſſus. 149. b. in ſolitudine ab angelo uſque ad Chriſti adventum enutritus. *ibid.*
Joannis Baptiſtæ cædes. 146. c. caput Conſtantinopolim advectum. 250. a. 254. a
Joannis baptiſtæ ſanum. 408. d
Joannis baptiſtæ reliquiæ a Juliano crematæ. 241. d. Alexandriam translatæ. 258. d
Joannes Bladiſtlabus Gabrielli interfector. 554. a
Joannis Bulgari interitus. 557. c
Joannes Caeſar, Oſroenæ præfectus. 339. a
Joannes Chaldiæ præfectus Samueli captivus. 557. d.
Joannis Chryſoſtomi de tempore Adami quo in paradiſo fuerit, ſententia. 5. b
Joannis Chryſoſtomi memoria quando primum ſolemniter celebrata. 267. a
Joannis Chryſoſtomi orationes, ſtatuæ inſcriptæ. 257. b.
Joannis Curcuæ laus. 494. b. res contra Sarracenos geſtæ. 491 b
Joanner Dalaſſenum & fratres ejus patricios propinquoſque relegat. 580. d
Joannes Cutzomytes cur a Nicopolitaeis in fruſta ſit cæſus. 584. b
Joannes Damaſcenus. 360. c. ejus ſanctitas. *ibid.*
Joannes epiſcopus Conſtantinopolitanus quando obierit. 308. e
Joannes Evangeliſta in inſ. Pathmon deportatus. 194. e. ejuſdem locus. 216. b. pacatus obitus. 196. a.
Joannes Jejunator magni templi diaconus. 287. d
Joannes, Imperatoris frater, patriarchatui inhiat. 379. a.
Joannis Mendici ſanum. 275. b
Joannes Monachus hiſtoricus. 2. b. ejus conſilium. 429. c.
Joannes Muzalo Calabriæ præfectus. 510. a. ejus interitus. *ibid.*
Joannes Pitzicanda quando floruerit. 345. b
Joannes Protoveſtiarius Thraceſius hiſtoricus. 2. b
Joannes Romanorum dux Choſroem ſubſannat. 313. c.
Joannes ſcholaſticus Eutychii ſucceſſor. 306 c
Joannes Theologus ab exilio per Nervam revocatus. 196 a
Joannes Theophili pædagogus, Theodoti ſucceſſor. 415. a.
Joannes Tzimiſces Orientaliam præfectus. 506. e. Sarracenos vincit. 512. c. ejus Imperium. 529. e
Joannopolis. 528. a
Joas rex. 85. c. 86. a
Joaſus Godoliæ tyranni ſurreptus. 86. c. ejus regnum. 87. a
Joaſus Ochoziæ F. ex reliquiis Davidici ſervatus. 56. b.
Joathamus rex. 87. b
Joathanus Gedeonis F. 45. c. 49. b
Jobabus Dadami F. 36. e
Jobanefica Anii dominus. 595. c. Armeniæ majoris præfectur. *ibid.* d
Jobus Zaræ F. 37. b
Jobus Zarethi F. 37. a. tentatoris ſui diaboli victor. *ibid.*
Jobus quintus ab Abrahamo, generis ſerie. 37. a
Jobi genus, patria, ſitus, &c. 37. b. 58. d
Jobi liber in compendium redactus. 58. b
Jocas Lail F. ex Jocaſta. 23. a
Jocaſta Oedipo F. nupta. *ibid.* c
Jochabeda. 36. a
Jodaes pont. max. Joaſum ſuffuratus. 58. b
Jodæ pont. max. uxor. 144. a. mors & ſepultura. 56. b.
Jodæ ſacrificium, & ætas poſt Moſem maxima. 86. a.
Joelis Samuelis F. 51. e
Joelis locus. 190. d
Jonadabus Richabi F. Eſſæorum ſectæ inſtitutor. 557. e.
Jonas vates, Sarephthanæ viduæ F. 81. d
Jonas a cete devoratus, & tertia die reſtitutus. 56. e.
Jonas vates quo tempore. 81. d. 87. b
Jonathas herus. 70. c. ejus facinus. 52. c
Jones ſimulacricolæ. 39. c
Jonitæ. 21. b
Jopolis. 21. b
Jor. 25. b
Joramus Ochoziæ in regno ſucceſſor. 55. d. 84. a cæſus. 84. a. 85. d. 86. d
Jordanes Chryſaphio vicem rependit. 272. a
Jordanus unde dictus. 25. b
Joſaphatus rex. 86. d. ejus tempore quot vates. 85. b. & qui. 86. d
Joſephus Aſceta & Phariſæus. 259. a
Joſepho Bringæ reipub. cura committitur. 503. b
Joſephi relegatio. 508. c
Joſephus hiſtoricus a Veſpaſiano captus. 272. b. ejus lapſus. 152. b. de tertia ſancta locus. 336. d & ſeq. teſtimonium de excidio Jeruſalem & Judaicæ gentis calamitatibus. 178. c. 183. d
Joſephus Jacobi F. 29. c. a fratribus venditus. 30. c. Ægypto præfectus. 30. c. moritur. *ibid.*
Joſephi benedictio. 34. d. continentia. 30. e. ſomnia. 31. a. divinationes. *ibid.* d
Joſephi in Ægypto præfecti hiſtoria. 30. c. 31. d. e
Joſephi obitus. 508. a
Joſephi, patris Chriſti mors. 149. c
Joſephus angeli apparitione confirmatur, de Mariam deſerat. 148. c
Joſephi cum Maria in Ægyptum fuga. *ibid.* d
Joſephi fabri virga floret. 148. b
Joſepho neſtogenario tradita Maria virgo. 148. b
Joſias Amoſi F. rex. 89. d. ejus mors. *ibid.* pietas. *ibid.* 91. b.
ſub Joſia qui vates. 85. d
de Joſia vaticinium. 80. e
Joſua Beniaminicus tribo. 60. a
Joſua cum Caleb ſoli ex tanta Iſraelitarum multitudine ſuperſtites. 42. b
Joſua Navæ F. *ibid.* Moſis ſucceſſor. *ibid.* 44. b
Joſua, qui & Oſea prius. 64. b
Joſua cum Amorræis pugnans, ſolem & lunam ſiſtere jubet. 66. c
Joſua quot regna domuerit. *ibid.*
Joſua terram promiſſionis latrat, & obtinet. 44. b
Joſuæ cum Gabaonitis fœdus. 71. e
Joſuæ libri compendium. 66. a
Joſuæ Numis F. contra Amalecum prælium, & victoria. 64. b

Joſuæ mors. 66. e. ſepultura. *ibid.*
a Joſua morte uſque ad Samuelli mortem quot anni. 69. b
Joſuæ victoriæ. 44. d. tentationes. *ibid.* c. miracula. *ibid.*
Jothor Moſis ſocer. 41. e. 58. e. qui & Raguelus. 41. c.
Jothores Dadami F. 36. e
Jothoris poſteritas Cinæa. 66. e
Jovianus protector. 340. a
Joviani Imperium. 343. d
Jozabea Ochoziæ ſoror. 86. e. uxor Joadæ. *ibid.*
Iphigenia Ulyſſis fraude a Clytemneſtra abducta. 100. e.
Iphigeniæ immolatio. 100. d
Iphigeniæ in Tauris agniti Oreſtes & Pylades. 108. a.
Iphigeniæ ex Tauris cum Oreſte & Pylade fuga 108. h.
Iphitus Olympiadum auctor. 87. b
Ira invidiæ & æmulationis comes, homicidii cauſa. 31. d
Iræ moderandæ remedium. 138. a
Irena Chagani filia & Chriſtiana. 360. e
Irena Conſtantini uxor. *ibid.*
Irena Conſtantini mater. 371. a. Caroli affinitatem quærit. *ibid.* c. Leoni Imperatori matrimonio juncta. 369. c
Irena quamdiu ſola Imperium tenuerit. 374. b
Irena Sergii patricii uxor. 428. c
Irenæ ædificia. 375. c. coronatio, 369. c. culpa. 374. d.
Irenæ cum Conſtantino Imperium. 375. a
Irenæ & filii diſſidium. 372. d
Irena excæcat filium 379. a. eidem Imperium abrogarum. 373. a
Irenæ præclara facinora. 374. d. proceſſio. *ibid.* e relegatio. 375. e repulſio. 370. d. obitus. 375. e corpus quo relatum. *ibid.*
Irenæ Imperium ademptum. 375. a. Imperatoria dignitas reddita. 373. b
contra Irenam ſeditio. 374. d
Iris, areus cæleſtis, fœderis ſignum. 8. c
Iris qualis in cælo apparuerit, 344. e
Iſaacus natus. 26. a. 29. a. altare Deo extruit. 28. d.
Iſaacus divinæ naturæ typus. 26. d
Iſaacus mox poſt Rebeccam mortuus. 30. b
Iſaacus quoto ætatis anno a patre Deo immolatus. 26. d.
Iſaaci cum Abimelecho fœdus. 28. e. etymon. 26. a
oblatio. *ibid.* d. nuptiæ. 29. a
Iſaaco facta a Deo promiſſio. 28. d
Iſaacius Comnenus Imperator deſignatur. 622. e
623. e. quomodo aciem inſtruxerit. 626. e. Nicæa potitur. *ibid.* a
Iſaaci Comneni & Stratiotici prælium. 626. d *ibid.*
Iſaacii Comneni victoria. *ibid.*
Iſacii Valentis interitu divinatio. 248. b
Iſacii monachi in Valentem libertas. 247. e
Iſamus collis. 433. e
Iſamus Arabum princeps. 304. a. ejus obitus. *ibid.*
Iſdigerdes Perſ. rex Arcadii filio Theodoſio tutor conſtituitur. 264. e
Iſidori de Chryſoſtomi exilio ſententia. 262. d. item de principe qualis eſſe debeat, locus. 261. e
Iſidori dictum. 38. e
Iſis, eadem quæ & Ceres. 26. b
Iſmaelicorum fuga. 417. b
Iſmaelitæ. 25. c.
Iſmaelus natus. 25. e
Iſocaſius Antiochæ quæſtor. 276. b. ejus vincti ad præfectum reſponſio. *ibid.* c. liberatio. *ibid.*
Iſraelus carnalis & ſpiritualis. 33. e
Iſraelus & Ephraimus Jeroboami regnum. 80. d
Iſraelus Inachi æqualis. 36. d
Iſraeli, qui & Jacobus, morienti cum Joſepho F. actio. 32. e. cum omnibus filiis colloquium. 33. d
Iſraeli benedictio ſuper Manaſſe & Ephraimo. 33. e
Iſraeli nomen Jacobo inditum. 29. d
Iſraelici populi a Samaria in Mediam deportatio. 86. d.
Iſraelici populi cenſus. 73. d. duplex. 65. d. cenſus ſecundus. 60. a. clades ſub Jeroboamo. 50. b. contra Moſem obmurmuratio. 59. c. Jordanem tranſgreſſi circumciſio. 65. e
Iſraelici regea. 86. a
Iſraelici regni finis. 86. d
Iſraelicorum prima captivitas. 87. e
Iſraelitæ. vide Ebræi, & Judæi.
Iſraelitæ a Cyro libertate donati, & Hieroſolyma dimiſſi. 111. b
Iſraelitæ in deſerto cenſi. 42. b. eorum multitudo, ex LXXV. capitibus. *ibid.* ejuſdem in ſolitudine laterius. *ibid.*
Iſraelitæ propter ſimulacrorum cultum in barbarorum manus traditi. 68. 69. a
Iſraelitis Semi poſteris terra Chanaam tandem reddita. 10. d
Iſraeliticæ gentis origo & nomen. 36. d
Iſſacharis Jacobi filius. 29. e
Iſſacharis benedictio. 34. e
Italiæ regnum Jovi occupatum. 25. d
Italiæ ſtatus quamdiu pacatus. 309. d. e
Jubilæus annus. 62. d
Judæa, eadem cum Syria. 10. a
Judæa Herodis filiis diviſa. 251. a
Judæa quoties ab hoſtibus vaſtata. 191. a
Judæa tribus cæteris præſtantior. 90. d.
Judæa urbs. Sion prius. *ibid.* e
Judaicæ religionis principia partim terreſtria, partim cæleſtia. 186. b
Judæus a rena baptizatus. 198. d
Judæi. Vide Ebræi, & Iſraelitæ.
Judæi a Silveſtro victi, omnes baptizati. 223. a
Judæi Alexandrea pulſi. 266. a. Babylonem in ſervitutem abducti. 92. d
Judæi Chriſtianis inſidiati. 266. a
Judæi divinitus ſervati. 232. e
Judæi execrationibus obnoxii. 273. d
Judæi litteras a Moſe edocti. 41. c
Judæi ob ſimulacrorum cultum in barbarorum ſervitutem redacti. 68. 69. a
Judæi omnium nationum bellis infeſtati. 222. d
Judæi puerum Chriſtianum de cruce ſuſpendunt. 266. a.
Judæi quater in ſervitutem acti. 181. a. primo. *ibid.* ſecunda *ibid.* b. tertia. *ibid.* quarta. 183. d
Judæi Romanorum tributarii. 133. e. 143. c
Judæi templum reficere conati. 237. c. d. 241. d. a Conſtantino diſperſi. 225. e
Judæorum ab exilio Babylonico reverſorum numerus. 116. b
Judæorum clades. 130. a
Judæorum contumaciæ fructus. 190. d. internecio. *ibid.* 173. a. &c.
Judæorum cum Chriſtianis diſputatio Romæ habita ſub Conſtantino M. 216. b
Judæorum e Babylone Hieroſolymorum reditus ducæ. 115. c
Judæorum in Chriſtum calumniæ. 185. a
Judæorum in Moſen improbitas, & inde clades. 43. b. e
Judæorum ingratitudo in Deum, & contumacia. 177. a. e. eorumdem exitii cauſa. *ibid.* 189. b
Judæorum motus. 291. e
Judæorum nomen Iſraelitico populo inditum. 30. d
Judæorum peccatum Chriſto necando commiſſum, omnibus prioribus gravius, & perpetuo exitio dignum. 185. e
Judæorum poſt Chriſti in cælos aſcenſum graſſatio in ejus diſcipulos. 189. a
Judæorum rebellio. 236. e. internecio. *ibid.*
de Judæorum ritibus abolendis, varum teſtimonia. 186. a
Judæorum ſub Adriano clades. 297. e
Judæorum ſynagoga a Chriſtianis cremata. 237. d

Judæorum ultimo exilio, quo nunc detinentur, nullum tempus aut reſtitutio ab ullo vate promiſſum. 176. a. 180. b. 184. c
Judæorum vota, in Deum maledictio. 258. a b
Judæis emere ſervos interdictum. 235. e
Judæis Hieroſolymam redeundi libertas a Cyro facta. 215. e
Judæis leges a Moſe primum latæ. 42. c
Judæis ſynagoga Byzantii interdicta. 258. b
Judæos a Deo eſſe rejectos. 286. a
ad Judæos digreſſio auctoris. 173. d. 179. a. 185. b
Judas Galilæus. 138. a. 252. e
Judas Jacobi F. 29. c
Judas inter Judices in populo Iſraelitico primus. 45. a
Judas Macabæus. 131. a. b. fugit. *ibid.* d. & 153. pontifex max. factus. 131. e
Judæ benedictio a patre Jacobo edita. 33. e
Judæ & Simeonis tribus mutua auxilia jungunt. 67. e
Judæ proditoris mors. 156. d
Judicis officium. 228. c. 229. a
Judices in Iſrael quo tempore. 67. d. 96. a. b
Judices ſartorum ſimiles. 117. b. eorumdem tempora cum Græcis collata. 67. d. ſucceſſio. 45. b
Judicum Iſraeliticorum res geſtæ compendio recitatæ. 46. b
Judicum opera populus Iſrael ſervatus. 45. b
Judicium non præcipitandum. 229. b
de Judicio futuro & præmiis quid Plato ſentiat. 298. d
Judicia recte facere cujus officium. 217. b
Juditha Eſau nupta. 29. c
Judithæ hiſtoria. 111. d
Juge ſacrificium. 183. b
Julianus Antiochenæ epiſcopatui præficitur. 276. a
Julianus Galli frater Cæſar declaratus. 239. a
Julianus Halicarnaſſi epiſcopus. 207. d. 287. b
Julianus Imperator, ejuſque res geſtæ. 240. a
Julianus Imperator electus. 237. b. ejus impietas etiam ante Imperium. 237. a. 238. a
Juliani Didii Imperium. 199. c
Juliani forma. 240. b. impietas. 244. a. interitus. 243. b. epitaphium. 243. c
Juliani purpura a Joviano pede calcata. 243. b
Juliani ſcriptum, Evangeliorum depravatio. 242. d
Juliani ſtatua pro Chriſti ſtatua poſita, fulmine icta. 241 b. c
Julia Amulii F. 217. d
Julius Aſcanius Æneæ F. 109. e
Julius Cæſar. Vide Cæſar. Cleopatræ regnum occupat. 134. a. Conſul creatus 133. c. diſſecto matris utero natus. 132. a. ejus regnum. 136. e
Jullus & Tullanus fratres. 272. a
Julius menſis, Quintilis antea. 234. a
Junioris Imperium. 203. d. Juniorum ordo. *ibid.*
Juno Pici Jovis & ſoror & uxor. 51. e
Juno Samia. 254. d
Juno Semiramidis F. 55. c
Jupiter, Abrahami ætate. 17. a
Jupiter Ammno Alexandri pater habitus. 8. c
Jupiter Aſſyria relicta, in Italiam profectus regnum occupat. 55. d
Jupiter in aurum converſus Danaen compreſſit. 20. e
Jupiter in Creta ſepultus. 55. d
Jupiter in taurum converſus Europam rapit. 20. b
Jupiter poſt obitum pro Deo coli cœptus. 27. a
Jupiter Saturni F. Cretæ rex. 26. b
Jovis cum Aethiopa congreſſus. 22. e
Jovis flagitia. 26. c
Jovis in cygnum converſi fabula. 97. d
Jovia liberi. 17. b. filii, LXX. 27. e
Jovis nomine mentem intelligi. 67. a
Jovis quadrifrons imago in templo Dei a Manaſſe poſita. 89. e
Juramentum manu fœmori ſuppoſita confirmandi mos. 32. c
Jusjurandi puteus. 25. c. 28. b. d
Jusjurandi violatio. 71. c
Juſtitia Dei & lenitas. 38. c
Juſtitiæ exemplum. 307. d
Juſtitiæ fines quomodo recte ſervantur. 229. b
Juſtorum cogitationes judicia. 261. b
Juſtinæ martyrium. 204. d
Juſtinianus a Bulgaris victus. 352. c
Juſtinianus a quo interfectus. 353. c
Juſtinianus Conſtantini filius. 345. d. Conſtantini Pogonati ſucceſſor. 347. d
Juſtinianus hæreticorum templa Chriſtianis attribuit. 290. e
Juſtinianus Imperator. 289. d
Juſtinianus Judæorum motus ſedat. 291. d
Juſtinianus Juſtini ſororis filius. 289. c
Juſtinianus magnum Dei templum inſtaurat. 293. b
Juſtinianus naſo truncatus ablegatur. 347. d. & 349. e
Juſtinianus perſecutionem omnium hæreſium inſtituit. 289. d
Juſtinianus quamdiu Imperarit. 289. d. 347. d. & 352. e. & 308. a. quomodo Imperium recepererit. 351. b
Juſtinianus quo pacto Imperio pulſus. 349. b. quoto ætatis ſuæ anno rerum ſit potitus. 289. d
Juſtinianus Rinotmetus cur dictus. 347. d
Juſtinianus Sebaſtopolia proficiſcitur. 348. e
Juſtiniani ad ſynodum litteræ. 297. d
Juſtinianæ ædificia. 348. d
Juſtiniani caput Romam uſque mittitur. 370. a
Juſtiniani conſtitutio. 290. e. coronatio. 289. d. corporis conſtitutio qualis. *ibid.* crudelitas. 342. a. cum filio interitus. 353. c. 352. b. quale. 293. b
Juſtiniani in impuros animadverſio. 291. a. in Cherſonenſes ſævitia. 352. d. in Slavinos & Bulgaros expeditio. 348. a
Juſtiniani leges contra impudicos. 291. a. litteræ hiſtoriam conciliorum continentes. 299. b
Juſtiniani luctus. 304. c
Juſtiniani novellæ conſtitutiones. 291. a
Juſtiniani obitus. 306. c
Juſtiniani patricii interitus. 344. c
Juſtiniani ſtatua. 295. e
Juſtiniano Imperium abrogatur. 349. b. 353. a
Juſtinus bello magnam gloriam parat. 287. a
Juſtinus cum Juſtiniano quamdiu imperarit. 289. c
Juſtinus Curopalates a quo coronatus. 306. d. Imperator. *ibid.* Juſtiniani ſucceſſor. *ibid.* c. quamdiu regnarit. *ibidem* quibus virtutibus fuerit præditus. *ibid.*
Juſtinus Imper. quamdiu regnarit. 286. a
Juſtinus philoſophus hæreſibus obſiſtit. 297. e
Juſtinus quo Imperii ſui anno rebus eccleſiaſticis conſtituendis animum intenderit. 287. d
Juſtini adverſa valetudo. 306. c. & 308. d. aquæductus. *ibid.* conſtitutio qualis. 287. a. corpus ubi repoſitum. 289. e. 309. c
Juſtini Curopalatis corporis conſtitutio qualis. 306. c
Juſtini Curopalatis oratio. 306. e. pietas. *ibid.* d. uxor Sophia. *ibid.*
Juſtini & Sophiæ ſtatuæ. 308. d
Juſtini Imper. luctus. 289. a
Juſtini Imper. patria. 287. a
Juſtini obitus. 309. c
Juſtini palatia. 308. e
Juſtini philoſophi martyrium. 198. b
Juſtus, Jacobi fratris Domini cognomen, cur. 163. c
Juſtitiæ exemplum. 301. d. 407. a
Juvenalis Hieroſolymorum epiſcopus. 268. a. Leonis vicarius. 272. e
Izidas Leipſus Vvalidi ſucceſſor. 364. c
Izedus Nabiæ filius. 344. a. adverſus Romanos mittitur. *ibid.*
Izedus Umari ſucceſſor. 357. d
Izedi interitus. 357. d
Izethus Arabum princeps. 355. c

K

Kálcodæ. 109. d. 534. b. 535. b
Kalokæri interitus. 234. d
Kegenes honorifice ab Imperatore excipitur. 606. c. in Patzinacas impetum dat. 608. b. ad Romanos transit. 607. a. Patzinacas Tyrachios graviter affligit. *ibid.*
Kegenis cum Tyracho pugna. 606. e. Inſidiæ. 612. d
Kegenes e carcere educitur ad placandos Patzinacas. ejus interitus. 615. d
Kenophlorium caſtrum. 205. c.
Kerdos. 234. e.

L

Laban Bathuelis F. & Jacobi ſocer. 29. b
Labyrinthus. 98. e
Lacedæmonii Græciæ regnum occupatum. 99. b
Lacon Lapithi F. 97. b
Laconicæ nomee unde. 97. b
Laconides. *ibid.*
Lænæ geſtatio Romanis unde ſumpta. 118. c
Laius Theb. rex. 23. a. ab Oedipo F. cæſus. *ibid.* c
Lalacæo locus. 419. c
Lamechus homicida. 6. b
Lamechus patre ſuo Mathuſala prior mortuus. 15. e
Lamis Aſſyriorum rex. 16. e
Lamperiaoi hæretici. 232. c.
Lampeus unde genus ducat. 345. b
Lampſaci concilium celebratum. 244. c
Laodicea condita. 133. b. 153. d
Laomedon Hectoris F. 103. a. rex. 99. c
Lapara, nunc Lycandum. 338. c
Lapathus rex. 97. b
Lapis patefactionis ſupra pectus ſacerdotis pendens, fatidicus. 586. c
Lapides magni de cælo in Thraciam quando decidere. 373. d
Largius aſtrologus. 594. c
Lariſſa caſtellum a Samuele captum. 544. a
Latinus Herculis F. 112. c
Latini regis mora. 109. b
Latini. 136. e. qui Romani poſtea. 118. e
Latinorum omen Cretæis inditum. 112. c
Latra mons. 429. c
Latum ſaxum caſtellam. 445. a
Lavinia condita. 109. c
Laurentii martyrium. 203. d. ejus reliquiæ quando depoſitæ. 567. e
Lazari monachi ſupplicium. 409. b
Lazari reliquiæ. 469. e
Lazi & Abaſgi formidine correpti domum diticedant. 326. e
Lazica Arabibus traditur. 350. a
Lea Jacobo nupta. 29. c
Lecanomantia. 413. c
Lectione recordationem excitari. 2. b
Leda Theſtii F. 97. e. Tyodareo nupta. *ibid.* ejus cum Cygno adulterium. *ibid.* d
Legati Romani quando Abydi ſint comprehenſi. 279. b
Legio. 217. e
Legopolis. 101. e
Lemnus ab Agarenis affligitur. 469. e
Lenæi nomeo Baccho unde. 26. b
Leni, torcularia Græcis. 26. b
Leo a Banaia ſtrangulatus. 70. d
Leo Argyrus unde dictus. 473. e
Leonis filius Conſtantinus. 474. c
Leonis morbus, oratio, mors. 473. b
Leo Imp. contra Bulgaros bellum gerit. 467. b
Leo a Turcis auxilium petit. 467. d
Leonis Imper. inſidiæ. 468. d
Leo in templo vulneratus. 470. a
Leo Armenius Imperator. 383. e

Cedren.

Leo patricius majeſtatis accuſatus e famulis. 458. b
Leoni Imperium prædicitur. 335. d
Leo a Siſinoio patricio in exercitum adſciſcitur. 333. e
Leo quomodo Imperium ſit conſequutus. *ibid.*
Leo imaginum everſionem aggreditur. 358. b
Leo Imperium ſibi vindicat. 458. a
Leo Romanorum Imperator declaratur. *ibid.* b
Leo Armenius coetra imagines excitatus. 385. b quandiu regnarit. 390. d. quibus facinoribus odia in ſe auxerit. 387. a. quem vitæ finem ſit ſortitus. 390. c. d
Leonis Armenii culpa Romani a Bulgaris victi. 381. a. crudelitas. 390. d. 386. e. ſævitia. *ibid.* in flagitioſos ſeveritas. 387. c
Leonis naufragium. 361. a
Leonis Armenii virtutes. 387. b. interitus. 390. b. interitum portendentia. 389. a. cadaver quomodo tractatum. 390. c. uxor in Dominorum monaſterium includitur. 392. d
Leo Baſilii Imperio potitur. 460. b. 463. e
Leo Baſilii ſucceſſor. 465. a
Leonis Imper. adulterium. *ibid.* d
Leonis Cabaliui coronatio. 357. c.
Leo e Caria hiſtoricus. 1. b
Leo Coprony mi filius. 370. b. ejus Imperium. *ibid.*
Leonis Curopalatis relegatio. 520. a
Leo dictator contra Durum miſſus. 539. b
Leo Iſaurus, alias Cocon. 355. c. equeſtrium copiarum præfectus. 354. b. Orieetallium dux. *ibid.* c. cur Iconomachus dictus. 355. e. quando imperarit. *ibid.* & quandiu. *ibid.* 361. e. quo morbo perierit. *ibid.*
Leonis Iſauri cum Maſalma pax. 355. e
Leonis Iſauri cadaver ubi reconditum. 361. e.
Leo magnus Marciani ſucceſſor. 274. a. cur Macellus dictus. *ibid.* quandiu imperarit. *ibid.*
Leo magnus quibus virtutibus fuerit præditus. *ibid.*
Leo a quo coronatus: 274. b
Leo Imper. contra Gizerichum quantam claſſem emiſerit. 276. c
Leo adhuc puer ab evo ſuo Cæſar creatus. 277. b
Leonis cum Germano actio. 359. c
Leonis contra Italiam conatus. 361. a
Leo minor Imperator. 277. b. quandiu imperarit. *ibid.*
Leonis Imp. interitus. *ibid.* ejus corpus quo poſitum. *ibid.*
Leo Meliſſenus in triumphum cur non ductus. 348. c
Leo Nicephori frater. 347. c
Leo & Nicephorus Phocæ tyrannidem captantes cæcantur. 330. d
Leonis & Nicephori relegatio. 331. a
Leonis papæ epiſtola in Chalcedonenſi concilio approbata. 273. a
Leo philoſophus. 430. c. in Theophili coetibus quomodo pervenerit. *ibid.*
Leo epiſcopatu deturbatus, ſcholæ philoſophicæ præfectur. 435. c
Leo Phocas Imperium affectat. 481. d. Sarracenos vincit. 504. c
Leo res novas ſuo exitio molitur. 483. e
Leo protoveſtiarius in Duri poteſtatem venit. 540. b
Leonis IV. uxor Zoe Carbonopſina. 470. b. filium parit. 471. d
Leo Sandarabeni inſidiis circumventus. 463. c
Leo Theſſalonicæ epiſcopus creatur. 431. e
Leo Thrax. 274. b
Leo Tornices Imperium affectat. 593. c. quando Imperator ſalutatus. 598. a. Conſtantinopolim obſidet. *ibid.*
Leo Tripolites Agarenorum dux. 470. c. unde Tripolites dictus. *ibid.* ejus clades. 488. b
Leones Samariam infeſtantes quomodo adverſi. 86. c
Leonides Origenis pater martyr. 199. e

Leantius Imperator ſalutatur. 350. a
Leontius Græciæ dux factus. 349. c. quamdiu imperarit. 350. a
Laontii patricii incarceratio. 349. c. ſupplicium. 352. a
Leontii philoſophi mors & teſtamentum. 166. b
Leontio naſus præciditur. 350. c
Leonto Phocæ uxor. 318. c. 319. c
Lepandrenus Maniacæ ſucceſſor. 578. b
Leſa qaid. 610. c
Lerha carcer. 285. d
Lethæ cuſtodia. 313. b
Leucactæ locus. 319. d
Levi Jacobi F. 29. c. Deo conſecratus. *ibid.* d
Levis ſorte Deo addictus. 33. b
Levis genus. 29. c
Leyis furor a parre reprehenſus. 33. c
Levitici libri ſumma. 65. d
Levitarum numerus. 65. a
Lex in Sina monte lata, Moſique tradita. 41. a
Lex de Perſarum cum Romanis conjugio. 419.
Legis Moſaicæ tabulæ binæ. 63. b a Moſe contractæ. 41. a. 42. a
Legis Moſaicæ ſumma. 62. a
Legis violatæ rei omnes ſuo tempore juſtis affici ſuppliciis. 74. a
Legus xxi. tab. Romam allatæ. 116. a
Libanius Sophiſta quo tempore. 241. a. 247. c
Libanii de Chryſoſtomi facundia teſtimonium. 258. c
In Libano monte piſces marini reperti. 35. a
Liber, codex. 233. a
Liber evangelicus in igne incolumis manet. 462. d
Librorum Ebraicorum ſive Biblicorum numerus. 3. c
de Librorum multitudine Solomonis interdictum. 202. a
Librorum ſcribendorum cauſæ. *ibid.* c
Liberius Rom. epiſcopus. 244. c
Libertas arbitrii in homine 4. b. 5. c. fato non obnoxia. 25. c
Libertatem qui affectent. 454. a
Libya Jovis ex Jo F. 19. d. Neptuno nupta. 20. a
Libyæ regioni nomen unde. 20. b
Libycarum beſtiarum natura. 391. d
Licinius Cæſar creatus. 214. a. Imperator a Conſtantino declaratus. 215. d
Licinii perſecutio contra Chriſtianos. 223. a. exitus. 224. d
Lictores. 136. a
Ligni Adamo interdicti natura. 5. b. d
Limitum obſervatio prima. 6. c
Linteres quale navigii genus. 593. b
Linus. 26. c
Liparitæ Horatii Liparitæ F. 603. b. equa ſuo occiſo capitur. 605. b
Liparitis interitus. 562. c
Litteræ a Conſtantino Imper. reſtitutæ. 498. a
Litterarum Ebraicarum numerus. 3. c. inventor Sethus. 6. e. apud Judæos inventor Moſes. 38.
Litterarum inventum. 202. b
Litteras primum & didiciſſe & docuiſſe Enochum. 7. b.
Lirhoproſopos mons in mare decidit. 297. a
Locana urba. 447. c
Locuſtæ. 573. b. 575. c. 578. a
Logothera multos ſupplicio afficit. 349. a
Longinis Orientalium dux. 363. c
Longi caſtelli expugnatio. 356. d
ad Longum murum pugna. 305. c
Longobardia ab Agaraois occupata. 453. a
Longobardi bellum Romanis inferant. 313. a
Longobardorum a Græcis defectio. 553. a
Lotus Arami F. 24. a. ejuſdem ab Abrahamo ſeparatio. 25. d
Lobanus mons. 9. a
Lubarus mons. 20. c
Lucæ acta Apoſtolorum quousque deducta. 168. c
Lucæ martyrium. *ibid.* d. ſepulchri ejus inventi miraculum. *ibid.* e. reliquiæ Conſtantinopolim relatæ. *ibid.* & 234. b. 296. c
Lucianus martyr. 233. c
Lucius Arianus. 244. c. 249. c
Lucretiæ cædes. 119. a
Lucinius Leonis papæ vicarius. 272. e
Lues graſſatio. 350. c. 304. d
Lulum caſtellum. 433. e. ab Imperatore receptum. 450. a
Luminarium ortus quantam univerſo utilitatem attulerit. 3. b
Luna Cleopatræ F. 243. b
Luna quarto die creata. 3. b
Luna ſiſtere juſſa a Joſua. 44. c. 66. b
Lunæ cultus. 39. c. ſigna. 3. b. eorum obſervatio. ſummus defectus. 474. c
Lupæ. 117. d
Luppicia Juſtini Imper. uxor. 287. a
Luppicia a populo Euphemia dicta. *ibid.*
Lutoriæ tabulæ laventum. 101. b
Lux, ante mundi conſtitutionem creata. 26. d
Lycaon cæſus. 104. c
Lycaones, a Perſeo devicti. 21. a
Lycurgus legislator quo tempore. 87. b. 45. c
Lycus. 22. d
Lycus fl. ab Apolloaio coercitus. 267. b
Lynorum regnum. 109. a
Lynceus Argivorum rex. 66. a
Lyrnetius capta. 202. c
Lyſaniæ tetrarchia. 231. a
Lyſimachus Alexandri ſucceſſor. 224. d
Lyppius ſtatuarius. 254. d
Lytba Herculi nupta. 212. c

M

MAbias Arabum princeps. 343. d. a Conſtante pacem poſtulat. *ibid.* ejus in Cyprum expedicio. 340. c
Macarius cur dignitate motus. 346. a
Macarii martyrium. 242. d
Maccabæorum res geſtæ, quo tempore. 230. a
de Maccabæis, vaticinium Danielis. 282. c
Macedoniæ regnum. 222. b
Macedonius hæreticus. 249. d. 250. c. eccleſiam invadit. 238. e. deponitur. 239. c. Honoricum approbat. 283. a
Macedonius monachus iram Theodoſii placat. 253. b
Macedonius crucis ſigna ſepulchrum obſignat. 283. c
Macedonius multos a morte ſua morbis liberat. 285. b
Macedonium epiſcopatui Anaſtaſius præficit. 283. a
Macedonius quid Theodoro per viſionem dixerit. 285. c
Macedonius ubi humatus. 289. a
Macedonii error. 299. c. exitus. 285. c. manſuetudo. 284. a. relegatio. *ibid.* c
Macellus, locus. 235. d
Macelli nomen unde Latinis ducatur. 274. a
Maetini Imperium. 202. e. eidem prædictum. *ibid.* d
Macrobii. 222. b
Madiamus vel Mediamus Abrahami F. 25. d. a quo Madianitæ. 37. a
Madianitæ a Gedeone domiti. 47. a
Meander fl. 444. b
Magi Perſarum ſacerdotes. 21. c
Magorum Ægyptiorum præſtigiæ. 40. a
Magorum præſtigiæ dæmonum arte, & Dei permiſſu fieri ſolitæ cur. 165. c
Magia quid. 35. c
Magiæ ortus. 27. a. incantio. 35. c
Magiſtratus officium. 217. b
Magnaura unde pentapyrgmon dicatur. 404. c
Magnaurae ſolarium quando factum. 314. a
Magnes lapis ubi proveniat. 222. b
Magnete in laquearibus poſito, ſtatua Serapis tamquam in aere ſuſpenſa. 256. c. 257. a
Magog & Magaſæi, qui & Perſæ. 27. a

Maja Jovis prima uxor in Italia. 17.b
Majorious quamdiu Romanum Imperium tenuerit. 273.c
Maitas loci nomen. 611.d
Majus & minus in quibus rebus locum habeant. 231.a.
Mala Heſperidum Herculi attributa quid ſignificent. 17.d
Malachiæ de Judæorum ritibus abolendis vaticinium. 187.a
Malachus Barezæ maritus. 290.b
Malaleel Enoſi F. 7 b
Malevenum. 107.d
Mammea Chriſtiana religione ab Origene inſtituta. 204.
Mammus princeps Geometriæ deditus. 430.e
Mamaimus rex. 86.b
Mamantis martyris templum. 235.d
Manaſſes Ezechiæ F. & in regno ſucceſſor. 89.c ejus impietas. *ibid.* res geſtæ. *ibid.* ad pietatem redit. *ibid.* d. captivus Ninivem abductus. *ibid.*
Manaſſes Joſephi F. 32.d
Manaſſis benedictio ab Iſraelo. 33.c. impietas, & pœniteotia. 56.c
Mandro prædium. 99.c
Manes, qui & Stychianus. 203.d
Manetis hæreſis. 206. a. ejus origo. 203.d
Manethe magus. 195. b. ejus error. 8.c
Manethus hiſtoricus. 9.e
Manglabyta. 485.c
Mani. 91.d
Maniaces Cannas turpiter evaſit. 592. a. Francos a ſe deſciſere cogit 590.e. Francos Italia pellit. 591.c.
Maniaces Imperator ſalutatur. 592. e. incarceratus. 581. c. magna pœna vincitur. 591.a
Maniaces re optime geſta peſſime acceptus. 581.a
Maniaces Siciliam recipit. 580. a. victus in hoſtium poteſtatem venit. 591.b
Maniacis cum Duro inimicitiæ. *ibid.* c. tyrannidem molientis interitus. *ibid.* 592.a
Manichæi cujuſmodi artibus & ſimulationibus utantur. 343. c. quatenus Deiparæ obtrectent. 342. e. quatenus venerandæ cruci detrahant. *ibid.* b.
Manichæorum clades. 448. c. hæreſis. 342. a. b. in Romanorum ditionem impreſſio. 448. c. obſcœnitas. 343. c. origo. 203. d. ſævitia in eos. 425. e
Manichæi Pauliciani. 379. c. eorum Paulicianorum ſecta. 431. b. nomen unde. *ibid.*
Manichæis mentiri in promptu eſſe. 343. b
cum Manichæis quatenus ſit diſputandum. *ibid.*
Manganorum monaſterium. 617.d
Manlius Capitolinus. 120. c. ejus bona publicata. *ibid.*
Manlii & Februarii hiſtoria. *ibid.* b
Manna Iſraelitis in deſerto datum. 64. a. typus Chriſti corporis. *ibid.* quando defecerit. 66. a
Manna Dei genitricis typus. 64. b.
Manna Judæis in ſolitudine data. 65. b. 64. a
Manoæ uxori angelus apparet. 49. d
Mantia prædium. 460. d
Manuelus Magiſtri honora affectus. 414 e
Manuelus Michaeli Imper. tutor. 419.d
Manuelus Imperatricem ad reponendas ſacras imagines exhortatur. 420. e
Manuelus patricius a Nicephoro contra Sarracenos mittitur. 512.b
Manuelus Phocæ dux a Sarracenis victus. 512. b
Manueli ad Agarenos fuga. 414. b. cum Theoctiſto diſcordia. 426.b
Manueli & Theoctiſtæ ſummotio. *ibid.* e
Manuel graviſſimus morbus. 420. a. interitus. 438.d ſtraragema. 540. e. temeritas. 512. b
Manus in pariete ſcribentis verba Danieli expoſita. 91. d.
Manuum impoſitionis ritus. 44.a
Manzikierta urbs. 610. a. ejus oppugnatio. *ibid.* b
Maomedus Deum boni & mali auctorem aſſerit. 333.
Maomedi rabioſa deliria. 333.c
Mappullæ. 235.e
Mappa. *ibid.* mapparius. *ibid.*
Marabitis regio. 110.a
Marcel caſtellum. 435.d
Marcelli epiſcopi mors. 256.c
Marcianus Theodoſii ſucceſſor. 272. d. a Pulcheria Imperator declaratus. 275. d
Marcianus Imper. Chalcedonenſi Concilio præeſt. 361. e.
Marcianus quibus virtutibus præditus. 271.d 272. a.
Marcianus relegatos revocat. *ibid.*
Marciani a Giezericho diniſſi juramentum. 272.c
Marciani Imp. pietas. 249.b
Marciani obitus. 273. c. ſepultura. 274. a
Marciano etiamnum militi aquilæ oſtentum datum. 272.b
Marcio hæreticus. 198.b
Marcus Antonius. vide Antonius.
Matei Evangelium Petri monitu ſcriptum. 257.c
Marci martyrium. 268.d
Matei Imperium. 203.c
Marci monachi ſapientiſſimi vaticinium. 470. b
Mardaitæ. 345.b
Mardaitarum revocatio. 347 e
Mardochæi hiſtoria. 215.d
Mardochæo parata crux Amani cedit. 95. e
Maridis io Julianum libertas. 242. a
Marvamus in Arabes Imperium capit. 365. a. ejus exitus. 366. a
Marſyas. 68. e. 69. a
Martina Heraclonæ mater. 339. e. lingua privatur. 340. a.
Martinæ coronatio. 322. b
Marina Conſtantini uxor. 372.c
Martinacem Theophilus monachum facit. 415.b
Martinaciorum genus. *ibid.*
Martinus papa Joannis ſucceſſor. 332. b. ejuſdem contra Monothelitas concilium. 340. e
S. Martini relegatio. 343.d
Martyropolis urbs. 326.e
Martius menſis, primus antea dictus. 117. e
Martii dies XXV. prima creationis mundi. a. c. feendi etiam adventus Chriſti, hoc eſt noviſſimus dies fuerus. *ibid.*
Maſalmas Cæſaream expugnat. 358. b. Leoni Iſauro quatenus ſcripſerit. 355. a. Pergamum capit. 355. b. Romanorum ditioni bellum infert. 355.a
Maſalmas Sarracenorum princeps. *ibid.*
Maſalmas Carſianum caſtrum capit. 360.e
Maſas Moabitarum rex Joaamo tributarius factus. 84. a.
Maſematha Eſao nupta. 29.c
Maſipha. 51. d
Maſſalianorum hæreſis. 232. d. 247.b
Maſtiphatis dæmonioram principis cum Deo colloquium. 26. d
Maſtuſia. 24. a
Materia, omnium rerum nutrix. 227.c
Marthæi evangelium quando inventum. 279.a
Matthiæ io apoſtolatum electio. 256. c
Matthiæ ſacerdotis ſortitulo. 231. a
Mathuſala poſt Lamechum F. mortuus. 15.a
Matricula matricarii. 135. e
Matrimonii cum monaſtica collatio. 160. a. 161. a
Matrix. 235. d
Matronæ. 235. a
Matronalia. 235.a
Matzucium caſtellum. 554.b
Mauricius coronam Sophiæ & Conſtantinæ Deo confecrat. 316.b
Mauricius epitaphii loco liberorum cædem habet. 318. c. d.
Mauricius honorifice a Tiberio acceptus. 311 b
Mauricius Imperator electus. *ibid.c*
Mauricius Tiberius a quo coronatus. *ibid.* d
Mauricius pacis ſtudioſus. *ibid.* d. paucis quibuſdam ſtipatus pugnam obit. 327.c
Mauricius Philippico inſomnium narrat. 317.a

publicum balneum abſolvit. 313. a. qua callidita-
te infinitũ exercitus vim eluerit. 314. b. quamdiu
Romanum Imperium gubernarit. 321. c
Mauricius Tiberii gener. *ibid.* b
Mauricii ad Priſcum literæ. 314. b
Mauricii cædem quæ clades ſecutæ. 318. b. 319. a
Mauricii corpus a Chriſtianis humatum. 318. d. ubi
ſepultum. *ibid.* epitaphium. *ibid.* e
Mauricii corporis conſtitutio qualis. 321. c
Mauricii filii a Phoca necantur. 318. c
Mauricii fuga. 318. a. in ſumma calamitate virtus.
ibid c. inſomnium. 317. c. occiſio. 318. d
Mauricii patria. 321. b. pœnitentia. 317. b. ejus epi-
gramma. 314. b
Maurophori, alias Chryſaroniteæ. 366. a
Maurus mons. 345. b. 514. b
Mauruſii in Africa magnos tumulos exſtant. 323. a
Mauſoli ſepulchrum. 136. b
Maxentius Imperator creatus a militibus. 213. e
214. a. ejuſdem in Romanos injuriæ. *ibid.* clades
ibid. b.
Maxilla loci nomen. 57. c
Maximianus Britannus. 248. d
Maximianus Gallerius Cæſar. 252. b. 213. e
Maximianus Herculeus Cæſar. 209. d
Maximianus in Neſtorii locum deligitur. 268. b
Maximiani interitus. 215. c. Maximiani ſucceſſor
Proclus. 270. b
Maximiani tyrannis martyrum multitudine victa.
211. a.
Maximilla vates. 598. b
Maximini Imperium. 203. c. cædes. 209. a. 215. c
Maximus in fuga a ſuis trucidatus. 273. b
Maximus Valentiniani interfector. *ibid.*
Maxim. Balbini Imperium. 209. c
Maximus philoſophus quo tempore. 241. a
S. Maximo cur Conſtans manum & linguam abſcide-
rit. 343. d
Maximus tyrannus a Theodoſio ſublatus. 256. c
Maras heros. 70. c
Mare. 195. c
Mare inter Alexandriam & Pharum ab Antonio ex-
ſiccatum. 238. b
Mare mortuum. 25. d. ſive ſalſum. *ibid.* ejus mira-
bilia etiam Cedreno viſa. *ibid.*
Mare rubrum Moſis virga pervium factum. 40. c. in
duodecim partes diviſum. 63. d
Maris alluvio multorum hominum interitus cauſa.
248. d.
Maria Joſephi F. Cleophæ nupta. 249. b
Maria, cæleſtis & ſpiritualis Eva. 4. d
Maria vere Deipara. 300. e
Maria quot annis poſt Chriſti mortem vixerit, ejuſ-
que exitus. 149. d
Mariæ virginis & Chriſti matris genus, forma, vita,
&c. 147. d
Mariam Dei genitricem Neſtorius negat. 268. a
Mariæ Leonis uxoris coronatio. 353. b
Mariæ Magdalenæ reliquiæ. 469. e
Maria Moſis & Aaronis ſoror. 36. a. lepra correpta.
59. c. mortua. *ibid.* d
Mariani de imperii ſucceſſione reſponſio. 280. a
Maridis epiſcopi in Juliaſum libertas. 242. c
Marina Conſtantini uxor. 372. c. in monaſterium
detruſa. 373. d
Μάρκωνα. 134. d
Maronea, Cynos ſema. 206. e
Mars, qui & Thurus. 26. b. Aſſyriorum rex. 25. d
Mars unde dictus. 134. d
Martis ſtatua & cultus apud Aſſyrios. 26. b
Marſyas fl. 68. e
Marſyas philoſophus, muſicus, fiſtularum inventor.
69. a. ejus interitus. *ibid.*
Marſyæ & Apollinis contentio. 26. c
Marſyæ ab Apolline victo pellis detracta. *ibid.*
Mechonochum quid. 55. d
Mecœnas. 137. b. ejus in Auguſtum libertas. *ibid.*
Medea Jaſoni abducta. 97. a
Medi, & Media regio, a Meduſa. 21. b
Media, hodie Baſpraca. 603. c
Media ſuperior, alias Aſpracania. 556. c. 577. d
Medica Turcorum clades. 602. a
Medicæ artis conſtitutio quo tempore. 68. c
Medicum regnum etiam Aſſyrium appellatum, cur.
87. c.
Mediolani Concilium indictum. 236. e
Meduſa a Perſeo capite truncata. 80. d
Mei ex palmis jericunthe. 83. a
Melanthius mons. 107. e. 108. e
Melchi Arami F. Nachori nupta. 24. c
Melchi. 25. a
Melchiæ nomen. 36. b
Melchiſedechus Salemi rex & ſacerdos Abrahamo
bene precatus. 29. b
Melchiſedecus, Chriſti typus. 85. a. cur patre &
matre carere dictus. *ibid.*
Melchiſedeci etymon. *ibid.*
Melcho a Idolum. 78. d
Meleager Alexandri ſucceſſor. 224. d
Meleager Oeni F. 123. b. ejus mors. *ibid.* c
Melenicus caſtellum. 554. c
Meletius epiſcopus. 244. c
Melibius Oedipi educator. 43. a. b
Meliodia. 66. d
Melippa Theſtii F. 97. c
Meliſenus Contoſtephanum barba arreptum in ter-
ram proſternit. 554. c
Meliuena a Conſtantino recepta. 366. b. Romanis
ſubdita. 492. c
Meliuenæ Legionis milites pluviam precibus impe-
rant. 198. e
Meliſtenæ aquæ mutua pugna confectæ. 245. c
Melvi caſtellã dedicio. 450. a
Memnon Epheſi epiſcopus. 268. c
Memnus Iadorum rex. 103. d. ejus cum Ajace con-
greſſus. 104. a. cæſus. *ibid.* b
Memoriæ alimentum recurdatio. 2. a
Menander comicus quo tempore. 134. a
Menander magus & hæreticus. 197. c
Menas præfectus. 355. d
Menademus philoſophus. 131. d
Menelaus Pliſthenis F. Spartæ rex. 99. e
Menelai in Trojanos expeditio. 106. c. in patriam
reditus. 107. c
Menicum caſtellum a Maſarupho conditum. 469. c
a Theoctiſto receptum. 570. a
Mens cognominatus Anaxagoras. 126. e
Menſa ſacra Juſtiniani qualis. 305. a. ejus inſcriptio.
ibid. b.
Menſis Ebræorum primus Niſan. 2. c
Menſis lunaris quot dierum. 255. d
Menſis, quid, Enocho Urielem indicaſſe. 9. a
Menſis diviſio. 109. d
Menſium & dierum Rom. ratio. 134. b
Menſtruo laborantes mulieres templum Solomonis
ingredi prohibitæ. 55. c
Menſurarum inventio. 6. c
Mercurius, qui & Faunus, Jovis F. 15. d. 17. b. Ita-
liæ rex. *ibid.* quomodo pro Deo haberi cœpit.
17. c. Ægypti rex. *ibid.*
Mercurii in Ægyptum profectio, atque ibid. cultus.
ibid. c. cur pro Deo, & divitiarum datore habitus.
ibid. d.
Mercurii Triſmegiſti philoſophia. 19. b. de Deo ſen-
tentia. *ibid.* c. precatio. *ibid.*
Merdaſa Choſroæ filius. 330. d
Meriopas Argivorum rex. 66. e
Merodachus Manaſſem captum dimittit. 89. c
Merodachis regis ad Ezechiam literæ. 91. b
Meroe urbs, Sabba prius. 36. c
Meros Perſei F. patri Ioregno ſuccedit. 81. c
Metanaſta caſtrum. 539. b
Metembria fl. 367. b
Meſopotamia, quæ & Syria. 67. c. tota a Jado ſub-
igitur. 339. b
Meſopotamiæ populatio. 320. c
Meſſanæ obſeſſio. 581. d
Metalla e teræ viſceribus quis primus eruere auſus.
2. b.
Methodius in Jannis locum ſuffectus. 421. b

Methodius pingendi artifex. 434. e
Methodius vivus cum duobus latronibus in ſepulchrum includitur. 410. c
Methodii ab exilio revocatio. 413. d. caſtitas. 422. d incarceratio 593. b. relegatio. 410. c
Methodii virilia quatenus emarcuerint. 423. b.
Metrodorus Perſa philoſophus. 233. c. molas aquaticas extruxit. *ibid.*
Metrophanes Byzantii epiſcopus. 425. c. Smyrnæ præſul. 422. d
Metropolitanæ ædis demolitio. 349. a
Metropolitani templi ædificatio. *ibid.* b
Mezromus. *Mezraa Ægyptus* eodem dicta. 9. a Ægypti rex. 17. c
Mezromi etymon. 9. d
Michaelus divini exercitus princeps *Joſuæ* visus. 66. a. eidem templum a Conſtantino conſecratum. 96. e
Michæas vates. 25. d. Achabo interitum denunciat. 82. c. quo tempore. 86. d.
Michaelus Acoluthus. 637. b. Balbus affectatæ tyrannidis reus peragitur 382. c. majeſtatis convincitur. 388. a. Copronymi vitam ſibi proponit. 392. a. Balbus cur dictus. *ibid.* a. cur omnibus invisus 394. c. Bulgari ſubſidium recuſat. 398. b. Balbus Leonis Armenii interfector. 392. c. Balbus patricius creatur. 384. d
Michaelis ſecundæ nuptiæ. 402. b
Michaelus Balbus quamdiu Imperium geſſerit. 404. a quatenus litteraturam averſatus. 393. c. Balbus religionis hoſtis. 392. e. Thomam vincit. 397. c
Michael patricius Docimus cæditur. 614. c
Michaelus Theognoſtus. 566. c
Michaeli Balbi artes. 391. c. effrenis lingua. 388. a Imperium. 391. a. in Thracia triumphus. 400. b ingratitudo. 392. c. religio. 395. c. interitus. 404. a. cadaver ubi repoſitum. *ibid.* Balbi varietinum. *ibid.* d
Michaelo Balbo Imperium prædicitur. 392. a. b
Michaelus Burtza Antiochen dux cõſtituitur. 536. b Cæſar. 577. b. ejuſdem falſa pœnitentia. *ibid.* Calaphates adoptatus & Imperator. 586. a. ejuſdem in Zoen inſidiæ. 587. a
Michaelo Calaphatæ oculi eruuntur. 588. e
Michaeli Calaphatæ relegatio. *ibid.* d
Michaeli Imperatoris obitus. 585. d. quamdiu imperarit. *ibid.* 588. d
Michaelus Imper. fit monachus. 585. d. 587. d Cerularius Alexii ſucceſſor. 592. c. Curopalates Nicephori gener. 382. b. contra animi ſui propoſitum Imperii habenas ſuſcipit. *ibid.* c
Michaeli & Cumni prælium. *ibid.* c. d
Michaelus Imperium Leoni concedit. 583. a. in Prota inſula vitam ſuam exigit. *ibid.* c. d
Michaeli Curticæ incarceratio. 539. a
Michael Paphlago a dæmone occupatus. 575. ejuſdem Imperium. 574.
Michaelus patricius quatenus Romanis magnam calamitatem invexerit. 590. a. Pſellus. 432. b
Michaeli Rancabæ Imperium. 381. b
Michaelus Spondyla Antiochæ prætor. 566. c
Michael Stratioticus veteres conſuetudines reducit. 620. a. ejuſdem legationes. 629. d. Imperium 619. c. in ſummos viros inhumanitas & iniquitas. 620. d. in præſtantiſſimos contumeliæ. 622. c. moroſitas. *ibid.*
Michaeli ſyncelli incarceratio. 410. a
Michaelus Theophili F. Imperator. 404. c. d
Michaeli prodigalitas. 427. d. veſtes quales. 428. a
Michaeli Imperatoris cadaver in urbem allatum. 430.
Michaelus Stephani F. Triballorum & Serborum princeps. 617. b
Michaelus Uranus. 620. c. ejus væcordia & levitas. 434. a. impietas. *ibid.* e. per ebrietatem quæ præceperit. 437. a. quamdiu regnarit. *ibid.* b. interitus. *ibid*
Michaeli de interficiendo Baſilio conſilia. 436. e 445. c. Imper. equus qualis. 442. c. d. Imperium cur omnibus moleſtum. 445. b. cædes. *ibid.* c
Michas judex, ejuſque ephodum. 30. b
Michol Sauli F. Davidi nupta. 53. e
Midæ aures aſinæ. 89. d
Midæ regis mors. *ibid.*
Miliariſia. 534. e
Mimas. 248. a
Minerva lavante conſpecta Tireſias in mulierem converſus. 25. e
Minervæ nomine artem intelligi. 67. a
Minervæ Lindiæ ſimulacrum. 254. c
Minos Tauri ex Europa F. 20. b. Cretæ rex, 98. c. Athenienſ. legislator. *ibid.*
Minotaurus. 98. c. d
Miraculum. 142. a. c. 198. c. 255. d. 259. b. 365. c. 366. b. 375. b. 386. c. 462. b
Miracula etiam ab impiis fieri Dei permiſſu, & cur. 195. c
Miraculis quatenus acquieſcendum. 195. d
Miſen. 535. c
Mithridates a Syracuſanis Imperator creatus. 344. c a Moabitarum terra abſtinere juſſi Iſraelitæ. 60. c
Moagera Gordæ frater. 290. d
Moamedus, alias Machumetus. 332. e
Moamedus ab Ebræis pro Meſſia habitus. *ibid.* d
Moamedus camelorum paſtor. 333. a
Moamedus in Armeniam exercitum ducit. 349. b
Moamedus quando extinctus. 335. e
Moamedus quomodo uxorem ſuam demulſerit. 433. b
Moamedus Rom. ditionem bello petit. 348. c
Moamedus Sarracenorum dux. 332. d
Moamedus ab Ebræis pro Meſſia acceptus. *ibid.*
Moamedi fabula. 333. c. d. a
Moamedi ſilii. 338. d. cum Theodoro pugnant. *ibid.*
Moamedi hæreſis quomodo in Æthribi partibus obtinuerit. 333. c
Moamedi origo. 332. e. paupertas. 333. a. religio qualis. 333. c. d
Mœſia ſl. 367. b
Mochus hiſtoricus. 9. e
Mocli martyris, templi reſtauratio. 461. a
Monachatus laus. 160. d
Monachi continentia. 210. a. fiunt. 385. a. inſomnium quale. 537. b. c
Monachi precibus dæmon a progreſſu impeditus. 237. c
Monachi. 160. d. a Cenone comburuntur. 359. a
Monachorum afflictio. 369. a
Monachorum vis adverſus dæmonas. 238. a
Monachos cur Theodoſius beatos pronuntiet. 268. d
Monaſterium. 159. c
Monaſteriorum origo. 157. c
Monaſticæ vitæ commendatio ex Athanaſio 160. a. ex Baſilio. 161. a
In Monaſticæ vitæ contemptores. *ibid.*
Monaſticum vitæ genus vetus, non novum. 160. e. 161. a
Monomachus ab exilio revocatus. 589. b. bellum renovat. 617. d
Monomachi luxuria. 618. a. vitia & virtutes. 617. e. mors. 618. d. ſepultura. *ibid.*
Monophyſitæ. 365. b
Monocheitarum decretum a Sophronio condemnatum. 332. a. hæreſis damnatio. 347. c. hæreſim Joannes papa deteſtatur. 332. b. ſecta qualis. 331. e
Monſtrum natum. 250. b. 314. d. 495. b
Montanus hæreticus 199. b. paracletum ſe jactat. *ibid.*
Montani ſeſe comburunt. 357. d
Mopſucrenæ. 240. a
Mopſueſtia. 206. e. a quo condita. 350. d. ejus oppugnatio. 532. e
Mopſueſtienſium præda. 469. c
Morborum excantationes Solomonis. 58. a
Mortagon Bulgarorum rex. 398. b. expeditionem contra Thomam ſuſcipit. *ibid.*
Morogeorgius cur dictus. 564. b
Morte morimini, Serborum ſenſus. 4. c

Mortui qui revixerint. 155. e
Moſes Abrahami F. 31. a. de ſtirpe levitica. *ibid.*
Ægyptiorum contra Æthiopes dux 41. a. Ægyptiorum ſapientiâ inſtructus. 76. e. primo Melchias nominatus. 36. b
Moſes a diabolo tentatus. 65. b. a regis filia in regium genus adoptatus. 41. a
Moſes diviniſſimus, tandem voto ſuo fruſtraras, & Dei promiſſione deſtitutus. 97. a
Moſes duarum urbium in Ægypto conditor. 41. c.
Moſes levita. 60. a
Moſes populo Iſraelico nolens etiam præfectus. 61. c.
Moſes precatione ſua iram Dei placat. 64. d
Moſes primus ſapiens, & litterarum apud Judæos inventor. 41. c
Moſes puer expoſitus quomodo conſervatus. 36. b. Pharaonis coronam pedibus calcat. *ibid.* c 61. a.
Moſes 40. dies in monte moratus abſque cibo & potu. 42. a. d
Moſes quando floruerit. 36. c. quot annorum, Ebræum populum ex Ægypto eduxerit. 62. c
Moſes ſapientiæ ſtudio in ſolitudinem profectus. 41. c. ab angelo edoctus. *ibid.*
Moſes ſaxo virga percuſſo aquam elicit. 43. a
Moſes ſeptimus ab Abrahamo ſerie generis. 37. a
Moſes terra promiſſa privatus moritur. 60. b
Moſis coram Pharaone oſtracula. 40. c
Moſis cum Pharaone hiſtoria. 39. d
Moſis de terra ſancta vaticinium. 336. d
Moſis ex Sephphora filii. 42. c. 61. c
Moſis faciei ſplendor. 6. d. 42. a. d. 63. a. ejuſdem velum. *ibid.* b
Moſis filii, & uxor. 61. c
Moſis genus, & hiſtoria. 36. a. repetita. 42. c
Moſis in Nabanum montem aſcenſus, & mors. 65. b.
Moſis in rubo ſpectaculum quomodo a Philone expoſitum. 229. a
Moſis manſuetudo. 59. b. omen unde. 36. b
Moſis nomina etiam alia. *ibid.* a
Moſis quinque libri quot annorum hiſtoriam complectantur. 64. c. quales. 65. c
Moſis ſapientia a Gabricio angelo tradita, qualis, 41. d.
Moſis velamen. 64. c
Moſis mors. 42. a. 44 a. 543. c
Moſis ſepulcrum nemini cognitum. 44. a. 65. b
Moſi non conceſſam a Deo, terram promiſſam ingredi. 42. c
Moſen LXXX. dies continuos cibo abſtinuiſſe, Dei verbo alitum. 43. a
de Moſe, Dei teſtimonium. 59. c
Moſe manibus intentis oratore, victoria penes Iſraelicos. 64. b
Moſaicæ legis decem præcepta, eorumque ſumma. 65. d. 62. a.
Moſaici pentateuchi ſumma. 65. c
Moſomachus ſagittarius. 124. a
Muchumetus Imbraeli F. 599. a. vide Moamedus.
Muchumetus cum Piſaſirio confligit. 600. a
Muchumetus implacabilis Dei hominumque hoſtis. 334. d.
Muchameti doctrina qualis. 333. c. *& ſeq.*
Muchumeti interitus. 335. c. 605. a. precationes quales. *ibid.* d
Mudari filii. 332. c
Molier morte amarior. 78. c
Mulieris creatio. 4. c. vires. 216. c
Mulieris Chriſtianæ præclarum factum. 210. a
Mulieris cujuſdam caſtitas coronata. 375. c
Mulierem omnia facilius, quam viri defectum ferre. 239. b
Mulieres ne pudicitiam amitterent, ſeipſas in fluvium abjicientes, an inter martyres commemorandæ. 252. c
Mulieres virorum habitu pugnant. 532. a
Mulierum apud Agelæos ſtudia quæ virorum apud alios. 123. c
Mulierum communio in Britannia. *ibid.*
Mulieribus ne capita velarent, edictum a Decio cur. 204. d.
Mundus Gieſmi filius. 293. e
Mundus Bulgaros devincit. 294. a
Mundus humaniſſime a Juſtiniano tractatur. *ibid.*
Mundus Sirmii regulus. *ibid.*
Mundus XXV. die Martii creatus, eodemque etiam finem accepturus. a. b. d
Mundi creatio. a. b
Mundi, & omnium quæ eo continentur, vanitas. 114. d.
ante Mundi conſtitutionem, ion creata. a. b
Munera corrumpunt etiam juſtos. 229. d
Muſaraphi interitus. 570. a
Muſica ab Epimetheo inventa. 67. b
Muthidis Pharaonis F. 36. a
Myaces quomodo Juſtinianum compellarit. 331. c
Myſiæ populatio. 376. e

N

NAaba Amanitis Solomonis uxor. 74. e
Naaſus Ammonitarum rex. 32. a
Naban mons. 43. d. vel Nabanus. 60. a. 65. b
Nabogladus, qui & Darius, & Artaxerxes, & Aſtyages. 254. a
Nabothi vinea ab Achabo occupata. 82. c
Nabuchodonoſor Judæam bello infeſtat. 91. a. Hieroſolyma capit. 92. c
Nabuchodonoſoris in feram mutatio. 93. d. e. poſt ſeptennium ex fera reſtituti, de ſeipſo confeſſio. 94. a.
Nabuchodonoſoris regnum, & res geſtæ. 93. b. c
Nabuchodonoſori, licet malo, futura indicata. 195. d.
de Nabuchodonoſoris prophetarum vaticinia. 94. c & e. 95. a.
Nabunaſſar qui & Salmanaſſar, rex. 87. c. & Sardanapalus. *ibid.*
Nabuzardanes Hieroſolyma vaſtat. 92. e
Nachor Seruchi F. 34. a. Tharæ F. *ibid.* b
Nachoris filii. 29. b
Nameſius. 85. a
Narba amnis. 330. d
Narciſſus Hieroſol. epiſcopus. 205. b
Narciſſus Commodi cæſor. 199. b
Narocho, qui & Pharao, Ægypti rex. 19. d
Narſes ad debellandum Gothos Romam miſſus. 297. a.
Narſes Perſarum rex victus. 212. c. ad Diocletianum fugit. *ibid.*
Narſes quam formidoloſus Perſis fuerit. 320. b
Narſetes cum ingenti ſuorum clade victus. *ibid.* c
Narſetes vivus a Phoca comburitur. *ibid.* d
Narſetis domus extructio. 308 b
Natalitiis decretis quatenus obnoxii homines. 27. b.
Nataliam prædictionis vanitas. *ibid.*
Nathanus vates. 73. d. 85. d
Natura hominis. 208. a
Naturam excedentium rerum naturales demonſtrationes non poſſe ubique dari. 232. a
Naturarum duarum in Chriſto unio qualis. 221. a.
de Naturarum in perſona Chriſti unione, præclara. 380. a.
de Naturis in Chriſto duabus diſputatio qualis. 228. a.
Naufragium. 352. b
S. Nazarii templi reſtitutio. 461. a
Nazaris contra Agarenos res feliciter geſtæ. 456. d
Naziræi. 57. b
Nea, prima menſis dies. 235. a
Neandros urbs. 101. d. deleta. *ibid.*
Neapolis, quæ & Carthago. 252. a
Nechabo Ægypti ſex. 90. a

Nechavo Ægypti rex. 89. d. ejus ad Joſiam oratio. *ibid.*
Necropyla ſt. 367. b
Nectanabo Ægypti rex. 120. d
Nectarius Conſtantinop. epiſcopus. 258. d. in Gregorii Theologi locum ſubrectus. 250. a
Necropa palus. 90. a
Neeman lepra per Eliſæum liberatus. 83. d
Neemias Hieroſolyma inſtaurat. 255. b
Negligentia meuoriæ peſtis. 2. b
Negra arbs. 288. a
Nehemias Achelæ F. 225. b
Nehemias. 512. a. ab Artaxerxe ad Hieroſolyma inſtauranda dimiſſus. *ibid.* b
Nehemias templi Hieroſol. reficiendi auctor quomodo. 516. d
Nemrodus Chami F. eo imperante Babylon ædificata. 9. b
Nemrodus Chuſi F. *ibid.*
Nemrodus idem qui & Evechius. *ibid.* & Orion. 14. d. 15. c.
Nemrodus Babyloniorum regni auctor. 8. c. ejus interitus. 9. e
Nemrodi ſucceſſio. 15. b
Neocæſarea mari abſorpta. 236. a
Nephthalimus Jacobi F. 29. c
Nepthalini benedictio. 34. d
Neptunus Saturni F. 39. a. ejus filii. *ibid.*
Ne quid nimis, Chilonis dictum. 225. a
Nero Imperator. 163. a. ejus res. *ibid.* cur Leonis nomine a Paulo appellatus. 168. c
Neronis vitia alia horrenda. 175. a. b
Nerva quidam a Domitiano vivus comburi juſſus. 194. c. a canibus derotatur. *ibid.*
Nervæ Imperium. 195. e
Neſtor. 100. d
Neſtorius Anaſtaſium presbyterum cur ſibi conciliarit. 267. d
Neſtorius Arii exemplo punitus. 268. d. a quibus damnatus. 273. a. cur Mariam Dei genitricem negarit. 268. a
Neſtorius cur omnibus invisus. 267. d. cur proſcriptus. 268. a. de Chriſto quid ſentiat. 267. a
Neſtorius Siſinnii ſucceſſor. 267. b
Neſtorii clamor. 268. d. condemnatio. 299. d. confeſſio. 267. e. damnatio in Chalcedonenſi rata habita. 273. a
Neſtorii error. 299. d. hæreſis 206. c. 267. c. 272. d
interitus. 268. d
Neſtorii patria. 267. c. relegatio. 268. e
Neſtorii ſceleſtam lioguam putrefactio invaſit. *ibid.*
Neſtoriani hæreſim ſuam confirmare conantur. 301. d.
Neſtorianiſmus. 367. d
Nica oppid. 437. d
Nicanor, qui & Seleucus. 124. d
Nicæa ab Adriano inſtaurata. 197. a
Nicæa quo pacto Durus ſit potita. 545. a
Nicææ obſidio. 359. a
Nicæna ſynodus. 225. a. ejuſdem decreta. 227. d. e in Nicæno Concilio quot patres convenerint. 372. b.
Nicænum Concilium œcumenicum ſeptimum. 372. a.
Nicephorus Phocas rem præclare ad Sarracenos geſſit. 459. a
Nicephoræ Beſtiæ relegatio. 520. b
Nicephorus Beſta Uranus. 541.
Nicephorus Comnenus Aſpraciniæ præfectus. 563. e. cur oculis privatus. *ibid.*
Nicephorus Comnenus protoſpatharius. 556. e
Nicephorus Conſtantini Imper. eunuchus. 577. d
Nicephorus cur omnibus invisus ac deteſtabilis. 515. c. 516. e.
Nicephorus cur Polyeucto ad Boem uſque viam ſuccenſuerit. 508. d
Nicephorus Diaconus hiſtoricus. 1. b
Nicephorus eunuchus cur in Oxicatem miſſus. 651. b.
Nicephorus ex laico patriarcha. 377. a
Nicephorus facetodicto a milite excipitur. 518. e
Nicephorus Imperator deſignatur. 507. a
Nicephorus in Studiano monaſterio fit monachus. 577. d.
Nicephorus pacis impatiens. 380. d
Nicephorus palatium muuit. 516. c
Nicephorus Phocas Conſtantinop. redit. 506. a. fit Imper. 508. b. functione ſua detruditur. 468. b
Nicephorus Phocas ſcholarum Orientalium domeſticus. 503. d. Thracenſibus præficitur. 468. b
Nicephorus Protevon. 618. c
Nicephorus quam vociferationem contra ſe audiverit. 516. d
Nicephorus quandiu imperarit. 375. b. quare Conſtantinum in ſuum contubernium receperit. 376. a.
Nicephorus quo rapinarum proceſſerit. 379. b. e
Nicephorus rector contra Patzinacas mittitur. 613. a
Nicephorus Sarracenos Italia expellit. 509. e
Nicephorus Theophanem ſalutat. 386. c
Nicephorus uxoris inſidiis a Tzimiſca occiditur. 518. d.
Nicephori ad Michaelem litteræ. 392. e
Nicephori ædificia. 377. a. avaritia. 378. c. conatio. 508. b. 375. b. crudelitas. 381. a. execratio. 547. d
Nicephori Imperium. 375. b. injuriæ. 378. 379. in Bulgariam expeditio. 381. a. in Ciliciam expeditio. 512. d. in ſolio imperatorio collocatio. 374. e interitus 380. e. 516. d. jugulatio. 519. b
Nicephori leges. 515. e. malæ artes. 378. e
Nicephori patriarchæ de Leone dictum. 387. c
Nicephori percuſſores. 520. e. a Tzimiſca axiocres aguntur. *ibid.* d
Nicephori Phocæ res in Creta geſtæ. 503. d. triumphus. 506. a. victoriæ. 460. a
Nicephori relegatio. 386. d
Nicephori res contra Sarracen. præclare geſtæ. 512. e
Nicephori victoria. 505. c. d. virtutes. 509. e. turpe quæſtus ſtudium. 518. b. vita. 515. b. vox ultima. 519. b
Nicephori Xiphiæ ab exilio revocatio. 566. e
Nicephoro Comneno cur magiſtratus abrogatus. 564. a.
Niceta Michaelis frater. 576. a
Nicetas a Coprony mo capitur. 364. d
Nicetas Arrabaſdi filius. *ibid.*
Nicetæ obitus. 370. d
Nicetas Oxyphas. 492. e
Nicetas Paphlagon hiſtoricus. 1. b
Nicetæ patricii captio. 512. b
Nicetas Sclerus ad Turcos mittitur. 467. d
Nicodemi juſta in Judæos increpatio. 228. d
Nicolaus Chryſobergius patriarcha. 543. e
Nicolaus hæreticus. 297. e
Nicolaus hiſtoricus. 9. a
Nicolaus myſticus Antonii patriarchæ ſucceſſor. 547. a.
Nicolai patriarchæ obitus. 489. d
Nicolao cur magiſtratus abrogatur. 397. a
Nicolitzas in Baſilii poteſtatem venit. 551. b
Nicolitzas patricii honore ornatus. *ibid.* c. Theſſalonicam cuſtodiendus mittitur. 560. d
Nicolitzæ incarceratio. 551. e
Nicomedes rex. Nicomedia. 533. e
Nicomedia ab Adriano inſtaurata. 197. a
Nicomediæ baſilica de cælo tacta. 234. b
Nicomediæ magna pars corruit. 304. a
Nicomediæ terræmotus. 239. c
Nicopolis defectio. 584. a
Nicopolis Paleſtinæ, quæ & Emmaus. 241. a
Nicopolitæ cur ad ſuos gentiles redierint. 584. e
Nigidii aſtrologi de Auguſto nato vaticinium. 236. e
Nilus ſt. qui & Geon, & Chryſorrhas. 10. a
Nili exundatio. 522. d. 257. a
Nili monſtra. 385. d
Ninive a Nino condita. 9. c. 15. e
Ninus Aſſyriorum rex. 56. a. matrem Semiramin uxorem habet. 25. e
Niſan primus Ebræorum menſis. 2. e
Niſibus a Sapore oppugnata. 236. d

Nizarus. 33a. c. ejus filii. *ibid.*
Noa filio a matua dilcordia debortatur. 10. e
Noa juſtus. 9. d
Noa poſt diluvium quomodo filiis ſuis terram diſtribuerit. 10. a. quando arcam egreſſus. 8. d quo ætatis anno mortuus. 9. d
Noa, vinea plantata, ebrius. 9. a
Noa, Xiſuther Chaldæis. 8. e
Noæ arca. 8. d
Noæ etymon. 9. d. teſtamentum. *ibid.* ſepultura 10. c.
Noba urbs vaſtata. 70. a
Nobiliſſimus Michaeli Calaphatæ a vunculus. 588. a in exilium miſſus. *ibid.* d. eidem oculi eruuntur. *ibid.*
Noctem præceſſiſſe ætheris creationem. 48. b
Noemi in Moabitas migratio. 50. c
Nonæ. 109. d. 134. b. 235. b
Noſce teipſum, Thaletis dictum. 125. e
Nothus, qui Spurius. 513. e
Notiæ caſtelli incenſio. 555. b
Novati ab eccleſia deſectio, & hæreſis. 204. e
Noviluniura. 235. b
Novum caſtrum. 205. c
Nuditas Adamo & Evæ quomodo deprehenſa. 5. d
Numa Pompilios Romuli ſucceſſor. 118. d. quando floruerit. 361. e
Nummæ inſtitutus chlamydes purpureas geſtandi mos. 18. c
Namam primum obolos ſua effigie ſignaſſe. 361. d
Numerianus Imperator. 209. d. ab Apro cæſus. *ibid.* item a Diocletiano. *ibid.*
Numerorum libri ſumma. 65. d
Numi a Numa dicti. 218. e
Numorum appellatio unde. 361. d
Nuptiis gentium cur Deus Iſraelico populo interdixerit. 79. d
Nycteus Cadmi in regno Bœotio ſucceſſor. 22. e
Nymphæum. 245. c. ejuſdem conflagratio. 275. b
Nymphius amnis. 326. e
Nyſia regio, quæ & Nyſeium. 22. b
Nyſſa puella, mactata. 108. d
Nyſſa urbs. *ibid.* e

O

OAſim Neſtorius relegatus. 268. e
Objurgationis ab homine virtute inſigni prædito profectæ vis. 252. d
Obedientiam Deo gratiorem eſſe quam ſacrificia. 53. b. 189. a.
Obedus Boozi F. 50. d
Oblias. 363. c
Oblivio unde. 2. a
Obſtinate peccantes. 35. b
Occaſionis ſimulacrum. 254. d
Occidentis Imperium in Romulo deſinit. 277. a
Occidentis pacatio. 356. d
Ochozadus. 28. a. d
Ochozias Achabi F. Iſrael. rex. 82. c. idololatra *ib.* moritur. 83. b
Ochozias Gotholiæ F. 56. b. a Jeba cæſus. 55. d
Ochoziæ proles tota, præter unum Joaſum, extincta. 86. e
Ochus Artaxerxes. 117. c. Arſes. *ibid.*
Octagoni conflagratio. 292. a
Octavius Auguſtus Cæſar. 236. e. a Jollo adoptatus. *ibid.* circa eumdem natum auguria. 237. a
Oculus dexter Chriſtianis erui juſſus. 211. b
Oculi natura, 5. d. 165. d
Oculorum in Adamo & Eva apertio quid. 5. c
Odium ex contentione. 31. e
Odontotyrannus beſtia. 122. e
Odyſſus maris eluvione tecta. 296. b
Oecumenica Concilia. 224. a
Oedipus Laii & Jocaſtæ F. 23. a. ejus mors. *ibid.* c
Oedipi nomen, educatio, res geſtæ. 23. a
Oeneus. 213. a
Oeniandi epiſcopi libertas. 285. d
Oenones Paridis uxoris mors. 105. b
Ogus Baſanis rex Moſi domitus. 44. b. Gigantum reliquiæ. *ibid.*
Ogi urbs regia. 60. b
Ogygi ætate diluvium. 14. c
Olda mulier fatidica. 90. b. quo tempore. 85. d
Olea Atheuis primum in arce enata. 67. b
Oleum Eliſæi opera auctum. 83. c
Olei vilitas. 457. c
Olophernes. 111. d. a Juditha cæſus. 112. a
Olympus. 87. b
Ad Olympum montem profectio Conſtantini Imperatoris. 302. d
Olympiades, quomodo & a quo inſtitutæ. 87. b. unde dictæ. *ibid.* d. 99. b
Olympo Jovi feſtum inſtitutum. 99. b
Olympiorum initium & finis. 258. b
Omen. 383. b. 386. b
Oneſimi martyrium. 134. e
Oniæ pontif. pietas. 530. b. 532. d. mors. *ibid.* b
Onopnictes ſi. 450. c
Operari 4. c
Opes regiæ. 5. e
Ophireum aurum. 73. b.
Ophnis Elis F. 51. a
Oppianus, quo tempore. 199. a
Opobalſamum unde in Paleſtina propagari cœptum. 77. c.
Opiata a Bryennio pugnis cæditur. 623. b
Or. 64. b. 65. a. mons. 59. a
Oraculum Argonautis datum. 96. c. Chalcedone repertum. 245. a. b. Cræſo editum. 114. e. Cræſi legatis. 120. c. Juliano editum. 240. b. &c. 243. a. Oreſti. 107. e. Valentini editum. 247. e 248. a.
Oraculum de Nerone. 263. a
Oratio. 234. a
Ordio ruſticus, Amphionis & Zethi educator. 22. c.
Orebi Mediaoltæ cædes. 47. d
Oreſtes a furore ſanatus. 108. a
Oreſtis hiſtoria. 107. d
Oreſtæ Imperium abrogatum. 373. a
Oribaſius Juliani medicus. 240. b
Orieotales & Ægyptii ab Epheſino Concilio diſcrepantes abeunt. 268. c
Origenes Syntacticus dictus. 202. a
Origenes quo tempore, ejuſque vita ac res præcipue memorabiles. 199. e
Origenes quomodo ad ſacrificandum idolis compulſus. 201. e. a martyrii dignitate repulſus. *ibid.* quomodo Hieroſolymis concionatus. 202. a
Origenis de S. Ambroſio teſtimonium. 200. d
Origenis errata ex nimio Sacrarum litterarum arcana ſcrutandi ſtudio. 201. b
Origenis eruditio. 200. a. caſtitatis ſtudium. *ibid.* 202. d. abſtinentia. 200. b. lucubrationes. 200. c 201. a. mors. *ibid.*
Origenis de anima error. 299. a
Origenici errores. 201. c.
Orion, qui & Nemrodus, inter ſidera collocatus. 14. e. 15. c.
Ornatu & viros & mulieres capi. 162. d
Orontes fl. 21. b. 108. e
Orphanotrophi improbitas. 582. d. cæcatio. 592. d relegatio. 586. b
Orphanotrophium. 384. a
Orpheus. 26. c. lyricen & citharœdus cur fictus. 68. e quo tempore. 47. e. 68. d. ejuſdem poemata. 68. d.
Orphei poetæ ſcripta, & inde locus memorabilis. 48. a.
Oryphas Ægypti rex. 28. e
Oryphas exercitum quadragenarium colligit. 403. b
Oſeas rex. 86. b. vates. 85. d. quo tempore 87. b.
Oſeas cur meretricem uxorem ducere a Deo juſſus. 269. b.
in Oſeæ domum depoſita arca Domini. 51. c
Oſiris Ægypti rex. 28. e. qui & Bacchus. 26. b
Oſmus. fl. 609. d

Otenta . 574. e
Oſtia condita . 119. a
Oſurtrp planicies . 603. d
Otho Imperator . 275.
Othoniel judex . 46. d
Otium inane nil booi producere . 547.
O/ puris tea . 86. b
Oxyartes . 214. d
Oxylithus caſtellum . 539. d
Ozias, qui & Zachatias, Amaſiæ F. 87. a
Ozielus vates . 85. d

P

PAcificatio Bulgarica . 479. a
Pæneus amois . 550. a
Paganus Bulgarorum princeps . 367. d
Pagumatis tribus . 606. d
Palæopolis . 209. a
Paleſtina, quæ prius terra Chanaan . 15. b. Chananæa . 28. e
Paleſtini, qui & Syri . 20. a
Paleſtini arcam Dei captam Azotum deferunt . 51. Iſraelicis reſtituunt . ibid. c
Palamedes tabulæ laſoriæ, & litterarum inventor . 101. b. Ulyſſis fraude circumventus . ibid.
Palas Æneæ F. 209. c
Palatium, a Palante dictum . 117. e
Palatii munitio . 316. c
Palatia unde dicta . 209. c
Palladium . 105. b. furto Trojanis ablatum . ibid. c
Palladium Æneæ a Diomede donatum . 209. b
Palladium Diomedi funeſtum . ibid.
Palladium Romæ in æde Martis repoſitum . 117. e
Pal'adii ſuffragatores . 280. a
de Palladio inter Ajacem & Ulyſſem contentio . 106. d
Palladius Cnaphei ſucceſſor . 280. a
Pallenæ arx . 124. c
Palmarum Lax. trunci ad Elima reperti, totidem diſcipulorum Chriſti typus . 63. c
Palmenothis mons . 41. b
Palmeta Jerichuntis mellifera . 85. a
Pamphili martyris reliquiæ . 256. b
Panæade Pani ſanum poſitum Panæum . 146. d
Panais, quæ & Cæſarea Philippi . 241. b
Pancalea campus . 542. b
Pancratius Georgii filius obſes datur . 562. c.
Pancratius Abaſgiæ dominus . 579. d
Pancratius contra Liparitem arma ſumit . 602. b
Pancratius Iberiæ regulus . ibid. Liparitæ uxorem violat . ibid. tota Iberia potitur . ibid.
Panem quomodo Græci pingant . 277. c
Panis captio . 400. b
Panoſius urbs Cæſarea Philippi dicta . 146. c
Paphlagonia Perſæ potiuntur . 320. e
Paphnutius cœlibatum clericorum improbat . 227. d
Parabola quid . 45. d
Paradiſus tertia die creatus . 3. a. cur eo expulſus Adamus . 6. b
Paralipomena compendio reperita . 55. e
Paridi protoſpatharii interitus . 592. e
Paris, qui & Alexander, Priami F. 99. c. Achillem necat . 104. d
Paridis de Venere judicium . 99. d. peregrinatio . ibid. c
Paridis & Philotectæ congreſſus . 105. a
Paridis ex Helena filii . ibid. mors . ibid.
de Paride oraculum . 99. c
Parium arx . ibid. d
Parœmia . 46. a. b
Paſiarem Saltanus obſidet . 602. a
Paſcha a Joſia rege celebratum, quale . 90. c
Paſcha Dominicum xxv. die Martii cur celebrari ſolitum . 2. d
Paſca quartum quo Chriſtus eſt paſſus . 239. d
Paſcha quoto Martii die celebrandum . 239. c
Paſchæ feſtum . 62. e
Paſchæ dies, prima etiam creationis mundi . 2. d
Paſchatis celebrandi modus a Conſtantino inſtitutus . 228. b

Cedren.

Paſchaſius protoſpatharius . 494. e
Paſchaſius Leonis papæ vicarius . 272. d
Paſiphæ . 98. c
Paſtorum eccleſiæ varium eſſe debere . 260. d
contra Patrem filius . 496. b
in Patrem impietas Rentacii . 485. d. ejus pœna . ibid.
Patres Romulo qui . 117. d
Patriarchæ improbitas . 328. d. ioteritus . 368. a
Patricius, qui & Jamus . 134. c
Patricii de thermis & inferis ſententia . 192. a
Patricii . 117. d
Patrocli cædes . 102. c
Patzinacæ . 479. c. a Bryennio & Michaelo occidione deleti . 626. a. cœliaco morbo corripiuntur . 608. a
Parzinacæ domiti . ibid. d. a Joanne philoſopho cæſi . 615. d
Patzinacæ Myſiam & Thraciam vexant . 578. a
Patzinacæ Scytharum gens . 606. a. Romanorum ſubditos vexant . 611. c
Patzinacæ Romanis bellum inferunt . 607. e. iiſdem ſe dedunt . 608. b
Patzinacæ Romanos vincunt . 613. e
Patzinacarum clades . 523. b. 522. b. defectio . 609. b. 612. c. deliberatio . ibid. b. in Bulgariam irruptio . 564. d. in Romanos impreſſio . 578. a
Paulicianorum hæreſis . 425. b. a quibus propagata 366. b
Paulicianorum ſectæ, eccleſiæ quæ . 342. principes . 431. e
Paulinus epiſcopus . 244. c
Paulinus cui ab Eudocia dilectus . 266. c
Paulinus pomi cauſa necatus . 272. b
Paulus anagnoſta Nicetæ ſucceſſor . 370. d
Paulus Antiochenæ Epiſcopus eligitur . 287. c
Paulus apoſtolus deſignatus . 157. a. a Nerone cæſus . 163. b
Paulus etiam Phariſæus ante vocationem . 160. c
divi Pauli in ſcribendo ſapientia . 202. b
Pauli locus . 31. 54. 162. c
Pauli martyrium . 163. b. 168. c. d
Paulus confeſſor Conſtantinopolitan. epiſcopus . 236. a
Paulus hæreticus, Conſtantinopolitanus epiſcopus . 332. b. 338. d. epiſcopatu dejectus . 295. c
Pauli relegatio . 239. a
Paulus Emeſiæ epiſcopus . 268. c
Paulus Magiſtrianus ad Abimelechum pacti confirmandi gratia mittitur . 347. a
Paulus presbyter quando epiſcopatum geſſerit . 340. a
Paulus Samoſatenus Callinices F. 431. b. hæreticus quo tempore, 299. e. Antiocheno epiſcopatu dejectus . 205. c
Pauli Samoſareni hæreſis . 206. c
Pauli confeſſionis reliquiæ . 250. a
Pauli patriarchæ pœnitentia . 375. d. obitus . ibid. c
Peccati occaſiones vitandæ . 262. c. d
Peccati ad folium & fructum fici collatio . 5. b
Pecunia coriacea & lignea, & teſtacea, in æreum ſub Numa converſa . 118. e
Pectinum inventio . 282. b
Prodigium . ibid.
Pediculi Ægyptiorum . 61. a
Pegani relegatio . 445. a
S. Pelagiæ ſanum a Conſtantino dimollitum . 368. c
Pelagius patricius cur a Zenone interfectus . 280. b. ejuſdem motiturì precatio . ibid. ſcripta . ibid.
Pelei caſtitas . 135. a
Pella . 120. d
Pellerigus Bulgarorum princeps . 370. c. a Leone patricius creatur . ibid.
Pelliceæ Adami & Evæ tunicæ . 6. a
Pelopei generis ſignum . 108. d
Peloponneſiorum nomen unde . 98. a. regnum quamdiu durarit . 98. c
Pemoliſſa caſtellum . 625. d
Pelops, a quo Peloponneſus . 98. a
Pentateuchi ſumma . 65. c

Pentapolis cæleſti igne conſumpta. 33. f
Peotapolis urbes earumque nomina. 25. d
Pentecoſtæ feſtum. 63. e
Penthéſilea. 103. e. ejus mors. 103. ç
Pentheus Echionis & Agaves. 32. a. Dionyſii inſidiis cæſus. *ibid.* b
Penuria graviſſima. 317 d
Peretib caſtellum. 372. d.
Perdicas. 164. d
Pergami captio. 355. b
Periblépti monaſterium. 388. ç
Peripatetici. 128. e
Pernici caſtelli oppugnatio. 356. d
Peroges Perſa ab Hunnis victus. 282. a
Perozes quomodo cum exercitu perierit. *ibid.*
Perozes unionem cur abjecerit. *ibid.*
Perſarmenia regio. 386. c
Perſæ à Perſeo dicti, 16. c. qui prius Aſſyrii, 25. a item Magog. & Maguſæi. 27. a
Perſæ a Romanis occidione occiſi. 326. ç
Perſæ magnam cladem ſibi ipſis inferunt. 287.
Perſæ multa occupant. 222. d. e
Perſarum clades. 328. a
Perſarum & Romanorum pugna, 308. c. 310. d. e 312. c. pax. 332. a
Perſarum in Sarracenos rebellio, duce Jbargo. 345. b.
Perſarum lex. 412. a & lex. 310. e
Perſarum Tuldum Romani capiunt. *ibid.* d
Perſis urbs condita. 22. a. Chaganq reſtituitur. 350. d.
Perſeus Jovis ex Danae F. 16. c. 17. b. 20. a alatus. *ibid.* d. veneficus. *ibid.* Aſſyriorum regno potitus, a ſe Perſas appellat. 16. c
Perſei res. 20. c. d
Perſepolis Alexandro capta. 121. d
Perſica arbor. 21. b. ejuſdem Hermopoli miraculum. 241. c
Perſica idola. 345. b
Perſica proditio. 417. c
Perſica victoria. 212. ç
Perſicum bellum, 294. a. 310. c. 320. a
Perſici reges. 213. c
Perſicum regnum Arabibus ſubjectum. 332. d delétum ab Alexandro. 129. e
Perſici regni finis. 331. e
Perſicus exercitus a Romanis deletus, 324. d. 326. ç 329. d.
Perſthlaba Bulgarorum regia. 529. a
Perſthlabæ captio. 551. b.
Perſthlabæ expugnatio. 527. b. c
Pertinacis Imperium. 199. b
Peſtis Romæ ingens. 172. a. 199. b. univerſalis, 204 a. b.
Peſtis, 306. a. ſub Diocletiano, 311. b. Phoca imperante. 319. c. 350. c. 365. d. 572. c. Conſtantinopoli qualis. 304. c. tempore Romani Imper. 491. e.
Peſtilentiam pro bello & fame delectam, rurſus deprecatur Davidus. 72. c d
Petiſſonius Pharao. 35. d. Ægypti rex. 39. d
Petroa locus. 626. c
Petronas. 415. d
Petronas Auguſtæ frater, 428. b. 426 a. Amerem ad pugnam provocat. 429. c
Petronas Michaeli ayunculus. 429 b. ſcholarum domeſticus creatus, 430. a
Petronæ contra Carbeam expeditio. 426. a victoria. 430. a. obitus. *ibid.* b
Petrus Apoſtolus a Nerone cæſus. 163. b. a Manichæis prorſus abjicitur, 342. d
Petri Apoſtoli narratio de ſe & Simone mago. 167. d
Petri Apoſtoli & Simonis magi certamen, 164. a. e.
Petri & Pauli ædes a Juſtino condita. 308. c
Petri martyrium. 168. b
Petri Alexandriæ epiſcopi martyrium. 209. a
Petrus Apameæ epiſcopus a Juſtino relegatus. 287.
Petrus Athanaſii ſucceſſor, 148. b
Petrus, Baſilii M. frater. 246. é
Petrus Bulgarorum princeps. 506. c. Romani Imp. neptem ducit. 490. d
Petrus Cnapheus presbyter. 275. e. Antioch. epiſcopatum per vim occupat. 239. a. ejus inſtituta. *ibid.*
Petrus Cnapheus Apolinarii errorum ſectator. 275. e eccleſiæ turbator. *ibid.* a Zenona revocatus. 278. b. quo anno vita deceſſerit. 280. a
Petri Cnaphei ſacinora. 279. c. 296. a
Petro Cnapheo epiſcopatus redditur. 279. d
Petri Damaſci metropolitæ relegatio. 364. c. ejus ſupplicium *ibidem* illogus præciſa,
Petrus Deleanus Bulgariæ rex, 583. b. gentem Bulgaricam conciat. *ibid.* a
Petrus monachus Alexandrinæ eccleſiæ gubernator, 345. e.
Petrus Mongus Æluri ſucceſſor. 278. d. epiſcopatus dignitate dejicitur, *ibid.* ejus obitus, 279. c
Phaceas rex. 86. b
Phadali in Romanorum ditionem impreſſio, 369. c
Phæacia inſ. quæ nunc Corcyra. 127. a
Phædra. 135. a. Theſeo nupta. 99. a. ejus mors. *ibid.* b.
Phalcias rex. 86. b
Phalacrum caſtellum. 450. b
Phalecus Eberi F. 9. c. ante patrem ſuum Eberum mortuus. 15. b
Phalcji etymon. 9. c
Phamenoth menſis, 3. c
Phanorhæa vicus 341. c
Pharana lolitudo. 59. d
Pharao Ægypti rex. 39. d qui & Nerecho. *ibid.*
Pharaonis cum toto exercitu in mari rubro interitus. 40. c.
Pharaonis & Moſis hiſtoria. 39. d
Pharaonis induratio. 35. d. 40. a. b
Pharaonis inſomnium a Joſepho expoſitum. 32. b. c.
Pharaonis nomen commune omnium Ægypti regum. 35. c
Pharaonis obſtinati nomen Petiſſonius. 35. d
Pharaoni edilum oraculum, 35. d. licet malo, futura indicata. 195. d.
Pharmones, Ægypti reges. 29. d
Pharetis Pharaonis F. 36. b
Phares. 92. d
Phareus Judæ & Thamaris F. 50. d
Pharifæi. 169. b
Pharus Deiparæ fanum. 383. c
Phaſelus Antipatri F. 133. d
Phaſis fl. 603. c
Phatiumus Afrorum princeps. 320. c. tributi ſemiſſem Romanis dimittit. *ibid.* e
Phenanna Elcanæ uxor. 51 a
Pherecydes Syrus ſapientiæ gratia ad Ægyptios profectus. 76. d
Pherſæ patricii interitus. 562. c.
Phidiæ thumeus Jupiter. 254. d
Philadelphus Byzantii epiſcopus. 303. e
Philippicus Bardanes, 353. a. Imperator creatur. *ibid.* b. extremam infamiam ſibi parat. 353. d
Philippicus Bardanes quibus virtutibus præditus. 353. d. e.
Philippicus ſynodum iteriam pronuntiat. 354. a
Philippicus Nicephori F. 350. d
Philippicus Orienti præficitur. 312. a. Perſas vincit, *ibid.* e
Philippici domus. 327. 32. excæcatio. 354. a. Imperium, in Perſiam expeditio. 312. b
Philippici vita qualis, 353. 354.
Philippici patricii relegatio. 350. d
Philippus Alexandri ſucceſſor, 124. d
Philippus Herodes. 145. e
Philippus Macedonius rex. 122. b. ejus mors. 181. a
Philippi Rom. Imperium. 204. a
Philippi diaconi obitus. 196. a
Philippi tetrarchia. 551. a
Philippopolis. 204. a
Phillitæi a Judæis victi. 71. e

Philiſtæi effoſſos ab Abrahamo puteos obturant. 28. d.
Philiſtium, qui & Palæſtini. 191. a.
Philo Alexandri ſucceſſor. 124. d
Philo de Therapeutis. 159. b
Philonis de Trinitate ſententia. 219. c de vita Aſcetica liber. 157. d. 159. a
Philonem veracis Theologiæ decreta non aſſecutum eſſe. 230. a.
Philochus. 28. a. d
Philoctetis & Paridis congreſſus. 105. a
Philoræi agilitas. 305. a
Philoſophiæ partes Platoni tres. 128. c
Philoſophiæ reſtitutio. 430. b
Philoſophorum apud Græcos ſeries, & ſingulorum dogmata. 125. *& ſeq.*
Philyra. 135. e
Phineas Elis F. 51. a
Phinees homicidio unius Iram Dei placat. 186. a
Phocas dux exercitus creatur. 318. b. a Conſtantino Charonte contumeliis infectatus. 325. b. c a Davido ſuppetias petit. 542. e. ab Imperatore dignis honoribus remuneratur. 543. e. magnam pecuniæ vim in populum ſpargit. 305. a
Phocas quando Imperium occuparit. 319. b. quandiu tenuerit. *ibid.*
Phocæi vinoſus. 319. b
Phocæ armamentarium. 319. d. conſpiratio. 320. d corporis conſtitutio qualis. 319. a. depalmatio. 315. d
Phocæ & Xiphiæ ſeditio. 562. a
Phocas contra Durum mittitur. 441. c
Phocæ Imperium delatum. 318. b. in Durum perfidia. 547. b. infomnium. 525. a
Phocæ locuples præda. 305. d. relegatio. 325. c
Phocæ vitia qualia. 319. d. miſerabilis interitus. 321. b. 562. b
Phœnicæ regionis nomen. 20. e
Phœnicia Sarraceni potiuntur. 336. e
Phœnix Agenoris F. 18. c. ejus philoſophica dogmata. *ibid.* 20. a
Phœnix Tyri rex primus purpura indutus. 18. a
Phœnices, literas a Judæis accepiſſe. 41. c
Phœnicum res a quibus deſcriptæ. 9. e
Phorbantis cæder. 201. d
Phorneus Athenienſium rex. 67. c
Phoroneus Argivorum rex. Græcorum legislator. 64. b
Photinus Beliſarii privignus. 306. d. Orientis præfectus. 411. d
Photinus Siciliæ præficitur. 402. a
Photius patriarcha. 433. a. 450. a
Photius patriarchata dejectur. 465. a
Phrataphernes Alexandri ſucceſſor. 124. d
Phrygiæ excidium. 99. e
Φυλάκτων. 4. c
Phyrocaſtri vaſtatio. 550. b
Phiſcon. 133. a
Pictoris manus arida facta. 275. c
Picturæ Moſis lege prohibitæ. 54. e
Picus Jupiter. 15. e. Aſſyriorum rex. *ibid.* poſt etiam Italiæ. 16. a
Pici Jovis flagitia. *ibid.* c. poſteritas Italiæ reges. 67. a
Pietatis in patriam inſigne exemplum. 454. e
Pietatis veræ in Imperatore vis quanta. 254. a
Pii cognomentum Antonioo primo inditum. 198. a
Piorum ærumnæ. 45. a
Pilatus de Chriſti rebus, poſt reſurrectionem ejus Tiberio ſcribit. 149. e. 152. d
Pilatus templum prophanat. *ibid.* e
Pilati in Judæos injuriæ. 152. d.
Pilati interitus. 155. c
Pindus mons. 550. c
Pinzarachus Tripolis Ameras. 572. c
Pinzarachi ab Ægyptio Amerumna defectio. 569. d
Pirithous a tricerbero Proſerpinam rapturus necatus. 66. e
Piſæorum ad Olympiam certamen. 39. b
Piſaſarius Arabum princeps. 600. b. ejuſdem interitus. 601. b
Piſcis a Tobia capti jecur, cor, & fel, qua vi prædita. 88. c
Piſces marini in Libano monte reperti. 15. a
Piſcium creatio. 3. e
io Piſtrinis molendi mos a Theodoſio ſublatus. 256. c
Pitaicauda ad Sarracenos pacis componendæ gratia mittitur. 345. e
Placidia cum Honorio Occidenti Impp. 258. d
Placidia Olybrio patricio deſponſata. 273. c
Placilla Theodoſii Imp. uxor. 249. b. ejus virtus. 252. d. mors. 257. b
Placillæ ſtatua ab Antiochenis confracta. 253. a. 256. d
Planetis nomina a Setho impoſita. 6. d
Plata inſula. 576. b
Plato philoſophus, ejuſque dogmata. 127. b. 128. a. b
Plato ſapientiæ gratia in Ægyptum profectus. 76. d
Plato quo tempore. 127. b
Platonis cum Dionyſio Siculo congreſſus. 127. a. de vitæ ſolitariæ præſtantia laus. 161. b
Platonis locus. 191. e. nomen unde. 128. c
Platonis martyris, templi refectio. 461. a
Pleſiona Danai F. 100. b
Plinthos. 135. d
Piſcobæ captio. 551. b
Pluto, divitiæ. 66.
Pluto, qui & Aides, Moloſſorum rex. *ibid.* d
Plutonis & Proſerpinæ fabula unde oata. *ibid.*
Pluvia a Chriſtianis militibus precibus impetrata. 198. c. ab Elia & impedita, & devocata. 81. d
Pluviæ commoditas. 566. a
Podandus locus. 451. b. 535. b
Pollux Ledæ ex cygno F. 97. d
Polycarpi in Marcionem hæreticum ſcomma. 191. b martyrium. *ibid.*
Polycratis de Joannis & Philippi obitu teſtimonium. 196. b
Polydamas cæſus. 104. b
Polydorus a Polymeſtore proditus. 102. b. cælus. *ibid.* c
Polyeuctus patriarcha. 521. b. quandiu poſt Tzimiſcæ deſignationem vixerit. 521. b
Polyeuctis Tzimiſcam Imperatorio diademate redimit. *ibid.*
Polyeucti cum Imperatore controverſia. 508. d
Polymedon Ætherionis F. 22. a
Polymeſtor rex. 102. b. ejus in Polydorum perfidia. *ibid.*
Polynices Oedipi ex matre F. 23. c
Polyxena. 103. a. Achilli ſupplicat. *ibid.* b. ejus forma. 104. c
Pompeii pietas. 134. c
Pompejus occupata Hieroſolyma, profanat templum. 143. c
Pompejopolis Myſiæ urbs. 289. b. ejus ruina. *ibid.*
Ponderum inventio. 6. c
Pontificatus poſt Anani obitum, apud Judæos annuus tantum redditus. 149. d
Pontifices poſt reditum ex Babylone qui. 154. c
Pontus ab Hunnis vexatur. 285. b
Populus regem petit. 51. e
Populi cenſa Deus offenſus. 71. b. cladem immittit. 74. a
Porphyrius philoſophus quo tempore. 199. c
Porphyrii martyris reliquiæ. 236. d
Portenta varia. 365. b
Portilia veſtalis viva defoſſa. 116. e
Porus Indiæ rex. 121. e. Alexandri ſucceſſor. 124. d
Poſſidonius. 113. a
Potiphares. 31. e
Praſini oomeo. 118. b
Praſini Venetos adoriantur. 306. a
Praxiteles Cnidius. 254. d
Præcurſoris manus Antiochia Conſtantinopolim allata. 521. e

Prædicamenta decem. 128. e
Præfecti novi cavendi. 156. a
Præſtigiæ 35. c. earum inventio. *ibid.*
Præſulis officium. 260.
Precum ratio quæ ad Deum ab univerſis creaturis diei ac noctis ſingulis horis perferuntur. 7. c
Preſpa lacus. 558. d
Priamus rex. 99. c. Hectoris cadaver ab Achille redimit. 502. c. 503 a. b
Priami cædes. 506. c
Prilepum caſtellum. 549. captio. 554. c
Primitiarum meſſis feſtum. 62. d
Principis officium. 261. c
Priscipum delicta cur Scriptura tanquam præcipua publicæ calamitatis cauſam commemoret 74. a.
Priſcilla vates. 598. b
Priſcus ad Sigidonem copias ducit. 315. b. Chaganum vincit. 316. c
Priſcus Europæ præfectus. 354. a. in exilio moritur. 321. c
Priſcus rem contra Slavinos præclare gerit 314. c. quatuor barbarorum milia occidit. 316. c. Slavinorum agros populatur. 314. c
Problema. 46. a
Probus & Florianus Impp. 209. b
Proclus inſomniorum conjector 286. d
Procopia Chichacli Imp. uxor. 383. a
Procopii protoveſtiarii mors. 458. a
Proclus Conſtantinopolis epiſcopus. 270. b. 275. a
Proclus philoſophus quo tempore. 241. a
Procli oratio. 267. c
Proconneſii relegatio. 386. b
Procopii in Perſiam expeditio. 270. a
Procopii martyrium. 209. c
Procopii rebellio. 245. a. mors. *ibid.*
Prodigium. 205. d. 567. a. 276. b. 247. d. 353. d. 245. b.
Proditorum pœna. 245. a
Prodromi fanum. 409. c
Prodromi Imago a Lazaro monacho depicta. 409. c
Prœtus ex. 97. c
Prognoſticon. 313. c
Prometheia, providentia. 67. b.
Prometheus. 67. a. grammaticæ inventor. *ibid.*
Prometheus, mens. *ibid.*
Prometheus quo tempore. 45. b
Prometheum finxiſſe homines. cur fictum. *ibid.*
Promiſſis non ſtandum, ubi res ad Reipubl. detrimentum ſpectat. 244. d
Proſerpina Aidis F. Pirithoo amata. 66. c
Proſerpinæ raptus fabula. *ibid.*
Proſa inſula. 531. a
Proterius Dioſcori ſucceſſor. 272. e. ejuſdem interitus 281. c. corpus combuſtum. 274. d.
Proterii cædis conſcii linguæ excinduntur. *ibid.*
Protæſilai cædes. 501. c
Proteus rex. 200. a
Protopapa quid. 480. c
Proviſtrator quid Græcis. 422. a
Providentia divina quod ſemel ſtatuerat, difficillime reſcindi. 443. b
Pruſianus Bulgaras cur occiſis privatus. 566. b
Pruſiani relegatio. 564. c. monachi ratio. 570. b
Pſaltis locus. 143. b. 576. b. 593. a. 230. b
Pſelli hiſtoria. 5. a
Pſeudantonius. 203. a
Pſeudoconſtantinus Ducas. 493. b
Pſittaci vox ad Leonem qualis. 464. b
Pſyche pro Luna. 129. a. Pſychos. *ibid.*
Ptolemæus Alexander. 154. b. Alexas 233. a. Dionyſius. *ibid.* & 154. b. Epiphanes 132. d. Evergetes. 533. a. 532. c. 154. c
Ptolemæus Lagi F. 124. d 129. d. 554. a
Ptolemæus Philadelphus. 132. d. 554. a.
Ptolemæus Philometor. 132. d. Philopator. 132. c. & 154. a. Phiſcon. 533. a. Soter. *ibid.* 554. b
Ptolemæi nomen cauſæ omnium Ægypti regum. 35. c.
Ptolemæi reges tredecim. 130. a
Ptolemæorum regnum quot annis duravit. 154. b
Ptolemæorum ſucceſſio. 132. c
Puerilab urſis Eliſæi imprecatione diſcerpti. 83. c
Pulades a Chryſochire captus. 449. c
Pulcheria Theodoſii ſoror 270. e. cum Theodoſio juniore fratre imperat. 264. d. ejus pietas. *ibid.* e
Pulcheria ædem Dei genitrici in Blachernis condit. 272. c.
Pulcheria cur aula expulſa. 271 b. in aulam reducitur *ibid.* c
Pulcheria Marciani nomine tenus uxor. 233. e
Pulcheria divum Stephanum ſibi loquentem vidit. 267. a. eidem magnificum templum condit. *ibid.* vitæ penſum quando abſolvit. 273. a
Pulcheriæ calliditas. 270. e
Pulveris de cælo delatio. 340. c
Pupieni Imperium. 203. d
Purpuræ inventum. 18. a. 20. c. ejus uſus quomodo ad Romanos delatus. 18. c
Puteus Injuriæ, Inimicitiæ, & Amplitudinis 28. d. Juramenti. *ibid.* vide Juriſjur.
Putei ab Iſaaco effoſſi. 28. c
Pygmalion Didonis frater. 512. d
Pyladis hiſtoria. 508. a.
Pyladi nupta Electra. 209. a
Pyramides. 536. a. earum extructio. 125. c
Pyrrho philoſophus. 529. c
Pyrrhus Sergii ſucceſſor. 332. b
Pyrrhonii, eorumque decreta. 229. c
Pythagoras quo tempore 111. c. Samius hiſtoricus. *ibid.* ſapientiæ gratia in Ægyptum profectus. 76. d.
Pythagoræ arithmetica, & aureum carmen. 111. c. 125. a. ejus ſumma. *ibid.* & alia dogmata. 555. c. metempſychoſis. 125. d
Pythiæ thermæ. 96. b. 234. d
Pythoo Alexandri ſucceſſor. 524. d
Pythonis ſpiritus. 57. c

Q

Quadrupedum creatio. 3. b. ſermo *ibid.* c. quæſtio. 45. d
Quatuor maſculi uno partu editi. 249. c
L. Quinctius Cincinnatus. 171. c
Quingentorum triginta duorum annorum prima revolutio. 7. b
Quintilianus Imperator. 205. b
Quintilis menſis, Julius poſtea. 234. a
Quirinus, qui & Janus. 534. c

R

Racaſta, poſt Alexandria. 553. d
Rachel Jacobo nupta. 29. c. ejus mora & ſepulchrum. *ibid.* e
Radicum herbarum cognitio. 8. b
Radomerus Samuelis F. 558. b.
Ragabus Phaleci F. 23. d
Rageas locus. 540. a
Raguel Eſai F. 37. a
Raguelus, qui & Jothor. 41. c
Ragus Dadaml F. 36. c. Eſai. 37. b
Raguſii obſeſſin. 452. d
Rahaba meretrix Jericbunte capta, ſoba cum ſuis ſetvata. 66. b
Rancabæ Imperii amiſſio quomodo fuerit prædicta. 383. c.
Ranarom plaga Ægyptiis a Moſe immiſſa. 61. d
Randulphus Franco captus ad Comnenum abducitur. 657. b
Raphæ poſteri Gigantes. 70. c
Raphaelus angelus Thobiæ F. in Mediam dux. 88. c dæmonem a Sara puella abigit. *ibid.* b
Rapſacii caſtelli captio. 447. e
Raptorea rei allenæ inhibiti. 307. a

Rationis particeps natura, ſecundum imaginem Dei condita. 3. e
Razaſtes adverſus Heraclium mittitur. 329. a
Rezaſtæ cadaver a Romanis luventum. 329. c
Rebecca Iſaaco nupta. 29. a. gemellos parit. *ibid.* b
Rebeccam ſororem ſuam eſſe Iſaacus fingit. 28. c
Rebellio in Imperatorem. 487. d
Recimerus Romanæ reipublicæ adminiſtrator. 273. d.
Recordationem lectionem excitati, & memoriam alere. 2. b
Regma & ejus filii. 12 a
Religionis falſæ pœna. 49. a
Remata locus. 580. a
Remi cædes. 118. a
Rentacil in patrem impietas. 483. d. ejus pœna. *ibid.*
Regia tribus cum ſacerdotali permixta. 344. a
Regis delictum cur Scriptura tanquam præcipuam publicæ calamitatis cauſam commemoret. 73. e 74. a. fortitudo 116. c. officium. 272. b
Regum arcana tegenda. 88. d. libri compendio recitati. 51 a. nomen quando primum uſurpari cœpium. 23. c. prænotiones de ſuis ſucceſſoribus. 28. a.
Regni ſocietas infida. 585. c
Reptilia quinto die creata. 3. c
Reptillum fermu. 3. e
Reſurrectionis Dominicæ dies cur 22. Martii. 2. d.
Rhea, quæ & Semiramis. 25. c. 26. a
Rheæ matris Deum ædes. 96. e
Rhobotha condita. 9. c
Rhodopea ſl. 544. b
Rhodanus præpoſitus punitur. 245. d
Rhodus terræmotu concuſſa. 120. c. 236. b
Rhodi coloſſus Jovi quando erectus. 271. a
Rhodo Mabias potitur. 340. c
Rhodii Coloſſenſes dicti. 340. d. ſoli æream ſtatuam ponunt. *ibid.*
Romphæa, 54. c
Rimigiſus, qui & Baltaſar, rex, 91. d
Rinocorura. 20 a
Roboamus unicus Solomonis F. 74. d. patri Solomoni in regno ſuccedit. 80. b. ejus tyrannicum reſponſum. 80. c
Roboami regia Hieroſolymis, & regni nomen Judas, & domus Davidica. *ibid.*
Roboamo Solomonis F. cur in duas tantum tribus regnum relictum. 54. c. 80. c
Rogæ quid. 480. b
Roma quando condita. 87. b. 117. d. a Romulo dicta. 218. c. ab Alarico occupata. 273. item a Gallis. 117. a. a Gizericho. 273. b a Gothis. 265. b quo tempore. *ibid.* c
Romæ terræmotus. 236. b
Roma Honorii avis. 265. c
Romanus exercitus a Perſis fuſus. 320. c
Rumanum Imperium unde Sarracenis tributum ſoluerit. 509 b
In Romanum Imper. rebellio. 487. d
Romani regni initium, & progreſſus. 117. d. Amorio potiuntur. 344. b. a Perſis occidione cæduntur. 321. c. clade ab Arabib. affecti. 336. b. victi. 341. a. 348. a. 319. a. 413. c. 570. b.
Romanarum naviam exitium. 594. b
Romanorum clades. 617. c 403. a. 596. c. 617. c. 590 b. 568. c. cum Patzinacis induciæ. 548. a. de Scythis victoria. 526. d. de Roſſis. 528. c. divinum auxilium. 533. c. & Perſarum inimicitiæ unde exortæ. 288. a. fuga. 382. a 417. c. 428. a. & 530. a. præda. 370. d. pro victoria cantus qualis. 605. b. ſub Baſilio libertas. 463. c.
Romanis ſubdita Melitana. 491. e
Inter Romanos & Perſas quandia pax compoſita. 270. b.
Romanus Argyrus fit gener Imperatoris. 563. b quot ſyncellos metropolitas fecerit. 563. c. ejuſdem Imperium. *ibid.* c. libetalitas & humanitas. *ibid.* & ſeq.
Romani & Pruſiani contentio. 564 c. relegatio. *ibid.*
Romanus legatos Arabum temere ſpernit. 586. a Boilus primum locum in aula obtinet. 616. b ejuſdem in Imperatorem inſidiæ. *ibid.* eloquentia. *ibid.* e. Lacapenus Imper. Conſtantinopolitanus. 84. a ejus coronatio. 485. b
Romani cum Imper. Conſtantino conjunctio. 483. c e.
Romanus Lacapenus damnatur. 481. b
Romano inſidiæ ſtructæ. 484. c
Romanus Conſtantinum deprimit. 486. a
Romani Imp. & Simeonis Bulgari, de pace colloquium. 489. a
Romani Imp. filiorum coronatio. 489. c. nuptiæ. 493. c.
Romani Imper. tempore prodigium viſum. 489 c 495. b. frigus graviſſimum. 491. c. peſtis ſæviſſima. *ibid.*
Rumani Imper. neptem Petrus Bulgarus ducit. 490. d.
Romani filio Conſtantinus Imperat. poſtponitur. 491. a.
Romanus Lacapenus Imperium amittit. 495. c. qua ratione. *ibid.*
Romani Imp. bona facta. 494. d
Romano Imper. abrogatur. 496 c
Romani uxor poſterior. 499. a
Romani 2 1 2. Conſtantini F. Imper. 503. a. Conſtantino patri inſidiatur. 502. c
Rumani Imp. vitia. 503. c. inſidiæ in eum. 504. c & ſeq. 505. d. ſtatura. *ibid.* mortis cauſæ. 505. d
Romanus Sclerus ad magiſterii ſplendorem extollitur. 566. a
Romanus Saronita in Elegmon monaſterium ſe confert. 504. c
Romanus Imp. quandiu regnarit. 505. d
Romani ædificia ſacra. 570. c. morbus. 573. c. ſuffocatio. *ibid.* e. ſepultura. 574. a
Romulus quidam Auguſtulus, Italiæ Imper. quando factus. 277. a. & Remus fratres. 117. d. a lupa enutriti. *ibid.* prima Olympiade nati. 87. b
Romuli mora. 218. c
Roſſi. 433. b. a Romani victi. 528. c. Bulgaros infeſtant. 517. c. Bulgariam ſibi vindicant. 521. e
Roſſum urbs. 512. d
Roſſorum clades. 493. d. 562. d. 594. a. fuga. 528. e. 529. a. 531. d. in Romanos expeditio. irruptio. 524 e. pugna. 435. a
Ruffica & cum Patzinacis pax. 534. a
Roſſorum internecio. 534. d. principum mors. 578.
Roſſica gens contra Imperium Romanum quando inſurrexerit. 593. a
Roſſicum bellum. 593. a. 562. d
Rotarum motui vitæ humanæ inſtabilitas comparata. 114. b. 453. c. d
Rubenus Jacobi F. 29. d. regno & ſacerdotio cur privatus. *ibid.*
Rubeni inceſtus. 56 a
Rubeni quæ precatus Jacob pater moriturus. 33. d
Rubenis libido. *ibid.*
Rufinius lucus. 236. b
Rufinus magiſter. 251. d
Ruffini apud Arcadium Imp. exiſtimatio, & mors. 264. b.
Ruffus Opficianorum præfectus. 354. a
Ruſa Choſroæ palatium. 329. d
Rutba Boozo napta. 50. d
Ruthæ hiſtoria. *ibid.*
Rutuli Æneæ victi. 209. b

S

SAba a Moſe occupata. 42. b
Sabæ regina ad Salomonem profecta. 77. b. quo modo eum tentarit. *ibid.*
Saba hæreticus. 232. d

Sabaoth. 135. a
Sabba Æthiopiæ urbs a Therbe prodita. 36. c
Sabbati appellatio. 3. d
Sabbatius Arabibas Armeniam reddit. 348. d
Sabbarius Imaginiperdarum hæreſi immerſus. 385. b.
Sabbatii hæreſis. 201. a
Sabellius hæreticus. 203. c. 230. c. ejus error. 230. c
Saberi Hunni. 290. b
Sachacius Brachamius dux itineris deſignatur. 538. b.
Sacticius. 487. b. ejus obitus. *ibid.* d
Sacerdotalis ſtirps regiæ permixta. 344. a
Sacerdotum delicta multitudini non exponenda. 258. a.
Sacrificium juge. 183. b. purum omnibus locis adolendum, quodnam. 187. b
Sacrificii cur Judæis permiſſa, & præcepta. 187. d & ſeqq. Judæorum a Deo repudiata. 176. d 187. d. 188. c. d. Igni cælitus demiſſo accendi ſolita. 186. c. cur non alibi quam Hieroſolymis fieri permiſſa. 88. a. 237. c
Sacrificiis admiſſæ beſtiæ quæ. 63. c
Saelus Apochapſi filius 455. e obvia quæque vaſtata. *ibid.* ejus ſtratagema. 456. b
Saes a Choſroe contra Romanos mittitur. 323. d.
Sai cur detrahi cutem Choſroes jaſſerit. *ibid.*
Salmus cum exercitu ſuo ab Heraclio ſuſus. 326. a ejus cum Theodoro pugna. 327. e
Sala Gigantum ſcripturæ repertor. 153. a
Salamin Cypri terræmotu dejecta. 234. d
Salmanæ cædes. 47. d
Salmanaſſar Aſſyriorum rex. 87. c. qui & Nabunaſſer *ibid.* & Sardanapalus. *ibid.*
Salem urbs. 92. a. 253. b
Salephanæ viduæ hoſpitio uſus Elias. 82. d. ejuſdem filium in vitam revocat. *ibid.* d
Salome Herodiadis F. 146. b
Salome obſtetrix, Mariæ conſobrina. 248 d
Salomon jam ſenex idololatra factus. 78. e
Salomon mulierioſus. 78. c
Salomonis libri cur ab Ezechia cremati. 87. e e Salomonis ſcriptis medicæ rei ſcriptorea materiam & argumenta ſuffurati. 77. a
Salomonis teſtimonium de ſelpſo. 77. c. & ſeqq.
Salomonis mors. 79. a. uxores & pellices. 78. c
Salvianianus legatus. 354. a
Samæa vates. 85. d
Samanes judex. 50. c. 69. a
Samaria, nunc Sebaſte. 83. c. caput regni Jeroboami. 80. d. capta. 87. e. divinitus obſidione liberata. 84. b. expugnata. 86. b. inſtaurata, & Sebaſte dicta. 146. d
Samariæ obſidio & fames. 84. a
Samaritæ. 86. c. a Judæis diverſo vitæ inſtituto. *ibid.* d.
Sameas heros. 54. b
Samegar judex. 45. b
Samiis Lydorum regnum occupatum. 111. b
Samoſatæ obſeſſio. 436. b
Samſon judex. 69. a
Samſonis hiſtoria. 49. c. mors. 50. a
Samſonis hiſtoriam aliter a Joſepho narrari, quam ſacris litteris. 57. c
Samuchus ſubitis incurſionibus Romanam ditionem vexat. 620. c. Francos prandentes adoritur. 621. d.
Samuchi Inſidiæ quomodo eruperint. *ibid.*
Samuelus Eli in regendo populo ſucceſſor. 69. b
Samuelus vates natus. 50. d. Judex populi Iſraelici conſtituitur. *ibidem.* & reliqua ejus hiſtoria. ſeqq.
Samuell precibus victi a Judæis Philiſtæi 52. e
Samuelis 112 annorum puero Deum apparuiſſe. 69. b.
Samuell ſenecta. 69. b. mors & ſepultura. 54. a
a Samuele ſibi regem conſtitui populus Iſraelicus petit. 52. a
Samuelus Bulgariæ princeps. 543. d. caſtris exutus. 552. c. totum Occidentem incurſionibus vexat. 543. d.
Samueli Bulgari cum filio ſuo loquitur. 553. c
Samueli filiæ 10 Mariam impetum faciunt. 558. c
Samuelis fuga. 552. c. Saml obſeſſio. 544.
Samonas. 469. a
Samonas ob famoſum libellum aula pulſus. 474. c. profugit. 472. b. elatus 472. a
Samonæ in Andronicum inſidiæ. *ibid.* d
Sismus a Sarracenis obſeſſa. 467. a
Samſoniæ conflagratio. 205. d
Sandabarenus monachus. 463. c. ejus deprecatio. 466. b. pœna. 465. c. relegatio. 466. d
Sangarium flumen. 305. d. 625. b
Sanguis brutorum anima. 3. b
Saniana. 400. c
Sapientiæ prima traditio. 8. c
Sapientiæ templum dedicatum Conſtantinopoli. 439. d. ædea. 448. c
Sapores Niſibin expugnare fruſtra conatus. 236. d.
Saporis Perſarum regis magnitudo. 204. a. contra Chriſtianos perſecutio. 233. c
Sappho 5 prima Muſarum dicta quo tempore. 67. c.
Sara Abrahamo nupta. 24. b. ejus mors. 29. a
Sarraceni, qui & Iſmaelitæ. 25. c
Sarraceni captivos abducunt. 344. d. Chriſtianos perſequuntur. 357. a. Conſtantinopolim oppugnant. 356. a. Myſiam capiunt. 376. c. quando in Meſopotamiam incurſionem fecerint. 277. c. Perſidi bellum inferunt. 339. b. quando in Phœniciam & Syriam incurſiones fecerint. 283. b
Sarraceni Romanos vincunt. 336. b. vincuntur. 413. b. 577. a. a Leone funduntur. 458. a. a Nicephoro Caranteno funduntur. 571. d. a Turcis victi. 600. d
Sarracenorum clades. 571. b. fuga. 522. a. 582. a.
Sarracenorum Imperii diviſio. 599. d
Sarracenorum incrementa. 340. c. in Syriam profectio. 322. a
Sarracenorum naufragium. 572. c. repreſſio. *ibid.* d res geſtæ. 510. c. ſocordia. 581. c. vaticinium, 353. b. victoria. 511. d
eum Sarracenis pax. 480. b
Sarracenica expeditio damnoſa. 428. d
Sarbaranca & Sarbaraza ab Heraclio vincuntur. 325. c.
Sarbarus contra Romanos a Choſroe miſſus. 323. d Romanorum ditiones deprædatur. *ibid.* cum Imperatoris filio pacem componit. 330. c
Sardanapalus Magnus Aſſyr. rex. 26. c. qui & Salmanaſſar. 87. e. a Perſeo cæſus. 21. a
Sardica a Crumo capta. 378. b
Sardii præſulis exilium. 393. a
Sardus fl. 450. c
Sareptanæ viduæ F. mortuus reviuit. 152. a
ad Sargarbum pugna inter Perſas & Romanos commiſſa. 308. c
Sarus fl. 513. a
Satan quid Ebræis. 6. b
Saturninus hæreticus. 198. a
Saturnus Cretæ rex. 16. a. a filio Jove regno pulſus. 15. d.
Saturni nomen Orioni attributum. 24. e. 25. c
Satyrus quid Bœotorum ſermone. 23. a
Satyri occupatio. 356. a
Satyri per ſomnium apparitio Alexandro victoriæ nuncia. 221. b
Saulus Kiſi F. rex unctus. 51. 69. c. quandiu regnarit. *ibid.*
Saulus a Deo rejectus. 53. a
Saulus Davidum haſta transfigere conatus. 53. d.
Saulus maligno ſpiritu vexatus. 53. c. 69. d. vaticinatus. 53. d
Sauli in cædendis ſacerdotibus crudelitas. 70. a. injuria in ejus ſtirpe a Gabaonitis vindicata. 71. a interitus 70. b

Sauli tempore vates duo tantum. 83. d
Sauromatæ ſe omnium hominum potiſſimos jactitantes, Valentino mortis occaſionem præbent. 246. a.
Saxum, & ſaxi rima qui Moſes inſedit, quid. 64. d
Scholæ quid Perſis. 418. d
Scholaſticorum ordo inſtitutus. 203. d
Scelos murus. 561. a
Scholarum princeps contra Manichæos mittitur. 449. b.
Scenopegiorum feſtum. 25. c
Scipionis Africani deleta Carthagine de Roma vox. 265. b.
Scirtus amnis. 288. c
Scirti. 22. c
Scleræna Monomachi concubina. 395. b
Scorpii cubitales. 123. a
Scribæ. 160. b
Scripturæ loci perperam a Simone mago adducti. 165. b.
Scylla & Charybdis. 207. a
Scyllis ſtatuarius. 254. d
Scythæ victi. 323. b. 333. c. 594. c
Scytharum fuga. 323. c. 326. d. irruptio. 204. c. 205. b.
Scythiæ tribus. 606. b
Scythicum bellum. 593. a
Scythopolis. 209. a. Baſan prius. 64. c
Sebaſte, quæ prius Samaria. 83. c. 246. d
Seber. Sebar. 83. c
Sebochas heros. 70. c
Seboim urbs Sodomæ. 24. d
Secundus Orientis conſul. 288. b. Manichæos graviter perſequitur. *ibid.*
Securim e Jordane emergere fecit Eliſæus. 83. d
Sedechias regno a Nabuchodonoſore præfectus. 92. b ad piſtrinum damnatus. 93. a
Sedechiæ clades. 95. c. eidem oculi eruti. 190. d
Sedechiæ prædictum, Babylonem abductum iri, & eam non viſurum: utrumque vere. 92. c
Sub Sedechia qui vates. 85. c
Sedek 25. a
Seditio ob Imperatoris pellicem. 595. b
Segor Sodomæ urbs. 25. d
Segubus Achiolis F. 81. c
Seirus mons. 60. b
Σελήνη Cleopatræ F. 145 b
Seleucia. 109 a. condita. 533. b. 153. d
Seleucæ Syriæ portus conſtructus. 236. c
Seleucus, qui & Nicanor. 224. d. 130. a
Seleucus Antiochem conditor. 19. c. 289. a
Seleucus Philopator. 130. a. quot urbium conditor. 233. b.
Sellumus rex. 86. a
Semele Cadmi F. 21. d
Semele Polymedonti nupta. 22. a. ejus interitus. *ib.*
Semi poſternas Iſraelitæ & Abrahamus, uſque ad Chriſtum. 22. c. 24. b. tabernacula quid. *ibid.*
Semo quæ terræ pars a Noa patre attributa. 20. a
Semnela, monaſteria. 157. c
Semneum. 159. c
Semiramis Jovis mater, Abrahami tempore. 17. a
Semiramis Nemrodi uxor, & ejus inventa. 23. c
Semiramidis filii. 23. c
Semiramidi æqualis Abrahamus. 36. d
Senacheribus in Judæam copias adduxit. 88. a. ejus crudelitas. *ibid.* & interitus. *ibid.*
Senacherimus Mediæ princeps. 556. b. quæ ſuæ ditionis loco receperit. *ibid.*
Senatores unde dicti. 217. d
Senatus Rom. Chriſti religionem improbat. 250. a 252. d.
de Sententiis capitalibus, & de publicatione bonorum, per 30. de ſuſpendendis lex Theodoſii. 252. a. 257. b.
Seon Amorræorum rex Moſi domitus. 44. b
Seonis expiratio. 429. a
Sephus Raphæ F. 70. c
Sepphora Jothoris F. 36. e. Moſis uxor. 42. e. 61. c
Septem dormitorum puerorum miraculum. 267. d
Seraphimi. 50. b
Serapion mathematicus. 202. d
Serapis, etuſque ſimulacrum quale. 256. d. a
Sergius CP. epiſcopus. 332. a
Sergius Lazicæ deficit. 350. a
Sergius Siciliæ præfectus. 356. c
Sergius Photii frater. 428. c
Sergii Patriarchæ obitus. 561. c. eidem mortuo Euſtathius ſufficitur. *ibid.*
Sergius Siſinii ſucceſſor. 549. d
Sergii interitus. 338. e
Sergii & Bacchi martyrum ædes. 215. c
Sermo beſtiis & hominibus communis ante lapſum. 3. e.
Sermo in turris Babylonicæ ædificatione confuſus. 9. a.
Sermo Neſtangi frater. 561. c. ejus interitus. *ibid.* d.
Serpens æreus ab Ezechia ſublatus cur. 87. d. ejuſdem erectio. 60. a
Serpens callidus Φρόνιμος, cur dictus. 4. a. etiam in ſimulacris locutus. *ibid.* Evam humana voce alloquutus. 3. c. initio ante lapſum hominis, quadrupes. 4. a
Serpenti poſt hominis lapſum virus inditum. 4. b
Serpentum creatio. 3. c
Seruchas Ragabi F. 24. a. idololatriæ auctor. 39. a
Servia Davidi ſoror. 56. a
Servius oppugnatio. 551. c. rurſus Imperio conjungitur. 578. b
Serviana clades. 583. a
Servius Tullius, 229. b
Serum mos. 223. b
Servum emere, aut circumcidere, Judæis pœna capitis interdictum. 235. c
Servis dominos ſuos accuſandi poteſtas a Claudio facta. 157. b
Seſoſes in Perſiam cum magno exercitu a Cabade mittitur. 282. a
Seſoſtris Ægypti rex. 19. a. 254. b
Setenæ caſtelli expugnatio. 557. a
Sethus Adami F. tertius. 6. d. quando ei natus. *ibid.* ab angelo rapeus. *ibid.* ob ſplendorem faciei etiam Deus appellatus. 7. a
Sethi nomen. 6. d. poſteri, Egregores, & filii Dei. 7. a.
Scihi res. 6. d
Severus, Græcis hæreticus. 299. c. d
Severus Galerii F. 215. e. hæreticus. 207. d
Severus cum Juliano aufugit. 287. b
Severus quamdiu Romanum imperium tenuerit. 273. d.
Severi balneum cur Zeuxippi nomen gefſerit. 292. a ejus conflagratio. *ibid.*
Severi & Juliani hæreticorum tumultus. 295. c
Severi Imperium. 299. c
Severianorum & orthodoxorum pugna. 306. a
Sextilis menſis, qui poſt Auguſtus. 234. a. 236. c. cur Februarius dictus. 120. c
Sextus philoſophus. 229. c
Si cum volo manere, &c. verborum ſenſus. 296. d
Sirus inſula. 396. a
Siaur loci nomen. 330. d
Sibylla Sabæa regina. 77. b
Sibylla Cumæa quo tempore. 87. a
Sibylla Samonæa. 90. d
Sibylla Samæa quando floruerit. 214. b
Siccitas ingens. 367. c. 578. c. 584. a. ſub Conſtantini Imperio. 564. d
Sicca ſive arida, terra cur. 3. a
Sichemæ civium internecio. 29. d.
Sichemi in Dinam injuria. *ibid.* vindicata. *ibid.*
Sicilia a Sarracenis invaditur. 578. d. 469. e. ab Agarenis occupata. 404. a. 582. b
Siciliæ amiſſio, 581. c
Siculi ad Meſſanam male tractati. *ibid.* d
Siculi hiſtoria. 2. a
Siclaga urbs. 54. a
Sidas rex Ægypti F. 25. a

Side Belo nupta. 20. a
Siderocaſtrum. 361. b
Siderum obſervatio. 8. b
Sigidon a Chagano ſubigitur. 311. e
Sigma loci nomen. 588. c
Sigmæ templi refectio. 460. d
Silphius mons. 20. a. 21. b
Silpius mons. 109. e. 109. a
Silva urbs condita. 109. c
Silvii reges. *ibid.*
Silveſter & Zambres miraculis contendunt. 219. b. pont. Roman. Conſtantinum M. baptizat. 214. e
Silveſter Rom. epiſcopus ſub Diocletiano. 212. d
Silveſtri miracula. 215. b. 223. d. pro Chriſtianis contra Judæos diſputatio. 216 b
Simæ fuga. 605. b
Simelus ab Adriano evectus. 597. d. ejus epitaphium. *ibid.* a
Simeon Cleophæ F. poſt Jacobum epiſcopus Hieroſolymis. 149. b. 171. a. Chriſti receptor. 148. d.
Simeon hæreticus. 232. d
Simeon Jacobi F. 29. c
Simeon Judæus. 232. b
Simeon monachus doctrina & miraculis floret. 273. d.
Simeon pacem ab Imperatore petit. 468. a
Simeon protoveſtiarius cur urbe ſit ejectus. 576. e
Simeon Stylites quando obierit 275. a. quantum gratiæ in varias regiones propagarit. 269. e. undique radios ſuos ejecit. *ibid.* unde Stylites dictus. 269. a. ejus ſtatio a divina providentia procurata. *ibid.*
Simeonis Bulgari & Romani Imper. de pace colloquium. 489. a
Simeonis Bulgari interitus. 400. a. ſuperbia. 510. a
Simeonis Cleopæ F. martyrium. 276. a
Simeonis & Judæ tribus mutua auxilia jungunt. 67. e
Simeonis fuga. 468. a
Simeonis furor a Jacobo reprehenſus. 33. e
Simeo magus baptizatus. 758. e. ejuſdem cum Petro apoſtolo certamen. 564. a. e. interitus. 167. a 268. b. præſtigiæ. 567. a
Simocati hiſtoria. 313. e
Simoniana hæreſis everſa. 268. b
Simonides quas litteras invenerit. 501. c
Simonium. 167. d
Simulacra ab Abramo cremata. 24. e. quæ propriè. 257. a.
Simulacrorum cultus vanitas. 39. b
Simulacrorum cultus a Serucho inſtitutus. 39. a
in Simulacris etiam locutus ſerpens. 4. a
Sion a filiis Zebedæi empta. 549. e
Sion Hieroſolymorum arx a Davido ædificata. 74. d. arbs Judæa denominata. 90. e
Sionis nomine quid intelligendum. 338. a
Sirenum ſaxa. 507. a
Stridis mons. 6. e
Sirmium opp. 311. d
Sirmii domitius dolo a Diogeoe cæſus. 561. d
Siroes Choſroæ filius. 330. d. Perſarum rex. *ibid.* e.
Siſera a Jaela cæſus. 68. b. ejuſdem de Judæis victoria. 46. e. clades. 47 a
Siſit caſtri everſio. 351. a
Siſinius Chryſoſtomi ſucceſſor. 266. c
Siſinnius Nicolai Chryſobergii ſucceſſor. 549. e
Siſinius patriarcha quando mortuus. 267. b
Siſinius quandiu eccleſiæ præfuerit. 549. d
Slavi ſub Imper. Romanum redeunt. 453. a
Smyrnæ quale ſpectaculum. 581. a
Sociſter Perſa ab Arcobindo necatus. 270. b
Socrates, omnium feliciſſimus Platoni judicatus. 117. b.
Socrates quo tempore. 112. b
Socrates veneno extinctus. 116. e
Socratis dictum. 161. d
Socratis temperantiæ ſtudium. 163. a
Sogdiani cædes. 216. a
Sodoma urbs & regio. 25. d. a Lotho occupata. *ibid.*
Sol maſſa ferri candens, Anaxagoræ. 127. a
Sol quarto die creatus. 3. d
Sol ſiſtere juſſus a Joſua. 44. e. 66. b
Sol Vulcani F. Ægypti rex. 18. e
Sol Cleopatræ F. 145. b
Solis averſi miraculum Ezechiæ neglectum. 56. b.
Solis prodigioſus receſſus. 87. d
Solis obſcuritas. 393. a
Solis defectus. 340. c. 348. d. 365. b. 372. a. 466. c. 512. d. 543. c. quando fieri ſolitus. 150. c.
Solis & Iaoæ cultus. 39. e
Solis ſigna. 3. b. eorumdem obſervatio. 8. e
Soldani de fortuna ehria. 453. e
Soldani in regem Franciæ dolus. *ibid.* d
Solennitates Judæorum a Deo repudiatæ. 177. a
Solimani in Thraciam profectio. 355. a
Solitudines Indiæ periculoſæ. 123. a
Solomon Davidi ſecundus ex Berſabea F. 74. e tanta Dei gratia obrutus cur eo tandem ſit deſtitutus. 79. a. ſenex idololatra factus. *ibid.* d
Solomon regno a Patre Davido inauguratus. 74. d.
Solomonis ætas. 58. b. regni tempus. *ibid.* carminum & canticorum libri. 57. e. item aliorum &c. *ibid.* incantionum. 58. a. judicium inter duas malières de puero diſceptantes. 75. b. libri ab Ezechia rege cur e medio ſublati. 77. a. de librorum multitudine interdictum. 205. d. b.
Solomonis navis. 76 b. nomen. 73. a. radix. 58. a. 75. d. regnum. 74. d. uxores & pellices. *ibid.* unicus filius. *ibid.* regnum ſceptrum. 80. c
Solomonis ſapientia. 57. e. 75. b. 76. c. opulentia. *ibid.* ſumptus regii. *ibid.* Sapientiæ locus 88. d.
Solomonis ſepulchrum 80. a. ab Hyrcano & Herode effoſſum. *ibid.* templum 151. annis perfectum. 196. b.
Solomonis tempore vates duo. 85. d. vitia. 54. d. e. 55. c.
Solomoni commiſſa a Davido patre templi ædificatio. 73. a
Solomoni Deum bis apparuiſſe. 55. a. quantum auri ad templi ſtructuram relictum a Davido patre. 57. d.
Solon Athen legislator. 67. d
Solonis cum Croeſo de felicitate colloquium. 114. d.
Solſtitiam quid, Uriel num Enocho tradidiſſe. 9. a.
Soma quid Platoni, 298. c
Somnii interpretatio. 31. a. 32. a. b
Somnia divinitus oblata, rara. 31 d
Sophar Minæus. 58. b
Sophia Phocæ ſoror. 525. d. Conſtantino Graburiticonupta. 428. c Conſtantino Duri fratri nupta. 525. d
Sophia uxor Juſtini Curopalatis. 306. d. quomodo a Tiberio culta. 310. b. *& ſeq.*
Sophiæ portus. 308. e
Sophia Auguſta debita creditoribus perſolvit. 308. b
Sophianorum palatium. *ibid.*
Sopho mons. 616. a
Sophocles quo tempore. 112. b
Sophoclis locus. 39. b
Sophonias quo tempore. 85. d. ejus locus. 287. b
Sophronius Hieroſolymorum epiſcopus delegitur. 332. a. Chriſtianorum calamitatem lamentatur. 336. d
Sophronius patriarcha. *ibid.* c. ejus obitus. *ibid.* d
Soſco caſtellum. 561. a
Soſander, Hippocratis frater. 98. b
Soſis Ægypti rex. 18. e
Soſthemi nomen unde. 96. d
Soter Ptolemæus. 133. d
Sozopetra Amerumnæ patria. 416. a. ejus expugnatio. *ibid.*

Sparta. 99. e
Spatharius. 134. e
Spathæ expugnatio. 447. c
Spectacula ſeptem orbis quæ. 136. a
Sperchejus amnis. 550. b
Sphagelius Perſthlabeni exercitus præfectus. 527. a
Sphagelii caſus. 530. a
Sphendanes. 125. d
Sphendoſthlabus Roſſorum princeps. 517. e. 534. a
Sphendoſthlabus viginti millia Bulgarorum quos captivos habebat compedibus conſtringit. 529. b
Sphendoſthlabus Rodoſtoli obſidionem adverſus Romanos perfert. 530. a
Sphendoſthlabi adverſus Romanos profectio. 528. a. interitus. 534. d
Sphengus Bladimeri frater. 556. b
Sphinx mulier ab Oedipo necata. 23. a. b
de Spiritu S. Concilii Conſtantinopol. decretum. 250. d. teſtimonia Scripturæ. 216. e
Spiritum S. eſſe Deum. 231. e
Spiritu capiſſe non prodeſt, ſi carne velis abſolvere. 79. e
Sponde, nova præſto eſt, Chilonis dictum. 125. a
Spondyles Antiochæ dux. 567. e
Spondyles a Muſtapho deceptus. *Ibidem*. vincitur. *Ibid.*
Sporta. 133. b
Spurius Xerxes. 115. c
Spyridion epiſcopus Sophiſtam refutat. 227. b
Stagus caſtellum. 561. a
Statuæ heroum, ſimulacrorum cultus initium. 39. a
Stauracius patricius magnam prædam ex Peloponneſo adfert. 371. e
Stauracii coronatio. 376. e
Stauracii interitus. 374. c. 381. a. ſepultura. *ibid.* tyrannis. 374. c. ejus deportatio. 373. a
Stauracius eunuchus. 374. e
Statuarum conflagratio. 273. a
Stela inſ. 45. d
Stellæ trajectus. 566. c. 571. b. d. 575. a
Stellæ de cælo quando ceciderint. 367. c
Stellæ quarto die creatæ. 3. b
Stellarum magnus diſcurſus. 447. b
Stellarum obſervatio a Sethi columnis inciſa. 6. d
Stellarum poſitum & effectionem Ægyptii ab Abrahamo edocti. 24. b
Stephanicum caſtellum. 448. b
Stephani Alexandrini vaticinia. 323. b. c
Stephanus Cappadox cur Imperio exutus. 459. e. ejus ignavia. *Ibid.*
Stephanus Mediæ præfectus a Turcis victus. 601. d
Stephanus patriarcha. 489. d
Stephanus ſyncellus ad Duram legatus 539. d
Stephanus Theopoli throni patriarcha eligitur. 364. b
Stephani & Theodoti aulicorum facinora. 348. a
Stephani Imperatoris obitus. 467. b
Stephani junioris ſupplicium. 367. c. 368. a
Stephani martyris ædis reſtauratio. 466. reliquiæ quando depoſitæ. 267. a. reliquiæ dextræ manus Theodoſio mittuntur. *Ibid.*
Stephano martyri templum a Pulcheria conditur. 267. b
Stephani Romani F. interitus. 506. c. ſacellarii interitus. 349. e
Stephani Sebaſtophori relegatio. 592. d
Στρατηγοι. 2. c. 133. c
Stenebœa, quæ & Anteia. 97. d. 135. a
Stilliconis cædes. 265. a
Stoa Pœcile. 128. e
Stoici. 129. a
Storeæ cædendæ mos apud Romanos unde. 120. d
Stragem fl. 603. a
Stratagema. 314. b. 456. b. 530. b
Stratiotici apparatus in Comnenum. 625. d
Stratioticis abdicatio. 627. e
Stratonica privigno Antiocho nupta. 133. b
Stratonis turris. 146. d
Stromateus cur dictus Clemens. 198. d
Strongylum caſtellum. 369. e

Cedrem.

Strumpitzæ deditio. 559. e
Stryſianus pontificum Palatinorum princeps. 509. a
Stylianus Zautza logotheta Dromi creator. 465. d
Stypeii captio. 554. e
Stypejota Andreæ Scythæ ſufficitur. 452. a. ejus remeritate Agareni vincunt. *Ibid.*
Styraces vinctus Juſtiniano tranſmittitur. 290. c
Studius Joannis baptiſtæ templi conditor. 275. e
Studii manſio. 284. d
Subligacula Adæ & Evæ ex ficulnis foliis facta. 6. a
Subſtantia & accidentia omnium rerum principia. 228. c
Suleiman exercitum in Romanos ducit. 561. b
Suleimani in Aſiam incurſio. *Ibid.*
Sultanus ab Arabibus profligatur. 603. b. quo pacto Babylonica ditione potitus. *Ibid.* c
Sultani ad Monomachum legatio. 605. e. contra fratrem bellum. 616. d. in Romanos bellum. 608. e. 609. e
Sunamitidis filius ab Eliſæo vitæ reſtitutus. 83. c. a morte ſuſcitatus. 152. a
Saphianus Aphi F. 345. b
Soſacimus Ægypti Rex. 55. b
Syca arbs. 350. b
Sychæi interitus. 113. d
Sycophantæ. 134. e
Sylveſter Agapeti ſucceſſor. 293. c. quandiu vixerit. *Ibid.*
Syriæ urbes a Romanis deficiunt. 567. a
Symbatius Bardæ gener. 436. b. Inferendæ Bardæ cædis ſignum dat. *Ibid.*
Symbatii & Peganis rebellio. 444. e
Symbatii relegatio. 445. a
Symmachus quo tempore. 139. c
Synæus mons. 338. c
Synepon hæreticus. 205. a
Synodus Conſtantinopolitana contra Monothelitas. 345. d
Synodi œcumenicæ cur dictæ. 346. c. particulares. *Ibid.* cur coactæ, *Ibid.*
Syntacticus cur dictus Origenes. 202. a
Syracuſanum excidium quo modo Adrianus cognoverit. 459. b. c
Syracuſarum fanorum incendium. *Ibid.*
Syracuſas Agareni excindunt. 439. b
Syria, quæ & Meſopotamia. 67. e. in Saracenorum poteſtatem redacta. 336. d
Syriæ nomen. 20. c. populatio. 320. c. reges poſt Alexandrum qui. 153. d. regnum abolitum. 154. a. res geſtæ. 569. d
Syrus Agenoris F. 20. a
Syri, qui & Paleſtini, & Syria, Judæa. 10. a
Syrorum calliditas. 332. exercitus per Eliſæum Samariam abductus, & ſalvus dimiſſus. 83. c. fuga divinitus immiſſa. 84. c

T

TAbeſſus inventio. 331. a
Tabernaculi opera ſeptem menſibus abſoluta. 65. a
Tabernaculorum feſtum. 25. c. 62. a
Tabulæ ludus. 201. b
Tabulæ in Scirto amne inventio. 288. c. legis binæ. 63. b
Tacitus Imperator. 209. a
Tales Athen. legislator. 67. d
Tantalus rex Troi infenſus. 97. a
Taraſius patriarcha. 372. e. ejus obitus. 377. a. ſepultura. *Ibid.*
Tarenti caſtri expugnatio. 458. a
Tarquinius Priſcus. 119. b. Superbus. *Ibid.* c
Tarſenſi claſſi infortunium 455. d
Tarſenſes quo commento Romanos aggrediantur. 452. a
Tarſenſium victoria. *Ibid.* b. Agarenorum clades. 455. b
Tarſus condita. 21. a
Tarſi expugnatio. 328. d

Tartarus. 128. a. 192. c
Tatianus & Julius fratres. 272. a
Tatianus & Julius patricii a Masciano salutantur. 272. c.
Tatiani ostentum. 273. a
Tauras urbs fœdus a Basilio petit. 447. c
Taurus inclamato ad aures Dei nomen necatus. 222. c. diaboli id nomen fuisse. *ibid.* d. excitatur a Silvestro. 223. d
Taurum a Simone mago necatum Petrus ad vitam revocat. 164. a
Taurus amnis. 327. a
Taurus Cretæ rex. 20. a. 21. d. Pasiphaes. 98. c
Tecmesa. 102. c
Teichomerus Bulgariæ Imperator constituitur. 583. d. ejusdem interitus. *ibid.*
Telegonus Ulyssis ex Circe F. 107. a patrem necat. *ibid.* b
Telephus Herculis ex Auga F. 102. c
Teles, ejusque castitas. 135. a
Tellerigus Longobardorum rex. 370. c
Tempestas gravissima Antiochiæ. 291. c
Templum Hierosol. ab Antiocho prophanatum. 130. c. 133. c. ab Umaro ædificati cœptum. 340. b. a Judæis sub Juliano refici cœptum, sed frustra. 342. d. a Solomone extructum. 74. c. quale. 55. c. quot annis duraris. 176. a
Templum Hierosol. Domino ædificari cœptum. 115 c. XLVII. annis ædificatum sub Dario. 116. b. duplum ædificatum. 146. d. secundum, primo prælatum, & ultimum fore, a propheta indicatum. 175. b
Templi magni dedicatio. 293. c. extructio Solomoni a Davido patre commissa. 73. a. Solomonis dedicatio. 75. d
Templa a Constantino M. condita. 225. a
Templorum Constantinopolitanorum conflagratio. 275. a
Tempore eodem & mundus conditus, & Israel ex Ægypto liberatus, & Christus passus. 152. c
Temporum suppuratio. 15. a. ab Adamo usque ad excidium Hierosolymæ. 191. c
Tenebræ profundæ. 177. a. unde ortæ. 2. c
Tephrica urbs. 425. d. 447. d. ejus obsessio. *ibid.*
Tephricæ res quem finem habuerint. 449 d
Terbelis bulgarorum princeps. 351. d
Terebinthus Budas. 205. d
Teridates rex Christianus fit. 225. b
Tertius secundum, rursusque secundus tertium persequetur, proverb. 293. a
Terra cur arida & sicca sive Ἔρημ appellata. 3. a. ex qua Adamus creatus, corruptioni an subjecta, necne. 218. c
Terra virgo. *ibid.*
Terræ appartio & siccatio, tertia die creata. 3. a. divisio, & inter filios distributio qualis a Noa facta. 10. a. habitabilis longitudo & latitudo. 235.
Terræmotus. 245. c. 248. c. 270. b. 274. b. 283. c. 278. c. 288. c. d. e. 291. b. 295. c. 304. a. & *seq.* 306. a. 351. d. 357. a. 361. c. 364. b. 366. a. 433. c. 372. e. 364. c. 517. c. d. 544. d. 571. d. 573. a. 577. d. 581. a. 578. b. 585. c.
Terræ sanctæ fertilitas. 336. e
Terræ signorum traditio. 8. c
Terram promissionis qui ex Israelitis ingressi. 60. a
Testimonium anius hominis fide non dignum. 229. b
Tetrarchæ Judeæ. 146. c
Teuthras regulus. 102. b. cæsus. *ibid.*
Thaddæus Augarum baptizat. 141. a
Thaddæum se missurum ad Augaram pollicetur Christus. 140. d
Thalamon Inf. 237. a
Thales philosophus. 125. d
Thaleua Amazon. 121. d
Thamar alienigena. 50. d
Thamnathsaracha. 66. a
Thara Nachorix F. 24. a
Tharbe Æthiopum regis Filia Mosis amore capta. 36. c.
Tharras Judæus. 221. a
Tharse Jeroboami regia. 80. d
in Thassum Nestorius relegatus. 268. c
Theano Antenoris uxor sacerdos. 105. c
Theba ab Aarone capta. 377. e
Thebanæ conditæ, & undæ dictæ. 82. c
Thebani regni initia & progressus. *ibid.* finis. 23. d
Thecla templum. 280. a
Theglaphalassar Assyriorum rex. 86. b
Thekel. 91. d
Themeli presbyteri facinora. 499. b
Theobonus Bratonis F. 21. d
Theoctista Theophili socrus. 405. d
Theoctista sacras imagines colit. 405. d
Theoctisti incarceratio. 426. d. interitus. 427. a
Theoctistus patricius Michaelis Imper. tutor. 419. d a Barda interfectus. 427. a
Theodectes tragicus cur excæcatus. 132. b
Theodora Augusta quando defuncta. 296. c. Chagani soror. 351. b. in Chazariam remittitur. *ibid.* Constantini Porphyrogeniti F. 525. e. Romani soror. *ibid.* cur Romani conjugium sit aversata. 565. a. Justini uxor. 288. b. quatenus Theophili iram sedarit. 406. c. omni se functione abdicat. 427. d. Augusta declaratur. 618. e. sola imperat. *ibid.* fit monacha. 570. e
Theodoræ cadaver quo translatum. 428. c. coronatio. 352. b. c. 405. d. filiæ. 428. c. ab avia imaginum cultum discunt. 405. e
Theodoræ obitus. 428. c. relegatio. *ibid.* b. examinatio. 443. b. in Petrium relegatio, 566. c. mors, fagacitas. 427. b. fustuario. 428. b. vaticinium. 435. c.
Theodoricus cur mioistro suo percharo caput amputarit. 283. b
Theodoritus Tyri episcopus. 268. c. ejus de hæresum varietate locus. 208. d
Theodoriti scripta contra Ephesinum Concilium. 302. a
Theodoropolis. 534. a
Theodorus Daphnopates historicus. 1. b. Heraclii frater. 327. c. Joanni Papæ subrogatus. 332. b
Theodori martyrium. 265. d. martyris fanum extruitur. 534. a
Theodorus Mopsuestiæ episcopus. 301. d. ejusdem hæresis. 207. b. blasphemiæ. 301. d. Nestorii præceptor. 297. c
Theodori patricii reportatio. 354. b
Theodorus Raithensis presbyter. 206. d. Sebastiæ sive Augustanus historicus. 1. b. Sidensis historicus. *ibid.*
Theodoro & Nicetæ Hagioza charitis oculi effodiuntur. 540. c
Theodosius Imp. ab Ambrosio templo & sacris exclusus. 251. b. rursum admissus. 252. a
Theodosius a Chrysaphio deceptus. 271. b. a Phocæ ministris captus. 309. c. a monacho pro milite accipitur. 268. d. a Constante interficitur. 243. e. cur monachos beatos pronuntiet. 208. e. episcopos in concordiam redigit. 268. c. Imper. baptizatus. 249. c. Imperator designatur. 354. d
Theodosius junior Arcadii F. 259. a. Imper. 264. c. Magnus cum Gratiano Imperator. 248. c. 249. b Marcianum sibi succedere jubet. 271. c. Mauricii F. 313. c. minor Ephesinam synodum convocat. 299. d. orthodoxos contra Nestorii factionem defendit. *ibid.* e. pacis studiosus. 267. b. pecunias egenis distribuendas Hierosolymitano episcopo mittit. 267. a. quandiu Romanum Imper. renuerit. 355. a quandiu episcopatum renuerit. 295. c. quomodo per totum terrarum orbem canere ediderit. 270. d
Theodosii Adramytteni Imperium. 355. a. Hierosolymam privati habitu adventus, a pont. Joannæ laudatus. 255. d. Imperium. 249. b. forma, mores. *ibid.* c. adversus Augustam simultas unde. 266. b. coronatio. 313. c. cum monacho colloquium. 268. d. exilium. 310. Imper. pœnitentia. 252. b. junioris forma. 264. d. ingenium, artes &c. *ibid.* lex de diaconissis. 257. b. item de ien-

tentiis capitalibus, & de publicatione bonorum per 30. dies ſuſpendendis lata. 252. a. 257. c
Theodoſii magni ſtatua terræmotu dejecta. 279. e
majoris Concilium. 299. c
Theodoſii monumenta. 256. b. levitas correcta. 270. d. oratio. 319. d. pietas. 314. d
Theodoſii patricii obitus. 419. e
Theodoſii ſeditio. 619. c. mors. 258 e. 254. b. 271. c. 319. d. 355. b. 391. a 392. d. ſepultura. 355. b. corpus ubi reconditum. 271. d. epitaphium. 355. b.
Theodoſio Germani patricii filia deſponſata. 317. b.
Theodoſiopolis condita. 258. a. a Conſtantino recepta. 366. b
Theodorus monachus. 348. e. ejus ſupplicium. 349. e. ejus erudeliras. 349. a
Theodotæ coronatio. 373. d
Theodorus Meliſſenus Imaginiperdarum hæreſim promulgat. 385. d. ejuſdem obitus. 415. e. conſilium. 385. d
Theoduli reliquiæ. 236. c
Theognis hæreticus. 249. d
Theophanes confeſſor hiſtoricus. 1. e
Theophanes & Theodorus cur Grepti vocentur. 423. d.
Theophanes & Theodorus notis compunctis propter imagines. 409. d
Theophanes magni Agri præfectus. 386 d
Theophanis metropolitæ avaritia. 579. c
Theophanis patricii relegatio. 580. d
Theophanonis relegatio. 520. d. revocatio. 535. e
Theophanonem ducit Nicephorus in uxorem. 508. c.
Theophillitzes. 440. c
Theophobus ex qua familia orlundus. 412. a eidem Imperium a Perſis defertur. 416. b. quomodo in notitiam Imperatoris pervenerit. 412. a
Theophobi incarceratio. 429. c. ſupplicium. *ibid.*
Theophobo quæ rei necem attulerit. 419. c
Theophilus Baſilii dominus. 365. a Eroticus Cypri præſor. 592. b. Michaeli Balbi F. 404. b. monachorum hoſtis. 408. a novercam ſuam aula pulſat. 404. d
Theophilus quam fuerit ſcortationi inimicus. 407. c quandiu Imperium geſſerit. 419. c. quantum bonoris filiæ defunctæ detulerit. 412. d
Theophilus imaginam hoſtis. 408. a
Theophilus ſuarum rerum miſeram conditionem tragice deplorat. 419. b
Theophilus unde magnifici nomen meruerit. 407. d.
Theophili ædificia. 407. c
Theophili cum Impraelo acre prælium. 422. d
Theophili de crinibus tondendis lex. 422. b
Theophili Erorici rebellio. 592. b. expeditio. 416. c filiæ. 422. b. fuga. 422. e. jambi. 420. b
Theophili Imperium. 404. b. in Sarracenos expeditio. 413. d. juſtitia. 404. b. 405. a. morbus. 418. c mors. 419. c. muſica. 421. a
Theophili ſucceſſor per lecanomantiam perſpicue demonſtratur. 415. a. b
Theophili vaticinium. 415. e. ultima verba. 419. c
Theophilus in ſontes patris animadvertit. 404. d
Theophylactus Botaneiata Theſſalonicæ præfectus. 554. a. ejuſdem interitus. *ibid.* c
Theophylactus Ecleſſenus presbyter. 365. e
Theophylacti relegatio. 385. c. obitus. 366. b
Theophylactus Lacapeni filius patriarcha. 493. e ejuſdem obitus, & vanitas. 500. b
Theophylactus protoſpatharius captus ad Imperatorem adducitur. 592. c. facultatibus ſuis ſpoliatus dimittitur. *ibid.*
Theopompus mente captus propter ſacras litteras temere ſcrutatas. 232. b
Theotecnus præſtigiator. 212. e
Thera inſula. 358. b
Inter Therem & Theraſiam inſula enata. 157. b
Therapeutæ. therapeutidæ. 159. a. *Superdictos.* *ibid.* b.

Cedren.

Theraſia inſula. 358. b
Thermarum cauſa. 292. e
Thermitza caſtellum capitur. 536. b
Thermuthis filia Pharaonis Moſem ex aqua ſervat, & educari curat. 60. e ejus mors. 41. b
Theſſa capta. 86. b
Theſauri oſtenſio. 595. d
Theſeus Ægei F. Athen. rex. 98. d
Theſſaliæ diluvium. 68. e
Theſſalonica ab Agarenis capta. 470. e. ab Aluſiano oppugnata. 585. a
Theſſalonica Alexandri F. & urbs. 224. e
Theſſalonicæ interpretatio. 341. x
Theſſalonicenſium clades. 251. a
Theſtius rex. 97. c. Theſtia urbs. *ibid.*
Tethmoſis. 36. a
Thoas Iphigeniam fruſtra perſecutus. 109. a
Tholax judex. 49. c. 68. c
Thomiræ incendium. 373. a
Thomas diaconus Cyriael ſucceſſor. 320. c a quo Imperator declaretur. 395. b. arma contra Michaelum ſumit. 394. b. Byzantium rurſus oppugnat. 396. b
Thomes Imperatoris nomen ſibi arroget. 395. a. Maomedicam impietatem emplexus. 394. a. vinceitur. 397. b. 398. d. 399. b
Thomæ claſſis infortunium. 397. c. contra Michaelum bellum. 393. d & filii ſui interitus. 399. d. Michaeli Balbi præliorum varia fortuna. 398. b inimicitia. 394. b. filius atroces temeritatis pœnas dat. 395. d. libido. 393. e. pauperras. *ibid.* d. ſucceſſus. 395. b. interitus ejus. *ibid.* d. Apoſtoli templum evertitur. 465. d
Thoraces fabricandi auctor Azaelus. 8. b
Thraceſii hiſtoria. 2. b
Thracia a Roſſis vaſtata. 522. b
Thracia maris eluvione operta. 282. a
Thrilaſis. 212. d
Thria. *ibid.*
Thraſyllus aſtrologus. 155. e
Thules Ægypti rex. 29. e. oraculum ei datum. *ibid.*
Thurus Aſſyriorum rex. 65. d. qui & Mars. *ibid.* Nini in regno ſucceſſor. *ibid.* qui & Mars. 26. b
Thyeſtes rex. 98. b
Tibanius præfectus. 596. b
Tymbræus Apollo. 204. c
Tiberianus exercitus. 321. a
Tiberiæ condita. 246. d. 252. c
Tiberius Cæſ. Auguſti ſucceſſor. *ibid.* quid de Chriſto ſenſerit. 549. e. Chriſtianorum accuſatoribus mortem minatus. 150. a. jam ſenior e virtute deſciſcit. 159. b. Juſtini Imperatoris collega. 390. a. eumdem Cæſarem creat. 308 d
Tiberius Imperator. 310. a. quibus virtutibus præditus. *ibid.* quando Imperium ſuſceperit. *ibid.* quandiu Imperium tenuerit. *ibid.* 321. c. vino deditus, unde Biberius etiam dictus. 156. d
Tiberii ædificia. 311. a. corporis conſtitutio. 310. a. juſtitiæ ſtudium. 152. c. 156. a. triumphus. 321. e. b. mors. 156. d. 311. b. ſepultura. *ibid.*
Tigris fl. 24. c. 88 c. 326 d
Tilia. 135. e
Timocles poeta quando floruerit. 276. d
Timotheus Ælurus Alexandreæ eccleſiæ turbator. 274. a. Cherſonam deportatus. 275. a. a Zenone revocatus. 278. b
Timotheus Ælurus contumeliis concilium afficit. 274. b. Gangram relegatus. 275. a. homicidii & hæreſeos damnatur 274. e. per tyrannidem ſolio epiſcopali potitur. *ibid.* c. quos interfecerit. *ibid.*
Timotheus annalium ſcriptor. 8. d
Timothei Apoſtoli martyrium. 294. d. epiſcopi obitus. 295. c
Timothei Gazei de tributo Chryſargyro tragœdia. 282. d
Timotheus Litroboles Macedonio ſubſtituitur. 284. c. Salopheciolus Alexandrinus epiſcopus creatur. 275. a. eidem epiſcopatus dignitas reſti-

tuitur. 278. e
Timothei reliquiæ depoſitæ. 236. e. Conſtantinopolim allatæ. 234. b
Tinctura colorum Inventio. 8. b. 58. a
Titan, unde Titanes. 26. b
Titanum contra Jovem bellum. *ibid.*
Τιμὴν. 4. a
Tireſias philoſophus. 21. e. deque eodem in mulierem converſo fabula. *ibid.*
Tiſſus amnis. 311. c
Titulus. 535. d
Titus Imperator. 272. b. ejuſdem res memorabiles. *ibid.* mors. *ibid.* ſenatuſconſulto Deus appellatus. 273. a
Tobias quomodo albuginem contraxerit. 88. c
Tobiæ hiſtoria. *ibid.* b
Tonitrua terribilia. 296. d. 304. a. d
Toplitzum caſtellum. 615. a
Tornicii motus quem finem habuerit. 599. e. cæcatio. *ibid.* cum Joanne Batatza fuga. *ibid.* b
Totilæ interitus. 297. b
Tangrolipaces Perſiæ rex declaratur. 601. b
Tangrolipaces & Muchumeti pugna. *ibid.* a
Trajani Imperium. 197. a
Trajanopolis. 197. b
Triacontaphylli domus in monaſterium convertitur. 570. e
Triaditza, olim Sardica dicta. 544. b
Tributum Chryſargyrum quale. 282. d
Tributi antiquitus imponi ſoliti alia ratio, quam poſtea. 272. exactio. 564. d
Tributum ſub Leone pro urbis muris condendis. 362. c.
Tricerberus canis. 66. e
Tricomis Palæſtinæ. 208. d
Tricomitæ. *ibid.*
Trinitas a Mercurio etiam Triſmegiſto aſſerta. 19. c etiam ab Orpheo aſſerta. 48. e
Trinitatis aſſertio. 246. c. veta, qualis. 235. c. loca Scripturæ S. 256. e. d
de Trinitate doctrina etiam in veteri Teſtamento tradita. 229. e. & ſeqq. cur obſcurius a Prophetis traditum. 230. e
Triphylli interitus. 374. d
Tripolemus Alexandri ſucceſſor. 224. d
Tripolis Phœniciæ urbs. 514. b
Triumphus. 232. d
Troja condita. 68. e. 97. c
Trojæ excidium. 99. e
Trojanum bellum decennale quo tempore. 69. b
Trojani belli hiſtoria. 99. e
Trojanis cum Græcis fœdus initum. 97. a. 98. a
Trollis cædes. 204. e
Tropæ captio. 460. a
Tropologia. 45. e. 46. b
Tros Phrygiæ rex. 97. a. duas urbes extruit. *ibid.*
Trypho patriarchæ vicarius. 492. d. injuſto patriarchatu fraude dejicitur. 492. b
Tullus Hoſtilius. 219. a
Tumultus ob religionem exortus. 284. d
Tumultus urbani. 516. e
Turci ab Imperatore in auxilium adſciti. 467. d. a Romanis fundantur. 602. b. victi 605. b. Perſia & Babylonia potiti. 601. a. qua occaſione contra Romanos bellum gerere cœperint. 599. e. Saracenorum auxiliarii. 600. a. Saracenorum ditionem populantur. *ibid.* c
Turcorum gena nullius unquam nationis dominium experta. 599. d. Incrementum. *ibid.* irruptio. 493. c. & 494. e. principes Chriſto dant nomen. 498. d
Turcica gens a quibus opprimenda, in fatis fuerit. 619.
Turris Babylonica. 99. b
Turtur cur ſacrificiis admiſſa. 63. c
Tydeus Oenei F. & ſucceſſor. 213. b
Tyndareus Laconum rex. 97. e
Tyrachus Kilteri P. 606. b. Patzinacarum rex. *ibid.* ejuſdem crudelitas. 607. e. de Kegene tollendo conſilium. 606. a. fuga. *ibid.*
Tyrannis quid. 217. b
Tyro Agenori nupta. 20. b
Tyropœum caſtellum. 525. & 447. b
Tyrus ab Agenore extructa, & regnum inſtitutum. 20. a. a Tauro capta. *ibid.* condita. 48. e
Tzamandi urbis ſitus. 538. a
Tzathus Lazorum rex. 287. e. cur a Juſtino filius appelletur. *ibid.* ſit Chriſtianus. *ibid.*
Tzatho Juſtinianus auxiliarem copias mittit. 289. e
Tzernas fl. 534. e
Tzimiſces a Baſilio veneno necatus. 535. e
Tzimiſca Sphendoſthlabum provocat. 533. a
Tzimiſces quandiu imperarit. 535. d. quibus conditionibus coronatus. 520. e
Tzimiſcæ humanitas. 527. c. in Roſſos expeditio. 516. b. & ſeqq. triumphus. 534. c. uxor. 525. a
Tzita Armeniæ præfectus. 290. a
Tzitæ ſoror Juſtiniani nuptum traditur. *ibid.* b
Tzudader caſtrum. 286. a. nullo negotio occupandum traditur. *ibid.*

V

Valens aquæductus. 245. b. item Valentinianus. *ibid.*
Valentis aquæductus. 308. d
Valens Imperator, Valentiniani fratris ſucceſſor. 247. a. fratris Valentiniani collega factus 244. c Arianus. *ibid.* c. 245. c
Valentis forma. 248. b. in Chriſtianos perſecutio. 245. d. interitus. 248. b
Valentiniani forma. 244. b
Valentinianus junior Imper. 244. a. ejus ſuſpendium. 256. b. quando Romam venerit, 270. a. Theodoſii filiam uxorem ducit. 269. e
Valentiniani Imperium. 244. b. vita ſtagitioſa. 273. a & mors. 246. e. 273. a
Valentinus hæreticus. 598. a
Valerianus excotiatus. 205. a
Valeriani & Gallieni Imperium. 205. a
Valeriani Imperium. 204. a
Vallis fletus. 46. c
Vandali. 272. a
Vatea, quod Dei mandato non ſtetiſſet, a leone punitur. 82. a
Vates & viſiones cur Judæis poſt Chriſti adventum defecerint. 220. c
Vaticinum. 473. c. dæmonis. 383. d
Vaticinia a dæmonibus fieri ſolita, qualia. 32. b. & ſeqq. impiorum. 205. c
Vaticiniorum differentiæ. 32. b.
Ubara caſtellum. 277. d
Venandi ars a Nemrodo inventa. 54. e
Veneficium quid. 35. c
Veneficii auctores. *ibid.* primi Gigantes. 8. b
Venetam gentem quomodo ſibi Baſilius devinxerit. 552. a
Venetum. 118. b
Venti vehementia. 595. a
Ventorum contentio, pyramis Theodoſii. 255. b
Ventorum differentiæ. 193. c. uſus, natura & officium. 293. b
Venus Afri & Aſtynomæ F. Afroditæ. 15. d. Adonidi nupta. *ibid.* e. Cnidia. 254. d. Minervæ & Junoni prælata a Paride. 99. d
Veneri Dei nomen Muchumetum tribuere. 335. d
in Venerem hymnus Paridis. 99. d
Verbum Dei Abrahamo ante prophetas apparuiſſe. 26. d. cur filius hominis appelletur. 280. a. b. cur homo. 290. b. c
Verecundia mutua Adæ & Evæ poſt lapſum indita. 6. a
Veritas omnibus rebus potentior. 216. c
Veritatis & confuetudinis diſcrimen. 27. c. d
Veri cum M. Antonino Imperium. 198. c
Verina Baſilici ſoror. 277. b. Leonis Magni uxor. 274. a.
Veſpaſianus Imperator. 272. a
Veſtales virgines inſtitutæ. 118. d

Veſuvii iocendium. 191. d
Veteris ſai locus. 328. c
Vexilla. vexillationes. 135. b
Victoria illuſtris quæ. 216. b
Victoriatorum nomiſmatum inſcriptio. 254. e
Victorinus. 209. b. ejus apophthegma. *ibid.* c
Vinea a Noa primum culta. 9. a
Vioi penuria. 296. b. vires. 216. b. aſus repertus. 26. b
Virgilius quo tempore. 138. a
Virginis, caſtitatem ſuam aſſerentis, memorabile exemplum. 210. a. b
Virorum magnorum lapſus cauſa. 79. a
Virtus, ſe prædicum, a malis liberat. 98. a
Viſorum oblatio qualis. 365. a
Viſu etiam adulterium committi. 162. a
Vitæ humanæ vanitas. 145. d
Vitalianus Anaſtaſii exercitus & rempub. multis damnis afficit. 285. b. orthodoxus. 287. b
Vitaliani ſeditio. 285. a
Vitellius Imperator. 172. a
Vitis aurea Pompejo ab Ariſtobulo miſſa. 133. a
Vitis cultus a Dionyſio traditus. 22. b
Vites plantari interdictum a Domitiano. 194. b
ob Vitulum erectum Moſis ira. 42. a. d
Vivarium ſumptuoſum cur dictum. 325. a
Ulceris mira ſanatio. 577. a
Ulemerodachus rex. 95. a
Ulyſſes. 100. e. a filio Telegono cæſus. 107. b
Ulyſſis errores, & exitus. 106. c
Ulyſſis fraude abducta a matre Iphigenia. 100. e. 101. d. Palamedes circumventus. *ibid.*
Umarus Abubacharis ſucceſſor. 336. a. quandiu Arabum Ameras. 357. d. Siciliam vexat. 357. d. templum Hieroſolymiticum ædificat. 340. quando vita functus. 357. d. ejus cenſura. 339. d
Unctii quot annos poteſtatem in populum Judaicum geſſerint. 144. d. 146. e. 155. b
Ungari ab Imperatore in auxilium adſciti. 467. d
Unguenti in eccleſia coram populo conſecrandi auctor. 239. d
Unionis hiſtoria. 285. b
de Unione hypoſtatica. 300. a. ejus exemplum. 301. a. 308. a
Unciones ubi alantur. 285. b
Uvori Imperium. 203. c
Unitas rerum omnium principium Pytagoræ. 298. c
Unitio duarum in Chriſto naturarum qualis. 221. a
Vocabulis iiſdem non ſemper res eaſdem ſignificari. 232. c
Volucrum creatio. 3. c
Voluptas Epicuro bonorum finis. 129. b
Voluſianus Galli F. 204. b
Voluſiani & Galli Imperium. 204. b. c
Voa amiſſa miraculo recepta. 392. d
Vox in Thracenſi provincia cujuſmodi audita. 367. a
Ur Chaldæorum urbs. 24. a
Ouranus. 3. a
Urani induſtria. 550. b
Urielus angelorum princeps, pœnitentiæ præpoſitus. 7. c. quæ Enochum docuerit. 9. a
Uthaxadus martyr. 225. b
Validos Arabum princeps. 364. c. ejus interitus. *ibid.*
Varum vallis. 337. b
Vulcanus Ægypti rex, Mercurii ſucceſſor. 18. d. cur inter deos relatus. *ibid.* ejuſdem claudicatio. *ibid.* lex in adulteras. *ibid.*
Uzos Unnica gens. 606. c

X

Xandames rex. 122. a
Xenajas a Calandione profligatus. 279. d. a Cnapheo Hierapolitano epiſcopatui præficitur. *ibid.* a Cnapheo Philoxenus nominatur. *ibid.* alias Philoxenus. 287. c
Xenajas Hierapolitanus epiſcopus. *ibid.* Manichæarum opinionum ſectator. *ibid.* a Juſtino relegatus. *ibid.* quos pagos a fide avocarit. 279. d
Xenajæ doctrina qualis. *ibid.*
Ξηρὴ cur dicta terra. 3. a
Xerolophus Arcadii. 255. d
Xerxes ſpurius. 115. c
Xerxis regnum. 115. d
Xiphias in Antigoni inſula monachus fit. 562. c
Xiphias Phocam interficit. *ibid.* b
Xiphiæ & Phœæ ſeditio. *ibid.* a
Xylinitæ interitus. 357. c
Xylocaſtri vaſtatio. 450. b
Xylocerca porta. 318. d

Z

Zaba fl. 329. a
Zabarnazus a Juſtinis no recipitur. 293. b. Iberus. *ibid.*
Zabulon Jacobi F. 29. c. ejus benedictio. 34. c
Zambres Judæus. 219. a. magus. 216. a
Zacharias Baptiſtæ pater. 148. a
Zacharias ab Herode cæſus. 149. a
Zacharia rex. 86. a. qui & Ozias, Amaſiæ F. 87. a vates quo tempore. 85. d
Zachariæ Beſtæ cur lingua eaciſa. 564. c. Jojadæ F. interitus. 87. a. patriarchæ reſtitutio. 331. c. prophetæ locus. 191. b. vatis reliquiæ quando depoſitæ. 267. a
Zachariæ ſacerdoti annunciata Joannis præcurſoris nativitas. 147. d
Zacynthus inſ. 436. e
Zagora. 425. b
Zagoria. 351. e
Zapetra urbs. 447. d
Zara Eſai F. 37. b
Zaretha vallis. 64. b
Zarethus Raguelis F. 37. a
Zebeas rex Madianitarum cæſus. 47. d
Zebedæi mors. 149. c
Zebedæi filii bona ſua Cajaphæ vendunt, & Sionem emant. 149. c
Zebeelus dux. 328. a
Zebi Madianitæ cædes. 47. d
Zembria Abrahami F. 25. d
Zeno Cæſar declaratus. 276. e. Leonis Imp. gener. 275. c. Iſaurus in quorum hæreſi fuerit. 277. quandiu imperarit. 277. b. voluptatibus dediſtus. *ibid.* c
Zeno Orientales epiſcopos Henotico ſubſcribere cogit. 279. b. rurſus tyrannidem invadit. 278. a. toti Orienti a Leone præponitur. 275. c
Zenonis & Ariadnæ nuptiæ. 274. d
Zenonis flagitia. 280. a. interitus. *ibid.* d. ſecta Sroica. 128. c
poſt Zenonis mortem qualis vox audita. 280. d
Zenodia Baſiliſci uxor. 277. d
Zethus & Amphion muſici. 22. d. Thebas condunt. *ibid.*
Zethus Theobæi F. 22. c
Zeuxippus Sicyoniorum rex. 67. a
Zeuxippum balneum. 199. d
Zichis fl. 367. b
Zilicum hæreſis. 474. b
Zoe adultera Romanum maritum tollit. 573. d. Auguſta, Imperii adminiſtrationem occipit. 479. c. aula ejecta. 485. a. Carbonopſina Leonis IV. uxor. 470. c
Zoe circumſcripta. 574. b
Zoe & Theodora Auguſtæ. 587. c
Zoe Joanni inſidiatur. 579. e. Monomacho nubit. 589. b. item Michaelo. 574. a. & Romano. 565. c rurſus rerum potitur. 585. c
Zoæ Auguſtæ obitus. 468. e. gratiarum actio. 588. b. pulchritudo. 467. a. relegatio. 587. a
Zoroaſtres Perſa aſtronomus. 16. a. ejus de ſeipſo vaticinium. *ibid.* fulmine ictus. *ibid.*
Zorobabel a Cyro Hieroſolyma remiſſus. 111. b
Zorobabelus. 116. a. b
Zozimus Rhetor Gazæus a Zenone interfectus. 280. c
Zoſter. 149. b
Zoſte urbe ejicitur. 566. b

RERUM ET VERBORUM

QUÆ IN EXCERPTIS

EX JOANNE SCYLITZE CUROPALATA

CONTINENTUR,

INDEX.

ABulchar dux Italiæ. 668. d
Abydus. 659. e
Acephalorum hæreſis. 652. d
Æcaterina Auguſta Imperatori perſuadet ut monaſterium ingrediatur. 634. d
Æcaterina monacha facta, Helena vocatur. 633. b.
mors ejus. *ibid.* c. ſepultura. *ibid.*
Achillio templum conſtructum. 667. b
Achridis prætor. 666. b
Achridas. 676. d
Adana. 660. b
Adrianopolis. 671. a. b. c. d
Agareni Orientis regiones vexant. 662. d
Agareni Chriſtianos vexant. 642. a
Alsmanni & Franci. 667. b
Alexander Cabaſilas Scopiorum dux. 670. d
Alexandrona Ciliciæ urbs. 648. b
Alexius Comnenus præſes. 664. e. 672. d
Alexius Comnenus Selymbriæ moratur. 672. b
Aluſianus Bulgarus. 648. d
Alyates vir Generoſus capitur & oculis privatur. 659. e
Amaſia. 664. e
Æmilianus metropolita Iconii. 674. b
Amorium direptum. 648. b
Amertices tranſfuga. 640. e
Amertices Turcorum præfectus. 646. a
Anium. 637. a. b
Andronicus Cæſaris filius. 639. d. ejus fuga. 657. b.
eidem oculi effoſſi. 660. d
Anna Conſtantini Ducæ filia. 639. d
Anthium locus. 650. b
Antiochea Syriæ a Turcis diripitur. 642. a
Antiochea fame confecta. 648. a
Aoinus, ideſt, abſtemius. 678. b
Apollinis ſedes. *ibid.*
Apocape Beſte. 647. b
Apſilianus verſutus & bellicoſus. 645. c
Archangelorum dies feſtus. 635. c
Ardoinus. 668. a
Argaum. 645. a
Artach a Sarracenis occupatum expulſo duce proprio. 647. e
Artze caſtellum. 654. d
Aſa Sultanus. 658. e
Aſtrorum nugax vanitas. 675. b
Athyra caſtellum. 672. c. d
Auſonides fines. 647. d
Azæ oppidum. 647. c

B

BAaſpracania. 636. e
Baltolibades. 452. b
Barangi milites. 632. c. 643. d. 676. a
Baſilacias Theodoſiopolis. 655. d. ejus captio. *ibid.*
Baſilius Apocapes. 637. e. captivus efficitur. *ibid.*
Baſilius protoveſtiarius Maleſea. 659. b
Benedicendi mos. 632. d
Berdena Botaniatæ Imp. uxor moritur. 676. b
Beſtarches, dignitas. 641. d
Beſtarches Neſtor dux Pariſtblorum. 667. e
Blachernarum palatium. 634. a
Bodinus. 666. c. 665. d. rex Bulgaror. declaratur. *ibid.*
ejus prædationes. 666. e. d. capitur. *ibid.*
Boitachus moritur. 667. b
Borilus Botaniatæ familiaris. 674. d
Boryſes. 666. b
Botaniates dux Romanorum in Turcos mittitur. 641. a. & *ſeq.*
Bryennius res Occidentis perturbat. 674. c
Bryennius oculos amittit. 675. e

C

CAtma ager. 647. d
Cæſarea a Turcis diripitur. 640. d
Cæſarea urbs. 649. b
Calabria Rom. Imper. ſubjecta. 668. b. d
Caliphæ factum. 673. d. e
Callipolis. 668. e
Catacalo Combuſtus Curopalata creatur. 631. b
Celzene regio. 650. b. c
Chœrobachi locus. 638. a
Chalepicæ cum Turcis conjuncti. 641. a
Chalep regio. 645. e
Chalep princeps. 646. e. 647. d
Chataturius Antiochenæ dux. 651. a
Chlear locus. 650. a
Chonenſis reſpublica a Turcis invaditur. 652. b
Choroſalarius Turcorum dux. 636. e
Chrobatæ Servorum genus. 650. a
Chryſopolis urbs. 677. e. 678. a. 671. a. 674. e
Cilicia a Turcis direpta. 640. d
Cœleſiria prædatur. 644. d
Claudiopolis. 651. c
Colonia. 636. e
Columna magna Conſtantini. 678. b
Combuſtus Curopalates. 631. b
Commopolis Herculis. 651. a
Comnenus Imperator. 650. d
Comnenus monachus. 634. e
Conſtantinus Bodenus Bulgarorum rex creatur, & mutato nomine vocatur Petrus. 661. d
Conſtantinus Conſt. Duc. filius Imperator ſalutatur. 638. a
Conſtantinus Ducas Imperator. 635. e. initio Imperii multa præclara fecit. 636. a. b. ejus pietas. *ibid.* ſegnis & hebes, & in judiciis nimis ſibi arrogabat. *ibid.* ejus mors. 639. c. e. quandiu regnarit. 639. d. ejus liberi. *ibid.*
Conſtantinus Eichudea præſes & protoveſtiarius patriarchæ cleri & populi ſuffragiis ſufficitur. 632. e.
Conſtantianus patriarcha moritur. 639. b
Conſtantinus Theodorocanus capitur. 671. d
Coſma monachus patriarcha deligitur. 673. a
Cotyæum. 667. c
Crinita ſtella apparuit fumum emittens & nebulam. 639. b
Crinitæ ſtellæ. 670. a
Criſpinus die paſchæ invaditur. 648. d
Criſpinus ad Imp. legationem mittit qua deditionem faterur & petit oblivionem malorum. 648. e
Crux telum ſen ſymbolum ad victoriam pertinens. 657. a.
Crya ſons. 654. b
Cutlumus Turcorum dux celebris. 673. e

Cyzicus urbs terræmotu afflicta. 648. e

D

Damianus Dalaſſenus. 666. a. b
Debromiris. 677. e
Diabatenus. 478. c
Diaboleos patricius. 666. b
Divina ira. 652. d. 670. c
Diogenes dux Sardices patricius & Beſtarches. 641. c. Imperator declaratur, & cum Eudocia Auguſta conjungitur. 643. a. ejus Imperii abdicatio. 660. c. oculi ei eruuntur. *ibid.* mors. *ibid.* e
Diogenes magiſter creatur. 642.
Doceanus. 667. e
Docæa oppidum. 659. d
Doleanus Servorum F. rex. 665. c
Dorylæum locus. 648. e
Dyrrachium. 668. e. 669. a

E

Eccleſiæ permiſſum ab Imperatore ſacras ſuas res adminiſtrare. 631. b
Elatio animi victoriam hoſtibus concedit. 656. e
Elenopolis ab indigenis Eleinopolis. 653. e
Eloquentiæ ſtudium inane & inutile. 670. a
Epiſcopatus Nazianzi. 661. c
Eriorum palaria. 653. a
Evangelii lectio. 655. d
Eudocia potitur Imperio cum liberis. 640. d
Eventus futurorum cæcus. 662. a
Euſtathius magiſter interficitur. 659. a

F

Fabiorum familia Romæ celebris. 670. e
Fames ingens & crudeliſſima. 665. b. 670. b
Farum. 655. a
Ferrum quo tentoria defiguntur. 660. a
Francorum natio qualis. 649. a
Francica legio. 662. b

G

Gaita Franca Roberti uxor. 668. a
Georgii martyris dies feſtus. 636. a
Georgius Boitachus a Conchanis ortus. 666. d
Georgius Maniaces. 667. e
Gymnus præfectus. 676. e. 677. a
Gytarius locus. 648. b

H

Halys fluvius. 654. b
Hapſinalius vir bellicoſus & verſutus. 645. e
Hæreſis Acephalorum. 652. d
Hebdomi monaſterium. 665. a
Hierapolis arx. 645. e. 646. a. 647. ejus obſidio. 652. a

I

Iconii reſpublica virorum multitudine præſtans. 650. d.
Immortales qui. 671. b
Joannes Cæſar Patruus Imp. Parapinacii. 661. d dux declaratur. 662. d. victus capitur a Ruſelio. 663. a. Imp. declaratur. *ibid.* c
Joannes Bulgariæ archiepiſcopus. 678. b
Joannes monachus Xiphilinæ patricius creatur e Lampo natus, & Bulgariæ archiepiſcopus creatus. 639. b. ejus interitus. 672. a
Joannes Sidæ metropolitanus. 661. a. ejus potentia. *ibid.* b. c.
Joſephus magiſter Trachaniota. 654. d
Iſaacius Comnenus dux exercitus. 662. b. Antiochiæ dux. 667. a
Iſaacius Comnenus Imperator. 631. a
Iſaacius fulgure equo dejicitur, & porcus eum provocat quem Imp. perſequutus haut apparuit. 664. a
Iſaacius monachus factus obiit. 635. a
Iſaacius patriarchã ad Proconneſum relegat. 632. c
Iſaacius pace facta cum Ungaris in Patzinacas proficiſcitur. 633. a
Iſaacius acerbus vectigalium exactor. 631. c. ejus avaritia. *ibid.* ejus morbus. 634. d. ejuſdem caſtitas. *ibid.* e. liberi ejus. 635. a. ejus animi & corporis dotes. *ibid.* d. ſtudii monaſterium ingreditur. 634. c. jus initiandi patriarcham ſibi vindicat. 633. b
Iſaacius ſub umbram arboris ſe recipiens in magno vitæ periculo verſatur ob evulſam arborem quæ ſupina decidit. 633. e
Iſaacius Comnenus dux exercitus adverſus Turcos, a quibus vincitur. 662. b
Juſtitia ſupplicium differt. 667. c

L

Lazari miraculum. 674. c
Legatorum corpora ſacroſancta vel apud infideles ipſos. 675. a
Libelliſius Antiochiæ princeps. 646. a
Lobitzum. 633. d
Logothetæ cædes. 678. d
Longobardia a Roberto Franco occupata. 667. c
Longibardopulus Michaelis filiam ducit uxorem. 667. a.
Lumen in aere circa Imp. tabernaculum. 670. e
Lunæ defectio. 675. b

M

Machumurius Ameras. 646. b
Mangana. 636. a
Manganorum procuratio. 633. a
Manicatæ qui. 668. a
Manuel Comnenus Curopalates dux & princeps exercitus. 651. d. 653. a. 654. c
Maria ex Alanis Botaniatæ Imp. uxor. 676. b
Matziciert urbs Romana. 654. d
Maurocaſtri oppidum in Armenia. 649. a
Meliteneſ. 636. e. 645. b. c
Meliſſopetrium. 659. c
Metaboles oppidum. 664. a
Michael declaratur archiepiſcopus Epheſi. 676. e
Michael Parapinacius Imp. 661. a
Monachus Lamprenſis. 639. c
Monaſterium S. Nicolai Molibotum appellatum. 640. b.
Monopolium inſtitutum tempore Imp. Parapinacii. 665. b.
Mons locus æſtuoſus. 646. b
Myriophitus urbs. 638. e. terræmotu evertitur. *ibid.*

N

Neapolis locus. 634. a
Nemizzus vir illuſtris. 649. b
Neocæſarea a Turcis everſa. 644. d
Neocomus urbs regia. 653. c
Niceæ maximi terræmotus. 639. a
Nicephorus Botaniates ab Imp. tanquam ſuſpectus ejicitur. 654. b
Nicephorus Botaniates Imp. 674. c
Nicephorus Botaniates Curop. Imp. creatur. 670. d
Nicephorus Bryennius a Sultano vincitur. 655. c
Nicephorus Bryennius Imp. nominatur. 671. a
Nicephorus Baſilacius præſes. 676. d
Nicephorus Carantenus Scopiorum dux. 665. c
Nicephorus Maurus patriarcha Antiochenſ. 678. c
Nicephorus paleologus. 652. a
Nicephoritzes a Buccellariis oriundus. 661. b. ejus inſolentia. *ibid.* dux Antiochiæ declaratur. *ibid.* c ejuſdem potentia & malitia. *ibid.* d. e
Niſus urbs. 666. c
Nix intempeſtiva. 633. d
Nobiliſſimus dux creatus. 635. c

O

Officiorum donationes. 631. c
Orphanotrophi avaritia. 665. d

P

Palatium Blachernarum. 634. a
Pancratius dux Armeniæ. 637. a
Paulum urbs Thraciæ. 638. b. ejus eversio. ibid.
Patapinacius unde dicatur. 665. c
Patzinaci ad Adrianopolin. 672. c. 677. c
Patzinaci Occidentem premunt. 668. d
Pemolissa oppidum. 631. b
Perenus dux Italiæ. 669. a
Pestis & fames affines mortis. 670. b
Petrus Bulgarorum rex. 684. e
Petrilius apud Constantinum primus. 666. b
Pharesmanes Iberus præfectus. 647. b
Philarethus Brachamius genere. 650. a
Piperudum monasterium. 659. c
Piratarum instar Italiam vastare. 669. d
Pons sancti Panteleemonis. 672. c
Podandi clausura. 660. b
Prætetum. 674. d
Prisdiana. 665. d
Prodigia plura. 653. c. e
Prota insula. 680. e
Psellus philosophorum princeps eximius. 653. a 659. d. 661. d.

R

Rædestus terræmotu everticur, ibid. 638. e. & apud Cedrenum. 579. a
Rheas locus. 673. d
Robertus Francus Longobardiam pertinet. 667. e
Robertus dux Calabriæ. 669. d
Roma illustris & antiqua. 670. e
Romanus Diogenes Imp. creatur. 643. a. b
Romanus exercitum infœcillem adversus Soldanum ducit. 643. b. c. ejus oratio. 655. c. d. capitur & a Sultano dimittitur pace facta. 658. & seq. quibus honoribus afficitur a Sultano. ibid.
Romanorum antiquorum religio. 683. e
Rufelius veneno interfectus. 678. d
Rufelius Latinus dux exercitus, congressus a Turcis capitur. 662. b. 664. a d. e. 672. c. ejus rebellio. 682. b

S

Sacerdotis & regni comparatio. 632. b. c
Salernus urbs in Calabria maxima. 668. b
Saltatio Pyrrichia. 656. c
Samuch Turcus. 636. c
Samuel Alusianus Bulgarus Bestarches. 648. d
Sangarius. 654. a
Sardices Diogenes dux in exilium mittitur. 641. c
Saronites. 667. a
Scopiorum urbs. 666. d
Scopiorum urbs expugnata. ibid.
Scribonæ populus. 668. d
Sebastia. 644. d. 645. b
Sebte. 633. c
Sergii monasterium. 667. a
Sopho mons. 663. c
Stella crinita apparuit. 639. b
Straboromanus præses & magnus Æteriarcha. 675. a. 678. c
Stratopedarches. 634. d
Sultanus ad partes Boreæ irrupit. 643. d

T

Tame uxorum dux. 656. b
Tarchola locus. 647. d
Taurus mons Munzarus appellatus. 650. b
Tatus. 667. c
Teclæ protomartyris festum. 633. d. templum ei dedicatum. 634. c
Teloch regio. 645. b
Templum S. Achillii. 667. b
Templum augustissimum præcursoris. 635. c
Templum Blachernarum incensum. 651. d
Terræmotus. 638. d
Tharsi plaustles. 651. b
Teodorus Docianus Isaacii Imp. ex sorore nepos, ab eo Imperator non deligitur. 634. c
Theodorocanus Constantinus capitur. 671. d
Theodosius episcopus Diabolæ. 676. d
Theodosiopolis arbs. 654. c. 659. b
Theodulus Bulgariæ archiepiscopus moritur. 639. d
Theodulus Synadenus. 678. c
Theogostus procos. 666. b
Tornicius Cotertes. 656. b
Thrymbus in Calabria dux exercitus. 668. d
Traditza arbs. 633. c
Trajanus Cæsar 671. e
Trachaniotes. 656. c
Trajanopolis urbs, 671. c. a
Turcorum excursiones sub Constantino Duca. 636. d e. 637. a
Turcorum insolentia. 652. b
Turcorum de Romanis victoria. 657. c. 658. a
Tartorum natio Orientem premit. 668. d
Turci Romanorum copias obsident. 640. b. & trucidant. ibid. c
Tyropœum oppidum multum. 660. a
Tzamandus oppidum. 648. c
Tzourolum. 638. c

V

Vrationes fiunt animi relaxandi gratia. 634. a
Ventorum opus per mare navigare. 667. a
Ungari pacem violant. 633. b
Uzorum actio, & Usa scytharum mercenarius. 637. c. ejus clades. ibid. & seq.

X

Xiphilinus Trapezunte natus patriarcha deligitur. 639. c

Z

Zompi pons. 662. a

FINIS.

Digitized by Google